308.623
581.

VII. ÉVFOLYAM — 1. SZÁM. 1898. JANUÁR 2.

MAGYAR GÉNIUSZ

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

IRODALMI SZERKESZTŐ: HEVESI JÓZSEF
MŰVÉSZETI SZERKESZTŐ: BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 57. SZ.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

HERBST S. HORGANYOZÉSE

T. olvasóinkhoz!

Új alakkal, uj tartalommal és ujult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a «**MAGYAR GÉNIUSZ**». Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen czélt tüzött ki maga elé: előkelő, magas szinvonalon álló, tartalomra és kiállitásra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyujtani a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» e czélból összeköttetésbe lépett a legkiválóbb magyar irókkal, a legelőkelőbb magyar művészekkel, akiknek hathatós támogatása lehetővé teszi a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak, hogy a külföld bármely illusztrált iratával a versenyt fölvehesse.

A gazdag irodalmi tartalom mellett, mely egyuttal a hét nevezetesebb eseményeiről is érdekes krónikát fog felölelni, különös nagy gondot fordit a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» a *magyar művészet* legujabb alkotásainak bemutatására. Oly izmos, oly versenyképes ma már a magyar művészet, hogy a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogja forgatni azt a lapot, mely a magyar művészet legujabb hajtásaival megismerteti. És «a **MAGYAR GÉNIUSZ**» éppen azt tüzte ki czélul maga elé, hogy a szépirodalom mellett, necsak képes krónikása legyen a hét eseményeinek, hanem hü tükre a művészetnek, melynek különösen nagy teret fog szánni.

És hogy olvasóközönségében a művészet iránt való érdeklődést istápolja, az előfizetők között időnként nagybecsü eredeti olajfestményeket és eredeti rajzokat fog szétosztani. *Oly nagybecsü ajándék ez, minőben egyetlen lap sem részesitheti előfizetőit.*

Bizunk benne, hogy az uj «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-hoz nemcsak régi előfizetői maradnak hivek, de csoportosulni fognak körülötte majd uj hivek is.

Ezzel a reménynyel indulunk neki az uj évfolyamnak.

A «Magyar Géniusz» szerkesztősége.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

Az előfizetési pénzek a «MAGYAR GÉNIUSZ» kiadóhivatalához, Budapest, Andrássy-ut 57. sz. a. küldendők.

DÁRDAY SÁNDOR.

Azon örvendetes esemény alkalmából, hogy a kormány Dárday Sándor miniszteri tanácsost államtitkári czimmel és jelleggel az állami számvevőszék alelnökévé kinevezte, mi is örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy őt közönségünknek irásban és képben bemutathassuk. Politikai körökben azonban még nagyobb az öröm, mert ott mindenki tudja, hogy ki Dárday Sándor és hogy mily nagy és érdemes munkákkal szolgált rá az előléptetésre. A legutóbbi nagy munka, melyben mint előadónak volt tetemes része, a magyar törvényeknek Fiumében való életbeléptetése volt.

Az állami számvevőszék államtitkárának életrajzát a következőkben ismertetjük:

Dárday Sándor 1842. február 18-án született a baranyamegyei Baánban. Középiskolai tanulmányai végeztével a bécsi egyetemen jogot hallgatott s 1865-ben Gráczban doktori szigorlatot állt. 1864-ben gyakornok lett a királyi táblánál, 1867-ben igazságügyminiszteri titkár lett. Már jog-

Dárday Sándor.

gyakornokoskodása idején alapitotta a «Jogtudományi Közlöny»-t és ehez 1869-ben inditotta meg a «Kuria Döntvénytár» czimü mellékletet, 1871-ben lemondott az igazságügyminiszteriumban elfoglalt titkári állásáról, 1875-ben mint a nemzetközi statisztikai kongresszus egyik jegyzője megirta a kongresszus számára az igazságügyi statisztikát. 1887-ben «Közigazgatási Lapok» czimen folyóiratot inditott, a mely két évig állott fenn. 1878-ban a mohácsi kerület beválasztotta a parlamentbe, hol a szabadelvü párthoz csatlakozott. 1881—1891-ig a nagyenyedi kerületet képviselte. A Házban számos fontos törvényjavaslat előadója volt és leginkább igazságügyi kérdésekben szólalt föl; tagja volt a közigazgatási és a pénzügyi bizottságnak is. Több törvénygyüjteményt adott ki és a publucisztikai téren is működött. Sok jeles jogi munkája számos kiadást ért. Az utolsóelőtti országgyülési választás alkalmával a képviselőházból kimaradt és nemsokára báró Bánffy Dezső kormányra lépése után tanácsosnak nevezték ki a miniszterelnökségbe.

PAX

— Szylveszter-esti történet. —

Irta BÁRÓ REDWITZ SCHYTRA ILONA.

SYLVESZTER estéje volt. Egész nap valóságos hófergeteg dühöngött mely a park magas fáit jeges fuvalmával szinte megdermesztette. De most elcsendesült minden. Semmi nesz nem volt hallható a hóval vastagon befujt utakon — és az egész kastély ugy feküdt ott a téli tájképben, mintha teljesen lakatlan volna. Pedig nem volt az. A kis sarok-boudoirban lámpa égett, a kék ernyő alatt diszkrét világosságot árasztva és ott ült a kastély úrnője, ugy amint élt — egyedül. Az ablakokon szorosan be voltak húzva a redőnyök, mintha készakarva minden külső zajt messze el akarna magától távolitani. Igy ült a kandalló mellett — némán, mozdulatlanul, már órák óta.

Egyedül akart lenni, mert a békét, a nyugalmat kereste, azért vonult el a társaság zajától ide, hol nem háborithatta senki.

És mégis, — óhaja nem teljesült. Mennél jobban kereste a nyugalmat, annál inkább futott az előle. Igaz, itt nem volt tánczzene, mely idegessé tette, nem volt léha társalgás, ide nem jutottak el az on dite-k és rágalmak, melyeknek meghallgatása az ő finom lelkületének valódi martirium volt.

De eljöttek e csendes téli estén azok, kiket nem tart vissza sem hó, sem fergeteg, kik be tudnak repülni zárt ajtók és redőnyökön keresztül: az emlékek!

Nincs idő, mely oly alkalmas volna az emlékek felidézésére, mint az év utolsó napja. Minden gondolkodó emberi lénynek lelki leszámolás ez, annál skrupulózusabb talán, mert csendesen, csak önmagukban végezik. Kevés boldog ember akad, kiknek lelkét nem terheli semmi szomoru emlék vagy vétkes mulasztás, ezek a kiválasztottak vidáman rebbennek át az ujévbe, csak jót és kellemest várva tőle is.

Mások azért akarják minél zajosabban ünnepelni ezt az estét, hogy a zene, a pohárcsengés elnémitsa azt az intő szót lelkükben, melyet nem akarnak hallani, mert félnek tőle. Sok boldogtalan van a világon, de a legboldogtalanabbak azok, kik önmagukat vádolni kénytelenek.

A halvány asszony ott a kandalló mellett tudja jól, hogy maga játszotta el boldogságát. Mert a boldogság ott volt előtte, nem is kellett volna keresnie, de ő eldobta magától meggondolatlanul.

A kék szemek előtt most évek multán ismét elvonul az az est, melyen a rózsás arczu leány oly boldogan készülődött a szilveszteri bálra. Sötét fürteit már a vadrózsák koszoruzták és egyszerü fehér illusion-ruhájában ott állt a nagy tükör előtt és boldogan mosolygott a csinos képre. Hogy is ne lett volna boldog? Hisz ott feküdt a toilette-asztalon a rózsabimbó-csokor, melyet *ő* küldött; és a kotillont vele fogja tánczolni, az ő karján fog átrepülni az ujévbe!

Az az uj év is milyen sok bol-

dogságot fog hozni! A ragyogó kék szemek ott a tükör előtt teljes bizalommal néznek elébe, a jelen oly édes! És a jövő ugy fekszik előtte, mint egy rózsaszin felhőkbe burkolt tündérország, melyet még nem lehet látni, de sejteni is már élvezet.

Halk kopogás hallik és berepül egy csinos asszony, a felületes, üres divatbábuk mintaképe. Kék bundáját le sem veti, mert rettenetesen siet! Csak boaját oldja le nyakáról, csak ép egy perczre jött, az ő kedves Gittáját bál előtt megcsókolni, mielőtt ő is a toilettehez kezdene.

Leül a kis kerevetre és mig a fiatal leány előtte állva marad, hogy ne gyűrje össze lenge ruháját, szédítő gyorsasággal beszél el pár pikáns kis történetet, kevéssé törődve, vajjon valók-e Gitta füleinek. Midőn boaját ismét felteszi, két csók között félhangon sugja:

— Aztán petite — ne tánczolj ma megint annyit Kátolnay Lóránttal, mindig mérges leszek, ha látom, milyen perfid módon használnak fel téged, ő és Irén! És te, mint egy szegény ártatlan galamb, szépen, szeliden sétálsz be a kelepczébe!

Gitta gyorsan bontakozik ki az ölelő karokból, minden szin eltünt arczáról és reszkető hangon kérdi:

— Nem értlek Clarisse? mit akarsz mondani?

A fiatal asszony vállat von, mig tettetett szánalommal simit végig a barna fürtökön.

— Azt elhiszem neked, te szegény naiv baba! Honnan is tudnál te két ilyen ügyes színészt, mint Kátolnay és szőke ideálja, megérteni! De én szeretlek, édes kis Gittám és kötelességemnek tartom téged felvilágositani! Kátolnay évek óta szerelmes Irénbe, ki viszonozza ezt az érzelmét és hogy ez fel ne tünjék, Loránt az okos asszony parancsára nekem udvarol a világ előtt!

— De miért? miért tenné azt? — kérdé Gitta szinte önkivületben, mig fénytelen szemekkel bámul reá.

— Miért? — Baba, ne légy olyan rettenetesen gyerekes! Hogy Irén kikerülje a feltünést a világ és a tábornok előtt! Te olyan szép és kedves vagy és annak az asszonynak még sem veszélyes, mert tudja jól, hogy Lóránt csak őt imádja, igy pompás paravent vagy! Érted most? Ne nézz olyan ijesztően! Nem kell az életben semmit a tragikus oldalról venni! Játszd ki őket te! Udvaroltassál magadnak mással, légy víg és kaczér! Hadd lássa Lóránt, hogy elszámitotta magát. Mutasd meg annak az önhitt embernek, hogy te is csak muló flirtnek vetted az egészet, nevesd ki te, igy nem lesz ideje téged kinevetni!

Clarisse még egy csókot lehel a hideg, fehér arczra és ismét elrepül.

Óh! ha Gitta akkor tudta volna azt, amit pár év mulva megtudott, hogy a jó barátnő minden szava rágalom volt! Hogy Lóránt és a szép tábornokné között soha semmi érdek nem létezett és hogy Clarisse ezt mind csak azért eszelte ki, mert el akarta Kátolnayt Gittától szakitani, hogy saját nővérének szerezze meg férjül. Mert a veres haju Aranka már évek óta rajongott Lórántért.

De az a szegény kis lány ott a báli ruhában erről mind nem sejtett semmit és a fiatal asszony minden szavát szentirásnak vette.

Felháborodott fiatal lelkében mindenféle szenvedély dúlt, a sértett szerelem, féltékenység, a dacz és a büszkeség. Tehát kinevette őt azzal a szép asszonynyal? Nem szerette soha, csak játszott vele!

Önmagaban hányszor mosolyoghatott az ostoba kis leányon, ki minden hazug, hizelgő szavát ragyogó boldog arczczal hallgatta!

A fiatal leányt mintha a hideg rázná, összeborzad e kinos gondolatok alatt.

Daczosan vett fel fejét és rózsás szája körül kemény vonás jelenik meg, először életében éktelenitve el édes gyermekarczát. Egy gyors mozdulattal tépi ki hajából a rózsákat, majd eldobva őket magától, hisz Lóránt kedvencz virágai! És ő soha többé nem fog viselni rózsaszin rózsákat, soha!

Az ajtóban a szobaleány jelenik meg egy óriási gránát virágcsokorral — Gitta nem is kérdi, kitől, hisz jól tudja, kinek kedvencz virágai ezek az élő lángok!

Gyorsan kivesz a csokorból pár virágot s fürtei közé és dereka kivágásához tűzi; hamar letörli a csillogó könyeket szemeiből és szüleitől kisérve elmegy a bálba. Az egész kocsiúton görcsösen szoritja kezeiben a veres csokrot, mig a rózsabimbók ott hervadnak a toalet-asztalon.

Ez a csendes asszony milyen jól emlékszik erre mind! Mintha most ebben a magányos szobában ujra érezné azt a végtelen kint, melyet oly ügyesen tudott azon az estén leplezni ott a bálon.

Mert sértett büszkesége fentartotta. Szemei sohasem ragyogtak ugy, kipirult arczczal mindenkivel nevetgélt és tánczolt, — aranyos jókedvében volt és életében először volt kaczér!

Ha valaki figyelmesen nézte volna, talán mégis észreveszi, hogy nevetése azért oly hangos, mert fél, hogy zokogásba csap át; a pir arczán szinte égett és szemei lázas fényben ragyognak, mig táncza a Villik tánczára emlékeztet, kik halálra tánczolták magukat.

De az emberek rendesen a látszat után indulnak és igy mindenki azt találta, hogy Gitta soha sem volt ily ragyogó szép és vidám.

Csak édes anyja ült ott kedvetlen arczczal a garde de dame-ok között, aggódó pillantással kisérve leányát, kinek mai viseletét nem értette.

Most az azon czélra odaállitott, virágokkal diszitett lábas óra tizenkettőt mutatott és a párok a tánczhoz készen, várták első ütését. Legelől Gitta állt a szép Mindszenty Bandi karján. Mikor Lóránt az imént érte jött, a fiatal leány nevetve mondta, pardon, — de ő nem emlékszik, hogy néki igérte volna e tánczot! — Mig gyorsan elsuhant mellette a huszár karján, kinek atillája aranyzsinórjai között ott viritott egy gránátvirág.

Kátolnay halványan és mogorván nézett utánuk, nem vett többet részt a tánczban. Látszott rajta, hogy nem tudja mire vélni a hirtelen változást Gitta modorában.

De csakhamar megérthette, mert a rendes felköszöntők után, melylyel az ujévet pezsgő mellett éltették, Gitta atyja megelégedett mosolylyal mutatta be leányát a társaságnak, mint Mindszenty Bandi jegyesét. Az öreg úr, ki szintén huszár volt egykor, bizonyos előszeretettel viseltetett most is a kék atilla iránt és Bandi, mint a nagy Mindszenty birtokok egyetlen örököse, minden apának kivánatos vő volt.

Bár mindenki tudta, hogy Bandi Gittát gyermekkora óta ismeri és már a tánczórák óta udvarol neki, még is mindenki meg volt lepve, mert a leány eddig elfogulatlan pajtásos modorban bánt vele mindég.

Kevesen gratuláltak szivből, talán csak Clarisse és nővére, kiknek Gitta igy szépen kiment az útjokból.

Máskép a mamák és leányok a kis menyasszonyt irigyelték, ki oly ideges élénkséggel fogadta a sok gratuláló ismerőst.

A fiatal emberek pedig a főhadnagytól sajnálták Gittát.

Midőn Kátolnay hideg udvariassággal fejezte ki jó kivánatait, a fiatal leány nevetve kérdé:

— Ugy-e, ezt nem gondolta senki, sikerült meglepnünk a társaságot!

— Nagyon ügyesen, Gitta Nagyságod! De a Cotillont természetesen most vőlegényével fogja tánczolni és én rendelkezésére bocsátom! — mintha a lágy férfihang reszketne és a setét szemekben egy a gyülölettel vegyes megvetés látszik.

Midőn az a komoly, halvány férfi a mély meghajlás után eltünik a tömegben, ugy érezte a kis menyasszony, mintha véle eltünne minden életéből, amiért érdemes élni.

Mindszenty Gitta ott a tűz mellett, mikor eddig jut emlékeiben, két kezébe temeti arczát és könyei lefutnak a nyulánk, fehér ujjak között.

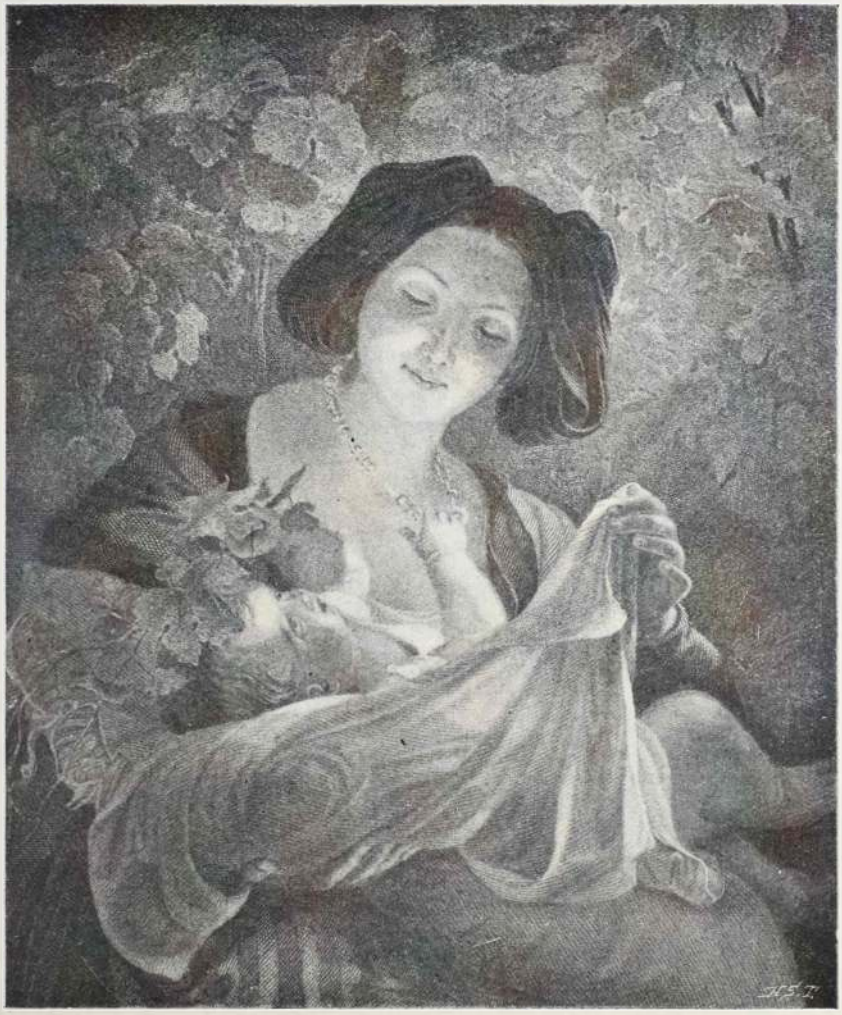

Meta.

Pietrovsky festménye.

Maga választotta sorsát és büszkeségére támaszkodva, volt ereje a boldog menyasszony nehéz szerepét végig játszani esküvője napjáig. Aztán következett öt év, melyről alig tudna magának számot adni.

Férje igazi katona volt, ki lovakon és versenyeken kivül nem törődött semmivel. Fiatal feleségét az ő módja szerint szerette, ha hazajött a lovardából, sokszor ölébe kapta és összecsókolta; de ez cseppet sem gátolta abban, hogy estéit rendesen most is pajtásai körében, a kártya, czigány és bor mellett töltse.

Fogalma sem volt kedélyes otthonról, ha nem volt zajos társaságban, únta magát, mert abszolute nem volt képes szellemileg foglalkozni. Soha egy komolyabb könyvet nem olvasott, a hirlapokból csak a napi hireket és a kis hirdetéseket, néha egy-egy sikamlós franczia könyvet forditásban. Minden zenétől, kivéve a divatos Couplet-ket s a czigányzenét, irtózott. Felesége szépségére hiú volt és mindenáron egy sportlady-t akart belőle nevelni; a fiatal asszonynak lovagolni, hajtani, korcsolyázni és biczikliznie kellett és Gitta sikkel és könnyed ügyességgel is hódolt e divatos mulatságoknak, de nem töltötték be egész életét. Gyakran egy végtelen üres, sivár érzés vett rajta erőt a sok lármás szórakozás közepette.

A fiatal asszony lelke, szive üres maradt, vagy még mindig ott lappangott benne az az emlék, melytől nem tudott sehogysem szabadulni.

Kátolnayval házassága alatt alig találkozott, ha néha a társaságban látták egymást, pár közönyös szót váltottak és hidegen, udvariasan, mint két idegen, váltak el.

Gitta mindig jobban érezte, hogy boldogtalan. Családja nem volt, szülei meghaltak, férjével pedig nem értették egymást, mert a szép fess Mindszenty Bandi, kiért annyi nő szive dobogott, ha pengő sarkantyuival, szemére huzott sapkával végig sétált az utczákon, a saját feleségét soha sem tudta meghóditani. Nem éltek rosszul, az asszony hű, engedelmes feleség maradt és csendes megadással tűrte férje meggondolatlan durvaságait.

Kinek is panaszkodott volna? hisz nem maradt senkije.

És aztán olyan pájtásféle vonzalmat is érzett Bandi iránt, — a saját gyermekkorát szerette benne, — mert minden vidám csinyben részt vett vele az a szép vad fiu. Mindig inkább egy fivért szeretett benne, mint férjét; kivel elnézéssel bánt, szeliden, mint egy elkényeztetett gyermekkel szokás, kit már késő nevelni.

Hanem a fiatal asszony mindig csendesebb lett a lármás, vig férj mellett, ki oly ragadós jókedvvel tudott kaczagni és kivilágos kivirradtig becsipett fejjel a csárdást járni. De azért mikor egy ködös őszi délutánon hazahozták a versenytérről, hol ugratás közben oly szerencsétlenül

bukott le hires lováról, az aranysárga Sunbeamről ; mégis keservesen megsiratta. Mert az a csengő nevetés elnémult örökre. Mindszenty Bandi befejezte rövid életét, melyet boldogan átlovagolt, áttánczolt és átivott.

Az özvegy egy öreg tante kiséretében elment utazni, egy évet folyton barangoltak, de sem Olaszország narancsberkeiben, sem a fjordok kék vize mellett nem lelte meg a keresett nyugalmat.

Most egy év óta atyai birtokára vonult vissza, hol csendesen, a társaságtól teljesen visszavonultan élt.

De a békét, a lelkinyugalmat nem találta az ősi park százéves fái alatt sem. Pedig ő az élettől már nem várt egyebet, — boldogságát eljátszotta mint egy daczos, könnyelmü gyermek, ki visszadobja a talált igazgyöngyöt a tengerbe. Ezért vezekelt évekig. Mily keserü szemrehányásokat tett magának, hány éjet sirt át! Ha véletlenül hallotta, milyen elégedetlen, magá a zárkózott ember lett Lórántból, mily keserü iróniával szól meg mindent és mindenkit, de főleg a nőket. Ez is az ő bűne! Hogy is higyjen az a komoly jellemü férfi, szigoru elveivel, ujra a nőnek, ha úgy csalódott abban az őszintének látszó gyermekleányban, kit igazán szeretett!

Mert hogy Lóránt őszintén szerette őt, azt Gitta már rég tudja, bár senki sem mondta néki. Látta abban a szenvedő férfiarczban, a szemrehányó pillantásban, sőt a hideg köszöntés is az elfojtott szerelmet árulta el, egy közönyös régi ismerős nem köszön ugy.

Tehát ketten voltak boldogtalanok!

Gitta kinosan kulcsolja össze kezeit kétségbeesett tehetetlenségében. A kandalló tüze mégegyszer fellángol és csak parázs marad a hamu között.

Mit tegyen? Istenem mit tegyen?

Van e mód hibáját jóvá tenni?

Hisz azt sem tudja hol tartózkodik Lóránt? És még ha tudná is, mit irjon néki? Kérjen tőle bocsánatot egy bűnért, melyet talán amaz már elfelejtett? talán már rég nem is gondol árra a szeszélyes bohó kis leányra és mást szeret, kivel egy boldog jövő elé néz!

Nem! Gitta érzi, hogy nem teheti az első lépést, és azt is tudja, hogy nem dacz vagy büszkeség tartja most vissza, hanem női szerénység. Semmi sem jogositja arra, hogy feltételezze, Kátolnay még mindég szereti.

Amit az a kis lány eljátszott egykor az örökre el van játszva! És Mindszenty Gitta haláláig sirathatja úgy, mint a mai estén.

A tűz kialudt, de ő nem érzi, aggályosan nézi a rokkokó-órát iróasztalán. Még csak nyolcz óra! Az egész hosszu est még előtte van! Vacsorára megfog jelenni a tante, aztán az öreg asszony hamar visszavonul s pihenni megy. Gitta pedig egyedül fogja itt a kandalló mellett bevárni az uj évet. Olyan egyedül mint ezentúl is mindég lesz.

Meglepetten ijed össze, a csendet egy szán csengői szakitják meg, vigan csilingelnek a tiszta, hideg levegőben.

Gitta felugrik és ki akarja adni a parancsot, hogy nem fogad, — idegen emberek most — ez tűrhetetlen lenne! De valami különös érzés visszatartja, Nem tudná megmondani, hogy mi? Sejtelme, előérzete egy mesés boldogságnak, melyet előre el sem lehet gondolni!

Szinte meg sincs lepve, mikor egy magas férfi jelenik meg a portiére között, csak nagy boldog szemekkel bámul reá.

— Eljöttem, Gitta, ma Szilveszter estéjén, hogy végre oldja meg nekem azt a talányt, melyet az én szivem soha sem tudott megfejteni.

A fiatal nő halk sikolylyal elébe fut, Most, hogy hallja ezt a hangot, melyet oly gyakran vélt álmában hallani s mely után oly végtelenül vágyódott, minden más érzelem elenyészik.

Ott áll Lóránt előtt egész határtalan szerelmével kék szemeiben.

— Szerettem, rágalmazták és én elhittem! féltékenységből, daczból tettem mindent azon a szerencsétlen szilveszteri bálon, mert azt hittem, mást szeret és engem azzal kinevet! — mondja reszkető hangon, — eljátszottam a boldogságomat! Mert azóta nem ismertem soha egy boldog perczet, vezekeltem keservesen, vezekeltem e hét év alatt!

A férfi szomoruan int fejével.

— Szegény gyermek! Eljátszotta ifjuságunk legszebb idejét, hiába! Miért nem bizott bennem? hisz oly végtelenül szerettem, és ép azon a bálon akartam kérni, legyen örökre az enyém! Viseletét nem értettem; Egy ideig azzal áltattam magamat el, hogy jobb igy! Csak játszott velem és egy ilyen kaczér, szivtelen feleség nem tehetett volna boldoggá. De később! Láttam halvány arczát, fáradt hangját és végtelen szomoru szemeit.

Éreztem, hogy boldogtalan. Mindég jobban erőtt vett rajtam az a sejtelem, hogy nem léha kaczérságból bánt úgy velem, és bár nem tudtam a valódi okot eltalálni, még is éreztem, hogy elvitte magával életemből a tavaszt, a napot és a virágokat!

Gitta összekulcsolt kezekkel, kérőn mondja :

«Bocsáson meg Lóránt, csak szerelemből vétkeztem! És most tudom, hogy joga van visszautasitani, sőt kinevetni és ez csak megérdemelt büntetésem lenne! De azért még is kérdem. Lóránt, egyetlen szerelmem, szeret még? és jóvá tehetem vétkemet, egy egész élet odaadó szerelmével?

Az erős férfikarok feleletül úgy körül fogják a nyulánk asszonyt, mintha soha többé nem akarná elbocsátani.

És Gitta, amint feje ott pihen vállán, érzi, hogy ez az egyetlen hely a világon, hol ő megtalálhatja a békét, a nyugalmat és a boldogságot!

DALOK

Irta PAP ZOLTÁN.

RAGYOGÓ NAP . . .

Ragyogó nap, szép fényes nap az égen!
Mi éltetné a világot, ha te nem?
Ha kihalna egyszer a te világod:
Mire hagynád itt e szegény világot?

Ragyogó nap, szép fényes nap az égen!
A földön is van egy nap: a szerelem.
Ha elmulna menyországos világa,
Nagy sötétség borulna a világra.

*

SZŐKE TISZA PARTJÁN . . .

Szőke Tisza partján van egy barna kis lány,
Ilyen angyal még a menyországba sincs tán.
Én a Duna partján búsulok utána,
Messze tőle, idegenbe válva.

Nincs én nekem nyugtom, nyugodalmas órám,
Mig te kis angyalom, ide nem jösz hozzám.
Én tőlem a szived hiába is őrzik:
Szőke Tisza a Dunába ömlik.

—o—

KÁRTYA.

Irta HEVESI JÓZSEF.

Utitársunkkal egy milánói könyvkiadóval, (a kinek kiadásában olasz irónak megjelenni nagy tisztesség,) még a genovai állomáson ismerkedtünk meg. Valami apró kis szeretetreméltóság hozta őt közelebb hozzánk, a mire útközben olyan sok alkalom kinálkozik. Ő is Nizzába utazott, hogy ott végigkaczagja karnevál bohóságait s minthogy mi is a Riviera narancsainak kacsintgatására áhitoztunk, szivesen osztottuk meg a hosszu út unalmát ezzel a szellemesen csevegő, rokonszenves úrral. Mert bármilyen gyönyörü legyen is a tenger mentén olajerdők és narancsligetek között haladó út, végre is megúnja az ember a vonat egyhangu, ideges kattogását, ha egész nap kénytelen a kupé szük ketreczében gubbasztani.

És meg kell hagynunk, hogy ez a mi útitársunk igen önzetlenül osztozkodott velünk az unalomban. Nekünk igen kevés részt engedett belőle. Látszott, hogy Olaszország legkiválóbb iróival gyakran érintkezik, nemcsak mert igen szellemes társalkodó volt, hanem, mert előadásának mindenkor valami irodalmi formát adott. Apró megjegyzései epigrammszerüleg csattantak, kisebb történetkéit pedig novellisztikusan állitotta be. Es ezek a történetkék mindig érdekesek, szellemesek és fordulataikra nézve meglepők voltak.

Mikor a franczia határt átléptük és már Mentonén is túl voltunk egy kisebb állomásnál három uriember szállott be a kupénkba. Hangosan beszélgettek. Hogy miről? Hát a chance-okról! Miről is beszélnének egyébről — Monte-Carlo közelében? Hisz itt a levegő tele van piquedámákkal és derniére douzainekkel. Az egyik uriember hirtelen kirántotta zsebéből a *Figarot,* tenyérnyi széles szalaggá hajtotta össze, a két végét térdén keresztül a lábai alá szoritotta, három meglehetősen piszkos kártyát kevergetett és mosolyogva nézett körül a társaságon:

— Faites vos jeux messieurs!

És megindította a játékot a két másik urral, a kik ugy látszik, czinkosai voltak és a kikkel bizonyára ránk akart utazni.

Nálunk az ilyen urakat sipistáknak nevezik.

Természetes, hogy egyikünk sem reagált. A mi könyvkereskedőnknek azonban ez a rögtönzött Monaco alkalmat szolgáltatott arra, hogy egy kis kártyahistóriát mondjon el.

Ezt a történetet már akkor mondta volt el a mi utitársunk, mikor Beaulieunél a három jómadár re male gesta kiszállott kocsinkból s mi igy ismét magunkra maradtunk.

Természetes, hogy a játékszenvedélyre, Monte-Carlora, roulettere fordult a beszéd sora. A mi könyvkereskedőnk menten minden álszenteskedéstől, (mely e vidéken annyira megy, hogy a legnagyobb illetlenségnek tartják Monte-Carloba utazni, *játék* czéljából, mert oda mindenki azért megy, hogy a koncerteket hallgassa) cseppet sem nyilatkozott elitélőleg a játékról.

— Nagy szerencsétlenség, ha szenvedély, megbecsülhetetlen szórakozás azoknak, kiknek szellemét a kenyér után való mindennapi hajsza kimeriti. Ez volt az ő véleménye.

— C. (— és itt egy nálunk is jól ismert, előkelő olasz irót nevezett meg —), a ki maga is szenvedélyesen játszsza naponta az ő rendes whist-parthie-ját, egész csomó derült kártya-históriáját mondott el nekem egy este, mikor egy premierje után a Biffiben vacsoráltunk. Tőle hallottam a következő csinos kis történetkét:

«Rómában a Via Nationalen mindenkinek feltünik egy barokk-stylusban épült kis palota, melynek nagy, nehéz kapuja egész nap zárva van. Nincs rajta semmi rejtélyes. Inkább szép kis fészekhez hasonlit, melynek csendes magányában talán egy boldog pár turbékol. A facchino, aki a szemben levő utczasarkon áll, fölvilágositja az érdeklődő idegent, hogy ez a kis remekmű az Occhi-palota, melyet a nép «*kártyavár*» néven ismer. Nem lakik benne más, csak fiatal tulajdonosa, szépséges szép asszonykájával, aki pár év előtt még a Scala d'Espagna körül naponta modellnek ajánlkozott. A palotát a boldog fiatal úr atyja épittette, aki nemrég sokkal szükebb helyre költözött, a san lazzarói campo santo művészi faragványu kriptájába. Ez a «kártyavár» — Rómában való tartózkodásom alatt — nekem is föltünt és tudakozódtam a története felől. Elbeszélték aztán, hogy az öreg Occhi, aki épittette, meglehetősen rejtélyes férfiu volt. Senki sem ismerte a multját, származását, vagyonát. Tagja volt a kaszinónak — hiszen mindig akad két úr, akik egy harmadikat beajánlanak — és itt mindenki igen rokonszenves, korrekt embernek ismerte.

Párisi szépség. *Rippl-Rónai rajza.*

Kitünő modora volt, előkelő allurejei, szellemesen társalgott és nagy elegánciával — kártyázott.

Kártyázott és nyert. Mindig kártyázott és mindig nyert. És mert nyert és származását homály boritotta, egész kis liga alakult, hogy játékát ellenőrizze s hogy fenomanális szerencséjének nyitjára találjon. De nem tudtak rásütni semmit. Oly korrekt, oly tiszta, oly világos volt a játéka, hogy szerencséjét már csak valami babonának tulajdonitották. Ez aztán persze nem érintette a becsületét. Occhi tovább játszhatott és tovább fosztogathatott.

És ez igy tartott évekig . . . Occhi játszott, nyert és a Via Nationalen épült a gyönyörü szép — kártyavár.

Occhinak egyetlen fia volt. Büszkesége, boldogsága, szemefénye. Pazar nevelésben részesitette és gyön-

géd atyai szivével megbocsátott a fiu minden könnyelmüségének. Mert kissé könnyelmü volt az ifju, de hát az apa szemet hunyt még akkor is, ha kissé túlságosan ki is rugott a hámból. Hadd forrja ki magát!

Egyszer azonban igen komoly jelenet játszódott le apa és fiu között. Az apa, aki mesés reményeket fűzött fia jövőjéhez, egy nyári alkonyon megdöbbenéssel hallgatta végig uj palotájának terraszán fiának egy hebegve, dadogva elmondott vallomását. Arról volt szó, hogy a fiu apja engedélyét kérte ki a nősülésre.

Hiszen az magában véve még nem lett volna nagy baj. Elvégre az apának is hő vágya volt, hogy minél előbb fiatal, ragyogó, előkelő és gazdag menyet lásson a háznál. Amde az a leány, akit a fiatal Occhi nőül akart venni, fiatal is volt, szép is volt, de sem előkelő, sem gazdag nem volt. Egy modellt, egy közönséges modellt akart ebbe a gyönyörü palotába bevezetni. Hogy ez legyen itt az úrnő.

De már ez ellen föllázadt az apa. Nem akarta engedni, hogy a fiához fűzött nagy remények igy hulljanak a porba alá. Inkább kitagadja, inkább sohse lássa, inkább — — — mintsem hogy az ő palotájábbn egy modell uralkodjék, mintsem hogy az ő unokáinak egy modell legyen az anyjuk. A fiu eleinte makacsul ellenszegült, de aztán látszólag nem feszegette többet ezt a dolgot.

Egy napon — nehány hét mult el ama heves jelenet után — egy fiatal barátja látogatta meg az ifju Occhit, kit ez bemutatott az öreg urnak is. A bolognai egyetemen ismerkedtek volt meg és most az ifju Occhi meghivására Rómába jött, hogy őt meglátogassa. Csinos kis legényke volt, nagy fekete szemekkel és még egészen sima arczczal. Az apa igen szivesen fogadta fia vendégét és alig akart beleegyezni, hogy ez ne az ő palotájában, hanem szállodában lakjék. Fiatalsága daczára igen szellemes, igen okos ficzkónak tartotta és készséggel elcsevegett vele egy pohár chianti mellett. Mikor már bizalmasabbá vált az ismeretségük, elpanaszolta nála a fiát, hogy ez egy modellt, — képzelje csak, egy modellt! — akar nőül venni!

— Egy modellt, hahaha! — nevetett az ifju, — no még csak az kellene.

Egy este kártyapárthiet inditványozott a fiatal vendég. Az öreg Occhi egészen zavarba jött, az ő házánál sohasem fordult még meg kártya, mert hát ő sem igen ért hozzá, meg a fia sem!...

— A fia? — nevetett a vendég, — már hogyne értene? Hiszen az egész bolognai egyetem ifjuságát adófizetőjévé tette a kártyában.

Az öreg nagy szemeket meresztett és kénytelen-kelletlen átment a fia szobájába, hol a játékasztal már teritve volt.

Leültek, játszottak. Eleintén közönyösen, szinte unalmasan ment a játék, mely különben csekély összegben folyt. De ebben az egyhangu játékban is egy igen különös körülmény vonta magára az öreg Occhi figyelmét. Az t. i., hogy mindig ő vesztett és mindig a vendég nyert. Eleinte nem is vetett rá ügyet. Hiszen olyan csekélység volt az egész. De lassan, lassan mégis csak fölébredt benne a játékos, akit izgatni kezd az ellenfél nyeresége, a saját vesztesége. Pedig az ellenfél győzelme állhatatos volt... Az öreg Occhi izgalma pedig nőtt, nőttönnőtt. Mintha a játék démona ragadta volna magával... Izgatottan keverte a kártyákat, kezei reszkettek, szemei összehunyorodtak és —

— Pardon, uram — mondá a fiatal vendég... Azt a módszert én is ösmerem!

— Hogyan? — szólt halálsápadtan az öreg.

— Hát csak ugy, hogy ön a nápolyi módszer szerint kevert...

— De kérem, micsoda —

— Semmi ellentmondás, uram, a Santa-Lucia negyedben minden Lazzaroni ismeri ezt a keverést. Elmondjam önnek, milyen kártyákat rakott egymásra?...

— De uram —

A vendég kiragadta az öreg Occhi kezéből a kártyacsomót és előre kikiáltotta az egyes kártyákat, amint azok egymásután következtek.

Az öreg Occhi meg volt semmisülve.

Fia, ki tanuja volt ennek a jelenetnek, tréfának vette az egész dolgot és jóizüet nevetett apja felsülésének.

Barátja intett neki, hogy egyedül akar maradni az öreggel.

A fiu távozott.

Mikor egyedül maradtak, a vendég igy szólott:

— Uram, én fiának nem barátja, hanem a *menyasszonya* vagyok! Nézze!

Levetette jacquetjét, összekuszálta a haját és az öreg Occhi előtt egy rendkivül bájos leány állott, bársony nadrágban, sárga selyem bluzban és költőiesen szép frizurával.

— Én vagyok — folytatá — az a modell, Angelica Moletto, akit fia nőül akar venni. Hogy ki az az Angelica Moletto, azt megmondják önnek Róma minden atelierjében. Modell vagyok, — az igaz, — de ezzel azután vége! Nincs senki, a ki rólam egy körömfeketényi rosszat mondhatna, nincs senki, a ki mást festett volna rólam, mint profilomat, melyről azt mondják, hogy az szigoruan klasszikai. Hogy ki vagyok, honnan származom, azt majd máskor mondom el. Egyelőre csak annyit, hogy méltó vagyok arra, hogy bármely előkelő olasz család a körébe fogadjon... Az ön fia szeret, én is szeretem őt. Ön azonban akadályokat gördített boldogságunk elé. Megesküdtem fiának, megesküdtem szivemnek, hogy ezeket az akadályokat elháritom. Egy előkelő festő ismerősömtől, aki igen sokat vesztett önnél, tudtam meg, hogy ön a kaszinóban nagy szerencsével, feltünő szerencsével játszik. Ahogy ő ezt nekem elbeszélte, abban a hangban nagyon sok gyanu volt kifejezve. Inkább tréfából, mint rossz szándékból, elég meggondolatlan voltam neki megmutatni, hogy ha akarnék, én is mindig tudnék nyerni. Megmutattam neki azt a bizonyos — nápolyi keverést. Ő minden áron meg akarta tanulni. Minden áron fel akart engem vinni a kaszinóba. Én csakhamar — szerencsére még idején! — észbe kaptam. Tréfára forditottam a dolgot és — hallgattam, nehogy önt bajba keverjem. És most uram, figyelmeztetem önt, hogy egy egész liga alakult a kaszinóban, hogy önt ellenőrizze, önt leleplezze. És ez a liga már engem is környékez... Ismerni akarják titkomat, a nápolyi keverést... Én makacsul tagadok mindent, mert

csak nem tehetem tönkre — leendő apósomat.

Tiz percz mulva az öreg Occhi igy szólt fiához és Moletto Angelicához:

— Mindent tudok. Szeretitek egymást. Akarom, hogy boldogok legyetek!

*

Vonatunk már Nizza közelében járt, mikor a mi milánói könyvkiadónk kis elbeszélését befejezte.

Nevetve tette aztán hozzá:

— Nem kell olyan nagyon félni a játéktól, nagyon sok boldogságnak volt az már a szerzője.

———o———

A vén Baárd Gergely megtérése.

— Legenda. —

Irta MITZGER IMRE.

. . . Egy-két pillanatig még elmélázva tekintett az imént kapott levél kuszált betűire, aztán meghökkenve pillantott fel, mint a tetten ért tolvaj. Ő, az erős, kitartóan gőgös Baárd Gergely, ellágyul holmi ostoba, asszonyi siralmas íráson. Haragosan gyűrte össze a levélkét s bedobta a kandalló pirosló torkába, aztán mereven hátraszegte csontos, nagy fejét, kidüllesztette széles mellét és izmos öklével ráütött a bronz csengettyüre, hogy annak éles hangja végig sivitott a hosszú folyosókon.

Három szolga is berohant.

— Parancsolni méltóztatik?

— Kálmán, te dobj fát a kandallóba, Péter hozd be a lapokat, Lajos meg a theámat. Aztán hagyjatok magamra. És be ne engedjetek hozzám senkit, mondjátok, hogy lefeküdtem, hogy . . . . eh, takarodjatok már. Senkit be ne bocsássatok, értettétek? Különösen egy asszonyt ne a gyerekével. Kergessétek el, mondjátok, hogy nem akarom látni, nem akarom hallani, megvetem, utálom . . . hát mégsem mentek?! . . .

Ahogy egyedül maradt, beletemetkezett a lapokba, de csak sebtében, izgatottan rohant végig a hasábokon villogó szeme. Nem értett meg egy szót sem abból, a mit olvasott. Bosszusan dobta valamennyit egy sarokba és dideregve huzódott a kandalló melletti thea-asztalkához. Fázott a teste és a lelke. Sürüen töltögette az erős rumot a forró italba, de mind hasztalan. Belebámult pipájának gomolygó füstkarikáiba és iparkodott hétköznapi, unalmas dolgokra gondolni. Nem ment sehogy. Az a pár reszketeg sor ott lebegett szeme előtt, panaszkodón, kétségbeesve suttogott fülébe régi idők kinos emlékeiről . . .

A fiának a felesége irta. Az egyetlen fiáé, azé a jóságos tekintetü, szelid, bibliai arczu emberé, kit elüzött, kitagadott, a mikor szembeszállt vele szerelmeért. Az a százszor elmesélt és milliószor megtörtént eset ez is. Megszeretett a fiu egy szegény leányt, otthagyta érette a dúsgazdag apát és ment, kenyérért küszködni a messze idegenbe. A fárasztó, nehéz munka elsorvasztotta életerejét, elpusztult időnek előtte, alig hogy a férfi-korba lépett.

Az apa csak a temetésére ért oda. Ment a koporsó után büszkén, emelt fővel, könytelen szemekkel, aztán rá sem tekintve a sápadt, vézna feketeruhás asszonyra, se a siránkozó csecsemőre, visszatért házába. Soksok éjjen keresztül gyötörte, kinozta az önvád, de meg nem törte. Titokban, lopva keserves könyeket sirt el

Muskétás. *Leloir rajza.*

egyetlen fiáért, de a hátramaradottakról tudni sem akart. Nem is hallott már éveken keresztül róluk. De ma levelet kapott az asszonytól könyörgő, fájdalmas levelet. Hogy ő már nem birja el a küzködést, elvész, de a gyermekét meg akarja menteni, s elhozza nagyapjának. Karácsony estéjén, az örök szeretet estéjén borul térdei elé, irgalmat esdve kicsiny gyermekének. Fogadja be őket . . . .

— — — — — — — — — — — —

Hevesen rázta meg a fejét és vadul kiáltott.

— Nem . . . azért sem . . . menjen koldulni!

Tompán, üresen csengett vissza hangja a magas boltivekről. Ekkor vette észre, hogy egyedül van. Valami hidegség borzongott végig testén, aztán ujra töltött a szeszből és végig dőlt puha karszékében. Az illatos, kékes füstfátyol lebegett, hajladozott felette, körötte, lassankint egészen betakarta; szemei mámorosan lecsukódtak, a szivéből tünni kezdett a dacz és bánatos, szelid érzés hullámzott rajta keresztül. A lámpa reszkető lángja mindinkább fogyott, kisebbedett, végül magasra fellobbant kékesen és sötétség, vigasztalan, szomorú sötétség lett körülötte — —

— — — — — — — — — — — —

. . . És távolból, messziről csodás fény kezdett derengeni. Valami mondhatatlan édes, bűvös-bájos zene csendült meg, lebegő, suhanó alakok virágkoszorúval, csillaggal homlokukon közeledtek hosszú-hosszú sorban s egyre nőtt, növekedett, mindenhova szétragyogott az a csodálatos fényesség . . Millió meg millió apró gyertya gyult ki és közöttük innen is, onnan is előbukkant egy-egy szőkefürtös angyali fejecske. Az ábrándos, édes dallam mintha régen hallott kedves ismerős hangokból volna összeszőve. Tisztán, ezüstös csengéssel hangzott a «Gloria in excelsis» magasztos, ünnepi zenéje . . .

. . . És lassu léptekkel, felemelt fővel közeleg az Isten fia. Az angyali sereg térdre hull előtte s útjába szórja virágait, pálmaleveleit . . . Ragyogó fehér ruha omlik végig nyulánk alakján, arcza mennyei, jóságos tekintetü az örök emberi szenvedés végtelen szomorúságával, hullámos sötét haját fekete töviskoszoru köriti.

Nyugodt mozdulattal int a daczos, vergődő emberre.

— Nyisd ki szemeidet. Ismersz-e? Ijedtség, bámulat, alázatosság fogja el szivét egyszerre. Kezével eltakarja szemét egy perczre, hogy meg ne vakitsa a nagy fényesség, aztán térdrehullva csókolja meg az Úr leomló ruhájának szegélyét.

— Uram . . . szolgád vagyok.

— Nem szolgám, nem, testvérem vagy. Hallgass szavaimra. Én vagyok az örök Béke, az örök Szeretet, az örök Boldogság. Ma az én ünnepem van. Tudod-e, ünnepeled-e? . . .

Megrettenve tekintett fel.

— Követed-e tanitásomat? Szereted-e embertársaidat?

— Oh Uram vétkeztem Ellened, nagyot vétkeztem. Elűztem, kitagadtam a véremből való vért, megvetettem, elkerültem azokat, kiket gyámolitanom kellett volna . . . Büntess meg érte . . . elszenvedem.

— Én az örök Bocsánat vagyok. Kedvesebb előttem egy bűnös, ki megtér, mint kilenczvenkilencz, ki el sem tévelyedett. Tedd jóvá vétkeidet és kegyelmemet árasztom reád . . . . Millió és millió gazdag palotában, fényes, csillogó teremben hivtak ma engem, de én a szivüket vizsgáltam és nem jelentem meg közöttük. A hideg, fagyos országuton vándorolt egy gyászos, sápadt arczu asszony kisdedével. Ő fohászkodott hozzám és én meghallgattam esdeklését . . . Tehozzád jönnek. El ne taszitsd magadtól őket ma este, az én estémen, az örök Szeretet ünnepének estéjén. Szeresd, gyámolitsd őket és Én veletek leszek mindörökre . . . .

— — — — — — — — — — — —

Zakatolás, zörgés, szitkozódás hallatszott kivülről. Az egyik inas be is nyitott az úr szobájába. A lárma s a hirtelen becsapódó fény felriasztották mély álmából és tétován tápászkodott fel a karszék elől, hol görnyedezve aludt. Kezével szeme elé kapott, mintha félne a fényességtől, aztán megrázta fejét, és haragosan kérdezte:

— Mit keresel itt benn?

— Bocsánat uram, künn az ajtó előtt van egy feketeruhás asszony ölbeli gyerekével és mindenáron be akar jönni, hogy csak egy-két szót is mondhasson. Hiába lökdöstük, sir, de nem távozik.

A vad, dölyfös ember szivéhez kapott, kimondhatlan áhitattal tekintett fel az ég felé, aztán durván félrelökte a szolgát és rohant ki egyenesen az ajtó elé. Ott zokogva ölelé át a kisdedét tartó sápadt asszonyt.

— Édes leányom . . . édes unokám . . .

— — — — — — — — — — — —

. . . És künn, a hideg, tiszta holdvilágos éjben, a távol messzeségben vonul tova az isteni sereg. Lebegő, suhanó alakok, virágkoszoruval, csillaggal homlokukon. Előttük lassan lépked a fehér, bánatos férfi, az örök Szeretet istene s a fekete tövis koszoru felett csodálatos fényben ragyog a Megváltás glóriája . . .

— — — — — — — — — — — —

CSAK SZÁNNI TUDLAK . . .

Csak szánni tudlak, — de szeretni nem.
Ez a te átkod s átkom énnekem.

Te árva voltál, én meg elhagyott
S szivünk egy sirdombnál találkozott.

Én szánalomból mondtam szépeket
S te idea tad nékem lelkedet.

A szivem rajtad nagyon megesett
S csak hittem úgy, — de nem szerettelek.

— — — Most bolyongung ujra árván egyedül,
Sivár ösvényen, búsan czél nélkül.

Szivünk kietlenebb, mint valaha,
Remélni nem tud s nem is fog soha.

Ez a te átkod s átkom énnekem;
Csak szánni tudlak, ám szeretni — nem . . .

Csergő Hugó.

Herold. *† Meissonier rajza.*

MAGÁNY.

A hegytetőn, közel a tiszta éghez,
Merengőn állok itt; a nap végéhez
Jutott s pihenni tér erdő zöldjébe;
Az est tündéri fáklyát bontogatja
S minden más színben tündököl alatta. —
Vagy csak merengő lelkem rajzulatja?!

Lábom alatt tátong a zöld mező,
Tarkázza sárguló kalász-erdő,
Olyan, mint koldus foltozott ruhája;
A légbül kis madár ereszkedik
Van éles csipogás, hogy eltünik,
A hol elrejtve népes kis tanyája.

Mindkét felől magas hegyek vonulnak,
Kopár fejükkel felhőkig nyomulnak,
Szilárdul állnak védelem gyanánt
S a völgy nyájasan buvik köréje,
Mint félénk gyermek anyjának ölébe,
Kit még álmának rémalakja bánt.

A fák egymásra hajtva lombfejük
Kuporganak és csókot vált velük,
Lágyan nyomott csókot az esti szél
S a hogy fejük alább van egyre-egyre,
Olyan, miként a homlok ráncba szedve,
A melyen gondnak harmatcseppje kél.

A sürü zöld között mosolyg a tisztás,
Melyet kerül vihar, kerül pusztitás:
Komor apának keblén kis fia:
Ölébe a virágok ugy hajolnak,
Miként juhnyáj, letüntén fényes napnak,
Buvik egymás mellé mindannyia.

Amott, erdőnek kékes távolában
Egy kis falu, mint árva, áll magában,
Kinek védelmet csak természet ad,
Középen szép templom emelkedik,
S ahogy szive bánattal eltelik:
Kiönti itt és nyer édes nyugalmat.

Harang kong tornyán, szellő ide kapja,
Mint lelkiismeretnek komoly hangja.
Azt zúgja egyre: ember, oh vigyázz!
Isten lakik itt és a szűz ara.
És én vagyok a menny intő szava,
Lát és hall ő örökké, ne hibázz!

Mint lányszemen a boldogságnak könnye,
Ragyog amott a hűs Dunának gyöngye
Csókolva egyre partjukat locsogva,
Tükrén medrén karegényes világa
S belé kacsintó természetnek mása
Alkot tündérvilágot a habokba.

Komor hegynek lábánál ott ül im
Szépséges hitvese, nyugodva térdein,
Ott ülsz világnak legszebb asszonya,
Ott ülsz szeliden, nőbájos szépségben.
Ragyogva büszkén ifjuság színében,
Szépséges Pest, hazám fővárosa!

Ha látlak igy, varázsló bájaidban,
Gyönyörködőn, mint tündér csábjaidban
Szivem mondhatlan kéjben feldobog.
S büszkén megkérdem vándor fellegektől:
Láttál már ilyet világot röptödből,
S megáll bámulva, ajka mosolyog.

Oh szép vagy büszke Gellért hitvese,
Csillog testednek fényes köntöse,
De százszor szebb alatta ifju tested:
Izmos, erős, de mégis nőies,
Vágyat lehel, ébreszt, mint őszi est,
S kebledben él ártatlan szüzi lelked.

De im sötétlik már a láthatár,
Fészkébe visszatér minden madár,
Az éj a napfényt leplével takarja,
Mint gondos, jó anya; hangzik dala.
Csillagszemével virraszt egymaga
S elfáradt gyermekeit altatja karja.

Egyszerre, oh, mi történt vélem? Félek,
Elhagy bátorság, el fényes remények,
Pedig köröttem csendes, édes est,
Ág sem zörög, csak egy levél se zörren,
Rémes árnyak se járnak tánczot körben,
Elém képzelt rémképeket se fest.

Kitől félek, kitől hát Istenem?
Kinek látása sápadt félelem?
Oh jaj, hogy ezt elhinni is lehessen!
Ti tőletek, képmásim, emberek,
Felebarátom, tőled rettegek,
Félek, nehogy magam védni kellessen.

Te támadsz rám, sokszor mint védtelenre.
Szomjad áhit testemre és lelkemre,
Megtéped, rablod édes álmaim,
Hizelgve jösz felém, gyakorta bókkal
S kiszivod lelkemet kegyetlen csókkal
S örülsz, nevetsz szivemnek kárain.

Isten veled, édes magány, az óra
Elszólit tőled, int a búcsuszóra,
Mennem kell, emberek közé megyek
S bár itt elhagyva voltam egyedül,
Mig léptem ott tömeg közé vegyül,
Mégis, oh mégis, csak most rettegek!

Szabó Imre.

HELIOPOLIS VIDÉKÉN.

Irta VÉRTESI KÁROLY.

Malariye. — Eugénia császárné kertje. — Mária fája. — Jézus forrása. — Strucztenyésztő. — Az obeliszk. — Heliopolisról. — A Napváros tudósai. — Pusztulás. — A phoenix madár regéje. — A lotus virágról.

Malariye czukornádas falucskában, a zajongók vidám zsivaja elfogyván, Eugénia császárné kertjénél a kocsiról leszálltunk, hogy megnézzük a Máriafát. Könnyü ködként kavarogtak körülöttem a felvert pornak atomjai. Mikor még fény, dicsőség és hódolat környezte a francziák utolsó császárnéját s ő is a szuezi csatornát ment megnyitni, akkor kapta ajándékul ezt az exotikus, csinos kertet Iszmael khedivétől. Alig kellett néhány lépést tennünk a kertben, előttünk állott egy hatalmas, csomós águ, terebélyes szicomor fa, melyhez a hozzáfüzött szent hagyomány von minden keresztény idegent, aki Kairóban megfordul.

«Réges-régen menekülve,
Erre ment a szent anya;
Mint védőpajzsra, keblére
Volt szoritva gyermeke».

Az idők csendes hullámzásán járó legenda szerint, mikor Mária a kis Jézussal és Józseffel az üldözői elől Egyptomba (hol zsidók laktak) menekült, e fa (inkább talán ennek helyén volt egy másik vad fügefa) árnyékában pihent meg s az odvas fa belsejében rejtekezett el, mikor üldözték, Mária. A fa üregére egy pók olyan sürü hálót font, hogy üldözői nem láthatták. Valószinü, hogy a «bepókhálósodott» szent fa, messze elkanyargó gyökereiből többször kihajtott. Botanikusok a mostani hajtásokat 1672. évre teszik. Vannak, akik ezt is elhiszik. Egymásba csavarodnak a megkeményedett vén ágak; alig van rajtuk uj hajtás, mert ha még annyi is volna, bakhsis reményében letördeli a fát és kertet gondozó, inkább a fát elpusztitó, de a kertet *nem* gondozó, gyér szakállu, keverék fajbeli, sovány, aszú emberke, aki a legfecsegőbb vén asszonynál is többet hadart: pittyedt ajkáról csak ugy áradt a szó. Fekete bojtu piros feze, mintha csak oda lett volna nőve fejéhez. Nem látszott rajta semmi horpadás. Hitök szerint hitvány, aki hajadon fővel mutatkozik. Házőrző csahoncza is volt az emberünknek, de ez a fülét, farkát nagyon elereszttette, ugy látszott nekem, az éhségtől. Békével járhattunk körülötte. Iparkodik emberünk minden látogatónak emléket adni. Csodálom, hogy

még igy is néz ki ez a kopasz fa. Én azért adtam bakhsist, a kötött jövedelemmel biró, izgő-mozgó, szemeivel idegesen hunyoritó csöpp emberkének, mikor ágacskáiért ágaskodik, hogy ezekből ne törjön le, hanem adjon inkább egy kis vizet abból a jó forrásból, mely áldásként bugygyant ki a száraz földből, az átfült levegőben vándorló szomjának használatra kitett kanál-edényből lötytyentenek egyet s aztán isznak belőle jóizüen. Én csak azt tudom, hogy ennél a forrásnál akár a Tátrában is jobb vizeinek vannak. Jobban enyhült ott az ajkam a források gyöngyén, mint itt. Regélő arabunk azt is mondta, hogy a balzsam-növény itt nőtt egykor s innét vitte Sába királynője Salamonnak azt a kedves ságban, bár kerülőnkbe volt, de tusakodva, gyülést tartva önmagunkkal, elhatároztuk, hogy tovább szíva magunkba az évszak forró lehét, megnézzük még a strucztenyésztő helyet — 40 fokos (R.) forró napfényben, a bágyasztó délutáni hőségben. Nagyobb volt a forróság, mint a milyent nálunk julius egének a tüze gyujt. Nagyot zirregett a kapuajtó fölibe

Műhelyben

Nadler Róbert festménye.

az enyhitésére, a fáradt utas üditésére. Az ezüst hangon csergedező forrást, a szent legenda fénye övezi. Keserü vizét Mária édesre változtatta, mikor a nap hevében izzó Afrikában járt és a kisded Jézus szomjazott. Matarirje a falu neve s friss vizet jelent. Mohamedán nők bűverőt is tulajdonitanak a forrásnak, melynél gyógyulást keresnek. Az útmellékről be-betérnek a szomjuhozók, a közajándékot. A keresztény legenda az itteni balzsamról csak annyit tartott fenn, hogy az Jézus izzadásából vette eredetét. A balzsamnak mi már csak a hült helyét találtuk, de annyit mondhatok, hogy a levegő itt még most is nagyon balzsamos a bő tenyészettől, a nagy vad fügefától.

A sárgás, száraz sivataghomok övön, sarat nem ismerő útakon járva, hol a bojtorján is szomjan vész a száraz-

helyezett csengetyü, mikor betoppantunk. Érdekes volt mindjárt látni az egymástól áthághatlan keritéssel elkülönitett kisebb-nagyobb strucz madarak százait és ezreit az egyes csapatokban. Olyan ijedősök voltak a strucztollak eme legelső viselői, hogy látásunkkor rajával kezdtek futni, iramodni, akár csak a birkák, vagy talán helyesebben: mint az iramszarvasok. Az egyik kezdte az

illanást, a nekiiramodást, szaladt a többi utána, valamennyi azonban csak az elrekesztő keritésig. A részvénytársaság megtollasodott franczia igazgatója, megmutatta az egymástól elkülönitett fiókokat, melyekben mesterséges hő kelti ki a tojásokat. Értelmezés közben a csodás vérségü nép elszigetelt fia ugy felpezsdült, mintha legalább is valami hősi történetet adna elő. Igazi lobbanékony franczia volt, daczára, hogy már vagy 60 évet hordozhatott a vállain. Tar agyán csak ugy lengett az őszbe vegyült, hosszu, de gyér hajszál, mikor izgett-mozgott, ágaskodott, bubja pedig holdvilágosan csillogott. Az önzés, zsugorgás legszebb példányképe. Végre emlékül gyermekfej nagyságu strucztojást adott — jó pénzért. A franczia részvénytársaság mérlegén ez is libbent valamit, ha ugyan keleti módon nem akadt meg zsebjének a mélységes fenekén.

Eltérve kissé tárgyunktól, zökkenjünk vissza kerékvágásunkba. Divatját sohasem multa több tolldisz kerül ki e strucztelepről az úrnői kalapokra, mint talán az egész szaharai pusztából, a struczok hazájából. A strucztojások vastag, fehéres héjából a keletiek sokféle szoba- és templomdiszt tudnak csinálni; általános disz lévén itt a strucztojás.

A nap istenigazában gyujtott. Izzott a puszták homokja. Igen érdekes tájék ez forrósága és sajátos egyhangusága daczára.

Elnéptelenedett úton, gyalog sétáltunk innét az obeliszkhez. Zajra verődött tőlünk a táj. Az egész ég mind arany volt. Lázasan rohant el tőlünk az idő.

Az út porát egy kolduló dervis vonszolt lába kavarta föl, de nem nagyon. Hozzánk csatlódik. Olyan rosszul nézett ki az önsanyargatástól korán elaggott ember, mintha a halál szárnyai máris suhognának fölötte. Olyan volt, mintha illavai tanfolyamot végzett volna, olyan börtönviselt volt a kinézése. Övszijas dervisünk, ugy látszott nekem, már meglehetős martyr-gyakorlottságra tett szert. Allah oltalmába ajánlottuk őt, mikor valódi egyptomi szivarkákkal kináltuk meg. Felelevenedett.

A homokpuszta széléről a Nilusvölgy pázsitjára léptünk. Ez is érdekes. Mintha csak vonal választaná el a kettőt egymástól. Egyes villák is a homokpuszta s termőföld mesgyéjére épitvék.

Végre 5200 és több esztendőre, az emberi épitkezés egyik legidősebb emlékére, a multnak eme érdekes maradékára felnézve, csodálhattuk egész közelről a 20 méter.él magasabb assuani rózsa-gránitból faragott, hieroglifekkel diszitett monolithot, a nap jótékony sugarát, a kő által jelképezve. Valamennyi obeliszk között, azt mondják a legrégebbinek. Osirteszen (XII. dinasztiabeli) fáráónak a neve van belevésve. Ez volt az a király, akinek az álmát a bibliai okos József megfejtette és akit az irás szerint Jákob patriarcha megáldott. A fáraóné álmának a megfejtéséhez Józsefünk kevesebbet akart érteni. Kibetüzték a tudósok, a kőbe mélyen vésett, a felhők permetege által ritkán látogatott, azért a darazsak által békén lakott, szárazszárnyu, könnyü, tánczos szitakötők által remegve körül-

Basch Árpád rajza.

röpködött betük eme kacskaringósan czikornyás vonások értelmét. Nem lesz talán érdektelen a felirás jelentését ide jegyezni, hogy példában lássuk, milyen czimeket viseltek felfuvalkodottságukban az uralkodók, akik magukat a nap-isten (a legfőbb isten) fiának tartották. Az obeliszk emlékirata ez: «A nap fia Szeszurteszen a Horusz, ki az embereknek életet ad, a napkirály, ki a világnak van ajándékozva, Felső- és Alsó-Egyptom ura, kit a tisztább vidékek szellemei szeretnek, ki mindig él s az embereknek az életet adja, ki az emberek élete, — fia az Istennek, ki őt életadóvá tette». Régi kor régi észjárására vall ez a jelirás, mely által szárnyára vette a fáraót a halhatatlanság géniusza, obeliszken. Sok víznek kellett elfolyni a Niluson, mig az emberek egyformaságának isteni tana a Nilus-völgy termékeny talajában gyökeret verhetett.

A legrégibb kor tanuját s az egykor nagyon hires Heliopolis egyedüli emléket mikor láttam, süppedékes pocsétában állott. Tünődtem rajta, miként kerülhetett a lejárt világnak ez a szép emléke, tehát a gyöngy, fojtó bűzű pocsolyába, itt, a nap hevétől izzó homokpuszta peremén, a mely fölött felhő nem gomolyog. Valószinüleg a pamutcserjék, rizsföldek öntözésével, hiszen itt áll, annyi termékeny földtábla közepén, a mesés mult idők eme szilárd emlékköve, melyen fáradt szemem örömest pihent meg. Mennyi állott az emlék obeliszkből vizben, mennyi süllyedt belőle a földbe, nem tudom. Ősidők történetéről a hagyomány is megfeledkezik, mikor már nagyon nagyot fordult az idő kereke. De akármennyit is nyelt el belőle a föld, akármennyit is temetett el belőle a por, mégis nagyszerü ez a kősugár. Nyomtalanul haladtak el fölötte az évek. A legmagasabb pálmafa mellett is jól állná meg a helyét. Csodálom, hogy a nyugati nagy nemzetek kapzsisága még itt hagyta. Pedig milyen szépen ékesithetné a luksori obeliszkként, (mely Páris legszebb terét, a Place de la concorde-ot disziti) Páris, Berlin vagy London egyik szebb terét. Athén beéri a maga régiségeivel; Rómának van ezekből elég már. Ha nem volna olyan nehéz a kiásás, fektetés és szállitás, győztes hadvezérek már régen hazaküldték volna emlékül. Egész tudomány és nagy számitás kell ahhoz megbolygatni tudni, fel is venni, sok ezredévi mozdulatlanságából megindítani az ilyen képjelirásos csodaművet, mely addig szép, mig darabokra nem törik. Páros társa ennek a szép obeliszknek 1160-ban dőlt le. Tört darabjai már mélyen lehetnek a földben, a Nil iszapja alatt. Az örök idők folyásán csak egy hullámgyűrű kell még és ezt is elviszi. A meglevő obeliszk körül nehány csupasz cserje nyomorékoskodott. Úgy vették ki magukat a kecske-rágta száraz ágak, mintha ugy szurkálták volna le azokat a földbe valamely ünnepélyes alkalomkor, most pedig már megvedlettek. Odébb egy elcsenevészedett ló legelt volna, ha lett volna mit. Megért annyit, a mennyit a bőre.

Minő másképen volt minden az óriási obeliszk körül, mikor Heliopolis (Napváros) a szentirás On-ja (fény) még állott, virágzott és Ra napisten tiszteletének volt a székhelye, s

12,913 ember volt a főszentély szolgálatában alkalmazva. Milyen fényesek lehettek azok a templomok, melyek körülötte állottak és ki tudná megmondani, még hány ilyen obeliszk állt ott a nagy templomok előtt, mikor az irás csak annyit mond, hogy: nagyon sok. Cleopatra tűjét, mely ismét előbb Alexandriába került, Londonban láttam, a Waterloo-hid mellett. A napimádó egyptomiaknál úgy látszik kultusz volt a jótékony nap sugarait jelképezni. A görögök obelosznak (nyársnak) nevezték el ezeket a napistennek szentelt kősugarakat, eme fölfelé vékonyodó kőhasábokat, melyek teteje kis gulát képez. Ma is obeliszk az elfogadott nevök.

Milyen nagyszerü lehetett a Napváros, ez a legrégibb kulturváros, mikor még az ókori tudomány-fészke volt és a mikor benne olyan sokan vezették át a tudomány világító gyujtó szikráját a lelkükön; mikor a görög tudósok, vének, gazdag emlékezettel, köztük Strabo, a földrajziró s Plato, az elmék homályát oszlató világbölcs, idejártak tanulni, a görög szellemnek uj hazát keresni. A később oly hiressé vált Pythagorást még fel sem vették a collegiumba. Tanácsba ülve, a gulák terveit itt készitették s az Apis-bikát itt nevelték. Milyen látogatottak lehettek Egyptom eme Toledojában, hol a papi méltóságok laktak, az iskolák, melyekben az egyptomi papok titkos könyveiből tanitottak. Thales is ezekből tanulta az Isten egységének a fogalmát. Jeromiás prófétа, a költő és népszónok, itt politizált, kesergett. Mennyi idea rajzott itt az agyakban?! Töredékeny testük lánczai között milyen erős lélek lakott bennük. Müveltségében rafinált korunkban jól esik az ó-kori müveltségről tudomást venni — összehasonlitásképp.

Egyptomban élt a világ első müvelt népe. Méltóságteljes és rejtélyes müveit négy évezred sem rombolhatta szét. Ismét sugárzott ki a bölcsesség, tudomány, müvészet és ipar. Keleti hagyomány szerint a Nil termékeny völgye, melyben az ó-egyptomi virágzó nép lakott, közel volt az édenkerthez, melyben az emberi nem első magva hullott.

Es mindezekből Heliopolisban nincs már semmi. Megilletődött csendesség — az egész tájon.

A főtemplom, melynek bejáratát az obeliszk jelzé, a jeruzsálemivel együtt pusztult el. A középkorban ellopkodták az arabok az obeliszk tetejének rézlapját, melyen játszadozott a napsugár, ragyogott az arról sokszorosan visszaverődött perzselő napfény; nem zarándokolt ide többé senki hittant, bölcseséget tanulni. Ugy elpusztult ez az ókori nagy város, hogy még omladékhalom sem jelöli a helyét. A hatalmas fáraók a «Helipolis ura» czimet is felvették egykor, utánuk a várost is elsöpörte az idő. Ha majd a nyugoti, gazdag nemzetek vagy Amerika müvelt államai világvárosaik terére ismét ékességet keresnek, elviszik ismét, a nyájas ég kék szine alól ködök alá, ezt az itt feledett utolsó emléket is, amint elvették a párosan álló többit, a világot hóditó császárok Rómába és Konstantinápolyba. Maholnap már csak ugy jelölik meg Heliopolis helyét, hogy Kairótól pár kilométernyire északkeletre, mintegy rövid másfél órányira feküdt. A jövő évszázadok tudósai pedig rom és düledék hiányában azon fognak vitatkozni, hogy tulajdonképen hol is állott egykor Heliopolis, mikor Egyptomban élt az első kulturnemzet. Mert a romhalmazon, őrült épitkezések köporán állva, temetőföldén egy ősrégen megsemmisült müveltségnek, köny tolul a szemünkbe. Vigasztalódjunk. Heliopolis romtömegéből Kairó falai támadtak fel. Talán azért is olyan nagyon szép Kairó?! Vagy ha az alapok felé mélyebben ásnának, talán még egy egész nagy várost adna ki a föld gyomra?

Heliopolist repkény módra folyja körül a mythosz. Hozzá van füzve a phoenix madár regéje a képzelet világában. Ez a Claudius solis avis-e, a nap-isten szent madara, a fényes, arany ragyogásu tollazattal biró, a gémek fajához tartozott csodamadár ugyanis a mesevilág Indiából minden 500-ik évben ideköltözött, hol illatos ágacskákat összehordva, a tüzes napsugarak által magát azokon emésztette el, de azutan ismét a napsugarak tüzereje által föléledt.

Estére tére az idő és a nap öltönyét vette fel az egész tájék, mikor a Napváros utolsó emlékétől elszorult szivvel búcsut vettem örökre . . . Vajha ne volna igazam s én, északibb vidék vándora, habár muló évek során, visszakerülhetnék még ebbe a fölötte érdekes és nagyon kedves Egyptomba, a régi érzéssel és gondolkozással. Vajha szivhatnám még édes, langyos, füszer-illatos jó levegőjét. Vajha láthatnám ismét Damiette vizereinek legszebb uszó virágát, a ritkává vált nymphaea lotus-t, melyből származtatták egykor Horusz istent, s a mely virág volt a fáraók épitészeinek és szobrászainak legkedveltebb virága. Ott találjuk kőbe vésve, ősidőkből reánk maradt emlékeken, kőképeken mindenütt.

A lotus virág elhervad, elpusztul. Az emberi életben is, a mi elmult, vissza nem jön. Az araboknak — habár olykor nagymondásaikkal a képes beszéd festékrétege alá bujnak — erőtől duzzadó sok jó mondásuk van; igazat adhatunk azért Omár el Chattal, Mohamed másodizében leszármazott khalifának, aki mondja: «Négy dolog nem tér vissza soha: a kimondott szó, a hüvelyéből kilőtt nyil, az élet multja és az elszalasztott alkalom». En nem szalasztom el az alkalmat, jól megtekinteni az Ó- és Uj-Egyptomot; amannak fenmaradt emlékeit, emennek e multból phoenixként kiemelhet, uj alak- és káprázatos szinpompára kelt nevezetességeit. S haza viszem, egy nagy képben ennek az érdekes kősugárnak és az emlékét Kairó egyéb nevezetességeinek a fényképével együtt. Látásunkkor legalább ujuljanak fel lelkemben az Egyptomban töltött szép időmnek emlékei, melyekhez andalgó képzeletem, légi úton, gyakran vissza visz.

Leperegvén a nap homokszemei, egészen ránk esteledett. Hosszúra nőtt az árnyék képe. Alig mult le rólunk egy nap röpke szárnyon, jött a másik, nem kevésbbé gyorsan tünő, mint az volt, mely előtte szállt. Rohan az idő valósággal. A sok látni való között jobban tünt ez fel, mint máskor. A szép esték mindig teli varázsolták közönséggel az utczákat, a kerteket, téreket, mikor gázlángokban úszott a nagy város. Mikor Kairóba vissza robogtattunk, az utczákra a leboruló est már hamvas fátyolt teritett, mely kárpitként fedte el szem elől az amugy is sötét ablakokat. Glória-szerü fénykört vetett az égivre a hunyó égi tűztest 20,000.000 mértföld távolból, hogy ünnepélyesebbé tegye a bucsuzását. A házak nem nyitják ki égő szemeiket, úgy, miként más ilyen nagy városban. De annál fényesebben reszket a csillag az égen «tündöklik a viz tükrén».

Frissitőkhöz fordultunk enyhületért; izlett a gyümölcskocsonya. Nehéz napunk volt; szakadt rólunk az izzadság; egynémelyikünk meg is fürdött a saját verejtékében, mikor a hőmérő higanya majd kicsordult a csövéből.

A legfárasztóbb kirándulás még előttünk volt: a pyramisokhoz . . .

—o—

KÉPZŐMŰVÉSZET.

A képzőművészeti tanács reformálása. Képzőművészeti ügyekben az első magasabb fórum az országos képzőművészeti tanács volt, melynek véleménye alapján döntött a közoktatásügyi miniszter mindenféle művészeti kérdésben. Ezt a tanácsot a miniszter most teljesen uj alapon kivánja szervezni. A tanács tagjai közül néhányan már javaslatot is készitettek az intézmény reformjára vonatkozólag s a minisztérium e javaslatok nyomán fogja az uj szervezetet megállapitani és a tanácsnak uj tagjait kinevezni. Az egész reform elintézése a legközelebbi jövőben várható.

A téli kiállitás pályadijai közül a 300 frtos Ráth-féle dij, és a szintén 300 frtos gróf Esterházy-féle vizfestészeti-dij sorsa fölött tegnap döntöttek az illetékes pályabiróságok s az elsőt Mendlik Oszkár: «Tengerparti temető» czimü olajfestményének, a másodikat pedig Tölgyessy Arthur: «Őszi hangulat» czimü vizfestményének itélte oda egyhangulag. A gróf Károlyi-dij sorsát a jövő héten dönti el az illetékes pályabiróság. — A műbarátok Köre részéről ezuttal hatodizben kiosztásra kerülő 1500 forinto s ösztöndij pályabirósága üzenkét pályázó közül Koszta Józsefnek itélte oda a téli tárlaton *Hazatérők* czimmel kiállitott festményeért a műbarátok ösztöndiját.

Lotz mester ünneplése. A műcsarnok tanácstermében a héten népes művészi értekezlet volt, melyen Lotz mester ünneplésének módozatait beszélték meg. Az értekezlet Feszty Árpád elnöklete alatt külön bizottságot küldött ki, melyben valamennyi művészi frakczió képviselve van. Alpár Ignácz inditványára a tudományos akadémia disztermét kérik ki művészeink egy diszülés czéljaira. E termet tudvalevőleg Lotz mester pompás freskói diszitik. A diszülésre a kultuszminisztert is meghivják s itt nyujtják át a mesternek a művészek ezüstérmét és diszföliratát. Este nagy művészestély keretében lesz az áldomás.

Petőfi legjobb arczképe. Azon alkalomból, hogy a Petőfi-Tarsaság a jövő évi márcz. 15-re egy diszes *Petőfi-Albumot* készül kiadni, amely a nagy költőre vonatkozólag minden érdekes adatot és rajzot fel fog ölelni, ujból felmerült ama még mindig megoldatlan kérdés, hogy melyik Petőfinek legjobb arczképe. A legnagyobb magyar költőről ugyanis öt olyan arczkép maradt ránk, mely életében, természet utan készült. Ezek közt legrégibb a Barabás által 1845-ben készitett kőrajz, mely kezeit hátra téve, égfelé néző szemekkel ábrázolja Petőfit. Ez a hasonmás valami szentimentális kifejezést árul el már pedig a szemtimentalizmus épen nem volt jellemző tulajdonsága a «mogorva Petőfinek», kinek tekintete, a kortársak állitása szerint, inkább átható volt mint ábrándos. Barabásnak 1846-ban tussal készitett rajza, Kertbeny állitása szerint, karrikaturává lett Tyroler metszetében; az 1848-diki térdkép pedig, mely fekete attilában, balkarjával kardjára támaszkodva s lelkesült tekintettel maga elé nézve ábrázolja a költőt, szemmel láthatólag idealizált hasonmás. A negyedik egykoru arczkép, *Orlai* Soma műve, szintén 1848-ban készült. Ez a tagadhatatlanul naturalisztikusabb fölfogásra mutat, mint Barabás művei; de idegenszerü rajta a vékony hegyes orr s a szemekből hiányzik a mélyre ható tekintet. Valamennyinél hivebb a Daguerre-féle kép, melyet Friedrich fényképész 1847 tavaszan vagy nyarán készitett s mely 1870-ben, Petőfi Zoltán halála után vált ismeretessé. Van azonban ennek az arczképnek is fogyatkozása: a bajusznál megszünt a másolat élessége, a száj vonalai nem eléggé határozottak s nem lehet megállapitani van-e rajta szakálla vagy sem Petőfinek? *Roskovics Ignácz*, a kiváló képiró vállalkozott az ambicziózus föladatra, hogy Petőfi arczképét, a kifogástalanoknak elismert részletek egybeillesztésével megállapitsa. Fényképezés utján megnagyitotta a Daguerre-féle képet, hogy rajta a formák határozattabban kitünjenek. A kisérletnek meglepő eredménye volt. A nagyitásban eddig ismeretlen részletek tüntek elő s a hiányokat pótolni lehetett a költő jobb arczképeinek segitségével. Ez a Petőfi, aminő az életben volt, minden idealizálás nélkül. Ezen nagyérdekü arczkép először a Petőfi-Társaság kiadásában megjelenő *Petőfi Albumban* lát napvilágot.

Fontos elvi határozatot hozott a magyar képzőművészek egyesülete legutolsó közgyülésében. Ujváry Ignácz inditványára kimondotta ugyanis, hogy a festőkön és szobrászokon kivül a műpitészeket is beveszi tagjai sorába. A gyülés végén az uj választásokat ejtették meg. Elnökök lettek: Basch Gyula, Szinnyei-Merse Pál és Ujvary Ignácz, jegyzők: Tahi Antal és Márk Lajos, pénztáros: Bruck Miksa.

SZINHÁZ ÉS ZENE.

Közelg az uj év és szinházaink mindegyike ujdonságokkal egészíti ki repertoirját. A *Nemzeti Szinházndl* ugyan alighanem minden a régiben marad. Egy bemutató azonban bizonyos; Copeé «Pour la courome» czimü nagyon érdekes drámájára készülnek.

A *Vigszinházndl* egy kis változást fog szerezni a férjhezmenő Delli Emma távozása: helyébe a kolozsvári szinház tagja Ráskai Emilia jön. Különben erősen készülnek Kazaliczky uj darabjára a «Harang»-ra és Labich «Station Champbeaudet» czimü bohózatára; egyelőre a «Szőke Katalin» marad a repertoiron.

A *Magyar Szinház* kedden tartotta Halbe «Ifjuság» czimü darabjának bemutatóját Szomaházy István kitünő forditásában. Mindenképen igen érdekes darab. A közönség ugyan nem a legmelegebben fogadta, de ennek fő okát abban kell keresnünk, hogy az első felvonás egy kissé unalmas és az előadás, összjáték gyönge.

Az *opera* műsora is eléggé bővelkedik ujdonságokban. Legközelebb Lind Marcella — az ismert hangverseny énekesnő — vendégszerepel, január 29-én a «She», márczius elején pedig Zichy Géza «Rouland mester»-e kerül bemutatóra.

KÉPEINKRŐL.

Magyar Géniusz. (Czimlapunk.) Csend van a lápon. Éj borult reá; — mélységes, sötét éj. Itt-ott a lidérez kisért s csak a nád zizeg. — Végre dereng a hajnal: emelkedik a nap izzó korongja. Hatalmas sas emelkedik a magasba.

Elbuvik a rucza, kacsa, nádiveréb; csak a sas tör a szabad ég felé.

Mühelyben. (Nádler Róbert festménye.) Fúr, farag, reszelget az öreg mester; egyedüli élvezete már csak a munka. Valamikor régen ő is elbirta a nehéz pőrölyt, de bizony az idő — az idő — nem kiméli meg a vasgyúrót sem. Alakján még meglátszik a hajdani erő, de a megfeszitett munkásság megőrli az izmokat és pápaszemet tesz idővel a hetyke kovácslegény — hét falu legénye — orrára is. Hej! Minek is élni — gondolja — ha az ember már nem birja el a nagy kalapácsot.

Szép asszony, — igézően szép. Egyszerü konturrajz és mégis mennyit fejez ki. A szellem és szépség megtestesülése. E bájos kis rajz *Rippl-Rónai* Józsefet, a Párisból most hazatért jeles művészt vallja mesterének.

Meta. (Petrovszky festménye.) Megfürdették a kis babát és ezután — ősi babyszokáshoz hiven — aludnia kellene. De nem akar ám aludni. No lám! Milyen parányi és máris akarata, szeszélye van. Inkább gyönyörködik a verőfényben és az anyja bizony nem tud reá haragudni, hiszen: «Olyan édes csöppség!» Hogy rugdalózik lábacskáival, — hogy kapkod kacsóival.

A boldog anya pedig szivesen hajlik meg a nagy hatalom előtt és büszkén vallja, hogy a kis zsarnok az ő vére.

Muskétás és Herold czimü képeink korunk két legkiválóbb művészének rajzai; az előbbi a világhirü *Louis Leloire* akvarellista és illusztrátor remek tollrajza; mig a másik a mult években elhunyt páratlan miniature-festőnek *Meissonier*-nek műve

Szerkesztői üzenetek.

M. G. Nagyvárad. Az előre jelzett változás ime megtörtént Az uj forma — mint ön kivánta — megfelel a modern képes folyóiratok formáinak és — reméljük — a magyar olvasóközönség izlésének is. A tartalomra nézve is sok előnyös változást fog tapasztalni. Egyebekben maradunk a régiek. Csak egy nagy hiányt kell sajnálattal megemlitenünk. *Kéry Gyula* ur, lapunk eddigi buzgó segédszerkesztője megvált ettől az állásától, mert egy nagy napilapnál fogadott el előkelő állást. De azért a régi szeretet fűzi zt továbbra is a Magyar Géniuszhoz, melyben olvasóink gyakran fognak ezentul ax ő szép czikkeivel találkozni.

Amerikai regény, Reich Béla rajzaival.

ELSŐ FEJEZET.

SÖTÉTSÉG.

Az 1881-ik évben New-York 26-ik utczája a 6-ik Avenun innen erős fejlődésnek indult, vagy — mint mondani szokták — szépült. A régi házak ujaknak adtak helyet. — A korábbi évtizedek szabálytalan építési rendszerét a modern architektura egyhangusága váltotta fel.

Aki Amerika legnagyobb városainak építési rendszerével ismerős, könnyen elképzelheti, hogy az ilyen ugynevezett «szépitések» a szépérzéknek ke és kielégitést nyujtanak. — Bármily kivánatosak, vagy szükségesek is ezek az ujitások, melyek nyomán ilyen egyforma, vonalzó és szögmérővel kimért házsorok keletkeznek — de a városok sokkal festőiebbek változatosságukban és már régi gyengéje az emberiségnek, hogy szereti az épületeknél a megszakitott és hajlott vonalakat, melyek úgyszólván hozzáillenek lakóiknak sajátságaihoz és különféleségéhez. — De a legkellemetlenebb benyomást teszi a szemlélőre, ha egy régi házat lát beékelve eme óriási — egymáshoz teljesen hasonló koczkák közé. — Önkénytelenül is arra gondol az ember, hogy ha majd ez az egyformaság teljesen uralkodni fog, akkor ép ugy mint a házak, az emberek is annyira hasonlitani fognak egymásra, mint egyik tojás a másikhoz. Mindenki részesülhet majd abban a gyönyörüségben, hogy az utczákon minduntalan csak a saját drága, unalmas és igénytelen énjével találkozzék.

A 26-ik utcza nyugati végének egyik legöregebb és kétségkivül legódivatubb házában egy franczia borkereskedés létezett. A franczíák, kik ugy a divatban, mint minden ujitásnál hangadók akarnak lenni Europa összes népei között, a leginkább ragaszkodnak nemzeti sajátságaikhoz. Mindenhová magukkal viszik az ő Francziaországukat és a franczia bevándorlók ép oly kevéssé olvadnak be más nemzetbe, mint a kinaiak. Amit csak megérintenek, az gall szinezetet és utóizt kap. Még ha meg is bámulják a mi szocziális viszonyainkat, mégis áthallatszik az ő párizsi kiejtésükön, hogy másnak képzelik ők a franczia «liberté»-t, mint az amerikai szabadságot. Akár hogy is van, de azért nagyon tekintélyes részét képezik nem bennszülött polgárságunknak; rendes, nyugalmas életet élnek; kenyerüket tisztességesen keresik meg és ritkán szereznek maguknak kellemetlenséget ugy a házi, mint nyilvános viszonyaikban. A legnagyobb törekvésük, hogy a maguk édes anyanyelvét hallgassák és hogy az ő kis világukban a hazai boulevardok s kávéházak hű mását megteremtsék, amit a többi nemzetek általánosságban nyugodtan meg is engednek. A kis borkereskedés környékén egy valóságos franczia kolónia keletkezett. Délutánonként és esténként az asztalokat körül ülve szürcsölték borukat, dominóztak és szokásuk szerint élénk taglejtésekkel vitatkoztak s csevegtek.

A borkereskedés, vagy vendéglő, egy kétemeletes faépület, egyik oldalán egy nagy bérházhoz támaszkodott, mig másik szomszédja egy deszkával bekeritett fatelep volt, hol fahasábok, deszkák, forgács és rengeteg lim-lom volt felhalmozva.

Az épület homlokzatát ó divatu fedett előépitmény diszitette, hátul pedig egy rozoga erkély nyúlt ki az udvarra. A kirakatban sorba állitott üvegek, bekeretezett hirdetések és czégérek felett — a karácsonyi disz maradványai — fenyőgalyakból fonott hervadt, poros fűzérek lógtak; t. i. történetünk kezdete a karácsony és ujév közti hétre esik. Éjjel a keskeny és alacsony bejáratot, melynek fölső része még üveg is volt — egyszerü lakattal és reteszszel zárták el; a becsületes gazda valószinüleg azt hitte, hogy az ő szegényes hajlékában nincs mit keresniök betörőknek. Belépve az üzletbe, egy tisztán kárpitozott kis helyiségbe, melynek egyik oldalát a söntés foglalta el, abból a hátsó épületbe léphettünk, melyben asztalok és székek állottak a vendégek részére; az egyik fal hosszában nyúló állvány üvegekkel, poharakkal megtöltve és egy kecskelábon csapra ütött sörös hordó.

Az első helyiségben egynéhány olcsó szinnyomat diszité a falakat és a pénztárfiók fölötti párkányon egy gipszalak állott őrt. A söntéssel szemben lévő ajtó a folyosóra nyilott, melyből lépcső vezetett a felsőbb emeletekre. A borkereskedő hálószobája az utczára nézett, mig a gyermekek az udvar felőli részt foglalták el. Ugy egészben az üzlet barátságos benyomást tett, de bizony a ház már végelgyengülésben szenvedett és sehogysem illett korunk előhaladottságához — minden lépésnél recsegett eresztékeiben az ócska gerendázat; egyszóval már nem volt messze a nap, melyen az egész ház a szomszédos fatelep lomtárába kerül. Egyelőre azonban a bér olcsó volt és a törzsvendégek elnézők voltak a külső fény irányában, mindaddig mig olcsó pénzért jó «Claret»-ot és «absinthe»-ot kaptak.

A 26-ik utcza ezen részén — a

hatodik és hetedik avenu között — igen csekély forgalom volt. A nagyváros zaja alig hatott el a félreeső korcsmáig. A lóvonat csengői és a viaduktokon robogó vonatok dübörgése hallatszott ugyan, de csak a nagy távolság által mérsékelten. A kis üzlet messze esett a nagy világtól és 1881 deczember 30-ikán reggelig New-York másfél millió lakósa közül alig egy pár tuczat birt tudomással arról, hogy egy Louis Hanier nevü ember egyáltalán létezik, és hogy ez a fatelep melletti rozoga házban folytatja mesterségét. De azután egyszerre — mintegy varázsütésre — az általános érdeklődés a szerény bormérésre irányult; tulajdonosának neve közszájon forgott és akinek csak szeme, füle volt, mind érdeklődött jelentéktelen élettörténete iránt — és mindez csak azért, mert az az ember oly hirtelenül, megrenditően és titokzatosan pusztult el. Deczember 29-ikének esős, viharos éjje szokatlanul sötét volt. Ilyen kellemetlen időnél senkinek sem volt kedve künn lenni és daczára a karácsony hetének, az utczákat mintha kisöpörték volna. Louis Hanier vendégei is mihamar távoztak és miután az ünnepek fáradalmai kimeritették, a szokottnál korábban zárta be üzletét. Éjfélkor legkésőbben már feleségével együtt nyugodtan aludt.

Reméljük, hogy Louis Hanier utolsó földi álma nyugodt és békés volt. Neki tiszta lelkiismerete volt, embertársai előtt jó hirben állott és kilátásai a jövőre nézve semmi esetre sem voltak kedvezőtlenek.

Ha mélyen is aludt Louis Hanier, de nem sokáig. Körülbelül egy óra lehetett, midőn felesége félálomból felriadt. Mi volt az? Nem akarta férjét mindjárt felkelteni. Felült ágyában és hallgatódzott. Egy ilyen öreg, düledező házban természetes, hogy mindenféle különös és megfejthetlen zaj támad, különösen egy viharos éjszakán; talán a gerendák és deszkák recsegnek; a korom hull a kéményből vagy egerek és patkányok rágicsálják a butorokat. Ilyen és hasonló zajhoz Hanier asszony már rég hozzászokott. Azonban ma egészen másképen hangzott, mint egyébkor és egy aggasztó érzés lepte meg, egy meghatározhatlan, veszélytől és szerencsétlenségtől való félés. Egy asszony — hat gyermek anyja és szerető feleség — éberebb és élesebb érzékekkel bir, mint más halandó. Egyes dolgok, melyek még későn este történtek és most ismét eszébe jutottak, megerősitették hitében, hogy durva erőszak és veszély fenyegeti csendes otthonát. Most a zaj ujból hallatszott. Nem tudta az aggodalmat tovább elviselni és felkelté férjét. Nagynehezen nyitotta fel Hanier szemeit — utoljára ez életben.

Felesége közölte aggodalmait; ő pedig megnyugtatni törekedett feleségét, de hiába. Most ő is hallgatózott és be kellett vallania, hogy ez a zaj nem a mindennapi. Halk lépéseket, sugdolódzást és különös érthetetlen zörejt, majd az üveghez hasonló csörömpölést hallottak. Épen a hálószoba alatt volt az üzlethelyiség és onnan hallatszott a zaj származni. Tolvajok törtek talán be, a boltot kifosztandó? Ez nem volt lehetetlen. Hanier ugyan még a reteszt is előretolta, de egy betörő — ha ugyan érdemes volt a csekély zsákmányért, melyet várhatott — könnyen befeszithette az ajtót. De Hanier, ki még egy kissé állomittas volt, gondolta, hogy tudja a háborgatás okát. Tudni vélte, hogy ki van lent és ha jól sejtett, ugy veszélyről szó sem lehetett, bár a dolog még bizonyitásra szorult. Pár szóval közölte feleségével nézetét, felkelt, felhúzta nadrágját és lemenni készült, hogy a dolog végére járjon. Ugyanakkor Hanier asszony is felkelt és a mellékszobába ment, hol a gyermekek aludtak. Felkeltette legidősebb fiát — egy tiz éves gyermeket — hogy apjával tartson. Meggyőződése szerint tolvajok törtek be, kiket el akart ijeszteni anélkül, hogy küzdelemre kerüljön a dolog.

Amint a fiu ébren volt, visszasietett hálószobájába, hogy férjét elővigyázatra és minden veszély kerülésére kérje. De a szobát már üresen találta. Hanier már a folyosón volt. Áthatlan sötétség uralkodott, hanem hallotta, mint recseg egy laza deszka férjének lábai alatt és tudta, hogy most a legfelsőbb lépcsőfokon állott. Időközben lent hirtelen csend támadt, mintha a betolakodók is fülelnének. Az eső zuhogott és a szél rázta az ablaktáblákat; más zaj nem volt hallható. Egyszerre csak gyors léptek hallatszottak a boltban, egy ajtó fordult sarkaiban, egy hirtelen szélroham süvitett végig az egész házon. A tolvajok kereket oldottak.

Ezt gondolta Hanier asszony. Hanier maga is valószinüleg osztotta nézetét. A lépcső oly keskeny és meredek volt, hogy két személy nem térhetett ki egymásnak; Hanier legfelül állt és a sötét mélységbe bámult. Hát valóban kirabolták és megszöktek a gonosztevők pénztárának tartalmával? Eddig mint emlitettük, egész mást sejtett; most azonban — midőn belátta, hogy miről van szó — ez tulajdonának elrablóit üldözni késztette és gyorsan futni kezdett lefelé.

Felesége szintén a folyosóra lépett volt. Hirtelen egy éles villanás világitotta meg a lépcsőt, melyet egy rövid, átható csattanás követett. Látta egy pillanatig férje alakjának éles határvonalait, majd azt hátratántorodni — azután ismét eltünt minden a sürü sötétségben. Valaki azonban eltántorgott mellette és nagy erőfeszitéssel támolygott a gyermekszobán át a fatelepre néző rozoga erkélyre. Az ő férjének kellett lennie, mert most az ő hangját hallotta legvégső erőlködéssel egy rekedt, vad kiáltásban kitörni. Mit kiáltott; nem értette. Rettegés és borzalom fogta el; az eső paskolása, a vihar üvöltése és nyögései a megviselt ház körül — elnyelték a kiáltást. A léptek visszatértek, vakon tapogatódzva a szobán keresztül. Hanier az ágyhoz támolygott, arczczal ráborulva odadőlt, majd a padlóra gurult és hanyattfekve mozdulatlan tagokkal terült el; kétségbeesett nejének kérdéseit és könyörgéseit válasz nélkül hagyva. A derék, becsületes ember meghalt. A holttest mellett borzadva hullott térdre az asszony; még fülébe csengett a lövés döreje, mely életétől fosztotta meg férjét.

Az erőszakos halál mindég borzasztó, de ebben az esetben még iszonyubbá tette a sötétség, a zavar és a rettentő mód, melylyel okozták. Hanier asszony eleinte képtelen volt felfogni, hogy férjét — ki még az imént oly életerős volt — örökre elveszitette. A változás nagyon is hirtelenül, nagyon is borzasztóan állott be! Őrületes félelemmel felültette a holt embert, költegetni igyekezett, nevén szólitotta, de hiába. A mellén levő mély lősebből lassan szivárgott a vér, ráfolyt az asszony kezeire, ruhájára es több perczig tartott, mig a szerencsétlen teremtés tudatára jött, hogy férjének már csak élettelen teste nyugszik karjain.

(Folyt. köv.)

»Kosmos» müintézet kő- és könyvnyomda részvénytársaság, Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer á tal el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint**, a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

166797/Cl.—97. szám

HIRDETMÉNY.

Sofronya állomásnak az összes gyors- és teheráru-, továbbá az élő állatforgalomra való megnyitása.

A budapest-aradi vonalon Kurtics és Arad állomások között az előbbitől 4 az utóbbitól 10 kilométernyi távolságra fekvő Sofronya nevü állomás 1897 évi november hó 20-án az összes gyors- és teheráru-, valamint az élő állat forgalomra megnyittatott.

A szóban levő állomásról szállitandó vagy oda rendelt gyors és teheráruk után a szállitási dij a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi árudijszabásban (II. rész) a dijszámitás tekintetében megállapitott általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométer távolságainak alapulvételével számittatik.

A dijszámitás alapjául veendő kilométertávolságok akként állapittatnak meg, hogy a csabai irányban történő szállitásnál a m. kir. államvasutak kilométer nutatójában Kurtics állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 8 kilométer az aradi irányban való szállitásnál pedig az Arad állomásra kitüntetett távolságokhoz 10 kilométer hozzászámittatik.

Az ekként nyert közvetlen távolságok után az emlitett helyi dijszabásban foglalt dijszámitási táblázatok megfelelő dijtételei alkalmaztatnak.

Egyrészt Sofronya másrészt az összes budapesti balparti és kőbánya pályaudvarok valamint, Rákosrendező pályaudvar között a távolság egységesen 24 kilométerben állapittatott meg.

Az ezen állomásnak Buda-Császárfürdő kitérő, Budapest d. v. (helyben) Ó-Buda, Ó-Buda-filatórigát állomásokkal való forgalmában a fenti 244 klm.-nyi távolságra eső dijtételek 100 kgként 10 fillérrel felemelve nyernek alkalmazást.

Egyrészt Sofronya másrészt a vele szomszédos Kurtics illetve Arad állomás (helyben) közötti forgalomban a dijszámitási táblázatok 1—10 kilométerre eső dijtételek számittatnak.

Személyek és podgyász szállitására nézve, Sofronya megállóhelyre nézve az eddig fenállott menetdijak és podgyászviteldijak változatlanul meghagyatnak.

Budapest, 1897. évi november 27-én.

(Utánnyomat nem dijaztatik).

Az igazgatóság.

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

Andrássy-ut 57. szám.

HIRDETMÉNY

a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényei és részvényei uj szelvényiveinek kiadása tárgyában.

Minthogy a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1897 október 1-én volt esedékes s a nevezett vasut részvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1898 január 1-én jár le, közhirré tétetik, hogy az elsőbbségi kötvények és részvények uj szelvényivei a köpenyek beszolgáltatása ellenében

1898. évi február hó 1-től kezdve

BUDAPESTEN:

a magyar általános hitelbanknál

BÉCSBEN:

a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitel-intézetnél költségmentesen szolgáltatnak ki.

Az elsőbbségi kötvény- és részvényköpenyek **1898. évi február hó 1-től** kezdve az illető helyeknél szokásos üzleti órák alatt a köpenyek számait sorrendben tartalmazó s két példányban kiállitandó jegyzék kíséretében nyujtandók be.

A benyujtott köpenyekről a benyujtó fél elismervényt kap és az uj szelvényivek ezen elismervény visszaadása ellen a benyujtási helyen 20 nap mulva a visszajáró köpenyekkel együtt kiszolgáltatnak.

A benyujtásnál használandó nyomtatványok az illető helyeken ingyen állnak rendelkezésre.

Szives tájékoztatás czéljából megemlittetik még, hogy az uj szelvényivek első szelvénye, az elsőbbségi kötvényeknél 1898 április 1-én, a részvényeknél 1898 julius 1-én válik esedékessé.

Budapest, 1897 deczember havában.

A kir. szab. pécs-barcsi vasut igazgatósága.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JANUÁR 9. 2. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

Hegedűs Ilkhárd rajza.

Az irodalmi rész szerkesztője:
HEVESI JÓZSEF

A művészeti rész szerkesztője:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 57. SZ.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Uj alakkal, uj tartalommal és ujult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a «**MAGYAR GÉNIUSZ**». Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen czélt tüzött ki maga elé: előkelő, magas szinvonalon álló, tartalomra és kiállitásra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyujtani a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» e czélból összeköttetésbe lépett a legkiválóbb magyar irókkal, a legelőkelőbb magyar művészekkel, akiknek hathatós támogatása lehetővé teszi a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak, hogy a külföld bármely illusztrált iratával a versenyt fölvehesse.

A gazdag irodalmi tartalom mellett, mely egyuttal a hét nevezetesebb eseményeiről is érdekes krónikát fog felölelni, különös nagy gondot fordit a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» a *magyar művészet* legujabb alkotásainak bemutatására. Oly izmos, oly versenyképes ma már a magyar művészet, hogy a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogja forgatni azt a lapot, mely a magyar művészet legujabb hajtásaival megismerteti. És «a **MAGYAR GÉNIUSZ**» éppen azt tüzte ki czélul maga elé, hogy a szépirodalom mellett, necsak képes krónikása legyen a hét eseményeinek, hanem hü tükre a művészetnek, melynek különösen nagy teret fog szánni.

És hogy olvasóközönségében a művészet iránt való érdeklődést istápolja, az előfizetők között időnként nagybecsü eredeti olajfestményeket és eredeti rajzokat fog szétosztani. *Oly nagybecsü ajándék ez, minőben egyetlen lap sem részesitheti előfizetőit.*

Bizunk benne, hogy az uj «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-hoz nemcsak régi előfizetői maradnak hivek, de csoportosulni fognak körülötte majd uj hivek is.

Ezzel a reménynyel indulunk neki az uj évfolyamnak.

A «Magyar Géniusz» szerkesztősége.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

Az előfizetési pénzek a «MAGYAR GÉNIUSZ» kiadóhivatalához, Budapest, Andrássy-út 57. sz. a. küldendők.

VII. ÉVFOLYAM * 2. SZÁM. 1898. JANUÁR 9.

MAGYAR GÉNIUSZ

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD.

CZIGLY JÁNOS.

A fiatal életre pezsdült Magyarországnak közgazdasági fejlődésében első tényező még mindig vasutja. A miben teljesen szabad a keze, a mi fölött korlátlan rendelkezik, a mi legnemzetibb s legfontosabb intézménye, mióta Baross lángesze ezt a jelentőségét fölismerte és a nemzet megfeszitett áldozatkészségével a fejlettség ily magas fokára föl is emelte.

A máv. hálózata ma már a *második* Európában. Több mint tizenegyezer kilométer hosszú s csaknem negyvenezer emberre rug a személyzete. Ily óriási gépezet legfőbb irányitóját két ember tartja kezében és kormányozza: *Ludwigh* elnök-igazgató és *Czigly* János igazgató, miniszteri tanácsos. A nagyközönség előtt nem igen szerepel ez utóbbi név; csak olykor, midőn a szerény visszahuzódásból néha-néha előhivja a legmagasabb királyi kegy s feldisziti kitüntetésekkel, érdemrendekkel. Mint legutóbb a Lipót-rend lovagkeresztjével is. De a kik a máv. intézményét, munkásságát és fejlődését közelebbről ismerik, jól tudják, mije a mi vasutunknak Czigly János? A lelke, mozgató-ereje, legképzettebb és vasszorgalmu első munkása.

Szerény állásból, egy mellékvasut titkárságáról emelte erre a magas méltóságra őt — saját maga. Ugy-e, furcsán hangzik ez a mi korunkban? Hát még mindig sikerül karriert csinálni pusztán ésszel, képzettséggel és munkával? Czigly Jánosnak sikerült. S mig ezt a sikert kivivta, egyben fölvirágoztatta azt az intézményt is, a minek szolgálatába szegődött, a m. kir. államvasutakat. Egészségesebb alapokra fektetett s virulóbb közlekedési vállalat nincs ma a mávnál. Sem rendezettebb igazgatásu. De a mellett mozgékonyabb, fejlődésre képesebb sincs. Tessék ezt megcsinálni alig tiz év alatt. Czigly János megcsinálta. Éjt nappá tett, minden évben halálos beteggé dolgozta magát — de megcsinálta! A rendetlenség helyébe pontosságot, az urhatnámság helyébe fegyelmet, a vaskalap helyébe a modern haladás szellemét vitte be a máv. minden szervi porczikájába

Ez nagy, egy ember erejét felülmuló munka volt. De Czigly tiz ember ma is, öreg napjaiban, tiz ember helyett dolgozik. Közmondásos vasutnál, minisztériumban az igazgató munkaereje s munkakedve. A Baross Gáboréhoz hasonlit, szerényebb körben. Nem is tudják eléggé elismerni a felsőbb körök. Meghálálni meg sehogy sem, mert hálát Czigly, a legszerényebb hivatalnok, el nem fogad. A rendjelek is, bár egész mellre valója van belőlük, közömbösen érintik. Egyetlen egyszer hatotta meg a magasabb elismerés. Nagyon beteg lett a munka embere, őrleni kezdette a munka. Akkor nyugalomra vágyott. Nem eresztették. Nem lehetett, mert — mondották — nem tudják pótolni, S csakugyan ő az egyetlen «vasutas», aki pótolhatatlan!

Czigly János.

A minta-hivatalnok életrajza igen rövid. Született 1839 május 17-én Repcze-Szt-Györgyön, Vas vármegyében. Középiskolai tanulmányainak befejeztével a jogi pályára lépett s ügyvédi oklevelet nyert. Mint gyakorló ügyvéd Budapesten telepedett le, de 1869 november hó 1-én már a keleti vasut szolgálotába lépett, hol is mint titkár kezdte meg működését. 1872-ben főtitkárrá lépett elő, 1878 január hó 16-án pedig a m. kir. államvasutakhoz lépett át s 1881 junius hó 1-ig működött mint vezértitkár. Alapos készültsége, nagy energiája és széles látkörénél fogva az intéző körök figyelme csakhamar reá irányult s a pénzügyi osztály aligazgatójává neveztetett ki s ezen fontos állásban maradt 1884. évig. Ekkor igazgatóvá neveztetvén ki, 1886. évi január hó 8-án az általános igazgatási (üzleti) főosztály igazgatójának helyettesitésével bizatott meg. Tulajdonképen itt kezdődik az ő nagyszabásu munkássága. Ennek a nagyfontosságu és rendkivüli felelősséggel járó állásnak vezetésével alkalmasabb, puritánabb embert nem lehetett volna megbizni. Czigly igazgatót fennt és alant mindenki a legkitartóbb és soha nem lankadó hivatalnok mintaképének tekinti. Rendkivüli szakértelmét szakadatlan munkásságával párositja. Szigoru főhivatalnok, de nem igazságtalan.

Nagy emberismerő, akit sem félrevezetni, sem hazugságokkal megijeszteni nem lehet. Az ő energiája közmondásos; munkaképessége pedig bámulatos. Az ő kezében összpontosul a magyar államvasutak nagyszabásu igazgatása.

Fokozatosan emelkedett *ő is, mint minden olyan ember, akinek az eszén kivül sem protekcziója, sem összeköttetése nincs!*

1887 február hó 8-án miniszteri osztálytanácsossá, majd 1889 deczember hó 15-én miniszteri tanácsossá neveztetett ki Ő Felsége által.

NAZARENKO ELMÉLETE.

— A «Magyar Géniusz 194. -diki évben megjelenendő egyik számából előzetesen adott história. —

Irta SOMORJAI ARTUR.

I.

Az 189. év egyik főrendiházi ülésén történt, hogy Simon Péter, a világhirü festő, kit Magyarország büszkén nevezett fiának, kinek neve egy-egy bozzáfüződő legendával még mai napig is él a nép között, a kinek fia volt, — ezen istenadta genie, ki mint első tört művésztársainak útat az akkori főrendiház kinai falán keresztül, felkelt a kultuszminiszter költségvetésének tárgyalása alkalmával és nagyszabásu beszédet mondott egynémely szépművészeti intézményt illetőleg.

Ily beszéd még nem hangzott el a muzeumi ülésterem (az akkori főrendiház) falai között; annyi őszinte lelkesedés és önként megnyilatkozó frenetikus tetszésnyilvánitás nem tört ki még főrendek között, mint ezúttal.

Az elnök, a kormány, főrendek és a karzat, mind azt hitték, hogy igézet alatt vannak, midőn a szónokot hallották. — Érezték, hogy egy nagy szellem tartja most őket varázslatában, — tudták, hogy oly kiváltságos férfiu érczes szavait visszhangozták az imént a komor falak, mint a milyent nem minden század szül.

Mélységes csend követte az elhangzott szavakat; a tisztelet, az ihlet csöndje volt, melyben minden jó hazafi szive nagyobbat dobbant a rendesnél; a szemek csillogtak, ünnepies hangulat szállotta meg őket: mindenki ösztönszerüleg érezte, hogy a nagy Széchenyi lelke is közöttük van e pillanatban és örül az ő magyarjainak...

Azután pedig a láz, mely megkapta a hallgatóságot, orkánszerü tombolásban nyert kifejezést.

Simon Péter is érezhette a pillanat kiváltságos voltát, mert midőn elmondta ideális lendülettel teljes beszédének záró szavait, midőn a szikár nagy ember ott állott őszbecsavarodó emelt fejjel, kidüllesztett mellel, akárcsak a polgári erények géniusza, ki, mintha szavait az egész világnak kiáltotta volna ki, az ünneplés morajára szemei könybe lábbadtak.

De csak az első benyomásra. Azután keserü mosoly vonult a fiatalon megőszült főrend ajkaira, keserü mosoly, mely gúnymosolyszámba is mehetett . . .

Simon Péter emlékezetes beszédének végső hangjai, melyek akkoron Európa egész sajtóját foglalkoztatták, emigyen hangzottak:

«. . . Ámde, méltóságos főrendek, hiába hangoztatunk e helyen, vagy a képviselőházban nagytekintélyü theóriákat, kilátásba helyezhető reformokat, mialatt teli szájjal czitálunk művelődéstörténeti adatokat, füszerezve a közelmult és jelen statisztikai adataival tavolból és közelről, — evvel czélt sohasem fogunk érni. — Mert mindez, megengedem, kielégiti és jólesőleg foglalkoztatja ugyan a tervezgető filozóf elméket, anyagot is nyujt ujabb meg ujabb hirlapi eszmecserékre, azonban ma, midőn a Múzsa a legreálisabb csapáson indul, — frázisokkal nem elégithetjük ki a specziális magyar Múzsa korgó gyomrát, mert valljuk be őszintén, szégyenszemre: a magyar Múzsa gyomra egyre csak korog. Pedig higyjék meg nekem, méltóságos uraim, tapasztalásból mondom, nincs manapság rettenetesebb jelenség a szépművészetek terén, mint az anarchia, a melyet ezer korgó gyomor létesit! Panaszkodunk, jajgatunk a közélet forumain nemzeti művészetünk pangása, művészeink kozmopolitasága felett. Igaz, nincsenek széles e világon bohémebbek a mi bohémjeinknél. De hát éppen ezen anarchia üzi őket ki a nagyvilágba és igy esik, hogy a mi hazánk szüli a genieket és más nemzet helyezi majd el őket Pantheonjába!

Uraim, tehát ezen anarchiát kell, a mennyire lehetséges csiráiban elfojtanunk. Persze, hogy jó szóra ezen rákfene sem fog szerteoszolni, hanem tenni kell. Soha jobban nem vált be a latin közmondás: Cis dat, qui cito dat, mint éppen a korgó gyomornál. Elfogadom tehát a nagyméltóságu miniszter úr költségvetését egész terjedelmében, egyszersmind tudomására hozom, hogy 8 millió koronát bocsátok rendelkezésére egy mesteriskola létesitése czéljából, a melyben tehetséges ifjak anyagi gond nélkül, minden ambicziójuknak megfelelőleg érhetik el kiképzésüket. Az alapitólevelet a miniszter úrral egyetemben óhajtanám szerény intencióimhoz képest megszerkeszteni . . .»

Mondám, Simon Péter keserüen mosolygott, midőn látta szavainak tüneményes hatását.

Hadd mondjam el tehát azt is, hogy tulajdonképpen honnan eredt ama mosoly Simon Péter főrend ajakán vagy egy félszázaddal annakelőtt.

II.

Simon Péter, a litografussegéd két karjánál megfogta a daczosan reátekintő leányt, maga elé állitá, erősen a szeme közé nézett, meg is rázta egyszer és rekedt hangon szólt hozzá:

— Gyónd meg töredelmesen, mit kerestél tegnap este az Izabella-utczai korcsmában?

A leány durczásan rázta meg csitri haju fejét és nembánomsággal felelte:

— El sem voltam hazulról.

— Ne hazudjál Lidi, ott voltál. Midőn tegnap este a nyomdába üzentetted, hogy édes anyád beteg és te ezért nem jöhetsz el velem, magamnak is elment a kedvem a mulatságtól. A két jegyet «Nebántsvirághoz» Kis Bandi vette át tőlem a saját és a szeretője számára, én pedig este szorult szivvel ballagtam a Bányai felé, hogy megvacsorázzam. Egyszerre csak azon vettem észre magamat, hogy itt állok a házatok előtt. — Látod Lidi, maga az úristen akarta; hogy arra menjek! Hisz egyre csak reád gondoltam és lábaim maguktól oda vittek. Sokáig néztem fel az ablakotokra, az utcza másik feléről, hogy talán meglátnálak. Egyszer sem néztél ki. — Ámde azután láttalak hirtelen kisurranni a házból. Dobogó szivvel követtelek az utcza másik felén és szivem elfacsarodott, midőn észrevettem, hogy a Kerepesi-út

Olasz konyha. *Koroknyai Ottóné, festménye.*

sarkán várt reád egy urfi. No jóban lehettetek már, mert ugyancsak melegen paroláztatok. Igy jutottam el utatok czéljáig. — Belátod tehát leány, hogy hiába tagadod? . . .

Itt ujból teljes erejéből megrázta a haragos kis varróleányt, ki erre dühös szemekkel mérte végig a fiut s mint vergődő gyik a kinzója keze közül, hirtelen kisiklott gyóntatója vasmarkaiból.

— Ne nyulj többet hozzám, kiáltott rá haragtól elfojtott hangon. Arcza kipirult a nagy felindulástól, ajkai pedig elfehéredtek.

Odament a szoba másik felére, féloldalvást ráült a pamlag karfájára, keresztbe rakta karjait és innen intézte Péterhez szurós szavait.

— Ugy bánsz velem, mintha lelketlen tárgy volnék ész és szív nélkül, ugy beszélsz hozzám, mintha egyáltalában csakis a te jóvoltodból létezném a világon, ránczigálsz, mintha megfizettél volna érte. — Igen, voltam a szeretőd, mert ugy tetszett nekem, kivántam a társaságodat, mert jól mulattam veled, azután szerettelek, mert ez nekem uj volt. Mit akarsz? Egyikünk sem maradt a másiknak adósa. Te mindig jó voltál hozzám, az igaz. Ezért kiméltelek volna egy darabig. Istenem, hisz az is meglehet, hogy visszatértem volna hozzád, anélkül, hogy csak sejtetted volna, hogy elhagytalak. Hanem te erőszakos lettél. Ismered a természetemet; nem tűröm az igát . . . No jó, mindent akarsz tudni, hát bánom is én, tudd meg! Igen, hát ez az urfi a kedvesem. Miért is ne lenne? Csinos fiu, kezdő festő, a ki más társaságba vezet. És minő társaság az ott az Izabella utczában! Csupa jó mulatós, finom festő fiu; mindnyájan elhozzák a szeretőjüket, mindmegannyi dáma. Minő más világ az ott a művészek között. Különösen az enyémre tartanak sokat a többiek. Mondják sokat igér, nagy tehetség. És ő maga is mondta nekem, én vagyok a múzsája, a ki diadalra segiti. Nem, már csak azért sem fogom cserben hagyni! . . .

Simon Péter összeszoritá öklét és vele czombjára csapott, hogy megtudja, nem álmodik-e. Mikor pedig látta, hogy nem álmodik, hanem mind valóság, felkelt a székéről, szép lassan odament a leányhoz, a ki ijedten huzódzkodott halavány arcza elől és keményen megfogta a karját, hogy szavainak jobb nyomatékot adjon.

— Te Lidi! Nyomorult egy teremtés vagy te! A legrosszabbik fajtából! Eredj, csak eredj múzsának, oda amahhoz. Vissza fogsz te még sirni engem, nem is oly nagysokára, a mikor meglásd, különb legény leszek, mint az a tied! Emlékezzél akkor vissza mára, — mert hallani fogsz felőlem! . . . Evvel kirohant.

Udvarló. *Benare festménye.*

III.

Futott egyenesen haza az odujába. Agyában, lelkében szünös-szüntelenül csupán egy gondolat égette, ugyanaz, a mely Lidi előtt a szájába adta:

— Fogsz te még hallani felőlem!

Ezen gondolat tüzelt, perzselt a bensejében.

Ennek hatása alatt előránczigálta a fiókokból régi füzeteit és vázlatkönyveit, melyeket telerajzolt volt kirándulásai alkalmával. Akárhány vázlatot el is készitett akvarel-festésben.

Falta szemeivel a vázlatokat, majd meg néhányszor odacsapott forró homlokához, mintegy szemrehányólag mondogatva oda magának:

— Te bolond fiu! Ime ennyi ideig kelled várnod, hogy végre megtudd, mi lakozik te benned. Vak voltál, mig a dacz ki nem nyitotta szemeidet. Hát nem fedezhetted volna fel már réges-régen az istenadta tehetséget e vonásokban? Hol tanultál te rajzolni valaha? — Igen, a polgáriban. No meg később az iparisko-

lában? Ohó, de ott nem tanitanak ilyen erőteljes vonalakat, ily kifejtett árnyékolást és határozott világitást. Ez benn van a vérben . . .

Másnap azután eltávozott egy órára az üzletből. Lihegve futott vázlatkönyveivel hóna alatt az Epreskert-utcza felé. Merészen akart nekivágni a jövendőnek, egyenesen Benczur mestert kereste fel.

Nagyon keserü csalódás érte itt.

A mester jóakarattal nézte végig a rajzokat, de a birálat végső passzusa emigyen hangzott:

— Ügyes rajzoló, azonban sohasem lesz önből jó festő . . .

Ez kiméletlen oldalba rugás volt parázsló önérzete számára.

De a dacz ismét felemelte a fejét. Csak azért sem! . . . Hadd tudja meg az a leány ki vagyok *én!*

A külföldre gondolt. Hány itthon félreismert tehetség érvényesült odakinn!

Még az nap felmondott a műintézetben, a melyben alkalmazva volt és már két hét mulva összecsomagolt és München felé fordità a szekere rúdját.

Ott egy nagyszerü mestert keresett fel, a ki hires volt, hogy lelkes és önzetlen támogatója minden sarjadzó tehetségnek.

A derék teuton, egy délnémet óriás, türelemmel, figyelmesen vizsgálta át a füzeteket, majd visszaadván őket Simon Péternek, a vállára ütött és öblös hangján majd hogy a fülébe nem orditott:

— Ha megfogadja a tanácsomat, nem nyúl az ecsethez. Ön kész litografus édes barátom, valószinüleg a jobbik fajtából; minek hagyná ott biztos kenyerét egy kétes kimenetelü dologért? Hálátlan mesterség a mienk; adjon hálát az Úristennek, a miért litografusnak teremté! Ötven festő közül alig érvényesül egy; az is, ha vagyona nincs és nem pártfogolják, százszor éhen halhat, a mig érvényesül . . . Azután, sajnálom, nagyon sajnálom, hogy nem tehetek kisérletet önnel, azonban annyi tanitványom dolgozik már a műtermemben, hogy a legjobb akarattal sem szakithatok időt magamnak az ön számára . . .

Simon Péter támolyogva ért le a Brienner-Strasse-ra. Ez kemény csapás volt. Nem afféle jóakaratu oldalbarúgás, hanem a tarkóra mért pőrölyütés.

Kábultan, tehetetlenül botlott be a Luitpold kávéházba, a mely legelőször utjába esett.

Fáradtan ült le egy kis asztal mellé. Arcza fakó volt, szemei bágyadtak; egyre fázott. Grogot rendelt és mohón szürcsölte a forró italt, mely azonnal a fejébe szállt. Még kellemetlenebbül érezte magát. Előbb üresnek érezte a fejét, most pedig a legképtelenebb gondolatok kinozták agyvelejét.

Közben mindjobban megtelt a kávéház. Melléje is leült egy vendég. Észre sem vette.

Meglehetős gondatlan külsejü úr volt. A bohémek egyik válfajából való lehetett, a kik a Luitpold kávéházban ütik fel a Frühschoppen idejekor a sátorfájukat.

Simon Péter fejét kezére támasztva bambán nézte a kávéház freskóit. Majd czeruzát vett elő a nagy keservében és rajzolni kezdte az asztal fehér márványlapjára a fáklyát tartó Géniuszt, mely amott lebegett a kék világürben, a kávéház egyik falán. Azután hirtelen ötlettel kitörülte a megkezdett körvonalakat és gúnynyal az arczán, bosszúval a szemeiben megrajzolta a géniuszt, a mint savanyu ábrázattal kuporodik össze egy alacsony zsámolyon, orrát fintorítva az elfujt fáklya füstjétől . . .

A szomszédja felzavarta munkájából.

— Festő az úr — kérdezte.

— Festő az ördög, — mormogta vissza Simon.

Az idegen csak rázta a fekete körszakállas fejét, hol a fali géniuszt, hol meg a karrikaturáját nézve.

Azután meggyőzőleg függeszté rá élénk tüzü fekete szemeit és lassú, nyugodt hangon mondá:

— Hisz ön kész művész!

Simon Péter meglepetten nézett fel. Izgatottan kérdezte:

— Hát az úr — művész?

— Nem, kémikus vagyok. Ivan Ljubovics Nazarenko.

— Simon Péter litografus.

Midőn a muszka és a magyar szempillantása bemutatás közben találkoztak, ösztönszerüleg megérezték, hogy létezik közöttük valami közösség, a mi rokonszenvvel tölti el őket egymással szemben.

Idegen városban, elhagyatva, hajótörötten, már az első biztositó szóra is közlékeny lesz az ember.

Simon Péter is csakhamar elmondta, mi hajtotta ide Münchenbe, keserü szavakkal ecsetelve lázongó érzelmeit a vélt elnyomatás miatt.

Nazarenko egy darabig némán hallgatta, szemeit fürkészve szegezve uj magyar ismerősére. Arcza egyszerre csak megélénkült és láthatólag izgatott volt, midőn kezét Simon karjára helyezve megszólalt:

— Ujra mondom, ön született művész. Persze hiányzik a kellő csiszolódás. Gond nélkül való tanulmányok utján játszva érheti el azon polczot, mely önt a művészetben megilleti Hisz remélem, ön is hisz ezen magas rendeltetésében? Persze, . . az anyagi oldal. Számtalan apostolnak nyakát szegte már. Eh, hanem ki kell játszani a végzetet. Végzet? Nevetséges. Minden ember az akaratában hordja a végzetet . . . Mondok önnek valamit, — valami rettenetes nagyot.

Itt keményen megnézte Simont.

— Megragadna ön minden módot, a mi által felküzdhetné magát a halhatatlanok közé? . .

Simon Péter nem igen értette át a kérdés mikéntjét az ő becsületes paraszt-eszével, hanem azért igent mondott.

Majd öklével az asztalra csapott és hozzátette:

— Már hogy is ne ragadnék meg minden módot! Hisz bennem minden lobog és ég; még ha Belzebúbnak is kellene oda adnom a lelkemet, még akkor is kicsikarnám a sorstól az eldisputált jussomat.

Az orosz fellélegzett e hangzatos kijelentésre.

— Előre láttam, . . ilyen elhatározás csak igazán nagy lelkeknek adatott meg. Milliók és milliók között mindig csak egy kiválasztott van. Ez ön. Oh hátha még két ilyen kiválasztott találkozik, mint mi ezuttal, — ezek még a lehetetlent is el tudják érni . . . Próféta vagyok a magam nemében: én mondom, hogy nem fog sok idő eltelni és Európa önben fogja bámulni a legnagyobb képiróját. Hanem igaz, ön még nem tudja, ki traktálja prófécziákkal. — Ma egy éve még tanársegéd voltam a kievi egyetemen. Odáig csupán a chemiának éltem, — a mikor hirtelen reám jött a nagy világosság. Az öreg tanáromat ugyanis egy szép éjjel letartóztatták és adminisztrativ úton Szibériába küldték. Pedig az öreg nem volt egyéb tudósnál. Valószinüleg nihilisztikus propagandával vádolták . . . Ez eszméletre hozott.

Ma egyike vagyok a szent ügy legtevékenyebb harczosainak. Még jókor menekültem el karmaik közül. Most itt külföldön dolgozok érettük . . .

— Ejnye — az órájára nézett — kifogytam az időmből. Van még egy kis találkám. Hanem keressen fel ma este vacsoránál az Augusten-Strasse

és Görze-Strasse sarkán levő sörházban. Ott majd folytatjuk . . .

IV.

Ismeri Dostojewskij munkáit? Nem? Hm, akkor Raskolnikowot sem ismeri. Kár. Jó bevezető talaj lett volna. Sebaj. Mi ketten a magunk nyelvén is megértjük majd egymást.

Tehát abban a regényben egy Raskolnikow nevü deák fordul elő, a ki hogy tanulmányait folytathassa, meggyilkol egy uzsorás vén asszonyt és mert véletlenül munkájában az áldozat leánya meglepi, ezt is agyonüti. — Tette pedig komoly megfontolás után, melyet nemkülönben rettenetes lelki küzdelem előzött meg. Ő igy okoskodott: érzem magamban az isteni szikrát, a mely megkülönböztet millió más embertársamtól, — a melynek segitségével nagy dolgokat volnék képes végbez vinni; teremteni, alkotni tudnék, mert ez az én rendeltetésem. Én vagyok az erő, az akarat, mely akadályt nem ismer eszközét nem választja meg, hogy czélhoz érjen. Én vagyok a kiváltságos lény, kinek hivatásul adatott működni az emberiség javáért, még ha ez egyes egyén rovására történnék is. Szóval, midőn elhatározza magát a gyilkosságra, a tudat áthatja, — hogy joga van ezen cselekedethez. Hisz az emberiség, a jajgató emberiség java kivánja meg ezen véráldozatot, melynek révén Rodisz Romanovics Raskolnikow az eszméit megvalósitható eszközökhöz juthat . . .

Bücsu. *Bardy festménye.*

Ez a filozófia az, a melyen ha akarja, az ön jövője is felépülhet, — melynek révén akadálytalanul követheti genieje szárnyalását.

Illetőleg én módositottam ezen filozófiát, még pedig akként, hogy töröltem belőle a drasztikus eszközöket, melyekre vér tapad. Minek emberáldozat, midőn észszel többet érhetünk el? Azután ártatlan embertársak vére, — nem, ez rendszerint nem jól üt ki. Könnyen bekövetkezhetnek lélektani komplikációk, melyek tekintve a szemünk előtt lebegő magasztos czélt, végzetessé is válhatnék. Értem a lelki egyensúly meghibbanását. Már pedig minekünk főszükségünk a józanság.

Summa summarum tehát, az *én* elméletem sarkalatos elve: *cselekedni, anélkül, hogy a nagy tömeg előnyére az egyén megrövidittetnék.*

Mint láthatja, óriási lépést tettünk előre a megvalósulás felé; mondhatom aknamunkába kezdünk bele, — de a lelkiismeretünk csöndesen kuksol.

Ha tehát szó volna, hogy ön olyasmit cselekedjék meg, a mi nemcsak hallatlan nagyságánál és rendkivüliségénél fogva, hanem alapját véve is a társadalom erkölcsein kivül esik, a minél azonban emberfiának sem a hajaszála nem görbülne meg, sem a földi java nem szenvedne kárt, ön pedig ekként betölthetni rendeltetését: megtenne ön e végből mindent, mindent? . .

. . . Simon Péter szájtátva leste Nazarenko fejtegetését.

Érezte, mennyi fölénynyel bir felette ez az ember.

Bármennyire idegenszerünek tünt fel előtte érvelése, következetességével tökéletesen lebilincselte. Az egész fiu égett a vágytól, megtudni a nagy szót, — a titokzatos feltételt jövendő nagyságához.

Sóváran felelte Nazarenko kérdésére:

— Igen.

— Igen? Tehát mindent, mindent? No jó.

Hát akkor egyesült erővel fogunk nagy munkánkhoz.

Ime a tervem, a melynek megvalósitásához éppen önre, — önben a művészre volt szükségem. Továbbá az ön kiváltságos lelkére, mely megértsen.

. . . Nemde nem érinti a kőzjót, ha az Angol Bank 189. . . évi mérlege

Petrovics M. rajza

1—2 milliócska font nyereséggel kevesebbet mutatna fel, mint a mennyire kilátás volt?

Nem hiszem, hogy akadna ember, a kinek szive fájdalmában elfacsarodnék, mert az Angol Bank milliárdjait egy kis konczczal megrövidítették?

Ki fogja siratni ezen rém-összeget, melynek mindeddig csupán nemzetgazdasági értelme volt, a mely eddig tulajdonképpen nem volt egyéb: mint fogalom. Elkönyvelt, ellenőrzött fogalom, mely még egy ember boldogságát sem mozditá elő.

Mi pedig megvalósitjuk ezen elvont fogalmat, alakot, testet adunk neki, hogy vele czélunkat szolgáljuk.

Az ön geniejét misem gátolhatja azután szabad röptében és az én eszméimnek is biztosithatok útat, teret, szenvedő nagy Oroszországban.

Mi tehát kis kőnyomdát fogunk berendezni; afféle kisebbrendü műintézetet, mely apró-cseprő szakbavágó munkát végez. Ez persze csak palást, hogy ön a kellő műszerek és kövek birtokában kellő feltünés nélkül szentelheti minden idejét és tudását az Angol Bank tiz és husz fontos jegyei tökéletes mása elkészitésének.

Önnek csupán a rajz legfinomabb kivitelére kell gondolnia. A többi lényeges kelléket már összegyüjtöttem én. Laboratoriumomban készen állanak már a szükséges festékek, melyeknek minden atomja olyan összetételü, mint a Bank által használt szinekéi. Felfedeztem továbbá a használandó papirost is. Biztosithatom, művünk nem lesz kontármunka . . .

Ezek után pedig ismételten felvetem a kérdést: kinek a kára, ha két felvilágosodott egyén, eddig elvontan létező fogalomból, messzemenő czélokat szolgáló tőkét kovácsol?

V.

Még mai napig is emlékezetes maradt azon óriási mérvü bankjegyhamisitás, melylyel vagy egy félszázaddal ezelőtt az Angol Bank milliárdjait megdézsmálták.

Soha a XIX. század nem tapasztalt még ily monstruózus és élelmes pernehajdaságot.

A hamisitott bankjegyek, melyeket Párisból, Berlinből, Münchenből, Zürichből, Bécsből, Budapestről és Konstantinápolyból gyors egymásutánban küldtek be beváltás végett a Bank főpénztárához, oly művészi kivitelü utánzatok voltak, hogy még nagyitón keresztül sem lehetett észrevenni a hamisitást. Még a szinek vegyelemzése is mutatta, hogy a használt festékek — eredetiek.

Véletlenül jöttek a hamisitás nyomára. Egy nagyobb tétel beváltásánál ugyanis, melyet a Crédit Lyonnais küldött be, az egyik pénztáros utána lapozott az u. n. titkos könyvben. Igy derült ki, hogy valamennyi bankjegy sorszáma hamis.

De ekkor már késő volt. A titokzatosan működő konzorczium vagy 20 millió frank értéket emelt már el.

VI.

Midőn tehát Simon Péter főrend akkor az ünneplés első áradatában keserü mosolyra fakadt, tette azért, mert Nazarenko elméletére gondolt.

Egyhuzamban azután feltette magában a kérdést, vajjon mily szemmel néznének majd reá a mostan hozsánnát kiáltozó kortársak, ha tudnák, mily útat tett meg ezen mindenható tőke, amig egy fogalom sötét homályából az ő művészi ónja segitségével eljutott rendeltetése helyére — emberek közé. Még csak kezet sem szoritanának vele! . . .

Hjah, mert bizony akkortájban, hajdanában nagyon fura erkölcsök jártak vala.

Széltében az országban nyakig usztak mindenképpen a nagy Panamában és ha közülük a mérhetetlen középszerüségből kivált egy-egy kimagaslóbb alak, nem az volt a kérdés, mit akar tenni a közjóért, hanem: gentleman-e vagy sem.

Mert a XIX. század végén parlamenti szokás révén igy osztályozták az embereket: gentlemanek és nem gentlemanek.

Ugy bizony!

És a többi, az mellékes volt.

UJÉVI KÖSZÖNTŐK.

(A szabadelvü-párt helyisége.)

LUKÁCS:

Eljöttünk hozzád nagy, dicső,
Történelmünk lapján élő
Vezérünk Bánffy báró,
Kivánni, hogy ez évben is
Maradj velünk és bármi kis
Viszály se légyen köztünk járó,
A multban mi sokat tevénk,
Viczinálist is épiténk,
Igazgatóság volt elég
És türhető az osztalék,
Uj állás, összeférhető,
Refactia, elnyerhető,
Kiállitás, szabadalom,
Kiküldetés s más alkalom,
Bizottság, tagság és mi más
Volt bőven és elég hálás.
De nem lesz baj, ha az ujévben
Még több leend, leszen bővében,
Azért ne fordulj tőlünk el
Az ujév most hogy szárnyra kel
Add meg nekünk mindennapi
Mandátumuukat s légy, aki
Szivén viseli érdekünk
Oh kérlek, légy atyánk nekünk.

BÁNFFY:

Amint méztattál mondani
Valóban sok és szép, ami
Általam multban tétetett
S jövőre czélba véve lett.
Az ellenzéket összetörtem,
Néhányat földről elsöpörtem
S im mégis most nehány pimasz
Elémbe áll és oly kamasz,
Hogy nékem ő fügét mutat;
Hol leljek én most ki — utat?! —
Most Apponyiról nem beszélek
Ettől az embertől biz félek
Minthogy ő engem ugy szeret,
Most is segitségül siet,
Szerelme, oh, oly véghetetlen
Egygyé legyünk, kivánja, ketten.

JESZENSZKY: *(sugva)*

Apponyiról elég, ne többet!

BÁNFFY:

Bölcs, aki hallgat. — Hiveim,
Elfogadom jó tetteim
Fejében üdvözletetek
S leszek tovább vezéretek.
Csak oszt jól viselkedjetek
Ne engedetlenkedjetek
Lesz akkor, mint volt, ezután
Mandátum és más is jut ám.

*

(A nemzeti-párt helyisége.)

HORÁNSZKY:

Eljött ez is s eljön még egynehány
S ez ujévben is bársony-szék hián
Maradjunk! Oh, az évek jönnek-mennek
De tárczát nékünk, oh jaj, nem teremnek.
Ámbár most nem rég is kacsingatánk,
Faust ő kelme nem tekinte ránk;
Erényeink kivánja, mert manapság
Olyan világ járja, olyan botorság,
Hogy Margit szóljon a legénynek:
Ha meg nem sértlek, elkisérlek!
Igaz, hogy igy is volt javunk
Abban mi tényezők vagyunk,
Hogy osztalék s más mi egyéb . . .
Lévén jelszó: testvériség!
De mégis ott, ama fazék,
A melybe markol száz marék,
Csábitón integet felénk.
Szebb álmokat rajzol elénk.
Köztünk legyen, biz meg nem ártna
Elkelne nékem is egy tárcza.
Oh Hamlet, mért állsz tétován,
Atyádnak lelke mást kiván,
Taszitsd le őt és ülj helyébe,
Ragyogjon hát egünk fel végre.

APPONYI:

Elég! Ne szólj! Oh kardom régen
Kivonva van, megölni készen.
De hogy szúrjam át mostan őt
Mikor a nép, mint jóttevőt
Tekinti. Oh, a tiz szobor
Miatt nevére fény omol.
Nem! Nem! Igy még a lelke épen
Szárnyalna fenn, a magas égen.
Várjunk tovább, mig az idő
Eljő, miénk még a jövő!
Inkább kendőzöm arczomat,
Kinálom szomjas csókomat
S ha igy bevittem a hinárba:
Beléülünk a dús magtárba!

*

(A függetlenségi-párt helyisége.)

HOLLÓ:

Boldog ujévet, hős vezérünk;
Bizony elkel, hogy adjon nékünk
Atyádnak szelleme. Soha
Se volt időnk ily mostoha.
Megélni már alig lehet
— És erről is Bánffy tehet —
Abból, hogy ellenzék vagyunk
S lehet, még éhen meghalunk.
Eddig elég volt: jó torok,
Ép nyelv, hol a szó jól forog
Egy mell, amely döngethető
Ha ez a szó jöve elő:
Oh szent haza és szent szabadság!
Ez mind nem ér már mai napság.
Hiába, az már totum factum
Hogy nem használt a régi pactum.
Különben mi egyek vagyunk
Egy a hitünk, elvünk, karunk,
Ha néha tán összeveszünk
Másnap ismét kibékülünk
Nincsen versengés, sőt irigység,
Egyek vagyunk mi, semmi kétség.
Boldog, ki ilyen pártban él
Hol annyi elme sikra kél
S Rómába viszen minden út:
Torok, tüdő, szomszéd-vasut
Ahol csak szónokolni kell
S nyilazni bátran, miként Tell
S megél az ember valahogy
Ha dúsan nem, hát ugy a hogy
S ha másként már nem boldogul
Feladja elvét s meglapul.
Nincsen azért mitől se félnünk
Nekünk élnünk kell, élnünk, élnünk!

KOSSUTH:

Magyar szentnek vagyok fia
Dicső apám nem mostoha,
Édes fia. Ez érdemem,
Egyetlen diszem ez nekem.
S a rút magyar most mégis elhagy
Dicső apám! Oh merre, hol vagy?
És Bánffy is, a vakmerő,
Honáruló és cselvető
Most ellenemre tör, holott
Idáig csak ő juttatott,
Ötven perczentre egyezék
És lettem nyájas ellenzék
S mi volt belőle hasznunk — semmiség
Szereplés, kártya elvivé már rég.
De most ütök feléje zordonan,
Mert ez bizonnyal most hasznomra van
Ütöm, amig vagy megbukik
Vagy vélem ujra alkuszik.
S a nép — Oh jaj, az elhagyott
S mire apámért méltatott;
Elveszve rég. — Királyfi ha
És nem lennék Kossuth fia
Majd megmutatnám én neki,
Hogy vélem hogyan kezdjen ki!

(Az óra éjfélt üt.)

De ime, üt az óra már,
A szellemek órája jár.
Gabányi Árpád lesz szives
S Tóvölgyi Titusz oly kegyes,
Minthogy velük a szellemek
— Ha nékik éppen kellenek —
Bármikor is, jó lábon állnak
S gyakorta együtt vacsorálnak,
Deákot elénk invitálja
S megkérdi, népünk mily sors várja.

GABÁNYI:

Én, aki véletek komázom,
Naponta többször parolázom
Shakespeare, Schiller kit látogat
És Egresy órákat ad;
Idézlek tégedet Deák!

(Nagy zaj, mennydörgés, villámczikkázás. Deák szelleme megjelenik.)

DEÁK:

Idéztetek, im, itt vagyok,
Oh békén mért nem nyughatok! —
Köszönt reátok uj esztendő
S a jó kivánság oly kelendő,
De aki ilyet mégse kap
Kit nem köszönt uj fényü nap:
A nemzet az! Oh nézzetek,
S ne engemet kérdezzetek,
Oh nézzetek reája ott
Mily halvány és mily elhagyott.
Nem az tett engem köztetek
A legnagyobbá, higyjetek,
A mi most bennetek vagyon.

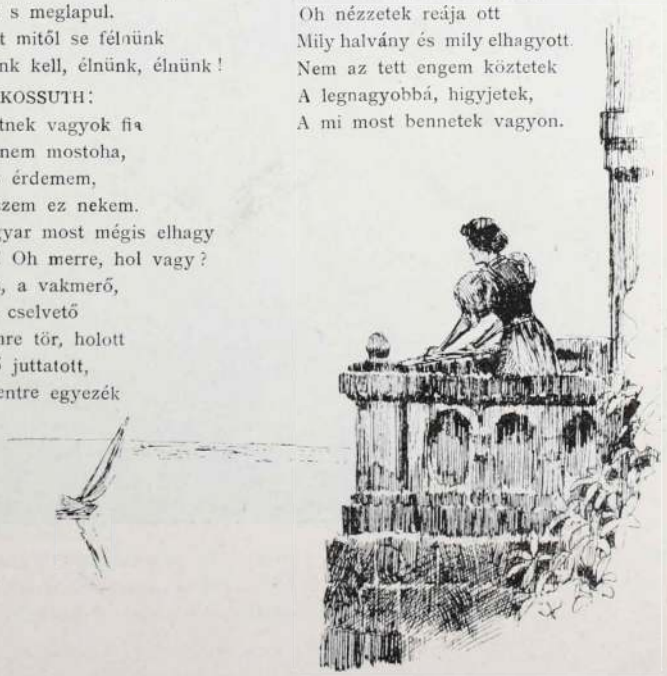

Jan d'Arc.

Bon-Foy Alvida festmünye.

Azért éltünk mi gazdagon
Hitben, sikerben egyaránt
Mert más nap fénye hinte ránk
Sugárözönt. A honnak élni,
S ezért viharral szembe kélni,
Önzetlen szívvel, lelkesen
Az egész hosszú életen,
Nem kérve mást, csak üdvöt néki
Hogy csillapodjanak el vészi
És megnyugodni bölcsen abban,
A mit nyerhet ily pillanatban:
Ez az igazság, őserő
A melyből minden nyerhető.
Azért hát fogjatok kezet,
Tisztítsátok a küzdteret,
Mi benne rossz, azt vesse ki
Kíméletlenül, mindenki,
S haladjatok igy egy úton
Büszkén, kitartón — és tudom
Hogy el lesz akkor nyerhető:
«Boldog lesz az uj esztendő»!

SZABÓ IMRE.

—o—

A TERSATTÓI SZŰZ.

Irta PETERDI SÁNDOR.

Már második napja dühöngött a rettenetes vihar. A parti lakók ki sem mozdulhattak házaikból, csak otthon imádkoztak azokért, kiket az istenitélet künn talált a nyilt tengeren. A Stella mare nevü hajónak is már tegnap be kellett volna futnia a kikötőbe . . .

Ki tudja, merre verte el a borzasztó orkán . . .

Ki tudja mi történt a büszke szép hajóval — és annak népével . . .

Isten irgalmazz! Tersattói szűz ne hagyd el őket! . . .

A toronymagasságu tarajos hullámok tajtékozva tülekedtek egymás hegyin-hátán, szinte birokra kelni látszottak a komor nehéz felhőkkel, melyek befogták egészen az eget s rémes éjszakává változtatták a mosolygó, derült nappalt. S mikor az orkán gyönyörködni akart néha a felkorbácsolt vad természeten, villámokat gyujtott . . . és látva a vészt, a pusztulást, a sülyedő hajókat, a halállal küzködő embereket, a kárhozatot . . . akkor felkaczagot, hogy a kis házikók lakói remegve vetettek magukra keresztet.

Isten irgalmazz!

. . . Egy perczre, mikor elült az orkán, talán megsokalta már ő is a rémletes pusztitást, vagy talán uj erőt akart gyüjteni a rombolásra. három gyors egymást követő ágyulövés dördült meg! Mily gyenge volt az ágyu bömbölése a vihar szava után! . . . A Stella mare kér segélyt . . . De hát ki merészelne tengerre szállni ebben az időben! Ember a hajókon levőkön már nem segithet. Ha az Úr palástja be nem fedi őket . . .

A Madonna di Tersatto kápolnájában két gyertya ég az oltár előtt. A meg-meglobbanó lángok gyenge fénye csak alig világitja meg a falakra aggatott koszorukat . . . Mind megannyi fogadalmi jelvény. Egymás mellett függenek ott sorjában: menyasszonyi koszorúk. Az egyiket a hajó vizrebocsátásakor ajánlják fel a hajósok a Beata Madonnának, a másikat a viharok alkalmával elsülyedt hajókról megmenekült bajtársak áldozzák a hideg sir ölében nyugvók emlékének!

És az a sok komor kép, mely mind tengeri szerencsétlenségeket ábrázol, még zordonabbá teszi a kápolna belsejét . . .

Folyton szól a lélekharang! Imádkozzatok emberek! Testvéreitek halálveszedelemben forognak! Imádkozzatok a tersattoi szűzhöz, hogy csillapitsa le a vihar szellemét, hogy vezesse vissza ölelő karjaitokba féltett drága véreiteket! Csin-csiling! Tersattói szűz segits! Csin csiling! Hajósok védasszonya segits meg minket!

Ismét három lövés dördült meg... de az ágyuzúgás, harangcsilingelés elveszett a vihar ujból feltámadt tomboló zajában.

A kápolna oltára előtt két nő térdel. Ők tették a Beata oltárára a két gyertyát . . . Nagyot csattan az ég . . . a két leány összerázkódik.

— Madonna segits! sóhajtja az egyik és könyáztatott szemeit esengve forditja a szent szűz képe felé.

— Madonna segits! kiált a másik erős hangon s virágos kertem legszebb rózsáiból fonok koszorut oltárodra.

— Isten anyja, te átszenvedted fiad Golgothájáit, szived hétszeres tőr járta keresztül, fájdalmas szűz anyám halld meg esengésemet, mentsd meg Pietromat! Benned bizva, hozzád imádkozva, segély, emberi remény nélkül várja a közeledő halált, mely a hullámsirba temeti . . . Könyörülj rajtunk! mentsd meg élétét. Ne engedd, hogy elveszszen az, ki egy árva leánynak üdve, támasza, mindene! És zokogva borult a hideg kőlépcsőre a szegény, boldogtalan Annunciata.

— Igazságos Madonna, te nem hagyhatod boszulatlanul leányodat! Te nem türheted, hogy a csábító boldog, a hütelen szerencsés lehessen. Sujtsd őket haragoddal! Tipord a földre, ki diadalmasan mosolygott, midőn engem szenvedni látott, tedd földönfutóvá, üldözötté, mint én menekülök mindig önmagam elől és vesszen a kárhozatba, legyen az undok tengeri szörnyek martaléka, ki odadobott engem az örök gyötrelemnek. Tüz ég ereimben, pusztuljon ő a vizben . . . sikoltott vadul Raffaella és felrohanva az oltár lépcsőjén, görcsösen átkarolta a sulyos, nagy ezüst gyertyatartót.

— Raffaella, te irtóztató vagy! Ebben az órában . . . Nem féled istent! suttogá megtörten Annunciata.

— Miért félném!? felelt Raffaella daczosan. Vétettem én ellene? Az ünnepnapokat megtartottam, gyóntam, áldoztam minden esztendőben. a Madonna kis képét itt hordom mindig keblemen! És imádkozom is! Oh, megtanulhattam imádkozni. És ha isten nem hallgatta meg imámat, meg kell, hogy hallgasson most. Mikor imádkoztam, akkor boldog voltam, most nyomorult vagyok —

— Hát én . . .

— Te . . . te boldog vagy . . . még most is! Kinodban, gyötrelmedben boldog vagy . . . aggodó szived rejtekében ott gubbaszt a remény, hátha megjön Pietro, hátha kikerüli a vészt . . . van a kiért rettegj, kiért aggódjál, oh ez is boldogság . . . De én csak arra gondolok, hogy ha visszatér, egymás karjaiba borultok, csókoljátok egymást . . . és minden kiállott szenvedést elfelejttek . . . Nem! Madonna! ezt nem engedheted meg! Madonna hallgass meg...

— Igazságtalan vagy, Raffaella. En nem csábitottam magamhoz Pietrot, nem tehetek róla, hogy megszeretett . . . ő sem . . . A szerelem felett nem mi uralkodunk! Nem mi parancsolunk annak, az parancsol nekünk! Ne légy boszút lihegő! Jer, imádkozzunk együtt érte . . .

— En! En imádkozzam megmeneküléséért! Hahaha! Hahaha! Soha se lássa meg többé a napvilágot . . . legyen átkozott ő . . . legyen megátkozva még az is, ki segélyére siet!

— Istenem, ne hallgass reá, nem tudja mit beszél, imádkozott tovább Annunciata. Ments meg uram minket . . . Jer Raffaella, térdelj ide mellém . . . imádkozzunk buzgón, talán az Úr nem zárkózik el könyörgéseink elől. Megmondom Pietronak, ha megjön, hogy te is imádkoztál érette . . .

— De nem imádkozom! Átkozom őt, átkom kisérje a halálba! Csak tudnám túlkiáltani hangommal a vihart, vagy lehetnék ott oldala mellett, midőn elnyeli őt a sötét örvény . . .

— Soha sem szeretted őt, ha igy átkozódol! Boruljunk le és imádkozzunk együtt . . . Jer . . . és én fogadalmat teszek a tersattói szűz oltára előtt, hogy csak mentse meg Pietrot . . . én inkább szenvedek . . . inkább gyötrődöm egész életemen át . . . lemondok róla . . . ha téged ujra megszeret . . . csak életben maradjon . . . csak lássam őt . . . Raffaella . . .

Fülsiketitő csattanás hallatszott, a két leány rémülten sikoltott fel . . . A templom melletti keresztbe ütött az ég haragja és a szent jelvény sisteregve, füstölögve égni kezdett . . .

A vihar véget ért. Aeolus elvitte szolgáit — a tenger lecsillapodott, — az orkán elült.

Nem sokára tolongott a nép a tenger felé. Hajónak sehol semmi nyoma. A Stella mare büszke árboczai nem tüntek elő sehol a láthatáron. De igen! Ott a messzeségben közeledik valami! Lehet, hogy csolnak . . .

Mint a sirályok, úgy repülnek a közeledők felé a partról a csolnakok; a remény erőt, ruganyosságot ad a karnak, az izmoknak. Kik menekültek meg . . . kik hiányzanak . . .

Végre megérkeznek. Csak négyen vannak. A többi ott pihen a sirban, vagy talán még a hullámok hátán ringatódzik holtan, mig a tenger ki nem veti . . .

Pietro közöttük van.

Annunciata, mindent elfelejtve borul kedvese nyakába, s kaczagva-sirva csókolja arczát, kezeit. Pietro is túlboldogan öleli keblére a leányt és azután hirtelen ellöki magától . . .

— Menjünk a tersattói szűzhöz!

És a négy megmenekült lassu léptekkel halad fel a meredek úton a Madonna kápolnájához.

Kezökben a gyertya . . . mintha a halál tartaná bevonulását.

Oly sápadtak, oly kimerültek!

Pietro valamennyinél sápadtabb, mellette Annunciata támolyog . . . mögöttük Raffaella daczos, égő szemekkel.

Közel érve a templomhoz, a megmenekültek és a kisérők térdre borulnak és az út hátralevő részét térden csúszva teszik meg.

A Beata oltára előtt leborulva

Tudós barát. *Bruck Lajos festménye.*

imádkoznak egy ideig, azután elmondják hangosan fogadalmukat, melyet a halál küszöbén tettek a tersattói szűznek.

Pietro marad utoljára.

Mikor a gyertyát leteszi az oltárra, felzokogó, elcsukló hangon suttogja:

— Megfogadtam a tersattói szűz anyának, hogy ha megmenekülök és továbbra is gondoskodhatom szegény beteg édes anyámról, lemondok arról, kit legjobban szeretek, lemondok Annunciátáról és nem nősülök meg soha!

—o—

ANYAI GOND.

— CARMEN SYLVA. —

Ugy-e hogy csillapult a láz
S hidegebb már a fő?
S a hangos szóra is vigyáz
S szavában több erő?

Magamnak hinni sem merek:
Fonnyadt ajkán mosoly!
Ugy-e meggyógyult sok gyerek
Ily bajtól, bár komoly?

Könnyen szakad, miként az ár,
Oh mondja csak nekem,
Jó doktor bácsi, ugy-e bár
Meggyógyul gyermekem?

S ha kérdésimmel kinzom is,
Kérem, hunyjon szemet!
Oh nézze, arcza tiszta friss
S megismert engemet!

Ni, nyujtja a picziny kezet
S az ajka is mozog!
Ugy-e, mind jó jelek ezek
S aggságra nincsen ok?

Ugy e a láz alább hagyott
És érteni szavát?
Szeme is tisztábban ragyog!
Oh doktor, mondja hát!

FELEKI SÁNDOR.

—o—

POÉTA-SZERELEM.

Irta CSERGŐ HUGÓ.

Kávéházban ültek. A filozófus, a poéta és még egy harmadik. Hajnal felé járt. A pinczérek már egymásra rakosgatták a székeket. Csak az egyik sarokasztalnál ültek még néhányan. Azok is készülődtek.

A filozófus némán nézett maga elé, a másik is hallgatott. Csak a poéta beszélt. Lassu vontatott hangon. Tulajdonképpen nem is törődött vele, vajjon hallgatják-e, vagy sem. Magával beszélt, de szükségét érezte, hogy mellette legyen valaki. Nem szerette, ha közbeszólanak, mert az megzavarta. Élvezte a maga szavait, gyönyörködött a hangja rezgésében.

Iza, a poéta ideálja, az nap délben esküdött hűséget egy bécs-budapesti nagykereskedő czég prokuristájának. A prokurista legtávolabbról sem volt Adonisz, szerelem sem lehetett inditó oka ennek a hirtelen házasságnak, — mindössze két hónapja ismerték egymást, — de Iza papájának állitása szerint, a ki pedig nagyon okos, praktikus ember, ugy az egyik, mint a másik teljesen fölösleges is.

Iza szép volt. Fehér menyasszonyi ruhájában, fején mirtus-koszoruval,

izzó fekete szemében, fényes, ében hajában, érdekes kreól arczában volt valami démoni és valami angyali egyszerre.

Két barátja kisérte el a poétát az esküvőre. Tartottak tőle, hogy még kárt tesz magában. De nagyon nyugodt volt. Az egész szertartás alatt folyton élczelődött a vőlegény rovására.

A templomból aztán elmentek és kávéházakban tölték az időt. Éjfél után vetődtek ide, megitták a — tudj' isten! — hányadik pikkolót, most meg arra gondoltak, hogy idején volna hazamenni. Négy pohár viz állott az asztalon. Az egyik félig üresen, a többi érintetlenül, szinültig telve.

A poéta beszélt:

— Furcsa!.. Hallod-e te, filozopter! megérem még, hogy belekontárkodom a mesterségedbe. Analizálok. Egyre azon jár az eszem, búsulok-e én, vagy sem? Avagy ez is búsulás! Üldögélünk itten szótalanul, lustán s pöfékelve eregetjük a czigaretta füstjét, előttünk meg négy pohár viz . . .

Elhallgatott. Uj czigarettára gyujtott. A sarokasztaltól is elment az a pár ember. Magukra maradtak. Körüskörül mind lecsavarták a villamos ívlámpákat, csak az egyik ontotta még fehér fényét reájuk. Egy ideig szótlanul bámultak bele a kávéház homályába. Önkéntelenül is ugyanegyre gondoltak mindhárman: sötét éjszakában prüszkölő vonatra, mely zúgva, zakatolva rohan előre, sisteregve okádja magából a füstöt, mig az egyik selyempárnázott kupéban szorosan egymáshoz simulnak ketten, egy asszony és egy férfi. Az asszony nagy fekete szeme valami földöntúli fényben ég, minden tagja reszket, kebléből zihálva szakad a lélegzet, kicsi fejecskéjét odahajtja a férfi mellére, a férfiéra, hites urára, a ki csókolja a kezét, a nyakát, forró tüzes csókjával boritja a szemét, az arczát, az ajkát . . .

A poéta idegesen felkaczagott, aztán folytatta fejtegetéseit:

— Ez a négy pohár viz jellemzi a mai világ hangulatát. Manapság már csak igy szokás duhajkodni. A bánatot nem a borba fojtják, hanem ebbe a szintelen, iztelen folyadékba, melynek nincs se ereje, se vére, se tüze . . . Eh, hát igyunk!

Felhajtotta a poharát.

— Iza egészségére!

A filozófus csendesen megszólalt:

— No, ugy-e, hogy gondolsz rája.

— Fáj?

— Ostobaság! Elvégre mi történt? Egy üresfejü leány felesége lett egy tökfilkónak. Nagyobb tökfilkó volnék nála is, ha búsulnék miatta igazán.

— Nem szereted már?

— Szerelem? — Hazugság az, mint minden a világon. Autoszuggesztió. Semmi egyéb. Meglátok egy leányt. Megtetszik, szépnek találom. Gondolkodom róla olykor. Eleinte kevesebbet, később többet. Véletlenül az is eszembe jut, hátha beleszeretnék. Elég csinos hozzá. Van benne valami pikáns, valami izgató. Lehetne irni róla. Megpróbálom. Irok hozzá verset. Kezdem elhitetni magammal, hogy szerelmes vagyok. Addig mondogatom, hogy igen, ő szép és én szeretem, mig lassanként magam is elhiszem, idővel egészen elámitom magam, végre már esküszöm is szerelmemre és provokálom azt a vakmerőt, a ki benne kételkedni merne.

— Hát nem is szeretted Izát?

— Szeretni, szerettem, de csak a magam módja szerint. Poéta-szerelem! A leány nem egyéb, mint théma, költeménytárgy. Mentül kaczérabb, mentül szivtelenebb, annál jobb. Imádom az olyan nőket! Ó, azok tudnak csak igazán kinozni! Micsoda ahhoz képest az inkvizicziő torturája? Kaczérságuk apró tűhegyeivel össze-vissza szurkálgatják a szivemet. Vér fakad a szúrások nyomában, vér, a mibe belemárthatom a tollamat s megirhatom legszebb verseimet. Ó, milyen édes, milyen kéjes az a kinszenvedés! Többet mondok. A viszonzott szerelem nem is boldogság. Annak a nyomában csak kiábrándulás fakadhat. Én csak azért szeretek, hogy szenvedjek. De ebben a szenvedésben van gyönyör, ebben a kinlódásban van valami kegyetlen öröm . . . És mikor magános éjszakákon, az őrüléssel határos kétségbeesésben összekuszálom fürteimet és kinos, fájdalmas vajudással rímekbe olvasztom keserveimet, végül pedig ugy látom, hogy a vers, mely arczom véres verejtékében, égő fájdalomból, emésztő kinlódásból született, hiven tükrözi vissza szenvedéseimet, — akkor . . . nos akkor boldog vagyok!

Tót atyafi. *Zemplényi Tivadar rajza.*

— Hiszen ez a gyerek még most is szerelmes!

— Nem, nem! Őrültség! Nem vagyok az . . . Vagy . . . Talán mégis. Lehet, hogy igazad van. Én nem tudom. Még gondolkodnom kell rajta.

Fizettek és távoztak. Odakünn halkan szitált az eső. A hajnal derengő fénye átszűrődött a borús felhőkön. Megálltak az utczasarkon, elváltak s a poéta egyedül ment hazafelé.

Lassú léptekkel, a fal mellé húzódva, szinte vánszorogva szedte a lábát. Kellemetlen, nedves szél nyargalt végig az utczákon s kábult fejébe mintha valami olyan gondolat lopódzott volna: hát ha még sincs egészen úgy, a mint beszélte. Ám lehet, hogy a szerelem nem egyéb, mint autoszuggesztió. De ha egyszer belefészkelte magá a szivünkbe, az agyunkba, még sem tudunk oly hamar a helyébe közönyösséget, vagy esetleg más érzést szuggerálni.

Izára gondolt, arra a bolonditó, kaczér, édes leányra, a ki immár másnak a hites felesége, a kire most más formál egész életére, örökkétartó jogot. Végtelen keserüség töltötte meg a szivét. Ugy érezte, mintha valami megszakadt volna a belsejében s ott óriási, áthidalhatatlan űr tátongana most.

Elállt az eső. A keleti égboltozat peremét aranyos sugárözön árasztotta el. Olyan visszásan hatott az ő lelke sötétségére ez a fény, ez a világosság, hogy szinte sirhatott volna, mint a kis gyerek. — Az utcza élénkült. Iránytalan jártában-keltében odatévedt valahová a külvárosba, a munkásnép tanyájára. Kékzubbonyos

férfiak, pirosrokolyás leányok siettek mindenfelé. A dohánygyár előtt valóságos asszonytábor ácsorgott. Sokan ott ültek a gyalogjáró szélén és nagy bögréből itták a kávéjukat, a mit odahaza a nagy sietség miatt nem ihattak meg. Uj és szokatlan volt ez a poéta előtt. Elfásultan nézte e mozgalmas képet, csak a lelke mélyén sajdult meg olykor-olykor annak az ürességnek a fájó érzése.

Ment tovább. A nap már egészen kibújt felhősátorából, a sugarak jóleső melegséggel tűztek le s szinte láthatólag szívták fel a gidres-gödrös utczakövezet pocsolyáit.

Vidám fiatal lányok pajkos kaczajjal ugráltak át egy-egy pocsolyán, kaczérul emelgetve bokáig érő szoknyájukat. Varróleányok voltak. Kettesével, hármasával mentek. Mindeniküknek egy-egy kis csomagban vitte a tizóráiját. A napsugaras reggel friss levegője rózsaszinre festette valamennyiök arczát. Szépek voltak a másképen is. A merre jártak, a merre felcsendült üde kaczajuk, mindenütt az élet, a tavasz lengett körülöttük.

A poéta megállt és nézte őket révedező, bús tekintettel. És lelke előtt felmerült annak a másiknak a képe: Sűrű fekete pillái alól pajkos sugarak kaczagtak feléje. Mosolygó ajkát összecsucsoritotta és gügyögve omlott onnan a szó. Fülébe csendült a hangja, az édes, a bájos, a dallamos és mondhatatlan fájó érzés hasitott bele a szivébe:

— Szeretni, szeretni! — susogta magában lázas ajakkal. — Szeretni vágyom, akarok!

Önkéntelenül is felpillantott és akkor meglátta — Őt. Nem *amazt*... *Ennek* szőke volt a haja, a szeme kék, szelid, de ajka körül ott ült a kaczér mosolygás. Járása ringó, mozdulata csupa báj . . . Egyedül ment, sietett nagyon. Elmentében rávetette szemét a poétára. Csak egy másodperczre, de ez a tekintet belehatolt a szive legbelsejébe. Egy pillanat — és feledve volt mindaz, a miért epekedett napok óta, egy uj szerelem csirája hullott a szive fogékony talajára és mohó lázzal, sóvárgó vággyal sietett ő is a leány után.

Ez pedig, a mikor észrevette, hogy a poéta követi, meggyorsitotta lépteit, mintha menekülni akarna, de azért hátra-hátra tekintgetett olykor és szemének pajkos sugara, ajka gúnyos mosolya, mintha azt mondotta volna: gyáva, mért nem jösz ide?

A poéta idegesen igazgatott egyet-mást a ruháján. Habozva olykor megmegállt, de aztán megint erőt vett rajta a láz. Az a kaczér szempár, az a gúnyos mosolygás is egyre izgatta, túláradt a lelke sóvárgó szerelmi vágytól és egyszerre — hogyan, hogyan nem? — csak ott volt a leány mellett egészen s leplezett izgatottsággal, mosolyogva szólott:

— Megengedi, kisasszony, hogy elkisérjem?

Rongyszedő. *Bardy tusfestménye.*

A SCHAFFHAUSENI HARANG.

A lapokban olvasom, hogy ujra öntik Schaffhausen hires harangját, a rég elhalt baseli mester remekművét.

Négyszáz évig teljesitette hiven feladatát s összeolvadva a Rajna nagy vizesésének harsogásával, melódikus hangjával betöltötte a kis város régi tereit és zeg-zúgos utczáit. Hangos szóval hirdette örömüket és bús melódiával kért részt bánatukból. De a mi örökké feledhetlenné tette a harangot, az Schiller nagy ballada-cziklusa, a melynek megirásához ő ringatta delejes álomba a költőt.

A nagy Schiller már rég meghalt és ugyanabban az évben megrepedt a harang is.

Azóta csak ritkán szólaltatták meg a harangóriást. Mindazonáltal sebe folyton nőtt és most már hiába ütődik érczнyelve a köpenyhez. A harang követte költőjét. Megnémult örökre.

De él a ballada-cziklus és még mindig fáradhatlanul viszi szét a rég elhalt költő és a rég megsemmisült harang melódikus szavát az egész világba, gyönyört és édes órákat szerezve annyi millió embernek.

Az ércz is követi a halandó embert. Csak a lángész agyának szikrája nem pusztul el soha.

Dzselil Efendi.

—o—

DAL.

Irta PAPP ZOLTÁN.

NEM TALÁLOM A HELYEMET..

Nem találom a helyemet,
Elvesztettem a szivemet.
Annyit tudok, kis galambom,
Ide hoztam.
Ugy-e maga tudja, hol van?

Azt mondtam én a fejemnek:
A szivemet keresse meg.
El is szaladt megkeresni . .
Az is csak itt,
Maga mellett ólálkodik.

Nem is csoda, ha oda van,
Ha oda van nyugodalmam!
Ahol van a szivem, fejem,
Ott a helyem!
Engedjen hát oda engem!

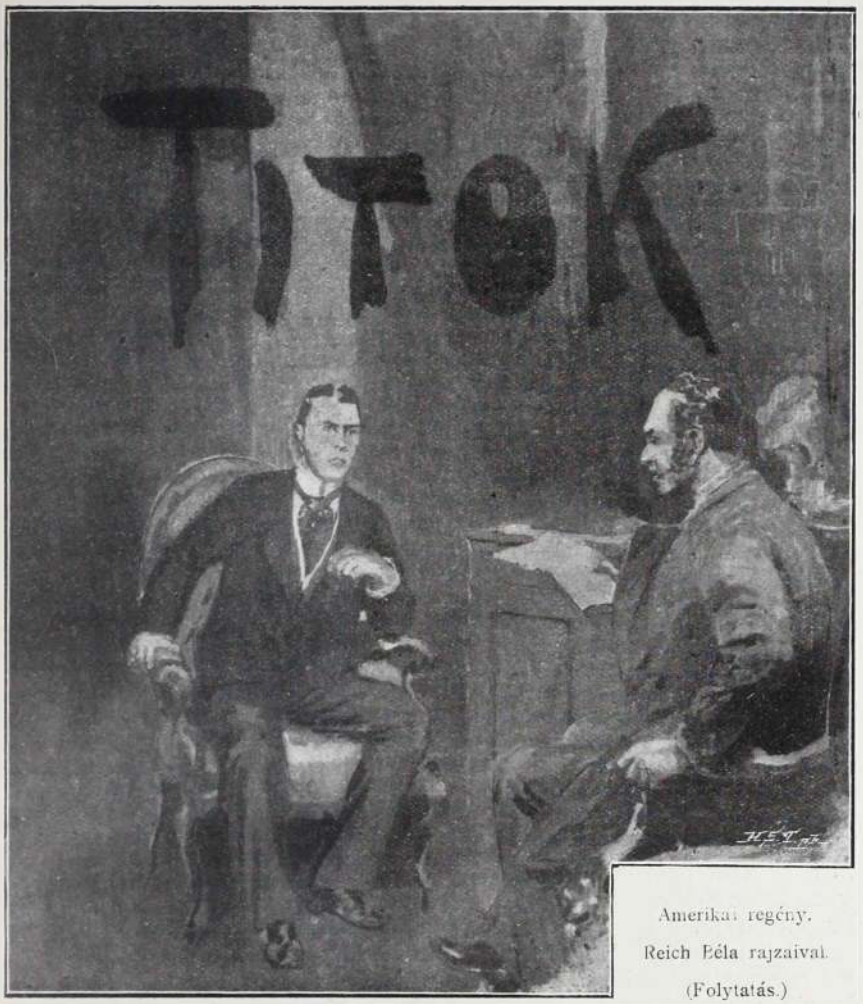

Amerikai regény.
Reich Béla rajzaival.
(Folytatás.)

Eközben fia a revolver durranásánál a folyosón át a hátsó szobába futott, ahol a sötétben atyjával kétségtelenül találkoznia kellett. Vagy hallotta a fiu a menekülő gyilkos lépteit és azt gondolta, hogy az majd a fatelep felé távozik? Az erkélyre surrant és lenézett. Az utczai lámpa fénye az udvar egyik sarkát homályosan világitotta meg és a sötét éjen, zuhogó esőn át, emberi árnyékot vélt felismerni, mely, amint feltünt, el is enyészett. Ez csak egy pillanatig tartott; — hogy az alak nagy vagy kicsiny, férfi vagy nő, vagy talán, hogy az egész csak érzéki csalódás volt-e, — nem tudta megkülönböztetni.

«Fogjátok meg a tolvajt!» kiáltá csak ugy találomra; de lenn minden csendes maradt és ő nem látott semmit.

A gyermek elhagyva az erkélyt, a hátsó szobán és a lépcsőn tapogatódzva, a boltba lépett, hol egy kis légszeszláng terjesztett gyenge világosságot. Senkisem volt ott; — egy pár gyufával ellátva, melyet a söntésen levő gyufatartóból vett ki és egymásután meggyujtogatott, a pinczébe ment le. Ez szintén üres volt és igy ismét a lépcsőre került, hogy a hálószobába menjen.

Égő gyufával kezében lépett szülei szobájába, hol irtóztató látvány tárult eléje.

Az ágy mellett a padlón egymáson keresztül dőlve feküdtek apja és anyja vértől elöntve. Iszonyodva jött tudatára a történteknek, melyekről eddig fogalma sem volt; látta, honnan jön a vér és hogy atyja halott. Hanier asszony most nyitotta fel először szemeit és látta azt, amit csak kezeivel tapogatva érzett eddig, félőrülten ijedt fel a borzasztó látványra.

Az ablakhoz ugrott és azt felszakitva *«gyilkos! gyilkos!»* kiáltotta ki a viharsöpörte, ember nemjárta utczára.

—o—

MÁSODIK FEJEZET.

GYILKOSSÁG!

Ritkán marad a «gyilkos» kiáltás válasz nélkül. De itt New-York kellő közepén hiába kiáltotta ismét és ismét egy szerencsétlen asszony; a förtelmes éj mindent elnyelni látszott és az óriási város mintha temetővé vált volna.

Végre is egy közeli barakban lakó két franczia, — kik különben Hanierék rendes vendégei voltak — meghallotta a kiáltozást.

Átjöttek a házba és rosszat sejtve lépdeltek fel a sötét lépcsőn. Időközben a fiu meggyujtott valami kis lámpát, melynek bizonytalan fényénél megértették a történteket. Az ijedtségtől dermedten állottak a hálószoba küszöbén. Minden véres volt. A vér még szivárgott a holt ember melléből, beszinezve a szerencsétlen asszony nyakát, karját és foltokat hagyva még a gyermekek hálóruhácskáin is; szegény kicsikék az érkezők zajától bátorítva, reszketve, siránkozva tódultak be, lábacskáikkal a vértócsában taposva. A férfiak lába meggyökeredzett a látványra és csak Hanier asszony többszörös kérésére távozott az egyik, hogy a rendőrséget értesitse. Kis várlatva hallatszott már az ázott aszfalton a rendőrök botjának kopogása; majd három vizmentes köpenyeg és kámzsakalap lurkolt rendőr lépett a szobába.

Kétségtelen, hogy Louis Haniernek nem volt már szüksége orvosra. Halott volt, — szive átlőve. A rendőrök kihallgatták a félőrülten gesztikuláló, zokogó asszonyt. A fiu vallomása már kevésbé volt zavart, azonban éppen oly kevéssé tudott a gonosztevők kilétéről, vagy a gyilkosság részleteiről felvilágositást adni, mint anyja. A rendőrök egyike — a legszükségesebbeket igy megtudva, a történtekről jelentést teendő — a legközelebbi rendőri hivatalba sietett, mig a másik kettő — miután az asszonyt és a gyermekeket eltávolitották, a hátsó szobába, leültek a hulla mellé és várták az őrjárat érkeztét.

E két rendőr egyike — ki már hosszabb idő óta szolgálta azt a városrészt — nagyon jól ismerte a meggyilkoltat és annak családi viszonyait; a másik azonban — ki csak rövid idő óta ismerte ezt a negyedet — hajlandónak mutatkozott Hanier asszonynak az ügy állásához való viszonyát nem éppen a legjobb világitásba helyezni. Ugy gondolkozott,

hogy az asszony rettentő külseje, zavaros szemei és vallomásának valószinütlensége csak azt bizonyitják, hogy többet is tud a gyilkosság körülményeiről, mint amennyit elmondott. Vajjon tudott-e többet, mint a mennyit bevallani akart? Vagy nem-e franczia nő ez az asszony? A franczia asszonyoknak néha szeretőik is szoktak lenni. Talán meglepte Hanier az asszonyt szeretőjével. Ez elég lenne a magyarázatra. Azután az is kétséges, hogy — mint Hanier asszony mondja — férjét a sötétben lőtték le. Vagy véletlenül találta szive közepén a sötétben kilőtt golyó? Azután meg állitólag akkor kapta Hanier a halálos sebet, midőn a lépcsőn lefelé tartott. Hogy lehetséges tehát, hogy a hulla attól a helytől husz lépésnyire az ágy mellett fekszik? Vagy nem-e zuhant volna le és terült volna el a lépcső lábánál? — Mindezen körülmények meglehetős okot adtak a gyanura és figyelmet érdemeltek.

A idősebb rendőr, a családdal való ismeretségre hivatkozva, elvetette ezeket a gyanuokokat, vitatta a szerető-theoriát és végül kijelentette, hogy az asszony teljes ártatlanságáról meg van győződve. Elbeszélése ugyan egy kissé idegenszerü és talán nem is bizonyulna minden részletében valónak; mert hát ki az, ki koromsötét éjben, álmából felijesztve, mindjárt ura összes érzékeinek? De a szándék és a lényegesebb dolgok tekintetében biztos, hogy helyesen értesitette őket. Az érvelések vége az lett, hogy mindketten megmaradtak nézeteiknél, mig csak az őrjárat megérkezte véget nem vetett a vitának.

A lépcső aljáról felhangzott az őrsvezető hangja: «Itt lent betörtek és a boltot kifosztották. Jöjjetek csak le».

Nem túlzott. Bár az üzlet berendezése egyszerü volt, de tiszta és rendes; most pedig minden töviről-hegyére fel volt forgatva az egész helyiségben.

A fényesen lobogó légszeszláng világitotta meg a pusztitás képét; a székek feldöntve; kiivott és szétzúzott palaczkok szanaszét; a képek a falakról letépve; a pénztár fölötti gipszalak összetörve és a félig nyitva álló pénztárfiók kirabolva. Egyik rendőr valami a padló egy mélyedésében összegyült folyadékba lépve, visszahőkölt. Vér? Nem az — csak egy hordó vörös bor tartalma, melynek csapját kihúzták. Megfontolt gonoszság és a haszontalan pusztitás fölött való öröm műve volt ez! A rendőrök bámulva, hitetlenül néztek össze.

«Először is nézzük meg, hogy mikép jöttek be»; vélte az őrsvezető.

E fölött nem lehetett kétség. Az ajtót egyszerüen befeszitették. A retesz és a zár ellentálltak ugyan a nyomásnak, de a kapcsok melyekkel megerősitve voltak, elvállottak a szúette ajtófélfától. A rendőr jól megvizsgálta a vasrészeket. Nem babrált azokon senki a szerszámaival. Hivatásszerü tolvajok nem vesztegetik az idejöket avval, hogy üvegeket törtdeljenek, söröshordókat üritsenek ki és nem szokták az ajtókat betörni, mikor ép oly gyorsan és sokkal zajtalanabbul végezhetik azt el külön e czélra készült eszközeikkel. Az ő czéljuk a pénz birtokába jutni, nem pedig jókedvüket kieresztení, vagy gyülöletüknek kifejezést adni. Louis Hanier gyilkosai ugyan birabolták a pénztárt, de mégis ugy látszott, mintha más szándékkal követték volna el a betörést. Amennyire a dolog most átekinthető volt, a legcsekélyebb sem engedett rablógyilkosságra következtetni. Hiszen a tolvajok nem kerültek kényszerhelyzetbe, sőt a menekülés útja nyitva állott előttük. Vagy talán akarattal csaptak zajt, hogy Haniert fegyvereik elé csalják?

Miután a helyszini szemlét befejezték, az őrsvezető visszament jelentést tenni hivatalába; csak egy rendőrt hagyott hátra őrül a boltban nehogy bármit is elmozditsanak helyéből, mert az eset kétségkivül a titkos rendőrség ügykörébe tartozott.

Az éj lassan múlt; végre a vihar is elcsendesedett és az éj egy hideg, szürke reggelre viradt. A gyilkosság hire elterjedt a szomszédságban is elhatott a lapok szerkesztőségébe is. Már a kora reggeli orákban jöttek a riporterek; felmutatva igazolványaikat, az őrtálló rendőr megengedte nekik a belépést. Felmentek az emeletre és megnézték a vérfoltos ágyon fekvő hideg, meredt hullát, megszemlélték a boltban történt pusztitást, egy tekintetet vetettek a fatelepre, felvázolták a lépcső fekvését és egy pár jegyzetet irtak jegyzőkönyveikbe; azután egyről-másról kikérdezték a rendőrt, vagy az utczán bámulók egyikét és távoztak. — A kiváncsiaknak egész tömege ácsorgott a ház előtt és bámulta a rozoga falakat, mintha onnan akarná leolvasni a titok nyitját. Aki az utcza lakosságához tartozott, egy bizonyos önérzetett érzett; borzasztó gyilkosság történt közöttük és ez fokozta az ő fontosságukat, ha mindjárt sajnálták is, hogy olyan becsületes ember, mint Hanier volt az áldozat.

A Mulberry-utczai rendőrfőnökségnél már régen tárgyaltak a gyilkosságról; még mielőtt másutt a reggelihez ültek. Kilencz óra tájban egy egyszerüen öltözött férfi lépdelt le a lépcsőkön, elhaladva egynéhány unatkozó járdataposó csoportja mellett és gyors léptekkel fordult a Bleckerutcza irányában. A naplopók egyike utána nézett, majd hamiskás mosollyal társához fordulva mondá: «Itt szalad egy kopó, valami nyomot keres».

A férfi — kit e megjegyzés illetett — a város felé tartott. Középtermetü, kissé ivezett vállu, különben pedig erős és csinos alak volt. Első tekintetre fiatalnak tartotta volna az ember, de jobban szemügyre véve, nehéz volt korát meghatározni; huszonöt és ötven között lehetett. Vajjon az évek vagy a nehéz tapasztalatok vonták a mély redőket homlokára, nem lehetett meghatározni. Az embereknek azon fajtájához látszott tartozni, kik igen korán száraz, csontos kifejezést vesznek fel és aztán többé nem változnak. Halvány és sovány arczából élénk szemek tekintenek ki. Öltözéke legkevésbé sem feltünő, egyáltalán egész egyénisége nem volt alkalmas valami különös érdeklődésre. Az egyetlen különös rajta, járása; egy félig csoszogó, félig surranó járás.

Sánta (nevezzük őt igy az egyszerüség kedvéért) a lóvonattal végig utazott a hatodik avenuen egészen a 26. utczáig. Ott leszállt és pár percz alatt elérkezett a gyilkosság szinhelyére. Megállott — mint a ki lát valamit, a mi izgatja kiváncsiságát — végig nézett a ház magasságán, egy tekintetet vetett az ajtónál őrt álló rendőrre, a felfeszitett zárra és végül a körüskörül ácsorgó különféle csoportok felé fordult. A népség arczán a látni vágyás tükröződött, más semmi. Csak egy asszony — szemmel láthatólag a jobb osztályhoz tartozó, bár hosszu szürke esőköpenye többi ruházatát eltakarta — sokkal több részvétet mutatott. Gyors léptekkel jött és egy magas, szélesvállu férfi kisérte, sötét felöltőben, prémsipkája ellenzőjét mélyen szemeire huzva.

A borkereskedés előtt mindketten megállottak és áttekintettek a házra. Az asszony valami fátyolfélét viselt nyaka köré csavarva, mely arczának alsó részét fedte, mig kalapja homlokát takarta; csak a finom metszésü orr és egy nagyon kifejezésteljes szempár maradt láthatóan. Sánta ugy látta, mintha azok a szemek az áttekintésnél könnyekkel teltek volna meg; erre kérő mozdulattal látszott kisérőjéhez fordulni, de az — egy már idősebb ember sürü szemöldökökkel és erősen őszbe csavarodó szakállal — igen határozottan fejét rázta. Nagyon nyugtalan volt, mintha e helyet elhagyni szeretné és szavai, melyeket az asszonyhoz intézett, valószinüleg tovább menésre szólitották azt. De az asszony visszatartotta őt, sőt át is akart menni az út innenső oldalára, hogy a házba belépjen, mire a férfi röviden és parancsolóan karját nyujtotta és az asszonyt majdnem erővel vezette vissza azon irányban, melyről jöttek, a 6. avenue felé.

Sántának nagy kedve lett volna követni őt — talán sok fáradtságot megtakaritott volna, azáltal — de visszatartotta őt a parancs, mely szerint a helyszinén kellett a közelebbi körülmények után kutatnia. Utóvégre is a valószinüség, hogy ennek a két személynek, vagy egyiküknek csak a gyilkossághoz bármi köze lenne, nagyon csekély volt, hogy e miatt a parancs teljesitését elhalassza. Elfordult tehát tőluk és figyelmét az ajtó közelében élénk taglejtésekkel beszélgető franczíák csoportja felé forditotta.

Miután Sánta a franczia nyelvet birta, e csoportot választotta ki és találta alkalmasnak az ő czéljaira. Közéjük állott tehát és hallgatta társalgásukat, mely az ő tragikus véget ért földijük körül forgott.

Egyikük ismerte Haniert még Párisból, a hol az likőrgyáros és vagyonos ember volt. Aztán elhagyta szerencséje és kivándorolt. Egy másik m gemlité, hogy vele együtt tagja volt egy szocziális szövetségnek és hogy a gyászhir bizton nagy sajnálkozást fog kelteni a társaságban. A többieknek is mind volt egy dicsérő, vagy elismerő szava az elhunyt barátról. Most az a két férfi is közéjük lépett, kik az elmult éjjel Hanier asszony segélykiáltásaira elősiettek és rögtön a kérdések ostroma közepette találták magukat. Kitünt, hogy az utolsók közé tartoznak, kik Haniert még életben látták. A mult estét a borozóban töltötték és csak röviddel az üzlet bezárása előtt távoztak.

Egyikük egy uj gondolat által megragadtatva, meglökve társát, felkiáltott:

— Tiens mon ami! Most már világosan látok. Az a gaz nép! Igen, azoknak kellett lenni!

— Ugyan kiről beszélsz?

— Természetes, hogy azokról a betyárokról, a kik — mig mi itt ültünk — bejöttek és ki akarták lopni a pénzt a fiókból. De Hanier elrontotta a tréfájukat és erre ők kereket oldottak. Egészen tiszta dolog.

Miután szándékukat nem vihették keresztül, később ismét visszatértek, kifosztották a boltot és elkövették a gyilkosságot.

Ez a közlés nagy feltünést keltett. Egyszerre tiz hang is beszélt, kiabált keresztül-kasul és egy pár perczre a kérdések, feleletek és feltevések valóságos keresztüze támadt. Ugy látszott, hogy megtalálták a helyes nyomot. Sánta csupa fül volt. Miután a dolog még egy ideig ide és oda megbeszéltetett, elhatározta a két franczia, hogy felmennek Hanier asszonyhoz és gyanujokat közlik vele.

Az ajtónál a rendőr feltartóztatta őket, de miután szándékukat megmondták, beengedte őket. Sánta utánuk ment az emeletre.

A háló szobában minden ugy állott és feküdt, mint azelőtt, csak a hullára volt egy lepel boritva. Hanier asszony az ágyon ült, a gyermekeket szobájukba rendelték. A franczíák elmondták az özvegynek, hogy az utolsó estén egynéhány férfi jött a boltba és mig ketten férjének figyelmét akarták elvonni, a harmadik megkisérlette a pénztár-fiók kifosztását, de rajtakapták őket, mire aztán mindannyian egymás hegyinhátán menekülni igyekeztek. Az asszony emlékezett, hogy Hanier az esetet megemlitette, de ő maga nem volt jelen és igy nem tudná felismerni azokat a gazembereket, még ha el is fognák őket. Még szinte kábult volt az őt ért szerencsétlenségtől és még az a remény sem tett benyomást reá, hogy férje gyilkosainak nyomán vannak.

A gonosztettet már ugy sem lehet meg nem történtté tenni, még ha a gyilkosok el is nyerik méltó büntetésüket.

Végre is azzal a meggyőződéssel távoztak a franczíák, hogy megtalálták a helyes nyomot és ha alkalom kinálkoznék, képesek lennének a három tolvajt felismerni. A tolvajok személyleirását az őrt álló rendőr feljegyezte, megtáviratoztatott inden irányban.

De hat ilyen fajta ember ezrével van New-Yorkban, ki kezeskedik érte, hogy éppen az igazit keritik kézre.

Eközben Sánta közölte Hanier asszonynyal látogatása és küldetése okát.

Kifejtette előtte, hogy a gyilkosság körülményei arra engednek következtetni, hogy a tettes boszut akart állni áldozatán. Tehát, hogy a helyes nyomra térhessen, legjobb lesz, ha emlékébe idézi mindama eseményeket, melyek Hanier életében előfordultak, valamint azoknak neveit, kikkel közelebbi összeköttetésben állott. Csak igy lehet eredményt remélni és természetesen, Hanier asszonynak leginkább áll módjában a szükséges felvilágositásokat megadni.

Erre a felszólitásra felocsudott a szerencsétlen asszony tompa meredtségéből; felelt a hozzá intézett kérdésekre és elmesélte Louis Hanier élettörténetét.

Néhány órával később különféle kisebb-nagyobb horderejü tények birtokában tért vissza Sánta a titkos rendőrség főtanyájára a Mulberry-utczába és kopogtatott a főnök ajtaján.

(Folytatása következik.)

KÉPZŐMŰVÉSZET.

Magyarország szépségei a párisi kiállításon. A párisi kiállítás magyar osztályának kormánybiztosa levelet intézett az ország érdekelt városaihoz, melyben elmondja, hogy a kertészeti kiállítás rendes tárgyain kivül még Magyarország szebb vidékeinek, nagyobbszabá-u parkjainak és kertjeinek képével akarja disziteni. Kivánatosnak tartja pedig a kormánybiztos ezt azért, mert ugymond — e képek amellett, hogy kiállításunk diszét emelik, nagy mértékben felköltik az érdeklődést hazánknak természeti szépségei iránt. — Kéri ennélfogva a kormánybiztos a legfestőibb pontok tájképeit.

Böcklin festmények Budapesten. Szünetel most az *Országos képtár* időszaki rézmetszet kiállitása, mert nagy munka készül annak helyiségiben. A jámbor metszetek helyére Böcklinnek, a nagy svájczi piktornak a képeit állitják ki. A rendező munkálatok nagyban folynak és az érdekes sorozat nemsokára megnyilik.

A huszti vár képe. A millennium emlékére Máramaros vármegye egy képet rendelt meg *Hollóssy* Simon festőművésznél. A kép el is készült, *Hollóssy* be is mutatta azt a vármegye közönségének, a mely küldöttségre bizta annak megbirálását. Ez a küldöttség nem volt megelégedve a képpel; mert *«azon több gond van fordítva a tájra, a vidékre és a háttérre, mint a huszti várra»*. Ennek alapján az állandó választmány javaslatára a vármegye közönsége elhatározta, hogy a kialkudott tiszteletdijat nem fizeti ki, hanem visszaadja a képet *Hollóssy* Simonnak s felszólitja őt, hogy hajlandó-e egy megfelelő képet festeni s azt egy éven belül elkésziteni. A kép miatt valószinüleg perre kerül a dolog, mert a festő azt állitja, hogy ott van azon a huszti vár is, csak a máramarosi hegyektől nem látszik . . .

Óh idők, óh erkölcsök!

Magyar festmények Berlinben. A budai királyi palotából a mult napokban 9 darab magyar művészektől való eredeti olajfestményt küldtek ő felsége a király rendelelére berlini nagykövetségünk palotájába. — Az elküldött képek következők: 1. Batitz Ottó: «Vadorzók»; 2. Margitay Tihamér: «Mézeshetek»; 3. Nádler Róbert: Balatoni mosónők» 4. Pap Henrik: «Melyik itt a Liri kisasszony: 5. Peske Géza: «Vásárfia»; 6. Pállik Béla Delelő tehenek; 7. Stettka Gyula: «Kivánciak; 8. Tornai Gyula: «Herodes»; 9. Ujváry Ignácz: «Templombamenet».

Művészeti ösztöndij. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter 700 forintot bocsátott rendelkezésére *Szikszay* Ferencz festőművésznek, hogy Párisban tanulmányokat végezzen.

SZINHÁZ ÉS ZENE.

Az uj királyhymnus. Január 1-én, ujév napján, kellemes meglepetésben részesitette a m. kir. Operaház vezetősége közönségét. Hunyadi László előadása előtt az összes szólisták közreműködésével bemutatták *Allaga Géza Királyhymnuszát*. — E hymnusz az *Országos dalosegylet* pár év előtt hirdetett pályázatára készült és a *Gotterhalte*-t volt pótlandó. — Jókai Mór irta a szöveget, melyet mintegy 300 pályázó zenésitett meg az ország minden részében, azonban mindezekből 12 érdemesnek itélt mű közül csak hármat adtak elő a millennáris kiállitás hangversenytermében, de nem a legnagyobb sikerrel. Allaga négyfélekép is megzenésitette Jókai verseit és ezek közül a legsikerültebbet ujév napján adták elő a közönség zajos tetszésnyilvánitása között, de azért nem igen hiszszük, hogy — magyaros dallama daczára — a nép ajkára is kerüljön.

IRODALOM.

Németvilág Budán Egy, már külső megjelenésével is föltünő könyvnek a czime ez, melyet a fiatal magyar elbeszélők gárdájának egyik tehetséges tagja, *Tarczai György* irt. A mult századbeli Buda életét rajzolja meg életteli, szingazdag képekben. A szatmári békére következett idők, átalakuló társadalmukkal, érdekes alakjaikkal elevenednek meg. Az iró ért a történelmi mult életre keltéséhez, melyet eleven stilusa olyan jól tud kiszinezni. Kötetében igen csinos novellák vannak, melyek jóval fölötte állanak a napi termelés szinvonalán. Ferenczi József rajzai jól illeszkednek a novellák keretébe A könyv, melynek egy csinos novelláját mai számunkban közöljük, Pfeiffer Ferdinánd kiadásában jelent meg és ára pompás diszkötésben 2 frt 60 kr.

KÉPEINKRŐL.

Tót atyafi. (Zemplényi rajza).

Nyitra, Árva édes szép vidéke, hogy el tudlak bámulni, hogy tudlak szeretni! Ezt látszik gondolni tótocskánk, midőn kapájára támaszkodva, elmélázva hallgatja az esti harangszót

Persze, kedves ol asó, a karcsu bérczeket, pázsitos, csermelyes völgyeket, esti hangulatot, harangszót, hozzá kell képzelnünk, mert bizony a tisztelt művész ur elfelejtette mindezt hozzápingálni. De hát ő valószinüleg nem gondolt arra, midőn ezt a kedves kis vázlatot készitette, hogy valaha kommentárt is irnak hozzá.

Pedig az a tótocska nem is az esti harangszót hallja, hanem a dollár csengését nem az esti hangulatot nézi, — hisz ő azt már rég ismeri — hanem a lelki szemei előtt lebegő new-yorki dockokat.

Búcsú. (Bardy festménye).

Borongós, felhős ég! Mintha te is együtt éreznél e két szivvel, mely válni készül. Együtt érez velök a természet is talán? A ködös láthatár? A leveleit hullató fák? És mindaz a sok-sok kedves, jól ismert tárgy erdőn-mezőn, mely még nemrég velük együtt örült boldogságuknak, szerelmüknek. Búcsúznak örökre, hogy miért örökre — tán maguk sem tudják Mi a sors szeszélyének két ember boldogsága? — Elszakitja az ifjut kedvesétől, messze viszi, hová sodorja? Oh te hatalmas «*Sors*» hozd vissza nekem őt! Ki tudja? Tán megkönyörül még rajtuk a kegyetlen «*Sors*» és akkor hát mégsem szól örökre a búcsu.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. F. Budapest. Sajnálattal értesülünk leveléből, hogy ön is későn kapta meg a «Magyar Géniusz»-t, de hát nem a mi hibánkból történt, mert az ujesztendő alkalmából a postai zavarok oly mérveket öltöttek, hogy — mint valószinüleg ön is meggyőződött — még a rendes levélposta is késett. Ezután azonban ez nem fog előfordulni Ugyanez szól többeknek.

Ilonka Girált. Mi is osztozunk örömeiben, melyet a kis Palkó és Laczi szereznek Önnek. Tárczái még nem ütik meg a közölhetőség mértékét, habár levelei igen szellemesek. Csak irjon gyakran.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Fegesi Géza* czimbalom készitőnél, Budapest, Nefelejts-utcza 43 szám. Árjegyzék kapható.

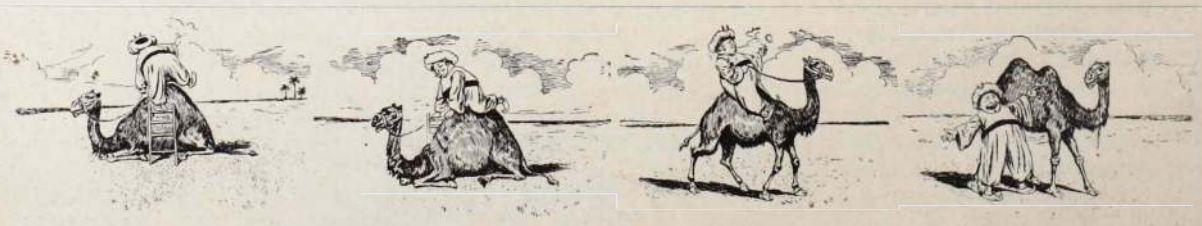

Hogy lehet az egy pupuból két pupu tevét csinálni.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer á'tal el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát**, minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.
Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint**, a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

166797/CI.—97. szám

HIRDETMÉNY.

Sofronya állomásnak az összes gyors- és teheráru-, továbbá az élő állatforgalomra való megnyitása.

A budapest-aradi vonalon Kurtics és Arad állomások között az előbbitől 4 az utóbbitól 10 kilométernyi távolságra fekvő Sofronya nevü állomás 1897 évi november hó 20-án az összes gyors- és teheráru-, valamint az élő állat forgalomra megnyittatott.

A szóban levő állomásról szállitandó vagy oda rendelt gyors és teheráruk után a szállitási dij a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi árudijszabásban (II. rész) a dijszámitás tekintetében megállapitott általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométer távolságainak alapulvételével számittatik.

A dijszámitás alapjául veendő kilométertávolságok akként állapittatnak meg, hogy a csabai irányban történő szállitásnál a m. kir. államvasutak kilométer mutatójában Kurtics állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 8 kilométer az aradi irányban való szállitásnál pedig az Arad állomásra kitüntetett távolságokhoz 10 kilométer hozzászámittatik.

Az ekként nyert közvetlen távolságok után az emlitett helyi dijszabásban foglalt dijszámitási táblázatok megfelelő dijtételei alkalmaztatnak.

Egyrészt Sofronya, másrészt az összes budapesti balparti és kőbánya pályaudvarok valamint, Rákosrendező pályaudvar között a távolság egységesen 24 kilométerben állapittatott meg.

Az ezen állomásnak Buda-Császárfürdő kitérő, Budapest d. v. (helyben) Ó-Buda, Ó-Buda-filatórigát állomásokkal való forgalmában a fenti 244 klm.-nyi távolságra eső dijtételek 100 kgként 10 fillérrel felemelve nyernek alkalmazást.

Egyrészt Sofronya másrészt a vele szomszédos Kurtics illetve Arad állomás (helyben) közötti forgalomban a dijszámitási táblázatok 1—10 kilométerre eső dijtételek számittatnak.

Személyek és podgyász szállitására nézve, Sofronya megállóhelyre nézve az eddig fenállott menetdijak és podgyászvitel-dijak változatlanul meghagyatnak.

Budapest, 1897. évi november 27-én.

(Utánnyomat nem dijaztatik).

Az igazgatóság.

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

Andrássy-út 57. szám.

HIRDETMÉNY

a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényei és részvényei uj szelvényiveinek kiadása tárgyában.

Minthogy a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1897 október 1-én volt esedékes s a nevezett vasut részvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1898 január 1-én jár le, közhirré tétetik, hogy az elsőbbségi kötvények és részvények uj szelvényivei a kőpenyek beszolgáltatása ellenében

1898. évi február hó 1-től kezdve

BUDAPESTEN:

a magyar általános hitelbanknál

BÉCSBEN:

a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél költségmentesen szolgáltatnak ki.

Az elsőbbségi kötvény- és részvénykőpenyek **1898. évi február hó 1-től** kezdve az illető helyeknél szokásos üzleti órák alatt a kőpenyek számait sorrendben tartalmazó s két példányban kiállitandó jegyzék kíséretében nyujtandók be.

A benyujtott kőpenyekről a benyujtó fél elismervényt kap es az uj szelvényivek ezen elismervény visszaadása ellen a benyujtási helyen 20 nap mulva a visszajáró kőpenyekkel együtt kiszolgáltatnak.

A benyujtásnál használandó nyomtatványok az illető helyeken ingyen állnak rendelkezésre.

Szives tájékoztatás czéljából megemlittetik még, hogy az uj szelvényivek első szelvénye, az elsőbbségi kötvényeknél 1898 április 1-én, a részvényeknél 1898 julius 1-én válik esedékessé.

Budapest, 1897 deczember havában.

A kir. szab. pécs-barcsi vasut igazgatósága.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JANUÁR 16. 3. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

SZÉPIRODALMI
ÉS MŰVÉSZETI
HETILAP

*

*

*

Az irodalmi rész szerkesztője:
HEVESI JÓZSEF
A művészeti rész szerkesztője:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. SZ.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST.

T. olvasóinkhoz!

Uj alakkal, uj tartalommal és ujult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a «MAGYAR GÉNIUSZ». Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen czélt tüzött ki maga elé: előkelő, magas szinvonalon álló, tartalomra és kiállitásra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyujtani a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» e czélból összeköttetésbe lépett a legkiválóbb magyar irókkal, a legelőkelőbb magyar müvészekkel, akiknek hathatós támogatása lehetővé teszi a «MAGYAR GÉNIUSZ»-nak, hogy a külföld bármely illusztrált iratával a versenyt fölvehesse.

A gazdag irodalmi tartalom mellett, mely egyuttal a hét nevezetesebb eseményeiről is érdekes krónikát fog felölelni, különös nagy gondot fordit a «MAGYAR GÉNIUSZ» a *magyar müvészet* legujabb alkotásainak bemutatására. Oly izmos, oly versenyképes ma már a magyar müvészet, hogy a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogja forgatni azt a lapot, mely a magyar müvészet legujabb hajtásaival megismerteti. És «a MAGYAR GÉNIUSZ» éppen azt tüzte ki czélul maga elé, hogy a szépirodalom mellett, necsak képes krónikása legyen a hét eseményeinek, hanem hü tükre a müvészetnek, melynek különösen nagy teret fog szánni.

És hogy olvasóközönségében a müvészet iránt való érdeklődést istápolja, az előfizetők között időnként nagybecsü eredeti olajfestményeket és eredeti rajzokat fog szétosztani. *Oly nagybecsü ajándék ez, minőben egyetlen lap sem részesitheti előfizetőit.*

Bizunk benne, hogy az uj «MAGYAR GÉNIUSZ»-hoz nemcsak régi előfizetői maradnak hivek, de csoportosulni fognak körülötte majd uj hivek is.

Ezzel a reménynyel indulunk neki az uj évfolyamnak.

A «Magyar Géniusz» szerkesztősége.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 10 frt * Fél évre 5 frt * Negyed évre frt 2.50

Az előfizetési pénzek a «MAGYAR GÉNIUSZ» kiadóhivatalához, Budapest, Andrássy-út 57. sz. a. küldendők.

VII. ÉVFOLYAM * 3. SZÁM. 1898 JANUÁR 16.

MAGYAR GÉNIUSZ

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI: HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI: BASCH ÁRPÁD.

SCHÖNFELD ANTAL BÁRÓ.

Schönfeld Antal báró táborszernagy, a közös hadsereg csapat-főfelügyelője meghalt. A közös hadsereg legjelesebb tábornokai, az osztrák-magyar véderő legkiválóbb vezérei egyikét veszitette el benne. A legkitünőbb katonai talentumok egyike volt, akire büszke bizalommal tekintett az egész hadsereg. Politikával sohasem foglalkozott, de azért mindég a haladó korral tartott és bár testtellélekkel katona volt, a polgári elemet is nagyrabecsülte, tiszteletet szerezve magának az egész közvéleményben. Több mint egy negyed század óta vezérszerepet vitt a hadsereg vezetésében és még rövid idő előtt, — alig félesztendeje — midőn 70-ik születésnapját ünnepelte, a legjobb egészségnek örvendett, fogadva ő felsége és bajtársai üdvözletét.

Schönfeld Antal báró, ahogy a maga által megirt életrajzában mondja, egy Csehországban és Alsó-Ausztriában lakó családból származott, amelyet II. Rudolf 1594-ben birodalmi lovagi rangra emelt. 1827 julius 3-ikán Prágában született és a bécsujhelyi akadémián végezte katonai tanulmányait. Részt vett az 1848., 1849.,1859., 1864. és 1866-iki hadjáratokban és előkelő szerepe volt a dalmát fekelés leküzdésében. Már huszonegy éves korában Radetzky hadiszállásain látjuk olyan állásokban, aminők rangjabeli tiszteknek csak nagy ritkán jutnak. Már 43 éves korában vezérőrnagyi rangra emelkedett és négy éven át (1870—75), mint dandárparancsnok rövid megszakitással Budapesten működik, miután időközben bárói méltósággal tüntették ki. 1875-ben az ötödik gyalog-hadosztály vezetését bizták reá és altábornagygyá léptették elő; a rákövetkező évben — John táborszernagy halála után — megtették a vezérkar főnökének. Ebben a felelősségteljes állásában sok, azóta fényesen bevált reformot létesitett. Abba az időbe esik a bosnyák okkupáczió is, amelynek ütközeteiből sok tapasztalatot meritethetett, akkor hangzott határainkon az oroszlörök háboru ágyudörgése, ami szintén nagy elővigyázatra intette a hadügy vezetőit. Öt esztendeig maradt báró Schönfeld ebben az állásában, amikor saját kérelmére egészségi okokból a király fölmentette attól és

Schönfeld Antal báró.

nemsokára kinevezte a 7. gyalog-hadosztály parancsnokául és trieszti parancsnokló tábornoknak. 1882-ben nagyszebeni katonai parancsnokká nevezték ki és rövid időre rá a 12. (erdélyi) hadtest parancsnokának és az erdélyből toborzott 82-ik gyalogezred tulajdonosának. Minden örömét a hadsereg fejlődésében találta és igazi mintaképét alkotta meg a katonai szervezetnek az erdélyi hadtestben. Fajó szivvel bucsuzott el 1888-ban Erdélytől, amikor Gráczba helyezték át, de ott nem maradt soká, mivel megtették a bécsi hadtest és egyuttal a Landwehr parancsnokának és ebben az állásában öt esztendeig része volt sok kitüntetésben a király és a külföldi uralkodók részéről.

Ebben az időben zajlottak le a hires kőszegi hadgyakorlatok, amelyeken a déli hadtesttel operált, fényes jelét szolgáltatva elismert katonai képességeinek. A mikor 1894-ben szüksége mutatkozott annak, hogy az agg Albrecht főherczeg mellé segitséget adjanak, az uralkodó választása Schönfeld báróra esett. De nemsokára rá Albrecht főherceg meghalt és az ujonnan szervezett csapat-főfelügyelői állások egyikére Schönfeld bárót nevezte ki a király Ebben a katonai méltóságban ünnepelte ötvenéves szolgálati jubileumát, a melyet a királynak Zentáról küldött rendkivül meleg hangu üdvözlete tett emlékezetessé.

A karácsonyi ünnepeket nejével Prágában töltötte és ujévkor tért vissza Bécsbe, de már sulyos betegen. Másnap operáltatta magát. Betegsége erre javulni látszott. Január 4-én azonban egyszerre láz jelentkezett a betegnél. Aggasztó szivgyengeség s a tüdőgyuladás veszélyes tünetei léptek fel, melyek miatt a legrosszabbtól lehetett tartani. Január 6-án este beállott az agónia.

SZERETETT...

Irta DZSELIL EFENDI.

I.

A Rajna mellett áll a nagy dóm. Körüskörül, szorosan reáépitve, magas négyemeletes házak, amelyek egészen eltünnek a hatalmas kőóriás árnyékában.

Tetején egész őserdő. Nagy fák s bozontos cserjék, amelyek lassan nőttek ki a repedéseiből az évszázadok hosszu folyamán. Hiszen már egy ezredéve annak, hogy a fecskék sivitva röpködik körül gyönyörü román iveit, amelyek komoran néznek alá a nagy városra s reszketve tükröződnek vissza a tovasuhanó folyó hullámaiban.

S a dóm magas hajójában egymást éri a sok sirkő és emlékszobor. Művészileg érczbe öntve s mesterileg faragva ki a hófehér márványból. Kétes homály szürődik csak át az üvegfestményes ablakokon.

A főoltár márványlépcsőjén egy nőalak vonaglik.

Fiatal leány. Éjszemeiből patakzik a könny. Szép szabályos arczán mondhatlan bánat.

Fejét kétségbeesetten veri a hideg kőhöz s föl-fölzokog.

Nagy s mély keserve lehet a szegénynek.

És az emberek közönyösen nézik. Reámutatnak s összesúgnak gúnyos mosolylyal:

— *Igy jár, a ki szeretett!* . . .

II.

Reggeli szürkület. Ódon, középkori tér.

Ivsorra épitett, keskeny, magas házak, élbe futó csúcsives homlokzattal s kiugró erkélyekkel.

Hátul e dóm sötét árnyképe, erdőboritotta tetejével, tömör kupoláival s ég felé törő tornyaival. Mint valami fenyegető rém, amely szörnyüködve emeli a magasba kőkarjait.

S a tér közepén feketére bevont emelvény, feketére mázolt tönkkel. És az emelvényen magas széles vállu ember, biborvörös ruhában. Rákönyököl fényes pallosára, amelyet a tönkhöz támaszt. Szemeit gúnyosan hordja körül a zsibongó tömegen.

Az emelvény: — a vesztőhely; a vörösruhás ember: — a bűnök, büntetése, a bakó.

Megcsendül a lélekharang. Halk, mind jobban erősbbödő énekszó. Vérfagyasztó halotti ének, amely tompán s bizonytalanul hangzik ki a csuhás barátok álarcza alól. Fáklyáik fénye ráesik az áldozat sápadt arczára.

Szép fiatal leány, éjsötét szemekkel. Hollóhaja kibontva. Szoborszép idomait dúrva köntös födi; dereka körül kötél. Lábai meztelenek; kezein bilincs.

Tétovázva, vértelen ajkakkal megy föl az emelvényre.

Fölpillant s összeborzad, a mint tekintete a dóm komor rémképére esik.

Fejét a tönkre hajtja.

A zsibongást dermesztő csend váltja föl a téren.

Két kézre fogja pallosát a bakó. Magasra emeli feje fölé. Arczkifejezése ördögi.

Kelet felől kibukkan a nap. A pallos tüzet szór. A dóm fecskéi vijjongva sikoltanak.

Fölnyöszörög a leány.

A villám sebességével sujt le a vörösruhás ember. Magasra szökik föl a vér; tompán esik az emelvényre a test; messze gurul a fej.

De a bakó fölkapja. Hosszu hollóhajánál fogva a magasba tartja.

A szörnyüködés moraja fut végig a tömegen.

Harsonahang. Majd a kikiáltó messze hallatszó szava:

— Igy bűnhődik mindenki, a ki gyilkol! . . .

És a nép összezúg:

— *Miért szeretett?!* . . .

III.

Mélyen lenn sötétlik a dóm.

Innét, a magasból olyan kicsiny a hatalmas kőóriás, amelyre odalenn oly büszke csodálattal tekint föl a parányi ember.

Összezúgó harangkolosszusainak érczhangja alig hat föl az Úr zsámolyáig, amely elé reszkető lelket állit a halál angyala.

Szép fiatal leány, hollóhajjal s éjsötét szemekkel. Nyaka körül vékony piros csik.

A leány leborul az Úr gyémánt trónja elé:

— Szerettem . . . Megcsalt . . . Gyilkoltam . . . Itt vagyok! . . .

Az angyalok megrettenve húzódnak el a nagybűnös leánytól.

De az Úr fölállott. Arcza komoly volt; de szemeiből végtelen jóság sugárzott.

Intésére szétvált egy függöny s a bámuló leány szemei elé káprázató kép tárult.

Kert, amelynek nézésével nem győzne betelni a földi szem.

Ezüst fák, amelyek rubin gyümölcsöt teremnek; arany virágok, amelyek kelyhe megannyi drágakő. S a levegőben szivárványos czikkázással ezerszinü pillangók serege röpdösött. A csermelyek csörgése és a vizesések zúgása pedig, halk hárfaszerü zenével kisérte a ragyogó tollazatu madarak bűvös dalát, amely még a csalogánynál is édesebb volt s ellenállhatlan erővel csepegteti az enyhet s feledést a porhüvelyétől megvált lélek háborgó bensejébe.

Az Úr fölemelte a földön fetrengő leányt, akinek arczára a boldogság egy sugara röppent.

— Menj leányom! — S a kert felé mutatott.

Majd az angyalokhoz fordult:

— Legyen néki megbocsájtva minden! . . . *Hiszen szeretett!* . . .

—o—

SZINEK.

Hová tünt az ezernyi szin,
A csillogó sugár?
Lelkem beroskadt romjain
Csak sápadt árnya jár.

Ugy, mint mikor a nap leszáll,
Kigyúl a végtelen . . .
De már sötétlik a homály
A távol téreken.

Az estnek rezdülő ködét
Ezer szin lepte meg,
Hol húnyó fény, kelő sötét
Egymásba ömlenek.

Szél zendül . . . A köd megremeg,
Nincs fénye semminek
Még csak lelkemben rezgenek
A tovatünt szinek.

PÁSZTOR ÁRPÁD.

Irta TARCZAI GYÖRGY. *Ferenczi József rajzaival.*

A váczi kaputól a Margitszigetig nyuló pesti part mentén, melynek elhagyott mocsaras vidékén később a Lipótváros épült, Péter és Pál apostolok ünnepe után megnépesedik a Duna hullámos tükre az alulról fölvontatott vizimalmoktól. A környékbeli sváb falvak lakóssága mind ide hozza learatott gabonáját, de az alföldi magyar szekeresek is hosszu sorokban vonulnak föl, különösen olyankor, ha bő volt a termés s a szárazmalmok nem győzik az élet őrlését, vagy ha hire terjed a török garázdálkodásának a déli határszéleken. A lisztre várakozó parasztjövevények egész szekértábort ütnek Pest városa fölött, melynek szüntelenül tartó zsivaját csak a malmok dübörgő zúgása mulja felül: a vizen veszteglő bárkák fölött kimagasló hatalmas kerekek sokasága éjjel-nappal paskolja a vizet. Csupán estefelé szünetel a munka pár óráig. A molnárnépség a bárkák orrára telepedik, a hol lobogó tüz fölött forr a halászlé, fősül a vacsorának való étel. Szivesen látott vendégek itt ilyenkor a budai halászlegények, a kikkel a molnárok, munkabiró karjaikra gyakran lévén rászorulva, atyafiságos viszonyban állnak. Vigabb életet elképzelni sem lehet, mint a minőt ez úszó faluban esténként lát az ember; nem csoda, hogy temérdek bámulója akad mindkét parton, sőt egyik-másik budai polgár gyakran családostul sajkába telepedik, hogy közelről is megszemlélje a sok fortélylyal összetákolt hatalmas alkotmányt: a vizen ringó emeletes bárkát, a mellette végignyuló ösztövér ladikot, melyet czölöpök kapcsolnak össze egymással, közöttük tengelyével a deszkafalakba ágyazva a lapátos kerék terpeszkedik, lomhán a hullámok ellenében forogván.

Zágó Kristóf, a bácskai molnármester legalul vetett horgonyt uszó műhelyével, a váczi kapuval egy vonalban, a folyam közepén, a hol legerősebb a hullámok sodró ereje. Közel esvén mind a két városhoz, neki akadt a legtöbb haszontalan látogatója. A vadidegen emberek néha seregestül köttek ki sajkájukkal bárkája előtt. A molnár jószivü ember volt, nem zavarta el őket, csak ha némelyik kandi természetü budai polgár a garatba is bele dugta volna orrát, rázta ki a lisztes zsákokat feje fölött, a mitől aztán odább állt s nem zavarta többé munkájában.

Esténként is a halászok legszivesebben őt keresték föl, azaz, hogy inkább felesége, Ilona asszony főztjét, a ki sokácz leány volt, urával Mohácson kelt össze s ugy öltözködött, mint leánykorában: szines, czifrán szabott ruhát viselt, — mig a többi molnárnék szürkében jártak, — s ebben gyönyörü termetével, egészséges, napsütötte, bársonyos arczával olyan volt, mint a viruló rózsa. Mosolyától a beteg is magához tért volna, nem csoda tehát, hogy az ő tűzhelye körül hangzott föl legsürübben a jókedvü dalolás a csöndes nyári estéken, a mikor a bárka elején dévajkodó vendégeknél kézről-kézre járt a budai vörössel megtöltött malomkő nagyságu kulacs.

Az esteli harangszó elhaltával a halászok tisztességtudóan elbucsuztak a mosolygó szemü menyecskétől, Kristóf mester is malomköveihez ment, a hol csak éjfélkor váltotta föl addig pihenő legénye.

* * *

A malom valamennyi köve megindult, kattogó zúgásától reszketett az egész faalkotmány, melynek a viz hullámain ringó folyosóin biztosan járt föl és alá a szorgalmas molnármester. Helyükre illesztette a lánglisztet fölfogó zsákokat, majd fölkapva pislogó mécsesét az emeletre ment s aczélos buzát öntött a garatba. Melege volt, a malom félhomályában úszó lisztfelhők arczára verődtek, mint valami forró lehellet. Föltárta a bárka fedelébe vágott csapóajtót s a tető nyilásába ülvén, mohón szivta magába a hüs levegőt. A ragyogó holdfényes éjszakában ezüst szinben csillogtak a hosszu sorokban egymás mellett forgó malomkerekektől fölkavart habok. A partokon a holdvilág sápadt sugárözönében, csöndes mozdulatlanságban szunnyadt a dunamenti ikerváros. A vizen uszó malmok szüntelen zúgása is ugy tünt föl Kristófnak, mintha az éj homályában eltompult volna. A többi bárkák tetején egymásután fölnyiltak a csapóajtók s a mélységből fölbukkanó fehér alakok sapkájukat meglóbálva üdvözölték egymást. A szellemek órája volt éppen s Kristóf mesternek olybá tünt föl a szemei elé táruló kép, mintha mindmegannyi kisértet bujt volna ki a Dunán uszó óriási koporsóból s mikor szomszédja is fölfelé tolta fedele ajtaját, hirtelen a malom mélyébe húzódott. Azelőtt sem szerette azt az embert, a ki fürkésző szemeivel, alattomos arczával ellenszenvet gerjesztett benne maga iránt; mások sem álltak vele bizalmas lábon, először látták most a dunai malmok között s azt beszélték róla, hogy ő is Szegedinecz Péró hive volt, a kit a mult év tavaszán végeztek ki többed magával a lázadók közül s hogy rá is hasonló sors várt volna, ha elbujdosott czinkostársait a nyert kegyelem fejében el nem árulja. Kristóf mester nem sokat törődött mindezzel, de gyülölte szomszédját, a mióta ez feleségét gyanuba akarta keverni előtte. A pesti major mellett lakó korcsmárosnál borozgatott a Dunaparton, a rácz molnár is melléje telepedett s nyomban feleségéről kezdett neki beszélni. Kristóf mester eleintén szivesen hallgatta Ilona asszony szépségének dicséretét.

— Csak az a kár, hogy pazar módon bánik mosolyával, — mondta aztán a szomszéd, mire ő ingerülten kifakadt:

— Kinek mi gondja rá?

— No-no, — hangzott a rácz mesterember válasza. Könnyen botlik a mosolygó asszony, különösen, ha ugy bánik vele ura, mint a himes tojással.

— A maga ajtaja előtt seperjen, Nepomuk mester, — rivallt rá Kristóf, nagyot ütve az asztalra és ezzel vége szakadt a diskurzusnak.

Immár egy hete ennek. A molnármesternek eszébe sem jutott ezalatt, hogy felesége után leskelődjék vagy viselkedését birálja. Szerette Ilona

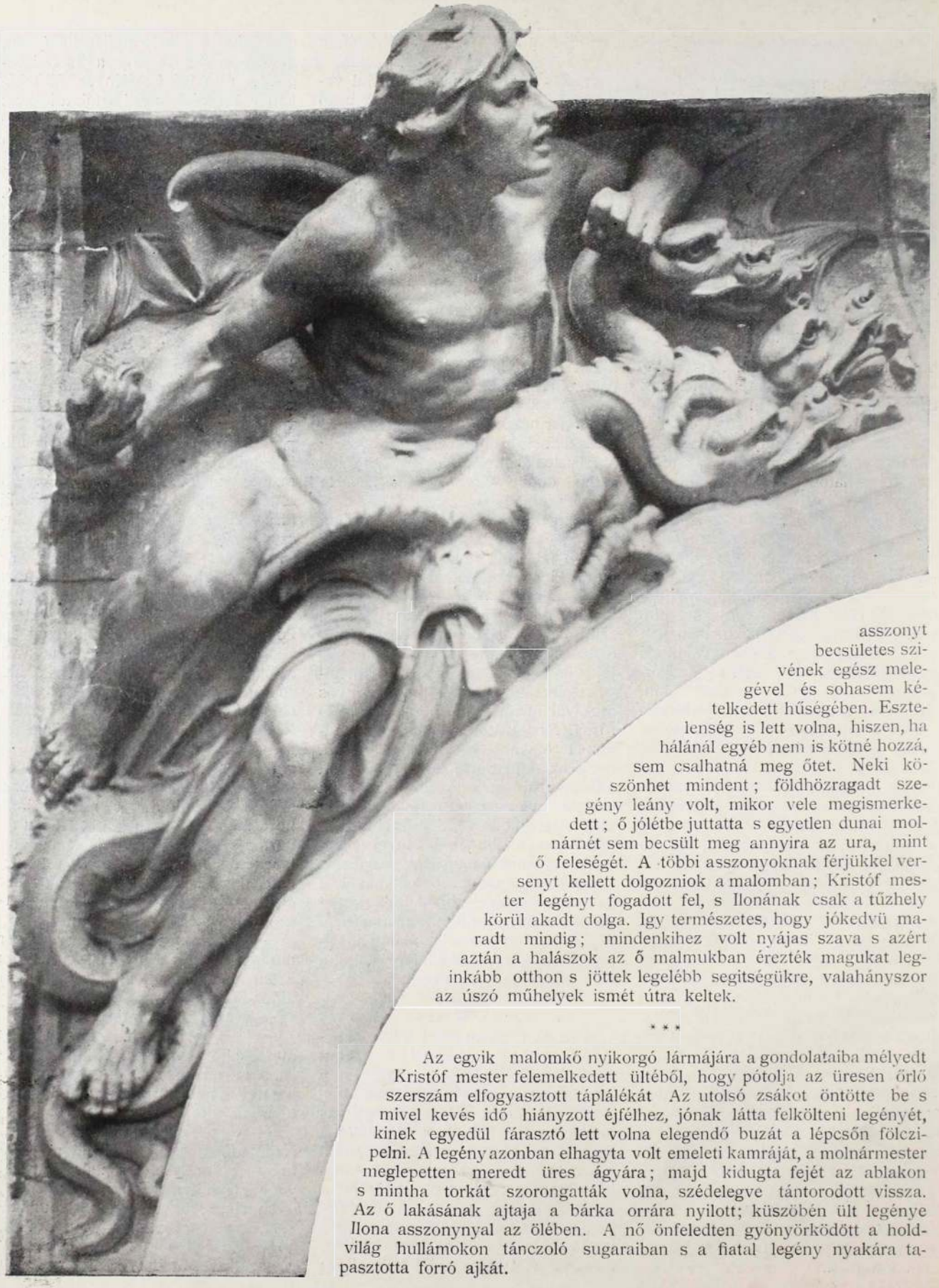

Tűz.
Mayer szobrász műve Fiume város részére.

asszonyt becsületes szivének egész melegével és sohasem kételkedett hűségében. Esztelenség is lett volna, hiszen, ha hálánál egyéb nem is kötné hozzá, sem csalhatná meg őtet. Neki köszönhet mindent; földhözragadt szegény leány volt, mikor vele megismerkedett; ő jóléthe juttatta s egyetlen dunai molnárnét sem becsült meg annyira az ura, mint ő feleségét. A többi asszonyoknak férjükkel versenyt kellett dolgozniok a malomban; Kristóf mester legényt fogadott fel, s Ilonának csak a tűzhely körül akadt dolga. Igy természetes, hogy jókedvü maradt mindig; mindenkihez volt nyájas szava s azért aztán a halászok az ő malmukban érezték magukat leginkább otthon s jöttek legelébb segitségükre, valahányszor az úszó műhelyek ismét útra keltek.

* * *

Az egyik malomkő nyikorgó lármájára a gondolataiba mélyedt Kristóf mester felemelkedett ültéből, hogy pótolja az üresen őrlő szerszám elfogyasztott táplálékát Az utolsó zsákot öntötte be s mivel kevés idő hiányzott éjfélhez, jónak látta felkölteni legényét, kinek egyedül fárasztó lett volna elegendő buzát a lépcsőn fölczipelni. A legény azonban elhagyta volt emeleti kamráját, a molnármester meglepetten meredt üres ágyára; majd kidugta fejét az ablakon s mintha torkát szorongatták volna, szédelegve tántorodott vissza. Az ő lakásának ajtaja a bárka orrára nyilott; küszöbén ült legénye Ilona asszonynyal az ölében. A nő önfeledten gyönyörködött a holdvilág hullámokon tánczoló sugaraiban s a fiatal legény nyakára tapasztotta forró ajkát.

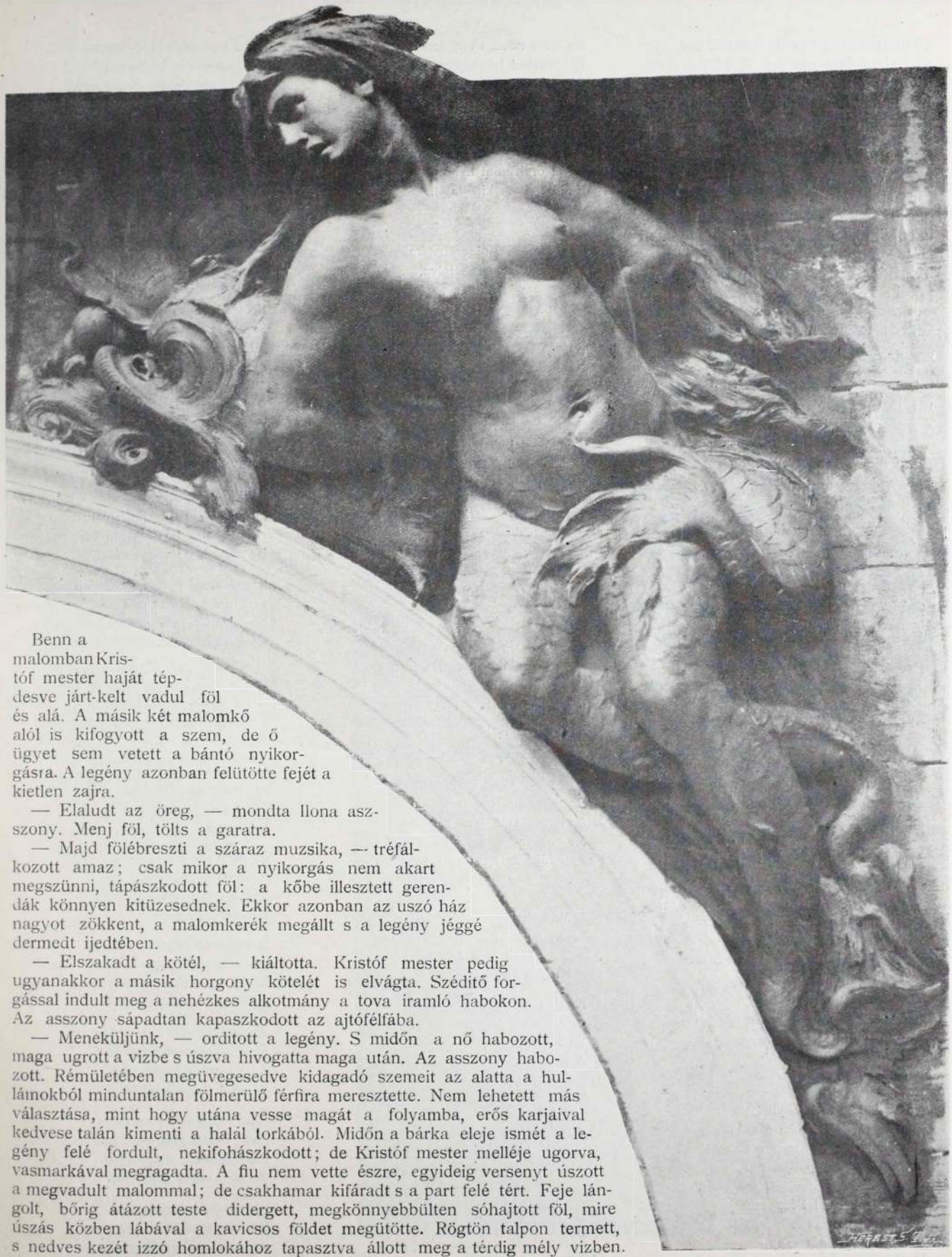

Benn a malomban Kristóf mester haját tépdesve járt-kelt vadul föl és alá. A másik két malomkő alól is kifogyott a szem, de ő ügyet sem vetett a bántó nyikorgásra. A legény azonban felütötte fejét a kietlen zajra.

— Elaludt az öreg, — mondta Ilona asszony. Menj föl, tölts a garatra.

— Majd fölébreszti a száraz muzsika, — tréfálkozott amaz; csak mikor a nyikorgás nem akart megszünni, tápászkodott föl: a kőbe illesztett gerendák könnyen kitüzesednek. Ekkor azonban az uszó ház nagyot zökkent, a malomkerék megállt s a legény jéggé dermedt ijedtében.

— Elszakadt a kötél, — kiáltotta. Kristóf mester pedig ugyanakkor a másik horgony kötelét is elvágta. Széditő forgással indult meg a nehézkes alkotmány a tova iramló habokon. Az asszony sápadtan kapaszkodott az ajtófélfába.

— Meneküljünk, — orditott a legény. S midőn a nő habozott, maga ugrott a vizbe s úszva hivogatta maga után. Az asszony habozott. Rémületében megüvegesedve kidagadó szemeit az alatta a hullámokból minduntalan fölmerülő férfira meresztette. Nem lehetett más választása, mint hogy utána vesse magát a folyamba, erős karjaival kedvese talán kimenti a halál torkából. Midőn a bárka eleje ismét a legény felé fordult, nekifohászkodott; de Kristóf mester melléje ugorva, vasmarkával megragadta. A fiu nem vette észre, egyideig versenyt úszott a megvadult malommal; de csakhamar kifáradt s a part felé tért. Feje lángolt, bőrig átázott teste didergett, megkönnyebbülten sóhajtott föl, mire úszás közben lábával a kavicsos földet megütötte. Rögtön talpon termett, s nedves kezét izzó homlokához tapasztva állott meg a térdig mély vizben. Reszketve bámult innen az egyre távolodó kolosszus után, mely ugy lebegett

Viz.

Mayer szobrász műve Fiume város részére.

a hullámok fölött, mint valami szárnyaszegett óriási madár. A bárka teteje kigyuladt s az ő fejében is csak most kezdett világosodni, hogy mestere rajta kapta őket s készakarva idézte elő mindene romlását: a sok liszt lobbot vetett s magasba lövellő lángjainak a fényében hol fölbukkant, hol ismét eltünt a maga körül forgó bárka orrán a szoborszerü mozdulatlanságban álló férj alakja, a lábai előtt vonagló asszonyéval, a kinek kétségbeesett jajgatására riadtan bujtak ki bárkáikból a budai partokon horgonyzó halászok. A tüzet hányó szörnyeteg pedig rohant tovább a holdfényben úszó habokon. A Gellérthegy árnyékában nagyot lobbantak lángjai s az égő malom mindenestül elsülyedt.

BŰVÖS ÉJ.

Irta KORODA PÁL.

Tudtam én, hogy itt talállak
Ablakodból kihajolva,
Tudtam én, hogy te sem alhatsz
Ilyen édes éjszakán.

Csukva tartják szemüket most,
Akik máskor leskelődnek,
Nem lát minket senki, senki,
Csak a fénylő csillagok.

Jer ki! Á te könnyü lépted
Nem riasztja lomha álmuk,
Olyan csöndes, mint a harmat,
Mely virágos gyepre hull.

Ide lebbensz! Fény ezüstje
Tündököl be, azt hihetném,
Égi-légi jelenés vagy,
Kihez érni nem lehet:

Ha nem volna ilyen forró
Piros ajkad leheletje,
Ha ily lázas lüktetéssel
Nem dobogna a szived.

Oh csitítsd le! Oh ne reszkess!
Jer velem! — Szük nékünk e kert,
Kőfal őrzi, mint a börtönt,
Hadd nyitom ki ajtaját.

*

Tág ez a sík, nincs határa,
Csak a kék ég ráhajolva,
Erre járjunk, mint a szellő,
Olyan könnyen, szabadon.

Itt mellettünk haragoszöld
Nagy kalászok, köztük itt-ott
Mélázgat a búzavirág
S rikitnak a pipacsok.

Szarkalábak, napraforgók,
Árvalányhaj, össze-vissza
Lengedeznek és zizegnek
És virulnak boldogan.

Látod, ilyen tarkabarka
Sokaságba elegyedtünk,
Senkivel se kell törődnünk,
Nem ügyel ránk senkisem.

*

Mondjuk el most: mit kellett mosolyogva
Elviselni nékünk, mialatt
Ránk figyeltek, akik arra törnek,
Hogy örökre elszakítsanak.

Én mit érzek, amig közeledben
Kell hidegnek látszanom;
S te mit érzesz, mig tűnyelvü kémek
Ostromolnak, angyalom.

És mig mindent elbeszélünk,
Ami rosz volt, jóra változik,
Mi boszantott, most kaczagtat,
Ami fájt, az most már boldogit.

*

Már elértünk a patakhoz,
Lépjünk föl a keskeny hidra
S nézzünk le a csöndes viznek
Kristálytiszta tükrire.

Nézd, mint ragyog a te képed
Csillagokkal koszorúzva
És fürödve fényözönben
A mosolygó kék egen;

Lelkemben is ily csudásan,
Pazar álmok pompájában,
Szerelem fényözönében
Ringatódzik alakod.

*

Im a rét! Ne szállj le rája!
Keskeny útját eltakarják
Fűvek, indák; harmat csepje
Csügg most minden szálukon.

Sűrü harmat, hűvös harmat
Ne érintse piczi lábad,
Oh engedd, hogy óvjam tőle,
Hogy karomra vegyelek.

Tétovázol? Arczod lángol?
Oh hát, édes, szégyenelnéd
A jóságot, hogy te engem
Dússá tész most hirtelen?

Ha előttem fölpattanna
Ezeregyéj bűvlakatja
S lobbot vetne az a sok kincs,
Amit a föld rejteget:

Nem lehetnék olyan gazdag,
Mint vagyok most, hogy kezemben,
Mi e széles nagyvilágon
A legdrágább kincs nekem.

* *

Nézd, beh frissek ezek a virágok,
Hogy csillognak színes kelyheik!
— A kaszás már gyökerükbe vágott,
Élniök már nem lehet nekik.

S ők a nyájas, enyhe éjbe épen
Most szórják legédesb illatuk,
Haldokolnak hő szerelmi kéjben,
Oh szijjuk be végső sóhajuk!

Szerelemmel gyönyör a halál is,
Semmiség az élet nélküle.
Ne kérdjük: a szerelem hová visz?
Csak maradjunk szüntelen vele!

*

Im az erdő! A mi gazdag,
A mi bűvös birodalmunk,
Üdvözöl halk csengés-bongás,
Andalító zeneszó.

És elénkbe, mint fáklyások,
Jönnek röpke fénybogárkák;
Erre! Erre! Integetnek
Nagy sudár fák karjai;

Itt felettünk diadalmi
Menyezetté lomb szövődik,
Szórogatja nászruhája
Hófehér virágait.

Mint tündérek tánczmezője
Áll előttünk a nagy tisztás,
Itt ez órjás fa tövében
Pihenjünk e gyeppadon.

Pompás kelyhü nagy virágok
Pora halkan egybe ömlik,
Az ujongó csalogányok
Nászi dalba kezdenek

Mint regék és hajnalálmok
Halk viszhangja, mondhatatlan
Üdv sejtelme, titkos vágya
Bennünk most életre kél.

Oh minő láng ég szemedben!
Mint sugárzik bájos arczod!
Ily csudásnak, gyönyörünek
Még sohase láttalak.

-Ez az élet legszebb percze!
Erre vártam! Erre vágytam!
Mérhetetlen öröklétben
Nincsen ennél pazarabb.

Bűbájodtól ittasodjam,
Érted éljek, érted haljak,
Hagyd lehelnem ajakadra
Forró első csókomat.

Nézd! Egyszerre, mint lehulló
Sugarak, mint omló párák
Szállanak le s közbefognak
Fényes bűvös alakok.

Ez Leander. Szól Herónak:
Ilyen csókért a hullámok
Bősz dühével én is ujra
Harczra kelnék szívesen.

Szól Párishoz szép Heléna:
Más is csókol édes csókot,
De oly drágát, mint mienk volt,
Nem csókolt még senkisem.

Ott Heloiz Abelárddal,
Elzokogják: Ilyen csókért
Minket élve sirba zártak
Komor irigy emberek.

Im Ginevra s Lancelotja
Azt susogják: Ilyen csókért
Ujra mindent oda dobnánk,
Fényt, nevet, hírt, koronát.

És mögöttük hosszu sorban
Ingnak-lengnek páros árnyak,
Életüknél mindnyájuknak
Drágább volt a szerelem.

Büszke sarjak, kiknek sorsát
Hír beszéli, dal regéli
S árvák, kiknek könnye, vére
Hullott észrevétlenül.

Im, a légi párok egymást
Átkarolva körbe lejtnek,
Fénykoszoru forg körülünk
És dal csendül édesen:

*

A szerelemnek
Nincs nyugodalma.
Nincs a halálnak
Rajta hatalma.

Nem fogja pokol,
Nem köti meny.
Nem győzheti le
Semmi, sosem

A régi kin üldöz,
A régi gyönyörre
Szomjazva bolyongunk
Az éjben örökre.

Keltünk hideg ágyból,
Fázunk, remegünk;
Vágyunk a melegre,
Tüzet keresünk.

Ha uj szerelemben
Felcsap a mi lángunk;
Tánczolva, dalolva
Tüstént oda szállunk.

Élő szerelem,
Szórd ránk tüzedet.
Áradj körülünk,
Forró lehelet.

Élő piros ajkak
Lángja, lobogj!
Tombolj, zene! Élők
Szive, dobogj!

A szerelemnek
Nincs soha vége,
Örök a kínja,
Örök a kéje!

*

Im eltűntek, ahogy jöttek,
Mint a pára, mint az árnyék,
Hála nektek, üdv tinektek
Fényes, bűvös alakok!

Bch jó volna most nekünk is
Sűrü ködbe rejtőzködni
S titkon, lopva, észrevétlen
Honn teremni hirtelen.

A régi jó időkből. *Savage R. tollrajza.*

KIÉGETT CSILLAGOK.

Irta BOROSS VILMOS.

I.

Ragyogó májusi nap délutánja volt. Az üde, átlátszó levegő mozdulatlan, az utczák üresek, a város kihalt.

A szomszéd faluban temettek.

A kis harang csilingelése, a kántor borizű hangja, a kántáló gyermekek visitása tisztán áthallatszott. Az ég felhők nélkül, a kövezet a reggeli esőtől megtisztulva, szárazon, tisztán; a fák rügyekkel, apró zsenge levelekkel tele, az akáczok hófehér köntösben, a kertek ismét kinyilott virágokkal ékesitve, a város alatti hamvaszöld mező szikfűkkel, nefelejcsekkel, harangvirágokkal, pipacsokkal elboritva . . .

A természet fenséges megifjulása volt ez a nap.

Egy igazi májusi délután, midőn az emberi mell is felbuzdul, titkos érzések kelnek benne s röpülni vágyik fel, fel a magasba, hol örökké ifju az élet.

A zárda kápolnájában litániára szólt az ének, búgott az orgona. A zárda alacsony, komor folyosóján tompán visszhangzott mind a kettő. A folyosó egyik ablaka a kápolnába szolgál. Előtte imazsámoly, kemény diófából; csak szegek hiányoznak bele, hogy feltörje a térdeket.

Az imazsámoly mellett ósdi karosszék áll.

Kopott bőrhuzata sok sohajtól, temérdek elfojtott szenvedélyről és kiomló könyről tudna mesélni.

Ez a karosszék csak ritka esetekben áll ott.

Mig birják a szűzek, a kórusra járnak misét, litániát, prédikácziót hallgatni. Közülök egyik orgonál, másik hegedül, harmadik gordonkán játszik, a többi énekel, imádkozik.

A karosszéket csak nagy beteg számára tolják az ablakhoz, az imazsámoly mellé.

Jelmez-bál után a műteremben.

Ezuttal Mater Gabriellának volt reá szüksége. Litánia előtt Jeanette, a «franczia» kisasszony, karonfogva vezette ide. Mater Gabriella reszkető tagokkal omlott a székbe s bágyadtan hajtotta fejét a Jeanette kisasszony által hozott, s a szűz háta mögé óvatos figyelemmel odaillesztett puha vánkosra.

Beesett sötét szemeit fáradtan lehunyta, fakó ajkai félig kinyiltak, melle alig pihegett.

A kápolna nyitott ajtaján vakitóan ragyogott be a verőfény. A folyosó ablakán ezüstös szinben törtek meg a napsugarak s Mater Gabriella amugy is halovány arcza még fehérebbé változott. Halovány volt, mint a liliom, fehér, mint a frissen leesett hó. Jeanette kisasszony az imazsámoly térdeplőjére ült a szűzzel szemben és meghatottan szemlélte ennek átszellemült, finom arczát.

Mater Gabriella a kisasszony keze után nyúlt. Ez beletette rózsaszin kezét a szűz sovány kezébe és halkan elmondotta a litániát.

Mater Gabriella ajkai csöndesen vonaglottak.

Imádkozott.

II.

Az ének és orgonaszó elnémult. A kórusról visszatérő szűzek néma főhajtással üdvözölték az ablakmélyedésben ülő beteg apáczát, ki még mindig imádkozni látszott, s ki még mindig ölében nyugvó kezében tartotta Jeanette kezét. Az előtte elvonulók üdvözlését nem vette észre. A termek és czellák ajtói egymásután csapódtak be.

A kápolna ajtaját is becsukták és Mater Gabriella előtt elsötétült az ablak s az előbbi zsongást a zárdá-

kat jellemző ama titkos csend váltotta fel, melyben az ártatlan és szenvedő szív olyan jól, olyan otthonosan érzi magát és a mely csendben a nagyvilági nő szíve összeborzad, s egész valóját rettegés fogja el.

Mater Gabriella felemelte fejét, körülnézett és a kertbe kivánkozott.

Villa festménye.

Hosszas betegsége alatt Jeanette kisasszony szinte barátnője lett. Különben is fiatalok voltak mind a ketten. Jeanette huszonhat, Mater Gabriella huszonnyolcz éves. Vonzódtak egymáshoz, megszerették egymást, a franczia órák után egymásnak éltek.

Jeanette sietve távozott s néhány percz mulva két markos konyhacseléddel székestől együtt levitette Mater Gabriellát a kertbe, a pálmákból és leanderekből összeállitott lugasba.

A zárdaszűz ajkaihoz vonta Jeanette homlokát s halkan mondá:

— Köszönöm.

Aztán visszadőlt párnájára.

Jeanette egy kerti széket húzott a karosszék elé, s a beteggel szemben ujra helyet foglalt.

Az üde, friss májusi levegő, a nap sugarainak jótékony melege, a kert ezerféle virágainak illata, a zöldelő faágakon csicsergő madárkák csevegése felvillanyozta a beteget.

Keble gyorsabban pihegett, sápadt arczán boldog mosoly játszadozott Jeanette szívrepesve szólalt meg:

— Tisztelendő szűz, kegyedet meggyógyitja a szép május.

— Igen, meggyógyit, felelte a szűz jóságosan Jeanettra pillantva és a halálra gondolva. Jőjjön közelebb, édesem, tette utána mély sohajtással.

Jeanette kisasszony közelebb húzta székét.

— Igy, susogta Gabriella. Most öleljen meg, tegye kezét a szivemre és figyelje dobogását. Ma reggel óta különös érzelmek váltakoznak benne. Szivem élni akar, testem feloszlásnak indul.

Jeanette félkarral átölelte Mater Gabriellát s keble fölé hajolva hallgatni kezdte a szűz szive verését.

— Tisztelendő szűz, szólt ijedten a kisasszony, kegyednek láza van. Szive igen sebesen lüktet. Még sem tehet jót ez az isteni levegő. Térjünk szobájába.

Mater Gabriella kiegyenesedett. Sötét szemei felragyogtak, orczáira gyönge pir ült.

— Maradjunk, kedves gyermek. Perczenként érzem erőm visszatértét, meglássa, félóra mulva saját lábaimon mehetek vissza szobámba.

A beteg gyorsan elhallgatott, mintha maga is megijedt volna attól a mit mondott.

Kis vártatva folytatta:

— Azt hiszem, álmodom. A halál nagyon közel lehet hozzám, kedves Jeanette. Ugy érzem, mintha fiatal, eladó leányka volnék. Bohó szerelmen töröm a fejemet. Ajkam csók után vágyik, szerelemért epekedem, éget, lázam van, szerelmi lázam. Öleljen jobban magához angyalom, mert meghalok e tűztől.

Jeanette tágra nyitott szemekkel bámult Mater Gabriellára ... «Láza, nagyfoku láza van!» gondolta magában. Ilyen beszéd, itt a komor zárdafalak tövében, Mater Gabriella ajkairól, rendes állapotban képzelhető sem volna!

Es Mater Gabriella lázas izgalommal vágyott a szerelem után. Tűzben égő nagy fekete szemei alatt kékes gyűrük képződtek, hideg keze forró, fakó ajka vérpiros lett.

— Mondja csak — kérdezte hirtelen — tudja-e kegyed, mi a szerelem?

Jeanette kisasszony megdöbbent, elsápadt és remegett.

— Nos? — sürgeté Mater Gab-

A Raphaelista.

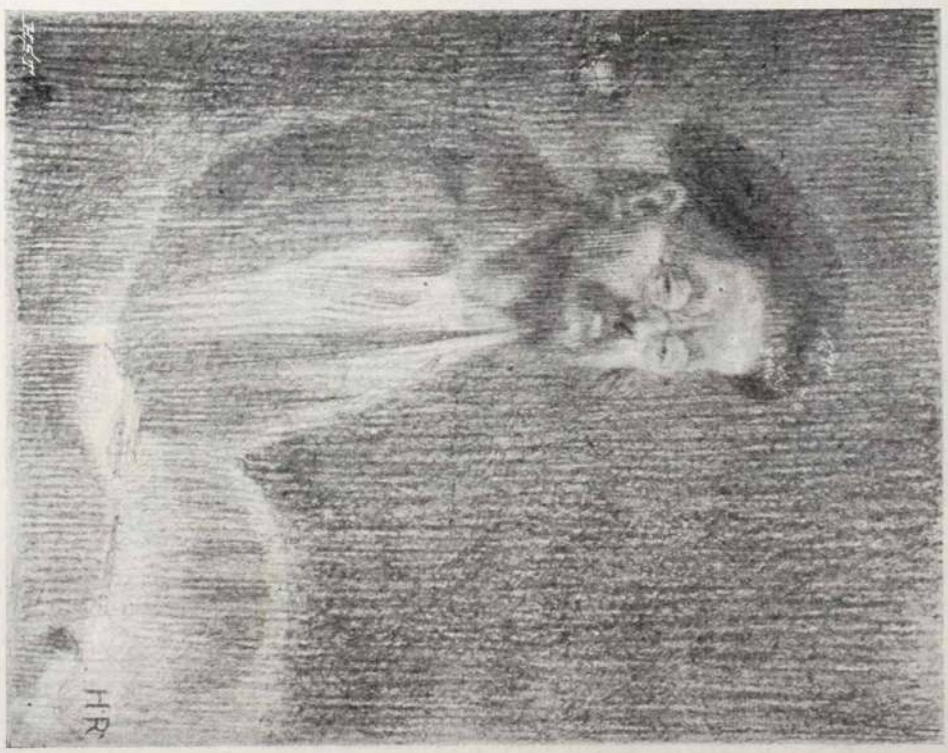

FESTŐ-TYPUSOK (Hegedüs Rikárd rajza.)

Az impresszionista.

A symbolista (ultra modern).

FESTŐ-TYPUSOK (Hegedüs Rikárd raiza.)

A Rembrandtista.

riella hévvel. — Még mindig nincs bizalma hozzám? . . . Nem volt kegyed sohasem szerelmes? . . . Feleljen, kérem.

Mater Gabriella hangja megerősödött. Szinte kiáltva mondotta ki a két utolsó szót.

Jeanette homlokán hideg izzadság gyöngyözött, küzdött magával; a szűz beheggedt sebeit tépte fel.

— De . . . tisztelendő szűz . . . — dadogta zavarral — miért kívánja ezt tudni?

— Mert én az voltam és szeretném, ha minden leány szerelmes lenne. Régen volt, elmult, helyét elfoglalta Jézus. Ma reggel óta azonban újra belefészkelte magát mellembe ez a szenvedély. Óh, ha tudná, mint vágyom ama férfi keblére borulni, a ki miatt «Jézus jegyese» lettem: megsajnálna. De lehet, hogy meg is vetne, nem szeretne, nem ápolna többé. Ne féljen kedves, ez nem más, mint agónia. Az élet, a test feloszlása, emberi ösztön, mely mindnyájunkkal közös és a mely előbb-utóbb visszafoglalja a természet megtagadott jogait. Ugy-e, — mondá gyöngéden — ön is szeretett már férfit?

Jeanette térdre omlott és Mater Gabriella ölébe rejtette arczát.

Zokogott.

A beteg apácza segitett hozzá.

III.

— Szerettem-e? — sóhajtott álomszerüen Jeanette, finom zsebbelijével ugy Mater Gabriella, mint a saját könyeit száritgatva. Szerettem ugy, a mint csak nő szeretni képes. Ő neki és ő benne éltem. Az én világom az ő két karja volt, az én kincsem az ő hű szive volt.

— Hű szive? — mondá a szűz.

— Hű volt, mint Krisztus a kereszthez!... De miért ezt beszélni?... Igen, tisztelendő szűz, én is szerettem egy férfit. Elhagytam, mert el kellett hagynom. Eltemettem, helye üresen maradt. De nem; kegyed költözött a helyére. Elmult, szerelem és férfi közömbösök előttem. Soha, érti tisztelendő szűz: soha sem jut egyik sem eszembe. Irigylem a kegyed fátyolát, szeretnék olyanban örökre meghalni a világnak és az Istennel élni, az utolsó reménysugárt is feladni, hogy ujra ölelhessem azt a férfit, ki szive teljes hevével szeretett s kit szivem minden vonzalmával szerettem.

Mater Gabriella ujra lehunyta szempilláit.

Ábrándozott.

Jeanette kisasszony szavai csak fokozták vágyait.

— A fátyolhoz hívnek kell maradni, — szólt merengve. — Kegyed a férfihez hűtlen lett, a fátyolhoz még inkább azzá lenne . . . Elhagyni egy férfit, a ki szeret, a kit szeretünk...

— És a ki a másé! — tette utána Jeanette kisasszony.

— Házas ember volt? — kérdezte kiváncsian a beteg.

— Nem . . Vőlegény volt, egy szép leány vőlegénye, kihez szülei erőszakolták. Minden ölelését, minden csókját a megcsalt menyasszonytól raboltam el.

— Ah! — sóhajtott Mater Gabriella.

— Rabolni nem birtam tovább; de ő sem tudott tovább hazudni. Elváltunk, örökre elváltunk tisztelendő szűz. *Én nem mentem férjhez, ő nem vette el a szép menyasszonyt.*

Jeanette elhallgatott. Mater Gabriella ismét kiegyenesedett helyén... idegesen megragadta a franczia kisasszony kezeit, roskadozva felemelkedett a székről és fuldokló hangon lihegte:

— Nevét! nevét!

IV.

Jeanette egy nevet mondott és Mater Gabriella sikoltva rogyott vissza a karoszsékbe.

Az a férfi, ki Jeanettet olyan szenvedélyesen szerette — egykor az ő vőlegénye volt.

Tiz esztendő telt el azóta.

És e tiz év alatt, mióta a zárdába vonult s a rendbe beöltözött, ha szerelmét elfelejtette is, kegyelettel gondolt néha vissza jegyesére. Keble ma ujra megnyilt, vágyott, epedett azután a hütlen férfi után, ki őt egykor — mint hitte — szerette volt. És most, a feloszlás perczeiben, mikor az élet folyamán visszafojtott emberi érzések és szenvedélyek felülkerekednek az ész okoskodásain, megsemmisitik az erőt, az akaratot és követelik a magukét: a legjobb barátnő, a földi élvekről isteni nyugalommal lemondott világi leány ajkairól kell hallania, hogy az a hűtlen férfi őt soha, soha sem szerette.

Mater Gabriella kétségbeesve küzdött érzelmeivel. Jeanette még kétségbeesettebben vigasztalta, engesztelte, csókolta.

Mater Gabriella nem felelt.

Lehunyt szempillái alól könyecseppek gördültek alá.

Szenvedett.

Kezeit Jeanette fejére tette és megáldotta őt. Ráfért, hiszen ő is szerencsétlen volt.

Jeanette megcsókolta az áldó kezeket, melyek erőtlenül hanyatlottak a beteg szűz ölébe.

Mély, kinos csend állott be... Mater Gabriella elszenderült.

A kápolnában estimára csenditettek.

A tiszta kék égboltozaton feltűnt a félhold és az esthajnali csillag. A délután ünnepi csendjét járó-kelő emberek kopogása, hazatérő munkások vig dalolása, kocsirobogás verte széjjel.

Jeanette kisasszony óvatosan czellájába vitette betegét, s ő maga imádkozni sietett.

Mater Gabriella édesen aludt ágyában. Szépeket álmodott. Felesége lett annak az embernek, kitől Jeanette azért vált el, mert az ő vőlegénye volt. Úsztak a gyönyörben, a kéjben. Ah, ez az álom minden fogadalmat, minden bilincset feloldott, ketté szakitott!

Nagy mester a halál!

Egy testvér és Jeanette ott virrasztottak a beteg ágya mellett. A testvér buzgón imádkozott, Jeanette remegve leste, számlálta a szűz rohamosan csökkenő érverését. Éjfél körül Mater Gabriella kinyitotta szemeit. Megczirógatta Jeanette könyes arczát s mosolyogva mondotta:

— Jeanette, nekem adom a fátyolomat... Megtaláltam őt... Ő ismét szeret, mi boldogok vagyunk...

Szemeit igy mosolyogva hunyta le. Jeanette hiába zokogott, hiába ébresztgette, Mater Gabriella ajkai nem nyiltak meg többé.

V.

Másnap délután megint litániára szólt az ének, búgott az orgona. A kápolnaablak előtt álló karosszék azonban üresen maradt.

Litánia után a szűzek a kápolna hajójában gyültek össze és a Május virágaiból szép, diszes ravatalt készitettek Mater Gabriellának.

Szegény, még a ravatalon is mosolygott. És Jeanette?... Ő dermedt szivvel térdelt a halott apácza koporsója előtt és vágyva-vágyott az örökbehagyott fátyol után.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

HARMADIK FEJEZET.

A FŐNÖK SZOBÁJÁBAN.

A new-yorki főrendőri hivatal kő homlokzata egyik utczára néz, tégla oldala pedig egy másik utczára. Ennek közepén egy négyszögletü szoba van, mely világitását a belső udvarról nyeri, melyet a nagy épület kerit be.

E szoba majdnem fényüzéssel van berendezve. A vastag, sötétszinü szőnyeg felfogja a lépés neszét; a székek készitési módjánál nem annyira a fényre, mint inkább a kényelemre tekintettek, a zöld posztóval bevont erős asztaloknak igen kellemes alakjuk van. Egyszóval a szoba csinossága és kényelme kellemesnek tünnék, csak ne lennének a falak mentén azok a hatalmas üvegszekrények.

Három ilyen szekrény van; a menyezetig nyulnak és a legkülönfélébb egymással össze nem függő tárgyak gyüjteményét tartalmazzák.

Van itt mindenféle szerszám; mint aczél feszitőrudak, rengeteg fürész és furó, mellette egy köteg aczélgomb lóg, különös módon fonott köteleken, másutt pedig a legkülönfélébb fegyverek hevernek rakáson. Itt egy malayinak tőre, amott a retteget matrózkés egy példánya, majd egy legujabb szerkezetü revolver. A falakon hirhedt gonosztevők arczképei sorakoznak.

Ebben a szobában — a new-yorki titkos rendőrség magán irodájában — deczember 30-án délelőtt egy csinnal öltözött, erős termetü, körülbelül negyven éves férfi ült. Kellemes arczvonásai a nyiltság és a rejtélyesség különös keverékét fejezték ki. Lénye rendesen a szórakozottság látszatát adta, mely a'att azonban rendkivüli éles megfigyelő tehetség rejlett. Nyugodtsága és lekötelező beszéd modora inkább azt sejttette, hogy egy jómódu kereskedővel van dolgunk, ki a kereskedelmi élet valamely hivatalát viseli. Pedig ez az ember a new-yorki titkos rendőrség főnöke — a legfontosabb és felelősségterhesebb hivatalt tölté be.

Iratokkal terhelt asztala előtt ült Byrnes, a detektivfőnök, kezében egy papirlappal.

— Szabad! kiáltá telt, erős hangon, midőn az ajtón kopogtattak és Sánta lépett be.

— Már megint itt? kérdé a főnök, hátradőlve karszékében. Nos, mi ujság és mit tudott meg a 26. utcza dolgában?

— Sokat, vagy semmit! felelt Sánta, de oly halk hangon, hogy inkább volt magánbeszéd, mint felelet.

— Sokat vagy semmit! ismétlé a főnök, mit jelentsen ez? Ön rejtélyekben beszél.

— En azt mondom sokat, felelt a másik, miközben a főnökének intésére helyet foglalt, sokat, mert a gyilkosság rendkivül szokatlan körülmények közt történt és semmit, — mert éppen semmi nyom sincs, a mely következtetni engedne.

— Mik azok a szokatlan körülmények?

— Először is, hogy Hanniernek annyira mindennapi élettörténete épen semmi támpontot nem nyujt. Amennyire csak következtetni lehet; ennek az embernek sohasem voltak ellenségei és minden cselekedetében mindig nyilt és becsületes volt. Meggyilkolására a legkisebb inditó ok sem található; szinte azt hihetné az ember, hogy öngyilkos lett.

— Mit tud élettörténetéből?

Sánta elmondta mindazt, a mit Hanier asszonytól hallott. — Louis Hanier Franczíaországból származott; 1842-ben született Picardiának egy az Ardennek bérczei közt fekvő kis falujában, hol az atyja lentermelő volt. Louis illő nevelésben részesült és szép, egészséges, izmos, ifjuvá fejlődött. Egyetlen testvérét — Marit, ki három-négy évvel fiatalabb volt nálánál — mint kiválóan szép és okos leányt ismerték.

Huszonegy éves korában Louis egy kellemes modoru, feketehaju ifju, sokkal több világismerettel birt, mint a vele egykoru vidéki fiatal emberek.

A vándorkedv, mely nem hagyja nyugton az erőteljes ifjakat, őt is hatalmába keritette; már Belgiumban is volt és beutazta az egész északnyugoti Franczíaországot.

Ezeken az utazásokon avatták őt be a likőr-gyártás titkaiba, melyek akkor kizárólag a délvidék birtokában voltak és Louis alapos ismereteket birt ebben az iparágban. Ugy gondolkozott, hogy Franczíaország óriási likőrfogyasztása mellett kitünően fogja értékesithetni tapasztalatait. Anyagi viszonyai azonban igen szerények voltak és sok nehézséget kellett leküzdenie, mig önálló üzletet alapithatott. Két évvel később likőr-gyára Párisban a Rue Allair-Chatre 30 szám alatt mégis már teljes forgalomban volt. Időközben Mari nővérének csodálatosan szép hangja fejlődött; egynehány zenebarát pártolásával fel is vették a párisi zeneakadémiára, hol a legkitünőbb mesterek oktatták. Négyöt évi szorgalmas tanulmány után, nyilvános felléptét nagy siker koronázta; — jövője biztositva volt. Londonba szerződött, ahol — mint Hanier asszony gondolta — egy előkelő családból származó, jó módu uri ember nőül vette és szivesen cserélte fel a szinpad babérjait a nyugodalmas családi élettel.

Louis sorsa már nem volt ily fényes, de eleinte mégis szerencse kisérte. Nővére távozása után nem sokára nőül vette egy párisi gyáros leányát. A hozomány, melyet az magával hozott, nagy szolgálatokat tett Hanier üzletének és neje minden tekintetben hiven támogatta. Reményekkel eltelve tekintettek a jövő elé. Uj összeköttetéseket szerzendő, Hanier Brüsszelbe költözött és itt kezdett szerencsecsillaga hanyatlani. Különféle apróbb veszteségek követték egymást, bár egyenként tekintve egész jelentéktelenek, de összeségükben mégis nyomasztók. Két év mulva Hanier feladta a harczot; pénze nagy részét elvesztve, elhatározta, hogy szerencséjét az Egyesült-Államokban fogja keresni. Ugy, ahogy tudta, eladta mi még üzletéből megmaradt, Havre-ban hajora szállott és a tiz napig tartó átkelés után Castle Garden-ban kötött ki. Neki is meg kellett küzdenie mindama nehézségekkel, melyeken át kell esnie minden külföldinek, ki az uj világ nyelvét és szokásait nem ismeri. A szeszes italoknak ugyan nagy keletje van New-Yorkban, de a gyártás igen költséges és neki sem pénze, sem hitele nem volt. Több hiábavaló kisérlet után, hogy önállóan letelepedjék, végre is az utolsó segélyforráshoz fordult: a gazdagok házaiban kereset alkalmazást; ott — gondolta — legalább részben értékesitheti tudását. A lapokban hirdette neve és lakása megjelölésével, hogy pinczemesteri állást keres. Mindjárt másnap egy magánházba rendelték az ötödik avenu-n, honnan a legjobb hangulatban tért haza. A mint nejé-

nek mondá, — jó állást nyert a dús gazdag Desmond családnál. A háziúr, — irlandi születésü ugyan, de amerikai állampolgár — résztvett a háboruban, a városban lévő jelentékenyebb politikai szövetségek tagja és tőkepénzes. Az asszony felől — a ki franczia volt — Hanier csak titkolódzva és ugy nyilatkozott, hogy nem egészen ismeretlen előtte, miután növére zenei kiképzésénél szintén részt vett és emlékezett rája, midőn hirdetését olvasta és azért hivatta. Nagy bért biztositottak neki és családjának Desmond ezredes háza közelében béreltek lakást.

Most visszatért a szencse ismét a Hanier családhoz. Ha nem is éltek oly jó módban, mint régente, de legalább nem kellett adósságot csinálniok és minden évben megtakaríthattak egy szerény összegecskét. Louis hiven teljesitette kötelességeit, de különösen hiven szolgálta urnőjét, a ki gyakran részesitette barátságos kedvezményekben és évenkint karácsonykor szép ajándékokat adott neki. Egyformán csendesen folyt életük és mindig igy lehetett volna, de hirtelen változás állott be. Vajjon Louis-t kenyéradója bocsátotta el, vagy pedig önkénytesen hagyta el helyét, azt nem tudta Hanier asszony biztosan. Valószinüleg szóváltás támadt Hanier és az ezredes között, — ez egy kissé szeszélyes természetü volt — és igy következet be a válás. Megtakaritott pénzéből és abból, a mit távozásakor Desmondnétól kapott, bérelte Hanier a házat a 26. utczában, melyben idáig lakott. Sok franczia család telepedett le ebben a városrészben és mind földijüknél vásároltak. Ő berendezte üzletét és ellátta azt mindazon borokkal és likőrökkel, melyeket vevői leginkább kedveltek. A pinczében kis mértékben űzte a likőrgyártást és pár év alatt szorgalma és kitartásával üzlete szépen fellendül. Nagy segitségére volt neje is és hat gyermekéről illően gondoskodott; e mellett néhány tisztességes franczia munkás étkezett is náluk. A borkereskedés jó hirben állott, mert Hanier kötelességének tartotta a közönséges könnyelmü embereket amennyire csak lehet távol tartani és iszákosokat sohasem türt meg helyiségében. Minderről s az ő személyéről a rendőrség előtt legjobb véleményben voltak. A rendőrséget legföljebb akkor vette igénybe, ha valamely csalás ellen keresett menedéket, melyet a szomszédságban lakó könnyelmü ficzkók akartak elkövetni. gondolván, hogy egy franczianak szabad néha borsot törni az orra alá.

— És épen ez a fajta az, veté közbe a főnök, a melyre elsősorban gyanakodni lehet. Biztosan haragudtak Hanierre, mert nem akart talán hitelezni nekik és most összeálltak boszujokat kitölteni.

— De ily csekély ok miatt ritkán történik gyilkosság, szólt Sánta.

— Hiszen nem is kellett nekik gyilkos szándékkal jönniök; de ha egy ilyen fiatal, könnyelmü banda ittasan duhajkodik és ha fegyver is van a kéznél, hamar meg van a baj! — No de tovább a tudósitást!

— Egy körülmény támogatja az ön feltevését, folytatá a másik. Tegnap este 9 óra tájban három naplopó jött az üzletbe, kik a pénztárból lopni akartak, Hanier azonban elkergette őket. Ezek jöttek volna vissza és és adták volna ki neki az útat?

— Felismerné őket Hanier asszony?

— Nem, mert nem volt jelen; csak két franczia, kik oda járnak étkezni, látta a ficzkókat és a személyleirást az ő leirásuk szerint már széttáviratozták.

— Talán ez vezethet valamire.

— Más nem tünt fel önnek?

— Semmi egyéb! Csak, hogy mig én künn állottam és a ház körül ácsorgó tömeget figyeltem meg, egy nőt és egy férfit, vagy inkább egy hölgyet és egy urat láttam az utczán állani, amint feszült érdeklődéssel nézték a házat. Az asszony különösen meglehetős izgatottnak látszott, de mielőtt közelükbe jöhettem és valamit hallhattam volna, tovább mentek.

— Hogy nézett ki ez a kettő? kérdé a főnök.

— Ugy be voltak burkolva, hogy csak nagyon keveset láthattam belőlük. A férfinek bozontos szemöldöke, őszbe csavarodó szakála és egyenes, magas termete volt; az asszony 20 évvel fiatalabb, viruló szép arczu. Azt hiszem, hogy felismerném őket.

A főnök kezére támasztva állát, egy pillanatig gondolkozva nézett maga elé, majd felegyenesedett és kérdé: Micsoda nyomok találtattak a korcsmában?

— Alig említésre méltók. Az ajtó fel volt feszitve és a lakat, retesz leszakitva, a mi nem enged betörőkre következteni. Természetesen a pénztár fiók üres volt. Csodálatos csak az, hogy feldúlva és szétzúzva van minden; azt hihetné az ember, hogy őrültek, vagy ketreczből kiszökött majmok gazdálkodtak ott! Nincs semmi észszerü a dologban. A pénzt nem kellett keresniök, hiszen az orruk előtt feküdt. Vagy csak duhajkodni akartak, vagy pedig Hanieren boszut állani. De a legcsodálatosabb, hogy előbb szétdúlták az üzletet, mintha csak boszuságot akartak volna okozni neki és azután ölték meg! Ép ugy, mintha valakinek előbb a szakálát nyirják le és csak azután vágják el a nyakát. Ez a gyilkosság megfontolással történt; egész akadálytalanul kereket oldhattak volna — de e helyett úgyszólván előcsalták a szerencsétlent és lelőtték. — Ez egy charáda, melynek nem lelem a nyitját; mert aki a pénzt akarja ellopni, az nem dúlja fel az üzletet; aki pedig rombolni akar, az nem öli meg a gazdát. Vagy nem volt a dolognak semmi oka — ami igen valószinütlen — vagy egy sokkal mélyebb inditó ok volt, semhogy azt már most láthassuk.

— Hogyan? — kérdé a főnök, midőn Sánta itt szünetet tartott.

— Lehetetlen-e az, hogy magasabb rangu emberek keze működött itt, kiknek érdekükben volt Haniert eltenni láb alól? Ő tagja volt egynehány franczia társaságnak, melyek ugyan látszólag nem birnak valami titkos szövetség jellegével, de ki tudja . . .? Talán egy ilyen szövetség fejeinek terhére volt és azok ki adták a parancsot, hogy meg kell szabadulni tőle: hogy aztán gyanut ne keltsenek, ilyen érthetetlen és kalandos módon vitték keresztül tervüket. Nem szolgálna-e ez némi magyarázatul?

— Hm! És gondolja ön, hogy Hanier asszony tud valamit terjének ilyen szoczialista hajlamáról?

— Majdnem biztos vagyok benne, hogy Hanier — ha ugyan feltevéseim nem csaltak — feleségével a legcsekélyebbet sem közölte.

— Gondolja ön, hogy annak az úrnak és hölgynek, — kiket emlitett — köze lenne a dologhoz?

— Ezt nem akarom határozottan állitani, de egy olyan esetben, mint amely előttünk van, nem szabad semmit figyelmen kivül hagyni.

— Igaz ugyan amit mond, de a képződés könnyen megtréfálhat bennünket. A mi munkánknál misem hasznosabb a száraz tények és józan gondolkodásnál. Nem szabad mindig inditó okokat keresni, mert sokan a pillanat hatása alatt, előre meg nem fontolva és meggondolatlanul cselekszenek.

(Folyt. köv.)

KÉPZŐMŰVÉSZET.

Böcklin beteg. A világhirű svájczi mestert nemrég a bécsi képzőművészek egyesülete tiszteletbeli tagjává választotta, de jó ideje elmult anélkül, hogy az agg művész e megtiszteltetésre válaszolt volna. A nyugtalankodó bécsiek erre kérdést intéztek a mester florenczi villájába, honnan azt a választ nyerték, hogy az agg mester ágyban fekvő beteg s nehezen is kel egyhamar föl.

A gróf Károlyi Tibor által alapitott 1000 frtos dij pályabirósága a városligeti műcsarnokban mult héten tartott ülésén, a fenti pályadijat Karlovszky Bertalan «XIII. Lajos korabeli alak» czimü miniaturejének itélte oda.

Müvész-ünnep Lotz Károly tiszteletére. Lotz Károly, a hires mester tiszteletére a magyar művészek évekkel ezelőtt jubiláris emlékérmet készitettek, amelyet nagyobbszabásu művészünnep kapcsán fognak átnyujtani a mesternek. Az ünnep első része a magyar tudományos akadémia disztermében fog lefolyni, amelyet Lotz freskói diszitenek. Ezt követi aznap egy művészestély, mely fényben, pompában és ötletes rendezésben a tavalyit is felül fogja mulni. Az idei estélyt, mely jelmezes ünnepély lesz, ezuttal nem a műcsarnokban, hanem az üllői-úti iparművészeti palotában tartják meg s igy már maga a hely is, új és érdekes keretül fog szolgálni az estélynek. Az ünnepélyt a farsang végével rendezik és az előkészületen már erősen dolgozik a bizottság, mely Feszty Árpád elnöklete alatt a legelőkelőbb művészekből alakult meg.

A városligeti műcsarnokban az utolsóelőtti sétahangverseny alkalmával a magyar képzőművészeti társulat tagjait nem számitva, 2500 látogatója volt a műcsarnoknak, úgy, hogy az összes termek zsufolásig tömve voltak közönséggel.

Verescsagin-kiállitás Budapesten. Az orsz. magyar képzőművészeti társulat igazgatóságának Verescsaginnal folytatott mult heti tárgyalásai kedvező eredményre vezettek s igy ez év tavaszán a budapesti közönségnek is alkalma nyilik majd a hires orosz festő legujabb cziklusával megismerkedni. A kiállitás február 20-ikán nyilik meg és márczius 20-ikáig tart. A tárlat anyagát, mint rendesen, úgy most is maga Verescsagin fogja a városligeti uj műcsarnokban elrendezni.

A plakát-pályadijat, melyet Thék Endre tüzött ki, — amint értesülünk — Vaszary János és Boros Rezső pályamunkái nyerték meg.

Tolsztoj a művészetről. Tolsztoj Leó gróf, mint Pétervárról irják, befejezte terjedelmes dolgozatát a «művészetről», melyen már évek óta dolgozott nagy gonddal és a legritkább források felhasználásával. A 20 fejezetből álló munka Tolsztoj eredeti fölfogásával a művészet történetét, fejlődését és jövőjét tárgyalja.

«**Hópelyhek**» a czime *Péterdi Sándor* most megjelent novellás kötetének. Mult számunkban közölt mutatvány, a «Tersattói szűz» — eléggé bizonyitja irója tehetségét, de még jobbak is vannak ebben a csinos kiállitásu kis kötetben, melynek külső kiállitása méltó tartalmához.

* * *

«**Lyra**» *Koroda Pál* az ismert drámairó verskötete a napokban látott napvilágot. Ime egy mutatvány mai számunkban, mely eléggé dicséri mesterét. A kötet remek kiállitásu; czimfödele Vaszary János, a kitünő festőművész rajza. Közelebb bővebben megemlékezünk róla.

Szinházi hét. Premiérekben e héten nem volt hiány. Dráma, operette, látványosság és bohózat tette változatossá a szinházak műsorát.

Magyar darab természetesen ismét nem került szinre, de hiszen ezt már annyira megszoktuk, hogy nem is tartjuk különösnek. A hét jellemző vonása, hogy ismét diadalt ült a franczia géniusz, a mi bizony csak örvendetes a mult hetek német inváziója után. Ugy vesszük észre, hogy ebben a szezonban birokra kel szinpadjainkon a német a francziával és félő, hogy felül is kerekedik. A mi majdnem bizonyos, ha a franczia géniuszt ilyen darabok fogják képviselni.

A számban való elsőség *Audrant* illeti. Két szinház is felajánlotta a karját, hogy közönségünk elé vezesse a mestert. «*A menyecske kisasszony*» és a «*Baba*» azonban nem igen alkalmasak arra, hogy ugyanazon egy héten harczoljanak a franczia elsőbbségért. A *Magyar Szinház* érzi is ezt, azért csendesen visszavonult, másik két prémiér izgalmaiba rejtvén kevéssé sikerült vállalkozását. Ezzel szabadon áll a tér a *Népszinház* előtt. A baba minden esetre bájosabb alkotás, különösen, mikor két olyan édes művésznő adja hozzá kölcsön a talentumát, mint *Hegyi* Aranka és *Küry* Klára.

A *Vigszinház*, hol eddig *Halbe* oktatta arra az emberiséget, hogy sokkal okosabb dolog meghalni, mint élni, ezuttal *Labiche* szelleméhez folyamodott, hogy változatossá tegye műsorát. Előre lehetett látni, hogy jó

szándéka megmarad jó szándéknak, de siker nem lesz belőle. Vén kisasszonyok hamis hajzata, őrjöngő postatiszt, hülye apa és még hülyébb társaság, ma már nem képes mulattatni a közönséget, legkivált, ha olyan gyenge toldalékokkal és szellemtelen modorában találják fel neki. Annyi bizonyos, hogy a *Champbaudet állomás* egyike Labiche leggyengébb bohózatainak s éppen nem alkalmas arra, hogy szembe helyezzük a német alkotásokkal és elébe tegyük a mi szegény elhagyatott magyar Muzsánknak. *Hegedüs* és *Szerémi* fakasztottak csupán egy két jóizü mosolyt, *Nikó* Lina pedig néhány jókedvü kaczajt.

Különben egy meglepő ujsággal is szolgálhatunk a *Vigszinházból*: készülnek már magyar darabra is, — az elsőre a már hanyatlani kezdő szezónban.

Ugy hisszük, a babért e héten mégis a *Nemzeti Szinház* nyeri el. Szükége is van rá. A «Folt, a mely tisztit» *Márkus* Emiliának igér dicsőséget és tapsot.

dr. sz. i.

A vigszinházban még e szezonban kerül szinre *Bracco Róbert* «*A szerelem vége*» czimü szinműve, melynek előadási jogát tudvalevőleg megszerezték és melyet *Radó Antal* forditott.

Verdiről az utóbbi napokban azt irták az olasz lapok, hogy az ősz mester, tekintettel előrehaladott korára, nem fog többé uj munkába. Ezzel szemben a Parmában megjelenő Gazetta dell'Emilia egész határozottan azt állitja, hogy *Verdi* titokban uj dalmü megirásába kezdett és művét előreláthatólag még ez év végéig be is fejezi. Az agg mester azért titkolódzik annyira, mert evvel a valószinüleg utolsó művével, mely hattyudala lesz, nagy meglepetést akar kelteni a zenevilágban.

Az amsterdami kristály palotában egy melodrámát adnak, melynek czime «*Dreyfus kapitány martiriuma*». Ez a rémdráma nemcsak azért unikum, mert egy csomó élő személyiséget szerepeltetnek benne, aminők *Dreyfus*, *Eszterházy* őrnagy, *Mercier* volt hadügyminiszter, stb., de azért is, mert a darab befejezését minduntalan megváltoztatják. A bemutatón még avval végződött, hogy felolvasták Dreyfusnénak a pápához irt levelét. Másnap már a «*fátyolos hölgy*» megjelenésével végződött. Ilyenformán értesül a közönség a Dreyfus-ügy legujabb eseményeiről.

Mozartnak egy eddig ismeretlen zene-skiczczkönyvét találták e napokban Berlinben. A könyv kis negyedrét kötet, 42 lapot tartalmaz, a melyen az akkor még csak 8 éves *Mozart* — a könyv t. i. 1864-től van keltezve — számos zeneötletet jegyzett föl. Eddig magánbirtokban volt az érdekes ereklye, mostani tulajdonosa a berlini Mozart egyletnek ajánlotta megvételre. Legközelebb Genée Rudolf, az ismert nevü zeneszerző, a könyvből néhány érdekes szemelvényt közölni is fog és pedig a Mozart-egyletnek a berlini *Müttler* czég kiadásában megjelenő hivatalos közlönyében.

KÉPEINKRŐL.

Festö-typusok. Hegedüs Rikárd rajzai. A szépművészetekben, igy tehát a festészetben is, a forradalom korszakát éljük. A kor szelleme megnyilatkozik a modern pikturában is és tátongó ür keletkezik a különféle művészi irányok között. Az egyik az öreg mesterekért rajong, mig a másik uj, modern iskolát akar teremteni. Hegedüs Rikárd ezt a szakadást szatirikus rajzaiban gúnyolja, midőn rendkivüli humorral mutatja be a Raphaelistát — a nagy, halhatatlan Raphael követőjét, vagy inkább gyenge majmolóját; a Rembrandtistát — a hollandi mester — követőjét; az impresszionistát, ennek az uj iránynak a hivét és végül a stilizáló symbolistát — ennek az ultra-modern, beteges iránynak előharczosát. Ezek a karikaturák oly hiven fejezik ki az egyes irányokat és oly hiven jellemzik azok követőit, — hogy érdekesnek gondoltuk a szépművészetekben duló különféle irányok harczait ilyen humoros formában visszaadni.

* * *

«Tűz» és «Viz». Mayer nagyszabásu szobrászati műremeke, melyet Fiume városa részére faragott. Hatalmas erővel személyesiti meg ezt a két extrem elemet. Mayert különben is ismeri a magyar közönség, mert már sok szép művet alkotott.

* * *

Jelmez-bál után a műteremben. Hajnalodik már; — vége van a jelmezestélynek, de a vig bohém népnek nem volt még elég a mulatságból. Beinvitálja magát a hires mesterhez, a ki már ugyan egész filiszter lett és fényes műtermet tart, de azért még együtt érez néha a fiatal czigányokkal, szivesen türve, hogy felforgassák műtermét, nagy művekre szánt vásznait pedig vig karikaturákkal mázolják be. Persze mindegyik elhozza magával az ő Fornarina-ját, akiknek sokszor bizony nagy részük van Raphaeljuk dicsőségében «Csak mulassatok fiaim», mondja a házigazda és hozzágondolja még: «Hej! ha még én is veletek tarthatnék! . . .»

Szerkesztői üzenetek.

F. J., Lendva. Kivánsága szerint értesitjük, hogy előfizetőink között tényleg kisorsolunk rajzokat és festményeket, még pedig a legjobb magyar művészek munkáit.

Arthur, Bodrog-Luka. Szivességével lekötelez bennünket és kérjük, buzgólkodjék továbbra is, biztositva a sikert. Udvözlet!

X. P., Bpest. A mult számból helyszüke miatt kimaradt az «*Irodalom*» rovatból, de a maiban szólunk Peterdiről is, valamint Korodáról; tessék elolvasni.

Zentai. A lapot kivánsága szerint mind a négy helyre elküldtük. — Köszönet.

Ha a sportsmann szereti a sört:

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» müintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly megjelő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **börnek tisztátalanságát**, minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökffestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint**, a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egyer A: fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

166797/Cl.—97. szám

HIRDETMÉNY.

Sofronya állomásnak az összes gyors- és teheráru-, továbbá az élő állatforgalomra való megnyitása.

A budapest-aradi vonalon Kurtics és Arad állomások között az előbbitől 4 az utóbbitól 10 kilométernyi távolságra fekvő Sofronya nevü állomás 1897 évi november hó 20-án az összes gyors- és teheráru-, valamint az élő állat forgalomra megnyittatott.

A szóban levő állomásról szállitandó vagy oda rendelt gyors és teheráruk után a szállitási dij a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi árudijszabásban (II. rész) a dijszámitás tekintetében megállapitott általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométer távolságainak alapulvételével számittatik.

A dijszámitás alapjául veendő kilométertávolságok akként állapittatnak meg, hogy a csabai irányban történő szállitásnál a m. kir. államvasutak kilométer mutatójában Kurtics állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 8 kilométer az aradi irányban való szállitásnál pedig az Arad állomásra kitüntetett távolságokhoz 10 kilométer hozzászámittatik.

Az ekként nyert közvetlen távolságok után az emlitett helyi dijszabásban foglalt dijszámitási táblázatok megfelelő dijtételei alkalmaztatnak.

Egyrészt Sofronya másrészt az összes budapesti balparti és kőbánya pályaudvarok valamint, Rákosrendező pályaudvar között a távolság egységesen 24 kilométerben állapittatott meg.

Az ezen állomástak Buda-Császárfürdő kitérő, Budapest d. v. (helyben) Ó-Buda, Ó-Buda-filatórigát állomásokkal való forgalmában a fenti 244 klm-nyi távolságra eső dijtételek 100 kgként 10 fillérrel felemelve nyernek alkalmazást.

Egyrészt Sofronya, másrészt a vele szomszédos Kurtics illetve Arad állomás (helyben) közötti forgalomban a dijszámitási táblázatok 1—10 kilométerre eső dijtételek számittatnak.

Személyek és podgyász szállitására nézve, Sofronya megállóhelyre nézve az eddig fenállott menetdijak és podgyászviteldijak változatlanul meghagyatnak.

Budapest, 1897 évi november 27-én.

(Utánnyomat nem dijáztatik).

Az igazgatóság.

VALÓDI

Ára csomagonként 20 krajczár (50 fillér.)
500 gramm.

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST,

Andrássy-út 57. szám.

HIRDETMÉNY

a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényei és részvényei uj szelvényiveinek kiadása tárgyában.

Minthogy a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1897 október 1-én volt esedékes s a nevezett vasut részvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1898 január 1-én jár le, közhirré tétetik, hogy az elsőbbségi kötvények és részvények uj szelvényjvei a kőpenyek beszolgáltatása ellenében

1898. évi február hó 1-től kezdve

BUDAPESTEN:

a magyar általános hitelbanknál

BÉCSBEN:

a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitel-intézetnél költségmentesen szolgáltatnak ki.

Az elsőbbségi kötvény- és részvénykőpenyek **1898. évi február hó 1-től** kezdve az illető helyeknél szokásos üzleti órák alatt a kőpenyek számait sorrendben tartalmazó s két példányban kiállítandó jegyzék kíséretében nyujtandók be.

A benyujtott kőpenyekről a benyujtó fel elismervényt kap és az uj szelvényivek ezen elismervény visszaadása ellen a benyujtási helyen 20 nap mulva a visszajáró kőpenyekkel együtt kiszolgáltatnak.

A benyujtásnál használandó nyomtatványok az illető helyeken ingyen állnak rendelkezésre.

Szives tájékoztatás czéljából megemlittetik még, hogy az uj szelvényivek első szelvénye, az elsőbbségi kötvényeknél 1898 április 1-én, a részvényeknél 1898 julius 1-én válik esedékessé.

Budapest, 1897 deczember havában.

A kir. szab. pécs-barcsi vasut igazgatósága.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JANUÁR 23. 4. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

Szerkesztik HEVESI JÓZSEF és BASCH ÁRPÁD. Szerkesztőség és kiadóhivatal Andrássy-út 57.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Uj alakkal, uj tartalommal és ujult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a «**MAGYAR GÉNIUSZ**». Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen czélt tüzött ki maga elé: előkelő, magas szinvonalon álló, tartalomra és kiállitásra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyujtani a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» e czélból összeköttetésbe lépett a legkiválóbb magyar irókkal, a legelőkelőbb magyar művészekkel, akiknek hathatós támogatása lehetővé teszi a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak, hogy a külföld bármely illusztrált iratával a versenyt fölvehesse.

A gazdag irodalmi tartalom mellett, mely egyuttal a hét nevezetesebb eseményeiről is érdekes krónikát fog felölelni, különös nagy gondot fordit a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» a *magyar művészet* legujabb alkotásainak bemutatására. Oly izmos, oly versenyképes ma már a magyar művészet, hogy a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogja forgatni azt a lapot, mely a magyar művészet legujabb hajtásaival megismerteti. És «a**MAGYAR G ÉNIUSZ**» éppen azt tüzte ki czélul maga elé, hogy a szépirodalom mellett, necsak képes krónikása legyen a hét eseményeinek, hanem hü tükre a művészetnek, melynek különösen nagy teret fog szánni.

És hogy olvasóközönségében a művészet iránt való érdeklődést istápolja, az előfizetők között időnként nagybecsü eredeti olajfestményeket és eredeti rajzokat fog szétosztani. *Oly nagybecsü ajándék ez, minőben egyetlen lap sem részesitheti előfizetőit.*

Bizunk benne, hogy az uj «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-hoz nemcsak régi előfizetői maradnak hivek, de csoportosulni fognak körülötte majd uj hivek is.

Ezzel a reménynyel indulunk neki az uj évfolyamnak.

A «Magyar Géniusz» szerkesztősége.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 10 frt * Fél évre 5 frt * Negyed évre frt 2.50.

Az előfizetési pénzek a «MAGYAR GÉNIUSZ» kiadóhivatalához, Budapest, Andrássy-út 57. sz. a. küldendők.

VII. ÉVFOLYAM * 4. SZÁM 1898 JANUÁR 23.

MAGYAR GÉNIUSZ

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD.

MÁRKUS EMILIA.

Csaknem egy egész esztendő óta éhezik a Nemzeti Szinház premièreközönsége egy igazi siker után. Az az előkelő közönség, melynél a Nemzeti Szinház premièrejei ép ugy en vogue vannak, mint Gerbeaud uzsonnái, a Gárdos-tárgyalás izgalmas jelenetei, a nagybányai kiállitás, a korcsolya-egylet tombolái és egy Fife o'clock az Aurora-körben. Nos hát ez a századvégi, ideges közönség már több mint egy esztendeje éhes sikerre, izgalomra, igazi tapsviharra, melyhez a fin de siècle minden raffinériájával rángatja össze a szerző a fehér kesztyükbe rejtőző keskeny, ideges, eres kacsókat.

Nos hát Echegaray mesternek, ennek a spanyol bűvésznek sikerült ezt a korgó étvágyat kielégiteni.

Kielégiteni mondjuk? Ez kevés! Mert a «*Folt, mely tisztit*» premièrjén a közönség dőzsölhetett az izgalomban, az elernyedt idegek érezhették azt a gyujtó bizsergést, melyet a spanyol boszorkánymester idézett elő és megittasulva, megrészegedve csaptak föl lelkesedésének hullámai a szinpad felé, egy szép szőke asszony felé, kinek szavai gyujtottak, szemei lángoltak és kinek csukló hangja föl-robbantotta a lelkesedés puskaporát.

Márkus Emilia és leányai.

Márkus Emilia az a szép szőke asszony, az ő kék szemeitől lobbant ki az a gyujtó láng és az ő pazar szép mysztikus idegessége ejtette rabul ezt a közönséget, mely tombolt, kiabált, lelkesedett, sirt és — lóvá tétetett. Mert hallatlan a Nemzeti Szinház annaleseiben! — a közönség nagy része nem érte be azzal, hogy a hősnő az erkölcsi diadalt egy véres papirvágóval arassa, s azt' sötéten ereszkedjék le mögötte az illuziók szinpadi függönye: látni akarta őt, Márkus Emilát, mikor sötét, fekete ruhájában, téli bundájába burkolva távozik el diadalának szinhelyéről, hogy magános otthonába vonuljon.

Ott várták a Nemzeti Szinháznak udvarán, hogy körülrajongják a lelkesedésnek ama szikráival, melyeket ő gyujtott föl bennük.

. . . És kifogták kocsijából a lovakat és Thespis szekerét igy vonta a lelkesedés.

És ez a szép szőke asszony bizonyára éppen olyan boldog volt erre a nagy sikerére, mint a milyen boldog volt az a lelkes ifjuság, mely ennek a szép szőke asszonynak diadalszekerét huzhatta.

LEMONDÁS.

Irta GERGELY ISTVÁN.

Gergely István.

Kékes-fehér villamfény tölti be a trieszti pályaháznak az üvegcsarnokát. A nagy épitményben zajtalanul elvesznek a vasuti szolgák léptei, csupán az óriási villamos golyóknak a serczegése és a postahivatal telegráf-készülékeinek csöngetése hangzik elő. De a zaj egyenletessége oly monotonná válik, hogy a mint Četič Svetozár most izgatottan kilép az első osztályu váróteremből, egyszerre különösen meghökkenve megáll egy pillanatra, azt hitte, hogy valami kéklő óriási csöndesség fogja mostan át türelmetlen szivét és lüktető homlokát.

— Hány perczig tart még, mig a gyorsvonat Cormons felől megérkezik? — kérdezi a kövér portástól, a ki szemüvegét és a Piccolo esti lapját letéve, katonásan jelenti a sorhajókapitánynak:

— Egy óra és husz percz mulva itt lesz!

Četič Svetozár hátratolja käppijét és kezeit csipőjére téve, zavart meglepetéssel néz a portásra, mintha azt várná, hogy majd javit előbbi mondásán és hátha a gyorsvonat hamarébb érkezik.

De a portás ismételte szavait:

— Egy óra és husz percz mulva, sorhajó-kapitány úr!

Četič Svetozár visszament a váróterembe, leült a kerek asztalhoz és idegesen remegő ujjaival mindjárt három czigarettát sodort magának. Gyorsan készen volt az egyikkel, rögtön szájába vette a másodikat. Azután maga elé rakta az óráját, egy gyönyörü, gyémánt inicziálékkal ellátott genfi remeket, a melyet ezelőtt tiz évvel kapott emlékbe a sportkedvelő főherczegtől, a kivel együtt nyerte meg Pólában a nagy regattadijat. Most hosszukás fekete tárczáját vette elő és abból izgatottan huzta ki azt a régi, rongyos, ütött-kopott arczképet, és nézte, nézte . . .

Egy vékony, karcsu fiatal leány, aránytalanul dús, óriási hajkoronával, feltünően szegletes és rút arczczal. De ez a szegletesség és rútság olyan, hogy az ember azt kérdezi magától: miért tartom én ezt a nőt szépnek? S ha azután utána vizsgál, meglátja a nagy, szellemes barna szemeket, a duzzadt ajkak szabályos voltát, az ivelt homlokot, az arczcnak különös kifejezését, a mely csupa gúny az ajk körül és csupa szentimentalismus a szemekben, aztán a ritka formáju orrot, a mely szinte japánivá teszi az arcz szabását, — s az ember azt mondja magának: ez egy exotikus, bizarr szépség tudj' Isten honnan, talán Japánból! S ekkor azután bolondulunk érte! . . .

Četič Svetozár is bolondult, de olyasmit érzett, mintha most nemsokára kiábrándulna, pedig félt a kiábrándulástól. Elmult és elfelejtett divatu ruhában látta a képen a leánykát, a mint nyolcz év előtt utoljára állott előtte Budapesten. Nem tudta magát avval megvigasztalni, hogy nyolcz év alatt a fiatal lányka fiatal asszonynyá válik, — enfin, de bántotta valami megfejthetetlen rossz érzés, mintha valaki megöregedett volna, — az is, és tán ő is . . .

E pillanatban kitárult az ajtó és a hajlongó portás előtt két elegáns asszony lépett be a váróterembe, egy trieszti bankár és a huga.

Četič észre se vette őket, csak bámulta tovább az arczképet.

— Nézd csak, Četič! — mondá az asszony a lánynak.

— Minő rossz szinben van! hogy soványodik ez az ember!

— Már folyamodott egy évi szabadságoltatásért, Kairóba megy, — sugja bizonyos megvető mosolylyal a hatalmas asszony, ez a nagy fekete szemü és fehér arczu Meszalina-alak, mialatt huga leányos részvéttel nézett a karcsu férfiura.

Most hangosan elköhinti magát az asszony és pajzán hangon kiált, hugával farkasszemet nézve:

— Četič Svetozár!

Četič ijedten felugrik, elrejti az arczképet és odalép a nevető hölgyekhez, a kik szintén várták a gyorsvonatot.

— Egy nőrokonomat várom, egy szép magyar asszonyt, a ki Velenczéből jön látogatásomra.

— Na, na, maga alamuszi! — mondá hamisan az asszony és Četič zavartan védekezett.

Mikor a portás a gyorsvonatnak a közeledtét jelentette, a bankárné tapintatosan elbucsuzott Četičtől, a ki neki ezért lelke mélyéből hálás volt.

A sorhajókapitány kilépett a perronra. A hatalmas üvegcsarnok villamos kékségében emberáradat állott és az egész tömeg mozdulatlan várakozással néz egy irányban ki a szabad fekete éjszakába, a melyet a pályaház óriási félive mintegy nyitott száj szegélyez. A közeledő gyorsvonat piros lámpája egyre nagyobbodik.

Nagy csönd, egyszerre megszólal a pályaház harangja, a vonat bedübörög és a várakozó tömeg egyszerre lármáz és föl-alá szaladni kezd.

Svetozár fekete bajszát pödörve izgatottan szemléli a menőket, végigszalad a waggonok során, félig csalódva és félig bosszankodva a kijárás felé fordul, a mikor háta mögött egyszerre megszólal egy édes-bájos női hang visszatartott kaczajjal:

Vágó Pál rajza.

— Sorhajókapitány uramnak alásan jelentem:

Svetozár a gondolat gyorsaságával megfordult a sarkán. Egy első osztályu kupé ablakából kinevettek egy tollas orosz asztrahán sapka alól Emma nagy szemei. Nagy piros ajkai közül kivillogtak nagy fehér fogai. Diadalmas kaczérsággal állott ottan, mint egy kalandvágyó orosz czárnő a mult századból.

— Emma!

És a következő pillanatban egymás karjai között feküdtek és összeforrtak egy hosszu, hosszu csókban. Svetozár egyszerre fölocsudott és szemei keresték a bankárné hatalmas alakját. Épen kiment, most megérkezett férje karján és Svetozár üdvözlését egészen természetesen viszonozta.

Mikor aztán a kocsi kéjes homályában egyedül voltak és a házak egymás után repültek el szemeik elől, Emma elágyultan fűzte karját a férfi nyaka köré:

— Nyolcz év után! Milyen különös?! Mondja Svetozár, nagyon megváltoztam? Tetszem még magának? — tevé hozzá szünet után észbontó kaczérsággal.

Četič hevesen csókolta meg a ragyogó asszonyt.

— Hát én? — kérdezte azután.

— Maga, — felelt Emma gondolkodva, — maga mostan egészen más. Maga azelőtt olyan volt, mint az alma, — mostan olyan, mint egy érdekes spanyol! — Elhallgatott. Azután az ideges nők következetlenségével hirtelen elszomorodott: — Bizony az édes papa meghalt!

— Tudom, — a Samoa-szigeteknél kaptam meg az ujságot evvel a szomoru hirrel. — És az őszinte emberek becsületes részvételével megszoritotta Emma kezét. — Ah, édes Emma, hányszor gondoltam én a maguk házára, azokra a kávé-uzsonnákra sok kalácscsal és tracscsal. Mikor az «édes papa» hazajött a hivatalból, vége volt a pletykának, nagyon komoly ember volt Az én két hónapi szabadságom alatt többet voltam maguknál, mint az én jó magyar nagynénikém házában, akinek meglátogatása volt budapesti utam tulajdonképeni czélja. Ugy szerettem magát és ugy szeretem . . .

Másra nem emlékezik? Semmiért sem haragszik reám? — mondá Emma és hevesen megszoritotta a férfi kezét, majd fejével erőszakosan maga felé forditotta Svetozár fejét. Nyitott ajkakkal farkasszemet néztek egy ideig egymással. Svetozár rögtön megértette Emmát.

Fájt nagyon, édes Emma, először is az, hogy az eljegyzés avval a majomkirálylyal megtörtént. De hát egy ilyen szegény horvát nemes nem tudta letenni a kaucziót a szegény hivatalnok leányáért. Fájt az is, hogy maga annyira szeret, hogy semmit sem tagad meg nekem. Később örültem, hogy egy lelkiismeretlen tettel kevesebb van a lelkiismeretemen. Jól tette, hogy nem jött.

— Ah, mit! — vágott közbe komikus kétségbeeséssel Emma, esett az a csunya eső és akárminő okot is mondtam a mamának, nem bocsátott el! De mondd, Svetozár, — kérdezte nagyon komolyan most Emma, — voltál te igazán szerelmes másba az alatt a nyolcz év alatt? Én mint lány, mint más ember jegyese éretted mindenre kész voltam.

A kocsi most a tengerpartra ért. Sürüen állottak egymás mellett a bárkák, közöttük vékony sávban ki lehetett látni az éjjeli tenger végtelenségébe. A molón olasz lárma, halbűz és pálinkás bódékból kitóduló tömeg. Az égen pedig az örök csillagok ragyogtak.

— Emma, egyet szerettem életemben igazán és ez te voltál!

A kocsi most gyorsabban robogott, közvetlen a járda mellett, a fényes utczai lámpák mintha a kocsiba dugnák a fejöket, egy zökkenés, megállanak és a Hotel Mariton kapusa süvegglevéve nyitja ki a kocsi ajtaját.

Egy félóra mulva lejött Emma a szobájából a szálloda pálmacsarnokába Svetozárhoz a dinerre.

— Svetozár, miért rándulnak össze a maga szempillái?

— Ideges vagyok, — felelte kurtán Svetozár. Azután mesélgetni kezdett Emmának az ő érdekes útjairól. Hogy járta be azóta háromszor a világot, minő érdekes népeket keresett föl, mennyi kalandos vidéken barangolt, hány veszélyen ment keresztül. De nem beszélt arról a zajos életről, a bűvös-bájos bűnökről, az idegölő mulatozásokról, amelyek az

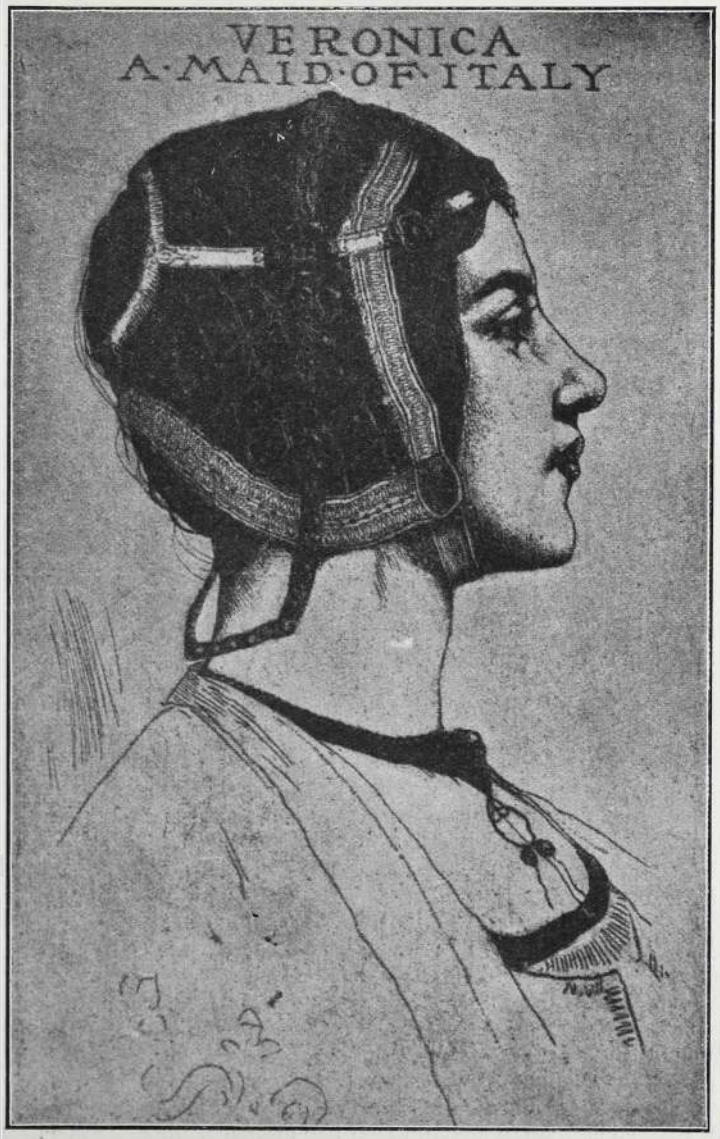

Régi rajz.

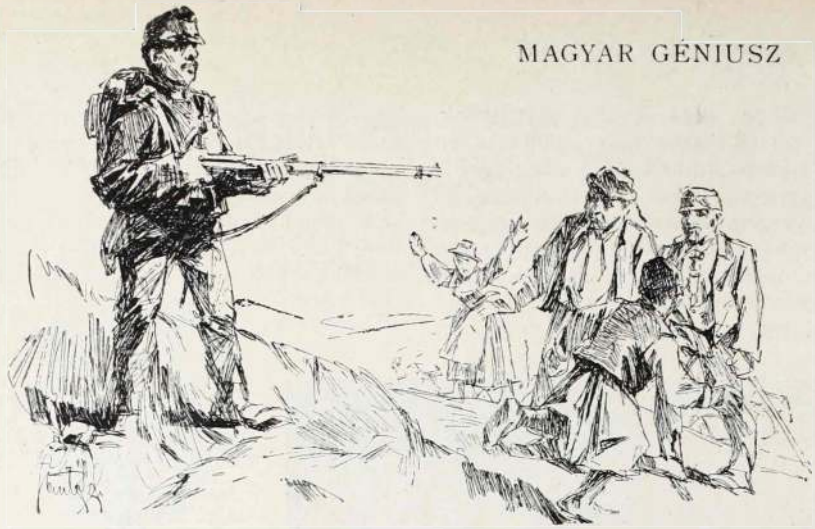

Haltwerda! *Jantyik Mátyás tollrajza.*

elegáns tengerésztisztre a világ minden társaságában vártak, sem azokról az óriási ivásokról a hajón a háborgó tenger tetején a szárazföld minden szórakozásától távol. Egyszerre Emma megszólalt:

— Svetozár, kérem változtassunk helyet, nem tudok erre az öreg emberre nézni ott a másik asztalon.

— De mi leli, Emma? — kérdezte Svetozár, midőn az asszony nem törődve a feltünéssel, az ő helyére ült.

— Lássa, ez az ember ijesztően hasonlit volt férjemhez. Apropos, elváltam ám! Az a nyálas, kék nagy száj azokkal a ritkás, sárga fogakkal, a ránczos arczban elfakult és mégis szuró szemek, sárga, kopasz fej, — pfuj! És még a visszaemlékezés is megborzogatta ezt a fiatal életet. — A mi legjobban undoritott, valahányszor hozzám nyult, az volt és mindig ez jutott eszembe: ez az ember öregebb apádnál és anyádnál! Ugy-e különös?... Oh, nem birtam volna ki tovább, megszöktem.

— S most igy egyedül jobb?

— Én nem vagyok egyedül.

Svetozár kérdő tekintetet vetett Emmára.

— Oh nem, — nem mentem újra férjhez.

— Hát?

— Barátom van! Nem baj, édes papa meghalt, nem tudja. Barátom van, Livioni herczeg, — hiszen ismeri legalább hirből, — becsületes, derék, jó ember. Megvet talán mostan Svetozár?

Dehogy vetette őt meg! Csupán azért csinált pár pillanatig valami különös arczot, mert eszébe jutott, hogy mi lehet egy ilyen fővárosi leányból, a ki mindent tud és semmit se tehet, mihelyt az egyedüli ember, a kitől fél, meghal. A legtöbb embernek van valakije, a kinek kedvéért jó akár szeretetből, akár félelemből. Ezek az igazi őrangyalok!

— Kedves Emma, ez az élet olyan alávaló, hogy nem érdemes boldogtalannak lenni. Fittyet hányok az élet formaságainak! Mikor én ugy éjfélkor a végtelen tengeren elnézek a magányos födélzetről, elszakitva az emberi társaságtól ég és föld között lebegve, akkor különös gondolatok támadnak bennem. Ilyenkor az ember kezet fog sajátmagával, — nem jó ismeretség ugyan, de az ember mindent megért másokban és nem bocsát meg, mert nincs megbocsátni valója senkinek. Minden mindegy! Slava, édes Emma, koczintsunk!

Emma csodálkozva tapasztalta, hogy Svetozár szeret — inni. S mikor iszik, szemei olyan különös, üveges kifejezést nyernek, hogy Emmát valami idegenszerü balsejtelem fogta el. De a mikor látta, hogy a pezsgőital az imádott férfi jókedvét csak fokozza, szivesen hörpintett a hideg gyöngyöző borból. Neki is jólesett.

— Menjünk föl, Svetozár, nálam iszszuk majd a feketét!

Emma szobája az első emeleten volt. Olyan igazi szálloda-szoba, egy magas, tágas terem határozott izlés nélkül, kényelmes butorokkal, hideg kényelemmel és villamos világitással, a mely minden bensőséget megöl. Az asztal fehér márvány lapján kis csészékben gőzölgött a fekete kávé, mellette egy ötcsillagos Hemessey üveg. A nyitott erkélyajtón beözönlött a sós tengeri levegő és a holdvilág.

— Édes egyetlen Emmám, nyolcz évig kellett keservesen várakoznom, a mig végre sorsom megadta, hogy veled egyedül lehessek.

Emma egy kissé pityókosan Svetozár ölében ült és fülczimpáiba fogódzkodott. Ragyogó nagy szemei rásütöttek a délszláv tengerész barna arczára, a melynek ránczait oly érdekesnek találta Emma. Svetozár nedves szemekkel nézett föl az édes asszonyra. A pezsgőtől fölhevült ember valami őrült vágyban érezte szivétől dobogni a torkáig, minden rózsás szinben úszott előtte és a füleiben különös dallamok hangzottak folyton.

Most megkapja Emma fejét és füleibe súg neki valamit, — valami őrült, értelmetlen szavakat. Emma fölegyenesedik, fátyolos, epedő tekintettel néz Svetozárra.

— Nem is engedtem volna, hogy ilyen későn haza menj, Svetozár. Olyan sokáig nélkülöztelek, hogy most egy pillanatig se hagylak el! De a fejem fáj az italtól, menjünk ki egy kissé az erkélyre!

Kiléptek. A mólón épen egy magánfogat dübörgött át és csakhamar eltűnt. A bárkák és a hajók mozdulatlanul álltak a csöndes öbölben, a világitótorony fénye mint egy vörös léghajó állott az ár fölött. Miraniar márványmeséje misztikusan ragyogott a távol éjszakában és a Piazza Granden az Orologio vaslovagjai épen éjfélt ütöttek. E pillanatban az Archiduchessa Carlotta bömbölni kezdett és lomha fekete teste megindult arra felé, a hol a távolban Velencze emelkedik karcsun az árból, — az édes Velencze a sok campanilevel, a ducaleval, a reneszansz-palotákkal, melyekben a prárafaelisták örök költeményei mosolyognak a modern emberre és ezer hazugságára . . .

— Reggel hatkor Velenczében lesz ez a hajó, — suttogta álmodozva Emma. — Ott van Livioni, most biztosan a Sen Marco terén hallgatja a banda cittadina zenéjét. Minő bizalommal van hozzám ez a jó ember, még csak ürügyet se kellett használnom, hogy Triesztbe jöhessek. Tisztel engem. Mióta deklaszifikált ember vagyok, azóta érzem csak azt a meleg gyönyörét a tiszteletnek. Nyugalommal tölt el. A magamfajta asszony utolsó élvezete a tisztelet. A pályaházban is mikor megcsókoltalak és te zavarba jöttél az előtt a kövér asszony előtt és a mikor itt a szállodába megérkezve te nem akartál szobámba feljönni, — oh ez, nagyon jól; esett áldjon meg az isten érte.

Svetozár mereven dült az erkély oszlopára és bámészan nézett ki a tengerre. Pezsgőmámora a nyers tengeri levegőtől lassan oszladozni kez-

dett, feje tisztult és agyában a reggeli szürkület buta józansága derengett. Csupán térdeiben érzett fáradtságot. Lomhán leült a szalmából készült karszékre. Tompa gondolatnélküliséggel, minden vágy nélkül nyujtózkodott a kényelmes ülésen és rettegve gondolt arra a pillanatra, a midőn be fognak menni a szobába.

Valami akarathiányt, bágyadtságot érzett szivében, valami szörnyü gyávaságot, a melynek puszta gondolata blazirt arczába kergette a vért a harminczötéves embernek, a ki háromszor járta körül a világot, mint az élet örömeinek diadalmas hőse, a kinek joga van az asszonyra szuverén joga az élet kegyelméből. És most? Oh jaj! Most ijedten érezte a pezsgő mámorának lassu tünedezését, halántéka hűvös lett, — és különös, — ilyenkor a jobb halántékán valami furcsa, idegenszerü hidegséget érzett, mintha kis buldogg revolverének csövét tartaná oda!

Emma dúsgazdag barna hajának illata most kellemetlenül érintette. Mintha valami kellemetlen teher volna ez az édes asszony, a ki bűvösbájos vágygyal hajlik ide keblére.

— Svetozár! — sugta álmatagon az asszony s azután ajkaihoz vonta a szikár férfikezet.

— Emma! — felelt Svetozár apai melegséggel és megcsókolta a nagy fehér fogakat a nyilt ajkak között. A mólón egy lélek se járt. A lámpasor szabályosan világitott és a lassu tengeri zaj mélységes harmoniával töltötte be a levegőt. A hold már lefelé haladt.

— Svetozár, menjünk be, fázom!

Lassan, mintegy hypnotikus álomban imbolygott be a szobába shawlját összehúzva az asszony. Becsukta az erkélyajtót és leeresztette a függönyt. Nem nézett Svetozárra.

Svetozár megfogta Emma kezét!

— Édes Emmám, enged meg, hadd maradjak itt.

— De, igen... Emma mosolygott.

— Becsületszavamra mondom, esküszöm, hogy nem élek majd vissza helyzeteddel.

Emma hirtelen uj arczot csinált, visszalép, s azután mint a ki mindent megért, megragadja a férfi kezét:

— Köszönöm, Svetozár!

Emma a divánon ágyat készitett a vendégnek. Svetozár szivében meleg fájdalom sajgott, önvád és epedés, — honvágy a szerelem után. Furcsa, harminczöt éves ember, a ki sok női ajkról szedett mézet és most történt meg vele először életében, hogy egy szerető nő előtte ágyat vetett neki. Ez a karcsu asszony a dúsgazdag hajjal most olyan szüzies, annyira feleség volt, a mint lehajlott fejjel gondoskodóan igazitotta meg a párnát.

Most a spanyolfalat állitja a diván és az ágy közé. Csókra nyujtja homlokát Svetozárnak.

— Jó éjt, Svetozár.

A mikor egymástól elkülönözve mindegyik fekvőhelye előtt állott, hogy levetkezzék, csodálatos elfogultság fogta el őket. Hallgatództak. Egyik sem akarta elkezdeni a vetkezést. Azután egészen nesztelenül s lélekzetett visszafojtva, mégis csak levetették ruhájukat.

— Vetköződjél Svetozár, már ágyban vagyok.

— Én is.

— Hogyan, igazán? Jó éjt!

Emma elfujta a gyertyát.

Nesztelenül feküdtek, egyik sem mert megmozdulni. A szobába a reggeli szürkület kivülről valami különös derengést öntött be a sárga ablakfüggönyön át.

Svetozár halántéka csak úgy lüktetett. Szégyelte magát. Közönséges állati szégyenkezés fogta el, a melyet azonban csakhamar erőszakosan elkergetett gondolataiból.

— Miért nem szeretem már ezt az asszonyt ugy, mint egy óra előtt? — kérdezte dühösen magától ugy, hogy önkénteienül megfordult fekvő helyén.

— Mi az? — kérdezte Emma tettetett álmossággal.

— Bocsáss meg, zavartalak, jó éjt!

S Svetozár tovább gondolkodott, hogy számot adjon magának. Pedig csupán hazugságot keresett uri maga számára. A ki másnak tud hazudni, az ügyes ember; a ki önmagát tudja rászedni, boldog.

Svetozár félig elszenderült, azután megint felébredt. Azután kezét homlokára támasztva, elkezdett merengni.

— Milyen kár, hogy Emma már nem feleség. Akkor szeretném! Elvégre bűn, de adhatnék a férjnek elégtételt életemmel! De egy maitresse? Ez lopás és csalás, — gazság! Minő elég-

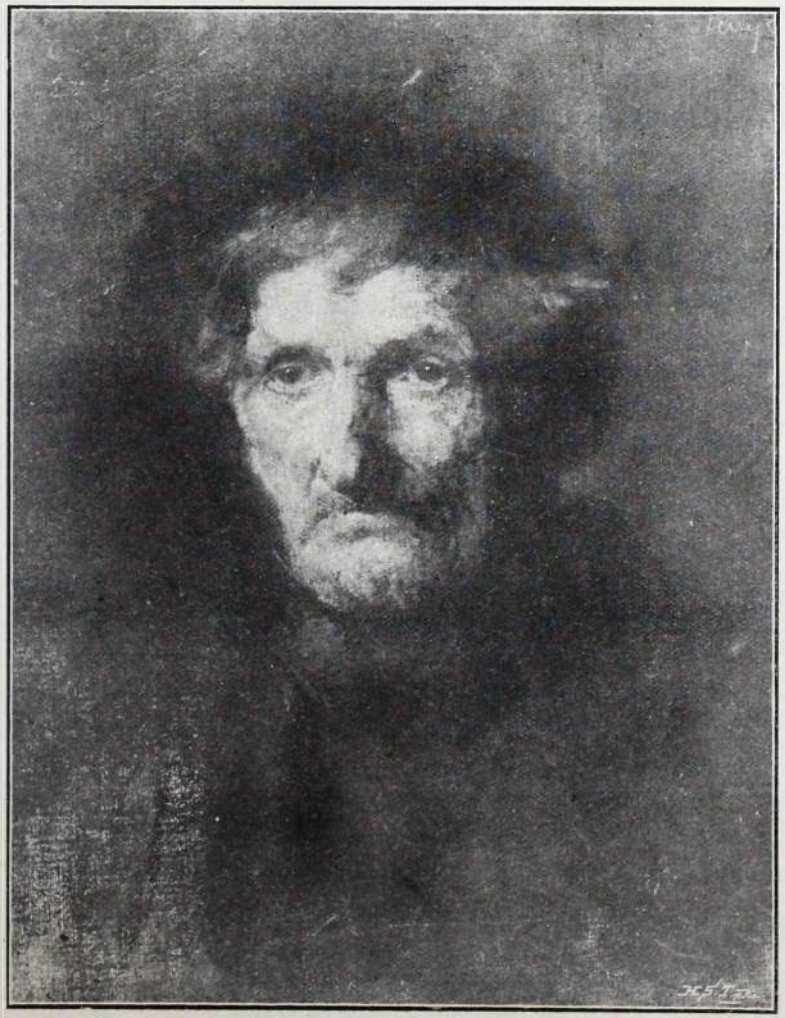

Tanulmány. *Fényes Adolf olajfestménye.*

tétellel szolgálhatnék Livioninak? Legfeljebb kifizethetném számláit, — de én szegény és becsületes vagyok! Az az asszony ott idegen tulajdon, nem az enyém.

Svetozár boldogan és büszkén nyujtózott az ágyban, az előbbi szégyennek, az előbbi boldogtalanságnak már semmi nyoma. Svetozár most boldog ember.

Ott a spanyolfal másik oldalán pedig fekszik az érdekes «japáni» asszony és nagy barna szemeiből sűrü könyek hullanak fekete selymes hálóingére. Kezeit összekulcsolja, mint egy kis gyerek, a ki a zivatar alatt biztos helyen távollevő anyjáért imádkozik. Olyan védtelen és meghatott, szemei megindítóan sugárzanak fölfelé és ajkai oly bánatosan és hálásan rebegik:

— Mennyire tisztel és becsül engem ez a jó ember, engem árva nyomorultat! Örökre fogom szeretni és áldani, — áldja meg őt az isten, a ki engem megvert!

VÁNDORMADARAKHOZ.

I.

Kelet felé szálló madarak,
Mi hir onnan nyugatról?
Ott volt-e szép, boldog tanyátok
Hol a Tisza, Duna foly?

Onnan jöttök, magyar hazámból,
Bús dalotok elárul, —
Ott leste el dalos szivetek,
Magyar leány ajkárul.

II.

Ha tavaszszal visszatértek,
S erre viszen utatok,
Pihenőre szálljatok meg,
Hadd hallgatom dalotok.

Hadd merüljön bele lelkem,
Mint egykoron, hajdanán,
Szerelemnek, boldogságnak,
Rózsafelhős hajnalán.

III.

Nyugvóra már a nap,
Szálljatok madarak,
Hogy az uj hazába
Érjetek hamarabb.

Én nyugatnak nézek
Az ég biborába,
S áldásomat küldöm
A másik hazába.

(Szerbia) IVÁNOVICS JÓZSEF.

A BÚNA.

— Ballada. —

Irta

PÁSZTOR JÓZSEF.

Fenséges és költői, tünemények ragyogás a sivár karsztmegközött; az a hely, a hol a legendák, a mesék születnek, a hol a mondák világa szövi be aranyos fátyolával a porló hősi és szerelmes szivek hantjait; oltár a természet magasztos templomából, ez Herczegovina gyöngye a — Búna.

Valami csodálatos ihlet száll meg bennünket, a mikor átkelve a kék Narentán, keresztül gyalogoljuk a mostári síkság virágos tarlóit s bekerülünk a gránát és mirtusz bokrokkal övezett gyalogúton a Búna partjára. Hatalmas körképe övez bennünket a giganti karsztmegnek, a kora reggeli nap ködös fátyolából még alig bontakozott ki a távolban egy sziklaormon, a sasok tanyája között fészkelő Stefanográd romja. Ugy áll ott, mintha a mult dicsőségére akarna figyelmeztetni s a csodálatos fényözönben ragyogó koronaként tetőzi be a körülöttünk elterülő szindús panorámát. S a virágtól illatos mezőn járkálva, sajátságos hangokat vélünk hallani, mintha muló, fájdalmas harmóniában ezer hangu aeol-hárfa lopná szivünkbe, lelkünkbe, a legendák a héroszok világának meséit; mintha édes dal hangzana titáni hősök munkáiról, a daczos középkorból: repdeső melódiák zümmögnek mint egy szerelmes románcz szertefoszlott motivumai... pedig csak az édes, tündöklő reggel fuvalma zúg-búg a parti lombok, bokrok között, egy-egy fényes rovar zizeg bele füleinkbe s a Búna locsogtatja szeliden zöldeskék hullámait. Mi pedig csak várjuk, várjuk, hogy lehull a köd Polvelesz szürke szikláiról, felélednek a büszke Chelmi grófok s biboros köntösben, száguldó paripáikon robognak elénk mint egy mesebeli tünemény, hogy bennünk üdvözöljék a mi századunkat... Csoda-e az, ha a regényes ámulatból a képzelet világába szállunk, hiszen minden lépésünk után egy töredék, egy rom figyelmeztet, hogy ez a békés völgy nem volt mindig ilyen, hanem zsivaj, dübörgő paripák zaja, fegyverek csattogása hallatszott itt százszor, ezerszer; csoda-e, ha azt hiszszük, hogy minden nyiló virág illata elhunyt hősök lehellete; hiszen ha mindenik szivéből virág nyilna s ha minden könycsepp, a mit az elhunyt hősökért ejtettek, harmatcseppé változnék, ez a mező szinesebb lenne a virágtól a a paradicsomnál s a Búna medre kevés volna a harmatcseppeknek...

A Búna, ez a mesebeli szép folyó zöldeskék vizével folyik velünk szemben; itt-ott elalszik a hullámok zenéje s a hol a síkságon jobban szétoszolhat a viz, ott olyan a folyó felülete, mint valami ragyogó, sötétzöld mélyfényü tükör, nincs egy fodor, egy rezzenés a felületén. Pajkos, ragyogó kék szitakötők megmeg pedzik a viz tükrét s mint egy fénylő ezüst szál fut tova a rezzenés, a mig elvész a parti sás ingó szálai között.

Az ihlet borongó köde száll fejünkre, a mint tova ballagunk a Búna mellett s benne vagyunk még az áhitatban, mikor egy régi kőhid áll előttünk: a kosorsko csuprija. A Búna itt csodálatában megpihen egy kissé, kiterjeszti ezüstös tükrét, alig rezzen; oly lassan folyik s gyengéden, szeretettel csókolgatja a hid lábait. Régi ismerősök nagyon! Ezredévek emléke pihen itt a mohos kövek között, hiszen itt járt Diocletián császár hatalmas serege is, ha az Adriáról Pannóniának tartott; majd jött az erős szlávcsorda, legyőzte a sibarita tespedésbe süllyedt Rómát, azután felragyogott a félhold s a szlávság is rabigában görnyedt, a mohamedán világ pedig a kelet miszteriumának légkörébe burkolta a századok hatalmas alkotásait. Ez a hid állt némán, mozdulatlanul, túlélte száz meg száz emberöltő örömét, szomoruságát; látta elvonulni maga fölött óriási cziklusait a világtörténelemnek s most, a mikor el-

mult a harczi zsivaj, elszáguldottak a világverő légiók, béke nyugszik immár e tájon, a jelennek nincsen meséje, mondája: itt is, ott is aratnak épen, emitt már a tarló kopár sárgasága terül elénk; a vizbe beszögellő sziklákon egy-egy mohamedán csoport ügyeli a viz csobogását, csibukoznak és — hallgatnak; arczuk nyugodtabb annál a nagy komoly kőnél, a mire reátelepedtek. A kosorsko csupriján egy-egy herczegócz ballag át parányi lován, jobbra-balra lógatja kezét, a ló kantár nélkül is jól halad, a herczegócz rágyujt egy fájó szláv nótára, onnan a vizek mélyéről egy fájdalmas akkord válaszol rá vissza; a kis mokány-ló meg-megáll, hogy lelegelje a hid kopott kövei közül kibujt fűszálakat...

Blogojban vagyunk, ez a község az előcsarnoka annak a természeti ritka csodának, a mit méltán nevezhetünk Herczegovina gyöngyének. Blogoj régebben város volt, a hatalmas Stefanogrod védte a felhők magasából, ma Blogoj romjaiból csak egy utcza él. Itt nagyot kanyarodik a Búna, letérünk a viz partjára, gránátlombos romfalak között vezető úton s egyszerre az útfordulónál, mint egy pompás szinpadi változás, ugy tünik elibénk egy óriási sziklafal s a Búna forrás vidéke a maga ragyogó panorámájában. A sziklafal felső orma a felhőkbe furódik, oldaláról fantasztikus sziklák, bokrok egész fák függnek alá s mintha megrázná egy-egy lecsüngő setétzöld bokor koronáját s apró fehér virág hullana alá a széditő magasságból, egyenesen le a Búna tükrére: galamb sereg repül ki a lombok között rejtőző barlangokból és sziklarepedésekből. Mellettünk a Búna zuhog; zöldeskék vize fehéren törik meg a sziklafalról a folyóba omlott óriási sziklákon, a zúgó malomkerekeken. A mint közelebb haladunk, a sziklafal mind jobban reánk veti setét árnyékát, fölöttünk a kék égbolt egy darabja, előttünk a gigészi karsztömeg oltárként, mozdulatlan komoly fenséggel emelkedik a felhőkig, mint egy isteni csoda az óriás fal, a Búna édes anyja. Onnan a rettentően szép szikla tövéből fakad a Búna. Valahol, mértföldekkel túl, a Podvelesz hegység háta megett egy folyó, a Zalomska belebujik a hegybe, ott elvész a Zalomska, nincs többé; a kopár karszt mint egy minotaurusz bősz szája nyeli el az édes kék havasi vizet s eminnét Blogoj előtt előtör ismét a folyó; itt már nem ismerik a Zalomskát; a hegy alatti barlangok titkos homályában eltemették a vizi tündérek s itt ujjá születve ragyogó ifjuságában, komoly méltósággal ömlik ki a Búna... Egy kis házikó van itt közvetlenül a sziklafal tövében, csinos verandája benyulik a Búna ragyogó tükrére; egy mecset romjain kell keresztül menegy villanás, repül elő a homályból egy-egy fehér galamb; a szent sír őre, egy muzulmán, kávét hoz, leül ő is velünk szembe; távolabbról, mint valami édes melodráma, halkan muló zenével hallatszik a viz locsogása s a muzulmán egy mondába kezd...

Amott fenn a Podvelesz háta megett, ezernyi virágu fensikon őrizte nyáját Ibrahim a pásztor. Szép volt,

Tête-à-tête. *Toulmouche olajfestménye.*

nünk, hogy ide eljuthassunk. Bent a házikóban egy török szent és szolgája aluszszák örök álmukat. A szent, éjjel álmából felébred s a koporsója mellé készitett vizben megmosdik, a kendőben megtörülközik; a muzulmánok kegyeletes áhitattal zarándokolnak ehhez a szent sírhoz.

Ott ülünk a verandán. Csend van, ünnepélyes templomi hangulat. Bebámulunk a barlangnyilás kékes, rejtélyes homályába, néha-néha mint

szemeiből bátorság, arczából szivjóság sugárzott ki. Messze fenn a hegyek között, árnyas suttogó lombok méhében lakott az öreg Omár. Szegény volt. Kunyhóján kivül az erdő volt hazája, a patakokban mosdott, ha imádkozni akart. Az öreg Omár mindenkijét eltemette már, egyedül élt szegénységében gazdagon, leányával a gyönyörüséges Aisával. Aisa gyermek volt, szép mint a próféta felesége, üde mint

egy harmatos virágkehely, telve kaczagó boldogsággal. Szivében élt az erdő világa; fülemile dal ébresztette fel álmaiból s ha az öreg Omár a paradicsomról beszélt neki, Aisa fejét csóválta; kiszaladt virágaihoz, a beszédes fák alá, belekiabált az erdőbe, az ő paradicsomába; kicsiny szive megremegett mikor arra gondolt, hogy az erdő fái egykor elszáradnak, a virágok elhervadnak s az ő boldogsága is szétfoszlik...

Ibrahim egyszer messze elbarangolt kecske nyájával, mélyen be az erdős hegyek közé. Aisa egy lepkét kergetett, saruit ledobta, arcza kipirult, szive hevesen dobogott a midőn Ibrahim elé toppant, a ki hirtelen elkapta a lepke arany szárnyait. Aisa szótlanul megállt, keble hevesen zihált, szemei nagyra nyiltak. Üde tavaszi reggel volt, minden ragyogott, töndöklött, illatozott. Ibrahim keze reszketett, a mint a pillangót Aisa felé nyujtotta. Aisa szájára mosoly röppent, szemeit hálásan függesztette Ibrahim arczára, ajkai megnyiltak:

— Ki vagy te? — kérdé.

Ibrahim halott már egyszer egy lágy, csendes tavaszi estén, a távolból repdeső szelid csengő hangot, akkor azt hitte az angyalok csevegnek az égben, most a szivébe csengett ismét ez a hang, arcza gyönyörrel telt meg:

— Ibrahim vagyok — mondta — és te... te...

— Én meg Aisa!

Összefolyt körülöttük a szines világ, nem hallottak, nem láttak semmit, csak egymást bámulták tudatlan gyönyörüséggel, az aranyos lepke elröppent Aisa kezéből, porzó szárnyait fürdetgette a tavasz sugár özönében, benn az erdő szívében egy rigó szólalt meg...

... Szereted az erdőt Ibrahim... szereted a virágokat Ibrahim, szereted a patakot, a madarakat, szereted, szereted?.. Eljösz máskor is Ibrahim?... A hol te lakol más virágok nyilnak, hozol-e nekem virágokat jó Ibrahim?...

... Szereted a hegyeket, szép Aisa, szereted a tündöklő napot, a csillagokat... eljösz te is máskor szép Aisa; elhozom neked minden virágomat onnan fenntről, a hol a patakok születnek... elhozom neked a csillagokat, el az egész világot...

A napok gyorsan tünnek el a boldogságban. Nyár volt, mámoros délután. Az erdőre arany fátyol ereszkedett, a hegyek páráztak, Omár az öreg, a nap felé fordulva mormogta az aksom imáit. Aisa Ibrahim ölében ült; magukba szivták az erdő illatos szerelmes lélekzetét..

— Ibrahim, édes Ibrahim!

— Aisa boldogságom!

— Mond, hányszor öleltél meg Ibrahim?

— Kérdezd meg a mezőt, mennyi a virága?

— Hányszor csókoltál Ibrahim?

— Kérdezd meg az eget mennyi a csillaga?

— Édes Ibrahim, te jó Ibrahim, ugy-e ez a paradicsom?

*

Északról tüzvörös fény világitotta be az erdőt, mint távoli égzengés: zúgás hallatszott; az erdő világa felriadt, moraj ömlött át a lombok között, a fák közül fáklyák villogtak elő «Hahó, hahó», kiabálták az alakok; a sárgás fény ördögien világitotta meg marczona arczukat. Az öreg Omár felriadt. Aisa rég figyelte már a lármát; reszketett, fogai összeverődtek, borzasztó sejtelem töltötte el szivét; ugy érezte, mintha el akarnák rabolni tőle az erdőt, a virágokat, el Ibrahimot, mindenét, boldogságát...

Omárt körülvették az éjjeli alakok. A nagy és hires Hasszán jön, éhes és fáradt a hősi csata után; téged tisztel meg látogatásával; örülj Omár, szerencsés vagy!

Néhány pillanat mulva Hasszán a nagy és hatalmas ott pihent Omár kunyhójában. Kivül zsibongott a tábor. Aisa remegve húzódott meg a háremluk egyik ablakánál, kibámult a morajló embertömegre. Az erdőből füst szállt föl, a lovak nyeritettek, az emberek megnyultak a tüzek fényénél, mint egy-egy rém óriás; eltaposták a gyepet, letépték a galyakat. Felhangzott a zsivajból egy fájdalmas melancholikus hang: «Allah il allah...» Minden elcsendesült, imádkoztak; a nagy zümmögésbe belerecsegett a tűz s erős szél zörrenté meg a lombokat.

— Omár nyujts vizet! szólt a hatalmas Hasszán. Omár Aisát hivta, a ki borzongva jött elő egy fényes tál vizzel. Hasszán körül lámpások égtek; sápadt arczát fekete szakál környékezte, dicsvágy és érzékiség égett szemeiben. Szemeit Aisára függesztette; nézte sokáig mereven, egy összerezzenés nélkül. Aisa szivébe végtelen fájdalom és rémület lopózott, reszketett, hogy reá szakad a csillagtalan ég. Künn mormolták a korán mondatokat. Aisa eltávozott.

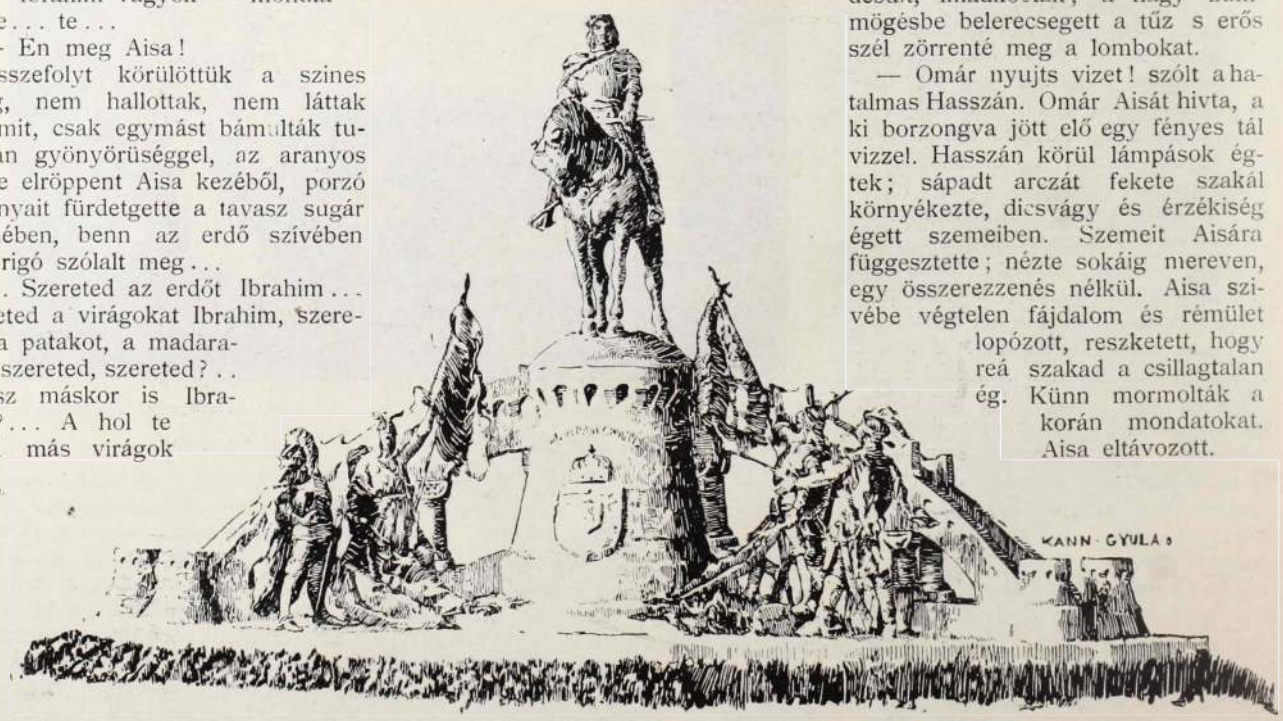

A kolozsvári Mátyás-szobor. *Fadrusz János műve.*

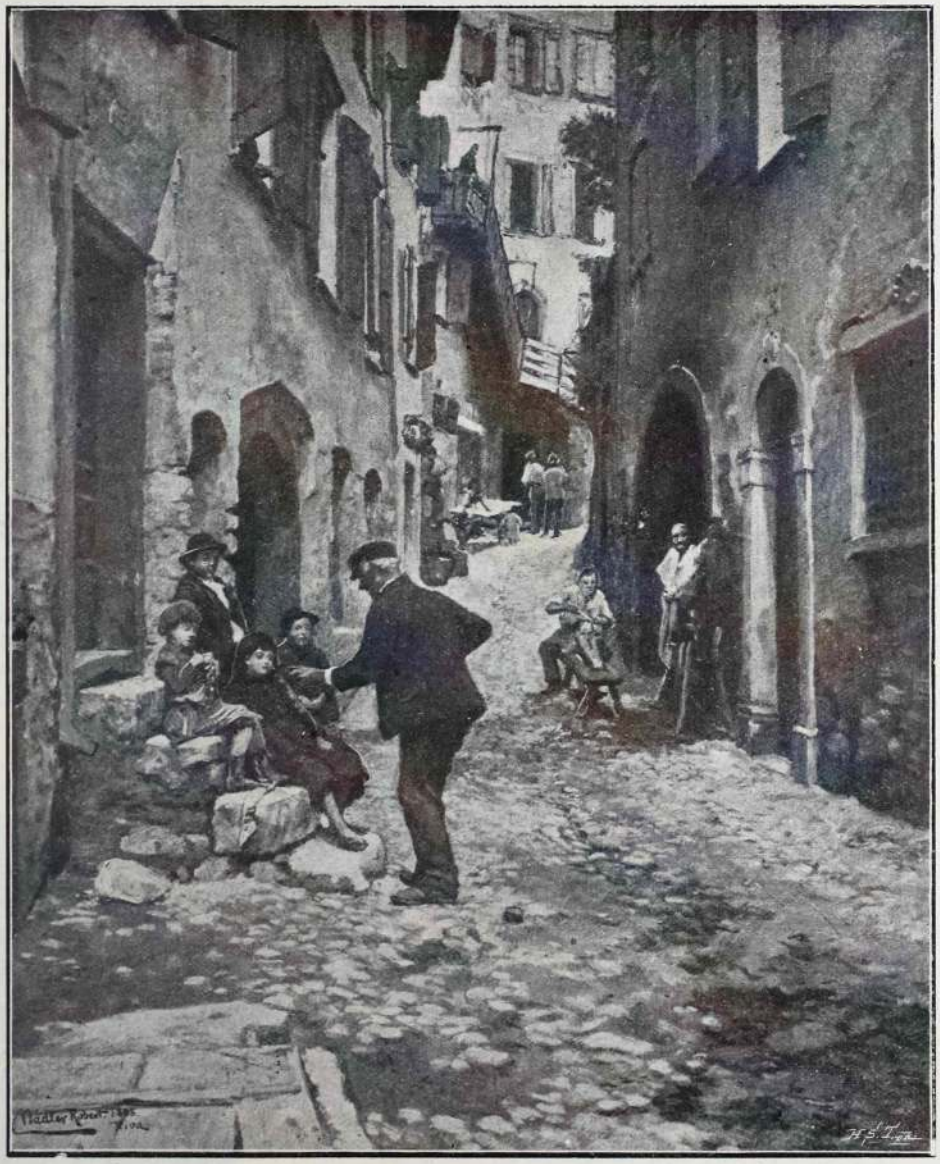

A gyermekbarát. *Nadler Róbert festménye.*

A kolozsvári Mátyás-szobor mellékalakja.
Fadrusz János műve.

— Tied ez a gyermek öreg Omár?

— Oh kegyelmes uram Allahé és az enyém?

— Szegény vagy öreg Omár?

— A ki Allahban hisz, nem szegény az!

— Adok neked aranyat, kincseket!

— Oh uram, nagy a te jóságod!

— . . . Leányod azonban enyém!

*

Aranyos termekben rózsavizben fürdették, selyem patyolatba burkolták a szépséges Aisát. Hajába ragyogó ékeket raktak, fekete rabnők illatos kenőcsökkel dörzsölték be hamvas fehér bőrét s ő türt mindent szótlanul, mint egy beteg, nagy beteg gyermek. A függönyök szétváltak, a rabnők félre vonultak, a hatalmas úr belépett. Aisa bódultan állott a mozaik ablak előtt, keresztül akart látni a Podvelesz szürke szikláin, a messze erdők közé, a hol a nap most bizonyosan gyászba öltözött s az öreg fák bánatosan regélnek a virágoknak az ő szivének nagy fájdalmáról. A kéjlak tornácza lenyult a Búna vizére s a kék hullámok a lépcsők alját csókolgatták. Aisa lelke előtt látta a jó Ibrahimot, ott a büvös szép Zalomska mellett, a havasok aljában; érezte szerető kezeinek érintését, a mint az alpok fehér rózsáit füzte fürteibe, ajkai kéjesen suttogták: «Ibrahim, jó Ibrahim, hányszor csókoltál meg?»

Hasszán lépteit felfogta a puha szőnyeg, odalépett Aisa háta mögé, a ki édes bús fájdalommal ábrándozott lelke mennyországában, gyönyörrel legeltette szemeit áldozatán, remegett a kéjvágytól, gyorsan elkapta kezét: Aisa, Aisa . . . gyönyörüségem . . . Aisán irtózatos hidegség futott végig, zivataros felhő takarta el szemei elől a rózsaszin világot, köd nehezedett fejére, füleiben tompa zúgást hallott, szivét rettenetes félelem szoritotta össze s őrületesen felsikoltott, kirohant a tornáczra, leesett a márványkőre és elkezdett keservesen zokogni. Lábainál ott csevegett a Búna, könyei összeolvadtak az édes vizzel. Másnap, harmadnap ugyanez a jelenet történt. Hasszán irtózatos dühre gerjedt. Ragyogó reggeleken Aisa rendesen ott ült a Búna partján, a diszes tornáczon, érzéketlenül bámult a vizre és gondolatai Ibrahimnál jártak.

Egyszer egy fehér virágcsokor uszott a viz szinén. Aisa felsikoltott; a csokrot kihalászták. «Az Ibrahim virágai, az Ibrahim virágai» zsivajlott körülötte ezer kis hangocska és a kék égről arany sugár szállott arczára. Aisa mosolygott, összecsókolta a virágokat, mesélt nekik szerelmes történeteket, kérdezgette őket:

— Mit csinál a jó Ibrahim?

A kis havasi virágok némák maradtak, csak lelkeik sugdostak az Aisa szivébe, leveleiken friss harmatcsepp ragyogott, avagy talán a jó Ibrahim könycseppjei . . . Jött másnap, harmadnap is egy egy csokor virág; azután jött sok, sok, mintha egy egész mező virágait be'eszórták volna a vizbe. . . Hasszán naponként egy oszlop mögül leste Aisát; eleinte gyermekességnek tartotta az egészet, később valami titkos összefüggést sejtet; irtózatos gondolat villant meg agyában, elfutott, gyorsan lóra pattant s erős harczosokkal útra indult. Ibrahimot ott találta a Zalomska partján, halom virág volt a kezében, szemeit a folyó tükrére meresztette s a virágokat a vizbe szórta s kétségbeesett fajdalommal kiabált: «Aisa, Aisa, miért nem jösz elő; már leszedtem a havasok minden ékességét, a lelkemet kisirtam, hol vagy, mit csinálsz . . . akarod a csillagokat . . . akarod . . . akarod a szivemet; az életemet . . . nem szeretsz már . . . Aisa, Aisa . . .

Tündöklött a reggel; a mezőkön angyalszárnyakon repült tova az enyhe fuvalom; égi hangok csengtek-bongtak a levegőben, a Búna tükrén apró ezüst fodrok rezegtek. Aisa lent ült a viz partján, leste az első csokrot s egyszerre jött egy. Gyönyörtől reszketve várta mig a lassu viz elibe hozta, arczába pir szállt, ajkai remegtek; belenyult a vizbe és kihúzta a virágot, meg akarta csókolni, de a fehér virágokon — vércseppek voltak. Egy rezzenésig tudatlanul állt minden sejtés nélkül, pillanat mulva iszonyu látományok viziói kavarogtak előtte, szemeit a barlangnyiláshoz szegezte, ahonnan a viz a virágokat kihozta; egyszerre dermedten állt meg, rémesen felordított, karjait a levegőbe tárta és belevetette magát a vizbe. Egy loccsanás hallatszott és Aisa eltünt, majd ismét megjelent a viz szinén, kezeivel görcsösen szoritotta magához a szegény, a jó Ibrahim — levágott fejét. Hasszán előrohant a függönyök mögül, rettenetes kaczajjal nézte a jelenetet, lova még tajtékzott a kéjlak előtt, véres kardja oldalán függött. Hasszán kaczajára megrengett a hegy s óriási dörgéssel, irtózatos recsegéssel omlott le egy borzasztó sziklafal, maga alá temetve az ördögi Hasszánt és az egész kéjlakot.

*

A kolozsvári Mátyás-szobor mellékalakja.
Fadrusz János műve.

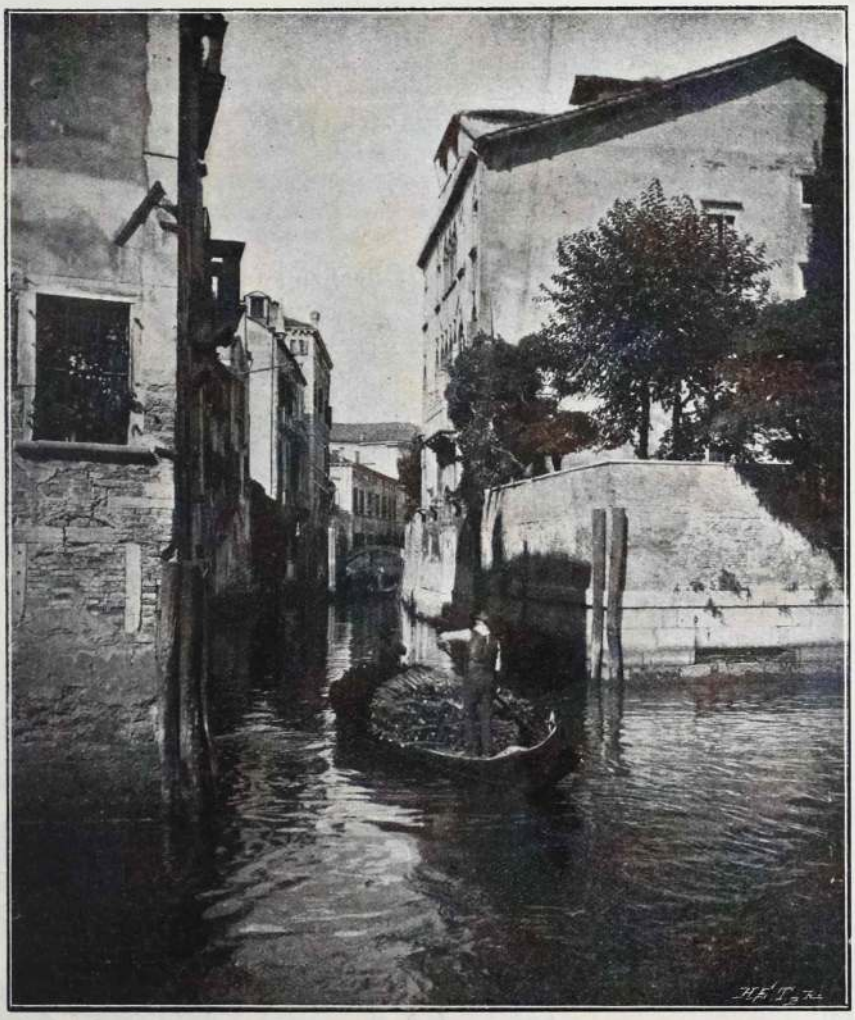

A Rio-ren (Velencze). *Bakonyi vizfestménye.*

Azt mondják, abban a gyönyörü, barlangban, ahonnan a Búna kiömlik él Aisa és Ibrahim lelke, mint két fehér galamb, örök boldogságban, kivül a barlang nyilása előtt néha egy fekete ölyü kóválygog, ez Haszszán, ki örök féltékenységgel hallgatja Aisa és Ibrahim szerelmes turbékolását, de most már nem árthat nekik . .

— — — — — — — —

Látjuk a sötét vizet, halljuk messziről a malmok zúgását, körülöttünk lebeg véres árnya a sötét balladának. A muzulmán bámulatos nyugalommal tölt még egyszer kávét csészéinkbe s mesél, regél tovább a Búnáról, rejtélyes, csodálatos meséket . . .

HOGYHA...

Hogyha nagyon gazdag lennék,
S te is olyan gazdag volnál,
Tudom, akkor olyan gyakran
Nem ölelnél, nem csókolnál.
Nem volna a csókom édes,
Fagyos lenne ölelésed;
Engem dehogy is szeretnél,
S én dehogy is szeretnélek.

Ha a ruhád selyem volna,
S az enyém is finom lenne,
Tudom, ügyelnének is rá, hogy
Gyürődés ne essék benne.
Nem borulna soha akkor
Zokogva egymás nyakába,
Az a kopottas poéta,
Az a kartonruhás lányka.

MOHOS ÁGOSTON.

ÁTOK.

Verjen meg az Isten két kezével téged,
Ha nem voltam egyéb, csak mulatság néked.
Ha nem voltam néked, más csak tréfa, játék,
Ha azt tudnám, többé te feléd sem járnék.

Az igaz szót, érzem, kerülgeti ajkad,
Oly különös minden mostanság te rajtad.
Csak az egyre kérlek, a valót mondd nékem,
Csalódáshoz szoktam én már réges-régen.

Hogy nagyon szeretlek, szívemnek nem titka,
De, Köszönöm, nem kell tőled alamizsna
Nem kell nekem morzsa — minden avagy
[semmi!
Ilyen voltam mindig s ily akarok lenni.

Nem akarom, hogy te sajnálkozzál velem,
Nem az irgalom kell, hanem a szerelem.
Inkább gyülölj engem, inkább felejtsél el,
Inkább a szívemet zúzzad porrá széjjel.

Verjen meg az Isten. De nem, nem kivánom,
Inkább az én lelkem hadd sajogjon, fájjon.
Áldjon meg az Isten ezerszer is téged,
Áldja, ahol jársz, kelsz, minden nyomod, lépted!

FR. KLOTILD.

Gibsen tollrajza.

Reich Béla rajzaival.

(Folytatás.)

Avval a feltevéssel, hogy minden pontosan a czél és szándék szerint történik, könnyen a hamis útra térünk! — Tovább — mit talált az ivóban? Közöljön mindent részletesen!

Sánta ujból előlről kezdte. Leirta a ház fekvését — kivülről-belülről és a gyilkosság szinhelyét a legcsekélyebb részletekig. Majd elmondta mind a hallottakat és jelentése nemcsak a tényekre szoritkozott, hanem látszólag jelentéktelen apróságokat is megemlitett, melyek azonban más tényekkel összefüggőleg sokat nyomhattak a latban. Nyilvánvaló, hogy ez az ember nem ujoncz foglalkozásában. A legcsekélyebb sem kerülte el figyelmét és midőn végzett, a főnök helybenhagyólag bólintott fejével.

— Tudósitása nagyon beható, szólt a főnök, «de nem zárja ki azon föltevést, hogy a gyilkosságot tényleg valami könnyelmü egyének követték el, akik lopással, rablással kezdték és vérontással végezték. Ön azt mondá az előbb, hogy annak a három embernek, — akik este a bormérésben voltak — körözése folyamatban van?»

— Igen, de nézetem szerint négyen voltak.

— Hogy-hogy?

— Minden látszat szerint időt vettek magukrak még az ivásra is miközben romboltak, — négy használt pálinkás-poharat találtam az asztalon. Hanier — mint rendszerető ember — biztosan elrakott minden poharat, mielőtt üzletét bezárta.

— Talán egy negyedik czimborát is hoztak magukkal és azt hiszem, hogy az egész dologban a pálinka gőze játsza a legnagyobb szerepet.

Sánta más véleményen volt; a dolog titokzatossága izgatta és nem szivesen engedett álláspontjából.

— De ha végre is csak *egy* ember lett volna, veté közbe, Csak *egyet* és annak is csak árnyékát látták. A négy poharat talán csak azért állitotta oda, hogy a rendőrséget félrevezesse.

A főnök mosolyogva simitotta meg szakálát.

— Ha Louis Hanier franczia is volt, mondá, — még sincs itt franczia regénynyel dolgunk. A természetes magyarázatot sohasem szabad addig elvetni, mig helytelenségéről meg nem győződtünk és csak azután szabad a bonyodalmasabb feltevéseket elfogadni. En körülbelül igy gondolom a tényállást: A ficzkók már egész estén át duhajkodtak. A pénzük kifogyott; — nekik több kell. Arra a gondolatra jönnek, hogy kifosztják a franciát, ki őket pár órával ezelőtt kiűzte. Szerszámjuk nincs kéznél; befeszitik az ajtót és miután a pénzt zsebredugták, elkezdenek inni. A pálinka fejökbe száll, henczegni akarnak gaztettükkel s elpusztitanak, szétzúznak mindent. Hirtelen zaj támad fent — a franczia jön! A menekülés útja nyitva áll előttük, de talán csak nem fognak félni egy rongyos franciától? Az élvezett pálinka megfosztja eszüktől. Még egy utolsó emléket akarnak neki hagyni! Meg is történik!

Louis Hanier becsületes ember volt, de mégis a saját pálinkája életébe került.

Habár Sánta ezekre a világos következtetésekre csak nagyon keveset tudott felelni, mégsem tekintette magát legyőzöttnek. — Ha az eszméletlenségig berúgtak, vélte, — akkor csak azon csodálkozom, hogy a menekülésre volt elég eszük, anélkül, hogy bármi áruló nyomot hátrahagyjanak. Semmi támpontunk sincs nyomozásukra.

— Ugyan mit! kiáltott fel a főnök. — Nekem legalább még nem volt oly bűnténynyel dolgom, ahol nem maradt volna vissza valami gyanus jel. Csak nem vagyunk mindég elég éles eszűek, hogy észrevegyük. Ezt ne vegye becsmérlésnek, folytatá, midőn Sánta mintegy szégyenkezve süté le szemeit. — Ön jól végezte a dolgát — nagyon jól. De azt mégis csak megengedi, hogy nem követhették el a gyilkosságot szerszám nélkül.

— Igen, de a revolvert magukkal vitték.

— E helyett azonban más valamit hagytak itt.

Sánta kérdőleg tekintett fel: «És mi lenne az?»

— A golyó.

— A golyó? — Igen, de —

— Nos, hol van ez?

— Valószinüleg a halott mellében.

— Első dolgunk legyen, azt birtokunkba keriteni.

— És gondolja ön —

— A golyó által a pisztolyhoz kell érnünk.

Éppen válaszra nyitotta ajkait Sánta, midőn az ajtón kopogtattak.

Egy hivatalnok táviratot hozott és letette azt az asztalra.

A főnök feltörte a boritékot és a távirat olvasásánál felhúzva szemöldökét, halkan füttyentett.

— Ez gyorsan megy, mondá, — azt hiszik, hogy már megcsipték őket.

Odanyujtá Sántának a sürgönyt, ki azt mohón kapta el és fennhangon olvasá:

— John H. Brady 23 éves, szülőhelye az Egyesült Államok; James Doyle 30 éves, szülőhelye az Egyesült Államok; Michel Crogan 23 éves, szülőhelye az Egyesült Államok, a Hanier-gyilkosság gyanujában letartóztatva. John H. Brady felismertetett.

— Hát mégis önnek volt igaza, szólt Sánta sóhajtva.

— Minden valószinüség szerint, mosolygott a főnök, — és a titokzatos eset igy nagyon gyorsan és könnyen lenne elintézve. Ilyen eredmény azonban nagyon szokatlan; még mindég kiderülhet, hogy tévedés van a dologban.

Sánta még idején nyelte el felkiáltását, hogy: Reménylem.

— Mindenesetre czélszerü lesz, ha még egy körútat teszek, mondá nyugodtan.

A főnök jóváhagyólag bólintott, mire a másik, kalapját véve, kiosont.

NEGYEDIK FEJEZET.

BOLYGÓ TÜZEK.

John H. Brady-t és két társát gyanusították a Hanier-gyilkosság elkövetésével és le is tartóztatták őket. Az egyik franczia ismerte őt fel. Igy állott az ügy deczember 30-án délben. Másnap a reggeli lapok már közölték az elfogatás részleteit s dicsérték a rendőrség gyorsaságát és ügyességét.

Brady kezdettől fogva kétségbeesetten tagadta, hogy egyáltalán gyilkolt volna valaha, különösen ebben az esetben, melylyel vádolták. Bizonyitékul azt hozta fel, hogy abban az időben a tett szinhelyétől fél mértföldnyire volt. A Madison Square kertben nagy versenyfutást hirdettek dijkiosztással; ő pedig már kora délután oda indult és egész éjjel távol volt. Egyszóval alibijét akarta igazolni, de senkisem hitt neki. A magas, szélesvállu ifjunak nyilt gyermekarcza volt ugyan, de tudták, hogy szeret rossz társaságban csavarogni éjszakákon át, s ezenkivül nyugtalannak és zavartnak is látszott. A franczia felismerte; ez nagyon súlyosbitotta helyzetét és anyja — megtudva a történteket — sirva, jajgatva jött a rendőrségre. Az ő fia, — zokogott az asszony — nem gyilkos; hiszen még egy állatot sem tudna megbántani; deczember 29-én este pedig tiz órakor hazajött és nyugodtan, békésen reggelig aludt ágyában. Nyilvánvaló, hogy mindkét alibi nem felelhetett meg a valóságnak és igy egyiket sem tartották hihetőnek.

Az anya vallomása mindenesetre költött volt, mert ha Brady csakugyan otthon volt és aludt ágyában, akkor nem eszelte volna ki a Madison Square-ről szóló mesét.

Nem. Brady biztosan a gonosztevőkhöz tartozik és ha nem is ő volt a gyilkos, de tudnia kellett, hogy ki volt a tettes. Éppen a törvényes halottvizsgálatra készültek, midőn Brady asszony — az anya — az evvel megbizott hivatalnokkal beszélni akart. Ismételve állitotta, hogy fia ártatlanságáról szentül meg van győződve és végül kijelentette, hogy korábbi vallomása, mely szerint fia az éjt otthon töltötte, — valótlan. Első ijedtségében hazudott csak, de lelkiismerete most nem hagyja nyugodni. Azt is beismerte, hogy nem tudja, fia hol töltötte az éjszakát és ártatlanságáról való meggyőződését csak az támogatja, hogy nagyon jól ismeri fia jellemét és kedélyét.

A hivatalnok — egy igen humánus ember — ezáltal nagyon kinos helyzetben volt. Brady asszony hamis vallomásával nemcsak fia helyzetét súlyosbitotta, de még ő maga is gyanuba került, úgy, hogy őt is le kellett tartóztatni. Midőn ezt tudomására hozták, a szerencsétlen asszony egészen kétségbeesett; a további kérdésekre kitünt, hogy otthon halálosan beteg leánya fekszik, aki ily körülmények között ápoló nélkül marad; — mi történjék evvel, ha a fiu gyilkosságért, az anya pedig hamis tanuskodásért fogságban marad? Végre is a hivatalnok megengedte, hogy a vizsgálat befejeztéig hazamenjen, — természetesen rendőri felügyelet alatt.

A halottszemlénél kitünt, hogy a golyó a testet átfúrta és a jobb karba hatolt, ahonnan azt ki is vágták, megvizsgálták és megmérték. Éppen egy 32-kaliberü revolverbe illet. Sánta, aki jelen volt, nagy érdeklődéssel vizsgálta a kis ólomdarabot. Ha ez beszélni tudna — mi mindent árulna el? Vajjon éppen oly halálthozó lenne Bradyra nézve, mint arra a merev hullára ott?

A törvényszéki tárgyalás megtörtént és mindkét fél tanuit kihallgatták. Előbb a francziák vallottak, kik felismerték Brady-t, mint egyikét azoknak, kik a gyilkosság előtti estén megakarták lopni Hanier pénztárát. Azután a mentőtanuk következtek.

Fél órával később gyors léptekkel és derült arczczal sietett Sánta a főrendőri hivatalba. Az itéletet már kihirdették. Hat tekintélyes ember bizonyitotta Brady alibijét és ártatlansága annyira bebizonyult, hogy ahhoz többé a gyanu árnyéka sem férhetett. A Hannier-gyilkosság tehát még sötétebb homályba volt burkolva, mint azelőtt.

* * *

A titkos rendőrség irodájának borzalmas emlékgyűjteménye bár mindég kellemetlen benyomást tett a szemlélőre, de legkisértetiesebbnek éjszaka tetszett, midőn a szoba egy részét árnyék födte és mély csend uralkodott. A falakon diszlő arczképek borzalmas gonosztettekről látszottak sugdolózni, a lőfegyverek csövei vésztjóslóan meredtek ki a homályból, a dorongok és hurkok borzalmas gyilkosságokról regéltek; a légszeszláng világánál megvillantak a tőrök és kések pengéi, melyeken a régi rozsda kiontott embervér nyomait mutatta; ahova csak a szem tekintett, mindenütt ocsmány gyilkosságok és még borzasztóbb titkok emlékeit látta. Ha valahol ebben a rengeteg városban kisértetek járnak, akkor itt bizonyára; — ez a szoba lenne a legillőbb gyülhelye minden szerencsétlenség szellemeinek.

Újév éjszakáján egy férfi sétált föl és alá ebben a kellemetlen szobában. Arról volt szó, hogy a város legujabb titkáról lerántsák a leplet és ez az ember minden éleselméjüségét, minden tapasztalatát és művészetét megerőltette, hogy áthatoljon a homályon, mely még sötétebb éjbe burkolta e titkot, mint az áldozat sirját; borzalmas hagyatékát az ó-évnek!

Az asztalon a rendőrügynököknek a 26. utczai gyilkosságra vonatkozó jegyzetei és egy csomó ezt illető ujságközlemény hevertek. Még valami volt itt, — az az ellapult ólomgolyó, mely megölte Louis Haniert. Mindez bizony édes kevés, hogy fényt vessen a homályra és segitségül szolgáljon a rejtély megoldásánál, melylyel itt éjnek évadján vesződött a rendőrfőnök. Feltételezésekben, vagy a bizonytalan szerencsében nem lehetett itt bízni; csak a szigorúan észszerű gondolkodás vezethetett czélhoz — gondos egybevetése a különféle gonosztetteknél követett rendszereknek és lehetséges indítóokoknak; figyelmes összehasonlitása ennek más hasonló gonosztettekkel és ehhez járul még a legkülönfélébb gonosztevők és szokásaiknak beható ismerete. Ezek voltak a fegyverek, melyekkel küzdhetett és a győzelem nagyon bizonytalannak látszott. A legjobb esetben is hosszabb, bonyolódott nyomozás előtt állott. Az egyetlen tény, melyre támaszkodhatott, — a golyó, de lehetséges-e evvel kitalálni a labirintusból? Türelemmel, kitartással kezdett vizsgálódni és latolgatni mindent, anélkül, hogy valamely semmitmondó bizonyitékból valami lényegeset sütött volna ki.

A társadalom mely rétegéből lehetett a tettes? — A professzionátus gonosztevők közül? Ez nagyon bizonytalan volt! Betörőszerszámokat nem használt, különös ügyességet vagy elővigyázatot nem alkalmazott. Melyik professzionatus betörő vállalkozott volna, még ezerszer több zsákmányért, mint amely a pénztárban volt, midőn nagyon jól tudja, hogy hosszú fogság fenyegeti, sőt fejével is játszik?

(Folytatása következik.)

KÉPZŐMŰVÉSZET.

Az idei nagy művészestély, melyet képzőművészeink az uj iparművészeti palota helyiségeiben Lotz tiszteletére rendeznek, rendkivül fényes lesz. A művészi értekezleten, véglegesen megállapitották az ünnepély módozatait. A jelmezes ünnepély fénypontja az a jelenet lesz, mikor a Géniusz által vezetett kilencz múzsa s Lotz mester mithologiai alakjai a mester elé vonulnak s hódulatukat bemutatják neki. A jelmezekre nézve kivánatosnak tartja a művészi bizottság, hogy azok főleg az antik görög és római korra vonatkozzanak. Az estélyen szabad buffet és kétféle zenekar lesz. A legutóbbi értekezleten mutatta be Vaszary János a meghivók igen izléses rajzát

Nemzetközi iparművészeti kiállitás. Nagyméretü terv előmunkálatai foglalkoztatják most Radisics Jenő iparművészeti muzeumi igazgatót. Arról van szó, hogy tavasszal az iparművészeti muzeumban nemzetközi kiállitás rendeztessék oly műtárgyakból, melyek vagy direkt képzőművészek kezéből kerültek ki, vagy oly műipari gyártmányok, melyeknek tervezetét, rajzát vagy mintáját képző művészek készitették. A muzeum igazgatója erre a kiállitásra megszerezte Richter, a német gyüjtő remek falragasz-gyüjteményét, közreműködésre birta a koppenhágai királyi porczellángyárt. Tiffani newyorki gyárost, ki üvegműveit küldi el. Megigérte ezenkivül a részvételét a krisztianiai háziipar egyesület stb. A kiállitást 2 hónapra tervezik. Az iparművészeti muzeum látogatottsága egyre élénkebb, a mit az bizonyit leginkább, hogy a folyó év nyolcz látogatási napján 9000-en tekintették meg. E látogatások nagyobbik része az esti órákra esik, mikor a muzeumot villanyfény világitja be. A kis-szebeni hires faragott oltárt most állitják fől az iparművészeti muzeumban, ugy, hogy a jövő héten már megtekinthető lesz,

«A büvészet könyve» *Tolnai Simon* kötete nagy szenzácziót kelt mindenfelé és szerzője még nyilvános előadásokkal is illusztrálja müvét; amennyiben magyarországi körútjában bűvészeti előadásokat tart, melyeket utólag megmagyaráz. Jaj nektek spiritisztáknak!

Haase Frigyes, a világhirü német színész nemrég adta ki Berlinben egy félszázadi élményeit egy rendkivül szellemes kötetben. Álljon itt mintául egy-kettő:

Haase a hatvanas évek közepén I. Vilmos német császárnál volt kihallgatáson. A császár igen kegyesen fogadta a kitünő művészt és az audienciáról e szavakkal bocsátotta el:

— Hallom, hogy ön nemzokára jubilál. Nagyon érthető dolognak találnám, ha ön mint jó porosz és mint boldogult fivérem egyik leghivebb szolgájának a fia mostan egy érdemrendre aspirálna. De előre megmondom, hogy nem kap, noha megérdemelné s noha én igen nagyon becsülöm művészetét. Azonban amig én élek, szinpadi művész tőlem nem fog rendjelet kapni. Miért? Azért, mert nyilvánosan inzultálhatják, anélkül, hogy elégtételt követelhetne. Jól tudom, hogy a többi német fejedelem másképpen vélekedik, de én már megmaradok a nézetem mellett. Bohókás, művészi játékával ön nekem számtalan derült perczet szerzett, azért vagyok önhöz őszinte, valamivel ugyanis mégis meg akartam jutalmazni.

I. Lajos bajor királylyal folytatott beszédét igy irja le:

— Hogy hivják önt? kérdezte tőlem a király halk, suttogó hangon.

— Haase a nevem, felség!

— Ó, ó, — Haase — — Haase, a szinész? Ó, ó — a szinpadon mindig öreg úr s az életben oly fiatal! Ó, ó, ó, ó! Jó reggelt!

Nem kevésbbé érdekes, hogy miként szerződtették Haaset a weimari udvari szinházhoz. A szinház irodájában nagyon hidegen fogadták s az tanácsolták neki, hogy térjen vissza Berlinbe, ők nem alkalmazhatják.

— Jó, de hát mit csináljak most már az ajánló levelemmel?

— Miféle ajánlólevéllel?

— Hát a keresztapám levelével?

— Ki az a keresztapa?

— Hát ő felsége a porosz király.

— Hogyan? Önnek van egy levele a porosz királytól? Miért nem mondta ezt előbb?

Hasse megjegyzi, hogy azonnal szerződtették, anélkül, hogy csak sejtelmük is lett volna arról, hogy van-e tehetsége, vagy nincs.

KÉPEINKRŐL.

Bakonyi *festménye* a nászutazók hazájából — Velenczéből — tár elénk egy utczát, groteszk házaival és a halkan tovasikló gondolával. Rendkivül sok hangulattal van megfestve.

*

A gyermekbarát végigsétál az olasz városka hepe-hupás utczáján és a gyermeksereg már jól ismeri őt, nagyon jól tudja, hogy mit rejt a jó öreg mély zsebe. Örömmel fogadják mindenfelé; úgy megszokták már, hogy el sem tudnának már képzelni oly napot, melyen meg ne kapnák tőle a mindennapi czukorkájukat, — azt hiszik, hogy ez köteles adója a szegény agglegénynek.

Sok művészi tudással és igazsággal festette ezt meg *Nádler Róbert*, ismert festőművészünk egy olaszországi tanulmányútja alkalmával.

*

Tête-à-tête, *Toulmouche festménye*. Fiatalok ők és mindenképen szeretik az életet. Farsang van, — mulassunk! gondolják és víg, mozgalmas jelmezest után megvonulnak Pierrot úr és Pierette asszony egy csendes kis sambr-szeparé falai között. Vigan cseng a pohár, csók csattan; «Hej! csak egyszer élünk!» De azért a víg asszonyka mégis hamar megunja a jót, hiszen otthon hagyta szemefényét, azt a gügyögő kis babát. — Istenem, istenem! — hátha a dajka nem vigyáz rá! Még ki talál fordulni a bölcsőből. — Még egy csókot és még egyet, de aztán megyünk!

Tanulmányfej. Fényes Adolf, az általánosan elismert tehetségü festőművész igen sok megfigyeléssel festé meg ezt az öreg parasztot. Ebben a zsánerben nagyon erős.

*

Régi rajz, valamely régi angol mester rajza. Csodálatos benne az, hogy már akkor a mai modern felfogással rajzolta meg ezt az olasz patricius leányt. Egyszerü és bájos.

Szinházi hét. A legfontosabb szinházi esemény, hogy a Nemzeti szinházról ismét bebizonyult, hogy a legnagyobb művészi erőkkel rendelkező műintézetünk. De működni és szánbavehető eredményt elérni nem képes. Sokan egyedül és kizárólag a szinház vezetőségét okoljak ezért, pedig, ugy hiszszük, nagy szerepe van ebben az irodalomnak és a közönségnek is. Az iró és a közönség nem tudják egymást megtalálni; ha néha mégis sikerül meglelniök egymást, akkor az aesthetikának kell igen gyakran tiltakozni az ilyen viszony ellen. A kritika pedig, mely e találkozást előkésziteni és a megkötött jó viszonyt állandósitani volna hivatva, nem tudja felfogni, vagy nem akarja megérteni e kötelességét; nem irányitja helyesen a közönség véleményét és nem tud utat mutatni az irodalomnak.

Márkus Emiliának sikerült, annyi idő után, létesiteni e kedves találkozást. Ebben áll az ő nagy érdeme és ünnepeltetésének fontossága. Diadaláról lapunk más helyén számolunk be, itt csupán *Echegaray* darabjáról mondunk egy-két szót. Mert *Márkus* sikere akkor tűnik csak fel oly nagynak, ha vizsgálat alá veszszük a darabot, melyet diadalra juttatott.

A *«Folt, a mely tisztit»* éppen nem méltó arra, hogy a közönség megostromolja érette a szinház pénztárát. Hogy mégis valamelyes érdeklődést keltett, azt *Echegaray* neve okozta. Sehol sem ismerték el az ő talentumát annyira és sehol sem arattak szinművei oly sikert, mint nálunk. Hogy miért? annak több oka van. A legfontosabb, hogy igen hatásos szerepeket ir s nálunk kitünő személyesitők akadnak e szerepekre; a másik s talán nem kevésbbé fontos, hogy szembe kél a divatos irodalmi áramlatokkal s eszméket, tartalmat és érdekes történetben elmondott erkölcsi tanulságot nyujt a közönségnek. Igaz, hogy gyakran látja ellenséges hadseregnek a szélmalmot és fénylő szuronyoknak a szőlőkarókat, de szerencséje, hogy a közönség, a komoly, méltóságos és felemelő tartalomtól elszédülve, megbocsátja neki e tévedéseit. Azt hiszszük, a szenvedélyes spanyol vér

sehol sem mutatkozott annyira, mint ebben a darabjában. Vajmi kevés igazságot rakott le alupul és erre a gyenge alapzatra épített egy kártyavárat. Ha az igazságnak csak egy kis gyenge szellője érintené ezt az épitményt, rögtön összedőlne. Olyan erős művészi egyéniségre volt szükség, mint *Márkus* Emilia, hogy össze ne omoljék.

A Magyar Szinház érdemesnek tartotta bemutatni a közönségnek, hogy milyen egy «*Beoltott földesur*», ha német drámairók készitik hozzá a szérumot. — A milyen a czim, olyan a darab is. Franczia thémába oltottak igen rosz német inventiót. A bohózatok hova-tovább már úgyis nagyon elfajulnak, hát még ha német szerzők, mint *Hirschberger* és *Katz*, fognak hozzá a bohózat iráshoz. Hála égnek, mi még csak beoltatlan földes urakat ismerünk s nem szeretnők, ha a mi zsenge drámairodalmunk kölcsön kérne ebből az oltó anyagból. Jobb lett volna ezeknek az uraknak maradniok, mert némely szerző hazáján kivül sem próféta, még nálunk sem, a hol pedig a prófétasághoz igen gyakran elég annyi, hogy valaki idegen.

A Népszinházban *Küry* Klára mutogatja a világ legbájosabb «*Babá*»-ját, *Nádday* Ilonka pedig legszebb «*Kuktakisasszony*»-át. Nem csoda, ha a közönség tódul az ilyen látványosságokra.

A legmerészebb kezdésre azonban a Vigszinház vállalkozott. Előállt egy magyar darabbal. A közönség már el is felejtette, hogy a Vigszinháznak a magyar irodalomhoz is volna köze, mikor végre maga a szinház ébred ennek tudatára. Mindegyik szinház lerótta már kötelességét a magyar szinműirodalom iránt, csak a Vigszinház várt ennyi ideig. Pedig éppen a könnyed vígjátéki Muzsának lenne hivatása, hogy erőre segitse az elhagyott és beteg magyar szinműirodalmat, a melynek annyi orvosa akad, de egyik sem mer beadni neki orvosságot; várják, hogy a természet segitsen a bajon.

dr. sz. i.

Pálmay Ilka hangverseny körútja. Pálmay Ilka óriási közönség előtt adta hangversenyét Temesvárott a Vigadó nagy termében. Sikere nagy volt. Az érzelmes és komoly dalokban előadásának bensőségével hatott, a vidám dalokban pedig, kivált az angol és franczia chansonokban, lényének egész pajzánsága, temperamentumának tüze és bája ragadta el a hallgatóságot A legnagyobb hatást mindamellett magyar dalaival érte el, melyekkel leirhatatlan lelkesedést keltett. A közönség addig tapsolta, mig programmját egy néhány magyar nótával «megszerezte». Pálmay Ilka Temesvárról Nagyváradra utazott. Ottani levelezőnk táviratozza: Óriási közönség tapsolta meg Pálmay Ilkát, a ki ma este hangversenyzett Biharmegye előkelő közönsége előtt. Minden száma után perczekig tartó taps és éljenzés zúgott a hangverseny-teremben. Előadás után megvárta a közönség a divát és folytonos üdvriadallal kisérte szállására.

Küry Klára jubileuma. Küry Klára jubileuma lesz szombaton a Népszinházban; ez alkalommal játszsza ötvenedszer Hervé népszerü operettejében, a Liliben a czimszerepet. 1894 október 5-én játszotta először Küry ezt a szerepet. A többi szereplők közül Szirmai Imre is ötvenedszer játszsza Plenchard tábornok szerepét. A közönség körében a jubiláris előadás iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy majdnem az összes jegyek elkeltek már.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kérjük t. előfizetőinket, ha lapunkat a rendes időben meg nem kapnák, arról a kiadóhivatalt értesiteni sziveskedjenek, hogy a hiányról rögtön gondoskodhassunk.

A. F. Budapest. Levelét igen is megkaptuk és ime közöljük azt, amennyiben rendkivül érdekes kérdést tesz fel: kérdése igy hangzik:

Tisztelt szerkesztő úr!

Nagyon kérem b. lapja hasábjain tudatni velem a közérdekü kérdés feleletét, melyet itt fölvetendek. T. i. azt érdekelne megtudnom, hogy a műcsarnokban kiállitva volt Rippl-Rónai-féle női arczképen mi kerül 1000 frtba, hiszen még csak nem is szines! Az egész kép fekete festékkel van festve. Van-e különbség a fekete és a szines festékek árai között?

Van-e a fekete festéknek művészi becse stb. stb. Bizony tisztelt *A. F.*, a fekete festék nagyon drága!

Ödön Girált. Leveleiket nem kaptuk; sziveskedjék ujabban irni és válaszunk nem fog késni. Üdvözlet!

Kis Margit S.-A.-Ujhely. Leveleiből azt sejtjük, hogy ön egy nagyon kedves kis mädi lehet, de óva kell intenünk, hogy hagyjon fel a versirással. Igen, azt is tudjuk, hogy a k. mamája Budapesten van, sőt lapunkra is előfizet.

AZ AFRIKAI CSÖNGETTYÜ

vagy az élelmes angol, avagy John csöngettek!

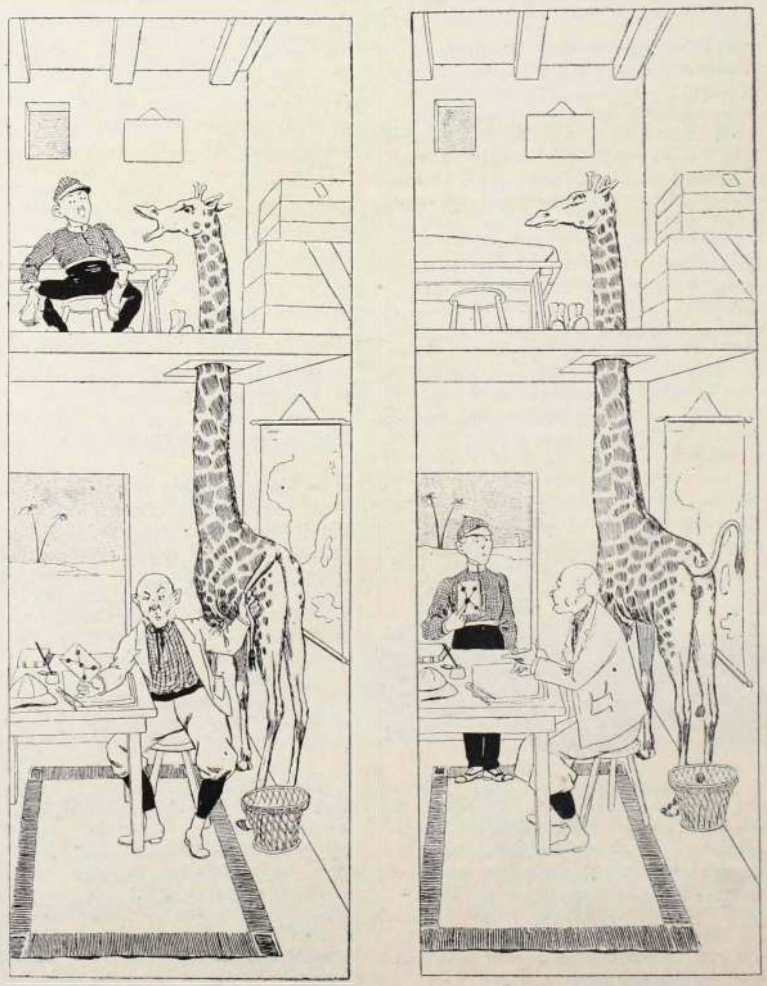

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A nagy krach!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstárugyár inditattva érezte magat, hogy az egész készletet csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. Én meghatalmazva vagyok ezen meglázást teljesiteni. Én tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 krért** és pedig:

6 drb finom asztali kés, valódi angol pengével,
6 „ amerikai szab. ezüst vellát, egy drbból
6 „ „ „ „ evőkanalat
12 „ „ „ „ kávéskanalat.
1 „ „ „ „ levesmerőt,
1 „ „ „ „ telmerőt,
2 „ „ „ „ tojás-serleget.
6 „ angol Viktória tálca,
2 „ igen hatásos gyertyatartó,
1 „ teaszerőt,
1 „ finomczukorporzó

44 drb összesen **6 frt 60 kr.**

Mind e fenti **44** tárgy elébb 40 frtba került és most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. Az amerikai szabad. ezüst egy kivül-belül fehér fém, mely ezüst szintén 25 esztendeig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb hizonyitek, hogy ezen hirdetés

nem csalás

kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen **diszgarniturát** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

házassági- és alkalmi ajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerik. szab. ezüstgyárak főügynöksége

Wien, II., Rembrandstrasse 19/D. U. Telefon 71114.

szétküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztitópor 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjegygyel egészségi fém).

AMERIK PATENT

Kivonat az elismerő levelekből:

Evőkészlet küldeményét megkaptam, avval teljesen meg vagyok elégedve és kérek még egy ily garniturát 44 drb amerikai szab. ezüstből rézemre postautánvéttel küldeni. Bozovics (Krassó-Szörenym.) 1896. julius 18.

Keresztes Sándor. főszolgabiró, Pilis, (Pestm.) 1896. augusztus 24.

Tisztelt uram. A garniturával teljesen meg vagyok elégedve, Kérem sógornem Nyari baróné szül. Somogyinak cimére Szuntóra 8 ily garnitura küldeni. Nyary Gyula baró.

HIRDETMÉNY

a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényei és részvényei uj szelvényiveinek kiadása tárgyában.

Minthogy a kir. szab. pécs-barcsi vasut elsőbbségi kötvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1897 október 1-én volt esedékes s a nevezett vasut részvényeinek szelvényivén az utolsó szelvény 1898 január 1-én járle, közhirré tétetik, hogy az elsőbbségi kötvények és részvények uj szelvényivei a köpenyek beszolgáltatása ellenében

1898. évi február hó 1-től kezdve

BUDAPESTEN:

a magyar általános hitelbanknál

BÉCSBEN:

a cs. kir. szab. osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnél költségmentesen szolgáltatnak ki.

Az elsőbbségi kötvény- és részvényköpenyek **1898. évi február hó 1-től** kezdve az illető helyeknél szokásos üzleti órák alatt a köpenyek számait sorrendben tartalmazó s két példányban kiállitandó jegyzék kiséretében nyujtandók be.

A benyujtott köpenyekről a benyujtó fél elismervényt kap es az uj szelvényivek ezen elismervény visszaadása ellen a benyujtási helyen 20 nap mulva a visszajáró köpenyekkel együtt kiszolgáltatnak.

A benyujtásnál használandó nyomtatványok az illető helyeken ingyen állnak rendelkezésre.

Szives tájékoztatás czéljából megemlittetik még, hogy az uj szelvényivek első szelvénye, az elsőbbségi kötvényeknél 1898 április 1-én, a részvényeknél 1898 julius 1-én válik esedékessé.

Budapest, 1897 deczember havában.

A kir. szab. pécs-barcsi vasut igazgatósága.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna vagy fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Armin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

166797/CI.—97. szám

HIRDETMÉNY.

Sofronya állomásnak az összes gyors- és teheráru-, továbbá az élő állatforgalomra való megnyitása.

A budapest-aradi vonalon Kurtics és Arad állomások között az előbbitől 4 az utóbbitól 10 kilométernyi távolságra fekvő Sofronya nevü állomás 1897 évi november hó 20-án az összes gyors- és teheráru-, valamint az élő állat forgalomra megnyittatott.

A szóban levő állomásról szállitandó vagy oda rendelt gyors és teheráruk után a szállitási dij a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi árudijszabásban (II. rész) a dijszámitás tekintetében megállapitott általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométer távolságainak alapulvételével számittatik.

A dijszámitás alapjául veendő kilométertávolságok akként állapittatnak meg, hogy a csabai irányban történő szállitásnál a m. kir. államvasutak kilométer nutatójában Kurtics állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 8 kilométer az aradi irányban való szállitásnál pedig az Arad állomásra kitüntetett távolságokhoz 10 kilométer hozzászámittatik.

Az ekként nyert közvetlen távolságok után az emlitett helyi dijszabásban foglalt dijszámitási táblázatok megfelelő dijtételei alkalmaztatnak.

Egyrészt Sofronya másrészt az összes budapesti balparti és kőbánya pályaudvarok valamint, Rákosrendező pályaudvar között a távolság egységesen 24 kilométerben állapittatott meg.

Az ezen állomásnak Buda-Császárfürdő kitérő, Budapest d. v. (helyben) Ó-Buda, Ó-Buda-filatórigát állomásokkal való forgalmában a fenti 244 klm.-nyi távolságra eső dijtételek 100 kgként 10 fillérrel felemelve nyernek alkalmazást.

Egyrészt Sofronya másrészt a vele szomszédos Kurtics illetve Arad állomás (helyben) közötti forgalomban a dijszámitási táblázatok 1—10 kilométerre eső dijtételek számittatnak.

Személyek és podgyász szállitására nézve, Sofronya megállóhelyre nézve az eddig fenállott menetdijak és podgyászviteldijak változatlanul meghagyatnak.

Budapest, 1897. évi november 27-én.

(Utánnyomat nem dijaztatik).

Az igazgatóság.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JANUÁR 30. 5. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

Az irodalmi rész szerkesztője:
HEVESI JÓZSEF

A művészeti rész szerkesztője:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. sz.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KRAJCZÁR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Uj alakkal, uj tartalommal és ujult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a «**MAGYAR GÉNIUSZ**». Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen czélt tüzött ki maga elé: előkelő, magas szinvonalon álló, tartalomra és kiállitásra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyujtani a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» e czélból összeköttetésbe lépett a legkiválóbb magyar irókkal, a legelőkelőbb magyar művészekkel, akiknek hathatós támogatása lehetővé teszi a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak, hogy a külföld bármely illusztrált iratával a versenyt fölvehesse.

A gazdag irodalmi tartalom mellett, mely egyuttal a hét nevezetesebb eseményeiről is érdekes krónikát fog felölelni, különös nagy gondot fordit a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» a *magyar müvészet* legujabb alkotásainak bemutatására. Oly izmos, oly versenyképes ma már a magyar művészet, hogy a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogja forgatni azt a lapot, mely a magyar művészet legujabb hajtásaival megismerteti. És a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» éppen azt tüzte ki czélul maga elé, hogy a szépirodalom mellett, necsak képes krónikása legyen a hét eseményeinek, hanem hü tükre a művészetnek, melynek különösen nagy teret fog szánni.

És hogy olvasóközönségében a művészet iránt való érdeklődést istápolja, az előfizetők között időnként nagybecsü eredeti olajfestményeket és eredeti rajzokat fog szétosztani. *Oly nagybecsü ajándék ez, minőben egyetlen lap sem részesitheti előfizetőit.*

Bizunk benne, hogy az uj «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-hoz nemcsak régi előfizetői maradnak hivek, de csoportosulni fognak körülötte majd uj hivek is.

Ezzel a reménynyel indulunk neki az uj évfolyamnak.

A «Magyar Géniusz» szerkesztősége.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

Az előfizetési pénzek a «MAGYAR GÉNIUSZ» kiadóhivatalához, Budapest, Andrássy-út 57. sz. a. küldendők.

VII. ÉVFOLYAM * 5. SZÁM 1898 JANUÁR 30.

MAGYAR GÉNIUSZ

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD.

A SZEGEDI GRÓF.

A magyar közéletnek ismét halottja van. Hosszas betegeskedés után f. hó 26-án halt meg *Tisza* Lajos gróf, aki évtizedeken át állott a magyar közélet szolgálatában és akinek nem egy korszakot jelentőségü alkotás füződik a nevéhez. Mert az elhunyt Tisza Lajos gróf egyike volt azoknak, akik kivették a magok részét a modern Magyarország rekonstruktionális munkájából és ugy szólván az egész életét az ország ügyeinek szentelte. Mély részvéttel látjuk őt kidőlni jeleseink sorából és e részvét bizonyára általános. Mert noha Tisza Lajos gróf sohasem kereste a népszerüséget és a nép sohasem kényeztette el szeszélyes kegyeivel, nemes célokért hevülő hazafiasságát mindenki tisztelte és becsülte.

Gróf Tisza Lajos, Tisza Kálmán és László testvéröcscse 1833-ban született Geszten. Csak három évvel volt fiatalabb Kálmánnál s négygyel Lászlónál. A szabadságharcz után testvéreivel körútat tett Európában. Az abszolutizmus idejében az evangélikus református egyházi és iskolai ügyekben nagy tevékenységet fejtett ki mint segédgondnok. 1861-ben a biharmegyei ugrai kerület országgyülési képviselőnek választotta s mint két testvére, ugy ő is a határozati párthoz csatlakozott. 1865-ben Deák-párti programmal ujra megválasztották képviselőnek. 1867-ben Biharmegye főispánja lett.

Majdnem három évig volt miniszter, s még miniszterségе idején valóságos belső titkos tanácsos lett. Mikor 1873-ban lemondott, a királytól a Lipótrend nagykeresztjét kapta. 1879-ben, mikor az árviz Szegedet megsemmisitette s a király a rombadőlt várost meglátogatva, elhatározta, hogy ujjáteremti. Az országgyülés törvényt alkotott, amely szerint egy széleskörü hatalommal felruházott királyi biztost kell kinevezni Szeged rekonstruálására. A választás Tisza Lajosra esett.

Szeretettel fogott hozzá a városalkotás gigászi munkájához. Ötödfélév alatt megvalósult az, amit programmjául tüzött ki.

A királyi biztosság feloszlatása után, 1883-ban nagy érdemeinek elismeréseül *grófi* rangot kapott «szegedi» előnévvel. 1884 óta Szeged város első kerületét képviselte az országgyülésen. Az uj parlamenti épület létesitésében is kiváló része volt.

A delegácziónak is több alkalommal volt elnöke. 1892 november 19-től 1894 junius 9-ig a Wekerle-kabinetben ő felsége személye körüli magyar királyi miniszter volt.

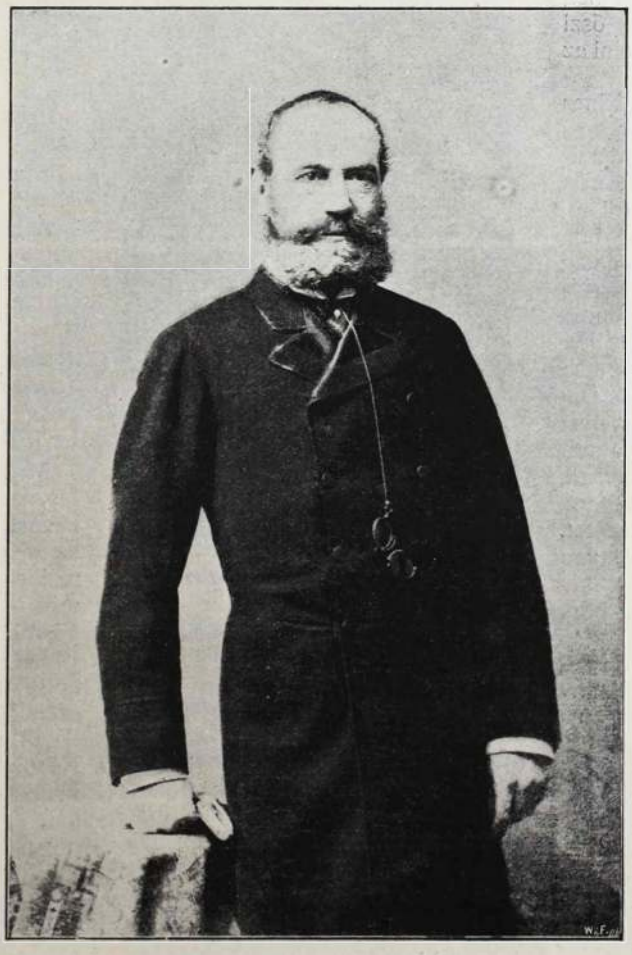

Tisza Lajos gróf.

TISZTITÓ FOLT.

Irta RÓZSA MIKLÓS.

Miért dobja sutba az ujságot olyan felháborodással asszonyom? Mit talált a szinházi hirek közt olyan megbotránkoztatót? A nagy spanyol drámairó legujabb darabjának a sujet-je izgatta fel olyan módfelett?

Hogyan? Ön azt mondja, hogy már maga a czim is ostobaság? Folt, a mely tisztit — ez abszurdum? Csakugyan nem hiszi, hogy Echegaraynak igaza van? Hogy eshetik rajtunk olyan folt, mely megtisztitja lelkeinket?

Ön azt mondja, hogy minden folt mocsok s lehetetlen, hogy a tisztátalanság purifikáljon. Igaza van. De az asszonyi lélek — mert hiszen, mint mindig, ezuttal is asszonyokról beszélgetünk — olyan különös, olyan változatos és mint a poéták mondják, oly kitanulhatatlan, hogy fejtetőre állit minden józan, természetes következtetésen alapuló logikát. Én magam sem hiszek valami nagyon az ugynevezett tekintélyekben, de azért meg vagyok róla győződve, hogy az őszi szezonban együtt fogunk tapsolni az Echegaray premierjén.

Lári-fári! — mondja Ön. Nincs kizárva, hogy tapsolunk, de az a taps csak egy geniális agyvelő érdekes produktumának a honoráriuma leszen, de nem jelenti egyuttal valami uj igazságnak az acceptáltatását. A bűn mindig szennyes, az erény mindig tiszta volt és az is marad. Ezt a tételt meg nem lehet forditani semmiféle szofizmával.

Ám jó. Tehát nem többé-kevésbbé elmés theoriákkal szándékozom Önt megtéríteni, hanem az élettel, melyet Ön egyedül tart igaznak még a művészetben is. Hiszen Ön reálista, nem is csinál titkot belőle. El fogok tehát Önnek beszélni egy történetet, melyből kiviláglik, hogy csakugyan van folt, a mely tisztit, vagyis kevésbbé képletesen szólva: van bűn, a mely boldogit . . .

Ne szakitson félbe olyan diadalmasan asszonyom! Tudom jól, mit akar mondani. Hogy hiszen minden bűn boldogit egy ideig, mig a gyümölcsét élvezzük s különösen a szerelemben — asszony lévén a játékban, mi másról is beszélhetnénk, mint a szerelemről — mondom, a szerelemben állitólag a bűn boldogit leginkább. Éva óta — mondja Ön — mindig a tiltott gyümölcsnek volt a legnagyobb varázsa.

Ez egyszer azonban félreértett asszonyom Nem arról a titkolt bűnről, nem arról a banális, bűnös szerelemről beszéltem, mely önmagában hordja a boldogságot, hanem arról, mely közvetve öntudatlanul, sőt tán éppen akarata ellenére előidézője, okozója a legtisztább és legtörvényesebb boldogságnak, a — házasélet boldogságának, olyan esetben, mikor annak helyét a kölcsönös tisz-

Kisértés. *Hegedüs Rikhárd vázlata.*

taság idején kinos boldogtalanság foglalta el. Szóval, meg fogom ismertetni a foltot, a mely tisztit.

Legyen hát egy kis türelemmel asszonyom: húzódjék közelebb a meleg kandallóhoz, támaszsza meg fejecskéjét a puha plüss ottománon s hallgassa meg nyugodtan ezt a történetet. Az eső verdesi az ablakokat, a szél is ugy zúg, mint valami megbomlott orgona és esteledik. Ilyenkor, lámpagyujtás előtt, olyan jó csevegni . . .

*

A férj kicsiny, tömzsi, vaskos ember volt, a ki egész életét az őseitől örökölt birtokán töltötte, szenvedélyes gazdálkodás közepette, hogy majdan legyen mit eltékozolni a fiának. A termésen, aratáson, lovain és szarvasmarháin kivül egyeb bizony nem igen érdekelte s minden harag nélkül ugyan, de őszintén, szive mélyéből lenézte azokat az ostobaságokat, a melyekért mi, ugynevezett ideálisták, olyan fanatikus rajongással lelkesedünk. Amolyan úri paraszt volt, mint ő maga is mondani szokta.

A feleségével való első találkozás — ünnepelt bálkirálynő volt akkor a leány — ugy érte, mint a villámcsapás. Nem, ilyenről ő sohasem álmodott. Az izléstelen demimonde-ok és ostoba marokverő lányok után ugy tűnt fel neki az a lány, mint valami látomány. Előkelő, disztingvált modora, pajzán elmessége, finom pikantériája, látszólag mindent és mindenkit negligáló kaczérsága s földhöz ragadt szegénysége mellett szinte csodálatos, öntudatos büszkesége elvakitották. Elmességével szemben tehetetlenül állott, romantikus allűrjei megzavarták, fejedelmi szépsége forrásba hozta a vérét s vele szemben játszott kaczér közönyössége felébresztették becsvágyát. Birni akarta minden áron, hát elvette feleségül.

A szegény, tönkrejutott gentryfamiliára mondhatatlan szerencse volt a házasság. Irigyelték is, le is szólták érte sokan a szép Dercsényi Rózsit. De ő mosolyogva viszonozta a malicziózus gratulácziókat s arra gondolt, hogy végre meg fogja magának teremthetni azt a milieut, melyben kellőképen érvényesülhet.

Meg is teremtette. A gyömörei birtokot ugyis kis paradicsomnak nevezték egész Dunántúl, de mikor az uj asszony beköltözködött az ősi rezidencziába, maga a kastély Gyömörey régi legényszállása is átváltozott tündérpalotává. A szerelmes ember oda rakott volna az asszonya apró lábai elé minden kincset: Velenczéből hozatta a butorokat, Smyrnából a drága perzsa szőnyegeket, Nápolyból a pompás délszaki növényeket s Párizsból a divatos nippeket, apró csecse-becséket.

Pár hét alatt olyan pazar, fejedelmi fenyben úszott a renovált angol park közepén emelkedő kastély, hogy mikor a vidék kegyura, a fiatal Galanthay gróf meglátogatta a szom-

széd földesurat, némi irigységgel vegyes elragadtatással kiáltott fel:

— Hallja Gyömörey, a maga fészke bizony Isten szebb az enyémnél!

— A kegyelmes úrnak nincs is olyan felesége, mint nekem! — felelt a hűbéres öntelt mosolylyal és átkarolta a feleségét.

A gróf kegyes mosolylyal bocsátotta meg az ártatlan konfidenciát — különben is legény ember volt még akkoriban — s leereszkedően jegyezte meg:

— Az már igaz; ezt az édenkertet a nagyságos asszony tündérujjai varázsolták ebbe a pusztaságba!

Gyömöreyné azonban nem elégedett meg a kegyelmes úr elismerésével. Most már ragyogni akart ebben a fényes környezetben; meg akarta mutatni az egész világnak, hogy a gyömörei paradicsomnak minden kincse között a legszebb ékesség mégis ő maga. Igyekezett társaságot gyüjteni maga köré, meghivta a környékbeli egész birtokos osztályt; kocsikat küldött a városba leánykori ismerőseiért, barátaiért; maga köré csődítette összes régi, boldogtalan udvarlóit. A Gyömörey-ház ebédeiről, három napig tartó névnapi ünnepségeiről hasábokat irt a kis megyei hírharsona. És a férj, a ki még nem is igen szokott el a legénykori dáridóktól, maga örült legjobban ennek a fényes, zajos életmódnak.

Csakhogy ez az öröm nem tartott soká. Mikor a gólya meghozta az első fiucskát, a «gyömörei trónörököst», mint a zsellérek büszkén mondogatták, Gyömörey egyszerre megkomolyodott. Unta a zajos vacsorákat, a lármás kirándulásokat, fárasztó parforce vadászatokat s alig várta az estét, hogy bevonulhasson a közös hálószobába, hol egy selyem baldachinos bölcsőben a kis Lajos gyerek aludta az igazak álmát.

Az asszony nehezen akart beletörődni az uj és egyszerü életmódba s nem egyszer vetette a férje szemére, hogy ha gyerekeket akart volna dajkálni, nem kellett volna férjhez mennie egy ilyen elátkozott pusztaságra. Gyerek volt otthon is elég a szülői házban, lett volna módja benne bőségesen s a mellett odabenn élhetett volna a városban.

A férj szeliden ingatta a fejét s aztán szerényen jegyezte meg, hogy cserébe ama töméntelen áldozatért, a mit ő a feleségéért hozott, tán nem jogtalan kivánság, ha anyát is akar adni a gyermeknek.

Az asszony daczosan pattant föl és gőgösen emelte fel a fejét:

— Tiszta vagyok és szeretlek. Ilyen asszonyt nem kap minden paraszt!

Hollandi nemes. *Rembrandt festménye.*

Ám az önérzetes replika távolról sem döntötte meg a férj elhatározását. Mikor Lajoska annyira megerősödött, hogy minden különös veszedelem nélkül, kibirta az ő brutális öleléseit, s nem kellett őt többé félteni az agyrázkódástól, ha a térdén lovagoltatta, Gyömörey egyszer s mindenkorra beszüntette a reprezentálását. Nem tart többé vendégfogadót — mondta. — Ott van az epreskerti csárda, menjen oda, kinek mulatós a kedve.

A régóta lappangó ellentét most nyilt háboruságban tört ki. Az asszony hajlithatatlan volt, mint az aczél, a férjnek meg kova-keménységü volt a koponyája. Tapló akadt bőven, a mi tüzet fogott: minden csekélységen összekoczczantak s az ilyen alkalmakkor kipattanó szikrák lassanként leégették az egész családi boldogságot.

A boldogtalanság pedig először melancholikussá tesz, aztán bűnre csábit.

A magány Gyömöreynénél is megszülte az unalmat, az unalom a melancholiát s ennek a hirtelen jött búskomorságának fekete, fojtó párázatától a fiatal asszony visszamenekült leánykori, rózsaszinü káprázataihoz. Órákig bolyongott a park sürü rengetegeiben, naphosszat elüldögélt a halas tó csillogó tükre előtt, melynek ezüstös fodraival vidám játékot űzött a holdsugár, esténként pedig a kastély terrasszáról bámul bele a fekete éjszakába, melynek vak sötétsége harmonikusan illeszkedett az ő sötét gondolataihoz. Mikor pedig beköszöntött az ősz, az álmodozóknak ez a szomoru kikeletje s a bűbájos, regényes vidék megtelt a hervadás, az elmulás költészetével, bezárkózott boudoirjába s elmerült kedvencz poétáinak az olvasásába.

A férj eleinte káromkodott, azután igyekezett semmit észre nem venni, végre pedig valami czinikus gúnynyal nyugodott bele a megváltozhatatlanba s mikor véletlenül, ilyen álmatag merengés idején nyitott be a felesége szobájába, esetlen humorral szólitotta meg a pamlagon heverő asszonyt:

— Szabad nekem is belépnem a múzsáknak ebbe a felszentelt csarnokába?

A mire az asszony az ajkába harapott s durván lökte oda neki:

— Jobb lesz, ha visszamegy az istállóba a lovai közé!

Ez az állapot végre is tarthatatlanná vált. Folyton kinozták egymást. Mikor pedig valaki fájdalmat okoz annak, a kit szeret, nyeletlen késsel döf a szeretett lény testébe — magát is megvérzi vele . . .

Elhatározták, hogy az asszony be-

költözik télire a városba. A gyerek már ugyis hat éves, iskolába kell adni, hogy el ne parasztoskodjék — mint az apja — mondta Gyömöreyné, aztán meg jobb lesz mindkettőjüknek, ha egy darabig külön élnek.

Az asszony fellélegzett. Végre! Ott élhet az előkelő világ közepette, bámuló barátoktól, irigy barátnőktől környékezve. Megkezdődik a háboru. Erre a gondolatra szinte forrni kezdett már-már megaludt vére. A férj

Czigányok. *Reuss herczeg rajza.*

resignáltan nézte a felesége úti készülődéseit s csak annyit mondott halkan magában:

— Odabenn szórakozhatik kedvére. Csak egyet kötök ki magamnak: vigyázzon a becsületemre.

Az asszony felkapta a fejét, mint az orozva meglőtt királyi vad s gőgösen vágta oda:

— Tisztességes asszony vagyok! Haraggal váltak el . . .

Forró, buja juliusi nap volt, mikor az asszony az iskolai év végeztével visszatért a kastélyba. A könnyü, elegáns urasági hintót vigan röpitette a két fiatal csikó a gyömörei uradalom felé, melynek közepén karcsu minaret gyanánt emelkedett a kastély erkélyes tornya.

Az út mentén mindenütt teljes nyári pompájában viritott a természet; a végtelen mezőkön tengerként ringott az aranykalász, tövében a rikitó pipacscsal és szelid búzavirággal. A dombtetőn már arattak, az arató leányok mélabús danájához rithmikus kiséretként hangzott a kocsirobogás, mig a kocsis ostorpattantással duplázott rá a legények kurjongatására. Maga a természet is melódikus zsongással töltötte meg a levegőt, melynek isteni harmóniáját nem szakitotta meg más, csak néha egy-egy késett szárnyas reppengése . . .

Mikor a kastély tornya kibontakozott a park sűrü rengetegéből, a fiucska tapsolni kezdett:

— Mindjárt otthon leszünk, édes anyám! Jaj be jó lesz.

Az asszony felriadt álmodozásából:

— Szeretsz otthon lenni, fiacskám?

— Nagyon!

— Szereted édes apát? Igen szereted?

— Nagyon szeretem, mint téged! — sugta a kicsike és duruzsolva simult az anyja ölébe.

Az asszony megcsókolta a fiu aranysárga göndör fürtjeit, aztán eltakarta kezével az arczát és sirni kezdett.

— Mi bajod anyuskám? Sirsz?

Gyömöreyné hosszan, fájdalmasan sóhajtott. Mi baja! Hiszen magának sem meri megvallani. De lehetséges is ez? Csakugyan megtört ént? Nem gonosz álom csupán?

Ő, a büszke Gyömöreyné oda tudta dobni magát az első jött-ment komédiás karjaiba? Hogyan volt ez lehetséges? Hogyan sülyedhetett ennyire?

Ezek a kérdések kavarogtak az agyában és nem talált rájok feleletet, bárhogy igyekezett magát mentegetni. Eszébe jutott az első találkozás azzal a komédiással, a kit, mert sziniakadémiát végzett volt s mert az ugynevezett jó családok egyikéből származott, befogadtak a társaságba. Nem is volt szép. De istenem, ha szép is lett volna! Törődött is ő a szépséggel! Hiszen az ura, ez a paraszt-Herkules, a férfi szépség ideálja volt ahhoz a pergamen-szinü, vértelen álmatag komédiáshoz képest. És még sem kellett néki. Hanem az a kóczos hősszerelmes tudott neki kifogástalan jambusokat szavalni, beszélt neki a főváros szemkápráztató, lelket megrészegitő gyönyöreiről, lélektani alapon bizonyitotta be neki annak az asszonynak boldogtalanságát, a kinek a férje nem érti meg a felesége ideális lelkületét s mesterségesen növelte benne a boldogtalanságot.

A boldogtalanság pedig először melancholikussá tesz, aztán bűnre csábit . . .

Megborzadt. Rémképeket látott. Maga előtt látta az urát, a mint kutató, fürkésző tekintettel néz a szemeibe s kiolvassa belőlök gyalázatát. Kiáltani szeretett volna, szeretett volna hangosan tiltakozni, hogy: nem csaitalak meg, szeretlek most is, sőt még jobban, mint annak előtte, de elpirult, mikor csak rágondolt is erre a hazugságra. Mert megcsalta, igen megcsalta, ha csak egyszer, egyetlen-egyszer is, de megcsalta . . . Látta

zt.-Margit.

Széchy Antal szobormûve.

magát kétségbeesetten, lelkifurdalásoktól marczangoltatva bolyongani a kastély termeiben s látta az urát, a mint az néma rezignáczióval tekint utána, önönmagát okolva a felesége boldogtalanságáért. Oh, ha tudná, milyen boldognak érezné most magát, ha csak őt boldogitani tudná! Mit neki a saját boldogtalansága, csak levezekelhetné vele a bűnét, csak megtisztithatná vele beszennyezett lelkét . . .

Ugy elmerült a gondolataiba, hogy csak arra riadt fel, mikor a kocsi nagyot zökkent a kövezeten. Befordultak a kapun.

Az asszonynak felragyogott az arcza erre a hétköznapi udvariasságra s szenvedélyesen ölelte magához az urát:

— Csakhogy itthon vagyunk!

A férj hitetlenül, tágra nyitott szemekkel nézett reá:

— Örül neki?

— Miért nem tegezel? — súgta az asszony válasz helyett és odasimult az ura hatalmas, domboru mellére.

Gyömörey nem felelt. Megcsókolta a feleségét s egy kissé még mindig tartózkodóan megkérdezte.

— Idekünn teritessek a verandán?

Német leány. *Régi rajz.*

— Jézus! Itthon vagyunk!

Majdnem felsikoltott. Az ura ott állt a tornáczon s mikor meglátta őket, lefutott a lépcsőn, s odarohant a kocsihoz. Szertartásos udvariassággal üdvözölte a feleségét, a fiát azonban szinte ugy tépte le a kocsiról s össze-vissza csókolgatta:

— Csakhogy itthon vagy már, édes fiam, drága Lajoskám! Te édes, te édes, te édes,

Aztán mintha hirtelen eszébe jutott volna valami, letette Lajoskát a földre s udvariasan lesegitette a feleségét.

— Nem, nem. Az én szobámban Olyan rég nem voltunk odabenn . . . együtt.

Az utolsó szót halkan, szinte pirulva mondta. Azzal belekarolt az urába; igy mentek együtt az asszony boudoirjába, melyet világos-zöld selyemfüggöny választott el a hálószobától.

Felhordták a vacsorát, miközben Gyömörey a fia viselt dolgairól kérdezősködött. Az asszony dicsekedett vele, hogy milyen jó volt, meg hogy mennyire vágyódott haza az apjához. Az apa boldogan kapta ölbe a gyereket s még az ujjait is végigcsókolta. Gyömöreyné egy darabig nézte ezt az idyllikus szeretkezést, aztán csendesen, szinte félve megszólalt.

— Én is nagyon vágyódtam utánad! . . .

Egy pillanatra mélységes csend ült a szobára. Gyömörey felkapta a fejét s a boldogságtól nevető, de a meglepetéstől majdnem ijedt arczczal meredt a feleségére, a ki sápadtan, ziháló mellel ült vele szemben egy kis taburetten. Pár pillanatig néztek igy farkasszemet; ekkor Gyömörey felugrott, odarohant feleségéhez s a keblére vonta:

— Szeretsz? Most már szeretsz? S mindig is fogsz szeretni?

Az asszony sirva takarta el az arczát az ura vállán s fuldokolva nyögte:

— Örökké!

— No ne sirj hát, nevess inkább. Hiszen én is szeretlek. Mindig is szerettelek. Te bohó te! Nem szégyen az, ha valaki szereti az urát. De nem ám!

Még egyszer megcsókolta az asszonyt, azzal odament az ajtóhoz és megnyomta a villamos csengetyűt.

— Mit akarsz?

— A cselédnek szólok, vigye ki a fekete kávét a verandára!

— Nem, ne odakünn, idebenn; — duruzsolt az asszony.

— Csakhogy itt benn, a te szobádban, nem lehet rágyujtani!

— Oh dehogy nem! — kiáltott fel élénken Gyömöreyné — s kihozta a sarokból a háromlábu, faragott asztalkát — csak füstölj kedvedre. Akár pipára gyujthatsz!

A férj megint ránézett a feleségére, mint aki nem képes megérteni ezt a metamorfozist, azzal átölelte szilajul és boldogan kiáltott fel:

— Ah, miért nem voltál ilyen a házasságunk első idején is! Hogy elkerülhettük volna azt a sok boldogtalan órát!

*

Hogyan? Ön nevet asszonyom? Kómikusnak találja ezt a felkiáltást?... Lássa, Gyömöreyné nem nevetett rajta, hanem a kezeibe temette az arczát és sírt, sírt keservesen . . . Azt a sok boldogtalan órát siratta, vagy talán ezt az uj boldogságot . . .

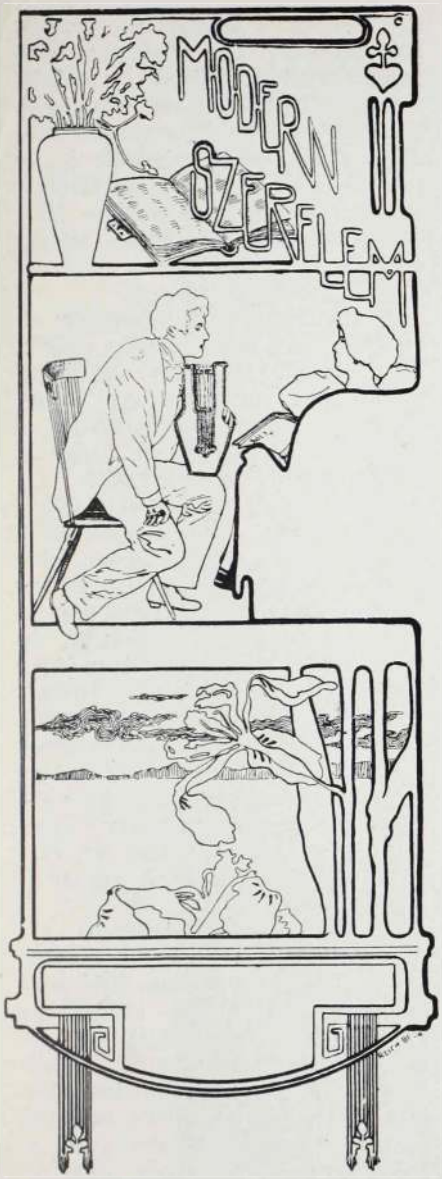

I.

És dallá fakad szívem lázteli álma,
Esdve szerelmet: napsugarat,
S oly bús vala mindenik nóta, miként a
Friss ibolyák hó leple alatt.

II.

Szemed fénye: csillag fénye,
Az égen sincs mása,
De nem enyém szemed fénye,
Szemed ragyogása.

Szíved nyiló rózsabimbó,
Nincs a földön mása,
De nem enyém az a rózsa,
Szíved virulása.

III.

Álmodom terólad
Mesemondó szépet:
Foglyom vagy, zárva vagy,
S én őrizlek téged.

Ám mire lenyugszik
A nap pihenőre,
Eltünt a rab leány,
Eltünt a rab őre . . .
Álmodom terólad . . .

S bolyongunk boldogan,
Nyomunkban az este,
Valami kis házat,
Pihenőt keresve.
Nincs amerre látunk
Csak «egy örök éjjel»
S tele van a szemem
Bánatom könyével
Virradó hajnalra . . .

IV.

«Ki hitte volna, ej, ki hitte volna,
E kis bolond, hogy mennyire szeret.
Szegény fiú, azért hát olyan sápadt?
Szegény fiú, azért hát oly beteg»?
Igy szól majd Ön, e dal ha jő kezébe,
S fejébe száll egy röpke gondolat,
S a takaros, szolid szobaleánynyal,
Egy sürgős ügyben magához hivat.

V.

Egy halk «szabad» hangzik remegve,
Mikor Önnél kopogtatok,
S belépek egy kicsiny terembe,
S oly sápadt és zavart vagyok.
Talpig sötétet öltöttem magamra,
Hisz tudtam, hogy szívem temetve lesz,
S egy hófehér, selyemkendőt nyakamba,
— Egy nászruha végső foszlánya ez.

S Ön édes asszonyom mosolygva
Hajtja meg barna, szép fejét,
S «Heinrich Heinét» ölében tartva,
Felém nyujtja rózsás kezét.
S egy napsugár — a kis kiváncsi —
Hajfürtei közé vegyül.
Tán hallgatott az Ön szavára,
S igy nem maradtunk egyedül?

Kezdjük talán a kritikával:
«Nos mondhatom, csinos dalok,
S ha olvasom e bús magányban
Szivem legott elandalog.
De megbocsát kedves barátom,
Viszont, hogy nem szerethetem.
Asszony vagyok, a törvény tiltja,
S férjem-uram is van nekem.

De kedvelem tiszta szivemből,
S egy jó tanácsot adhatok:
Utazzék el, én jó barátom,
S meglátja, hogy feledni fog.
Nyiló tavaszra visszatérve,
Ön is majd boldog lesz talán,
S másé lesz majd a gondolatja,
S édes, a most oly zord magány.»

. . . Szótlan vagyok, csak Önre nézek
Szerelmetes, szép asszonyom,
E pillanatban lép be férje
És pir fakad az arczomon.

S hitves-urát Ön igy fogadja!
«Búcsúzni jött e rossz barát,
Végy búcsút édes, jó uracskám,
Még nem látta Itáliát.

Mert szép Itáliába készül,
Hol véget ért a nászútunk,
Hol lánykorunk bohó emlékin
Fájó szívvel ábrándozunk» . . .
S búcsút veszek, talán örökre,
Hiszen szívem temetve már,
S Ön asszonyom még egyre mondja:
«Au revoir, au revoir!»

VI.

Kiérek az utczasorra és hervadást látok,
Késő ősz van, fáznak szegény, elkésett virágok,
S úgy gondolom, mintha tavasz többé soh'sem nyilna,
Örökké csak késő ősznek bánatszele sirna.

Úgy gondolom, hogy e világ nem is világ többé,
Mintha vihar, bősz fergeteg innen elsöpörné,
Mintha minden ember szive vágyódna a végre,
Mintha csillag többé soh'se jönne fel az égre.

— — — — — — — — —
— — — — — — — — —

VII.

A messze útról szomorúan
És sápadt arczczal érkezém,
S leszállva im a gyorsvonatról,
Egy édes arcz tűnik elém:
Az Ön szeme, az Ön alakja,
Én Istenem, ez hogy lehet?
Hát a mennyország minden üdve
Kárpótolja most vesztemet?

Túlboldogan, miként egy gyermek,
Üdvözlöm Önt szép asszonyom,
De férj ura már szint' ott temett
És szól: «Hát vártál angyalom?»
S látom, hogy minden szép reményem
Ma véget ért, kiszenvedett,
S úgy fáj nekem megsemmisülni,
Élni, mikor oly szép lehet.

És vágyteli, kéz-kézbe öltve,
Haza sietnek boldogan,
S Ön úgy örül, hogy visszatértem,
S a mult, a mult feledve van,
«Már semmi baj, már semmi bánat?
Feledte tán, hogy létezem?»
S nem mondhatom: Ha nem szeretsz te,
Mért láttalak meg édesem?

— — — — — — — —

S mig zord halálról álmodom szobámban.
Egy asszony tán meséli a
Szivem «bohó érzelmeit» urának,
És szól: «De vége a históriának,
Finita la comoedia».

Herendi H. Arthur.

Az ozsonna végét járta; az a kedélyes hangulat uralkodott az ebédlő légkörében, a mely a stereotyp kávé nénikék lelkét melengeti fel ozsonnák után. Megvan ez az érzés mindenütt, a hol ettek s különösen a hol jól ettek, legfölebb kiadásában különbözik. Klerszné elfeledte, hogy a Budaiék pénteki jourján az ura nagyon sokat foglalkozott a kis bankárnéval és még sok mások elfeledtettek; ah, az ozsonna pièce de resistancea fölséges volt; megállt egy pillanatra az apró intrikák pergő kereke . . . Parancsoljon asszonyom, uram! . . . És mindenki csodálatosképpen jónak, szeretni valónak találta az ő felebarátját . . .

A szalonban Eliz zongorázott, a ház ifjabbik leánya. Teréz a nagyobbik, az ebédlő egyik sarkában állt, udvarától körülvéve ragyogtatta szellemét. Okos fejével uralkodott az egész társaságon. Azok közé a leányok közé tartozott, a kik a családban legelsők, a kik az anyai gyönyörködésben elkényeztetve nevelkedtek föl s bizonyos szellemi despotizmussal uralkodnak a familián; a kinek kedvesen parancsoló hangjára mindenki meghajlik otthon s a kik természetes előnyeiknél fogva uralmukat az életben is tudják érvényesiteni.

A poéta elosont az udvarból, maga sem tudta miért, ott állott Eliz mellett a zongoránál. Eliz valami divatos darabot játszott, az ebédlőből vig kaczaj özönlött be. Belebámult a hangjegyekbe, de azért nem látott, nem hallott semmit; el volt foglalva valamivel, a mi a lelkén szunnyadozott sejtelmesen. Lelkével egy édes álomképet élt át, a miben nem volt semmi megfogható, mintha tündérmesék aranyszálai szőtték volna körül lelkét, parányi amorettek mosolyogtak volna bele valami fenséges játék introductiójába s ittott mintha búsongó hang sirt volna bele a mesébe, mindez oly üde volt, mint egy angyali lehelet. — Észrevette a poétát. Ez megsajnálta, hogy zavarta; ugy eltudott volna gyönyörködni ebben a szótlan kedves főben, nézni, nézni sokáig, csodás ábitattal, mint egy Correggio-féle madonna-főt, bámulni a lassan mozgó szempillákat, melyek az érzések tengeréből látszottak felmerülni . . . . Hosszan egymásra néztek, a poéta megszólalt:

— Mi ez, mit játszik?

— Ez . . . ez . . . igen, egy divatos darab, valami angol keringő, azt hiszem, Sulliván . . .

A keringő elhalt, Eliz lecsusztatta kezeit a billentyükről.

— Akar egy kis Chopint? Ezek jobb szeretik a divatos üres dolgokat!

Kihúzott egy lapot a hangjegycsomóból és elkezdett játszani édes pianóval, szemeivel a poéta lelkébe nézett . . .

. . . Ez a mi emberünk, maga is szereti, hisz ő is poéta volt, nagy szivvel. Szeretett, bizonnyal sokat szeretett és sokat szenvedett is, mit gondol?

— Sokat, sokat . . .

Az ebédlőben viharosan kaczagtak, a Teréz udvarában egy-két arisztokrata ötletet mondtak, a profán hang beözönlött a szalonba is.

— Látja, ilyen az élet is, ebben a kaczagásban annyi volt az emberi józanságból . . . mennyire szeretnék én olyan lenni, mint Teréz, a ki ugy bánik az érzésekkel, mint egy pontosan működő műszerrel. En bennem van valami az ábrándozásból, talán egy kissé szentimentális is vagyok . . . nem . . . csak a szivem másmilyen, mint az övé, sokszor érzem, hogy a lelkem túlárad a gyönyörüségtől, a világot szeretném a keblemre ölelni, máskor majd meghalok a fájdalomtól.

— Ez a szerelem!

— Nem, ez nem szerelem, vagy talán az, én nem tudom, de hát a szerelemhez két egyén kell, két szív, két lélek harmoniája, én keresem ezt a harmoniát, de nem találom . . . . Tetszik magának ez a szonáta, igen? Nem vagyok nagyon naiv — maga ismer — néha gondolkodom is, de ebbe a bizonytalan érzésbe bele kábulok; édes tudatlansággal, gyermekes hittel várom azt az alakot, akár csak egy romantikus góth kastély fehérarczu gyermeke. Ennek a végtelen nagy prózának is, a mibe bele van ékelve a mi életünk, megvannak a maga poétikus pillanatai; mondja, ez a képzelt boldogság már is a szerelem? . . .

— Ez maga a szerelem?

— Furcsa, hogy ezt magának elmondom, de maga megért engem, ugy gondolkodik, mint én, vagy nem éppen ugy, de egy ideális alaphang van az ön lelkében is . . . ez a fordulat gyönyörü, hallgassa csak, tetszik ez magának? . . . . Apropos! Miért nem jött el az atlétabálba? Kimentett volna egész esteli zavaromból, magával eltaláltam volna a jókedv alaphangját, otthonosabban éreztem volna magam. Teréz nagyon jól mulatott, én is tánczoltam; én nem tudom, az ő körében olyan szellemesek az emberek, hozzám mindenki olyan feszesen közeledett és olyan üres, olyan semmitmondó dolgokat beszéltek. A jégen sem keres most fel bennünket, ugy bujik előlünk egy idő óta, talán Teréz bántotta, mondja meg, vagy én, nem hiszem, nos? Miért bámul ugy reám? Mesélje el?

— Majd egyszer elmesélem!

A társaság eltávozott, a szobákban kialudt az esteli fény. Eliz hálószobájában ült ágya előtt, fehér esteli pongyolában, a hajával bibelődött, lassan, szeliden, mintha szálanként akarta volna szétszedni a fürtöket. Füleiben édes halk melódiák csengtek-bongtak s belefolyiak az ablak alatt elrohanó kocsi muló zörejébe. Eliz felnézett, Teréz lépett a szobába.

— Mit csinálsz, kicsikém?

— Látod, a hajamat bontom szét.

Teréz megcsókolta Eliz homlokát, Eliz csodálkozva nézett rá.

— Eliz!

— Mit akarsz?

— Szeretsz te engem?

— Ki ne szeretne téged?

— Hallgass reám.

Eliz tágra nyitotta szemeit, mosolyogni kezdett.

— Mennyi komolyság, mit akarsz?

— Te szereted Vágó Bélát?

Eliz lángvörös lett, felugrott a székről, kezéből egy piros szegfűt ejtett le, a mit éppen most vett ki a hajából,

— Ki mondta ezt neked?

— Senki, észrevettem!

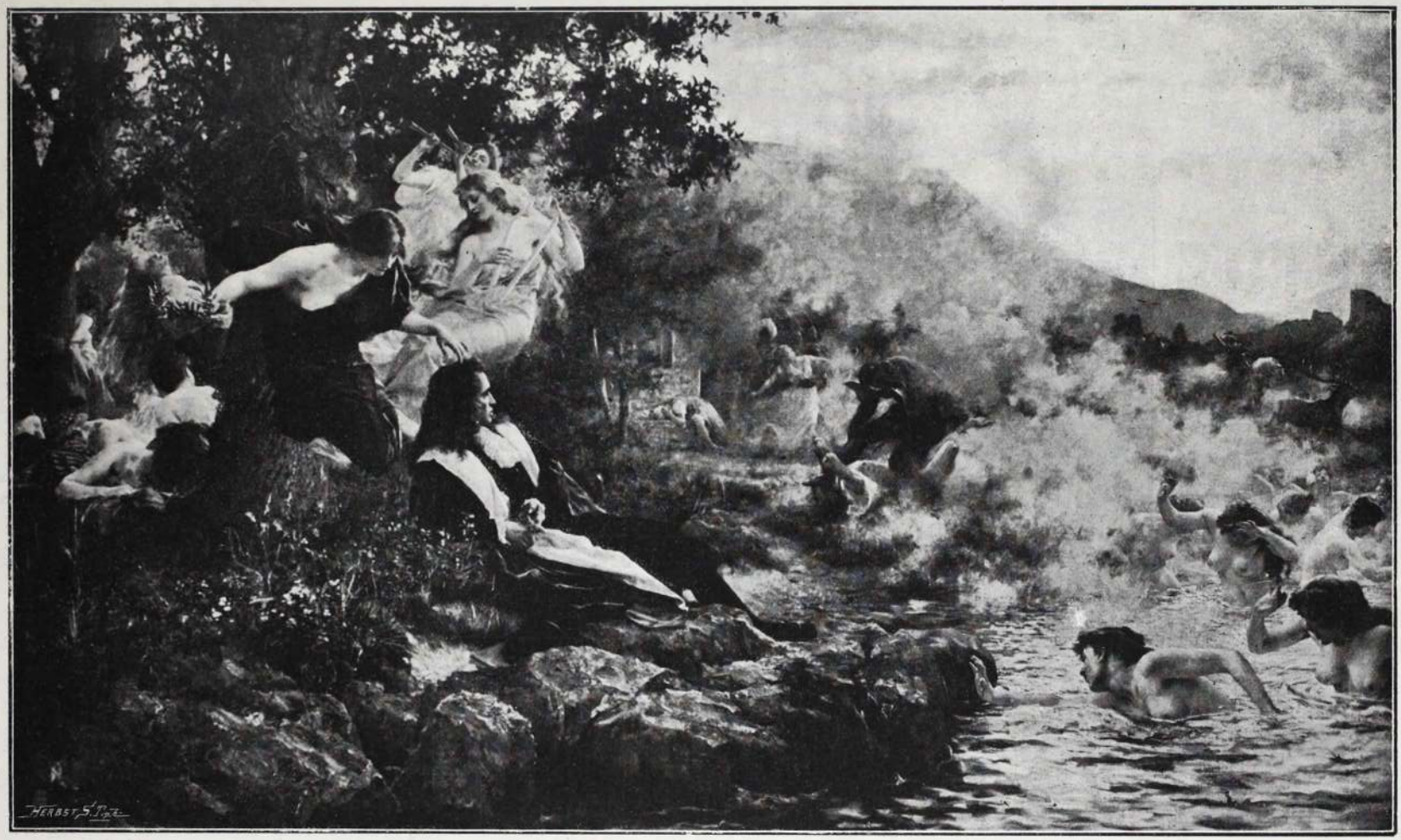

A költő álma.

Bukovácz festménye.

Eliz szemeibe gyémánt cseppek gyültek, odaborult Teréz keblére.

— Nem . . . nem . . . édes Teréz, te tévedsz, hogy én Vágó Bélát . . . dehogy . . . nem . . . ne vádolj kérlek . . . hisz ő olyan jó fiu, foglalkoztam vele, — de te is . . .

— Azaz, hogy egy idő óta csak te!

— Nos igen, én észre sem vettem . . .

— Talán tévedtem, nem baj, te tudod; béküljünk ki . . . segits, old ki kérlek a fűzőmet, ott a szalag alatt az első kapocs, egy kettő . . . te kis bolond, vigyázni kell a szivedre!

— Teréz!

— Igen bizony! Vágó! Hiszen még egészen gyerek!

— Nem gyerek!

— Egy poéta, ugyan kérlek, ki törődik ma a poétákkal? Elmulatunk velök egy-egy kicsit, ha szellemesek, de ne tovább... készen vagy? még a legalsó gombot . . . no most valld meg, egy kicsikét mégis szerelmesek vagyunk?

— Kérlek, Teréz!

— Csak egy piczinykét!

— Nem, nem!

Teréz lehajolt, felvette a szőnyegen heverő szegfűt és elindult az ajtó felé, Eliz észrevette s utána kiáltott.

— Teréz!

— Nos!

— Semmi . . . semmi . . . Szervusz, jó éjt!

Mikor Teréz becsukta az ajtót, Eliz leesett az ágyára, fejét beletemette a párnákba és elfullasztotta keserves zokogását.

A poéta pedig barangolt a nedves, ködös téli éjszakában, kávéházról kávéházra járt, utczáról utczára ment s már harmadszor tért vissza Nemesék ablaka alá. Már hajnalodott, itt-ott reggeli alakok botorkáltak a sürü nehéz levegőben, a gázlámpák sárgás, unalmas fénynyel pislogtak, mikor hazatért és ruhástól levetette magát a kerevetre. Lelkére nehezedett az egész város ködös, fojtó lehellete, tompa fájdalom sajgott fel szivében, tavaszt, napsugárt, sok fényt sóvárgott s leste a világosság első szárnysuhanását álmatlan bódulattal . . . Miért minden fájdalom, miért? . . . Hisz szereti, szereti . . . az bizonyos! Miért ez a kinos nyugtalanság, mi köze az ő szivéhez valakinek, miféle konvenciók korlátozhatják azt, a mit isten sugallt? . . . A napsugár olyan nehezen jött . . . Felkelt, levetette ruháit, kinyitotta a szekrényt s a szürkület derengésében körülnézte szegénységét, szomorú mosoly vonult ajkaira. Meggyujtott egy szál gyertyát, leült az asztalhoz és elkezdett irni hévvel, tűzzel, lelkesedéssel, mintha fantómok üzték volna lángostorukkal, mikor felkelt, elolvasta és kicsordult a köny szemeiből, azután sirt, sirt keservesen, de könyei közé immár az önbizalom, a remény örömkönyüje vegyült . . . Miért ne, miért? . . . S a napsugár bekandikált az ablakon...

Psyche. *Lauthay szobormüve.*

Lágy téli este volt, ama sejtelmes szép es'ék egyike, a mikor szelid fuvalom csókolgatja végig arczunkat s nem tudjuk, a bucsuzó évszak öreges kedveskedése-e ez, vagy a felujulás első hozsannája? A nedves aszfalton arany foltok ragyogtak, a holdat könnyü felhő burkolta be. Eliz és a poéta egymás mellett mentek csendesen, szótlanul, utánuk jött a mama és Teréz. A szinházból kitódult a zsibongó tömeg s eloszlott a főutczákról a nagyváros labyrintjaiba. Ők is otthagyták a boulevardok lármáját s egy csendes mellékutczába tértek. Eliz szeme nedves volt. A poéta reszketett, szemeiben lázas fény ragyogott.

— Azt a virágot mégis nekem szánta? Eliz . . . édes Eliz!

— Csendesen? mit gondol? . . . nem, nem magának szántam!

— Eliz! Tudja, hogy szeretem; várta, hogy elmondjam az én szivem meséjét, nem mondtam el, az én mesémnek nincsen szava, csak lelke tele édesbús bizonytalansággal; szemeimből láthatja az én szivem édes gyötrődését, feleljen, feleljen!

Eliz szemeire húzta csipkefejkötőjét, egész testében remegett; szeretett volna hangosan sirni, belekiáltani az éjszakába fájdalmát, szivét összeszoritotta valami rettenetes közelgő félelem. A kapuban voltak. Csoportot képeztek. Teréz komolyan, parancsolóan Eliz szemeibe nézett. A poéta megszoritotta Eliz kezét. A leány lesütötte szemeit, kebléből nehéz sóhaj szakadt föl s fuldokolva suttogta:

— Az én válaszom!

Egy parányi csomagot nyomott a poéta kezébe s gyorsan, mint a kit űznek, befutott a kapun.

A poéta haza rohant. Izgatottan bontotta fel a csomagot; az utolsó papirosból egy parányi bronz nippe, egy picziny kosárka és egy névjegy hullt ki két sor irással:

Feleltem:
Uti figura docet
Eliz.

Vágó Béla azt hitte, hogy a pokol örvényére zuhant; édes sejtelmeit, reményeit egy pillanat alatt szétűzte a kaczagó gúny. Irtózatos fájdalom és harag tépdeste lelkét, amint felocsúdott az első ámulatból, a másik pillanatban már kint volt az utczán. Végig futott a közönyös emberek között, dühében sirni, jajgatni, rombolni szeretett volna. Mily nyomorult tömeg, hogy mosolyognak, hogy kaczagnak, hogy fut mindenik az éden után... szeretett volna mindenkire ráronanni, mindenkit dühösen leteperni.

Parád.

Mesterházy Kálmán rajza.

Nagyapó öröme. *Egger Albin tollrajza.*

Végre a fáradtságtól lihegve egy csendes helyre ért, A város messze elmaradt tőle az éjben, a kupolák, tornyok ködös aranyfénybe folytak bele, az esteli élet zaja csak lassu zümmögésben jutott füleihez. Kint volt a ligetben. A száraz, lombnélküli fák rémesen bámultak egymásra, mint az örök változás és elmulás szimbolumai. A tél nyugalma gondolatait rendes mederbe kergette vissza ... Mi történt vele, őrült játék, iszonyu gúny?... Tehát szinészkedés volt minden, a mosoly, a köny, minden jele az édes sejtetésnek; hitvány kaczérság, szeszélyes játék?... Megvetette önönmagát és főként ez foglalkoztatta: a szégyen, az önérzet követelő lármája... Hogy kaczagnak, hogy mulatnak rajta. És csodálatos: érezte, hogy mint foszlanak szét a bűvös illuziók, hogy hull le a bűvös zománcz az imádott oltárképről, azután megint a szivébe sajgott valami, visszagondolt arra, amikor még mindezt nem sejtette, elfojtotta az önérzet hangjait, gyönyörrel kéjelgett az elmuló érzésben; már nem látott alakot, nem zúgtak füleibe gunyolódó hangok, a lelkével érzett csak és üdvözült saját érzésében, azután elmult ez a variáczió és utána jött egy lassu gradaczióban növekvő közöny s ez jóltevő fatalizmussal töltötte be lelkét. Leverten, de nyugodtan ment haza. Az asztalon még mindig ott hevert a parányi kosár. Azt hitte már végzett önönmagával és csak most érezte, hogy tolul ismét szivébe a szégyen és fájdalom fojtogató érzése. Ezt a kosarat ő egyszer egy «Vielliebchen» fogadás elvesztése alkalmával Teréznek ajándékozta, minden mellékgondolat nélkül, csupán azért, mert a kis nippen egy mandola szem két részecskéje volt, ami épen a «Vielliebchent» szimbolizálta. Később észrevette ugyan, hogy az ajándék nem volt inyére Teréznek, de nem tulajdonitott a dolognak különös fontosságot. Most gyorsan átlátta az egész dolgot és örömmel épitette föl azt a meggyőződését, hogy ez az egész dolog Teréz műve. Ugy ápolta ezt a hitet, mint valami kényes délszaki virágot és ujból látta Eliz ábrándos kék szemét, ujból elébe tűnt a csodafényben ragyogó Corregio kép, a borus felhő amint jött, oly hirtelen el is tűnt. Egész éjjel kéjes álomba aludt: szerette volna a szenvedőnek egész életét oda adni, hogy kárpótolja ezért a pillanatnyi kitagadásért. Reggel valami hatalmas férfias érzés ösztökélte, hogy felmenjen Nemesékhez. Még soha sem foglalkozott annyit toilettejével, mint most, minden kicsiségre ügyelt. Mikor bekopogtatott Nemeséknél, szive hevesen dobogott, szemei előtt csak Eliz képe rezgett és az ajtót Teréz nyitotta ki; palástolt meglepetéssel fogadta. Eliz nem volt a szobában.

Gyorsan áttértek a dologra.

— Azt hiszem ön levonja a konzekvenciát a történtekből? — mondta Teréz.

— Már le is vontam, ezt csak — ön tehette!

— Ah . . . ah . . . azt hiszi? . . . Maga nagyon naiv kedves barátom . . . igazán érdekes! Megvallom az eszmét én ajánlottam Eliznek, mert ő már maga sem tudta hogyan szabaduljon meg öntől; egy kicsit sokat engedett meg magának!

— Nem, nem! — Az én lelkemben él egy sejtelem, hogy Eliz ezt teljesen az ön pressziója alatt cselekedte! . . .

— Ez szép hit kedves barátom, de ne áltassa magát vele, együtt kaczagtunk a corpus delicti átnyujtása után! Nem hiszi . . . nem hiszi? . . . pedig hát: uti figura docet!

Vágó elhalványodott, szivébe ismét fájdalom röppent, lenézett a földre.

— Ebben a pillanatban megjelent Eliz. Mintha szoborrá vált volna egy pillanatra. Teréz parancsolóan nézett reá, mintha átakarta volna szúrni szemeivel. Vágó egy lépést tett Eliz felé, ez egy hang nélkül kezet nyujtott neki, ajkai remegtek. Vágó figyelte Eliz arczát és a rettenetes bizonytalansággal küzdött. Eliz gyorsan megfordult és vissza ment a szalonba. A poéta gondolataitól elkábulva lebámult a földre, azután hirtelen fölrezzent, Teréz elé lépett s meghajtotta magát. Egy lépést tett az ajtó felé s bepillantott a szalonba, szemei hirtelen nedvesek lettek, odarohant az ajtóhoz. Bent a pamlag előtt térdelt Eliz, fejét kezeibe rejtette el, csak testének rángatózó mozgásából lehetett észrevenni, hogy zokog, mint aki elveszett paradicsomát siratja. A poéta előtt óriásit fordult a borongó világ, az eget látta ketté nyilni, ahol egy ártatlan angyali lélek vezekelt egy szerelmes gondolatért. Lassan oda intete Terézt az ajtóhoz, ez daczosan odament és benézett a szalonba. A poéta szótlanul kétszer is mutatott Eliz felé, Terézt mintha villámcsapás érte volna. Vágó szemeiben itélő haraggal maró gúnynyal fojtott suttogó hangon mondta:

— Igaza volt önnek . . . igaza volt . . . *Uti figura docet.*

Fagliaccio.

Nem megyek én tihozzátok . . .

Nem megyek én tihozzátok ezután,
Mikor látlak, kikerüllek az utczán.
Elvettem már tőled a te
Játékodat: szivemet,
Amióta én azt tudom,
Hogy úgy is csak bolonditom,
A szivemet bolonditom teveled.

Szépség mit ér, a szép szemek mit érnek
Ha nem játszik tükörében a lélek?
Nem tudod te, mi az, mikor
Te azt nem is ismered.
Ha nem tudod, majd megtudod,
Mikor más elbolonditott . . .
Addig meg csak bolonditsd a szivedet.

Pap Zoltán.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Egy közönséges tolvaj talán ellopta volna a pénzt, de az ilyen gyáva és soha sem gyilkol; kerül minden erőszakos tettet és aggodalmasan félti életét. Bár a gyáva is lehet elvetemedett ittas állapotban és cselekedhet olyan dolgokat, melyektől józanságában visszarettenne.

Az az ember gyilkolt és a fegyvert, melylyel tettét elkövette, magával vitte; vajjon mit fog a fegyverrel tenni?

A felelet erre a kérdésre (igy következtetett a főnök, a ki jól ismerte az elvetemült emberek természetét) leginkább a gyilkos társadalmi állásától és foglalkozásától függ. Olyan esetek, melyben még a legnagyobb gonosztevő is, gaztette eszközeit magánál tartogatja, rendkivül ritkák. Először is az egy veszedelmes bizonyiték és azután mindenki kerüli azt az eszmetársulást, melylyel összefügg. Majdnem biztosan feltételezhető, hogy a gyilkos túlad a fegyveren. De hogyan?

A ki az ilyen dolgokban nem bir gyakorlati tapasztalatokkal, könnyen gondolhatná, hogy a gonosztevő bűnének néma tanuit rendszerint a folyóba dobná, vagy más módon tüntetné el nyomtalanul. Ezt az eljárást azonban leginkább csak a társadalom felsőbb osztályaihoz tartozó gonosztevők követik.

Van azonban még egy más faja az elzüllött pénzsóvár gazembereknek — és ezek száma nem is oly csekély — a kik semmi áron sem hagynák veszni azt a pár dollárt, melyet a zálogházban kapnak a fegyverért: sőt öt közül három esetben biztosra lehet venni, hogy a bűnjelet valamely zálogosnál meglelik. Byrnes főnök ugy gondolta, hogy Louis Hanier gyilkosa is ehez az osztályhoz tartozik. Minden valószinűség szerint a gyilkosság elkövetése után még 24 órán belül elzálogositotta a revolvert! Rajta hát, keressük a zálogházban!

Igen ám, de egy olyan városban, mint New-York, százával, sőt ezrével vannak a zálogosok, a kik minden név és kelet, vagy más útbaigazitó megjegyzés nélkül vesznek zálogokat és revolvereket tuczatszámra lehet találni, melyeket mind egy napon zálogositottak el. Szinte lehetetlennek látszik annak a fegyvernek — melyből a meglevő golyót kilőtték — a gazdáját feltalálni..

A főnök azonban nem volt az az ember, a ki mindjárt legyőzöttnek tekinti magát, mig csak minden eszközt és forrást ki nem meritett. Ha egyáltalán úgy egy-két nappal a gyilkosság után elzálogositották a pisztolyt, még pedig valószinüleg abban a városrészben, ha ugyan a gyilkos áldozata közelében lakott. A közeleső zsibárus-üzletek átkutatása is reménynyel kecsegtetett és ezzel a nyomozás bizonyos korlátok között mozoghatott. Volt ugyan ez ellen néhány fontos, természetes ellenvetés, de azért kezdeni lehetett valamit és ez a kiindulási pont nem volt egészen helytelen.

A főnök csöngetett, mire egy közrendőr jelent meg.

— Küldje be a zálogházakra felügyelő embereket!

— Azonnal főnök úr!

Pár percz mulva két detektiv lépett be. Időközben a főnök egy papirlapon valami jegyzeteket készitett és most feltekintve szólt:

— Van itt valami az önök részére!

Szükségtelen volt, hogy ezek az emberek küldetésük okát és végczélját megtudják; mindenekelőtt sem a zálogosoknak, sem a rendőröknek nem szabad tudniok a dologról, igy volt az a legbiztosabb. Ha egy zálogos megtudná véletlenül, hogy a főnök a gyilkos revolverét keresi, tizet egy ellen lehetett fogadni, hogy inkább lesz segitségére a gazembereknek, mint a rendőrségnek, mert ha a tisztelt zsibárus urak közt vannak is tisztességes emberek, de a legtöbbje a gonosztevőkkel együtt üzi mesterségét, mert az ilyen csavargó nép hajtja nekik a legnagyobb hasznot.

Ezért járt el ugy a főnök alantasaival szemben, mintha csak valami kisebb lopásról lenne szó.

— Itt van a lopott dolgok jegyzéke — szólt a főnök — köztük van egy zománczozott óra és egy 32 kaliberü revolver, a melyek valószinüleg elzálogositattak. Adassák elő a deczember 28-ától mai napig elzálogositott tárgyak jegyzékét. Jegyezzenek fel minden zománczozott órát és minden pisztolyt; a legóvatosabban járjanak el és rögtön tegyenek nálam jelentést az eredményről.

Átnyujtotta a detektivek egyikének a papirlapot, mire azok távoztak.

A főnök gondosan eltette a golyót az iróasztal egy fiókjába s bezárta azt.

— Ha meglelem a revolvert, melyhez ez a golyó tartozik, mormolá maga elé, «nagyon gonoszul állnának a dolgok, ha az embert, ki elsütötte a pisztolyt, nem csípném el.

A mióta a gyilkossággal foglalkozott, óriási szellemi izgatottsága kissé kimerité és most haza akart menni, kiheverni fáradtságát. — De virrasztásának még nem volt vége.

Épen kalapja után nyult, midőn az ajtónálló Sántát jelenté be.

— Lépjen be! parancsolá kurtán és ismét leült.

Sánta megjelent; — arcza megelégedést és reményt mutatott.

— Hoz valami ujat? kérdé a főnök.

— Azt hiszem, igen, volt a szerény válasz.

— Fontos?

— Nekem legalább ugy tetszik.

— Hogy jutott hozzá?

— Egy asszony — Hanier özvegyének egy barátnője útján. Épen most beszéltem vele; olyan felfedezéseket tett, melyek a vizsgálatot alighanem uj irányba terelik.

— Ez sokat igér, mondá a főnök, kinek arczáról mintegy varázsütésre a legcsekélyebb fáradtság jele is eltünt.

— Üljön le, — és most halljuk!

Sánta helyet foglalt és torkát köszörülé.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Az ezüst szivarka-tárcza.

— Az uj felfedezés, jegyzé meg a főnök, «egy kissé későn jön».

— De még épen jókor, válaszolt Sánta. Mindeddig Hanier asszony sokkal gyengébbnek érzé magát, semhogy valamihez hozzáfoghatott volna, de most barátnője Groux asszony segélyével elkezdett dolgai után látni. Ha ma este véletlenül oda nem megyek, talán sohase tudtuk volna meg, mert ugy látszik, — Hanier asszonynak a legcsekélyebb sejtelme sincs a dolog nagy fontosságáról.

— Miről beszél tulajdonképen?

— Az ezüst szivarka tárczáról.

— Erről — ugy tudom — még nem volt szó.

— Nem; de az itt volt és most eltünt! Ha ismét előkerül, a helyes nyomra fog vezetni bennünket, vagy nekem kellene nagyon tévednem! — A dolog tudniilik igy áll: Amint ön is tudja, az utóbbi napokban tudakozódtam azoknál a franczia egyleteknél melyeknek Hanier is tagja volt. Ma este eszembe jutott, hogy jó volna Hanier asszonynyal férjének netalán létező egyleti jelvényeit, kitüntetéseit a szekrényekből, vagy fiókokból kikeresetni; akkor az ember mindjárt látná, hogy nincs-e valami titkos szövetség, anarchizmus, nihilizmus a játékban. Életében valószinüleg még felesége elől is rejtegette ezeket a jelvényeket; minthogy azonban nem természetes halállal mult ki, nem volt ideje azokat gondosan nyomtalanul eltüntetni és ha ezirányban kutatnánk, biztosan vezetne valami eredményre.

— Nekem úgy tetszik, hogy maga nagyon is letért az útról, veté közbe fejét rázva a főnök.

— Ezt csak ugy mellékesen jegyzem meg, — folytatá a nekihevült Sánta, hogy megmagyarázzam, minek mentem ma este oda. Hanier asszony rosszullétről panaszkodott, kért, hogy Groux asszonynyal beszéljek és igy őt kérdezgettem egyről-másról; hogy mit látott Hanier holmijából; — erre mesélte el aztán, hogy a rablók nemcsak a fiókban levő pénzt lopták el, hanem az ezüst szivarkatárczát is, melyet Hanier nemrég kapott ajándékba.

— Hogy nézett ki az a tárcza? kérdém.

— Azt válaszolta, hogy nagyon elegáns volt, valódi ezüstből domboritva; már magában is nagyon értékes és ezenfelül még egy husz dolláros bankjegy is volt benne szivarkák helyett. Ezt az ajándékot karácsony este hozta egy küldöncz más — kevésbbé értékes — ajándékokkal egyetemben. Ő véletlenül épen jelen volt a boltban, mig Hanier asszony az emeleten tartózkodott. Ugy látszik, hogy Hanier minden karácsonykor és néha még születésnapján is kapott ajándékokat. Desmondék, kiknél régebben szolgált, szintén küldtek néha-néha pénzt és a gazdagabb franczia családok, a kik nála vásároltak bort, csekélyebb túlfizetésekkel kedveskedtek neki, sőt az egyletektől, melyeknek tagja volt, szintén kapott egy-két jutalmat. «Mert hát oly általánosan kedvelték», jegyzé meg az asszony. Hogy ki ajándékozta neki a szivarkatárczát, azt nem tudja; a csomag mellett semmi irás sem volt és ha Hanier talán sejtette is, ki az ajándékozó, arról még sem nyilatkozott. A karácsonyi ünnepek alatt az üzlet nagyon élénk volt, ugy hogy Hanier még lélegzethez is alig jutott és este sokkal fáradtabb volt, semhogy közlékeny lett volna. A szivarka-tárczát különben nem is a pénztár fiókba tette, hanem egy virágtartóba, mely a hátsó helyiségben a kályha peremén állott. Groux asszonynak ez csak akkor jutott az eszébe, midőn a virágtartót látta, mely sértetlenül állott a helyén, mig a szobában szanaszét hevert minden összezúzva; midőn azonban bele nézett, a virágtartó üres volt.

— Azt kérdeztem azután tőle, hogy a husz dollár bennmaradt-e a tárczában, a mire tagadólag válaszolt, de azután határozottan kijelentette, hogy lehetetlen volt a tárczát meglátni a virágtartóban és a ki nem tudta, hogy ott van, nehezen kereste volna épen azon a helyen.

— Ez egy nagyon figyelemreméltó körülmény! — veté közbe a főnök. A ki a tárczát eltulajdonitotta, annak ismernie kellett ezt a rejtekhelyet és a törzsvendégekhez kell hogy tartozzék. Mért maradt a virágtartó sértetlenül, az rejtélyes. Vajjon mutogatta-e Hanier a tárczát vendégei előtt?

— E tekintetben megkérdezte Groux asszonyt, válaszolt Sánta; — de a mennyire ő tudja, nem látta azt senki; — talán még felesége és gyermekei sem. Minthogy nem dohányzó, volt nem hordta a tárczát zsebében és mint ilyen értékes tárgyat, jól meg akarta őrizni. A virágtartó, — mert épen olyan könnyen hozzáférhető volt, hogy senki sem gyanithatta értékes tartalmát, — a legalkalmasabb rejteknek tetszett neki. Karácsony reggel tette oda és — a hogy Groux asszony gondolja — nem is vette többé ki. Mindezt határozottan állitotta, miután még Hanierrel — életének utolsó napján — is beszélt erről, midőn az üzletbe jött szeszt vásárolni. Még egész tisztán emlékezett szavaira: «Azt az «*izét*» ki fogom venni a virágtartóból és a bankba viszem», mondá Hanier. Ott jól megőrzik és ha majd egyszer a saját csinos házikómban fogok lakni, diszül tehetem a vendégszoba asztalára».

— A dolog igazán különös, — fontolgatá a főnök, — de aligha lesz reánk nézve praktikus haszna. Miután a tárcza ezüstből volt és igy könnyen felismerhető, a rablók természetesen rögtön beolvasztották. Ha Groux asszony nem tudja megmondani nekünk, hogy az ajándék kitől származott, — más oldalról bajosan tudjuk meg.

— Az én nézetem szerint, — válaszolt hevesen Sánta, — egy és ugyanazon a személy — minden valószinűség szerint egy asszony — a ki Haniernek a tárczát ajándékozta, deczember 29-én este ellopta és később meggyilkolta Haniert.

A főnök magasra rántotta szemöldökeit.

— Ez felfogásomat túlhaladja! mondá.

— Hallgassa csak tovább! Véletlenül került szóba. Midőn Groux asszony Haniernek a tárczára vonatkozó utolsó szavait megemlité, hirtelen homlokára ütött: «Hogy tudtam ezt elfelejteni!» kiáltott fel, hiszen ez a fő dolog! Erre aztán elmondta, hogy Hanier asszony beszélte el neki, miképen tértek nyugalomra és hogy az üzletet már bezárták volt miután mindent rendbe hoztak a boltban, ekkor hirtelen kopogtak a boltajtón. Előbb nem figyeltek reá; — azt gondolták, hogy valami részeg ember űz holmi tréfát. Midőn azonban a kopogás többször gyorsan és határozottan ismétlődött, mintha valaki igazán bebocsáttatást kérne, Hanier felkelt és kinézett a felső ablakon. Azt mondta, hogy a sarkon egy egy fogatu kocsi áll, de hogy ki zörög, azt a bejárat fölött előre nyuló tetőtől nem láthatta. Felhuzta hálóköntösét, papucsaiba bujt és lement.

Hanier asszon ágyában maradt és halá a mint férje az ajtót kinyitotta és valakit bebocsátott, majd pedig lépteket hallott a bolton át a hátsó helyiségbe vonulni. A tiztizenöt perczig felhangzó beszélgetésből mit sem hallott, de azt tisztán kivette, hogy egy nő is beszél. Hiába törte fejét, hogy ki lehet az, de nagyon jól ismerte az ő Louis-át, semhogy féltékeny lett volna. Azonban ez mégis felkelté kiváncsiságát és felakart kelni, hogy megnézze, ki van lennt, de abban a pillanatban már Hanier kifelé kisérte a kései látogatót. Midőn visszatért, kerdezte férjét, hogy mi történt, de az igen álmos volt és csak annyit válaszolt: Óh az egy hosszu história — arról a karácsonyi ajándékról — holnap majd elmesélem neked. Aztán lefeküdt és rögtön elaludt. Körülbelül egy óra mulva kezdődött az a különös zaj. Midőn felriadt, előbb azt hitte, hogy az idegen asszony még lennt van, mig eszébe jutott, hogy hiszen az ajtó be van zárva. (Folyt. köv.)

MESTERHÁZY KÁLMÁN.

A magyar tájképfestők egyik jelesének kezéből örökre kihullott az ecset. *Mesterházy Kálmán*, a kinek hangulatos, szép tájképeit annyira megkedvelte a magyar közönség, a mult héten megrenditően fejezte be nagy reményekre jogositó életét. Ezeket a reményeket a valóság nem váltotta be és a művész sok szenvedés, küzdelem, csalódás árán vásárolta meg magának az örök nyugalmat.

Mesterházy nem tartozott a nagyobb szabásu művészek közé, de alkotásaiban volt lélek, hangulat, melegség. Tájképein meglátszik az a szeretet, melylyel a természeten csüngött és az az őszinte törekvés, hogy a természetet hiven tükröztesse vissza. Lelkesedését, rajongását azonban lelohasztotta az élettel való komoly küzdelem, mig végre belefáradva e meddő harczba, önkényt vált meg csalódásaitól, küzdelmeitől, keserveitől.

A természet, melyet annyira imádott, hintsen virágokat a sokat szenvedett művész sirjára!

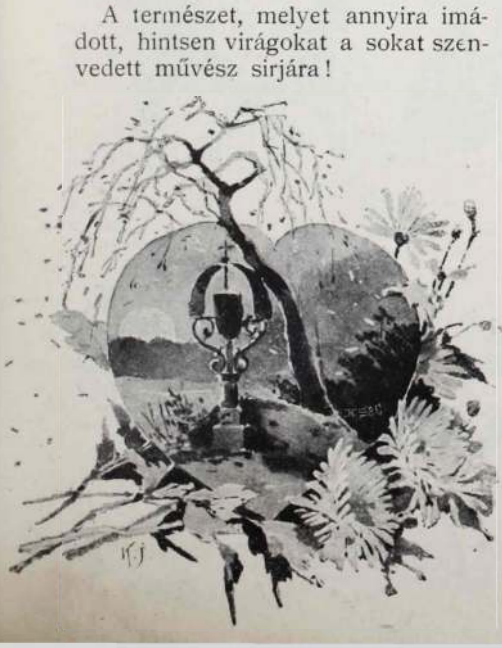

Színházi hét. A premiérek tekintetében teljes szélcsend uralkodott e héten. Mintha csak összebeszéltek volna színházaink: e hetet a pihenésre szánták.

Nem tartjuk helyes beosztásnak, hogy a színházak nincsenek tekintettel egymásnak játékrendjére. A mult hetekben lázas munkássággal törekedett mindegyik bemutatni a maga ujdonságát, elannyira, hogy majdnem minden napra jutott egy premiér, vagy felelevenités, mig ezen a héten egyik sem produkál ujat. Végre is, ennek a közönség issza meg a levét, a kire pedig tekintettel lehetnének színházaink.

A **Nemzeti** Színházban a «*Fölt, a mely tisztít*» uralkodik a műsoron; és még uralkodni is fog sokáig. A siker ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben teljes. Kivánatos volna, ha végre magyar darabbal is tudna ily sikert felmutatni Festetich gróf. Ugy hisszük, erre a sikerre együtt van már a közönség és a sajtó is jóakaratával, a mire oly régóta kellett várnia a Nemzeti Színháznak. Most már csak jó darabot kell találni és megtartani a megnyert jó viszonyt.

Igen kedves és elismerésre méltó volt a «*Nők az alkotmányban*» felujitása is. Nem tekintve, hogy a kegyelet is megkivánja az ilyen felevenitéseket. A művészi siker is teljes volt, a mi bizonyitotta, hogy bátran visszavonulhat a Nemzeti Színház néha-néha régi jó magyar és »*magyaros*» színműveinkhez is.

A **Vigszinház** megcselekdte végre, a mitől félt: bemutatott egy magyar darabot. És vállalkozása nem volt eredménytelen, a miből okulhatna a színház vezetősége és több jóakaratot mutathatna a magyar színműirodalom iránt. Pedig Kazaliczky «*Harang*»-ja nem tartozik azon darabok közé, melyek lázba hozhatnák a közönséget; de egyszerü, jóizü és nehány jó mellékalakot produkál. Két erős hibája van: hogy szerzője színész s hogy hangja tulságos naiv. Az elsőt a sablonos, ámbár hatásos jelenetek mutatják, a melyek már annyi színműben bevá.tak, de igen elkoptatottak. Ilyen maga a főjelenet s a színmű legszebb része is: a harang megkondulása mely nem más, mint az elhalt apának intő szava a gyülölködő testvérekhez s melyre, egy rövid pillanat alatt, a szeretet győz a gyülöleten s a két testvér egymás karjai közt zokog. Szép és hatásos. De igen meglátszik, hogy az egész darab ezért a jelenért iródott és ebből szövődött a mese is.

Az előadás igen élvezhető volt. Különös elismerés illeti *Nógrády* Jolánt és *Hegedüst*.

A **Népszinházban** *Küry* Klára aratja megérdemelt diadalait. A «*Baba*» nagy sikere után jött a «*Lili*» 50-ik előadása, mely alkalommal közönség és sajtó elhalmozta kedvenczét virággal és elismeréssel.

Érdekesnek igérkezik *Konti Talmi herczegnője*, már csak azért is, hogy — oly hosszu idő óta — *Blaha* Lujza ebben fog játszani operette-szerepet. *dr. sz. i.*

Az Otthon estélye. Igen sikerült tánczczal egybekötött, művészestélyt rendezett az Otthon irók és hirlapirók köre vasárnap termeiben. A művész és iró világ mindkét nembeli tagjai szép számban jelentek meg az estélyen, természetesen legnagyobb számban a reményteljes ifju nemzedék. A nagy érdeklődést főkép a kitünő művészi programm idézte elő, melynek legsikerültebb számai voltak: *Somló* Emma monológja, *Szerémy* Zacconi imitácziója és *Küry* Klára énekszámai a «*Baba*» czimü operettéből. A programmot Faragónak ez alkalomra irt vigjátékja fejezte be, a melyben *Gyöngyi*, *Nikó* Lina, *Varsányi* Irén és *Ligeti* Juliska játszottak. Ezuttal mutatkozott be először *Varsányi* kisasszony énekes szerepben még pedig sikerrel. Igen csinosan énekelte a kis huszárkadet pajkos kupléját. Azt meg nem is kell emlitenünk, hogy a huszáregyenruhában pompásan festett. Hajnalig tartó tánczc fejezte be a kedves és családias estét. *sz. i.*

Esthangulat. Irta Vilma. Csinosan kiállitott apró kis kötet. Szerző halottai emlékének szánta a rövid lélegzetü verseket, melyekben tagadhatatlanul van hangulat. A dalokat kötetbe gyüjteni azonban még igen korai volt. Igaz, hogy néha a fájdalom igaz hangja szól'al meg a költeményekből, de szerzőnek még sokat kell a nyilvánosság kizárásával verselni, mig ujból egy szép dal megirásába fog. Mutatványul alább közlünk egy kedves kis költeményt:

«Szeretném ha piros rózsa lehetnék,
A bokorból mindig rája nevetnék,
S ha letörne s rátüzne a keblére,
Meghallanám kiért dobog a szive».

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kérjük t. előfizetőinket, ha lapunkat a rendes időben meg nem kapnák, arról a kiadóhivatalt értesiteni sziveskedjenek, hogy a hiányról rögtön gondoskodhassunk.

Garzó. *Kolozsvár.* Az ügyet elintézzük és lapunkat ismét a rendes időben fogja kapni.

Jolánka. Levelét nem kaptuk s igy nem tudunk válaszolni arra.

Árpád. *Budapest.* Rajzai elég jók és közölni is fogjuk; novelláiról jobb ha hallgatunk. Ön igazán nincs hivatva arra, hogy — ön szerint divatos — szellem párlataival uj irányt teremtsen.

Mr. Eugen B. *London.* Levelei igen humorosak, de lapunkban ilyesmit nem közölhetünk. A londoni kutyák igen érdekesek lehetnek. Próbálkozzék a Police Gazette-nél, vagy a Magyar Figarónál.

Paganini. Uram ön téved! Paganini nem volt poéta, hanem muzsikus. Tavaszi verseknek még különben sincs itt az ideje. Tavaszszal sem kell, mert akkor már nem fütünk.

KÖZGAZDASÁG.

A jelzálogbank tőkeemelése. A magyar jelzáloghitelbank ma délután Széll Kálmán v. b. t. t. elnöklése alatt rendkivüli közgyülést tartott, a melyen Beck Nándor vezérigazgató az igazgatóság következő javaslatait olvasta föl:

a) 97.000 darab 50%-kal, egyenkint 100 o. é. aranyforinttal (= 250 frank = 202½ német birodalmi márka) befizetett részvényjegy teljesen befizetett részvényekké alakittassék át, illetőleg fölszabadittassék, a minek folytán a névleges tőke leszállittatik, a hátralékos 50% befizetésének elengedése által;

b) a 10,300.000 o. é. aranyforinttal befizetett tőke 47,000 drb, egyenkint 100 o. é. aranyforinttal befizetett uj részvény kibocsátása által, a mely részvények az 1898-ki üzletév eredményében már résztvesznek, 15,000.000 o. é. aranyforintra emeltessék föl és hogy az összes 150.000 drb részvény névértéke, egyenklnt 100 o. é. aranyforintról szóljon;

c) a jelenlegi, egyenkint 200 o. é. aranyforinttal (= 500 frank = 405 német birodalmi márka) befizetett 3000 drb részvény kettéválasztatik és illetve minden egyes ilyen részvény 2 drb 100 o. é. aranyforinttal (= 250 frank = 202½ német birodalmi márka) teljesen befizetett részvényre kicseréltetik;

d) a kibocsátandó 47.000 drb uj részvényből a részvényeseknek az elővételi jog akképpen ajánltatik föl, hogy 4 drb 50%-al befizetett régi részvényjegyre egy-egy uj részvény esik; az igy fennmaradó uj részvények pedig eladassanak;

e) amaz árfolyam, a melylyel az uj részvények a részvényeseknek régi részvényeik arányában felajánltatnak, 220 forintban állapittatik meg, hozzászámittatván még a darabok utáni folyókamatok és bélyeg;

f) az igazgatóság fölhatalmaztatik, hogy a részvényesek elővételi jogának gyakorlása után fönmaradó 21.250 darab uj részvényt lehető legczélszerűbben és a részvényeseknek fölajánlt részvények árfolyamát jóval meghaladó árfolyam mellett értékesitse a lehető legjobban és

g) az uj részvények átvételi módozatait legjobb belátása szerint határozza meg;

h) az uj részvények után befolyó tőkének a névleges részvénytőkeösszeget meghaladó része, az egész müvelettel járó terhek és költségek stb. levonása után a tartalékalaphoz csatoltassék.

Bamberger Béla dr. és Bálint Ferencz részvényesek inditványára ez inditványok vita nélkül en bloc fogadtattak el.

Az alapszabályok módositása szintén Bamberger dr. inditványára vita nélkül határoztatott el. Végül Bálint Ferencz az igazgatóságnak köszönetet mondva bölcs vezetéseért, némely részvényes azt az óhaját fejezte ki, hogy ezentul, a tartalékok elég magasak lévén, a részvényeseknek nagyobb osztalék jusson.

Széll Kálmán elnök bővebb fölvilágositások után kifejti, hogy ezentul az eredményben több részvényest kell részesiteni, s igy ilyen óhaj csak a jövő 1899. évi rendes közgyülés elé terjesztendő évi jelentés után lehet csak helyén.

Bálint a választ megnyugvással veszi tudomásul, a mivel az ülés véget ért.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat a napokban tartotta gr. Teleki Géza elnöklésével rendkivüli közgyülését, a melyről a következő értesitést küldték nekünk:

A részvényesek üdvözlése után királdi Hercz Zsigmond vezérigazgató hosszabb beszédben elmondta a társaság fejlődésének történetét, mint terjeszkedett a társaság a 400,000 frt alapitási tőkétől kezdve mostanáig, a mikor 6 millió frtig emeli a tőkét. Ismerteti a kettős transzakcziót, a melyre nézve az igazgatóság egyrészt a trifaili kőszénbányatársasággal, másrészt a Wiener Bank-Verein vezetése alatt álló bank-csoporttal megállapodott. A transzakczió utján a társaság bányái a legnagyobb termelőképességre lesznek emelhetők. A tatai bányák üzeme máig is minden várakozást fölülmuló eredményekre vezetett. A tatai bányákban minden tényező megvan, a mely a vállalat hatalmas föllendülésére vezethet. Geografiai fekvésük következtében hivatva vannak egész Nyugot-Magyarországot kőszénnel ellátni, sőt még Ausztriában is nevezetes kivitelre számithatnak. A széntelepek fekvése és tartalmassága olyan előnyös, hogy a termelés fokozásával négy év alatt 10 millió métermázsa is könnyen elérhető lesz. Az esztergomvidéki bányák megvétele következtében a nyugot-magyarországi fogyasztás nagyrészt egyöntetüen lesz ellátható. Az alább ismertetett pénzügyi transzakczió is felettébb előnyös, mert a felveendő két millió forintot, ha akarja, 3 év mulva visszafizetheti, ha pedig nem, kötvényekben is törleszthetí a társaság, s igy az uj tőkét nyugodtan fektetheti a vállalat a tatai és esztergomvidéki bányák fejlesztésébe. Az igazgatóság megállapodásai egyrészt a trifaili kőszénbánya-társasággal történtek. A társaság átveszi az esztergomkörnyéki szénbányákat két és fél millió frtért olyan fizetési módozat mellett, hogy a fizetés részben a most kibocsátandó uj részvényeknek azzal a részével történik, melyre a részvényesek esetleg nem tartanának igényt. A Wiener Bankverein vezetésével alakult csoport pedig két millió forintot bocsát a vállalat rendelkezésére, a melynek törlesztése három év mulva történik és pedig, ha a társulat nem akarná készpénzben visszafizetni, akkor vagy harmincz évi amortizáczió szóló kötvények, vagy részvények átadása utján. A közgyülés az igazgató előterjesztését helyesléssel fogadta s az igazgatóságnak az üzletek perfektuálására a meghatalmazást egyhangulag megadta; ezután dr. Baránszky Gyula a részvényeseik nevében, Ordódy Pál pedig Komárommegye közönsége nevében mondott köszönetet az elnöknek, az igazgatóságnak, Herz Zsigmond vezérigazgatónak eddigi működésökért, különösen az utóbbinak, a kinek a tatai bányák fölvirágzása köszönhető ügybuzgó és szakszerü munkásságáért. Uj igazgatósági tagok lettek: dr. Frics Gajan Ödön, lovag Hahn S., Hercz Zsigmond, Melczer Géza, dr. Reif E., gróf Teleky Géza és dr. Herz Vilmos. A felügyelő-bizottságba dr. Fenyvessy Ferenczet választották be. Az elnök zárószava után a közgyülés véget ért.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzék kapható.

— DUETT. —

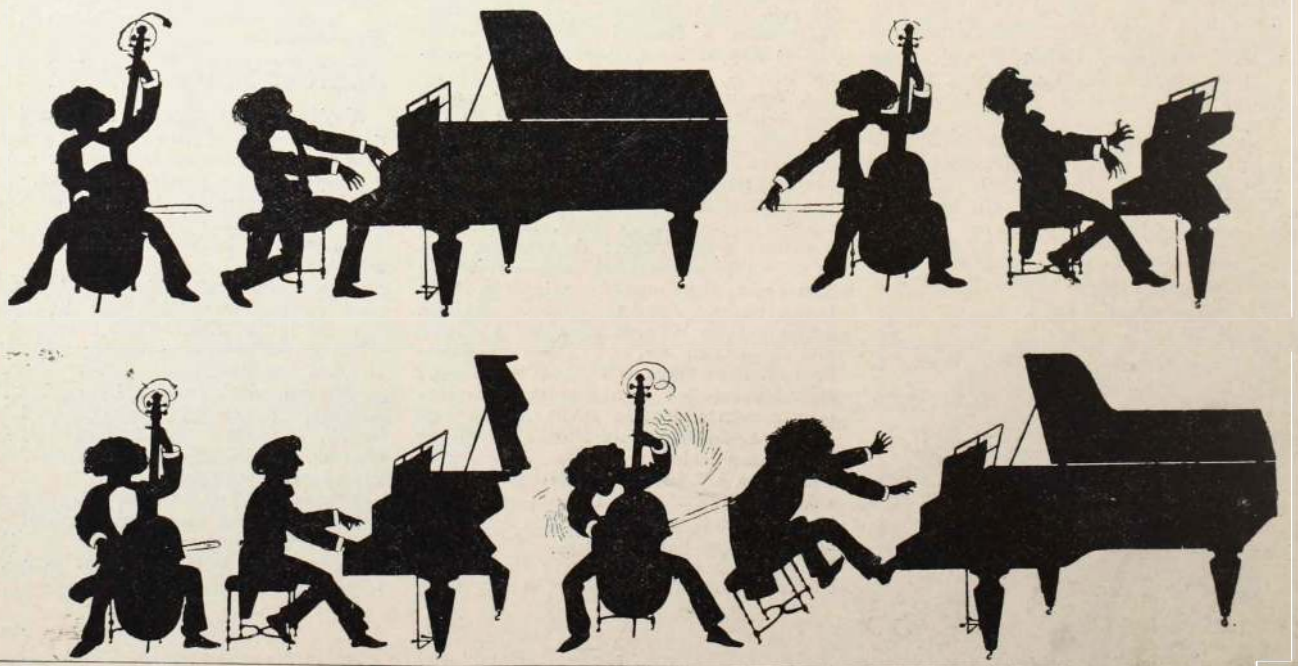

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

VALÓDI

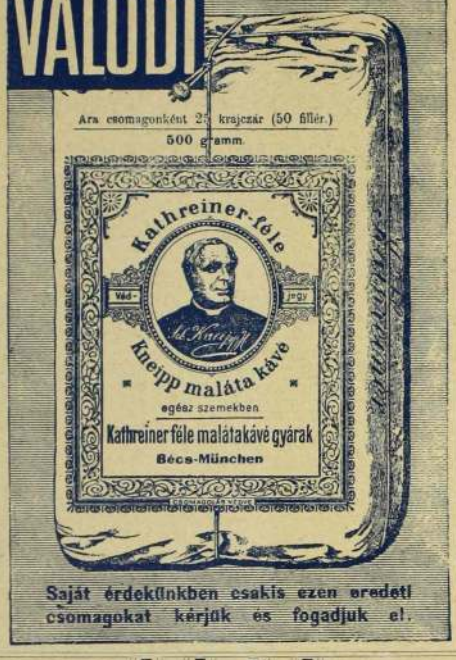

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kíméletlenül és így egy nagy ezüstárugyár indíttatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**
Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***díszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstárugyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegyzel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Egy remekmü.

Valóságos remekmü lesz az az alkalmi lap, melyet az

Országos Egyetemi Segitő Egyesület

alapjának gyarapitására HEVESI JÓZSEF szerkeszt s melynek czime

Diák-Otthon

Egyetemünk ifjuságának, hazánk jövője zálogának nagyrészét a megélhetésért való küzdelmében elsodorja a szocziális bajok örvénye. Hány munkaskéz, mennyi nemes lelkesedés vész el hazánkra nézve. Ezek megmentésére, tanulmányaik folytatásának lehetővé tételére alakult az Országos Egyetemi Segitő Egyesület, mely alapot gyüjt a szegényebbsorsu egyetemi hallgatók támogatására.

A **DIÁK-OTTHON** czimü alkalmi lap jövedelme is ezt az alapot fogja gyarapitani.

A **DIÁK-OTTHON** irodalmi részéhez máris hozzájárultak a kormány tagjai, államférfiak, legkiválóbb iróink, költőink és társadalmi és politikai életünk kitünőségei.

A **DIÁK-OTTHON** részére szebbnél szebb festményeket ajándékoztak legelső festőink s ezek a gyönyörü képek mind reprodukálva lesznek a **DIÁK-OTTHON**-ban.

A **DIÁK-OTTHON** czimü emlékalbum valóságos remekmü lesz tehát.

Ára 1 forint.

Egy frtért tehát nemcsak nemes hazafias czélt szolgálunk, hanem egy gyönyörü müvet is megszerezhetünk magunknak.

Bizunk a magyar családok hazafiasságában és reméljük, hogy nemes czéljaink eléréséhez támogatni fognak azzal, hogy megrendelik a **DIÁK-OTTHON**-t.

Az egy frtnyi dij a **DIÁK-OTTHON** kiadóhivatalához (Andrássy-ut 57. sz. a.) küldendő és a diszes mü **bérmentve** küldetik meg a megrendelőnek.

Az Országos Egyetemi Segitő Egyesület nevében:

Zsembery Gyula elnök. **Schwarz Gyula** titkár.

ifj. Chorin Ferencz pénztáros.

Magyar királyi államvasutak.

2983—C. IV. sz.

Hirdetmény.

(Közvetlen személydijszabás életbeléptetése a m. kir. Államvasutak és a szlavoniai Dráva vidéki h. é. vasut állomásai közti forgalomban).

A magyar királyi Államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint egyrészt a magy. kir. Államvasutak, a szab. osztrák-magyar Államvasuttársaság és a cs. és kir. szab. déli vaspálya-társaság állomásai, másrészt pedig a szlavoniai-drávavidéki h. é. vasut állomásai közti forgalomban f. évi március 1-én közvetlen személydijszabás lép életbe.

Ezen dijszabás a magy. kir. Államvasutak dijszabás elárusitási osztályában (Csengery-utca 33.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1898 január 20.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik).

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer á'tal el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint**, a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá *Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban* Kirchner, *Miskolczon* Baruch, *Kassán* Adamek, Megay G. *Debreczenben* Rotschnek, *Szegeden* Barcsai. *Aradon* Éles Ármin, Ring. *Temesvárott* Barcsai. *Ungvárott* Hoffmann, *Lugoson* Vértes L. *Zágrábban* Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VÁROSLIGET

„Krisztus a kereszten"

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

MAGYAR GÉNIUSZ

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI
* * * HETILAP * * *

Az irodalmi rész szerkesztője
KEVESI JÓZSEF

*

A művészeti rész szerkesztője
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, Andrássy-út 57.

*

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

«KOSMOS» MŰINTÉZET NYOMÁSA, BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Uj alakkal, uj tartalommal és ujult erővel kezdi meg VII-ik évfolyamát a «**MAGYAR GÉNIUSZ**». Megerősödve, megizmosodva, megifjodva egyetlen czélt tüzött ki maga elé: előkelő, magas szinvonalon álló, tartalomra és kiállitásra nézve egyaránt szép és gazdag lapot nyujtani a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» e czélból összeköttetésbe lépett a legkiválóbb magyar irókkal, a legelőkelőbb magyar művészekkel, akiknek hathatós támogatása lehetővé teszi a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak, hogy a külföld bármely illusztrált iratával a versenyt fölvehesse.

A gazdag irodalmi tartalom mellett, mely egyuttal a hét nevezetesebb eseményeiről is érdekes krónikát fog felölelni, különös nagy gondot fordit a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» a *magyar müvészet* legujabb alkotásainak bemutatására. Oly izmos, oly versenyképes ma már a magyar művészet, hogy a közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogja forgatni azt a lapot, mely a magyar művészet legujabb hajtásaival megismerteti. És a «**MAGYAR GÉNIUSZ**» éppen azt tüzte ki czélul maga elé, hogy a szépirodalom mellett, necsak képes krónikása legyen a hét eseményeinek, hanem hü tükre a művészetnek, melynek különösen nagy teret fog szánni.

És hogy olvasóközönségében a művészet iránt való érdeklődést istápolja, az előfizetők között időnként nagybecsü eredeti olajfestményeket és eredeti rajzokat fog szétosztani. *Oly nagybecsü ajándék ez, minőben egyetlen lap sem részesitheti előfizetőit.*

Bizunk benne, hogy az uj «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-hoz nemcsak régi előfizetői maradnak hivek, de csoportosulni fognak körülötte majd uj hivek is.

Ezzel a reménynyel indulunk neki az uj évfolyamnak.

A «Magyar Géniusz» szerkesztősége.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 10 frt * Fél évre 5 frt * Negyed évre 2.50 frt.

Az előfizetési pénzek a «MAGYAR GÉNIUSZ» kiadóhivatalához, Budapest, Andrássy-út 57. sz. a. küldendők.

VII. ÉVFOLYAM * 6. SZÁM 1898 FEBRUÁR 6.

MAGYAR GÉNIUSZ

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD.

DR. BOKOR JÓZSEF.

«A Magyar Lexikon megjelenése a magyar história egyik legnagyobb eseménye. Csak egy esemény hasonlitható hozzá: *Verbőczy* hármaskönyve, mely akkor keletkezett, a mikor a nemzet legnagyobb csatáját vivta s mely a magyar kulturára nézve fontosabb esemény volt még a mohácsi nagy csatánál is. Ép ily jelentős könyv a Pallas Lexikonja» . . .

E szavakkal méltatta Rákosi Jenő egy ünnepségen azt a nagy irodalmi alkotást, melynek fáradhatatlan szerkesztője *Bokor* József dr., kinek arczképét itt bemutatjuk.

Rákosinak, a magyar publiczistika e kiválóságának eme nagy jelentőségü szavait nem az ünnepség emelkedett hangulata szülte, mélyen gyökereznek azok az igazságban.

Mert ez a Lexikon, melybe a leghivatottabb tollak irták meg mindazt a mi a magyarságra vonatkozik, valóban versenyez jelentőség dolgában a legfontosabb kulturai intézményekkel.

Hogy mily apparatust kellett a szerkesztőnek mozgásba hoznia, hogy ezt a nagy és becses anyaghalmazt összegyüjtse és rendszeresen földolgozza, mennyi utánjárás, fáradság, buzgóság, lelkesedés kellett hozzá, hogy minden tárgyról, minden szóról, mindig fogalomról a legilletékesebb toll irja meg a leghelyesebb ismertetést: erről csak annak lehet fogalma, a ki valaha látott egy Lexikon szerkesztőségét s a kinek alkalma volt látni *Bokor* Józsefet, a fáradhatatlan szerkesztőt, a ki öt éven át fáradt, buzgólkodott, irt, kért, fenyegetett, mig végre az egész művet megalkothatta.

Méltán ünnepelték tehát e héten Magyarország tudományos körei a vaskezü és vasfejü szerkesztőt, *Bokor* Józsefet, a ki büszkén tekinthet arra az alkotására, mely bizonyára mély nyomokat hagy majd a magyar literaturában

De a Lexikonról szólva lehetetlen a szerkesztő mellett meg nem emlékeznünk a Pallas igazgatójáról, *Gerő* Lajos dr.-ról, a ki nélkül bizonyára még évtizedek mulva sem jött volna létre e korszakalkotó munka.

Gerő ugyan elhárit magától minden érdemet, de köztudomásu, hogy csakis az ő vállalkozási kedvének, e munka iránt való rajongó lelkesedésének köszönhető, hogy a Pallas-Lexikon megjelent és hogy *igy* jelent meg.

A nagy erkölcsi sikernek jelentős része tehát őt is méltán megilleti.

—o—

CLEO.

Irta FALK MIKSA RICHÁRD.

Meseszerü az egész; igazán magam sem tudom hogyan történt . . . Délelőtt tizenegy óra volt, mikor a műterem ablakain bekandikáló napsugár felköltött kitünő álmomból.

Alig nyitottam ki szemeimet, pillantásom Cleora, az isteni Cleora esett. Ott feküdt a műterem pamlagán s rózsás álmában aligha gondolt arra, hogy talán valami profán szem melengeti rajta tekintetét.

Cleo itt, az én műtermemben?

Bármiképen igyekeztem megerőltetni emlékező tehetségemet, nem emlékeztem arra, hogy az éjjel magammal hoztam volna.

Tehát miközben én aludtam, nesztelenül besompolyoghatott; szégyeltem magamat, még csak nem is álmodtam, hogy itt van.

De miért jött? S miért éppen ma, és én hozzám?

Már ezen kérdésekre nem tudtam felvilágositást adni magamnak.

Hadd mondjam el, ki volt az az édes Cleo?

Magam sem tudom . . .

Ezelőtt nyolcz hónappal találkoztunk, mikor még tavaszi szellő lengedezett a nagy boulevard fasorában s nem takarta hó a földet.

Pályázni akartam az Akadémia tiszteletdijára és modellt kerestem, kiről az «Örök bűn» czimü szobrom nőalakját mintázzam.

Sokáig barangoltam eredmény nélkül Páris utczáin; félni kezdtem, elkésem a pályázatról, midőn egy szép estén gyönyörü szőke leánnyal találkoztam.

— Ez ő, suttogám magamban és utána siettem; bárki legyen is meg kell részemre nyernem.

A kiváló eleganczia és kecsesség inkább fiatal asszonykát, mint cocotteot sejtetett benne.

Bemutatkoztam; ő csak annyit mondott:

— Cleo.

Cleo és szép, kéttős ok, hogy modellem legyen.

Kérésemet teljesitette és ezentul gyakran ellátogatott műtermembe.

Munka közben nem egyszer lohasztottam lobbanékony tüzemet egy-egy pohár jegesvizzel, mert nilusi krokodilnak kellett volna lennem, ha ez angyal nem korbácsolta volna fel idegeimet.

Szellemessége meglepett; de minden faggatásom daczára csak annyit tudtam meg, hogy Cleónak hivják és égi szépség.

Haladt a munka és nem vagyok szerénytelen, ha bevallom: a dijat szobormüvem nyerte meg.

Cleo nagyon örült, de pénzt nem akart tőlem elfogadni. Együtt néztük meg művemet a kiállitáson — akkor láttam őt utoljára.

Eltűnt és én nélkülöztem a szép Cleot ki, esküszöm, nem volt egyebem, modellemnél.

Éppen ezért fájlaltam, hogy talán sohasem láthatom s ugy látszott, a szellemes, szőke, nagy kék szemü Cleot örökre elvesztettem.

— — — És mégis megkerült, e reggelen ná'am szunnyadott.

Gondolataimból inasom csendes ajtókopogása ébresztett fel.

— Uram, — mondá halk hangon, — elment a kisasszony?

— Nem! Hogyan került ide?

— Éjjel csomagostul érkezett s azt mondta, itt akar maradni. Én ismerem régebbről ő nagyságát, nem akartam önt felébreszteni; megágyaztam a diványon. A másik szobában nem akartam rendetlenséget csinálni . . .

— Jó, jó! — szóltam megszakitva bőbeszédüségét. — A másik szobában öltözködöm.

Midőn felöltözve a terembe léptem, Cleo ébredezett.

Lassanként felnyitotta selymes szempilláit, kissé dideregve magára vonta a selyemtakarót és halk hangon szólitott:

— Róbert.

Fekhelyéhez siettem.

— Ugy-e kedves barátom, csodálkozik!? Eltűntem s ismét itt vagyok; eljöttem magához s itt maradok, ha sohasem kérdez kilétem iránt,

Itató. *Karden festménye.*

mint abban az időben, mikor modellje voltam. Esküszöm, nincsenek önnel rossz vagy nemtelen terveim.

Most már egyedül állok, szegény nénikém meghalt. Mi vár a szegény szép leányra? — elbukik; esküszöm, tiszta és ártatlan vagyok.

Kerestem egy jó és igaz barátot, a ki engem meg tud becsülni, a ki megérdemli, hogy egészen s örökre az övé legyek . . . kérem, ne szakítson félbe — — — és a kit én is megérdemlek.

Eljöttem önhöz; ön oly jó volt hozzám; a kezében, hatalmában voltam s nem élt vissza helyzetével. Én szeretem, nagyon szeretem és a magáé akarok lenni . . . . .

Cleo szavai kimondhatatlan boldoggá tettek.

— Igazán!? Oh, édes Cleo! Itt maradsz nálam, nem hagysz el soha!?

— Soha, kedves Róbertem, soha!

S halkan csattant el az első édes, szerelmi csók . . . .

A műterem melletti szobámat Cleo számára rendeztem be.

Nagyon, igen nagyon boldogok voltunk. Házasok égi áldással és alig hiszem, hogy egyetlen házas párnak olyan két «mézes éve» lett volna, mint nekünk.

Barátaim méltó csodálattal s hódolattal vették őt körül és egyideig nem hiányzott boldogsáunkhoz semmi sem.

Mig én gyúrtam az agyagot s dolgoztam, az alatt ő a műterem ablakán ült, olvasott vagy pajkoskodott velem.

Ha munkaerőm lohadni kezdett, az ő szavai felvillanyoztak.

Az én dicsőségem az övé volt s az ő szerelme az enyém.

Ekkor jutott eszembe, hogy ime birom a világ legszebb modelljét s még csak egyszer, talán nagyon régen mintáztam róla.

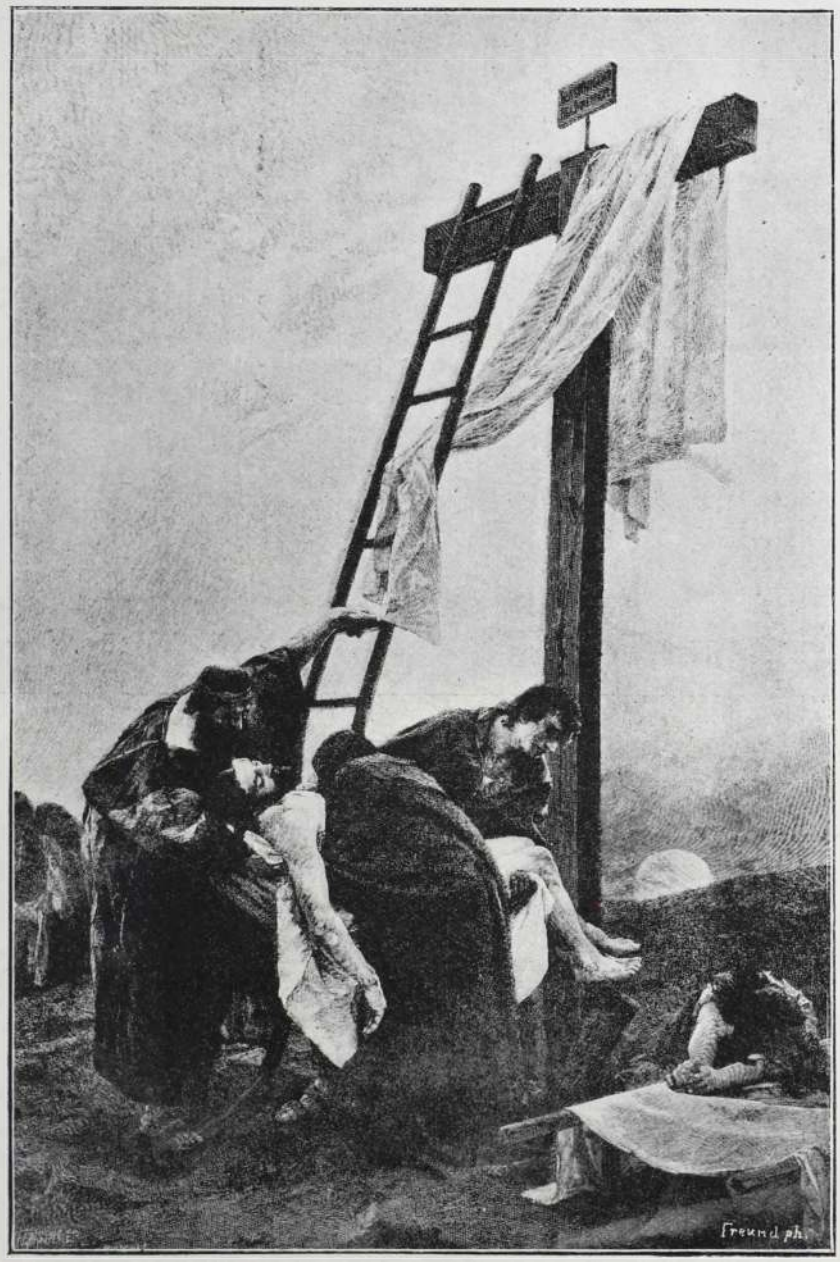

Levétel a keresztről. *Bulgariczky festménye.*

Ezidőben rosszul ment dolgunk, szerényen kellett élnünk s közel voltunk a nyomorhoz, mikor a művészeti társulat huszezer frankot, a mester-dijat tüzte ki egy a «Morgue halottja» czimü szoborműre.

Bejártam a morguet, a kórházakat, éhesen kerestem modellt, de hasztalan.

Pedig nyomorunkat azon remény könnyitette, hogy elnyerhetem a dijat és ismét jó dolgom lesz. Mi bohémek ugy is hozzá vagyunk ehhez szokva, a néhány hónapi nyomort felváltja a jólét. Cleo nagyon szomoru volt s bár nem szólott, észrevettem: Önmagát okolja nyomorunkért.

— — Egyszerre Cleo eltünt, a nélkül, hogy búcsuzott volna, vagy levélben tudatta volna velem távozásának okát.

Sirtam sokat s azt hittem mégis csalatkoztam benne: ő is csak olyan könnyüvérü leány volt, mint a többi s engem nem szeret. Elkeseredésemben magamhoz vettem műszereimet s éhségtől kimerülten a morgueba indultam.

Amint beléptem, a szolga örömmel fogadott.

— No végre van már modell, ma hoztak.

Örvendve léptem át a küszöböt s kit láttam ott holtan, szépségében!?

— Cleot, az én Cleomat.

Őrjöngve siratam őt . . .

Megtudtam, hogy miután lakásomat elhagyta, a Szajnába ugrott. Nyakán elmosott irásu táblácska volt: «Az én Róbertemnek».

Megértettem! Ő maga akart értem, nyomoromon segitve, modelemmé lenni. Megölte magát, mert engem nagyon szeretett. A milyen titokzatos volt egész lénye, olyan volt utolsó tette is.

Szomoruan ültem lábai elé dolgozni.

Ekkor mintáztam őt másodjára . . .

És szoborművem megnyerte a nagy dijat.

—o—

Mayer szobormüve.

Jussak eszedbe...!

Hogyha a csöndes alkonyi órán
Kedvesed ott ül az oldalodon,
Hő szerelemről suttog az ajka,
Majd szeliden kebelére levon
S boldog örömben ég a te arczod,
Mig susogásod hallgatod egyre:
Jussak eszedbe!

Víg mulatás közt, hogyha körötted
Harsog a jókedv vad szilajul,
Ajk tapad ajkra s csókja tüzétől
Éjszemed izzó lángja kigyúl;
Hogyha a kéjnek mámora, láza
Vad rohanással száll a szivedre:
Jussak eszedbe!

S jussak eszedbe akkor is én majd,
Ha ajkadról elszáll az „igen",
Árva szobámban, bús-halovánvan
Érted emészti magát a szivem.
És mig a néma templomi csendben
Elrebeged te az eskü szavát,
Puszta falaknak zengem a búmat,
Melyre vigaszt nekem senkisem ád.
Esküszavadra orgona zendül
S ájtatos ének száll az egekbe,
Majd meg a szent pap hint ezer áldást
Mirtus-övezte szűzi fejedre
S másnak a karján szende mosolylyal,
Boldog örömmel hallgatod azt te:
Akkor is, ott is jussak eszedbe,
A ki csak érted szenvedek egyre
S dőre reménynyel hivlak epedve
Bánataimtól porba lesujtva, —
Akkor is, ott is, ujra, meg ujra:
Jussak eszedbe! jussak eszedbe!

Csergő Hugó.

Nápolyban.

Stetten Károly festménye.

ÉN ÉS TE.

Irta SZABÓ IMRE.

I. JELENET.

Mimi nagysám szokatlan korai órában megjélen Lidi barátnője szalonjában s két órai izgalmas s megszakitás nélküli vita után, melyben heves küzdelem folyt az előbbszólás jogáért, kipirulva, megelégedve folytatják és fejezik be az érdekes tárgyalást eképen.

LIDI: Szóval, nincs mentség Bella számára. A magam részéről le is vonom a következményt s szerdán már nem jelenek meg a zsúron.

MIMI: Én sem. Különben is Bella már uralkodni kezdett rajtunk; az ő szerdája ünnep volt, mig a mi napjaink kötelesség. Emlékezhetsz, a megyei bálon is milyen botrányosan viselte magát s mégis egyedül az ő öltözékét irta le másnap lapjában az a csúf Bánó. Természetes, hiszen még a számlát is elküldte a szerkesztőségbe. S a férfiak ostobák, felültek neki.

LIDI: Már türhetetlen volt ez az állapot. Uralkodni képesség nélkül — lehetetlen. Én részemről azt sem értem, micsoda szépséget találtak rajta az emberek. Nem akarom leszedni róla, a mi rajta van, de azt, hogy törpe, kissé kancsal és festi magát, még Bánó úr sem fogja eltagadni. — Látod, én azért vetem meg a férfiak izlését, mert azt magasztalják, ki mutogatja magát nekik. Én nem szoktam kiállitást rendezni magamból. S azért, mert a napraforgó követi a nap útját, még nem a legszebb virág.

MIMI: Ma Tercsinél bizonyosan ott lesz. Mit tegyünk?

LIDI: Nem foglalkozunk vele. Bánó úr majd megvigasztalja.

MIMI (az órát nézi): Fél tizenkettő! Sietek Tercsihez, tudatom vele a határozatot. Pá, tehát ugy legyen! (Összecsókolóznak s Mimi nagysám gyorsan aprózó léptekkel, lihegve, de el nem fáradva s nem is érezve, hogy a gyorsan hulló hópelyheket szemébe csapdossa a szél, siet Tercsi nagysámhoz. — Lidi ezalatt végignyujtózik a bőrpamlagon s két karját feje alá fektetve tekint mereven a levegőbe. A szép főben szeszélyes gondolatok kergetőznek imigyen): Tehát Bánó és Bella! — Ez az asszony mindenen túlteszi magát. Illem, szokás, szabály nem létezik előtte. Igazán uralkodásra született, ő szab önmagának törvényt. — És Bánó. Érdekes fehér arczával, fekete fürteivel, hatalmas termetével — s ez mind Belláé. Gyalázat! Mennyi boldogság lehetett abban a pár napban. A fejlődő szerelem, a vallomás, a titokzatosság, a rejtett érzés, melynek — szótalan bár — hosszu beszédje van és az a néhány percz, mikor csak négy fal a látó és senki más. Pedig fiatal, elegáns ura van! — És mi, itt sorvadunk, vigyázunk a jó hirnevünkre s engedjük élvezetlenül eltünni ifjuságunkat. Oh, milyen üres az élet igy! — És az a Bella, az a Bella! — Fényesen meg kell boszulni, tönkre tenni, megalázni — megérdemli a merészségéért. — (Kis kezeit ökölre szoritja, megfenyegeti a levegőbe rajzolódó Bella alakját s a boszu közeli reménye kevéssé megvigasztalja a multért és a jelenért. Különben pedig megveti Bellát, mások hibáinak látásán megbotránkozó szive háborog, erkölcsi érzése fellázad — s Bella elitéltetett).

Oláh asszony. *Brauecker Styna báróné festménye*

II. JELENET.

SZOBALEÁNY: Várhegyi úr van itt.

LIDI (idegesen fölugrik, megvető mozdulatot tesz és gyorsan végigvonulnak agyában a gondolatok): Ah, az unalmas Várhegyi! — Istenem, miért jön ilyen ember valakinek az útjába! És még egyedül lenni vele! — Ah nem, különösen most nem fogadhatja. (Szobaleányhoz): Gyengélkedem, — fekszem.

SZOBALEÁNY: Értem. (El).

LIDI: S még ilyenkor mer jönni. mikor tudja, hogy egyedül vagyok.

III. JELENET.

VÁRHEGYI: Szabad?

LIDI: Ah! — S a szobaleány . . .

VÁRHEGYI: Mindent elmondott. Ő nagysága fekszik, beteg; de bocsánat, azt el méltóztatott feledni, hogy én orvos vagyok s ez a válasz egyenesen kötelességemmé tette, hogy bejöjjek.

LIDI: Nagyon furcsán fogja fel orvosi kötelességeit. — Tudhatja, hogy ilyenkor egyedül vagyok.

VÁRHEGYI: S ha erre vártam volna?

LIDI (meglepetten hátra fordul, érdeklődve végignézi, barátságosabban): Foglaljon helyet.

VÁRHEGYI (meghajol s túlélvezve az engedélyt, közvetlenül Lidi mellé ül a pamlagra s annak kiváncsi, kérdő tekintetéből megértve a helyzetet, minden bevezetés nélkül eképen szól): Ön jól tudja, hogy szeretem s a ki szeret, az keresi az egyedüllétet. (Lidi nagysám erre ugyan nem szólt semmit, de ideges mozdulatából Várhegyi úr ezt olvassa ki: És eddig?) A mi eddig visszatartott az a gyermekes szerelem álmodozása volt, mely fél, hogy egykor tán csalódnia kell; a izmost ide vezetett, az a férfiuv hamosult szerelem lángja, ellenáálim tatlan heve. Erre nem kell mentség, ez magában hordja a bocsánatot. Mert hiszen — biztosan tudom — ezt a vallomást ön is természetes folytatásnak tartja csupán s nem kell magyaráznom, hogy megértse.

LIDI (bámulva kérdi önmagától: Ez az az unalmas Várhegyi! — (Csupán a kötelességtől kényszeritve kissé elhuzódik a merészen közeledőbb huzódó férfitől s elrebegi épen nem a meggyőződés hangján). Csalódik s hogy eddig is nem hallgattattam el, annak oka csupán az, hogy szörnyen meglepett. De most engedett időt arra, hogy én is szóljak s első követelésem is az, hogy beszéljen a tegnapi bálról.

VÁRHEGYI (műértően tanulmányozza Lidi vonásait s arczán az elszántság kemény kifejezése ül): Azt nem teszem, ön meg fog hallgatni. Sőt — hiszem — meg is fog érteni. Jól ismerem viszonyait, környezetét, fiatalságát s azt az életet, melyet öregecske férje oldalán él és jól ismerem a saját erőmet, hogy ne rettenjek vissza.

LIDI (sértődve felugrik, de e mozdulatra karja, majd arcza Várhegyit érinti, mire az megragadja s magához vonja az ellenszegülő, vergődő derekat.)

VÁRHEGYI (reszketve): Lidi!

LIDI (szemei előtt, mint hirtelen megvilágított kép, feltünik Bánó és

IV. JELENET.

SZOBALEÁNY: Parancsol, nagyságos asszonyom?

LIDI (egész testében kiegyenesedik s Várhegyire mutat).

VÁRHEGYI (megszégyenülve akar távozni).

LIDI (kinyujtott karja lehanyatlik,

személyek mások és még egy — ott a világ is jelen volt, mint tolakodó, itt elmaradt, mint jóbarát. Oh, nem! — kiált fel Lidi nagysám lelkében valami, még más is: az én egész multam, elhibázott életem, helyzetem, mig ott a másik képen a Tercsién, ez hiányzik. Hátha az

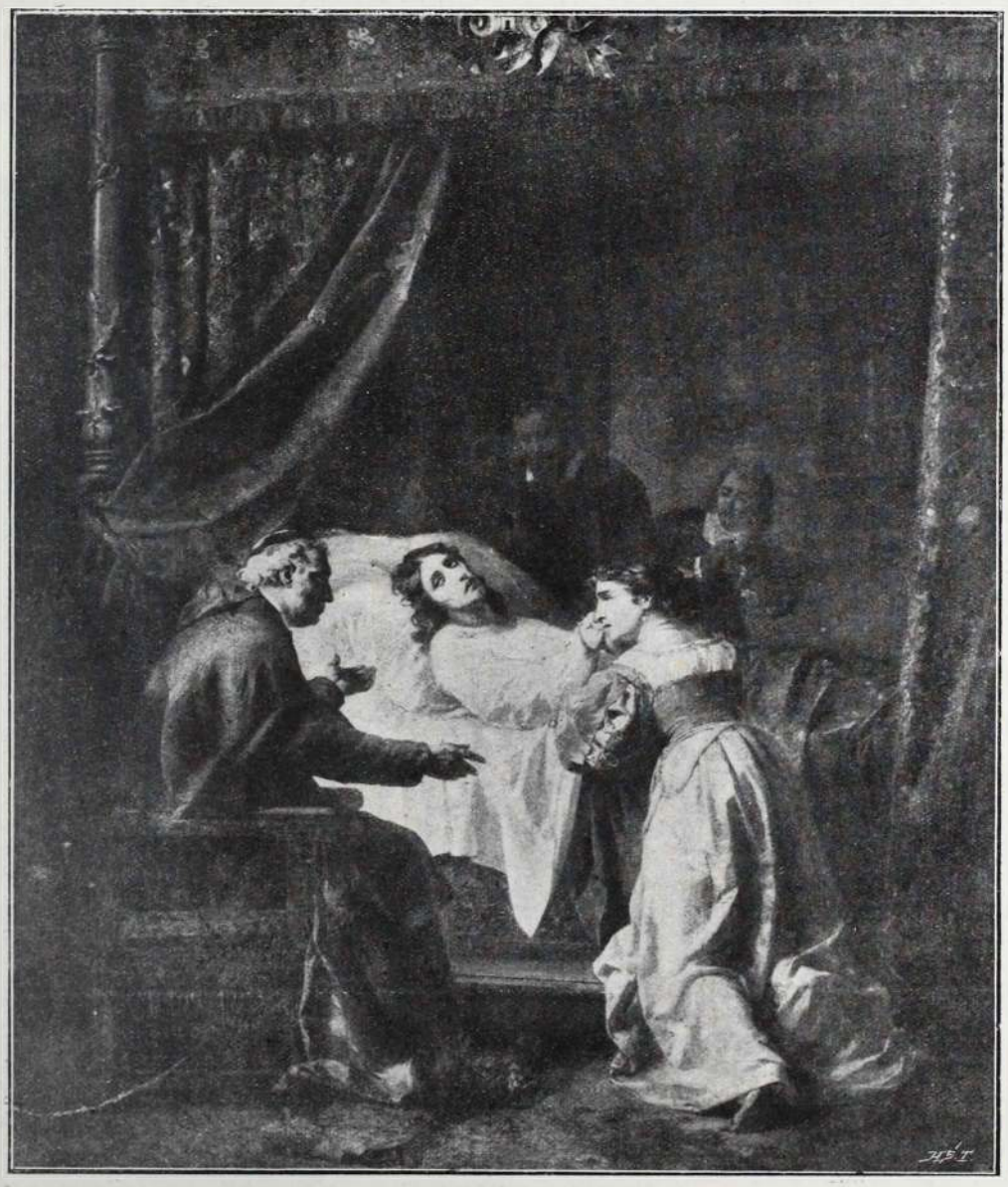

Raphael halála.

Livio Arozzi festménye.

Bella alakja, kiket tán éppen ilyen pillanatban látott meg a világ s kit éppen ezért ő és ők mindannyian elitéltek. Teste megrázkódik, arczán a harag pirja ömlik el, szive méltatlankodástól háborog, iszonyodik ettől az összehasonlitástól. Megragadja a kezе ügyébe került csengőt és kétségbeesetten rázza).

majd végig simitja forró homlokát, gyengén): Egy pohár vizet!

*

S mikor délután Lidi nagysám útra készen indult Tercsiék zsúrjára, hol Bella megfeszittetéséhez ő fogja vinni a keresztet, a küszöbnél visszahökken. A két kép ujra megjelent előtte; a helyzet ugyanaz, csak a

övén is csak saját maga látja és más senki, mint bizonyára Tercsi is látja a magáén? — kérdi tőle egy hang. De megnyugtatólag feleli egy másik: az más!

Mert Lidi nagysám az *én*, mig Tercsi a *te*. S e kettő között nagy különbség van.

—o—

ASSZONYI ÁTOK.

Irta KISS KÁROLY.

I.

Tulajdonképpen ezt a czimet kellett volna irni az elejére: A szép asszony átka. Mert szép volt az az asszony, akiről irni akarok. Szép volt, mint azok az asszonyok, a kiknek a festett képe előtt önkéntelenül is több időt töltünk a képtárakban. Ha ez a nő az utczán járt, minden ember megfordult, hogy még egyszer lássa.

És a sors, ez a sokszor kiszámithatlan ellenségünk, éppen egy olyannal hozta össze, a kiket számitáson kivül szoktunk hagyni. Benes Ödönnek hivták. Valami távoli rokona volt és ezen a réven jobban a közelébe jutott, mint más emberfia. Üldözte a szerelmével minduntalan. Ha csak szerét tehette, ott hagyta a feleségét, gyermekeit és futott fel, ide Pestre, ő hozzá, a szép asszonyhoz.

— Látod — mondta neki sokszor — én nekem semmi dolgom most idefennt, csupán te miattad jövök, te érted. Azt akarom, hogy te is szeress, ugy a mint én téged szeretlek. A te férjed elhanyagol téged, azt én tisztán látom. Milyen szépen megtudnálak én vigasztalni téged. Hát szólj valamit? Lásd, hogyan tudok könyörögni a szerelmedért. Utóvégre nem is kivánom, hogy te is szeress, mindjárt, azonnal. Csak engedd, hogy én szeresselek téged. Szólj már valamit Ida, Idám!

És a férfi utána nyult, hogy az asszony kezét megfogja; de a szép asszony elháritotta ezt a mozdulatát.

— Azt akarod, hogy beszéljek, hát beszélni fogok. Jól van, beszélek. Azt mondom neked Ödön, hogy káromlás minden szavad, a melylyel igy szólsz hozzám, a mint tetted imént és a mint teszed napok óta, a mint azt észre veszem, de nem akartam soha meglátni esztendők óta. Káromlás a beszéded irántam, a kit legjobban tisztelned kellene, a feleséged iránt, a ki szeret, azt én tudom és legfőképp az én férjem iránt, a kinek — legyünk őszinték, sok hálával tartozol, legalább tartoznod kellene. Eddig azt hittem jó barátom vagy, hát szerettelek, de most a mikor látom, hogy minden szavaddal a megrontásomra törekszel, látom a vad szenvedélyt a szemeidben, hát ha nem is gyülöllek, de minden erőmet összehordom, hogy soha sem látjuk egymást viszont ilyen közelről többet. Nem akarok véled többé találkozni az én lakásomon. Nem félek tőled. De igy akarom. Érted? Akarom!...

A férfi tekintete, erre a határozott formában tett nyilatkozatra még vadabb lett. Mint a megsebzett róka, ugy kapkodta fejét a mig szóhoz jutott. De ez a komédia nem tartott csak egy pillanatig és aztán szólt:

— Mégis fogsz szeretni. Kényszeriteni foglak! Ha pedig még sem akarsz az enyém lenni, akkor megzavarom az egész életedet... Azt fogom az uradnak mondani, hogy mást szeretsz, nem őt. Majd találok valakit, a kinek a karjai közé dobjalak. És a mikor igy megmételyeztem a férjed életét is a féltékenység fulánkjával, a mikor ki leszel dobva az utczára, akkor ujra ott leszek, hogy a csókodat, az ölelésedet követeljem.

— És te ezt meg tudnád tenni?

— Meg.

— És te nem félnél az istentől, hogy ilyen aljas hazugságot sugjál a férjem fülébe?

— Nem félnék.

— Hát akkor verje meg az isten a szádat, a nyelvedet, a melylyel ezt fogod az uramnak hazudni. És most takarodj, mert megvetlek, gyülöllek, becstelen!

A szép asszony szépséges szép

Csend.

arcza eltorzult, a mint ezt kiáltá a férfi felé, a ki menni készült.

— Az én istenem meg fogja verni a te nyelvedet, ha ezt megteszed! mondta utána átkát az asszony a távozó férfinak.

II.

Nincs könnyebb, mint egy szép asszonyról elhitetni a világgal, hogy szeretője van és hogy megcsalja az urát.

A szép asszonyról mondom. Mert a csunyáról mondhat bárki akármit, ugy sem hiszi el senki.

Benes Ödönnek a helyzete igen könnyü volt ennél az asszonynál. A hova járt társaságba, szinházba, egyebüvé, minden ismerőse ott hagyta a kártya asztalt, mindent, hogy vele társaloghasssanak, hogy az ő társaságában töltsenek egy félórát.

Minden szava édes volt, a mit beszélt. Minden jóizü kaczagása fölért a legszebb zenével. Pajkos volt sokszor a gyereksességig; de komolyabb tudott lenni a legéltesebb urinőnél, ha a társalgás menete ugy hozta magával.

A hova járt, a hol megfordult, ő volt a társaság lelke, ő tartotta szóval a többit; de viszont ő volt a legjobb publikuma másnak is, ha szellemes, ha jóizü tudott lenni amaz.

Benes ugy kezdte az ő aknamunkáját, hogy először itt, majd ott kezdte sugdosni titoktartás mély pecsétje alatt: hogy igy, hogy ugy.

És mindenkinek a szavát vette, hogy nem adja tovább. Azok, mert ugy sem hittek neki, hallgattak, de nem ugy ő. A kivel a szép asszony egy esztendőben is alig találkozott egyszer, ahhoz is elment evvel a hirrel; és többnyire határozott visszautasitás lett a jutalma, de a mi egy cseppet sem kedvetlenitette el őt.

A mikor az ismerősökkel végzett, fordult a férjhez

— Miért engeded, hogy ez, meg az folyton a feleséged közelében legyen.

A férj rá sem hallgatott.

Máskor ujra kezdte:

— Találkoztam a feleségeddel. Evvel meg avval sétált.

A férj nem szólt semmit, de már nyugtalankodott; kezdte megfigyelni az asszonyt.

Más alkalommal, nem ugyanaznap, megkérdezte a feleségét, ki volt az, a kivel sétált, a mikor Benes látta őket. Az asszony megmondta.

Nem sokára, még néhány ügyes tördöfés után Benes látta, hogy a féltékenység elvetett magja kezd csirázni. Gondja volt rea, hogy ápolja.

Már pedig a féltékenység ellen hiába a brómnátrium, hiába a triónál, a ki féltékeny, az nem tud többé aludni.

És a férj elkezdte gyötörni, kinozni az asszonyt, reggel ugy, mint este: mindig.

Az asszonynak a jó érzése hevesen tiltakozott a vádak ellen eleinte; azután csendesen zokogott magában, a mikor senki sem látta.

A férjének nem akarta megmondani, hogy ő tudja kicsoda és miért rágalmazza mindezekkel őt, tehát hallgatott.

Nagy sokára egyszer aztán, a mikor Benes Ödön látta, hogy a gyümölcs már megérett, egy napilap apró hirdetései közé, ő is tett egyet és azt a férjnek meg is mutatta.

Ez volt benne:

«Bűnt követek el, de még is meglátogatlak holnap délután; mert délelőtt a férjem alszik, de délután a körben kártyázik és olyankor mindennel törődik, csak velem nem».

— Ezt a te feleséged irja. Láttam, a mikor ő maga beadta a lap kiadóhivatalába, — mondta ekkor Benes a férjnek.

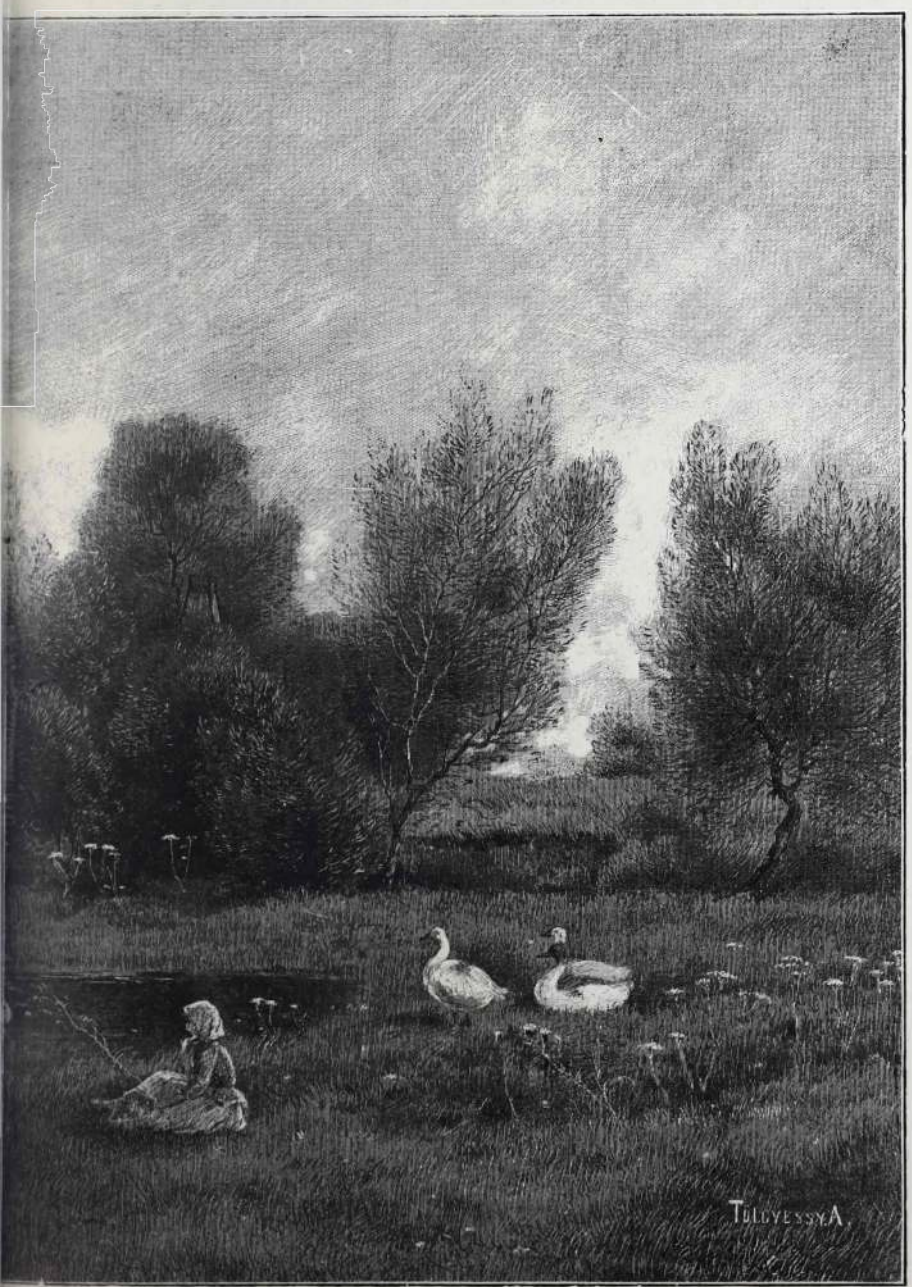

Tölgyessy Arthur rajza.

A férj határtalan dühvel rontott haza az asszonyhoz.

Tépte a haját, tört, zúzott, sirt.

— Megcsalsz — szólt végre. — Most már tisztán látok. Takarodj a szemem elől, mert elűzlek! Itt a bizonyiték, holnap akartál a szeretőd lakására menni.

Az asszony meg volt rémülve.

— Esküszöm, hogy nem igaz — kiáltá. — Ezt én sohasem irtam. Ezt is Ödön találta ki, mint mindent, a mit eddig mondott neked, hogy téged tőlem elidegenitsen.

— Igen, ő mondta és még sok egyebet is mondott.

— És te ennek az embernek hittél, a ki már annyit hazudott neked és annyi sokszor megcsalt téged.

A férj kezeit tördelve járkált fel és alá a szobában.

— Semmit sem hiszek neki, csak ezt az egyet... Bizonyitsd be ártatlanságodat...

— Az én ártatlanságomat — szólt büszkén az asszony — nem kell bizonyitani. Elég ha mondom. Csak a bűnt lehet bizonyitani, az ártatlanság önmagát bizonyitja. Csak ismétlem, hogy ennek a Benesnek minden lehellete hazugság és minden szava rágalom mindenki ellen, a ki becsületes és nem gaz, mint ő maga.

Rémes csend lett a szobában, majd megszólalt ujra a férj.

— Eleinte, ha társaságban voltunk és én az urakkal kártyáztam, téged a fiatal emberek és a többi nők társaságában nyugodtan ülni hagytalak, mert láttam, hogy a beszélgetés folyamán is gyakran reám néztél és ez jól esett nekem; de később azt vettem észre, hogy ezek a tekintetek csak azt fürkészik, vajjon megfigyellek-e? Ugy-e igaz?

— Tőlem mered ezt kérdezni, hogy igaz-e? Hát olyan rossznak tartasz? ... Felelj nekem nyiltan és becsületesen. Hiszed azt, hogy én megcsaltalak?

— Hiszem, a mig be nem bizonyitod az ellenkezőt.

— No hát nekünk nevetséges tovább együtt élni. Én megyek az anyámhoz.

Többet nem szólt egy szót sem. Felöltözött lassan, mintha sétálni menne valahová és a mikor készen volt, az ajtóból szólt csak vissza.

— Nekem nincs mit bizonyitani. De te fogsz még könyörögni térden állva nekem, hogy térjek vissza hozzád.

És a férj nem ment utána, hogy elállja az útját.

III.

Mózes mind az öt könyvéből, de még a tiz parancsolatból is egyet kifelejtett, azt tudniillik, hogy a ki másnak a feleségéről aljas rágalmakat szór világgá, annak a nyelve vágassék ki, elrettentő példának.

De a miről Mózes megfelejtkezett, azt nem felejti el egy magasabb hatalom, a ki mindeneket kormányoz és igazgat.

Már majdnem elfelejtette az egész esetet a szép asszony is, meg az ura is, a mi köztök olyan nagy zavart idézett elő akkor, a mikor egyszer hire ment, hogy Benes Ödön beteg, nagy beteg, valami sulyos nyelvbaja keletkezett ott valahol a magas Tátra alatt, abban a kicsi városban, a hol lakott s valószinüleg felhozzák Budapestre operálni.

A hol nem ösmerték eléggé, azok sajnálták:

— Szegény Benes!

A kik pedig jól ismerték, azok azt mondták:

— Veri az Isten a nyelvét!

A szép asszonyhoz a hirt, már ekkor itt feküdt a klinikában, a férje hozta és azt mondta, hogy Benes kéreti, látogatná meg.

— Tőled kérdem Ida, meglátogassam-e? Tőled kérdem, a kinek annyi keserü fájdalmat okozott. Elmenjek?

A szép asszony elhalaványult. Eszébe jutott amaz a délután, a mikor azt kiáltotta utána: Az én istenem meg fogja verni a te nyelvedet, ha ezt megteszed!

Csak most, ebben a pillanatban gondolt erre és soha még ezelőtt.

— Azt is mondja Ödön, bizonyosan te átkoztad meg, azért szenved most.

— Menj el hozzá, menj — szólt az asszony — és mondd meg neki, ha beismeri neked, hogy minden tette, szava, gaz rágalom volt és hogy mindig hazudott, a mikor téged ellenem felbujtatott, akkor imádkozni fogok a mielőbbi felgyógyulásáért. Ezt izenem neki. Imádkozni fogok érette.

IV.

És Benes Ödön nemsokára meggyógyult.

HALLELUJA.

Értlek s méltányollak szivünk hitvallása;
Tény az, hogy az ember istennek a mása:
Mindenható lényeg valósulgatása.
Fejlő-porló része igaz-, jó- és szépnek;
Tünékeny paránya halhatlan egésznek;
Halvány pislogása világló lángésznek.
Mely a létesülők végetlen során át
Fokozódva képzi,
Öntudatban érzi,
Alkotja önmagát.
Ó', van! —
Mennyi élet, báj van
Csak egy kis virágban!
Teremtő erő a röpke napsugárban!
Kisebb-nagyobb mérvben mindenekben honol,
Pillanatokra bár, de a legnagyobból.
Sz' „az ige testté lőn s mibennünk lakozik"?
Igazolt az irás, ahogy nyilatkozik.

TOMKA SÁNDOR.

Az utolsó próba.

Margitay Tihamér festménye.

— Amerikai regény —

(Folytatása)

Felkeltette férjét és kérdé: — Nem-e az az előbbi asszony jött vissza? — Az lehetetlen», — válaszolt Hanier, majd hallgatódzott: — Talán mégis; — vagy tévednek? Különben mindjárt a végére járok a dolognak. Ismét föllelt, kiment és egy percz mulva már megkapta a halálos sebet».

— Különös história! — mondá a főnök — és csak azon csodálkozom, hogy Groux asszony nem emlitette ezt mindjárt.

— A gyilkosság mindent feledtetett vele és csak az ezüst tárcza hiánya emlékeztette őt ezekre.

— De ki tudja, vajjon Hanier egyáltalán a tárczáról beszélt és nem valamely más ajándékról?

— A többi csupa használati czikk volt; mint czukor, vaj, egy pár csirke, egy posztó ruha Hanier asszony részére és még több ilyesféle. Csak az ezüst tárcza volt valami értékesebb, valami megőrzendő emlék és csakis erre czélozhatott Hanier!

— Jó, — tegyük fel, hogy az a személy — vagy mondjuk, asszony — az ezüst tárczájáért jött. Vagy elérte czélját, vagy nem. Ha visszakapta a tárczát, akkor lehetetlen, hogy egy óra mulva visszatérve, elkövette a gyilkosságot. Ha el akarta tenni láb alól Haniert, mért nem tette azt mindjárt először? Ha nem kapta vissza a tárczát — akkor visszatérése még kevésbbé érthető. Nem teszi koczkára szabadságát és életét senkisem, holmi semmiségért. Erőszak nélkül jött be először; — miért kellett másodszor az ajtót befeszitenie? Ha először megtagadta Hanier a tárcza visszaadását, a második látogatásnál már nem tehette ezt, miután az ágyban feküdt és igy könnyen hatalmába keritette a tárczát, mert hiszen elvitte! Ha meg már birtokában volt, mért csalta le és lőtte agyon Haniert? Ez éppen oly valószinütlen, mint hogy egy asszony a boltban gazdálkodott és azt a pusztitást elkövette! Higyje el, — más volt a gyilkos! — Az első éjjeli látogatást nem kell összeköttetésbe hozni a gyilkossággal, mert evvel — az én nézetem szerint — csak nagy zavart és bonyodalmat szerzünk magunknak. Mind a két dolgot külön kell választanunk, mert csak igy juthatunk a titok nyitjára.

Rövid szünet állott be. Sánta maga elé bámulva szólt: «Amit főnök úr mond», kezdé, «nagyon helyesen és valószinüen hangzik; de ha nem csalódom, úgy e két különálló részletet nagyon jól lehet egyesiteni a nélkül a feltétel nélkül, hogy több, mint egy személy lenne a tettes».

— Mindenesetre mondja el a véleményét, hiszen eddig csak sejtelmekről volt szó, mondá a főnök, karszékében hátradőlve.

Keresztül-kasúl ismerte alárendeltjét és ha itéletében nem is mindég bizott, de becsülte éleslátását és találékonyságát, melynek már sok esetben vette nagy hasznát.

Olyan hévvel, mely csak a teremtő művészt szokta megihletni, kezdé Sánta eszméit magyarázni.

— Felesége és bizalmas barátai tudtán kivül Hanier egy titkos politikai szövetségnek volt tagja; még pedig valamely, a társadalom ellen küzdő szövetségnek a tagja. A szövetség fejeivel, akik magas társadalmi állással birnak, nagyon bizalmas viszonyban volt és azok annyira biztak benne, hogy idővel legfontosabb titkaikba is beavatták. Lehetséges, hogy az ezüst tárcza evvel hozható összeköttetésbe, — talán valami jelvény volt, mely bizonyos előjogokat ad tulajdonosának. Ismeretlen okokból azonban elveszté Hanier a szövetség bizalmát — talán vonakodott valami tett elkövetésétől, melyre őt szemelték ki. Ezáltal vált szükségessé, hogy a tárczát visszakapják és Haniertől megszabaduljanak.

— Először is arra volt gondja a szövetségnek, hogy a gyanut elháritsa magáról. Ha Haniert holtan találják és csak a tárcza tünt el, úgy e két körülményt a rendőrség könnyen összefüggésbe hozhatja és sokkal könnyebben jön a tettes nyomára; mert hát egy bűntettet sem üldöznek jobban, mint a gyilkosságot.

— Feltéve, hogy ez tényleg mind úgy van, mint ahogy ön gondolja, — szakitá félbe a főnök Sánta bőbeszédüségét, — mindez épp oly kevéssé magyarázza meg a második látogatást, mint a betörést.

De kérem! — makacskodott tovább Sánta; — hogy tudták volna közönséges tolvajok, hogy hol a tárcza? Csak Hanier árulhatta el annak rejtekét! — Az asszony parancsot kapott, hogy a tárczát vissza kell szereznie.

Négyszemközt zavartalanul kellett beszélnie Hanierrel és ezért jött éjfél után. Természetesen már azt előbb is tudta, hogy ez az asszony a szövetséghez tartozik. Valami üzenet átadását hozta fel ürügyül és a tárczát csak alkalmilag hozta szóba, mert mindenekelőtt Haniernek nem volt szabad gyanitania, hogy gonosz tervet forralnak ellene, mert akkor elővigyázatos lett volna és halomra dönti számitásukat. Az asszony megtudta amit tudni akart és nyugodtan távozott, mig Haniernek a leghalványabb sejtelme sem lehetett a látogatás tulajdonképeni czéljáról. Egy óra mulva következett a betörés, amelynél valószinüleg czinkostársai is voltak, a kiknek egyszerűen csak megmondta hol a tárcza. Miután azonban Hanier fia nem tudja megmondani, vajjon férfi, vagy nő árnyékát látta a fatelep felé eltünni, — nincs kizárva az az eset, hogy az asszony is jelen volt. Az én nézetem szerint az első látogatás főfeltétele volt a másodiknak, mig a második következménye az elsőnek; ezt látszik bizonyitani a boltban történt rombolás is, ami különben is czéltalannak látszik, — továbbá, — folytatá Sánta, nyomatékos fejbólintással kisérve szavait, — annak az asszonynak, kit a következő nap reggel az utczán láttam — különös viselkedése és izgatottsága.

— Ön azt hiszi tehát hogy ez az asszony a bünös? — kérdé a főnök.

— Egyelőre legalább is feltételezhetjük, hogy ő.

Gondolatokba merülve ült a főnök egy ideig; — majd megszólalt:

— A dolog nem egészen valószinütlen, de nyiltan szólva, — nem hiszem hogy a dolog igy történt. Ha anarkista, vagy nihilista lett volna Hanier, ugy arról tudnunk kellene. Ezek az emberek Európából jönnek át hozzánk, hogy összeesküvéseket szőjjenek a saját kormányaik, nem pedig a mieink ellen; nagy hangon beszélnek, de semmi egyebet nem tesznek. Ilyen rejtett és titokzatos mesterfogásoknak, — mint a milyeneket ön emlit — semmi czéljuk sem lenne. Dülőre kell hoznunk az ezüst tárcza dolgát, de aligha lesz összefüggésben a betöréssel és a gyilkossággal. Eddig ez az én meggyőződésem, — de meglehet, hogy tévedek. — Holnap kapok értesitést a revolverről; — talán ez fog a helyes nyomra vezetni! Eközben azonban tovább követheti a tárcza nyomát. Van valami alapos leirás erről a tárczáról?

Elég alapos, hogy némi támpontot nyujthasson. — Groux asszony

Paraszt fiu.

Nemes Elza grófnő rajza.

leirása után orosz gyártmánynak látszik, finom Niello-munka, tömör és nehéz, szépen vésve és azt hiszi, hogy L. H. betük — Louis Hanier nevének kezdőbetüi voltak belsejébe vésve, — de ez azt hiszem, csak a véletlen.

— Egy csodálatos véletlen, veté közbe a főnök, csakhogy, amint én látom, ez nem hoz világosságot a homályba.

— Sőt még titokzatosabbá teszi, szólt megelégedett arczczal Sánta.

— Ha a tárcza csakugyan olyan fontossággal bir, mint ön gondolja, — folytatá a főnök, — akkor nem igen vándorolt a zálogházba. Vagy egyá'talán nem létezik már, vagy pedig gondosan őrzik. Tolvajok rögtön beolvasztanák és mint nyers ezüstöt adnák el. Egy ilyen könnyen felismerhető tárgynál a legnagyobb elővigyázattal járnak el és bajosan fogunk nyomára akadni.

— Ez bizony igaz, szólt a másik összeránczolva homlokát. — Látnom kell, hogy mit lehet tenni ebben a dologban. Talán föllelem az egyfogatu kocsist, aki azt az asszonyt oda vitte a kocsiján. Vagy talán egy felhivást tennék közzé a lapokban, hogy az a kocsis, a ki deczember 29-én éjjel a 26. utczába hajtott, — jelentkezzék. Vagy pedig más kocsisoknál tudakozódom utána. Lehetséges, hogy ismét találkozom avval az úrral és hölgygyel, de akkor majd vigyázok, hogy el ne veszitsem őket a szemeim elől.

— Ha a dolgot titokban kell tartaniok, akkor a kocsis biztosan meg van vesztegetve hallgatásáért, — jegyzé meg a főnök. És azután ki tudja, hogy bérkocsi volt-e? hátha magánfogat, melyet egy czinkostárs hajtott? — De hát csak folytassa kutatásait, — majd meglátjuk mi sül ki belőle. — Van még valami közlendője?

— Egyelőre semmi, főnök úr!

— Akkor, — jó éjt.

Sánta távozott és a főnök fogta felöltőjét, kalapját, — szivarra gyujtott és átengedte a borzalmas helyiséget az ott tanyázó kisérteteknek.

HATODIK FEJEZET.

Egy bagoly.

A két detektiv még huszonnégy órán belül megtette jelentését a zálogházakban tartott kutatás eredményéről. Jegyzékük egy néhány tuczat olyan tárgyat tartalmazott, melyeket mind Hanier meggyilkolása után zálogositottak el; a legkülönfélébb dolgok; mint órák, gyürük, egy aranygombos sétabot, egy zománczozott dohányszelencze és három revolver. Ez útóbbiaknak egyike 0.38, mig a másik kettő 0.32 kaliberü volt, — tehát e kettőbe beleillett a golyó, mely Louis Hanier világát kioltotta. E két fegyver között kellett lennie annak, melyet a főnök keresett.

A rendőrfőnök egyedül ült szobájában és tanulmányozta a fegyvereket, melyeknek leirását gondosan jegyezte be jegyzőkönyvébe:

«Egy revolver Smith és Wessontól, 32 kaliber, ötlövetü, hosszu cső, fehér fogó, nikkel veretek. Elzálogositotta: Evans 43. utcza 312. szám».

«Egy franczia revolver, önmüködő, 32 kaliber, ötlövetü, ébenfa fogó, nikkel veretek. Elzálogositotta: Eduard Mc. Bride a Bowery és 6. utcza sarkán».

Igy szólt a kimutatás.

Először is Evans és Eduard Mc. Bride urakat kellett felkutatni. A nevek és lakczimek hamisak is lehettek, vagy pedig ha helyesek voltak, a birtokosuk kellőkép igazolhatta is magát. Nem lehetett feltételezni, hogy az igazi bünös a valódi nevét és lakhelyét diktálta volna be. Mi lesz akkor? Hát bizony ugy Louis Hanier gyilkosa örökre is elkerülheti az igazságszolgáltatást. Most a legkisebb támpontot is fel kellett használni. Igy tehát a két detektiv egyike ismét kiküldetett, hogy a nevek és lakczimek helyességéről meggyőződjék. Ez az ember mindent a legpontosabban elvégzett és jelentése ugy hangzott:

«Evans nevü embernek nyoma sincs. Deczember 31-én délelőtt 11 órakor zálogositotta el a fegyvert. Alapos személyleirása hiányzik; elzüllötten néz ki és rosszul öltözködött. A 43. utcza 312. szám alatt Evans nevü ember nem lakik».

«Euard Mc. Bride ismeretes. A Bowery és a 6. utcza sarkán egy korcsma van. Mc. Bride nem lakik ott, de egy pár törzsvendég tudott róla fölvilágositást adni. Azt mondták, hogy egyfogatu kocsis és majdnem minden este a Broadwayon található. A bérkocsi-tulajdonosoknál tett tudakozódások által megtudtam, hogy sehol sem volt állandóan alkalmazva és csak néha-néha bérelt egy kocsit, hogy az éjjel későn hazatérőket fuvarozza. Az ilyen éjszaka csavargó alkalmi kocsisokat népies nyelven «baglyok»-nak hivják. Mc. Bride jelenlegi lakása nem volt kikutatható».

Hogy mi az a «bagoly», azt tanitás nélkül is tudta a főnök. Az ilyenfajta emberek közönséges jelenségei minden nagy városnak s igy New-Yorknak is. Rendszerint könnyelmü, vig czimborák, akiknél pénz meg nem marad és a kik sohasem viszik semmire, bármennyire is erőködnek néha. Ezek a saját hiányos tapasztalataikból ismerik a nagyvárosok éjjeli életét; ravaszok és ott, a hol pénzt lehet keresni, mindig kéznél vannak és nem igen válogatósak az eszközökben. Egy-egy kellő időben beálló emlékezéshiányért megbizóik gyakran gazdagon jutalmazzák őket és általában nem a legjobb hirben állanak.

Vannak közöttük lelkiismeretlen gazemberek, a kik mindig erősen kutatnak zsákmány után es ha akad, nem sokat gondolkoznak, vajjon egy-egy gyenge lábon álló vendégüknek a nyaka közé sózzanak-e? Mások ismét foglalkozásszerü orgazdák és főfőczinkosok olyan gonosztetteknél, melyeket nélkülök alig lehetne elkövetni.

— Ha Eduard Mc. Bride egy «bagoly», — mormolá a főnök — akkor valószinüleg összeköttetésben áll olyanféle emberekkel, mint a milyet én keresek. Kerüljön bármibe, ezt meg kell csipnünk.

Nedves, borus idő volt, de ez volt az igazi ideje a «baglyok»-nak. Vizmentes felöltőjébe burkolva és egy alantasa által kisérve hagyta el a főnök a rendőrséget és végig sétált a Broadwayon. A kellemetlen idő daczára, minden szinház tömve és a báli szezon tetőpontján volt; az egész világ mulatott. Ha egy üres egyfogatu czammogott végig az utczán, a főnök megállitotta és a kocsist röviden kihallgatta. Végre talált egyet, a ki kérdésére igy válaszolt:

— Nem, én nem vagyok Mc. Bride, de tudom, hogy az hol van.

— Ugyan hol?

— Az Union-Square egyfogatu bérkocsi-állomásán, éppen onnan jövök.

— Jól van, vigyen engem oda és mutassa meg nekem azt az embert.

A kocsis megforditá lovát és a főnök kisérőjével együtt beszállott a kocsiba. Pár percz mulva áthaladtak a téren, majd hirtelen megállott a kocsis, bekiabálta az ablakon:

— Látja azt a kocsit, a szürkével a lámpaoszlop mellett?

(Folytatása következik.)

Színházi hét. E héten az egyetemi ifjuság hozott életet a szinfalak közé. A hazatért *Jászay*t üdvözölte, mint hazánk legnagyobb művésznőét, szeretettel és lelkesedéssel. A baj csak az, hogy mindenki felteszi magában a kérdést, hogy: miért? A művésznő sem uj szerepet nem kreált, sem pedig olyan dolgot nem tett, vagy irt — mert ő ezt is megcselekszi — a mi alkalmat és ürügyet adhatott volna a lelkesedés lángjának ily fellobogására. Mert azt mindnyájan jól tudtuk, hogy ő mennyit ér nekünk s büszkék voltunk reá. S minthogy e kérdés elől kitérni nem lehet, azt hisszük, igen rossz szolgálatot tett a hevülékeny ifjuság a nagy *Jászay*nak, a kit pedig ünnepelni akart s jobb lett volna, ha megfogadja a tanácsát s máskorra — jó sokára — halasztja őszinte bámulatának kitörését, másrészt pedig igen különös szinben tüntette fel a mi közönségünket, a mit az bizonyára nem fog megköszönni. Mert az bizonyos, hogy *Jászay*nak elégtételre, vagy bármi néven nevezendő ünnepeltetésre szüksége nem volt s abból, hogy egy művésznőnek a lovait kifogják, még nem következik, hogy a másiknak értéke kisebbedett volna. Örüljünk, hogy mig az egyiknek a hála és elragadtatás könyeivel adózunk, addig másik szemünkkel büszkén és elragadtatással tekinthetünk egy másikra is.

Nem kevésbé érdekes, hogy ezuttal a napi hirek egy szenzációs ujdonságát is ide igtatjuk a szinházi rovatba. Mert a budapesti Trilby s vigszinházi Trilby között némi összefüggés mindenesetre van; ha több nem is, annyi bizonyára, hogy a szinpadi mezitlábas Trilby egy jó gondolatot adott egy szerelmes kis leánynak. Vannak, — mi magunk is ezek közé tartozunk — a kik valamiféle jóizü vigjátéki fordulatot várnak. Például két táviratot, melyek közül az első igy szól: Jőjj, minden meg lesz bocsátva! — a másik rövidebb: Jövök! Mert a szuggeráló orvosnövendék Romeonak minden esetre érdekében áll, hogy véget vessen ennek a széles földet bejárt történetkének, mert napjainkban a Svengáliknak a büntetőtörvénynyel gyül meg a bajuk. De az is lehet, hogy a dolog komoly. Ez esetben sulyos vád éri a mai irodalmi irányt, mely a kor ideges gyermekét közelebb hozza a megőrüléshez és rögeszméket, téves tanokat suggerál neki s a helyett, hogy lelkét felemelve gyógyitaná, lenyügözi lelke ellentálló erejét és kétségbe ejti.

Egyébként a *Vigszinház Feydeau* nagy sikert aratott darabját mutatta be a magyar közönségnek. *A nőszabó* igen sikerült helyzetvigjáték, egyéb semmi. Minthogy azonban nálunk a darabok értékét azzal a mértékkel mérik, hogy külföldön milyen sikert arattak, valószinüleg sikere lesz, de mindenesetre pillanatnyi. E darabban ismét szóhoz jutott *Delli* Emma is, a kit már jó régóta hallgatásra kényszeritettek. A Vigszinház egynéhány tagjára különben rossz idők járnak. Alig látható nevük a szinlapon. Vagy ha játszanak is, olyan kis szerepet, mely nem méltó tehetségükhöz. Igy járt «*A nőszabó*»-ban *Varsányi* Irén is, a ki már régóta nem kapott rokonszenves és általánosan elismert tehetségének megfelelő szerepet. Az igaz, hogy ennek oka a műsor, mely a szinház tagjait egyoldaluan foglalkoztatja. De hiszen a műsor helyes megállapitása egyik legfontosabb teendője a szinháznak.

A *Magyar Szinház* igen kedves dolgot cselekedett, midőn *Bokor* «*Dupla feleség*»-ét sikerre segitette. Az hiszszük, az anyagi siker sem fog elmaradni. *Bokor*nak két jó tulajdonsága van: ismeri a szinpadot s a közönséget. Egy nagy hibája azonban gyakran megrontja megérdemelt sikereit és ez: a tulságos termékenység. A «*Dupla feleség*»-nek azonban még ez sem ártott.

dr. sz. i.

KÉPEINKRŐL.

Levétel a keresztről. (Bulgariczky festménye). A nagy Krisztus-tragédiának befejező momentuma. Krisztus meghalt s a nagy Megváltó holtteste, mint más szegény halandóé, tehetetlenül hever az őt szerető gondozással körülvevők kezei között, de merev arczán a dicsőség fénye ragyog és mint a háttérben lebukó nap uj fényt, uj meleget igér; megdicsőül ő is nemsokára a szent feltámadás által s eszméje besugározza a sötét lelkeket, isteni volta szent szimbolummá avatja a vérres keresztet s milliók hozsannája zeng felé ezredévek mulva is.

Raphael halála. (Livio Arrozi festménye). Benne is volt valami az istenből, fenséges alkotó erő, mely századok változásait túléli. A fiatal festő halála meghatóan van megörökitve Livio Arrozi képen. Az ágy mellett térdel Fornarina, a ki a nagy festőt annyi remek kép megfestésére inspirálta; a fényes szemek megtörnek, a szerető szív megszűnik dobogni, a harangok megkondulnak s a művészet egére gyászfátyol borul...

Csend (Tölgyesy Arthur rajza). A neves tájképfestő egyik sikerült rajza ez. Egy röpke szellő sem zavarja a természet lélekemelő nyugalmát, az öreg fák mozdulatlanul, komoly fenséggel bámulnak egymásra; a nap már lemenőben van s viszfénye a tó felszinén rezeg, a virágok összecsukják kelyheiket, várják, várják a nyugalmas éjszakát. Minden édes szieszát tart s a kis libapásztor leány a maga egyszerü filozófiájával belemerül az édes, a békitő csendbe . . .

Itató. (Karden festménye). Sok igazsággal megfestett hollandi tárgyu kép ez. A szomjas juhok bégetve sietnek az üditő forrás felé; az ökrök egyike még szürcsöli a tiszta vizet, a másik már betelt a hüsitő itallal.

Az utolsó próba. (Margitay Tihamér festménye). A nagy beteg komponista utolsó napjait éli; dalművének végső akkordjait most veti papirra, midőn körülötte éneklik saját hattyúdalát. A dal elhangzik, de a költő szelleme élni fog. A jeles festő e képén megható drámai eszme nyilvánult meg.

Nápolyban. (Stetten Károly festménye). Két tipikus olasz fiu, a bájos Nápoly vidék szülöttei, ahol a természet pazar szépségei annyi művészi érzést öntenek az emberi lelkekbe. A két fiu szemében is ég az alkotás vágya, a narancserdők, az ezernyi ragyogásu tenger inspirálják őket, s bár mindenik munkájuk egy-egy kis remekmű, művészetük ott ahol oly sokan vannak, csak mesterség számba megy.

Paraszt fiu (Nemes Eliz grófnő rajza). Egyszerü kis paraszt fiu, szőszke haju, kékszemü, aki édes apja, anyja örömére, ha Isten megsegiti szép szál legény lesz. Mi szivből kivánjuk neki!

KÜLFÖLDI HUMOR.

Egy elszegényedett roué takarékossági szempontból egy erősen harmadrendü korcsmában étkezik, midőn a felszolgáló pinczérben régi ismerősére talál. «Micsoda, hát maga itt pinczér?» kiáltja meglepetten.

— Igenis, válaszol ez, de én másutt étkezem! (Albany Massager)

Ripacs: (a kritikushoz) — Igen! én sohasem elégedtem meg csekély sikerekkel; — minden fellépésemnél a legfelsőbbért küzdöttem!

Kritikus: Tudom, tudom — ön mindég a karzatnak játszik! (Boston Transcript.)

*

Lelkész: Látod fiam, ha nem költenéd minden krajczárodat pálinkára, most már szép pár ezresed lehetne.

Csavargó: Ugyan tisztelendő úr! Mit csinálnék az ezreseimmel, ha még innom sem lenne szabad? (Engl. Puck.)

*

Anya: No hallod Etel! Mondtam neked, hogy Pajkos urat pont 10 órakor kisérd az ajtóig és kivánj neki jó éjt.

Etel: Ezt meg is tettem, mama.

Anya: De hiszen te csak 12 órakor feküdtél le! Mit csináltál olyan sokáig?

Etel: Jó éjt kivántam Pajkos úrnak.

*

Edith: Te! nem találod te is, hogy a vőlegényemnek csodaszép ajkai vannak?

Etel: Dehogynem! és aztán még milyen puhák és forrók. (Modern Society)

*

Orvos: Önnek okvetlenül le kell szoknia az alkohol élvezésről, mert az önre nézve rendkivül káros. Igyék tejet! Az a vérnek minden alkatrészét tartalmazza.

Beteg: De kérem doktor úr, én a legkevésbbé sem vagyok vérszomjas!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. Rudolf. A postán is megtettük a kellő lépéseket, hogy többé zavar ne forduljon elő. Különben pedig köszönjük szives érdeklődését.

Schwarcz Malvin. Alsó-Csepreg. Amint láthatja nagysád, lapunk e száma egészen az ön igénye szerint van illusztrálva.

Patroklos. Sem versei, sem novellái nem ütik meg a mértéket.

Ödön. Girált. Levelét nem kaptuk meg és igy nem is válaszolhattunk előbb arra. Tessék kérdéseit ujból megirni és mindenkor készséggel válaszolunk.

Sándor T. Higyje el kérem! — Petőfi után nem érdemes már verselni — önnek.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar Általános Kőszénbánya Részv.-társ. Budapest.

Hirdetmény.

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat részvényeseinek 1898. január 25-én tartott rendkivuli közgyülése elhatározta, hogy a jelenleg 3,400.000 forintból álló részvénytőke 26.000 darab egyenként 100 forint névértékü uj részvény kibocsátása által hat millió forintra emeltessék föl.

A közgyülésen nyert meghatalmazás alapján közhirré teszi az igazgatóság:

a) hogy a társulati alapszabályok 15. §-a értelmében az ujonan kibocsátandó részvények felerésze a névértékben az alapitáskor aláirás utján beszerzett összeg aláiróit aláirásaik arányában illetvén, érdekeltek igényjogukat a társulatnál (Budapest, V. ker. Erzsébettér 19.) 1898 február 1-től 8-áig bezárólag jelentsék be és a befizetéseket a társulat pénztáránál a bejelentéssel egyszerre az uj részvények átvétele ellen teljesitsék és pedig részvényenkint 100 forintot kamatmegtérités nélkül;

b) a részvényeseknek az igényjog a kibocsátandó részvények masik felére a következő módon adatik meg:

1. Minden ez idő szerint forgalomban levő öt részvény után két uj részvény vehető át.

A kibocsátásra kerülő összes uj részvények az 1899. év kezdetétől fogva részesülnek a társulat üzleti eredményében.

2. Az uj részvények kibocsátási ára 115 forintban állapittatik meg.

3. Az igényjog gyakorlása 1898 február 1-től 8-áig bezárólag eszközölhető; e czélból a részvények számjegyzék kiséretében lebélyegzés végett

Budapesten: a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál (V. ker. Dorottya-utcza 1.)

Bécsben: a Wiener Bank-Verein-nál, (I. Bez. Herren-Gasse 8.)

bemutatandók és befizetések ugyanott teljesitendők, még pedig teljes összegben egyszerre legkésőbb 1898 február 18-áig.

A befizetések után kamatmegtérités nem teljesittetik.

Azon részvényesek és alapitók, akik igényjogukat a fent meghatározott időben és módon nem gyakorolják vagy a fizetést fentjelzett időpontig nem teljesitik, e jogot elvesztik és az igazgatóság az ily módon esetleg megmaradó részvények fölött az alapszabályok 15. §-a szerint rendelkezik.

Budapest, 1898 február 1.

Az igazgatóság.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzék kapható.

Az

„Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár"

rendes közgyülését

folyó évi február hó 19 én délutáni 4 órakor

budai osztályában (II. kerület, Fő-utcza 2. szám alatt, saját épületében) tartja, melyhez a t. cz. részvényesek az alapszabályok 12., 14. és 15. §-ai értelmében tisztelettel meghivatnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a mult évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapitása, a nyereség felosztása, s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.

2. Egy igazgatósági tagnak két évre és öt felügyelő-bizottsági tagnak három évre leendő választása.

☛ Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy más meghatalmazott részvényes által gyakorolni óhajtják, szivesked jenek az alapszabályok 18. és 20. §-ai értelmében legkésőbb 1897. évi deczember hó végeig saját nevükre irt részvényeiket legkésőbben 3 nappal a közgyülés előtt a takarékpénztár központi vagy budai osztályában (V. ker., Dorottya-utcza 4. szám, vagy II. ker., Fő utcza 2. szám) letenni; ugyanott a megvizsgált 1897. évi zárszámadások és a felügyelő-bizottsági jelentés példányai az alapszabályok 147. §-a értelmében átvehetők.

Budapesten, 1898. évi január hó 31-én.

Az Egyesült budapesti takarékpénztár igazgatósága.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

Meghivás

a Pesti magyar kereskedelmi bank

56. rendes közgyülésére,

mely 1898 február 14-én d. u. 6 órakor

a bank helyiségében fog megtartatni.

TÁRGYAK:

1 Az igazgatóság jelentése.

2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapitása, a nyeremény felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása.

3. Alapszabályszerü igazgatósági választások. (Az alapszabályok 36. §-a értelmében a kilépő igazgatósági tagok ujból választhatók.

4. A felügyelő-bizottság jelentése.

☛ Az alapszabályok 19. 20. és 21 ik §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei három hónappal a közgyülés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogositva van a közgyülésen részt venni, vagy magát meghatalmazott által helyettesittetni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie.

A szavazati jog érvényesitése czéljából a részvények, szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18. §-a értelmében **folyó évi február ll-ig** a bank értékpapirpénztáránál letendők, hol is az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 198. §-a és az alapszabályaink 45-ik §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyülés előtt átvehető.

Budapest, 1898 január hó 20 án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

AZ

ELSŐ MAGYAR IPARBANK

t. cz. részvényesei

1898. évi február 16-án, d. u. 4 órakor

az intézet helyiségében **(Deák Ferencz-utcza 5.)** tartandó

évi rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése.

2. A mérleg és a zárszámadás előterjesztése a felügyelő bizottság jelentésével.

3. A mérleg megállapitása és a nyereség felosztása feletti határozat.

4. Három igazgatósági és tizenhat választmányi tag, valamint három felügyelő-bizottsági és egy felügyelő-bizottsági póttag megválasztása.

Azon t. cz. részvényes urak, kik ezen közgyülésen résztvenni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszapszabályok 121. §-a*) értelmében folyó évi február 12-ik napjáig bezárólag délelőtti 9—12 óráig az igazgatóságnál letenni.

Kelt Budapesten, 1898 február hó 1-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

*) 121. §. A rendes közgyülés összehivása annak megtartása előtt két héttel a magyar hivatalos lap utján eszközöltetik. — Minden részvényes, ki a közgyülésen részt akar venni, a közgyülés előtt három nappal nevére irt részvényeit az igazgatóságnál letenni tartozik.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szedelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstárugyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi ércz) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Meghivó.

A budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön-részv.-társ.

részvényeseinek Budapesten, **1898. évi február hó 5-én** (szombaton) délelőtt 11 órakor a takarékpénztár helyiségében (VI. ker., Andrássy-út 5. szám I. em.) tartandó

V. rendes évi közgyülésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.

2. Zárszámadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentése kiséretében.

3. A mérleg megállapitása és a felmentvény iránti intézkedés az igazgatóság és a felügyelő-bizottságra nézve.

4. A nyereség hovátorditása iránti határozat hozatal.

5. Hat felügyelő-bizottsági tag választása és a bizottság tiszteletdijának megállapitása.

6. Tiz választmányi tag választása.

Budapest, 1898 január 26-án. **Az igazgatóság.**

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyülésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, miszerint nevükre irott részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyülés előtt, tehát bezárólag 1898 február 2-ig, Budapesten, a társaság főpénztáránál (VI., Andrássy-út 5. sz. földszint) letenni sziveskedjenek, a hol a letett részvényekről elismervényt nyernek, mely igazolási jegyül szolgál a közgyülésen való részvételre.

A közgyülésen az alapszabályok 16. §-a szerint minden részvényest általa letett öt darab részvény után egy szavazat illet meg, azonban 30 szavazatnál többet sem saját, sem megbizójának nevében, sem mindkét minőségben együtt senki sem gyakorolhat.

A mérleg és a felügyelő-bizottságnak reá vonatkozó jelentése az alapszabályok értelmében a társulat irodahelyiségeiben közszemlére ki van téve s kivánatra minden részvényesnek egy nyomtatott példány kiszolgáltatik.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer á tal el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások ***az összes Czerny-féle készitményekről*** kivánatra ***ingyen és bérmentve.***

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai-***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VÁROSLIGET

„Krisztus a kereszten"

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 FEBRUÁR 13. 7. SZÁM

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI
HETILAP
EGYES SZÁM ÁRA 20 KRAJCZÁR.

SZERKESZTIK
HEVESI JÓZSEF ÉS BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Két előkelő szépirodalmi és művészeti heti lapnak, a «MAGYAR GÉNIUSZ»-nak és a «VASÁRNAPI LAPOK»-nak egyesüléséről adunk hirt tisztelt olvasóinknak. Mindkét lap egy czélt tüzött volt ki maga elé: egy magas irodalmi és művészeti niveaun álló, diszes kiállitásu, gazdag tartalmu, előkelő lapot nyujtani annak a művelt olvasó-közönségnek, mely szükségét érzi, hogy a napisajtó mellett egy folyóiratot is járasson, melyből menten minden pártállástól és részrehajlástól, illusztrácziók által is megismerkedjék az aktuális események hőseivel, a magyar és a külföldi művészet legremekebb alkotásaival és emellett tisztult izlésre valló irodalmi olvasmányokat kapjon.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» is, a «VASÁRNAPI LAPOK» is ugyanennek a czélnak szolgálatában állván, egymás mellett harczolt, sőt versenyzett is néha eddig, hogy a művelt olvasóközönség ez igényeinek megfeleljen. E buzgó versengés, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet nyujtsanak, vezette mindkét lapot ahhoz az eszméhez, hogy a kitüzött czél elérésére egyesitsék erejüket, buzgóságukat.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» és a «VASÁRNAPI LAPOK» szerkesztősége tehát ezentul egyesült erővel lesznek rajta, hogy a magyar művelt olvasó-közönség igényeinek megfelelő és a külföldi hasonló vállalatokkal is versenyző hetilapot nyujtson. Irodalmi és művészeti része az egyesitett két lapnak a legkiválóbb irók és művészek alkotásait fogja bemutatni és bizonyára minden jobb magyar család szükségét fogja érezni ennek a lapnak, melynek olvasmányai és képei gondosan meg vannak válogatva, ugy, hogy azt a család minden tagja kezébe veheti.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» emellett *két nagy kedvezménynyel szolgál olvasóinak.*

1. *Tornai Gyula* nagyszabásu festményének, «*Az utolsó honvédek vacsorája*»-nak szinnyomatu nagy képét részben teljesen ingyen, részben igen kedvezményes árban szolgáltatja előfizetőinek. (Az erre vonatkozó föltételek lapunk más helyén olvashatók).

2. Minden évnegyed végén a legelőkelőbb művészektől származó *eredeti* rajzokat, vázlatokat és képeket sorsol ki előfizetői között.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» irodalmi szerkesztője *Hevesi József*, művészeti szerkesztője *Basch Árpád* marad, kik egy egész irói- és művész-gárdával fognak buzgólkodni, hogy olvasóinknak kiki a maga nemében a legjobbat nyujthassa.

Bizunk benne, hogy a két lapnak eddigi előfizetőit kellemesen fogja érinteni az egyesülésnek hire, mert hiszen ők ez egyesülés által csak jobb és szebb lapot fognak kapni.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

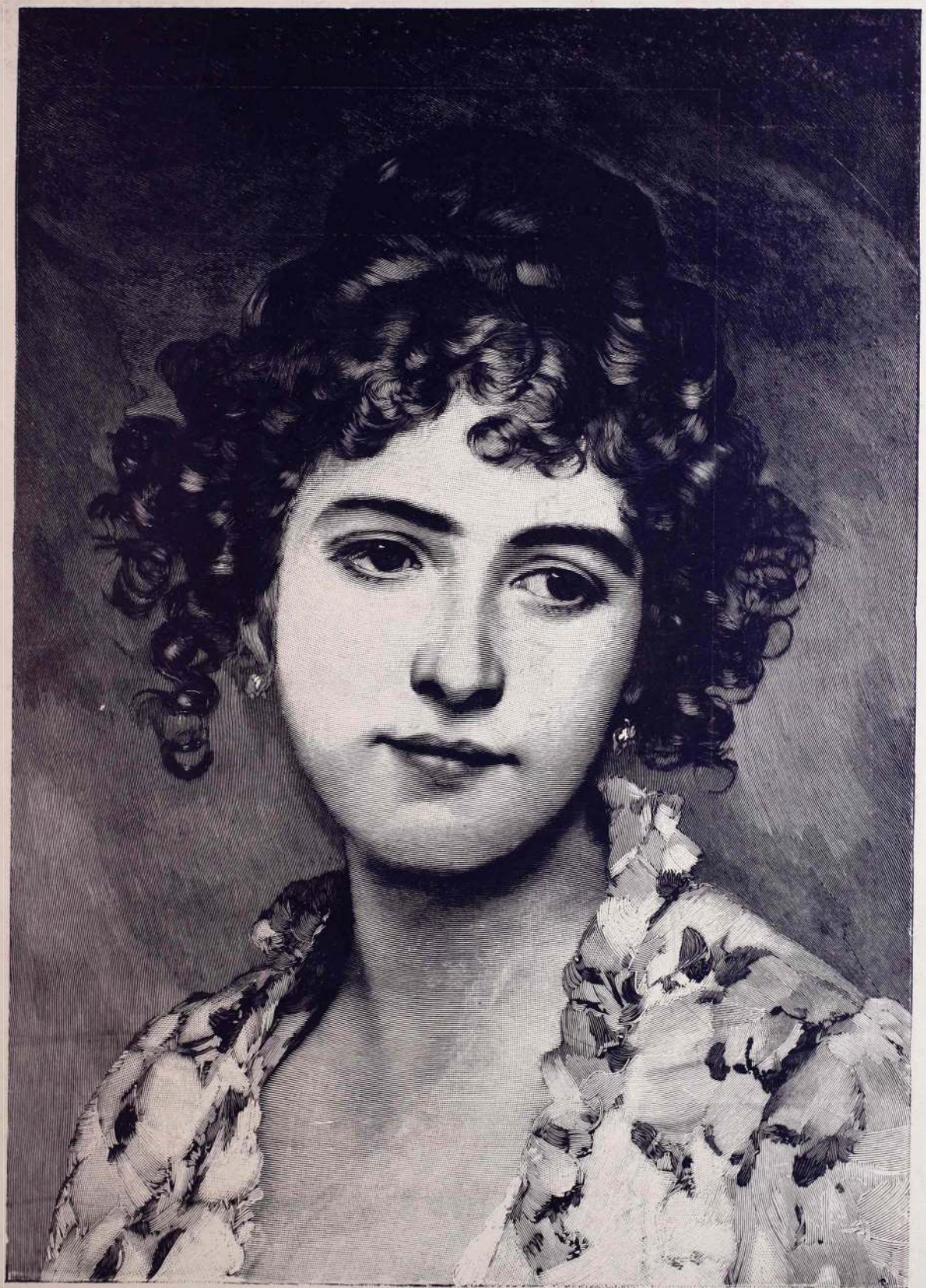

„Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ mümelléklete.

LISETTE

Blaas Jenő festménye.

VII. ÉVFOLYAM ★ 7. SZÁM. 1898 FEBRUÁR 13.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

ZOLA EMIL.

Az a pör, mely a párisi esküdtszék előtt jelenleg lefolyik s mely a különben is lobbanékony franczia nemzet minden szenvedélyességét lángra gyujtotta, az egész művelt világ figyelmét magára terelte. Mindnyájan ismerjük már ennek a nagy pörnek egyes alakjait, a szerencsétlen Dreyfust, Walsin-Esterházyt, Paty de Clamot, Merciert és a többi terhelő és mentő tanukat. Annak a szenvedélynek hullámai, melyek végigkorbácsolják Páris utczáit, átcsaptak a világ minden irányába és élénk megvitatás tárgyát képezi az egész monstre-ügy. Az emberek azonban, akik mindenha lelkesedtek az igazság diadaláért, ma már nemcsak azt feszegetik, hogy ártatlan volt-e Dreyfus vagy bűnös? Élénken vitatják, hogy az itélet, mely ellen annyi gyanus tünetet hoznak föl, szabályosan hozatott-e és az állam érdekeinek leple alatt nem itéltek-e el felsőbb presszionak engedve az igazságszolgáltatás arczulütésével egy embert, aki esetleg ártatlan is lehet? E körül a rémes kétely körül járja boszorkánytánczát a szilaj szenvedély.

De bármilyen kételyek, aggályok, gyanuk is nyerjenek tápot a különben is erőszakosan vezetett esküdtszéki tárgyalás alatt, bármilyen szenvedélyesen vitassák is Dreyfus bünösségét vagy ártatlanságát: minden vitán felül áll annak az embernek bámulatos lelkesedése, rajongó igazságszeretete, költői lelkének tisztasága, akinek neve oda van dobva a mob piszkos, szennyes ajkaira.

Ez az ember, ez a bámulatos hős: *Zola Emil.*

A nagy iró ime kilépett dolgozószobájából iróasztala mellől a cselekvés szinpadára és azokért az igazságokért, melylyel eddig bámulatos lángesze küzdött, sikra száll kitárt mellel, dörgő szóval, szikrázó szemekkel és lángoló lelkének izzó hevülésével.

Zola sohasem látta Dreyfust. Semmi ize nem rokon az Ördögszigetének foglyával.

Zola Emil.

A vagyonilag teljesen független, dúsgazdag irót semmi anyagi érdek nem vezetheti, hogy igy szembeszálljon a mesterségesen előkészitett közvéleménynyel és kitegye magát népe megvetésének, a gyülöletnek, a meglyncheltetésnek. Mi vezethette tehát egyéb ezt az embert erre a heroikus magatartásra más, ha nem az örök igazságért, a tisztaságért, az emberek jogainak megvédéséért való puritán lelkesedés?

Hát nem a század lelkiismerete szólal-e meg Zola Emil hallatlan merész *J'accuse*-ben?

Beszélhet más igy, mint a minden aprólékos mellékérdekektől eltekintő tiszta lelkiösmeret?

Zola Emil félredobja Rougonékat, félredobja Makartékat, félredobja azokat a semeneket, melyeknek légies alakjaival iróasztala mellett bibelődik, és azt mondja: Mit keressem én az igazságot e holt fantazmagóriák között? Ime itt van az élet, ez nyújtja nekem a leghálásabb témát az emberi örök igazságokért küzdeni, sikra szállani.

És ő sikra száll egy emberért, kinek ártatlanságáról meg van győződve, sikra száll olyan bátorsággal, olyan hanggal, mely túldörgi Francziaország összes ágyuinak ércz torkát. A próféталelkü iró feljajdulása, a toll heroszának támadása volt ez, mely egy egész országot szólit párbajra és odadörgi nekik: Fiat iustitia et pereat mundus!

És amig ilyen emberek akadnak mint Zola Emil, nem kell félteni az emberiség lelkiismeretét.

A világosság fáklyája nem fog kialudni!

—o—

LEVÉL A MÚZSÁHOZ.

Nagyságos Asszonyom!

lődeink valamikor, régen, egyszerüen tegezték Önt; én azonban, tekintettel az ön finom és megviselt érzékeire, nem merem megkoczkáztatni ezt a vakmerőséget. Mit is szólna ahhoz a világ, ha én most — minden jog igazolása nélkül — tenek szóltanám kegyedet és azzal oly bizalmasságot kivánnék fitogtatni az emberek előtt, a milyennel nem dicsekedhetem.

Maradjunk csak a divatos: nagyságos asszonyomnál. Hiszen ön valóban az. Szivben, lélekben és külsőségekben egyaránt.

De ön, ennek a kis érzékenykedésnek előrebocsátása előtt, csodálkozhatott azon, hogy én — minden előzmény és jognyerés nélkül — levelet merészelek Önhöz irni. Mert ez az első, a mit önnek irok s higyje el, az első, a mit egyáltalán szép asszonynak irok.

Nos, bocsássa meg ezen vakmerőségemet, mert hisz erre az ön hire vezetett. Jól tudja, hogy én nem csupán barátai, hanem imádói sorába szeretem számitani magamat, sőt imádói nagy táborában is azok közé, a kik még akkor is féltik és védelmezik az ön jó hirnevét, a mikor esetleg velük hozzák összeköttetésbe a rossz nyelvek az ön cselekedeteit.

Mert higyje el, asszonyom, a világ immár igen sokat beszél önről s már-már kevésbé fogékony szépsége, kevésbé hódoló bájai iránt. Csak szép asszonyt lát önben, — a jó asszony magasztos lelke nélkül; csak a hibáiról vesz tudomást, de közönyösek előtte az ön jó tulajdonságai.

És a mi legsajnosabb, igy gondolkoznak az ön bevallott udvarlói is. Nézzen csak körül és látni fogja, hogy ők is csupán az asszonyt keresik önben és nem a nőt; hogy csupán az ön mámoritó szépsége iránt van érzékük és ingerük s nem lelki bájai iránt; hogy mindannyia az ön gyengeségeire épit és lesi az órát, a mikor ön megfeledkezik kötelességeiről és könnyelmüen osztogatja szerelmét.

Hiszen kiérezheti ezt ön abból a modorból is, a melylyel önnel bánnak, abból a hangból, a melylyel önhöz szólnak, abból a tekintetből, a melyet önre vetnek. Szeretik önt, de nem tisztelik; sóvárognak ön után, de sóvárgásuknak tárgya az ön birhatása; szerte-szét viszik az ön hirnevét, de elfelejtik, hogy mindig ártalmas az, ha valakiről annyit beszéltetnek.

És ön átengedi magát nekik. Tán azt gondolja, hogy ilyen a világ, vele kell tartania; hogy elveszitené őket, ha nem cselekednék kivánságuk szerint. És ezért lehetetlen toilletteket ölt magára, kendőzi az arczát, mutogatja puha vállait és kebleit, sőt attól sem óvakodik, hogy látni engedje selyemharisnyás lábait. Pedig, önt is sértik azok a tekintetek, a melyekkel falánkul élvezik teste bájait és elpirul azokra a gondolatokra, a melyek ilyenkor imádói lázas arczára kiülnek. De csak mosolyog tovább és engedi, hogy a fülébe sugdossanak szellemes kétértelmüségeket, hogy nyiltan elmondjanak erős történeteket, sőt velük nevet és velük színezi tovább az elrejtett részletek furcsaságait s szövi a származható eseményeket.

Ön most már igen keveset vár az imádóitól. Könnyedség, fesztelen otthonosság az ön szalonjában, egy-két szellemes gondolat-gymasztika és ön lovagjává fogadja az érkezőt, legkivált, ha egy másik barátja karonfogva vezeti őt ön elé s kegyeibe ajánlja. Oh asszonyom, ön nem használja ki eléggé azt, a mi ezekben az emberekben a lélek mélyén lakik, nem kivánja eléggé a mi szivükben ön iránt oly hevesen, oly édes-fájdalmasan dobog. Vagy talán nem is érzi meg bennük, nem is veszi észre rajtuk. Ön nem egész lelküket kivánja, csak hódolatukat, tömjénjüket, csak azt, hogy önt magasztalják és dicsőitsék s állhatatosan kitartsanak ön mellett.

Ön bevallott udvarló-sereget lát bennük és mást semmi egyebet. Ők nem ismerik az ön lelkét, pedig egész életük abban fogy el, hogy megismerhessék; s ön sem az ő lelküket, pedig egész törekvése az, hogy oda pillanthasson,

Oh, gondoljon vissza a multra! Mily rajongással, az eszményi szerelem mily odaadásával, mily tisztelettel és hódolattal vették önt körül egykor s a világ mily szeretettel, a szív önkénytelen hevületével beczézte önt. Hány sóhaj szállt ön felé, de csak sóhaj és nem kivánság; hány szem villant meg az ön látásakor, de csak megvillant és nem tapadt merészen termetére.

Oh igen, de akkor még ön sem rejtegette a világ előtt, hogy — anya. Nemcsak nem rejtegette, sőt inkább dicsekedett vele. Behozta a szalónba kis lánykáját, a barátai közé, a kik igy sohasem feledkezhettek meg arról, hogy ön anya és sohasem feledkeztek meg a kis lányáról, Poézis kisasszonyról. Sőt inkább, kézről-kézre adták, az ölükbe ültették, elhalmozták csókjaikkal. Ugy oda tartozott ő az ön szalónjába, mint a levegő, a mely nélkül nincs élet. Pedig akkor még nyalka, sírórívó kis leány volt, a kit csak a mese volt képes lecsendesiteni s a kisértetekkel való ijesztgetés megrémiteni. Mig ma oly okos, oly illedelmes. Az igaz, hogy néha bohó csacskaságokat cseveg, de ez olyan jól illik neki és tiszta, ártatlan lelke fénye

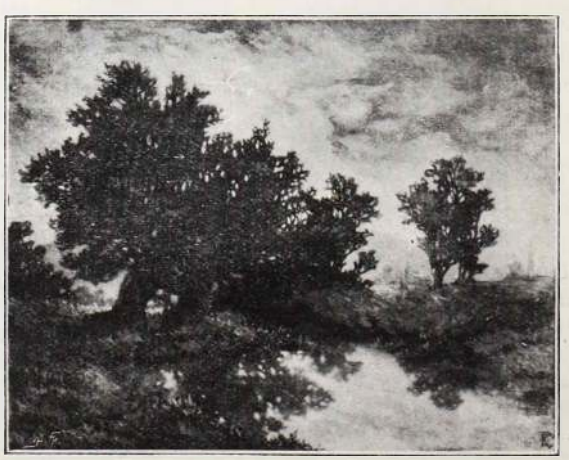

Vihar előtt. *Bakonyi rajza.*

értéket kölcsönöz, még legegyszerübb szavának is. És ön mindjárt kiviteti a szalonból, hova pajkos örömmel és édes vágyakozással szalad be, átadja a szigoru nevelőnek, a ki illedelemre és szabályok szerinti cselekvésre tanitja. Szegény gyermek, alig tudja már, hogy ön az anyja; ha nem érezné, már tán el is felejtette volna. Igy aztán megfeledkeznek kis leányáról az ön udvarlói is, nem érzik hiányát, sőt rosszul esik nekik, ha jelen van, mert nem beszélhetnek szabadon és válogatás nélkül.

Pedig mily szükség volna kis leánya jelenlétére az ön szalónjában. Mert asszonyom, az ön társasága igen vegyes társaság, az ön barátnői igen rossz hirü asszonyok. Az ön imádói legalább alig találnak egy-két igazi nőt közöttük. De az ilyen sem marad sokáig annak a milyen, elrontja a beszivott levegő s a példa. Csupa zaj, mulatság az ön fogadó órái alatt, orgiák estélyein, bachanáliák ünnepnapjain. Senki sem tiszteli az ön házát annyira, hogy ott bármit ne merne megtenni. És mily történetek játszódnak le az ön szalónjában! Csupa házasságtörés és hütlenség, érdekházasság és gyilkosság. Az ön társaságából igen sok kerül az őrültek házába és igen sok roskad össze az ifjuság küszöbén, természetellenes kórokban sinlődve. Apa és fiu közt csupán a természet kegyetlen törvénye tartja fenn a véreséget: az átöröklés; férfi és nő közt csupán a vér lángja képezi az összekötő erőt. Hányan buknak el, mélyen és menthetlenül, saját kicsinyes hibájukba botolván, hányan vetik el a tisztesség álarczát, mely eddig eltakarta lelküket.

És az ön társasága csak ilyeneket ismer, ezeknek történetén rágódik, ezeknek élményein örül, kaczag, avagy megrázkódik és feled gyorsan, hogy vége ne legyen a nevetésnek. A tiszta lelkek egyszerü történetei, a még ittott mutatkozó alak a maga egyszerüségében, természetes hibáival és természetfeletti erényeivel, már nem is érdekli az ön társaságát. Izgalom, ideg-rázkódás kell neki; nem akar feleme kedni, hogy magasból tekinthessen alá; a vásárias élet kell neki, a melybe belevegyül és nem az az élet, a melyet ott, a magasból, lábai alatt nyüzsögni látna.

De hol marad az ön férje, hogy megválogatná az ön társaságát és figyelmeztetné azokra, a kiket szalónjába fogadni nem illő? Hol marad a Kritika?

Valóban, férjére lehet önnek panasza. Olyan, mint a legtöbb férj. Néha kegyetlen az ön megbocsátható gyengéi irányában, durva apró hibáival szemben, máskor elnézi veszélyt rejtő könnyelmüségeit, sőt nevet lelkének szépséghibái fölött.

Ön panaszkodott nekem, asszonyom, hogy a férje nem szereti Önt. Valóban, nem sok ellenvetést tudnék felhozni ezzel a váddal szemben. Igaza van önnek: ha szeretné, gyengéden takarná hibáit, hogy a világ meg ne lássa addig, a mig megjavul; szeretettel figyelmeztetné gyengéire, mig hálás és elismerő volna jó tulajdonai iránt. Ő is jobban szereti önben az asszonyt, mint a nőt és igen gyakran megfeledkezik arról, hogy ön anya és hogy az anyai kötelességek, az anyai szeretet emelik a nőt a férfi fölé.

Ő jó barátja az ön udvarlóinak, mert érdeke, hogy jó viszonyban legyen velük s ritkán kéri számon, ha tiszteletlenül bánnak önnel.

Való, hogy a férje nem mintája a a férjeknek. Ámde csak öntől függ, hogy az legyen.

Karolja át, ölelje magához, tárja fel előtte lelki gazdagságát és kényszeritse kötelességeinek teljesitésére. Vele együtt jelenjék meg a társaságban és hozassák be kis leánykájukat; ültesse az ölébe és szoritsa magához az anyai szeretet gyönyörével.

Meglássa, asszonyom, meg fog változni az ön környezete, mások lesznek az ön szalónjába járó emberek s az ott lejátszódó történetek. Oh asszonyom, soha se hagyja el az ön édes, egyetlen kis leányát! Erre kéri hódoló hive

Szabó Imre.

Lakodalom a pusztán. *Bellony L. rajza.*

PISTIKE.

Irta PÁSZTOR JÓZSEF.

sak egy leheletnyi a Pistike meséje, mint a milyen pillanatnyi életü volt maga is: mosoly egy rózsás ajkon, illó harmatcsepp kis virág kelyhében. Nekem maga az öreg mesetündér regélte el. Jó ismerősöm az öreg. Estenden, mikor álomra intő csend fekszik a tájra; mikor alig hallatszik egy kicsinyke hang, zörej, csak a levelek susognak szerelmesen — azok éjjel élnek, éjjel lélekzenek, mikor romantikus fátyolával von be az éj mindent — akkor jön ő s szövi szép meséit, szindús, ragyogó képzelettel:

. . . Tündérvilág földén,
Álom országában,
A szép mesevilág
Bűbájos honában;
Pajkos sellők között,
Ingó nádas mentén,
Zsongó muzsikánál,
Sugárzó napfénynél:
Sugárzó napfénynél,
Hol tánczukat járják
Elbűvölő bajjal
Aranyhaju nymphák.

Volt, volt hószinü tulipánból, csilingelő gyöngyvirágból, pirosló rózsából egy kis fészek. Nem is fészek volt ez, hanem egy kis bölcső, olyan, a miben a tündérek szoktak aludni. A bölcsőben egy parányi kékszemü fiucska aludt; olyan volt éppen, mint egy tündér, csakhogy a tündérek okosak, mindenttudók már a mikor megszületnek, ez tudatlanul aludt virágos fekhelyén.

Éppen a legédesebb álmát is alhatta, mikor berepült Tündérországba egy öreg gólya, egyenesen az öreg tündérkirály kastélya elé. Kényes léptekkel lépkedett piros lábaival a palota szőnyegén s hosszu csőrével bekopogtatott az aranyos ajtón.

Az öreg tündérkirály éppen reggelizett; friss harmatcseppet ivott egy tulipán kelyhéből s hallgatta egy fürge kis tündér, Rózsaszirom csevegését, aki most tért haza játékos reggeli sétájáról.

— Kip-kop, kip-kop tündérkirály!

— Mit óhajtasz gólyamadár?

A gólya belépett a ragyogó terembe s megmondta a tündérkirálynak, hogy neki egy iczipiczi angyalkára, egy kékszemü, aranyhaju fiucskára van szüksége, a melyik legeslegszebb a tündértóban.

A tündérkirály elindult hat szép hattyu által vont diszcsolnakon a gólyamadárral s körülevezték a tündér-tót.

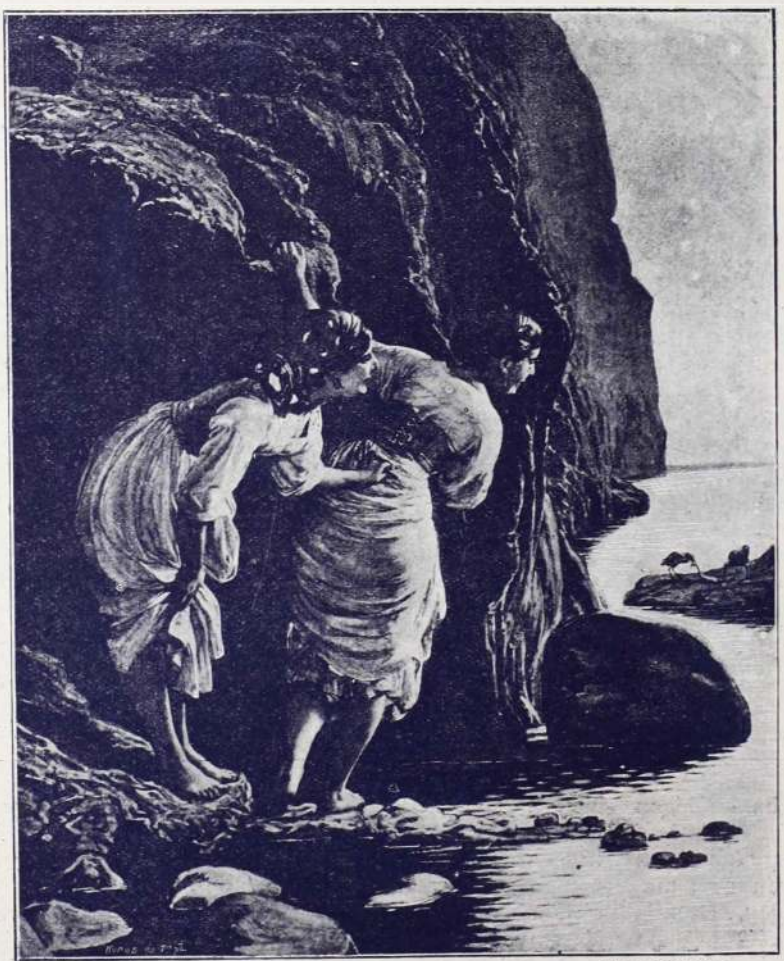

Nymphák

Geron festménye.

A gólya meglátta a lótusz-levélen ringó legszebb kis fészket, a legszebb fészekben szendergő fiucskát. Aranyos szitakötők repkedtek a virágbölcső körül, fényes bogárkák zenéltek az alvó baba füleibe, a kiket egy parányi tündér dirigált egy rózsalevélről. Igazán ez volt a legszebb, nem csoda, ha megtetszett az öreg gólyának.

— Ez a legszebb, ez kell nekem!

A tündérkirály összehúzta szemöldökét.

— Ezt nem adom, gólya madár, ez nekem is a legkedvesebb; ezt mindnyájan szeretjük, tündérnek neveljük!

De a gólya nem tágitott, kirepült az aranyos csolnakból, csőrébe kapta az alvó kis babát s elrepült vele messze, messze.

A tündérkirály utána küldte leggyorsabb futárait, de biz a gólya gyorsabb volt mindeniknél. Tündérvilágban mindenki sirt; mindenki sajnálta a tündértó gyöngyét.

A manók s koboldok szétfutkostak az erdők, hegyek közé, a virágos róna felé; esthajnalig keresték az aranyhaju kis fiut, de nem találták meg sehol, a gólya jó helyre vitte, jól elrejtette őt . . .

*

A kis gyerekszobában még csend volt, olyan homályos, felálmos reggeli csend, Gyuszika még nem kezdte el a kukukkolást, Milikével.

A kik nem ismerik Gyuszikát meg Milikét, azok nem is tudják, hogy mi az a kukukkolás, pedig az isteni reggeli mulatság. Hát elmondom én.

A kukukkoláshoz szükséges két kis gyermekágy, melyek véggel egymás felé vannak forditva. Mindenik ágyba egy-egy kis baba, éppen csak akkora mint Gyuszika, ki lehet ugy hat éves, különben már ismeri a nagy ábéczét, — vagy Milike, a ki még csak négy éves, de azért igen okos kis leány, mert senki sem tudja szebben elmondani a nagyfülü csacsi meséjét szépen csengő rimekben, mint éppen Milike.

A kukukkolást Gyuszika kezdte el először ma reggel. Mikor a nap legelőször bekukucskált a tarka függöny mögül, Gyuszika megtörülte szemecskéjét, egy kicsit haragszik; ejnye bizony! Éppen most esett

Kakasviadal.

Eisenhut Ferencz festménye.

neki álmában egy nagy tolófánk evésének s most kell felébredni! A mint szemecskéi félig fölnyilnak, még keresi egy kicsit a tolófánkot, azután észreveszi, hogy nincs a kezében, megpillantja a takaró csipkéit, az ágyacska zöld zsinórrácsozatát, a szobácska butorait a félhomályban, az ablakon betörő aranyos napfényt, észreveszi, hogy felébredt.

Felül a kis ágyban, áthajol Milikéhez, a ki még bizonyosan a papát, mamát kiabáló babát öltözteti álmában. Gyuszika pajkosan mosolyog; nagyon bánja ő, akár mit álmodik Milike, ő sem ehette meg a tolófánkot; átkiált Milikéhez:

— Kukukk!

Milike álmában hallja a Gyuszika hangját s azt hiszi, hogy mint máskor a Tini baba haját akarja megtépni, a másik oldalára fordul s igy szól kérőleg:

— Ne bántsd, Gyuszika.

Gyuszika látja, hogy az első kukukkolás sikertelen, azért ujból áthajol Milikéhez s néhány skálával feljebb kiált:

— Kukuk Milike, kukuk! — s bebujik a tarka paplan alá

Milike is felébred s vissza kukukkol Gyuszikához. Ez mindaddig tart, mig nyilik az ajtó, belép a dada s igy kiált az ajtóból:

— Felkelni kis lusták!

Öltözködés közben Gyuszika már elmesélte hogy milyen szépet álmodott. Milike pedig a kerevet sarkában várt, mig reá kerül a sor, éh-gyomorra bekapván a legkisebbik ujjacskáját s egy premier-közönség érdeklődésével hallgatta a szép álmot.

A dada nem várta meg, mig Milike is elmeséli álmát, hanem rejtélyes arczot csinált s igy szólt:

— Mit mondok ám!?

— Mit, mit?

— Ha jók lesznek, elmondom!

— Én jó leszek!

— Én is jó leszek!

— Ha a Gyuszika nem sározza be a czipőit!

— Sohasem többet!

— Ha nem kergeti a Mokri kutyát; szegénynek most is fáj a lába.

— Nem kergetem, csak szépen simogatom.

— Ha a Milike nem szopja többé az ujjacskáját!

Milike kikapta szájából a corpus delictit s ingecskéje szélén törülgette; nehéz dolog lesz biz erről leszokni, mert szörnyen nagy élvezet ám ez, de hát egy jó ujság, vagy talán egyéb is — megéri.

— Nem szopom többet!

— Hát . . .

— Nos, nos? . . .

— Hát a gólyamadár egy nevető kékszemü, aranyhaju testvérkét hozott a Gyuszikának, meg a Milikének az éjszaka, egy valóságos eleven babát, úgy bizony!

Gyuszika, Milike eltátották a szájukat, ez csakugyan nagy ujság! A csendet Gyuszika törte meg. Őt, mint Nimród-jelöltet, természetesen mindenekelőtt a gólya érdekelte s igy szólt:

— Látta a gólyát Anna dada?

— Bizony nem láttam, hiszen a setéttel jött, mikor még a hegyek mögött bujkált a nap, csak a szárnya suhogását hallottam.

Milikét már a baba érdekelte.

— Aztán beszél is?

— Nem, csak sir!

Milike elgondolkodott, hogy milyen ostoba kis baba lehet az; még nem is beszél, mikor az ő viasz babája is elég okos arra, hogy kimondja a papa, mama szót.

— Hát aztán hogy hivják majd?

— Pistikének!

— Szép, szép! . . .

Aztán Gyuszika meg Milike is látni akarták az uj testvérkét, de a dada megmagyarázta nekik, hogy még nem lehet, mert még alszik a kis baba; nem is csoda, messze útról jött, egyenesen Tündérországból, bizony elfáradt, ha a gólya hozta is. Most megisszák szépen a kávét, elmennek iskolába, óvodába, s mikor haza jönnek, meg szabad nézni a babuskát.

Nehéz dolog lesz egy kicsit olyan soká várni, gondolták Gyuszika meg Milike, de hát ha alszik valaki, nem jó háborgatni; ki tudja, milyen szépet álmodik a kis testvérke, kiváltkép ha Tündérországból jött.

Elmentek szépen iskolába, óvodába; persze kikürtölték mindenütt, hogy babát hozott a gólya otthon, kék szemüt, arany hajut, aztán Pistikének fogják majd hivni. Alig várták, hogy haza jöhessenek.

Milike rohant be először, egyenesen a mamuska ágyához:

— Szegény mamuska, még mindig beteg vagy? Te nem is tudod, ugy-e? Bizony mamuskám, babát hozott ám nekünk az éjjel a gólyamadár, az Anna dada mondta . . . neked is mondta? . . . ugy-e nem is tudod? . . .

A beteg mama elmosolyodott.

Ott aludt mellette a kis angyalka, Milike csak most vette észre.

Gyuszika is most került elő s

Füzes. *Sennyei rajza.*

Apja fia. *Cesare Arto festménye.*

megbámulta Milikével az uj jövevényt.

— Jaj de aranyos! Milyen iczi-piczi, kövér! . . . Szeme is van, szája is van, fülecskéje is van . . . De piros az orczácskája . . . alszik . . . csitt, csitt . . . alszik . . .

Milike még a dongó légynek is bekötötte volna a száját, csendet akart a babának. A Mokri éppen most somfordált be, lehet, hogy neki is tudtára hozták a nagy ujságot. Gyuszika nem is késett megfogni a Mokrit s bemutatta neki a szendergő babát. A Mokri gyanus pillantást vetett a kis alvóra, nyilván gondolta, hogy egygyel több van, a ki a füleit néha-néha megczibálja . . .

Pistike mindennap nagyobb lett, a mama is felépült már; a kis baba szépült, bölcsőt kapott szépet, aranyosat, fehér csipkefüggönyökkel. Szerette Pistikét mindenki, de különösen a mamuska. Az igaz, hogy Milike és Gyuszika kevesebb puszit kaptak azóta a mamától, de azért imádták a kis testvért, a ki olyan volt, mint egy kis angyal, mint egy kis tündér, nem olyan, mint más kis fiu.

Szépült, szépült a kis Pistike, a kertben már rügyeztek a fák, kinyiltak a virágok; a mama kinyittatta az ablakot s beözönlött a tavaszi napfény melege. Egy pajkos napsugár a mint elrepült az alvó angyalfő mellett, mintha megbámulta volna a nefelejts-szemeket.

Pistike már okos is kezdett lenni, nemrég még sirva fakadt, ha szakállas bácsit látott, most már csak komolyan néz szép kék szemeivel; észreveszi már az öreg karosszéket, a tarka képeket, a fali szobrocskákat, rámosolyog a papára, Milikére, Gyuszikára.

Esténként nagy családi konferenczia van. Együtt ülnek Pistike körül, a mama, a papa, Milike és Gyuszika. Az Anna dada a sarokban ül és a Mokri a kályha mellett pislog.

— Én huszár leszek! — mondja Gyuszika. — Én . . . én meg mamuska leszek! — mondja Milike.

— Hát Pistike? . . .

Kip, kop, kip, kop . . . Az óra-inga zörög csak, mindenki elhallgatott. A Mokri végignyujtózkodott a kályha előtt, az Anna dada nagyokat pislant. A mama kikapja a bölcsőből Pistikét, hevesen megcsókolja arcza két piros rózsáját.

— Hogy ebből mi lesz? . . .

— Angyal, ugy-e mamuskám, angyal? . . .

Mikor aztán nagyon szépen édesen sütött már a nap, kivitték Pistikét a kertbe, a virágok közé; megmutatták neki az árvácskát, százszorszépet s a pünkösdi rózsa feslő bimbóit. Tetszett neki a szép szines virág; rámosolygott tiszta kék szemeivel a derült égre; a mamuska nem tudta melyik szebb kék — ott fent, vagy itt lent az árnyas kis bölcsőben?

Az eresz alatt tarka fecskék épitettek, sebesen surrantak át a tiszta levegőn. Egy parányi zöld fényü bogárka alig akkora mint a Pistike kis ujjának a körmöcskéje — beröppent a bölcsőbe, lecsukta szárnyai barkát s végig sétált a rózsaszin takarón, fel egészen a Pubika állacskájáig s amint meglátta a fiucska

Rianás. *Riche festménye.*

kék szemeit, arany haját — egy zizenéssel fölröppent s elrepült messze, messze, egyenesen Tündérország felé . . .

*

Az öreg tündérkirály nagyot ugrott örömében, mikor hirül hozta neki egy fürge gnóm, hogy meg van az aranyhaju, kékszemü tündérjelölt s kiadta a parancsot legott, hogy sok, sok tündér, manó keljen útra s hozzák vissza a tündértó ékét.

. . . S hol találtad meg édes fiam? — kérdezte a tündér-király a kis gnómot, ki ép egy mohos kőre hajtotta fejét, hogy kipihenje az út fáradalmait.

«Messze innét, messze, a kéklő hegyen, a zsongó erdőn is túl, rózsaszin szobában, bársony arczu, bodros haju szép asszony ölében . . . szeretik ott is, nagyon szeretik . . .»

Gyuszika, Milike szobájukban ülnek, remegve összebujnak a kereveten; félnek valamitől. A mama szobájából sirás hangzik, lázas kapkodás zaja. A doktor bácsi olyan sokszor volt itt ma, pedig Gyuszika és Milike ugy félnek a doktor bácsi szakállas arczától, szigoru pápaszemétől. A szobácskára nagyobb, nagyobb homály borul.

— Gyuszika! . . . félek! . . .

A dada belép, olyan szomoru, szótlan most az Anna dada, mi lesz? . . . Miért nem mesél a sánta kecskéről, a kakaslábon forgó aranyvárról, miért? . . . A két kis gyermek sirva fakad.

— Setét van!

A dada megfogja a két kicsi kezét, leesik a pamlagra és sir. Mindnyájan sirnak.

A két gyermek belekapaszkodik a dada nyakába.

— Félünk, félünk!

— Gyuszika, Milike! Az aranyos Pistike elmegy angyalkának, visszamegy a szép Tündérországba, a honnét a gólya bácsi hozta.

A szél megzörgeti az ablaktáblákat. A gyermekek összerezzennek, a butorok recsegnek ropognak. A mama a másik szobában nagyot sikolt.

— Angyalkának . . . Tündérországba? És tovább sirnak. Másnap reggel elmarad a kukukkolás.

*

Tündérvilág földén,
Álom országában,
A szép mesevilág
Bubájos honában.

Az öreg tündérkirály ragyogó trónusán ül.

A kékszemü, aranyhaju tündérkét épen most hozták vissza, ott ül az öreg tündérkirály trónja mellett s mesél, mesél: egy szép álomról, egy bodros haju, bársony arczu mamáról, két kis testvérkéről, a kik őt olyan nagyon szerették, de mindez csak álom volt . . . A tündérkirály szerelmesen simogatja meg a regélő arany haját.

Künn zsong az öröm zaja, a gyémánt-kastély fölé aranyos köd ereszkedik, a tündértó szinén apró fodrok rezegnek s a daloló nymphák a lótuszok kelyheit nyitogatják. Egy-két odvas fűz a tóba meriti lecsüngő ágait s a zizegő nádassal hallgatja a tündérvilág zaját. A kékszemü, aranyhaju kis tündér tovább regél . . .

—o—

Nehéz húzás.

Walla festménye.

Japáni kártya.

MOCHIZUKI LEVELE TOKIÓBÓL.

Tisztelt szerkesztő úr!

Örömmel küldöm önnek egy-két rajzomat messze tengerentúli szép országukba, virágzó fővárosukba, amelyre oly kellemesen emlékszem vissza világkörüli utamból. Fogadják szivesen a mi szigetvilágunk eme szerény termékeit. Nem is hiszik ugy-e, hogy itt is olyan lázas tevékenységet kiván a zsurnalisztika akár csak önöknél, pedig mi is politizálunk, nekünk is vannak társadalmi kérdéseink s mig egyik nap a Rinzin szigeti rossz termésről a másik nap a hadsereg reformjáról kell irni, a harmadik nap karikaturákat rajzolunk a kinaiakról, most pedig isten önökkel, sietnem kell a Gacsifu szinház előadására. Viszontlátásra!

Tokió, 1898 január 2.

K. Mochizuki

Mochizuki rajza.

Nyár. *Mochizuki vizfestménye.*

Japáni koldus. *Mochizuki rajza.*

MÚZSA-SZTRÁJK.

Irta HERENDI.

A múzsák tanácskozásra gyültek egy napon egy lakatlan, de a természet csodás szépségei által gazdagon megáldott szigeten. S eldicsekedtek minden széppel, a mit teremtettek és elpanaszolták minden bújukat is. Hogy pártfogoltjaik közül sokan, kiket művészi egyéniségük egyenesen az Olympusra vitt volna, s kiket ennélfogva ők — a művészetek örök hirdetői — igaz, őszinte ihlettel csókoltak homlokon, letörölték a csók nyomait és cserben hagyták istennőjüket.

Különösen a zene istennője siratta pártfogoltjait, miközben könyei hullottak, melyek egy arra folydogáló patak ártatlan vizével egyesültek, s egy-egy gyöngyszemet képezve, tova siettek a végtelenbe.

Hirtelen csipőre fogja Terpsychora, az örökké víg, az örökké bolondos istenasszony rózsás kezeit, felemelkedik a zöld pázsitról és kaczagó hangon igy szól:

— Nini, hát még te is panaszkodni merészelsz? Hiszen bánatodnak szülőoka te vagy, csak te egyedül! Hogy is lehetne máskép, mikor legnagyobbrészt hosszufürtü, barna, daliás ifjakat tüntetsz ki kegyeiddel. S még csodálkozol is afelett, hogy cserben hagynak? Ime éppen kollégád Ámor rontja el a legszebb kedvtelésidet! Mert ne hidd, hogy nemcsak neked tetszenek e daliák; mikor nem vagy mellettük, valami élő, valami hóditó sphinx hálójába kerülnek. Mit bánják ők azt, hogy te fájó könyekkel fogod siratni őket, mikor egy asszonyi ölelés néha többet ér, mint . . . A sphinx karmaival te sem birsz daczolni!

A múzsák kórusban kaczajra fakadtak, csak éppen a zene múzsáját bosszantotta egy kissé eme váratlan intermezzó. Búcsut sem véve társnőitől, elbolyongott. És elhatározá, hogy az első csunya, szőke férfiut, ki útjába kerül, legédesebb, legbóditóbb csókjával fogja illetni. S messze földre indult.

. . . Egy másodemeleti klubhelyiségben fojtó füst közepette négy férfi ül egy zöld asztal körül. «Kontra, rekontra, kassa, bella, vannak» minduntalan e szavakat ismételgetik. Egyszóval kalábriászt játszanak. A játszók egyike — éppen a legcsunyább és legszőkébb — hirtelen valami kéjes leheletet érez homlokán. Bosszusan megtörli fejét. Hogy is ne, épp akkor zavarja valami rég ismert érzés, mikor subkontrát adott a felvevőnek. A parti végén iszonyu haragra gerjed, mert egy legyecske csipése, vagy a jó ég tudja, micsoda miatt egy hibás ütést csinált és elvesztette a kontrát két point-el. De a másik pillanatban már kigyúlnak szemei, s valami fürge, édes dallamu nótát dudolva, felkiált:

— Megvan!

— Mi, az Istenért? — mondják ijedten partnerei.

A szőke férfi azonban feleletet sem adva, sietve felkel helyéről és

Konti József.

az elvesztett partit ki sem fizetve, boldogan elrohan.

. . . A múzsák pedig nagyon megbánták, hogy társnőjükkel csúfot üztek és közös egyetértéssel elhatározták, hogy jóvá teszik hibájukat. S felkeresve Euterpe istenasszony legujabb pártfogoltját, ki épp valami fehér, vonalazott papiroson hangjegyeket irt egymás mellé, láthatatlanul igy szóltak hozzá:

— Ideáljaid vagyunk: a múzsák. Melyiket kivánod közülünk, hogy becsvágyadat kielégithessük.

— Egy «tercz»-et, akarom mondani első sorban Tháliát, hogy ott, hol zeném nem szól, kaczagó, pajkos szónokolás kisérje művemet, másodsorban Terpsychorét, hogy a zene ritmusai bóditó tánczban jussanak érvényre, s harmadszor Polyhymniát, hogy ott, hol szerelemről dalolok, lyrai, szivhez szóló dalok igézzék meg a szerelmesek szivét.

S műve óriási sikert aratott. De a première estéjén, mikor operettejét a Wagner operáihoz szükségelt karnagyi mozdulatokkal dirigálta, egyre csak afölött gondolkozott, hogy miképpen is jutott épp ő azon szerencséhez, hogy a múzsák versenyre kelve egymással, harczba mentek az ő dicsőségeért.

. . . Euterpe, a zene istennője pedig megelégedetten mosolygott. S az a nagyon csunya és nagyon szőke úr, kit játék közben, egy délután, valami rég ismert érzés annyira megzavart, boldogan dörzsölgette kezeit és igy szólt:

— Ha nem volnék Konti, Konti szeretnék lenni!

—o—

VIGASZ.

Ujból tavasz lesz nemsokára,
Ifjan ki gondol a halálra?
Ujból zeng majd pacsirta ének
S gyönyört hoz szenvedők szivének.

Rózsával lesz minden betoltve,
S nap kéjes csókot hint a földre.
Ajkad csak még egyszer nevetne,
És uj tavasz száll majd szivedbe.

Bajodnak oka büszkeséged,
Ez tett boldogtalanná téged.
De hátha mindez jóra válna?
Ki gondol ifjan a halálra?

Fr. Klotild.

NIZZAI KARNEVÁL.

Most, hogy nálunk még álomban szendereg a szépséges ifju s rózsásra piritja az északi szél a mosolygó arczokat, a szépséges ifju egyet fordul fagyos fekhelyén s álomlátó szemeit elforditja messze-messze, a hol a narancserdő virul, a hol a kaméliák ezernyi virága piroslik s buja pálmák árnyában dalol a szerelem. S ott, hol aranypára ragyog a vizek fölött, hol illatos virágzás mosolyog mindenfelől, szövi, szövi szépséges meséit ragyogó aranyszálakból.

Nizzában karneval vagyon. Épen most kezdődik, hogy e sorokat papirra vetem és tart a vigasság, az élet kaczagó bolondsága édes tizenkét napokig.

. . . Akkor is karnevál volt s vigasság hetedhét országra szóló. Ő engem szeretett, én őt szerettem. Azt hittük, nekünk szól az égi dal, mi érettünk mosolyog a világ. Virágeső hullt, pajkos zene szólt, s mintha az ég is elküldte volna hárfás angyalait. Szivünk fiatal volt és vigadtunk. A park suttogott, a tengervizek fölött esthajnal lebegteté szárnyait. Ő az ölembe ült, mellemre hajtotta a fejét, én megcsókoltam illatos haját és csókoltam, csókoltam szüntelen . . . «Meddig tart a boldogság, meddig?» kérdezte ő. «Meddig, meddig?» kérdeztem én . . .

Most, hogy nálunk még álomban szendereg a szépséges ifju, fagyos szél csókolja végig homlokom; az én szivem üres, még könnyeim sincsenek s a narancserdő mégis virul. A fényes utczákon tarka alakok suhannak át, az izzó gömbök kigyulladnak, hangos muzsikába, féktelen mámorba ölelkezik az élet, a szerelem.

Nizzában ujra farsang vagyon.

Pagliaccio.

EGY GYERMEKNEK.

— LENAU. —

Te szép fiu, miért vagy oly bús,
Szemedből a könny mért pereg?
Talán mert elrepült madárkád,
Ez bánt téged, szegény gyerek?

Búbánatodban föltekintesz
Oda át, hol a zöld csalit,
Majd nézed álmodó szemekkel
Mint áll üresen a kalit?

Támasztod az üres kalitra
Bágyadtan kis fehér kezed.
A rácsokat vizsgálod egyre,
«Hogyan repült el?» kérdezed.

Amott a fán hallod dalolni,
Ki szivednek kedves vala.
Hull forró könnyed, nincs szünetje,
Mig szól a kis madár dala.

Vigyázz, vigyázz te drága gyermek
Tán egykor ismét állsz te itt,
S keservvel siratod az élet
Legszebb, legdrágább kincseit.

S oda nyomod szived fölébe
Viharpróbálta kezedet;
A szív fölé, mely sok nyomorba
És sok gyönyörbe vezetett.

Görcsös kezed oda szoritod,
De ám a szív üres, sivár!
A harcz közt elrepültél onnan:
Ártatlanság félénk madár.

Hallod dalát, de messze, messze,
Tested törött, hajad fehér.
A kis dalost kivánja szived,
De többé vissza sohse tér.

Feleki Sándor.

ELTÁNCZOLT KERÜLET.

Irta. KRENEDITS ERNŐ.

abarcz városában sirlány vala az éjjeli világitás, de annál fényesebben tündökölt a szellemi élet: lévén neki két politikai hetilapja: a «Babarczi Tülök» és a «Babarczi Tárogató», melyek az országos eseményeket helyi szemüvegen át nézve, (mindkét szerkesztő rövidlátó volt) a babarczi érdekeknek és időjárásnak megfelelőleg tálalták fel a nyájas olvasónak.

A Tülök a szelidebb erkölcsü ellenzéket támogatta és felette mély értelmü czikkeket közölt a főispánnak és méltóságos családjának egészségi állapotáról; mit sokan ugy magyaráztak, hogy szerkesztője Ollósi Olivér hajlandó lenne a köpönyeg-forditásra, ha ezen toalettmüvelet kellő összegü szubvenczióval jutalmaztatnék. A Tárogató a kormányt felgyürkőzött karokkal gyomrozó ellenzék eszméinek érdekében, árasztotta a vezérczikkeket és az előfizetési felhivásokat, Kacsa Károly szerkesztésében.

A szerkesztők halálos ellenségek voltak, s e viszonyból azon megbecsülhetetlen előny háramlott az irodalomra, hogy a közönség a két lapnak hasábjain nyomtatásban is összegyüjtve olvashatta, mindazon megtisztelő kifejezéseket, melyeket magyar ember embertársának meggyalázására használt, a honfoglalástól a milléniumig. E kutya-macska barátság amiatt keletkezett, mivel mindkét lap ugyanazon nyomdában került sajtó alá, mert a másik nyomdász, vidéki czéhbelieinek szokásához hiven, mellesleg siremlékekkel is kereskedvén; midőn ez utóbbi czikkeknek a szellemi termékeket meghaladó kelendőségét észrevette: felhagyott Gutenberg mesterségével. A szerkesztők tehát némileg közös háztartást vittek, s a Tülök számára irt czikk, gyakran a Tárogatóban látott napvilágot; a Tárogató tárczáját meg a Tülök közölte; avagy mindakét lap egy és ugyanazon vezérczikket hozta. Ilyenkor a szerkesztők a nyomdába rohantak és kölcsönös nagyrabecsülésöknek olyan hangon és szavakban adtak kifejezést, mely összecsőditette a napszámosokat: egy-egy népiesebb szólamot vagy sikerültebb hasonlatot

eltanulandók. Végre a kétségbeesett Gutenberg csak azon feltétel alatt vállalkozott a lapok többszörözésére, ha a szerkesztők szavukat adják, hogy sohase jelennek meg egyszerre a nyomdában. Azóta mig az egyik szerkesztő a nyomdában tartózkodik, addig a másik kint sétál, s csak amannak távoztával megy be. Ollósinak ezen előivgyázat daczára is, sikerült Kacsának némely fontosabb közleményét elolvasni, s a Tárogató megjelenése előtt, a Tülöknek rendkivüli kiadásában közzétenni. Kacsa ezért boszut állandó, midőn Ollósi a szubvenczió érdekében a főispánhoz utazott: papirszeletet csusztatott kollégájának előre összeállitott kéziratai közé, minek folytán a Tülök legközelebbi száma azt a «hiteles forrásból» vett hirt hozta, hogy a főispán visszavonul a közéletből s hátralevő napjait gyermekei nevelésének és útitökök tenyésztésének fogja szentelni. Természetesen Ollósi nem kapott szubvenczió, amiért ismét a főispán egészsége a Tülökben aggasztó mértékben megrendült, az orvosok a legválogatottabb operácziókat helyezték kilátásba, sőt méltóságos családjánál is különféle nyavalyák kezdték tiszteletüket tenni.

Az előadottakból mindenki meggyőződhetett róla, hogy a szerkesztők egyetlen alkalmat se szalasztottak el, mikor egymásnak örömet szerezhettek.

Eközben feloszlatták az országgyülést; elkövetkezett a képviselőválasztások ideje és kiki törekedett legszentebb polgári jogait a legmagasabb százalékkal kamatoztatni. A Tülök «Leleplezés» czim alatt dörgedelmes vezérczikkben intette az igaz ügynek bajnokait, hogy ne üljenek föl a Tárogatónak, mert az a függetlenségi elveket csak czégérül használja, s titokban a kormánypárthoz szít; hanem csatlakozzanak a hamisitatlan függetlenségi eszmék zászlajához: a Tülökhöz. (És természetesen fizessenek rá elő.) A Tárogató czáfolatul rendkivüli számban hirdette, hogy derék szerkesztője Kacsa Károly, jegyet váltott Kotlós Éva úrhölgygyel, néhai Szarka Gerson madárkereskedő dúsgazdag özvegyével; és fel fog lépni (anyósának határozott kivánságára) képviselőjelöltnek, függetlenségi és negyvennyolczaspárti programmal. Amint Ollósi ennek valóságáról meggyőződött, elhatározta hogy Kacsának ellenzéki ellenjelöltet állit és ebédelni ment a «Három hordóba», hol

Forró a kása. *Passini festménye.*

marhavelő mellett kitünő gondolatai szoktak támadni.

Asztalánál elegáns idegen ült, s köszöntését olyan nagyszerü bókkal fogadta, mint valami II. Fülöp korabeli czeremóniásmester. Ollósi helyet foglalt. Egyideig asztaltársát tanulmányozta s a legyeket kergette, melyek (valószinüleg a kormánypárt által felbérelve) ellenzéki orrán óhajtottak letelepedni. A marhavelő elfogyasztása után azonban, czélszerünek vélte megismerkedni az idegen-

nel: bemutatta magát. Az ismeretlen utánozhatatlan kecscsel hajolt meg, mondván, hogy ő Lejtős Lenczi tánczmester és rendkivül örül. De valjon az ismeretségnek örül-e, vagy a tányérjában párolgó bablevesnek; avagy rendes szokása rendkivül örülni: azt nem magyarázta meg, hanem tovább ette levesét.

— Ön — kérdé a szerkesztő — nálunk tánczórákat óhajt adni?

— És a nemesebb külső illemre oktatni a serdülő ifjuságot; felelte a mester, fejével klasszikusan biczentve és bablevessel telemeritett kanalát nemes ildomossággal befalva.

— Sajnálom!

Lejtős kérdőleg bámult Ollósira és bámulva kérdé: Miért?

— Nálunk mindenki magától tanul tánczolni, kivévén az oláhok tanitják medvéiket. Babarczon legfeljebb úgy élhet meg a tánczmester, ha elmegy káposztát gyúrni.

A tánczmesternek torkán akadt a leves.

— Hanem ajánlok egy politikai tánczot: lépjen fel minálunk képviselőnek függetlenségi programmal. . . . Nyugodjék meg, tökéletesen józan vagyok. Csekélység az egész: Ön felcsap politikai jellemnek, vagyis a politikában mindenkit gazembernek fog tartani, csak önmagát becsületes férfiunak; a kormánypárti kitünőségekre ráfogja, hogy stréberek, az ellenzékiekre, hogy kétkulacsosok. Szóval mindenkit a kasszabetörésig fog gyanusitani és 48-as párti ellenjelöltjét a legnagyobb hasbeszélőnek nyilvánitja. Máskülönben ehet ihat kedve szerint, s ne törődjék véle, kinek a bőrére megy, mert pártunk vendége lesz.

A három utolsó szó oly mértékben keltette fel Lejtős Lencziben az ellenzéki eszmékért való lelkesedést, hogy elfogadta az ajánlatot és politikai előtanulmányként malaczpecsenyét rendelt, szándeka lévén a jellemképzéshez a vaddisznóhust is igénybe venni. Ollósi ellenben felkereste a korcsmárost s bizalmasan közölte vele, hogy az étteremben megismerkedett egy urral, aki mandátumban utazik, azaz fel akar lépni függetlenségi képviselőnek. Mindegy neki ahárhol. Ha Babarczon volna függetlenségi párt, akkor itt lépne fel s a Három hordó lenne a főhadiszállása. Pártot alakitani se nehéz, csak alkalmas pártelnök akadjon, kinek széles ismeretségei és összeköttetései vannak: a többi ugyis a választási elnöktől függ. Nézete szerint a korcsmárosból kitünő pártelnök válnék, szinte rászületett.

A Három hordónak tulajdonosa nem remélt magas politikai polczra érezte magát emelkedni; másrészt csábitva az ősi szokás által a korcsmárosoknak nyujtott ama kedvezménytől, mely szerint követ-választáskor krétájuk nem duplán, hanem tizszeresen foghat: elfogadta a pártelnökséget. Erre a szerkesztő elhivatta a korcsmárosnak a fűszeresét, pékjét, mészárosát, kéményseprőjét, a borbélyját, ki állát bemetélli; a másik fodrászt ki fogait huzásközben betördösi, a szabóját ki nadrágjából kiszabja; czipészét, kinek tyukszemeit köszöni, s a főtörzsvendégeit, kik külön po-

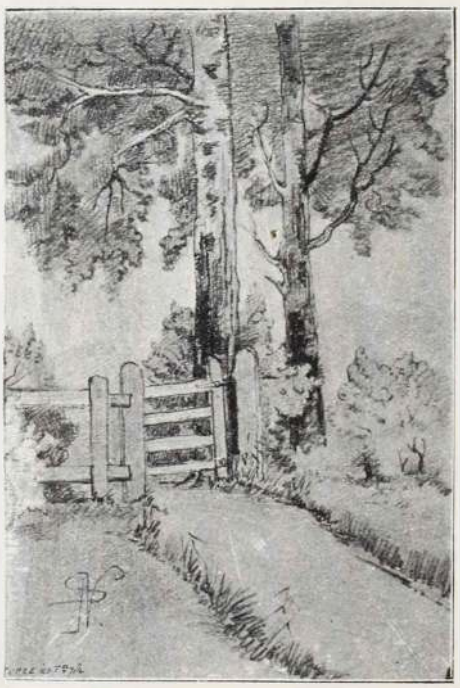

Kert alatt.

hárral birtak. Bennök aztán bemutatta Lejtősnek a kitünően szervezett függetlenségi pártot s felkérte: viselné képüket. A tánczmester felállott s jobbjával a pártelnökkel kezet, baljában a malaczczomba szúrt villát szoritva, kijelentette: hogy e megtisztelő bizalom őt a legnagyobb mértékben meghatja. A párt lelkesen éljenzett s még lelkesebben telepedett le jelöltjének asztalához. A pillanat ünnepelyessége elragadta a pártelnököt s fel akarta köszönteni a jelöltet, de semmise jutván eszébe, mérgesen ráförmedt a pinczérre: Jóska mit bámul? maga szamár! hozzon a 48. évi termésből. A párt éljenzett, Ollósi pedig a teendőkre nézve inditványokat terjesztett elő, melyeket a jelölt «Ez az én eszmém is»; «magam is igy gondoltam»; «éppen a számból vette ki»; «csak folytassa; mint látom, önben megbizhatom» és hasonló kifejezésekkel hagyott helyben.

A történtek hire sok kiváncsit csalt a Három hordóba; különösen estefelé özönlött be a közönség, mert a város intelligens ifjusága, a nagyteremben működvelői előadást rendezett.

Mikor a működvelők előadás végeztével tánczra kerekedtek, Ollósi a tánczterembe vitte Lejtőst és bemutatta ismerőseinek. Nini, ott az uj képviselőjelölt, hangzott mindenfelől s a tánczpillanatra megszünt. Lejtős a kiváncsi tekintetek elől szabadulandó, tánczra kérte a legközelebbi hölgyet, s ugy megforgatta, hogy a közönség elámult.

Aztán sorra vette a nőket, s reggelig járta, közbe meg olyan négyeseket és körtánczokat rendezett, minőket Babarczon még nem láttak se azelőtt, se azóta. Példája átragadt a többiekre is; valóságos tánczdüh fogta el a férfiakat, s a hölgyek reggel halálra fáradtan távoztak. Az est hőse Lejtős volt, s lábizmainak erejét a férfiak is bámulták, mikor pedig Ollósi elbeszélte, hogy Lejtősi bejárta biciklin Amerikának nagy részét s ott edzette meg izmait: mindenki igyekezett minél bizalmasabb viszonyba lépni e merész férfiuval; a mi — hála a pártelnök 48-as termésének — annyira sikerült, hogy mulatság végeztével a Három hordó kapuján csupa elvtársak düllöngtek ki.

Harmadnapra Lejtős megtartotta programmbeszédjét, melyet a szerkesztő ollózott össze, az ellenzéki vezérférfiak szónoklataiból, csupán a következő mondatot fogalmazta ő maga. «Szenvedélyes vadász vagyok; Babarczra is «Kacsa» vadászatra jöttem, s éppen olyan biztosra veszem, hogy elejtem a kacsát, a mint hogy ellenzéki feleim bakot fognak lőni». E czélzás tetszett a választóknak s általában a siker fényes vala, mert a jeles mester előadását a külső illem legnemesebb taglejtéseivel kisérte.

Ettől kezdve a választásig, napnap után tánczmulatság volt a Három hordóban! mert Ollósi tapasztalván, hogy jelöltjének hóditó ereje nem a fejében, hanem lábaiban van: hol az iparosokat, hol a gazdákat csődditette össze asszonyostul-lányostul egy-két fordulóra. Lejtős aztán megforgatta az asszonynépet, s megmegszorongatta tánczosnéinak derekát; ez volt az ő kortesfogása. Fel

is szaporodtak a hivei, ugy hogy a Három hordó tulajdonosa már kilószámra vásárolta a krétát.

Elérkezvén a választás napja, a Lejtős-pártiak nagy lelkesedéssel kivántak a szavazó urnához járulni, de mindenkinek feltűnt, hogy a jelölt eltűnt, sőt az is kitűnt, hogy Lejtős Lenczi jelöltsége csak tünékeny ábránd, mivel neve a három hegy és négy folyam honának egyik választási jegyzékében se volt feltüntetve.

Természetesen Ollósi ezt aljas rágalomnak, hitvány fogásnak nyilvánitotta, mely Kacsa által kieszelve, a Lejtős-párt szavazatait a 48-asoknak megszerezni czélozta, s a választási elnök által azért nem akadályoztatott meg, mert az Kacsánénak a nagybátyja és tiszteletpéldányt kap a Tárogatótól. Egyébiránt a választók csak legyenek türelemmel, e rút cselszövény rövid idő alatt orvosolva lesz, mert «szeretett jelöltünk» rögtöni intézkedés végett a belügyminiszterhez utazott. (Azóta se látták Babarczon a szeretett férfiut.)

— Ha Lejtősre nem szavazhatunk, senkire se szavazunk! Vagy még ma rendet csinál a miniszter vagy lesz uj választás! — kiáltotta a korcsmáros párte nök, a demoralizáczionak és korrupczionak Kacsáék által tanusitott hallatlan példája feletti megbotránkoztában, magában utána gondolván: Csak maradjon együtt a párt, a Három hordó győzi borral meg krétával.

A jámbor férfiu képzeletében, a tánczmester mint mérhetetlen kiterjedésü dominiumok ura élt.

A függetlenségiek megfogadták pártelnöküknek tanácsát, s zömük a Három hordóban iddogálva várta: mikor toppan be Lejtős a belügyminiszterrel. A kormánypártiak és 48-asok ellenben leszavaztak s a választás eredménye lőn, hogy a kormánypárt győzött; pedig ha Ollósi a tánczmestert fel nem lépteti; akkor az amugy is ellenzéki Lejtős-pártiak valamennyien Kacsára szavaznak és nagy szótöbbséggel megválasztják. De mivel Babarczon csak egy nyomda volt, ennélfogva a függetlenségi eszmék csupán feleséghez s nem egyuttal mandátumhoz segitették Kacsa Károlyt, a mi reá nézve annyival előnyösebb, a mennyiben mint képviselőnek, beszédeket kellett volna mondania, mint férjnek ellenben hallgatás lesz a dolga.

A választások után megszűnt a Tárogató, mert Kacsa gazdag házassága révén megtollasodván: letette a tollat; különben is papucskormány alá került és igy nem szerkeszthetett ellenzéki lapot. S ha a Tárogató napja leáldozott, akkor szebb jövő virradt a Tülökre, különösen mióta a megválasztott kormánypárti képviselő kilátásba helyezte a szubvenczió t; mint tréfásan megjegyezte: jutalmul, Ollósinak a választások alkalmával kifejtett ellenzéki szerepléséért. Természetesen ezóta a főispán egészsége a Tülökben napról napra javul, s noha gyermekeinek száma természetellenes gyorsasággal növekszik, s szakértők az úritökre kitünő időjárást jövendölnek: mégse vonul vissza a közéletből.

Legrosszabbul járt a tisztelt pártelnök úr, a Három hordónak szilárd elvü tulajdonosa, a ki töméntelen mennyiségü krétát elhasznált, de a nála elfogyasztott ételért s italokért egy fillért se kapott. Perelni se perelhetett senkit, mert se Lejtős, se más meg nem bizta, hogy pinczéjét és konyháját az elvtársak számára megnyissa; bíróságaink pedig hasonló esetekben a pártelnököt szokták az alkotmányos költségek megfizetésében elmarasztalni. A szerencsétlen férfiu önmagával pörösködni nem akarván, elkeseredésében bérbe adta tánczteremét sóraktárnak, s meghagyta örökösének, hogyha a Három hordó fedele alatt csak egy napig is megtűr valami tánczmesterféle t: a hagyaték a város sántáira száll. Végre Lejtős Lenci csakugyan a fővárosba utazott, de nem vonta kérdőre a belügyminisztert, hanem választások után kisérletet tett a nemesb külső illemmel, a napilapokban a következő hirdetést tévén közzé:

Szülők, gyámok és felnőttek figyelmébe: A nagyérdemü közönség becses tudomására hozom, hogy tánczteremet Terpsihore-utcza 1. szám alatt megnyitottam. Nálam sajátitható el a legkitünőbb táncz és legnemesebb modor. Különösen ajánlom rendszeremet azoknak, kik politikai pályára készülnek, mert csak az imént lefolyt választások alkalmával bizonyitottam be a babarczi kerületben: miként lehet erőszak, vesztegetés, csel stb. nélkül, a választókerületet a jelölt orra elől a legudvariasabban eltánczolni.

—o—

SZINHÁZ ÉS ZENE.

Szinházi hét: *Sardouval* ismét szerencsét próbált a *Nemzeti Szinház*. Ami azonban annyiszor sikerült neki, most cserben hagyta. Már a *Josset*-társulat előadása után minden szinház- és közönségismerő ember tisztában volt azzal, hogy a *Marcelle* nálunk sikert nem aratha t. Ámbár *Sardou* annyira el tudja kábitani közönségét a szellemesség és könnyedség ékességeivel, hogy az ellentállás nélkül engedi bekötöztetni szemeit s vezettetni magát oda, hova a drámairó kénye-kedve viszi; a *Marcelle*-ban azonban eredendő hibái oly kirivóak, hogy ezek mellett még a szemfényvesztés sem használ. Értjük ezen eredendő hibái alatt azon követelmények teljes hiányát, melyek a drámát drámává teszik. Alig akadunk egy-két darabra az ő nagyszámú műve között, melyben izmos és kidolgozott cselekvés volna; már pedig az ügyes és folyton fejlődő cselekvéstől függ a dráma helyes architekturája, pezsgő elevensége. Ez a hibája feltünő kirivóan mutatkozik *Marcelle*-ban, tán azért, mert egyéb kitünő tulajdonságai sem mutatkoztak oly káprázatóan s innen, hogy *Sardou* még a mi közönségünket is hidegen hagyta. Az előadás sem volt a legkiválóbbak közul való. *Prielle* Kornélia az egyetlen, aki nagyobb érdeklődést és tetszést tudott kelteni örök ifjú művészete iránt. *Hegyesi* Marinak is voltak sikerült jelenetei, de az egész alakot nem tudta megnyerővé tenni. *Náday* és *Mihályfi* sokat segitettek a közönségnek arra nézve, hogy ne távozzék egy balul sikerült est rossz benyomásával.

Tina di Lorenzo.

A *Vígszínház* kapui ismét idegen művészek előtt nyilnak meg. Ezuttal *Tina di Lorenzo*, a bájos művésznő, kinek hire már egész Európát bejárta s legutóbb Oroszországban aratott nagy sikert, következik a soron. Fiatalság, báj és művészet, szóval minden egyesül benne, ami a közönségre varázst gyakorol. Ezért, azt hisszük, sikere nagy lesz nálunk is.

A *Népszínház* ismét gyarapította kasszadarabjainak számát. A szerencséskezü karmester, *Kontz*, nyult ismét kottairó tollához, melylyel oly sok eleven, üde melódiát vetett már papirra. A «*Talmi herczegnő*» sikere teljes volt, ami nem is csoda, hiszen három ember adta kölcsön hozzá a talentumát. Mindenesetre *Kontié* maradt a győztes, ami fölött a magyar zeneirodalom szívből örvendhet. Az előadást nem is kell külön dicsérni, hiszen ha *Blaha* Lujza és *Hegyi* Aranka nevét látjuk a szinlapon, arról bizonyosak lehetünk, hogy műélvezetben nem lesz hiány.

dr. sz. i.

KÉPEINKROL.

Kakasviadal. (Eisenhut Ferencz festménye.) A «Kakasviadal» Eisenhut egyik legjelesebb festménye. Mint egy szines fotográfiában tünik szemeink elé az igazi kelet egy érdekes jelenete; mindenik alak él, mozog, az összhatás hü és karakterisztikus. A két viaskodó kakas s a körülvevő főalakok a kép legsikerültebb részei. A nargiléző Ali és a toreador Jussuf egyforma érdeklődéssel lesik a viaskodás végét, a körülöttük összeseregelett tömeg pedig osztozkodik sportszenvedélyükben. Vajjon melyik fog győzni? . . . Ezt bizonyára csak Allah mondhatná meg.

Nehéz huzás. (Walla festménye.) Az apró sakkfigurácskák tudnák csak elmesélni, hogy mennyi élvezetet szereznek ők az öreg Náthánnak és reményteljes ifju partnerének; künn bizonyára ropogósra fagyott a hó, a száraz galyak kivirágzottak a zuzmarától . . . brr! milyen hideg van! Már mégis csak jobb a barátságos kályha mellett, még ha sakk-mattot kap is valaki.

Forró a kása. (Passini festménye.) A stilszerüség kedvéért inkább azt mondhatnánk: forró a polenta, mert hát talján ez a kép, valamint a két kis kiváncsi gyerek is, Luigi és Annunziata, akik nem kevésbé éhesek azonban, mint Köböl Mihály gazduram Jancsi és Juliskája, kásafőzés idején.

Nymphák. (Geron festménye.) Sziklák aljában, ragyogó kék vizek mellett kaczagó dal hangzik, eloson a fénylő tükör felett, el a két bárkás legény szivéig s a dalból dal kel, szerelmes barcarolla suhan át a légben, azt mondja ez is, azt mondja amaz is: Én téged szeretlek, én téged szeretlek! . . .

Vihar előtt. (Bakonyi rajza.) Hangulatos miniatur dolog, a fák recsegnek ropognak, az égen komor felhők üzik egymást, moraj, zúgás süvölt a távolból, mintha ezer pán játszana őrült dissonantiában, most egy pillanatig csend lesz, ijesztő, misztikus, félelmes hangulat, a természet reszket a nagy fenséges hallgatásban s a felhőkből egy-két nagy könyecsepp hull alá.

Apja fia. (Cesare Arto festménye.) Még az öreg tölgy is megcsóválja a fejét erre a komoly filozopterre, vajjon mit olvashat, nagyon érdekes lehet? A kis nebulóra ott mellette azt mondtam, hogy apja fia, pedig ki tudja, nem-e forditva van a könyv kezében?

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Lyra Soma. Kelénd. Gyönyörü versének «legbájtelibb» részét ezennel közöljük. Ha a fővárosba fölrándul, legyen szerencsénk este 6—7 óra között szerkesztőségünkben. Bátrak vagyunk azonban becses tudomására hozni, hogy egyik belmunkatársunk a bostoni ökölviadalról aranyéremmel tért haza.

Bájteli termeted
Miért van az neked??
Oh mely a szíveket
Ravaszul fogja meg.
Enyém is megfogta,
Oh, de hogy megfogta,
Érzésemnek hevét,
Lelkemnek melegét,
Szivemnek fenekét,
Miként elrabolta, óh!

Katinka. Ezt a kérdést már sokan feszegették, de hát ez nem a mi lapunkba való. Különben elég jól van megirva.

Hugó P. Ha ugy szereti a nyomdafestéket, hát hozasson magának a gyárból; kilója azt hisszük 3 frt 50 kr.

P. V. Ügyesen megirt dolgok, de már nem aktuálisak. Próbálkozzék máskor.

Arthur. E héten magánlevél megy.

«Forradalom a müvészetben» czimmel Simkó József szakavatott tolláből röpirat jelent meg, melyben szerző az aktuális képzőművészeti kérdést igyekszik békésen megoldani. A könyv első lapjain a festészet különféle irányait ismerteti és ez a laikus közönségnek szól, mely ilyképen tisztába jön az utóbbi években felkapott részben visszataszitó, részben zavaros irányzatokkal. A könyv második részében azon kérdéssel foglalkozik, hogy mily módon volna egyesithető a különvált három festői gárda és milyen módon kell az ifju festő-nemzedéket nevelni, hogy a modern áramlat hatása alól — ha nem is egészen — fölszabaditsa magát. Szerző mindenféle módozatokat is ajánl, melyekkel e visszás helyzeteket békés mederbe lehetne terelni. Ámbár nem mindenben értünk egyet a könyv szerzőjével, művét mégis az erre hivatott szakférfiak, de különösen a nagy közönség figyelmébe ajánljuk. A Singer és Volfner czég kiadásában megjelent röpirat ára 20 krajczár és minden könyvkereskedésben kapható.

Hegedüs Rikárd rajza.

Alapittatott 1875.

Minden hölgy,

aki sulyt fektet egy kifogástalanul álló, nem gyárilag készitett **mellfüzőre,** kérje ingyen és bérmentve az uj, gazdagon illusztrált

diszárjegyzéket

„Miederhaus" KLEIN IGNÁCZ-tól, BÉCS, VI/I.

Ezen árjegyzék tartalmazza Ada Bonheur, a divatszakmában hires irónő, egy érdekes czikkét.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest Aradi-utcza 8. sz.

Amerikai regény

Reich Béla rajzaival.

(Folytatás).

— Igen.

— Ez a Mc. Bride kocsija; ő ott pipázgat mellette.

A főnök elbocsátotta a kocsist és a szürke tulajdonosa felé tartott, a ki rögtön kikapva a pipát szájából udvariasan kérdé:

— Egyfogatu tetszik?

— Nem, barátom, de beszédem van magával.

Evvel a főnök épen a lámpa alá állott, melynek teljes fénye a kocsis arczára esett. Ez egy kurta, zömök ficzkó volt, puffadt arczczal, pislogó szürke szemekkel és széles szájjal. Egész lénye gondtalan, vig kedélyét fejezte ki; a főnök kérdésére, vajjon ő-e Eduard Mc. Bride, rekedt, de azért telt mellhangon válaszolá:

— Igen uram, — igy hivnak.

A főnök jól tudta, milyen fontossággal bir, ha ezt az embert kelepczébe csalja még mielőtt gyanut merithetne s igy egyszerre ajtóstól rontott a házba.

— Ön zálogositott el egy revolvert a mult héten?

Mc. Bride a legcsekélyebb zavart vagy meglepetést sem mutatta.

— Igenis én, uram — válaszolá készségesen.

A kocsis egy pillanatig keményen nézett a főnök szemébe, majd hangosan kaczagni kezdett, miközben karjait lóbázta és ide-oda dülöngött.

— Igen! az egy nagyon különös história! — kiáltott ismét összeszedve magát. A dolog ugy történt: hogy mikor, arra már nem emlékszem egész bizonyosan, de ugy ujév körül lehetett. Körülbelül már egy órája üres kocsival kóboroltam az utczákon, midőn egy férfi és egy nő felfogadtak.

— Milyen időtájt történt ez?

— Ugy éjfél felé.

— Melyik utczában?

— Nem tudom már biztosan — szólt a kocsis fületövét vakarva — hanem ugy az ötödik avenuen lehetett, éppen a Stewart-ház mellett haladtam el.

— Hideg, csillagos éj volt, ugy-e?

-- Isten ments! Épp olyan, mint ma, csak még rosszabb. A szél keresztül-kasul dudált az emberen! — Én megállottam — és azok ketten beszállottak. Hova? kérdeztem; a férfi mondá: 26. utczán egész a hatodik avenue-ig; én majd megmondom, hogy hol álljon meg.

-- A 26. utczában, a hatodik és hetedik avenue között? — ismétlé a főnök meglepve a nem várt felfedezés által. — Nos, tovább!

-- Végighajtottam az első keresztutczán balra egész a hatodik avenue-ig, azután a 26. utcza sarkán befordulva tovább egyenesen előre, amig csak az úr «megállj!»-t nem kiáltott. Éppen a régi fatelepnél, ha ugyan ismeri ön a helyet.

— Ott kiszállottak?

— Csak az asszony, az úr bent maradt a kocsiban és azt mondta, hogy várjak.

— És mit tett az asszony?

— Oda ment a jobb kézről eső régi házhoz és csöngetett az ajtónál. A házban már aludtak és ablakai sötétek voltak. Senkisem jött kinyitni. Kis idő mulva ujból csöngetett és aztán világosságot láttam a boltban, az ajtót kinyitotta valaki, az asszonyt pedig beeresztette. Körülbelül tizenöt percz mulva visszajött és beszállott a kocsiba, mig az úr a kocsi lépcsőjén állott és: «Hajtson oda vissza, ahol beszállottunk!» parancsolá. — Ezt meg is tettem és amikor kiszállott, egy kétdolláros bankót adott; többet pedig nem tudok róluk.

— Megtalálná ismét azt a házat a 26, utczában? — kérdé a főnök és mereven a legény telt arczába nézett.

— Azt hiszem, igen, — volt a készséges válasz. — Már azért is, mert a multkor gyilkosság történt ott, — egy francziával, — hogy is hitták?! — Az egész dolog az ujságban is volt; épp azon az éjjen történt, csak valamivel később.

— Megismerné, ha ismét látná azt a két utasát?

Mc. Bride elgondolkozott. — A férfit igen, — szólt végre, — olyan magas volt, mint ön, uram, de idősebb és szakállt viselt. Az asszony egészen köpenyébe burkolta magát és arczán sürü fátyol volt, ugy hogy semmit sem láthattam belőle.

— Mi köze van mindennek a revolverhez?

— Vagy igen! Ezt majd elfelejtettem — szólt a derék Mc. Bride, anélkül, hogy kijött volna a sodrából. Ez meg igy volt: — Amint az istállóba hajtottam és a kocsiajtót kinyitottam, hogy kivegyem a gyapju takarómat; leesik valami a földre; fölveszem, — hát egy fekete fogóju revolver! En nem használhatok ilyesmit és a vendégeim lakását sem tudtam, hogy visszavihettem volna nekik, — hát bizony másnap reggel a zálogházba vittem, hogy egy pár dollárt kapjak érte. Ez az egész história széltében-hosszában.

— Hogy is mondta; mikor vitte azt a kettőt a 26. utczába?

— Ugy tizenkettő felé.

— Honnan tudja, hogy nem volt később?

— Nos, — hát tiz perczig hajtottam odáig, tizenötöt vártam; — az huszonöt — tizet ismét vissza és onnan az istállóba, — az ismét husz és mire a lovat kifogtam, pont egy óra volt, tehát helyes a számitás.

— Volt valami az asszony kezében, amikor visszajött?

— Honnan tudjam én azt? Én csak a köpenyt láttam; karja, keze alatta volt, — de valami nagy tárgy nem lehetett.

— Mig az asszony bent volt, nem hallott valami zajt a házból?

— Tudtommal nem csaptak ott lármát! de meglehet, hogy a csapkodó eső és a süvöltő szél túlkiabálták.

— Nem volt már megtöltve a revolver, amikor maga meglelte?

— Arról nem szólhatok, mert nem néztem meg.

— Ismer maga engem? — kérdé hirtelenül a főnök.

— Természetesen, főnök úr! Már hogy gondolja, hogy ismeretlennek igy elmondtam volna mindent! — szólt tetszetős vigyorgással Mc. Bride,

— Nos jól van! De az egészet ismételnie kell majd a rendőrségnél és vallomására meg kell esküdnie.

Intett kisérőjének, aki félrehuzódva várta és meghagyta neki, hogy a kocsist kisérje haza, aztán pedig hozza a rendőrségre. — Ott leszek én is, — sugta halkan a rendőr fülébe — csak jegyezze fel ennek a ficzkónak minden szavát. — A rendőr felült a bakra, a kocsi elrobogott és a főnök egyedül maradt a lucskos utczán.

Gondolataiba merülve ment tovább, nem törődve a durva széllel, mely

arczába csapta a hideg esőt. Mc. Bride tanuskodása nagyon meglepte. — Mindenben igazolta Sánta sejtelmeit és rendkivüli fontossággal birt. Ketten, — egy férfi és egy nő — titkos utakon, felfedeztetésüket kerülve, deczember 29-ikének viharos éjszakáján felkeresték Hanier üzletét. Fontos ok birhatta rá őket, hogy ilyen viharban és ebben az órában keressék Haniert. A férfinél revolver volt, de semmi sem szól amellett, hogy abból lőttek is a boltban, sőt Mc. Bride és Hanier asszony előadása szerint, ez teljesen lehetetlen. Ha azonban az ismeretlen nem gondolt volna az eshetőségre, hogy fegyverét használhatja is, ugy bajosan vitte volna magával. Az sem volt lehetetlen, hogy Mc. Bride sokkal többet is tud a pisztolyról, de a valóságot elhallgatta.

— De amit az éjszakai kocsizásról mondott, annak igaznak kell lennie, — gondolá magában a főnök, — nagyon is egybehangzik Hanier asszony vallomásával. Az is meglehet, hogy ez a kocsis meglelve a revolvert, visszament az üzletbe és megölte Haniert.

De hát akkor meg minek említette volna egyáltalán Hanier házát? Hiszen bármely más utczát mondhatott volna, ahova azt a kettőt vitte. Én nem bizonyithattam volna az ellenkezőjét. Ugyan melyik bűnös mondana el olyan tényeket, amelyek őt is gyanuba keverik? — Nem, — eddig minden javára szól és amit előadott, hihetőnek látom. — Természetesen közelebbi értesülést kell erről az emberről szereznem; — de ha bebizonyul, hogy deczember 30-án egy órakor lovával az istállóban volt — akkor ártatlan.

Ami a titokzatos párt illeti, két dolog nagyon figyelemre méltó. Először, hogy az az őszes szakálu férfi, akit a gyilkosság utáni reggelen egy asszony társaságában láttak, azonos avval, aki egy asszonyt az előtte való éjszakán a kocsin kisért; másodszor pedig, hogy arra az eshetőségre is elkészültek, hogy ha kell erőszakot is alkalmazzanak. Ha ez alkalommal nem is követték el a gyilkosságot avval a revolverrel, melyet Mc. Bride talált, könnyen szerezhettek egy másikat, amelylyel visszatérve, megölték Haniert. De hát ez mind csak hypothezis!

Kérdés, vajjon a detektiv, vagy Mc Bride felismeri-e azt a két embert ha nem — akkor minden a régiben maradt és egy tapodtat sem jutottunk előre.

A főnök erre a kedvezőtlen eredményre jutva, redőkbe vonta homlokát és meggyorsitotta lépteit; de gondolatai ismét uj irányt vettek.

— Még az Evans dolgát is el kell ám intézni, — mormogá. Hogy azt az embert eddig nem lehetett felkutatni, az gyanus.

A zálogost, kinél a fehér fogós revolvert elzálogositották. Rosenthalnak hivják, jó hirben áll és a kilenczedik avenuen lakik; Hanier házától csak két utczával tovább. Az az ember, aki Evansnak nevezi magát, valószinüleg Rosenthal üzlete közelében lakik. Ha valami könnyelmü ficzkó, akkor e városrész valamelyik pálinkamérésében meg lehet csipni. Ha azonban rendes körülmények közt élő ember, akkor semmit sem bizonyit, ha a golyó százszor is beleillik revolverébe — és akkor ott vagyunk, ahol voltunk. — Azonban semmiesetre sem fog ártani, ha a 26. utcza környékén levő pálinkás boltokra ügyelnek, szintugy Rosenthalt utasitani, hogy mindenkit, aki a pisztolyt ki akarja váltani, valami ürügy alatt azt addig tartsa vissza és ne szolgálja ki, mig én értesülést nem szerzek.

Visszatérve a rendőrségre, Mc. Bride vallomását jegyzőkönyvbe vétette és azt vele aláiratta. A kocsis mindenben megmaradt előbbi vallomása mellett és a főnök előbb jól megfontolva az eshetőségeket, Mc. Bridet szabadon bocsátotta, annál is inkább, mert bebizonyult, hogy deczember 30-ikán egy órakor csakugyan otthon volt lova mellett az istállóban. Egyidőre azonban rendőri felügyelet alatt maradt.

Eddig minden erőlködésük, fényt vetni a homályra, ugyszólván eredménytelen volt. De épen ezek az akadályok, melyekkel küzdeniök kellett, fokozták a főnök érdeklődését. Elhatározása, hogy czélhoz kell jutnia, erősebb volt mint valaha.

HETEDIK FEJEZET.

ÖRÜLTEK?

Sánta, a maga módja szerint, ép oly tetterős és kitartó volt, mint a főnök. Egy kopó szenvedélyével kutatta a helyes nyomot és hiusága ösztönözte megmutatni, hogy az a helyes, amint ő fogta fel a tényeket, mindazonáltal nem titkolta el maga előtt, hogy milyen akadályokkal kell megküzdenie.

Ha már semmi fejtörés sem használ, akkor talán valami nem várt véletlen jő segitségül!

Ha Sánta feltételezése, — hogy a tárczát nem tolvajok vitték el, hanem olyan személyek, kiknek sokkal messzebbmenő terveik voltak, mintsem közönséges tolvajoknak lehetnek — helyesnek bizonyul, akkor sokkal kevesebb reménynyel kecsegtet a nyomozás. Mert azok az emberek, akik nyereségvágyból lopnak, zsákmányukat mielőbb értékesiteni törekszenek, ami könnyen a felfedeztetéshez vezet; ha azonban vagyonos, magasabb rangu egyén nyult a tárczához, akkor a dolog egészen másként áll.

Ezek a gondolatok nem hatottak Sántára nagyon bátoritólag és igy csak a vakszerencsében bizva fogott a titokzatos pár kutatásához. Elhatározta tehát, hogy azokban a szinházakban, templomokban és egyéb nyilvános helyiségekben fogja keresni embereit, — mely a gazdagok találkozó helye — és várni fog mindaddig, mig csak föl nem leli őket. Ha még aztán naponként a parkban is fog sétálgatni, abban az időben, midőn az előkelő világ kocsikázik és ha vasárnaponként végigsétálgat a fasorban, — ez elébb-utóbb visz valamire. Egyszóval — nem kisebb tervvel foglalkozott Sánta, mint hogy egyideig a gavallér szerepét játszsza, bármennyire is szokatlan szerep volt ez neki. Ez a gondolat még neki magának is gunyos mosolyt csalt ajkaira.

Ennek az eljárásnak az eredménye nem volt oly lehetetlen, mintsem azt az első pillanatban gondolná az ember. Bár New-York több mint másfél millió lakost számlál, de az utczák és avenuek fekvése és a jómódu osztály bevett szokásai sokkal kisebb körbe szoritják a tulajdonképeni várost, mint a milyennek az látszik. — Az ötödik avenuen, valamint a keleti és nyugatról belétorkolló utczákban kilencztizedrészt előkelő polgárok laknak, kiket napi foglalkozásuk ritkán vezet ki e környékről. A szorgalmas kutató, ha csak egy hétig folytatja szorgos, beható nyomozását, mindenesetre megtalálja a keresett személyeket. Sokkal nehezebb lett volna a feladat, ha a nyomozást a város hirhedt negyedeire is ki kellett volna terjeszteni. Bár csak gyanitották, hogy a keresettek nem oda tartoznak és a demokrata Amerikában a néposztályok közt, legalább külsőleg, sokkal kisebb a különbség, mint Európában.

(Folytatása következik).

DIVALD KÁROLY

FÉNYKÉPMŰTERME

BUDAPEST, KOSSUTH-LAJOS-UTCZA 12.

Késmárky és Illés uj palotájában.

Van szerencsém Budapest és vidéke t. cz. közönségével tudatni, hogy a Ferenczieki-bazárjában lévő **régi műtermemet tisztán fototechnikai czélokra bővitvén ki**, ennek további üzemben való tartása mellett egy csakis **személyfölvételekre szolgáló** s a modern és legkényesebb igényeknek is megfelelő

új műtermet

nyitottam, **Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 12. szám alatt.**

Midőn ezt a t. cz. közönség szives tudomására hozom, ajánlom magamat további becses pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

Divald Károly.

Magy. királyi államvasutak.
Igazgatóság.

158442—C. IV. sz.

Hirdetmény.

(Uj személy- és podgyász-díjszabás életbeléptetése a mátra-körösvidéki helyi érdekü vasutakon.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint 1898. évi március hó 1-én a mátra-körösvidéki egyesült h. é. vasutak vonalán uj személy- és podgyász-díjszabás lép életbe, melylyel az 1895 évi szeptember 15-én életbeléptetet kisujszállás-dévaványa-gyomai helyi érdekü vasutra az 1896. évi december 1-én életbeléptetett békésvármegyei h. é. vasutra és az 1987. évi május hó 1-én életbeléptetett mátrai h. é. vasutra vonatkozó személy-díjszabások érvényen kivül helyeztetnek.

Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabás-elárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utca 33.) 10 krért kapható.

Budapest, 1898. január 5-én.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

„Parfumerie Royale“

BUDAPEST

Erzsébet-körút 54. szám.

„PÂTE NINON“

azonnal megifjitó szépségkenőcs biztos sikerrel.

Egy tégely 1 frt használati utasitással együtt.

Ugyanitt kézifinomitók és amerik. arczfürdők.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerének csekély mértékben való visszaterítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszűrőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstárugyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandtstrasse 19a. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy Bárónő özv.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly megjelő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát**, minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

OZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna vagy fekete természetes szint**, a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva a törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelüli postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai, ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai-***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

MEGNYILOTT!!

„Magyar Körképtársaság"

VAROSLIGET

„Krisztus a kereszten és Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

MAGYAR GÉNIUSZ

Szépirodalmi és művészeti
* * hetilap * *

SZERKESZTIK
HEVESI JÓZSEF
ÉS
BASCH ÁRPÁD

VASÁRNAPI LAPOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Andrássy-út 57.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Két előkelő szépirodalmi és művészeti heti lapnak, a «MAGYAR GÉNIUSZ»-nak és a «VASÁRNAPI LAPOK»-nak egyesüléséről adunk hirt tisztelt olvasóinknak. Mindkét lap egy czélt tüzött volt ki maga elé: egy magas irodalmi és művészeti niveaun álló, diszes kiállitásu, gazdag tartalmu, előkelő lapot nyujtani annak a művelt olvasó-közönségnek, mely szükségét érzi, hogy a napisajtó mellett egy folyóiratot is járasson, melyből menten minden pártállástól és részrehajlástól, illusztrácziók által is megismerkedjék az aktuális események hőseivel, a magyar és a külföldi művészet legremekebb alkotásaival és emellett tisztult izlésre valló irodalmi olvasmányokat kapjon.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» is, a «VASÁRNAPI LAPOK» is ugyanennek a czélnak szolgálatában állván, egymás mellett harczolt, sőt versenyzett is néha eddig, hogy a művelt olvasóközönség ez igényeinek megfeleljen. E buzgó versengés, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet nyujtsanak, vezette mindkét lapot ahhoz az eszméhez, hogy a kitüzött czél elérésére egyesitsék erejüket, buzgóságukat.

A «MAGYAR GÉNIUSZ» és a «VASÁRNAPI LAPOK» szerkesztősége tehát ezentul egyesült erővel lesznek rajta, hogy a magyar művelt olvasó-közönség igényeinek megfelelő és a külföldi hasonló vállalatokkal is versenyző hetilapot nyujtson. Irodalmi és művészeti része az egyesitett két lapnak a legkiválóbb irók és művészek alkotásait fogja bemutatni és bizonyára minden jobb magyar család szükségét fogja érezni ennek a lapnak, melynek olvasmányai és képei gondosan meg vannak válogatva, ugy, hogy azt a család minden tagja kezébe veheti.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» emellett *két nagy kedvezménynyel szolgál olvasóinak.*

1. *Tornai Gyula* nagyszabásu festményének, «*Az utolsó honvédek vacsorája*»-nak szinnyomatu nagy képét részben teljesen ingyen, részben igen kedvezményes árban szolgáltatja előfizetőinek. (Az erre vonatkozó föltételek lapunk más helyén olvashatók).

2. Minden évnegyed végén a legelőkelőbb művészektől származó *eredeti* rajzokat, vázlatokat és képeket sorsol ki előfizetői között.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» irodalmi szerkesztője *Hevesi József*, művészeti szerkesztője *Basch Árpád* marad, kik egy egész irói- és művész-gárdával fognak buzgólkodni, hogy olvasóinknak kiki a maga nemében a legjobbat nyujthassa.

Bizunk benne, hogy a két lapnak eddigi előfizetőit kellemesen fogja érinteni az egyesülésnek hire, mert hiszen ők ez egyesülés által csak jobb és szebb lapot fognak kapni.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 8. SZÁM. 1898 FEBRUÁR 20.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

BARABÁS MIKLÓS †

1810—1898.

A magyar képzőművészet nagy halottat sirat: megteremtőjét. Mert az elhunyt Barabás Miklós teremtette meg a magyar genre-festészet irányát, mely azonban méltó követőkre eddig nem talált.

Végtelenül szerette, rajongásig imádta a jó öreg ur a természetet. Onnan vette alakjait, ugy festette azt le a maga csodás szépségében.

— A műremek egy darabja a természetnek, a művész egyénisége által megértve és felfogva — mondja Zola.

Hogy illenek e szavak az elhunyt Barabás Miklós művészi egyéniségére! Hiszen ő minden modern iránytól menten, önálló és szabad felfogással hatolt be művészi karakterébe, ecsetjét a természet forrásába mártotta és oly irányu művészi felfogásról álmodott, melyet ő maga teremtett meg, melyet ő tett nagygyá s mely irány utmutatása által hervadhatatlan babért font magának a magyar képzőművészet történetében.

Pedig ki hitte volna a sivár nyomor közepette nevelkedett ifjuról, hogy szerény egyéniségével utat tör magának a Parnasszus felé. Pedig be sokat kellett küzdenie, mennyit fáradnia, mig oda elért. Mint iskolás fiu lefestette diáktársait egy forintért; e pénzen eléldegélt egy hétig — száraz kenyér mellett. Kolozsvárott egy rajzmesterrel ismerkedett meg, kitől az olajfestés tudományát sajátitotta el; elsajátitotta annyira, hogy csakhamar túl is szárnyalta mesterét. A bécsi képzőművészeti akadémia tanitványának iratkozott be azután s mert nemcsak tanulnia, hanem táplálkoznia is kellett, visszatért Kolozsvárra, mert ott akadt mégis egy kis kenyérre való is. Később Olaszország nagyobb képtárait kereste fel s itt lehelte magába müvészi ihletét, mely örök fényt biztositott nevének hazánkban.

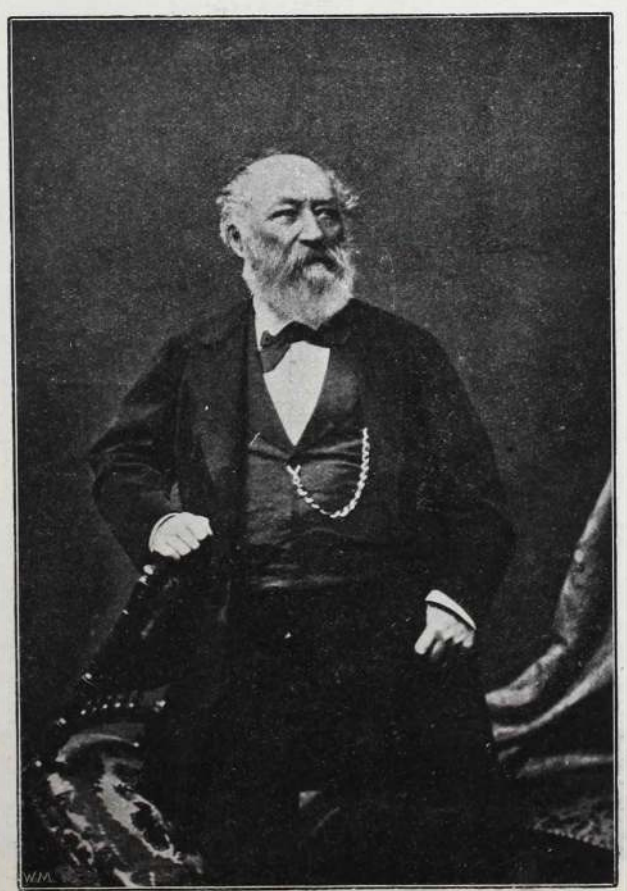

Barabás Miklós †

Ki nem ismerné az ő «Galambposta» czimü képét? Vagy a «Paraszt-lakodalmat», ezt a megszólalásig hü életképet? «Vándor czigányok» czimü képének behatása alatt irta meg Petőfi Sandor hasonczimü költeményét.

Halála nem jön váratlanul, hiszen magas életkort ért el. De mintha egy reménynyel szegényebbek volnánk most, hogy elköltözött a természet öléből az örök nyugodalom ölébe. Vajjon örökébe veszi e művészkéz az ő ecsetjét, melylyel az örök szépet, az örökké halhatatlant fogja festeni? E gondolatok motoszkáltak bizonyára az öreg ur fejében utolsó pillanatai közeledtével is és e kérdést vitte magával a sötét sirba. Az utolsó években tán elfeledték Barabás Miklóst s nevével azt a czélt is, melyet müvészi képességével elérni óhajtott. Halála azonban bizonyára felébreszti művészeink öntudatát, kik az általa egyengetett utra lépve, elérhetik azt, a mire Barabás Miklós egész életében vágyott: az önálló magyar művészet létrehozására.

Utczagyerek. *Barabás Miklós rajza.*

Parasztasszony. *Barabás Miklós vázlata.*

Parasztlakodalom. *Barabás Miklós festménye.*

Falu végén.

Keleti Gusztáv rajza.

JÓTÉKONYSÁG.

Irta HEVESI JÓZSEF.

Becsky Imre gyárosnál kis bizalmas társaság ül együtt. Vacsorára voltak hivatalosak. Az estebéd méltó volt a dúsgazdag házigazdához és a borok is meghazudtolták azokat a vész hireket, melyekkel a filloxera-bogár harangozta tele az egész országot. A kis társaság lelkiismeretesen járt el borvizsgáló tisztjében, és mindegyik határozott czél gyanánt tüzte ki maga elé, hogy a palaczkok fenekét tüzetesen megvizsgálja.

Ürültek is a palaczkok szépen.

Az asszonyok ősi szokás szerint a másik szobába huzódtak; de nem henyéltek ők itt sem, hanem szorgalmasan szapulták a távollevőket. Egyszóval a társaság a rendes mederben volt.

Egyszerre csak betoppan a ház legidősebb csemetéje, egy kis tiz éves leányka és a jó hangulatban pipázgató, borozó, adomázgató társaság asztalára egy szép, czifrás, nyomtatott papirost tett le.

Hát biz az nem volt más, mint sok száz meg száz embernek a réme — *egy gyüjtőív*.

A kis leányka az iskolából hozta haza magával, hogy gyüjtsön családi körben a szegény inségesek javára.

Dicséretére legyen emlitve Becsky Imre vendégeinek, ez a nyomtatott koldustarisznya nem ijesztette meg őket, még csak a jókedyük sem szottyant meg. Aláirt mindegyik szép kis summácskát és le is fizette nyomban a kedves kis leányka apró tenyerébe.

Mikor a házigazdára került volna az adakozás sora, ez szépen összehajtotta a gyüjtőivet és e szavakkal adta vissza leánykájának:

— Én majd külön fogok adni a te szegényeidnek.

A kis leányt kielégitette ez a válasz. Tudta jól, hogy az ő atyja busásan szokott a szegényekről megemlékezni.

— — — — — — — — — —

Mikor a kis leány magukra hagyta a férfiakat, egy percznyi csend állott be. A szivnek nemes megnyilatkozásai után nem igen akaródzott a frivol adomák sikamlós kerékvágásába visszazökkenni.

Az ország különböző vidékein dúló inségre és a jótékonyság gyakorlására került a beszéd. Általában az volt a vélemény, hogy az egyesek jótékonysága nem sokat lendit a szegény ember baján és nem igen járul hozzá a nyomor enyhitéséhez.

Becsky Imre, a gazdag gyáros csak bólintott, bólintott a fejével, szemeiben valami különös mosoly jelent meg és ugy látszott, mintha nagyon elmerült volna a somlói bor szinének a vizsgálásába.

Kissé ünnepélyes komolysággal szólalt meg azután, a mikor a többiek elhallgattak:

— Nem ugy van az, uraim; nem szabad kicsinyelni a jótékonyságot; akárhányszor megtörténhetik, hogy néhány rongyos fillérrel egy életet mentünk meg, egy embert adunk vissza önmagának. Én éppen nagy bajnak tartom, hogy a jótékonyság iránt oly kevés embernek van érzéke. Nem zsugoriságból, nem szükkeblüségből, nem mintha sajnálná azt a pár garast; hanem mert a jólétben élő ember nem is érti meg annak a nyomorult koldusnak kétségbeejtő helyzetét. A gazdag emberekhez nem fér hozzá a koldus, a középosztály egyik-másik hölgye azt tartja, hogy nem is illik az utczán könyöradományokat osztogatni, a szegény ember pedig a maga bajával van elfoglalva. Igy aztán a szegény koldus meggebedhet étlen, szomjan, dideregve az utczasarkon. És nincs, a ki segitsen rajtuk. Én, uraim, kérkedés nélkül mondhatom, minden szegénynek adok alamizsnát . . . mert én is

minden vagyonomat, életemet, boldogságomat egy alamizsnának köszönhetem.

— Ah! . . . — hangzott szájról-szájra.

— Igen, egy alamizsnának, hanem azt a könyöradományt nem valami gazdag úr, nem valami jómódu asszony, nem holmi rendezett viszonyu polgár nyujtotta felém, hanem . . .

A házigazda egy pillanatig habozott, hogy folytassa-e?

A hallgatóság arczára kikönyökölt az érdeklődés és mind visszafojtott lélegzettel hallgatta.

— Hanem? — mondá egyszerre valamennyi.

— Azt egyelőre nem árulom el. Majd a végén fog csattanni. Mert elmondom önöknek az egész történetet.

— Halljuk, halljuk! — hangzott minden oldalról.

A háziúr végigtöltögette vendégei poharát. Koczczintottak. Ittak.

Aztán Becsky Imre nem kérette magát, hanem elmondta az ő történetét a következőképpen:

— — — — — — —

Elbúcsuztam édesapám sirjától és neki indultam a nagyvilágnak. Nem volt senkim, nem volt semmim, csak az a két kezem és az a pár lakatos-szerszám, a mi a batyumba volt szép rendben bepakkolva. Fiatal voltam, a lelkem, teli volt reménynyel, álmokkal, munkakedvvel. Persze hova mentem volna, ha nem a fővárosba? Itt akartam megvetni a lábamat, hogy majdan a világot a sarkaiból kiforgassam.

. . . Hideg, kegyetlen hideg téli időben értem a fővárosba. Útközben elköltöttem megtakaritott pénzecskémet és alig volt pár forintom, mikorra eljutottam álmaimnak és vágyaimnak helyére, arra a küzdőtérre, honnan jövendő nagyságomat ki akartam vivni.

Nagyon ismerős képet rajzolnék önöknek, uraim, ha apróra elmondanám most, hogy tépte össze foszlányokká a valóság az én szines ábrándjaimat. Hogy gyilkolta le reményeimet a csalódás és hogyan szedegette le arczomról az egészség piros rózsáit a nélkülözés, az éhség, a koplalás . . . Minek mondjam el, miként jártam a szigoru télben műhelyből műhelybe és hogyan utasitottak el mindenhonnan. Nem kaphattam munkát sehol, sehol.

És ott állottam a nagy nyüzsgő méhkasban a fővárosban a legszigorubb téli időben egy garas nélkül, munka nélkül, ruha nélkül és — szerszám nélkül. Mert a végső inség már ezek eladására is kényszeritett.

Mit kezdjek? Mihez fogjak?

Nem volt senkim, semmim!

. . . És nem szégyenlem bevallani, hogy mikor három napig egy falat a számba nem jött és az éjeket, a hideg téli éjszakákat a szabadban

Fák alatt. *Poll festménye.*

töltöttem, — öngyilkosságra gondoltam. Mit ér az élet ennyi nyomorusággal? Ennyi kinnal, szenvedéssel?

Viharos, zimankós téli éjszaka volt. Méltó, hogy egy nyomoruságos életnek utolsó lapját lezárja. Künn állottam az utczán egy kapualjban és azon gondolkoztam, hogy megvárjam-e, mig a gyilkos hideg megdermeszt, vagy pedig magam tegyem meg a kellő lépéseket ama bizonyos gödör felé . . .

De ím' egyszerre valami különös dolog történt velem. Félni kezdtem a haláltól . . . Élni akartam . . . élni . . . dolgozni . . . boldog lenni . . .

. . . És alamizsnáért nyujtottam kezeimet azok felé, kik mellettem a téli éjszakában elrohantak . . .

Koldultam, uraim, koldultam.

Hanem az emberek elrohantak mellettem. Az egyik nem hallotta nyöszörgésemet, a másik tette magát, mintha nem hallotta volna, a harmadik lusta volt a zsebébe nyulni a nagy hidegben, a negyedik ügyet sem vetett rám . . . és igy tovább.

Mintha meg lett volna fagyva a szive valamennyinek.

Tehát nincs, nincs könyörület . . .

Már-már azt hittem, hogy vége mindennek.

De ime egy ember jött és csengetett éppen ama kapun, mely alatt én menedéket kerestem.

— Könyörüljön rajtam uram, — kezdém — három nap óta nem ettem.

Nem folytathattam tovább. A házmester már ott zörgött kulcsaival a kapun.

Az idegen gyorsan nyult zsebébe, kimarkolt egy nagy csomó bankót, a mi rendetlenül volt összegyürődve és egy tizforintosat adott át nekem e szavakkal:

— Fogja, legyen magának is!

E pillanatban megnyilott a kapu és az idegen besurrant, még mielőtt megköszönhettem volna, még mielőtt kezét megcsókolhattam volna.

A házmester gyertyája azonban teli fénynyel világitotta meg jótevőm arczát. Csak egy gondolatnyi ideig láttam, de jól bevésődött minden vonása a lelkembe . . .

. . . Ezzel a tizes bankóval meg voltam mentve az éhhaláltól, az elveszéstől. Kaptam szállást, vacsorát és — ezzel a tizforintossal megvetettem a szerencsémet. Mert másnap már visszaszereztem szerszámaim egy részét és minthogy a műhelyekben nem kaptam munkát, házról-házra jártam reparáczió-munkát végezni. És lassan-lassan tanyát ütött nálam a jólét. Egyre gyarapodtam, vagyonkám szaporodott, előbb egy kis műhelyt nyitottam, azután fejlesztettem, terjeszkedtem és gazdagodtam.

Azt az én titkos jótevőmet nyomoztam ezalatt folyvást, minden szabad időmben. Kerestem, kutattam. Hasztalanul, nem tudtam a nyomába jutni. Annak a háznak minden lakóját kikérdeztem, a házmesternek jutalmat igértem... mindhiába. Nem emlékeztek reá.

Bezzeg emlékeztem én élesen megvilágitott arczának minden vonására. A lelkem előtt láttam őt és bizonyos voltam benne, hogy bárhol találom — ráismerek azonnal...

Hát azután történt egy téli éjszakán, mikor üzleti irodám még a lakásom mellett volt, hogy noha már régen pihenni tértünk, az irodában tényleg gyanus motoszkálást, kopogást hallottam. Sőt a kulcslyukon keresztül világosság is hatolt át. Felkaptam a revolvert az éjjeli szekrényről és minden habozás nélkül benyitottam az irodába.

— Megállj, mert lelőlek! — kiáltám hirtelen betoppanva.

Egy alak állott a Wertheim-szekrény mellett, melyet feltörni iparkodott.

Kiáltásomra leejtette kezéből a betörőszerszámot és támadásra készen állott szembe velem.

Az arczát e pillanatban tisztán láthattam. Tudjátok, ki volt?...

Az én egykori jótevőm.

Igen, igen, nem csalódhattam. Ugyanaz az élesmetszésü orr; a nagy fekete szemek, a bozontos szemöldök...

Ő volt!

Mikor látta, hogy revolvert fogok reá, letérdelt előttem:

— Kegyelem! — rebegé.

... Hogy azután mi történt közöttünk, azt nem akarom részletesen elmondani. Természetes, hogy megkegyelmeztem neki... de hálám többet tett ennél... Jó embert csináltam az egykori veszedelmes betörőből, a ki most is alkalmazva van nálam.

A háziúr aztán befejezé elbeszélését:

Ne kicsinyeljék uraim a jótékonyságot. Egy alamizsnának köszönhetek én is mindent, mindent. És ezt az alamizsnát nem egy főúr, nem egy jómódu úrnő, nem egy vagyonos polgár nyujtotta felém, hanem — egy veszedelmes betörő tolvaj.

PÁRIS.

A szajnaparti világban járok. Éjszaka van, csak itt ott reszket egy két csillag a sirásra készülő felhő foszlányok között. A boulevardok elaludtak, egy két alak surran el mellettem, fejemre finom hajnali pára hull. Fantasztikus dissonantiában szólal meg az éj itt is, ott is, a maga komor rejtelmes hangján, a hátam mögött a Szajna locsog. Mint apró villi fáklyák táncoló tüze lobog fel előttem egy-két rezgő fénysáv, valami a lelkemre nehezedik, egy nehéz bódító szender: túlvilági sejtés és földi félelem, talán az alvó világ lehelete. Leveszem kalapom a nagy, rettentően nagyra nőtt tornyok, házak között.... Mintha más világon járnék, csodálatos fényt látok a távolban, ragyogó tünemények fényt s ezer alak járja őrült táncát, ezer alak vivja véres harczát azért, hogy a fényről a ködöt eloszlassa. Megszólal a Notre-Dame harang kongása, a Louvre márványba öltözött lelkei sorra felvonulnak, csábos tánczot járnak a ragyogás körül: cyklopsok vivnak ijesztő harczi játékot, hangyabolyként sürög az apró alakok tömege. Ijesztő félelmetes dörgés, hörgő jajkiáltás hangzik és a távolból, halkan, alig neszelve, lágy dal zeng fel, jön jön mindenfelől s növekszik hatalmas crescendóban; a lelkekbe áhitat száll, a szemek kigyulladnak: Allons enfants, de la patrie.... Es ismét más, ismét uj változat, forr zsibong körülöttem mint szines élő körkép, ismét uj hangokat hallok, a Notre-Dame ujból megkondul: A bas Zola!... A világ szive ver, félek, reszketek, a lelkemig hat a hang; miért, miért?... Es mindez el fog tünni épügy mint jött, őrült forgó szélként, hogy másnak adjon helyet s a fényesség körül örök küzdés, örök jaj és diadal szó hangzik; a phönix ujból megszületik világgá repül...

Páris szeretlek! Gyülölnöm kellene és mégis veled érzek, nem tudom mit cselekszel s mégis sejtem, hogy az örök igazság fényeért küzdesz; eszméid még nem is élnek a tudatokban s már is száz igazság száz hamisság szava mérkőzik megérte. Hova tünnek el a szenzácziók érdekes alakjai, a mostani nagy lárma az örök Páris életének csak egy szivdobbanása, a most neves Labori, Clemenceau-k elfeledtetnek s talán csak Zola neve marad meg mert az ő cselekedete a szivekhez szól, szeretetet gyülöletet keltve. Hogy mit hoz a nagy itélkezés, ki tudhatja azt, az igazság, az örök fény él és e körül tánczolja a szajnaparti világ őrült kankánját.

Pagliaccio.

—o—

A SZERELEM.

Thea után a társaságban
Komoly dolgokról folyt a szó
Egymást akarva le-legyőzni
Zajgott a sok vitatkozó.
Az egyik érvet érvre halmoz,
A másik czáfol élesen.....
Mi félre ültünk egy sarokba
S halgattunk szépen, csendesen.

Az első théma, mint szokás már —
A nagy meleg s a sok eső,
Aztán tudj' Isten, hogy miképen
A politika szóba jő;
Hogy délelőtt a parlamentben
Mért voltak olyan kevesen...
Mi lopva egyet ásitottunk
S halgattunk szépen csendesen.

A kormányt kellőn helybehagyván
Uj tárgyra fordult a beszéd,
A bölcseletre... S a tanár úr
Tudós szemekkel néze szét,
Szakmája ez s ha czáfolják is
Nem vet ügyet ő egyre sem....
Mi unatkoztunk szörnyü módon
S halgattunk szépen csendesen.

Kifejti, hogy képzelgés minden,
Csak az igaz, ami *reál*,
Mily szép az anyag müködése
S mily ostoba az ideál —
Félénken szólt az egyik közbe:
«Tanár ur! Hát a szerelem...»
Mi érdeklődve pillantunk fel —
S hallgattunk szépen csendesen.

«A szerelem» szólt a professzor
«Anyag-vonzódás nem egyéb,
Amit a szivekről beszélnek
Tekintse Ön úgy mint mesét,
A szerelemben, higyje kérem,
Nem hisz manapság senkisem...»
Mi összenéztünk mosolyogva —
S hallgattunk szépen csendesen.

«A létért küzdünk társainkkal,
Önérdek az, ami vezet —
A szerelem elmult már régen
Hisz oly bolond, aki szeret...»
Te reám hajoltál álmodozva,
Én lágyan súgtam: Édesem...
Egy hosszú csókba forrt az ajkunk —
S hallgattunk szépen csendesen.

Mitzger Imre.

Mercier tábornok

Boisdeffre tábornok

Gonse tábornok

Zola az esküdtszék előtt. (Zola) (Labori) (Clemenceau)

Lauth parancsnok

Trarieux, a volt igazságügyi miniszter

Gribelin leltáros

A NYOMOR KÖLTÉSZETE.

ideregve hordozták szerte a pékfiuk a reggeli süteményt Hajnal volt, közel öt óra, a sok rumos theától ébredő hangulatokkal tele, melankólikus pillantással nézte Bara Czézár, hazafelé baktatván a gyöngén szállongó hótól fehérfátyolos utczán, hogy tünnek elő nagy seprőkkel sötét alakok a kapualjakból, hogy fordul ki a hajnali ködben az első lóvasut a körútra, alszik, álmos rajta minden, a kocsis, a kalauz, a két nagyfejü szürke előtte . . .

Szinte sajnálta otthagyni azt a képet s befordulván a lakása kapuján egész gyerekesen fölsóhajtott:

— Soha többé . . .

Mert soha többé nem fogja látni Bara Czézár a reggeli ködöt, a félig alvó hajnali alakokat, a lassan ébredő várost a foszladozó homályban. A kávéházból jött, elbúcsuzván a fiuktól, a kikkel együtt rótta a a betüket éjszakáról-éjszakára gázlángos asztalok fölött. Ugy érezte egyszer, — esztendőknek előtte már — hogy az élet voltaképpen nem szükséges rossz s könnyelmü lelkének egész szeretetreméltó cinizmusával vásárolta meg a revolvert egy fegyverboltban, a végképpen szükség telen rosszat átváltoztatandó a saját külön izlése szerint. Még jókor jutott eszébe azonban, hogy ujság is van a világon, következésképen olyannak is kell lenni, a ki megirja . . .

— És miért ne lennék én az, a ki megirja — mondta Bara Czézár bámulatos önbizalommal.

Két hét mulva fölfedezte, hogy a Mac-Kinley billről irni nemzetgazdai ismeretek nélkül is lehetséges s hangulatokkal ontván tele városatyák szürke ankétjéről irott riportját, a fiuk megtették talentumnak. Esztendők viharainak minden nyoma elsimult felőle tisztes honoráriumok balzsama alatt s a gyakori filet-k kezdték kiölni belőle az egykori nyomor felé hajló hangulatokat. Gavallér volt, fényes kabátokban járt s egyszer Meránban valahol nyakon akart ütni egy nagy urat, a ki végignézte az esplanadeon. Szerencse, hogy még idején lefülelték . . .

Irt, — sokat s a mi különösebb, jót, mindig ötletesen, elmés tendenciával minden aktuális szenzáczió fölbukkanásán. Mintha egész életét az előkelő világban élte vonla, bámulatos hűséggel rajzolta a jól öltözködő alakokat, nem csipősség hiján, saját cinikus egyéniségét állitván az előtérbe, követendő — de el nem érhető! — példának. Szerették és féltek tőle. Az asszonyok, ugy irván felőlük, mintha nem is léteznének mai formájukban, gúnyos czélzással praehis órikus időkből állitva elejük klassikus hasomásaikat, bámulták és azt hitték, hogy ő az az egyetlen, a ki ismeri őket. Pedig csak elfojtott keserüség szakadt ki a lelkéből, asszonyokról irván, az ő hosszu, társtalan nyomorgásának minden összegyülemlett keserüsége. Az utcza volt előtte akkor — de csak akkor! — a fehér téli utcza, árva bolyongásának hideg tanuja hajlék nélkül átdidergett éjszakákon. Függönyös ablakok előtt, hogy állt meg, éktelen háborgással ütvén öklével a hideg párkányt, sirván a dühtől . . .

— Ott benn szeretkeznek és én! . . .

Káromkodott ilyenkor, durván, duhajan a fojtogató sóvárgás egész nyers erejével . . .

Ezeket a setét nehéz órákat nem tudta felejteni. Kisértett mindig komor, mégis harsogó fájdalmával szerelmi pangásának az emléke s tudott ujra dühöngeni, átkozódni árvaságán, ma is, ülvén boldog, szerelmes órák után egyedülvaló otthonában. Lelke, mely cinikus volt már és érzéktelen, csupán ezekből a visszatérő hangulatokból táplálkozott talán. A mi költészet fölcsillant néha valamely erős dolgában, ennek a mély emléknek a nyomán fakadt életre s ha minden óráját előbbi életének igyekezett is kitörülni az emlékezetéből, ezt az egy hangulatát egy szocialista dühös nyakasságával kultiválta . . .

Az iróasztala mélyén egyre nőtt a kéziratcsomója annak a nagy munkájának, melyet ennek az emléknek a megrögzitéséül kezdett — egy éve már. Nem egész egységes regény, nem is darabok, valami egyre egymásba omló hangulat. Nagy szeretettel irta, sokszor sirt, róván egymás nyomába hosszukás, hegyes betüit. Őt, minden kicsinyességnek esküdt ellenségét, büszke gyermekes öröm fogta el, ha csak a czimet is elolvasta, százezredikszer, de mindig uj boldogsággal: «A nyomor költészete.» . . .

S lám, most, hogy a ködös hajnalon megtért a szük legényszobába, tüzbe veti. Egy csomóba fogva, szinte dühvel, martalékául a magasba csapó, piros nyelvükkel mohón nyalánkodó lángoknak. És utána minden, a mi egy betüt vető emberfiának vigasztalása az ő sötét jártán. Tárczák, novellák, dekadens versek, négy esztendő minden fekete festékre váltott hangulata . . .

Bucsuja ez Bara Czézárnak Bohémiától. Az irólélek megszünt lenni benne, kiköltözött, ő maga erőszakosan boycottálván belsejéből minden bohémhajlandóságot. Az a szőke — mondhatnám fakó leány, a kinek a képe im egyszerre reáomlott a szivére, megbolonditotta Bara Czézárt. A patina alól, mely reárakódott a lelkére, kicsapott az otromba láng, a vén fiu egész banális lángolással belebomlott egy leányba. — Egy leányba, Istenem, ki se nem szép, se nem fiatal és mondom Czézár, — közönséges, akár a szalmavirág a pipacsok között . . .

Valami csatakos estén, ugy kilencz óra felé, Bara Czézár befordult nagy unalmában a Népszinházba. A parquet tele volt, az ő helyén is ült egy leány, az anyja mellett. A vörös attilás szolga sietett a leány felé . . .

— Hagyja — szólt Czézár s odaült a leány mögé.

Szép sárga haja volt a leánynak, marokkal, lazán odacsapva a nyakába. Czézár nézte s kereste a hozzávaló jelzőt. Megtalálta.

— Buzakalász, akár az érett buzakalász — mondta, — gondolta inkább. Aztán nevetséges figurának tünt föl maga előtt egyszerre. Bara Czézár, a ki ábrándozik és buzakalásznak nézi egy ferencvárosi leány

haját. Dühösen összeütötte a tenyerét, a primadona éppen bevégezvén a provencei románczot.

Felvonásközben a leány hátranézett s a tekintetük összevillant. A leányé hosszu, meleg, az övé valami hirtelen lángtól föllobbanó . . .

Bara Czézár meg volt fogva.

— Szeretem Fannit, mondta másnap este és melankolusan hajtva föl egy pohár konyakot, és isten engem', fiuk, feleségül veszem . . .

A fiuk arczán valami csöndes butaság jelent meg.

— Igen, feleségül veszem. Fiuk, kaczagjatok, de ne legyetek szamarak. Olyan lehetetlen az, hogy én megházasodjam?..

A perfid riporter elvakkantotta magát.

— Te, Czézár, bolond vagy. Bolond volnék én is, mind, magunkfajta czigány, ha erre adnók a fejünket. Megházasodni! nem nekünk való az Czézár .

— És tudod legalább, ki az a leány?

A külpolitikus volt, a ki ezt kérdezte.

— Tudni, — mit kell tudni? Szeretem.

— Lirikus alak — viczczelt a riporter.

— Lirikus. Szeretem fiuk és ti szamarak vagytok. De azért szeretlek titeket, s fáj, hogy válok tőletek. Ő igy kivánja. Ujságiróhoz nem adja leányát — mondta az apja. Ma beszéltem vele. Legyek hivatalnok. Nos, leszek hivatalnok. Tudok én az is lenni. . .

— Bara Czézár meghalt: nekrologot neki. Rikitva — szemtelenkedett egyre a már becsipett riporter.

— Meghaltam. Ám jó. Szivesen látlak a temetésemre. . .

Hevesen beszélt Czézár és sokat ivott. Külön rummal a theát, talán a tizedik csészét már. A lábai ingottak, hogy fölállt s még a pinczér reáadta a bundáját, sorra kezet fogott a fiukkal. . . A riporter végképen be volt csipve s ráütött a márványasztalra, hogy a kristálypoharak összecsendültek:

— Fiuk, visszajön ez még. . .

De nem jött vissza, egyelőre legalább nem. Csak az utczán, nagyritkán ha látták a fiuk, egy nagy szőke asszonynyal a karján, boldogan és végtelen nyárspolgári elégültséggel érdekes czigányarczán. Ugy látszott, hogy igazán elfelejtett mindent, a mi a régi élethez kötötte, a szivarja tulipánná omlott a szájában s a riporter mondja, hogy határozott benzin illat áradt szét a közelében.

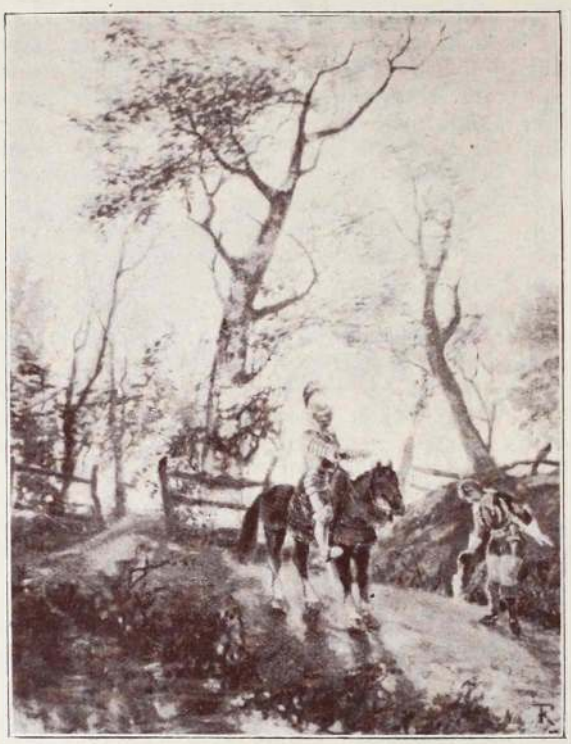

Találkozás. *Kossuth Ferencz festménye.*

Igaz pedig ebben az, hogy Bara Czézár segédtelekkönyvvezető volt a törvényszéknél. Kilenczszáz forint a fizetése — a szivarja éppen, hogy kitelt belőle még tavaly. A leány — a kenderszin haján kivül egyebe se volt neki, hogy asszony lett, költséges passiókat árult el. Különösen imádta a szinházat, a könnyü frivol operetteket s gyakorta ott láthatták a fiuk, a férje nélkül is, hamvas fejét a piros zsöllék között, mámorosan, lélegzetfojtottan ott felejtette magát a szinpadon. . .

Czézár ez alatt hosszu, rubrikált iveket másolt otthon. Egy kissé medvetermészetü lett utóbb, már az sem deritette föl, ha Fanni, hazajövén, odaült melléje mesélni, még egyre mámorosan, a szinházról, a fülébe dudolni pajkos melódiákat, vagy megcsókolni meleg ajkával a nyakát. A nehéz lélekölő munka gyilkolva gázolt rajta keresztül. Szellemes, magasröptü egyénisége elveszett a köznapiság szürke ködében. Nem volt már benne élet, elhalt-e, vagy csak elaludt, ki tudná? A fiuk igazán eltemették Bara Czézárt. . .

Hanem egyszerre aztán mégis fölébredt. Ébredés volt-e, vagy az igazi halál, odaadta volna-e ő az életét érette, hogy sohase ébredjen föl *erre* az életre, ő se tudja már, a fiuk se tudják. Csak a tényt, az igazat. Azt is, mivelhogy látták, hallották. A riporter mesélte vidáman, czinikusan gunyolódva:

— Fiuk, mondtam, hogy vissza fog jönni. Vissza jön, muszáj neki.

A buzakalász leütötte. Pedig micsoda egy szálfa volt! . . . Ismeritek Andort? A népszinháztól. Ő adja Plinchardt — s micsoda egy figura a kurta lábaival, a nekiinduló embontpoin-tejével! . . .

Nos, a buzakalász belehabarodott . . . Megugrott vele. Irt egy levelet is a kedves Czézárnak, hogy ő bizony megunta már a tisztes vizlevest, akarom mondani, az ő diurnista urát.. Elment. . .

A fiuk hallgattak, a kritikus a kopasz fejét simogatta — egyikük se volt tisztában, hogy most mi lesz. . .

— Czézár most fejbe lövi magát — konstatálta a külpolitikus.

— Szamár. Pardon. Czézár vissza fog jönni. . . Nini, mintha itt is volna már. . .

Csakugyan, a márványasztalok között a Bara Czézár magas, elegáns alakja tartott feléjük. Egy kissé meghajolva, valami keveset elfakultan jött, de mosolyogva és egyszerüen fogva kezet mindegyikkel. . .

A perfid riporter, a ki különben jó fiu volt, kitárta a két karját.

— Fiam! . . .

Bara Czézár pedig megfogta a nyakánál és megforgatta:

— Olyan vagy, mint voltál. Mind olyanok vagytok. Én is. Mindössze több egy epizóddal a «Nyomor költészet»-éhez, a mit most bolond fejjel ujra kezdhetek. Az egész se egyéb, csak csupa epizód. Mivelhogy a nyomornak nincs költészete, fiaim. . .

Ivott, a halántékán lilaszin ér dagadt vastag csomóra, jaj, megpattan talán. . . Nem — csak a konyak A «Nyomor Költészete» meglesz. Szép, meleg hangulatok, a nyomorra rávetiti majd a verőfényt. Talán fölenged mellette. . .

De minek? Nagyon féltem attól az epizódtól. . .

Sz.

Kikötőben.

Kalo Porato festménye.

A LEVÉL.

Delphit A. után Kárpáti Zoltán.

gy szökéssel száll le az előre kifizetett bérkocsiról s a házba oson. Kinyitja a földszinti lakás egyik ajtaját s belép a szobába. Hátra veti sűrü fátyolát, neki támaszkodik a selyem-tapétás falnak, s igy áll ott néhány pillanatig mozdulatlanul, halványan, becsukott szemekkel. Majd borzongó hideg fut végig tagjain, kis kezei remegnek, közel van az ájuláshoz.

Kevéssel utóbb a másik terembe megy s körültekint. — Igazi szerelmes hajlék, kedves fészek — a párisi zsivajban. Virágok minden szegletben; selyem kanapék, puha, ingerlő szőnyegek. — Balra zongora, a falmélyedésben széles, megvetett, csábító ágy fekete atlasz takaróval... Kivül — Kleber-Avenue nyomasztó csendje.

Ferdinanda de Ryant grófnő állva néz szét a szobában s szemügyre veszi még a legkisebb tárgyat is. Hisz minden, minden édes emlékekről beszél neki s ez napsugárként hat lelkére.

A telt idomu, barna, eleven szemü női alak e pillanatban maga a kétségbeesés.

Kebléből mély sóhaj száll fel, ajka halkan megszólal:

— Ugyan mit fog felelni?

Aztán ismét elmulik négy-öt hosszadalmas percz.

Az ajtózárban megfordul a kulcs... A grófnő magatartásában csodaszerü változás áll be.

Az asszonyok kitünő színésznők.

A belépő Servain Henrit édeskés mosolylyal fogadja; az pedig átöleli s keblére szoritja.

Azt hinné az ember, hogy Istennek e két teremtménye a forró ölelés kéjében egészen elfeledi a külvilágot.

De Fernanda fájdalma hatalmasabb, semhogy feledhetne.

Kibontakozik Henri karjaiból s egy fáufeuilbe veti magát, Henri pedig lábánál egy vánkosra ereszkedik.

— Már egész örökkévalóság mult el utolsó találkozásunk óta, pedig tegnap is láttuk egymást... Mondd, szeretsz-e? — suttogja halkan, édesen Fernanda.

— Imádlak!

— Mint egy évvel ezelőtt?

— Még jobban!

— Már egy éve szeretjük egymást. Tudod-e, hogy féltékeny vagyok?... Ezer kisértés között állsz... Fiatal vagy s hires ember. A nők élvezettel hallgatják zenédet s hizelegnek neked, csakhogy tőlem elszakitsanak...

Henri nem érti a szavak keserüségét, lelkét legkisebb gyanu sem árnyalja be; gyanutlanul, szive egész tüzével ismétli:

— Szeretlek? Imádlak!

— E mellett a szinház! folytatja Fernanda. Oda minden nap el kell menned... Mint sikerült ma operád próbája?

— Nagyon jól.

Fernanda elneveti magát.

— Halljad csak, hadd mondjam el! Minap meglátogatott Jeanette s azt beszélte, hogy az a színésznő, ki a főszerepet fogja énekelni... no, hogy is hivják?...

— Plantier Louise.

— Igen, igen, az... Jeanette beszélte, hogy az a Plantier Louise bolondul utánad; s mondják, te is nagyon rokonszenvezel vele! — nagyon, nagyon rokonszenvezel vele! — Bizonyára kissé fel akart izgatni, hisz azt még a legjobb barátnők is megteszik.

Henri lesüti szemét. — A rendkivül érzékeny s őszinte ember átallotta a hazugságot.

— Én biztos vagyok benne, hogy te sohasem akartál megcsalni, — ugy-e? És mégis, őszintén megvallva félek. — De mondd, nem érdeklődtél te sohasem ez iránt a színésznő iránt?

— Persze, hogy nem!

— Igazán?

— Igazán!

— Te tudod, hogy a mennyire szeretem tehetséged szárnyalását, annyira szeretem benned jellemed nemes voltát... Add becsületszavadat, hogy igazatt, szólsz s hinni fogok...

— Tehát becsületszavamra mondom!

Fernanda fölegyenesedik büszkén, reszketve a fölindulástól. Arczáról eltünik a szerelem édes mosolya.

— Gyáva! — nyomorult gyáva! Te ennek a leánynak kedvese vagy. Te irtál is neki. Ime, — ime leveled... Ha beismered a valót, megbocsátok, azt mondom, hogy pillanatnyi felhevülés... De te becsületszavadat adtad, — te hazudtál, mint a tolvaj, ha tetten kapják. — Hallottál e részemről valaha csak legkisebb hazugságot is? — Nem mondtam-e mindig igazat? — Nem gyóntam-e meg neked szerencsétlen házasságomat, életem nehéz kisértéseit és mindent, mindent, a mi velem történt?... Csalódtam e világban, kétségbeestem s hogy megösmertelek, örömmel raktam le kezedbe egész jövőmet. — Teljesen átadtam magam neked. — Mindent örömmel koczkáztattam. Egész Páris ismeri viszonyunkat; férjem, barátaim, egyszóval az egész világ tudja, hogy szeretlek s nekem mindegy volt. Te szerettél!... Én is szerettelek s nem törődtem jó hirnevemmel sem, mig boldogitó szerelmem kéjében andaloghattam.

Henri hirtelen föláll s Fernanda felé nyujtja két kezét.

— Igen, — kiáltja hevesen. — Hazudtam gyáván! — Féltem, hogy elveszitelek. — De én szeretlek, szeretlek igazán, forrón... nélküled nem élhetek.....

— Pedig ezután nélkülem kell élned! Én nem szeretlek többé, — megvetlek!... Isten veled!

— Hallgass meg,... te ismersz. — Ha meg nem bocsátasz, megölöm magam.

Fernanda hangos kaczajban tört ki, kaczajban, minőt csak kétségbeeső fájdalom csal az ajkakra.

Te tréfálsz!... Ily dolgot nem szokás elbeszélni... Kinek ilyen szándéka van, az hallgat és tesz.

Henri félrelép az ajtótól.

— Jól van! Menj! — mondja hidegen.

II.

Mint mindennap, úgy ma is 7 óra tájban tért haza Ryant gróf. Be akart menni a grófnéhez, de azt mondták neki, hogy a grófné senkit sem fogadhat, mert a feje fáj.

Ez semmiképen sem volt kedvére Ryantnak.

Ő nem hitt a fejfájásban, hisz a fejfájás — szerinte — mindig

Tájkép. *Bakonyi rajza.*

szolgálatra kész. A flegmatikus emberek soha sem értik környezetük idegességét.

Igy egyedül maradt. A kedves, megszokott társaságtól megfosztva, az estét egyedül kellett töltenie. Hiába voltak a milliók, a nemes vérü lovak, a három napilap, melyeknek tulajdonosa volt; hiába a hires név, még másnap is csak azt az üzenetet kapta:

— A grófné rosszul van, senkit sem fogadhat!

Harmadnap végre megjelent Fernanda halvány arczczal, bágyadt szemekkel. A két napi küzdelem teljesen kimerité.

— Kérem fogadja el mentségemet; — mondá férjének — igazán rosszul voltam. Ryant gróf kezet csókolt, de nem válaszolt, hanem udvariassan az ebédlőbe vezette nejét.

Az ablakon át a kerti fák közül néhány napsugár lopódzott a szobába, halvány februáriusi napsugár, mely oly nagyon hasonlit a fájdalommal telt mosolyhoz.

A gróf jó étvággyal fogyasztá a reggelit, mint minden ember, a ki sokat dolgozik. A reggeli rövid, de pompás volt.

A férj és feleség szótlanul ült egymással szemben. A jól kiképzett szolgaszemélyzet előtt, mely az asztalnál felszolgált, egy szót sem váltottak.

Máskor a gróf, mikor tizenegy órakor vagy tizenkettőkor felkelt az asztaltól, rendesen bucsut vett nejétől s saját termeibe vonult, hol három óráig fogadott. Most ez egyszer azonban igy szólt nejéhez:

— Néhány szavam volna kedves barátnőmhöz, megengedi, hogy kis szalonjába kisérjem?

Fernanda elámult. Tiz évi házaséletükben ez az első eset, hogy a gróf elhagyja szokását.

— Ne feledje kérem, hogy ma van a «bagdadi herczegasszony» első előadása! — folytatta Ryant. — Örülök, hogy — mint látom — meg fog rajta jelenhetni

A kis terembe érve, Fernanda leült s erősen szemügyre vette férjét, ki, magas, komoly arczu, hidegvérü ember volt.

— Kedves Fernandám! — szólalt meg Ryant. Engedje meg, hogy pontosan megjelöljem ama viszonyt, mely közöttünk fenáll. Mint szegény leányt, vettem kegyedet nőül s nem kértem szerelmet, csak barátságot. Kegyed mindent megadott nekem, a mit csak várhattam. Hozományul ritka szépséget, gyujtó szellemességet, páratlan müveltséget kaptam. Szalonom azon három-négy szalon egyike lett, melyekről mindig és mindenütt beszélnek. Szóval kegyed betöltötte szerepét; de én is — mint vélem — hiven megtartottam a szerződést, melyet titokban egymással kötöttünk.

A jó öregek. *Konak festménye.*

— Kegyed élete egészen szabad. Kegyednek vannak magánösmerősei, mint nekem is. Én kegyedtől mást nem kivántam, minthogy kegyed barátai, kiket szivélyesebb fogadtatásra méltatott, mint többi ismerőseit, nekem ne legyenek kellemetlenek. S igazán be kell vallanom: eddig nem volt rá okom, hogy ez irányban csak valamit is szemére vethessek. Férfiak és nők, kik kegyedet látogatják, nagyon kedvesek. Kegyed szereti a szellemes embereket, minő de Rouvray úr, szereti a tehetséges művészeket, minő például Henri Servain . . . Én ebben semmi roszszat sem látok.

Fernanda összerezzent. A gróf lassan folytatá, — nyugodtan, minden hangsulyozás nélkül.

— Rouvray igen ügyes mulattató. A milyen szellemes, ép oly finom érzésü is. Ő kegyednek nagyon udvarolt, — nemde, ugy van? — Ne piruljon. Én nem vagyok féltékeny. Már egy éve, hogy egyre ritkábban mutatja magát. Talán a zenét nem kedveli? — Kegyed pedig jelenleg szerfölött rajong a zenéért. Talán megunta kegyednek barátját — Henri Servaint. Pedig ő is szeretetreméltó ember. Telve tehetséggel, telve nagyratörő lelkesedéssel. De — fájdalom — nagyon hiú, s nagyon kiván feltünni. Kegyed barátnője; tanácsolja neki, hogy kissé fékezze természetét. — Nagyon előkelő ifju, de fölötte mutogatja, hogy a pénzt megveti. Ez engem — engem, a milliomost lealáz, mint aztkönnyen értheti. Rouvray mindig lovairól beszélt, Servain pedig mindig zenéjét hozza elő. — Én Istenem! hisz magam is szeretném, ha kedvelhetném a zenét. De mit tehetek róla, ha egyszer nem sikerül. — Én nagyon érzékeny vagyok az iránt, mint viselkednek az emberek. Ha Servain annyira kedves és szeretetreméltó volna, mint de Rouvray — higyje el! őt is nagyon kedvelném.

Fernanda megérte őt. Szive megborzadt, de csakhamar ismét bátor lett. Felelni akart. De férje, ki eddig állt, melléje ült s rejtélyes mosollyal folytatá:

— És midőn kérem, hogy barátjának jó tanácsot adjon, engedje meg, hogy kegyednek is jó tanáccsal szolgáljak! Tudja-e kedves Fernanda, mit gyülölök legjobban e világon? — A drámát. Minden dráma mögött valami botrány rejtőzik. A világ mindent megbocsát, csak a botrányt nem. — Tisztelje a közvéleményt: ebben áll az élet titka. Ugy veszem észre, hogy fel van ingerülve, hogy rosszul érzi magát. Nyugodjék meg, legyen erős. Gondoljon arra, hogy megközelithetetlenek, sérthetetlenek vagyunk, mig a zajt ke-

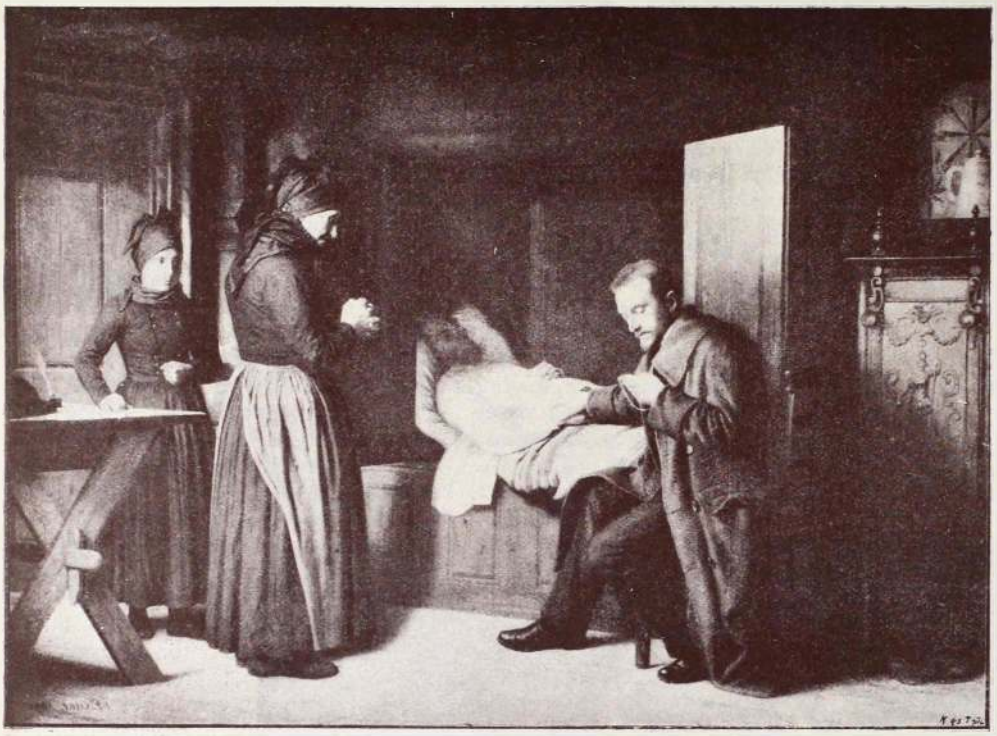

Nehéz perczek. *Konak festménye.*

rüljük. A közvélemény — kedvesem — a legnagyobb hatalom . . .

Fernanda ellenkezni akart. Lelke sokat szenvedett. Úgy tetszett néki, mintha férje nyiltan azt mondta volna:

— A maga kedvese nekem nem tetszik. Az az első többet ért.

Mindent összevetve, férje azt hitte, hogy de Rouvray úr, az az ostoba szeleburdi kedvese volt.

— Ma este, kedves Fernandám! — fejezte be a gróf, felkelvén ülőhelyéről.

Kezet csókolt nejének s távozott. Arcza ismét azt a kifürkészhetlen közönyt ölté magára.

Átment két szomszédos szalonon s sietve haladt végig egy hosszu folyosón, mely gazdagon volt diszitve képekkel és szobrokkal. Rájuk sem nézett. — Irószobája ajtajánál megbizható szolgája várta, ki midőn urát észrevette, fölkelt s mondá:

— A gróf úr czimére érkezett levelek az asztalon vannak.

De Ryant gróf bement a szobába s ott vagy ötven neki szóló levelet talált. A háznál nem tartott titkárt, igy maga bontogatá s olvasta át a leveleket. Nagyobb részét egy fényezett szekrénybe dobálta s csak azokat tette félre, melyekre felelni akart.

Épen az utolsót bontá fel. Keze remegni kezdett.

E levél igy kezdődött:

«Édes Kedvesem!»

Megforditá a boritékot s látta, hogy az nejére van czimezve.

Egy pillanatig habozott. Szemei élénken felcsillogtak.

Aztán kezdé olvasni.

«Édes Kedvesem!

E levelet dél felé veszed kezedbe; Ez időtájt rendesen egyedül vagy. Én várni foglak Avenue Kleberben három óráig. Ha el nem jösz, ha meg nem bocsátasz, válok életemtől.

Henry.»

A gróf szeme ismét megvillant. Vastag ajkai csodálatosan megremegtek.

Zsebre vágta a levelet, fölkelt s szolgájának csöngetett.

III.

Fernanda befejezte sétatoalettjét. Öt óra volt. Ez időtájt szokta várni Avenue Kleberben kedvese látogatását.

Reggel óta fájó gondolatok repdesték körül lelkét. Fájdalma lépésről-lépésre legyőzte féltékenységét s a sulyosan sebzett szivben ujból lángolni kezdett a szerelem.

Mennyire hiúnak, mennyire üresnek tetszett előtte a világ Henry nélkül

Ekkor hirtelen betoppan de Ryant gróf.

— Bocsássa meg, hogy bejelentés nélkül keresem fel, — mondá ő — de sietnem kellett, hogy csekély feledékenységemet helyrehozzam. Az imént tévedésből hozzám jutott e levél s én figyelmetlenségből fölbontottam. Ime, át adom, tessék!

S ezzel mélyen szeme közé nézve Fernandának, átadá Servain Henry levelét.

Vajjon elolvasta-e férje? — Fejét, agyát ezer gondolat járta át. Érezte hogy a dráma csomója fejlődni kezd. De ő bátran veté magát az örvénybe. Eszébe jutott férjével folytatott reggeli beszélgetése. — Ryant nem fog lármát csapni, — fél a botránytól.

De hátha ez csak fogás volt? — Hátha okot keres az elválásra?

És akkor?

Megbocsát hűtlen kedvesének s elmegy vele bárhová is, hogy csendben eltitkolják szerelmöket.

Ő is élesen visszanézett a gróf arczára.

Azután pedig elolvasta a sorokat.

Midőn az utolsó szavakhoz ért, nagyot sikoltott s kétségbeesetten kiáltá:

— Henri!

— Halva!

Elfordult, s összeesett, mint a sebzett madár,

Azután fölkelt s csendesen, érzéketlenül, szó, köny, sóhaj nélkül a két szalonon át kiment a szobából. Egyenesen lépdelt, mintha csak valami természetfölötti hatalom vezette volna.

Leérve az udvarra, a kapu elé lépett. Az utczán egy bérkocsi vágtatott, ő megállitá.

— A Szamaritánokhoz! — mondá a kocsisnak az őrültek fátyolozott, zihálo, tompa hangján.

Beült a kocsiba. Egyenesen tartotta magát, nem vette igénybe az oldalpárnákat.

Azután sem nem hallott, sem nem látott. Midőn a bérkocsi a parthoz ért, Fernanda lassan lement a kopott kőlépcsőn, a hidacskának tartott s hajóra szállt.

Itt megállt s hosszasan nézte a Szajna hullámait.

Óriási tüz lángolt fel szivében, hátha ez a viztömeg eloltható.

Kétségbeesésében beveté magát a vizbe s a zöldes habok, mint puha takaró körülvonták testét s könnyedén ringatni kezdték.

A hajón, a parton kiabálni, kérdezősködni kezd a tömeg . . .

Nincs semmi baja! — Rögtön kimentették. Meg sem hülhetett, oly kevés ideig volt a vizben.

Fernanda, kit a szamaritán intézet két nőcselédje levetkőztetett s gyapju-taktrókba csavart, ott feküdt a főnöknő ágyán.

Kint fecsegett, zsibongott a kiváncsi tömeg.

De Ryant úr eljött a grófnő után. Áttört a tömegen s belépett a szobába. Egy percz alatt megegyezett a rendőri megbizottal, mindenkinek köszönetét fejezve ki, alázatosan ezer frankot tett le az asztalra s átvitette nejét bérkocsijába, mely őket a hotelbe vitte.

Csak ágyában tért magához a szerencsétlen s minden eszébe jutott. Balsors szülöttje! — az remélte, hogy örök álomba merült és most ime egy kétségbeejtő, fájdalomteli életre ébredt.

Körülnézett. Csak egy gyertya világitá halvány fényével a hálótermet. Férje hidegen, könyörtelenül nyugtatta rajta szemét.

Még talán nem felejtette el kedvesem . . . mondá a férj lassú, vontatott hangon. Két óra mulva . . . első előadása lesz az ifjabb Dumas operájának. Kegyedet egész Párisnak ott kell látnia.

Borzalom szálta meg, de Ryant úr éles parancsoló hangon hozzáveté: — Kegyed meg fog érteni. Nem akarok nevetségesnek feltünni. Komornái itt vannak, öltöztessék fel. És a leányok hozzá láttak csakugyan a munkához s felöltöztették azt az élő holttestet. És ő kétségbeesésében nem ellenkezett. Nem volt ereje, hogy ellentálljon, nem hangja, hogy ellentmondjon. Szemei szárazak, könytelenek voltak, arcza sápadt, mint a viasz . . néha-néha pedig görcsös hideg láz fogta el.

A kivágott öltözet, melynek hoszu uszálya a földön huzódott, csak ugy csillogott az ékszerektől. Puha födetlen karjára drága karpereczet tettek, hajába virágot, tűztek s piczi kezére fekete keztyüt huztak.

És ez az emberi teremtés — lelkileg, és testileg megtörve — ugy mozgott, ugy hajlott, mintha csak viaszból lett volna. Sirna, de nem tud. Ugy tünt fel neki, mintha élete részecskénkint foszladoznék szét. Önmagát kérdezte — nem halált jelent-e ez a nehéz, borzalmas fájdalom?

«A bagdadi herczegasszony»-nak épen második felvonása kezdődött, midőn de Ryant úr nejével páholyába, a 37. sz. páholyba lépett s annak is az elejére, hol mindenki láthatta őket.

Általános meglepetés vonult végig a termen. Hát a grófné csakugyan mit sem tudna, kedvesének öngyilkosságáról? Lehetetlen! Tehát a világ tévedett. Henri Servain csak barátja lett volna? Párisban oly sokat pletykáznak. Ki tudja, mi igaz az egyes dolgokban?

És mégis ez a halvány hölgy — arczán a halál kifejezésével — meglepett mindenkit, a ki rá nézett és a ki csak sejtette is azt a szörnyü tragédiát, mely abban a páholyban lejátszódott.

De Ryant úr érezte, hogy a nézőközönség tova harapódzó kiváncsiságának ők a tárgyai.

A grófnőhöz hajolva egész halkan suttogá fülébe:

— Csak bátran Fernanda, bátran! Az egész közönség ránk figyel.

És csakugyan a nézőtérről számosan meg is fordultak, hogy jobban láthassanak. A páholyokból pedig kiváncsi sugdosás hallatszott.

Az egyik páholyban három párisi ifju fecsegett.

Az egyik mondá.

— Igazán, nem volt kedvese.

A második gondtalan hangon tette hozzá:

— Pah!

A harmadik ostoba mosolylyal adta hozzá:

— Megyek hozzájok a páholyba s elmesélem nekik az egész esetet. Jól figyeljetek a grófnőre. Meglássátok milyen arczot fog mutatni!

—o—

ŐSZI KÉP.

Fujdogál a szellő fujdogál,
Sóhaja a fák közt tova száll,
Átrepül a tarlott földeken,
Szürke dombok alján megpihen.

Körül a mező is árva már:
Egy-két fonnyadt őszi rózsaszál,
Zizegnek az ákáczlevelek
A mint egyik-másik lepereg.

Ott hol bánatos dalt mond az ér,
Egy legény, egy lányka üldögél,
Nem kérdik: az erdő mért zokog,
Bizonyára nagyon boldogok.

Rezsny Margit.

Tereiere. *Poil festménye.*

KÉPZŐMŰVÉSZET.

Lotz Károly ünnepeltetése. Az iparművészeti muzeum helyiségét, mely Lotz Károly ünnepeltetésének színhelye lesz, ez alkalomból szinte tündérpalotává alakitják át. A legkiválóbb művészekből álló bizottság működik közre, hogy az érdemekben megőszült mester ünnepeltetése oly magas szinvonalon álljon, hogy nemcsak az ünnepelthez legyen méltó, de még a közönség várakozását is a legnagyobb mértékben felülmulja. Az iparművészeti muzeum műkincsei, a szobrász és dekorativ-művészettel egyesitve, oly keretet adnak majd a február 27-iki estélynek, hogy kétségkivül az idei estélyeket fényben, pompában felül fogja mulni. Izabella főherczegnő védnöksége is biztositja a politikai- és társasélet kitünőségeinek megjelenését.

A rendező-bizottság irodája a városligeti uj *Műcsarnokban* van, honnan most javában küldik szét a meghivókat.

Szinházi hét. *Tina di Lorenzo*, a kinek neve másfél hét óta szájról-szájra jár a művész és műértő körökben, korántsem váltotta be azokat a szép reményeket, a melyekkel vendégszereplése elé tekintettünk. Mert azt a diadalt, a mit szépségével és külső előnyeivel aratott, nem lehet a művészet számlájára irni. Ámbár az olasz iskola minden egyes kiváló eszközével rendelkezik s ezen eszközöket igen jól is tudja alkalmazni, de hiányzik belőle az a kotó erő, az önálló művészi egyéniség, mely értékének oly becset adhatna, hogy érdemes volna azt a nagy világnak bemutatni. Mindazonáltal mi mégis azt hisszük, hogy közönségünk és sajtónk tulságos udvarias volt bájai és tulságos szigoru művészete iránt. Ugy lehet, hogy a kiváló szépség nem jó ajánló levél a művészet számára s viszont a művészet nem fér jól meg a sok gondot igénylő külső előnyökkel.

Mindazt, a mit a közönség és a sajtó *Tina di Lorenzo*-tól elvett, rápazarolta partnerére, *Ando*-ra. Pedig talán éppen ebben van a legkevesebb igazság. *Ando* igen jeles szinész, de semmi esetre sem olyan erős egyéniség, hogy az ő előnyei még kirivóbban mutatnák *Tina di Lorenzo* hátrányait. Igen pazarul nyert *Ando* abból, a miből szép társnőjének felette kevés jutott.

A *Magyar Szinház* műsorának kitöltése végett *Moser*-nek régi vigjátékát, *A könyvtáros*-t elevenitette fel. Szerencsétlen gondolat volt felujitani ezt a darabot, melylyel már *Kecsányi* agyonfárasztotta nyaranta a közönséget, de különösen azért, mert a darab előadás tekintetében sem nyert többet annál, a mit már Kecsányinál megkapott.

A *Népszinház* s a *Nemzeti Szinház* iparkodnak jól kihasználni azt a diadalt, a mit az utóbbi időben arattak. A mi nem jelent egyebet, mint folytonos dicsőséget ott a primadonnák, itt *Márkus* Emília részén. Különös szép számmal jutott a sikerből a *Népszinház*-nak mely — ugy hisszük — igen kedvező erkölcsi és anyagi sikerrel fogja zárni ez idei számadását. *Porzsolt*-nak semmi sem hiányzik tehát ahhoz, hogy szép programmját beválthassa.

Két érdekes szerződésről kell megemlékeznünk. Az egyik *Komáromi* Mariska szerződtetése a *Magyar Szinház*-hoz. Vele végre megnyeri azt a vonzerőt a szinház, a melyre oly nagy szüksége volt. A közönség pedig örömmel fogadja régi kedvenczét. A másik *Csurgay* Adél belépése a *Népszinház* kötelékébe. A kisasszony igen rokonszenves talentum, a ki ezzel csak megérdemelt helyére jutott. A szinházat terheli azután a gond és a felelősség, hogy jól foglalkoztassa a rendelkezésére álló erőket. *Dr. Szabó Imre.*

Auróra. Bizonyára kevesen tudják, hogy mily nemes és pártolásra méltó intézmény rejtőzik e név alatt. Mert ámbár az *Auróra* rövid pályafutása alatt igen sokat maga köré gyüjtött azok közül, a kikre számithat s a kik reá számithatnak, de mégsem mindazokat, a kiknek ott helyük volna. Az *Auróra* a magasabb műveltségü köröknek óhajtana otthona lenni, szellemi táplálékot adván nekik s egy családias körben összehozni és egyesiteni azokat, a kik a társadalom vezető osztályát képezik. A művészi érzék, müizlés és irodalmi müveltség fejlesztésére és nevelésére bizonyára nagy szükség van nálunk, a hol a társadalom még korántsem áll azon a fokon, melyet veleszületett nagy művészi produktivitása és ereje megkivánna. Minden intézmény, mely ily czél szolgálatában áll, *kulturmissziót* teljesit (Bocsánatot kérek *Dóczy* Lajostól ezért a vakmerőségért!) Az *Auróra* tehát igenis szükség van, még pedig nagy szükség. Az egyesület élén, mint kedves és fáradhatatlan háziasszony, a kiváló irónő, *Beksics* Gusztávné áll, kinek oldalán erős támaszként szerepelnek az egyesület elnöke: *Bartók* Lajos és fáradhatatlan titkára: *Incze dr.* A kedves szerdai összejöveteleket oly magas szinvonalú művészi programmok teszik élvezetessé, melyet a legelőkelőbb hangversenyek is csak nehezen tudnak összehozni. Igy a mult hetek programmjából kiemeljük *Varsányi* Irénnek és *Révy* Auréliának, kiket a *Vig-* és *Népszinházból* előnyösen ismer a közönség, nagy hatást keltett szereplését, *Dajka* Balázsné élvezetes énekszámait, *Ladányi* Mariska igen sikerült művésznő-imitácziőit, *Szelényi* kisasszony brillians hegedüjátékát és a kedves fiatal poétának: *Balla* Miklósnak szép verseit. Ily programm mellett lehetetlen, hogy az *Auróra* szélesebb körökben is ne találjon érdeklődésre és támogatásra, a mit őszintén kivánunk a fiatal egyesületnek. A kik pedig azt mondanák, hogy nem nevel-e a kör ily módon ugynevezett *kék harisnyásokat*, azoknak azt válaszolhatjuk, hogy aggodalmuk alaptalan. Mert a kisebb tehetséget az ily szükebb körü nyilvánosság is kielégiti, másrészt pedig a hatás megfigyelése jó eleve tudatára hozza, hogy csak az *igazi* művész hazája széles e világ. Félelemre nincs tehát ok, miért is azt mondhatjuk jelszó gyanánt: csak előre! *dr. sz. i.*

A Vigszinház bálja. Igen sikerült bált rendezett a Vigszinház, Önsegélyző egylete javára kedden a Royal termeiben. A fővárosi szinházak művésznői és művészei majdnem teljes számban megjelentek, hogy az iró- és művészvilág szép számmal jelen volt képviselőivel vállvetve, diadalra segitsék a Vigszinház ügyét. Szépség, fiatalság a megjelent szépnem részéről, fesztelenség és leplezetlen vidámság a hangulat tekintetében jellemezték az estét. Szóval a Vigszinház megmutatta, hogy nem csak a szinfalak között tud kedélyes, fesztelen, hangulatos életet teremteni, hanem a szinfalakon kivül is. A mi nem is olyan nehéz neki, mikor oly sok bájos művésznőt számlál tagjai között.

Scheurer-Kestner

Szamovolszky Gyula: Antoinette. Szamolányi Gyula név alatt már több csinos vers jelent meg tőle a fővárosi hetilapokban, sőt már «Versek» czimmel költemény-kötetet is adott ki. Igy «Antoinette», már második önálló kötete Szamolányinak, kinek ujabb versei már sokkal kiforrtabbak, mint a korábbiak. «Csere», «Korcsmai kép», «Szőke kis lány» «Féltés» «Teleirta» czimü költeményei feltétlenül tehetségre vallanak; sok hangulat van bennök és szép lendülettel vannak megirva. Nehány kevésbbé sikerült költeményt is találunk a kötetben, melyek némiképpen lerontják a kedves kis kötetről keltett illuziónkat. A Heine forditások között is találunk nehány bájos kis apróságot. Az izléses kis kötet, mely Lévai Mór kiadásában jelent meg, egy koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

Lipóczy György: Apoteozis. E czimmel drámai költemény jelent meg a könyvpiaczon; a kötet három részből áll, u. m.: «A paradicsom költészete», «A költő sorsa», és «A szellem diadala». A könyv tárgya szerző szavai szerint következő: «Tárgya pedig a költészet (a lant) s az emberiség nagy eszméinek dicsőitése, halhatatlanitása». Lipóczy sok tudással irta meg művét, a versek azonban nagyon nehézkesen folynak és szerző némely helyen a nyelvtan ellen is vét. Például: «Talán az angyalok *rakák* rád ékőket?» Vagy: «Van-e neved, *avagy vagy* csupán névte'en?» Ennek daczára dicséret illeti a szerzőt, hogy ily komoly munka megirásába fogott. Végül még annyit, hogy szerző szép reményre jogositó tehetség, kinek legközelebbi műve már bizonyára egyhangu dicséretet fog kiérdemelni.

Magyar Könyvtár. A Lampel-féle kiadó czég e kitünő vállalatából ujra öt füzet jelent meg, u. m.: *Shakespeare*: «*Szentivány éji Álom*»-ja, Arany János fölülmulhatatlan forditásában, *Kisfaludy Károly válogatott költeményei*, melyeket Bánóczi József rendezett sajtó alá, *Kármán*: «*Fanny Hagyományai*», mely könyvhöz Bánóczi irt először, «*Franczia elbeszélők tára*» Ambrus Zoltán kitünő forditásában és végül *Rovetta* nagyhatásu drámája: «*A becstelenek*», melyet Radó Antal ültetett át magyar nyelvre. A 15 kros füzetek minden könyvárusnál kaphatók.

A munkás-törvény. A munkaadók, s a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvény abban a kitünő törvénygyüjteményben jelent meg, m lyet a Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedés bocsát közre. A csinos nyomásu füzet 30 krajczárért kapható a kiadó czégnél Andrássy út 21.

Gr. Kálnoky Gusztáv.

Gr. KÁLNOKY GUSZTÁV.

1832—1898.

Monarchiánkat ismét gyász érte: E hó 12-én halt meg Kálnoky Gusztáv tábornagy, volt külügyminiszter, kinek évek hosszu során át volt kezébe letéve monarchiánk békéje. A kiváló diplomata érdemeit alábbiakban mél tatjuk:

Kálnoky Gusztáv Zsigmond gróf született 1832 deczember 29-én Lettowitzban, Morvaországban, az eredetileg magyar család morvaországi ágából. Tanulmányai bevégzése után katonai pályára lépett s 1854-ben fő hadnagy a 2-ik huszárezredben. Csakhamar azután diplomácziai szolgálatba lépett s előbb a müncheni, majd a berlini osztrák követségnél lett attaché; 1860-ban követségi titkár Londonban. Itt működött 1870-ig, a mikor Rómába nevezték ki követnek, honnan 1874-ben Koppenhágába, majd 1880-ban Szt.-Pétervárra helyezték át. 1879-ben tábornagyi rangot nyert. 1881-ben Haymerle halála után, november 21-én kelt királyi kézirattal az osztrák-magyar monarchia külügyminiszterévé neveztetett ki s azóta e miniszterium ügyeit vezette. 1888-ban megkapta a Szent-István-rend nagykeresztjét. Mint ügyes diplomatának kiváló érdeme az európai béke megszilárditása s a hármasszövetség fentartása. 1895 május 16-án adta be lemondását, mely alkalommal ő felsége is nagy kegygyel emlékezett meg Kálnoky érdemeiről és szolgálatiról, s neki a Szent-István-rend gyémántokba foglalt jelvényeit adományozta.

Br. Waldstätten János.

Br. WALDTSTÄTTEN JÁNOS.

— Az ujonnan kinevezett csapatfelügyelő. —

Katonai körökben nagy örömmel fogadták Br. Waldstätten János táborszernagy, a 7-ik hadtest parancsnokának és parancsnokló tábornokának csapat-felügyelővé való kinevezését.

Br. Waldstätten János, ez a kitünő tábornok, ki eddig Temesvárott állomásozott, magyar mágnás is, a mennyiben atyját György bárót a magyar országgyülés 1840-ben az 51-ik törvénycziккek alapján a magyar indigenák sorába iktatta. Kiemeljük Waldstätten bárónak a nemzeti aspirácziók iránt tanusitott loyalitását, s a tisztikar és polgárság közötti teljes harmóniának gondozását is. A táborszernagy ennek köszönheti szinte rendkivüli népszerüségét, mert róla el lehet mondani, hogy az egész hadtestben nincs egyetlen tiszt sem, a ki ne sajnálná a szigoru, de igazi emberszeretettől áthatott nemes gondolkozásu hadtestparancsnok távozását.

KÉPEINKRŐL.

Mikor az első napsugár mosolygóan felébreszti a szendergő hóvirágot s a parányi kis kelyhek kinyílnak, ezernyi sejtelemmel, édes áhítattal bámulják az ifju ragyogást: szerelem, szerelem! ezt susogja minden s az édes sejtés lehelete árad szét e világon mindenfelé; belopózik ez az érzés a bakfis lelkekbe is: szerelem, szerelem! cseng-bong mindenfelé s eljön a' leánykor virágfakadása, az az idő, melynek édes álmait, ábrándos képeit oly soká, örökre őrzi a lélek féltő kegyelettel. Jelen czimlapunk is egy ilyen kis bolond szerelmes leányfőt ábrázol.

Terefere. (Poll olajfestménye.) Árnyas kis ligetben, illatos fü között tereferél kivánatos menyecske; amolyan paraszt asszony jour fix biz ez, itt is bizonyosan a férjeket szapulják; az enyémnek ez a hibája, az enyémnek meg amaz, oh, egyik sem kifogástalan. A nap hamarosan letünik a látóhatár mögött, a három menyecske elszéled a mosolygó otthon felé s csodálatos: a vétkes férjek olyan kedvesek lesznek, az apró hibák elfeledtetnek s a piczinyházikó felett a szerelem csalogánya mondja el danáit . . .

Nehéz órák. (Konak festménye). Komor pillanat. Nehéz lélekzettel lesik a nagy kaszás ijesztő lépteit. Félelmes csend, a beteg melle zihál, lázálma őrült viziókat varázsol szemei elé. Vajjon belép-e a hatalmas úr?

A jó öregek. (Konak festménye) A két öreg valami régi képes ujságra akadt az asztal fiókjában, jót mulatnak a régi humor fölött s mig ifjuságuk egy-két bohó reminiszczenciája elevenedik fel lelkükben, a pákosztos macska a boldog jelennek él s derekasan hozzálát a lábos tartalmához.

Kikötőben. (Italo Perata). Ez a szegényes ruháju fiatal asszony egy matróz felesége. A gálya a messze tengereken jár s a szegény asszony napról-napra kimegy a tengerpartra, elmereng a távolba s a kék vizek határán, a ködbevesző ragyogás szélén lesi azt a fehér vitorlát, a mely az ő boldogságát meghozza. Kisebbik gyermeke karján aluszik édes, angyali álommal, a nagyobbik tündérházat épit ragyogó csigákból, mindketto tudatlan boldog még, csak az anya könyei beszélnek a gond, a kétség és remény érzésiről . . .

Falu végén. (Keleti Gusztáv rajza). A neves tájképfestő egyik hangulatteljes képe. Egy-két ház onnan a faluvégről; a levegőben akáczvirágillat, az illatos réten szerelmes juliusi meleg özönlik szét; felhőfoszlányok üzik egymást az égen s a bujkáló nap aranyos ködbe burkolja az idyllikus képet.

Leblois ügyvéd

Találkozás. (Kossuth Ferencz festménye) A vas s lovagkorból való ez a találkozás; a vértes lovag bizonyára egyik közeli vár ura, a tarkaruhás, tollas kalapos fiu meg valami bolond poéta gyerek, a ki a magas úr kegyeit óhajtja élvezni, hogy eldalolhassa szerelmes dalait. Ma már nem ilyen szerények a poéták, oh, bizonynyal nem, egy szegéi y szerkesztő a megmondhatója!

Zola-pör. Olvasóinkat érdekelni fogja, ha a világraszóló sajtópör nagy alakjait képekben is mutatjuk. Megtalálják e számunkban mindazoknak hű képmását, kik oly elszántan küzdenek az igazság mellett és ellen.

Fák alatt. (Poll festménye.) Talán ez a kép is szerelemről regél, én bizony nem tudom, de már rávisz a tollam, hogy arról meséljek; de a mesének csak a végét mondom el: szeretni édes még csalódással is szeretni kell, még ha belehalunk is!

KÜLFÖLDI HUMOR.

— Azt hallom, hogy Miss Springuss az ország egyik legöregebb családjából kapott férjet. Igaz ez?

— Oh igen — az apósa 92 éves, az anyós 90 éves.

(Detroit Free Press).

*

Kis fiu (a hentes boltban): Csak egy jó rágós hust kérek!

Hentes: Keményet? — Minek?

Kis fiu: Mert ha jó. lágy hust ad, akkor a papa az egészet maga eszi meg.

(Le Rire).

*

A.: Micsoda? Doktor úr verseket is ir? Tehát költő?

Orvos: Oh, — csak a szabad időmet ölöm el verseléssel.

A.: Hát a páczienseekkel már meg sem elégedik.

(Kri—Kri).

*

Vén kisasszony: Az idén ugyancsak különös telünk van.

Egy úr: Igen, — de ha vissza emlékszik még, 50-ben még sokkal különösebb tél volt!

Vén kisasszony: Uram . . .!.

(Judy).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Krenedits Jenő. Kérjük lakczimét, hogy lapunkat küldhessük.

«*Versek.*» Nem közölhetők; próbáljon jobbat irni, akkor szivesen látjuk. Csak a gyakorlat hiányzik.

Ifj. K. J. Pécs. Régebbi küldeményét sajnálatunkra nem találtuk meg; öntől a most küldöttnél jobb dolgokat is láttunk már; irjon és keressen fel bennünket ujból.

«*Magyar Hazám.*» *Szombathely.* Verse nem közölhető.

Mohos. Arad. A küldötteket felhasználjuk; csak egy kis türelmet kérünk.

Lyra Soma. Kelét. Ön panaszkodik hozzánk intézett levelében, hogy nem méltányoltuk eléggé az ön *gyönyörü* versét. Ön szerint ez egyike volt azon remek kurucz daloknak, a melyeket néhai ükapja — Lyra Bendegúz — pergamenre irt, midőn a kelédi pusztákon felütötte sátorfáját s melyet ön a mi gyönyörüségünkre és olvasóink rovására modern formába öltöztetett. (Vajha mi ezt tudtuk volna!) Mint mondja azonban, ez az ön költői hevét legkevésbé sem csüggesztette s hogy jelenleg a provencei troubadourok dalait öltözteti . . . — öltözteti? De hiszen uram, önben egy masamód tehetség veszett el!

Védelem asztma ellen.

Egy előkelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvosság. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmában szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzek kapható.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» müintézet Budapest Aradi-utcza 8. sz.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Tapasztalt detektiv azonban nem téved oly könnyen és bár Sánta a gyanus párt kedvezőtlen körülmények közt s csak néhány pillanatig látta, meg volt róla győződve, hogy a magasabb körökbe tartoznak. Nem annyira a ruházat és az arczvonások után ítélt, mint inkább megjelenésük és viselkedésük után. Fogadni mert volna, hogy oly emberek voltak, kik mindig jólétben éltek és kik legfeljebb száz lépésre laknak az ötödik avenuetől.

A harmadik avenue és a 23. utcza sarkán megállott, latolgatva, hogy útját ugyanazon irányba folytassa-e vagy pedig a Madison Square felé menjen? Éppen az utóbbira határozta el magát, midőn egy közeli vendéglőből egy ismerőse lépett ki és nyugodtan lépkedett tova az utczán.

— Amott megy Sibley Salamon, — mormogá magában, — beszélni akarok vele! — Sibley Salamon zálogos volt, kivel Sánta hivatalosan már többször érintkezett. Becsületes embernek ismerték, ki nem egyszer segitett a rendőrségnek olyan betörőket kipuhatolni, kik nála zálogositották el a lopott tárgyakat.

Sánta meggyorsitá lépteit és épp akkor érte el Sibleyt, midőn ez boltjához ért. — Jó reggelt Salamon — mondá kezét vállára téve, — hogy megy az üzlet?

A zálogos — alig öt láb magas ember, de akkora orral, mintha a növés jogát kizárólagosan ez foglalta volna le, — mint az orsó perdült meg e szavakra. Midőn meglátta Sántát, vállvonogatva mondá: — Lassan nagyon lassan! Ugylátszik csak gazdag emberek vannak a világon, kiknek nincs mit keresni nálam, — vagy ha jönnek, hát bizony csak kegyelem és jószivüségből. Szavamra, folytatá, miközben nagy, piros selyem kendőjét orrához emelte, — tiszta igazat mondok. Hallgassa csak; nehány nap előtt jön egy ember és egy ezüst szelenczét hoz...»

— Egy — micsodát? — tört ki Sánta.

— Hiszen mondom — de hát lépjen be kérem, mert idekünn halálra fázom! — És Mc. Sibley zsebkendője ujból érintkezésbe jött a nagy orral.

Hevesen dobogó szivvel követte Sánta a zálogost annak magánszobájába, ahol ez látogatóját helylyel kinálva meg, egy doboz hosszu és sötét szivart tett eléje. — Kérem, parancsoljon! — mondá udvariasan.

— Köszönöm, nem dohányzom, — válaszolt a másik. — De ön éppen...

— Oh uram, önnek nincsenek gondjai! — sóhajtá Sibley és egy szivarra gyujtott, mely sokkal hoszszabbnak látszott, mint az egész emberke; — de az én terhes üzletem mellett kell valami, ami idegeimet megnyugtassa. — Eközben pedig tömör füstfelhőket fujt magából.

— Mit is mondott az elébb? — kezdé ujból Sánta — egy ezüst szelencze? Burnót szelenczét gondol ön?

— Nem, azt nem — se nem szivartárcza; sokkal kisebb volt; alig négy hüvelyk hosszu; magam sem tudom már, hogy mi volt.

— Talán egy szivarka tárcza? — egészité ki Sánta, mig minden erejével közönyösnek akart látszani.

— Egy szivarka tárcza, mi lehet az? — kérdezte Sibley elgondolkozva — minden valószinüség szerint az; Niello munka, orosz gyártmány és az oroszok mindég szivarkát szinak; csunya szokás — mi?

— Igazán? Orosz Niello-munka, nagyon finom — ugy-e? talán tömör ezüstből és szépen vésve? kérdé Sánta egész sápadtan az izgatottságtól.

— Igen, igen, elég csinos volt — válaszolt Sibley közönyös üzleti hangon. De hallgassa csak! Az az úr leteszi a szivarkatárczát — ha ugyan tárcza volt — és kérdé: «Mennyit ad rá?» — Én vállvonogatva latolgattam azt tenyeremen és mondom: öt dollárt? Hatodfelet is adtam volna, azt elhiheti.

Azt elhiszem! Nos és . . .?

— Jól van! — válaszolt ő, de olyan közönyösen, mintha egy dollár is elég lett volna neki. Tollat fogok, hogy a zálogjegyet kiállitsam, de a toll oly rossz volt, hogy Izsáktól másikat kellett kérnem. Rossz tollal irni kétségbeejtő.

— Ez már igaz! — szólt Sánta, reszketve, ideges izgatottságában.

— Mit művelt az az ember, mig Izsák a tollat hozta, azt látnia kellett volna! Az a türelmetlenség! Majd az egyik, majd a másik lábára támaszkodott; a szakállát simogatta; ujjaival dobolt az asztalon, végül kigombolva felső kabátját kihúz a zsebéből egy... itt elhallgatott Sibley és ujra meggyujtá kialudt szivarját.

— Mit? — kérdé Sánta feszült várakozással.

— Egy órát! — folytatá Sibley. — Oh, barátom, de milyet! Nem mindennap lát ilyent az ember. A legujabb találmány, aranyból, átmérője legalább két hüvely, chronometer, remontoir és ha egy rugót megnyomnak, elüti az órát. Oh! ily óra, testvérek közt megér öt-hatszáz dollárt.

— Igen, de mit jelentsen ez?

— Várjon, hátra van még a java! A fedője csupa drágakővel volt kirakva; közepén tiz karatos gyémánt, e körül rubinok és smaragdok. Az óra legalább kétezer dollárt ért. Mindjárt adtam volna magam is száz dollárt rá.

— Hát az órát is elzálogositotta? — kérdé Sánta.

— Éppen ez az, kedves barátom — válaszolta Sibley és rövid ujját hosszu orrára tette. Ezt nem tevé, nem is gondolt reá. Csak ennyit mondott: «Siessen kérem! 11 órára várnak a városban!» Evvel az órát ismét zsebébe csusztatta. És most kérdem öntől! ha valaki kétezer dolláros órát hord a zsebében, minek jön hozzám öt dollárért elzálogositani a dohánytárczáját? Hát nincs igazam, ha azt mondom, csak könyörületből jön az ilyen, hogy valamit én is keressek! Máskép nem is gondolhatom!

Evvel Sibley oly megelégedett arczczal dőlt hátra székében, mint a ki sokat tart okosságáról.

Az bizonyos, hogy beszéde nagy benyomást tett Sántára, habár nem okossága által.

Kis szünet mulva megszólalt Sánta:

— Hogy nézett ki az az ember? Fiatal fiu volt, ugy-e; alacsony termetü, szőke haju és csupasz arczu?

Ujjé! Az egyszer ugyan ellőtt a czél mellett! — kiáltá a zálogos. Legalább is ötvenéves volt, szürke szakállu, összevont fekete szemöldöke volt, magas termete, nagyobb mint én! — toldá hozzá, mintha ő lenne a legjobb mértéke az emberek magasságának.

Sánta nem kételkedett többé, hogy a helyes nyomon van! most már ismét visszanyerte nyugodtságát és régi szokását követve, rejtegetni igyekezett érdeklődésének igazi okát és ezt akkor is tette, midőn még a legkevesebb ok sem volt reá.

— Nem ismerem azt az urat; — mondá nyugodtan. Pár nap előtt történt ez? Talán mindjárt karácsony után?

— Nem, rövid idővel ujév előtt! — válaszolt Mr. Sibley és elgondolkozva bámult a semmiségbe.

— Ugy, ugy? — kezdé ismét a másik. Mégis különös! Orosz Niello munkát nem lát az ember mindennap. Nem mutathatná meg; — csak egy pillanatra?

— Nagyon szivesen megtenném kedves barátom! Én mindig készséggel szolgálatára állok, de sajnos ebben az esetben nem tehetem.

— Nem teheti? És miért nem?

— Mert a tárcza már nincs nálam!

— Mi!? — kiáltá Sánta, felpattanva ültéből. Csak nem adott már túl . . . !

— Ejnye, ejnye; ugy látom, hogy önt ez nagyon is érdekli. Ha ezt tudtam volna, akkor . . .

— Legkevésbbé sem érdekel! — kiáltá a detektiv, minden erejével leküzdve felindulását. Csak azon csodálkozom, hogy ujévkor zálogositották el és már is kiváltotta valaki. Ki volt az?

— Ugyanaz az úr, a ki elzálogositotta; ugyan én nem láttam őt, de segédem, az Izsák átvette a zálogjegyet és kiadta a tárczát. Bizony, az csodálatos, hogy olyan remek óra volt a zsebében.

— Mikor jött ismét a tárczáért? — kérdé remegő hangon Sánta.

— Izsák! — kiáltá ki a nyitott ajtón Mr. Sibley. A segéd megjelent. Izsák! mikor váltotta ki az az úr az ezüst tárczát?

— Tegnap este fél nyolcz órakor — válaszolta Izsák.

— Ezt mindjárt gondoltam; tegnap este fél nyolczkor! — ismétlé Mr. Sibley. Tud még valamit erről?

— Milyen néven helyezte el a zálogot? — kérdé Sánta — inkább csak azért, hogy csalódását leplezze, mintsem kiváncsiságát kielégitse.

— Izsák, válaszolj az úr kérdésére! — parancsolá Sibley.

— Mr. Louis Hanier 26. utcza 144. szám — jelenté Izsák.

Mr. Louis Hanier 26. utcza 144. szám, ismétlé Sibley, mintha neki kellene tolmácsolni segédje szavait. Van még valami kivánsága?

Nem, — nincs több! válaszolá gyenge hangon Sánta.

Izsák! fordult a zálogos segédjéhez, — elmehetsz, már nincs szükség reád és Izsák eltünt.

Ez a fiu olyan okos! sóhajtá Sibley, midőn ismét egyedül voltak; — de azért jól meg kell fognom az üstökét, nehogy a fejemre nőjjön.

Sánta minden további nélkül távozott. Egészen elveszté bátorságát, össze kellett szednie magát. Az ezüst szelencze, melyet már birni hitt, ismét eltünt; a titokzatos férfi, kit gyanusitott, minden várakozás ellenére elzálogositotta és minden képzelhető ok nélkül néhány nap mulva ki is váltotta. — Mit jelentsen mindez?

Sőt, nem is ez volt a dologban a legcsodálatosabb! Még meg sem száradt áldozata vére kezén, s máris olyan hallatlan vakmerőséget árult el, hogy a meggyilkolt nevét is bitorolta! Vakmerőség ez? Vagy csel és ravaszság — vagy mi más? Hisz ez teljes őrültség! Őrültség! — Sánta megütődve gondolkodott. Ha Louis Haniert tényleg egy őrült gyilkolta volna meg? Nem volna-e akkor sok, mi eddig érthetlen volt, megmagyarázva! Eleitől végig a dolog értelem nélkül volna!

A kétszeri látogatás a korcsmában! Következő reggel a hiábavaló megjelenés a helyszinen; az ezüst szelencze elzálogositása, mely miatt történt a gyilkosság; az áldozat nevének és czimének bitorlása; a helyiségben tett őrült pusztitása — mindez nem lehet józan ember cselekvése, csakis tébolyodotté. Mért nem jutott ez néki előbb az eszébe?

Végig nézett azután a nélkül, hogy tudta volna hova, vagy hogy mi történik körülötte. Szinte maga is közel állott az őrülethez. Hátha a Bloomingdale-ben kérdezősködnék, vajjon nem-e szökött meg az intézetből egy őrült? Éppen ezen tervét akarta keresztül vinni, midőn ismét zavarba jött: Ha az az ember őrült volt — hogy került hozzá az asszony? — Az már csak lehetetlen, hogy ez is őrült legyen!

VIII. FEJEZET.

A borbély-mühely.

Ebben az időben, midőn ezen események történtek, élt New-York egyik kevésbbé zajos külvárosában, a Jersey-Cityben egy csendes, becsületes fiatal ember, Robert Johnson. Ha azt mondom, itt élt, ugy ez csak szólásmód, mennyiben csak éjjel és a reggelinél volt ott található. Többi idejét a város központjában, a folyó tulsó oldalán, töltötte.

Mr. Johnson kellemes külsejű és modorú, középmagas, karcsu, arányos testü, élénk, okos arczu és egészséges fiatalember volt. Rózsás arcza, tiszta szürke szemei, legfőképp azonban barna pofaszakála európai eredetre mutattak, ezenkivül tájszólása és hangsulyozása, az igazi «cockney»-t azonnal elárulták.

Mr. Johnson legkevésbbé sem akarta eltitkolni, hogy angol, londoni születésü.

Nem is tartózkodott régóta ez idegen országban. Alig hat, nyolcz hónappal történetünk kezdete előtt szállott hajóra, mert, mint ő emlité, a növekvő konkurrenczia nyomása alatt nem volt reménye biztos jövőt elérnie. Tetterős, vállalkozó szellemének nem volt inyére, életét mint alantas alkalmazott az iróasztal mellett tengetni, évi 10 font sterling javitásra várni évente. És igy elszakitva mindennemü rokoni vagy üzleti köteléket, csekély vagyonkájával s azon szilárd elhatározással, hogy megkeresi szerencséjét, partra szállt New-Yorkban.

Pénzén és elhatározásán kivül azonban sokkal inkább praktikus értékü volt az, hogy a művészést meglehetősen értette, — vagyis nem annyira magasabb ágaiban, mint szerényebb alkalmazásaiban, melyek a köznapi életben nagyobb hasznunak bizonyultak. Gyakorlott vésnököt mindig keresnek és nehány hét alatt Robert Johnson már egy részvénynyomda és vésnök-intézetnek alkalmazottja volt New-Yorkban. Itt tehetsége és szorgalma miatt rövid idő alatt feltünt és a nagyobb rendelések kiviteléné l a felügyelettel bizták meg, miáltal az intézet igazgatóival is megismerkedett, kiknek elseje Desmond Hugó ezredes, new-yorki tőkepénzes volt. Desmond ezredes és Robert Johnson közt észrevétlenül az a baráti tisztelet fejlődött, minőt főnök és alkalmazotta egymás iránt éreznek; beszélgetésük közben azonban néhanéha az üzleti dolgokon kivül egyébbel is foglalkoztak. Minthogy Desmond ezredes azelőtt Londonban élt, szivesen kérdezősködött azon változások után, melyek a világ fővárosában történtek távozása után, különösen az ottani politikai viszonyok érdekelték. Johnson ebben csaknem oly jártasságot tanusitott, mint egyéb dolgaiban és emellett oly önállóságot mutatott, mely Anglia politikai dogmáival ellenkezett. (Folyt. köv.)

DIVALD KÁROLY

FÉNYKÉPMŰTERME

BUDAPEST, KOSSUTH-LAJOS-UTCZA 12.

Késmárky és Illés uj palotájában.

Van szerencsém Budapest és vidéke t. cz. közönségével tudatni, hogy a Ferenczieki-bazárjában lévő **régi műtermemet tisztán fototechnikai czélokra bővitvén ki**, ennek további üzemben való tartása mellett egy csakis **személyfölvételekre szolgáló** s a modern és legkényesebb igényeknek is megfelelő

új műtermet

nyitottam, **Budapesten, IV., Kossuth Lajos-utcza 12. szám alatt.**

Midőn ezt a t. cz. közönség szives tudomására hozom, ajánlom magamat további becses pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

Divald Károly.

Magy. királyi államvasutak. Igazgatóság.

158442—C. IV. sz.

Hirdetmény.

(Uj személy- és podgyász-dijszabás életbeléptetése a mátra-körösvidéki helyi érdekü vasutakon.)

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesités szerint 1898. évi március hó 1-én a mátra-körösvidéki egyesült h. é. vasutak vonalán uj személy- és podgyász-dijszabás lép életbe, melylyel az 1895 évi szeptember 15-én életbeléptetet kisujszálhás-dévaványa-gyomai helyi érdekü vasutra az 1896. évi december 1-én életbeléptetett békésvármegyei h. é. vasutra és az 1987. évi május hó 1-én életbeléptetett mátrai h. é. vasutra vonatkozó személy-dijszabások érvényen kivül helyeztetnek.

Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitó irodájában (Budapest, Csengery-utca 33.) 10 krért kapható.

Budapest, 1898. január 5-én.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

„Parfumerie Royale“

BUDAPEST

Erzsébet-körút 54. szám.

„PÂTE NINON“

azonnal megifjitó szépségkenöcs biztos sikerrel.

Egy tégely 1 frt használati utasitással együtt.

Ugyanitt kézifinomitók és amerik. arczfürdők.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Higienikus szerek raktára

ERNST SIGI-NÉL

BÉCS

I. ker., Kärntnerstrasse 45. szám

és Páris, II., Rue Martel.

Tuczatonként 2, 3, 4, 5 és 6 frt. Különlegességek tuczatja 8 és 10 frt.

25 darabot tartalmazó gyüjtemény 5 frt.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek

bámulatos olcsó árban

HIRSCHBERG A.-nál

BÉCS

II., Rembrandstrasse 19 a.

TELEFON 7114.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba 10 kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen. Üvegje 25 kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

80.232
V—1. 97 szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A felső Dunán az 1898—1901. években teljesitendő fentartási és kiegészitési munkálatok házi kezelésben leendő végrehajtásához szükséges terméskő szállitásának biztositása czéljából 1898 évi márczius hó 7-ik napján déli 12 órakor a földmivelésügyi miniszterium tanácstermében nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Évi kőszükséglet a Dévény és Szap közti szakaszon 45.000 m³, a Szap és D.-Radvány közti szakaszon 35.000 m³, s igy összesen 4 évre 180.000 és 140.000 = 320.000 m³.

Az ajánlatok, melyekhez az ajánlati érték 5%-ának megfelelő bánatpénz letételét igazoló állampénztári elismervény csatolandó, vagy mindkét szakaszra együttesen, vagy külön-külön, a fent jelzett napon délelőtt 11½ óráig Oherolli Károly kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónál (Földmivelésügyi miniszteri palota) nyujtandók be.

Az ajánlatok benyujtására, valamint a szerződés feltételeire nézve bővebb felvilágositás a pozsonyi magy. kir. folyam-mérnöki hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt nyerhető, a hol a részletes feltételek és szerződési minta is betekinthető.

Kelt Budapesten, 1898 február hó 10-én.

Földmivelésügyi magy. kir. miniszter.

Belégzési intézet

VIII., József-körút 10.

Ujonnan átalakitva és nagyobbitva. **Dr. Ziffer E.** gleichenbergi fürdőorvos vezetése alatt. Sóviz szétporlasztással, külön fülkékben, fenyőfübelégzés és pneumatikus kurák. **Mell, gége, orrbetegeknek.** Nyitva egész nap.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kivül is elterjedt a hire a mennyiben ma már sok nemes és vadoncz es metét szállit Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső Ausztria, valamint Szerbia, Bulgaria, Romania és Németország részre. Nemesfa-állománya ezuttal 700,000 drb; vadoncz-állománya 10 millió A czég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállitmányokat. A gyümölcsfa iskola teljesen homoktalajon létesült s igy a főkent a

homoki szőlőtelepitőknek kincses háza

azért, mert mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen ugy, mint az agyagos, kő ecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy tulságosan kövéritett talajban állittatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovácsházi hirneves teleperől valók. **Ugy magasdereku, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva őszi baraczk, kaj-zin-baraczk, cseresznye, megy, lasponya, birs dió és eperből.** Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerü, fajhiteles, igen szép csememeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagybani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból tábla-ürités folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségü csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krért, melyek gazdag gyöke zettüknél fogva főként nagybani telepitésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségü csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők afentirt czégnél. A gazdag gyökérzetü vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény. — Levél-czim:

Unghváry László

gyümölcsfa-iskolája

Czegléden.

!! TESSÉK ÁRJEGYZÉKET KÉRNI !!

Magyar Szalon

képes folyóirat

Megjelenik minden hó 1-én.

SZERKESZTI:

HEVESI JÓZSEF

SEGÉDSZERKESZTŐ:

KÉRY GYULA

Megrendelhető a kiadóhivatalban

BUDAPEST

ANDRÁSSY-UT 57. SZ.

I. emelet.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

10545/1.8. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar-horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zengg állomásai közti forgalomban közvetlen combinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir államvasutak díjszabás-elárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10 krért kapható.

Budapest, 1898 január hó 25-én.

Az igazgatóság.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

BUDAPEST

Andrássy-út 57. szám

I. emelet.

Egy remekmü.

Valóságos remekmü lesz az az alkalmi lap, melyet az

Országos Egyetemi Segitő Egyesület

alapjának gyarapitására HEVESI JÓZSEF szerkeszt s melynek czime

Diák-Otthon

Egyetemünk ifjuságának, hazánk jövője zálogának nagyrészét a megélhetésért való küzdelmében elsodorja a szocziális bajok örvénye. Hány munkáskéz, mennyi nemes lelkesedés vész el hazánkra nézve. Ezek megmentésére, tanulmányaik folytatásának lehetővé tételére alakult az Országos Egyetemi Segitő Egyesület, mely alapot gyüjt a szegényebbsorsu egyetemi hallgatók támogatására.

A **DIÁK-OTTHON** czimü alkalmi lap jövedelme is ezt az alapot fogja gyarapitani.

A **DIÁK-OTTHON** irodalmi részéhez máris hozzájarultak a kormány tagjai, államférfiak, legkiválóbb iróink, költőink és társadalmi és politikai életünk kitünőségei.

A **DIÁK-OTTHON** részére szebbnél szebb festményeket ajándékoztak legelsö festőink s ezek a gyönyörü képek mind reprodukálva lesznek a **DIÁK-OTTHON**-ban.

A **DIÁK-OTTHON** czimü emlékalbum valóságos remekmü lesz tehát.

Ára 1 forint.

Egy frtért tehát nemcsak nemes hazafias czélt szolgálunk, hanem egy gyönyörü müvet is megszerezhetünk magunknak.

Bizunk a magyar családok hazafiasságában és reméljük, hogy nemes czéljaink eléréséhez támogatni fognak azzal, hogy megrendelik a **DIÁK-OTTHON**-t.

Az egy frtnyi dij a **DIÁK-OTTHON** kiadóhivatalához (Andrássy-ut 57. sz. a.) küldendő és a diszes mü **bérmentve** küldetik meg a megrendelőnek.

Az Országos Egyetemi Segitő Egyesület nevében:

Zsembery Gyula elnök. **Schwarz Gyula** titkár.

ifj. Chorin Ferencz pénztáros.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer á tal el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá *Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban* Kirchner, *Miskolczon* Baruch, *Kassán* Adamek, Megay G. *Debreczenben* Rotschnek, *Szegeden* Barcsai. *Aradon* Éles Ármin, Ring. *Temesvárott* Barcsai. *Ungvárott* Hoffmann, *Lugoson* Vértes L. *Zágrábban* Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Kórképtársaság palotájában"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen díjtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállított jutalomkép bolti ára 10 forint lesz.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 FEBRUÁR 27. 9. SZÁM

Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok

SZÉPIRODALMI
ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP
SZERKESZTIK
HEVESI JÓZSEF
ÉS
BASCH ÁRPÁD
EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ANDRÁSSY-ÚT 57.

„KOSMOS" MŰINTÉZET, BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Két előkelő szépirodalmi és művészeti heti lapnak, a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak és a «**VASÁRNAPI LAPOK**»-nak egyesüléséről adunk hirt tisztelt olvasóinknak. Mindkét lap egy czélt tüzött volt ki maga elé: egy magas irodalmi és művészeti niveaun álló, diszes kiállitásu, gazdag tartalmu, előkelő lapot nyujtani annak a művelt olvasó-közönségnek, mely szükségét érzi, hogy a napisajtó mellett egy folyóiratot is járasson, melyből menten minden pártállástól és részrehajlástól, illusztrácziók által is megismerkedjék az aktuális események hőseivel, a magyar és a külföldi művészet legremekebb alkotásaival és emellett tisztult izlésre valló irodalmi olvasmányokat kapjon.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» is, a «**VASÁRNAPI LAPOK**» is ugyanennek a czélnak szolgálatában állván, egymás mellett harczolt, sőt versenyzett is néha eddig, hogy a művelt olvasóközönség ez igényeinek megfeleljen. E buzgó versengés, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet nyujtsanak, vezette mindkét lapot ahhoz az eszméhez, hogy a kitüzött czél elérésére egyesitsék erejüket, buzgóságukat.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» és a «**VASÁRNAPI LAPOK**» szerkesztősége tehát ezentul egyesült erővel lesznek rajta, hogy a magyar művelt olvasó-közönség igényeinek megfelelő és a külföldi hasonló vállalatokkal is versenyző hetilapot nyujtson. Irodalmi és művészeti része az egyesitett két lapnak a legkiválóbb irók és művészek alkotásait fogja bemutatni és bizonyára minden jobb magyar család szükségét fogja érezni ennek a lapnak, melynek olvasmányai és képei gondosan meg vannak válogatva, ugy, hogy azt a család minden tagja kezébe veheti.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» emellett *két nagy kedvezménynyel szolgál olvasóinak.*

1. *Tornai Gyula* nagyszabásu festményének, «*Az utolsó honvédek vacsorájá*»-nak szinnyomatu nagy képét részben teljesen ingyen, részben igen kedvezményes árban szolgáltatja előfizetőinek. (Az erre vonatkozó föltételek lapunk más helyén olvashatók).

2. Minden évnegyed végén a legelőkelőbb művészektől származó *eredeti* rajzokat, vázlatokat és képeket sorsol ki előfizetői között.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» irodalmi szerkesztője *Hevesi József*, művészeti szerkesztője *Basch Árpád* marad, kik egy egész irói- és művész-gárdával fognak buzgólkodni, hogy olvasóinknak kiki a maga nemében a legjobbat nyujthassa.

Bizunk benne, hogy a két lapnak eddigi előfizetőit kellemesen fogja érinteni az egyesülésnek hire, mert hiszen ők ez egyesülés által csak jobb és szebb lapot fognak kapni.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 9. SZÁM. 1898 FEBRUÁR 27.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

LIEZEN-MAYER SÁNDOR †

1839—1898.

Idegen földről, idegen hazából kapjuk a hirt, hogy Liezen-Mayer Sándor meghalt. Nem maradt befejezetlen műve, megalkotta ő mindazt életében, a mi szépet egy művész ecsetjével alkotni bir, befejezte mindama munkát, mit a sors kirendelt számára s oly hirnevet szerzett magának, hogy honfitársai szinte irigykedve voltak kénytelenek bevallani, hogy e nagy tehetség nemcsak a mienk, hanem a külföldé is.

Abban az időben, mikor hazánkban a festőművészetnek még nem voltak pártolói, kényszeritve volt az akkor még ifju Liezen-Mayer, hogy elhagyja szülőföldjét, keresve egy helyet, hol álmait megvalósithatja.

Bármily nagy volt is ő mint festő, mégis az illusztrátor Liezen-Mayert jóval fölébe kell helyeznünk. Goethe Fausztját oly mesteri kézzel tudta illusztrációban elénk varázsolni, hogy e munkájával egy csapásra örök dicsőséget és maradandó hirnevet szerzett magának. Minden egyes illusztrációján s igy többek között Schiller «A harang» czimü költeményéhez készitett képein minden egyes alaknak lelki küzdelmét, álmodozó, tépelődő, kétségbeesett lelkiállapotát soha német festő oly finoman és élethüen nem adta vissza. Ezen nagy költők munkáinak alapgondolatait ugy érezte át és ugy értette meg, a mint azt egy ezekkel egyenrangu tehetség gondolhatta csak át.

Sokan szemére akarták vetni, hogy miért volt mindig idegenben; el kell azonban ismernünk azt, hogy külföldön a művészi viszonyok sokkal jobbak és művészi feladatainak sokkal megfelelőbb talajt biztositottak, mint hazájában

Halála azért mindenesetre nagy veszteség reánk nézve is, hisz a magyar szellem dicsőségét szolgálta.

*

Liezen-Mayer 1839-ben született Győrött. 1856-ban művészlelkü nagybátyjának, Edl Tivadarnak kivánságára Bécsbe ment, hogy ott a képzőművészeti akadémiára iratkozzék. De

Liezen-Mayer a ravatalon.

A Magyar Génusz részére rajzolta Van Deegers.

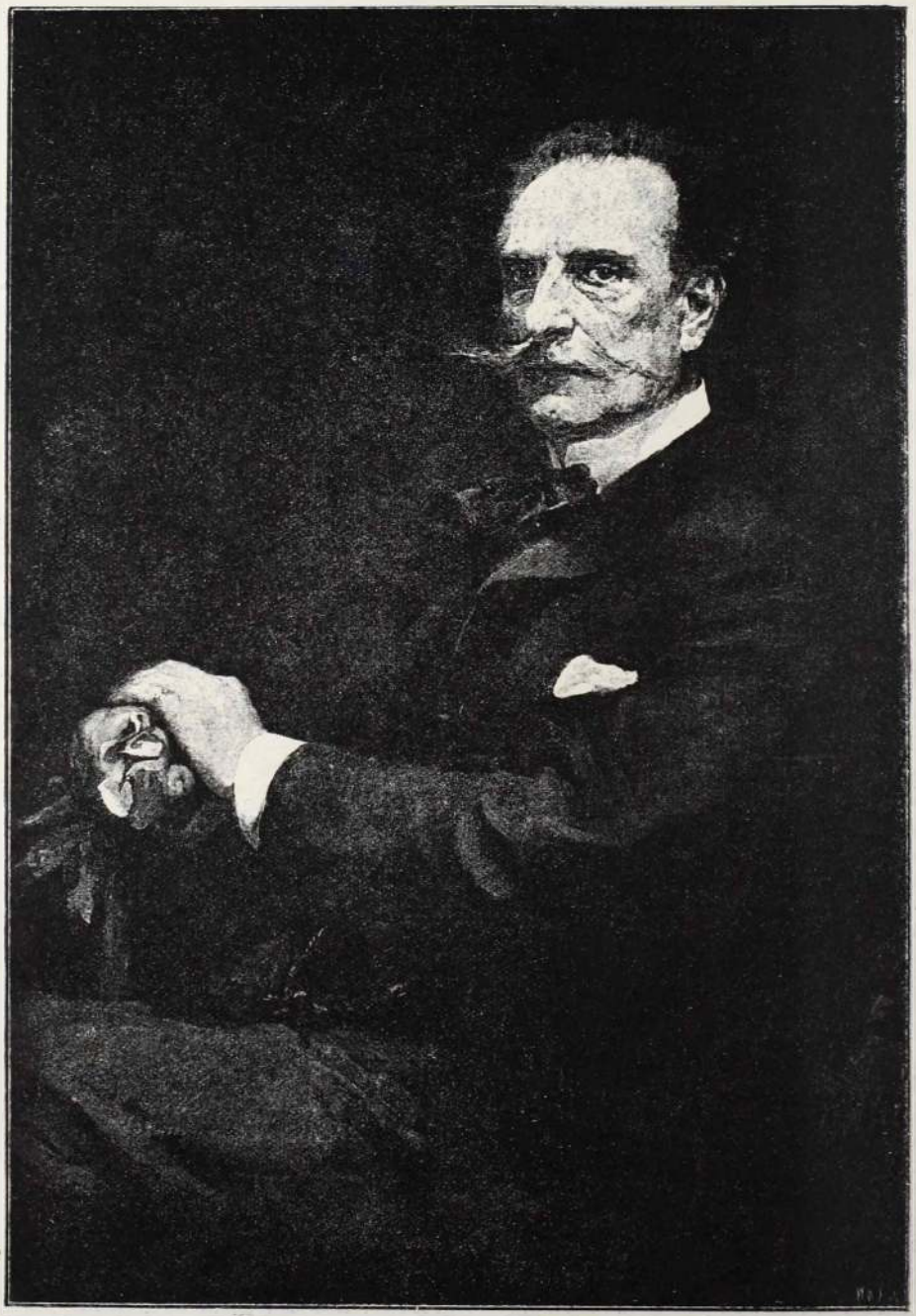

Liezen-Mayer Sándor †

László Fülöp festménye.

Bécsben csak másfél esztendeig maradt, mert nagybátyja kívánságára Münchenbe ment, melynek képzőművészeti akadémiája Cornelius, Kaulbach, majd Piloty igazgatásával európai hirre emelkedett.

Pilotynak, akinek iskolájából került ki Mackart, Benczur, Székely Bertalan, egyik legkedvesebb növendéke volt. Első nagyobb lélekzetü műve Mária és Erzsébet királynő Nagy Lajos sirjánál volt. A művön meglátszott a kezdő, de meglátszott a mester is, ugy hogy tanára a legnagyobb lelkesedéssel tanitotta.

1856-ban megnyerte a müncheni akadémia két vázlat-pályázatát, majd Thüringiai Erzsébet szentté avatásával ért el nagy sikert, de mint kész művész csak következő képében, (Mária Terézia királyasszony egy szegény nő gyermekét szoptatja meg) mutatkozott. A párisi kiállitáson csodájára jártak a képnek, a mely bájoló szépségével mindenkit elragadott.

A nagy siker arra birta, hogy kilépjen az iskolából és saját műtermet nyisson.

Hirneve a bécsi udvarhoz is eljutott s 1870-ben Bécsben a király megkeresésére lefestette ő felségét, amivel egyszerre divatos arczképfestő lett.

1872-ben egy gyönyörüszép amerikai asszonyt vett feleségül s házassága után egymásután szebbnél szebb képekkel lepte meg a világot.

Margitja, Imogen és Joachimja s Erzsébet, Anglia királynője, a mint Stuart Mária halálos ítéletét aláirja, már mind a nagy, kész művészt mutatják.

Ezután megfestette Margitot, melyet e számunkban közlünk, s ez művészetének fordulópontja. A Göthe- és és Schiller-illusztrációknak gondolata született meg lelkében. A gondolatot nemsokára a kész rajzok követték s az egész müvelt világ tapsolt Liezen-Mayernek.

Illusztrációi felhivták a württembergi kormány figyelmét s ugyszólván fehér lapot küldtek neki, hogy irja reá követeléseit. Néhány nap mulva a stuttgarti akadémia igazgatója volt, majd a düsseldorfi festő-kolonia feje lett. Düsseldorfi tartózkodásának legértékesebb terméke Magyarországi szent Erzsébet, amely Muzeumunknak egyik disze.

De Liezen-Mayer nem tudta feledni ábrándjainak, ifjuságának és első diadalainak helyét, München, s 1892-ben visszaköltözött oda s mint a festő-akadémia tanára mind a mai napig egyik büszkesége volt a bajor fővárosnak s a német festőművészetnek.

És igy bátran idézhetjük egy iró kollegánk szavait:

«A német kultura krónikájában bátran megirhatják, hogy a német festőművészetnek egyik legnagyobb alakja veszett el a *magyar* Liezen-Mayerben.

Fauszt és Mefisztó.

Margit.

Liezen-Mayer Göthe-illusztrációi.

INTERVIEW.

Előre is ki kell jelentenem, hogy még soha életemben senkit meg nem interjuvoltam. Pedig az emberiség általánosan két részre osztható u. m. olyanokra, a kik interjuvolnak és olyanokra, a kiket meginterjuvolnak. Én, sajna egyikhez sem tartozom. Az interjuvok terén szerzett tapasztalataim után azt vettem észre, hogy a meginterjuvolt idegenek rendszerint a Hungária-szállóban laknak, honnan tudvalevőleg felséges kilátás nyilik a szép fekvésü királyi várlakra, hogy közönségünkről, (valószinüleg arról, mely azon szinházba jár, hol ők vendégszerepelnek) a leghizelgőbb módon nyilatkoznak és végül távozáskor kérlelhetlenül azt kiáltják: Au revoir, a revideri, aszerint, a mely anyaföld oly szerencsés, hogy ily nagy művészt magának mondhat.

Szerkesztőségünk bel- és külmunkatársai szakadatlan biztatása folytán végre elhatároztam, hogy mint «leghivatottabb» és mint «szakember» rálépek az interjuvok nehéz útjára. És tényleg rá is léptem. Nos... azaz pardon, hiszen még nem is közöltem önökkel, hogy kiről akarok irni. Hát kiről másról, mint Verescsaginről, a nagy orosz festőről, a «béke előharczosáról».

A szerkesztőségből kilépve természetesen téli bundámba bujtam. És csak most vettem észre, hogy téli bundámon kivül mily óriási gondot is vettem magamra. Már-már le akartam mondani tisztségemről, s inkább ezerszer leirni «Interjuvolni nem szabad». Különösen bosszantott az, hogy Verescsagin is a Hungáriában lakik és igy sajna az ő ablakai is a kék Dunára és a királyi várlakra nyilnak. E pillanatban egy mentő gondolatom támadt. Kimegyek a vernissage-ra a műcsarnokba, hiszen ott lesz a nagy mester az interieure-jében, kiváló alkotásai közepette. Hisz ez egy keret, melynél szebbet képzelni sem lehet!

Igaz, hiszen nem is ismerem Verescsagint, még sohsem láttam életemben. Kezembe akartam hát venni fényképét; erre azonban igazán

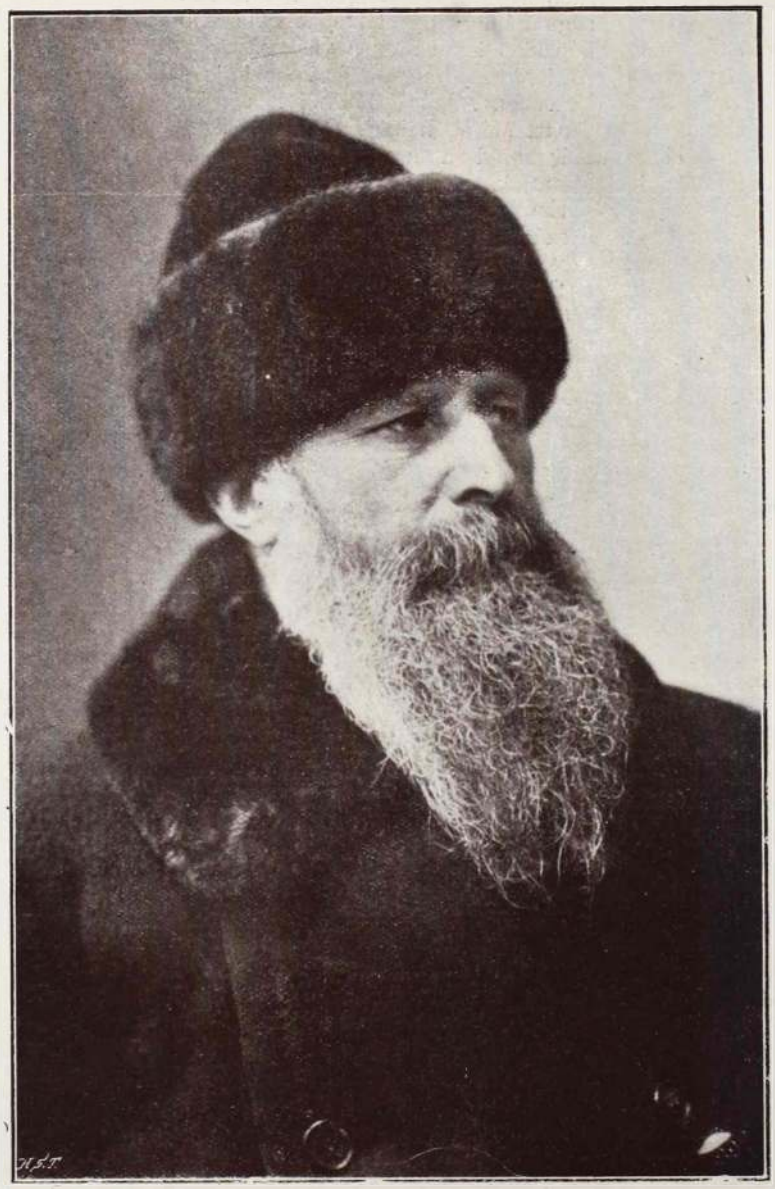

Verescsagin Vazul.

nem volt szükség. Kik e magas, szép embert, hosszas, ősz szakálával és érdekes metszésü arczával meglátták, tudták és érezték, hogy ez senki más, mint Verescsagin; a mily hatalmasak az alkotásai, oly hatalmas alak ő maga is külsőleg. Verescsagin körül természetesen egy nehány kis alakot is láttam settenkedni azok közül, kik hivatásuknál fogva szeretnek dörgölődni a nagyokhoz. Be kell vallanom, hogy nem szokásom hallgatózni, de a kiváló orosz festő hangos, szép beszéde, mikor a háboru iszonyatosságairól beszélt és képeit magyarázgatta a körülállóknak, annyira meghatott, hogy szemeimmel szinte hozzásimulva figyeltem minden szavára.

Önök bizonyára irigyelni fognak érte. Néhány percz mulva alkalmam volt vele megismerkedni, a mit természetesen arra használtam fel, hogy a szó szoros értelmében meginterjuvoltam.

— Mily sokat dolgozik, mily sokat fest ön Mester!

— Az természetes; olyan a festő festés nélkül, mint a katona fegyver nélkül.

— Mégis, hogy aránylag ily rövid idő alatt annyit festett!

— Nem iszom bort, sem snapszot, nem dohányzom, nem udvarolok másnak, csak a feleségemnek, s igy elég időm marad a munkához.

— Hol adta el a legnagyobb vásznait?

— Legnagyobbrészt Amerikában. «Ábrahám sirja» czimü képemet itt Magyarországon egy Károlyi gróf vette meg. A «walesi herczeg bevonulása» is valami amerikai vasutkirály birtokába került. Az amerikaiak ugyanis mint mindenben, a «nagyot», például a saját találmányu nagy krumplit, a nagy almát és ennélfogva leginkább a «nagy vásznakat» is szeretik. De csak most veszem észre, hogy ön engem formálisan meginterjuvolt.

Hirtelen búcsút vettem Verescsagintól és legnyájasabb mosolyom kiséretében feleltem:

— Bocsánat mester, csak .... «akartam».

b. á.

A FINISH.

Irta MITZGER IMRE.

Éjfél után két-három óra lehetett, mikor az Epsom-kávéházból az utolsó mulató kompánia kitámolygott. A nagy állami gátverseny előtti éj volt s ilyenkor a jockeyk, trainerek meg a versenyistállók habitüéi előre szokták meginni az áldomást. Az utczán egyik düledező a másikat támogatta, aztán szétszóródtak kisebb csoportokra s lassankint a siket éj elnyelte a zavaros kiabálást, meg a vad kurjongatásokat.

Az öreg Mawel trainer is belekapaszkodott egy jockeyba és hagyta hurczolni magát a szűk sikátorokon, sötét mellékutczákon végig. Csetlett-botlott, hol a fának ment, hol egy kiálló vaskeritésnek, csak néhány tagolatlan fölkiáltással fejezte ki boszankodását. Dirning, a jockey, maga is kábultan tántorgott, de azért csak vezette rendületlenül s valami bánatos ír-melódiát fütyörészett. Egyik lámpánál megismerte a trainer is vezetőjét.

— Te vagy Dirning fiam? ... te ... motyogta elérzékenyülve s nyakába borult a másiknak, amitől az majd hogy fel nem bukott — te jó fiu vagy ... jó fiu vagy ...

Lassan permetezni kezdett az eső s a hideg éjjeli szél végigborzongatta testüket. Fázékonyan bujtak össze s egy kissé kijózanodva a nyirkos levegőtől, siettek kifelé a körútra, honnan egy villamos lámpa fénye derengett a párázaton keresztül. Hirtelen a jockey haragosan kiáltott fel, amire Mawel is odanézett s álmélkodva állt meg.

— Te, hiszen ez az Epsom-kávéház ...

— Az ám, az ördögbe is!

A trainer nevetni kezdett az ő recsegő, száraz hangján.

— Hehe ... te ugyan jó vezető vagy ... ide hoztál vissza ... hehe ... bolond vagy fiu, vagy részeg ... No ne káromkodjál, ha már itt vagyunk, menjünk be ujra. Alig égett benn néhány gázláng. A kasszakisasszony álmosan bólogatott, le-leütődött feje a márványlaphoz, aztán felriadt,

Ábrahám sírja.
— Verescsagin festménye. —

kimeresztette vörös szemeit s csudálkozva nézett a vendégekre. A jockey meggyujtotta a sarok-asztalnál a lángot, a trainer meg leránczigálta a billard-asztalról a pikolót és rákiáltott, hogy tüstént kiment szemeiből az álom.

— Groggot hozz ... tüzes groggot, kettőt.

A grog hirtelen rendbehozta őket. A jótékony meleg végighuzódott egész testükön s kéjesen szürcsölték a forró italt. Mawel rátömött kurta amerikai pipájára, Dirning meg egy vastag szivarra s a kékes-szürke füst mint lengő fátyol hullámzott fölöttük. Szótalanul bámulták egy darabig, aztán a jockey megszólalt.

— Szeretnék holnap valamit «csinálni».

Megszokták már a leplezett szavakat, hogy beszédjüket idegen ne értse ki. A «valamit csinálni» egyértelmü avval «elsőnek bejönni».

A másik kurtán felelt rá.

— Lehet.

— De lesz más is (t. i. veszélyes ellenfél) — a James.

— Hagyd vezetni, akkor le birod «húzni» könnyen. — Pinczér! még egy groggot ... Csak ugy ne járj, mint harmadéve a Tom.

A második csésze már feltüzelte fantáziájukat. A kékes füstfátyol már egészen betakarta őket s mindegyik más és más képet látott gomolygó alakulataiban.

Dirning a győzelemre gondolt, a kékselyem szalagos koszorura — a trainer meg a mult emlékein révedezett és hirtelen odafordult a jockeyhoz.

— Ismerted a Tom Peatest?

— Csak hallomásból.

Az öregnek elborult a homloka, aztán szinte bánatosan mormogta.

— Kár ... bizony kár.

Kiverte a pipáját, megtömte ujra, erősen szippantgatott, hogy jól égjen, aztán közelébb hajolt az asztalhoz.

— Holnap lesz az évfordulója éppen, ugy emlékszem rá, mintha ma történt volna meg.

Dirning hátradőlt a széken s félálomban hallgatta, amint az öreg beszélt, beszélt hosszasan, valami szokatlan panaszos hangon, a forró szesztől pirosló arczczal, túlizgatott fantáziával —

— Gyerek volt még a Tom az évei szerint, annyi idős lehetett, mint te vagy.

De a jockey hamar öregszik. Tizennyolczhusz esztendős korában már többet élt, mint más kétannyi idő alatt, mert hát a pezsgő, a kártya, meg az asszonyok hamar öregitik az embert. Azért soh'se busulj fiam, mert előbb-utóbb az is odajut, aki kerüli a mámort, aztán meg ugyis egyszer élünk, nem igaz Dirning?

Amaz rábólintott a fejével gépiesen, félig öntudatlanul.

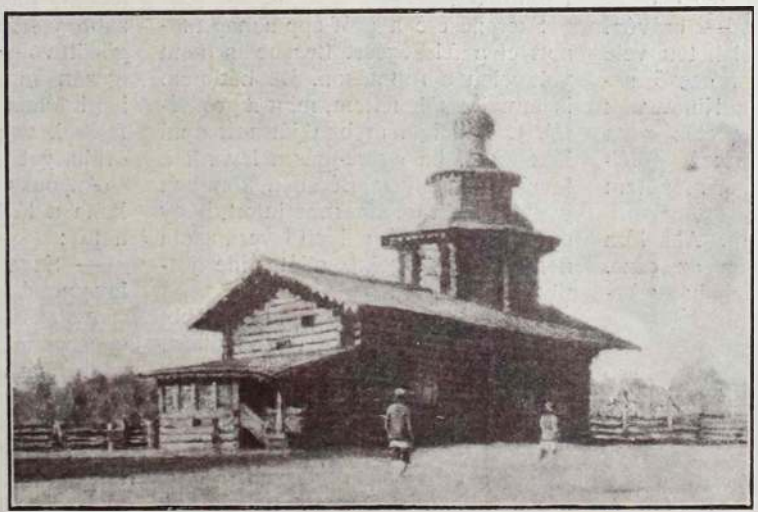

Régi orosz templom. *Verescsagin festménye.*

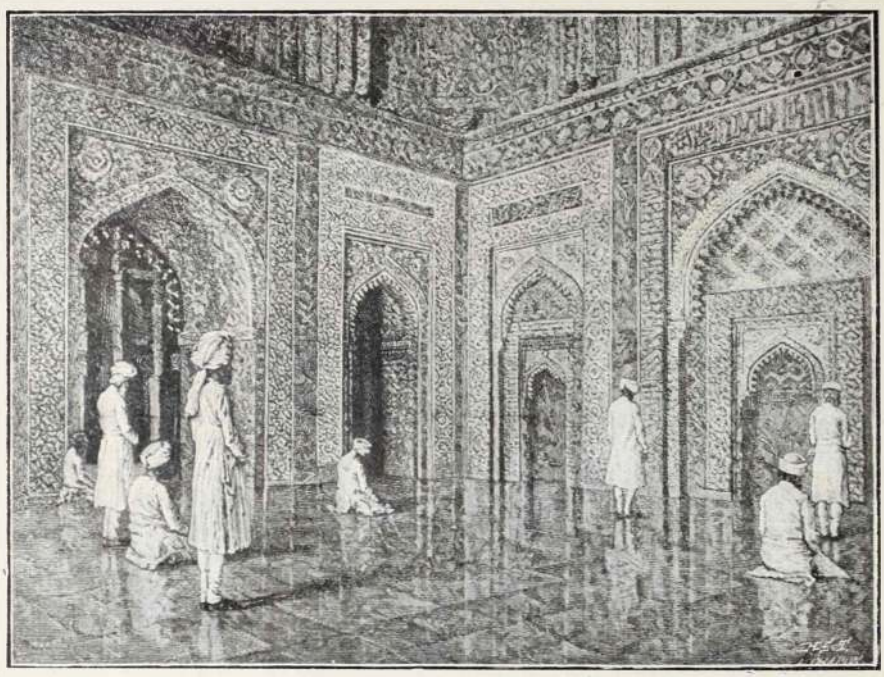

Mecset. *Vereszcsagin festménye.*

— Azért mondom, hogy kár volt nem ismerned a Tomot, mert az sokban különbözött a többi fiutól. Nem játszott az soh'se kártyát, mulatni se szeretett — de egyben meg fölülmulta valamennyit, hogy bolondult az asszony után. Ne bicczents a fejeddel rá Dirning, tudom azt akarod mondani, hogy te is, a másik is, én is, meg mindenki bolondul, ha szép asszonyt lát, de nem ugy, hidd el fiam, nem ugy, mint a Tom.

Ha valami nagy versenyt megnyert, nem a pénznek örült, mit jutalmul kapott, hanem annak, hogy az asszonyok megsimogatták a lovát s ránevettek, villogtatva apró fehér fogaikat: «Brávó Tom — brávó». Ilyen napon nem igen lehetett vele beszélni, elbujt valami félreeső sarokba és ott ábrándozott. Kinevettük Dirning, ugy-e te is nevetsz rajta (nem is látta a jockey arczát a félhomályban) és én sokszor mondtam neki:

— Ostoba vagy, Tom. Aki lóra ül, annak helyén legyen az esze. Arra ne bizd el magad, hogy behozta a lovat elsőnek, pedig talán asszonyra gondoltál, nem a finishre, mert a William is elégszer lett első részeg fejjel, de egyszer mégis leesett a lóról és agyongázolták a többiek.

Arra ő csak egyet rántott a vállán, mintha mondaná: «Bánom is én — az kell nékem».

Aki ilyen könnyen veszi a halált, annak vagy elfogyott a pénze, vagy boldogtalan szerelmes. Hát itt nem kellett nagy spekuláczió, hogy eltalálja az ember az igazságot. Pénze volt a fiunak elég, de az arcza sápadozott és sokat bámult az üres levegőbe. Sajnáltam, de nem szóltam hozzá addig, mig egyszer csak kezdett lemaradni a lovainkkal.

Mikor Myster-Goudennal, az egyik favorittal negyediknek ért be, a publikum szitkozódott, botokkal fenyegette, magam is megsokaltam a dolgot.

— Tom, ez nem megy, elcsapnak bennünket.

Szerencsére a gróf épp aznap utazott el a feleségeért Bécsbe s nem volt jelen a futtatáson. De hát nem is annyira tőle féltem, mint a grófnétól. Ő mindig nagyban játszott s mi lesz most, ha egyre-másra leverik a lovainkat, melyek Bécsben könnyen győztek? Aztán eszembe jutott, hogy ez a gyerek azóta ilyen levert, azóta nem tud lovagolni, mióta ide jöttünk.

Ugy-e Dirning, mondtam már előbb, hogy a fiu élt-halt az asszonyokért. Látod, amióta eljöttünk, rá nem nézett egyre sem. Az ember nem tudja, honnan támad a rögeszméje, de egyszer csak benn van a fejében, ott marad, akárhogy iparkodik kikergetni, annál jobban befészkeli magát. Igy jártam én is.

Az jutott eszembe, hogy Tom, ez a sápadt Tom az ő bolond szivével beleszeretett a grófnéba.

— Ostobaság még gondolatnak is, jól mondod Dirning (nem szólt az egy hangot sem, de már egészen beleélte magát, hogy ketten beszélgetnek), de valamikor én is voltam szerelmes s ilyenkor az ember minden ostobaságra képes . . .

Valami nagyot csattant, a mire mindketten fölrezzentek. A pikolófiu a billiárd-asztalra dőlve aludt s lelökött egy dákót. Éppen kapóra jött.

— Hozz két theát sok rummal!

Két hajtásra kiitta magáét, aztán ujra rágyujtott pipájára, a jockey is egy kissé éberebb lett, de csakhamar visszadőlt a szék támlájára.

— Hol is hagytam el? Hogy megjött a grófné. Megjött s attól kezdve megváltozott minden. Milyen asszony volt ez, fiu, milyen asszony! Mindennap végignézte a próbafuttatásokat, ismerte a lovakat, akárcsak én, nevén szólitotta mind a huszat. Akkor csináltunk ám versenyeket! A buzavirág-szin dressz mindennap kétháromszor jött be elsőnek és Tom, a ki azelőtt a végén kullogott, canterben nyerte a versenyeket.

— No hát ha van eszed Dirning, belátod, hogy jól spekuláltam én akkor, mikor azt gondoltam ki, hogy a fiu szerelmes a grófnéba. Csak láttad volna, milyen falánk, mohó szemekkel nézett utána, hogy csillogott a szeme, mikor közelébe fért. A grófné megsimogatta lovát, keze önkénytelenül odaért a fiu kezeihez, aztán szempilláit, azokat a sötét, selymes szempillákat félig lehunyta, hogy csupa delejesség áradt ki alóluk — te, hidd el én is bolondja lettem, hát még a Tom. Mámorosabb volt az, mintha egész nap pezsgőzött volna; támolygott ide-oda, hogy igazán megesett a szivem rajta és iparkodtam alattomban kibeszélni fejéből, vagy inkább szivéből ezt az őrültséget. Nem lehetett.

Az oaks napján a grófnő megcsókolta a ló homlokát, ekkor mondta a fiu:

— Szeretnék szerepet cserélni a lovammal.

Az asszony ránézett. Te, én láttam egyszer a hiuzt, a mint leskelődött vadra, hát annak volt olyan a nézése. Hizelgő, vérszopó, alattomos. Minden asszonyban van valami titkos sejtés, a mivel megérti a férfi szivét, még ha nem is nyilatkozik szavakban meg. Belátott ez már a fiu szivébe, de csak játszott vele. Ennyit mondott.

— Igen megörülnék, ha a mai versenyt megnyerné.

Nem bíztam egy cseppet sem a kiküldött lovunkban. Az ujságok is mind az utolsó helyre jelölték és ez a ficzkó behozta elsőnek. Svindliről irtak, beszéltek, engem is vádoltak, pedig Isten a tanum, hogy én csodálkoztam legjobban — de én megértettem. Azt mondod Dirning, hogy megegyezett a többivel (a jockey rábólintott álmos fejével puszta véletlenségből), mondták mások is, én nem kutattam a dolgot, csinálja mindenki ugy, a hogyan tudja.

Az asszony másnap megköszönte neki, Tom megcsókolta a kezét. Láttam, hogy reszketett egész testében, szólni is akart valamit, aztán hirtelen ott hagyta s mint egy őrült futott le a parkba.

És aztán napról-napra találkoztak, az asszony fokonkint bizalmasabb lett hozzá. A kopasz grófot nem igen lehetett látni, de egy pénteki napon vendég érkezett s avval együtt nézték meg az istállókat. Tudod, hogy a ki versenyekre jár vagy játszik, az mind babonás. Mióta ez az eset történt, még inkább megerősödött hitem az ilyesmiben. Mért, hogy éppen pénteken kellett annak a fiatal bárónak jönni? . . .

Nincs az urunknak olyan titka, mit előbb-utóbb meg ne tudnánk. Inas elmondja a komornának, ez a kertésznek s igy tovább. Megtudtuk azt is, hogy ez a báró igen sok pénzt kölcsönzött neki, de nem az ő kopasz fejére, hanem mert az asszonynak szeretője volt.

Ne kaczagj Dirning (az nyitott szájjal aludt már javában), ne kaczagj, mondom, mert eszembe jut annak a nevetése, a mint az asszonynyal karonfogva sétált s mutogatott a szegény Tom felé. Ez már ugyis hallott valamelyest a viszonyról s most őrült féltékenység szállotta meg, hallottál már ilyent, féltékeny volt a gróf feleségére, a kinek pedig eddigelé csak a kezét csókolhatta meg.

Hát bizony elmaradt már ez a kézcsók is, a mi a grófnőtől elég oktalanság volt, sok szép ezresébe került, mert a lovaink kezdtek megint impertinensül lemaradni. Tudtam az okát, de ugy tettem, mintha mit sem értenék az egészből s félrehivtam a fiut.

— Tom, neked valami bajod van.

A szerencsétlen csak sóhajtott, de nem felelt semmit.

— Utóvégre is — folytattam — kompromittáljuk a gróf urat, meg aztán rengeteg pénz veszik oda.

— Minek tesz a báró a mi lovainkra, azért veszitenek . . .

Hazugság volt az egész, én mondom, hazugság, mert ő nem látta soha, hogy a báró fogadott volna. De ráhagytam s vártam, hogy valami szerencsés eset ujra az eszéhez tériti. Alig küldtem ki lovat, inkább csak azért, hogy az istálló képviselve legyen, mintsem a nyerésért.

A szezon már vége felé volt, éppen mint most, a nagy állami gátversenyre készültünk. Tudod, hogy ez fölülmulja a többi gátversenyeket, mert itt a legjobb lovak állanak ki s már a tavaszszal kezdődnek rá a fogadások. Én is egy hatalmas mént, a Gligort készitettem elő direkt erre a futamra s bizony a hiuságom is szerepelt benne, hogy szóltam a grófnőnek, beszéljen Tommal. Ez az a varázserő, a mi nekünk a győzelmet biztositani szokta.

Előtte való este, ugy mint most te veled, ültem vele egyik sarokban. Kezdtem gyengén emlegetni a grófnőt, hogy mennyire kegyében van s efféléket, a mire ő is elmondta, hogy beszélt vele és jutalom fejében azt kérte, hogy küldjék el a bárót. Ugy-e rázod a fejedet Dirning, én is ugy ráztam, de még a kezemet is összecsaptam álmélkodásomban ily vakmerőség hallatára. Hisz ez a fiu már egészen nyilvánossá teszi a dolgot.

Aztán inni kezdtünk. Azt mondtam, hogy soh'sem ivott pezsgőt annakelőtte és látod ez este ivott, ivott szakadatlanul.

Lassankint megoldódott a nyelve és elbeszélte elejétől végig, hogy hogyan szeretett bele a grófnőbe — mintha én nem tudtam volna — és hogy mennyire bolondul utána.

— Behozom azt a lovat — mondta — behozom, ha összeesem is a czélnál, csak azt az utálatos embert ne lássam holnap, ne lássam soha. Mert kiégeti a szivemet, a velőmet az a gondolat, hogy mig én gyötrődöm, elsorvadok egy csókjáért, az birja egészen, véghetetlenül.

Megijedtem Dirning, de aztán megvigasztalódtam, hogy nemsokára hazatérünk, messze a gróféktól, akkor majd elfeledi az egészet.

Láttad volna, hogy sugárzott arcza a verseny előtt a próbaugratásnál. Ugy megülte azt a makranczos állatot, mintha czirkuszi ló lenne alatta s odasugta nekem.

— Elment ma reggel . . . ő maga mondta, hogy elment. Mondta azt is, hogy vagyonuk nagy részét erre a futtatásra fogadták s hogy megint a régi lesz hozzám.

Én földhöz vágtam sapkámat örömömben, elkapott a hiuság láza. Tudtam, hogy a fiu a dicsőségért sokra képes, a szerelemért mindenre. Felnéztem a tribünre, ott ült a grófnő egyedül s bennünket nézett távcsövével. Én felintettem hozzá, talán

Mária Terézia királyasszony a szegény beteg nő gyermekét szoptatja.
Liezen-Mayer Sándor festménye.

kiáltottam is, hogy egy cseppet se aggódjék. Tom is fel-feltekintett s büszkén simogatta a ló nyakát . . .

A starter lecsapta a piros zászlót. Gligor a középen «feküdt», a favorit Nimpha vezetett őrült iramban. Nem ugrás volt az, repült át valamennyi a gáton és egyre hosszabbodott a sor, a gyengébbek messze elmaradtak. Gligor meg lassankint, fokonkint jött előre, de még kettő előtte volt a fordulóig. Itt visszaesett kicsit, de ismertem a forszát, hátramarad, hogy a sikon ne akadályozzák az előretörésben.

Az embert sokszor, különösen nagy veszélyben valami titkos, megfejthetlen érzés figyelmezteti a bajra. Mint, kit orgyilkos akar leszurni s önkénytelenül, titkos sugallatra félrekapja a fejét. Ma sem tudom miért, de e kinos, izgatott perczben odatekintettem a tribünre s hátratántorodtam . . . A báró ott állt a grófnő mellett s nevetgélve hajoltak össze.

Egy pillanatig elkábultam, aztán hirtelen az villant eszembe, hátha még nem látta meg a fiu, még segiteni lehet, mert ha észreveszi, a czél előtt is visszafogja a lovat. Szaladni kezdtem, mint egy őrült s integettem, kiabáltam feléjük, de a korlátnál megfogtak s nem eresztettek keresztül. Lihegtem, kimeredt szemekkel néztem, hogy tör elő Gligor, már csak a Nympha van mellette, de azt erősen verik — Tom is az ostorhoz nyult, az utolsó gátnál vannak . . . még nem látta meg, mert biztos félhosszal jön elől . . . most . . . most . . . Irtózatos kiabálás hallatszott, a szenvedélytől elragadott kapzsi, pénzéhes emberek kétségbeesve orditották a favorit nevét . . . már ugratnak . . . valami metsző, éles sikoltás hallatszott, láttam, hogy Tom feltekintett a tribünre, egy pillanat ezredrésze alatt megértett mindent, hogy rútul kijátszották s a vak bosszu, a végső elkeseredés ösztökélésére visszarántotta a lovat ugrás közben . . . Nagy zuhanást hallottam, a ló ott hentergett a földön, mellette mozdulatlanul a szegény Tom s a sürü, fekete vér végigszivárgott betört homlokáról sápadt arczára.

— — — — — — — — — —

Az öreg Mavel homloka verejtékes volt, ujra átélte az idegtépő finish minden izgalmát s mereven nézte az alvó jockeyt, mintha a Tom ülne most is előtte, mint azon az estén. Sárgás, derengő fénysugár vetődött a szürke ablakon keresztül s rést ütött a homályon mindinkább terjeszkedve. Már a tejesasszonyok kocogtak az aszfalton végig s az ujsághordó leányok szaporán nyitogatták a kávéház ajtaját. Dirning is felébredt, tétován nézett szét, aztán eszébe jutott, hogy az öreg neki egész éjjel a Tomról beszélt s fanyar mosolylyal szólt:

— Bizony mást érdemelt volna meg szegény, de az asszony . . . az asszony . . .

MÁSODVIRÁGZÁS.

Fonnyadt virágok is illatot lehellnek,
Kihamvadt vágyak is uj életre kelnek, —
Ha virágban, vágyban volt valaha élet,
Az sohasem hal el, az még újra éled.

Mért ne legyek boldog, a ki annyit veszték,
Mért ne keressem meg azt a kicsi mesgyét,
A mely egyenest a boldogsághoz vezet, —
Mért ne nyujtna a mult a jövőnek kezet . . ?

A feltámadásra — hitünk szerént — várván:
Mint egy ketté-szakadt, tündöklő szivárvány,
A mely áthidalja mégis a kék eget,
Érzésim világa két sugárt rejteget.

Egyik a sirba száll, onnan táplálkozik,
Kora ébredéstől kora gyászfátyolig. —
S nem maradt hűtelen soha hozzád, drágám.
Tenálad időz, a találkozást várván!

Lelkem világának masodik sugára
A bús özvegységből röpül tájékára
Uj vágyak honának, hol egy kicsi tüzhely
Villan felém tele szerelemmel, tüzzel.

Én már rakosgatom azt a tüzet benne, —
Ha az Ő szemei tüze is ott lenne:
Akkor lobogna föl szerelmem még jobban,
Örökre, halálig, mig végsőt nem dobban! . .

Jfj. Szász Károly.

Caritas.

Arkádiában.

Salote festménye.

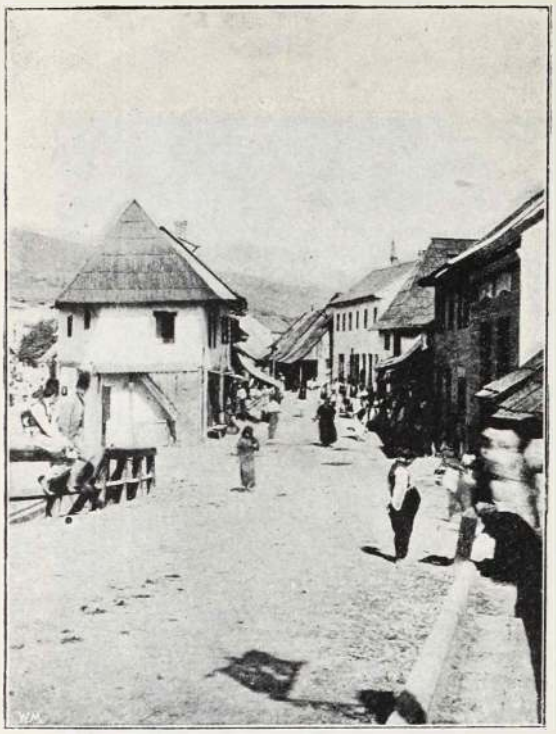

Utczarészlet Zenicában. *Pásztor József fényképfelvétele.*

Mecset Dolnja-Tuzlában. *Pásztor József fényképfelvétele.*

KELET ELŐCSARNOKÁBAN.

— Bosnyák képek. —

Irta PÁSZTOR JÓZSEF.

I.

Felhős borongós éjszaka volt, csak imitt-amott reszketett egy-két félős csillag a sötét foszlányok mögött, a mikor elhagytuk Bosna-Bród állomást és belerobogtunk Bosnyákországba. Valami különös megmagyarázhatlan érzés vett erőt rajtunk, a vonat zakatolása, rázó ringatása és a misztikus hangulatu juniusi éj valami csodálatos fátyolt vont a külvilágra; éreztük, hogy már nem vagyunk otthon, mesék lopóztak lelkeinkbe, hallott, olvasott Kraljevics Marko alakok imbolyogtak előttünk, előre örültünk gyermekes áhitattal, hogy a hajnal immár nemsokára felrántja kárpitját előttünk, a kelet mesemondó, csodaszép előcsarnokáról.

A szürkülő regg gyöngyfátyola ragyogott fákon, füveken, a mikor Dervent felé besétáltunk. A bosnyák házak még álmodoztak, a festői háremablakok függönyei, tarka-czifra rácsai rejtelmesen bámultak reánk, mig mi szótlanul haladtunk markos bosnyák hamalunk után s átadtuk lelkeinket az első impressziók uralmának.

Reggel mikor a nap bekandikált ablakunkon kedves meglepetésre ébredtünk, az átellenes kertben madarak csevegtek, az utcza zsibongott s mi lementünk gyönyörködtünk a keleti zajban, szinpompában. Végig járkáltuk az utczákat, megbámultuk a dsamiákat és meghallgattuk az ország-világ ismerte müezzin «allah il allah . . .» akhsamra hivó kiáltásait. Eleinte mulattunk mindenen, a mi uj volt előttünk, később komolyabban kezdtünk szemlélődni. Mikor visszatértünk a reggelihez még frankok, vagy a hogy itt mondják *svábák* voltunk, de már ebéd után mi ránk is ragadt valami keleties és lassanlassan kezdtük megérteni, megszokni a bennünket környező uj világot; nagy mennyiségü fekete kávét és szivarkát fogyasztottunk s a fogadó csinos szobaaszonyát kineveztük odaliszknak. A kis szobaasszonyka különösen kiváló orientalistának s a helyi viszonyok alapos ösmerőjének bizonyult; élvezetesen hallgattuk keleti instrukcziót és igyekeztünk beváltani apró nyugati bókokra, a mit ő szemmel láthatólag szivesen fogadott. Különösen revolvereinken mosolygott nagyot s biztositott bennünket, hogy nem lesz reá semmi szükségünk széles Boszniában. Valóban sajátságos az, hogy még azok is, a kik keleti ismeretekkel közelebbről foglalkoznak bizonyos előitélettel teszik be a lábukat Boszniába, nem is szólva azokról, a kik középkori ismeretekből táplálkozva boldogoknak vélik érezni magukat, ha kicsipkézet füllel térhetnek vissza szép hazájukba — holott a személyes biztonság talán sehol sem biztosabb, mint éppen Boszniában. Hosszabb utazásunk alatt mindenütt a legnagyobb előzékenységgel, szolgálatkészséggel találkoztunk s holminkat akárhányszor hagytuk őrizetlenül a nélkül, hogy bármi is elveszett volna. A közerkölcs Boszniában sokkal erősebb lábon áll, mint a Balkán bármelyik államában, ez valószinüleg abból következik, hogy a mohamedán elem sehol még Törökországban sem tartja meg, annyi puritán szigorusággal a korán rendeleteit, mint a bosnyák mohamedán.

A mohamedánizmus sehol nagyobb tért nem hóditott, sehol mélyebb gyökeret nem vert, mint éppen Boszniában, a hol pedig — tudjuk — a mohamedánok a délszláv népek egyik hatalmas törzsét képezik s mégis annyira elkeletiesedtek a mohamedán szellem hatása alatt, hogy sehol sem lehet a kelet benső életének motivumait oly felötlően megtalálni, mint itt az igazi kelet előcsarnokában. Érdekes az, menynyire befolyásolják a nyelv, de különösen a néprajzi és vallásos szokások egy-egy nép külső fizikális fejlődését, eltekintve a gondolkodási mód és a vallásos és családi élet

elenség eitől. Vannak itt Boszniában olyan tipikus keleti arczok, a melyeket Konstantinápoly utczáin is karakterisztikusoknak találnánk és ezek többnyire azok az öregek, a kik még a török nyelvet is beszélik.

A mohemedán vallásnak s a vele kapcsolatos müveltségnek impozáns hatása és szilárd volta legjellemzőbben látható Boszniában. Az okkupáczió utáni átmeneti korszak s a jelenlegi határozottan modern átalakulás küszöbén is épp oly eredeti változatlan állapotában van a nép s különösen a mohamedán nép mint eddig. A czivilizáczió beékeli magát a bosnyák konzervativizmus közé, de ez egy individuális fejlődés, mely nem egy a bosnyák nép fejlődésével; egy idegen elem kultárája, mely minden társadalmi ág: a mezőgazdaság, az ipar, kereskedelem, közigazgatás vagy közoktatásügyben érvényesité a maga jogait s a bosnyák népnek akaratán, tudtán kivül is egy áldásos kulturát teremt meg.

Egy nagyon jellemző keleti vonás is van a bosnyák karakterében, a mi nem nagyon sietteti a haladást: a lustaság. A bosnyák nem dolgozik többet, mint a mennyi éppen feltétlenül elég a létfentartásra, ez pedig kimondhatatlanul kevés, képes egész családját heti 1—2 forintból eltartani.

Bosznia-Herczegovina kulturájára nagy befolyással lesz az, hogy annyi és oly sajátságos ragyogó szép természeti szépséggel van megáldva. Igazán bámulatos, hogy a magyar touristák közül, a kik évenkint ezrével hagyják el országunkat, oly kevesen keresik fel a szép Boszniát. Pedig a boszniai utazás ma, midőn az ország fontosabb részei vasutakkal s minden város pompás utakkal össze van kötve, rendkivül kényelmes, a mi pedig a látványosságok pompás sorozatát illeti, azt ilyen érdekes csoportositásban csak a keleten és épen Boszniában lehet feltalálni, mert ugy a természeti szépségek ezernyi változatának, mint a szindús romantikának, a nép eredetiségének s a keleti élet sajátságainak, keverve az olasz és byzanczi befolyás alkotta motivumokkal sehol annyi érdekességét nem találjuk fel mint itt. Angol, franczia, német touristák és szakemberek nagy számban keresik föl nyaranta Bosznia-Herczegovina szebb helyeit.

Mikor Dolnja-Tuzlán voltunk, kirándultunk a közel fekvő Siminhánba is, a hol nagyobb állami sörfőző-telepek vannak.

A komolyabb tanulmányok után korcsma után kérdezősködtünk s mindjárt az ut mellett egy erdő szélén találtunk is egyet. Kedves meglepetésünkre Kovácsnak hivták a korcsma gazdáját s a ki csakugyan magyar ember volt. Egy csinos elzászi leány szolgált ki bennünket, a ki szintén jól beszélt magyarul; ez különösen már nem is volt ujság előttünk, mert akárhány vendéglőbe vagy restauráczióba beléptünk, dualisztikus jogainkat egy magyar nyelvü pinczér és az étlapon a marhapörkölt képviselte.

Dolnja-Tuzla különben egyike a legélénkebb bosnyák városoknak s majdnem annyi benne az európai karakterü, mint a keleties motivumokkal ékeskedő ház. Itt ép ugy, mint minden nagyobb városban lehet látni, hogy a legkonzervativebb mohamedánság, mely az alsóbb néposztály rétegeiből kerül ki, visszahuzódik a hegyek közé, a honnan mintegy a régi hatalom érzésével tekinthet szét; a kereskedelem, a közigazgatási épületek bent vannak a város középpontján. Tuzlában van egy teljesen modern fogadó és Európának hivják, szép emeletes, fényesen berendezett épület, kávéház és étteremmel: az idegenek többnyire ide szállnak, habár van még egynehány kisebb szálloda is. Az Európa előtti térség különben olyan corsoféle. Estenden mikor a meleg megszünik, megélénkül a sétálók zajától különösen sok katonatisztet, kereskedőt és közigazgatási hivatalnokot lehet itt együtt látni familiájukkal egyetemben, ezekből telik ki a város előkelősége. Egy egy bicziklista is elsurran a sétálók között s a szálodával szemben egy kis emelkedésen, puha pázsiton egy csomó mohamedán kejfel, feleségeik kissé távolabb ülnek tőlük erősen lefátyolozva, ez itt a valóságos kelet s amaz a legmodernebb nyugat.

Vranduktól Zenica-ig gyalog mentünk. Ugy délfelé járt az idő, mikor megpillantottuk Vranduk vadregényes vidékét s nehány percz mulva már az állomás őrrel egy fejedelmi ebéd ügyében tárgyaltunk. Vranduk egy ötszáz lakost számláló bosnyák falucska, házai, mint valami fecskefészek függnek fent a magas Zeletva-hegy szikláin. A hegy tövét alant a Boszna merészen megkerüli, vad örvényeket képezve rohan neki a magas szikláknak. Ebéd után az állomásőr átszóllitott a vranduki kávéházból egy Muho nevü mohamedánt, a ki kevés pénzért, de nem is valami nyugateurópai gyorsasággal, átszállitott bennünket lélekvesztőjén a Boszna zúgó, habos ösvényein, vigasztalva útközben remegő lelkünket: «Nem lesz baj gospodine, nem lesz semmi baj, csak a tavaszszal fulladt itt bele három zsandár, hej de akkor nagy volt a viz!» Szép vigasztalás!

De a mi azután feltárult előttünk az kárpótolt bennünket minden fáradság és félelemért. Felmásztunk a keskeny gyalog ösvényen. Itt Vranduk alatt át van furva a hegy, az országut ezen megy keresztül. Hátunk megett elmaradt Vranduk romantikus vára. Mi egy mesébe illő fenséges szép folyamvölgybe folytattuk utunkat Zenica felé. Lábaink alatt a Boszna csevegett, mi fent haladtunk a magas hegyoldalba vágott pompás uton, árnyékba burkolt bennünket az erdőszéli fák lombja, amott bennt a suttogás méhében csalogány csattogott, patak patak után kigyózott le a hegyoldalból a Boszna ölébe s a távoli hegyek koronáin már az alkonyi fény aranyos álma szenderget . . .

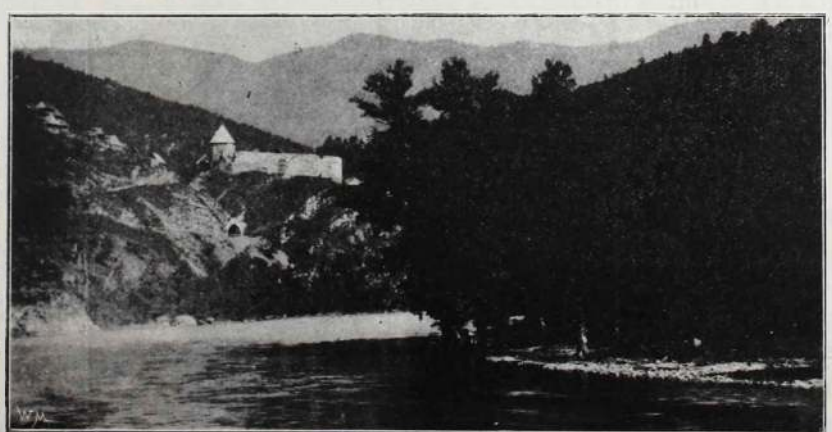

Wranduk. (Boszna völgye.) *Pásztor József fényképfelvétele.*

—o—

A BOHÉM-ESTÉLYRŐL

(Képeinkhez.)

— Hát igazán anyukám, elviszel, édes? — Igy szólt pajkosan ugrándozva a kis Eliz és bolondos kedvében egy pár könycsepp is lehullt fehér kötényére. Kúszált, hosszu szőke haját igazitgatta is, mintha már a bál napja volna, az első bálé, telve sejtelemmel és tündéri varázsmesékkel.

Biz ugy állt a dolog, hogy a 16 éves Eliznek sok rábeszélés után megigérték szülei, hogy elviszik a bohém-estélyre. Oh, hogy örült, hiszen csak jövő évre tervezgette anyja, hogy leányát a nyilvánosságba avatja.

Az is sok gondot okoz szegény fejecskéjének, hogy milyen jelmezt öltsön magára; mert hiszen jelmezben kell megjelennie. Pierrette? Nem, az köznapi. Bébé? Nem, nem, hiszen be akarja bizonyitani az egész világnak, hogy ő már nagy leány...

Megvan.

Egy lovagkorbeli, ábrándos, szerelmetes várkisasszonynak öltözködik és Béla lesz a troubadour. Oh, mily szépnek rajzolta le bozontos fejecskéjében az első bál gondolatát, pedig ha tudta volna, hogy minden turpisságuk — már tudniillik Elizé és Béláé — az estén fog kisülni, hogy Béla nem is . . .

No de legyünk türelemmel . . . Tiszta, téli, fagyos éj van s még a legszerelmetesebb szótól is ködszerü pára képződik, holott tavaszszal, a hold bámuló fényénél de másként hangzik minden szócska. A városliget kopasz fái szinte fázva meredtek a magasba. (Mintha bántaná őket a tündéri világosság, mely a műcsarnok körül elterül.) A műcsarnok lépcsőin éppen most tipeg fel a kis Eliz és jól összehuzza báli bundáját, nehogy valaki meglássa ruháját, mielőtt . . . szabadna. Mellette apja és anyja halad, izgatottan, szinte remegve.

— Oh, be gyönyörü itt minden, — mondja Eliz végigjárva az óriási termeket.

Nem tudja, mit nézzen előbb.

Azt a tolongó sokaságot-e, mely önkéntelenül is magával viszi őt; pedig ugy fél, hogy összegyürik ruháját.

Nini, mi az ott? Vad tánczokat járó indiánusok. Közbe valami merészen érthetetlen dalt fujnak. Ez

Rédei Szidi és Lindner Lila.

kissé borzalmasan szép. Gyerünk tovább. Hisz már itt vagyunk a hangversenyteremben.

A miközben mosolyog, nyitva felejti szájacskáját és igy tátott szájjal élvezi végig a mulatságos előadást. S mennyit nevet a gyorsfestő-

Bohém-est tánczrendje.

nek, a ki öt percz alatt valami érthetetlent fest széles ecsettel. Hogy elcsodálkozik azután, mikor a kis piktor megforditja a vásznat s egy csinos tájkép hangulatoskodik le a képről. A mucsai hangverseny is be fölséges! A fülsértő zenebona, a parodizált klasszikus zenedarabok s a mi igazán szép, a szininövendékek éneke.

Ámde kifárad a kis Eliz, mert bizony állva kellett végighallgatnia a sok bohóságát. És sétára indulnak a széles termekben. Meg-megbámulja az óriási sokaságot és nagyon meg van elégedve magával, mert senkisem öltött magára oly jelmezt, mint ő. Mintha sohasem akarna véget érni ez a «néma cercle!» Pedig már tánczolni is szeretne.

Azután Bélát sem látta még.

A másik pillanatban már egy délczeg troubadour léptet feléje.

Ő az! Béla.

Egy néma kézszoritással üdvözölték egymást, hiszen a második négyes dolgában már régen megállapodásra jutottak.

Eliz szülei is valami rég látott ismerőssel akadnak össze. Mikor ez Bélát meglátja, nyájasan feléje nyujtja kezét:

— Hát önök is ismerik legjobb tanitványomat a festőiskolában? — szól a mester.

A szülék arcza elhalványodik. Hiszen Béla miniszteri hivatalnoknak mondta magát s csak e czimen volt neki szabad hozzájuk ellátogatni. Hja, ők nem tudták, hogy a hamis kis terv két korai bimbó szerelemre fakadt szivben fogamzott meg, kik valahol az utczán egymásba szerettek s mert Eliz tudta, hogy a «bohémet» szülei nem engednék a házba járni, hát kigondolták ezt az ártatlan mesét.

— Gyerünk haza! — szól az apa haragosan.

S Eliz lesütött szemmel ballag a ruhatárba.

Vissza sem mer nézni, csak lehulló könyei maradnak a sima parketten: igaz szerelmének őszinte tanujeleképpen. . .

Valjon a jövő farsangon ott látjuk-e a kis Elizt valamelyik elitebálon, jókedvüen és kiábrándulva?

Herendi.

BOHÉM-ESTÉLY.

Flesch Szerafin. *Korelli Frida.*

Juszkó Béla. *Scher Lulu.* *Löschinger Hugó.*

Rolaizek. *Glück Károly.* *Spanyár Pál.*

Vándorlegény. *Marold rajza.*

KÉPZŐMŰVÉSZET.

Böcklin-reprodukcziók.

Nagy Németország legnagyobb élő festője: Böcklin Arnold tudvalevőleg mult évben ünnepelte 70-ik születésnapját. Ez alkalommal nagy ünnepségeket rendeztek a szerény, a csendes magányt rajongó művész tiszteletére. Az ünnepély méltó befejezéseképen egy diszmű kiadását határozták el, mely Böcklin legcsodásabb képeinek reprodukcziót tartalmazza.

Igy jutottunk mi is azon szerencséhez, hogy Böcklin nagyságát megérthessük. Azaz megérteni tán nem, csak csodálni fogjuk. Mert a «Toteninsel» világhirü festője erős, kifejezéstelt, hatalmas szinekkel alkotta festményeit. És az ő kiváló poézise mellett ebben nyilatkozik meg legnagyobb alkotó ereje. Ha tehát nem láthatjuk műveit, legalább nézzük meg, hogy «milyenek lehetnek»!

Böcklin Arnold önmaga által festett képmása.

A kritika ugyan majdnem egyetértelmüleg elitélte Kammerert, hogy e remekül sikerült reprodukcziókat kiállittatta, viszont a közönség minden alkalommal zsufolásig megtölti azon két termet, melyekben Böcklin «egyszinü» alkotásaiban gyönyörködhetünk. Igy hát ez esetben nem a kritikának, de a közönségnek van igaza.

A képekhez egyébként egy csinos katalógust is készittetett az országos képtár igazgatója, mely Lehrs Miksa, a hirneves német müitész «Böcklin művészetéről» irt tanulmányát tartalmazza.

. . . A ki az igazi Böcklint ismerni akarja, az ugysem elégszik meg azon müélvezettel, melyben e reprodukcziók részesitik, a ki pedig csak «beszélni» akar róluk, az sok mesére való témát fog azon két kis teremben találni, hol halavány képmásolatokból is kiérezzük e század legnagyobb festőművészének istenáldotta tehetségét. *L.*

Petőfi-Album. Élő jeleseink valamennyien élükön a Petőfi-társaság elnökével, Jókai Mórral egy-egy értékes mozaikkal járultak hozzá e kiválóképpen szépirodalmi emlék megalkotásában. A magyar művészgárda legjelesebbjei vetélkedtek velük, hogy illusztrácziókkal élénkitsék a művet s emeljék annak művészi becsét.

Oly szerkesztők mellett, mint Jókai Mór, Bartók Lajos, Szana Tamás és Endrődy Sándor, a kik a Petőfi-társaság vezetői és diszei, lehetetlen, hoy az album önmagának utat ne törjön minden magyar házba.

A Petőfi-Album most van sajtó alatt. Az Athenaeum r. t., mely annyi irodalmi kincscsel gyarapitotta a magyar könyvesházat, ezuttal is legnagyobb büszkeségének tartja, hogy tartalmához méltó keretben bocsássa világgá a Petőfi-Albumot. Márczius elején hagyja el a sajtót ez a remek irodalmi munka, 30 negyedrétü iv terjedelmben, gyönyörü diszkötésben s oly tipografiai kiállitásban, a mely a magyar nyomdaiparnak diszére válik.

A diszmű ára egy füzött kötetért 5 frt, diszkötetésüért 6 frt.

A **Magyar Könyvtár** ismét hat számot bocsát világgá. A sor mint 23. szám Byron egyik leghatalmasabb alkotása, a «Manfréd» czimü drámai költemény nyitja meg, melyet Ábrányi Emil, a kiváló költő és műforditó ültetett át magyarra és látott el bevezetéssel. A következő szám Porzó (Ágai Adolf) négy gyönyörü elbeszélését tartalmazza, melyek elseje, a «Violka Vera» adta a füzet czimét is. A 25. füzet a modern franczia szinműirodalom egyik méltán leghiresebb termékét, Sardou «Váljunk el»-jét adja. Forditása Fái Béla tollát dicséri. A 26. füzet élén Deák Ferencz neve áll, az ő leghiresebb beszédét, az 1861-iki első felirati beszédet kapjuk benne. A 27. füzet, az antik görög tragédia legfelségesebb alkotását, Aischylos «Lelánczolt Prometheüs»-át tartalmazza, Zilahy Károly erőteljes és hü forditásában, melyet Tóth Rezső látott el kitünő bevezetéssel. Végre a 28. füzet Bársony István egy pompás elbeszélés gyüjteménye: «Vadásztörténetek». A legközelebbi füzetek közt lesz Molière Dandin György-e, Hevesi Sándor forditásában, melylyel a «Magyar Könyvtár» uj Molière forditása indul meg. Egy-egy füzet ára 15 kr. Megjelentek Lampel R. könyvkereskedésében Andrássy-út 21. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Egy kitünő kézikönyv. A természettudomány haladása és nagy sikere a szellemi tudományokra is rányomta a maga jellegzetes bélyegét. Hatása alól nem vonhatta ki magát a művészetek elmélete sem, s az evolutio tanának az esztetikára való alkalmazását csakugyan kisérlet tárgyává tette az olasz kritikusok legkiválóbbja, Pilo Mario, a kinek rövid Esztetikáját az Athenaeum r. t. most Kézikönyvtára XVII. köteteként kitünő forditásban kiadta. A rendkivül olcsó kis kötet, Taine és Spencer szellemében, felöleli a szép és a művészet lélektanát, ragyogó szellemben és bámulatos tudással fejtegetve a szépet fejlődési fokozataiban, az izlés különböző sajátosságait, s ennek a hierarchikus felosztásnak megfelelően a művészet lélektanát, s költői tehetség tulajdonságait. Nem tudákos esztetizálás ez, hanem egy szellemes ember népszerü fejtegetése, a ki belemerült a szépbe, melyet a természetben, az életben a művészetben egyazon intenczióval fog fel. A kötet ára kötve 1 frt 20 kr.

Az államszámviteli törvényes intézkedések minél gyorsabb elterjesztése czéljából erről az uj törvényről egy kiváló szakférfiu, dr. Falussy Gusztáv állami számvevőszéki iroda igazgató rendszeres könyvet irt, melynek czime: «Az állami számvitelről szóló 1897. évi XX. tcz. annak története, indokolása és végrehajtási utasitása.» Kiadta az Athenaeum r. társaság. A kiváló szakiró először is az állami számvitel történetét fejti ki tömör, világos előadásban, ebből egyszersmind megtudjuk ennek a tudománynak jelentőségét, mely az ország gazdasági és pénzügyi erejének fejlődésével lépést tart. Következik a rendkivüli nagy kiterjedésü, több száz szakaszra terjedő törvény minden rendelkezésének a legvilágosabb és egyszeri elolvasásra megérthető magyarázata; végül aztán a végrehajtási utasitás. Az egész mű ára 4 frt 50 kr.

Szinházi hét. Van valami vigjátékszerű abban a néhány jelenetből álló történetkében melynek főszerepét *Pázmándy* Dénes vállalta el, úgy lehet, sértő szándék nélkül de mindenesetre, meggondolatlanul. Mert *Tina di Lorenzo* soha nagyobb sikert nem aratott, sem mint művésznő, sem mint magánszemély, mint

éppen *Pázmándy* epés nekirohanása következtében. Mert a mit a rossz nyelvek itt is ott is suttogtak, az a nagy közönségnek átadva s nyilvánosságra hozva alkalmat adott a művésznő barátainak, rokonainak s a lovagias közönségnek, hogy pálczát törjön a bájos művésznő mellett s alaptalanul meghurczolt jó hirnevét megtisztitsa azoktól is, melyek minden művésznő nyomában járnak mint árnyékuk. S minthogy a jó magyar nemzetnek legkényesebb és legérzékenyebb tulajdonságára: örténelmileg hires lovagiasságára és vendégszeretetére történt hivatkozás: meg is adta az elégtételt oly fényesen, hogy az alighanem kedvező csillag lesz a szép olasz művésznő művészi pályafutásának egén is.

A Michu lányok hozta meg a *Magyar Színház*-nak az első igazi sikert. A fiatal műintézet végre is belátta, hogy elsőrangu primadonnák és jobb szinészek nélkül, nem tudja megnyeni a közönség szeretetét. Azért megtette az első lépést és szerződtette a közönség régi kedvenczét, *Komáromy Mariskát*. Nem csoda, ha az édes hangu művésznő első bemutatkozása valóságos diadal volt, a melyből a szinháznak is jutott egy kevés. S mintha az ő jelenléte lelket és izlést adott volna a szinház régi tagjainak is, az előadás egészben igen élvezetes volt. Különösen ki kell emelnünk *Vlád Gizellát*, a ki itt mutatkozott be először oly tehetség gyanánt, a kire a szinház a jövőben is számithat. *Messager* zenéje sokkal komolyabb és nagyobb igényekkel lép fel, mint azt operettétől várnók. Ez zenészeti szempontból üdvös, de a hatásra nézve káros. Mindamellett elég alkalmat ad Marie Blanchenak és Blanche Marienak, hogy szép kettősökben énekeljék el érzelmeiket a fess kapitány iránt, a ki *Szentmiklósira* nagyon megharagszik, a miért oly kevéssé tudta elfogadhatóvá tenni az ő örök, rajongott szinpadi alakját.

Nemzeti Szinház egyik részében megcselekedte, a mit több oldalról tanácsoltak neki, hogy mutassa be közvetlenül az idegenjárás után azokat a darabokat, melyeket a mi művésznőink is játszanak, hogy igy a közönség friss emlékezettel tehessen összehasonlitást — nem a művésznők, hanem a külföldi s a magyar művészet szinvonala között. Mert bizony mindenkinek jól esik, ha becsületes munka után, keveset elgyönyörködhetik a fölött, a mi, hogy nagyobb munkakedvvel dolgozzék tovább. Kár lett volna elszalasztani ezt a jó alkalmat, a midőn ujra bebizonyult, hogy *Jászay Mari* Magdája olyan alakitás, a mire mindenha és mindenki előtt büszkék lehetünk.

Dr. Szabó Imre.

KÉPEINKRŐL.

Isis dala. (Czimlapunkhoz.) Denderah templomában, a hol az örök szerelemnek, tisztaságnak, fénynek és éltető erőnek áldoznak Isis személyében, lágy szimfónia hangzik, mintha maga a nagy istennő komponálta volna, oly fenséges, szivet-lelket megható. Künn Denderah női lótusvirágot gyüjtenek, tarka virágokból koszorukat fonnak s áhitattal vonulnak be az óriás oszlopok közé, a hol a nagy Isis szelleme őrködik. Azóta a templomok összedőltek s ezredévek patinája vonta be a nagy idők maradványait; a virágberkek elhervadtak s a női lábak nyomát futó sárga föveny boritja. A nagy Isis nevét elfeledték az emberek, születtek más istenek s ő mégis él itt közöttünk, a nélkül, hogy tudnánk s néha, mikor nem is sejtjük, felcsendül lelkünkben az a nagy, az a fenséges szimfónia, a mely az örök, a végtelen szerelem, tisztaság és éltető erőről zeng lelkeket megható danákat.

Árkádiában. (Salote festménye.) Ilyennek képzeli minden poéta az ő Árkádiáját, de hány váltja be a képzeletet boldog valóságra; az élet oly furcsa, oly hálátlan, kitagadja még azt is, aki a dalos Árkádiát vallja szülőföldének; az ilyen paradicsomi élet csak a fantázia szines képtárában leledzik, vagy a festő tarka szinei között, amint azt képünk is illusztrálja.

Vándorlegény. (Marold rajza.) Marold kitünő rajza a kóbor vándorlegény typusa; messze vándorutról jött; a koma éhes is, fáradt is, szeretné, ha mindjárt az első helyen jó fogást csinálhatna, ép ezért a hangulatot igyekszik kikémlelni egy előszoba függönye mögül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

687. Ivánda franczia tanitó. Levelét vettük, de oly állapotban, hogy csak nagy nehezen tudtunk néhány sort kiböngészni. A levelet viz vagy más nedvesség érhette, mert az irás szétfolyt. Szíveskedjék ujabban irni.

B. Kertész, Kolozsvár. A küldötteket elolvassuk és magánlevélben válaszolunk.

Soóthy Gyula segédlelkész, Komárom. Igaza van uram! Fizessen elő a «*Magyar Állam*»-ra! Különben pedig szerkesztőségünk minden egyes tagja szivélyes üdvözletét küldi önnek. A többit a kiadóhivatal intézi el.

Farkas Emil. Küldötteket felhasználjuk.

Erdélyi. Hevesi szerkesztő úr jelenleg nincs Budapesten.

Kelemenczky. Gitta-Gida. Elolvastuk. Van valami jó benne, de nem sok. Talán, ha jobbat küld, azt felhasználjuk.

Rácz Miklós. Elbeszélését postára adjuk.

Lia. Horvátból K. Z. Nem közölhető.

Parasztészszel. Nagyon jól van megirva, de kissé hosszadalmas és tulajdonképen nincs magja az egésznek.

Sakktanfolyam N.-Becskerek. Nem lapunkba való.

Lyra Soma, Kelénd. Ön ama babérkoszorút, amelyet a «kelédi kürt» irodalmi estélyén kapott, felajánlja szerkesztőségünknek az esetben, ha provence-i dalát kiadjuk, kivánságát ime teljesitjük, de nem fosztjuk önt meg verejtékivel szerzett babéraitól, pihenjen rajta óh nagy férfiu és aludjon el, aludjon, dalos ajka némuljon, némuljon . . .

Szemid golyói mit bámulnak amottan,
Hol fényez a hold a föl peremén?
Szűd bú enyészetnek veti árnyékát,
Kebled huhogása mit dagadoz?
Patak csurranása, holdfény lobogása
Vágyteli lelked bús szerelemi
Angyali gégéd hörgő susogása
Szűmbe nyilallik s fáj sebe óh!
Reméljük a seb halálos! . . .

Védelem asztma ellen.

Egy elökelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvossag. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmában szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzek kapható.

Alapittatott 1875.

Minden hölgy,

aki sulyt fektet egy kifogástalanul álló, nem gyárilag készitett **mellfüzőre,** kérje ingyen és bérmentve az uj, gazdagon illusztrált

diszárjegyzéket

„Miederhaus" KLEIN IGNÁCZ-tól, BÉCS, VI/I.

Ezen árjegyzék tartalmazza Ada Bonheur, a divatszakmában hires irónő, egy érdekes czikkét.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» műintézet Budapest Aradi-utcza 8. sz.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Ez feltünt az ezredesnek és tetszett is. Különösen feltünt nézeteik megegyezése az akkor éppen keletkezőben levő ir mozgalomról; sőt Johnson ez irányban tovább haladt mint az ezredes maga; néha oly eszméket hangoztatott, melyek még az országos szövetkezet ismeretes alapelveit is túlszárnyalták. «Ismerem Angliát» — mondá egy izben, «hol érdekében áll, ott sem erkölcsi tekintetben, sem józan okokkal nem lehet befolyásolni. Erőszak az egyedüli eszköz, mely czélhoz vezet! Mondhatnak a feniekről azt a mit akarnak, de egy év alatt többet fognak végezni, mint tiz évi tárgyalás és politikai ellenkezés a képviselőházban».

Ez nagyon különös beszéd egy angoltól; jegyzé meg mosolyogva az ezredes.

Most amerikainak tekintem magam, válaszolá Johnson; meg aztán az édes anyám irországi születésü.

Az ezredes még mindég mosolyogva rázta fejét. A féniek már kipusztultak. — mondá — és a mostani alkotmányos kormányforma mégis csak a legbiztosabb.

Nem a biztosságról van itt szó hanem a szabadságról, veté vissza Johnson. Nem ismerek oly nemzetet, mely elnyomói igájától tisztán alkotmányos eszközök által szabadult meg. Amerika bizonyosan nem!

Amerika világrész, Irország pedig sziget; az előbbit háromezer mérföld választja el Angliától, mig az utóbbit alig ötven. Itt helytelen ez a hasonlat; de ha elvontan tekintjük, akkor megengedem, hogy igaza van. Jó magam is irországi vagyok és az igazat megvallva — én sem szeretem Angliát — de hát a fénieknek ennek az óriási titkos államellenes szövetségnek — reményei sohasem fognak teljesedni.

A ki a legcsekélyebb tekintettel van a saját szerencséjére és jólétére, nem csatlakozik ehhez a párthoz!

Ép ugy, mint bárki más; én is békeszerető vagyok — szólt Johnson fejét hátravetve, — de hát én egyedülálló ember vagyok, akinek nincs mivel törődnie és ha felszólitanának, hogy lépjek a féniek szövetségébe, bizony nagy kedvem lenne hozzá.

Remélem, szólt az ezredes, — az ifju vállát barátságosan megveregetve, hogy — tekintve üzleti érdekeinket — nem fog ily felszólitást kapni! De akárhogy is lesz; — ön tetszik nekem és talán máskor majd még beszélünk erről a dologról.

Amennyire föllebbvalói kegyét birta Johnson, ugyanannyira kedvelték a Jersey City lakói is. A város felső végén szobát bérelt egy családnál, ahol munkájából hazatérve megpihent. Ez a külvárosi ház a széles, árnyékos fákkal beültetett «Békefasor»-ban állott. Johnson a ház első emeletén két szobát bérelt; a lakószoba ablaka a fasorra, a hálószobáé pedig a hátsó kertre nyillott. Gyakran megtörtént, hogy munkáját csak a késő éjjeli órákban hagyta ott s igy külön kapukulcsot adatott magának, ugy, hogy kénye-kedve szerint ki s be járhatott. Kifogástalan magaviselete teljesen igazolta háziasszonyának belé helyezett bizalmát. Legföljebb csak az az egy volt kifogásolható rajta, hogy néha-néha későn jött haza, amin azonban változtatni nem lehetett s talán neki volt a legkellemetlenebb. De emellett voltak neki tényleges előnyei is. Mindég vig- és jókedvében mindenkihez volt egy nyájas szava, a házban pedig ügyességét mindenre fel tudták használni. Ha egy szék eltörött, Johnson összeenyvezte; — ha a vizvezeték csöve romlott el és a viz csöpögött, — beforrasztotta a sérült helyet; ha az ajtó rosszul záródott, — ő biztosan rendbe hozta a zárt; ha a gyermekek betegek voltak, — az ő orvossága biztosan használt. Az almafát a kertben szépen meg tudta nyesegetni, — egyszóval mindenre lehetett használni és mindenkivel szemben szivélyes volt. Ezenfelül csinos bérösszeget is fizetett és pedig a legnagyobb pontossággal. Alig negyed esztendeje lakott a házban és háziasszonya — Pond asszony — máris a családhoz tartozónak tekinté őt; már ezüst kanalait sem számlálgatta naponként és dörmögés nélkül türte, hogy Johnson annyi csészе teát igyék, amennyit éppen akar.

Pond Eliz — a háziasszony leánya — csinos tizenhét éves leányka, vidám és elfogulatlan, (ahogy ábrándos leányfővel titokban gondolta) meg volt győződve, hogy nincs Robert Johnsonnál szebb férfi a világon és anyja, (a ki úgy tett, mintha nem tudná leánya titkát) nyugodtan hagyta meg ebbn a hitben.

— Mr. Johnson amerikai pályafutásának kezdete határozottan szerencsés volt.

Mindég emlegette, hogy mennyire egyedülálló és hogy hazájáért nem igen rajong s daczára ennek hetenként meglehetős számu levelet kapott, melyek a londoni posta bélyegzőjével voltak ellátva. Eliz kisasszony alkalmilag megnézegette az érkező levelek boritékát és szivecskéje örömtelten dobbant meg, midőn tapasztalta, hogy a leveleknek nem női kéz az irója. Johnson azt mondta, hogy olyanoktól kapja a leveleket, kikkel a régi világban üzleti összeköttetésben állott; a saját leveleit azonban mindig személyesen vitte a postára, ugy hogy a czimzettek nevét senki sem tudhatta meg. Különös titkai nem látszottak lenni, de ha valamely dologról nem akart beszélni, akkor lehetetlen volt őt arra kényszeriteni.

Pond Eliz nem csak szép, de lelkileg és szellemileg művelt hölgy is volt, miután nemcsak hogy a közönséges iskoláztatásban részesült, de a természettől is tehetségekkel és nagy szorgalommal birt. Egyaránt értett a geografiához és a ruhaszabáshoz; könnyen bánt el a négyzetes egyenletekkel, de azért olyan kalácsot is tudott sütni, mely szinte elolvadt az ember szájában. Ha még többet is kivántak tőle, mint hogy megmondja a marathoni ütközet, vagy az utrechte béke dátumát, — akkor elénekelte a «*The Sands of Dec*»-t, hogy a hallgató szeme könnybelábadt. Türhető kiejtéssel beszélt francziául és ha valaki beteg, vagy éppen életunt volt, azt oly gyengédséggel és türelemmel ápolta, hogy szenvedése élvezetté lett.

Mindehhez, de még sok máshoz értett Eliz. Nem akarom azt vitatni, hogy a Jersey-City-ben, vagy valamely más pontján a világnak nem lehetett volna párját lelni, ha tehát léteznek ilyen leányok, akkor egy fiatal nőtlen ember bizony szerencséjének tarthatja, ha ilyen leánynyal találkozik és annak álmaiban szerepet vihet.

Egy napon Desmond ezredes véletlenül megemlité, hogy felesége tár-

salkodónőt keres. Robert Johnson ezt hallva, rögtön Pond Elizre gondolt. Erre az állásra teremtve látszott lenni; beszélt tehát az ezredesnek róla és dicsérte jó tulajdonságait, amint ezt szive előírta és lelkiismerete előtt igazolhatta. Az ezredes szivesen halgatta és megigérte Mr. Johnsonnak, hogy feleségével Miss Pondról beszélni fog, a kisasszony legjobban tenné, ha Mrs. Desmondnek személyesen bemutatkoznék, hogy ez határozhasson. Johnson örömmel egyezett bele; midőn Eliznek a dolgot megmagyarázta, ez eleinte megijedt a gondolattól, hogy ily hirtelen a nagy világba kimerészkedjék, de Robert ugy tudta magyarázni a dolog előnyeit, hogy Elizt teljesen meggyőzte terve nagyszerüségéről és igy annak semmi kifogása sem volt többé. Anyja is szivesen adta beleegyezését és Eliz meglátogatta Desmond asszonyt; a dolog vége pedig az lett, hogy Pond Eliz egy hét elteltével, általános megelégedésre, Desmond ezredes házába költözött. Ettől kezdve Robert Johnson sokkal gyakrabban töltè estéit New-Yorkban, mint azt üzleti érdekei kötelességévé tették.

Desmond ezredes a legelőkelőbb utczák egyikében, egy nagy sarokházban lakott, melynek már a kapuján és előcsarnokán is meglátszott, hogy a gazdája new-yorki milliomos.

A különféle kötelességek teljesitésénél alkalma nyilt Eliznek tehetségeit érvényesiteni, de emellett elég szabad idővel is rendelkezett.

Desmond asszony elnéző és tapintatos volt vele szemben és már rövid idő alatt szivélyesen vonzódott a fiatal társalkodónőhöz, ki a háztartásban minden tekintetben hasznossá vált. Ily körülmények közt Eliz — az eleinte érzett honvágyat legyőzve — nagyon boldog volt uj helyzetében és őszinte tisztelettel tekintett úrnőjére.

Desmond asszony feltünően szép asszony volt, rendkivüli elegancziával öltözködött és — mint már emlitém — született franczia volt. Egész lénye bájos volt és emellett a legnagyobb mértékben kedélyes; a legszeretetreméltóbb háziasszony és valóságos szenvedélylyel kedvelte a zenét. Gyönyörü hangja volt és tudta is azt használni, hogy bármely primadonna megirigyelhette volna. Legnagyobb örömét a hangversenyek, operák látogatása szerezte — és New-York ebben a tekintetben Európa bármely nagyvárosával felveheti a versenyt. Elizzel együtt látogatta a hangversenyeket és rendszerint franczia nyelven társalogtak, ugy hogy a fiatal leány legjobb uton volt ahhoz, hogy a megtestesült müveltséggé váljék.

Desmond ezredes komoly és hallgatag ember volt, de azért még sem barátságtalan természetü; őszintén csodálta szép feleségét és minden kérését teljesitette. Mindazonáltal Eliz ugy tapasztalta, hogy az asszony nem birja teljesen férje bizalmát. Ha felesége az üzletei után érdeklődött, kitérő válaszokat kapott és reggelinél komor arczczal olvasta nagyszámban érkező leveleit, anélkül, hogy azok tartalmáról csak egyszer is említést tett volna. Egyszer-kétszer hetenként megtörtént az is, hogy este elment otthonról és csak másnap reggel tért haza. Néha-néha hallotta Eliz, amint feleségének mondá, hogy a «*Páholy*»-ba megy és Desmond asszony említé is, hogy férje különféle szövetségek élén áll, de hát — tette ilyenkor sóhajtva hozzá — ilyen dolgokat a férjek nem közölnek még feleségeikkel sem! — Egy szóval — ugy látszott, mintha valami korlát lenne a házastársak között, mely őket tulajdonképpen távol tartja egymástól, hanem vajjon ez személyes okokon nyugszik-e, azt nem tudta Eliz meghatározni.

Johnson gyakran találkozott Elizzel; édes anyja beleegyezett, hogy úrnője engedelmével kisebb kirándulásokat tegyenek. Együtt mentek a szinházba, kirándultak Cony Islandba, vagy a kis gőzhajón a Hudsonon fölfelé, ahonnan aztán vasuton tértek vissza. Uj életmódjáról a legrészletesebben számolt be Eliz és ugylátszott, hogy Róbert sohasem unná meg őt hallgatni. Ha véletlenül arról talált szólni, hogy mint tesz-vesz az ezredes, akkor kétszeres érdeklődéssel hallgatta és kikérdezte a leánykát mindenről a mit csak lát, hall az ezredes házában, úgy hogy Eliz gyakran csodálkozott különös kérdésein; — sőt az is megesett, hogy határozott utasitást adott Eliznek; kérdezze ezt, vagy amazt úrnőjétől és válaszát jegyezze fel pontosan. Az ily megbizások némelyike nem volt egészen Eliz inyére, de ha akadékoskodott, Róbert mindig ugy ki tudta magyarázni érdeklődése okát, hogy kétségeit eloszlatta.

Az emberi természet — szokta volt mondani — különös jószág, melyet megfigyelni nemcsak érdekes, de rendkivül hasznos is!

Ily körülmények közt művelte Eliz megfigyelő tehetségét és sok olyan dolgot figyelt meg, mely különben elkerülte volna figyelmét.

Az ősz elmult, a karácsony közelgett. A első ünnep ez évben keddi napra esett. A következő péntek délutánján közvetlenül az üzlet zárta előtt Desmond ezredes magához hivatta Róbertet és egy lepecsételt levelet adott át neki. — Kérni akartam Johnson, hogy ezt a levelet lakásomra vigye és nőmnek átadja; — mondá az ezredes, — én csak későn este megyek haza és fontossággal bir, hogy nőm ezt a hirt megtudja. — Hiszen ez nem lesz önnek kellemetlen, tette hozzá mosolyogva, mert Róbertnek Eliz irányában érzett tisztelete nem volt titok sem az ezredes, sem pedig neje előtt.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, — vallá be nyiltan Róbert.

Nagyon derék; — tehát minél előbb kézbesiti, annál jobb!

Johnson felvette felöltőjét, fejébe csapta prémsipkáját és a levéllel zsebében elindult.

A park-téren lóvonatra ült de nem szállott le a 33. utczánál, mint azt gondolni lehetne, hanem lement egészen a 8. utczáig ahol leszállva, egy pincze-helyiségben levő borbély-üzletbe lépett. A tulajdonos (izmos legény; fekete hajjal, szemekkel) éppen egy vendégét borotválta. Fejével bólintott Róbertnek és mondá: «Hogy van a beteg?»

Jobban, — válaszolt Johnson. Egy orvosi vényt hoztam.

Nyitva? — kérdé a másik.

Nem!

A véső bennt van; mondá a fekete legény, miközben borotváját fente.

Az üzlet hátsó ajtaján át egy sötét folyosóba jutott Johnson, amelynek végén ajtó nyillott egy az udvar felől felülről gyengén megvilágitott szobácskába. Róbert meggyujtá a légszeszlángot, melynek fényénél a szoba különös benyomást tett. Az asztalon az irószerek mellett egy csomó távirat ürlap, valamint New-York és London czim- és lakjegyzéke.

(Folytatása következik.)

DIVAT

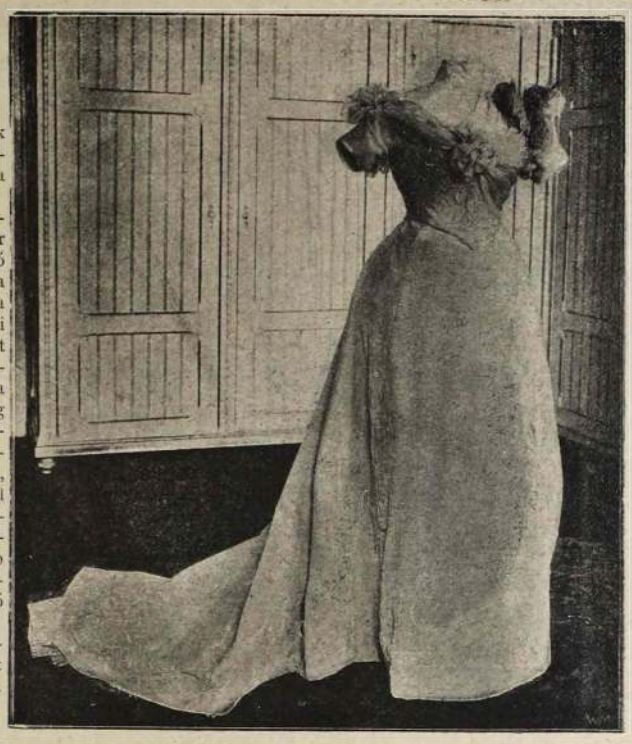

Fényes tanubizonyságát láthattuk a budapesti előkelő társaságbeli hölgyek nemes, művészi izlésének a f. hó 19-én tartott udvari bálon.

Tündéri fényben ragyogtak a királyi vár termei. Száz meg száz csillár gyuladt ki a várpalotában, ragyogó világosságot hintve mindenfelé, a nagy márványteremben ugy, mint a melléktermekben, a hol a király báli vendégei jelentek meg. Ugynevezett «Bál az udvarnál» volt, melynek intimebb jellege van. Este nyolcz óra felé a teremben nyüzsgő sokaság gyönyörü szinpompát tárt a szemlélő elé. A vendégek festői diszmagyarja, a diplomaták diszöltözékei, a fényes egyenruhák, a melyek közül kiváltak az idegen attasék különleges viseletei, képezték a diszes keretet, a melyen belül hatvannál több fiatal viruló leány lenge báli öltözékben és fiatal asszonyok ragyogó toalettekben készültek a tánczra.

Pontban 8/49-kor *herczeg Lichtenstein* ő Felsége parancsára jelt adott a tánez megkezdésére, a melyet Mária Krisztina főherczegnő Révai Simon báróval nyitott meg.

A tánczrend a következő volt: Csárdás. — Keringő. — Négyes. — Tipegő. — Csárdás. — Keringő. — Keringő füzértánez. — Négyes. — Gyorspolka.

A fényes öltözékek közül a következőket emeljük ki:

Mária Jozefa főherczegnő türkisz-kék bársony öltözeket viselt. A ruha elején fehér szalag-, chenille- és arany-himzésből összeállitott virágok ugy a ruha elején, mint az ezüsttel kihimzett uszályán és a redőzött derékon ismétlődnek. Az utóbbit font fehér tollcsokrok és lila virágok diszitik.

Mária Valéria világoszöld moiré-ruhát viselt. A szoknya alól kiszélesbedő sugáralakban csillámmal volt diszitve. A derekat finom point à l'aiguille csipkebolero födte, széles moiré-öv, telehintve ezüst csillámmal, egészitette ki az izléses öltözéket. Fehér szegfücsokor a mellen.

Izabella főherczegnő pompás világoskék duchesse alap. Teljesen át volt szőve orgonavirágokkal, melyeket szalagcsokrok foglaltak össze. A virágok csillámból, a csokrok pedig gyémántokból álltak, a mi tüneményes ragyogást idézett elő. A redőzött derék szövete is teljesen eltünt a csillámburok alatt, mely pánczélszerüen fénylett. Orgonavirág.

Zichy Pálffy herczegnő világoskék párszonyruhája elől szétnyilott és valódi velenczei csipkefodrot engedett átni. A derékon is velenczei csipke, mely apró lebbentyükben végződött. Rózsadisz.

Gróf *Károlyi Istvánné* szürke moiré trochè alapu ruháján tulipánmintázatu álgyémánttal készült himzés ragyogott. Antik csipkedisz a derékon, a kivágás és a szoknya szélét ezüst csokaprém szegélyezte. A vállon sárga tulipán közt gyémánt-aigrette emelkedett ki.

Különös feltünést keltett báró *Kemény Kálmánné szül. Bánfy Pollixena* pompás báli toalettje, mely valóságos műremek számba ment és a bárónő királynői termetén teljes szépségében érvényre jutva, XV. Lajos fényes korának udvari báljait varázsolta a szemlélő elé. A világosszürke fleurs de velourból készült ruha a *Maison A. Legrand* műtermében készült és örvendetes bizonyságául szolgál annak, hogy immár Budapesten is van oly kiváló intézetünk, mely méltán felveheti a versenyt Worth, Pinga és Redferm leghiresebb párisi toalettművészekkel. A ruha elején és derekán alkalmazott dús ezüsthimzés, melyet maga Legrand asszony tervezett, alkotójának a rokokkó stylusban való alapos ismeretéről tanuskodik. Gyönyörüen volt elrendezve a derék kivágásán, valamint a hajékül alkalmazott toll- és gyémánt-diszités.

A drágakövek valóságos csillogó symfoniáját képezték a derék baloldalán remekül összeállitott ékszerek.

A. Maison Legrand műtermeiben 50 munkás s külön párisi és külön londoni szabász fáradozik azon, hogy a legfelső társaság hölgyközönségének legfokozottabb igényeit is kielégitse.

80.232 / V—1. 97. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A felső Dunán az 1898—1901. években teljesitendő fentartási és kiegészitési munkálatok házi kezelésben leendő végrehajtásához szükséges terméskő szállitásának biztositása czéljából 1898 évi márczius hó 7-ik napján déli 12 órakor a földmivelésügyi miniszterium tanácstermében nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Évi kőszükséglet a Dévény és Szap közti szakaszon 45.000 m³, a Szap és D.-Radvány közti szakaszon 35.000 m³, s igy összesen 4 évre 180.000 és 140.000 = 320.000 m³.

Az ajánlatok, melyekhez az ajánlati érték 5%-ának megfelelő bánatpénz letételét igazoló állampénztári elismervény csatolandó, vagy mindkét szakaszra együttesen, vagy külön-külön, a fent jelzett napon délelőtt 11½ óráig Oherolli Károly kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónál (Földmivelésügyi miniszteri palota) nyujtandók be.

Az ajánlatok benyujtására, valamint a szerződés feltételeire nézve bővebb felvilágositás a pozsonyi magy. kir. folyam-mérnöki hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt nyerhető, a hol a részletes feltételek és szerződési minta is betekinthető.

Kelt Budapesten, 1898 február hó 10-én.

Földmivelésügyi magy. kir. miniszter.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vízmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Üvegje **25** kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Kitünő és nélkülözhetetlen cosmetikus bedörzsölő szer az inak és izomzat erösitésére.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Marke Schlange (turista fluid).

Turisták, kerékpárosok és lovasok által kitünő eredménynyel használt szer lankadt test erősitésére és fölfrissitésére nagyobb izomerő-kifejtés után.

Egy egész palaczk ára
1 frt

Egy fél palaczk ára
60 kr.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár:

Kreisapotheke Korneuburgban,

Bécs mellett.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódos alkalikus hőforrás a kontinensen.

Az első dijakkal kitüntetve:

Budapest 1885. és 1896. London 1892.
Bécs 1894. Róma 1894.

Vasuti állomások a déli vasut vonalán Pakrácz-Lipik, a m. államvasutak vonalán Lipik maga. Naponta többszöri közlekedés a fővonalakkal.

Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égalj.

A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és színpaddal ellátott gyógyterem, uj étterem és kávéházi helyiségek, nagy uj gyógyszállodák. Villamos világitás. Igen kiterjedt árnyékos park. — Pompás és nagy fedett sétány, bazárhelyiségekkel, a legnagyobb luxussal és kényelemmel berendezett porczellán-, márvány- és izzasztó-fürdők terjedelmes fürdőmedenczék (Pepidesium).

A lipiki hévviz nagymennyiségü natrontartalmánál (magyar Ems), valamint magas hőfoka és jódos összeköttetéseinél fogva ivó- és fürdőkúra gyanánt a legjobb sikerrel használtatik a test nyákhártyáinak mindennemü hurutos bántalmainál (gyomor-, bél-, gégehurut stb.); csúzos és köszvényes bajoknál, e forrás első helyen áll az európai források között, ugyszintén mirigy- és vérbajoknál, görvélykórnál, izzadmányoknál stb. Mint hivatalos fürdőorvos *Dr. Szemerey Bertalan* működik.

JÓDVIZ-SZÉTKÜLDÉS

mindig friss töltésben az igazgatóság által. Főraktár Magyarországon: ***Edeskuty L.***, Budapest. — Ausztriában: ***Ungár S.***, Bécs, Jasomirgottstrasse 4, ***Mattoni Henrik***, Bécs, Tuchlauben, valamint minden nagyobb droguistánál. — Bármily felvilágositással készséggel szolgál

a lipiki fürdőigazgatóság.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/1.8. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a' párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kivül is elterjedt a hire a menynyiben ma már sok nemes és vadoncz cs metét szállit Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Romania és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 700,000 drb; vadoncz-állománya 10 millió A czég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállitmányokat. A gyümölcsfa iskola teljesen homoktalajon letesült s igy a főként a

homoki szőlőtelepitőknek kincses háza azért, mert mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen ugy, mint az agyagos, kő ecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy tulságosan kövéritett talajban állittatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovácsházi hirneves telepéről valók. **Ugy magasderekú, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva őszi baraczk, kaj-zin-baraczk, cseresznye, megy, lasponya, birs dió és eperből.** Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerü, fajhiteles, igen szép csememeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagybani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból tábla-ürités folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségü csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krért, melyek gazdag gyökérzettüknél fogva főként nagybani telepitésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségü csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők afentirt czégnél. A gazdag gyökérzetü vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény. — Levél-czim:

Unghváry László

gyümölcsfa-iskolája

Czegléden.

!! TESSÉK ÁRJEGYZÉKET KÉRNI !!

„Parfumerie Royale“

BUDAPEST

Erzsébet-körút 54. szám.

„PÂTE NINON“

azonnal megifjító szépségkenöcs biztos sikerrel.

Egy tégely 1 frt használati utasitással együtt.

Ugyanitt kézifinomitók és amerik. arczfürdők.

Varrógépek

bámulatos olcsó árban

HIRSCHBERG A.-nál

BÉCS

II., Rembrandstrasse 19a.

TELEFON 7114.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-Kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörű**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstárugyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „**Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok**“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 **forinttal** előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti** ára 10 forint lesz.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát**, minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint**, a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások ***az összes Czerny-féle készitményekről*** kivánatra ***ingyen és bérmentve.***

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MÁRCZIUS 6. 10. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ ✻ ✻ ✻ ✻ VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP • SZERKESZTIK HEVESI JÓZSEF ÉS BASCH ÁRPÁD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

T. olvasóinkhoz!

Két előkelő szépirodalmi és művészeti heti lapnak, a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak és a «**VASÁRNAPI LAPOK**»-nak egyesüléséről adunk hirt tisztelt olvasóinknak. Mindkét lap egy czélt tüzött volt ki maga elé: egy magas irodalmi és művészeti niveaun álló, diszes kiállitásu, gazdag tartalmu, előkelő lapot nyujtani annak a művelt olvasó-közönségnek, mely szükségét érzi, hogy a napisajtó mellett egy folyóiratot is járasson, melyből menten minden pártállástól és részrehajlástól, illusztrácziók által is megismerkedjék az aktuális események hőseivel, a magyar és a külföldi művészet legremekebb alkotásaival és emellett tisztult izlésre való irodalmi olvasmányokat kapjon.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» is, a «**VASÁRNAPI LAPOK**» is ugyanennek a czélnak szolgálatában állván, egymás mellett harczolt, sőt versenyzett is néha eddig, hogy a művelt olvasóközönség ez igényeinek megfeleljen. E buzgó versengés, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet nyujtsanak, vezette mindkét lapot ahhoz az eszméhez, hogy a kitüzött czél elérésére egyesitsék erejüket, buzgóságukat.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» és a «**VASÁRNAPI LAPOK**» szerkesztősége tehát ezentul egyesült erővel lesznek rajta, hogy a magyar művelt olvasó-közönség igényeinek megfelelő és a külföldi hasonló vállalatokkal is versenyző hetilapot nyujtson. Irodalmi és művészeti része az egyesitett két lapnak a legkiválóbb irók és művészek alkotásait fogja bemutatni és bizonyára minden jobb magyar család szükségét fogja érezni ennek a lapnak, melynek olvasmányai és képei gondosan meg vannak válogatva, ugy, hogy azt a család minden tagja kezébe veheti.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» emellett *két nagy kedvezménynyel szolgál olvasóinak.*

1. *Tornai Gyula* nagyszabásu festményének, «*Az utolsó honvédek vacsorája*»-nak szinnyomatu nagy képét részben teljesen ingyen, részben igen kedvezményes árban szolgáltatja előfizetőinek. (Az erre vonatkozó föltételek lapunk más helyén olvashatók).

2. Minden évnegyed végén a legelőkelőbb művészektől származó *eredeti* rajzokat, vázlatokat és képeket sorsol ki előfizetői között.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» irodalmi szerkesztője *Hevesi József*, művészeti szerkesztője *Basch Árpád* marad, kik egy egész irói- és művész-gárdával fognak buzgólkodni, hogy olvasóinknak kiki a maga nemében a legjobbat nyujthassa.

Bizunk benne, hogy a két lapnak eddigi előfizetőit kellemesen fogja érinteni az egyesülésnek hire, mert hiszen ők ez egyesülés által csak jobb és szebb lapot fognak kapni.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 10. SZÁM. 1898 MÁRCZIUS 6.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

LOTZ KÁROLY.

Az az impozáns ünnepség, a melyet a magyar művész-világ és a művészetet pártoló közönség az iparművészeti palota fényes helyiségében rendezett nem csak az érdemekben megőszült mester, de a magyar képzőművészet géniuszának ünneplése volt.

Az az ötven év, amit Lotz Károly annyi zsenialitással és lelkesedéssel támogatott, folytonos munkálkodásban eltöltött, a magyar képzőművészet zsenge palántájából is virágzó növényt nevelt s akik ezen nemes kertészkedésben munkálkodtak — Lotz Károly neve azok között is a legelsők között van. Annál becsesebb ő nekünk, mert nem is hazánk szülötte; a magyar föld bűbája, költészete, a mi originális művészetünk vonzották az ő lelkét felénk s a mi szeretetünk magyarrá, nagygyá nevelte. Hogy ő lelkéből, szivéből a mienk lett, ezt bizonyitja az ő legragyogóbb alkotása ott operánk aranyos boltozatán, ahol az Olympus örökszép költészetében ismerjük meg az ő hatalmas kompozicziját, szinerő és technikai erejét. Ezt nekünk adta s ezzel lelkének felét lekötötte mihozzánk.

Lotz Károly fiatal korában a hires Rahl mellé került, aki hamar felfedezte nagy tehetségét s a bécsi görög templom, valamint a Heinrichshof freskói megfestésénél segédkezett. Azután nemsokára hozzánk jött, mert akkoriban több megrendelést kapott hazánkban. A hessen-homburgi ifju lelkét annyira elfogta a magyarság iránti szeretet, hogy itt maradt nálunk, tanulmányozta az alföldi népéletet és ez annyira befolyásolta, hogy egy időre ott hagyta a koturnus birodalmát és számos képet festett a magyar népéletből. Mikor már egészen magyarrá lett közöttünk, érzéseiben és gondolkodásában is, a magyar történelem fenséges epizódjainak hatása alatt festette meg leghiresebb freskóit: a muzeum és vigadó lépcsőházában. Sikereit a fentemlitett operaházi mennyezet-képpel tetőzte be. Ez az alkotása a magyar képzőművészet történelmében is korszakalkotó szerepet játszik, mint freskófestészetünk legnagyobb remeke. Legujabb műveit az igazságügyi palota és az uj országházban láthatjuk.

Az a szerény arany érem és sok babér-koszorú, a melyek által a mester iránti tisztelet és elismerés kifejezést nyert, csak halványan illusztrálhatják azt az igaz örömet, a mi a magyar nemzet szivéből kel az ősz mester iránt.

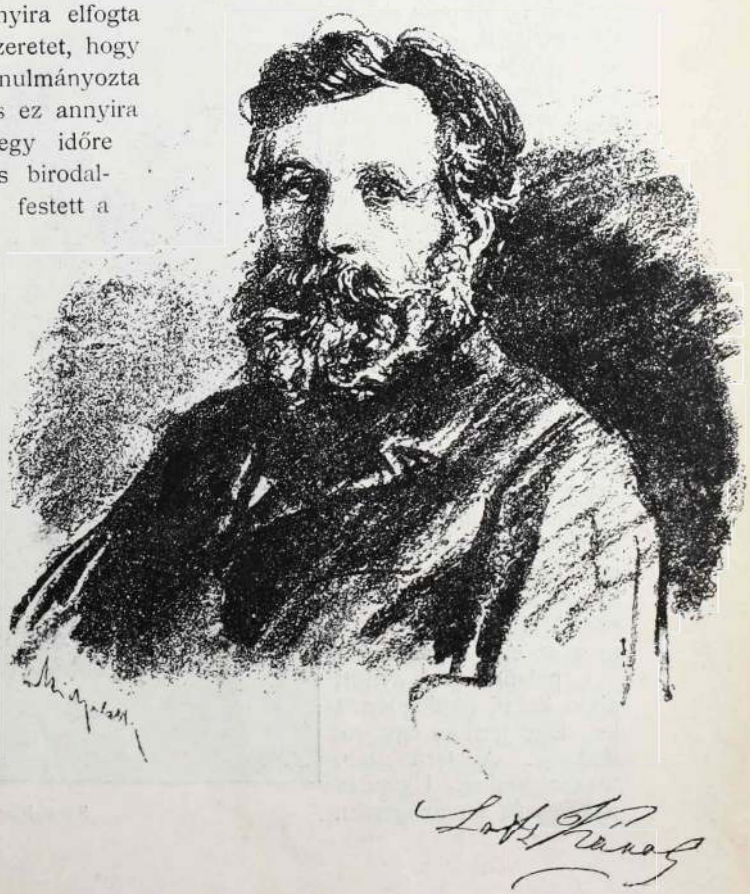

A BELVEDERI APOLLÓ.

Irta HEVESI JÓZSEF.

A table d'hôtenál egymással szemben foglaltunk helyet, én és egy magyar festő, akivel együtt jártuk volt be a messze északot és akivel most a Keleti-tenger egy bájos, szép szigetén akartuk kipihenni a nagy út fáradalmait.

Nagy, hosszu fehér asztal volt, szépen földiszitve bokrétákkal és apró kis virágokkal. Többnyire németek ülték körül, férfiak, asszonyok vegyest. Meglehetősen szintelen társaság. Egy-két idősebb pár, valószinüleg nyugalomba vonult gyárosok vagy kereskedők, egy penzionált katonatiszt két leányával, két semmitmondó szürkeséggel, nehány fiatal ember, amilyenekkel tucatszámra találkozunk a bankházak nagy üzleti könyvei és a hivatalszobák tintás asztalai mellett. Ott volt az elmaradhatatlan angol is, aki nyelvbicsakló tárgyalásokba bocsátkozott a pinczérrel valamely rajnai bor irányában, kinpadra feszitve a fecskefarku Ganimédet, aki különben is — mint a legtöbb pinczér — türelmetlen volt és rendszerint végig sem szokta hallgatni vendégei kivánságát.

Minthogy mi voltunk a legujabban érkezett vendégek, minket kapcsoltak be két végső szem gyanánt ebbe a lánczba. Baloldali szomszédom, egy nagyszakállu teuton, igen udvariasan nyujtotta át az ételek rendjét, amely nem igen volt alkalmas arra, hogy valami nagy illuziókat keltsen. Az asztalfőn egy fiatal orvos foglalt helyet, amely kitüntetést számára semmi egyéb nem látszott igazolni, mint az, hogy fekete nyakkendőt és smokinget viselt. A pinczér nála kezdte meg az első fogást.

E pillanatban a nyitott ajtón két uj vendég lépett be. Egy férfi és egy nő. Fiatalok. A férfi szép, magas ember. Ugyanaz a kifejezés ült az arczán, amelylyel a legtöbb társaságbeli ember egy reá nézve teljesen közömbös társaságba lépni szokott. Mint ha ezt mondaná: «Bánom is én, hogy kik vagytok. Közétek ülök, mert veletek kell ennem, vagy mert veletek kell utaznom, vagy az előadást hallgatnom. Különben pedig nem érdekeltek.»

A nő, egy gömbölyü, sikkes kis vörös hölgyecske azonban egészen belepirult, hogy most magára látta terelődni egy egész társaság figyelmét és szemlesütve közeledett férjével az asztalhoz.

Amilyen szerencsés ember az én festő barátom, a főpinczéri bölcsesség ő melléje ültette az asszonykát, mig a férfi néma fejbólintással én mellettem foglalt helyet. Társammal egyetértő pillantást váltottunk. Ismertem rendkivüli rajongását a vöröshaju nők iránt és szemeinek fölvillanó mosolyából megértettem, menynyire kedvére van ez a rózsaszinü szomszédság. Csakhamar pazarolni is kezdte reá udvariasságának minden finom gyöngédségét. A nő bájos előkelőséggel fogadta. Igen szép nő volt. Az az ingerlő szépség, mely a vörös nők sajátja. Hullámos haja, mintha szenvedélyének lobogása volna, az egyes hajszálakon föl-fölcsillanó arany pedig mintha vérének egy-egy kipattanó szikrája lenne. Emellett bőrének csodálatos volt a teintje, amilyennel csakis a vöröshaju asszonyok dicsekedhetnek — ha nem szeplősek. A szemei feketék voltak, de annyi tüz égett bennük, hogy fekete nagy karikáit égő gyürü fogta körül. Mindezt én igen jól szemügyre vehettem, mert finom metszésü arcza szemben volt velem.

Küry Klára a «Babá»-ban.

Az ismeretséget igen hamar megkötöttük. Én a férjjel, aki ügyvéd Stuttgartban, barátom a nővel, akinek természetesen én is bemutatkoztam. A férj mogorva volt és meglehetősen szófukar. A nő jókedvü és pajkos. Egész trillákat kaczagott barátom apró szeretetreméltóságaira és ügyet sem látszott vetni arra, hogy férje olyan hallgatag. Általában igen szembeötlő volt az a közöny, amelyet az uj pár egymás iránt tanusitott. Fogadást mertem volna ajánlani, hogy frissen sült házi perpatvar után jöttek a table d'hôtehoz. Alig szóltak egymáshoz. Összetartozandóságukat legfölebb csak az a palczk rüdesheimi jelezte, a melyet közösen fogyasztottak.

A hideg északnak fehérarczu, szőke hölgyei után a stuttgarti fiskálisné égő vörös haja egészen lángra gyujtotta az én utitársamat, aki ebéd után a fekete kávénál rajongó lelkesedéssel beszélt erről az uj ismeretségéről.

Ez ebédtől kezdve e.

nem mulasztott volna egyetlen alkalmat, hogy vele találkozzon, hogy közelében lehessen, hogy vele beszéljen. És ügyességének, egyéni szeretetreméltóságának és sok egyéb jelességének sikerült is a férj és a szép asszony barátságát megnyerni. Ő rendezte a kirándulásokat, gondoskodott a szórakozásról, végezte a maitre de plaisir összes kötelességeit, ugy, hogy két nap mulva a kis sziget valamennyi vendége suttogni kezdett a magyar festőről és a kis vörös fiskálisnéről.

Bizony, ha a fülgyógyászat különb tudomány volna, mint amilyen, már rég kisüti vala azt a sajátságos tüneményt, hogy a férjek füléhez miért jutnak legkésőbb bizonyos suttogások, amelyekkel minden épfülü embert telidonganak?

A stuttgarti ügyvéd mindjárt igen jó médium lett volna ennek a tanulmányozására, mert bizony rajta is mutatkozott a férjek eme sajátságos fülbaja s ő sem látszott hallani semmit, amiről pedig széltében beszéltek.

Hogy az én festőm sem hallotta, abban nincs semmi csoda. Az ő fülében egyre annak a szép asszonynak ezüstcsengésü trillái kaczagtak.

Egy este el is határoztam, hogy másnap figyelmeztetni fogom a terjengő hirekre. Legyen óvatosabb. Kényes dolog ugyan az ilyen ügyekbe avatkozni, de végre is idegenben voltunk s ugy hittem, hogy kötelességem óvatosságra inteni. Szépen ki is czirkalmaztam magamban, hogy milyen körülirással fogok hozzá a kényes ügyhöz.

Másnap reggel azonban a szobapinczér egy kis levélkét nyujtott át. Pillantást vetek reá. Nem nekem szólott. A stuttgarti ügyvédnek. Visszaadom a pinczérnek, aki bocsánatkérés mellett nyujt át egy másik levelet. Ez már nekem szólott. Rögtön ráismertem a festő irására. Csak nehány sor volt benne. Bocsánatot kér, hogy bucsu nélkül utazott el, hanem egy sürgöny . . . stb.

Tisztában voltam azonnal. Ismerem én már az efajta sürgönyöket. Azután meg az a levél is elég ékesszólóan beszélt. Mikor a reggelihez lementem, már akkor az összes vendégek ezzel a kis pikantériával édesitették meg reggeli kávéjukat Mindenki tudott róla, mert mindenki előrelátta.

Minthogy ebben a dolog ban én is némileg érdekelt voltam, elhatároztam, hogy a legközelebbi vonattal elhagyom a szigetet, nehogy különféle kérdések és kiváncsi tekintetek ostromainak ki legyek téve.

Küry Klára a «Babá»-ban.

Hogy a szerencsétlen stuttgarti ügyvéddel se legyen találkozásom, ebédelni is egy messzire eső vendéglőbe mentem. Azonban alig rendeltem meg egy kis sarokasztalnál az ebédet — a vendéglő erkélyén, éppen közvetlen mellettem kit pillantok meg? Az én ügyvédemet.

Ő is észrevett és — hangos kaczagásra fakadt.

— Egy gondolaton voltunk, ugy-e? szólt jókedvüen. — Ön sem akart találkozni velem? No nem baj. Ha nincs ellene kifogása . . .

Egy mellettem álló üres székre mutatott.

— Kérem!

Helyet foglalt mellettem és minden bevezetés nélkül áttért a tárgyra:

— Ön engem sajnál, én meg a barátját sajnálom. Ebben áll éppen a helyzet komikuma. Ha szinműveket szokott irni, hálásabb suje-t ennél az esetnél keresve sem találhatna.

— Nem értem.

— Mindjárt kérem. Önnek mindenekelőtt tudnia kell, hogy Mariette nem a feleségem.

— Hát?

— Hogy kinek a felesége? Nem tudom határozottan, azt hiszem, egy düsszeldorfi zongora tanáré, akitől én éppen ugy szöktettem meg, mint ahogy tőlem elragadta az ön barátja — a belvederi Apolló segitségével.

— A belvederi Apolló?

— Ugy van! Ismeri ön azokat a transparenseket, amelyeket az ablakokra szoktak fölakasztani s amelyek, ha rajtuk a világosság áthatol, bizonyos szép ábrákat mutatnak. Mariettenek egy ilyen transperense a belvederi Apollót ábrázolta. Mikor néhány hét előtt Düsszeldorfban vele megismerkedtem és ez az ismeretségünk bizalmasabb viszonynyá fejlődött, abban állapodtunk meg, hogy valahányszor Mariette ablakában a belvederi Apolló megjelenik, akkor a zongoratanár úr boldogabb

éghajlat alatt kalimpáltatja a skálákat. Szóval akkor a levegő tiszta és Mariette egyedül van.

Minthogy pedig a maestro igen keresett tanár volt, Apolló igen gyakran jelent meg az ablakban, hogy nekem Mariette epedő szivéről hirt adjon.

Egyszerre azonban rajtavesztettük. A korsó és a kút hagyományai szerint. A maestro váratlanul érkezett haza és már másnap én Mariettel együtt utaztam Berlin felé. A többit aztán sejtheti ön. Két-három hét mulva beteltem Mariette lángoló hajával és kissé érzelgős szerelmével. Utra keltem vele, fürdőről-fürdőre, városról városra, hátha elveszteném valahol? Végre ideérkeztünk. Itt aztán megismerkedett az ön barátjával. A festő úr nagy haladásokat tett Marietta szivében. Észrevettem jól. Engedtem is, hadd perzselje meg magát az ön pillangó barátja Mariette lángoló hajánál . . . Képzelje, milyen kedves meglepetés vár reám tegnap, midőn szállodai szobánk ablakára föltekintve, megpillantottam ott — a belvederi Apollót.

Rögtön tisztában voltam a helyzettel. Mariette ugyanazzal a jellel csalt meg engem, amelylyel annak idején a szerencsétlen zongora-mestert. Mert Apollót, mint szerelmünk szent ereklyéjét magával hordta mindenfelé.

Én ügyesen játsztam végig szerepemet. Váratlanul toppantam haza és Mariette s az ön barátja ma már utban vannak . . . A szegény, szegény tatár! . . .

Mikor egy hét mulva Berlinbe érkeztem, a Monopol-szálló lépcsőjén fütyörészve jön velem szembe az én festő barátom.

Igen jókedvü volt és melegen szorított magához.

— Ugy-e nem haragszik, hogy olyan hirtelen elutaztam? Hja a sürgöny. . .

— Mondja inkább: Mariette. . .

— Persze, hogy Mariette . . Mondhatom ügyes asszony volt.

— Volt?

— Volt. Már csak volt. . .

— Hogyan?

— A belvederi Apolló segitségével megszabadultam tőle.

— Nem értem.

— Pedig a dolog nagyon egyszerü. Volt neki egy belvederi Apollója.

— Azt tudom.

— Nos hát négy napig laktunk együtt ebben a szállóban, mikor egy délután észrevettem, hogy az a bizonyos belvederi Apolló megjelenik Mariette ablakában. Rögtön gyanakodni kezdtem. És nem ok nélkül. Apolló úr most egy franczia mérnöknek adott hirt Mariette epedő szivéről...

Nekem éppen elég volt már a lángoló hajból. Egy jól kiszámitott pillanatban toppantam haza és — Mariette most a franczia mérnököt boldogitja a belvederi Apollóval.

Éji dalok

I.

Csöndes álmodásban
Telik el a nappal,
Hozzád száll a lelkem
Édes gondolattal.

S ha leszáll az éjjel,
Ismét álmot látok:
Hullanak a fákról
Hófehér virágok.

Hófehér virágok,
Illatosak, szépek, —
S minden virág szirmán
Ott van a te képed!

II.

Betekint az esti csillag
Hozzám a nyilt ablakon,
Égő fénye a hold mellett
Ugy ragyog, mint odavetett
Piros rózsa a havon.

Rád gondolok. Melyik vagy te?
Csillag, amely nékem ég?
Vagy a hold tán? hideg, sápadt,
S amit adsz, nem üdv, de bánat? —
... Hallgat a hold... csillag... ég! ...

III.

Mindig hittem én az éjnek,
Mindent tud az éjszaka!
S most, ha kérdem, hogy szeretsz-e?
Nincs az éjnek egy szava.

Egyik csillag meg-megbiztat,
A másik meg kinevet, —
S ha szemedbe nézek érte,
Abba' sincs rá felelet!

Erdélyi Zoltán.

Hegyi Aranka a «Babá»-ban.

Hegyi Aranka a «Babá»-ban.

Lizi elmegy, Juczi elmegy, Mari is elmegy.

— A nagy utcza ellen való irás. —

Irta KACZÉR VILMOS.

A mi utczánk szűk és piszkos és fekete. Még a levegő is fekete nálunk. Talán a sok szénüzlettől, mert annyi itt a szénkereskedés, akár a virág a réten, késő tavaszszal: májusban. Ám ne tessék valahogy valami nagy, tükörablakos, raktáros üzletet gondolni. Tenyérnyi mind, pinczenyilásokban, hol egy-két forintot érő árúnál több el sem férne. De mire is kellene több, a szegénység itt lakik nálunk, (állandóan még pedig s nem igen akar lakást változtatni) s mi nem szoktuk mértermázsaszámra beszerezni szükségleteinket. Van krájzler is sok, meg öregasszony is, kik czukros fügét, narancsot, ugorkát, meg sült krumplit árulnak a kapuk alatt. Mint ezekből láthatni, az adásvevés felette kifejlődött nálunk.

Azért nem unalmas az élet. A verklisünk minden nap eljön, délután rendszerint. A kútszerü udvarokon áll meg instrumentumával, de néha az utcza közepén is játszik. A Dunárit, a Schneider Fáni czimü, szintén nem ösmeretlen dalt, de főként a *Marseillaiset*. Ez az ideváló nóta, csak ilyen miliőben szép, füstös képü, kék zubbonyos, koravén emberek, pálinkamérések, ócska, roskadozó házak között. Szinte várja az ember, hogy csoda történjék, hogy megindduljanak az emeletes viskók, szavuk keljen s elégtételt vegyenek az évszázados mellőzésért; a negligálásért. Hogy bömböljék bele ebbe a világba, hosszan, irtóztatóan:

— Mért nem adtatok nekünk pallért, tótokat, téglát, szálfákat, mért nem foltoztatok meg, mért nem adtatok uj ruhát. A körútakra, a széles akáczokkal szegett bulövárokra rábocsátottátok a czivilizácziót, s ránk nem is gondoltatok, mintha nem is lennénk. Pedig vagyunk, s boszut állunk, boszut, boszut, boszut. . .

S hogy egymás mellé álljon a sok kék zubbony, a sok kormos, a munkában tönkre dolgozott tenyér. Most százan vannak, ezren már, már nem is lehet mást látni a falanxtól. Egyet mozdulnak és széttörnek mindent. Kitépik a fákat fegyvernek, még a sánta verklis is hadakozik a mankójával, s vér folyik a vizvezetékből. Ugy kellett, ugy kellett, miért dugtátok el előlük a boldogulás kapujának a kulcsát!

Ám nem igy történik. Marad minden a régiben. A munkások igyekeznek megint a gyárba: mindjárt két óra, s a munkavezető olyan szigoru. Az anyókák tovább pislákolnak a kapuk alatt, s szid bennünket a verklis, hogy mire ilyen nyavalyásoknak a mulatság. Ugyanis csak tiz krajczár van a kalapjában. Holnap is átkozódni fog, de azért holnapután itt lesz ismét.

A sarkon van egy másik utcza. Azon olyan, mint a mienk. De az Andrássy-útra nyilik. Feljebb mind szélesebb, szélesebb, s látszik is ide egy darab abból a gyönyörüséges panorámából. Melegség is özönlik onnan, meg nap. Különben nincs napunk, elfogják a magas, fellegkarczoló házak.

A gyerekek kimennek a sarokra, s bámulnak bele a nagy fényességbe. Különösen a leányok, tágranyilt, sóvárgó szemekkel. Valami ugy húzza őket oda, a nagyobbakat főként. Hogy micsoda: nem tudják.

A leányainkról még nem is beszéltem. Szépek ők mind, erősek, piros arczuak, pedig Isten bizony hihetetlenül kevés hust esznek. Szinte csodálatos, hogy ezek a beteges, petyhüdt anyák, erőtlen, sárga férfiak, mily remek gyermekeket hoznak a világra, különbeket az uriszobák bő-

Hadgyakorlat.

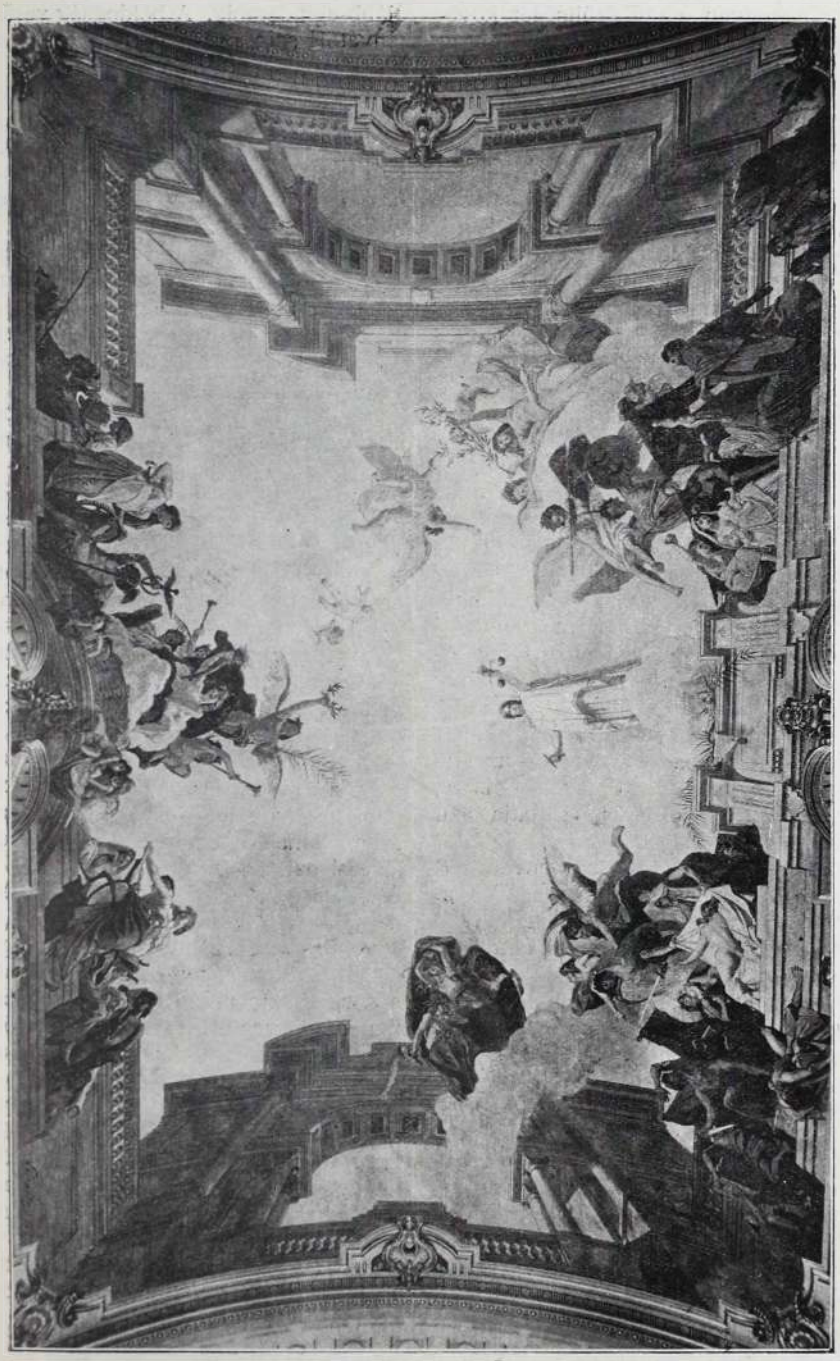

Az igazságügyi palota mennyezete. *Festette Lotz Károly.*

ségben uszó lakóinál. A nagy lányok — mint mondám — kimerészkednek a sarokra, sőt a nagy utczára is. Nem csak a ni utczáink rózsái, a többié is, mert sok kis utcza van Pesten, s mindegyiknek egy nagy utczája. Aztán szégyenkezve, pirulva, a falak mentén lopóznak haza. Marja őket formátlan ruhájuk, égeti lábukat az otromba, félretaposott sarku czipő, a kis kalapot esetlennek találják, pedig óh mi kedves volt otthou, mikor rátették az uj tüllt. S láttak a nagy utczán csillogó fogatokat, a kényelmes párnák közé temetett kaczagó, nagy, szőke asszonyokkal, tavaszszal virágos kalapokat, kaczér kabátkákat, mindegyiknek oldalán egy csinos, kellemes ferfit, ki bizonyosan — ugy képzelték — nagyon édes dolgokat suttog a lány fülébe.

Láttak ékszereket, ragyogó fülbevalókat, meleg, prémes kabátkákat télen, melynek gallérjába oly jó lehet az arczot belesülyeszteni. S kezd lompos lenni a szomszédék Janija, kiállhatatlan, közönséges anya, s érzik apán minduntalan a pálinkaszagot, meg a kapadohányt.

S Lizi elmegy, Juczi elmegy, Mari is elmegy. Tud*ják*, hogy lehetnek ők is olyanok, *mint* a nagy utcza női. Tudják, hogy van valami, ami őket is olyanná fogja varázsolni, amilyenek azok, elegánsakká, ragyogókká, kivánatosokká. Ez: a szinház. Egy jóságos angyalnak vélik a szinházat, ki egy nagy skatulyából ajándékokat ad a szép leányoknak. (Csak a szépeket szereti az angyal.) Ruhákat, pompásakat, sokat; annyit, hogy egy napra három is jut, prüszkölő paripákat — ne járjanak gyalog, ne koptassák azt a parányi lábikójukat — sőt egy-egy kis palotát is. Abban a skatulyában teméntelen holmi elfér, s sose fogy ki, mint a biblia olajos korsója.

Megindul a menet, olyan biztosan, olyan szilárdan, olyan egyenesen, mintha egy hid volna a szinházhoz épitve. A mi utczáink szegény leányai mind, szőkék, barnák, vegyesen, de sok köztük a vörös is, mert tetszik tudni, most divatos a hajat vörösre festeni, pedig olyan szép a fekete is. Már van uj kalapjuk is, merészen az arczból kicsapott, amint láthattad is rajtuk szives olvasó, a Kerepesi-úton, a két szinház között. Mondjak más ösmertető jeleket? Feltünően járnak, hangosan beszélgetnek, s nem szeretnéd, ha a te lányod olyan volna, de én sem, ha az enyém.

Még jó, amelyik a szinházig megy, mert sok megáll a nagy utczán, a sarkon, a lámpa alatt, s ott marad, ott marad. Az utcza is olyan jóságos tündér, habár kisebb kaliberü, mint a szinház.

. . . Nagy utcza, szépen kérlek: ne bántsd, hagyd meg nekünk a lányainkat!

—o—

HŰSÉG.

Esküszik a lány
Kérve, nem kérve —
Az égre, földre,
Az üdvösségre.

S a mig csak egyre
Több az esküvés:
A leány-hűség
Mindig oly kevés!

RÉVÉSZ TIVADAR.

BESZÉLŐ ÁRNY.

Irta: VÉRTESY GYULA.

Ezek a nedves, őszi napok faluhelyen még kiállhatatlanabbak mint itt a városban, hanem azért ott még sem olyan vigasztalanul szomoruak. Mert vegyül a képbe valami hangulatos, mély színhatás is, amint reggelenként a párázat, a föld, nagy nehéz lélegzetvétele lassúdan száll felfelé a harmatgyöngyökkel megrakott őszi vetés sarjadzó szálairól, vagy a friss szántás fényes oldalu, bogárfekete hantjairól; és az erdők sárgavörös lombozata is olyan megkapó, mély hatású s a szines levelekről a zörgő avarra lekopogó esőcseppek, még azok se bosszantják ott az embert ugy, mint itt a nagyvárosban, mikor veri az eső az ablakunkat.

Ott, odakinnt a vidéken, mégis csak van valami poétikus íze az ősznek, de itt kietlen és szomoru.

A becsukott ablakokon át is mintha beszűrődnék az utczák nedves, hideg köde, mely mint valami sürü, fakószinü fátyol, ugy reáborul odakinnt mindenre.

S a házak merev, rideg vonalai, még kellemetlenebb hatásuvá teszik a közéjük szorult ködöt.

Szomoru, sötét hangulat borul mindenre. A faragott gipszalakokkal, izléstelenül teletömött házhomlokzatokra, a lombjukat rég elvesztett, csenevész akáczfákra s a nedves aszfaltburkolatra, mely mint valami óriási, fényes hátu fóka ugy nyúlik el a házsorok lábánál.

S valami igaza volt Barta Kálmánnak, mikor azt mondta erről az időről, hogy ez vagy a szerelmeskedésre jó, vagy arra, hogy az ember főbe lőjje magát.

— Meglátod, én egyszer igy őszszel, valami nagy őrültséget fogok elkövetni.

Tekintettel arra, hogy Kálmán barátunk az év más szakában is bőven követett el ostobaságokat, nem tulajdonitottunk valami nagyobb fontosságot ennek a kijelentésének sem.

Csak most, hogy lelkemnek ebben az elfogódott, kellemetlen emlékekre sóvárgó hangulatában, eszembe jut szegény Kálmánnak ez a régi mondása, — most látom csak, hogy milyen öntudatlan jós volt a szegény gyerek.

Csakugyan nagy őrültséget követett el őszkor, még pedig nemcsak egyet, hanem kettőt.

Az egyiket, most négyéve, mikor megházasodott, a másodikat tavaly ilyenkor.

Ez a második különben nem is volt őrültség. Csak természetes megoldása az elsőnek. Mást nem is tehetett volna, mint amit tett.

S most amint leülök az iróasztalom mellé, hogy válaszoljak arra a kedves levélre, melyet tegnap kaptam valakitől, egyszerre csak mintha előttem teremne Barta Kálmán alakja s az üres levegőből mintha kihallanám az ő hangját, amint mondja:

— Vigyázz! Igy kezdtem én is! Utánam ne jöjj! Beszélgess csak velem, hagy józanitalak ki!

S beszélgetek vele. Előveszem azt a kis fekete könyvet, amibe hébekorba beleirt egy-egy részt az ő sötét drámájából.

Pedig milyen világosan, milyen virágosan kezdődött a fekete könyv első lapján a történet:

— Most már tudom, hogy miért élek, most már van czélja az életemnek! Óh, milyen boldogság is az, ha szeret az ember s ha tudja azt, hogy szeretik!

Mit törődöm én a szegénységgel! Kenyerünk csak lesz mindég. Vajat, pecsenyét és más egyebeket majd ad hozzá a szerelem. Igazad van Irmuska, a szegénységnek is van joga a boldogsághoz. Sőt talán nagyobb mint a gazdagságnak, mert a szegényt csak a szerelem kárpótolhatja minden egyébért, amit nem adott meg neki a sors.

Igazad van, édes kis menyasszonyom: szeretjük egymást, egymáséi akarunk lenni, máshoz semmi közünk. Ha az apád nem enged, elhozlak az ő beleegyezése nélkül s ha ég és föld ellenem esküszik is, te mégis az én feleségem leszel, mert nélküled nem tudok tovább élni...

Olvasgatok tovább a kis naplóban. Nem volt rá szükség, hogy Kálmán, holmi leányszöktetési romantikával keritse meg magának a feleségét. Elég romantikus história volt az igy is, hogy egy szegény ördög, a maga rongyos hétszáz forintos fizetésére el mert venni egy elkényeztetett, szegény leányt, aki hozományul hozta: ábrándos, gyermekes szerelmét, szépségét, szegénységét és hiúságát.

Nem nagyon kellett miatta perbe szállni sem az éggel, sem a földdel, sem az apai hatalommal.

És azután boldogok is voltak. Legalább egy darabig. A boldogság verőfényétől szinte ragyognak ezek a naplólapok.

Ő a legboldogabb ember a világon s az ő kis felesége természetesen a legkedvesebb, legbájosabb tündér, aki csak valaha a világon volt. Két szobás kis fészkük pedig valósággal maga a menyország:

— Nem lehet párja ennek a mi boldogságunknak sem a földön, sem az égben!

S eleintén nem is voltak ezek üres frázisok! Csakugyan nagyon boldog volt ez a két ember.

Szinte irigykedtem rájuk, mikor abban az időben néha meglátogattam őket.

Szegényes, kis lakásuk olcsó holmijai annyi izléssel s jól eső csinnal voltak elrendezve, hogy az ember végtelen kellemesen s otthonosan érezte magát abban a kis paradicsomban, melyben, akkor még nyoma se volt a szegénység rideg prózájának.

Hangulatos poézis levegője terjengett ott mindenen, elkezdve a szőke gyerekasszony sugár, kecses kis alakjától a piczike kanáriig, a mely csicsergett, trillázott egész istenadta nap, mintha csak kötelességének tartotta volna a boldogság zenéjével kisérni ezt a kedves idyllt.

Azután csak dráma lett ebből is, mint az élet majd minden idylljéből.

A második esztendőnek már a legelején kezdett beköszönteni hozzájuk a szegénység prózája. A boldogság madara kirepült a kis fészekből. Mintha csak akkor repült volna ki, mikor megdöglött a kis kanári.

Az asszonyka valóságos könyzáporral siratta el a kedvenczét és Kálmán akkor mondott nekem először olyat, a miből azt következtettem, hogy kezdődik náluk az idyll utáni sablonos fordulat: a kiábrándulás.

— Hogy siratja azt a madarat! Mintha nem volna szegénynek más siratni valója!

— Micsoda?

— Az, hogy hozzáment egy ilyen koldushoz, a minő én vagyok. Eltemette magát elevenen mellettem. Szépsége, fiatalsága itt hervad el a nyomoruságban. Szegény embernek ostobaság arra gondolni, hogy boldog lehessen!

Ebből az időből való az a naplójegyzete:

— Mégis bolond dolog, azért elzülleni, mert az ember sajnál valakit. Pedig érzem, hogy én igy fogok járni. Kezd jól esni az ital és kezdek félni az otthonomtól.

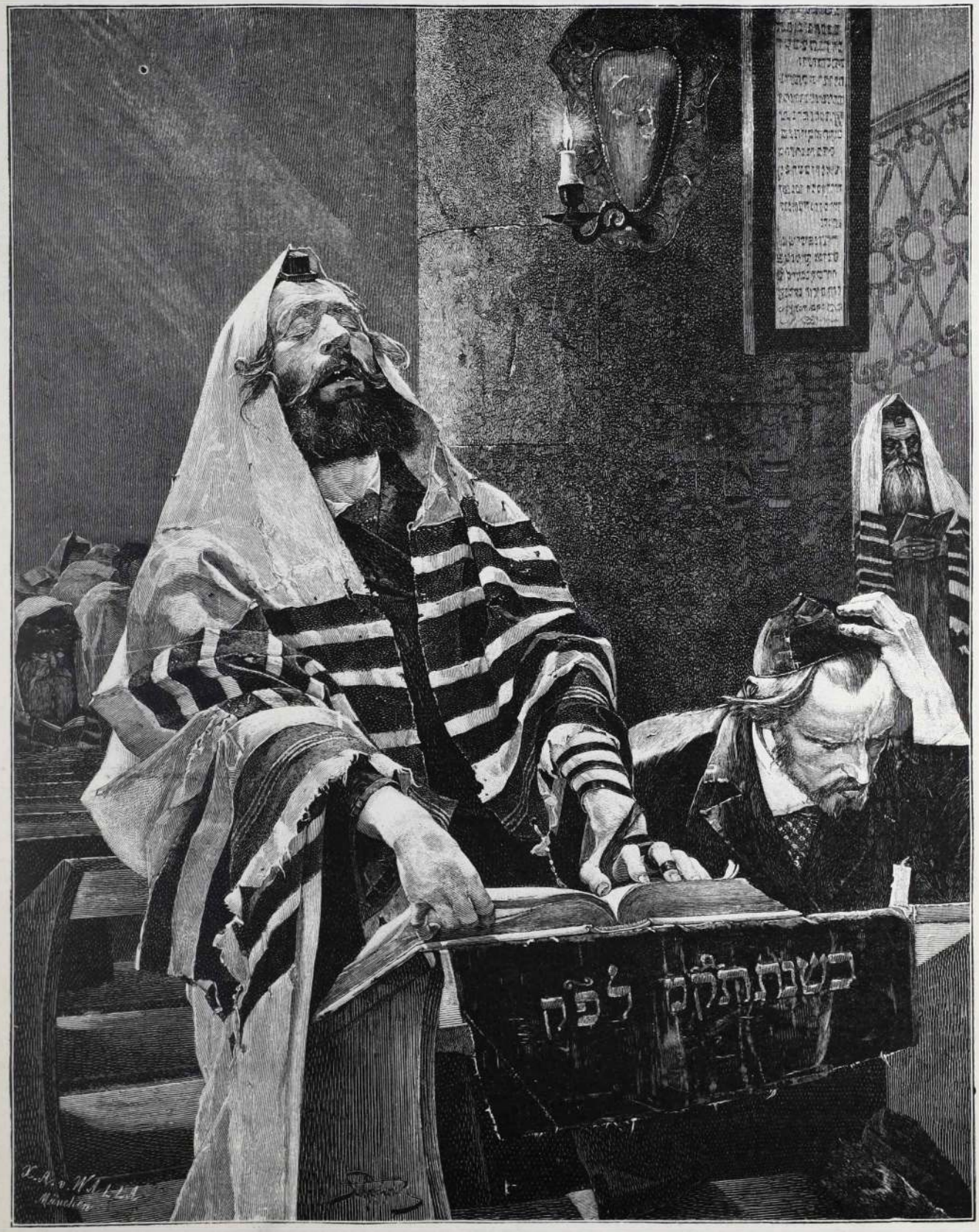

Templomban.

Knaut festménye.

Szóval is mondta sokszor, mikor velem jött el vacsorázni s én figyelmeztettem, hogy miért nem jár haza vacsorálni, miért hanyagolja el az asszonykát?

— Miért? Mert fáj a lelkem, ha odahaza vagyok. Nem tudom nézni azt a szomoru arczu asszonyt. Boldogtalan, elégedetlen. A szerelmét már megölte a szegénység. Szépségének, ifjuságának aranykeret kellett volna, hogy tündökölhessen. Igy, ebben a mi nyomorult életünkben teljesen tönkre megy. Nem panaszkodik egy szóval sem soha, annál sokkal büszkébb, de látom az arczáról s kiérezem a beszédjéből, hogy szenved és el van keseredve. És én, a ki jobban szeretem őt, mindennél e világon, én nem tehetek érte semmit. Szégyennel, arczpirulva ismerem be, hogy nyomorult koldus vagyok, a kinek nem lett volna szabad magával rántani a nyomoruságba ezt az érzékeny, finom kis virágot. Vége van, el fog hervadni miattam, egyedül miattam. Én pedig tönkre fogok menni miatta.

Magáról el is találta. De az asszonykának megjött az esze. Nem akart nyomorogni. S ha egy fiatal szép teremtés nem akar nyomorogni, hát nagyon könnyen segithet magán. És a szép Irén segitett is.

Kálmán pedig nemsokára kezdett mindent tudni. S az erőtlen, gyönge lelkek szokása szerint az italhoz menekült.

— Legalább elfelejtek mindent, ha iszom! — mondta egyszer, mikor kértem őt, hogy hagyjon fel korhelykedéseivel — pedig sok felejteni valóm van.

S egyre több lett! Az asszonykának telt mindenre. Nagyobb lakásra, ruhákra, ékszerekre. Ritkán volt odahaza. Mindig a nagybátyjánál volt s azzal jártak mindenfelé. Kálmán úr megtarthatta már magának hónap elején az egész fizetését:

— Csak mulassa el édes — mondta az asszony — a nagybácsi gondoskodik rólunk.

Kálmán el is mulatta. Lehetőleg gyorsan. Nem nagyon takarékoskodott. Minek is takarékoskodott volna! A felesége adott neki pénzt, a mikor csak kellett.

— Legalább nem tudok kijózanodni. S jobb is. Mert ez borzasztó lenne, ha én egyszer kijózanodnám s tisztán akarnék látni mindent.

S egyszer azután csakugyan kijózanodott. Most egy éve történt. Éppen ilyen kellemetlen, hideg, őszi napon, mint ez a mai.

Magam előtt látom az egészet, mintha csak tegnap történt volna. Szinte érzem is azt a vér szagával összekevert orgonaillatot, mely megcsapta az orromat, mikor azon a szörnyü délutánon beléptem a lakásukba.

Az asszony ott feküdt a szoba közepén, vértócsában s görcsös, merev ujjaival a mellére szoritotta csipkés zsebkendőjét. Mellette hevert a földön egy kis csokor orgonavirág. A fehér virágocskák mind teleitták már magukat vérrel s mintha csak szép asszonyukat gyászolnák, bús megadással hajtották le fehér fejecskéiket, a meleg, piros vérfürdőbe.

A kis pipereasztalon feldöntve hevert a borszeszlámpa, mellette a hajsütővas, bizonyára az asszonyt onnan ránthatta el Kálmán, nem engedvén meg neki azt sem, hogy utoljára hagy süsse fel szép, hullámos, szőke haját, a halál tiszteletére.

És ott feküdt Kálmán is a nő mellett, egyik keze a földön, a nő feje felé hajolt. Még egyszer meg akarta simogatni a szép szőke fejet, de a halál utólérte és nem teljesitette utolsó kivánságát; megbénultan, mereven a földre hanyatlott karja.

Másik kezébe a revolvert szoritotta. Négy töltés még benne volt. Az iróasztalon a naplója átkötve, becsomagolva s nekem czimezve.

Szegény fiu! mintha csak veled beszélnék, mikor most ujra meg ujra elolvasom az utolsó sorokat, melyeket kusza betükkel irtál be az utolsó órában

— Ott süti a haját. Szinházba készül. De nem fog elmenni se oda, se máshova. Meg kell ölnöm, mert ha életben marad, én nem tudok megválni tőle. Pedig igaza volt, hogy nem akart nyomorogni. A szegénység ostobaság. Egy pár év az élet s az alatt kinlódják az ember? Igaza volt. De nekem is igazam lesz, mert egy pár évig is iszonyu azt érezni, hogy az ember gazember. Dalolni kezd. Milyen édes a hangja! Meg kell csókolnom . . . De azért meg fog halni . . .

Az alkony mind jobban besötétiti a szobát s az utczán járó-kelők ugy látszanak a gázlángok fényétől átszürt ködben, mintha ellebbenő árnyalakok lennének.

És itt is, a hátam mögött, érzem, hogy áll egy árnyék. S mintha a szavát is hallanám

— Ne ird neki, hogy szereted! Ird, hogy kiábrándultál belőle, hogy csak játszottál vele. Sirni fog talán, de jobb sirni, mint meghalni. Vigyázz, vigyázz, ne jöjj utánam!

Hanem én egyszerre csak magam előtt látom az ő kecses, bájos alakját és rá se hallgatva a beszélő árnyékra, irni kezdtem:

— Szeretlek édes és feleségül veszlek. Ha szegények is, de boldogok leszünk . . .

Az árnyék ujra megszólalt:

— Ostoba frázis!

Ki vitáznék egy láthatatlan alakkal? Abbahagytam az irást, hogy ő is abbahagyja a beszédet. Majd megirom neki holnap — gondoltam.

S a láthatatlan alak, mintha a gondolatomra felelt volna, suttogta:

— Akkor se, soha . . .

S talán igaza is van?

—o—

Justitia.
Conräder György rajza.

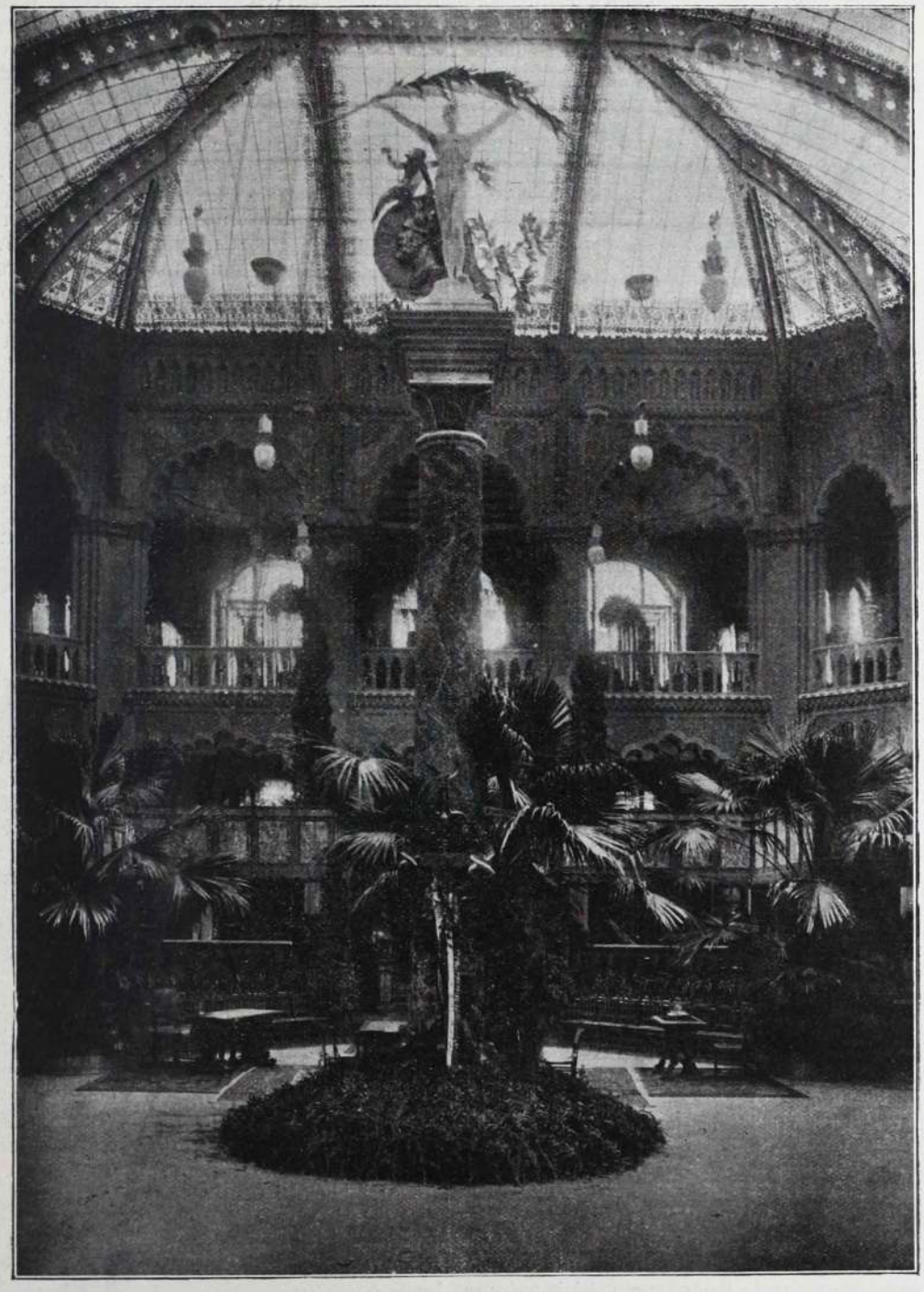

Lotz Károly ünnepléséhez. Fent ábrázolt helyiségben folyt le az a fényes ünnepség, a melyet a magyar művészvilág rendezett Lotz Károly tiszteletére, a magyar közönség előkelőségének részvételével. Az iparművészeti palota gyönyörü helyiségét valóságos paradicsommá varázsolta a finomult izlés; a terem közepén levő oszlop Strobl művészi keze alól került ki, és Lotz mester géniuszát ábrázolja.

VÉGE A SZERELEMNEK.

Irta DR. SZABÓ IMRE.

Bájos marchesa! Mióta Bracco Robert úr kifecsegte az ön élettörténetét, ugyancsak sokan vitatkoznak az ön szomoru jelszaván: vége a szerelemnek s az ön érdekes állitásán, hogy ez a világ oly rosszul van berendezve, hogy benne még az asszonyok sem csalhatják meg férjeiket s lehetetlen hűnek nem maradni. Szóval ön, szép marchesa, odaáll azoknak a sorába, a kik az élet minden hiú, de egyetlen érdemes czifraságainak bukását hirdetik s bejelenti a szerelem csődjét.

Vajjon igaza van e önnek?

Mert a modern kor embere ugyan régen vallja ezt az ön elvét s megelégedetten tartja nevetséges ósdiságnak a szerelmet — mégis mindannyiunk lélegzete eláll, szivünk fájdalmasan dobog, mikor ezt a nyilt titkot, melyet minden utczaszélen beszélnek a füzfaszerelmesek, ily nagy hangon a szemünkbe dobják.

Igaz, régóta látjuk és halljuk azt, a mit most ön kinyilatkoztatott. Ott látjuk a modern pénzházasságokban, a házassági drámákban, a mulatók különszobáiban, a báltermek fülledt levegőjében, a szinpadok festett kulisszái mögött, és mégis, — mégis oly rémitő gondolatnak tetszik: megfosztani az emberiséget ettől az édes hittől, a naiv és tiszta lelkeket ettől a mámoritó reménytől, sőt — tegyük kezünket a szivünkre — *magunkat* is, kik betegen és kiábrándulva, lelkileg megtörve és fásultan, tán ifju fővel, de öreg szivvel tapossuk az élet útját. Ugy esik, mintha egy édes dalt, mely azelőtt általrezgett szivünkön s forrongásba hozta vérünket, istentelen szájjal hallunk énekelni, s mintha az az édes, mosolygó másvilág, mely az ábrándozás pillanataiban behunyt szemünk elé tünik varázsolóan, egyszerre eltünnék s helyette sötét, vigasztalan és hangtalan üresség venne körül. Reszketve, félénken tekintünk körül: tehát vége a szerelemnek?!...

Bocsásson meg édes marchesa, de ez a vád oly kemény, hogy — illetlen vagy nem illetlen — kénytelenek vagyunk mélyebben bepillantani az ön családi életébe s igen őszintének lenni — még önnel szemben is.

Tehát a dolog ugy áll, hogy önt az ön férje igen brutálisan megcsalta. Természetes, hogy ön erre — a mint a szinpadokon bemutatott módok közül legalkalmasabbnak találta — egyszerüen elhagyta, falura költözött s udvarlói soraiból összeválogatva öt egyént, a kik öt tipust képviselnek, azzal az egyenes elhatározással vitt magával, hogy ezek közül egygyel okvetlenül boszut áll a férjén. Hiszen a modern franczia drámák egybehangzóan jogot adnak ehhez a megcsalt nőnek s ön igen művelt volt és irodalmilag képzett úri nő.

Azonban oly elővigyázatos volt erénye iránt, hogy udvarlói közül a legbárgyubbakat vitte magával, hogy a nagy pillanatban finom erkölcsi érzéke szigoru garde-des-dames legyen asszonyi hűsége mellett. Mert Salvetti Fulvio úr, a ki gorombaságaival akarta önt meghóditani s a diadal pillanatában ugy viselkedett, mint a hogyan a legvérmesebb mészároslegény viselkedik az ön szobaleányával szemben; vagy az álmodozó D'Alma Giuliano, a ki valószinüleg még az érettségi vizsga gyötrelmein sem esett túl; avagy Dionigi Sandro gróf, kinek igen jó izlése van a lovak iránt s életének egyetlen czélja, hogy a nyakkendője mindig sikkesen legyen megkötve; vagy Abenga Renato úr, a kinek drámái nagy és hosszu csenddel kezdődnek, melyet csak egy darázs zümmögése ver fel; végül Rispoli Gustavo az ő fejlődő hátgerinczsorvadásával — mind olyan egyének, a kiket csak a német bohózatokban lehet látni, vagy itt-ott elszórva az életben, de sohasem annyi emberi gyarlósággal és sohasem ily különös gyüjteményben.

Igy történhetett aztán meg, hogy ön hosszu két év alatt — szörnyü igyekezete és akaródzása daczára — sem tudta megcsalni az urát.

Két év után megjelenik ebben a társaságban az ön ura. Visszajött, hogy bocsánatot kérjen s folytassák szépen a házaséletet ott, a hol elhagyták. Különben ő igen finom izlésü úr, erkölcsi épsége is kifogástalan: egy szóval nem kérdi, hogy mit tett ön a hosszu két év alatt, nem kéri számon, hogy ön miként viselte az *ő nevét* a hosszu idő alatt. A világ, ugy látszik, Olaszországban igen keveset törődik a mások dolgaival, legalább nem halljuk, hogy különösnek találta volna az ön félrevonulását öt udvarlójával, a kik élvezetes kaszinót csináltak az ön házából. Ön nem kompromittálta ezzel sem *magát*, sem férje *nevét*. Boldog Olaszhon! Más müveletlen államban az ilyesmiért kiközösitik a nőt a társadalomból, férjét pedig megvetik, de ott egészen más erkölcsi elvek uralkodhatnak, a melyek megtürik az ilyen furcsa históriákat.

Nos, ön nem igen szegül ellene férje békeajánlatának. A mult megbocsátva, hiszen, a mint ön igen realisztikusan megjegyzi: *eleség hijján* a legerősebb vár is kapitulál. De az ön férje ekkor egy borzasztó istentelenséget követ el. A hosszu út fáradalmaitól kimerülve *elalszik* a szomszéd szobában, holott ön folytatni akarná a *szerelmet* s várja az *eleséget*. Az ilyesmiért csak meglehet csalni egy férjet! Nosza rajta, hirtelen előránczigálja a sikkes grófot s felszólitja, hogy álljon vele boszut a férjén. Mikor szép testvériesen megegyeztek volna, a férj váratlan visszatérte megzavarja a jól előkészitett kis történetkét, a gróf gyáván megszalad s ön ott marad — lecsüggesztett, karokkal, összetört lélekkel s elsuttogja: vége a szerelemnek!

Marchesa! Hála az égnek, hogy vége, örökre vége az *ilyen* szerelemnek. Mert ön sohasem szeretett. Az ön heves olasz vére igen furcsának képzeli a szerelmet, s mi az *ilyen* szerelmet más névvel nevezzük. Higyje meg, bármily ostobák is az ön udvarlói s az ön férje, egyben ön felett állnak: *jobbak*, mint ön.

Szivesen elvezetem én önt valahová, a hol nem beszélnek ugyan olyan elmés, ötletes nyelven, a milyen nyelven — Isten csodája — az ön ostoba környezete beszél s mutatok önnek leányt és ifjut, feleséget és férjet, a kik arczukon a gyönyör édes mosolyával tartják kezet a kézben és sóhajtanak halkan, mialatt szemük villanása titkon összefut s ajkuk reszket a boldogságtól.

Elvezetem önt és kérdem öntől: csakugyan vége a szerelemnek?!

Lotz Károly műtermében.

A FELTÁMADT SZERZŐ.

A napilapok mindenfelé megirták, hogy a most nálunk aktuálissá vált *She* regényirója Rider Haggard meghalt. Mader Raoul és Kéméndy Jenő, akik a hasonló czimü balletnek mosolygó arczu szerzői, a meghatottság könyei között komponálták a balletet s fogadást tettek, hogy a búsás tantiémekből elzarándokolnak a ködös Albionba s egy babérággal adóznak az elköltözött iró szellemének.

Hir szerint már útra készen is voltak, amidőn egy nagy pecsétes levél érkezett messze Angliából, a következő tartalommal

Ditchingham House Norfolk,
18. feb. 98.

Kéméndy urnak
kir. Operaház

Budapest.

Tisztelt Uram!

Tegnap csupa véletlenségből megtudtam, hogy az én *She* czimü regényem alapján készült ballet Budapesten előadatott. Nagyon szeretném tudni, vajjon igazi sikert aratott-e és ha lehetséges, szeretnék néhány fényképet kapni a főbb alakokról vagy jelenetekről, amint azt e tárgyban irt első levelemben is emlitettem. A kritika, amelyet a *Sketch* február 16-iki számában olvastam, igen kedvező és nagyon sajnálom, hogy Budapest annyira távol van, különben elmentem volna, hogy az előadást megnézzem.

Ha esetleg a ballet másutt is szinre kerülne, kérem, értesitsen róla.

Remélve, hogy az elért eredménynyel meg van elégedve, maradok

igaz hive
H. Rider Haggard.

U. i. Nagyon érdekelne a zene is és kérem, küldjön egy példányt, ha van belőle zongorakivonat. A zeneiró, azt hiszem, örülni fog, ha megtudja, hogy az emlitett ujság a legnagyobb dicsérettel emlékezik meg róla.

A boldog Kéméndy ragyogó arczczal mutatta meg ezt a levelet a nem kevésbé boldog komponistának s jó ideig kéjelegtek a regényiró feltámadásának hirén, amelyet sajátkezü ékes angol nyelven megirott levele dokumentál legékesebben.

Egyelőre lemondtak a nagy útról s hir szerint Kéméndy igy kiáltott fel:

«*Miért is halnának meg, akik úgyis halhatatlanok!*»

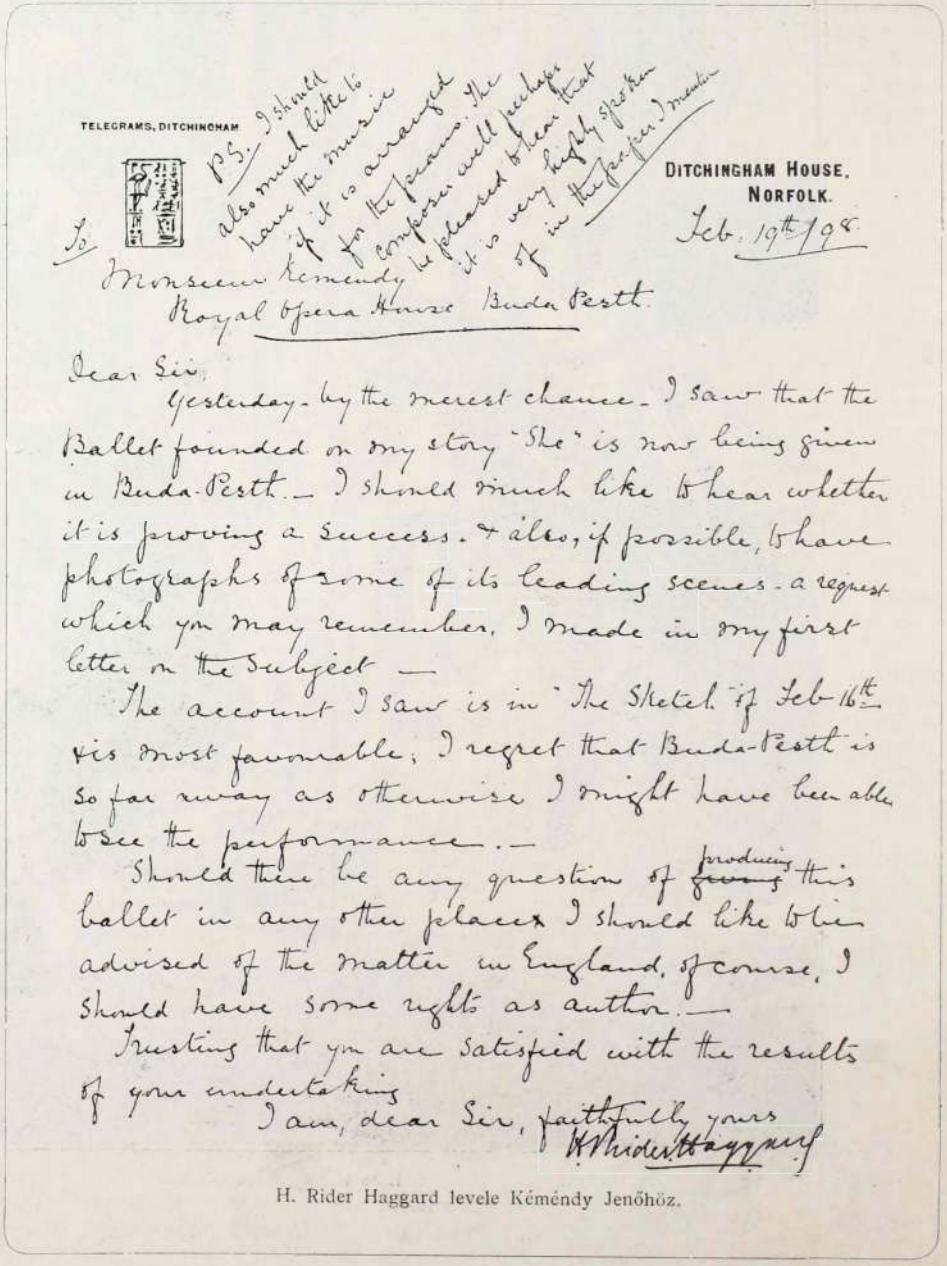

TELEGRAMS, DITCHINGHAM

DITCHINGHAM HOUSE,
NORFOLK.

Feb. 19th 98.

To
Monsieur Kemendy
Royal Opera House Buda Pesth

P.S. I should also much like to have the music if it is arranged for the piano. The composer will perhaps be pleased to hear that it is very highly spoken of in the papers I mention

Dear Sir,

Yesterday - by the merest chance - I saw that the Ballet founded on my story "She" is now being given in Buda-Pesth. - I should much like to hear whether it is proving a success. & also, if possible, to have photographs of some of its leading scenes - a request which you may remember, I made in my first letter on the subject -

The account I saw is in "The Sketch" of Feb 16th & is most favourable; I regret that Buda-Pesth is so far away as otherwise I might have been able to see the performance. -

Should there be any question of ~~giving~~ producing this ballet in any other places I should like to be advised of the matter in England, of course, I should have some rights as author. -

Trusting that you are satisfied with the results of your undertaking

I am, dear Sir, faithfully yours
H. Rider Haggard

H. Rider Haggard levele Kéméndy Jenőhöz.

Színházi hét. A *Vigszinház* bizonyos előszeretettel adja elő *Bracco* darabjait. A *Hűtelen* hiressé tette a nagyszerű kiállítással, a melylyel bemutatta s ugyanily fényes környezetben, a színpadi technika valóságos boszorkánymesterségével, hozta szinre e hé.en a *Hűtelen* kevésbbé sikerült mását, melynek *Bracco* azt a hangzatos czimet adta: *Vége a szerelemnek.* Bárcsak ily kivételes szeretetet és előzékenységet mutatna a *Vigszinház* a magyar drámairodalom iránt is.

Bracco darabjával lapunk más helyén foglalkozunk, itt az előadásról emlékezünk meg. A *Vigszinházban* szinte hagyományos, hogy a gondos összjáték adja meg a szinpadi sikernek valódi izét. Ez teszi élvezetessé *Bracco* satyrikus szinjátékát is, mely fényesen érvényre juttatja a darab költői és szellemes hangját, kedves dialógjait és füszeres ötleteit. *Lánczy Ilka* mindjobban meghóditja művészetének egyszerü bájával a közönséget, a mire a szinháznak nagy szüksége is van, mert, ugyszólván, egész játékrendje az ő vállain nyugszik. Méltó partnere volt *Fenyvesi* a férj különben hálátlan szerepében. Az öt ostoba udvarlót igen élvezetesen játszották: *Góth, Szerémi, Gál, Tapolczai* és *Ráthonyi.* Általában a szinház ismét sikert aratott, de a darab nem. A mi csak azt bizonyitja, hogy a *Vigszinháznak* kizárólag idegen darabokból alkotott műsora siker tekintetében korántsem menti érthetetlen ellenszenvét a magyar irodalom iránt.

Ha a *Magyar Szinház* hireszteléseinek hinni lehet, ismét egy fényes névvel gazdagitotta tagjainak számát. *Hegyi Aranka* jön át a *Népszinházból,* hogy diadalra segitse ügyét. *Komáromy* és *Hegyi* két olyan név, a kivel egy egész műsort lehet fenntartani s közkedveltté tenni. Ugy látszik, a jövő szinházi évben érdekes versenybirkózás igérkezik szinházaink között, a mi bizonyára csak előnyére válik a közönségnek, a művészetnek és az irodalomnak. *dr. sz. i.*

Baba-képek. A milyen kluja volt a tavalyi szezonnak «A kék asszony», éppen olyan az idén az Audran mester «*Babá*»-ja. Egyremásra telt ház mellett megy, s a sok gukkerágyus, krizantémumos szinházi hiéna már a premieren, az overtür első taktusánál megjósolta, hogy ez lesz a Népszinház régóta várt kasszadarabja. A napi ujságok kolumnás ismertetései után különben éppen olyan hiábavaló dolog «A babá»-ról ujat irni, mint vizet hordani a Dunába. Elmondták 24 óránkint megjelenő kollégáink róla, hogy a Maxime Ordonneaux librettója elmés, mulatságos, pándánja a «Hoffmann meséi»-nek. Ott egy gépezetrejáró bábu tánczol és énekel élő gyanánt, a «la poupée»-ben pedig a Hilárius mesztro leányát adják el mint babát. A muzsika pedig bájos, behizelgő, fülbemászó, a milyet az «Üdvöske» óta nem produkált Audran. De önök fővárosiak látták ugy is «A babá»-t, de nem ugy a vidékiek és azt hisszük, hogy mégis érdekelni fogja önöket a két legbájosabb szereplő fényképe.

IRODALOM.

Földosztás a Rákóczy-szabadságharcz leveretése után. Az «Athenaeum» részvénytársaság kiadásában megjelenő «A magyar nemzet története» czimü tizkötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) nyolczadik kötetéből, melynek czime: «A restauráczió kora» (1712—1815), most ujabb három és pedig a 145., 146., 147. számu füzet került a könyvpiaczra. A kötet jeles irója Marczali Henrik ezekben a füzetekben éppen Magyarország belső állapotainak leirásával foglalkozik a Rákóczy-szabadságharcz leveretése után. Ezekhez a füzetekhez pompás műmellékletek vannak csatolva. A műmellékletek közül kiemelendők: «A magyar nemzeti muzeum vezéralakjai», Than Mór festménye a muzeum lépcsőházában; «József trónörökös mint hadvezér», egykoru metszet; «Károlyi Sándor» egykoru festménynek, mely gróf Károlyi Mihály tulajdona, remek kivitelben előállitott szines hasonmása; «gróf Pálfy János nádor», egykoru festmény; «I. Ferencz császár koronázási diszben»; «József nádor» — mind egykoru festmények után. Minden füzet ára 30 krajczár.

A magyar nép multja és jelene. Irta Benedek Elek. Forrong a föld népe, vészhirek száguldozzák be az országot. És azok, a kik nem merültek el a multak krónikáiba, uj jelenségképpen bámulják a történőket. Pedig régi dal ez . . . Im előttünk Benedeknek könyve. A mint olvasunk, olvasunk benne, egyszerre csak ugy rémlik, mintha nem is rég letünt századok történetét beszélné irója; hanem a jelen bajairól és nyomoruságairól szólana. Épp igy forrongott a földnek szegény népe és épp igy száguldoztak a vészhirek . . . Benedek mélyen belelátott a néplázadások pszichologiájába és finom kézzel bontogatja szét azokat a szálakat, melyek a nagy parasztzendülésekké gabalyodtak össze. Ha Benedek e nagyszabásu munkája mindenkor élvezetes és tanulságos olvasmány, ugy kétszeres ez mostanában, midőn az egész nemzet figyelme ujra a nép felé fordul, midőn a békés falvak levegőjét a harczi vágy, a gyülölet, az elkeseredés tüze heviti át és midőn mindenek a gyógyitás, a csillapitás eszközeiről gondolkoznak. Benedek uj könyvének 8. és 9. füzete most jelent meg. Az egész mű, melyet az «Athenaeum» részvénytársaság bocsájt közre, 40 füzetből fog állani; egy-egy füzet ára 30 kr.

Petőfi-ereklye. A sajtó alatt levő Petőfi-album számos kéziratot, históriai okmányt

VETÉLYTÁRSAK KINÁBAN.

és rajzot foglal magában, a melyek eddig a nagyközönség előtt kevésbé voltak ismeretesek. Minthogy a Petőfi-társaság, a mely ezt a gyönyörü diszművet kiadja, a nagy nemzeti dalnokra vonatkozó minden ereklyét közkincscsé óhajt tenni, a mű rendkivül gazdag lesz ily mellékletekben. Meglesz a diszműben a Talpra magyar kézirat-másolata, Petőfi egy levele Telegdi Lajos debreczeni könyvárushoz, a melyben értesiti, hogy a «Honvéd» czimü verséből 5000 példányt küld neki. Bánatos reminiscencziákat kelt Szendrei Julia, a költő hitvesének az a nyilatkozata, hogy meggyőződött a felől, hogy Petőfi Sándor az erdélyi csatákban elesett. A mellékelt fénynyomatok közt kiválóan becsesek Zichy Mihály «Petőfi Apotheozisa», Munkácsy «Petőfi bucsuja a szülői háztól», Lotz «Petőfi halála» s a «Helység kalapácsa» első kiadásának czimképe és hátlapja. A Petőfi-Album az «Athenaeum» részvény-társaság nyomdájában már néhány nap mulva elhagyja a sajtót s füzve és diszkötésben márczius közepére a könyvpiaczra kerül.

KÜLFÖLDI HUMOR.

Anya: És miért nem mondtad meg, hogy az iskolában rossz voltál?

Tommy: Asszonyoknak nem kell mindent tudni (Rewiew.)

*

«*Swift*» *vagy* «*Humber*»?

— Adtál végre a gyermekednek már valami nevet?

— Nem! Sehogy sem tudunk a feleségemmel megegyezni. Én az én kerékpárom, ő az ő kerékpárja után akarja elnevezni.

(Tits-Bits.)

*

Bob (nővére jegyeséhez): Oh, Bubbler úr, a mama ugy sirt, mikor az ön költeményeit olvasta!

Bubbler ur (örömmel): Ah! — Sirt?

Bob: Igen, sirt és azt mondta: «Elfacsarodik a szivem arra a gondolatra, hogy egy olyan ember vegye el a leányomat, a ki ilyen őrültségeket ir!»

(French Weckly.)

Hölgy (egy rendkivül kövér koldushoz): Nem szégyenli magát koldulni, mikor ugy néz ki, mint egy hizlalt magánzó!?

Koldus: Hiszen ez az kérem, a mi az üzletemet rontja. De talán egy pár centet mégis tudna kölcsönözni asszonyom, hogy soványitó kurát használhassak valahol?

(Englisch Puck.)

*

A kis Elza: Nézd csak mama azokat az apró teheneket!

Mama: Csakugyan milyen aprók!

A kis Elza: Ugy-e mama! Ezek a kis tehenek adják a sterilizált tejet?

(New-York Puck.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Franczia tanitó. Ivánda. Ujabb levelét vettük s ime válaszunk: 1. Kérdésére lapunk jövő számában válaszolunk. 2. Nem tartjuk célszerünek; legajánlatosabb franczia nyelven. 3. A belügyminiszteriumhoz kell fordulnia útlevélért, melyet meg is kaphat, de a sorozásra vagy haza kell jönnie, vagy pedig — ha Párisban lesz — ottani nagykövetségünknél történik a sorozás.

Farkas Emil. Küldeményét felhasználjuk, csak egy kis türelmet kérünk.

Gyopár. Kéziratok oly nagy számban érkeznek hozzánk, hogy nincs időnk azokat mind rögtön elolvasni. Sziveskedjék figyelemmel kisérni a szerk. üzeneteket, ha elolvastuk, válaszolunk.

Pesti. A versike bizony nagyon gyönge, de azért csak küldjön máskor is.

Altai. Alkalomadtán (talán egy kis korrigálással) felhasználjuk. Azt azonban elismerjük, hogy ön jobb iró, mint párbajsegéd. Üdvözlet!

Kósza Szellő. Csinos dolgok. Alkalomadtán felhasználjuk.

H. M. Csalódás. A gondolat nagyon jó, de a formát jobban meg kell választani. Csak dolgozzék és keressen fel bennünket máskor is. Szivesen nyitunk tért a fiatal tehetségek fejlődésére.

Master. A küldött czikk ügyes, gyakorlott kézre vall, de nem nekünk való. Talán valamely sportlaphoz kellene fordulnia.

Lyra Soma, Kelén. Diadallal tudatja velünk, hogy miután a versirás terén nem sikerült zsenijét méltóan érvényesitenie, a drámairás mezejére csapott át, oda, a hol szabadabb tér nyilik költői fantáziájának. Ön tehát drámát irt, ir és fog irni a jövő idők végtelen perspektivájáig. Uram a drámairás szép dolog, csak folytassa szorgalmasan s küldje be gyorsan hozzánk egyik megalkotott remekét, tudomásunk szerint egyik fővárosi sajtexport czég árlejtést hirdetett olcsó csomagoló papirosra. Gyorsan, gyorsan!...

Védelem asztma ellen.

Egy elökelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvosság. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmaban szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzek kapható.

Alapittatott 1875.

Minden hölgy,

aki sulyt fektet egy kifogástalanul álló, nem gyárilag készitett **mellfüzőre,** kérje ingyen és bérmentve az uj, gazdagon illusztrált

diszárjegyzéket

„Miederhaus" KLEIN IGNÁCZ-tól, BÉCS, VI/I.

Ezen árjegyzék tartalmazza Ada Bonheur, a divatszakmában hires irónő, egy érdekes czikkét.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest Aradi-utcza 8. sz.

SZÉPSÉG Ő FELSÉGE!

Eredeti regény.

Irta **SÁTÁN.**

(Folytatás.)

lig tünt el Zichy gróffal a fiakker a saroknál, midőn másik állt meg a palota kapuja előtt, melyből Kornél szállt ki, arczát egészen bundájának feltürt gallérjába burkolva, tetőtől talpig sárral és piszokkal fedve.

— Istenem! — kiáltá Gyuri kezeit feje felett összecsapva — a fiatal úr elesett?

— Hallgass Gyuri — felelé Kornél sebesen felszaladva a lépcsőn — egy szót se! Gyere hamar hozzám — s villámsebesen eltünt az ajtófüggöny mögött, melyen át a kastély régi szárnyába jutott.

Midőn az öreg szolga urának lesegitette bundáját, észrevette, hogy nemcsak a finom prémgallérból volt egy darab leszakitva, hanem — és ez roppantul megijesztette, — hogy Kornél arcza vérzett és keze is meg volt sebezve.

— De kedves fiatal úr! — kiáltá a megijedt öreg — Kornélt a mosdóhoz vezetve, — hát mi történt? Óh Istenem! és milyen a nyakkendő — és a gyémánttű is elveszett!

— Csendesülj, csendesülj öregem.

— Nem, nem, gyorsan az orvosért küldök.

— Ne merészeld ezt tenni! — felelé gyorsan Kornél, Gyurit megakadályozva, hogy a szolgának csöngessen.

XXXVI. FEJEZET

A vigasztaló tábornok.

Zichy Viktor gróf azonban egyenesen Szemerinsky herczeghez vezettetè magát, kinek sérülései korántsem voltak oly jelentéktelenek, mint azt a gavallér Lórinak mondá, miután nem akarta még jobban felizgatni, mert már igy is magánkivül volt. A herczeg fejjel bukott le a bakról, — éppen egy vizvezetéki csap vas födelére — és súlyos zuzódásokat szenvedett a koponyáján és halántéka táján, sőt a vadászkés, melylyel a hámot elmetszeni akarta, markolatig hatolt oldalába, midőn teljes súlyával éppen a hegyébe esett.

Midőn a gróf a szerencsétlenség szinhelyére ért, doktor Királyffy — a ki véletlenül éppen arra járt — a katasztrófa szinhelyén kötésekkel látta el a szerencsétlen herczeget és hordágyra téve őt, elviteté.

A később Lumnitzer tanárral és Tyroch ezredorvossal tartott konziliumon életveszélyes sérülések, sulyosbitva a nagymérvü zuhanás által okozott agyvelőrázkódással, konstatáltatott.

Azon elővigyázat, melylyel Zichy gróf az öreg szolgának hallgatást parancsolt, feleslegesnek bizonyult. Villámgyorsasággal terjedt el a szerencsétlenség hire a főváros minden rétegében és a meglehetősen későn megjelenő esti lapok már azon szerencsés helyzetben voltak, hogy nemcsak a Falk-családdal megesett szerencsétlenségről, hanem a «megbokrosodott négyes fogat a Sugár-úton» rövid hirt is közölhették. Falkenberg Baronyi testvérek Dorottya-utczai bankházában volt, mikor Schnitzer szerkesztő berontott, hogy barátait az esetről informálja, melynek ő szemtanuja volt és sietett haza meggyőződni arról, hogy szépséges felesége csakugyan a puszta ijedtséggel menekült-e meg.

Lélekzet nélkül rohant be a kis terembe, melyben Lóri egy balzacon feküdt lanélkül hogy ruhát cserélt volna, mellette Melanie nagynénje könyes szemekkel, gyengéden pirongatva Lórit.

— Hála Istennek — szólt megkönnyebbülten, midőn feleségét sértetlenül találta, — most gyermekem csak pihenj addig, mig a szegény Wladimir után nézek, kinek állapotát nagyon aggasztónak mondják.

— Igen! — mondá halálos félelemmel Lóri, — siess és hozz nekem mielőbb hirt!

— Sietek — mondá Kornél apja, feleségének kezet csókolt és kalapja után nyult.

— Vagy kedves Falkenberg — mondá Lóri felugorva nyughelyéről, — veled megyek, te kihozod a hireket a kocsiba és azután nála maradsz, igen, drága férjecském?

— Ahogy parancsolod — mondá feleségének gyöngédségétől elragadtatva — de azt hiszem, jobb volna, ha most kimélnéd magad egy kicsit.

— Nem, nem, nem, — mondta határozottan Lóri — ez a bizonytalanság sokkal rosszabb nekem, óh istenem, ha komoly baja lenne, én vagyok az oka — — de Zichy gróf azt mondta nekem, hogy a sérülések csak jelentéktelenek?

— Nekem Schnitzer mondta, hogy szemtanuja volt annak, midőn Wladimirt eszméletlen állapotban vitték el a helyszinéről.

— Teremtőm! — kiáltá Lóri, borzasztó izgatottságában minden óvatosságot mellőzve, — ne késsünk egy perczet sem, hanem el, — el!

— Csak légy nyugodt, kedves gyermekem — csillapitá a semmitsem sejtő férj roppant izgatott feleségét. — Hiszen utóvégre nem tehetsz te arról, hogy a lovak megbokrosodtak!

A folyosón találkoztak Mr. Georgeval, ki jelentette, hogy a fiatal úr párisi utazásától annyira ki van merülve, hogy már ágyba feküdt és reggelig aludni akar.

— A jó fiu, — mondá Falkenberg, — hallod George, nem szeretném, ha fiam megtudná azt a szerencsétlenséget, a mely a nagyságával majdnem megtörtént, — ez őt nagyon felizgatná! Ti ketten nagyon jók voltatok egymáshoz, remélem ezen barátságos viszony nem változott, kedves Lóri?

— Nem változott, Falkenberg, de most siessünk, siessünk.

Mikor Falkenberg kocsija Semerinszky herczeg palotája elé ért, már ott egy egész sor kocsi állott és Iványi gróf reménytelen kifejezéssel az arczán, tudatta az uraságokkal, hogy barátja állapota felette aggasztó és az orvosok közül csak dr. Tyroch hisz a beteg felépülésében.

— Istenem, mily szerencsétlenség! — mondá Falkenberg, kábultan egy karosszékbe rogyva, midőn Achil gróf egész határozottan mondá, hogy nem hisz Tyroch doktor reményeiben. — Szegény feleségem — mondá — egészen magánkivül van, önmagát tartja a szerencsétlenség oká-

nak, a mi nagy túlzás. Most sietek hirt vinni neki, lenn vár a kocsiban.

— Maradjon Falkenberg, maradjon — tartóztatá Achil gróf — ön nagyon izgatott, majd én fogom ő nagyságát a beteg állapotáról értesiteni.

Azonban Iványi gróf már későn jött. Lóri kocsijánál már ott volt Edelsheim tábornok és Lobkovitz herczeg tüzérezredes, kik a szép asszonyt üdvözölték szerencsés megmeneküléséért és egy csöppet sem titkolták, hogy Szemerinsky állapota felette veszélyes, másrészt annyira biztak Tyroch doktorban, hogy a beteg életben maradását biztosra vették.

— Ha Tyroch oly határozottan állitja, hogy nem adja fel a reményt — mondá Edelsheim — ugy bizvást lehet az ő álláspontjához csatlakozni.

— Senki sem kivánja jobban, mint én — mondá a most hozzájuk lépő Iványi gróf — hogy Tyrochnak igaza legyen, de félek, félek ...

— És én hiszek Szemerinsky felépülésében — mondá a tábornok — mert Lumnitzer maga mondta, hogy a fődolog egy jó ápolót szerezni a betegnek és ezt megkapja Tyroch orvos személyében, ki megigérte, hogy mig Szemerinsky a krizisen túl nem lesz, nem hagyja el a beteget.

— Ha csak Tyroch doktorral személyesen beszélhetnék — jegyzé meg Lóri.

— Talán lehetséges — viszonzá Edelsheim s e szavak után gyorsan távozott a házba és kis idő mulva visszatért az ezredorvossal.

Egy tekintet ebbe a sajátságosan bizalmat gerjesztő arczba elegendő volt Lórinak, hogy szintén a tábornok véleményén legyen.

— Nagyságos asszonyom, legyen nyugodt — mondá Tyroch — a sebesülések veszélyesek ugyan, hozzá még az agyvelőrázkódás, talán sokáig tart, de meg fogjuk menteni. Van két kitünő ápolónőm, kiknek segitségével a legjobbat reménylem. Önnek pedig tanácsolom, hogy menjen haza és vegyen be egy kis brom-kálit, ez meg fogja egy kicsit nyugtatni.

— Mentse meg doktor, mentse meg! — e szavakkal bucsuzott el Lóri az orvostól.

Tyroch doktor pedig visszament a beteghez, hogy segitségére legyen Lumnitzer tanárnak Szemerinsky megmentésében.

— Ügyes, erélyes és szerény — mondá Edelsheim, szeretettel nézve kedvencze után. — Egy egész férfi. Meg vagyok róla győződve, hogy megmenti a herczeget.

XXXVII. FEJEZET.

Meg kell őt csókolni.

Ámbár a horzsolások, melyek Kornél arczát és ujjait boritották, jelentéktelenek voltak, nem tágitott az öreg Falkenberg addig, mig a házi orvos el nem jött, ki azután Cornél arczát elboritotta angol tapaszokkal, ugy hogy Falkenberg természetesnek találta, hogy Kornél kimentse magát Lórinál egy pár napra.

Időközben a táviró naponta hozott jelentést Belházy állapotáról és a legutóbbiban jelenti Nordau barátjának, hogy pácziense vas természeténél fogva minden veszélyen túl van. Máskép volt ez azonban Szemerinskyvel. Három nap mult el a sugárúti katasztrófa óta, melyről Falkenberg fiát már értesitette és az orosz herczeg állapota nem fordult jobbra. Az életveszélyes sérülésekhez hozzájárult még, hogy a szerencsétlent abban a hidegben kellett szállitani, melynek folytán arczán vörheny képződött, még pedig oly nagy mérvben, hogy ez egyedül elég lett volna, hogy Tyroch doktor reményeit halomra döntse.

E szomoru esemény után az ötödik napon Falkenberg fiát, mint rendesen, meglátogatta.

— Ohó kedves fiam, mondá örömmel, midőn Kornél teljesen egészségesen elébe ment és arczán a sérülésnek semmi nyoma sem volt, hiszen már egészen szalonképes vagy! nos, csak gyere mindjárt velem, majd reggelizel velünk.

Karonfogva sétált apa és fiu az ebédlőben, melynek túlsó bejáratánál Lóri alakja lett látható.

Miután nem volt rá elkészülve hogy Kornélt már ma látni fogja, egy kissé megijedt és az ajtóban megállt.

— Megleptelek? kérdé Falkenberg nevetve, nos, itt van a te nagy fiad!

Kornél is elhalaványodott, midőn Lórit meglátta, ámbár előkészitette magát erre a pillanatra. De csakhamar odalépett a ház úrnőjéhez, ki megindultságát csak nagynehezen tudta palástolni és két kezét nyujtotta oda neki

— Valóban megleptél Falkenberg, — mondá a szép asszony, ki minden igyekezete daczára sem tudott uralkodni magán, — és pedig kellemesen. Nos, kedves Kornél hogy van? örvendek, hogy megint látom.

— Engedje meg, hogy szerencsés megmeneküléséért üdvözöljem, — szólt Kornél, Lóri kezét megcsókolva.

A jó Falkenberg együgyü arczczal nézte ezt a jelenetet, végre hangos kaczagásba tört ki:

— Halljátok gyermekeim, nagyon mulattató nézni benneteket, ugy álltok itt, mintha teljesen idegenek volnátok.

— Elfeledtétek már, hogy együtt nőttetek fel? A jövőben kérem a bizalmas «te» szót használni, ha szép anyád ezt megszegné, ugy felhatalmazlak, hogy büntetésül megcsókoljad!

— De kedves papa! szakitá félbe az apját Kornél, ez nem lovagias, ki fog egy hölgyet kényszeriteni a csókosztásra!

Lóri elpirult Kornél szavaira, ki hidegvérét visszanyerve, odalépett Lórihoz és helyére vezette, mig ő vele szemben foglalt helyet. Lóri kiértette Kornél szavainak sértő részét, mindamellett, hogy ő azokat az udvariasság leple alá boritotta. Női hiusága fellázadt benne és gondolá magában. ezért meglakolsz.

(Folyt. köv.)

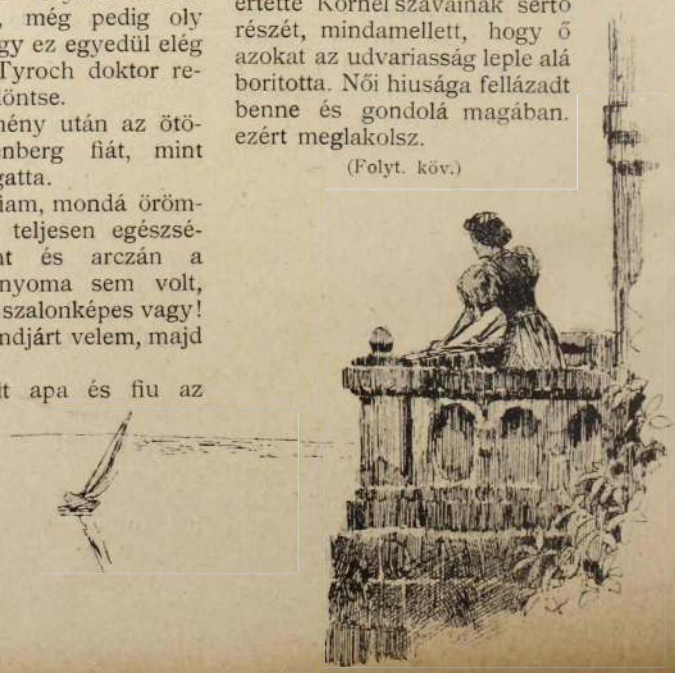

Amerikai regény.

(Folytatás.)

A falat Angolország nagy térképe, egy naptár, különböző menetrendek és egy könyvállvány számos borjubőrbe kötött, látszólag jogi könyvvel diszitette. A sarokban álló kályhában a tűz vigan égett és a rajta álló edényben a viz elkezdett forrni. A többi butorzat három vagy négy erős székből, egy nagy bőröndből — az egyik sarokban — és egy elzárt szekrényből — a másikban állott.

Johnson itt egészen otthonosan érezte magát, a kályha elé tolt egy széket és helyet foglalt rajta. Azután kivette zsebéből az ezredes levelét és ezt ugy tartotta, hogy az edényből kipárolgó gőz a boriték pecsétjét megpuhitsa. Néhány pillanat mulva a pecsét nem ragadt többé és Johnson a kinyilt borítékból kihúzta az ezredes levelét, melyet mohón olvasott. Ez nem volt hosszu és amint a fiatal ember a végére ért, arczán a csalatkozás árnyéka mutatkozott.

Ebben a pillanatban kinyilt az ajtó és belépett a fekete borbély.

— Nos, felfedezett ez alkalommal valamit? — kérdé csendesen.

— Ezt nehéz megmondani, — felelé Johnson; — ha több nincs benne, mint a mennyi látszik, ugy megtakarithattam volna a fáradtságot. Nézze csak meg egyszer önmaga!

Igy szólva, átadá a feketének a levelet, ki azt elolvasta és gondolkozva könyökére támaszkodott.

— Teljesen ártatlannak látszik ugyan — szólt végre, — de nem tudom, hogy miért kivánja oly nagyon, hogy a leány adja át? miért nem bizza önre a dolgot, mely legfeljebb tiz dollárt ér?

— Meg vagyok róla győződve, hogy valami fontos lappang a dolog mögött, — vélte Johnson; — de két dolgot kell meggondolnunk: Először fogalma sem volt, hogy a levelet felnyitom, különben nem adta volna nekem oda és továbbá a lány nem ismeri az ő titkait. Erről biztos tudomást szereztem.

— Ő azt hiszi, hogy ön teljesen osztja nézeteit? — kezdé a fekete.

— Oly biztosan, hogy felvenne a szövetségbe, ha akarnám.

— Van ma éjjelre valami különös szándéka? — kérdé a másik rövid szünet után.

— Van okom azt hinni, hogy gyülést fognak tartani.

— Nem tartom tanácsosnak, ma éjjel határozott lépést elkövetni! — mondá a fekete rövid gondolkodás után. — De legyen rajta, hogy megtudja, hogy elhozza-e azt a dolgot, vagy talán mást. Ha elhozza, tartsa azt szem előtt, mig alkalma nyilik, hogy megvizsgálhassa. A leány kétségtelenül gyanakszik?

— Igen, de jobb szeretem, ha *ő* van itt, mint ha valamelyik gazemberrel volna dolgom. Ő nagyon figyelmes és feltétlenül bizhatok benne, hogy csak igazat mond.

— Jó, jó... de a dolog már nagyon soká tart! Már valami határozottat szeretnék hallani!

— Ha ebből egyáltalán lehet valamit csinálni, ugy legkésőbb egy hét alatt biztosat tudunk.

— Reméljük! De most már ideje hogy menjen. Vissza kell térnem az üzletbe.

A fekete eltávozott; Johnson folyékony enyvvel, melyet az asztalon álló üvegecskék egyikéből öntött, beragasztá a borítékot. Senki sem hitte volna, hogy e levél ki volt nyitva. Azután a szobából a borbélyműhelybe ment, visszatért az állomáshoz a 8. utczában és nemsokára Desmond ezredes háza előtt állott.

Házi perpatvar.

Eliz kisasszony az első emeleti szobácska ablakánál állott. Várta talán Robert Johnsont, vagy véletlen találkozás volt, vagy a szivnek benső titkos vonzódása? Látta őt az utczán jönni és még mielőtt az a csengettyüt megrántotta volna, már lesietett a lépcsőn és kinyitotta az ajtót.

Az ajtó előtt egy kis lugasszerü fedett portikus volt, mely ugyan az utcza felé nyitott volt, de mégis eléggé zárt egy kis meleg fogadásra, melytől Eliz arczocskái feltünően kipirultak. Azután mindketten roppant illedelmesen beléptek az előszobába és csendesen bezáródott mögöttük az ajtó.

Az előszoba világosságát csak egy kis kerek ablakon át nyerte, mely az ajtó felett volt, mint a hogy ez New-Yorkban a legtöbb háznál található. A körülbelül nyolcz láb széles helyről, balra egy ajtó az első lakószobába vezetett, a melyen túl még egy másik feküdt, mely az előbbitől szarnyasajtók által volt elválasztva. Az előszoba jobb oldalán, a szobaajtóval átellenben, hat láb magas és körülbelül négy láb széles tükör függött, a mely körül mint keret voltak elhelyezve a ruhák felakasztására szolgáló fogasok. Ha e szobaajtó nyitva volt, a tükörben nemcsak a szobában átellenben levő kandalló volt látható hanem a fölötte függő tükörben majnem az egész szoba sőt a még mögötte fekvő másik szoba is. Hogy ez a berendezés készakarva történt-e vagy csak veletlenül, nehéz volna meghatározni. Annyi kétségtelen, hogy az, ki az előszobában volt, könnyen alkalmat nyerhetett, hogy jogtalan kiváncsiságát kielégithesse — és ezen kiváncsi emberek közé sorolandó ez alkalommal Robert Johnson is.

Épen a kalapfogas mellett állott Pond Elizzel, kér dezve azt sorsa után, a mióta utoljára látták egymást, midőn Johnson a tükörben oly dolgot pillantott meg, hogy ajakán a szó elhalt. — Eliz figyelmét csendesen oda irányitotta és mindketten csodálkozva és elámulva nézték, a mit a tükör mutatott.

A hátsó szobában két alak állott egymás mellett, egy hölgy... Mrs. Desmond és egy Johnsonra nézve ismeretlen férfi. Utóbbi alacsony termettel birt, arczszine barna volt, haja sürü fekete és szemei élénkek. Egyszerüen volt öltözve és nyilván az alsóbb osztályokhoz tartozott.

Robert és Eliz látták, mint fonta a szép, előkelő, nagyvilági hölgy karjait az idegen férfi nyaka köré és mint csókolta gyengéden két arczát és amint amaz e kedveskedéseket viszonozta. Azután megragadták egymás kezét és oly csendesen beszélgettek, hogy a nézők az előszobában alig birták hangjukat meghallani.

— Elizkém — kérdé Róbert susogó hangon, — láttál-e már valaha ilyet?

— Soha, — felelé Eliz roppantul izgatottan, — alig hiszek szemeimnek.

— Ismered azt a férfit?

— Nem ismerem, de már többször itt volt, ugy hallom, azelőtt itt szolgálatban állott.

— Volt-e itt olyankor, mikor Desmond ezredes itthon volt?

— Azt hiszem, hogy nem!

— Helyes. Tudakozódni fogok. Különben hoztam valamit: Add át Mrs. Desmondnak ezen levelet — vigyázz, milyen arczot vág és mit mond, ha elolvasta. Valószinüleg hamarosan felöltözködik, hogy sétálni menjen, Akarom tudni, hogy elébb bemegy-e férjének szobájába, hogy az iróasztalból vagy a szekrényből valamit magával vigyen. Ha ezt teszi, próbáld megtudni, hogy mi az, a mit elvisz. Ennyi mára elég. Máskor majd mindent megmagyarázok neked. Az ember elmenni készülődik, nem akarom szemeim elől téveszteni! Isten veled!

— Oh Róbert, mily szerencsétlen vagyok!

— Ne szomorkodj, szivem! Oly nagyon jó vagy! A dolgot nem lehet megváltoztatni.

Róbert ép oly csendesen távozott, mint a hogy jött, lesietett a lépcsőkön és az utcza tulsó oldalán megállt és várt. Néhány pillanat mulva kijött az ismeretlen a kapun. Kellemes külsejü 35—40 éves ember volt. Rossz szabásu, régi divatu fekete ruhája alkalmasint ünneplője volt. Amint a lépcsőkön lejött, selyemkalapját igazgatta, mely nyilván szük volt és törekedett azt erősen a fejébe nyomni. Róbert ünneplő ruhába bujt franczia szakácsnak tartotta. — Szépen illő szeretö ez olyan hölgyhöz, mint Mrs. Desmond!

A férfi kezeit lóbálva, lehajtott fővel és gyors léptekkel elsietett. Johnson az avenue túlsó oldalán követte. A Delmonico szálloda mellett a 26-ik utczába és azután jobbra fordultak. Ekkor az ismeretlen átment Broadway-n a hatodik avenue-re és a déli oldalon tovább ment, mig egy kis régi házhoz ért, melynek előépitményét a kor és az időjárás már erősen megrongálta s melynek azelőtt fehér vakolata már egészen piszkos szürkévé változott. A ház ajtaja felett nagy betükkel állott: *Louis Hanier bor- és likőrkereskedése.* A férfi belépett és Johnson habozás nélkül követte.

Az ismeretlen éppen kabátját és kalapját akasztotta a fogasra. Kétségtelenül a tulajdonos Louis Hanier volt. — Az asszonyt nehéz kiismerni, annyi bizonyos! — gondolá magában Johnson.

Péntek volt, deczember 28-a. Alig 36 órával később — mint tudjuk — Louis Hanier halott volt; de Johnson, ki a jövendőt nem ismerhette, érdeklődéssel szemlélte őt.

— Mivel szolgálhatok uram? — kérdé Hanier Johnsonhoz fordulva.

— Megizlelném a likőrjét, Mr. Hanier, — felelt a másik — és ha kedve lenne egy kicsit beszélgetni, nagyon örülnék. — A borkereskedő mosolyogva hajolt meg és üveget hozott két pohárral.

— Ugy hiszem, ez izleni fog önnek — mondá.

— Sokszor hallottam már, hogy ön nagyon érti a módját a likőrgyártásnak és hogy szaktekintélynek tartják.

— Régóta foglalkozom ezzel az üzlettel. De ki mondta ezt önnek?

— Egy hölgy, kit jól ismerek . . . — Mrs. Desmond, — felelé Johnson, miközben a francziát élesen megfigyelte.

Hanier látszólagos zavarral nézett a földre. — Nagyon dicsérőleg beszélt önről és izléséről, — folytatá amaz.

— Hogy is mondta? Ön ismeri Mrs. Desmondot? — kutatta Hanier felpillantva.

— Üzleti összeköttetéseim vannak Desmond ezredessel és gyakran látom nejét is... Ugy hallottam, hogy ön is összeköttetésben áll a családdal.

Hanier összerezzent, de rögtön ismét magához térve, kissé zavartan felelé:

— Igen, egy időben Desmond ezredes borpinczéinek felügyelője voltam.

— Ugy, ugy! . . . nagyon kellemes ház, mondhatom; minden a legjobban van berendezve! Mrs. Desmond, született franczia, kiválóan szép asszony.

— Elle est en effet tres-bien! szebb nem is lehetne, szólt Hanier, poharát felemelve.

— Csak azt csodálom, hogy nem maradt meg a jó helyén; ugy hiszem, hogy nagyon jól érezhette magát ott!

— Igen ám, de az ember nem teheti mindig azt, a mit szeretne; vannak bizonyos okok, tudja kérem: családos ember vagyok, feleségem és hat egyermekem van; ezek nem lehettek vélem az idegen házban és számukra külön lakást tartani, kellemetlen. Alkalmam nyilott, hogy ezt a kis üzletet megszerezhessem; nem akartam a jó alkalmat elszalasztani. Voilà tout! — mondá Hanier vállat vonva.

— Az ezredes nagyon sajnálhatta, hogy önt elveszti, — vélte Johnson a másikat gyanakvóan megfigyelve.

— Nemde még most is el szokta önt hini segitségül, ha nagy társaság van nála?

— Óh dehogy . . . üzletem tökéletesen elfoglal, — felelé a franczia nyugtalanul fészkelődve székén. Nyilván örült neki, hogy az ajtón több idegen lépett be, a kiket ki kellett szolgálnia. Johnson elhagyta az üzletet.

— Világos, — mondá magában, — hogy itt sem politikáról sem, valami titkos társaságról szó nincs. Ez az ember se nem több, se nem kevesebb mint a szeretője. Az ezredes rájött és kitette a szürét . . . Ugy látszik, ebből nem huzhatok hasznot. Mrs. Desmond nem ismeri férje titkait és igy fenyegetésekkel sem lehet kényszeriteni, hogy azokat elárulja. Semmi esetre sem árthat, ha hatalmamban van; talán mégis lehet őt valamiképen felhasználni. Mindenekelőtt azonban az ezredest szem előtt kell tartanom! A dolog hamarosan el fog dőlni.

Ekkép monologizálva elérte az avenue sarkát és megállt.

— Holnap amugy is kell Elizzel beszélnem; legjobb ha most mindjárt megbeszéljük a dolgot!... Egyedül találom őt, mert Mrs. Desmond már okvetlenül eltávozott hazulról.

Igy tehát másodszor lépett Desmondék házába és csakhamar Pond Eliz előtt állott. Mrs. Desmond már elhagyta a házat.

— Nos, vitt-e valamit magával? — kérdé Johnson.

— Nem láttam semmit, — volt a felelet; — átadtam a levelet és a szobában maradtam mialatt olvasta. Felsikoltott és szerfelett nyugtalan volt. Élébb a szobában fel s alá járt, széjjel tépte a levelet és a darabokat a kályhába dobta; azután megállt az ablak előtt és ajkait harapdálta, mint a hogy tenni szokta, ha nagy gondjai vannak. Végre órájára nézett és igy kiáltott: «Óh már későn van, nem jöhetek jókor».

(Folyt. köv.)

Egy remekmü.

Valóságos remekmü lesz az az alkalmi lap, melyet az **Országos Egyetemi Segitő Egyesület** alapjának gyarapitására HEVESI JÓZSEF szerkeszt s melynek czime

Diák-Otthon

Egyetemünk ifjuságának, hazánk jövője zálogának nagyrészét a megélhetésért való küzdelmében elsodorja a szocziális bajok örvénye. Hány munkáskéz, mennyi nemes lelkesedés vész el hazánkra nézve. Ezek megmentésére, tanulmányaik folytatásának lehetővé tételére alakult az Országos Egyetemi Segitő Egyesület, mely alapot gyüjt a szegényebbsorsu egyetemi hallgatók támogatására.

A **DIÁK-OTTHON** czimü alkalmi lap jövedelme is ezt az alapot fogja gyarapitani.

A **DIÁK-OTTHON** irodalmi részéhez máris hozzájárultak a kormány tagjai, államférfiak, legkiválóbb iróink, költőink és társadalmi és politikai életünk kitünőségei.

A **DIÁK-OTTHON** részére szebbnél szebb festményeket ajándékoztak legelső festőink s ezeka gyönyörü képek mind reprodukálvalesznek a **DIÁK-OTTHON**-ban.

A **DIÁK-OTTHON** czimü emlékalbum valóságos remekmü lesz tehát.

Ára 1 forint.

Egy frtért tehát nemcsak nemes hazafias czélt szolgálunk, hanem egy gyönyörü müvet is megszerezhetünk magunknak.

Bizunk a magyar családok hazafiasságában és reméljük, hogy nemes czéljaink eléréséhez támogatni fognak azzal, hogy megrendelik a **DIÁK-OTTHON**-t.

Az egy frtnyi dij a **DIÁK-OTTHON** kiadóhivatalához (Andrássy-ut 57. sz. a.) küldendő és a diszes mü bérmentve küldetik meg a megrendelőnek.

Az Országos Egyetemi Segitő Egyesület nevében:

Zsembery Gyula elnök. **Greiner Miklós** titkár.

ifj. Chorin Ferencz pénztáros.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az ami. egyesült szab. ezüstárugyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

80.232 / V—1. 97. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A felső Dunán az 1898—1901. években teljesitendő fentartási és kiegészitési munkálatok házi kezelésben leendő végrehajtásához szükséges terméskő szállitásának biztositása czéljából 1898 évi márczius hó 7-ik napján déli 12 órakor a földmivelésügyi miniszterium tanácstermében nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Évi kőszükséglet a Dévény és Szap közti szakaszon 45.000 m³, a Szap és D.-Radvány közti szakaszon 35.000 m³, s igy összesen 4 évre 180.000 és 140.000 = 320.000 m³.

Az ajánlatok, melyekhez az ajánlati érték 5%-ának megfelelő bánatpénz letételét igazoló állampénztári elismervény csatolandó, vagy mindkét szakaszra együttesen, vagy külön-külön, a fent jelzett napon délelőtt 11½ óráig Oherolli Károly kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónál (Földmivelésügyi miniszteri palota) nyujtandók be.

Az ajánlatok benyujtására, valamint a szerződés feltételeire nézve bővebb felvilágositás a pozsonyi magy. kir. folyam-mérnöki hivatal helyiségében a hivatalos órák alatt nyerhető, a hol a részletes feltételek és szerződési minta is betekinthető.

Kelt Budapesten, 1898 február hó 10-én.

Földmivelésügyi magy. kir. miniszter.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/8. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

*A szépség kincs, * * * *
* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel díjaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kivül is elterjedt a hire a menynyiben ma már sok nemes és vadoncz cs metét szállit Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső Ausztria, valamint Szerbia, Bulgaria, Romania és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 700,000 drb; vadoncz-állománya 10 millió A czég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállitmányokat. A gyümölcsfa iskola teljesen homoktalajon létesült s igy a főként a

homoki szőlőtelepitőknek kincses háza azért, mert mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen ugy, mint az agyagos, kő ecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodásu vagy tulságosan kövéritett talajban állittatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Bereczki Máté mezőkovácsházi hirneves telepéről valók. **Ugy magasderekú, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva őszi baraczk, kajszin-baraczk, cseresznye, megy, lasponya, birs dió és eperből.** Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerü, fajhiteles, igen szép csememeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfák darabja 45—50 kr. Nagybani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból tábla-ürités folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségü csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krért, melyek gazdag gyökérzettüknél fogva főként nagybani telepitésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségü csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben megrendelhetők afentirt czégnél. A gazdag gyökérzetü vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény. — Levél-czim:

Unghváry László

gyümölcsfa-iskolája

Czegléden.

!! TESSÉK ÁRJEGYZÉKET KÉRNI !!

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg és nedves láb ellen Üvegje **25** kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Kitünő és nélkülözhetetlen cosmetikus bedörzsölő szer az inak és izomzat erösitésére.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Marke Schlange (turista fluid).

Turisták, kerékpárosok és lovasok által kitünő eredménynyel használt szer lankadt test erősitésére és fölfrissitésére nagyobb izomerő-kifejtés után.

Egy egész palaczk ára

1 frt

Egy fél palaczk ára

60 kr.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár:

Kreisapotheke Korneuburgban,

Bécs mellett.

M. kir. államvasutak 12111/98. szh.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Gyékényes állomáson levő felvételi épület átalakitására és kibővitésére, valamint egy lakóház létesitésére szükséges épitési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Zágrábott az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és a csurgói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1898. évi márczius 15-én déli 12 óráig kell benyujtani, alulirott üzletvezetőség pályafentartási osztályánál (Trenk-utcza 12. sz. I. emelet).

Az ajánlatokat 50 kros, az ajánlat mellékleteit ivenként 15 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani. «Ajánlat a gyékényesi állomáson létesitendő épületek előállitására».

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1898. évi márczius hó 14-én déli 12 óráig 700, azaz hétszáz o. é. frt bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyüjtőpénztánál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Pósta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tárti vevénnyel adandók fel.

Zágráb, 1898. évi február hóban.

A m. kir. államvasutak üzletvezetősége.

(Utánnyomást nem dijazunk.)

„Parfumerie Royale“
BUDAPEST
Erzsébet-körút 54. szám.
„PÂTE NINON“
azonnal megifjító szépségkenöcs biztos sikerrel.
Egy tégely 1 frt használati utasitással együtt.
Ugyanitt kézifinomitók és amerik. arczfürdők.

Varrógépek
bámulatos olcsó árban
HIRSCHBERG A.-nál
BÉCS
II., Rembrandstrasse 19a.
TELEFON 7114.

Hirdetések felvétetnek a
Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok
kiadóhivatalában
Budapest, Andrássy-út 57.

Magyar Szalon
képes folyóirat
Megjelenik minden hó 1-én.
SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF
SEGÉDSZERKESZTŐ:
KÉRY GYULA
Megrendelhető a kiadóhivatalban
BUDAPEST
ANDRÁSSY-UT 57. SZ.
I. emelet.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK

Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az **1898 márczius hó 17-ik napján déli 12 órakor** a bank helyiségeiben (V., Nádor-utcza 7. sz. a.) tartandó

XXIX. rendes közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1897. évi mérleg megállapitása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováforditása iránt

A részvények letehetők:

Budapesten: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utcza 7. szám a. és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál.
Bécsben: az Union-Banknál.
Párisban: a «Société générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France» czimü banknál.

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata.

23. §. 20 részvény tulajdona 1 szavazatra jogosit.

24. §. Részvényesek, kik szavazó jogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyülés összegyülte előtt legalább 8 nappal, részvényeiket téritvény mellett letéteményezni.

A letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hirlapokban kijelölt helyeken eszközlendő.

25. §. A szavazójog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényeseknek adható.

Testületek, intézetek és kereskedelmi czégek, továbbá nők és kiskoruak, a közgyülésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazolójegyek adatnak ki.

A részvények a részvényes által sajátkezüleg aláirandó jegyzékbe, számszerü sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál 1, minden egyéb letéthelyen 2 példányon bejegyzendők.

A letevő a letett részvényekről téritvényt nyer és a részvények annak idején, a közgyülés megtartása után, csakis ezen téritvény visszaadása mellett fognak kiszolgáltatni.

Az 1897. évi mérleg és jelentés **1898. márczius hó 9-től** kezdve a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen díjtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet **5 forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállított jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában"

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem"

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

1848

1898

AZ IRODALMI RÉSZ SZERKESZTŐJE:

HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZ SZERKESZTŐJE:

BASCH ÁRPÁD

EGYES SZÁM 20 KR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

ANDRÁSSY-ÚT 57. SZ.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST.

T. olvasóinkhoz!

Két előkelő szépirodalmi és művészeti heti lapnak, a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak és a «**VASÁRNAPI LAPOK**»-nak egyesüléséről adunk hirt tisztelt olvasóinknak. Mindkét lap egy czélt tüzött volt ki maga elé: egy magas irodalmi és művészeti niveaun álló, diszes kiállitásu, gazdag tartalmu, előkelő lapot nyujtani annak a művelt olvasó-közönségnek, mely szükségét érzi, hogy a napisajtó mellett egy folyóiratot is járasson, melyből menten minden pártállástól és részrehajlástól, illusztrácziók által is megismerkedjék az aktuális események hőscivel, a magyar és a külföldi művészet legremekebb alkotásaival és emellett tisztult izlésre való irodalmi olvasmányokat kapjon.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» is, a «**VASÁRNAPI LAPOK**» is ugyanennek a czélnak szolgálatában állván, egymás mellett harczolt, sőt versenyzett is néha eddig, hogy a művelt olvasóközönség ez igényeinek megfeleljen. E buzgó versengés, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet nyujtsanak, vezette mindkét lapot ahhoz az eszméhez, hogy a kitüzött czél elérésére egyesitsék erejüket, buzgóságukat.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» és a «**VASÁRNAPI LAPOK**» szerkesztősége tehát ezentul egyesült erővel lesznek rajta, hogy a magyar művelt olvasó-közönség igényeinek megfelelő és a külföldi hasonló vállalatokkal is versenyző hetilapot nyujtson. Irodalmi és művészeti része az egyesitett két lapnak a legkiválóbb irók és művészek alkotásait fogja bemutatni és bizonyára minden jobb magyar család szükségét fogja érezni ennek a lapnak, melynek olvasmányai és képei gondosan meg vannak válogatva, ugy, hogy azt a család minden tagja kezébe veheti.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» emellett *két nagy kedvezménynyel szolgál olvasóinak*.

1. *Tornai Gyula* nagyszabásu festményének, «*Az utolsó honvédek vacsorája*»-nak szinnyomatu nagy képét részben teljesen ingyen, részben igen kedvezményes árban szolgáltatja előfizetőinek. (Az erre vonatkozó föltételek lapunk más helyén olvashatók).

2. Minden évnegyed végén a legelőkelőbb művészektől származó *eredeti* rajzokat, vázlatokat és képeket sorsol ki előfizetői között.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» irodalmi szerkesztője *Hevesi József*, művészeti szerkesztője *Basch Árpád* marad, kik egy egész irói- és művész-gárdával fognak buzgólkodni, hogy olvasóinknak kiki a maga nemében a legjobbat nyujthassa.

Bizunk benne, hogy a két lapnak eddigi előfizetőit kellemesen fogja érinteni az egyesülésnek hire, mert hiszen ők ez egyesülés által csak jobb és szebb lapot fognak kapni.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 11. SZÁM. 1898 MÁRCZIUS 13.

Márcziusi ibolyák.

— Márczius 15. —

Mig künt zászló leng s ég fele
Zúg ezrek hangos éneke,
Az én dalom ma hozzád száll,
Te kék, picziny ibolyaszál.

Nem karddal vivott vad tusák
Szerzék avasznak idusát;
Te kékszemü kedves virág,
E nagy napot te, te vivád.

Kokárdák mellett kandikál
Egy-egy sötét ibolyaszál.
Igy hordá keblén a vitéz,
Igy tűzte gyöngéd női kéz.

A márcziusi ifjuság
Te véled küzdött, kis virág.
S ha lankadott és csüggedett,
Felbátoritá kék szemed.

Petőfi nagy szive felett
Picziny ibolya díszeleg.
S mig „Talpra magyar!"-t zeng szava,
Száll hozzá édes illata.

Ibolya-illat vitte szét,
Mit a költő szava beszélt,
Oda, hol pásztortűz lobog,
Oda, hol magyar szív dobog.

A nagy napot igy vívta meg
A kék kis ibolyasereg.
Vér nem foly, nem pusztit halál,
Igy győztél, kis ibolyaszál...

Künt zászló leng, tolong a nép.
Ibolyát most ugyan ki tép?
S bár elfeled ma a világ,
Én rólad zengek, kis virág!

Feleki Sándor.

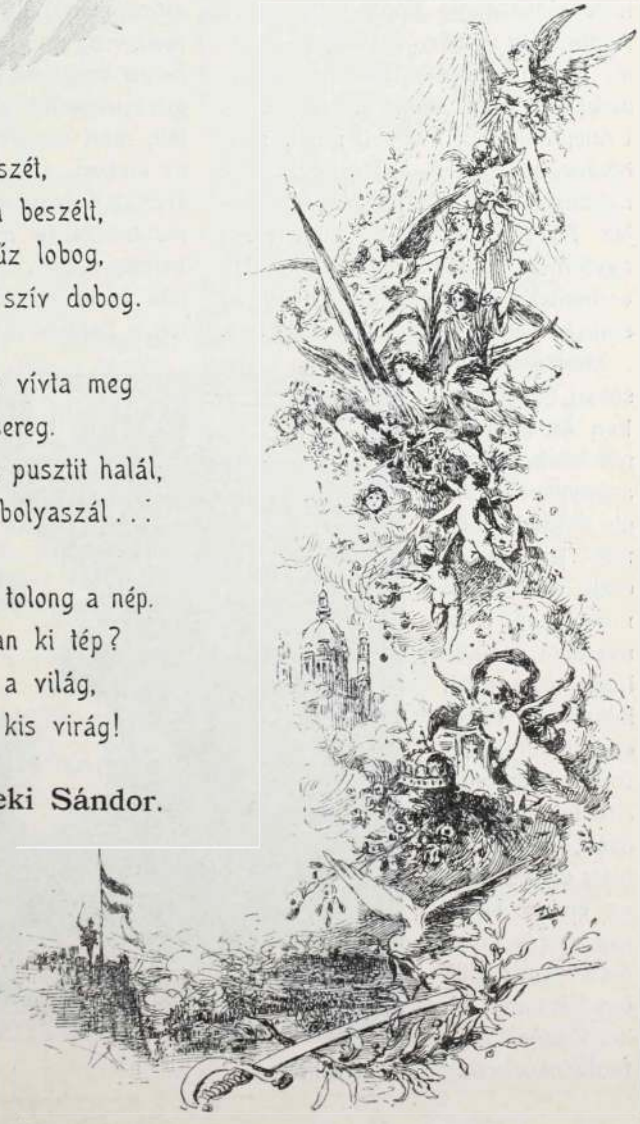

Márczius 15-én.

SZABADSÁG.

Irta PÁSZTOR JÓZSEF.

Még itt él közöttünk nehány élő alakja annak az időnek, amikor a magyar nemzet történelmében egy fényes lapra forditott Klio keze. Nekünk még nagyapáink, apáink hallották a világváltozás lelkesitő hozsánnáját s a rokkant hősök szemeiből előtörő könycseppekben a nagy idők fényességét látjuk felragyogni. Azóta sok tavasz jött, egyik a másik után egyformán fenséges változatban s most eljött az ötvenedik. Ünneplünk. Miért eppen most, mert ötvenedik, hiszen egyformán dicső nekünk ez az idő, bármikor ujhodjék fel lelkünkben az emlékezés; egyformán ünnepi azok előtt, akik embernek születtek, ugy hogy az embert megbecsüljék felebarátjokban.

Mert születnek sokan, nagyon sokan és meglátja mindenik a napot, amelyik neki világit, beleheli az éltető levegőt és eszik a jó isten mindennapi kenyeréből anélkül, hogy megtanulná, hogy aki mindezeket adta, egyforma szeretettel adta mindenkinek azért, hogy egymást szeressék. S az emberi sivárság, önzés közepette megszületik egy-két hang, lelkesitő szózat vagy tanitó okoskodás; születnek Rousseauk, Voltairek, Petőfik kik édes dalban, okos szóban beszélnek az emberi szeretetről, a mindenható szabadságról. Honnan jöttek ezek, ki küldte őket s miért oly nagyok, hogy milliók hallgatnak reájok; hiszen nem voltak istenek, a mithosz világa rég letünt amikor éltek s mégis mint egy fényes nap világitották be koruk setétségét. Ne ott keressük az ő nevöket, ahol az elérhetlenség glóriájában ragyognak a nagy szellemek, világvezérlő hatalmasságok, emberek voltak ők a szó teljes és fenséges értelmében. Emberek, akik szerettek, mert szenvedtek, akiknek szava az emberi szivekhez szólt, akik átérezték a nagy világfájdalmakat, akik merész kézzel markoltak bele az emberiség nagy sebeibe, hogy feljajdult tőle az egész élő világ. Azután jöttek a nagy véráldozatok, óriási adói az emberi érdekeknek s a névtelen hősök ezrei mentek csatába dallal ajkukon, hogy harczoljanak a szent szabadságért s meghaltak boldogan; sirjaikon virág fakadt, küzdelmeiken egy uj kor épült fel a maga uj örömeivel, nyomoruságaival. De a világ egy lépéssel előre haladt, azóta több ember születik.

Az a dicsőséges nap, amelynek emléke előtt most az ötvenéves évfordulókor ünnepi ihlettel megállunk, tiszta napsugaras tavaszi napja volt a mi szabadságunknak. El kellett ennek jönni, mert ugy volt megirva ott, hol a világok sorsát elintézik, el kellett jönni, mint a fenséges felujulásnak, mert tudata ott élt már a szivekben mindenfelé. És eljött. Elhangzott a nagy ünnepi mise első akkordja ott a muzeum lépcsőin a nagy nemzeti dalnok ajkairól; a szabadsajtó első termékét ezer kéz kapkodta, ezer száj olvasta s a szivek megteltek az uj tavasz balzsamos leheletével.

Most, hogy harangkongás hivogat bennünket a nagy emberi ideál ünnepségére, menjünk mi is és boruljunk le az ünnepelt előtt, hallgassuk a szent zsolozsmákat, a melyek az emberiség legszentebb jogairól zengenek fenséges melódiákat.

—o—

1848 Bécsben. *Egykoru rajz.*

A CSÚCSON

Ilonka emlékkönyvébe.

A hegytetőnek ballagott a Mester
Hosszu útjában rég kifáradott,
S haladt mégis törődött, gyönge testtel,
A félúton még meg nem állhatott.
Haja még szög volt, homloka redős,
Mikéntha lenne évek nyomta ősz,
De szeme ifjui tűzzel világolt
Sasként büszkén kutatta át a távolt.

... A végtelent ... Mert hol van itt a czél még?
Feje fölött halvány csillag dereng,
Halvány csillag ... megrezgő fénye félénk
S a Mester tán nem látja ... elmereng ..
Amint jár a rögös, nehéz úton
«A célt talán még magam sem tudom,
Lábam botlik sok éles, durva kőbe,
S én öntudatlan csak megyek előre.»

Leszált az est. Vihart hozott, kegyetlent,
Mely véresre sebezte az eget,
S az égnek aláhulló vére itt lent
A mesternek arczára csepegett.
A halvány arcz kipirosult bele,
Erősebb tűzben lángolt föl szeme,
Majd ujra megült csöndben lelohadva,
Mikéntha láng húnyta előtt lobogna.

S amint haladt s magában évelődék,
Elgondolá a sivár multakat,
Gúnyolni látszatott a véres rőt ég ...
«Szivem, erőm, mindenem megszakad.
Itt a véghetetlen Golgota,
Saját éltem hozott el hát oda,
Hová lemondás, bús kétség vezérel,
Mely leszámolt az élet örömével.

«Meghalni nem kín, ám örökre élni
És tudni, hogy az élet czéltalan,
Megváltó véget még nem is remélni,
E gondolatnak gyilkos kínja van.
S ha már kimondók: Elvégeztetett!
Mért elvégeznünk hogy mégsem lehet?
Miért rovom ez útat minduntalan
Pedig nagy kínnal és kifáradottan?

«Kiöntém, én bolond, egész világba
Szivem végetlen gazdag kincseit,
Az embernemet átölelni vágyva
A szeretet nagy eszméje hevét,
Kiöntöm nékik egész szivemet.
És most — ez úton fölfelé menet
Dühöngő szél fülembe sugja nékem:
Miért tevéd, te balga, szerencsétlen?!

«Hálátlanság rút kigyói martak,
Véresre marták árva lelkemet,
Szememből égő könnyeket csikartak,
Minden szó egy-egy tőr döfése lett.
Csak *egy* lélekre hogyha akadok,
Azt mondom én: Elég, boldog vagyok!
De nem találtam, véget ért a pálya,
És hala lelkem minden ideálja.

«Mert elvonulva járom örök útját
A bűnhődésnek, kő, tövis sebez,
Kisérőm csak az örök szomoruság
Neki s utamnak vége sohse lesz.
Ki még rajongsz tán, emlékedbe vésd
E szörnyü, végnélküli büntetést,
Bánj emberek módjára emberekkel,
Az Isten részét magadban temesd el!

A kínok útján igy haladt előre
Szemét merőn csüggesztve földre le,
Mely ugy gyötörte, hogy kevés erője
Végképp elfogyni látszatott bele.
S egyszerre a sivár, aszott teren,
Hol még a száraz kóró sem terem,
Hol a moh is csak rejtve nőhet, félve:
Csodálatos virág tárult eléje.

A feje kábul ... Káprázat szemében,
Megáll, merőn néz, aztán fölzokog.
Nem tudja álmot lát-e? vagy van ébren?
Leányt lát-é avagy liliomot?
Fehér virág, oly szent, oly gyermeki,
S a Mester szól most esdeklőn neki
«Virág vagy lány vagy tündér ... bármi légy te,
Ne hagyj magamra! el ne szálj, az égre!»

«Köszöntelek, Mester! Mester, köszöntlek!
Légy üdvöz, Mester! Addsza jobb kezed!
Mi ketten nem vagyunk lakói földnek,
Jer én velem, híved tovább vezet.
Tovább! tovább! az útnak vége nincs,
Ama csillagra ott fenn ne tekints,
Égből, földről örökre üldözöttek
Menjünk együtt mi ketten, számüzöttek.

Haladjunk együtt. Engemet kerestél,
De lenn a földön nem találhatál,
Mert oda, ha százszor megfeszittetnél,
Engem nem hív már élet, sem halál.
Jerünk csak! hogy ki vagyok, kérdezed?
A hála, hűség és emlékezet.
Eddig csak árny ... aztán veled az éjben,
Viharban — szentháromság egy személyben.

«Mert minden szavad a lelkembe szálla,
Melyről azt hitted, végképp elveszett.
Minden igédért bennem él a hála,
Mely odalenn pusztába tévedett.
Szeretlek! te a nap és én sugár,
Te eszme, én a szó, mely eltalál.
Egyek vagyunk! szeress örök heveddel,
Miképpen én szeretlek, drága Mester!»

A szomoru virágnak derül arcza
S az igazak tüzében ég szeme,
A Mester meg palástjával takarva
Együtt megyen rögös útján vele.
«Szeretlek! te vagy én jó angyalom,
Vagy virágom, te fehér liliom!
Láttodra szivem tudom mért többent meg,
Éreztem akkor is már, hogy szeretlek!»

S amint kar karban örök útjuk rójják,
Megenyhül a természet maga is,
Megadja fényben és hőben adóját,
Kigyúl az égnek száz csillaga is
S hir szárnyal mindenütt az ég alatt:
A Mester és a Hűség ott halad.
S amint látják, minden jámbor szív eltel
Bűnbánatával, istenfélelemmel.

... Azóta a Mester magába járhat,
De álomképe mindig vele van.
«Lehet, hogy akkor is csak láttam álmat,
Minek tünődjem rajta hasztalan?
Az álom is él ... mostan is velem,
Jőjj, jőjj karomba, várlak szüntelen!»
Suttogja árnynak, lelketlen szeleknek,
«Tudod, Hűség, örökre én szeretlek!»

Sebestyén Károly.

A MESEBELI ASSZONY.

Irta: FALK MIKSA RICHÁRD.

Egyszer volt, hol nem volt, valahol árnyas ligetek mellett egy kis kunyhó.

Szalmából a fedele, agyagos téglákból az oldala. A tetején kis kéményke, amelyikből jövő lilaszinű füst bárányfelhővé változott át s ment, elrepült a többi fehér ködöcskékhez s aztán lehullva a földre, öntözték az Isten áldását.

A kunyhó egyik oldalán kis tölgyfa ajtócska volt, előtte taposott ösvény az erdő felé. A másik oldalán nagy utra nyilott egy kis ablakocska.

Ezen az ablakocskán nézett ki mindig az anyó szép leánya, Myria.

Nagyon szép volt a kis Myria, mint amilyen szépek az anyó meseinek hősnői.

Gyönyörüek voltak az ő éjsötét szemei, sötétbarna haja, hófehér arcza. Édes piczike szája sejtetni engedte a vakitó fehérségü fogsorokat.

Nyulánk termetét fátyolszerü rózsaszinü ruha burkolta.

Ismerte és szerette őt az egész környék, mert jósága és kedvessége nem volt kisebb szépségénél. Szeretett mindenkit, de különösen az édes anyókáját, akinek ő volt egyedüli támasza és minden kincse. A kis Myria kinézett az ablakon és elgondolkozott az anyó meséin. Eszébe jutottak az elátkozott herczegnők, szegény leánykák történetei, akik hosszas küzdelmek vagy akadályok legyőzése után a vitéz királyfik és bátor hősök karjaiban boldogan éltek sokáig, nagyon sokáig, amig csak meg nem haltak; de akkor sem váltak el szeretteiktől, hanem egy sirban temetve aludták a boldogság álmának folytatását.

A kis Myria nézett ki az ablakon s nagyon szerette volna elmondani magának az ő meséjét.

— Egyszer volt, hol nem volt, a szép ligetek mellett egy kis kunyhó. Abban a kunyhóban lakott egy öreg jó anyóka. Ennek volt egy szép kis lánya, Myria. — — —

Eddig jutott mindig a mesével, azután elakadt s nem tudta tovább folytatni. Eközben a nap eltünt a ligetek mögött, sötétedett. A kis leány becsukta az ablakot s aludni tért, hogy megálmodja a mesét.

Igy ment ez évek óta, nap-nap után, anélkül, hogy a mesét folytatni tudta volna.

De eljött az öreg Idő, a nagy mesemondó, s elhozta magával a mese folytatását is.

Egy szép tavaszi délután, mikor a kunyhó virágok illatában uszott, a kis Myria megint kinézett az ablakon s nagyon szomorkodott azon, hogy ő már tizennyolcz éves lett és a mesét folytatni nem tudja.

Könycsepp hullott le szeméből egy kicsike rózsabimbóra. Alig hogy ráesett, szép illatos kinyilott viraggá lett a bimbó. Myria nézegette a rózsát, mely közelebb-közelebb kuszott hozzá az indákon s igy szólott:

— Ne busulj, kis Myria! Szakits le engemet, tűzz a kebledre, ne félj, nem fogok elhervadni. Azután menj a ligetbe, játsz és örülj. Ne busulj, Myria!

Myria leszakitotta a kis virágot, megcsókolta s keblére tűzte, ahol a virág édesdebben szórta illatát, mint szárán, mintha több életerőt adott volna neki a leányka, mint a földi gyökér.

Még egyszer a nagy utra nézett, bezárta az ablakokat s elment a ligetek felé.

Ott már javában mulatoztak a nymphák és a faunok s amint Myria közéjük jött, kérték őt: játszék velük.

A kis leány tánczolt a nymphákkal, hallgatta a pánsipok danáját; később ő is énekelni kezdett, de ekkor a nymphák abbahagyták az ugrándozást, a faunok némán hallgatták Myria énekét.

Egyszerre csak félben hagyta az éneket és sirni kezdett.

A hallgatók megkérdeztek tőle, miért hullatja gyémant könyüit?

Myria elmondta: mert nem tudja a meséjét folytatni, pedig ugy szeretné.

Összeültek a faunok és a nymphák. Törték a fejüket Myria meséjén, mert nagyon szerettek a leánykát, de nem tudták kitalálni. Hogy ez nem sikerült, összeültek tanácskozni s meghányták-vetették Myria dolgát s belátták, hogy segiteni kell Myrián.

A faunok azt mondták, hoznak ők szép bátor férfiut, aki majd szerelmesen sugja a leány fülébe a mesét.

A nymphák csendes, méla fiut akartak számára hozni, egy költőt, aki ismeri a nőt a maga valóságában.

Mem tudtak megegyezni sehogysem. Majd veszekedésre került a dolog, de ezt nem akarták, mert akkor nem lett volna senki, ki a sipdalok ütemére tánczot lejtett volna, sem aki a nymphákat édes csalogató dalokkal felviditaná.

Elhatározták tehát, hogy összegyurják a két embert s egy alakjában hozzák el Myriának.

A legidősebb faun igy szólott:

— Menj haza Myria s bucsuzz el tőlünk, mert mi nem látjuk többé egymást.

Holnap délután más valaki fog te reád várni, a ki elmondja a mese folytatását.

Myria könyek között vált el játszótársaitól, de azért örömmel tért nyugodni, mert csak egy nap választotta el a boldogságtól. Sohasem hajtá még ily boldogan álomra fejét.

Még az anyó sem ismert reá. Eltolta magától az ételt, pedig máskor, hogy szerette a vajba sütött narancsvirágokat.

Anyó, anyó te voltál mindennek az oka.

Minek mesélgettél olyan sokat a te szépséges Myriádnak? . . .

Másnap délután csendes volt a liget.

A zöld illatos füvek nem ropogtak a nymphák tánczai alatt; a sokszinü virágok sem lebbentek meg a faundalok ütemére.

Myria, keblén a rózsával sétált föl s alá az árnyas tölgyfák alatt.

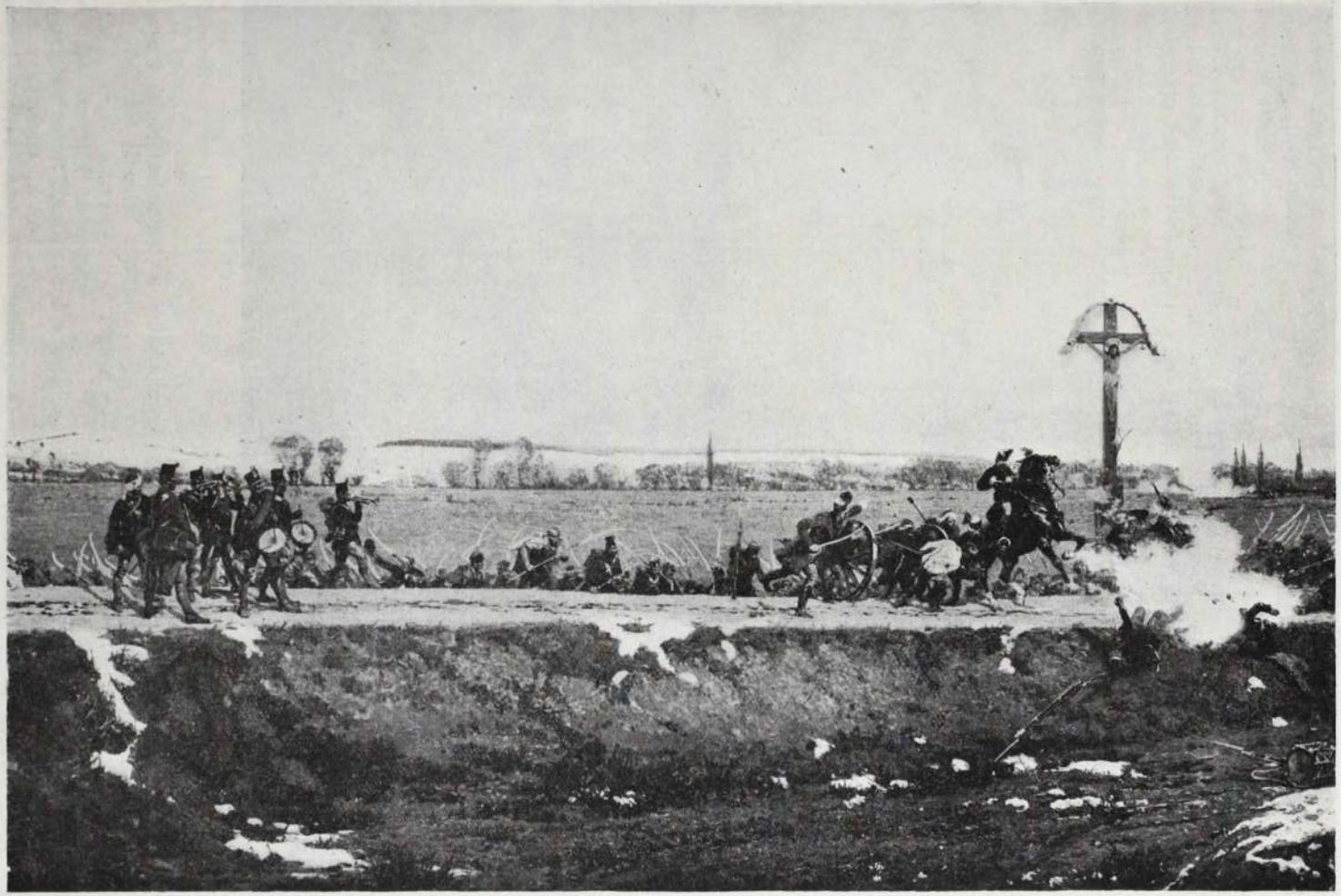

Bem—Petőfi körkép-részlet Bomba-robbanás. *Weinwurm Antal felvétele.*

A bokrok ágacskái megzörrentek, a fű suhogott, valaki közelgett Myria felé a ligetben.

Ijedten fordult hátra a leány s midőn megpillantotta a csinos, deli megjöttet, el akart menekülni a sürü bokrok mögé, hogy folytathassa a mesét.

— És ez a kis lány meglátott egy szép ifjut. Olyan nemes bátor izmos férfi volt s mégis szép kék szemei olyan szelidséget árultak el, hogy a csengő hangját s szőtte tovább a mesét.

— Ez az ifju költő volt, Aesasnak hivták őt. Nagyon megszerette Myriát.

S elővette lantját, könyező szemekkel énekelt:

Oh Myria, tündéri, légy enyém!
Szeress! Imádlak téged égi lány.
Szivem tied s rabod már lantom is,
Tied vagyok, te pompázó virág . . . .

kal tapasztá be érintetlen korall ajkait. S Myria kezdte érteni, miért voltak oly kitartók, hüek az anyó meséinek hősnői.

Kezdte érteni: mi a szerelem. S látta, hogy az ő meséje: a szerelem meséje lesz.

Bealkonyult, itt volt a válás pillanata.

Még néhány édes csók, hosszu méla tekintet szemtől szembe s aztán igéretek, hogy szeretni fogják

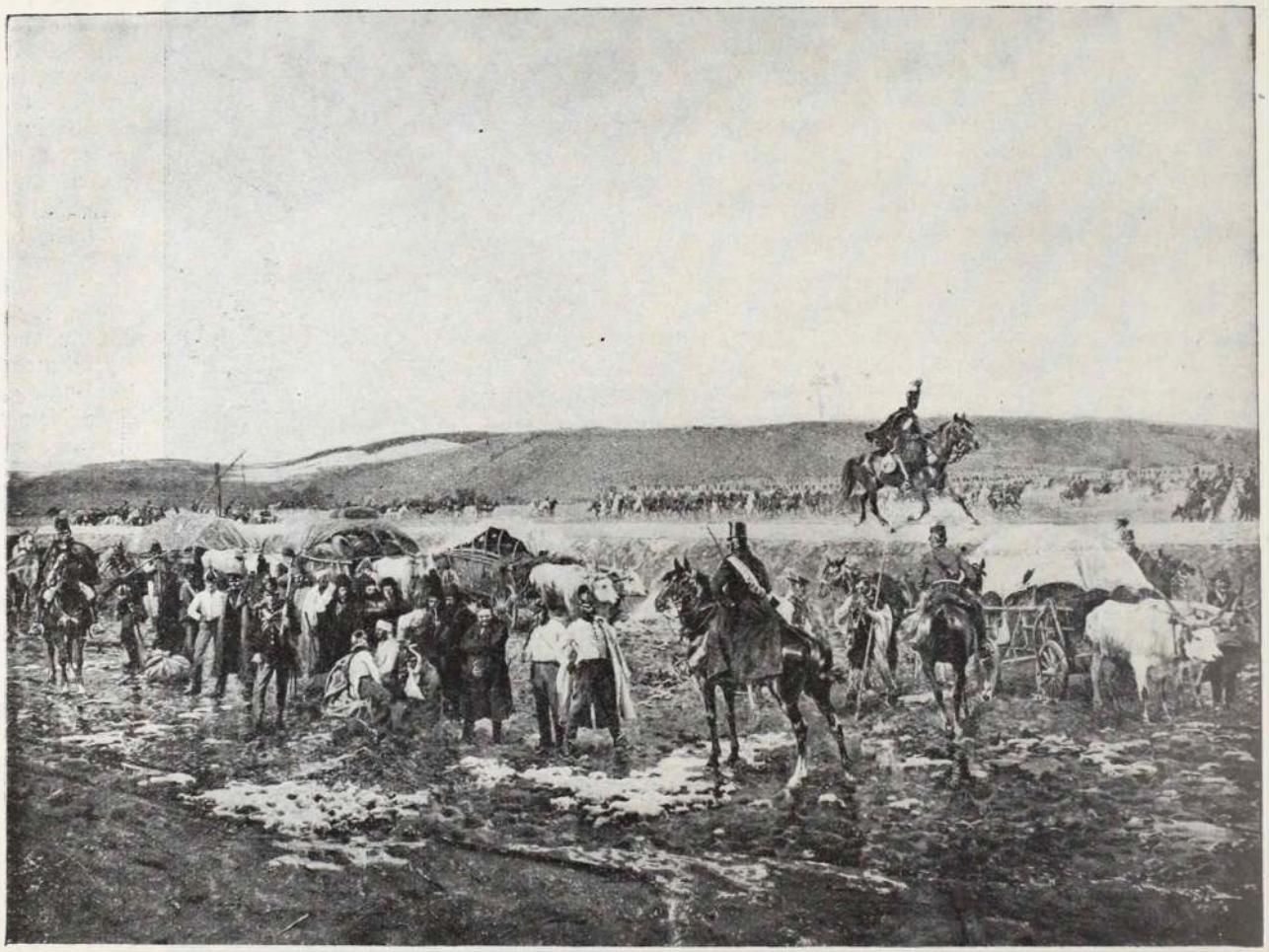

Bem—Petőfi körkép-részlet. Foglyok. *Weinwurm Antal felvétele.*

leánykának rögtön megtetszett . . . suttogá magában a mese folytatását.

Csakhogy az ifju nem engedte el. Megfogta szépen kis kezét és a szemébe nézett.

— Ne menj el, édes! Mondd ki vagy?

A leány felelet helyett elmondta a mesét.

A fiatal ember átkarolta őt, lehunyt szemekkel hallgatta a leány

S az ifju remegve leste ajkairól a szót.

— Én is szeretlek! — mondá tovább halkan Myria.

Olyan vagy te, mint a hogy a faunok mesélték.

Bátor, vitéz, nemes és egyszerü s mégis a nymphák beléd lopták az ő akaratjukat. Hangod lágy, édes és csábitó . . .

Igy folyt tovább a mese.

Aesas átölelte Myriát, forró csók-

egymást örökké s ismét találkoznak e helyen.

Ilyen a válás, s igy ment ez heteken keresztül. Ott heverésztek a fűben, Aesas dalokat zengett Myriához, ki elmerengve hallgatta őt. Az ágakon pacsirták s más éneklő madarak hintáztak csicseregve, a méhek egy-egy kis virágon üdülve pihentek meg köröttük s a nap sugarai csókolva nyaldosták arczukat.

Egy bucsuzás alkalmával Aesas

nagyon szomoru volt. El kell mennie e vidékről, mert élnie kell; elmegy oda, a hol aranynyal fizetik lantját, oda, a hol urak asztalánál jóllakva hajthatja egyszer nyugalomra fejét. Szeretné, ha Myria is vele jönne, de még sem. Nem kívánhatja a leánytól, hogy elhagyja érte a jó anyókát. Mindig fogják egymást szeretni s ő esküszik, hogy vissza jön őszszel, mikor már nem süt a nap, mikor sárga levelek temetik az ő édes nyári emléküket, mikor az éneklő madárkák meleg, déli vidékeken más boldog párnak mesélik el, hogy volt egyszer, hol nem volt . . .

A leányka nagyon sokat sirt, de be kellett törődnie a sors akaratába. Hiába, meg kell hajtanunk fejünket e nagy gyerek előtt, ki mindenki meséjének szálait összebogozza.

Csókok özöne, susogó szavak . . . s elment az ifju.

Könnyek között ölelte Myria a párnákat magához. Sirt, mert elszakadt meséjének fonala; ott hagyta el: . . . És ők nagyon, de nagyon boldogak voltak.

. . . Mult az idő. Eljött az ősz, fakó lett a liget, hervadtak a virágok.

— És a kis Myria nagyon boldogtalan volt, sokat busult az ő imádott Aesasa után . . .

Érezte, mily üres a lét s igy nem birja ki sokáig. S egy szép őszi estén kendőibe burkolózva, ott hagyta a kis anyót, a kinek ő volt egyedüli kincse, támasza.

Ment, mendegélt sokáig, nagyon sokáig egyedül a széles, elhagyatott utakon.

Ha embereket talált, megkérdezte tőlük: nem tudják-e, merre van az ő Aesas-a? Ezek nevetve dugták össze fejüket s vállvonogatva folytatták útjukat.

Végre szép, nagy városba ért, a hol fáradtan esett le egy jó öreg bácsi háza előtt. Ez ápolta őt, enni adott neki s megkérdezte nagy útja czélját. S midőn hallotta Myria válaszát, kérte őt, tegyen le e szándékról, — ki ismeri Aesast?

Hiszen a sok költő majd éhen hal egymástól. Ki tudná Aesast megtalálni?

De Myria nem hallgatott reá, megköszönte szivességét s ment, mendegélt tovább.

Nagy rengetegbe érkezett, majd meghalt, az éhségtől, lankadtan dőlt egy terebélyes fa alá, midőn rablók törtek reá s elvették mindenét, csak a ruháját hagyták rajta.

Az egyik megszánta szépségeért s egy darabka kenyeret adott neki. Mohón falatozta a kegyelem-ételt, üditőleg hatott reá a csörgő patak hüs vize s aztán elaludt. Álmodott az ő Aesasáról, kihez bármi akadályok után is, el akar jutni, hogy megmondja neki: nézd, én mindennel megküzdöttem, csakhogy eljöhessek hozzád, hogy a tied lehessek s méltó a te szerelmedre és mondjam neked: végy engem úgy, a mint vagyok . . . egészen a tied . . .

Másnap hegyeken át folytatta nehéz utját. A kövek feltörték bársony-

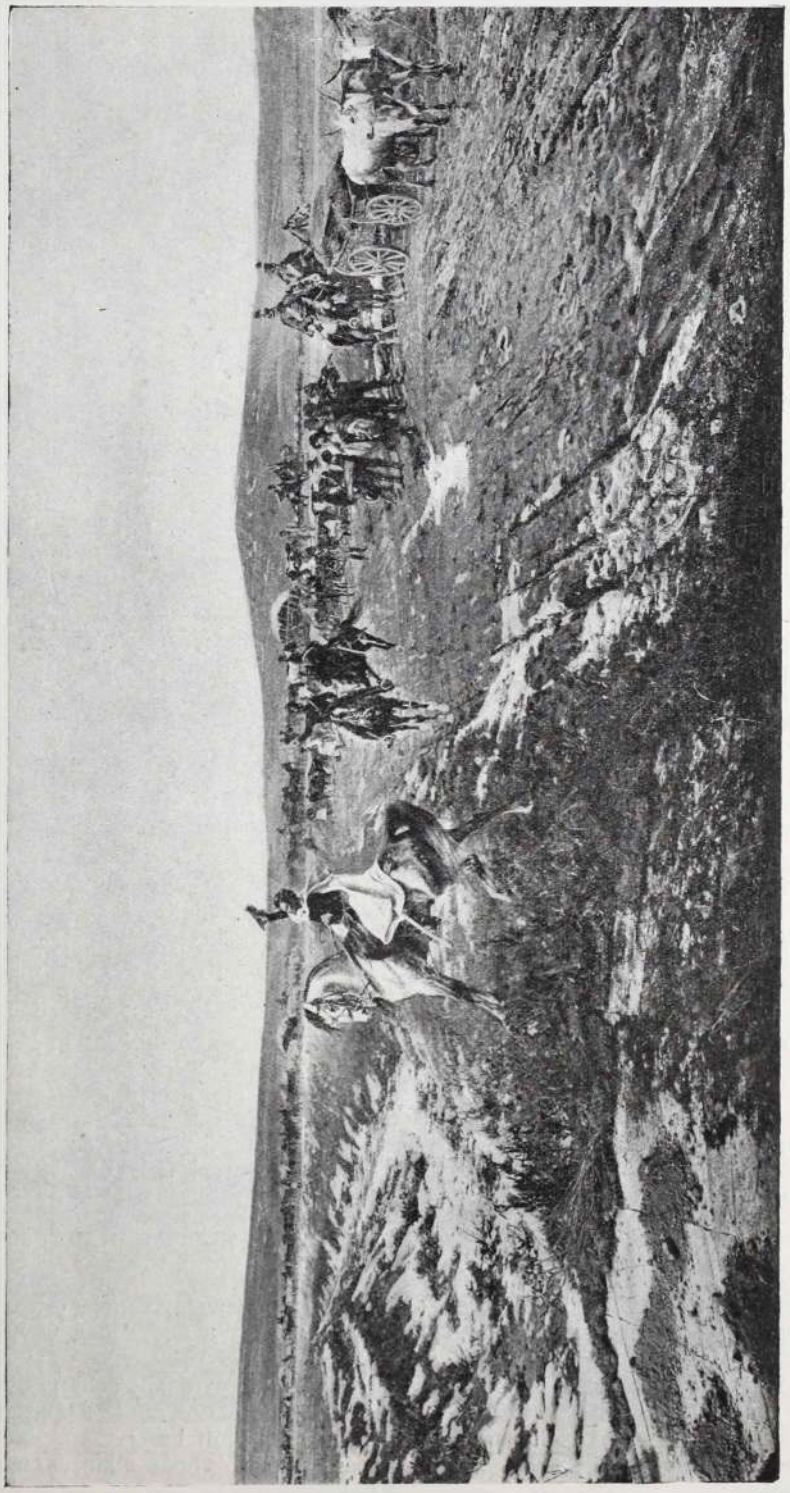

Weinwurm Antal felvétele.

Petőfi.

Bem — Petőfi körkép-részlet.

bőrü lábait, minden utszéli tövis elrongyolta ruháját s megkarmolta szép testét. De ő ezt nem bánta; erőt adott neki a viszontlátás reménye.

A hegyek mögött vén boszorka lesett reá s nem akarta tovább engedni, mig gyönyörü, hosszu gesztenye haját neki nem adja. Myria sokat sirt, de nem volt mit tenni. A lelketlen öreg, ollójával elvágta a selymes szálakat s utra bocsátotta őt.

Mindegy, gondolá magában a leány, hiszen Aesas nem a hajamért szeretett.

Ment, sietett tovább.

S a nagy erdőben utját állotta a vén remete, ki addig nem bocsátotta el, mig a elkét neki nem adja.

Bánkódott s könyörgött Myria, de mindhiába, oda kellett adnia lelkét s folytatta útját.

Mindent odaadok, mondá, csak a testemet és a szivemet nem.

Kertek között haladt el. Egy ficsúr megállitotta s megfogta. Kérte tőle a testét. Különben nem engedi utra.

A leány viaskodott, ellentállott, mindhiába, ő volt a vesztes fél . . .

És aztán útra ment, nem volt egyebe, mint féltve őrzött szive.

Végre egy városba ért, a hol megtudta, hogy Aesasnak kitünő dolga van nagy uraknál él, sőt nőt is akar venni a házhoz.

— Éppen jókor érkezem, mondá Myria. Elhoztam neki szivem és ő az enyém.

Leona. *Bara festménye.*

Aesas házához sietett. A mint a kertbe lépett, látta, miként csókol szeretője egy szőke nőt karjaiban.

Fájdalmas nyilalást érzett szivében. Aesas elé lépett, ki csodálkozva nézett reá.

— Eljöttem, Aesas! Felkerestelek. Nézd, mindenemet elvették, csak a szivem maradt a tied. Végy ugy, a hogy szeretlek.

Aesas kaczagva tolta el magától a leányt s a szőke nővel eltávozott.

Myria zokogott keservesen, arcziszmai keserü vonásokban vonaglottak.

— A hűtelen! Ő érte áldozott fel mindent!? Érdemes volt!? — Mindegy, csititgatá önmagát, ne szidalmazd, te mindig szereted s fogod őt szeretni.

Lehajtott fejjel, szomoruan ballagott a palota elé.. Maga sem tudta még, mihez kezdjen?

Suttogást hallott a ködös esthomályban, melyből határozottan kivette, hogy valakit meg akarnak ölni, mert egy leányt elcsábitott.

Hallgatózni kezdett s megtudta, hogy a kit meg akarnak ölni, az Aesas.

Szive hevesen lüktetett, az emberek után sietett. Aesasra veté magát egy sikolylyal s testével födözte testét.

A szurás jól talált. Myria szivét. Oda adta érte az utolsó kincsét.

Suttogva lehelt utolsót s befejezte a mesét.

— Meghalt, mert szeretett! . . .

. . . Feljöttek a csillagok, a hold is. A kert fái mögül elősiettek a faunok és a nymphák. Eldalolták a kis halottnak a kedvencz dalát, azután betakarták hulló levelekkel, sárga virágokkal s vitték el oda, a hol az ilyen mesebeli asszony megérdemli, hogy örök álmait aludja . . .

Az egyik faun karmaival a sir obeliszkjére véste: Ilyen asszony egy volt s több nem lesz soha.

* * *

Igen! Ilyen asszonyok csak a mesékben léteznek — — —

Hadifoglyok. *Joannovits festménye.*

A NAGY NAPOK ELŐTT.

mikor a nemzet nagy lelkesedéssel ünnepli meg a szabadságharcz félszázados évfordulóját, a legkisebb adat is érdekes ezekből az immár mythosszá vált időkből.

Különösen figyelemreméltók az előjelek, melyek a nagy vihart megelőzték és a melyekkel aránylag keveset foglalkoztak iróink.

1848 február 24-én, azon a napon, melyen Párisban bérkocsin menekült a trónját vesztett Lajos Fülöp, egy pozsonyi főúri estélyen igy nyilatkozott De Best, Mengen vértesezredbeli főhadnagy:

— Ha a magyaroknak valaha eszébe jutna forradalmat csinálni, egy vizes rongygyal szét lehetne kergetni őket.

Harmadnapra e nyilatkozat után megérkezett a párisi forradalom hire Pozsonyba és egy fiatal magyar nemes úr Csőllén találkozva De Besttel, megkérdezte tőle, áll-e még multkori véleménye mellett. A főhadnagy arcza nagyon megnyúlt és nem adott határozott feleletet.

Tulajdonképpen komolyan pedig semmi sem készült még akkor Magyarországon s midőn Kossuth, Pest vármegye követe azt állitotta, hogy nemsokára nagy dolgok fognak történni, mindenki álmodozónak tartotta.

Márczius 3-án Kossuth az országgyülésen egy V. Ferdinánd királyhoz intézendő felirat küldését inditványozta, melyben a magyar országgyülés arra szólitaná föl a királyt, adna az osztrák örökös tartományoknak a magyarokéhoz hasonló alkotmányt. Ezt az inditványt a karok és rendek, valamint a főrendek is a legnagyobb lelkesedéssel fogadták el.

Kossuth beszédét a «Pannonia» pozsonyi német lap kinyomatta és ebből a lapból kétszáz példányt magához véve, Bécsbe indult vele az akkori országgyülési ifjuság egyik kiváló tagja, hogy a nép közt terjeszsze.

A fiatal emberrel együtt utazott Förster, bécsi egyetemi tanár is, a ki elolvasva Kossuth czikkét, nem győzte iróját magasztalni.

A magyar ifju Bécsben még megérkezésének estéjén elment a Wieden-, Lipót- és Alser-külvárosokba, ahol a munkások gyülekezni szoktak és a sörházakba kiosztotta a «Pannonia» példányait.

Nagy segitségére volt Fischhof, a ki az egyetemi tanulókhoz vitte és azoknak olvasta föl Kossuth beszédét.

A kedélyek meglehetősen izgatottak voltak és mindenből kitünt, hogy a császárváros rendkivüli dolgok előestéjén áll.

Márczius 13-án az osztrák rendek tartományi gyülésre hivattak össze s a bécsi nép, az egyetemi tanulók, a polgárság és a munkások kérvényt készültek benyujtani ott, hogy a császár — Kossuth inditványához mérten — alkotmányt adjon az osztrák örökös tartományoknak.

A forrongás, izgatás háboritatlanul folyt és csodálatosképpen a rendőrség semmit sem tett annak meggátolására.

Márczius 10-én nagy estély volt egyik Bécsben élő magyar grófnál, ahol számos magyar volt jelen.

Érdekes volt, midőn Bárczay, Sándor-huszár ezredbeli százados elmondta Zsedényi Ede, a magyar udvari kanczelláriа tanácsosának, hogy a párisi februári forradalom után tartott udvari bálon, Zsófia főherczegnő tőle és gróf Schmidegg Kálmán hadnagytól azt kérdezte, hogy: Számithat-e a felséges uralkodóház az ő hűségükre?

Bárczay erre szószerint azt felelte: «A Sándor-huszárok ő felsége és a haza iránti kötelességüknek meg fognak felelni».

A főherczegnő a válaszban a *haza* szót fölöslegesnek tarthatta, mert azonnal elfordult a huszároktól és a Mengen vértes-tisztekkel kezdett beszélgetni.

Végre megérkezett márczius 13-ka.

Korán reggel nagy tömegekben hömpölygött a nép a Herrengasse felé, ahol akkor az országház állott.

Orditozást nem lehetett hallani, de annál nagyobb volt a tolongás, vésztjósló tompa zúgás és a nép egyre a Mihály-tér felé hullámzott.

Egyszerre csak lövés durrant el, melyet sortüz követett. A katonaság a nép közé lőtt s azt mondták többen estek el és sebesültek meg, nevezetesen egy Spitzer nevü egyetemi hallgató is.

Most a nép egy csoportja a császári palota felé, egy másik a Ballplatzra tódult, Metternich herczeg államminiszter lakása felé, mig a harmadik csoport a rendőrigazgatóságnak, az am Peter-en levő épülete elé igyekezett.

Egy bécsi polgárokból és egyetemi tanulókból álló küldöttség ez alatt a császárnál járt, aki mindent igért, ugy hogy a küldöttség félig elégedetten hagyta el a Burgot.

Az udvarnál a zavar leirhatatlan volt, némelyek azt javasolták Ferdinándnak, hogy lövessen a nép közé, — egyébiránt, mint föntiekből kitünik, ez már előbb is megtörtént — de senki sem akarta magára vállalni, hogy parancsot adott volna rá.

Az utczán beszélték, hogy Albrecht főherczeg a várpalotában őrségen lévő tüzéreknek azt parancsolta, hogy kartácsoljanak a nép közé, de ekkor előlépett Pollet tűzmester, s azt mondá, hogy ő üteg-parancsnok; tüzérei csak neki tartoznak engedelmességgel, ő pedig *nem lövet.*

Azt is mondták, hogy a császár összetette kezeit és gyönge gyámoltalanságában sirva könyörgött, hogy ne lőjjenek *az ő jó becsiei* közé.

Csakhamar hire terjedt, hogy Metternich herczeg és Szednitzky gróf, — a márczius előtti idők két leggyülöltebb alakja — megszöktek Bécsből.

Óriási örömujjongás támadt erre — de mindaz, ami eddig történt, csak kezdete volt a tulajdonképeni forradalomnak.

A nép a külvárosokban forrongott, mindent ami a régi gyülöletes kormányra emlékeztetett, megtámadta.

Fünfhaus külvárosban a csőcselék Granichstätten gazdag gyártulajdonos gyárait fölgyujtotta és földig lerombolta. A *Favoritten* vámnál egy pénz-

ügyőrt megfogtak és egy égő házba dobva, elevenen megpörkölték.

A legtöbb zavart az ugynevezett *Kappelbubok*, vagy másként *stravanzer*-ek okozták, söpredéke Bécsnek és sokkal rosszabb a párisi gamin, meg a new-yorki loafer-nél.

Márczius 15-ről 16-ára érkezett Bécsbe a magyar országgyülés küldöttsége, Kossuthtal élén.

Őket már megelőzte a pesti forradalom hire, mely tulajdonképpen akkor még nem volt egyéb, mint egy rögtönzött népgyülés a muzeum előtt.

A magyar országgvülés küldöttsége minden követelését a király igérete által szentesitette, akkor még nem volt ellenforradalom, a reakczió nem mert suttogni es márcziusban senki sem hitte volna Jellasich áruló eljárását, a debreczeni országgyülés és a dynastia trónvesztetté való nyilvánitását. A diadal napjait a katasztrófa sötét leple boritotta el — éj, borzalmas sötét éj borult a hazára.

Ma, midőn egy szabad, boldog hazában ünnepeli a nemzet márczius idusának félzázados fordulóját — inkább álom, egy szép tündérrege az már.

A hősök sirját benőtte a fű, vadrózsa terem véráztatta csatasikon, de emlékezetük örökké él a történelem nagy lapjain.

És egy uralkodójával kibékült nemzet, fátyolt boritva a mult gyászára, könyére, babérral koszorúzza meg hőseinek sirját.

D'Artagnan.

—o—

STEFÁNIA.

Mikor a felséges királyfi halálhire gyászfátyolba boritotta lelkeinket, a szépséges özvegy könyei együtt folytak a mieinkkel, s a dinasztia gyásza soha összhangzóbb nem volt a nemzet gyászával, mint akkor, mikor királyfink lelke elköltözött tőlünk messze, messze, minden halandók útjára, azon a szomoru, borongós téli napon. Azóta valahányszor megjelent közöttünk a bánatos özvegy, ugy fogadtuk, mint egy szomoru fehérarczu angyalt, a ki elveszett boldogságát keresi nálunk, a mi szeretetünkben. És boldogok voltunk, ha körülvehettük, ha mélységes fájdalmát eloszthattuk, apró, kicsiny részekre — sziveinkbe. Hiszen igazán a mienk ő; ereiben legmagyarabb urunk József nádor vére folyik s ez a rokoni kötelék kitetszett minden cselekedetéből, a mi sziveinkhez közelebb vonzotta őt; szerető hitvese volt annak a szentemlékü királyfinknak, a kit minden magyar a legendák alakjaival együtt emleget. Akkor a nagy fájdalom napjaiban szeretetünk sokszorosan fokozódott iránta, hiszen ő a mienk maradt ezentul is s ha látta mélységes gyászunkat ő is jobban megszeretett minket... Most a fehérarczu bájos asszony még halványabb, nehéz kórral küzd, szenved királyi ágyában s a szigoru orvosi bulletinek rettegtetnek bennünket. Vajjon mit hoz a jövendő pillanat; nem akasztja e meg tollam sietését a telefon egyhangu csilingelése, mely a hideg, szép Burg ujabb gyászáról számol be?...

Mindenek sorsát intéző nagy hatalmasság, ki egyformán terjeszted áldásaidat kunyhók és paloták felett, kérve-kérünk, óvd meg a mi fehérarczu angyalunkat!

Pagliacció.

—o—

Tyras. *Zemplényi festménye.*

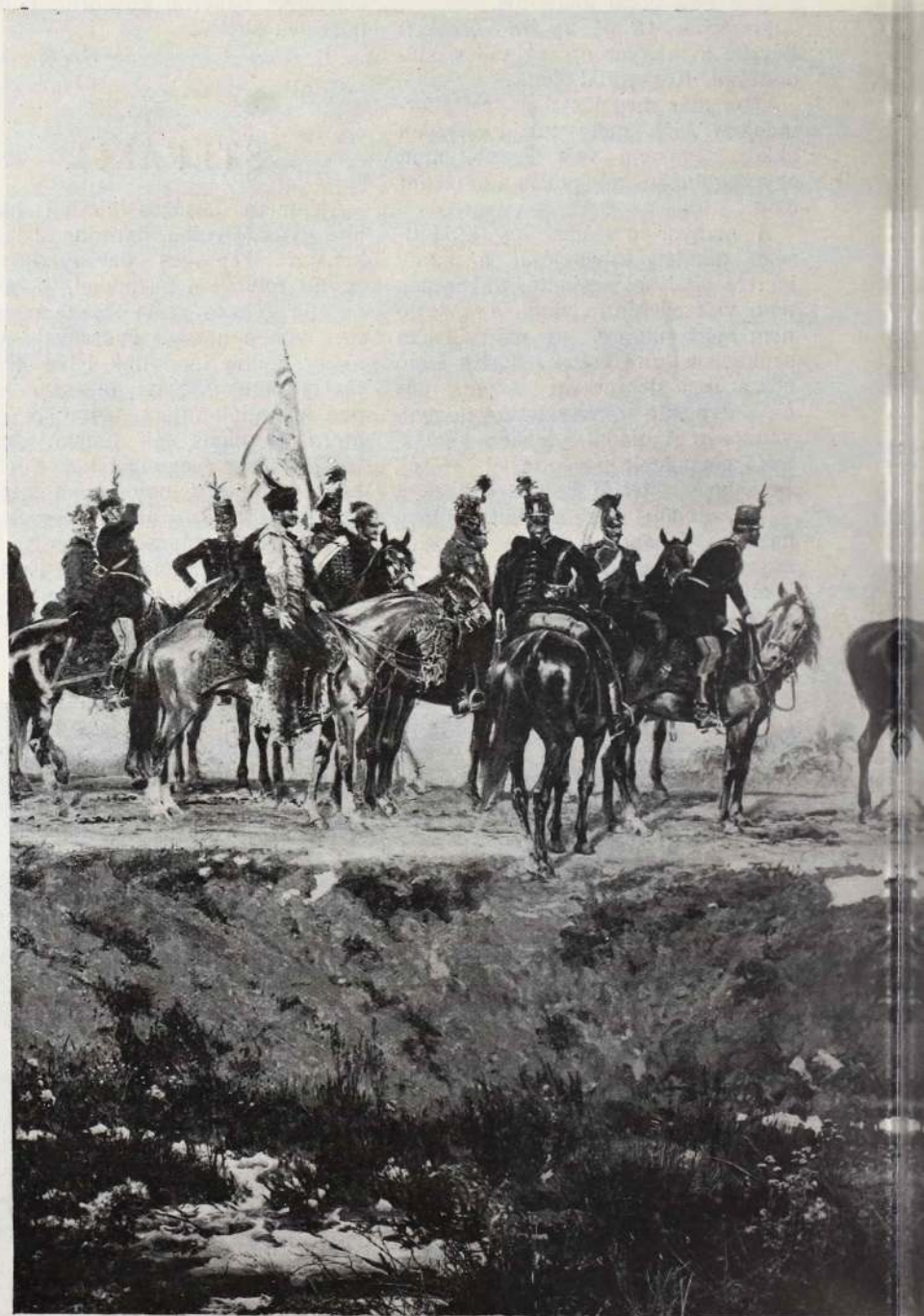

Bem—Petőfi körkép-részlet.

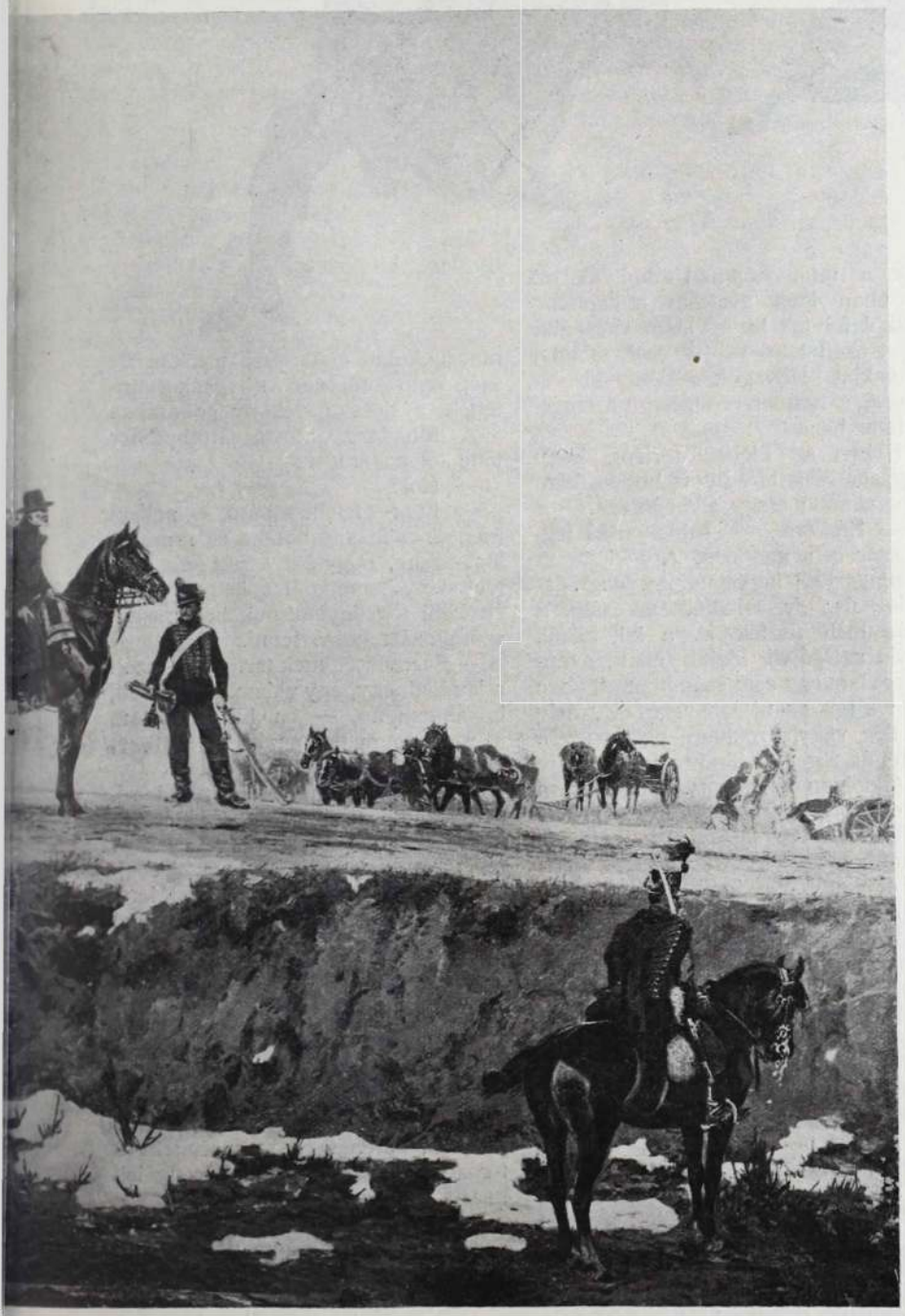

s táborkara.

Weinwurm Antal felvétele.

STEFI BÁRÓ HÁZASSÁGA.

Irta ZOMBORY GYULA.

Vidlicskai Vidlicskay Stefi báró elhatározta, hogy quittirozni fogja kapitányi rangját s haza megy jószágára, hogy rendezze azokat a zilált állapotokat, miknek szálai benyultak az ő katonáskodása idejébe.

Stefi báró özvegy ember volt s bár közelebb állt a 60-hoz, mint az 50-hez, valóságos legényéletet folytatott abban a községben, a hol századával — a 3-ik huszárezred czimével — állomásozott. Ez a század arról volt nevezetes, hogy legénységének — de valamennyinek! — arasznyi hosszu bajusza volt s fekete, akár a szurok, ha az a huszár, a ki viselte, éppen szőke, vagy lángvörös volt is. Igy akarta azt Stefi báró, kiadván ugyanis napiparancsban, hogy a legénység (őrmestertől lefelé) tartozik minden reggel kirukkolás előtt fekete lósörényből arasznyi hosszu bajuszt sodorni természetes bajusza közé, különben stockház és kurtavas annak, a ki a parancsot megszegi.

Nem is volt aztán marczialisabb század az egész ezredben! Ugy néztek ki ezek a hosszu bajuszu fiuk, mintha mindegyik egy-egy hegyesre faragott fekete plajbászt szoritott volna mérges fogai között.

Stefi báró, mint századparancsnok, az ódonstilü grófi kastélyban lakott, annak három szobáját véve igénybe, kettőt a maga, egyet inasa számára. Ebben a nagy házban aludta át a nappalok nagy részét s töltötte vigasság közben az éjszakákat a kapitány úr, három tiszttársával, kik mindnyájan fiatalabbak lévén nálánál, alkalmas médiumoknak bizonyultak a mulatozásra. Utóbbi időben azonban igen gyakran a kapitány nélkül folytak le a vidám vacsorák, mert Stefi báró — ha csak tehette, esténkint belovagolt a közeli kis városba, a honnan rendszerint a reggel vetette haza.

Ebben az időben történt, hogy egyszer csak hire futott, hogy a báró nyugalomba megy s megnősül.

— Kár érte, — sajnálkozott legelőször is a kantinos, egy kicsapott gazdatisztből korcsmárossá degradálódott úr; de sajnálták távozását a századbeli tisztek is, a kik közül, rövid szolgálati idejük miatt, avanzsirozásra egy sem számithatott, félve néztek hát az uj kinevezés elé, mely esetleg valami rokkant, pedáns, vén katonát fog a nyakukra hozni.

A dolgon azonban változtatni nem lehetett. A báró kérvénye már fel volt terjesztve illetékes helyére, de különben is nehéz feladat lett volna szándékától eltéríteni, mikor arról volt szó, hogy megházasodik. A hatvan éves vőlegények szivós, makacs természetüek, nem igen hallgatnak a tanácsra, mely elhatározásuk ellenére van czélozva.

A tiszteket most már csupán egy dolog érdekelte, t. i. annak a kérdése:

Ki lesz a menyasszony?

Ezt senki sem tudta, sem Kúnbereken, sem Daróczmezőn, a hol a báró jószágai feküdtek.

Talán még Stefi báró maga sem tudja, — vélekedének, csak a szája jár, mint a hogy üres garat szüntelen zakatol a szem után.

Pedig hát a báró tudta s mikor észrevette, hogy a kiváncsiság tisztjei közt a legfelsőbb fokra hágott, ezzel a hirrel lepte meg őket egy közös vacsora alkalmával:

— Uraim, holnap bemutatom a menyasszonyomat!

A vig czimborák megéljenezték parancsnokukat a kartársi bizalom ily szép nyilvánulásáért s fenékig üritették a hosszu, vékony poharakat.

A főhadnagy, lovag Rothpfeffer tette fel a kérdést:

— Hol?

— Itt! — felelte a báró, — nekem még nincs más otthonom és reménylem uraim, hogy azt a pár órát, melyet menyasszonyom a kedvemért itt eltölteni fog, igyekeznek kellemessé, szórakozásteljessé tenni.

— Szerencsénknek tartjuk, — szólt a kis hadnagy, egy vidám, gömbölyü, bakaarczu fiu, — én kirukkoltatom a századot plen parád és sortüzet lövetek.

— Bravo, — helyeslé Stefi báró, a kinek jól esett a tiszttársak érdeklődése s jelentkező figyelmessége menyasszonya iránt.

— Én pedig, — mondá a főhadnagy — ugy látom illendőnek, ha a század kivonulását egy csapat előőrs előzi meg, a melyet a század hornistával élükön, Dobay vezénylete alatt, a fogadásra előre küldünk. — Dobaynak hivták a kis hadnagyot.

A kettős ajánlat együtt lett elfogadva s Dobay hadnagy, mikor vacsora után a kastély mögött lévő alházba, katonás egyszerüséggel butorozott szobájába ért, ilykép rendelkezett ordonánczával:

— Te Miska! Reggelre kirakod a parádés adjusztirungomat. Kard, sarkantyu, táska, csákógomb ugy ragyogjanak, mint a mesebeli tündér fején a gyémánt korona.

— Igenis!

— Láttál-e már gyémántot ragyogni?

— Igenis nem láttam.

— Szamár vagy! Hát akkor hogy puczolod ki olyan fényesre?

— Addig puczolom, jelentem alásan hadnagy úrnak, mig olyan fényesek lesznek, hogy a tücsök elczirpeli magát, ha beléjük néz, azt fogja hinni, hogy a nősténye van ott.

— Ember vagy Miska!

Azzal lefeküdt s álmában ott lovagolt egy egész ármádia előtt, melynek közepén, aranyos hintóban, senki más, mint a tündér Ilona maga ült s integetett feléje ezüstből préselt, aranycsipkés zsebkendőjével.

— — — — — — —

Reggel lett.

Pont 9 órára, a mikorra Stefi báró körülbelül kiszámitotta, hogy az érkező fogat a község határába érhetett, elindult a 12 lovasból, kürtösből s hadnagyból álló előőrs.

— A fiuk — szemenszedett legényei az egész századnak, csak ugy ragyogtak a tavaszi nap sugaraiban s mikor lassu vágtatva megindultak, nem lehetett tudni, hogy — a ma kivételesen két arasznyira sodort bajuszok nem ütnek-e le valakit lováról?

Dobogott a föld, . . . repültek a világoskék menték . . . s a kardok játszva lóbbálóztak a levegőben s szemetkáprázta tóan verték vissza a nap tiszta fényét.

Ez aztán menyasszonyfogadás!

A konyhán pedig, benn az ósdi kastély régi szabásu szabad tűzhelyén főtt a bográcshús, ropogott, sistergett a baromfi-sült s a hüvös tornácz levegőjét valami finomabb faju tésztának az illata töltötte be. Ünnepségre készültek.

Stefi báró maga is vendégbajuszt sodortatott orra alá s a hogy igy ellátva, ünnepélyes, komoly arczczal sétált a terrasse-on, azt hitte volna az ember, hogy Napoleon szelleme jár ott csász. és kir. huszártiszti uniformisban.

Bajuszán kivül még a perczek, órák voltak hosszuk, — — a mi igen érthetőleg igy szokott lenni minden várakozó vőlegénynél.

De hát nincs az a várás, a melynek vége ne szakadna egyszer.

Megérkezett az előőrs, nyomán egy bérkocsiban a menyasszony.

Két nő ült a kisvárosi fiakkernek elég tisztességes sétakocsiban, mind a kettő fiatal. Egyik körülbelül 20 éves, kaczér mozgásu, magas, szőke szépség s talán 28 éves, kisebb termetü, barna hölgy a másik.

Üdvlövés, minden a hogy tervezve volt, megtörtént s a kapitány, mágnásos sikkel szedte le a hölgyeket a kocsiról. Az ifjabbnak kezet csókolt, miből tiszttársai rögtön sejtették, hogy alkalmasint ez a menyasszony.

Menyasszonyát a báró, másik hölgyet a század orvosa vették karra s vezették be őket a kastély bensejébe.

Mikor az antik tornáczon át eltüntek, a kis hadnagy oda lovagolt Rothpfeffer lovaghoz s nevetve, kaczagva beszélt el neki valamit, mire amaz is jókedvü nevetésben tört ki, hogy majd lefordult a két katona lováról.

Aztán lenyugodtak, — a század napi dolgai után látott; abrakoltak, poroltak, kefél tek, a hogy az huszároknál történni szokott.

Elkövetkezett az ebéd ideje.

Stefi báró, a ki a hölgyeket toillettjük végett már rég magukra hagyta volt, szemlét tartott az asztal elrendezése fölött, s egy 60 éves vőlegény apró figyelmességével sajátkezüleg helyezett el menyasszonya teritéke előtt egy élővirág csokrot, mely erős illatával szinte bódulatba ejtette az embert. A báró úr érezte is az illat hatását. — Szemeiben bizonyos édes mámorosság kifejezése ragyogott s boldogan ringatózott annak a gondolatában, hogy néhány hét még s ez a kaczér mozgásu, szép sugár leány az ő katonai derekát fogja átölelni, szorosan, hévvel, mint a folyondár a büszke tölgyet.

Mikor a csokrot is elhelyezte, elindult a belső szobákba, hogy asztalhoz gardirozza női vendégeit. A szobák üresek voltak.

Kiment hát a terraszra, azzal a gondolattal, hogy a kertben fogja találni őket s bizonyosan a tisztek társaságában, a kik mindig udvariasak a hölgyek irányában.

A napos altiszt jött vele szembe, kezében kicsiny kis levéllel s nyujtotta át tisztelegve katonásan.

— Alássan jelentem kapitány urnak, a hadnagy úr küldi.

Szalutált és ment.

A báró úr feltépvén a levelet, hangosan, katonás nyerseséggel kezdte olvasni, — a 3-ik 4-ik sornál azonban már gyengévé, akadozóvá változott az erőteljes hang s arczán a harag, szégyen s fájdalom bizonyos keverékének kifejezésével gyürte zsebre a papirlapot, melyen a következő sorok álltak:

Kapitány úr!

Ezer bocsánat, de a sziv nem ismer katonai szubordinácziót. Elutaztam a hölgyekkel, mert Szidonia kisasszony, a lovartársaság primadonnája, nekem már a mult évben szerelmet esküdött.

Kérek 48 órai szabadságot.

Tisztelettel stb.

D o b a y
hadnagy.

1848 Párisban. *Egykorú rajz.*

Az orleansi herczegnő fiával, a párisi gróffal és chatresi herczeggel a képviselői kamarában.

MÁRCZIUS.

Szegény Márczius! Siratlak, mert megöltek téged az emberek. Árva lettél, földönfutó, mert csecsemőidet, az ibolyákat, melyeket te nevelsz, melyeknek te adsz életet, megfosztották egyetlen büszkeségüktől, az életkedvtől. Tavasz van ujra, de nem azért, mert ibolyák kaczagnak ki a piszkos fekete földből, tavasz van ujra, de nem azért, mert az ibolyák rendezvoust adtak kedvesüknek, a tavasznak. A tavasz hirdetője voltál eddig, de már nem utánad indul az emberiség, az ártatlanságot, a szelidséget jelképezted eddig és nincs egy lélek, a ki tanulna tőled.

Megvetnek, lenéznek, hiszen a nők keblükre, a férfiak pedig felöltőjükre tüznek. . . . A nők pajkosan kaczagva sétálnak az utczákon és figyelmesen hallgatják baloldali szomszédjuk minden szavát, mert az már felöltőt visel; jobboldali kisérőjükre rá sem hederitenek, hiszen az még télikabátban jár. Téli bundám gallérját nyakamra húzva rovom én is a hosszu utczákat és bizony szomoruan tapasztalom, hogy megvetéssel fordulnak el tőlem a szép nem nem szépei is. Bizony januárban még nekem is jutott a kaczér, bolondos szempillantásokból, s most szinte röstelkedve kell mellettük elhaladnom, mert érzem, hogy sajnálják tőlem azon szempillantásokat, melyeket január hóban rám pazaroltak.

Mert nagyot fordult ám a világ! Ismét nálunk vendégszerepel a tavasz, pedig az utczasarkon még nem illatozik szegényes ibolyaillat a virágárus leányok egyszerü kosarából. Nagyot fordult a világ, mert az ibolya szerepét a felöltő váltotta fel. Akadt egy úriember ugyanis, a ki mitsem törődve egy tüdőgyulladás apró kellemetlenségeivel, vasárnap reggel, mikor fázó napsugarakkal kacérkodott a kéjes tavaszi levegő, világos felöltőjét vette magára. Végigsétált vele néhány utczán, s délután már bolondnak nézték azt, a ki téli kabátban merészkedett közöttük járni.

— Nini, mondták a leányok és a fiatal asszonyok hát világos felöltőben járnak már rabszolgáink? Hisz' akkor tavasz van, a mikor szerelmesek szoktunk lenni.

És azzal mit sem törődtek a szép leányok és a fiatal asszonyok, hogy ibolyát sehol sem látnak.

Bizony tavasz van. Szomoru tavasz, ibolya-illat nélkül, tavasz nélkül. De mikor oly szép egy világos, angol szabásu felöltő! Mint egy stylszerüen berendezett szalon, melyben a nagy idomtalan kályha helyébe egy fényes, remek kivitelü kandallót helyeznek el.

K útnál. *Pörge Gergely rajza.*

Talán igazatok is van hölgyeim! A télikabát oly idomtalan ruhadarab, hogy lábatok elé sem lehet borulni, ha rajtunk van. Mig a felöltő!? Oh, az egy műremek, melyben a férfiak megannyian daliák, leventék, troubadourok — külsőleg. Bizony külsőleg, mert a felöltő tette őket azzá, a felöltő varázsolta őket mesebeli királyfiakká, kik maguk játszszák el szomoru meséiket: Tavaszszal beleszeretnek egy tündérbe és ősszel... nem, nem rabolják el őket, csak illuzióikat. Az utolsó sárkányt pedig már régen megölték . . .

Nehány nap mulva pedig a nagy, elhagyatott erdőben kinyilnak az ibolyák. Nehány vén anyóka sietve tépi le őket és kinálgatja a járókelőknek; «Ibolya tessék, a tavasz első hirdetői». Hogy fognak akkor kaczagni a leányok, az asszonyok.

— Elkéstél kis ibolya, fogják mondani, hiszen a tavasz már régen közöttünk él. Az én jó uram már három hete felöltőt visel, vőlegényjelöltem volt az első, ki a felöltő korai viselete miatt tüdőgyulladásba esett.

Bizony kis ibolya, ki fognak nevetni, szójátékokat gyártanak rólad, melyeknek te leszel az áldozatja. Miért is késtél el? Lásd, a férfiak frissebbek mint te vagy, ők korábban keltek, mint te.

Ám azért ne keseredj el, hiszen a szerénység, az ártatlanság szimboluma is vagy . . . Az ártatlanságé, a szerénységé? Hát még ilyen is van? Inkább pusztulj el a legszomorubb halállal és ne maradjon a földön illatod sem.

Miért is élj tovább is? Hogy egy ifjú felöltőjében töltött két napi rövid élet után elpusztulj az utcza sarában? Vagy hogy egy leány keblén hervadj el rövid szenvedés után . . .?

Herendi.

MÁRCZIUS IDUSÁN.

Fellobbant a szabadságnak
Dicső lángja,
Harczra szállott szent honért
A magyarok ifjusága.

Harczra szállott, ki csak birta
Azt a kardot;
Reszkető agg is kezében
Hősiesen fegyvert tartott.

A szent harcznak szent emléke
Ujra támad,
Nem moshatta el a multat
Ez a küzdelmes félszázad!

Nem moshatja el emlékét
Soha idő;
Mig a világ élni fog az,
Nem nyeli el a temető!

Ki nem alszik a szabadság
Szent sugára,
Mindörökké oda ragyog
Márcziusnak idusára.

VARSÁNYI GYULA

Toilette. *Ettore Tito festménye.*

KEPZŐMŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon jelmezestélye. A festőművészek fiatal egyesülete, a mely már többször jelét adta életképességének, a Nemzeti Szalon a mult hét szombatján tartotta meg rendes évi mulatságát a kör ujvilág-utczai helyiségében. A bál jelmezes volt ezuttal s a gardérob urai pazar kosztümos hölgyekről és urakról segitették le a téli kabátot. Volt ott Pierrot, Pierrette, Szép Heléna, Tell Vilmos, annyi teméntelen sok szin, akár egy piktor pallettáján. A két legszebb jelmezre kitüzött két festményt *Vastagh* Róza és *Szerémy* kisasszonyoknak itélte oda a publikum. *Margitay* Tihamér és *Vastagh* György az utolsó pillanatig fáradhatlanul buzgólkodtak, hogy mindenki a lehető legjobban érezze magát s az ő végtelen figyelmességüknek és agilitásuknak köszönhető, hogy mindenki egy kedves éjszaka emlékével távozott a mulatságról.

Uj körkép. Pár év óta roppant divatos körképet festeni. A publikumnak sokkal jobban tetszik ez az alapos, becsületes munka (talán paradoxonnak is látszik panorámánál, a mely en gró utazik az optikai csalódásokban «becsületes munká»-ról beszélni, pedig ugy van) a sok érthetetlen, misztikus, elrajzolt szimbolista képnél s végre is a művésznek alkalmazkodnia kell a közönséghez, mert a czéhből bizony nem igen lehet megélni. Egy pár külföldi körképfestő óriási sikere a mieinket is hasonlóra csábitotta s egy nap elindultak Fesztyék a határszélnek: Munkácsra. Azután jött a Molnár és Trill «Pokla» s tegnapelőtt nyitották meg a Vágó, Styka és Spányi körképét, a «Bem-Petőfi»-t. A két kiváló magyar piktor s a zseniális lengyel fuziójának természetesen fényes az eredménye s azokat a csataképeket még a Verescsagin megdöbbentő vásznai mellett is tudja élvezni az ember. A mi pedig nagy szó! Az uj körkép az Aréna-uton van a Kosciuskó helyén.

Plakát kiállitás. Érdekes kiállitás szinhelye lesz a jövő hóban az uj iparművészeti muzeum. Bécs mintájára plakát kiállitást rendeznek nálunk is. Természetesen internacionális plakát kiállitást, mert par excellence magyar plakátokból még statárium mellett sem lehetne egy tuczatnál többet közszemlére tenni. Sajátságos, hogy a mi művészeink mennyire idegenkednek a plakátoktól, egy-egy kis dominiumért sem akarnak az utczának dolgozni. Az angol *Bunny*, a franczia *Mucha*, a Sarah *Bernhardt* kedvencz festője: *Chéret*, *Bac*, a német óriásokból *Stuck* és Fritz *Erler* szivesen festenek plakátot s nálunk ugyancsak megnézték *Karlovszky* Bertalant, *Basch* Árpádot, *Márk* Lajost, *Vaszary* Jánost, *Papp* Henriket és *Tolnay* Ákost, hogy odaadták plakáthoz a nevüket. Szerény véleményünk szerint ezután majd csak letesznek a magyar művészek erről az érthetetlen zsénről s a sok nevetségesen naiv dadogó falragaszt értékes rajzok fogják felváltani.

Szinházi hét. Vajjon mi volna más a szinházi hét nevezetessége, mint az a kis haragosdi játék, melyet *Ujházi* s a *Nemzeti szinház* vezetősége kezdtek s valószinüleg a közönség nagy megnyugvására és örömére mihamarabb be is fejeznek. Mert egy dolog bizonyos s ez az, hogy a *Nemzeti szinház* nem lehet el *Ujházi* nélkül, és viszont: *Ujházi* sem lehet el a *Nemzeti szinház* nélkül. A sajnos csak az, hogy oly kisszerü differenczia miatt tört ki a harcz, mely nem méltó egyik félhez sem, de legkivált nem a *Nemzeti szinház*-hoz, mely igen gyakran megmutatta, hogy a szerződések megkötésénél vajmi kis szerepet játszik nála a pénz, mikor gyakran még a tehetség tekintetében is igen kis igénynyel lép fel.

Itt is ott is s ttogják, hogy azok a feltételek, a melyekhez *Fenyvessy* az intendási állás elfogadását kötötte, valahogy ugy már is sokat veszitenek élükből s rem sokáig késik a megegyezés. Több igen üdvös dolog van *Fenyvessy* felételei között. Igy az, a melylyel a közoktatásügyi kormányzat alá akarja vinni a *Nemzeti szinház* és az *Opera* ügyeit. Nem azért, mintha ettől valami sokat remélnének, de már a hovatartozandóság kérdésének helyes megoldása szempontjából is. Egyet azonban bizonyosra veszünk ezen változás következményeként: hogy ott talán több méltánylásra talál a művészeti szempont s nagyobb lendületet nyer a magyar szinművészet és irodalom ügye.

A szinházak nagyban készülnek Márczius idusának megünneplésére. A mi alatt egy csomó alkalmi darabot kell értenünk, a melyek hivatva lennének lelkesedésre szitani a közönség hangulatát. Ez ugyan kevésbbé sikerül, de a legtöbbször igaznak bizonyul, hogy a szinházi pénztárak örvendetes bevételekre tesznek szert az ily kiállitásos darabokkal. Vajha kevesebb lenne a bevétel s nagyobb és igazabb a lelkesedők örvendezése s őszintébb az öröm hangja!

dr. sz. i.

Bemutatók a Várszinházban. A szini akadémia ezidei bemutató estéi arról győzték meg a közönséget, hogy az akadémia, daczára alóhanyatlott tekintélyének és több oldalról alaposan támadott tanitási módszerének, elég jó erőkkel képes ellátni a vidéket. Az idén sok növendékben találtunk határozott tehetséget, a mely — kellő haladás és jó vezetés mellett — még a fővárosban is igen előnyösen érvényesülhet idővel. Az «*Utolsó szerelem*», «*Phaedra*», «*Huszárszerelem*» és «*A szinésznő*» czimü darabok voltak azok, a melyeket az akadémia tanára alkalmasoknak találtak arra, hogy velük növendékeik megbirkózzanak. A választás ugyan nem mindig helyes, de az eredmény még ezekben is örvendetes volt. *Bauer* Olga, *Bajor* Riza, *Zelinka* Ilona, *Szabó* Erzsike tünt ki leginkább a nők közül. Még kedvezőbb az eredmény a férfiak tekintetében. Intelligencziájával és alapos készültségével ezek közül *Hornyánszky* tünt ki. Mindjárt utána következnek *Odry* férfias megjelenésével és biztató tudásával, *Papp* egyszerü, őszinte és igaz hangjával, valamint szokatlanul keresetlen játékával, *Molnár* szépen fejlődő tehetségével és *Sebestyén* elismerést érdemlő törekvésével. Kivánjuk, hogy a bennük rejlő jó anyag ne veszszék kárba s a komoly tanulmány és tapasztalás jó irányban nevelje.

KÜLFÖLDI HUMOR.

Ügyvéd: Nagyon sulyos eset! kedvesem, itt minden ön ellen szól; lehetetlen ártatlanságát beigazolnom.

Vizsgálati fogoly: De kérem ügyvéd úr, hiszen én nem vagyok ártatlan, sőt nagyon is bünös!

Ügyvéd: Az már más! No akkor teljesen nyugodt lehet, — kiszabaditom.

(N. Y. Weekly).

— Tudod papa, ez az Iwánow úr nagyon tetszik nekem; olyan kedves, olyan jó...

— Honnan tudod kicsikém, hogy jó?

— Óh, ha bejön hozánk a gyermekszobába, akkor éppen olyan erősen — nagyon erősen — csókolja meg a kisasszonyt, mint én.

(«Strekosa» orosz élczlap).

Biró: Hány éves, nagyság?

Panaszosnő: Erre is kell válaszolnom?

Biró: Igenis, kell.

Panaszosnő: Eddig azt hittem, hogy senki sem köteles saját maga ellen vallani.

(Green Bay).

—o—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. J. Temesvár. Tudtunkkal ilyen intézet nincs hazánkban.

Gerő V. J. 1. Nem közölhető. 2. Nagyon rossz.

Vitus. Várad. Lapunkat kivánsága szerint már oda is küldjük.

Berta. Sajnáljuk nagysád! — Kéziratokat nem adunk vissza.

St. L. Budapest. Nagyon helyesen tette, hogy az operaház harmadik emeletéről Ferencz-József kabátba bujva, nézte végig az előadást. Csak maradjon továbbra is stylszerü fiatal ember és esküvője alkalmával öltsön lawn-tennis ruhát.

Karta. Tessék az inditó okokat is közölni, mert igy nem lehet az ügyet elbirálnunk.

Védgát. Szaklapba való.

John. Gyenge forditás!

Lajos. Ilyen eset még nem fordult elő a világtörténelemben, — különben pedig barátjának igaza van, mert az ibolya csakugyan tavaszi virág és nem őszi; tehát a fogadást ön vesztette.

Biró. Végtelen hosszu versikéjét nem közölhetjük. Nagyon rossz! — Kérem higyje el, hogy szép verseket irni nehéz dolog; — arra születni kell.

Templomi énekek. Kivételesen megőrizzük kéziratát. Tessék minél előbb elvinni.

Ricardo. Glossáktól kiméljen meg mindenkit.

Ernő. Kár annyira elbizakodnia! Manapság mindenki irhat verseket és viselhet elegáns Hamilton-kabátot.

K. Jenő Bpest. Regényforditásait nem használhatjuk.

Tartozik-követei. De kérjük alássan! — Mi arról nem tehetünk, hogy ön poéta akarna lenni.

László. Önnek igaza van; — még «*Koch-i-noor*» czeruzával sem lehet természetes hússzint festeni.

Párszor. Ön mind között a legpontosabb volt eddig. Kérjük továbbra is megtartani szives jóindulatát.

Nem közölhetők. *Viora Bilincsek. Rajna kincse. Vadember. Revolver. Szivek. Ketten. Aki mer az nyer. Komédiás sátor. A hét napjai. Petőfi szelleme. Tudományos viták* és *Nanett. Többeknek* a jövő számban.

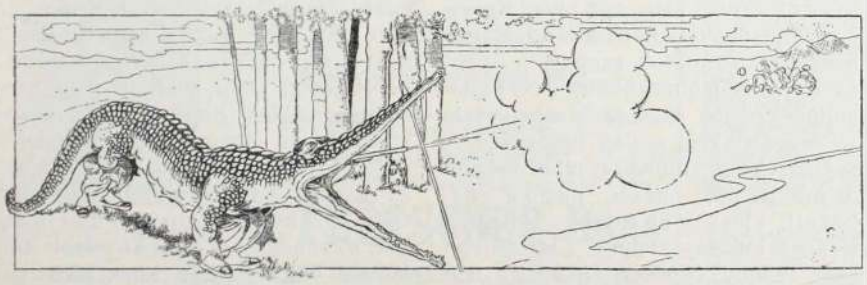

Védelem asztma ellen.

Egy elökelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvossag. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéria magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmaban szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzek kapható.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete április hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek április hó 15-ig a «Magyar Géniusz — Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők. A kötet bolti ára 1 frt 50 kr. lesz.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Azután elő kellett szednem ruháit, mivel rögtön el akart távozni. Az öltözködésnél segédkeztem neki és biztosan tudom, hogy nem vitt magával semmit sem.

— Oh, Róbert — kiálltá a fiatal lány keserves hangon, — mi lehet ez? Nincs nyugtom; hisz saját szemeimmel láttam, mégsem hihetem, hogy valóban megtette! Mindig oly finom, oly jó asszony volt! Nem gondolod, hogy férje már felfedezte a dolgot?

— Hogy tudnám én ezt? felelé Róbert egykedvüen. — Ha férjes asszony bolond módjára viszonyt kezd egy franczia inassal, ne csodálkozzék, ha rajtaveszt. Különben nem hiszem, hogy a levél ezzel az ügygyel összefüggésben volna . . . Most csak az érdekel, hogy ezentul mily viszonyban lesznek egymással. Azt hiszem, itt a dolgok nem folynak a maguk rendjében és ha ez igy van, nem maradhatsz tovább e házban. Az *én* tanácsomra jöttél ide; ha azonban látom, hogy ily illetlen dolgok történnek, nem hagyhatlak itt. Ha holnap este sétálni mennek, igyekezzél megtudni, hogy hova mennek? és ha már elmentek, akassz ki az ablakodra fehér zsebkendőt! A közelben leszek és várom ezt a jelt.

Miután Róbert utasitásait megadta, eltávozott. Következő este — szombaton, deczember 29-én — Desmond ezredes és neje hivatalosak voltak ebédre. Elizke, a jó, romantikus lányka, megbeszélésükhöz hiven kiakasztotta az ablakon a fehér kendőt és várakozásteljesen leste Róbertet, akárcsak egy középkori várkisasszony, ki erkélyén a szép lovag megérkezését várja.

Nemsokára hallotta, amint a csengő megszólalt és Róbert kérdezte a szolgát, hogy az ezredes itthon van-e? — Fontos üzleti közlendői vannak — ha Miss Bonddal beszélhetne, ő vele is elintézhetné a dolgot. Kissé ügyetlen kifogás, mint az ilyen esetekben már szokás. Eliz azonban lejött az előszobába, hogy Róberttel beszélgethessen.

Mialatt elmondta a történteket, roppant izgatottnak látszott. Mrs. Desmond a szokott ebédidő után tért haza, ugyszólván semmit sem evett és nagyon levertnek és zavartnak látszott; azután bement szobájába és egész este egyedül maradt, mig az ezredes hazajött. Nemsokára ezután hangos szóváltás keletkezett köztük, melyből azonban Eliz keveset értett; — egy mondatot azonban, melyet az ezredes erős nyomatékkal és elég érthetően ejtett ki, képes volt kivenni: — Okvetlenül meg kell lelnünk! — kiáltá — tiz . . . százezer dollárért sem hagynám elveszni. — Más azonban a következő reggelig nem történt. Az ezredes korán kelt és az emeleten az összes szobákban a lehető legnagyobb gonddal keresett valamit. Végre felesége hálószobájába lépett. Hangja, mely máskor mély és csendes szokott lenni, hirtelen lármás, haragos, sőt fenyegetővé vált; egyszersmind hallá Eliz, amint Mrs. Desmond zokogni kezdett. Ez igy tartott körülbelül egy órahosszat; — néha kisebb-nagyobb szünetek által félbeszakitva. Végre az ezredes felöltözködve, dühös arczczal lejött reggelizni és tudatá Elizzel, hogy urnője szobájában kiván reggelizni. Ez felsietett, hogy urnéjét kiszolgálja; belépve a szobába rögtön látá, hogy Mrs. Desmond szemei a sirástól egészen vörösek voltak, arczán könyek nyomai voltak láthatók és egész teste remegett a kimerültségtől és az ideges izgatottságtól. Ily állapotban töltötte el a nap legnagyobb részét; keveset beszélt és a történteket egy szóval sem érintette. Este felé kissé magához tért és mondá Eliznek, hogy férjével együtt meg van hiva. Éppen befejezte toilettejét, midőn az ezredes hazatért; — rögtön szobájába ment és gyorsan felöltözködött, mire mindketten kocsiba szálltak és elhajtattak. — Ez volt Eliz utolsó tudósitása.

Okvetlenül kitudódott tehát valami, a mi a házi békét megbontotta. Róbert, kinek volt a talány megfejtéséhez kulcsa, melyről Eliz semmit sem tudott, épp oly kevéssé volt képes megfelelő magyarázatot találni. Hanier mindenesetre benne volt a játékban, — de a levél nem látszott a viszály közvetlen okának és a levélben a szolgáról semmi esetre sem volt szó! De másrészt mi idézhette elő a nagy vihart? Johnson nem okosodott ki a dologból, bármennyire is törte a fejét.

Ekközben lecsendesitette Elizt, a mennyire épp lehetséges volt és lassan ahhoz a házhoz ment, a hol a Desmond házaspár vendégségben volt. Még eltarthatott vagy két-három óráig, mig a társaság eloszlott és hideg, nedves, szeles idő volt. Johnson azonban rendkivül türelmes volt és nem jött ki sodrából, még a roppant kellemetlen idő daczára sem. Vizhatlan köpenyegében, kis pipájával szájában, gondolatokba elmélyedve sétált kilencz órától tizenegyen tulig fel-alá a ház közelében. Nagysokára előállott az első kocsi, és felvéve utasait tovarobogott; azután sorban jött a második, a harmadik, mig végre Desmond ezredes hintója került sorra. A házaspár lejött a lépcsőn és a kocsiig egy szolga által kinyitott esernyővel kisértetve, beszállt és elhajtatott. Johnson zsebre vágta pipáját és utánuk szaladt.

Azt hitte, hogy nem fognak hazamenni, de ebben tévedett. A mint Johnson látta, hogy egyenesen haza felé hajtatnak, már félni kezdett, hogy hiába várt annyi ideig. A kocsi megállt a ház előtt, az inas leugrott és kinyitá az esernyőt és azután a kocsi ajtaját. Az ezredes és neje kiszálltak és a lépcsőkön felmentek az üvegtető alá. Az inas ismét a bakra ugrott és a kocsi az istálló felé robogott. Johnson csak arra várt, hogy a kapu kinyiljék és a pár eltünjék.

De elmult egy percz, — elmult két, három percz és még mindig az üvegtető alatt álltak. Alakjuk sötét árnyéka az utczai lámpától megvilágitott ajtóra rajzolódott. Ugyan mit tehettek ott? Talán elveszitette az ezredes a kapukulcsot? Vagy nem ébredtek fel a szolgák csengetésére? Ilyen barátságtalan időben, nem volt kellemes az ajtó előtt állni, még a szép üvegtető alatt sem, mely a házat ékesitette! — Johnson hiába erőltette meg képzelőtehetségét, hogy e sajátságos eseményhez magyarázatot találjon.

Ekközben távoli zörej hallatszott, és lassan haladó kocsi közeledett feléjük. A kocsis alighanem már hazafelé törekedett. A mint közelébb jött, látható volt szürkéje, amint fáradtan koczogott végig a kövezeten.

Alig ért a ház közelébe, sietve jöttek le a lépcsőn; amint a kocsi elhaladt előttük, az ezredes rákiáltott. A kocsis megállitá lovát, hátranézett, azután egész a járda széléhez hajtott, mire az ezredes rövid magyarázat után felesége mellett a kocsiban helyet foglalt, mire a szürke valamivel gyorsabb ügetéssel elindult. Nem volt nehéz a fogatot követni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A **Budapesti bankegyesület**, szerdán, f. hó 9-én tartotta 1897. évi közgyülését Radó Kálmán elnöklete alatt. Az évi jelentés főbb adatai a következők. A mult évi tiszta nyereség 558.877 frt 52 kr, ebből levonandó a mult évi maradék 67.043·20 és a részvénytőke 5 százalékos kamatja 300.000. Az ekként megmaradó 191.834·32 forintból levonandó az alapszabályok értelmében 2 százalék a tartalékalapra és 17 százalék jutalék az igazgatóság és a tisztviselők javára. Marad tehát a közgyülés rendelkezésére 261.673·97, a mely összegből 1 és fél százalék felülosztaléknak, vagyis 90.000 forintnak kifizetését ajánlja az igazgatóság. A tartalékalapba helyezendő 40.068·28 frttal az egyesület tartalékjai a szabályszerü 9.591·71 forint hozzáadásával ez évben 49.660 frttal gyarapodnak és mindössze 1.050,000 frtot tesznek ki. A részvények harcm szelvényét tehát 6 frt 50 krjával váltja be a bankegyesület.

A közgyülés tudomásul vette az igazgatóság jelentését és a felmentvényt ugy az igazgatóságnak mint a felügyelő-bizottságnak megadta. Ezután az uj igazgatóság tagjait választották meg a következőképpen: Igazgatóság: szentmártoni Radó Kálmán, lovag Falk Zsiamond, Baer Miksa, Garhard Gusztáv, Hüttl Tivadar, Landau Hugó, Ledermann Vilmos, Müller Vilmos, Sonnenberg Imre, Felügyelő bizottság: dr. Fenyvessy Ferencz, Kund Endre, dr. Palugyay Móricz, Pollacsek Mihály, dr. Simon József.

Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpénztár-társaság. E társaság márczius 10-én tartotta évi közgyülését. Az előterjesztett igazgatósági jelentés konstatálja az üzlet fokozatos emelkedését és a kimutatott 73,873 frt 32 krt tevő tiszta nyereség tekintetében javasolta, hogy az alapszabalyszerü levonások után 10,000 frt a tartalékalap szaporitására fordittassék, az 1897. évi osztalék fejében reszvényenként 5 forint fizettessék, a fennmaradó összeg pedig uj számlára irassék elő; a közgyülés e javaslatot egyhangulag elfogadta.

A Salgótarjáni Köszénbánya mérlege az 1897-ik évre vonatkozólag a következő adatokat mutatja: Vagyon. Beszerzések és beruházások számlája: Bányáink értéke Salgó-Tarjánban és Petrozsényben 2,751 556·29 frt és Kis-Terennén 700.000 forint, összesen: 3,451.556·29 frt. Pénztár- és értékpapirok: összesen: 1,926.038·47 frt. Ingatlanok leltára és anyagok: összesen 3,189.068·49 forint Adósok: Különböző adósok (szén-számlák) 1,069 063 20 frt, foglaló- és függő-számlák 78.368.85 frt, összesen: 1,147.432·05 forint. Főösszeg: 9,714 095·30 frt. — Teher: Részvénytőke: 32.000 db részvény 160 frtjával 3,200.000 frt. Hitelezők: Tartalék értékpapirjaink árkülönbségeért 140.440·29 frt. Tartalék kétes követelésekért 66.507·10 frt. Külön tartalék tervezett uj befektetésekre stb. 817.506·87 frt. Különböző hitelezők 334.646·51 forint. Letétek értékpapirokban 71.905·20 frt. Hátralevő munkadijak 1897 deczember hóról Salgó-Tarjánban és Petrozsényben 96.299·28 forint. Háralevő osztalékok és részvénytőke-visszafizetés 10.384 frt. Az igazgatók és hivatalnokok jutaléka 111.226 frt. A hivatalnokok nyugdijalapja 440.598·93 frt. Báró Solymossy László Budapest, a kis-terennei kőszénterületek hátralevő vételára 400.000 frt. Összesen 2,489.514·18 forint. Törlesztési tartaléktőke: Tartalék a leltár elhasználásáért és esetleges szaporitásáért stb. 1.855.557·47 frt. Törlesztési számla. Tartaléktőke a részvénytőke törlesztésére stb. 934.994·24 frt. Nyereség- és veszteség-számla: Tiszta jövedelem 1897-re, az uj számlára előirt összeggel együtt 1,234 029 41 frt. Főösszeg 9,714.095·30 frt. Nyereség- és veszteség-számla. Tartozik: Törlesztési tartaléktőke: Leirás a leltár értékcsökkenése fejében 200.000 frt. Adó-számla: Adófizetések 1897-re 160.044·50 frt. Jutalékszámla: Jutalékért az igazgatók és hivatalnokok részére 1897. évre 111.226 frt. Tiszta jövedelem az uj számlára előirt összeggel együtt 1,234.029·41 frt. Követel: Maradvány az 1896. évről 232,995·32 forint. Gazdasági számla: Földeink jövedelme az 1897. évben 595·77 frt. Kamatszámla: Adómentes papirjaink (elsőbbségi kötvények stb.) és takarékpénztári betétek kamat-maradéka 47.252·27 frt, levonva a törlesztési alap négyszázalékos kamatozása 35·885·36 frt = 11.336·91 frt. Szén-főszámla: Bányáink brutto jövedelme 1,460.341 frt 91 krajczár.

—o—

Alapittatott 1 875.

Minden hölgy,

aki sulyt fektet egy kifogástalanul álló, nem gyárilag készitett **mellfüzőre,** kérje ingyen és bérmentve az uj, gazdagon illusztrált

diszárjegyzéket

„Miederhaus" KLEIN IGNÁCZ-tól, BÉCS, VI/1.

Ezen árjegyzék tartalmazza Ada Bonheur, a divatszakmában hires irónő, egy érdekes czikkét.

A kopasz fej használat előtt.

Javitott Kneipp-rendszer

fejfájás és hajhullás ellen.

Számtalan elismerő levéllel bizonyithatjuk, hogy már sok segélykereső hajat visszanyerte.

Egy üveg hajbalzsam gyógyfü-nedvből 1, 2, 3 frt

használati utasitással a természetes gyógykezelésre

P. FRÖTSCHER, Bécs

A sürü haj használatnál.

IX. KER., PORCELLANGASSE 53. sz.

Lapvélemény. Hogy jár a feltaláló. Lapvélemény.

Hajbalzsam és Kneipp-kura.

Frötscher Péter „specialista" valamikor kopaszfejü volt. Ez nagyon bántotta, gondolkodott tehát azon, hogy milyen szerrel juthatna megint kopaszfeje régi dús hajzatához. Hosszu kisérletezés után sikerült is neki egy balzsam készitése, melylyel kapcsolatosan a Kneipp-kurra használatával vágyainak tetőpontját elérte. Frötscher ur kopasz feje nemsokára sürü hajjal volt boritva, és idővel egy kiválóan szép hajkincsnek volt tulajdonosa. Miután Frötscher ur mint emberbarát, ezen szerencséjével kopasz kartársait is igyekezett részesiteni; hajbalzsamát, valamint Kneipp-kuráját hirdette. A Frötscher-féle balzsam gyógyhatása másoknál is jónak bizonyulhatott, mert Frötscher ur nemsokára kizárólag találmányának készitésére adta magát. De ebben nem talált köszönetet, mert egy szép napon valaki kuruzslás miatt följelentette. A Landstrasse-i járásbiróság elé állitva, ezen ügyben vétkesnek nyilvánittatott és 14 napi fogságra itélték. O azonban az itélet ellen felebbezett, s ez ügyet a másodbiróság Dr. Vitorelli orsz. törvényszéki tanácsos elnöklésével tegnap tárgyalta.

Dr. Frischauer Ottó, Frötscher védője, azzal érvelt, hogy Frötscher egyebet sem tett, mint a többi gyógyvizkereskedő, s ezért el nem itélhető. O használati utasitással ellátott prospektusokat bocsátott ki és ajánlta balzsamát s ehhez joga volt. A törvény szerint kuruzslásnak tekintetik: ha egy nem képesitett orvos kezeli a beteget. Gyógyszer s használati utasitásának megküldése még nem nevezhető kezelésnek. Az összes gyógyvizárusitók megküldik készitményeikkel együtt a füzetes leirásokat, s ez nem büntettetik. A Kneipp-kurának ezen balzsammal együtt való használásának ajánlása is csak tökéletesitése a használati utasitásnak. Dr. Fritschauer Ottó a törvényszéknek Frötscher ur két fenyképét mutatta be. Mig az egyik készitményeinek használata előtt való kopaszságát mutatja, a másikon a használat utáni dús haj észlelhető.

A törvényszék a védő érvelését helyeselte, az első biróság itéletét elvetette s a vádlottat fölmentette.

35384|A IV.

Hirdetmény.

A pozsony-soproni h. é. vasut vonalán folyó évi márczius hó 15-től kezdve következő menetrend módositás lép életbe: A jelenleg Sopronból délelőtt 11 óra 20 perczkor induló 4426|4415 számu vegyesvonat Sopronból már 10 óra 50 perczkor délelőtt fog indulni és Pozsony-Ujvárosba délután 4 óra 5 perczkor fog érkezni; a jelenleg Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 35 perczkor induló 4416|4425 számu vegyesvonat pedig Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 20 perczkor fog indulni és Sopronba éjjel 10 óra 30 perczkor fog érkezni.

Továbbá a sércz-szent-margit-ruszti szárnyvonalon a jelenleg Sérczről reggel 5 óra 46 perczkor induló 4912 számu vegyesvonat, valamint a Szent-Margit-Rusztról reggel 6 óra 19 perczkor induló 4913 sz. vegyesvonat közlekedése egyidejüleg beszüntettetik.

Budapest, 1898. márcz. 6-án.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Bőr- és szépségápoló szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vízmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel. utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vízmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Üvegje **25** kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Szállitási értesités.

A közös hadügyminiszterium szándékozik 10.500 darab baltacsákányt, 435.000 darab sátorcsöveket a hordható sátorfelszerelésére és 75.500 darab csattot tövis nélkül az istáló kötőfékszárhoz nyilvános versenyzés utján beszerezni és irásbeli ajánlatok beadására intéz felhivást.

A szállitási feltételek ajánlati mintával együtt a közös hadügyminiszterium által 1898. márczius 4-én 372. Abth. 13. sz. alatt kibocsátott hirdetményből kivehetők, mely valamennyi kereskedelmi- és iparkamránál, valamennyi hadtest hadbiztosságánál, valamint a brünni 1., a budapest 2., a gráczi 3. és a kaiserebersdorfi 4. számu ruhatáránál az érdekeltek által leendő betekintésre felfekszik és a kaiserebersdorfi 4. számu ruhatár által a jelentkező igénylőknek ingyen szolgáltatik ki.

A cs. és k. közös hadügyminiszteriumtól.

Utánnyomás nem dijaztatik.

Egy remekmü.

Valóságos remekmü lesz az az alkalmi lap, melyet az **Országos Egyetemi Segitő Egyesület** alapjának gyarapitására HEVESI JÓZSEF szerkeszt s melynek czime

Diák-Otthon

Egyetemünk ifjuságának, hazánk jövője zálogának nagyrészét a megélhetésért való küzdelmében elsodorja a szocziális bajok örvénye. Hány munkáskéz, mennyi nemes lelkesedés vész el hazánkra nézve. Ezek megmentésére, tanulmányaik folytatásának lehetővé tételére alakult az Országos Egyetemi Segitő Egyesület, mely alapot gyüjt a szegényebbsorsu egyetemi hallgatók támogatására.

A **DIÁK-OTTHON** czimü alkalmi lap jövedelme is ezt az alapot fogja gyarapitani.

A **DIÁK-OTTHON** irodalmi részéhez máris hozzájarultak a kormány tagjai, államférfiak, legkiválóbb iróink, költőink és társadalmi és politikai életünk kitünőségei.

A **DIÁK-OTTHON** részére szebbnél szebb festményeket ajándékoztak legelső festőink s ezek a gyönyörü képek mind reprodukálva lesznek a **DIÁK-OTTHON**-ban.

A **DIÁK-OTTHON** czimü emlékalbum valóságos remekmü lesz tehát.

Ára 1 forint.

Egy frtért tehát nemcsak nemes hazafias czélt szolgálunk, hanem egy gyönyörü müvet is megszerezhetünk magunknak.

Bizunk a magyar családok hazafiasságában és reméljük, hogy nemes czéljaink eléréséhez támogatni fognak azzal, hogy megrendelik a **DIÁK-OTTHON**-t.

Az egy frtnyi dij a **DIÁK-OTTHON** kiadóhivatalához (Andrássy-ut 57. sz. a.) küldendő és a diszes mü bérmentve küldetik meg a megrendelőnek.

Az Országos Egyetemi Segitő Egyesület nevében:

Zsembery Gyula elnök. **Greiner Miklós** titkár.

ifj. Chorin Ferencz pénztáros.

ANGLO OSZTRÁK BANK.

Az **Anglo Osztrák Bank** részvényeseinek

34-ik rendes közgyülése

1898. márczius hó 28-án, este 8 órakor, az osztrák mérnökök és müépitészek egyesületének termében (Bécs, I., Eschenbachgasse 9.) tartatik meg.

A közgyülés tárgyai:

1. A vezértanács évi jelentése.
2. A czenzorok jelentése az 1897. évi zárszámadásra és erről határozat hozatal.
3. Határozat hozatal az 1897. évi tiszta nyeremény felhasználásáról.
4. A vezértanács egyik tagja cooptatiójának jóváhagyása és öt tagnak megválasztása a megbizás idő lejárata miatt.

Az alapszabályok 30-ik pontja értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosit. A szavazati joggal biró részvényes urak megkéretnek, hogy részvényeiket a nem esedékes szelvényekkel együtt f. évi márczius hó 20-ikáig bezárólag **Bécsben** az **Anglo osztrák bank** liquidaturajában (Strauchgasse 1.) **Londonban** az **Anglo Ausztrian bank**-nál, **Budapesten, Brünnben, Prágában** és **Triesztben** az Angol osztrák bank fiókjainál deponálják.

Az alapszabályok 27. pontja értelmében meghatalmazások csakis szavazati joggal biró részvényesekre ruháztatik.

Bécs, 1898. márczius hó 9-én.

A vezértanács.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Kitünő és nélkülözhetetlen cosmetikus bedörzsölő szer az inak és izomzat erösitésére.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Marke Schlange (turista fluid).

Turisták, kerékpárosok és lovasok által kitünő eredménynyel használt szer lankadt test erősitésére és fölfrissitésére nagyobb izomerő-kifejtés után.

Egy egész palaczk ára
1 frt
Egy fél palaczk ára
60 kr.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár:
Kreisapotheke Korneuburgban,
Bécs mellett.

„Parfumerie Royale"

BUDAPEST

Erzsébet-körút 54. szám.

„PÂTE NINON"

azonnal megifjitó szépségkenöcs biztos sikerrel.

Egy tégely 1 frt használati utasitással együtt.

Ügyanitt kézifinomitók és amerik. arczfürdők.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villat egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórőt.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindekin k, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstárugyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné öexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Varrógépek

bámulatos olcsó árban

HIRSCHBERG A.-nál

BÉCS

II., Rembrandstrasse 19 a.

TELEFON 7114.

Hirdetések felvételnek a

Magyar Géniusz ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest Aradi-utcza 8. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen díjtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállított jutalomkép **bolti ára** 10 forint lesz.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsmináltvasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, MÁRCZIUS 20. 12. SZÁM

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

Szerkesztik HEVESI JÓZSEF és BASCH ÁRPÁD.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Andrássy-út 57.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST.

T. olvasóinkhoz!

Két előkelő szépirodalmi és művészeti heti lapnak, a «**MAGYAR GÉNIUSZ**»-nak és a «**VASÁRNAPI LAPOK**»-nak egyesüléséről adunk hirt tisztelt olvasóinknak. Mindkét lap egy czélt tüzött volt ki maga elé: egy magas irodalmi és művészeti niveaun álló, diszes kiállitásu, gazdag tartalmu, előkelő lapot nyujtani annak a művelt olvasó-közönségnek, mely szükségét érzi, hogy a napisajtó mellett egy folyóiratot is járasson, melyből menten minden pártállástól és részrehajlástól, illusztrácziók által is megismerkedjék az aktuális események hőseivel, a magyar és a külföldi művészet legremekebb alkotásaival és emellett tisztult izlésre valló irodalmi olvasmányokat kapjon.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» is, a «**VASÁRNAPI LAPOK**» is ugyanennek a czélnak szolgálatában állván, egymás mellett harczolt, sőt versenyzett is néha eddig, hogy a művelt olvasóközönség ez igényeinek megfeleljen. E buzgó versengés, hogy minél szebbet, minél tökéletesebbet nyujtsanak, vezette mindkét lapot ahhoz az eszméhez, hogy a kitüzött czél elérésére egyesitsék erejüket, buzgóságukat.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ**» és a «**VASÁRNAPI LAPOK**» szerkesztősége tehát ezentul egyesült erővel lesznek rajta, hogy a magyar művelt olvasó-közönség igényeinek megfelelő és a külföldi hasonló vállalatokkal is versenyző hetilapot nyujtson. Irodalmi és művészeti része az egyesitett két lapnak a legkiválóbb irók és művészek alkotásait fogja bemutatni és bizonyára minden jobb magyar család szükségét fogja érezni ennek a lapnak, melynek olvasmányai és képei gondosan meg vannak válogatva, ugy, hogy azt a család minden tagja kezébe veheti.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» emellett *két nagy kedvezménynyel szolgál olvasóinak.*

1. *Tornai Gyula* nagyszabásu festményének, «*Az utolsó honvédek vacsorája*»-nak szinnyomatu nagy képét részben teljesen ingyen, részben igen kedvezményes árban szolgáltatja előfizetőinek. (Az erre vonatkozó föltételek lapunk más helyén olvashatók).

2. Minden évnegyed végén a legelőkelőbb művészektől származó *eredeti* rajzokat, vázlatokat és képeket sorsol ki előfizetői között.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» irodalmi szerkesztője *Hevesi József*, művészeti szerkesztője *Basch Árpád* marad, kik egy egész irói- és művész-gárdával fognak buzgólkodni, hogy olvasóinknak kiki a maga nemében a legjobbat nyujthassa.

Bizunk benne, hogy a két lapnak eddigi előfizetőit kellemesen fogja érinteni az egyesülésnek hire, mert hiszen ők ez egyesülés által csak jobb és szebb lapot fognak kapni.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 12. SZÁM. 1898 MÁRCZIUS 20.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

A muzeum előtti ünnepély. Weinwurm Antal felvétele.

MÁRCZIUS.

Irta DOMAHIDY UJFALUSSY AMADIL.

„Again rejoicing nature sees,
Her robe assume its vernal hues"
Burns.

A tavasz hirnöke, a balzsamos lágy szellő könnyü szárnyakkal röpült tova és életre kelté a nyugvó természetet, mely a zephir simogató ujjainak érintésére egyszeriben felrázkódott álmából. Sejtelmes borzongás, remegés futott rajta végig, dallamos súgásban-búgásban adva szabad folyást a tél által lenyűgözött vágyainak, melyek immár felszabadultak a bilincs alól.

A kedélyt ölő esőzések egy időre megszüntek és a lucskos esőtöm, dérek kékes ködalakban felszállottak a magasba, könnyed lebegéssel felkeringtek fellegváraikba és tikkadtan a hosszas harcztól fegyverszünetet tartottak, szabad tért engedve ellenségüknek a bohó napsugárnak, mely ujjongva szökött le az égből és vígan libbenve szikláról-sziklára, útközben feloldá a csermelyt a jégvarázs alól, pajzán kedvvel lesiklott a völgybe, végig osont rónán, maga előtt hajszolva, kergetve a telet.

A felszabaditott patakok aztán túláradó vizbőséggel bugyogtak elő a hegyek mélyéből és befutva a vaddús pagonyt, átugrándozva a katlan gátjain, utána rohantak a napsugárnak a völgybe. Utjokban azonban odvas gallyakat, rothadt leveleket, moréna-törmeléket, kövecseket sodortak magukhoz és bő zsákmánynyal megrakodottan zuhantak a folyóba mely oda lent türelmetlenül várta már gyermekeit.

A tavaszi fuvalom egy perczig sem pihent, össze-vissza csatangolt, kóborolt és karöltve a napsugárral előcsalta a kis hóvirágot, mely, midőn a mogorva tél felszedte sátorfáját, fenyegető duzzogással északi hazájába vonulva, szörnyen idegeskedett már a lassudan melegedő föld alatt s a legelső jelre örömmel jelentkezett. Bimbója eleinte fagyos könycseppként rezgett a gyönge száron, de Helios rövidesen mosolyra fakasztotta, e kicsiny virágot, mely aztán vígan csilingelni kezdett Persephoné-nek, ki pajkos kedvvel jött vissza a földre, odahagyva sötet férjét az alvilágban. Pluto ugyan örökre magához szerette volna bilincselni a szép asszonyt, de midőn elszöktette a sziciliai virányokról, anyja Ceres oly keservbe tört ki, hogy Zeusnak megesett a szive rajta és beleegyezését adta visszatéréséhez, ha ugyan az árnyékvilágban még semmit sem fogyasztott el, de Persephone akkorára már egy gránátalmát felezett volt meg férjével, minek következtében csak időnkint látogathatta meg anyját a földön. Élt is ebbeli jogával és évenkint feljött az alvilágból bájos mosolygásával édent igérő örömöket hirdetve és az elcsüggedt szivekbe uj erőt, gazdag szinekben pompázó reményeket öntve.

A hóvirágot a szende ibolya követte. Szeliden ütötte fel fejét a párázó földből s az ősz szétmáló levelei alól, mely meleg takaróként szolgált és mely alól márcziusban még csak félénken, elvétve buj elő, kiváncsian körülnézve mint egy gyermek aki mindent látni akar.

Beh kedves is az ibolya! Kellemes,

Ünnepély a honvéd-szobornál. Weinwurm Antal felvétele.

bájoló és a régi görögöknél mégis a halál virága volt! Már akkor is hogyan kedvelték! Athénban olyan mennyiségben tenyésztették, hogy a büszke várost «ibolyaillatu»-nak nevezték el. Békésen, csendesen virulsz magadnak és az ősgermánok mégis Tyr-nek, a háboru istenének szenteltek téged a tavasz boldogságos napjainak hirdetőjét!

Illatod minő édes, behizelgő! Szerényen összevegyül ilyenkor a rothadó levelek, az esőcseppes faágak nyirkos lehelletével és a levegőben valami sajátságos melegházi szag terjed el lassudan kóválygyogva, gomolygyva, magához karolva az eső hátramaradt nedvességét, mely finoman szitált gyémántporként tündököl a napfény özönében.

E csillámlásban apró fehér pillék fürösztgetik hamvas szárnyaikat kigubozódva, életre ébredve és játszi örömmel élvezve a lég enyhét.

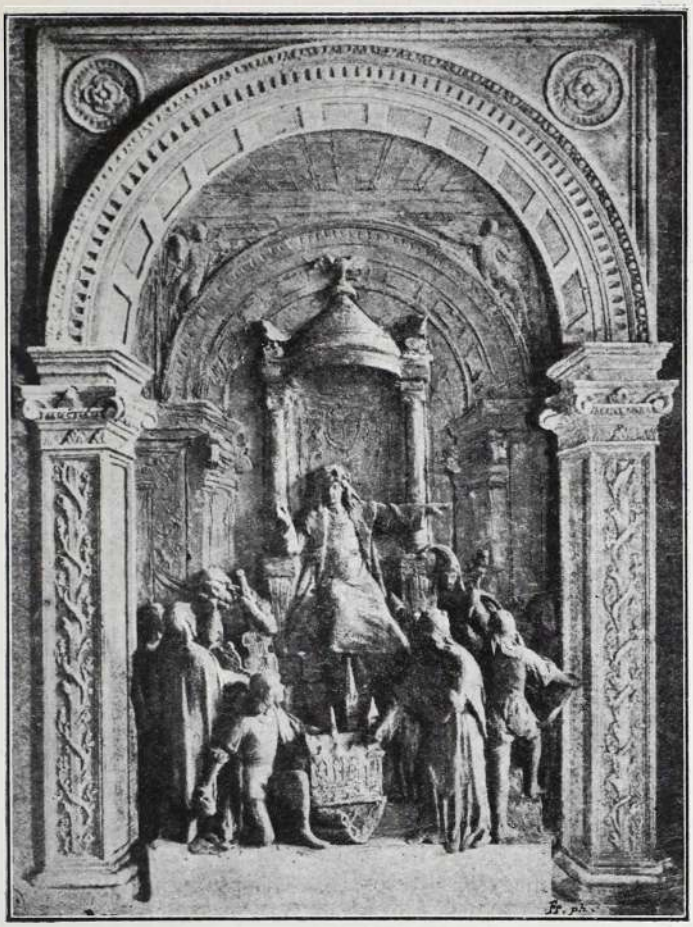

Mátyás király. Róna domborműve.

Az erdőn ezer meg ezer hang kél és a zűrzavaros harmóniába belevegyül egy-egy madár hangosabb rikkanása, felszólalása, mely tovareszket a vetéseken, hol vidám csattogással felelget a pacsirta, mialatt végig billegvén a viztelt barázdákat, felszáll a beláthatatlan kékségbe.

A párolgó réteket zöld fátyolként fedi az előtörő növényzet, melyen még át-áttetszik a föld sötét röge, imittamott azonban egy kis sárga virág is mutatkozik már rajta, mint egy-egy viaszgyertyacsepp valami fekete petytyes halvány szőnyegen.

A megélénkült irányok, a sütkérező szántóföldek, a szinesedő rónák, az erdők vigan kergetődző dyrádái, a szárnyasok fel-felhangzó üdvéneke, a levegő balzsamos volta, a napsugár enyhe, mind, mind a tavaszt hirdeti már márcziusban.

De a vidámság, öröm nem mindég tartós ám még ilyenkor! Egyszerre csak valami megfoghatatlan nyugtalanság árad szét az atmosphérában, mely gyakran valósulást is nyer. A tél ugyanis visszalopódzik és sivító jeges széllel sepri végig a természetet, kárörvendő dämoni kaczagásával semmisitve meg az ébredő életet.

A rűgyek aztán megint elhalnak, a kis ibolyákat tönkre csípi a dér, mire parányi fonnyadt tömeggé zsugorodnak össze. A vékony fűszállak görnyedten hajolnak a földre, a madarak megszűnnek élénken csicseregni, a fák sépia gallyaiban a suttogás bánatos morajjá fajúl, mintha számtalan äolhárfa, valami keserves dalnak szertefoszló hangjait, sóhajba foglalta volna. Aztán halálos nyugalom borul megint egy ideig a természetre, mely hamvas fehér fátyol, a dér leple alatt megszünt lüktetni.

A márcziusi fagy olyan mint egy hamis hang, mely egy pillanatra megrontja a dallamos melódia bájos összhangját.

«Verdorrt ist Blatt und Blüte
Und trauernd steht der Baum
Vorbei ist der verfrühte
Holdsel'ge Minnetraum». . .

Igy van ez az életben is! Boldogságra való jogainkkal lépünk a világba, azzal a dőre reménynyel kecsegtetve magunkat, hogy azokat érvényesithetjük is, de rendesen előáll a sors és gyöngédtelenül megtanit arra bennünket, hogy «semmi sem a miénk, de minden az övé», szól Schopenhauer és igaza van. Telve vágygyal, rózsás illuziókkal lépünk az élet szinpadjára, képzeletünk fakadó bimbókat lát reánk mosolyogni, csupa dallam, költészet körülöttünk minden, kedélyünk játszi pilleként csapong a napfény aranyában, szivünket dagadó patakként feszitik az áradozó érzelmek, illatos fuvallatként hizelegnek körül az édes sejtelmek, de létezik egy hatalom, mely könyörtelenül belemarkol szines reményeink drága kövekkel csillogó hálójába és ellenséges kézzel szétszaggatja legszebb álmainkat. «Le bonheur n'es qu'un rêve» jegyzi meg Voltaire — s ezt az álmot a legkisebb fagy is tönkre teheti.

—o—

LILIOMILLAT.

Irta LÁZÁR BÉLA.

La Reine a fait faire un bouquet
De belles fleurs de lyse
Et la senteur de ce bouquet
A fait mourir marquise . . .

Honnét veszem meséimet — kérded.

— A szemedből olvasom, — feleltem.

Hitetlenül mosolyogsz.

Hát hallga csak, mit mesél nékem a te kék szemed.

*

A király unatkozva, búsan hajolt ki az ablakon. Pompás, májusi reggel volt. A georginák és rózsák illata felcsapott hozzá és megkapta a lelkét.

— Boldog Orondates! — sóhajtott, miközben egy kis maroquin-kötésü könyvhöz nyult. Ismét olvasni kezdett. Szivét bűbáj töltötte el, megrészegült a kifejezések varázsától, az ékeskedő nyelv hosszas mondásaitól, melyek nagyon tetszettek néki.

Olvasta.

«. . . És Orondates igy szóla Sisi-

gambisnak: Asszonyom, nem lehetne hibámat, melyet az éjszaka okozott, hogy ellenetek tettem megbocsátani, ha annak setétsége nem mentené előttetek . . .»

A király elábrándozott. Statira képe lebegett előtte. A félig meztelen vállak, a ragyogó szem, a sötét fekete omló hajfürt, melyeket az éjjeli mécs pislogó fénye borit be . . . S Orondates mindezt látta Hogy berontott a szépség sátorába, előtte állott üde félmeztelenségében a megrémült leány . . . Bűbájos!

És olvasta tovább remegve:

«Esküszöm minden Istenemre, hogy ha esmértem volna nemeket és állapotjokat azoknak, valakik ellen halálosan vétkeztem, inkább magam végeztem volna életemet, hogy sem őket nyugodalmukban megháborit sam. Ha vétkemnek reményelhetném bocsánatját, nem kiméleném sem véremet, sem pedig életemet . . .»

A szolgálattevő testőr jelentkezett:

— Marquis da la Tour D'Haussonville . . .

— Jöhet.

A király elibe ment, s barátságosan kezet nyujtott a marquisnak, az mélyen meghajolva fogadta.

— Hogy aludt, Sir?

— Elég jól.

— Szomoru?

— Hát ne legyek az? Élek egyedül, annyi bűbáj, oly sok engem kerülő boldogság közepett. Lelkem telve a boldogság fantomjával s az udvar hideg levegő-egében kell fuldoklanom. Mily szép ez a kert, mily illatosak a fakadó rózsák, mily mámoritó a tavaszi regg . . . Irigyelem ezt az Orondatest, ki Statirája kecseit láthatta. Irigyelem szolgámat, ki boldogan néz felesége szemébe. Irigyelem az őrültet, mert képzelődése zavaros képeiben nyugalmat lel. Engem kerül, mert üres a szivem.

A marquis ajkain lebegett egy név. A király leolvasta.

— Kin, kin, kin! . . . Talán népem java . . . Lehet . . . De szívem érzés nélkül marad. Oly szép, de gyülöl . . . Hidd el Guy, gyülöl. Szemében nincs tűz, csókjaiban nincs szenvedély, hideg minden, mint szobájának butora. Királyné, de nem a kedvesem.

A marquis ajkán gonosz mosoly játszott. Hirtelen eszébe villant. Guy, itt az alkalom! Jövel marchalbot . . . Igy szólott:

— Hát keresse meg Statiráját, Sir.

— Hol?

— Megfogja találni. E lugasok telvék nimfákkal. Csak bujócskát játszanak. Kergesse őket. Megfogja találni Cloé-ját . . .

— Tréfálsz, marquis.

— Adjon rá engedelmet, Sir, s bebizonyitom. Az udvar mindmaig oly sivár, csöndes, mintha fátyol borult volna rá. Hadd szaggassam fel a bűbájos fátyolt. Muzsika fog szólani, s tánczra fog perdülni, egy intésére, minden, minden. Elvész a hypokondrikus fájdalom, az értelmetlen melankolia, elvész a szivéből. Mosoly fakad majd az ajkán, hol fájdalom borongott mindenha. Miért is? A felesége . . .? Majd eljön a kaczaj korszaka. A gyászét eltemetjük . . .

És megperdült a dob, s felhangzott a trombita. A csodás szökőkutak vigan ontották a vizet, fel a magasba, játszva a labdáikkal, mosolyogva, kaczagva. A széles lépcsőkön, a kerti utakon, a Ceres, Herkules, és Bacchus szobrok között omlott az udvari nép, mindenek arczán kaczaj, melyet a hirtelen felszabadulás mámorrá fejlesztett. A zöld rétegen kergetősdit játszottak az udvarhölgyek, selyemharisnyájuk fénye bódított. A zenekar andalitó dallamokat zengett, s a dal, a napsugár, a pompa, az arany, a gyémánt mámorba ringatott mindenkit.

A király fön a tükörerkélyen állott, mosolyogva, víg udvari népe s jó embereinek boldogsága szivéhez szólott. Tapsolt, ha játék közben elesett valaki, gyermeki, naiv örömben. A zene dallama elragadta, a fény és jókedv kaczajra ingerlé.

Csak a királyné ült egyedül, duzzogva.

A marquis boldog volt, királya jókedvének láttán.

— Nem sétálna egyet, Sir?

Lementek a terrassera, a lépcsőkön le, a kerti útra. A király mosolyogva tekintett körül. Mennyi boldogság, mennyi szép asszony, s ő egyedül siránkozott, politikai házasságának fagyában. Eh, jöjjön a kaczaj s a mámor korszaka. A gyászét eltemetjük!

Az Ámor szobor mellett állott egy nő. Szőke volt s piros ajku. Sovárgó, kéjt igérő mámor ragyogott az arczán. A király végigremegett láttán.

— Statira . . . Statira . . . susogja. Aztán odafordult a marquishoz. Marquis, — susogta félhangon — ösméred-é? ki ez a szép nő? . . .

— Sir, — mondá a marquis, — Sir, ez a feleségem.

*

Mért mosolyog hamiskásan kék szemed.

*

A királyt láz fogta el. Szeme vad fényben ragyogott. Mint Orondatesé azon a bűbájos éjjelen.

— Boldogabb vagy, mint én, marquis, százszor boldogabb. Mily szép a feleséged . . . Mily szép a feleséged . . . s elborult.

S mentek tovább. A király arczán gondredők ültek ki. A nap mintha leszállott volna, a dallam mintha megszünt volna, a kaczaj mintha zokogásba veszne. A szökőkút csak erőltetve ontotta a vizsugarakat, s homályba borult minden. A király arczán gondredők ültek ki. Hogy egy lugas elé értek, intett, s helyet foglaltak. Ketten, ő és a marquis.

Hirtelen felállott, s királyi méltóság ömlött el rajta.

— Ha nékem adnád . . . Megbizlak azzal . . .

A marquis kardjához kapott, aztán összeesett.

— Sir, ha nem lennél királyom . . .

— Marquis, ne vedd zokon. Franczia ország marchallja vagy!

És visszamentek. A király derülten, fiatalsága egész szépségében ragyogva. A marquis vad fájdalommal, mely tépte-marczangolta a lelkét.

Az egybegyült udvar előtt igy szólott a király:

— Marquis de la Tour d'Haussonville . . . Franczia ország marchalja lépjen elő.

Az egész udvar, a nők és udvarnokok, félszemmel, a király pedig, tekintete egész szenvedélyével, a marquisnőre nézett. A kitüntetett marquis ugy állott ott, mint egy halálraitélt. A marchallbot égette a kezét. Gyülölte királyát, ki kitüntete. És a királyné is megértett mindent.

*

Mért borult el szép kék szemed fénye?

*

Tavaszi dal. Sichel festménye.

Petőfi-szobor előtti ünnepély. Weinwurm felvétele.

Leszállott az éj. Az uj marchall végig esett szobája puha szőnyegdivánján és zokogott. Vesztett boldogságát siratta. A felesége ott állott előtte, némán remegve.

— Isten veled szivem, isten veled lelkem, álmaim álma, isten veled. Öltözzél fel szépen, leeresztett hajjal, kivágott ruhában, selyem harisnyában. Vidd el az éltemet, boldogságom emlékét, nagy reménységemet. Már ni csak egymás mellett élünk, de együtt többé soha.

Arra gondolt, hogy ez a Nemezis. Ő adott tanácsot, az ő szivét sebzé meg a nyíl. Ám önzése fellázadt.

— De nem, nem, ez nem lehet . .

Az órára nézett. Csak egy pár pillanata van még, itt tenni kell, különben elveszett.

A marquisné ott állott előtte némán, remegve.

A királynéhoz futott. Az kikaczagta. Ő adta a tanácsot, hát viselje sorsát. Eh, különben is ez csak komédia. Rút gondolatok között adta már a tanácsot is, hát sikert aratott. Marchall lett, kaczagjon. Czélt ért, hát mit akar?

— Ugy-e, te a király legjobb barátja vagy?

— Én Francziaország legboldogtalanabb embere vagyok.

— Ugy-e, te a király meghittje vagy?

— Én a föld legboldogtalanabb embere vagyok.

A marquis zokogása meghatotta,

— Királyné, segitsen rajtam, hű szolgája leszek . . . éltemre esküszöm . . .

— Segitek. Jól van. De hogyan?

— Menjen a királyhoz.

Én? Hozzá? Ezt nem engedi meg női büszkeségem.

— Két életet ment meg e lépésével. Az égre kérem, királynőm . . .

A királynőben a hiúság és a közöny vad tusát vivott. A vetélytrsnőt gyűlölte, a marquis-t sajnáata boszut is akart volna állani a kilrá lyon. Hogyan? Hogyan?

— Jól van, most elmehet. Megmentem önt!

Oh mily hálásan csókolt neki kezet a marquis!

— Szolgája leszek, uram királynő!

*

Édes, hogy felkaczagott a ragyogó kék szemed.

*

Azután hivatta a kamarásnőt. Liliomcsokrát kivette a virágtartóból, s elküldte a marquisnőnek.

— A marchallnőt üdvözli királynője — irta.

A marquisné meghatva vette át csokrot. A király testőre is e pillanatban jelentkezett.

— Ő felsége, a király, óhajtja tiszteletét tenni.

A marquisné meghajlott:

— Nagy kitüntetés szolgálójára...

Aztán virágtartóba tette a liliomcsokrot s megszagolta.

— Mily édes pézsma illat, — mondá s szédülni kezdett.

Mire a király belépett a szobába — a marquisnő meghalt.

—o—

Mikor még a karzatra jártam.

Mikor még a karzatra jártam,
A csengetyűszót alig vártam.
— Néhány hatos, — s tán fáztam érte,
De hát a szinház azt megérte.

Szomszédom szép kis barna lány volt,
Kiért az egész karzat lángolt,
Mindég mosolygott piczi szája,
És kartonból volt a ruhája . . .

Azóta sok, sok minden elmult,
A hajam is hullásnak indult,
A szinházban földszintre járok,
S a színészektől sokat várok.

A kis leány is megnőtt szépen,
Itt lent ül mindig a középen,
Selyemruhája suhog, lebben,
S nem kacsint nála senki szebben. . .

BALLA MIKLÓS.

Szt.-Sebestyén.

A REGÉNY VÉGE.

Irta GELLÉRI MIKSA.

Márczius. Tolnay Ákos rajza.

A végtárgyalási terem levegője fülledt-meleggé vált.

A vádlott feltünő szép barnahajú feketeszemü asszony. Az elnök kérdéseire rövid, határozott mondatokban felel. Egyetlen ingadozó szót nem ejt, pedig bűnnel vádolja önmagát és nem hiszi el neki senki.

A hallgatóság feszülten figyel. A közvádló idegesen tépdesi a papirjait, csak a védő ül egykedvüen a helyén, mintha a kezében volna a rejtély kulcsa.

Az elnök ismételten maga elé czitálja a szép vádlottnőt.

— Hallotta a tanúk előadását. Mindannyi lehetőnek mondja hogy Dely Péter is hozzáférhetett a pénzeslevelekhez.

— Azt én nem engedtem meg neki!

— De gyakran járt az ön hivatalában?

— Elég gyakran.

— Volt ott dolga?

— Néha hivatalosan is, de többször csak látogatóba jött.

— Nem lehetséges, hogy ilyenkor kezébe került az eltünt pénzeslevél?

— Nem, azt én őriztem a fiókomban.

— A tanuk azt mondják, hogy ön szerényen élt, megelégedett volt s a fizetéséből meg is takaritott. Miért sikkasztott hát?

— Elragadott a meggazdagodás vágya. Az a Rosenberg-czég nem érzi meg ezt a csekély összeget, én pedig menekültem volna vele.

— Dely Péterrel . . .

— Igen, ez is eszemben volt. Meg akartam szökni Delyvel, hogy a magam boldogságának élhessek — vele.

— Szerette őt?

— Szerettem . . .

— Talán még most is?

A szép asszony daczosan vetette hátra a fejét.

— Még most is!

— Nem értem a szerelem logikáját. Én csak biró vagyok ugyan, de itt azt mondták Dely Péterről, hogy egy más nővel szökött meg — az ön által sikkasztott pénzen.

— Nem igaz!

— Ez a szerelem bizalma. A biró csak bizonyitékokra épithet s ez esetben a tanuvallomásoknak kell hitelt adni.

— A szív nem dobog paragrafusok szerint.

— Ön filozofál; mi is azt tesszük, de előttünk rokon- és ellenszenv nem játszik szerepet. Ez a história világos. A postán, ahol ön hivatalnoknő, sikkasztottak. Eltünt egy hétezer forintos levél. A hivatalában látták aznap Dely Pétert, de azután Dely Péter eltünt, ön pedig itt maradt. Ön két hétig tagadta a tettet s akkor aztán magára vállalta a sikkasztást, azt mondván, hogy ön is menekülni akart Dely Péter után, a kinek ön adta át a pénzt. És mért nem menekülhetett? Mert észrevette, hogy titkos rendőrök figyelik minden léptét. Ez a gondolatmenet jól van kieszelve, de mit ér vele?

— Nincs semmi mellékczélom. Bűnös vagyok, vezekelni akarok.

— A bűnösség kérdésében a mienk a döntő szó.

— A cselekedetet nem lehet megváltoztatni. Bár lehetne még.

— No lássa! Ha ön bűnösnek vallja magát, nem gondolja, hogy Dely Pétertől nem szép dolog, hogy önt áldozatul engedi át a törvénynek, holott ő is bűnös.

— Az én bűnömben *ő csak részes*. . .

— Tudta, hogy miféle pénzt adott neki?

— Tudnia kellett.

— Nem gyávaság-e hát, hogy elfogadta öntől s menekült, mig ön itt maradt.

— Ezt a gyávaságot én már megbocsátottam neki.

— Mert ön nagyon szeretheti azt az embert. . .

— Azon már túl vagyunk.

— S ha nem volnánk túl. Mit tenne ön, ha most Dely Péter megjelenne a biróság előtt.

— Még jobban szeretném, mint eddig, mert akkor megérdemelné. . .

Az ősz elnök fejét csóválja, összesúg a birákkal, majd becsengeti a terenszolgát. . .

— Szilágyi! Vezesse be Dely Pétert.

A vádlott asszony felugrik helyéről, majd visszarogy a kemény padra. A védő föléje hajlik, valamit súg neki.

— Ne hallgassák ki! — kiáltja az asszony az elnök felé.

— Csendet kérek . . .

— Mindenre kérem, elnök úr . . .

Dely Péter elegáns alakja megjelenik az ajtóban, szemlesütve tesz néhány lépést az elnök felé.

— Ön táviratilag jelezte érkezését. Hol tudta meg, hogy ma van a tárgyalás!

— A lapokban olvastam a vádat s eljöttem, hogy a törvény előtt meghajtsam a fejem.

— Mit tud ön a sikkasztásról?

— Mindent. Szerettem egy asszonyt, engem meg egy másik asszony szeretett, a ki itt ül a vádlottak padján. Az az asszony, a kit én szerettem, megcsalt éppen akkor, mikor én rútul visszaéltem annak az asszonynak a bizalmával, a ki engem szeretett és látom, hogy még most is szeret, mert különben nem ülne itt e padon . . .

A barna asszony csendesen zokogni kezdett . . .

— Térjünk a dologra!

— Egyszerü az egész. Én mint postatiszt bejártam a hivatalba. A hétezer forintos levelet a fiókból kivettem s menekültem. Sikerült is eljutnom Romániába, a hol napról-

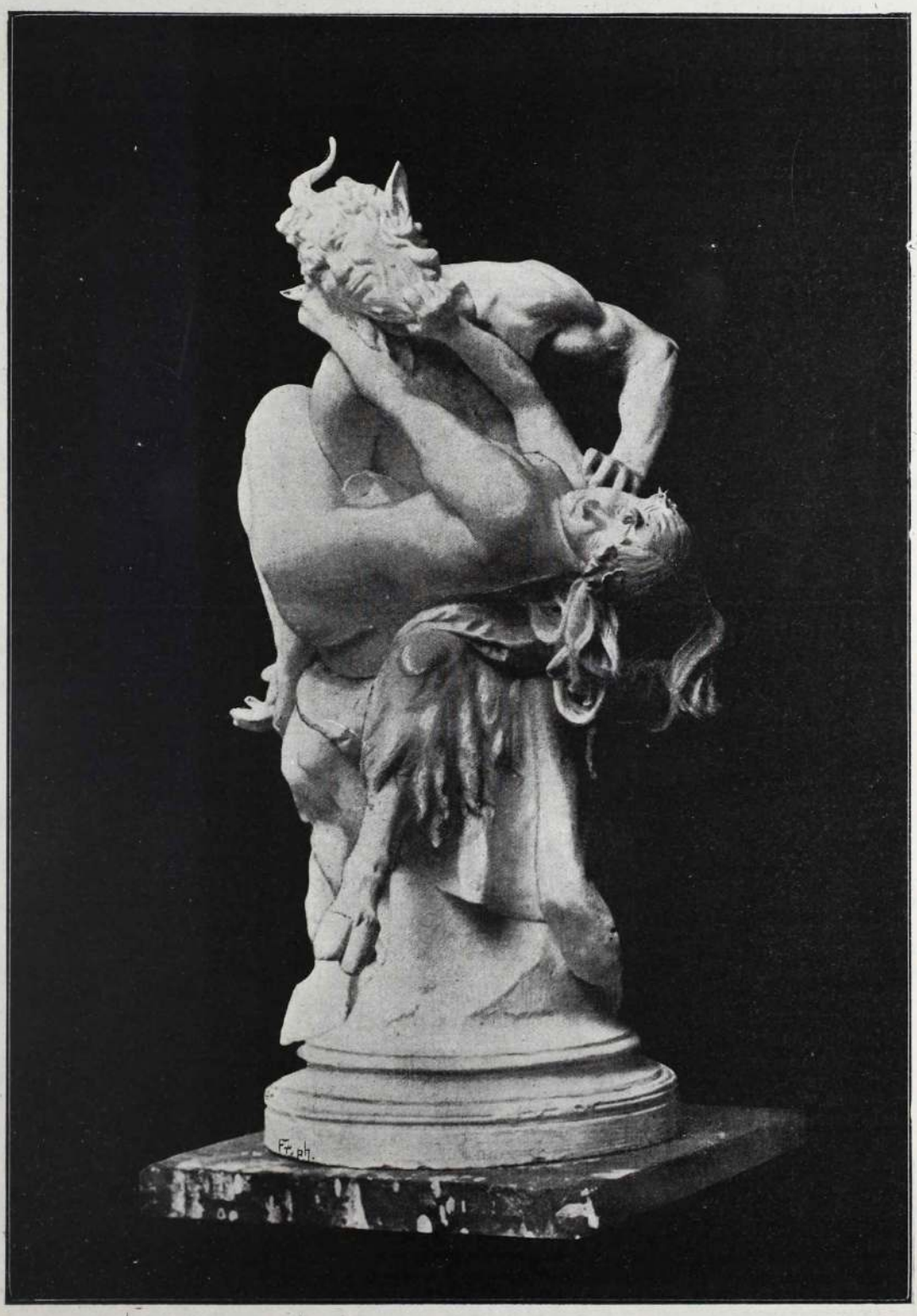

A megszorult faun. Róna szobormüve.

napra olvastam lapjainkban az asszony martiriumát. Elcinte gyáva voltam az áldozatra, de hál' Istennek legyőztem a gyávaságot. Itt vagyok! Itéljenek felettem.

— Királyi ügyész úr?!

— Kérem az uj helyzetre való tekintettel a tárgyalás elhalasztását, Dely Pétert azonnal a vizsgálóbiró elé kell állitani.

— Védő úr, kiván valami előterjesztést tenni?

— Kérem védenczem szabadlábra helyezését addig is, mig ártatlansága napnál fényesebben ki nem derül.

A törvényszék helyet ád mind a két kérelemnek.

ESTI HANGULAT.

— Gróf Tolstoj Elek —

Zúg, forr az üst. Ing-leng a láng.
Mélázva nézünk titova.
Nem háborit a lét zaja.
Békén legel két paripánk . . .
Oh bár soká igy szállana
Az üdvök édes álma ránk.

S ott állsz a szakadék felett . . .
Sötét mélyébe ugy merengsz le.
Fürkészve néző bús szemed
Mintha jövőnkön révedezne
Olthatatlan vágygyal tele . . .
Vagy régi üdvöd jut eszedbe?
A mult idők kisértete
Játszik szegény, megcsalt szíveddel?
Ah, azt a bánatot feledd el!
Már az az üdv örökre veszve.

S nézd, — itt még olyan szép az élet.
Minden mintha köszöntne téged.
S majd jő az éj, a lázba-ejtő,
Hogy benne boldoggá lehess . . .
S a tenger kék szinére feljő
Aztán a nap a vérveres . . .

Most alkonyúl . . Se hang, se nesz,
Bűvös varázs távol s közelben . . .
A babérfán levél se lebben . . .
Csak messze künn a tengeren,
Mint egy-egy hószin folt ha volna,
Csillan meg olykor egy vitorla
S majd ködbe tűnik hirtelen.

Szentséges béke mindenen . . .
Lelkünkben száz sejtelmes álom.
A nap leszáll . . . Az ingoványon
Kékes lidérczláng gyúl remegve
S fönn rőtt aranyszin koronát von
Egy kéz a zordon szirtfejekre.

Fordította Telekes Béla.

KÉT HALOTT.

Gajzágó Salamon †

1830—1898.

Munkában telt el élete, hivalkodástól távol állott egész szereplése s a közéletnek mégis kevés oly nagyrabecsült és érdemekben gazdag alakja volt, mint Gajzágó Salamon, a magyar számvevőszék első elnöke, a ki márczius 6-án, hatvannyolcz éves korában örökre lehunyta szemeit. Közéletünk azon férfiai közé tartozott, a kik a nemzeti ujjászületés, majd az elnyomatás, később pedig az ujéletre ébredt államélet epokáiban egyaránt kiváló szerepet játszottak.

Huszonkét évi fáradhatatlan munka után 1892-ben vonult vissza attól az állástól, a melynek ő adott mint legelső, súlyt is, diszt is. Az állami számvevőszéki intézményt, melynek zajtalan működéséről és munkásairól csak alig tud a nagyközönség, holott abban az adózók érdek i megóvásának egy fontos biztositéka rejlik, ő gyökereztette meg uj alkotmányunk keretében tapintatával, éles judiczium ával és higgadt gondolkozásmódjával. A magyar számvevőszék Gajzágó Salamon vezetése alatt nemcsak legyőzte a kezdet nehézségeit, hanem állandóságának alapjait is lerakta.

A király legteljesebb elismerését és nemzetének igaz háláját vitte magával a nyugalomba, midőn 1892-ben állásától megvált. Kiváló munkálkodása elismeréseül ő Felsége kegye belső titkos tanácsosi ranggal tüntette ki, majd a főrendiház örökös tagjává nevezte ki.

Gajzágó erdélyi nemes családból származott.

Életpályája kezdetén abba a szerencsében részesült, hogy a legnagyobb magyar: Széchenyi István oldala mellé kerülhetett, mint patvarista. E mozgalmas időkben mint a pesti lelkes ifjuság egyik tevékeny tagja szerepelt: mikor föllobbant a szabadságharcz, a harczosok között termett, fölcsapván honvédnek a Zrinyi-zászlóaljba. Bátorsága folytán csakhamar hadnagy lett, részt vett több ütközetben az Alföldön, de a moóri csatában foglyul ejté az ellenség.

Családja már holtnak hitte, mignem megjött a szomoru vigasztalás, hogy amugy gyalogszerrel Bécsbe kisérték, onnan pedig vasúton Königgrätzbe. Itt szenvedett 1849 október végeig.

Irt szinműveket, ezek közül Békéssy czimü tragédiáját a kolozsvári nemzeti szinház hatvan arany pályadijjal tüntette ki; szép sikerrel adták nemcsak a kolozsvári, hanem a pesti nemzeti szinházban is. Kéziratban is maradtak szinművei, de csakhamar a politika terére lépett, hogy onnan aztán ne is térjen vissza a költészet berkeibe. Ez időben tartalmas politikai czikkeket irt.

Mikor az alkotmányos mozgalmak megujultak, Belső-Szolnokmegye az ő kezébe adta a főjegyzői tollat, s ezzel és lelkes szónoklataival oly elismerést aratott, hogy a nagyszebeni országgyülésre két izben megválasztotta őt Szamos-Ujvár képviselőjének, de, az unióhoz hű többi honfitársaival együtt, természetesen egyszer sem jelent meg az alkotmányellenes gyülésen.

Csak a kolozsvári országgyülésen, 1865-ben látta eljöttnek az időt, hogy a tettek mezejére lépjen s azóta 1870-ig folyvást ő képviselte Szamos-Ujvár városát, mely ritka hazafiságáról hires.

Másfél évig a képviselőház minden árnyalatának becsülésétől kisérve, viselte a ház alelnöki tisztét, mikor az állami számvevőszék elnöke lett.

Az állás természeténél fogva, mely annak viselőjétől a legszigorubb pártonkivüliséget követelte, Gajzágó Salamon nyilvános politikai szereplése itt ugyszólván kettészakadt és semmi sem jellemzi jobban odaadó buzgalmát, valamint puritánságát, mint az, hogy kineveztetése pillanatától kezdve — függetlenségét megőrzendő — a politikai térről teljesen visszavonult, sőt a pártkörből is kilépett, hol pedig jelleménél és szeretetreméltó egyéniségénél fogva általános tiszteletben állott.

—o—

Szt.-Antal kisértése. Bertrand festménye.

Id. Széchenyi Imre gróf †

1825 – 1898.

A magyar diplomácziának és a mágnásvilágnak egy kitünő tagját ragadta mult szerdán el a halál. Id. Széchenyi Imre gróf, volt berlini nagykövet meghalt. Halála váratlan volt. Meghülésről panaszkodott, orbánczot kapott s az ebből származó vérmérgezés megölte.

Id. Széchenyi Imre gróf főrendiházi tag, főasztalnok-mester volt. Született Bécsben 1825 február 15-én, hol atyja, Lajos, Zsófia főherczegnő főudvarmestere volt. Tanulmányait az atyai háznál végezte, 1838 — 43. Pozsonyban tette le vizsgáit. A diplomácziai pályát Rómában kezdte meg 1845-ben, mint követségi attasé, — alig egy év mulva ő vitte meg rendkivüli futári minőségben Pius pápa megválasztásának hirét. 1848-ban követségi titkári és ügyvivői ranggal Stockholmba helyeztetett át, majd hasonló minőségben a német szövetségi követséghez Frankfurtba küldték, a hol Bismarckkal, ki akkor porosz követ volt ugyanott, bizalmas ismeretséget kötött. Mindkettőt csaknem egyszerre rendelték Szt.-Pétervárra, a hol Széchenyi először mint követségi tanácsos, majd mint ügyvivő fungált. Innen a nápolyi udvarhoz küldték követnek s ott maradt, mig a nápolyi trón romba nem dőlt.

Ekkor rendelkezési állományba helyezték s ő egyidőre a magánéletbe vonult vissza. 1865-ben nőül vette Sztáray-Szirmay Alexandra grófnőt. Az 1865—68-iki országgyülésen mint képviselő szerepelt s mint ilyen az ó-konzervativ pártnak volt tagja. A koronázás után Beust külügyminiszter fölszólitotta, hogy vállalja el a szent-pétervári nagykövetséget, ő azonban azt egészségi okokból visszautasitotta. A közéletben tevékeny részt véve, elnöke volt a Nemzeti Szinház szervezésére kiküldött ánketnek s intendánsul is emlegették, ő azonban nem fogadta el ezt a tisztséget. Mikor 1878-ban Károlyi Alajos grófot londoni nagykövetté nevezték ki, akkor hivták őt vissza a diplomácziai pályára annak utódjául Berlinbe. Berlinben a magyar egyesület védnöke volt s a szegedi segélyezésére alakult bizottságnak élén állott. 1852-ben cs. kir. kamarás, 1867-ben valóságos belső titkos tanácsos, 1882-ben a Lipót-rend nagykeresztjének lovagja, 1889-ben a Szent-István-rend nagykeresztese, 1891-ben aranygyapjas vitéz lett. 1892. óta visszavonultan élt magyarországi birtokain. Sürün vett részt azonban a főrendiház fontosabb tárgyalásain.

DAL.

Éjjelente egy csillagot el-elnézek,
Arra ragyog barna kis lányy, tifelétek . . .
Szelid fényét, ragyogását
Amig nézem . . . nézem:
Szivem búját, bűbánatát
Ej, dehogy is érzem!

Az a csillag a magas ég boltozatján
Oly édesen, oly biztatón mosolyog rám. . .
Azt ragyogja: kis angyalom
Mindig én rám gondolsz,
Éberen is, álmodban is
Engem ölelsz, csókolsz . . .

Lampérth Géza.

Kánikulában. Van der Beck festménye.

Szinházi hét. Csodálatos, hogy *Coppée*-nak oly kevés szerencséje van nálunk. Franczia szerző még kedvezőtlenebb, sőt ehhez hasonló rideg fogadtatásra nem talált, elannyira, hogy a franczia múzsa elvitázhatlan diadalt ült színpadjainkon s a franczia szerzők odaragadták magukkal a közönséget, ahova csak akarták. És ime, a nagy, az ünnepelt *Coppée Ferencz*-nek nem sikerült az, ami nálánál sokkal kisebb kollegáinak is sikerült. Azt mondhatnók talán, hogy a századvég ideges és beteges izlésü publikumának nem tetszhetik a jó Coppée magasra szárnyaló, nemes és bizonyos régies izü költészete. De hiszen a «*A koronáért*» Párisban óriási sikert aratott s a lelki közösségen kivül bizonyára ez is bátoritotta *Ábrányi Emil*-t, hogy lefordítsa, a Nemzeti Színházat pedig csak is ez, hogy — nagy áldozat árán is — előadja. És mégis, nálunk, ahol egy franczia darab sikeréhez elég annyi, hogy Párisban kétszázszor adták s mi, akik egyforma lelkesedéssel tapsolunk a Pont-biquet-családnak és vele egyrangu társainak, — mi hidegek maradtunk s unalmunkban ásitottunk, mig Coppée költői magaslatu versei csengtek az előadók ajkáról. Vajjon miben különbözik tehát a magyar publikum a francziától? Mert hogy különbözik, Coppée úr a példa reá! Nem akarunk megfelelni most erre a kérdésre, mert bizonyára ily sebtében igaztalanok lennénk, csak felvetjük. Egyet azonban idevethetünk s ez az, hogy határozott véleménye, megállapodott izlése a mi közönségünknek igen kis mértékben van csak. Vezetői s hangulata szerint oszt életet és halált.

Annyi bizonyos, hogy a «A koronáért» nem jó dráma, de szép költői alkotás. Ritkán hallunk oly magasztos és megrázó jelenetet, mint az, a midőn az apagyilkosság rémlátásaitól gyötört Konstantin s az utczáról felemelt Milicza lelke tiszta szerelemben összeforr s az ifju megkereszteli szerelmesének ajándékaival, illatos virágokkal a pogány leányt. Az előadás is megérdemelte, hogy foglalkozzunk vele. *Jászay* és *Márkus* elmosódott szerepükben is művészetet produkáltak s meg kell dicsérünk Maróthyt is, aki Márkus szerepét átvette a második előadástól kezdve. Igen kedves volt *Kertész Ella* is egy igénytelen szerepben s meggyőzött bennünket arról, hogy helyes és üdvös dolog volna, ha gyakrabban és nagyobb szerepekben láthatnók. Feltétlen elismerés illeti meg *Mihályfit*, aki régóta aratott ily általános sikert. Meg kell emlékeznünk még *Tóth Imréről* is, aki ezuttal fényes tanubizonyságát adta rendezői talentumának.

E héten egyébként a hazafiság uralkodott a szinpadokon. Alkalmi darabokkal ünnepelték szinházaink a szabadság feltámadásának ötvenedik évfordulóját. Örömmel elismerjük, hogy mindegyiknek sikerült olyat teremteni, amit méltó volt bemutatni. Csupán a Nemzeti Szinház és az Opera vonult szerényen a háttérbe. Ők majd április tizenegyedikén ünnepelnek Természetes, hisz mindkettő állami intézet; állam es haza pedig nálunk két különböző fogalom.

dr. Sz. i.

Tárczák irta Gelléri Miksa. Igen csinos kiállitásban és tetszetős formában adta ki a napi zsurnalisztikának egy régi kipróbált munkása, Gelléri Miksa kollegánk az ő apróbb elbeszéléseit. Gelléri Miksa az irodalom tévtelen munkásai közé tartozik. Az a zsurnalíszta ő, aki napról-napra rovogatja az élet apróbb eseményeit és ellátja velük az egész napi sajtót. Csoda-e, ha e munkája közben megélesedett a látása, az itélete és az élettől el tudja lesni azokat a momentumokat, melyek a szivre, a kedélyre hatnak? Tárczái az életnek szintén ilyen apró tünetei, melyeket a szerző ügyes, eleven tollal, biztos kézzel, éles szemmel és okos itélkezéssel irt meg. Történetei érdekesek és stylusa talán nem annyira a szentimentális raffinált iróé, mint inkább a józan, tisztán látó napi krónikásé. De minden egyes tárczája érdekes és élvezetes olvasmány. Kóstolóul bemutatunk egyet jelen számunkban. A csinos kötet ára 1 frt és megrendelhető Singer és Wolfner budapesti könyvkereskedésében.

A „Magyar könyvtár" külön füzettel ünnepli meg a márczius 15-iki nagy évfordulót. A vállalat számára szabadságharczunk történetének egyik legalaposabb ismerője Gracza György irt egy «*1848 márczius 15.*» czimü kis munkát, mely a lehető legrészletesebben mondja el a nagy napnak eseményeit, természetesen kiterjeszkedve annak közvetlen előzményeire és következményeire is. Az élénk és meleg hangu előadás kellemes olvasmánynyá teszik a füzetet, melynek most, a nagy évforduló alkalmából bizonyára óriási kelendősége lesz. Tanárok és tanitók kétségkivül ajánlani fogják az ifjuságnak is, hiszen a füzet ára — 15 kr. — a szegényebbek részére is lehetővé teszi megszerzését. Megrendelhető a «Magyar Könyvtár» kiadóhivatalában Lampel . . (Wodianer F. és fiai) Andrássy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

Hangulatok irta Lázár Béla. A mű szerzője igen sokoldalu munkásságot fejt ki irodalmunkban. Első sorban kritikai czikkeket ir, majd essay-ket irodalomról és művészetről, vezérczikkeket paedagogiai dolgokról, fordit, talán ir is szindarabokat, heti lapokban el-elcseveg a napi eseményekről és — least not last — elbeszéléseket ir. Ma már a tudományban is annyira megszokták a speczialistákat, hogy az irodalomban is bizonyos skepsissel fogadjuk a sokoldalusságot. Lázár Bélánál is megboszulja magát erejének e túlpazarlása s hogy azt nem összpontositja intenzivebb módon csak egyetlen irodalmi válfaj szolgálatában. Mert minden téren szép, okos, érdekes dolgokat ir, de egyik téren sem szárnyalja túl a középszerüséget, ami nem is csoda, mikor annyi muzsával tart fenn állandó viszonyt. Ujabb kötetét «*Hangulatok*»-nak nevezi. Pedig e töpke történetkék, melyek közül egyet jelen számunkban is bemutatunk, többek mint hangulatok; egy gondolkozó fönek, egy érző szivnek produktumai. Csakhogy ugy annabban a föben, ugyanabban a szivben e történetek megirása idején bizonyára egy egy essay, vagy egy paedagógiai elmélkedés ideái is forrongtak és a szerzőnek nem volt annyi ideje, türelme, áttekintése, történeteinek teljes megkomponálására, szélesebb körü koncipiálására. Pedig minden egyes története ugy felfogásánál, mint tárgyánál fogva elég érdekes. A könyvet az Athenaeum adta ki.

A Petőfi-Album iránt Magyarország határain túl is élénk érdeklődés mutatkozik. Egy bécsi irodalmi folyóirat megemlékezvén e diszes műről, az irigység hangján szól arról, hogy Magyarországon mily irodalmi vállalkozásokra nyilik alkalom. «Az Athenaum r. t. patronatusa alatt — ugymond — a Petőfi Társaság a nagy népköltő dicsőitésére albumot ad ki, mely a magyar könyvkereskedelem disze, a magyar tipografia valóságos klenodiuma s a magyar könyvipar kincse lesz. Jókai Mór, Bartók Lajos, Szana Tamás, Endrődi Sándor stb.-ek lobogója alatt egy sereg művész sorakozott, hogy Petőfinek oly irodalmi emléket állitson, amely párját ritkitja. Többet e műről nem árulhatunk el, de konstatálnunk kell, hogy oly művek, a minő a Petőfi-Album, mely diszkötésben csak 6 frt, csupán ott keletkezhetik, a hol a kiadónak megvan a biztonság érzete s meg van a garanczia, hogy a lelkes és kegyeletes közönség pártolja hazafias vállalkozását.»

KÉPEINKRŐL.

Szt. Antal (Bertrand festménye). A szent remete bujdosik az afrikai pusztasigokon, lakása barlang, étke silány növényi termék és a jótékony viz is alig érinti ajkait. A sok kin, szenvedés közben őt is elfogja a kisértés; a világ muló örömeinek, ragyogásainak viziói jelennek meg szemei előtt; bacl ansnők raja tánczol előtte csábtánczot; rózsák mosolyognak felé, illatos áramlat érinti meg homlokát, hogy őt, az erőset eltéritsék a hit tövises útjáról. Frős küzdelmet vív a szent s végre győz jó szelleme, a bűvös csábító varázslat elmulik s a remete ismét elmerülhet csendes áhitattal a hit üdvözitő filozófiájába.

Márczius (Tolnay Ákos rajza). Üdvözöllek téged szép Márczius, ki felnyitod a szendergő hóvirág szemeit, illatot adsz ibolyának, reménységet, kéjt öntesz az emberi szivekbe. Onnan jösz te ahonnan a napsugár; az istenek ragyogó küldöttje vagy; ajkad csupa mosoly, szemed csupa bűbáj s magad a szerelem vagy.

Tavaszi dal (Sichel festménye). A büszke Velenczéből, a dogék fényes székhelyéből hangzik felénk a tavaszi dal, hiszen elhozza a mosolygó napsugár vagy a tavaszi fuvalom, az ujjászülletésnek örök igaz, örök egyforma dalát, onnan ahol kékebb az ég, az emberek talán mosolygóbbak, vagy talán szomorubbak a nagy fényességben ... A márvány palotákat zöldes zománcz födte be, a sok dicsőségre az elmulás borongó fátyla borult, a romantika világa elmult s a szépséges signorinák ott pihennek valahol a Lido cziprussai között vagy másutt a lagunákon s mégis mégis mintha feléledne az egész elmult élet abban a nagy áhitatos tavaszi sugalatban, amit édes mandolin hangokon lopkod szíveinkbe a tavasz ezer virágu sejtelme.

Szent-Sebestyén Róna József kiváló szobrászunk egy jeles alkotását mutatjuk be olvasóinknak. Vallásos tárgyú szobormű, Szt.-Sebestyén megmentését ábrázolja. A legendaszerű tény az, hogy Szt.-Sebestyén Diocletián császár uralma alatt magasabb rangú katonai hivatalt viselt és midőn felvette a keresztséget, a császár parancsára pogány isteneknek kellett volna áldoznia, miután Szt.-Sebestyén ezen parancsnak nem engedelmeskedett, egy fához kötötték és nyillal lődözték. Sebestyén testét egy keresztény nő felkereste s mivel életet fedezett fel benne, ápolta és megmentette; a művész ezt a nőt idealizálja szobormüvén a szárnyas angyallal. Később azonban nem kerülhette ki Sebestyén martiromságát, mert elfogták és halálra korbácsolták.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ifj. K. J. Pécs. A beküldöttekkel kissé elkésett, de alkalom adtán felhasználjuk.

Steiner Viktor. Sziveskedjék közölni velünk, hogy hol és mikor teljesitette előfizetését. Köszönjük szives érdeklődését és legközelebb bővebben valaszolunk.

Mészáros József. Küldeménye jó, de nagy te jedelménél fogva nem közölhetjük. Talán később.

Malomhegyi. Köszönjük! Felhasználjuk.

Gencsy. Ez nem vált be; próbálkozzék ujra.

Bajai. A gondolat jó, de a verselésre egy kissé jobban kell ügyelnie; kis gyakorlattal jobbakat is irhat.

Petero. Nem tudunk róla.

Pesti Mihály. Elolvassuk! — Véleményt legközelebb.

T. Gy. D. Ez nem vált be.

Kolon. Kiméljen meg bennünket a verseitől!

Pétery. Ugyanez önnek is szól!

Balázs. Detto! Kiterjesztve novelláira. «Vásárfia» a papirkosárba vándorolt.

«A huszárnak nincsen párja. Kérem, az nem szégyen, ha valaki számvivő őrmester, de az már igen, hogyha valaki rosz novellát ir.

Mariska. Érthetetlen.

Olvad a hó. Van benne valami hangulat, de kilátszik belőle, hogy ön néni s nem bácsi, még pedig 16 éves bakfis.

«Temetnek valakit . . .» a papirkosárba.

Viora. Azért nem kell megneheztelnie, hogy a «Nem közölhetők» czime alatt emlitettük önt is; — de hát mikor nem közölhető!

Lajos. Verse nem közölhető.

Bilincsek. Kéziratokat nem adunk vissza; — az önét is már megsemmisitettük, bár semmi volt az előtt is, bár mennyire is haragszik. Jöjjön személyesen szerkesztőségünkbe!

Többeknek a jövő számban.

Védelem asztma ellen.

Egy elökelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvossag. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmában szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ing y nes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzek kapható.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete április hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek április hó 15-ig a «Magyar Géniusz — Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők. A kötet bolti ára 1 frt 50 kr. lesz.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Végigment az avenuen és a saroknál befordult a huszonhatodik utczába. Johnson, ki sarkon követte őket, csodálkozva felkiáltott. Ez várakozásom ellenére történt! Hát tényleg Hanier házához hajtatnak? A bérkocsi csak tovább haladt. A kétely valósággá változott. A hatodik és hetedik avenue között hirtelen megálltak. Egy perczczel később valaki kiszállt. De nem az ezredes volt, hanem a hölgy . . . Mrs. Desmond. Csendesen végigment az utczán a borkereskedés ósdi előépitményéhez és csengetett. Eleinte nagy csend uralkodott. Másodszor csengetett. Nemsokára hallá Johnson, amint az ajtó kinyilt és az asszony eltünt a házban.

Ez valóban talányszerü volt! Ha az ezredes feleségére gyanakodott és viszonyáról a volt szolgával tudott, hogy engedhette, hogy ennek házában éjnek idején egyedül belépjen? Ha pedig nem volt ilyen gyanuja. mit akartak ilyenkor tőle?

Rövid negyed óra mulva kinyilt ujból a bolt ajtaja; Mrs. Desmond megjelent és hamarosan beugrott a kocsiba. Ez megfordult, visszahajtott az ötödik avenuere és körülbelül ötven lépésnyire Desmond ezredes lakásától megállt. Itt kiszállt a házaspár, a kocsis megkapta bérét és elhajtott; ezalatt házuk elé mentek és Johnson nemsokára hallhatta, amint a kapu kinyilt és ismét becsukódott. A pár végre otthon volt.

Johnson fáradtságát azonban nem koronázta siker, nem lévén arról, a mi itt történt, még a leghalványabb fogalma sem. Az éji látogatás oka és czélja talány maradt előtte. A lehető legtitkosabban történt a dolog: az, hogy a saját kocsijukat elküldték és az idegen bérkocsit szólitották fel, nagy elővigyázatról tanuskodott. De volt-e a látogatásnak akár személyes, akár politikai jelentősége? — Ezen kérdést minél elébb okvetlenül el kellett dönteni!

A titkos irás.

Éjjel egy óra felé járt az idő, tehát már késő volt, hogy Jersey Citybe visszatérjen, annál is inkább, mert Johnson már reggeli előtt ismét helyén akart lenni. Ha az ügy szálai egyáltalán tovább szövődtek, nemsokára valami határozottnak kellett történie! — Igy tehát az éj hátralevő részét a 42-ik utczában fekvő Grand Union szállodában töltötte és már nyolcz órakor reggel ismét utban volt, hogy Desmondék házát figyelemmel kisérje.

Ugyancsak jókor jött. Már messziről látta, hogy ajtó kinyilt: az ezredes és neje kijöttek; előbbi hosszu ulsterben és Mrs. Desmond ugy elfátyolozva, hogy alig lehetett ráismerni.

A hatodik avenue-ig gyalog mentek; itt felszálltak a lóvonatra. Johnson a közvetlenül utánuk haladó kocsit használta, a 26-ik utczánál látva, hogy amazok leszállnak, követte példájukat. Hogy meg ne ismerjék, kalapjának karimáját mélyen lehuzta arczára. Nyilván Hanierhez mentek; lehetetlen volt, hogy most se nyerjen felvilágositást a titokban!

Csodálkozva látta Johnson, hogy a borkereskedés előtt izgatott néptömeg gyült össze. Az ajtónál rendőr állott. Az emberek csoportokban álltak együtt, az első emeleti ablakok felé néztek, hangosan és izgatottan beszélgettek. Az ezredes és felesége is megálltak — egész kétségbesetteknek látszottak! Hát mi történt?

Johnson ezen kérdéssel a legközelebb állóhoz fordult — ki magasvállu férfi volt, éles közel álló szemekkel és csoszogó járással.

A kérdezett átható pillantást vetett az angolra: — A bolt tulajdonosát az éjjel itt állitólag meggyilkolták.

— Meggyilkolták . . . ma éjjel! — ismétlé a másik, — mely időffen?

— Azt hiszem, röviddel éjfél után, — felelé a férfi és tovább csoszogott.

Röviddel éjfél után! Johnson megborzadt és pillantása akaratlanul Desmondékra esett.

A gyanu, mely lelkében támadt, oly borzasztó volt, hogy szinte hihetetlennek látszott. Mrs. Desmond? — Lehetetlen! — Ha az ezredes ment volna be, hihető volna . . . de az asszony, ki még az előtte való napon a halott arczát megcsókolta, az előkelő társaság finomérzésü asszonya — *ő* követett el volna ilyen tettet, lehetetlen! És mégis, — ha eszébe jutott az éjjeli látogatás titokzatossága, az elővigyázat, az időpont, az inditó ok — mi mást lehetett gondolni?! Ki tudhatta különben, mily kényszert gyakorolt rá férje. Mindezeken kivül franczia nő volt — Johnson angol előitéleteivel sok minden vélt ezzel megmagyarázhatni.

De ha tényleg Mrs. Desmond a tettes, miért kereste ujból fel a bűntett színhelyét? Talán csak kárörvendeni akart? — Ez aligha volt hihető és külseje is egész mást mutatott. A fátyolt félig hátratolta és vonásaiban a bánat és kétségbeesés rajzolódott le. Ugy látszott, hogy alig tudta, hogy mit cselekszik; az ezredes azonban, ki teljesen megóvta önuralmát, bár setét arczán haragos, vad kifejezés ült, kényszerité őt, hogy karjába kapaszkodjék és az ő vezetésére bizza magát. Nemsokára eltávoztak, ugyanazon uton tértek haza, a melyen jöttek és egész nap nem távoztak többé hazulról.

Másnap reggel Desmond ezredes körülbelül fél órával előbb jött le a lépcsőkön, mint rendesen. Ahelyett, hogy a hatodik avenuen lóvonatra szállt volna, befordult a harmadik avenuebe és egyenes irányban tovább ment, utközben figyelmesen nézegetve a kirakatokat. A mint az egyik czimtáblán ezt olvasta: «*Sibley & Co. zálogháza*», egy pillanatra habozva állott meg — azután átlépte a küszöböt. Róbert Johnson követte; egymástól válaszfal által elkülönitett két rekeszben állottak egymás mellett és véletlenül az egyedüli idegenek voltak az üzletben. Az ezredest kis, nagy orru, öreges ember szolgálta ki, — nyilván az üzlettulajdonos volt. Johnson előtt is csakhamar megjelent egy másik fiatalabb legény, hogy kivánsága után tudakozódjék.

Johnsonnak hamarjában nem jutott eszébe semmi felesleges, a mitől megválhatott volna, hogy jelenlétét e helyen igazolja; órájához nyult, bár nem szivesen nelkülözte, akár csak rövid időre is. Tehát vigyázva lekapcsolta a lánczról és átadt a fiatal embernek, ki azt elvitte, hogy megvizsgálja. Johnson teljes figyelmét a másik rekeszben történőkre forditotta. Az ezredes kihuzott zsebéből egy tárgyat és megkérdé, hogy mit kap hat rá.

Az öreg zálogházas vizsgálgatta a tárgyat, melyet Johnson igy előttük pillanthatott meg. Kis, lapos ezüst szelencze volt, négy és fél hüvelyk hosszu és egy hünelyk széles; alkalmasint külföldi gyártmány lehetett, sem amerikai, sem angol gyártmány, művészieson diszitve és gazdagon vésésekkel ellátva. Fedelén monogramm volt, — Johnson kivehette az L. H. betüket.

Hogy meglepte-e, hogy a szelencze megkerült . . . , maga sem tudta. Első pillanatban ugyan megdöbbent, de

rögtön megnyugtatta magát azzal a gondolattal, hogy nem is várhatta máskép. Legalább világosság derült a legujabb eseményekre. Erre vonatkozott tehát a levél, melyet az ezredes feleségének irt, és melyet Johnson kinyitott, mielőtt kézbesitette volna.

Igy tehát tudnia kellett, hogy mi lett belőle! Ha magához vette, — miért történhetett ez? — Csakis azért, hogy valaki másnak adhassa. De ki lehetett az?

Johnson csakhamar tisztában volt azzal, hogy itt csakis Louis Hanierről lehetett szó, ki a szelenczét megkapta! E gondolat hirtelen villant meg az angol agyában. Mrs. Desmond szerelmi zálogul adta oda és izgatottsága a levél átvételekor onnan eredt, mert félt, hogy az ezredes a valót megtudhatná és nem csekély kellemetlenséget okozhatna amiatt, hogy a borkereskedőt oly kegyben részesitette.

Igen, igy történhetett! Férjével valószinüleg el akarta hitetni, hogy az ezüst tárczát ő maga vesztette el; ez azonban nem sikerült. A mint az ezredes akkor este kijelentette, hogy százezer dollárért sem hagyná elveszni, — megijedt, megváltoztatta szándékát és töredelmes vallomást tett. Erre az ezredes megparancsolta, hogy a szelenczét követelje vissza és elkisérte Hanier házáig, hogy az asszony parancsát okvetlenül teljesitse.

Mindez kétségtelen volt. De léteztek ennél nehezebb kérdések is. Eltekintve a gyilkosságtól, mely tökéletesen megmagyarázhatatlan volt, — de nem is érdekelte közelebbről Johnsont, — nem volt képes felfogni, hogy az asszony miért ment egyedül a házba; hogy az ezredes miért volt oly elővigyázó a látogatás alkalmával, különösen pedig, hogy a szelenczét, melyet oly sokra becsült, miért zálogositotta el néhány dollárért? — Erről legalább Johnson feltétlenül meg akart győződni és a szerencse kedvezett neki.

A zálogos letette a szelenczét az asztalra.

— Ilyesmire — mondá — nehezen találkozik vevő; de azért adok rá öt dollárt.

— Nem bánom, — mondá az ezredes tompa hangon — de siessen, mert várnak rám a városban.

Az üzlet tulajdonosa mormogva iróállványához ment, hogy a zálogjegyet kiállitsa. Midőn nem talált rögtön jó tollat és e miatt is várakozni kellett, az ezredes türelmetlen lett.

— Nevét és czimét, ha szabad kérnem? — kérdé végre a zálogos.

Az ezredes egy pillanatig habozott, azután igy szólt: — Louis Hanier, 26. utcza, Ny. 144. szám.

A zálogos átadta az ezredesnek a pénzt és a zálogjegyet, mire ez sietve távozott. Ugyanekkor tért vissza a segéd Johnson órájával és csak annyit jegyzett meg röviden: — Negyedfél dollár!

— Ennyi elég, — szólt Johnson. — Nevem John Robertson; czimem: Broadway 1280 sz.... kérem a pénzt.

Johnson jegye épp olyan volt, mint az, melyet az ezredes kapott, csak a tárgyra vonatkozó irásbeli adatok és a jegy száma voltak mások. Johnson természetesen ismerte most az ezredes zálogjegyének számát, minthogy az övé a 984-es volt.

Gondosan tárczájába tette a zálogjegyet, zsebre vágta a negyedfél dollárt és eltávozott.

(Folyt. köv.)

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer á tal el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna vagy fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá *Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban* Kirchner, *Miskolczon* Baruch, *Kassán* Adamek, Megay G. *Debreczenben* Rotschnek, *Szegeden* Barcsai. *Aradon* Éles Ármin, Ring. *Temesvárott* Barcsai. *Ungvárott* Hoffmann, *Lugoson* Vértes L. *Zágrábban* Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest, Aradi-utcza 8.

Egy remekmü.

Valóságos remekmü lesz az az alkalmi lap, melyet az **Országos Egyetemi Segitő Egyesület** alapjának gyarapitására HEVESI JÓZSEF szerkeszt s melynek czime

Diák-Otthon

Egyetemünk ifjuságának, hazánk jövője zálogának nagyrészét a megélhetésért való küzdelmében elsodorja a szocziális bajok örvénye. Hány munkáskéz, mennyi nemes lelkesedés vész el hazánkra nézve. Ezek megmentésére, tanulmányaik folytatásának lehetővé tételére alakult az Országos Egyetemi Segitő Egyesület, mely alapot gyüjt a szegényebbsorsu egyetemi hallgatók támogatására.

A **DIÁK-OTTHON** czimü alkalmi lap jövedelme is ezt az alapot fogja gyarapitani.

A **DIÁK-OTTHON** irodalmi részéhez máris hozzájárultak a kormány tagjai, államférfiak, legkiválóbb iróink, költőink és társadalmi és politikai életünk kitünőségei.

A **DIÁK-OTTHON** részére szebbnél szebb festményeket ajándékoztak legelső festőink s ezek a gyönyörü képek mind reprodukálva lesznek a **DIÁK-OTTHON**-ban.

A **DIÁK-OTTHON** czimü emlékalbum valóságos remekmü lesz tehát.

Ára 1 forint.

Egy frtért tehát nemcsak nemes hazafias czélt szolgálunk, hanem egy gyönyörü müvet is megszerezhetünk magunknak.

Bizunk a magyar családok hazafiasságában és reméljük, hogy nemes czéljaink eléréséhez támogatni fognak azzal, hogy megrendelik a **DIAK-OTTHON**-t.

Az egy frtnyi dij a **DIAK-OTTHON** kiadóhivatalához (Andrássy-ut 57. sz. a.) küldendő és a diszes mü bérmentve küldetik meg a megrendelőnek.

Az Országos Egyetemi Segitő Egyesület nevében:

Zsembery Gyula elnök. **Greiner Miklós** titkár.

ifj. Chorin Ferencz pénztáros.

Varrógépek

bámulatos olcsó árban

HIRSCHBERG A.-nál

BÉCS

II., Rembrandstrasse 19a.

TELEFON 7114.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

A Magyar Aszfalt-részvénytársaság

Budapest, Andrásssy-út 30

elvállalja jótállás mellett legolcsóbban

ASZFALT-BURKOLATOK

fektetését

és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres szárazzá tételét.

TELEFON.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér érez, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Magyar királyi államvasutak.

35384|A IV.

Hirdetmény.

A pozsony-soproni h. é. vasut vonalán folyó évi márczius hó 15-től kezdve következő menetrend módositás lép életbe: A jelenleg Sopronból délelőtt 11 óra 20 perczkor induló 4426|4415 számu vegyesvonat Sopronból már 10 óra 50 perczkor délelőtt fog indulni és Pozsony-Ujvárosba délután 4 óra 5 perczkor fog érkezni; a jelenleg Pozsony-Ujvárosból delután 4 óra 35 perczkor induló 4416|4425 számu vegyesvonat pedig Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 20 perczkor fog indulni és Sopronba éjjel 10 óra 30 perczkor fog érkezni.

Továbbá a sércz-szent-margit-ruszti szárnyvonalon a jelenleg Sérczről reggel 5 óra 46 perczkor induló 4912 számu vegyesvonat, valamint a Szent-Margit-Ruszkról reggel 6 óra 19 perczkor induló 4913 sz. vegyesvonat közlekedése egyidejüleg beszüntettetik.

Budapest, 1898. márcz. 6-án.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

Első magyar általános biztosító társaság Budapesten.

I. Tűz-, szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

KIADÁSOK. **Negyvenedik évi zárszámla 1897. január 1-től december 31-ig.** **BEVÉTELEK.**

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1.649,740	29		
Függőben maradt károk tartaléka	175,175	50		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	236,245	95		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	124,821	89		
Postabérek	51,776	65		
Adakozások közhasznu célokra, 5,246 frt 28 kr tartalék levonása után	958	72		
A tüzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	551,215	90		
Behajthatlan követelések leirása	9,329	29		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	2.000,000	—	4.799,264	19
II. Szállitmánybiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	57,682	93		
Függőben maradt károk tartaléka	23,365	23		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő szerzési és igazgatási költségek	14,740	09		
A következő évnek dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterh lés nélkül	20.000	—	115,788	25
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és törlések	413,956	37		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	1.539,003	49		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonása után	234,124	03		
Behajthatlan követelések leirása	3,539	32	2.190,623	21
1897. évi nyeremény			319,889	74
			7,425.565	39

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tüzbiztositás.				
Az 1896. évről áthozott készpénz dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	2.000,000	—		
467.154,016 frt 50 krnyi kötött biztositások után, valamint a folyó évben lejárt dijrészletekből befolyt dijak 5.886,045·39				
levonva: törlesztett dijak 705,342·32				
viszontbiztositási dijak 820,409·20				
lej. visszbiztositási dijrészletek 1.187,458·58 2.173,210·10	3,172.835	29		
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	118,120	63	5,290.955	92
II. Szállitmánybiztositás.				
Az 1896. évről áthozott dijtartalék	20,000	—		
18,668,202 frt 24 krnyi kötött biztositások utáni dijak 197,071·33				
levonva: törlesztett dijak 11,943.21				
viszontbiztositási dijak 127,434·59 139,377·80	57,693	53		
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	13.353	41	91,046	94
III. Jégbiztositás.				
81.271,097 frt 90 krnyi kötött biztositások utáni dijak	1,742.690	78	1.742,690	78
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapirok és idegen pénznemek után	275,372	94		
Társasági házak tiszta jövedelme	25,498	81	300,871	75
			7.425,565	39

VAGYON. **Mérlegszámla 1897. december 31-én.** **TEHER**

	forint	kr.		forint	kr.
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak- és bankoknál	1.570,374	28	Részvényalaptőke; teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 frt 2.000,000 frt — kr.		
3.951,800·— Magyar földhitelintézet 4%-os koronaértékü záloglevelek á 98·75 = 1.951,201 frt 25 kr.			Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 frt 1.000.000 « — «	3.0 0,000	—
1.470,000 Magyar földhitelintézet 4%-os talajjavitási és szabály. záloglevelek á 97·25 = 1·429.575 « — «			Társasági tartaléktőke	3.000.000	—
1.000,000 Pesti m. keresk. bank 4 %-os záloglev. á 98 75 = 493,750 « — «			Különtartalék	701,096	14
500,000 Egyesült budapesti föv. takp. 4%-os záloglev. á 97·75 = 244,375 « — «			Tüzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül 2.000,000 « — «		
424,800·— Budapest fő- és szék. 4%-os kor. kölcsön kötvény á 98·25 = 208,683 « — «			Szállitmány biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül 20,000 « — «		
7942 drb Magy.-francia bizt. részv.-társ. részvények á 100·— = 796,200 « — «					
1084 drb Bécsi biztositó-társasági részvények á 260.— = 281,840 « — «					
15,000.— Pesti Lloyd társ. kötvények á 100·— = 15,000 « — «					
A fenti értékpapirok után az év végéig esedékes kamatok 38,471 « 53 «	5.457,095	78		2.020,000	—
Leszámitolt, viszleszámitolt és egyéb váltók	882,920	49	Tüzbiztositási függő károk tartaléka	175,175	50
A társaság háza	650,000	—	Szállitmány biztositási függőkárok tartaléka	23,365	23
Erzsébettéri házak jelzálog-kölcsön számla	460,000	—	Különféle hitelezők	483,247	10
Különféle adósok: a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél	919,873	48	Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	2,683	—
b) Maradványok idegen biztositó intézeteknél	375,046	27	Első magyar általános biztositó társaság Lévay-alap	86,694	72
Jégbiztositási osztály folyó számlán	246,005	27	Első magy. ált. bizt. társaság «Ezredéves alapitvány»	30,888	—
Központi pénzkészlet	33,101	05	Tisztviselők nyugdijalapja	535,691	85
			Ormody Vilmos-alap	10,01 4	44
			Életbiztositási osztály folyó számlán	205,67 0	90
			1897. évi nyeremény	319,889	7 4
	10.594.416	62		10.594.416	62

II. ÉLETBIZTOSITÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK. Harmincötödik évi zárszámla 1897. január 1-től december 31-ig. BEVÉTELEK.

	forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények dija	276,296	74		
Visszaváltott kötvényekért	419,854	61		
Halálesetek után kifizetett károsszeg	1.050,907	92		
Lejárt kihazasitási tőkékért	1.292,827	24		
Kihazasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	39,671	99		
Függőben levő karok és visszatérítések tartaléka	241,653	24		
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	229,137	60		
Évjáradékokért	105,379	19		
Viszontbiztositási dijak	118,923	96		
Bélyegekért	94,827	42		
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok, uti- és egyéb költségek	234,507	15		
Tiszti fizetések	86,068	75		
Jövedelmi adóért	6,458	08		
Orvosi dijakért	43,160	62		
Szerzési és dijbehajtási költségek	328,579	86		
Kisorsolt biztositások tartaléka	15.000	—		
Behajthatlan tartozások leirása	14,556	74	4.597,811	11
Dijtartalek ez év végén			31.393 283	83
1897. évi nyeremény			296,023	65
			36.287,118	59

	forint	kr.	forint	kr.
A mult évből áthozott dijtartalék			29.550,383	99
Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után	460,499	08		
az előbbi években kiállitott kötvények után	4.343,700	45		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	19,055	33	4.823,254	86
Mult évi függőben volt károk és dijvisszatérítések tartaléka			219,325	09
Mult évi függőben volt kiházasitási tőkék tartaléka			230,905	60
Illetékek			107,985	50
Kamatjövedelem			1.355,263	55
			36.287,118	59

VAGYON. Mérlegszámla 1897. december 31-én. TEHER.

	forint	kr.
Értékpapirok 28 366,007 frt 79 kr. ugyanis		
105,000 Kor. n. é. magyar kir. 4%-os koronajáradék 99 frt 60 krjával	52,290	—
33,700 frtnyi magyar kir. 4%-os aranyjáradék 121 frt 50 krjával	40,945	50
6.473,500 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os záloglevelek 98 frt 50 krjával	6.376,397	50
6.393,000 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os talajjavitási és szabályozási záloglevelek 97 frt 25 krjával	6,217,192	50
1.418,000 Kor. n. é. magyar földhitelintézeti 4%-os korona záloglevelek 98 frt 75 krjával	700,137	50
929,500 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 4½ %-os zálogl. 100 frtjával	929,500	—
68,000 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 4 és fél %-os községi kölcsönkötvényei 100 ftjával	68,000	—
101,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4 és fél %-os zálogl. 100 frtjával	101,000	—
90,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelintézete 5%-os zálogl. 100 frtjával	90,000	—
300,000 frtnyi magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4½ záloglev. 100 frtjával	300,000	—
139,000 frtnyi magy. orsz. közp. takarékpénztár 4 és fél %-os zálogl. 100 frtjával	139,000	—
742,000 frtnyi egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 4 és fél %-os záloglevelei 100 frtjával	742,000	—
29,500 frtnyi magy. jelzálog-hitelbank 4%-os nyereménykölcsön kötvényei 123 frt 50 krjával	36,432	50
Magyar jelzálog-hitelbank 4%-os kölcsön 5 darab nyereményjegye 22 frtjával	110	—
280,000 frtnyi magyar jelzálog-hitelbank 4 és fél %-os záloglevelei 100 frtjával	280,000	—
2.467,400 frtnyi Budapest fővárosi 4 és fél %-os kölcsönkötvények 100 frtjával	2.467,400	—
1.689,500 frtnyi magyar kir. államvasuti ezüstkölcsön 4 és fél százalékos kötvények 100 frtjával	1.689,500	—
97,400 frtnyi magyar kir. keleti vasuti államkölcsön 5%-os aranykötvényei 120 frt 50 krjával	117.367	—
199,800 frtnyi magyar kir. 4%-os földtehermentesitési kötvények 97¼ frtjával	194,305	50
6.514,000 frtnyi magyar kir. italmérési jog kártalanitási 4 és fél %-os kötvények 100 frtjával	6.514,000	—
Besztercebánya-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötvény	980,445	67
40.000 frtnyi egyesitett államadósság 4²/₁₀%-os papirjáradék (május—november lejár, 101 frt 75 krjával	40,700	—
510,945 Lira 75 c. olasz 5%-os járadék és kamatai	227,284	12
Tulélési csoportok értékpapirjai: 62,000 frtnyi m. kir. italmérési jogkártalanitási 4 és fél százalékos kötvények 100 forintjával	62,000	—
1897-ben esedékes kamatok és elszámolt pénzküldemények	252,522	76
Jelzálog-kölcsönök	192,486	24
Kötvény-kölcsönök	3.187,628	—
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	8.420	69
A központ tartozása folyó számlán	205,670	90
Vezér- és fiügynökségek és mások tartozásai	774,542	70
	32.987,279	08

Budapest, 1897. december hó 31-én.

	forint	kr.
Dijtartalék 32.034,612 frt 74 kr.		
levonva a viszontbiztositási dijtartalékot... 641,328 frt 91 kr.	31.393,283	83
Biztossági alap	191,086	84
Kiházasitási tőkék nyereménye	540,421	51
Függőben levő károk és dijvisszatérítések tartaléka	241,653	24
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	229,137	60
Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka	236	10
Tulélési csoportok számlája	62,941	93
Előre fizetett dijak 1897—1898. évekre	3,198	47
Fel nem vett nyeremények 1895. évről	43	81
Kisorsolt biztositások tartaléka	15,000	—
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	14,252	10
1897. évi nyeremény	296,023	65
	32.987,279	08

Kaczvinszky János, életbiztositási könyvvivő. **Szende Károly,** a központi könyvezés főnöke.

AZ IGAZGATÓSÁG: Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Ormody Vilmos, báró Schossberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk. — Budapest, 1898. március hó 4-én.

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG: Gróf Batthyány Géza, Giczey Samu, Hajós József, Jekelfalussy Lajos, László Zsigmond,

Kitünő és nélkülözhetetlen cosmetikus bedörzsölő szer az inak és izomzat erösitésére.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Marke Schlange (turista fluid).

Turisták, kerékpárosok és lovasok által kitünő eredménynyel használt szer lankadt test erősitésére és fölfrissitésére nagyobb izomerő-kifejtés után.

Egy egész palaczk ára
1 frt
Egy fél palaczk ára
60 kr.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár:
Kreisapotheke Korneuburgban,
Bécs mellett.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Üvegje **25** kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.
és Budapesten,
V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.
Alapittatott 1832-ben.
FERNOLENDT ISTVÁN
— BÉCS. —

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:
délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.
Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.
Mindenkor mély diskréczió.

Magyar Szalon

képes folyóirat

Megjelenik minden hó 1-én.

SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF
SEGÉDSZERKESZTŐ:
KÉRY GYULA

Megrendelhető a kiadóhivatalban

BUDAPEST
ANDRÁSSY-UT 57. SZ.
I. emelet.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti** ára 10 forint lesz.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/8. CIV. sz

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocminált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselaruzsitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MÁRCZIUS 27. 13. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

Szépirodalmi és művészeti
* * hetilap * *

Szerkesztik
HEVESI JÓZSEF
BASCH ÁRPÁD

VASÁRNAPI LAPOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Andrássy-út 67.
EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

T. olvasóinkhoz!

Az uj évnegyed küszöbén, tisztelettel ajánljuk a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**»-at igen tisztelt olvasóink figyelmébe és arra kérjük, szíveskedjenek lejáró előfizetésüket mielőbb megujitani.

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, részt vesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek;

b) április hó 15-én öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgy öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ez öt kép a következő:

1. Olajfestmény *Bakonyitól.*
2. Akvarell *Basch Árpádtól.*
3. Olajfestmény *Grünwald Imrétől.*
4. Szén-rajz *Karvaly Józseftől.*
5. Rézkarcz *Benardtól.*

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel is ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„Az utolsó honvédek vacsorája" czimü **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 13. SZÁM. 1898 MÁRCZIUS 27.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

ŐRGRÓF PALLAVICINI EDÉNÉ.

A magyar társadalom előkelőségének e kiváló alakját, őrgróf *Pallavicini* Edéné szül. *Mailáth* Adélt abból az alkalommal mutatjuk be lapunk élén, hogy most egy igen érdekes könyv jelent meg, mely a budai jótékony nőegylet 80 éves történetét ismerteti, mely egyletnek Pallavicini őrgrófné az elnöke. A könyv szerzőjéről, budavári dr. *Országh* Sándorról e kis czikkely keretében lesz alkalmunk megemlékezni. A nagymultú és a jelenben is annyi üdvöset alkotó egylet elnökéről, Pallavicini őrgrófnéről a kis könyv a következőket jegyzi fel:

«1890-ben az egylet elnökségét őrgróf Pallavicini Edéné szül. Mailáth Adél vette át s az egylet ügyeit mai napig is vezeti.

E választás az egyletre nézve kiválóan szerencsés volt. Mert a fiatal őrgrófné vallásossága, jó szíve és jótékonysági hajlama által vezéreltetve, egész hévvel és kitartással buzgólkodik az egylet érdekében.

Az ápoldát igen gyakran meg-meglátogatja, az elaggott öreg asszonyokat vigasztalja, igen sokszor élelmiszereket, bort, kávét ajándékoz nekik s igy megjelenése ünnepszámba megy az ápoldában.

A várbeli óvoda az Uri-

utcza 38. sz. házban, az ő kezdeményezésére a régi, mélyebb és igy kevésbé egészséges helyiségekből, a háznak bástyára nyiló földszinti homlokzatára lett áthelyezve. Az átalakitási költség 1900 frt, a törzsvagyonból vétetett. Ez áthelyezés, a szükségessé vált átalakitások folytán a fenti nagy költséget okozta ugyan az egyletnek, de most két világos tanterem áll rendelkezésre, előtte pedig elterül a bástyasétány, melyre a gyermekek tavasz, nyár és ősz idejében, az óvodából nyiló ajtón át kimennek. A hegyi friss levegő, a gyönyörű kilátás s az árnyékot nyujtó fák, oly gyermek-kertet képeznek, melynél szebbet és kellemesebbet képzelni sem lehet.

Az ő közbenjárására tett édes anyja, özvegy Mailáth Györgyné 3000 frtról szóló alapitványt s ő volt a kérvényező, az egyletnek 1895-ki állami sorsjátékból leendő részeltetése iránt, melyet azután felséges urunk királyunk legkegyelmesebben elrendelni is méltóztatott.

A szegényeket és ügyefogyottakat nagy mértékben segélyezi és pedig nem csak az egylet szűk korlátain belül, hanem saját pénztárából, részben oly forrásokból, melyeket egyenesen az ő buzgalma nyitott meg a szegények számára. Igy például báró Rothschild adott az ő közbenjárására 1000 frtot,

mely összeg két téli idényen által a szegényeknek jutott.

Tettereje és nemes gondolkozása, az adott mostoha viszonyok közt is, fenn fogja tartani a budai nőegylet jó hirnevét és működési képességét, sőt az eddigiek után itélve, jogosult a feltevés, hogy ujabb virágzás is be fog következni».

Magáról a Budai Jótékony Nőegyletről igen sok érdekes és becses anyagot közöl a lelkiismeretes szerző. Mi e helyütt természetesen csak azokra a momentumokra akarunk reflektálni, melyeknek korrajzi értékük van, s melyek már ennélfogva is becsessé teszik dr. Országh művét. A jótékony nőegylet legmelegebb pártfogója József nádor és neje Dorottya főherczegné voltak. Az ő buzgó támogatásuk vetette meg az alapját az egyletnek s tette lehetővé, hogy annyi évtizedeken át nemes hivatását betölthesse.

«1847 január 13-án — irja a szerző — nagy és pótolhatatlan veszteség érte az egyletet, mert ez napon hunyta be örökre jóságos szemeit József cs. kir. főherczeg, Magyarországnak 51 éven át felejthetlen nádora, ki mint idegen jött Budára, de megtanulta nyelvünket, szépitette fővárosunkat, pártolta a muzeum és a magyar szinház ügyét, egyszóval teljesen azonositotta magát a nemzet aspirácziótval s azokat fenkölt szellemével s egész hatalmának latbavetésével, — mint Ferencz király édes testvére, nagy befolyással birt — iparkodott előmozditani.

Nem egyszer éreztette ezen befolyását a bécsi udvari körökkel is, ha egyik-másik magyar ügyet vagy óhajt kellett érvényesiteni, egy vagy más törvényes jogot kellett megoltalmazni. Az udvari körök e miatt gúnyosan ujabb «Rákóczy»-nak keresztelték el, mely gúnynevet ő mosolyogva fogadta s büszkén viselte s arra talán több súlyt fektetett, mint sok más czimére.

Gyermekeit, mint azt István és József főherczegek legfényesebben bizonyitják — teljesen magyar szellemben nevelte és egy félszázadon által Budán tartott udvarát csaknem kizárólag a magyar főnemesség képezte.

A budai jótékony nőegylet benne leghatalmasabb támogatóját és jóakaróját vesztette, ki nem csak évenként 2500 frttal segélyezte az egylet czéljait, hanem állásából kifolyólag egész családját, udvarát és a gazdag főnemességet is rá birta, hogy az egylet körül érdeklődjenek s azt szellemileg és anyagilag pártolják.

Mindez halálával egyszerre megszünt; és megszünt örökre a főherczegi udvar s Budának oly élénk társadalmi élete is, mert halála után nemsokára hatalmasan nyomultak előre a politikai átalakulás mindinkább erősödő hullámai, melyek minden figyelmet és érdeklődést lekötvén, elnyelték az idáig uralkodott patriarchális létviszonyokat, szétrobbantották az ismert és befolyást gyakorló társadalmat, uj vezérirányokat vittek be az emberek gondolkozásába.

Az 1849-ik évi szabadságharcz lezajlása után, ugy mint az egész országban, csend állott be az egylet életében is. Dorottya főgerczegnő, József nádor gyászba borult özvegye,

Budavári dr. Országh Sándor

itt járt még közöttünk, csendesen lakott a gróf Sándor-palotában és elhagyottan, szomoruan töltötte még hátralevő napjait. Az egylet érdekeit még ekkor is iparkodott ugyan előmozditani, de magában állva, mint a gyökerét vesztett virág, multjának szép emlékeit siratva, erélyesebb fellépésre már képes nem volt. Nemsokára, 1855 márczius 30-án ő is örökre elköltözött. Csendben, minden nagyobb feltünés nélkül lett eltemetve az a főherczegnő, ki nemes férjének a nemzethez való ragaszkodásában híven osztozott, s habár más téren, de a magyarság érdekeit épp oly melegen pártolta. Bár német származásu, de szive minden dobbanásában magyar főherczegné, magyar nádorasszony volt, s mint ilyen, éppen ezen érzelmeinél fogva, az akkori szomoru politikai viszonyok közt, nem lehetett kedves a hatalom kezelői előtt, sőt egyenesen proskribálva volt.

Az arisztokráczia, az az elem, mely a budai jótékony nőegyletet adományaival segélyezte s szellemileg vezette, Budát elhagyta, birtokaira vonult vissza s igy az egyletben kevés kivétellel csakis a budai polgárasszonyok maradtak meg, kik természetesen már anyagi helyzetüknél fogva is, oly bőven nem támogathatták az egyletet.

Dorottya főherczegné halála után 1866-ban Albrecht főherczeg, Magyarország akkori kormányzójának neje, Hildegard főherczegnő, bajor kir. herczegnő lett az egylet védnöknője, ki jó szivének sugallatát követvén, az egyleti czélokat előmozditotta ugyan, de éppen állásánál fogva, melyet a politikai helyzet fátyolozott, nem vonhatta körébe a főnemességet, mely udvarától és Budától állhatatosan távol maradt s melynek áldozatkész közreműködését önmaga nem volt képes pótolni. Számtalan esetben segitett a szegényeken és nyomorultakon, de az általános csendben ő is csak csendesen, az egylet keretein belül működött s ujabb lendületetet nem adhatott».

És most ejtsünk néhány szót a kis munka érdemes szerzőjéről, Dr. *Országh* Sándorról, arról a Briaraeusról, aki ugylátszik száz karral van megáldva. Mert csak ugy képzelhető el, hogy ezerféle tevékenysége közepette, melynek mindegyike a közügyeknek van szentelve, ideje marad még arra is, hogy a budai Nőegyletnek titkára legyen. Hosszu évtizedek óta lankadatlan munkásságot szentel ugy az országos ügyeknek, mint különösen a főváros ügyeinek és hogy ezek mellett még egy jótékony Nőegylet titkári hivatalát is ennyi lelkiismeretességgel, buzgalommal és lelkesedéssel képes vezetni, leginkább bizonyitja szivének ifjuságát, nemességét. Kis műve sok érdekes adatot szolgáltat Magyarország ujabb történetéhez, valamint hogy régibb irodalmi működésével is, («*Budapest középitkezései*», «*A Budai Lövölde*», «*A főváros jobbparti részei*», «*Budai szinházak és játékszin*») igen megkönnyebbitette Budapest jövendő történetiróinak munkáját.

—o—

ÉJJELI ÚT

Irta Szomaházy István.

Kilencz óra sem volt még, az egész fürdő a vacsoránál ült, mikor a Margit-udvar hátulsó kapuján kihajtattunk. Az akáczos terasszon hangosan csörömpöltek a tányérok, egy pár szép asszony, az étterem felé sétálván, szembe jött velünk a gyógyterem mellett, a zenekar magyar nótái egész a park széléig elkisértek bennünket. A nagybőgő komor döngését még a Laura-pihenő tájékán is meghallottuk. Szinte fájt a szivünk, amikor a fürdő meleg kényelme egyszerre hátunk mögött maradt s szó nélkül dültünk hátra a párnázott kocsiban.

A parkon túl szemünkbe tünt még egyszer a tó messze tükre, melyen sötét árnyékok tánczoltak a holdvilág ezüstjében. A gőzhajó éppen most indul a túlsó part felé, a csöngetés, a gőzgép füttye idáig hangzott. Millió béka zengett a nádasokban, hűvös nyári éjjel boritotta le fátyolát. Köröskörül a villák verandáiról ide látszottak az üvegburás kerti lámpák, néhol daloltak, zongoráztak. Pompás volt most mindez, egy czigaretta füstjén át szemlélve.

Hárman ültünk a kocsiban: Lehotayék, kik a szomszédváros vasuti pályaházát akarták elérni hajnalra, meg én, akit szivességből vittek magukkal a kocsijukon.

A házaspárt a fürdőhelyen ismertem meg néhány hét előtt, együtt rándultunk ki a vidékre, a szilkei völgyben együtt rendeztünk egy nagy éjjeli pikniket. Lehotay ötven körül járt már, de a felesége alig volt több harmincznál. Balgaság lett volna azt hinni, hogy szerelmi frigy köti össze ezt a két különböző lelkületet, de az asszony becsületes voltában aligha kételkedett volna a legromlottabb szkeptikus.

Amikor férje pár hétre magára hagyta s jóformán a fürdői gavallérok őrizetére volt bizva tizenöt—tizenhat napon át, mind e vállalkozó lovagoknak föltétlenül imponált, nemcsak külső megjelenésének nemes bája, hanem derült lelki biztonsága által is, amely egy megközelithetetlen és tiszta asszony benyomását költötte föl mindenkiben. A fürdőben, daczára a huszéves korkülömbségnek, kétségtelennek tartották, hogy szerelmes a férjébe, de én néha meglestem egy szavát, egy mozdulatát, egy merengő nézését, mely azt a gyanut ébresztette bennem, hogy nem boldog.

Biztos adatom azonban alig volt erre. Julius elején több izben szó volt köztünk egy előkelő fővárosi hivatalnokról, ki a felesége udvarlóját lelőtte. Néhányan mentegették az asszonyt, akit szülői kényszeritettek a férjéhez, Lehotayné föltétlenül elitélte.

— Nincs mentség, szólt, egy becsületes asszony sohasem cselekedhetik igy. Sokat elviselhet egy nő, különösen az, akinek gyermekei vannak . . .

Neki nem voltak, de ha a fürdőben megcsiphetett egy bébét, azt nem igen hóditották vissza tőle könnyü szerrel. Az ebédlő-asztalunknál állandóan ott ült egy-egy kölcsönkért baba, aki zsarnokságával az egész éttermet terrorizálta.

De a szép nénit mindannyian szerették. Ahogy most chamoisszinü por-

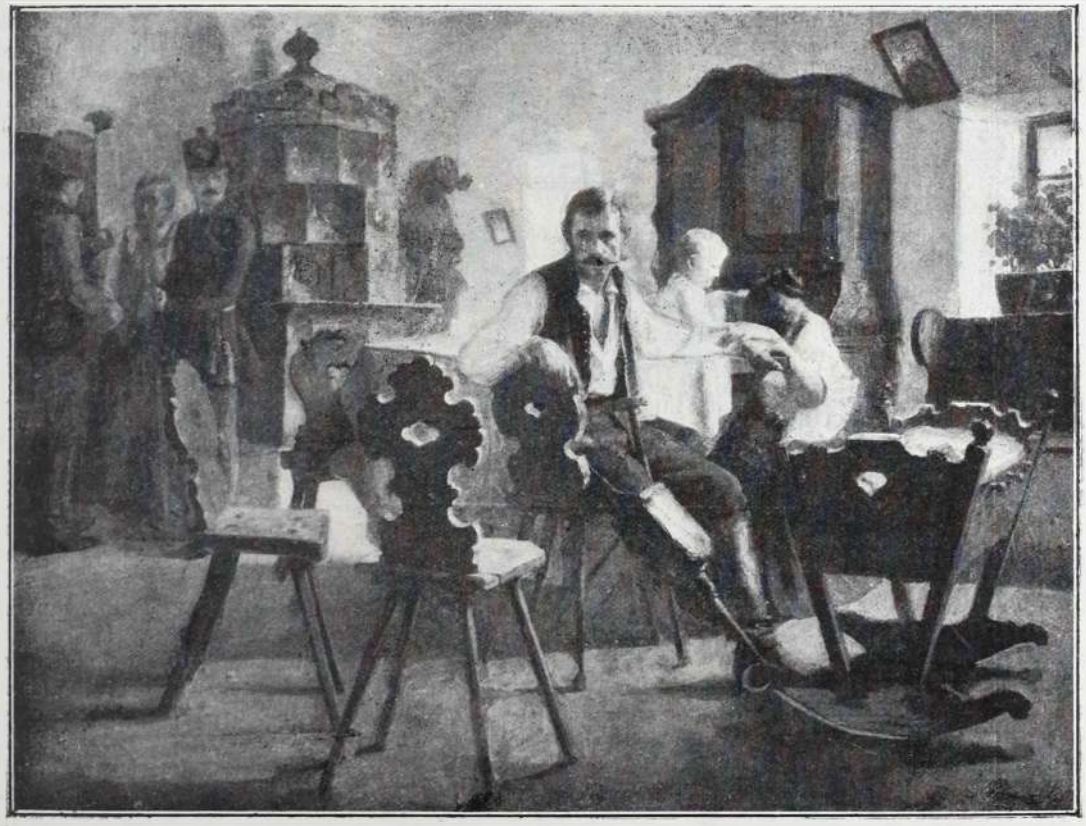

Az üres bölcső

Papp Henrik festménye.

köpönyegében, kis tollas útikalapjában hátradőlt: még mindig lehunyt szemekkel szagolgatta azt a szép bokrétát, melyet a fürdő apróságai adtak át neki bucsúzóul, a mamák jelenlétében. Egy pisze-orru kis piquet-baba elpirulva susogta:

— Téjem néni, ne felejcen el bennünket!

Megindulva kapta föl a kis leányt és százszor csókolta össze-vissza édes, rózsaszinű arczocskáját.

A fürdőhely utolsó villái is eltüntek. Egy alvó falun hajtattunk keresztül, melynek országutján nagy házőrző ebek ugrottak az ügető lovaknak, a korcsmából kihallatszott a hegedűczinczogás; a lombsátoros udvarban borozgatott néhány falusi atyafi. Egy régi templomtorony maradt el az út mellett, messziről, mint a sikság egy terjedelmes foltja, ide látszott már a sötét berzenczei erdő. A bokros hegyoldalokon túl valami patakvíz csörgedezett a távoli tó felé.

Edes, álmositó csönd volt és mégis ezerféle ritmikus hangja szűrődött össze a csillagos nyári éjszakának. A hintó mellett búgó szarvasbogarak röpködtek tova, békák kuruttyoltak a messzeségben, millió tücsök czirpelt. Nagyneha szembejött velünk egy gördülő szekér, de nyikorgása elveszett lassankint s a szegényes alkotmány csakhamar eltünt a sötét hegyoldalak kanyarulatában. Hintónk befordult az erdőbe. Homályos fasorok szegélyezték az út két oldalát és a nagy távolságból átderengett egy hasadéknyi világosabb háttér az ezüstös égboltozat fényéből. Szó nélkül szivaroztunk, a kocsis aludt.

A sötétség előttem különös alakokat öltött, a fák szeszélyes körvonalai csodálatos pillérekké tömörültek, nehéz, gót szentegyházakat láttam az erdő mélyében, itt-ott egy kunyhót, egy csárdát. Levágott fatörzseken bajuszos erdei manók ültek. De egyszerre szertefoszlott minden, ahogy a kocsi közelebb ért a misztériumokhoz...

Lehotaynak elaludt a szivarja, csendesen, egyhangulag lélekzett. Az asszony fázósan dőlt hátra a kocsipárnán, kis kezét eldugta a plaid alá s pillantása mozdulatlanul meredt el a homályos fatörzsek tömegén. Jóformán nem tudtam: ébren van-e még, de szivemet egyszerre nagy melegség töltötte el e bájos boldogtalan iránt, ki szép alakjával tisztán suhan el az élet piszkosságai fölött. Magam sem tudom, mint jutott eszembe, de önkénytelenül a plaid alá nyultam, hogy apró kezét megszoritsam. Egy kissé dobogott a szivem, egy kissé remegtem, de minden oly csodálatosan más volt körülöttem, mint a mindennapi életben.

Meleg kis keze egyszerre az enyémben volt, de Lehotayné hirtelen fölrezzent. Ijedten, szemrehányólag nézett rám s kezét haragosan visszavonta.

Az erdőből édes illat lengett a kocsi felé, az égből csak néhány lobogó csillag látszott. Ez éjszaka megragadó misztériumai közepette ő sem lehetett higgadt, mindennapi asszony.

Ismét a keze után nyultam, a magamé remegett. Izgalmam meghatotta-e most, avagy a szive volt-e tele, egyszerre ellenállás nélkül en-

gedte át kis kezét. Ez a kis kéz szinte belefeküdt az enyémbe, melegsége minden porczikámat átjárta. Éreztem, hogy az enyém e pillanatban, csak lelkileg, csak gondolatban, de egészen, föltétlenül az enyém.

Pillantásaink összetalálkoztak, nemes, tiszta nézése érzelmessé, szenvedélyessé vált. A tengernyi szeretet, mely tárgy nélkül hullámzott a szíveben, most egyszerre kiöntött e fölséges éjszaka fátyolában.

Fölemeltem a kezét és megcsókoltam. Fázósan remegett meg, de azután lágyan, elborulva nézett a szemeim közé. És egyszerre végigsimitotta a kezemet, mint egy anya a gyermekéét, mint egy asszony a szerelmesét, mint egy nő azét, akit szivéből szeret. Az asszony örök vágya, melyet eddig megtagadott tőle a végzett; hogy szeressen, dédelgessen valakit, most hirtelen kiáradt a lelkéből.

Talán megszólalok, talán magam is megfeledkezem magamról, ha e pillanatban a kocsi egy zökkenése föl nem riasztja Lehotayt.

Álmosan nézett körül, de mégis észrevette, hogy a plaid lecsuszott a feleségéről.

Aggódva emelte föl a kendőt.

— Meg akarsz hülni, czicza, nem vigyázol. Szépen takarózzunk be, gyorsan, nehogy baj legyen!

Megint rágyujtott szivarjára, de egy vagy két kilométernyire onnan már ismét a gyanutlan férjek boldog álmát aludta.

Lehotayné mozdulatlanul dőlt hátra s álmosan hajtotta a fejét a kocsibőrpárnáira. A hintó kigördült az erdőből, az aklói csárda sötét háztetője hallgatva maradt el az országut baloldalán.

Ujra a keze után nyultam, de az asszony ijedten kapta el most a magáét.

Szinte idegesen rázta meg a férje vállát:

— Hé Károly, talán elég is lenne az alvásból!

— Ugyan, dörmögött Lehotay ásitva, ki mondta neked, hogy alszom? Csak bóbiskolók, de azért ébren vagyok.

Lehotayné eleven diskurzusba kezdett; a kocsis is felébredt. A lovak trappban indultak meg a város felé, melynek temetője csakhamar a szemünkbe tünt. A szélső házak falain megcsillant egynehány szegényes petroleum lámpa.

Lehotayék tovább utaztak a főváros felé, én itt maradtam másnapig. A pályaházban megköszöntem a kocsit és elbucsuztam tőlük. Lehotay melegen rázta meg a kezemet, de az asszony csak a két ujját nyujtotta. Gyorsan elfordult tőlem és sietve szállt be a kupéba.

Mig a férj vigan lengette felém a kalapját a bájos asszony valószinüleg keserves lelkifurdalások között ült a vasuti kocsi tulsó ablakában. Korrekt lelkiismerete előtt okvetlenül ugy rémlett, hogy a férjét nemtelenül megcsalta, hacsak gondolatban, hacsak egyetlen pillanatra is.

Tavaszkor.

Seelan Pratt festménye.

A szinpad, mint politikai tribün.

Irta NAMÉNYI LAJOS.

Világos után, mikor a nemzet nagyjai elbujdostak az üldözők elől és a hazában csak remegve beszéltek a magyarság eszméjéről, az elnyomatás első éveiben, Váradon gyülekeztek a honvéd-szinészek. Reájuk várt a feladat, hogy a szinművészet segélyével ébren tartsák az elfojtott nemzeti lángot. Letették a kardot, otthagyták a csatamezőt, hogy ujból felvegyék régi szerepöket, ujból hűséget esküdjenek Tháliának. De most már nem csak a magyar nyelvnek voltak apostolai, hanem egy-egy szerepökkel mintegy élesztették a nemzeti önfentartás gondolatát is. Mit csak félve, suttogva mertek emlegetni bizalmas családi körben, azt a feléledt hazafias drámairodalom, ha elburkoltan is, a multra hivatkozva, fennhangon hirdette s a szinpad észrevétlenül «politikai tribün»-né változott. A nemzet egyes hazafias kifakadásokban saját reményét, vágyát, óhajtását látta kifejezve és a lélekben megtört honvéd-szinészek, csakhamar egyedüli biztatói voltak a csüggeteg hazafiaknak.

Mikor összeverődtek, nem kötöttek szerződést, nem volt közöttük irott feltétel, egyedül a nemzetiség védelme sarkalja a szinészeket. Sok kellemetlenségük akadt, nem egyszer állottak szemben a Polizeichef kiméletlen szigorával, ki gyakran gerendát látott ott, hol szálka sem volt, de azért mindig a szinészek oly eredményt értek el, mit a nyomasztó helyzet következtében még az optimisták sem reméltek.

«Faust» első szinlapja.

A váradi összeverődött szinészek bár proporczióra játszottak, lelemények igazgatójuknak: Klivényi Dávidnak és «örök nemtőjüknek»: Faliczky Jánosnénak köszönhették, hogy az üldözött szinészet annyiszor kikerülte a Bach-huszárok rosszakaratu zaklatásait. Mert Kilényi Dávid igaz mintaképe volt a furfangos vidéki szinigazgatóknak, ki ritka tapintattal, körültekintéssel, ügyességgel az elnyomatás idejében nem egyszer meghiusitotta a magyarság üldözőinek szándékait. Szivesen engedte meg szinészeinek a hazafias rögtönzéseket, nem vetett békót a nemzeti törekvéseknek és gyakran oly anyagi eredményeket ért el, mi felett a szinészek is csodálkoztak, sőt Kilényi Dávid leleményességét külön 25 frt jutalomdijjal honorálták.

Tagjait is ügyesen használta fel. Feleki Miklós majd Csőngei Dávid Faliczkynéval a főbb hivatalokba, előkelő tisztviselőkhöz járogatott, ha a szintársulatnak valami ügye-baja akadt. Kilényi és Prielle Lila a rendőrfőnök családjával tartotta fönn a jó barátságot, mig Csabainé a «sohase vénülő, örökösen viruló Georgina» és Váradi Alfonza a kisebb tiszteket tartották üres, de mézédes szavakkal.

Aranyidőket éltek és a teljesen feloszlott magyar szinészetnek igy lett Váradon uj hangyabolya, méhkasa, erős fészke.

Az előadásokat hétköznap a «Zöldfa» nagytermében tartották, rendszerint zsufolt ház előtt, mig vasár- és ünnepnap a Rhédey-kert nagy bódéjában, fedetlen szinpadon.

A közönség ekkor leginkább Zrinyi, Szapáry Péter, Zách unokáinak tapsolt, mert Bánk bán, Rákóczy Ferencz el volt tiltva. Marcsa, az ezred leányának is eleinte vonzereje volt. Népszinmű előadás nem igen volt, mert leginkább a politikával saturált, könnyet sajtoló drámák érdekelték a közönséget, mert ezek feleltek meg leginkább a közhangulatnak. Az ide telepedett német és cseh hivatalnokok kedvéért előadták az akkori rémdrámát, melynek Bartholomes Caramanno, a tengeri rabló vagy a Burzolai véres tűzmennyegző volt a czime, de erre alig volt közönség. Ellenben Kotzebue «A napiparancs vagy a burkusháboru» czimű darabját, burkolt hazafias vonatkozásaival, nagy közönség előtt adták és állandóan ugynevezett «kasszadarab» volt.

A társaságnál kezdte meg működ-

Nagymosás.

Chiel Köllen festménye

dését Csabainé pártfogása mellett a váradi születésü később ismert tragikus, Molnár György, de kit, mert honvéd volt, csakhamar besoroztak egy olaszországi ezredhez. Csak Faliczkyné, Fényesné közbenjárása következtében sikerült őt kiszabaditani és helyette mást állitani, kinek 800 frtot kellett fizetni e szivességeért. Feleki inditványára, hogy e költséget fedezzék a szinészek, előadták «A fehéreket» és a közönség értesülve az előadás czéljáról, oly nagy számban kereste fel a szinházat, hogy egy este begyült a szükségelt összeg.

1851 és 1852-ben Feleki, Kilényi és Csabai vezették e társulat ügyeit «Tiszántuli Szintársulat» czime alatt, mindenkor szép anyagi eredménynyel. 1852. évben még Havi és Szabó szintársulata is megfordult Váradon, de ennek itteni működéséről alig tudunk valamit. A közönség kedvencze ekkor Munkácsi Flóra volt, ki naiv szerepekben nagy sikerrel játszott és ugyancsak sok virágajándékot kapott.

Midőn Molnár György 1859-ben Kassáról Nagyváradra, a legjobb nyári állomásra jött, első teendője volt az alig néhány éves szinkört atalakitani. Izléses façadedal látta el a disztelenül a fő-utczára néző homlokzatot, befedette a szinpadot és az öltöző helyiségeket; majd ugy a nézőtéren, mint a szinpadon tetszetős diszitéseket alkalmazott és az üléseket is kényelmesebbé tette. E külsőségeken kivül ujból rendbe szedette a szinházfalakat, csinos kortinákat festetett és mindent elkövetett, hogy a szinpad is a legjobb benyomást tegye a nézőre. Mig addig a helyárak oly mérsékeltek voltak, hogy nagyobb társaságnak ugyancsak busás jövedelemre volt szüksége a kiadások fedezése végett, Molnár György ezt az ósdi rendszert beszüntette és a helyárakat jóval felemelte, egyedül a bérlőknek adta a régi helyárak mellett megszokott üléseiket. E rendszerrel nagyobb jövedelemre tett szert és igy számitásában, mikor tekintetbe vette Nagyvárad közönségének szinházlátogatását, nem is csalódott.

A válogatott műsor, melynek első darabjai a *Huszárcsiny*, *Bánk bán*, *Fenn az ernyő nincsen kas* voltak, épp ugy, mint az ujdonságok telt ház előtt kerültek szinre. E mellett különösen vonzerőt gyakoroltak a jutalomjátékok, mely alkalommal a közönség mindig tüntetett kedvenczei mellett és virággal, emléktárgyakkal halmozták el a jutalmazandókat.

Mikor a közönség érdeklődése kissé megcsappant, a pesti nemzeti szinház tagjainak vendégszereplése élénkitette a szini évadot.

Molnár György értett a reklámokhoz és gyakran túllépve a határon, oly eszközökhöz nyúlt, mi nem tévesztette el a hatást. Egressy Gábort, ki *Coriolán*, *Julius Caesar*, *Lear király*, *Hamlet*, *A rab* (Poplavecz), *Legjobb az egyenes út* (a kandidátus), *Párisi szegények* (Plantros), *Gritti*, *Bánk bán* (Petur), *Ármány és szerelem* (Walter), *Brankovics Györgyben* lépett fel, valóban folytonosan ünnepelték és tiszteletére vége-hossza nem volt két héten át a diszebédeknek.

Egressy Gábor után Jókainé jött Váradra és itt játszott először Tóth Kálmán *Egy királyné* darabjában, mit Pesten nem adhattak elő, de a nagyváradi helytartósági osztály ezt megengedte. Molnár György, hogy ez előadásnak még nagyobb érdeklődést kölcsönözzön, Jókait és a szerzőt, Tóth Kálmánt is lehozatta. A környékre pedig talyigások által falragaszokat hordatott ki, hirdetve e nagyjelentőségű előadás megtartását. Mikor Jókai megjött, útja diadalmenetnek is beillett. A «Fekete Sas» előtt néptömeg várta, hogy szerenáddal tisztelje meg a művésznő férjét, a koszorus regényirót, de ezt Mascheck rendőrfőnök nem engedélyezte. Utóbb mikor már háromszor adták elő a darabot, a rendőrség végre itt is betiltotta az «Egy királyné» előadását és továbbra is sokkal több akadályt gördített az előadások elé. De ekkor már-már véget ért a saison s az ősz beálltával a társaság itt hagyva Nagyváradot, Miskolczra ment.

A hatvanas évek első szinigazgatója Budai Józsefné volt. Vagyonos kecskeméti születésü nő, ki rajongott a szinészetért, pedig sem ő, sem férje, ki miatt szinésznő lett, alig érdemlik meg a szinész nevet. De áldozott a szinészetért és bár sokat vesztett is, nem akart megválni ettől, hol vagyonát remélte megkétszerezni. Mint igazgatónő, valóban komikus alakká nőtt ki, ki legnagyobb gyönyörűségét abban találta, ha nappal, kánikulában nehéz bársonyruhában, magyaros főkötőjén kivül még leánya pártáját is fejére téve, végig kocsikázhatott a főutczán. Mint dühös szinésznő, hiresek voltak és szálló igévé lettek furcsa idegen szavai. Sevigné asszony helyett Savanyú asszonyt mondott és: «elvittem Chatouba» nála úgy hangzott: elvittem a sajtóba.

Sajnos, ekkor már nem voltak ritkák az ily genre-ü szinigazgatók, kik egy csoport ember élén állva, minden képzettség és hivatás nélkül városról-városra jártak és hangosan hirdették, mintha ők volnának a nemzet szabaditói és elvárták a közönségtől, hogy őket támogassák. S ha, a mi gyakran megtörtént, daczára ennek a közönség nem vonta meg pártfogását, ez egyedül annak tulajdonitható, hogy a nemzetiség emelésére és terjesztésére való törekvést, nem akarták támogatás nélkül hagyni.

—c—

A HEGYHASADÉK

— Ibsen Henrik. —

Viharfelhő közelg. — — Zuhog, szakad.
Utána zúgó vad folyam dagad.

S a mint az ár nagyobb s nagyobb leszen
Akként lesz tombolóbb a vad elem.

Majd elvonul — s a szél szelőcske csak,
A vad folyam szelid csörgő patak.

Még gyönyörű vizporzás érzik közbe,
Mit a szivárvány szór alá a földre.

Később, egy forró nyári délután,
E vizmeder már száraz út csupán.

Zörgő levél... száraz haraszt... avar,
Szomjú homok és por mit szél kavar..

Ez egy forrásra emlékeztet engem,
Hol ifjan álmodoztam önfeledten.

Endrei Zalán.

Árvák. Kaulbach festménye.

A megmentett becsület.

Irta ZOMBORY GYULA.

Nagyot néztek a Komlós-Váradiak, mikor Szentiványi Berti egyszer csak felkerekedett és haza hozta a feleséget. Azért mondom igy, hogy a «feleségét», mert harmadik éve már, hogy feleségül birja a szép Kacsó Ilkát, csakhogy ebből két évet külön válva töltöttek el; egyik, t. i. Berti Váradon, az asszony pedig — árvaleány lévén — anyai nagynénje birtokán Salgó-Zarándon.

Hogy mért váltak külön már az első év után, azt teljes bizonyossággal senki sem tudta, mert a mendemondákra, a mik ily eseteknél gombamódra szoktak teremni, nem sokat szokott adni tisztességes ember, a ki szivesen ügyel arra, hogy egy asszony hirnevét nehogy megrontsa, aláássa.

Beszéltek össze-vissza mindent. Egyik a férjben, másik a nőben kereste a hibát, anélkül, hogy e titoknak csak nyitjával is birtak volna.

A doktor például, a ki Ilkának rendes orvosa s igy naponkinti látogatója volt, kétértelmü szemhunyoritással azt szerette volna elhitetni a világgal, hogy a családi bomlás ő miatta következett be, akire Berti a mindennapi rendes vizitek révén féltékenykedett.

A patikus, ez a szószátyár, dologtalan pletykafészek már egészen más variátióját tudta az egésznek, azt hiresztelvén ugyanis, hogy senki más nem oka a fiatal házasok meghasonlásának, mint az a fiatal ulánus-hadnagy, a ki Ilkával szinte anyai ágról rokonságot formálva, ezen a czimen két hónapot töltött Szentiványi kastélyában. Hogy mi igaz ebben, mi nem, nem tudhatni, elég az hozzá, hogy a mely napon a hadnagy elhagyta a kastélyt, azon a napon — csakhogy jóval később, alkonyat táján Ilka is elutazott, még pedig nem is a parádés lovak által vont hintón, hanem csak egyszerü homokfutókocsin, melyen Berti gazdaságát szokta volt bejárni. A kis könnyü kocsi egészen fel volt halmozva női podgyásszal, bőröndökkel, dobozokkal, hogy a laikus tisztába lehetett a helyzet felől; a felől t. i. hogy itt alighanem szakadás történt, különben mért ne vitetné Szentiványi a feleségét az ismeretes szürkéken s azon a hintón, a melyet kizárólag a felesége kedvéért hozatott? De még az időszak is olyan volt, hogy nem lehetett arra gondolni, hogy a fiatal asszony fürdőre megy, mert Április hónapot irtak akkor s ez az Április esővel, hóval kevert kellemetlen időszak volt.

A patikárus, mint aféle vegyészember, a ki kever, összetesz, elválaszt, összeadta a jelenségeket, azokat ismét analizálta, részekre bontotta s combinatiója eredményeként azt az állitását hozta ki, melyet fennebb emlitettünk.

Lehet, hogy igaza volt, lehet, hogy csalódott.

Ilka elutazott, Szentiványi pedig, mint gavallér-ember az esetet soha egy szóval sem érintette; ugy viselkedett mint gentlemanhez illik, életmódja cseppet sem változott, csupán az azelőtti gyakori vendégjárást korlátozta. Nincs itthon az asszony, mondta barátainak, nem tudlak ellátni benneteket.

El is maradoztak lassankint a régi vig czimborák s a Szentiványi-kastély olyan csendes lett a harmadik esztendőre, akár egy barát-klastrom.

Terka, az öreg szakácsné, a kit Berti az instructióval együtt vett át, egy mindenes leány segitségével rendben tartotta a házat, melynek három szobáját — az Ilkáéit — Berti különben is elzárta, ugy, azonmód, a hogy azt felesége távozása után érte. Nem maradt szabadra csak az ebédlő s az ő hálószobája, mely dolgozószobája is volt egyuttal.

Berti naponkint bejárta gazdaságát, néha nyeregbe ült s lenézett a Tiszához közel épült alsó tanyára, a hol egy-egy órát szivesen elvadászgatott a zsombékos füzesben, kacsákra, szárcsákra.

Itt rendesen eszébe jutott felesége, a ki egybekelésük első hónapjaiban gyakran kisérője volt ezeken a szükkörü vadászatokon s a ki rendesen a töltényes táskát hordozta vállán s kedve telt, ha a férje puskáját megtölthette.

Akkor szakadt vége ennek az idylnek, mikor Zoltán, az uhlánus-hadnagy megérkezett.

Bertin egyébként alig lehetett valami változást észrevenni. Nevetgélt, beszélgetett a cselédeivel most is, éppen ugy, mint azelőtt, a konyhát csak ugy tartotta, mint mikor a felesége itthon volt s éppen azért, mivel külsőleg semmit el nem árult, a miből lélekállapotára, kedélyére következtetni lehetett volna, megoszlottak a vélemények az asszony távozása fölött.

Az utolsó szerelem. Róna szobormüve.

Utóbb már nem is foglalkoztak az esettel, legfeljebb várakoztak, hogy vajjon visszajön-e és mikor jön vissza az asszony?

És ime visszajött, még pedig Berti hozta azon a két tüzes almás szürkén, a melyeken mint menyasszonyt hozta házába Ilkát. A podgyászos szekér éjnek idején érkezett meg, s igy a házi cselédségen kivül nem volt annak látója, tudója senki.

Másnap elterjedt a hir Váradon, hogy Szentiványiné visszajött! hazajött! megérkezett! A hányan ujságolták ezt a hirt, annyiféle jelzőigével fejezték ki.

Denique itthon volt.

A szép szőke asszony szinte megszebbült a két év alatt; lányos termete kissé megizmosodott, hangja erősebb s mozdulatai bátrabbak lettek.

Berti észrevette ezt a változást s ez tetszett neki.

— Maga most sokkal szebb üdébb, virgonczabb, mondta nejének és gyengéden megcsókolta annak kezét. Előbb az egyiket, aztán a másikat.

Ilka mosolygott férje megjegyzésére s csak annyit felelt:

— Tudja, nyugodtan éltem.

Ezen a mondáson aztán mintha mind a ketten elgondolkodtak volna, sokáig hallgatott mind a kettő.

Ilka elfoglalta szobáit, betekintett a konyhába, az éléskamrában kicsit rakosgatott, azután kiment a kertbe melynek májusi virágai csakugy nyillottak, mint mikor még ő itt volt; megnézte a bagolyházban az álmosan pislogó uhut, a róka-ketreczet, az istállóban szaladgáló aranyszemü házi nyulakat, szóval otthon volt ismét, asszonya annak a háznak, a honnan két évre számüzve volt.

A vidékre is megfutott a hire Ilka hazajöttének s az egy időre elmaradt látogatók ujra beállitottak, gratulálva, anélkül, hogy tudták volna miért s Szentiványi kastélya visszazökkent a két év előtti állapotba, vidámság, kedv, zaj, ütöttek benne tanyát.

Még a doktor is, ki azóta maga is belehajtotta fejét a házasság jármába, bemutatkozott, de mert, hogy Ilka egészséges volt akár a makk, a visitteit jónak látta redukálni s csak 8—10 naponkint köszöntött be, kivévén, ha hivták. A váradiak — s különösen a patikus rendkivüli meglepetésére, egyszer csak az uhlánus-tiszt is, — már mint főhadnagy, ott termett a kastélyban.

Hát még sem jól combináltak volna? Ennyire csalódni az analizálás eredményében, ez már mégis sok!

Ujra találgatni kezdtek s ha rejtély volt előttük a dolog Ilka távozása után, kétszerte az lett a főhadnagy megérkeztével.

Mikor Zoltán főhadnagy megérkezett, bőröndjét be sem engedte vinni a teraszról, egyenesen Ilka után tudakozódott. Szobájában találta, himezve.

Ilka, amint a főhadnagyot meglátta, elsápadt.

— Mért jöttél ide? kérdé ijedten.

— Bucsuzni, — felelte czeremonia nélkül a tiszt. — Bucsuzni tőled, s ha ugy tetszik férjedtől is. Afrikába hajózom s valószinü, hogy soha nem is térek vissza onnan.

— Afrikába? — ismétlé Ilka, — mióta mennek az uhlánusok Afrikába?

— Se mióta, csak én leszek az a szerencsés, hogy magamat a sárga-lázzal elpusztittassam.

Ilkát láthatólag kellemetlenül érintették Zoltán utóbbi szavai; előbb fehér arczán halvány pirosság vonult át, mely fokozatosan élénkebbé lőn. Aztán ez az átfutó láz elboritotta szemeit is s azok megcsillantak, mintha két könycsepp jelentkezett volna bennük. Csak éppen végig kellett volna gyöngyözniök a lángvörös arczon.

— Elmégysz? mit csinálsz ott, — kérné halkan.

— Mit csináljak itthon nálad nélkül? Itt beadom egyenruhámat, ott felvétetem magamat valamelyik önkéntes legióba.

E perczben ugy tetszett Ilkának, mintha a mellékszobában valami megroppant volna. Valami baljóslatu sejtelemmel tekintett arra, de mivel a zörej nem ismétlődött, elsimult lelkéből az aggály s ujra Zoltánnal foglalkozott.

Arczkép. Lotz Károly festménye.

— Jól teszed, — mondta bizonyos lemondással, jól teszed, ha kimégysz, nyugodtabbak leszünk mindaketten. Megpróbáljuk feledni egymást, s ha egészen nem sikerül is, vigaszt lelünk abban a tudatban, hogy kötelességünknek eleget tettünk. Te ott . . . én itt . . .

Az előbbi zörej ismétlődött, de sem Zoltán, sem Ilka nem lettek rá figyelmesek.

A főhadnagy megragadta Ilka kezét.

— Ilka! — mondá hévvel, jöjj velem! Elviszlek abba a forró klimába, a hol hevesebb, forróbb a szerelem is; enyém lész, az én őrangyalom, a ki gyengéd szeretetével bevilágitja nekem a boldog jövőt. S magához ölelte a reszkető fiatal asszonyt.

— Nem lehet Zoltán, hagyj, nem lehet, most nem, majd máskor talán, csak most ne kényszerits, a mikor vezeklő fejemen még rajta van a por és hamu. Ne! . . . ne!

A tiszt elbocsájtotta Ilkát s hatásra jól számitott hangon kérdezte:

— Hát nem szeretsz?

— Szeretlek — mondá szenvedélyesen Ilka — de le kell győznöm ezt az érzelmet szivemben, kötelességem parancsolja.

— Kötelesség? ki kötelez téged arra, hogy annak az oldalán sorvadj el, a kihez szerelem nem csatol? A szivnek parancsolni nem lehet, neki jogai vannak.

— Óh, — szólt a csábitásnak kitett fiatal asszony — első a hivatás, a kötelesség, a sziv az — semmi.

— Tehát nem jössz?

— Nem!

— Jól van, — veté oda hanyagul Zoltán, — a ki igy beszél s igy tud leczkéket osztogatni a hivatás és kötelesség «a-b-c»-jéből, az nem szeretett soha.

Azzal sapkája után nyult s a szoba közepéig menve, kérdé:

— Hol van férjed, hol van Szentiványi?

— Nem tudom, talán a faluban, vagy a háznál, nem tudom.

— Megakarom neki magamat mutatni s egyuttal megmondani, hogy ha átléptem is háza küszöbét, nem másból tettem, mint hogy megnyugtassam, hogy tudassam vele önkéntes számüzetésemet körötökből, csakhogy ő is s te is nyugodtak lehessetek. Jól mondom igy? Az ajtóból még egyszer visszafordulva folytatá!

— Ilka! ha most eleresztesz, nem fogsz látni többé soha ez életben, soha! Este holdfeljötte után indulok, van időd a meggondolkozásra. Kocsim kényelmes, intézd úgy, hogy velem jöhess. Velem jösz ugy-e? Óh mi szép lesz az élet ott Afrika sivatagán! Szerelmünk lesz az oazis, melyen szivünk felüdül, hogy boldogsága örökké tartó legyen.

E páthosszal elmondott szavak után magára hagyta a fiatal asszonyt, a ki szivében a kettős érzelem sulyától szinte aléltan roskadt székére.

Most felnyilt a mellékszoba ajtaja s azon át Szentiványi lépett be, csendesen, halkan, nejét e szavakkal ölelvén keblére:

— *Angyal vagy, köszönöm neked megmentett becsületemet!*

Ilka ráhajtotta fejét a férfias vállakra s ott sirt . . . sirt, zokogva sokáig, keservesen — — — — — — — — — — — — — —

Ilka a vacsoránál nem jelent meg, amit Zoltán is, Berti is eléggé tudtak indokolni, csak különböző szempontokból. A főhadnagyon kivül Bertinek még néhány barátja volt jelen, akik poharazva kivántak szerencsét az ifju tisztnek exotikus uj hazájához. Vacsora után, mikor a hold feljött, Zoltán fogata ép akkor robogott ki a sötét falusi udvarból s a vendégeihez viszszatért Szentiványi megkönnyebbülten lélegzett fel, mint a kinek szivéről egy hosszu évekig tartott lidérczнyomás szakad fel. Boldog megelégedéssel üritette poharát a családi élet őrangyalaira, a nőkre, s vig poharazás közben csakhamar feledték az idegenbe készülő katonatisztet, ki a kocsi árnyas bensejében hévvel szoritott kebléhez egy sürün lefátyolozott szőkét asszonyt.

CHILDE HAROLD

— Heine —

Sötét sajka, széltől hajtva
Szomorúan rengedez;
Gyászruháju, néma száju
Virrasztók sajkája ez.

Nem mozdul a költőhulla
Arcza látszik szabadon
Menybe néz fel. Kék szemével
Csüng az égi takarón.

Majd a mélyből sikoly ér föl,
Beteg sellő nyög talán;
És a hullám szertehúllván
Fölsir a ladik falán.

Farkas Emil.

IRODALOM.

Ibsen. A svéd sas mult szombaton volt hetven éves. Egyedül ült a születése napján is dolgozószobájában; nem szereti az embereket, s az emberek sem őt. Látod felebarátom ne szólj igazat, ne beszélj ugy a világról amilyen az, hanem amint az embereknek is jól esik, mert beverik a fejed. Ibsen már gyerekkorában szembeszállt a mobbal: megkövezték érette s tavaly becsukta fiának az apósa Björnesterne *Björnson* a legnagyobb élő drámairó előtt az ajtaját, (tele is voltak vele annak idején az ujságok), mert az most is éppen olyan keserü, mint egy félszázad előtt volt . . . Mint mondám egyedül van Ibsen. Az alkony leborult már a fjordokra, sötét van a szobában, a kandalló rácsos ajtaján látszik egy kis pirosas sárga világosság csak. A nagy magános megsimitja a szakállát, s néz, csak néz a semmibe. Azt látja, amit mi mindnyájan, az ő szülötteit, amint végig mennek a szobán. John Gábriel Borkmann, a paralizises Oszvald, az aszkétaarczu Brand, utána Rank orvos, kezében egy névjegy. A tarantellező Nóra kaczagása tölti be a szobát, majd a Peer Gynt anyja zokog. A tengerről való asszony, a kis Eyolf, meg a többi, a többi. . . . És mind él, mind él, mind lélekzik, nem papiralak egy sem. Ibsen ma a legnagyobb élő drámairó, a Gerhart Hauptmann, Sudermann, Wildenbruch, Maurice Metterlinck, Echegaray, Maurice Donnay, sőt meg Sardou is az ő discipulusai. Mindenki leborul ezelőtt az óriási nagyság előtt, a világ minden számottevő szinházaiban Ibsen-darabot adtak a jubiláris estén, (sőt a berlini és bécsi szinházakban egész héten Ibsen-dolgok mentek) csak a Nemzeti Szinház nem mozdult meg. Miért? Istenem, annyi miért van az ország első műintézeténél, hogy ha sokáig gondolkodna rajtuk az ember könnyen belebolondulhatna.

Este lesz a czime Kaczér Vilmos fiatal novellista az «Október» szerzője uj novellás-könyvének, mely Reich Béla festőművész diszes rajzaival a jövő hó végén hagyja el a sajtót. A tiz ives kötet ára egy forint, az előfizetési pénzek Ó-utcza 28. szám alatt találják meg a szerzőt. A munka özv. Küry Oszkárnénak lesz ajánlva.

A váradi szinészet története. Nagyvárad száz éves jubileumát ünnepli a magyar szinészetünk. Ebből az alkalomból Naményi Lajos igen sok gonddal, buzgalommal, utánjárással és lelkiismeretességgel irta meg ennek a száz évnek történetét. Hangya szorgalommal hordta össze e hosszu időre vonatkozó adatokat és műve, melyből egy érdekes részt be is mutatunk, sok becses anyaggal gazdagitja a magyar szinészet történetét.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kérdőjel. Az még nem novella, ha valaki egy teljesen üres történetet — mely semmi érdekkel sem bir másokra nézve, a lehető legpongyolábban leir; — ez nem egyéb egy közönséges napihirnél, amit harmadik személyeknek tudnia nem feltétlenül szükséges.

Pista. Forduljon valamely napi laphoz.

Bilincsek. Mult heti számunkban válaszoltunk mar.

Irén P. V. Vigyázni kell a történeti hűségre is.

Tiborcz. Ha lehetséges, megtesszük.

Miklósffy. Csak felvételi vizsgával juthat a müncheni akadémiéra; — tehát már valamit tudnia kell.

Két testvér. Nincs tudomásunk róla.

Plagium. Nagyon alkalmatlan tárgyat választott. Különben nagyon jól van megirva.

Régi divat.

Szinházi. Az a hely már be van töltve.

Várad Mi nem kényszeritjük versirásra.

Malom. Hol a morál?

Ketten. Falk Miksa Richárd «A mesebeli asszony» czimü kötete csak április 15-én jelenik meg, Lázár Béla könyvét bármely könyvkereskedő utján megszerezheti.

Thalia. Késön érkezett. Már nem aktuális. Köszönjük.

F. F. F. Kézirata olvashatlan.

Előfizető. A fogadást ön nyerte meg.

Viola, D'Artagnan = gr. Vay Sándor.

Kiváncsi. Bárkinek is szivesen válaszolunk.

Védelem asztma ellen.

Egy elökelö orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvossag. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmaban szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárahoz. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete április hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek április hó 15-ig a «Magyar Géniusz — Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők. A kötet bolti ára 1 fr 50 kr. lesz

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalom készitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzek kapható.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Elébb a vasúttal a parkállomásig ment, innen pedig gyalog a nyomda és művéső intézetbe, a hova Desmond ezredes, a mint hallá, csak néhány pillanat előtt érkezett. A délelőtt folyamán alkalma volt, az ezredessel üzleti ügyben beszélni. A mint a szobába lépett, az ezredes gondolatokba merülve ült asztala mellett; előtte ujság hevert.

Miután az üzleti ügyeket elintézték, az ezredes igy szólt:

— Ez a gyilkosság tényleg sajátságos!

— Miféle gyilkosságról beszél ön? — kérdé Johnson, kiváncsi lévén az ezredes véleményére.

— Nem hallotta még? Louis Hanier, a 26-ik utczában . . .

— Óh, igen, olvastam ma reggel a lapokban. Nemde viszálya volt a feleségével?

— Nem hinném. Hanier becsületes ember és szorgalmas munkás volt; derék franczia családból származott; felesége jó hirnévnek örvend és a legpompásabb egyetértésben éltek.

— Ön valószinüleg már az ujabb hireket is olvasta?

Az ezredes előbb hallgatott, aztán felpillantott.

— Nem — szólt látható kedvetlenséggel, — saját tapasztalatomból beszélek, összeköttetéseim voltak azelőtt Hanier-vel.

— Ugy?

— Házamban alkalmaztam egykor, pompás borismerő volt. Üzletei roszszul folytak Francziaországban, és minthogy eleinte itt szorult helyzetben volt, szolgálatba lépett hozzám mint pinczemester.

Sajnálom, hogy annak idején nem tarthattam meg a szolgálatban! Nem ismertem eléggé értékét és csak akkor tanultam meg becsülni, mikor — már késön volt.

— Sejti talán, hogy ki követhette el a gyilkosságot?

— Előttem teljesen megmagyarázhatatlan, tökéletes rejtély. Oly férfiu, mint ő! A hir valóban megrenditett. Ugyszólván a családhoz tartozónak tekintem őt és Mrs. Desmondot a csapás talán sulyosabban érte, mint engemet. Ha a rendőrség egyhamar nem találja meg a nyomot, kedvem volna a tettes feltalálójának díjat kitüzni.

Az ezredes ezen megjegyzése Johnsont csak megerősitette azon hitben, hogy ő maga Hanier gyilkosa. A midőn az ujságokban olvasta, hogy a tettet egy órakor követték el, azon véleményen volt, hogy az ezredes, miután feleségét hazakisérte, ismét visszatérhetett és hogy ekkor féltékenysége tárgyát hidegvérrel agyonlőhette. Az időre nézve ez megegyezett volna; ha Johnson a helyett, hogy a szállodába ment, még néhány perczig várt volna, talán most biztos bizonyitékkal rendelkezhetnék a tettessel szemben. A mint a dolgok most álltak, csakis morális bizonyitékai voltak. Könnyen meg lehetett érteni, hogy mit jelentsen az a nagyrabecsülés az áldozattal szemben, melyről az ezredes beszélt, valamint azon kijelentése, hogy jutalmat tűz ki a gyilkos feltalálására.

Egyszerüen meg akarta előzni a vizsgálatot és tanácsosnak tartotta, előre beismerni, régebbi viszonyát Hanier-vel, nehogy ezt később fedezzék fel. Ha csak sejtelme lett volna, hogy Johnson mily pontosan értesült mindenről, mindenesetre más taktikát folytatott volna.

Abban, a mit az ezredes feleségéről és annak fájdalmas kedélyhangulatáról mondott, valóban rettenetes humor rejlett. Johnson keserü mosollyal gondolt rá, mily legkevésbé sem irigylendő lelki állapotban lehetett most Desmondné.

— Mindenekelőtt fontos teendőim vannak, mondá Johnson magában, ha pedig ez megtörtént, kedvem kerekedhetik az ezredes jutalmára, ha ez tudniillik elég nagynak igérkezik, hogy a fáradság annak megfeleljen.

A hivatalos órák után Johnson haza ment lakására Jersey City-be és Mrs. Pond aggodalmas kérdéseit azáltal csillapitá le, hogy azt állitá, hogy éppen most érkezett meg Bostonból, hova üzleti ügyekben kellett utaznia.

Miután derekasan megvacsorázott, szobájába ment és bezárta az ajtót. Meggyujtá a lámpát, azután az egyik fiókból kivett egy iv másoló papirost, egy aczéllemezt és különböző szerszámokat; a zálogczédulát maga elé tette és megkezdte a munkát. Több órahosszat maradt igy ezen tevékenységébe egészen elmerülve; nagyon késön volt már és sok alvást kellett pótolnia. Félre tett tehát ismét mindent, eloltotta a lámpát és lefeküdt.

A következő estéket ugyanigy töltötte. Végre be volt fejezve a mű és a következő napon Johnson az üzlet zárása után a helyett, hogy mint rendesen a hidon át haza ment volna, felszállt a hatodik Avenuen a lóvonatra, hogy ujból ellátogasson a 10. utcza közelében levő borbélyműhelybe.

Egy órával később hosszú kabátos, szürke szakálu ember lépett Sibley üzletébe, kalapját mélyen arczába nyomva. Alig várt néhány pillanatig az egyik rekeszben, megjelent a segéd.

— Deczember 31-én ezüst tárczát zálogositottam itt el, 983. szám, ki akarom váltani.

— Kérem a zálogjegyet! mondá a segéd. Amaz elébe tette a czédulát.

— Itt van, tessék.

A segéd elvette a papirt, elolvasta a számot, az iróállványhoz lépett és összehasonlitá a jegyet a könyvben levő jegyzetekkel. Azután belékiáltott néhány szót a szócsőbe, meghúzta a his felhuzó gép kötelét és rövid idő mulva visszatért a szelenczével.

Miután egy papirszeleten kiszámitotta a kamatot, megnevezte a szakálas embernek a fizetendő összeget, melyet ez azonnal kifizetve, a tárczát zsebrevágta és azonnal eltávozott.

Inkább szaladt, mint ment; a 23-ik utczánál felugrott az éppen arra jövő lóvonatú kocsira és a hatodik Avenuenál ismét leszállt. Néhány pillanat mulva berohant a fodrászterembe. A feketeszemü ember egyedül volt benn.

— Nos? kiáltá és felugrott.

— Megvan! felelé a másik.

— Van benne valami?

— Nem túdom még, nem nézhettem még meg. Előbb meg akarok szabadulni ettől az öltözéktől.

Igy szólva, ledobta magáról a hosszu kabátot és a kalapot és leszakitá a fekete szakállt. Szemöldökeinek feketeségét egy nedves szivacscsal gyorsan eltávolitotta és csakhamar ott állt a rózsás arczú, szőke Robert Johnson.

A fekete eloltá a gázlángot az üzletben és becsukta az utczára vezető ajtót, azután mindketten a hátsó szobába mentek. Itt mindketten az asztalhoz ültek és Johnson kivette az ezüst tárczát. Elébb kivülről gondosan megvizsgálták, még nagyitó üveggel is nézegették.

— Eddig nem látok semmit, mondá a fekete, talán lát ön valamit?

— Még a legkisebb karczolást sem!

— Próbáljuk meg belülről!

A szelenczének egyszerű zára volt és könnyen ki lehetett nyitni. Belülről sima és erősen be volt aranyozva, de teljesen üres. A két férfi csalatkozva pillantott egymásra.

— A százezer dollárt ugyan nem látjuk, mondá fekete fejét csóválva.

— Még egyszer megkisérlem, — szólt Johnson és kezébe vette a szelenczét. Gyengén megtapogatta ujja hegyével, itt-ott megnyomta, azután füléhez tartva rázta s figyelmesen hallgatózott. Azután nyilt tenyerén méregette a szelencze két oldalának sulyát. Végre megszólalt:

— Nincs még minden elveszve. Van valami különös fogása. Nézze csak, a burkolat itt sima. Ha ez a rész itt tömör volna, a vésés itt átnyomódnék. Az érczbélés itt nem függ össze a fedővel, hanem rá van forrasztva. Továbbá ez a rész jóval vastagabb a másiknál. Válasszuk le a belső részt, talán találunk valamit.

— Igaza lehet, szólt a fekete, de ha van benne egy titkos fiók, ugy nem kell a bélést kiválasztani. Valahol kell egy rugónak lenni. Most jut eszembe, volt már a kezemben ilyen tárcza, — a rugó a tengelyen volt — ah, nézze csak!

Mialatt az ezeket mondta, Johnson kése hegyével megnyomta a kiálló szögecskét, melyel látszólag a tengely a fedélhez volt megerősitve. Erre azonnal megnyilt az aranybélés a tárcza egyik oldalán és kis üreget képezett, melyben kisebb arczkép vagy akár egy-két bankó könnyen elférhetett.

De nem volt benne sem ez, sem amaz, hanem csak egy három hüvelyk hosszu és két hüvelyk széles pergamentlap, mely a legsajátságosabb irásjegyekkel volt boritva.

— Ön ugyan eltalálta, mondá a fekete, kinek türelme már fogyni látszott, ime itt az ön százezer dollárja, akármi legyek!

— Tényleg ugy néz ki, — felelt Johnson csillogó szemekkel a pergament darabkát a tárczából kivéve és kutató szemekkel vizsgálva. Az irás egyes normális betükből állott, melyek sorban voltak elrendezve. Mindegyik mellett sajátságos alakú jel volt. A két férfi pontosan tanulmányozta az egyes vonásokat.

— Ez nem mind, mondá végre a fekete. Ez csak részint bizonyit, tovább kell kutatnunk.

Robert Johnson megforditá a pergamentlapot. Mindketten megelégedetten kiáltottak fel. A hátsó oldal szintén tele volt irva egy csomó szótaggal, mely leggyakrabban szokott előfordulni és mindegyiknek ott állt a megfelelő jele is. Ez a betükkel együtt kulcsát képezte az egész titoknak, melyet ők meg akartak fejteni.

— Nem csoda, — jegyzé meg a fekete, miután a titkos irást jól megvizsgálta, hogy nem tudtuk kisütni. Egész uj alapelveken nyugszik, melyek oly furfangosak, hogy lehetetlen őket kisütni.

Gooley korcsmájában.

A 27-ik utczában volt egy helyiség, melynek tulajdonosát a sok látogató Gooley név alatt ismerte. Avatatlan szem e helyiségben éppen nem talált volna semmi különöset. Alacsony, keskeny és sötét szoba volt, melyben jobbról hosszú korcsmaasztal állt; a kevés világosság egyetlen egy ablakon szivárgott be és mely az udvarra nyilott.

(Folyt. követk.)

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **majfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá *Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban* Kirchner, *Miskolczon* Baruch, *Kassán* Adamek, Megay G. *Debreczenben* Rotschnek, *Szegeden* Barcsai. *Aradon* Éles Ármin, Ring. *Temesvárott* Barcsai. *Ungvárott* Hoffmann, *Lugoson* Vértes L. *Zágrábban* Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» műintézet Budapest Aradi-utcza 8.

Kitünő és nélkülözhetetlen cosmetikus bedörzsölő szer az inak és izomzat erösitésére.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Marke Schlange (turista fluid).

Turisták, kerékpárosokés lovasok által kitünő eredménynyel használt szer lankadt test erősitésére és fölfrissitésére nagyobb izomerő-kifejtés után.

Egy egész palaczk ára
1 frt
Egy fél palaczk ára
60 kr.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár:
Kreisapotheke Kornneuburgban,
Bécs mellett.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba 10 kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen. Üvegje 25 kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.
és Budapesten,
V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.
Alapittatott 1832-ben.
FERNOLENDT ISTVÁN
— BÉCS. —

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:
délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.
Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.
Mindenkor mély diskréczió.

Meghivó

a **Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság** részvényeseinek 1898 márczius 29-én délelőtt 11 órakor Budapesten az intézet saját helyiségében (V., Nádor-utcza 4. szám alatt) tartandó

VII. rendes közgyülésére.

Napirend:

1. Az 1897. évi mérleg és igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A tiszta nyeremény mikénti felosztása iránti határozat.
4. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény iránti határozat.
5. A felügyelő-bizottság tagjai számának meghatározása, ezen tagok megválasztása és javadalmazásuk megállapitása.

Az igazgatóság.

Egy remekmü.

Valóságos remekmü lesz az az alkalmi lap, melyet az **Országos Egyetemi Segitő Egyesület** alapjának gyarapitására HEVESI JÓZSEF szerkeszt s melynek czime

Diák-Otthon

Egyetemünk ifjuságának, hazánk jövője zálogának nagyrészét a megélhetésért való küzdelmében elsodorja a szocziális bajok örvénye. Hány munkáskéz, mennyi nemes lelkesedés vész el hazánkra nézve. Ezek megmentésére, tanulmányaik folytatásának lehetővé tételére alakult az Országos Egyetemi Segitő Egyesület, mely alapot gyüjt a szegényebbsorsu egyetemi hallgatók támogatására.

A **DIÁK-OTTHON** czimü alkalmi lap jövedelme is ezt az alapot fogja gyarapitani.

A **DIÁK-OTTHON** irodalmi részéhez máris hozzájarultak a kormány tagjai, államférfiak, legkiválóbb iróink, költőink és társadalmi és politikai életünk kitünőségei.

A **DIÁK-OTTHON** részére szebbnél szebb festményeket ajándékoztak legelső festőink s ezeka gyönyörü képek mind reprodukálvalesznek a **DIÁK-OTTHON**-ban.

A **DIÁK-OTTHON** czimü emlékalbum valóságos remekmü lesz tehát.

Ára 1 forint.

Egy frtért tehát nemcsak nemes hazafias czélt szolgálunk, hanem egy gyönyörü müvet is megszerezhetünk magunknak.

Bizunk a magyar családok hazafiasságában és reméljük, hogy nemes czéljaink eléréséhez támogatni fognak azzal, hogy megrendelik a **DIAK-OTTHON**-t.

Az egy frtnyi dij a **DIAK-OTTHON** kiadóhivatalához (Andrássy-ut 57. sz. a.) küldendő és a diszes mü bérmentve küldetik meg a megrendelőnek.

Az Országos Egyetemi Segitő Egyesület nevében:

Zsembery Gyula elnök. **Greiner Miklós** titkár.

ifj. Chorin Ferencz pénztáros.

Varrógépek

bámulatos olcsó árban

HIRSCHBERG A.-nál

BÉCS

II., Rembrandstrasse 19|a.

TELEFON 7114.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

A Magyar Aszfalt-részvénytársaság

Budapest, Andrásssy-út 30

elvállalja jótállás mellett legolcsóbban

ASZFALT-BURKOLATOK

fektetését

és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres szárazzá tételét.

TELEFON.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villat egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden ákadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

HIRSCHBERG A. az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Magyar királyi államvasutak.

35384|A IV.

Hirdetmény.

A pozsony-soproni h. é. vasut vonalán folyó évi márczius hó 15-től kezdve következő menetrend módositás lép életbe: A jelenleg Sopronból délelőtt 11 óra 20 perczkor induló 4426|4415 számu vegyesvonat Sopronból már 10 óra 50 perczkor délelőtt fog indulni és Pozsony-Ujvárosba délután 4 óra 5 perczkor fog érkezni; a jelenleg Pozsony-Ujvárosból delután 4 óra 35 perczkor induló 4416|4425 számu vegyesvonat pedig Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 20 perczkor fog indulni és Sopronba éjjel 10 óra 30 perczkor fog érkezni.

Továbbá a sércz-szent-margit-ruszti szárnyvonalon a jelenleg Sérczről reggel 5 óra 46 perczkor induló 4912 számu vegyesvonat, valamint a Szent-Margit-Rusztról reggel 6 óra 19 perczkor induló 4913 sz. vegyesvonat közlekedése egyidejüleg beszüntettetik.

Budapest, 1898. márcz. 6-án.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/18. CIV. sz

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyreszt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Uher Ödön felvétele.

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI
* * HETILAP. * *

AZ IRODALMI RÉSZ SZERKESZTŐJE:

HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZ SZERKESZTŐJE:

BASCH ÁRPÁD

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

ANDRÁSSY-ÚT 57. SZ.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST.

T. olvasóinkhoz!

Az uj évnegyed küszöbén, tisztelettel ajánljuk a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**»-at igen tisztelt olvasóink figyelmébe és arra kérjük, sziveskedjenek lejáró előfizetésüket mielőbb megujitani.

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, részt vesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines mülapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek;

b) április hó 15-én öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ez öt kép a következő:

1. Olajfestmény *Bakonyitól.*
2. Akvarell *Basch Arpádtól.*
3. Olajfestmény *Grünwald Imrétől.*
4. Szén-rajz *Karvaly Józseftől.*
5. Rézkarcz *Benardtól.*

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel is ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„Az utolsó honvédek vacsorája" czimü **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 14. SZÁM. 1898 ÁPRILIS 3.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

A SZEGÉNYEK HALOTTJA.

A szegényeknek halottjuk van. *Bischitz* Dávidné meghalt.

Az a nemesszivű uriasszony, a ki egy egész életet annak szentelt, hogy a nyomort enyhitse, a fájdalom könnyeit letörülje, a nélkülözőnek kenyeret, a kétségbeesettnek segélyt és tanácsot nyujtson: Bischitzné meghalt.

Fenkölt lelkű, aranyszivű matróna volt, a kinek a halála sok, sok aprófedelű házban fakaszt könnyeket. Hacsak azok a szemek siratják meg, melyeknek könnyeit anynyiszor letörölte, nagyon sok köny fogja áztatni sírhalmát.

Bischitzné Fischer Johanna, Fischer porczellángyáros leánya, 1827-ben született Tatán. Bischitz Dávidhoz 1852-ben ment férjhez, mint második felesége a vagyonos földbirtokosnak. Azóta folyton a jótékonyság terén munkálkodott s előkelő összeköttetései, fáradhatlan buzgósága révén megalapitotta a pesti izraelita nőegyesületet.

Bischitz Dávidné †

1867-ben megismerkedett Párisban *Hirsch* Móricz báróval s megszerezte pártfogását a magyar szegények számára. A báró eleinte kisebb-nagyobb összegeket küldött Magyarországba, utóbb pedig, amikor fia, Lucien meghalt, rendes jótékonysági irodát szervezett Budapesten, a mely Bischitzné rendelkezése szerint százhuszezer forintot osztott ki évenként valláskülönbség nélkül a szűkölködők között. Éhező árvák, szegény diákok és bénák százával keresték föl Bischitzné házát s a vigadó-téri lakás épp oly hires volt a szegények közt, mint a Hirsch báró rue de Rom-beli palotája.

A hatvanas évek óta az előkelő megjelenésü matróna neve és munkája ott szerepel minden jótékony akczióban. Megalapitotta a népkonyhát, a leányárvaházat, alelnöke lett a Mária Dorottya-egyesületnek s választmányi tagja a vöröskereszt-egyesületnek és sok más jótékony társaságnak. A nyolczvanas években az izraelita nőegyesület fényesen ünnepelte meg Bischitzné elnöki jubileumát s mellszobrával diszitette a szegény gyermekkert-egyesület kertjét. Ezer és ezer szegény árva vesztette el benne utolsó reményét, utolsó támaszát.

A KIS VÖRÖS ZÁSZLÓ.

Irta THURY ZOLTÁN.

A hegyek köröskörül párologni kezdtek a nagy eső után, a katlan aljáról jól lehetett látni, hogy mint emelkedik az ég felé a gyönge páratömeg, melybe lyukat ütött néha a szél. Az igy támadt kapun át nézve még szebb volt az ég, szürke rámába foglalva egy darab tiszta, üde kékség. Már ezután jobb idő lesz, ha az Isten is ugy akarja. A meredekről minden oldalon, apró árkokban csurog alá a viz az üstszerü völgybe, amit be nem ivott belőle a föld, az meggyülemlett a katlan alján. Előbb csak a bakkancs sarkát lepte el, később már bokáig mászkáltak benne a legények és káromkodtak olyan halkan, hogy csak a szomszédjuk hallhatta meg.

— Teremtésit az ilyen időnek.

— Hagyd el, elmult már.

— Csak vinnének ki innen!

— Hova?

— Mindegy az, ki, ki, verje meg az isten ezt a poklot.

Csak ott volt nyugalom, ahol az öreg járt közöttük. Egy kis szürke tábornok, szörnyen megviselt köpenyegben, amiből kilógott a vörös bélés, ez volt az öreg. Nagy szeretettel nevezték igy el a katonák. Mindenütt megfordult s még az ő szurós, szigoru szemein is látszott a türelmetlenség. Érthetetlen nyelven beszélgetett egy melette járó tiszttel s egy kis elrojtosodott végü ostorral mutogatott erre, arra. Nagy csontos lovát utána hozta egy katona. A derék állat mintha odahallgatózott volna a beszédre, okosan nézett s rágta a zablát. Különben csendes volt minden, mintha az állatok is megérezték volna, hogy nem szabad lármázni, A legények lassu suttogása csak annyi volt, mintha egy kis szél suhogna valami ritkásban Az ágyuk elé fogott lovak egymáshoz dültek a rud mellett s mikor elment mellettük a tábornok szürkéje, mintha kérdezősködtek volna tőle:

— No pajtás, nem tudsz valami ujabbat?

Egyszerre a hegy mögött dördült egy ágyu. Az öreget lóra segitette az a tiszt, akinek eddig utasitásokat adott, a szürke megrázta magát s rohant vele. Egy percz alatt rendbeszedte magát mindenki. Az ágyus lovak belekapaszkodtak a hámba s rohantak a nehéz csövekkel fel a hegyre, egy eliszapult útfélen, melynek közepére nagy árkott mosott magának a viz. Egyébb se hallatszott, csak az ostorok csattogása a lovak bőrén, a kerekek tompa dübörgése s vezényszó mindenfelé. Felkerült a fegyvekre a szurony, a fiuk összenéztek s rohantak az ágyuk után. Az öreg a hegyoldalban állott az út szélén, szemével beszélt a fiaihoz s kergette a tiszteket erre-arra egy-egy üzenettel. Mindjárt ott volt, ha valahol megrekedt a rohanó tömeg, kettőt-hármat kiáltott, rendet csinált s megint tovább nyargalt. Kis száraz teste ügyetlenül lötyögött a nyeregben, amint egy-egy gödröt vagy csuszós árkot kikerülve, jobbra-balra ugrált alatta a ló.

Túlkemény verekedés következett. Az ellenségre, mely a sereg otthagyott, kisebb részével harczolt, rémitő hatást tett az uj roham. Egy darabig kétségbeesett ember módjára védekeztek, de vad futásnak eredtek, mikor haragosan mennydörögni kezdettek az ágyuk. A szürke ló toporzékolva nyihogott és ki-kitépte a tábornok kezéből a kantárszárat, nagy örömében játékra adta a vén fejét. Késő estig üldözték a futókat, az öreg is ott nyargalt, közöttük egy csomó tiszttel s rendelkezett, hogy a legelső faluban pihenjen meg a legénység. Aludjék mindenki, holnap is nagy nap lesz.

II.

Közel volt egy falu, de nem lakott benne senki. A lakosság magához vette, amit egykönnyen elhurczolhatott és elmenekült a hegyek közé, onnan hallgatják az ágyulövéseket; ha ez a förtelmes lárma megszünik, majd ujra visszajönnek. Az elhagyott falunak olyan képe van, hogy kedve kerekedik az embernek a sirásra, ha ránéz. Egyszer fel is gyujtották már a hábruskodás alatt, végén kormos, csonka falakat mos az eső, hanem egy csomó ház valami isten csodája következtében nem akart meggyulni, talán nagyon nyirkos volt már fedeleiken a szalma. Ezek is szánalmasan üresek s átjárja bennük az embert a hideg, ásit az ablak, az ajtókilincsen, kapusarkon sir a rozsda s fütyöl bennük a szél a gazda után.

Az elcsigázott katonáknak nem kellett sem étel, sem ital, csak valami fedélféle és száraz talaj a testük alá. Megrohanták a házakat, senki sem törődött se parancscsal, se barátjával, csak végigvetette magát a földön s elnyujtózkodott. Némelyik még beszélt is valamit, hogy győztünk, megmutattuk nekik — de már ha kedve lett volna tovább beszélni, akkor sem lett volna senki, aki meghallgassa A káplárok gallérjaiknál fogva czibálták fel a strázsákat, sokszor hátba verték a legényt, mig egy kis életet önthettek bele; bódultan, mélyen aludt az egész tábor. Nehány kizavart, kóbor kutya vonitott a kertekben s csendes suhanással csapott el a házak felett egy-egy bagoly.

A tábornokot néhány tiszt a biró házához kisérte. Ugy volt bejelentve, hogy ez a leginkább lakható odu az egész puszta faluban. Egy őrmester is velük jött. Hóna alatt hozott egy csomó térképet és rajzot, ezekből kell majd valahogyan kiokoskodni a holnapi napot.

A ház telve volt már. Minden zugban aludt egy-egy legény, majdnem remegett a sok horkoló, mély álomba merült ember alatt a padló. Egy fiatal tiszt szörnyen megbotránkozott azon a szemtelenségen, hogy már a tábornok kvártélyába is betört ez a népség s rugdosni kezdte a csizmája orrával azt a legényt, aki legközelebb feküdt az ajtóhoz.

A tábornok rákiáltott:

— Hagyjon békét neki, minek bántja?

— Mehetnének talán másfelé is.

— Elférünk.

A padlás közepéről egy homályos lámpa csüggött alá, az őrmester beállitotta egy zöld virágcserépbe s ugy tette az asztalra, elkészitette a tintát és tollatt, friss czeruzákat hegyezett, az asztal egyik sarkán hagyta a térképeket, csendes jóéjszakát kivántak mindnyájan és elmentek. Az öreg leült az asztal elé; száraz ujjaival végigszorongatta párszor a homlokát s gondolkozni kezdett. Künn őr járkált fel s alá az ajtó előtt, olyan szabályosan, mint egy óra, benn öntudatlanul fordult egyet az oldalon egyik-másik legény, beszélt is valamit álmában s aztán megint csak a lámpa serczegett, s olyan csend lett, hogy a mellényzsebből is kihallatszott az óra rendes tiktakja. Az öreg katona sóvárogva vetett egy pillantást a sok alvó legényre s hogy rá ne gondoljon a nyugvásra, visszafordult az asztalhoz és dolgozni kezdett. Egy térképet szegzett az asztalhoz, föléje hajolt s mereven nézte sokáig. Megjelölt az ujjával egy-egy pontot s tovább ment szemeivel, valami mást keresve, olyan csendesen huzta végig a vonalakon az ujját, mint a gyermek, mikor olvasni kezd és fél, hogy elveszti a sorokat. A kiszemelt pontokat megjelölte egy gombostüre tüzött zászlócskával s ugy gondolkozott a munkája felett, mintha sakkoznék. Néha megdörzsölte a szemeit s közelebb hajolt a papirra, hogy jobban megnézhessen egy-egy apró betüt.

Egy falu nevét még sem tudta elolvasni. Már nagyon kifáradtak a szemei, megpróbálkozott háromszor, négyszer is az olvasással, de sehogyse ment. A lábainál egy értelmes arczu legény aludt, azt fölrázta az álmából. A legény félálomban bizonyosan azt hitte, hogy valamelyik pajtásával van dolga, mert fenyegetőzött, hogy felrugja azt, a ki bántja; hanem gyorsan talpraugrott, mikor észrevette, hogy ki költögeti.

— Tudsz olvasni? — kérdezte az öreg!

— Igen, jelentem alásan.

— Olvasd hát ki ezt a nevet.

A katona rámeresztette szemeit az apró betükre s szótagolva, mint ahogy ezt az iskolában szokták, kiolvasta a falu nevét.

— Gereben, jelentem alásan.

— Jól van fiam, aludjál tovább.

A legény még félszemmel megnézte, hogy mi lesz Gerebennel s azután feküdt le megint. A tábornok letüzött Gereben mellé egy kis vörös zászlót, aztán lejebb csavarta a lámpa lángját és végig feküdt az asztalon s ugy aludt el.

III.

A legényt oly gyorsan támadta meg a rémület, hogy amikor visszafeküdt az asztal sötét árnyékába, reszketni kezdett. Hirtelenében nem tudta összeszedni az eszét, azt se tudta, hogy miért ijedt meg olyan egyszerre, csak a feje főtt, mint egy katlan, a testét pedig át meg átjárta valami hasogató hideg. Eléje tolult egy csomó zavaros képben Gereben, a faluja. Ott született, ott nőtt fel, szóval egy kicsi rész az övé abból a faluból és most mi lesz vele? Az a kis vörös zászló valamit jelent. Hogy mit, azt nem tudta, de valami értelme kell, hogy legyen. Rossz, rossz, bizonyára rossz. Egy csomó piros szin jelent meg előtte, olyan, amilyent legutoljára látott. Vér, sötétes meleg vér, egy ellenséges sátor, amit darabokra téptek dühökben, mikor egy csomó emberélet árán hozzájutott; egy égő falu, ott is vörösek voltak a lángok s majd meg-

szakadt a kemény katona szív is, ugy jajgattak az emberek, amint a lángok elől beleszaladtak a puskatüzbe. Kavargó vörös lett előtte az egész világ, a középütt égett a kis gombostüre tüzött zászló.

Igyekezett lecsendesülni, de nem tudott. Valahogy eszébe jutott, hogy imádkozzék. Elkezdte morogni a Miatyánkot, mint egy masina. A szája járt, az esze pedig elrohant a faluba. Fejére huzta átázott köpönyegét, ez hüsitette a homlokát és az arczát, de csak rövid ideig. Pár percz mulva már ugy érezte, hogy megszáradt rajta a köpönyeg s égette a posztó. Szomjas volt. Csak a karját kellett, hogy kinyujtsa a vizért, a sarokban egy cserépkorsó állott, jót huzott belőle. Dohos, poshadt viz volt a korsóban, de azért jót tett.

Egyszerre gyökeret vert agyában az a gondolat, hogy Gereben el fog pusztulni. Felgyujtják. Hogy miért, azt nem tudta, de érezte, hogy bizonyosan ugy lesz. A háboruskodás alatt annyi felperzselt falut látott már, hogy egyszerre arra gondolt s ezt aztán nem is verhette volna ki az agyából semmi. Az öreg kurucz ember lehet, hogy haragszik valamiért a falura. Talán mert igen kevés katonát adtak, mindössze három legény jött el. Vagy egyébb a baj, mindegy az, csakhogy égni fog a falu, a nyárfák megszenesednek két oldalt az úton, beomlanak a házak, a pajtákba beég a sok szép ló és tehén, milyen lárma és jajgatás lesz, uram, istenem. Már látott és hallott mindent. Ugy előtte állott az egész kép, mintha három lépésről nézné a nagy pusztulást. Lázas álmában sirni kezdett s fölriadt.

Körülnézett, hallgatózott. Aludt mindenki. Künn az őr egyhanguan paskolta lépéseivel a sarat, az talán még benézhetne az ablakon. Meg kell várni, amig messzebb megy. Künn mind csendesebbek lettek a léptek, már a ház tulsó felén járhat az őrszem. A legény gyorsan fölugrott s csendesen, még egyszer körülnézve előbb, ráhajolt a térképre, Lassan kihuzta a kis vörös zászlót a papirból és találomra, sietve is, nehogy észrevegye valaki, leszurta valahova másfelé.

Ne féljetek otthon, nem lesz a falunak semmi bántódása.

—o—

Ösztönyi szerelem.

Nem csókolom soha ajkad',
Te se csókold ajkamat:
Az eszmény csak addig emel,
Mig zománcza megmarad.

Elég, hogyha olykor-olykor
Egy-egy versem olvasod
És azalatt szűz ajkaddal —
A lelkemet csókolod.

Kovácsi Kálmán.

Prometheusz a redakczióban.

Irta KACZÉR VILMOS.

Ugyan nincs már ott, hanem jobb helyen, jobb helyen, kinn a város végén, a sok vasuti sín szomszédságában: a kerepesi-úti temetőben. Tavaly ilyentájt, — hogy virágos kalapok, világos tavaszi kabátkák özöne lett az aszfalt — még együtt csavarogtunk az öreggel, veszedelmesen korán a napfelkeltéhez természetesen, éjjeli kávéházról éjjeli kávéházra. Olyanokba, hol sok a leány, szőke, barna, vörös, mind más, csak az egyben egyforma, hogy — a töméntelen plüss, selyem, meg mit tudom én micsoda daczára — roppant rosszul öltözött s mindnek kezében hosszúkás ridikül. Ha meguntuk az egyik helyen a sok sör és vastag, émelyitő ital szagát, mentünk a másikba. Utközben aztán meg-megállitott:

— Gazemberek vagyunk mind a ketten, te is, meg én is. Neked le kéne ütni engem, nekem meg téged. Ilyenkor menni haza minden nap, mikor más becsületes embernek már készitik a vizet, meg a czipőt a cseléd. Hagyj el, vagy én hagylak itt téged.

Aztán züllöttönk még egy kicsit — két hétig, három hétig — aztán elkezdett a melle szamárkodni egy kicsit, s azután csakugyan itt hagyott. Most egyedül vagyok a hatodik számu szobában, hatodik szobájában a Legfrissebb Pesti Ujság szerkesztőségének.

Ha szabad pár szót az én keserü, czinikus, vén fiu barátomról, ki még most sem feledkezett meg rólam. Éjjelente, álmoimban hallom a mint szólitgat. Csak suttogás kerülgeti az ágyamat: sok vész el a hangból, ha olyan messziről jön. Inkább sejtem, mit mond.

— Gyere fiam, nagyon jó itt. Csak a lokomotivok sipolnak egy kicsit, az én fülemet pedig tönkre tette már a telefon.

Megyek is hozzá, nemsokára talán.

*

Prometheusz — polgári nevén Fiala Tamás, az esetlen Fiala, kiről már szóltam is egy irásomban — itt dolgozott kérem nálunk, a Legfrissebb Pesti Ujság redakcziójában. Szenzácziókban utazott az öreg — ő volt a riporter — meg főleg abban, hogy rendszeresen, napról-napra azon volt, hogy elvegye egy csomó illuziómat, hogy megutáltassa velem a pályámat, a nagyot, a szépet, a szentet, a magasztosat, melyért ott

1848. Hadak útja. Uher fölvéte lei.

hagytam a városom, a két jó szülémet, késő télen, este, egy hosszú kabátban — feltürt gallérja elfedte a fél arczomat — váltva meg a harmadosztályu vasuti jegyet. (Akkor még nem tudtam, hogy milyen nagy hidegek vannak idekint, hogy mennyi szenvedéssel, jaj de mennyi szenvedéssel van kikövezve a boldogulás felé vezető út. Akkor még ifju voltam és üde és nagyon sok mesém volt. Azóta elfogytak, elfogytak azóta, nagyon hamar pediglen.)

.... Az volt az első, hogy végig nézett. (A hatodik számu szobában, mint már fent is emlitettem.)

— Fiatal vagy, — mondta — voltam én is. Piros az arczod? Volt az enyém is. Majd elmegy, el mint a tavalyi hó.

Aztán volt részem később is bőven a tanácsaiból. Gyülöltem is egy időben érettük, szenvedélyesen, gyerekesen, az utolsókig. Ha nem volt munka, de dolgozásközben is beszélt mindig hozzám, rapszódikusan, befejezetlen mondatokban rekedtes, hörgő hangján. Szidta az ujságirást, ezt a modern pióczát, mely szívja, szívja a vérünket — «én nem érzem»: gondoltam akkor — elsorvasztja az idegeinket, mumiákká tesz bennünket. Egy tarpéji szirt után sóvárgott, honnan le kellene dobálni azokat, akik ujságirók akarnak lenni.

És esténkint, nyolcz óra körül rendesen, mikor a munkatársak vacsorázni mentek, egy pár asztal fölött égett csak a gázláng, s a mi neveink alatt mesés számok álltak már a krájzlernél. A kanapéhoz vonszolt s nem engedett el, mig nem beszélte el, hogy mint volt.

— Hogy hogy volt? Először is menj haza gyerek, most még nem késő. Aztán majd mennél, de már nem lehet. Bár nekem mondta volna akkor igy valaki! — itt maga elé nézett, hosszan, mereven. Olyan szomoru volt lecsüngő bajuszával, szürkés szakállával, beesett, karikás szemeivel.

— Hogy — folytatta — hogy volt. Tizennyolcz éves voltam s mint az ugorka: zöld. Ösmertem egy leányt, egy leányt ösmertem, ki szőke volt és kékszemű és Margitnak hivták. Olyan leány nincs is már tán a világon. Kék ruhában járt mindig, fehér babosban, kis fehér babosban. Apa a kaszinóban tarokkozott, aludt anya, a tánt pedig — emlékszem még rá, olyan volt az arcza, mintha léniával rajzolták volna meg — regényt olvasott, sokat, szerelmese-

ket. A kertben ültünk. Teméntelen viráguk volt, orgona főként. S én lelkesedve, kipirult arczczal dicsértem a haját, a szemét, a kaczagását, mely szebb minden muzsikánál. Tudja Isten, a szavak szinte egymásba fonódtak s ment, mint a karikacsapás. «Gyönyörüen beszél — mondta Margit — csakhogy nem mond igazat». Nekem is tetszett a kis, rögtönzött vallomás, — virágok között született s olyan is volt mint egy virág — s este, titokban, gyertya mellett le is irtam. A bácsi szobájából loptam papirost — vakáczió-kor volt — kéket, két árkust. Aztán beküldtem a helyi lap szerkesztőjének. Vasárnap benne volt az ujságban a tárcza, szép, garmond kompakttal, hátul a szerkesztői üzenetekben pedig üdvözölte a szerkesztő az uj csillagot, egyben jelentve, hogy a «t. p.»-t meginditotta. Azt a pápaszemes redaktort kellett volna elégetni tiszteletpéldányostul, azt a gazembert, azt a keritőt, a ki megszerzett a rotácziósnak. Mert napról-napra benne marad belőlünk egy darab a gépben, emberhus kell neki, különben nem száguldoznának rendesen a kerekei. S látja fiam a lapunk palotáját, a L. P. U. házát, a mi agyvelőnkkel vannak a téglák egymáshoz ragasztva. Az enyimből több van benne, de van a magáéból is. S ez a város, ez a bűnös, nyomorult város. . . .

— Mondja kedves Fiala úr — koczkáztattam meg egyszer — hát miért nem bagyja itt ezt a komédiát. (Később hallottam, hogy miután három esztendeig igérgette, hogy beszünteti ezt a bolond kompániát, s az ujságirást, ezt az irtózatos Molochot, eltünt egyszer a fővárosból, de két nap mulva ismét ott gubbasztott borostás állal az iróasztala mellett.)

— Mennék szerencsétlen, de nem tudok, nem lehet. Prometheusz vagyok, nem ereszt az iróasztalom, meg a kávéház.

— A lányra ráunt talán Fiala ur. Mért nem ment el érette?

— Szamár, mit kérdezel ilyeneket. Rossz lettem, rossz lett ő is. A mostohája bántotta, hát . . .

— Mindegy, mást kellene keresni, aki megértené magát Fiala ur. A házasság az egyetlen jó, puha, meleg fészek.

— Most, — itt meg kellett állnia, mert nagyon erőt vett rajta a köhögés — most mikor ugy éltem, mint a nagyvárosi emberek. Mikor elcsókoltam az ifjuságomat kifestett ron-

Uher Ödön felvételei.

gyok között. Nem mernék leánynyal az oltár elé állani, hisz a nász után számon kérhetné tőlem azt, amivel megraboltam, amit az utczán hagytam, ott hagytam az utczán. Mit felelnék neki, mond fiu? Meg kell őrülni, meg kell őrülni.

Pár hónapig — nagy örömünkre és csodálkozásunkra — egész vidám volt ezután, szójátékokat csinált, léháskodott velünk, de mikor felütötte az ujságokban a fejét az a bizonyos czápa, s a kis, ferenczvárosi kereskedő-asszonyok kofferjeire is rátették már a tátrafüredi czédulát, valósággal megbolondult. Ő haza akar menni. De szép lehet most a Fő-utcza, az akácz a templom előtt. Az ablakok már a padon vannak, oly édesek a zöld zsaluk.

S elkezdte dicséretét a jó vidéknek, de ugy, hogy a legmegrögzöttebb fővárosit is — kin már jó vastag patinát hagyott ez a nagy Bábel — elfogta a vágyakozás őt hallgatván. Hogy beszélt az anyaföldről, mely olyan hű, a nyárról, mikor csupa arany a földeken az élet, a meddig a szem ellát. Az aratásról. Leányok, legények vágják a rendet, s egyszer csak rákezd egyik egy nótára. Utána a többi. Az a nóta, a magyar nóta, nem pedig a kuplé meg a valczer. S a tél. A szűzfehér hó megroppan az ember lába alatt. Megy vadra. Este. A nádas befagyott, a nagy barnaság között fehér darabok: jég. Csend van. s a puska csöve megvillan a hold fényében. És a délutánok, mikor folyik a parókián a csendes. A jegyző összeránczolja a homlokát: megint hozzákerült a vörös ász. (A vörös ász jó kártya ugyan, de ennek története van. Harmadéve elveszett a pakliból a vörös ász, s azóta egy papirdarab helyettesiti. Arra persze nagyon kell vigyázni annak, akihez kerül. Azon pedig, hogy három évig eltart nálunk egy pakk kártya, ne tessék nevetni; a falun meg tudnak ám mindent becsülni.) A tisztelendő ur vidáman mond be egy kontrát, a szomszédszobában készíti már a fonatost meg a jófajta szilvóriumot a nagyasszony. Négy poharat törül ki, pedig csak hárman vannak. A negyedik a tanitó uré. Ő most az iskolában van. Kissé sokáig van ott, mert nálunk csak télen tanulnak. Nyáron libát őriznek, a háznál, a földön vannak a kis discipulosok s ki kell azt pótolni. A kandallóban pedig kedvesen ég a tüz, lobognak a nagy, veres lángok, a nagy veres lángok lobognak. . .

. . . Hát jó. Ha a szerkesztő haza

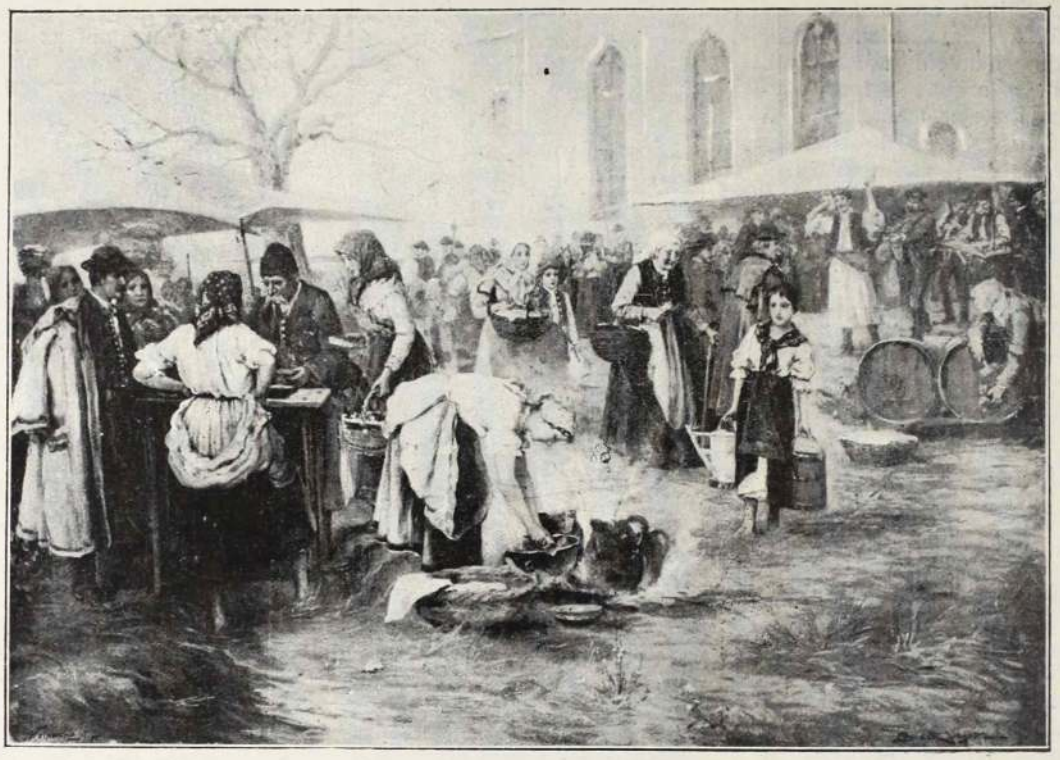

Hetivásár. Bruck Lajos festménye.

jön, mehet szabadságra. De mikorára a szerkesztő haza jött, Fialának nem kellett már a szabadság.

*

Édes öreg, czinikus, keserü czimborám, haza kellett volna mennem. Most már nem tudok, nem enged az iróasztal, a kávéház. De egy kicsit tán elszabadulhatok tőlük. A mig végig megyek a Teréz-körúton, az Erzsébet-körúton, majd befordulva a Kerepesi-úton. Ki, ki egész a sinek szomszédságáig. A sok sipolást én sem szeretem ugyan, az en fülem is tönkre tette a telefon.

Megyek, megyek: nemsokára talán.

—o—

SZINHÁZI HÉT.

Azok a kedves képek, melyekkel e számunkat feldiszitettük, mutatják, hogy a szinházakban a közönség még mindig a márcziusi darabok látványosságát élvezi. Az «Aranylakodalom» és a «Hadak utja» megállta helyét, nem csak mint alkalmi látványosság, hanem mint számbavehető szinházi alkotás is. De valljuk be, hogy mindkét darab szerzőinek, de különösen *Verőnek* két nagy segitsége volt: az ünnepi hangulat s a primadonnák. Mert hiszen *Blaha Luiza* vagy *Komáromi Mariska* ajkáról hallani a nagy napok lelkesitő emlékezetét s a szebbnél-szebb magyar dalokat: már egyértelmü a sikerrel. Verőt azonban még ez sem elégitette ki. Jól ismervén a közönség hangulatát, ugy gondolkozott, hogyha adott nekünk Blahával szépet, nemeset és felemelőt, ad még hozzá valami édeset, valami bájosat is. A sok ünnepi dolog közt jól esik egy kis czukorka is, mely megédesiti izlésünket. Nosza, irt hamar egy bájos kis szerepet a legédesebb primadonna, *Kűry Klára* számára, olyan bohó szerelmes szerepet, ahol a leány a maga választott legényeért beáll a honvédek sorába és gyenge karjával védi a hazát és szerzi meg választottját.

Hogy Kűry Klára milyen volt ebben a kis szerepben, arra nézve elég, ha megtekintjük a kedves képeket. Mert a Küry-képeknek egy igen nagy előnyük van más képek felett: oly hiven tükrözik vissza a szerep hangulatát, tónusát s a bájos primadonna lelkületét, hogy akár meg sem kell néznünk a darabot, csak megtekintenünk néhányat e képek közül s már tudjuk, hogy mily uj alakot mutatott be a művésznő. Mem ismerek művésznőt, kinek arcza oly kifejező s minden indulatnak és hangulatnak oly hű tolmácsa lenne, mint Küry Kláráé s nem láttam még arczképet, melyeken annyit találtam volna a lélekből, mint az ő képein. Ha megtekintjük azt az ifju, mindig mosolyra kész parasztleány arczokat, melyekre a komolyság árnyát erőszakolja a szívben dúló fájdalom, előttünk a régi történet: a most fakadt s az akadályok miatt reménytelen szerelem; majd figyelmesen megtekintjük a leányhonvéd képeket, amint a dicső zászlót lobogtatja kezében, vagy amint két ujját átszellemülve felemeli esküre, amint a diadal s a teljesüléshez közeledő szerelem ártatlan vígságra csábitja s a két kezeközé fogva fejét járja a toborzót, — mindez oly élethű és kifejező, mintha nem is fényképeket, hanem egy alakot látnánk a szinpadon.

Valósággal ismétlésekbe bocsátkozunk, ha felemlitjük, hogy Küry Klára egy egész programmot jelent s egész műsort tart fenn a szinpadon. Hogy a Népszinház különösen az utóbbi időkben oly általános közkedveltségre tett szert s a közönség oly szivesen és élvezettel látogatja, abban igen nagy rész jutott, ha nem is az egyetlen rész, Küry Klárának.

Nem csoda hát, ha az alkalmi darabok előadásain lelkes a hangulat, felcsillan a köny és mindenkinek megdobog a szive, mikor oly gyakran hallja dicsőiteni a hazát s a szabadságot. A másik felét azonban ezeknek a daraboknak az utczán s a gyülési termekben játszák, — még pedig maga a közönség. Mert mig ott a szent haza jelszaván lelkesedik, — itt világpolgárságról és kozmopolitizmusról beszél; mig ott szépen kidolgozott versekben küzd a nemzeti egység, az összetartás, a hazaszeretett elvei mellett, — itt hajba kapnak a nemzetiségi különbség és gyűlölet apostolai; mig ott ezrek hullnak a szabadságért, — itt bőven folyik a vér a szoczializmus elveiért. És ez sokkal érdekesebb és komolyabb szinjáték!

De ime a fakadó napsugárral, a langyos-meleg levegővel megérkeztek a szinházi fecskék is: *Feld Zsigmond* és *Krecsányi Ignácz*. Azok a kis tollas madarak, melyek fészket raknak az ereszem alatt, nem hirdethetik hivebben, hogy itt a tavasz s mindaz, mi ezzel a fogalommal együttjár. Hirlapokban és szinlapokon azt beszélik ezek a korai fecskék, hogy immár ők lesznek az urak s a zöldelni kezdő mezők, rügyező fák, titkon nyiló ibolyák és napsugaras nappalok idézik őket, a szinházi tavasznak elmaradhatatlan fecskéit.

Benszülött fővárosi ember el sem hinné, hogy a természetnek ez az ébredezése valóban a tavasz lehelete, ha ők meg nem jelennének a szinházi hirek között s az előzetes szinlapi jelentéseken és nem erősitenék meg, hogy semmi kétség, itt a tavasz! Dobjátok le magatokról a komolyság, a nagyképűség, a nagy igények köntösét, hagyjátok ott a téli szinházak meleg levegőjét és jöjjetek a mi hajlékunk szellős falai közé, ahová az élet nemsokára behurczolkodik, vigan, farsangi kedvvel, szellős öltözékben, ifju, bolondos fővel.

Feld Zsigmond kiül a városligeti fecskefészek szélére s a megszokott dalon kivül, melyben az első helyet mindig az ő szerelmes fia, kiben neki nagy kedve telik, foglalja el, most igen érdekes igéretet is tesz. Megigéri *Pálmai Ilkát* es pedig oly szerepben, mely ugyancsak érdekelni fogja a közönség lelkesedésre mindig kész nagyobb részét. Elvégre nem lesz utolsó dolog, meglátni azt a bájos matrózfiut, aki oly hirtelen és mindenképen meghóditotta a nyugodtvérü angol publikumot.

Krecsányi Ignácz sem engedi el a maga részét, karon fogja *Komor Gyulát*, az ő egyetlen és kizárólagos műforditóját s ügyes szemmel körültekint a franczia bohózatirodalomban s megragadja a sokat igérő és sokat adó bohózatokat, amilyen volt a «Mi történt az éjjel?» és az «Utána!» S dicsekedhetik azzal, hogy eltalálta a nyári közönség izlését és — hangulatát.

Valóban itt van tehát már a tavasz!

dr. sz. i.

Révy Aurélia hangversenye. Kissé szokatlan dolog, hogy szinésznő önálló hangversenyt ad, de a merész ujitás nem számitható be e kisasszony hátrányára. Végre is minden tehetség érvényesülni akar, s *Révy Auréliának* erre eddig kevés alkalom jutott a Népszinházban. Van azonkivül egy másik oka is annak, hogy helyeseljük az önálló hangversenyezést s ez az, hogy a kisasszony oly sokoldalu muzikális tehetség, hogy minden tekintetben csakis igy ismerheti meg a közönség, mely a Royal fényes disztermét erre az alkalomra szinültig megtöltötte s lelkes óváczióval és tapssal adózott a nyujtott élvezetért. A kisasszony hanganyaga nem túlságosan bő, terjedelmére sem feltünő, inkább a gondos iskolázottság, finom beosztás, művészi korrektség teszi élvezetessé és fülbemászóvá. Az estélyen közreműködött *Kuliffay Izabella* is s kiváló zongorajátékával általános elismerést és lelkes tapsokat aratott.

Komédia . . . !

Komédia az élet útja,
Az ember holtig ezt tanulja,
S midőn a leczke betanulva már,
Akkor vár rank a zordképü halál.

Komédia az édes ifjuság,
Mulandó, mint a hervadó virág,
Nem lelkesednek már eszményeken
Csak arra vágyódnak, mi nemtelen.

Komédia a tiszta szerelem,
Hazug a szó, hazug az érzelem.
Epedve hol szeret ma földi lény?
Nincsen szeretet, nincsen hit, remény.

Nincsen való, igaz! Minden csalárd!
A komédia nem ismer határt,
Sir és nevet, mint néki jól esik,
S a tiszta lelket észre sem veszik.

GYŐZŐ LAJOS.

Oláh pásztor. Pállik Béla rajza.

Szenvedők

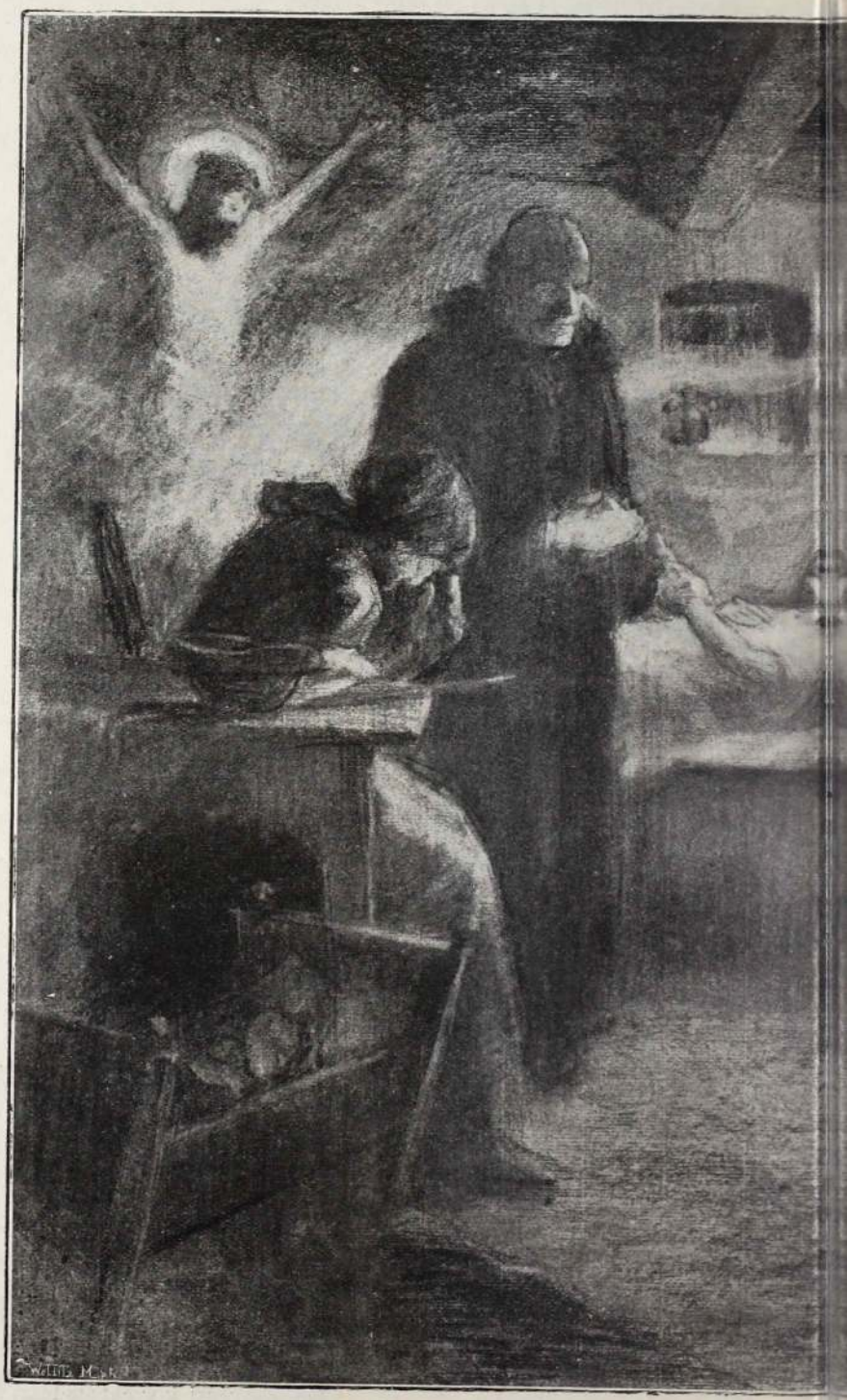

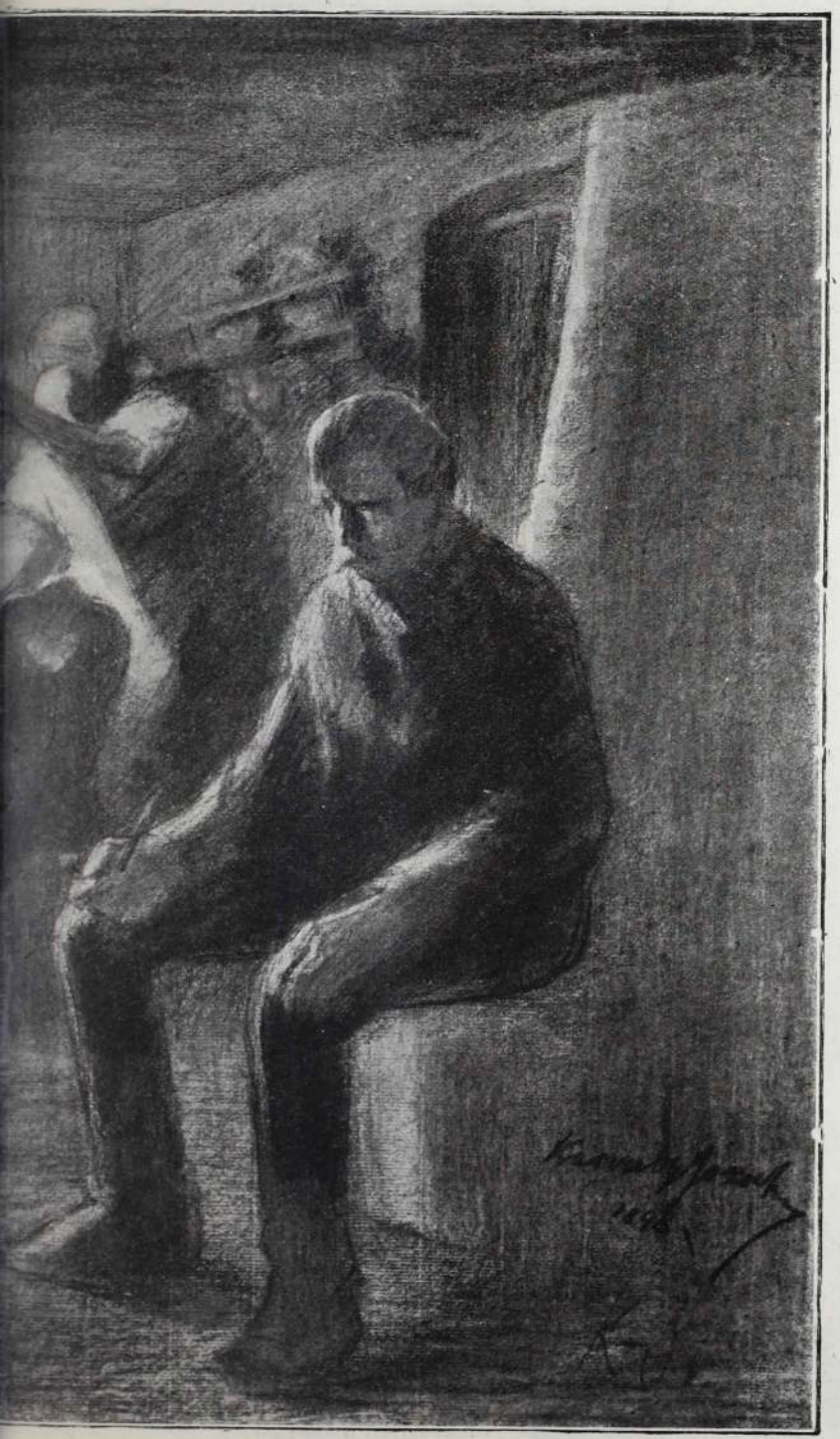

Karvaly
József
szénrajza.

Konfirmáczióhoz. Paczka Ferencz festménye.

Automata-láz.

Egészen a legutolsó napokig én voltam a dühös ember. Én voltam az, aki bedobott filléreit elsiratta a gonosz gyufa-automaták előtt és aki a várótermek, perronok vörös molochjaira válogatott igékkel szórtam átkaimat, ha egy 20 vagy 10 filléres bedobása után sem a legfinomabb *cacao Stollwerk*, sem *eau de cologne*, nem hullott ölembe. És csodák csodája, néhány nap óta én vagyok Magyarország és társországainak legkedélyesebb embere. Miért kérdik önök. A dolog pedig igen egyszerü. A közelmultban ugyanis az én automata kultuszomban korszakalkotó esemény történt. Vörös alapon ékes fehér betük hirdetik ugyanis néhány nap óta, hogy immár Bachust is meghóditották az automaták, leköltözött ő az én jó nagy uram székesfővárosunk egyik jó nevü utczájára és ott csekély 10 és 20 fillérekért ragyogtatja fennkölt szellemét. Én az automaták dühös megróvója és rendreutasitója megdöbbentem. Hogyan már a klassziczismus is: eddig csak holmi gyufás, pomádés, csokoládés prózák hivalkodtak elő a vörös és nem vörös masinák üvegablakos kebeléből és mostantól fogva ime a Continental Bodega legklasszikusabb költeményei: whyski, marsala, malaga, sőt pezsgő csábitgatják a jámbor földieket a legujabb olymp felé. Én a dühös ember az automata beçsület mérges ellenőrzője, teljesen jogosult vágyat éreztem kebelemben, hogy a legujabb automaták debutjén jelen legyek és teljes kritikai jogaimat érvényesitsem. Különben az automaták és köztem felmerült differenciák a lehető legszebben kezdtek elsimulni. Mindenesetre imponált nekem is, hogy ez önmozgó gépek a kornak és személyemnek megfelelő nivóra emelkedtek, sőt később arra a filozófus okoskodásra jntottam, hogy az automaták tulajdonképpen a legdemokratikusabb, sőt a legszocializtikusabb intézmények egyike; hiszen az automaták egyformán osztogatják javaikat gazdagnak, szegénynek, Faubourg-Saint Leopold vagy a legsötétebb Ó-Budának Az automatákban látom a jövő phalenszter intézményének első gradácziját, a mindent osztó és örökké osztó gépezeteket. Tehát az automatáké a jelen és jövő! . . . Betértem én is az automata-vendéglőbe, bordáimat bezuzták, tükörfényes cilinderemet összelapitották s felöltőm gombjai azóta valamelyik dob-utczai pityke roulette nem éppen megvetendő valutáját képezik, de végre mégis a csapok elé érkeztem és megkezdtem automata tanulmányaim körutját az ördöngős maschinák előtt. A harmadik körutnál már én valék a mosolygó ember és rózsás arczczal interjuvoltam meg az automaták tulajdonosát aki szolgálatkészen adta felvilagositásait; egész kis művelődés-történeti tanulmányt adott elő az automaták fejlődéséről és fellebbentette a fátyolt azon kombinácziókról a melyek a jövendőben felállitandó automatákra vonatkoztak. Igy például a közel jövőben a következő hangzatos hirdetéseket fogjuk látni:

— **Automata irodalmi vállalat.** —

Egy husz filléres bedobása után

Tavaszi versek, novellák, kezdő fiatal plagizátorok számára.

Kellő magyarsággal irt parlamenti beszédek, helyesirási hibákban szenvedő képviselők részére.

Nincs többé kopasz fej!

vagy dobj be husz fillért és elmulik a fejfájásod!

Automata-buffet siketnémák részére

On parle francais

Si parla italiano

Englisch spooken here

Hová megy ön oly sietve kedves szomszéd ur?

Megyek Bájvölgyi Salamon automata vendéglőjébe, ahol egy husz filléres . . .

Elég! Tudom! Én is odamegyek!

Figaro diadala vagy az automata borbély-mühely.

Rokonszenves külső, csak 20 fillér, Nép és katonaság 10 fillér.

Az automata Diogenes:

Embert keresek — ugymond — de im már csak automatákat találok!

Pagliaccio.

Anyóka. Stroem en festménye.

Hóban. Shöllen Vitters festménye.

KÉPEINKRŐL.

Natália Mária Therézia †. Szegény szép kis főherczegnő, Frigyes főherczeg leánya, elköltözött tőlünk hamar, nagyon hamar, oda, ahová mindnyájunkat elszólit majdan a nagy hatalmasság hivó szava; elment a fehér arczu angyalok közé, az aranyos menyországba, ahol együtt fogja játékait játszani azokkal a földiekkel, akiknek szivét, szeretetét már bimbó korukban elszakitotta tőlünk a mindenek nagyura . . .

Hetivásár (Bruck Lajos festménye). Hangos terefere, alkudozás zaja, vigasság és az apró pervatvar zűrzavara; szines tarka sokaság tőrőlmetszett jó alföldi magyar alakokkal, ez Bruck festménye: a Hetivásár.

Szenvedők (Karvaly József szénrajza). Láttátok-e a kis Hannelét, akit az ő regényes roszlelkü apja halálra vert, hallottátok-e az ő sóhajait, kivánkozását az égbe, Jézushoz, az ő egyedüli ideáljához és láttátok-e őt, amint lázálmában megdicsőült a megváltó csókja által. Akkor szent lett a szegény szenvedő kis Hannele. Ti, kik ismeritek a kis Hannelét, tudjátok mi a szenvedés s tudjátok, hogy mindenki, aki sokat szenved, szent lesz már itt a földön; a nyomor, a mélységes búbánat szomoruságából, gyönyörü pompázó virág fakad: egy szép tündöklő fehér liliom, ez a hit, a remény virága. Akik szenvednek, azokra emlékeztet Karvaly remek szénrajza. Ennek a képnek az eredetijét ki fogjuk sorsolni előfizetőink között.

Konfirmációhoz (Paczka Ferencz festménye). Fehérruhás ártatlanság, akinek nem lehelt az élete lelkébe még semmi szennyes gondolatot, az ő kicsiny szivében nagy hittel s immár némi vallási tudással járul a nagy aktus elé.

IRODALOM.

— **Humoros historiák**. Irta Kozma Andor. (Athenaeum Olvasótára.) VI. folyam, 11. kötet. Ha az olvasmányokat évszakokhoz lehetne hasonlitani, akkor szerint, a mint a tél zordsága, a nyár perzselő forrósága, az ősz méla bűbája nyilvánul meg bennük, ugy Kozma uj könyve a tavaszt juttatja eszünkbe. Csupa frisseség, csupa üdeség és szellem. Ez elbeszéléseken ugy árad szét szerzőjük humora, mint a május melengető, de nem égető, ablakunkon pajkosan becsillanó napsugára. Csufolódása nem bánt, gunyolódása nem sért. Jóizüen mosolygunk rajtuk, mert érezzük, hogy jószivü, tiszta kedélyü ember lelkéből fakad gúny és tréfa egyaránt. Ha ahhoz a jóleső érzéshez, melyet e kedves históriák ébresztenek bennünk, még valamely más is járul, ugy ez a csodálat, hogy mennyi igazságot, mennyi mélységet tudott szerzőjük, a humor, a tréfa játszi leple alá rejteni. Nem egyszer, mikor már-már harsogó kaczaj kész ajkunkon kitörni, hirtelen összeránczoljuk homlokunkat, mert megérezzük, hogy ez édes pirula, melyet az iró szánkba adott, nemcsak inycsiklandozó czukorból való, hanem az orvosság is valamelyes gyengénk ellen . . . Azt a kellemes hatást, melyet e könyv az olvasóra gyakorol, csak emeli Kozma nyelvének szemen-szedett magyarossága, stilusának fordulatossága és ötleteinek kifogyhatlan gazdagsága, a magyar közönség hálával tartozik a kiadónak, hogy ezen szép kötetet most Olvasótárában olcsó áron is hozzáférhetővé tette.

Tolongásban. Méry Károly, az irodalom régi, szorgalmas munkása, egy kötet apró versre és verses aforizmára hirdet előfizetést. Aki a magyar népirodalmat figyelemmel kiséri, annak bizonyára feltüntek Méry Károly ötletes és formás kis versei, melyekből egy nemesen gondolkodó lélek melegsége sugárzik ki. Lapunk olvasóinak régi, kedves ismerőse s igy nem is szükséges, hogy külön ajánljuk a derék irónak legközelebb megjelenő «Tolongásban» czimü kötetét, A versekbe szedett előfizetési felhivás igy hangzik:

Nyüzsgő emberáradatban
Járva kelve egymagamban
Néztem a lét hullámzását,
Apály-dagály élő mását.
Felém csapott egy-egy hullám,
Néhol enyhén, többször durván,
Legfőbb szervünk a két könyök,
Nem az agy, mint hinnék Önök.
Nyomós érvek súlya alatt
Tömörült a tapasztalat;
Sajgott is a hátam folyton.
Ugy enyhitett csak a dolgon:
Mind a bántó lökést menten
Impulzusnak vette lelkem.
Sóhajokbul vers meg ötlet
Igy alakult — s ime könyv lett.
Azaz lesz, ha tudniilik
Ezt a műfajt nem kicsinylik
S megrendelik könyvemet —
Előre is köszönet.

Az 1 frt előfizetés a költő czimére, Budapest, Rottenbiller-utcza 64. szám alá küldendő.

A **«Magyar Könyvtár»** A csak mult deczemberben megindult gyüjtemény ma már egész a 32. füzetig érkezett, s a ki végignézi az eddig megjelent számok jegyzékét, bizonynyal elfogja ismerni, hogy azok közt egy sincs, mely ne foglalhatna helyet minden müvelt magyar család könyvtárában. A legutóbb szétküldött füzetek ezek: Murger és Bariére «Bohém-élet» czimühires szinmüve Radó Antal forditásában. Tudvalevőleg ez az a dráma, melyből Leoncavallo operája meritve van; a nemzeti szinháznak is ez lesz egyik legközelebbi ujdonsága. Béla király névtelen jegyzőjének munkáját a magyarok tetteiről is közrebocsátja a «M. K.» végtelen hasznos szolgálatot téve ezzel a történeti oktatásnak. Az anonymus munkája Szabó Károly, elhalt történetirásunk forditásában jelenik meg, melyet Mika Sándor egyet. docens javitott és látott el bevezetéssel. A 41. füzettel megindul a «M. K.» uj Moliére forditása, melyet bizonynyal örömmel fognak látni mindenütt. E füzet «Dandin György»-öt adja Hevesi Sándor kiváló szépségü magyaritásában s ugyancsak az ő bevezetésével. Amint e felsorolásból látszik, a «M. K.» derekasan beváltja programját és méltó a legnagyobb népszerüségre. A legközelebb megjelenendő füzetek is igen érdekeseknek igérkeznek: Flammarion «Csillagos Esték» czimü könyve, Tóth Béla forditásában. Tóth Kálmán még eddigi kiadatlan kitünő vigjátéka. «A király házasodik» Bourget három gyönyörü novellája Hevesi Sándor forditásában s végre Szabolcskay Mihály egy versfüzete. Kapható minden hazai könyvkereskedőnél: egy szám ára 15 kr.

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Leánykiházasitási-Egylet, m. sz. f. hó 20-án tartotta meg számos tag jelenlétében XXXV. rendes évi közgyülését. Miután Schwarcz Ármin elnök kimutatta a közgyülés határozatképességét, amennyiben 202 tag 1406 jutalékrészt helyezett letétbe, előterjesztették a jelentéseket. Az előterjesztett főjelentésből kitetszik, hogy az 1897-ik kezelési év is nagyon eredménydús volt, mivel 7281 uj, jobbára a legfiatalabb korosztályhoz tartozó jutalékrészt irtak be, megjegyzendő, hogy a fiu-biztositási osztályok is jelentékeny szaporodást szolgáltattak. Esedékessé vált biztositások fejében 135,306·13 frtot, tehát 74,213·44 frttal többet fizettek ki, mint az előző, 1896. évben. A jelentékeny kifizetések daczára 390,719·84 frtnyi kezelési felesleg éretett el, amely összegből a mathematikai dijtartalékhoz 251,711·03 frtot csatoltak. A dijtartalék ennélfogva 1.608,203·29 frtra emelkedett. A fennmaradó 148,003·81 frt az alapszabályszerü alapok erősbitésére fordittatott, amely összeggel azok 296,008·36 frtra egészittettek ki, igy tehát az évi mérleg 1.904,211·65 frt főösszeggel zárul. Az alapok fedezetüket nyerik jó kamatozásu budapesti házakban, amelyek 7632 frt leirása után 755,654·25 frttal vannak a mérlegben kimutatva, továbbá 4½ százalékos elsőrendü biztonságu értékpapirban 425,440·30 forinttal, takarékpénztári betétekben 469,313·57 frttal, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben és kint levő követelésekben.

Dr. Alexander Bernát a felügyelő tanács elnöke előterjeszti a tanács jelentését és inditványát a felmentvény megadására, mire a főjelentést és az igazgatóságnak abban kifejezésre jutott inditványait jóváhagyólag tudomásul vették és a felmentvényt egyhangulag megadták. A jegyzőkönyv hitelesitésével Márffy Károlyt és Singer Dávidot bizták meg. A felügyelő tanácsba választattak: Dr. Alexander Bernát, Basch Lajos, Heger József dr., Simonyi Zsigmond, Weil Dávid J. ismét és Wertheimer Albert (uj). Miután még Hevessi József tag inditványára Schwarcz Ármin elnöknek, ki huszonkilencz év óta áll az intézet élén, továbbá az egész igazgatósági testületnek és Kohn Arnold vezérigazgatónak élénk éljenzés mellett köszönetet és elismerést szavaztak, elnök a gyülést bezárta.

A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank márczius 29-én tartotta hetedik évi rendes közgyülését gróf Tisza István elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentéséből kiemeljük a következőket: A bank keresztülvitte az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársaság alaptőkéjének felemelését s az ezen müveletnél elért eredmény a mérlegben elszámoltatott. A Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság szindikátusában birt részesedést az elmult év folyamán haszonnal értékesitette. Azon telekcsoportot, melyet annak idején Budapest székes főváros VI. kerületében az

Angyalföldön szerzett, az elmult évben parczelláztatta s a telkek túlnyomó részét egy közreműködésével alakult konzorcziumnak adta. Lebonyolitásra került ezenkivül a bank részesedése a Budapest székes-főváros 100 millio korona négyszázalékos kötvény kölcsönének és a Bosznia-Hercegovina négyszázalékos országos kölcsön kötvényeinek átvételére alakult szindikátusokban. A szegedi Kenderfonógyár Részvénytársaság kenderkészitőtelep létesitésével kapcsolatban részvénytőkéjét a mult év folyamán 500.000 frtra emelte föl, mely műveletben a bank közreműködött. A budapesti marhavásári pénztár szervezése és üzeme iránt több bankkal együttesen kötött szerződés alapján megalapitotta a vásári pénztár részvénytársaságot. Az intézet kibocsátmányainak összege az elmult év végéig mintegy 30 millió forintra emelkedett, s zálogleveleinek elhelyezése teljesen kielégitő. Áttér e a folyó banküzletre, az igazgatósági jelentés kiemeli, hogy ugy fiókjai, mint központja a lefolyt évben is a tavalyihoz hasonló kielégitő eredménynyel működtek. Leszámitolt váltók főösszege 33.771,500 frt. Értékpapirokra nyujtott előlegek forgalma 50.869,340 frt. Takarékbetéti és pénztárjegyek forgalma 22.139,700 frt. Folyószámla-forgalom 496 407,200 frt. Pénztári forgalom 254.636,700 frt. Az elmult év tiszta nyeresége, beleszámitva az 1896. évről áthozott 65,871 frt 47 krt, 768,219 frt 15 kr, s a részvénytőke 7·68 százalékának felel meg. A közgyülés e jelentést tudomásul vette, a felmentvényeket megadta, s elhatározta, hogy 600.000 frt forditassék 6 százalékos osztalékra; 24,281 frt 72 kr jutalékokra, 6000 frt nyugdijalapra. 50,000 frt a tartalékalap javadalmazására, 6000 frt a banképület értékéről eszközlendő leirásra. 81,937 forint 43 kr átvitelre uj számlára. A tartalékalap az idei javadalmazással 800,000 frtra, vagyis a reszvénytőke 8 százalékára emelkedik. Végül a felügyelő-bizottságba ujból megválasztattak: Kubinyi Géza, Kuranda Félix, Leitner Zsigmond, id. gróf Rádai Gedeon, Ullmann Emil.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A uj évnegyed alkalmából arra kérjük t. olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejár, sziveskedjenek az előfizetési dijat a lapunkhoz mellékelt pénzutalvány utján beküldeni.

Szerelmes bakfis. Nem elégszik meg azzal, hogy bakfis, még szerelmes is, higyje el a bakfis már olyan bájos szerelem nélkül is, akár egy pür kösdi rózsának az ő bimbókora; édes sejtelmes tavasz, telve a leányálmok feledhetlen költészetével . . . Szépséges szerelmes bakfis, vigyázzon a szivecskéjére, mert ha már tudja, hogy szerelmes, akkor nem sokáig viselheti a kurta szoknyácskát amiben olyan jól esik a pillangókergetés a mezőn; tuoja meg ön, ki már szerelmes, de még bakfis, hogy a szerelemmel elmulnak az édes sejtelmek, bizonytalan érzések bűvösbájos órái s megnőnek a picziny szivecskének eddig parányi érzései, a bakfisfejecske gondolkodni kezd és hipp-hopp a bakfisból nagy leány lesz; a tavasz elmulik. Szépséges szerelmes bakfis, szereti ön a tavaszt? . . .

Tirol. Mi csak örvendhetünk, hogy a messze távolban is vannak oly hiveink, mint ön.

Beranger. Mást, mint őszinte véleményt nem nyilvánitunk s igy álljon itt őszinte véleményünk önről és verseiről. Tisztelt Beranger II. ur, tudja-e, hogy mily bűnt követ el akkor, midőn a lánglelkü, óriás Beranger nevét irja dalai alá?

Altai. Kis türelmet kérünk

M. G. Mariska. Csak dolgozzék szorgalmasan.

Marcel. Kivonata Murger «Vie Bohemjé»-nek.

T. Z. Köszönjük!

Jobb igy! (*M. J.*) Látszik, hogy foglalkozott egy keveset a paraszt népélettel; egy jó tárczához azonban egyéb kellék is szükséges néhány eredeti szólásmód és csattanós káromkodás összehalmozásánál. Ha czikkeiben több tartalom és izlés lesz, bizonyára közlésre méltót is találunk közöttük.

A szépségápolás hova tovább a közegészségügy fontos ágazatává növi ki magát. Egész külön ipara fejlődött a szépitő szereknek, s nagy azon feltalálóknak száma, akik e téren kisérleteztek. Mert hiába, a szépség hatalmas fegyver az élet küzdelmeiben. Az ismert szépitőszerek sorában igen nagy kedveltségnek és elismerésnek örvendenek *Schaffer Róza* asszony készitményei, melyeknek legjobb ajánlólevele az, hogy keszitőjük Bécs városában általánosan ismert beauté. Arczképét olvasóink megtalálják lapunk hirdetései között, ahol egyuttal a Schaffer Róza-féle szépitőszerek jótékony hatása részletesen ismertetve van.

Védelem asztma ellen.

Egy elökelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvossag. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmaban szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

A három Zichy.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Köröskörül néhány kisebb asztal és vagy hat szék állott összevissza; a piszkos kárpitokat a nedvesség már meglehetősen megrongálta, itt-ott rongyokban lógott le; a boltozat fekete volt a sok dohányfüsttől és a padló sáros, piszkos. A hosszu asztal felett a falon a poharak és üvegek sorai között több szinnyomat és fametszet lógott, mely képek tánczosnékat ábrázoltak többé-kevésbbé feltünő öltözékben, azonkivül az Egyesült Államok akkori elnökének és több amerikai birkozónak és boxolónak képét. Különösen az utóbbiak voltak szembetünők, minthogy különös diszüket egy pár kopott boxkeztyü képezte, mely kék és zöld csikos, poros selyemkendővel körülcsavarva a tárlat középpontját képezte.

Ezen kesztyüket Mr. Gooley viselte egykor egy boxverseny alkalmával, melyben ellenfelét, az akkori shampiont legyőzte (nevét — sajnos — nem sikerült megtudnunk) és ezáltal nemcsak növelte a saját hirnevét és dicsőségét, hanem egyszersmind nagy pénzösszeget is nyert; ennek segitségével korcsmát ezen nyitotta, melynek jelenleg egyedüli tulajdonosa és feje volt. Akkor Mr. Gooley az aréna tündöklő fáklyája volt és az elmult idők emléke még most is a dicsfény bizonyos nemével vette őt körül. Az ő véleménye barátainál és üzletfeleinél törvényszámba ment mindazon kérdésekben, melyek az ökölvivás nemes mesterségére vonatkoztak; volt rá eset (ha hivatlan tolakodó megsértette a korcsma szent szokásait), hogy még most is kilépett a söntés mögül és kimérte a vétkesnek a megérdemelt büntetést. Gooley régi hirneve évenkint szép pénzt hozott konyhájára, ennek köszönhette helyiségének kedveltségét. Az ambiczió különböző formákban mutatkozik; a 27-ik utcza környékén lakó ifjaknak az volt legforróbb vágyuk, hogy a hatalmas Gooleyt barátjuknak, czimborájuknak nevezhessék. Ismételték mondásait, emlegették tetteit és amellett az ő pálinkáját itták és szivarjait szivták. Ha nem is a legfinomabb modoru emberek voltak, mégis volt legalább szomjas torkuk és pénzt is hoztak zsebeikben! Nagy szellemek nem szoktak sokat adni a világ külsőségeire — és Gooley szintén nagy férfiu volt.

Személyes megjelenését nem lehetett éppen szépnek mondani. Sárga bőre, gyapjas haja, vastag ajkai afrikai vérre vallottak, mely ereiben keringett, mig kaukáz eredete uraskodó modorában, tolakodó, veszekedő jellemében és henczegésében nyilvánult, melylyel minden néger eredetü lénynek a belépést a korcsmába megtiltotta. Magas termetü, széles vállu férfiu volt; nyaka rövid, karjai hosszuak voltak; sulya körülbelül 180 font lehetett; abban az időben, mikor még a nemes sportot rendesen üzte, 157 fontot nyomott, azóta azonban elhizott. Nehéz, ingó járása különös nagy izomerő bizonyitéka volt; a henczegésnek és füllentéseknek nagyon értette módját. Egyszóval Gooley ember volt a maga talpán.

Ellenségei ugyan rossz embernek tartották, de az emberek már ilyenek, mindenkin találnak valami kifogásolni valót — a hajdani versenyboxoló tényleg kitöltötte azon helyet, melyet a sors számára kijelölt.

Egyik januári estén betoppant a korcsmába egy kopott kabátos ember, kinek fején piszkos sapka volt, mely valamikor fekete lehetett, melyet azonban az időjárás a korral együtt megbarnitott. Pálinkát hozatott és miután fizetett és szivart is vett, a szoba hátsó részébe vonult, hogy azt elszijja. Nem tartozott a törzsvendégek közé, de az utóbbi napokban többször volt itt és látszólag szeretett sokat — többet mint a szomjusága megkivánt — inni. Most az asztal mellett ült, hátát a falnak támasztva a szivarral szájában és sipkáját mélyen arczára lehuzva.

Senki sem ügyelt rá vagy szólt hozzá, ugy látszott, hogy lassan elszundikál. Szivarja elaludt, az egyik oldalra hajolt és feje lecsuszott a mellére.

A söntés körül összegyült tömeg között ekközben élénk és érdekes társalgás támadt. A nagy szót két fiatal ember vitte, kik közül az egyik erős, magas és szélesvállu, mig a másik alacsony és kövér volt. A vita akörül forgott, hogy melyik a leghelyesebb methódus az ökölvivásban, hogy az ellenfelet egy csapásra le lehessen teriteni. A nagyobbik legény, (ki beszédét állandóan szitkozódásokkal és idegen szavakkal füszerezte) a vállal való támadást pártolta és mindenkinek a leggyalázatosabb vereséget jósolta, ki ezen elvtől eltér. Az alacsony hős azonban egy különös csel-vágást helyezett előnybe és szerette volna ezt praktikusan is bemutatni, de hosszu kabátja, különösen ennek ujjai, melyből kezefejei alig látszottak ki, megakadályozta őtszándékának véghezvitelében.

Minthogy azonban a nagyobbik elkezdett illetlenül lármázni és dühösen kiabálni, hogy a kis kövéret ne hagyja szóhoz jutni, az öreg Gooley is beleszólt a vitába és tudtára adta a lármás ifjunak, hogy nem tűri tovább, hogy véleményét hangosan nyilvánitsa, valamint hogy ha nem hallgat el, ő más eszközökhöz fog nyulni. Ez ugylátszik a tisztelt szónoknak nem nagyon tetszett és miután az egész társaságnak bucsuzóul kijelentette, hogy az egész ügyükkel nem sokat törődik, kibotorkált az ajtón, mialatt a bentmaradottak gúnyos és tréfás megjegyzései kisérték. A Gooley korcsmájában összegyült társaságot ezen megjegyzések különösen jól jellemezték.

Miután az eltávozott, a kis kövér, zömök ember rögtön megkérdezte Gooleyt, hogy mit gondol, ez az ember szándékozik-e mint versenyboxoló fellépni.

Gooley azt felelte, hogy az a szájával többet tud, mint tényleg a tetteivel. Ezen tekintetben, tevé hozzá, nagy hasonlatossága van «Mike»-vel.

Erre egy másik azt kérdezte, hogy ugyan mi lett Mikeből; néhány nap óta már nem látta senki.

Mr. Gooley azonban biztositotta a kérdezőt, hogy Mike dolga nagyon jól megy; csak tegnap látogatta meg utóljára a korcsmát, hogy elvigye revolverét, melyet itt hagyott.

Erre többen tréfálkozva tudakozódtak, hogy ugyan nem akarja-e Mike a fegyverrel valakinek az életét kioltani. E felett homéri kaczaj keletkezett, de Mr. Gooley tisztázta a kérdést és rögtön elmondta, hogy Mike a multkor este a korcsmában mulatozva, nem akarta számláját kifizetni. Minthogy a korcsmáros csak röviddel azelőtt látta, hogy Mike egy csomó bankjegyet tömött zsebébe, nem volt ezzel megelégedve; Mike erre zsebébe nyúlt, kihúzta revolverét és mint a gyermek, ki uj játékszerét mindenkinek megakarja mutatni, — felajánlotta azt Gooleynek zálogul. Bár, mint a korcsmáros nyomatékosan megjegyezte, nem szokás csengő

pénz helyett durrogó fegyvereket elfogadni, ezen kivételes esetben mégis eltért elveitől. Mike akkor eltávozott, azonban néhány nappal uj év előtt ismét visszatért, hogy tartozását kifizesse és pisztolyát visszavegye.

A társaság egyik tagja még azt akarta tudni, hegy mennyi lehetett a zálog értéke? Mire Gooley azt felelte, hogy az még tartozását sem fedezte volna. A fegyvernek fehér csontmarkolata és nikkeldiszitése volt; zsibárus talán adott volna érte három vagy négy dollárt.

A társalgás még sokáig folyt ezen modorban tovább, kedélyességéből nem vesztve semmit. Egyik tárgyról a másikra csaptak át; néhány vendég elhagyta a helyiséget, mások jöttek helyettük. — Az idegen az asztal mellett a sarokban mélyen aludt és csak néha-néha adta hangos horkolással teljes öntudatlanságának tanujelét.

A sapka lecsuszott arczára és önfeledtségében egyik lábát messze nyujtotta ki. És mégis — bármily sajátságosnak is tünjék fel, az alvó ember szemei tágan nyitva álltak, sőt különösen élesen figyeltek is és valószinüleg fülei nem hallgatóztak kevésbbé figyelmesen, bár nem látszott meg rajtuk. — Mit jelenthetett ugyan ez? — Talán ez a látszólag elzüllött alak titkos tanulmányokat tett Gooley korcsmájában a kedélyes vendégek jelleméről és társalgásáról?

Bármiképp állt is a dolog, a férfi nem mozdult helyéről, mig az óra a boxkeztyük alatt éjfélre nem járt és az utolsó távozó vendég tréfásan néhány bucsuzó szót nem kiáltott fülébe.

Ekkor lassan felkelt a hallgatag, kopott vendég, hosszasan nyujtózkodott és zsebeiben gyufát keresett, hogy meggyujtsa szivarját; minthogy nem talált kitántorgott az ajtón, jó éjt kivánt a tiszteletreméltó és bátor korcsmárosnak és eltünt az éj sötétjében. A friss éj látszólag pompás hatással volt az álmos ivóra. Feleggyenesedett mint a gyertya és végigsietett a gázfénytől kivilágitott avenuen a 9-ik utczába és amellett vig dalocskát fütyörészett. Végre megállt egy szerény, de kényelmes lakóház előtt, megrántotta a csengőt és az inastól, ki a kaput kinyitotta azt kérdezte, hogy lehet-e az intézővel beszélni.

Nem volt sokkal több egy óránál, de az intéző otthon volt és nem aludt még; néhány pillanat mulva a látogató szemben állt a rendőrfőnökkel.

— Nos, szerencsés volt? — kérdé az utóbbi, amint amazt megpillantotta.

— Ugy tudom az volt az ön parancsa, hogy a 26-ik utcza közelében levő pálinkamérést figyelje meg. Megtalálta a revolvet tulajdonosát, melyet «Evans» zálogositott el?

— Amit halottam, az talán nyomra vezet, — volt a felelet.

— Csak tovább . . . mit tud?

— Voltam Gooley korcsmájában. A legények ott valami Mike nevű suhanczról beszéltek, ki mint erőművész akarja magát produkálni. Három héttel ezelőtt elzálogositott Gooleynél egy revolvert, a helyett, hogy pálinkáját kifizette volna.

— Miféle revolvert?

— A mint hallottam, olyan volt mint az «Evaus» által elzálogositott. A kaliberről nem volt szó.

— Ön azt mondja, hogy három héttel ezelőtt?

— Igen, de ki is váltotta.

— A gyilkosság előtt?

(Folytatása következik.)

A CZERNY-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Original Orientalische Rosenmilch), oly meglepő

ÜDE IFJU SZINT

ad az arczbőrnek, mely más szer által el nem érhető. Kitünő még **májfolt, szeplő, bőrpattanás, nem szép arczszin és napsütés** ellen, eltávolitja a **bőrnek tisztátalanságát,** minden **sárga és barna arczszint** és egyidejüleg alkalmas minden testrészre. Feltétlenül ártalmatlan.

Ára 1 frt. — **Balzsamszappan hozzá 30 kr.**

CZERNY-féle

TANNINGENE

a legjobb, kipróbáltan ártalmatlan

HAJFESTÖSZER

haj és szakáll, valamint szemöldökfestésre, melyek a legegyszerübb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes **szőke, barna** vagy **fekete természetes szint,** a melylyel megőszülés előtt birtak s mely sem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul — **Ára 2 frt 50 kr.**

Lelkiismeretesen megvizsgálva s törvényesen védve. Beszerzési forrás:

ANTON J. CZERNY, Bécs.

Levélczim és gyár: XVIII., Carl-Ludwigstrasse 6., (saját házában).

Raktár: I., Wallfischgasse 5. szám.

A cs. kir. udv. opera közelében, az orosz kápolna épületében. — Szétküldés azonnal, utánvéttel. — 5 frton felüli megrendeléseknél csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadijmentesen küldetnek. Leirások és használati utasitások *az összes Czerny-féle készitményekről* kivánatra *ingyen és bérmentve.*

Főraktár Budapesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Király-utcza 12. szám.

Továbbá ***Budapesten Egger A. fiai, Váczi-körut 17. Komáromban*** Kirchner, ***Miskolczon*** Baruch, ***Kassán*** Adamek, Megay G. ***Debreczenben*** Rotschnek, ***Szegeden*** Barcsai. ***Aradon*** Éles Ármin, Ring. ***Temesvárott*** Barcsai. ***Ungvárott*** Hoffmann, ***Lugoson*** Vértes L. ***Zágrábban*** Mittelbach gyógyszerészeknél. Továbbá minden nagyobb gyógyszertárban.

Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasitandó.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest Aradi-utcza 8.

Párisi Divatlevél.

A tavaszi és nyári évad ujdonságait megismerendő, néhány l ét óta itt tartózkodoma jó izlés, fény és pompa székesfővárosában. A Zola-pör izgalmai egyelő lezajlottak, s igy a hölgyvilág ujból hozzáláthat rendes napi foglalkozásához, mely főleg abban kulminál, hogy jól öltözködik.

Verőfénynek még nyoma sincsen. A természet ébredése, mely örömet, uj reményt önt a párisiaknak amúgy is életvidor lelkébe, még várat magára. A kalendáriumi tavaszszal még nem köszöntött be a napsugár, és a nyüzsgő párisi tavasz egyelőre még csak a jövő zenéje, mely jövő, igaz, már két-három nap mulva bekövetkezhetik. Az itteni éghajlati viszonyoknál nem lehetetlen, hogy 24 óra elmultával már forró nap tűz le a városnak most még hóval boritott utcáira.

A tavasz készen fogja találni a divatszalonokat, melyekben, barátságos kandalló melegénél halomra gyüjtötték a bekövetkezendő idény minden ruhakincsét. Talán felesleges kiemelni, hogy mindenben a legfinomabb izlés és legfejlettebb műérzék nyilatkozik meg.

Valóban oly sokat lát itt az ember, hogy amikor benyomásairól és észleleteiről be akar számolni, csak végtelen tarkaság vonul el szemei előtt, ugy, hogy azt sem tudja, hol ragadja meg a gordiusi csomóvá összebogzott tapasztalatok fonalát.

Csoda-e hát, ha ott kezdem beszámolómat, a hol nemcsak a szem gyönyörködhetett, hanem a hallás érzéke is oly műélvezet részese volt, hogy emléke még mindig itt cseng a fülemben.

Felejthetetlen marad előttem Calvé asszonynak, az opera comique művésznőjének e tökéletes alkotása, melylyel Saint Säen Sapphóját mutatta be. Az egész előadás tökéletes mesteri volt és egy-egy összehasonlitás fel-feltoluló kisérletét hamarosan elűztem magamtól, arra a meggyőződésre jutvaa toilettekben kifejtett pompa és kitünő izlés láttának daczára is, hogy talán a budapesti szabók még mindig jobbak, mint operaénekeseink. Mert a párisi minta után megcsinálhatjuk nálunk is a ruhát, de ezt az előadást hiába próbálnák utánozni művészeink. Büszkeséggel töltött el azonban az a tudat, hogy ami szépet Mme Doucet-nél, Paqinnél, Worth-nál láttam, annak mintáját elvivén, otthon jó izlésü hölgyközönségünknek bemutathatom és Párisban szerzett tapasztalataimat műtermemben érvényesithetem, ekkép szép fővárosunkba egy kis darab Párist varázsolva. Mert, hogy hölgyeink nem kevesebb bájjal viselik a párisi ruhát, mint akár a legtelivérebb parisienne, azt még a franczia főváros kellő közepében is kénytelen vagyok elismerni.

De térjünk a dologra, mert különben elfecsegek levelem végeig, anélkül, hogy az uj idény divatjait ismertettem volna.

Ami a ruhák általános jellemvonását illeti, szembeszökő, hogy a legére genre erősen tartja magát. Ez a könnyedség végigömlik az egész toiletten, s első sorban abban nyilvánul, hogy a párisi nő magas, nehézkez fűző helyett, csak egész keskeny ceinture-t visel. Vajha tanulnának tőlük a mi hölgyeink is, és leszoknának a középkor vasfegyverzetére emlékeztető magas fűzőpánczélokról!

A divat könnyedségének megfelelőleg a könnyű selyemszövet vált uralkodóvá a legkülönbözőbb szinekben, főleg azonban a legvilágosabb szinek örvendenek közkedveltségnek.

A derék dúsan diszitett, túlnyomóan valódi csipkével s különösen a fichu játszik fontos szerepet, mint derékdisz. A blouze-ok taffettasból készülnek, oly különféle és gazdag kivitelben, hogy leirásuk csak gyenge képet adhatna.

Az alj alul fodorszerüleg kibővül, fölül testhez simul. Sajnos, ismét uralkodóvá lett a hosszu, földet seprő, gyakran kis uszálylyá bővülő szoknya, ugy, hogy rémülettel gondoltam arra, mennyire fog ismét könnyiteni a székes-fővárosunk köztisztasági budgetjén ez a drága utczatisztitás. Az alsó részen, különösen a Doucet-féle kombináczióknál, dús ránczokat találunk.

A szalontoilettek közös jellemvonása a túlzott decoltage. A himzés háttérbe szorul a virágdisz mellett, úgy hogy a tavaszi évad elegáns hölgyére kettősen rá fog illeni a metafora: «Virág virágok között».

Nevezetes ujitás, hogy az előkelő nő szinházban, szalonban kəztyűt nem hord, szabadon mutogatva gyürük s karpereczek özönétől boritott kacsóját.

A kabátka mint felsőruha egészen kiszorul, s helyébe a legére genre térfoglalásának megfelelően, a legkülönfélébb alaku gallér lépett, dúsgazdagon diszitve rüssel és szallaggal.

A lovaglóruha megmaradt rövidnek, uszály nélkül, miglen a kerékpár kostümben a szoknya ismeretlen fogalommá vált, s csakis bő nadrágot hordanak, mely persze kétségben hagyja a szemlélőt ebbeli mivolta felől, mihelyest a sportlady leszáll kerékpárjáról.

Felette nagy a kalapdivat tarkasága. Az izléstelen magas tornyok kipusztulnak, s helyökbe a laposabb, inkább széles forma lépett, bizonyságául annak, hogy az izlés a toilettekben is a természetes felé tendál. Egyedüli kivételt e törekvés alól a kalap szinei képezik, melyek igen rikitóak, kezdve a legtolakodóbb rózsaszintől, zöld, lila, égszinkék változatokon keresztül egesz a legkiáltóbb vörösig. A diszités túltengő, s a legváltozatosabb toll, csipke és virágkombinácziókból áll. Utóbbiak közt a fantasie-virágok dominálnak, mig a tolldiszités terén ujból a strucctoll ütötte fel egykori uralmát, egyedül a kócsagnak engedvén még nagyobb szerepet.

Nevezetes ujitás lesz nyáron a fehér czipő. Az előkelő világ hölgye hiresen apró párisi lábát fehér glacébőrből készült lábbelibebujtatja, melyet itt-ott fekete bőrdiszités ékit.

Ezzel, úgy hiszem, tetőtől talpig lefestettem az uj szezon szerint öltözött hölgyet, s ha az általam adott rajz nem volna elég teljes, úgy moltóztassék műtermembe (Váczi-utcza 25. I. em.) fáradni, ahol a párisi divat legujabb vivmányait az eredeti modellek gazdag gyüjteményéből saját szemeikkel ismerhetik meg.

Páris, 1898 márczius végén.

A. Legrand.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódos alkalikus hőforrás a kontinensen.

Az első díjakkal kitüntetve:

Budapest 1885. és 1896. London 1892.
Bécs 1894. Róma 1894.

Vasuti állomások a déli vasut vonalán Pakrácz-Lipik, a m. államvasutak vonalán Lipik maga. Naponta többszöri közlekedés a fővonalakkal.

Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égalj. A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és szinpaddal ellátott gyógyterem, uj étterem és kávéházi helyiségek, nagy uj gyógyszállodák. Villamos világitás. Igen kiterjedt árnyékos park. — Pompás és nagy fedett sétány, bazárhelyiségekkel, a legnagyobb luxussal és kényelemmel berendezett porczellán-, márvány- és izzasztó-fürdők terjedelmes fürdőmedenczék (Pepidesium).

A lipiki hévvíz nagymennyiségü natrontartalmánál (magyar Ems), valamint magas hőfoka és jódos összeköttetéseinél fogva ivó- és fürdőkúra gyanánt a legjobb sikerrel használtatik a test nyákhártyáinak mindennemü hurutos bántalmainál (gyomor-, bél-, gégehurut stb.); csúzos és köszvényes bajoknál, e forrás első helyen áll az európai források között, ugyszintén mirigy- és vérbajoknál, görvélykórnál, izzadmányoknál stb. Mint hivatalos fürdőorvos *Dr. Szemerey Bertalan* működik.

JÓDVIZ-SZÉTKÜLDÉS

mindig friss töltésben az igazgatóság által. Főraktár Magyarországon: *Édeskuty L.*, Budapest. — Ausztriában: *Ungár S.*, Bécs, Jasomirgottstrasse 4, *Mattoni Henrik*, Bécs, Tuchlauben, valamint minden nagyobb droguistánál. — Bármily felvilágositással készséggel szolgál

a lipiki fürdőigazgatóság.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár reszv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egesz városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak. Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** keregöntésből és acze ból.

Keregöntésü hengereket és hengergyürüket apritó gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat s dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús vátaszték át a világító testeknek a legkülönbözőbb kivitelben es stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motoraink és dynamogépeink is.

939. szám.

A kopasz fej használat előtt.

Javitott Kneipp-rendszer

fejfájás és hajhullás ellen.

Számtalan elismerő levéllel bizonyithatjuk, hogy már sok segélykereső haját visszanyerte.

Egy üveg hajbalzsam gyógyfű-nedvből 1, 2, 3 frt

használati utasitással a természetes gyógykezelésre

P. FRÖTSCHER, BÉCS

IX. KER., PORCELLANGASSE 53. szám.

A sürü haj használatnál.

Lapvélemény. ***Hogy jár a feltaláló.*** **Hajbalzsam és Kneipp-kura.**

Frötscher Péter «speczialista» valamikor kopaszfejü volt. Ez nagyon bántotta, gondolkodott tehát azon, hogy milyen szerrel juthatna megint kopaszfeje régi dús hajzatához. Hosszu kisérletezés után sikerült is neki egy balzsam készitése, melylyel kapcsolatosan a Kneipp-kura használatával vágyainak tetőpontját elérte; Frötscher ur kopasz feje nemsokára sürü hajjal volt boritva és idővel egy kiváló szép hajkincsnek volt tulajdonosa. Miután Frötscher ur mint emberbarát, ezen szerencséjével kopasz kartársait is igyekezett részesiteni; hajbalzsamát, valamint Kneipp-kuráját hirdette. A Frötscher-féle balzsam gyógyhatása másoknál is jónak bizonyulhatott, mert Frötschur ur nemsokára kizárólag találmányának készitésére adta magát. De ebben nem talált köszönetet, mert egy szép napon valaki kuruzslás miatt följelentette. A Landstrasse-i járásbiróság elé állitva, ezen ügyben vétkesnek nyilvánittatott és 14 napi fogságra itélték. Ő azonban az itélet ellen felebbezett, s ez ügyet a másodbiróság Dr. Vitorelli orsz. törvényszéki tanácsos elnöklésével tárgyalta.

Dr. Frischauer Ottó, Frötscher védője, azzal érvelt, hogy Frötscher egyebet sem tett, mint a többi gyógyvizkereskedő, ezért el nem itélhető. Ő használati utasitással ellátott prospektusokat bocsátott ki és ajánlta balzsamát s ehhez joga volt. A törvény szerint kuruzslónak tekintetik: ha egy nem képesitett orvos kezeli a beteget. Gyógyszer s használati utasitásának megküldése még nem nevezhető kezelésnek. Az összes gyógyvizárusitók megküldik készitményeikkel együtt a füzetes leirásokat, s ez nem büntettetik. A Kneipp-kurának ezen balzsammal együtt való használásának ajánlása is csak tökélesitése a használati utasitásnak, Dr. Fritschauer Ottó a törvényszéknek Frötscher úr fényképét mutatta be. Mig az egyik készitményeik használata előtt való kopaszságát mutatja, a másikon a használatjutáni dús haj észlelhető.— A törvényszék a védő érvelését helyeselte, az első biróság itéletét elvetette s a vádlottat fölmentette.

VALÓDI

Ára csomagonként 25 krajczár (50 fillér.)
500 gramm.

Kathreiner-féle
Kneipp maláta kávé
egész szemekben
Kathreiner féle maláta kávé gyárak
Bécs-München

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

„Parfumerie Royale“
BUDAPEST
Erzsébet-körút 54. szám.
„PATE NINON“
azonnal megifjitó szépségkenőcs biztos sikerrel.
Egy tégely 1 frt használati utasitással együtt.
Ugyanitt kézifinomitók és amerik. arczfürdők.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa
Dr. Révész Benő
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:
délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.
Levelekre azonnal válaszol.
Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.
Mindenkor mély diskréczió.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.
Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.
Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. 1 nagy czinntuba 10 kr.
Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.
Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen. Üvegje 25 kr.

Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:
BÉCS, I., Schulerstrasse 21.
és Budapesten,
V., Lipót-körút 24. szám alatt.
CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.
Alapittatott 1832-ben.
FERNOLENDT ISTVÁN
— BÉCS. —

Budapesti városi villamos vasut
részvénytársaság.

Hirdetmény.

A budapesti villamos városi vasut **részvénytársaság** t. cz. részvényesei **az 1898. évi április hó 7-ik napján délelőtti 11 órakor** a társaság helyiségeiben VII. Kertész-utcza 20. sz a. tartandó

VII. rendes közgyülésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

NAPIREND.

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt inditványok.
2. Az 1897 üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti inditvány.
4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
5. Az alapszabályszerüleg kilépő igazgatók helyeinek betöltése iránti intézkedés.
6. A felügyelő bizottság 3 rendes és 1 póttagjának megválasztása.

A részvények letehetők f. évi márczius hó 31-ig az angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél, V. Fürdő-utcza 6. sz. a. *Az igazgatóság.*

Kivonat az alapszapályokból:

18. szakasz: Minden részvényes jogositva van a birtokában lévő minden 25 drb. társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyülésen gyakorolni Szavazati joggal biró azon részvényesek, kik a közgyülésen személyesen, vagy helyettes által részt venni kivánnak, kötelesek a közgyülés megtartására kitüzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkle együtt az igazgatóság által a közgyülést egybehivó hirdetményben kijelölt letéti helyeken letenni.

20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő bizottság jelentése a K. T. 189. §-a értelmében a közgyülés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyiségeiben közbetekintésre kitétetnek.

21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyülésen, magukat egy e czélból külön meghatalmazott szavazatképes részvényes által képviseltethetik. Kiskoruak, vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőjük általképviseltetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviseltethetik magukat, kik maguk nem részvényesek.

(Utánnyomás nem dijaztatik).

A Magyar Aszfalt-részvénytársaság

Budapest, Andrásssy-út 30

elvállalja jótállás mellett legolcsóbban

ASZFALT-BURKOLATOK

fektetését

és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres szárazzá tételét.

TELEFON.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Varrógépek

bámulatos olcsó árban

HIRSCHBERG A.-nál

BÉCS

II., Rembrandstrasse 19 a.

TELEFON 7114.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek a **legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet **5 forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti** ára **10 forint** lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

Magyar Géniusz Vasarnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- es hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáscsarusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincsot elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 ÁPRILIS 10. 15. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI
ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP

*

EGYES SZÁM
ÁRA 20 KR.

*

KIADÓHIVATAL:
ANDRÁSSY-ÚT 57.

AZ IRODALMI RÉSZ
SZERKESZTŐJE:
HEVESI JÓZSEF

*

A MŰVÉSZETI RÉSZ
SZERKESZTŐJE:
BASGH ÁRPÁD

*

SZERKESZTŐSÉG:
ANDRÁSSY-ÚT 57.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Az uj évnegyed küszöbén, tisztelettel ajánljuk a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**»-at igen tisztelt olvasóink figyelmébe és arra kérjük, sziveskedjenek lejáró előfizetésüket mielőbb megujitani.

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, részt vesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek;

b) április hó 15-én öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ez öt kép a következő:

1. Olajfestmény *Bakonyitól.*
2. Akvarell *Basch Arpádtól.*
3. Olajfestmény *Grünwald Imrétől.*
4. Szén-rajz *Karvaly Józseftől.*
5. Rézkarcz *Benardtól.*

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel is ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„Az utolsó honvédek vacsorája" czimü **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 15. SZÁM. 1898 ÁPRILIS 10.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

Fogadalom.

Hány ezerszer megfogadtam:
Virulhat tavasz miattam,
Róla dalt nem faragok.
Mert ki tavaszt versbe zengi,
Annak nem barátja senki,
S tartanak rá haragot.

Kritikus és nagy közönség
Így sóhajt fel; Verses zöldség,
Elrontja a szép tavaszt.
Egy szóval, biz nem dicséret
Hanem csupán epe s méreg,
Mit tavaszi vers fakaszt.

S mégis, hogyha ujra nyilnak
Kék ibolyák s édes illat
Száll a szellő szárnyain,
És a napnak enyhe fénye
Derüt önt beteg szivébe,
S nincsen árnyék, csupán szin:

Ah, ilyenkor a szivembe,
Belopózik bongva, csengve
Friss tavaszi sejtelem,
S rétről ide szálló szellő,
Virágillat s bárányfelhő
Játékot üz én velem.

Felkap a szél, visz a felhő.
Nini ott a régi erdő,
S falunk tornya ott ragyog!
Pajzán nóták, kedves álmok
Szellő szárnyán velem szállnak.
Ujra husz éves vagyok.

Szellő játszik és rabul ejt,
És a lélek mindent felejt,
A mit igért s a mit hitt.
Rím csendül virágra, légre,
S önkénytelen vers a vége.
A rossz példa ime itt!

Feleki Sándor.

Falka-vadászat. A Diák-Otthonból. Benczur Gyula festménye

RIPORT.

Irta ELEKES ELEMÉR.

— **Rövid hirek.** Ma reggel két holttestet fogtak ki a Dunából. Egy asszonyt és egy gyermeket. Szorosan átölelve tartották egymást, annyira, hogy alig lehetett őket szétválasztani. Holttestüket a tetemnézőbe szállitották.

Reggel nyolcz óra felé özönlött a sok iskoklás fiu a gimnázium hatalmas épülete felé. Kicsinyek és nagyok. Kicsinyek, a kikről alig tenné föl az ember, hogy máris a latin grammatikával birkóznak; nagyok, a kikről szintazonképpen azt, hogy tán holmi szerelmes vágyakozással fordulnak kollégáik, az iskolás kisasszonyok felé. A hatalmas épület kapuja egymásután nyelte el őket s mielőtt még a pedellus megnyomkodta volna a nyolcz órát széltében hangos berregéssel jelző villámoscsengők gombját, megteltek az egyes osztályok padjai s ki-ki előkészitette az első órára való könyveit, füzeteit.

Már csak egy-egy elkéséstől félő diák sietett az épület felé, reggeli zsömléjét majszolva, ijedten a csöndességtől kettőnként-hármanként rohanva föl a lépcsőkön. Mire megszólaltak a villámos csöngők, akkorra már majdnem valamennyien ott ültek padjokban, könyvük fölé hajolva a szorgalmasak, fecsegve pajtásukkal mások. És feszült, várakozó pillantások szegződtek az ajtóra, hogy mikor lép be már a tanár ur.

A második osztály egyik padja üres volt. Néhányan a fiuk közül találgatták, hogy miért nincs itt még Galambos Pali, aki egyébként a legpontosabb tanulók közé tartozott. Még egyszer sem mulasztott, későn sem jött még soha. Talán beteg szegény. Nem volt valami jó tanuló, de csöndes, szerény és példás magaviseletü. És senki sem tudott olyan szépen szavalni, annyi érzéssel az osztályban, mint ő. Tanuló-társai szerették is, nem egy közülök megosztotta vele tizóraiját, különösen a gazdagabb fiuk, a kik fölvágott zsömle között izes sonkát hoztak hazulról. Mert szegény volt a fiu nagyon. Tanárai közül azok, akik elnézőek, jószivüek voltak, szintén szerették és bizony-bizony nem sajnáltak érte egy jó szót a tanári konferenciakon, ha szigorubb kartársuk az igazság osztó mérlegébe nem vette bele az elnézés gyönge kis sulyát . . . És még mindig nem jött.

Halk, álmositó zsongás-bongás töltötte be a négy nagy ablakos, világos termet. Odakünn szállingózni kezdett a hó, szép nagy csillagformáju pölyhökben. Egy pillanatra fölkapták a fejüket a fiuk s kibámultak az ablakon. Nézték, hogy ontja, szórja ritmikus csöndben a szürke égbolt a hópihéket, lágyan vigyázva, hogy meg ne üssék magokat az utcza kövezetén.

Ebben a pillanatban megnyilt a terem ajtaja és a diákok egyszerre, mintha parancsszóra történt volna, robajos zajjal fölállottak. Majdnem valamennyien, csak azok nem, akik előbb látták, hogy Galambos Pali jön és nem a tanár ur, akit csak magát illet meg ez a tisztelgés. Meglepetve állott meg egy pillanatra. Különben halovány arcza kipirult a sietségtől s a frissen hullott hó visszasugárzó fehér fénye, mely ruháját belepte, még szebbé, üdébbé tette tiszta, leányos arczát. Azután megszégyenülve sietett a helyére. Többen nevettek, bosszankodtak, mások csufolták. Álomszuszék úrfinak szólitották. Szomoruan, félénken ült be a padjába és valami rettegés, szorongás ült ki az arczára. A csufolodókra rá sem hederitett. Finom urias arczához sehogysem illett a kopott kabátka, habár tiszta volt, de a könyöke foltozott. Olyan volt a nadrágja is. Csak a haja volt egy kissé kóczos, mintha nem lett volna ideje megfésülködni és a czipője szürke, sáros. Igy még nem látták a fiuk. Dugdosta is a lábait a pad alá, simitgatta is a haját, de csak jobban összeborzolta. Tudta is ő mit csinál.

Mikor az ajtó ujra megnyilt és rajta most már csakugyan a tanár ur lépett be, Pál összerezzent, elsápadt s alig tudott a helyéről fölállani. A tanár ur komoly arczczal indult a katedra felé és méltóságos kézmozdulattal intett a tisztelegve álló fiuknak, hogy leülhetnek. Aztán lekanyaritotta válláról a panyókára vetett télikabátját és a fogasra akasztotta, fényes czilinderét megnézegette, egyet-kettőt simitott rajta gyöngéd, gondos kezekkel és óvatosan elhelyezte az asztalon, távol a veszélyes és kiszámithatatlan tintatartótól. A kabátját begombolta és odaült kemény, szigoru tartással a katedra elé. Fö ütötte az osztálykönyvet, kezébe vette a tollat és miközben a tintába mártotta, csak ugy odavetőleg, mintegy az egész osztálytól kérdezte:

— Hiányzik valaki?

— Nem, senki, — feleltek készségesen néhányan.

— Senki? — kérdezte majdnem kételkedve a tanár ur és fölemelve fejét, gondolkozó tekintettel nézett szét a fiuk között.

— Hát izé . . . fiam, Galambos elhozta a tandijat — kérdezte megpillantva a fejét mélyen lehajtó fiut.

Szegényke minden izében remegve állott föl a padban, pirulva, szégyenkezve. Szemét lesütötte, nem állotta ki a tanár ur szigoru, engesztelhetetlen tekintetét. Alig hogy kidadogta, szinte csak lehelte:

— Nem, kérem szépen . . . édes anyám nem kapott . . .

— Hát nem megmondtam fiam — vágott szavába a tanár ur, — hogy ne gyere el ide pénz nélkül. Tovább ezt nem türhetjük. Vedd a kalapodat és eredj haza és addig ide be ne tedd a lábadat, a mig el nem hozod a tandijat.

Pál dadogni akart még valamit, de elfojtotta torkát a sirás. Folytak, csurogtak arczáról a keserü könnyek, miközben összepakolta könyveit, füzeteit. Egy könycsöpp a számtani füzetre hullott, éppen oda, a hol szép, nagy, kissé ingatag betükkel vala irva lilaszinü tintával: Galambos Pál, a II-ik gimnáziumi osztály tanulója. A könycsöpp elmosta az irást, a lilaszinü tinta szétfolyt vigasztalanul, meggátolhatatlanul s oda lett a szép, tiszta irka. Pakolt, pakolt, de olyan sokáig készült el vele. Pedig a tanár ur egyre sürgette, hiszen ez feltartóztatja az egész osztályt, holott az idő drága. A padban a szomszédja segitett neki, igy talán hamarébb elkészül. Közbe néhány vigasztaló szót sugott neki:

— Ne busulj Pali, lesz pénz, annyi mint a pelyva, ha édes apám a sorsjegyünkkel megüti a hauptreffert, Majd adok én akkor neked annyit, hogy no . . .

Végre együtt volt a sok könyv, térkép, füzet, toll, tinta, betakarta szépen a bőrbe, átszoritotta a szijjal, azután megindult búsan, még egyre könyezve, lehorgasztott fővel az ajtó felé. Ott megállt egy pillanatra mintha várná, hátha visszahivják. De néma csönd maradt mögötte, csak a lélegzések nesze vibrált visszafojtva a levegőben. A tanár ur kezével türelmetlen mozdulatot tett, a mit csak félig látott, de egészen megérzett. Ment . . . Köszönt is, meg nem is. Halkan, röstelkedve, mintha attól félne, hogy megbánt véle valakit. Az a fehérre föstött ajtó oly nehezen mozdult meg sarkában, mint egy sulyosan megvasalt várkapu, a küszöb is mintha megnőtt volna, olyan nagyot kell lépnie, hogy tul legyen rajta. Künt a folyóson néma csönd fogadta. Az ajtók mindenütt zárva. Csak innen-onnan hangzott ki egy-egy hangosabb, erősebb szó. Tisztán megkülönböztethette: ez a tanáré a ki kérdez, ez a tanulóé, a ki felel. Vánszorogva ment le a lépcsőn. Belekapaszkodott a karfába, hogy le ne bukjék. Mintha szédülne, mintha valamije nagyon fájna, de nem tudja, hogy hol. Körülötte mélységes csönd. Néha ugyan még a kapu alá is lehangzik onnan felülről valami dunnyogás tompán, szinte végzetesen. De mégis csak csönd az, fojtó és nehéz, mint a megromlott levegő. A kapu is csukva. Már most hogy menjen haza. Csöngessen? Érezte, hogy ahhoz nincs bátorsága. De talán be sincs zárva, csak betéve? Megpróbálta a kilincsen, a mely azonban csikorogva csapódott viszsza, kiméletlen zajt ütve a visszhangos csöndben. Be volt zárva. Ott állt tétovázva, remegve a félelemtől. A pedellus, talán hallotta a kilincs zörgését, talán éppen arra volt dolga, kijött.

Pán. Ligeti Miklós.
A Diák-Otthonból.

— Hova akar menni? — kérdezte a szepegő fiutól.

— Haza küldtek, mondta, mert nem fizettem meg a tandijat.

— Baj, baj, szólt a pedellus némi részvéttel és kinyitotta előtte a kaput.

Künt volt tehát már most az utczán. Ösztönszerüleg hazafelé vette az útját. Elment kétszer, háromszor is a ház előtt, a hol az édesanyjával lakott. Nem mert, nem tudott bemenni. Nem mert, nem akart, nagy, kimondhatatlanul nagy szomoruságot, fájdalmat okozni az anyjának. Halogatta, csak egyre halogatta . . . Majd ugy megy haza mintha az iskolából jönne . . . Délben . . Addig is elmegy a muzeumba . . Nem, inkább kimegy a temetőbe az édes apja sirjához. Ott majd elpanaszolja, elsirja nagy szégyenét, bánatát. Ezelőtt egy hónappal halt meg. Nem is természetes halállal. Szegény, nyomorgó, márul-holnapra élő kis-hivatalnok volt. Az asszonynyal, a Pali édesanyjával, csak ugy élt együtt Isten nevében. Nem volt hites felesége. Mondta is gyakran, hogy miért nem. Ha megnősül, annak hire megy mindjárt a hivatalban, aztán vérig szekirozzák, egyre mondogatják neki a savanyu agglegények szemrehányóan. «Majd megbánja, ugy megbánja, hogy még». Nem volna maradása. De igy csak megjárja. Mikor fia született, nagy reménység duzzasztotta a mellét. Ebbül a gyerekből embert farag, oskoláztatni fogja, ha még olyan keservesen is. És éjt napot egybe téve dolgozott erősen, csakhogy a fiu tanitásával járó tömérdek költségre a szükséges pénzt előteremtse. Azután, ezelőtt körülbelül egy hónappal, valamelyik kiméletlen tanár megmondta neki kereken a szinigazságot.

— A maga fiából, édes barátom, nem lesz ember soha, mert élhetetlen. Bámulatra méltó módon az . . . Félre taszigálják majd az életben, mint az olyant, a ki láb alatt van mindig, akár hol húzza is meg magát. Azután meg nem is valami jó tanuló . . . Nem lumen . . . Hisz érti, mi . . . Adja inkább valami becsületes mesterségre, okosabbat tesz, na . . .

Szegény embernek elvette az Isten az eszét. Készpénznek vette, a mit a tanár ur rossz-kedvében mondott . . . Valami kevés pénz is megfordult a kezén akkoriban. Azt elsikkasztotta. Két nap és két éjjel dorbézolt . . . Azután a városligetben agyonlőtte magát. Itt maradt az asszony a gyermekkel, mint az ujjam. Alighogy eltudta tisztességesen temettetni az urát. Ráment minden kis megtakaritott pénze, meg még a a kevéske holmiját is el kellett adogatni potom áron. Azután nem került még száraz kenyérre sem, nemhogy tandijra. Nem tudta, hol kezdje, mihez fogjon, csak sirt éjjel, nappal és imádkozott, de ez mind nem használt. Akadtak ugyan könyörületes szivü emberek, kik vetettek egy-két garast, a szegény asszonynak, de ez sem sokáig tartott. Majd dolgozni fog, ha gyönge is ahhoz beteges karja. Eljár mosni, vasalni, sikálni, meszelni, padlót kefélni, ujságot árulni. Nélkülözni, koplalni fog, de arra a tandijra pénzt teremt, ha mindjárt a föld alól is . . .

Délben haza került a fiu. Sápadtan, szomoruan.

— Ugy-e kérték a tandijat, kis fiam — kérdezte az asszony.

— Nem, óh dehogy, felelt egyenesen a fiu.

Az asszony megnyugodott. Mégis jó az Isten, majd csak megsegiti őket valahogyan. Pali pedig fölkelt reggel és ugy ment el, mintha az iskolába menne. Ment pedig ujra a temetőbe. Délután ellátogatott a pajtásához és megkérdezte, nyertek-e

már azon a sorsjegyen. Azt mondta a fiu, hogy még nem, csak egy hét mulva lesz a huzás.

Igy járt azután egy hétig. Ki a temetőbe, el a barátjához. Elmult a hét, a pajtása szomoruan fogadta!

— Nem nyertünk, Pali.

Óh az a jóságos jó Isten, de nem tudja, hogy mit kell cselekednie. Szegény kis Palinak majd megszakadt a szive erre a a lesujtó hirre. Már most mit kezdjen, hová legyen. Hol a pénz, hol a tandij?

De azért még mindig nem szólt az édesanyjának. Másnap is elment a rendes időben, de csak az iskola felé. Ott ögyelgett sokáig, hátha behivják. De a kapu csökönyösen zárva maradt, nem jött ki érte senki. Elindult hát ujra a temető felé, csüggedten lehorgasztott fővel a hóna alatt szorongatva könyveit. A dolguk után sietö emberek egynémelyikének ha megakadt rajta a szeme, azt gondolta magában:

— Nini, egy iskolakerülő . . .

Egyszerre elsötétült előtte az utcza. Odaállt valaki eléje. Fölpillantott és fájdalmasan kiáltotta:

— Anyám!

— Fiam!

Zokogva ölelte át az édasanyja térdét és sirva, nyögdécselve felelgetett az izgatott kérdésekre.

— Hol jársz? mit csinálsz erre? Miért nem vagy az iskolában?

— Kérték a tandijat, nem volt, hát haza küldtek.

Az asszony megölelte a fiut, megcsókolta, azután kézenfogva hazavezette szótlanul.

Otthon megültek mind a ketten a sarokban, szomoruan, hallgatagon. Az asszony talán imádkozott magában, egyre-egyre mozgott az ajaka.

A házmester bekopogtatott hozzájok.

— Puskásné asszony, mi van a házbérrel. Ma van az utolsó nap. A háziur már szörnyen türelmetlen.

— Nincs, nincs, mondta sorsának megadva magát az asszony, mélységes egykedvüséggel.

A házmester vállát vonogatva tette be maga után az ajtót. Csak kint dörmögött valamit a bajusza alatt. Éppen csak ennyit:

— Akkor kiteszszük . . . és elszánt mozdulatot tett a keze-fejével.

És ők ott ültek tovább némán mind a ketten a sarokban. Mikor beesteledett, az asszony kézenfogta a gyermeket és mondta:

— Gyere, kis fiam.

Nem kérdezte hová mennek. Az asszony bezárta a lakást, a kulcsot odaadta a házmesternek és csöndes jó éjszakát kivánt. A házmester fejét csóválva vette át a kulcsot és éppen a nyelvén volt, hogy megkérdezze: Hát ugyan hová mennek ilyenkor. De elharapta a szót, ujra csak a fejét csóválta a jámbor és ugy nézett hosszan a távozó után, mintha többé soha sem látná őket . . .

—o—

AZ ÉRTELMETLEN APÁTI.

Irta SZOMAHÁZY ISTVÁN.

A kegyelmes asszony Andrássy-úti palotájában mesés buzgalommal próbálgatták délutánonként a Najac-féle finom kis vigjátékot. A saisont működvelői előadással akarta befejezni a kegyelmes asszony téli zsúrtársasága, s a fiatal hölgyek s a fiatal urak valóságos erőművi gyakorlatokat végeztek szerény kis memóriájukkal, hogy kijelölt szerepeiket betanulják. A márkik lelkesedve valloták meg a kis házi szinpadon, hogy a grófkisasszonyokat szenvedélyesen imádják, s a zsúr-kisasszonyok szemlesütve fogadták a poétikus vallomásokat. A csöngetőt egy öreg képviselő kezelte kiváló szakértelemmel, a kortinát miniszteri tanácsosok huzták föl és a kegyelmes ur maga kissé elfogultan jelentette, hogy a grófné fogata előállott. Édes gyöngyvirágillat áradt szét a kékkárpitos nagy teremben és a kisasszonyok mámorosan hallgatták az illatos franczia bókokat. Mindenki türelmetlenül várta a márcziusi estét, amelyen a Najac vigjátéka szinre kerül és a kegyelmes asszony összes szobaleányai lelkesedve készitették napról-napra a gazdag jégbehütött ozsonnákat.

A működvelői előadásnak Apáti Ferencz, a kitünő drámai szinész volt a tulajdonképpeni lelke, mert a csevegő, kissé léha kisasszonyok, az ő tanácsai szerint hallgatták az urak sóvárgó deklamácziói, s az ő különös, jól ismert hangsulyozása lett csakhamar urrá a rögtönzött szinpadon. A nagy szinészt hizelkedve vették körül az asszonyok, a férfiak udvariasan paroláztak vele, s a kegyelmes ur maga is egy kicsiny diák félelmével sanditott feléje a pódiumról, mikor hatszavas szerepét elszavalta . . .

Apáti, amikor néha nehézkesen ballagott föl ebéd után a palota barokk-stilü lépcsőin, igy szólott magában tünődve:

— Tiz évvel ezelőtt nem igen gondoltam volna, hogy ilyen gyönyörü kegyelmes asszony lesz az öreg váradi szeptemvir kis leányából . . . Istenem, milyen furcsa is volt, amikor a kölcsönkért frakkban szavaltam el szalónjukban a Hajótöröttet . . . Akkor biz' Isten nem hittem, hogy valaha magamnak is lesz egy tisztességes frakkom, s hogy a kenderszinü Erzsike mint excellenciás asszony szerepel a bazárokban . . .

Mikor Apáti az egyik délután valamivel korábban jött a szokottnál, a kegyelmes asszony, akit egyedül talált a kis szalonban, ijedten dugta

Nebuló. Aggházy Gy. rajza.

hátra a bal kezét. De megismervén Apátit, könnyedén szedte elő az elrejtett holmit, — egy égő czigarettát.

— Ebéd után jól esik, mondta, ha nem árul el, magát is megkínálom egy marék hamisitatlan orosz dohánynyal . . .

Apáti rágyujtott, a kegyelmes asszony pedig lustán nyujtózkodott, mint egy ásító czicza. Mikor a czigarettája tövig égett, igy szólott hirtelen Apátihoz :

— A propos, tudja-e, hogy majdnem a maga felesége lettem tiz évvel ezelőtt ?

— Az én feleségem? kérdezte Apáti ijedten.

— Igen, csak egy hajszál hiányzott. Tiz évvel ezelőtt volt, mikor oly gyönyörűen szavalta el egy estén a Hajótörőttet. Ha azon az estén csak egy mozdulattal is tudtomra adja, hogy kellek magának, — ma *Apáti Ferenczné* volna litografálva a névjegyeimre.

Apáti értelmetlenül mosolygott.

— Tréfál ? kérdezte.

— Bizony Isten komolyabb volt a dolog, semmint maga most hiszi. Talán emlékszik még, milyen álmodozó szemmel hallgattam az első sorból Romeo lázas kitöréseit, s mikor Varga ur, az árvaszéki ülnök, a Művészegyesület babérkoszoruját átnyujtotta önnek, a szivem hevesen dobogott. Akkor azt hittem, meghalok, ha nem lehetek a maga felesége. Mikor apa egy estén a rheumája miatt nem jöhetett a szinházba, sirva kértem a kopasz megyei doktort :

— Édes jó doktor bácsi, gyógyitsa meg reggelig az apa karját . . .

És magamban félénken tettem hozzá :

— Mert különben nem láthatom meg Apátit a Mortimer szerepében . . .

Ebben az időben történt, hogy maga egy farsangi éjjel elszavalta a vendégeinknek a Hajótörőttet. Emlékszik-e a rózsaszin tüll-ruhámra ? . . . Két óráig öltözködtem, hogy magának tessem egy kissé . . . Mikor a szegény hajótörött könyei fölszáradtak s a vendégek megindulva oszlottak szét a termekben, maga egy pillanatra egyedül maradt a pódiumon. . . . Olyan nemes, olyan impozáns volt karcsu, selymes frakkjában . . .

— A direktortól kérem kölcsön . . . suttogta Apáti melankólikusan.

— Olyan nemes, olyan impozáns volt, folytatta a kegyelmes asszony álmodozva, hogy józan eszem hirtelen elhagyott. Szerettem volna megszoritani kezét s igy szólani szivem mélyéből: «Apáti, vigyen el innen, mert nem tudnék tovább élni maga nélkül !»

De a hangom fölmondta a szolgálatot és csak ennyit szólhattam sápadtan :

— Én csak egy ostoba lány vagyok, de én mondom önnek, Apáti, hogy magából még nagy, igen nagy művész lesz.

Ha ekkor megszoritja a kezem, ha kissé mélyebben néz a szemembe, ha egy mozdulattal elárulja, hogy érdeklődik irántam, sirva borulok a nyakába. De ön elővette a zsebkendőjét, fáradtan törölte meg verejtékes homlokát s szerepét kimerülve dugta zsebre. Udvariasan, ceremoniásan felelte :

— Köszönöm, nagyon köszönöm a jóindulatát . . .

Es ott hagyott a pódiumnál, hogy apa bókjait fogadja . . . Oly szerencsétlennek, oly elhagyottnak éreztem magam ebben a pillanatban . . . Mikor a négyes kezdődött, igy szólottam magamban : «Nem szeret, egy csepet sem szeret . . . Megölöm magam vagy férjhez megyek.» És férjhez mentem Terenneyhez, aki, mint látja, nem volt éppen rosz partie . . . És magát többé nem láttam mindaddig, mig egy nap Budapesten föl nem tünt . . . Mikor a földszint kitapsolta s maga boldogan hajlongott a függöny előtt, engem különös érzés fogott el. Amig nyugodtan közönyös arczczal ültem a páholyban, azt gondoltam álmodozva :

— Az élet bolond véletlenség . . . Ha akkor este megszoritja a kezem, most mint Apáti Ferenczné gyönyörködöm a férjem diadalában . . .

Igy szólt a kegyelmes asszony és kaczérul nézett az Apáti szemébe.

— Ha akkor tudtam volna ezt . . . A kegyelmes asszony is tetszett nekem, de, Istenem, hát gondolhattam-e ilyesmire? . . . Egy kóbor vidéki színész és ön . . . Szeretném falba verni a fejemet . . .

Őszi táj. A Diák-Otthonból. Fábián Béla.

Elhalgatott és a tapétákat nézte. A kegyelmes asszony idegesen ütögette ujjával az aranyos asztalkát és türelmetlenül mondogatta :

— Biz ugy, kedves Apáti, biz ugy . . .

Mind a ketten elhallgattak, a szép asszony boszusan ütögette kis czipőjével a szőnyeget, Apáti pedig elgondolkodva ismételte :

— Ugy van, excellenciás asszony, az élet egy bolond véletlenség . . .

Tiz vagy tizenöt percz mult el igy, de odakünn egyszerre csöngettek. A Najac-vigjáték szereplői lármásan rohantak be a szalonba, amely egyszerre tele lett a gyöngyvirág gyöngéd illatával. Amig a kisasszonyok, fiatal urak hangos beszélgetéssel mentek át a nagyterembe, ahol a kicsiny házi szinpad várta őket, a kegyelmes asszony igy szólott magában meggyőződéssel :

— Apáti ur most is csak olyan csacsi, mint tiz esztendővel ezelőtt . .

—o—

AMEN!...

Zajosan mulatnak
A Balambér-várban.
Folyik a hegynedű,
Pezseg még az ujbor
A vendégpohárban.

A hajdúk, a szolgák
Úritik a vermet.
Bortól, mulatástól,
Asszonykaczagástól
Hangzanak a termek.

Cseng a pohár ... «Fiuk!
Nosza igyunk rája!
Iszunk-e még többet?
Ki tudja, hogy nem ma
Iszunk utóljára!?» ;

«Bolond beszéd, Mihály!
Hogy volna utolsó?
Iszunk: a mig tartja,
A meddig tele lesz
Ez a boros korsó!

Igyatok mindnyájan,
Töltsétek a pohárt!
A szüreti ujbor
Nektek való lányok
Asszonyoknak nem árt!...»

... Igy kurjant a gazda,
Hős Balambér vitéz.

Egyet dünyög ... aztán
Forditja a korsót
Fenékig belenéz.

«Üres ez a korsó,
Töltsétek meg ujra!
Mert, ha nem ihatom
Biz' Isten elázik
Szüm bánatos hurja».

Megtelik a kancsó,
Az asszonynép nézi:
Hogy miként dalolnak
Ősi vitézségről
Magyarok vitézi.

«Hát bolondod' hol van?
Balambér barátom.
— Igy szól közbe Csáthy —
Akkor vagyok csak víg,
Ha bolondod látom».

«Tudj' Isten, a bo'ond
(Nem hinnétek okát)
A mért, vagy mi miatt
Egy jegenye fára
Felkötötte magát.

Szerelmes volt szegény!...
A jegenye fában
Legutolsó versét,
A mint arra mentem
Bevésve találtam:

„A ki itt függ, szegény
Egyszer szerelmes volt.
Bolond vala egykor;
Nem tud énekelni,
Mert nem beszél a holt,

De, ha megszólalna,
Elmondaná sorba,
Hogy a ki szerelmes
A más asszonyába,
Mint jut a pokolba!?

Szerelmesem, tudd meg:
Fel vagyok akasztva,
En saját kezemmel
A föld s az ég közzé
Egy fára ragasztva.

S ha pedig már tudod:
Imádód hová ment?
Mondj egy miatyánkot,
Vessél egy keresztet
S mondj reá egy amen!“ ..

Kaczagtak mindnyájan,
Mert az mégis fura,
Hogy a szegény igricz,
Mily vidáman ment a
Másvilagi útra!? ...

Csak *ő* nem nevetett,
Urnője a várnak,
Köny jöve szeméből
És piros ajkai
Amen-t susogának.

Falk Miksa Richárd.

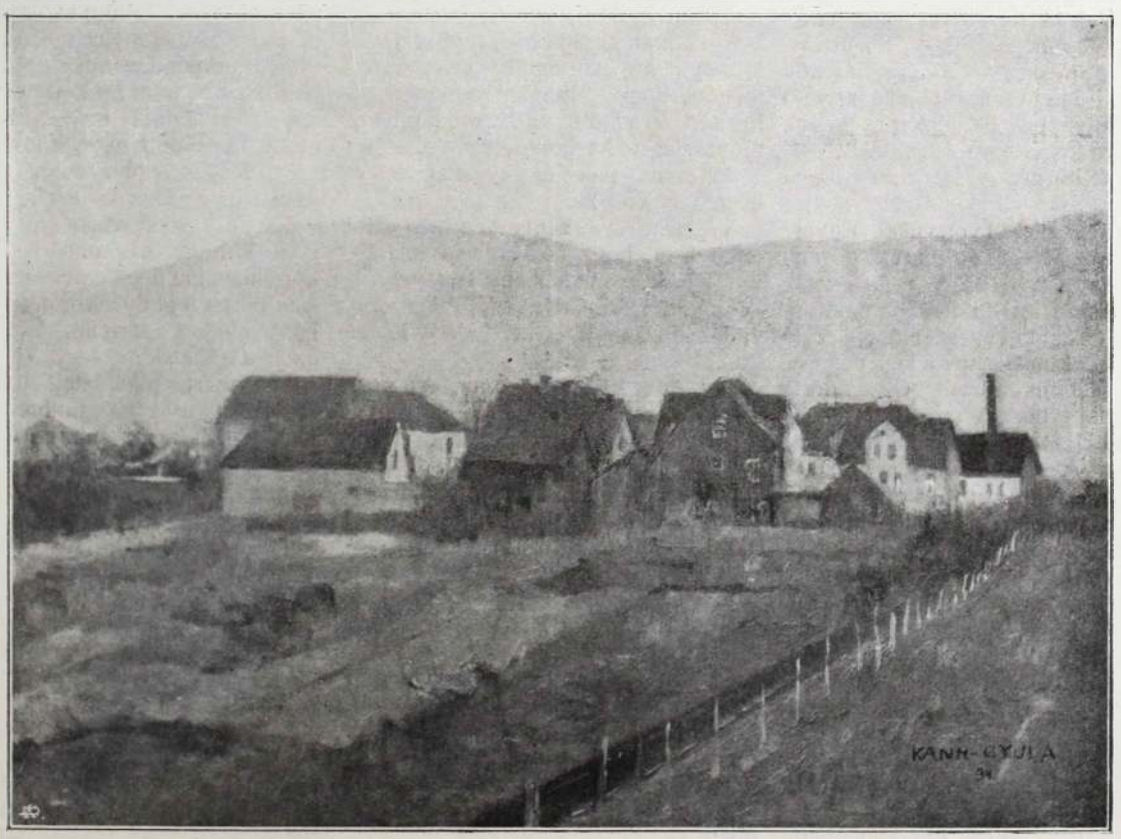

Falu. A Diák-Otthonból. Kann Gyula festménye.

CSILLAGHULLÁS.

Irta báró Redwitz-Schytra Ilona.

Csodálatos szép augusztusi est volt. A hold ezüstfényével bevilágitotta a Traunstein merész profilját; a sötét fenyőerdőket, melyek koszorúban körül veszik a Traun-tót. Gyémántos fátyolt vont a tó sima tükrére és a távolban szinte elenyésztek világától, Gmunden lámpái a Hotelek és a Casino előtt.

Ép a Traunstein sziklás fala alatt siklottak a csolnakok tova.

— Nem olyan-e mint egy tündérrege? — kérdi Ivándy közel hajtva szőke fejét a fehérruhás leányhoz, ki előtte ül a csolnakban.

A leány nem fordul meg, csak egyet int, aztán tovább bámul a csillogó vizbe.

— Olyan est ez, mely álmodozásra csábit és felkölti az édes emlékeket; ha már rég el is temettük őket. És maga a tündérkirálynő — Titania, ki egyszer csolnakázni vágyott holdfénynél és minket szegény halandókat kegyesen magával vitt, — folytatja a huszár veszedelmes lágy hangon.

Ada türelmetlenül von vállat. Egyet sóhajt és aztán egészen barátságosan feleli:

— Halkan, ha tündérrege, akkor vége az első hangos szónál, — ezt Titánia lovagjának tudni kellene.

Mint ellentmondásul Glasendorf Miny, a fess bécsi leány, ki a csolnak orránál ül, vidáman felkaczag a fiatal bankár élczes megjegyzésén. A csinos czőke Miny tudja, hogy egy miliomosnak sokat ellehet nézni és igy nem törődik azzal, hogy Sch. udvarlása inkább olyan, mintha egy ballerinával mulatna — a czél szentesiti az eszközt és igy mosolyogva hallgatja a kissé sikamlós couplet-kat, ha ez a kicsit frivol út csak a házasság biztos révpartjába vezet.

Köztünk és Mindszenty Ada között ült még gróf Chamarant, egy idősebb kopasz úr, ki daczára észbeli korlátoltságának, olyan derék előkelő jellem, hogy még a legsarkasztikusabbak is csak diszkrét mosolylyal hallgatják naiv mondásait. A csendben a csolnak himbálózásától elaludt és amint feje nyitott szájjal ide-oda inog, még bárgyúbban néz ki mint rendesen.

Ada érzi is, hogy beszélnie kellene valamit, bármit, csak beszélni, hogy saját hangját hallja, és igy megtörjön a varázs, mely egyszerre elfogta; de szemei tovább kalandoznak a a hold fényes sávjain, melyeken mintha a régi emlékek vissza jönnének hozzá, azok a régi emlékek, melyeket három év előtt oly energikusan eltemetett és melyeket azóta agyonhallgatott.

Ada azt is érzi, hogy édes anyja, ki a másik csolnakban követi, nagyon elégedetlen lenne mai viseletével, melylyel ugyszólván önmagát hazudtolja meg, mert különös ellentétben áll azzal a modorral, melylyel a télen Ivándy Laczi udvarlását fogadta.

Mert Ada a szép huszár udvarlását elfogadta, minden soupé-csárdást vele járt el, a második négyest más tánczos már kérni sem merte, mert ez is vándy privilegiuma volt, épugy mint az a csokor, melylyel Ada a bálokra jött, mindig Ivándy Laczi csokra volt, mig a többi udvarlóké, rendesen otthon maradt.

Sőt a mamák, kik irigyelték Adától Ivándyt, azt suttogták a legyezők mögött, hogy feltünően kitünteti a huszárt és az ő nyugodt modorában, művésziesen kaczérkodik vele.

A mamáknak ez egyszer talán igazuk is volt!

Végre is Mindszenty Ada nem született arra, hogy idővel egy elfelejtett felesleges vén leány legyen.

Udvarlói között pedig a legszebb ember és legjobb parti Ivándy Laczi volt.

Igy Ada, ki okos leány, ezt még barátnői sem tudták tőle elvitatni, kaczérkodott Ivándy-val, kaczérkodott az ő előkelő gracieuse modorában, anélkül, hogy valaha túlhaladta volna azt a finom vonalat, melyet nem látni, csak érezni lehet és melyen egy ügyes nő oly könnyedén tud balancirozni mint Blondin hajszálnyi drótján a Niagara zuhataga fölött, nyitott szemekkel, anélkül, hogy az alatta zuhogó mélységtől félne; annál biztosabban, merészebben, mennél kevesebb szerelmet visz magával súly gyanánt.

Pedig Ada nem flirtelt és Ivándyt sem akarta csak hiúságból bolonditani.

Nem, Ada komolyan feltette magában, hogy beleszeret Ivándy Lacziba,

Végre is nem lehet olyan nehéz dolog! Hány leány rajongott érte, hány szép arcz pirult el, ha belépett nyulánk magas termetén a kék atillával, szép szőke fejét magasan tartva, diadalokat várva, és mint a társaságban suttogják, el is érve őket.

Sok szép asszony nézett már saját vesztére túlságos mélyen azokba a ragyogó kék szemekbe, miért ne szerethette volna meg ép Ada?

Igy Ada mindent megtett, hogy elérje czélját és megszeresse szép udvarlóját. A legcsábosabb keringőket mindig vele tánczolta. Órákig hallgatta művészi czimbalomjátékát és szép tenorhangjával elénekeltette kedvencz nótáit, csupa uj nótát (a régieket eltemette a többi emlékekkel). Jól mulatott vidám ötletein és ezalatt mindig nézte szép vonásait, nézte, mintha azokat örökre szivébe akarná vésni.

Azt szerette volna elérni, hogy ezt a mosolygó arczot álmában is lássa.

Ez ugyan mindig nem sikerült. Ha az áttánczolt éjjek után, melyeken egész jól mulatott Ivándyval, végre jól lefüggönyzött szobájában pihenni tért, lehunyta szemét és maga elé próbálta varázsolni a huszár szép profilját. De mindig, mikor már látni kezdte, mint ha köd borult volna reá és a ködből meglepő preczizitással képződött egy komoly, szigoru arcz, daczos sötét szemekkel, mindig ugyan az az arcz és azok a szemek.

És az a sötét visio mindig elkergette Baldurt, a nap Istenét, mint a szerelmes bakfisok elnevezték Laczit. Ada barna feje ilyenkor türelmetlenül hánykolódott párnáin. Mit akartak azok a szemek?

Ő elakarta őket felejteni, ép ugy mint azt a sötét timbre-ü bariton hangot is, mely mintha elnyomná Ivándy csengő tenorját.

Pedig valóságban azt a hangot, mely álmaiban üldözi, már nagyon régen nem hallotta. Három év óta nem hallotta. Azóta nem is látta többé Endrét, hisz a mióta elhatározták, hogy okosak lesznek és elválnak egymástól mielőtt még eljegyzésük ténynyé válik, soha sem találkoztak.

Ugyszólván, első látásra egymásba szerettek, de a boldogság nagyon rövid ideig tartott.

Hiába, Ada anyjának ugy látszik igaza volt, nem voltak összevalók! Az a daczos, vasakaratu férfi, ki

Ideál. A Diák-Otthonból. Vaszary János festménye.

nem türt ellentmondást és ki hideg, egykedvü külseje alatt, melyet mint egy álarczot viselt, forró szivet és szenvedélyes természetet rejtegetett, skeptikus eszével mindenben kételkedett, — főleg Ada szerelmében.

Ada pedig mint kényeztetett egyetlen gyermek, beczézve mint egy baba, olyan volt, mint egy virág, mely csak a napon virul. Egy hideg fuvalom megdermeszti. Szerette Endrét, jobban szerette mint önmaga is tudta, — de félt tőle.

Aztán nem lett volna két év óta bálkirálynője a fővárosi báloknak, ha nem esik neki zokon.

Endre gyakran rövid, parancsoló modora és szigoru itélete, melylyel a leány minden kis különczségeit, apró szeszélyeit, melyeket többi udvarlói mind olyan imádóknak találtak, megrótta.

Ada eszes és élénk volt, de nagyon lágyszivü. Egy barátságtalan szónál visszahúzódott önmagába és szive ugy becsukódott, mint egy mimosa, ha valaki durván érinti. Az ő természetének szüksége volt arra, hogy lássa mennyire szeretik, ne csak sejtse. Egy gyöngéd szóval teljesen vezetni lehetett őt, de egy zsarnok parancscsal szemben daczolt.

Endre pedig nem volt a szavak embere; mintha szégyelte volna önmaga előtt is bevallani, milyen nagyon és mélyen szereti. Adának éreznie kellett azt.

De Ada nem érezte eléggé. Folytonosan csak a szigoru mentort látva, ki oly feltünő ellentétben volt a hizelgők seregével, azt hitte Endre megúnta őt és nem szereti többé. És mig a fiatal ember önmagában kaczérsággal vádolta, a leány idegesen csevegett mindenkivel és hangosabban nevetett, hogy ne sejtsék, mennyire bántja Endre viselete.

Egy ujabb viharos jelenet után, telve félreértésekkel és keserü szemrehányásokkal, beállt az a szélcsend, az a lelki pangás, mely rosszabb minden szenvedélyes kitörésnél, mert végtelen apáthiát és reménytelenséget hoz magával. Ebben a hangulatban Ada szüleinek, kik sohasem rokonszenveztek Endrével, könnyü dolguk volt. Pár ügyesen választott megjegyzés, — «mennyire nem összevaló jellemek», «Ada ilyen zsarnok mellett teljesen rabszolga lesz, «mily szerencsétlen lenne a házasság, ha már eljegyzés előtt ilyen jelenetek vannak», «ez nem szerelem», «Endre csak szeszélyből akarja nejévé tenni», és Ada hajtva a bölcs tanácsokra, visszaszerezte szabadságát, egy rövid levélkében felbontva eljegyzését.

Endre válasza végtelen hideg volt és közönyös.

Ő is ugy találja, hogy nem egymásnak valók és még szerencse, hogy idejekorán belátták. Elutazik egy földkörüli útra, mely régi álma és reményli, hogy ez idő alatt Ada megtalálja azt a boldogságot, melyet egy ilyen morozus ember mellett mint ő, nem lelt volna meg.

Valóban el is utazott és csak most pár hónap előtt érkezett birtokára.

Ada pedig kereste a boldogságot.

Három év óta kereste és most végre azt hitte, hogy meg is találta! Igen, az a szép kék szemü férfi, kit mindenki szeretett aranyos jó kedvéért, kedves modoráért: csak az lehetett a boldogság!

A multat Ada eltemette energikus daczczal, elégette az arczképeket, virágokat, kiküszöbölt életéből mindent, ami vissza hozhatta volna emlékébe azt a morozus embert. Soha sem beszélt róla, épp ugy mint szülei sohasem említették azt a veszedelmet, melytől kedvenczüket oly ügyesen mentették meg. Az egész dolgot agyonhallgatták. Az már olyan régen elmult! Ki gondolt volna még arra? Mikor Iványi utánuk jött Gmundenbe, a nyár elején, el volt komolyan határozva, hogy elfogadja kezét — és boldog lesz!

Öreg ur. A Diák-Otthonból Faragó József festménye.

Miért is ne lenne boldog? Laczi áldott jó fiu, ugy imádja őt, mint egy felsőbb lényt, és Adának felhőtlen vidám élete lesz oldala mellett.

Ennek daczára Ada még mindig elodázta a dolgot, az egyedüllétet kerülte még. És igy elmult a nyár jó Ivándy Laczi mennyasszonya fogja elhagyni.

Most összerázkódik egy kis hüvös szél érintése alatt, mely a hegyek felől jön. Le kell magáról rázni azt az álmatag hangulatot, melybe a holdfény és az esti csend juttatták.

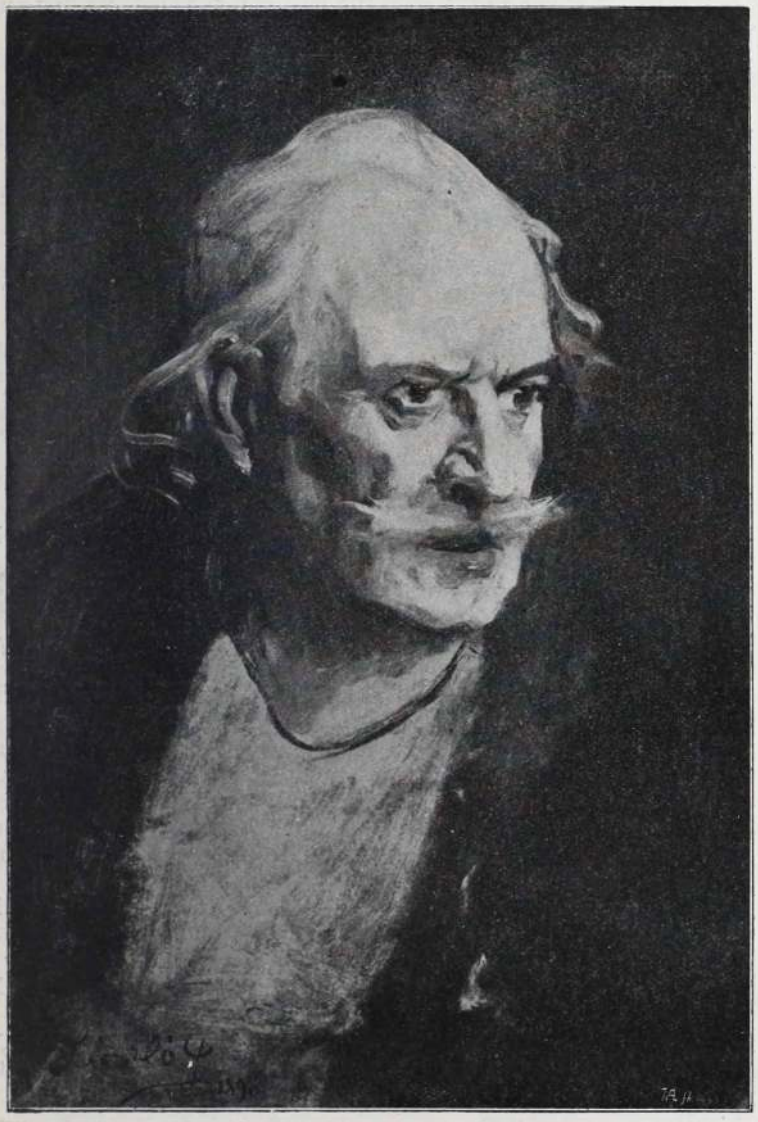

Zách Felicián. A Diák-Otthonból. László Fülöp festménye.

része, anélkül, hogy az eljegyzés, melyet mindenki várt, megtörtént volna.

De holnap Adáék hazautaznak. Tehát ma este el kell dőlni a dolognak. És Ada az imént azon tudattal szállt a csolnakba, hogy azt mint Okosnak kell lenni! hisz három év óta mindig okos volt.

— Nem énekelne valamit? — kérdé hangosan, mert ugy érzi, minden jobb, mint ez a nyugalom, melyben ugy feltámadnak azok a dolgok, melyek már rég meghaltak.

Ivándy Laczi énekelni kezd, szép fiatal hangja messze cseng a vizen. De szerencsétlenül választott, — egy régi nótát, melyet egykor már valaki más énekelt Adának.

A leány mozdulatlanul ül helyén, és fehér arczán két nagy könnycsepp gördül le, lassan, — kínosan.

Ivándy természetesen azt hiszi a közeli búcsú csalta ki a könyeket, és közelebb huzódva, halk szenvedélyes hangon megvallja szerelmét és megkéri Ada kezét.

É perczben gróf Chamarant, ki végre mégis felébredt, az ő lassu vontatott hangján átszól:

— Ez már a második csillag, amely lefut! Kár, hogy nem gondoltam megint semmit! Azt mondják, ha valamit kivánunk és az alatt véletlenül egy hulló csillagot látunk, akkor az biztosan beteljesedik.

— Kivánjunk valamit hamar! kiáltja Mimi kaczéran. Ada pedig, az okos Ada, aki még pár percz előtt el akarta fogadni Ivándy kezét, most fellázad az okosság theoriája ellen, melylyel három év óta altatja szivét. Nemmel válaszol a meglepett fiatal embernek, ki sértődve hallgat el, és most gyorsan evez Gmunden felé vissza.

A leány pedig kezeit görcsösen összekulcsolva, tágra nyilt szemekkel néz fel az égre, és halkan suttogja:

— Istenem, ments meg! Add őt nekem vissza! Nem akarok és nem tudok többé okos lenni! Inkább legyek vele boldogtalan, mint mással boldog! Csak őt add nekem vissza!

És amint igy lélekzetnélkül bámul fel, egy nagy fényes csillag lassan fut le a láthatáron.

—o—

Örök sóhaj.

A merre a nap megpihenni tér,
Te arra küld el lelked sóhaját.
És én — a merre minden hajnalon
Mosolygva bontja bíboros haját.

Mig a távolból hozzánk elrepül,
Szellő csókjától dallá finomul
S altatni benn a fájdalom szavát
Ábrándos lelkünk szentélyébe hull.

Sóhajtsd, sóhajtsd: hogy nem lehetsz enyém
Én is sóhajtom, hisz régen tudod:
Te ősi kastély bíborában élsz,
S lanton kivül nekem mi sem jutott.

S ha néha látlak és találkozunk
Maradjon néma szép ajkad, szemed.
Azt, hogy szeretjük egymást akkor is
Csak titkon osztott csókunk mondja meg.

S aztán, aztán én kedves angyalom
Megint küldhetjük lelkünk sóhaját —
Te — merre a nap megpihenni tér
S én — merre bontja bíboros haját — — —

Kovácsy Kálmán.

TALÁLÓS MESE.

Tavaszi vers helyett.

Szender ült még a tájon. A tündérvilág már ébredőben volt, futkostak a gnómok csintalan kaczérsággal s a szerelmes tekintetü nymphák tarka csigákat fontak arany hajukba.

Jött egy biborköntösü ifju, belépett az arany kapun s a tulipán kehelyhez lépett, ahol én még fél álomban hevertem; máskor fázósan, dideregve jött az ifju, hagyott aludni tovább s álmaimhoz bűbájos meséket szőtt a fehér hóvilágról, az alvó természetről, a parányi magvak, alvó bogárkák, ezernyi szunyodó élet sejtelméről . . . mind engem vágynak, mind reám várnak . . .

Most könnyü lepelben jött s megcsókolta ajkamat. «Jer!» mondá és én jöttem.

Utainkon ébredni kezdett minden; a harmatcseppek fényesebben csillogtak; arczom rózsái visszamosolyogtak a ragyogó gyöngyszemekből s a biboros ifju vezetett — én félig álmomban, félig ébren — követtem őt.

Egyik útfordulónál kidugta efjét egy kis fehér virág; zöld levelei közül egy harmatcsepp épp most gördült össze s a kis virág első mosolyát én pillantám meg. Ah, hiszen én ismerem őt, ismerem! . . . Felébredtem. Te vagy, picziny hófehér virág, első üdvözlőm, élj, örülj! — Ő fázósan akarta megint elrejteni arczocskáit, de amint engem meglátott, mosollyal törte szét harangjait.

Uton, utszélen minden örült, hogy jövök; egy tarka gyík surrant el lábaim alatt, félénken megbujt egy aranyvirág apró levélkéi mögött; talán a virág súgta meg neki — ő már ismert, ki vagyok — mert parányi szemeivel okosan nézett reám, amint itt-ott lehajoltam, hogy virágot fonjak hajamba.

Ifju vezetőm már eltünt, mint jött: észrevétlenül; utána sugárözön s az ifju élet zaja üdvözölt s én tovább futottam a csillogó patak mentén; lábaim nyomán zöldebben viritott a rét pázsitja.

A városba értem, mosoly, életkedv minden arczon; amerre járok bekukkanok az ablakfüggönyök mögé, néhol be is térek. Egy kis kertajtó nyitva állt, befutottam a kertbe. Piczi bölcsőkocsiban aludt angyal álommal egy kis fiucska a csipkés függöny árnyékában; a mama virágokat ültetett. Megráztam lenge öltönyöm ujjait, kiröppent onnét sok sok aranyszárnyu lepke, csillogó kis bogár, édes zenével zsongják körül a szendergő angyalfőt; meséltek neki a szép tündérvilágról, ahonnét én is jöttem. Benn a szobákban csönd van, a papa szunyókál épp ugy mint a czirmos czicza a kereveten; hipp, hopp! beugrok egy tarka szobácskába. Nincs itt senki, senki? Ah, egy szőke fejecskét látok egy asztalka fölött, egy leányka ül az asztal előtt. A szobácskában különben igen nagy csönd van. Az asztalkáról aranyos fehér kis tálból bánatos arczczal néznek felém kis kék barátaim, a letépett ibolyaszálak! ki volt gyilkosuk, ki volt? Elszálló lelkeikkel körüllengték a kis szőke főt, elbóditották, szerelemre tanitották. A leányka ir! Ugyan mit? A rózsaszín papiron aranyos napfény kaczérkodik . . . töri fejecskéjét, vajjon miféle fontos dolog lehet; talán bizony számokat ir! Ah, én nem szeretem a számokat. Mögé álltam s arczához simitottam arczomat, ő észre sem vett, csak sejtett s boldogan mosolygott; megcsókoltam: szeretem az ifjuságot, csirázó életet! Vajjon mit ir, kilesem a levéltitkot . . . aha! . . . Milyen szarkaláb betűk, biz ezek nem számok, olvassuk csak:

Édes Gyula!

Én is szeretem magát, szeretem, szerntem . . . ezerszer is eltudnám ezt mondani . . . Várjon ha iskolába megyek, — tudja olyan nehéz leczkénk van, hogy nem is képzeii, elég baj ez az én szerelmes szivemnek! Magát szeretem először . . Jaj, nem is irhatok többet, a papa nyujtózkodott odaát az ebédlőben, ami azt jelenti, hogy mindjárt felébred, még bejön s jaj akkor nekem. Pá! Ilonka.

Hát igy vagyunk? Ezt már szeretem. De nini, a bébét behozzák a kertből, a tata is fölébred, én pedig kisuhanok, egy biztató pillantást vetve csintalan szerelmesemre!

Tovább futok az utczákon, nyomomban örömzaj, víg lárma hallatszik; itt egy csinos leányka halad, víg arcza ugy hasonlit az enyémhez. Vele szemben egy ifju jön téli kabátban, talán bizony fázik? Ő jobban tudja mint én. Találkoznak. Az ifju ur hevül (talán a téli kabát miatt) a leanyka pirul és szól:

— Jó napot! Mi hir a nagyvilágban, riporter ur?

Riporter? Ah, ez érdekel, hisz ő énekli meg legelébb jöttömet, nélküle el sem hinnék, hogy jövök.

A riporter emigy válaszol a téli kabátból:

— Semmi egyéb, mint hogy önt szeretem épp ugy mint tegnap s azelőtt — ez a legkedvesebb ujdonságom, mit önnek mondhatok!

— Édes riporter ur, felel a kis leány, ki hinné, hogy ön szeret s szerelmében értem hevül, hiszen majd megfagy, legalább azt mondja a téli kabát!

— Oh nem, édes nagysád, a meleg csalékony, higyjen nekem!

— Éppen mint az ön szerelme! Jó napot!

Pajkosan elforditja fejecskéjét s elsiet a riporter ur orra elől.

Én felkaczagtam s a riporter urnak fülébe sugtam:

— Kedves hirvivő barátom, meleg már a téli kabát!

A redakczió előtt vagyok, ide betérek. Bebujtam a szedőgyerek után, aki épp most hozott ujabb korrigálni valót. A korrektor egy kicsit álmos, atvette a lenyomatott s tovább bóbiskált volna, ha engem meg nem sejt; bizonyosan észrevett egy kicsit, mert egy vágyó sóhajt küldött az ablakon keresztül. Talán bizony szerelmes korrektor uram? . . . Most korrigál, bóbiskolva javitgat egy verset; kis hibára ügyet sem vett, minek, hiszen sok rosz verset megmentett már a nyomdahiba. Most a második ábrándos sóhajt küldi a mosolygó égbolt felé . . . Itt egy frappáns fordulat a lyrai hangulatot tönkre silányitja:

Tűzben égő szemed
Illatozó *hájad* . . .

Hájad? Nos én tudom, hogy hajad akart ez lenni. A korrektor ur soh'se bánja, mit neki egy-két vessző; már látom a tehetséges fiatal költő sa-

A Grachusok.

vanyu ábrázatát, amint meglátja, hogy a felesleges vesszőcske lyrájából paródiát csinált. Az orrára koppinthatnék a korrektornak, de nem teszem, mert pajkos vagyok, akárcsak az a futkosó napfény, amelyik a szerkesztő ur bajuszán táncol keresztül s a szerkesztő ur bajusza felett mosoly dereng. De valaki jön, a postás, nos mit hozott? . . . Aszerkesztő ur felkiált:

— Kilenczvenhatodik vers, rettentő; már kevés egy papirkosár!

. . Én szégyenlősen futok ki a redakczióból.

Meguntam már a városi zajt, kocsizörgést, bucsút veszek a lármától, elhagyom a várost.

A nap már alant vöröslik a táj szélén, csendes itt künn minden. A város lábaimnál pihen, mintha nem is élne, zajongana, mintha csak festői panoráma volna. Az eltünni készülő napfényben csillog egy-két kereszt s a folyó ezüstfehér, mozdulatlan felülete.

Az erdő okos, öreg fái érzik, hogy közelökben vagyok, rügyező ágaikkal bólintgatnak felém; átfutok a csörgő száraz leveleken, a nap már letünt, szürkül az égbolt alja . . . . Imahangok verődnek füleimbe; igen! A természet imádkozik: halkan, halkan, csak én hallom; fű, fa, virág, bogár, állat, minden, minden imádkozik, dicsérve az alkotó erő titkos, örök egyformaságában is nagyszerü munkáját; az alkonyba muló harangszó cseng bele: az emberek is imádkoznak . . .

Az esti széllel eljön értem egy agg, setét köntösében s visszavezet a tündér hazába. A tündérkirály hallgatja a manók meséit s a nymphák a hold fényében tánczolnak. Én egy arany kosárba virágot szedek, virágok kelyhéből illatot, csillogó harmatot gyüjtök s himesebbre szövöm varázs szép ruhámat, hogy az éj után ragyogóbban, szebben jelenhessek meg biborkötösü ifju vezetőm előtt.

* * *

Ki vagyok, vagy olyan nehéz azt kitalálni? . . .

Pásztor József.

A BÖCKLIN-LÁZ.

A «Böcklin-láz» czimü röpirat szerzője Sinko József úr, ki a helyett, hogy a nálunk olyannyira elhanyagolt műkritikát komoly és figyelemreméltó eszmékkel emelné, vagy legalább sivárságából kiragadni igyekeznék, röpirataival a dilettáns és éppen ezért felületes kritikát teszi otthonossá. Fenthivatkozott művecskéjének minden lapján, hogy ne mondjuk majd minden sorában, oly naivitást árul el, hogy nem hihetjük, miszerint a művészettel, ennek történetével valaha is komolyan foglalkozott volna, hogy azon tárgyat, melyről ir, ösmerné, hogy egy eredeti Böcklin-képet látott volna, hanem csak az Akadémiában rendezett kiállitásból ismeri, vagyis jobban mondva, félreismeri századunk e legkiválóbb és *az egész művelt világ* által elismert zsenijének örökbecsü műveit.

Dáridó után. A Diák-Otthonból. Tull Ödön.

Mert nem lehet komolyan venni a szerzőt. Őt is elragadták Böcklin gyönyörü tájképei, melyeket egy helyen «a természet megfestett költeményeinek» mond, majd elismeri, hogy Böcklinnél «a természet uj életre kél a vászon felületén» és azt is állitja, hogy «mint tájképfestő Böcklin azon örök igazságokat vallja, melyeket semmiféle uj, ujabb és legujabb irányzatok megdönteni nem fognak».

Látjuk, valóságos dithyrambusokban zengedez a tájképfestő Böcklinről, de megbocsáthatatlan hibájának tartja, hogy Böcklin festményeinek figurális része «elrajzolt» és mint maga mondja, «annál rikitóbban tünnek fel nagy hibái, melyeket festményein előforduló figurális alakjaival szerkezeti és formai tekintetben elkövet», mert oly kiválóan bajosak a tájképei.

Mi szerzőnek e nézetét nem oszthatjuk.

És meg is mondjuk — miért.

A modern festészet bizonyos zenei irányt tüntet fel és ezt — ugy látszik — szerző is érzi, mert egy helyen Böcklint «dalköltő»-nek nevezi. Böcklin is, a modernek e legkiválóbbika, minden képénél első sorban zenei hatásra törekszik és ezen hatásnak azután öntudatlanul mindent alárendel, alakot, szint, konturt. Igy például a lehető legtermészetellenesebb sziklákat látjuk a «holtak szigetén», de a festő, ki zenei hangulatának kifejezésére tö-

rekszik, ezzel nem törődik. Ezért rak egymásmellé ellentétes szineket és hanyagolja el az emberi test formáit is, melyeknél szintén első sorban egy lehetőleg intenziv hangulat — a saját hangulata — kifejezésére törekszik. És a ki ilyenkor rajzolási hibákról beszél, az egyszerüen csak tudákos, mert Böcklin nem is akart természethű alakot rajzolni,az alakban ő csak egy hangulat hordozóját akarja kifejezésre juttatni. És ha alakjai megrajzolására kiváló gondot forditott volna, valószinüleg nem érné el azon hatást, mely képei szemléleténél minden elfogulatlan nézőt s itélőt a festő iránti bámulatra ragad el.

Ez Böcklin művészetének psychológiai magyarázata és hogy ezen ellentétes álláspont daczára — ha ugyan a röpiratban álláspontról szó lehet — mégis tovább foglalkozunk vele, azt azért teszszük, hogy az egymásra halmozódó félszegségek közül egynehányat kitüntessünk, melyekből kiviláglik, hogy mily készületlenséggel és felületességgel fognak nálunk komoly dolgok pertraktrálásába.

Valahányszor a berlini galériában megfordultam, mindig feltünt nekem, hogy Böcklinnek «A hegedülő remete» czimü képe előtt mennyi nép tolong, mert ez egyszerüségében megható és mégis grandiozus kép aesthetikai izléssel biró és laikusnak egyaránt szivéhez szól. A képen Szűz Mária szobra előtt anachoreta hegedül és «ékes hegedű szóban fejezi ki érzelmeit» Nagyasszonyunk napján,— «egy kis angyal ágaskodva, kivánesian tekint be az ablakocskán s ugy látszik, mintha az ég is megnyilanék és az angyalok serege tapsolna örömében». A képre szerzőnek következő megjegyzése: «Minek les be az angyal a lyukon, mikor balra egy arasznyira kényelmesen beláthatna a faházba?» Lehet az ilyen kritikára egy komoly szót vesztegetni? Vagy mikor azt mondja: «Mily gyermekes felfogás már magában, hogy az anachoreta hegedül a Szűz Anya szobra előtt?» Hát röpiratot gyártson szegény?

Teljes tájékozatlanságát azonban szerző a «Pieta» kép magyarázásánál árulja el.

A képet a szerző által gunyosan persiflált Lehrs költői nyelvén igy jellemzi: «Mereven, hidegen nyugszik az Üdvözitő a fehér, rózsákkal behintett sarkophagon. Hangtalan, szivrepesztő fájdalomban borul fia tetemére az anya... A vonagló, tehetetlen jobbkézben nyilatkozik a fájdalom minden keserve... De szerzőt megint nagyon bántja, hogy a poétikus és tudományos Lehrs igy megértette a festőt és a következők kijelentésével blamálja magát: «Lehet ugyan az alak jobb kezének mozdulata magyarázó része valamely elvont fogalomnak, p. o. a fájdalomnak. Lehet tehát a mozdulat, ezen esetben a jobb kéz kisérője Mária fájdalmának, *de nem elégitheti ki a magasabb müigényeket* (?), mert ha az előttünk kifejezett felfogást tovább fejlesztjük, akkor éppen ugy lehetne Mária lába, tovább menve, papucsa, sőt még annak nyoma is «az anyai fájdalom minden keservének kifejezője». Mért, hogy ilyen dolgokat büntetlenül lehet és szabad elmondani? Hol késik a büntetőjogi novella? Hiszen a ki csak kedvtelésből foglalkozik is művészettörténettel, quatrocentisták képeiből az első héten ki kell éreznie, hogy Amabue, Giotto, Giovanni da Fiesde, Massaccio, Filippo Lippi stb. stb., egyszóval mind a praerafaeliták, kik még az arczba nem tudták a fájdalmat, örömet és lágyságot belevinni, az érzelmeket és hangulatokat a taglejtésekkel fejezik ki. De ennyi tudást nem követelhetünk szerzőtől, ki csak röpiratot akart irni, annak belső tartalmára való tekintet nélkül.

Műteremben. Fényes Adolf.

Hogy nálunk a képkritikát hogyan gyakorolják, ennek illusztrálására álljanak itt még a következő szemelvények.

«A Pán ijeszti a pásztort» czimü képet szerző következőleg kommentálja «Minek ez a nagy iramodás? Hisz a sziklák közül kikandikáló jó Pán oly nyugodtan ül helyén, szelid mozdulatlansága ugyancsak nem adott okot arra sem a pásztornak, sem a bak vezérnek, hogy «uczczu, rémülettel meneküljenek». Mily naivitás? Hát az ember csak teljes fegyverzettel felszerelt alakoktól ijed meg? Szokatlan látványok nincsenek ráijesztő hatással? Hol van itt a psychológia és a kritikushoz illő komolyság?

Mint «a hét legrosszabb viczczét» emlitjük következő megjegyzéseit: «Nem hogy nem képviselik ezen vizi emberek az «antik világ alakjait», hanem ha az ábrázolt jelenetet leg-

kedvezőbben magyarázzuk, ugy legfeljebb árvizkárosultak lehetnek, a kiknek még alsóruhájok is elveszett» (Tengeri idyll), vagy pedig «az öreget» nem lehetne másnak nézni, mint legfeljebb a Böcklin-féle tengeri világ iszákos háziszolgájának. No de még ez sem lehet, hisz a viztől, ha még tengersok is, ugyan be nem rughat». (A hullámok játékában). Sokszor igazán nem tudjuk, hogy szerzőnek naivitása felett nevessünk-e vagy boszankodjunk, de midőn ily naiv megjegyzésekkel találkozunk, mint «*Róma tengerpartjánál*», hogy «ki fog enynyire a parton palotát rakatni, hisz ablakain verne be a hutlám», midőn megleczkézteti, ha a közönség az ilyen nemü képét meg nem veszi, sohasem születnek meg a Böcklin-féle különlegességek». Hát azt sem tudja szerző, hogy hosszu éveken kritika és közönség által félreismerve és félreértve élt az ideális festő, csak művészetének élve és igaz művészetének jövőjében tántorithatatlanul bizva? Pedig ezt a mostani ünneplések alkalmából a napilapokban is olvashatta volna.

Érdemén felül foglalkoztunk e röpirattal azon czél által vezéreltetve, hogy csak ily komoly fellépéssel lehet megakadályozni a nálunk annyira elharapódzott szokást, hogy ahhoz

Néger-kvartett. Uher Ödön fölvétele.

látjuk, hogy van ember, ki a művészet «szent berkének» ünnepi csendjét ily alantjáró, a tárgyhoz nem illő banalitásokkal zavarja fel, kell hogy jogos harag fogjon el és komolyan tiltakozzunk ilyen és hasonló kisérletek ellen. Komolyan azt vártuk, hogy a röpirat végén szerző kijelenti, hogy mind e kirohanások egy lázas éj álomtünetei voltak, melyek felett a szerző felébredve, maga is nevet, azonban ahelyett ezt a blamaget találjuk. «Ha Böcklint első műve kiállításakor, midőn olyan gyermekes, logikátlan és helyes rajz nélküli dolgot ábrázolt, a kritika kérlelhetetlenül nem értő emberek irányozzák művészeti és festészeti izlésünket és hogy magunkat az ilyen kellemetlenségektől a jövőben megóvjuk.

Herendi Arthur.

—o—

SZINHÁZI HÉT.

(Csevegés egy páholyban.)

A függöny legördül, Dorynak felnyujtanak egy koszorut s az «Estély»-nek vége. Ella ő nagysága, a földszinti X-számu páholy bérlője, mogorván dől hátra karszékében s ujjaival idegesen dobol a szék karfáján. Nem telik el néhány percz a páholy ajtaja felugrik. Armand ur belép, fürkészőn körültekint, aztán megnyugodva sóhajt fel és kezet csókol a szép asszonynak.

Ella: Elkésett, barátom. Az érdekes asszonyszerző darabjának vége, névszerinti rokonomat már megbüntette az isten, a férje pedig a felsőbb hatalmak lesujtó ítéletében megnyugodott.

Armand (rémülten): Nagy ég! Megint egy házasságtörési dráma?

Ella: Csak nem hiszi, hogy ezek valaha kimennek a divatból!

Armand: Elég naiv voltam és — hittem. De ugylátszik, hogy az ugynevezett erkölcstelen asszonyoknak még mindig nagy szükségük van egy kis erkölcsi prédikáczióra, mely lelkiismeretük elé rémképeket tárva, óva intse őket, hogy az ég szerelmére, maradj meg az elkezdet úton!

Ella: Ne bántsa a becsületes asszonyokat!

Armand: Nem én bántom őket, hanem akik oly mohón kardot rántanak becsületük és erényük megvédésére. De hát szükség van erre? Mintha becsület volna az, amit csak a félelem tart meg önmagának és nem sajat maga. Az erény vagy

Esküdtszék előtt.

Gibson rajza.

gyönyörüség, vagy ostobaság. Ha önmagáért és saját magából él: gyönyörüség, egyébként hazugság, mely még a bűnnek is alatta áll annyival, hogy még gyáva is.

Ella: Sokszor kértem, hogy ne fejtegesse előttem felfogását az erkölcsről. Ne fejtegesse — előttem!

Armand (megakarja fogni Ella kezét): Ella!

Ella: Ugylátszik, meg akarta várni, amig férjem itt hagy. Felesleges volt óvatossága — egyáltalán nem jött velem. Neki igen sürgős dolga van: a haza, a szinművészet istápolása és más egyéb.

Armand: Ha tudtam volna!

Ella: Meg kellett volna éreznie! — De beszéljünk a darabról. Nem kiváncsi rá?

Armand: Csak a végére. Mi történik a nővel?

Ella: Csak a nővel! És arra nem, hogy mi történik a kedvessel?

Armand (kissé elkomorodik): Annak a receptjét már ismerem. Megvagdalják egy kicsit, sőt — ha a szerző igen kegyetlen, avagy maga is megcsalt férj — elköltöztetik erről a világról. Másnap aztán igen jó kedvvel találkozunk az *élővel* és nagy étvágygyal együtt vacsorálunk.

Ella (elmosolyodik): Bolond! Miért nem akarja komolyan venni ezt a kérdést?

Armand: Mert ez a kérdés vagy nagyon komoly és akkor nem játszák a szinpadon, vagy pedig komédia és akkor nem érdemes arra, hogy foglalkozzunk vele.

Ella: Szép! Nos hát, itt a komoly dolog az, hogy a bűnös szerelem gyümölcse . . .

Armand (szavakat keresve): Vannak bizonyitékok erre?

Ella: Engedelmet, én nem tudom — ők állitják.

Armand: Ugy nincs okunk arra, hogy el ne higyjük.

Ella: Nos, ez a szerencsétlen gyermek, aki a férj szerint egyetlen akadálya volna a bocsánatnak, az ég igen helyes rendeléséből félre áll az utból s meghal. Bűnhődik az *anya*, miért bűnhődnék a *feleség* is! Mit szól hozzá?

Armand: Semmit, Ella, — mert éppen előbb mondta ön, hogy ne fejtegessem ön előtt erkölcsi elveimet.

Ella: És mégis . . . hogyan felelne?

Armand: Egy kérdéssel. Hátha a hősnő nem volna anya? Akkor büntetni kellene, mert a véletlen nem ajándékozta meg az anyaság áldásával? Szerintem, ha méltó volna a bocsánatra s a férj jogot érez arra, hogy bocsánatát osztogassa, nem lehet azt ahhoz kötni, hogy a nő elérje bűnös szerelmében a *többet* és anya legyen. — Ön kivánta, elmondtam.

(A függöny felgördül s *Abonyi Árpád* ur eljátszatja kijavitva, drámai formába öntve, szinesebben motiválva a *Vasgyárost*, aki azóta az orvosi diplomát is megszerezte, de egy cseppel sem lett okosabb férj és elfogadhatóbb szerelmes. Ha azonban Abonyi Árpád irta volna meg érdekes történetét, amikor még vasgyáros volt, ugy ma «*A kápolna*» czimmel egyik legjobb modern szinműnek nevezhetnők, a mi Ohnetnek kevésbbé sikerült.)

Armand: Eléggé megokoltnak tartja ön, hogy egy leány kezét nyujtja valakinek, akit nem szeret, azért, mert akit szeret, az elhazudja egy viszonyát előtte?

Ella: Miért kérdezi, mikor már kérdésében benn a tagadó válasz.

Armand: Mert Guidónak két bűne volt: az egyik a mult, a másik annak megtagadása. Az elsőért — ugylátszik — megbocsátana a szép Bernardine, a másikért azonban soha. Ha ezt nevezik női logikának, ugy igaza van a szerzőnek, ha ebből drámai bonyodalmat csinál. Mert aki nem tud büntetni a bűn elkövetéséért, de büntet egy külsőségért, mely nem egyébb mint kapkodás a szalmaszál után, — az megérdemli, hogy viselje a keresztet, melyet magára vett, de semmi esetre nincs feljogositva arra, hogy ezt a keresztet azzal ossza meg, aki neki férfiszivet kinál és szivet vár viszonzásul. Az ember azt hinné, hogy milyen szánandó ennek a szegény leánynak a sorsa, pedig a valóság az, hogy milyen gyarló ennek a nőnek erkölcsi világa. Szerintem Guido és Bernardine egy és ugyanaz a jellem: csal és hazudik mindegyik.

Ella: Ne tagadja azonban, hogy a férj is megérdemli sorsát. Ő kér és örül annak, amit nyujtanak neki. Nem kérdi: miért? nem keresi: ki adja? és nem látja: miért adják? Higyje el, igaza van az érdemes szerzőnek, az ilyen ember szánalom nélkül állhat harmadiknak egy házassági komédiához. Bernardinet azonban — a saját szempontomból — védelmezem. Egy rettenetes igazság nevében kérek felmentést számára: huszonkét éves és férjhez kell mennie.

Armand: Vallja meg, gondol még valamit hozzá.

Ella: Igen, Azt, hogy mi következnék akkor, ha mindez a beismerés néhány hónappal később történnék, akkor, mikor Guido és Bernandine már férj és feleség.

Armand: Házi perpatvar — kibékülés. Lássa, ez az a bizonyos hajszál, mely elválasztja a könyet — a kaczajtól.

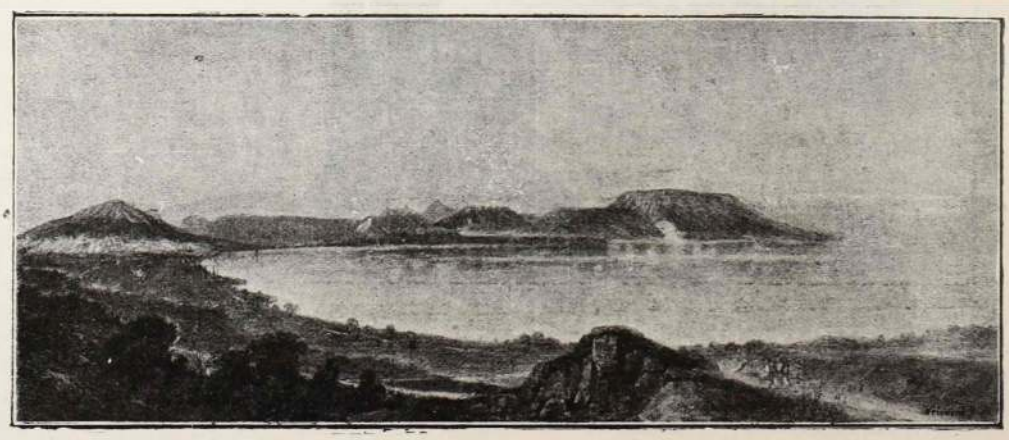

Balatoni táj.

Flóra

Baudsen Frank festménye.

Ella: És ha életének ebben a perczében találkozik Gorszkival?

Armand: (megrendülve) Ella!

Ella: Ne ijedjen meg, tisztázzuk a helyzetet. Legyen ön a drámairó, Armand, és hadd lássam előbb az ön meseszövését, mielőtt eljátszanám. A mi itt Gorszkival és Bernandineval történik, az a regény, a melyet csupán Guido halála zavar meg, — de a mit önnek kell megoldania az az élet.

Armand: Mit kiván?

Ella: Drámai igazságot, melyet ön oly szépen tud hangoztatni, mikor a szinpadra kell alkalmazni. Igazságot — nekem és önnek.

Armand: Mit válaszoljak önnek?

Ella: (keserüen) Vallja be, hogy mindent tud adni, — csak ezt az egyet nem. Pedig én csak ezt kértem öntől. Bernandine megtörve viseli szomoru házasságának keresztjét, Guido vigan éli világát és Gorszki szenved egy nemes szerelem kinjaiban. Ott a regény — ez az élet. Mit gondol, nem választott a mi szerzőnk okosan?

Armand: Igaza van. Igen jókor jött össze az a három ember s idején pattant ki a titok. Lássa, Ella, igazság helyett ezt a késő beismerést nyujthatom önnek.

Ella: Szegény barátom — milyen szép is lett volna ez a darab! Itt a kocsim — ég önnel!

(A szinház lámpái kialudnak, vége a regénynek? Ella és Armand különböző uton hajtatnak a csillagos éjfélen — a hol uralkodik az élet.)

Delila. Ha igaz az, hogy növendék szinészeknek oly darabot kell adniok, mely tehetségüket nem teszi próbára, hanem inkább támogatja és feladatukat megkönnyiti: ugy a *Delila* igen rossz választás volt *Bercsényi* tanár úr részéről. Éppen ezért nem rójuk fel a szereplők tehetségének hátrányára a félsikert, mely őket nem a legkedvezőbb oldalukról mutatta be. Igen sok volt ebben az előadásban az iskola és igen kevés a biztató szinpadi tehetség. *Czikle* Valéria oly feladatra vállalkozott, mely erejével össze nem egyeztethető; mindazonáltal voltak játékának hatásosabb részletei is. A legnagyobb elismerés *Braun* Jolánt illeti meg, a ki egy igénytelen szerepben sokat igérő tehetségének adta tanubizonyságát. A férfiak közül jól megállták helyüket: *Odry*, *Molnár* és *Fataki*.

KÉPEINKRŐL.

Képeink között néhányat bemutatunk olvasóinknak a most megjelent «Diák-Otthon» czimü diszműből, melyet Hevesi József szerkesztőnk állitott össze. A diszműbe a legjelesebb művészek dolgoztak s ezek közül válogattunk, amidőn *Benczur Gyula: Falkavadászaton* czimü mozgalmas vadászjelenetét, *Fabián*, *Keleti*, *Vaszary* hangulatos képeit bemutatjuk. A *Faragó*: *Öreg ura*, *László Fülöp: Zách Felicián*-ja sok tanulmánnyal megfestett képek. A *Tull: Dáridó után*-ja a legérdekesebb képek egyike. A kép tárgya a fővárosi élet egyik mulatós alakja, aki egy zajos muri után bandukol haza garçonlakására. A nedves aszfalton aranyfoltok ragyognak, a gavalér füleiben az elhangzott czigánymuzsika akkordjai halluczinálnak s itt-ott az utcza ragyogásában mintha bűvös fantómok táncznak keresztül. . . .

A Grachusok. Az a két szép, erős, okos arczu fiu — hisz mindenki tudja — az a testvérpár, akikről az a szép görög monda maradt reánk a történelem költészetteli korából. Az én fiaim a legszebbek, a legokosabbak s övéké minden, ami a tökéletesség; a szivök jó, szeretnek engem amint csak anyát szerethetik a gyermekei, mit kivánjak nekik, hogy a legboldogabbak legyenek — kérdezte az anya. És az istenek megadták a fiuknak a legnagyobb boldogságot; mikorra a templom elé vonták anyjuk kocsiját, a két legszebb, legjobb fiu holtan esett össze. Mi, a kik futunk, futunk az élet ezer virága után s egyenként látjuk elröppenni a ködképeket, sokszor elgondoljuk, nem volt e igazuk akkor hajdan a görög Isteneknek! . . .

Esküdtszék előtt. (Gibson tollrajza). Ez a valóságos szerelmi törvényszék. A deliquens egy gavallér, a biró egy szépséges szép asszony, az esküdtszék csupa apró mosolygó amorettekből áll s Ámorka a kis hamis, maga a rendőr. Ilyen pompás tréfát csak az ötletes Gibson követhet el, akinek ez a rajza is csupa szellem és mosolygás. Szerelmes szivekre bizzuk immár annak eldöntését, hogy mint itél a szépséges biró bölcsessége.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A uj évnegyed alkalmából arra kérjük t. olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejár, sziveskedjenek az előfizetési dijat a lapunkhoz mellékelt pénzutalvány utján beküldeni.

R. T. «A kellemes anyós» czimü novelláját elvi okokból nem közöljük. Hát mit képzel ön, jó uram, agglegények vagyunk mi?

Frida. Ugy-e akkor is tavasz volt? Éppen olyan csunya hideg, mint most és mégis más! Egy kis leány szivében akkor mosolygott az első tiszta szerelem hajnala . . . Azóta pedig de megváltozott a világ! Vagy tán ön szép kisasszony? Miért, hogy ezt a szép költeményt csúnya prózával kellett befejezni?

Efemer. Hat szindarab egyszerre? Chok!

St. L. Bpest. Az Aesopus-féle mesék már rég lejárták divatjukat. Próbálkozzék talán az alanyi költészettel!

K. G. «Irén» czimü novellája nem közölhető.

B. F. J. Szolgáljon vigasztalásául az, hogy a nagy költőket későn ismerik fel. Hát Nyirségben mi az ujság?

S. E. «Rövid mese», de nem jó. Tehetsége van; própáljon jobbat irni.

Többeknek a jövő számban.

Védelem asztma ellen.

Egy elökelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvossag. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéri a magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmában szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete április hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek április hó 15-ig a «Magyar Géniusz — Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők. A kötet bolti ára 1 fr 50 kr. lesz.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Talán csak néhány órával azelőtt; Gooley azt mondta, néhány nappal ujév előtt.

A főnök néhányszor fel alá járkált a szobában, mielőtt megjegyzést tett volna az épp hallottakról.

— Talán lehet valami a dologban, — mondá végre — de a valószinüség nagyon csekély. Vannak más nyomaink, melyek többet igérnek, de még a legbiztosabb is kétséges.

— Az egész ügy oly homályba van burkolva, mint ritkán szokott lenni, aligha fogjuk egyhamar felderiteni. Számos ember zálogosithatta el revolverét korcsmákban és ismét ki is válthatta a gyilkosság idejében. Talán a golyó sem bele való; Gooley tévedhetett a dátumban. Különben fel kell keresnünk azt a ficzkót, a kié a revolver. Hogy hivják?

— Mikenek nevezték.

— Másik nevét nem hallotta?

— Nem hallottam, de nem is tudakozódhattam. Nagyon ravasz rókák vannak abban a társaságban.

— Meg kell tudnunk az igazi nevét! Várjon csak! Nem ismer ön egy Muggins nevü embert, ki már egyszer vagy kétszer el is volt fogva?

— Oh igen, Gooley korcsmájába is szokott járni.

— Helyes. Talán meg is tudná találni?

— Ugy hiszem, főnök úr.

— Nos, hát keresse meg és hozza őt holnap este nyolcz órakor az irodába. Természetesen nem szabad tudnia, hogy mit akarunk tőle. Azt hiszem, fogok tőle közelebbi adatokat Mikerről kapni.

A detektiv eltávozott.

Következő este nyolcz óra tájban kopott külsejü, rongyos egyént hoztak a Mulberry-utczában levő főkapitánysághoz. Az ember nagyon félt és izgatott volt, a minek oka különösen abban rejlett, hogy nem ismerte elővezettetésének okát. Néhány pillanatig várt az előszobában, azután bevezették egy kényelmes, sötét szobába, melyben a már régebben emlitett rablók és tolvajok emlékeiből álló gyüjtemény volt elhelyezve A falon bünösök arczképei függöttek. Rossz sejtelmektől gyötörtetve néhány perczig egyedül maradt.

Egyszerre megjelent a főnök; erős lépteinek hangját a puha szőnyeg egészen felfogta. Leült az asztal mellé, azután intett Mugginsnek, hogy lépjen közelebb, mit ez meg is tett, körülbelül ugy, mint az iskolás fiu, ki jól megérdemelt büntetését várja.

— Miért hoztak ide, főnök úr? — kérdé akadozva — hiszen nem kö vettem el semmi rosszat!

— Hát talán már vádolták? — mondá a főnök, miután szigoruan végignézett rajta. Ez a kérdés láthatólag nem nyugtatta meg Mugginst; lelkiismerete nagyon rossz lehetett és érezhette, hogy magaviseletével nem tett jó benyomást.

— Miért hoztak egyáltalán ide? — kérdé tettetett megbotránkozással, mely legkevésbbé sem illett arczához.

— A rendőrség állandóan szemmel kiséri önt; nem éppen a legjobbakat tudjuk önről — szólt a főnök kimért hangon. A jegyzetekbe nézett, melyek előtte hevertek s czeruzát vett kezébe.

— Nem tehetek róla — felelte Muggins megbántódva. — Nem adtam rá okot.

— Nem-e? Mennyi ideje, hogy a 26-ik utczában a ruhát lopta?

— Elfogtak érte, de nem tudták rám bizonyitani.

— Nem volt elég bizonyiték rá s kiméletesen bántak önnel. De csakhamar bebizonyitotta, hogy mily kevéssé érdemelte meg a kiméletet, rögtön ezután kirabolta a hetedik avenuen a dohánytőzsdés pénztárát.

— Csak azért mentem be, hogy gyufát vegyek — panaszkodik Muggins — valaki más vihette el a pénzt.

— Hiszen az ön zsebében találták meg.

— Az az én pénzem volt. Bebizonyitottam volna, de nem engedték.

— Oly szorgalmasan dolgozik ön, hogy tiz-tizenöt dollárt mindig magánál hordhat? Engem ilyen ügyetlen kifogásokkal nem csap be.

Muggins zavartan mozgott ide-oda és szeretett volna már ismét a szabadban lenni.

A főnök jegyzeteiben lapozgatott.

— A kocsi kirablásában is részt vett. Be volt zárva, mivel egy részeg embernek kilopta a zsebéből az óráját. Nagyon rossz hire van. Most mondja el, hogy hogyan töltötte az utolsó két hetet?

— Esküszöm az égre, hogy mióta kikerültem a börtönből, nem követtem el semmi rosszat.

— Mivel keresi kenyerét?

— Kezem munkájával.

— Miféle munkával?

— Utczakövező vagyok.

— Talán Gooley korcsmájában üzi ezen foglalkozást Mikevel és a többi jó czimborával?

— Miféle Mikeről beszél főnök úr?

— Ezt ép oly jól tudja, mint én felelt ez komolyan és szigoruan.

— Mike Mc. Goin? Nincs vele semmi dolgom!

— Ti ketten Gooley korcsmájában ütöttétek fel tanyátokat.

— Oda szokott jönni, de nem törődöm vele.

— Talán összevesztetek?

— Nem vesztünk össze, de nem akarok róla tudni. Örökké henczeg, azt hajtogatja, hogy ő egyike a «kitanultaknak» és folyton tetteivel dicsekszik.

— Igy hát a legutóbbi gaztettéről is hallottál már? — kérdé hirtelen a főnök.

— Ugyan melyikről?

— Ne keress kibuvókat, Muggins, hallod! Hallanod kellett czinkosairól is. — Ujból jegyzeteibe tekintett.

— Talán Fred Banfieldet gondolja? — mondá találomra Muggins.

— Nem, a másikat . . . Itt fel van irva!

— Talán Healyt vagy Morriseyt?

— Hagyjuk most ezt — mondá a főnök, miután papirjai közt keresgélt. — Most önről van szó. Gooley korcsmája közelében kiraboltak egy embert; ittas volt egy kicsit, de a tettesre rá tudna ismerni. Mike bandájából is része van valakinek e gaztettben és legjobban cselekednél, ha nyilt, őszinte vallomást tennél.

— De nem tudok róla semmit . . . Hitemre mondom, semmit — esküdözött Muggins nagy buzgósággal. — Mióta elhagytam a börtönt, a megtestesült becsületesség voltam. Ha tetszik, bárkit megkérdezhet.

— Hiszen majd meglátjuk, hogy képes vagy-e ártatlanságodat bebizonyitani; én nagyon örülni fogok neki. De vigyázz magadra, ha rájövök, hogy hazudtál. — Azután hirtelen kérdé: — Hol voltál a mult éjjel fél egy és két óra között?

A suhancz arcza kiderült s látható örömmel mondá:

— Otthon voltam, otthon, az ágyban! Oh, ezt be tudom bizonyitani!

— Talán lesz rá alkalmad — mondá egykedvüen a főnök. — Most elmehetsz, de tanácsolom neked, hogy kerüld az olyan egyének társaságát, a kik által gyanuba kerülsz. A mint látjuk, hogy szándékod tisztességes életet folytatni, a rendőrség a te pártodon lesz. De ha törvénytelen utakon találunk, előbb-utóbb meg fogsz lakolni. Most pedig mehetsz!

Muggins boldogan sompolygott ki; talán megfogamzott lelkében a javulás iranti vágy. Mert mialatt a főnök előtt ezt a komédiát eljátszotta s keresztkérdéseivel egészen megzavarta anélkül, hogy csak sejtette volna is, hogy őt egész más ügyben kérdezték ki, a távozásakor kapott jó tanácsot szivére vette.

A rendőrségnek épp ugy kötelessége bűntetteket megakadályozni, mint azokat felderiteni és megbüntetni. A jó rendőrtisztviselők ezt nagyon tudják és eszerint járnak el. Mihelyt a főnök egyedül volt, felkelt székéről, néhányszor fel-alá járt a szobában és mosolyogva pödörgette bajuszát.

— Mike Mc. Gloin, Fred Banfield. Healy és Morrisey — ismételte magában. Nem fogom ez urak neveit elfelejteni, melyekkel Muggins megismertetett. Mindenekelőtt arról van szó, hogy Mc. Gloin és Evans egy és ugyanazon személy-e. Ha ez kiderül, akkor arról fog bennünket felvilágositani, hogy honnan jön, hogy a golyó, melyel Louis Hanier életét kioltották, beleillik az ő pisztolyába. Ha ennyit megállapitottunk, a többi már magától jön.

— A szivarkatárcza ugylátszik jó nyomra vezet. Ideje volna, hogy onnan uj hireket kapjunk.

Álarczos bál.

1882 január 19-ik estéjén szokatlan élet s zajongás uralkodott a 14-ik utczában.

A zeneakadémia ablakai ragyogtak a világosságtól; az összes szomszédos utczákból gyalog, kocsin jött a tömeg és belülről a zene rythmikus ütemei hallatszottak a kint tolongó emberáradat lármája közepette.

A levegő tiszta s friss volt, ez élénkiti a kedélyeket és gyorsitja a a lépteket! De ugyan mi történt itt? Nincs az a primadonna, talán még a Patti sem, ki ennyi s ily vegyes hallgatóságot vonzott volna. Mily sajátságosak voltak ezek az alakok, melyek grotesk vagy csillogó kostümökben, mindenféle álarczokkal az érkező kocsikból kiszálltak, a bejárat előtt tolongtak s végre az ajtóban eltüntek! Talán operaelőadás volt, melyben az összes nézők is résztvettek és már jelmezeikben jelentek meg?

Tényleg ilyesmi volt, tudni illik a franczia jelmezbál, melyet évenkint egyszer tartanak meg New-Yorkban és mely egyike azon kevés festői ünnepeknek, a melyeket e nagyváros még ismer. Azért áll egyedül a maga nemében, mivel az előkelő világ is titokban vagy nyiltan részt vesz benne, bár különben az alsóbb osztályoktól szigoruan elzárkózik, és mivel a szegényebbek ekkor kárpótoltatnak mindazon mellőztetésekért, melyeket egy év alatt elszenvednek. Egy ilyen vegyes társaság másutt sehol sem található, igy tehát nem csoda, hogy a fél város a franczia jelmezes bált örömmel üdvözli.

(Folyt. következik.)

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvíz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegeségeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból

Festette Vágó, Styka és Spányi

Látható reggel 9 órától. Este villámos fénynél.

Aréna-út 70. sz. Városligeł

Belépő-díj 50 kr.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécziő.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépítésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépítő és piperecziklek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

A Magyar Aszfalt-részvénytársaság

Budapest, Andrásssy-út 30

elvállalja jótállás mellett legolcsóbban

ASZFALT-BURKOLATOK

fektetését

és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres szárazzá tételét.

TELEFON.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkítja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. Egy nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitópasztája szappanformákban, a «kéharang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Üvegje **25** kr. — Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendégloi berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállíthatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

A. AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

Budapesti közúti vasp. társaság

Hirdetmény.

A Budapesti közúti vaspálya társaság

XXXIII. rendes közgyülése

folyó évi április hó 20-án délután fél 4 órakor a társulat saját épületében V., Lipót-körút 52. szám alatt fog magtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1897. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelőbizottság erre vonatkozó jelentésének; az osztalék megállapitása; határozat a felmentvény megadása érdemében.

2. Jelentés az átalakitási munkálatokról, épitkezésekről, a kiadott összegek és fedezetről; erre vonatkozó határozatok.

3. A választmány ujbóli megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyülésein (alapszabályok 15. és 20. §§) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyülés előtt az igazgatóságnál letéteményeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti jegy után egy szavazat gyakorolható oly megszoritással azonban, hogy 80 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat, sem saját nevében, sem pedig megbizásból.

Felhivatnak tehát a t. cz. részvényes urak, kik a jelen közgyülésen részt venni óhajtanak, miszerint a czimleteiket a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejárót is, bezárólag folyó évi április 16-ig az igazgatóságnál (V. kerület, Lipót-körút 22.) délelőtt 9—12, délután 4—5 óra között, tértivény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejüleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

Budapest, 1898 márczius 31.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik).

Magyar királyi államvasutak.

35384|A IV.

Hirdetmény.

A pozsony-soproni h. é. vasut vonalán folyó évi márczius hó 15-től kezdve következő menetrend módositás lép életbe: A jelenleg Sopronból délelőtt 11 óra 20 perczkor induló 4426|4415 számu vegyesvonat Sopronból már 10 óra 50 perczkor délelőtt fog indulni és Pozsony-Ujvárosba délután 4 óra 5 perczkor fog érkezni; a jelenleg Pozsony-Ujvárosból delután 4 óra 35 perczkor induló 4416|4425 számu vegyesvonat pedig Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 20 perczkor fog indulni és Sopronba éjjel 10 óra 30 perczkor fog érkezni.

Továbbá a sérez-szent-margit-ruszti szárnyvonalon a jelenleg Sérczről reggel 5 óra 46 perczkor induló 4912 számu vegyesvonat, valamint a Szent-Margit-Rusztról reggel 6 óra 19 perczkor induló 4913 sz. vegyesvonat közlekedése egyidejüleg beszüntettetik.

Budapest, 1898. márcz. 6-án.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. «Kosmos» müintézet Budapest Aradi-utcza 8. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. március 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsmánált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

*A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 ÁPRILIS 17. 16. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI :
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI :
BASCH ÁRPÁD

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL : BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. SZÁM.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

Az első jutalom.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» tisztelt előfizetői között — miként azt több izben közzétettük — öt értékes műtárgyat osztunk ki, és pedig:

1. Szén-rajz Karvaly Józseftől.
2. Akvarell Basch Árpádtól.
3. Olajfestmény Grünwald Imrétől.
4. Olajfestmény Bakonyitól.
5. Rézkarcz Bernardtól.

Ezt az 5 becses képet öt egymásután következő héten itéljük oda — a kedvező szerencse szerint — öt előfizetőinknek.

Az első jutalomképet

Szénrajz Karvaly Józseftől

Seemann Józsefné, sz. **Markó Ilona** urhölgy **Kassa**

nyerte, kinek azt postával meg is küldtük.

A még hátralevő 4 képet sorba — hetenként egyet — szintén előfizetőinknek juttatjuk.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 16. SZÁM. 1898 ÁPRILIS 17.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

A REKTOR.

Ha egy rövid pillantást vetünk a jelen tanévre s annak társadalmi és ifjusági mozgalmaira, ugy egy kimagasló alakkal találkozunk, ki a háttérben serényen s odaadóan munkálkodik, és a kit kiváló egyénisége, fenkölt szelleme s lángoló hazaszeretete legjobbjaink sorába helyez.

Az egyetem tudós rektoráról van szó, dr. Herczegh Mihályról, ki ujabb tanujelét adta annak, menynyire össze van forrva élete, működése s eszmeköre az ifjuság életével, működésével, s eszmekörével, ki ismét fényes példáját szolgáltatta annak, hogy minden gondolata csak az ifjuság érdekeit képviseli s mint vezérlő csillag őrködik diákjai felett.

Nem hivatásom s nem is illet megbeszélni a mi jó rektorunkról, mint hazánk egyik legkiválóbb jogtudósáról, ki már három évtized óta disze egyetemünk egyik katedrájának s már három évtized óta oltja be az ifjuság szivébe a magyar igazságot.

Még kevésbbé illet meg, hogy ő róla, mint legjelentékenyebb kultur-egyesületünk egyikének, az «Országos Nemzeti Szövetség»-nek elnökéről s vezérjéről beszéljek; ezt a szép feladadot azon lelkes hazafiakra bizom, kik figyelemmel kisértik az ő buzgó és fáradhatatlan működését, s kik legjobban is tudják méltányolni, hogy ki és mi dr. Herczegh Mihály a szövetségnek, a művelődésnek és a hazának.

Azért nem mellőzhetem elhallgatással, hogy ő csupán rektorsága óta, eddig már három fiókintézetet illetőleg szövetséget szervezett, mely alkalmakkor tartott hazafias megnyilatkozásai mindenkinek örök emlékezetében fognak maradni.

Herczegh Mihály Goszlett István felvétele.

Tisztelt szerkesztő úr igen helyesen cselekedett, mikor Herczegh Mihály méltatására az egyetemi ifjuság egy szerény tagját szólitotta föl. Avatottabb toll bizonyára erősen kidomboritotta volna a rektor egyéniségét, de közvetlenül csak mi ismerjük őt.

Mi, a kik az egyetem belső kötelékéhez tartozunk s kiknek alkalmunk van néha-néha érintkezni rektorunkkal s egy-egy pillantást vethetni működésére, csak a hála és öröm hangján emlékezhetünk meg utóbbiról, melybe azonban a csodálat hangja is belevegyül, hogy egy férfiu, kinek ily óriási hatásköre van, ki ily hatalmas művelődési intézmények élén ál', melyekkel oly sok oldalu kötelezettségek járnak, s ki azoknak — mint egy kiváló jellemzője is mondja, — csodálatos munkaerejével, éles magyar eszével s ügybuzgóságával oly fényesen eleget tesz, annyira szivén hordozza minden egyes ifjunak ügyét, anyagi helyzetét s más egyéb dolgát s olyannyira önzetlenül, szeretetteljesen iparkodjon minden bajon s nélkülözésen segiteni.

Mindezek mellett különben ecclatánsul tanuskodnak mindazon intézmények, melyek az utóbbi időben rohamos fejlődésnek indultak; igy a «mensa-academica», mely egyedül az ő fáradhatatlan tevékenységének köszönheti, hogy fejlődésében napról-napra nagyobb és nagyobb arányokat ölt. Az ő eszméje a «Diák-Otthon» létesitése és szervezése is, egy menedékhely, mely száz-kétszász diáknak hajlékot biztositana, s megmentené a szerencsétleneket a művelt társadalomnak; e nagyszabásu terv megvalósitása czéljából még a mult

évben megalapitotta az: Általános Egyetemi Segélyegyletet, melynek ez egyedüli fontos és úttörő missziója.

Ugyancsak az «Országos Egyetemi Segélyalap» is az ő humánus törekvéseinek egyik kiviteli eszköze. Még mindezekről lesz alkalmunk hallani, midőn az ő ékes szavu szózata fogja felhivni a társadalom figyelmét az actió megvalósitására.

A márcziusi nagy napok ugyancsak az Országos Diákkongresszus alatt is legfényesebb tanujelét szolgáltatta annak, mennyire szivén hordja a diákság érdekeit.

Tudomány-Egyetemünk még kevés nagyságos Rektora tette azt meg eddig, hogy öt napon át velünk élt, velünk dolgozott, velünk ünnepelt.

A kongresszuson résztvevők csak az elragadtatás hangján beszéltek róla; érzelmeiknek különben pohárköszöntőikben számtalanszor adtak kifejezést. Állandóan velünk tartott a mi rektorunk minden ünnepélyes alkalomkor; buzditott, lelkesitett ugy szónoklataiban, mint pohárköszöntőiben; magához hivta és megvendélgelte a diákság képviselőit, mig ha őt hitták közéletünk kitünőségei társaságukba, mindig ez volt a válasza:

«Én már csak az én diákjaim között maradok!» Bizony ez a szép és megható, ez az ideális viszony tanár és diákság közt, midőn együtt dolgoznak, éreznek s lelkesülnek a vezérlő és vezetett elem.

Az elmult napokban ismét egy lelkesitő szózatot bocsátott el ajkáról az ifjuság közé, melyben utal a magyar ifjuságnak a haza és király iránti századok óta tanusitott törhetetlen hűségére, s utalva a jelen mozgalmakra is, inti őket, hogy ne rontsák le azt a nimbust, melyet a tradiczió az ifjuság nevéhez fűzött.

Fájdalom — s ez volt az első eset, — hogy szavai nem találtak egyhangu viszhangra az ifjuság kebelében; az egyetemi hallgatóság félremagyarázta a rektor azon intencziót midőn az ifjuságnak a király iránti loyalitására appellált s bár mennyit is fáradozott, hogy a különböző véleményeket eloszlassa s az egyetemi hallgatóságot is az áprilisnek megünneplése alkalmával résztvételre birja, az ifjuság következetes és hajthatatlan maradt.

Azt hiszem, fölösleges többet szólni; ez a pár kiemelkedő momentum, mely szeretett rektorunknak működését feltünteti és jellemzi, mellőzve még sok kiváló tettét és cselekedetét az ő nevének és egyéniségének az ifjuság részéről örök hálát és legodaadóbb szeretetet, a társadalom és a haza részéről pedig elismerést és tiszteletet fognak kölcsönözni.

Adja az Isten, hogy a magyar ifjuságnak nagyon sok oly lelkes vezére és meghitt tanácsadója, oly önfeláldozó atyja, támasza és barátja legyen, mint — Dr. Herczegh Mihály!!

G. M

Országgyülési képviselők a királynál — Hegedüs Rikárd rajza.

—o—

Kávéházban.

A füstös, lármás kávéházban
Ülök vig czimborák között,
Ajkam mosolyra torzul gyakran,
— A bú, a gond most megszökött.
Trágár szókat mulatva hallok,
S lelkem ezekben elmerül,
Mégis tudom, szivem ugy érzi:
Magam vagyok és egyedül.

A füstös lármás kávéházba
Vonz mégis engem valami
Nehéz a távozás naponta,
Szeretem a zajt hallani.
Ha csendes, kis szobámba térek
Keblemre fájva nehezül
Valami fojtó méla bánat...
Magam vagyok és egyedül.

Szász Géza.

DIÁK-OTTHON.

Ez a czime *Hevesi József* legujabb albumának, mely Magyarország legkiválóbb államférfiai, irói és festőművészeinek közreműködésével, képekkel fényesen kiállitva éppen most jelent meg.

Tiszta jövedelme az általáuos egyetemi Segélyegylet alapjának gyarapitására fordittatik.

Figyelmeztetve a társadalmat, hogy a mostani világban az a szivtelen beszéd, hogy éljen mindenki ugy, amint tud: nem válik be. Az erősnek a gyöngét, a gazdagnak a szegényt támogatni, védelmezni kell.

Hazánk fővárosában az egyetemi

polgárok között igen nagy számban vannak azok a szomoru és szenvedő alakok, akik elzüllenek, féltudósok maradnak, proletárok, a társadalom legveszedelmesebb elemei lesznek, ha idejekorán nem segittetnek.

Olyan tény ez, olyan megdöbbentő valóság, melyet elsősorban a nagybirtokosnak, a milliomosnak, a virilistának, általában a vagyonos osztálynak kell tudomásul venni. Ezek részéről a segélynyujtás nem egyszerü jó cselekedet csupán, hanem szigoru kötelesség, amely elől el nem zárkózhatnak.

Hazánk érdeke, nemzetünk java és a felebaráti szeretet kivánja, hogy érdeklődjünk, bajlódjunk. gondoskodjunk a jövő nemzedék nyomoráról, enyhítve, eloszlatva és a szenvedők könnyeit letörülve az irgalmasság testi cselekedetei által.

Az intelligens ifjuság nyomora egyiránt veszedelmes vallásra, erkölcsre, hazára, nemzetre és társadalomra.

Nekünk igen sok tanult emberre van szükségünk. A kellő szám a gazdagokból ugy sem telik ki. A szegényeket kell tehát istápolnunk, elősegitenünk. Ezeket az éhező egyetemi polgárokat kell gyámolitanunk, kik egytől-egyig a munkából élő erős nép fiaiból emelkedtek föl az alma mater magaslatára — izzasztó fáradtság, vasszorgalom, viradtig tartó tanulás és ernyedetlen kitartás által.

Hazánk és nemzetünk legizmosabb, legkipróbáltabb, legmegedzettebb ifju sarjadékait, legmunkabiróbb fiatalságát, az állam leghatalmasabb őserejét semmisitjük meg: ha akkor hagyjuk őket magukra, és akkor engedjük elzülleni, elpusztulni őket, mikor már oly közel vannak a czélhoz, oly közel vannak az önálló életfentartáshoz, az önálló életpálya megalapitásához.

Ezt nem engedheti meg egy olyan társadalom, melynek szive dobogni, lelke lángolni tud még az idealizmusért. De nem engedheti meg a kormány sem, melynek annyi szüksége van minden hű fiának buzgó tevékenységére.

Igaz, hogy mai napság sokan tódulnak a tudós pályákra. Ámde ezt már nem itt az egyetemen kell megakadályozni, hanem a gymnáziumban.

Aki már itt van a tudós pályán, az egyetemen: azt már nem lehet innen kiszoritani; ennek módot kell adni arra, hogy tanulhasson, mert ennek a tanulás éppen olyan életszüksége lett, mint viz a halnak, vagy mint a levegő a madárnak. Ha ezt elvonjuk tőle, elvonjuk tőle az életet is.

A külföldi egyetemeken roppant alapitványokkal segitik elő a tanuló-ifjuság megélhetését és előhaladását tanulmányaikban. Ott nem hagyják elveszni; örülnek, ha támogathatják a tehetséget. Büszkén mutatnak később azon tudósokra, kiket fölneveltek s kik nemcsak maguknak, hanem azon főiskoláknak is nevet, dicsőséget szereztek, ahol tanultak, és olyan szolgálatokat tettek nemzetüknek, mely nélkül ma egy századdal hátrább állanának.

Roppant a száma azon fényes neveknek, kik nem a palotákból emelkedtek ki. Mert a tehetség, a lángész nincs vagyonhoz, vagy születéshez kötve.

Vegyük csak sorba nemzeti fejlődésünk különböző ágait. A legelsők között akárhányszor találunk olyanokat, kik nem hivatkozhatnak hires ősapákra, vagy szegényebb szülőktől származtak és mégis vezérszerepet játszottak.

A miniszterek közül ott találjuk Kossuth Lajost, Trefort, Paulert, Horváth Boldizsárt, Baross Gábort, Szilágyi Dezsőt, Wekerlét, Lukácsot. Az egyházban Simort, Vaszari Kolost, Haynaldot, Samassát, Székácsot. Az irodalomban Vörösmartyt, Petőfit, Katonát, Szigligetit, Aranyt, Tompát. A tudományban Hunfalvit, Vámbéryt, Szabó Józsefet, Toldi Ferenczet, Czuczort, Hermann Ottót. Liszt, Erkel megteremtették a magyar zenét. Markó, Lotz, Benczur, Munkácsy a magyar festészetet. Ybel épitőmestere lett Budapestnek, stb.

Igy lehetne folytatni iveken keresztül névsorát azon országhirü embereknek, kik úttörők voltak és nevüknek fényt szülőiktől nem kölcsönöztek.

Hagyjuk most ezt abba és térjünk a dologra és áldozzon minden természeti személy és erkölcsi testület a haza oltárára, az egyetem nyomorgó szegényei számára.

Több módja van ennek. Ezek közé tartozik első sorban a «*Diák-Otthon*», vagyis az országos egyetemi internatus. Egy nagy középület volna ez, olyan mint a Ludovica akadémia, — földszint a diák-asztal (mensa akademica), első emeleten az olvasó-kör, ugyanott és a második és harmadik, esetleg a negyedik emeleten a tanuló- és hálószobák. Igaz, hogy ehhez milliók kellenének. De a Ludovica akadémiához is milliók kellettek, mégis létre hozta egy országos lelkesedés.

Nincs hatalmasabb tőkeforrás, mint ezen országos lelkesedés. Megyék és városok, kisebb és nagyobb birtokosok, főpapok, gyárak, pénzintézetek versenyezhetnének az alapitványok megtételében, mélyeknek csak évi kamatjait kellene kifizetni, a tőkét nem. Ugy amint ezt részletesen a «Diák-Otthon» albumban előadom.

A másik mód: az általános egyetemi segélyalap.

Ez alapitvány lenne a tudomány és műegyetemi szegény tanulók számára.

Első alapitója a milegkegyelmesebb jó királyunk a rendelkezésemre bizott 500 frttal.

A többit ugy lehetne összehozni, hogyha a főváros, a megyék és törvényhatósági joggal biró városok, továbbá a főispánok, alispánok, polgármesterek, főorvosok és az ugynevezett virilisták évnegyedenként 5—10 forintra köteleznék magukat. S e végből az alispánok és polgármesterek gyűjtőiveket bocsátanának ki. Mi volna egy-egy virilistának évnegyedenként 5—10 frt. Ha az egész országból csak ezer virilista áldozna egyenként 5 frtot évnegyedenként már 20.000 frt jő össze. Ez már szép segitség.

Ilyen idea lehetne végre egy sors-

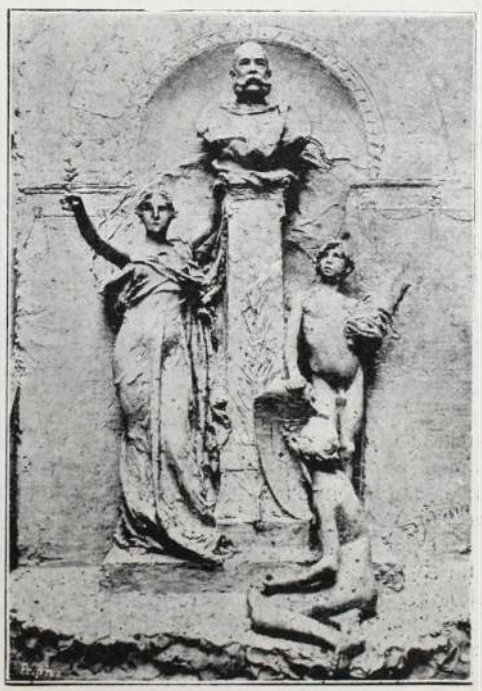

A király. Szárnovszky szobormüve.

Munkácsy Mihály festménye.

játék is, melyet a m. kir. pénzügyminiszter bizonyosan engedélyezne az országos egyetemi segélyalapnak vagy a Diák Otthon-nak javára.

Keresni kellene egy pénzes vállalkozót, ki a sorsjátékot rendezze. Vállalkozó bizonyosan akadna, ki ha kétszázezer egy koronás sorsjegyet 100,000 frt értékben kibocsátana: a siker biztos lenne, a sorsjegyek mind elkelnének. Mert nem hiszem, hogy akadna széles e hazában olyan gazdag vagy szegény hazafi, ki szivesen ne áldozna egy koronát az egyetemi ifjuság érdekében a haza oltárára.

Herczegh Mihály,
a tudom. egyetem rektora.

TOTO.

Gabriele D' Annunzio.

. . . Olyan volt mint a medvebocs, mely az erdős Maiella hegység oduiból jött le a sikságra. Arcza nedves volt az izzadtságtól, kuszált fekete haja lelógott a homlokára, kerek, nagy szemei sárgák voltak mint a babér virága, és sohasem álltak nyugton.

A mig jó idő volt, a mezőkön szaladgált, bejárta az egész határt, a fák gyümölcséből élt s a sövényekről epret szedett; néha feldobált a kiszáradt faágak közé. Olykor egy-egy rekedt, visszafojtott hangot hallatott; olyan volt ez mint a melegségtől eltikkadt kutya morgása, vagy talán a pólyásbaba dadogásához hasonlitott. Szegény Toto néma volt.

Kicsiny korában a rablók kivágták a nyelvét. Akkor még gazdájának teheneit őrizte a virágos mezőn. Kis nádsípján sípolgatott és nézegette a tovaszálló felhőket vagy a rejtekükből felzavart vadruczákat. Egy nyári estén történt, midőn a sirokkó a százados tölgyeket rázogatta és a Maiella fantasztikus ködbe volt burkolva; eljött a brigante Moro két társaval és elhajtották Toto tarka teheneit; mikor segitségért kiabált, Moro még nyelvét is kimetszette, azután rákiáltott: — Most eredj kölyök, árulj el bennünket! . . .

Toto alig birt hazavánszorogni; szájából csak ugy ömlött a vér. Csodával volt határos, hogy megmenekült a haláltól, de Morora még mindig visszaemlékezett; egy nap, midőn megpillantotta a rablót, amint éppen katonák által körülvéve elvezették, kővel hátbadobta és nevetve elszaladt.

Nemsokára otthagyta szegény, öreg anyját a sárga házikóban a nagy cserfa alatt; csavargó lett belőle; mezitláb, rongyosan piszkosan és éhesen szaladgált mint az utczai gyerekek gunytárgya. Még gonosz is lett; gyakran a napon sütkérezett és azzal szórakozott. hogy valamely nagy bogarat, melyet a mezőn fogott, vagy egy szép, tarka lepkét lassan halálra kinzott.

Ha a többi fiuk nem hagyták békében, ugy röfögött mint a kopóktól körülvett vadkan. Egyszer mikor már megsokalta a gyerkőczök csufolódásait, jól megvert egyet közülök és ettől fogva békét hagytak neki.

De volt, aki őt szerette mégis: az ő jó szép Ninije, egy sovány, karcsu

leányka, csupa szem, arcza telve gyengédséggel, homlokán egy csomó szőke hajjal.

Legelőször a San-Rocco boltozata alatt látták egymást. Nini egy sarokba huzódva, ép egy darab kenyeret harapdált; Toto, ki éhes volt, sóvár pillantásokat vetett feléje.

— Akarsz-e belőle? — szólt a leány vékony hangon s a fiura pillantott nagy szemeivel, melyek tiszták voltak mint a szeptember nap. Van még több is.

Toto mosolyogva melléje ült és elfogadta a darab kenyeret. Mindketten csendesen lakmároztak, három vagy négyszer találkoztak pillantásaik és elmosolyodtak.

— Hova való vagy? susogta Nini.

Amaz jelekkel megérttette vele, hogy nem tud beszélni, kinyitotta száját és nyelve helyett egy csunya fekete csutkát mutatott. A lányka az irtózat leirhatatlan kifejezésével elforditá fejecskéjét. Toto gyengéden megérinté karját és szemébe könytódult; talán azt akarta mondani: — Ne tégy igy; ne hagyj te is el; légy jó!... — De torkából kiszabadult egy rekedt hang, melytől a szegény kis Nini ijedten felugrott.

— Isten veled — mondá és elszaladt.

Nemsokára ismét viszontlátták egymást és akkor már testvéreknek látszottak.

Együttültek a napon. Toto az ő nagy fejét Nini ölébe hajtotta; behunyta szemeit az élvezettől, mint a macska, mikor a kis lány puha kezeivel haját czirógatta s Mágóról és a szépséges királykisasszonyról mesélt.

Volt egyszer egy király, kinek három lánya volt: a legkisebbet Stellinának hivták és haja aranyból, szemei pedig gyémántból voltak, és ha sétálni ment, mindenki azt mondta; Ime a Madonna! és térdre borultak előtte. Egy napon, miközben virágokat gyüjtött a kertben, megpillantott egy szép, zöld papagályt az egyik fa tetején...

Toto ettől a kedves hangtól elbóditva behunyta szemeit, elszunnyadt s Stellináról álmodozott. Nini mindinkább halkabban mesélt, végre egészen elhallgatott. A nap pedig fényes sugaraival betakarta a rongyos párocskát.

Több nap mult igy el, miközben testvériesen megosztották az ennivalókat és a kövezeten szundikáltak, majd végigcsatangolták a mezőket és a szőlőhegyekben bujkáltak, kitették magukat azon veszélynek, hogy valamelyik csősz rájuk süti puskáját; a szőlő ugyanis már érni kezdett.

Toto boldog volt: néha nyaka köré ültette a lánykát és igy lovacskát játszva, végig nyargalt vele a réten, átugrálta a kis árkokat és bokrokat, mig végre kipirult mint a parázs s megállt egy fa alatt vagy egy nádas közepén; ilyenkor jókedvében jóizüen kaczagott. Nini is elkezdett nevetni, de ha véletlenül pillantása a Toto nyelv-csutkájára esett, mely a nevetés közben élénken mozgott, egész testében megborzadt.

Néha a szegény néma észrevette, ezt és ilyenkor egész nap bánkódott.

Mily enyhe az október!... A távolban a barna hegységek élesen kiválnak a tisza háttérből, minden csupa fehér és zöld, könnyü ibolyaszinü köd lebeg a táj felett, mely lassankint elvész s leirhatatlan finomsággal megy át a sötét kékbe.

Nini nyitott szájjal aludt a szénán, Toto mellette guggolt s nézte őt. Néhány lépésnyire tőlük egy száraz nádból készült sövény és két vén olivafa állt, melyeknek törzse át volt furva. Mennyivel szebb volt az ég, ha innen nézték, amint a fehér nád és a szürke levelek közt átcsillogott.

A szegény néma elgondolkodott; ki tudja hol járt az esze! Talán Stellinánál? Talán Morora gondolt? Talán a a kis, sárga házra a nagy cserfa alatt, a hol egy öreg asszony ül egyedül, fonogat, fonogat és valakit örökké vár. Ki tudja!...

A széna illata elbóditotta, erei zsibongtak, remegés fogta el, a vér fejébe szállt és fantasztikus képeket látott maga előtt. Láttatok-e már tarlót leégni? A vékony szalmaszálakat alig remegteti meg a láng; fénylenek, vöröslenek, meggörbülnek, elpattannak és mint mozdulatlan hamu maradnak vissza, mialatt szemünk még egyre keresi a hirtelen eltünt fényt. Nini kissé hátradőlt fejjel halkan lélegzett. Toto egy szalma-szállal megcsiklandozta nyakát, a kis lány — még mindig csukott szemmel, — azt hitte, hogy egy légy bántja és igyekezett azt kezével elkergetni. A néma nevetve hátrahuzódott és szája elé tartá kezét, hogy fel ne ébressze a leányt. Azután hirtelen felugrott, elszaladt, virágot szedett, melyet Nini köré hintett és reáhajolt, ugy, hogy érezte az arczán a lány meleg leheletét. Azután mindinkább jobban és jobban lehajolt, lassan, csendesen, mintha meg lett volna büvölve, behunyta szemeit és megcsókolta Nini ajkát. A kis lány erre az érintésre egyet sikoltott és felébredt, de amint Totot meglátta, ki még most is ott állt csukott szemmel, elvörösödött és ne-

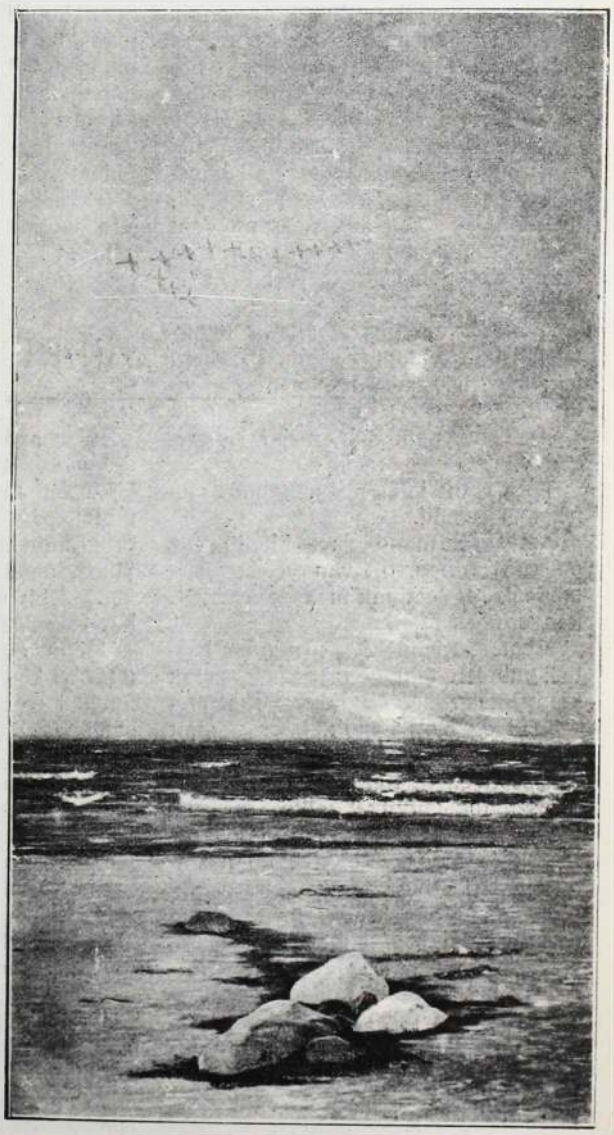

Holdfény a tengeren — Bakonyi festménye.

vetett. — Bolond — mondá oly finom hangon, mely a mandolin csengésére emlékeztetett.

Azután még sokáig henteregtek a szénán.

Egy novemberi vasárnap délben ismét a San-Rocco bolthajtása alatt álltak. A tiszta, kék égről az őszi nap gyenge, beteges fénynyel árasztá el a házakat, a toronyban a harangok zúgtak, az utczáról zavaros zsongás hallatszott, mint egy óriási méhkasból. Egyedül voltak; az egyik oldalon, az elhagyott Topo-utcza, a másikon a felszántott mezők. Toto a virágos repkényt nézte, mely a vérvörös fal egy repedéséből kuszott ki.

— Most jön a tél, mondá Nini s aggódva pillantott meztelen lábacskáira és szintelen, rongyos kis szoknyájára. — Jön a hó, mely mindent befehérit, nincsen sem tanyánk, sem tüzhelyünk . . . Ugye a te anyád is meghalt?

A néma lehorgasztá fejét, de hirtelen ismét felkapta, szemei csillogtak, s a messze láthatár felé mutatott.

— Tehát nem halt meg? És téged vár?

Toto igent intett és még más jeleket is csinált.

Azt akarta mondani: — Menjünk az én kunyhómba, ott van a hegység lábánál, ott találunk meleg tüzhelyet, kenyeret és tejet.

Mentek, mendegéltek, minden háznál, minden falunál megálltak, sokat szenvedtek az éhségtől, gyakran a szabad ég alatt háltak, kocsik alatt vagy istállók ajtajában. Nini különösen szenvedett, halvány lett, szemei elvesztették fényüket, ajkai pirosságukat, lábait feltörte az út, kisebesedtek és megdagadtak. Toto ha ránézett, látta, hogy megviselte a fáradtság, nagyon megsajnálta s ráteritette rongyos kabátját, karjaira vette őt s jó darabon czipelte.

Egy este több mérföldnyi gyaloglás után nem találtak sehol sem tanyát, a földön már két ujjnyi magasan feküdt a hó és még mindig nagy pelyhekben hullott. Nininek a hidegtől és a láztól a fogai vaczogtak s Totot görcsösen átkarolva fájdalmasan felkiáltott. Totonak a lány nyöszörgése ugy fájt, mintha tőrrel szurkálták volna szivét, szegény Toto! . . .

De csak ment, ment és érezte, amint Nini szive az övén dobogott. Végre aztán nem érzett semmit sem, a kis lány kezei nyaka köré fonódtak mint a vaspántok, fejecskéje pedig lehanyatlott. A fiu nagyott sikoltott, mintha egy ér szakadt volna meg keblében, aztán még jobban magához szoritotta a lélektelen testet és tovább, tovább ment a mély hóban, a rettenetes hó-viharban mint az éhes farkas, ment, ment, mig végre megmerevedtek izmai, erei elhidegültek. Egyszerre összeroskadt, a kedves halottat még mindig keblére szoritotta. Azután betakarta őket a hó . . .

Krása Jenő.

—o—

FERI KISASSZONY.

(Bihari József levele apja urához.)

Édes apám uram! — Azon sok dolog között, amelyekről Budapesten időzésem tapasztalataiként beszámoltam apám uramnak, elérkeztem programmomnak egyik legszebb pontjához, amely tervem szerint a legkedvesebb élvezet lett volna: a szinházlátogatáshoz.

Jól megjegyeztem apám uram oktatását. Ugy-e, ezt mondta: El ne felejtsd meglátogatni a szinházakat s felnyitva füledet, tágra nyitva szemedet, gyűjtsd lelkedbe a kincseket, amiket füllel, szemmel és szivvel ott megszerezhetsz. A jó és szép ölt ott testet érdekes történet alakjában s a gyönyörködtetés égi adományával táplálja eszedet és nemesiti szivedet. Az élet küzdelmeitől megviselt lelked elé tár egy szép világot, mely szintén ebből az életből való, de az örök igazság uralkodik benne. Jellemeket látsz, melyekre ráismersz az életből, de az éleslátás, a nagygondu megfigyelés és valóság világánál, hogy máskor jobban rájuk ismerhess, ha utadba jönnek; a jó megragadja lelkedet és utánzásra késztet, a gonosz undorral tölt el és a mélyen érzett megvetés lelked mélyéig hatol világosságával s tükröt tart gyarlóságod elé. Megismered benne hibáidat és gyengeségedet s az önismeret ez a gyónása s a jó iránti elragadtatás megmutatja, hogy mit kell tenned, ha meg akarod szerezni, vagy meg akarod tartani önbecsülésedet. S az igazság diadala kibékit sorsoddal, valamilyen sejtelemmel tölt el, hogy az élet nagy igazságtalanságai fölött is uralkodik valamikor és valahol egy nagy igazság, melyet igy könnyebben fogsz fellelni a kicsinyben is, holott eddig csak a nagy dolgokban kerested. És lelked megfürödvén ebben a vigasztaló és jól eső tudatban, leküzdi a csüggedés, vagy talán lealacsonyodás és megalkuvás korlátait, mint madár, mely lerázta szárnyairól az esőcseppek ólomsúlyát, vigan és uj életerőt nyerve száll a levegőég magaslataiba, ahol közelebb látja az eget, és mélyen alatta eltörpülve a földet. Sőt megszabadul nyelved is bilincseitől. A szónak bűvös hatalma, a szárnyaló gondolatnak óriás ereje, mely ott füledbe csengvén visszhangot kelt lelkedben, feloldja azt. Könnyebben és igazabban tudsz gondolkodni és szavaid hasonlók lesznek gondolataidhoz, sőt kiszinezik, érthetővé és élvezhetővé teszik azokat. Lelkedet és testedet felfrissiti a vidámság édes adománya, uj világot nyit meg előtted a fenséges és lélekrázkódtató, de igazságos végzet, és gyönyörrel tölt el a hazaszeretet magasztos érzete, mely ott szavakra talál. Eredj fiam és ne szégyeld ekkor könyeidet és ne sajnáld kaczajodat.

Ugy-e, ezeket mondtad? Egy betűt sem vesztettem el belőlük.

Éppen kapóra jött a Vígszinháznak legutóbbi ujdonsága: a «Feri kisasszony». Kissé bolondos czim, de mégis igér valamit. Amerikai darab, ami bizonyára nem jó ajánlólevél, de Budapesten mégis százszorta jobb, mintha azt mondhatnám: magyar darab. A magyar daraboknak ugyanis a magyar publikum

előtt egy eredeti és letörölhetetlen hibájuk van, hogy: hazaiak.

Mindez azonban nem riasztott el. Vágytól reszketve és boldogságban uszva foglaltam el helyemet a gyönyörű színházban. Elmerengve szemléltem a legnagyobb drámairóknak falra festett képeit; Shakespeare, Moliére, Dumas, Sardou, Kisfaludy és Csiky szellemét véltem felém sugározni.

És szétlebbent a függöny.

Berzétei kisasszony járt el bevezetésül felkapott felső ruhával egy kánkán-félét, a legmerészebb felrugásokkal. Aztán sorjában vonultak fel Fenyvesi, Góth és Tapolczai urak, akik asztalokat ugráltak át, a földön henteregtek, végigbokszolták egymást és ijesztő jókedvvel mondtak el egy semmiségnek tetsző történetkét, mely arról szólt, hogy Tapolczai, aki odahaza — miért, miért sem — női ruhában szokott tetszelegni magának, miként ültetett fel egy nevetséges aggszűzet, aki őt női minőségében elfogadta. Csekélységnek látszik, pedig az amerikai szerzőknek elég arra, hogy vigjátéki bonyodalom központjává tegyék.

Tudniillik Fenyvesi ur nősülni akar és már vőlegénye Delli Emma kisasszonynak, a szép Varsányi Irén nénjének. Az aggszűz ugyanis, akinek oly csekély ismeretei vannak saját nemének ismertető tulajdonságai felől, hogy Tapolczait aggodalom nélkül fogadja el nőnek, a mennyasszony társalkodónője, aki vőlegény uramnak viszonyai felől akar helyszini szemle utján meggyőződést szerezni. Természetes, hogy nőt találván ott, nemes erényeihez képest iparkodik szétszakitani a viszonyt. Hosszu három felvonás alatt csupán az történik, hogy semmi sem történik, a titok — az ég különös jóvoltából a szerzők iránt — nem tudódik ki, holott ha csak egyik is a szereplők közül kinyitaná a száját, vége volna a darabnak. A szerzők azonban gondoskodnak arról, hogy ki ne nyissa. Ugy azután tovább foly a mulatság: Zacconi és Szacsvay, — imitáczió, bakugrások, ablakon beugrások, szájbetömések, ágyvetések, félóráig tartó proczesszusai az álomba szenderülésnek, kutya-ugatás, vércse-vijjogás és sok más. Az urak vánkosokat vagdos-

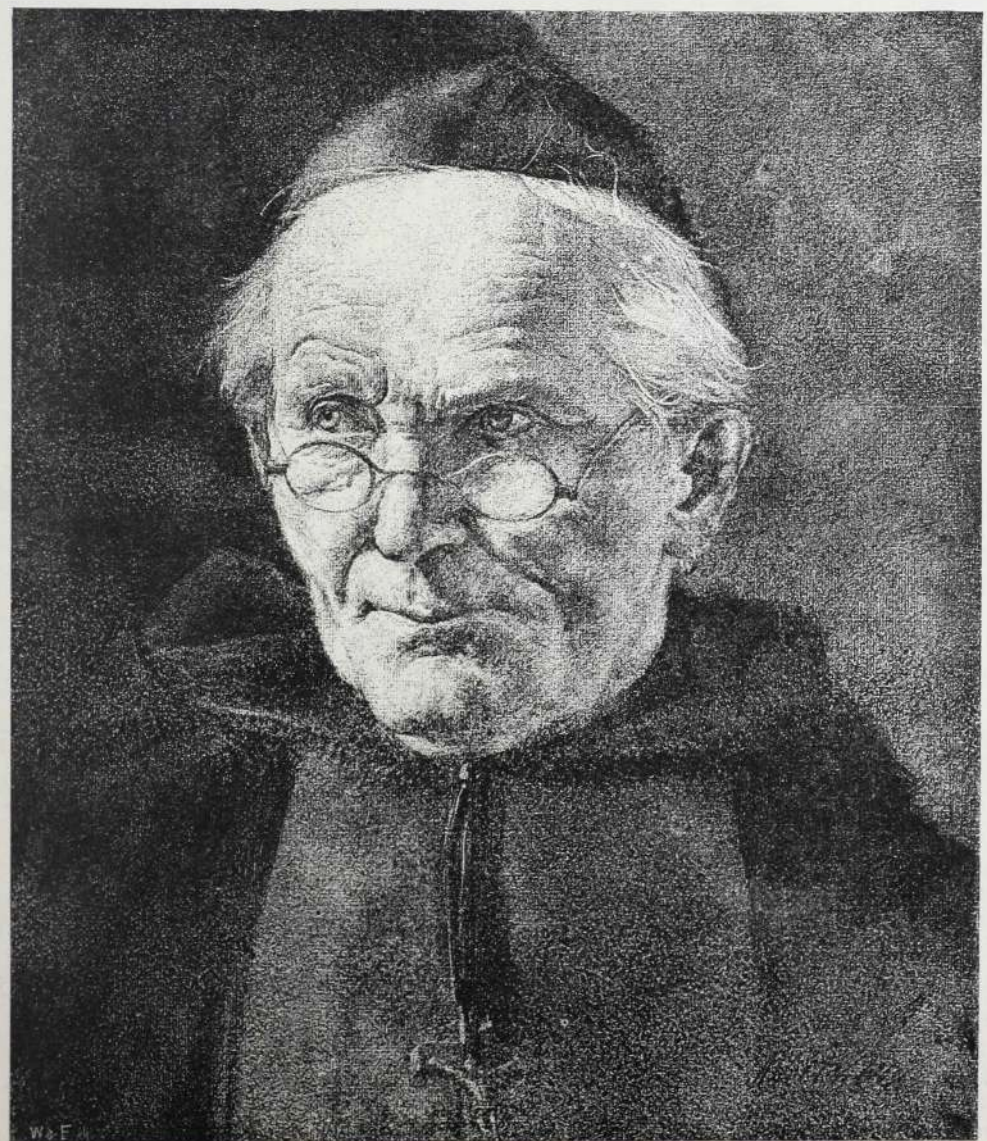

Páter.

Dóka festménye.

Bosnyák vizhordó leány. Arndt festménye.

nak egymás fejéhez, női hálóruhákat vesznek fel, vetköződnek és öltöznek, jóizüen alusznak; a kisasszonyok török módra ülnek a karszékekben, ágyat vetnek, éjjeli látogatásokra járnak egyedül, de amint cselekvésre kerülne a dolog, akkor ügyes vagy ügyetlen mentséggel megszöknek. Végre aztán kitudódik minden s a függöny lehull.

Keresve-kerestem, apám uram, hogy mire alkalmazzam a kegyelmed bölcs tanácsait, amelyekben oly erősen hittem. Ujra és ujra kezdtem felsorolni magamban azokat, de egyre sem akadtam rá a szinpadon. Elbúslakodva, elszomorkodva távoztam a szinházból, ahol olyan embereket láttam, a minőket még seholsem láthattam, olyan jellemeket ismertem meg, a melyeket nem tarthatok jellemeknek s olyan történetet néztem végig, amely története annak, hogy miként lehet történet nélkül történetet irni. — Apám uramnak édes fia

János.

II.

(Bihari Péter levele Bihari Jánoshoz.)

Fiam! — Voltál te a pokolban, nem pedig a szinházban. Azt hiszed, nem tudom, hogy micsodák azok a helyek, ahol olyan történeteket láthatni. Azért ha máskor orpheumba mégy, ne ird le azt, amit ott láttál olyan tévesztéssel, mintha a szinházban láttad volna. Látom, hogy rosz uton jársz. Azért tudd meg, több pénzt nem kapsz tőlem, járd, amig a meglevő tartja, aztán sebtiben jőjj haza. Apád Bihary Péter.

A másolat hiteléül

Dr. Szabó Imre.

FELHŐK.

— Elbeszélés. —

I.

Ugy nőtt fel, mint egy gondosan ápolt virág, melytől még a szellőt is távol tartják. Alig ismert valamit a nagy világból és sajátos felfogása volt róla, a milyent csak oly leány alkothat magának, ki sokat van egyedül, kinek jelenlétében egy kétértelmü szó nem hangzott el, ki nem ismeri az iskola-társnők frivol élczeit, kinek gondolat-világa tiszta mint az égbolt, ki mindenkit oly ártatlannak, egyszerünek tart, mint a milyen ő maga.

Atyja igy nevelte. Komor, magába zárt ember volt az öreg ur, kit ritkán látott valaki mosolyogni. Egész lényén valami bágyadtság tükröződött vissza, melyet nagy csalódás, rettenetes lelki rázkódtatás szokott maga után hagyni. Nejéről soha sem beszélt. Ha kérdezősködtek felőle, összeránczolta homlokát és szárazon azt mondta: meghalt. Számára csakugyan meghalt a hütlen nő.

Azért zárta el leányát a világtól, hogy olyan ne legyen mint anyja.

tanitotta, ő válogatta meg a könyveket, melyeket olvashatott, ő kisérte minden lépését, virrasztott szüz álmai fölött, hogy egy bünös gondolat el ne sötétitse ártatlanságát, hogy az életet olyan tisztán higyje, mint a milyen bünösnek ismerte az öreg ur.

Irma külsőleg anyjához hasonlitott, de lelki tulajdonságai olyanok voltak mint atyjáé. Lehet, hogy a folytonos együttlét okozta ezt, hogy mindenben atyját választotta mintaképül. Ő is olyan zárkózott természetü volt. Ha véletlenül emberek közé került, alig beszélt valamit, legjobban szeretett egyedül lenni, kedvencz madarait etetni, virágait ápolni. Olvasni nem szeretett az utóbbi időben, nem kedvelte a szentimentális irányt és a melyeket olvasnia szabad volt, leginkább ilyenek voltak.

II.

A külvárosban laktak kerttől körülvett villában. Éppen virágoztak az orgona-bokrok a keritésen belül, tele volt illatával a levegő. A többi virágok is most nyiltak, a jáczint, kisasszony-papucs, árvácska, Irma mindmegannyi jó barátja.

Öntözgette őket, le-lehajolt, hogy egy-egy palántát egyenesre igazitson, és rózsaszinü ruhájában, fehér köté-

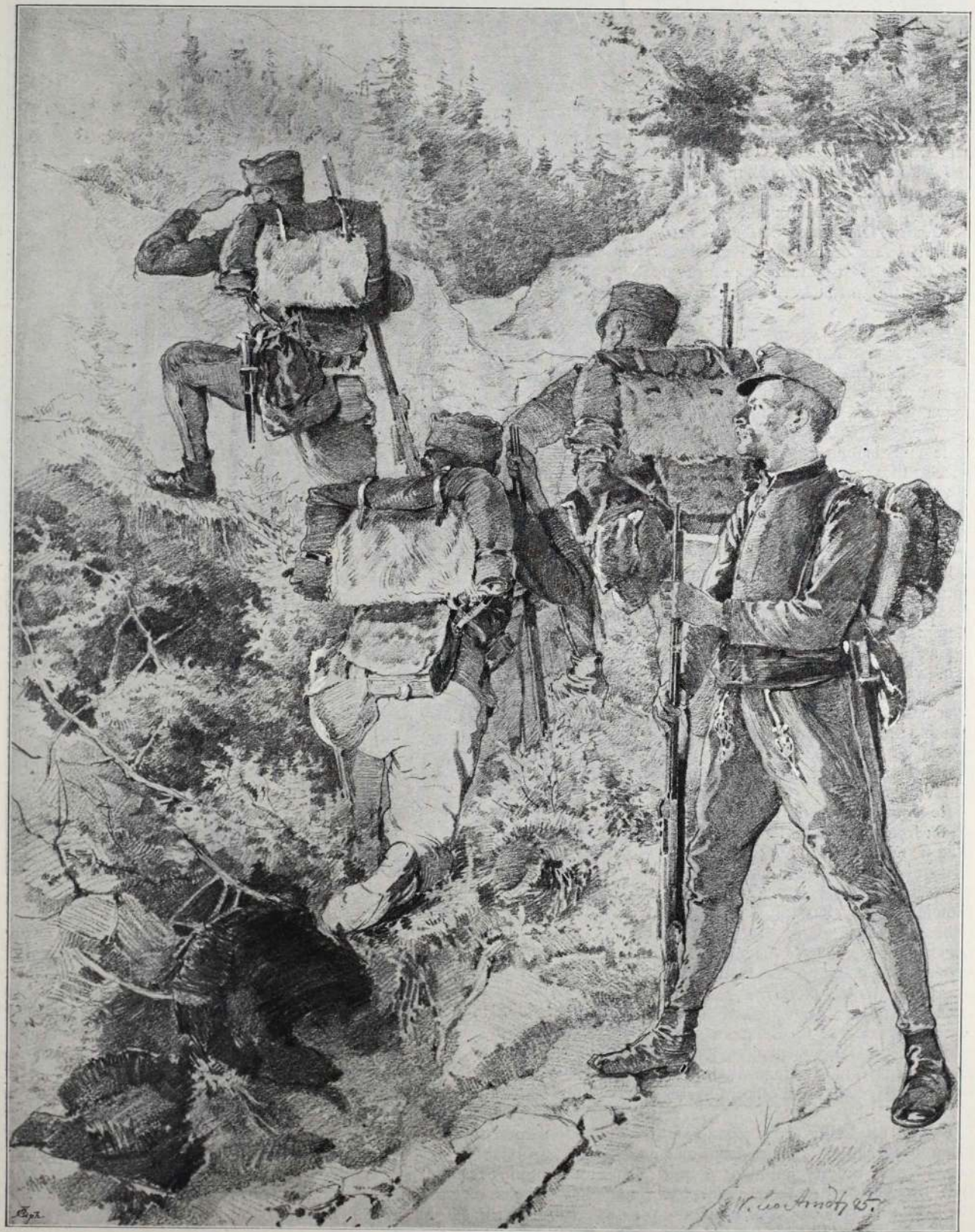

Osztrák-magyar katonák Boszniában.

Arndt Leo rajza.

nyében, olyan volt ő is, mint gondtalanul nyiló virág, melyet dér még nem ért; mely napsugáros reggelen kinyitja kelyhét és örömittasan szivja magába a harmatot, nézi a tiszta kék eget, azt hivén, hogy mindig ugy lesz.

Hisz nem tudják ők, hogy este lesz, komor, sötét, szomoru este. És magukhoz csalogatják a méhecskét, mely körülöttük döngicsél, magukhoz csalogatják szép szinükkel, édes illatot árasztó hímporukkal.

A hogy felegyenesedett egy rózsabokorról, az öntöző-kannával kezében, a hajolástól kipirult arczával, akkor látta meg legelőször Kővári Bélát.

Sokszor tudjuk, hogy valaki, kit legelőször látunk, nagy hatással lesz egész életünkre. Irma is, a mint meglátta ezt a férfit, ki atyjával karonfogva jött be a kert-ajtón, sejtette, hogy ez az ur szerepelni fog az ő élete folyásában. Mikor rávetette aczélszürke, jóságosan néző szemeit, bizonyos elfogultságot érzett és szive mélyéig nyilallás ment keresztül rajta.

Az az ur pedig, ki belépett ebbe a kis paradicsomba, egyenest a főváros zajából ebbe az orgonaillatból áradó kertbe, mikor meglátta Irmát, a mint félénken néz reá, még mindig az öntöző-kannát tartván kezében, valami rég nem érzett édes sejtelem töltötte el. Egy pillanat alatt gyermekkorát idézte vissza, melyet hasonló környezetben élt át és első gyermekszerelme, mely ment minden érzékiségtől, szállt feléje minden virágszálból.

Kellemes délutánok voltak a következők Irmára és Bélára nézve is. Az öreg ur nem bánta, ha együtt voltak. Hiszen ismerte Kővárit, mint jellemes, tehetséges férfit, kinek multja ugyszólván szeme előtt folyt le. Ismeretes volt előtte az ifju küzdése, mig pozicziót szerezhetett magának. És kedves volt előtte a gondolat, hogy összeházasithatná őket.

Ő ugy találta, hogy összeillő pár. A férfi, ki az élet küzdelmeibe megedződött, megfogja védeni a leányt. És Irma az ő naiv felfogásával, romlatlan kedélyével édes otthont szerez a férjének.

Azalatt ők ketten a kertben járkálva beszélgettek. Hiszen Irma még semmit sem tudott; minden a mit Béla beszélt, oly nagyon érdekelte. És Béla szivesen beszélt. Sokszor el is feledte teendőit és későn este hagyta el csak az ő paradicsomát.

Dudus Kaulbach rajza.

III.

Nem voltak megrázó, szentimentális jelenetek az esküvő előtt. Magától ment minden, hisz nem titkolták egymás előtti szerelmüket. Irma sokkal naivabb volt, sem mint ezt tette volna, és Béla igazán, lángolón szeretett, a milyen szerelemre soha se hitte magát képesnek.

Tulajdonképen nem is volt szándékában megnősülni, mielőtt Irmát ismerte. Nyügnek tartotta a nősülést, mely munkájában meggátolná. Olyan rossz szinben tüntek fel előtte a nők, hogy egyiket se szerette volna magáénak nevezni.

Egész csendesen folyt le az esküvő. Rögtön az esküvő után elutaztak.

Irma sajnálta otthagyni a kertet, a madarait, a házat, melynek minden kövéhez emlékek füződtek. De odahajtván fejét férje széles vállára, elfeledett mindent a mi ott volt, nem gondolt semmire a mi lesz.

Mohón szivta magába az uj impressiókat. Utközben vette csak észre, hogy mily keveset tud ő még, mily korlátolt az ő felfogása a világról.

Csodálkozott a világ fölött. Ő nem olyannak képzelte, sok tekintetben csalódott is.

Hallott például nőkről, kik hütlenek lettek férjeikhez és ez nem ment

Tracs.

a fejébe. Azt hitte, mind olyanok mint ő.

Olyan könyvek jutottak kezébe, melyeket atyja nem engedett volna olvasni. Azokat a franczia regényeket, melyek az életet a maga valóságában mutatták be. Hol fel van tüntetve, hogy a férfi bűne nem bűn, neki mindent szabad.

Megkérdezte a férjét.

— Ugy-e, te nem vagy olyan mint ezek itt?

— Nem, nem édesem.

— Ugy-e nem szerettél te még senkit én kivülem, soha, senkit?

Béla bátran rámondhatta, hogy nem.

De azért nem ment ki a fejéből, amit olvasott, és őrült feltékenység kinozta. Tudni nem tudott semmit és ez a félig való tudás szörnyen bántotta.

IV.

Mikor hazatértek a nászutazásról, a fővárosba költöztek. Azért gyakran meglátogatták az öreget a magános villájában, melyet semmi áron nem akart elhagyni.

Borús őszi nap volt. Az öreg ur már félretette munkáját és gondolatokba merülve ült az ablaknál, melyet a finom eső-cseppek meg-megverdestek.

Olyankor odaadta magát emlékeinek. Kéj volt neki, ha a régi fájdalmak belsejét dúlták. Ő, ki ifju szerelmét annak adta, kit ártatlannak jónak tartott, későn vette észre, hogy meg volt csalva, multja volt a nőnek, kit feleségévé tett.

Husz év telt el azóta és a fájdalom alig hagyott abba. Az a hir, hogy neje meghalt se csillapithatta azt. Csak leánya volt az ő vigasza, kire vigyázott, mint szeme fényére és ki most boldog, bizonyára nagyon boldog.

Zuhogott az eső.

És ebben a nagy esőben, vizes ruhában lépett be Irma, a boldog Irma.

Nem tudott szólni, csak oda borult atyja keblére és sirt, sirt keservesen.

— De édes lányom, Irmuskám, szólj hát, mi bajod? Bántott valaki? Edesem, no ne sirj ugy! Hol van a férjed? Vagy talán ő?

És e gondolatnál összeránczolta homlokát.

Irma odasimult atyja mellához.

— Ne engedj el innen többé, nálad maradok, te oly jó, oly nemes vagy és itt minden olyan szép, tiszta.

— Mi történt? Szólj! Tán megbántott a férjed! Megvert, kilökött?

— Nem, nem! Ő engemet megcsalt!

— Megcsalt? Az lehetetlen, hogy érted azt?

— Ő már mást is szeretett, mielőtt engemet elvett volna, tudom biztosan, mást is megölelt én előttem és én nem megyek többé hozzája. Nem, soha!

Az öreg ur nevetett magában.

— No, no, ne sirj kicsikém. Hisz ő téged szeret. Tudom, hogy csak téged szeret. És az nem olyan nagy baj.

— Nem olyan nagy baj? Te mondod azt, édes atyám?

És a nő felegyenesedett és villogó szemekkel nézett atyjára. Azt várta, hogy ő most sajnálni fogja, vigasztalni, dédelgetni, mint régen, mikor egyszer megütötte magát, és ő csak azt mondta: «Az nem baj».

— Nos, igen, Irmuskám, én nem tudom, hogy mit tudtál meg férjed multjáról, de becsületemre mondhatom, ugy becsülheted őt, mint engem.

Irmával forgott a világ. Valami változás ment végbe benne. Ha atyja azt mondta, az nem baj, ő is hajlandó volt azt hinni.

Pedig mikor megtudta, hogy férjének évekkel ezelőtt viszonya volt egy énekesnővel, nem tudott tovább nála maradni. Utálta férjét, önmagát, amiért oda adta magát neki és haza vágyódott a csendes házba, a jó atyához. És az ő atyja most minderre azt mondja: az nem baj.

— Jól van atyám, ha te mondod, én neked hiszek.

V.

Zuhogott az eső. Verdeste az ablakokat és pocsolyákat képezett a különben tiszta udvaron. Összevissza verdesett mindent, a mi lomb még megmaradt a fákon leverdeste róluk és a száradt virágok ide-oda hajladoztak fájdalmukban

Nem gondolták tavaszszal, mikor oly szépen nyiltak, hogy ily szomorú végük lesz.

Irma búsan nézett ki a nagy pusztulásra, szája körül valami keserü vonás ült, mely sokáig nem tünt el onnan.

Az öreg úr pedig párszor mormogta magában, hogy: nem nagy baj, persze, hogy nem nagy baj!

És a halott emléke nem töltötte el többé oly éles fájdalommal.

Altai Rezső.

VERNISSAGE.

A városligeti műcsarnokban most nyilt meg a tavaszi nemzetközi kiállitás. Három napon át tartott a vernissage s a naiv közönség azt hiszi, hogy ezelatt hordószámra kenték a képekre az illatos firnajszt.

Méltóztassék csalódni!

Az első napon ugyan még itt-ott látható egy-egy művész, a mint a széken állva hajlong képe előtt s egy aprócska üvegből széles ecsetre öntve a firnajszt, azzal ugyancsak dörzsölgeti alkotását. Mintha köszvényszeszszel akarná edzeni azt a jámbor vásznat, hogy minél frissebben, minél üdébben hasson, ha mindjárt kivénült is a «modernek» közül. De az ilyen jelenségek is csak futólagosak. A legtöbb piktor ilyenkor csapatba verődik, összebuj és egymást kritizálja. A vének megbotránkoznak azon, hogy a fiatalok a fákat bibor-vörösnek, lilának vagy narancssárgának látják, a levegőt meg zöldnek; — a fiatalok viszont a vének elavult aszfaltos szineit korholják (hiszen a legüdébb tavaszi reggelt is füstölt sonkának festik!) De akár mekkorák is az ellentétek, mindegyik örömmel gratulál a másiknak, ha sikerült művet állitott ki. Igy telik el a *kiállitó művészek* vernissage napja.

A második vernissage nap a *sajtóé*. A művészhad ilyenkor is ott lebzsel, sőt egyesek valóságos hajtóvadászatot rendeznek egy-egy kritikus után, a kivel azt óhajtják elhitetni, hogy az ő művük a tárlat ugynevezett «gyöngyei» közé tartozik. *A műkritikus* ilyenkor tárva nyitva hagyja azt az alagútat, mely a két füle között a koponyáján átvezet s mely különösen alkalmas a fölösleges szóbeszéd levezetésére. A *műkritikus* azonban bámul és gyámoltalansága érzetében olyan hűen leirja a bemondottakat, akárcsak egy fonográflemez.

Igy érthető meg az is, hogy egyikmásik műről a lapok olyan homlokegyenest ellenkező kritikát irnak.

A harmadik vernissage nap a *kultuszminiszteré* és a *műértő közönségé*. De a művészhad is megint csak ott van s most már nem a sajtót, hanem a minisztert lesi, a kinek bókjait szivesen veszi. *Wlassics* Gyula a kultuszminiszter rendkivül finom, udvarias ember, aki nemcsak a beszéd, de a levélirás mestere is. Természetes, hogy művészeink legfőbb vágya ilyenkor a miniszter levele.

Ez a levél azért olyan édesen várt, olyan «drága kis levélke», mert egyuttal azt is jelenti, hogy az illető művész valamelyik alkotását a király vagy a kormány megvásárolja.

Már pedig ez többet ér a legédesebb bóknál is! *Kézdi.*

József császár. Konräder festménye.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Erkölcsi szempontból lehetnek ugyan kifogások az ellen, hogy egy ilyen különböző elemekből összeszedet társaságban a vétek és a becsületesség tulságosan közelednek egymáshoz, a szem azonban nem is kivánhat igézőbb, elragadóbb képet! Az óriási fellobogózott terem csak ugy csillog a nagy világitásban és a tarka diszpompában.

A páholyok és karzatok széles félkörében a csipkék, selyem és atlasz valóságos tengere hullámzik, hosszu tollak lengnek s drágakövek csillognak.

Az alsó téren még észbóditóbb pompa uralkodik; a bölcs mérséklet itt elveszti határait s kicsapongássá válik.

Fényözön borul a tömegre, mely a szivárvány minden szinében, aranyszövetben s csipkeruhában hullámzik ide-oda. A sugarak megtörnek a csiszolt gyémántokon, melyeknek csillogása a szemekével vetélkedik. Fantasztikus jelmezek, tarka dominók, gazdag ruhák suhognak összevissza, egymást keresve s ismét elvesztve, a tekintetek találkoznak, kérdik egymást s felelnek; ragyogó fehérségü vállak, szép, gömbölyü karok hullámzanak fel s alá; ezer változó alak, bájos s nehézkes, gravitással s kómikusan mozognak odébb a sorok, sietnek, majd szoros csomót képeznek, amely aztán ujból felbomlik s eloszlik — egy valóban tarka kép, ismét uj és uj benyomásokkal! Pánczélos lovagok, gavallérok udvari ruhákban, apródok és trubadurok, virágáruslányok és istennők, vad indiánusok és vizi nymphák . . .

Ezalatt a környékbeli utczákat zajos kocsirobogás tölti be. A kocsik óriási tolongásában igénytelenül veszett el egy szerény egyfogatu bérkocsi, melyről nem igen gondolta volna valaki, hogy előkelő utasai vannak.

Két hölgy ült a kocsiban. Az egyiken ragyogó kék, a másikon élénk narancsszinü domino és fekete selyemálczák. Mindketten rendkivül izgatottak voltak és csak halk suttogó hangon beszéltek.

— Óh istenem, Eliz! Ha férjemmel találkoznánk a bálon! Borzasztó lenne! — mondá a kék dominós hölgy.

— Ettől nem kell tartanunk; az esti vonattal Philadelphiába utazott és reggel előtt nem térhet vissza.

— Nekem még sincs nyugtom! Mindent meg kellett volna neki mondanom. Miért is nem tettem!

— A levélben kölönösen hangsúlyozva van, hogy neki semmiről nem szabad tudnia.

— De kérem, egy névtelen levél! Ha az irójának tisztességes a szándéka, aláirta volna a nevét. De mi mondani valója is lehet neki. Louis meghalt s most nincs senki egyebem mint a férjem, a levélben pedig mégis az áll, hogy nekem igen drága személy felől fogok fontos hireket kapni. Vajjon kiről lehet szó?

— Majd meghaljuk — válaszolt az Eliznek szólitott; rosz nem támadhat belőle. «A levél irója, bárki legyen is, beszélni fog a narancssárga dominóval, aki jobbról gyémánt fülbevalót, balról rubintos fülbevalót visel.» Minthogy kivánságára ezt a ruhát és ezt az ékszert öltöttem, meg fog szólitani; ha aztán látom, hogy csakugyan valami fontos közölni valója van, meg fogom kérni, hogy várjon egy pillanatig és aztán végrehajthatjuk tervünket. Ha azonban csaló, könnyen a faképnél hagyhatjuk és elosonhatunk.

— Szeretném hinni, — mondá a másik, hogy valami baj nem esik; az isten szerelmére, Eliz, legyen óvatos, nehogy tévedjen. Jól emlékszik még, hol fog vele találkozni?

— Legyen nyugodt, Betéve, ismerem minden utasitásait. De ime megérkeztünk.

A kocsi megállott és egy svájczi kinyitotta ajtaját. A hölgyek fölsiettek a piros szőnyeggel boritott lépcsőn, átadták jegyeiket egy szolgának, majd beléptek a ruhatárba, aztán pedig az erkélyre, honnan az egész termet és az összes jelenlevőket áttekinthették, remélvén, hogy igy ráakadnak arra a személyre, aki őket iderendelte, hiszen az öltözet amelyben meg fog jelenni, a levélben pontosan le volt irva.

Eleinte minden oly zavartan tarkállott szemeik előtt, hogy szinte lehetetlennek tartották, egyes alakokat megkülömböztetni. De lassacskán megszokták a fényes sokaságot, a tánczosok különválván a nézőktől és tekintetük a szembeötlőbb alakokon nyugodott.

Azonban mindhiába keresték azt a férfiut e fehér átvetővel, térdnadrággal, hátán kék csillaggal, kezében üres kalitkával.

Ez a jelmez elég feltünő lehetett volna, hogy még a legnagyobb zűrzavarban szembe tünjék; de vagy nem volt még ott, vagy pedig kikerülte figyelmüket. Azonban a kitűzött időből még hiányzott is 15 percz, hiszen még csak háromnegyed tizenegyre volt.

Mialatt Eliz és a kék dominós hölgy igy el voltak foglalva, a mellettük lévő páholyba két férfi lépett be és foglalt helyet. Az egyik nyurga temetü volt, kissé hajlott vállakkal, felső kabátot viselt, arczán fekete selyemálarcz, karjára fekete dominó vetve.

A másik magas, tagbaszakadt legény volt, közönséges vörös arczczal, széles szájjal, kedélyes arczkifejezéssel. Semminemü álruhát nem viselt, hosszu kopott kabát volt rajta, vastag nyaka körül kötött gyapot shawl volt csavarva s keze hihetetlenül piszkos bukszkinkeztyübe bujtatva.

Ugy festett, akár egy utczai bérkocsis, aminthogy nem is volt más, mint a mi régi ismerősünk Mc. Bride.

— És most rajta, — mondá Bride társa — nézzen körül és találja fel. És aztán egészen bizonyos benne, hogy őt a bejáratnál látta?

— Elhiszem azt! — válaszolt bizalomteljesen a kocsis — mindjárt az első pillanatra fölismertem. Ő volt az saját becses személyében; nagysága, terjedelme, az ősz szakáll mindent megtalál. Ujév előtti szombaton őt vittem a kocsimon és senki mást.

— És az arczát is látta? Hát nem volt álarczban?

— Bizz abban volt uram, a dolog azonban igy történt: a lépcsőn álltam és éppen az utolsó fuvardijat akartam zsebretenni, mikor ő előállott cabriolette-jével; éppen előttem ugrott ki belőle. Vörös dominó volt rajta, arczán álarcz, de mikor tárczája után nyult és egy dollár-bankót keresett benne, feltolta az álarczot. Ekkor láttam őt és a fejemet teszem rá, hogy ő volt az.

— Szerencse, hogy én éppen akkor vetődtem oda, — dörmögé maga elé a másik. — Igazán csupa véletlenségből néztem be ide, mikor az irodába mentem. Ön tehát azt mondja, hogy az asszony nem volt vele?

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A uj évnegyed alkalmából arra kérjük t. olvasóinkat, kiknek előfizetésük lejár, szíveskedjenek az előfizetési díjat a lapunkhoz mellékelt pénzutalvány utján beküldeni.

H. Ő. Budapest. Többnyire csak reminiszczencziái régi, régi daloknak. Egyikét azonban («Nem leszek én . . .») közölni fogjuk.

L. V. orvostanhallgató. Figyelmeztetését köszönjük. Már észrevettük magunk is. Legközelebb a czimnek megfelelő képet is közölni fogjuk.

Edmondo. Nono kis hamis!

B. K. Igen; — Ricardo Maximi.

F. D. Pécs. Lili. Klári.

Pannon. Nem használhatjuk.

Vizahalász. Nem nekünk való.

Géres T. T. Az ön versei nélkül is tudjuk, hogy tavasz van.

Pilát. Nem tudjuk megérteni.

Királyfiak. Nagyon tejedelmes.

Seso. Regényét terjedelménél fogva nem használhatjuk. Kéziratát kivételesen megőrizzük.

Mila-Károly. Tessék a kiadóhivatalhoz fordulni.

Berettyó. Vártuk, de nem jött.

B. Z. N.-Várad. Bérmentetlen levelet nem fogadunk el és első levelére elfelejtett levéljegyet ragasztani.

Több kéziratról a jövő számban.

Védelem asztma ellen.

Egy előkelő orvos a magyarországi asztmásoknak be akarja itt bizonyitani, hogy védekezhetnek az asztma ellen.

Mivel az asztmások legtöbbje számos szert minden eredmény nélkül használ, természetesen arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez ellen a kellemetlen betegség ellen egyátalán nincsen orvosság. Ezek még akkor is csak kételkedni fognak, ha megis hallják, hogy Schiffmann Rudolf dr., elismert hozzáértő tekintély, ki az asztma gyógykezelését egész emberöltőn át speciális tanulmány tárgyává tette, végre eredményt ért el. Schiffmann dr. gyógyitószerének tényleg kitünő tulajdonságai kell, hogy legyenek, különben nem hivná föl az összes asztmásokat, hogy tegyenek kisérletet szerével. Arra kéria magyarországi asztmásokat, hogy irják meg neki czimüket és ő mindenkinek ingyen és bérmentesen megküldi gyógyitószerének egy mintacsomagját. Schiffmann dr. attól fél, hogy állitásain esetleg kételkednének és tudja, hogy a személyes kisérlet inkább meggyőz, mint a számtalan bizonyitvány közzététele, melyet olyanoktól kapott, kiket szere teljesen kigyógyitott. Schiffmann dr. asztma-porát már néhány éve árusitják magyar gyógyszertárakban, de vannak szenvedők, kik erről semmit sem tudnak. Mindezeknek szól Schiffmann dr. fölhivása és ez bizonyára igen nagy előzékenységre mutat. Mindazok, kik asztmában szenvednek, irjanak azonnal Schiffmann dr. magyarországi raktárához. Budapest, Király-utcza 12., mert ingyenes mintacsomagokat csak e hirdetés megjelenésétől számitott öt napon át küldenek. Különösen kérik még azokat, kik ily ingyenes mintacsomagot akarnak, hogy az előbb emlitett czimre szóló levelezőlapra csak nevüket és pontos czimüket irják föl.

A **Bem-Petőfi** körkép husvét vasárnaptól kezdve mindig este 9 óráig lesz nyitva, kivéve az igen rosz, esős napokat, a mikor 8 órakor bezárják. A körképet eddig 15,000 látogatták meg, köztük Schlauch biboros, Tisza Kálmán, Szmrecsányi Pál püspük, gróf Károlyi Istvánné, gróf Zichy Aladár, gróf Bethlen András, báró Prónay Gábor, Jókai Mór, Wickenberg Stefanie grófnő, Beniczky Ferencz főispán, özv. gróf Batthyány Lajosné, majdnem az egész aépviselők stb.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete április hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek április hó 15-ig a «Magyar Géniusz — Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők. A kötet bolti ára 1 fr 50 kr. lesz.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Fegese Géza* czimbalomkészitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzék kapható.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban a 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.

Egy üveg 1 frt.

Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer

sötétszőkére, barnára és feketére.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József-nél,** Király-utcza 12 és **Egger A. fia,** Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs. II., Rembrandstrasse 19|B.

Magyar királyi államvasutak.

35384|A IV.

Hirdetmény.

A pozsony-soproni h. é. vasut vonalán folyó évi márczius hó 15-től kezdve következő menetrend módositás lép életbe: A jelenleg Sopronból délelőtt 11 óra 20 perczkor induló 4426|4415 számu vegyesvonat Sopronból már 10 óra 50 perczkor délelőtt fog indulni és Pozsony-Ujvárosba délután 4 óra 5 perczkor fog érkezni; a jelenleg Pozsony-Ujvárosból delután 4 óra 35 perczkor induló 4416|4425 számu vegyesvonat pedig Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 20 percz. kor fog indulni és Sopronba éjjel 10 óra 30 perczkor fog érkezni

Továbbá a sércz-szent-margit-ruszti szárnyvonalon a jelenleg Sérczről reggel 5 óra 46 perczkor induló 4912 számu vegyesvonat, valamint a Szent-Margit-Rusztról reggel 6 óra 19 perczkor induló 4913 sz. vegyesvonat közlekedése egyidejüleg beszüntettetik.

Budapest, 1898. márcz. 6-án.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Magyar Szalon

képes folyóirat

Megjelenik minden hó 1-én.

SZERKESZTI:

HEVESI JÓZSEF

SEGÉDSZERKESZTŐ:

KÉRY GYULA

Megrendelhető a kiadóhivatalban

BUDAPEST

ANDRÁSSY-UT 57. SZ.

I. emelet.

A Magyar Aszfalt-részvénytársaság

Budapest, Andrásssy-út 30

elvállalja jótállás mellett legolcsóbban

ASZFALT-BURKOLATOK

fektetését

és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres szárazzá tételét.

TELEFON.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és piperecziklkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, szinét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. Egy nagy czinntuba 10 kr.

Fernolendt fémtisztitópasztája szappanformák ban, a «kéharang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-pasztáké üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Üvegje 25 kr. — Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

BEM ÉS PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból

Festette Vágó, Styka és Spányi

Látható reggel 9 órától, Este villámos fénynél.

Aréna-út 70. sz. Városligel

Belépő-dij 50 kr.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villat egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.** Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgaltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynök segében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest Aradi-utcza.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti** ára 10 **forint** lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocminált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 ÁPRILIS 24. 17. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Az irodalmi részt szerkeszti:
HEVESI JÓZSEF

A művészeti részt szerkeszti:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. SZÁM.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

A második jutalom.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» tisztelt előfizetői között — miként azt több izben közzétettük — öt értékes műtárgyat osztunk ki, és pedig:

1. Szén-rajz Karvaly Józseftől.
2. Akvarell Basch Árpádtól.
3. Olajfestmény Grünwald Imrétől.
4. Olajfestmény Bakonyitól.
5. Rézkarcz Bernardtól.

Ezt az 5 becses képet öt egymásután következő héten itéljük oda — a kedvező szerencse szerint — öt előfizetőinknek. — Az első jutalomképet, szénrajz Karvaly Józseftől *Seemann Józsefné* sz. *Markó Ilona* urhölgy Kassa, nyerte meg, ki annak vételét egy hozzánk intézett levélben elismerte. — A második jutalomképet

Akvarell Basch Árpádtól

Remenyik Kálmánné urhölgy **Eger**

nyerte meg, kinek azt postával meg küldtük.

A még hátralevő 3 képet sorba — hetenként egyet — szintén előfizetőinknek juttatjuk.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 17. SZÁM. 1898 ÁPRILIS 24.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

K. KOPÁCSY JULISKA.

Messze tengerentúlról dicsőséggel megrakodva érkezett haza egy szép szőke énekesnő. *Haza* érkezett, hol ujra fészket akar rakni. Mert otthonát, hazáját el kellett hagynia négy év előtt.. Hogy miért?.. Hát ki tudná azt, hogy miért? Ki ösmerné a szinfalak mögött lejátszódó apró kis cselszövéseket? *K. Kopácsy* Juliska fényes tehetségével, nagy talentumával, páratlanul szép megjelenésével nem lelhette honját a hazában.. és kénytelen volt külföldre menni. Hiszen nekünk olyan sok nagy és fényes tehetségünk van, hogy bátran pazarolhatunk velük. Kölcsön adjuk őket a külföldnek.

És Kopácsy Juliska, a ki idehaza a sok kicsinyeskedés, intrika, irigykedés miatt nem tudott érvényesülni, meghódította azóta Bécset, egész Ausztriát, Németországot és utóbb Amerikát, hol dicsőséget dicsőségre halmozott és egész erdejét a babéroknak aratta.

Mindenütt a hol föllépett, elárasztotta kegyeivel a közönség, dicséretével a kritika.

És most Kopácsy Juiska honvágyát követve, először is *haza* érkezett a messze Oczeánon túlról. Nem mintha itthon akarná a külföldön szerzett dicsőségét beváltani, s nem is azért, hogy világra szóló hirnevével a hazai szinházak egyik-másik starját elhomályositani akarná: haza jött, mert vágyódott a föld után, hol bölcsője ringott, mert füle szomjas volt magyar szóra és mert egyetlen kis fiacskáját magyarnak akarja nevelni.

A bájos művésznő most Bajza-utczai kis fészkét rendezgeti.

Rendezgeti és egyre tépelődik, vajjon itt-e már az ideje, hogy itthon letelepedjék? Mert ha ő a mienk is, művészete még mindig a külföldé, mely őt egyre reklamálja, csábitgatja, csalogatja.

De ne tépelődjék!

Annyi dicsőséget szerzett a magyar névnek, hogy most már jöjjön haza! Minden meg van bocsátva azoknak, a kik miatt a külföldre kellett távoznia!

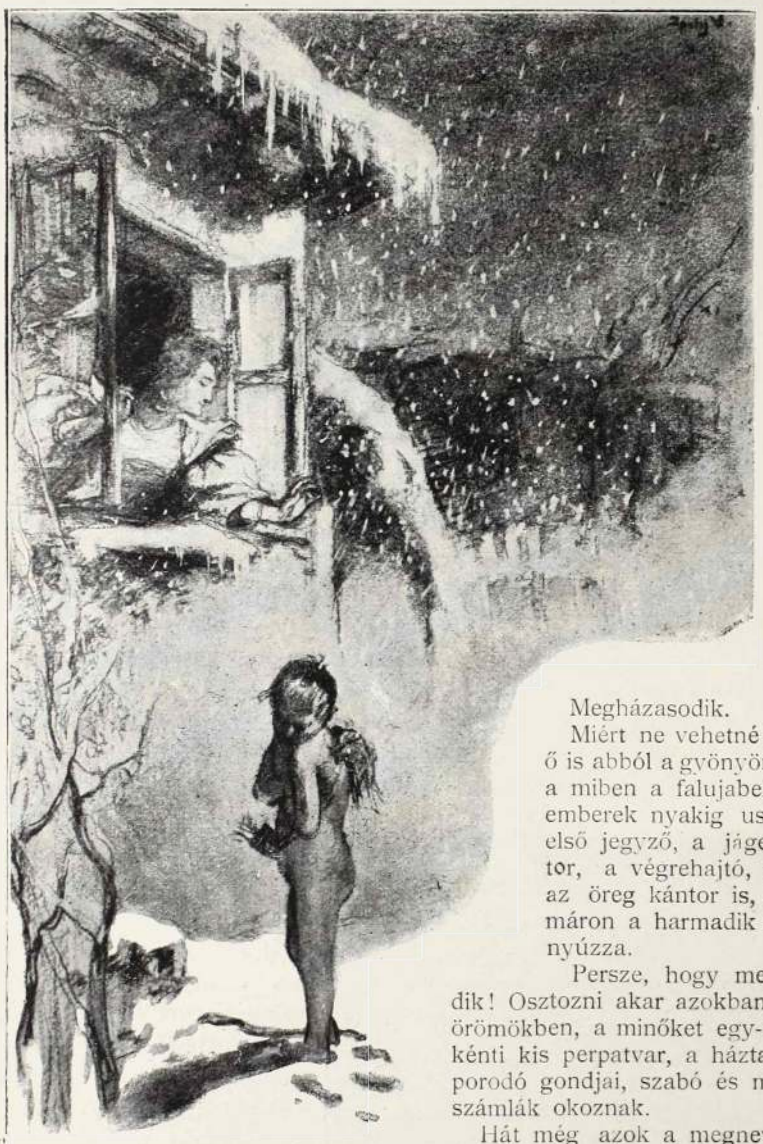

Fagyos Ámor

EGY KIS REGÉNY.

Irta ZOMBORY GYULA.

Regölyi Simon, Cserhát érdemes másod jegyzője és helyettes anyakönyvvezetője nagyot ásitott irodájában; felállt az asztaltól, megnézte zsebtükrében kopaszodó fejét s elhatározta, hogy megházasodik.

Elhatározta, hogy véget vet ennek a se ki, se be állapotnak, az unalmas napoknak, a még unalmasabb estéknek, melyeket vagy a vendéglő szük «extra»-szobájában kell végig quaterkáznia, vagy haza menni abba a rideg garzon-lakásba, a hol egyebet se lát mint az öreg takarító-asszonyt s ennek zsémbes férjét «Hapták» susztert, a ki örökösen azzal kezdi a beszédét «no igenis».

Megházasodik.

Miért ne vehetné ki részét ő is abból a gyönyörüségből, a miben a falujabeli házasemberek nyakig usznak, az első jegyző, a jáger, a doktor, a végrehajtó, sőt még az öreg kántor is, a ki immáron a harmadik feleségét nyúzza.

Persze, hogy megházasodik! Osztozni akar azokban az apró örömökben, a minőket egy-egy időnkénti kis perpatvar, a háztartás szaporodó gondjai, szabó és masamódszámlák okoznak.

Hát még azok a megnevezhetlen és névtelen kellemességek, a mikkel a feleség a szerető férjet meglepni szokta! no, egy szó mint száz, ha törik, ha szakad, de még ezen a télen megházasodik.

Mit a télen? Most izibe, egy hét, két hét, egy hónap alatt.

Messze sem kell menni leány után, itt van a faluban Szórádi Juczi, az uradalmi kasznár leánya, lesz abból olyan feleség, hogy akárki az ujját is megszophatja utánna. Deli, takaros, beszédes és a mi a fő: kitünő gazdaasszony, a ki két csirkét fog költetni egy tojásból. Éppen ez lesz neki való, neki, a poltrom lusta agglegénynek, (42 éves volt Simon ur) a ki a szülőitől örökölt házát azóta ki nem meszeltette, mióta édes anyja elhaltával birtoklásba vette. Hát az ágynemük, a kert... no iszen, lesz itt Juczinak mit rendbe szedni, venni.

Simon ur ott az irodában mindjárt az apróbb részletekkel is tisztába jött. Kérőnek fel fogja kérni az öreg kántort; régi avult szokás az igaz, de magyaros; meg az a jó is van benne, hogy a netán kapandó elutasitó választól nem pirul az, a kit illet. Ott a kérő, huzza be a nyakát az. Lári-fári, az lenne még szép, ha egy Regölyi Simon kosarat kapna. Elővette ujra kis kerek zsebtükrét, melyet egy Pesten vásárolt kabátja zsebébe csusztatott be a kókler bótos.

Megpödörte bajuszát, a száján jobbra balra egyet rántott s hátra simitotta gyér haját. Biz az ritka volt, módfölött ritka, de hát nem muszáj mindig a fejét nézni az embernek. Ott van a bajusz, kitelnék abból három olyan Regölyi-féle hajállomány. Ennek is köszönhette, hogy jegyzőnek megválasztották. Arra a szép vastag bajuszu urra voksoljon kénd — mondogatták választás reggelén a cserháti asszonyok férjeiknek.

Igy lett Simonból cserháti jegyző.

Regölyi, halmaz restantiái közt szörnyen ráérvén a saját ügyei rendezésére, megállapodott abban, hogy az öreg kántorral fogja Juczit megkéretni, násznagynak meghivja a doktort, vőfélynek a patikárust, a ki friss, uj ember a faluban s még nőtelen, azután csapnak olyan lakodalmat, hogy Cserháton még az ötödik télen is arról beszélnek a fonókban! Lesz czigány, még pedig a veszprémi nagy banda, 3 bőgővel, 2 klarinéttal, nem is számitva a többi 14 embert, a kik toalett dolgában, majdhogy különben nem néznek ki akár csak ő, Regölyi; szóval: uri czigányok. Ki fogja hozatni Veszprémből a bukott czukrászt, a kit, mióta mérgezett pogácsát talált sütni, az ördög se keresett föl, ez majd olcsó pénzért kiállitja a kredenczet. A cserháti sánta szabó jó lesz a ruhatárhoz, mert annyi lesz itt a vendég, hogy a veszprémi «*Közmeggyőződés*» czimü hetilapnak einlagra lesz szüksége, hogy a vendégsereg névsorát közölhesse.

De hol is fér el az a rengeteg sok ember?!

Meg van már! Az alispán (ha kijön) a plébánoshoz kvártélyózodik, a hol még más háromnak is lehet helyet szoritani, teszem a hagymásdi járásbirónak, a ki szent, hogy a feleségét is magával hozza, azután meg az alszolgabiró. A doktorhoz jut a füredi körjegyző két leányával, a patikárus átengedi garzon-lakását a sártói gazdasági irnokoknak, (ha

ugyan lefekszenek), az öreg kántornál majd csorbádi jegyzőék, meg talán a hirtai káplán meghuzódhatnak stb., stb.

Ezzel t. i. az elszállásolással rendben volt Regölyi. Még a konyhára nem gondolt, a mi pedig legfontosabb egy lakodalomnál, a hogy azt az egyszeri czigány mondta, a ki — mikor megkérdezték tőle, hogy ágról szakadt szegény létére minek házasodik, igy felelt: legalább egyszer jóllakom életemben.

Tehát a konyha.

A szakácsnéságot — a hun ni, ott van az öreg «Hapták»-né! átveszi az, a siket levélhordóné pedig jó lesz kuktának, legalább hangos lesz a beszéd a konyhán, boldog-boldogtalan fogja hallani, ha majd Haptákné rendelkezik. Aztán Jucziéktól is kerül egy szolgáló, sőt még Marczit a kocsist is elkéri, valamikor parádés kocsis volt a grófnál, járatos az efféle ünnepséges aktusokban, az asztallegény szerepét pompásan fogja betölteni. Még fehér keztyü is kerül neki, ott van a tavalyi báli keztyüje, a melyet a kecskerági pikniken heczből valaki vörös borba mártotta s azóta használatlanul ott penészedik valahol az iróasztal fiókjában.

Nincs semmi baj, meg lehet tartani a lakodalmat, csak asszony legyen hozzá. Az meg lesz, kétszerkettő négy, ott van Szórádi Juczi, kézzel lábbal megy csak vigyék.

Simon ur leült, megirta a levelet a «kántor-bácsi»-nak, s ékes, virágos stilusban felkérte, hogy vállalná el a kérő magasztos funktióját. Mikor a levél készen volt megverte öklével a falat (Cserháton az képezte a villamos csengőt). Alig hogy hármat-négyet zuhantott öklével a meszelt falon, a kisbiró richtig bejött, kalappal, pálczával elkészülve, megértvén az ütés számától, hogy menendő lesz valahová. Ez aztán a rendszer, ezt tegye meg Halmos, az uj polgármester, vagy próbálja valaki más, tud-e annyit billegtetnl a villamoson, hogy a hivatalszolga mindjárt olvasson is belőle, hogy igy vagy ugy, erre vagy arra.

Ilyen csak Cserháton van s ezt is Regölyi hozta be, restelvén az ajtón kikiabálni, hogy: Jóska! Pista!

Simon átadta a levelet, komoly, hivatalos tónusban megértetvén a kisbiróval, hogy a kántor urnak szól, a kit szivesen lát ma egy kis legényes ebédre a «szürke lónál».

Igy nevezték a cserháti nagyvendéglőt. Azért nevezték pedig igy, mert a vendéglős hajdan, komédiás korában, egy szürke lóval jött a faluba, leányába szerelmes lett a borbély, el is vette, ezen a réven aztán itt csepent az egész csepürágó familia.

De megkülönböztetésül is adták ezt a nevet a nagyvendéglőnek, mert volt egy kisebb korcsma is még a faluban, az ugynevezett «fiastyuk».

A parasztok csufságból nevezték el igy, mert a zsidó-korcsmárosnénak, a ki vagy 30 esztendeje birta ezt a helyiséget, 11 élő gyermeke volt és ott csőtlöttek, botlottak a szük ivóban, hogy a vendég, a ki ide bújában betévedt, rendesen csak az ajtó-küszöbön kapott egy kis helyet s ott itta meg a borát, vagy pálinkáját.

Regölyi ilykép az első teendőn s a kezdet nehézségein átesvén, elővette penecilusát s azzal végighegyezte összes irón-készletét, nehogy dolog nélkül érjék, ha éppen véletlenül valaki rányitja az ajtót.

Délben aztán szorongó szivvel várta a kántort a «szürke lóban», a ki ünneplő ruhájában, azon mód, a hogy Szórádiéktól eljött, egy jó rostélyos s pár liter somlai reményében (Somló oda közel van) ragyogó arczczal nyitott be a nemzeti szinre festett ajtón az extrába.

— Széna-e vagy szalma, — kérdé Regölyi, fel sem állva a rózsaszinü sirtinggel behuzott kanapéról.

— Ecce spectabilis domine, — felelé a kántor — széna!

Tél és tavasz

Nuebuns festménye.

— Kivel beszélt? — kíváncsiskodék Simon ur.

— Kivel? a fejével. Mindig a fejével és nem a lábával, ez a jelszavam. — Láb alatt Juczit értette a kántor.

— S az eredmény?

— Biztos. A kasznár ur megtisztelve érzi magát és általam küldi beleegyezését.

— Bravó, éljen Szotyolák! — igy hivták a kiérdemült kóklert — jöhet az ebéd. S az ebéd jött, ettek jó étvágygyal, ittak nagyokat, hogy Regölyi, a ki a kanapén a főhelyet foglalta el, gondolatában oda képzelte maga mellé Juczikát és érzett olyan valami felvillanyozó melegséget, a milyent azelőtt még soha életében. Különben talán megházasodott volna.

A késő este verte szét őket a «szürke ló»-ból s meglehetősen bepityizálva tért mindegyik a maga lakására, kérő és vőlegény.

Mikor Regölyi uri kuriája tornáczán végig bandukolt, szembe jött vele házmestere, «Hapták» a suszter, a ki nem győzött csodálkozni ura virágos hangulatán.

— Berugtam Hapták bácsi — kiáltott Simon ur nevetve.

— No igen is — mondta rá Hapták a suszter, s feltárta Regölyi előtt a szoba ajtaját. Simon belépett, végig feküdt legényes ágyán s egy reményteli vőlegény boldog álmával aludt egész reggelig.

Csizmáit alvás közben rángatta le lábairól Haptákné asszony, nehogy befeketitse velük az ágynemüt, melynek mosása, tisztán tartása az ő feladatát képezé.

Majd ha asszony lesz a háznál, akkor nem bánja.

Majd ha lesz.

Hát hogy ne lenne?...

Persze, hogy lesz, nem ok nélkül beszélt kántor uram a «fejével», a «lábának» azt kell cselekedni, a mit a fej akar. Igy van jól, igy van helyesen.

A lánynak különben is «hallgass» a neve; Szórádi kasznár uram kimondta a boldogító «igen»-t, Juczi majd helyt áll s elvégzi a többit.

Hogyne végezné?

Regölyi, a ki nem tartotta szükségesnek leendő menyasszonyával eszmecserébe bocsátkozni, Szórádi urammal arra nézve is megállapodtak, hogy az eljegyzést és a kézfogót hamarosan megejtik, hogy karácsonyra az uj asszony már uj fészkében lehessen. Kitüzték a napot is, a legközelebbi vasárnapot, a mikoron a Szórádinál adandó kedélyes vacsora alkalmával mindeme előzetes formaságokon tuleshetnek.

A vacsorára hivatalos volt Cserhát összes intelligenciája, a paptól elkezdve a segédtanitóig. A közbeeső személyek az első jegyzőből, doktorból, patikárusból, végrehajtóból, az öreg cseh jágerből, a kántorból és ezek családjaikból álltak. Két szobán kellett az asztalt végignyujtani, hogy megférhessenek s Marczi, a kocsis, egy tömzsi kis hetessel (kinek egyik fülét a mult farsangon leharapták) alig győzte az istálló-ajtókat behordani, nem lévén oly hosszu s annyi asztal a kasznárházban, a hol annak a 22—24 embernek terithettek volna. Levakarták az ajtókról az időnkint rátapadt felesleges dolgokat s beteritették két fehér abroszszal, melyből aztán már bőven volt a házban, mert Juczika anyja — mig élt — egy jó gazdaasszony szokásaként halomra gyüjtötte a szebbnél-szebb fehérnemüt.

Behozták az első fogás ételt, mely falusi szokás szerint gulyásleves, pirosra paprikázva, hófehér galuskákkal a piros lében. Utánna jött a turós csusza, azután hatalmas porczellántálban ügyesen feltranzsirozva vagy 3—4 kacsa, amolyan félig hizott, melynek izletes husához képest a fáczán csak kismiska. S mind eme izletes készitmények Juczi kezét dicsérték, a ki elmenendő lesz immár a háztól s akire Regölyi uram, onnan a plébános hizott oldala mellől, olyan elégedett pillantásokat vetegetett.

Juczinak az asztal végén volt teritve, de alig-alig hogy leült, már ismét mennie kellett, hogy vagy tálaljon vagy egyébb rendelkezést végezzen a konyhában.

A pecsenyénél kántor uram megköszörülte a torkát s mint ahogy egy kérő násznagyhoz illik, ékes dictióban felköszöntendő volt a leendő jegyeseket.

Juczika — a ki sejtelmével, vagy tán atyja közlése után tudásával is birt a történendőknek, hidegen vette az egész dolgot, mint a hadvezér, ki ereje biztos tudatában nyugodtan néz a közelgő csata elé.

A kántor megköszörült torka jel volt arra, hogy a poharak megtöltessenek s kézbe vétessenek.

Juczika e perczben felkelt s egy tállal a kezében a konyhára akart menni.

— Kisasszony — szólt a kántor tisztelettel felkérem, egy cseppet maradni.

Juczi arczát elfutotta a vér. A harag, vagy a szemérem pirja volt-e, nem tudhatja az ember előre. Regölyi az utóbbit látta abban s majd hogy el nem olvadt e miatti boldogságában. Egy leány, a ki vele szemben elpirul. No ez már több, mint a mennyit valaha remélni mert volna.

— Halljunk szót uraim! recsegett kántor uram rozsdás hangja, s mint a ki gondolatait a zöldes somlaiból szedegeti, keresztül nézett csordultig töltött poharán.

S megeredt a tószt, biztos mederben, mely sejtetni engedte a hallgatókkal, kogy kántor uram ezt a dictióját már vagy hatvanszor elmondta életében. A segéd-tanitó lökött is könyökével a cseh jágeren, mintha csak figyelmeztette volna, hogy: ahun ni, Szeder Borcsa kézfogóján is szórólszóra ezt mondta az öreg.

Mindenki figyelt, mindenki hallgatott még Juczi is. Hanem mikor kántor uram sallangos diktiója azon passzusához ért, hogy: «ez a boldog frigy egyenesen a mennyben köttetett», Juczi hirtelen felugrott székéről, s kiemelkedve, mint valami büntető szellem, mint egy nemezis, odakiáltotta a meglepett vendégseregnek: «nem igaz, nem boldogság, az sem igaz, hogy az égben kötötték, mert kedves apámnak egyedüli akarata ez az egész komédia. Kereken, kimondom, hogy bár tisztelem, becsülöm a jegyző urat, de a felesége nem leszek soha. Ha pedig hozzá erőltetnek, megszököm tőle, olyan igaz, mint hogy Isten van az égben!»

Arcza a beszéd végén hófehér lett, ledobta kezéből az asztalkendőt s felemelt fővel, büszkén, haraggal kiment a konyhába.

Ilyen magyarán, értelmesen elmon-

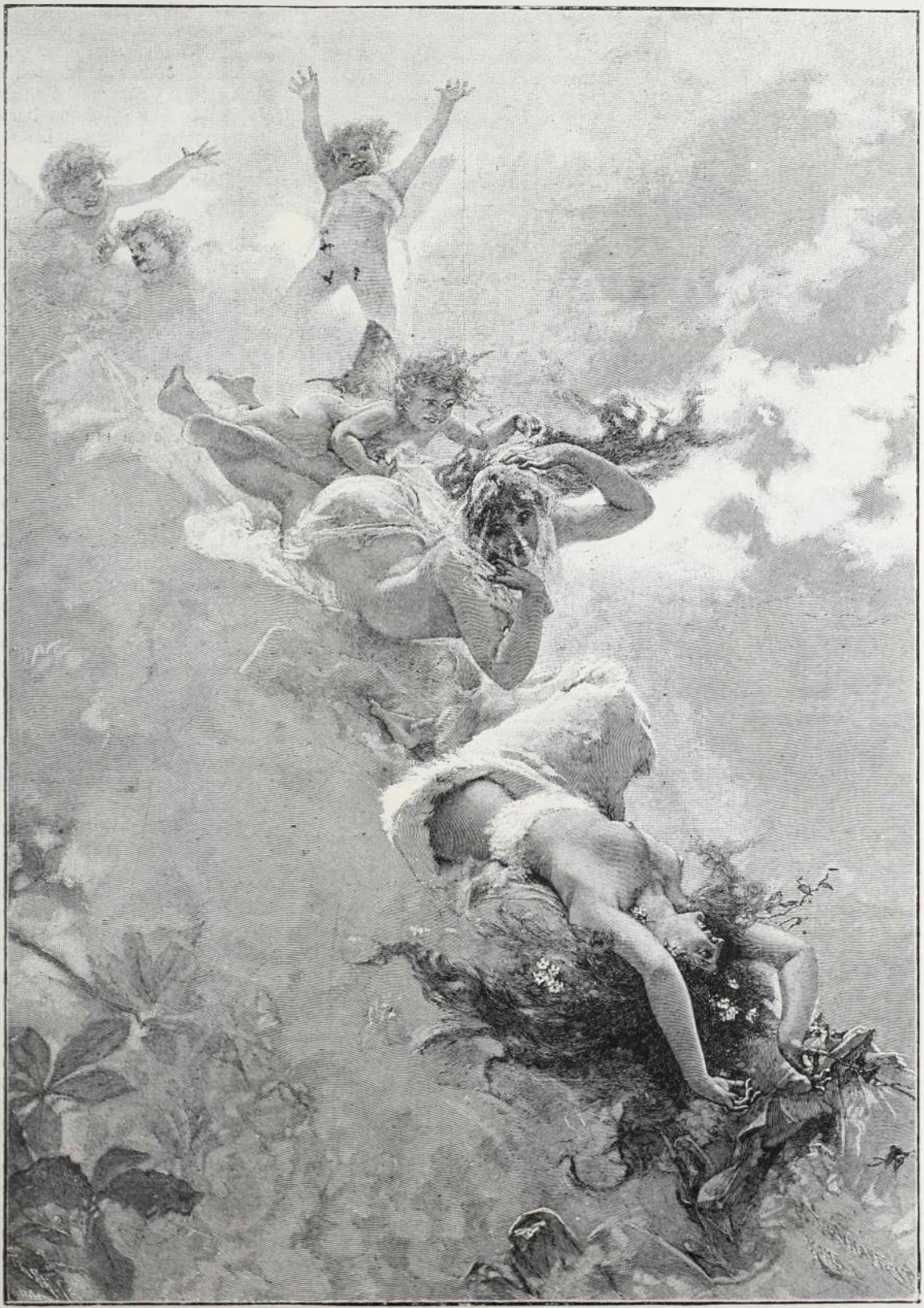

Tündértáncz

Flavio Napparazzione festménye.

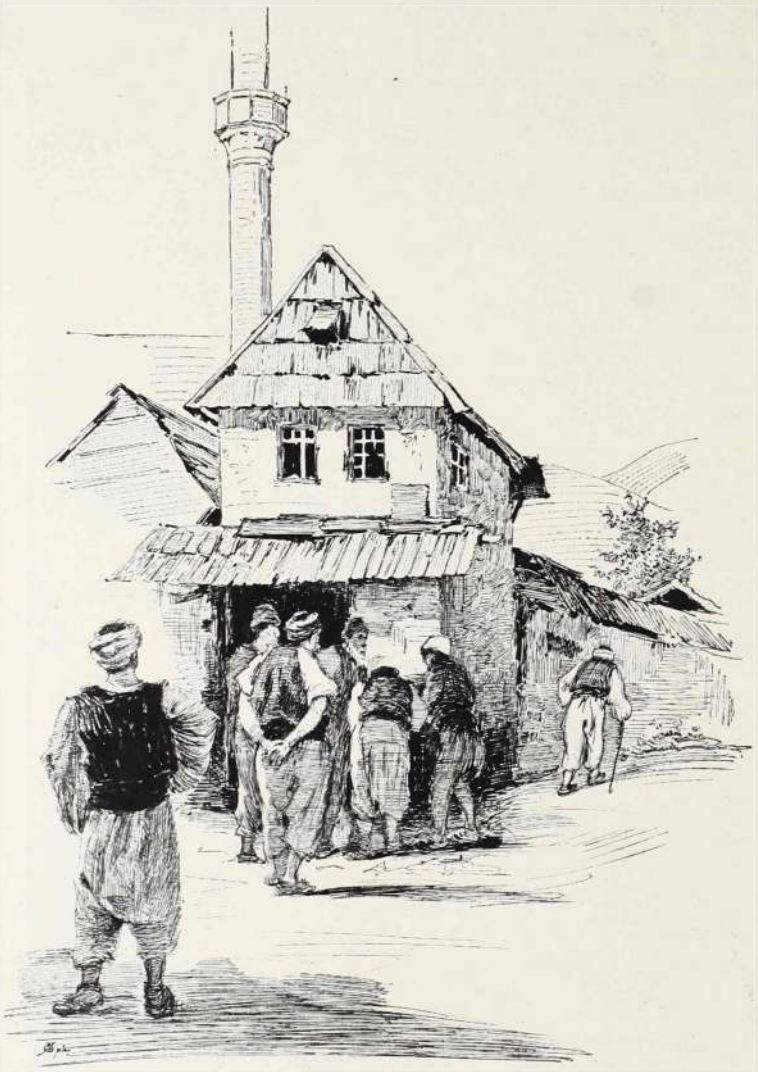

Ima előtt. (Képek Boszniából) Arndt Leo rajza.

dott vétóra nem volt mit tenni mást, mint szépen felkelni az asztaltól és menni mindenkinek arra, a merre a szeme lát. Kántor uram még csak annyi időt engedett magának, hogy a poharát fenékig kiüritette.

Legelső volt, a ki eltünt, Regölyi Simon, köpönyegjét, botját ott felejtve, egy szál kabátban s a cseh jágerné vattirozott kapisonjával fején hagyta el a házat s ugy elrejtőzött, hogy még harmadnap sem akadtak nyomába, pedig mint anyakönyvvezetőre elkerülhetlen szüksége lett volna rá a községnek.

Azóta lemondott a házasodási szándékról; csak néha, ha rideg agglegényes otthonában duettben pityizálgat Hapták urral, tesz egy egy elrejtett megjegyzést, hogy ő is boldog lehetett volna, ha olyan csuffá nem tették volna — akkor.

— No igen is — felel rá ilyenkor Hapták ur, s iszik a csuffá tett vőlegények egészségére.

Juczika pedig férjhez ment s bár frigyük nem az égben, hanem kettőjük szivében köttetett, boldog felesége egy pusztai ispánnak, a kinek kicsinyke bajusza van ugyan, hanem a fején dús fürtökben hirdeti a haj a férfias erőt, mely többet ér az asszonyok előtt mindenféle tudásnál, bölcsességnél.

Ki tehet erről?

—o—

Nem leszek én!..

Nem leszek én boldog soha:
Mostoha a sorsom;
A bánatnak, keserveknek
Gonosz átkát hordom.

Mit ér igy az egész élet?
Csupa kin és bánat!
Megátkozom a sorsomat,
Gonosz mostohámat.

HAMVAI ÖDÖN.

VÖRÖSMARTYRÓL*)

Irta BERECZ KÁROLY.

Hogy Vörösmarty egyáltalában nem volt szónok, azt életirói is hűségesen följegyezték róla. Csöndes, hallgatag ember volt, a ki nagy társaságban ritkán szólalt meg s leginkább csak bizalmas baráti körben szeretett beszélgetni.

A következő esetet, melyben mindamellett a legnagyobb szónoki hatást érte el, egy szem- és fültanu elbeszélése után jegyeztem föl.

1846-ban Deák Ferencz Vörösmartyval együtt Erdélybe utazott, Wesselényi Miklós látogatására.

Útközben egy kis pihenőt tartottak Kolozsvártt. Megérkezésük hire gyorsan elterjedt az egész városban s a legnagyobb érdekeltséget ébresztette föl. A nyári szünidő miatt a lelkes tanuló ifjuságból csak kevesen voltak jelen, de ezek aztán annál nagyobb hévvel készülődtek, hogy estére fényes ünnepléssel — fáklyás zene, szónoklat — lepjék meg a nagynevü vendégeket.

A mint beesteledett, csakugyan nagy fáklyásmenet verődött össze a polgárság csatlakozásával s állt körben az ünnepelt vendégek szállása előtt.

Az ifjuság szónoka Úrházy György a későbbi publiczista volt — s mikor a Rákóczy-induló s a harsány éljenzés elhangzott, e megszólitással:

«Erdély nagy vendége Deák!»

Elmondá az akkor nagy virágzásban volt hazafias frázisoktól duzzadó dikcióját.

Erre aztán Deák, szokott egyszerűségével röviden, de annál nagyobb hatással válaszolt.

A zajos éljenzés után fölhangzott a felkiáltás: «Halljuk Vörösmartyt!»

Deák intésére nagy nehezen, észrevehető elfogódottsággal előre lép s magát meghajtva, alig hallható hangon, körülbelül e szavakat mondja Vörösmarty:

«Nemes tanuló ifjuság! Én mindenben az előttem szólotthoz csatlakozom».

Erre magát ismét meghajtva, gyorsan visszavonul. A fiatalság lelkesen megéljenzi, de aztán egyre zajosabban kiabálja: «Halljuk Vörösmartyt!»

Deák ismét kituszkolja a huzódozó költőt, hogy csak beszéljen valamit, mert nem lesz vége a lármának.

Az erkélyen előre lépve, az ünnepies csöndben, jól érthető, emelkedett hangon elkezdi:

*) Szerzőnek az Athenaeum kiadásában most megjelent müvéből.

«Mikor én ide érkeztem . . . mikor én ide . . . . igen, mikor én . . . . .»

A tömegből erre egy harsány, érczes hang, melynek birtokosa bizonyosan sajnálkozva vette észre az akadozó költő nagy zavarát, megszólal:

«*Hazádnak rendületlenül!*»

A fiatalság zajos éljent kiált s az egész tömeg elénekel a «Szózat»-ból pár versszakot.

Ez az intermezzó, melyből a hazafias lelkesedésen kivül a gyöngedség is kiérzett, mélyen meghatotta a költőt s neki melegedve, midőn az ének elhangzott, igy szólt:

«Kedves, fiatal barátim!

Én nem vagyok szónok, s hasztalan próbálnám eszméimet kifejezni előttetek; — de hisz ti már is kifejezést adtatok mind annak, a mit e pillanatban el akartam nektek mondani, s úgy látszik, valamenyien át is éreztétek azt mind. Ezért csak azt óhajtom, hogy tartsátok meg szivetekben mindig, s legyetek hű fiai imádott hazánknak!»

No hiszen volt erre aztán hétországra szóló lelkesedés! De azért a megizzasztott költő mégsem vágyakozott soha teljes életében, még képviselő korában se a szónoki babérokra.

Vörösmartyt 1839-ben láttam először. Ez év nyarán, mint fiatal tanuló, szárnypróbálgatásul néhány szépirodalmi apróságot küldtem be az «Athenaeum»-ba, melynek hatalmas triumvirátusát Bajza, Vörösmarty és Toldy (akkor még Schedel Ferencz) alkották.

Ősszel magam is berándultam Pestre s első dolgom volt, hogy a nagy nevü szerkesztőséget, a mely e közben már beküldött műveimet közölte volt, meglátogassam. Vörösmartyt nem találván a szerkesztőség szállásán, saját lakására, a Kalap- és Zöldfa-utcza sarkán levő Jankovich-házba mentem.

Lakása az emeleten, egy hosszú, udvari folyosó végén volt. Ajtaján egy kis palatábla függött, mely távollétében közte s látogatói közt, bizalmas közvetitőül szolgált. Az udvari szobában Vörösmarty leghivebb emberét, egykori iskolatársát, Sallayt találtam, ki a délutáni órákban rendesen nála másolgatott.

A pipafüsttől kissé homályos utczai szobában «Zalán futása» koszorus költője, egyik kezében hosszú száru selmeczi pipáját tartva, iróasztala mellett ült. Asztalán s körülötte a többi butorzaton könyvek s irások hevertek szerteszét. Azzal az egyszerü, pátriárkális szivességgel fogadott, melylyel abban az időben minden magyar ember az ifjusággal szemben viselkedett, s mely a közeledést, a nyiltságot végtelenül megkönnyitette. A bizalmas «kedves öcsém», «bátyám» megszólitás rendesen már az első találkozáskor áthidalta a kor, rang s tekintély-adta különbséget. Vörösmarty és általában a többi régibb neves irók, legkevésbbé sem zárkóztak el előttünk a tekintély rideg bástyái mögé; sőt mindig, szóval s tettel bátoritva és utbaigazitva buzditották a fiatalságot s egyengeték előtte a göröngyös pályát.

Rövid időzés után, határtalan tisztelettel s kegyelettel eltelve, távoztam. A kép, melyet e találkozás emlékembe, szivembe vésett, sokkal fölülmultja azt, melyet a fiatal kor rajongó képzelődésével alkoték magamnak a csupán munkáiból ismert nagy költőről. Most az egész embert láttam a saját egyszerüségében s nyugodtságában, mely a tenger rónaságát s mélységét jutatá eszembe.

*

Mielőtt a rémuralom sötét korszakában olykor megtartott «sirva vigadó» összejöveteleink egyikét, gyönge hangommal elmesélget ném, — előbb a jelen volt nagy költő akkori alakját, hozzá legméltóbban, Gyulai Pálnak «Vörösmarty életrajza» czimü remek művéből vett következő idézetekkel mutatom be:

«Vörösmarty lelkét, már Debreczenben léte alatt, hazafiui aggodalmak szállták meg. Nem volt többé a régi ember. Már mutatkoztak rajta némi jelei a búsk omoly és apathikus hangulatnak, melynek később martalékául esett.

«A vesztett és nyert csaták zaja közt «Szózat»-ának reményei s balsejtelmei visszhangoztak lelkén. S

Őrszem. (Képek Boszniából) Arndt Leo tollrajza

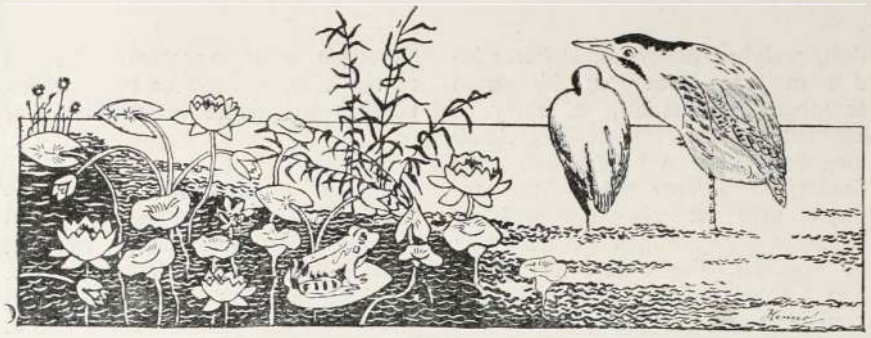

midőn a forradalom árja elzugott, alig találkozhatott valakivel, ki azt ne mondotta volna neki: a jóslat teljesült, a nagyszerű halál bekövetkezett.

«Mindig elkomorult ilyenkor, s ingerülten mondá, hogy a jóslat még nem teljesült, ő nem ily halált értet, hogy ez még nem halál.

«Hosszas bujdosása közben egészsége is sokat szenvedett, s az a néhány soros költeménye, melyet ekkor «Emlékkönyvbe» cz. irt, hiven kifejezi kétségbeesett hangulatát.

«Hazafiui mély bánatát családi csapások is tetézték. A családjáról vett első tudósitás egyik kis leányának haláláról szólt.

«Nem csak lélekben lőn beteg, de testben is. Vérkeringési zavarokban szenvedett, melyeket a hányatott és rendetlen élet idéztek elő.

«Ekkor határozta el magát, hogy bujdosásának, a «Nos patriam fugimus» keserves időszakának véget vet, hogy Pestre megy s a katonai törvényszéknél jelentkezik. Kevés idő multán Haynautól, több képviselő társával együtt, kegyelmet nyert s családjával együt Baracskán telepedett le, hol egész 1853 tavaszáig lakott».

Baracskáról ellatogatott a fővárosba s rendesen fölkereste Vahot Imrét, kinek környezetében a lassanként visszaszállingózó iró s művész világból és a Pestre beránduló vidékiekből mindig lehetett ismerősökkel találkozni. Ilyenkor Vahot Imre rendesen gondoskodott egy-egy barátságos összejövetelről, leginkább valamely külvárosi vendéglő külön szobájában, hol a szemfüles rendőrség figyelmét kikerülhettük.

Mivel egy ily összejövetelünkről «a mi czigányprimásunk a szabadságharcz után» czimü emlékezésemben bővebben szólok, most csak annyit emlitek meg, hogy szép zeneszó és élénk társalgás mellett jóval éjfélutánig tartott a mulatság, melyben ünnepelt vendégünk csöndesen iddogálva, leginkább mint hallgatag szemlélő vett részt. Elhanyagolt öltözetén, egész külsején s magatartásán meglátszott, hogy lelke föl van dúlva, «mint a haza földje, mint az alkotmány, mint a nemzetiség: rom volt mint Magyarország» jegyzi meg róla, ez időre vonatkozón, az ő szellemes életirója.

«Senki sem érezte mélyebben hazája szenvedését, s a mellett sok csapás sulyosult reá, szellemi és anyagi, testi és lelki; de a legnagyobb az volt, hogy elhagyta lelkének ereje. Melancholiába és apathiába sülyedt».

Ez estén is csak akkor kezdett kibontakozni sötét hangulatából, midőn Patikárius, e zseniális czigány, egy másod hegedűs s egy bőgős kiséretében, régi «hallgató magyar nótákat», kezdett játszani.

Mindenki abbahagyta a társalgást s az ünnepies csöndben e, lelkünket a mult idők fájdalmas emlékeibe ringató, gyönyörü zenét hallgatta. Majd az általános meghatottság zajosan tört ki. Körülfogtuk, éljeneztük a játéka után ismét szerényen visszahuzódó zenészt. Erdélyi János megölelte s mint a «magyar népzene hősét» felköszöntötte.

A «Szózat» költője egészen el volt érzékenyedve, szeme könybe lábadt; majd őszülő fejét karjára fektetve, csöndesen zokogott.

*

Kevéssel ezután történt az a kis «esemény», melyet azonban szegény Balázs Sándor, kezdő iró létére, akkor olyan nagyra tartott, mint a nagy költő rokonszenvének s iránta való bizalmának megnyilatkozását.

A zaj csillapultával, az elérzékenyült költő fölemelte lehajtott fejét s a társaságon körül-jártatva tekintetét, végre az asztal végén nyulánk termetével kimagasló Balázs Sándoron pihenteté meg.

Sándor észrevette, hogy Vörösmarty figyelmesen nézi, de sőt, hogy nem csak nézi, hanem közbe-közbe integet is a kezével.

Rögtön fölpattant a helyéről s hozzá sietett.

Az öreg, a magas termetü Sándor kezét megfogva, magához vonta őt s halkan kérdezé:

— Hogy hivnak kedves öcsém?

— Balázs Sándornak, szolgálatjára.

— Ugy! No jól van! Hát szoktál-e bort inni?

— Vagy-igen! — válaszolt Sándor (erdélyiesen), kissé meghökkenve e nem várt kérdésen.

— No, mert ugy látom, hogy te itten a legfiatalabb vagy. Hát jól van, — de ne igyál már többet.

— Igenis, — nem!

— Most már eredj a helyedre és jól vigyázz rám, hogy a mikor ujra intek, akkor fölkelj, vedd a kalapod s engem haza fogsz vezetni.

Sándor e bizalmas fölhivásra, a legboldogabb ember nyájas mosolyával magát meghajtva, távozott az asztalvégre.

Nem sokáig kelle várakoznia. A bizalmas intés csakhamar megtörtént s a nagy költő a fiatal neophita karján eltávozott.

Szegény Sándor! még kezdő iró korában megjelent arczképére, s a felolvasó asztaloknál kapott koszoruira se volt soha oly büszke, mint e mentorságára.

ÁLOM.

Tavasz volt! — szólt az ébredő pacsirta,
A rózsa szűzi kelyhe megfakadt.
Tavasz volt! — és mi egymást átkarolva
Szótlan haladtunk lombos fák alatt.

Kézt kézbe tartva szép szemedbe néztem
Mosolygva intett onnan egy varázs . . .
Lángolt az ajk, csattant a csók; . . de még sem
Csak álom volt, csak álom, semmi más.

O. G.

—o—

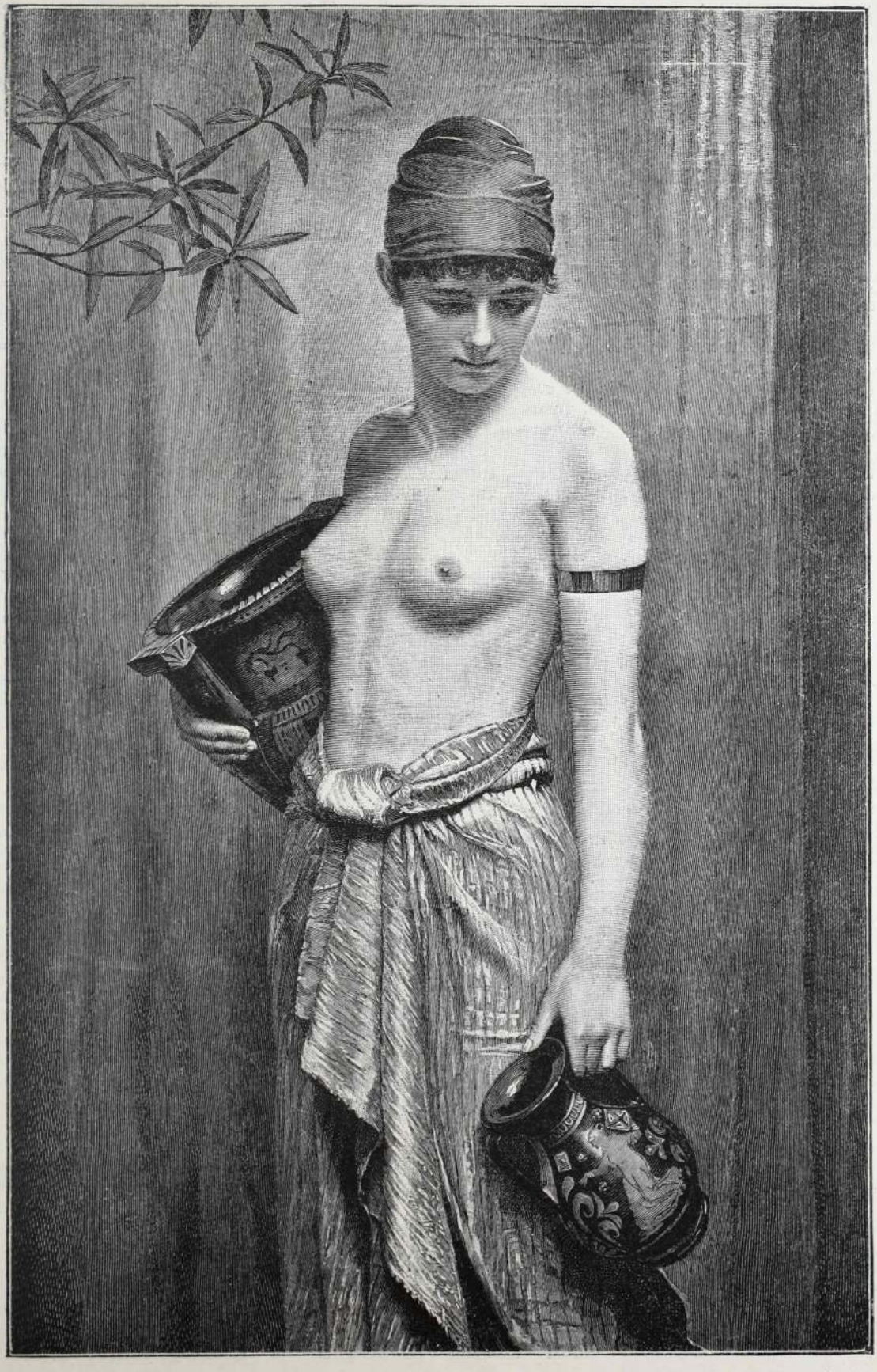

Laia

Sichel festménye.

SZINHÁZI HÉT.

A szocializmus a kor uralkodó eszméje. Voltaképpen semmi más, mint az elnyomott és nyomorgó osztálynak mozgolódása és fegyverkezése az uralkodó társadalom ellen. A világtörténelem dióhéjban foglalva és a nemzetek területi különállására szoritva. Mert minden világrázkódtató esemény, bár a hit, a szabadság, vagy bárminő más eszme jelszava alatt vivatott is, fentartó erejét és tulajdonképeni indokát ebben a nagy ellentétben s ebben az örök küzdelemben találja. Igy volt ez a világ fennállása óta, csakhogy most — uj néven — szocializmusnak hivják.

Örök igazság, hogy az éhségnek egyetlen gyógyszere van: a kenyér. Ételt az éhezőnek és italt a szomjazónak, — nem pedig forditva. S bár az ujkor tudósai régóta gyötrik fejüket a megoldhatatlan kérdésen: miként lehet kielégiteni az éhség vágyait kenyér nélkül, — a való igazság és az élet fittyet hány az elmélet által kifundált gyógyszereknek.

Ezt a kérdést tárgyalja *Gerő* Károly a «Felhőszakadás» czimű szinművében egy romantikus történet keretében. A drámai kiindulópont igen érdekes és hatásos. Egyazon időben érkeznek a történet szinhelyére az uj földesur ifju leánya s a réginek idegenből visszatérő fia. Nagyon természetes, hogy megszeretik egymást. Ámde közéjük emelkedik az a lerombolhatlannak tetsző válaszfal, mely a multat látszólag elkülöniti a jelentől. Nagy név és szegénység, munka és vagyon: a nevük. Mert hiba egyformán van mind a két részen. A férfiak józansága és esze még magasabbra emelné ezt a válaszfalat, ha le nem rombolná azt a nő szive. A nő, ki szeret s ki megérzi azt a nagy igazságot is, amit oly óriási problémának tartanak a világ tudósai, hogy könyvet könyvre halmoznak róla, azt, hogy: kenyeret az éhezőnek. Szóval az uj földesur bájos leánya mindent rendbe hoz; lecsendesiti a lázongó népet a mindennapi kenyérrel s megtöri azokat a büszke érzéseket, melyeket, czégér gyanánt, elveknek kereszteltek el a férfiak.

Ime a darab veleje. Finom, ügyes és életrevaló. Kár, hogy a keresztülvitel kevésbé sikerült, mint a történet kigondolása. A hatás kedvéért s a feltett czél elérhetéséért igen sokat vétett a szerző az igazság ellen, pedig talán éppen ezért nem érte el azt a sikert, amire számitott. Azonban igy is igen figyelemre méltó és irodalmi szinvonalon álló alkotás. Amit nem igen sokat adott a szerző: elevenséget és derült kedélyt, pazarul osztogatta azt *Küry* Klára a saját jóvoltából. Amit a harmadik felvonás nyujt, az egymaga megérdemli, hogy a darab állandóan műsoron maradjon. Bizunk a közönség jóizlésében, hogy ugy is lesz.

A versengő Népszinház és Magyarszinház egy-egy uj primadonnával lépett a közönség elé. Egyiknek sem sikerült a szó igazi értelmében vett primadonnára tenni szert, de mindegyik figyelemreméltó tehetséget adott. *Palócy* Berta egyaránt kezdő játékban és énekben, de olyan kvalitásai is vannak, amik biztatók a jövőre nézve. *Ledovszki* Gizella gyakorlottabb és ügyesebb, de viszont nem sokkal várhatunk tőle többet, mint a mennyit most nyujt. Hogy azonban igen használható tagja lesz a szinháznak, az bizonyos.

dr. sz. i.

Sigrid Arnoldson

Sigrid Arnoldson, vagy mint a falragaszok mondják, az «észak csalogánya» legközelebb operaházunkban fog fellépni, ami fölött annál is inkább csodálkozunk, mert énekelni és játszani is tud. Énekelt Európa összes nagyobb városaiban, s mindenütt nagy tetszést aratott. A fővárosi szinházi közönségnek is egyik dédelgetett kedvencze. Nem tudjuk, vendégszereplés czéljából énekel-e csupán nálunk a nagy művésznő, de ha szerződtetnék Arnoldsont, ez határozott nyereséget jelentene operaházunk javára. Sigrid Arnoldsonnak oly sok hive van nálunk, hogy a haldokolni készülő saison daczára is, telt házakra van kilátás.

KÉPEINKRŐL.

Tündértáncz. Eloszlanak a felhők, lágy fuvalom nyaldossa a liget virágait. A berkeket apró angyalkák, tündérek népesitik be; rózsalánczokkal körítve, megkezdik a tánczot a zephir lágy dallamára. Csupa vidámság, báj és mosoly . . . Igy festette meg a vidám hangulatot Flavio Napparazzione olasz festő, ki nőalakjainak mesteri ecsetjével annyi igazságot és plasztikusságot kölcsönöz.

Laia. A nemes görög nő, a szabad görög állam férfiának büszkesége, kezében a kancsókkal megáll az uton, elmereng az olajfák illatos ágai alatt. Mennyi báj és mennyi erő; a női gyöngeséggel párosultan a nemesség, mit a szemlélő Sichel festményéről leolvas. Az egyszerü háttér szép harmóniában áll az üde nő alkatával, melynek egyedüli ékszere ő maga.

Tél és tavasz. A kis unoka már tud olvasni; elmondja a könyvből nagyapónak a tündérmeséket. A jó öreg elgondolkozik a multról, mikor még ő is olyan fiatal volt, akkor még fényesnek, tündöklőnek hitte az életet és most kevesebb reménynyel, több megnyugvással éli világát a kis kunyhóban; hallgatja a fiucska meséit, közbe-közbe bólint ősz fejével . . .

Fagyos Ámor. Megjárta a kicsi Ámor. Nem gondoskodott idejekorán téli szállásról. Fázott nagyon, kis szárnyaiba húzódva ballagott a havas úton, szegényke lakást kereset. Be is kopogott egy földszintes ház ablakán, hátha talán bebocsátják. Az ablakot piros pozsgás menyecske nyitja ki. Kéri a kis Ámor, engedje melegedni, olyan fáradt, éhes szegény. A kegyetlen asszonyka ajtót mutat neki; neki már nem kell Ámor, szereti az ő kis urát, akinek a lépteit hallja is már. Hess, csúnya Ámor! Jóczakát! . . . És a kis Ámor búsan ballag tovább. — A kedves festmény Márk Lajos festőművész ügyességét dicséri.

Képek Boszniából. *Őrszem.* Távol hazájától, a poros alföldtől, egyedül áll az őrszem, magányosan elmereng. Gondolatai haza

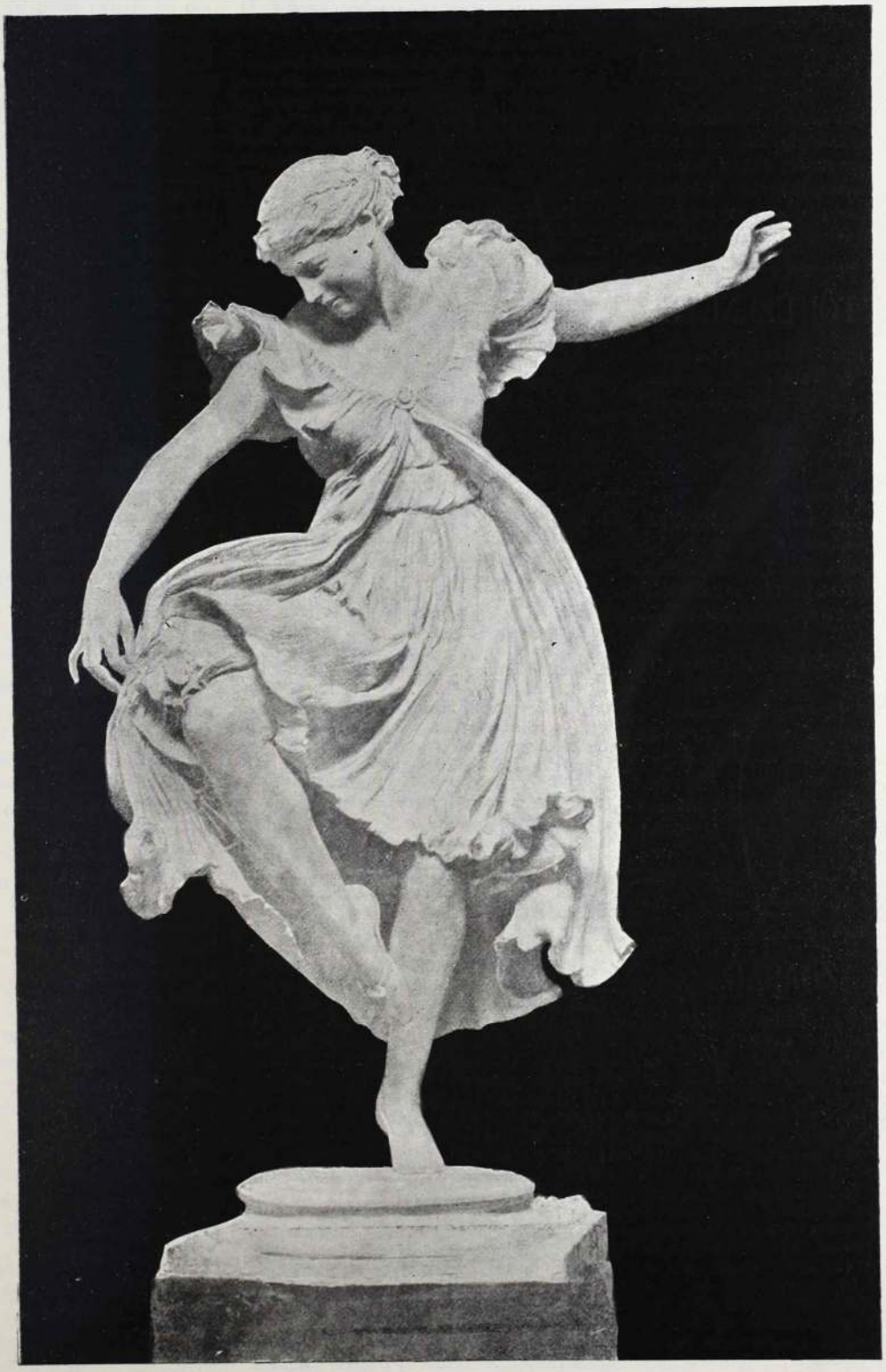

Tánczosnő

Pietro Lazzare szobormüve.

szállnak; elgondolja, milyen jó lesz, ha szabaduláskor, majd ősszel meglátja ismét a jó öreg szülét, meg a piros arczu babáját.

Ima előtt. Este felé jár az idő, összegyülnek a bosnyákok, megbeszélik a napi eseményeket. Azután megmossák kezeiket, leoldva a sarút lábaikról, belépnek Mohamed szent templomába.

Tánczosnő. Pietro Lazzare szoborművében annyi az élet, az élénkség, hogy szinte lekivánkozik a talpazatról. Lábait kecsesen emelve lejti a tánczot, miközben ruhájának fodrai szerte hullámzanak. A remekmű a nápolyi Belacció-féle szoborgyüjteményt disziti.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Márton. Tisztán önhitség és beképzeltség, mintha Kock Pál «Márton ur szamara» czimü regénye tárgyát az ön körülményeiből meritette volna.

Zsigmond. Novellája nem közölhető.

Kárász Emil urnak Bpest. Ha még egy költeményt beküld hozzánk, kiirjuk a nevet.

L. K. Némi javitás után közölni fogjuk.

S. Tivadar. Túlságos erősen akarja jellemezni embereit, miáltal alakjai elmosódnak. Kevesebb hévvel és több türelemmel dolgozzék.

Kende. Az 1 frt 20 krt rendeltetési helyére juttattuk.

Arthur. Hogyan lehet hamar gitározni!? Mi nem tudjuk.

Ifj. K. J. Pécs. Köszönjük, felhasználjuk.

Pethes. «A mesebeli asszony» technikai akadályok folytán csak május hóban jelenik meg.

K. G. Onben nincs egy deka dekadenczia sem. Fogalma nincs róla, kár vitatkozni fölötte

Nem közölhetők: Tavaszi virágok. Vágyódások. Kelet gyöngye. Villard.

KÖZGAZDASÁG.

A trieszti Általános Biztositó-Társaság. (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 12-én tartott 66-ik közgyülésén terjesztettek be az 1897. évi mérlegek. Az előttünk fekvő évi jelentésből látjuk, hogy az 1897. deczember 31-én ervényben volt életbiztositási tőke összegek 410,815.677 korona 60 fillért tettek ki és az év folyamán bevett dijak 17,782.135 korona 40 fillérre rugtak. Az életbiztositási osztály dijtartaléka 8,225.896 korona 36 fillérrel 106,055.417 korona 10 fillérre emelkedett.

A tüz- és szállitmány-biztositási ágakban a dij és illeték bevétel 26.059.779 korona 92 fillér volt, miből 11,054.256 korona 32 fillér viszontbiztositásra fordittatott ugy, hogy a tiszta dijbevétel 15,005.523 korona 60 fillére rugott, mely összegből 12,079.205 korona 16 fillér mint dijtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át, A jövő években esedékessé váló dijkötelezvények összege 68,189.768 korona 38 fillért tesznek ki.

Károkért a társaság 1897-ben 24,466.461 korona 76 fillért folyósitott. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesitett kárfizetéseket a társaság alapitása óta károk fejében 606,962.236 korona 40 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártéritési összegből hazánkra 113,406.607 korona 41 fillér esik, mely összeget a társaság 170.141 káresetben fizetett ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,769.224 kor. 48 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapirok árfolyamingadozására alakitott tartalék, mely az 1,560.000 korona külön tartalék, ugy szintén az évi nyereségből kihasitott 44.315 korona 04 fillérrel 9,359.224 korona 48 fillérre emeltetett fel ugy, hogy az most az az 1897. évi deczember 31-én meglevő értékpapirok értékének épen 10 százalékának felel meg, továbbá felemlitendő még az 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. — Ezeken kivül fennál még egy 400.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztostositási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlitse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai melyek első rangu értékekben vannak elhelyezve az idei átutalások folytán 132,348.020 korona 60 fillérről 143,645.142 korona 28 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések . . .	23,510.126 k. 14 f.
2. Életbiztositás kötvényekre adott kölcsönök	12,499.795 « 64 «
3. Letéteményezett értékpapirokra adott kölcsönök	568.842 « 06 «
4. Értékpapirok . . .	94,373.963 « 44 «
5 Tárcza váltók . .	811.139 « 70 «
6. A részvényesek biztositott adóslevelei .	7,350.000 « — «
7. Bankoknál levő rendelkezésre áll követelések	4,165.607 « 26 «
8. Készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinek levonásával .	365.668 « 04 «

Ezen értékekből több mint 36 millió korona magyar értékekre esik.

Az «Anker» élet és járadék biztositó-társaság Bécsben április 14-én tartotta 39. rendes közgyülését. Mint a számadási jelentésből kitünik, az 1897. évben 10208 ajánlat nyujtatott be 24.657.786 forint 41 krajczár tőkére és 17.807 forint 47 krajczár járadékra és 7923 szerződés 19,020,346 forint 16 krajczár tőkére és 15.392 forint 35 krajczár járadékra létesitett. Az év végén érvényben volt 84.717 biztositási szerződés 239,750.553 forint 32 krajczár tőkével és 117.221 frt és 63 krajczár járadékkal, Az 1897. évben halálesetekért, visszavásárlásokért, életeseti és járadékbiztositásokért 1,621.247 forint 75 krajczár a nyereményrészesüléssel kötött haláleseti biztositások osztalék-alapjaiból és a minimális eredménynyel garantirozott tulélési csoportok alapjaiból az üzletinyereségből a társaság által adott összeg hozzászámitásával 1,973.817 forint 39 krajczár, a nam garantirozott tulélési csopor, tok alapjaiból 1.416.811 forint 35 krajczár, összesen 5.011.876 forint 49 krajczár fizettetett, mig a tartalékok szabályszerü emelésére forditattott 6,092.895 forin, 66 krajczár. A biztositéki vagyon a számadási jelentés szerint a dijtartalékokból (hitelesitéki alap) 54,683,190 forint 52 krajczár összegben, továbbá a részvénytőkéből 100.000 forint és a tőketartalék, különtartalék és az 1897. évi nyereségből átutalt 3.144.053 frt 40 krajczár, összesen 58,827.243 forint 92 krajczár összegből áll. A társaság összes vagyona 61.930,827 forint 28 krajczár. A vagyon elhelyezése a törvényes határozmányoknak teljesen megfelelően történik és ingatlanokból, pupilláris jelzálogkölcsönökből és pupilláris értékpapirokból áll, amelyekből Magyar értékpapirokban 8,233.267 forint 05 kr. Jelzálog kölcsönök magyarországi ingatlanokra (6,786,408 forint becsértékben) 2.759.000 forint, továbbá a társaság háza Deák-tér 6. szám alatt (Anker-udvar) 531.684 forint 40 kr. 32.966 forint 17 krajczár tiszta jövedelemmel, tehát összesen 11,524.751 forint 45 kr. A részvényesek között osztalék és felülosztalék gyanánt 200.000 forint osztatik ki; a nyereményrészesüléssel biztositottak osztalékalapja és a garantirozott tulélési csoportok javára 100.000 forint utaltatik és a rendkivüli tartalékok emelése 150.000 forint forditattik. Az 1897-évben a nyereményrészesüléssel biztositottaknak és a felosztásra kerülő garantirozott tulelési csoportok tagjainak nyereményosztalék gyanánt 324.785 forint 63 kr. fizettetett ki. Ő felsége uralkodói jubeliuma alkalmából 10.000 forint a tisztviselők és szolgák nem nyugdijképes özvegyei és árvái segélyezésére létesitendő alap javára adományoztatik. Az igazgató tanácsból kilépő gróf Zichy Jenő ur ő nagyméltósága az igazgató-tanács tagjává ismét megválasztatott. Az 1897. szelvény ápr. 15-étől kezdve 100 forinttal váltatik be a társaság pénztáránál.

A közös hadsereg a Bem-Petőfi körképnél. A Bem-Petőfi körképet e héten a közöshadsereg számos tisztje látogatta, a kiknek leginkább a Kóburg és Vilmos-huszárok attakeja ötlött szembe. Szerintök csakis katona festhette meg oly hiven a villámgyorsan rohanó tömeget. A most már odahaza Lembergben időző Styka festő levélben azt a felvilágositást adta, hogy a nagyszebeni huszárattakhoz a Galicziában állomásozott 16. huszárezred szolgáltatta az élő modelleket. E derék huszárezred tisztikara minden a körképhez szükséges hadimüveletet elpróbált a festők előtt.

A magyar kir. szabad. osztálysorsjáték igazgatósága lapunk mai számában közzéteszi a II. sorsjáték tervezetét, melyre tisztelt olvasóink figyelmét felhivjuk.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete majus hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek május hó 15-ig a «Magyar Géniusz — Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők. A kötet boltí ára 1 fr 50 kr. lesz.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalomkészitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám. Árjegyzék kapható.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Nem uram! legalább a cabriolette-ban nem. Meglehet talán, hogy itt akart vele találkozni.

— De ugyan mit is kereshet itt, — dörmögé a másik, — ha a szerencsém cserben nem hagy, rá kell jönnöm, még mindig nem látja?

— Ugy van vele az ember, mint ha berugva a csillagokat akarná meg számlálni, — mondá Mc Bride, tágra nyitva szemeit. — Ha legslább csendben maradnának, még csak menne valahogy, de igy bbeen a nagy keveredésben sehogysem tudok boldogulni.

— Akkor hát menjünk megint lefelé, hátha megint találkozunk az előcsarnokban.

Fölugrott helyéről és különös csoszogó léptekkel ment tova, követve a bérkocsis által.

Aggódó tekintettel nézte őket a kék dominó és nagy izgatottságában karon ragadta társnőjét.

— Eliz, — ugymond — ennek a bérkocsisnak a hangja olyan ismerősnek tetszett. Igen, igen, nem csalódtam. Ugy-e, hogy az ujév előtti szombat éjjelt emlegette?

— Igen. Azt mondta, hogy akkor kocsizott valakivel. Nos aztán?

— Mon dieu! Hisz az volt amaz éj, mikor én és férjem ... — gyorsan siessünk haza! Ha csakugyan ő, ugy el vagyok veszve.

— De miért asszonyom? Nem értem önt.

— Mikor ez olyan világos! Azt mondta, hogy azt az embert, akivel akkor éjjel kocsizott, a lépcsőn látta. Férjem tehát e pillanatban itt kell hogy legyen, valószinüleg meg tudta, hogy hol vagyok és keres. Nincs vesziteni való időnk; térjünk gyorsan vissza, mielőtt ránk akad.

— De asszonyom, — mondá Eliz csillapitólag, ön bizonyára téved. Még ha férje itt volna is, nem lenne képes önre ismerni, hanem hát ezer meg ezer okunk van föltenni róla, hogy száz mértföldnyire van innen. Ami pedig a bérkocsist illeti, azok valamennyien hasonlitanak egymáshoz és egyformán beszélnek. Csak képzelje el, hány tuczat kocsis fuvarozott ujév előtti szombat éjszakán. Már csak a legnagyobb valószinütlenség, hogy éppen ez lett volna az ön kocsisa. De nini, nézzen csak oda, — mondá hirtelen és lemutatott a terembe. Oda a sarokba a nagy zászló alá. Ő az, a fehér általvető, kék csillag, a kalitka, — minden talál. Ha már ennyit koczkáztatott, az utolsó pillanatban csak nem fog tán visszavonulni. Aztán meg én fogok vele beszélni.

— Én nem is tudnék vele beszélni, hisz ugy félek, — mondá remegve a másik — reszketek minden izemben. Hogy is őrizheti meg ennyire a hidegvérét, kedves Eliz? Igy még nem láttam önt sohasem.

— Oh, én nagyon bátornak érzem magam, szembe tudnék szállni az egész világgal, — felelé vidám, könnyelmű nevetéssel a fiatal leányka. Az álarcz alatt szabadnak érzem magam, mintha láthatatlan volnék; olyan fölemelő és különös az a tudat, hogy az ember egy időre saját énjétől megszabadul; semmitől és senkitől sem ijedek meg. Igazán nem értem, ha az életunt emberek az öngyilkosság pillanatában álarczot öltenének magukra, felhagynának a halál gondolatával, visszatérnének a társadalomba, és az öngyilkosság statisztikája nagyon megcsappanna. Ez a csintalan pajzán keringés, az álarczosok tarka tömege szinte mámorossá teszi az embert.

De a leány vidám okoskodásai nem tudták a kék dominós asszony aggodalmát eloszlatni. Menekülni szeretett volna az illatos, részegitő légkörből, messzire, ahova nem hat el a pierrott-ok és pierrett-ek dévaj, lármás incselkedése.

Türtőztette azonban izgatottságát és teljesen átengedte magát barátnője kalauzolásának. Nagynehezen átvergődtek a tolongó csoportok közt, mig a találkozásra kiszemelt helyre értek.

A szinpad jobb sarkán megálltak, négy lépésnyire az első páholytól. A teremnek ezt a részét nem keresték fel az álarczosok, s igy észrevétlenül maradhattak a kiváncsiaktól. A helynek még egy más előnyös oldala is volt.

A páholy egyik sarkától a szinpad kulisszájáig egy széles vörös függöny terpeszkedett, mely a szinpadot a kulisszáktól mintegy elválasztotta és egyuttal kitünő rejtekhelyül kinálkozott, ahonnan mindent meglehetett hallani, amit a szinpadon beszéltek.

Eliz gyorsan figyelmeztette a kék dominós asszonyt erre a körülményre és valami utat keresett, melyen keresztül az asszonyt észrevétlenül a buvóhelyre vezethetné.

Két oszlop között, melyek az előfüggönyt tartották és nehéz selyembe voltak burkolva, a két hölgy a szinház hátsó részébe ment és mindenféle törött butorok, szinházi eszközökön át a piros válaszfalhoz botorkáltak.

Eliz egyedül tért vissza a szinpadra, ahol az ismeretlen a fehér ruhában és kezében a kalitkával várt reá. Több izben elment előtte, mintha nem vette volna észre, de azután az ismeretlen kutatva körülnézett, elébe lépett s igy szólott: — Jó estét narancsvirág, láttad papagályomat?

Igen, — válaszolt Eliz — azt mondta nekem, hogy itt találom meg a czukrot.

— Rendben van! — mondá a fehér ruhás.

A szellemes párbeszédet a névtelen levél irója találta ki, igy mindennemü tévedés ki volt zárva.

Alig hangzottak el az előbbi szavak, midőn az ismeretlen halkan suttogá: — Igy jól van, kövessen engem oly helyre, a hol zavartalanul beszélgethetünk.

— Nem — mondá Eliz, elváltoztatott hangon, röviden és bátran. — Szóljon itt, csak itt hallgathatom meg önt. Mit akar tőlem? — Néhány lépést tett hátrafelé és a válaszfalhoz állott, mely mögött a kék dominós hölgy volt elrejtve. — Ahogy önnek tetszik! — szólt a másik előlépve. — Inkább az ön érdekében áll, hogy bennünket senki sem hallhasson. Egy férfiról van szó, Louisról, a kit ön megcsókolt — egy férfiról, — Hanier a neve.

A leány egy pillanatig hallgatott, azután nyugodtan szólt: — beszéljen, én hallgatom.

— Ismerem egymáshoz való viszonyukat csak tőlem függ, hogy mindenkivel megismertettessem, megértett?

— Nincs érdekemben viszonyunkat eltitkolni! Van még egyéb mondani valója?

— Ne fárassza magát! — válaszolt a férfi. Más hangon kell önnek velem beszélnie. Nem beszélek én ok nélkül. Hanier az ön szeretője volt, de ez nem tetszett az ön férjének és elbocsátotta őt szolgálatából. De ön elutazott, hogy titokban találkozzék vele.

(Folytatása következik.)

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvíz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek; végre szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra, valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:
délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyministerium** ellenőrző közegei a Masodik magy. kir. szab. Osztálysorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusitóknak elárusitás végett kiadattak. — **A Magyar Kir. Pénzügyministerium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály. Huzás: 1898. máj. 11. és 12.		Második osztály. Huzás: 1898. junius 7. és 8.		Harmadik osztály. Huzás: 1898. julius 6. és 7.		Hatodik osztály. Huzás: 1898. szept. 14.—okt. 13-ig.	
1 drb. egész sorsj. frt 6.—		1 drb. egész sorsj. frt 10.—		1 drb. egész sorsj. frt 16.—		1 darab egész sorsjegy frt 12.—	
1 » fél » » 3.—		1 » fél » » 5.—		1 » fél » » 8.—		1 » fél » » 6.—	
1 » negyed » » 1.50		1 » negyed » » 2.50		1 » negyed » » 4.—		1 » negyed » » 3.—	
1 » nyolczad » » —.75		1 » nyolczad » » 1.25		1 » nyolczad » » 2.—		1 » nyolczad » » 1.50	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona		
1 à	**60000**	1 à	**70000**	1 à	**80000**		
1 »	**20000**	1 »	**25000**	1 »	**30000**		
1 »	**10000**	1 »	**10000**	1 »	**20000**		
1 »	**5000**	1 »	**5000**	1 »	**15000**		
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000		
5 » 1000	5000	5 » 2000	10000	5 » 5000	25000		
8 » 500	4000	8 » 1000	8000	8 » 2000	16000		
30 » 300	9000	20 » 500	10000	10 » 1000	10000		
50 » 100	5000	60 » 300	18000	70 » 500	350.0		
2900 » 40	116000	3900 » 80	312000	4900 » 130	637000		
3000 nyer. K.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000		

Negyedik osztály. Huzás: 1898. augusztus 3. és 4.	Ötödik osztály. Huzás: 1898. augusztus 24. és 25.
1 darab egész sorsjegy frt 20.—	1 darab egész sorsjegy frt 16.—
1 » fél » » 10.—	1 » fél » » 8.—
1 » negyed » » 5.—	1 » negyed » » 4.—
1 » nyolczad » » 2.50	1 » nyolczad » » 2.—

Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 à	**90000**	1 à	**100000**
1 »	**30000**	1 »	**30000**
1 »	**20000**	1 »	**20000**
1 »	**15000**	1 »	**15000**
3 » 10000	20000	8 » 10000	30000
5 » 5000	25000	5 » 5000	25000
8 » 2000	16000	8 » 2000	16000
10 » 1000	10000	10 » 1000	10000
70 » 500	35000	70 » 500	35000
3900 » 170	663000	3900 » 200	780000
4000 nyer. Korona	934000	4000 nyer. Korona	1061000

Legnagyobb nyeremény
szerencsés esetben
Korona
1.000,000
(egy millió)

A melyik ezen 480 nyeremény közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat.

1 Jut. kor.	600000	600000
1 nyer.	400000	400000
1 à	200000	200000
1 »	100000	100000
1 »	60000	60000
1 »	40000	40000
2 »	30000	60000
3 »	20000	60000
20 à	10000	200000
50 »	5000	250000
400 à	2000	800000
720 »	1000	720000
1000 à	500	500000
27800 »	200	5560000
30000 nyer. és jutalom		K. 9.550,000

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző hatóság** és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusitóinál kaphatók.

Budapest, 1898. április 15.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága

Lónyay. Hazay.

M. kir. Államvasutak
8023. II—1898.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Tarcal állomásán épitendő emeletes felvételi épület, a hozzátartozó melléképület és állomási kut, egy nyilt rakodó és két őrbódé összes munkáinak előállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet ik, melyre a versenyfeltételek szerint felszerelt és felbélyegzett ajánlatok legkésőbben f. évi április hó 25-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőség nek titkárságánál benyujtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A végrehajtandó munkálatokara vonatkozó elevek, az épitmények részletes leirása és a szerződéstervezet a m. kir. államvasutak debreceni osztálymérnökségénél (pályaudvaron) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és épitési leirás dijtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatok boritékai következő felirással latandó el: «Ajánlat a tarcali magasépitmények munkáira».

Bánatpénz fejében legkésőbben f. év április hó 13-án délelőtti 11 óráig 800, azaz nyolcszáz forint teendő le készpénzben vagy állam i letétekre alkalmas értékpapirokban az előbb emlitett üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál. A készpénzben lefizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapirok számitandók a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régibb utolsó napi árfolyammal, de soha névértéken felül. A beérkező ajánlatok el-, vagy el nem fogadása iránt az üzletvezetőség fentartja magának a szabad dönlési jogot.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak.

35384|A IV.

Hirdetmény.

A pozsony-soproni h. é. vasut vonalán folyó évi márczius hó 15-től kezdve következő menetrend módositás lép életbe: A jelenleg Sopronból délelőtt 11 óra 20 perczkor induló 4426|4415 számu vegyesvonat Sopronból már 10 ora 50 perczkor délelőtt fog indulni és Pozsony-Ujvárosba délután 4 óra 5 perczkor fog érkezni; a jelenleg Pozsony-Ujvárosból delután 4 óra 35 perczkor induló 4416|4425 számu vegyesvonat pedig Pozsony-Ujvárosból délután 4 óra 20 percz. kor fog indulni és Sopronba éjjel 10 óra 30 perczkor fog érkezni

Továbbá a sércz-szent-margit-ruszti szárnyvonalon a jelenleg Sérczről reggel 5 óra 46 perczkor induló 4912 számu vegyesvonat, valamint a Szent-Margit-Rusztról reggel 6 óra 19 perczkor induló 4913 sz. vegyesvonat közlekedése egyidejüleg beszüntettetik.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijaztatik.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

A Magyar Aszfalt-részvénytársaság

Budapest, Andrásssy-út 30

elvállalja jótállás mellett legolcsóbban

ASZFALT-BURKOLATOK

fektetését

és nedves lakások, pinczék stb. gyökeres szárazzá tételét.

TELEFON.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Fernolendt fénymáza

sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje

világos czipőknek szép fényt ad és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje

finom fényt ád, színét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. Egy nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitópasztája

szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban árusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja

szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Uvegje **25** kr. — Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból

Festette Vágó, Styka és Spányi

Látható reggel 9 órától, Este villámos fénynél.

Aréna-út 70. sz. Városligel

Belépő-dij 50 kr.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szedelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19 a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

sserkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MÁJUS 1. 18. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Az irodalmi részt szerkeszti:
HEVESI JÓZSEF

A művészeti részt szerkeszti:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. SZÁM.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

A harmadik jutalom.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» tisztelt előfizetői között — miként azt több izben közzétettük — öt értékes műtárgyat osztunk ki, és pedig:

1. Szén-rajz Karvaly Józseftől.
2. Akvarell Basch Árpádtól.
3. Olajfestmény Grünwald Imrétől.
4. Olajfestmény Bakonyitól.
5. Rézkarcz Bernardtól.

Ezt az 5 becses képet öt egymásután következő héten itéljük oda — a kedvező szerencse szerint — öt előfizetőinknek. — Az első jutalomképet, szénrajz Karvaly Józseftől *Seemann Józsefné* sz. *Markó Ilona* urhölgy Kassa, a második jutalmat akvarell Basch Árpádtól *Remenyik Kálmánné* urhölgy Eger, nyerte meg, kik annak vételét hozzánk intézett levélben elismerték. — A harmadik jutalomképet

Olajfestmény Grünwald Imrétől

Báró Nyári Sándorné urhölgy **Jánosi,** Gömör m.

nyerte meg, kinek azt postával megküldtük.

A még hátralevő 2 képet — jövő héten egyet — szintén előfizetőinknek juttatjuk.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 18. SZÁM. 1898 MÁJUS 1.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

A képzőművészeti társulat tavaszi kiállitása.

A művészetek mostani második renaissance korában, midőn az akadémiai tanársággal jutalmazott és sablonszerü középszerüség helyébe ismét az individuálitások friss és életerős világa lép, midőn megelégeltük a «megrendelésre» készitett képeket és a művészi egyént és ennek kifejezését keressük utóbbi időben már az iparban is, csak a mi művészetünk stagnál, pang, mert a kik egyedül volnának hivatva közönségünkben a szépérzéket fejleszteni, barrikádot emelnek a modern áramlatok beözönlése ellen, melyet sem őszinte, sem valódi művészetnek nem tartanak, mert nem «czéhbeli», sem nagy művészetnek, mert e jelzőt maguk számára foglalták le.

Michelet egy helyen azt mondja, hogy «a történet rendesen csak akkor vesz tudomást a forradalomról, mikor az már lezajlott», nálunk ez különösen minden téren bebizonyul, mi művészi és irodalmi tekintetben legalább 50—100 évvel elmaradoztunk a müvelt külföld mögött és a XIX. század végén Somló és Várady jambusait hallgatjuk, melyeknél külömbeket irtak Németországban már a XVIII-ik században. A Benczur epigonok képeiben kellene hogy gyönyörködjünk, mert minden, ami ez iskola bélyegével van ellátva, féltékeny irigységgel lesz előlünk elrejtve.

Mindig csak azt a panaszt halljuk, hogy Bécs irányoz mindenben bennünket és e káros befolyás minden nuance-a a legkülönbözőbb szinekben lett kiemelve. Valljuk meg, hogy sok igazság volt és van ebben, de most mit látunk? Mig Bécsben két igazán nagy és eseményszámba menő kiállitás — a Künstlerhaus jubilárius kiállitása és a szecesszió küzd egymással, mindkét irányban és segitségül hozza magának a külföld nagy mestereit, a mi tavaszi szalonunk kiállitásán a «legnagyobbak» hiányát érezzük és *kevés kivétellel* a középszerüség átlagos mértékét megütő, vagy azon alul maradó képeket találunk, mig Bécs legféltettebb kritikusa, Hermann Bahr a szecesszióra úgy mutat, mint egy kiállitásra, melyben nincsen rossz kép.

De Bécs jó példája nem ragad rajtunk. Élénk örömet éreztünk, mikor tavaly a modernek nálunk is megmozdultak, bár fellépésük nem vezetett oly sikerre, mint azt reméltük volna.

De ez tisztán csak arra vezethető vissza, hogy nálunk a közönséget csak ugy lehet az uj művészettel megismertetni és megbarátkoztatni, ha egy nagy nemzetközi kiállitást rendezünk, mint azt a bécsi szecesszió tette, mert az ilyen megmutatná az uj művészetnek fejlődését, hiszen ennek is van már története — és azon haladást melyet fejlődése folyamán tett. — Egy ilyen kiállitásból közönségünk és művészeink is tanulnának és a hatalmasan fellépő áramlat őszinte geniálitása meggyőzné közönségünket ennek létjogosultságáról. A nagybányaiak nem igy tettek, nem mutatták be a fejlődést, azért nem értették meg őket és az a nehány kiválasztott egyén, ki meg és átértette őket, maga is ki lett gunyolva, hogy hypokrizisből tette és a divatos izgatottság által van elkapatva, a hogy a képzőművészeti társulat a művészi forrongás ez első jeleit nevezi. Egy ilyen kiállitásban Böcklin, Stuck, Thoma, Klinger, Puvis de Chavanne, Caniernek stb. stb. kellene képviselve lenni és akkor biztos volna a győzelem. Mikor fogunk oda jutni, nem tudjuk. Sok nehézség gördül itt a tenni akarók utjába, mert a nagy művészek jó képeiket hozzánk nem is küldik, minek is, mikor a rosszak is megteszik. Hogy mily kevésre becsül pl. minket *Fritz v. Uhde*, bizonyitja ideküldött képével, melyeken Wohlmuth szinészt állitja elénk II. Richard szerepében.

Halvány fogalmunk sincs e kép után Uhde genialitásáról és azon irányról, melyet képvisel Krisztusképeivel, melyekben Krisztust mint embert ábrázolja, a kinek elhisszük, hogy meggyógyitja a sebesülteket és bélpoklosokat és aki a nép nyelvén beszélve, azt meg is tériti.

Richir hálából évente felkeresi szalonunkat. «Fürdő után» cz. képe nem lesz eléggé méltányolva, bár a test szépsége az illatos virágok és a futó viz mellett nagyon jól érvényesül. Kitünő munka a Ch. Weber ur arczképe, mely egyszerü eszközökkel valóban grandiozus hatást kelt a szemlélőben. Csak futólag ragadunk ki pár képet, mert az érdemes képeknek behatóbb jellemzését további

czikkeink számára tartjuk fenn magunknak.

Magyar művészetünk renommeját a mindig érdekes *Vaszary* mentette meg. Aranykor czimü képén Csimborasszóját érte el azon művészetnek, mely egy szinnel ezernyi változatban azt a hatást éri el, a melyet festő csak akar. Egy igazi nagy kép, bár nem a vászon terjedelménél fogva illeti e megkülönböztető jelző. Igazi modern kép, kis kerettel, mely elmetszi az alakokat féltestökben és mégis az érzelmek egy egész skáláját tünteti fel, csak egy darab természetet mutat, de ezt a költői és művészi temperamentum csodás és elbájoló varázsával. Képe előtt az is megáll, a ki nem érti, de az is érzi, hogy itt egy nem közönséges képpel áll szemben, melybe belemerülve a szinek egész melodiáját véljük kiérezni.

Herendi.

TISZTELGÉSI KESERVEK.

Sz. Kornélia cs. és k. huszárfőhadnagyné levele K. Tekla ifjúkori barátnőjéhez.

Az ezred zenekara, az egyetlen korszerü intézmény, melylyel a gyalogság fölöttünk áll, éppen nehéz és mély ábrándjaimból ébresztett fel. Csütörtök van, öt óra délután elmult, az idő szép — tehát mint már utolsó levelemből tudod — sétahangverseny van a ligetben.

A helyőrség tisztjei családjaikkal és a czivil-társaságok előkelőbb része lenge nyáriöltözékben, tarkán ékesitik pajzán kacczagás között az árnyékos utakat. Csak én ülök itthon magányosan és sóhajtozva, daczára annak, hogy már szombat óta készen van toilettem: fehér piquettből készült szép ruhám.

Gyula elnézett századjához, vajjon huszárjai haza jöttek-e a mai gyakorlatról.

Alkonyat előtt nem akarok Gyulával az utczán mutatkozni s ezért ugy tettem, mint a huszárok, ha nem akarnak nyargalni: maródit jelentettem, anélkül, hogy beteg volnék.

Vagy talán végigszenvedjem az összes századosné asszonyok malicziózus mosolyát és a gyalogoshadnagyok gúnyos élczelődéseit, a mikor alantas nős tisztek tisztelgési-

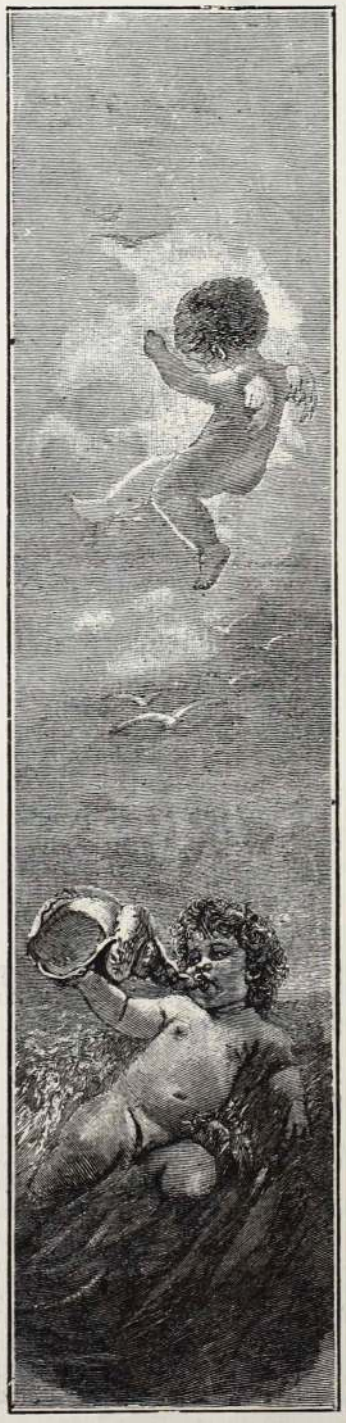

gyakorlataik kisérleti-tárgyául használnak fel.

Azt az első könyczseppet, melyet a cs. és kir. katonaság szemeimből kipréselt, drága ifjukori barátném keblén akarom kisirni. Te majd megértesz és — sajnálni fogsz.

Tegnap délben Gyula kissé elkésve és lehangoltan jött haza. Lehangoltságát azonnal észre vettem és megkérdeztem:

— Gyulám, mi bajod?

Ki akart térni a felelet elől... Az ebéd unalmas volt. Az első unalmas ebéd két havi házasságunk óta? Csak a tés tánál engedett végre Gyula unszolásomnak, bevallotta lehangoltságának okát: Sattelfest báró huszár-százados közölte vele, hogy a vadász-őrnagy megbotránkozott, a miért a sétatéren bal kezével szalutált.

— De Gyulám, miért is tetted ezt? — kérdém ártatlanul.

— Édes szivem, abból az egyszerü okból, mert a jobb kezem nem volt szabad; a század legédesebb terhét, tégedet vezettelek jobb karomon.

— Igy tehát, ha náladnál magasabb rangu tiszttel találkozunk, nekem mindig el kell engednem karodat. Ezt csak nem kivánják komolyan?

— A vadász-őrnagy pedig egész komolyan követeli, hogy a jobb kézzel tisztelegjek neki, mert a szabályzat a jobb kézzel való tisztelgést irja elő.

— És mit csinálnak a többi nős tisztek, ha nejökkel sétálnak és köszönteniök kell?

— Eddig mindég a bal kézzel köszöntöttek.

— Ha a többi házas tiszt a bal kézzel tiszteleg, ugy tán csak neked is szabad? Vagy talán a te feleséged kevesebb, mint más tiszti-hölgy?

— Semmiesetre sem, édes Nellykém, de a többi nős tisztek közt véletlenül csak kevesen kötelesek a vadász-őrnagynak előbb köszönni.

— Gyulácskám! Ez lehetetlen! Isten és a szabályzat előtt a tisztihölgyek mind egyformák!

— Ne indulj fel édesem, annyit értesz te ehhez, mint a tyuk az ábéczéhez.

— De én akarok hozzá érteni! A mikor ily fontos etikett-kérdésről van szó, egy müvelt asszonynak tisztán kell látnia... Ugyan mit mond a szabályzat egy huszárfőhadnagynéról oly rosszat, hogy bármely vadász-őrnagy nyilvánosan megfoszthatná őt az állam és az egyház által szentesitett jogaitól?

— Ne beszélj oly tragikusan, kedves Nellym egy dologról, a melyhez nem értesz.

— De kérlek Gyulám, ezt meg kell értenem. Különben nem vagyok oly ostoba mint hiszed; tudom, hogy minden lovas-századosnak neked kell előbb tisztelegned.

— És minden gyalogos századosnak szintén, a főállatorvosnak, a három rozettás élelmezési-tisztnek szintén, az ezredorvost nem is említve.

— És ezek mindnyájan megkövetelhetik, hogy én, mihelyt őket az utczán észreveszed, nyomban elváljak tőled csak azért, hogy nekik elég feszesen tiszteleghess?

— A vadász-őrnagy felfogása szerint, igen.

— Jó Gyulám, ne zaklass ezzel a vadász-őrnagygyal. Mondd meg inkább van-e annak az én megaláztatásomnak tényleg valamely jogos alapja? Kérlek hadd olvassam el ezt a pontját a szabályzatnak.

— Nelly! — viszonzá Gyula még komolyabban, — Nelly, te megfeledkezel, hogy egy tisztnek neje vagy, nem pedig holmi mindenttudó kincstári asszony! Már sajnálom, hogy a dolgot elmondtam. Kérlek, követelem, hogy ne foglalkozzál vele többé. A mig én nem mondom neked, soha nem kell, hogy elengedd karomat, ha veled karöltve, magasabb rangu tisztel találkozom.

Ez volt az első tudományos katonai beszélgetésünk Gyulával. Még mint menyasszony óvott minden katonai tudománytól, házasságunk első napjától kezdve pedig elrejtett előttem minden katonai szaklapot, szolgálati könyvet, ezredparancsot, szolgálati levelezéseket, ugy vélekedve, hogy csak afféle kincstári asszonyok olvassák el naponta az ezredparancsot és a rendeleti lapot, megtanulmányozzák a rangsorozatot, hogy jobban tudják mint az ezred segédtisztje, melyik százados lesz legközelebbi májusban őrnagy, és melyik hadnagyra kerül a sor jövő vasárnap, hogy ügyeleti szolgálatot teljesitsen. Tökéletes tiszti asszonynak, ugy vélekedik Gyulám, az egész nagy katonai-irodalomból nem szabad egyebet ismerni, mint a szolgálati szabályzatnak ama egy sorát, mely előirja, hogy minden katona a kincstári illetékével beérje. Gyulának hatvan forint gázsija, tiz forint drágasági- és tiz forint lovassági-pótlékja van, a tiszti-szolgát in persona, a lakást in natura kapjuk, tehát a levonásokat tekintetbe sem véve, nyolczvan forint havi jövedelme van, a szabályzat tehát azt hiszi, hogy egy főhadnagyné jogosan nem igényelhet minden idényre egy uj kalapot.

Mondhatom, pompás irodalom ez!

A mi ezred-orvosunk — kit az ezred tisztjei «katona-gigerli»-nek neveznek, mert mindég sikkesen öl özködik, jól lovagol és inkább a lovakról, katonákról és előirásokról szóló irodalommal foglalkozik, mint orvosi tudományával — tegnap éppen kapóra jött délután látogatása.

Kedvesen fogadtam és rövid társalgás után egyenesen czélomra a tisztelgés kérdésére tereltem a beszéd tárgyát. A társalgás uj témája legkevésbé sem lepte meg. Megjegyezte, hogy már az ezred majdnem minden hölgyével beszélt erről a kérdésről. A helyőrségben különben a nézetek igen eltérők a szabályzatnak erről a pontjáról. A szöveg nem elégé világos, mindazonáltal a szabályzat udvariasabb magyarázóinak van bizonyára igaza.

Miután oly hévvel foglalkozik a helyőrség minden tudós katonája és a felesége a tisztelgés kérdésével, a doktor a szabályzatot állandóan magánál hordta. Nyomban megmutatta!

Ha tudná Gyula, hogy ártatlan szemeim ama veszélyteljes tiltott könyvben olvastak! Egy gyakorlati-szabályzat és — ah, ha Gyula tudná, még hozzá a gyalogság számára!

A szabályzat igy szól: 157. pont: «A katonai köszöntés mindig a szabályszerü állásban és tartásban teljesitendő. A tisztelgés három lépésre a feljebbvalótól kezdődik és akkor végződik, midőn az három lépésre eltávozott. A tisztelgés azon távolságra teljesitendő, midőn a följebbvaló harmincz lépés közletén belül van».

Dal a boldogságról.

158. pont. «A katona a tisztelgéshez *jobb kezét — és ha ebben valamit visz, bal kezét* — hasonló módon emeli föveghez, mint az «imához» vezényszóra meg van határozva».

— Ugyan ezredorvos ur, szóltam, hiszen a szabályzat elég világosan mondja, hogy a bal kézzel szabad tisztelegni, ha a jobbal valamit viszünk, jegyzém meg boldogan.

— Erről gondolkoztunk már, de a szabályzat csak azt mondja «*visz*» és semmi egyebet. Ön megérdemli, hogy mindkét tenyéren vigyék, de a mig kedves férje önt tényleg nem «*viszi*», a vadász-őrnagy e döntő mondat szószerinti értelmezéséhez ragaszkodik.

— De ezredorvos ur, hiszen ez csak kicsinyes szőrszálhasogatás!

— Azt csak a nagyságos asszony hiszi, és mi, kik udvariasságból önnel szavazunk, de a vadász-zászlóalj őrnagya azt mondja. Ha az ugy volna, mint mi azt gondoljuk, akkor könnyen mellőzhetné minden századkürtös a tisztelgést, csak éppen egy Panna helyett kettőt czipelne a karján.

Egészen kikeltem magamból! Hát lehetséges-e, hogy egy férfi, egy őrnagy, ki ifjuságában szőke és hadnagy is volt s ki valamikor lakkczipőt és monoklit viselt, a tisztelgési-düh által ily nagy mértékben engedje megzavarni egészséges itélő képességét.

— Az isten kegyelmeért doktor! Panna és én, micsoda hasonlat!

— Nagyságos asszonyom, a szabályzat nem ismer külömbséget.

— És mit mond ehhez a többi tiszti-hölgy?

— Fellázadtak mindannyian, de ez legkevésbé sem zavarja az őrnagyot; ő — egy kis helyőrségekben megjegeczesedett asszony-gyülölő.

Az ezredesnénk is, ki pedig már vagy husz év óta házas és sokat ért a szolgálathoz, teljesen az ön pártján van asszonyom. Azt mondja: A szabályzatban ezt a szócskát: «*visz*» nem szabad oly szükkeblüen értelmezni, mert ha a katona a jobb kézzel valamit *vezet*, szintén a bal kézzel tiszteleg. Vagy talán egy huszár, ki lovát kezén, természetesen a jobb kezén vezeti, eleressze-e a lovát, hogy az őrnagynak kedve szerint tiszteleghessen? De hát a vadász-őrnagy erre azt felelte, hogy egy huszárló ha eleresztik megszökhetik, de egy tiszti-hölgy nem. Az alezredesné, ki ezredesnénkkel korántsem áll oly jó lábon, mint azt elhitetni szeretné, retteg még a lehetőségétől is annak, hogy a vadász-őrnagy véleménye közfelfogásra találhat. Egy Strammbeinné, — kinek férje előbb volt százados, mint az ezredes — neki kellene a sétatéren férje karját elengedni és mellette hat lépésnyire egyedül diszmenetelni, a mialatt férje feszesen tisztelegne jobb kezével.

— De ezredorvos ur, ez mégis csak furcsa volna, valóságos megalázása a tiszti nőknek.

— Vigasztalódjék, még ennyire nem jutottunk. Külömben az alezredes megigérte nejének, hogy ő ebben az esetben szintén szigoruan a szabályzat álláspontját foglalná el, mely szerint a felebbvalónak, kinek a tisztelgés szól, szintén előirás szerint, tehát *jobb kézzel kell viszonoznia* a tisztelgést; az ezredesnének tehát ép ugy el kellene engedni a férje jobb karját a mikor az alezredesék arra sétálnak.

Az ezredorvos jövendőm iránti teljes vigasztalanságban hagyott el.

A tiszti-hölgyeknek e szerint gyakorlati iskolázásra is szükségük lesz, főleg a mi a tisztelgés alatt tanusitandó tartást és magaviseletet illeti. De ez semmikép nem egyeztethető össze azokkal a szabályzatokkal, melyeket Gyulám életutamra előirt. Pedig az én Gyulám okos ember, ha csak főhadnagy is. Vagy talán az alezredesné házassági szerződésében valóban kötelezte volna magát a katonai alárendeltségre? Avagy ezredes urunk házasságát tényleg a gyakorlati-szabályzat alapján kötötte?

Vagy talán végül a századosnénak esküvője előtt felolvasták a hadiczikkeket és megeskették rá? En nem akarom hinni, és mennél jobban átgondolom mindezt, annál jobban fogadok szót Gyula parancsának, és óvakodok belemerülni a katonai-irodalom titkaiba. Hisz a szolgálati-szabályzatnak az az egy pontja is, melyet Gyula engedelméből ismertem meg — és a mely a kinestári jövedelemmel beérni kötelez — majdnem megfosztott az uj szalma-kalapomtól, melyben pedig a jövő héten diszelegni szándékozom . . . Egészen fehér virágokból, tollakból és szalagokból van készitve . . . És abban csak nem engedhetem el Gyulám karját, a hányszor egy gyalogos-századossal és nejével találkozom, ki talán három idényen át hord egy kalapot. Soha! Soha!

Csókollak és maradok hű barátnőd Sz .... Nelly.

N. J.

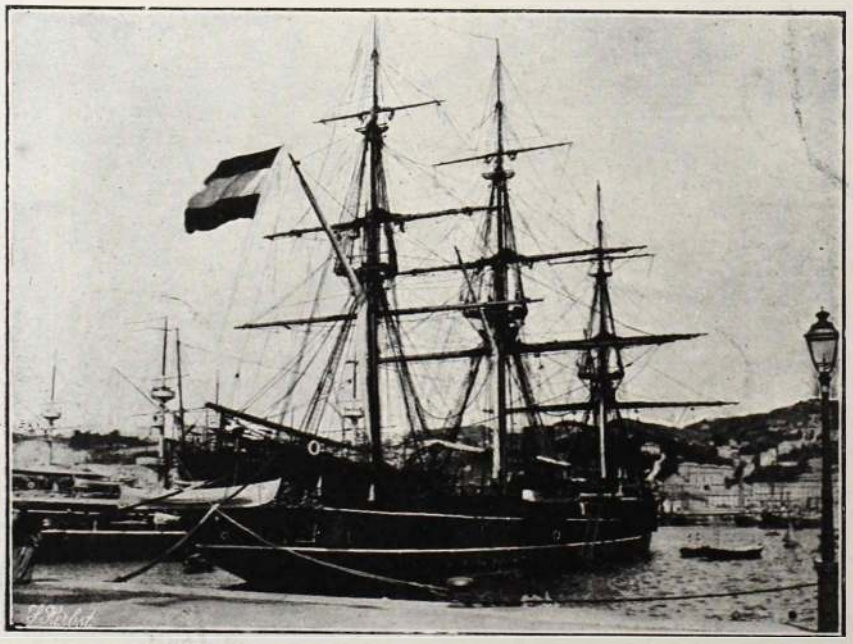

Hadihajó a spanyol kikötőben.

—o—

Poéta úrnak.

Eget keressz, eszményvilágba vágyol,
Mennybéli üdvöt zengesz lantodon,
Beszélsz gyönyörről, égő szenvedélyről
S oly szépen hangzik minden ajkadon.

De hogyha jő mosolygó, nyájas arczczal
Az alkalom: némán köszöntöd őt,
S várod, mig lassan, lassan elbotorkál
Otthagyva téged, balga verselőt.

ERDŐS RENÉE.

Monacói játékbarlang.

REGE ÉS TÖRTÉNET.

Irta MINKE BÉLA.

A keszthelyi parkban,
A sóhajok utján,
Mélázva bolyongott
Egy gyönyörü szép lány.

Karcsu volt termete,
Lenge a járása
S tán a hajnal pírja
Ült ki az arczára.

Szemei tükrében
Nefelejtsek nyíltak
S úgy tetszett, ajakán
Rózsabimbók ringnak.

Tiszta volt homloka,
Mint a havas márvány,
Szemöldöke íves,
Mint a szép szivárvány.

Haja, mint az ében
S igézőn hullámzott,
Róla a nyájas fény
Bűvösen sugárzott.

Ott bolygott, bolyongott,
Bolyongása közben
Egy-egy sóhaj szállt el,
Ajakáról, törten.

S mintha beszélt volna,
Szótlan a lelkével,
Lelke titokzatos,
Édes sejtelmével.

Néha meg-megingott
Szép, kecses járása,
De mindjárt erős lett,
Szilárdabb tartása.

Föltekintett olykor
Epedőn az égre,
Igaz imádság volt
Minden tekintése.

Küzdött, de küzdelme
Nem lehetett régi
S úgy látszott, ébredtek
Néha szép reményi.

Ilyenkor megvillant
Szeme pillantása,
Kivirult arczának
Halavány rózsája.

Mint a tündér lelke
Az övé úgy szállott,
Látott megépülni
Egy tündérországot.

Egy mosolygó édent
Tele üdvösséggel
A szív és a lélek
Minden gyönyörével.

Örült ottan minden,
Helye sem volt búnak,
Nem látott ott senki
Senkit szomorúnak.

A szív tűze, lángja,
Minden dobbanása
Ott az élet-üdvnek
Hajnalhasadása.

Hol két igaz, hű szív
Örök lángolása
A legfőbb gyönyörök
Üdve, ragyogása.

S ott volt a Balaton
Táján egy kis fészek:
Minek boldogsága
Beillik mesének.

Ott a lélek gondja:
Mennyországi jóság,
Úgy teljesül minden
A mint csak gondolják.

Nincs ott olyan senki
Ki bántani tudna,
Ki más édes üdvét,
Gyönyörét feldúlja.

Mennyország a földön:
Im ez volt mit látott.
S így festett reménye
Jövőt, boldogságot.

Ott bolygott, bolyongott,
Amikoron épen
Megszólalt egy rigó
Mindjárt közelében.

Felvetette szemét
A füttyös rigóra
A mint az röpködött
Egy lombról más lombra.

Szárnycsattanás hallszik...
Jött a rigó párja,
Fütyürészve rágyujt
Az is egy nótára,

***

Azután vidoran
Kergetőznek, szállva
S kedvtelve feljuttnak
A nyárfa csúcsára.

Forró csókot váltnak,
Majd tova repülnek,
Hire-hamva sincsen
Hogy hova repültek.

Várt a leány, várt, várt,
Hogy tán visszaszállnak—
Nem lett foganatja
Sovár várásának.

Lelke eltünődött
Hogy hova mehettek,
Könnyedén szállongva
Otthont hol kerestek?

A fészeknek szélén
Rigók fütyürésznek
És benne az aprók
Vígan cicerésznek.

A Balaton mentén
Nekünk nincsen fészkünk,
De azért nyaranta
Itt mi is megférünk.

És te édes drágám . . ?
Mit beszéljek rólad
S mi boldogságunkról
Mesébe valókat.

Bolygott, bolygott tovább
S a sóhajok útján,
Epen a legvégin,
Fészek van egy nyárfán.

A lány szíve dobbant,
Ment és — visszanézett..
Eddig volt, vége van
Immár a regének.

Játszanak az aprók,
Mulatoznak vígan
Harmat testük libben
Fodros hullámokban.

Ki akarná, hinné —
Minek hát beszélni:
Hej de jó is volna
Örökké így élni!

***

De a bolyongónak
Is van már itt fészke,
Kihallszik belőle
Aprók csicsergése.

Ő is dúdol hozzá
Szerelmetes hangon,
Az a vége mindig:
Galambom, galambom!

Édes hű párra lelt,
Sosem bántják gondok,
Kis fészke mennyország:
És most boldog..boldog!

***

MESE A LÉHÜTŐKRŐL.

Irta KABOS EDE.

A diák kétségtelenül rossznyelvü volt és kellemetlen. Azonkivül kiérzett szavaiból a boszu, mert a Moór testvérek nem is kérdezték tőle, hogy lesz-e szerencséjük hozzá a hangversenyen. Pedig a harmadik emeleten minden lakó tudta, hogy a diák régen szereti Moór Franciskát s ez a szerelem némileg összefüggésben is van az ő hosszu és reménytelen diákoskodásával. Ennélfogva nem hitték ugyan a szavait, de szivesen meghallgatták, a mikor esténkint mesélt a folyosón.

— Családi betegségük a Moóroknak, hogy sok régiből csinálnak valami ujat. A piktor a képekkel, a kisasszony pedig a ruháival cselekszi meg ezt. Részleteiben maguk is ráismernek majd arra a hires konczertruhára . . .

Egy vézna varróleány közbekotyogott:

— Hát a legfiatalabb, a Berczi?

— Az is papirgyárban van — röhögött diadalmasan a diák s a jó isten tudja, micsoda ócskaságokból fabrikálja azt a szép papirost, a mit a piktor aztán tele mázol.

És szó sincs róla, a rossznyelvü diák eléggé közel járt az igazsághoz. Moór Franciska csakugyan a régi ruháiból volt kénytelen a hangverseny-ruháját összeróni, mert Berczi se kérésre, se fenyegetésre nem tudott annyi pénzt előteremteni, hogy ujra teljék. A legidősebb Moór testvér ugyan az utolsó perczig hirdette, hogy valaki alkuszik a festményére s akkor lesz pénz, mint a polyva, da azt a legendás valakit, a ki a Moór Nándor festményére alkuszik, már kellőképen ismerték a testvérek s nem biztak benne tulságosan. A leány tehát csak Berczit ostromolta s az ő szivét próbálta meglágyitani.

— Ez lesz az első nagyobb hangverseny, a melyen a publikum elé állhatok és talán ettől a ruhától is függ a jövőm.

A festő megkapta a szót. Igen, a jövője függhet ettől a ruhától. Az a jövő, melyért olyan nagy áldozatokat hoztak, a melyért annyit koplaltak, kinlódtak, reménykedtek. És eszébe juttatta az öcscsének a szent fogadalmat, hogy ők ketten — a férfiak, az erősek — nem fognak nyugodni, a mig Franciska el nem végzi az akadémiát s ott nem tündököl a magasságban, mint elismert és természetesen jó fizetéssel szerződtetett művésznő. Csak akkor, ha Franciska már ragyog, gondolnak majd ők is egy kicsit magukkal. Mert ők férfiak, ők erősek és várhatnak.

— S most egy nyomorult ruha miatt az utolsó perczben akadjunk meg — sziszegte a fogai között a festő.

— Egy nyomorult ruha miatt — szavalta az ő puha, mély hangján Franciska.

— Egy nyomorult ruha miatt — sóhajtotta zavartan a papirgyár hivatalnoka is. Csak ne volnék már két hónapra előlegben a fizetésemmel s ne zálogositottam volna még el az órámat! De nem tudok több előleget kapni és zálogba már semmit se tehetek. Nincs, nincs . . .

Egészen kétségbe volt esve és nagyon természetesnek találta, hogy bátyja és nővére szidták a papirgyárat a tulajdonosával, a hivatalnokaival és minden papirjával egyetemben. Az ilyen hangulatban csak kell valakit szidni s hát kit szidtak volna, ha nem a papirgyárat? Berczi maga is gyűlölettel gondolt a hivatalra, a mely egészen megemésztette, tönkretette s még sem juttatott neki annyit, hogy Franciska a hangversenyre uj ruhát varrathasson. A homloka egészen kifehéredett, a hogy a fejét törte, hogy honnan kerithetne pénzt. Ugy jutott eszébe és csak félve jegyezte meg:

— Ha te is becsapnád az órádat, Nándor.

A festő megharagudott.

— Én rendezem a hangversenyt, én jelentem a közönségnek az egyes számokat, én állok folyton a pódiumon s a frakkmelényemből még ez a kis

Babuska.

láncz se fityegjen? Kiégne a szemem. De neked nincsen érzéked az ilyen apró szükségletek iránt, különben nem beszélni igy . . .

Ezt Berczi is belátta s tovább törte a fejét. Francziska pedig sóhajtva fejtette le a nyári ruhájáról a csipkéket, hogy kimossa és a hangverseny-ruhává idomított rózsaszin selyemruhára varrja. Nagyon boldogtalan volt, de nem érezte volna magát igazi mártirnak, ha szóval is panaszkodik. Inkább azon volt, hogy a sóhajtását is visszafojtsa. Most már a festő is nagylelkü akart lenni és nem gyötörte tovább a szegény Berczit, a kin már a verejték is kivert. Némaságával meg akarta értetni, hogy elismeri öcscsében a hivatalnoktól kitelő jóakaratot és megbocsájtja neki a hivatalnoknál természetes tehetetlenséget. Nagylelkü szótlansággal kezdte a mosogató nővére vonásait egy japáni legyezőre vázolni, mintha az utókornak akarná szinekben felpanaszolni, hogy Moór Franczis kának egykor magának kellett a csipkéket mosnia az első hangversenyére való ruhához.

Moór Berczinek majd megszakadt a szive erre a látványra és lázasan, szégyenkezve sompolygott ki a szobából.

*

A rossznyelvü és kellemetlen diákot másnap este kinevették a folyóson, mert Moór Franczis kának mégis uj ruhája lesz a hangversenyre. Fehér csipkeszövettel beboritott sárga selyemruha, csillogó gyöngyökkel kivarva és erősen kivágva. A vézna varróleányt már korra reggel behivták, ugy varrják egyesült erővel a mesés ruhát. És a festő is boldogan szaladgál egész nap s mindenféle csecsebecsét hoz, a minek Francziska valamelyes hasznát veheti.

A diák mérgesen jegyezte meg:

— De Berczinek nem szabad kimozdulnia hazulról.

— Miért nem? kérdezte a folyosó.

— Mert a pairgyárnak ő most Arcoban van s ott is marad egy hónapig. Hiszen kérem, az az ember nem is közönséges barom, az egészen rendkivüli barom s azonfelül csaló is. Mikor sehogysem tudott azoknak a nadályoknak pénzt teremteni, hát csalt. Fölment egy orvosdoktorhoz és könyörgött, hogy adjon neki egy bizonyitványt, mintha mellbeteg volna. Mert ő mindenképpen el akar menni Arcoba. Az orvosdoktor előbb ki akarta lökni, de aztán mást gondolt, megvizsgálta s azt mondta, hogy megteszi a kivánságát, de aztán elmenjen ám Arcoba. Berczi persze mindent megigért s a mikor kezében volt a bizonyitvány, elment a papirgyár igazgatójához és szabadságot kért és természetesen pénzt. És ámbátor előlegben van, az igazgató adott neki, két hónapra valót is adott, mert hiszen maguk is láthatták, az a barom csakugyan ugy fest, mintha Arcoba kellenne mennie. A pénzzel aztán hazajött, odaadta Franczis kának és kijelentette, hogy az egyik szobát ezennel kinevezi Arconak, mert ő most egy teljes hónapig onnan ki nem mozdul.

A folyosó ezt a históriát nagyon mulatságosnak találta.

— Milyen zsivány az a Berczi.

— Szamár, — kiabált a diák és az öklét fenyegetve emelte a Moórtestvérek lakása felé.

A szamár pedig boldogan nézte az Arconak kinevezett szobában, hogy Francziska dalolva és boldogan varrja a ruhát, a jövő ruháját. A leány egészen megszépült a munkában és a boldogságban, a daloló hangja most igazán meleg volt, az arcza pedig fehér és piros: a legszebbb rózsa. Az a kis vézna varróleány olyan volt mellette mint az árnyék. Berczi el sem tudta képzelni, hogy az egész világ szerelmes ne legyen a művésznőbe, az ő nővérébe. Egyszer nem is tudta megállani, hogy meg ne csókolja Franczis kát.

— Olyan szép vagy, mikor nem búsulsz.

— Édes Berczikém, olyan jó vagy — hálálkodott a szép mondásért a leány és bár a kezében levő tűk miatt nem ölelhette meg a jó fiut, odadőlt mellére és megcsókolta a homlokát.

Éppen akkor érkezett haza a festő.

— Tele van velünk a város. Olyan betükkel nyomattam a plakátokat, hogy egy-egy betüben elférne valamelyik német herczegség. Moór Francziska! Moór Nándor! Mindenki olvassa, emlegeti — ah, nemsokára majd dicsőiti is.

— És a Moór-név dicsősége a tiéd is, habár csak hivatalnok vagy.

A hivatalnok egy kicsit köhögött. Az arczának égő pirossága nagyon elütött a homloka félelmes fehérségétől s egy pillanatra ő maga is megijedt, hogy mennyire reszket. Le kellett ülnie. Az a ragyogó verőfény a mely az ablakon beözönlött, szinte megvakitotta és a szemét is be kellett hunynia. A festő és a művésznő meglepetve nézték.

Berczi mosolyogni próbált.

— Különös, hogy mit nem tesz a képzelődés! Mert én most Arcoban vagyok, hát azt hiszem, hogy igazán betegnek kell lennem.

Már nevetett is. De néhány percz mulva, a mikor Francziska már varrt és Nándor tovább rajzolta a Moórtestvérek arczképét, hogy meglegyen, ha a képes ujságok kérnék, Berci észrevétlenül besietett a másik szobába, felnyitotta az ingét és pihegve feküdt a pamlagra. Ebben a szobában meglehetősen sötét volt, de ő tűzes karikák forgását látta és valami zugás bántotta, a melyről nem tudta, honnan jön, Hirtelen félelem lepte meg és eszébe jutott az orvosdoktor intése, hogy aztán elmenjen ám Arcoba. Az ördögbe is, csak nem gondolta komolyan? Huszonkét esztendős eddig még csak kinlódott, most jön még csak a jövő: egy kicsit korán volna a föld alá bujni.

Az éjszakája még nyugtalanabb volt. Nándor és Francziska mélyen aludtak s csak Nándor kiáltotta egyszer (azt is csak álmában): Éljen! Moór Francziska! Moór! Aztán csöndesség volt és Berczi egészen egyedül maradt az ő rossz gondolataival. Az az orvosdoktor nem ment ki a fejéből. Mint valami ördög: mosolygott, nevetett, röhögött a szemébe, majd meg aggódva, ijesztve szomoruan és félelmesen suttogott a fülébe. Te szegény, vékony ember, fogyo, mint a hold—egyszer csak átlátok rajtad, mint a levegőn . . .

— Nándor!

A festő mélyen, boldogan aludt és nem hallotta ezt a rémült kiáltást. A saját hangjától Berczi is fölébredt álomlátásából és remegve, némán ült fel ágyában. Ugy várta, leste a hajnal vigasztaló derengését . . .

*

Megint csak a rossznyelvü és kellemetlen diák vitte a szót.

— Látták? Az urfi és a kisasszony kirepültek a hangversenyre, hanem Berczi otthon maradt, Arcoban. A gyalázatosak, a léhütők, a művészek. Pfuj. Neki meg a szobában kell guggolnia.

S mi tagadás, Moór Nándor és Francziska kisasszony csakugyan az öcscsük nélkül mentek a hangversenyre. Fiakkeren. Nándor (nem testvéri, hanem rendezői minőségben gyönyörü bokrétát hozott a tisztelt művésznőnek s aztán karon vezette a harmadik emeletről a fiakkerbe. Megigérték azonban Berczinek, hogy az

Angyalok látogatása.

Walther Klára festménye.

ünnepi vacsora után lehetőleg hamar fognak hazasietni, hogy neki az eseményt elmondhassák. S ennyivel Berczi beérte. Sőt mosolyogva mondta, hogy ő boldogabbb lesz, mert az egész hangversenyből csak Francziska énekét fogja hallani és az egész ünneplésből csak azokat a tapsokat, a melyek Franczi kának fognak szólani.

— Behunyom a szememet és azt fogom hallani a mi szivemnek legjobban esik.

Még ajkán érezte a nővér csókját, fülében csengett Nándor szava, s az ócska karosszékben ülve, már álmodott. A nyitott ablakon csöndes levegő-áramlat uszott feléje és jól érezte magát, mint még soha. Az udvarról dalolás hangzott fel, inkább

Aczél Henrik festménye.

kornyikálás, de elegendő, hogy az ő gondolatait a hangverseny-terembe vigye. Igazában nem félt, mert annyit ő is tudott, hogy jótékonyczélu hangversenyeken nem szokták a közreműködőket kifütyölni. Tapsot kap Francziska és tetszeni fog: az bizonyos. De azért képzeletben mégis látni, hallani akarta abban nagy pillanatban, a mikor a jövő kapui megnyílnak előtte. A ragyogó, gyöngyös ruhába, hajába tüzött csillogó ékességeivel.

— Francziska! — suttogta halkan.

A hűvös levegő szinte elálmositotta. Hunyt szemeivel nem is láthatta, hogy künn zivatar készül. A szálló esténck tudta be, hogy hűvösödik. S boldogan, s félig már álomban tűrte, hogy a hideg levegő megcsapja a nyakát, 'efut a mellére, beleheli az egész testét. Mélyebbre csuszott a karosszékben és ajkait is megnyitotta.

. . . A folyosóról mindenki elmenekült. A zápor hirtelen leszakadt és a sötétben, mint szürke drótszállak futottak le az esősugarak. Egy-egy villám fényénél ugy tetszett, mintha ezeken a sugarakon kiabáló, sivitó manók kúsznának lefelé a magasságból s az ő lármájuk, vihogásuk töltené meg a felzavart levegőt. A dörgés rájuk ijesztett s akkor még jobban sivitottak, lármáztak, mialatt szétrebbentek. Az ablakok mögött pedig remegve hallgatták ezt a rettenetes játékot az emberek.

Berczi feliradt. Irtózatos szurást érzett a mellében s azt hitte, hogy megpattan. Hirtelen még lélegzeni sem tudott, s a mikor az első, hosszu kortyot magába szivta, egész testében megrázkódott. Aztán kinosan fuldokolva sietett el az ablaktól és nagy félelmében öltözködni kezdett, hogy emberek közé siessen. Már nem is gondolt a hangversenyre, a dicsőségre: csak a két testvérét szerette volna, a kik megfogják és segitségére legyenek. S mert nem voltak mellette, ő akart hozzájuk sietni. Hogy a várost zápor veri, arra nem is gondolt, csak oda akart jutni mindenáron a testvéreihez.

S az ablakok mögött kémlelő szomszédok ijedten nézték, hogyan rohan el a folyóson — egy vizben.

A diák elfogta az utczán, ölbe kapta és haza hozta.

Moór Berczi már akkor nem tudott magáról. Hogy a diák levetkőzteti, ágyba fekteti, arról sem tudott. Inkább olyan szavakat suttogott neki, mintha Francziska állna előtte és erőltetné égő ajakához a vizes-poharat.

— Édes Francziska! Tisztelt művésznő! — suttogta néha könnyebbülten.

— Édes Francziska! Tisztelt művésznő! Vigyen el az ördög! morogta utána a diák és mélységes gyülölettel nézett az ajtó felé, a melyen a művész-testvérek majd mosolyogva, sejtelem nélkül fognak belépni. S beszerette volna zárni az ajtót, hogy soha-soha be ne jöhessenek s ne is láthassák többé a testvérüket, ezt a fuldokló roncsot, a ki már aligalig birja.

A diák hiába emelte fel néha a beteg felsőtestét, hogy neki egy kis könnyebséget szerezzen, Berczi viszszahanyatlott és fuldokolt.

Éjféltájban pedig a diák hallotta, hogy Nándor már az ajtó előtt kiáltja:

— Éljenek a Moór-testvérek!

És a mozdulatlan Berczire mutatva, nem állotta meg, hogy a kiáltást meg ne toldja:

— Éljenek . . . bár ez óhajtás részben már fölösleges . . .

Rózsa a síron.

Most fordítod felém az arczod,
Szerencse, most mosolyogsz felém!
Most jösz, a puszliló kudarczok
Kétségbeejtő éjjelén?

Mindig magányosan bolyongtam
Az élet kinos mesgyején . . .
Szivet, mely értem lángra lobban,
Seholse tudtam lelni én.

Zimankós ősz van már szivemben,
Az ifjuságom elhagyott . . .
Ha rám is sütsz én csak melegszem.
De ujra nem virithatok.

Mit ér, mit ér a sírende rózsa,
Amelyet késve nyujtasz át, —
Szederjes ajkam röpke csókja
Halált lehelne rá, halált.

De én e kis kegyért is áldlak,
Kárpótlásként elég nekem,
Hogy rózsa leng az ifjuságnak
Magányos sirján: keblemen.

Welszi Bárd.

Galambetetés. *Skuteczky Dömе festménye.*

BOHÉM-VILÁG.

(Murger és Barriere drámája)

Öt tagból álló társaság haladt vidám danolással és farkas étvággyal Páris környékének egyik kedves nyaraló-telepére. Művészlelkek mindannyian, kik szivükben egy magasztos czél felé való lelkes törekvéssel megvetik az élet apró bajait s föléje helyezkednek — amint ők a megélhetés egyéb foglalkozásait nevezik — a szürke mindennapiság fölé. Nem tudnak megalkudni a viszonyokkal és ellenségei a társadalmi rendnek, mely a munkát irta elő a megélhetés eszközéül. Ők hajszolnak egy pillanatot, amelyet gyakran igen hosszu és ritka időközökben érnek utól s melyet ihletnek neveznek, mikor lelkük kibontva szárnyát egy saját világot alkot, mely egészen és egyedül az övék. Az ihletnek ez a röpke pillanata kárpótolja őket az élet minden nyomoruságáért, mely bőven kijut nekik, minthogy sehogysem akarnak vagy nem tudnak beilleszkedni a munka elvére alapitott társadalom keretébe.

Ez a lemondás az élet javairól és előnyeiről kivetkőzteti belőlük mindazt, ami embertársaikat megalkuvásra, hódolásra és egyéniségük kisebb-nagyobb feláldozására kényszeriti s minthogy nem sokat köszönhetnek a mának s nem sokat várhatnak a holnaptól: vidámak, gondtalanok és könnyelmüek. Semminek sincs előttük értéke, legkevesebb a pénznek. Ugy érzik magukat, mint a lég dalosai, melyek szállnak ágról ágra, dalolva és szeretkezve s csak néha röppennek alá a földre egy-két buzaszemért, ha az éhség arra kényszeriti őket.

Mellettük és velük a művészszerelem alakjai: a grisettek. Mert ezt a tipust a művészet és a költészet teremtette. Leányok, akik elvetik az álszemérem elrejtő álarczát, lemondanak arról mindörökre, hogy a társadalom tisztelettel és becsüléssel adózzék női erényüknek, a szivnek és szerelemnek szolgái, akik ölelő karok, ajkukra tapadó ajkak, keblükön dobogó szívek között óhajtják végigélni rövid életüket, mely nekik ennél többet ugy sem igér.

Fiatalok mindannyian; a fiatalság kedves és nemes reményeivel és megbocsátható hibáival. Gondtalan lelkek, akik tánczolva és dalolva haladnak az élet keskeny sziklautján, mely alatt ijesztően sötétlik a mélység: az elpusztulás, a megsemmisülés. Egy lépés, és a dal elhallgat, az ajkak örökre bezárulnak. De ők szemébe nevetnek ennek is, hiszen az ő világuk nem ebből a világból való s azt hiszik, az a másik világ, melyből ők kelletlenül idepottyantak, ott valahol a csillagos égben, melyhez a mélységből az út egyenesen elvezett. Élni és meghalni: egyaránt könnyü nekik, semmi más, mint állomásai annak, amit létezésnek neveznek.

Hajrá, vigan!

Schaunardé, a zenész, éppen most tanitotta meg őket legujabb szerzeményére, amit a könnyüvérü Phémie azonnal elsajátit és átölelve a zenész derekát, vigan fujja utána. Marcel a festő és kedvese, a szőke Musette gyorsan eltanulják, sőt még Colline, a filozófus is hamarosan a fejébe veszi.

De hirtelen elveszi danolási kedvüket legnagyobb ellenségük: az éhség. Most azonban nem fog ki rajtuk, mert a komoly Colline hátán függő táska sok-sok kincset rejteget. Valahogy sikerült kölcsönre szert tenni előző nap; nosza, nagy kedvteléssel beszaladgálták a hentes- és csemege-üzleteket s királyi módon ellátták magukat.

Egy-kettő; leteritik a földre a ragyogó csillagokkal tele varrott, rózsaszinü szatin-alsószoknyát, melyet Shaunard előbbi kedvese hagyott nála feledékenységből s kirakják a szemszájingerlő holmikat s amint egyikmásik előkerül a táskából, egetrázó üdvrivalgással kisérik napfényrejövetelét. Aztán végighevernek a fűben, a rózsaszinü alsószoknya köré s mohón nekilátnak a falatozásnak.

Egyszerre csak megjelenik a közeli nyaraló nagy kőfala mögött egy fő s két irigy szem kiséri minden moz-

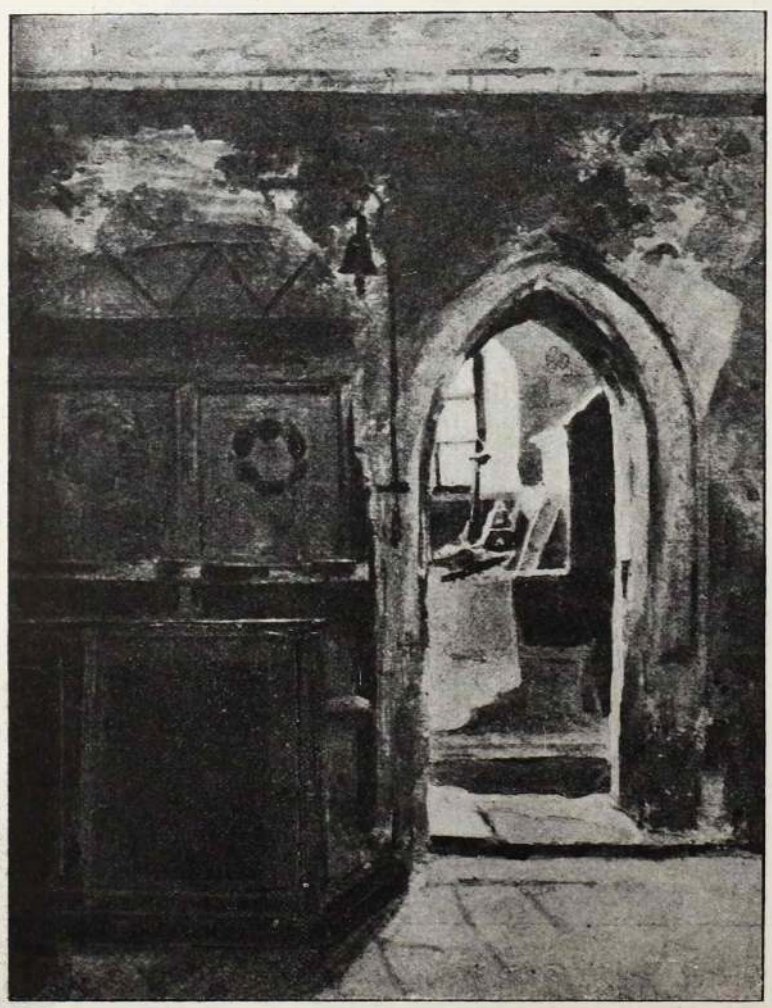

A pippingeni templom. Koszta József festménye.

A Diák-Otthonból

dulatukat. Közbe-közbe nagyott sóhajt s valahogy boldogtalannak érzi magát. Mert igen jó dolog a gazdag Durandin unokaöcscsének lenni, ha az embernek filiszter hajlamai vannak, de aki holdvilágos estelente dallamos verseken töri az eszét, hogy két szeméből patakként folynak a könyek s akinek lelke undorodik a köznapiasságtól és magáénak érzi az egész világot: az irigyli ezeket a vígan falatozó embereket, akik szabadok, függetlenek, vidámok és olyanok, mint ő!

Meg nem állhatja, hogy oda ne szóljon hozzájuk.

— Nem tetszenék talán villa vagy kés?

Schaunard ravaszul válaszolja.

— Villa és kés nélkül igen jól megvolt Ádám és Éva a paradicsomban, de ital nélkül aligha szomjan nem haltak volna.

A fiatal urnak hirtelen jó gondolata támadt. A nagybácsi szerencsére nincs itthon, borai azonban itthon vannak s hordószám hevernek a pinczében. Egyszerüen meghivja a kedves társaságot, amit azok hatalmas hurrah!-hal fogadnak.

— Gyerekek — szól Marcel — a kaput kösönséges emberek számára épitik az épitőmesterek, gondoljunk egy merészebbet és legyünk eredetiek.

— Helyes — kiált közbe a találékony Phémia — másszunk át a keritésen.

Ugy is tettek. Marcel macskaügyességgel dobta át magát a falon, aztán átsegitette a leányokat. Csak a filozófus, akit legutoljára hagytak, nem tudott megbirkózni a feladattal, amig meg nem győződött arról a régi igazságról, hogy az ember — elvesztvén az egyensult — egyszerüen leesik.

Keserves dolguk lett ezután a boros hordóknak! A csendes nyaraló sohasem hallott még ilyen zsivajt és sohasem látott ilyen kánkánt, amit most véghez vittek. Ha az est visszatérésre nem kényszeritette volna őket, abba sem hagyták volna. Nagy nehezen elváltak a boros hordóktól, miután néhány telt üveggel biztositották magukat a hosszu útra. Fiatal házigazdájuk is velük ment erre az útra.

— Meddig? — kérdé Colline.

— Örökre. Megirtam nagybátyámnak, hogy utaink elválnak. Itt hagyom unalmas gazdagságát a reám kényszeritett menyasszonynyal együtt és boldogan megyek neki a gyönyörü teljes szabadságnak és szegénységnek. Czigány leszek, amilyenek ti vagytok!

— Éljen Rodolphe! — volt a válasz s a fiatalok összegyülekezve Schaunard indulójával indultak utnak.

Rodolphe csakugyan velük maradt: czigány lett. Végigküzdötte nyomoruságukat, végigélvezte boldogságukat. De a szükség végre nála is igen kegyetlenül jelentkezett s egy szivtelen háziur személyében öltött testet, aki egyszerüen kitette szűrét a lakásból, melyben rövid czigányéletét eddig élvezte. Rodolphe keserüen bucsúzott butordarabjaitól, melyek a háziur őrizetében maradtak, mig hátralékos bérét kiegyenlitheti, mikor a türelmetlen uj lakó benyitott a szobába, hogy elfoglalja az uralkdói széket.

Egy szép fiatal leány volt az uj lakó. Egy percz — s két szempár felvillant s két bohó ifju szív lángot vetett. Nem sokáig kellett egymásnak magyarázattal szolgálni, hamar megértették egymást.

— Lássa, Mimi kisasszony, a mi helyzetünk igen különös: önnek szobája van s nincs butora, nekem butorom van s nincs szobám. Ugy-e, be különös!

— Az ám, sütötte le szemét Mimi — elég különös.

— Hát . . . akkor . . .

— Valóban . . . mi tetszik?

Rodolpho ur vakmerőségre határozta el magát. Arczára ismeretlen édes érzés pirja ült ki, kitárta két karját s lassan, vágyakozón suttogja:

— Mimi!

Halk sóhajjal futott karjai közé a leány s a két tüzes ajk örök, olthatatlan szerelemre forrt össze.

Amig Rodolphe és Mimi a szerelem mézesheteit élvezték, Schaunard é

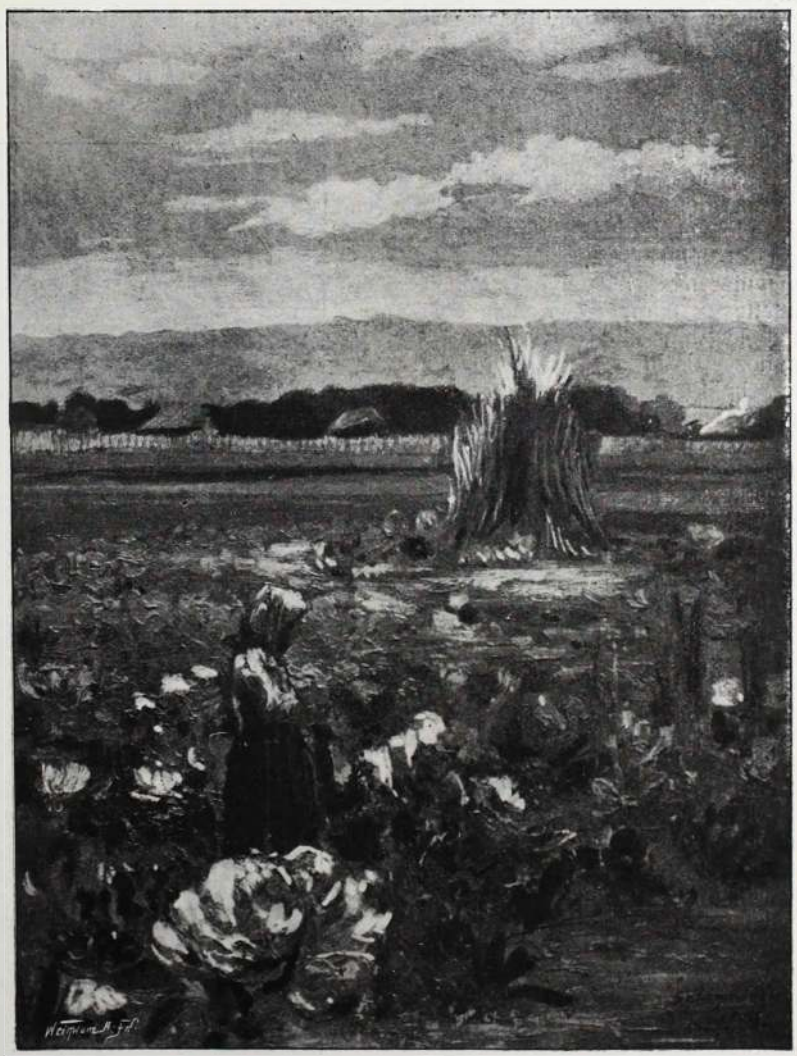

Káposztáskertben — A Diák-Otthonból — Szlányi Lajos festménye.

Marcel szerelmi regényük végső fejezetét játszották. A nyomor kényszeritette őket a gyors befejezésre, mert a hitel kimerült, a képeknek és zeneszerzeményeknek pedig nem volt áruk. Phémie kisasszony igen könnyen beletörődött a változásba s cserben hagyva a művészetet, a hadsereghez csapott át. Musette lelkében még vivódott a szerelem a nyomorral, de Phémie bársonyruhái, tollas kalapjai és ragyogó ékszerei döntőleg hatottak. Elhatározta magát, hogy elfogadja a kopasz grófnak ajánlatát, aki már régóta üldözte igéreteivel. Egy szép napon eltünt a művésztársaságból s másnap már ragyogó toilettében kocsizott Páris utczáin. Schaunard és Marcel megtörve temették el nagy szerelmüket.

Csak a kis Mimi maradt hű nyomorban és jó napokban egyaránt. Az ő szivének egyetlen vágya és gyönyörüsége volt: a szerelem; ruha, ékszerek és a jólét édességei hidegen hagyták.

Durandin ur, a gazdag nagybácsi, azonban, aki nem látott a Mimi szivébe s őt is Phémieről és Musetteről itélte meg, másképpen gondolkozott erről a viszonyról. Ő csak azt látta, hogy Rodolphe elhagyta őt és Mimivel együttél. Természetes, hogy Rodolphe jó utra térésének és megjavulásának akadályául Mimit tekintette s minthogy Rodolpheval nem boldogult, elhatározta, hogy a leányhoz fordul Rodolphe jövője, élete, boldogsága nevében, kérve, hogy hagyja el unokaöcscsét. Pénz, igéret és fenyegetés védekezésre készen találta a leányt, de az, hogy ő egyetlen akadálya Rodolphe boldogulásának s az ő szerelme, melylyel szárnyakat adna kedvese tehetségének, nemcsak annak talentumát semmisiti meg, hanem jövőjét is tökre teszi: megtörte a szegény leányt.

Egyetlen kincset adhatott kedvesének: szerelmét s éppen ez okozná annak vesztét. Igéretet tesz Durandinnak, hogy visszaadja Rodolphet régi társaságának és régi életének. S amit igér, meg is tartja. Rodolphet küldi oda, ahonnan eddig visszatartotta, amit Rodolphe első lépésnek tart azon az uton, mely Phémiet és Musettet oly hamar juttatta vagyonhoz és jóléthez. Némi bizonyosság kell csak neki és megvetően elhagyja a leányt s feledést keresni visszamegy régi világába, elhagyott gazdag menyasszonyához.

A hű Mimi azonban egyet, az utolsót, meg akarja tartani Rodolphe előtt: hűségét és szerelme tisztaságát s hogy erről bizonyosságot szolgáltasson, elmegy Rodolphe menyasszonyának egy estélyére, hogy az udvaron vagy bárhol, találkozhassék kedvesével. Amit azonban ott lát és Rodolphenak titkon kihallgatott szavai és a kegyetlen gőg, amelyel az uj szerelmes szemébe dobja, hogy az olyan szerelem, amelyet ő adhatott Rodolphenak, nem tisztességes és igaz érzés: világossá teszik előtte, hogy nincs többé ott keresni valója; kétségbeesve rohan el, hogy megölje magát; a megalázás óriási fájdalma és régóta titkolt tüdőbaja azonban előbb végez vele, összerogy élettenül a félúton. Kórházba kerül, ahol vivódik a halállal s csak egyetlen remény köti még az élethez: hogy még egyszer láthassa Rodolphet s karjai közt lehelhesse ki fiatal lelkét.

Rodolphe megtudja, hogy Mimi miért bánt ugy vele s hogy még elhagyatottságában is hű maradt hozzá; óriási erővel fellángol rosszul elaltatott szerelme s otthagyva a szivtelen nagybácsit és a gőgös menyasszonyt, habozás nélkül visszatér a nyomorba, Mimihez.

A régi társaság ismét összekerül a hideg padlásszobában, ahova — egy-két perczre bár — visssza-visszatér Musette is ragyogó ékszereivel, hogy áldozzék szerelmének. A kórházi hosszu betegeskedés után visszajön Mimi is a rég óhajtott, utolsó találkozásra.

Egymást mellett ül a két leány: Musette, a jólét gazdagságával, Mimi az örök szerelem nyomoruságával. Az elsőnek útja fényes palotába vezett vissza, a másiké oda, ahol a csillagos égbolt van.

A kis Mimi csendesen, a teljesült utolsó vágy boldogságával, leheli ki lelkét Rodolphe karjai között.

Ő félrelépett a veszélyes sziklaúton s le kellett esnie a borzasztó mélységbe, ahol a megsemmisülés uralkodik.

Az ő szerelme örök, csak élete oly rövid és szomoru.

Szabó Imre.

Velenczéből. A Diák-Otthonból. Stettka Gyula festménye.

SZINHÁZI HÉT.

Murger «Bohème-világ»-ja közepes sikerrel került szinre a Nemzeti Szinházban. A darab tartalmát lapunk más helyén mondjuk el. A szinpadi siker csomója az átdolgozó kezében volt s igy egyedül az ő hibája, hogy a darab semmi tekintetben nem felel meg a dramaturgiai követelményeknek s a «Kaméliás hölgy» tragédiájának bántó felujitásával csak rossz hatást tesz a közönségre. Különben előrelátható volt, hogy Murger regényéből egységes drámát nem lehet alkotni, ha csak fel nem áldozza az átdolgozó mindazt, ami Murger művének annyi kedvességet és bájt kölcsönöz a szinpadi szabályoknak. Hiszen Murger műve sem egységes regény, hanem történetkéknek összefüggő sorozata, afféle tárcza-cziklus. De Barriére ur mindannak daczára többet nyujthatott volna, mint amennyit adott. Az első két felvonás vidám hangulata, murger-i bája igen kedvesen hat, annál bántóbb azonban az utolsó háromnak erőszakoltan komoly hangulata s az az elnyujtott dráma, melyet Mimi kisasszonynyal szenvedtet végig az átdolgozó ur, még ha nem is volna annyira ismeretes Gauthier Margit szerencsétlen elpusztulása óta.

Az előadók közül igen kevesen tudtak megküzdeni ennek a gyászos végü ellentétnek a nyomasztó hatásával s igy nem nyujthattak teljes alakot, csupán hatásos töredékeket. Még Csillag Teréz, Dezső és Császár is áldozatul esett ennek, csupán Mihályfi és Török Irma tudott többékevésbbé megbirkózni vele. Gabányi és Zilahi nem nekik való szerepeket játszottak.

A *Magyar Szinház* sem járt sokkal szerencsésebben *Varneynek* az «Utazás egy apa körül» czimü operettejével. A milyen a czim olyan a darab. Van ebben minden: evező- és biczikli-sport, rózsa-leány ünnep, primadonna lovon és bicziklin, trikóban és trikó nélkül, érdekes kardalosnők ballet-öltözékben, tolvajtrió, pantomima, czirkusz-világ, táncz és ballet, csak egy nincs — történet; vidámság, érdekesség és élet. Négy hosszu óra alatt semmisem történik. Ha Varney nem adott volna néhány csinos dallamot, a jó közönség nyilván nem birta volna tovább a harmadik felvonásnál. Ez a darab mutatványpéldája annak a szomoru dekadenciának, melyben jelenleg az operette-irodalom is betegeskedik. A szinházak mindinkább elvesztik eredeti jellegüket és orpheummá alacsonyodnak.

Pedig a fiatal szinház mindent megtett, hogy a darabot sikerre segitse. Az előadás és rendezés egyaránt dicséretet érdemel. Arról nem tehet, hogy *Vlád* Gizella és *Ledovszky* Gizella nem olyan primadonnák, akik egyéniségük bájával be tudnák tölteni a darab ürességét. *Sziklai* ezuttal is bebizonyitotta, hogy valósággal oszlopa a Magyar Szinháznak.

dr. sz. i.

Magyarositó szintársulat. Halmay Imre valódi kulturmissziót teljesit kitünően szervezett szintársulatával a délvidék magyarositása ügyében. Jelenleg Nagybecskereken működik telt házak és nagy erkölcsi siker mellett. A derék társulat általánosan kedvelt tagjai: *Lévay* Sárika, a kedves primadonna, *Halmayné*, *Kápolnai* Irén, *Tuboly* Klementin, *Daróczy* Ilka, *Gőöz* Aranka, a férfiak közül *Déri* Béla, *Nagy* Gyula és *Juhász* Sándor.

IRODALOM.

Ború. Irta: Welszi Bárd. A szerelem csunya betegség. A jelenkori poéták annak daczára nagy előszeretettel esnek ezen betegségbe és verskötetеik ezen betegség utójelenségei. Ahány verskötet, annyiféle szerelem. Azaz dehogy annyiféle. Csalódnak, csodálatos, csalódnak mindannyiba és ideáljukat, kiket ők vezetnek be a magyar literaturába, rendszerint más vezeti az — oltárhoz. A verskötetek legnagyobb része — mondom — 'szerelemről zengedeznek. Könnyed ritmussal panaszolják el legsulyosabb panaszukat a jelenkori poéták é. két-három balladát csak azon okból csatolnak a kötethez, mert tudják, hogy a balladákat szivesen szavalják el honleányaink.

Mindez nem vonatkozik a Ború szerzőjére, a Welszi bárdra. Verseinek tárgya és hangulata milyen más, mint a modern, azaz felkapott poétáké. Hiszen ő is szerelemről dalol, de milyen más ez a megcsalódott, mégis tiszta, forró vérü, mégis okos szerelem. A verskötet első részét «Ők» czimmel a szív érzelmei foglalják el, a második rész «Egyedül» a harmadik «Lázongás.» Tele vannak e versek világfájdalommal, panaszszal, keservvel, de ő nem esik kétségbe, nem hajtja meg fejét. büszke marad. «Otthon nélkül» czimü költeményének két utolsó sora igy szól:

«Ki *mindenütt* otthon van, annak
Sehol sincs otthona».

Milyen igaz, milyen kétségbeejtően igaz! A kötet legszebb verse «Magdolna,» mely egy leány mély, odaadó, feláldozó szerelméről... Ezt a verset el kell olvasni, tárgyát elmondani ép oly lehetetlen, mint egy bűbájos táj leirásába fogni... kötet, melynek czimlapját Basch Árpád gyönyörü *rajza* disziti, 1 forintért minden könyvkereskedésben kapható. Mutatványul lapunk más helyén közöljük a könyv egyik szép költeményét.

h. a.

Percz keringő. Siemens Lászlónak, e nagy tehetségü magyar zongora-művésznek ujabb szerzeménye jelent meg «Valse de minute» (Perczkeringő) czimen. Technikája, mint az eddigi műveiben is, nagyon szép és daczára a rendkivüli gyors tempónak, a zenei harmonia kellőképen érvényesül. A mű ára 1 frt s kapható Rózsavölgyi és Társa zeneműkereskedésében.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. W. Magyar-Óvár. Makámákat elvből nem közlürk, sem czégeket nem ajánlunk ugyanazon okból.

Lytton. Nagyon érzelmes história és végtelenül el van nyujtva. A vers tehetségre vall, de nem üti meg a mi mértékünket. A szivélyes üdvözletet viszonozzuk.

R. J. Egyszerre csak egy regényt közlünk. Legközelebb egy eredeti regényt közlünk egyik kiváló rajzolónk illusztrálásával.

B. Z. Az egész választmány leköszönt. Művészi körökben sokat várnak az uj vezetőségtől és méltán.

Timár Mihály, Budapest. A szép vers — sajnálatunkra — a nyomdában elkallódott. Sziveskedjék ujból beküldeni, hogy jövő számunkban adhassuk. Üdvözlet.

Mathis. Szives figyelmét köszönjük. Jövő számunkban megemlitjük.

Nem közölhetők: A bánya Mályvák. Két szív — egy szív. Példázatok. Szerelemről. Bérczek fölött. Csillagok az égben. Márcziusi napok.

Többeknek a jövő számban.

Czecz tábornok hazaérkezése. A *Bem-Petőfi körkép*-társaság igazgatósága a napokban összeállitotta mindazon élő 49-es honvédek névsorát, a kik a nagyszebeni csatában résztvettek és a kiknek tiszteletére lakomát rendez a *Bem—Petőfi körkép* szellős helyiségeiben. A még élő bajtársak közül első sorban emlitendő *Czecz* tábornok, a ki *Görgein* kivül a szabadságharcznak egyetlen még élő generálisa és a ki Buenos—Ayresbe emigrált, a honnan csak most készül szülőföldje látogatására. *Czecz* tábornok a körképen Bem táborkaraban látható, a mint (akkor még ezredes volt) pejkanczáján, néhány lépéssel Bem apó megett, mélyen előrehajol és részben követi a hidon előnyomuló székelyeknek az oroszokkal való corps-á-corps-ját, részben pedig Bem arczából látszik ellesni, hogy az ütközet milyen fordulatot vesz majd?

Az igazgatóság mihelyest Czecz tábornok Budapestre érkezik, azonnal tudatja azt a többi bajtárssal is.

Czimbalmok a legjobb hanggal és szerkezettel kaphatók *Jegesi Géza* czimbalomkészitőnél Budapest, Nefelejts-utcza 43. szám, Árjegyzék kapható.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Utolsó találkozásuk alkalmával, röviden halála előtt, tudták meg, hogy szeretője azelőtt a szolgája volt! Ön ajándékokat küldött neki, az utolsó ajándék . . . beszéljek-e tovább?

— A hogy tetszik! hallatszott a közönyös válasz.

— Jól van! — az egy szivarkatárcza volt, mely az ön férje tulajdonát képezte. Láthatja tehát, tudom miről van szó.

— Lehetséges, de nem értem szavainak czélját.

— Ugy?! Hallgasson tovább: férjének ez időben szüksége volt — ismeretlen okokból — a szivarkatárczára, alig hogy Ön azt Haniernek adta. Férje kérdezősködött utána. Ön ijedten akarta bizonyitgatni, hogy elveszett, de végre is zavarában elárulta az igazságot.

— Milyen igazságot? kérdé Eliz.

— Hogy ön a szivarka-tárczát szeretőjének: Haniernak adta.

— Hazugság! válaszolt a leány.

Bátorsága és merész viselkedése bosszantotta a férfit; elváltoztatott hangján durván folytatta beszédét: Ön tudja, hogy én az igazat mondom és be tudom bizonyitani, hogy ön azt tudja: Este az ön vallomása után férjével Hanier házához kocsizott. A ház zárva volt; végre bebocsáttatást nyertek, de férje a kocsiban maradt. Ön azt mondta Haniernak, hogy titkuk fel van fedezve és kérelmére vissza adta Önnek a tárczát. Ezután férjével hazahajtattak.

— Csak tovább, szólt a leány. Az utolsó perczben egész magatartása megváltozott. Kétszeres figyelemmel hallgatot és vizsgálta a beszélő férfit.

— A tárczát férje visszakapta, de ez csak félig nyugtatta meg őt. Mig Hanier, élt nem volt nyugta. Először is Hanier felfedezhette a tárcza titkos tartalmát — azután férje az ő hatalmában volt, annak a férfinek, a ki fontos dolgokban kárára lehetett neki, másodszor veszélyeztetve látta becsületét, társadalmi állását, ha Hanier az ön üzelmeit leleplezi. Ezek az indokok késztették férjét azon tettre . . . kivánja, hogy elmondjam a tettet.

— Ez az egyedüli része az egész történetnek, a mire igazán kiváncsi vagyok, válaszolt a leány nyugodtan.

A másik csodálattal nézett reá. Sokkal erősebbek az idegei, semint gondolhattam votna. De ez nem védi Önt meg. Önt, a ki azt hiszi, hogy hallomásból beszélek, holott a bizonyiték kezem között van. A leányhoz lépett és füléhez hajolva suttogott: Az ön férje ezen éjjel Hanier házába tért vissza és hidegvérrel lelőtte! Férje gyilkos s csak bizonyos helyen kellene elmesélnem, hogy akasztófán nyerje el jutalmát!

Ez utóbbi szavak nem gyakoroltak Elizre olyan hatást, mint a hogy a beszelő gondolta. Visszalépett és a férfit néhány pillanatig nézte s az álarcz alól elnyomott kaczagás hallatszott. De visszatartotta magát és igy szólott: Megengedem, hogy be tudja bizonyitani állitása valódiságát, de gyanitom: más okok késztették önt, hogy engem e beszélgetésre felszólitson.

— A dolgot titokban fogom tartani, — folytatta a másik halkitott hangon — bizonyos feltételek mellett: különböző engem érdeklő ügyek felől értesitsen Az ön férje azon szövetkezet élén áll, mely azon ügy ellen, melyet én szolgálok elkeseredetten harczol. Feltételezem, hogy talán ön erről még mit sem tudott és alkalomadtán majd megismertetem önnel az ügyet. Mostanra elég, ha ön megtudja, hogy férje birja a szövetkezet bizalmát, ismeri titkait és a legfontosabb okiratokat bizonyos helyeken őrzi. Önnek meg kell tudnia: hol vannak e helyek és tudósitson felőlük. Ha ön ezt nem igéri meg, feljelentem férjét a rendőrségnél. Öné a választás! Mit határoz?

— Megmondja-e nekem, ki Ön? — kérdé a leány kis szünet mulva.

— Meg fogja tudni annak idejében! Először birni akarom igéretét.

— Én felismertem Önt, nem szükséges megmondania nevét, szólott a leány. Ha Ön tudta volna ki vagyok én, jobb lett volna Önre nézve. Az ön levele nem hozzám volt intézve, de elolvastam. Elfelejtette a névaláirást. A név, melynek ott kellett volna állania — meg kell önnek mondanom — Róbert Johnson.

Bár a férfi gondosan elrejtőzött álarcza mögé, de meglátszott rajta, mennyire megzavarta ezen leleplezés. A leány váratlanul tünt fel előtte. A narancsszinü dominós hölgyet csak látásból is nerte s még nem beszélt vele.

A leány, a ki előtte állott s a kiben az olvasó bizonyára felismerte Pond Elizt, ismerte jól Johnson Robert hangját és mozdulatait. Átlátott az álöltözetén; saját inkognitóját megőrizte és az egész eseménynél nemcsak a Desmond ezredes és nejéről hallottak érdekelték, mint leginkább az a fény, a melyik Róbert jellemét megvilágitotta. Ki volt az, a ki ily követelésekkel állott elő és a kinek ily sötét czéljai voltak? Ki volt Róbert Johnson, a kinek ő feltétlenül hitt, a kinek szivét akarta ajándékozni. Mindenesetre nem az, mint a kinek magát mutatta! Valjon rabló, gyilkos vagy még borzasztóbb volt-e, nem tudta meghatározni.

Az utóbbi napokban mr. Desmond bizalmas beszélgetés közben megmondta véleményét Eliz viselkedéséről. Eliz tudta, hogy a franczia hölgy nem érzte magát bűnösnek házassági kötelességeivel szemben. Ami a gyilkosság vádjának lehetőségét illeti, az undorral vetette el. Mindamellett volt annyi lélekjelenléte, hogy elhallgassa véleménye nyilvánitását és mrs. Desmondnak azon szerepében, hogy Johnsont félrevezesse, nem játszotta ki összes kártyáit, mig megvallotta neki, hogy a férfinak nem az ezredes feleségével, hanem egy más, idegen személyel volt dolga, miáltal Johnsont kellemetlen csapdába csalta.

Bár Johnson legyőzve érezte magát, mégsem volt az az ember, ki ne tett volna kisérletet a szabadulásra; gyorsan hátralépett, hogy leszakitsa az ismeretlen álarczát.

(Folytatása következik.)

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

Divat.

Az igen tisztelt hölgyközönséget bizonyára igen fogja érdekelni, hogy Párisban való időzésem alkalmával sikerült szalonom részére megnyerni Páris egyik legelső erejének, Mangin Maurice kalap-modellházának premiérejét Jeanne Deniset. E czégnél készültek Páris legremekebb kalapalkotásai, s az ő izlése dominál a világváros legszebb asszonyi fejein. E czég kis kalapremekei keltettek méltó feltünést a longchampsi versenyfuttatásokon is, hogy e modellház vezet a női kalapok alkotásánál. Ez előkelő czégnek legkiválóbb munkatársát, vezetőjét, premierejét Jeanne Deniset sikerült most szalonom részére megnyerni és az ő raffinált izlése szerint készülnek most szalonomban a legremekebb női kalapok ugy, hogy szalonomban most a leggyönyörübb kalapremekek vannak felhalmozva, melyek a magyar előkelő hölgyközönséget bizonyára igen fogják érdekelni.

Szives látogatásokat kész örömest fogad

A. Legrand.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvíz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.

Egy üveg 1 frt.

Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer

sötétszőkére, barnára és feketére.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Megnyilt

Budavár Bevételének

Körképe

Budavár bevétele 1849 május hó 21-én dicső honvédeink által.

Látható Városligeti fasor 47.

körkép pavillonban.

Nyitva reggel 9 órától este 10 óráig,

este villanyvilágitás mellett.

Belépti-dij 20 kr., katona-, gyermek- és munkás-jegy 10 kr.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Szt-Margitszigeti gyógyfürdőhely.

A Szt-Margitszigeti 43 7° C. hévviz kitünő eredménynyel használtatik mint *fürdő* vagy belsőleg mint *gyógyital* és *belégzésre* a következő kóralakok ellen: *köszvény, csüz, zsábák, idült kütegek, külsértések után föllépett izzadmányok, görvély és hujakór, máj, gyomor, bélbántalmak, idült székrekedés, hólyaghurut, női bántalmak, garat, gége, tüdőhurut, hüdések, idegbántalmak.* Meglepő sikerrel használtatik *massage, villamos fürdő, hidegviz-* és *Kneipp-féle gyógymód.*

135 hold sétakert, tiszta, pormentes levegő es 300 vendégszoba, társalgási- és tekezőterem, posta, telefon, távirda, gyógyszertár és elismert jó konyha.

Rendelő fürdő-orvos *dr. Bauer Antal,* főherczegi udvari orvos. — Naponta *katona-* és *czigányzene.* — Hajóközlekedés félóránkint; menet-térti-jegy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünnepnap 40 kr., gyermekjegy 10 kr.

Fürdőidény tartama: május 1-től október 1-ig.

A Szt-Margitszigeti gyógyviz, ugyszintén a szénsavval ellátott *Szt-Margitszigeti üditő savanyuviz* mindenkor frissen töltve kapható és mint legjobb és legolcsóbb asztali ital és egészség ápoló viz kitünő sikerrel használtatik: *gége-, garat- és hólyaghurut,* valamint *kőszvény, máj, gyomor és bélbántalmak ellen.* — Arszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra, ugyszintén gyógyszerre és üditő savanyuvizre átvesz a

Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódos alkalikus hőforrás a kontinensen.

Az első díjakkal kitüntetve:

Budapest 1885. és 1896. London 1892.
Bécs 1894. Róma 1894.

Vasuti állomások a déli vasut vonalán Pakrácz-Lipik, a m. államvasutak vonalán Lipik maga. Naponta többszöri közlekedés a fővonalakkal.

Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égalj. A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és szinpaddal ellátott gyógyterem, uj étterem és kávéházi helyiségek, nagy uj gyógyszállodák. Villamos világitás. Igen kiterjedt árnyékos park. — Pompás és nagy fedett sétány, bazárhelyiségekkel, a legnagyobb luxussal és kényelemmel berendezett porczellán-, márvány- és izzasztó-fürdők terjedelmes fürdőmedenczék (Pepidesium).

A lipiki hévviz nagymennyiségü natrontartalmánál (magyar Ems), valamint magas hőfoka és jódos összeköttetéseinél fogva ivó- és fürdőkura gyanánt a legjobb sikerrel használtatik a test nyákhártyáinak mindennemü hurutos bántalmainál (gyomor-, bél-, gégehurut stb.); csúzos és köszvényes bajoknál, e forrás első helyen áll az európai források között, ugyszintén mirigy- és vérbajoknál, görvélykórnál, izzadmányoknál stb. Mint hivatalos fürdőorvos *Dr. Szemerey Bertalan* működik.

JÓDVIZ-SZÉTKÜLDÉS

mindig friss töltésben az igazgatóság által. Főraktár Magyarországon: *Édeskuty L.*, Budapest. — Ausztriában: *Ungár S.*, Bécs, Jasomirgottstrasse 4, *Mattoni Henrik*, Bécs, Tuchlauben, valamint minden nagyobb droguistánál. — Bármily felvilágositással készséggel szolgál

a lipiki fürdőigazgatóság.

A kopasz fej használat előtt.

Javitott Kneipp-rendszer

fejfájás és hajhullás ellen.

Számtalan elismerő levéllel bizonyithatjuk, hogy már sok segélykereső hajat visszanyerte.

Egy üveg hajbalzsam gyógyfű-nedvből 1, 2, 3 frt

használati utasitással a természetes gyógykezelésre

P. FRÖTSCHER, BÉCS

IX. KER., PORCELLANGASSE 53. szám.

A sürü haj használatnál.

Lapvélemény. ***Hogy jár a feltaláló.*** **Hajbalzsam és Kneipp-kura.**

Frötscher Péter «speczialista» valamikor kopaszfejü volt. Ez nagyon bántotta, gondolkodott tehát azon, hogy milyen szerrel juthatna megint kopaszfeje régi dús hajzatához. Hosszu kisérletezés után sikerült is neki egy balzsam készitése, melylyel kapcsolatosan a Kneipp-kura használatával vágyainak tetőpontját elérte; Frötscher ur kopasz feje nemsokára sürü hajjal volt boritva és idővel egy kiváló szép hajkincsnek volt tulajdonosa. Miután Frötscher ur mint emberbarát, ezen szerencséjével kopasz kartársait is igyekezett részesiteni; hajbalzsamát, valamint Kneipp-kuráját hirdette. A Frötscher-féle balzsam gyógyhatása másoknál is jónak bizonyulhatott, mert Frötschnr ur nemsokára kizárólag találmányának készitésére adta magát. De ebben nem talált köszönetet, mert egy szép napon valaki kuruzslás miatt följelentette. A Landstrasse-i járásbiróság elé állitva, ezen ügyben vétkesnek nyilvánittatott és 14 napi fogságra itélték. Ő azonban az itélet ellen felebbezett, s ez ügyet a másodbiróság Dr. Vitorelli orsz. törvényszéki tanácsos elnöklésével tárgyalta.

Dr. Frischauer Ottó, Frötscher védője, azzal érvelt, hogy Frötscher egyebet sem tett, mint a többi gyógyvizkereskedő, ezért el nem itélhető. Ő használati utasitással ellátott prospektusokat bocsátott ki és ajánlta balzsamát s ehhez joga volt. A törvény szerint kuruzslónak tekintetik: ha egy nem képesitett orvos kezeli a beteget. Gyógyszer s használati utasitásának megküldése még nem nevezhető kezelésnek. Az összes gyógyvizárusitók megküldik készitményeikkel együtt a füzetes leirásokat, s ez nem büntettetik. A Kneipp-kurának ezen balzsammal együtt való használásának ajánlása is csak tökélesitése a használati utasitásnak, Dr. Fritschauer Ottó a törvényszéknek Frötscher úr fényképét mutatta be. Mig az egyik készitményeik használata előtt való kopaszságát mutatja, a másikon a használat utáni dús haj észlelhető.— A törvényszék a védő érvelését helyeselte, az első biróság itéletét elvetette s a vádlottat fölmentette.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs. II., Rembrandstrasse 19|B.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból

Festette Vágó, Styka és Spányi

Látható reggel 9 órától. Este villámos fénynél.

Aréna-út 70. sz. Városliget

Belépő-dij 50 kr.

Fernolendt fénymáza

sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje

világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje

finom fényt ád, szinét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. Egy nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitópasztája

szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja

szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen Üvegje **25** kr. — Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben, valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villat egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kapható csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/8. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. március 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MÁJUS 8. 19. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Az irodalmi részt szerkeszti:
HEVESI JÓZSEF

A művészeti részt szerkeszti:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. SZÁM.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

A negyedik jutalom.

A «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» tisztelt előfizetői között — miként azt több izben közzétettük — öt értékes műtárgyat osztunk ki, és pedig:

1. Szén-rajz Karvaly Józseftől.
2. Akvarell Basch Árpádtól.
3. Olajfestmény Grünwald Imrétől.
4. Olajfestmény Bakonyitól.
5. Rézkarcz Bernardtól.

Ezt az 5 becses képet öt egymásután következő héten itéljük oda — a kedvező szerencse szerint — öt előfizetőinknek. — Az első jutalomképet, szénrajz Karvaly Józseftől *Seemann Józsefné* sz. *Markó Ilona* urhölgy Kassa, a második jutalmat akvarell Basch Árpádtól *Remenyik Kálmánné* urhölgy Eger, a harmadik jutalmat, olajfestmény Grünwald Imrétől, Báró Nyári Sándorné urhölgy, Jánosi (Gömör m.) nyerte meg, kik annak vételét hozzánk intézett levélben elismerték. — A negyedik jutalomképet

Olajfestmény Bakonyitól

Dr. Nagy Vilmos, kir. tanácsos ur, **Komárom**

nyerte meg, kinek azt postával megküldtük.

A még hátralevő képet — jövő héten — szintén előfizetőinknek juttatjuk.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 19. SZÁM. 1898 MÁJUS 8.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

ABONYI LAJOS. †

A *fonó krónikája* bezárult. A magyar népéletnek egyik legkedveltebb, leghivatottabb költője *Abonyi* Lajos a nagy-abonyi öreg ur, annyi szép magyar elbeszélésnek, annyi tőrül metszett magyar népszinműnek szerzője meghalt. Halála szép csendes alkonyodás volt. Mint ahogy az élete sem volt egyéb tiszta verőfénynél, viharok nélkül. A Betyár kendőjének hirneves szerzője csendes falusi magányban töltötte szép harmonikus életét. Muzsája igaz magyar alföldi leányzó volt és «*A mi nótáink*»-at senki szebben mint ő, meg nem irta. Magyar lélek és magyar szív lakozott benne és műveiben igaz magyar élet lüktet. Költő volt, magyar költő. A magyar alföldnek szelid lelkü költője.

Abonyi Lajos — családi nevén — zsarolyáni Márton Ferencz, Kis-Terenyén (Nográdmegyében) született 1833 január 9-én. Vagyonos szülők gyermeke volt s iskoláit a kecskeméti kollegiumban, a pesti ev. ref. liczeumban és a pesti egyetemen végezte. 15 éves gyermek volt, a mikor a szabadságharcz vihara végigságuldott az országon s a gyermek szivében is fellángolt a hazaszeretet s nemzetőrnek állott. A szabadságharcz elnyomatása után visszatért tanulmányaihoz, majd az ősi birtokon telepedett meg, hogy atyjával együtt gazdálkodjék. Poéta-lelke az irásra késztette s első novelája, «A szenvedély vértanuja» a «Hölgyfutár»-ban jelent meg 1851-ben. Alig huszéves korában már tekintélyes tagja volt a «Hölgyfutár» iróinak.

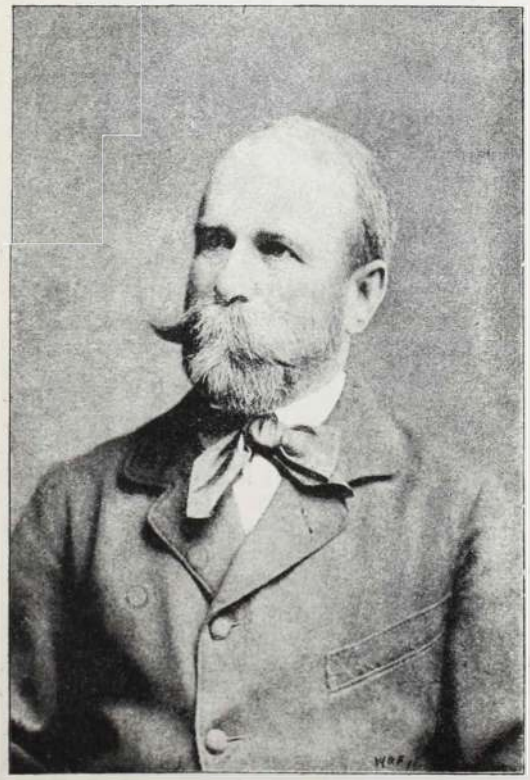

Abonyi Lajos †.

Sokat irt minden szépirodalmi lapba s önállóan is kiadta munkáit. Megjelent regényei ezek: Észak csillaga (1855. három kötet), regény Svédország multjából, «Az egyetem pallosa» (1859. három kötet), «A mi nótáink» (1864. négy kötet), «Kenyér és becsület (1865.), «Magduska öröksége» (1887.), «Az utolsó kuruczvilág», «A pénzes molnár románcza» (1887.), Egyéb művei: «Regék a kandaló mellett», «Regék a pásztortüz mellett», «A fonó krónikája», «Itt, a szép alföldön», «Az özvegy tehénkéje». Szinművet Feleki Miklósné biztatására kezdett irni. Az ő ösztönzésére dolgozta át «A betyár kendője» czimü novelláját népszinművé, a mely «Falu rossza» mellett is egy szavazatot nyert a népszinmű-pályázaton s előadása alkalmával óriási sikert ért el. Egyéb szinművei: «Panna asszony leánya» (1875.), «Ambrus bácsi (1878.), «Magduska öröksége» (1878.), «Siroki románcz» és «Lány-asszony». Nem volt nagy drámairó-tehetség, de alakjainak tőrőlmetszett magyarsága, jóizü, zamatos nyelve s a magyar néplélek poézisének kedves, igaz megnyilatkozása mindig kedvessé és vonzóvá tette minden munkáját. Utoljára csak nemrég kaptunk tőle könyvet, a melyben egy régi magyar család utolsó sarjadékának, «Az utolsó Radáknak», Rétyi Antos Jánosné Radák Kata bárónőnek emlékét örökiti meg az ő keresetlen egyszerüségével, nemes egyénisége, s magyaros őszinteségével.

A képzőművészeti társulat tavaszi kiállitása.

A Vaszary János költői ecsetje által elénk varázsolt «Aranykor» mythologiai derüjéből egy hatalmas ugrással a millenniumi ünnepélyek idejébe szökve, fájdalommal kell megemlékeznünk ezen művészet tekintetében aranykornak legjobb akarattal sem nevezhető idő megrendelésre gyártott történeti képekről, melyek utolsó mohikánja gyanánt Bihari most kiállitott képe jelentkezik. Örömmel konstatáljuk, hogy a Kriesch képe után, mely egy nagy tehetség megnyilatkozása volt, ez a legjobb millenniumi képünk, bár hibától mentnek nem mondható. A nagy vásznon igen sok alak «mozog» és ezzel sokat mondtunk, mert az alakok, illetőleg azok legtöbbje, mozogni látszik. Van a képben sok levegő és a fényreflexek különösen a háttérben sikerülten vannak szétosztva. Leggyengébb része a fehérbe öltözött nők csoportja, mintha nem egy kéz rajzolta volna. De lehet-e egy katexochen genre-testőnek szemére hányni, hogy nem tud jó történeti képeket festeni, különösen mivel a tárgy megválasztásában sem volt szabad keze.

Aki művészeti viszonyainkat ismeri, nem fog csodálkozni azon, ha különben jobbra és érdemesebbre hivatott művészeink idealizmusukat félretéve és a reális élet követelményeinek engedve, a «strugle for life» sivár küzdelmének helyt állandóak, bárhonnan jövő és bármily irányu képeket festenek. Különösen ha a megrendelés oly tiszteletreméltó helyről jön.

Magyar festőink a tájkép vagy a portrait festésre adják magukat. Ezeket a képeket veszik leginkább s akasztja szalonjai falára a műértő közönség. Éppen azért a művészek nem követhetik ideális hajlamukat és itt ismét látjuk, hogy az idealizmusnak a reális élet sivár valóságával meg kell alkudnia, ami köztapasztalat szerint nem mindig válik a művészet előnyére. S mivel közönségünk a modern iránynyal még nem barátkozott meg, művészeink kénytelenek régibb irányu képeket festeni, vagy a két irány között középutat választani. Ugyan ki venné meg Olgyai Ferencz képét, aki nálunk becsülésre nem talált és a külföldön már is elismerést nyert; pedig az «Utolsó őszi nap» nagyon hangulatos kép, melynek szépsége persze csak messziről nézve érvényesül.

† Koroknyai Ottó műtermében.

Szlányi József «Tájképe» a *Müller* Paul «Virágos rétjével» egy hangulat szülöttje. Gyönyörü kék virágok himbálóznak a magas fűben, melybe fáradt fejünket lehajtani a lombos fák árnyéka hiv.

Különös dicséretet érdemel Báró *Mednyánszky* László «Tavaszi táj»-a, mely kisérteties fehérségével álmodozni késztet és merengővé tesz . . . Eredeti és megkapó ez a kép, mely egy hangulatos lélek művészi evolucziója. Mily ellentétet képez ezzel szemben *Hoecker* Paul képe a «Naplemente». A természet bája egy ifju hölgyet csodálatra ragad, mely félig imaszerü önmagába szállásban nyilatkozik meg. De miránk a hangulatból misem ragad és hidegen távozunk, ismét egy honi festőhöz térve vissza: *Kézdi Kovács* Lászlóhoz. Ezen festő minden évben egy hatalmasat fejlődik és különösen őszintesége lesz mindig valódibb és nyilvánvalóbb. Képei kezdetben hangulatosoknak tüntek fel, de nem hittük el neki sohasem, hogy ő bensőleg át is volt hatva azon összbenyomásról, melyet képeinek megfestése alkalmával érez. Képei most lekötnek és igazi élvezetet nyujtanak. «Hull a fának a levele» czimü képével magyarra forditotta Courtens «Aranyeső»-jét sikerülten és művésziesen.

Németh Lajos két képét azoknak gondos kidolgozása és jó perspektivája jellemzi. Átmenetet képeznek e képek a régi és uj irány között, melyek figyelemreméltó tehetség munkái. *Fábián* Béla a «Borus estben» egy kék symphoniát nyujt. Egyetlen szinével, melyet művésziesen oszt el, igazán grandiózus hatást ér el. Már technikája is mily különb a *Veress* Zoltán «Ámor gyászánál». Itt is egy szint látunk, de semmi mást a képen. Ugylátszik, hogy festőt Mark mult évben kiállitott képe ingerelte a kisérletre, mely őszintén szólva, balul ütött ki. Szemünkbe vigyorgó, szerteszét fekvő koponyák közt egy meztelen női holttestre hajtja fejét Ámor, siratva, hogy egy áldozattal többje van, bár ő a legjobb szándékkal volt irányában eltelve. Jó szándékát elhisszük Ámor istenkének és meg is bocsátunk neki a sok jóért, mit velünk gyakorolt, de Veress Zoltánnak megbocsátani nem tudunk.

Két nagy képhez kell visszatérnünk, melyek az I. számu teremben vannak elhelyezve és melyeket — ha nem is feltétlen dicsérettel — már azért is meg kell emlitenünk, mert bizonyos figyelmet látunk festőik részéről abban, hogy nagyobb képeikkel keresték fel kiállitásunkat. Szomoru állapot, hogy ily körülményeket is figyelembe kell vennünk, de vendégeinket meg kell legalább becsülnünk, ha már nem vesszük meg képeiket. A német *Kampf Arthur* és a franczia *Fabrés* munkái ezek.

Ha nem is láttuk volna Kampf nevét, ugy is tudtuk volna, hogy német ember műve a kép, melyen a nagy napoleoni idők egy szomoru intermezzója tárul szemünk elé. Egy franczia csapat éhes, rongyos, didergő töredéke bevonulását tartja egy kisebb városba. Ezen Napoleon-tárgyu képnél siralmasabbat, szivhezszólóbbat csak Werescsagin hatalmas cziklusában bámultunk meg. A kis város lakossága fojtott dühvel, de némi részvéttel kiséri a didergő katonákat. A kép mindkét részen néhány jellemző alakot látunk, de az egész kép nem tesz résztvevővé és sympathiát sem kelt. Hidegen hagy.

Fabrés képe egy bachanáliát tüntet fel. Az alakokat, az arczokat és a

ruhákat a legnagyobb gonddal festette meg, de a vad tivornyát ábrázoló kép a legjobb akarat mellett sem nyerheti meg tetszésünket. Milyen más a technikája a geniális *Benliuré*-nak, ki a térben elől álló dolgokat és személyeket a legnagyobb pedantériával festi meg, a staffage-ba pedig geniális foltokkal hoz életet. A templom belsejének, a templomi ruhák, a fegyverek és eszközök oly minutiosus, fenséges és kiváló megfestésével találkozunk a spanyol festők művészi képein, melyeknél a virtuozitás tetőpontját éri el, kiegészitve az igazi nagy tehetség arany zománczával.

Herendi.

—o—

OTHELLÓK ÉS DELILÁK.

Falusi történet.

Irta ZOMBORY GYULA.

A patak megáradt vizén hosszu, tóvéből kidöntött égerfa volt keresztül fektetve, hogy a rétre igyekvő falubeliek átjuthassanak a patakon, mely esős időben, különösen tavaszszal és ősszel, egész medréig fel szokott dagadni.

Éppen kaszálás, szénagyüjtés ideje volt, a gyaloghid kora hajnaltól késő estig tette a szolgálatot azoknak, akiknek volt bátorságuk azon átmenni.

Az ass onynép leginkább meg volt akadva s a szénagyűjtő leányok sikongva lépkedtek át a gömbölyü fatörsön.

Öt—hat óra közt lehetett az idő délután, mikor Deli Boriska, a szegénységre jutott özvegy jegyzőné leánya, vállán kicsinyke gereblyével, a falu felé tartott sietö léptekkel, mert beteges anyjának ő szokta volt ozsonnakávéját elkésziteni.

A rétről jött, ahol összegyüjtötte a kevés szénát, már amennyi egy szalagnyi rétföldön megteremhet. Napszámost nem volt érdemes hozzá fogadni, és aztán, ha saját magának dolgozik va'aki — akármilyen munka legyen is az — nem válik szégyenére annak aki teszi.

Mikor Boriska a hidhoz ért, megdöbbenve állt meg. Eszébe jutott, hogy reggel kijövetkor is csak ugy birt átmenni azon, hogy előrenyujtott gereblyéjét egy legény tartotta s vezette őt a túlpartig. S most egy lélek nem mutatkozott sehol.

Mit tévő legyen? Várjon mig a véletlen valakit arra hoz? Hisz ez eltarthat estig, mert a falubeli gyüjtők csak estharangszó tájt indulnak haza, ami faluhelyen nyári időben nyolcz órát jelent. Hiszen addig kedves édesanyja százszor meghalhat éhen, nem lesz aki egyetlen táplálékát, a kávét neki beszolgálja. Nem, nem maradhat. Akárhogy és mint megpróbálja az átmenetelt. És megpróbálta. Először is lehuzta formás kis lábairól a czipőket, mert a sikamlós talp s hegyes sarokkal könnyebben vizbe eshetett volna. A levetett czipőket gereblyéjén keresztül vetve, nagy fohászkodással neki indult a vakmerő vállalatnak. Még közepéig sem ért azonban a gyaloghidnak, feje szédülni kezdett, felső teste megingott s csupán annak köszönheti, hogy a vizbe nem esett, hogy hirtelen behunyta szemét s igy maradt Isten nevére bizva magát, állva, egy helyen, mozdulatlanul.

Itt akár rá is sötétedhetik, gondolá magában, de ő egyetlen lépést sem tesz tovább. Nem akar a vizbe fulni és ezt az ő anyja sem akarhatja, akármilyen éhes legyen is.

Amint igy lecsukott pillákkal gondolkozva álldogált a viz fölött, egyszerre csak érzi, hogy valaki hátulról átöleli s egy férfihang enyelegve kérdi:

— Kit vigyek át?

Boriska felnyitotta szemét s hátra pillantott. Most már nem félt, érezte, hogy férfikarok közt van; a nőknek

† Koroknyai Ottó és neje.

pedig sajátságos, természettől örökölt bizalma van a férfiak iránt veszély idején; érzik, tudják, hogy azok képviselik az erősebb nemet, ők csak bábok, játékszer azokhoz képest.

Hátrapillantva megismerte a dévajkodó legényt, Vasadi Balogh Sándort, Vasadi Balogh Gergely kurátor uram fiát, a falu legdelibb legényét, aki tisztességtudó is volt egyetemben.

— Maga az Sándor? — kérdé.

— Én hát; ki volna más? Ki merné még más is megölelni a falu Tündér Ilonáját? Annak ugyan rövidre szabnám az utat ebben az árnyék világban!

— Mit beszél maga?

— Semmi mást, mint azt, hogy magára Boriska, rá ne tegye senki a kezét, de még a szemét se igen vetegesse rá, mert én azt nem tűröm, nem nézem.

— Nem-e? Aztán mért?

— Rövid arra a felelet, Boriska; azért, mert én magát szeretem.

Boriska megrettent e szavaktól.

— Jézus! Sándor, eresszen, hadd menjek — mondá izgalommal.

Sándor elereszteti a leány derekát.

— Tessék, menjen ha mer.

Boriska azonban egy lépést sem mert tenni, megmaradt azon állóhelyiben.

— No, ugye hogy rám van szorulva? — szólt Sándor nevetgélve — várjon csak, odaát leszünk egy percz alatt!

S azzal ölbe kapta a megijedt leányt s mint valami szállongó pelyhet átemelte a patakon.

— Igy ni! — mondá a legény s Boriskát letette a puha gyepföldre, lassan, gyengéden, akár csak tojással bánt volna.

— Köszönöm!

Ennyit tudott mondani Boriska, aki szokatlan érzelmek súlya alatt szinte némává lőn. Azután felhuzta czipőit, mialatt beszélgettek a legénynyel, akinek volt elég bátorsága megvallani az uri születésü leánynak, hogy szemet emelt rá, hogy szereti. Éppen indulóban voltak a falu felé, mikor a rét felől hozzájuk érkezett Fehér Lajos, az uraság gazdahajduja.

Sudár, magas szép legény volt Lajos s pitykés kék dolmányában, darutollas kalapjában igen jó pusztai alak volt. Szivesen is beszéltek róla a leányok, menyecskék, csakhogy Lajos semmiféle hajlandóságot nem mutatott a velük való érintkezésre, ellenben Deli Boriskát — ha csak

szerit tehette — szivesen elelfogta egy-két szóra. Szerelmes volt ő is a jegyzőné leányába s most, hogy Boriskát Sándorral találta, elfutotta a féltékenység érzete s anélkül, hogy köszöntötte volna őket, ezekkel a szavakkal támadt Sándorra:

— Te Sándor! Valamikor régen egy mesében hallottam, hogy két darázs szállt egy ugyanazon virágra. Egy darabig csak türték egymást, egyszer azonban harczra keltek s az erősebb megölte a gyengét. Vigyázz! Nehogy megujuljon a darazsak harcza, mert én is ugy tennék, ahogy az erősebb cselekedett, megölném a másikat.

Boriska nem sokat értett az egész hasonlatból, de mégis érezte, hogy itt a két legény közt veszedelmessé fajulhat ez a pillanat s azt is sejtette, hogy önkéntelenül éppen ő szolgáltatott okot a villongásra.

— Sándor, én megyek — mondá reszkető hangon — köszönöm, hogy átsegitett.

Ezzel megindult.

— Én is megyek, Boriska! — kiáltott utána Sándor kaszáját vállára emelve — csak nem hagyom magába járni, mikor darazsak röpködnek a feje körül; — s azzal Lajoshoz fordult, bátor, kihivó hangon felelve annak példázgatására: Neked pedig azt mondom, hogy én nem szoktam a más virágát kerülgetni, mert a melyiket én kerülgetem, az még egyikünk virága sem, sem a tied, sem az enyém. A darazsat pedig amelyik megtámad, leverem, lekaszálom a kaszámmal mint az útszéli kórót, azért hát ajánlom, hogy ne röpködj körülöttem, sem pedig akörül a virág körül — s tekintetével Boriska után intett — amelyik hogy az én virágom lesz ezentul, most már csak azért is megesküszöm neked!

— Majd elválik! — felelt rá Lajos keserü gunynyal; a kaszádtól pedig nem ijedünk meg, amig pisztolyt hordozunk a zsebünkben. — Aztán két kezét felemelve fenyegette Sándort: Vigyázz, kerülj, mert nem is gondolod hol és mikor megy keresztül a golyóm kevély fejeden!

— Állok elébe, vágott vissza Sándor s futva megindult Boriska után, aki meglehetős távolban haladt már a nyárfáktól szegélyzett uton.

A leány ártatlan szive szokatlan lüktetéssel dobogott attól a gondolattól, hogy a visszamaradt két legény ő miatta kitudja nem fog-e csakugyan tettleges harczra vetemedni s még csakugyan megöli egyik a másikat, az erősebb a gyengét, mint ahogy a darazsak tettek egymással.

Az alszenteskedő. † Koroknyai Ottó festménye.

Szinte megkönnyebbülten lélekzett fel, mikor Sándor mellette termett.

Ebben a perczben egy pisztoly durranása volt hallható és Sándor kalapja tetején gyenge ütést érzett. Lekapta fejéről a kalapot s annak behorpadt oldalán kicsinyke rés tünt szemébe, egy alig észrevehető szakadás, melyet Lajos kilőtt golyója ütött.

A golyó ott esett le lábai előtt; fel is vette s e szavakkal tette mellénye zsebébe:

— Lenyeletem veled, Isten engem ugy segéljen! — s Boriska oldalán vigan haladva, csakhamar elérték a falut, az özvegy jegyzőné roskadt viskóját, melynek kapujában még néhány szót váltott az egymáshoz vonzódó két fiatal szív s azzal elváltak.

Boriska már belül állt a keritès kapuján, mikor Sándor visszakiáltott:

— Harangozás után eljövök beszélgetni, ha szivesen veszi, Boriska.

— Szivesen látjuk — lett a válasz; — s egy kezdődő szerelemnek első jelenete egyelőre véget ért, hogy folytatásában annál meglepőbb bonyodalommal jelentkezzék.

*

Lajos, aki golyóját meggondolatlan könnyelmüséggel vetélytársa után röpitette, ott maradt a pataknál s egy féltékeny szerelmes gyötrelmeivel szivében, gondolkozott a harcz folytatásán.

Gondolkozásából hangos női nevetés rázta fel s ott látta maga előtt Szellő Jutkát, ezt a vörös haju, hófehér bőrü, czéda asszonyt, akit általában csak a «mindenki szeretője» néven ismertek a faluban.

Jutka ott állt Lajossal szemben; magasra feltűzött szoknyája alól telt, erőteljes lábai fehérlettek ki s pongyolán kigombolt ruhadereka domboru mellét s telt vállait szabadon engedte látni.

Bűnös szerelemre termett szép asszony volt ezt a Jutka, aki szeretőit aszerint válogatta, ahogy az alkalom és körülmények engedték. Lajost azonban, a szemrevaló urasági gazdahajdut kiváló szivességgel látta volna hálójában, abban a sorvasztó hálóban, mely csak érzéki szerelmet nyujt és kiván.

— Hogy vagyunk szentem? — e szavakkal lépett Lajoshoz, miközben földre állitott gereblyéjére támaszkodott.

— Hát te honnan cseppentél ide? — kérdé Lajos.

— Honnan? . . . Hát honnan cseppenik az ilyen magamfajta teremtés máshonnan, mint a mennyországból. Régóta itt heverek már a füzes alján, kelmedet vártam, hogy arra botlik.

— Engem?

— Kelmedet hát. Hát nem tudja, hogy szeretem kelmedet?

Lajos megvetéssel tekintett a dévaj asszonyra.

— No hát — kivánom kelmedet, igazitotta ki előbbi mondását Jutka s fellángoló szemeiből sokat mondó kifejezés lobbant Lajos felé. Kivánom kelmedet, járok kelmed után, kelmed pedig ahelyett, hogy két kézzel kapna a kész asszony után, olyan szekérre kapaszkodik, amelyik fel nem veszi.

— Milyen szekérre?

— Ugyan ne tetesse magát galambom; talán csak tudom, hogy majd ki rázza a hideg a jegyző Boriska után. Hallottam most is amiket Sándornak mondott és — itt különös hangsulyozással nyomta meg szavait — hallottam a pisztoly pukkanást is, a mi Sándornak volt szánva.

Lajos megijedt annak a gondolatától, hogy akadt tanuja eme tettének

s leginkább attól ijedt meg, hogy Jutka az a tanu, ez az érzéki szerelemtől mámoros assszony, aki semmiféle eszköztől sem riad vissza, csakhogy vágyai felé terelje azt, akire szemét rávetette.

— Tréfáltam, — mondá erőltetett nevetéssel Lajos.

— Tréfált! ismétlé Jutka s rátette kezét a legény vállára. Akkor elhiszem, hogy tréfa volt az egész, ha nekem is ád egy jó szót; hiszen mondtam már kelmednek a Vajda Miczi lakodalmán, hogy bomlok kelmed után.

— Mondom, hogy tréfa volt az egész. Haragszom arra a gőgös kurátor-fiura, meg akartam kicsit rezzenteni.

— Hát nem szereti Borist?

— Nem!

Jutka szemében a remény tüze csillámlott fel, még közelebb állt Lajoshoz, hogy feltakart duzzadó melle szinte hozzá ért a legényhez.

— Hát tudja mit szentem, Lajosom? akkor elhiszem, hogy tréfa volt az egész, ha ma este napnyugta után meglátogat. Tiszta szobám van, akár a kápolna, puha, pelyhes ágyam s ablakom tele rakva jácziuttussal, tulipánnal. Eljön kelmed?

Lajos gondolkozott.

— Eljön? ismétlé Jutka; tudja, akkor elfelejtek mindent, a darazsak históriáját, pisztoly pukkanást, mindent... Eljön?

— Elmegyek.

— Adja ide hát azt a pisztolyt, az lesz a zálog, este visszaveheti tőlem,

Lajos odaadta a pisztolyt, végre is — gondolta magában — egy este, ő ugyis csak legényember, Jutka elég szemrevaló menyecske, miért ne nézhetné meg az ablakában nyiló jáczintusokat, tulipánokat?...

— Nohát elvárom szentem, — szólt Jutka s mint a szederinda, mint a polyp, keresztül fonta hófehér karjaival a hatalmába került legényt s szenvedélyesen csókolt egyet annak arczán.

Elváltak.

*

Beállt az est.

A kaszások, gyüjtők már régen hazatértek a rétről. Csendes, nesztelen volt a falu egész hosszában s talán egyetlen ház volt az özvegy jegyzőné viskója, a hol még ébren voltak.

Künn a tornáczon ült a beteges öreg jegyzőné, mellette Boriska s a tornácz faoszlopához támaszkodva, tisztességes távolban a kurátor fia, Sándor.

Beszélgettek.

A házra, udvarra, utczára ráborult a csendes, altató, fénytelen juniusi éjszaka, a mikor az ember inkább csak sejti, sem mint látja a homályban előtte álló tárgyakat.

Ők se láthatták hát, hogy künn az utczán, a kis kapu előtt Lajos áll, hallgatózva, figyelve minden szóra, a mi a tornáczról kiszivárog. Hallotta is jól, amint Sándor készülőfélben az indulásra, ezeket mondta:

— Ha jegyzőné nagyasszonynak nincsen kifogása a parasztlegény ellen s ha nem derogál a kurátor familiája, én még ma beszélek édes apámmal, megmondom neki, hogy Boriska leányasszonyt szeretem és feleségül veszem s meg is becsülöm, Isten engem ugy segéljen! Meg fogom becsülni, ugy ahogy senki más nem tenné helyemben; még az ivóvizét is helyébe viszem. Nagyasszonyomnak pedig utolsó napjaira meg lesz minden, a mit szeme, szája kiván, ezt itt mondom az Isten szabad ege alatt.

Lajos szóról-szóra hallotta ezt és csak azt gondolta magában, hogy majd elejét veszi ő ennek a szépen kikomponált boldogságnak, csak a pisztolya legyen még egyszer a kezében.

Igaz ni, a pisztoly!

Most jutott eszébe, hogy mit is igért Jutkának, a ki eddig már bi-

Zárdaleves. † Koroknyai Ottó festménye.

zonyosan várja őt puhanyoszolyás, tulipántos kis szobácskájában.

Pedig nem jól gondolta, mert Jutka már rég eljött hazulról s türelmetlenül járta a falut, ha valahol Lajost meglelhetné, a ki neki igéretet tett, a ki háborgó vérét úgy felforralta erre az estére, vagy azt csak szerelemmel vagy bosszuval lehet ujra lecsillapitani.

Megis találta Lajost a jegyzőék kapujában leselkedve.

— Megcsalt! — ez a gondolat röppent ki hirtelen agyából s keze olyan önkéntlenül szoritotta a pisztolyt, melyet csak úgy, véletlenül hozott magával, vagy talán azért, hogy odadobja a gazdájának, a ki ilyen galádul rászedte őt.

A mint Lajost ott leselkedve megtalálta, nem szólt, nem árulta el ottlétét, hanem csendesen félreállt, meglapult a szomszéd paraszthaz alacsony eresze alá és várt, hallgatózott; többet is akart tudni, megbizonyosodni arról, hogy igaz-e az ő véleménye, sejtése e felől a legény felől, akire ő vére egész forrongásával vágyik s a ki — ime itt a példa, megveti, semmibe se veszi őt. Hát kicsoda ő? a falu csúfja talán, a kit megölelni sem érdemes?

Asszonyi hiusága fellázadt s felélesztette benne az ördögöt.

E perczben jött ki Sándor jegyzőéktől, akik elköszönve szobáikba tértek.

A kapuban Lajos utját állta Sándornak.

— Hallottalak hires! — kiáltott rá dühvel s egyben meg is markolta Sándor mellén a ruhát.

A vetélytársak közt dulakodás fejlődött ki. Élethalál harczot vivott a két darázs, a kik mind a ketten egy ugyanazon virágot kerülgették.

Érthetetlen szavakat mormolva, birkózva hempergett a földön a két legény.

Jutka tisztába volt mindennel. Most már meg volt győződve arról, hogy Lajos Borisba szerelmes s a helyett, hogy kész szerelemre eljött volna hozzá, eljött meglepni a másikat és talán eltenni láb alól is, hogy czélját igy jobban elérhesse.

A szerelmes asszony szivét, lelkét eltöltötte a düh; egy ugrással ott termett a birkozók mellett s abban a perczben, mikor Lajos dulakodás közben felül került, rásütötte arra a pisztoly másik csövét.

Aztán eldobva a pisztolyt, elfutott a véres tett szinhelyéről s a sötét éjszaka magába ölelte ziháló testét, de titkát is egyuttal.

A meggyilkolt háza előtt. † Koroknyai Ottó festménye.

— Meglőttél kutya! orditott fájdalmasan Lajos, a ki immár tehetetlenül fordult le ellenfeléről.

Sándor a váratlan esettől megdermedve állt lábra s tehetetlenül kővé meredve a váratlan fordulattól, nézte haldokló vetélytársát.

A lövés zajára elősietö falubeliek ott találták a két legényt, egyiket vérében fetrengve, a másikat gyámoltalan tájékozatlanságban a helyzet sulya a'att.

A lövés zajára csakhamar talpon volt az egész falu. Néhány percz alatt ott voltak a csendőrök is, a kik lámpák segélyével meglelték az eldobott pisztolyt, melyet magukhoz vettek.

— Ki lőtte meg? — kérdé a járőrvezető Lajostól.

— Az . . . Sándor . . . felelt halkan, akadozva a sebesült, rámutatva Sándorra s utána egyet sóhajtva, holtan nyult el a véres porondon.

Sándort megmotozták, megdönthetlen bizonyitó jelként ott volt zsebében egy golyó is, mely a pisztoly csövébe illő volt, joggal füzhették hát bilincsre s elvitték a kurátor fiát, a falu legderekabb legényét, mint *gyilkost*, be a nagy sárga törvényházba, ahol az igazságot apró jelek után mérik a hivatalos urak — — — — — — — — — — — — — — —

Jutka pedig, egy elvesztett, szerelmes éjszaka gyötrő tudatával, otthon aludt a jáczintusok és tulipánok közt a kielégitett bosszu érzetével ocsmány olcsó szivében.

—o—

† KOROKNYAI OTTÓ.

1856—1898.

Egy körúti nagy bérház negyedik emeletén ott szerénykedik egy apró művészi kincsekkel gazdagon diszitett, megkezdett és befejezett vásznakkal telerakott atelier. Festő lakott benne: Koroknyai Ottó.

Magyar művész volt, még sem volt tövises pályafutása. Csak egy hosszú, kinos betegség, mely végig kisérte rövid életén, zavarta meg legihlettebb perczeiben is és most néhány árva vászon ott alkalmatlankodik a művész szobájában befejezetlenül. Meghalt a művész, nincsen ki a képeket befejezze.

Neje Kotsi-Horváth Jolán, ki maga is festőnő, hűségesen, nagy szeretettel ápolta a nagy beteget, mig a szenvedő kinjait meg nem váltotta a könyörtelen halál.

Koroknyai Makart, majd Munkácsy tanitványa volt. A «Javithatatlan» czimü képe szerezte meg számára 1886-ban 19 versenymű között a 6000 frankos Munkácsi-dijat, egyik Párisban kiállitott arczképeért pedig az 1889-iki Salon jury-je kitüntette.

S elhantolták, elföldelték a művészt. Ismét egy magyar festőt, kik oly sokan vannak és mégis oly kevesen. Dicsértük, szerettük őt, mig élt, tartsuk meg e szeretetet most is, mikor örökké csak egyet álmodik.

Az elhunyt művész néhány jeles festményét mai számunkban mutatjuk be.

—o—

MÁMOR.

Nem szégyenlem, hogy szeretlek téged,
Jó borital, dajkám, altatóm!
Tán te vagy csak, akinek köszönjem,
Elhullatván annyi, annyi könnyem,
Hogy nem sírban, párnán alhatom.

Jó barátnak nem nevezlek téged,
Mert megcsalnád hitemet te is,
Szerelőnek minek mondanálak?
A szerető mindig, mindig álnok,
Egyszer rózsa és százszor tövis.

Anyám, — e szentséges szent nevet most,
Jó bor, ime ezt adom neked!
Mije ő volt gyermekálmaimnak,
Jó istene balga vágyaimnak . . .
Ez legyen most, ez a te neved.

Anyai gond nem ringatja el már
Nyugtalan lelkemnek zavarát!
Csókja édes, ölelése még szent
Ma is feláldoznék érte mindent . . .
De nem adja régi balzsamát.

Rosszá lészen lassacskán az ember!
Isten tudja hogyan? és miről?
A gyermeknek egy csók egy világ volt,
Nekem egy világ csak egy sötét folt,
Egy rész az ördögnek lelkiből.

Pedig hányszor vigasztalgat engem
Az az áldott szülőszeretet,
Hogy: „Ne búsulj, minden jóra fordul!"
— Én csak nézek magam elé zordul —
„Hát még mindig, mindig szereted?"

S minél dúsabb vigaszodnak árja
— Láthatod azt arczomon te is! —
Annál jobban tépi a vágy lelkem,
Hogy még egyszer szivemre öleljem
Azt a rózsát, mely százszor tövis!

Hegyi József.

—o—

KULISSZÁK MÖGÜL.

Irta: Fr. KLOTILD.

Este van. Zord fagyos szél sivit végig az utczákon. Mindenki otthonába siet családjához.

Elegáns szalon ablakjánál elmerengve áll egy gyönyörü szép asszony. Könny könny után pereg le bánatos szép arczán. Ott a szomszéd házban egyszerü szobában csinos fiatal nő ül. A szőnyegen körülötte három szőke kis jószág ugrándozik. A kisebbik a haját kuszálja össze-vissza, a másik ölébe hajtja kis buksi fejét, a harmadik gömbölyü gödrös karjaival átfogta az anyuka nyakát. Majd meg mindnyájan felugranak hangosan nevetve, elkezdenek kergetőzni, pajkoskodni. Vége-hossza sincs az örömnek, játéknak. Az ablakból a szép asszony vágyón sóvárogva nézi a jelenetet. Csak nézi, nézi, ugy fáj valami ott belül, mig végre a kerevetre dőlve keservesen kezd zokogni. Ugyan kit vagy mit sirathat ő, a mindenki által körülrajongott primadonna.

Mátyás király Bécs előtt. † Koroknyai Ottó vázlata.

Hisz összes vágyai teljesültek. Szeretik, imádják, nagy művésznő. Elhalmozzák tisztelettel, szerelemmel. Körötte fény, pompa és mégsem érzi boldognak magát? Annak a szép asszonynak ott a kereveten sok minden jut eszébe. Édes, fájó emlékek merülnek fel. Kis szülőfaluját látja, hol előbb élt. Az a kis ház ott a zugó tenger partján. Az a jó áldott asszony az ő édesanyja. Ott hagyta dicsőségért, hirnévért. Majd az az est jut eszébe, midőn bömbölt a vihar, a sirályok sikoltoztak, a habok sisteregve kapkodták a kopár szirteket. Talpon volt az egész falu. Meghuzták a vészharangot. A parton jajveszéklő asszonyok álltak, zord sötét tekintetü férfiak. Ő pedig összekulcsolt kezekkel térdepelt a nedves homokban. Tele isszonyattal, félelemmel a szivében imádkozott, maga sem tudta már hogy mit. Csak ott remélt még segitséget, csak Isten védheti meg édesapját, ki halászni van odakünt és talán most kétségbeesett haláltusát küzd, harczolva az elemekkel. A férfiak tétlenül álltak a parton. Senkisem akarta életét koczkáztatni. Elég ha egy vész el, minek több áldozat? Mig azt nem jött ő, saját életét koczkáztatva bárkájába ült, hogy megmentse drága apját. Most a leány kettőért imádkozott. Mig a bárka visszatért majd megőrült a félelemtől.

Az apa halva volt, de a vőlegény élt. A háznak az egyik részét nyári lakók foglalták el, kik a csendes falucskában a jó erős levegőbe üdülni jöttek. Egy művésznő lakott rendesen náluk. Figyelmes lett a szép leányra, annak az édes friss csengő hangjára. Addig beszélt, biztatta a leányt, mig otthagyta szülő-

Mátyás király Bécs előtt. † Koroknyai Ottó vázlata.

A javithatatlan.

† Koroknyai Ottó festménye.

földjét, anyját, kedvesét, mindenét. Most csendes órában visszagondolkodott mindenre. Kedvesére, ki térdelve, sírva kérte, ne menjen a nagy világba, legyen az ő felesége. Egy szerető hű szív felér minden pompával, hirnévvel. De ő csak elment. Most pedig annyitól körülrajongva, boldogtalannak, elhagyottnak érzi magát. Oly üres minden ott belül, egyedül van, egész egyedül. Nincs családja, nincs meleg otthona, nincs senkije . . . Mikor odaát azt a kedves családi jelenetet meglátta, kimondhatatlan vágy fogta el nyugalom, boldogság után. Abban a világban, melyben most él, hazugság minden. Hiu fény, csalóka tündöklés. Mosolygó, nevető arcz mögött nyomor, keserv, szenvedés. Feláldozta értük egyszerü falucskáját, hol igazak az érzelmek, fenséges, magasztos minden a maga egyszerüségében. Valaki jön, felugrik, nem akarja, hogy igy lásssák.

— Kisasszony, — szólt a komorna — kérem, ideje öltözködni, a kocsi már lent vár.

Ő pedig letörli könnyeit. Kifestett arczczal, beteg szivvel megy komédiázni, mosolyogni. Megujjongtatni, megtapsoltatni magát a közönségtől.

—o—

BOLDOG HÁZASSÁG.

Ahol mi hűséget
Esküdtünk egymásnak,
Elpusztult temploma
A kis falucskának.
Összedőlt oltára,
Oda lett a tornya,
Feketéllik mint egy
Kisértet a romja.

S aki minket, nyájas
Szóval összeadott,
Azt is eltemették
Már az öreg papot.
Kihullott kezéből
Imádságos könyve,
Áhitatos ajka
Elnémult örökre!

Elpusztult a templom,
Papja is oda lett,
Tűz emésztette meg
Az öreg fedelet.
A papot utána
Megölte a búja,
Nincs a frigyünknek
Egyetlen tanuja.

Körülöttünk minden
De megváltozott rég,
Nincsen egy ismerős,
Nincs egyetlen emlék.
Hiába kutatja
Szemünk a multakat,
Nem találunk már mi
Csak sírt és romokat!

Ezek között mi most
Ide lent ugy járunk,
Mintha földi sem lett
Volna házasságunk.
Hanem hogy ily boldog,
Ilyen drága légyen,
Mintha ott köttetett
Volna fent az égben!

Malomhegyi István.

† Koroknyai Ottó rajza.

SZINHÁZI HÉT.

Minthogy a lovagias udvariasság a magyar vérben van: kezdjük az idegen-járással, amely ez idő szerint fényes bevételeket szerez az Operának, ritkán élvezett erkölcsi sikert Feld Zsigmondnak.

Lejo Lili után jött a svéd csalogány: *Arnoldson* Sigrid, akiért a muzikális publikum megtette, amit régóta nem tett meg, hogy árfolyamot csinált az operaházi jegyeknek. A szép művésznő erre rá is szolgált gyönyörü hangjával és tökéletes énekművészetével, melyhez igen összhangzóan járul az előadás és játék finomsága. Bebizonyitotta az igazgatóságnak, hogy jó előadással igen sok telt házat és erkölcsi sikert érhetne el anélkül, hogy oly sokszor kellene a birósságok segélyére szorulnia. Feld Zsigmond, régi szokásához hiven, ismét idegen társaság előadásaival kezdte meg idényét. A derék direktor ugy akar bűnbocsánatot nyerni azon bűneiért, melyeket a jó izlést rontó, a pénztárt azonban megtöltő darabok előadásával és agyonjátszásával elkövet. Reklám alig előzte meg Italia Vitaliani vendégjátékát s a mi nagy dobbal dolgozó, reklámot hajhászó művészeti életünkben ez elég volt arra, hogy a közönség csak a hirlapok tudósitásaiból vett tudomást az olasz társaság előadásairól, de meg nem nézte. Egyébként az olasz társulatok már kifárasztották közönségünket s az olasz iskola, mely nemrég még lázba hozta, immár hidegen hagyja. S ez nem is csodálatos, mert az olasz iskolának is megvan az a rosz oldala, mint minden iskolának, hogy: kaptafára dolgozik. A közönség végre is hamar meglátja a kaptafát, a személyekkel pedig nem sokat törődik. Olyan óriási egyéniség képes már csak kiemelni közönyéből, mint Zacconi és Duse. És ez jól van igy; miért ne adna előnyt a mi kaptafánknak, amely ezen minőségében semmivel sem alantosabb rangu, mint bármelyik idegen.

Mindazonáltal Italia Vitaliani megérdemelte volna, hogy a közönség nagyobb látogatással adózzék művészetének. Minden külső előny és hatásvadászó eszköz nélkül bebizonyitotta, hogy sokkal jobb művésznők igen nagy számmal vannak az olasz művészetben, mint volt elődje a vendégjátékban: Tina di Lorenzo. Némileg az iskola alól is képes volt kiszabaditani egyéniségét és saját magából adni valamit. Éppen ezért volt mély hatása a nagyobbára kri-

† Koroknyai Ottó rajza.

tikusokból és színészekből álló közönségre, kik elégtételt szolgáltattak neki a közönség közönyéért.

A vigszinháznak sikerült kasszadarabot csinálni egy német bohózatból, amely ezzel az eredeti, tőről metszett modern czimmel ékeskedik: Mozgó fényképek. Mindennek daczára igen kevés jutott az elismerésből a német szerzőknek, a nagyobb rész akczeptálásával. Nem kesergünk ujból a szinműirodalom szinvonalának sülyedéséről és nem panaszoljuk fel, hogy a hatásvadászat oly eszközöket visz a szinpad világába, melyek oda nem valók. Nem tesszük azért, mert a «Mozgó fényképek»-nél ez nem mutatkozik oly kirivóan, mint megelőző társainál s mert legalább azt elérte, hogy élvezetes estéket mert a küzdelem, a munka az ő részén a legnagyobb. Vidéki társulattal fővárosi szinvonalat elérni nem kis feladat és Krecsányi Ignácz szükséges hozzá, hogy lehetséges legyen. Géczy István egyszerü és kedves népszinművével, a «Fekete rigó»-val mutatkozott be s mindjárt ez a bemutatása elismerést szerzett neki és társulatának. Ámon Margit és Hadik

Szent Cecilia

† Koroknyai Ottó festménye.

felett megosztozott a Vigszinház, mely igen élvezetes előadásban hozta szinre s a forditó, Heltai Jenő, aki igen ügyesen ültette át a német plántát magyar talajba. Ritka példája annak, hogy magyar és német házasságból életerős gyermek származzék.

A darab irodalmi értékéről nem beszélünk, mert megelőzött bennünket a közönség a szinpadi érték szerez a közönségnek. Az előadásról csak jót mondhatunk. Még Góth és Gál is, akiket pedig ilyen szerepekben nem szivesen látunk, oly diszkrét és élvezetes alakitást nyujtottak, amelyért csak elismerés illetheti őket.

Immár azonban Krecsányi Ignácz, a derék igazgató is, helyet kér társulata részére a szinházi hétben. Még pedig igen megérdemelt helyet, Anna, a társulat uj tagjai, igen jó akvizicziók; várakozással tekintünk további szereplésük elé. Kovács, Dezséri, Rétei és Ligeti régi és oszlopos tagjai a társulatnak, akik a maguk szerepkörébe bátran felveszik a versenyt fővárosi pályatársaikkal is. Hisszük, hogy az idén Krecsányi még jobban meghóditja az ő kitartó és lelkes közönségét, mint az előbbi években. *dr. sz. i.*

Béhr Dezső rajza.

Mese egy esernyőről.

Irta **Herendi Arthur.**

«Tavasz kolléga jól csinálja»,
Igy szól blazirtan tél apó
A tánysziv mind épp akkor olvad
S ez oly szörnyen kaczagtató.
Nos hadd mulassak én is egyszer
S mert lányszív ehez nem terem,
Esőt szitálok, hót olvasztok,
S a lányruhákat emelem.

Mert tél apó hisz' agglegény már,
Megkivánja a kaviárt,
Sgyönyörködik a rendez-vouskban,
Bár néki ez kissé megárt.
... S olvadt a hó, szitált az eső,
Sáros volt Pest minden uta,
S fel plusra szállt a termométer,
S minusra «fel», a nőruha.

Kigyúl a gáz, mert hét az óra
És boldogan hazasiet
A sok csinos varrókisasszony
— Megannyi pajkos, kis grizett
Kuszált hajjal, nedves kalappal,
'Sz ki hitte vón, hogy esni fog,
Mert az esernyőt honn feledték
A hamisak, a ravaszok.

Egy Don Juan megyen utánuk,
S közelg egy szép leány felé:
«Megengedi édes kisasszony?
Esernyőm önt is védené.»
Hamis a lány, s bólint fejével:
«Ha úgy akarja, szivesen,
Ám Ó-Budán van kis lakásom
És jó anyám lakik velem.»

«Az mitse tesz, e kis esernyő
Megvédi önt Pesten-Budán,
Hisz Ámor őrködik felettünk...»
És elpirul a szép leány:

«De jó uram, no ne ... izéljen,
Pardon, ön engem félreért
«Ernyője őrködik felettünk»,
S ön csak kisér, de nem kisért.

S ne higyje tán, hogy nincs esernyőm,
Bár egy a multkor elveszett
A körúton, egy kávéházban,
— Sirtam is akkor eleget.
Ott voltam drága, jó anyámmal,
Es elvivé egy gaz csaló,
De nézze csak, ez épp a párja,
Azon is volt ezüst fogó.

B. L. betü volt vésve rajta,
Egy perczre csak mutassa meg!"
S mig átveszi a kis esernyőt,
A Don Juan jó éjt rebeg.
«Én Istenem! rajta a B. L.
Enyém ez ernyő jó uram,
Óh köszönöm ... De hová tünt ő?
És néz körül kiváncsian.

... Ernyőjével a lányka vigan
A Margithidon át halad,
S a Don Juan lélekszakadva,
Ijedten Pest felé szalad.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Ez észrevette s visszaugrott — s ugyanazon pillanatban sikoltás hallatszott a vörös függöny mögül, ez közepén kettészakadt, egy roppanás, majd zuhanás, s az ez által előidézett zavart használta fel Eliz a menekülésre.

De mi történt? Mrs Desmond a kulisszák háta mögött hallgatta az őt annyira érdeklő párbeszédet, de nemsokára megzavarták buvóhelyén. Lépteket hallott és halk párbeszédet. Egy kulissza hasadékain keresztül, észrevette azt az öt férfit, akik tőle nehány lépésnyire, piros dominóban s fehér selyem-álarczczal, élénken beszélgettek egymással. Annyira biztosan érezték magukat helyükön, hogy ketten közülök levették álarczaikat, de mrs Desmond a sötétben nem vehette ki arczukat.

Egyszerre egy fekete alak közelgett az öt férfihoz s mint egy macska, kúszva tünt el egy kiugró kulissza mögül. Az öt férfi követte őt.

— Itt jobban megy — hallá mrs Desmond és felismerte az ezredes hangját; tehát nem utazott Philadelphiába. Az ezredesné elhalványodott álarcza alatt. Első pillanatban a menekvésre gondolt, de midőn megfordult, maga előtt látta a fekete alakot, amint éppen rejtekhelyére akart hatolni. Egy hosszu rideg arczot, két merész szemet látott — s azután a férfi lebocsátotta álarczát és eltünt. A nő zavarában dominójának fodrára lépett és ráhágott egy mozgó deszkára, ez elhasadt és hangos ropogással a földre hullott. A kulisszák mögötti tér szabadon állott a tánczoló tömeg előtt. A rövid szünetet zavaros lárma váltotta fel. Néhányan, veszélytől félve felkiáltottak, mások gúnyosan felkaczagtak. Az öt piros dominó gyorsan eltávozott és a titokzatos fekete alak nem volt látható. A páholyok mögött elsietett a sárga dominós hölgy és egy oldalajtón távozott. A fehér köpönyeges utána nézett s elakarta érni, de néhány víg álarczos, a kik a tett szinhelyére siettek, elállták utját. Gyorsan visszafordult és a báltermen keresztül a szabadba lépett, de a sárga dominós hölgynek sehol semmi nyoma.

Pond Eliz, amint szabadon érezte magát, kiforditotta dominóját és a belső kék oldalát kivülre húzta. Nem kellett félnie, hogy felismerik. Mrs Desmonddal megbeszélte, hogy bármily esetben hölgy-öltözőben találkoznak. Odasietett s nagy megkönnyebbülésére ott találta a reá már várakozó mrs. Desmondot.

Természetesen a hölgy nagyon izgatott volt; — tudatta kisérőjével a legujabb felfedezést és afelett töprengett, hogy vajjon előbb érkezik-e haza, mint férje s vajjon az észreveszi-e távolmaradását. Eliz megnyugtatta; az ezredes azt mondta, hogy Philadelphiába utazik, aligha tér vissza másnap reggel előtt. Mindkét hölgy az előcsarnokon át kocsijához ért és elhajtatott.

Miután a házat elhagyták, az óra éjfélt ütött és a zenekar hangos zenéje megadta a jelt az általános leálczázásra.

Keresztűzben.

A következő nap délután három óra tájban Byrnes főnök oly értesüléseket kapott a rendőrfőnökségnél, melyek rögtöni távozásra késztették.

Ha jól emlékszünk, Sánta az ezüst szelencze kutatása alkalmával Sibley Salamon zálogházában váratlan akadályba ütközött. Annyit megtudott, hogy az ezüst tárczát ott elzálogositották, de egy nappal mielőtt ezt hallá, ugyanaz az ember aki elzálogositotta, ki is váltá. Minden erőlködése daczára sem tudott a további nyomra jönni.

Az olvasó, ki sokkal jobban értesült, mintSánta, tudja, hogy Robert Johnson jelen volt midőn a tárczát elzálogositották és hogy csak az általa ismert okokból hamisitotta meg a zálogjegyet; azután álruhát öltött, hogy a tárcza tulajdonosának látszék és végül az ezüst tárczába rejtett pergamen-lapot felfedezte és kivette.

Aligha lehet azonban Johnsont közönséges tolvajnak tartani. Sokkal mélyebb alapokra és szétágazóbb tervekre fektette kutatásait semhogy ezt lehetne róla feltételezni s bármily szép és értékes is volt az ezüst-tárcza, nem gondolható, hogy az költötte volna fel birvágyát. Első sorban kiváncsiságát, majd pedig gyanuját keltette fel, hogy a tárcza tulajdonosa oly nagy becsben tartja azt és a pergamen-lapocska felfedezésével teljesen megelégedni látszott. Miután pedig czélját igy elérte, a tárczára többé szüksége nem volt, sőt az csak terhére esett, mert igen feltünő és könynyen felismerhető volt. Elhatározta tehát, hogy megszabadul tőle. Eladja, beolvassza, eldobja vagy elzálogositsa? Szorgos megfontolás után ez utóbbira határozta el magát; igy meg volt a lehetőség, hogy jogos tulajdonos a ismét visszakapja. Előbb ismét Sibley Salamon gondjaira akarta bizni, de ebből nagyon könnyen kellemetlenségei származhattak volna. Ismét az álruhákat kellett volna felöltenie és tekintve a rövid időközöket Sibley könnyen felfedezhette már a zálogjegy hamisitást s akkor baj lett volna a dologból. Olyan zálogházakban nem volt azonban hiány, melyekben sem ő róla, sem a tárczáról nem tudtak s igy az álarczos bál utáni napon felkeresett egyet a Bowery-ben, nem messze a Prince-street sarkától.

Belépett és átadta a tárczát egy szolgának. Ez ujjai közt forgatá egy ideig, majd megnézte emberét és visszavonult az üzlet hátsóbb részébe.

Három-négy percz is eltelt és a szolga még mindig nem tért vissza, Johnson haragosan kopogtatta meg az asztalt, mire amaz ismét megjelent.

— Nos — kérdé Johnson — menynyit akar a zálogra kölcsönözni?

— Mindjárt megtudja kérem. Épen az értékét vizsgáljak.

— De hiszen ez nem tart oly sokáig?

Az úr ép az asztalnál ül, de rögtön itt lesz.

Ismét néhány percz telt el s Johnson ujból türelmetlenkedni kezdett.

— Hallja csak! — mondá, ha a maga gazdájának előbb egy tizennégy fogásos ünnepi lakomát kell elköltenie, akkor nem zavarom. Nekem sietnem kell. Adja vissza a tárczámat, majd elviszem olyanhoz, a kinek nem oly fontos az evés

— A hogy parancsolja, — válaszolt a szolga — de az ur jön, ebben a pillanatban. — Éppen a tárczával van elfoglalva.

A ficzkó viselkedése gyanus volt Johnson előtt.

— Rögtön hozza vissza — szólt haragosan — semmi beszéd! Megértett?

— Igenis — mondá a másik — legyen egész nyugodt, rögtön megkapja, már itt is van!

(Folytatása következik.)

IRODALOM.

Poncianus historiája. A «Hét Bölcs Mester» történetének e legrégibb magyar fordítását (Bécs 1573), mely egyetlenegy példányban maradt fönn, ujra kiadta Heinrich Gusztáv, mint az általa szerkesztett «Régi Magyar Könyvtár» 5. részét. Ára fűzve 1 frt. A kiadó e műhöz terjedelmes bevezetést csatolt, melyben a világirodalom ez egyik legelterjedtebb termékének eredetét, számos változatait és fordításait tárgyalja.

Az 1848. czimű munkából ismét négy füzet jelent meg. A szép füzetek tartalma ép ugy mint kiállitása méltó a nagy irónak nevéhez, kinek szerkesztése alatt e mű megjelenik. A mostani füzetek különben a szabadságharczunk legkomorubb eseményeit tárja elénk. A világosi fegyverletétet és a tizenhárom vértanu halálát több szép régi kép illusztrálja. E füzetekkel a vállalat 25-ik füzetéhez jutottunk. Visszatekintve az előbbiekre, bátran mondhatjuk, hogy ezen munka méltó emléke az elmult nagy időknek.

Az egész mű különben 30 füzetből fog állani. Füzetenként 30 krért kapható minden könyvkereskedésben.

Utmutató a lovagias ügyek elintézéséhez. Irta Lovas Rössler Gyula. Nálunk, hol alig esik meg nap párbaj nélkul, mindenkor aktuális egy oly könyv, mely a lovagias ügyeket tárgyalja. De tulemeli e könyv becsét az aktualitáson az a higgadt, okos felfogás, melylyel a szerző a párbaj fölött itélkezik és a gyorsan felpezsdülő magyar vért higgadtságra inti. Szerző, a ki okl. vivómester, sok bölcs tanácscsal szolgál a becsület foltozóinak, ismerteti a párbajszabályokat és magáról a párbajvivásról is sok figyelemre méltót mond el. A csinos kiállitásu mű, melyet több illusztráczió is diszit, szerző tulajdona és 3 koronáért kapható.

KÖZGAZDASÁG.

Fonciére, pesti biztositó-intézet. A Fonciére, pesti biztositó-intézet rendes évi közgyülését folyó évi április 30-án tartotta meg. Az ezen intézet által a mult évre vonatkozólag közétett zárszámlából a következő számadatokat vesszük át:

A törlések levonása után fönmaradt mult évi dijbevételek az elemi- és balesetbiztositási ágazatban 4,619.712 frt 9 krra és az életbiztositási ágazatban 1,156.356 frt 15 krra, összesen 5,776.068 forint 24 krra rugtak, mig a későbbi években esedékes dijkötelezvények és dijváltók állománya 8,424.695 frt 52 kr. értéket képvisel. Az életbiztositási ágazat összállománya a lefolyt üzletévben 27,761.646 frt tőke és 9.005 frt járadék-összegre emelkedett. A készpénzdijtartalékok és dijáthozatok a viszontbiztositók hányadának levonása után az életbiztositási ágazatban 5,860.880 frt 42 kr. és az elemi- és balesetbiztositási ágazatokban 987,334 frt 77 krt tesznek ki. A készpénzdijtartalékok szaporodása az előző évi állománynyal szemben ennélfogva 471.956 frt 58 krra rug.

Az intézet tőkéi, ide nem értve a képviselőségeknél künlevő pénzkészletet és a képviselőségek és ügyfeleknél künlevő követelési egyenlegeket, következőkép vannak elhelyezve: pénzkészlet az intézet központjában 80.449 frt 64 kr, hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő követelésekben 1,373. 495 frt 32 kr, az intézet budapesti és bécsi tehermentes házaiban 1,681,858 frt 98 kr, állampapirokban, vasuti elsőbbségi kötvényekben és óvadékképes záloglevelekben 3,668.148 frt 65 kr., tárcabeli váltókban 134.616 frt 33 kr., jelzálog-kölcsönben 9.314 frt 57 kr., az intézet életbiztositási kötvényeire adott kölcsönökben 880.285 frt a nem garantirozott túlélési biztositási csoportok tőkéiben 7.551 frt 12 kr.

Az igazgatóság a közgyülésnek részvényenkint 5 forintnyi osztalék kifizetését fogja inditványozni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. M. R. Önnek igaza van, «általános» nézet, hogy a «hirlap» szerkesztés nehéz dolog.

Z. G. Jövő héten láthatja. Többeknek a jövő számban.

«A mesebeli asszony» Falk Miksa Richárd diszesen illusztrált novellás kötete május hóban megjelenik. Ára 1 frt 20 kr. lesz. Előfizetési összegek május hó 15-ig a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» kiadóhivatalába (Budapest, VI., Andrássy-ut 57.) küldendők.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvíz** gyanánt üvegekben à 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban à 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.

Egy üveg 1 frt.

Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer

sötétszőkére, barnára és feketére.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költség nen esen.

Ismertetések Czerny összes különlegeségeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek ;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Megnyilt

Budavár Bevételének

Körképe

Budavár bevétele 1849 május hó 21-én dicső honvédeink által.

Látható Városligeti fasor 47,

körkép pavillonban.

Nyitva reggel 9 órától este 10 óráig,

este villanyvilágitás mellett.

Belépti-dij 20 kr., katona-, gyermek- és munkás-jegy 10 kr.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok,** valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak. Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** keregöntésből és acélból.

Keregöntésü hengereket és hengergyürüket aprító gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir, farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat s dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús vátasztékát a világitó testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motoraink és dynamogépeink is.

939. szám.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica,** finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM ÉS PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból

Festette Vágó, Styka és Spányi

Látható reggel 9 óráig. Este villámos fénynél.

Gréna-út 70. sz. Városliget

Belépő dij 50 kr.

A NAGY KRACH!

New-York és London az europai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyar indittatva érzé magát, teljes készletet a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatasteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszorot.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti 56 tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis áréért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven at megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy maganak ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Bécs, II, Rembrandtstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi.

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorossy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve, kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
B ovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Szt-Margitszigeti gyógyfürdőhely.

A Szt-Margitszigeti 43 7° C. hévviz kitünő eredménynyel használtatik mint *fürdő* vagy belsőleg mint *gyógyital* és *belégzésre* a következő kóralakok ellen: *köszvény, csúz, zsábák, idült kütegek, külsértések után föllépett izzadmányok, görvély és bujakór, máj, gyomor, bélbántalmak, idült székrekedés hólyaghurut, női bántalmak, garat, gége, tüdőhurut, hüdések, idegbántalmak.* Meglepő sikerrel használtatik *massage, villamos fürdő, hidegviz-* és *Kneipp-féle gyógymód*.

135 hold sétakert, tiszta, pormentes levegő es 300 vendégszoba, társalgási- és tekezőterem, posta, telefon, távirda, gyógyszertár és elismert jó konyha.

Rendelő fürdő-orvos *dr Bauer Antal*, főherczegi udvari orvos. — Naponta *katona-* és *czigányzene*. — Hajóközlekedés félórankint; menet-térti-jegy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünnepnap 40 kr., gyermekjegy 10 kr.

Fürdőidény tartama: május 1-től október 1-ig.

A Szt-Margitszigeti gyógyviz, ugyszintén a szénsavval ellátott *Szt-Margitszigeti üditő savanyuviz* mindenkor frissen töltve kapható és mint legjobb és legolcsóbb asztali ital és egészség ápoló viz kitünő sikerrel használtatik: *gége-, garat- és hólyaghurut*, valamint *köszvény, máj, gyomor és bélbántalmak ellen*. — Arszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra, ugyszintén gyógyszerre és üditő savanyuvizöe átvesz a

Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt szabadalmazott Nigrinje finom fényt ád, szinét még a nedvességtől sem veszíti el, a ruhát nem piszkitja, a bőrt puhává teszi, vizmentes és elpusztithatatlan. Egy nagy czinntuba **10** kr.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

Fernolendt Vandolja szabadalmazott elsőrangu talpvédőszer. Impregnált talpak háromszor oly soká tartanak, mint a többiek és vizmentesek. Legjobb óvszer hideg es nedves láb ellen. Üvegje **25** kr. — Kapható minden e fajtáju árut árusitó üzletben valamint a gyári raktárban:

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

Alapittatott 1832-ben.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MÁJUS 15. 20. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI BASCH ÁRPÁD

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KRAJCZÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 57. SZÁM.

Az ötödik jutalom.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» tisztelt előfizetői között — miként azt több izben közzétettük — öt értékes műtárgyat osztunk ki, és pedig:

1. Szén-rajz Karvaly Józseftől.
2. Akvarell Basch Árpádtól.
3. Olajfestmény Grünwald Imrétől
4. Olajfestmény Bakonyitól.
5. Rézkarcz Bernardtól.

Ezt az 5 becses képet öt egymásután következő héten itéljük oda — a kedvező szerencse szerint — öt előfizetőinknek. — Az első jutalomképet, szénrajz Karvaly Józseftől *Seemann Józsefné* sz. *Markó Ilona* urhölgy Kassa, a második jutalmat akvarell Basch Árpádtól *Remenyik Kálmánné* urhölgy Eger, a harmadik jutalmat, olajfestmény Grünwald Imrétől, Báró Nyári Sándorné urhölgy, Jánosi (Gömör m.), a negyedik jutalmat, olajfestmény Bakonyitól, Dr. Nagy Vilmos kir. tanácsos, Komárom nyerte meg, kik annak vételét hozzánk intézett levélben elismerték. — Az ötödik jutalomképet

Rézkarcz Bernardtól

Vértessy Győző ur, **Budapest**

nyerte meg, kinek azt postával megküldtük.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 20. SZÁM. 1898. MÁJUS 15.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

Találkozásom Nansennel.

San-Remoban, a hol egészségem megerősitésére időztem, a Mediterraneé szállóban megismerkedtem *Onodi* Adolf orr- és gége-orvossal, a ki a kormány megbizásából időzött ott. Egy napon Fridtjof Nansennel való találkozásáról beszélt nekem. Megkértem, hogy érdekes elbeszélését közzétehessem abban a reményben, hogy mindenütt érdeklődést fog kelteni egy tudósnak a bátor északsarki utazóval való megismerkedése. Onodi tanár a következőkép beszélte el az érdekes találkozást. Tizenegy évvel ezelőtt a Dohrn dr. alapitotta *nápolyi* fisologiai intézetben a kormány megbizásából a tengeri halak idegrendszerét tanulmányoztam. Akkor ismerkedtem meg Nansennel, a ki szintén a tengeri halak idegrendszerével foglalkozott s igy az intézet egy osztályában dolgoztunk. Sohsem fogom elfeledni e rokonszenves s imponáló emberrel való első találkozásomat. Tetszett s imponált mindenkinek hatalmas termete, szőkefürtös feje s mindenkit megigéztek élénk kis szemei. Csak öltözéke volt kissé idegenszerü. Világos vadászruhát, fehér sapkát s magas csizmát hordott. Barátságos mosolya, szeretetreméltósága s kedélyes természete mindenkit ba átjává tette. Mi öbrömmel, szorgalmasan dolgoztunk, buzditva a reménytől, hogy feladatunkat sikerrel fogjuk megoldani. Nansen fáradozásait siker koronázta. Akkori munkálatairól szakkörök sok elismeréssel nyilatkoztak.

A mily szótalan s komoly volt Nansen a munkában, oly vidám volt a társaságban, a mikor jó kedvének nem szabott határt. Minden este együtt vacsoráztunk Nápoly egyik legszebb pontján a Vittorio Emanuelle korzó egyik vendéglőjében. Vidám beszélgetés, tüzes jókedv uralkodott asztalunknál. Nansen értette a módját,

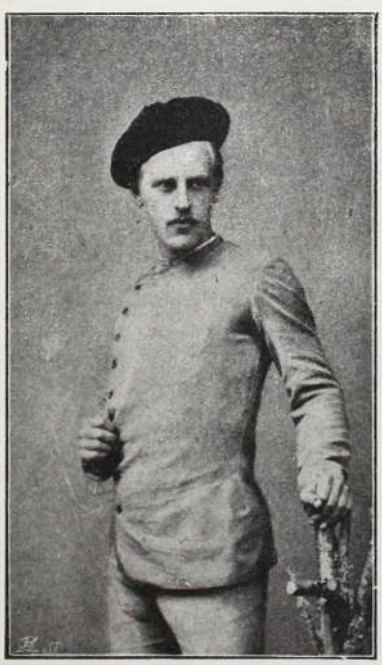

mint lehet mindenkit jó kedvre hangolni. Számos kirándulást is tettünk együtt. Akkor még senkisem sejtette, mi válik az ifju kutatóból tiz esztendő mulva de mi már tudtuk, hogy bizonyos határozott czél felé tör.

Nansen kedélyállapota ugyszólván pillanatonként változott. Ha valami idea foglalkoztatta, szinte elzárkózott az emberektől s mindent elfeledett a mi körülötte történt. Este társaságunk meglátogatta San Sebastiano romjait.

A helységet a Vezuv tüzes lávája pusztitotta el. A fekete lávatömegek között a lampion sértetlen maradt. Mig mi vidáman beszélgetve a romokat végignéztük, Nansen a templom mellett fekvő lávadombra ment s ott maradt mozdulatlanul, szótlanul mindaddig, mig a nap sugarai a környéket megvilágitották. Gondolataiba mélyedve észre sem vette, hogy besötétedett. A helység a holdfényben kisértetiesen nézett ki. Szinte kényszeriteni kellett, hogy helyét elhagyja s hazatérjen. Kérdeztem, micsoda probléma felett gondolkodott. Kérdéseimre választ nem adott, csendes, szótalan maradt. Ugyanigy viselkedett, a mikor Ischia szigetét meglátogattuk. Leült a hajó előrészén s nem foglalkozott velünk. Csak mikor az üditő tengeri fürdő után leültünk enni, vidult fel kissé.

Pompás órák voltak ezek. Elkülönitve minden emberi társaságtól ültünk a tengeri homokon, s főztük a pompás makaronit. A mikor Casamiccolaban a meleg forrásokhoz értünk, Nansen kényszeritett, hogy megkóstoljuk az ötven fokos vizet.

Május végén Nansen visszatért északi hazájába. Mi folyton levelezténk egymással. Hogy a nápolyi szép napokra szivesen visszaemlékezik, bizonyitja az a levele is, a mitő utolsó északsarki útja előtt kaptam tőle.

Morgenstern Lina.

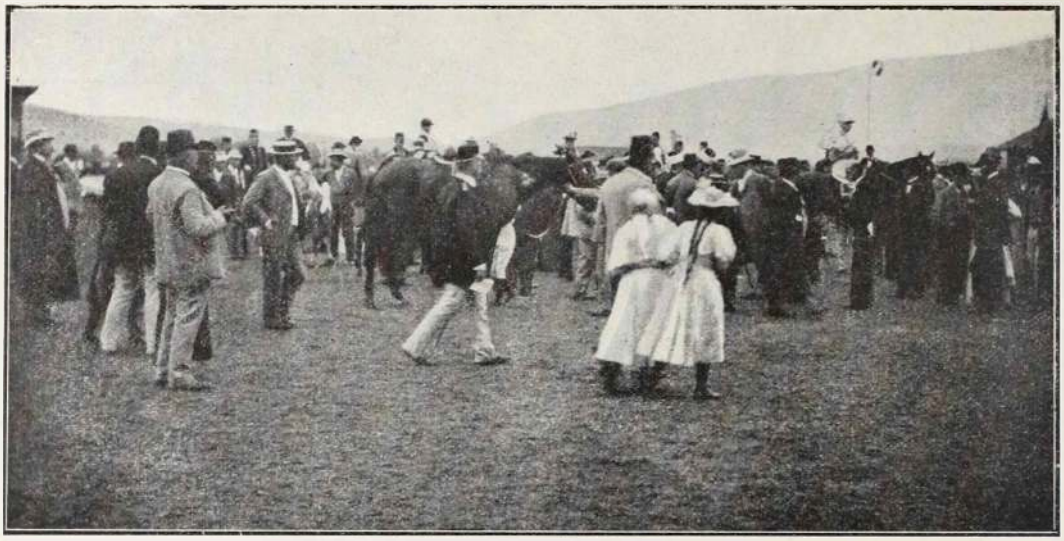

Lóverseny.

KEDVÉBEN JÁR.

Irta MURAI KÁROLY

Mikor a Gergő sógorom legutóbb nálam volt, alig tudott megállani a lábán. Az orczája nem annyira halovány, mint inkább sárga szint mutatott s olyan vékony, czingár volt szegény, hogy megesett rajta a szivem. A köhögés is elfogta, még pedig olyan erősen, hogy ilyenkor kín volt nézni. A doktor, az öreg tapasztalt doktor, a kitől tanácsot kért, keresztet vetett rá s azt mondta, hogy a lélek már csak hálni jár belé. Az ősz minden irgalom nélkül nyakon csipi s ugy elviszi, mint annak a rendje. Ha a télen megérkeznek a varjak, azok már nem látják a Gergő sógort.

Elutazásakor kikisértem a vasuthoz, fölsegitettem a kocsiba s majdnem, hogy megsírattam. Én megfogadtam, hogy a temetésére okvetlen elmegyek s koszorut viszek a koporsójára is, meg a sirjára is. Megérdemli szegény. Sokszor, igen sokszor lumpoltunk együtt s ilyenkor megesett az is, hogy őt verték meg én helyettem. De még ekkor sem haragudott rám és nem zugolódott, Azt mondta, hogy nem gilt az egész. Az a verés nem ő neki volt szánva. Nem akczeptálja.

Azután elérkezett és el is mult az ősz, de Gergő nem halt meg. A hó is leesett, a varjak is krákogtak, de a koszorura nem volt szükség, a minek következtében a doktor, a ki előtt fölemlitettem a dolgot, olyanforma megjegyzést tett, hogy vannak a világon svindlerek, a kik csak azért élnek, hogy a tudományt kompromittálják.

A harmadik esztendőben Gergő már párbajozott és erősen megvagdalt egy bakatisztet, a kivel a farsangon tizenhat bált tánczolt végig és a kivel jó czimboraságban élt. Hanem hát a végén mégis összevesztek, még pedig a pezsgőzés közben, napkelte idején, mikor már csak nekik huzta a czigány.

Ebben az évben történt, hogy Gergő megnősült! Egy kövér özvegy-asszonyba szeretett bele, a ki félig-meddig herkules volt. Harmincz kilóval volt kövérebb, mint ő s állitólag ez a különbség imponált neki. Annyi ideig volt sovány és addig áhitozott a kilók után, hogy nem tudott ellentállani az özvegy bájainak. Meghivott ugyan lakodalmára, de nem mentem el, mert a másik sógorom megijesztett. Azt irta, hogy Gergő egy-két esztendő alatt asszonynyá változik át. Már t. i. hogy az ő kilói is a feleségéé lesznek. Hogy rövid idő alatt nem lesz belőle semmi.

A másik sógorom azonban éppen ugy járt, mint a doktor, mert Gergő nemcsak a tudományt, hanem a jóslatokat is kompromittálta. A dolog ugyanis megforditva történt. A felesége fogyni, ő pedig hizni kezdett. Legutóbb, hogy lent jártam nála, ő volt előnyben fél kilóval.

Ott várt a vasutnál s mikor meleg rokoni szeretettel magához ölelt és tovább szorongatott, kénytelen voltam segitség után kiáltani. Nincs az a medve, amely az ölelgetésben tul tegyen rajta. Bizony nem is értem én az asszonynép természetét.

Futam után.

Befelé menet Gergő henczegni kezdett:

— Bolond az egytől egyig, a ki meg nem nősül. Próbáltam én sógor sok mindent, ami jó is, meg édes is. De hát egy se izlett ugy nekem, mint az aszszony. Az az aszszony, az az igazi, valódi asszony, a kivel megfordul az ember az oltár előtt is. Hanem — tette utána később — bánni kell tudni vele, az bizonyos.

— Nagyon kiabálsz te, Gergő. Attól félek, hogy otthon nagyon is meghuzod magad.

A vastag, öblös hangját neki eresztette és szinte tánczoltatta vele a levegőt.

— Már hogy én? Már mint én? Na még csak az kellene! Te! Azt mondom neked, hogy a tenyerén hord engem az az asszony. Te! Azt mondom én neked, hogy nem születtem ugyan karmesternek, de dirigálni tudok. Te!

Elhallgatott, majd megállt és huzni kezdett visszafelé.

— Elmentünk a «fekete kutya» mellett és nem vettem észre. Valamit meg kell venni.

Bementem vele és láttam amint jegyzékről azután az ő nagy hangján kezdett leolvasni: egy kiló kávé, negyedkiló zsemlyedara, két kiló nullás liszt stb.

— Tudod — fordult felém — magam szeretek bevásárolni. Igy van az rendjén.

A «fekete kutya» tulajdonosa legalább is tiz kiló sulyu csomagot adott át Gergőnek, a ki hűségesen czipelte, miközben hazafelé tartottunk.

A felesége a konyhaajtóban állott, mosolygott és pár lépést elébünk tett, jó erősen megrázva a kezemet.

— Te! kiabált Gergő. Mondj egy numerust. Nos, milyen az a numerus?

Nem értettem s igy csak néztem reá.

— Fogadjunk, hogy nem találod el. Nos? Hetven, nyolczvan, kilenczven? He?

A felesége szólalt meg még mindig derült, mosolygó arczczal:

— Mondja neki, hogy kilenczvenkettő.

— Na, mi az! kiáltott Gergő. Kilenczvenkettő és fél. Én pedig kilenczvenhárom és egy negyed. Mikor elvettem, harmincz kilóval volt fórban és most én vezetek. Hitte ezt valamikor az a mafla doktor? Ha nem hiszed, fogd meg, olyan kemény az . . .

— Gergus — vágott közbe az asszony.

— Jól van jól. Most pedig gyere, megmutatom a kertet.

— Talán inkább a szobába menjetek be. Ott hüvösebb van.

— Helyes! Menjünk a szobába, ott hüvösebb van — kiabált Gergő és nagy lelkendezve bevezetett.

Alig ültem le, mikor Gergő már lármázni kezdett, ugy, hogy rezegni kezdtek az ablakok is.

Abból a szilvóriumból, a mit én csináltam és a számodra tartogattam! Hol az ördögbe van az az üveg!

— Az ablakban lelkem — válaszolt az asszony. De az egy kissé erős. Nem volna jobb egy kis konyak? Tudod, az ilyen pesti urak . . .

— Bravó! Igazad van. Hadd jöjjön hát az a konyak!

— De — szólalt meg ujból a felesége — nem veszi majd el az étvágyat? Sajnálnám, igen jó ebédet készitettem.

— Éljen a mama! ki van mondva! Nem iszunk semmit.

Az asszony ezután kiment a konyhába. Gergő pedig hosszasan, szeretettel nézett utána s bizonyos elérzékenyüléssel szólt:

— Nagyszerü asszony! Egész nap nem csinál egyebet, mint a kedvemet keresi. A mi után vágyódom, az már megvan, mielőtt fölnyitnám a számat. Sógor, hidd meg, hogy ha mindez az eszembe jut, hát elkezdek sirni. Bőgök mint egy tigris és nem képzeled el, hogy milyen jól esik.

— Ö is szokott sirni?

— Nem, sógor, soha. Majd beleszakad a szive, de megállja. Pedig tudom, jól esnék neki is.

Gergő azután ebből a tenorból beszélt tovább egész az ebédig.

A leves után elkezdett kapkodni a boros üvegekhez és lelkesülten szólt:

— Csak tiz csöppet a bikavérből. Csak tiz . . .

— Talán inkább a fehérből, Gergő. Tudod, neked árt a vörös. A multkor is . . .

Gergő először rám nézett, azután pedig a feleségét csodálta a kire rámutatott:

— Nézd, sógor, milyen édes. Tudja, hogy mi árt meg és nem felejti el. Igaza van teljesen, igaza van. Kezdjük a fehérrel. Te! Ez a fehér ugy magában, minden nélkül . . .

— Na, na, csak nem kell experimentálni. A napokban is azt mondtad, hogy szódával jobban izlik!

Gergő fölemelte az öklét s miután az asztalra lecsapta, dörgő hangon kiáltott fel:

— Szódával! Persze hogy szódával! Néz ide hogy habzik.

— Kevesebb bor és több szóda — tette hozzá az asszony.

— Helyes! Ugy van! Több szóda és kevesebb bor. Ez az igazi. Ettől hizik a magyar. A feleségem egészségére.

Lelkesülten koczintott és egy hajtásra kiitta az erősen szódavizezett bort.

— És most hadd jöjjön a töltött káposzta! Tejföllel, füstölt oldalassal, a mint dukál és ahogy megmondtam, anyjuk. He? Emlékezel, hogy hányszor emlitettem, mennyire szereti a sógor? Elő vele! egy kettő!

— Ej, ej, Gregus, hát nem emlékszel már?

— Mire?

— Tegnap estére, mikor abban

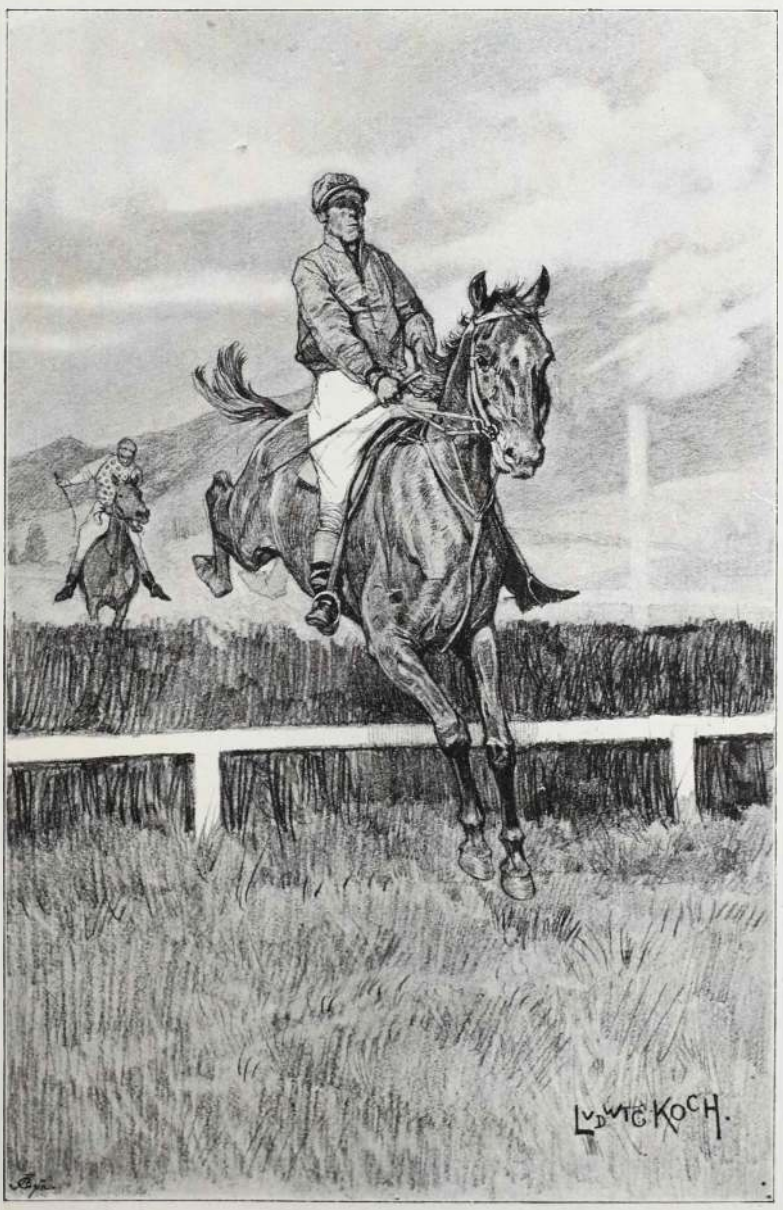

Biztos győzelem. Koch Lajos rajza.

állapodtunk meg, hogy töltött káposzta helyett karfiol lesz.

— Nini! csakugyan. Helyes. Hát egy-kettő, jöjjön a karfiol.

Az ebéd teljesen elütött attól, a mit a sógor várt és a mit bejelentett, mindazonáltal nyugodt, vidám és nagyhangu maradt.

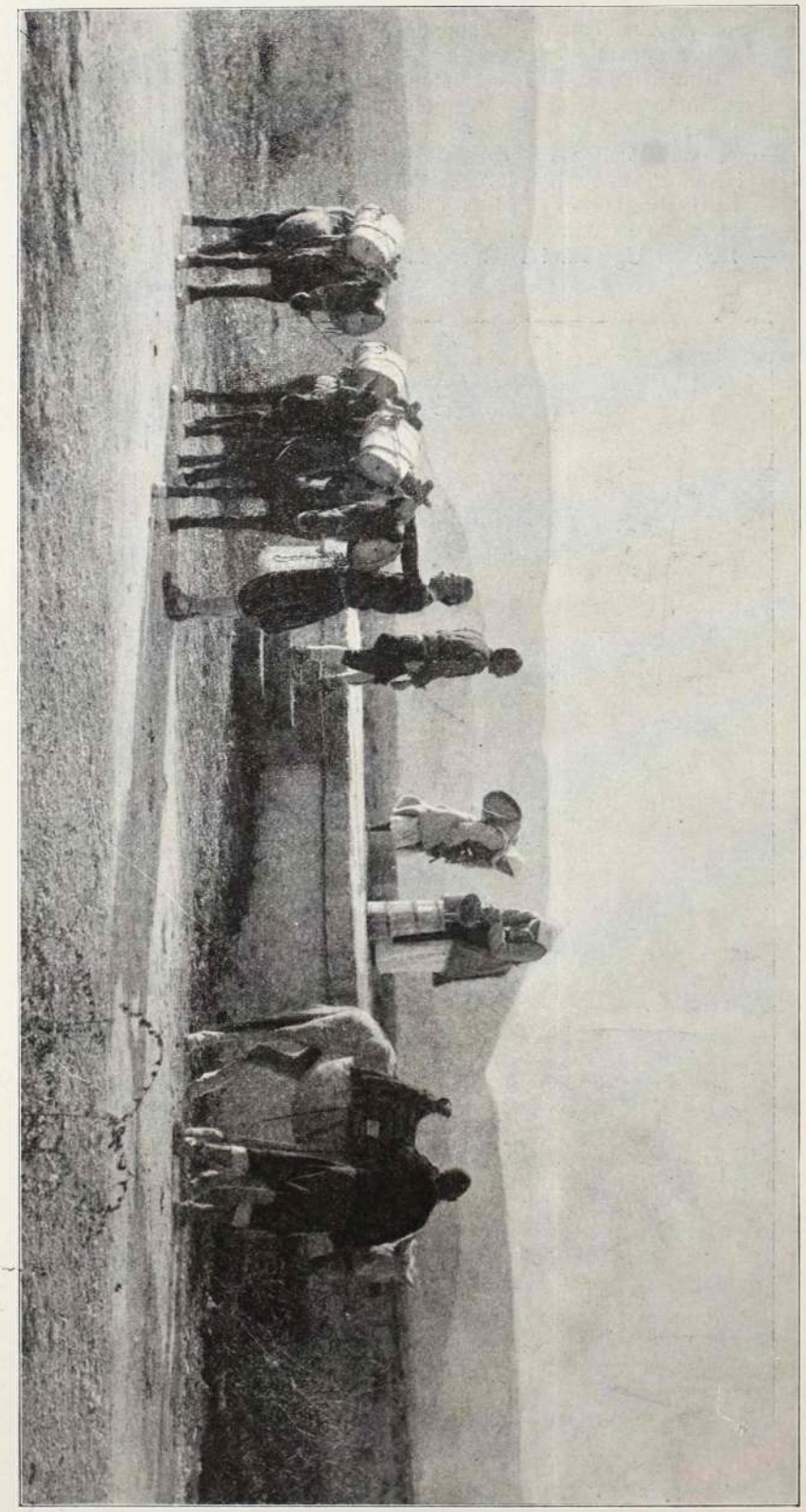

Vizhordók. (Képek Boszniából.)

— Most pedig elmegyünk a kávéházba. Ilyenkor ebéd után igen jól esik a billiárdozás. Azután tudom, hogy te is ezt teszed. Hé! He! Hol a kalapom?

— Nem jobb volna, ha itthon innátok meg a fekete kávét?

— Zseniális gondolat! Nagyszerü! Itthon iszszuk meg a kávét! bömbölt Gergő.

— Azután pedig jó volna egyet szunnyadni. A sógor bizonyosan fáradt az utazástól — szólalt meg ujból a Gergő mosolygós arczu felesége.

— Na, hallod, az nem jutott volna az eszembe. Persze hogy szunyókálunk.

Az asszony kiment kávét főzni, Gergő pedig rám vetette magát és megölelt:

— Sógor! Hát ne fakadjon az ember sirva, hát ne bőgjön mint a tigris, mikor látja, tudja, hogy ilyen felesége van? Eltalálja a gondolatomat és semmit se tesz mást, mint hogy a kedvembe jár.

—o—

BETEG EMBERISÉG.

Az emberiség nagy beteg
S baját senki sem érti meg;
Keresik rá az orvosságot
Tudósok és a sarlatánok

Összeszednek hetet havat:
«Hogy az ember még nem szabad,
S addig a boldogság csak álom,
Mig hatalom lesz a világon.

«Hogy kiveszőben van a hit,
Amely egyedül boldogit
És kárhozatra száll a lélek . . .
Több pap, több templom kell a népnek!

«Az egyik nem vágyik, csupán
A régi jó idők után,
S rámondja minden bajra, roszra:
A túlgyors haladás okozta.

«A másiknál főbaj a pénz:
A Mammon, mely mindent lenéz;
S nem segit — hiszi — a bajon más,
Egyedül a vagyonfelosztás.

És a poéta igy dalol:
«Nincs orvosság, nincsen sehol . . .
Uj Messiásnak kell születni,
Aki megtanit majd — *szeretni.*»

MEZARTHIM.

—o—

ADIO CARO MIO!..

I.

Az alant járó sötét viharfelhők már kitombolták magukat s a mint megszakadozva végig suhantak a tenger fölött, fekete árnyékot vetettek a vizre. Az öböl közepén, hol a napsugár utat tört magának, már zöldszinben ragyogott a tarajos hullám s a partok körül lassan-lassan visszanyerte ultramarin színét.

Odakint a nagy tengeren elült a vihar, a magasan járó hullámok apránkint, lágyan estek össze és békülő szeretettel a barna, sziklás parthoz simultak.

Fent, a cassionei öböl apró kikötőjében egy öreg dalmatával, fiatal férfi bajlódott a csolnak összebogozott kötelékével, hogy elszabaditsa a járművet s elmenjen messze, vándorútjának kietlen végére, az édes boldogság kikötőjéből. S mig a durva köteléket oldozta, olykor felpillantott a hegyoldal babérfáitól körül árnyékolt kis lakra, melynek korridorján, mint egy odalehelt silhuett, fehér bluzban fiatal nő állott egyenes mozdulatlanságban s kis kendőjével integetve suttogott:

— Addio caro mio! . . .

II.

Radnai Laczi itt ismerkedett meg Paulinával, ezzel a déli szépséggel, a minőt régi mesterek Madonna képein lehet látni. Mikor Laczi bemutatkozott, olyan bájos idegenszerűséggel ismételte nevét. Fiatalságukhoz kedélyvilágukhoz való, senki sem volt a környéken s igy ugyszólván egymásra utalva lebzselték végig a napot.

Aztán, hogy egy nap az olajfák között, a sürű cserjékkel benőtt hegyi ösvényen jártak s az útra hajló tüskék elől Pauline félreforditotta fejét, arcza a közvetlen nyomába haladó Laczi ajkához ért.

A vér végigbizsergett mindkettő ereiben s arczukat izzóra festette.

Pauline szinte megdöbbent.

— Megbánta talán? — kérdezte kisérője.

— Olyan váratlanul jött az egész! — felelt kitérően.

És ezentul igen sokszor jártak arra. Együtt barangoltak a világoszöld olajfák alatt, a babérerdő sötét mélyében, hol a tropikus levegőben még délben is ott csillogott a harmat az erdei virágok kelyhein. Aztán leültek az erdő szélére és onnan nézték a lábuk alatt elterülő végtelen nagy, csillogó gyémánttáblát, melynek felületét olykor egy-egy bolondos tonhal bukdácsolása törte meg.

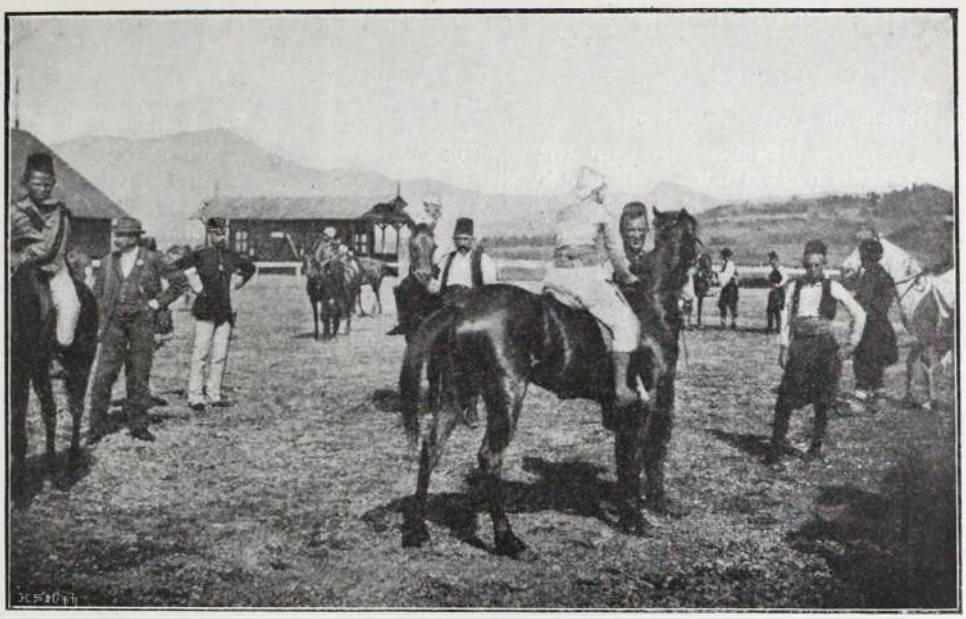

Lóvásár. Képek Boszniából.

Pauline ilyenkor lefeküdt az apró füvel benőtt tisztásra s szótlanul merengve nézte a mosolygó, kék eget. Egy-egy nagyobb fűszál ingerelte, csipkedte a vékony selyem harisnyával födött formás bokákat s olyankor barna topánjával idegesen lekapálta azt az incselkedő növényt.

Órákig elmaradtak itt szótlan csendben, mialatt Radnai Laczi a betelni nem tudó vágy boldogságával nézte a félig lehunyt szemek árnyékos pilláit, a barnapiros arczot, melyen ott csillogott a hamvas üdeség zománcza.

Egyszerre oldalt hajtotta fejét s a mint csillogó tekintete találkozott a férfi rajta feledt pillantásával mosolygó csintalansággal kérdezte:

— Szeret?

Ez a kérdés szinte elkábitotta a férfit. Reáborult és ugy csókolta végig, ruhájának minden fodrát és kitört belőle a lázas vallomás.

— Szeretlek! . . . szeretlek! Irigylem a levegőt, mit ajkad beszív, a szövetet, a mi elborit, a habokat, mikor körülölnek . . . Mindent . . . mindent . . .

És égő arczát Pauline hullámos hajába temette.

Ez a kitörő indulat Paulinet megfélemlitette. Ő, a gyönge, az erősebb, ez a hatalmas, erős, a gyöngébb. Belátta a kezdet végét s visszariadt az úttól, melyhez ez a földöntuli vágy vezetné.

— Hagyjon el, Laczi! Menjen el! . . . Messze . . . Nem szabad egymást szeretnünk.

És ugy kérlelte, könyörögve.

— Látja én is szeretem magát, pedig nem szabad. Nem, nem!

Elnézett a messziségbe és ugy folytatta:

— Ha a szivem megszakadna, akkor is erős leszek: magáért, meg érettem. Legyen az egész egy édes álom, a melyre hajlott korral is boldogan gondolunk vissza. Távozzék el — az én nyugalmamért . . .

S a férfi lehajtott fővel, megtörve engedelmeskedett, a lélek mélyére ható, delejes szemek pillantásának.

III.

A vén dalmata evezőjéről, apró gyöngyszemként porlott szét a tenger vize és mint a smaragd csillogott meg a napsugárban.

Az öböl torkolatánál felhuzták a vitorlákat s a bárka oldalt dőlve siklott tova a mérhetlen vizen, mialatt Pauline fönt a korridoron mereven nézett a fényes levegőbe, a meddig a vitorla csücske is elveszett a messzeségben.

Akkor leborult és átölelve a korridor támláját ugy zokogott hosszan, keservesen és susogta epedve égő gyötrelemmel:

— Addio caro mio! . . .

Tenus Tivadar.

VOLT EGYSZER EGY...

— Töredék Ella naplójából. —

Márczius 31-én, esti $^3/_4$9 után 5 perczczel.

A napló-mánia ellenállhatatlan erővel ragad magával minden fiatalabb hölgyet, s igy engem is. Irnom kell.

De mit? Naplót-e, vagy az irásbeli feladatokat? Az irásbeli dolgozatok sürgősek, de unalmasak, mig a naplóvezetés határozottan érdekes.

Mivel is kezdjem? Ugy hallottam, hogy «minden kezdet nehéz», de én ugy gondolom, hogy a napló-irást megkezdeni a legnehezebb. Ezután már csak a tört-számmal való osztás következhetik.

Hopp, megvan! Épp ma hallottam, hogy először a személyleirás következik; én sem akarok hát a közszokások ellen fellázadni, ergo megirom, hogyan nézek ki. Egészben 16 éves vagyok; azután 17, 18, két évig 19, és megint 18. Sokan azt mondják, hogy bakfis-éveimet még nem töltöttem be, de ez csak rágalom, mert szoknyám már a czipőmig ér, (pedig félczipőt viselek) és a czopfom nagyon hosszu. No, de kezdjük elülről: Meglehetős magas vagyok, hajam gesztenyeszinü és nagyon jól fest rajta a sötétkék matróz-sapka; szemem barna és ugy mondják, nagyon élénk. Arczbőröm fehér és rózsás (csak akkor halvány, ha rizskochot főznek, mert azt gyűlölöm) de egy kicsit szeplős. Orrom pisze, szájam kicsiny, fogaim épek. De nini! Csak most veszem észre, hogy ugy irok, mint ahogy a cselédkönyvekben szokás. Kár, hogy nem irtam: orra rendes, szája csendes, különös ismertetőjele, hogy egy kicsit szerelm... No, de nem mondom tovább! Azt hiszem, az nem illik. Bevezetésnek ez is elég. Hiszen ugy sem áll hátam mögött a magyar stilisztika tanára. (Megjegyzem, hogy az egy nagyon édes kis bácsi, de a közhelyeket és bombasztokat kiméletlenül aláhuzza a dolgozataimban és odairja: *Dadastilus*.

Április 2-án este $^1/_2$10 órakor

Ez valami rettenetes! Ilyen skandalum! Ilyen puczczer! Azt hiszem szeretett, ej dehogy szeretett; osztályfőnököm a lexikonból csak az én számomra kereste ki ezeket a remek kifejezéseket. Brrr... egy teljes órát sirtam tegnap. Azt mondták, hogy nagyon rossz lányka vagyok, pedig én váltig erősitettem, hogy nem loptam soha és nem csinálok semmi rosszat.

Hogy mi az én nagy bűnöm? Megengedem, hogy afölött jövendőbeli unokáim gondolkozzanak.

Április 6-án, reggel $^1/_2$8-kor.

Mintha csak tudta volna, hogy valakire szüksége van, a ki nélkül oly unalmassá vált volna naplóm, mint a negyedik osztályu német olvasókönyv.

... Ugy tünt le az egész, mint egy szép álom! Vajjon visszatér-e? az álom is, ő is.

Itt volt egy valódi, valódi festő, egy *művész!* Haja göndör, hosszu; homloka fenséges, termete hatalmas, szemei értelmesek. Oh és a bajusza, beh gyönyörü! Olyan szépet még sohasem láttam! Még szebb, mint egy nyolczadik gymnazistáé, vagy orvosnövendéké. Szépen beszélt, remekül és mi mindenről! Azt mondta egyebek között, hogy a mama megengedte neki, hogy modellt álljak egy képéhez. Mindennap eljön hozzánk egy negyedórára és én vis-á-vis-je leszek, csak azután el ne kezdjek négyest tánczolni.

Vajjon minek pingál le engem az én festő-barátom? Kétségtelen, bizonyos, hogy valami szép tündérleánynak, az 1002-ik éj meséje hősnőjének.

Tanulmány. Habermann festménye.

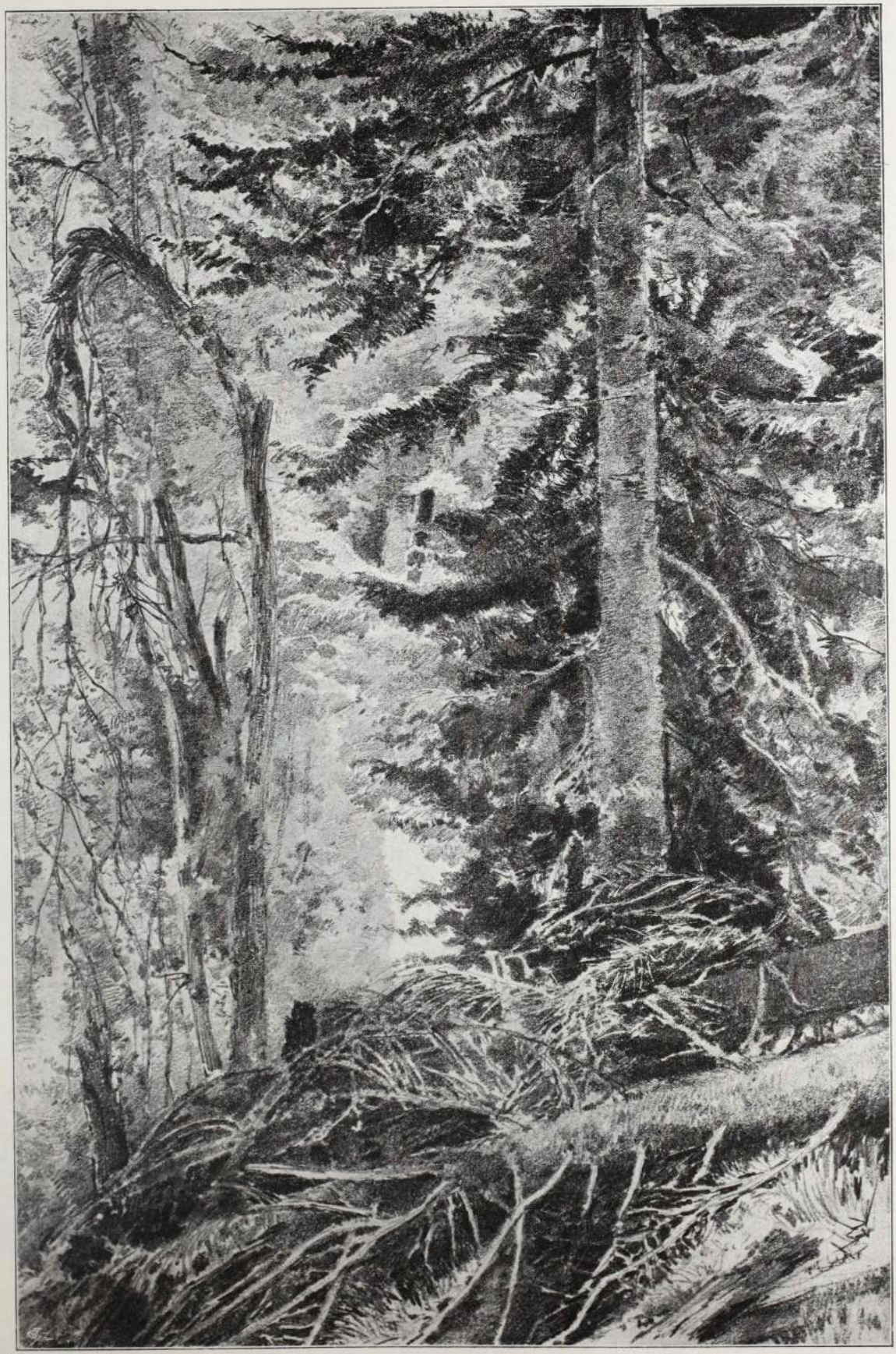

Erdőrészlet

Arndt Leo festménye

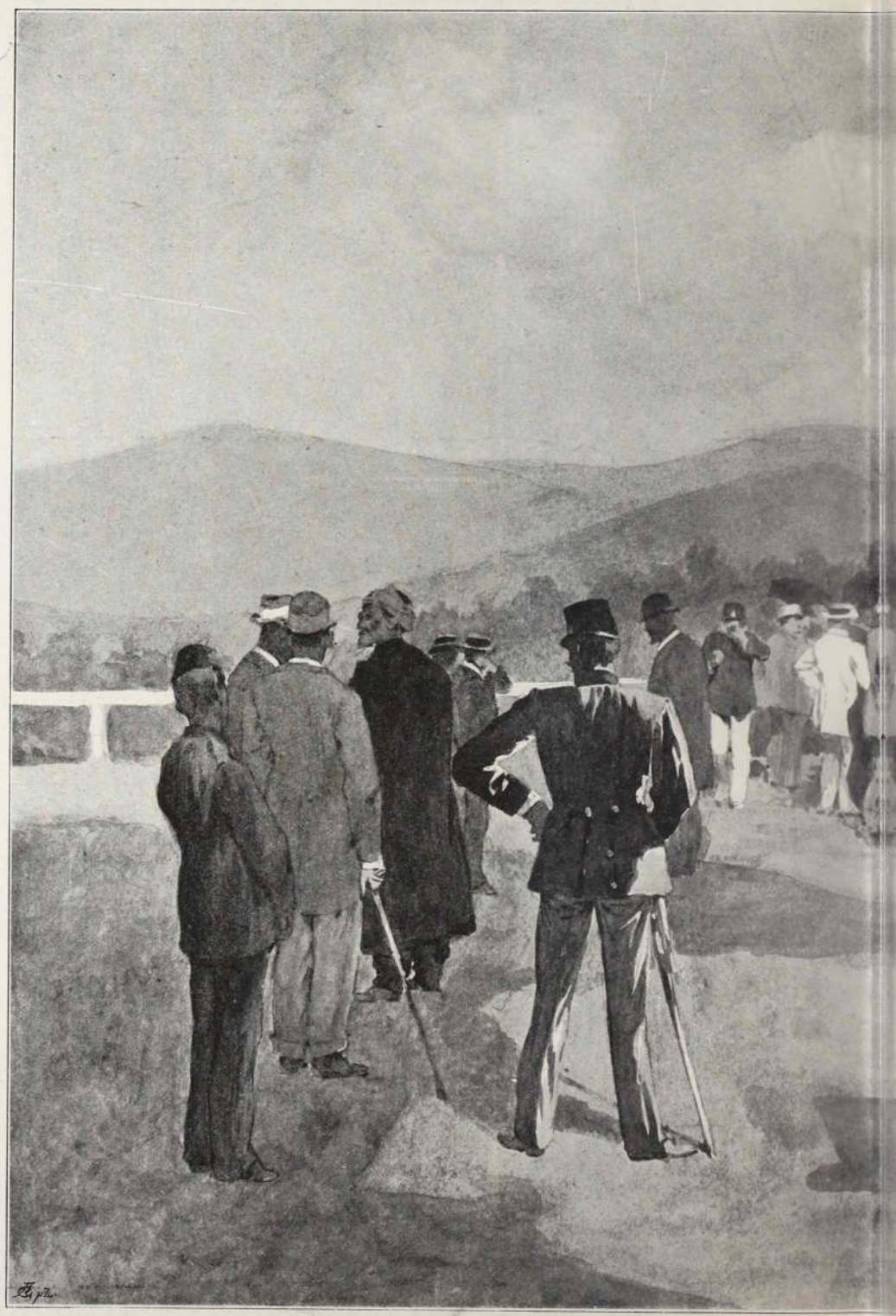

Lóversenyen.

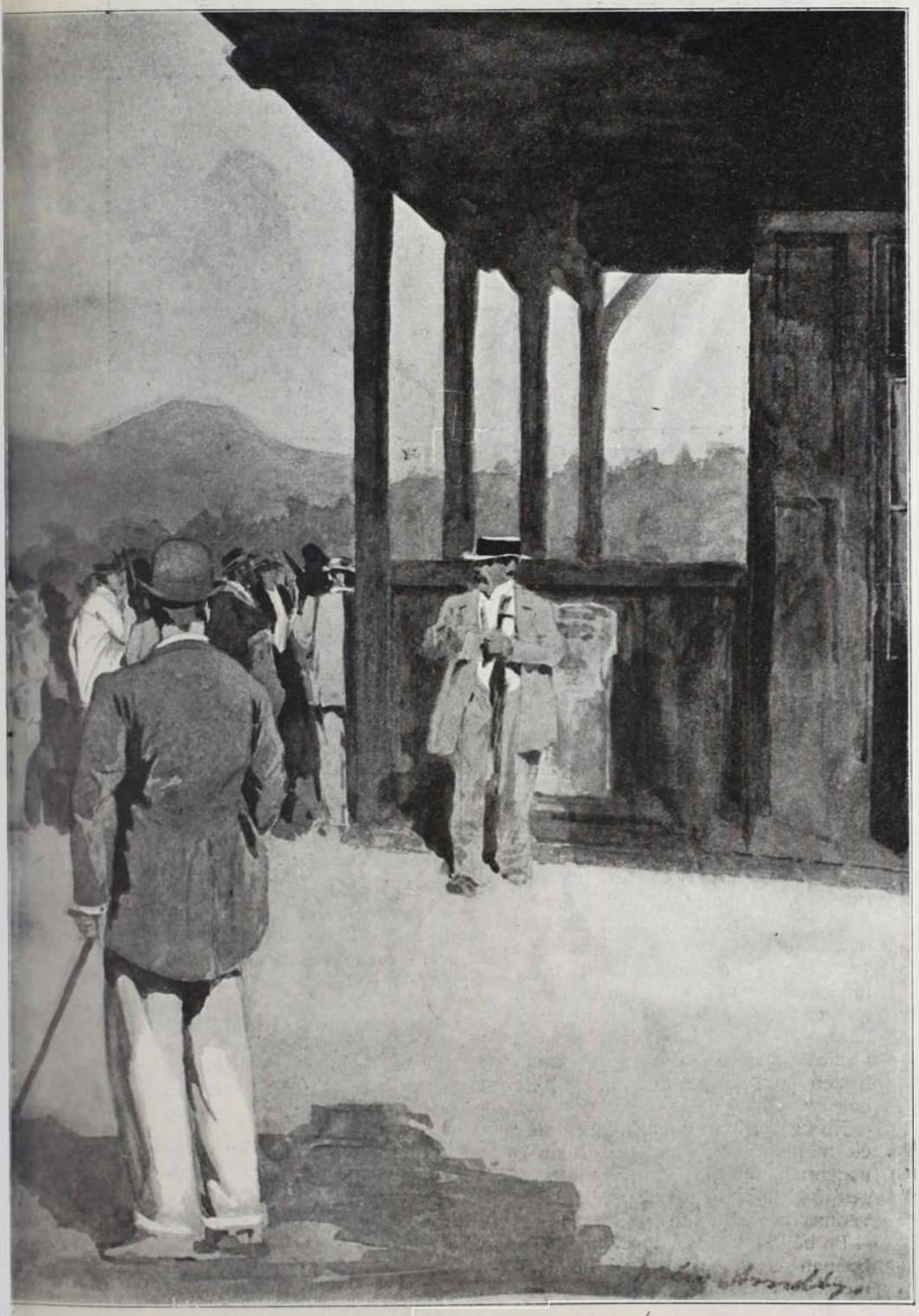

Arndt Leo festménye.

Gyakorlaton. Arndt Leo rajza

Megyek, lefekszem. Valami nagyon szépről akarok álmodni. Nos hát, akkor álmodom az 1002-ik éjszaka meséjének hősnőjéről.

Jé éjszakát kiván neked, kis tündérleány, legjobb barátnőd Ella.

Április 27, esti 9 órakor.

Harmadik hete, hogy modellt állok neki, de még nem unt meg. En sem. Nincs is más följegyezni valóm kis naplómba; minek foglalkozzam mostanában egyszerü prózai lényekkel, mikor a Parnasszus egyik lakójával vagyok közvetlen összeköttetésben.

Május 6, esti ½11 óra.

Sirok, juszt is sirok mindaddig, mig a petroleum-lámpa ki nem alszik. No Ella, hogy ilyesmi történik veled május hóban. Különben ugy kell neked!

Oh kis mama, kis mama, miért is engedted meg, hogy modellt álljak annak a szobafestőnek, annak a — mázolónak. Lefest engem parasztruhában, a mint egy csacsit őrzök. En egy csacsival! S most azt kérdezem, hogy kettőnk közül nem én vagyok-e a nagyobb csacsi, hogy modellt álltam egy ilyen képhez. Hiszen ha tudtam volna előre! Jaj, meg tudnám ölni azt a festőt, vagy a haját kiczibálni. Nem, azt még sem teszem, hiszen oly szép, hosszu, göndör haja van.

No tudom, hogy a festőkkel egyszer és mindenkorra végeztem. Nem is nagyon bánom, hiszen más tisztességes foglalkozásu fiatal emberek is vannak a világon.

Próbáljuk meg a poétákkal. De honnan is veszek egyet? Majd álmomban gondolkozom felőle.

Jó éjt, kis csacsi!

R. Lujza.

—o—

Vége....

Vége szerelemnek, lángolásnak, hévnek;
Reményem fáklyái egyenkint kiégnek —
Pislogó fényüknél botorkálva járok,
Keresem a sok szép szertefoszlott álmot
S rájuk nem találok.

Mint a széltől üzött, tépett felhő rongya,
Révedez előttem a mult délibábja — —
Halvány ködképeit szedegetem össze
Vajha fényt lövelne e sivár jelenre?...
De neki sincs fénye! ..

Sötét van köröttem, — a lelkem is gyászban,
Kifáradt, megroskadt a sok szárnyalásban.
Maradtam volna lenn, a hol mások járnak,
Nem viselném jármát annyi csalódásnak —
Szivem bánatának.

A mult nem vigasztal, a jövő nem biztat.
Ugy vágyom nyugtató ölébe a sirnak
Amit itt az élet megtagadott tőlem,
Ott lenn megtalálom, oda lent elérem
Oda vágyom régen.

ZOMBORY GYULA.

SZINHÁZI HÉT.

A szinházi közönség méltán neheztel a legszebb évszakra: a tavaszra. Mert a rügyedző fák, a langyosmeleg levegő s a természetnek életre ébredése mind csupán arra szolgál, hogy a szinházi igazgatók mentségül felhasználják s képzelhetetlen darabokat, rémséges történeteket erőszakoljanak a szegény közönségre. A derék igazgatók ezzel akarják kiszellőztetni a forró levegőjü szinházakat s erős ideghüsitőkkel óhajtják ellensúlyozni az izzadás verejtékét.

Efféle nézet vezetheti a mi jó direktorainkat, különben nem lehetne megérteni és megmagyarázni a tavaszi szinházi műsorokat s az uj darabokat. És ez a hagyományos nézet átszállt utódlás jogán Porzsolra is, aki egy évi uralkodása alatt a «Két tacskó»-val követte el első irodalmi bűnét. És ezért csakis a karzati közönség fogja feloldozni.

Ami rémségeset és borzalmasat agy csak kigondolhat, az mind együtt van ebben a darabban. A jó szerző egyebet sem tett, mint a rendőri rovat néhány évi anyagát összegyüjtötte, a legmerészebb történeteket kiválasztotta s egy lazán és merészen megkomponált mese keretébe illesztette. Egy fiatal menyecske, kinek természetesen öreg és kiállhatatlan férje van, szerelmi viszonyt folytat — természetesen — egy csinos és kedves kapitánynyal. Hogy minden eshetőségnek elejét vegyék, a kapitány ur kedvese sógornőjének czimével küldözi szerelmes leveleit, amelyekben elég oktalanul elárulja, hogy szerelmi viszonyuk nem maradt következmények nélkül s hogy annak gyümölcsét titokban neveltetik. A legnaivabb szinházilátogató is sejti, hogy ebből baj lesz s hogy a dráma azonnal kezdetét veszi, mihelyt a felhasznált sógornő férje egy levél birtokába jut, ami rövidesen be is következik. A brutális férj szörnyen bünteti meg nejét. Fattyunak vélt gyermekét odaadja egy betörőnek, aki éppen alkalmas pillanatban hatol be. Nyilvánvaló, hogy a szerencsétlen asszony ezerféle módon védekezhetnék és bizonyithatna ártatlansága mellett, de az okos szerző igen élelmesen gondoskodik arról, hogy az összes bizonyitékokat eltegye láb alól. A felvilágositást tartalmazó leveleket ellopatja, a szerelmes párt elutaztatja és minden szájat elnémit. A fiu aztán a betörő családjánál nevelődik, ahol igen ügyes tolvajjá képezik ki egy másik tacskó társával egyetemben. A két fiut erős szeretet kapcsolja össze s mikor már eszükkel tudnak élni, elhatározzák, hogy megszöknek. Hosszas szenvedés és küzdelem után, végre minden jóra fordul s az igazság kitudódik. De a mig ez mind lezajlik, azalatt rémséges rablásoknak, gyilkosságoknak, vizbefulásnak vagyunk jobb sorsra érdemes tanui és késeket villogni, tőröket fényleni látunk. Ha Küry Klára nem enyhitené a darab borzalmasságait művészetének derűs hangjával, ugy bizony félve lépne ki a darab után minden szinházlátogató a kerepesiúti éjszakába és gyanakodva, megvillanó tőrt sejtve tekintene jámboran hazasietö embertársaira.

Hogy miért volt szükséges ezt a rémdrámát szinre hozni, miután Krecsányi már eléggé meggyötörte vele az emberiséget, azt nem értjük. Mert a kassza-imádásnak is megvannak a maga határai. Azok a tapsok, melyek a karzatról elhangzanak és azok az ideges éljenzések, melyek onnan származnak mindmegannyi vád azok fejére, akik ezt a darabot budapesti útján elősegitették Ez a közönség mást érdemelne tőlük: élvezetet, kaczajt, vigaszt és enyhülést, nem pedig azt, hogy lelkét meggyötörjék és izlését még jobban elrontsák.

Egyébként Küry Klára és Gazsi

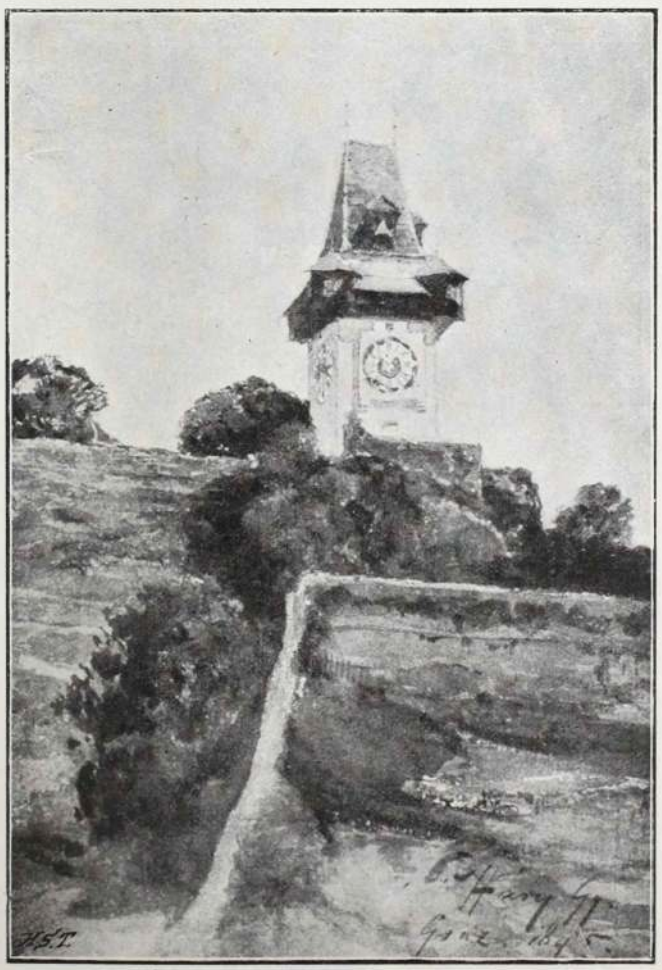

A gráczi Schlossberg. Hary Gyula festménye

A „Diákotthon"-ból.

Mariska mindent elkövettek, hogy enyhitsenek a darab borzalmasságain és a művészet meleg sugaraival adjanak életet oda, ahol csak durvaság és szivtelenség van. Lukácsy Juliska is igen rászolgált az elismerésre.

Sokkal okosabb volt a Népszinháznál Krecsányi Ignácz, a ki legalább megkaczagtatja a publikumát, ha néha a jó izlés rovására is. Kit ne érdekelne az a bohó helyzet, mikor valaki önmagának apósa és saját magának a fia. Az élelmes franczia irónak elég ez arra, hogy darabot csináljon ebből az ötletből és «Negyven éves kisasszony» czimmel beadja a közönségnek, aki a tavaszi meleg napokban be is veszi.

A Magyar Szinházban Loie Fuller mutogatja villamos mutatványait az alatt az idő alatt, amig Sztrogoff Mihály Moszkvától Irkutszba utazik, a Vigszinházban pedig kinematograf előadásokat tartanak a «Feri kisasszony» felvonásközei alatt is. Ez az ujitás nagyban hódit s mint halljuk legközelebb kuglizó elefántok, elbűvölt kigyók, éneklő kutyák és kártyázó majmok előadásaival töltik ki a felvonások közti hosszu időt, mialatt jégbehűtött sört s tormás virslit szolgálnak fel a nézőtéren. A közönség tehát várakozással tekinthet a művészeti viszonyok jövendő alakulása elé. *dr. sz. i.*

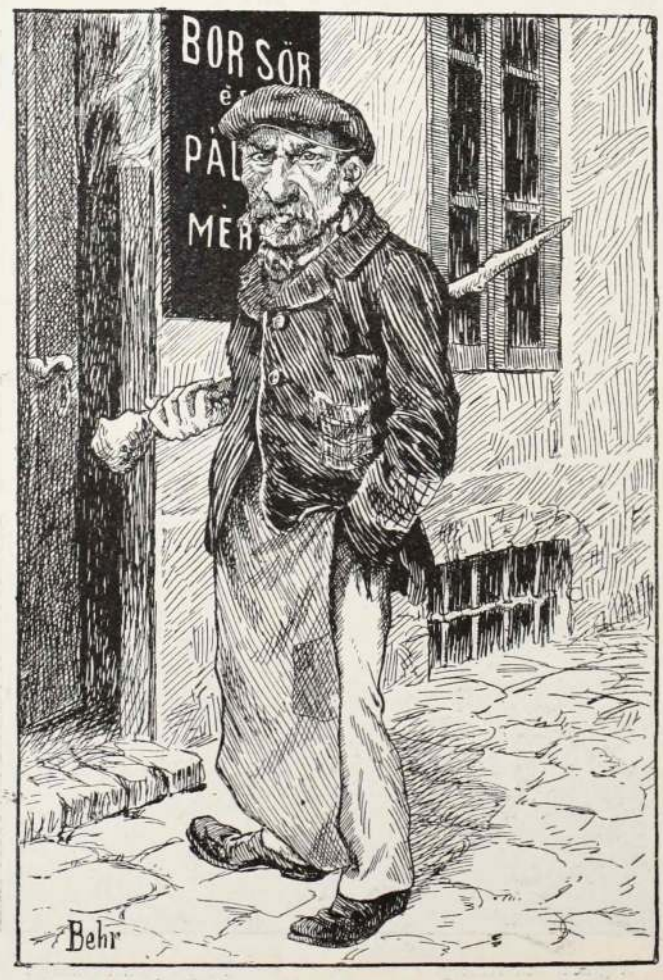

Házmester ur. Béhr Dezső rajza.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Mariette. Olvasta e ön Björnson Björnstern «Isten ujja» czimü regényét? Van ebben a regényben egy halovány arczu, szenvedő szép a asszony, a kinek beteg a lelke, beteg a teste igen nagyon, és e világ minden ragyogásával csak szomoruság ő neki. Mikor azután beteg szivének nagy fájdalmát egy fenséges szerelem elfeledteti, egy időre megismeri az élet aranykorát, akkor az ő gyengesége nem birja ki az emberek konventionális itélkezésének lesujtó szavait, elhervad a nagy boldogságban mint a fjordok virága, ha a délszak sivatagába elültetik . . . Mintha ennek a fehér arczu szenvedő asszonynak a lelke lett volna itt közöttünk, a ki sirót szemeit reánk veti, nekünk panaszolja el keserveit és megmutatja szivét, melyből a szeretet száműzve vagyon. És mi is önnel sirunk inkább, semhogy okosságot mondanánk, avagy követendő tanacsot, mert hogy e világban a szeretet virága oly sokféleképpen nyilik s itt-ott csak nem is nyilik, mi ezen épp ugy nem változtathatunk, mint ezernyi ezer igaz mondásu irás nem változtatott. Az ön lelkét oly emberével próbálta összefüzni a menyekzőre szóló harangkongás, avagy a sorsnak szeszélyes játeka, a kinek szive oly idegen ön előtt, mintha nem is e világról való volna; ez az élet mindennapos regényeinek egyike, oly régi és oly közönséges, hogy regénynek megirni immár nem is lehet, s hogy a fejezetekbe belépett az a másik lélek, a ki ugy jött a mint jönni kellett, ennek útját fentről kormányozzák, — ez a regényt nem teszi érdekesebbé; érdekes csak az ön lelke, ez a szenvedő, ime most közöttünk járó lélek, kinek siralmaiban oly igen osztozunk. És mégis, mi, a kik egyek vagyunk: összetéve az igazságból és a morális itélkezésből, a természet örök rendje szerint utalt és a konventionális emberből, mi nem tudunk itélkezni az ön igen nagy baja felett. Mi, a kiknek szivünk vagyon, szeretnénk ujjongva mondani önnek: boldogok akik szeretnek és elfeledtetnek az ő büneik; de a mint eszünkbe jut az a másik szenvedő szép asszony, aki elhervadt a boldogságban, meghalt a világi átokban — csak sirva sirunk tovább tanácstalanul és szivére bizzuk önt szépséges fehér arczu asszony. *P. J.*

4295-ik előfizető. Kérdésére a jövő számban válaszolunk.

Szász. Alkalomadtán felhasználjuk.

Timár. Jövő hétig szives türelmét kérjük.

Többeknek a jövő számban.

Nansen elismerése. Budapest világhirü vendége rövidke itt időzte alatt meglátogatta feleségével együtt a **Bem—Petőfi körképet** is. Havas Rezső dr. és Pártos Gyula a körkép igazgatója magyarázta el az érdekes párnak a körkép egyes jeleneteit és bár idejük perczekre ki volt szabva, hosszan időztek a vendégek a körképnél, megtekintették még az ott kiállitott 48-as ereklyemuzeumot is. A bucsuzásnál a különben szükszavu Nansen valóságos hévvel dicsérte a körképet s a magyarok hazafias kegyeletét, mely a mult diadalait ilyen óriási vásznon örökiti meg. Beirták a nevüket a vendégkönyvbe s aztán Nansenné kivánságára Oláh Lajos tárogatós mester elfujta a Rakóczi tárogatón a Rákóczi indulót.

A „Zion"-egylet a nagyszámu jelentkezések folytán, ama kedvezményt, hogy az Alkotmány 50 éves jubileuma alkalmából irodájában szokásos felvételi dij nélkül vesz fel tagokat, f. évi május hó végéig meghosszabbitotta. Telefon-szám 54—49.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Mialatt igy beszélt, egy férfi lépett az üzletbe. Egy tekintetet váltott a szolgával; majd Johnsonhoz lépett és kezét vállára téve, barátságos hangon mondá:

— Már régen szeretnék önnel beszélni; sziveskedjék velem jönni, elsétálunk a sarokig.

Johnson a beszélő felé fordult és bár nem közlekedett soha személyesen evvel az urral, rögtön felismerte.

— Ön Byrnes rendőrfőnök, ha nem csalódom.

A főnök bólintott.

— Ez a nevem, válaszolá és intett a szolgának, aki a szivarka tárczát neki átnyujtá. Ugy, most már mehetünk, — tette hozzá.

— Ha nincs ellenére, tudni szeretném, hogy mit akar ön tőlem? — kérdé Johnson.

— Rögtön megmondom, csekélység az egész, de sokkal kényelmesebben lehet az én irodámban beszélgetni. Jöjjön uram!

Az angol vállatvont, de volt elég esze, hogy ne ellenkezzék. A főnök karonfogta őt és pár percz mulva már a Mulbery-utczai hires szobában voltak. A főnök helyet foglalt asztalánál és foglyával szinte kedélyesen beszélgetett, a ki kérdéseire a legnagyobb nyugalommal válaszolt.

— A nevem: Robert Johnson; a Jersey-Cityben a «Béke-fasor»-ban lakom. Angol vagyok és még nincs egy esztendeje, hogy Amerikában élek. Foglalkozásom a vésnök-mesterség és egy helybeli véső-intézetben vagyok alkalmazva.

Miután a főnök ezeket az adatokat feljegyezte, gondolataiba látszott merülni és szakállát simogatva a padlóra bámult. Hirtelen feltekintett s kérdé: Ismer ön több embert itt New-Yorkban?

— Nem sokat — válaszolt Johnson, — leginkább csak az üzletben alkalmazottakat s a Jersey-Cityben is van néhány ismerősöm.

— Hogy hivják a háziasszonyát?

— Mrs. Pond-nak.

— Miféle szórakozásai vannak önnek?

— Alkalomadtán szinházakba járok, a Bai-ra, vagy Highbridge-re kocsizok. Tegnap az álarczos bálon voltam.

— Jól mulatott? — kérdé a főnök és egy szemernyi szivarhamut fujt le a kabát-ujjáról.

— Talán nagyon is jól, — válaszolt a másik.

— Ki az önök intézetének az igazgatója? — kérdé hirtelenül a főnök.

— Desmond Hugó ezredes.

— Közlekednek önök egymással?

— Igen, én ismerem őt s ő engem.

— Ez mind rendben van, — szólt a főnök, háradólve székében és térdeit egymásra vetve. Azután mintegy felületes kiváncsiságból kérdé: — Kivel szokott szinházba járni, vagy sétakocsizni?

Johnson most első izben vonakodott válaszával, de belátta, hogy hallgatással csak rontnat ügyén s igy akadozva mondá: — Leginkább egy fiatal hölgy társaságában.

— Ugy? Bizonyosan ön érdeklődik a hölgy iránt? Régen ismeri már őt?

— Amióta a Jersey City-ben lakom, különben pedig a háziasszonyom leánya.

— Tehát ön egy házban lakik vele?

— Nem, ő társalkodónője egy hölgynek itt a városban.

— Vagy ugy! Hogy hivják azt a hölgyet?

Johnson ismét vonakodott válaszával. — Desmond asszony, — mondá végre — Desmond ezredes neje, az állást az én ajánlatomra nyerte meg.

— Igy már értem! Ez minden tekintetben kellemes, — jegyzé meg a főnök, a barátságos érdeklődés egy nemével. Akkor tegnap este a bálon is együtt voltak.

— Nem, ez nem illő mulatság neki. Csak egyedül voltam.

— Igen, értem. Fiatal emberek szeretnek néha egy kis világot is látni és az ilyen álarczos bálon víg világ van, különösen éjféltájt. Szerzett ott uj ismeretségeket?

— Nehányat; régi ismerősöket nem találtam.

A főnök letette czeruzáját és felegyenesedett:

— Tovább már nem tartóztatom, mr. Johnson, csak még egyet kérnék, nem lenne szives megmondani, hogy került ez a tárcza az ön birtokába? — E szavainál elővonta zsebéből az ezüst szelenczét.

— Nagyon szivesen, — válaszolá Johnson a legnagyobb nyugalommal, — de nem nagyon sokat tudok róla. Tegnap este láttam először.

— Talán a bálteremben lelte, vagy az étteremben tette el?

— Nem ugy van! — válaszolt a másik, ki időközben már mindent jól megfontolt. Ma reggel, midőn felébredtem a zsebemben találtam. Előbb nem tudtam felfogni, hogy miképen került a zsebembe, de lassanként emlékembe idéztem egyes körülményeket. A tegnap este ivott pezsgő talán egy kissé a fejembe is szállott; nem vagyok hozzászokva. Néhány tánczot végigjártam és egy csomó emberrel jöttem össze, de nem mutatkoztunk be, mivel mindnyájunkon álarcz volt. Midőn tizenkét órakor az álarczokat levetettük, hárman vagy négyen ültünk együtt és innivalót hozattunk. Egy ur azt állitotta, hogy ő is angol és nagyon a szivébe látszott zárni csekélységemet; hogy mit tett, mondott, arra már nem emlékszem egész határozottsággal, mert ugy látszik, egy kissé már a pezsgő hatása alatt állottam. Csak arra emlékszem tisztán, hogy az ezüst-szelenczét folyton előhuzogatta zsebéből, és mint barátsága vagy vonzódása tanujelét akarta rám erőszakolni. Hogy véget vessek a dolognak, a tárczát elfogadtam, miután ő megengedte, hogy ajándékát egy pár üveg pezsgővel viszonozzam. Ma reggel aztán a tárczát a zsebemben találtam, de egyszersmind arra a fölfedezésre jutottam, hogy a pénztárczám tartalma nagyon megapadt. Minthogy pedig misem füzött a tárczához, nem sokáig haboztam azt pénzzé tenni. Bementem az első útbaeső zálogházba és a többit tudja ön is.

— Ez bizony víg este volt, — mondá futó mosolylyal a főnök. — Le tudná irni annak az urnak a kinézését, a ki önnek a tárczát adta?

Johnson arra gondolt, hogy a főnök talán már Sibley utján értesült valamiről s igy tanácsosnak tartá e szerint is válaszolni. Mintegy emlékezetét felidézendő, végigsimitá összeránczolt homlokát és mondá: — Nem emlékszem már egészen tisztán és esküdni sem mernék reá, de ha nem csalódom, ugy nálamnál körülbelül husz évvel idősebb lehetett; erőteljes férfi, kemény és éles arczvonásokkal és — amennyire emlékszem — szakált viselt.

— Igen sajnálom, mr. Johnson, — mondá a főnök — hogy ennyi fáradtságot szereztem önnek. Nincs

okom az ön elbeszélésében kételkedni, sőt ugy hiszem, az még hasznunkra lehet. Ha a körülmények ugy kivánják, önnek még ismételnie kell az egészet. Addig is megfogja engedni, hogy a tárczát mig valami közelebbit megtudunk, őrizetemben megtartsam. Önre nézve a dolog nem lesz nagy jelentőséggel, de tudja kérem, sokszor előfordult már a kis ok és nagy okozat.

Evvel felemelkedett, jelezve, hogy a kihallgatás véget ért.

— Ha szüksége lesz reám, főnök ur, rendelkezésére állok, — mondá Johnson s ajánlá magát

Midőn az épületet elhagyá, az utcza tulsó oldalán egy csendesen szivarozgató férfi állott s alighogy husz lépésnyire távozott Johnson, begombolá kabátját és követte őt.

Desmond ezredes.

Alig öt percze távozott Johnson, midőn egy névjegyet nyujtottak át a főnöknek. Desmond Hugó ezredes nevét olvasta le róla.

— Bocsássa be az urat — parancsolá a főnök, miközben ugy gondolkozott, hogy mégis különös a véletlen. Kár, hogy nem tartottam kissé tovább itt mr. Johnsont, ezzel időt és fáradságot takarithattam volna meg. Különös lenne, ha az ezredes látogatása összefüggésben lenne vele!

Az ezredes belépett és meghajtá magát. Dúsan prémezett felöltőt és prémkeztyüt viselt; kezében selyem kalap és aranygombos bot. Szakállán a dér villogott és szemei sötéten tekintettek elő sűrű szemöldökei alól.

— Byrnes főnök, ha nem csalódom?

— Szolgálatára. Foglaljon helyet, Desmond ezredes. Minek köszönhetem a szerencsét?

— Ugy mondják, hogy aki magán már nem tud segiteni, az önnél talál segitséget — válaszolá mosolyogva az ezredes. Egy rendkivül és reám nézve nagyon értékes tárgyat vesztettem el; egy kedves barátomtól kapott emléket. Érdekemben áll visszakapni azt. Talán tudna ön valami jó tanácsot adni ebben a dologban?

— Miféle tárgy volt az?

— Egy ezüst szivarka tárcza, orosz Niello-munka, egy név kezdőbetüivel a födelén.

A főnöknek egy arczizma sem rándult meg az ezredes nem várt és csodálatos kijelentésénél.

— Miféle betük vannak rajta? — kérdé csekély gondolkodás után.

— Az én nevem kezdőbetüi: H. D.

— H. D.! — ismétlé magában a főnök. Vajjon ugyanaz-e? Mi ugyan L. H.-t olvastunk, de az ilyen czifra betűknél könnyen összetéveszthettük az L. betűt a D.-vel. Milyen nagy az a tárcza?

— Körülbelül három vagy négy hüvelyk hosszu és nem egészen károm hüvelyk széles. Tömör ezüst, belső oldalán aranyozott. Ötven dolláron alul nem igen kapható egy ilyen szelencze.

— Mikor és hol vesztette el?

— Erre nem oly könnyü válaszolni, mint azt ön gondolja, — válaszolt az ezredes. Azt mondhatom biztosan, hogy csak ma vettem észre hiányát.

— Elvesztette ön, vagy ellopták öntől?

— Azt hittem, hogy tudom hol van, de mikor elmentem érette, már valaki más elvitte.

(Folytatása következik.)

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben à 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban à 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Megnyilt

Budavár Bevételének

Körképe

Budavár bevétele 1849 május hó 21-én dicső honvédeink által.

Látható Városligeti fasor 47,

körkép pavillonban.

Nyitva reggel 9 órától este 10 óráig,

este villanyvilágitás mellett.

Belépti-dij 20 kr., katona-, gyermek- és munkás-jegy 10 kr.

Magyar Szalon

képes folyóirat

Megjelenik minden hó 1-én.

SZERKESZTI:

HEVESI JÓZSEF

SEGÉDSZERKESZTŐ:

KÉRY GYULA

Megrendelhető a kiadóhivatalban

BUDAPEST

ANDRÁSSY-UT 57. SZ.

I. emelet.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1·35, **Jamaica,** finom izü kilója frt 1·50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM ÉS PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

A NAGY KRACH!

New-York és London az europai szarazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstarugyar indittatva érzé magát, teljes készletet a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-talczat,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis arert kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandtstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi.

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Szt-Margitszigeti gyógyfürdőhely.

A Szt-Margitszigeti 43 7° C. hévviz kitünő eredménynyel használtatik mint *fürdő* vagy belsőleg mint *gyógyital* és *belégzésre* a következő kóralakok ellen: *köszvény, csúz, zsábák, idült kütegek, külsértések után föllépett izzadmányok, görvély és bujakór, máj, gyomor, bélbántalmak, idült székrekedés, hólyaghurut, női bántalmak, garat, gége, tüdőhurut, hüdések, idegbántalmak.* Meglepő sikerrel használtatik *massage, villamos fürdő, hidegviz-* és *Kneipp-féle gyógymód.*

135 hold sétakert, tiszta, pormentes levegő es 300 vendégszoba, társalgási- és tekezőterem, posta, telefon, távirda, gyógyszertár és elismert jó konyha.

Rendelő fürdő-orvos *dr Bauer Antal*, főherczegi udvari orvos. — Naponta *katona-* és *czigányzene.* — Hajóközlekedés felőlünk nt; menet-térti-jegy: hétköznap 20 kr., vasár- és ünnepnap 40 kr., gyermekjegy 10 kr.

Fürdőidény tartama: május 1-től október 1-ig.

A Szt-Margitszigeti gyógyviz, ugyszintén a szénsavval ellátott *Szt-Margitszigeti üditő savanyuviz* mindenkor frissen töltve kapható és mint legjobb és legolcsóbb asztali ital és egészség apoló viz kitünő sikerrel használtatik: *gége-, garat- és hólyaghurut*, valamint *köszvény, máj, gyomor és bélbántalmak ellen.* — Arszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra, ugyszintén gyógyszerre és üditő savanyuvizóe átvesz a

Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel. utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpad.

«Kosmos» műintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MÉG CSAK RÖVID IDEIG!!

„Magyar Körképtársaság palotájában“

VÁROSLIGET

„Krisztus a keresztfán

és

Jeruzsálem“

óriási körkép.

Látható reggel 9 órától délután 4 óráig.

Belépő dij 50 kr.

Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyreszt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- es hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselarusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS“ MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MAJUS 22. 21. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI

HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI

BASCH ÁRPÁD

Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Budapest, Andrássy-ut 57. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

VII. ÉVFOLYAM * 21. SZÁM. 1898 MÁJUS 22.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

REMÉNYI EDE.

Egy nagy zeneművész, akinek széles e világ volt ugyan hazája, de aki hazájának széles e világon dicsőséget szerzett, hunyta le örökre szemeit a messze, messze idegenben. *Reményi* Ede, a kiváló zenevirtuóz New-Yorkban 69 éves korában meghalt. Az a nyirettyü, mely oly szivhez szólóan csalta ki a szárazfából a «Repülj fecském»-et, örökre kihullott kezéből, abból a kézből, mely bőségesen szórta a pénzt, mikor hazafias czélról volt szó.

Reményi Ede 1830-ban junius 17-én született Egerben. A zene iránt való hajlandósága már kis korában mutatkozott s atyja látván tehetségét, az egri templom első zenészével, *Hartmann* Józseffel tanittatta. Három év mulva a bécsi zenede növendéke lett, ahol a birodalmi herczeg, *Palm* és neje pártfogásukba vették. A vakáczió alatt többnyire szülővárosában, Egerben hangversenyzett. 1847-ben *Székely* Imrével Párisba utazott, hogy magát tovább képezze. Ugyanazon év közepén a londoni «Theatre Majesthy» szinház igazgatója, *Balfe* szerződtette magánhegedüsnek.

A szabadságharcz alatt Reményi Görgei tábornok segédtisztje és tábori hegedüművésze volt. Mint menekült több évet töltött Párisban, Londonban, ahol az 50-es években lelkes apostola volt a magyar zenének. Viktória angol királyné «udvari virtuóz» czimmel tüntette ki. Idegen földön az emigránsok lelkesülve hallgatták tőle a «Repülj fecském»-et és a Rákóczi átiratot. 1860-ban amnesztiát kapván, visszatért hazájába és ez időtől fogva állandó lakását Budapesten tartotta egészen a 70-es évek közepéig.

1870-ben báró *Orczy* Bódog nemzeti szinházi intendáns első magánhegedüsnek és versenymesternek szerződtette, de ettől az állásától alig egy év mulva megvált s tovább folytatta hazai és külföldi barangolásait, mig végre nőül vévén *Fáy* Antal Gizella nevü leányát és Párisba költözött. Közben nagy összegeket áldozott a hazai közművelődési czélokra. Ő kezdeményezte a Petőfi-szobor alapra való gyüjtést, melynek legnagyobb részét ő hegedülte össze országos körútjai alkalmával. Összesen 67.600 frtnyi összeggel járult a Petőfi-, valamint a Széchenyi szoboralaphoz.

A hetvenes évek végén családját Párisban hagyván, Amerikába átvitorlázott, ott töltött több évet s onnan a legmesszebb világrészekbe is eljutott. Anyagilag Uj-Seelandba aratta legszebb sikereit. Hat hét alatt 80,000 dollárt szerzett. Japánban a mikádó fejedelmi vendégszeretetét élvezte és emlékül 55,000 frank értékü arany szelenczét kapott tőle. Az utolsó éveket Singapore, Cape-Town és Orange exotikus tájékain töltötte. Másfél évtizednyi távollét után 1891-ben visszatért Magyarországba s itt nagy ünnepeltetések közepette vagy ötven hangversenyt rendezett. Három esztendő mulva ismét elhagyta Európát s azóta állandóan New-Yorkban lakott, ahol most meghalt. Reményi nemcsak mint hegedüművész, hanem mint zeneiró is nagy nevet szerzett magának. Magyar stilusu művei mellett számos nagyobb művet is irt, énekműveket, hegedüábrándokat stb.

A csarsija Mostárban. Arndt Leo festménye.

Kelet előcsarnokában.

Irta Pásztor József.

Mostár.

Mikor végig sétálunk Mostár utczáin olaszos kedélyességgel vesznek bennünket körül az utczagyerekek, megbámulják, megkaczagják angolos kalapjainkat, olyan jóleső melegség van itt az utcza fesztelen jó kedvében, a mi különösen az olasz tengerparti városoknak kedves speczialitása.

Sajátságos szép város ez a Mostár, omladozó mese a középkor fényességéből, a hol az isten és ember kéz, a szép szineinek minden árnyalatát pazar kézzel szórta szét. A romszerü kőházak, a római idők s a lovagkor alkotta harczias emlékek, regényes lombos falak, a várost körülvevő karszt sárgás-barna tömegei s a Narenta pompás kékeszöld vize, egy meseszép sajátságos harmóniába olvadnak össze, olyanforma benyomást téve reánk, mintha a kelet itt csak félig volna otthon; mintha a tengerszinü Narenta az Adriából visszafelé folyna, s elhozná magával a tengerszin csodás ragyogását, el a tengervidék olaszos kulturáját, mosolygó kedélyvilágát.

Érdekes, de már javarészében európaias képet nyujt Mostárnak egy legnagyobb — mondhatjuk — fő-utczája, a hol a bevándorolt kereskedők, kávések üzletei s az okkupáczió után emelt katonai s közigazgatási épületek, nyugatias jelleget kölcsönöznek az utcza külső képének. Az utcza élete is olyan, mintha a kelet csak vendég volna itt. A mint azonban rálépünk a világhirü kőhidra, a mely Narenta két partja között ível, szószólójaként az elmult idők kulturájának, — a hid túloldalán már a keleti élet zsivaja hangzik felénk: ott van a csarsija, a vásáros bódék tömege, minden keleti város elmaradhatatlan negyede, a maga romlatlan, eredeti, tarka elevenségében. A hid merész ive fölött vagyunk, a kopott kövek mennyi hadverő légióról, mennyi sajgó sebéről tudnának regélni az emberi dicsvágynak, hatalomra törésnek. Most béke honol mindenütt, zöld moha födi az elmult idők bús emlékeit. Egy csapat magyar baka siet el mellettünk, a mi nekünk szép itt, unalmasan megunt nekik messze-messze az otthon édes göröngyeitől. «Hát hogy is vannak itt Bosnyák földön?» — kérdezzük egynémelyik földinket. Körül állanak, lesik szánkról az édes honi szót, minduntalan hallják egymás között, mégis olyan édes a csengése. «Hát biz' nem jó itt, istentelen nagyok a hegyek, aztán meg nem lehet senkivel beszélni, a kaszárnyán kivül vége a magyar világnak» — felel egy jóképü alföldi gyerek. «Hát szeretö dolgában hogyan állunk?» Erre a kérdésre elfanyalodik minden arcz a sapka alatt, a kompánia szószólója meg emigy böki ki: «Ahun van a! Hát mit löhessön csinálni ezökkel a pólyás törökökkel, ugy elpakolják magukat, a fülük se látszik ki!» Tessék, ez is európaias világnézlet. . .

Alattunk a Narenta csókolgatja a vizbe beszögellő szürke sziklákat s a magas partot elfedő gránát, füge bokrok közül, itt is, ott is, mintha angyal kezek ezüst szálakat eregetnének: pajkos csevegéssel esik le egy-egy csermely csillogó vize; néhol nagyobb tömegben a napfénytől ezerszinü ragyogásu esésekben zuhan le a viz, fehér sziporkái visszaporzanak a titáni kezektől a folyóba dobált háznagyságu köveken.

Itt is jól ki tudták választani a muzulmánok lakóhelyüket, olyan itt a folyó balpartja, mint egy oázis a kietlen karszt ijesztő dimenziói között. A házak mintha egy erdőben volnának szétszórva, ugy elvesznek a tüzes piros granátvirágos és fügefalombos kertek üde paradicsomában. Mezei virágokkal tarkált buja fü boritja el az udvarokat s az egész városrész tele van a patakok zajának édes összhangjával.

A lombok között ott hol erősebb a viz folyása malomkerekeket forgat a viz árja, ezek a malmok érdekes specziálitásai Bosznia-Herczegovinának, épugy mint a kávéházak: Narodna Kafánák. A kávéház ha igazán törökös, akkor egy bosnyákház teljes emeletét képezi, minden mellékhelyiségek nélkül. Herczegovinában vagy épen Mostárban az épitkezési modor egészen más, mint Boszniában, mert itt nincsen erdőség, nincsen fa s a házakat inkább olaszosan kőből épitik, mig Boszniában a török favázas házak mintájára épitkeznek, ugy itt a kávé-

házak is másformák. Többnyire nagy kertek kellős közepében vannak, a hol a madárdal és patak csevegés szolgáltatja a kávéházi muzsikát; kint a szabad ég alatt főzik a kávét s ott is költik el, csak rossz időben mennek be a kunyhószerü épületbe. A kávéházak berendezése egyszerü, reánk nézve mégis érdekes. A legfontosabb s a keleti kényelemre mutató butorzata a kafánának a minder. Ez a minder egy olyan általánosan használt butor az egész Keleten, hogy nem is butor, a házzal együtt épül s nem más mint a deszkafal mellett a kafana három oldalát körülvevő öt-tizenöt hüvelyk magas, egy-két méter széles deszkapad, befedve szőnyeg vagy gyékényekkel. Képzeljük magunkat egy ilyen kafanába. Mindenesetre mielőtt belépnénk, mondjunk istenhozzádot Európának és tegyük zsebre igényeinket. Először nem is fog frakkos pinczér előugrani s a zsiros borravaló fejében impozáns pukedliket előlegezni. A jó öreg Ali kávés (kavedsi) épp egy lócsiszárral eredt élénk diskurzusba; keleti fogalom szerint az élénk diskurzus azt jelenti, hogy negyedóránként kiveszik a csibukot szájukból, hogy egy szót váltsanak. A jó Ali kavedsi nem nagyon bókol, csak hangos «Dobardan!» köszönésünkre morog a fogai között egy «merhabat». (Az egyik «Adj isten», a másik olyan «Fogadj isten!»-féle.) — reá nézve teljesen közömbös, hogy iszunk-e kávét vagy nem; megvárja mig letelepedünk, még pedig a minderre a la turk: keresztbevetett lábakkal; de hát hogyan másként? Asztalról originális török házban, annál inkább kafanában, szó sincs, ez az a la franka fényüzési czikk csak vendég itt-ott, ahol a kultura már a kafanákba is befurakodott. Egy ilyen kafana mindég népes s hogy Ali jó kávét főz, arról feketén fehéren tanuskodnak a füstös gerendára rótt kréta-huzások, jelentvén, hogy Osman vagy Ibrahim effendi már a huszadik vagy harminczadik kávénál tart Allah kegyelméből; ami végre nem is megy lumpolás számba, mert Ibrahim effendi teljes lelki nyugalommal rendel még egy porczió kávét. (Persze az igazhivők birodalmában a papucsot a férjek is viselik.) De lássuk, hogy készíti Ali kavedsi a nekünk szánt kávét. Egy izmos fiu a kafana főpinczére és vizhordója, az egyik sarokban hatalmas ütésekkel töri egy nyirfatörzsből készült mozsárfélében a világosra pörkölt kávé-szemeket. Kivesz a megtört kávéból egy jó marokkal s egy kézi szitán átszitálja; a további eljárás Ali uram szakavatott keze alá való. Ali egy orros rézkannát vesz elő, beledobja a kávélisztet, czukros vizet tölt reá s az egyszerü tűzhelyen égő parázsra teszi, forrás közben kavargatja egy kanállal; ez által a kávé megtisztul, mert alja az edény fenekére ülepszik. Azután elosztja a kávét kis bőszáju rézből készült kovácsolt edényekbe, s a kis kannákat egy porczellán csészével együtt odahelyezi a vendég elé. A svaba vendégek (idegenek) czukrot is kapnak, a benszülött keserüen issza a kávét. Amint a kávé leülepedett a csészében, keleties kéjjel szürcsölgetik az igazán kellemes italt; a kávénak ez a főzésmódja meghagyja annak minden savát, borsát, kellemes zamatát. A kafana berendezéséből elmaradhatlan a «mangala» vagy parázstartó. Ez egy kehelyszerü különféle nagyságu edény, telve hamuval és parázszsal. A mangalában lévő parázs a csibuk és szivarka vagy a nargilé ragyujtására szolgál; Ali kivesz csiptetőjével egy darab parazsat a mangalából s oda tartja orrunk elé, ha czigarettáinkra akarunk gyujtani. Most jön aztán valami, amit európai ember nem ért meg, ezt csak Allah hivőinek lehet élvezni: a mindenható «kejt». Az az öreg dervis arczu muzulmán, aki velünk szemben egy óra óta szipákolja a nargilét, s csak fél óránként szól egyet, amikor kávét kér, — szótlanul nézi levetett papucsának orrát, nézi, nézi, perczekig, órákig, anélkül, hogy arczizma is megmegváltozna; történhetik körülötte bármi, ő már Mohammed karjaiban hever; elképzeli gazdag fantáziájával, vallási rajongásával a túlvilági élet minden örömeit, a méztől, rózsavíztől dagadó folyókat, az örökifju dalos hurikat s a próféta gyönyörteljes birodalmát; csak teste van itt a földön kéjes mámorban, lelke fent lebeg

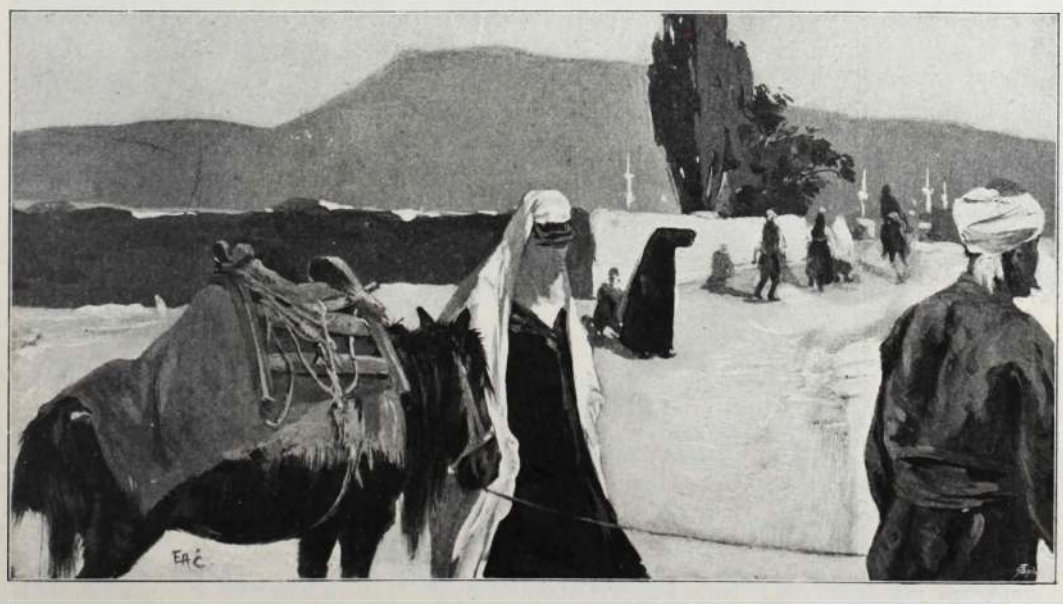

Út Mostár mellett. Becker festménye.

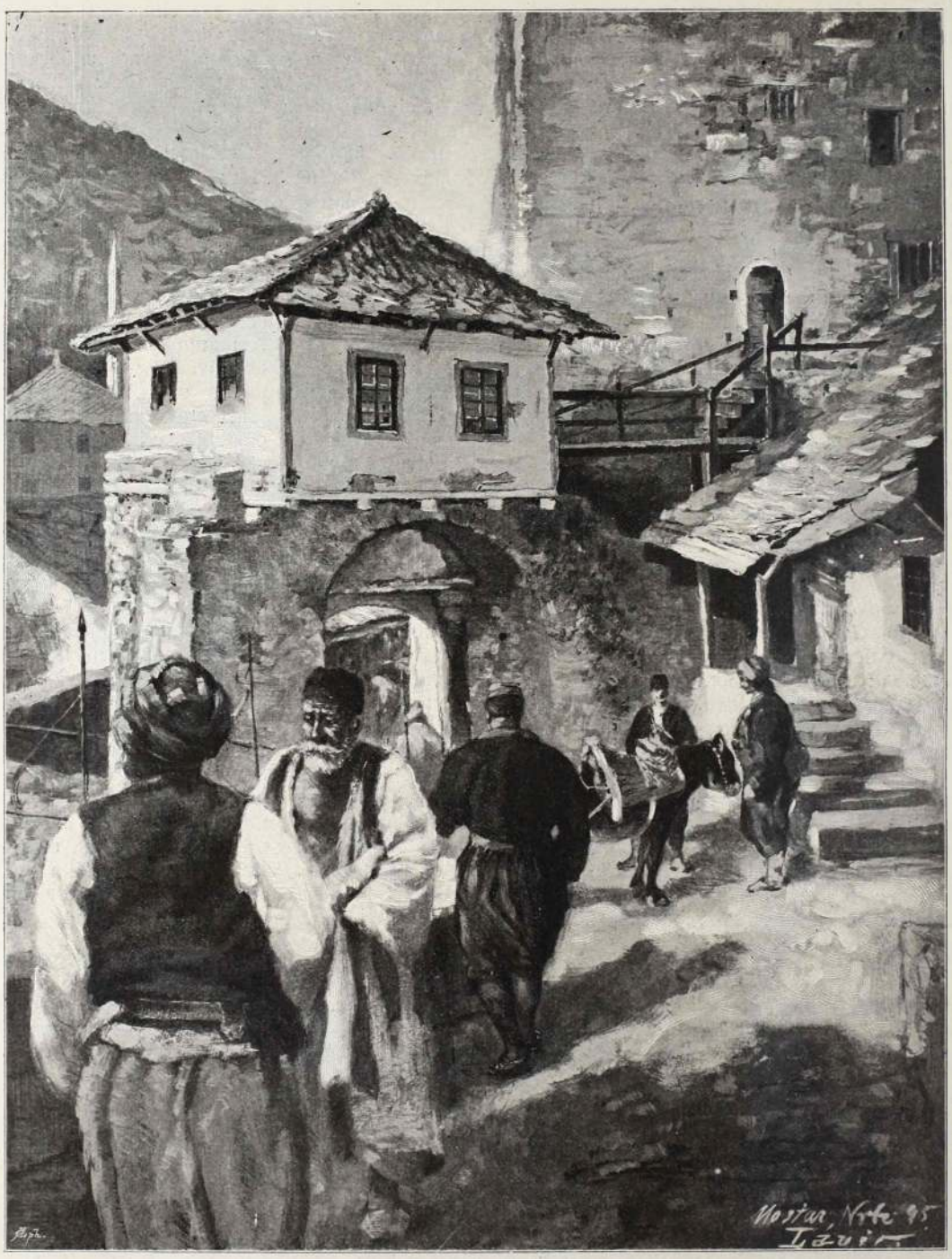

Utczarészlet Mostárban. Lávir festménye.

a világ tevékenységétől, bűneitől távol, fent a felhők felett az örök boldogság tündérkertjében . . .

Ha az alkony nyugalma rá szált a városra, megélénkül a kútak környéke, sok, sok van ilyen a mohamedán városokban, rendesen ékes arab mondatokkal diszitve, akárhány gazdag bég emelt igy magának emléket, hogy a vallásos mosakodás czéljaira egy diszes kútat épitetett. A férfiak mosakodásaikat végezik az alkonyi ájtatossághoz, kis leányok jönnek réz vagy bádog edényeikkel vizért a kúthoz. Ezek a kedves halvány arczu leánykák sötét-barna szemeikkel félénken, okosan bámulnak reánk, lényökben, megjelenésökben van valami bűbájos keleties melegség, szemeikben felcsillog a kelet gazdag érzelemvilága. Megjelenésük kivánatos voltát ingerlően emeli festői ruházatuk, a fürtös fejet elfedő kaczérkis fez, a fekete vagy vörös szőke hajtincsek közül kivillogó arany pénzdarabok, a finom bez szövetből készült lenge fehér ing, kis aranyhimzésü, vörös vagy kék szinü mellényke s a virágos bő feredse.

A mint az olaszos stilben épült

házsorok között végig sétálunk, akaratlanul is édes csalódásba ringatjuk magunkat. A külváros egy olyan részén vagyunk, a hol nem igen jár magunkfajta nadrágos ember. Mintha egy farsangi ötlet varázsolta volna elibénk, ide az olaszos házak közé ezt a tarka keleti mesét. Egy félig nyitott kapu mögül kedves csevegést hallok, akaratlanul is bepillantok; a félhomályban a körvonalait is alig látom egy két női alaknak, a mikor elibem toppan egy parányi leányka, csak akkora mint az öklöm, haragos szemeit villogtatja felém és reám kiált: «Sta gledajte moje majke?!» (Minek nézi az én anyuskámat?) Tehát mégis az igazi kelet világában vagyunk? . . .

A Narenta hotel parkjában ismét benne vagyunk Európában, a k. u. k. vitézei teszik itt gázfénynél a szépet a tüzes keresztény bosnyák leányoknak. A városra rászált a nyugalom leple, a Narenta tükrét ezüstös éji fény csókolgatja, fák között, lombok között az alvó utczák nyugalmában immár csak a keleti mesék tündére lépdel csendesen, csendesen . . .

A kávés (kavedsi) Becker festménye.

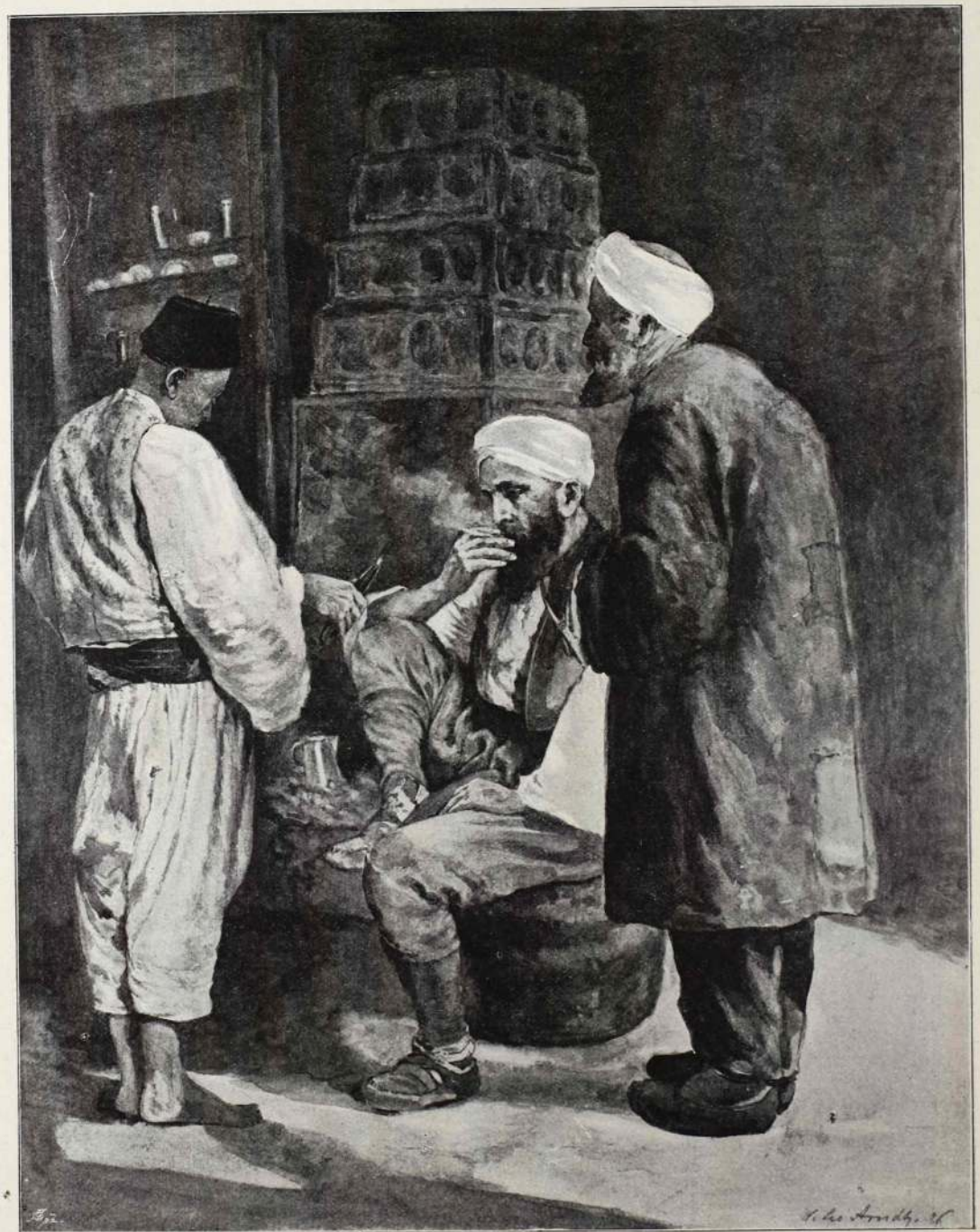

Kávéházi jelenet Mostárban. Arndt Leo festménye.

Tündértánez

Wecser festménye.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Mit gondol, hol van?

— Hm, hát a zálogházban!

— Desmond ezredes, ha ön az én segitségemet akarja igénybe venni a tárcza megkeritéséhez — mondá a főnök fagyos hangon — akkor az egész esetet legcsekélyebb körülményeivel együtt el kell mondania. Ha bármely okból is ezt nem tehetné, akkor természetesen tovább nem is beszélhetünk a dologról.

— Ez a történet kissé különös ugyan, de hát mégis el kell önnek mondanom. A dolog igy történt: Körülbelül négy hete annak, az utolsó hónap vége felé először vettem észre a tárcza hiányát; valaki kivette az iróasztalom fiókjából.

— Tudja ön, ki vette ki?

— Saját háztartásom egy tagjára esett a gyanum, de nem voltak határozott bizonyitékaim és igy nem is kutattam tovább s e tekintetben nem is akarok körülményesebben nyilatkozni. Egyetlen czélom volt, a tárczát visszaszerezni s nem törődtem avval, hogy ki vitte el.

— Jól van; — és aztán?

— Megmondtam neki mit akarok s erre rögtön át is adta a zálogjegyet; a tárcza el volt zálogositva és csak a zálogjegy ellenében lehetett beváltani.

— Mi volt a zálogjegy száma?

— Kilenczszáznyolczvanhárom.

— És a zálogos neve?

— Sibley Salamon; a harmadik avenuen a 23. utczánál van az üzlete.

— Mit tett azután?

— Ma reggel elmentem a zálogházba, előmutattam a zálogjegyet és kértem a tárcza kiadását. A zálogos megtekinté a czédulát és nagyon meglepett arczot vágott, beljebb ment az üzlet hátsóbb helyiségébe, a hol valakivel beszélt, majd visszajött és tudatta velem, hogy a tárczát már kiváltották.

— Hogy válthatták ki, mikor a zálogjegy önnél volt?

— Ezt én is kérdeztem Sibleytől. Azt válaszolta, hogy aki a tárczát kiváltotta, előmutatta a zálogjegyet, melyet a könyvben levővel összehasonlitott és miután minden megegyezett, ő gyanutlanul adta ki a tárczát, de azért kijelenté azt is, hogy az én czédulám ép ugy lehet a valódi, mint a másik, azonban egyik a kettő közül, okvetlenül hamis. Miután tudom hogy az enyém a valódi, tehát a másiknak kell az utánzatnak lennie.

— Hiszen nem oly nagy mesterség egy zálogjegyet meghamisitani — jegyzé meg a főnök, — de a helyes szám és a zálog helyes leirásának megszerzése, az már kissé nehezebb. Fogalma sincs arról, hogy ez miként történt?

— Persze, hogy nem tudom, — felelé határozottan az ezredes.

A főnök gondolkodott egy kissé.

— Milyen napon lett a tárcza elzálogositva? — kérdé végre.

— Ugy tudom, hogy deczember 31-ikén.

— Tehát ön egy ideig otthagyta, addig, mig odament, hogy azt beváltsa?

Az ezredes ajkába harapott.

— Akkor éppen nem volt rá szükségem. Főczélomat elértem, megtudtam, hogy hol van; midőn a zálogjegy nálam volt, már nyugodt valék akárcsak a tárcza lett volna birtokomban. Sokféle üzlet foglalt el és igy csak ma jutottam ahhoz, hogy utánna nézzek.

— Teljesen érthető — felelte a főnök. — Mennyi ideje volt a tárcza elzálogositva, mielőtt ön a zálogjegyet megkapta?

Az ezredes hirtelen elvörösödött.

— Pontosan nem mondhatom ezt meg, körülbelül három vagy négy napja.

— Ez éppen elegendő idő arra, hogy a hamisitás megtörténjék. A legegyszerübb megfejtése a dolognak, hogy az az egyén, a ki a tárczát elzálogositotta, egy utánzatot csinált a zálogjegy után, mielőtt azt átadta volna.

— Nem hiszem, hogy a dolog igy történt — felelé az ezredes fejét rázva — a hamisitott zálogjegyet először Sibleynél felmutatták, pedig akkor az igazi már pár napja birtokomban volt. Ha az a személy követte volna el a hamisitást, a ki a tárczát elvitte, akkor a hamisitott zálogjegyet zavartalanul használta volna.

— Ez már beszéd — vélte a főnök — ezek után ugylátszik, hogy három ember van a dolognál érdekelve. Először ön maga, azután háztartásának valamely tagja, a ki a tárczát ellopta, és harmadszor az a személy, a ki a hamisitott zálogjegyet felmutatta. Ezen utóbbit Sibleynek vagy segédjének látnia kellett. Leirták önnek a személy kinézését?

— Ugy mondják, hogy már öreges ember, szakálla van, a segéd azt hitte, hogy én magam vagyok. Azt mondá, hogy rögtön ráismert.

A főnök látogatója szemébe tekintett és nyugodtan mondá:

— A segéd tehát ismerte önt? Erről ön mindeddig nem szólott. Ha ő a hamisitót önnel összetévesztette, akkor ő már régebben ismerhette önt legalább is látásból.

Ezen megjegyzés az ezredest teljesen készületlenül találta, láthatólag elvörösödött és kijött a sodrából.

— Ugy gondolom — hebegte végre — rosszul fejeztem ki magamat, azt akartam mondani: mikor a segéd engem meglátott, azt hitte, hogy én ugyanaz vagyok, a ki a hamisitott zálogjegyet előmutatta.

A főnök magában nevetett, már kezdte érteni a dolgot. Nyilvánvaló volt, hogy az ezredes valamit el akart titkolni, tudniillik a tényt, hogy a tárczát ő maga zálogositotta el. A főnök erre gondolt, de még nem szerzett teljes bizonyságot. Mielőtt bizonyságot szerzett volna, előbb egy másik dologgal akart tisztába jönni.

— Most már értem — mondá — a hamisitó tényleg hasonlit önre, vagy a mi még bizonyosabb szánt-szándékkal átöltözött, hogy önnel összetévesszék. Talán sikerül rájönnünk, hogy kicsoda. Ha nem tévedek ön egy nagy nyomdának és művészintézetnek az igazgatója?

— Igen. De mi összefüggésben áll az evvel az ügygyel?

— Ez csak egy hipotézis, a mit itt felállitok. Természetesen a gyárnak sok alkalmazottja van, kik közül önnek egynehányat ismernie kell. Nincs ön valamely alantasával közelebbi összeköttetésben, egy olyannal, a kivel ön ugy az üzletben, mint házában közlekedik?

— Csak egy fiatal emberrel, akibe különös bizalmat helyezek, — mondá rövid gondolkodás után az ezredes. — Nagyon sokra becsülöm azt az embert, ugy szorgalma, mint személye miatt.

(Folytatása következik.)

IRODALOM.

Vig Kistelek czimmel csinos zenemű jelent meg Mathis Sándortól. Erőteljes, szép kompoziczió, amelyből kilátszik a művész eredeti egyénisége. A mű a szerzőnél *Kisteleken* kapható.

Balassa Kornél az Ujabb és legujabb gyógyszerek czimü könyvében, könnyen áttekinthető módon összeállitotta mindama szereket, melyek napjainkban a gyógyitás terén számbavehetők. Kitünő gondolat volt a gyógyszerek neveinek szinonimáit is felsorolni, mert ez a részben latin, részben görög, részben hybrid-képzésü nevek közt való tájékozódást tetemesen megkönnyebbiti. A könyvben közel 3000 uj szer és 5000 szinonima foglaltatik. Benne van a szerek előállitásának ismertetése és a mi még fontosabb, világosan fel van tüntetve a szerek adagolása, oldékonysága és hatásmódja. A magyar, német, franczia és angol szakmunkák és szakfolyóiratok alapján nagy gonddal és lelkiismeretességgel összeállitott műnek nagy érdeme, hogy tökéletesebb és tartalmasabb a külföldön megjelent e fajta műveknél. Balassa Kornél könyve az első ilynemü könyv, mely magyar nyelven jelent meg. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben.

Szürkület. Ily czim alatt gyűjtötte egybe *Fehér* Jenő a fővárosi szépirodalmi lapokban megjelent költeményeit, a melyekhez *Ábrányi* Emil irt emelkedett szellemü előszót. Ezeknek a verseknek igazi poetai értékük van. Borongós hangulat, szindús kifejezés s az előadás kellemes formája azonnal megkapja az olvasót és megkedvelteti azt a fiatal és komoly költői lelket, mely bennük oly hiven megnyilatkozik. Természetes, hogy — fiatal lévén — a szerelemről dalol legtöbbet, de mélyen érző szivét az élet minden hangulata és változása érdekli s azonnal teremtésre ösztökéli. Szerelmi verseinek is megvan sok hasonló között az a ritka tulajdonsága, hogy mindig uj mondani valója van és mindig igazat mond. Élvezetes órákat szerez magának bárki, ha elolvassa.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Általános Köszénbánya-Részvénytársulat rendes évi közgyülésén királdi Hercz Zsigmond vezérigazgató ismertette a társulat működését és üzleti eredményét. A társulat mult évi tiszta nyeresége 87.000 frtnyi leirások után 230.906 frt 59 kr. Ebből az 50.678 frt 67 krnyi alapszabályszerü levonások után a fenmaradó 170.000 forintot részvényenkint 5 frtos (5 százalék) osztalékra fordítják, 10.227 frt 92 krt pedig uj számlára visznek át. A közgyülés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, az összes előterjesztéseket, valamint a nyereség hováforditására irányuló inditványt elfogadta és a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadta. *A szelvények e hónap 15-től Budapesten a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál*, Bécsben a Wiener Bankvereinnál válthatók be.

Az Első Leánykiházasitási Egyesületnél április hónapban 553 jutalékrészt irtak be és nászjutalékok fejében 12071 frt 79 krt fizettek ki. Az 1898. évi január 1-től április 30-ig beirt összes jutalékrészek száma 2693 és a kifizetett nászjutalékok összege 61023 frt 20 kr.

Szerkesztői üzenetek.

E. M. Lőcse. Levélben válaszolunk.

4295-ik előfizető. A «*M. G.*» a «*V. L.*» szerkesztőségének egy tagját sem vette át és Basch Árpád sohasem volt a «*V. L.*» munkatársa, — már régebben a «*M. G.*» művészeti szerkesztője. A hirdetések semmi összefüggésben sincsenek a szerkesztőséggel és a «*V. L.*»-ban hirdetett pályázatról tudomásunk nincs. Üdvözlet.

M. S. máv. hiv. Nem szabad olyan nagyon haragudni! Megárt! Különben amint láthatja, sorra került.

A „Zion"-egylet a nagyszámu jelentkezések folytán, ama kedvezményt, hogy az Alkotmány 50 éves jubileuma alkalmából irodájában szokásos felvételi dij nélkül vesz fel tagokat, f. évi május hó végéig meghosszabbitotta. Telefon-szám 45—49.

Az asszonyi hiuság sok morálfilozofus szemében megrovandó hiba. Pedig jól tudjuk mindannyian, hogy a *szépség* legerősebb fegyvere a nőnek s a hiuság is nem egyéb, mint a szépség utáni törekvésnek egyik megnyilatkozása. Épen ezért indokolatlan az az ellenszenv, melyet sok helyütt a szépitőszerek ellen tanusitanak. Bármily elitélően nyilatkozzanak is az efféle készitmények felől, ez nem fogja megakadályozni a jóizlésü előkelő hölgyközönséget abban, hogy arczuk üde frisseségének megóvása czéljából szépitőszert vegyenek igénybe. A rég kipróbált és bevált eme készitmények között első helyen állanak *Schaffer Róza* asszony szerei, melyekre nézve utalunk e számunk hirdetésére.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges. kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvi z** gyanánt üvegekben à 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban à 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia,** Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegeségeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

A vonatok érkezése Budapest k. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
⅄101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz. v.	Hatvan
§901	12	30	«	Konstantinápoly	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
643	5	00	t. sz. sz.	Arad	903	1	05	«	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	601	1	10	«	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	«	Gyékényes, Pécs
607	6	10	«	Brassó, Arad	403	1	30	«	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. sz. sz.	Bicske	3	1	45	«	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	«	Tövis, M.-Sziget
7	6	40	«	Bécs, Sopron	1301	2	05	«	Graz, Fehring
‖1509	6	55	gy. v.	Poprád-Felka, Kassa	*21	4	55	sz. v.	Bicske
907	7	05	sz. v.	Belgrád, Brod	313	5	55	«	Gödöllő
507	7	10	«	Brassó, Kolozsvár	505	6	20	«	Brassó, Kolozsvár
309	7	30	«	Hatvan	27	6	50	v. v.	Győr
1303	7	35	«	Graz, Fehring	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	905	7	35	«	Belgrád, Eszék
1505	8	15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	305	7	45	«	Berlin, Ruttka
1005	8	20	«	Fiume, Zágráb, Eszék					Szerencs
1003	8	40	gy. v.	Fiume	1007	8	00	«	Fiume, Zágráb, Pécs
†319	8	45	sz. v.	Hatvan	1705	8	10	«	Stanislau, M.-Sziget
509	9	15	«	Szolnok	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
11	9	25	«	Győr	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
23	15	15	«	Triest, Fiume	⁝15	8	55	«	Fiume, N.-Kanizsa, Bicske
909	10	30	«	Szabadka					
307	10	35	«	Ruttka, Fülek	1507	9	05	«	Kassa, P. Felka
					9	9	20	«	Bécs, Graz
					303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	«	N.-Szeben, Gyula-fehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa
					×19	10	05	sz. v.	Bicske
					×511	10	30	«	Nagy-Káta
					×317	10	50	«	Hatvan
					†17	11	45	«	Siófok, Székesfehérv.

⅄ Közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
‖ « jun. 15. – szept. 15.
× « ünnep és vasárnap május 15.—szept. 15.

† Közlekedik május 15. kezdve.
⁝ « jun. 1. szept. 15.
* « máj. 15.—szept. 15.

A vonatok indulása Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
⅄902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	+512	12	10	sz. v.	Nagy-Káta
§102	12	40	«	Bécs, Páris, London	†22	12	15	«	Bicske
32	6	25	v. v.	N.-Kanizsa	310	12	35	«	Hatvan
604	6	45	gy. v.	Gyfehérv. N.-Szeben	316	1	30	«	Gödöllő
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz	1302	1	45	gy. v.	Fehring, Graz
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	602	1	55	«	Arad, Bukarest
1002	7	15	«	Zágráb, Fiume, Róma	504	2	15	«	Tövis, Körösmező
304	7	30	«	Ruttka, Berlin	4	2	20	«	Bécs, Páris
×320	7	35	sz. v.	Hatvan	16	2	30	sz. v.	Bicske
906	7	35	«	Belgrád, Brod N.-Kanizsa,	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavoczne, Lemb.
					904	2	40	«	Konstantinápoly
1508	7	50	«	Kassa, Poprád-Felka	312	2	45	sz. v.	Hatvan
1008	8	00	«	Zágráb, Fiume, Pécs	510	2	55	«	Szolnok
606	8	10	«	Arad, Brassó	1004	3	00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Eszék
506	8	30	«	Kolozsvár, Brassó	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	302	3	45	gy. v.	Ruttka, Berlin
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	910	4	00	sz. v.	Szabadka
×20	9	00	«	Bicske	12	4	30	«	Győr, Székesfehérvár
1708	9	15	«	M.-Sziget, Stanislau	308	5	20	«	Fülek, Ruttka
306	9	35	«	Ruttka, Berlin	503	5	45	«	Kolozsvár, Brassó
‖34	11	25	v. v.	Székesfehérvár	318	6	25	«	Hatvan
					1706	7	05	«	M.-Sziget, Stanislau
					‖18	7	15	«	Bicske
					26	7	35	«	N.-Kanizsa, Triest
					1506	8	00	«	Kassa, Poprád-Felka
					1006	8	30	«	Zágráb, Fiume, Eszék
					406	8	40	«	Ungvár, Lemberg
					48	9	10	t. sz. sz.	Bicske
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1304	9	55	sz. v.	Fehring, Graz
					608	10	00	«	Arad, Brassó
					908	10	20	«	Belgrád, Eszék, Brod
					⁝1510	10	40	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka
					8	10	45	sz. v.	Bécs
					322	11	00	v. v.	Ruttka, Miskolcz

⅄ közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
× « ünnep és vasárnapokon május 15-től szeptember 15-ig.

‖ Közlekedik junius 1.—szept. 15.
† « május 15.— szept. 15.
⁝ « junius 15.– szept. 15.

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
§701	12	50	k.e.v.	Konstantinápoly	171	12	55	sz.v.	Palota-Ujpest
161	4	40	sz.v.	Palota-Ujpest	‖141	1	15	«	Nagy-Maros
†705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly	703	1	25	gy.v.	Bukarest
163	5	40	sz.v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
⁝151	6	20	«	Vácz	103	1	50	gy.v.	Bécs, Páris
165	6	35	«	Palota-Ujpest	175	3	00	sz.v.	Palota-Ujpest
6101	6	45	«	Szolnok, Czegléd	6001	3	10	«	Lajos-Mizse
1405	6	55	«	Zsolna, Berlin	135	3	55	«	Nagy-Maros
217	7	05	tv.szsz.	Érsekujvár	6103	4	05	«	Szolnok, Czegléd
709	7	15	sz.v.	Verciorova	4103	4	40	«	Esztergom
4101	7	25	«	Esztergom	‖185	4	50	«	Palota-Ujpest
167	7	35	«	Palota-Ujpest	‖145	5	30	«	Nagy-Maros
117	7	45	«	Bécs	177	5	45	«	Palota-Ujpest
6011	7	55	v. v.	Lajosmizse	115	5	55	«	Bécs
○139	8	10	sz.v.	Nagy-Maros	711	6	50	«	Temesvár
713	8	25	«	Czegléd	179	7	00	«	Palota-Ujpest
127	8	50	«	Párkány-Nána	707	7	40	gy.v.	Orsova, Temesvár
169	10	10	«	Palota-Ujpest	125	8	05	sz.v.	Párkány-Nána
143	10	50	«	Érsekujvár	‖105	8	15	«	Pilis-Csaba
715	11	05	«	Szeged	181	8	40	«	Palota-Ujpest
					105	8	50	gy.v.	Bécs
					1401	9	20	«	Zsolna, Berlin
					4111	9	30	v.v.	Esztergom
					=109	9	55	ost.e.v.	Bécs, Ostende
					719	10	05	sz.v.	Szolnok, Czegléd
					183	10	15	«	Palota-Ujpest
					*149	10	30	«	Vácz
					137	10	40	«	Nagy-Maros
					**107	10	50	gy.v.	Bécs
					6013	11	00	v.v.	Lajos-Mizse
					123	11	20	sz.v.	Érsekujvár
					‖147	11	35	«	Vácz
					⅄101	11	50	k.e.v.	London, Páris, Bécs

⅄ Közlekedik minden szombaton.
§ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep-és vasár.jun. 1-töl.
⁝ « jun. 1-től bez. aug. 31-ig.
○ « junius 1-től.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárn. máj 15-től szept. 15-ig.
** Közl. jun. 1-től bez. szept. 15-ig.

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitérőbe.

4001	7	36	sz.v.	Esztergom	⁝4003	4	46	sz.v.	Dorog
					4005	8	19	«	Pilis-Csaba
					4011	9	34	v.v.	Esztergom

⁝ Közlekedik ünnep és vasárnapokon május 15-től szeptember 15-ig.

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová
⅄702	12	00	k.e.v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz.v.	Czegléd, Szolnok
§102	1	00	«	Bécs, Páris, London	172	12	15	«	Palota-Ujpest
166	5	55	sz.v.	Palota-Ujpest	136	12	25	«	Nagy-Maros
†110	6	10	ost.e.v.	Bécs. Ostende	‖146	12	40	«	Nagy-Maros
124	6	15	sz.v.	Érsekujvár	174	1	05	«	Palota-Ujpest
4102	6	30	«	Esztergom	‖106	1	25	«	Pilis-Csaba
6102	6	40	«	Czegléd, Szolnok	104	1	45	gy.v.	Bécs, Páris
168	6	50	«	Palota-Ujpest	126	2	15	h.gy.v.	P.-Nána
6012	6	55	v.v.	Lajos-Mizse	176	2	20	sz.v.	Palota-Ujpest
1402	7	35	gy.v.	Zsolna, Berlin	704	2	30	gy.v.	Bukarest
106	8	05	«	Bécs	4104	2	35	sz.v.	Esztergom
708	8	15	gy.v.	Temesvár, Orsova	6002	2	45	«	Lajos-Mizse
712	8	30	sz.v.	Temesvár	144	2	55	«	Érsekujvár
‖142	8	40	«	Nagy-Maros	720	3	05	«	Czegléd, Szolnok
170	9	05	«	Palota-Ujpest	178	4	05	«	Palota-Ujpest
1.6	9	15	«	Bécs	716	4	25	«	Szeged
					138	4	35	«	Vácz
					‖186	5	05	«	Palota-Ujpest
					**108	5	45	gy.v.	Bécs
					‖148	6	00	sz.v.	Nagy-Maros
					180	6	10	«	Palota-Ujpest
					+140	6	30	«	Nagy-Maros P.-Nána
					710	7	00	«	Verciorova
					4112	7	10	v.v.	Esztergom
					6014	7	20	«	Lajos-Mizse
					○128	7	45	sz.v.	Párkány-Nána
					182	7	55	«	Palota-Ujpest
					*150	8	05	«	Vácz
					218	9	05	tv.szsz.	Érsekujvár
					184	9	25	sz.v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	«	Bécs
					=706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					714	10	35	sz.v.	Szeged, Temesvár
					1406	10	45	«	Zsolna, Berlin
					⁝152	11	20	«	Vácz

⅄ Közlekedik minden vasárnap.
§ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep- és vasárn.jun. 1-től.
⁝ « jun. 1-től bez. aug. 31-ig.
○ « junius 1-től.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárn. máj. 15-től szept. 15-ig.
** K. jun. 1-től bez. szept. 15-ig.
+ Párkány-Nánáig csak jun. 1-ig.

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitérőről.

4002	6	24	sz.v.	Esztergom	⁝4006	1	19	sz.v.	Pilis-Csaba
					4004	2	29	«	Esztergom
					4012	7	05	v.v.	Esztergom

⁝ Közlekedik ünnep és vasárnap május 15-től szeptember 15-ig.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Magyar Szalon

képes folyóirat

Megjelenik minden hó 1-én.

SZERKESZTI:

HEVESI JÓZSEF

SEGÉDSZERKESZTŐ:

KÉRY GYULA

Megrendelhető a kiadóhivatalban

BUDAPEST

ANDRÁSSY-UT 57. SZ.

I. emelet.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica,** finom izű kilója frt 1.50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» müintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele,

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut r. egállomása Látható reggel 8 órától

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Gusztí* czimbalmos.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kíméletlenül és így egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm **a következő tárgyakat csupán frt 6.60** megtérítése ellen, **és pedig**:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatasteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörű**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát. Kalocsa. Majorossy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre. Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Szt-Margitszigeti gyógyfürdőhely.

A Szt-Margitszigeti 43 7° C. hévviz kitünő eredménynyel használtatik mint *fürdő* vagy belsőleg mint *gyógyital* és *belégzésre* a következő kóralakok ellen: ***köszvény, csúz, zsábák, idült kütegek, külsértések után föllépett izzadmányok, görvély és bujakór, máj, gyomor, bélhántalmak, idült székrekedés, hólyaghurut, női hántalmak, garat, gége, tüdőhurut, hüdések, idegbántalmak.*** Meglepő sikerrel használtatik *massage, villamos fürdő, hidegviz-* és *Kneipp-féle gyógymód.*

135 hold sétakert, tiszta, pormentes levegő és 300 vendégszoba, társalgási- és tekezőterem, posta, telefon, távirda, gyógyszertár és elismert jó konyha.

Rendelő fürdő-orvos *dr Bauer Antal*, főherczegi udvari orvos. — Naponta *katona-* és *czigányzene*. — Hajóközlekedés félóránkint; menet-térti-jegy: hétköznap *20* kr., vasár- és ünnepnap *40* kr., gyermekjegy *10* kr.

Fürdőidény tartama: május 1-től október 1-ig.

A Szt-Margitszigeti gyógyviz, ugyszintén a szénsavval ellátott *Szt-Margitszigeti üditő savanyuviz* mindenkor frissen töltve kapható és mint legjobb és legolcsóbb asztali ital és egészség ápoló viz kitünő sikerrel használtatik: *gége-, garat- és hólyaghurut*, valamint *köszvény, máj, gyomor és bélhántalmak ellen.* — Arszabály kivánatra bérmentve megküldetik.

Megrendeléseket lakásokra, ugyszintén gyógyszerre és üditő savanyuvizre átvesz a

Szent-Margitszigeti gyógyfürdő-felügyelőség Budapest.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fényméza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Díszfelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsmináltvasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 MÁJUS 29. 22. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

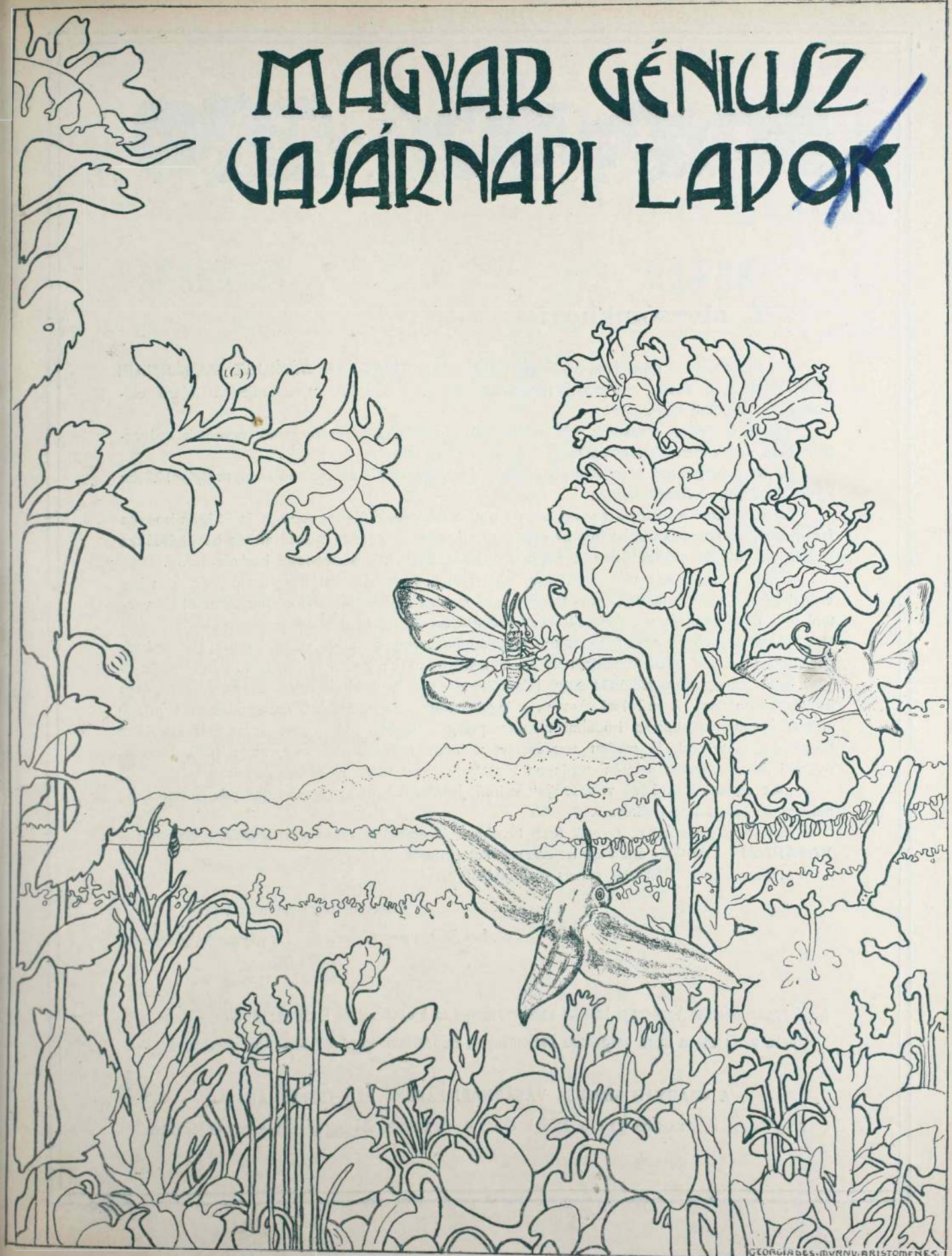

T. olvasóinkhoz!

Az uj évnegyed küszöbén, tisztelettel ajánljuk a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**»-at igen tisztelt olvasóink figyelmébe és arra kérjük, sziveskedjenek lejáró előfizetésüket mielőbb megujitani.

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) ugy mint az előző évnegyedben ugy a következő évnegyedben is öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„**Az utolsó honvédek vacsorája**“ czimű **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 22. SZÁM. 1898. MÁJUS 29.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

Piros pünkösd napján.

Piros pünkösd napján
Lágy suhanón szállva
— Istennek szent Lelke
Szállj le a világra.
Tanitsad a tudóst,
S tudatlan szegényet,
Hogy megértse a jót,
Megértse a szépet.

Te drága „tüzes nyelv,"
„Szélnek zendülése",
Légy most a szivünknek
Megteljesülése.
Tüzet, fénysugarat,
Lángot gyujts beléje,
Soha kétségbe'sés, —
Csak szeretet érje.

Háboruság helyett
Békét hozz e földre,
Hogy egymást szeressük
Örökre, örökre.

Hit: ha ingadozó,
Rendületlen álljon,
Szív: ha megsebezett,
Gyógyulást találjon.

Emberét az ember
Testvérének nézze,
Istenét a földi
Szeretettel félje,
Hunyjon el a homály
Csillag sugarába',
Olvadjon a lélek
Szelid, lágy imába'.

Istennek szent lelke
Szállj rá a világra,
Légy a sötétségben
Villám villanása:
Reszkessen a félő,
Ébredjen az alvó,
Hittel bizakodjék
Istenben a gyarló . . .

Juhász Sándor.

AZ ERDÉLYI UNIÓ.

Az erdélyi főuri szalonokban mindig magyar volt a társalgási nyelv, és az erdélyi urak, az erdélyi szép asszonyok mindig lelkes pártolói voltak a magyar művészetnek és irodalomnak.

Bessenyei, Bacsányi, Révai szózatai először is Erdélyben találnak visszhangra. A II. József uralkodása alatti *visszahatás*, majd II. Leopold idejében a rövid, nemzeties fülbuzdulás leginkább a bérczes hazában jut érvényre. Aranka György Kolozsvárott adja ki «*Erdélyi magyar nyelvmivelő társaság felállitásáról való rajzolat a haza felséges rendjeihez*» czimü munkáját, melyet az 1791-iki országgyűlésen, az erdélyi rendek lelkesen és nagy részvéttel tárgyalnak.

A társulat czéljaira anyagilag is bőven áldoznak azután Erdély főurai, de különösen a lelkes hölgyei, igy gróf Bánffy György gubernátor neje — gróf Palm Jozéfa, özv. gróf Bethlen Lászlóné — báró Bánffy Klára, gróf Teleki Samuné — gróf Bethlen Zsuzsanna adakoztak könyvek kinyomtatására nagyobb összegeket, mig Szamosujvár 1000, és Erzsébetváros is 1000 darab aranyat adott a társaság czéljaira.

Abel Károly, Cserey Farkas is nagyon buzgólkodtak, báró Alvinczy József tábornok is nagyobb összeggel járult a nemes törekvésekhez, ugy hogy az *erdélyi nyelmivelő társaság* 1794 májusában csakugyan meg is alakult.

Alakulásáról krasznai kastélyából, igy ir egy Magyarországból Erdélybe származott főnemes:

«Anno 1794 May. Die 15. A Történetirók kiadására intézett Társaság szerentsésen megalakult. Ezen hónapnak 12-én estvéli 5 órakor tartott első Gyűlést. Presesnek választaték Bánffy György, Gubernátor, a Társaság Tanáts Urainak pedig Bánffy Farkas, Teleki Ádám, báró Bruckenthal, szászok Ispánnya, gróf Eszterházy János és Szegedy Titoknok ifjabb gróf Bethlen Gergely, kincstartó pedig gróf Teleki László lett. Eddig 78-ra mégyen már azon Nemzetjeket szerető, buzgó Hazafiaknak számok, kik ezen Társaság tzéljaira önként pénzt adtanak.»

A társaság később, a beállt háborus idők folytán támasz nélkül maradva 1810-ben feloszlott ugyan, de az erdélyiek hazafisága és a magyar nyelvnek a Királyhágon túl való ápolása azután sem szünt meg.

Örökszép tanuságot tesz erről egy jelenet, amely 1817 augusztus havában folyt le, mikor Ferencz császár és negyedik felesége Karolina-Auguszta, Kolozsvár falai közt időztek.

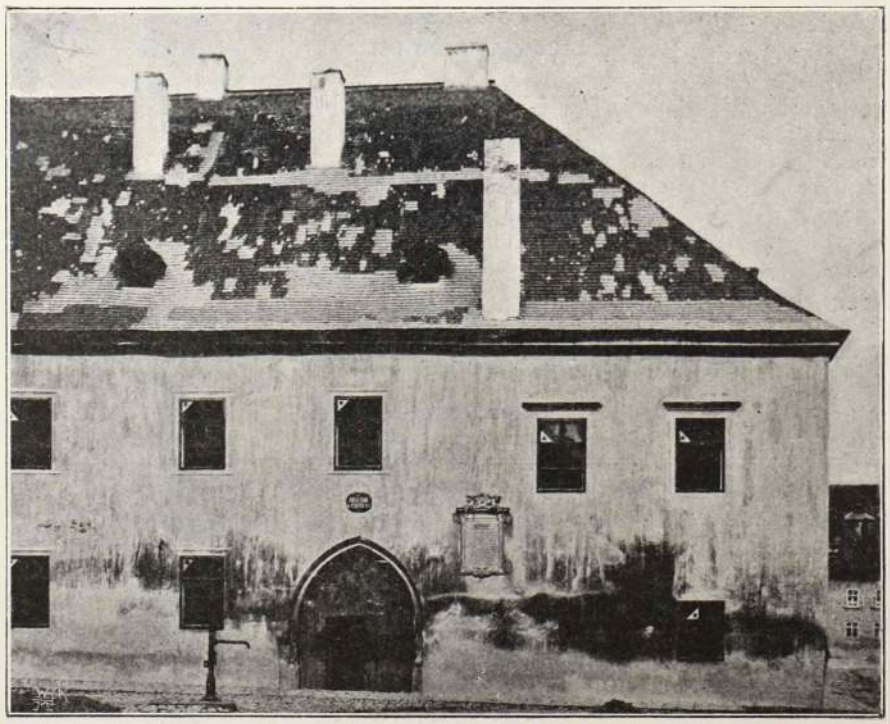

Mátyás király szülőháza Kolozsvárott.

Az uralkodó pár 1817 augusztus 18-án estefelé érkezett Kolozsvárra, amiről igy ir egy szemtanu:

«— — A' külső várostól fogva egészen Bánffy György Gubernátor palotájáig, a' hol a Felségek szállása lészen, a' Polgárság és Tanuló Ifjuság zöld ágakkal ékeskedve sorokban állottak, a' harangok zengettek, és a' mozsár álgyuk durrogtak. A' palotának kapujánál a' Fő Polgári, Papi és Hadi Személyek köszöntötték a' Felséges párt, a' garáditsokon pedig tsinosan öltözködött koszorus leánykák tisztelkedtek. Nem sokára elérkezések utánn a' balkonra kiállottak ő Felségök, hogy az ohajtozó népnek örömét Felséges személlyeik látásával neveljék . . .»

Ebben a palotában folyt le a fent emlitett, szinte történi momentummá vált jelenet, még pedig akkor, mikor másnap, augusztus 19-én, Karolina-Auguszta császárné, az erdélyi főbbrendü asszonyságokat fogadta.

A hölgyeket gróf Vass Sámuel özvegye, született Bethlen Rozália grófné mutatta be az uralkodónénak, aki mindegyiket külön nyájas megszólitással illette.

Egyszerre csak a megszólított Kemény Sámuelné, született Bethlen Katalin késlelkedett a válasszal, és gróf Bánffy Györgyné, a kormányzó neje egész tisztelettel tudatta a császárnéval, hogy a grófné nem tudván németül, szerencsétlennek érzi magát, hogy nem válaszolhat a kegyes fejedelmi szavakra. Karolina-Auguszta azonban, aki tudta, hogy milyen jóltevő asszony, valóságos árvák anyja Keményné, mosolyogva szólt:

— Semmi sem, azért mi mégis megértjük egymást.

Aztán kiegyenesedve, végignézett a csupa nemzeti ruhába öltözött uriasszonyon, majd messze hallható hangon igy szólt:

— *Idegen nyelvet tanulni nem kötelesség, a hazai nyelvet nem tudni, szégyen.*

A röpke szó óriási lelkesedést keltett, bejárta akkor a két hazát, ugy hogy női körökben valóságos szálló igévé lett. Ezt a királyi mondást aztán Kisfaludy Károly az 1822-ben megjelent *Aurora* Almanach mottójául választotta és miután a császárné a könyv ajánlását elfogadta s czimlapján arczképének közlése is legfelsőbb helyen megengedtetett, ez a körülmény óriási tekintetet kölcsön-

Gróf Béldy Ákos.

zött az előkelő női publikumnak szánt vállalatnak.

Mindazonáltal tespedt még ekkor a nyelv, a nemzeti érzület, mert mindent békóba vert a *Rendiség*, melynek falait Magyarországon a liberális haladás nagy bajnoka Széchenyi, a Királyhágon túl Wesselényi Miklós kezdte el leginkább döngetni.

Az 1848-iki márcziusi napok Erdélyt is fölrázták zsibadságából s már május derekán az egész országban meleg rokonszenv nyilatkozott meg a közös teherviselés, az urbéri viszonyok kárpótlással való megszüntetése, de különösen az anyaországgal való egyesülés, az *Unio* iránt. Május 21-én már lobogó diszben uszott kincses Kolozsvár, Erdély hazafias városainak mindenben előcsatárja, s a városháza felett lengő óriási zászlón következő fölirás volt olvasható: «*V. Ferdinánd alatt Unio Magyar honnal.*

A pesti küldöttséget, melynek a fiatal irók közül tagjai voltak Székely József, Lisznyay Kálmán és Beöthy László, óriási lelkesedéssel kisérték szállásukra a *Biasini* vendéglőbe, amely fel volt zászlókkal és virágokkal ékesitve. A kolozsvári 1848-iki májusi napokról igy emlékszik egy feljegyzés:

«— — Alig lehet városunkra ráismerni. Mindenütt zaj, élénkség, zászló, kokárda, kardcsörtetés. Tömérdek nép és kardos fiatalság lepi el az utczákat s kiséri a tisztelgő követeket, a pesti ifjakat, szerkesztőket, akik közül itt van Csengery Antal is, a «Pesti Hirlap» egyik szerkesztője. Olykor, olykor harsogó *éljen* tör ki, majd orkánszerü zugás hallik: *Unio* és minden ajkon csak *Unio*. Az érkező vidékieket már alig birják befogadni a vendégfogadók és magányos uraságok házai . . .»

Az országgyülés május 28-án nyilt meg, és két nap mulva, 30-án, Wesselényi egy hatalmas, dörgő: *Unio és ismét csak Unio* kiáltására, elnökileg is kimondatták az uniót, amit az utczán: «*Halál vagy Unio*» felirásu zászlók alatt tolongó néptömeggel, Lemény, a görög egyesültek hazafias püspöke tudatott. Az Unio hivatalos kimondása után, Kemény Domokos szólt először a rendekhez, már nem mint *Erdély*, de mint *Magyarország* polgára. Az országgyűlésből jövő követeket harsogó éljennel fogadta a nép, és a magyar országgyűlés küldöttjének, br. Perényi Zsigmondnak tiszteletére rendezett lakomát az *Unio vacsorájának* nevezték el az erdélyiek.

Ennek a dicső napnak ötvenedik évfordulóját ünnepli most Erdély Kolozsvárott, az egyesitett haza szükebb fővárosában. Ott, ahol egykor Hunyady Mátyás bölcsője rengett, ott, ahol mindig biztos mentsvára volt a magyar nemzeti eszmének és hű ringató kart talált a magyar litteratura és a művészet.

A jelen ünnepség örömteljes zajába kegyeletesnek véltük néhány hanggal áldozni Kolozsvár, az erdélyiek dicsőségteljes multjának.

ASSZONYOK.

Irta SZABÓ IMRE.

A kertre nyiló lugasban ült egy csomó asszony, a kik nevetgélve, gúnyosan, s azzal az édes örömmel, melyet a kielégitett bosszuvágy okoz, fogtak körül egy erős termetű, kúszált fürtű férfit, ki bosszankodva harapdálta szivarja végét s minthogy mas védekezés nem állt módjában, hatalmas füstfelhőt eregetett egyik-másik felé.

A fiatal ember jónevü iró volt s most az asszonyok rajta töltötték ki minden elégületlenségüket, melylyel a mai kor irodalma ellen telve voltak. A szép Kúnné vitte a szót s látszott arczán a gyönyör, melyet kiméletlen vagdalkozásai okoztak.

— Édesem, én határozottan állitom, hogy maguk még nem ismertek eleven asszonyt. Mert hiszen ez a leggyengébb oldaluk: az asszony. Csináltak sárból egy alakot, beleheltek ugynevezett lelket, ezt aztán feltették az oltárra s azt mondják: ez az asszony. S ez a bálvány megteszi maguknak azt a szivességet, hogy akkor sir vagy nevet, mikor maguk kivánják, s ugy cselekszik, kánkánt jár, ahogy maguk jónak látják. Ma kolostorba való szent, holnap az ellenkezője. S ez a szegény medium mindezt nyugodtan türi, könyeket sir az apácza-öltönyben s pezsgőtől mámorosan annak dől karjaiba, ki felfogja, a külön szobákban. Halljátok, asszonyok, ilyenek vagytok ti!

Lett erre kaczagás. A kis Horváthné ráborult a pamlagra s már-már sirni kezdett a nevető-görcstől; a többiek jobbra-balra dőltek székeiken s szemükbe könyeket csalt a jókedv; a sarokban két leány suttogott összebujva valamit. S a szegény iró ott ült a középen; hogy valamit csináljon iparkodott arczát füstfelhőbe takarni.

— Mert tudjátok meg — folytatá a gonosz asszonyka — hogy becsületes asszonyok nem is léteznek. Csak jönni kell ezeknek az uraknak, szemünkbe nézni vakmerően, mondani egy két ostobaságot s mi lerakjuk fegyvereinket. Igazán, abban a másik világban annyira divat lesz a hűtlen asszony, hogy az életben is szégyen lesz már becsületesnek maradni. Asszonyok! ez lesz aztán a szép divat! És ezek az urak mindjárt csináltak hozzá egy uj erkölcstant is, a hol főbűnös a házasság, büntetendő a férj és a morál: az ilyen ember megérdemelte sorsát. És félek, édeseim, hogy igy még megejtenek bennünket. Szó, könyörgés, regényesség, alkalom, kihegyezett pillanatnyi búbánat nem fogott rajtunk, nos, megtalálták a leggyengébb oldalunkat: a divatot. Jól gondolták; elviseljük mi a bőt, a szüket, az idomtalant, sütjük, mázoljuk, festjük magunkat, szorongatjuk a derekunkat, hogy majd megfulunk belé, mindezt a divatért. Ki tudja, nem tennők-e meg ezt is divatból?!

Lantos, az iró, megragadta ezt az eszmét.

— És miért teszik mindezt? hiúságból. S mit fogunk mi önökre? a hiuságot. Igenis, mi felöltöztetjük önöket szőrruhába és felöltöznek, mi

letépjük önökről a lepelt és engedik — hiuságból. Tán igy jobban tetszem, — gondolják önök — s ugy tesznek. Miért van a divat? Tán egymásnak akarnak tetszeni? Bizonyára nekünk. S mi felhasználhatjuk ezt a legvégsőre, és már készen a dráma. Aztán meg gondolják meg, ugyan mi érdekes van önökben, egyszerü, közönséges asszonyokban?!

Egyszerre komolylyá váltak a nevető arczok. No, hiszen várjatok csak — gondolá az iró, majd adok most nektek. Legkivált ennek a gonosz nyelvü kis asszonynak.

— Vegyük például önt, szép asszony.

Kúnné elvörösödött, kezében reszketett a legyező.

— Jó férj, nyugalmas családi élet, két szép kis gyerek, béke és nyugalom. Ezek mind szép erények, jó is egy-két czukros versezetnek, amelyre az ember megveregeti ásitozó száját. De éppen nem érdekes, egyszerü, köznapi; igy él Panni anyó is Tamás bácsival a vályogvert kunyhóban. Semmi más zaj nincsen, csak a gólya kelepel néha impertinensül.

Az asszonyok tekintete a földet kereste, Kúnné arcza lángban égett.

— No, ezeknek megadtam — mosolygott Lantos.

— Nekünk, szép asszonyok, szenvedély kell, vér, lüktető élet, husember, a ki szenved, sir, zokog, gyötrődik és káromkodik. Tudnának-e most maguk ilyen okosan, szellemesen és gúnyosan beszélni, ha nem ilyen emberek éltek volna? Ki csinálta a történelmet? Vér, mely pezseg, sziv, mely dobog, emberek, a kik bűnösek voltak s mégis — bár néhány pillanatra néha — az eget verdeste könnyen törhető fejük. S lett volna tán az a néhány asszony, ki nevét beirta az örök idő érczlapjára, ha otthon mos a teknő mellett vagy főzögeti csendes dudolás közt a mindennapi ebédet?

Vétek, hölgyeim, vétek kell nekünk, a melyben árnyékát nyerje az erény. Két utat választhat az ember; az ekeszarvat, melylyel nyugalom közt szántogatja éltebarázdáit s a tenger hullámait, melyekben hányodva-vetődve reményli a zöldelő, a virágos szigetet s bár nem látja meg tán soha, de volt miért élnie, vele volt a remény.

Lantos azt hitte, hogy tökéletesen megverte a szép sereget. Elfeledte, hogy az utolsó szó az asszonyé.

Kúnné nem is engedte ezt el. Komolyan felállt, mögéje az asszonyok, sértett méltósággal.

— Hát jó, asszonyok, gyerünk, tegyünk úgy, a mint ez az ur tanácsolja. Menjünk el a mosóteknő mellől, vonuljunk ki a gyerek-szobából, ki a szabadba, ott éljünk boldogan és vigan, mint a madarak. Csináljunk történelmet, mert ezek az urak ugy szeretnek bennünket, dobáljuk le ezeket az erkölcsi lepleket magunkról, legyen vágyunk a bűn, s akkor igazi asszonyok leszünk. Kedves Lantos, most komoly dolgot mondok magának. A ki nem talál másban érdekeset, mint a mocsárban, az elárulja magáról, hogy ő ott lakik.

Tanulmányfő. Löschinger Imre rajza.

Az asszonyok egyenkint végignézték a gonosz embert, aztán siettek kifelé, nehogy megint valami gorombaságot tudjon mondani. Pedig az nem akart.

Ugy magában meg is vallotta, igazuk van s érdeklődve vizsgálta a megsértődött, az erényüket védő, az élő, igazi asszonyokat. Már-már szépen el akart osonni, nehogy még utóbb legyőzöttnek kelljen elismernie magát. Majd ismét felébredt benne a dacz: nos bizonyitani fogok. Utána sietett Kúnnénak.

— Kössünk, szép asszony, fegyverszünetet. Én nem tagadom, a mit maguk állitottak, csak azt mondom, az asszony hiu. Könnyü beszélnie annak, ki nem ismert alkalmat, ostromot, megpróbáltatást, vagy ha ismert, az nem volt az igazi. Mert regényes mese az, hogy a szerelem első és utolsó; a szerelem él, növekszik, változik a korral s mint a virágtő, minden évben hajt virágot. Szóval én bizonyitani akarok.

— Helyes. Ez férfias. Ha ön veszit, két tanu jelenlétében ki fogja nekünk jelenteni, hogy a mit eddig irt, az mind...

— Szamárság?

— Ha ön ezt helyes szónak találja, legyen!

— S ha nyerek?

A szép asszony gondolkozott egy keveset.

— Akkor megirhatja ezt a történetet s kiirhatja a nevemet. De kit választott?

— A maga ellenlábasát: Walternét.

A szép asszony kaczagott.

— Azt a szentet? Félek, hogy ő mellette még csuhát vesz magára.

— De akkor ő meg apácza lesz!

— És maga lesz a gyóntatója. Menjen hát, hadd lássam már szőrcsuhában.

Lantos valami jó hadi terven törte a fejét. Ez az asszony bizonyosan meg fogja súgni a másiknak: vigyázz, Lantos udvarolni akar neked. Nos hát, azért sem szabad udvarolnom.

Mikor másnap Waltheréknél volt, ugy találta, hogy az intő sugás már meg is történt. Walterné mintegy felpánczélozva, felfegyverezve fogadta. S mikor ő renyhén megcsókolta a kezét s aztán mintha nem is léteznék, más asszonyoknak kezdett udvarolni, gyakran észrevette, hogy az asszonyka bámuló titkos tekintete gyakran felkereste. Végre aztán Walterné férkőzött a közelébe. Lantos elbeszélgetett vele a szép időről, a gyerekeiről, az idei gyümölcstermelésről, végre pedig látszott rajta, hogy szörnyen fojtogatja az ásitozás.

— Lantos — fakadt ki a megsértett asszony — maga talán unatkozik mellettem?

— Én? De kérem! Sőt éppen most akartam kérni, hogy mesélje el azt a szent történetet, a mit a gyóntatójától hallott.

Az asszony felugrott dühében. Ugy látszik, itt bolondot űznek belőle. Az

a rossz nyelvű Kunné óvja Lantostól, ez meg itt majd elalszik mellette. De azért várt, várt egy hétig. Talán ez csak altatás, csak az ostrom első hadicsele. De bizony Lantos nem akart átváltozni. Roppant udvarias volt, de igen meglátszott rajta, hogy unja magát s minél előbb szabadulni óhajt a társaságából — éppen ahhoz a Kúnnéhoz. Végre nem birta tovább, tudni akart mindent.

— Mondja csak, miért kért engem arra egy héttel azelőtt, hogy elmondjam magának azt a bizonyos szent történetet?

— Hja! Azt? — Hát kérem, mert az annyira meghatotta a maga szép barátnőjét, Kúnnét, hogy azóta nem lehet vele másról beszélni, mint a szegény favágó leányáról.

Walterné az ajkait harapdálta.

— Maga udvarol neki — mondá gyorsan.

— Én minden szép asszonynak udvarolok.

— Lássa — nevetett erőltetetten az asszonyka — s Kúnné azt hiszi, hogy maga nekem akar udvarolni.

Lantos arcza komoly és ünnepies lett, mint egy párbajsegédé.

— Oh, nagyságos asszony! — Önnek? — nem akarom megsérteni, de ön ugyancsak nem ad alkalmat arra. A szent képhez imádkozni járunk, s csak a világi képeket bámuljuk halandó szemmel.

— Tehát nem hiszi el, hogy ő határozottan állitotta, hogy maga nekem udvarrol?

— Ha ön mondja, el kell hinnem. De istenem, tréfa is van a világon! — aztán ártatlanul hozzá tette: Talán valami czélja volt vele!

Walterné hangja reszketett a haragtól. Oh! czélja? Aztán hirtelen végiggondolta. Az az asszony egyszerűen játszott vele s okosan kicsinálta, hogy mig ő védekezik a hiresztelt udvarlás ellen, addig az, még ellenséges szemektől is menten, szőhesse viszonyát s nevethessen rajta! Gyalázat! Milyen édes volna megboszulni! Végre is, nem lehet neki is udvarlója, annyira lehetetlen ez, hogy nevetséges történeteket csinálnak belőle! Hátradőlt székében s rátette kezét a Lantoséra.

— Fogja meg. Meleg?

Lantos megfogta.

Lássa, pedig a szent képeknek nincs ily forró kezük.

Lantos megértette. Ott maradt, szeme felélénkült, ajka beszédes lett s többé nem ásitott. Hosszú kézszoritás volt jutalma s egy kérelem, jöjjön el holnap is! Lantos természetesen elment. Elment mindennap, néha kétszer is. De azért Kúnné még mindig hitetlenül mosolygott.

— Hiszen maga eljárhat tizszer is, ez csak bizonyitja, hogy maga szörnyen akarja. Hanem ő . . .

Egy hét mulva az iró mosolyogva mondá:

— Uj kiadást rendezek a könyveimből, mert kénytelen vagyok elismerni, hogy még sem olyan ostobaságok!

— Tudja mit, átveszek száz példányt, ha erre az eredményre jutott.

Lantos kihuzott zsebéből egy rózsaszinü levelet.

Szavánál fogom.

Az asszonyka elsápadt és gyorsan végigfutá a Walterné apró, hegyes betüit.

— Holnap tiz órakor a ligetben sétálok Milcsi nénivel. Jöjjön el. Ne féljen, hiszen szegény Milcsi néni — szörnyen süket!»

Arczképtanulmány. Lotz Károlytól.

Elbúcsuztunk . . .

Elbúcsuztunk — éjjel titokban
S játszin, csak hangunk volt komoly.
Te könyeztél, én mosolyogtam,
Ugy került össze innen-onnan
Néhány hamis köny, pár igaz mosoly.

És mea culpa — mea culpa . . .
Ki ne tudná e régi dalt?
A hány bolond egymást megunta,
Mind igy borit fátyolt a multra . . .
Lelkünkből minden szép emlék kihalt.

Elbúcsuztunk, — kezünk meleg volt, —
Búcsunk s az éj zord, hévtelen
Ugy rémlett, hogy csak rongy a mennybolt
S rajt' minden csillag egy-egy szennyfolt:
Megtépett szív, kiégett szerelem!

Teleki Béla.

A LÁNYUNK ALSZIK . . .

Irta SAS EDE.

Mir ist's, als wenn ich die Hände
Auf's Haupt dir legen sollt,
Betend, dass Gott dich erhalte
So rein und schön und hold . . .

(Heine)

I.

A nemzeti szinház egyik nagynevü művésznője vendégszereplésre jött a vidéki városkába. A szinügyi bizottság elnöke, mellékfoglalkozására nézve nagykereskedő, a perronon üdvözlő szónoklattal fogadta; a helybeli irodalmi társaság pedig ezüst koszorut fog neki átnyujtani nyilt szinen. Előadás után társas vacsora. A művésznő lássa, hogy N. igazi kulturhely. A művésznő, ha Budapestre visszatér, bizonyára kaczagva fog igen mulatságos dolgokat beszélni a Múzsáról, bár lesz oly kegyes elismerni, hogy a lelkesedés, az őszinte, hamisitatlan...

A szinház nézőtere ma sokat veszitett szokásos kedélyességéből, a mi egy ilyen vidéki találkozóhely sajátossága, a hol mindenki ismeri egymást. Köszöngetések röpülnek jobbra, balra; a földszintről a páholyokba és viszont; a notabilitások ugy viselik magukat, mint a régi jó idők nábobjai, a kik maguknak játszatták az egész éhenkórász művész-csapatot; szétterjeszkednek és hangos, néha kacskaringós megjegyzéseket tesznek az előadásra. Az első sorból átbeszélnek a harmadikba; a proscenium-páholy aranypaszomántos műpártolói pedig gyöngéd üzeneteket is váltanak a kar valamelyik csinosabb tagjával, esetleg magával az első énekesnővel. Ha a darab unalmas, felvonás alatt is vigan folyik a terefere, az udvarlás, a pletyka, mely előbujik valamelyik zártszék alól, végigsziszeg a piros széksorokon, felkuszik az emeletbe, és gyilkosan fon köröl egy-egy páholybeli szép asszonyt . . . Azonközben az öreg Echegaray moralizál a szinpadon.

Ma szokatlan ünnepélyesség ömlött el a nézőtér máskor oly rakonczátlan tengerén, a mi olyan volt különben mint valami pajkos osztály, mely nem akar figyelni a profeszorára. A «fővárosi» jelzőtől elbódult jámbor vidék áhitattal, itéletében már is elfogulva várta a bűbájos, Loreleyhaju művésznő megjelenését.

Benn a szinfalak mögött szintén lázas izgalom uralkodott. A társulat ugy kapott a hires szinésznő vendégszereplésén, mint egy csomó torkos csuka a közzéjük cseppenő zamatos falaton. Ilyenkor mindegyik iparkodik a tehetségét minél fényesebb szinben tüntetni fel; hátha megbirják ragadni a nagy művésznő figyelmét, hátha kinyerik a pártfogását és az feljuttatja őket a vidéki szinészek igéretföldjére: a nemzeti szinházba? A nemzeti szinház! A görögök előtt nem lebegett oly csábos fényben az Elyseum; a germán hősök nem vágytak ugy a Walhallába; a kereszténység vértanui nem gondoltak oly epedő rajongással a mennyországra, mint a hogy ők sóvárogtak a nemzeti szinház után. Ezért igyekszenek az irigyelt, czélhoz ért nagyság kegyét kiérdemelni, vagy kikunyorálni, kiintrikálni, kiszemtelenkedni; boldog, a kin egy pillantása végigsiklik; megrezzen az örömtől, a kit uszálya érint; hátha beleragadnak, mint a bojtorján?

Az ünnepelt művésznő pedig, ha a fővárosba visszakerül, kiáll a nemzeti szinház udvarára:

— Tudjátok, hol jártam: Ripacséknál jártam. Micsoda banda!

És azért milyen idegölő vágy emészti a vidék szegény komédiásait, hogy valaha ők is ugy kiálhassanak a nemzeti szinház udvarára és elmondhassák egykori kenyeres és kenyeretlen pajtásukra:

— Milyen banda!

II.

A nagy művésznő a szinpadra lépett. Taps fogadta, lélekzet visszafojtó figyelem tapadt rá. Orkán zúgott fel, mikor a jelenetét befejezte.

Utána egy kezdő szinésznőcske jelenete következett, a ki a városban most mutatkozott be először.

— Te, szólitotta meg szomszédját az első sorban egy ur, micsoda dolog az, hogy ezt a szegény gyereket ma léptetik fel először, mikor ez a pesti asszony egészen agyonüti?

— Micsoda dolog? Hm. Hát rút kenyér-irigység. Bizonyosan van a gyereknek egy kis talentuma. Hát annak akarják elejét venni . . .

A kis kezdő szinésznő a hideglelésig reszketve lépett a szinpadra; azt hitte, egy szó nem jön ki az összeszorult torkán. De mint a madár, mely sokáig volt a kalitkában s kimenekülvén, eleintén nem tudja használni a szárnyait; ám a hogy megcsattogtatja azokat a szabad légbe, az isten lehelletében, — s magasan, merészen, boldogan repül: úgy járt a kicsi szinésznő is. Repült. Hogy repült!

Jelenete végén felhangzott a taps. Az örvendetes meglepetés zúgott végig a házon: nini, hisz ez aranyos gyerek!

A szinfalak között pedig a taps nagy consternátiót csinált. A tapsirigység ördöge festette sápadtra, zöldre minden kollégája arczát. Még a nagy művésznő is összeharapta az ajkait. Hogy mer ez a mihaszna gyerek tapsot aratni, midőn ő itt van? Az oroszlánt nem boszantja, hogy a kis egér is él a világon: a szinésznőt igen. A művésznő, a ki térdig járt a rózsaözönbe, irigyli a szegény kezdőtől azt az egy szál virágot; az ünnepelt nagyságot, a ki megsiketülhetett a tapsvihartól, idegessé tette az a né-

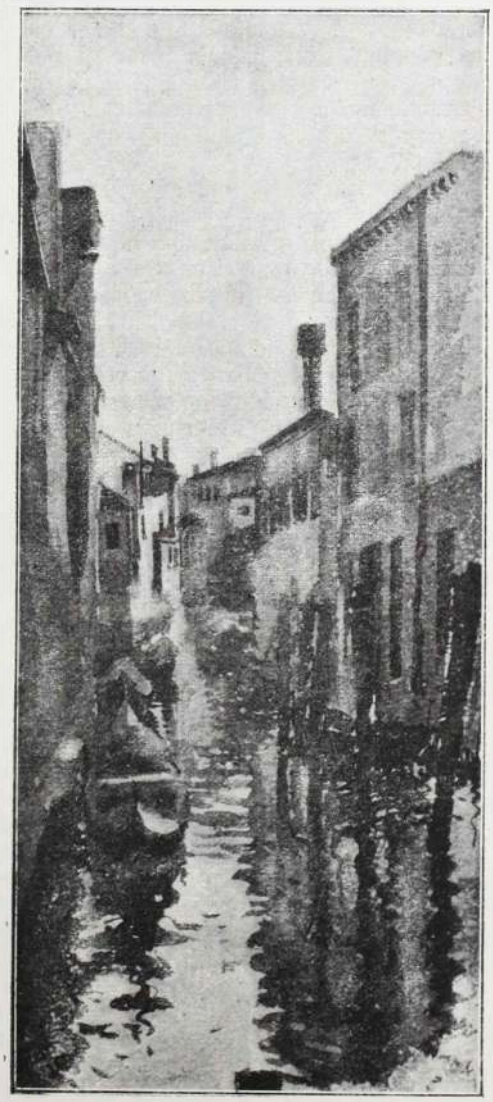

Velenczei utcza. Baranski Emil vizfestménye.

hány tenyér, a mi a kicsi sikerére összeütődött.

Dühösen lépett a rendező elé.

— Holnap nem játszom evvel a fruskával, érti? Tönkre tette a legszebb jeleneteimet . . . Adják a szerepét azonnal másnak, érti?

A kis kezdő színésznő pedig szinte tapsolva jött be a szinpadról. Vette ő is észre a kajánságtól, a dühtől eltorzult arczokat!

— Eleinte ugy, de ugy féltem, azt hittem, meghalok, mondá.

— És mitől bátorodott neki?

A kicsi végtelen szeretettel felelt:

— Hát . . . hát a nézőtéren észrevettem az édes anyámat . . .

III.

A felvonás véget ért, a közönség kiözönlött a szinház elé. A helyi lap kritikusa fölemelkedék és fennhangon előre elmondta az előadásról irandó referádáját. «A szintársulat tegnap este bemutatkozott naivája az üde, kedves természetesség friss leheletét terjesztette maga körül a szinpadon». És gyönyörködött az orakulumi tekintélyében. . .

Kardossy Kázmér karonfogta:

— Ismered már az uj csillagot? Nem? Jere, mutatkozzunk be neki. Jó lesz megkezdeni az ismeretséget mihamarább, nehogy előnkbe vágjon valaki.

Sólyom Balázs loholt barátjával az öltözők felé. Egyáltalában nem volt pajtására féltékeny; ez, pláne szinésznőknél, határozottan nevetséges is volna!

— Őszintén: Milyennek találod?

— Reményekre jogositó tehetség.

— Kópé! Neked mindenki reményekre jogositó, a ki téged reményekre jogosit!

— Hát persze.

A gyermeket azonban nem találták az öltözőben. Felkutatták a kulisszalabyrinthot. Kérdezősködtek utána, nem lelték. Ah! az őzikének tán előérzete sugja, hogy jó lesz elbujni a két legveszedelmesebb vadász elől! Boszankodva mentek a szinkör hátsó udvarára, a hol a szinészek olvassák a hold- és csillagfénynél szerepeiket (vacsorálni később fognak a hold- és csillagfénynél.) Kázmér egyszerre felkiáltott:

— Nini, ott van!

A kicsike valóban ott volt. Egy ötéves leányka, valamelyik kardalos családi örömének a társaságában. A földre kuporodott a kis baba mellé és a művésznő, a ki az imént egy nagy költő lelkét, álmait interpretálta, átértett és átérzett bensőséggel; a ki az önfeláldozó szerelem egy poétikus jelenetében ragadta viharzó tapsokra a közönséget: a művésznő ezzel az ötesztendős lánykával jatszott itt — kézreverősdit.

Gyönyörü játék az nagyon! Szebb, jobb, boldogabb, mint a mit odabenn a szinpadon játszanak! A két gyermek egymásra teszi a kezeit: aztán az a nyertes, s melyik többet tud a másikéra pacskolni. Olyan sokat, olyan szivből, olyan ártatlanul lehet ezen nevetni!

A két gavallér összenézett.

Bemutatkozzanak?

Megkezdjék az ismeretséget? Kivessék a hálót a kiszemelt áldozatra azonnal?

Megálltak, mint a rossz lelkek a pentagramma előtt.

A gyermekjáték bűvkörébe nem volt bátorságuk belépni . . .

IV.

— Nem játszom! Ezt nem játszom!

És földhöz csapta a szerepét a drámai szende.

— Majd biz én uj szerepet tanulok be neki! dühöngött az anyaszinésznő.

Mert a kis Ida jutalomjátékára készülődtek. És a jutalomjáték érdeklődést ébresztett a közönség körében. A pályatársak hát dultak-fultak. Dehogy nem, még nyakukra növesztik a kis semmiházit.

A rendező lépett a szinpadra. Érdes, parancsoló hangon szólt:

— Kezdjük a próbát. Tessék olvasni a szerepüket.

A rabszolgalázadás véget ért . . . Az összegyürt szerepeket olvasni, tanulmányozni kezdték, lelkesen, ambitióval.

A kik a próbán nem voltak elfoglalva, a szinház hátulsó udvarán őgyelegtek. A nagy platánfákról, melyek óva, védve terjesztették ki karjaikat a rozoga nyári szinkör faépülete felé, hogy el ne vigyék azt a viharok, egy-egy sárguló levél szállott alá, oly lassan, ringatózva, mintha valami visszavonzaná az ágra. A nap oly hideg volt, mint mikor puszta társadalmi konventióból mosolygunk arra, a ki iránt teljesen közönyösek vagyunk. Hogy ősz volt, az onnan is kitetszett, mert a kóristagyerekek kezeiben iszonyu szőlőfürtök himbálóztak, melyeket a sáskaéhes had nagy mohósággal majszolt, mig apjuk elkeseredve nézte a kicsinyek óriás, ijesztő étvágyát. Az asszonyok harisnyát kötögetve, férjeik, gyermekeik ruháit foltozgatva, üldögéltek szerte, mellettük a szerep, melyben aranyruhás palotahölgyek víg karéneke van kottába szedve. Hátul az embergyülölő buffo veszekedett a virstlissel, a ki beszüntette neki a hat krajczáros reggelik hitelét.

A lirai tenorista ölelkezve sétált az egyik segéd-színésznővel, a kivel az egész szezon alatt gyöngéd vonzalom kötötte össze. Most, hogy az idény vége felé jár és ők nem tudtak egy helyre szerződést kapni, hát válni fognak. A nagy szerelem szépecskén beletörődik ebbe, a mint az szegény emberek, kivált a szegény szinészek szerelméhez illik.

A soubrette vörösre sirt szemekkel dugott el egy levelet; benső barátnői, a kiknek bizalmasan elpanaszolta a titkot, beszélték, hogy kis gyermekét elpusztitotta az angyalcsináló intézet . . . A vén komikus pedig, a ki nappal mindig alszik, a próbán is alszik, csak este hököl fel, mint czirkuszi ló a trombitaszóra: most is aludt állva, egy széles faderékhez támasztva elefánthátát.

A legnagyobb csapat a kis Idáról beszélgetett:

— Ugyan nem fogtok felülni annak a sárgaszáju csibének? Kitanult raffinéria az egész: nagy alamuszisság rejlik az alatt az ártatlaln babalárva alatt!

— Különben elég kopott fogás: ártatlanságot tettetni. Azt hiszi, hogy az ilyen elnyütt kokettériával mai napság meg lehet még fogni a gavallérokat.

— Én becsületes, őszinte voltam mindig; nem titkolóztam soha! lépett

oda a soubret, a ki imént azt a levelet kapta.

És marták, rágták a kis leány becsületét, a kedves, jó kollégák, a kik elkeseredett, dühös, gonosz ellenségei voltak neki mind. Ellenségei, nemcsak a talentumáért, de azért, mert ugy lebegett fölöttük, mint a hogy a hinár fölött uszik a tiszta virág. Ez a levegő, a mely a kuliszszák közt suhog, iparkodott a leány lelkébe is behatolni, kiölni onnan az illatot, a mit az még szűztisztaságában lehelt. Iparkodtak őt is lerántani oda, a hol ők vannak, abba a mélységbe, abba a mocsárba, a honnan már csak gunykaczaj száll a testi-lelki tisztaság felé. Hisz ők már csak nevetni tudják az olyan ostoba, kétségbeesett küzködést, a mit az a kis leány, meg az édes anyja együtt folytatnak! A küzdelmet a szinfalak levegője, a festett bokrok közt lappangó ezer kisértés, a szinésznők elkerülhetetlen végzete ellen. A művészet magas csarnokának homlokára az van irva az erény számára: Lasciate ogni speranza! Nevetséges hát a küzködés, nevetséges és boszszantó, dühösit, elkeserit, hogy hátha ennek mégis sikerülni talál, hátha... Nem, azt, nem viselheti el a pályatársak szeretete, az egymás örömében, bajában osztozó testvériesség.

Az a kis leány idejön a próbára az édes anyjával és távozik az édes anyjával; a szerepét pompásan tudja, a közönségnek tetszik; a legkitartóbb udvarlók nagyot koppanva hullanak vissza az ostromától, mint a cserebogár a faltól.

Hol itt az igazság?

A mindig alvó komikus, a kinek szomszédságában a becsülethiénák garázdálkodtak, fölneszezett a gonoszlelkü, undok kifakadásokra:

— Piha! Milyen nyomorultak vagytok!

Azok meglepetve néztek rá.

— Hát bántott valaha titeket az a szegény gyerek? Persze az mindig jó, édes hozzátok . . . még a hátatok mögött is, — bezzeg ti a háta megett a sárba tapossátok a lelkét. Ti, a kik belopnátok a rágalom kigyóját az Úr angyala nyoszolyájába! Roszszabbak vagytok az utonállóknál, mert az csak akkor rabol, ha éhes! De hát éhezitek ti az erényt? kell is az már tinéktek! Nem jól érzitek ti magatokat a sárban?

— Nini! Gergely moralizál! Gergely prédikációt akar tartani! Gergely barátnak készül. Hány miatyánkot szabsz rám vezeklésül Gergely?

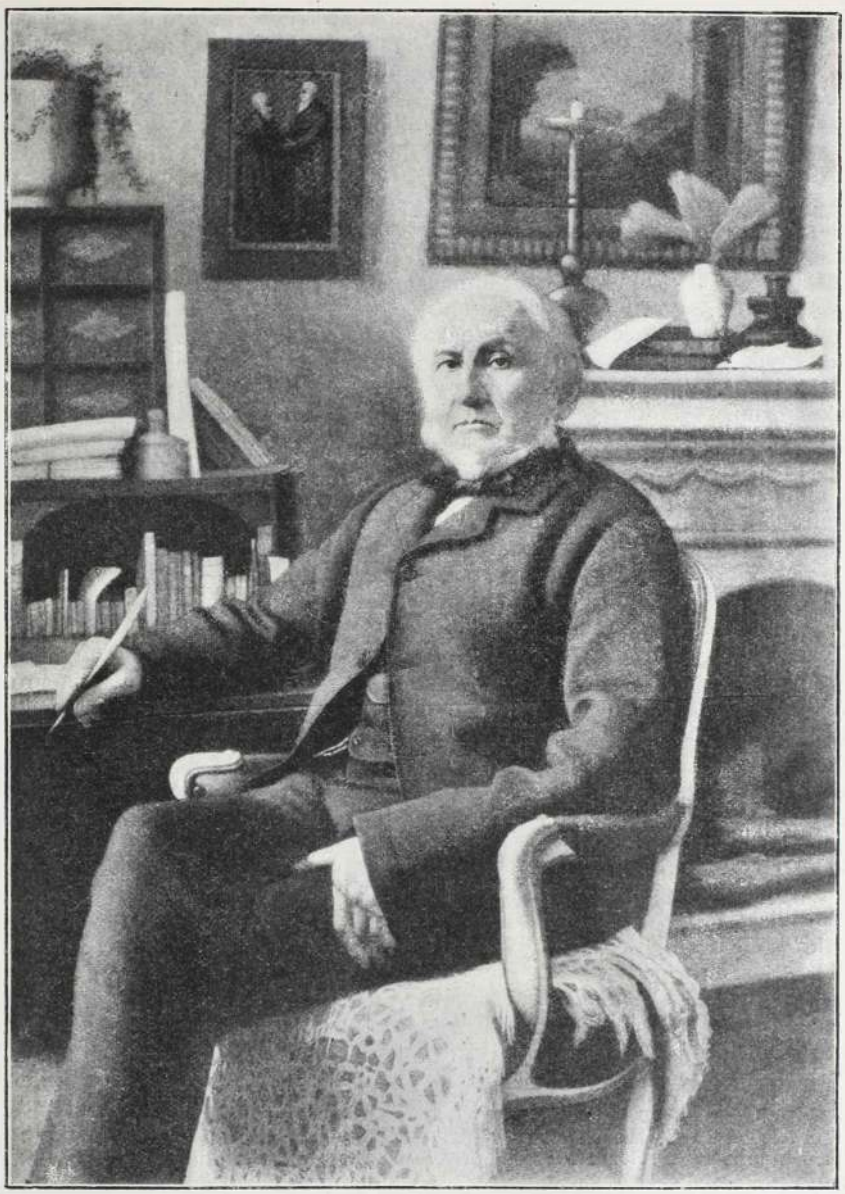

Gladstone †

És a czifra primadonna kaczagva kezdte énekelni a szent imát — valami pajkos operettmelodiára. Amen helyett azt énekelte:

— Tarara bum dié!

A vén szinész végignézett a sok sok sápadt intrikuson, az ékszeres pompában ragyogó énekesnőre és felsóhajtott:

Olyan nyomorultak vagytok — mint én!

Azzal megfordult és ment a próbára. A kicsike közeledett, most is, mint rendesen, az édes anyja karján. A vidám, redőtlen, ártatlan homlok kicsi, a kinek a szeme gyanutlan szeretetet ragyogott a barátnőire, mint, a hogy a nyuszika mosolyog az óriáskigyóra, a ki őt elakarja nyelni.

A primadonna hozzáugrott:

— Jó reggelt, édes, drága, aranyos kicsim! Hogy vagy? Hogy aludtál?

A nyuszika pedig csak mosolygott a boa konstriktorra . . .

V.

Fényes úr! Fényes úr!

A fiatal ember, a ki alig érkezett meg, sietetett Idáékhoz, ragyogó arczczal intett a kis naiva lakása felé — hátul az udvarban.

Ismerősük volt még a fővárosból. Valami biztositó-társulat hivatalnoka, a ki üres óráiban verseket szokott

irni a képes hetilapok számára. Csufolták is kollégái eleget. A legszebb költemény: a pontosan összerímelő évi mérleg!

Fényes úr aznap este kiment Idáékkal a szintársulat nagy ünnepére.

Lakodalmat ültek a társulatnál. Az egyik kardalosnő lakodalmát, a ki ime, asszony, tisztességes asszony akar lenni.

Miczi kardalos leány volt: a legszebb a karban. Egeszen fehér volt a haja, mint az albinóé; mintha holdsugár ömlené körül a homlokát. A szép kék szemeiben határozott karrier ragyogott.

Rá is támadtak a pajtásnői:

— Mit csinálsz, te szerencsétlen? Ilyen csinos leány, mint te vagy! Lekötni magadat egész életedre! Majd ha két-három poronty sir a nyakadon, majd vissza sírod az aranyszabadságot.

A vőlegényt, a társulat lyrai szerelmesét sem biztatták különben.

— Boldogtalan fiu! Bölcsőringatásra adni a fejedet. Barátom: színészembernek nem való házasság. Megállj csak: mikor majd a szerepeid tanulod és a kottádba belesivit a sok kis angyal!

— Ugy is azt mondják nem birom fel a magas «C»-ig, hát majd ők megtanitanak, felelt a tenorista bizonyos keserü humorral.

Vasárnap reggel hét órára tüzték ki az esküvőt. A tiszteletes úr kissé késett, jaj, hogy rettegett a vőlegény, meg a mennyasszony. Nekik nyolcz órakor próbájuk van és ha elkésnek, bizonyosan fölirja őket a drákói ügyelő. Mit, hogy esküvőjük van? Ahhoz neki semmi köze. Hát minek van esküvőjük? Minek az a színésznek? Tessék: elkésnek miatta a próbáról.

Az ifju pár a nászutat Strogoff Mihálylyal tette meg: Velence helyett Moszkvától Irkuczig. A nászlakomát akkorra tüzték ki, a mikor Strogoff szerencsésen hazakerül a tatár fogságból, meg az égő folyóról.

Vén terebélyek susogtak az asztalok fölött, ahol a nászlakomát megtartották. A bohém társaság olyan kedvvel telepedett le, mintha egy mesebeli hetedhét országra szóló lakzi fejedelmi asztalához ülnének. A három pinczér nem győzte a kiszolgálást, a naturbursból kitört a mult és segitett a tányér-pyramisok hurczolásában. «Csodálatos: a szinpadon a pinczérszerepeket is olyan ügyetlenül játsza»; csóválta a fejét a drámai apa.

Pazar jókedv lobogott fel csakhamar. Czigány is került s arra is ráragadt a bohémhangulat. Egész elragadtatással húzta, pedig nem sok pénz nézett ki a kompániából.

— Hogyne húzna a czigány a czigánynak? hizelgett a vőlegénynek a primás, aki nagyban helyeselte ezt az őszinte és hasznos vélekedést. Mindenki elkezdte az őszintéskedést: az intrikus a buffó előtt kigyót-békát kiabált a direktorra, pedig tudhatta, hogy az mindent be szokott fütyölni. A koloratur énekesnő biztositotta a kritikust, hogy ő soha a róla megjelent kritikát nem olvassa el; az neki mindegy, akármit irnak róla a lapok, neki az önérzete elég; s az egész antikritikából kitetszett, hogy ő nagysága nagyon is olvassa a róla irt kritikát. A mindig alvó komikus elmében volt; végigutánozta az egész állatvilágot: röfögött, turbékolt, czinczogott, dörmögött, kukorékolt, zümmögött és brekegett, aztán a felzugó tapsra sirva fakadt, hogy ilyen talentummal mégis a vidéken tengődik! A drámai apának is a méltánytalansággal volt baja; sőt elárulta, hogy az akadémiának minden eddigi pályázatán részt vett és mindiz az a nyomorult Csiky! . . . Egyik szinházi mama a komikának panaszkodott, hogy a lánya milyen kegyetlenül bánik vele. Most egy gazdag imádóra tett szert: szinte elrepül a sok csipkétől, szalagtól és neki még egy olcsó kimenőt se tud venni! A nyomorult teremtés! Mennyi szemrehányást tett már ez neki ezért! Hja, az a mamák sorsa e világon, sóhajtott komikáné; minket csak az vigasztalhat, hogy az ő gyermeke vele éppen ugy fog bánni!!...

Fényes Elek nem is látta azokat az alakokat, nem is hallotta azt a lármát, csak azt a lánykát nézte, aki ártatlan lelke egész pillangó-csapongásával engedte át magát a jókedv árjának.

Szobaura volt a szegény, kishivatalnok-családnak még Budapesten és mellette cseperedett fel a kis Ida. A kis Ida jövője nagy gondot adott a szüleinek; mi lesz belőle, ha felnő? Ki veszi el a földhöz ragadt inség gyermekét; miféle keresztet rak a vállára a boldog «házasság»? A kishivatalnokné, aki szerette az urát, de azért keserves küzdelmet folytatott a nyomorusággal, mely űzte, hajtotta őket a nagyvárosban, hol a souterainbe, hol a negyedik emeletre, szorongó aggodalommal beszélgetett erről a férjével. Hátha valami pályára nevelnék a kis Idát? A varrógép mellé adják? Vagy a telegráfgépek mellé?

Ilyenkor Fényes ur pokoli ravaszsággal, szivében véghetetlen boldogsággal mosolygott. Mire a kis Ida felnő: neki ezerhétszáz forint fizetése lesz a hivatalában. Azok az angyalok, amik arra a bankókra vannak festve, ez az ezerhétszász forintból álló mennyország, ez szabaditja őt és ezt a szegény családot minden, minden keserü, könykisajtoló gondtól. S innen hallgatag megállapodás jött létre a szülők és a szobaur között és csöndes megnyugvás szállott a családra. Ezt a házasságot szépen előre elvégezték az égben.

De hát az isten tervez és egy kis lány végez.

Ida a szinpadra vágyott: hát beadták a tanodába. Szépen haladt, figyelmet keltett. És egyszerre csak szerződést kapott egy vidéki városba.

Az ártatlan lélek egész rajongásával készült arra a pályára. A szerelemnek, a bálványozásnak rezgésével bucsúzott el tőle Elek.

Mert ismerte a szinész-életet jól; undorral gondolt arra a levegőre, amit a gyermeknek ott szívni kell. A külvilág huzza, a pályatársak taszitják a bűnbe a kezdőt. Ha a szinésznőnek nincs tehetsége, a romlottságba kergeti a nyomor; ha van tehetsége, akkor lassan-lassan magába szívja a kollégáknak azt a nézetét, hogy ránézve a filisztertársadalom törvényei nem irányadók; neki sok dolgot meg lehet bocsátani, amit nem lehet megbocsátani a fűszerkereskedő feleségének. Ez a kulisszavilág-nézet. A festékes morál.

És ime! Hát történnek még manapság csudák? Ez a kis lány három éve tapossa a szinészet veszedelmes bürüjét és a ruhája szegélyére se frecscsent a salak? Hát sértetlen maradt ő mint a vörös kereszt ápolónője a ragályos kórházban, akiktől a betegek imája távoltartja a miazmát? Micsoda imádság őrködik e felett a kis lány falett?

Fényes Elek, itt, a zajos, tarka, bohémmulatságon, mikor senki se vette észre, megcsókolta a kis lány édes anyjának kezét:

— Asszonyom, én végtelen köszönettel tartozom kegyednek. Rettegve

bocsátottam a kis Idát útnak s rettegve jöttem őt most meglátogatni. Hogy repesett a szivem, mikor hallottam azt a mythoszt, amit a kicsiről a városban beszélnek. Mert legendákat beszélnek róla gyűlölettel: oh milyen jó jel az egy színésznőről, ha a kollégák gyűlölettel beszélnek róla! Kedves mama, ugy-e megengendi hogy igy szólitsam, ahogy rászoktam régen, bár most igen, igen fáj ez a megszólitás — köszönöm, nagyon, nagyon köszönöm önnek, hogy megőrizte őt nekem. Azaz mit mondok, nekem .. oh édes istenem ...

Kissé elérzékenyedett a bankhivatalnok ur, aki verseket is szokott irni a hirlapoknak.

A asszony sóhajtva nézett rá:

— Milyen áldott jó ember ön, Fényes ur! Ha ugy lehetett volna: ahogy én akartam! . . .

— Kedves mama: ne bántsa őt azért. Hisz ő nem tehet arról, hogy engem nem tud szeretni, hogy miattam nem tud lemondani az ő tündöklő álmairól Én csak arra kérem kegyedet, őrizze meg ezt az álmát tovább is. Mig kegyed az oldala mellett van: aludni és álmodni fog boldogan . . . De ha elhagyja . . .

— Nem hagyom el soha.

— Kegyednek férje van.

— Akit szeretek.

— Kegyed még fiatal. És elhagyja férjét, hogy őranyala, martyrja legyen a leányának! Nem csak az enyém, de a kegyed boldogságát is elrabolta hát a szinpad! . . . De ha őt látjuk játszani, ha őt halljuk beszélni a szerepeiről, nem tudunk rá haragudni, ugyebár?

Az asszony fölkelt. Kendőjével szelet hajtott az arczába, keble erősen hullámzott. A zene halkan szólt, a czigány inkább sejtette, inkább álmodtatta a melódiát. Heine egy ábrándos, édes versének hangulata ömlött el felettük a levegőben:

Mir ist's, als wenn ich die Hände,
Auf's Haupt dir legen sollt,
Betend, dass Gott dich erhalte,
So rein und schön und hold . . .

A fiatal ember nótát parancsolt a czigánynál. Valami olyan busat, aminek elmaradhatlan logikai következménye az, hogy az ember szive megreped belé . . .

VI.

Az asszony keble erősen hullámzott, mikor a fiatal férfi azt mondta neki, hogy ő is fiatal még s mégis elhagyta férjét s martyrja lett a leányának.

Fiatal volt, igaz. És szép. És a kisértés, mely látta, hogy a leányhoz nem férhet: vigasztalásul a gardedamera vetette magát. És a vér, a harmincnégyéves asszony vére mit sem akar tudni az órangyal önzetlen kötelességeiről!

Az asszony szükségét érezte annak, hogy meneküljön, — meneküljön vissza a férjéhez . . .

Ezen a mulatságon ütött feje fölött a tizenkettedik óra. Tánczba kaptak. A baritonista tánczra kérte. Belefáradtak csakhamar: leszédültek egy székre. A férfi szorosan az asszony mellé.

— Elég elzülött vagyok már, mondja?

— Miért kérdi ezt tőlem?

— Miért? Hát tudja, mióta elszakadtam magától: szorgalmasan haladok — lefelé . . . Hanem átkozott sok tehetségem van: nem birom a borba ölni. Most majd a pálinkával teszek kisérletet.

— De miért teszi azt az Istenért?

— Mindenkinek szabad azt tőlem kérdezni csak magának nem.

Kertészné elhallgatott. Ő neki azt tudni kell. Bármily szegény családból származott is: nem akarták az inséges komédiáshoz adni. A komédiás megakarta szöktetni. A leányban több volt a tisztességérzet, mint a szerelem. Kedvese eljött éjszaka s egyedül kellett távoznia. A színész azután elszöktetett egy kassziros leányt: no, nem a szüleitől, az adósságaitól. A kassziros leány azóta persze rég elszökött tőle is. S a színész maga ballagot tovább — lefelé.

Még most is szép férfi volt.

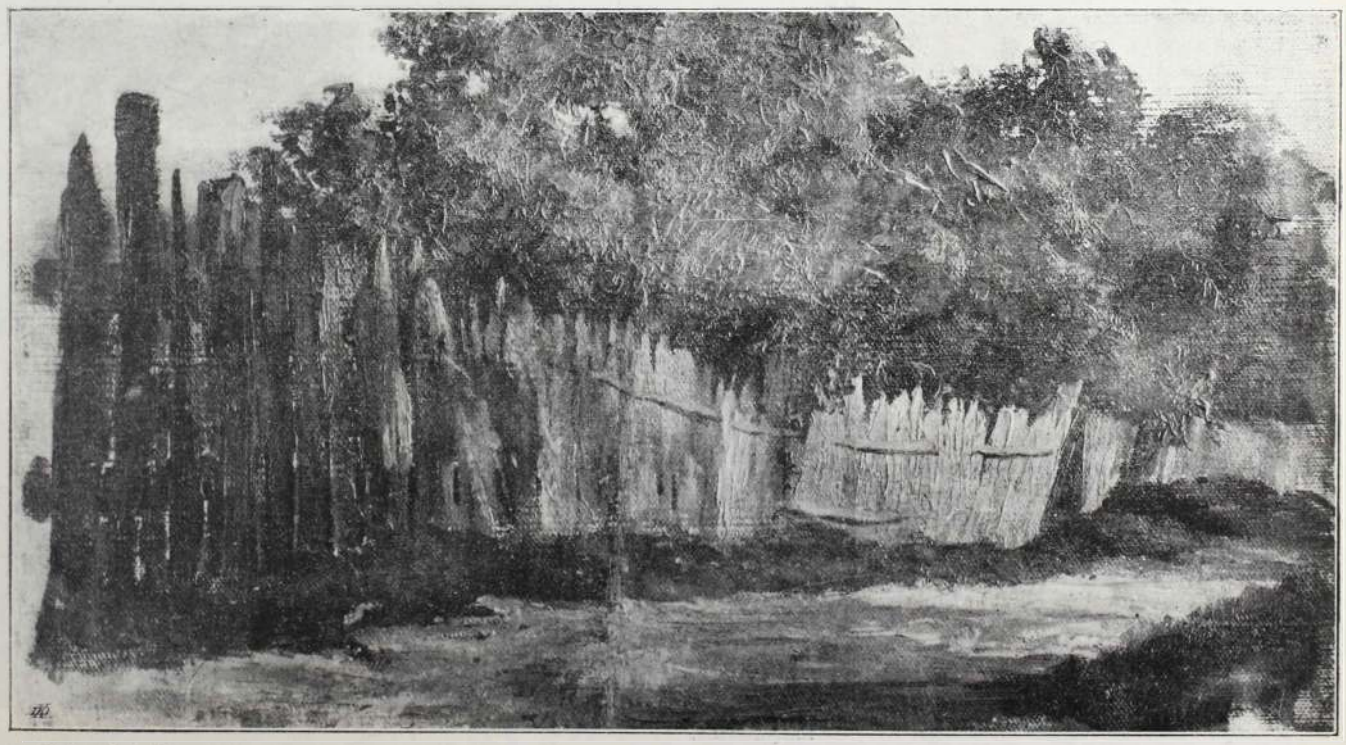

N.-bocsói részlet. Szontágh Tibor olajszinvázlata.

Erős vállait nem birta megrokkantani a művészet keresztje. Szemei tüzét nem birta kioltani a viszontagságos, tivornyázó élet. Nem nézett az asszonyra — a távolba nézett. És az asszony érezte, hogy mégis őt látja. Őt látja a multban, fehérruhás, virágos leány korában.

— Eh! Nem birok magammal! — fakadt ki rekedten a férfi. Szeretlek — jobban szeretlek, mint valaha. És most itt vagy nálam. Az enyém vagy. Érted?

Az asszony felállt:

— A férjemé vagyok.

— A férjedé? Harmincz mértföld van köztetek.

A nő reszketve folytatá:

— És — és a leányomé . . .

A baritonista nagyot sóhajtva adta oda a kezét:

— Isten áldja meg.

Az asztalhoz ment és leült az elázott czimborák közé.

VII.

Ida rég elment már a próbára, mikor az édes anyja fölébredt. Hajnal felé tudott csak elaludni. Éjszaka fölkelt az ágyból, melyben mintha tűzláng nyaldosta volna körül. Kinyitotta az ablakát és kibámult az éjszaka csöndjébe és a sötétségbe temetkezett kisvárosi utczára.

Itt-ott ragyogott még egy-egy háznak a szeme: talán beteget virrasztanak ott, vagy valami mély töprengésekbe merült ember jár a szobában föl s alá?

Épen ilyen éjszaka volt az is, mikor eljött érette az az ember, a ki ma este ezt a lázat oltotta a szivébe. Ő is ugy könyökölt ki az ablakon és a férfi koldulva, esdekelve kérte, hogy jöjjön vele. Nem hajlott a könyörgéseire, becsukta az ablakot — megmaradt tisztességes lánynak, a ki engedelmeskedik a szüleinek szépen és ahhoz megy, a kihez azok akarják. Hallotta, a hogy a férfi kocsija elrobogott . . . Ha vele ment volna?

Ha vele ment volna, talán nem vivná most ezt a tusát ujra önmagával, tisztességérzetével és vére rettenetes lázadásával. Hurczolták volna a nyomoruság jármát, azt a jármot, a mi kőszoruval van körülfonva, városról-városra, faluról-falura. S lassanlassan a romlásba süllyedt volna ő is; s gyermekét nem törekedett volna oly kétségbeesett erővel megvédeni a rossztól — talán még maga késztette volna, mint sokan, sokan a szinházi mamák közül . . . De hát megérdemli az a lány, hogy érette ezt a küzdelmet folytassa? Ő nem akarta, hogy a leánya szinésznő legyen, ha mégis az lett — mért nem engedi elmerülni az örvényben? Örökké mellette maradjon? Megvénüljenek az erény örvényén együtt? Vagy odadobja valami rongy szinésznek, a vidéki szinészházasság inségének? És ő maga térjen vissza, meneküljön a férjéhez, különben veszve van! Vagy a lánya — vagy ő! — Kettőjük közül valamelyik áldozat lesz.

Melyik?

A gyermek erősebb-e vagy a férj?

Az anyai szeretet vagy a hitvesi hűség?

Maradjon a lánya mellett őrangyalnak, a ki maga elbukik? A szinész, a régi imádó, a miatta elzüllésnek induló férfi szavai perzselték az ar-

Kártyavetőnő.

czát. A vére vad, zugó lázadással ömlött az agyára: Eredj, eredj mig a kis lányod alszik . . . Nem szöktél akkor vele . . . tartozol neki ezzel most . . .

— De hisz én szeretem a férjemet! Sikoltott föl az asszony szivében a kötelesség. Soha, soha eszem ágában se fordult meg, hogy hűtelen legyek hozzá. Gondos, szerető hitestársa voltam . . . S a szinész szavai ujra fülébe zugtak: Harmincz mértföld van köztetek . . .

Becsukta az ablakot, Becsukta, mint akkor. A szobában sötét volt, csak a leánya ágya világitott fehérrebben a hónál. A gyermek nyugodtan aludt, kezéből kiesett a szerep, a mit elalvás előtt még átolvasott.

De elhatározta, hogy beszél leányával. Megkéri — őt a Fényes számára.

Alig várta, hogy a próbáról hazatérjen. A kicsike vigan jött: dicsekedett, hogy minden jól ment, a rendező ur nagyon megdicsérte.

Anyja elmondta neki, hogy Fényes most is szereti; nőül akarja venni. Meghal érte.

— Édes anyám, de ha én nem tudom szeretni? Ha én nem tudok a felesége lenni? Hagyjuk ezt, kérem: Éljünk mi csak egymásnak . . .

Egymásnak! Az asszony könyben uszó szemekkel emelte a kezét a leányához:

— Gyermekem!

A kicsi megijedt.

— Istenem! Hát te annyira szeretnéd? . . . Hát . . . akkor jó, hozzámegyek.

— Ha nem is szereted?

Az asszony valamire gondolt. Magára. A saját sorsa jutott eszébe . . .

— Nem, akkor ne menjen hozzá.

Ida hosszan nézett az anyjára, a gyermek lelke iparkodott kitalálni azt a küzdelmet, a mi annak belsejében forrt. De nem tudta eltalálni: az ő fiatal ártatlansága úgy száll el a szenvedély tusája fölött, mint a háborgó tenger fölött a galamb. Odament hozzá és czicza nyájassággal beczézte.

— Édes anyuskám, hiszen nem szenvedünk mi mindig ennyi szükséget. Látod, első évben hetven forint fizetésem volt, most már kilenczven van! És én tanulok folyton, folyton; és jól játszom; és föllépek Pesten — hiszen megigérték. És ujra együtt leszünk a papával . . . No ne haragudj rám, édes anyukám.

Az anya gyermekére borul és sirt.

Ida is sirva fakadt: nem tudta, csak sejtette, hogy édes anyja nagyon, nagyon szenved.

Szétriadtak egymástól.

Látogatójuk érkezett.

A baritonista.

VIII.

Kertész ur jól emlékezett, hogy életében akkor volt utoljára kávéházban, mikor a feleségét megkérte — és a mit senkinek se hitt volna, még a princzipálisának se, — nem kapott kosarat. Akkor beült a fényes, tükörüveges falak közé, a bársonydiványra és elgondolkozott azon, hogy neki, a negyven forintos irnoknak sikerült a sors ellen intézett vakmerő merénylet:

Azóta nem volt soha. Majd bizony! Odaadni a szürke lötyedékért

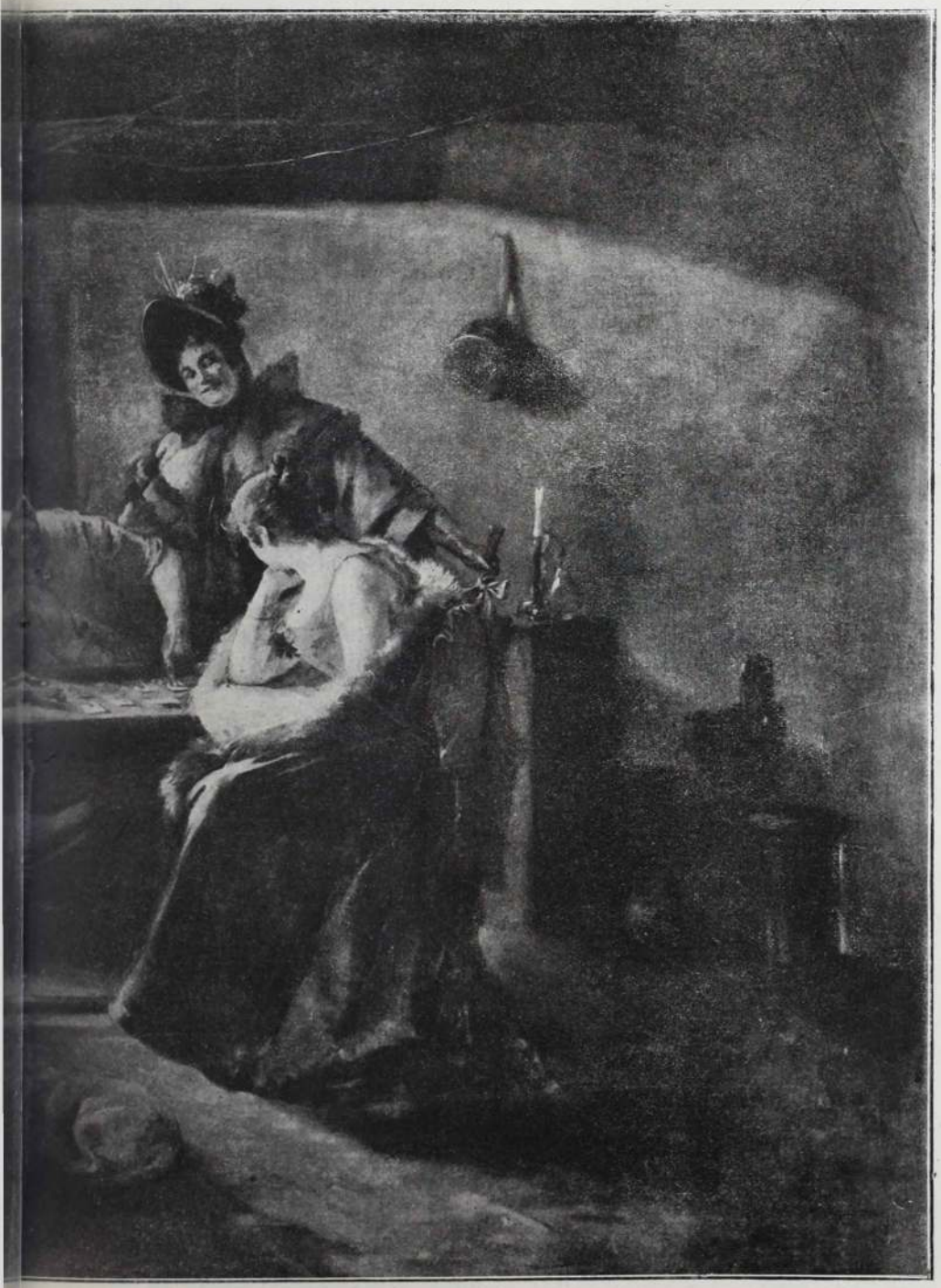

Koroknyai Ottó festménye.

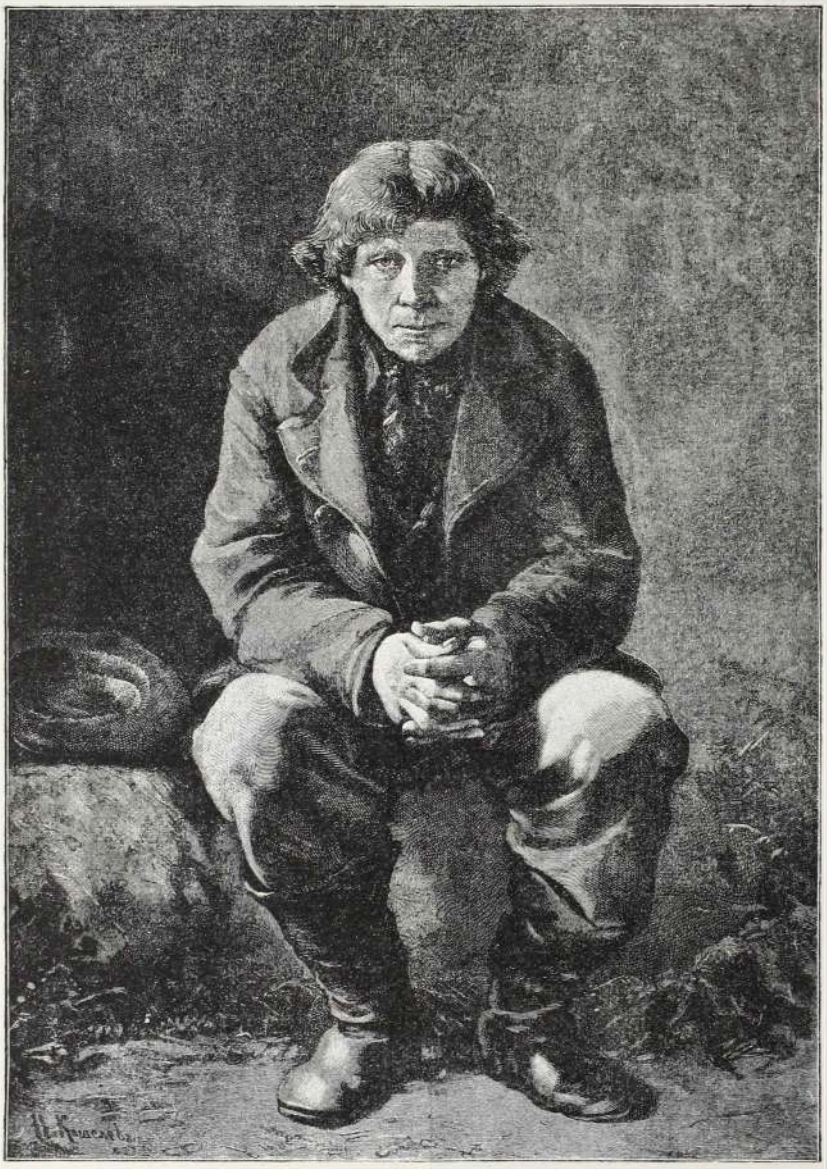

Imádkozó orosz.

azt a pénzt, a min Iduskának kell czipőcskét meg kalapocskát venni. Egyszer egy barátja emlitette, hogy a kávéházakban hamisitják a kávét. Tessék! És ő a hamisitott kávéért fosztaná meg Iduskáját.

Most már aztán azért se ment a kávéházba.

Kértész ur azonban mégis csak betévedt a hamisitott kávé és a veszedelmes borravaló kicsalás birodalmába, mikor azt a levelet kapta az Iduskáéktól, hogy jutalomjátéka kitünően sikerült. Bevette magát a kávéház sarkába és a Fényes urral, a ki tovább is lakója maradhatott, mivel hogy valami vén rokonuk sertepertélt náluk, — és milliószor és billiószor elolvasták azt a levelet.

Fényes Elek, a hogy most este hazajött, megint azzal a meglepetéssel találkozott, hogy Kertész ur ismét a kávéházba készül. Talán ujfent jó hir jött a kis Idáról? Szárnyára kapta a siker, hozza, hozza ide a nemzeti szinház felé?... De a kertész ur sötét ábrázatja kijózanitotta ebből az örvendetes föltevésből. Kertész ur egy szót sem szólt: hallgatagon tűrte, hogy Fényes Elek az éjjeli expediczióban társául szegődjék.

Kertész bácsi ez alkalommal nem maradt meg a pikkolónál. Likröket, borokat rendelt. S ivott, mintha évek mulasztását most akarná helyrepótolni. Hej, nagy dolog történhetett ott, a mi a szegény ember lelki egyensúlyát ilyen lumpolásig felbillenti!

Nagy dolog történt.

Az apa ujra levelet kapott S...ról.

Nem is az apának szólott a levél, hanem a férjnek. Ki küldte? A társulat egy nőtagja, a kit a szeretője elhagyott, mert a ki Idába belondult bele — persze hiába. A színésznő pedig bosszut esküdött Ida ellen. Hogyne? Elhatározta, hogy olyanná teszi, a milyen ő maga. Első sorban pedig az anyját riasztja el mellőle. És először is megirt mindent az apának. És bizonyitékul mellékelt egy levelet, a mit a baritonista zsebéből kilopott.

A kávéházban nagy zaj volt. Az éjszaka rendes alakjai tartották meg nagy ajtócsapkodás közt a bevonulásukat. Nők csaptak szét nehéz illatot, a hogy a boajukat levetették. A női zenekar pedig ujjongó hymnuszát zenditette rá mindannak a a mi a világon rút, bünös, undoritó.

Kertész ur az óráját nézte.

— Mit akar? — kérdezte halálosan elszorult szivvel Fényes, a kit kétségbeesésében még a köhögés is elhagyott, pedig utóbbi időben mind erősebben köhögött, véreset.

— Elutazom még az éjjeli vonattal. Már kölcsön is kértem az utiköltséget.

— És... és mit akar tenni?

Az othellói allureök nem igen illettek a kis, tömzsi, tagbaszakadt emberkéhez. De hát kérdezi is azt a zöldszemü szörnyeteg, hogy hőst választ-e ki áldozatául, vagy — egy negyven forintos irnokot?

Fényes ur érezte, hogy neki most egy nagy, szörnyü katasztrófát kell elháritania. Kiről? Az anyáról? Nem — a leányáról.

Kiköhögte magát, hogy a vérző tüdeje ne zavarja a beszédben, — aztán hozzá látott.

— Kertész ur... én nem tudom mit mondjak magának... pedig érzem, hogy sok mindent kell magának mondanom, ha a végleheletemmel is... Lássa, rettenetes dolog az, a mit maga nekem mutatott — de ne haragudjon, ha azt mondom, hogy én most is tisztelni tudom azt az asszonyt. És... és én megtudnék bocsátani neki... Ne kelljen föl kérem, ne hagyjon itt, el kell magának mondanom, mit gondolok.

Két kezével, a melyek a betegség és a fe indulás lázától reszkettek és forróak, izzadtak voltak, megragadta az asztaltársa kezét.

— Ugy-e bár, édes Kertész ur, maga is nagyon szerette az Iduskáját?

Othello ur sirni kezdett.

— Tudja, hogy én is nagyon szerettem . . . Hat évig álmodoztam róla, zsugorgattam a fizetésemet, hogy *majd akkor* elviszem utazni, szép, tündérszép országokba, hadd lásson egyebet is a nagy bérkaszárnyánál. Hej, ha ugy akarta volna az Isten . . . Igazán, az isten sok jót tehetne a világban, ha akarna. De nem akar, Kertész ur. En már rájöttem arra, hogy az isten nem jó — hát legyünk mi jók helyette Kertész ur . . .

Az ábrándos poétát valami vers hangulata ragadta meg . . . No majd megirja, máskor. Most folytatta:

— És meg is érdemelte a kis Ida, hogy maguk olyan végtelenül szeressék. Jobb gyermeket nem tudok elképzelni nála. En olyan bolondos ember vagyok, hogy a tehétségnél többre becsülöm a szivet, talán, mert nekém is több szivem van, mint tehetségem. S a kis Ida tehetségénél is jobban szeretem azt az édes gyermeki szivét. Tele van a lelke ábrándos rajongással, szinte összecsókolja egy-egy jobb szerepét — de azért legédesebb vágygyal mindig arra gondol, hogy magukat megszabaditsa a nehéz, keserves gondoktól. Látta ő gyermekkorában, milyen szörnyü küzdelmet folytattak maguk a nyomorusággal — talán azért is nem mondott le értem a szinpadról . . . Egyre azt rebesgette: ha én felkerülök a nemzetibe — és együtt leszünk ujra a papával! Kertész ur, valóságos hősnő az a kis leány! S amellett gyermek. Nem tudja elképzelni, milyen bevehetetlen vár ez a szinház, hogy őrzik a kapuját a féltékenység, a kenyéririgység, a kapzsiság tűzokádó sárkányai. Es nem birja elhinni, hogy az emberek rosszak, megbizik a mosolygásukban, a nyájasságukban, viszonozza a barátnői Judás-csókjait ártatlan, szentséges tiszta szivvel. Mint mikor valaki a nagy zivatar alatt aluszik: olybá tünik föl nekem annak a kis leánynak a lelke a világ sok rosszasága, küzdelme, zivatara közepett. És az édes anyja virrasztja, őrzi az álmát. Kertész ur: mikor multkor meglátogattam őket, kezet csókoltam annak a martyr-mamának — és ha megint lemegyek — hát kezet csókolok neki megint!

Fölragyogtak a poéta szemei. A férj csodálkozva tekintett rá.

— Őrangyala volt a lányának és ő maga elbukott. Tragédia, tragédia, Kertész úr a minek az áldozatát szánni kell — nem megbüntetni. En tudom, hogy azt az asszonyt megbüntette a bűne; tudom, hogy rettenetes önvád kinozza; tudom, hogy siró imádságok közt kér bocsánatot az Istentől és — magától. De ön nem bocsáthat meg neki, ugy-e Kertész úr? Nem, nem. Önben is van férfibüszkeség. Minek is kérem erre? Bolondokat beszélek . . Oh Istenem . .

Két kezébe fektette az égő fejét. A férj hallgatta sötéten.

— Ön oda fog menni. Arczába vágja a levelet. Eltaszitja őt magától. A botrány összecsap az asszony feje fölött. Mit törődik maga azzal? Maga ott hagyja a gyalázatában, csak igazság történik vele, a hűtelen asszony nem érdemel egyebet . . . De hát arra gondolt Kertész úr, hogy mi történik a kis leányával? Gondolt-e arra, hogy összetépi annak a szegény gyermeknek a szivét, ha a sárba tiporja előtte azt a bálványt, a mire eddig Isten után legnagyobb tisztelettel nézett és Istennél is jobban szeretett?

— Tudja, mi tartja meg az embert az erény ösvényén? Tudja, mi oltja szivünkbe a jóságot, a tisztaságot? Az édes anyánk emléke . . . Taszitsa ki azt a kis lányt az életbe — s dobja rá útravalóul az édes anyja becsületének rongyait — takarózzék azokba a világ bűnei, csábitása, gonoszsága elől! Haza hozza, magánál tartja? Börtön, penészes kripta lesz neki az az élet, a hol előbb siratni, később átkozni fogja az édes anyját. Magára hagyja a világban? Mi lesz a sora a szinésznőnek, a kinek az édes anyja szolgált rettenetes példával? Előbb undorodni fog tőle — azután . . . azután kineveti önmagát, hogy tudott attól a példától undorodni!

Elhallgattak. Fényes úr ajkához emelte zsebkendőjét, a tüdeje megint alkalmatlankodott.

Vérző tüdővel, vérző szivvel susogta még a láztól reszkető fiatal ember ezeket a szavakat:

— Nem, nem azért a bűnös, azért a hűtelen asszonyért könyörgök. De a leányért esedezem Kertész úr! A leányért, a kit jobban szeretek az életemnél, a leányért, a ki ugyan eldobott magától, de a kit én mégis

Mennyasszony. (Oroszországi kép)

ugy szeretek, a kit én mégis imáimmal őrzök és aggódom s reménykedem, megmarad-e olyan tisztának, fényesnek, a hogy az én álmaimban élt, akkor is, mikor még nem is ismertem s azután is, mikor már eltaszitott . . . A leányért, a ki ugyan nem lesz az enyém soha: s én mégis harczolok érte és magakarom hatni, megakarom lágyitani, megakarom döbbenteni az ön apai szivét. Vigyázzon, vigyázzon az istenért, mert ön nagyobbat akar vétení, mint a felesége vétett!

Hát nem vétek: fölrántani az oltár előtt térdeplőt, kikaczagni az oltárképet, kigunyolni a hitet? Vétek, még akkor is, ha igazunk van. Jaj a megbotránkoztatónak! mondja az Irás. Ezen a világon semmi szép, semmi jó nincsen, bűnbarlang az otthon, korcsma a templom; a mi kevés szép és jó és nemes még fönnmaradt: az a fiatal gyermekleányok szivébe huzza meg magát, reszketve, szepegve, mint az ismeretlen kisértésektől félő gyermek. Jaj annak, a ki azt onnan minél hamarább kiűzi! Jaj annak, a ki ráköp a szivre, mely fölé áldva terjeszti kezét az Isten! A ki megrontja a gyermeket, halált érdemel — mit érdemel az, ki apja is annak a gyermeknek?

Ne dobja a gyalázatba azt az asszonyt uram, mert utána megy a lánya is! Vagy igen. Ölje meg. S a holtteste felett ölje meg a lányát is. Ugy jó. Nagyon jó. Legalább lesz nekem is életczélom. Virágot vinni a sirjára. Lesz nekem is otthonom . . Az Iduska sírja . . . Menjen, akkor menjen . . . és törjön össze mindnyájunkat . . .

És a sötét, mélységes némaságba sülyedt ember egy szóval sem árulta el, hogy mit fog cselekedni. Szótalan tűrte, hogy Fényes kikisérje a vonathoz. Oh, hogy szeretett volna vele menni a fiu — de hiszen órája is rég zálogba csapva . . .

Kertész úr a vasutra ült. A fiatal ember még egyszer megragadta a kezét:

— Kertész úr . . .

A könyek alig hallhatóvá tették a poéta szavát.

— Az Isten nagyon rossz Kertész úr . . . iparkodjunk két *mi* jók lenni helyette . . .

IX.

Egész nap röpitette Kertész Lajos urat a vasut; egész nap behuzódott az a zsufolt harmadosztályu kocsi sarkába.

Nem tudott gondolkozni, mintha kábitó csapás zuhant volna a fejére és a kábulattól csak az tünt föl mind világosabban előtte, hogy Fényes úr igazat beszélt.

Hogy szerette-e ő a kis Iduskáját? Oh, hisz a férj fájdalmánál, haragjánál most is élesebben sajgott szivében a kérdés: mi fog történni a szegény kis lányával, a kitől elrabolja az édes anyját?

Éjszakára érkezett meg. Oda hajtatott a családja lakásához. Az egyik ablaka még világos volt. Talán az az asszony még most is . . .

Egyszerre, ujra föllázadó dühvel szakitotta föl az ajtót.

S a hogy a kis emberke kikelt arczczal, a rettenetes küzdelemtől zavart szemekkel berontott hozzá: egyszerre mindent kitalált az asszony. Sejtette különben is az áruló szinésznő kárörvendő pillantásaitól, hogy valamit forralnak ellene, hogy veszedelem fenyegeti. Most is azért virrasztott itt a késő éjszakában, gyötörve az aggodalomtól és az önvádtól és a kétségbeeséstől.

A férje tehát mindent tud. S eljött borzasztó bosszut állani rajta — és rajtuk . . .

Az asszony megrázkódva tekintett a haragos férj alakjára. S az anya szeme kétségbeesve esett arra a kis, hófehér, tiszta ágyra ott a benyilóban.

S vezekelve vetette magát arczra a férfi előtt s halálos rémület halk sikolyával, az irgalomkérés reszkető suttogásával kuszott hozzá:

— Lajos! Az istenért . . . *A leányunk alszik* . . .

A szegény, nyomorult emberke megtört, elfojtott zokogással támaszkodott az ajtófélfához. Kezéből kiesett a felesége hűtlenségéről szóló levél . . .

— Édes kicsi lányunk!

—o—

Jégverés után. (Oroszországi kép.)

ESKÜVŐRE.

(Egy költőnek.)

A merre lépdegél az ifju pár,
Mosolyg feléje arany napsugár.

Szól mályva, rózsa, szegfü, liliom:
Üdv néktek e magasztos, szép napon!

S a messze légbe zsenge lomb alól
Feléjük kis pinty vig nótát dalol.

Költő, e dal neked szól, csak neked,
Dalos társad hozzád zeng éneket.

A templomban már zúg az orgona,
A pinty dala beszáll csengőn oda:

Ha künt majd tél dúl, fészketek ölén
Maradjon igy e napsugár, e fény.

S a kedves otthon minden kis zugát
A boldogság nótája járja át.

S szivetekből ki ne haljon soha
Május varázsa, fénye, mosolya.

Feleki Sándor.

SZINHÁZI HÉT.

Különös dolog, mikor tragikák vállalkoznak vigjáték-irásra. A múzsa egyáltalán nem jó barátja a szinművészetnek. A mi Jászaynk, — pedig bizonyára nem rajta mult — sem tudta többre vinni a levélirásnál, a melyet aztán irodalmi faj gyanánt művel. Ziegler, a berlini tragika azonban nem volt oly bölcs, mint más nemzetbeli kollégái s irodalmi babérokra vágyakozott. Mi sem természetesebb, minthogy — tragika létére — vigjáték-irásba kezdett. Ennek két oka van; az egyik ténybeli, hogy oly jól ismeri a saját mesterségét és műfogásait, hogy e téren be kellett látnia vágyakozásának hiábavalóságát, a másik lélektani, az, mely ellenállhatatlanul kisért minden tragikát: vágy a kaczajfakasztás, az egészséges nevetés-ébresztés és az után, hogy az általa adott impulsusra az arczok kigömbölyödjenek s az ajkak kaczajra nyiljanak. Vagy nem ez inditotta-e Jászayt arra, hogy a Niobe czimszerepét eljátsza? S a mi nem sikerült magyar kollégájának a saját mesterségében, annál kevésbbé sikerült Zieglernek a művészet idegen világban.

Oly kicsi ötletet, mely egy rövid tárczának is kevés volna, dolgozott fel vigjátékaiban, melyeket a «Nászuton» és «Az anyós» czimek már előbb elárulnak, mintsem egy jelenet lejátszódott volna a szinpadon. Szinpadismeret és rutin mindazonáltal bőven van darabjaiban, de irói tehetség semmi.

Egyébként ezeket a vigjátékokat ugyis csak töltelékként mutatta be a Vigszinház az ezermester Bernardi műsora mellett. Kétségtelen, hogy mutatványai igen ügyesek, sőt megközelitik az alakitó művészetet is, de nem valók szinházba. Egymaga végigjátszik egy kis tragédiát, melyben négy szerepet játszik s négyféle hangon beszél és énekel. E tekintetben nagyon bevált az olasz szinész-iskola paródiájának az, a mi a bűvészies átöltözködés és ügyesség után szinpadi mutatványnak maradt.

A Népszinház tervezett Offenbach-ciklusát megkezdte az «Orpheus a pokolban»-nal. A közkedvelt operette most is oly eleven hatást tett a közönségre, mint vadonat uj korában, a miben legnagyobb érdeme

Parasztok a teafőzésnél. (Oroszországi kép)

van magának a darabnak s jókora a jó előadásnak. Euridike szerepét Komáromy kiváló alakitása után Náday Ilona vette át s hogy semmi okot és alkalmat sem adott az ösz szehasonlitásra, az az ő igazi diadala. A fiatal primadonna, a ki első szerepeiben még igen sok kivánni valót engedett különösen a játékművészet tekintetében, rövid idő alatt oly rohamos haladást tett, melylyel igazán nagy várakozást kelt jövője iránt. Euridikéje eleven, vig és élő alak, csupán hangja nem győzte a nagyobb igényü operette-zenét. Hogy azonban bájos megjelenésével ezt is elfeledtette, azt bizonyitja az a czélzatos dudolgatás, melylyel a férfipublikum távozott a szinházból:

Volnék király Beotiában:
Királynő lennél, esküszöm!

A pünkösdi rózsa nyilása és virágok fakadása meghozta a szinházaknál a szivek tavaszi ünnepét: az eljegyzést és házasságot. Különösen a Nemzeti Szinház ül ily családi ünnepeket. A fiatal nemzedékrek egyszerre két tagja száll szárnyra és alapit magának a szinházin kivül egy családi fészket is. Vizváry Mariska és Tapolczai Dezső csütörtökön esküdtek örök hűséget a ferenczrendi atyák templomában a művész- és iró-világ nagy közönségének jelenlétében és szerencsekivánatai mellett s máris Kertész Ella és Beck eljegyzési hire kelt nagy feltünést a társaságokban. Mint halljuk, ennek az eljegyzésnek áldozata is lesz: a Kertész Ella művészete, mely örökre búcsut mond a szinpadnak. A fiatal nemzedéknek egyik igen rokonszenves és tehetséges tagja lesz ezzel a multé.

dr. sz. i.

Gladstone †

Egész Európát érintette az a gyászhir, amely Angliát gyászba boritotta: meghalt Gladstone, e század nagyjainak egyik legnagyobbika. Az ő nevéhez fűződnek az ujabb angol politika összes eseményei és minket mindnyájunkat is érdekelhet, mert egyike volt azon fenkölt lelkeknek, kik a politika sivár korlátain belül is a humanizmus lobogója alatt harczoltak, különösen az ir kérdés megoldása körül fejtett ki nagyobb tevékenységet és az Irország önállósitásáért való fáradozásai emberszeretetének legszebb tanubizonyságait mutatják. Mint mindenki, aki a jóért, az előrehaladásért küzd, igy Gladstone is sokszor találkozott azokkal, akik konzervativ világnézeteikkel, érdekpolitikájukkal meghiusitották terveit, de zsenije és vasakarata mindennek daczára egy perczre sem hagyták cserben s a hazája és az emberiségnek tett szolgálatai a hallhatatlanság dicsőségét biztositották nevének.

Az államférfiak valódi eszményképe tűnik le Gladstoneval a szereplés szinteréről, talán az utolsók egyike azok közül, kiket nagy eszmék, mély meggyőződések mozgattak.

Művésznövendékeink.

Fiatal művész csemetéink tevékenységéről és törekvéséről fog tanuskodni az az «Emléklap» czimü diszmű, amely junius hó elején jelenik meg az orsz. m. kir. mintarajztanoda és rajztanárképző társasköre kiadásában. Az emlitett társaskör husvétkor egy kiállitást rendezett a rajztanárjelöltek és művésznövendékek műveiből, amelyeket a szünidő alatt teljesen önállóan készitettek. A kiállitás annak idején ugy a szakkörök, mint magánosok érdeklődését maga felé vonta és mindenütt a legnagyobb elismeréssel találkozott. Az «Emléklap» a husvéti kiállitás művei után több mint száz szép reprodukcziót fog tartalmazni a fiatal művészjelöltek legjobb műveiből összeállitva. Jelen számunkban a diszmű tartalmából három művészi izlésről és tehetségről taunskodó képet hozunk mutatványul és pedig Baranski Emil «Velenczei utcza», Löschinger Hugó «Tanulmányfő», és Szontagh Tibor «N.-bocskói részlet» czimü műveit.

Az «Emléklap»-ot 2 frtért bérmentve szállitja a társaskör a t. előfizetőknek s kéri, hogy az előfizetési dijat mielőbb küldjék be a társaskör czimére (VI. Andrássy-út 71). *r. b.*

Szerkesztői üzenetek.

Rezsny Margit. Gondolunk önre is! — A jövő hetekben sorra kerül. Üdvözlet.

«Alföld». Nagyon szép! Felhasználjuk.

Cyprus. Mindkettőben van gondolat, de a forma, a kivitel szerencsétlen. Próbálkozzék mással!

Verses kincs. Ne merjen több verset irni.

Juhász. Mind sorra kerül. Egytől-egyig nagyon jók. Viszontlátásra!

Q. R. S. III. Keves gyakorlattal van megirva. Ezt nem használhatjuk, de azért ne csüggedjen! Üdvözlet.

3072. sz. előfizető. A régi «V. L.» pályázatát mi nem tartottuk fönn. Szíveskedjék megirni, mi volt a pályamunka jeligéje és akkor magánlevélben értesitjük annak sorsáról.

Tattárszky Kassa. Koszönjük szives figyelmét. Egyelőre el vagyunk látva, — talán később.

Gyopár. Kéziratai a nagy tömegben eltévedtek. Maganlevél megy.

Sz. C. Bizony ezek még nem váltak be. Próbálkozzék ujabbakkal.

Réz Ignátio. Ezt még nem használhatjuk. Jobbat kérünk!

P. E. L. Ujvár. A fenti üzenet önnek is szól.

Peterdi Kanizsa. Versei borzasztók, novellái még borzasztóbbak. Ilyeneket irni valóságos merénylet a jó izlés ellen.

Kálmán Ignácz. Kézirata a hozzánk befolyt rengeteg termelés között eltévedt, de majd megkerül!

Nem közölhetők: Camora, Vér, Kék, Panna, Tilosban, Ébredés, Két szív, Sejtelmek.

A „Zion"-egylet a nagyszámu jelentkezések folytán, ama kedvezményt, hogy az Alkotmány 50 éves jubileuma alkalmából irodájában szokásos felvételi dij nélkül vesz fel tagokat, f. évi május hó végéig meghosszabbitotta. Telefon-szám 45—49.

Kik vettek részt Nagy-Szeben bevételénél. A Bem-Petőfi körképtársaság gyüjti a még élő öreg honvédek névsorát, a kik részt vettek a Nagy-Szeben bevételénél 1849. márczius 11-ikén. Fölkéri azért a körképtársaság igazgatósága az öreg honvédeket, hogy nevüket és lakásukat szíveskedjenek bejelenteni a Bem-Petőfi körkép irodájában (Budapest, Városliget.)

Az Első Leánykiházasitási Egyesületnél április hónapban 553 jutalékrészt irtak be és nászjutalékok fejében 12071 frt 79 krt fizettek ki. Az 1898. évi január 1-től április 30-ig beirt összes jutalékrészek száma 2693 és a kifizetett nászjutalékok összege 61023 frt 20 kr.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József-nél,** Király-utcza 12 és **Egger A. fia,** Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Szabad kérdeznem, hogy hivják azt az embert, — szakitá félbe a főnök.

— Robert Johnson született angol, aki nyolcz hó előtt kitünő ajánlásokkal lépett üzletünkbe. Hogy ezt az embert fogják gyanuba, arról szó sem lehet, de még a legcsekélyebb inditó ok sem létezhet, mely őt evvel a dologgal összefüggésbe hozhatná.

— Akkor más nyomot kell keresnünk, — jegyzé meg a főnök, a ki ilyen bizonyság után csakugyan engedett Johnsonról szerzett jó vélemény hatásának. Még csak egy kis mesterfogással akart szerencsét próbálni, hogy megtudja, vajjon az ezredes (eddig még előtte ismeretlen okból) saját maga zálogositotta-e el a tárczát Sibley-nél. Az ezredes előtte ült, prémes bundája nyitva és egy szép óraláncz lógott mellényén; ezt használta fel összekötő kapocsnak.

A legfontosabb most az, hogy a hamis zálogjegy készitőjét kipuhatoljuk. Ha ez meg lesz, akkor a tárcza magától előjön, ha ugyan még egyáltalán létezik. Ez pedig időt vesz igénybe; hogy mennyit, azt egyelőre még nem lehet megállapitani. Most már késön van és nem akarom önt tovább tartóztatni ezredes ur. — Elővette az óráját, rátekintett és a füléhez emelte. Tudja ön a pontos időt, kérdé, ugylátszik az én órám késik.

Az ezredes bizonyos ünnepélyességel huzta elő óráját.

Ilyen pompás óra birtokosa joggal lehetett büszke a tulajdonára, mert ennek az órának nemcsak a szerkezete volt bámulatos ujitásokkal ellátva, de külseje tizennyolcz karatos arany és a teteje dusan kirakva gyémántok, smaragdok és rubintokkal. A főnök az első pillantásra felismerte azt az órát, melyet Sibley Sánta előtt oly körülményesen leirt, mert nem tudta megérteni, hogy ilyen óra tulajdonosa öt dollár kölcsönt vesz egy ezüst szivarkatárczára. Tehát Desmond ezredes maga volt az, a ki a tárczát elzálogositotta és ő volt az, aki éjfélkor Hanier házába ment, hogy azt visszakövetelje, az ezredes nejétől kellett Haniernek a tárczát karácsonyi ajándékul kapnia. Desmondék és Hanier közötti viszonynak most a nyitján volt és hogy a franczia borkereskedő halála evvel összefüggésben állott, ebben már nem lehetett kételkedni. Sánta tehát mégis a helyes nyomon volt. Hogy miért tulajdonitott oly nagy fontosságot a tárczának az ezredes és hogy melyik ellensége lopta el tőle oly ügyesen, az csak csekély fontosságu körülmény volt, melyre talán később ugy is rá fognak jönni. Itt az volt a fődolog, vajjon ez a gazdag és tekintélyes ezredes követte-e el a szegény kereskedőn a kegyetlen gyilkosságot, vagy hogy tőle származott-e a gyilkosság eszméje.

Hogy azonban meggyőződjenek, vajjon ez az ezredes csakugyan megérdemli az akasztófát, első sorban nem volt szabad bizalmatlanságát felkölteni vagy észrevétetni vele, hogy az igazságszolgáltató hatalom szemmel kiséri. Ha meghagyják gyanutlanságában és teljes szabadságában, ugy előbb-utóbb ő maga fogja a lánczot kovácsolni, mely az elfogatásához vezet. Czinkostársait felfedezik, czéljai, viselt dolgai és korábbi élete fel fog világosodni. Akkor aztán ráteheti az igazságszolgáltatás a kezét.

Midőn Desmond ezredes felállott, hogy távozzék, a főnök még egy kis támadást akart intézni az idegei ellen.

— Mielőtt távoznék — mondá — meg szeretnék győződni, vajjon az összes adatokat helyesen jegyeztem fel. Nemde, azt mondta ön, hogy a tárczát deczember 30-án zálogositották el.

— A mennyire én tudom, harminczegyedikén. Harminczadikán vasárnap volt.

— Egész helyes! Az a másik dátum valami más, rám nézve igen fontos esetre vonatkozik, ugy, hogy önkénytelenül az jutott eszembe.

— Ugy?

— Igen. Louis Hanier meggyilkolása jutott az eszembe. Ön is hallott róla valószinüleg.

Az ezredes leejté egyik kesztyüjét lehajolt, hogy felvegye.

— Én! Igen, emlékszem, abban az időben történt, ismertem azt az embert. De már régen tartóztatom önt főnök ur, ajánlom magamat.

— Ön még hallani fog rólam ezredes ur, — mondá a főnök az ajtót feltárva — addig is, Isten önnel.

— Egy óra mulva Sántát hivatta a főnök és elmondá neki az ezredessel folytatott beszélgetését és a követendő utak és használandó eszközök fölött tanácskoztak.

— Az ön által követett nyom mindinkább a leghelyesebbnek látszik, — mondá a főnök — de mindeddig nem tudjuk, mi lehetett az inditó ok. Vissza kell térnünk Haniernek Desmondéknál való korábbi tartózkodására és az akkori szolgatársaitól megtudnunk, hogy milyen viszonyban volt urával. Pinczemesteri állása kellemes és jövedelmező lehetett s mégis otthagyta azt. Meg kell tudnunk, hogy mi okból hagyta ott szolgálatát, vajjon gazdája bocsátotta őt el, vagy pedig önként távozott. Továbbá Desmond ezredes életmódjáról, szokásairól és ismeretségeiről kell közelebbi adatokat szereznünk. Az ön első feltevése, hogy valamely titkos egyesület játszik közbe, szintén nem egészen alaptalannak látszik. Egy fölfedezés, melyet a szivarkatárczánál tettem, következni enged valami titkos szövetségre.

— Erre kiváncsi vagyok! — kiáltá Sánta.

A főnök az iróasztal egyik fiókjából kivette a tárczát. — Látja — mondá — itt egy kis rugó van; ha ezt az ember megnyomja, egy titkos fiók ugrik elő, most üres, de valószinüleg volt benne valami, például egy papirszelet. Meglehet, hogy ennek tulajdonosára nézve nagy értéke lehetett. Tegyük fel, hogy biztonság okáért az ezredes oda rejtett valamit. Desmond asszony, a ki nem tudott erről, a hitben, hogy férjének ugysem fog hiányozni a tárcza, Haniernek ajándékozta. Az ezredes felfedezi a veszteséget, tudakozódik, medtudja a valóságot, és elmegy a feleségével a gyilkosság éjjelén Hanier házába, hogy a tárczát visszaszerezze. Megkapja és a gyilkosság megtörténik, hogy az ő tudtával, vagy anélkül, azt egyelőre hagyjuk a homályban. A legközelebbi hétfőn pedig elzálogositotta a szelenczét.

— Gondolja ön — kérdé Sánta, hogy a papir a titkos rekeszben volt mikor elzálogositota?

— Abban nem kétkedem, válaszolá a főnök.

— De hát akkor miért zálogositotta el?

(Folytatása következik.)

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Csecsemők részére

legegészségesebb tápszer

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár találmánya.

Kövértej, egyedüli biztos és természetes tápanyag anyatej helyettesitésére. Csecsemő gyermekeknek és gyomorbetegeknek orvosság és táplálék egyaránt. Kapható: Budapesten.

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej termelő intézetben**

VII., Damjanich-utcza 84. szám.

Vidékre 8—10 üveget tartalmazó ládákban küldetik. A tej légmentesen elzárt üvegekben sterilizálva van. 0·5 liter 15 kr., 0·2 liter 7 kr. 0·1 liter 4 kr. Helyben házhoz szállittatik.

TELEFON 61—80.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica,** finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
⅄101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz. v.	Hatvan
§901	12	30	«	Konstantinápoly	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
643	5	00	t. sz. sz.	Arad	903	1	05	«	Konstantinapoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	601	1	10	«	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	«	Gyékényes, Pécs
607	6	10	«	Brassó, Arad	403	1	30	«	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. sz. sz.	Bicske	3	1	45	«	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	«	Tövis, M.-Sziget
7	6	40	«	Bécs, Sopron	1301	2	05	«	Graz, Fehring
‖1509	6	55	gy. v.	Poprád-Felka, Kassa	* 21	4	55	sz. v.	Bicske
907	7	05	sz. v.	Belgrád, Brod	313	5	55	«	Gödöllő
507	7	10	«	Brassó, Kolozsvár	505	6	20	«	Brassó, Kolozsvár
309	7	30	«	Hatvan	27	6	50	v. v.	Győr
1303	7	35	«	Graz, Fehring	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	905	7	35	«	Belgrád, Eszék
1505	8	15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	305	7	45	«	Berlin, Ruttka Szerencs
1005	8	20	«	Fiume, Zágráb, Eszék					
1003	8	40	gy. v.	Fiume	1007	8	00	«	Fiume, Zágráb, Pécs
† 319	8	45	sz. v.	Hatvan	1705	8	10	«	Stanislau, M.-Sziget
509	9	15	«	Szolnok	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
11	9	25	«	Győr	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
23	15	15	«	Triest, Fiume	⁝15	8	55	«	Fiume, N.-Kanizsa, Bicske
909	10	30	«	Szabadka					
307	10	35	«	Ruttka, Fülek	1507	9	05	«	Kassa, P.-Felka
					9	9	20	«	Bécs, Graz
					303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	«	N.-Szeben, Gyula-fehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa
					×19	10	05	sz. v.	Bicske
					×511	10	30	«	Nagy-Káta
					×317	10	50	«	Hatvan
					†17	11	45	«	Siófok, Székesfehérv.

⅄ Közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
‖ « jun. 15. – szept. 15.
× « ünnep és vasárnap május 15.—szept. 15.

† Közlekedik május 15. kezdve.
⁝ « jun. 1. szept. 15.
* « máj. 15.—szept. 15.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
⅄902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	+512	12	10	sz. v.	Nagy-Káta
§102	12	40	«	Bécs, Páris, London	†22	12	15	«	Bicske
32	6	25	v. v.	N.-Kanizsa	310	12	35	«	Hatvan
604	6	45	gy. v.	Gyfehérv. N.-Szeben	316	1	30	«	Gödöllő
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz	1302	1	45	gy. v.	Fehring, Graz
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	602	1	55	«	Arad, Bukarest
1002	7	15	«	Zágráb, Fiume, Róma	504	2	15	«	Tövis, Körösmező
304	7	30	«	Ruttka, Berlin	4	2	20	«	Bécs, Páris
×320	7	35	sz. v.	Hatvan	16	2	30	sz. v.	Bicske
906	7	35	«	Belgrád, Brod N.-Kanizsa,	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavoczne, Lemb.
					904	2	40	«	Konstantinápoly
1508	7	50	«	Kassa, Poprád-Felka	312	2	45	sz. v.	Hatvan
1008	8	00	«	Zágráb, Fiume, Pécs	510	2	55	«	Szolnok
606	8	10	«	Arad, Brassó	1004	3	00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Eszék
506	8	30	«	Kolozsvár, Brassó	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	302	3	45	gy. v.	Ruttka, Berlin
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	910	4	00	sz. v.	Szabadka
×20	9	00	«	Bicske	12	4	30	«	Győr, Székesfehérvár
1708	9	15	«	M.-Sziget, Stanislau	308	5	20	«	Fülek, Ruttka
306	9	35	«	Ruttka, Berlin	508	5	45	«	Kolozsvár, Brassó
‖34	11	25	v. v.	Székesfehérvár	318	6	25	«	Hatvan
					1706	7	05	«	M.-Sziget, Stanislau
					‖18	7	15	«	Bicske
					26	7	35	«	N.-Kanizsa, Triest
					1506	8	00	«	Kassa, Poprád-Felka
					1006	8	30	«	Zágráb, Fiume, Eszék
					406	8	40	«	Ungvár, Lemberg
					48	9	10	t. sz. sz.	Bicske
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1304	9	55	sz.. v.	Fehring, Graz
					608	10	00	«	Arad, Brassó
					908	10	20	«	Belgrád, Eszék, Brod
					⁝1510	10	40	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka
					8	10	45	sz. v.	Bécs
					322	11	00	v. v.	Ruttka, Miskolcz

⅄ közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
× « ünnep és vasárnapokon május 15-től szeptember 15-ig.

‖ Közlekedik junius 1.—szept. 15.
† « május 15.— szept. 15.
⁝ « junius 15.– szept. 15.

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	honnan
§701	12	50	k.e.v.	Konstantinápoly	171	12	55	sz.v.	Palota-Ujpest
161	4	40	sz.v.	Palota-Ujpest	‖141	1	15	«	Nagy-Maros
†705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly	703	1	25	gy.v.	Bukarest
163	5	40	sz.v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
:151	6	20	«	Vácz	103	1	50	gy.v.	Bécs, Páris
165	6	35	«	Palota-Ujpest	175	3	00	sz.v.	Palota-Ujpest
6101	6	45	«	Szolnok, Czegléd	6001	3	10	«	Lajos-Mizse
1405	6	55	«	Zsolna, Berlin	135	3	55	«	Nagy-Maros
217	7	05	tv.szsz.	Érsekujvár	6103	4	05	«	Szolnok, Czegléd
709	7	15	sz.v.	Verciorova	4103	4	40	«	Esztergom
4101	7	25	«	Esztergom	‖185	4	50	«	Palota-Ujpest
167	7	35	«	Palota-Ujpest	‖145	5	30	«	Nagy-Maros
117	7	45	«	Bécs	177	5	45	«	Palota-Ujpest
6011	7	55	v. v.	Lajosmizse	115	5	55	«	Bécs
○139	8	10	sz.v.	Nagy-Maros	711	6	50	«	Temesvár
713	8	25	«	Czegléd	179	7	00	«	Palota-Ujpest
127	8	50	«	Párkány-Nána	707	7	40	gy.v.	Orsova, Temesvár
169	10	10	«	Palota-Ujpest	125	8	05	sz.v.	Párkány-Nána
143	10	50	«	Érsekujvár	‖4105	8	15	«	Pilis-Csaba
715	11	05	«	Szeged	181	8	40	«	Palota-Ujpest
					105	8	50	gy.v.	Bécs
					1401	9	20	«	Zsolna, Berlin
					4111	9	30	v.v.	Esztergom
					=109	9	55	ost.e.v.	Bécs, Ostende
					719	10	05	sz.v.	Szolnok, Czegléd
					183	10	15	«	Palota-Ujpest
					*149	10	30	«	Vácz
					137	10	40	«	Nagy-Maros
					**107	10	50	gy.v.	Bécs
					6013	11	00	v.v.	Lajos-Mizse
					123	11	20	sz.v.	Érsekujvár
					‖147	11	35	«	Vácz
					⅄101	11	50	k.e v.	London, Páris, Bécs

⅄ Közlekedik minden szombaton.
§ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep-és vasár.jun. 1-től.
: « jun. 1-től bez. aug. 31-ig.
○ « junius 1-től.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárn. máj 15-től szept. 15-ig.
** Közl. jun. 1-tól bez. szept. 15-ig.

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitéröbe.

4001	7	36	sz.v.	Esztergom	:4003	4	46	sz.v.	Dorog
					4005	8	19	«	Pilis-Csaba
					4011	9	34	v.v.	Esztergom

: Közlekedik ünnep és vasárnapokon május 15-től szeptember 15-ig.

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	percz	vonat neme	hová
⅄702	12	00	k.e.v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz.v.	Czegléd, Szolnok
§102	1	00	«	Bécs, Páris, London	172	12	15	«	Palota-Ujpest
166	5	55	sz.v.	Palota-Ujpest	136	12	25	«	Nagy-Maros
†110	6	10	ost.e.v.	Bécs. Ostende	‖146	12	40	«	Nagy-Maros
124	6	15	sz.v.	Érsekujvár	174	1	05	«	Palota-Ujpest
4102	6	30	«	Esztergom	‖4106	1	25	«	Pilis-Csaba
6102	6	40	«	Czegléd, Szolnok	104	1	45	gy.v.	Bécs, Páris
168	6	50	«	Palota-Ujpest	126	2	15	h.gy.v.	P.-Nána
6012	6	55	v.v.	Lajos-Mizse	176	2	20	sz.v.	Palota-Ujpest
1402	7	35	gy.v.	Zsolna, Berlin	704	2	30	gy.v.	Bukarest
106	8	05	«	Bécs	4104	2	35	sz.v.	Esztergom
708	8	15	gy.v.	Temesvár, Orsova	6002	2	45	«	Lajos-Mizse
712	8	30	sz.v.	Temesvár	144	2	55	«	Érsekujvár
‖142	8	40	«	Nagy-Maros	720	3	05	«	Czegléd, Szolnok
170	9	05	«	Palota-Ujpest	178	4	05	«	Palota-Ujpest
116	9	15	«	Bécs	716	4	25	«	Szeged
					138	4	35	«	Vácz
					‖186	5	05	«	Palota-Ujpest
					**108	5	45	gy.v.	Bécs
					‖148	6	00	sz.v.	Nagy-Maros
					180	6	10	«	Palota-Ujpest
					+140	6	30	«	Nagy-Maros P.-Nána
					710	7	00	«	Verciorova
					4112	7	10	v.v.	Esztergom
					6014	7	20	«	Lajos-Mizse
					○128	7	45	sz.v.	Párkány-Nána
					182	7	55	«	Palota-Ujpest
					*150	8	05	«	Vácz
					218	9	05	tv.szsz.	Érsekujvár
					184	9	25	sz.v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	«	Bécs
					=706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					714	10	35	sz.v.	Szeged, Temesvár
					1406	10	45	«	Zsolna, Berlin
					:152	11	20	«	Vácz

⅄ Közlekedik minden vasárnap.
§ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep- és vasárn.jun. 1-től.
: « jun. 1-től bez. aug. 31-ig.
○ « junius 1-től.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárn. máj. 15-től szept. 15-ig.
** K. jun. 1-től bez. szept. 15-ig.
+Párkány-Nánáig csak jun. 1-ig.

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitéröről.

4002	6	24	sz.v.	Esztergom	:4006	1	19	sz v.	Pilis-Csaba
					4004	2	29	«	Esztergom
					4012	7	05	v.v.	Esztergom

: Közlekedik ünnep és vasárnap május 15-től szeptember 15-ig.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII.. Erzsébet-körút 54.

BEM ÉS PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Minden nap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem **hagyta kiméletlenül** és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennelfogva mindenkinek megküldöm **a következő tárgyakat** csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér érez, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, **hogy ezen hirdetés nem szédelgésen** alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy maganak ezen ***díszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden haztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek. **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben. **Rajzeszközök.**

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Díszfelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász dijszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász dijszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocminált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen dijszabás a m. kir. államvasutak dijszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JUNIUS 5. 23. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Szerkesztik HEVESI JÓZSEF és BASCH ÁRPÁD. Szerkesztőség és kiadóhivatal Andrássy-út 57. sz.

T. olvasóinkhoz!

Az uj évnegyed küszöbén, tisztelettel ajánljuk a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**»-at igen tisztelt olvasóink figyelmébe és arra kérjük, sziveskedjenek lejáró előfizetésüket mielőbb megujitani.

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a müvészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) ugy mint az előző évnegyedben ugy a következő évnegyedben is öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„**Az utolsó honvédek vacsorája**“ czimű **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 23. SZÁM 1898. JUNIUS 5.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

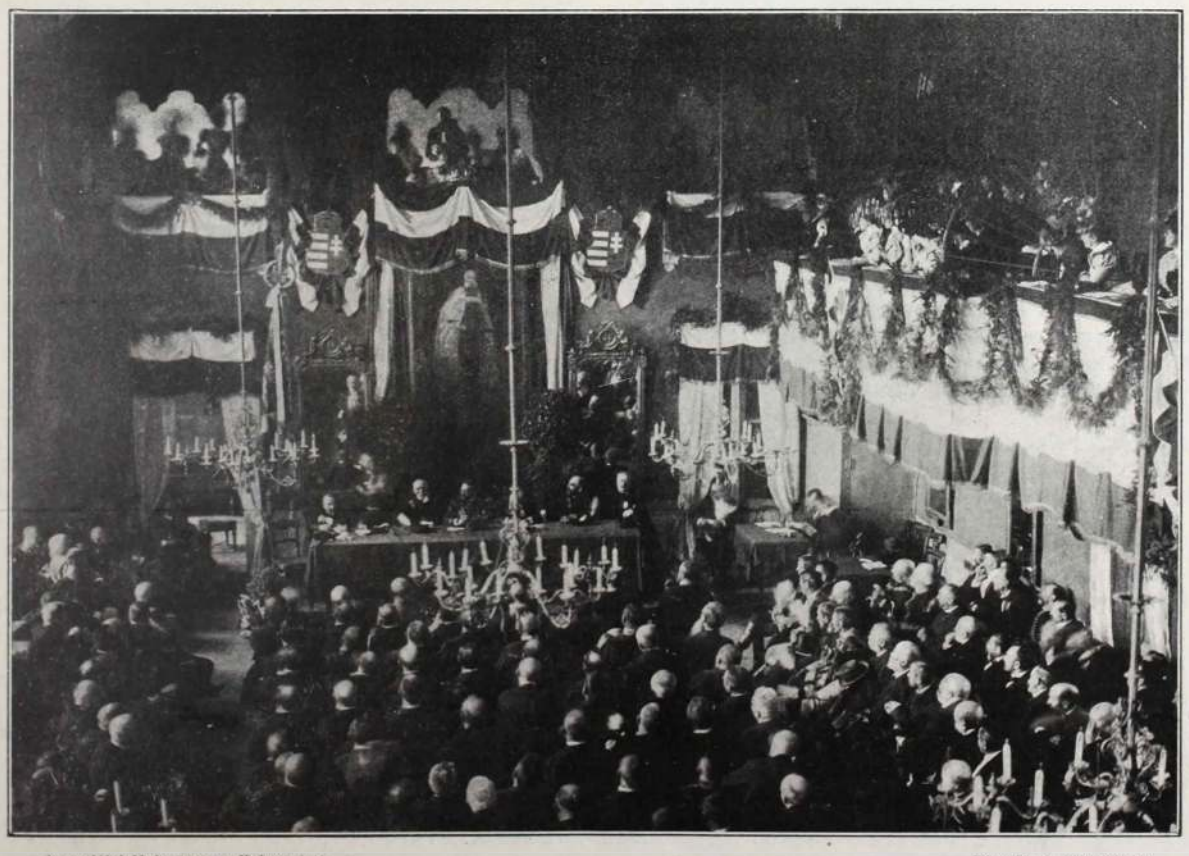

Az erdélyi Unio ünnepe Kolozsvárt. Diszülés a városházán.

Az erdélyi Unio ünnepe Kolozsvárt.

Az emléktábla leleplezése.

AZ UNIÓ ÜNNEPE.

Nagy és fényes hazafias ünnepély folyt le pünkösd napján Kolozsvárott. Magáról az ünnepség jelentőségéről lapunk mult számában történt megemlékezés. Az ünnep lefolyása méltóságteljes volt és nagy jelentőségének teljesen megfelelő:

A tulajdonképpeni emlékünnep a rendkivüli diszközgyülés keretében folyt le a Vigadó nagytermében, mely zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel.

Albach Géza polgármester a városi tanácscsal diszmagyarban vonult a terembe és küldöttséggel hivta meg *Béldi* Ákos főispánt, ki mint elnök megnyitotta a diszgyülést és inditványára küldöttséget menesztettek báró *Dániel* Ernőért. Néhány percz mulva a kereskedelmi miniszter megérkezett és lelkes éljenzés között foglalta el a neki fentartott külön helyet.

Gróf *Béldi* Ákos hosszu, lelkes megnyitó beszédben fejtette ki, hogy csak az a nemzet érdemes a jövőre, mely multjának kimagasló eseményeit megbecsüli. Emelkedett szavakban utalt arra, hogy ugyan-e falak visszhangozták ötven évvel ezelőtt az oly hőn óhajtott egyesülést.

A közönség, amely az utóbbi szavaknál felállott, perczekig tartó viharos éljenzésbe tört ki, mire a főispán a közgyülést megnyitottnak nyilvánitotta.

Albach Géza polgármester előterjesztést tett az unio-ünnepségről.

Báró *Feilitzsch* Arthur emelkedik most szólásra s gyujtó beszédben emlékezik meg arról a szeretetről és hódolatról, amelyet minden magyar ember királya iránt érez. Inditványozza, hogy a királyhoz hódoló táviratot intéztessék.

Az inditványt óriási lelkesedéssel elfogadták.

Ezután dr. *Márki* Sándor egyetemi tanár magvas beszédben méltatja az uniót történelmi szempontból. Beszéde végén megemlékezik báró *Dániel* Ernő miniszterről, a ki eljött az ünnepségre.

Dr. *Groisz* Gusztáv országgyülési képviselő közjogi szempontból méltatja az uniót. Lendületes és nagyhatásu beszédben kegyelettel emlékezik meg azokról, a kik a testvér, rokon egyesülésén fáradoztak. Vázolja Erdélynek az unió előtti jogviszonyait és behatóan szól az unió közjogi és politikai hatásáról.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után báró Feilitzsch inditványára elhatározta a közgyülés, hogy a beszédeket jegyzőkönyvbe veszik.

Ezután *Béldi* Ákos elnök a gyülést lelkes szavak kiséretében bezárta.

Következett nyomban az épületbe helyezett emléktábla leleplezési ünnepe.

A vigadó előtt noha az eső folyton szakadt, ezrekre menő sokaság sorakozott, amelyhez hozzácsatlakozott a gyülés közönsége is. Pasurek joghallgató alkalmi verset szavalt. Bartók Lajos pedig «Egy a haza» czimü ünnepi ódáját olvasta fel nagy tetszés között.

Jelen számunkban Dunky fivérek fényképei nyomán mutatjuk be a diszülés megnyitását ábrázoló jelenetet, továbbá azt a jelenetet, mely az emléktábla felavatását mutatja abban a pillanatban, mikor *Bartók* Lajos szavalja ünnepi ódáját.

—o—

CARMEN.

(V. V.-hoz).

Talán nem pattog ugy a nóta
Amint kivánja ezt az alkalom,
Talán felsir dal közbe néha
Egy-egy keserves hang is lantomon.
Ne szidj ezért... Lantomra uj húrt
Kellett a kedvedért feszitenem,
Hisz jól tudod, dicshimnuszokkal
Sosem kerestem én a kenyerem.

A hol patakba folyt a pezsgő
S pénzért himnuszt kivánt az urigög,
Hiú, önérzetes czigányként
Fittymálva ott hagyám a dőzsölőt.
De ha a korcsma asztalánál
Mulatni láttam néhány bús legényt,
Melléjük álltam s virradásig
Daloltam rossz vinkóért, karczosért.

S ha rossz vinkó se vón' előtted,
Dalolni mégis melléd állanék;
Te nótádat már megfizetted,
S az árát lantosod elitta rég:
Ó hányszor, hányszor szállt agyamra
Szavadnak mámoritó dallama...
Varázsától megrészegülten
Ó hányszor vánszorogtam én haza.

Szavaddal hányszor épited fel
Lelkemben szép álomvilágodat,
Kétségbeejtő éjszakákon
Hányszor hivém, hogy ébred már a nap...
Sápadttá lett az éj köröttem,
Hajnalpir tündökölt a föld felett...
S mindez fénye volt a sugárnak
Melyet kilőtt magából szellemed.

S hányszor ragadtál szárnyaiddal
A tiszta, fényes végtelenbe fel,
Hol köny nem ég a szembe, s boldog
Az érző sziv, a küzködő kebel.
S a föld zajától elszakadva
Hányszor zsongott szomjas lelkembe már
Az édes dal, mely millióknak
Hálás szivéből az egekbe száll...

Ó mért hogy mindez puszta álom
S miért jár büntetés ez álmokért...
Ki milljók üdveert sóvárogsz
Kinok között virrasztva át sok éjt, —
Rajongó telkedben miért kell
Millióknak szenvedésit hordanod...
Azért kaptál e nagy szivet hát,
Hogy millió sziv sebe sajogjon ott?

Ne zugolódj, ne nyisd panaszra
Keservektől vonagló ajkadat
A mások üdvéről szőtt álom
Immár a szép való felé halad.
Nézd: egy lény minden gondolatja
Árnyék gyanánt kisér az utadon,
Nézd, nézd, a boldogság ül arczán
Hogy ott csüggheť szeretve ajkadon.

Tekintetéből tulvilági
Boldogság fénye süt mosolygva rád,
Oly boldogság, minőnek azt te
Mások számára gyakran álmodád..
S ez üdv lelkedbe vissza-röppen
Lelkéből, honnan áldón szerte hull...
S igy teljesül magasztos álmod,
Hogy csak mást boldogitva boldogulj.

Velszi Bárd.

AZ AKARAT.

Irta SZÁSZ GÉZA.

Sirba tették, elhantolták.

Szederjey Endre magára maradt három kicsi, siró-rivó árvával . . .

Egy özvegy öreg nagynéni jött a házhoz a háztartást vezetni, és egy nevelőnő a gyermekek mellé.

Endre ismét felvette legényélete szokásait. Nyolcz évi pihenő után ismét éppen úgy kezdett élni, mint azelőtt.

Otthon ritkán volt. Egész idejét club, szinház, szórakozások, pajtások foglalták le. Gyermekeinek vajmi kevés jutott belőle. Napjában egyszer bement szobájukba, megcsókolta orczájukat, pár szót beszélt velük, azután távozott.

Észre sem vette, mint idegenkednek el lassanként gyermekei tőle és mint ruházzák minden szeretetüket uj anyjukra: a nevelőnőre.

Rövid idő mulva megunta ismét ezt az életet, mint nyolcz esztendő előtt, mikor házasságra határozta el magát. Búskomor, misantrop lett. Egész nap otthon ült, a könyveket bujta, vagy semmittéve maga elé bámult.

Az étkezésnél találkozott gyermekeivel és nevelőnőjükkel, de igen keveset hederitett rájuk. Oly annyira nem törődött velük, hogy a nevelőnőről még azt sem tudta, öreg, fiatal, szép, vagy rút-e?

Egy napon kissé derültebb hangulatban ült asztalhoz. Beszélgetett is és mikor szobájába ment azt konstantálta, hogy a nevelőnő fiatal, csinos és nagyon kedves.

E naptól fogva, kezdte megszeretni az otthonlétet. Gyakrabban ment a gyermekszobába, hol sokszor hosszasan időzött. Kénytelen volt azonban maga előtt szégyenkezve beismerni, hogy nem a kicsinyek vonzzák oda, hanem a nevelőnő. Hasztalan tagadta, hasztalan igyekezett a támadt gondolatot önmagában megczáfolni, tény, hogy szerelmes lett belé.

Szerelmes! — Ha valaki ezt néki pár hónap előtt megjósolta volna, kineveti. Ilyenfélét szokott az e fajta csipkelődésekre felelni:

— Ki nőttem én már ebből a gyerekeskedésből.

— Nincsen olyan nő, kibe érdemes volna szerelmesnek lenni.

— Ki tudja, talán nincs is szerelem! En legalább még sohasem éreztem. Önámitás, hazugság, érzéki gerjedés, haszonkeresés: ez a szerelem. Másfélét csak a költők fantáziája talált ki.

Hiába akarta azonban most okoskodással magát az ellenkezőről meggyőzni, lasanként egész bizonyossággal, határozottsággal jegeczedett ki agyában a gondolat, hogy szeret.

Őrült és bosszankodott érte, sőt néha el is volt keseredve. Teljes boldogságát megakadályozta az a körülmény, hogy egy *nevelőnőbe* szerelmes. Nem tartotta őket az erény mintaképeinek, sőt tapasztalatai révén meg volt győződve, hogy könnyüvérü s nem éppen kolostori életet élő lények. Valahányszor e névre gondolt: nevelőnő, egész sor ifjúkori emlék támadt fel benne, melyek valószinűleg nem nagyon csábitó szint festettek e teremtésekre, s egy őszintén szerető férfiu előtt nem felemelőleg hatnak.

M. Georgiades Aristomenes rajza.

Szive sugta, hogy Ella nem hasonlit hozzájuk, s ő olyan szivesen is hitt volna, — de azok az emlékek nem hagyták hinni.

Egy este szokása ellenére vacsora után még az ebédlőben maradt. Várta, mig a gyermekek lefeküsznek és Ella szobájába megy. Tudta, hogy erre kell mennie. Beszélni akart vele. Nem tudta, hogy mit, miért és mégis roppant vágyat érzett utána.

A nagynéni fejfájásról panaszkodott és már korán szobájába ment lenyugodni.

Várt türelmetlenül, mintha légyotton volna.

Végre belépett a leány. Látszott rajta a meglepődés, hogy Szederjeyt itt találja.

Endre elébe ment s mivel látta a leány kérdő szemeit, megszólalt.

— Hallgasson meg!

Azután megállt; nem tudta, mit mondjon tovább neki.

— Mit akar? szólt Ella ridegen.

Szederjey végignézett a leány nyulánk, fenséges alakján, komoly, méltóságteli szép arczán és elragadtatva önkénytelenül röppent el szájáról a vallomás.

— Szeretem! Nagyon szeretem!

A leány bántó, erőltetett kaczagása volt rá a felelet.

— Nem hiszi? — Pedig igazat beszélek. Nem érzi a hangomból, tekintetemből, hogy ez nem hazugság, nem tettetés?

— Maguk férfiak nincsenek ebben a tekintetben magukkal sem tisztában. Azt hiszi, hogy szeret, pedig talán az egész más, amit érez. S mit akar tőlem? Azt gondolja, hogy olyan leány vagyok, kit az ostrom mindjárt elejt? Vagy feleségül akar talán venni? Alig hiszem, hogy erre csak gondolt is. Olyan mint a többi férfi, durva, erőszakos, jellemtelen. — Elvenni a nő egyetlen kincsét, a becsületet, önöknél csak játék, s ha sikerül, diadal, mivel dicsekednek. Gyülölöm a férfiakat, mert tudom, hogy mind rosszak és alávalók.

— Honnan vette ezt a rettenetes életfilozófiát? Mi vezette ilyen meggyőződéshez? Hogyan jutnak egy fiatal leány szájába ilyen megdöbbentő szavak?!

— Az élet tanitott arra. Nem láttam még egész férfit. Mindegyik csak báb, kit a szenvedélyek mozgatnak. Akaratuk nincs, vagy ha igen, rosszra használják. Lelkesedni szépért, jóért nem tudnak, szivük nincs, nem ismerik a szerelmet. Egész életük csak érzéki élet, mint az állaté. De legvisszataszitóbb bennük a fékevesztett, rút önzés.

— Borzasztók ezek a szavak! Hát ön semmiben sem hisz? Azt **sem** hiszi, **hogy** *én* szeretem?

— Nem! Nem hiszem, sietett rá válaszolni Ella.

Endre lehajtotta fejét, gondolkozott. Sajnálta ezt a szegény leányt, kinek ily fiatalon már oda van élete. Mert ki igy gondolkozik, annak öröme nem lehet e földi létben. Most még

jobban szerette, mint azelőtt; elhatározta, hogy kigyógyitja ebből a világfájdalmas betegségből.

Egészen közel ment hozzá és lassan, minden szótagot megnyomva, határozott hangon kezdett beszélni.

— Tehát ön nem hisz szerelemben, nem hiszi egyáltalában, hogy én szeretni tudnék. Én azonban meg fogom önt győzni és kicsikarom szerelmét is. Hallotta? Kierőszakolom szerelmét. Szeretnie kell engem! Szeretnie kell!

Egészen közel állt már hozzá. Miközben beszélt, lehellete érintette arczát. Szemeit folyton a leány szemébe szegezte, és mintha megbabonázta volna evvel, ugy állt előtte Ella mereven és hallgatta elképedve e merészszavakat.

Mintha a férfi erős akarata a leányra is kiterjesztette volna hatalmát.

Szederjey ezután megfordult és erős léptekkel az ajtó felé sietett. Onnan visszafordult és ezt mondta:

— Ha már szeretni fog, feleségül veszem.

A napok ezután is csak ugy folytak, mint azelőtt. Szederjey és Ella élete legalább külsőleg semmit sem változott. Sohasem beszéltek szerelemről többet. Endre hideg volt és udvarias.

Mintha az egész viharos jelenetet elfeledték volna.

Annál többet foglalkoztak vele, ha egyedül voltak.

Ella kezdte belátni, hogy a férfiakról alkotott felfogása nem mindig állja meg helyét. Imponálni kezdett neki ez a kemény, akarni tudó férfi-jellem, ki még szerelmén is tud uralkodni.

Szenvedélyes kifakadása különben nem is volt mély erkölcsi meggyőződése. Abból eredt, hogy a férfiaknak mindig csak lenézését tapasztalta, kik őt csak ugy itélték meg, mint a többi rangjabeli leányokat. Látta mint bánnak a férfiak más leányokkal és tapasztalta a közönyt vagy az aljas vágyat, melyet irántat mutattak. Finom lelkülete borzadott ettől a bánásmódtól és mit Szederjeynek elmondott, bensőjének önkénytelen, megfontolatlan feltárása volt. Örült, hogy talált már valakit, kinek szemébe mondhatja azt, mi ugy nyomta szivét.

Most lassankénti belátni kezdte véleményének alaptalanságát, igazságtalanságát. Szerette volna ezt elmondani Szederjeynek, de nem merte, mert attól félt, hogy ebből az vallomást magyaráz ki. Ő pedig nem akart meghódólni. Meg hiszen, — gondolta — ez félremagyarázása is lett volna szavainak, mert ő most sem érez iránta mást, mint azelőtt: rokonszenvet, barátságot. Ez volt Ellának meggyőződése. Azt hitte jól ismeri szivét.

Egy napon Ella Szederjey legjobb barátjától, Hangos Miklóstól a következő tartalmu levélkét kapta:

«Holnap reggel Endrének pisztoly párbaja lesz. Ellenfele kitünő lövő. Barátom pedig nagyon keveset ért ehhez a mesterséghez. Az égre kérem, akadályozza meg ezt a szerencsétlen párbajt, mely — félek — Endrére balul üt ki. El lehetett volna békésen intézni, de Endre minden áron fegyveres elégtételt akart. Még nem késő, beszélje le erről az őrültségről. Önnek van felette hatalma.»

Ella izgatottan, dobogó szivvel várta az ebéd idejét, ekkor akart Szederjeyvel beszélni. De Szederjey nem jött haza. A délutánt még nagyobb nyugtalanságban, izgatottságban töltötte el. Este megint üresen maradt az asztalnál Szederjey helye.

Kétségbeesetten álmatlanul eltöltött éj után már kora reggel az ablakba ült Ella és várta Szederjeyt, mert mint gondolta, a párbaj után haza jön.

Hosszú, kínos várakozás után végre egy kocsit látott a ház előtt megállni. Három férfi szállt ki belőle. Nem tudta, hogy az, kit ő vár köztük van-e.

Pár percz mulva Szederjey erős, férfias hangját hallotta. Majdnem felsikoltott örömében. Lassan átlopódzott a nagy ebédlőn és megállt a férfiszoba ajtaja előtt. Hallgatódzni kezdett.

Szederjey hangját hallotta:

— Elhatároztam magamban, hogy meglövöm. Bünhődni kellett a sértésért, mit Ellán elkövetett. Azt nem hagyhattam megtorlatlanul. Nem tudok lőni, mégis megsebeztem, azért mert *akartam* megsebezni. Mikor kiálltam a helyemre folyton ezt mondogattam magamban. Meg kell lőnöm, el kell találnom. És láttátok, meg is tettem. Egy védtelen nő becsületét nem szabad senkinek megtorlatlanul megsérteni.

Ella nem birta magát tovább tartóztatni, felszakitotta az ajtót, befutott a szobába, Endre nyakába borult, csókolta a hol érte, ezt a szót rebegve fülébe:

— Imádlak!

Endre boldog mosolylyal mutatta be meglepett barátainak a leányt:

— Menyasszonyom.

Nem ismertél eddig . . .

Nem ismertél eddig,
Én se tudtam rólad,
Pedig mintha olykor
Hallottam vón' szódat,
Csengő kacagásod,
Biztató beszéded:
Sóhajok közt kelő
Édes reménységet.

Hallottam már szódat
Árva otthonomban,
Mikor szerelemre
Vágyva, dalt daloltam
Egy szerető szivről
Mely csak enyém lenne
Melyből örök mámor
Örök éden kelne.

S mikor megláttalak,
Tudtam, hogy te voltál,
A ki hozzám szóltál,
Hozzám sóhajtoztál.
S szivemben egy forró,
Édes érzés támadt,
Én édes angyalom
Utánad, utánad!

Herendi Arthur.

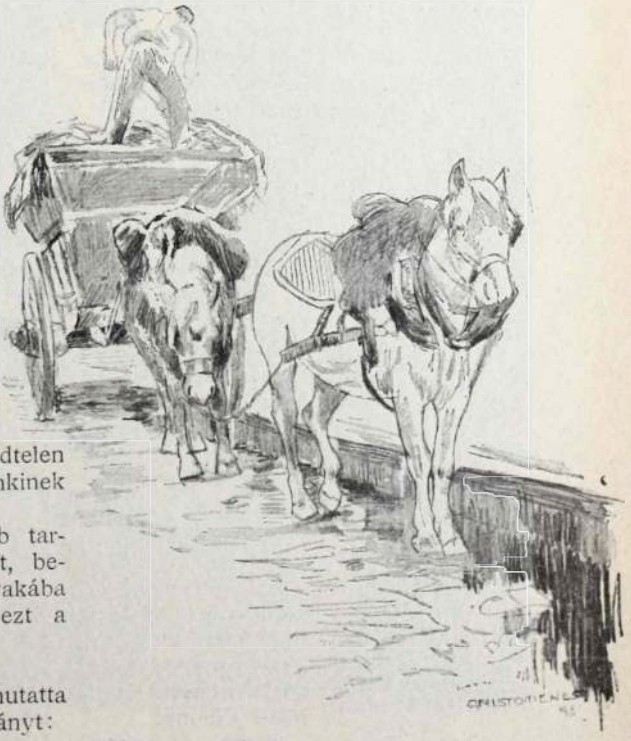

M. Georgiades Aristomenes rajza.

A megjutalmazott bátorság.

— REGE. —

Irta CATULLE MENDÈS

I.

A kis Acidalie egy favágó leánya volt. Hallotta ugyan hirét a boldogságnak, de épen nem tudta, hogy milyen lehet és hol található. Arról bizonyos volt, hogy nem annak a zord rengetegnek ösvényein terem, a hol atyja mellett szokott ballagni, mezitláb az éles köveken és a szederindákon, a tüskés rőzsekötegek alatt meggörnyedt vállakkal. Csak sejtette, egy titkos ösztön késztette hinni, hogy a boldogság egy szép fiatal ember lehet, a kinek büszke tekintet ég a szemében, de szelid mosoly ül ajkain és a ki egy királyfihoz hasonlóan öltözve, aranynyal és ezüsttel himzett rózsaszin vagy kék atlasz ruhákban jár-kel a világon. Hogyan! mondta magában egy nyári reggel, melyen az erdőben egy út szélén üldögélt; hát én sohasem fogom megismerhetni a boldogságot? Hiszen már egy hónapja, hogy tizenhat éves multam, ha még sokáig nem mutatkozik, nem fogok kelleni neki, mert vén leány lesz belőlem.

És erre a gondolatra olyan keserves fájdalom nyilalt a szivébe, hogy az úton heverő kövek is megszánták, a mi pedig nem valami gyakran esik meg, mert a kövek csak nagyon ritkán könyörületesek. Ezen nincs mit csodálkozni, sőt természetes, ha a kövek inkább a rossz kedvre hajlandók, hisz panasz nélkül kell eltürniök, hogy az emberek szüntelen lábbal taposnak rajtuk. A kis Acidalie nem szünt meg bánkódni. Szerencséjére, nem messze tőle, egy jó tündér éppen két kis szentjános-bogárkát kötött össze Hymen rózsa-lánczaival. Mihelyt a szertartás végetért, a favágó leányhoz fordult és igy szólt hozzá: «No! kis lányom, ne essél olyan nagyon kétségbe. A boldogság soha nincs közelebb, mint a mikor nagyon messze hiszszük. Pillants csak át az út túlsó oldalára. Látod ott azt a fiatal vadászt, aki mosolyogva szendereg a virágzó vadrózsák alatt? A király unokaöcscse. Bárha sohasem látott, rólad álmodik.

Haladj át sietve az úton, ülj mellé. Mihelyt fölébred, a nyakad körül fogja fonni karját és elvezet a palotájába, a hol te leszel a legboldogabb herczegné. Ezt mondva, a jó tündér eltünt.

Acidalie az első pillanatban nem tudott mozdulni, az elragadtatás földhöz szegezte. Nem, sohasem hitte, hogy van a világon olyan szép valami, mint az az ifju vadász, a ki ott a nyiló rózsák tövében szunnyadozott. A gondolatra, hogy csókjait fogja élvezni, hogy magával viszi palotájába, olyan öröm lepte meg, hogy szinte elalélt. De csak kevés időt veszitett ezekkel a kellemes gondolatokkal, hogy gyorsabban futhasson, kissé fölemelte szegényes barket szoknyáját és rohant a boldogság felé, mely az út túlsó oldalán várt reá.

II.

De fájdalom! Nemcsak jó tündérek tanyáztak ez erdőben, akadtak benne gonoszak is. Hasonlitott némileg az élethez, a hol a jó mellett a rossz is ott van. Egy gonosz tündér tehát, a ki egy pillangó-pár válóperének tárgyalásával foglalkozott, oda fordult a leánykához és egy parancsoló mozdulattal megállitotta. «Azt ne hidd valahogy, mondá nagyon boszus arczczal, hogy a dolgok csak ugy, kedved szerint fognak folyni. Vagy azt gondolod, elég egy pár lépést tenni, hogy a boldogsághoz jussunk? Ez ugyan furcsa ujság volna! Hiszen akkor semmisem volna édesebb, mint a férfi és a nő sorsa e földön! Ebbe én sohasem egyezhetem. A mi pedig téged illet, kicsike, tudd meg, hogy még nem értél el búbánatid végére, sem nem ma, sem nem holnap lesz az a nap, a melyen te leszel a legboldogabb herczegné a király öccsének a palotájában.

— Oh! asszonyom, hát olyan gonosz tudna lenni? Miért boszantaná egy magamforma szegény leány elégedettsége? Egyébiránt nekem mit sem árthat, én semmitől sem félek. A jó tündér meghagyta, hogy menjek át az úton; nincs hatalom, amely engem megakadályozhatna abban. Igaz, hogy egyik tündér sem tehet a másik akarata ellen, de a melyik téged pártfogol, nagy buzgóságában, hogy segitsen rajtad, elfelejtette megjelölni, mi módon juthatsz át az út másik oldalára. Siess tehát, szaladj, ha tudsz, de nézd, ott a magasban azt a vékony, rezgő, csaknem láthatatlan ökörnyálat, a mely egy tölgyfáról nyúl át a tútoldalon álló bükkre, azon fog kelleni áthaladnod. — És a mikor ezt elmondta, a gonosz tündér eltünt, de nem a nélkül, hogy előbb hangosan ne kaczagott volna, a mely kaczagástól megrémültek az erdőben fészkelő madárkák; sőt még egy fekete fejü csiz is megszünt csicseregni, mint a hogy megszünik csörgedezni a jégtükörré változott forrásviz.

III.

Acidalie kezdetben nem akarta elhinni szerencsétlenségét. Ujra elindult. Hasztalan kisérlet. Valami titokzatos hatalom ott tartotta az út innenső oldalán. Lehetetlen volt csak egy lépést is előre tennie, sőt még a karjait sem nyujthatta ki a boldogság felé, mely ott a közelről mosolygott rá álmában, egy rózsabokor alól. Ekkor sirva fakadt? Hogyan? Lehetséges volt ez? Igaz volt ez? Nem fog a vadász mellett ülni, a mikor az fölébred? Nem fog oldala mellett a király pompás palotájába menni, hogy a neje lehessen?

Fölemelte könytől ázott tekintetét az ökörnyál felé, mely a tölgyfa ormáról a bükkfa legmagasabb ágára nyult át. Fájdalom! olyan lengén, olyan vékonyan, mindig készen elröpülni a szellővel. Egy ökörszem szárnycsapása is eltépte volna. Ha Acidalie felmászik a fára és bár ha lábhegyen is, erre a remegő semmiségre bizza magát, mulhatatlanul a kövekre hull alá, összetöri csontjait és haldokolva, vérbe fagyva fogják találni. De mindegy! daczára a bizonyos halálnak, meg fogja kisérteni az útat, az oly közel levő és mégis oly messze fekvő boldogság felé. Igen, ha még oly kicsiny, ha még olyan gyenge is, ha nagyon gyakran keservesen sirt is, a mikor egy méhecske megszúrta, lesz bátorsága szembeszállni a fájdalmas halállal!

Fölmászott a tölgyre; ágról-ágra kapaszkodva, fölérkezett annak lombos, susogó ormára és az ökörnyál felé hajolt . . . Oh! hogyan félt, menynyire reszketett! De csak egy pillanatig habozott. «Ó te, a ki ott alszol, mosolygó ajkakkal, a rózsák alatt! Szép fiatal ember! drága boldogság! Isten veled, Isten veled: mondá a kis Aci-

dalic. Nem ismerlek téged és mégisérted égő szerelmemért halok meg. Isten veled! Igyekezni fogok nem kiáltozni esés közben, nehogy megijeszszelek; bár csak lebukásom zaja elég könnyü volna, hogy fel ne ébredj az álomból, melyben reám gondolsz!» Igy szólva, határozottan előre lépett. És most, önök kétségkivül azt hiszik, hogy a kövekre hullt alá a levegőből? Csalatkoznak; nem igy történt.

Mielőtt még lábai érintették volna az ingadozó lenge fehérséget, átváltozott, — valószinűleg a jó tündér kegyelméből és bátorsága jutalmául, — egy iczi-piczi Katicza-bogárrá, a mely vörös lábacskaival nagyon gyorsan végig futotta a tölgyfa ormát a bükkfa legmagasabb ágával összekötő, szinte láthatatlan fonalon. Azután pedig a bogárka visszaváltozott a kis Acidalievé, a ki leült a vadász oldala mellé, az illatozó rózsák alá. És a király öcscse a nyaka körül fonta karjait, keblére ölelte, igy szólt hozzá: «Még annál is szebb vagy, mint a milyennek álmaimban láttalak. Mondd kis favágóleány, akarsz palotám urnője lenni?»

Mert, — a mint azt már a jó öreg asszonyok őrsói is rég elbúgták, — hasztalan akarnak megfosztani irigy hatalmak a minket jogosan megillető örömektől, ha van elég bátorságunk és annak árán ki tudjuk érdemelni a jó tündérek pártfogását, mindig el fogunk jutni a boldogsághoz, mely az út tulsó oldalán vár reánk.

—o—

AZ ÖZVEGY.

Irta KABOS EDE.

Nincs abban semmi uj, hogy ilyen csapásnál mindenki nyitva látja az ajtót és a hivatásos vigasztalók seregestül rohanják meg a szobát, melyben a szerencsétlenség történt. Az emeletről, az utczáról egymásután siettek fel az ismerősök és idegenek s a kiváncsiságtól és részvéttől fényes szemek záporként omlottak a pamlagon gubbasztó fekete ruhás asszonyra, kinek az ura öngyilkossá lett. Az első vigasztaló bizonyára még az ajtóban megállott, de ahogy ujabb és ujabb hivatlan vendég érkezett, mindjobban beszoru tak a szobába s ugy állottak hosszu félkörben, mint vásáros bódéban a látványosság körül. Senki sem kinálta meg őket üléssel — egynapos özvegy nem fél, hogy elviszik az álmát — ugy álló helyükből bámulták az asszonyt s kutattak tovább: nem-e láthatnák meg a halottat. Egyik-másiknak a szeme megnedvesedett, talán csakugyan részvétet érzett — hisz semmi sem lehetetlen — de egy szó sem hangzott a magas szobában, csak a léptek kopogása neszelt, amint ujabb tolakodók beljebb szoritották a félkört.

Hirtelen éles hang furódott a csöndbe. Egy borzas zsidólány jött a szobába s mint valami győzelmi zászlót egy esti lapot lobogtatott:

— Nem sikkasztott . . . Itt áll . . . Az ujság pedig tudja . . .

I.

A hivatalos és hivatlan tolakodókat kibőjtölte. Egyedül maradt. Vöröses alkonyfény ömlött a szobába s annak világánál kezdte olvasni a lapot. Az öngyilkosság leirását csak átfutotta, de mohó lázzal kereste az okot, melyről a lapokból várt tájékozást S mikor olvasta, elállott a lélegzete. A bank, melynél Fóriss Ádám pénztárnok volt, nyilatkozatot tett közzé az ujságban, hogy az intézetnél mindent rendben találtak, az öngyilkosság oka mindenesetre a bankon kivül keresendő. S a lapok ezt az okot már meg is találták. Egy csoda-

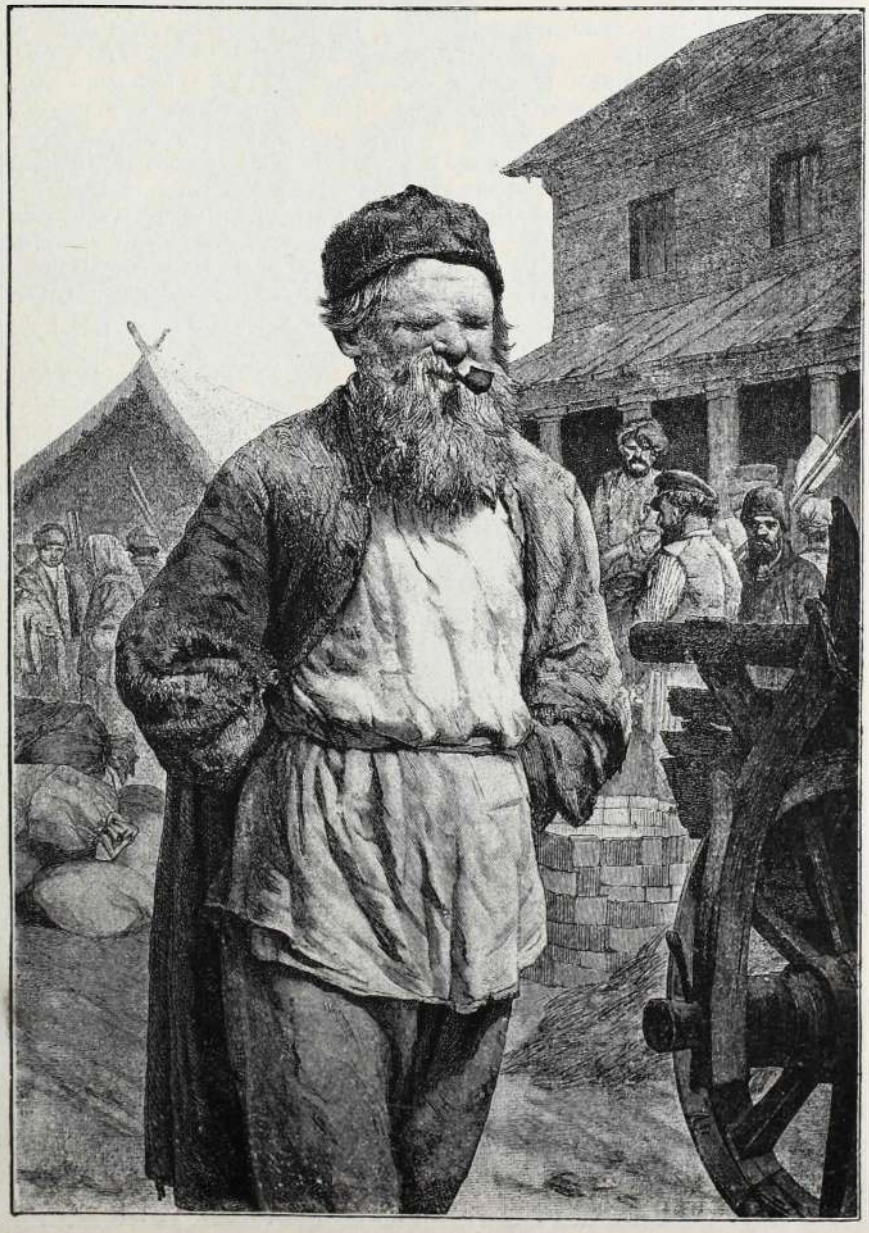

Batyuska. (Oroszországi kép.)

szép asszonyról meséltek, akit Fóriss szeretett s aki mosolygott kinjain.

Fóriss dühös vágyakozással üldözte, és az asszony — ugy irta az ujság — sugott is valami módot: *tegye magát szabaddá*. A kis regény szépen ki volt szinezve. Fóriss hetekig tépelődött a rettenetes problemán, hogy a csodaszép asszonyról mondjon-e le, vagy eltegyen valakit láb alól. S aztán elpusztitotta magát.

Az özvegy egy pillanatra megfeledkezett halottjáról s ugy tudta magát elképzelni, mintha férje még élne. Az utolsó hetek minden percze, minden mozdulata előtte rajzott: egy szituációt keresett bennük, mely e regény igazsága mellett szólhatna. A rendes órák haza hozzák férjét; szobájába huzódik és mintha folytonosan számolgatna. — (Hát számokkal is meg lehet vivni az ilyen lelki harczot?) A szórakozottság kétségtelenül kiismerszik hangjából, viselkedéséből; olykor-olykor szokatlanul durva, mintha meg akarná magát utáltatni. (Hát ilyen eszközt is szentesithet valamely czél?) Egy izben két napig távol maradt s mikor hazajött, nem akart felelni semmiféle kérdésre; aztán megbánást érez, leomlik a felesége lábaihoz és átkozza magát, mintha egész megvetéseért egyetlen egy lény bocsánatát könyörgené. (Kinek megvetésétől, félt, kinek bocsánatát gondolta?)

Ledobta az ujságot, s felnyitotta a szomszéd szoba ajtaját.

Fóriss Ádám ott feküdt kabát nélkül, holtan, torz arczczal. Az alkony világa ráesett s az ajtónyitástól szárnyat nyert porszemek ott röpdöstek fölötte a vöröses világosságban. Az iróasztalról a tintatartó állványa: egy röhögő bronz-szatir éppen feléje volt forditva s utálatosan nézett le reá. A szatir mellett egy arczkép állott: az özvegy arczképe. A fiatal asszony csak most vette észre, hogy ez a kép a falról idekerült az iróasztalra. Fóriss Ádám az utolsó napon vehette maga elé s az özvegy lelkében egyszerre hangos lett a kérdés: valjon ellenségét vagy védőangyalát akarta-e szeme előtt látni az az ember?

Erősbödő indulattal nézte a halottat, valami gyülöletet látott torz vonásaiban s mintha szédülne: az ajtóhoz támaszkodott.

Aztán egy kis papirost vett ki a zsebéből. Csak ez állott rajta: «Azt akartam, hogy minden vágyad telsithessem. Sikkasztottam. Ma rá fognak jönni. Azért menekülök. Bocsáss meg és szeress, ha tudsz . . .» És a sorok alatt reszketeg betükkel: «Ádám».

Az özvegy indulatosan fojtotta vissza könyeit:

— Hát hazudott is . . .

Ott hagyta Fóriss Ádámot és becsapta maga mögött az ajtót . . .

II.

Naponta leste az ujságokat, hogy mikor fogják megczáfolni azt a hazug regényt. Mert amint Fórisst elföldelték, valami engesztelő érzés hatolt szivébe s ujból remélte, hogy az ujságok tévedtek s a bank is nyomára fog jönni a sikkasztásnak. Kora hajnalban lesietett s megvásárolta az összes lapokat. A lakás zárt ajtói mögött aztán végig olvasta valamennyit. De csak ujabb szineket kapott a csúf regényből. Az egyik lap meg is illusztrálta azt a jelenetet; mikor a csodaszép asszony odadobja a rettentő problemát Fóriss Ádám elé. (A gyalázatos képen a csodaszép asszony valóságos konyhahölgy volt, ami az özvegyet még jobban ingerelte.) Aztán egy napon már mitsem irtak a dologról: az öngyilkos, a csodaszép asszony lekerültek a napirendről. Az özvegy várt még néhány napot s mikor látta, hogy nem akartak többé irni Fóriss Ádámról, nagy izgatottság verte le.

Nem tudott megnyugodni, hogy a csodaszép asszonyról, az ő ismeretlen ellenségéről többé mitse halljon.

Megvárta, mig az est leborult a fővárosra. Akkor elindult valamelyik szerkesztőség felé. Aranyszin hajját erős, fekete fátyollal szoritotta le s elvegyült a sétáló tömeg közé. Eleinte attól tartott, hogy mindenki megismeri s egészen a házak mellé huzódott, de lassankint észrevette, hogy az emberek nagyon jók, nem törődnek mással, másnak bújával, bajával s nem vesznek itt észre senkit, csak aki erőszakkal a szemükbe tolakodik. Nyugodtabban ment hát tovább s csakhamar eljutott ahhoz a régi, dülékeny épülethez, melynek homlokán egy nagy lapnak czime volt olvasható. Amint az alacsony kapun besietö szedőket, a kapu előtt hanczurozó gyerekeket észrevette, egy pillanatra megállott. Még azt sem tudta, hogy mit akar odafenn az ujságnál.

A biztonság kedvéért megkérdezett egy gyereket:

— Itt van a szerkesztőség?

A gyerek szemtelenül felelt:

— Nézze meg.

Fölsietett. Ahogy a világos ablakok előtt elhaladt, betüvető embereket látott sietö munkában. Az ajtón félénken nyitott be s a kihangzó zajtól kissé megijedve, lassan lépett az első terembe. A tompa világosságban, melyet erős dohányfüst is mérsékelt, két idősebb embert látott dolgozni, mig egy harmadik valami munkásfélével pörölt. Halkan köszönt és várni akart, mig a munkás távozik. De amint észrevették, a pörölésnek vége szakadt s a munkás távozott. A segédszerkesztő pedig kiváncsian jött elébe.

Az asszony megszólalt:

— Fóriss Ádámné vagyok.

Leültették s amint ránézett a segédszerkesztő arczára, csodálattal látta, hogy ez a név teljesen ismeretlen lehet előtte. A félelemtől-e, vagy az emléktől: egy köny szökött a szemébe, mikor lassan folytatta:

— Férjem, néhány hét előtt öngyilkossá lett . . . A bank-pénztáros . . .

A segédszerkesztő emlékezett, hirtelen valami résztvevés is megjelent az arczán.

— Kérdezősködni jöttem, hogy ki az a csodaszép nő?

— Csodaszép nő?

— Aki miatt az uram öngyilkossá lett . . .

A másik szobából egy fiatal ember jött be. A segédszerkesztő bemutatta, hogy a lap egyik tudósitója, aki talán felvilágositást adhat. A szerkesztőségből lassankint az összes munkatársak besereglettek s kiváncsian nézték az öngyilkos özvegyét, aki a katasztrófa után is keresi az ő vetélytársát. Az asszony elfogódott s a sok férfi között mélyebbre huzta homlokán a fátyolt. Aztán reszkető hangon szólott:

— Azt nem irták meg, hogy ki az a csodaszép.

A tudósitó vitte a szót:

— Mert magunk sem tudtuk.

— Hát hogy irhattak?

— A banknál hallottuk az egész történetet.

— A banknál . . .

A tollak perczegése is megszünt. A feléje irányzott tekintetek alatt, a csöndben, holott csak a lámpák monoton zugása hangzott: az asszony egy ideig hallgatott. A tudó-

Udvarlás. Kémendy Jenő festménye.

sitó közelebb jött hozzá s mesélni kezdett, de szavaiból kiérzett, hogy inkább ő akar ujat hallani, semmint tudna ujat mondani. Mikor az öngyilkosságnak hire érkezett, nyomban a bankhoz siettek, ahol az igazgató kijelentette, hogy sikkasztás nem történt s Fóriss Ádám nyilván valami asszonyért ölte meg magát. (Az özvegy feszülten hallgatott.) Aztán az igazgató mesélni kezdett egy csodaszép asszonyról, egy nagy lelki dillemnáról, melybe Fórist kergették stb. Amint ők hiven meg is irták.

A tudositó utoljára megkérdezte:

— Talán nem igy történt?

Az asszony fölkelt.

— Nem tudom.

Nehány fiatalabb ember kisérni akarta, de az ajtónál meghajtotta magát elöttük s kábultan sietett ki az öregedni kezdő éjszakába . . .

III.

Asszony-vendégek látogatták. Öngyilkosságok történetét mesélték, melyekben a férfi a gyalázat elől megfutott, holott egé-z családját beléje kergette. A férfi nem érzett magában annyi erőt, amennyire családjának az ő bűne után szüksége volt. Az özvegy némán hallgatta az asszonyok beszédét s egészen másra gondolt. A meséknek pedig nem akart vége szakadni s minden strófájának az volt a refrainje: Ön csak boldogtalan, de gyalázat nem érte . . . Férje talán nem szerette — Istenem, melyikünk merne megesküdni, hogy férje szereti? Csakhogy a nyomorultak nem ölik el magukat . . . De lám az ön férje nem akart választani, azért ölte el magát . . . Ah ön még nem a legboldogtalanabb!

Az özvegy ekkor mondotta lelkében:

— Elmegyek a bankhoz is . . .

IV.

Az egyenruhás szolga beengedte a váró-szobába. A pénztárnál uj embert látott. (Az özvegy arra gondolt, hogy ez az ember mennyire örvendhetett a Fóriss Ádám öngyilkosságának!) Nehány kereskedő tolakodott előtte, akik még előbb akartak bejutni az igazgatóhoz s gyanús szemmel nézték az asszonyt: nem-e azok közül való, akiket szokás-juss ellenére mindenütt korábban szoktak bebocsájtani.

Hamar megnyugodhattak, mert az özvegy meghuzódott s nem nagyon kivánkozott elsőnek bejutni. Félt az igazgatótól s reszketve gyürte zsebében azt a kis papirost, a Fóriss Ádám utolsó levelét. Valjon annak párja nem jutott e még valakihez?

Déltájban rákerült a sor.

Egy pillanatra ugy tetszett az özvegynek, hogy az igazgató még nála is izgatottabb. A hatalmas teremben a legnagyobb csend s amint mögötte az ajtó bezárult, az igazgató egyenesen odaállott elébe. A hangja érdes, haragos volt:

— Mit akar?

Elszántság, dacz ütötte fel fejét az asszonyban:

— Tudni akarom, ki az az asszony, aki miatt az uram megölte magát.

Az igazgató — mintha valamikép megnyugodott volna — iróasztala mellé ült.

— Honnan tudjam én azt?

— A lapoknál azt mondták, hogy öntől hallották azt az asszony-históriát.

— Hát a lapoknál is volt?

Voltam. És meg fogom tudni, hogy ki az a nő.

Az igazgató fölkelt s félig mosolyogva, félig részvéttel iparkodott szólani.

— Ne kutassa a dolgot, jó asszony, hisz most már ugyis mindegy. Mi haszna volna abból, ha meg is találná? Fóriss Ádám nem ébred fel többé, hogy másként válaszszon. Hagyja aludni Fórisst, az asszonyt, az egész históriát és feledje el az egészet. Ez a legokosabb. Talán az a csodaszép asszony nem is létezik . . .

Az asszonynak égni kezdett az arcza.

— Éppen ezt akarom én tudni. Én nem hiszem, hogy az a csodaszép asszony létezett, én nem hiszem, hogy Fóriss engem megcsalt, én . . .

— Hát mért ölte meg magát?

— Mert . . .

Csak egy pillanat műve volt. Kirántotta férje levelét s odaadta az igazgatónak és leste, hogy mi fog következni. És az következett, hogy az igazgató mosolygott, széttépte — egészen apró darabokra tépte — a levelet s ujra mosolygott. Aztán olyasfélét mormogott, hogy: «hát önnek is megirta?» s egészen más hangon kezdett beszélni. Mindig föltételesen és mindig mosolyogva. Talán igaz, amit Fóriss irt, talán csakugyan sikkasztott s talán a bank jobban szereti, hogy a sikkasztásról ne tudjon senki. Talán az a nehány ezer forint nem ér a banknak annyit, hogy miatta rossz hirbe hozza az intézetet s talán Fóriss egyszerüen bolond volt, hogy ilyesmiért megölte magát. Nem jó az ilyesmit kutatni. Egy csodaszép asszony, aki sohasem is létezett, a ki senkinek sem árthat: az egész históriát csupán megoldja és nincs kára benne sem Fórisnak, sem az özvegynek, sem a csodaszép asszonynak, sem a — banknak. Nem kell mindent kutatni . . .

Az özvegygyel kerengett a világ.

Az igazgató pedig folytatta:

— Az intézet talán még valami évdijat is meg fog szavazni. Hát mért ne létezhetett volna az a csodaszép asszony?

S intett, beszélt, mosolygott, mikor az özvegy szédülve, ingatag léptekkel, senkire sem nézve, a lépcsőkön szinte bukdácsolva, mint egy elkábult madár már el is távozott . . .

SZINHÁZI HÉT.

I. Négy mese.

KÉT TEMPEST KAPITÁNY.

Ifjabb Tempest Hector dragonyos kapitány szerelmes Melville Lujza kisasszonyba s nagyon természetesen feleségül akarja venni. A szigoru környezetü leány kezéhez azonban fiatalságánál fogva nem juthatna, mert ott elv, hogy ifju hölgyek szivére csakis a komoly, tapasztalt és megállapodott s igy koros férfiak méltók. Egy jó ötlete azonban kisegiti: kiadja magát idősb Tempest Hector, tengerészeti kapitánynak, a saját nagybatyjának, akiben az emlitett kivánalmak — már koránál fogva is — megvannak. E furfangos csellel megnyeri a leány kezét és boldogan viszi az oltártól egyenesen a mézeshetek regényes fészkébe, ahol majd bevallja az igazságot. Az öreg Tempest éppen abban a pillanatban érkezik Londonba, mikor őt összeesketik. Melville Lujzával és igy nagyon természetes, hogy a lakodalmas házban, — azt hivén, hogy már visszajött az esküvőről — nagy örömmel fogadják mint ujdonsült boldog férjet. Az öreg kapitány, aki kissé nehézkesfejü, amióta egy golyó fejébe furódott, kezdetben tiltakozik ez ellen, de mikor minden élő lény a legkomolyabban azt állitja, még saját hűséges szolgája is, hogy ő — a nagy házassággyűlölő — megnősült s hozzá még egy fiatal leányt vett el feleségül, habozik s ezerféle rémes történet czikázik agyán keresz-

tül. Talán álmodik; vagy talán eddig álmodott s valaminő hipnotikus álom erejét élelmes emberek felhasználták arra, hogy megnősitsék s igy megszerezzék vagyonát. Kifizeti ismeretlen feleségének számláit s szédült fővel rohan az «Örökzöld-lak»-ba, ahol felesége és a mézeshetek várakoznak reá. Itt számtalan ujabb bizonyosságot nyer, hogy ő tényleg megnősült s szép, ifju felesége ott várakozik rá a nászszobában. Nem tehet egyebet, megadja magát s látni akarja nejét. Mikor aztán a szép Melville Lujzát meglátja, egyszerüen véget vet habozásának s most már ő követeli, hogy «mindenki elhigyje, hogy ő tényleg megnősült. Ebben az édes képzeletben él mindaddig, mig unokaöcscse a cselt be nem vallja s a titok kiderül. Melville Lujza édes tekintete és hizelgő nyájassága megszerzi bocsánatát.

JÁFET 12 FELESÉGE.

Boldog ország az a Mormonország! Ott társadalmi parancs, hogy a férfinek több neje legyen s igy az a helytelen európai rendszer, mely azt tartja, hogy sok szerető és egy feleség se — olyképpen módosul, hogy sok feleség, de egy szerető se.

Paterson Jáfet, a könnyüvérü párisi igen könnyen beilleszkedik ebbe a nem éppen kellemetlen rendszerbe és tizenkét feleséggel népesiti be földi paradicsomát. Képviselve van ott minden szin és minden kedély. A legkiválóbb azonban a gyüjteményben Arabella, a volt párisi szinésznő, aki már eddig két férjet boldogitott és csalt meg, mignem belekerült Jáfet gyüjteményébe. Jáfet ur azonban, daczára e nagy istenáldásnak, párisi kalandjainak nem vet véget s különböző üzleti ügyek ürügye alatt évente két hónapot Párisban tölt az édes szabadság és a milliomos nagybácsi oltalma alatt. Éppen ilyen szabadságidejére készül, mikor felkeresi egy párisi barátja, aki Mormonországba vetődött s kivel Arabella megcsalta második férjét. Jáfet ur bizalmasan közli titkait e barátjával, aki Arabellát ujra megnyerni akarván, elárulja párisi utazásainak titkát. A feleséggyüjtemény fellázad s egy akarattal elhatározzák, hogy utána szöknek kikapós férjüknek a kalandok szinterére: Párisba.

Jáfet csakugyan boldogan éli világát Párisban, mint nőtlen gavallér, és ügyesen játsza szerepét milliomos nagybátyja előtt, aki a házasságnak legádázabb ellensége, amióta felesége megcsalta; Jáfetnak érdekében áll ez, mert a nagybácsi hajthatatlan s kijelen i, hogy kitagadná őt, ha megnősülne. A nagybácsi egyuttal rendőrfőnök, aki éppen most tartat razziát egy gyanus fogadóban, ahova Jáfetnek 12 felesége szállt. A különös szállitmány s a 12 feleség, a nagybácsi jelenlétében rohan a viszontlátás örömével Jáfet karjai közé.

Jáfet uron csak egy dolog segithet, ha mind a tizenkét feleségét, — akik az erupói életet ugyis nagyon megkedvelték — férjhez adja. Szövetkezik egy házasságközvetitővel s többféle nehézség után és drága pénzen nyélbe üti a tizenkét házasságot. Mikor ezt boldogan tudtára adja a nagybácsinak, hogy ime, most már semmi ok sincs a kitagadásra, mert ő ujból nőtlen, a nagybácsi kijelenti, hogy mást gondolt; megnősül és születendő gyermekeik öröklik vagyonát.

ÉSZAKSARKI UTAZÓK.

Vékony urnak igen csinos leánya van, Miczike, aki éppen a bimbófakadás korában lévén, addig-addig vágyakozik egy kis szerelmi regény után, amig talál egyet. Ámde Éva mama igen szigoru mama lévén, az ismeretség csak titokban folytatódik s közvetitője a m. kir. posta, amely «poste restante» intézményével oly sok szerelmes szivnek nyujt segélyt. Miczike és a lovagja itt irnak egymásnak szerelmes leveleket «északsarki utazók» jeligével. Mikor aztán a levelezésnek titka kiderül, a mama azt hiszi, hogy leányát tényleg északsarki utazó akarja elvenni, ami ellen határozottan tiltakozik. Sok félreértés után végre megérkezik az igazi északsarki utazó, aki egy becsületes bankhivatalnok és éppenséggel nem vágyakozik az északsarki utazás dicsőségére. Ekkor aztán megkapják az anyai áldást is.

A HIPNOTIZÁLT ANYÓS.

Morizet Casimir 54 éves kora daczára 21 éves leányt vett el feleségül tudományos buvárkodás czéljából. Mert Morizet ur tudós, aki minden áron az akadémiába akar jutni, s azért könyvet könyvre halmoz és egész életét a tudománynak szenteli. Különösen a hipnotizmussal foglalkozik s egy elméletet talál fel, amely igy hangzik: a szivben különböző bacillusok vannak, melyek a szerelemnek, haragnak, vonzalomnak és gyűlöletnek, szóval mindennemü érzelmeknek okozói. Érdekli e bacillusok fejlődése, vagyis a szenvedélyek érlelődése s ezt nején, a hozzá nem való fiatal asszonyon, akarja gyakorlatilag tapasztalni. E czélra hipnotizálja egy fiatal és szép festő barátját, hogy szeresse nejét és udvaroljon neki. A fiatal festő, aki különben is unja a saját feleségét és erősen vonzódik Morizet neje iránt, kötélnek áll, ugy tesz, mintha csakugyan jó medium lenne, s a férj védszárnya alatt viszonyt sző a szép asszonynyal. Minthogy azonban igazán szeretik egymást, e játék terhükre van s egyesülni szeretnének. A szerencsés véletlen kezükre játszik. A hajó, melyben ők ketten tengeri kirándulásra készültek, elsülyed s az utazók mind a tengerbe vesztek. A szerelmesek felhasználják ezt a kedvező alkalmat s Amerikába szöknek, uj életet kezdeni.

Morizet ur megsiratja nejét, de józan okoskodással csakhamar megvigasztalódik s elveszi festő barátja özvegyét.

A chikagói kiállitás hozza őket ismét együvé, ahol bocsánat és megegyezés szentesiti az uj frigyeket.

II.

Ime, a hét négy uj darabjának rövid meséje. Négy bohózat, mindegyik a lehetetlenség határán, a túlzás mesgyéjénél, a századvég barázdáját futva. Bizonyára nagy a különbség a mese qualitása és quantitása tekintetében is, de még nagyobb akkor, mikor a jó izlés, az irói tehetség s a technikai ismeretek mértékét alkalmazzuk a darabokra. A pálmát mindenképpen Mars és Desvallieres urak vitték el, mert az ismertetett darabok közül mindenesetre legkiválóbb a «Jáfet 12 felesége». Egy sorban kullognak utána Bisson és John Poole, a jobb darabra érdemes szerzők, akik ezuttal rossz oldalukról mutatkoztak be. Bissont, most sem hagyta abba leleményessége és jó kedve, csak a jóizlését tette félre s a párisi alsóbb néposztály szinvonalára süllyedt. Éppen ezért helyén volt a Városligeti Szinkörben. John Poole, az örökszép «Pry Pál» szerzője vaskosabb eszközöket alkalmazott, mint a melyek az ő egyéniségéhez és tulajdonságaihoz illők.

Ez volt az oka, hogy hosszadalmas, unalmas lett.

Feld Mátyás talán nem is számitott többre, mint amit kapott. De ezt sem érdemelte meg; jó lett volna még neki a papa szellős faszinháza, hol más szemmel nézték volna irói szárnypróbálgatásait. Mert hogy mi képesiti a darabot a Magyar Szinház nivójára, azt nem tudjuk; ha csak az nem, hogy a szinház még azt a szinvonalat sem akarja fenntartani, amit eddig megtartott s mely határt vont közte és a Városliget között.

A négy darab előadása közül háromé igen jó volt; Feld Mátyás azzal az egygyel mentheti magát, hogy darabjának előadása éppenséggel nem jött segitségére. Bárdi Gabi igen ügyesen játszotta Arabella pajzán szerepét; Gaál, Góth és Szirmai elismerésre méltó törekvéssel birkóztak meg feladatukkal. Felemlitést érdemel Bilkei Irén és Jeskó Adrienne is, akik mindketten fejlődésképes tehetségek.

Dr. Szabó Imre.

Szerkesztői üzenetek.

V. S. Nyárád. Bizony ugy van. Sajnos, ilyenek az állapotok nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon.

Pér—Péterfi. Kalóz = tengeri rabló. Kalózhajók manapság alig léteznek és hogy nagyhatalmak tengeri háboruiba befolyjanak, arról szó sem lehet. A fogadást tehát ön nyerte meg.

W. Linka. Sorsjegyhuzásokra a napilapoknál kaphat felvilágositást.

P. I. Nem közölhető!

B. B. B! Sajnáljuk! Bizony ezek még nagyon gyenge dolgok. Sziveskedjék alkalom adtán felkeresni bennünket. Üdvözlet.

Ördögök. Apró hirdetéseket nem teszünk közzé, tessék napilaphoz fordulni.

Minden anyának és háziasszonynak kötelessége az élelmi szerek bevásárlásánál, a melyektő legfőbb kincsünk, az egészség, függővé van téve a legnagyobb elővigyázatot alkalmazni. Oly könnyen leszünk félrevezetve és a jó, valódi áru helyett csak értéktelen utánzatokat kapunk. Nevezetesen előfordul ez az eset, amikor izetlen pörkölt árpát, vagy égetett malátát csomagolnak be, vagy nyiltan mérnek, maláta kávé, vagy pláne Kneipp kávé helyett, a melyet egyesegyedül csakis a valódi és kitünő Kathreiner-féle gyártás tett oly általánosan kedveltté. Háziasszonyaink és bevásárlóink a legjobban megóvhatják magukat ezen hamisitványok ellen, ha minden körülmények között és minden esetben, bármint is igyekeznének őt az ellenkezőről meggyőzni, csakis az eredeti Kathreiner csomagokat a védjegygyel, Kneippáter arczképével, kérik és fogadnak el. Egyetlen egy anya vagy háziasszony se tartózkodjék a valódi Kathreinerrel kisérletet tenni s azt háztartásában bevezetni. Eleinte egy harmadrész Kathreiner-féle maláta kávét és kétharmadrész babkávét használjunk, majd felerész Kathreiner és felerész babkávéra sőt a tiszta Kathreiner kávéra, babkávé hozzátétele nélkül átmehetünk. De gondosan mellőzzünk minden utánzatot Csak a valódi «Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé» birja az egészségre és izre egyaránt értékes tulajdonságokat, amelyek ma meggyőzőleg kimutattak a családok százezreiben való rendes és folyton növekvő használata által.

(Bem testvérhugának) fölsegitésére a Bem—Petőfi körképtársaság a körkép feljárójánál perselyt helyezett el. A begyült összeget időnkint a budapesti lengyel klub pénztárosa veszi át — a körkép igazgatóságának meghivására — és küldi el az agg özvegyasszonynak. A napokban 24 frtot vett át e czélból a Bem—Petőfi körkép perselyéből a lengyel klub.

A „Zion"-egylet a nagyszámu jelentkezések folytán, ama kedvezményt, hogy az Alkotmány 50 éves jubileuma alkalmából irodájában szokásos felvételi dij nélkül vesz fel tagokat, f. évi május hó végéig meghosszabbitotta. Telefon-szám 45—49.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Éppen ezen okból! Biztos helyre akarta hozni a tárczát, ahol rajta kivül senki sem juthat hozzá. A zálogház rendkivül alkalmas helynek látszott.

— Nagyon helyes, — vélte Sánta — meg vagyok győződve, hogy önnek igaza van.

— A hamisitó véletlenül megtudta a zálogjegy adatait; de hogy tudta meg a helyes számot? Valószinüleg az ezredessel egy időben volt a zálogházban; odáig követte őt.

— Ez nagyon lehetséges, — mormogta Sánta.

Ha vele egyidejüleg volt az üzletben, annak nyomának is kell lennie! Menjen el Sibleyhez és tudakolja meg, hogy miféle tárgyakat zálogositottak el közvetlenül a tárcza előtt és után, irja fel az elzálogositók nevét, lakczimét és kutassa ki őket. Valamelyik ezek közül a hamisitó, ha megcsipjük őt, akkor majd az tud részletes értesitést adni Desmondékról.

Csakhogy az is nagyon valószinü, hogy akit keresünk, hamis nevet és lakczimet mondott be, — jegyzé meg Sánta.

— Az lehetséges, de talán mégis a nyomára jövünk! A fehér nyelü revolver tulajdonosa is hamis nevet adott fel, daczára annak tudjuk, hogy kicsoda és előbb-utóbb elcsiphetjük őt.

— Az már ugy sem fog nekünk sokat használni — válaszolá a másik.

— De utóvégre még sem lehetetlen. Mindeddig még semmi sem bizonyos, ha a látszat az ezredes ellen vall is, még sem lehetetlen, hogy ő teljesen ártatlan. De még ha tud is a gyilkosságról, még az nem bizonyitja, hogy ő követte is el. Talán valami czinkostársát használta fel a tett végrehajtásánál és ez aztán, hogy hatalmában tarthassa a büntett értelmi szerzőjét, kézrekeritette a bűnjelet, az ezüst szivarka-tárczát. Mindenesetre tudnia kellett a titkos rekeszről és annak tartalmát eltulajdonitotta.

Sánta izgatottan dörzsölgeté kezeit.

— Ez érdekes lenne — mormogá. Az ujabb bonyodalom egészen az ő izlése szerint volt.

— Robert Johnson tanuskodásában egy feltünő pontot találtam, — mondá a főnök kis szünet után. — Leirása azon férfiuról, a ki neki a bálban a tárczát ajándékozta, noha egybehangzó Sibley tudósitásával azon úrról, a ki deczember 31-én a tárczát elzálogositá, általában mégis ráillik Desmond ezredesre. Erre ugyan nem illik rá Johnsohn leirása, amennyiben ő az ezredessel jó ismeretségben van; mindezekből még nem következik az, hogy nem az ezredes zálogositotta el a tárczát.

— Vagy talán Johnson hazudott volna? — vélte a másik.

— Az ő vallomása mindeddig bizonyitást nyert, — válaszolá a főnök, de egyébiránt várjuk meg a fejleményeket.

Miután még egy ideig beszélgettek, Sánta visszavonult.

Árnyék.

Naplementével a hőmérsék is jelentékenyen hanyatlott és kegyetlen hideg téli éjszaka volt várható. Ki mint tehette, a kemenczénél, vagy a kényelmes légfütésnél melegedett. New-York előkelői a dalszinházban vagy a társaságban szórakoztak, a szegények pedig a vékonyfalu bérházak nyomoruságos lakásaiban dideregtek, ellenben az ujvilági Bábel gonoszai a korcsma kemenczéi körül ittak, mulatoztak és tervezgették elkövetendő gaztettjeiket. Voltak olyan városrészek, melyekben mindezen elemek a fagy és a késő éj daczára, csakugy hemzsegtek az utczákon, mint fényes nappal.

Az égbolt tiszta volt, a csillagok tisztán láthatók, de bizony kevés embernek jutott eszébe megbámulni ezt a magas házak keretébe szoritott gyönyörü panorámát. Szerencsére a csillagoknak semmi szükségük nincs az emberekre és azok érdeklődése nélkül is nyugodtan futják be égi pályájukat. Csak halványan sziporkáztak az ég azurján; elhomályositá őket az emberi ész vivmánya, a villamos világitás, melynek kemény, fehér fénye nappali világossággal árasztá el az utczákat, tereket. A házak, a lombtalan fák, a táviró póznák és a járó-kelők alakjai oly kemény árnyékokat vetettek a járdára, mintha fekete papirból kivágott silhouettek lennének.

A villamos fény által vetett árnyék nagyon különös és mindenkinek a ki első izben látja, feltünik furcsasága és különös megfigyelni azt, mennyire különbözik a nap, vagy holdfény vetette árnyéktól. Azonban arra az emberre nézve, a ki égő szivarját rágicsálva, mély gondolatokba merülve állott a Gilsey-ház bejárata közelében, semmi ujság nem létezett New-Yorkban. Annyira Amerika egy polgára sem ismerte a helyi viszonyokat és állapotokat, mint éppen ő. Közelében egy elzüllött alak csatangolt föl s le az utczán, miközben lopva pillantgatott jobbra-balra; a már ismert Muggino nevü egyén volt.

Hirtelen a magányosan álldogáló urhoz lépett és megérintve annak kabátját, suttogá:

— Nézze, főnök ur, ez az az ember, akit ön keres: Mike Mc. Gloin!

És ujjal mutatott egy a tömegben tolakodó emberre, a ki gyorsan elsietett mellettük.

A főnök rögtön felriadt szórakozottságából és a jelzett irányba tekintett.

Egy férfit látott, ki bár évekre fiatal volt, de arczán viselte a romlottság minden jelét. Arcza szép lett volna, ha nem ült volna rajta az a szemtelen dacz, mely alattomos tekintetével egyetemben a közönséges tolvajt árulta el.

A főnök elhajitá félig kiszitt szivarját (melyre Muggins rögtön rátette kezeit) és a villamos lámpák fénykörébe lépett. Árnyéka követte Mc. Gloinét és lépést tartott vele. Csekély távolságra egy alantas rendőrtiszt követte.

A Gilsey-ház órája, mely holdként világitott a magasban, kilencz órát mutatott. Fagyasztó északi szél dühöngött, mely arra kényszerité Mc. Gloint, hogy vörösre fagyott kezeit nadrágzsebeibe mélyeszze. Aztán a sarkon balra fordult, lement az utcza hosszában és belépett egy pálinkamérésbe.

A sürü dohányfüsttől szürke levegőjü üzletet csak egy olajmécs halvány, pislogó fénye világitá meg és a kályhából kellemetlen száraz melegség áradt.

A kályha körül egy csomó lármás fiatal suhancz vitatkozott; volt köztük egy öreg is. Félkörben ültek a kályha körül és lábaikat hanyagul egymásra vetve, messzire kinyujtották.

(Folytatása következik.)

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések **erejét is** felhasználhassák akár egész városok vagy ipari **vállalatok** kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy **haszonnal** alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak. Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** kéregöntéshöl és acze ból.

Kéregöntésü hengereket és hengergyürüket aprító gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló **vagy** fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús vátasztékát a világitó testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők sajat rendszerü electromos, gáz- és petroleum motoraink és dynamogépeink is.

939. szám.

A kopasz fej használat előtt.

Javitott Kneipp-rendszer

fejfájás és hajhullás ellen.

Számtalan elismerő levéllel bizonyithatjuk, hogy már sok segélykereső haját visszanyerte.

Egy üveg hajbalzsam gyógyfü-nedvből 1, 2, 3 frt

használati utasitással a természetes gyógykezelésre

P. FRÖTSCHER, BÉCS

IX. KER., PORCELLANGASSE 53. szám.

A sürü haj használatnál.

Lapvélemény. ***Hogy jár a feltaláló.*** **Hajbalzsam és Kneipp-kura.**

Frötscher Péter «speczialista» valamikor kopaszfejü volt. Ez nagyon bántotta, gondolkodott tehát azon, hogy milyen szerrel juthatna megint kopaszfeje régi dús hajzatához. Hosszu kisérletezés után sikerült is neki egy balzsam készitése, melylyel kapcsolatosan a Kneipp-kura használatával vágyainak tetőpontját elérte; Frötscher ur kopasz feje nemsokára sürü hajjal volt boritva és idővel egy kiváló szép hajkincsnek volt tulajdonosa. Miután Frötscher ur mint emberbarát, ezen szerencséjével kopasz kartársait is igyekezett részesiteni; hajbalzsamát, valamint Kneipp-kuráját hirdette. A Frötscher-féle balzsam gyógyhatása másoknál is jónak bizonyulhatott, mert Frötschner ur nemsokára kizárólag találmányának készitésére adta magát. De ebben nem talált köszönetet, mert egy szép napon valaki kuruzslás miatt följelentette. A Landstrasse-i járásbiróság elé állitva, ezen ügyben vétkesnek nyilvánittatott és 14 napi fogságra itélték. Ő azonban az itélet ellen felebbezett, s ez ügyet a másodbiróság Dr. Vitorelli orsz. törvényszéki tanácsos elnöklésével tárgyalta.

Dr. Frischauer Ottó, Frötscher védője, azzal érvelt, hogy Frötscher egyebet sem tett, mint a többi gyógyvizkereskedő, ezért el nem itélhető. Ő használati utasitással ellátott prospektusokat bocsátott ki és ajánlta balzsamát s ehhez joga volt. A törvény szerint kuruzslónak tekintetik: ha egy nem képesitett orvos kezeli a beteget. Gyógyszer s használati utasitásának megküldése még nem nevezhető kezelésnek. Az összes gyógyvizárusitók megküldik készitményeikkel együtt a füzetes leirásokat, s ez nem büntettetik. A Kneipp-kurának ezen balzsammal együtt való használásának ajánlása is csak tökélesitése a használati utasitásnak, Dr. Fritschauer Ottó a törvényszéknek Frötscher úr fényképét mutatta be. Mig az egyik készitményeik használata előtt való kopaszságát mutatja, a másikon a használat utáni dús haj észlelhető.— A törvényszék a védő érvelését helyeselte, az első biróság itéletét elvetette s a vádlottat folmentette.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8–12-ig, délután 3–7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódos alkalikus hőforrás a kontinensen.

Az első dijakkal kitüntetve:

Budapest 1885. és 1896. London 1892.

Bécs 1894. Róma 1894.

Vasuti állomások a déli vasut vonalán Pakrácz-Lipik, a m. államvasutak vonalán Lipik maga. Naponta többszöri közlekedés a fővonalakkal.

Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égalj. A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és szinpaddal ellátott gyógyterem, uj étterem és kávéházi helyiségek, nagy uj gyógyszállodák. Villamos világitás. Igen kiterjedt árnyékos park. — Pompás és nagy fedett sétany, bazárhelyiségekkel, a legnagyobb luxussal és kényelemmel berendezett porczellán-, márvány- és izzasztó-fürdők terjedelmes fürdőmedenczék (Pepidesium.)

A lipiki hévviz nagymennyiségü natrontartalmánál (magyar Ems), valamint magas hőfoka és jódos összsegköttetéseinél fogva ivó- és fürdőkúra gyanánt a legjobb sikerrel használtatik a test nyákhártyáinak mindennemü hurutos bántalmainál (gyomor-, bél-, gégehurut stb.); csuzos és köszvényes bajoknál, e forrás első helyen áll az európai források között, ugyszintén mirigy- és vérbajoknál, görvélykórnál, izzadmányoknál stb. Mint hivatalos fürdőorvos *Dr. Szemerey Bertalan* működik.

JÓDVIZ-SZÉTKÜLDÉS

mindig friss töltésben az igazgatóság által. Főraktár Magyarországon: *Édeskuty L.*, Budapest. — Ausztriában: *Ungár S.*, Bécs, Jasomirgottstrasse 4, *Mattoni Henrik*, Bécs, Tuchlauben, valamint minden nagyobb droguistánál. — Bármily felvilágositással készséggel szolgál

a lipiki fürdőigazgatóság.

Csecsemők részére

legegészségesebb tápszer

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár találmánya.

Kövértej, egyedüli biztos és természetes tápanyag anyatej helyettesitésére. Csecsemő gyermekeknek és gyomorbetegeknek orvosság és táplálék egyaránt. Kapható: Budapesten.

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej termelő intézetben**

VII., Damjanich-utcza 34. szám.

Vidékre 8—10 üveget tartalmazó ládákban küldetik. A tej légmentesen elzárt üvegekben sterilizálva van. 0·5 liter 15 kr., 0·2 liter 7 kr. 0·1 liter 4 kr. Helyben házhoz szállittatik.

TELEFON 61–90.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb, kilója frt 1·35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19 B.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem-** és **ablakhőmérők** diszes kivitelben. **Rajzeszközök.**

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatasteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel. utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

«Kosmos» műintézet Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Disztelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

105458. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JUNIUS 12. 24. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI
ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP

*

AZ IRODALMI RÉSZ
SZERKESZTŐJE:

HEVESI JÓZSEF

*

A MŰVÉSZETI RÉSZ
SZERKESZTŐJE:

BASCH ÁRPÁD

*

EGYES SZÁM
ÁRA 20 KR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 57. SZÁM.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) **megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:**

b) ugy **mint az előző évnegyedben, ugy a következő évnegyedben is öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.**

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„**Az utolsó honvédek vacsorája**“ czimű **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Andrássy-út 57. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 24. SZÁM. 1898. JUNIUS 12.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

GARAY JÁNOS.

Szép, hazafias ünnepély folyt le e hó 5-ikén Szegzárd városában. A kormány, az irodalom, a művészet képviselőinek és az egész megye intelligenciájának jelenlétében leplezték le egy régi érdemes poétának, *Garay* Jánosnak szobrát. «Az Obsitos szerzője» ime méltatásra talált saját szülőföldjén és érczszobra ott hirdeti a város közepén, hogy irodalmi jeleseink iránt van kegyeletünk, elismerésünk, hálánk. Magának a szobornak története minden esetre igen jellemzi a mi viszonyainkat. Mert nem kevesebb mint *negyven esztendő* kellett hozzá, hogy a szobor pénzalapja elegendő legyen arra, hogy a jeles költőhöz méltó emléket emelhessenek. Negyven év előtt alakult meg ugyanis a Garay szoborbizottság és csak négy decennium után zárhatja le jegyzőkönyveit azzal a megnyugtató kijelentéssel, hogy feladatának megfelelt. Más országokban ez természetesen máskép megy. Guy de Maupassant, alig 4 év előtt hunyt el és remek szép szobra ott áll már egy év óta a párisi Parc Mouscouban. Nálunk a Szabadság szobra például már szintén vagy negyven esztendő óta várja, hogy a szabadság szent symboluma lehessen. De ki tudja, mikor hirdetheti a szabadság szent eszméjét?

A Garay szobor azonban a német költő szavaival nyugtat meg bennünket: «Kommt spät, aber kommt doch». Elvégre mégis csak egymást követik jeleseink szobrai és e szobrok — kivitel dolgában — is egyre tökéletesebbek, egyre jobbak. A szegzárdi Garay szobor megalkotója *Szárnovszky*, igen szépen oldotta meg a reá bizott feladatot és alkotása hazai szobraink között igen kiváló helyet foglal el. Szegzárd városa büszke lehet e műre és méltán illeti elismerés, hogy nagy szülötte iránt ilyen fényes alkotásban róvhatta le kegyeletének adóját.

A vén hegedüs (Albániában) Joannovitch festménye.

AZ UTOLSÓ LEVÉL.

Irta Szomaházy István.

I.

Ahogy Katinka a széles, alacsony batárban, prémes mantille-jába meghúzódva, helyet foglalt, még egyszer óvatosan a zsebébe nyult: vajjon a levél, melyet Balástay Ákos vacsora közben a kezébe csempészett, megvan-e még?

Ott volt. A jegyzőkönyv egy kiszakitott lapjára irt fehér papirszelet, melyet izgatottságában, hogy a kerti mulatságon mindeddig nem futhatta át, egészen össze-vissza gyürt, sértetlenül huzódott meg a ruha egy szögletében, heves szivdobogást okozva a fiatal nőnek, a ki álló négy órája várt már egy alkalmas pillanatra, a melyben háboritlanul végig olvashassa.

Hajnali félhárom volt már és a levegő észrevehetőleg áttetszőbbé vált, a Svábhegy és Zugliget villái mélységesen szunnyadtak még, de távolról idáig hallatszott egy-egy elmosódó hegedűhang, mivel a képviselőék terrasszán még mindig tánczoltak.

Dorosmay, a férje, a nagy hajózási vállalat vezérigazgatója, egyizben gyöngéden megkérdezte:

— Nem fázol?

— Oh, dehogy.

Pedig voltaképen szinte borzongott a hidegtől s a puha, béllelt brokát kabátkát önkénytelenül is összébb huzta magán; de ezt ép oly kevéssé vette észre, mint azt, hogy a kocsi sebesen gördül tova a Zugliget bokrai és hegyi útai közt, hogy a pompás Szillér-villa mindig távolabb s távolabb marad mögöttük a romantikus budai hegyek között. Ő még e perczben is a hangulatos, nyári környezetet érezte maga körül: a kaczér nyaralót, melyből kocsijuk tiz percz előtt kigördült, az illatos parkbeli tánczoló helyet, melynek zöldjéből mint apró csillagok váltak ki a lámpák és papirgömbök tüzei, az üveges terrasze-t, a hol vacsora közben vidáman olvadt össze a porczellán és a csicsergő női hangok zenéje, a czigánymuzsikát s a leányok friss, bolondos csacsogását. Egy pillanatra megint átvillámlott a testén az a csodálatos melegség, a mit pár órával ezelőtt érzett, mikor Balástay, a ki a háziasszony figyelméből a baloldali szomszédja volt, egy apró czédulát dugott az asztal alatt a kezébe, mosolyogva, izgalom nélkül, mintha csupán a dinnye aranysárga húsa érdekelné.

Tizenegytől kezdve, mikor a levelet a zsebébe rejtette, hajnali félháromig egyetlen alkalmas perczet sem tudott szakitani arra, hogy az irásbeli üzenetet elolvassa. Egyizben éjfél táján kilopódzott a parkba, melynek fái közt csak néhány inas és szobaleány vihogott a homályos lombok alatt; de a levelet lélekzet nélkül kellett elrejtenie ismét, mert férje a ki messziről figyelemmel kisérte, aggódva sietett utána.

— Tán valami bajod van?

— Nem... Semmi ... Csupán sétálni akartam egy kissé.

Együtt tértek vissza a társasághoz s a fiatal nő meglepetve látta, hogy Balástay eltünt. Ákos, a ki egy összeszólalkozás miatt csak pár hét előtt köszönt le őrnagyi rangjáról, mintegy nyolcz-kilencz hónap óta fordult meg náluk gyakrabban, ama feledhetetlen operai est óta, melyen a páholy zsöllyéjén ülve, férje jelenlétében közönyös mosolylyal súgta a fülébe, hogy halálosan szereti. De a nő, érezvén az emésztő szenvedélyt, mely a mindennapos mosoly mögött rejtőzik, rémülettel szólt ki a legyezője mögül:

— Az istenért vigyázzon ... A férjem minden szót meghall ...

Azóta sokat voltak együtt, a viszony folyton erősbült s egy idő mulva rémülettel látták, hogy többé nem lehetnek el egymás nélkül. Ákos, a kit szenvedélye sokszor beszámithatatlan állapotba kergetett, egy-egy estén, ha pár pillanatra magukra maradtak, mondhatatlan izgalommal szoritotta meg a nő apró, finom kezét:

— Válj el tőle s légy egészen az enyém ...

De Katinka, a ki a hangosabb beszédtől is irtózott, szivgörcsöket kapott arra a gondolatra, hogy ilyen botrányba keveredjék. A harag, az összeszólalkozás mindig gyakoriabbakká lettek, s Ákos, a ki a férj iránt vad féltékenységet érzett, néha teljesen őrült volt, mikor este bucsúznia kellett, s a házaspár egyedül maradt otthon a lefüggönyözött ablakok mögött. Szinte csodálatos volt, hogy Dorosmay, a ki csak egy-két lépésnyire állt tőlük, mitsem hallott meg ebből az ideges suttogásból.

— Nem jó vége lesz meglátod! ...

Kardtáncz (Albániában) Joannovitch festménye.

Most a legutóbbi öt nap alatt nem is beszéltek egymással. Egy délután, mig Dorosmay Bécsben járt, a találkozón, melytől előre édes perczeket reméltek, Ákos minden keserűségét kiöntötte s a jelenet oly hevessé vált, az idegesség annyira elfogta mindkettőjüket, hogy a fiatal ember bucsúzás nélkül távozott. Katinka, a ki szivében végtelen nyomást érzett, a nap nagyobb részét sirva töltötte el, s feltünően sokat járt mindenüvé. De Balástay, a kivel különben naponként találkozott, most egészen eltünt a társaságból s csak itt látta először viszont, a képviselőék hangulatos estéjén, a hol Emma, a háziasszony jó voltából, egymás mellé kerültek az asztalnál.

— Nos, hát önt mégis lehet látni? — Az ő gyermekes kaczérságával mondta ezt, bájosan elpirulva s boldogan egy kissé abban a reményben, hogy a jó viszony ismét visszatér közéjük. De Ákos a ki feltünően keveset beszélt, tudomásul sem vette ezt az ingerkedést, s a levelet átadván, éjféltájban észrevétlenül tünt el a társaságból.

A régi katonai temető táján megint megszólitotta a férje, ki mindeddig csendesen szivarozott, fejét az asszony vállára hajtva:

— Álmos vagy fiam, ugy-e?

— Egy kissé, — válaszolt halkan és kényeskedve.

Pedig sohasem volt olyan izgatott, mint most. Mig a fogat a Margithidon átgördült, fejében megfordult a gondolat; minő mondhatatlan fájdalom fogná el Balástayt, ha ezt a bizalmas közellétet láthatná, a férj szerelmes gyöngédségét, melylyel szemben oly féltékenység fogta el mindig, a mi szinte az őrülettel volt határos. A levél pedig, mintha tűz lett volna, valósággal égette a kezeit, a hogy a kiteritett plüstakaró hozzája ért s megmagyarázhatatlan nyomasztó balsejtelmek gyötörték . . .

A kocsi beért a fővárosba; a hosszu, mélyos bokrok helyett összefutó gázlámpa alléek maradtak el a boulevard két oldalán s rendőrökkel, éjjeli őrökkel találkoztak, a kiket a fogat hangos gördülése a legmélyebb álmukból vert föl. A Nádor-utczában, a hol laktak, ki sem járt, s a hajnal finom neszei még nem támadtak föl. A nagy, üveges folyosói ajtót az inas álmosan tárta ki; de Katinka előtt mindez végtelenül hosszunak tetszett s a szive hangosan dobogott. A hálószobában, a hol a tejüvegen át szelid fény derengett, Dorosmay fáradtan dőlt le egy pillanatra az egyik fauteuilba, s mig a nő a keztyüt és a kalapot ledobta, édes hizelgéssel szólt:

— Oh, de jó már itthon? . . .

— Nagyon! — válaszolt öntudatlanul.

Mig a férje — az ő szokott pedanteriájával — a fehér báli nyakkendőt sajátkezüleg rakta el a szekrényébe, ő szótalanul surrant be a homályos ebédlőbe s a kis szalonon, meg a férje dolgozó-szobáján át a nagy zongora terembe ment át, melynek nyitott ablakán épen szembe világitott a szemközti épület gázlámpája. Az apró, ezüst zongora gyertyát sietve gyujtotta meg s aztán óvatosan hallgatózott egy pillanatig, vajjon férje nem-e jő utána? Nagy csönd volt, csak az ebédlő fali órája ketyegett s az Ujépület felől hallatszott valami ismeretlen fütyölés.

Izgatottan és remegve kapta most ki a levelet s világos selyemruhájával a zongorának dőlt. Az irás kuszált volt, de ő már — e levelezést megszokva — folyékonyan olvasta, mint a nyomtatott betüket.

II.

Ez volt benne szóról-szóra:

«Édes gyermekem, bocsáss meg azért, a mit vétkezem ellened, de őrült vagyok és nem tehetek másképp, hetek és hónapok óta forgatom a fejemben ezt a vigasztalan gondolatot, de a rejtelmes kényszert, mely lelkemben urrá lett, sohasem éreztem annyira, mint e legutolsó napokban.

Meg kell halnom drága gyermekem, mert az élet, mely még igérkezne számomra, megvetéssel és borzalommal tölt el.

Önző vagyok-e, gyáva, nem tudom, csak azt érzem: nem élhetek tovább abban a rémületes tudatban, hogy hozzád egy más férfinak van joga, a ki egy födél alatt lakik veled, s a ki a nap és éj minden órájában ott lehet melletted; s ezt az embert én nem ölhetem meg.

Őrült vagyok sokszor, tudom; s igazi csodálattal tölt el, hogy az emberek, kikkel naphosszat szóba állok, kikkel éjszakánként kártyá-

zom, mulatok, közönyös tárgyak fölött vitatkozom, nem látják ki belőlem: mint járja végig agyvelőm minden sejtjét az a félelmes gondolat, hogy tán e pillanatban egy más idegen férfi szorit magához, s hogy e hideg, udvarias financzier, a kivel az utczán kimért köszöntéseket váltok, tán e pillanatban ugyanazt az édes és szépitő mámort érzi általad, a mi belőlem, egy-egy ritka pillanatban, a józan eszem legutolsó morzsáját is elrabolja.

Féltékeny vagyok arra az emberre, a kinek az oltár előtt örök hűséget fogadtál, s ha ez elhatározással, mely az életben a legutolsó, nem sietek: egy beszámithatatlan perczben, mikor nyugodt és boldog öntudatában nyájasan rázza meg a kezemet, az őrültség valami bor zalmas rohamában, egy ellenállhatatlan kényszer nyomása alatt, tán fölébredve bennem a vérengző vágy: hogy örökre kioltsam belőle e nyugalom és boldogság öntudatát, melyet én — tán csak kínos képzelődésem hatása alatt — szüntelenül ott látok szemeiben. A mikor a kezedet, egy félórai távollét után gyöngéden megcsókolja, a mikor a társaságban, a hol te vagy a legszebb, lopva és gyönyörüséggel végig pillant rajtad, mindig ott van a szemében a diadal mosolygó öntudata, mely világosan azt mondja: Mindez a szépség, a mi az emberek szivét hangosan megdobogtatja, egyedül és kizárólag az enyém, s ha nekem ugy tetszik, e karcsu, szoborszerű istennő egyszerre megelevenedik s csábitóan, biztatva mosolyog reám; s csupán egyetlen szavamba kerül, hogy mindazokat, a kik most hizelegve veszik körül, itt hagyja egy hideg fejbólintással, egyedül engem követve, a ki e telt, fehér karok mámoros ölelésére vágyakozom!...

Oh, édes egyetlen gyermekem, kárpótolhatnak-e e perczek, melyek alamizsnaképp nekem jutnak, e gondolatok kétségbeejtő borzalmasságáért? Élhetek-e, tudva, hogy e mámort, melyért minden — a legnagyob becstelenségre is képes volnék, egy másik férfi is felkölthetti benned, a ki jog szerint követelheti tőled, hogy mindig, minden tekintetben az övé légy?

Meghalok, te drága, édes asszony, mert az élet undorral tölt el. Meghalok, szemeim előtt csudálatos szépségeddel s szivemben mondhatatlan vágygyal, hogy még egyszer magamhoz szoritsalak. Boldog lennék, a megsemmisülés e borzalmas perczében, ha kis kezedet még egyszer megcsókolhatnám, e nélkül rideg és félelmes az út, melyre titokzatos erővel hajt egy ellenállhatatlan kényszer.

Tán most, mig én a pisztoly csövét halántékomnak szögezem, valladat csókokkal boritja el az az ember, a ki azt hiszi: hogy a te édes lényed csupán az ő számára alkottatott.

Isten veled, drága gyermekem, te sohasem fogsz elfeledni! Borzalmas most a halál, amaz édes perczekre emlékezve, melyekben csupa fénynek és boldogságnak teszett az élet, borzalmas a gondolattal, hogy egykor, tán évek mulva, lehetnek órák, melyeknek mámora közt elfeledkezhetsz erről a lövésről, s rólam, a ki piszkos porrá váltam miattad.

Albán harczos. Joannovitch festménye.

Gyáva, gonosz és nyomorult vagyok, gyülölj meg!

III.

A levelet elolvasván, Katinka öntudat nélkül ült le a zongora előtti székre, s teljes tiz perczig tartott, mig világosan megértette, miről van szó?

Az ebédlő órája hármat ütött. E hirtelen zaj egyszerre fölébresztette benne a tudatot, hogy Ákos meg fog halni, vagy tán meg is halt már, mig ő a levelet olvasta.

Könnyü, levantéi selyemruhájában egyszerre fázni kezdett a nagy, hideg szalonban. A fogai összeverődtek, s csipkés karjaival a karszék puha támlányának dőlt.

A hálószobából mi zaj sem hallatszott, férje már minden valószinűség szerint lefeküdt. A fiatal asszonyt, kiben napok óta gyülekezett a keserűség, e rémitő pillanatban egyszerre heves sirási görcs fogta el s szivében oly különös nyomást érzett, hogy nehány perczig biztosan azt hitte, hogy meghal. Valami érthetetlen közöny és bágyadtság borult rá most hirtelen, s az idegei egészen elzsibbadtak. Mint a kinek a gőzcséplő egy csapással leüti a karját, a nélkül, hogy a legelső pillanatban érezne valamit, ő is érzéketlenül állt e nagy katasztrófával szemben, a mely ily hirtelen bekövetkezett.

De az apathia nem tartott soká, s egyszerre világossá vált lelkében a helyzet egész borzasztósága.

Ákos meg fog halni, ez kétségtelen. Világos volt előtte, hogy e csapást ő sem élheti túl. Minden idegszála megremegett a kényszertől, hogy ezt megakadályozza s lelkét halálos izgalom töltötte be arra a gondolatra, hogy a perczek mulnak, s neki teljességel nincs képessége arra, hogy ezt az erőszakos halált meggátolja valahogy.

Mit tehetne? Valami borzasztó kényszer vált urrá benne, hogy igy, a hogy van, e könnyü nyári ruhában, kirohanjon a homályos szürkületbe s lihegve, pihenés nélkül szaladjon el hozzá: kicsavarni a pisztolyt, vagy holt, hideg arczát az övéhez szoritani, ha már késő volna, nem élve túl e fiatal embert, ki pár órával ezelőtt még mosolyogva beszélt vele, s a ki meghalt azért, mert neki nem volt bátorsága arra, hogy az egész világ daczára az övé legyen.

De, hogy szabadulhat ki innen? Férje a szomszéd szobában türelmetlenül várja már s a kapu zárva van. A vagy fölfödözzön-e mindent ezen rémitő pillanatban, viszonyát, hűtlenségét, s mondhatatlan rettegését, hogy kedvese meghal? Lehet-e gondolni is arra, hogy a férj — kétségbeesését legyőzve — megmentse azt az embert, a kit a természeti törvények értelmében, saját magának kellene megölnie?

S van-e egyáltalában idő arra, hogy e módozatok megválogatásán töprengjen? Nem lehetséges-e, hogy Ákos ép e pillanatban szoritja halántékához a pisztoly csövét, s csupán e gondolkodás hosszuságán mulik, hogy életét megmentse? A nyitott ablakra tekintve, Katinkát félelem fogta el, hogy innen le kell ugornia az aszfaltra, s ugy rohanni el hozzá toronyiránt, gondolkodás nélkül, a főváros ébredő boulevárdjain keresztül.

Apró körmeivel egészen széttépte a fauteuil virágos plüssét s koromsötét haja kuszáltan omlott le. Telt, hosszukás nyakán megrándultak az erek; ugy érezte, hogy azonnal meg fog tébolyodni. Rémülten pillantott szét a szalon fekete ébenfáján, melynek körvonalai, a terjengő világosságban mindinkább kiváltak már.

Fölkelt s egy pillanatig az ablakra nézett, melyen át a nagy szögletpalota szürke tömege látszott be, hallgató titokzatos függönyeivel. A saroklámpa még égett, bár odakünn világos volt már. A Fürdő-utcza felől egy meggörnyedt asszony közeledett s a Széchenyi-tér körül néhány katona fütyölve fordult be az Ujépület felé. Egy dunai gőzösről idáig hallatszott a hajóharang csendülése.

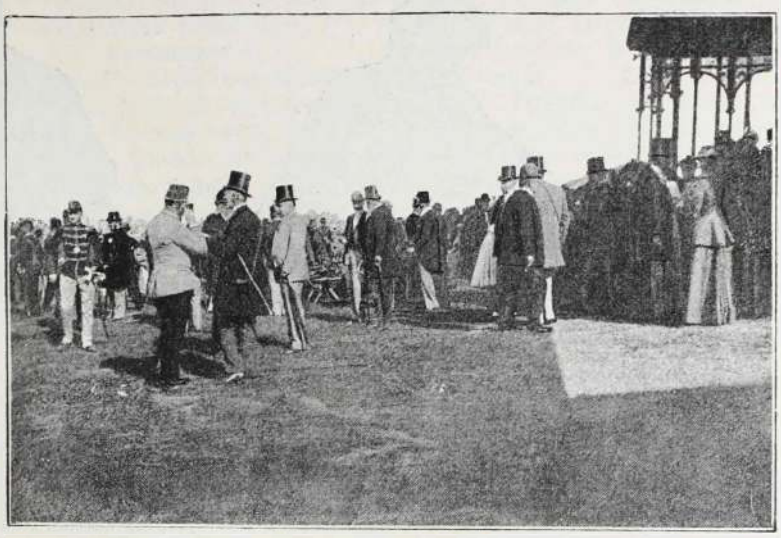

Lóversenytér Alagon.

Öntudatlanul szinte, Katinka felszakitotta a közbülső ajtókat s lélekzet nélkül, ijesztő sápadtan állt meg férje ágya előtt, ki szivarozva lapozgatott egy ujságban. Minden izében remegve, dobta oda a levelet s dadogva érthetetlenül szólt:

— Olvasd!

IV.

1887 májusában, mikor Dorosmay Iván a feleségét a belvárosi plébániában oltárhoz vezette, egy-egy pikáns vörös és fehér tollas kalap alól, melyek a kopott, aranyos templomnak valami világias külsőt adtak, irigy megjegyzések röppentek szét a tömjénfüstös levegőbe.

— Oh, minő mesébe való szerencse.

S érdeklődve, féltékenyen nézték a kis Lappert Katinkát, a ki komoly, kolostorias pillantásával a világért sem fordult volna semerre s hófehér, csipkés ruhájával félve huzódott meg a vőlegény elegáns frakkjának protektorátusába.

A Lipót- és Belváros nagy, erkélyes lakásaiban, a jourokon és fogadási napokon egy hétig nem beszéltek másról, mint e házasságról, mely az egész fővárost meglepte. Dorosmay, kinek jövedelme negyven és ötvenezer forint közt váltakozott, a saját főkönyvvivője leányát vette nőül, a kibe már akkor szerelmes volt, midőn az angol kisasszonyok zárdájába beiratták. Az öreg Lappert Antal örömkönyeket sirt, mikor fiatal, előkelő főnöke, kivel tizennégy év óta a legmagasabb tisztelet hangján be-

szélt, az egyházi czeremónia befejeztével az ő tüskös ábrázatát összevissza csókolta. A szerelem, melyet Dorosmay e bájos teremtés iránt érzett, még növekedett ama három év alatt, mely házasságuk megkötése óta lefolyt.

A viszonyról, melyet Ákossal kötött, már az egész fővárosban beszéltek, de a férj sejtelemmel sem birt afelől, hogy megcsalják, s szive mondhatatlan melegséggel telt meg, mikor ezt az édes czukorból való asszonyt pár órai távollét után magához szorithatta.

Most, hogy a levél a papiarra esett, Dorosmay ijedten dobta le az ujságot.

— Mi bajod?

De látva, hogy Katinka minő borzasztóan megváltozott, izgatottan nyult a papir után s ágyában felülve egy kissé közelebb huzta a gyertyát, hogy a hálvány, czeruzával irt sorokat végig olvashassa.

Magában, hogy az asszony mitsem halott meg belőle, megborzadva szólott:

— Istenem!

Két vagy három percz alatt, mig szemeivel a levélen végig futott, egyszerre világossá vált előtte, hogy ez asszony, kibe egész lényét átolvasztotta volna, kit hűbbnek és odaadóbbnak képzelt, mint az édes anyját, voltaképen idegen reá nézve s hogy lelkének egyetlen zára, rejteke sincs, a melyet ő nyitott volna föl. Egyszerre egész testén átvillant a gondolat, hogy e szelid és mosolygó szemek, e rózsás, üde arcz mögött más, elütő gondolatok mozognak az övénél s hogy a legédesebb órákban, melyeknek ő minden részletét a lelkébe véste, e nő vágyakozva gondolt a kedvesére, a kivel rendszeresen összetalálkozott.

Fejét hátrahajtotta s a szemeit lehunyta egy kissé. A csapás, hogy életének ne legyen többé czélja, oly hirtelen jött, hogy egy kis időre valami fásult közöny fogta el s mindez ugy tetszett neki, mint valami furcsa és bolondos álom, melyből fölébredve, egyszerre a derüs, a reális élet egészséges hullámzását fogja maga körül érezni. De öt vagy hat percz mulva, mikor a megtört és sápadt asszonyt, a maga csipkevállu selyem ruhájában maga előtt látta, a vére rohamosan a fejéhez tódult s valami borzasztó sejtelem, a halál hidegsége lopózott önkénytelen a szivébe. A fogai összeverődtek, mikor megszólalt:

— Tehát szereted?

Az asszony nem értette meg mindjárt. Félénken — mint a gyermek, a ki mindent bevallott — bátortalan suttogással kérdezte:

— Mit mondasz?

— Szereted-e ezt az embert? ismételte a férj.

Mitsem felelt, de a fejével igenlőleg intett. Érezte e pillanatban, minő gonosz, minő hálátlan ez emberrel szemben, a ki jóléttel és gazdagsággal vette körül, de érezte azt is, hogy most már mindent kötelessége bevallani. És hirtelen — maga sem tudta hogyan — megint halluczinálni kezdett; ugy rémlett előtte, hogy közvetlen az ablak alatt dörrent meg a lövés, mely kedvese életét kioltotta.

Szinte őrülten — mert józan eszének vége volt — zokogva borult le férje elé, a ki mereven nézett a szemeibe:

— Meg kell mentened Ákost, akarom: Történjék bármi, ha megölsz is, de neki nem szabad most meghalnia!

Kezét a homlokára téve, Dorosmay halkan szólott:

— Légy nyugodt, ő nem fog meghalni!

Kezét, melyet a nő csókokkal boritott, hevesen rántotta el s a hangját egy kis rekedtség tompitotta meg, a mikor azt mondta:

— Pihend ki magadat, s végy be néhány csöpp morphiumot. Az alvás jót fog tenni, azt hiszem . . .

Hirtelen leugrott az ágyból s öltözködni kezdett. Nem lévén kéznél más ruha, ismét magára öltötte az egész báli toilette-ot, a selymes fekete frakkot, melyből merészen látszott ki az ing gyürődött mellvértje s a kaczkiás lakkczipőt, melyet a Katinka tanácsára vett föl, mikor este a mulatságba készültek. A pedáns, aprólékoskodó Dorosmay, a kin a legutolsó gombig minden ruhadarab ragyogni szokott, most szánalmasan és megtörve nézett ki e megviselt báli frakkban, nyakkendő és gombok nélkül, fázósan húzódva meg a felöltő fehéres posztójában.

Az inasnak borzongva szólott ki:

— Fogass be!

Odakünn egészen világos volt már. A kocsis, a kit a legjobb álmából vertek föl, nem is gyujtotta meg többé az ekvipázs aczéltükrös lámpáit. A fogat, melynek sötétkék posztóján meggörnyedve huzódott meg a «Magyar Hajózási Részvénytársaság» nagy tekintélyü vezérigazgatója, robogva gördült végig a hajnali csöndben a Nádor-utcza aszfaltos kocsikövezetén.

V.

A kis asztal előtt, a melyen — a Katinka strucztollas arczképének tőszomszédjában — mozdulatlanul hevert az apró, ezüsttel kivert revolver, Ákos izgatottan kapaszkodott meg a szék alacsony támláján, mig Dorosmay szigoruan folytatta:

— Ismétlem, egyszerü gyávaság és semmi egyéb. Önnek, a ki erős és tökéletes férfi, nem szabad ugyanazt a módszert követni, a mit egy szerelmes gymnazista követ, a ki ostobán fejbe puffantja magát, hogy a kedvese megsirassa.

Gyávaság, ismétlem, közönséges gyávaság halálra ijeszteni egy nőt, a kinek ön az egyedüli reménye, csupán azért, hogy ön minden kötelesség elől megszaladjon. Ha ön szereti ezt az asszonyt, ne e nyomorult módot válaszsza menekvésre hanem szálljon szembe mindennel, s tegye ki magát annak, hogy ez a szenvedély életébe fog kerülni; de ne keresse a halált, mert ehhez a a menekvéshez a sikkasztóknak van joguk, a kiknek nincs mit keresniök többé.

Ezt az erős és szigoru pirongatást hallva, maga előtt a férjjel, kit oly nyomorultan megcsalt, ez önállótlan, viaszjellemű embert, a kit mindig csak megernyedt idegei uraltak, most valami kifejezhetetlen gyöngeség fogta el, s szintén megalázkodva, félénken kérdezte, mint valami iskolabeli gyermek:

— Mit tegyek hát?

Dorosmay, a ki e pillanatban már ugyanazt az erőt, elhatározást érezte magában, a minek élete minden sikerét köszönhette, szilárdan folytatta:

— Ezt nem ebben az órában fogjuk eldönteni. De várja be nyugodtan, hogy mi következik.

— Igérem önnek.

— Az egyszerü igérettel nem elégszem meg. Adja a becsületszavát, hogy nem fogja magát megölni!

Kezeik találkoztak, a mikor Ákos megindulva mondotta:

— Becsületemre!...

— Jó, a többit holnap intézzük el!...

Megindult az ajtó felé, a nélkül, hogy köszönt volna. De a küszöbön, mintha gondolt volna valamit, hirtelen visszafordult:

— Nem akarom önt a kisértésnek kitenni, mondotta egy kissé bizonytalanul, ez a revolver most veszedelmes társaság önre. Adja ide, nehogy megbánhassa igéretét!...

Készségesen nyujtotta oda a revolvert, mintha valami nagy, jelentékeny áldozatot követne el. Az idegesek túlzásával most egyszerre az ellenkező irányba csapott át; nagynak és fölségesnek tetszett előtte a jelenet, melyet igy kettősben eljátszottak.

— Isten önnel! — mondotta Dorosmay.

Az ajtó felé lépett kettőt, ott hirtelen megállott. Egyetlen másodperczig tartott, mig a kakast felhúzta, s a következő pillanatban már halántékának szegezte a revolver hideg csövét.

— Mit csinál? — kiáltotta Ákos megrémülve.

De késő volt. A csövet annyira homlokához szoritotta, hogy szinte durranás zaj, sem hallatszott, s s egyetlen szempillantás alatt holtan zuhant a könyvesállvány tejüvegjének, mely csörömpölve zúzódott be. Finom, selyemtükrös frakkján, fehér felöltőjén piros, meleg vér futott végig...

Odakünn a közeli boulevardon, már csöngetés, zaj hallatszott, a villamos közlekedés megindult, s a magas, negyedik emeleti ablakon végigsuhant a reggeli napsugár. Az udvarban, az istállók előtt, toporzékolt a két szénfekete paripa s a kocsis türelmetlenül tekintett a pompás lépcsőfeljárat felé, melyből zaj, kiáltozás hallatszott ki egyszerre...

—o—

Temetéskor.

Valakit temetnek, itt viszik el éppen
Az akáczfák alatt a patak mentében,
Távol falucskából harangzúgás hallszik,
Végigrezg a vizen, azután elalszik.

Valakit temetnek, itt viszik el éppen
Csak egy öreg ember van kiséretében,
Mintha nem is élne, messze útra bámul,
Letünt az őszi nap a hegyek ormárul.

Valakit temetnek, itt viszik el éppen;
Szürke szinü felhők usznak át a légen,
Összeverődnek majd s elterül az este...
Megyek én is vélök a temetőkertbe.

Valakit temettek; kész immár a sirja,
Néhány őszi rózsát hintek az uj sirra,
És az öreg ember, amint reám bámul,
Nehéz könycsepp gördül ráncos orczájárul.

REZSNY MARGIT.

Ki a legény a csárdában?

Bellony rajza.

LÁZBAN.

Irta SZABÓ SÁNDOR.

A nyitott ablakon víg muzsikaszót hozott a szellő szomoru szobámba.

Hol muzsikálnak? — kérdeztem az ápolónőtől.

— Odaát Bartáéknál. A Juliska lakodalmát ülik.

Juliska!

Gondolkozni kezdtem. Talán először, amióta itt vagyok ebben a karbolszagu szobában.

Juliska?

Valamikor gyakran hallottam ezt a nevet.

Homályosan emlékszem egy leányra. Üde arczu gyermeklányka volt. A homlokára két fekete hajfürt csüngött alá.

Juliskának hivták. Tudom biztosan.

Régi módu butor volt a szobában. Zongora is volt benne meg varrógép is.

Ott ültem a zongora mellett és ő énekelt.

Milyen hangja is volt? Milyen is volt? Vagy a lelkem már nem tudja visszhangoztatni? Hogy is volt? Próbáljuk csak meg . . .

. . . Ne haragudj hugunkra,
Te sápadt, bús fiu . . .

Igen, ez az! Az ő hangja! A Juliska hangja! Az én Juliskám hangja!

De hiszen az nem lehet! Ha lakodalmát tartja, nekem *ott* kell lennem és nem itt, ebben a fojtó szagu, szomoru szobában.

Ujra megkérdeztem az ápolónőt:

— Igazán a Barta Juliska lakodalmát tartják?

— Igen, igen.

— És kivel?

— Miklósi Bélával.

— Miklósi Bélával? Bizonyos benne?

— Persze hogy, — válaszolt türelmetlenül és az ablak felé fordult.

A falnak akartam fordulni, de nem birtam. Ugy össze-vissza voltam kötözve, hogy mozdulni sem birtam.

Tovább is hanyatt feküdtem és néztem a fehér plafont.

Milyen puszta!

Miért nem festettek rá legalább néhány virágot? Vagy legalább egy Meander-szalagot a szélén?

Igazán boszantó ez a kietlenség!

Legalább egy pókhálót fedeznék fel rajta!

Sehol semmi.

De mégis! Ott a szögletben balra, az a szivalaku, sárga folt.

Egy sárga szív!

De nem, még sem szív. Inkább koponya. Halálfő. Egy sárga halálfő, gyönge sattirozással. Itt az orrlik, ott a két szemgödör. A foga nem látszik tisztán. Azaz hogy mégis. Ott van. Végignyulik az egész arczon. Hogy vigyorog! . . .

. . . Hej, de frissen huzzák!

Nekem is ott kellene lennem. Hej, de frissen járnám . . .

*

. . . Csupa piros, lázas arcz és csupa fehér, hófehér ruha.

Milyen lázas a mennyasszony arcza, milyen tüzes és hogy liheg az ajka, hogy villog a szeme! . . .

— Ugy, ugy, Juliskám! Ez az élet! A mi utána jön, ugyi a — halál!

— Rajta, rajta! Mennyasszony vagy, senkit meg ne kosarazz!

Ugy, ugy Juliskám! Csak frissen tüzesen vadul! Utolsó leánytánczod ez!

— Rajta, rajta! Ugy repülj, hogy lábad a földet ne érje!

— Ugy, ugy, Juliskám! csak vadul tüzesen! Hátha — utolsó tánczod ez!

*

Mi az? Miért halványulnak a piros arczok?

Miért akadozik a zene?

Miért bágyad el szemetek tüze?

Miért sárgul az ívlámpák fénye?

Az a kis karbolszag? Hát nem erősebb a liliom, a mirtus, meg a tuba-

Pletyka. Ettore Tito festménye.

Amorettek. Benczur Gyula festménye.

Béhr Dezsö rajza.

rózsa illata? Az a sápadt fiu ott, a ki most bejött?

Hát nem ismeritek? Hiszen Sándor ő, a jó fiu, a szilaj tánczos! Hogy egy kicsit sápadt? Vigyétek tánczra, majd kipirul az ő orczája is!..

Huzd rá czigány, csak azért is! Hadd mulassak én is egyszer a mátkámmal!...

*

— Ugy, ugy Juliskám! csak tüzesen, vadul! Simulj hozzám, én vagyok a te mátkád, nem a Miklósi Béla!

— Ugy, ugy Juliskám! Hátha — utolsó tánczod ez!

*

— Nézzétek csak, hogy sugdos a fülébe!

— Milyen vadul forgatja!

— Hogy magához szoritja!

— Még megfojtja szegény Juliskát!

— Már sápadozik is az arcza!...

*

— Vigabban Juliskám!

— Megcsaltál? Hütlen lettél? Jól tetted!

— Azt a sápadt fiut sajnálod? Sohse sajnáld! Nem jön az többet vissza! Nem zavarja meg a mulatságodat!

— Nem szereted a Miklósi Bélát? És mégis felesége lettél? Jól tetted! Csald a világot, csald, csald, a hogy engem megcsaltál!

— Szomoru a szived? Majd hogy meg nem reped? Mese. A leány-szivek ma már nem repednek meg. Ugy-e?

— Sirhatnál? Ne, ne! Halld csak milyen vigan szól a zene! milyen vadul, milyen tüzesen!

— Ne szoritsalak? Megfojtlak? Dehogy angyalom! Hisz én csak ölellek! Ilyen az én ölelésem!

— Ne hajoljak olyan közel hozzád? Láng a lélegzetem? Sohse félj tőle! Csak belső tüz és belső tüz nem éget, ugy-e?

— Ne sugdossak annyit? Szavam méreg? Dehogy angyalom! Hisz ez az én szerelmes suttogásom!

— Szomjazol? Talán csókra vágysz? Csókra? Itt az én csókom!...

*

Gyertyát! Lámpát! Segitség!

Hova lett a terem pazar fénye? Miért hallgatott el a zene? Miért sápadtak el a piros arczok? Miért rohantak mind a terem közepére? Mi az? Mi van ott?

Az a két csontváz?

Sohse bántsátok őket! A násztánczukat járják!

— Ugy, ugy Juliskám! Csak rajta! Tüzesen, vadul! Utolsó tánczod ez!

*

— Ni, ott a mennyasszony! Milyen szép! Milyen piros az arcza!

Két ápolónő nézett ki az ablakon. Azok beszélgettek.

— Piros az arcza? — kérdeztem.

— Mint a pipacs, — mondta az egyik ápolónő és odajött ágyamhoz.

— Piros? Bizonyos benne? Jól látta?

— Persze hogy jól láttam — mondta türelmetlenül az asszony és olyan sajátságos, kérdő tekintetet vetett társnőjére...

Felnéztem a plafonra és megkerestem a koponyát.

Ugy látszik, még sem koponya, hanem sziv.

Egy sárga sziv...

—o—

SZINHÁZI HÉT.

A «hipnotizált anyós» alig tünt fel a Városligeti Szinkör szinpadán, már bevonult Bisson a Vigszinházba is a «Hálókocsik ellenőr»-évei. Bisson két darabja teljesen egyazon szinvonalon áll, melyet irodalminak éppen nem, legfeljebb szinpadinak lehet nevezni.

Bissonnak három nagyon jó eszméje volt. Egy kicsapongó férj, a ki szerelmi kalandjait idegen ember nevének fedezete alatt élvezi, a mi természetesen kiderül s férj uram ki lévén szolgáltatva ennek az urnak, bonyolultnál bonyolultabb helyzetekbe keveredik. Aztán egy élelmes borügynök, aki egy szép fiatal leányt szerződtet, hogy az kacsintásaival felbátoritva a férfiakat, néhány csókra tegyen szert, melyet az illető uraknak méregdrágán megvett borral kell megváltaniok. Végre a válásra kényszeritésnek egy eredeti módja: a fonográf, melyből tulvilági szentek szóljanak a vallásos családhoz, hogy megparancsolják beleegyezését a válásba!

Erre a három kitünő bohózati ötletre szabott egy történetet, mely nem érdekes, nem egységes, sőt határozottan izléstelen. Az a modor, a melylyel a vő anyósával bánik, az a hang, a melyet ebben a családban használnak s az a házasélet, a melyet itt bemutatnak, visszataszitó, durva és erkölcstelen. Ezekben az emberekben teljesen hiányzik a becsületérzés és minden nemesebb indulat; nem hibáik, hanem bűneik vannak, a melyeket nem szánni és kinevetni, csak megvetni tudunk. Éppen ezért sorsuk nem érdekel s nem rajtuk, csupán a helyzeten

A Kossuth-szobor Miskolczon.

kaczagunk, a melybe jutottak! Éppen ezért nem is akarjuk megtudni azokat a megoldatlan kérdéseket, a melyeket a szerző nyitva hagyott s melyek seregszámra vannak. Igy különösen, mi lesz ebből a családból, a hol a vő gyülöli anyósát és apósát s ugy bánik velük, mint a kanász az inasával, a hol az anyós és após megveti és lenézi vejét, a hol a nő meggyőződött arról, hogy férje mily aljas módon akarta válásra kényszeriteni, s hogy ebben az emberben annyi tisztességérzet nincs, mint egy béresgyerekben, vagy hogy mi történik azzal a leánynyal, a ki ép oly lelki nyugalommal férjhez menne ahhoz, a kit nem szeret, sőt nem is becsül, mint a mily nyugalommal tudomásul veszi, hogy az illető már nős és őt megcsalta. Az ötletek és helyzetek le vannak bonyolitva ez a fő, a darabhoz semmi közünk.

Mindennek daczára a darabnak elég szép sikere volt, még a sajtóban is. A «mulatság» szó s a kaczajorkán megbocsátotta azt is, a mi megbocsáthatatlan lett volna.

A sors iróniája, vagy Krecsányi szatirája-e az oka, hogy ugyanezen héten egy oktató szinmű került szinre a budai szinkörben, nem tudom. A rokonszenves gróf, Zichy Géza irta ezt a tanitó drámát melynek a «Tizparancsolatot» adta czimül. Ha jól tudjuk, ez a nemes grófnak első komolyabb drámai alkotása, a mi meg is látszik a darabon. Igen kevés szinpad ismeret, de igen nemes és komoly irány. A miből Bissonban semmi sincs az tulságos mértékben megvan Zichyben és viszont, Bissonnak sok kaczaj, Zichynek kevés taps jutott jutalmul.

dr. sz. i.

Szerkesztői üzenetek.

V. S. N.-Várad. Kivánságának nem tehetünk eleget. Tessék a czikket aláirni és valamelyik napilapnak beküldeni, okvetlenül közli. Nagyon érdekes!

Zombory. Elnézését kérjük, véletlenül történt. A jövő hetekben jön.

L. Gy. Marosvásárhely. Igazán nélkülözzük önt. Magánlevél megy.

Nem közlöhetők: Huszárok, Két válópör, Balatoni hangulat, Mámor, A Térffy család, Epigrammák, Fentről le, Galambducz stb. Kápolnás Kata.

Többeknek a jövő számban.

Az Első Leánykiházasitási Egyesületnél április hónapban 553 jutalékrészt irtak be és nászjutalékok fejében 12071 frt 79 krt fizettek ki. Az 1898. évi január 1-től április 30-ig beirt összes jutalékrészek száma 2693 és a kifizetett nász jutalékok összege 61023 frt 20 kr.

A bajtársak. Öreg 48-as honvédek állnak őrt a Bem-Petőfi körképnél. Tűzmester volt az egyik Nagy-Szeben ostrománál. Nagy az öröm, valahányszor egy-egy öreg bajtárs akad a vendégek között, pedig öreg honvéd Pesten jártában nem mulasztja megnézni Bem apó diadalát. Magas ember nézegette a minap könybe lábbadt szemmel a körképet. Odalép aztán az egyik őrhöz:

— Bajtárs! Én is küzdöttem itt. Tüzér voltam.

Szóra szó kélt; fölelevenitették a mult harczok emlékeit, aztán egymás nyakába borult a két jó öreg — egyazon ágyun ölték Nagy-Szebennél az orosz-osztrák ellenséget.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvíz** gyanánt üvegekben à 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban à 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Az egyik széken egy fiatalarczu leányka üldögélt, de az arcza már elvesztette az ifjuság zománczát és szemei az ártatlanság kifejezését. Az ujonnanjöttet ebben a helyiségben valószinüleg már jól ismerték. Nekidőlt a söntésnek, pár pohárka pálinkát öntött fel és beleszólt a társaság vitájába. «Mike»-nek szólitották a pálinkás arczu legények és nem vették tőle rossz néven, hogy egy bizonyos fölénynyel beszélt hozzájuk, sőt alkalmazkodtak a véleményéhez. A leány hosszasan megfigyelte, rábámult nagy szemeivel, de nem szólt hozzá, daczára annak, hogy Mike hizelgő megjegyzéseket tett reá. Ha a leányt megkérdezték volna, vajjon tetszik-e neki ez a henczegő, de széparczu csavargó, tagadólag felelt volna. Az arczáról lerítt a gonoszság, és a többiek mégis vezéröknek választották, mert a tapasztalatokban ő volt a leggazdagabb. De Mc. Gloin, mert ez volt Mike becsületes neve, nem tudott sokáig egy helyen maradni. Valami kimondhatatlan vágy üzte, kergette, mint a bolygó zsidót. Még egy utolsó pohár pálinkát nyelt le, odadobta a pénzt az asztalkára, és a leánykát üdvözölve kilépett a csapszékből. Kivül nagyon hüvös volt az idő; olyan különös látványt nyujtott, mikor Mike ott bandukolt a hideg kövezeten, lehajtott fejjel, a kezeit a zsebében tartva és az árnyéka hosszan terpeszkedett mögötte, és befeketitette a havas utczát. Az avenue sarkán egy dohányüzlet volt, Mc. Gloin benézett az ajtón és ugy látszik meg volt elégedve, mert rátette kezét a kilincsre és belépett.

Az üzletben egy nagy társaság volt együtt, még vásottabb képü ficzkók, mint a csapszékben. Ezek nem voltak már olyan fiatalok, hanem ugy látszik már többször összeütközésbe kerültek a büntető kódexxel. Ezek mindnyájan ismerték az életet összes változataiban; világfiak voltak a szó gonosz értelmében. Keménycsontu ficzkók, simára borotvált arczokkal, kis szemekkel, pisze orrokkal, valószinüleg egytől-egyig magasabb rangu utonállók. Az a magas, bozontos szakállu legény ott, hires kutyaismerő, aki nagyon jól értett a kutyaviadalokat eltiltó törvények kijátszásához. Egy széken nyargalva, karjait a szék támlájára támasztva háttal ült az óriás athléta, akinek állandóan üres pénztárczáját azok az előkelő gavallérok szokták megtölteni, kikkel az ökölvivás némely cselfogását megismertette. Azok a hiuzszemü alakok, akik ott a sarokban tanácskoznak, a versenytereken keresik meg a — pálinkájukat; de nem avval, hogy az ökölvivókra, vagy versenyfutókra fogadnak, hanem a nyerők zsebeit ürítgetik. Az a csoport pedig, mely a háttérben meghuzódva alig látszik a dohányfüsttől, aligha retten vissza az olyan dologtól, mely egy jó adag gazságért és aljasságért illő dijat igér.

Ebben a körben megszünt Mc. Gloin. henczegni. Érezte a jelenlevők fensőségét, ép ugy, mint a fiatal kamaszok az övét. Hetvenkedése, szerénységre apadt, szemtelen tekintete helyett, alázatosan süté le szemeit; peczkes járása csuszó-mászóvá, gunyos kaczagása alázatos vigyorgássá fajult. Ezek a tapasztalt utonállók nem hasonlitottak hozzá; már lejebb sülyedtek mint ő; mintaképei, urai és átkozott istentelenségének bálványai voltak. Minden csoporthoz hozzácsatlakozik, ahol megtürik jelenlétét, kutyaként lesunyja fejét azok előtt, akik gazember-számba veszik őt is; legfőbb vágya, hogy társaságukban lássák és hogy kitüntessék bizalmukkal. De azoknak megvannak a saját megbeszélendő titkaik és minden fölösleges udvariasságot mellőzve, egyszerüen félrelökik utjukból. Erre azután kisompolyog az ajtón és ujból ott áll a hideg utczán és amint tovább megy a lámpák sáppadt fényénél, a második árnyék ismét követi őt.

Miután Mc. Gloin még egy ideig czéltalanul csatangolt, felmelegitve és tüzeltetve az élvezett pálinka által, arra a helyre ért, ahol a 29-ik utcza a hetedik avenuebe torkollik. Itt fél tuczat hozzá hasonló fiatal csavargóra akadt, akik a sarkon ácsorogtak; hozzájuk csatlakozott. Rögtön a korábbi henczegő ficzkóvá lett; kaczagott, durva tréfákat üzött, ép ugy verte a mellét, mint azelőtt. A könnyülelkü ficzkók teljesen odaadták magukat annak a kellemes időtöltésnek, hogy tovább üzzék aljas tréfáikat az utczákon ácsorgó festettarczu leányokkal. Itt volt Mc. Gloin igazán elemében; ő volt a leglármásabb, legdurvább, legpimaszabb mind között és tetszelgett aljasságában.

Hirtelen elvált pajtásaitól és egy mellékutczából jövő ficzkóval már messziről jeleket váltott.

— Halló, Banfield!

— Halló, Mike! — hangzott fojtott hangon mindkét részről.

Félreállottak ketten és összedugva fejeiket, halkan suttogtak. Az a második árnyék nem tágitott mellőlük. Valami gonosztettnek kellett tervben lennie, de ugylátszott, hogy a kivitelnek csak később kellett következnie, mert a 30-ik utcza sarkán «sok sikert!» kiáltással elváltak egymástól. Baufield útja délre, Mc. Gloiné keletre vitt; kelet felé követte őt az árnyék is.

De ezen az estén már befejezte a ficzkó csatangolásait, egy félreeső utcza századrangu, szállodának csufolt szállásán pihenni tért. Az árnyék feljegyezte a ház számát és tovább ment, — már elérte czélját.

Az utczasarkon a főnök elvált alantasától és gondolatokba merülve ment a hatodik avenuen lefelé.

Semmi kétség, hogy Mc. Gloin a legroszabb világitásban állott. Fiatalsága daczára, neve nem egy törvénytelen cselekedettel állott összefüggésben, pajtásai a legaljasabbak osztályából kerültek ki és a mai éjszaka kutatásai megmutatták, hogy milyen helyiségek képezik rendes, megszokott tanyáit. Ami az itt fennforgó esetet illeti, nem voltak ugyan kétségtelen bűnjelek és bizonyitékok Mc. Gloin ellen, de azért mégis volt néhány sulyos gyanuok. Nem messze lakott Hanier házától és sokat csatangolt a szomszédságban; revolverrel is birt és könnyen lehetséges, hogy avval a gyilkosságot elkövette és a pisztolyt a gyilkosság napján a kezében látták; rögtön a gyilkosság utáni napon egy közeli zálogházban ugyanolyan pisztolyt zálogositottak el. Puszta véletlen volt ez, vagy biztonsággal sejttetett, valamely elkövetett gonosztettet? Most arról volt szó, hogy a még hiányzó bizonyitékokat megszerezzék, vagy azok nem étezését kimutassák. Vagy nem lehet-e egy olyan henczegő és beképzelt ficzkót, mint amilyen Mc. Gloin. arra birni, hogy önmaga árulja el magát?

(Folytatása következik.)

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Csecsemők részére

legegészségesebb tápszer

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár találmánya.

Kövértej, egyedüli biztos és természetes tápanyag anyatej helyettesitésére. Csecsemő gyermekeknek és gyomorbetegeknek orvosság és táplálék egyaránt. Kapható: Budapesten.

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej termelő intézetben**

VII., Damjanich-utcza 34. szám.

Vidékre 8—10 üveget tartalmazó ládákban küldetik. A tej légmentesen elzárt üvegekben sterilizálva van. 0·5 liter 15 kr., 0·2 liter 7 kr. 0·1 liter 4 kr. Helyben házhoz szállittatik.

TELEFON 61—90.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1·35, **Jamaica,** finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Andrássy-út 57.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek a **legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
⅄101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	311	12	25	sz. v.	Hatvan
§901	12	30	«	Konstantinápoly	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
643	5	00	t. sz. sz.	Arad	903	1	05	«	Konstantinápoly
321	5	20	v. v.	Ruttka	601	1	10	«	Bukarest, Arad
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	«	Gyékényes, Pécs
607	6	10	«	Brassó, Arad	403	1	30	«	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. sz. sz.	Bicske	3	1	45	«	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	«	Tövis, M.-Sziget
7	6	40	«	Bécs, Sopron	1301	2	05	«	Graz, Fehring
‖1509	6	55	gy. v.	Poprád-Felka, Kassa	* 21	4	55	sz. v.	Bicske
907	7	05	sz. v.	Belgrád, Brod	313	5	55	«	Gödöllő
507	7	10	«	Brassó, Kolozsvár	505	6	20	«	Brassó, Kolozsvár
309	7	30	«	Hatvan	27	6	50	v. v.	Győr
1303	7	35	«	Graz, Fehring	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	905	7	35	«	Belgrád, Eszék
1505	8	15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	305	7	45	«	Berlin, Ruttka
1005	8	20	«	Fiume, Zágráb, Eszék					Szerencs
1003	8	40	gy. v.	Fiume	1007	8	00	«	Fiume, Zágráb, Pécs
† 319	8	45	sz. v.	Hatvan	1705	8	10	«	Stanislau, M.-Sziget
509	9	15	«	Szolnok	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
11	9	25	«	Győr	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
23	15	15	«	Triest, Fiume	‡15	8	55	«	Fiume, N.-Kanizsa,
909	10	30	«	Szabadka					Bicske
307	10	35	«	Ruttka, Fülek	1507	9	05	«	Kassa, P.-Felka
					9	9	20	«	Bécs, Graz
					303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	«	N.-Szeben, Gyula-fehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa
					×19	10	05	sz. v.	Bicske
					×511	10	30	«	Nagy-Káta
					×317	10	50	«	Hatvan
					†17	11	45	«	Siófok, Székesfehérv.

Közlekedik kedden és pénteken.
« szerdán és szombaton.
¥ « jun. 15. — szept. 15.
× « ünnep és vasárnap május 15.—szept. 15.

† Közlekedik május 15. kezdve.
‡ « jun. 1. szept. 15.
* « máj. 15.—szept. 15.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
⅄902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	+512	12	10	sz. v.	Nagy-Káta
§102	12	40	«	Bécs, Páris, London	†22	12	15	«	Bicske
32	6	25	v. v.	N.-Kanizsa	310	12	35	«	Hatvan
604	6	45	gy. v.	Gyfehérv. N.-Szeben	316	1	30	«	Gödöllő
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz	1302	1	45	gy. v.	Fehring, Graz
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	602	1	55	«	Arad, Bukarest
1002	7	15	«	Zágráb, Fiume, Róma	504	2	15	«	Tövis, Körösmező
304	7	30	«	Ruttka, Berlin	4	2	20	«	Bécs, Páris
×320	7	35	sz. v.	Hatvan	16	2	30	sz. v.	Bicske
906	7	35	«	Belgrád, Brod N.-Kanizsa,	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavocsne, Lemb.
					904	2	40	«	Konstantinápoly
1508	7	50	«	Kassa, Poprád-Felka	312	2	45	sz. v.	Hatvan
1008	8	00	«	Zágráb, Fiume, Pécs	510	2	55	«	Szolnok
606	8	10	«	Arad, Brassó	1004	3	00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Eszék
506	8	30	«	Kolozsvár, Brassó	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	302	3	45	gy. v.	Ruttka, Berlin
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	910	4	00	sz. v.	Szabadka
×20	9	00	«	Bicske	12	4	30	«	Győr, Székesfehérvár
1708	9	15	«	M.-Sziget, Stanislau	308	5	20	«	Fülek, Ruttka
306	9	35	«	Ruttka, Berlin	502	5	45	«	Kolozsvár, Brassó
‖34	11	25	v. v.	Székesfehérvár	318	6	25	«	Hatvan
					1706	7	05	«	M.-Sziget, Stanislau
					‖18	7	15	«	Bicske
					26	7	35	«	N.-Kanizsa, Triest
					1506	8	00	«	Kassa, Poprád-Felka
					1006	8	30	«	Zágráb, Fiume, Eszék
					406	8	40	«	Ungvár, Lemberg
					48	9	10	t. sz. sz.	Bicske
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1304	9	55	sz. v.	Fehring, Graz
					608	10	00	«	Arad, Brassó
					908	10	20	«	Belgrád, Eszék, Brod
					‡1510	10	40	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka
					8	10	45	sz. v.	Bécs
					322	11	00	v. v.	Ruttka, Miskolcz

⅄ közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
× « ünnep és vasárnapokon május 15-től szeptember 15-ig.

‖ Közlekedik junius 1.—szept. 15.
† « május 15.— szept. 15.
‡ « junius 15.—szept. 15.

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
§701	12	50	k.e.v.	Konstantinápoly	171	12	55	sz.v.	Palota-Ujpest
161	4	40	sz.v.	Palota-Ujpest	‖141	1	15	«	Nagy-Maros
†705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly	703	1	25	gy.v.	Bukarest
163	5	40	sz.v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
:151	6	20	«	Vácz	103	1	50	gy.v.	Bécs, Páris
165	6	35	«	Palota-Ujpest	175	3	00	sz.v.	Palota-Ujpest
6101	6	45	«	Szolnok, Czegléd	6001	3	10	«	Lajos-Mizse
1405	6	55	«	Zsolna, Berlin	135	3	55	«	Nagy-Maros
217	7	05	tv.szsz.	Érsekujvár	6103	4	05	«	Szolnok, Czegléd
709	7	15	sz.v.	Verciorova	4103	4	40	«	Esztergom
4101	7	25	«	Esztergom	‖185	4	50	«	Palota-Ujpest
167	7	35	«	Palota-Ujpest	‖145	5	30	«	Nagy-Maros
117	7	45	«	Bécs	177	5	45	«	Palota-Ujpest
6011	7	55	v. v.	Lajosmizse	115	5	55	«	Bécs
○139	8	10	sz.v.	Nagy-Maros	711	6	50	«	Temesvár
713	8	25	«	Czegléd	179	7	00	«	Palota-Ujpest
127	8	50	«	Párkány-Nána	707	7	40	gy.v.	Orsova, Temesvár
169	10	10	«	Palota-Ujpest	125	8	05	sz.v.	Párkány-Nána
143	10	50	«	Érsekujvár	‖4105	8	15	«	Pilis-Csaba
715	11	05	«	Szeged	181	8	40	«	Palota-Ujpest
					105	8	50	gy.v.	Bécs
					1401	9	20	«	Zsolna, Berlin
					4111	9	30	v.v.	Esztergom
					=109	9	55	ost.e.v.	Bécs, Ostende
					719	10	05	sz.v.	Szolnok, Czegléd
					183	10	15	«	Palota-Ujpest
					*149	10	30	«	Vácz
					137	10	40	«	Nagy-Maros
					**107	10	50	gy.v.	Bécs
					6013	11	00	v.v.	Lajos-Mizse
					123	11	20	sz.v.	Érsekujvár
					‖147	11	35	«	Vácz
					⅄101		50	k.e.v.	London, Páris, Bécs

⅄ Közlekedik minden szombaton.
§ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep-és vasár.jun. 1-töl.
** « jun. 1-től bez. aug. 31-ig.
○ « junius 1-től.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárn. máj 15-től szept. 15-ig.
Közl. jun. 1-től bez. szept. 15-ig.

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitéröbe.

4001	7	36	sz.v.	Esztergom	:4003	4	46	sz.v.	Dorog
					4005	8	19	«	Pilis-Csaba
					4011	9	34	v.v.	Esztergom

: Közlekedik ünnep és vasárnapokon május 15-től szeptember 15-ig.

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi május hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
					6104	12	05	sz.v.	Czegléd, Szolnok
⅄702	12	00	k.e.v.	Konstantinápoly	172	12	15	«	Palota-Ujpest
§102	1	00	«	Bécs, Páris, London	136	12	25	«	Nagy-Maros
166	5	55	sz.v.	Palota-Ujpest	‖146	12	40	«	Nagy-Maros
†110	6	10	ost.e.v.	Bécs. Ostende	174	1	05	«	Palota-Ujpest
124	6	15	sz.v.	Érsekujvár	‖4106	1	25	«	Pilis-Csaba
4102	6	30	«	Esztergom	104	1	45	gy.v.	Bécs, Páris
6102	6	40	«	Czegléd, Szolnok	126	2	15	h.gy.v.	P.-Nána
168	6	50	«	Palota-Ujpest	176	2	20	sz.v.	Palota-Ujpest
6012	6	55	v.v.	Lajos-Mizse	704	2	30	gy.v.	Bukarest
1402	7	35	gy.v.	Zsolna, Berlin	4104	2	35	sz.v.	Esztergom
106	8	05	«	Bécs	6002	2	45	«	Lajos-Mizse
708	8	15	gy.v.	Temesvár, Orsova	144	2	55	«	Érsekujvár
712	8	30	sz.v.	Temesvár	720	3	05	«	Czegléd, Szolnok
‖142	8	40	«	Nagy-Maros	178	4	05	«	Palota-Ujpest
170	9	05	«	Palota-Ujpest	716	4	25	«	Szeged
116	9	15	«	Bécs	138	4	35	«	Vácz
					‖186	5	05	«	Palota-Ujpest
					**108	5	45	gy.v.	Bécs
					‖148	6	00	sz.v.	Nagy-Maros
					180	6	10	«	Palota-Ujpest
					+140	6	30	«	Nagy-Maros P.-Nána
					710	7	00	«	Verciorova
					4112	7	10	v.v.	Esztergom
					6014	7	20	«	Lajos-Mizse
					○128	7	45	sz.v.	Párkány-Nána
					182	7	55	«	Palota-Ujpest
					*150	8	05	«	Vácz
					218	9	05	tv.szsz.	Érsekujvár
					184	9	25	sz.v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	«	Bécs
					=706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					714	10	35	sz.v.	Szeged, Temesvár
					1406	10	45	«	Zsolna, Berlin
					:152	11	20	«	Vácz

⅄ Közlekedik minden vasárnap.
§ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep- és vasárn.jun. 1-től.
** « jun. 1-től bez. aug. 31-ig.
○ « junius 1-től.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárn. máj. 15-től szept. 15-ig.
** K. jun. 1-től bez. szept. 15-ig.
+Párkány-Nánáig csak jun. 1-ig.

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitéröről.

4002	6	24	sz.v.	Esztergom	:4006	1	19	sz.v.	Pilis-Csaba
					4004	2	29	«	Esztergom
					4012	7	05	v.v.	Esztergom

: Közlekedik ünnep és vasárnap május 15-től szeptember 15-ig.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM ÉS PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással a tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben. **Rajzeszközök.**

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyar inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszateritése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatasteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis arért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér érez, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szedelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindekinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztito por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné özv.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bizovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel. utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

A

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

AZ UTOLSÓ HONVÉDEK

Festette

TORNAI GYULA

VACSORÁJA

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára** 10 forint lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatala

BUDAPEST, VI. ker., Andrássy-út 57. sz.

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Disztelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/8. CIV. sz

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. marczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyreszt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocminált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselaurusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket es anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JUNIUS 19. 25. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI
ÉS
MŰVÉSZETI HETILAP

*

AZ IRODALMI RÉSZ
SZERKESZTŐJE:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZ
SZERKESZTŐJE:
BASCH ÁRPÁD

*

EGYES SZÁM
ÁRA 20 KR.

*

SZERKESZTŐSÉG:
ÉS
KIADÓHIVATAL:
NÁDOR-UTCZA 13.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) ugy mint az előző évnegyedben, ugy a következő évnegyedben is öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„Az utolsó honvédek vacsorája" czimű **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a **«MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK»** iránt és terjesszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a **„Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal** előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet **5 forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamácziók intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 25. SZÁM. 1898. JUNIUS 19.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

TÓTH VILMOS †

A régi gárdának egy oszlopos tagja dőlt ki *Tóth* Vilmosban. A főrendiház elnökét, a magyar közélet egyik kiváló alakját vesztette el benne.

Midőn 1896. év november havában a beteges *Szlávy* József helyébe ő foglalta el a főrendiház elnöki székét, a «Magyar Géniusz» egyik munkatársa felkereste Tóth Vilmost, aki akkor igy adta elő munkatársunknak a saját politikai hitvallását:

«... Nem vagyok egészen uj ember a politika terén. Ezernyolczszázhatvanegy óta működöm e sikamlós téren és — most készülök a főrendiház ülésére, hogy elfoglaljam az elnöki széket. Egy fél óra mulva elmondottam ott beszédemet, melylyel ez uj méltóságomat elfoglalom, ebben el lesz mondva egész politikai hitvallásom. Politikai működésem megkezdése óta máig rendithetlen hive voltam Deák Ferencz politikájának. Most, amikor fellépek a főrendiház elnöki emelvényére, elfelejtem pártállásomat. Szigoru, igazságos, pártatlan elnöke leszek a méltóságos Háznak. Hogy miként jutottam e polczra? — kérdi ön. Hogy tudjam azt én? Engem kinevezésem épp ugy meglepett, mint akármelyik főrendet. Mikor tavaly visszavonultam a közös számvevőszék elnökségétől, azt hittem, hogy most már visszavonulhatok és nyugalomba tölthetem életem hátralévő részét. Csalódtam. Kiűztek rejtekhelyemből és ugy találták, hogy ismét szükség van reám. Ha azt hiszik, hogy kellek, én mindég a kötelességteljesités embere voltam, hát engedelmeskedem most is. Majd csak el leszünk, én a főrendiházzal, a főrendiház velem. Szorgalmas elnöke leszek a Háznak, melynek méltóságát mindenkor meg fogom óvni, — egyébként megnyugtat, hogy nem vagyok uj parlamenti férfiu, hanem magammal hozom a magyar parlamentarizmus legszebb korszakának

emlékét, azok majd csak segitenek, hogy a főrendiház régi előkelőségét én is megvédelmezzem».

Tóth Vilmos 1832 május 28-án született Temes megyében, Szécsányban. Iskolai tanulmányait Aradon kezdte meg, Temesvárott és Nagyváradon folytatta s Pozsonyban fejezte be. Pozsonyból nyitramegyei birtokára tért meg s nemsokára Nyitramegye tiszteletbeli aljegyzője lett, de a szabadságharcz megakasztotta aljegyzői működését.

A viharos idők lezajlásával Tóth Vilmos nyitramegyei birtokára, Iványkára vonult vissza, amig 1860-ban Nyitramegye tiszteletbeli főjegyzőjének választották. Egy évvel később Nyitra egyhangulag képviselőjének választotta s Tóth Vilmos az országgyűlésen a felirati párthoz tartozott. Az országgyülés feloszlatása után ujra visszavonult a magánéletbe és csakis kisebb megyei kérdésekkel foglalkozott. Két év mulva Pesten letette az ügyvédi vizsgát s odahaza ügyvédeskedett, mig 1865-ben összehivták ujra az országgyülést s a nyitrai választókerület másodszor is képviselőjének választotta. Deák politikájának egyik legerősebb hive és lelkes szószólója volt.

1867-ben a magyar felelős minisztérium megalakitásakor osztálytanácsos lett a belügyminisztériumban. Ebben az állásában megmaradt Szlávy József államtitkár lemondásáig, mikor is ő lett államtitkár. Négy év mulva, február 15-én belügyminiszterré nevezték ki, ezen tisztében 1873 márczius 15-ig maradt meg. Ekkor kapta meg a belső titkos tanácsosi méltóságot. 1879-ben, néhány évi pihenés után, a bécsi államszámvevőszék elnöke lett s 1896 november 22-én a főrendiház elnökének nevezték ki. Főrendiházi tag 1895-ben lett. Halálát nagy rokonsága gyászolja, közte veje: Thuróczy Vilmos, Nyitramegye főispánja is.

—o—

KISVÁROSIAK.

Orosz elbeszélés. Irta CSEHOV ANTAL.

Lópaták dobbantak meg a hidláson; az istállóból kivezették először a «Nulin gróf» nevü hollószinü paripát, azután a fehér Velikánt, azután ennek a testvérét a Majkát . . . Valamennyi pompás drága ló. Az öreg ur, Sidlovszkij, megnyergelte a Velikánt s leányához, Masához fordulva, megszólalt:

— No, Godefroy Mária, ülj fel. Hopplá!

Sidlovszkája Mária a legfiatalabb tagja volt a családnak; már 18 éves mult, de a családtagok még mindig «kicsikének» tartották, s azért mindnyájan Manjának, Manjuszjának hitták őt, — miután pedig a városban épen czirkusz volt, a melyben ő igen szeretett járni, elkezdték őt Godefroy Máriának hivni.

— Hopplá! — kiáltott ő is, felülve a Velikánra.

Idősb nővére, Varja, a Majkán ült, Nikitin a gróf Nulinon, a katonatisztek pedig a saját paripáikon s a hosszu, szép kavalkád, a melyben harmonikusan vegyült a tiszti fehér kabát a fekete amazon-öltözékekkel, elindult lépésben az udvarról.

Nikitin észrevette, hogy mikor felültek a lóra s aztán kimentek az utczára, Manjuszjá épen csak őt vette tekintetbe, figyelmesen megnézte őt és «gróf Nulint»-t aztán igy szólt:

— Vaszilics Szergej, figyelmeztetem, hogy jól féken tartsa Nulint, nehogy megijedjen igen makranczos.

S azért-e, mert az ő Velikája nagy barátságát tartott Nulinnal, vagy talán esetlegből, Manjuszja ma is, mint tegnap és tegnapelőtt, mindig Nikitin mellett lovagolt. Nikitin pedig nézte a fiatal leány kis csinos termetét, a mint ott ült a fehér, büszke állaton, nézte finom arczélét, czilinder-kalapját, amely egy cseppet sem illett Manjuszjának s idősebbnek mutatta őt, mint a milyen valóban volt, — nézett rá örömmel, édesen, elragadtatással, hallgatta szavait, értett is azokból egyetmást és magában igy gondolkozott:

«Becsületszavamra fogadom, esküszöm az istenre, hogy nem leszek gyáva s még ma vallomást teszek neki».

Esti hét óra volt, — ez az idő, a melyben fehér ákácz és az orgona-virág oly erős illatot terjesztenek, hogy ugy látszik, mintha a lég és maguk a fák is tikkadnának a saját illatjuktól. A városligetben már szólt a zene. A lovak hangosan koczogtak patáikkal a kövezetlen; mindenfelől kaczaj, beszéd, ajtó-csapkodás hallatszot . . . A szembejövő katonák tisztelegtek a tiszteknek, a gimnáziumi tanulók üdvözölték Nikitint, s látni való volt, hogy mindazoknak akik arra sétálgattak, vagy a ligetbe siettek, nagyon tetszett a lovas menet. S mily nagy meleg volt, mily lágyaknak tüntek fel az égen szórványosan mutatkozó fellegek, mily szelideknek és kedveseknek az árnyékok a topolya és akáczfák alatt.

Kimentek a városból, aztán neki vágtatva az országútnak . . . Itt már nem volt érezhető az akácz és orgona-virágillat, nem hallatszott a zene, de a helyett illatozott a mező fiatal rozsa és buzája, csiripeltek a madarak, zsivajogtak a seregélyek. Akárhova néztek, mindenütt zöldség, csak itt-ott feketéllett egy-egy vakandturás és valahol messze balra a temető mellett fehérlett a virágzó almafa.

Ellovagoltak egy pásztorház mellett, azután a sör-gyár mellett utóértek egy csapat katonát; katonai zenekar volt, a mely a városligetbe sietett.

— Poljánszkijnak igen jó lova van, nem tagadom, — szólt Manjuszja Nikitinhez, szemével egy katonatisztre mutatva, a ki Varjával egy sorban lovagolt; — csakhogy nem egészen csinos; egyáltalában nem jól áll neki az a fehér folt a bal lábán aztán nézze csak: hogy rángatja a fejét. Most már azon nem lehet segiteni, a meddig él, mindig ugy fogja fejét rángatni.

Manjuszja épp oly szenvedélyes lókedvelő volt, mint az apja. Irigykedett, ha valakinél jó lovat látott s örült ha mások lovaiban hibát fedezhetett fel. Nikitin pedig semmit sem értett a lovakhoz; ő neki épen mindegy volt: szoros féken tartani a lovat, vagy pedig hosszura eresztve, vágtatni, vagy lépésben lovagolni; ő csak azt érezte, hogy ő nem természetesen, szögletesen ülte a lovat s hogy a katonatisztek, a kik oly jól ülnek a nyeregben, bizonyosan jobban tetszenek Manjuszjának, mint ő. S ezért nagyon féltékeny volt.

Mikor a város kertje mellett lovagoltak el valaki azt inditványozta, hogy térjenek be a mulató-kertbe s igyanak egy kis savanyuvizet. A kertben csak tölgyfák voltak; ezek csak nemrég kezdtek el fakadni s a fiatal levelek közt az egész kertet be lehetett látni: a zenekari emelvénynyel a kis asztalokkal, hintákkal, láthatók voltak a varju-fészkek, a melyek nagy sapkákhoz hasonlitottak. A lovasok siettek egy asz-

A szép asszony.

tal köré letelelepedni és savanyu vizet kértek. Hozzájuk jöttek a kertben sétáló ismerősök. Ezek közt volt a katonai orvos, hosszuszáru csizmában s a karmester, a ki zenészeit várta. Ugy látszik, hogy az orvos valami diáknak nézte Nikitint, mert azt kérdezte:

— A vakáczióra tetszett ide jönni?

— Nem, én állandóan itt lakom. Tanár vagyok a gimnáziumban.

— Ugy? — csodálkozott az orvos. Olyan fiatal és már tanár?

— Nem vagyok én már fiatal . . . 26 éves vagyok hál' istennek.

— Hiszen az igaz, hogy van már szakálla is, bajusza is, de azért nem adna az ember önnek többet, mint 22—23 évet. Milyen fiatalos ön!

— «Ejnye beh kellemetlen egy ember! Ez már disznóság!» gondolta magában Nikitin, — ez is gyereknek néz engem».

Nagyon nem tetszett neki, ha valaki az ő fiatalságáról kezdett beszélni, különösen hölgyek vagy diákok jelenlétében. Attól az időtől kezdve, mikor ide költözött a városba, kezdte ki nem állani fiatalságát. A diákok nem féltek tőle, az öregek «fiatal ember»-nek szólitották, a hölgyek pedig szivesebben tánczoltak vele, semhogy hosszu okoskodásait hallgatták volna . . . Sokat adott volna érte, ha hirtelenében vagy tiz évvel vénebb lett volna.

A kertből tovább lovagoltak a Sidlovszkijék majorjába. Itt megálltak a kapunál, kihitták a felügyelő feleségét, Praszkovját s friss tejet kértek tőle. A tejből senki sem ivott, mindnyájan összenéztek elnevették magokat és visszalovagoltak. Mire viszszaértek, a városi kertben már szólt a muzsika; a nap leszállt a temető mögött s az ég fele piros volt az esthajnaltól.

Manjuszja megint Nikitin mellett lovagolt . . . Ez szeretett volna arról beszélni, hogy mily rendkivül szereti ő Manjuszját, de félt, hogy meghallják a tisztek és Varja, — tehát hallgatott. Hallgatott Manjuszja is s Nikitin érezte, hogy Manjuszja miért hallgat s miért lovagol ő mellette és ettől oly boldog volt, hogy a föld, az ég, a városban az ablak-világok, a sörház silhouettje — minden összefolyt előtte egy valami nagyon szép, nagyon kedves dologba s ugy tetszett neki, mintha gróf Nulin a levegőben járt volna s patáival az ég biborát kapta volna . . .

Hazaértek. A kertben az asztalon már zubogott a szamovár s az asztal egyik végén már ott ült az öreg, Sidlovszkij néhány kerületi birósági hivatalnok barátjával, és szokása szerint valamit kritizált.

— Ostobaság! — szólt, — ostobaság és nem egyéb! Igenis ostobaság!

Nikitinnek attól az időtől kezdve, hogy beleszeretett Manjuszjába, minden tetszett, a mi Sidlovszkijé volt; a ház, a ház előtti kert, az esteli tea, a fonott székek, a vén dada, sőt még az «ostobaság» szó is, a melyet nagyon szeretett az öreg ismételni. Csak épen az a sok kutya és macska nem tetszett neki, meg a sok egyptomi galamb, amely egyhanguan turbékolt a terasz kalitkájában. Udvari és szobai kutya annyi volt, hogy a Sidlovszkijékkal való egész ismeretsége alatt csak kettőt tudott magának megjegyezni: a Muskát és a Szomot. A Muska egy kis kopasz, bozontos szájú s igen mérges és elkapatott kutyácska volt. Nikitint gyülölte. Ha meglátta őt, mindig feléje forditotta a fejét, megmutatta a fogait és rákezdte, hogy:

— Rrr . . . vha-vha-vha-rrrr . . .

Azután leült széke alá. Ha pedig Nikitin megpróbálta őt a szék alól elkergetni, rémitő ugatásba kezdett s a háziak azt mondták:

— Ne féljen, nem harap. Igen jó kis kutya az.

Szom pedig nagy, hosszulábu fekete kutya volt, farka is hosszu s olyan kemény, mint egy bot. Ebéd és teázás alatt rendesen ott lábatlankodott az asztal alatt és verte farkával az ülők csizmáit és az asztal lábat. Jó, buta kutya volt, de ezt sem állhatta Nikitin azért, mert az volt a szokása, hogy ebéd alatt az embernek a térdére tette a száját s bepiszkolta azt. Nikitin nem egyszer megpróbálta a kés nyelével az orrára ütni, a fülét megcsipni, fenyegetni, panaszkodni, de nem volt erő és hatalom, a mely megmentette volna őt attól, hogy ruhája bepiszkolódjék.

Lovaglás után a tea, befőtt, két-

Szent György lovag. Mannheimer Gusztáv festménye.

Állj, ki vagy! Kimnach László rajza.

szersült és vaj nagyon izlettek. Az első csészét mindannyian nagy étvágygyal és szó nélkül itták meg, csak a másodiknál kezdtek el vitatkozni. A vitát mindig Varja szokta megkezdeni. Ő már 23 éves volt, szép, szebb mint Manjuszja, a házban a legokosabbnak és legműveltebbnek tartották s ő igen szolidul, szigorúan viselte magát, a mint az illett is idősebb leányhoz, a ki a házban a megboldogult mama helyét foglalta el. Azon jogánál fogva, hogy ő a háziasszony, a vendégek körül csak bluzban járt, a tiszteket vezetéknevükön szólitotta. Manjuszját kis leány számba vette s olyan hangon beszélt vele, mint egy intézetbeli tanitónő. Magamagát vén leánynak nevezte — tehát bizonyosan hitte, hogy még férjhez fog menni. A mazurt igen szépen és szolidul tánczolta, nemkülönben a polkát, nem rosszul zongorázott s a társasága igen kellemes lett volna, csak lehetett volna vele valami módon beszélni. Minden beszélgetést, még ha az időről volt is szó, felétlenül vitára vitt át. Valami szenvedélye volt: szaván fogni, ellenmondásba keverni valakit. Elkezd az ember vele valamiről beszélni, s ő azonnal mereven néz az ember szemébe s egyszerre közbevág:

— Kérem, kérem, Petrov! ön egészen az ellenkezőt mondta tegnapelőtt.

Vagy gúnyosan mosolyog és igy szól:

— De a mint észreveszem, ön a harmadik osztály elveit akarja itt hirdetni. Gratulálok.

Ha valaki élczelt, vagy szójátékot mondott, ő rögtön közbe szól: «ez már régi!» vagy: «ez igen közönséges». Ha meg vagy egy katonatiszt elméskedik, ő lenéző grimaszt csinál és azt mondja:

— Kaszárrrnyai elmésség!

S ez az *rrr* olyan furcsán esik ki az ő szájából, hogy Muska okvetlenül felel rá a szék alól, hogy: «rrr... vha...vha....»

Most a teánál azon indult meg a vita, hogy Nikitin szóba hozta a gimnáziumi vizsgákat.

— Megálljon csak Vasziljics Szergej, — szakitotta őt félbe Varja, — ön azt mondja, hogy a tanulók helyzete nehéz... De ki a hibás, ha szabad kérdenem? Például ön feladta a VIII-ik osztályu tanulóknak azt a thémát, hogy «Puskin, mint pszihológ». Először is: nem szabad ilyen nehéz thémákat feladni, másodszor pedig ugyan hát micsoda pszihológ Puskin? Más *Scsedrin* vagy nem bánom *Dosztojevszkij*, — de *Puskin* egy nagy költő, egyéb semmi.

Scsedrin más, Puskin is más, — felelt Nikitin kedvetlenül.

— Tudom, hogy önöknél a gimnáziumban nem ismerik el *Scsedrint*, de nem erről van itt szó. Mondja meg kérem: miféle pszihológ *Puskin*?

— Hát talán nem pszihológ? Ha akarja, példákat hozok fel.

S Nikitin eldeklamált nehány helyet Onjeginból, azután «Borisz Godunov»-ból.

— Én ezekben semmi pszihológiát nem látok, — szólt Varja. Pszihologusnak azt nevezik, a ki a lélek rejtekeit irja le, — ezek pedig szép versek, egyéb semmi.

— Tudom én, milyen pszihologok kellenek kegyednek, — szólt Nikitin sértődötten. Kegyednek az kell, hogy valaki egy tompa fürészszel reszelje az ujjamat s én torkomszakadtából orditsak — ez kegyed szerint a pszihologia.

— Ez igen hitvány élcz! De kegyed még mindig nem bizonyitotta be, hogy miért pszihológ *Puskin*?

Ha Nikitinnak olyasmi ellen kellett vitatkozni, a mi ő előtte rutinnak vagy szűk látkörnek látszott, akkor ő rendesen felugrott a helyéről, megfogta a fejét mind a két kezével s nyögve szaladgált egyik szögletből a másikba. Most is igy tett: felugrott, fejéhez kapott, nyögve körüljárta az asztalt, azután távolabb leült.

A tisztek pártjára keltek. *Poljanszkij* törzs-százados biztositotta Varját,

hogy *Puskin* valóban pszihológ s ennek bebizonyitására elmondott két verset — Lermontovból; *Gernet* hadnagy meg azt mondta, hogy ha *Puskin* nem lett volna pszihológ, akkor nem állitottak volna neki Moszkvában szobrot.

— Ez ostobaság! hangzott az asztal másik végiről, — ép ugy megmondtam a kormányzónak is, hogy — mondok — méltóságos uram, ez ostobaság.

— Én tovább nem vitatkozom! — kiáltott Nikitin. — Ennek ebben az életben sem lesz vége! Eh, eredj innen, te gyalázatos kutya! — mordult Szomra, a mely megint oda tette térdeire az orrát és két első lábát.

— Rrr... vha-vha-vha! hallatszott a szék alól.

— Ismerje be, hogy nincs igaza! — kiáltott Varja, — ismerje be!

De kisasszonyok jöttek vendégül s a vita magától véget ért. Bementek mind a terembe. Varja leült a zongorához s tánczhoz játszott. Tánczoltak előbb keringőt, azután polkát, azután a négyest grand rond-nal, a melyet a törzs-kapitány, Poljanszkij végig vezetett az összes szobákon, — aztán megint keringőt jártak.

Az öregek a tánez ideje alatt a teremben ültek és nézték a fiatalságot. Köztük volt Sebaldin is, a városi hitel-egylet igazgatója, a kinek az a hire volt, hogy szereti az irodalmat és szinművészetet. Ő alapitotta a helybeli «Szini és zenei kör»-t s maga is részt vett a szini előadásokban, isten tudja miért: állandóan valamely kómikus szolgát játszván, vagy éneklő hangon olvasott fel valamely verset. A városban múmiának hitták őt, mert magas és igen szikár volt, erei ki voltak dagadva és arczának mindig ünnepélyes kifejezést adott, szemeit mozdulatlanul tartván. A szinészetet oly őszintén szerette, hogy amiatt állandóan borotválta szakállát és bajuszát s ez által még inkább hasonlitott a múmiához.

A grand-rond után bátortalanul, mintegy oldalogva oda ment Nikitinhez, köhintett és igy szólt:

— Nekem szerencsém volt jelen lehetni, midőn teázás közben vita támadt. Én teljesen az ön véleményén vagyok. Mi ketten egyformán gondolkozunk s én nagyon örülnék, ha önnel egy kicsit elbeszélgethetnék. Tetszett olvasni *Lessing* «Hamburgi dramaturgiáját?»

— Nem, nem olvastam.

Sebaldin elszörnyüködött s kezével olyan mozdulatot tett, mintha megégette volna az ujját, aztán egy szó nélkül elment Nikitintől. Sebaldinnak alakja, kérdése és elcsodálkozása Nikitin előtt igen nevetségesnek tüntek fel, hanem azért mégis elgondolkozott.

«Ez igazán nem jól van igy. Az irodalom tanára vagyok s még nem olvastam Lessinget. El kell olvasnom.»

Vacsora előtt mindnyájan — fiatalok és öregek — leültek «sorsot» játszani. Vettek két tuczat kártyát: az egyiket szétosztották egyformán a játszók közt, a másikat letették az asztalra, háttal fölfelé.

— A kinél van ennek a kártyának a mása, — kezdé az öreg Sidlovszkij ünnepélyesen, — levéve a második tuczatról a legfelső kártyát, — annak rögtön be kell menni a gyerekszobába s ott megcsókolni a vén dadát.

Az a gyönyörüség, hogy a dadát megcsókolhassa, Sebaldint érte. Mindnyájan körül vették és bevezették őt a gyerekszobába, s nevetve, tapsolva kényszeritették, hogy csókolja meg a dadát. Volt zaj, kiabálás...

(Folytatása következik.)

Aratás előtt. (Oroszországi kép.)

DÉLIBÁB.

Irta HEVESI JÓZSEF.

Álmot álmodtam fényről, dicsőségről. Amerre jártam, zenekarok zendültek meg, ünnepi zászlókat lengetett a szél és a szivekben meggyuladt az öröm lángja. Csodás mámor szállta meg lelkemet attól a sok boldogságtól, mely felém mosolygott, a sok virágtól, melyeket gyöngéd kezek szórtak lábaim elé, s melyeknek illata tele volt fűszerrel, édességel, álmokkal. És előttem egy végtelen nagy könyv volt kitárva és én abból olvastam bájos-szép költeményeket, melyeknek gondolatai virágokból voltak himezve, melyeknek rythmusa olyan zengő volt, mint a pacsirtaszó, s melyeknek rímei csókolóztak. És ezeket a költeményeket ihletett művészkezek a legszebb illusztrációkkal fogták keretbe. Szállingó pillék, tropikus virágok harmonikus guirlandja, csodaszép vidékek, kanyargó folyó, melynek sima tükrén hosszú aranysávban reszket a napsugár kévéje, diszitették a bűbájos könyvnek egyes lapjait.

És lelkem belemerült a csodaszép könyv olvasásába és én álmodtam tovább fényről, dicsőségről, ragyogásról . . .

És ime az álomból valóság lőn . . .

Fény és ragyogás vesz körül, a mint utaidat járom, én édes szülőföldem, te bájosszép Alföld! Sugárkoronát tűz fejemre a ragyogó nap és rád önti csillogó aranyát, meleg fényét, ragyogó világát, te gyönyörü rónaság. Zizegő tücskök czirpelő bandája zenditi rá az üdvözlő dalt, mikor letarolt mezőiden ujból megjelenek és mint nagy ünnepi zászlók, lengenek felém a virágzó akácz dús lombjai. Lábaim alatt mezei virágok hevernek tarka csokrokban és illatos üdvözletük fűszert hint lelkembe. És előttem kitárva a természet bájos könyve, a nagy Alföld, virágokból kihimzett költeményeivel, pacsirták zengő szavával, szállingó pilléivel, pirosló virágaival és rengő kalásztengerével . . .

Mintha Petőfi költői lelke suttogna a langyos szellőben, mely előtt meghajolnak az aranykalászok, a virágos lombok, az útszéli katángkóró, a mosolygó vadrózsa és a lósóska rozsdaszinü hajtásai. És odább az a bájos zöld keret: fűzes partja a kanyargó Tiszának.

Légy szivemből üdvözölve, én drága, édes folyóm, melynek zúgása összeolvadt egykoron bölcsőm ringásával, melynek fűzei alatt annyi édes álmot szőttem, s melynek hullámai oly sok szépet meséltek nekem a boldogságról, dicsőségről, ragyogó jövőről . . .

Ime itt vagyok megint partodon és belenézek sima tükrödbe. És aki abból visszatekint reám; nem a régi többé. Én magam sem ismerek reá, hogy ismerhetnéd meg te? Egy idegen alak. Arczát végigkarmolta az élet boronája, a barna fürtök között ezüstszállak csillognak, a büszke vállak, mintha valamely láthatatlan nagy teher alatt roskadoznának. És hány sebet kapott az élet harczában! Keresem, keresem hullámtükrödben azt a mosolygó gyermekarczot, melylyel Narcziszként oly gyakran kaczérkodtam egykoron, de nem találom többé . . . Eltünt az, ifjuságommal együtt.

De te megmaradtál a réginek. Hullámaid halkan suhannak tova és zajtalan üdvözlésüket hálás szivem megérti. Fűzeidnek ingó-ringó ágai meglegyintik arczomat és én úgy érzem, mintha egy láthatatlan tündér csókolt volna meg: a Tisza tündére . . .

És a mint tovább haladok ismerős vidékeken, mindenütt csak én vagyok az idegen. Kiváncsian tekint felém a kalásztenger fölött rengő pacsirta, mintha azt kérdezné a piros pipacstól, vajjon ki ez az idegen? És kiváncsian néznek reám a mezei munkások, a mint a tarlón énekszó mellett rakják a kazlakat: vajjon miféle idegen az, a ki itt barangol, mint a száráról letépett ördögszekér?

A cséplőgép búgva-zakatolva nyeli el a magdús kereszteket és zsákokba önti isten áldását.

És a sürgő forgó munkások közül, a kik ügyet sem vetnek reám, egy nagy magas dán dogg ugrik elő és hatalmas vakkantással tart felém.

Nem volt annyi időm, hogy védekező állást foglaljak el, egy szigoru parancsoló hang már megállitotta a gyönyörü állatot.

«Caesar!»

És a dogg, mintegy megkövülten maradt helyén.

Egy nagy tagbaszakadt férfiú állott csakhamar előttem.

Fején széles karimáju kalap, vállán panyókára vetve a poros kabát. Barnára sült arczán tüskés szakáll.

Csak mikor öleiésre tárta ki karjait, ösmertem az öcsémre.

Milyen óriás! Csak úgy roppantam, mikor keblére szoritott.

Fejünk fölött egy pillangó röpködött, a pipacsok nevetni kezdtek a kék buzavirágokra, melyeket megkimélt az arató kaszája s a munkások zord arcza is sugározni látszott. Csak a gép zakatolt tovább serény kehegéssel, mintha azt akarta volna mondani. Itt nincs helye az érzelgésnek!

És a széles, tüskés tarlón át egyenesen a kastély felé tartottunk, melyet alig két puskalövésnyire innen, fogott koszorúba a sötét zöld lombozat.

A dogg folyvást előttünk futkározott és nagy vadászatot tartott a fakó szöcskékre, melyek ingerkedve ugráltak hátára, fejére, orrára. A még be nem hordott keresztek között a fürjek pitypalatyta hallatszott, az öcsém pedig vállamra tette karját és gyengéd szeretettel kérdést kérdésre halmozott.

És egy kis hidon át beléptünk a parkba, melynek fái megizmosodtak, virágai megnemesedtek, mióta utoljára láttam. A veranda alatt pedig ott várt már az uj asszony, a kit az öcsém a hozott házhoz.

Egy oszlophoz támaszkodott, mely be volt futtatva folyondárral. Kezéből ernyőt csinált a kápráztató napsugarak ellen és ugy kémlelt bennünket.

Mikor aztán ránk ismert, ott hagyta a verandát és sietett elénk. Szép, szelid arcza arcza kipirult az örömtől, szemei ragyogtak a szeretettől, hangja remegett az edes meglepetéstől. Hajában buzavirág volt és nekem úgy tetszett, hogy ő maga is olyan szerény, olyan bájos, olyan szelid és olyan igénytelen, mint ez a kék mezei virág. Mindjárt első látásra a szeretet trónjára ültettem szivemben azt az aranyos jó kis menyecskét.

És a mezei virágok édes illatánál jobban elkábitotta lelkemet a szeretet és gyöngédség, melylyel engem körülvettek.

Mint az Alföld nagy siksága, állott nyitva előttem az ő őszinte egyenes szivük, melybe nincsenek beleplántálva hazug érzelmek művirágai; minden szavuk igaz volt és szivből jött, mint a madárdal, szeretetük mesterkéletlen, mint maga a természet, melynek templomára e szavak vannak irva:

«Hagyjatok kivül minden hazugságot, ti akik hozzám beléptek».

És én gyakran felkerestem itt ezt a templomot, behatoltam a szentélybe,

a zöld lombok góthikus ívei alá, hol madarak zengtek áhitatos zsolozsmákat, melyek szárnyukra kapták lelkemet és elvitték a hit birodalmába.

Fejem felett a levelek suttogtak imákat, melyekkel megtelt a szívem s melyek szebbek voltak a zsoltárkirály minden költeményénél.

Ábrándoknak édes bűbája hányszor igézte meg lelkemet, midőn az erdő szélére ülve, forró déli időben, végignéztem a nagy rónaságon.

És játszott velem a délibáb tündére káprázta tó varázssal. Ott láttam magam előtt tajtékzó, hullámzó tükrét a nagy oczeánnak, mely csak ugy csillogott a napsugárban. És ennek a végtelen tengernek kellő közepéből egy csodaszép sziget regényes formatiója bontakozott ki. A hullámok föl-fölcsapkodt k a szigethez és enyelegve nyaldosták partjait. Csodálatos alaku és szeszélyes lombozatú fák bólingattak felém a zöld szigetről és a lombok közül fényes fehér paloták homlokzata látszott. A középen nagy torony nyúlt ég felé, az architectura csodája. Olyan volt, mint valami régi vártorony és mégis karcsú, de csodálatosképen nem volt alapja. Úgy lebegett a levegőben, jobban mondva az oczeán fölött.

És a büvös sziget felé egy csolnak iparkodott buzgó erőfeszitéssel. Egy ifjú ült benne, a ki izmos karokkal meritette az evezőket a hullámokba. Lankadatlanul dolgozott és minden mozdulata elárulta a vágyat, hogy minél előbb elérhesse a bűbájos szigetet. Vigan szökdelt sajkája mind közelebb közelebb az igéret földéhez. A hullámok elsimultak előtte és gyöngéden ringatták puha hátukon. Az ifju arczán már ott ragyogott a teljesülendő remény édes gyönyöre. Hiszen olyan közel volt már a parthoz, már érezte a csodás virágok bűbájos illatát, hallotta a csodaszép madarak tündéri danáját.

De im egyszerre egy nagy fekete szörnyeteg bontakozik ki a tengerből. A hullámok toronymagasságnyira csapkodnak fel. Az ég elsötétül a fekete csapadéktól, melyet a nagy rém folyton okádik. És egy pillanat mulva vége van az egész tündérjátéknak . . . A büvös sziget, a hullámzó tenger, a karcsú torony, a csodálatos fák, sőt maga az ifju hajós is mind, mind eltüntek a semmiségbe.

De a dübörgő, okádó fekete szörnyeteg, a száguldó gyorsvonat ott robogott a nagy rónaságon, mint egy sötét vészmadár és szét űzte a délibáb csodás képeit.

— — —

Oh hányszor meritettem egykoron én is izmos karokkal az evező-lapátokat az élet tengerébe. Felém messziről mosolygott a boldogság szigete. Az a tündérország, melyet rajongó ábrándokkal rajzoltam lelkem elé. Hol a szeretet csodás virágai illatoznak; hol ég felé törekedik a lélek és nem tapad a föld anyagához; hol az architektura csak egy szabályt ismer: az igazságot; hol a levegő tiszta és tisztán a jellemek; hol nincs más érdek, mint a mások boldogsága. Csalogatott, csábitgatott ez a csodálatos tündérsziget, szivárványos szineivel, bűvös arczulatával. És sajkám bátran siklott tova az élet tengerén. Egyik hullám a másiknak adta. Vijjogtak, károgtak fölöttem az érdek rabló madarai, a gonosz sirályok, de én nem hallottam őket, mert csodás erejével vonzott magához az a bűbájos káprázat.

De egyszerre csak megjelent, az a dübörgő fekete szörnyeteg — a rideg, kiméletlen valóság és az én egem is elsötétült és vége volt a tündérjátéknak. Ábrándjaim bűvös szigete, az ég felé törekvő torony, a szeretet csodás virágai eltüntek, megsemmisültek . . .

És a szegény ifjú hajós egyre siratja ábrandjainak elpusztulását, annak a szép tündérkertnek eltünését.

Ott ül most is forró déli időben az erdő szélén és nézi a nagy rónaságon a csalfa délibábot . . .

De nem hisz többé, ragyogó káprázatainak . . . A sötét valóság rég feldúlta illúzióit . . .

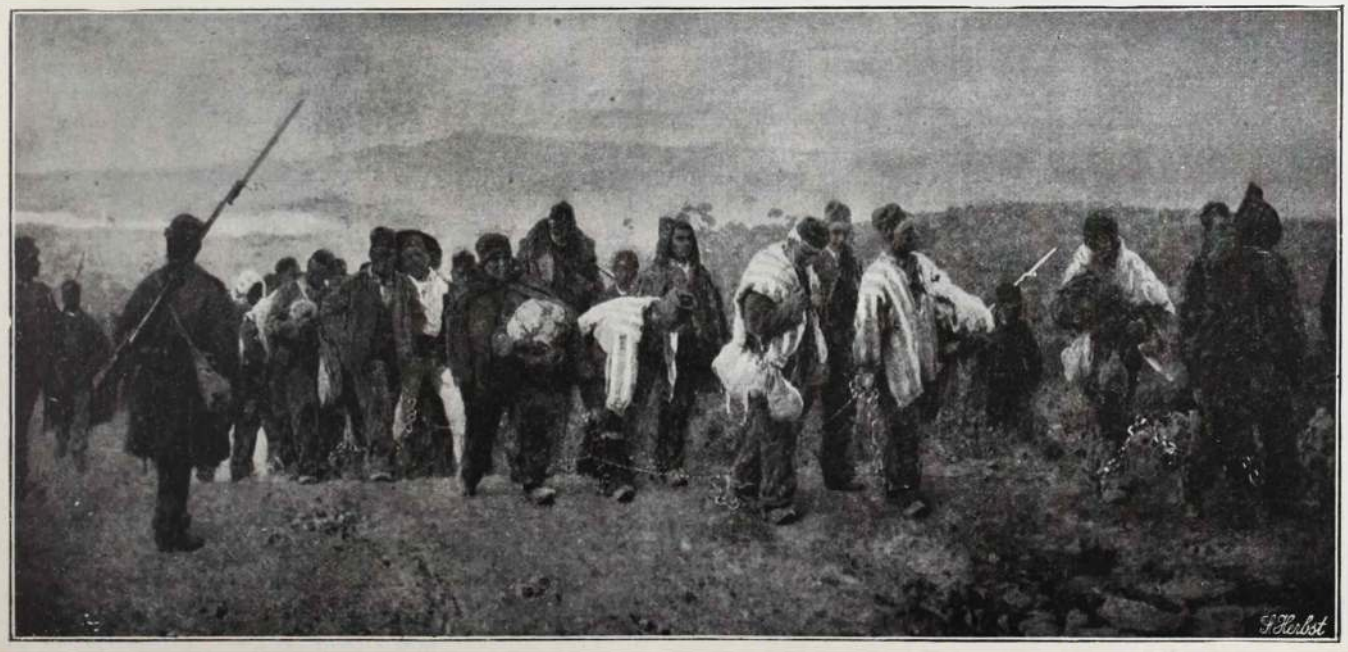

Gályarabok. Rotta Sylvio festménye (a nemzeti muzeumban).

A hálókocsik ellenőre és a Tizparancsolat.

Feleség *(felvillanó szemmel olvassa a szinlapról: A hálókocsik ellenőre! Magában:)* Minő czim, milyen érdekes, s mennyi várakozást kelt! És éppen a holt szezonban, mikor az ember kábult fővel jár a hőségtől s az élet oly unalmas, oly üres. S ime itt az édes izgalom. A hálókocsik ellenőre. Mennyi szellemi kincs lehet ebben a darabban. Némiképp pajkos lehet, de hát, édes istenem, a XX. század hajnalán vagyunk és senkinek sem kell már a limonádé, hanem a pezsgő, mely feltüzel s a mámor karjába ölel. Ugy van, ezt már olvastam igy valahol s annak az irónak bizonyára nagyon igaza volt. A hálókocsik ellenőre! Hm! hm! Hiszen én még nem is láttam hálókocsit s jóformán a műveltséghez tartozik, hogy az embernek fogalma legyen róla! Különben is mit mondanának barátnőim, ha kénytelen volnék bevallani, hogy a «Hálókocsik ellenőre» nekem túlborsos. Nem, ezt a szégyent nem engedhetem magamon s valóban, mindig jobban bizonyos lesz előttem, hogy a társaság, jó hirem s a műveltség egyenesen megkivánja, hogy megnézzem ezt a darabot. *(Kémkedő pillantást vet férjére)* Igen, de mit szól hozzá ő, az ur, a ki az erény követelményeit reám oly szigoruan alkalmazza, mintha valami ferenczrendi páter volna. Ugy van, sajnálattal kénytelen voltam eddig is tapasztalni, hogy férjem uramnak bizonyos dolgokban igen nehéz feje van. Mert a házasélet igen szép dolog, ezt elismerem, de néha mégis untató, hogy másé az utolsó szó.

Acola. Sichel festménye.

Férj *(magában olvasva)*: Hálókocsik ellenőre! Sokat igér. Bizonynyal nem lesz oly csacsi, aki meg ne nézze. Szalmaözvegységeim napjai az idén ugyis nagyon rövidre vannak szabva s a meleg napokban unalmas az élet. Szóval önmagam ellen vétkezném, ha meg nem nézném. *(Oldalpillantással nejére)* De mit tegyek vele?! Ugy néha unalmas ez a szent házasság s bizony elkelne a régi szabadság! De elvégre ő sem kivánhatja, hogy agyonunjam magamat miatta! *(Tekintete megakad egy másik szinlapon, melyen nagy betükkel áll: Tizparancsolat.)* Megvan! Mily eszme! Oh derék Krecsányi! ez aztán erélyes lehet, éppen neki való. Lehet, hogy unatkozni fog, de az nem baj, a szabály, hogy fő és első a morál!

Feleség *(enyelegve)*: Férjecském!

Férj *(tulságos édesen)*: Édes feleség!

Feleség: Lássa csak, szörnyü unalmas ez a délután. Beláthatja, hogy nem túlzás tőlem, ha panaszt teszek emiatt magánál.

Férj: Panasz akar ez lenni?

Feleség: Dehogy, csak kérés. Mert lássa, hogy ha maga jó férjecske volna és szeretné a kis feleségét, akkor gondoskodnék valami programmról, hogy meg ne öljön az unalom. — Például — hát — vigyen el szinházba!

Férj: Hogy bebizonyitsam, menynyire gyöngéd férj vagyok, elárulom, hogy én is éppen ezen törtem a fejemet az imént. Nos igen, maga elmegy szinházba.

Feleség *(örömmel)*: Igazán! Maga

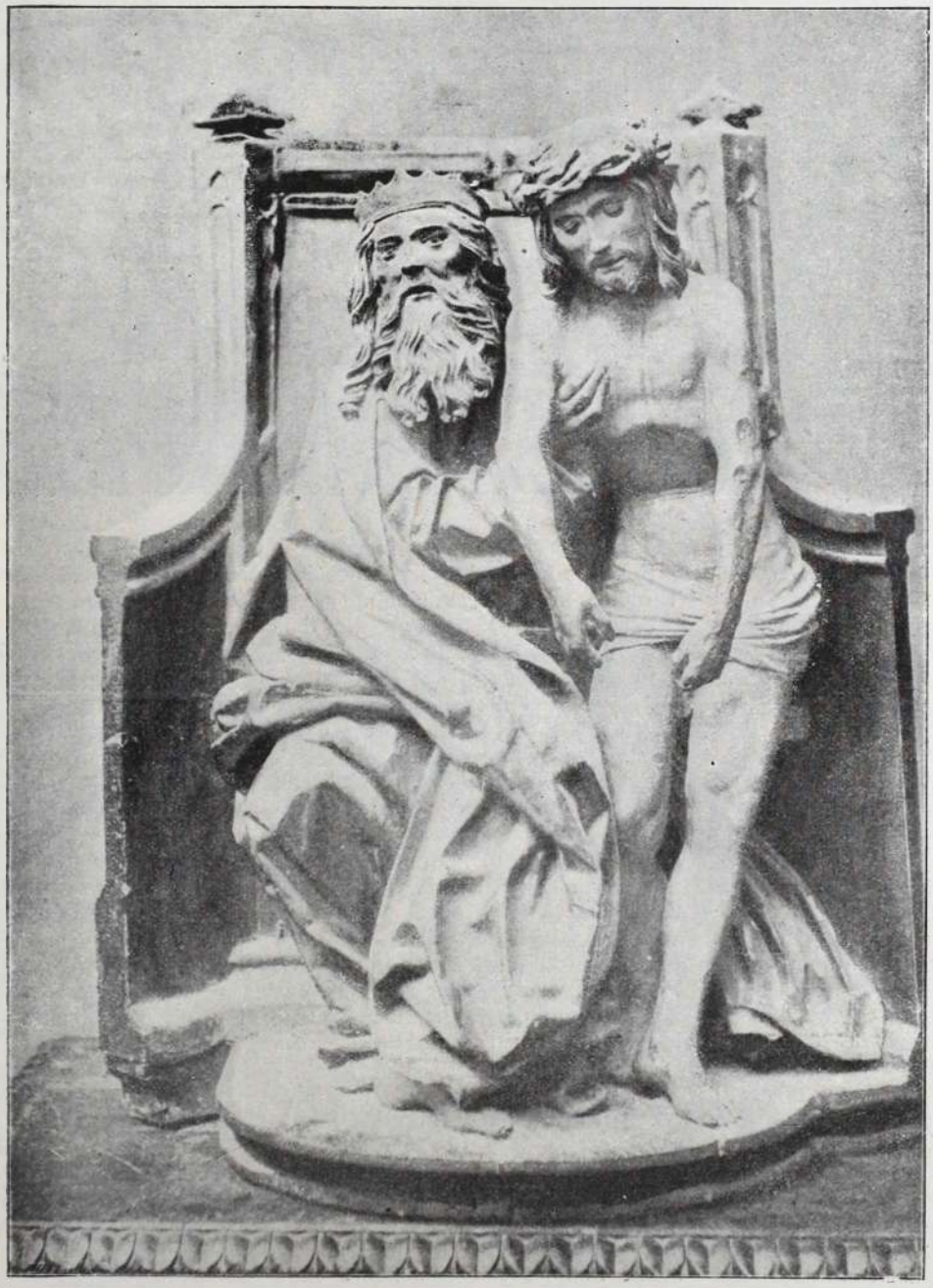

SZIMBOLIKUS SZOBORCSOPORT A XV. SZÁZADBÓL.
Dávid király Krisztussal, akinek szenvedéseiről jövendölt.

Vásári szónoklat (Dalmácziából) Kuba festménye.

édes, maga kedves! *(bűnbánóan magában)* Mégis milyen derék, gyöngéd ember az én uram. Igaztalan voltam iránta. *(átöleli)* Lássa, maga néha olyan kedves tud lenni, hogy büszkeséggel tölt el az a tudat hogy én vagyok a felesége.

Férj: Köszönöm. Ez igen szép volt. Nos igen, szinházba megy. Készülhet, boldog lehet. S a darab is érdekes lesz, olyan sokat igérő czime van . . .

Feleség *(boldogan)*: De milyen sokat igérő. Tudja, az ember ezer bolondnál-bolondabb dologra gondol . . . *(észretérve)* Jaj, még elárulóm magamat!

Férj: Olyan jó czime van . . .

Feleség: Nem választhatott volna jobbat!

Férj: Ugy-e? A *(hangsulyozva)* Tizparancsolat!

Feleség *(rémülten)*: Micsoda! Csak nem akar oda vinni?

Férj: Nem, én nem mehetek, nekem sürgős hivatalos ügyeim vannak ma este . . .

Feleség: Azt elhiszem, hogy oda nem jön velem. De én sem megyek oda.

Férj *(komolyan)*: Miért?

Feleség: Mert nem nekem való! Végre is, maga tudja legjobban, hogy már féléve asszony vagyok.

Férj: Éppen ezért, fiatal asszonynak csak ilyen való.

Feleség: Soha! Tizparancsolat! Tanultam már az iskolában.

Férj: Annál érdekesebb lesz drámában feldolgozva látni.

Feleség: Megöl majd az unalom.

Férj: Képzelődik. Hiszen a szerzője iránt mindig nagy érdeklődést tanusitott.

Feleség: Jó, jó, ez nem ok arra, hogy a Tizparancsolatja iránt is érdeklődjem. Nem, maga ezt nem akarhatja. Hiszen mehetünk máshová is . . . például . . . mondjuk . . . a Hálókocsik ellenőréhez.

Férj *(megbotránkozva)* Micsoda, maga ebbe a darabba akarna menni! Hm! Ezalatt a félév alatt ugyancsak megváltoztak a nézetei s furcsán alakultak át az igényei.

Feleség: Miért mondja ezt?

Férj: Mert fiatal asszony ilyen darabba nem mehet el. Micsoda botrányos czim! Mily erkölcsi elvek, s micsoda történet lehet ez. Valóban, nem vártam volna, hogy mig nekem eszembe sem jutott, hogy megnézzek ilyen darabot, maga minden habozás nékül meg akarja nézni.

Feleség: Dehogy nem, én haboztam, végre is miért habozzak, mikor minden asszony megnézi és egyiknek férje sem oly zsarnok, hogy ezt a kis élvezetet megvonja tőle. Különben is ne untasson az erkölcsi elveivel, melyek csak szellemének kiskoruságáról tesznek tanuságot. Végre is nem azért mentem férjhez, hogy apácza-életet folytassak.

Férj: Ugy? Gyönyörü nézetek. Majd gratulálni fogok a mamának . . .

Feleség: A mamát ne bántsa!

Férj: Isten mentsen!

Feleség *(sirva)*: Hát ezt kell megérnem boldogtalan házaságomnak már hatodik hónapjában.

Férj: Oh, maga szerencsétlen! A férje oly kegyetlen és nem engedi meg, hogy egy erkölcstelen darabba elmenjen.

Feleség: Édesem, ne kisebbitse magát folyton előttem. Ha sokáig igy folytatja, semmi sem marad meg az értékéből.

Férj: Sértegessen, nem bánom, azért mégsem megy abba a darabba, mert olyan nagyon kivánkozik oda.

Feleség: Ez az utolsó szava?

Férj: Ez! *(erősen becsapva az ajtót, el.)*

Feleség: *(letörli könyeit)* Juj! És ez az ember van arra rendelve, hogy kritizálja elveimet és izlésemet s akaratával döntsön sorsom felett. Micsoda kiskoruság! Igazuk van a házassági dramák szerzőinek, a férfi sohasem tud felemelkedni a nőhöz. És most nekem itthon kell maradni vagy ujból végigismételni a tizparancsolatot. Nem, soha! Inkább megha-

lok, inkább öngyilkosságot követek el, ugysem ér az életem semmit sem. S mig én vérbe uszva fogok feküdni, addig ott ezer asszony fog kaczagni a hálókocsik ellenőrének izgató történetén. Hát ezért lettem asszonnyá! Ezért! (*hirtelen felüti fejét, kiegyenesedik s elszántan*) Megállj zsarnok, megtörlek. (*Lásd Vasgyáros II. felvonás, utolsó jelenet.*)

Gizi: (*dérrel-durral beront ledobja kalapját s kitörő zokogással hull nővére keblére*) Oh Ella, Ella!

Ella: Mi baj kis nővérem, mi baj?

Gizi: Ne is kérdezd, jobb lesz hallgatni róla. Istenem, miért is születtem leánynak!

Ella: A mama?

Gizi: Meg a papa!

Ella: Értem — kikaptál.

Gizi: Oh dehogy, sokkal nagyobb ennél. Te is jól tudod, hogy milyen élete van juniusban egy leánynak. Akár ugy tehetne, mint a medve télen, átaludhatná az egész időt. Senki, de senki ezen a világon, aki egy kis változatosságot, vagy hangulatot tudna belehozni ebbe az óriási unalomba. Gyula, Pista mind elszéledtek már, a barátnőim fürdői leveleket irogatnak, csak én maradtam itthon. Az egyedüli szórakozás, ha az ember végig olvassa az ujságját a tavaszi versekkel, rendőri hirekkel s a kishirdetésekkel együtt. És ime, egyszerre egy mentő bárka a láthatáron, egy uj darab, a melyik néhány órára vidám kaczajt, jókedvet s kis izgalmat szerezne.

Ella: Te is? A hálókocsik ellenőre?

Gizi (*felkesülve*): Ugy-e micsoda czim! Az ember már azzal is élvez, ha ismételheti a czimét s hozzáfüzheti gondolatait, várakozását. És képzeld, a mama szigoruan tiltakozik holmi középkori elvek nevében, hogy meg nézzem ezt a darabot.

Ella: Tehát te is!

Gizi: Sőt mi több, egyenesen azt kivánja, hogy a Tizparancsolatba menjek. Hallod, a Tizparancsolatba! Első én vagyok . . .

Ella: Szegény Gizi!

Gizi: Én kijelentettem, hogy inkább sehova, mint oda. S nagy haragomban elhatároztam, hogy hozzátok jövök néhány napra s megboszulom a mamát. Mert kétségbeejtő tanubizonysága vagyok én annak, hogy a szülők nem tudnak,felemelkedni gyermekeik szinvonalára. S a mama különösen oly makacs, hogy egyáltalán nem engedi neveltetni magát.

Ella: Kérlek, ismerek én egészen fiatal és modern urakat, a kik ugyanolyan mérvben betegei ennek a kétségbeejtő hátramaradottságnak.

Gizi: Oh, a mama el nem menne ilyen darabba az egész világért, nem hogy engem eleresztene! (*kétségbeesve*) Ella, nem ismersz valamilyen elfogadható alakot, a ki legrövidebb határidőre hajlandó megnősülni!

Ella: Ugyan, azzal sem segitenél! De van egy eszmém, azonban . . . elvégre te mégis leány vagy és ez a darab . . . ez a czim . . .

Gizi (*lenézően*): Hogyan, hát te is csak itt tartasz még?

Ella: Hát legyen, a lelkiismereted előtt nem vállalom el a felelősséget. Vigyázz jön a férjem.

Férj: Ah, Gizus! — Nos kis feleség, mit határozott?

Ella: Látja, öltözöm. Legyen meg a maga szent akarata, megnézzük a Tizparancsolatot.

Gizi: (*rémülten*) Micsoda?

Ella: (*erősen rálép Gizi apró lábára*)

Férj: No lássa édesem, ez igazán szép magától. (*örömmel félre*) Siessünk jegyet váltani.

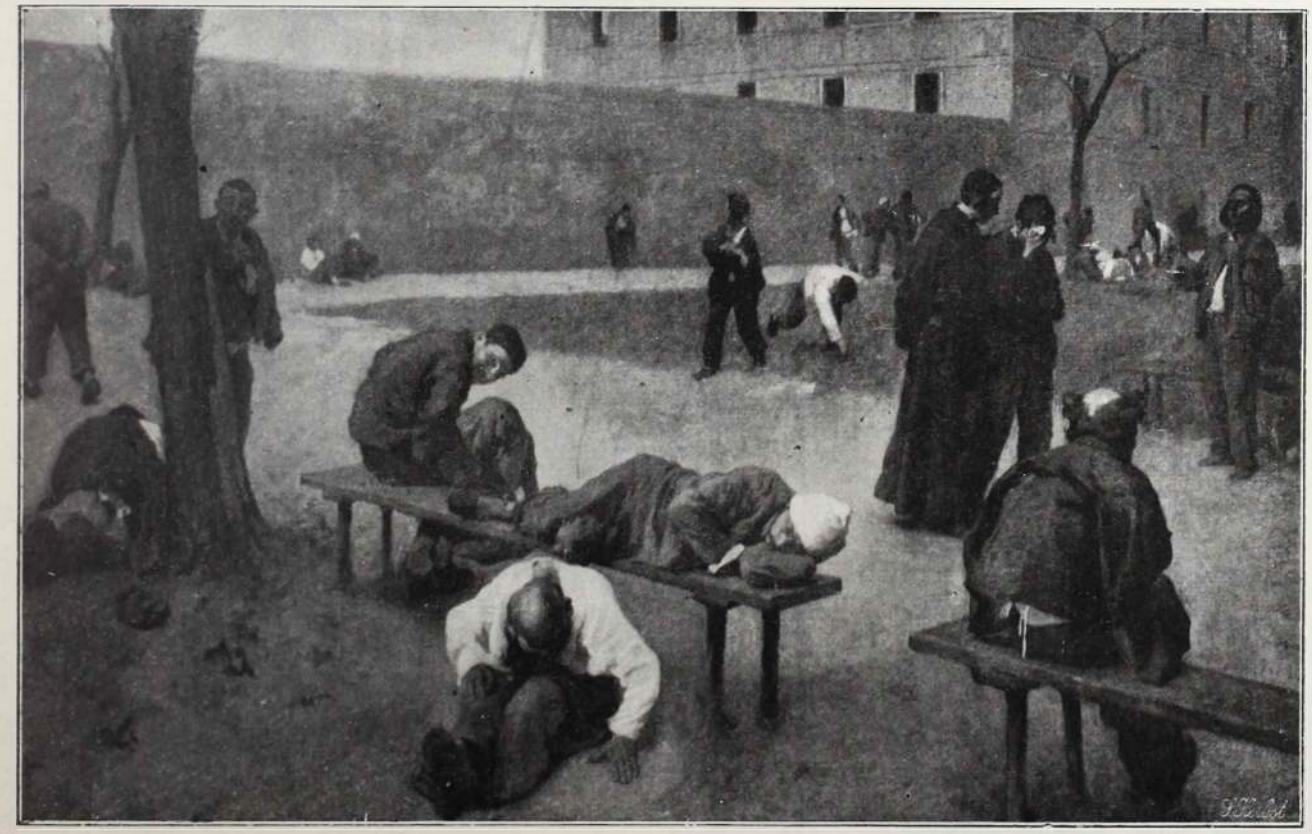

Az őrültekházában. Rotta Sylvio festménye.

Ella: És maga hová megy.

Férj: Én? A klubba . . . fontos ülés . . . politikai ügyek . . . Sürgős dolog.

Ella: Ugy pá, édesem. A viszontlátásra!

II.

Csöngetyüszó. A zenekar bele kezd az előjátékba. Két szomszédos páholyban helyet foglal: az egyikben a papa s a mama, a másikban Ella és Gizike. A földszinten kisütött hajjal, gomblyukában hatalmas virágcsokorral látcsövez boldogan a férj.

Ugyanezen pillanatban kétségbeesve konstálja Krecsányi, hogy a ház üres.

Ime, minő eredményre vezet két czim, melyben megnyilatkozik a kor lelke és szelleme.

Szabó Imre.

—o—

Kameliák, — nefelejcsek.

Egy kiábrándult régi szerelemnek
Emléke az mi tőled fenn maradt . .
Nem bennem nézzed s keresd az okot, ne!
A kit vádolhatsz, az csak önmagad.
Szerelmem játékszer volt kezedben,
Lapta, mellyel a gyermek elmulat . .
Én láttam azt s megszünt szivem szeretni,
Hisz a földön minden csak hangulat . .

Előbb — lehet, kissé elfogult valék;
Hittem vakon, mert hát szerettelek.
Későn ébredtem, bódult volt az álom,
Melyben téged angyalnak hittelek.
Most, hogy szemem kinyilt, tudom csak ki volt
Syrén, kinek hangja zátonyra visz . .
Boldogtalan hajósok sorsára jut,
Ki szép külsődnek önfeledve hisz.

Nem fényt, nem ékes külsőt tekint a sziv
Mert az hideg neki akár a jég —
A Kamelia, e büszke virágfaj
Első látásra mily becses, mi szép! . . .
De csakhamar elfordul tőle szemünk . . .
Oh mi más, mi szebb egy szál nefelejcs!
Te az előbbi vagy, hideg szivtelen
Kiábrándultam, . . . te is csak felejts.

ZOMBORY GYULA.

—o—

SZINHÁZI HÉT.

Delacours kedves vigjátéka: «A rózsaszinü dominók», megihlette Leon Victor és Woldberg Hugó urakat, ezek pedig a mi Bokor Józsefünket s hamarosan elkészült két operette, melyek közül Bokor «Három légyott»-ja még a télen került szinre a népszinházban, a német szerzők «Operabál»-ját pedig most mutatta be Feld Zsigmond.

A német szerzők kevésbé ügyesen tudták feldolgozni a jó anyagot, mint Bokor, a ki a szinpadi technika mesterfogásait jól ismeri, sőt a hatás kedvéért még a rózsaszinü dominókat is fekete trikókká változtatta, mig viszont Heuberg, a zeneszerző, jóval elhagyta Bokort.

A «rózsaszinü dominók» két kézzel kinálkozott operette-tárgynak. Könnyed, hangulatos és mulattató. Abból az alapelvből indul ki, hogy a legjobb férjnek sem árt egy kis leczke a hűségből, hogy aztán később szilárdan kitartson mellette. Ezt a leczkét ugy adatja Delacours, hogy a feleségekkel irat rózsaszinü leveleket a férjeknek, melyben találkára hivja őket az operabál rejtelmes különszobáiba. A férjek természetesen lázasan és boldogan megjelennek s igen jól mulatnak a feleségeikkel azon édes jó hiszemben, hogy valami érdekes kalanddal van dolguk. Minthogy azonban nem szereti a szerző az izgalmas jeleneteket, elkerüli az összeütközést is s a férjekkel még oly időben véteti észre a tévedést, a mikor még ügyesen kimenekülhetnek a hinárból, azt szinlelvén, hogy ők az egész cselvetést igen jól tudták, csupán a siker és érdekesség kedvéért jelentek meg a találkán.

A történetke igen kedves, de nem való ugynevezett «nagy operetté»-nek, mert a sok zene-szám miatt nem élvezi a közönség a mesét és figyelme elfárad. Ettől eltekintve Heubergnek sikerült néhány igen ügyes és dallamos számot alkotni, igy az a duett érdemel különös figyelmet, melyet Gergely Giza és Ilosvayné énekelnek a külön-szobáról. Mindkettő, de különösen Gergely Giza, temperamentumos szinésznő, akiknél különösen jól esett az, ily helyen szokatlan, discrét előadást élveznünk.

Minthogy Bissonnak erős bohózati ötletei iránt közönségünk igen fogékony, Krecsányi is szerencsét próbált a népszerü szerzővel, akinek rövid idő alatt ez a harmadik darabja, me-

Forrai Ferike. (A kolozsvári színház primadonnája)

lyet nálunk szinre hoztak. «Az ujfundlandi» azonban kevesebb hatást tett, mint Krecsányi remélte. Ugy látszik, elég volt már Bissonból. Az ötleteit nagyon is kiismertük, a darabjait pedig eddig sem bámultuk. Pedig a derék igazgató mindent megtett, hogy ne maradjon ki a sorból; sem ő, sem szinészei nem okai a félsikernek.

A nemzeti szinház, nép- és magyarszinház kapui bezárultak. Most jön a legkeservesebb dolog: a beszámoló az egész évi működésről. A népszinházat kivéve, alig hisszük, hogy ez könnyü lesz nekik, bár mindenünnen segitségükre lesz a jóakarat és az érdekeltség. Nagy várakozással tekintünk a beszámoló azon része elé, melynek «indokolás» és «mentségek» a czimei. *dr. sz. i.*

Operaelőadások a vidéken. A nagyobbstylü klasszikus zenének, hazánkban sok hive, de kevés pártfogója van. Régen hangoztatott baj különben, hogy a magyar kir. operaház nem felelhet meg egyedül annak a feladatnak, hogy a klasszikus zenét kultiválja, terjessze és minél több hivet szerezzen neki. Különösen a nagyobb vidéki városok, melyek kőszinházakkal rendelkeznek, érezik hiányát a nagyobb operák rendszeres előadásának, mely bajnak egyedüli orvoslása az volna, ha az állam a zeneakadémiát végzett tehetségesebb növendékeket ösztöndijjal ellátva vidéki szinházakhoz küldené. Ezzel kettős czélt érnek el, mert mig egyrészt a növendékek az operák vidéken való előadását teszik lehetővé, másrészt a vidéken a művészet mesteréveit élve, a magy. kir. operaházban idővel mint kész énekesek léphetnek be.

Dicséretes ambiciójának és jeles zenei képzettségének adta tanujelét Várady Aladár, a Halmai-féle szintársulat karnagya, ki a jelenleg Nagybecskereken működő szintársulattal jutalomjátéka alkalmából Erkel nagyhirü, hatalmas drámai erejü operáját Hunyady Lászlót adatta elő. Az opera betanitása és gondos előadása oly zenei képzettségre vall, a milyent csak ritkán találunk a vidéken. A zenekaron kivül, mely karnagya vezetése alatt méltón interpretálta a nagy opera szépségeit, a darab közre működői is dicséretesen megállták helyüket. A czimszerepet Tordai Béla, a többi szerepet Lévayné, Juhász né, Baranyai és Juhász énekelték.

Vidéki szinészet. A lezajlott unióünnepek alkalmából aktuális Kolozsvár szinészetének két kedvenc alakjával foglalkozunk, midőn képekben is bemutatjuk *Forrai Ferikét* és *Solti Helént*. Forrai Ferike, akit Szeged város jó izlésü meczenáskodásának köszönhet a szinészet. Azok közé tartozik akik mihamar felkerülnek a nagyobbak közé, a művészet czentrumába. Mint a kolozsvári szinház szubrett primadonnája fényesen fejezte be a szini évadot s a kolozsvári közönség ünneplése és virágözöne között bucsuzott el. Amint halljuk, most Szatmárra szerződött. Solti Helén, a társalgási szende szerepében ez idő szerint a kolozsvári szintársulat nyáriállomásán Nagyváradon kötözgeti sikereinek virágait abba a szines koszoruba, ami a vidéki szinészetnek bizonyára dicsőségére szolgál.

p. j.

Solti Helén. (A kolozsvári szinház naivája.)

—o—

Szerkesztői üzenetek.

***Előfizetések**, hirdetések, kéziratok és minden a lapot érdeklő küldemények stb. a Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok szerkesztősége és kiadóhivatalába **Budapest, V. Nádor-utcza 13.** küldendők.*

Juliett. Kicsiny versecskéje édes hangulatot keltett bennünk, nem kevésbé a hozzácsatolt kedves hangu levél, mindkettőből egy rokonszenves leányleiek édes megnyilatkozását látjuk, de versét a formai hibák miatt nem közölhetjük. Talán később!

K. L. Budapest. Határozott tehetségre valló dolgozatok; jönni fognak.

Nem közölhetők: Sylviához. Temetéskor, Alcibiades szerelme. Borongó hangulatok.

Nagy idők emléke. A 48 as idők félszázados évfordulójának egyetlen nagy művészi emléke a *Bem—Petőfi körkép*. A jubelium ötletéből létesült, festőit a nagy idők emléke ihlette meg, tárgya diadalmas, fő alakjai: a szabadság dalosa, a szabadságért elvérzett költő és *Bem*, a lengyel, osztrák, magyar, török szabadságért küzdő hős. S a nagy emlék megfelel hivatásának. Tanit, lelkesit, buzdit, kegyeletet támaszt a mult és annak bajnoka iránt.

Az Első Leánykiházasitási Egyesületnél április hónapban 553 jutalékrészt irtak be és nászjutalékok fejében 12071 frt 79 krt fizettek ki. Az 1898. évi január 1-től április 30-ig beirt összes jutalékrészek száma 2693 és a kifizetett nász jutalékok összege 81023 frt 20kr.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Nagyon valószinütlennek látszik ugyan, hogy egy gyilkos önszántából tegye a hurkot a saját nyakára, de a főnök már sok olyan dolgot látott bekövetkezni, melyet különben a legnagyobb képtelenségnek tartott volna. Hogy egy gonosztevőt arra birjanak, hogy sajátmagának árulója legyen, szükséges ismerni annak jellemét, gyengéit és aljas gondolkodását. Mc. Gloin gonosztettei abban gyökereztek, hogy az emberek előtt fontoskodni szeretett és örült, ha megbámulták; főgyengéje pedig abban állott, hogy végtelenül, szánalmas és aljas módon hiu volt. Akit ilyen szenvedély tart igájában, annak az okosságát, vagy éles elméjüségét könnyen meg lehet közeliteni. Ilyen körülmények között Mc. Gloin vágya, hires emberré lenni, könnyen az akasztófára juttathatta őt.

Kinek kellene azonban felpiszkálni benne azt a reá nézve végzetes hiuságot? A főnök, vagy valamely alantasával szemben nagyon óvatos lett volna, tehát nem ezeknek a dolga! Más tudakozódási módot kellett kitalálni, hogy gyanuját és ravaszságát lefegyverezzék. Ez nehéz feladat volt. Legtanácsosabb volt, várni mig a zálogjegy hamisitója megkerül. Ha Mc. Gloin lenne a hamisitó, akkor a talány megfejtése már nem lehetett messze.

Igy tanakodott magában a főnök, miközben a fényesen megvilágitott, most csaknem járatlan avenuen végigsétált. Akinek egyáltalán hajléka volt, azt a fagyos szél hazakergette. Csak a sarkon levő korcsma előtt zajongott valami berugott banda. A vendéglős éppen akkor dobta ki őket, — férfiakat, nőket vegyesen — és most az ajtó előtt szitkozódtak és fenyegetődztek, mig csak egy rendőr megjelenése a szélrózsa minden irányába nem ugrasztotta őket. A főnök egy kapu bejárata alá állott; midőn tovább akart menni, a lámpa fényénél még egy fiatal, csinos leányt látott, aki valami elvesztett ékszer után kutatott a járdán. A főnök már régebben ismerte ezt a leányt, akit ezen az estén már a pálinkamérésben is látott. Amint észrevette látható volt, hogy ő is ismeri a főnököt.

— Charlotte, — mondá — miféle asszonyok voltak ezek, akiket az imént itt láttam?

A leány a földre sütötte szemeit.

— Azt ön ép oly jól tudja főnök ur, mint én.

— És te?

— Én hozzájuk tartozom.

— Nagyon sajnálom, hogy ezt kell hallanom. Midőn egy év előtt Elmirába küldtelek anyádhoz, megigérted nekem, hogy felhagysz evvel az életmóddal.

— Igen, tudom, — mondá reszkető hangon a leány és sirni kezdett.

— Ameddig szép és fiatal vagy, — folytatá kis szünet után a főnök, addig ez az életmód, melyet folytatsz, csupa öröm és gyönyörüségnek tetszik előtted, de ez nem tart soká; majd megismered az árnyékoldalát is! Mikor egy év előtt édes anyád hozzám jött és kért, hogy keresselek fel téged, nem szidott téged és már előre is mindent megbocsátott neked. Én visszahoztalak anyádhoz és te megbánást mutattál; ő megcsókolt téged, kedves leányának nevezett és te beláttad, hogy a világ minden pompája nem ér fel anyád szeretetével. Az én jelenlétemben igérted meg neki, hogy mig csak él, soha többé el nem hagyod, ezért csodálkozom, hogy ismét itt látlak.

A leány alig birt hangos zokogásától szóhoz jutni.

— Anyám meghalt! — tört ki végre.

— Ez szomoru dolog! — mondá a főnök rövid hallgatás utan — nagyon jó anyád volt!

— Bizony jó volt, — válaszolta a leány ismét összeszedve magát, hogy milyen jó volt, csak most tudom igazán. Isten tudja, javulni akartam, de senki sem volt segitségemre. A tisztességes emberek irtóztak tőlem, mint a pestistől; annál inkább felkerestek a rosszak. Gyülölöm őket mind, gyülölöm magamat, gyülölöm az egész világot! A hely melyen születtem, pokollá lett számomra; mindenütt üldöztek, mindenütt gyaláztak. Pénzem nem volt, hát eladtam régi kis házikónkat és visszajöttem ide. Hogyan biztosithattam volna magamnak tisztességes megélhetést? Amit az iskolában tanultan, az kevés ahhoz. Nem is törődtem sokat evvel; miért is törődtem volna? Igy kerültem ide és — vagyok a mi vagyok.

— Fiatal vagy még — mondá komolyan a főnök és ha akarnád tisztességes életet folytathatnál!

— Azt nem tudok! — kiáltá a leány. Ön azt jól tudja! Ha javitóintézetbe mennék, ott nálam is roszszabb asszonyokkal kerülnék együvé, és elbocsátásom után csak az lennék ismét, ami most vagyok, vagy talán még egy fokkal rosszabb. Bánom is én; különben pedig szivből köszönöm jó tanácsait.

A gond és megbánás minden nyoma eltünt arczáról. A könnyelmü, daczos leányzó állott ismét előtte, nevetgélve, gunyolódva.

— Nagyon sajnállak Charlotte — mondá a főnök — és indulni készült.

— Mutasson más módot a megélhetésre! — kiáltotta a leány. Mit tegyek? Talán lenne valami állás részemre a titkos rendőrségnél! Elsőrendü detektiv lennék, tegyen csak egyszer kisérletet velem — és ujból kaczagott.

A főnök visszafordult utána. Ötlete támadt. Ez a leány szép, okos, müvelt és még nem sülyedt nagyon mélyre. Használható eszköz lehetne belőle az igazság szolgálatában és egyszersmind kiemelkednék a posványból, melybe sülyedt. Ugy gondolta, hogy bizhat ebben a leányban, aki hálás volt irányában, mert visszavitte őt egyszer az anyjához; talán nem fogja megcsalni. Kisérletet kellene tenni, vajjon nem lenne-e képes kivenni Mc. Gloinból féltett titkát.

— Jöjj velem, Charlotte, — mondá — ajánlatot teszek neked. Ha van eszed és bátorságod, sokkal szebb jövőt biztositathatsz magadnak, sem mint álmodni mernéd.

Lassanként és óvatosan avatta be tervébe a leányt. Nem rejtegette előtte a leküzdendő nehézségeket, sőt a helyes világitásba helyezte azokat, hogy becsvágyát felköltse.

A leány két kézzel ragadta meg a kinálkozó alkalmat, mint az éhenhaló a tápláló eledelt. A nehéz feladat megoldásához kétségkivül meg volt a képessége. Mielőtt bucsut vett volna, másnap reggelre irodájába rendelé őt a főnök, hogy teendőit tüzetesebben megmagyarázza.

A kellő időben meg is jelent és megkapta a szükséges utasitásokat. Az ügy állásába minden közelebbről való betekintés természetesen nem adatott meg neki, mint ez már a titkos rendőrségnél szokásban van. Még csak azt sem tudta meg, hogy miféle gonosztettről van szó. Meg-

bizatása egyedül oda irányult, hogy bevegye magát Mc. Gloin bizalmába és amit csak lehet megtudjon a csavargó életéből.

Egy bizalmas.

Charlottenak, kit Mc. Gloin látásból már ismert, nem volt nehéz a ficzkóval találkoznia. Sohasem érzett ehhez az emberhez vonzódást, sőt most, hogy tudta, vagy sejtette bűnös voltát, még kevésbbé mint azelőtt. Mc. Gloin pedig nagyon távol állott attól, hogy sejthesse Charlottenak irányában tanusitott figyelmessége okát.

Ez a leány valódi művésznő volt a tettetésben Daczára otthon nyert jó nevelésének, hamar elsajátitotta volt a nagyvárosi korcsmák nyelvét és jól ismerte a görbe útakat és buvhelyeket, melyeken az ilyen Mc. Gloinféle emberek járni szoktak. Igy tehát jólfel volt fegyverkezve vállalkozására.

Mc. Gloint, aki sokat tartott az asszonyok körüli szerencséjére, nagyon sértette Charlottenak vele szemben tanusitott korábbi közönyössége. Más idősebb, tapasztaltabb és kevésbbé hiu gazember előtt talán gyanus lett volna az a méltánylás, melylyel a leány most Mc. Gloin kiváló személyét kitüntette, de ő csak a természetes és elmaradhatlan diadalnak látta, melyet előbb vagy utóbb, de bizonyosnak tartott. A leánynak eleinte tanusitott tartózkodása még jobban tüzelte őt kegyének elnyerésére, a leány pedig meghagyta őt abban a hitben, hogy mély rokonszenvet érez irányában, de azért eléggé távol tartotta magától, hogy jobban hatalmába kerithesse.

— Rólad máskép vélekedem, Mike, mint a többi férfiakról — mondá a leány. — Tudom, hogy te ugy sem törődöl velem és csakhamar terhedre leszek, de belőlem még nem halt ám ki minden jó érzés és nem szeretnélek elveszitени. Tudod mit? Maradjunk mi csak jó barátok és egyéb semmi.

Képzelhető, hogy mit felelt ezekre a szavakra Mc. Gloin. A vége a dolognak az volt, hogy a suhancz elhagyta magát bolonditani és készneк nyilatkozott mindent megtenni, hogy Charlotte szerelmét megnyerje. Beszélgetésükről Charlotte a főhelyen referált és ott elhatározták, hogy kisérletet tesznek, vajjon a beszélgetés közben, ki lehet-e tőle valamit tudni?

Charlotte lakása a város egy félreeső, de tisztességes negyedében volt. a Washington-square-tól nyugatra, Az ebédlőt a hálószobával egy keskeny folyosó kötötte össze, melynek mindkét vége egy ajtóba nyilott. Mindkét szobának az előszobából volt a bejárása. Mc. Gloin mindez ideig nem tudta a leány czimét; czélja elérésére azonban szükségesnek látszott, a fiatal ember előtt lakását megnyitni. Mikor Mr. Byrnes az utolsó utasitást adta neki, figyelmeztette, hogy Mc. Gloin gonosz lelkiismeretének titkos redőibe egy pillantást vessen.

— Okunk van a bűnösségében hinni — tette hozzá; ne légy egy csöppet sem meglepve, ha majd kitudódik, hogy rosz fát tett a tűzre.

— Minden tőlemtelhetőt meg fogok tenni — felelte a leány és hamisan mosolygott; azt hiszem, hogy horogra kerül.

— Nagy szolgálatot tennél evvel a rendőrségnek — mondá Byrnes.

(Folytatása következik.)

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécző.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Csecsemők részére

legegészségesebb tápszer

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár találmánya.

Kövértej, egyedüli biztos és természetes tápanyag anyatej helyettesitésére. Csecsemő gyermekeknek és gyomorbetegeknek orvosság és táplálék egyaránt. Kapható: Budapesten.

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej termelő intézetben**

VII., Damjanich-utcza 34. szám.

Vidékre 8—10 üveget tartalmazó ládákban küldetik. A tej légmentesen elzárt üvegekben sterilizálva van. 0·5 liter 15 kr., 0·2 liter 7 kr. 0·1 liter 4 kr. Helyben házhoz szállittatik.

TELEFON 61—90.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünöbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica,** finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz * * * * * * Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor utcza 13.

ALAPITTATOTT 1889. ÉVBEN.

BAKONYI FERENCZ

asztalos-mester

Budapest, VIII. ker., Mária-utcza 52.

Ajánlja magát miudenféle asztalos munkára u. m. **butor, épület, bolt- és konyha-berendezésekre, kávéházi és vendéglői berendezések** ujonnan készittetnek, javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek **a legjutányosabb áron.**

Iró-asztalok, különlegesség raktáron vannak.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád. Segédszerkesztő Reich Béla. «Kosmos» müintézet Budapest Aradi-utcza 8 sz.

2423. sz.
I.

HIRDETMÉNY.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és m. kir. honvéd-csapatok, intézetek és elszigeteltek élelem-szükségleteinek bérlet útján való biztosítása iránt nyilvános tárgyalások tartatnak.

A tárgyalások tartatnak

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	megye	mely csapat számára	mely időtartamra -tól	mely időtartamra -ig	a következő katonai élelmiszükségletekre nézve naponként kenyér (adagonként 840 gramm adag)	zab (adagonként 4200 gramm adag)	széna (adagonként 3400 gramm adag)	alomszalma (adagonként 2100 gramm adag)	4 havonkint ágy-szalma mm.	havonkint nyáron kemény fa m³	havonkint nyáron kőszén q	havonkint télen kemény fa m³	havonkint télen kőszén q	Körülbelüli folyó összszükséglet zab q mm.	Körülbelüli évi folyó szükséglet széna q—mm.	alomszalma q—mm.	Bánatpénz a következő cikkekre kenyérre forint	zabra forint	szénára forint	szalmára forint	fára forint	köszénre forint
1898. junius 28.	cs. és kir. 4. hadtest-hadbiztosság hivatalos helyiségeiben Budapesten (Fudán, hadtestparancsnoksági épületben	Budapest	a Duna jobbpart	Pest-Pilis-Solt Kis-Kun	cs. és k. közös hadsereg	1898. szeptember 1-től	—	—	—	—	—	23	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	270	—
			a Duna balpart				—	—	—	—	—	29	—	115	—	—	—	—	—	—	—	—		—
			a Duna jobbpart		m. k. honvédcsapatok és intézetek		—	—	84	84	11	3	—	23	—	—	1042	640	—	—	150	60		—
			a Duna balpart				—	—	555	635	159	68	—	270	*) 1096	—	6890	4852	—	—	1000	400	360	300
			Szabadka	BácsBodrogh	cs. és k. k. hads.		—	—	69	69	58	8	—	61	—	—	856	529	—	—	125	55	75	—
					m. k. honvédcsapatok		—	—	15	15	25	8	—	55	—	—	183	91	—	—	45	10	60	—
			Zombor				—	—	6	6	24	7	—	46	—	—	73	36	—	—	20	6	52	—
					cs. és k. közös hadser.		—	—	10	10	44	9		75	—	—	124	77	—	—	20	25	85	—
			Kecskemét	Pest-Pilis-Solt Kis-Kun			—	—	426	426	91	4	72	27	473	—	5287	3266	—	—	800	200	40	180
					m. k. honvédcsapatok		—	—	211	211	24	7	—	28	56	—	2582	1290	—	—	450	80	40	20
			Székesfehérvár	Fehér			—	—	32	32	56	—	—	—	—	—	400	375	—	—	80	30	—	—
					cs. és k. közös hadser.		—	—	574	574	112	—	93	—	381	—	7124	4400	—	—	1200	240	—	175
			Pécs	Baranya			—	—	37	37	135	17	66	86	310	—	459	283	—	—	90	85	100	110
					m. k. honvédcsapatok		—	—	—	—	—	**) 30	**) —	**) 150	**) —	—	—	—	—	—	—	—	150	—
			Kaposvár	Somogy			—	—	12	12	44	20	—	50	—	—	143	200	—	—	20	15	65	—
1898. jul. 8.	1898. julius 4.	Kecskemét		Pest-Pilis-Solt Kis-Kun	szári és királyi közös hadsereg.	1898. október hó 1-től	791	426	—	—	—	—	—	—	—	554	—	—	90	180	—	—	—	—
	1898. jun. 28.	Szabadka		Bács-Bodrogh			463	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	—	—	—	—	—
		Zombor					388	10	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	45	5	—	—	—	—
		Székesfehérvár		Fehér			934	574	—	—	—	—	—	—	—	747	—	—	105	245	—	—	—	—
		Pécs		Baranya			1181	37	—	—	—	—	—	—	—	48	—	—	120	15	—	—	—	—
		Kaposvár		Somogy		1898. október hó 31-ig	754	18	—	—	—	—	—	—	—	23	—	—	85	10	—	—	—	—

Különös határozványok.

A cs. és kir. közös hadsereg számára:

Azon állomásokra nézve, melyeken a bérleti időtartam alatt, különösen a lovassággal az osztály- vagy ezred összpontosítás, lovas dandárgyakorlat, hadgyakorlat vegyes fegyvernemekkel és pedig dandár dandár ellen, vagy hadosztály, vagy más katonai gyakorlat eszközöltetik, a bérletnyertes, ha kivántatik, köteles a származó nagyobb szükségletet és az esetleg engedélyezett pótlékokat a szerződött árak mellett szállítani. Szekesfehérvár, Szolnok, Kaposvár, Pecs, Kecskemet, Zombor és Szabadka állomásokra nézve a vállalkozók kötelesek azon többletet, mely az 1898/9-ik évben beidézett szabadságosok tartalékosok és póttartalékosok által származik, a bérleti árak mellett szállítani. A bérletnyertesek kötelesek az átvonuló csapatok szükségletét a feltételeti füzet IV. pont, 1. bekezdés. A—a határozmanya értelmében kiszolgáltatni. Valamennyi állomáson a kenyérnek készítése ott helyben eszközlendő. A katonakenyér két 700 gr. adagos cipókban állitandó elő. A kétadagos cipóknak tésztában 1600 grammot, kisütve 1400 grammot kell nyomni.

A kézvényelések a szükségleti helyeken a kenyér és lótápcikkekre nézve naponként, a fa és köszénre nézve havonként és az agyszalmánál negyhavonként történnek.

A lótápcikkek, ha az a csapat érdekében áll, a cs. és kir. hadtest-hadbiztosság jóváhagyása mellett kiveteleesen **10 vagy 15 napra** is kezelvenyelhetők. A feltételezési helyiségek 1·9 kmnél a laktanyától számítva, tavolabb ne legyenek. Ha mindemellett ez távolabb volna, akkor a szállító köteles a kenyeret és zabot a szükségleti helyekre további díjazas nelkül elfuvarozni. A zabszállító, a szállitandó zab megvizsgálasa czéljából, raktarában lehető eg egy jó állapotban levő szélrostát tartson készletben.

A bérleti uton szállitandó agyszalma, tüzifa és köszénre nézve az ajanlatok a szükséglet helyére való feltétlenül **elfuvarozással együtt** teendők. — Az alomszalmanak 1/4 **reszben zsuppszalmából kell állani** — **Ajánlatok ki nem irt czikkekre feltétlenül és azonnal visszautasittatnak, és ajánlatok a tárgyalás rákövetkező napjától kezdve 14 napnál rövidebb impegnóval nem vétetnek tekintetbe.** — Ezenkivül a tárgyalóbizottság részéről mindazon ajánlatok nem vétetnek tekintetbe, melyekben egy és ugyanazon czikknél, a kiirt biztositási idő tartalmanak egyes szakalra különböző árajánlatok tétettek. — A fa- és köszénszállitasra beadott ajánlatokban azok neme is megemlitendő. Katonai élelmező legénységnek és üzleti eszközöknek a szállitók részére való rendelkezésre bocsajtasa megengedve nincsen. A terményeknek **általános** mozgósitás esetén való kiszolgáltatására nézve, a szállitási feltételek füzetének XVII. pontjara különösen utaltatik. A közös biztositások eredményéről az ajánlattevők az ajánlatuknak a cs. és kir. közös hadseregre vonatkozó részére nézve a hadsereg igazgatása; ellenben a m. kir. honvédségre vonatkozó részére nézve a m. kir. honvédkerületi parancsokságok által értesittetnek.

Azon esetben, ha valamelyik állomason a szállító, vagy a vele érintkezésben álló személyzetnek lovai között ragályos betegség ütne ki, a katonai igazgatásnak jogában áll and a fennforgó ragályveszélyes állapotokról kiállitott katonai állatorvosi bizonyitvány alapján a lóállománynak – az igazolt szükség tartamára — a szükséghez képest, esetleg más járványmentes állomásról való szallitás utjáni élelmezése iránt intézkedni; anélkül, hogy a szállitónak valamely kártalanitásra igénye származnék abból hogy a lótáp ezen időre nem tőle vétetett fel.

Megjegyzés: *) A köszén évi szükségletéből a honvéd Ludovika-Akadémia részére 320 mm., a központi honvédruhatár részére pedig 500 mm. (egész szükséglet) porosz köszén minőségben, a többi összes szükséglet pedig salgótarjáni köszén minőségben szallitandó. — **) A pécsi honvéd hadaprod-iskola részére szükséges tüzelőanyagot — u. m. tüzifa és köszenet — a mennyiben más intézkedés nem tétetnek, vállalatnyertes a

Melléklet a Magyar Gönüsz Vasárnapi Lapok 1898. junius 19-iki (25-ik) számához

HIRDETMÉNY.

zetek és elszigeteltek élelem-szükségleteinek bérlet utján való biztositása iránt nyilvános tárgyalások tartatnak.

A tárgyalások tartatnak

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	megye	mely csapat számára	mely időtartamra: tól	mely időtartamra: ig	a következő katonai élelmi szükségletekre nézve: naponként: kenyér (adag)	naponként: zab (adag)	naponként: széna (adagonként gramm)	naponként: alomszalma (adagonként gramm)	4 havonkint ágyszalma (mm.)	havonkint: nyáron: kemény fa (ms)	havonkint: nyáron: köszén (q)	havonkint: télen: kemény fa (ms)	havonkint: télen: köszén (q)	Körülbel. évi f. összszüks. zab (qmm.)	Körülbelüli évi folyó szükséglet: széna (q — mm.)	Körülbelüli évi folyó szükséglet: alomszalma (q — mm.)	Bánatpénz a következő czikkekre: kenyérre (forint)	Bánatpénz: zabra	Bánatpénz: szénára	Bánatpénz: szalmára	Bánatpénz: fára	Bánatpénz: köszénre
1898. szept. 5.	A cs. és kir. 4. hadtest-hadbiztosság hivatalos helyiségeiben Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épületben)	Szabadka	Bács-Bodrogh	Cs. és kir. közös hadsereg	1898. nov. 1-től	1898. dec. 31-ig	463	69	—	—	—	—	—	—	—	173	—	—	110	60	—	—	—	—
1898. szept. 9.		Zombor					388	10	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	90	10	—	—	—	—
1898. szept. 13.		Kecskemét	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun				791	426	—	—	—	—	—	—	—	1108	—	—	180	360	—	—	—	—
		Székesfehérvár	Fehér				934	574	—	—	—	—	—	—	—	1494	—	—	210	490	—	—	—	—
		Pécs	Baranya				1181	37	—	—	—	—	—	—	—	96	—	—	260	30	—	—	—	—
		Kaposvár	Somogy				754	18	—	—	—	—	—	—	—	46	—	—	170	20	—	—	—	—
1898. junius 28.		Szolnok	Jász-Nagy-Kun-Szolnok		1898. szept. 1.	1899. aug. 31.	—	—	10	10	46	15	—	66	—	—	124	77	—	—	25	30	80	—
		Tábor Pilis-Csabán az ehhez tartozó helységgel	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun		A jövő évi táborozási időszakra, u. m. körülbelül 1899. évi ápr. hótól 1899. évi szept. hóig.*)		—	—	60	60	900	50	—	—	—	—	—	—	—	—	50	150	50	—
1898. julius 4.		Örkény lőterrel*			1898. szept. 1.	1899. augusztus 31.	—	—	156	156	18	—	—	9	—	—	1936	1196	—	—	300	95	10	—
1898. julius 8.		Czegléd					—	—	213	213	25	5	—	27	—	—	2643	1632	—	—	420	130	30	—
		Alberti-Irsa					—	—	156	156	18	1	15	2	73	—	1936	1196	—	—	300	95	5	25
		Ábony					—	—	156	156	18	4	—	20	—	—	1936	1196	—	—	300	95	30	—
1898. jul. 8.		Tolna	Tolna				—	—	457	457	47	1	50	10	250	—	5671	3633	—	—	860	345	10	90
1898. jan. 28.		Szolnok	Jász-Nagy-Kun-Szolnok		1898. okt. 1.	1898. okt. 31.	381	10	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	45	5	—	—	—	—
1898. julius 4.		Örkény lőtérrel**	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun				166	156	—	—	—	—	—	—	—	203	—	—	18	65	—	—	—	—
		Czegléd					227	213	—	—	—	—	—	—	—	277	—	—	25	85	—	—	—	—
		Alberti-Irsa					166	156	—	—	—	—	—	—	—	203	—	—	18	65	—	—	—	—
		Ábony					166	156	—	—	—	—	—	—	—	203	—	—	18	65	—	—	—	—
1898. szept. 5		Szolnok	Jász-Nagy-Kun-Szolnok		1898. november 1.	1898. dezember 31.	381	10	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—	90	10	—	—	—	—
1898. szept. 9.		Örkény lőtérrel*	Pest-Pilis-Solt-Kis Kun				166	156	—	—	—	—	—	—	—	406	—	—	36	130	—	—	—	—
		Czegléd					227	213	—	—	—	—	—	—	—	554	—	—	50	170	—	—	—	—
		Alberti-Irsa					166	156	—	—	—	—	—	—	—	406	—	—	36	130	—	—	—	—
		Ábony					166	156	—	—	—	—	—	—	—	406	—	—	36	130	—	—	—	—
1898. szept. 13.		Tolna	Tolna				451	457	—	—	—	—	—	—	—	1190	—	—	100	400	—	—	—	—

A. m. kir. honvédség számára:

A fegyvergyakorlatokra bevonuló szabadságolt, tartalékos és póttartalékos legénység szükségletét a szállító színtén köteles az elfogadott szállítási árakért kiszolgáltatni.

1. Átvonulások esetén szükséges élelmi cikkek szállítására az ajánlatok a szállítási feltételek füzetének IV. pont, 1 bekezdés A—*a*. pontja értelmében teendők.

2. A cikk kiszolgáltatásának a Hirdetményben megnevezett állomásokon kell történni.

3. A szállító az ágyszalmát, tüzifát vagy köszenet a szállítási feltételek füzetének X. cikk. értelmében a laktanyába sátortáborba illetőleg a csapatok elhelyezésére szolgáló egyéb helyiségekbe elfuvarozni köteles, ha tehát erre vállalkozni nem akar, ennek ajánlatában az esetleg külön igényelt fuvardíjak feltüntetése mellett határozott kifejezést kell adnia, mert ellenesetben az vélelmeztetvén, hogy a fuvardíj a felajánlott szállítási árban már benfoglaltatik, külön fuvardíjra igényt nem támaszthat.

4. Termelők, mezőgazdasági egyesületek, és községek ajánlatai egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek. — 5. Azon vállalkozó, aki valamely közös állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, ajánlatával még akkor is ha abban határozottan nem volna kitéve, hogy a cs. és kir. közös hadsereg és a honvédség, hanem röviden csak az N. állomás szükségleteinek szállítására vállalkozik, tekintet nélkül arra, hogy ajánlata a közös hadsereg részéről elfogadtatott, vagy visszautasittatott, a honvéd igazgatással szemben mindaddig kötelezettségben marad, mig a honvédhatóság elfogadó, vagy elutasító értesitését kezéhez nem kapta. — 6. A tüzifánál határozottan megemlitendő, vajjon a szállító usztatott vagy usztatlan és mely fanemeket, vagy esetleg tüzifát szállit-e. — 7. Budapesten a kemény tüzifa szükségletből a m. k. honvédségi Ludovika-Akadémia mintegy 700 köbmeternyi évi szükséglete fürészelve és felvágandó állapotban szállitandó és az ajánlat is ezen szükséglet szállitására nézve ezen értelemben teendő. — 8. A termény és anyagjárandósági cikkek a következő időszakokban szolgáltatandók ki: széna és alomszalma előlegesen 5 napra, illetőleg e hó 26-tól a hó végéig terjedő időre, — a tüzifa felhavonként, illetőleg havonként, — az ágyszalma négyhavonként, vagyis január, május és szeptember 1-ére. A tiszti tulajdon lovak számára kijáró lótáp felhavonként vagy egész hóra is előre felvehető.

A kimutatott szükséglet növekedésére vagy apadására nézve, a m. kir. honvédség részére érvényes szállitási feltételi füzet határozványai mérvadók.

A terményeknek általános mozgósitás esetén való kiszolgáltatására nézve a szállitási feltételek füzetének idevonatkozó határozványai mérvadók.

A kiszolgáltatási időszakokra nézve elrendelt minden változásról a szállító idejekoran értesittetik.

---

*) A körülbelüli napi szükséglet az örkényi lőtér részére, a lőgyakorlatok tartama alatt, azaz megközelitőleg 1898 junius havától augusztus haváig 98 adag széna á 3.400 gr., 105 adag széna á 4.500 gr., 203 adag alomszalma á 2.100 gr., és havonta 14 ms kemény tüzifa. Továbbá ágyszalma az egész időtartamra 220 métermázsa. A szállitást az örkényi állomásra nézve elnyerő, köteles az Örkény melletti lőtérre vagy esetleg más, a táborba Örkény mellett bevonuló csapatok szükségletét a felajánlott szállitási árakon közvetlenül a lőtéren kiszolgáltatni. —

**) A szállító kötelezve van a cikkeket a fenálló árakon a föntemlitett időszakon kivül is a Pilis-Csabán állomásozó csapatok részére szállitani.

Általános határozványok.

1. A tárgyalások mindenkor 10 órakor délelőtt bizottságilag tartatnak meg, melyhez kizárólagosan irásbeli ajánlatok fogadtatnak el.

2. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boriték alatt, az előirt bánatpénzekkel együtt külön boriték alatt való csatolása mellett, az illető állomás szükségletének tárgyalásra kitüzött napon, legkésőbb délelőtti 10 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbben érkező, vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

Ha valamely ajánlatban a számokkal és betükkel irt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betükkel irott ár fog helyesnek tekintetni.

3. Minden ajánlattevő, — a szerződési kötelezettségben már álló vállalkozók kivételével, — üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát, a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett czégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállitott bizonyitványnyal igazolni tartozik.

Az ilyen bizonyitványok nem az ajánlattevő, hanem a felsorolt hivatal, vagy egyesület által a tárgyaló bizottsághoz hivatalosan juttatandók.

Bizonyitványok, melyek a tárgyalás napjától számitott két hónál korábbi kelettel birnak, tekintetbe nem vétetnek.

Ezen bizonyitványokból a szállitási képesség terjedelmének ki kell tünnie.

4. A tárgyalásokra nézve, a cs. és kir. hadsereg szükségletére vonatkozólag, a Budapesten, Székesfehérvárott, 1898. évi junius hó 1-én az I. és II. honvéd kerület területén levő csapatok számára pedig Budapesten illetőleg Szegeden f. é. május 31-én, az V. honvéd kerület területén levő csapatok részére azonban Székesfehérvárott folyó évi junius hó 1-én kelt hivatalosan kiállitott feltételek füzetének határozatai mérvadók. Az elsők betekinthetők a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. élelmezési raktároknál, Kecskeméten a 13. huszárezred parancsnokságánál, utóbbiak a fennidézett állomásokon levő honvédcsapatoknál, valamint az illető m. kir. honvéd kerületi parancsnokságoknál naponta délelőtti 9 órától 12-ig.

Az ezen szállitási feltételek füzetében foglalt feltételek betartására minden ajánlattevő az ajánlat benyujtásával már kötelezve van.

Ezen szállitási feltételek füzetei eladók is, és a következő árak mellett bárki által megszerezhetők és pedig:

a cs. és kir. közös hadsereg szükségletét illetőleg az előbb emlitett élelmezési raktáraknál nyomtatott ivenként 4 krajcárért, továbbá a m. kir. honvédség szükségletét illetőleg minden m. kir. honvéd kerületi-, gyalogezred-, zászlóalj- és huszárezred-parancsnokságnál füzetenként 7 krért.

5. Községek a bánatpénz letételétől mentesek, de ajánlataikért s az ezekben elvállalt kötelezettségekért ugy mint más vállalkozók szavatolni tartoznak.

Termelőknek a bánatpénz vagy óvadék letételétől való mentesség csak oly czikkekre adható meg, melyeket ők maguk termelnek, de irásbeli nyilatkozatot kell adniok, hogy ők az elvállalt kötelezettségek teljesitésére nézve összes vagyonukkal szavatolnak.

6. Az élelemszükségleteknek az állomáshoz tartozó helységekbe való elfuvarozására nézve, a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészitett feltételi füzet XVII. pontja értelmében, külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállitási árban már bennfoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznának, akkor ezek közül az, ki az illető czikk szállitását elnyerte, előnyben részesül.

A Budapesten és Kecskeméten állomásozó m. kir. honvéd lovascsapatok kincstári lovai részére szükséges lótáp cikkek szállitása iránt beadandó ajánlatokban, ezen cikkeknek a laktanyába, illetve a szükségleti helyre való elfuvarozására is teendő kötelező ajánlat és pedig a fuvarozási árnak métermázsánként való kitüntetése mellett.

7. Az ajánlkozók a hadsereg, illetőleg honvédigazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 314. és 315. §§-aiban valamely ajánlat elfogadása iránt nyilatkozatra nézve megállapitott határidőnek betartásáról.

8. A nyári hónapokban azaz április 1-től egész szeptember végéig az alomszalma 8.5 kgrammos kötegben, a téli hónapok alatt azaz október 1-től egész március végeig 10 kilogrammos kötegben szolgáltatandó ki.

Az 1898. évi junius hó 28-án, julius hó 4-én és 8-án tartandó biztositási tárgyalásoknál ajánlatok kenyér és zabra nézve 1898. évi november és december hónapokra is tehetők.

A hadigazgatás azonban fentartja magának a jogot, a nyertes ajánlatot ezen két cikkre nézve csak 1898. évi október havára elfogadhatni.

Kelt Budapest, 1898 junius hó 1-én.

A biztositó bizottságtól.

Ajánlati minta.

50 kros bélyeg

Én alulirt az 1898. évi junius hó 1-én 2.423. sz. a. kelt hirdetmény alapján ezen ..... ***) ajánlatomnál fogva kötelezem magamat, hogy az N. ..... állomásra nézve:

a kenyérnek 840 grammos adagját, 1.40 grm. cipókban kisütve ..... kr, szóval ..... krajcárral
a zabnak 4.200 grammos adagját . . . . . kr, szóval ..... krajcárral
a szénának 5.600 grammos adagját . . . . . kr, szóval ..... krajcárral
az alomszalmának 1700 grammos adagjat . . . . . kr, szóval ..... krajcárral
az ágyszalmának métermázsáját . . . . . kr, szóval ..... krajcárral
a tüzi fának köbméterét (neme) . . . . . kr, szóval ..... krajcárral
a kőszénnek métermázsáját (neme) . . . . . kr, szóval ..... krajcárral

189 . évi ..... 1-től 189 . évi ..... hó végéig terjedő időtartamra szállitom, továbbá az átvonuló élelmezést is a gyakorlatokhoz bevonuló szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek, valamint átvonulások részére, az előkészitett feltételi füzet illető pontjai értelmében kiszolgáltatom****) és ezen ajánlatért a külön boritékban csatolt (vagy az idecsatolt elismervény szerint a ..... pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettséget nem szavatoló) nevezetesen ..... összesen ..... forint bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállitást elnyerném, hogy legkésőbbben 14 nappal az ez iránt hivatalos értesités után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék erejéig kiegészitendem, s ha ezt elmulasztanám, a hadsereg, illetőleg honvédség igazgatását feljogositom arra, hogy ezen kiegészitést a kijáró szállitási keresetemből való levonás utján eszközöltesse.

Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken kivül, a tárgyalásra előkészitett feltételi füzetekben foglaltatnak is alávetem magamat.

Az N. ..... nek N-ben kelt, ide mellékelt értesitése szerint a megbizhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyitvány közvetlenül az ..... nek fog átküldetni.

Kelt N. ..... ben, 1898. évi ..... hó ..... én.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsétlendő és boritékára irandó:

«Ajánlat az 1898 ..... -n kihirdetett és 1898 ..... -n tartandó tárgyaláshoz.»

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő.

Megjegyzés: ***) Ezen helyen olyan esetben, midőn az ajánlattevő az illető ajánlatot kizárólag összetesnek kivánja tekinteni az „összetes" szó beszurandó, mert minden ajánlat mely ezen toldalékot nélkülözi, nem összetesnek tekintetik.

****) Ezen helyen a honvédség számára teendő ajánlatoknál még a következőket kell felvenni: „a Budapesten, vagy Kecskeméten elhelyezett honvéd lovasság lótápszükségletét a szükségleti helyre ..... kr. szóval ..... krajcár métermázsánkénti ar mellett el is fuvaroztatnak».

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

2520
A. sz.

HIRDETMÉNY.

Az alább megnevezett állomásokban elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és magy. kir. honvédcsapatok élelemszükségleteinek közös biztosítása iránt.

A tárgyalás tartatik

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helyiségekkel	mely csapat számára	mely időtartamra	a következő katonai élelemszükségletekre nézve: naponként k nyér	naponként zab	vagy 3 hónapon rozs	vagy 3 hónapon zab	naponként széna	naponként szalma alom	naponként szalma szecska	vagy évenkint körülbelül széna	vagy évenkint körülbelül szalma alomi-	vagy évenkint körülbelül szalma szecska	vagy évenkint körülbelül ágy	4 havonk.	havonként keményfa nyáron	havonként keményfa télen	havonként kőszén nyáron	havonként kőszén télen	Bánatpénz a következő czikkekre: kenyér	zab	széna	szalma	fa	kőszén	Kézvényelési határidő: kenyér, zab, széna, szalma és szeczkára nézve	ágyszalmára	tüzelőfa és kőszénre
						adagonként 840	adagonként 4200			adagonként 3400	adagonként 4500	adagonként 5600	adagonként 2100	adagonként 850																	
						grammal adag		métermázsa		a d a g grammal					métermázsa			köbméter		mmázsa		forint									
1898. évi julius hó 7-én délelőtt 10 órakor	1898. évi julius hó 4-én délelőtt 10 órakor	Pozsony	—	cs. és kir. hadsereg	Kenyér és zab 1898. évi október hó 1-től deczember hó 31-éig Széna, szalma, tüzifa és kőszén 1898. évi szeptember hó 1-től 1899. évi augusztus 31-éig	—	—	—	—	424	134	48	606	48	8440	4645	149	370	—	—	—	—	—	—	1500	800	—	—	Minden ötödik nap a csapat számára; a takarmány saját lovaknak az egész hónapra előlegesen is.	Január 1-én, május 1-én és szeptember 1-én.	Félhavonként vagy havonként
		Trencsén	—			741	18	483	69	18	—	—	18	—	225	138	—	85	18	106	—	—	300	50	50	60	150	—			
		Pozsony	—	cs. és kir. hadsereg		—	—	—	—	51	—	—	51	—	640	390	—	75	—	—	—	—	—	—	75	45	—	—			
		Trencsén	—			430	19	238	75	19	—	—	19	—	235	146	—	60	15	55	—	—	150	75	25	30	70	—			
		Sopron	—	m. k. honvédség		2518	—	1698	—	673	105	—	778	—	10080	5960	—	304	14	45	224	1135	1000	—	1160	600	90	450			
	A cs. és k. élelmezési raktárnál Pozsonyban.	N.-Kanizsa	Kis-Kanizsa v. Lassnak			403	23	270	90	23	—	—	23	—	285	176	—	44	5	22	40	230	150	50	40	25	20	85			
		Kőszeg	—	cs. és kir. hadsereg		408	8	276	30	8	—	—	8	—	100	60	—	36	8	40	—	—	150	30	10	20	50	—			
		Sopron	—			454	23	306	87	23	—	—	23	—	285	142	—	51	26	104	66	100	150	30	70	35	180	50			
		N.-Kanizsa	—	m. kir. honvédség		—	—	—	—	23	—	—	23	—	285	142	—	48	20	60	—	—	—	—	70	35	150	—			
		Kőszeg	—			215	7	115	27	7	—	—	7	—	85	52	—	24	8	35	—	—	45	15	25	16	60	—			
Mint fent		Pozony	—	cs. és k. hadsereg		—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	100	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	A takarmányra nézve a kézvényelési határidő, ha a viszonyok vagy a csapat érdekei ezt megkívánják és ha ez által a kincstárnak több kiadás nem lesz okozva, 10 egész 15 napra, a területi hadbiztosság által s a szállítóval egyetértőleg meghosszabbítható.		
		Trencsén	—			11200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Pozsony	—	cs. és k. honvédség		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Trencsén	—			10000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Sopron	—	cs. és k. hadsereg		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	260	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Nagy-Kanizsa	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Minden fentemlített állomáson		cs. és k. hadsereg és m. k. honvédség																											

1. Helyőrségi csapatok, intézetek, elszigeteltek és honvédcsapatok számára:

2. A fegyvergyakorlatra behivandó szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek számára, egészben körülbelül:

3. Átvonulások: Az átvonulásra való élelmi czikkek szállitasara a fentemlitett állomásokra az ajánlatok a cs. és kir. hadsereg, illetve magy. kir. honvédség szükséglete részére előkészitett feltételi füzet IV. pontja értelmében teendők.

ÉSZREVÉTELEK: A) A cs. és kir. hadsereg katonai közigazgatása határozottan fentartja magának a netán rendelkezésére álló saját készleteit a szerződési időszakon át használatba vételni.

B) Minden állomáson köteles a bérlő a takarmány adag javitása által a folyó szükséglet és azontúl tartandó negyed rész ellen eredő többletet az elfogadott árért kiszolgáltatni.

C) Az alomszalma ¼ részének zsupszalmából kell állania.

D) Az ajánlatban határozottan kiteendő a **fa neme** pl. cserfa, bükkfa stb. és a **hasábok hossza, azután vajjon usztatott vagy usztatlan-e:** a kőszénnel pedig a telep és bánya megnevezendő. Sopron, Szombathely és Nagy-Kanizsa állomások részére „Wies"-i koczkakőszénre (a „Schönegg"-i „Brunn"-i és „Steieregg"-i aknákból), továbbá „Brennberg"-i koczkakőszénre, ezenkivül a Nagy-Kanizsai állomás részére „Trifail"-i kőszénre is teendők ajánlatok.

E) Pozsonyban és Sopronban a vállalkozó köteles az elfogadott árért a meghatározott időn át egy nagy-kanizsai állomáson az 5. számu lósorozási bizottság szükséglete, mely előre meg nem határozható és a hirdetményben csak általánosan felvétetett, a vállalkozó által az elfogadott árért beszállitandó.

F) A bérlő köteles zabraktárában a próbarostálásra teljesen alkalmas és jó állapotban levő szélrostát tartani.

G) A katonakenyér tiszta rozslisztből, 1400 grammos czipóban készitendő és a csapatoknak átadandó. A katonakenyérhez a sütő liszt egy métermázsája, azaz 101 drb. 1400 grammos kenyérhez a helyben szokásos minőségü sóból 1 kilogramm keverendő. A kenyérczipó 1600 grammal mérendő ki tésztában, és 1400 grammal kisütendő.

H) A mozgósitás esetére vonatkozó külön határozványok a szállitási feltételek füzete XXIV. czikkében foglaltatnak.

I) A soproni honvéd-főreáliskola legénységi állománya részére szükséges kenyér és a lóállománya részére szükséges lótáp, széna, alomszalma és zab, valamint az ágyszalma szükségletet a vállalatnyertes

1. A császári és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédcsapatok fent kimutatott élelmi szükségleteinek közös biztositása végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan irásbeli ajánlatok utján nyilvános tárgyalás fog tartatni.

2. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezett-égben már álló és teljesen jóhitelünek bizonyult, vagy a tárgyaló bizottság előtt vállalatképeseknek és megbizhatóknak ismert vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát, a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi ajstromba bejegyzett czégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállitott bizonyitványnyal igazolni tartozik. — Bizonyitványok, melyek a tárgyalás napjától számitott két hónál korábbi kelettel birnak, tekintetbe nem vétetnek. — A bizonyitványokban igazolandó vállalatképesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

Az ilyen bizonyitványok nem az ajánlattevő, hanem a kiállító kamara vagy egyesület által, a tárgyalást megelőző napig mint «bizalmas és sürgős» a tárgyaló bizottságoknak beküldendők. Az elkésés következményeit minden körülmények között a fél viseli.

3. Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett, 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boriték alatt, az előirt bánatpénzekkel együtt az illető állomás szükségletének tárgyalására kitüzött napon legkésőbb délelőtti 10 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbben érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

3. Ha valamely ajánlatban a számokkal és betükkel irt ár közö t eltérés mutatkoznék, akkor a betükkel irott ár fog helyesnek tekintetni.

5. A részletesebb feltételek a cs és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletére nézve Pozsonyban és Sopronban 1898. évi junius hó 1-én, és a m. kir. honvédcsapatok szük-égletére nézve Pozsonyban 1898 évi május hó 12-én és Székesfehérváron folyó évi junius hó 1-én, keltezett két-két összehangzó példányban elkészitett, a szállitási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak, és a pozsonyi, valamint a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál és a honvédséget illetőleg a m. kir. pozsonyi IV-ik és székesfejérvári V-ik honvéd kerületi parancsnokságnál, valamint a fent idézett állomásokon levő honvédhatóságoknál és csapatoknál naponta délelőtti 9 órától 12 óráig betekinthetők. Különben az előirt feltételi füzet a cs. és kir. élelmezési raktárnál (árkusonkint 4 krajczárért) mindenki által megkapható. A m. kir. honvédség részére való szállitásokról szóló nyomtatott feltételi füzetek az összes honvédkerületi-, gyalog-ezred vagy zászlóalj-, valamint huszár-ezred vagy osztály-parancsnokságoknál füzetenkint 7 krajczárért megvehetők.

6. A községek bánatpénz vagy óvadék letételétől fel vannak mentve.

Termelők és mezőgazdasági egyesületek és termelők ajánlatai, a kenyérszállitást illetőleg a sütőiparosok is egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek.

7. Összetes ajánlatok csak akkor vétetnek tekintetbe, ha azok a cs. és kir hadsereg szükségleteit illetőleg a feltételi füzet XVII-ik, a m. kir. honvédség szükségletet illetőleg a szállitási feltételek füzetének XV-ik cikkelyében meghatározott kereten belül tételnek és ha együttvéve az egyenkint tett ajánlatoknál előnyösebbek. — Nem egynemü cikkeknél az ajánlatban az ár minden egyes cikkre nézve külön kitüntetendő.

8. A beszállitásoknak a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történnie, és köteles a szállitó az ágyszalmát, tüzifát vagy kőszenet a szállitási feltétek füzetének X-ik czikkelye értelmében, ugy a cs. és kir. hadsereg, valamint m. kir. honvédcsapatoknak a laktanyákba, illetőleg a csapatok elhelyezésére szolgáló egyéb helyiségbe megtérités nélkül elfuvarozni.

Ha a szállitó erre vállalkozni nem akar, ennek ajánlatában — az esetleg külön igényelt fuvardijak kitüntetése mellett — határozott kifejezést kell adnia, mert ellenesetben az vélelmeztetvén, hogy a fuvardij a felajánlott szállitási árban már benfoglaltatik, külön fuvardijra igényt nem támaszthat.

Az élelemszükségleteknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe való elfuvarozására nézve a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészitett feltételi füzet XVII pontja értelmében külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállitási árban már benfoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznának, akkor ezek közül az, ki az illető czikkeknek szállitását elnyerte, előnyben részesül.

9. Azon ajánlattevő, ki közös állomásokon való terményszükségletek szállitására csak olyképen is tett ajánlatot, hogy N. állomás szükségleteinek szállitását elvállalja a nélkül, hogy ajánlatában határozottan kiemelte volna, hogy a közös hadsereg és a m. kir. honvédség szükségleteire tesz ajánlatot, a m. kir. honvédséggel szemben ajánlatával mindaddig kötelezve marad, mig ettől jóváhagyó vagy elutasitó határozatot nem nyert, tekintet nélkül arra, hogy a közös hadsereg az ajánlatot elfogadta-e vagy nem.

Határozottan kiemeltetik, hogy a szállitásnyertes ajánlattevőnek értesitése a m. kir. honvéd kerületi parancsnokságok által, csupán az ajánlatnak a honvédség szükségletére vonatkozó részére szól és hogy a közös hadsereg szükségletére vonatkozó rész tárgyában, szállitásnyertes az értesitést külön az 5. hadtest hadbiztosságától veendi.

10. Az ajánlkozók a hadsereg, illetőleg a honvédigazgatás irányában ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 314. és 315. §§-aiban — valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve — megállapitott határidőnek betartásáról.

11. Tartalékkészletek készentartása végett a feltételi füzet VII-ik pontjára külön figyelmeztetik.

12. Ajánlatok kevesebb, mint 14 napi határidővel nem fogadtatnak el.

13. A szállitási feltételek füzetében foglaltak betartására már ajánlatának benyujtásával minden ajánlattevő kötelezve van.

Kelt Pozsonyban, 1898. évi junius hó 1-én.

A közös biztositó-bizottságtól.

50 kros bélyeg

Ajánlati minta.

Én alólirt az 1898. évi junius hó 1-én, 2520 sz. a. kelt hirdetmény alapján kötelezem magamat hogy az N..... állomáson s ahhoz tartozó helységeken szükséges:

kenyérnek	840 grammos (1400 grammos czipókban) adagját	.....kr., szóval	krajczárral
zabnak	4200 grammos adagját	.....kr., szóval	krajczárral

1898. évi október hó 1-sőtől, deczember hó 31-ig továbbá

szénának	5600 grammos adagját	.....kr., szóval	krajczárral
alomszalmának	2100 « «	..... « «	«
szecskának	850 « «	..... « «	«
ágyszalmának métermázsáját	..... frt	..... « «	«
kemény tüzifának köbméterét	..... «	..... « «	«
kőszén (milyen fajtáju) métermazsáját	..... «	..... « «	«

189.... évi..... 1-től 189.... évi.....hó végeig terjedő időtartamra szállitani, továbbá az átvonuló élelmezést is a cs. és kir. közös hadsereg és m. kir. honvédségbeli csapatok részére, az előkészitett feltételi füzet IV. czikkelye értelmében kiszolgáltatom és ezen czikkek elfuvarozását szükséglet helyére — a fent részletezett árakba már beleértve — elvállalom (a szükséglet helyére való elfuvarozás nélkül), mely ajánlatomért a mellékelt külön boritékba zárt (vagy az idecsatolt elismervény szerint a .....pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen ..... összesen ..... forint bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállitást elnyerem, hogy legkésőbb 14 nappal az ez iránti hivatalos értesités után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék erejéig kiegészitendem, s ha elmulasztanám, a hadsereg, illetőleg honvédigazgatást feljogositom arra, hogy ezen kiegészitést a kijáró szállitási keresetemből való levonás utján eszközöltesse.

Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken kivül, a tárgyalásra előkészitett 1898. évi junius hó 1-én keltezett feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N.....nek N-ben kelt, ide mellékelt értesitése szerint a megbizhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyitvány közvetlenül az .....nek fog átküldetni.

Kelt N.....ben, 189.....hó.....én. N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye)

Az ajánlat lepecsételendő és boritékára irandó:

«Ajánlat az 189.....-án kihirdetett s 189.....-én tartandó tárgyaláshoz»

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő, a külön boritékon pedig ennek tartalma (készpénz vagy értékpapirok) számokkal és szóval kiirandó.

2520/B sz.

Hirdetmény.

Mindazon feltételek fentartása mellett, amelyek a Pozsonyban 1898. évi junius 1-sö napján kelt 2520/A számu hirdetményben felhozattak, a további bérleti tárgyalás az alanti táblázatban meghatározott napon fog megtartatni.

A tárgyalás tartatik						a következő katonai élelemszükségletekre nézve														Bánatpénz						Kézvényelési határidő		
mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helyiségekkel	mely csapat számára	mely időtartamra	naponként		vagy 3 hónapon		naponként					vagy évenként körülbelül			4 havonkint	havonként				a következő cikkekre							
						kenyér	zab			széna			szalma		szalma				keményfa		kőszén		kenyér	zab	széna	szalma	ja	kőszén	kenyér, zab, széna, szalma és szecskára nézve	ágyszalmára	tüzelőfa és kőszénre
						adagonként				adagonként													forint							
						840	4200	rozs	z b	3400	4500	5600	2100	850	széna	alom-	zecska	ágy-	nyáron	télen	nyáron	télen								
						grammal				grammal																				
						adag		m.-mázsa		adag					métermázsa				köbméter		mmázsa									
1. Helyőrségi csapatok, intézetek és a cs. és kir. elszigetelt közös hadsereg számára.																														
mint fent	mint fent	Nagyszombat	—	Cs. és kir. hadsereg	Kenyér és zab 1898. évi október 1-től dec. 31-ig. — Széna, szalma, tüzifa és kőszén 1898. évi szeptember hó 1-től 1899. évi augusztus hó 31-éig.	753	159	492	600	157	—	2	159	2	1990	1219	6	74	12	98	—	—	300	150	400	200	200	—	Minden 5. nap a csapat számára a takarmány saját lovakrak az egész hónapra előlegesen is.	Januárius 1-től, május 1-én és szeptember 1-én.	Félhavonkint vagy havonkint
		Nezsider	—			461	440	300	1665	440	—	—	440	—	5460	3375	—	63	—	—	—	—	180	650	1000	500	—	—			
		Somorja	—			270	152	180	576	72	80	—	152	—	2208	1165	—	30	7	30	—	—	120	200	400	150	50	—			
		Bazin	Kodor v. Czajla			152	154	102	582	154	—	—	154	—	1911	1180	—	17	4	18	—	—	90	200	300	200	50	—			
		Szt.-György	Szellős v. Récse			154	151	105	570	151	—	—	151	—	1874	1157	—	10	2	12	—	—	90	200	300	200	50	—			
		Trencsén-Teplicz	—	1898/99 télre		—	—	—	—						—	—	—	29	7	1	—	—	—	—	—	10	10				
		Pöstyén	—	1899 fürdő-idényre		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	8	—	—	—	—	—	—	10	20	—			
						5	—	3										1	—	4	—	—	—	—	—	10	20	—			
		Komárom	Uj-Szőny			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98	599	150	175	—	—	—	—	800	1 0			
		Esztergom	—			1188	41	774	156	41	—	—	41	—	510	310	—	139	13	23	72	560	300	50	100	50	40	200			
		Győr Szabadhegyegyel	Abda — Börcs			1546	527	1008	1992	527	—	—	527	—	6540	4040	—	192	—	—	—	—	450	650	900	400	—	—			
		Szombathely	—			—	—	—	—	1194	—	—	1194	—	14800	9150	—	162	6	51	138	690	—	—	1660	750	50	300			
		Kismárton	—			85	—	33	—	—	—	—	—	—	—	...	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—			
2. A fegyvergyakorlatra behivandó szabadságoltak, tartalékosak és póttartalékosok számára, egészben körülbelül:																														
		Somorja	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Nagyszombat	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Esztergom	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Győr Szabadhegyegyel	—			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
		Minden fent. állomásokban	—																											
3. Átvonulások. Az átvonulásra való élelmi cikkek szállitására a fentemlitett állomásokra az ajánlatok a feltételi füzet IV-ik pontja értelmében teendők																														

A takarmányra nézve a kézvényelesi határidő, ha a viszonyok vagy a csapat érdekei ezt megkivánják és ha ez által a kincstárnak több kiadás nem lesz okozva, 10 egész 15 napra, a területi hadbiztosság által s a szállitóval egyetértőleg meghosszabbitható.

Észrevétel. 1. A 2520/A számu 1898. évi junius 1-én kelt hirdetménynek „észrevétel" rovat A—I pontjaiban foglalt feltételek az e hirdetményben foglalt pozsonyi, komáromi és soproni élelmezési raktárhoz tartozó állomásokra is érvényesek. 2. A komáromi élelmezési kerület állomásainak köszérszükséglet beszerzése alkalmával első sorban az Annavölgyi köszén vétetik igénybe. 3. Komáromban, Esztergomban és Győrött köteles a vállalkozó az elfogadott árert a szerződési időn át egy esetleg összpontositandó lovas hadosztály vagy gyalogezred és pedig gyalog vagy lovas dandárban vagy pedig egy gyalog hadosztályban tartandó gyakorlatok számára szükségelt többletet is kiszolgáltatni. 4. A Szombathelyre nyert szénszállitás vállalkozója köteles a katonai állam által az élelmezési főkiadótárnál bérben birt szénraktárt évi 1000 frt bérért a szállitási 1898/99. időtartamra bérbe venni.

Ezenkivül köteles a vállalkozó ezen tárgyalás alkalmával a katonai államnak előirt házadót a pótlékokkal, továbbá a jövedelmi adót és a többi, a törvény által a bérlőt illető járulékokat viselni, illetőleg a megállapitott határidőben készpénzben megfizetni, vagy az államnak megtéríteni.

A közelebbi feltételek naponta reggel 9 órától déli 12 óráig a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. hadélelmezési raktárban az ezen tárgyalásra egybevágó tartalommal kiállitott és Pozsonyban, Komáromban és Sopronban 1898. évi junius hó 1-én kelt két feltételi füzetben megtekinthetők.

Pozsony, 1898. évi junius hó 1-én.

Cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága.

„Kossuth" nyomdász-és könyvkereskedelmi részvénytársaság, Budapest, VI., Andrássy-út 8. sz.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban.
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatasteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimalis árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven at megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***díszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Rzovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Kéziratok és minden a lapot illető közlemények a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatalába

a mai naptól kezdve

BUDAPEST

Nádor-utcza 13. sz. alá

küldendők.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám' ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Dísztelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocminált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselarusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JUNIUS 26. 26. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS MŰVESZETI HETILAP

AZ IRODALMI RÉSZ SZERKESZTŐJE:

HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZ SZERKESZTŐJE:

BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

EGYES SZÁM ÁRA 20 KR.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

T. olvasóinkhoz!

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) ugy mint az előző évnegyedben, ugy a következő évnegyedben is öt igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és ez öt értékes műtárgyat öt oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„**Az utolsó honvédek vacsorája**“ czimü **jutalomképet** szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a **„Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal** előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörü képet **5 forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz. **A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Félévre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 26. SZAM 1898. JUNIUS 26.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

A 16-ik huszárezred jubileuma.

A hadsereg ujjászervezésének idejére esik a 16-ik huszárezred születése. Az uj harczászati rendszer a 13-ik dragonyos ezredből teremté meg a 16-ik huszárezredet. Rögtön megalakulása után át kellett esnie a tűzpróbán — hadjáratban vett részt.

Első ezredese *Egger* volt, aki a hadjáratban egész ellenséges lovasbrigádot fogott el. Az 1800. évi hadjáratban *Suck* százados *Horváth* kapitannyal együtt dicsőséget szerzett az ezrednek. A hadjárat után a 13-ik dragonyos-ezredből lett a 6-ik könnyű lovasezred. Mint ilyen résztvett az 1805-iki hadjáratban. Október hó 18-án a Werneck-hadtest megadta magát az ellenségnek, de a 6-ik könnyü lovas-ezred mikor megadásra szólitották, *Civalart* ezredes alatt nekiment Murat lovasságának és keresztülvágta magát. A következő napon pedig megmentette Ferdinánd főherczeg hadtestét a Werneck-hadtest sorsától: fentartotta az ellenség rohamát és a főherczeg rendben vonulhatott vissza.

Az asperni csatában az ezred két zászlóalja vissza szoritja a franczia lovasságot. A háboru befejezése után az ezred először jött magyar területre, még pedig Kecskemétre, de nem sokáig maradt ott, mert harczba vezényelték, hogy Lipcsénél és Párisnál ujabb győzelmeket szerezzen.

A bekövetkező békeidő folyamán többször tulajdonost cserélt: 1832-ben Fitzgerald Simon lovag a tulajdonosa, 1845-ben Wrbna altábornagy, 1850-ben Clam-Gallas lovassági tábornok.

Erre az időre esik ujból való átalakulása a 10-ik számu ulánus ezreddé, mig végre 1873 október 1-től kezdve ő Felsége parancsára, mint a 16-ik számu huszárezred szerepel az osztrák-magyar hadsereg létszámában. 1891-ben gróf Üxküll-Gyllenband lovassági tábornok, a bécsi második hadtest parancsnoka, lett az ezred tulajdonosa.

Boldogfalvi Bartl Károly ezredes.

Ez a rövid története a monarchia egyik legdiadalmasabb multu lovasezredének, amely százéves fennállását ünnepelte junius hó 8-án.

Az ezred ez idő szerinti ezredese *boldogfalvai Bartl Károly*, egyike a hagsereg legképzettebb tisztjeinek, aki komoly foglalkozása mellett ráér az irodalommal is foglalkozni, mint ezt az ezred jubileumi ünnepén felolvasott és általános tetszéssel fogadott hangulatos versével is bebizonyitotta. E mellett a katonáéknál ritka tulajdonsága mellett kiváló csapattiszt, jó bajtárs és közkatonáinak valóságos atyja. Az ezredben két törzstiszt szolgál: *Jovanovics* és *Heilingötter* őrnagyok, mint divizióparancsnokok, hét tényleges állományu első osztályu százados: *Horváth*, *Merchal*, *Ilosvay*, *Matskási*, *Lersch*, *Hortig* és *Pongrácz*, egytől-egyig jeles katonák, szeretetreméltó és a társaséletben kedvelt, nagyműveltségü emberek. Az ezred kötelékébe tartozik ezeken kivül *Baumann Viktor* tartalékos elsőosztályu százados is, aki — bár évek óta megvált a tényleges szolgálattól — még ma is szivvel-lélekkel magyar katonának érzi magát. A többi tisztek is valóságos tipusai a magyar huszártisztnek. Fényes, előkelő társaság volt az, amely a Hungária-fogadó étteremében összegyült, hogy százéves fennállását méltó módon megünnepelje, miután már napközben az ünnepségek egész sorozatát: mint tábori mise, lóverseny, a legénység megvendégelése stb. kimeritették. Néhány jól sikerült fényképfelvétel is megörökiti az ezrednek ezt az emlékezetes ünnepét.

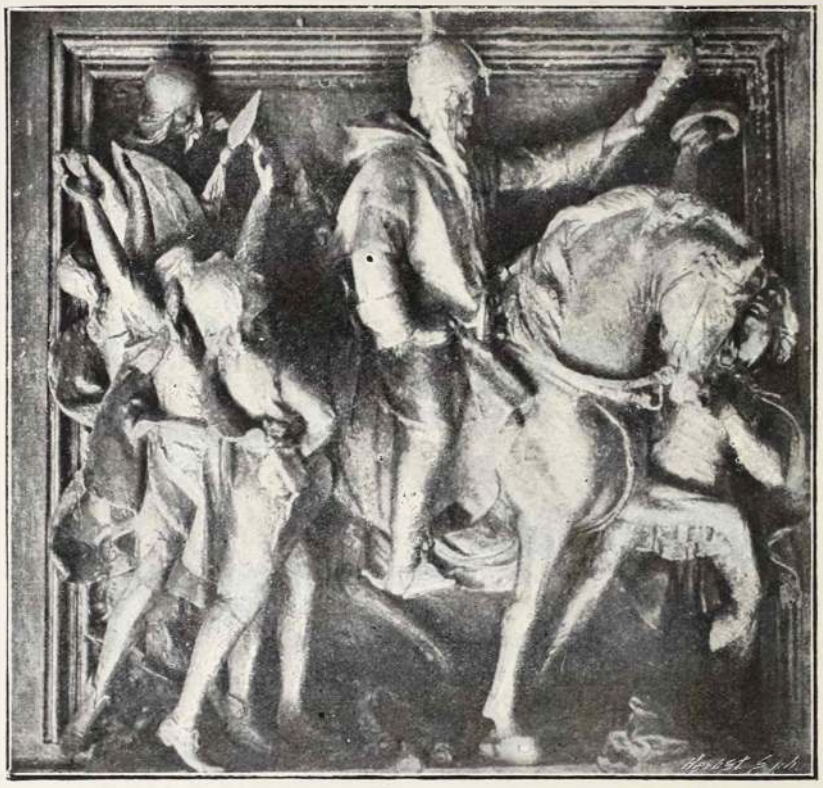

Toldi Miklós.

KISVÁROSIAK.

Orosz elbeszélés. Irta CSEHOV ANTAL.
(Folytatás és vége.)

— Ne oly szenvedélyesen! — kiáltott Sidlovszkij, a kinek szinte a könyei hulltak, úgy kazagott. — Ne olyan szenvedélyesen!

Nikitinnek az volt a rendeltetése az őt ért sors szerint, hogy a társaságot meggyóntassa. Hoztak egy nagy kendőt, azzal leteritették a fejét. Az első gyónó Várjá volt.

— En nem tudom kegyed bűneit, — kezdé — Nikitin, a sötétben Várjá szigorú profiljára nézve, — mondja meg nekem, kisasszony, mi okból sétál ön mindennap Poljánszkijjal? A nóta is azt mondja: «Nem hiába — nézeget ő arra a huszárra».

— Ez rossz élcz! — felelt Várjá és ott hagyta.

Azután a kendő alatti félhomályban nagy, mozdulatlan szemek jelentek meg, egy kedves profil rajzolódott le s valami drága régóta ismert illat terjedt szét, a mi Nikitinnek a Manjuszjá szobáját juttatta eszébe.

— Godefroy Mária, — szólalt meg Nikitin s nem ismert a maga hangjára, annyira lágy és gyöngéd volt az, — mi a kegyed bűne?

Manjuszjá hamisan összehúzta a szemét s kinyujtotta Nikitinre a nyelvecskéje hegyét, aztán elnevette magát és elment és egy percz mulva már ott állt a terem közepén, tenyerébe tapsolt és kiálltott:

— Vacsorálni, vacsorálni!

S mindnyájan az ebédlőbe mentek. Vacsora mellett Várjá megint összekapott, még pedig ezuttal az apjával. Poljanszkij szolidul evett, vörös bort ivott s azt mesélte Nikitinnek, hogy egy hadjárat alkalmával mint állt ő egy egész éjjel térdig sárban; az ellenség közel volt s e miatt nem volt szabad sem egy szót szólni, sem rágyujtani, az éjszaka hideg volt és setét, és éles szél fujt. . Nikitin hallgatott és átsanditott Manjuszjára, a ki viszont oly mozdulatlanul, pillantás nélkül nézett rá vissza, mintha valamiről gondolkozott volna, vagy egészen megfeledkezett volna magáról . . . Nikitinnek ez tetszett is, nem is.

«Miért néz ő úgy én reám? — tépelődött Nikitin; — ez nem kellemes. Észre vehetik. Ah, milyen fiatal, milyen naiv még ő!»

A vendégek éjfélkor mentek szét. Mikor Nikitin kiment a kapun, a ház emeletén kinyilt egy ablak s megjelent abban Manjuszja.

— Vasziljics Szergej! — kiáltott le.

— Mit parancsol?

— Hát . . . — kezdé Manjuszja, észrevehetőleg törve rajta fejét, hogy ugyan mit is mondjon, — hát . . . Poljanszkij megigérte, hogy a napokban elhozza a fotografáló masináját és mindnyájunkat levesz. Arra majd össze kell gyülnünk.

— Nagyon jó.

Manjuszja eltünt, az ablak bezárult s rögtön megszólalt a házban a zongora.

«Milyen ház! gondolta Nikitin, keresztülmenve az utczán, — olyan ház, a melyben csak az egyptomi galambok nyögnek, azok is csak azért, mert nem tudják másképen kifejezni örömüket.»

De nem csak Sidlovszkijéknél volt vig élet. Alig haladt Nikitin kétszáz lépésre, a mint egy másik házban is megszólalt a zongora. Még egy kicsit odább ment s meglátott a kapunál egy parasztot, a ki balalajkán játszott. A város kertjében pedig a zenekar egyveleget játszott orosz darabokból.

Nikitin fél verszanyira lakott Sidlovszkijéktől, egy nyolcz szobából álló szállásban, a melyet évi 300 rubelért vett ki egy kartársával, Ippolitycs Ippolit földrajz és történelem tanárral. Ez az Ippolitycs Ippolit, a ki még még nem volt vén ember s a kinek szőke szakálla, fitos orra, érdes és nem intelligens arcza volt, mikor Nikitin haza ért, otthon az asztal mellett ült s a tanulók dolgozatait javitgatta. Ő a legfontosabbnak tartotta a geográfiában a mappák rajzolását, a történelemben pedig a kronológiát; egész éjjeleken át ült és kék plajbászszal javitgatta tanitványai mappáit, vagy kronologiai táblázatokat állitott össze.

Milyen nagyszerü idő van ma, — mondá Nikitin, belépve hozzá, — csodálkozom, hogy tud ön itt ülni a szobában.

Ippolitycs Ippolit szükszavu ember volt; vagy hallgatott, vagy olyanról beszélt, a mit már mindenki régen tudott. Most igy felelt:

— Ugy van, szép idő! Most május van, nemsokára kezdődik a nyár. A nyár pedig egészen más, mint a tél. Télben füteni kell, nyárban pedig fütés nélkül is meleg van. Nyárban kinyithatja az ember az ablakokat s azért mégis meleg van; télben meg dupla ablakokat rakunk fel, mégis hideg van.

Nikitin csak egy pillanatig ült az asztalnál, aztán felugrott.

— Jó éjszakát! — szólt felkelve és ásitva. Szerettem volna önnek valami regényes dolgot elbeszélni, a mi engem illet, de hát ön — geografus! Az ember elkezd a szerelemről beszélni s ön mindjárt azzal áll elő, hogy melyik évben volt a kalkai ütközet? Ördög vigye az ön ütközeteit és jóreménység fokait!

— De miért haragszik ön?

— Mert bosszant a dolog.

S boszankodván, hogy még nem nyilatkozott Manjuszja előtt s hogy most nincs kivel beszélgetni az ő szerelméről, bement a szobájába s lefeküdt a diványra. A szobában csend és sötétség uralkodott. Nikitin lefeküdt s a sötétbe bámulva azon kezdett gondolkozni, hogy ő majd vagy két év mulva elutazik valamiért Pétervárra s akkor hogy fogja őt majd Manjuszjá a vasuti pályaházig elkisérni s hogy fog majd sirni; Pétervárott majd hosszu levelet kap Manjuszjától, a melyben esdekelni fog neki, hogy térjen haza mentől előbb.

Aztán majd ő is ir Manjuszjának, Levelét majd igy fogja kezdeni. «Kedves muczikám . . .»

— Igen, igen: «Kedves muczikám» — szólt fenhangon és elnevette magát.

Nem jól esett neki a fekvés. Feje alá tette kezét s áttette ballábát a dián karján. Erre jobban érezte magát.

Eközben az ablak elkezdett észrevehetőleg világosodni, odakint megszólaltak a kakasok . . . Nikitin tovább gondolkozott azon, hogy tér ő majd vissza Pétervárról, hogy jön elébe Manjuszja a váróterembe s örömében elvisitva magát, nyakába ugrik neki: vagy még jobb lesz ugy, ha megcsalja őt: észrevétlenül, éjjel érkezik vissza, a szakácsné nyitja ki neki az ajtót, aztán ő lábujjhegyen bemegy a hálószobába, nesztelenül levetkőzik és — beveti magát az ágyba, ő pedig felébred — ah! micsoda egy öröm!

Egészen megvirradt. Már nem volt se szoba, se ablak. Manjuszja a sörfőzőgyárnak ült ugyancsak a folyosóján, a mely mellett ma ellovagoltak és valamit beszélt. Azután karonfogta Nikitint s elment vele a városi kertbe. Itt látta Nikitin a tölgyeket és a varjufészkeket, a melyek olyanok voltak, mint a sapkák.

Az egyik fészek megmozdult, Sebaldin nézett ki belőle s hangosan elkiáltotta magát, hogy:

— Ön nem olvasta Lessinget.

Nikitin egész testében megrázkódott s kinyitotta szemeit. A diván előtt Ippolitics Ippolit állt s fejét hátra szegve, épen nyakkendőjét kötötte fel.

— Keljen fel! ideje iskolába menni, — szólt, — aztán felöltözve aludni nem is jó. Attól romlik a ruha. Aludni ágyban kell, levetközve . . .

Aztán szokása szerint hosszan s terjedelmesen kezdett olyanról beszélni, ami már rég ismeretes dolog.

Nikitin első előadási órája az orosz nyelvből volt a II-dik osztályban. Mikor pontban kilencz órakor belépett ebbe az osztályba, látta, hogy a fekete táblára krétával két nagy betű volt felirva: *S. M.* Ez bizonyosan azt jelentette, hogy Sidlovszkájá Másá.

«Már rájöttek a semmirevalók . . . — gondolta Nikitin; — de honnan tudták meg?

Második órája az irodalomból volt az V-dik osztályban. Itt is fel volt irva a táblára, hogy *S. M.* s mikor az órát elvégezve, Nikitin kijött ebből az osztályból, mögötte, mint valami szinházban, felviharzott a kiáltás:

— Eljen Sidlovszkájá!

Nikitin, mivelhogy vetkőzetlenül aludt az éjjel, nem jól érezte magát, feje kábult volt, teste lusta . . . A tanulók mindennap várva a vizsgák előtti szünnapokat, semmit sem csináltak, hanczúztak, játszottak unalmukban. Nikitin is unta magát, észre sem vette a hanczúrozást s minduntalan az ablakhoz ment. Látta a napsütötte arczot . . . A házak felett átlátszó, kék ég, madarak s messzemessze zöld kertek és házak, széles, végtelen távol, kéklő erdőkkel, a keresztül robogó vasuti vonat, alig látható füstjével.

Most az utczán, az akáczfák alatt két tiszt jelent meg, fehér kabátban, kezükben lovagló ostorral . . . A sikátorban egy csomó zsidó ment, ősz szakállokkal, széles sapkákban . . . A nevelőnő sétáltatja az igazgató kis unokáját . . . Szom szalad valahová két cseléd után . . . S ime: egyszerű, szürke ruhában, piros harisnyákban jön Várjá, kezében a «Vjesztnov Jevropy.» Ugylátszik: a városi könyvtárban volt.

S a tanitási órák még csak három órakor végződnek. Az órák után pedig nem haza, nem is Sidlovszkijékhez, hanem Volfhoz kell menni órát adni. Ez a Volf gazdag zsidó, a ki luthenárussá lett s nem adta be fiait a gimnáziumba, hanem oda járatta magához a gimnáziumi tanárokat, fizetvén minden óráért öt rubelt.

«Unalmas egy dolog! Unalmas!»

«Három órakor elment Volfhoz, s kiült ott — a mint neki tetszett — egy teljes örökkévalóságot. Öt órakor jött el onnan s hétkor már megint a gimnáziumba kellett lennie, pedagogiai tanácskozásra, ott összeállitani a IV. és VI. osztályok szóbeli vizsgarendjét.

Mikor késő este Sidlovszkijékhez indult, szive dobogott és arcza égett. Egy héttel, egy hónappal előbb mind-

A Doni kozákok válasza a szultán levelére. Repin festménye.

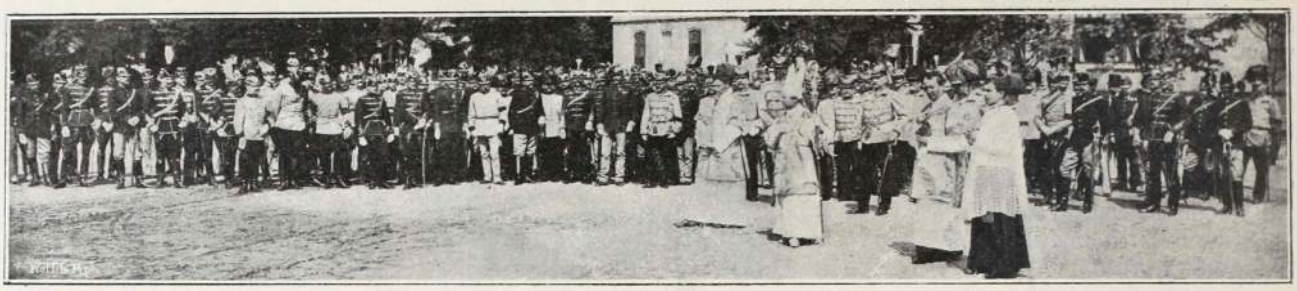

A 16-ik huszárezred jubileuma. Tábori mise.

annyiszor, valahányszor eltökélte, hogy nyilatkozni fog, egész beszédet gondolt ki előszóval és befejező részszel, most azonban nem volt előre elkészitett mondókája, feje egészen zavart volt s csak azt tudta, hogy ma ő *egész biztosan* nyilatkozni fog s hogy tovább várnia teljes lehetetlen.

«Kihivom őt a kertbe, — gondolta magában, — egy kis ideig sétálok vele, aztán nyilatkozom . . .»

Az előszobában egy lélek sem volt, bement a terembe, aztán a nappali szobába . . . Itt sem volt senki. Hallani lehetett, hogy fent, az emeleten Várjá valakivel pörölt s hogy a gyerekszobában a dolgozni odahitt varrónő az ollót csettegtette.

Volt a házban egy kis szoba, a melyet háromféleképen is hivtak: kis szoba, átjáró szoba, sötét szoba. Ebben egy nagy, öreg szekrény állott orvosságokkal, porokkal és mindenféle vadászati készülékekkel. Ebből az emeletre egy szűk falépcső vezetett, a melyen mindig macskák aludtak. Két ajtaja volt: egyik a gyerekszobába, másik a nappaliba. Mikor Nikitin oda bement, hogy felmenjen onnan az emeletre, a gyerekszoba felőli ajtó kinyilt s olyat csattant, hogy a nagy szekrény is, az ajtó is megrezzentek; az ajtón át Manjuszjá futott be oda fekete ruhában, kezében egy darab kék szövettel s Nikitint észre nem véve, a lépcső felé ugrott.

— Várjon csak! — szólitotta meg őt Nikitin. — Jó napot, Godefroy . . . Engedje meg, hogy . . .

Egészen zavarba jött, nem tudta, hogy mit mondjon; egyik kezével a Manjuszja kezét fogta, a másikkal meg a kék szövetet. Manjuszjá pedig vagy megijedt, vagy elcsodálkozott s nagy szemeket meresztett rá.

— Engedje meg . . . — folytatta Nikitin, félve, hogy Manjuszjá elmegy, — valamit mondanom kell kegyednek. Csakhogy . . . ez a hely arra nem alkalmas. Nem tudom . . . nem vagyok képes . . . Értsen meg, Godefroy, nem vagyok képes . . . ez az egész . . .

A kék szövet leesett a földre és Nikitin megfogta Manjuszjának a másik kezét is. Manjuszja elhalványult, ajkai megmozdultak, aztán hátra lépett Nikitintől s a szekrény és a fal közötti zúgban találta fel magát.

— Becsületszavamra . . . biztositom kegyedet . . . — szólt Nikitin halkan; — Manjuszjá, becsületszavamra.

Manjuszjá hátra szegte fejét s Nikitin ajkon csókolta őt s aztán, hogy ez a csók mentől tovább tartson, két kezébe fogta a Manjuszjá arcát s tudja isten hogyan: egyszerre csak megfordult a helyzet ugy, hogy Nikitin volt a szekrény és a fal közötti zúgban és Manjuszjá tartotta két kezével az ő nyakát átölelve, odahajtva fejét Nikitin állához.

Azután mindketten a kertbe szaladtak.

Sidlovszkijéknak nagy, mintegy két gyeszjatin kertjük volt. Nagy, öreg, hársak és juharfák voltak benne s egy fenyő, a többi pedig mind gyümölcsfa: cseresznye, alma, körte, vadgesztenye, olajfa. Sok hely volt szánva virágoknak is.

Nikitin és Manjuszjá szótlanul szaladgáltak a sétányokon, nevettek, néha rövid, töredékes kérdéseket intéztek egymáshoz, a melyekre nem feleltek s a kert felett a félhold világitott s a sötét fű közül álmos tulipánok és violák nyujtották fel fejeiket, mintha azért esdekelnének, hogy nekik is valljanak szerelmet.

Mikor Nikitin és Manjuszjá visszatértek a házba, a katonatisztek és kisasszonyok már mind együtt voltak és mazurkát tánczoltak. Poljanszkij megint végighurczolta őket a grand rond-nál az összes szobákban s táncz után megint «sors»-ot játszottak. Vacsora előtt, mikor a vendégek bementek a teremből az ebédlőbe, Manjuszjá — egyedül maradván Nikitinnel — hozzá simult és igy szólt:

— Te beszélj a papával és Várjával . . . én szégyenlem magam . . .

Vacsora után Nikitin beszélt az öreggel. Sidlovszkij, — kihallgatván őt, elgondolkozott és igy szólt:

— Nagyon köszönöm önnek a tisztességet, a melylyel engem és leányomat megtiszteli, de engedje meg, hogy bizalmasan szóljak önnel. Nem ugy fogok önnel beszélni, mint apa, hanem mint gavallér ember, gavallér emberrel. Mondja csak kérem: miért akar ön ily fiatalon megházasodni? Csak a parasztok szoktak korán házasodni, de persze az *ostobaság*! hanem mit akar ön? Micsoda jó van abban, hogy ily fiatal korában nyügöt vesz magára?

— En egyáltalában nem vagyok már fiatal, — felelt Nikitin, — már 27-dik évemben vagyok

— Papa, megjött az állatorvos, — kiáltott be a másik szobából Várjá.

S a beszélgetés félbeszakadt. Nikitint Várjá, Manjuszjá és Poljanszkij kisérték haza. Mikor szállása kapujához értek, Várjá igy szólt:

— Hát az az ön rejtelyes Mitropolitycs Mitropolitja, mért nem mutatja magát sehol sem? Hadd jönne el hozzánk . . .

A rejtélyes Ippolitics Ippolit, midőn Nikitin bement hozzá, az ágyon ült s épen a nadrágját húzta le.

— Ne feküdjék le kedves galambom! — szólt hozzá Nikitin lelkendezve. — Várjon, ne feküdjék le.

Ippolitics Ippolit hamar visszahuzta a nadrágját és ünnepélyesen kérdezte:

— Mi baj?

— Nősülök!

Nikitin leült a kollegájához s annak meglepett arczába nézve folytatta:

— Képzelje nősülök. Sidlovszkájá Masát veszem el. Ma kértem meg.

— Hát miért ne? Azt hiszem: derék leány . . . csak igen fiatal.

— Igen fiatal! — sóhajtott Nikitin és elgondolkozva vonogatta a vállát, — nagyon, nagyon fiatal.

— Én tanitottam a gimnáziumban. Ismerem. A geográfiában még csak haladt valamire, de a históriában semmire. Aztán figyelmetlen volt az előadásokon.

Nikitin egyszerre csak sajnálni kezdte a kollegáját s valami kedvest, hizelgőst, megnyugtatót akart neki mondani.

— Galambocskám, hát maga miért nem nősül meg? — kérdé tőle, — miért ne vehetné ön el, teszem azt: Várját! Pompás, rendkivüli egy leány. Az igaz, hogy nagyon szeret pörölni, hanem azért a szive . . . ej, micsoda szive van! Épen most kérdezősködött önről. Vegye el, galambocskám! Mi?

Nagyon jól tudta ő, hogy Vára nem menne ehez az unalmas, fitos orru emberhez, mégis noszogatta kollegáját, hogy vegye el Várját . . . Miért?

— A házasság — komoly lépés, — mondá Ippolitycs Ippolit, elgondolkozva. — Mindent jól meg kell fontolni, a nélkül nem lehet . . . A józan gondolkozás soha sem árt, különösen a házasság dolgában, mikor az ember megszünik nőtlen lenni és uj életmódot kezd . . .

S elkezdett arról beszélni, a mit már mindenki régen tudott. Nikitinnek nem volt kedve őt végig hallgatni, elbucsuzott tőle s aludni ment.

Gyorsan levetkezett és gyorsan lefeküdt, hogy mentől hamarabb ábrándozhassék boldogságáról, Manjuszjáról, a jövőről, aztán elmosolyodott, mert egyszerre az jutott eszébe, hogy ő még nem olvasta Lessinget.

— El kell olvasnom, gondolta magában; — egyébiránt minek olvasnám én azt el? Ördög vigye!

S tulhalmozott boldogságában rögtön elaludt s mosolygott egész reggelig . . .

Álmodott lódobogásról, álmodott arról: mint vezették ki az istállóból először a holló szinü «gróf Nulin»-t, azután a fehér Velikánt, azután ennek a testvérét Majkát . . .

Saison dal.

A junius már szinte nyárra vályán,
Az ember ismerős nélkül marad:
Az egyik meghalt mert rádőlt egy állvány,
A másik fürdőn tölti a nyarat.
A budapesti ember elfeledten,
Mint uj Robinzon él most csöndesen —
Egymásnak elegen vagyunk mi ketten, —
Mi el nem válunk, ugy-e édesem?

Mikor a nyári éjnek alkonyába
Eltünnek majd a budai hegyek,
Csoportosan sietnek Ős-Budába
A megvidámult szalmaözvegyek, —
Ah Ős-Budába, a hol ifjuságom
Sok bájos éje telt el vétkesen,
S hová nem enged többé szép virágom,
Mert el nem válunk, ugy-e édesem?

Gregorius.

JUNIUSI ÉJ.

Irta: DOMAHIDY UJFALUSSY AMADIL.

„C'etait une des nuits dont la sérénité
Partait á l'ame de paix,
d'amour et d'éternité". .
Lamartine.

A lágymeleg, balzsamos levegőben andalitó nesztelenség lappang és békés csend, melynek varázsteljes báját csak néha-néha zavarja meg egy-egy kósza szellő, az alvó természet mintegy csapongó álmaként bolyongva. S a hol ez a zephir, beczézgető simogatásával elsurran, nyomban sugni-bugni kezdenek a lombok, könnyed karcsu száraikon inognak a virágok, hajlonganak a fűszálak, zsenge ágak.

A szellő szenderitő dudolásába olykor fülemile szólal bele, mely a bokrok alján, ott, ahol az árnyak csipkézetten lapulnak a fűbe, busan cseng, panaszkodik, mintha csak a Leila és Medonusz boldogtalan szerelmét öntötte volna dalába. Akire «bül-bül» majd elhallgat, majd ismét felzokog, lágy méla hangulatot kölcsönözve az éjnek, mely telitve van bóditó jazmin-szaggal s édes mámorító rózsa-illattal.

Ugy illatoznak is azok a rózsák, mintha egy pillanatba akarnák lehelleni egész életüket, mialatt szeliden himbálódznak a halvány holdfényben és ábrándosan, enyelegve suttognak.

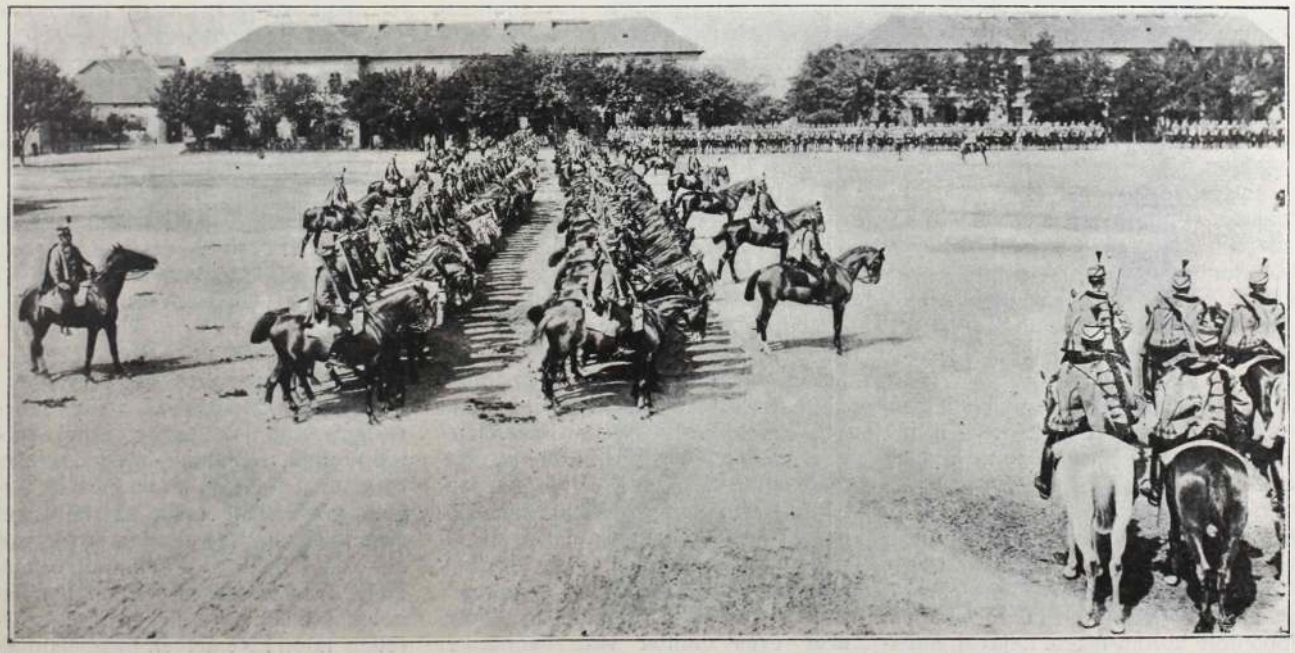

A 16-ik huszárezred jubileuma. Parádé a Ferencz-József laktanyában.

Bartl ezredes, a 16-ik huszárezred parancsnoka.

«Heimlich erzählen die Rosen
Sich duftende Märchen in's Ohr»...

mondja Heine, de ki tudná megérteni azokat az illatos meséket? A Mars lakóinak tulfinomult érzékei szükségeltetnének hozzá, Gäa gyermekei közül csak egy-egy fantasztikus költő-lélek lesi el titkos beszédük kulcsát. A rózsák büszkébbjei bizonyára őseikről dicsekednek, Plinius, Anakreon kedvenczeiről s arról a szinte hóborttá fajuló rajongásról, melylyel a régi rómaiak a virágok királynője iránt viseltettek. Mert tudva lévő dolog, hogy lakomák alkalmával a gőgös római homlokot, serlegeket diszitette, a nyugvóhelyeket, padozatot takarta, sőt télen át egész hajórakományok érkeztek a legszebb rózsákból Romulus városába a távoli Afrikából és Rhodus szigetéről, mely nemcsak Heliosnak szentelt szobráról volt hires, hanem temérdek rózsáiról is.

Egy-egy kis bimbó nyilván arról regélget, hogyan bókolt neki a pillangó, hogyan játszadozott, kötekedett vele a napsugár s közben felábrándozik a holdra, melynek keskeny sarlója élénken körvonalozva tapad az éghez s melybe az ember szinte beleképzeli Kaulbach «Mondfee»-jét midőn a könnyed felhőruhában, kibontott korom-fekete hajával, álmatagon mereng a mélybe. Körülötte tiszta, fellegtelen az égboltozat, csak a láthatáron uszkálnak tépett ködök, a tündér fátyolának aláhullott foszlányaiként lengve és imitt-amott elfedve egy bájos csillagot. Fent az égen azonban teljes pompájukban ragyognak, hemzsegnek az elviharzott századok, lepergett esztendők néma szemtanui s kiváncsian tekintenek le a földre. Közöttük hóútként terjed el a tejút, melyet az egyptomiak egyenesen az istenekhez vezetőnek véltek s melyről egy monda azt is meséli, hogy a lelkek járnak rajta az örökkévalóság regióiba.

E parányi csillagok ködvonala közelében, mely puha mennyasszonyi fátyolként övezi az ég kék homlokát, egy remek csillag büszkélkedik, az ártatlanság színébe öltöztetett Vága. Olvadó ezüstként tündököl, fénye azonban vetekszik azért az «Arcturus»-szal, azzal az élénk tüzben égő, szinte szikrát szóró sárga gyémánttal. Amaz, az ő tiszta átlátszóságában, egy gyerekleány ártatlan szerelmét juttatja eszembe, mig utóbbi az érettebb kor forró szenvedélyét jelképezhetné. Harmadiknak a hatalmas csillogásu Regulus szegődik, ez a kis király, mint a hogy a régiek hivták s mely ősidőktől fogva nagy szerepet játszott az ég történetében. Több ezer éves multba visz bennünket vissza, amennyiben már a babyloniak chaldaeok naptárát irányitotta, — mily sok mindenről nyujthatna felvilágositást, ha szóba eredhetne velünk! Olyan öntudatosan is ragyog, hogy szinte leri róla a büszkeség.

Minden csillagnak megvan a maga egyéni fénye, az egyik szendén, a másik mélán tündököl, a harmadik gőgösen bocsájtja szét sugárkévéit, a negyedik szinte kápráztat, Castor és Pollux meg mint két bánatos női szem nézeget le reánk.

Seneca szerint, ha a csillagok a földteke csak egyik pontjáról lennének láthatók, az emberiség odaözönlene megcsudálásukra, igy azonban a legtöb ember előtt igen mindennapinak tünik fel létezésük s egyáltalában nem törik fejüket mivoltukon. A néphit megelégszik azzal, hogy a lelkek lámpásai, melyek kialusznak és lesiklanak a magasból, ha a halandó kinek sorsa hozzájuk van fűzve, bevégzi pályafutását idelent. A nagy tömeg beéri azzal, hogy a csillag egyszerüen csillog, kevesen érezik égető vágyát annak, kutatgatni tulajdonképen, micsodák is az ég tüzes pontjai?! A kutatók is csak a lehetőség ingatag talaján mozognak ugyan, de ha kézzelfogható igazságokat nem is mutathatnak fel, mégis csak magasztos, felemelő marad, mindenkor az ég regénye, melynek minden lapja annyi érdekes eseményekről, ujabb-ujabb thémákról gondoskodik, bámulatra ragadva bennünket ama titkos erő iránt, mely oda tüzve tartja a csillagokat az éghez. A teremtés és lét nagy titkának nagy kérdése, a kérdések egész sorozatát torlasztja fejünkbe, s a kutatás csábját hatványozottan növelik, mert minél mélyebbre hatolunk a végtelenséget benépesitő égitestek vizsgálásába, annál mohóbban nyeljük ezt a megkapó tudományt s annál inkább rabjai leszünk. Bizony sok kellemes órát veszitett, ki soha sem igyekezett belemélyedni az asztronómia dicső témáiba, ki sohasem böngészett az universum titkaiban, s kinek érdeklődését nem vonta magára a fenséges csillagtábor.

Gondolataim menetét távol zenehangok szakitják meg. Valami szomoru nótát huzatnak, mely zokogva rezgi át a levegőt. Szivrepesztő hegedüszó mellett talán szertefoszlott ábrándjait siratja valaki és sóvárogva áhitozik a boldogság kék virága után, mely a mese szerint elérhetetlen meredek sziklafalon nyílik valahol, ismeretlen tájon! Némelyek megpillantják csodás ragyogását, midőn a messze-

ségből bűvösen mosolyog feléjük, de hiába futnak utána, tövises, göröngyös útakon, mert mindig tovább-tovább lebeg előlök és a széditő magasságból csak hiteget, csalogat.

A zenehangokat atöleli a fuvalom és lágy karjain odébb-odébb viszi, mire mélabús zugás, zsongás, zizergés támad a természetben s mintha minden merő búbánattá vált volna, még a falevél, fűszál is sóhajt lehel, a csillagok meg megannyi könycseppnek látszanak.

Az elszunnyadt madarak felrebbennek, bóbiskolva figyelnek, aztán neki vágnak a lég illatárának s halk szárnycsattogással uszkálva benne, olykor bele-bele csicseregnek a dalba.

Végre elhal a zene és mélységes nyugalom, jóleső béke száll mindenre, mintha egy jóságos angyal elsimitotta volna a föld színéről a bút.

A szelid ábrándos nyugalom, méla békesség, melyben csak egy csöndes emléke lappang még valami keserü fájdalomnak, illik igazán a juniusi éj keretébe a holdvilághoz, csillagragyogáshoz, rózsaillathoz.

De a junius éjszakája rövid, mint egy röpke álom. Az éj istennője csakhamar fellebbenti csillagos, holdas fátyolát, harmatkönyekkel bucsuzik tőlünk és helyet ad a rózsás Aurórának, ki diadalmasan vonul fel ragyogó phaetonján az égre és enyelgő zephirjével felzsörtöli álmából a természetet.

Elbolyongok . . .

Elbolyongok hűvös őszi estéken,
Mikor egy-egy csillag fut le az égen . . .
Hulló csillag, hamar muló örömek!
Be sötét lesz, hogyha ti eltünteték!

Vissza mennék, ahonnan elszakadtam,
Vidám lennék, boldog lennék tán ottan,
De akit ott olyan nagyon szerettem,
Nem tudom, hogy mást szeret-e, vagy engem . . .

Nem leszek én mindig ilyen szomoru,
Nyugodtan hagy engemet is majd a bú,
Nem látjátok bánatosnak arczomat:
Csakhogy akkor nyugszom már a hant alatt!

Gencsy István.

A VIZBEFULT HAJÓS.

Irta HOLGER DRACHMANN.

Éppen ugy történt, a hogy' elbeszélem. De adjon ám az ur egy kis pipábavalót! Éppen ugy történt. Micsoda nemzetbeli volt, — német, angol vagy holland? nem tudom, mert beszélni nem tudott az istenadta, legalább az én értésem szerint nem . . .

Most is, mint rendesen többen voltak a szobában, mind egyszerre beszélt.

Ám, mikor Ole Yvensen igy beszélt, azonnal elnémult a lecsegés s az egyik közelebb huzódott Oléhoz, a kivel ugyanazon lóczán ült.

— Mi az Ole?

— Hallgattál volna ide, — felelt a kérdezett — akkor tudnád. Van-e dohányod? — addsza!

Volt neki, adott.

Ole megtömte a pipáját, rágyujtott. Aztán ujfent elől kezdtek. «A hajósról» beszéltek; egy bizonyos hajósról.

Hm, sok éve már annak: vagy jó harmincz éve. Jó idők jártak akkor a halászra. Mostanában várhat ott a halász! Ha háromszáz négyszögölnyire veti a hálót, se fog többet egy féltuczat árva gadócznál. De akkoriban . . . hm! . . . Akkor történt ez a dolog. Egy csónakban ültem egy alkalommal Splittel, meg Linesszel, avval a Linesszel, a ki később a tengerbe fult az amerikai part közelében. Split meg én épen befelé huzgáltuk a hálót, Lines azalatt a kormánynál ült és evezett. Mikor már néhány tuczat gadócz volt a csónakunkban, egyszerre csak elkezd nagyon feszülni a háló.

— Na, húzd hát befelé, — biztatom.

Azt mondja rá Split:

Nehéz. Mi lehet benne?

Split csak huzogatta a hálót befelé, én meg helyére igazitottam a trógot, hogy bele lehessen tenni a horgokat. Azt hittem, valami nagy gadócz került a hálóba.

— Ni csak, mekkora ficzkó! — figyelmeztetett társam, tovább huzogatva a hálót.

Kitekintek a széles vizterületre; hát előbb egy görbe kar himbálódzik rajta kézfejestül, aztán egy emberi

Róna József műtermében.

Drótos tót.

Balty festménye.

mell tünt fel, aztán egy emberi áll szakállastul. A mell, kar és szakáll azonnal visszabukott a vizbe, mert egy horog a hulla nadrágszijába kapaszkodott s a felső testrészt visszarántotta. A helyett egy pár csizmaorr bukkant fel, hegyével mifelénk.

— Ki az? — szólt Split, a húzást abbahagyva.

— Legjobb, ha lassan behúzod a hálót — mondok neki.

Az ember ismét felvetődött, majdnem egyenest allva.

— Hagyd bent! — szólt oda Lines.

— Visszaereszszük? kérdezte Split.

Egy pillantást vetek a holt emberre, aztán meg a csónakra. Azt mondom:

— Mégis csak ember!

Na hát behúztuk a hálót, a holt embert megfogtuk, beemeltük a csónakba. Be sok viz ömlött ki belőle! Olyan lágy volt a háta, mint a döglött halé. Hanem azért, amint bevittük a csónakba, talpra állitottuk, háttal a csónak farának, arczczal felénk. Aztán leültettük.

A hanyatló nap éppen a szemébe sütött. Mig a hálót beszedtük s közben-közben egy-egy gadóczot hátrább löktünk a csónakban, nem állhattuk meg, hogy olykor-olykor hátra ne pillantsunk a holt emberre; éppen arczába láttunk.

Linesnek, a mint az evező mellett ült, furcsán borzongott a háta. Nyugtalanul izgett-mozgott az ülésen, vállán keresztül ő is sokszor hátrapillantott.

— Mit pillongatsz hátra, Lines? — kérdeztem.

Nem szólt. Csak elkezdett fütyölni.

— Ej, nem szokott ám fütyölni a halász a csónakban! — szóltam.

Kis idő mulva azt mondja Split:

— Azt hiszem, hogy ez itt ránk mereszti szemeit a hátunk megett.

— Didbáb! Tud is a halott szemet mereszteni.

De Split kis idő mulva ujfent rákezdte a félős beszédet. Lines megint izgett-mozgott a helyén mikor éppen behuztuk volt a hálót, Lines abbahagyta egy kissé az evezést, lehajolt, fölvett egy csillagférget, hátrafordult és odavágta a halat a holt hajós arczába.

— Ezt nem kellett volna tenned! — szóltam.

— Be se kellett volna venni a csónakba — felelt. Valahányszor hátranézek, rám mereszti üveges szemeit. Nem jól esik ám az, kivált mikor igy háttal ül az ember.

Hát napszálltakor hazaeveztünk. Néhány ember állott a parton. Már jó messziről kiabáltak:

— Hát az kicsoda?

Mig a csónak alja talajt nem ért, nem valaszoltunk.

Partra ugorván a partonállók segitségével kihuztuk a csónakot is. Mikor aztán fövényen állt a csónak, azt mondtam:

— Most már láthatjátok, hogy kicsoda.

— Persze megnézték. Azt kérdezte, az öreg Niels Skaffer:

— Van-e nála zsebóra, vagy efféle?

— Biz' arra nem gondoltunk!

Ki akartam gombolni a holt ember kabátját. De a pilóta nem engedte. Előbb be kell jelenteni az esetet a rendőrségnek meg a vámellenőrnek.

— Azt hittem, hogy vámmentes az ilyesmi, — szólt Lines, kissé megemelve a holtat vállainál fogva.

Mindnyájan nevettek. Linesben feltámadt a pajkosság a nevetés hallatára és elkezdett mókázni a halottal.

— Nem tetszik nékem ez a dolog. Meg találod bánni, — szóltam hozzá.

Lines felkaczagott illetlen pajkossággal.

Épp akkor érkezett oda a vámellenőr, nagy sietve, gőzölve, mint a ló. Uniformis kabátját félregombolta nagy siettében. Szörnyen sietett mindig ha valami dolga akadt; mert csak nagyon ritkán lehetett alkalma szimatolódzni.

— Micsoda portéka van a fedélzeten? — kiáltott már jó messziről.

— Tessék személyesen megnézni, ellenőr ur! — feleltem.

Lines, mikor hallotta, hogy a halotthoz nem szabad nyulni, elővett egy darab kátrányos ponyvát és ráboriboritotta. Ép akkor érkezett oda az ellenőr, fujva, mint a czethal, tüszkölve, köpködve, orrát szárogatva nagy vörös zsebkendőjével, mely örökösen kicsüngöt uniformis kabátja hátulsó zsebéből.

— Na emberek! — szólt egészen barátsagos és természetes hangon — micsod csekélységet hoztatok?

— Nem csekélység biz' az, ellenőr ur! — válaszoltam.

— Jó, jó, Ole!... Talán egy kis ... Hiszen tudod, csak a király megkapja a magáét, azontúl semmi sem törvénytelen.

Az ellenőr kissé félreemelte a kátrányos ponyvát és jól megnézte az alatta ülő idegen hajóst. Az mukkot se szólt, hisz törvényileg igazolva volt. Az ellenőr meg volt ugyan lepetve, de szintén hallgatott.

— Fuj, teringette! — szólt végre — hiszen büdös!

Eleresztette a ponyvát.

Gondoltam: ez nem éppen udvarias eljárás, hiszen elvégre az is ember, ha meghalt is.

Az ellenőr azt mondta, hogy a halott mellett őrt kell állani és valakit el kell küldeni a rendőrséghez, vagy a kapitányhoz, vagy a bióhoz, vagy a jegyzőhöz, vagy az irnokhoz, vagy tudja isten kihez, hogy vizsgálják meg, hogy csakugyan hallott-e az az ember, hogy nem hurczolta-e be a kolerát, vagy nincs-e nála szerel-

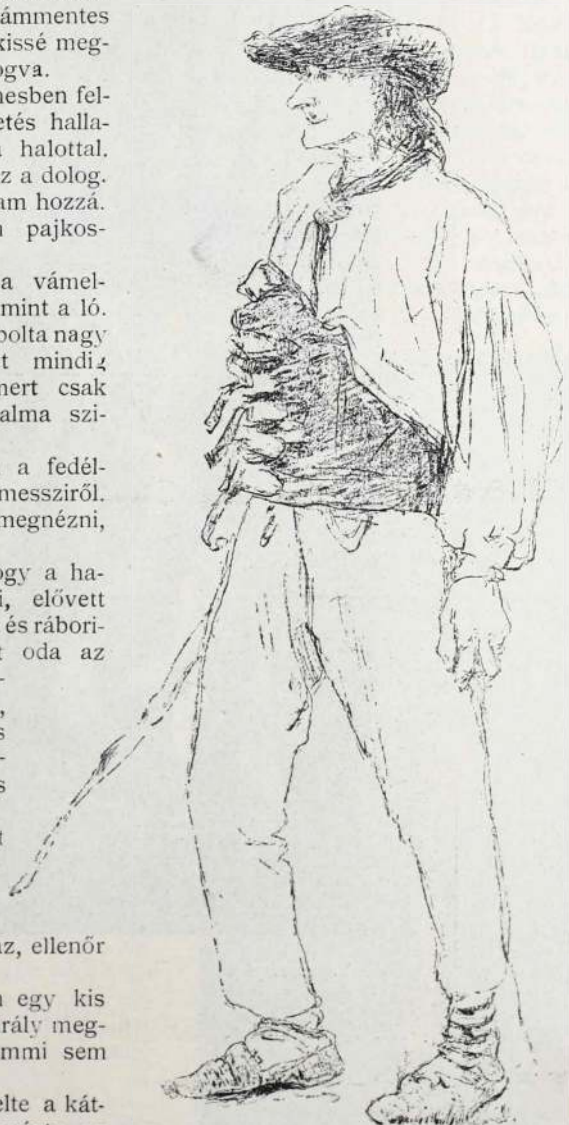

Tótországból. Zemplényi Tivadar rajza.

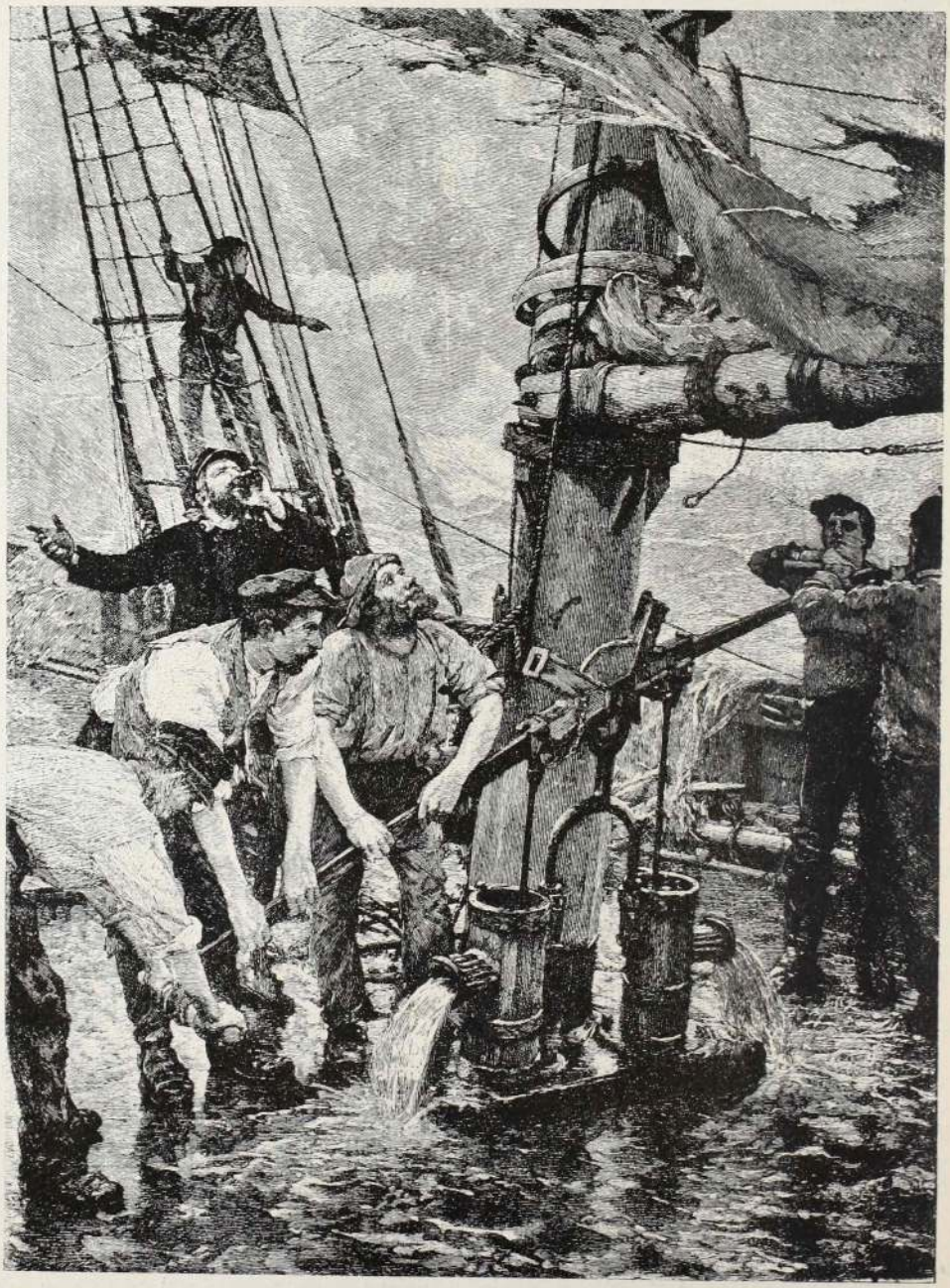

Végveszélyben. Daven festménye.

mes levél, vagy keresztlevél, a miből meg lehetne állapitani, hogy kicsoda.

Előbb se ki se merjen hozzányulni, azt mondta az ellenőr, még pedig oly élénk buzgalommal, hogy szinte elfelejtett boszankodni azon, hogy nem hoztunk neki valami más «csekélységet» is.

Nekünk mugunknak kell őrt állani, azt mondta. Kaptunk hát puskát, meg egy kardot hüvelyestül. Valaha altiszt volt az ellenőr s el nem tudta képzelni az őrállást fegyver nélkül.

Tehát őrt állottunk. Az emberek, a mint besötétedett, lassanként elszéledtek a partról. Tiz órakor visszajött az ellenőr rövid inspekczióra. Én, mint legidősebb, kivont karddal jártam fel s alá. Splitt és Lines pedig a csónak mellett állva őrködtek a puskával. Tisztelegtettem, mikor az ellenőr megérkezett, kinek ez nagyon tetszett.

Jól van! szólott és sipkájához emelte tenyerét. Megtörtént a bejelentés, holnap délelőtt itt lesz a hatóság. Vigyázzatok, el ne aludjatok az éjszaka! Isten veletek!

— Elküldhetem Linest a korcsmába valami innivalóért? kérdeztem.

— Inni? fegyveres állapotban? Elment az eszetek? — kiáltott.

— Akkor nem! — szóltam nyugodtan. — De hosszu ám az éjszaka ilyenkor ősszel és hideg van.

— Nem fázik az ember, ha őrt áll! — válaszolt az ellenőr és katonásan eltávozottt.

Még jóformán el sem távozott az ellenőr, Splitt és Lines már is berakták a fegyvert a csónakba a holt hajós mellé. Lines vette az üveget, indult. (Folytatása következik.)

—o—

Menyasszonyomnak.

Azt kérded tőlem kis menyasszonyom:
Mit olvasok ki a szemedből?
És azt a két fekete csillagot
Oly édes szeliden veted föl.

És az én két fekete csillagom.
Rám néz szerelmesen sokáig;
Tiszta fényéből egy-egy villanás
Szivemen keresztül czikázik . . .

És látok. — Mintha sürü fátyolán
Néznék át a titkos jövőnek:
Imbolygó árnyak szállnak, lengenek,
Eltünnek s meg csak ujra nőnek . . .

Aztán egy kép jelen meg hirtelen,
Oly édes, ösmerős szivemnek:
Egy glóriás nő s egy boldog fiu
Az oltár előtt térdepelnek . . .

Egy villanás — és uj kép tűn elő
Férj és nő boldog otthonukban.
Egymásnak oh mennyit nem mondanak!
És mégis oly kevés szavuk van.

Csupán a szem, a csók beszél,
S a szerető mosoly az ajkon.
Te vagy az Blanche s a mely hozzád simúl,
Az az arcz az én boldog arczom . . .

És látok egy öreg párt. Testüket
A tünő évek megviselték,
Arczuk redős, de szivük fiatal,
És változatlanul szeret még . . .

Uj villanás — és szomorú a kép;
Mulás, enyészet sir le róla:
A két öregnek ajka összeforr
Még egyszer, végső búcsuzóra.

S ugy halnak is meg, — együtt, mint a hogy
Éltek egy életen keresztül,
Egymást szeretve. — Lásd ezt olvasom
A te szerető két szemedből.

Mezarthim.

—o—

SZINHÁZI HÉT.

E hét a sziniiskoláké volt. Mert többes számban vannak; ami igen örvendetes körülmény volna, ha a kulturális szükség, a magyarság térfoglalása s a szellemi fejlődés szüleményei lennének. Azonban sajnos, mind ez nem igy van. Csak a legutóbbi hetekben kaptunk megdöbbentő hirt az éhező vidéki szinészetről s egy szomoru kimutatást azokról, kik szerződés nélkül tekintenek a bizonytalan jövő s a hosszu nyár elé, amikor nem lesz kenyerük. És ime, egyszerre négy sziniiskola ontja a végzett növendékeket mindkét nemből, akik ritkán jogosult ambitióból, hanem többnyire a szinipálya külsőségei iránti vágyakozásból indittatva mennek neki az életnek.

Valóban megdöbbentő az a könnyelmüség amelylyel ifjaink és leányaink a szinpadra törekesznek s elitélendő az a lelketlenség, a melylyel a sziniiskolák tulajdonosai ezt a vakmerő törekvést támogatják s boldog boldogtalannak útat engednek arra, hogy könnyelmü elhatározásuk elvonva őket egyéb pályáktól, a művészet siralmas napszámosaivá legyenek. Mert a szinpadra törekvésnek indokai rendesen nemcsak nem a tehetség önkénytelen vágyakozása, hanem leginkább melléktekintetek, melyek éppenséggel nem tiszteletreméltók és elismerést érdemlők.

Ifjaink, megunván az iskola — különösen a polgári és kereskedelmi iskola — vagy a kereskedői pálya jármát, kiforratlan észszel, meg nem izmosult jellem-erővel, felületes ismeretekkel nekivágnak a szinipályának. És miért? Mert abban könnyü megélhetést, ugynevezett «bohém-életet» látnak s munkanélküli existenciát várnak. Az ifjuság fogékonyságával eltanulnak néhány mozdulatot, hanglejtést, arcz-gymnasztikát, melyet valamelyik jeles szinésztől láttak és és már megszületik az elhatározás, melyet megfontolás nélkül követ a tett. Semmi közük ahhoz, ami egy valódi művész-lelket a szinpadra ösztökél, mert nemcsak nem érzik, de nem is ismerik azokat a motivumokat és vágyakat, melyek biztos útmutatók, hogy van-e helye valakinek a szinpadon. A sziniiskolák akadály nélkül megnyilnak előttük, ott kényelmesen elhelyezkednek, néhány évig gondtalanul és komoly munka, sőt számbavehető tanulás nélkül élnek, s amikor az élet eléjük tárul a maga ridegségével s megmutatja az igazságot: akkor már késő, mert ez az élet a lelkükhöz nőtt és egyéniségük ahhoz formálódott. Igy születik lassan lassan, most már rohamosan egy proletar-elem, melynek száma ijesztő mérvben szaporodik.

De még nagyobb a visszásság a leányoknál. Végre is a férfi valahogy-

Gergely Giza.

ugy eltengődik az életben s el tudja viselni sorsának keserüségét. De a nő? Vajjon kicsoda nem látja az összefüggést ezzel annak az elemnek megdöbbentő és szomoru szaporodásával, mely túldiszes ruhákban, tollas kalapokban látható itt is ott is, s bizonytalan — sőt legtöbbször igen is bizonyos — keresetforrásból él.

Különösen az alsóbb néposztálynál valóságos járvány, hogy a csinos leányokat szinésznőknek adják. Tehetség, rátermettség és ezeknek tagadhatatlan bizonysága? Vajjon ki törődik azzal? Könnyü élet, szép ruhák, ékszerek, könnyen szerzett taps és virág-csokrok: ez mosolygg a jövőből. A tű, az olló, a mérővessző megvetett dolgok, a kézimunka-pályák csak csunya leányoknak valók, az iroda és hivatal sanyaru jövőt igér, a körülményeknek megfelelő férjhezmenés unalmas és szegényes. Ott a szinpad! És tódul seregszámra a sziniiskolákba a perkál-szoknyás had. Egy ideig fenntartja lelki egyensúlyát, mig végre a könnyü alkalom, a mérges levegő s a mindenütt mutatkozó példa ráveszi, hogy megalkudjék a viszonyokkal. E perctől fogva a művészet csak kenyérkereset, vagy hely és alkalom a kenyérkeresetre.

Szomoru perspektiva, melyet nagyjából egész társadalmunk nyujt, de seholsem oly szembetünő és kiáltó, mint a művészet templomaiban. Mindenütt túlzott igények, indokolatlan vágyak, irtózás a tisztességes szegénységtől, a munka megvetése, a viszonyokat felülmuló életmód s a megélhetés minél könnyebb — habár nem tisztességes — eszközei után való hajsza. Nem komoly életfeladat, csak a könnyü és pazar életmód biztositása ez a törekvés. Aki elbukik, azt elgázolják és sülyed mindig alább; a ki a felszinen marad, az uralkodik és példájával ezer utánzót vonz.

Önkénytelenül takadtunk erre a szomoru bevezetésre, mikor számot adunk a sziniiskolák idei terméséről. Nem, mintha eredménytelenebb volna az, mint a megelőző éveké, hanem mert ez az igazság.

Négy iskola mutatta be tanitványait a tanév végével: a Nemzeti Szinház, Vigszinház iskolája, Rákosi Szidi és Solymosy Elek magánintézete, s ide vehetjük még a Horváth Zoltán kisebb tanintézetét. Mind a négy ugyanazon szinvonalon áll; a Nemzeti Szinházén talán több a vaskalaposság s az iskola, különben az sem egyéb, mint statiszta neveldéje a szinháznak. A növendékek egészen úgy játszanak, mint a hogy utánozni képesek azon szinház szinészeit, a melynél satisztálnak. Semmi eredetiség, semmi egyéniség. A tanáraiktól nem tanulnak többet, mint igen kevés és hiányos elméletet, sablonos mozdulatokat s egy csomó szerepet.

Ha ugy osztályoznák az iskolákat, hogy melyik mennyi helytálló növendéket tudott bemutatni, ugy legelőre tennők a Rákosi iskolát. Mert az tagadhatatlan, hogy ez az iskola két

Gergely Giza.

figyelemre-méltó tehetséget produkált: Haller Irmát és Bilkei Irént. Mindkettő primadonnának készül, iskolázott és csinos hanggal, temperamentumos játszó képességgel, fejlődésképes egyéniséggel, sőt némi izléssel. Erre a két tanitványára büszke lehet Rákosi Szidi.

A Nemzeti Szinház iskolájából kiválnak: Fábián Kornélia, Sebestyén és Gyulai. A Solymosy intézet növendékei közül előnyösen mutatkoztak be: Harmath Józsa, Fehér, Környei és Kovács Mariska. A Vigszinház iskolája inkább az összjáték és gondos betanulás tekintetében érdemel elismerést, mint az egyesek kiválósága szerint.

Igen sok növendéknek azonban atyai jó indulattal tanácsoljuk, hogy más pályán keressen elismerést és kenyeret, a hol kevesebb csalódás várakozik reá s a hol bizonnyal megállja helyét. Nagyobb lelkiismeret az önismeretben s kevesebb az önérték túlbecsülésében s tán még nincs késön az intő szó.

Dr. Szabó Imre.

—o—

GERGELY GIZA.

A minap az *Operabál* valamelyik előadásán egyik ünnepelt művésznőnkkel találkoztam, aki igy szólt hozzám:

— Milyen igazságtalanok is maguk kritikusok?! Vagy talán nem veszik komolyan a hivatásukat, avagy hiányzik magukból a meggyőződés bátorsága, — nem tudom, hogy hol a hiba, — elég az hozzá, önök alig merik a babért előlegezni az olyan tehetségnek, a mely nyilvánvaló és a melynek előbb-utóbb diadalmasan érvényesülnie kell . . .

— Nos?

— Lássa, itt van ez a kis *Gergely Giza*, akit ma először láttam... Igazi szubrett tehetség, telve bájjal és előkelőséggel, művészete szubtilis, temperamentuma elragadó . . . Ennek a kis lánynak merném a babért előlegezni . . .

Megkezdődött a második felvonás..

*

Gergely Giza az *Operabál* tengerész-kadetjének szerepében egy csapásra hóditotta meg a kritikát és a közönséget. Valami végtelenül jól eső diskrecióval és előkelőséggel játszotta meg azt a szerepet, a mely veszedelmesen csábitana különben a tulzásra.

— Látta már a *kis primadonnát?* — kérdezik egymástól a szinházi habitués, a kik figyelemmel kisérik a szinpadi csillagok járását.

A bájos fiatal művésznő, a kinek tehetsége ilyen diadalmasan érvényesült, ugy halljuk, nemsokára egy fővárosi szinház állandó kötelékébe fog belépni.

*

Gergely Giza különben nem csak temperamentumos szubrett a szin-

padon, de nagyon szellemes leány az életben.

— Mondja csak, kis primadonna — enyelgett vele egy szinházi habitué — nem fél maga kis lány létére férfinadrágban a világ elé lépni?

— Oh, — válaszolt a kis primadonna, — a világ már rég leszokott arról, hogy *szép férfiakat lásson a nadrágban . . .*

Mire nagy hahota támadt . . .

*

Nyiló tavaszszal aratta első diadalát a kis primadonna. Kivánjuk neki és magunknak is, hogy diadala minél hamarább végleges legyen.

— *sch.* — *d.*

Vidéki szinészet. Egy rokonszenves és kedves művész emberrel találkoznak olvasóink lapunk hasábjain, aki legtöbbeknek bizonyára régi jó ismerőse. *E. Kovács Gyula*, aki sok év óta a kolozsvári nemzeti szinház ünnepelt művésze, igazi költői lélek és egyéniség, aki pályafutását ugy kezdte el, mint azok, kik nagyobbra való hivatottságukat ösztönszerűleg érzik. Átküzdötte ő is a bohém szenvedések, kálváriáját, amig a dicsőség magaslatára felért. A magyar tragédiák és Shakespeare nagy alakjainak szelleme töltötte el lelkét és különösen Hamlet alakitása volt az, a mi őt a legelső szinészek közé emelte. A budapesti Nemzeti szinháznak is tagja volt egy ideig, körülményei azonban visszakényszeritették Kolozsvárra, a hol mint a vidéki szinészet legtekintélyesebb alakját ünneplik.

E. Kovács Gyula

Külföldi humor.

E honap 15-én kilépek atyám üzletéből a hol férfi ruhák legolcsóbban szerezhetők be. 20 forinttól feljebb. Valódi angol szövetek stb . . .

(Schut.)

Keresek: egy előkelő és egészséges kinézésü urat, hogy egy orvosi várószobában a «meggyógyult beteget» adja.

(Sondags-Nisse.)

Fiatalember, ki a lovakkal jól tud bánni, az angol, román és svéd nyelveket irásban és szóban birja, kitünően érti az üveges munkákat, elismert gyorsiró tehetség és a ki a gyermekek hajnyirását és a mexikói levelezést magára vállalja, magához illő főnököt keres; pékmester előnyben részesül.

(Jonker.-Statesmann.)

Néhány nap után, hogy Clovi Hugues asszonyt felmentették a gyilkosság vádja alól, egy előkelő úr estélyt adott, s hogy vendégeit revolverlövések kellemetlenségeinek ki ne tegye, a lépcsőházban a következő felirást alkalmazta: «A hölgyek kéretnek, hogy revolvereiket a ruhatárba tegyék le!»

(Cronique-Amusant.)

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar czukoripar-részvénytársaságnak br. *Harkányi* János alelnök elnöklete alatt e héten megtartott közgyülése, az igazgatóság javaslatához képest elhatározta, hogy az alapszabályszerű leirások foganatositása után fennmaradó 698.704 frt 48 kr. tiszta nyereségből Az «A» sorozatu részvények 7 frt, a «B» előjogos részvényekre 9 frt osztalék fizettessék és 150.000 frt a tartalékalap javára fordittassék. A felügyelő bizottság eddigi tagjai ujból egyhangulag megválasztattak.

Szerkesztői üzenetek.

L. S. Unió-utcza. Igazán nagyon mulatságos, de mi nem használhatjuk. Tessék valamely napilaphoz fordulni.

V. Nagyon át kellene dolgozni. Ez még nem vált be. Kéziratát nem ju attuk a nagyon rosszak sorsára, átveheti a szerkesztőségünkben. Üdvözlet.

Szőke czigánylány. Tessék csak ujból elolvasni azt a szerkesztői üzenetet, nem egészen ugy van, a hogy ön bájos kis levelében irta. Maradjon meg a levélirásnál és örvendeztessen meg bennünket máskor is, de a komoly tollforgatást bizza reánk. Üdvözlet!

L. Gy. Marosvásárhely Munkatársunk jövő hetekben ott lesz, akkor szóbelileg megbeszélheti a dolgot.

Schl. Oszkár. Küldje be a czikket, átolvassuk.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

Segédszerkesztő Reich Béla.

Budapesti útmutató.

Bankok és takarékpénztárak.

Magyar leszámitoló és pénzváltóbank. Dorottya-utcza 6. Befizetett részvénytőke 30 millió korona. Bank és váltóüzlet, áruosztály, entrepot és elevátorok 750.000 métermázsánál több úrtartalommal.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság. Budapest, V. József-tér 8. Befizetett részvénytőke 3 millió korona. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkoulánsabb visszafizetési feltételek mellett.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvény-tőke 10 millió korona. Elnök: *Tolnay Lajos*, vezérigazgató *Benke Gyula* Központ: *VI., Andrássy-út 5.* Fióküzlet: *IV. Koronaherczeg-utcza 11.* Kézi zálogüzletek: *IV., Károly-körút 18, IV., Koronaherczeg- és Zsibárus-utcza sarkán. VII., Király-utcza 57., VIII., József-körút 2. szám.*

Biztositás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általán. biztositó-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap *132 millió kor.* Budapest, Dorottya-utcza 10. sz. az intézet saját házában. *Életbiztositás* minden módozat szerint. *Tüz-, szállitmány és üveghiztositás.*

Szállodák.

Royal nagy-szálloda Budapest. A kiváló elegáns vendéglő kitünő konyhájának köszöni, hogy ez idő szerint a jobb polgári, valamint a legelőkelőbb körök látogatják. Mérsékelt árak. Előzékeny kiszolgálás. Naponta hangverseny. *Schmidt Károly*, igazgató.

Pannonia-szálloda, Budapest, Kerepesi-út, a nemzeti szinház és a népszinház között. *Százharmincz szoba és terem. Nagy étkező-termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Electromos felhuzó, (Lift) Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.*

Fényképészeti műtermek.

Erdélyi cs. és kir. udvari fényképész *IV., Ujvilág-utcza 2.*, a Kossuth Lajos-utcza sarkán.

Műszaki gyárak.

Geittner és Rausch, József főherczeg ő cs. és kir. fens. udvari szállitója. Szivattyu és fecskendő-gyár, műszaki és szerszámgyár. Városi raktár: *VI., Andrássy-út 12.*

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Kellemetlen ugyan egy leánynak az ilyen megbizatás, de azt hiszem te megbirkózol vele. Nos, most távozz és remélem, hogy sikerrel fogsz mindent elintézni!

A délután folyamán Charlotte a gazdasszonynak tudomására hozta, hogy a vacsorához két vendég is lesz. Az egyik, akit az asszony előtt bátyjának nevezett, már valószinüleg egy óra mulva fog megérkezni, a nevét majd megmondja és a szobájában be fogja várni. A másikkal együtt fog hazajönni.

Egy alkalommal már megfigyelte, hogy Mc. Gloin mennyit bir el a szeszes italokból és mikor kezd a nyelve feloldódni. Gondoskodott tehát megfelelő mennyiségü pálinkáról, azután felvette legszebb ruháját, köszönt és elment. Hét óra lehetett.

Nyolcz óra felé egy ur jelent meg és kérdezősködött vajjon Charlotte kisasszony visszajött-e már. A gazdaasszony tagadó válasza után megkérdezte, hogy Charlotte nem-e tett neki arról említést, hogy a bátyja ma meg fogja látogatni. A gazdasszony mert már tudta, hogy ki áll előtte, a fiatal embert fölvezette a szobába. Nagyon nyugodt és türelmes ember lehetett, mert tiz óráig kellett a szobában egyedül várnia, mig Charlotte barátjával megérkezett. Mikor a szobába fölértek, az üres volt, egy lelket sem láttak. Charlotte egy pillantást vetett a kandalló diszes rácsozata felé, melynek bal sarkában egy papirosból összetákolt piramis feküdt. Ez némileg megnyugtatta; a papirpirámist a tüzbe dobta és most minden figyelmét barátjának szentelte.

Mc. Gloin, mert ő volt a vendég, igen jókedvü volt, mint az olyan ember, aki önmagával és a sorssal is teljesen meg van elégedve. Levetette a kalapját és felső-kabátját, a füstölgő czigarettát a sarokba dobta és vágyólag közeledett a leány felé, mintha megakarná ölelni. De Charlotte kitért az ölelő karok elől és egy asztalt tolt közzéjük, hogy biztonságban legyen.

— Hagyd ezt Mike — mondá a leány, kikötöttem mielőtt idehoztalak, hogy békében hagysz! Ha nem teszed, akkor utoljára voltál itt! Ellenben ha jól viseled magad, együtt fogunk vacsorázni és kedélyesen elbeszélgetünk. Józanul akarsz-e viselkedni, vagy sem?

— Ilyen leányt sem láttam még, — dörmögé elégedetlenül Mc. Gloin. Te tudod, hogy megigéztél és most bolonddá akarsz tartani!

— Hiszen még nem is ismerlek, — válaszolá a leány, a vacsorát az asztalra helyezve, mig Mc. Gloin kényelmesen helyezkedett el a pamlagon. Még sohasem beszéltél magadról. Csinos arcza a leggonoszabb ficzkónak is lehet és én azt hiszem, hogy te elég rossz legényke vagy.

— En rossz fiu lennék! — szólt kaczagva a fiu, — hogy jösz erre a gondolatra?

— Legalább ugy mondják, hogy te nem rettegsz semmi szégyentől vagy gonosztettől!

— No hát igen. Egy férfi csak nem lehet bábu, vagy jobb szeretnéd ha az lennék?

— Isten ments! A férfinak férfiasan kell viselkednie, az természetes! És ha tudnám, hogy valaki szeret engmet, annak sokat meg tudnék bocsátani. De mit használ a sok beszéd, egy kis ital jobban fog neked is tetszeni!

Kinyitotta szekrényét és egy üveg pezsgőt vett elő, ügyesen felbontotta és két poharat megtöltött; az egyiket Mc. Gloinnak nyujtá, ki azt egyszerre felhajtotta.

— Ejnye! — kiáltott fel s kezével végigtörölve ajkait, ez aztán a jó kis szesz! Nem hiszem, hogy három dolláron alul kapni ilyen itókát!

— Rossz dolgokat nem tartok — válaszolá fejét hátravetve a leány — és természetes, hogy neked a legjobból adok.

— Nem mindenki adhat ilyen italt, az igaz. Vajjon kinek a pénztárából kerülhet ki a hozzávaló pénz? Azt szeretném tudni!

— Nekem is meg vannak a magam titkai, éppen ugy, mint neked. Nem nagyon kell törnöd a fejedet, könnyen rájöhetsz!

— Igazad van, — szólt bólintva Mc. Gloin, — ha te tudod, hogy honnan vedd a pénzedet, annál jobb. Kiadni majd együtt fogjuk avval együtt, ami az én zsebeimbe pottyan. Igy mindketten jó életet teremthetünk magunknak. Mit gondolsz?

— Nekem semmi közöm a pénzedhez, Mike, — válaszolá a leány gyengéd pillantást vetve reá és poharát ujból megtölté. — Bizonyára neked sincs sok felesleges pénzed, de hát hogy is lehetne! Még azt nem hallottam, hogy valami mesterséget üznél.

— Hat annak szokott a legtöbb pénze lenni, aki dolgozik? — mondá Mc. Gloin titokzatos szemhunyoritással. — En csak azt mondom, ha pénzre van szükségem, tudok szerezni magamnak! Olyan ficzkó mint én, aki egész New-Yorkot ismeri; nem pusztulhat el sem éhen, sem szomjan.

— Aki hiszi! Hátha holnap husz dolárra lenne szükséged, hogy szereznéd meg magadnak?

Mc. Gloin kiitta pezsgőjét és ujra töltött. Mit törődsz te avval! — kiáltá — bizd csak rám a dolgot. Egy tuczat olyan embert ismerek, akik segédkezet nyujtanának még ötször annyi megszerzéséhez is. New-York minden czirkusz- és kötéltánczos bódéjában éppen olyan jól ismernek engem, mint a versenyfutások és birkózásoknál. És azt is tudják, hogy jobb velem barátságban lenni, mint ellenséges viszonyban. Különben ezt te is megjegyezheted magadnak.

— Amennyire én tudom, te nem vagy ökölvivó!

— Ha szükségem van reá, nagyon jól tudom használni a kezeimet és ha valamelyik ficzkónak meg akarom mutatni az erőmet, ahhoz nem feltétlenül szükséges az ökleimet használnom.

— Ne beszélj igy, mert megijesztesz — kiáltá a leány; — örülök, hogy nem vagyok férfi, mert rettegnem kellene életemért, ha meg találnálak haragitani.

— Nekem jobban tetszel igy, hogy leány vagy, de aki hozzád közeledni mer, az vigyázzon magára. Ezt nem türném és könnyen a nyakát törné merészségeért!

— Ohó Mike, de nagyon henczegsz! azt hiszem mindez csak üres beszéd s aligha ölnél meg valakit azért, mert nekem udvarol!

— Igazán, — gondolod? Többet nem mondok. De hallod-e, te nem iszol semmit! Osszuk meg, ami még az üvegben van.

— Van nekem még több is — mondá Charlotte és uj üveget vett elő, melynek láttára felsugárzott Mc. Gloin arcza.

— Egészen kedélyes itt nálad és kedvem volna többé el sem menni innen. Hátha ezt most mindjárt rendbehoznók?

Charlotte felkaczagott. — Előbb tudnom kell, hogy ki vagy te tulajdonképpen. Hogy mi vagy és miket követtel el, ahhoz semmi közöm, csak azt akarom tudni, hogy tisztességesen gondolkozol e rólam. Mig ezt meg nem tudom, időnkint elbeszélgethetünk egymással, de a szivem szabad marad.

Mc. Gloin állát tenyerére támasztva felkönyökölt az asztalra és ugy bámult a leányra. — Mit akarsz! — kérdé, — mit tegyek? mondd meg!

— Honnan tudjam én azt, — válaszolá. — Tégy amit akarsz, de azt mondhatom előre is, hogy nem leszek a szeszélyeid játékszere, és — most igyál még egyet vén ficzkó!

— Mondd csak, nincs valami erősebb italod, mint ez a czukros-viz féle? — kérdé Mc. Gloin kiüritve a második üveget is és miután poharát felhajtotta, ugy hajitá az asztalra, hogy összetörött. Egy korty pálinka inkább helyén lenne.

— Mindent kaphatsz, amit csak akarsz Mike! — szólt a szekrényhez lépve Charlotte — van itt valami számodra, amitől meleg lesz a fejed!

Mc. Gloin ivott az erős pálinkából és nyelvével csettinve, mondá: — ez az igazi, ettől erősödik az ember. Azután egy ideig elmerülve, poharába bámulva ült és arczának kellemetlen megfélemlitő kifejezése elárulta, hogy ennek az aljas, elzüllött ember lelkének sötét folyai elevenedtek meg emlékezetében.

Charlotte észrevette ezt és elérkezettnek látta a pillanatot, hogy titkait kivegye tőle. Leült Mc. Gloin mellé és kezét vállára nyugtatta.

Ebben a pillanatban halk recsegés hallatszott és az ajtó kinyillott, úgy hogy csak csekély rés támadt. A leány jól tudta, hogy mit jelent a zaj, de Mc. Gloint annyira elfoglalta a leány, hogy mit sem vett észre. Bár az élvezett pálinka már megfosztá teljes józanságától, de azt mégis látta, hogy mily szép és kedves leány Charlotte.

— Tudod Mike, hogy mi vonzott hozzád legelőször? — kérdé lágy, behizelgő hangon a leány.

— Nos, mi?

— Emlékeztetsz engem arra az első férfira, akit szerettem. Akkor még nagyon fiatal jószág voltam, aki mit sem tudott még az életről. Nem volt olyan szép, mint te vagy, de az arczkifejezése ugyanaz volt, mint a tied. Amint itt ülve az előbb elbámultál, ő jutott eszembe.

— Ugyan mire gondoltál?

— Én? Semmire! — szólt vállvonogatva és kényelmetlenül fészkelődött ültében.

— Mire is gondoltam volna? — Csak kissé álmos voltam.

— Annyi idős volt, mint te vagy, — de te korántsem vagy olyan gonosz, mint ő. Egy este, midőn együtt üldögéltünk — ép ugy mint mi ketten most — elmesélte nekem egy gonosztettét. Senki sem tudott róla rajtam kivül és nem is fogja soha megtudni. Egy lélekkel sem beszéltem még erről.

— Ki az a férfi? — kérdé Mc. Gloin.

— A nevét nem mondom meg. Ő bizott bennem és én nem akarom őt elárulni, — még előtted sem.

— Hol van most?

— Ugy gondolom Dél-Amerikában. Megszökött innen és nem is fog többé visszajönni ide.

— Megszökött? Hát miért kellett szöknie?

— Hogy mit követett el, azt éppen megmondhatom, — válaszolt Charlotte rövid hallgatás után, — hiszen ugy sem fogod megtudni a nevét. — Megölt egy embert!

Mc. Gloin székét hátralökve, gyors tekintettel já tatta körül a szobát. Ajkai reszkettek, de aztán összeszoritá azokat és fogait csikorgatta. Kerülte Charlotte tekintetét és félre fordult, hogy poharát ujból megtöltse. Felhajtotta az italt és lassan, nyomatékkal mondá:

— Átkozott bolond lehetett, hogy egy leánynak ilyesmit elmondott!

— Charlotte keserüen csalódott, de ennek jelét óvatosan eltitkolta. Nem volt oka megbánnia, — válaszolt kis szünet multán. Én mentettem meg az életét; én segitettem neki alibijét beigazolni.

Mc. Gloin hallgatott egy ideig; mérlegelte a mondottakat. Nem volt oka kételkedni Charlotte szavainak igazságában; — egész más dolgokat forgatott agyában. Egy olyan leány, — mint Charlotte — előtt tett vallomás a törvény előtt ugy sem bir érvénnyel, hacsak más bizonyitékok, vagy egy megbizható harmadik személy tanuvallomása nem igazolják. Azonban a leányhoz való viszonya talán kedvező fordulatot vesz. Talán még más inditó okok is voltak a játékban!

— Halljad, te leány! Hátha én is olyan bolond lennék, mint az a másik! Azt mondod, hogy hasonlitok hozzá.

— Hogy érted ezt? — kérdé akadozó lélekzettel a leány. Szive erősen dobogott és arcza lángolt. Hát mégis sikerülne? — Egy pillantást vetett az ajtóra, mely már kissé jobban kinyillott.

— Egy multkor elkövetett csinyt fogok neked elbeszélni, — kezdé Mc. Gloin reszkető hangon és zavartan czibálgatta nyakkendőjét. — Négyen voltunk — rajtam kivül még Banfield, Healy és Morrisey. Egy kétkereküt béreltünk és tiz óra tájt kikocsiztunk abban a reményben, hogy valami jó fogást csinálunk. Banfield hajtott és mi lassan ballagtunk az utcza hosszában, mintha a kocsihoz semmi közünk sem lenne. A Bleeker útról az ötödik avenue déli vége felé sétáltunk, ahol Banfield egy pálinkamérés előtt megállott. Egy hordó rum feküdt az ajtó előtt s bár az üzletben még világos volt, senki sem látszott ügyelni a hordóra és mi meg akartuk kisérleni! En és Healy felemeljük a hordót és éppen a kocsiba akarjuk tolni, midőn Banfield azt kiáltja; vigyázzatok fiuk, jön valaki! És csakugyan; — a sarok mögül előugrik a rendőr és utánunk szalad. Healyt galléron ragadja, de Banfield a kocsiról úgy fejbe kólintja az ostornyéllel, hogy csak úgy zúgott a feje, aztán én is jöttem ám; — odaütöttem a bal füle mögé és rögtön elvesztette a látását, hallását. Karjait szétvetette a levegőben, odapuffant mint egy zabos zsák és én bucsuzóul még egyet ütöttem az arczába, avval elszeleltünk, de hordót mégis csak elvittük.

Mc. Gloin meséje sokkal szakadozottabb volt, mint azt itt előadjuk, de annál nyomatékosabb taglejtésekkel kisérte beszédét, miközben gyakran töltögetett és ivott úgy, hogy mikor szavai elhangzottak, szeme könybe lábadt és csak nehezen dadogott. Charlotte mindjárt rájött, hogy ez a dolog semmi összefüggésben nincs avval, amit ő keresett és megvolt győződve, hogy nem érte el vállalkozásának főczélját. Mc. Gloin vagy ártatlan volt abban a bűnben, melylyel gyanusitják, vagy sokkal ravaszabb, semhogy elárulná magát, Akár hogy is volt, ez alkalommal ugy sem lehetett volna tőle megtudni valamit anélkül, hogy gyanuját fel ne ébressze.

Nem maradt más hátra, mint látogatójától lehetőleg gyorsan szabadulni. E czélra altató szerrel látta el magát, melyet a legközelebbi pohár pálinkába öntött.

(Folytatása következik.)

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frtól fogva bér- és költségmentes.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb. kilója frt 1·35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1·50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

Csecsemők részére

legegészségesebb tápszer

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár találmánya.

Kövértej, egyedüli biztos és természetes tápanyag anyatej helyettesitésére. Csecsemő gyermekeknek és gyomorbetegeknek orvosság és táplálék egyaránt Kapható: Budapesten.

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej termelő intézetben**

VII., Damjanich-utcza 34. szám.

Vidékre 8—10 üveget tartalmazó ládákban küldetik. A tej légmentesen elzárt üvegekben sterilizálva van. 0·5 liter 15 kr., 0·2 liter 7 kr. 0·1 liter 4 kr. Helyben házhoz szállittatik.

TELEFON 61-90.

Kéziratok és minden a lapot illető közlemények a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatalába

Budapest, Nádor-utcza 13. szám alá küldendők.

Nomatott a «Kosmos» müintézet kő- és könyvnyomda részvény-társaságnál Budapest, Aradi-utcza 8.

2423 sz.

ÉRTESITÉS.

A 4-ik hadtest parancsnokság területén fekvő cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok az 1898/99 évi biztositási időszakra szükséges élelmi szükségleteinek biztositása végett:

1898. évi junius hó 28-án,
1898. évi julius hó 4-én,
1898. évi julius hó 8-án,
1898. évi szeptember hó 5-én,
1898. évi szeptember hó 9-én és
1898. évi szeptember hó 13-án

a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosság hivatalos helyiségében Budapesten (Budán, hadtest parancsnoksági épületben), mindenkor 10 órakor délelőtt, irásbeli, lepecsételt boriték alatt benyujtandó ajánlatok utján, nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

Részletesebb feltételek 1898. évi junius hó 19-kén lapunkban megjelent «Hirdetményekben», továbbá a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál, Kecskeméten a 13. huszárezred parancsnokságánál megtekinthető 1898. évi junius hó 1-én kelt «Szállitási feltételek füzetében» foglaltatnak.

Budapesten, 1898. évi junius hó 1-én.

A cs. és kir. katonai élelmezési raktártól Budapesten.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

2400 sz.

ÉRTESITÉS.

A pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. hadbiztosságnál, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál és pedig: Pozsonyban 1898. évi julius 4-én, Sopronban 1898. évi julius hó 7-én és Komáromban 1898. évi julius 11-én délelőtt 10 órakor az illető élelmezési kerületek számára 1898 október hó 1-től deczember hó 31-ig terjedő időre kenyér és zab, továbbá 1898. évi szeptember 1-től 1899. évi augusztus 31-ig terjedő időre széna, alom- és ágyszalma, tüzifa mint köszén élelmezési szükséglet bérbeadása nyilvános tárgyalásban lepecsételt ajánlatokkal fog biztosittatni.

Az egyes czikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 2520 a) és b) számu tudósitásokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek a Pozsony, komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmezési raktároknál meglevő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők.

Az 50 kr.-os bélyegekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt és egy időben a pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. badbiztosságnál, illetőleg a a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál a tárgyalási napon legkésőbb 10 óráig benyujtandók.

Kelt Pozsony 1898. évi junius hó 7-én.

Az 5. hadtest cs. és kir. hadbiztossága.

Cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága. # ÉRTESITVÉNY.

3.047. sz.

A budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktár számára

1898. évi október hó 1-től egész 31-ig terjedő szükségletként 2.000 métermázsa rozs és 2900 métermázsa zab fog **1898. évi julius hó 12-én**, továbbá

1898. évi november hó 1-től egész december hó végéig terjedő szükségletként 3600 métermázsa rozs és 5700 mmázsa zab **1898 szeptember hó 16-án** kereskedelmi szokványok alapján vásároltatni.

A beszállitás az alább megnevezett raktárakban, a megjelölt részletekben és időben eszközlendő, u. m.:

Raktárba			Azon szükséglet, mely 1898. julius 12-én biztositatik, szállitandó augusztus közepén	Azon szükséglet, mely 1898 szept. 16-án biztositatik, szállitandó október kezdetén	Jegyzet
			1898.		
A váci határon		rozs	2.000	3.600	Az eladási ajánlatok az 1898. évi augusztus havában szállitandó mennyiségre nézve 1898. évi julius hó 12 én d. e. 10 órakor és azon eladási ajánlatok az 1898. évi október havában szállitandó mennyiségre nézve 1898 év szeptember hó 16-án, d. e. 10 órakor a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) nyujtandók be.
		zab	900	1.700	
Az élelmezési	1 számu fiókraktárnál	métermázsa	1.900	3.800	
	2		100	200	
Összesen		rozs	2.000	3.600	
		zab	2.900	5.700	

Az 1. számu élelmezési fiókraktár a «Laposdülőn», a 2. számu pedig a II. kerületi Retek-utcában van.

A rozs és zabnak raktárszerü minőségünek és idei termésünek kell lennie.

Az eladási ajánlatok az 1898. évi augusztus havában szállitandó rozs és zab mennyiségre nézve **1898. évi julius hó 12-én** és az 1898. évi október havában szállitandó rozs és zab mennyiségre nézve **1898. évi szeptember hó 16-án** levélalakban, **legalább tizennégy napi impegnót tartalmazva**, 50 kros bélyeggel ellátva, mindenkor legkésőbb délelőtti 10 óráig a cs és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál (Budán, hadtestparancsnoksági épület) nyujtandók be.

Az ajánlatok lepecsételve s a boritékon: «**Szállitási ajánlat rozs és zabra**» jelzetü felirattal ellátva legyenek.

A fentjelzett szükségletek beszállitására nézve a katonai élelmi cikkeknek tőzsdén kivüli kereskedelmi szokás szerint eszközlendő vételeknél az ezen ügylet számára Budapesten 1898. évi junius 1-én hivatalosan kiállitott és a hadbiztosságnál betekinthető szokvány-füzetben foglalt határozványokon kivül, még a következő határozványok is mérvadók:

1. Az átadás elvileg a kincstári raktárakban eszközöltetik.

Ezen kivül a kiirt szükségleti mennyiségek részeinek szállitására is ajánlatok tehetők (részlet ajánlatok), és pedig a kivánt beszállitási határidő megjelölése mellett, lefelé egészen 100 métermázsáig.

A kincstár fentartja magának a jogot, csak egyetlen egy cikket is, avagy mennyiségrészeket, az ajánlott mennyiségből elfogadni.

Az ajánlott gabonának származási helye mindenkor megjelöendő.

Hogy ha a szállitásnál a katonai dijszabás kedvezménye igénybe vétetik, akkor a származás a vétel helye szerint kitüntetendő.

Külföldi terményü gabona a vételből ki van zárva.

A raktárszerü minőségre megállapitott legkisebb supnál nehezebb zabért vagy kenyérre való gabonáért **kárpótlás nem engedélyeztetik**.

A kincstári zsákoknak kölcsönbe adása csak a zsákonként naponta megállapitott $^2/_{10}$ kr kölcsöndij mellett engedtetik meg.

A vásárló bizottság előtt ismeretlen vállalkozók kötelesek az iránt intézkedni hogy a megbizhatóságukat és vállalatképességüket igazoló és a kereskedelmi iparkamara, esetleg gazdasági egylet részéről kiállitott bizonyitványok, közvetlenül a hadtest hadbiztosságához beküldessenek.

Vállalkozó részéről óvadék fejében az ajánlati cikkek értéke után számitandó 10%-nyi pénzösszeg lefizetendő, a mely az ügylet megkötése után legkésőbb 5 nap alatt letéteményezendő.

2. A beszállitandó zab és rozs árának kifizetése a szállitás után mindjárt eszközöltetik.

3. A szállitó által a kötlevélben határozottan fölemlitendő, hogy a vételügylet lebonyolitása az e végből a katonai élelmezési cikkeknek kereskedelmi módon való szállitása iránt, 1898. évi junius hó 1-ről kelt és előtte teljes tartalmában ismeretes szokványfüzet szerint eszközöltetik.

A szokványfüzet a cs. és kir. budapesti és székesfehérvári élelmezési raktárnál bárki által megtekinthető és ivenkint 4 kr lefizetés mellett ugyanott megszerezhető.

4. A szükséges nyugtabélyegek után felmerülő költségek a hadsereg igazgatását terhelik.

Budapest, 1898. junius hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

ÉRTESITVÉNY.

Vonatkozással az 1898. évi junius hó 1-én 3.047 szám alatt kelt Értesitvényre, közhirré tétetik, hogy a f. é. julius hó 12-én tartandó ajánlattárgyalásnál, ajánlatok a f. é. szeptember hó 16-án tárgyalásra kiirt gabonamennyiségekre is át fognak vétetni.

Budapest, 1898. évi junius hó 14-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságától.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM ÉS PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm **a következő tárgyakat csupán frt 6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban.
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került **és most ezen frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, **hogy ezen hirdetés**

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely **különösen** alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19/a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné özv.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Dísztelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselárusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JULIUS 3. 27. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

T. olvasóinkhoz!

Mindama tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek ama sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészeti kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) ugy mint az előző évnegyedben, ugy a következő évnegyedben is tiz igen becses festményt, illetve rézkarczot fogunk előfizetőink rendelkezésére bocsátani és e tiz értékes műtárgyat tiz oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kiknek a szerencse kedvezni fog.

Ezzel nemcsak azt czélozzuk, hogy előfizetőink iránt hálánkat fejezzük ki azért a meleg érdeklődésért, melyet lapunk iránt tanusitanak, hanem egyszersmind föl akarjuk ezzel ébreszteni olvasóink körében a művészet iránti érdeklődést és lelkesedést.

Hogy a jövőben csak fokozottabb buzgalommal látunk majd hozzá lapunk tartalmának gazdagitásához, — talán fölösleges külön hangsulyoznunk; erre kötelez bennünket közönségünk lelkes támogatása. Különös sulyt fektetünk ezentul lapunknak ugy művészi részére, mint irodalmi tartalmára. A művészi részben a legelőkelőbb magyar és külföldi művészek legujabb alkotásait mutatjuk be; az irodalmi részhez pedig a legkiválóbb iróink egész gárdája járul hozzá dolgozataikkal. E mellett természetesen nem feledkezünk meg az aktuális eseményekről sem, melyeket szintén gazdagon illusztrálva mutatunk be olvasóinknak.

„Az utolsó honvédek vacsorája" czimű jutalomképet szintén megkapják előfizetőink, mihelyt a reprodukczió elkészül.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 **forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Félévre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 27. SZÁM 1898. JULIUS 3.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

VÖRÖS LÁSZLÓ.

Alkalomnak ugyan csekély alkalom, hogy e lap élén Vörös László államtitkárról megemlékezzünk, az a kitüntetés, melyben e vasszorgalmu férfiut a belga király utóbb részesitette. De hát kell-e keresni külön az alkalmat, hogy Vörös László nagyszabású tevékenységének néhány sort szenteljünk? Hisz ő annyira agilis, hogy mindig aktuális. Maga a brüsszeli kitüntetés annak elismerése akar lenni, hogy a kereskedelemügyi államtitkár mint a brüsszeli kiállitás magyar osztályának elnöke, nagy érdemeket szerzett magának. Hiszen jól tudjuk, hogy a belga kiállitáson a magyar osztály mily általános feltünést keltett. Hát ebben tagadhatatlanul nagy érdeme volt az osztály elnökének, a ki organizáló tehetségével és körültekintésével a külföldön is tiszteletet és becsületet szerzett a magyar névnek.

Vörös László volt a millenáris kiállitásnak is egyik legerősebb támasza és az a lelkesedés, a mely őt minden cselekedetében vezérli, ugyszólván átszállott az egész vezetőségre.

Hogy közlekedésügyünk ma oly óriási haladást tett, ebben nagy és igen hatalmas része van Vörös Lászlónak is.

Vörös, a ki száz kézzel, száz ember helyett dolgozik és az egész nagy gépezetnek minden legapróbb részletét ugy ösmeri, mint a jó gépész a maga masinájának a szerkezetét.

Jellemző Vörös László szorgalmára és munkaszeretetére, hogy soha, vagy csak nagyon ritkán vesz szabadságot.

Egy izben, vidám társaságban, a hivatalnokok szabadságoltatásáról lévén szó, Vörös oda nyilatkozott, hogy ő a saját részéről azért nem szeret szabadságra menni, mert a sok pihenés lustává teszi és utána nem izlik a munka.

— Olyan az ember, mint a masina, ha megállitják, nehezebben indul és nyikorog minden kerék — gyors és rövid pihenés, ez a jó munka biztos sikere!

Vörös László valóban keveset és gyorsan pihen, de annál jobban és kitartóbban dolgozik.

Gyakorlaton.

A VIZBEFULT HAJÓS.

Irta HOLGER DRACHMANN.

(Folytatás és vége.)

— Hová mégy? — kérdeztem kardomat vizszintesen elébe tartva.

— Vedd el tőlem ezt a gyíklesőt! Tudhatod, hogy egy kis sziverősitő kell az őrálláshoz.

Eleresztettem. Mikor visszajött, egyenlően felosztottuk egymás közt az őrrállást olyanformán, hogy egyikünk fel s alá jár a karddal, a többi azalatt pihen. Az első óra nekem jutott. Ők azalatt lefeküdtek egy fövényhalom tövébe, egy-egy darab vitorlával takarózva.

Persze legjobb lett volna a csónakba feküdni s a nagy vitorlával takarózni; de nem volt rá kedvök a borzogatós szomszéd miatt.

Feljött a hold és levilágitott a partra, a csónakba, a kátrányos ponyvára. Egyedül jártam fel s alá, alá s fel, kardomat a hónom alatt, kezeimet a zsebeimbe tartva. Kitekintettem a tengerre és fel a lelhőkre: vajjon miféle szelünk lesz holnap reggel? Aztán a csónakra néztem, meg a ponyvával betakart halottra, gondolatokba mélyedtem és elgondoltam az élet bajait, különösen, hogy mennyi küzdelme van a tengerésznek, a ki sohasem tudhatja, hogy micsoda véget fog érni az, a mihez hozzáfog. Minél többet gondoltam erre, annál terhesebbnek éreztem az őrjáratot s örültem, hogy Linest eleresztettem a korcsmába, legalább ihattam egy kis erősitőt.

Odamegyek pajtásomhoz, benyulok a felsőkabátja zsebébe, kiveszem a palaczkot, épp akkor fölébred Lines. Azt mondja:

— Sohase resteld!

Azt hittem, alszol. Hideg van. Hogy esik a fekvés?

— Rosszul. Ennek is az az átkozott hajós az oka. Mért nem fogadtál szót? Hagytad volna a tengerben!

— Istenem, csak van tán bennem emberi érzés!

— Ha még hasznunk volna belőle!

Lines felült a fekvő helyzetéből. Egy darabig csak néztünk egymás szemébe. Aztán megszólalt:

— Tudod-e, mi jutott eszembe, mig itt feküdtem?

— Csak nem a hajós csizmája tán!?

Avval Lines felállt, keresztbe lógatta karjait, hogy kissé fölmelegitse magát.

A csónakra mentünk. Lines kissé fölemelte a kátrányos ponyvát a lábfeje tájékán.

— Egészen uj pár csizma, — azt mondja.

— Hagyj neki békét!

— Esküdni merek, hogy senkisem fog gondolni arra, hogy volt-e csizmája ennek a halottnak, vagy se!

Elmentem megnézni, hogy alszik-e Split. Aztán visszajöttem s a mint nézegettem a holdfényben nedvesfeketén ragyogó pár csizmát — mi tagadás benne? — nekem is ugy tetszett, hogy bizony az jó pár csizma.

De azért igy beszéltem:

— Nem, az nem járja. Ember az, ha holt is. A mi övé: övé, s ha elvesszük tőle: lopunk.

— Ez ember? — kiáltott Lines. — Ember az, a ki él, mint én, meg te. Ha meghal az ember: semmi. Por, meg hamu, mint pap a mondja. Hogyis lehetne már a semminek valamije!

Tépelődtem egy darabig. Hiába, nem fért fejembe ez a beszéd.

— Lásd, — szólt Lines — ha óráját, vagy értékpapirjait vennők el, ha ugyan van neki, az lopás volna, mert ilyesminek a kutyák körmére kell jutnia, a kik holnap idejönnek. Hajóst a rajta levő ruhájában temetnek el. Miért hagyjuk, a jó uj pár csizmát a földalatti férgek prédájára?

Egyet vakarintottam a tarkómon, aztán kérdeztem:

— Hát aztán kié legyen az a csizma? Az enyém, vagy a tied? Mert kettéosz va semmit sem ér.

Lines rám nézett:

— Vessünk sorsot!

Lehajolt fölvett egy marék apró követ.

— Egyenes, vagy görbe? — kérdezte.

— Nem akarok sorsolni, — feleltem és távoztam néhány lépésnyire.

— De én akarok.

— Addsza csak ide azt az üveget! — szólottam Lines pajtásomhoz.

Nagyot kortyantottam s a csónakba mentem Linessel. Ő levette a kátrányos ponyvát, én pedig hamar megfogtam a halott fél lábszárát.

— Azt hiszed, le lehet huzni? — suttogtam Lineshez.

— Mi az ördögöt müveltek ti ott? — kérdezte Split mögöttünk.

Egyikünk jobbra, másikunk balra

ugrott s mindketten hátra fordultunk.

Split fölébredt és ráült a fövenydombra.

— Nem lehet; — suttogtam Linesnek — tudod, Split milyen fecsegő; nem marad meg abban semmi titok.

— Csak megnézzük a halottat, — szóltam oda Splitnek.

— Tán feltámadt?

— Azt nem vettem észre rajta.

— Akkor bátran alhatunk tovább! szólt s lefeküdt a másik oldalára.

Linesre néztem. E pillanatban ő is megijedt, én is. Ő aztán a fövénydombhoz ment és szó nélkül lefeküdt Split mellé. Én meg a vásznat rá akartam teriteni a holtra. E pillanatban a holdfény ép a szemébe sütött. Rám meresztette kisérteties szemeit és nekem szinte ugy tetszett, mintha azt mondta volna:

— Te ficzkó!

Nagyon furcsa hangulatban voltam, mert soha világéletemben nem jutott eszembe elvenni valakinek valamijét; nem is tettem azóta sem soha. Most azonban sajátságos, eltérő helyzetben voltam. Hiszen szigoruan véve, csakugyan nem volt neki szüksége csizmára.

Fölébe hajoltam és bocsánatot kértem:

— Bocsáss meg pajtás, azért, amit tenni akartam! Hadd maradjon a csizmád szépen a tied! Jó éjszakát! Telik még az idén nekem egy pár uj csizmára való, csak a gadócz jól fizessen. Nem szorultam még rá, hogy ellopjam egy holt pajtás viseletét.

Ráteritettem a takarót avval az engesztelő érzéssel, hogy igy tulajdona sértetlen birtokában, nyugodtan fog pihenni. Mindenki szereti a magáét.

Őrjáratom ideje véget érvén, felzavartam álmából Linest.

— Mi lett a csizmával? — kérdezte.

— A mit az Ur együvé tett, azt ember széjjel ne válaszsza! — feleltem. Mély benyomást tehettek rá-e szavak, mert a csizmát senki sem bántotta egész éjszaka; reggel pedig mindjárt emberek jöttek, nem lehetett volna elvenni észrevétlen.

Eljött az ellenőr is, mi visszadtuk neki a puskát, kardot, melyek ugyancsak csillogtak a napon, a mint fel s alá sétáltunk.

— Történt valami? — kérdezte.

— Semmi nevezetes! szóltam hármunk nevében.

Összenéztem Linessel; mind a ketten bal orczánkba kaptuk a nyelvünket, fél szemet hunytunk, mint a csínytevők. Tüszköltem. Lines rámondta:

— Adjon isten!

De nem árultuk el, hogy mit akartunk tenni az éjjel.

Déltájban kocsi érkezett a faluból. A biró jött egy irnokkal, meg két urral. Meglátszott rajtok, hogy reggeliztek azaz: a birón meg a két uron — az irnokon nem.

Lementek a fövenypartra. A biró ránk mutatván, megmagyarázta társainak, hogy halászok vagyunk. Az egyik ur belenyult a melényzsebébe. Már-már azt hittem, hogy egy tallért akar adni. A helyett azonban egy óraüveget vett elő, azt a szemébe dugta, aztán ránkmeresztette szemeit s azt mondta, hogy igenis, halászok vagyunk.

Aztán a biró elkezdett bennünket kérdezgetni s minden feleletünket megmagyarázta a két urnak, kik bizonyára roppant előkelő urak voltak. Eleinte azt hittem, hogy külföldiek, mert magyarázni kellett nekik a dolgot. Minthogy azonban ők is dánul beszéltek, nem tehetek föl egyebet, mint hogy sohasem láttak halászt.

Előadtam az egész históriát, hol, hogyan találtuk azt a holtat. Aztán vizsgálatot tartottak. Egyik ur be is irt valamit egy könyvbe; talán rossz az emlékezete.

Kiforditottuk a hajós zsebeit. Csupán egy vizes bugyelárist találtunk; alig vettük a kezünkbe, darabokra szakadt; a mi kihullott belőle azt átadtam a birónak. A biró előbb keztyüt huzott fel, ugy vette át. Az irnok feljegyezte, hogy mi volt. Egy német bankjegy, melynek értékét a biró körülbelül hét dán tallérra becsülte, egy angol levél darabja, melynek a biró szerint semmi értelme sem volt, meg néhány darab holland rézpénz.

— Nem sok! — vélte a biró s bizony igaza volt. Néhány szót váltott még az ellenőrrel, valószinüleg a temetés iránt intézkedett, aztán a többiekkel visszaült a kocsiba s tovahajtatott.

Délután eltemették a hajóst, nem nem messze a falu nyugati oldalától, éppen a tengerparton. A káplán három kapa földet hányt le a koporsóra. Mi pedig mindnyájan levettük a sipkánkat, egy szót se szóltunk, csak néztünk mereven a sirgödörbe. A mint ott álltam, gondoltam magamban: mégis szép, hogy ez a halott magával viszi a csizmáját a sirba ha semmi hasznát sem veszi is.

A káplán távozott. De mi ott maradtunk s alighanem egyet gondoltunk, azt, hogy mégsem járja, hogy ez a szegény, vizbefult hajós egy kis kurta beszéd nélkül menjen a másvilágra. Splitt pajtásom, a ki ott állt mellettem, elkezdett körülnézni, nadrágkötőjét huzogatni. Vettem észre, mi bántja, hát megböktem kissé. Azt mondtam:

— Rajta a kormányruddal!

Egyet lépett előre és sipkáját kezében tartva, beszélni kezdett.

— Halljátok emberek! Lehet, hogy felsülök a dologgal, de sebaj. Csak azt gondolom, hogy az, a ki most itt előttünk horgonyoz, mégis megérdemel egy üdvözletet azoktól, akik behozták a kikötőbe, meg akik a partra hozták. A parasztember egész életében látja az ágyat, a kiben utolsó lehelletét ki fogja adni. Ám a halász és a tengerész soha sem mondhatja meg, hogy hol lesz az ő utolsó nyugvóhelye. Senki sem tudja, hová való az, a ki most itt pihen előttünk. Éppen azért ugy nézhetünk rá, mint egy pajtásra és talán összeadunk kis pénzt, hogy egy fakereszt legyen a sirjánál, vagy körül legyen keritve a sirja. És ha majd én, vagy Jens, vagy Ole; vagy Per olyan szerencsétlenül járunk valamikor, mint ez, reményünk lehet, hogy a halászok vagy tengerészek majd ugy tesznek velünk, mint mi evvel, jóllehet nem ismerjük és nem tudjuk, hogy lesz-e valaha köszönetünk benne. De halászok közt igy kell lennie. Azért hát — Isten vele!

— Ámen! — szólt a pilóta s mi rámondtuk:

— Ámen!

Aztán elföldelték a koporsót. Splitt pajtásomnak azontul jó sora volt. Lines egy év mulva a tengerbe fult Amerikában, hova matrózkép ment. Én nehéz köszvényt kaptam, ma is kinoz.

Hanem azért gyakran jutott eszembe az a vizbefult hajós, meg a jó pár uj csizmája.

A meteor.

*

Az ismeretlen végtelenből,
Hol millió tűz lángja forr,
Hatalmas ívben tört a földre
A villámröptü meteor.

És lenn kigyúlt a büszke város,
A paloták közt szikra szállt.
A pattogó tüz szétcsikázva
Fénylőn hirdette a halált.

Megálljatok! Most még nem érett,
De nemsokára jő a kor,
Hogy a lángtermő tüzáramból
Kizúg a legszebb meteor.

Hatalmas, büszke, égi szikra,
Százszirmu, gyujtó lángvirág
S amerre száll felséges ívben
Szikrázva gyúl ki a világ.

Nem városok; — országok égnek!
Az embereknek lelke ég!
Vad forradalmi lángra lobban
A szolgalakta messzeség.

Sok ezredév omlik romokba,
Királyi várak, templomok.
... Egy uj világnak szüz alapja
Lesztek ti éjsötét romok!

S mig a szabadság lángtüzében
Ujjongó mámor árja forr,
Sötéten fekszik lenn a földben,
A villámröptü meteor.

Pásztor Árpád.

A FITOS.

Irta GÁRDONYI GÉZA.

I.

A báró a felesége arczképe előtt ült. Szivarozott és könyezett.

A fiacskája mellette játszott a szőnyegen. Házakat épitett könyvekből.

Akkor jelentette az inas, hogy a kocsi előállott.

— Hova is akartam menni? — kérdezte fölpillantva a báró, — ja igen: az állomásra a guvernant elé. Nincs kedvem. Mondd meg az irnoknak, hogy menjen el helyettem.

Azzal leült a fia mellé a medvebőrre és segitett neki falut épiteni könyvekből.

Estefelé megérkezett az irnok. Ez egy fiatal, lenhaju és pehelybajuszu sánta emberke volt. Parasztgyerek korában a báró lőtte sántára nyul helyett.

— Méltóságos uram, — mondja az irnok megbiczczentve a fejét, — a guvernant a parancsát várja.

Az irnok szemei csillogtak. Hol a kis báróra, hol a tükörbe pislogott.

— Vezesse be a kisasszonyt, — mondotta a báró, egy kétemeletes háznak az épitését folytatva.

Az irnok fürgén topogott ki a szobából, s egy percz mulva a kisasszonynyal állott a báró előtt.

Vékony nyulánk leány volt ez. Az arcza sovány és fehér. Lehet, hogy a fekete ruha miatt látszott olyan fehérnek. Az orra pedig fitos kis vidám párisi orr, aminővel csak mosolyogni lehet.

— Gyászol? — kérdezte a báró fölemelkedve és széket kinálva a kisasszonynak.

— Anyámat gyászolom, — felelte az szerényen leülve.

A báró köszönetet intett az irnoknak a fejével, mire ez meghajolt, egy pillantást vetett még a leányra és elkopogott.

A báró egy jókora levelet vett ki az iróasztalából. Kihuzogálta belőle az iratokat és egyenkint széthajtotta.

— E szerint — szólt az egyikbe nézve, — tizennyolcz éves . . . jeles neveléstan jeles . . . franczia jeles . . . Y a-t-il longtemps que vous apprenez le français?

— Non, monsieur le baron — felelte mosolyogva — il n-y a que hut mois.

Az iskolai könyvében volt ez a kérdés. Azt kellett gondolnia, hogy a báró is abból tanult franczául.

— Nem tesz semmit, — mondotta a báró, átnyujtva az iratokat, a fiam ugyis selypit, először hadd beszéljen tisztán magyarul.

Egy pillanatig rajta felejtette a szemét a leány finom arczán, azután letette szivarját és a fiához fordult:

Jöjjön Danika, bemutatom önt a nevelő-néninek.

A kis báró abbahagyta a játékot, és a kisasszonyhoz ment. A szék karjára tette a kezét és kis galambfejével az arczához hajolt.

— Olyan mint a mama, — mondotta a kis báró, a nagy olajfestményü arczképre pillantva.

A leány is odapillantott.

Nem hasonlitott a képhez. A báróné gömbölyü, fekete nő volt és az arcza szelid és komoly.

— Köszönöm, — mondotta, — hogy engem hasonlónak talál, igyekezni fogok, hogy épp ugy szeressen is, mint a megboldogult . . .

— Igen, — szólt sóhajtva a báró, — ezelőtt két évvel.

— Mint a megboldogult édes mamát, — egészitette ki a leány.

És nagy ibolyaszemeiből meleg fény sugárzott a gyermekre.

II.

A gazdatisztek csak ugy hivták maguk között: a *fitos*.

Mert különös kis csinos pikáns orra volt, ami az arczát örökké vidámmá és nyilttá tette. Az állán egy kis kerek lencse barnállott. Az jól illett oda. A haját magyarosan két ágba leeresztve hordta. Nem ért tovább a derekánál, de fénylett, mint a selyem.

A tiszttartó különösen bomlott utána. Özvegy ember volt ez is. Divatosan járt, de amellett bajuszpedrőt használt, hogy a sápadt szinü bajuszát rendben tudja tartani.

— Meglássátok, — szólt jelentős szemöldök-mozgatással az ispánhoz és a sánta irnokhoz, — esztendőre uj guvernantot kell a bárónak fogadnia.

Az ispán is nőtlen volt, de már agglegény. Nyiretlen szentistvánszakállát szürkére festette régen az idő, és mikor a leányokról beszéltek előtte, a levegőbe legyintgetett a kezével; de azért ő is ejnyézett egyet, mikor a fitost először meglátta. Pál irnok hallgatott. Szelid macskaszemei gondolkozó tekintettel pihentek a lámpán. Olykor mosolygott, és a bajuszkáját igyekezett megpödörinteni.

— Mit beszéltetek az úton? — vallatta a tiszttartó.

— Sok mindent, — felelte az irnok levéve a tekintetét a lámpáról, mellette ültem és ilyen közelről láttam az orczáját.

És az «ilyent» azzal magyarázta, hogy a kezét a szeméhez tartotta.

— Megcsaokoltam vaona, — mondja az ispán pajkosan.

— Olyan gyönge az arcza, mint a liliom, — mondja az irnok közelebb húzva a székhez a mankóját, — kérdezte azt is, hogy miért vagyok sánta? Gyerekkori baleset — feleltem — megszoktam már. Erre ő is azt mondta, hogy ma már nem baj a sántaság: Budapesten lehet olyan műlábat venni, amiben aczélrugók vannak. Hozatok egy műlábat, ha nem kerül sokba.

— No, és mást nem beszélt?

— Dehogy nem: mikor azt mondtam, hogy a sántaság mégis szerencsétlenség, tagadólag rázta a fejét. Azt mondta, hogy csak a sziv és a lélek legyenek nemesek, akkor az ember boldog lehet sántán is, szegényen is. Hozatok egy műlábat akármennyibe kerül.

Ittak a szép ismeretlen egészségére. Az ispán az asztalra borult és a szakállát vánkos gyanánt az arcza alá gyűrve elaludt. A tiszttartó azonban ki nem fogyott a kérdésekből. Az a gondolat különösen nyugtalanitotta, hogy a báró nem haragszik-e meg, ha családi tekintetek nélkül házasodik.

Az irnok csak minden tizedik kérdésre felelt. Egyszer csak fölkapta a mankóját. Azt mondta, most jut eszébe, hogy a báró egy másolást bizott rá és hogy azt reggelre el kell végeznie.

De nem az irodába ment. Az ud-

Spanyol táncosnő. De Villas festménye.

varon körülnézett. Azután megfordult és a kertész-ház felé sántikált.

Másnap reggel a báró gyönyörködve nézte, hogyan játszik a fitos a kis báróval a szökőkut mellett.

Egy nagy gummilapdát dobáltak egymásnak, és a fitos ép oly fürgén szaladgált a lapda után mint a kis báró. Vékony, hajlékony termete könnyen röppent ide-oda a gyepen. A szoknyáját kissé felfogta, mikor futott. És vidám nevetése egybecsengett a kis báróéval.

A lapda egyszer csak belehullt a szökőkút medenczéjébe. Ágakkal nyulkáltak érte, de nem érték el. Akkor a báró a fejére tette a kalapját és lesietett.

A fitos ablaka mellett megdöbbenve állt meg. Egy csokor rózsa piroslott ott az ablak külső vasába tüzve.

A báró a simára gereblyélt kerti utra nézett. A homokban egy bal-láb nyomai látszottak; a jobb-láb helyett pedig mindenütt egy-egy lyuk.

A báró kihalászta a lapdát és udvariasan átnyujtotta a fitosnak.

A fitos arcza viritott már a játéktól. A kis báróé is. A báró is játszott. Az ő arcza is kipirosodott. Ügyetlenül ugrált ide-oda a gyepen és mikor a lapda messzire gurult, ő futott el érte.

Csak akkor hagyta egy pillanatra félbe a játékot, mikor a rácson át meglátta, hogy a tiszttartó arra lovagol.

Intett neki.

A tiszttartó a kalapját levéve állott meg a rács mellett és titkon, mohó pillantást vetett a fitosra.

— Tiszttartó ur, — szólt a báró szivarra gyujtva, — a Palit, az irnokunkat helyezze át a zempléni birtokunkra, és gondoskodjék artól, hogy jobb fizetést kapjon. Megérdemli. Igen jó fiu.

III.

A báró egy őszi reggelen befogatott a legnagyobbik hintóba. Jobbfelől a fitos foglalt helyet, közepett pedig a kis báró. Mind a hármukon fekete ruha volt. A fitos aggódó figyelemmel huzta a kis báró fejére az úti köpenyke kapüsonját.

A szakács tudta, hogy estére visszatérnek.

A tiszttartónak persze estefelé meg kellett néznie a kukoriczatörést. Az uj lovagló-ruhájába öltözött és a bajuszát a szokottnál is jobban kifente.

Délután hat órakor jelent meg a hintó a domb országútján. A fitos a báró balján ült. A kis báró középett.

A tiszttartó eléjök lovagolt.

— Történt valami mig oda voltunk? — kérdezte a báró.

A fitos ördögileg csinos volt. Egy nagy bokrétát tartott a kezében. A kis báró, az oldalához simulva, félrelógó fejjel aludt jóizüen.

— Semmi különös, — felelt a tiszttartó, a Pali irt Zemplénből. Méltóságodnak egy kérvényt irt, nekem pedig egy levelet. A kérvényben megint az van, hogy szeretne visszajönni, a levélben pedig az, hogy már nem mankón jár, hanem műlábon.

Mind a hárman nevettek.

— Tudja meg tőle, hogy mibe került, — mondotta a báró, — aztán téritsük meg neki ezt a költséget. Azután jókedvüen tette hozzá:

— Jöjjön csak közelebb, — csókoljon kezet a méltóságos asszonynak.

A tiszttartó csak nézett, nézett, majd hogy ki nem nézte a szemét, hogy nem lát-e még valakit a hintóban.

A fitos pedig mosolyogva nyujtotta neki a svédkeztyüs jobbkezét.

AZ ELŐLEG.

Előljáró beszéd.

Az előleg jó intézmény, kivált hivatalnok embernek. Ha valakinek szüksége van egy kis parázs pénzre, fürdőre, vagy más egyébre, a kérvényt beadja és fizetése arányában három havi előleget is kap.

Csak az a baj, hogy itt sem egyforma mértékkel mérnek. De hát ezen nincs mit csodálkozni, mikor lám az Isten sem ad mindenkinek egyformán. Sokszor megfeledkezik a szegényről, kinek csak a mennyországot juttatja, a gazdagot még akkor is felkeresi, mikor nem várja.

Azon mód van itt is!

Mert egész más dolog az, mikor

A nagy ur akar.

Ennek a kivánsága is már kész eredmény. Nem kell kérni, meggyőzni, bizonyitani, maga a tény, hogy akar valamit, elegendő a teljesüléshez.

Felhő Kázmérnak sem sokat kellett

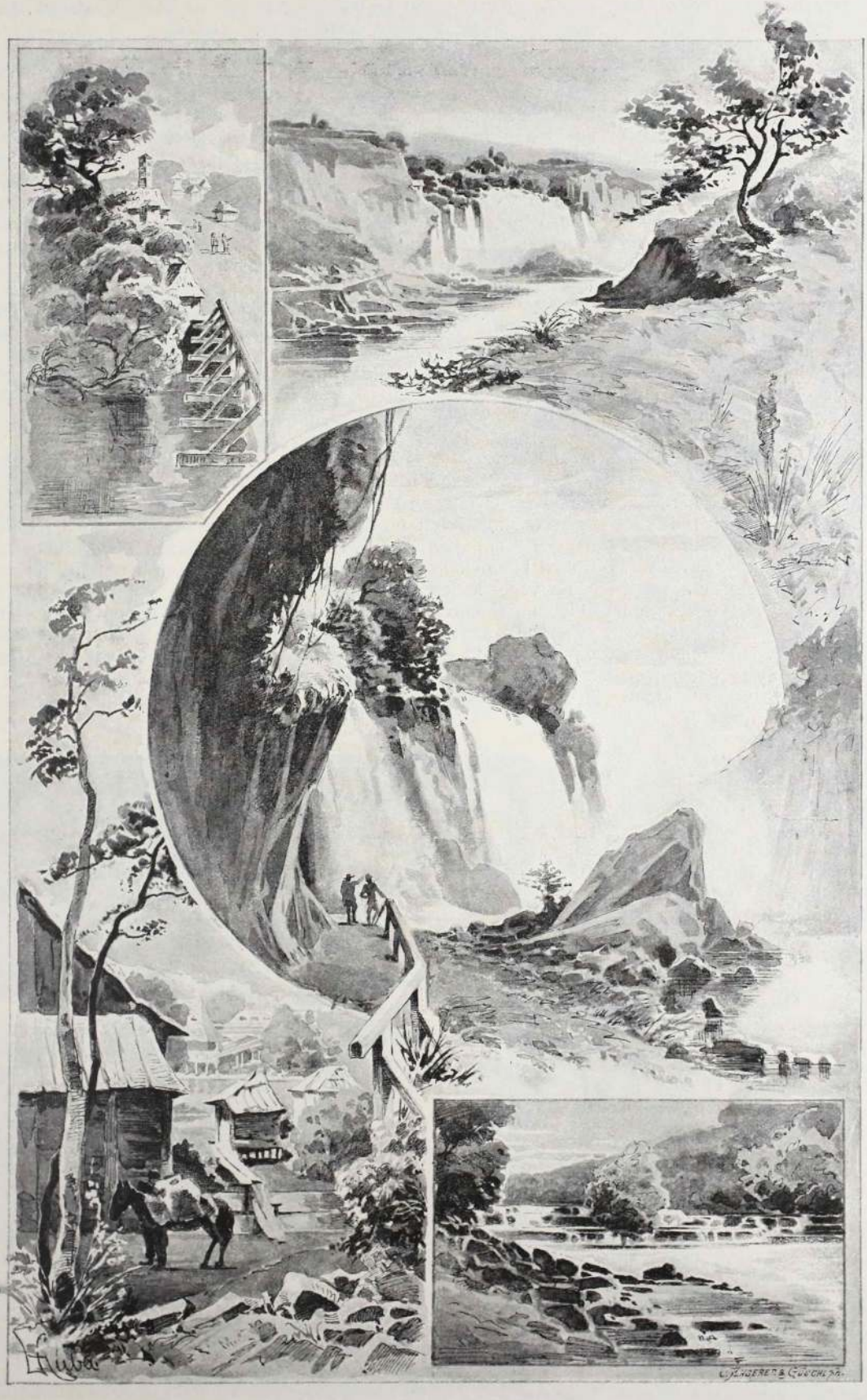

A Pliva folyó vidéke Jajce mellett.

Kuba festménye.

beszélni. Egyszer bejött hozzá az osztályvezető tanácsos s a ruganyos, szőnyegkerevet sarkába huzódva beszélgettek.

— Hová mégy az idén?

— Mentonéba.

A lilaszinü füstmacskák oszlásánál egymás szemébe néztek dévaj csintalansággal.

— Ő is ott lesz?

— Azért megyek. Hanem egy kis előlegre is szükségem volna, ha sziveskednél . . .

— Kérlek, csak ird meg azonnal, magam viszem el és elintézem.

A nagy ur himbáló léptekkel ment végig a puha, tarka-virágos szőnyegen iróasztaláig, leült és pár sorban kérését megirta, a hosszukás, egymás hegyibe rakott betük, mintha a Riviera napsugaras virányairól locsogtak, kaczagtak volna, ugy állottak egymásnak dőlve.

Az osztályvezető átvette a kérvényt s vállára ütött Felhő Kázmérnak:

— Hej öreg! Nagy szerencséd van! Én mondom: nagy szerencséd.

S avval dadogva távozott végig a csillogó parkettáju előszobán, hol ügyes-bajos emberek félénk tisztelettel néztek az elhaladó után és nagyban találgatták, hogy ugyan micsoda dolgokban tárgyalt olyan sokáig odabent a két nagy ur.

Alig negyedóra mulva már rohanvást futott egy kisebb tisztviselő, hogy a kész utalványt letisztáztassa és aláirásra vigye. Délfelé alázatosan kérte nyugtáját a nagy urnak az ajtónáló, hogy pénzét felvehesse.

Felhő Kázmér az ujságot idegesen asztalára csapta.

— Minek sietnek ugy vele. Hiszen mondtam, hogy nem most kell . . . Ráért volna . . . Különben csak vegye fel azt a pár forintot, aztán addig is vigye el a takarékpénztárba . . . Mondtam, hogy nem most kell!

Aztán unott fásultsággal a kényelmes, sárgaréz szögekkel kivert bőrkarszékbe dőlt, az eldobott lapot felvette és tovább olvasott.

Én nem tudom, miért is van az máskép, mikor valamit

A szegény ember kiván.

Miért éreztetik vele az emberek az erőt, a hatalmat, mikor a sors már ugyis földig sujtotta.

Katona Gusztávnak nem volt semmije, csak egy kis leánya, de ez aztán mindene volt. Valami hivatalban dolgozott nap-nap után s a szürke, pókhalós falak közt egyre arra a rózsás, gödrös arczu kis leányra gondolt. Ha dolgát végezte, futott haza, ölbe kapta és ugy beczézgette s reggelig el nem szakadt tőle.

Hanem egyszer a sors ezt a kis boldogságát is megirigyelte. Mikor egyik nap hazament, kis leánya a pamlag sarkába dideregve összebujt.

— Ugy fázom, apácska! — felelt Piroska a szapora, aggódó kérdésekre s izzó homlokát apja tenyerébe fektette. — Feküdj az ágyba drágám, aztán igyál teát, majd jobban leszel.

— Igen, de gyere te is oda.

Aztán lefeküdt. Orvost kellett hivni, mert a gyerek egyre lázasabb lett. És a baj egyre növekedett. A kis beteg ágyához tudós tanárokat akart hivni, hogy mentsék meg az ő egyetlen örömét, de hát nem volt pénze. Gondolt egy nagyot és előleget kért.

Ez már nem ment oly simán. Nem volt elég négy sort irni, hanem egész oldalon kellett bizonyitani, hogy a pénz mire kell s azonfelül még orvosi bizonyitványt is csatolni.

És végig kellett járnia a kalváriát, előbb az előadóhoz, majd az osztályvezetőhöz, végül a főnökhöz, mindegyiktől külön kérni azt a becses jóakaratot. S mindenhol kimért, száraz feleletet kapott.

— Majd meglátjuk, ha nem lesz akadály!

S ezalatt a kórágyon ott feküdt a kis lány tüzes, lángban égő arczczal.

Ha otthon volt, mellé kellett ülni s olyankor kis kezével megfogta apja kezét és ugy szoritotta, mintha avval enyhült volna fájdalma. Ezekben a perczekben a szegény ember magában számlálgatta, micsoda mibe kerülne s mi mindent tenne-venne, hogy azt az egyetlent, ki egyedül maradt neki e kietlen, rideg világban, az életnek megmentse.

A közel jövőnek sejtelmes érzése a kis gyermeket meglepte s halk hangon szólt apjához.

— Apácska kérlek, ha meghalok a mama mellé temess el!

— Ne beszélj ilyeneket, édes. Nem halsz meg.

És harmadnap fehéren, kiteritve feküdt a fehér párnák közt.

Katona Gusztáv mondhatatlan, néma fájdalommal járt-kelt a halottas ágyacska körül. Hiába csak a szegény ember tudja, mi az igazi fájdalom. A gazdagoknál még a szeretetet is érdek, a szegény pedig szeret a szeretetért. Keserü gyülölet fogta el az emberek iránt, kik részvétlenül engedték, hogy lelke mindene meghaljon.

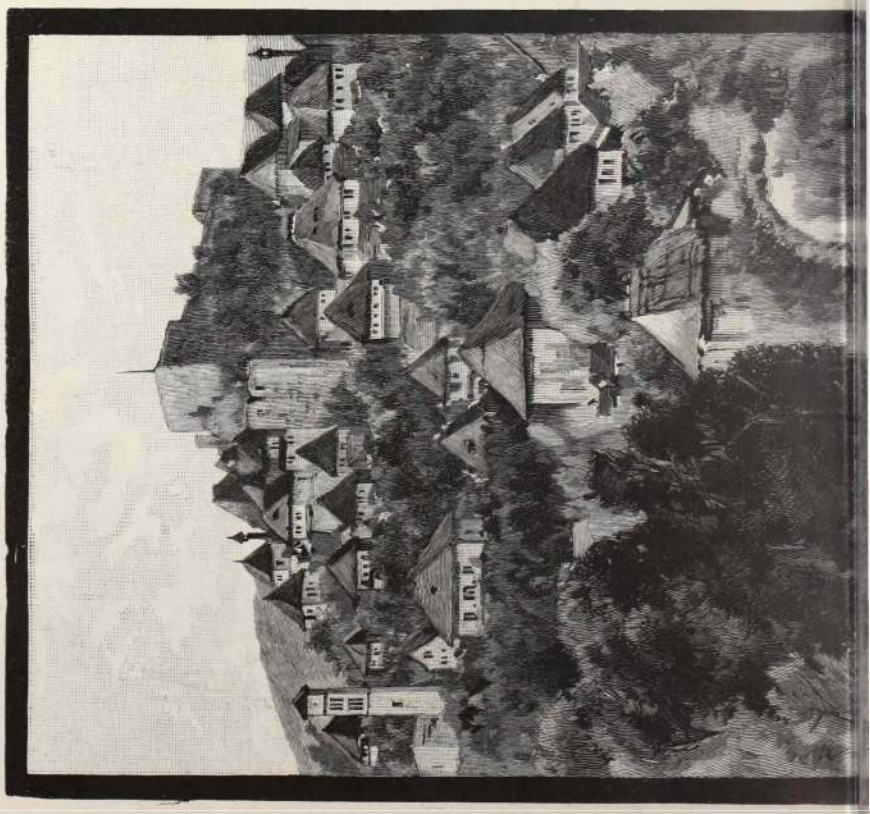

És épen ekkor jött meg az előleg is. Éppen jó volt a temetési költségre. Mert ez mind rá ment arra.

A mint kivánta, a szomszéd városba kellett vinni a kis halottat, hogy anyja mellett pihenjen.

A hivatalban egyre mondogatták.

— Mit költekezik annyit, temettesse el itten, hiszen szegény ember maga!

De a szegény ember nem hallgatott rájuk, hanem vitte az ő kis halottját, a májusi esőtől felázott országuton gyalog, hajadonfőt kisérve. A déli szél feléje csapta a fehér akáczvirágok nehéz illatát, a mezőkön két oldalt serényen dolgoztak, de nem ügyelt semmire, csak a távolról feltünt vörös feszületet nézte, mely ott állott a hegyoldalon, a temető közepén. *Tenus Tivadar.*

—o—

Kelet előcsarnokában.

Irta PÁSZTOR JÓZSEF.

III.

Jajce.

Amint elhagyjuk Vinac festői romjait és keresztül futunk két alagút sötét üregén, előttünk áll Jayce vára és a város egy magas sziklakúpon. Romantikus kép a régelmult középkorból körülövezve a természet csodaszép változataival és a Kelet pitoreszk építészetének kecses részleteivel. A mi lelkünkhöz, szivünkhöz mennyire közel áll minden emlék, ami a zöld patinával bevont romok között felujhodik, a magyarság dicskorának omladozó emléke Jajce vára, ezek a regényes, régi falak, tornyok, amelyeken belül akkor régen Mátyás király vitéz serege védte a kereszténységet a félhold hatalma ellen. Mohács után azután elmult minden a nagy nemzeti tragédia végső motivumaiba belefolytak a kisebb harczok jajszavai is, elesett Jajce város is, amint elestek a többi végvárak mind egyenként.

Most hogy itt járok, porló emlékei között a fényes multnak, elbolyongok a csendes melancholikus utczák között. A csarsia vásári zsivaja immár elaludt, az elrácsozott ablakok alatt vagy a kafanákban látni még itt-ott egy-egy mohamedán alakot. Az ég kékje átváltozik lassanként bizonytalan szürkeséggé s ez mint egy szenderitő köd reá száll a lovagkor meséiről álmodó romokra, a bizarr falombokra és a kecses bosnyák faházakra; most már édes, nyugodt esti hangok hallatszanak mindenfelől és amonnan a suttogó erdőlombok közül az alpesi mezőkről elhozza az esti fuvalom az alvó virágok szerelmetes lélekzetét, eminnét a völgyből pedig zúg, zúg a Pliva félelmetes hangon, mintha titánok sirnának ott lent a fantasztikus sziklák és lombok között. Az utam kivezet a városból az egyik régi kapun, most már a Pliva völgyében vagyok és egészen közelről hallom a viz morajlását és a malmok kattogását. Itt az útszélen egy sziklafalhoz toldott kioszk-féle van, kezdetlegesen összeróva, gerendák és deszkákból, a fedél alatt néhány alak kuporog és kávét szürcsöl, lámpa helyett a tüzhely lobogó fénye világit és rémes alakokká varázsolja a nagyszakállu, turbános mohamedánokat, akik békességben és csendben élvezik az esteli nyugodalmat. Egy másik kávéházból sajátságos hangok hallatszottak ki, zene, ének és emberi hangok moraja keveredett össze egy különös harmóniába és kiszivárogtak a sárgás fényben ragyogó ablak-üvegen keresztül, ahova egy nehány kiváncsi gyerek kapaszkodott fel. Bementem a kávéházba. Amolyan török kafana-féle volt, a fal körül az ismert minderrel amin érdemes jajcei mohamedán polgárok kuporogtak és látható érdeklődéssel kisérték a kávéház közepén előadott

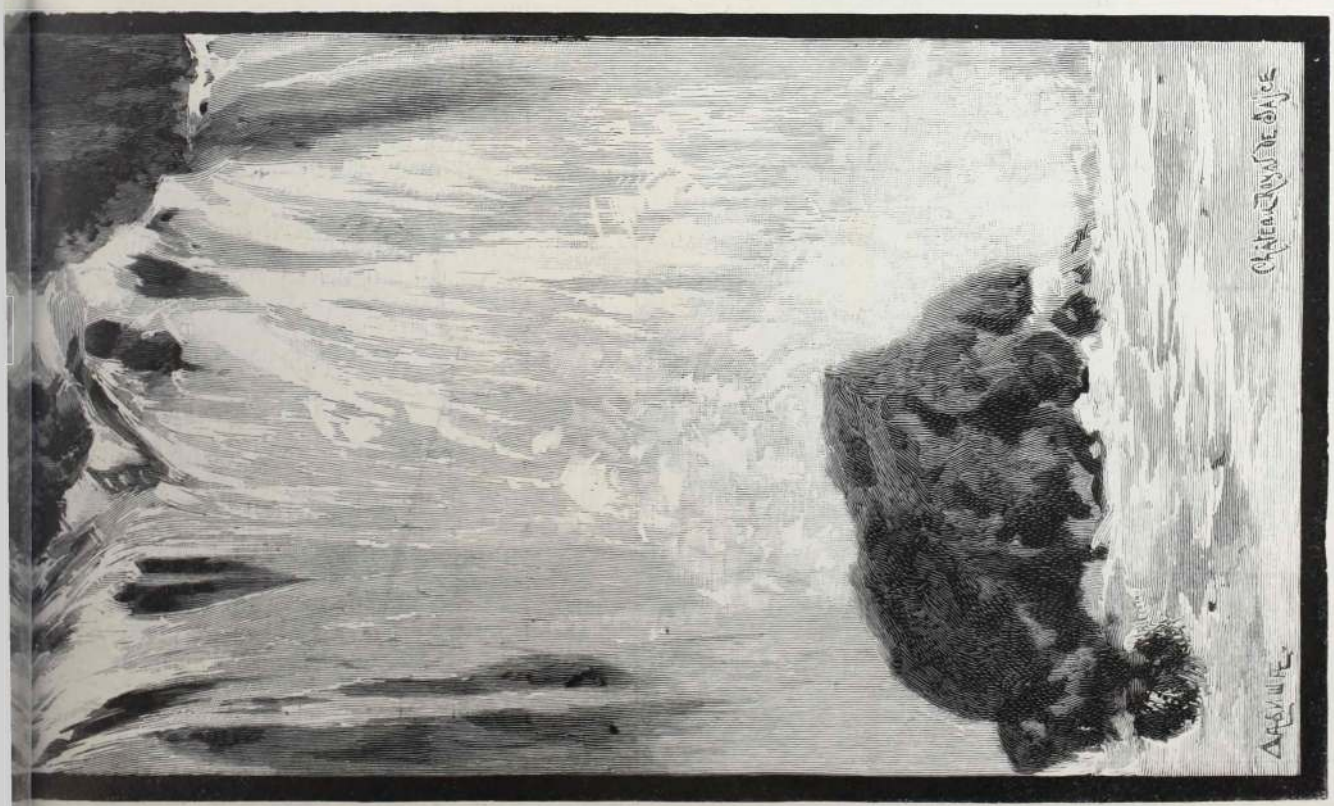

A Pliva vízesése Jajce mellett.

tánczot. Albán czigány-tánczosok és énekesek voltak a kávéházban; középen egy kreol arczu, fényes fekete haju szép fiatal leány lejtett valami érzéki tánczot és jobb kezével élénken verte tamburinját, nyomában hasonló mozdulatokkal egy öreg czigányasszony ugrált. Sokkal rútabb, mint amilyen szép volt a másik; elvirágzott idomai csak kenetteljes érzéseket fakaszthattak a figyelők lelkében. A társaság impresszáriója az első hegedüt kezelte az egyik sarokban, másik férfitársa pedig a guzlaművész volt; időközönként a zenéhez énekeltek is valami mélabús egyhangu lovagkorbeli szláv balladát. Megjelenésem meglehetős feltünést keltett a kafanában és az ünnepelt előtánczosnő figyelmét is magam felé tereltem, ez egy ifju bosnyák szivében othellói tüzet gyujtott és azontul mindig ott settenkedett körülöttem, mig végre félszeg mozdulattal bemutatta magát erős hangsulyozással hozzátéve nevéhez, hogy ő földbirtokos, ez a kijelentés annyira imponált nekem, hogy szerényen visszavonultam és átengedtem a hóditási teret ifju bosnyákomnak és birtokainak.

Hüvös esti levegő csapott arczomba, amikor elhagytam a füstös kafánát, künn már az ég ezüstarczu mennyasszonya szórta szerteszét ábrázatának fényességét, hegyek-völgyek fölé; átmentem a Pliva tajtékzó hullámai fölött átvezető hidon, egy keskeny hegyi útra tértem, amelyik a folyó legnagyobb eséséhez vezet. Több kilóméternyi távolságból rohan a ragyogó zöldes kék vizü Pliva Jajce felé erdőkkel fedett hegyek között és folyvást esik, fantasztikus sziklaknak rohan neki, tavakat képez mig Jajce elé ér, ahol kiszélesedik, közvetlenül a Vrbas előtt ismét összeszorul és belehull a kilenczven láb magasságból a Vrbas hullámai közé. Az egyik útfordulónál mint egy isteni szinjáték gyors változása tünik fel előttünk a folyó hatalmas esése, rettentően szép látvány ez, mely megdöbbenti és fölemeli egyszerre a lelket; a kicsiny ember ugyanegy pillanatban érezi az ő semmiségét és a természeti erők végtelen nagyságát. Érezi, hogy az isten él, ott lakozik ereje a hatalmas leomló viztömegben épugy, mint azon a parányi kis virágon, amire a viz finom párája csillogó harmatot varázsol. Az út egyik részén egy szikla beszögellik a Vrbas folyó medre fölé, a sziklára egy csinos vasból készült kiugrót épitettek abból az alkalomból, amikor Rudolf királyfi felkereste Jajce városát. Erről a helyről oldalt lehet látni a vizesés egyik leghatalmasabb ágát a lehulló vizek roppant tömegében. Igy éjjel mintegy szökve jöttem ide, vonzott valami egy ismeretlen óriási nagyság, amelyet soha soha nem érthetünk meg, csak alkotásait bámuljuk áhitatos véges elménkkel... Fehér párázatszerü fény öntötte el a vidéket, a Vrbas két partján emelkedő szikla-falakról fantasztikus sziklarészletek, buja bokortömegek függenek alá és mindehhez a távoli hegyek erdőboritotta tömegei is ugy ragyognak, tündökölnek az éji szelid fényben. Lopva jöttem ide, hogy lássam az éjszaka ragyogásában ugyanazt, amit néhány órával ezelőtt a nap szivarványszineiben láttam tündökölni és nem tudtam, melyik volt szebb, meghatóbb, mert ugy éreztem akkor mint most, mint ha egy nagy-nagy csodaszép templomban volnék, eltüntek szemeim előtt a látottak, csupán a benyomások éltek lelkemben és azt hittem, ez a zugó moraj az egek hatalmas orgona-hangja, ez a szines ragyogás egy csodaszép oltárkép, ahol mindenki leborul és imádkozik, imádkozik...

Erzsébet főherczegnő.

—o—

Erzsébet főherczegnő.

1883. szeptember 2-án nagy öröm volt az országban, a trónörökös párnak gyermeke született, Erzsébet főherczegnő. A pufókarczu kis babából azóta aranyhaju világszép herczegkisasszony lett, a kit a magyar nép rajongó szeretettel imád és a kinek örömében-bánatában testvériesen osztozkodik. Most is, mikor édes anyjára Stefánia trónörökösnére rá akart lehelni a dermesztő csontos arczu halál, az egész magyar nemzet visz-

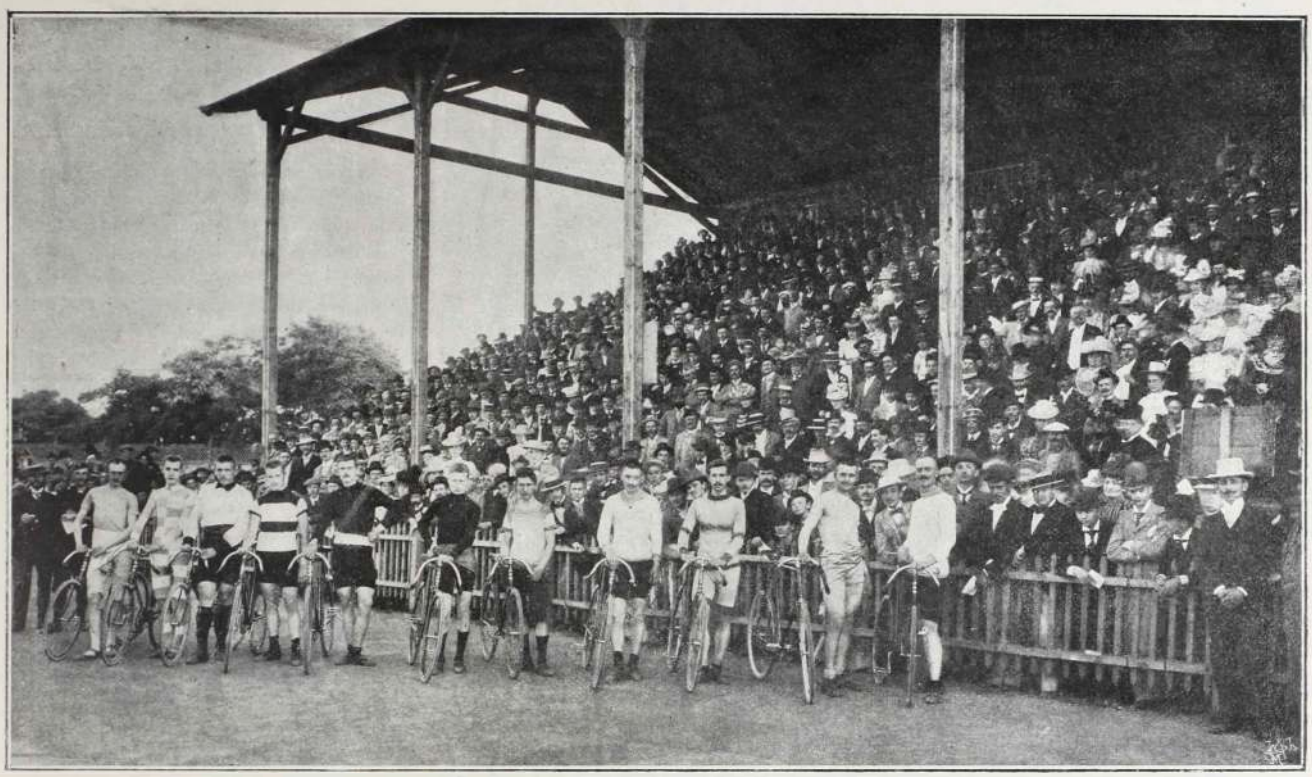

Magyarország bajnoksága. Start előtt. Erdélyi cs. és kir. udv. fényképész felvétele.

szafojtott lélekzettel virrasztott a nagybeteg ágya fölött és örömkönyeket hullatott, mikor a táviró a javulásáról szóló hireket meghozta. Most megint örömünnep volt az országban vasárnap junius 26-án volt a főherczegnő első bérmálása, a mikor dr. Gruscha püspök megkente balzsammal homlokát és a szent-lélek malasztjáért könyörgött. Mikor az aranyhaju herczeg-kisasszony hófehér ruhájában ott állott a Megváltó oltára előtt és belenézett a püspök jóságos szemeibe, az egész magyar nemzet imája hangzott a püspök ajkain, midőn mondá: Signo te signo crucis et confirmo te christmate salutis, in nomine Patris et Filii ét Spiritus Sancti. — Megjelöltek a kereszt jelével és megerősitiek az üdvösség krizmájával az Atyának és Fiunak és Szentléleknek nevében.

SZINHÁZI HÉT.

Elérkeztünk a szini évadnak azon időpontjához, mikor az «idegen eszme után részben eredetien» irt darabok mulattatják a csekély igényü nyári közönséget. Némi furfang nem tagadható el ezektől a daraboktól, amennyiben a részben eredetien irt darab szerzője az idegen eszme révén elillanhat minden jogosult kritika elől, mert azt kutatni, hogy mennyi az eredeti eszme, igazán nem volna gyümölcsöző feladat. Feld Mátyás, az idegen eszméknek ezen régi kisajátitója, igy menekül meg minden komolyabb beszámitás elől a «Vizfejü család»-dal, melynek csak technikai részét vethetjük a szemére.

A fő az ilyen darabban, mint egyáltalán, az ugynevezett «fővárosi életkép»-ben mindig és mindenütt: az utcza, vendéglő, pinczérek, egy-egy zsidó-alak, néhány orpheumi primadonna, akik hol egyenkint, hol külön-külön, hosszabb és rövidebb szoknyában felvonulnak, *egy*értelmü dalokat énekelnek, s a darab beválik, a közönség ráhagyja: igen, ilyen a fővárosi élet.

Nos, mindez együtt van a «vizfejű család»-ban s egyéb szavunk nem is lehet hozzá.

Feld Zsigmond az idén összeverődött társulatából a temperamentumos primadonna: Gergely Giza mellett kitünt Hadai, aki egy szürke mellékes szerepből alakitott igen kedves kabinet-alakot. Szeretnők komolyabban figyelembe vehető szerepben is látni. A másik darab, mely a szezont jellemzi, rimes alexandrinekben szólaltatja meg a becsületes parasztlegényeket és leányokat. A költői lelkületü Szalóky Elek irta ezeket a szép verseket, akiben kétségtelen költői tehetség, de igen kevés drámairói képesség van s minden sajátossága a verses regények és verses elbeszélések irására képesiti. A kor divatos áramlata azonban, mely az irodalmi műfajok közül egyedül a drámát fogadja el, szinművek irására készteti, ahol pedig éppenséggel nem tudja megtagadni a dráma sajátosságaival össze nem egyeztethető irói egyéniségét. Innen származott az a szinte kómikus hatásu dolog, hogy jámbor parasztemberek költői képekben s csiszolt versekben pattognak és elmélkednek a lélek nagy kérdéseiről. De Szalóky nemcsak nem tudja legyőzni lyrai természetü irói egyéniségét, hanem a drámát sem képes meglátni. Kigondol egy némileg drámai mesét, de azt ugy épiti fel s oly modorban adja elő, hogy a vége mindig regény lesz. Epp igy voltunk a Vigszinházban bemutatott s egyfelvonásos vigjátéknak nevezett darabjával is, mely igen csinos idyll, de semmiképpen sem szindarab.

Krecsányi nagy buzgalommal látott a darab betanitásához; nem az ő hibája, hogy szinészei keveset produkáltak. Hadik Anna és Ámon Margit érvényesültek leginkább; az első hatásos szavalatával, a másik énekszámaival nyerve elismerést.

Dr. Szabó Imre.

BALOGH ETELKA.

Oly kegyetlen, oly nagyon kegyetlen az a csontváznak képzelt, vigyorgó arczu félisten, kit halálnak neveznek. A halál! Borzadunk tőle, ha rágondolunk, mosolygunk, ha lecsókolja rólunk az életet. Nem hódol meg sem az erős, sem a szép előtt, sem az ifjuság, sem a boldogság előtt! A halál az a végtelen szerelmes, a ki mindenkit magához vesz. Nem hódol meg a más szeretet előtt, hanem a maga szerelmét tartja a legigazabbnak, a legfenségesebbnek . . . Nagyon szép volt Balogh Etel is, fiatal, üde leány, körülrajongott szépség, ki bohó gondolatai közepette dehogy is gondolt a halálra. Hiszen ha tudta volna, hogy szerelme a halál csirája s hogy a remélt boldogságot ifjuságával fizeti meg. És meghalt. Egy mosolygó, napsugaras tavaszi reggelen. A temetésre eljöttek pályatársnői, a Népszinház karszemélyzete is sok könyet hullattak, mikor Balogh Etel koporsója a földdel egyesült. Bizony sirtak, mert jól esik sirni, hiszen olyan végtelenül megható, ha a szerelem győz a szerelem fölött. S a halál mindig győz. Az a kegyetlen, nagyon kegyetlen halál.

Balogh Etelka. Strelisky felvétele.

Szerkesztői üzenetek.

Somogyi. Nagyon megbizhatatlan forrás. Legjobb ha halllgat.

Két olvasó. Mi csak örvendhetünk ennek. Köszönjük.

3072. sz. előfizető. Sziveskedjék türelemmel lenni. Választ magánlevélben kap. Üdvözlet!

Lyra Soma. Keléd. Azt hittük, hogy ön már rég letünt és most ime ujból felmerül! Tudja-e mit követett el, mikor Petőfi «Az Őrült» czimü költeményét, mint a saját szerzeményét, a saját aláirásával küldötte be hozzánk? Vigyázzon magára!

V. V. S. Kivánsága teljesült; — nézze meg a multheti számunkat.

Baba. Ön nagyon elkényesztetett *kis fiu* lehet, hogy babának nevezi magát. Novellája nagyon rosz!

L. Gy. E héten lehetetlen volt, de azt hisszük, nemsokára ott lesz munkatársunk.

Gr. Ernő. Salzburg. Az az asztaltársaság igenis még létezik. A pontos czimet lapunk boritékán is láthatja.

Rátótiak. Éppen ön az, aki meggyőződhetett arról, hogy a befolyó kéziratokat lelkiismeretesen szoktuk megbirálni. A legutóbbi küldemény is nagyon rosz!

Zombory. Miért hallgat a nóta?

Minden anyának és háziasszonynak kötelessége az élelmi szerek bevásárlásánál, a melyektő legfőbb kincsünk, az egészség, függővé van téve a legnagyobb elővigyázatot alkalmazni. Oly könnyen leszünk félrevezetve és a jó, valódi aru helyett csak értéktelen utánzatokat kapunk. Nevezetesen előfordul ez az eset, amikor izetlen pörkölt árpát, vagy égetett malátát csomagolnak be, vagy nyiltan mérnek, maláta kávé, vagy pláne Kneipp kávé helyett, a melyet egyesegyedül csakis a valódi és kitünő Kathreiner-féle gyártás tett oly általánosan kedveltté. Háziasszonyaink és bevásárlóink a legjobban megóvhatják magukat ezen hamisitványok ellen, ha minden körülményekközött és mindenesetben, bármint is igyekeznének őt az ellenkezőről meggyőzni, csakis az eredeti Kathreiner csomagokat a védjegygyel, Kneippáter arczképével, kérik és fogadnak el. Egyetlen egy anya vagy háziasszony se tartózkodjék a valódi Kathreinerrel kisérletet tenni s azt háztartásában bevezetni. Eleinte egy harmadrész Kathreiner-féle maláta kávét és kétharmadrész babkávét használjunk, majd felerész Kathreiner és felerész babkávéra sőt a tiszta Kathreiner kávéra, babkávé hozzátétele nélkül átmehetünk. De gondosan mellőzzünk minden utánzatot Csak a valódi «Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé» birja az egészségre és izre egyaránt értékes tulajdonságokat, amelyek ma meggyőzőleg kimutattak a családok százezreiben való rendes és folyton növekvő használata által.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

Segédszerkesztő Reich Béla.

Budapesti útmutató.

Bankok és takarékpénztárak.

Magyar leszámitoló és pénzváltóbank. Dorottya-utcza 6. Befizetett részvénytőke 30 millió korona. Bank és váltóüzlet, áruosztály, entrepot és elevátorok 750.000 métermázsánál több üritartalommal.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság. Budapest, V. József-tér 8. Befizetett részvénytőke 3 millió korona. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkoulánsabb visszafizetési feltételek mellett.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvény-tőke 10 millió korona. Elnök: *Tolnay Lajos*, vezérigazgató *Benke Gyula* Központ: *VI., Andrássy-út 5.* Fióküzlet: *IV. Koronaherczeg-utcza 11.* Kézi zálogüzletek: *IV., Károly-körút 18., IV., Koronaherczeg- és Zsibárus-utcza sarkán. VII., Király-utcza 57., VIII., József-körút 2. szám.*

Biztositás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általán biztositó-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap *132 millió kor.* Budapest, Dorottya-utcza 10. sz. az intézet saját házában. *Életbiztositás* minden módozat szerint. *Tüz-, szállitmány és üvegbiztositás.*

Szállodák.

Royal nagy-szálloda Budapest. A kiváló elegáns vendéglő kitünő konyhájának köszöni, hogy ez idő szerint a jobb polgári, valamint a legelőkelőbb körök látogatják. Mérsékelt árak. Előzékeny kiszolgálás. Naponta hangverseny. *Schmidt Károly*, igazgató.

Pannonia-szálloda, Budapest, Kerepesi-út, a nemzeti színház és a népszinház között. *Százharmincz szoba és terem. Nagy étkező-termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Electromos felkuzó, (Lift) Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.*

Fényképészeti műtermek.

Erdélyi cs. és kir. udvari fényképész *IV., Ujvilág-utcza 2.*, a Kossuth Lajos-utcza sarkán.

Műszaki gyárak.

Geittner és Rausch, József főherczeg ő cs. és kir. fens. udvari szállitója. Szivattyu és fecskendő-gyár, műszaki és szerszámgyár. Városi raktár: *VI., Andrássy-út 12.*

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Mc. Gloin rögtön elkábult és mély álomba merült. Ekkor kinyilott az ajtó és a rég eltünt «bátya» lépett be.

— Én megtettem, amit csak tehettem, — szólt a leány — de mindhiába. Az egész história valószinüleg teljesen értéktelen.

— Maga nagyon jól csinálta a dolgát; ezt majd megjelentem a főnöknek is és azt hiszem, hogy ez a ficzkó a mi emberünk. A kocsi-história is sokban hasznunkra lehet.

— Hát az igaz lenne?

— Igen, az megtörtént; ugy találták aléltan a rendőrt és a tettesek elmenekültek. De most a kezünkben vannak és a főnök majd kiveszi belőlük a valóságot.

— A főnöknek kész vagyok mindent megtenni és örülök, hogy eddig is hasznára lehettem. De mi történjék most evvel az emberrel?

— A pamlagra fogom fektetni, — mondá a detektiv, — tiz-tizenegy óráig fog aludni. Ha nem akar az éjjen át itt maradni, elkisérem egy szállodába, ahol szobát bérelek önnek.

— Nem, köszönöm, itt maradok; nem félek ettől itt — szólt bágyadt mosolylyal a leány. Mikor jőjjek holnap a főnökhöz?

— Déltájban, addig már én is megtettem jelentésemet és ha a főnök közelebbieket is akar tudni, ön majd elmondhatja.

— Jól van, ott leszek.

A detektiv felemelte Mc. Gloint és a kanapéra fektette, jó éjt kivánt Charlottenak és ment. A leány még egy tekintetet vetett az eszméletlenül heverő emberre, majd egyet sóhajtva szobájába ment, de hát ha nem is volt valami örvendetes foglalkozás, amit most üzött, mégis csak jobb volt a korábbinál.

Leleplezések.

Ugyanaznap estefelé Sánta megjelent a rendőrségen.

Byrnes főnök azonnal leolvasta az arczáról, hogy valami uj hirt hozott.

— Nos mi ujság? — kérdé mosolyogva. — Felfedezett-e valamit Desmond ezredesre vonatkozólag, vagy talán megtalálta a zálogczédula-hamisitót?

— Ezzel a dologgal, ugy hiszem, hamar tisztában leszünk — felelé amaz, jegyzőkönyvét elővéve, melybe aztán beszéd közben többször belenézett. — Mindenekelőtt a hamisitásnak akartam nyomára jönni. Tudakozódtam tehát Sibleynél, hogy miféle felek lehettek akkor az üzletben, mikor a tárczát elzálogositották. Mind a hárman nekiláttunk a könyvek átvizsgálásához. A szelenczére a 983-as számu czédulát adták ki, az előtte valót egy selyembéléses felöltőre és az utána következőt — 984 — egy ezüst-órára. Ezen jegyek egyikét okvetlenül megkapta az az ember, a kit mi keresünk. A felöltőt egy Charles Schnabel nevü ember zálogositotta el, ki már többször volt az üzletben; tagja egy kisebbrendü német szintársulatnak és nem hihető, hogy ilyen vállalatba bocsájtkozott volna. Nem is volt már akkor az üzletben, mikor az ezüst-tárcza tulajonosa belépett. Sibley maga szolgálta őt ki és azt állitja, hogy amint pénzét megkapta, azonnal eltávozott.

— Tehát 984 — szólt a főnök.

— Ez kétségtelennek látszik. John Robertson név van a könyvbe bevezetve. John Robertson, lakik Brodway 1280. Sem Sibley, sem a segédje nem képesek reája visszaemlékezni. Ajánlottam nekik, hogy gondolkozzanak felette és eközben felkerestem a megadott czimet; Brodway 1280. szám alatt azonban — amint nem is voltam másra elkészülve, ilynevü embert nem ismertek.

— Amint visszetértem Sibleyhez, a segédnek időközben eszébe jutott, hogy az az ember, aki magát Robertsonnak nevezte, akkor lépett az üzletbe, mialatt a tulajdonos a tárcza tulajdonosával volt elfoglalalva, Sibley azonban arra akar emlékezni, hogy már valaki volt az üzletben, de tévedhet, minthogy felének külseje és magaviselete elvonta minden egyéb dologtól a figyelmét. Izsák, a segéd, egész biztosnak látszik a dolgában, kérdésemre, hogy hogyan nézett ki ez az ember, azt felelte, hogy fiatal volt, egészséges arczszinü s egy kicsit idegen kiejtéssel beszélt, nem ugy mint egy német vagy franczia, ugysem mintha irrhoni lett volna, legkevésbbé sem mint egy benszülött amerikai. Gondoltam, hogy angol lehetett, s amint Izsáknak elmondtam néhány mondatot, rögtön rámondta, hogy igy hangzott.

— Egy fiatal piros arczu angol? — Ez Johnson Robertre illene, — mondá a főnök gondolkozva.

— Ez nékem is rögtön eszembe jutott — kiáltá Sánta megelégedett ábrázattal. A név oly ismerősnek tetszett — John Robertson . . . egyszerre aztán meg volt! Ez feltétlenül Robert Johnson, elferditett névvel, álnév, amilyet az ember bizonyos körülmények között választ.

— Meg akarván erről győződni, egyenesen a Jersey Citybe mentem, felkerestem Johnson lakását és beszélni óhajtottam vele. Háziasszonya felvilágositott, hogy Johnson most üzletében van, New-Yorkban és valószinüleg csak későn este fog hazatérni. Beszélgettem az öreg asszonynyal és mondhatom hogy agyondicsérte Johnsont. Azt is kérdeztem, vajjon minden este, meghatározott időben jön-e haza Johnson; — általában igen, — mondá az asszony — de már többször egymásután megesett, hogy sokkal később jött a rendesnél.

— Ünnepnapokon, vagy más hasonló alkalommal, nemde? — kérdeztem én. — Igen, — válaszolt ő. — Egyszer, ujévtájt pénteken ment a városba és csak hétfőn jött vissza. Ez éppen az az idő lenne, midőn a gyilkosságot elkövették és a tárczát elzálogositották.

A főnök helybenhagyólag bólintott és mondá: — Tehát ezek szerint nem tudná alibijét sem igazolni.

— Persze, hogy nem! De mindez még nem elégitett ki. Egy órakor akartam indulni Jersey Cityből, de előbb sürgönyöztem Izsáknak, hogy két órakor várjon rám az Astor-házban. Innen vele együtt a vésőintézetbe mentünk, ahol megadták nekem az engedélyt, hogy egy barátommal végignézhessem a műhelyeket. Megmondtam Izsáknak, hogy ha lát valakit, aki John Robertsonhoz hasonlit, mutassa meg nekem. Különféle termeken haladtunk át, mig végül a nyomdába értünk; ott állott Johnson és az intézővel beszélgetett. Ugy tettem, mintha nem látnám, de amint Izsák észrevette, megragadta a karomat és felkiáltott: — Ott áll! Ez az ember zálogositotta el az ezüst-órát. Akárhol is felismerném.

— Jól van — mondá a főnök, — ezt nagyon ügyesen csinálta. Hogy Johnson hamisitotta meg a zálogjegyet, az majdnem bizonyos. De miképpen lehetne ezt kimagyarázni. Miféle okai lehettek neki?

— Nos, én igy gondolom — válaszolt Sánta — Johnson valószinüleg ellensége az ezredesnek, de valahogy becsalta magát annak bizalmába. Az

ezredes, akinek valószinüleg ártani akar, a legcsekélyebb gyanut sem táplálja ellene. Még nincs egy esztendeje, hogy Angliából jött és üzletébe lépett! Nem ugy látszik-e ez, mintha azért jött volna, vagy küldték volna át, hogy ellene tegyen valamit? Az ezredes irlandi és az ügyei részben titokzatosak. Midőn a multkor az álarczos-bálon voltam, Mc. Bride a kocsis nyomára vezetett. Vörös dominót viselt és még négyen-öten voltak ilyen ruhában. Jeleket váltottak egymással és végül a szinfalak mögött találkoztak. A közelükbe osontam és beszédjükből halottam is valamit. Mindnyájan irlandiak voltak amennyit értettem, Angolországról, ujabb hirekről és politikai határozatokról beszéltek, ami meglepett, mert azt hittem, hogy a gyilkosságról fognak beszélni. Hirtelen kivilágosodott előttem, hogy egy titkos szövetség tagjaival van dolgom, hogy ezek *féniek*.

— Ez nem éppen valószinütlen, — jegyzé meg a főnök — és azután?

— Váratlan eset zavarta meg az idillt. Nagy recsegés hallatszott, egy szinfal felfordult és szétugrottak. Többet nem lehetett megtudnom, de megfontoltam a dolgot és a következő eredményre jutottam. Robert Johnson . . .

Az ajtón kopogtak és Sánta félbeszakitotta beszédét. A belépő rendőr valamit sugott a főnöknek, ami ugy látszott zavarba és bámulatba ejtette őt. — Engedje belépni! — mondá és Sántához fordulva, hozzátette: Itt jön Robert Johnson személyesen!

Tényleg az angol lépett be és alázatosan köszönté a főnököt.

— Valami közölni valóm lenne, főnök ur — mondá Johnson, talán ön még hasznát veszi. Részben engem, részben másokat illet a dolog. Beszéljek ezen ur előtt? — szólt egy tekintetet vetve Sántára.

— Egész bátran, — válaszolá a főnök. — Ez az ur valószinüleg többet tud önről, mint én.

— Nem kételkedem benne, hogy sokat tud és hogy az igazat megvalljam, ez a főoka annak, hogy itt vagyok. Önnel folytatott utolsó beszélgetésem óta, jól tudom, hogy kutattak utánam. Előbb-utóbb rájöttek volna, amit talán el akartam titkolni. Jobbnak tartom tehát mindent előbb tisztázni. Meg aztán a netáni félreértéseknek is elejét szeretném venni, amelyekbe magam is belejutottam és amelyek önöknek is sok nehézséget okozhatnának.

Ezen bevezetés után elmondta egész történetét, melynek tartalma a következő volt.

Neve tényleg Robert Johnson, Angol országból származott és az angol titkos rendőrség szolgálatában állott. (Midőn ezt mondá, Sánta fejével bólintott, tehát az ő feltevése bebizonyult) New-Yorkba küldték, hogy szemmel tartsa Desmond ezredest, aki a féniek szövetségében vezérszerepet játszott. Néhány a féniektől eredő okirat és távirat került az angol hatóságok kezeibe, de mindannyi titkos jegyekkel volt irva, melynek kulcsa — ugy gondolták — Desmond ezredes birtokában van. Johnson megbizása volt, bármily eszközök felhasználásával is, erről bizonyságot szerezni, lehetőleg a titkos irás kulcsát megszerezni és azt Angliába küldeni.

Hogy értette a vésnökmesterséget, ez adta neki az előnyt a kiküldött megválasztásánál. Mint Desmond ezredes véső-intézetének alkalmazottja, könnyen megfigyelhette emberét, anélkül, hogy annak gyanuját felébreszsze. Rövid idő mulva bizalmas lábon állottak egymással és Johnson értette a módját, hogy Irország iránt való érdeklődésével még jobban megnyerje magának az ezredest. Anélkül, hogy az a szövetség titkaiból bármit is elárult volna, éreztette a fiatal emberrel, hogy idővel még felvétetheti magát a féniek közzé és Johnson több izben és különböző alkalmakkal belépni hajlandónak nyilatkozott.

— Hogy az ezredes házába járhasson, kieszközölte Pond Eliz társalkodónői állását Desmond asszonynál. Anélkül, hogy Eliz tudta volna, felhasználta őt arra, hogy mindent megtudjon, ami a Desmond-házban történik. Igy azt is megtudta, hogy Desmondné semmit sem tud férje titkos ügyeiről.

— Különböző okokból következtette, hogy a titkos irás kulcsa, melyet keres csakugyan az ezredes birtokában van, de hiába erőltette meg minden képzelőtehetségét és ravaszságát, nem tudott nyomára jöni. Olyan helyen kellett annak lennie, amely könnyen hozzáférhető volt, de amelyet az ezredesen kivül senki sem tudott.

Végre mégis megtalálta a helyes nyomot. A féni-szövetség vezéreinek egy tervezett összejöveteléről szerzett tudomást és az összejövetel napján adta át az ezredes azt a levelet Johnsonnak, melyben arra kéri nejét, hogy az ezüst szivarkatárczát küldje el neki. Johnson a new-yorki angol titkos rendőrség főnökének jelenlétében felbontotta a levelet és jónak látták ezen nyomon tovább haladni.

Itt azonban váratlan akadály jött közbe, Desmond asszony nem tudott férje kivánságának eleget tenni. A szivarka tárcza mintha eltünt volna. Hol volt? Eliz által ezt is megtudta Johnson; Desmond asszony Hanier-nek ajándékozta. A Hanier és Desmond asszony közti jelenet, melynek Eliz és Johnson tanui voltak, valószinűvé tették ezt a feltevést és midőn az ezredes lázasan kutatott a tárcza után, Desmond asszony bevallotta, hogy Haniernek ajándékozta azt. Mindez és az éjszakai kocsizás Hanier házához, meggyőzték Johnsont arról, hogy a helyes úton van. A gyilkosság azonban váratlanul nagy bonyodalmat hozott az ügybe.

Ki lehetett a tettes? Azon körülmények, melyeket Johnson ismert, az ezredes ellen vallottak. Desmond asszony és Hanier egyetértése, szintugy a lehetőség, hogy Hanier rájött a tárcza titkára, elegendő inditó ok volt. Az ezredes, aki rövid idővel azelőtt Hanier házában volt, könnyen térhetett még vissza, hogy a tettett még jókor végrehajthassa.

Johnson most elmondta, hogy miképpen folytatta további kutatásait és hogyan szerezte meg a zálogostól a tárczát, a minél vésnök mestersége tett jó szolgálatokat. A titkos irás kulcsát new-yorki ügynökök által rögtön az angol hatóságokhoz jutatta. Midőn a szivarka tárczától meg akart szabadulni és azt az első útbaeső zálogházban el akarta zálogositani, a főnök letartóztatta őt.

— Ebből azt következtessem, hogy ön Desmond ezredest gyanusitja a gyilkosság elkövetésével és be akarja ily czimen vádolni? — kérdé a főnök.

— Ha tegnap intézi hozzám ezt a kérdést, kétségtelenül igennel feleltem volna, de ma a legnagyobb határozottsággal nemmel kell válaszolnom!

A főnök magasra rántotta szemöldökét és Sánta felpattant üléből, de leküzdve izgatottságát, lélekzet nélkül figyelt ismét az angolra.

Az álarczosbál óta ma volt először alkalmam Pond Elizzel beszélhetni és a mai beszélgetésünk után az ezredes és nejének eljárását egészen más világitásban látom.

(Folytatása következik.)

* KERÉKPÁR *

Sport divatok.

Oly tág fogalma van e szónak: sport, hogy bizony zavarba jön az ember, ha kérdik tőle, hogy mi az? Legvilágosabb magyarázata tán ez. «A sport valami szükséges jó!» Hogy jó, bizonyitja azon tény is, hogy ősapáink is a régi könyvek bizonyitéka szerint sportot üztek. Nem lehetetlen, hogy Ádám és Éva is egy-egy almával «labdajátékot» rögtönöztek A későbbi korban a dárda és gerelyvetés, a görögöknél a diszkoszvetés, a marathoni futás, végül a sportok hazájában, Angliában a football játék. Minden sportnak megvolt és megvan a maga kora, melyben divatképpen űzik, de vannak sportágak, melyek túlélik divatjukat és állandóak maradnak. Ilyen a football, a lawn-tennis és a kerékpár.

A divatok és a sportok történetében valóban páratlan eset, hogy ugy felkapjanak valamit, mint a kerékpár sportot. Százezer és százezer hive van már és a legsötétebb Afrikában sem ember husra tán, hanem biciklire vadásznak. De érdemes is e sok ágra terjedő biczikli sport a pártolásra. Hiszen már könyveket irtak róla, igy hát fölösleges megmondani, hogy ugy egészségügyi, mint kereskedelmi és sport szempontból mily előnyös, fölötte hasznos a gördülő két kerék.

Mig külföldön már évtizedek óta űzik a kerékpározást, addig nálunk csak nehány év óta ismerik el a kerékpár sportot — sportnak, még pedig nélkülözhetetlen sportnak. Van ugyan ellensége elég, kik csendes megvetéssel kisérik a kerékpár hóditó útját, ám de oly elenyésző kisebbséget képeznek ők, hogy végül ők is a biciklisták nagy táborába lépnek, hiszen a ki az ár ellen uszik, az elbukik, a ki a kerékpárra ül az is elbukik ugyan, de ismét lábra kelhet.

A kerékpár sportnak megvan az a kellemes tudata is, hogy a nők legbizalmasabb barátja. Ez pedig sokat mond. Nem amolyan mulo, felületes barátságnak látszik, hanem tartósnak, mely addig fog létezni, mig a kerékpár le nem járja magát. Erre pedig nincs kilátás, hiszen csak kissé meg kell olajozni a két kereket és ismét jár.

A kerékpár sport a sajtóban is már tekintélyes helyet foglal el. Külföldön napilapok léteznek, melyek kizárólag a biczikli-sporttal foglalkoznak és azonkivül számtalan hetilap, melyek a kerékpár sport haladásáról számolnak be. Ezenkivül a sajtó minden orgánuma tért nyit a a kerékpár sportnak és annak minden mozzanatáról hiven beszámol olvasóinak.

Nem zárkózhatunk el mi sem attól, hogy a kerékpár sporttal rendszeresen ne foglalkozzunk és ezért hetenként mi is tért nyitunk annak. Az aktuális sportkérdésekre a kerékpársport minden legapróbb mozzanatára ki fog terjedni figyelmünk és e mellett a sport-szépirodalmunkat is pártfogolni fogjuk. Mellékletünk nemcsak a sportsmannek és sportladyknek, hanem a kerékpár sport kedvelőknek is hasznos és kellemes olvasmányul fog szolgálni. Nem feledkezünk meg természetesen arról sem, hogy nevesebb kerékpározó hölgyeinket, valamint hires versenyzőket és egyes megörökitésre érdemes mozzanatokat képekben is bemutassunk.

Hegyi Aranka és Tollagi Adolf. Strelisky felvétele.

Hogyan tanultam meg kerékpározni

A «Kerékpár» számára irta Hegyi Aranka.

Uram, uram szerkesztő uram, juj de körmönfont káromkodással szeretném kezdeni «kedves» válaszomat. Itt ül velem szemben egy ujságiró ur, ki kéziratot kér tőlem s kinek nagyban magyarázgatom, hogy irni abszolute nem tudok s hogy czikkeimet — mint jó akaróim mondják — mindig mások irják s a szobaleány átadja levelét, melyben arra kér, hogy mondjam el nézeteimet a kerékpározásról s áruljam el, hogyan tanultam meg biczikli zni.

Hát van magának szive? Mikor elolvastam sorait, legjobban szerettem volna elkerékpárologni (jaj! bocsánat!) otthonról, de azután meggondoltam a dolgot s otthon maradtam. Addig-addig gondolkodtam, mig végre most két napja levele vétele után, ágyba fekvő beteg vagyok s czeruzával irom e sorokat.

Lássa, lássa mire képes a szenvedély. Szentül felfogadtam, hogy nem irok több czikket s ime most czeruzával karmolok. De mikor nem birok magammal, ha biciklizésről van szó!

Istenem! Itt az ágyból elmerengek, hogy milyen mennyei élvezet az a kerékpározás. Ugy szép lassu tempóban haladva s némelykor amugy ist n igazában neki eresztve a gépet, valóságos gyönyör. Érzem, hogy tágul a tüdőm, hogy szijja magába az üde ózondús levegőt hogy metszi arczomat friss, puha szellő. Csak egy dologtól féltem — a hegytől. Féltem, mondom, de már nem félek. A rettenhetetlen kerékpáros előtt nincs akadály. Mi az egy kis emelkedés. Kitartás és bátorság, azután minden sikerül. Addig trainiroztam magamat (lássa, hogy tudom a sport kifejezéseket), mig most játszva győzöm le a magasabb emelkedéseket is.

Különben volt most módom a kerékpározásban. Hat hétig szabadságon voltam Karinthiában, hol olyanok az útak, hogy az ember selyemruhában is karikázhatik. Négyöt óráig ültem a gépen, körüljártam a milchlstädti tó környékét, elmentem Lovranába, hol a tengerpart mellett pompás utakon haladtunk. Fáradtságot nem éreztem, repültünk, repültünk s elragadtatásunkban jó magyaros Adj Isten-t! kiabáltunk az örökzöld fenyveserdőkbe. Csak ugy zengtek tőle. De hát ez mind szép, különösen akkor, ha az ember vasparipáján büszkén lovagolva megvetőleg néz a szegény vergődő kezdőkre. Ha elgondolom, hogy valamikor én is kezdő voltam! Hogyan is történt az? Hogyan is tanultam meg kerékpározni? Egyszerűen muszájból! A «Három Kázmér» volt premiernek kitűzve s nekem abban kerékpáron kellett megjelennem. No ha muszáj — gondoltam magamban — hát meglesz. Én megtanultam kerékpározni, még pedig mint színésznőhöz illik — szinpadon. A Simon mester tanitott s mikor először fölkapaszkodtam a gépre, szentül megvoltam győződve, hogy ezt meg nem tanulom soha. Különösen nehéz volt a tanulás a szinpadon, mert a nézőtér felé lejtős. Próbáltam, próbáltam, nem ment. De jó az isten s mi asszonyok nagyon — hiúk vagyunk. Megtanultam kerékpározni — hiúságból.

Tanulásom negyedik napján történt, hogy egyszerre Simon mester odasugja:

— Itt jön Blaháné, szedje össze magát.

No már azt nem teszem, hogy az édes «Blahika» előtt kinlódjak, felpattantam a kerékpárra s négy olyan kört irtam le a szinpadon, hogy no! S a negyedik után ugy hanyatt vágódtam épen Blahika előtt, hogy csak no! két ember alig birt ujból — felültetni a kerékpárra.

Ez volt «lovaggá» való ütésem; többé nem estem le

Türelmetlenül vártam mig beköszönt a tavasz s ez idő alatt szorgalmasan jártam a Puch-iskolába. Már az első hét után kirándultam mestereimmel a — nagy itczéhez Czinkotára. Milyen öröm volt az! Negyven percz alatt jöttünk be s le sem szálltam a gépről. Most azonban, fájdalom, nem sokat kerékpározhatom. Közelben az utak rosszak, messzire pedig próbáim miatt nem mehetek. De amint csak kissé kifujhatom magamat, ujból kirándulok, különösen most, mikor kollégáim közül is sokan felkaptak a vaslóra. Vig társágban, vig kedvvel üzzük majd tehát ezt a legkedvesebb sportot.

Adj Isten! szerkesztő ur! . . .

—o—

Nők a kérékpáron.

Nem akarjuk magasztalni a kerékpározó hölgyeket, nem mondunk üres bókokat, hiszen ők maguk tudják, hogy mily igéző szépek, ha a gépen ülnek, a mi ecsettel viszsza nem adható! Üde, piros az arczuk, ha néhány kilómétert befutottak. Annak daczára csak nagy nehezen határozták el magukat hölgyeink, hogy karcsu kerékpárra üljenek; a példa azonban ragadós, s mikor nehány előkelő sportlady a jó példával elől járt, csakhamar megbarátkoztak vele sokan, sőt szinpadra került és ott is megtette a maga hatását: telt házakat.

Mindamellett kevés a kerékpározó hölgyeink száma, a külföldi sportladykhez viszonyitva, a minek oka tán abban rejlik, hogy sokan még mindig irtóznak tőle, mert kissé szabad sport. Vagy tán azért, mivel a nők egységes sportruhában még mindig nem állapodtak meg? Nem tudjuk igazi okát és ezért ugy kerékpározó hölgyeinket, mint a kerékpározni nem tudó, de akaró nőket, kérjük, hogy nehány sorban megirják szerkesztőségünknek, hogy:

Mit tartanak a kerékpár sportról?

A beérkezett válaszokat közöljük és azok intencziói szerint fogunk törekedni, hogy a kerékpár sportnak a nők körében minél több hivet szerezzünk.

Kerékpárversenyeink.

— Magyarország bajnoksága. —

A «champion» czim minden sportág mivelőjének leghőbb vágyát képezi. A champion, vagy a bajnoki czimet az viseli, ki egy bizonyos évadban a legjobb lovas, futó, tennisező, vagy kerékpáros. A bajnoki futamokat évenkint megismétlik és az év legjobb versenyzőjének ismerik el azt, a ki a bajnoki futamban győzni tud.

Hazánkban az idei első kerékpáros bajnokságot mult hét vasárnapján tartották meg, még pedig amateur, vagyis műkedvelő versenyzők részére. A bajnoki czimet Lauber Dezső, a «Pécsi Bicycle Club» tagja nyerte meg, ki ezen győzelmével legjobb versenyzőink sorába lépett.

Itt közöljük a győztes jól sikerült képmását, valamint a bajnoki versenyben indulókat, mielőtt starthoz állnak.

Lauber Dezső, a bajnokverseny győztese. Erdélyi felvétele.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges. kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben à 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban à 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódos alkalikus höforrás a kontinensen.

Az első dijakkal kitüntetve:

Budapest 1885. és 1896. London 1892.

Bécs 1894. Róma 1894.

Vasuti állomások a déli vasut vonalán Pakrácz-Lipik, a m. államvasutak vonalán Lipik maga. Naponta többszöri közlekedés a fővonalakkal.

Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égalj. A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és szinpaddal ellátott gyógyterem, uj étterem és kávéházi helyiségek, nagy uj gyógyszállodák. Villamos világitás. Igen kiterjedt árnyékos park. — Pompás és nagy fedett sétány, bazárhelyiségekkel, a legnagyobb luxussal és kényelemmel berendezett porczellán-, márvány- és izzasztó-fürdők terjedelmes fürdőmedenczék (Pepidesium.)

A lipiki hévviz nagymennyiségü natrontartalmánál (magyar Ems), valamint magas hőfoka és jódos összseköttetéseinél fogva ivó- és fürdőkúra gyanánt a legjobb sikerrel használtatik a test nyákhártyáinak mindennemü hurutos bántalmainál (gyomor-, bél-, gégehurut stb.); csuzos és köszvényes bajoknál, e forrás első helyen áll az európai források között, ugyszintén mirigy- és vérbajoknál, görvélykórnál, izzadmányoknál stb. Mint hivatalos fürdőorvos *Dr. Szemerey Bertalan* működik.

JÓDVIZ-SZÉTKÜLDÉS

mindig friss töltésben az igazgatóság által. Főraktár Magyarországon: *Édeskuty L.*, Budapest. — Ausztriában: *Ungár S.*, Bécs, Jasomirgottstrasse 4. *Mattoni Henrik*, Bécs, Tuchlauben, valamint minden nagyobb droguistánál. — Bármily felvilágositással készséggel szolgál

a lipiki fürdőigazgatóság.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitűnő hírnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak. Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** keregöntésből és acze ból.

Keregöntésü hengereket és hengergyürüket aprító gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir, farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világító testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motoraink és dynamogépeink is.

939. szám.

A kopasz fej használat előtt.

Javitott Kneipp-rendszer

fejfájás és hajhullás ellen.

Számtalan elismerő levéllel bizonyithatjuk, hogy már sok segélykereső haját visszanyerte.

Egy üveg hajbalzsam gyógyfü-nedvből 1, 2, 3 frt

használati utasitással a természetes gyógykezelésre

P. FRÖTSCHER, BÉCS

IX. KER., PORCELLANGASSE 53. szám.

A sürü haj használatnál.

Lapvélemény. *Hogy jár a feltaláló.* **Hajbalzsam és Kneipp-kura.**

Frötscher Péter «speczialista» valamikor kopaszfejü volt. Ez nagyon bántotta, gondolkodott tehát azon, hogy milyen szerrel juthatna megint kopaszfeje régi dús hajzatához. Hosszu kisérletezés után sikerült is neki egy balzsam készitése, melylyel kapcsolatosan a Kneipp-kura használatával vágyainak tetőpontját elérte; Frötscher ur kopasz feje nemsokára sürü hajjal volt boritva és idővel egy kiváló szép hajkincsnek volt tulajdonosa. Miután Frötscher ur mint emberbarát, ezen szerencséjével kopasz kartársait is igyekezett részesiteni; hajbalzsamát, valamint Kneipp-kuráját hirdette. A Frötscher-féle balzsam gyógyhatása másoknál is jónak bizonyulhatott, mert Frötschur ur nemsokára kizárólag találmányának készitésére adta magát. De ebben nem talált köszönetet, mert egy szép napon valaki kuruzslás miatt följelentette. A Landstrasse-i járásbiróság elé állitva, ezen ügyben vétkesnek nyilvánittatott és 14 napi fogságra itélték. Ő azonban az itélet ellen felebbezett, s ez ügyet a másodbiróság Dr. Vitorelli orsz. törvényszéki tanácsos elnöklésével tárgyalta.

„Dr. Frischauer Ottó, Frötscher védője, azzal érvelt, hogy Frötscher egyebet sem tett, mint a többi gyógyvizkereskedő, ezért el nem itélhető. Ő használati utasitással ellátott prospektusokat bocsátott ki és ajánlta balzsamát s ehhez joga volt. A törvény szerint kuruzslónak tekintetik: ha egy nem képesitett orvos kezeli a beteget. Gyógyszer s használati utasitásának megküldése még nem nevezhető kezelésnek. Az összes gyógyvizárusitók megküldik készitményeikkel együtt a füzetes leirásokat, s ez nem büntettetik. A Kneipp-kurának ezen balzsammal együtt való használásának ajánlása is csak tökélesitése a használati utasitásnak, Dr. Fritschauer Ottó a törvényszéknek Frötscher úr fényképét mutatta be. Mig az egyik készitményeik használata előtt való kopaszságát mutatja, a másikon a használat utáni dús haj észlelhető.— A törvényszék a védő érvelését helyeselte, az első biróság itéletét elvetette s a vádlottat fölmentette.

MAGYAR JELZÁLOG-HITELBANK.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré teszszük, miszerint a jelenleg forgalomban levő:

I. **kibocsátásu, egyenként 200 aranyforinttal befizetett részvényeink,** továbbá a:

II. **kibocsátásu, egyenként 100 aranyforinttal befizetett részvényjegyeink** és az **egyenként 100 aranyforinttal befizetett ideiglenes részvényjegyek 1898. julius 1-től 1898. szeptember hó 30-ig bezárólag,** az intézet részvényeseinek 1898. január 26-án tartott rendkivüli közgyülésének határozata értelmében

egyenként 100 aranyforinttal teljesen befizetett végleges részvényekre

cseréltetnek be és pedig a következő módozatok mellett:

Minden egyes: I. kibocsátásu 200 aranyforinttal befizetett részvény ellenében:

2 darab, egyenkint 100 aranyforinttal teljesen befizetett végleges részvény

és minden egyes: II. kibocsátásu 100 aranyforinttal befizetett részvényjegy és minden egyes 100 aranyforinttal befizetett **ideiglenes** részvényjegy ellenében:

egy darab 100 aranyforinttal teljesen befizetett végleges részvény

szolgáltatik ki. A részvények, részvényjegyek és ideiglenes részvényjegyek számjegyzék kiséretében nyujtandók be; az I. kibocsátásu részvények és a II. kibocsátásu részvényjegyekhez a még le nem járt szelvények csatolandók. — A becseréles a következő helyeken eszközölhető:

BUDAPESTEN: a bank főpénztáránál és a Magyar leszámitoló- és pénzváltó banknál,
BÉCSBEN: az Union-Banknál,
PÁRISBAN: a Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France és a Banque de Paris et des Pays-Bas cimü intézetek nél.

Budapesten, 1898. junius havában.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos,** legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica,** finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange,** kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba,** legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19|B.

Csecsemők részére

legegészségesebb tápszer

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár találmánya.

Kövértej, egyedüli biztos és természetes tápanyag anyatej helyettesitésére. Csecsemő gyermekeknek és gyomorbetegeknek orvosság és táplálék egyaránt. Kapható: Budapesten.

Dr. Gärtner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej termelő intézetben**

VII., Damjanich-utcza 34. szám.

Vidékre 8—10 üveget tartalmazó ládákban küldetik. A tej légmentesen elzárt üvegekben sterilizálva van. 0·5 liter 15 kr., 0·2 liter 7 kr. 0·1 liter 4 kr. Helyben házhoz szállittatik.

TELEFON 61—90.

Kéziratok és minden a lapot illető közlemények a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatalába

Budapest, Nádor-utcza 13. szám alá küldendők.

3047 sz.

Értesitvény.

A budapesti cs. és kir. élelmezési raktárokba beszállitandó:

2000 métermázsa rozs és
2900 métermázsa zab;
illetőleg 3600 métermázsa rozs és
5700 métermázsa zab bevásárlása végett a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál Budapesten (vár) a szállitási ajánlatok 1898. évi szeptember hó 16-án, mindenkor délelötti 10 óráig átvétetnek

A részletesebb feltételek 1898. évi junius hó 26-án kelt lapunkban megjelent értesitvényben, továbbá a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál, továbbá a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. élelmezési raktároknál megtekinthetők.

Budapesten, 1898. évi junius hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

2400 sz.
III.

ÉRTESITÉS.

A pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. hadbiztosságnál, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál és pedig: Pozsonyban 1898. évi julius 4-én, Sopronban 1898. évi julius hó 7-én és Komáromban 1898. évi julius 11-én délelött 10 órakor az illető élelmezési kerületek számára 1898 október hó 1-től deczember hó 31-ig terjedő időre kenyér és zab, továbbá 1898. évi szeptember 1-től 1899. évi augusztus 31-ig terjedő időre széna, alom- és ágyszalma, tüzifa mint köszén élelmezési szükséglet bérbeadása nyilvános tárgyalásban lepecsételt ajánlatokkal fog biztositttatni.

Az egyes czikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 2520 a) és b) számu tudósitásokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek a Pozsony, komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmezési raktároknál meglevő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők.

Az 50 kr.-os bélyegekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt és egy időben a pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. badbiztosságnál, illetőleg a a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál a tárgyalási napon legkésöbb 10 óráig benyujtandók.

Kelt Pozsony 1898. évi junius hó 7-én.

Az 5. hadtest cs. és kir. hadbiztossága.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szarazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti 56 tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális arért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Dísztelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

A m. k. államv. igazgatósága.

10545/98. CIV. sz.

Közvetlen személy és podgyász díjszabás életbe léptetése a magy. kir. államvasutak s a magyar-horvát tengerhajózási társaság állomásai közti forgalomban.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesités szerint a m. kir. államsvasutak és a magyar horvát tengerhajózási részvénytársaság állomásai közti forgalomban f. é. márczius 1-én közvetlen személy- és podgyász díjszabás lép életbe, melynek alapján egyrészt a m. kir. államvasutak Budapest és Zágráb állomásai, másrészt pedig a magyar-horvát tengerhajózási társaság Abbazia, Castelnuovo, Cattaro, Cirkvenica, Lussinpiccolo, Metkovic, Pola, Ragusa, Spalato-Sebenico, Zára és Zenggállomásai közti forgalomban közvetlen bocsinált vasuti- és hajójegyek adatnak ki. A podgyász is közvetlenül elszámoltatik. — Ezen díjszabás a m. kir. államvasutak díjszabáselarusitási osztályában (VI., Csengeri-utcza 33.) 10. krért kapható.

Budapest, 1898 január 25.

Az igazgatóság.

A szépség kincs, * * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel díjaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes műtárgyat oly előfizetőnknek fogjuk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet a Zichy Mihály gróf rajza után szinekben készült «1848» czimü képet a

Honti kaszinónak Ipolyságon

juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Félévre 4 frt * Negyed évre frt 2.

AMORETT. Benczur Gyula festménye.

A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok műmelléklete.

VII. ÉVFOLYAM * 28. SZÁM. 1898 JULIUS 10.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

Ottó főherczeg és Mária Jozefa főherczegnő.

Ottó főherczeg, királyunk néhai öcscsének, Károly Lajos főherczegnek másodszülött fia, 1866-ban született, és igy most férfikora elején van.

Már mint egészen fiatal főherczeg a «schneidig» elnevezést kapta Bécsben, és valóban ez legjobban is illik egész lényére.

Szelleme élénk, már mint gyermek legjobban szerette a sok mozgással, futkosással járó játékokat — és Rottenstein várában, ahol szülői a nyarat töltötték, nem volt neki szikla elég meredek, sövény elég magas. Különösen nagy öröme telt a szini-előadásokban, melyeket testvéreivel a szülők név- és születésnapjára rendeztek.

Ottó főherczeg. Strelisky felvétele.

Ilyenkor mindig kikötötte, hogy ő katonát fog személyesiteni, és valóban szeretettel is viseltetik pályája iránt. Ottó főherczeg testestől-lelkestől katona; még pedig kitünő katona. A legkisebb fáradság nélkül tűri a gyakorlatok fáradalmait és a hadseregnek egyik legdélczegebb lovasa.

A magánéletben vidám kedélyü, szereti a jó tréfát és Klagenfurtban, Sopronban, ahol állomáson volt, számtalan jóizü adomát mesélnek róla.

Mint vadász is fáradhatatlan, és megtörtént, hogy a karinthiai alpesek közt, kitartó vadászczimborájával, gróf Vojkfy Jankóval, két-három napig is eljártak egy-egy zerge után, még akkor is, ha a tarisznyában nem volt egyébb néhány falat kenyérnél, egy-két korty pálinkánál.

A téli időszakban aztán a szép művészetnek is áldoz Ottó főherczeg. Szenvedélyes festő és olyan képeket fest, hogy messze túlszárnyalja az amatőri álláspontot.

A főherczeg néha ugy elfeledkezik festőállványa mellett, hogy beáll az alkony, homály borul az *augarteni* palotára és ezt csak akkor veszi észre, mikor már nem látja a szineket keverni.

Ottó főherczeg neje, Mária Jozefa György szász királyi herczeg leánya nem ösmeretlen a magyar közönség előtt.

A millenáris kiállitáson ő helyettesitette királyné ő felségét és a szép, sugár asszony mindenkit megnyert nyájas szeretetreméltóságával.

Fő szórakozása, ha jót tehet. Klagenfurtban, Sopronban, nem győzték eléggé áldani a szegényeket, akiknek valóságos védőangyala, és ő alapitotta a gyógyithatlan nyomorékok oly nagy hiányt pótló menedékházát. A szelidebb sportoknak nagy kedvelője, kitünő uszó és mint turista ritkitja párját.

Ottó főherczeg házasságából két gyermek származott, a 12 esztendős Károly főherczeg és a kis alig két éves Miksa. Károly főherczeg már rendszeresen tanul és ő volt az, akit felséges bátyja, Ferencz József császár és király ő felsége személyesen vizsgáztatott a magyar nyelvből, melyet szóban és irásban kitünően bir, a külömben is rendkivüli észtehetséggel megáldott kis főherczeg.

Mária Jozefa főherczegnő. Strelisky felvétele.

A GIZIKE MAMÁJA.

Irta HEVESI JÓZSEF.

Egyszerre ébredt föl a hasadó hajnallal, melynek harmatos pirosságával bátran vette fel a versenyt egészségtől kicsattanó hamvas szép arcza. És mint a kelő nap, ugy ragyogott, ugy sugárzott rajta a boldogság. Feltámaszkodott hófehér nyoszolyájában, melynek magas boltozatáról lengén hullámzott alá a fehér kárpitdiszlet és egy darabig az ablakon átszürődő világosságot nézte. Majd felugrott és az ágyszélére ülve, ártatlanságának igéző pongyolájában édes boldogan hallgatta az ablaka alatt ébredező fecskék csipegését. Azon a kis ablaknyiláson dal, fény és illat lopózkodott be hozzá és ez a háromság szőtte e bájos leányarczra a boldogság derüjét. Vagy csak tán kiszinezte. Mert az ő boldogsága mélyen gyökerezék benn a szivében. Egy fakadó, hasadó nagy virág, mely szines volt és illatos, meleg és ragyogó. És hirtelen ott termett Gizike előtt a varázslat csodaszárnyu paripáján az a délczeg ifju, aki szivébe ezt a bűbájos virágot plántálta. Az ő vőlegénye. Az a hóditó dalia, akinek a szeme villám, akinek a hangja —

Hopp, még idején észrevette magát! Hiszen ő itt a legmélyebb pongyolában fogadja vőlegényének idevarázsolt alakját. Szemérmesen huzta össze keblén csipkehimes ingecskéjét és sietve kezdett öltözködni.

. . . Mert hát ma nagy napra virradt ez a sugárszép kis menyasszony. Szüleivel, vőlegényével a városba kellett bekocsizni a paphoz, a közjegyzőhöz, az anyakönyvvezetőhöz. Mert haj, a boldogság utja stemplis papirossal van ám kirakva. És még az ügyvédhez is. Istenem, mennyi fölösleges czeremónia! Vagy tán nem tett már fölöslegessé minden további pecsétet az az első forró csók, a melyet ők egymás piros ajkaira nyomtak? De hát hiába no, mindennek meg kell adni a módját. Aztán még jól is esett Gizikének a friss, harmatos reggelen, amikor szinben és illatban pompázott minden, a két táltossal végig gázolni a zöld réteken, melyektől ijedten ugrott föl itt-ott egy-egy tapsifüles, a mint a lovak horkanása, a kocsi kattogása a tavaszi reggel csendjét megzavarta. No meg az sem megvetendő dolog, hogy a sok stemplis uron kivül még mások is laknak ám a városban. Varrónők, divatárusnők, kárpitosok, butorosok, czipészek, meg a jó Isten tudja, milyen derék jó urak és asszonyságok, a kik mind-mind az ő boldogságának előkészitésével voltak elfoglalva.

. . . Bizony szép virág a boldogság virága, ha egy menyasszony arczán fakasztja szirmait. Gyökerei az égbe nyulnak vissza és szineit a menyország pazarolja reá. No meg talán néha a vőlegény is, ha sikerül bajuszos ajkait lopva végigdörzsölni a baraczkhamvas kis arczocskán. A vőlegény most ott lovagolt a kocsijuk mellett, melynek főülését a papa foglalta el, meg a mama. Neki most is a kis ülés jutott. Hej nem sokáig lesz ez már igy! Ül ő még majd a felső ülésen is. Csak az esküvőn túl legyenek! Hogy fognak majd bevonulni a Katicza-majorba! Ő meg az ura, a férje, igen a férje. Hogy hátra veti majd magát a diszhintóban, a mit most vett neki a Géza . . . Neki vette menyasszonyi ajándékul. A la Daumont. Mint a hogy a tejedelmek szokták bevonulásukat tartani. Csak aztán azok az almás szürkék meg ne ijedjenek majd a taraczklövésektől! Olyan ostoba szokás ez. Ő maga is össze-vissza rezzen a durrogásra. Hát még az a tüzesvérü, tolyton ficzkándozó, négy táltos!

. . . A szülei olyan egyhanguak ma, — szavukat sem lehet hallani. Még a mamáét sem. Az édes mamáét, akinek a pörgetyüje pedig ritkán szokott elakadni. Mi lelheti őket, hogy még az ő gerlekaczagása sem képes mosolyt csalni jóságos arczukra? Olyan komolyak, olyan bánatosak, szinte kikönyököl arczukon az aggodalom.

A kis haragos.

De hát miért? Mi ok miatt? Hiszen az ő lelküknek is édes óhajtása ez a frigy. A papáé is, meg a mamáé is. A papa eleinte ugy tett ugyan, mintha még előbb valamin nagyon kellene törnie a fejét, hogy a Géza méltó veje lesz-e majd neki? Aztán meg plajbászszal is kezdte méregetni a boldogságukat. Hanem ott volt ez a drága, ez a jóságos, angyalszivü jó mama, a ki először is összetörte a papa plajbászát, aztán pedig össze-vissza tépegette rongyos foszlányokká az apa látszólagos aggodalmait. És megfogta a Géza kezét és megfogta az ő kezét is és egymásba helyezte ezt a két reszkető, forró kezet és azt mondta: «Legyetek boldogok. Monddte is, papa hogy legyenek boldogok! A papa, azonban nem szólott semmit, hanem mind a hármukat a keblére szoritotta. És aztán együtt sirtak és nevettek és kaczagtak és ugráltak és tánczoltak.

. . . Es most ez a jó mama is olyan aggódó képet csinál. A verőfényes ragyogó nap elé szokott néha huzódni egy fehérszövetü láthatatlan fátyol és megtompitja a szikrázó ragyogást. Ilyen láthatatlan fátyol huzódott most az ő boldogságának nevető derüje elé. Mit jelentsen ez? Nézte, nézte, a két öreget. Nem is olyan öregek. Az apa még javabeli férfiu, hetykén kipödört bajusszal, szemeiben a fiatalság életkedvével, férfias arczán nemes öntudat, vonásaiban erély és szelidség. Milyen jó milyen gyöngéd volt hozzá mindig. És a mama is szeretni való szép menyecske még. Mintha csak idősebb nővére volna neki. Szinte irigyli a szépségét. Hát még a jóságát. A mi életében boldogsága, öröme, derüje volt — pedig egész élete csak ebből állott — mind, mind ennek a tündéri jóságu anyának köszönhette. Életének minden napját, minden óráját ő édesitette meg. Az ő anyai szemének mosolya fakasztotta ki lelkének minden örömét, vágyát. Ez az édes, ez a drága, ez a jó anya. Ő virrasztott mellette, ha beteg volt, ápolta, gondozta; ő futott vele versenyt a pillangók után a himes mezőkön és az ő lelkében talált leghangosabb visszhangra, pajkos leányos kaczagása.

Fájó melankólia szállta most meg Gizike szivét, hogy ezt a két drága teremtést olyan komoran, hallgatagon látta magával szemben. Ugyan mi bánthatja őket? Néha-néha összesugtak, aztán ránéztek, mintha valami mondani, valami közölni valójuk volna, de nincs hozzá bátorságuk. Mintha egyik a másikat biztatná. Aztán egy-egy titkos köny is belopódzott abba a szép kék anyai szembe . . .

Istenem, istenem, mi lelheti őket?

— — — — — — — —

— Apja neve? kérdezé az anyakönyvvezető.

— Döreghy Adorján, válaszolt a kis menyasszony.

— Anyja neve?

— Nagylánghy Terézia.

Az anya összerezzent és remegve szorongatta a férje kezét.

Az anyakönyvvezető csodálkozva tekintett föl az irományok közül.

— Judith, Judith és nem Terézia.

Az anya nem tudott többé uralkodni magán. Zokogva borult a leányra és fuldokolva mondá:

— Megcsaltunk, megcsaltunk, édes Gizikém. Én nem vagyok a te igazi anyád. Én csak huga vagyok, a te szegény, megboldogult anyádnak. Te már régen, régen elvesztetted a te igazi édesanyádat . . .

Mintha az ég szakadt volna reá. Megmerevedett szemmel nézett, nézett a leány. Aztán száraz, tompa hangon mondá:

— Nem, nem, nem igaz! Istenem! Istenem miért is szóltatok? Hiszen igazán csak most vesztettem el az én igazi édesanyámat! . . .

És aléltan hanyatlott mostohaanyja karjai közé.

KAIRO KÖRNYÉKÉN.

Utirajz. Irta VÉRTESI KÁROLY.

Kairó sikátoraiban. — Utczai gyerekek. — Laczikonyha. — Vágytalan való. — A macskák eldorádója. — Épitési mód. — Arab erkély. — Abbazie. — Egy pálma-kertben. Kettős csatatér. — Pamut-földek.

Vonva csalogatva kivágyódtam, mikor Kairóban tulontúl elég volt a látványosság, s a lelkem elzsibbadt, a szemem elfáradt.

Többedmagammal kocsira kapva, mondtam a bagolyképü, átható tekintetü, itt járatos kocsisomnak — helyismereteire bizva magamat, — ne keresse a fényes boulevardokat, tereket, melyeken párisiasan járnak, vagy amelyeken összecsapódik az utcza árja, ne a város széles, amerikaiasan egyenes útait, a hosszu utczákat, melyeken a legtisztultabb izlés és a nemzeti erők kifejlődésében, ragyogó, lüktető az élet, hanem ellenkezőleg, elkerülve a nyüzsgő emberáradatot, az élénk pezsgésü utczák tömkelegét, melyekben chaoszszá kavarognak a hangok: hajtson inkább szük és homályba hanyatló girbe-görbe sikátorokon keresztül. Vak utczákon forduljon meg, silány tömeg, szennybe fullasztott alakok között, hova a szintelen árnyakra, a czivilizáczió fényes sugarai csak téveteg, bágyadt szinben jutnak el; hova alig téved uri fogat; hol hirehamva sincs az egipmtomi virágos atlasznak, hol a csürheléken a rongyruha és ökölnyi lyukakkal daróczuralkodik, a ruha lerongyolódik és a nép, kóczos asszony, maszatos gyermek, kitelepedve, összecsimbókozódva, maglis-t (gyülekezés) tartva, elfoglalhatja az egész utczát s vig közöttük a rikkanat, jóizü a kaczagás, hamisitatlan a népélet, mely a jó izléssel nem szokott mindig szoros barátságban élni, de mindig érdekes.

Feladatának, kocsiszolgálatának a gyeplő-igazgató, akinek szintelen, fakó arczán a sok átvirrasztott éjszakának tikkadtsága ült — derekasan megfelelt. Szijakon hintáló, rokokó izlésü vén bárkánkkal usztunk ostorcsattintások között. Vadászva a szokatlant, jártunk szük utczákban, zigzúgos sikátorokban, melyeket apróceprő néptöredékek fetrengettek végig, melyeket szabálytalan foltokban a fü is kivert és a szenny-páncélokon fölburjánzott a laboda, lólapu és kökörcsin. Útvesztő zsákutczákba jutottunk, hol az emberi tevékenységnek nyoma vész, melyekből csak visszafordulással lehetett kiútat találni. Közbül itt is, ott is jártunk, hol ifja, aggja együtt szorongott; megismertük nagy közvetlenséggel Kairót, ugy is mint a tengő élet disztelen Labirynthjét, melyben olykor, kénytelen-kelletlen még az ottlakó is eltéved: csak a koplalás és végrehajtás talál könnyen ide, taposott ösvényen. Nagyobb számban láttuk azokat a kairói nőket, kik orrczimpájukba nagy karikát huznak, gondolván, hogy illik nekük. Rettenetes. Se takarójuk, se betevőjük, de a czifraságnak meg kell lenni. Mondanom sem kell, hogy valóságos ellenlábasai voltak Vénusnak, a kezdő élet, a ragyogás, a szüzi báj, az örök ifjuság, az örök szépség istennőjének. Sem az arlesi, sem a capitolini, sem a miloi, sem a Medici Vénushoz nem hasonlitottak.

Ez elhagyott zigzugokban, ákombákom utczákban nem sürögnek-forognak, nem üzik egymást ugy az emberek; ellenkezőleg, akiknek fáj az élet, az inségtől elgyötört, elhervadt, elvénhedt alakok ődöngnek; szomszédolással töltik idejüket a dologtól irtózó trécselők. Fatalismussal beoltott dromedár-természetek. A tétlen élethez szokottak, ölbe tett kezekkel az édes semmittevésnek, a szent «Heverdel» kultuszának adják át magokat; anyányi hajadonok rágicsálják, fényes foguk között ropogtatják a pattogtatva pörkölt kukoriczát. Csak a háromnegyedrészben meznéli, vagyis fülig mezitláb gyerekek, továbbá a vásottan piszkos, fehér rongyokban öltöztetett, hanczurozó, idegleszerelő, sötétképü sihederek, vasgyurók, egetverőleg sipitozva végigvivákolják, végigsikongatják az egész utczát. Tele tüdővel telebőgik azt. Olykor a lovak is tőlük megrettenve, elkapják a szárakat. A bodri gyermekek elevenek, mint a gyikok.

Álltam gyermekjátékaik fölött. Életteli arczczal, szilajsággal futkároznak ide s tova bele-belecsimpálkozva egymásba. Minduntalan kitör a vásottak között a botharcz és zsibongás a henyeség sugalmából; kellő felügyelet hiányában megkergülve, birokra kelve, csülökre menve, egymást mellbe, hátba igazitva, leteperve, talán török-magyar háborusdit is játszva, elagyabugyálják egymást alaposan az iskolából tóduló golyhók. Ezt pedig annál alaposabban megcselekedhették a csöpp emberkék, mert ruha csak itt-ott volt rajtuk, mondom paradicsomi volt az öltözékük. Leirhatatlan festői képek. Mikor nadrág hiányában egymást el

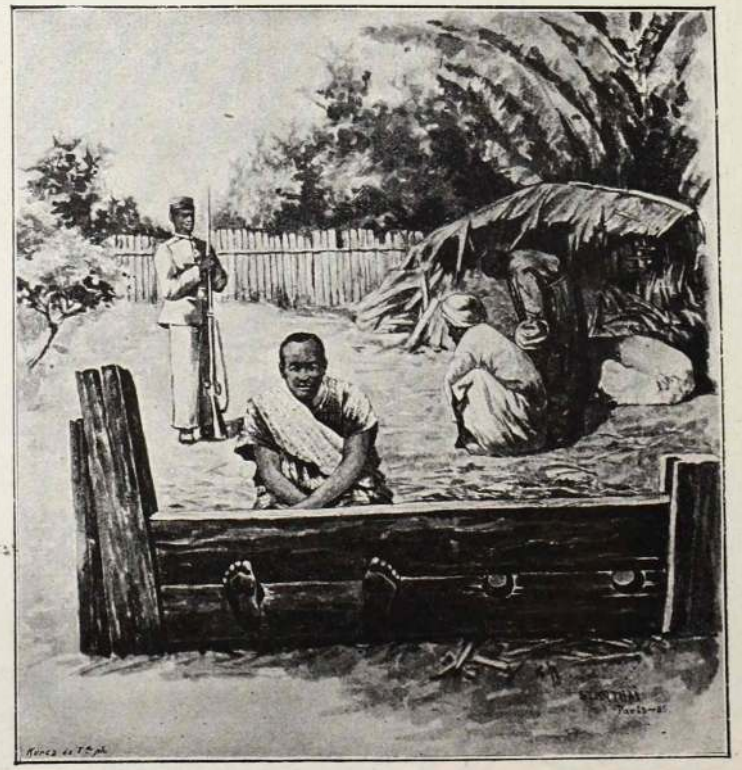

Büntetés Madagaskarban. Szántói Szabó István festménye.

nem nadrágolhatják, másként segitenek magukon. Meghengergőznek a piszkos utczán, magukra szedvén ennek sok salakját.

Ezek a tarkán zagyva, kavaros keleti életképek nagyon hasonlitottak Alexandria elhagyott utczáinak képeihez, vad-idegen alakjaihoz, unottan alvó embereihez, elvétve igézetes szépségü vadvirágaihoz, melyekre erősen süt le a napmeleg; azért nem is bocsátkozom ismétlésbe. Ugylátszott nekem, hogy a szegénység itt is termékenyitőbb s a nem beczézett gyermekeknek nagyobb a száma. Barangolásomból csak annyit jegyzek meg, hogy Kairóban ugylátszik a legujabb időkig is, épitett kiki amint akart, amint neki tetszett. Az unalmas kifejezésü, rosgatag öreg s megfeketedett téglaju házaknak, a gerendákkal összerótt deszkavityillóknak nincsen szeriszáma, a szűk utczáknak nincsen neve; a házakat, ha egyszer kevés kőből, annál több fából ó-keleti épitésmóddal felépitették, nem tatarozza többé senki, nem javit azokon senki. Egykedvüen nézi a muzulmán, pusztulásukat; hisz csak nagyon ideiglenes lakhelynek tekinti ő a házakat, mert az ő gondolatai szüntelen az égben járnak Allahnál. Lakását alig is használja másra, mint hálásra; az utczán él napenyészteig, az utczán dolgozik s hivja Allaht segitségül; az utczán heveri el a napot, az utczán társalog, gyakran itt is főz és eszik, csinálván olykor nagy lármát egy tojáslepényért. Idegeinket többször kellet béklyóba verni. Nyilt laczikonyhát rögtönöznek; jó étvággyal eszik a pilávot, ezt a hus és rizsből álló, kiadós kedvencz étküket.

Meglassult járással felkapaszkodik azután az elnehezedett, turbánozott vén gazda, alig hogy a napsugár az árnyékot is rekkenő melegre forralta — lapos háza tetejére. Csendes dünnyögéssel, nyugalmas bölcseséggel kontemplálva, friss léget sziva, bólogatva fekszik neki a boldogságnak. Nyiszorgó sásderékaljon életuntan mereszkedik a keleti lomhaságnak megtestülése. Változatlan léleknyugalommal, a jóllakottság kellemes érzetében fittyet hány a világnak. Karját összefonva, vágytalan valójában bánja is ő, a pohot nevelő, hogy mi történik. Bánja is ő restvérüsége melancholiájában, ha a világ összeesik. Nehéz volna őt most szóra birni. Fejét a mellére ejtve szunyókál.

Igy élnek — ha ugyan a tétlenség életnek nevezhető — most a lehorgasztott fővel járó, gondolatszegény komor tekintetü, csüggedt emberek, az egykor Nyugatot remegtető szaraczénok utódai, kiket megöl a nyugalom, a közömbösség. Nem perzseli őket a nagyravágyás. A közömbösségnél pedig nincsen ragadósabb betegség. Eme szellemtelen testekhez, mily nagy ellentétet képez mégis az amerikai dolgos ember. Az emberi mozgalom ama klasszikus földje fiának, milyen rövid a hosszu nap. Azért ott kincshalmaz, erő, itt nyomor és zülöttség. Mindenütt más és más az okos savoir vivre.

*

A házak magasak; épitészeti görcsökben szenvednek. Ólomban vannak foglalva a zöld ablakok, melyek többnyire mosdatlanok. Másutt az ablaktáblák bereteszeltek. A mameluk-szultánok garázdálkodása óta egyszerüre csinálják még a gazdagok házainak is a külsejét. Ne következtethessen senki a külső disztelenségről belső kincsre. A mameluk szultánok többször ültették a maguk akaratát a törvény fölébe. — Az első emelet többnyire kijebb áll, s a házak több helyütt fákként összeborulni látszanak. Ha az utcza szűk, a nap derűt nem oszthat a zugolyokba, ezek mogorvák maradnak. Kerités és kapu gyakran hiányzanak. Kihagyják már a költségvetésből. A

Pálma. Sichel festménye.

jobb házakon, lakályosabb otthonoknál feltünik a sűrű farácsozattal elzárt arab erkély (sarab), mely az ital szóból azért ered, mert az alsó részen levő kerek mélyedésben helyezik el a vizes korsót, hogy érje a szabad levegő. Tehát az is a keleti szokások közé tartozik, hogy a vizet az erkélyen tartják. Az előreugró erkélyek közt néhol alig látunk az égből keskeny sávot. De mit nekünk most erkély, ég, sarab, mikor az egyik ablakszárnyon óvatosan kidugott leányfejek, süldő leányos kíváncsisággal, egymásfölé ágaskodva, álmosan és bolyhosan kikandikálnak. A képzeleterőnket a kandiságuk csábitja, mert volt valami ebben a kandiságban az őzike szemének ijedt bámulatából is. Mind a kettő fürge, olyan egyforma, mint két rózsa — egy tőnek a hajtása. Alig vesszük őket észre, már is becsapják az ólomkarikás ablakot. A kis rózsák, milyen szurósak! Mikor eltávolodtunk Éva anyánk két unokája közül az egyik mégis csak kinézett még egyszer. Kép a földi életből.

Kairó legeredetibb keleti szinezetét a terv nélkül épitett sötét sikátoraiban látjuk. Némelyikben orrgyilkos szagok orgiát ülnek. Zsákvászonba öltöznek, karimátlan fövegben futkároznak az éhenkórász dervisek; itt a szerecsen sem hord fényesre vasalt magas henger-kalapot; itt, a dohos pitvarban, fedél gerinczen szabadon nyüzsög, nyujtózkodik, bogarász a macska, melyet senki sem bánt, űz vagy kerget, még a Circe által megátkozott asszony szülötte, a félig vad kutya sem, sőt hagyományos róla az, hogy hajdan kegyes alapitványokkal biró szent állat volt; azért még most is Egyptom a macskák eldorádója. A butyorban szegre kiakasztott csecsemő mellett a macska gyakortább pótolja az anyai őrszemet.

A sok macska mellett a nyihogó kurta kutyáknak is megannyi éhes falkája van. Ezek a megviselt bundáju, kóbor állatok bántatlanul teleugatják, a macskák telenyávogják, sivalkodják az egész napsugaras utczát. Ilyenek itt, ebben a kutya-macska bő világban az idyllek. De inkább hallgatom én ezeknek az utczasuhanczoknak ugatását, mint a nyugati élemedett dámák, aggszűzek ideges dögöcskéinek a köhögését.

A kocsinkat körüldöngő legyek, a kocsinkat körülfogó, folytonosan baksisért orditozó gyerek-had, továbbmenésre ösztönöztek bennünket. Lépten-nyomon szines rongyban, olyan népséget láttunk itt összegomolyodni, mely alacsonyas voltában akkor sem veszt sokat, ha mindenét elveszti. Fortuna istenasszony nagy arisztokrata, nem keresi fel ezt a földhöz ragadt szegény népet. Nincs aki felruházza őket. A tapasztalásra indulók közül sem keresi fel mindenki az alacsony foglalkozást, a közönséges, szürke, hétköznapi dolgok nyers világát, a legalsó népréteget, csenevész emberanyagot, romzagyvalékot.

A meleg levegő, mely a vaczok és szurdékból áradt felénk, olyan volt mint a beteg ember forró lehelete. De a külső máz ne fedje el soha előlünk a belső lényeget. Ne legyen a tanulmány soha egyoldalu. Azért az ajkak kicsinylő lebigygyesztésével nem törődve, lássuk a hamisitatlan Keletet, zagyva szineiben, orrüldöző mivoltában is. Árny kiséri a fényt.

Ha megnézzük azt, aki aranyos, zománczos, fényes kardot csörtet az oldalán, nézzük meg azt is, akinek kezéhez nőtt a kapanyél.

S valóban: minél nagyobb a fény Kairóban, annál sötétebb az árny Ó-Kairóban. Pazar jólét mellett szomszédos a minden emberi fogalmat meghaladó nyomor, amely folytonos harczot folytat az élettel. Hófehér selyem-csipkefátyol mellett, mennyi kopottas fekete fátyolt kelle végignéznünk a csenevészeken. A nilusvidéki, erősebben fejlődő idomokkal

Tristia. Klaus festménye.

ékeskedő, göndör fürtü, barna angyalfők közt, mennyi, de mennyi volt a horgas orru, redőt gyüjtő, tikkadt, fonnyadt arczu, elnehezedett csipejü vén asszony.

Valóban nagyon tarka vegyületüek és szinezetüek azok a képek, melyeket Kairó felmutat, a bőrszinek és ruházatok változatos egyvelegében. Mig az egyik nagyon is szellős öltözetben vagy ingre vetkőzötten a női testnek tárlatával jár, addig a másik bubtól talpig elburkolja magát. Bátran beállhatna egynémelyik madárijesztőnek.

A lejebb ereszkedő utczák csődületét, vihánczozó csürhehadát elhagyva, a nap hevétől meghasogatott út porondján, zökkenetek után a czövekkeritės is elmaradva, kiértünk a gazt sem burjánoztató, törmelékes szemétdombokra.

Ezeken túl, a néptenger utolsó hullámai csaptak fel a kaszárnyákban, ezekben az épületszörnyetegekben.

Majd tetszetős külsejű, a forró éghajlatnak megfelelő stilusban épült villák, jövedelmek összeharácsolásához értő, torkig jókban úszó pasák kéjlakai, fényes kastélyai, lombos és virágos kertjei mellett haladtunk el; ezekből üditő hüvösség áradt ki.

Örültünk az ózonnak, szagló idegeink túlságos igénybevétele után. A sorvasztó tisztátalan légkört, üditő tiszta levegő váltotta fel, hova tovább koczogtunk. Csak fürkésző, röpke pillantásokat vethettünk a nyári lakok és kertekre, a csend-lepte helyekre. Kerités, fák, cserjék és tömör falak eldugták előlünk azokat, a kik hiznak és vénülnek azokon belül, mint vitéz Falstaff. Legtöbbnek az alkotása mulékony mint a tiszavirág, de a jólét forrásait szivatyúzni jól tudják.

Itt is van egy Abbazie, csakhogy ezt, messze vidékre elragyogó, márványnyal kirakott falazatával, Abas pasa épitette. Érczczifraságait, üvegtábláit a nap megcsillogtatta. Sokszorosan vertek ezek vissza minden napsugárt. A kastély körül csicsergő fecskék libbentették vándorúttól fáradt szárnyukat.

*

Kocsisunk, élemedett lovait kissé megzavarván, egy zörgős gyepün áthaladva vizért, egy szépen rácsolt, derűlt pámás kertbe hivott be a vezetőnk, — egy jó ismerőséhez, a ki nem lehetett hijával a vagyonnak. Nála néztünk tehát egy keveset.

A kapu-kopogót kivéve, mindenen meglátszott, hogy a kertnek birhatós, gondos gazdája és a gazdának a házban nemcsak lakása, de otthona is van.

Két szótlan arab férfi sakkozott, délszaki nehéz illatú fák árnyékában. Olyan némák voltak, mint a reájuk boruló pálma árnyéka. Éltök negyvenes éveiben ballaghattak, vagy helyesebben mondva, a szobor nyugalmával ültek az érdekes, erősen barna mellű férfiak. A sakkbölcsek merev tekintetüket dehogy vették volna le a koczkás tábláról. Csak ugy intettek a kezükkel, hogy az érés alatt levő datolyából ehetünk, a mely édes gyümölcs a pálma lombkarjáról lekonyitva, önként kinálkozott a leszakitásra az időben szeptemberben, mikor itt még a nyár pompája ragyog, de nálunk már ereszalját keresik a fecskék.

A hol nincsen aranydinnye, a datolya is jó; ez itt az égalj áldása.

Eközben még az arany fonállal átszőtt cső daczára, szortyogó vizipipája is kialudt az egyik mélyen hallgatónak.

Állongással egyideig csak néztük huzásaikat, értelemfejlesztő, észélesitő időtöltésüket, — bár nem valami nagy érdeklődéssel. — Régi játék, Krisztus születése előtti még. Sőt a pyramisokon lévő hieroglifeken is vélnek némely képzelődők sakktábla félét is látni. Nálunk is még a keresztes vitézek terjesztették el, a perzsa királyi czim: «shah» után elnevezett játékot. A fukarszavu sakkjátszók folytonosan nagyokat hallgattak a játéktábla mellett, mi pedig mikor már megélesedett az eszünk, illetve meguntuk nézni ezt a nemes játékot, a mely játéknak: nagyon komoly, dolognak pedig játék — de meg a friss pálmaszilvától is émelygést kapván, rövid búcsúvét, köszönés és köszöntés, e nemzetközi volapükjelek kölcsönös megértése után, az idő vaskényszerűségének az érzése alatt, mentünk jallah, előre... sok állván még a nap programmjában elintézetlenül.

A köszönés itt abból áll, hogy kézzel megérintjük a homlokot, szájjat és a szivünket. Ezzel azt akarják mondani egymásnak, hogy gondolkozásban, beszédben és szivvel egymáséi vagyunk. Szép, ha ugy van. Annyit azonban jól megjegyeztem magamnak, hogy a keleti uri ember előkelősége többnyire alázatossággal van párosulva.

Még több keletiesen kaczér villán, afrikai bő tenyészetű kerten, egyenes tartással merev pálmafán enyhült a tekintetünk. A pálmafa árnyán játszó pajtások ültek, csevegtek. Itt ebédelő, ott narghiléző hölgyre esett tekintetünk.

Előképekben látva az ellentéteket s tünődvén, mennyi sok szép és mennyi sok csunya, mennyi sok jó és mennyi sok rossz van a világon, a rossz taxativáját hamarjában igy állitottuk össze: Üres erszény, veszekedő asszony, fecsegő ember, hűtlen cseléd, csetlő-botló ló, füstölgő kályha, tompa borotva.

Több rosszat is szedhetünk volna össze, mindegyikünktől a maga néhányát, de sas módra nyergei hosszu orrú kocsisunk, robogtatni kezdte döczögő járművét és igy ennek a folytatását máskorra kelle hagynunk.

*

A csillagdát is elhagytuk. Jó csillagászok az arabok! Régen tudják már, hogy a mi földünk a nagy mindenséghez képest csak egy kis sárteke. Régen tudják, hogy az égi testek sok milliárdnyi raja kering a nap körül. Tudják azt is, amit Flammarion szép szavai igy fejeznek ki. «Az asztronomia a legmesszebbre ható tudomány az emberi gondolat felszabaditásában.»

«Ha az asztronomia tudásának terjesztésén dolgozunk, az emberiség tökéletesitésén fáradozunk.» No, az arabok sokat dolgoztak, fáradoztak ezen a téren. Elvitatni tőlük ezt nem lehet.

Inkább tetszett nekem a lándzsajáték (dserrid-vetés), mely még a régi arab lovagjátékoknak maradványa. Iramodás közben ügyességgel dobálják a lovagok egymás ellen a kopját, melynek hegyes végét bevonják. A beduinok fegyverdobálása nem kevésbbé érdekes.

Elibünk került azután a lóversenytér, melyen évente januárban, angol és arab telivérek igyekeznek egymást megelőzni — lóhosszal s gaz-

dájukat egymásfölé emelni egy emberfejjel. Akad azonban néha olyan eset is, hogy haza rántja gazdáját a szilaj ló. Kivételesen, lábszáraikat szertedobálván, dromedárok is versenyt futnak. Teve-verseny, dromedárkodás. Sport és állatkinzás, egymáshoz közel eső fogalmak. Vékony fonál az elválasztó.

A tért csak futólag tekintve meg, a róna nyilt keblén útkeresztezés után, csakhamar azt a nevezetes rónát, fűszeres mezőt értük el és jól kocsizható úton — a kerekek kisebb zajával — szeltük ketté, melyen két csatát is vivtak már. Mind a kettő nevezetes és befolyással volt Egyptom sorsára. — Az 1517-ik évben, erejének a javát harczba szólítva itt, a nagy kerek rónán mérte össze erejét, itt verte meg I. Szelim ozman szultán a cserkesz-mameluk szultánt. Ezáltal Egyptomot nemcsak hatalmába kerítette, de a mamelukok hatalmában levő s ezek oltalmában élő utolsó arab khalifát is arra kényszeritette, hogy a khalifátust reá átruházza. Kemény volt aharcz, forró a vérhevülete, mely a sziveket gyulasztotta. A mohamedán törzsek Erisalmája forgott szóban. Kiszámithatatlan a szálló idő, a történelem kanyarodása. A világ folyása gyakran hajszálon függ. Azóta uralkodik a török szultán minden igazhivő mohamedán fölött. Azóta képviseli a török szultán «Allah földi árnyékát» — mióta sokat elköltöztetett Mohamed árnyékába.

Az 1800-ik évben pedig az elszászi származású Kleber, franczia táborszernagy (a nők bálványa), kiről mesés hirek járnak, vitézkedett itt, terjesztve a gloire-t Keleten 10,000 emberrel, viharszárnynyal, 50,000 töröknek és arabnak mutatta meg az útat visszafelé s lőn olyan szaladás, a minőt Lipcse alatt látott a világ. A dicsőség fájáról sok babért tépett le. A történelem is kiszolgáltatta neki a hősöket megillető cserágat. A történelem határait a nagy események vetik meg.

A történelem által nemesitett, az embervértől ismételve ázott, dústenyészetű kis asztagos, hosszú szalagokra elaprózott földben, melynek sikját a nap tüze derűvel hintette be előttünk, az ekevas nyomán könynyen omlik szét az iszapos termőföld.

Bujálkodik a gyapotcserje, melynek virága a vadrózsáéhoz hasonló. Pukkantotunk nehány gyapot-rejtő bimbót.

A gyapot-bokor termése deczember elején érik meg. Közel fél év kell a vetéstől az aratásig, mig a szépen csövedző tengeri az elvetéstéstől 70 nap alatt megérik. Ilyen forrón süt itt a nap. Ilyen bűvös itt az Isten ujja. Mondják Egyptomról, hogy névnapján teremtette. Mi pedig ismételve győződtünk meg, hogy joggal nevezik Egyptomot a föld éléstárának. Kisebb-nagyobb asztagokban állt az áldás.

Fölöttük megszárnyasodott hangyák váltak felhővé s a fényes levegőégben kergetőztek.

*

Csaknem az egész útvonalon találkoztunk élesen süvitő, erősen rikoltozó boglyas csürhe-haddal. Folytonosan baksis motoszkált a fejükben. Jobban mondva beléjük botlottunk. Ezek mindje a készből szeretne élni, mint a heremék. A gyerekek közt idősebbek is tolongtak, feszengtek s kergetőzve fenhatóságot iparkodtak gyakorolni a kisebbek fölött, a mi többnyire éktelen zsinajgású erőkifejtéssel járt. Belezendült az egész vidék. A jus fortioris, az ököljog, alkalmazását megannyi esetben láttuk. Ha volt apránk, dobtunk, szórtunk az éheseknek; többen a szajukra mutattak, hogy őket megértsük. Közben-közben majd lehúztak bennünket, éppen úgy, mint a mi sátoros czigányaink purdéi és asszonyai. Az alamizsna-kérést olyan tökélyre vitték, mint a nápolyi koldusok. Mikor a kocsisunk is már megsokalta a dolgot, jobban mondva a dologtalanok arczátlanságát, határt nem ismerő szemtelen tolakodását, sok görcsű ostorával a melegben is kitartó lovai közé cserditett s nevetésre kelve menekültünk.

Első szerelem.

Gyakorta felidézlek első szerelem
S a mult idők árnyán jelenem feledem,
Mikor reményemet csupán emlékezet
Táplálja már, elém idézlek tégedet,
Mert te vagy csak olyan kincs:
Akkor is jó, ha már nincs.

Te vagy a rózsató és rajt' az első hajtás,
Az élet tengerén az első kis vitorlás
S hasitsa bár szivünk utánad annyi sok
Első te vagy, legelső, — bármily boldogok —
Soha téged nem felejtünk,
Bármily nap lángol felettünk.

Miként szülőnek kisdede első szava,
Amint mosolygó arczczal súgja, hogy: mama,
Miként az első fecske, első rózsaszál
S nehéz munkánk jutalma: első bére vár,
Olyan édes maradsz nékünk.
Mint a többit, el nem tépünk.

Igy én is visszatérek hozzád barna lány,
Idézlek ugy elém, minő akkor valál,
Hiszem, hogy itt ülsz mellettem mosolygva, itt
— Pedig ugyancsak sok pihent azóta itt —
Éjszemedből csillagok:
Hő szerelmed rám ragyog.

Az édes szerelem betüit tanulók,
S játékink közben én, mint ott a nebulók,
Majszoltam élvezettel, amit feladál,
Bizony, mert édesem, tanitó te valál
Ilyen édes mesterem.
Sohasem lesz több nekem.

A természet ugyancsak bölcsen rendező,
Hogy a férfit ide nővel vezetteté,
Hisz a szerelem is nő és én istenem,
A nőt csak nő ismerheti, más senki sem,
Bizony én még most se tudnám,
Ha nem lettél volna rózsám!

Ott ültem csendesen, alig tekintve rád,
Te varrtál csendesen és csókra állt szád,
Kimart beszédünk és komor szavunk hatott,
Anyád — oh légyen áldott! — hogy kiballagot,
No hisz akkor csókra csók,
Nem számláltak, csattogók.

Utobb, midőn már olvasék e tündérkönyvben,
Kevélységem bizony alig fért meg bőrömben,
Tanitani én akartam, zsarnokod levék
És csók volt büntetésed, csók, — biz igy tevék
De te türted panasz nélkül
Sőt több csókot adtál bérül . . .

Igy volt, biz igy, oh milyen boldog is valál,
Emléked most is sokszor szivemen talál
S mint az öreg, ha látja ifjukori képét,
Szemembe köny gyül, hogy hamar elérte végét,
Éu istenem, beh jó volt
Csak az a baj, hogy volt . . . volt!

De jaj nekem, én csak fecsegek itt javában
Es szőke angyalom itt járkál a szobában
No hisz csak kellene még, hogy ő meglássa,
Nem lenne ugy itt jó magamnak maradása,
Minap néki megesküdtem:
Kivüle mást nem szerettem.

Szabó Imre.

Az elitélt bucsuja.

Nagy Zsiga rajza.

SZINHÁZI HÉT.

A kik Karlweiss «Száraz kenyér» czimü darabjától szocziális izü drámát vártak, azok alaposan csalódtak. A német szerző ezuttal megforditja a dolgok rendjét és nem prédikálja a szoczialismus jogosultságát és szükségességét, hanem szemébe néz a már élő mozgalmaknak és hibáikról iparkodik levonni a takarót. Voltaképpen tehát ugyanolyan szolgálatot tesz, mint más e tárgyban dolgozó kollégái, sőt nagyobbat, mert bátorsága van kikelni azok ellen, akik kezükben tartják a mozgalom szálait.

Helyes éleslátással azokat a vezetőket ostorozza, akik kényelmes életmódjukból, előkelően butorozott lakásukból és teritett asztaluk mellől jajgatnak az éhező nép nyomorán s a helyett, hogy feleslegükből ételrevalót adnának az éhezőnek és ruhát a mezteleneknek, üres jelszavakkal izgatják és velük keseregnek. Ők egyik alfajat képezik a szociális vezérek soknemű osztályának, az ugynevezett elméleti szocialistákat, akik szivesen segitenének a szenvedő emberiségen a mások vagyonából, de egy fillért sem adnak szivesen a magukéból. Ezek annyiból veszélyesebbek, mint társaik, mert jóhiszemüek és igazi emberszeretetből szánakoznak a nyomor emberein. Ezek az urak könyeket hullatnak az útszéli koldus szerencsétlen sorsán és felszólitják a járó-kelőket, hogy kötözzék be a szenvedő sebeit, de a sajátjukból az enyhitő olajcseppet is sajnálják. Ezek ellen kel ki Karlweiss és szemükbe mondja, hogy nagy hangon hirdetett elveik frázisok, szánalmuk értéktelen, szereplésük pedig kárhozatos. Nem szánalom, hanem kenyér kell a nyomorgónak, kenyeret pedig csak az ad, aki nemcsak érzi a mások nyomorát, hanem el is tudja szenvedni.

Küry Klára. Strelisky felvétele.

Mindenesetre helyesen cselekedett a német szerző, hogy felemelte szavát ellenük; ismerjék meg önmagukat és mások is ismerjék meg őket. Különben is helyesebb szemébe nézni az ilyen dolgoknak, mint propagandát csinálni az elvnek, még a szinpadról is. Ha az eszme életerős és igaz, utat tör magának a legerősebb korlátokon keresztül is, csak az utatörőket kell jól megválasztani és a hamis jelszavakat kiirtani.

Ezzel a tanulsággal számol be a «Száraz kenyér», a kérdést magát nem oldja meg. Mert egyéb igazságai általánosan ismertek: a nyomor szánalomra méltó és ki kell irtani, de vagyonra és tőkésekre is szüksége van az emberiségnek, hogy fejlődhessék. E tekintetben tehát semmi ujjat sem mondott, de nem is akart. Ostorozni akarta az álvezetőket s ezt el is érte, s ezzel nagyobb szolgálatot is tett, mint bárki azok közül, ki zászlót ragadott magáért az eszméért.

Az előadás eléggé élvezetes volt. Az összjáték s a szereptudás tekintetében sok kivánni valónk volna ugyan, de ezeket elhallgatjuk Felddel szemben, mikor minduntalan alkalmaztuk a Nemzeti Szinházra. A szereplők egytől-egyig komolyan vették feladatukat s nyujtottak valamit. Különösen felemlitendők: Kövesi, Hadai, Feld Irén és Jeskó Adrien. Feld Zsigmond valóban elismerést érdemel, hogy a darabot szinre hozta s a forditó: Kabos Ede is, ki a jó forditáson kivül a darabot magyar talajba ültette át.

A fiatal poétáknak ujabban kedvencz-foglalkozásuk a verses idyllek szinre alkalmazása. A nagy koczkát vetett Szalóky után Lampérth Géza vonult be Krecsányi szinházába kisebb igényü egy felvonásos idylljével.

„A két tacskó". Strelisky felvétele.

Volt egy kölcsönkért jó alakja: Hári János, a köré gondolt egy mindennapi kis történetkét szerelmes szivekről, szép versekben megirt párbeszédek alakjában elénekelte, Lányi Géza dalokat irt hozzá s készen volt a darab. S a közönség mulatott a jó alakon, melyet pedig ősidőktől ismer, élvezte a szép verseket, a még szebb nótákat s végül azzal számolt be az estéről, hogy jól mulatott. Igazi drámát nem is várt, nem is kapott, megelégedett a csemegével. Mi azonban azt hisszük, hogy a Lányi Géza kedves dalai nélkül aligha lett volna ilyen kisigényü. A tanulság mindenesetre az, hogy a poéták semmiképen sem tudnak a szinpad számára dolgozni, bármiként akarnak is. Ami azonban éppenséggel nem baj, mert akkor ki követné a költő hivó szavát: «Fiaim, csak énekeljetek».

A nyári évad szinházi műsorában nagy számmal szerepelnek azok a darabok, melyekből Porzsolt egyet: «A két tacskót» a tavasz számára tartott fenn, a mivel — ha egyebet nem is — annyit elért, hogy Küry Klárának egy igazi drámai sikerre adott alkalmat, Gazsi Mariskával pedig bebizonyittatta, hogy mily számottevő tagja a Népszinháznak.

Itt mutatjuk be olvasóinknak a legkedvesebb két tacskót, akik oly sok könyet csaltak a tavaszi szinházlátogató közönség szemébe.

Dr. Szabó Imre.

„A két tacskó". Strelisky felvétele.

INNEN-ONNAN.

× **Diplomás kisasszonyok.** Az asszony, ki bölcs Salamon szerint keserű, de a költők szerint édes, ki a szocziáldemokraták szerint egyenlő a másik nemmel, de Micheles szerint még lélegzeni sem tud ugy, mint a férfi; az asszony, ki némelyek szerint angyal és ugyanazok szerint néha ördög, a ki előtt leborulnak a tisztességes férfiak és tisztelik benne az anyát és a hitvest; az asszony a don-juanok és tudákosok mindennapi problémája, mondom az asszony magában véve is egy rejtély, a mit még senkinek sem sikerült megfejteni, még Maupassantnak sem, a ki oly jól ösmerte őket, hogy belehalt. Vagy elképzelhetjük-e magunknak, hogy a Gretchenek és a bálkirálynők, a pályatévesztett orfeuménekesnők és courtisanok, a selymes uri kisasszonyok és a polgárlányokkal diplomákkal és hiteles végbizonyitványokkal a kezökben jönnek a kenyérpályák bástyáira. Nem szeretek ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert nekem az a véleményem, hogy hogy az asszonyoknak csak szivük és vérük van, de kénytelen vagyok vele, mert látom, hogy egész Magyarország ujjongva tapsol, mert egy budapesti tanfolyam *négyszáz pályavégzett leányt* ontott a kenyérpályákra. Bizony én nem vagyok a nőemanczipácz'ó barátja, mert szinte előre látom, hogy akkor mi lesz az asszonyokból. Eddig csak a szerelemben konkurráltak egymással, most már a hivatalokban is túl akarnak majd tenni egymáson. Nem vagyok nagyon udvarias, de ha már discipulus lett a leányból és az iskolából hazajövet kinosan elszavalja Horacius odáit és hibásan eldeklinálja a mensa-t, akkor nem lehetek udvarias, hisz a bürókban a főnökök sem lesznek velük udvariasak és a hivatalnokok sem fognak a társalgásukra vigyázni és az asszonyok eleinte majd pirulnak, később pedig ebbe is beleszoknak, ez pedig nem jó dolog. Ne tessék hát nagy vivmányokról beszélni, meg örvendetes szellemi mozgalomról, mert a diplomás kisasszonyok csak azt bizonyitják, hogy egy szegény ország és egy szegény társadalom, a megélhetésért a lányait, az asszonyait, a kedélyét, a családi életét, a poézisét, a szerelmét, egyszóval mindenét kénytelen föláldozni.

□ **A műveltség és a nyár.** Azokat a napsugarakat a legnagyobb mizantropoknak képzelem. Ugy megkinozzák az emberiséget hőségükkel. A higany a hőmérőkben már a 40-ik fokkal kaczérkodik, s nincsen egy csepp árnyék. Istenem, ha a földalatti villamos nem volna, kétségbe kellene esnünk. A nyári éjszakákat pedig egyenesen az eszkimóknak kivánom. Mintha kihalt volna a hangulat ezekből a nyári éjszakákból, hiszen nem is éjszakák, hacsak a csillagok fénye mellett elkövetett gyakori rablógyilkosságok nem győznének meg az ellenkezőről. . . . Délután három óra van. Gyalogolok az Andrássy-úton, azaz csak szeretnék gyalogolni, mert a a labam sehogysem birja el a felső testemet. Már-már összeroskadni készülök, mikor egy előttem haladó párra leszek figyelmessé. Az egyik egy leány. Egy mosóbluzos, szükdereku, barna haju, s mosolygó tekintetü 19 éves leány. Baloldalán hosszu fekete fürtü beretválatlan arczu, foltos kabátu fiatal ember halad. Ezek a hosszu fekete fürtü, borotválatlan arczu, foltos kabátu fiatal emberek mindig a lányok bal oldalán haladnak. Figyelek rájuk, hogy ugyan miről beszélgetnek? Hát az irodalomról. Különös, hogy a kiknek nincsen más témájuk, rendszerint az irodalomra szöknek át. Furcsa — szól a leány — hát ikszet vagy ipszilont sem tartja nagy poétának? Nem — feleli az ifju nyomatékkal — azok nem poéták, azok hülye koponyák. — Ugyan kit tart hát maga igazi nagy költőnek: A férfi odavetve felel; Paul Verlaine-t. — S ki az? — Franczia ember, két éve, hogy meghalt. — Ugyan és szép verseket irt? -- Szépeket-e? Csodás, felülmulhatatlan isteni volt az ő költészete. — Jaj, de kiváncsivá tesz, ugyan szavaljon el egy költeményt kérem Ver . . . hogy is hivják, attól a bizonyos poétától. A férfi zavarba jön . . . Bajos . . . nagyon bajos, tudja alig forditottak le egynehányat a verseiből. — Ugy, hát mondja el egynehánynak tartalmát. A férfi még nagyobb zavarban és szól. Hja kérem, az lehetetlen. Mert Verlaine verseiben nincsen tartalom. Csupa hangulat és reálizmus. Mert Verlaine dekadens költő volt. Mi az a dekadens? — Bocsánat, távoznom kell, a túloldalon látom nagynénémet. Csókolom kezeit! . . . Hogy éppen nyáron kellett ezt hallanom! A mikor oly nagyon kellemetlen az utczákon csak járni is. Sajnálom magamat, hogy nem Norderney partjain sétalhatok, de még inkább sajnálom azt a szegény okos, kis leányt. Mert ő immár azt hiszi, hogy Arany és Petőfi költé-

Gazsi Mariska. Strelisky felvétele.

szetében nem szabad gyönyörködnie és nagy poétának fogja tartani Verlaine-t, pedig nem is olvasta költeményeit. Hányszor fog nyugtalanul felriadni álmából és kérni a jó Istent, hogy juttason neki valahogyan egy Verlaine verset. Mert ismerőseitől nem mer kérni; fél, hogy műveletlennek fogják tartani. Oh az a nyár, oh azok a hosszu, fekete fürtü, beretválatlan arczu, foltos kabátu fiatal emberek!

☐ **Czigány és herczegi szerelem.** Rigó, ezelőtt Chimay, született Ward Klára, lelkemre mondom lejártad magad. Hiába akarod te plasztikai pózokkal az emberiség szemét kiszurni: azok az ájtatos arczczal bemutatott pózok ép oly hamisak és hazugok lesznek, mint a te szerelmed. Mert a világ romlott, azonban egy cseppet sem naiv. És ugyan ki hitte el neked, hogy a Rigó Jancsi hegedüjének hangjába szerettél te bele? Jól tudjuk mi mindannyian, hogy eltévedtel annak születni, a minek mégis születtél: grisette-nek. A te szerelmed egy párisi előkelő kávéház márványasztalán kezdődött és márványasztalon is fog végződni: *a morgue márványasztalán.* Eldobtad magadtól a herczegi rangot, ezer és ezer angol fontot, selyem és bársonyruhát és a mit mindezeknél legkevesebbre becsülsz, a becsülést és követted a hegedű édes, elbüvölő hangját. Pedig dehogy azt követted. A hegedű hangja csupán *suggestio* volt: érzékiséged suggestiója. Bejártad egész Európát és mindenütt megbámultak. Ezt azonban nem szabad félreértened. Mert az emberek csak a nagy, hirneves embereket bámulják meg tiszteletből és csodálatból és a te fajtákat — kiváncsiságból. Épp ugy, mint a hogy a sioux indiánokat, vagy a háromlábu kakasokat megbámulják. És az ujságok is tele vannak neveddel. Megemlékeznek rólad, ha a Rémi-szállóból a Sósfürdőbe költözködöl, vagy ha féltékenységi szcénákat rendezel férjednek, Rigó Jancsinak. Jól esik tán hiúságodnak, hogy alig van ember Európában és a kapcsolt szigeteken, ki nevedet nem ismerné, pedig *még te is pirulni tudnál,* ha a kávéházakban rólad tárgyaló mende-mondák füledhez jutnának . . . És ez volna az az ugynevezett szerelem? Nem-e sütöd le szemeidet, ha Rigó Jancs hites neje, annak megkapó szerelme jut eszedbe. Lásd, pénzt, sok pénzt kínálnak neki, egy czigányasszonynak és ő nem fogadja el, hanem az urát akarja vissza. Ej, hát mért is nem engeded haza Rigó Jancsit, az ő szegény pákozdi viskójába és miért nem választasz oly czigányt, ki feleség nélkül áll e földön és lábaid nyomát is csókolná, ha szivedet . . . nem, ha nevedet adnád neki. Mert akkor ő sok pénzt kereshetne és küldené haza annak, ki őt remegő szivvel várja. Ugyan ne vágd magad plasztikai pózokba, vagy ha már muszáj, hát Rigó Jancsi nélkül is fogadj magadhoz öltöztető nőt. Igen, bocsásd el Rigó Jancsit. S ha napok mulva ugy érezed, hogy nem tudsz élni nélküle és a Duna habjaiba dobod magad szerelmi bánatodban, akkor elhiszük, hogy igazán szeretted. Ám édesebb a karcsu nyaku Mumm, mint a piszkos vizü Duna, s jól tudom, melyikben találnál vigasztalást, ha Rigó Jancsi távozása miatt vigasztalhatatlan volnál.

Feszitsd meg!

A jubiláló Gresham

James H. Scott
vezérigazgató.

Szép ünnepet ült a napokban a *Gresham biztosító-társasága* magyarországi fiókja. Félszázada, hogy az intézetet megalapitották s az ünnepi évfordulót a magyarországi fiók ülte meg először. Épen azért a londoni anya-intézet vezérei közül is többen ellátogattak Budapestre, s ezek most szemtől-szembe láthatják, hogy milyen hatalmassá fejlődött a magyarországi fiók nemcsak anyagi tekintetben, hanem erkölcsileg is. Mert az ünnep nem maradt meg szük családi körben, hanem egyesiteni tudta a magyar közéletnek vezető rétegeit és valamennyien együtt ünnepeltek a társasággal. Ennek titka egyrészt a *Gresham* jó hirében van, de friss szimpatiákat ébresztettek iránta azok a nemes alapitványok is, melyeket *Feld S.* vezérigazgató a magyarországi fiók-intézet ünnepén tett. Előssoroljuk ezek közül a jelentékenyebbeket.

Igy adott a *Gresham*:

	frt
a Hirlapirók nyugdijintézetének	2000
a Bud. Ujságirók Egyesületének	1000
az Otthonnak	1000
az Emkének	1000
a tüdővészeseket gyógyitó sanatoriumnak	2000
a Mátyás-szoboralapra . . .	500
a Mentő-Egyesületnek . . .	500
a Szünidei Gyermektelep-egyletnek	500
a vidéki hirlapiróknak . . .	200
a hirlapkiadó tisztviselők egyletének	200

és azonfelül kisebb-nagyobb összegeket egész sor közhasznu egyesületnek.

Nagy volt tehát az érdeklődés a Gresham jubileuma iránt, amelyről a következőkben számolunk be.

A banket, amely a városligeti Gerbeaud-pavillonban tartatott meg, fényesen sikerült.

A magyar közélet kitünőségeiből is sokan jelentek meg. Ott volt *Lukács* Béla, a volt kereskedelmi miniszter, *Halmos* János polgármester, *Beauclerk* angol főkonzul, dr. *Brüll* konzul, *Lánczy* Leó a kereskedelmi bank vezérigazgatója, *Kossuth* Ferencz *Bolgár* Ferencz, *Rudnyánszky* Béla, dr. *Neményi* Ambrus, dr. *Neumann* Ármin országgyülési képviselők, továbbá a fővárosi sajtó majdnem teljes számmal.

Levélben mentették ki távolmaradásukat: báró *Dániel* Ernő kereskedelmi miniszter, *Márkus* József főpolgármester, *Vörös* László és *Csörgheö* államtitkárok, dr. *Falk* Miksa, *Mikszáth* Kálmán és mások.

A pazar banket során több felköszöntő is volt. Az elsőt James H. *Scott* mondotta angolul a magyar királyra. Majd Charles Augusztin *Hanson* köszöntötte fel az illusztris vendégeket. Utána megint a londoni vezérigazgató emelt szót s a Gresham magyarországi fiókjára, nemkülönben annak kitünő igazgatójára emelte poharát. Utána *Lukács* Béla volt kereskedelmi miniszter szólalt fel és elmés tósztját azon kezdte, mennyire sajnálja, hogy nem tud angolul. Ez a második eset — ugymond — hogy ezt sajnálnia kell. Először akkor történt, amikor fiatal zsurnalista volt s most, amikor résztvesz a Gresham ünnepélyén, amely magyarországi fennállásának félszázados jubileumát ünnepli. Félszázad nem sok a nemzetek történetében, de egy ilyen intézet életében nagyjelentőségü. Közgazdasági erőgyarapodást jelent az intézet működése s szépen ill usztrálja, hogy az idegen tőkének mindig hálás talaja van Magyarországban. *Kossuth* Ferencz kétszer szólal föl. Először a legtisztább, a legfolyékonyabb angol nyelven beszélt. Azon kezdte, hogy Angolországban minden ünnepi lakomán szokásos az angol királynőt felköszönteni. Ő is hódol ennek a szokásnak és élteti az angol királynőt. Majd a Greshamról beszélt, amely intézet nálunk polgári jogot nyert, működésének szoliditása és közhasznu gazdasági sikerei folytán. Második tósztjában felelvén az igazgató tósztjára, aki Kossuth Lajost nemcsak Magyarország, de az egész világ egyik legnagyobb szabadsághősének mondotta, magyar nyelven köszönte meg *a sajtó nevében* a felköszöntést, annak a sajtónak a nevében, amelynek ő is egyik munkása. *Feld* S. magyarországi igazgató erre szép szavakban köszönte meg a londoni igazgatóknak, hogy a saját jubileumokat magyar földön ülik meg, megköszönte a neki czimzett elismerést is, amelyet azért fogad el nyugodtan, mert részesei vannak a munkában, s az elismerést ezekre tudja háritani. Egyébbként elmondotta az igazgató, hogy mindenkor gondja volt az intézet méltóságának megóvására s hogy még a versenyintézetek tiszteletét is kiérdemelje. Hogy ez sikerült is neki annak illusztrálására felolvasta

Feld Kálmán.
helyettes igazgató.

Feld S.
magyarországi igazgató.

egy nagy magyar biztositó-társaság igazgatójának levelét, amelyben ez továbbra is áldást kér a jubiláló Gresham munkásságára. Ezután dr. *Rosenberg* Gyula jogtanácsos angolul köszöntötte fel a londoni anyaintézet igazgatóságát, *Feld* Kálmán helyettes igazgató pedig igazán lendületes szavakkal a magyar sajtót, amelynek szabadsága egyidős a Gresham-mal, s a mely igazságos ellenőrzést gyakorolva, minden magyar intézet őszinte háláját érdemelte ki.

Még több érdekes felköszöntő is volt s a társaság a fényes lakomán a késő éjjeli órákig maradt együtt.

—o—

Apponyi Gyurika.

A gólyáról zengjen dalt gyönge lantom
Mely röptében mindég gyorsan halad
S az ősi házat tüstént biztositja,
Ha félne tán, hogy magva megszakad
A gólyáról, ki most is oly serény volt
— A mért egy párt ma hálimát rebeg —
S a balközép vezére szép nejének
Hozott egy apró, fürge kisdedet.

Komoly madár! irigylendő a sorsod,
Hogy ő jutott most osztályrészedül
Azt örvendeztetéd meg mostan éppen
Ki zászlaját fentartva jár elül.
Mert felváltandja ifjunk egykor atyját —
S ha jobbra át néhány lépést teszen:
Valóra válik majd a kardbojt álma . . .
S igy abban néked nagy részed leszen.

Kósza Szeilő.

Közgazdaság.

A Magyar folyam- és tengerhajózási részvény-társaság junius hó 30-án tartotta harmadik rendes évi közgyülését gróf Széchényi Pál elnöklete alatt. A közgyülés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, ujra megválasztotta a felügyelő bizottságot és elfogadta az igazgatóság inditványát, hogy az 1897-re vonatkozó osztalék 5%-al állapittassék meg. Az elért eredmény — noha kisebb az előző évinél — minden irányban a társaság életképességéről tanuskodik. Bizonyitja ezt az, hogy a társaság ily kielégitő eredményt tudott elérni annak daczára, hogy a mult év a hajózásra roppant kedvezőtlen volt. A társaság tartalékai 5 millió forint alaptőkével szemben 1,235.000 frtot tesznek ki. A harmadik szelvényt mától fogva a társaság pénztára, valamint a Magyar általános hitelbank váltják be.

A fegyver- és gépgyár-részvénytársaság e héten tartotta rendes közgyülését báró Rosner Ervin elnöklete alatt. A mérleg szerint 75.000 frt szerepel mint leirás s 97.921 frt 46 kr. nyereségegyenleggel zárul. A gyár az elmult évben mintegy 11.000 fegyvert szállitott. A gyár nagybani üzeme tökéletesen működik s oly megrendeléssel van ellátva, hogy a munkaképességet hosszabb időre igénybe veszi. A gyár minden téren kedvező kilátásnak örvend, de az 1897. évi nyereséget még sem fizetik ki, hanem leirásokra forditják, még pedig a 95. számu minta berendezésének részbeni leirására. A gyár munkásainak száma körülbelül 1500 főre rug. Az előterjesztett jelentést a közgyülés tudomásul vette, a felmentést megadta és az igazgatóságba uj tagul Horváth Elemért, a Magyar folyam és tengerhajózási részvény-társulat igazgatóját beválasztotta, továbbá a felügyelő-bizottság eddigi tagjait ujból megválasztotta.

A Kassa-somodi köszénbánya-részvénytársaság e héten tartotta V-ik rendes évi közgyülését budavári dr. Országh Sándor elnöklete alatt. A közgyülés elhatározta, hogy minden további kiadásoktól megóvja a társulatot és a somodi bányákban is az üzemet s a további munkálatokat teljesen beszüntetik és a bányát bérbe, esetleg végkép eladják. A mint az előterjesztett mérlegből kitünik, beruházási, feltárási és kutatási munkálatokra a mult évben 61.271 frt 48 krt, leltári tárgyakra 1654 frt 49 krt adtak ki. Az 1897-iki üzletévre is minden 30 frttal befizetett részvény után kamatbiztositék czimén 1 frt 50 krt (augusztus 1-től) kezdve a részvényeseknek kifizetnek. A közgyülés ugy az igazgatóságnak, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Végül a felügyelő-bizottságba Harsányi Adolfot beválasztották.

Germánia életbiztositó-társaság. A Germania new-yorki életbiztositó-társaság most teszi közé évi jelentését. A társaság aktivái 6 és háromnegyed millió koronával szaporodtak. Halálesetekre stb. össszesen 8,257.994 k. 60 fillér került kifizetésre. A dijtartalék már elérte a biztositott összeg 31·7 százalékát. A társaság az osztrák-magyar, német és svájczi hadköteleseket a háboru veszélye ellen is biztositja.

Szerkesztői üzenetek.

K. L. Mi nem kaptunk attól az urtól semmit; — nem is ismerjük.

Béhr. Semmi hirt nem kapunk?

P. J. H.-M.-Vásárhely. Köszönjük. Levél megy.

Lala. Ez már másodszor esik meg önnel! Reméljük, hogy többet nem ir.

Kovács. Nem tud és nem fog tudni soha irni.

Zombory. Kedves levél. Kivánsága szerint fog történni.

Károly. Hol marad az igéret?

K. Margit. Kedves kisasszony! Ne irjon! Ne irjon!

Nem közölhetők: A Holfay család, Pápai vitézek, Harangjáték, Mikor a pipacs virit.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.
Segédszerkesztő Reich Béla.

Budapesti útmutató.

Bankok és takarékpénztárak.

Magyar leszámitoló és pénzváltóbank. Dorottya-utcza 6. Befizetett részvénytőke 30 millió korona. Bank és váltóüzlet, áruosztály, entrepot és elevátorok 750.000 métermázsánál több ürtartalommal.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság. Budapest, V. József-tér 8. Befizetett részvénytőke 3 millió korona. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkoulánsabb visszafizetési feltételek mellett.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvény-tőke 10 millió korona. Elnök: *Tolnay Lajos*, vezérigazgató *Benke Gyula* Központ: *VI., Andrássy-út 5.* Fióküzlet: *IV. Koronaherczeg-utcza 11.* Kézi zálogüzletek: *IV., Károly-körút 18., IV., Koronaherczeg- és Zsibárus-utcza sarkán. VII., Király-utcza 57., VIII., József-körút 2. szám.*

Biztositás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általán biztositó-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap *132 millió kor.* Budapest, Dorottya-utcza 10. sz. az intézet saját házában. *Életbiztositás* minden módozat szerint. *Tüz-, szállitmány és üvegbiztositás.*

Szállodák.

Royal nagy-szálloda Budapest. A kiváló elegáns vendéglő kitünő konyhájának köszöni, hogy ez idő szerint a jobb polgári, valamint a legelőkelőbb körök látogatják. Mérsékelt árak. Előzékeny kiszolgálás. Naponta hangverseny. *Schmidt Károly*, igazgató.

Pannonia-szálloda, Budapest, Kerepesi-út, a nemzeti szinház és a népszinház között. *Százharmincz szoba és terem. Nagy étkező-termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Electromos felhuzó, (Lift) Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.*

Fényképészeti műtermek.

Erdélyi cs. és kir. udvari fényképész *IV., Ujvilág-utcza 2.*, a Kossuth Lajos-utcza sarkán.

Műszaki gyárak.

Geittner és Rausch, József főherczeg ő cs. és kir. fens. udvari szállitója. Szivattyu és fecskendő-gyár, műszaki és szerszámgyár. Városi raktár: *VI., Andrássy-út 12.*

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Önök valószinüleg tudják azt is, hogy Desmond asszony franczia születésü. Husz éves korában Mademoiselle Spinalba név alatt fényes sikereket aratott az operákban. Legelőször Franczia-, azután Németországban lépett föl, majd a londoni Convent Garden szinházba szerződött. Itt ismerkedett meg Desmond ezredessel, aki belészeretett és megkérte kezét. Abban a hitben vette el, hogy művészneve a valódi családi neve; azt sem tudta, hogy egy franczia kézmüves leánya és hogy bátyja Louis Hanier likőrgyáros.

— A bátyja! — kiáltá akadozó hangon Sánta. — Most már minden világos!

Johnson azt is elmondta, hogy miképpen fedezte fel Desmond asszony New-Yorkban bátyját, aki nagyon siralmas viszonyok között tengődött családjával. Férje előtt nem merte bevallani rokonságát; az ezredes telve volt arisztokratikus előitéletekkel és azt hitte, hogy neje előkelő, habár elszegényedett családból származik. Igy azt határozta el, hogy szolgálatba fogadja bátyját és ez mai napig is szolgálatában lenne, ha az ezredes — neki legalább ugy tetszett — illetlen bizalmasságot nem fedezett volna fel a szolga és urnője között. Ez volt az oka annak, hogy Haniernek el kellett hagynia szolgálatát. Desmond asszony azonban segitségére volt a kis borkereskedés kibérelésénél és különben is segélyezte pénzzel, ajándékokkal. Az ő kérésére Hanier még neje előtt is eltitkolta testvér voltukat és az ezredes semmit sem tudhatott meg állandó közlekedésükről.

Ilyen körülmények közt érkeztek el a karácsonyi ünnepek. Desmond asszony megtette a karácsony estére bevásárlásait és midőn késő este hazatért, észrevette, hogy elfelejtett bátyja részére valami ajándékról gondoskodni. Igen sajnálta már, hogy üres kézzel kell beállitani bátyjához, midőn az a szivarka-tárcza jutott eszébe, melyet férje fiókjában látott heverni; az ezredes nem látszott azt nagy becsben tartani és miután nem volt dohányos ember, azt hitte, hogy nem is fog neki a tárcza hiányozni Ami ezután következett azt már ismeri az olvasó.

Midőn Desmond asszony látta, mennyire kihozta sodrából férjét a tárcza eltünése, kérdéseire mindent bevallott. Bármennyire meglepte is az ezredest az a felfedezés, hogy Hanier az ő nejének bátyja, korántsem fogta fel oly szigoruan a dolgot, mint azt Desmond asszony várta, sőt azon szándékát nyilatkoztatta ki, hogy erejétől telhetőlegigyekezni fog Hanier viszonyain javitani. De mindenekelőtt a legcsekélyebb idővesztés nélkül a tárczát kell visszaszerezni. Senkire sem lehetett ezt a megbizatást bizni és ezért elhatározták, hogy Desmond asszony személyesen fogja a tárczát visszakérni; minden feltünést elkerülendő csak éjszaka, midőn az üzlet már zárva van, látogatják meg Haniert. Ezeket az óvatossági rendszabályokat azért alkalmazta az ezredes, mert tudta, hogy az angol ügynökök, akik mindig lesben vannak, felkutatják a tárcza titkát.

A titkolódzás azonban mit sem használt, mert éppen az az ember, akire legkevésbbé gyanakodott, utánaszaladt a kocsinak és megleste őt éjszakai vállalkozásánál és levonta a maga következtetéseit. Elővigyázatból revolvert is vitt magával az ezredes, de ezt maga mellé tette az ülésre, hogy zsebének legalján a drága tárczának adhasson helyet. Kiszállásnál ott felejtette a revolvert a kocsiban.

Midőn másnap reggel Hanier meggyilkoltatásának hire elterjedt, képzelhető Desmond asszony izgatottsága és kétségbeesése; hosszas könyörgése után elkisérte őt az ezredes a 26-ik utczába. Látták az embertömeget, az ajtónál álló rendőrt és belátták, hogy feltünés nélkül nem juthatnak a halottas házba és az ezredes rávette nejét a hazatérésre.

Egy nappal később elzálogositotta a tárczát, abban a hitben, hogy ott jó helyen és őrizetben van, de csalódott.

Még csak azt kell megemlitenem, — tette hozzá Johnson, — hogy az ezredes nejével való hazatérte után az éj folyamán nem távozott többé otthonról; ezt ugy Pond kisasszony mint a két inas is igazolhatják. Meg aztán a rokoni viszony felfedezése is kizárja, hogy bármi okból is, ő követte volna el a gyilkosságot. Az ezredessel is volt alkalmam beszélhetni és épp ugy felvilágositottam őt személyemről, mint önöket most. Az ezredes egyenes kérésére tettem az előbbi nyilatkozatokat és ha önök szükségesnek találják, ő is bizonyitani fogja azokat. Ez alkalommal közölnöm kell önökkel azt is, hogy szándékomban van az angol titkos rendőrségnél viselt hivatalomról lemondani és mint polgár itt letelepedni. Pond kisasszony, kinek kezét megkértem, csak ily föltétellel egyezik bele frigyünkbe. Megbizatásomnak, melyet magamra vállaltam, eleget tettem és ezirányban tevékenységemnek vége szakadt. Ez uraim, minden mondanivalóm.

— Csakugyan — mondá Sántához fordulva a főnök — a legnagyobb akadály, amelybe magunkfajta ember ütközhet az, hogyha hamis nyomra téved. Az ön tetterejének köszönhetjük, hogy megtaláltuk végre ennek az útvesztőnek a kijáratát! Az önnek ezért járó elismerés nem fog elmaradni. Most azonban a másik uton kell nyomoznunk és meg vagyok győződve, hogy megtaláljuk ennek a rejtélyes esetnek a nyitját.

Elfogva.

Másnap reggel érkeztek a hirek Charlotte és Mc. Gloin találkozásáról és ezek éppen beleillettek a főnök terveibe. Látszólag minden a szokott rendben folyt a hivatalban, de a beavatottak könnyen észrevehették, hogy titokban mindenféle előkészületek történnek.

A délelőtt folyamán Gooley korcsmájában is csend volt és csak ugy négy óra tájban jött néhány vendég. Az az ember, akit már előbb is láttunk ott, az a csendes idegen, aki soha feltünést nem keltett és soha senkinek terhére nem esett, a söntéshez lépett, megivott egy pohár sört és szivarjával szájában a háttérben álló asztal mellé vonult. A nagy Gooley tovább olvasta azt a sportlapot, amely szerencsés volt őt előfizetői közé számitani. A pinczér friss fürészporral hintette be a padlót, de minden kisérlete, hogy az állott sör és rossz dohány szagát mérsékelje, meghiusult. A poharak és üvegek mögül a rettenthetetlen ökölvivók arczképei vigyorogtak elő és a vésztjósló öklöző-keztyük ott trónoltak a középen, rideg ellentétet képezve a helyiség békés hangulatával.

(Folytatása következik.)

* KERÉKPÁR *

A KERÉKPÁRRÓL.

Irta Wohl Janka.

Elvitázhatatlan sajátságaink közé tartozik, hogy számos keletkező divattal szemben, rosszaló, gunyoros, tartózkodó állást foglalunk, hogy azután évek multával, amidőn másutt már hanyatlóban vannak, ugyanazon divatokat még tulzottabban felkaroljuk. A kerékpárral is igy vagyunk; ez azonban, nem hogy csökennék népszerüségében, ma már befutja az egész világot és kerekeinek hálója behálózta a leghiggadtabb, a legridegebb, a legprózaibb és a legköltőibb lelkeket egyaránt. Az összes művelt országok közt csak nálunk nincs még teljes polgárjoga a kerékpárnak, s ép ez okból bátorkodtam ez ördöngős kis gép carriérejéről egy rövid mozaikot összeállitani, még pedig nem a saját mentségemre, mert én, a később kivilágló okoknál fogva nem kerékpározom.

Ugy hallom, nálunk, különösen a férjek ellenségei a világ ez általános kedvenczének. Első sorban, mert ők maguk sem szenvednek még a nagy ragályban, másodszor, mert valószinüleg csak azokat a csunya, pók módjára, merev szemekkel, görcsösen a pergő gépen gubbaszkodó, épenséggel nem festői, vagy vonzó alakokat ösmerik, melyekkel, legyen az férfi avagy nő, nálunk eddig találkoztak. Igaz, ezek elriasztóan rútak, de hál' Istennek, mint mindennek, a kerékpárnak is meg van a maga aesthetikája, mely ma már közkézen forog. A nők pedig ezen aesthetika hirdetői és felkent papnői.

Minden századnak megvan a maga jellemző áramlata, mely bélyegét rányomja korára. A tér és idő fogalmának megmásitása mellett a nő állásának teljes átalakulása tekinthető a tizenkilenczedik század második felének legjelentősebb vonásaként. Imádott bálványból, beczézett csecsebecséből és játékszerből, vagy hasznos házibutorból, a nő e század folyamán, öntudatos, egyenjogu, tisztelt és becsült, önálló állampolgárrá emelkedett. Fent és alant természetszerüen, mint őket megillető jussokat, a nők kiveszik a maguk részét az élet küzdelmeiből, aspiráczióiból, örömeiből és e nagy vivmányból ép oly természetszerüen fejlődik egy másik előny, hogy t. i. az eddiginél egészségesebb, szabadabb, erkölcsi tekintetben emelkedettebb életet élnek, melynek gyakorlati oldalait az uj találmányok és szokások felhasználásával mind nagyobb és nagyobb mértékben tanulják becsülni. A nyugati kultura felszabaditó eszméi mindinkább kiragadják őket a négy fal elpuhitó, a keletről hozzánk átszivárgott, zárkózott légkörből, ama magas elvekből indulva ki, hogy nap, levegő, szabadság és mozgás nélkül testileg, lelkileg elcsenevészedik az egyed. A kerékpár ellenségei — és sokan vannak még, — erre azt fogják mondani, hogy mindez elérhető kerékpár nélkül is. Talán, de nem oly összegezésben, nem oly rövid idő alatt, nem oly hathatósan, és nem oly sok gyönyörüséggel járó módon.

Tény, hogy soha még nem irtak annyit egy sport mellett és ellen — de különösen ellen — mint a kerékpárról és soha még «sportőrület», a hogy világszerte mondják, oly lázas és oly általános nem volt, mint a

Tréfás kerékpár a Malwesney-i kerékpár-korzón.

milyet e büvös, behizelgő kis szerszám idézett elő e józan korban. Legérdekesebben az angol társadalom két előkelő hölgye vitatkozott a mult hetekben a kerékpár és a vele járó «illik vagy nem illik» kérdése felett. A hirneves pápaszemes öreg irónő Mrs. Lynn Linton és a bájos fiatal Malmesbury grófné mérték össze fegyveröket.

(Folytatása következik.)

Az uj rekord.

(Szinhely: egy kis franczia helység. A polgármester ki akar rándulni s ki akarja hozatni kerékpárját a hivatalos helyiségből. E pillanatban egy fiatal ember s egy leány ront be a polgármesterhez s lábai elé vetik magukat. Kerékpáron érkeztek.)

Fiatal ur: Polgármester ur, mentsen meg bennünket.

Polgármester: Hogyan? ... mi ... mi történt.

Fiatal ur: A látszat ellenünk van, azt tudom ... de nem vagyunk bünösök! ... jegyesek vagyunk.

Polgármester: Bocsánat, de előbb egy kis fölvilágositást kérek ... Mind a ketten nadrágot viselnek ... melyik önök közül a vőlegény, s melyik a menyasszony?

A fiatal ur: Én vagyok a vőlegény.

Fiatal leány (elpirulva): Én meg a menyasszony vagyok.

Fiatal ur: Az ő szülei megtagadták tőlem kezüket ... ma a komornájával kirándult ... a komornának szétpukkadt a gummi csöve ... menyasszonyom felhasználván az alkalmat, hozzám karikázott ... s most itt vagyunk ... Adjon tehát össze bennünket ... még pedig nyomban ... esedezem! Lehet, hogy üldözőbe vettek.

Polgármester: Én adjam önöket össze? Könnyü ezt mondani. De ide bizonyos formaságok szükségesek ... okmányok, engedély ...

Fiatal ur: Akkor el vagyunk veszve! (A polgármester gomblyukára tekint.) Hopp, mentve vagyunk! Ön kollegánk ... T. C. F. van az ön kokárdáján. Ön a Franczia turistaklub tagja.

A champion.

Polgármester: Persze!

Fiatal leány: Mi is!

Polgármester: Ilyen körülmények közt nem tagadhatom meg kérésüket . . Önök is a T. C. F. tagja? Akkor rajta! (összeadjuk őket.)

Fiatal ur: Igy ezzel készen volnánk! Nagyon köszönöm, polgármester ur! Végtelenül lekötelezett bennünket! (Kerékpárjára kap feleségével együtt. Pár percz mulva a komorna érkezik meg egy kerékpáron, roppantul felindulva.)

Komorna: Nem látta őket?

Polgármester: Épen most karikáztak el.

Komorna (haját tépve): akkor elvesztem! . . . El fognak kergetni! . . . Pedig hogy igyekeztem a gummit megint felfujni . . . Mit fog mondani a gazdám meg a felesége? Szent ég, már itt is vannak.

(A papa és mama megjelenik porosan, kerékpár-öltözékben.)

Papa: Hol vannak a nyomorultak?

Mama: Hova rejtőztek?

Polgármester: Ép most adtam őket össze.

Papa: megátkozom őket.

Polgármester: Ezelőtt tiz perczczel rohantak el.

Papa: Ezelőtt tiz perczczel? Csak tiz perczczel? Tehát 2 óra 22 perczkor?

Polgármester: Igen 2 óra 22 perczkor.

Papa (a komornához): S a kisasszony önt 1 óra 24 perczkor hagyta el.

Komorna: Igenis, nagyságos ur.

Papa (örömtől sugárzó arczczal): Hiszen akkor leverte az egy-órás országuti rekordot . . . a kedves gyermek. De nem is csodálom, *Raleigh-gépen* mentek.

Fölveti magát a gépére, a táviróhivatalhoz rohan s a következő sürgönyt küldi a legközelebbi faluba: «Jöjjetek gyorsan vissza, minden meg van bocsátva!»

—o—

A verseny-saisonról.

A kerékpár-versenyek évadját éljük. A világ minden részéből veszünk versenyeredményeket, melyek nagy mérkőzések, rekordjavitások és matchek lefolyásáról számolnak be. A nézőközönség is óriási mértékben karolta fel a kerékpár-versenyeket és azok már erős konkurrenczáját kezdik képezni a lóverseny sportnak, daczára annak, hogy a kerékpár-versenypályákon nincs totalizateur, szóval az ember nem nyerhet, sőt még arra sincs kilátása, hogy a belépti dija fog visszatérülni.

A kerékpár-versenyek minden fázisában érdekesek. A gyors iram, melyben a mérkőzők haladnak, az első helyért való küzdelem oly érdekes, oly vonzó, mondhatnám oly csábító, hogy egyszeri megtekintés után mindig visszavágyunk, valahányszor a tarka-barka hirdetés egy-egy verseny megtartását jelzi.

Utóbbi héten érdekesebbnél-érdekesebb versenyek folytak le a világ minden táján, melyekről alábbiakban számolunk be:

Nagy-Becskereken, hol a kerékpárversenyzés utóbbi időben óriási lendületet vett, elmult vasárnap országos kerékpár-versenyeket rendeztek, melyekben csak amateurjeink indulhattak. A versenyprogram minden száma vonzó és érdekes lefolyásu volt, daczára annak, hogy a fővárosi versenyzők nem indultak a vidéki városban. A legszebb szerepet Appel Ferencz a kolozsvári K. E. tagja játszotta, ki több futamban elsőnek érkezett be, mig mellette Szántó János szabadkai és Szávits Szvetolik zombori versenyzők mutatták a legfigyelemreméltóbb formát.

Zágrábban két legkitünőbb hivatásos versenyzőnk Wiegand Rezső és Greiner Frigyes vivott ki tandemmatchet, a legjobbnak elismert horvát tandempárral—Fritz Malnaric-cal. A match a horvátok győzelmével végződött. Wiegand és Greiner azonban a match után következő tandem-főversenyben bebizonyitották, hogy leveretésük csak véletlen volt, mert e futamot nagy stylusban nyerték meg Fritz—Malnarik ellen. A főversenyben is Greiner Frigyes érkezett be elsőnek, mig Wiegand, ki szintén beleszólt volna a verseny finishébe, az utolsóelőtti körben elbukott.

Párisban a franczia kerékpáros szövetség által kiirt nagy dijat tartották meg, mely nagy meglepetéssel végződött, mert a verseny győztese Deschamps volt, ki a legjobb angol és olasz versenyzőkön kivül Morint, a legjobb franczia kerékpár-versenyzőt és a grand-prix főfavoritját leverte. Bourillon és Jacquelin franczia matadorok, kiket Morin-nál is jobb versenyzőknek tartanak, nem vettek részt a futamban és a külföldön indultak.

Roubaixban Franczia ország legklaszszikusabb pálya hosszu-távversenyéért mérkőztek. Ezen 24 órás versenyt Bol d'or-nak hivják, mivel a győztes aranyserleget kap, melyet köteles kétszer megvédeni. A Bol d'or az idei győztese Huret kiváló franczia versenyző volt, ki 24 óra alatt 852.468 kilométert tett meg; a 24 órára fennálló világrekordot 991 km. melyet elmult évben *Cordang* holland versenyző ért el.

Kölnben érdekes matchet vivott ki három ország legjobb kerékpárosa. Franczia országot Bourillon, Németországot Lehr, Ausztriát pedig Büchner képviselte, kik három futamban mérkőztek egymással. A match győztese az eddig leverhetlen Bourillon volt, ki után Büchner, majd Lehr következett.

Érdeklődéssel tekintünk a ma lefutandó kerékpár-versenyek eredménye iránt, melyek közül a Kolozsvár és Arad közti nagy távverseny iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés. Magyarország legjobb országúti menői fognak starthoz állni, hogy a győzelmet magukhoz ragadják.

Szóval a versenysaison kellő közepében vannak, pedig még hátra az ősz, a legérdekesebb mérkőzések idénye.

Az olvasóközönség nagy érdeklődéssel kiséri a kerékpár-versenyek rendszeres registrálását, melyekből kitünik, hogy melyik államban van e szép sport leginkább elterjedve. Mert a hol a versenyzésben érik el a legszebb eredményt, ott a turisztikának is hódolnak legnagyobb mértékben.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges, kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BÉCSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.
Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.
Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.
Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Newyorki „Germania életbiztositó társaság".

Európai igazgatótanács: **Rose Herm.**, vezérmegbizott: **Marcuse Herm., Achelis Tamás.**

KÖVETEL. **Mérleg 1897. december 31-én.** **TARTOZIK.**

	Korona	fill.	Kor.	fill.		Kor.	fill.	Kor.	fill.
Pénzkészlet			727,421	95	Kibocsátott részvénytőke (alaptőke)			1,000.000	—
Mozgó tőke pénzintézetek és takarékpénztáraknál			3,207,089	75	Nyereség, tőketartalékok és pedig: előbbi évek még fel nem osztott nyereségtartaléka			6,117,691	90
Ingatlanok			10,618,620	60	Arfolyamkülömbözeti alap			500.000	—
Értékpapirok árfolyamértéke az üzleti év végén	33,254,926	50		25	Dijtartalékok a viszontb. részv. levonása után			98,848,729	15
Ehhez a folyó kamatok	31,812	75	33,486,739		Dijátvitelek a viszontb. részv. lev. után			5,481,310	85
Jelzálogkölcsönök			60,583,979	—	Függő kárfizetések tartal. a viszontb. lev. után			834,784	95
Kölcsönök dija kötvényekre			6,096,873	90	A biztositottak osztalékalapja			2,039,717	80
Dijak ügynököknél beszedésre a költségek levonása után			824,259	80	Külön tartalékok és pedig külön risicora	369,213	85		
Különféle adósok és pedig:					előre fizetett dijakra	17,135	65		
a) Jelzálogkölcsönök folyó kamatai	904,930	80	961,178	60	még igénylendő visszavásárlási értékek	39,474	50	425,824	—
b) Ingatlanok folyó bérei, dijak a költségek levonása után	56,247	80	1.477,070	80	Az évi üzlet felesleg			2,735,175	—
			117,983,233	65				117,983,233	65

A vagyon emelkedése 1897-ben ---------- **6,781,465.10 kor.**

1897. Bevétel dija ért ---------- 15,588.882 — kr. | Kiadás haláleseteke, járadékokra és életben esedékes
» kamatok és bérekért ---------- 5,446,815 — | kötvényekre ---------- 8.257,994 — kr.

Letét az osztrák kormánynál kb. 3 millió korona.

1897-ben biztositás köttetett 690 kötvényre ---------- 56,190,330 kor. értékben
1897. december 31-én érvényben volt: 49,213 ---------- 371.093,255 » »

Első és vezérigazgató: dr Rose, vezérmeghatalmazott. Második és helyettes igazgató: Rostock P.

Irodák Berlinben, Leipziger-Platz 12. saját házában.

Vezérképviselőség Ausztria és Magyarország részére: Natonek Emil Bécs.

Magyarországi igazgató: KÁLLAY GYULA BUDAPEST, Váci-körut 16. szám.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Gusztí* czimbalmos.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8–12-ig, délután 3–7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel. utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A Hódoló Dísztelvonulás

Eisenhut Ferencz

nagy körképének előkészületei miatt

egyelőre

zárva van.

Műfogak és fogsorok

BUDAPEST

Kerepesi-út 5. sz.

A Nemzeti Szinház épületében. Szakszerü kezelés. Olcsó árak. Részletfizetésre is. Található délelőtt 9—12 óráig, délután 2—5 óráig. Ünnep- és vasárnap délelőtt 2 óráig.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

*A szépség kincs, * * * * * * * A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. 1 tégely ára 1 frt 50 kr.

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára 2 frt 50 kr. — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsöbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM BUDAPEST, 1898 JULIUS 17. 29. SZÁM

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines mülapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes műtárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Brozik V. „A pihenés órája" czimü festménye után készült eredeti, művészi kivitelü fénynyomatot, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 3771. számu előfizetőnek **Valeth János** urnak, posta- és távirda-tiszt Zomborban, juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Mult heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 29. SZÁM. 1898 JULIUS 17.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

JULIUS.

Közepe a szaison-mortenak, a leeresztett ablakfüggönyök, a nyári mulatók a szalmaözvegy-asztaltársaságok hónapja, amikor az embernek nem illik otthon lenni. Kifejlett illemérzékü családapák, akik tartanak valamit az előkelőségre, de akiket itthon tart a kötelesség, vagy a kényszerüség, amely kettő igen sokszor egy, ebben a hónapban igyekeznek nem látszani; a főbb utczákat óvatosan elkerülik és a mellék-utczák diszkrét homályában közlekednek; nyilvános helyeken nem láthatók, ellenben szerényen megelégszenek a chambre-szeparék legszükebb körü társaságával. Mámorosan hallgatják a czigány hegedüjét, a pezsgős palaczkok durrogását és boldogan ölelkeznek a hamis ékszerekkel tele aggatott selyemruhás grisettekkel, elfelejtnek mindent még azt is, hogy milyen könnyen lehet meghalni. Pedig a halál ebben a hónapban a nagy öldöklésben elkoptatta a kaszáját, nem ugyan a szárazföldön, hanem a tengeren. Az Atlanti Oczeánon rémes katasztrófa történt. Olyan szerencsétlenség, amilyen csak a mérhetetlen vizeken fordulhat elő, ahol a haldoklók, a fuldoklók jajkiáltásait nem hallhatja senki, ahol a segitség oly végtelen nehéz, ahol pár pillanat alatt vége minden földi kínnak. Örvényt hány a viz, kavarog és ragadja magával azt a deszkavilágot, amelylyel együtt oly sok remény száll le a nedves sírba. A nagy Oczeánnak mérhetlenül széles útja keskenynek bizonyult, hogy a végzet által pusztulásra szánt hajó mellett egy másik is elhaladhasson. A *Cromartyshire* nevü angol teherszállító gőzös útját keresztezte, kettészelte . . . a hajó hátsó fele őrületes gyorsasággal keringett . . . velőtrázó sikoltás hangzott az ég felé, aztán elcsendesült minden, legfeljebb néhány légbuborék jelezte, hogy sok száz ember utolsó kiáltása hangzott el. A *Bourgogne* nincs többé. Ott fekszik az atlanti oczeán legmélyén. Körülte pedig a sok száz holttest, arczukon a kétségbeesés megfagyott kifejezésével. De az emberiség, mint mindent, ezt is hamar elfelejti. Hisz arra is alig gondol, aki talán érte már az életét is feláldozta. Immár egy esztendeje, hogy Andrée, az ábrándos és vakmerő skandináv, az elemek kényére bizta életét, és a magas észak homályában légi útra kelt. Mi volt ez? Tudományszomj vagy kalandvágy? A megismerés vágya vitte-e veszedelmes útjára a merész léghajóst, vagy az ismeretlen kalandok ingere vonzotta csupán? A sejtelmes, szürke homályban, ahol levegő is alig van, távol mindentől ami való és közel mindenhez, ami megsemmisülés, ingó és törékeny kosárban egy élet, amely a legnagyobbra szánta el magát a legnagyobbért. Hir felőle nem jött, ami jött, az hamis volt. Egy galamb, a mely fehér szárnyai alatt szerencséről regélt, egy czethal tetemének roncsa, amely pusztulásról beszélt. Se a jó hir galambja, se a balhir czethala, nem mondták meg, hol jár a *Sas* és bátor kormányosa. Czélhoz ért-e ott a messze északon, megismerte-e az ismeretlent, az emberszem által eddig nem látottat, a fantázia birodalmát, vagy szárnyaszegetten zuhant alá a jeges hullámokba. Milyen a zord, titokzatos és megkapó költemény vége, ki tudja?

Veszedelmes kalandra kelt a lelkes norvég, de véges tudásu ember sorsa a végtelenség uráé. Az egyiket a halálos esélyek tömegében is biztosan tartja, a másikat biztos helyen is felkeresi a pusztulás. De amint már mondtam, a könnyelmü emberek evvel nem törődnek és mig a levegő itt tele van gyászszal és szomorusággal, addig kint Ős-Budavárban egyre szórják az illatos, sokszinü confettit, megtelnek vele a selyemruhák fodrai, redői.

K—e G—a.

A PARASZT.

Irta MOLNÁR FERENCZ.

I.

Még a kaszinószobába is beszivárgott a nedvesség, úgy zuhogott künn az eső. A lapokat már végigolvasta mindenki, s éppen ezért, hogy átmenet legyen az olvasás és a kaláber között, jó ideig néztek a petróleumlámpába, amelynek nagyhasú üvegje mögött egyre ugrált a finom lángcafrang, mintha nyaldosta volna sárga nyelvével az üveget.

Aztán a doktor alkalomszerűnek tartotta, hogy elővegye a kártyát. Ott ültek négyen-öten a nagy asztal körül, erős, robusztus alakok, csak a gyógyszerész volt nyápicz. Csupa egészséges alak, aki mintha csak az anyaföldből szitta volna a nagy erejét, akinek nem árt a pipa a bor, az asszony. Egészséges mély hangja van mindnek, éppen olyan egészséges az eszejárása. Mondom, csak a gyógyszerész volt ideges, csak ő hordott czvikkert és csak ő olvasta Schopenhauert.

A doktor elővette a kártyát. És hogy bevezesse a hangulatot, aforizmát mondott:

— Fölsőst játszunk . . . az alsós komisz játék. Először jön a gyilkosság, második az alsós kaláber, és csak aztán jön a lopás . . .

— Hát csak keverjen — idegeskedett a gyógyszerész.

És éppen kevert a doktor, a többi meg elrendezkedett az asztal körül, hamutartót tett maga elé, közelebb huzta a székét, amikor a függönyös üvegajtó kinyilott. Talán kopogtattak is, de oly gyöngén, hogy senki se hallotta.

És megjelent a füstös szobában egy csöpp aszszony. Olyan finom csöpp városi asszony, aki eleven ellentéte a sok úri parasztnak. Megállott az ajtó előtt, föltolta a homlokára a fátyolát és minden félénkség nélkül szólt:

— Balás Pált keresem.

A szélesvállú jegyző nyugodtan fölállott, letette a szivarját az asztalra és nagyra meresztette a szemét. Aztán elcsodálkozó hangon szólt:

— Én vagyok az.

Erre már mind fölálltak. A gyógyszerész erőnek erejével be akart mutatkozni, úgy lökdöste vissza a többi. A jegyző ismételte:

— Én vagyok Balás Pál.

A csöpp asszony pedig kezet nyujtott neki, aztán belekapaszkodott a hatalmas karjába és vonszolta kifelé, miközben minden különösebb fölindulás nélkül megjegyezte:

— Igen? én a sógornéja vagyok.

Azzal kihuzta az előszobába. A jegyző néhány pillanat mulva visszatért. A vállát vonogatta:

— Tényleg a sógorném. Adjátok ide a kalapomat.

Vette a kalapját és elment. Az ajtóból még visszanézett, és megint fölhuzta a vállát:

— Ki az ördög számitott erre!

Benn pedig egyelőre abbamaradt a kaláber, mindenki erről a jelenésről beszélt. Csak a gyógyszerész, aki adta a blazirtat, idegeskedett:

— Keverjen doktor, keverjen . . .

II.

— Az az ostoba Árpád az utolsó előtti állomáson leszállott, nem tudom én, valami süteményt akart hozni nekem. És lemaradt szegény a vonatról, mikor jön a legközelebbi vonat? . . .

Pál csak ment mellette, szinte belefáradt abba, hogy nem merte szoritani a puha, leányos karját az asszonynak.

— Holnap reggel . . . hajnalban . . . felelt.

Hazamentek, a Balás Pál lakására, és az egész uton az asszony beszélt, nagyon örült neki szegény Pál. Azt gondolta azalatt magában, hogy mit jön ez az asszony ide az ő csöndes házába, ugyis fölzavar mindent, nyugalmat, kényelmet. Vigyázni kell, hogy még ingujjban se legyen az ember, a lábát se tegye föl a székre pipázni se szabad talán . . .

— Mindjárt gondoltam, hogy maga a Pál — fecsegett a kicsi asszony — mindjart gondoltam, mert hasonlit Árpádra . . . brr, de hideg van, adja ide a kezét . . .

Megfogta, aztán halkan, elégedetten tette hozzá:

— Oly jó meleg.

Otthon aztán vacsorához ültek, Pál megint haragudott, de csak belül, kivül barátságos volt, finomkodott. Annyira nem volt paraszt, hogy ezt ne tudta volna tenni.

Aztán, ahogy jóllakott, a vacsora után jól megnézte az asszonyt. Szép, finomarczu, franczia tipusú kis teremtés volt, kicsit borzas a haja, rendetlen, mintha éppen most csókolták volna meg erős öleléssel. A nyaka fehér volt és finom hajlású, az álla is.

Szép asszony volt, igen.

És folyton beszélt.

— Van szobája?

— Hát van. Majd ott . .

És az üvegajtóra mutatott, amely mögött járt-kelt az öreg cseléd szilhuettje, vetette az ágyat.

— Nagyon fáradt is vagyok már, ugy kimeritett az utazás. Ólmot érzek a térdeimben. Nem is tudja, micsoda strapa az, tizennyolcz órát utazni! Sokat utazik?

— Nem.

— Jobb is . . .

Az üvegajtó felé nézett.

— Ez az én szobám? Már megyek is . . . jójczakát, Pál. Reggel költessen föl, kimegyünk az uram elé. Képzelem, milyen arczot fog vágni a bolond . . .

A paraszt már nem is szólt, csak nézte az asszonyt. Ilyen finom teremtést még nem látott. Volt része az érett falusi gyümölcsökben, ölelt

már asszonyt, nem is egyet . . . Aztán bakfislányoknak is adott szerenádot, ostoba fejjel, mámorosan, dáridó után. Sőt verset is irt. De ez az asszony finom volt, törékeny, és párfümje se volt, mégis, mintha érezte volna az illatot. Van olyan virág is, a minek érezni a szagát, pedig nincs. Aztán az öcscse felesége, tehát elérhetlen, vagy legalább is . . .

— Jójczakát . . .

Pál fölállott és a kezét nyujtotta az asszonynak:

— Szép álmokat.

És a csöpp gyerekasszony mosolyogva állott meg a küszöbön, leányos bókot csinált. A paraszt érezte, hogy oda kell mennie és magához kell ölelni azt a teremtést. Tett is egy lépést feléje, de aztán megállott. Összeszoritotta az ajkát és csöndesen szólt:

— Jójczakát.

*

Csodálatos dolog. Jól vacsorált és mégsem tudott aludni. Hánykolódott az ágyában, egyszer a vánkost találta nagyon melegnek, megforditotta. Aztán nagyon a fejébe ment a vér, hát lehajtotta a párna csücskét, de ugy se volt jó.

Fölkelt, magára kapkodta a ruháját és kiment az udvarra. Esett még az eső csöndesen, igy éjszaka lehetett hallani a suhogását, locsogását is. Hangosan csorgott az eresz. Odament az asszony ablaka alá, de az már sötét volt. És úgy érezte, hogy oly jól esik ott az ablak alatt állni, jól esik meg fáj is.

— Csak nem bolondultam meg — dörmögött és visszament az ágyába.

— Aludjunk — szólt — arra fogok gondolni, hogy hogyan foiyik a folyó . . . igy, ni . . . foyik, folyik . . .

Ez nem volt jó módszer.

— Számoljunk . . . egy kettő . . . kilencz . . .

Még a száztiznél is ébren volt, de aztán leragadt a szeme, és elaludt.

II.

Hajnalban nem esett az eső, csöndes volt minden és hüvös a levegő. Az asszony már fölöltözve várta, aztán mentek ki, a mezőn, a vasut felé.

Csupa szomoruság végig a réteteken. Az erdőszélen, a ritkás fák közt halovány köd, messze lilák voltak a hegyek. Alig van már zöld, csupa halványpiros, zöldeskék folt mindenfelé. De azért csupa szin mindenütt. Elmosott, szétmázolt, határozatlan halvány szinei az ősznek, amiket

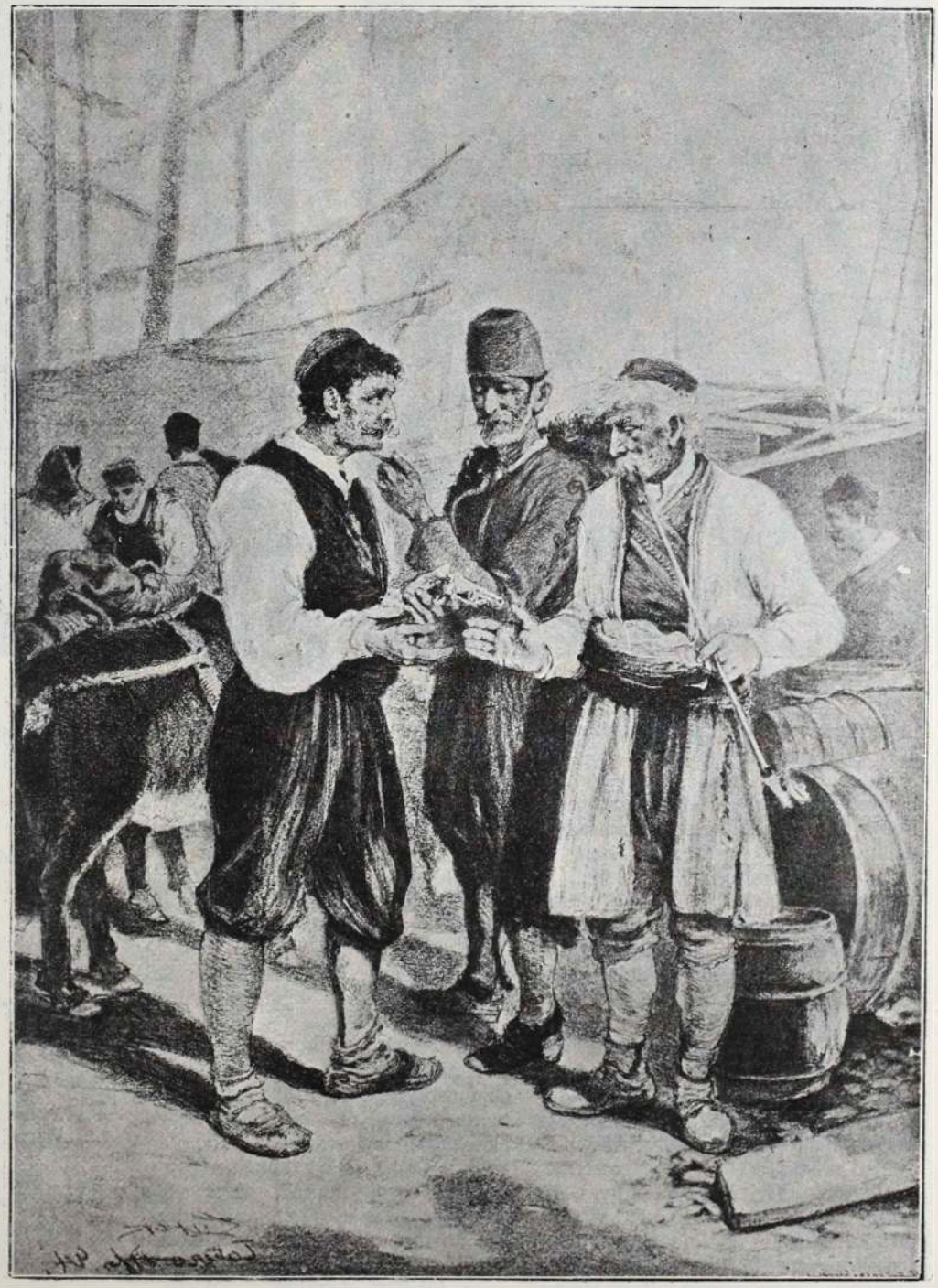

Alku. (Dalmácziából.)

„Tessék mosolyogni".

nem lehet különválasztani. Szürke az ég, nagyon szürke . . .

Ment mellette az asszony, kicsit halványabb volt, de azért üde, friss. Fogta a karját, élvezte a puhaságát, néha a kezét is a kezébe vette a paraszt. És szomoru lett a lelke, ő sem tudta, miért. Csak eddig tartott az egész, mert mindjárt itt lesz a férj és megcsókolja a feleségét. Akkor aztán vége mindennek. Nem is tudta, hogy miért, de érezte, hogy nagyon szép ez az ő szerelme, ami tegnap este született, és már ma reggel meg fog halni. Olyan elmosott szinü, határozatlan őszies akkord, ami nincs bevégezve és ezért csengeni fog végig, mindvégig . . .

Tudja isten.

Megjött a férj és egymás nyakába borultak a feleségével ott az állomáson. Már el is ment a vonat, amikor Pálra került a sor. Aztán szépen, lassan megindultak vissza a falu felé, a férj karonfogta a feleségét, mellettük ment a paraszt. Sok mondanivalójuk volt a gyerekeknek, egyre beszéltek, útonutfelén, csókolóztak, ahogy muszáj a fiatal házasoknak. Mentek lassan az ut szélén, belegázoltak a piros gazba, lesorvadt, összegörbült falevélen jártak, nézték a szürke, kék vonalakat a látóhatáron.

És szépen, lassan csak elmaradt tőlük Pál, észre se vették. Fecsegtek, kaczagtak, és a paraszt hátrább jött néhány lépéssel. A nagy csizmájával megtaposta az útszéli gazt, piszkált a bokrok közt a botjával és mosolygott. Ugy mosolyogva temette hűvös őszi reggelen azt az elmosódott, halvány érzést, ami tegnap született a lelkében.

Csak ment utánok, nézte őket, nézte az asszony fejét, amint ráhajlott az ura vállára, és igazán csak mosolygott, amikor mondta magában:

— Jól van gyerekek . . . jól van . . .

—o—

Koronázási ünnep.

Távol, nyugodtnak tengermosta partján
A holland nemzet szive földobog,
A királynőjét fogja koronázni,
A szép leányt, az ifjut, boldogot.
Lázban van, ujjong az egész kis ország
És készülődnek éj-nap szüntelen,
Hogy majdan a koronázási ünnep
A királynőhöz illő: szép legyen.

Nekem is van nagymessze egy királynőm,
Te vagy az lányka; országod: szivem.
Ily gazdag ország nincsen több a földön,
Azért gazdag, mert te vagy odabenn.
Te vagy szivemben, te, az én királynőm,
Várom koronázási ünneped . . .
Mikor fogom övezni koronával
— Menyasszonykoszoruval — fejedet . . . ?

GENCSY ISTVÁN.

BLASKOVICH SÁNDOR.

Ugy a franczia, mint a magyar sajtó sokat foglalkozott annak idején képviselőházunk egyik legifjabb tagjával: Blaskovich Sándorral, akinek «Pour l'honneur» czimü drámája a párisi Gymnase szinházban nagy sikert aratott. Nem tartjuk szükségesnek e tényről sokat beszélni, hiszen olvasó-közönségünk a napilapokból ugyis értesült, ugy az egyes előadások lefolyásáról, valamint a darab nagy sikeréről, amelyet csupán néhány rosszakaratu franczia zuglap vont kétségbe, amely csalatkozott a Blaskovich bőkezüségében.

Itt közöljük a rokonszenves fiatal iró arczképét és egy érdekes jelenetet a «Pour l'honneur» I. felvonásából.

I. FELVONÁS

13. jelenet.

(Nagy társaság a Saillans grófnő szalonjában, De Maurienne herczeg belép.)

HERCZEG, a grófnőhöz

Asszonyom! *(Germainehez)* Kisasszony! Határozottan, grófné, Saillans a vadászok paradicsoma. Pompás napunk volt. Ritkaság szeptember végén ilyen gazdag zsákmány.

GRÓFNÉ

Guy elbeszélte, hogy minden kitünően ment és hogy ismét ön volt a nap hőse, a vadászat királya.

HERCZEG

Szerencsém volt, ennyi az egész.

CENTRAILLES (karonfogja a herczeget, halkan)

Tehát ma ugratod ki a nyulat a bokorból?

HERCZEG

Ah, már hallottad?

SENTRAILLES

Igen.

HERCZEG

Mit akarsz? Semmi kedvem ahhoz, hogy főbelőjjem magamat. Pénz nélkül nem élhetek. Mivel pedig olyan nevetséges időben élünk, mikor egy Maurienne herczeg kórházban pusztulhatna el, hát inkább nőül veszem ezt a kicsikét. Nem nagyon mulatságos, de hát találj egyebet.

SENTRAILLES

De hát ő, a leány mit szól hozzá?

HERCZEG

Nem tudom.

SENTRAILLES

Mégis . . .

HERCZEG

Eh, azt hiszed, hogy Tessier kisasszony mindennap talál magának egy Maurienne herczeget, aki megkéri a kezét? Burokban született, épp a kellő pillanatban tévedt utamba. És aztán mindent összevéve, nem is nagyon kellemetlen. *(Germainere mutat)* Nézd csak ezek a vonalak. Micsoda race!

GRÓFNÉ, ki a háttérben beszélgetett a társasággal, Grigneuxhöz)

Nem hallgathatjuk tovább!

BAINVILLIERS

Oh, Grigneux, Grigneux!

HERCZEG

Mit mondott?

GUY

Különös elméletei vannak a házasságról.

Blaskovich Sándor.

HERCZEG

Tudom, ismerem, ez egy szocialista, anarchista, nem tisztel semmit.

GRIGNEUX

Bocsánat, tisztelem magamat és ez már sok. Különben nem látom be, miért volna szörnyüség az az állitás, hogy a házasság ugy, amint azt mi gyakoroljuk, természetellenes, mert megtagadása minden isteni és emberi törvénynek.

GRÓFNÉ

Ön valóságos vadember!

GRIGNEUX

Bár az volnék! Ez ám a kellemes állapot! Egy pálma-kunyhó, semmi szabóköltség és az ember megeheti a saját ellenségeit.

BAINVILLIERS

És még hozzá a szabad házasság!

GRIGNEUX

Tekintsenek maguk körül. Nem látok semmi vigasztalót. Mindenfelé kétségbeesés, mindenütt csak boldogtalanságról beszélnek.

HELENA

A férfiak az okai!

GUY

A fiatal leányok!

BERSAC

Oh, a nyomorult, akinek olyan gyönyörü huga van!

HERCZEG

Guynak igaza van.

GUY

Ah, látják?

GRÓFNÉ

Valóban kiváncsi vagyok a magyarázatra, herczeg.

GRIGNEUX

Nos, rajta, beszéljen Maurienne és mondja el miben találja okát a boldogtalan házasságoknak?

HERCZEG

A mai fiatal leányok rossz nevelésében.

MIND

Ah! Ah!

HERCZEG

Igen, igen, tudom, vannak kivételek. De általában bizonyos, hogy a fiatal leányok lelki fejlődésének rossz irányt nyitnak. Egyetlen czél, amelyre őket sarkalják: a férj. Minden, amire tanitják: a csábitás. Megjelenésük a társaságban nem egyéb, mint kezdete a vőlegény-vadászatnak.

GUY

Brávó!

HERCZEG

Szalonokban, a Bois de Boulogneban, tánczestélyeken, sőt maguk között, ugy látszik, mintha jelentéktelen dolgokról csevegnének, de mosolyuk ott leskelődik titokban a rózsás ajkakon és látszólag ártatlan tekintetük mintha azt mondaná: «végy feleségül. Én vagyok a legjobb, a legtökéletesebb». A szegény ifju, megszédülve, elbüvölve közeledik, bámul, remeg és meg van fogva, — nősül. Következik a kiábrándulás. A tündér, az angyal eldobja álarczát és megjelenik igazi alakjában. Az ifju megrémül tévedésén; — késő. A gyöngék fejet hajtanak, lemondanak és élnek egy elviselhetetlen életet. Mások, az erősek szakitanak és felszabaditják magokat.

ROGER (erelyesen)

Ez a megoldás igen kényelmes. De vannak tévedések, melyeknek következményeit viselnünk kell, amelyek egy egész életre szóló kötelességeket rónak reánk. És igen gyakran sokkal nemesebb dolog összegörnyedni a kötelességek sulya alatt, mint azok teljesitése elől kitérni.

HERCZEG (élesen)

Szabad kérdeznem, mit akar ezzel mondani az ügyvéd ur?

ROGER

Egyszerüen azt, hogy a modern házasságkötések alapja a hypokrizis és a hazugság.

HERCZEG (mint fent)

Hypokrizis és hazugság? A nők, vagy a férfiak részéről?

ROGER

Első sorban a férfiak részéről.

HERCZEG (gunyosan)

Ah!

ROGER

A modern férfi miután megbecsülte saját értékét, — és rendesen tulbecsülte — kiválaszt magának egy nőt, megjelöli benne áldozatát és igy okoskodik. E nőnek vagyona, neve, társadalmi poziciója van, még szép is hozzá, ez éppen jó lesz nekem! szépsége egy időre szórakoztatni fog; vagyona elég lesz, ha nem is az egész életre, de legalább néhány esztendőre, hogy megfizethesse kedvteléseimet. És ilyen módon ez az ember szép külsejével a nála már begyakorolt behizelgő modorával belopja magát a szegény tapasztalatlan lélek bizalmába, szeretetébe. Csábitja egy olyan jövő boldogságával, amelyről jól tudja, hogy nem egyébb hazugságnál, mert első csókja már beszennyezi menyasszonyának tiszta ajakát. S mikor a szerencsétlen hitves kijátszva, kiábrándulva, számon kéri szerelmét, hűségét, reábizott vagyonát: arra a lesujtó meggyőződésre jut, hogy a férfit, akit ártatlanságának egész naivitásával szeretett, még csak közönséges becsülésére sem méltathatja.

A HATODIK EMELETEN.

— O. F. —

Száguld a ló, kocsi zörög.
Zúg, zakatol és dübörög,
Kintorna sir fel valahol,
Ostor pattog, kutya csahol.
Kaczagás meg énekhangok
Gyermeksirás s szitok amott,
Harangcsengés, lárma és jaj,
Tapsolás és kinos sóhaj —
Mintha mindez egy hang volna,
Mintna minden összefolyna
A végtelen messzeségbe.
S itt fent olyan néma, néma
Csak egy szellő száll fel néha.
Padlásszobám ablakából
Mi sem látszik messze, távol,
Csak háztetők nagy tengere,
Füst, köd és gőz játszik vele . . .
A hunyó nap vérsugára
Ráesik egy kupolára,
Majd egy torony tetejére,
És azután letűn végre.
Oly szomoru minden, minden,
Oly szegényes, sötét itt fenn.
Fényt nem szór még csillag-tábor,
Köd, füst és gőz közel s távol,
A mely szerte még nem foszlott,
És lent Páris:
Egy tűzoszlop!
Ott lent csillog-villog folyton
Őrült zajjal, észmegbontón.
Fényes sávok és csillagok,
Szines tüzes golyók amott.
Itt meg holdak ezüst fénynyel
Szórnak sugárt szerte széjjel.
S ablakokból sugárkéve
Lövel ki a sötét éjbe.
S az ablakok mögött — jó ég! —
Mennyi kincs és mennyi bőség!
Gyémántgyürük, drága kövek,
Aranynyal á himzett szövet.
Mily sok ezüst egy zugolyba,
Mintha mese-ország volna.
Gyémánt, arany, ezüst, selyem
S vidám kaczaj min len helyen.
Mulatozás, pezsgő élet,
Mennyország ez, annak véled.

— — — — — — — —

S most e padlásszobát nézem,
A szivem kinnal telt egészen.
A szegénység be nagy átok,
Nyomor s nyomor a mit látok.
Asztalomon repedt edény,
Bent hervad egy rózsa, szegény.
A saint-cloudi parkból hoztam,
Hol vasárnap — unatkoztam.
Tányéromon pár rossz falat
S bor, mely eczet lett ezalatt.
Csend honol a kis szobába,
De nyugalmam nincs, hiába.
Oly forró a kicsiny szoba
Nap süt reggel s délben oda.
S mily tüzes a cserépfedél.
És lent Páris:
Hol minden él,
Hol gyönyör közt foly tél és nyár,
Hol a bűn csak selyemben jár,
Hol a gaz hord aranylánczot,
S tüzes szemmel lejt el tánczot.
Hol gyalázat puha párnán
Nyujtózkdik és nem árván.
Hol nyomort, bajt nyest-prém takar,
Hol rút bűnben vájkál a kar.
Hol a kéjnek templomába
Tánczot jár a ledér laba.
Hol a sóhaj énekbe vész,
Hol biborszin rongy és penész.
Hol a lég mámorral, kéjjel
Megfertőzve nappal s éjjel,
Hol az idő bűnnel telik
Korra esttől friss reggelig.
Mintha Páris nem volna más
Mint terem, hol dúl rothadás,
Sardanapal kastélyában.

— — — — — — — —

S itt fent semmi, semmi sincsen,
Hát hol isten, hogy segitsen?
Szegényesen, árván vagyok,
A szerencse rég elhagyott.
Tik-tak, tik-tak, nap-nap után
Huzom élet-igám bután.
Tik-tak, tik-tak, szivem dobban,
S éltem lassan el-el lobban.
Nap-nap után alszom, kelek,
De szomjamra irt nem lelek.
Szomjazom a fényességet,
Szomjazlak szerelem, téged,
És az élet szomja éget!

— — — — — — — —

Hogy van egy kis becsületem,
Ugyan mit is ér az nekem.
Üres, furcsa szó az már is.
Tik-tak, tik-tak!
S itt lent Páris!

Feleki Sándor.

INNEN-ONNAN.

Az azrák költője. A jó düsseldorfiakkal pompás üzletet csinálna valami élelmes impreszárió. Érdemes volna azokat a bölcs városatyákat világ csodájára vinni; szivesen n egnézné őket minden intelligens ember, bármily magas helyárak mellett is. Hiszen ők azok, kik a mi — mert mindenki magáénak mondja — nagy, hallhatatlan poétánknak, Heinrich Heine-nak, ki Düsseldorf város szülötte, nem akart szobrot emelni, mivel «erkölcstelen dalokat» irt. A jó düsseldorfiak nevét azóta máskép sem emlegetik, mint hogy mosolyognak melléje jóizűt, megvetőt, és olyasfélét mormognak ajkuk között, melyért magunkfajta ember egyszerű pardon-nal nem elégszik meg. A világ azonban hamar feled, még gyorsabban, mint az asszonyok. Igy a düsseldorfiak is a háttérbe kerültek, oda, hol bizonyára jobban érzik magukat. Mert bizony nem mindig jó, ha beszélnek az emberről. Ujabban azonban ismét szóba került Heine hirneves szülővárosa. Az ottani ifjuság ugyanis a mult héten valami primitiv, egyszerű fából metszett Heine szobrot készittetett és azt valamelyik szökőkut fölé helyezte. Persze, nagy volt a riadalom másnap a bölcs düsseldorfi városatyák között és több sikertelen kisérlet után ugy távolitották el a szobrot, hogy a szökőkutat megnyittatták és a kitóduló viz lesöpörte a szobrot. Óh ti kedves düsseldorfi erkölcsbirák, a hanyatló század legerkölcsösebb férfiai, kik még ott is erkölcstelenséget találtok, hol csupán tiszta, üde fenséges poézis lakozik. Oh be kár, hogy az elsülyedt Bourgogne tengerbe veszett utasai között, a ti neveteket is nem találom, dicső düsseldorfi városatyák; akkor legalább hallhatatlanságtokhoz «ujabb halhatatlanság» járult volna; de a szerelmesek ajkára talán hála-ének is.

Az a bizonyos tengeri czápa. Még mindig «élnek» olyan emberek, kik száz éven felüli korukban szoktak meghalni. Nagy csoda ez is a mai életrendszer mellett, mondja az ifjuság. Arra a csudára azonban ujságolvasó ükapánk sem emlékezik, hogy oly nyár suhant volna el deres feje fölött, mikor egyik-másik hirlap junius és szeptember huszonegyedike között nem hozakodott volna elő azzal a jól ismert és immár közkedveltségnek örvendő czápával, mely a fiumei tengeröbölben ficzánkol lubiczkol, szóval mutatja magát. Az idén azonban kezdünk immár kétségbe esni, már a nyár idusán didergünk, de a czápa, a barátságos idegen még nem hallat magáról. Tán megneheztelt volna ránk valami miatt? Pedig prózában ugy, mint versben szomorúan ugy, mint vigan magasztaltuk tengerszörny ő felségét . . . Vannak pesszimisták, kik azt állitják, hogy ez évben nem is hallunk többet róla. Oly lusta és ugy meghizott, hogy nem is fér el a nyáron a lapok szenzációkkal telt hasábjain. Minek a czápa, mikor van háboru, betörés, sikkasztás és oly szerelmesek, kik a napilapoknak megteszik azt a szivességet, hogy ilyenkor nyár táján számolnak le az élettel. Még néhány nap és mernék fogadni, hogy akad élelmes vállalkozó, ki fogadásokat köt a czápára pro vagy contra. No de ha mégse fogna megjelenni, akkor a pesszimista fogadók e század legóriásibb kvótáját raknák zsebre,

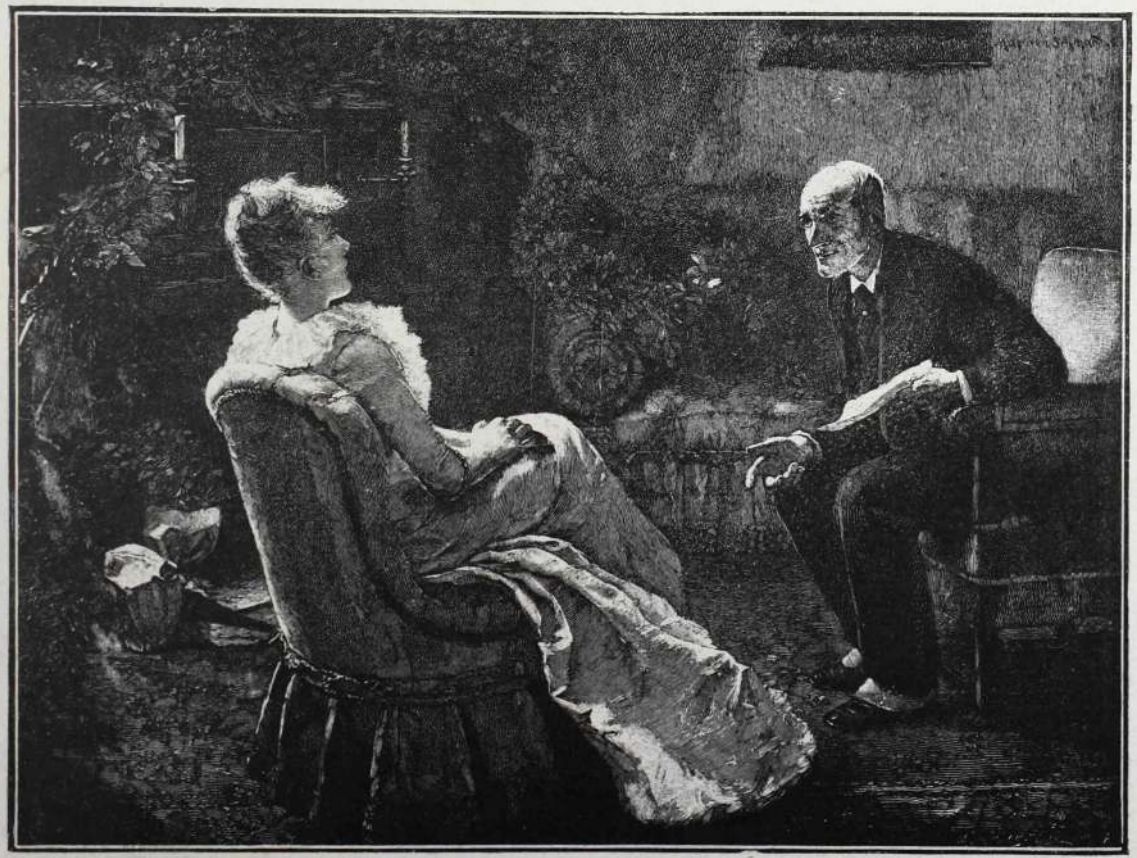

A primadonna.

melyet szerény számtani ismereteim alapján legalább 5-re: 1283-ban állapitok meg.

A Bakonyban. Te vén, te rém-romantikus Bakony, melyből annyi gyönyörü népdal és annyi szebbnél-szebb népmonda témája fakadt, vége dicsőségednek, vagy tolvajnyelven szólva: «le vagy pipálva.» Fő- és székvárosunk egyszerre csak megirigyelte dicsőségedet és alig néhány napi konkurrenczia után nemhogy kiállja veled a versenyt, hanem még nagyobb hirre vergődött náladnál. A zsebtolvajlás mostanában nálunk *kedélyesség számba* megy, a rablótámadásokat sem szabad *éretlen tréfánál* másnak kvalifikálnunk. De a gyilkosságért már becsukják a tettest, illetve becsuknák, ha engedné magát. Pedig a rendőrség részéről minden óvintézkedést megtettek, csak a közönség olyan daczos és akaratos és nem akarja belátni, hogy ne járjon éjszaka és elhagyottabb helyeken, mikor «kellemetlen inzultusoknak van kitéve. Például jó magam is csak utólag látom be, hogy fölöslegesek ezek az éjszakai séták elhagyatott helyeken. Hát mit is kerestem én éjfél utáni 1 órakor az elhagyatott Erzsébet-körúton. Amellett nem tudom, minek köszönhettem azt a különös kegyet, hogy velem oly enyhén bántak el a köruton-állók. Csupán a jobb kezemet, egyik szememet és a bal lábamat tették örökre használhatatlanná; «elég neki mindegyikből egy» jegyezte meg szellemesen az egyik ur. A másik pedig angol flegmával kijelentette: «No meg egy szem többet lát.» Szóval nem a rendőrség az oka, hogy a fővárosban nyaralók pénzét elszedik. A főkapitányság — beavatott forrás szerint — egyébként a végsőig megy, hogy a közönség megtámadhatatlanságát biztositsa és hogy a rabló, betörő és gyilkos czégek csődöt legyenek kénytelenek mondani. Minden helyen, hol eddig

> Óvakodjunk a zsebtolvajoktól!
> Vor Taschendieben wird gewarnt!
> Gare aux voleurs!

czimü felirat állott, ezentúl

> Óvakodjunk a kezektől,
> késektől és pisztolyoktól!

fog diszelegni. Még többet akartok? Költözködjetek a zöldbe!

—◇◇—

SZINHÁZI HÉT.

Ismét Páris szolgáltat anyagot a hét történetéhez, sőt talán a kor ismeretéhez. Az egész ujság ugyan csak annyiból áll, hogy ott a napokban adták kétszázadszor Edmond Rostand kortörténeti drámáját, a Cyrano de Bergerac-ot, de e mögött oly sok igazság és lélektan van elrejtve, hogy méltán a franczia társadalom egyik legjellemzőbb vonásának tekinthetjük. Mikor a Pour la couronne Párisban oly nagy sikert aratott, a mi embereink hitetlenül csóváltak meg a fejüket s a kik azt hitték, hogy kitünően ismerik a franczia izlést és szellemet, kénytelenek voltak bevallani, hogy ezuttal alaposan felsültek.

Jó idő óta csupán vigjátékot és bohózatot, kivételkép néhány házassági drámát kaptunk az irodalom és művészet központjából s ezzel kimondottuk, hogy ez a kor izlése s ez felel meg szellemének. Mindjárt eszerint be is rendezkedtünk; nagy tetszéssel fogadtuk a legborsosabb szállitmányokat is, sőt eszerint gyurtuk át csipetke drámairodalmunkat is. A nagyszabásu darabok, drámák és tragédiák hidegen hagyták közönségünket, bizonyos kicsinyléssel fordult el azoktól s ki volt adva a jelszó, hogy a szinházhan csak él-

Az irgalmas nővér.

Déli harangszó. Brozik V. festményе.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ e heti jutalomképe után.

vezetet kell keresni és nyerni. A szellemes és magasabb szinvonalu vigjátékok után egyre-másra érkeztek a túlerős, szinte izléstelen bóhozatok, melyeken rengeteget kaczagott a párisi s tapsviharral fogadtuk mi is.

De egyszerre Echegaray drámái rázták meg közönségünket s a haruspexek maguk is az áradattal sodródtak; Párisban pedig a «Pour la couronne» s a «Cyrano de Bergerac» aratott óriási sikert.

Mától holnapra? Csakugyan mától holnapra. Az ugrás csak látszólagos, mert a természetes fejlődés könnyen megtalálható. A Trilby s néhány hasonló társa már fecskeként hirdette a tavaszt, az ál-romantikusok feltámadását. Sőt nem feltámadását, hanem megszületését, mert nekik még csak jelvényeik és külsőségeik valók a romantikus iskola tárházából, a lelkük, az izlésük és hajlandóságuk még a századvégé. És mégis, daczára, hogy az igazság nincs mellettük, rajong utánuk a közönség, mely tegnap még más istenségnek áldozott.

S ezzel az igazsággal nem sokára leszámolunk mi is. A «Pour la couronne» nálunk még hatás nélkül maradt s a «Cyrano de Bergerac»-ot mégis siet megszerezni a Nemzeti Szinház. Talán mert jobb dráma? Korántsem! Az elsőt igazi poéta irta, a szivét adta vele, a másodikat ügyes szinműiró, aki technikai és iskolai tudását csillogtatta. De mert a párisi siker bátorságot önt belé, az ujabb próbálkozásra s mert mindig valóságként fogadja el, a mit onnan nyer.

Mi azonban nem jósolunk sikert Edmond Rostandnak. Ilyen igazságtalanságra nem tartjuk képesnek közönségünket. Nem értette meg a költőt, bizonyára nem fogja méltányolni a mesterembert. A Nemzeti Szinház rosszul hiszi, hogy a párisi ruhát átruházhatja a magyar emberre. Eddig ugyan ugy volt, de ez a fejlődés természetes menete volt, egy uton haladtak, mikor azonban az egyik letér az eddigi utról, kétséges, hogy a másik oda is követi-e. Az uj iránynak — ugy látszik — jobban szemébe néz s meglátja gyarlóságait.

Hogy azonban a szinházak műsora nálunk is változni, vagy pedig a bukások rendszere folytatódni fog: az bizonyos. És félünk, hogy ebben a homályban tapogatódzó szinházaink nem találják meg a helyes utat. Erős kezekre, éles szemekre van most szükség. A dramaturgok próbaideje elérkezett, azért jó lesz, ha megfelelő erők nyernek ott szerepet. Most megragadhatják a gyeplőt, melyet oly könnyen elejtettek, hogy az igazság felé vezessék a közönség izlését s a szinházat ne csupán mulatóhelylyé, hanem nemes hivatásának megfelelően elsőrendü kulturtényezővé tegyék.

Dr. Szabó Imre.

Aranyasszony. A Kisfaludy-szinháznak mult szombaton nagy ünnepe volt. Szinrekerült *Zombory Gyulának* a jó nevű novellistának és poétának eredeti népszinműve az *Arany asszony*. Zombory Gyula, aki lapunk belső munkatársa, azzal, hogy népszinműt, még pedig igazán jó népszinműt irt, bebizonyitotta, hogy az igazi költő, a kinek nincsenek hamis hangulatai, ha művészileg kezeli a tollat, bármily formában ki tudja fejezni azt, amit a szive érez és amit mondani akar. Az esztendőről esztendőre hanyatló népszinműirodalom rátalált hivatott mesterére, aki meg fogja mutatni, hogy van még a magyar nép szivében igen sok poézis, csak ember legyen, aki azt megértse. Nem hiába ünnepeltek tehát az ó-budai muzsa templom deszkafalai közt, az a lelkesedés, a mely a zsufolt nézőtér padjaiból felhangzott és a mely könyet csalt a szinészek szemébe, nem volt csinált, egy költőnek szólt az, a kinek a szinművek terén méltán nagy jövőt jósolnak. Mert ha ez a darab oly fényesen bevált, akkor a többieket is siker fogja koronázni amint siker koronázta Zomborynak a vidéken előadott darabjait.

Zombory Gyulának kell még darabot irnia és akkor a népszinműirodalom gyászbaborult géniusza nem lesz többet szomoru, felölti majd ünneplő ruháját, és lesznek még Blaha Lujzák, a nemzetnek ujabb csalogányai.

A darab meséje egy kurta nemes leányának, *Végh* Eszternek szomoru sorsát tárgyalja, akit a szülői kényszer elragad annak a karjaiból, akit igazán szeret. *Kuti* Imre csak a szép Eszter, a «fehér őszirózsa» csókjait találta édesnek, meg is kérte a kezét, de ő csak szegény legény volt és igy a szülők visszautasitották, azért mert volt Eszternek egy gazdag kérője is, aki szemet vetett a falu szépére, *Déry* Mihály uradalmi erdőőr. És a szomoru, szép Eszter, aki rajong a hitért, nem mer a szülőkkel szembeszáll i és bár a nagy lelki harczban összetört a szivecskéje, eljegyzi magát Déry Mihálylyal. Kuti Imre szerelmi bánatában öngyilkosságot kisérel meg, de a gyilkos golyó nem furja keresztül a szivét és életben marad. Üldözi nagy szerelmével a már asszonynyá lett szép Esztert és az bár még mindig szereti, hű marad hitveséhez, nem csalja meg az urát és mikor a férj, akit időközben fegyházba is csuknak, visszatér, tiszta, derék aszszonyt talál, — igazi aranyasszonyt. Vannak még becsületes asszonyok a világon, tiszták és fehérek, mint a szomoru, hervadást hirdető őszirózsa.

Ez az egyszerü mese tele van megható poezissel és gyorsan halad előre. Stilusában sok a lendület, képleteiben a szin és az érzelmek kifejezésére mindenütt megtalálja a kellő hangot. Különösen a jellemzés egyik legerősebb oldala Zombory Gyulának és még az epizód alakok is kitünően vannak megrajzolva, ugy, hogy a szinpadon az igazi népélet lüktet. *Kápolnai* Iréné, aki a főszerepet adta, gondosan és sok ambiczióval játszott. Ugyanezt mondhatjuk partneréről *Csáky*-ról aki Kuti Imrét adta. A kisebb szerepek is jó kezekben voltak és igy egy igazán, minden tekintetben sikerült előadásról számolhatunk be. A közönség nagyon sokat tapsolt és a szerzőt, igen sokszor hivta a lámpák elé. Hisszük, hogy Zombory Gyulának ez nem volt utolsó sikere és a szinházi krónikának sok lapja fogja az ő diadalát hirdetni. *r. b.*

Kubai gyermekek.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ részére fényképezte: WELSON hadnagy.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

Az ajtó feltárult és Mike Mc. Gloin somfordált be, kisérte őt kebelbarátja — Fred Banfield. A legelső asztalnál helyet foglaltak. Mike halványnak és zavartnak látszott, mintha gonosz álmai lettek volna és Banfield is komolyan bámult maga elé. Az ablakon betörő fény éppen Mc. Gloin arczára esett; ha lefényképezni akarták volna, nem lehetett volna jobb állást találni. A háttérben igénytelenül meghuzódó egyén nem vette le szemét a párról. Pálinkát rendeltek és kis vártatva élénk beszélgetés folyt közöttük.

Ekkor váratlan inczidens történt. Mr. Gooley feltekintett ujságjából. Az ajtót felszakitva, egy magas, szőkebajszu férfi lépett be, hóna alatt nagy kötet plakáttal. Gépiesen tekintett körül a helyiségben, egy tekintetet vetett az asztal mellett ülő férfiakra, a háttérben meghuzódó alakra és a nagy Gooley-re. Mindnyájan megismerték a kerületi törvényszolgát, aki körutakat tesz a korcsmákban, hogy felaggassa hirdetményeit.

— Itt fel fogunk egyet akasztani, — mondá a korcsmárosnak és az asztal felé tartott, ahol Mc. Gloin és Banfield ültek. Egész sor szög volt a falba verve, egyikre ráerősitette a plakátot és tovább ment.

Banfield egyet rántott a széḱen és a himbálódzo plakátra bámult, amelyen a következő szöveg volt:

5000 Dollár Jutalom annak, aki kézrekeriti azokat a személyeket vagy személyt, aki 1881 deczember 30-án Louis Haniert meggyilkolta.

Amint Banfield ezeknek a szóknak értelmét felfogta, Mc. Gloinhoz hajolt és ijedten suttogá: — Az isten szerelméért Mike, nézd csak ezt!

Mc. Gloin nem is sejtette, hogy milyen kutatólag tapadnak rá az igénytelen alak szemei. Feltekintett a plakátra és ismét elforditotta fejét miközben mosolygott és vállvonitva mondá: — Nagyon helyes, nem tűznének ki dijat a tettes fejére, ha meg tudnák maguk is fogni a tettest.

Ezen az estén Byrnes főnök irodájában ült és a befolyó táviratokat olvasva, parancsokat osztogatott.

Az előszobában a new-yorki rendőrség egy csomó embere ácsorgott. Amint az egyik közülök valami megbizást kapott, eltávozott, anélkül, hogy a hátramaradottak tudták volna, hogy hová megy. A legszigorubb titoktartás: ez a törvény a rendőrség irodájában; minden detektiv nem tud másról, mint amivel megbizták. Ezek az izmos, erőteljes emberek, akik itt megbizatásukra vártak, mindenféléről beszélgettek, csak arról nem, amiről a főnök szobájában beszéltek.

Hogy egy nagyon fontos bűntényről van szó, azt mindnyájan tudták, és mégis a hivatalukkal járó csodálatos nyugalommal várták azt a pillanatot, amikor a rendőrfőnök szobájába hivják őket.

A felügyelő asztalán egy papirdarabka feküdt, amely tele volt irkálva jegyzetekkel. A következő öt név is rajta volt:

Michael E. Mc. Gloin,
Robert Morrisey,
Thomas Healy,
Frederic Banfield,
Charles Gooley.

Ezt az öt férfit kellett letartóztatni. Hogy miféle bűnnel vádolták őket, azt a rendőrök közül senki sem sejtette.

Az elfogatásnak sietve kellett megtörténnie, a legcsekélyebb feltünés elkerülésével, szükség esetén egy kocsi segélyével, ha a deliquens erőszakoskodik, vagy feltünést kelt.

Mivel mind az öt már régebben rendőri felügyelet alatt állott, a felügyelő jól tudta, hogy hol lehet őket megtalálni. Ugy intézkedett tehát, hogy mind az öt elfogatás csaknem egy időben történjek, de arra különös gondot forditott, hogy az elfogottak ne lássák meg egymást.

Morrisey, Healy, Banfield és Gooley letartóztatásával a rendőrök már meg voltak bizva, éppen csak Mc. Gloin volt még hátra. Ezt a főnök vállalta magára. Három rendőrt vett maga mellé és kettenként hagyták el az irodát és a 19. utcza és a hatodik avenue sarkán megint találkoztak.

Egy bizonyos Macdermott pálinkamérése volt ott, akinek rosszhirü helyiségében esténként a billiárd-asztal és a söntés körül sok kétes hirü csavargó fordult meg.

Egész nap erősen havazott, az utczák csak ugy áztak a folyékony, piszkos lében és sürü fekete felhők lógtak az ég alján. Bennt a helyiséget egy pár gázláng sárga fénye világitotta meg; a bejárattól jobbra volt a söntés, szembe vele egy ajtó vezetett a lépcsőházba, a szoba végén pedig egy másik ajtó a hátsó udvarra nyilott.

A vendégek legnagyobb része pálinkás pohárral a kezében röhögve állt a billiárd-asztal körül, állatias gonosz arczu csőcselék, közöttük gyanus tekintetü tolvajok és részeges ficzkók. A vendéglős a söntés mögül nézte a röhögő, rekedten kiáltozó bandát, égő szivar volt a szájában. Ruházata a legkülömbözőbb öltönydarabokból állott, még csak pár hónappal ezelőtt tette le a singsingi csikos fegyencz-zubbonyt.

Az ajtó kinyilt és egy hatalmas testelkatu, idegen ember lépett be; gyors, határozott léptekkel hatolt át a tömegen, egész a hátsó ajtóig, azt bezárta és a kulcsot a zsebébe tette. Ekkor megfordult és mereven az ajtó elé állt, mint egy márványszobor.

Mialatt mindenki rászögezte tekintetét, egy másik ember jött a pálinkamérésbe, aki a lépcsőházba vezető ajtót zárta be és az elé állott.

Mit jelentett mindez?

A zajongó vendégek hirtelen elhallgattak, a játszók nyugtalanul zörögtek dákóikkal; Macdermott szivarját szájából kivéve, előjött a söntés mögül. Ebben a pillanatban az ajtó ismét feltárult és Byrnes főnök lépett be, egy harmadik ember által kisérve, aki a többiek példájára az ajtót bezárva, őrállásba helyezkedett. Egy szempillantás alatt az összes jelenlevők lakat alatt voltak.

Macdermott látható meglepetéssel fordult a főnökhöz:

— Az istenért uram, mi lesz itt? — kérdé.

— Ha nyugton marad, semmi baja sem lesz — volt a szigoru válasz, erre aztán megparancsolta az őröknek hogy az embereket állitsák elő.

Ez rögtön megtörtént. Egy pillanat alatt az egész banda a szoba közepén szorongott.

— Álljatok egy sorba! A kezeket föl! Mindnyájan!

Keménybőrü zsiványok állottak előtte, de tudták a teendőjüket és egy sem mert ellentállani, csak a legvakmerőbbek egynémelyike morgott engedetlenül. Ugy néztek ki, karjaikat a magasba nyujtva, mint a tornázó iskolás gyermekek.

(Folytatása következik.)

* KERÉKPÁR *

A KERÉKPÁRRÓL.

Irta Wohl Janka.

Az előbbeni, ki nem igen tudott lépést tartani a maholnap már repülő emberiséggel, ki a fiatal lányokról még mint «tudatlan báránykákról» és a férfiakról éhes farkasok alakjában ábrándozik, a nyilvánosságtól ilyféle személyes szerepléstől meg éppen irtózik, azt állitja, hogy a biciklizőrület nőknél csupán két dolgot bizonyit, nevezetesen. hogy a divat hatalmasabb még a hiuságnál is és hogy a divatot leginkább az elfogadott eszmék és szokások lenézése befolyásolja, mely lenézés a feltünési viszketegből ered. Ha ez nem volna igy, a szép asszonyok, kik megjelenésükre sulyt fektetnek, ép oly kevéssé kisérlették volna meg a kerékpárt, mint a hogy az ó-görögök és rómaiak példájára égnek meresztett lábakkal kezükön tánczolnak. Kerékpáron a legszebb asszony is elveszti azt a csábos varázst, mely öntudatosan vagy öntudatlanul a nő legfőbb vonzó ereje és — törekvése.

A leirás, melyet azután Mrs. Lynn Linton ügyes tolla a kerékpározó hölgyről ád, ha nem szoritkoznék tisztán ama szegény sorsu nőkre, kiknek sem módjuk, sem idejök a sport művészeti oldalát elsajátitani, valóban megdöbbentő és pompás feleletre szolgáltatott alkalmat a finom élü amateur-tollnak, mely valóságos parittyává lett a szép Malmesbury grófnő iskolázott fehér kezében. «A nők — ugymond — gyengébb alkotásuknál fogva még inkább szenvednek a fényüző, jólétbe elmerült életmód által, mit Mrs. Lynn Linton oly vonzó, szeretetteljes szinekkel fest és mely a társadalom egy egész jól kifejlett és tevékeny osztályát ama tulhizott felcziczomázott ölebekhez tenné hasonlóvá, miket nyitott hintókban látunk, koros és bálványozó tulajdonosnőik mellett. A szükséges mozgástól, a szabadban való játéktól eltiltva, melynek szeretete velök születvén, csak gyakori büntetés és egy-egy alkalmi püffölés segélyével lett kimustrálva természetükből, a nők ma végre fölocsudtak a hagyományos passivitásból és önerejökből, a saját kezdeményezésökre, azt az utat választották, mely nekik uj és egészségesebb életet igér a réginél. — A mi a könnyed megvesszőztetést illeti, melylyel Mrs. Lynn Linton egyedül véli élérni a nők korlátolt értelmét, ezt inkább azok érdemelnék, kik a nőket eddig az egészséges sportoktól visszatartották . . . Igen, a miénk, a felső osztályé, folytatja aztán, ama józan belátás érdeme, hogy felismertük a kerékpározás jótékony hatását és gyakorlati áldását. Kiállottuk a «nevetségesség» ódiumát, a vesszőfutáshoz hasonló nyilvános megjelenést és ezzel ezer meg ezer szegénysorsu nőnek testi lelki egészsége megóvását és visszaszerzését tettük lehetővé. Tényleg, több a rokonszenv a felső és legalsó osztályok közt, mint e két osztály és a közbeeső között és leginkább a legszegényebb nővéreink követték amaz előkelő hölgyek példáját, kiket Mrs. Lynn Linton oly könyörtelenül elitél. Érvei, melyeknek némelyike nem egészen tévesek, mindenek felett «középosztálybeliek» vagyis: nyárspolgáriak és a betühez ragaszkodnak, a helyett, hogy a szellemet tekintenék mérvadónak. Ha egyebet sem tettünk, minthogy a szegény munkásrabokat megtanitottuk, miként pihenjék ki a napi munkától szinte érzéketlenné vált, meggémderegett tagjaikat, ez is már valami, de még több, hogy valamennyiért átugrottuk az előitéletek veszedelmes gátját és utat nyitottunk nekik az ártatlan öröm és gyönyörüség játékterére.»

«Azonfelül, folytatja, sokan közülünk nem birunk czimerünk és nevünkhez toldalékul, egyuttal Fortunatus kincseivel is — olyanoknak pedig sokat jelent, ha a kerékpár takarékossági oldaált kihasználhatják és még a rendes idővesztegetés is elesik. Hisz oly sokat követelnek tőlünk, asszonyoktól, manapság! Sokan közülünk sajátkezüleg kényszerülnek a saját és családjuk fentartásáról gondoskodni, csakugy, mint a férfiak; mások, kiket a sors szerencsésebb helyzetbe juttatott, mindent kénytelenek egyesiteni, t. i. ha képesek reá! Elragadók, bájosak, művészek, magas műveltségüek, a fontos napi kérdésekben jártasak férfi hozzátartozóira lelkesitő és ösztökélő befolyást gyakorlók, társadalmi faktorok, házi gondviselés, a tűzhely őrző angyala, mindez és még sok más legyünk — vagy pedig hátra maradunk az élet versenyén, hol a győzelem nemcsak az erősé, de az ügyesé is. Mi nők egyszerre a szakács és a feltálalt étel is vagyunk».

Es Malmesbury grófnő mindenben elevenére talált, mert tényleg az angol társaság egyik legszebb asszonya, Lady de Groy importálta Párisból a kerékpársportot és bátor, nyilvános megjelenésével, csakhamar megtörte az előitélet jegét.

Bár mi itt még csak a «tanakodás» stádiumában vagyunk, egyebütt a biczikli nem is tekinthető már mániának, mert mint «divat» lejátszotta szerepét. Feltünésre, ujdonságképen, egyebet keresnek immár. De az egész külföldön, az uj világról nem is szólva, mely mindenben megelőzi a vénhedt Európát, a kerékpár átment a mindennapi életbe, csakugy mint a táncz, a lovaglás a kocsikázás és ósdinak, elmaradottnak tekintik azokat, a kik ellenzik.

(Folytatása következik.)

Kerékpáros epizódok.

Irta Herendi Arthur.

Előszó.

Nagyot haladt a földgolyó mióta
Ádám apánk s Éva anyánk nincs rajt';
A kétkerékről szóljon ím e nóta,
Mely nem hozott még ősszülénknek bajt.
Nékünk se hoz és olykor mégis, mégis
Pokolba kárhozzuk a kereket,
Siófokra eljutni hogyha vágyunk,
S a kétkerék már — Érdnél bereked.

Ám kerekes a bajtól nem ijed meg,
S vigan szeli az országutakat,
S a Kárpátoktól a szép Adriáig
Majd minden ember keréken szalad:
Papa, mama, a bácsi, meg a néni,
Akár negyven, akár százhusz kilós,
A vőlegény, a hozomány kisasszony,
No meg a jó, a szeretett anyós.

A gyalogos már nem ember előttünk,
Mért nem tapossa ő is a pedált?
S minden fogatnak, minden omnibusznak,
Szivből kivánunk: pusztulást, halált.
A karcsu kétkerék a mi barátunk,
Az országut az édes otthonunk,
A kétkerék visz el az esküvőnkre,
És tandemen tartjuk meg nászutunk.

Mese egy leányról, két szerelmes ifjuról és egy harmadikról.

Szép volt a lány, mint hajnal pirkadása,
És Humber-gépen járt mindenfelé.
S mert huszezer forint volt hozománya,
Sok kérő járt kezecskéje elé.
Sokan szerették, ám leginkább ketten,
Kik vetekedtek érette szünetlen,
S egy szép napon megkérték a leányt,
Hogy válasszon, a kit urául szánt.

Egy-két perczig gondolkodik a lányka,
S hamis mosolylyal bátran igy felel:
— Ketten kiállnak versenyezni értem
És a ki győz, szivemet nyeri el. —
— Versenyzek én akár Amerikáig
Önért édes kisasszony! — Mig a másik
Térdre esik s zavartan igy hebeg:
— Az ön kedvéért *gyalog* is megyek. —

Elérkezett a verseny napja végre,
S a szép leány nagy érdekkel lesi,
Mint küzdenek ők életre-halálra.
S *mindketten* óh! a verseny győztesi,
Mert egy időben mentek át a czélon.
No, s most — szólnak az ifjak — mit tegyünk?
S a lány felel: «Csak várjanak nyugodtan,
Még mindahárman boldogok leszünk.»

És várt és várt a két ifju nyugodtan
Mig egy nap azt olvasták a lapokban,
Hogy egy barátjuk vette el a lányt,
Ki a keréknek mindig fittyet hányt.
Ne versenyezzen hát, ha mondom, senki,
Ha a kitüzött dij: a nő keze,
Mert két keréken versenyez bár akkor,
Mégis hiányzik *egy-két kereke.*

Kaland az országuton.

Deczember hóban, mikor egybekeltek,
Szerették egymást véghetetlenül,
És tán azért gyülölték a kerékpárt,
Mert ifju pár más párért nem hevül.
Tavasszal már megváltozott a helyzet,
Már gyülölte egymást az ifju pár,
S a kétkerekért rajongtak titokban,
Ki a szabadba! mint dalos madár.

A nő s az ur is gépet vett magának,
S jártak Pomáz, meg Czinkota felé,
Ha férje nem volt otthon, járt az asszony,
S az ur, nejét ha otthon nem lelé.
Ám egy napon, vasárnap délutánján,
Ki-ki titokban egy irányba ment,
Az egyik azt hazudta, hogy a néni,
A másik, hogy barátja várja lent.

S a férj, amint az uton karikázik,
Meglát egy karcsu, szépen hajtó nőt.
Hajrá utána! s közelébe érve
Igy szólitja az előtte menőt:
— Megengedi Nagysád, hogy elkisérjem?
— Szivesen, szól a nő és visszanéz
S ijedten látja meg urát mögötte.
. . . S másnap a válókereset már kész.

—o—

A kolozsvár-aradi távverseny.

A hazánkban eddig rendezett leghosszabb távu versenyt tartották meg mult vasárnap Kolozsvár és Arad között, 310 kilométeres távon. A verseny azonban, mely fényesnek és oly nagyszabásunak igérkezett, nem hozta meg a remélt sikert. Az «Aradi Kerékpár-Club», mely a versenyt rendezte, minden lehetőt megtett a siker érdekében, azonban több oly körülmény, melylyel előre számolni nem lehetett, lerontotta a verseny sportszerü értékét is. Huszonegy versenyző indult el Kolozsvárról, a startról, hogy a 310 kilométeres utat 24 órán belül befussák, mert a propozicziók értelmében csak azok juthattak dijhoz. Az indulók elé azonban verseny közben oly akadályok gördültek, melyek az előrejutást is majdnem lehetetlenné tették. Mindjárt az indulás után erős jégeső eredt meg, mely alatt a versenyzők csak gyalog juthattak előre. A Maroshoz érve pedig kellemetlenül tapasztalták, hogy annak vize kiöntött és ennélfogva a versenyzők csak hosszu kerülő után érhettek ismét az országútra. A verseny előrelátható biztos győztese Gillemot Ferencz pedig a gép folytonos rongálódása következtében, nem érvényesithette teljesen versenyképességét és kénytelen volt az első helyet fél géphosszal Bäumler Edének átengedni.

A kitüzött 24 óra alatt következő 9 versenyző ért a végczélhoz:

1. *Bäumler Ede* Condor, 20 ó. 33 p.
2. *Gillemot Ferencz* B. T. C.
3. *Papp Ferencz* M. T. K.
4. *Krempels József* M. A. C.
5. *Bauer Sándor* C. K. E.
6. *Katzer Ödön* C. K. E.
7. Szentpéteri, 8. Kubinyi, 9. Radler.

Mit tartanak a nők a kerékpárról.

Ezt a kérdést vetettük fel olvasónőinknek. A válaszok oly nagy mennyiségben érkeztek be hozzánk, hogy csak néhányat és csak a legjobbakat adhatjuk itt közre.

Válaszok.

Kedves szerkesztő ur!

Önök azt kérdezik, hogy mit tartunk mi nők a kerékpárról? Tőlem, aki mióta egy kerékpárversenyt láttam, az édes anyám tudta nélkül trainirozok, hogy a legközelebbi hölgyversenyben fényes győzelmet arassak. — Nos, én őszinte vagyok, és ha talán a női nem nagy része nem is osztja véleményemet, kereken kimondom, hogy a kerékpárnál jobban csak a bábumat szerettem, de akkor csak 12 esztendős voltam. Csak egy van, amit az én szép Styria gépemnél jobban fogok szeretni, és az a férjem lesz. De erről még hallgatok, mert nem akarom elárulni, hogy már szeretnék férjet kapni. — Őszinte üdvözlettel

Jékey Mariska.

*

Nagyon rossz az a kerékpár! Megfoszt a férjemtől . . .

Egy asszony.

*

Szerettem, de már nem szeretem. Mindenütt nyomomban vannak azok a csunya férfiak!

B. Klári.

*

Jobb ma egy férj, mint tegnap egy biczikli.

Vén leány.

*

Hogy szeretjük a kerékpárt, azt a mellékelt fénykép is bizonyitja.

Karry nővérek.

Szerkesztői üzenetek.

Kenyér. Nagyon téves felfogás, különben pedig miért tételeznénk fel annyi rosszat arról az úrról, a kit — nem is ismerünk!

Bajtay. Köszönjük. Nagyon csinosak.

Ifj. K. József Pécs. Pásztor Árpád «A meteor» czimű költeményére irt parodiát nem használhatjuk, de álljon itt «A veres orr» első versszaka:

Az ösmeretlen végtelenből,
Hol népmilliók árnja forr,
Hatalmas ivben tört előre
A «schnuffos tubáktól» veres orr.

Czettler. Kissé érzelgős dolog. Kérünk valami modernebb munkát. Üdvözlet.

Kerékpáros. Igen, állandó lesz.

«Illik, nem illik.» Nem illik! már mint ilyen rossz verset irni, mint az öné.

S. Sajó. Versei a közlésre korántsem alkalmasak és igy a tiszteletpéldányra sem szolgált még reá. Még nagyon sokat kell tanulnia. Üdvözlet.

Springer. Ezt még nem használhatjuk. Első küldeménye valószinűleg elveszett. Üdvözlet.

Szuhay. Köszönjük. Felhasználjuk. Üdv.

Técső. # jel alatt Herendi Arthur, belső dolgozótársunk ir.

Nem közölhetők. Hullámsirban, Jégverés a pusztán, Térj meg! Uti kalandok.

Többeknek a jövő számban.

Irodalom.

Mulatz gentry. Elbeszélések. Irta: *Gottier* Lajos. Budapest, 1898. — Az olvasóközönség számára nem szükséges föltedeznünk e kötet szerzőjét, elvégezte ezt a feladatot ő maga azokkal a tárczaczikkekkel melyek itt-ott megjelentek tőle. Eleven tollu irónak, rokonszenves egyéniségnek mutatják ezek az elbeszélések, melyeknek természetes közvetlen a hangjuk, érdekes és ötletes a tartalmuk. Könyve, melyben tizenhat novellát gyüjtött egybe, csak megerősiti ezt a benyomást. Ime, egy iró, akit nyugodtan és élvezettel lehet olvasni. Nincs benne semmi századvégi nyavalya, de annál több az egészség, tiszta minden decadens raffinériától, de annál természetesebb és annál világosabb. Tizenhat elbeszélés közül tizennégyben a gentry életét festi, markáns vonásokkal és nagy változatossággal. A kötet legszebb elbeszélése különben nem a gentry-világban játszik: *A diva legjobb szerepe* ez, melyben nemcsak ötlet és origánálitás, hanem poezis is van. Jövendő sikereinek talán ez az elbeszélés a legbiztosabb utmutatója, melyet Rhoda-Rhoda német iróno már le is ford tott németre, a Berlinben megjelenő *Kürschner*-féle *Universal Redacteur* megbizásából.

— **Ébredés.** *Benedek* Elek nagy történeti munkájának, melyben a magyar nép multját és jelenjét irja meg az ő bájos nyelvén, három uj füzete, a 15., 16. és 17-ik fekszik előttünk. Ime végre egy történeti munka, melyben a tudós és népiró egymásba olvadva, lép elénk, mely a gondos és lelkiismeretes kutató alaposságát, az olvasó figyelmét és érdeklődését elbeszélő ügyességével egyesiti. A három uj füzet azt a kort tárgyalja, melyben a magyar nemzet ébredezni kezd, hosszu, százados álmából, azt a kort, midőn Mária Terézia, majd József ujitásai felkeltik az egészséges reakcziót. A nagybecsü munka egyes füzetei 30 krajczárért kaphatók.

Közgazdaság.

A Köszénbánya- és téglagyár-társulat Pesten e héten rendkivüli közgyülést tartott, melyben jelentés tétetett arról, hogy Esztergom-szászvári kőszénbánya-részvénytársaság czég alatt 30.000, egyenkint 100 frt névértékről és bemutatóról szóló részvényből álló, 3,000.000 frt alaptőkével uj részvénytársaság alapittatott. E részvények pari árfolyamon eladattak a Wiener-Bankverein-nak azzal a korlátozással, hogy a régi társaság részvényeseinek minden 10 darab 100 frtos részvényök után az elővételi jog az uj kőszénbánya-társaság 9 drb 100 frtos részvényére nézve a pari árfolyamon 1898 január 1-től folyó 5 százalék czimletkamatok hozzáadásával biztositttatik. Végül jelentés tétetett arról, hogy a régi társulat, 1897. évi mérlegében 2,940.821 frttal szereplő kőszénbányák eladásából 3,000.000 frt folyt be, melyre nézve az igazgatóság inditványozza, hogy a társaság 1700 részvényenek minden darabjára 90 frt a részvényeseknek készpénzben visszafizettessék és az e szerint visszafizetendő 1,530.000 frttal a társaság alaptőkéje 170.000 frtra leszállittasék. A közgyülés a jelentést tudomással vette.

A szabadságharcz hősei, nevesebb alakja közul a következők láthatók élethiven és életnagyságban a *Bem—Petőfi* körképen: Bem apó, Petőfi Sándor, Czetz János táborkari főnök, gróf Bethlen Gergely, gróf Teleky Sándor, gróf Károlyi, br. Kemény Farkas, br. Bánffy János, Inczédy Sámuel, Kiss Sándor, Dobai József, Zarziczki és gróf Los a lengyel légió vezérei, Egressy Gábor, Pünkösti őrnagy Bem hadsegede, Erdőssi Rafael tábori pap, és Dzwonkowszki a 24-esek őrnagya.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.
Segédszerkesztő Reich Béla.

Budapesti útmutató.

Bankok és takarékpénztárak.

Magyar leszámitoló és pénzváltóbank, Dorottya-utcza 6. Befizetett részvénytőke 30 millió korona. Bank és váltóüzlet, áruosztály, entrepot és elevátorok 750.000 métermázsánál több ürtartalommal.

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság. Budapest, V. József-tér 8. Befizetett részvénytőke 3 millió korona. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkoulánsabb visszafizetési feltételek mellett.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvény-tőke 10 millió korona. Elnök: *Tolnay Lajos*, vezérigazgató *Benke Gyula* Központ: *VI., Andrássy-út 5.* Fióküzlet: *IV. Koronaherczeg-utcza 11.* Kézi zálogüzletek: *IV., Károly-körút 18, IV., Koronaherczeg- és Zsibárus-utcza sarkán. VII., Király-utcza 57., VIII., József-körút 2. szám.*

Biztositás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általán biztositó-társaság) Alakult 1831-ben Részvénytőke és tartalékalap *132 millió kor.* Budapest, Dorottya-utcza 10. sz. az intézet saját házában. *Életbiztositás* minden módozat szerint. *Tüz-, szállitmány és üvegbiztositás.*

Szállodák.

Royal nagy-szálloda Budapest A kiváló elegáns vendéglő kitünő konyhájának köszöni, hogy ez idő szerint a jobb polgári, valamint a legelőkelőbb körök látogatják. Mérsékelt árak. Előzékeny kiszolgálás. Naponta hangverseny. *Schmidt Károly*, igazgató.

Pannonia-szálloda, Budapest, Kerepesi-út, a nemzeti szinház és a népszinház között. *Százharminez szoba és terem. Nagy étkező-termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Electromos felhuzó, (Lift) Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.*

Fényképészeti műtermek.

Erdélyi cs. és kir. udvari fényképész *IV., Ujvilág-utcza 2.*, a Kossuth Lajos-utcza sarkán.

Műszaki gyárak.

Geittner és Rausch, József főherczeg ő cs. és kir. fens. udvari szállitója. Szivattyu és fecskendő-gyár, műszaki és szerszámgyár. Városi raktár: *VI., Andrássy-út 12.*

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges. kellemes Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájviz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BECSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.
Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia,** Váczi-körút 17. stb. stb.
Szétküldés postautalvány mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.
Ismertetések Czerny összes különlegeségeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Hirdetések és előfizetések

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalába

BUDAPEST

Nádor-utcza 13. sz. alá

küldendők.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYAR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A hódoló díszfelvonulás

Eisenhut nagy körfestményének kiállitása

augusztus hó első napjaiban

nyilik meg.

Műfogak
és fogsorok

BUDAPEST

Kerepesi-út 5. sz.

A Nemzeti Szinház épületében. Szakszerü kezelés. Olcsó árak. Részletfizetésre is. Található délelőtt 9—12 óráig, délután 2—5 óráig. Ünnep- és vasárnap délelőtt 2 óráig.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

Egyes szám ára 20 kr.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes műtárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Mongin «**Az út**» czimü eredeti, művészi kivitelü rézkarczát, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 4270. számu előfizetőnek **Justh István** urnak P.-Szt-Tornyán, juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon kapta, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet **5 forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Félévre 4 frt * Negyedévre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 30. SZÁM. 1898 JULIUS 24.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

AZ UJ INTENDÁNS.

A sok intendáns jelölt közül a belügyminiszter végre még is csak megtalálta azt az embert, a ki szakismereteinél, művészi tudásánál és zsenialitásánál fogva egyedül hivatott a subvenczionált szinházak ügyeinek vezetésére. A száraz hivatalos lap, a «Budapesti Közlöny»-nek az a száma, a mely az uj intendáns Ő Felsége általi kinevezését fogja közölni, egy uj korszak megkezdését jelenti a magyar szinművészet történetében.

Gróf Keglevich István neve a művészet birodalmában éppen nem ismeretlen. Sok fényes siker, számtalan diadalt hirdető pálmaág szegélyezi azt az utat, a melyen ő haladt. Minden tettében, minden gondolatában a tetőtől-talpig zsenialis művész, az ambiczióz fáradhatatlan szakember áll előttünk, a ki nem törődve az ellene igazságtalanul felhangzó vádakkal, minden idejét és minden képességét a szent művészet czéljainak szentelte. A szomoru tapasztalás bebizonyitotta, hogy Keglevich István gróf első intendaturája óta olyan emberek kerültek erre a szerfölött kényes és nagy művészi qualitácziót megkövetelő helyre, a kik, bár teljes jóhiszeműséggel fáradoztak, az állami szinházakat egy olyan veszedelmes lejtőre vitték, hogy azok az anyagi és erkölcsi tönk szélére jutottak. Csak egy ember képes ezt a lesülyesztett niveaut is-

Gróf Keglevich István. Erdélyi felvétele.

mét a régi, dicsőséges magaslatra emelni, a közönségnek a szinházak iránt joggal mutatkozó bizalmatlanságát megszüntetni, és ez Keglevich István gróf, a ki mint a Vigszinház igazgatója is megmutatta, hogyan kell egy szinház művészi reputácziójá megőrizi, hogyan kell azt erélyes kézzel vezetni és miképpen kell azt a nagyközönség előtt népszerüvé tenni.

A mennyit a Vigszinház eltávozásával veszit, ugyanannyit, vagy talán még többet nyer személyével a Nemzeti Szinház és a Magyar királyi Operaház.

Nemcsak a napi sajtó fogadta egyhangu lelkesedéssel az ő kineveztetésének hirét, örvendett azon a nagy közönség, de főleg a két szinház művészei, ami különben egész természetes, mert hisz a művészek érdekeit csak egy művészember tudja kellőleg méltányolni.

Neki mint intendánsnak voltak hibái, — avval is vádolták, hogy sokat költ a darabok kiállitására, hogy nagyon rossz gazda, — de képességei és érdemei messze fölülmulták azokat. A művészetek iránt való érzékét, kivételes izlését, adminisztráló képességeit, munkabirását és ügyszeretetét csak a legteljesebb elismeréssel lehet emliteni. Keglevich István gróf személye és egyénisége elég garanczia nyujt a jövőre, ismételten mondjuk: ő még a jövőben is nagy szerepet fog játszani a két szinház történetében.

K—e G—a.

—o—

Az út. Mongin rézkarcza.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" e heti jutalomképe után kicsinyítve

AZ OTTHON

Irta SZIGETI J. JÓZSEF.

— Otthon vagyunk.

Ervin mondta ezt.

Szinte izgatottan, félve léptem most be vele otthonába, hová pedig máskor valami jól eső érzés, valami édes vágy vonzott, amilyen akkor fog el bennünket, mikor a nős élet boldogságát, sejtett édes világát akarjuk madártávlatból szemlélni, megkívánni.

A pazar fényü szalon most rideg, barátságtalannak tünt föl nekem. Szinte könybe lábadt a szemem, mikor a porlepte drága butort néztem és az asztalon antik keretben arczképet pillantottam meg, melyet nem lepett por, hanem azon hosszu szürke vonalak futottak végig, ráömlő könyek fakóvá száradva.

— Otthon vagyok.

Halkan, fájón rezgett Ervin hangja. Aztán megizmosodott e hang:

— Otthon!... Mily édes, bájos volt és most mily üres, sivár!

Lehuzott maga mellé a pamlagra, megkinált szivarral.

A nap tüzvörös fényt szórt a szalonba. A vörös sugár meg-megtörött, mozogva, tánczolva ismét fonallá szövődött és ránk nyilalt, vibrált szemünk előtt. Mindkettőnkké nedves volt. Ráfogtuk a napsugárra, pedig a visszaemlékezés csalta ki a könyeket.

Szivarra gyujtottam és Ervin minden bevezetés nélkül beszélni kezdett, az emlékek rákényszeritették, hogy beszéljen hű barátjának arról, amit ez a barát félig-meddig ismert, de nem hallott még Ervintől róla beszélni . . .

Az otthonról . . .

*

— Otthon vagyok.

Arcza átszellemült, hangja lágy.

— Gyermek vagyok. Az iskolába készülök. Édes anyám segédkezik az öltözésnél; fölfelé fésüli hajamat és erre engem büszkeség tölt el, mert ez a jele, hogy diákszámba megyek. Mig kicsike voltam, hajam körülnyirva, lefelé fésülték a homlokomra.

Az uj frizura nagyon tetszik nekem; a tükörbe nézek önelégülten és örülök a szép ruhának, mely a vizsgán volt először rajtam és most másodszor, mikor az évzáró ünnepélyre készülök.

Trémázom. Milyen lesz a bizonyitványom. Örömet avagy szomoruságot hoz-e?

Ünnepélyes alkalom, ünnepélyes arczok. A tanitó-bácsi ott ül kathedráján és meleg szavakkal bucsuztatja el az iskola-évet, meleg szavakkal bucsuzik tőlünk. Aztán kiosztja a bizonyitványokat és nekem, mint az osztály legjobb tanulójának szép diszkötésü könyvet ad át jutalmul.

Szivem dobog, testem remeg és mig egyik kezemben a könyvet tartom, a másikkal a jó tanitó-bácsi keze után kapok és megcsókolom, ő pedig elérzékenyülvé homlokon csókol engem.

Aztán otthon vagyok ismét.

Drága szüleim zokognak. Apám térdére ültet és könyek között mosolyog rám még akkor is, mikor már anyám ölébe kerülök.

Az édes, kicsike otthon, hol a szeretet lakozik, ma az én dicséretemmel van teli. Mennyországgá változik és én a mennyországban gyönyört, boldogságot szivok magamba. Kicsike szivem alig fér meg keblemben, bár nem értem egészen az édes apát, amint keblére ölelve anyámat, mondja:

— Te vagy! Benne ismét csak téged látlak, téged imádlak.

Az édes anya nézi apát, néz engemet és suttogja:

— Te vagy! Benne én meg ismét csak téged csodállak. Ránézek és azt hiszem, hogy ekkor a te nagyságodat, a te lángeszed hajnalát látom ujra pirkadni.

Megölelik egymást, közibük vesznek engem is és ölelkezünk hárman benned, te felejthetlen szép otthon!

*

— Aztán közétek kerültem. A felejthetetlen csendes otthont elhagytam, megnőttek a szárnyaim és én repültem visszatartóztathatlanul virányos, virágillatos mezején az ifjuság tavaszának.

Mily szinpompa, mily kábulat!

Megittasodtunk a bortól és a szerelemtől, melyhez azonban a szivnek vajmi kevés köze van. Az ily szerelmek lobbanékony lángok, melyeket a női termet, a nők szemeinek fénye éleszt. Egy-egy festett arcz vulkanikus tekintete, mely reánk szikrákat szór, elég, hogy az ifjuság örök-parázsait fölszitsa, lángra lobbantsa...

Nos és nálunk volt parázs bőven. Csupa fiatal csinos gyerek. Csak ki kellett lépnünk az utczára, már is hóditó hadjáraton voltunk. A nőknek valóságos réme vala e fess csoport.

Arcza fanyar lett, hangja szintelen.

A mézet hamar megutálja az ember, mert a kelleténél több émelygős, elrontja a gyomrot.

A mienk is elromlott; ketten hamar kidőltünk, szivesebben mentünk már te és én egy harmadikhoz, a mulató kompánia közül, aki az egyetlen nős ember volt köztünk, de lumpolt bármelyikünknél.

Ez az ember valóságos rejtély volt előttünk. Felesége fiatal, szép, előkelő, pikáns. A legnagyobb igényü inyenczet is kielégithette. Szelidsége, műveltsége pedig, és a női báj, mely egész lényét elöntötte, még az idealista szivét is megdobogtathatta volna. Miért kerülte hát barátunk az otthont, azt a bájos kis hajlékot, hol ez a viruló rózsa nyilik, illatozik?

1. Adria-palota Fiuméban.

Ezt nem tudhattuk meg, de én megtudtam mást: hogy az az aszszony imádásra méltó szép formáju gödrös arczocskájával, mely oly bágyadt, oly szomoru volt. Fekete, dús haja, mely fényesen, lágyan omlott magas metszésü nemes homlokára, igéző.

Sokszor voltam vele egyedül, mig férje másutt mulatott és én mulattam azzal, hogy az elhanyagolt asszonyt vigasztaltam.

Tudod, hogy beszélni kezdtek rólunk, talán nem is ok nélkül, mert az asszony megkinzott szivét megdobogtatták az én vigasztaló szavaim.

Mindenki tudta ezt csak én nem, és mikor másoktól hallottam, hinni sem akartam, mert a férj hallgatott.

Bűnös volt, talán jellemtelen is, aki várta, hogy az ő bűne feleségét is bűnbe sodorja. Nem tett szemrehányást nekem, zavartalanul vigasztalhattam tovább hitvesét, mig azon vettem észre magamat, hogy én, a

2. A „Magyar-ház" (előtte Fraknói püspök) Rómában.

rettegett nőhóditó, ostoba vagyok. Nem látok, még ha figyelmeztetnek is. Rokonszenvet vélek a szép aszszonynál, pedig az több, sokkal több.

Amint beszélek, néz reám lélekbe ható tekintettel, fájdalmas mosolylyal. Szemében csillog a köny, mig egész teste megremeg és két puha kar fonódik nyakam körül.

Már csattan a csók, mikor kábultságomból magamhoz térek. Kiragadom magam az édes lágy karok közül és sóhajtva suttogom:

— Ez az otthon nem az én otthonom . . . Ily édes szép Madonna bűnös nem lehet . . .

Hálásán nézett reám, kezemhez hajolt és mielőtt megakadályozhattam volna, megcsókolta azt. Én az övét. Aztán futottam haza . . .

Otthon voltam az én sivár, barátságtalan otthonomban, hol nem fontak át bársonyos, puha karok.

*

Arcza sugárzik, hangja olvadékony.

— Ott, honnan a becsület számüzött, megjelentem ismét.

Emelt fővel tehettem ezt. A pillanatra elkábult asszony hálásan nézett most is rám. Férje, barátom pedig megragadta hevesen kezemet.

— Mindent tudok. Te becsületes vagy.

Megölelte piruló feleségét szeretettel.

Csodálkozva néztem őket. Még ámulatomból magamhoz sem tértem, mikor egy bájos tünemény lebegett be az ajtón. Fiatal leány, szebb mint a szép asszony, elragadóan naiv és tiszta, mint a most hullott hó. Barátomnak a huga, ki látogatóba jött hozzájuk, kinek tisztasága imponált mindnyájunknak, megtisztitott minket is.

Mióta ő itt volt, megváltozott minden. Barátom otthonülő, gyöngéd, szerető férj lett és az asszony egy boldogságtól meggyógyult beteg.

Én pedig éreztem, hogy amint nézem, szinte elhomályosulnak a szemeim a gyönyörüségtől és amit érezek, ahhoz már a szivnek is köze van.

Nem engedtem többet haza, én hoztam haza.

Szemeinek tiszta tekintete, arczának édes mosolya, ajkának csicsergő bűbája, patyolat karjainak ölelése, mind, minden az enyém lett.

Most becsültem magam azért, hogy akkor becsületes voltam sógornőjéhez. Máskülönben nem lehetett volna az enyém, ki közénk jött, hogy lehessen a mi boldogságunk angyala . . .

3. A fórum Romanum Rómában.

Ideszállt ez az angyal . . . mennyország lett az otthonom. . .

*

Arcza ijesztő, hangja fájdalmas, fuldokló.

— Az angyal nem lehet a földön, vissza kell térnie a mennybe . . .

Álom volt, édes álom, melyből kétségbeejtő az ébredés. Mégis ébredni kell és a sziv még sem szakad meg.

Mivé lett ez az édes, felejthetetlen otthon! És nem varázsolható vissza soha olyanná, a milyen volt. Otthon vagyok és mégis oly visszataszitóan idegen itt minden . . . Csak egy . . . egy nem, ez a kép . . . az angyalomnak ez a hagyatéka . . .

Nemde, bolond vagyok, nevetséges, fehér holló? Kinevet mindenki, kinevetsz még te is . . . Nem bánom, nevessetek, én mégis halálomig siratom vele elvesztett otthonomat.

Az arczképet nézi sokáig, aztán mohón kap utána és csókolja, csókolja. Az enyém vagy, az enyém maradsz, bár másutt vagy már otthon.

—o—

4. Monte Pellegrino Palermóban.

5. Pénzszórás Palermóban.

Utazás a Földközi-tenger körül.

Irta és fényképekkel illusztrálta Hopp Ferencz.

Január hóban, a mikor nálunk az emberek vastag, prémgalléros téli bundában fáznak a fagyos aszfalton, érkeztem meg a verőfényes Fiumébe, a hol gyönyörü időjárást találtam. Ezt a mindinkább nagyobbodó kikötőt már ösmertem, és igy nem sokáig időztem benne, hanem a «Villám» nevü karcsu Adria gőzössel *Anconába*, majd innen a pápák langyos városába, az antik *Rómába* hajókáztam. A ki még nem látta a Vatikán gazdag és érdekes pompáját, a végtelen sorban egymásba nyiló diszesebbnél-diszesebb termeket, a minden részletében fenséges Szent Péter templomot, az évszázadok óta felhalmozott műkincseket, az olasz főurak remekstilü palazzát, az nem tudja hol keresse a szépet, az igazi művészetet.

A következő éjjel havazott, úgy, hogy reggel a Monte Pinció pálmái az árnyékos helyeken hóval voltak fedve.

Nápolyba való utazásom alkalmával is hólepel boritotta a mezőket, a mi pedig ezen szélességi fok alatt ritkaság számba megy.

Nápolyból igen érdekes és szép kirándulást tettem *Amalfiba*. Cava dei Tirenni-ben kocsira ültem és azután gyönyörü úton haladtam tova a tengerpart mentén. Amalfiból rövid pihenés után az uj úton Sorrento és Castellammare érintésével ismét Nápolyba tértem vissza. — Alig ismerek vidéket, a hol a legnagyszerübb tájképeknek oly gazdag és változatos sorozatában gyönyörködhetnénk.

Nagyon érdekesek az ujabb ásatások Pompejiben, különösen a Casa dei Vetti a hol az összes diszitmények, szobrok és házi eszközök ugyanazon helyen maradtak, a hol azokat megtalálták. Az udvar egyik helyiségében zár alatt két freskót őriznek, de ezeket csak megőszült uraknak szabad megtekinteni. Néha tehát mégis jó az ősz haj is!

Pompeji haragos szomszédja, a soha nem nyugvó Vezuv, csak apró füstfellegeket püffögött ki belsejéből, a mit ha látunk, nem is sejtenők, hogy minő pusztitásokat visz véghez, ha egész erejét kifejti.

Mint a tenger nagy barátja Nápolyban még megtekintettem az akvariumot is, a mely ma a világ legnagyobb és legszebb akvariuma.

A «Galilei» gőzösön átszelvén a tengert *Palermo* felé, 12 órai utazás után megpillantottam a *Monte Pellegrinot* és nemsokára a félkörben hegyekkel körülvett Palermóban partra szálltam és a Hotel des Palmes-ba vitettem magam.

6. Girgenti környéke.

Másnap reggel első útam a hires montreali dómba vitt, melynek nagyszerü oszlopudvara van. Palermó nagyobb templomait is megtekintettem, többek között a kapuczinus-rend kolostorának kriptáját is, a hol ezer és ezer holttetem látható részint nyitott koporsóban, részint a falon függve.

Kissé különös, mondhatnók kómikus hatással vannak a szemlélőre az egyházi ornatusba bujtatott csontvázak.

A Hotel des Palmes tulajdonosa vendégei mulattatására a Monte Pelegrino tövéhez egy kirándulást rendezett, a mit azonban a rendkivül szeles időjárás kissé megrontott.

A kirándulók jó hangulatban indultak útnak. Egész Palermó megbámulta a lovasok által vezetett diszes fogatokat, a livréekbe bujtatott szolgákkal, a felbokrétázott kocsisokkal és lovakkal.

Nehezen váltam meg Palermótól, de még nagy út volt előttem hátra. Másnap már *Girgentibe* utaztam, a melynek festői panorámája, a háttérben a történelmi nevezetességü Agrigentummal, igazán meglepett.

A szép időt kihasználni akarván, megérkezésem után azonnal felkerestem a történelmi romokat, a még elég jókarban levő Concordia és Juno Lacini templomokat. A Zeus templom teljesen romokban hever, csak egy óriási oszlop van a törmelékekből összerakva, hogy fogalmat nyujtson annak hajdani nagyságáról.

Maga Girgenti akkor a legszebb, mikor a nap vörös golyója lebukik a tengerbe, és búcsuképen utolsó sugaraival bearanyozza a várost, a házak rézdiszitéseit.

Taorminában kétszer mentem fel korán reggel a régi szinházba, hogy ezen klasszikus magaslatról zavartalanul élvezhessem azon nagyszerü látványt, melyet napfelkeltekor nyujt e gyönyörü vidék, kilátást engedve a regényes romokra, a félelmes Aetnára, az ősrégi Castellora, 700 méternyi magasságban fekvő Mola falucskájával, a tengerparti sziklákra és a végtelen tengerre.

Az öreg Syracusa, a melyet most már harmadszor látogattam meg, szintén igen szép időjárással fogadott. Itt általános szokás szerint kirándultam a Latomiákba, meglátogattam a katakombákat, az amphytheatrumot, hallgatóztam Dyonis óriási fülén keresztül, végig mentem a régi erődítmény földalatti folyosóin és kóboroltam a város szük utczáin.

Syracusa is modern jelleget kezd már ölteni, az uj épületek mellett a régi, tisztes házakat sorra rombolják, hogy az uj divatu palotáknak helyet engedjenek.

7. Taormina.

Nem szivesen hagytam el a szép és érdekes Szicziliát, jóravaló, szorgalmas lakosságát, (a brigantikat természetesen kivéve) a hol oly jól éreztem magamat, a hol a hamisitatlan olasz életet megfigyelhettem.

Syracusa villamos fényben uszott, midőn hajónk a kikötőt elhagyta. A Carneval herczeget ünneplő vidám fiatalság zenéje és énekének hangjai messze elkisértek bennünket, ami a bucsut még sokkal nehezebbé tette.

A holdvilágos éjszaka legnagyobb részét a fedélzeten töltöttem és másnap reggel 9 órakor *Malta* szigetének kikötőjébe *La Valettá*-ba érkeztem, melynek repedezett sziklái közé mindig szivesen térek vissza.

A főútat napbarnitotta tengeri utazók lepték el. Valamennyien virágot viseltek a gomblyukakban, mig a hölgyek nagy csokrokat tartottak kezeikben a legszebb virágokból, magukkal hozván azonfelül kis kosarakban a Malta különlegességét képező piczi és kedves ölebeket.

Este az «Abd el Kader» nevü hajóra szálltam, a melyen csendes tengeri utazás után másnap reggel 8 órakor *Goullettebe* érkeztünk, a honnan nemsokára *Tunis* felé vettük útunkat.

Tunis egy egész uj város, tágas boulevardokkal, szökőkútakkal, szobrokkal és ültetvényekkel, és ha nem látnánk néha egy-egy arabot, ki tevén vagy szamáron ülve végig halad az útakon, azt lehetne hinni, hogy a szép Francziaországban vagyunk.

Carthagót is meglátogattam, a hol a kiásott bazilika romjain villásreggeliztem, megtekintettem továbbá a Notre-Dame d'Afrique hittéritők kolostorát, a hol a kiásott szobrok és diszitmények töredékei a kolostor udvarában vannak kiállitva.

Miután még *Bardoban* a tunisi

8. Aetna és a régi szinház. Taormina.

bey várkastélyát és az ott elhelyezett gyüjteményeket is megnéztem, *Hamman—Maskantinebe*, majd a következő napon Algir legerősebb erődébe, a magas sziklán épült *Constantineba* érkeztem, mely körül 150—200 méter mélységü hegyszoros van, a melyben sasok tanyáznak és egy vad hegyi patak nagy zajjal a mélységbe zuhan.

Már innen lehet látni az Atlaszhegységet, a melyen másnap keresztül haladtam, hogy *Biskrában* néhány napig pihenjek.

Biskra, melyet innen a jó összeköttetések révén 5—6 nap alatt lehet elérni, mintegy a Szahara bejáratát képezi és pálmatelepei folytán gazdag és hires lett, úgy, hogy most már európaiak és amerikaiak szivesen töltik itt a telet.

A Royal-szálloda tornyáról gyönyörködvén a nap pompás lehanyatlásában, este felé a város végére

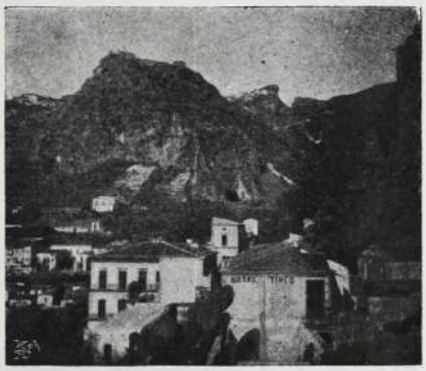

9. Taormina környéke.

bandukoltam, a hol az Uhlid Neile leányok laknak, a kik tarka ruhákban, mely tömérdek sárgarézből való csecsebecsével van diszitve, a látogatókat tánczczal és énekkel szórakoztatják.

Biskrából kiindulva első kirándulásomat a Szaharán át *Szidi Okbá*ban tettem, útközben sok sátoros arabbal találkoztam, a kik családjukat és egész háztartásukat tevékre rakva kóborolnak a sivatagon; előttük a délibáb, mely ezen száraz és végtelen homoksivatagra viz alatti pálmaerdőt varázsolt.

Maga Szidi Okba, falu a sivatagban, hihetetlenül egyszerüen épült házakkal, melyek tekintet nélkül az egyenes vonalakra, önkényesen vályogból vannak összetákolva. Az udvarokban magas pálmák emelik koronájukat az ég felé, a melyek a falunak barátságos jelleget kölcsönöznek.

10. Malta kikötője.

Ratnából kiindulva *Lambesszában* a tingadi római romokat néztem meg, melyek közül legjobb állapotban van a szinház, több diadalkapu, a capitolium, a forum és a fürdők.

Másnap reggel 5 órakor Setifből elindulva déli 12 órakor a *Chabad el Akrai* hegyszoroshoz értem, melyet magasra felnyuló és a legkülönbözőbb képződményü és rétegzetü sziklák határolnak. Számtalan oleanderrel szegélyezett vad hegyi patak élénkiti ezen regényes szorost, melynek friss vize sok majmot csal elő rejtekéből az utasok nagy mulatságára.

Végre elérkeztem a szép és modern stylben épült *Algir* városába, mely körül van véve terebélyes, árnyas ligetekkel, egészséges, üde levegővel biró gyógyhelyekkel, melyek közül a Mustopha superieurt és Capetownt keresik fel legtöbben.

Algirból a narancstelepekben gazdag Chiffati szoroson keresztül Blidahba rándultam ki, majd márczius 13-án a Hamburg-American Line «Columbia» nevü gőzösén elhagytam az örökké emlékezetes algieri kikötőt.

Másnap gyors és kellemes utazás után *Gibraltár* hires sziklájához érkeztem.

Következő napon *Tangerbe* utaztam, melynek egyenetlen, zúgos és szük utczáiban rendkivül élénk a forgalom; feltünően sok itt az európai üzletember, kik a bennszülöttekkel a legszebb egyetértésben élnek.

Valódi marokkói alakokat és szokásokat itt csak a vásártereken lehet látni, amelyeket a környék bennszülöttei szamáron vagy tevén ülve naponkint meglátogatnak. Különféle előolvasók, szemfényvesztők, vivómesterek, bűvészek, birkozók, énekesnők és tánczosnők gondoskodnak

11. Utcza Tunisban.

azután e kevés igényü nép szórakoztatásáról, melyet itt minden szinárnyalatban a világosbarnától a koromfeketéig fel lehet találni.

Sajátságos, hogy Marokkóban — mely pedig az összes afrikai államok között Európához legközelebb fekszik — az európai kultura mindeddig oly kevés befolyást gyakorolt.

Gibraltárba visszatérve, mindenekelőtt a sziklákba vájt kasemattákat szemléltem meg, a melyeket most már hadi czélokra nem használják, mivel az óriási ágyuk most a szikla tetején vannak felállitva, hogy veszedelmes lövegeiket még messzebbre küldhessék.

Gibraltár 5000 emberből álló helyőrség védelme alatt áll, mely éjjel-nappal őrjáratokat küld mindenfelé. Letelepedni itt csakis angolo'knak szabad. Idegenek 2—3 egészen 10 napig érvényes tartózkodási engedélyt kapnak, mely megujitható ugyan, de e megujitást néha meg is tagadják.

A következő napon *Granadába* érkeztem, hogy a hires alhambrát megtekintsem, mely egymaga is elég indok arra, hogy valaki Spanyolhont felkeresse.

Habár az alhambra termei nem oly nagyok, mint azt képzelni szokás, mégis rendkivüli benyomást tesznek a látogatóra. A kicsi és csinos udvarok, czyprusokkal, virágokkal, bokrokkal és a kis szökőkutakkal, a Sierra Nevadára való kilátás, mindez oly remek, hogy szivesen időzünk itt hosszabb ideig.

Sevillában, Andalusia legérdekesebb városában, termékeny és festői környékkel, Spanyolország legszebb asszonyai találhatók. Sok mór eredetü épitkezés van még itt, többek között az Alcazar, a Cassa de Pilatus, a Casa de los Teveras, a Giralda és még több maradéka a mult időknek.

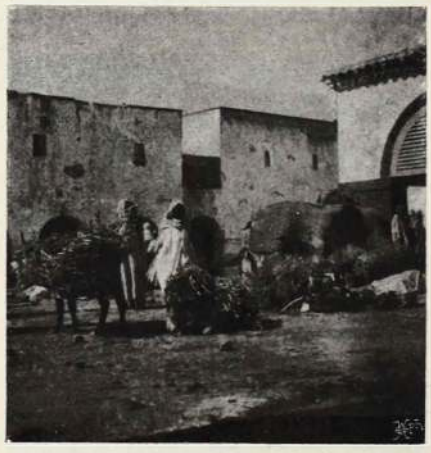

13. Biskra.

Alcazar gyönyörü kertjeivel még sokkal jobb karban van, mint az alhambra és némely terme diszesebb is, de az összbenyomás nem oly nagyszerü, minek főoka az, hogy a város közepébe van beékelve.

A «La Caridad» kolostorban Murillonak nehány művében gyönyörködtem, megnéztem a képcsarnok több más hires festményét, valamint a régiségeket is, továbbá a nagy kertjéről hires San Telmoi kastélyt, mely a Torre del Oro közelében a Quadalquivir partján fekszik.

A következő vasárnapra *Madridban* bikaviadal volt hirdetve és mivel útitársaim e spanyol sportot még nem ismerték, elhagytuk Sevilla szép városát előbb, mint én azt kivántam volna. *Cordovában* csak rövid pihenőt tartottunk, ép addig, hogy a különös kathedralét, mely a mecsetbe

12. Ásatások Carthagóban.

14. Sidi Okba Sahara.

van beleépitve, megtekinthessük; igy aztán szombat este Madridba megérkeztünk.

Már a jegy és programmelárusitók nagy lármájáról lehet következtetni, hogy mily nagy lelkesedéssel vesznek részt a spanyolok e vad sportban.

Sok vidám emberrel megrakott mindennemü kocsi és omnibus, melyeket 4—6 egészen 8, tarka tollakkal és csöngőkkel diszitett ló vagy öszvér húz, siet az utczákon végig a Plaza de Toros felé, a hol öregek és fiatalok, leányok és asszonyok az arenába tódulnak és türelmetlenül várják azon pillanatot, a melyben az első bika örömteljesen ugrik ki sötét kamrájából az arenába és bámulva nézi a 14000 főnyi közönséget, mely őt pokoli lármával fogadta.

Miután a bikák már öt lovat agyondöftek és a második bika is, a hosszu tőrrel szivén találva, torkából vérezve összerogyott, a közönség őrülten kiabált és tapsolt az espa-

15. Arany-ifjuság Sidi Okbában.

16. Oázis a Saharában. Sidi Okba.

dasnak, ki a haláldöfést adta és most az arenában körösközül sétál, hogy a közönségnek alkalma legyen őt üdvözölhetni, mi abban nyilvánul, hogy kalapokat, szivartárczákat, napernyőket, sőt kabátokat és mellényeket is dobálnak feléje.

Elutazásom előtt még Escuriálba mentem, mely 50 kilométernyire van Madridtól, a hol a hires templomot és a spanyol uralkodó ház pantheonját néztem meg.

A gránitból épült templom, valamint a királyi kastély is, nagyon komoly, lehangoló benyomást tesz és ugyanigy hat a környék is, a hol a szem semmi örvendeteset nem pillant meg.

De a Pantheon belseje annál káprázatosabb fénynyel van berendezve, a mennyezeteket és falakat művészi kezek készitették a legnagyobb gonddal és szorgalommal tortosai és biscayai ritka márványból és toledói jászpiszból.

26 aranynyal diszitett márványkoporsó van itt külön-külön fülkékben elhelyezve és pedig jobbra a királyok, balra a királynők számára, a melyeknek még csak néhányában nyugszik már uralkodó, mig a többiek még várják a koronás holttetemeket.

Barczelona ujonnan épült városrészeivel lepett meg, ugyszintén a Romblasokban uralkodó nagy élénkségével. Barczelona a leghiresebb és legtevékenyebb forgalmi spanyol piacz, — Spanyolország Chicagója.

Marseille-ban csak egy napig maradtam, hogy az uj kikötő épitkezéseit megtekintsem, azután *Cannes*-ba utaztam.

Velencze zsufolva volt idegenekkel. Fiume pedig esős idővel fogadott; ezért sietve szálltam a vasutra, hogy ismét visszatérjek ide, a hol mindannak daczára, hogy annyi szép földet láttam, mégis legjobban érzem magamat.

18. Algir kikötője.

Aki előitéletekkel terhelve megy utra, az ezen országokban talán sok korholni valót talal, — de aki a messze országokat azért keresi fel, hogy uj képeket lásson, hogy uj és szép benyomásokban gyönyörködjék, hogy más szokásokat és erkölcsöket ismerjen meg: az a Földközi-tenger körül uj világot fog találni, mely széppel és érdekessel kedveskedik és elragadtatva lesz a gyönyörü képek által, melyeket ezen országok nyujtanak és szivesen fog visszaemlékezni vendégszerető lakosaira.

—o—

AZ ÜSTÖKÖS.

Irta RÉVÉSZ FERENCZ.

Rajongok a természettudományokért, imádom a csillagos eget, s életem nem volt boldog, mert nem teljesedett ama vágyam, hogy üstököst láthassak.

19. Algir.

— Istenem, ha én valaha egy üstököst láthatnék — sóhajtoztam holdvilágos éjszakákon ablakomon kikönyökölve s a csillagos eget nézve.

S a mindenható meghalgatta kérésem.

Egy napon azt olvasom, hogy egy kimondhatatlan nevü angol tudós felfedezett egy üstököst, melynek bámulatos hosszu sörényén kivül még az a ritka jó tulajdonsága is van, hogy éjjel 2—4 óra között szinházi látcsővel is látható.

Szivem nagyot dobbant.

— Ábrándjaim ime közel vannak a megvalósuláshoz! Istenem hát lehetséges ez! Oh, mily boldog vagyok! — kiáltottam — s futottam egyenesen haza.

Lázas sietséggel kezdtem keresgélni szobámba, felturtam a szekrényeket, kikutattam az asztalfiókokat, felforditottam bőröndeimet, aztán hirtelen megböktem homlokomat mutató-ujjammal s kérdém:

20. Gróf Teleki Samu, báró Vay, Vay bárónő és Salamon Algirban.

17. Chabat hegyszoros. Algir.

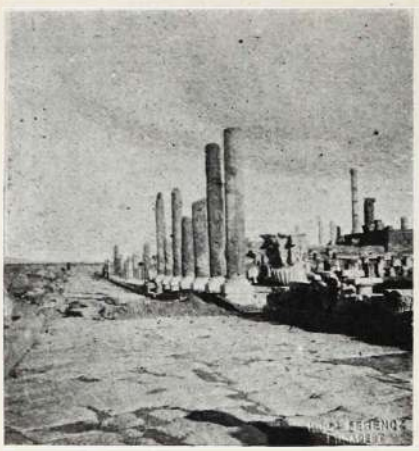

21. Tungad. Algir.

22. A kormányzó palotája Tangerben.

24. Vásár Tangerben.

25. Utcza Szevillában.

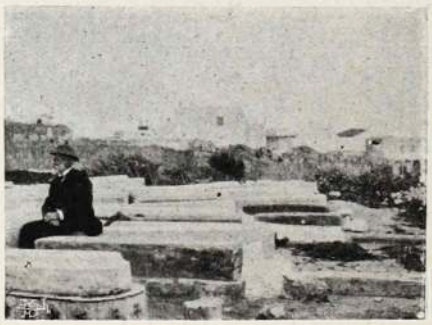

23. Zsidó-temető Tangerben.

26. A „Rambla" Barcelonában.

27. A nagy szökőkut Barcelonában.

28. Columbus-emlék Barcelonában.

29. A „Rambler" Barcelonában.

— Mit is keresek én tulajdonképen?

Elgondolkodtam. Nem tudtam rájönni. Végre örömmel kiáltottam fel.

— Igen! . . . Igen . . . Tudom már! A szinházi látcsövet! Persze, hogy a látcsövet! . . .

— De várjunk csak! Most jut eszembe, hogy nekem tulajdonképen nincs is látcsövem! Nincs hát! Hisz valahányszor szinházba megyek, Andortól kérek kölcsön . . . Nos hát, most is kölcsön kérem! . : .

A kezdet jól megy! Az első feltételt, a szinházi látcső kérdését brillánsan s aránylag elég gyorsan megoldottam.

Pár percz mulva a látcső birtokában voltam.

Most egy rettenes kérdés villant meg agyamban.

— Mi lesz, ha nem fogok felébredni? Oh, ez borzasztó lenne!

— Pedig én nem fogok felébredni, — konstatáltam szégyenkezve.

— De hát mit tegyek? Istenem, mit tegyek?

Nem kellett sokáig töprengnem, diadalmasan kiáltottam fel:

Meg van! Nem fogok lefeküdni!

Miután tervem általánosságban meg volt, hozzáláttam a részletek elrendezéséhez.

— Lássuk csak, mit is lehetne éjfélutáni 2 óráig csinálni, hogy az idő gyorsabban muljék?

Mit? Oh, az nagyon egyszerü — sugta az a bizonyos belső hang, mely a pompás ideákat szokta liferálni.

Miután van látcső, hát mindenekelőtt el kell menni a szinházba!

— Helyes! válaszoltam — el van fogadva.

Diadalmasan vonultam be Thália templomába s ültem le egy bájos hölgy mellé. A bájos hölgy egyszer édesen mosolygott, máskor meg kedvesen kaczagott, ugy, hogy az első felvonás után már teljesen rabjává lettem.

— Kezdj vele társalgást, — szólt ismét a belső hang — nem látod, hogy egész egyedül van, s mily örömmel csevegne az unalmas felvonás közökben?

S a belső hangnak igaza volt.

Elragadóan csevegett, miközben biztositott, hogy pompásan mulat, én pedig arról biztositottam, hogy végtelen boldog vagyok, hogy megismerhettem s egyedüli vágyam, hogy ismeretségünk állandóvá legyen.

Ő erre nem felelt semmit, csak csábitóan mosolygott.

— Engem bizonyára vár a nénikém a szinház előtt — szólt Mariska — mert úgy hivták — midőn előadás után lekisértem a lépcsőn.

— De azért megengedi kedves nagysád, hogy elkisérhessem?

— Ha a nénikém vár, akkor nem, de ha nem vár, akkor . . . akkor . . .

— Oh, ha nénikéje tudná, hogy boldoggá tehet egy fiatal embert azzal, hogy otthon marad, ugy bizonyára nem várná, — válaszoltam, s e perczben elátkoztam magamban minden unokahugára várakozó nénit.

— De tapasztalatlan vagy! szólt most ismét az a bizonyos belső hang, biztos lehetsz, nem fogja várni senki.

A belső hangnak igaza volt s én magamon kivül voltam az örömtől.

Kart-karba füzve szótlanul haladtunk egymás mellett, nem találtunk boldogságunkhoz méltó szavakat.

Mariska szedte össze előbb gondolatait s megszólalt az ő bájosan csengő hangján:

— A «Bárány»-ban nagyon jól lehet vacsorálni!

— Igen?

— Ugy hát oda megyünk! Jó lesz?

— Természetesen!

— Hogyne? . . . Hogyne . . . s áldottam magamban a sorsot, hogy a hó elején hozott össze imádott Mariskámmal.

A Bárányban Mariska farkasétvágygyal evett, s csodálkozva tapasztaltam, hogy a legfurcsább nevü ételek és italok neveit kivülről tudja, s hogy soha nem néz az étlapra, mégis mindig a legdrágábbakat hozatja, a mi reám kissé kellemetlenül hatott, de csak pár pillanatig, mert financziális veszteségeimet bőven kárpótolta Mariskám, aki a vacsora, a bor hatása alatt kimondhatatlanul kedves, csábitóan bájos volt, ugy, hogy a bor s szemeinek csillogása mihamar engem is a legjobb kedvre hangoltak.

Ilyen hangulatban hagytuk ott a vendéglőt, s elhajtattunk (akkor már nem volt tanácsos gyalog mennünk) az «Ámor» kávéházba. Mariskám itt nem látszott valami nagyon idegennek, de akkor már az a bizonyos okos belsőhang semmit sem sugdosot, — meg aztán nem is volt sok időm gondolkozni, mert mihamar asztalunkon álltak a nyitott üvegek s egy fél óra mulva a czigány is csak nekünk játszott. Mariskám vállamra hajtotta fejecskéjét s midőn csillogós fekete szemeibe néztem, hirtelen eszembe jutott az üstökös! . . . Az üstökös! . . .

Huh! ijedten kaptam az órám után- 5 óra volt! Végem van. Elvesztem. De nem! Kárpótolni fogom magam. Igen! Pompásan fogom magam kárpótolni! Kivettem a látcsövet, s Mariskám szemeinek szegeztem Ezek a szemek felérnek a legragyogóbb üstökössel, a hullámzó fekete hapedig kitünően helyettesiti az üstökös sörényét! Néztem, sokáig néztem az általánosan felfedezett üstököst, mig egyszer csak nem láttam ilyesmit. Körülnéztem. Mariskám nem volt sehol! Eltünt! Nagyszerü! Minden jól nevelt üstökös felragyog, rövid ideig gyönyörködtet, aztán eltünik! Meg voltam elégedve s csak a fizetésnél éreztem némi lehangoltságot.

Kissé kábult fejjel hagytam oda az «Ámor»-t s rövid séta után betértem egy kávéházba reggelizni, és ime ott találtam az én Mariskámat a cassirnői emelvényen trónolva.

30. Városerdő Barcelonában.

31. Szinház Barcelonában.

A NÉGY ÉVSZAK.

Eugen Courboin rajzaival.

Szép tavaszi délután volt, amikor egész Páris, apraja-nagyja menekül a dohos bérkaszárnyákból ki az utczára és boldogan fürdik a napsugarakban, a melyek az aszfaltot megfosztják szürke szomoruságától, de azért nem melegitenek. Magam is Eugéne Courboin, a kitünő festő társaságában mentem el hazulról, hogy megnézzük a «club» képkiállitását.

A puha szőnyegü termek csak úgy hemzsegnek a nézőktől, ott volt az egész «Paris mondain» a monoklis világfiak, a vastag aranyláncu börzianerek, az arisztokraták.

A nagy tolongásban egy különös öreg úr keltette fel a figyelmemet. Az arcza, a mely alig látszott ki a nagy szürke szakállból, igen komor volt és egy csöpp hajlandóságot sem mutatott a nevetésre. Magas, felül széles kalapot és hosszu, bokáig érő redingotot viselt. Az öreg úr felém jött, és barátságosan a kezét nyujtotta, a mit én akarva, nem akarva, elfogadtam, bár nem tudtam, hogy kivel fogtam kezet. De az öreg kimentett zavaromból:

— Ejh, ejh, meg sem ismer már. Na persze, az ilyen vén figurák hamar megszöknek az ember emlékezetéből!

— Ah, csakugyan, most már megösmerem, hisz maga az én celle-saint-cloud-i festőm!

— Igen, a saint-cucufa-i fák remetéje. — Ezek után az öreg karon fogott, és együtt csatangoltunk a képek közt, mig ő folyvást keresgélt valamit a szemeivel.

— Ah! a rablók! Nézze csak milyen magasra akasztották a képemet.

Csakugyan ott lógott az öreg festménye, a melyet ő «Paysage»-nek, tájképnek nevezett a katalógusban, de a melyet épp olyan joggal «A fal»-nak keresztelhetett volna el.

Az öreg úr valamit bosszusan mormogott, azután a szemeit az ég felé forditotta, mintha az isten igazságát hivná fel védelmül a jury igazságtalansága ellen, kezet fogott velünk és elment.

Egyedül maradtam Courboinnel, a ki addig nem hagyott nyugtot, mig sorjában el nem mondtam ennek a festménynek a történetét.

*

A mult esztendő tavaszának egy verőfényes délutánján kimentem a Saint-Lazar pályaudvarra és Celle-Saint-Cloud-ba váltottam jegyet, a hol eleget gyönyörködhettem a zöldülő tavaszban, a bimbózó virágokban, a rügyeknek szinte hallható fakadásában. A mint a Saint-Cucufa völgye felé sétálgattam, a keresztútnál egy öreg festőt láttam, hosszu szürke szakállal, kalap a fején, kék munkás-zubbony, a Marlotteok és Barbizonok régi pipájával. Lépteim hallatára hátrafordult, és a vidéki emberek kedélyével jó napot kivánt, a mit én természetesen udvariasan viszonoztam.

Hamar összebarátkoztunk. Az öreg amateur festő, — mert a képéről láttam, hogy az — nagyon közlékeny lett, és elmesélte, hogy télennyáron itt künn tartózkodik, hogy ő festőnek született . . . stb. Csak egy baja volt, sohasem tudta a megkezdett képet abban az évszakban befejezni, a melyikben a festéshez hozzáfogott.

— Na, majd a következő esztendőben — mondá az öreg — megbámulhatja ezt a szép munkát. És ha ez az ördöngős tavasz, a mely két nap alatt tetőtől talpig zöld ruhát ad a fáknak, elég időt ad a befejezésre, akkor rendben vagyunk.

Három hónappal később egy forró juliusi napon megint elmentem «Saint Cucufa-ba. A természet egészen megváltozott. A fák, bokrok hatalmasan kiterebélyesedtek, a napsugár is alig hatolt át koronájukon, csak ott játszadozott a sötétzöld kövér leveleken. Mindenütt virág, ezernyi szinben pompázó, sok illatu virág, az ember szinte elbódul a gyönyörtől, a madarak hangos lármájától, a méhek zümmögésétől.

Ugyanazon a helyen, a hol először megláttam, ott festett az én öreg amateur barátom, a fehér zubbonyban, a pipájával a szájában.

— Igazam volt, látja — mondá — ez az ördöngős tavasz csakugyan nagyon sietett, úgy hogy kényszeritve voltam a festményemet megváltoztatni. Igy lett a tavaszi tájképből nyári hangulat. Nézzen körül, a fák gallyai közt felhangzik az örök természet symphoniája; a képemen is annyi élet van, mint itt, körülöttünk.

A nyár folyamán többször meglátogattam. A fák levelein már sárga foltokat láttam, az égen több volt az azur, a madarak már sokkal többet énekeltek, és az én öreg barátom még mindig ott ült a festőállvány előtt, fehér zubbonyban, a palettával a kezében és a pipával a foga közt. Még mindig festett.

Eljött az ősz, a lágy nyári szellő elhidegedett, a levelek sárgultak, hullottak, könyezve a természet nagy temetésén. Az öreg úr már nem volt jókedvü; haragosan befestette a zöld leveleket sárgára, az azur kék eget bevonta egy szomoru szürkeséggel. Megcsinálta az őszt, mely alatt ott pompázott a forró nyár, és üde tavasz.

De a képet még a tél beálltával sem fejezte be, pedig a kopasz fák már tele voltak hóval. Ő csak festett, egyre festett, mindég ugyanabban a zubbonyban.

Egyszer csak le kellett tennie az ecsetet, és egy sürgős ügyben pár heti tartózkodásra Párisba utazott.

Mikor visszajött, kegyetlen meglepetés várt rá.

Az ő szép tájképrészletének közepén egy gyárnak a fala emelkedett, a mit, a mig ő Párisban volt, épitettek fel. De az én öreg barátom nem esett kétségbe. Egy fal épp oly érdekes képsujet, mint a virágzó fák, vagy az azurkék égboltozat. Phlegmatikusan elővette a palettáját és az ecsetét, leült az állvány elé, megtömte a pipáját és ... festett. Ez volt az első képe, amit befejezett. Igy lett a téli tájképből, — fal. A többit már ismeri.

K—e G—a.

Sejtelmek.

Ki tudja merre, ki tudja hol,
Egy árva nő él valahol.
Soha se' láttam, nem ismerem,
Az a nő mégis mindenem,
Kincs, selyem-bársony ékiti tán,
Vagy darócz fakul derekán?
Fény-zuhatag tán bomló haja.
Vagy csillagtalan éjszaka?
Szava csengése bús őszi dal?
Vagy zene, mely kaczajba hal?
Csak azt tudom, hogy bármibe kezd,
Kezében serleg vagy kereszt, —
Gyászfátyol rajt', vagy nászkoszoru:
Ő csak egy vágytól szomoru,
Csak egy álomtól boldogtalan:
Valamit úgy vár untalan.
Úgy érzi egyre, hogy valahol
Valaki mindig rágondol...
Soha se' látta, nem ismeri
S az mégis mindene neki.
S nem kérdve szép-e, ifju-e még,
Csak karjaiba omlanék.
S nem bánva dús-e, nagyhirü-e,
Lenne a koldus kedvese.
Koldulva lenne hű szerelőm.
Ah, hogy csüggnék e drága nőn!
Ki tudja merre, ki tudja hol,
Találkozunk-e valahol?...

Telekes Béla.

INNEN-ONNAN.

Csendélet a Wertheim-kaszszában. «Negyed milliós lopás» ez volt a mult vasárnapon megjelent napilapok szenzációja. Bizony szomoru szenzáció! Valami szegény árvapénztáros tiz év óta 259.000 forintot sikkasztott el értékpapirokban. Nem volt garçon ember, nem költötte el a pénzt kártyán, pezsgőn, lóversenyen, vagy szeretőkre. Házas ember volt a legaljasabb mértékben, hiszen első nejétől csak azért vált el, mert második felesége több pénzt hozott a házhoz. Mégis, hová kellett az a töméntelen sok pénz? Hát házakat vett, lakását fejedelmileg rendezte be és olyan jourokat csapott, hogy becsapta velük az aradi intelligenciát. Mert az hitt neki vakon, rendületlenül. És miért is nem? Hiszen becsületes emberrel szoritanak kezet — gondolták. Nem lehet sikkasztó, mert ha az volna, akkor föllebbvalói már régen rájöttek volna. Oh, azok a föllebbvalók. Ha hivatali föllebbvalókról van szó, mindjárt utána az ugynevezett «rovancsolásra» kell gondolnunk. Mert ezeknek képezi feladatát a rovancsolás, vagyis a felülvizsgálat, az ellenőrzés. A rovancsolás, azonban — mint ezen példából is kitünik — olyan létező valami, a mi nincs. Nincs pedig azért, mert van. Mert ha nem volna, éppen azért volna. Szóval az árvapénztáros ur már tiz év óta sikkasztott papacostai hidegvérrel és föllebbvalói nem jöttek rá. Megvizsgálták ugyan nehány nap előtt is a Wertheim kaszszát, hol az árvák pénze — nem volt és megelégedetten konstatálták, hogy «a Sipka-szorosban minden csendes.» Láttak ott poros aktákat és nyugodtan távoztak. Ki is merné az ott elhelyezett értékpapirokat elemelni, hiszen poros lesz az ujja tőle... Az árva pénztáros ur bizonyára valamelyik new-yorki kávéház terasszán üldögél, valódi Cuba-szivarjából élvezetesen pöfékel és megelégedetten konstatálja, hogy vagyonos ember Amerikában is épp oly felséges életmódot élhet mint Aradon, sőt attól sem kell rettegnie, hogy valami bolond lelkiismeretes ember egy napon mégis rovancsolni találna, mert hisz akkor nem őszülhetne meg becsületben, mint Amerikában. Sőt mernék fogadni, hogy az adópénztáros ur megteszi azt a világraszóló tréfát, hogy halálos ágyán megmaradt filléreit az aradi elszegényedett árvákra fogja testálni.

Szalmaözvegyek figyelmébe. Ne ijedjenek meg kérem, nem szándékom a szalmaözvegyekről, mint olyanokról elcsevegni. Szegény szalmaözvegyeket a humoros irók — és az anyósok már amugy is eléggé agyoncsépelték. — Valamelyik napilap hasábjai között olvashatjuk azon hirdetést, mely szerint valamelyik kávés kávéházát a szalmaözvegyek figyelmébe ajánlja, mert ott szórakozhatnak el a legkellemesebben. No ez hallatlan! Szalmaözvegyek le vagytok leplezve! És nem hivtatok össze nemzetközi kongresszust, hogy a további leleplezgetéseknek elejét vegyétek? Mert vajjon tudjátok-e, hogy mi történhetik most? Valamelyik élelmes orfeum-tulajdonos ráliczitál a kávésra és az összes lapokban hirdeti, hogy «az ő müintézetében találhatók fel a legjobb művésznők és a legrosszabb szalmaözvegyek; aki nem hiszi el, ám nézze meg.» Ezen ügy ilyetén fejleményének folytatását ugy-e magatoktól is kitaláljátok már! Azért hát nem elég, ha a jegygyü-

rüt és az oltár előtt fogadott hűséget mellényzsebben helyezitek el, hanem felette fontos az is, hogy a mulató-tulajdonosnak kimaradás terhe mellett megtiltsátok, hogy rólatok tudomást vegyen. Ne csináljon veletek reklámot, elvégre nem vagytok ti a — Barrison lányok. S aztán mi bűn van abban, hogy ti kávéházba jártok? Hiszen ti nem a kávéház, hanem a piccoló-fekete kedvéért jártok oda. (A mit azonban nem szabad ugy értelmezni,hogy a«piccoló» kedvéért és a «fekete» kedvéért távoztok el, üres, sivár lakástokból.) S végül ne vegyétek zokon e sorok szerény irójától, hogy «Szalmaözvegyek figyelmébe» czimmel irta sorait. Nem lesz emiatt családi perpatvar, nem olvassa ezt el sem az asszony, sem az anyós. Remélem azonban, hogy örök lekötelezettjeim maradtok, hogy e sorok fölé nem az «*Anyósok figyelmébe*» czimet bigygyesztettem.

—◇◇—

SZINHÁZI HÉT.

Dreyfus esete lázba hozta egész Európát. A fogoly franczia kinőtt nemzetének keretéből s a vén Európa szánakozó könyeket hullat sorsa fölött. Sőt ami megfigyelésre érdekes saját hazájában meglehetős közönynyel találkozik, mig a külföld egy emberként áll oldala mellé s a földi igazság nevében kér számára könyörületet.

Általános emberi és politikai szempontból sok ebben a megható és elismerésre méltó, de vannak aztán tulnövései is, a mik leszállitják közvetlenségének értékét. Az igazi emberismerő igen hamar meglátja ezeket a szépséghibákat, a napi eseményeken élősködő iró pedig kész a rája alkalmazott paródiával.

Kevés állam van, ahol a Dreyfus-ügy nagyobb hullámokat vert volna, mint nálunk. Természetes, hogy éppen ezért nagyon könnyen meglát-hattuk azokat a szépséghibákat is, s a nyári szezon bohózatirói jól kiaknázták azokat a saját és Feld Zsigmond számára.

Igy született meg a «Háromláb kapitány». Már bölcsőjénél őrt állott az érdeklődés, minthogy a napi események legérdekesebbikéből volt merítve, születését és pályafutását pedig elősegitette a sajtó, az egyik hirlapiró-társszerző, Faragó révén, a ki hozzáadta a maga hirlapirói ügyességét és könnyedségét, a színész Kövesi szinpad-ismeretéhez és ötleteihez. Az ujdonság, kellő nyirbálással s a bántó felesleges dolgok elhagyásával, elég ügyes és érdeklődésre érdemes. Minden tulajdonsága meg van ahhoz — a mit el is ért — hogy kasszadarab legyen. Az előadás is megfelelő : egy kedves és népszerü komikus, Sziklai Kornél, viszi a vállán az egész darabot s az ő egyénisége ehhez épen olyan megfelelő, mint annak idején Gyöngyié volt a Goldstein Számihoz. Kövesiné és Jeskó Adrien a Feld-gárdából járultak hozzá a sikerhez.

Ugyancsak a nyári szezonba illő darab az «Össze-vissza fogadó» is, melylyel Krecsányi igyekezett megfogni a közönség érdeklődését. Afféle igazi össze-vissza darab. Néhány rosszul kiaknázott helyzet, könnyed és néhol bájos zene, sok kuplé, még több — néha tulságosan erős — pikantéria, ez az Ordonneau és Roger 3 felvonásos operetteje.

Krecsányit minden oldalról és mindenki szivesen támogatja rokonszenves működéseért. Hanem azt még sem érdemelte meg tőle Thália, hogy egyedül és kizárólag efféle apróbb illetlenségekkel szolgálja. A rémdráma s a tulerős századvégi operette és bohózat közt egyéb műfaj is van, melyet a közönség szivesen, az irodalom pedig hálásan venne. Elismerjük, hogy a nyári szinkörben első szempont a pénztár, de csak bizonyos határig, aminek felismerését jóizlésü és ambiciózus szinigazgatótól megkivánhatjuk.

Az előadás elég élvezetes volt. Ámon Margit azok közé a vidéki primadonnák közé való, akik számithatnak a jövőre, de egyelőre még igen erős vezető kézre van szüksége. Mert a túlcsapongó temperamentum még igen messze áll a művészettől. Anday Blanka diskrét és ügyes játékával, Kovács és Dezséry ismert buzgóságukkal arattak sikert.

dr. sz. i.

Szerkesztői üzenetek.

Helvét. A multkorit nem használhatjuk fel. Több vigyázattal kell dolgozni, — próbálkozzék mással. Üdvözlet!

3072. számu előfizető. Tessék a kérdést ujból beküldeni. Az a levél, amint meggyőződtünk, akkor elment.

Fodor Gyula. Levél megy.

Claire. Nagysád nagyon csalódik; Pásztor József munkatársunk szőke. Üdvözlet!

Velszi Bárd. Levél már elment.

Káró. Nagyon rossz! Ne küldjön többet.

Vizy. Igen szép, de nem nekünk való.

Nem közölhetők: Álmaimból, Záróvölgy, Erdők mélyén, Régi emberek, Az ügyvéd úr.

Többeknek a jövő számban.

Az alábbi szép kis költeményt az «Iparosifjusági Lapok»-ban fedeztük fel. Közöljük, mert valóságos gyöngye a dilettáns — poézisnek. Szerzője nem hivatásos poéta, hanem egyszerü lakatossegéd, aki csak a nehéz pöröly után vehet tollat a kezébe.

HA ÉN CSILLAG VOLNÉK.

Ha én csillag volnék,
S fénylenék az égen;
Leszállnék te hozzád
Teljes fényességben;
Bearanyoználak
Beezüstöznélek
S a gönczölszekéren
Az égbe vinnélek;
Tündöklő csillagok
Legszebb csillagának,
Az angyali sereg
Legszebb angyalának.

Koncz Lajos.

A Kossuth nóta. Megható kedves jelenetnek voltak tanui nemrégiben a Bem—Petőfi körkép látogatói. Több uri asszony kiséretében megnézte a körképet Kossuth Lajos testvérhuga Ruttkayné Kossuth Lujza. Ugyanakkor tanitónőik vezetése alatt száznál több árvaházi leánynövendék nézegette a körkép épületében levő 48-as ereklye muzeumot. Később Ruttkayné is a muzeumba ment. A mint az ott levők észrevették. Oláh Lajos tárogatós-mester a legszomorubb hangszeren — a Rákóczy-tárogatón — rákezdte a Kossuth nótákat, — öreg honvédek, árvalányok, tanitónők sorra kezet csókoltak az agg urnőnek, aztán némán, maguk is könybe borult szemmel nézték a mint a tisztes matróna megilletődve lerogyott a székbe és sirva, imára kulcsolt kézzel hallgatta halhatatlan bátyja ereklyetárgyai közt, arczképei előtt a fohászt: «Mi neked fáj, nekünk is fáj . . . Pihenj, pihenj Kossuth Lajos.»

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

Segédszerkesztő Reich Béla.

Amerikai regény.

(Folytatás.)

— Kutassátok ki őket! — volt a legközelebbi parancs.

Izgató jelenet következett. Egy ember, aki égnek nyujtja a kezeit, mikor a zsebeiben kutatnak, nincs valami irigylendő helyzetben! Az általános kutatás czélja kétféle volt. Először is valami gyanus tárgy kerülhetett elő és másodszor, hogy a meglepetés igazi oka titokban maradt. Több perczig csak a zsebekben kutató rendőrök hangja hallatszott, amint a talált tárgyakról leltárt vettek fel. Miután mindenki visszakapta holmiját; — kész! — kiáltá a főnök és egy fiatal ember felé lépett, a ki a sor közepén állott és jobbját annak vállára téve, mondá:

— Mc. Gloin, ön foglyom!

Daczára önuralmának, a fiu halotthalvány lett.

— Mit akarnak tőlem? — dadogá.

— Majd megtudja! Vezessétek el, — szólt két rendőrhöz fordulva a főnök. — Szükség esetén béreljetek kocsit! Később majd hivatlak benneteket!

A többi gonosztevő feszült várakozással szorongott a helyén; egyik sem tudta, vajjon nem reá kerül-e a sor. A főnök mozdulatlanul állott, mig a fogoly már utban volt a rendőrség felé; azután sarkon fordult és elhagyta a korcsmát.

A vallomás.

A másik négy elfogatás is szerencsésen megtörtént. A foglyok egyike sem tudott a másikról; mindegyik ártatlanságát akarta bizonyitani és tudni szerette volna, hogy mivel vádolják, de hiába. A nyomozók vésztjóslóan hallgattak.

Ez a hallgatás és tartózkodás aggasztóan hatott rájuk. A gonosztevők lázasan kutattak lelkiismeretük sötét ránczaiban, oly lázasan, mint még soha. Különösen Mc. Gloin, akit tovább kell követnünk, volt nyugtalan és aggodalma kiült az arczára. Őt, akit a főnök személyesen tartóztatott le, rögtön a rendőrfőnökség egy külön zárkájába vezették. A nehéz ajtó zárja csikorgott és a gonoszlelkü ficzkó egyedül maradt az éj sötétjében. Izgatottsága és aggodalma mellett az alvásra nem gondolhatott. Majd a fapadon ült, fejét két keze közé fogva, majd nyugtalanul járkált föl s alá és kitekinteni igyekezett a rácsos ablakon, vagy ajtó fölötti résen. Agya zugott és ismételten egyazon gondolat gyötörte: miért tartóztatták le? Lehet valami gyanu ellene? Valamelyik társa árulta volna el? Lelke előtt borzasztó képek keltek, melyeket nem tudott emlékezetéből törölni és amelyek oly rettegésbe hozták, hogy minden tagja remegett; nem gyenge, bizonytalan viziók, hanem a legborzasztóbb valóság, minden legapróbb körülményeivel. Oly sok lelkifurdalástól tudott már szabadulni, mért nem tud ettől is? Ez a gondolat üldözte ébren, álmában és azt hitte, hogy amig csak él, nem szabadul meg tőle. Milyen borzasztó tett lehetett az? Ajkai még sohasem árulták el, de néha ellenállhatatlan vágy fogta el, hogy fölfedezze a sötét bűnt és megszabaduljon a nehéz nyomástól, mely lelkén ült. De az ilyen szabadulásnak a dijja, a legborzasztóbb, a leggyalázatosabb halál! Amig hallgat, nem fenyegeti veszély, és Mc. Gloin ismét mélyen titkolta bűnét.

Vajjon biztosan számithat-e arra, hogy titkát más el nem árulja? A sötétségben és a mélységes csendben, mely körülvette őt, ismét kételyek fogták elő, hátha nyomokat hagyott maga után hátra, melyek elárulták őt? Bizhat-e barátainak a hallgatásában? De hát miben is állott az ő barátságuk? Együtt dorbézolták át az éjszakákat, csavarogtak az utczákon és elég biztositék-e titoktartásukra, hogy együtt raboltak loptak? Hűek maradnak-e czimborái a veszély órájában? Hátha a kitűzött dij csábitja el valamelyiket, mi akadályozná meg abban, hogy mindent elároljon?

Erre a gondolatra felpattant üléből, megrázkódott és nyujtózkodott. Hiszen még nem is tudta, hogy miért tartóztatták le; talán teljesen indokolatlan marad félelme, talán csak valamely kisebb törvénysértésért vonják felelősségre, vagy tanuvallomására lesz szükség olyan dologban, ahol nem ő a főtettes; ez esetben a sok aggodalmat megtakarithatta volna! És mégis — mily csalfa lehetett ez a remény. Miért történt az elfogatás oly titokzatosan, oly hirtelenül és tervszerüen? Ez rosszat jelent! Bár csak megvirradna már! Az ilyen egyedüllét borzasztó!

Végre megvirradt, Mc. Gloin zárkája megnyilt és a hallgatag börtönőr intett neki, hogy kövesse őt. Végig mentek a hosszu folyosókon, melyek alaguthoz voltak hasonlók és csak a végük felé derengett halvány világosság. Vajjon meglátja-e még mint szabad ember a napfényt? A vállán nyugvó kéz egy oldalajtón át egy előszobába ösztökélte őt. Kis ideig egyedül maradt itt, szemeit a szomszéd szoba ajtajára függesztve, vajjon mi vár ott reá?

A csengettyü éles hangjára összerezzent; alig szedte még össze magát, máris kitárult a szomszéd szoba ajtaja és ő belépett azon át egy tágas szobába. A padlót szőnyeg boritá és a falakat betörő szerszámok, kések, dorongok, lőfegyverek diszitették, melyeket Mc. Gloin most látott először. Ez a látvány nem volt éppen megnyugtató, de nem is nézte azokat sokáig, mert szemeit arra a férfiura szögezte, aki az asztal mellett ült, megvilágitva a két ablakon beözönlő fénytől. Az ablakok egy belső udvarra néztek, mely mind a négy oldalán magas falkeritéssel volt körülvéve. Szemben az ablakokkal ajtó volt a falba vágva és nem messze attól a jobb oldalon ismét egy ajtó. Az udvaron egy lélek sem tartózkodott, csak a fehér hólepel takarta, fehér teritőhöz hasonlóan.

Az asztal mellett ülő férfi, Byrnes főnök volt. Egy tekintetet vetett a belépő fogolyra és hallgatagon mélyedt irományaiba. Mc. Gloin nem volt képes tovább kitartani a csendet.

— Minek hoztak ide? — kérdé — mit akarnak velem?

Csak kis szünet multán tekintett fel a főnök.

— Nem azért van itt, hogy kérdéseket intézzen, hanem hogy az én kérdéseimre feleljen! A toll után nyult és megkezdte a kihallgatást.

— Hogy hivják?

— Michael Mc. Gloin.

— Hány éves?

— De kérem főnök ur, — dadogá a fogoly, még azt sem tudom, hogy miért vagyok itt?

— Hány éves?!

— Nos hát 21 éves.

— Hol lakik?

Mc. Gloin belátta, hogy a szigoru rendszerrel hiába ellenkezik és engedelmesen válaszolá: — a 29. utczában 259. W. szám alatt.

(Vége következik.)

* KERÉKPÁR *

A KERÉKPÁRRÓL.

Irta: Wohl Janka.

(Folytatás.)

A nő, kit fiatal lány korától fogva szinte arra trainiroznak, hogy bálról bálra, a jégről öt o'clockra, majd sétányokra, sőt még gyülésekre is rohanjon, hogy — legyünk őszinték önmagunkkal szemben — hogy férfiismerőseivel találkozzék és uj ismeretségeket kössön, természetesen kapva kap a nagy gyönyörüséggel járó alkalmon, melyet a kerékpársport nyujt a végczél elérésére. De azért az a nő, kinek rosszul áll a bicziklizés, ha objectiven tudja megitélni önmagát, nem fogja üzni e sportot, ámde leszólni sem fogja. Külföldön gyakran igen kellemetlen és unalmas helyzetbe jut az, aki sem a folyton e thémára visszatérő társalgásban, sem a társas kirándulásokban részt nem vehet. A modern férfi, természetesen nem az ó konzervativ Magyarországról beszélek, hol — minden egyetemi női jogok daczára, — a «kochen, backen, lieben» még nem meghaladott álláspont, tehát, a mint mondom, a modern férfi ma már unja a csupán négy fal közti, zárt levegőjü, régi iskola szerinti udvarlást. — A várak ostromlása is testet-lelket edző mozgással, mászkálással járt, a nap, a szabad természet lelkesitő befolyása alatt. Azonfelül a modern férfi élettársában vele egyenjogu, lelki, szellemi társat keres, nem csupán anyagi jólétének előmozditóját, nem csupán házi tűzhelyének őrzőjét. A pajtást, a jóbarátot is keresi, az övéivel összevágó érdekekkel, mulatságokkal, melyekből ő nem zárja ki a feleségét. — A legelőrehaladottabb országokban, hol mindenütt 7 órakor ebédelnek, nem jön haza a férj késő este a kártya-asztal mellől, a klubból vacsorálni, miután neje egész estig más társra, más szórakoztatóra szorult, hanem foglalkozásához mérten lehetőleg sok időt a feleségével szeret tölteni.

A legujabb statisztikai kimutatások szerint a lefolyt évben több mint mégegyszer annyi házasság köttetett Angliában, mint a megelőző években és e feltünő ténynek okozatát a kerékpár óriás fellendülésében, a biczikli-klubbok folytonos szaporodásában vélik feltalálni. Ez furcsán hangzik, nemde, és némi magyarázatra szorul. Valamennyi nemzet közt az angol az, meg az amerikai, melynek erősebb része, átlag tisztán a maga kedvtelését keresi a házasságban — nem csak rangja szerint nősül, hanem mert megtetszett neki egy arcz, egy — később olykor parókásnak bizonyuló szőke fej, vagy épen egy rosszul iskolázott hang. — A kerékpározás még az eddiginél is több szabadságot ad a nőknek, a lányoknak, mert ugyancsak garde-de dames legyen az, ki folyton nyomában tud maradni a gondjaira bizott kerékpározó hölgynek! — A véletlennek, a legügyesebb házasságszerzőnek ekképp végtelen működési tere nyilt még — az olykori apró malheurök, uton-utfélen előforduló gépromlások, az ártatlan kis kalandokra vezető esélyek, melyek folyton érintkezésbe hozzák egymással a társadalom oly elemeit, mik a rendes, társasélet utján nem találkoznának, vagy ha találkoznak, meg nem ismerik egymást, szót sem váltanak, mig az elhagyatott, az országuton tehetetlenül álló szép leány, kinek a gép a legrosszabb perczben fölmondta a szolgálatot, vagy ki lábát kificzamitotta és segélyre szorult, a véletlenül arra surranó férfi lovagiasságához apellál és ime a kor realisztikus iránya daczára még mindig lelkünk mélyében szunnyadó romantikus hajlam következtében, a regény exposéja megvan. — Mert a kerékpár észrevétlenül csakugyan visszacsempészi a férfiakba a már-már elenyészőben lévő lovagiasságot, azt a legvonzóbb, legférfiasabb virtusát az erősebb nemnek, mely ugyanazt a megkapó varázst gyakorolja a nőnemre, mint a női szépség a férfi nemre.

A kerékpár mellett szól az is, hogy józanságot, tiszta fejet követel és a várostól nem túl távol eső útszéli korcsmákban, hôtelekben, klubbhelyiségekben nagy változás észlelhető a sokat fogyasztott italok minőségében. Bor és sör helyett tejet és soda-vizet isznak legtöbbet, mert ismert dolog, mily veszedelmes a kerékpározás boros fővel.

Mily óriási lendületet vett Angliában a kerékpározás az utolsó két esztendőben, mutatja nehány tény, mely éles világot vet a legyőzött előitélet vereségére s a praktikus eszme hóditására. 1894-ben Exeterben egy nagy gyülés alkalmával Knox Little kanonok elnöki beszédében még kiemelte: mennyire sajnálja némely nő önfeledt eljárását és a női szerénységgel meg nem férő hajlamát. Értésére jutott ugyanis, hogy a legelőkelőbb hölgyek közt is vannak olyanok, a kik kerékpároznak — oly dolog, mit soha meg nem engedne a saját leányának. — Ma, akárhány angol püspök, apát, kanonok kerékpároz összes családjával együtt, cseppet sem féltve a méltóságát, vagy nyájának iránta való hódoló tiszteletét. Sőt Folkestoneban a mult őszszel a Szt.-Mihály templom népszerü plébánosa egy vasárnap a szószékről hirdette a kis gép üdvös voltát, a kerékpárról tartván külön szónoklatot s többek közt abbeli meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha a régi időkben veloczipéde létezett volna, a szentirás bizonyára helyeslő vonatkozásokkal emlékeznék meg róla.

Hogy a királyi családok előszeretete e sport iránt hozzájárult népszerüsitéséhez, nem szenved kétséget. Maud herczegnő tavaly, esküvője alkalmával nem kevesebb, mint huszonhat szebbnél szebb kerékpárt kapott ajándékba, s néhány ezek közül a legpompásabb zománcz munkát tüntette fel. A württembergi királynő összes udvarával bicziklizik, és egyszerre harminczkét bicziklit rendelt suite-je számára. Carmen Sylva, a román költő-királynő most tanult kerékpározni Abbaziában és rózsás arczához, galambfehér hajához ez is pompásan illik, mivel királynői magatartása a bicziklin is érvényre jut.

A legujabb kimutatás szerint Londonban mult nyáron 42.000 hölgy tanult kerékpározni és a biczikli-klubbok napról-napra szaporodnak.

Többnyire a Londonhoz közel eső régi kastélyok és parkok, miknek fenntartása igen sokba kerül, vásároltatnak meg és alakittatnak át kerékpárklubb kká s az istállók és kocsiszinek vasparipa szinül szolgálnak.

Legujabban átalakitották Cycleclubbá, Sheen House-t, Richmond parkban, hol a párisi gróf szokott volt időzni s melynek történelmi multja szoros összeköttetésben áll a Bourbon családdal. Ez a legnagyszerübb fejedelmileg felszerelt kerékpár-klubbja Londonnak s a ritka szépségü park harmincz holdnyi pompás talaju területe különösen alkalmas a kerékpározásra.

A mit fényüző mulatságra kieszelt e találékony kor, az mind egyesitve van ott, kisebb lakosztályokkal, zenetermekkel, könyvtárral stb. De czélja a remek alkotásnak a biczikli.

A leánynöveldékben szinte nagyban üzik e kedvencz sportot és Mayfield-en, Anglia egyik klasszikus hirü «befejező-oskolájában» (finishing school), naponta lehet látni 30—40 rózsás arczu fiatal leányt, klubbszineikkel diszitett kalapokkal, kik mértföldeket mennek egy tanár vagy tanárnő felügyelete alatt. Ezt a kis gárdát ugy hivják hogy: The Spinsters, a mi angolul «vén leányt» jelent, holott ez esetben egészen mást akar kifejezni, a mennyiben a kerékpár gyors futását az orsó pergése után «spinning»-nek nevezik, tehát a «spinster» nem egyéb, mint «nő, aki fut, pereg». Nem egy nagymama fogja fejcsóválva szemlélni ezen életvidor kis csapatról levett pompás fényképet, ha összehasonlitja a maival az ő ifjukorabeli Mayfield-intézetet, a mikor a növendékek egész nap keztyüben jártak, hogy kezök puha és fehér maradjon, a napra csak sürü fátyollal és ritkán mehettek és tartózkodó lassusággal mozogtak, a «szelid nőiesség» elveiből kiindulva, mig tejfehér arczbőrüket, véleményük és hitük szerint, a cselédség által napkelte előtt a rétről, bokorról szedett «harmat»-nak tulajdonitották, melylyel hüségesen és hiszékenyen ápolták szépségüket.

A «nagymamák» serege összecsapja jól ápolt, a tennis-ütőtől szüz kezeiket az emancipált mai Mayfield fölött, pedig csak az egészségtan változott, s ez ma más módon éri el a fehér-rózsás arczbőrt, a csillogó szemeket, ruganyos járást, a kellőleg kifejlett alakot, — mint hajdan, a kedves öreg dámák idejében. Az ujabb megfigyelések nyomán elvitázhatatlanul kimutatható, hogy a leányok és nők ujabb generáczióiában a magas, sőt igen magas termetüek vannak tulsulyban; a tüdő-betegek száma sokkalta csekélyebb az eddiginél és az egészségi állapotok egyáltalán évről-évre kielégitőbbek.

(Folytatása következik.)

—◇◇—

A hét eseményei. A forró nyári napok daczára is a világ minden részéből vesszük a hireket, hogy nagyérdekü kerékpáros mérkőzéseket rendeznek, melyeket a közönség egyre nagyobb mértékben pártol, bizonyitva a kerékpársport óriási népszerüségét. Párisban a mult vasárnap Franczia-ország 100 kilométeres bajnoksága került eldöntésre, melyet a mult évi győztes *Bonhours* nyert meg 2 óra 12 percz alatt.

Cordang, a 24-órás világrekord birtokosa Berlinben egy 200 kilométeres versenyben győzött *Fischer* és *Stephan* ellen, és a távot az erős ellenszél és eső daczára 4 óra 34 p. $^2/_5$ másodpercz alatt tette meg.

Ischlben az osztrák kerékpárosok Ő Felsége tiszteletére hódoló ünnepélyt rendeztek, melynek keretében két versenyszám is szerepelt. A hivatásos versenyzők számára fenntartott futamban, *Lurion* a népszerü osztrák champion szaporitotta diadalainak számát.

Arend Willy, a mult évi «champion of the World» a mainzi «grand prix»-t nyerte meg nagy stylusban, mig a *Puch-Styria* crack-je *Büchner* Lipcsében aratott babérokat.

Franciaországnak, melynek oly hires flyerei vannak, mint *Bourillon*, *Morin* és *Jackelin*, ujabban *Deschamps* személyében oly versenyzője akadt, ki hivatva van a legközelebbi klaszszikus versenyekben elsőrangu szerepet játszani.

Nem hagyjuk megemlitetlenül ama tényt is, hogy *Geiger* Ferencz, a mi világhirü távversenyzőnk, ki a Berlinben jövő hónapban eldöntésre kerülő 100 kilométeres bajnoki futamra trainiroz, elmult kedden a millennáris verseny-pályán az általa 35 percz 7 mperczczel tartott országos rekordot, 35 p. $1^2/_5$ mperczre javitotta meg, ugy hogy reméljük, hogy a berlini bajnokságban a magyar szineket diadalra fogja vinni.

ATHLETIKA.

A Magyar Athletikai Clubról.

A «Magyar Athletikai Club» fennállása óta a vezérszerepet viszi hazai sportegyleteink között. És méltán, mert régi jó hirnevét nem hogy fenn birja tartani, hanem ujabb és ujabb tanujelét adja fényes pozicziójának, melyet a magyarországi sportkörök között elfoglal. A «Magyar Athletikai Club» vezetése oly emberekre van bizva, kik fáradhatatlan buzgalommal és önzetlen munkássággal szolgálják a sport ügyeit. Különösen dr. Gerenday György alelnök és Krepelka O. Béla azok, kik vállvetve azon fáradoztak, hogy a Magyar Athletikai Club a sportegyesületek elől a hegemóniát magához ragadja. És ez teljes mértékben sikerült is nekik.

A «Magyar Athletikai Club» kormányzata 1898/9. évre a következőkből áll: *Elnökség*. Elnök: gróf Andrássy Géza. Alelnökök: dr. Gerenday Györgv, dr. gróf Széchenyi Imre. *Tiszti kar*. Titkár: Krepelka O. Béla. Pénztárnok: Gábor Endre. Ellenőr: Peyerle Károly. Jegyzők: Sacher Gusztáv, Horváth Elemér, Penninger Antal. Gondnok: Gábor Endre. Ügyész: dr. Dáni Vilmos bajnok. Orvosok: dr. Lisznai D. Elemér, dr. Varró Indár, dr. Boross Ernő. Mérnökök: Takács Győző, Szabó Nándor, Weimess Marian épitész. *Választmány*. Ábrai Zoltán, gróf Andrássy Sándor, dr. Babes Titus, br. Bothmer Jenő, Dáni Nándor bajnok, Dessewffy Aristid, gróf Esterházy Mihály, Gábor Endre, Gerenday Béla, Grum Iván, Iványi Gyula, gróf Karátsonyi Jenő, dr. Krasznay Ferencz, Krepelka O.Béla, Lázár Pál, Lisznyay D. Tihamér, dr. Minich Jenő, Orbán Pál, Peyerle Károly, dr. Porteleky László, Porzsolt Ernő bajnok, dr. Procopius Béla, Réthy Pál bajnok, Stankovits Szilárd, dr. Székely György, Szokolay Kornél, Szokoly Alajos, Tasnády Endre, dr. Tatich Péter, Weimess Marian. *Választm. pót-tagok*. Asbóth Jenő bajnok, Martin István, Szabó István, dr. Dáni Vilmos bajnok, Dobák Emil, Molnár Béla. *Számvizsgálók*. Cz. Katona József, Kertész Nándor, Kobler György. *Szakfelügyelők*. Athletikai felügyelő: Réthy Pál bajnok. Torna és játék felügyelő: dr. Porteleky László. Vivófelügyelő: Tasnády Endre. Csónakda felügyelő: Lázár Pál. Kerékpáros osztály igazgatója: dr. Minich Jenő.

Czerny legujabb készitménye:

OSAN

legjobb a szájnak és fogaknak.

Antiseptikus, conserváló, egészséges. kellemes. Jóval **fölülmulja** az eddig ismert legjobb fogszereket. **Szájvíz** gyanánt üvegekben á 88 kr., **fogpor** gyanánt dobozokban á 44 kr.

Czerny-féle keleti

RÓZSATEJ

legjobb szer a szépség föntartására.
Egy üveg 1 frt.
Balzsamszappan hozzá 30 kr.

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb hajfestő-szer
sötétszőkére, barnára és feketére.
Ára 2 frt 50 kr.

Törvényileg védve, lelkiismeretesen megvizsgálva, valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY-nél BECSBEN

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (733)

Főraktár: **I., Wallfischgasse 5,** a cs. és kir. udvari opera közelében.

Budapesten: **Török József**-nél, Király-utcza 12 és **Egger A. fia**, Váczi-körút 17. stb. stb.

Szétküldés postautalvany mellett. Megrendelések oly helyekről, a hol még raktárak nincsenek, közvetlenül Czernyhez intézendők. 5 frttól fogva bér- és költségmentesen.

Ismertetések Czerny összes különlegességeiről ingyen és bérmentve. — Raktárak gyógyszertárakban és illatszerkereskedésben stb.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

„LIT SEC“

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrküteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvéttellel 2 frt 95 kr. (58—48 %) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Törvényileg védve violaszinü kereszttel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR

részvény-társaság

TEMESVÁR.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

Hirdetések és előfizetések

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalába

BUDAPEST

Nádor-utcza 13. sz. alá

küldendők.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A hódoló díszfelvonulás

Eisenhut nagy körfestményének kiállitása

augusztus hó első napjaiban

nyilik meg.

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. JULIUS 31. 31. SZÁM.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTIK:
HEVESI JÓZSEF
ÉS
BASCH ÁRPÁD
&c.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, IV. NÁDOR UTCZA 13.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes műtárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Hegedüs Richárd «**Pálinkás apó**» czimü eredeti, művészi vizfestményét, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 3066. számu előfizetőnek, **Horváth Gaál István** urnak, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur, P.-Szt.-Tornyán kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a **„Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal** előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet **5 forint kedvezményes áron** rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép **bolti ára 10 forint** lesz. **A kép jelenleg töbszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.**

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Félévre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 31. SZÁM. 1898 JULIUS 31.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

MENJÜNK FÜRÖDNI.

— Szezonczikk. —

A forróság ráfeküdt a földre. Tüzes karjaival szorosan körülfonta, majd hogy meg nem fullad alatta. Kábító lélegzetének siroccoja pedig elperzselt minden zöldet, izzó katlanokká fűtötte a városokat és fülledt barlangokká a völgyeket.

Menekül előle mindenki. Fel a hegyekre, ahol az örök hó hideg lehe ad valami enyhülést, ahová nem hatol föl a forró levegő árja. A magas északra, ahol jéghegyek és gletserek óriási tömegei közt hűs oázisok zöldelnek. Nagy rengetegbe, százados fák hatalmas bástyái mögé.

De leginkább, legszivesebben a vizekre fut az ember. Nagy vizekre, kis vizekre, mindegy. Csak hűs legyen.

A nagyvárosi lakások fürdőszobáiban szinte egész nap zuhog a tuss, csobog a kád és valóságos kis vizáradat közt hűtőzik a hivatalban, munkában eltikkadt ember. A falu végén pedig nagy a becsülete most a birka-úsztatónak. Szélén gyékénysátrak állnak, benn a vizben pedig egyik oldalon a kabátos nép ül a nyakig érő vizecskében, — ezuttal persze kabáttalanul — a másik oldalon pedig a falu ifjusága kergetőzik nagy lubiczkolva.

És boldog az a város, amelyik mellett valami folyó vagy nagy viz van. Most a fürdés ott a legnagyobb élvezet.

Kora reggel már majd felverik a házat a gyerekek, még a reggelit is csak ugy futtában habzsolják, aztán uczczu az uszodába, a folyópartra. Délig nem is látni őket. Amikor pedig hazajönnek viztől csapzott hajjal, lesülve, bágyadtan a sok fürdéstől, alig lehet étellel győzni őket. És ebédután igazán össze kell szedni az egész apai tekintélyt, hogy visszatartsuk a vizre vágyó hadat, legalább amig kicsit elemésztették az ételt. De nem lehet rájuk haragudni és a mama szeme vágyva néz utánuk, amikor négy óra tájt ujra elrohannak a fürdőbe. A mama már délelőtt fürdött a női órában.

Oh, ezek a női órák! Szinte látom magamat, amint gymnazista koromban órákig settenkedtem az uszoda körül, lesve, hogy mikor lebben fel a partra látszó kabinok függönyének valamelyik csücske. Ott álltam hasonivásü társaimmal egy sorban az uszoda előtt órákig, hogy lássam mikor lebben le könnyü lépésekkel az ingó deszkapallón — Ő. Hátunkat égette a nap, torkunk kiszáradt a forróságtól, de mit törődtünk mi mindezzel, amikor hamvas arczczal, a fürdéstől frissen, kaczagva jött ki az uszodából az, akit vártunk. És mekkora volt boldogságunk, amikor egyik szabadelvübb, tekintélyes hölgy kezdeményezésére megengedték, hogy a jobb uszó hölgyek künn fürödhessenek a szabad Dunában, közösen az urakkal. Mennyi rejtett bájt, micsoda fölséges idomokat csodáltunk akkor napról-napra. És hogy versenyeztünk mindenféle vizi művészetben, bukásban, czápázásban, hátonuszásban, csakhogy magunkra vonjuk a figyelmet. Hajh! a kegyetlen sors nem akarta, hogy boldogságunk soká tartson. Egyszer valami hunczut fotográfus nekiszegezte ármányos csőrét az uszóruhás idillnek és lekapta az egész társaságot. Az esetnek hire ment és lányos apák meg fiatal férjek, de leginkább az — éltesebb hölgyek nagy patáliát csaptak Szent Prüderia nevében. És hogy ilyen eset többé elő ne fordulhasson, nem a fotografálást tiltották meg, hanem — oh logikántlanság netovábbja! — a társas-fürdést.

Délután legzajosabb az élet az uszodákban. Nincs üres kabin és a trempolin csak ugy reng az ugrásoktól. A korlátok körül lepedőbe burkolt alakok élvezik a lég-fürdőt. Benn a vizben úszó úszó hátán szeldeli a Duna zöldes vizét — a Tiszáé kávé-szürke, — mig a tornaeszközök körül az atléták csapatja nyüzsög. Hatalmas ivekben csapódik a hullámok közé az ugró művészek izmos teste, mig odább egy izgatott csoport lesi a perczmutató órával a kezében, hogy mikor jön felszinre a «buvár», aki néhány perczig kibirja a viz alatt. Az egyik oldalon verseny-úszást rögtönzött a fiatal úszó nemzedék és aczélos karok fürgén csapkodják a vizet. A másik sarokban azonban csendes az élet. Ott vannak az igazi fürdőzők. Nem úszkálnak sokat, fülig merülve a hűs hullámok közé, csendesen élvezik a fürdést. Csak a Keleten, a kávéházak csöndes szögleteiben lehet ilyen buzgón elmerülni a pihenésben, az édes semmittevésben, mint itt az uszoda ugynevezett Csendes-Oczeánjában. Csak néhanéha zavarja meg a csendet egy-egy hangosabb tréfa, vagy üdvözlés. A hűsölők csoportja egyébként némán

adja át magát a hűvös enyhülésnek. És a Balaton hullámverésében, Norderney és Osztende tengerzajlásában, Dieppetől Czirkveniczáig egyforma buzgalommal fürdik az emberiségnek az a része, amelynek zsebe győzi ezt a költséges úszkálást. Valóban nincs is nagyobb gyönyörüség, mint mikor hullám hullám után zúg el fölöttünk és hatalmas tömegével verve testünket, felfrissiti elernyedt idegeinket.

De mindegy, akár a patak csekélyke vize, akár a Duna zöld hullámai, akár a Balaton vagy a tenger zugása, a fődolog mégis csak az, hogy vizben vagyunk, az egyedüli helyen, ahol nincs forróság. És Trouvilletől a Kaspi-tengerig, Malmőtől a Lidóig mindenütt ez a jelszó ad erőt a szenvedő emberiségnek:

— Gyerünk fürödni!

—o—

A rózsa halála

Fonnyadnak a rózsák,
Fonnyadnak, vérzenek . . .
Mint sűrü vércseppek
Hullnak, porba esnek
A piros levelek.

Köröttük siri csend,
Álmodó némaság . . .
Elhagyatva, árván,
Tekszik ravatalján
A hervadt rózsaág . . .

Jöjj, borulj szivemre,
Ne nézd a holtakat . . .
Ha sir értök lelked,
Keblemen pihenj meg
S itt sirassd — önmagad . . .

Velszi Bárd.

—o—

A Mónus és Könyeres familia.

Irta: PÁSZTOR JÓZSEF.

A sik ellágyuló szélén megvillannak a barátságos fehér tanyák, mindenik előtt ott ágaskodik az elmaradhatlan kutgém. Barátja itt a kut embernek, állatnak, kivált ha jó is a vize, központja a tanya világának. Aki meg nem figyeli, mindenütt egyformának látja ezeket a mereszkedő ágasokat, pedig hát sokféle a kutgém, mint a gazdája. Lám a Mónus István gazduramé milyen büszkén ágaskodik, nem hiába hozzáértő ácsmesterember faragta csinosra, egyenesre, a szegény szomszéd Könyeres Jánosé bezzeg csak olyan girhes faragatlan ákáczból van összetákolva, maga barkácsolta az öreg, mikor nem került más végzésre méltó munka a tanya környékén; bizony a szögény embörnek minden ügyes-bajos dologhoz sejtöni köll!

A szegény Könyeres János mihaszna földecskéje nem sokat hajt; jobbadán napszámból él ötödmagával. A csunya girbe gurba kolonczos kutostor fájdalmasan nyikorog, amint megmozdul a gerendelyen a Mónus porta kútja felé, bezzeg annak meg van kenve a nyikorgója, jut ott szalonna még erre is. Pedig hát egyformán jobbágy volt a Mónus és Könyeres familia, hogy amannak több jutott a jóból, ki tehet arról . . . Odaát tisztogatják, meszelik a tanyát; az ám hiszen ünnep lösz hónap, szegény embör erről is majd elfelejtkezik, pedig hogy várja, hogy vágyja azt a napot s várják mindannyian az egész tanya népe: hiszen akkor jön haza a katonafiu messze Osztrák országból, az öreg Bécsből, hogy mög embörösödhetött, mögváltozhatott amióta nem látták.

A lyceumos keritésen belül, a tanyaudvar istenadta puha szőnyegén futkos egy pufók kis fiu a Könyeres familia legkisebb öröme, legkisebb keresztje. Az erősebb tudatával vesz üzőbe egy falka sipogó kis libát. Milyen fura sárgák ezek a kis libák s ha öregszenek megfehérednek, de hát az ember is megfehéredik ha megöregszik. — A kis falka eszeveszetten fut, bukdácsol hatalmas üldözője előtt, a gyerek nagyokat sikolt örömében, egyszerre azután felsivit, egy haragos gunár megboszulta faját, ugyancsak jót csipett a Jóska gyerek egyik lábaszárán. A sivalkodásra előfut a szőke Juszti, kezibe venni a pityergő gyereket.

— Te kis buszma, hát mi a bajod?
— A gunár! . . .
— No?
— A lábom! . . .
— Ejnye!
— Csipte! . . .
— Csipte? . . . Megverjük a gunárt kicsim; no ne ríjj, sohse baj az, aki sir-rí az nem lösz ám katona!

A katona szóra felderült a gyerek arcza.

— Katona, olyan mint a Pétör?
— Olyan, olyan! . . .

A városban már huzzák a déli harangszót az uj toronyban, idáig elzúg a harangszó, még messzebb látszik a torony. Ez a torony azért uj, mert száz esztendővel fiatalabb a másiknál, az meg éppen a kutyafejü tatárok idejében épült, vagy még régebben tudj' isten, hogy mikor, a mende-mondája is rég elkopott már.

Ilyenkor mikor délebéd van, csendes minden a tanya környékén, legfeljebb a pajkos szél verdesi a kiaggatott kukoricza csöveket az eresz ágasához, majd nem soká veri azt se, itt az idő a pattogtatásra, arra tartogatják ezt a nehány csövecskét, ez a gyerök féle él-hal az ilyen csömögéért; egész nap ropogtatja, kutya baja tőle!

A pitarban csörögnek a kanalak, szótlanul folyik a délebéd.

A nyugalom elfekszik a tájon; a virágfakasztó nap szétszórja sugárözönét mindenfelé. Kibarkázott itt-ott már a fűzfa is a vizenyős helyek partjain. A nádas most még csendes, ifju hajtásai alig zöldültek ki, csendes békés erre minden; azt hinné az ember, nincs is itt fájdalom, békés, nyugodt, boldog az emberek élete is . . .

Alkony felé, mikor már előbujt a nap a Mónusék hombárja mögé s szétszórta vöröslő fényét az égalján, az akáczok mögül előkanyarodó dülő uton sietve jött egy alak, egy katona: Könyeres Péter.

Várták, nagyon várták.

— Hát haza jöttél, haza édes fiam! — szólt az öreg Könyeres; szava remegett az örömtől.

— Hál' istennek édös atyám!
— Kerülj belől!
— Mire végzik kentök?
— Csak tégöd várunk, ünnep is van már, elkongatták a feltámadási harangszót.
— Hát öreg szülém? — kérdezte a fiu, mikor körülvették a családtagok. Egyszerre elborult az arcza mindeniknek:
— Möghalt szegény . . . isten nyugosztalja! . . . öreg is volt már, jól járt; a télön temettük el.

Azután lassan, lassan elvonult a felhő az arczokról — hiszen oda való is volt már a jó öreg nagyanya; igaz, hogy szerették, bármilyen nyügös volt, — mindenki átengedte magát a viszontlátás örömeinek. Ők mindannyian olyan szükszavúak, a tanyai élet hallgataggá teszi ezeket az embereket; csak ritkán szólnak: akkor ha muszáj.

A fiu beszél a sok tornyu német városról, a sokféle emberek-

ről, szokásokról. Szájtátva hallgatják kiváltkép a Jóska gyerek, ki egyre a Pétör bátyja fényes gyikleső jét lesi, majd ha neki is lesz olyan! Nem mer szólni, csak a szöszhaju kis Juszti lány ruháját huzgálja.

— A Vera ángyod mög összegabalyodott az urával, a tökéletlenök még erre is rá érnek, pedig élni se tudnak. A Vera a dohánygyárba dolgozik, az ura meg elmönt Oláhországba, ott keresi a könyerit.

Baj, baj. Az öreg egyebet se tud mondani; rossz volt a termés is; a gabonának alig van mögállható ára, a szegény ember munkáját sehogy se fizetik. Hiszen könnyü még annak, a ki birhatja a nehéz időket, a rakott hombárral: a szegény embör mihamar elemészti a keserves keresményét, nem hogy még összekuporgathatna valamicskét. Baj, baj! Nem jól megy a világ sorja, tudj' isten, nem igy volt ez régen!

A fiut is lehangolja a sok szomoru szó, hát semmi öröm, semmi? . . . Ott fennt abban a hideg szép városban egészen másként festette maga elé az alföldi hajlékot, hiszen tudja, hogy szegények, de hát minek emlegetik folyvást, annál roszszabb; nem tudnak egyébről beszélni se.

Hallgat ő is, mindenki, a kopott képü óra beleketyeg a nagy hallgatásba, még tán annak a padka szélén kuporgó fehér macskának is meg lehetne hallani a dorombolását.

A katona fiu rég készül valamit mondani, hiszen a lelkébe oly igen befészkelte magát valakinek a képe, a szomszéd leányáé: Mónus Sárikáé; hogy megnőhetett, hogy megszépülhetett, süldő leány volt még a mikor Pétert befogták katonának. Szerették egymást, legalább Péter igen szerette — Mónus Sárikát. Az öreg Mónus akkoriba is rátartó volt egy kicsit, de elég szivesen látta a jó dolgu fiut, arra nem is gondolt, hogy az illatos, harmatos rét, amelyik a Könyeres és Mónus tanya közt elterül, elég hosszu arra, hogy az ilyen kamasz fiu útközben elgondolkozzék azon, hogy nemhiába adott a jó isten, olyan csillogó két szemet, takaros kivánatos termetet a Sárika leánynak; no hiszen ha erre gondolt volna! . . .

A gyerekek másként. A kis Sárika csak akkora volt mint az öklöm, már ismerte a Könyeresék Pétör fiát, ő hozott neki a rét rejtett helyeiről tarka bibicz tojásokat, a messze vizenyős helyekről káka-buzogányt, ringó nádvirágot, amelyik olyan volt, mint a tündérkirályleány aranyhaja. Mikor nagyobbacskák lettek együtt csatangolták be a tanya környékét s egymás nélkül egyiknek sem volt kedves a játék. Ünnepnapokon szép tiszta ünneplőben átment Könyeres Péter a szomszéd tanyába, kezet csókolt a Sárika anyjának, azután leült az ablak mellé a lócza szélére, nem szólt egy árva szót sem, csak Sárikát bámulta. Azután elmult sok sok tavasz, az öreg akáczok egyformán kivirágoztak minden felujuláskor, a rét is épugy felvette tavaszi ünneplőjét, de a két gyerek észrevette, hogy immár elmultak a gyermekjátékok, más forma minden, a tanya, a lombos akácz-liget, a szántóföld és a tarka réti virágok is. Egy

Rosita. Marold L. festménye.

őszi napon, amikor már minden virág elszáradt, bucsuzott Könyeres Péter Sárikától. Maguk sem tudták, hogy kerültek össze az utolsó napon. A Sárika valami garázda baromfit keresett, amelyet a Könyeres tanya felé látott elkódorogni, a Pétör fiu meg a jó isten tudja mi járatban volt arra felé, csakhogy összetalálkoztak mindegyik ugy a fele utján. Péter szótlanul megállt, Sárika elvörösödött. Mintha a nap is bucsuzóra jött volna az árvuló természethez, ott kaczérkodott a hervadó virágok fölött, végig tánczolt fénye a fakó tarlón. Mellettük egy kopasz fa állott, nehány veréb csipogott rajta, jó kedvüen sütkéreztek az utolsó meleg napfényben. Nagyon nagy csend volt különben, talán a két sziv dobogása is meghallatszott, amint sokáig szótlanul egymás előtt álltak, Sárika szólalt meg:

— Hát elmégy Pétör?

— Ugy végezték!

— Sok az a három esztendő!

— Sok, sok . . .

Mindakettőnek könyes lett a szeme és ujból elhallgattak. Érezték, hogy most egymás karjaiba kellene futniok, hogy meghaljanak egy hosszu, végtelen csókban, de egyik sem moczczant.

— Elviseled Pétör? — szólt ujból a leány és belenézett a fiu könyes szemeibe.

— Jó szivvel, — felelt a fiu és közelebb huzódott a leányhoz — de . . . de . . . ne felejtközz el rólam.

— Soha, sohase! . . .

De mikor az az ur elkezdett járni Mónusékhoz, eltünt, szétfoszlott a leány lelkéből a szegény fiu népe. Mónuséknál minden, minden megváltozott, azóta van mindez, mióta virilis lett az apja s jussa van a tanácsban is szólani. Olyan tudákos azóta, ujságokat járat, uri vendégeket fogad . . .

Szegény fiu mindezekre nem is gondolt az idegenben s most még jobban áhitozott a leány után mint valaha. Megtörte végre a csendet, félősen, mint aki sejt valami ijesztőset.

— Hát a szomszéd . . . a Mónusék? . . .

— Uraskodnak, módiznak, könnyü nekik!

A fiunak fájt a roszaló hang, ahogy apja beszélt.

— Hát a leány a — Sára? . . .

— Valami fiskális-féle bolonditja; ne törődj véle, úgy se neked való!

A fiuval forgott a világ, lebámult a szoba földjére és bakancsával felrugdosta a vadonat uj tapasztást. Igaz lenne ez? . . .

Mikor aztán ráfeküdt a sötétség a tájra s a Tisza felől felbújt a tejképü hold, kilopózott a fekhelyéről, mezitláb átfutott a Mónus porta felé. Fájt a szive a szegény fiunak, nem hihette ezt a leány felől, ha apja mondta is, talán nem is igaz? Hátha beszélhetne vele, ha csak láthatná? Bolondult a szegény, tiszta érzésü lélek.

Mónuséknál csend volt, aludt minden. Egy kuvasz futott elő mérges ugatással, aztán megismerte s vinnyogva üdvözölte a fiut. Az öreg Bundás volt, mennyiszer megtépázták a kis Sárival a tanya végén a poros országúton. Köny csillogott a fiu szemeiben, régi kedves emlékek imbolyogtak a képzeletében. Az éjszakai fehér ragyogás ezüstös fátyolba burkolva a szelid békés tájat, ott tánczolt, ragyogott a házvégén is a fehérre surolt keretü ablaküvegeken; az üvegen belül tiszta fehér függöny villogott. Ott abban a szobában aludt a leány és álmodott, álmodott, miről? . . a réges régi gyerek mesékről, az arany haju tündérkirály kisasszonyról, vagy tudj' isten, hogy miről. Péter az ablak felé haladt, a Bundás kutya utána

Ave Maria. Baulers festménye.

ment csendesen, vinnyogott és csóválgatta a farkát. A fiu nekitámasztotta fejét a kis ablak keresztfájának és sirt, sirt keservesen.

Az öreg Könyeresné észrevette, hogy a fiu kimegy a házból, ébren aludt.

— Apja . . . Apja! . . Hallja kend édös uram!

— No mi a'?

— A Pétör! szólt remegve az öreg asszony.

Az öreg felült a vaczkán s körülnézett a szobában. A holdfény bebukkant a kis, szük ablakon, éppen a kis Jóska gyerek mosolygó arczára ült, aki boldog gyermekálmában bizonyára viszontlátta a fényes kardot, a vitéz csákót . . .

— Kiment! — szólt az öreg Könyeres.

— Még bajt tesz ez a fiu magában, ugy bomlik azért a lányért!

— Nem, nem! — válaszolt az öreg határozottan; tudta ő nagyon jól, ismerte már faját: gyerekeinek mindég türelem volt a kenyerök.

Vissza is jött szép csendesen, a hogy kiment. Másnap bement a városba, elment a templomba, akarta látni azt a csalfa leányt, ha az úri szeretője karján is, mindegy már neki!

Elkongott az ünnepi harangszó, olyan szép ilyenkor bent a városban. Jönnek kettesével, hármasával szép csendesen beszélgetve, elől a komoly öreg tisztes alakok, azután az asszonynépség, hátul pedig a fiatalság. A legények sorfalat állanak a templom ajtajában, ugy várja, ugy lesi mindenik azt, amelyiket neki szánta az isten. És most jönnek a leányok szemlesütve, piruló arczczal, az orgonaszó meg kihallatszik oly szépen-szólóan mintha a mennyekből jönne, azután meghuzzák a harangokat is, először a kicsit, azután a nagyobbakat és az ünnepi harangkongás áhitata kiséri a hosszu, hosszu ünnepi menetet egészen házáig.

Könyeres Péter is hazament, betámolygott a házba, leborult az asztalra és hulltak, hulltak a könyei igen nagyon; látta — az isten bocsássa meg bűnét, — csakugyan látta. Az öreg Könyeres benézett lassan, óvatosan a szobába, azután megint kiment; a fiu észre sem vette.

A szomszéd tanyába ugyanekkor uras kocsi gördült be és ott ült a leány, a Sára, uri módi ruhába azzal az úrral, aki a szegény fiu lelkét veszíteni kezdte.

*

Nemrégibe az őszön a tarlók között barangoltam; szeretem az elmulást, szeretem mikor ugy szomorkodik, haldoklik minden, a mi nem régiben még olyan víg örömtől dicsőséges volt; én nem tudom miért is van mindebben a lelkemnek gyönyörüsége, talán mert egy nagy figyelmeztetést látok benne; — az örök memento mori-t: oh minden elmulik; elmultok ti, kik ma ugy örültök, hivalkodtok és járjátok a bolondját, elmulik a szivetek is a minek szerelmét eldobtátok, el a lelketek is melynek ifjuságát kikaczagtátok . . . ott mentem el Könyeres Péterék tanya földje mellett. Ugy sirt, fájt, erre minden és amonnan a tanya mellől fájdalmas éneklést hozott felém az őszi fuvalom, azután láttam, amint jött a kántor ur, utána hat énekes gyerek, hallottam is már amint énekelték:

Már elmegyek az örömbe :
Paradicsomnak kertjébe . . .

És hoztak egy koporsót is, egyszerü gyalult fenyőfából, feketére festve, kiverve szép fényes fehér porczellán szegekkel. Ott jöttek el mellettem a dülő úton; a koporsón volt egy koszoru is kései virágból, fehér őszirózsából, ott jöttek el előttem lassan, lassan, mert az énekszó is elhallgatott. Olyan nagy csend szomorkodott körülöttem, csak a lépések ropogtak a göröngyök között és sirtak is a koporsó után, az őszirózsa között meg egy elkésett rovarka zümmögött, zümmögött: még azt is hallottam. Amott a tanyába senki nem maradt otthon, a ház sarkánál az öreg kutya, — a kóczos, őrködött és nézte, nézte a lassan távozó menetet.

Azt mondjátok ugy-e ti kedves barátaim meg azok is akik mint idegenek elolvassátok az én irásomat: Könyeres Péter nem halt meg a szerelemtől; Könyeres Péter tudott türni, szenvedni. Én is megmondom tehát, hogy idegen kéz ölte meg a szegény fiut, egy csendőr buta golyója és igy fejeződik be az én mesém. Egy napon egy idegen alak jött messziről ezekbe a békés, tudatlan tanyákba és beszélt sokat egy más világról, ahol nincsen nyomoruság, nincs éhezés és elterjedt a jónak tetsző szó a rónán, oly gyorsan mint a hajnali fény. A fiu is hallotta, ő is elbódult a szavaktól, nem jobb sorsért akart ő harczolni, hiszen oly üres volt a világ már ő neki, hogy nem remélt semmi jót tőle, de azt beszélték, hogy ott bent a városban, ott abban a hatalmas fényes épületben, ott lakik a hatalom, ott laknak az urak, akik elnyomnak mindent, megrontják a szegényeknek lelkét, testét. És ott abban a fényes épületben volt az is, aki elvette a Könyeres fiu boldogságát . . . A tömeg rohant, rombolt, a hatalom ellenállt, győzött; — egy-kettő vérében fetrengett, vagy meg sem moczczant, mert jól talált a csendőr golyója . . .

Hallottam azt is akkor, hogy mikor kivitték azt az egyszerü koporsót, a Mónus Sára — immár hitestársa annak a városi úrnak — nagyon nagyon beteg volt és sirva panaszolkodott; talán eszébe jutott a szegény Könyeres fiu, vagy kisleányos játékai, a sok bibicztojás, a selymes nádvirág, vagy az a száraz águ akáczfa, ahol utoljára találkoztak . . .

Amióta a szegény Pétert elföldelték, még nagyobb a távolság a két tanya között; még az öreg sovány Kóczos kutya is mérgesebben vicsorgatja a fogát a Mónusék kövér Bundására.

A MODERN OTTHON.

I.

Ujfajta butorokat látunk néhány előkelőbb butorkereskedő kirakataiban, a diszmű-árusnál modern párisi bronzokat és divatos londoni fém-csecsebecséket ajánlnak, a majolika-kereskedő polczait, eddig ismeretlen formáju edények töltik meg a kárpitos szokatlan mintáju falszőnyegeket és butorszöveteket mutat, az ötvös, a papirkereskedő, a könyvkereskedő, a könyvkötő, az üvegkereskedő, — és mindenki, aki a modern élet szükségleteihez tartozó dolgokat készit vagy ád el: *uj formákkal* uj tárgyakkal *lép a közönség elé*. És ez, bár kissé idegenül áll még a sok ujsággal szemben, elég gyorsan fogta pártját ezeknek az uj ipartárgyaknak, amelyeket együttvéve a *modern iparművészet termékei*-nek kell neveznünk.

És az uj ipartárgyak hóditása nyomán átalakul az ember lakása, háza, környezete. Rájöttünk végre arra, hogy a barokk butor, amelyet a czopfos idők kora teremtett meg, épp ugy nem illik a tizenkilenczedik, sőt huszadik századbeli ember szobájába, mint ahogyan kinevetnők ma azt, aki természetes haját eldugná egy lisztes paróka alá és ugy parádézna az utczán. A barokk

izlés korának meg a mi korunknak az erkölcsei, szokásai, társadalmi és gazdasági viszonyai között óriási a különbség. A barokk világ polideres, fondorkodó, nagyképü, túlzottan szertartásos modorához és életfelfogásához nagyon jól — és egyedül — a czikornyás, diszitésekkel túltömött, parádés ugynevezett barokk-stil illet. Es a barokk-korbeli ember diszitésekkel, szobrocskákkal, mindenféle czifrasággal telirakott házának a szobáit, az aranyozástól és stukkótól szinte roskadó falu termeket nem is lehetett másképen berendezni, mint az össze-vissza faragott, pompázóan ékesitett, hivalgó formáju butorokkal. Amilyen volt a barokk ember, olyan volt a butora is. A *XIV. Lajosról* elnevezett stil is olyan kor izlésének felel meg, a mely tőlünk épen oly távol áll, mint *IV. Henrik, Barbarossa Frigyes* vagy *Napoleon* kora, amelyektől szintén egy-egy ismertebb műipari irány («*Henri IV.*» — «*Empire.*» — «*Altdeutsch*») vette a nevét. A modern ember szükségletei, szokásai, gondolkodása és izlése nem elégedhetnek meg elmult korok stiljeivel. Egyik hidegen hagyja, másikat túlzottnak találja, a harmadik kényelmetlen neki.

Nem megyünk bele a részletekbe, de a ki már ült két óra hosszat az ó-német ebédlő egyik kemény székére, megpróbált levelet irni a barokk iróasztalon és vesződött az empire szekrénynyel, az igazat fog adni abban, hogy a régi stilü butorok *nem kényelmesek.* Egyedül a régi angol és olasz butorok tesznek kivételt, de ezeket a kontinensen alig ismerik. A modern izlésen kivül a legerősebb lökést ezeknek a történelmi butoroknak végleges bukásuk felé valóban a kényelmi szempont adta meg.

Az angolok voltak azok, akik vclükszületett praktikus érzésüknél fogva e század második felében belátták, hogy a történelmi, és különösen a divatos franczia stilü butorok helyett, a mi életünk igényeit kielégitő módon kell szobánkat berendezni. Segitségükre jött ebben a törekvésben három erős művészi érzékü férfiu: *Ruskin, Burne Jones* és *William Morris*, akik megmutatták, hogyan kell a köznapi életben szükséges és az ember közvetlen környezetéhez tartozó tárgyakat művészi formákkal ellátni. Más szóval: belevitték *az iparba a művészetet.* Butorokat, kárpitokat, szőnyegeket, edényeket és evőeszközöket terveztek. Nem sajnálták a munkát és maguk faragták, fényezték a széket, a butort, festették a kárpitot, saját műtermükben készitették a szőnyegeket, — a hamu-csészétől a lábtörlőig semmi sem volt előttük oly kicsi vagy közönséges, hogy művészetükkel meg ne nemesitették volna. Nem vetették meg az ipart, azért mert maguk művészek voltak. Lereszkedtek hozzá és művészi tudásuk erejével felemelték arra a fokra, a hol *uj művészet* lett belőle.

Példájuk követésre talált. Ma Walter *Crane*, a hires angol rajzoló, kárpitokat, falszőnyegeket, könyvtáblákat konponál, *Charpentier*, a nagy franczia szobrász, csöngettyüket, ajtó-kilincseket és hamu-csészéket mintáz, *Steinlen*, a világhirü illusztrátor falragaszokat fest, *Munthe* és *Eckmann* az egyik dán, a másik német festő, szőnyegeket szövetnek a saját terveik alapján. Egész sereg nagy művész, festő és szobrász fog lalkozik manapság azzal, hogy a mindennapi használatra szánt tárgyaknak művészi formákat adjanak. Es az iparművészet különféle ágait ma már nehéz volna felsorolni. Butorok, kő-, porczellán-, üveg- és fémből készült használati és disztárgyak, szőnyegek, festett ablakok, kárpitok, edények, könyvek, ékszerek, ruhák, levélbélyegek, sőt sajnos: levelezőlapok — mind-mind alkalmas arra, hogy hozzáértő iparos művész, (vagy ha jobban tetszik: művészi iparos-műiparos) szép és praktikus formát adjon neki.

Az Iparművészeti Társulat állandó kiállitásán sok szép terméke látható a modern műiparnak. Egy-két sikerült időleges kiállitás felébresztette közönségünk érdeklődését és az őszkor meg a karácsonykor megnyiló uj kiállitások már remélhetőleg kellően előkészitve találják a publikumot az uj művészet czéljairól.

Ez a mozgalom, amely oly hirtelen támadt a kulturállamokban, szinte általános betegségnek, vagy az örökké változó divat egyik uj szeszélyének volna mondható, ha nem lenne oly egészséges és reális az alapja, a czélja. Vezetői azt akarják, hogy a művészet ne legyen csupán fényűzés, a gazdagok privilégiuma, az élettől távolabb álló valami. Hanem hogy mindenütt, az utczán, a nyilvános épületekben, a vagyonos ember villájában, a polgár ebédlőjében és a munkás bérelt szobájában, mint a nép általános birtoka köztünk legyen. Nyilvánuljon meg a mindennapi életben és jelentkezzék a legegyszerübb használati tárgyban. Ahelyett, hogy elmult korok avult stil formáit utanoznák, a modern műiparosok ugy készitik dolgaikat, hogy természetes és jellemző formáikkal a modern élet praktikus és művészi követelményeit kielégithessék.

És az ő munkájuk: *az uj művészet.*

Seress Gyula.

AZ ÚRFI.

Irta VÉRTESY GYULA.

Urfi maradt teljes életében. Vénülő, kopasz, megtört ember volt, mikor haldoklott, de akkor is, mikor a lélekimádságát húzták, a faluban akkor is csak azt mondogatták:

— Az urfinak huzzák! Könyörüljön meg rajta a jó isten!

És mikor az öreg Rády Benjámin ur bekocsizott Gyöngyösre, hogy megrendelje a diófakoporsót az utolsó Rády számára, hát ő is azt mondta az asztalosnak először, hogy ugy kell ráirni a koporsóra szép aranyos betükkel:

Rády Guszti urfi, élt negyvenkét esztendőket.

Csak később jutott eszébe, hogy ekkor az egyszer mégis megembereli a fiát és urfi helyett urat iratott azután a koporsóra.

Az édes szüléje ekkor az egyszer becsülte meg Guszti urfit. Hanem azért kijárt neki a korholásból még ott is a halottas ágyon. Az öreg tekintetes ur meg a tekintetes asszony könyes szemmel álltak a ravatal lábánál, szomoruan nézegetve el az urfi barázdás, ránczos, sárgás arczát, melyen kezdett erősen kiütögetni a fehér szakáll.

— Milyen öreg szegény Guszti! — sóhajtott fel a tekintetes asszony.

— És igy hagy itt minket — pattant fel az öreg ur — hogy vele kihal a Rády nemzetség! Adta kölyke!

Hanem azután elérzékenyedve folytatja.

— Hej, gyerek, gyerek, csúf dolog ez, igy eltemetni egy familiát!

Az anyja nem szól rá semmit, csak sopánkodik:

— Gusztikám, édes jó fiacskám! Miért hagytál itt?

Gusztika, ha felelhetett volna, bizonyára lesütött szemmel és alázatos kézcsókkal járult volna a mamája elé és igy szólt volna:

— Mamácskám ne haragudjék, visszajöttem a másvilágról. Pedig olyan jó nyugalmas világ van ott. De ha maga akarja, még itt maradok.

Igen, bizonyára engedelmeskedett volna, ha kikelhetett volna a koporsójából. Ugy, ahogy életében engedelmeskedett a mamája parancsának.

Szegény Guszti pajtás! Most jöttem haza a temetéséről és mig a szomoru, csatakos őszi időben az ablakomat koppantgató kövér esőcsöppeket nézem, a mint az üvegen nesztelenül, szép lassan, simán szétfolynak, ugy tünik fel nekem, mintha az a szegény halott is, a kinek friss sirját mossa most az eső odakint a falusi temetőben, — az is ilyen lassan, nyom nélkül szétfolyó csepp lett volna.

S tudja isten, mintha mégis lett volna valami érdekes ebben a szörnyüségesen passziv és csöndes életben.

A mint végig gondolom élete sorát, mintha a tehetetlenség tragédiájának valamelyes nyomát találnám benne.

Egy ember, a ki nem mert élni, a kinek nem volt akarata, nem volt bátorsága és a ki még csak nem is akart akarni.

Az élet és ő, nem vették egymást komolyan. Ő az életet nézte le mélységesen, az élet pedig őt.

— Olyan szamárság az — mondogatta sokszor, — hogy az ember születik, egypár évig idefent komédiázik, azután eldugják a földbe, mint ahogy játszma végén a sakkfigurákat a dobozba.

— Neked szamárság! — felelte az Élet — mert nincsen se ambicziód, se erőd, se bátorságod! Neked kár volt születni!

— Persze, hogy kár! De ha már itt vagyok, hát csak belenyugszom a változhatlanba. Hanem komolyan bizony nem veszek itt semmit sem!

Nem is vett, de őt se vették! Az édes szülőitől kezdve le egészen az utolsó hordárig, mindenki hóbortos legénynek tartotta.

Elég értelmes legény volt, mikor az érettségi után felkerült ide Pestre jogásznak, de idefent aztán lassankint ugy összekuszálta jól formált agyának minden sejtecskéjét, hogy végezetül csak egy okos gondolata maradt, az, hogy hallgasson az édes apjára és menjen haza a falura leélni deliriumos napjainak az utolját.

De persze ezt nem cselekedte meg hamarosan. Elébb belevetette magát az élet hullámzó tengerébe — a mint később, odahaza, a kellemes délutáni kvaterkázások közben emlegette.

Pedig micsoda szerény úszás volt. Mint valami fuldokló kis kutya, ugy vergődött a hullámok között. Sehogy sem érezte jól magát bennök. Nehezen is ugrott be. Jól emlékezem mikor először találkoztam vele. Akkor még a parton állott. Készült beleugrani a tengerbe. A régi egyetemi épület füstös, sötét kveszturájában szorongott az apja mellett. Pufók, piros képü legény volt, a ki inkább félénken, mint büszkén szorongatta kezében az indexét.

Nagy volt a tolongás, az öreg urat meg a mamlasz fiát majd összenyomták, s a két jámbor megunva az ácsorgást és forróságot, már ott akarta hagyni az egészet, mikor én, a ki közel voltam már a kvesztor ur farácsos ketreczéhez — megsajnálva őket, különösen a jóképü öreg magyar bácsit, a ki ugyancsak izzadt

A menyasszony. Foulier festménye.

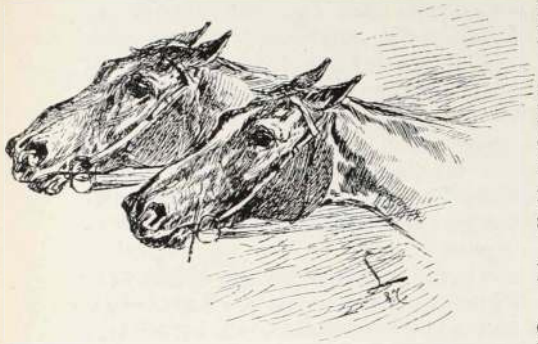

és káromkodott — rákiáltottam a fiura, hogy adja ide az indexét, majd elvégezem a dolgát, az enyémmel együtt.

A legény mintha nem értett volna meg, bambán állt egy helyben, mig végre is az apja kikapta a kezéből a kis fekete könyvecskét és a tömegen át csörtetett hozzám.

— Áldja meg az isten, irassa be ezt a maflát!

Be is irattam szerencsésen. Mikor visszaadtam a leczkekönyvet az öregnek, hálálkodva mutatta be magát:

— Rádfalusi Rády Benjámin vagyok. Birtokos Rádról. Ez a kölyök meg a Guszti fiam! Szörnyümód anyámasszony katonája a szegény!

Rády Benjámin urral aztán összebarátkoztunk. Együtt ebédeltünk, vacsoráztunk s másnap még a vasuthoz is kikisértem.

Guszti urat az én gondjaimra bizta:

— Viselje gondját öcsémuram, mert ez magától még talán enni se mer kérni a korcsmában!

Enni ugyan mert kérni, de bizony a legény szörnyüségesen gyámoltalan volt. Együtt laktunk és hamarosan kiismertem az urfi természetét. Lusta és gyáva volt az istenadta, a végtelenségig, amellett pedig gyönge szivü és jólelkü, mint a minők az ilyen emberek rendesen szoktak lenni.

Eleintén eljárt velem mulatozni ide is, oda is, de mikor meglátott először egy korcsmai verekedést és meghallotta, hogy később párbaj lett belőle, hát attól az időtől kezdve a világért se jött volna el a mi jogásztanyánkra a fiuk közé, hanem bevette magát valami kis józsefvárosi korcsmába és ott ebédelt, vacsorázott egyedül, hogy ne legyen valami összekoczczanása vagy kellemetlensége senkivel. Az egyetemre se járt fel.

— Tudod, oly kiálhatatlan lárma meg orditozás van a folyosókon, hogy az ember ideges lesz ha hallja. Meg aztán idehaza is lehet tanulni!

Nem is mozdult ki azután otthonról, csak ebédelni meg vacsorázni. De voltak napok, csatakos, esős, őszi napok, a mikor ki sem mozdult. Egész nap az ágyban feküdt, de még csak nem is olvasott, hanem szívta az egyik czigarettát a másik után.

— Pajtás, olyan unalmas az élet, hogy nem érdemes fel se kelni

Nem is kelt fel! Hazahozatta az ebédjét is meg a vacsoráját is, a borral együtt és elpityizált ott az ágyban magában.

Mire én este hazakerültem, Guszti ur már totaliter el volt készülve. Ilyenkor aztán beszédessé vált:

— Ma jó napom volt! Ez az isteni nyugalom! Milyen boldog lennék én, ha mindég igy lehetne élnem! Milyen jó itt ebben a kis szobában. Nem parancsol senki! Nem kell félni senkitől.

— Hát kitől szoktál te félni?

— Kitől? Hát mindenkitől! Tudod, én ki nem állhatom a kellemetlenségeket. Szivesebben meghalok, minthogy verekedjem valakivel. Én békét hagyok mindenkinek, csak nekem hagyjanak. De tudom, hogy az apám nem sokáig hagy itt nyugodtan. És a mama is látni akar. Haza kell mennem. Különben jobb is! Majd megpróbálok odahaza is igy élni. Nyugodtan, békén egy kis szobácskában. Csak gazdálkodni ne kelljen. Mert az irtózatos. Mindenre gondolni, a cselédekkel veszekedni, meg a kereskedőkkel, a kik megveszik a buzát, bort, gyapjut. Istenem, még se jó életem lesz nekem otthon! No, de legalább az anyácskám mellett lehetek. Mégis hazamegyek ebből a nagy városból!

És haza is ment! Egy darabig aztán hirt se hallottam felőle. Csak nagysokára irt levelet:

— Nagyon boldog vagyok — irja a levelében — nem kell törődnöm semmivel. Apa mindent elvégez! Csak a mama zaklat mindig, hogy házasodjam már meg! Hogyisne, nem ettem gombát, hogy kizavartassam magam az én isteni nyugalmamból.

Pedig ez az isteni nyugalom csak Guszti urnak tünt fel olyan isteninek. Az ismerősei, a kik néha beszéltek róla, mindig szánakozva emlegették:

— Mint valami normalista gyereket, ugy tartják! Még talán enni is csak akkor mer, ha az anyja vagy az apja megengedik neki. A gazdaságba csak annyi beleszólása van, hogy néha kiküldik, hogy a munkások után nézzen! Az apjától zsebpénzt kap s az anyja néha ugy leszidja, mintha most is hátulgombolós nadrágban járna az urfi. S miután sehová sem jár, csak az anyja hordja a leányos házakhoz, a hol természetesen mindenütt csak gúnyolják őket — (az öreg asszonyt már el is nevezték fiahordónak) hát az urfi odahaza szokott pityizálgatni magában. Azt mondják, hogy iszik mint a kefekötő. Két-három liter bort is felhoz magának naponta a pinczéből! A kiváncsiság egyszer azután lekergetett hozzá. Évek mulva történt ez, Pestről való távozása után. Ugy látszott, megörült, hogy látott. Összevissza csókolt és bár korán reggel érkeztem hozzájok, első dolga volt leszaladni a pinczébe és felhozni egy kancsó bort. Hiába szabadkoztam, hogy reggel nem tudok inni, belém diktálta:

— A bor mindig jó, este, reggel, nappal, éjszaka! S olyan jó, ha az ember iszik! Lásd én már nem is tudok mást csinálni, de nem is akarok. Szépen itthon ül az ember és altatja a gondjait. Mert van ám gondom is! A mamámmal sok bajom van. Majd meglátod, hogy fog szidni előtted is! S meg is láttam. Az öreg urasszony ugyancsak lehordta a fiacskáját:

— Hát mondja meg öcsémuram, nem isten ellen való vétek, egy ilyen kamasznak meg nem házasodni?

A vörös orru, kopaszodó kamasz alázattal járult a mamája elé és kezét csókolgatva, kérlelte:

— Akármit parancsoljon mamuskám, csak ezt ne!

— De ha én épen ezt parancsolom!

— Akkor megteszem! Csak még egy kicsit tessék várni! Hagy élvezzem ki a legényélet szabadságát!

— No, hiszen szép kiélvezés! — gondoltam magamban, de nem szóltam neki; sőt ráhagytam mindent.

— Ugy-e pajtás, ez a legokosabb élet! Nem törődni semmivel, élni jól, nyugodtan. A papa elvégez mindent, engem nem is enged beleavatkozni semmibe sem! Azt hiszi, hogy ő az ur, pedig én vagyok! Csak egytől félek, hogy a mamával nem birok: meg kell házasodnom. Legalább még egy pár évig tudnám élvezni a legénységemet!

— Hát jól éled a világodat? Van egy pár szép szeretőd?

Guszti urfi mint valami tizenhat éves leányka, elpirult és lesütötte a szemét, ugy felelte:

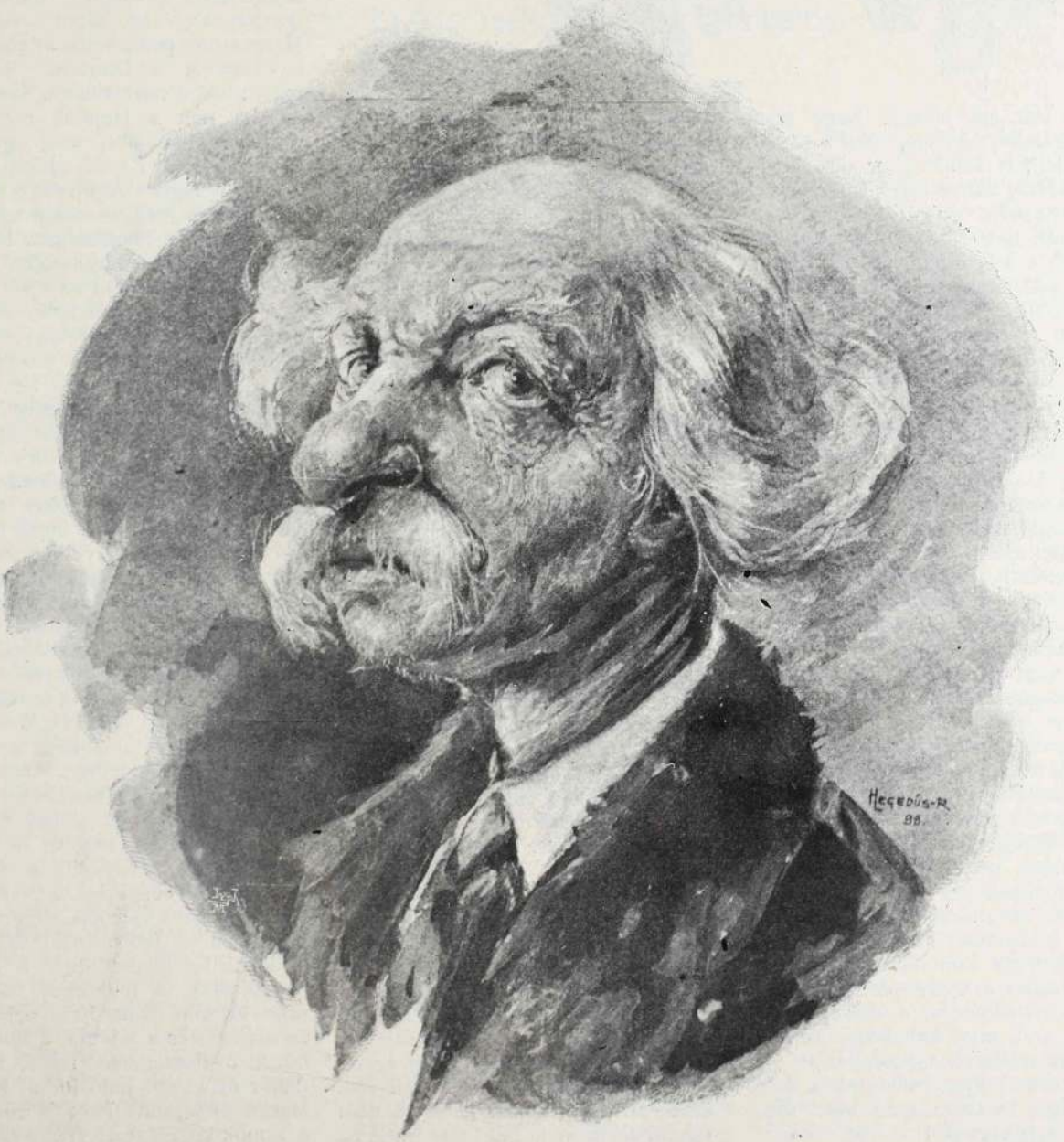

Pálinkás apó. Hegedüs Richard vízfestménye.

A „Magyar Gémusz Vasárnapi Lapok“ e heti jutalomképe után kicsinyítve.

— Hát azt hiszed, hogy olyan életet élek én? Nem, nincs senkim se! Nem is kell!

— Nos, akkor megnősülhetsz! Mi tart vissza?

— Mi tart vissza? Az, hogy nem akarok a nyakamba szedni semmiféle kellemetlenséget! Még, hogy meg kelljen majd verekedni a feleségem szeretőjével. Mert az is megeshetik ám, hogy majd szeretőt tart.

Ez után az érvelése után nem hoztam neki elő többet a házasságot. És ugy látszott, az édes anyja is békét hagyott neki. Különben nem is sok ideje maradt volna az urfinak a házasságra!

Látogatásom után alig egy félévre levelet kaptam tőle. Alig tudtam végig betűzni a kegyetlen rossz irást.

— Nagyon beteg vagyok! Titkolják, de én tudom, hogy nem gyógyithatnak már meg! Vizibetegségben vagyok! Csak az bosszant! Vizibetegségben én, a ki mindig ugy utáltam a vizet! Meg fogok halni. De nem félek a haláltól. En csak az élettől féltem mindig. Ugy-e jobb is lesz nekem ott lent? Valami sok gyönyörüségem ugy se volt az életben. Mindig csak pihenni akartam. No, most majd pihenhetek! Most már a mama se szekirozhat többé Szegény mamácskám.

Itt olvashatlan az irás! Bizonyára könycseppek hullottak a levélre.

Olvasom a levelet és szomoruan gondolok az urfira, a kinek az élete olyan volt, mint imhol egy az ablakomon szétfolyó esőcseppé.

S eszembe jut, milyen okos dolog ugy élni, legalább nem esik nehezükre a meghalás!

INNEN-ONNAN.

A mit szerelemnek csúfolnak. Nagy-Szebenben történt. A férj, az asszony s a szerető (nem a csábító) a főszereplők. El sem mondom a históriáját. Tud arról mindenki; ugy a felsőbb tizezrek, mint az alsóbb néposztály. A különbség csak az, hogy az egyik filozófiai megjegyzésekkel spékelt czikkekből vett tudomást a fin de siècle dráma részleteiről, mig az alsóbb néposztály alczimekkel ellátott s megrázó szinekkel festett sorokból kéjelgett a nagy-szebeni tragédia vad és bűnös meztelenségében. Másról sem beszélnek az emberek egy hét óta, mint arról, hogy igazságos munkát végzett-e a férj sujtó keze? Az asszonyok természetesen az «örök Éva» pártján állnak és sajnálják szegénykét, hogy most «*szenvedni*» kénytelen. Titokban pedig ezt gondolják: óh az ügyetlen, miért is nem vigyázott jobban; hja, vidéki liba! A férfiak pedig . . . óh azok nagyon csunyán okoskodnak. Ők a hangulat emberei! Nagy befolyással van gondolatmenetükre az is, hogy átaludták-e az éjszakát. No de egyéni nézete mindenkinek lehet. És bocsássák meg nekem, ha sok könyet hullatok a szegény szerető sorsán! Miért is kellett neki bűnhődnie, mikor a bűnhődés csupán az asszonyt illeti. Hiszen a legtöbb férfi az asszonyban a szerelmet keresi. A szerelmet és nem az asszonyt. Az a boldogtalan halott tehát a véletlen áldozata volt. Mert ő nem csábitotta el az asszonyt, ő csak a szerelemnek, az érzésnek hódolt meg. Az asszony gyengesége, és nem a férfi ereje volt a tragédia közvetlen oka. Az áldozat szeretni akart, szeretni bárkit, s hogy éppen ennél az asszonynál találta fel azt, amit bármelyik nőben keresett, nem róható fel neki bűnül. Öld meg az asszonyt! Igen az asszonyt, aki gyönge ahhoz, hogy ne legyen elég erős, s a kit semmi más, mint a megcsalni vágyás vezérelt. A férj tehát nem igazságos munkát végzett, az izgatottság nem jó tanácsadó. A kard nem oda sujtott le, ahová az igazság szánta . . . De hol nem nyernek az asszonyok bűnbocsánatot?

= **A Margitsziget halála.** (Levél a szerkesztőhöz.) Kedves szerkesztő ur! Tegnap a «Fecske» kormánya mellett, ahol senki sem látott, kivettem a zsebkendőmet és bucsuzóul meglobogtattam a Margitsziget felé. A karcsu gőzös gyorsan vitt le és pár percz mulva a Lukács-fürdő eszplanádjának a villámos lámpái vetettek nappali világosságot a hajóra. A Margitsziget pedig a háttér sötétjében egybeolvadt a Dunával. Sohasem fogom többé visszontlátni. Szerkesztő ur, ha ráér a lapjától, menjen át maga is a nyáron még egyszer a Margitszigetre. És bucsuzzék el tőle. Sohasem fogja viszontlátni a szigetet. Mert már a jövő tavaszkor megszünt sziget lenni a Margitsziget. És azzal meg is hal a Margitsziget. Széles hid tehénkedik majd az alsó végére, ami mindennap megtelik járó-kelő néppel. Egyszerre pár ezer ember is nyüzsög majd rajta és vasárnaponként még több részeg tót, vastag cseléd és víg baka lepi meg bokros tereit, mint az immár «sétánynyá» lett Városligetet. Megszünik az a valami, ami eddig ezt a kis paradicsomot elszigetelte, a rajta élőket igazi — és az unalom határán innen maradó — magányossággal vette körül. Magányossággal, melynek csöndje kéjesen lustitó volt, apró szenzációi pedig szerelmes emlékeknek maradtak szivünkben . . . A Margitsziget meghal és feltámad helyette egy uj városliget, ahová csak a szobaleánya fog elkérezkedni, szerkesztő ur. És nem olyan valakik, akiknek a szavára megdobban a szivünk, amikor azt kérdik, hogy miért nem voltunk tegnap a szigeten és tudjuk-e, hogy milyen nagyszerü czigány a Dankó Gábor? Az a bizonyos szép asszony, — minden évben más, de minden évben: a sziget királynéja, — sem fogja ott többé a férfisziveket diómódra tördösni. És megszünnek a holdvilágos séták, a fölösleges és éppen ezért buzgón üzött Kneippolások, a csónakázás és a tejkura, a bánatosan bucsuzó harangozás féltizenegykor, mikor az utolsó hajó indul. És Szt. Margit kisasszony lelke is elköltözik a romok közül, amelyeket majd évek mulva ugy fognak mutogatni, hogy itt vannak a Margitsziget utolsó maradványai . . . Bucsuzzon hát el, szerkesztő ur, mint tette a maga szomoru barátja. =

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet.

I.

Mily elandalatión, csendes nyugalomra intőn hangzik a kisvárosiak esthajnali harangszava.

Mintegy megpecsételi a munka bevégzését és talán jobban szendeziti a kicsinyeket bölcsőikben, mint a dajka altató dala.

Oly bensőségesen megnyugtatók ezek a téli, békés hangok.

Ilyenképen hangzik a juvigny-i vecsernyére hivó harangozás is, melynek kellemes szózata télen nyolczkor, nyáron kilencz órakor hangzik el, a harangtoronyból, mely egyedüli megmaradt kiemelkedő disze a várost övező falnak; a többit még XIV. Lajos rontatta le.

Történetünk kezdetén, 1865. évnek egy szép vasárnapján, ép hogy az estharang utolsó zengési haltak el a szőlő-dombok lejtőjén, melyeken a sürü zöld közt, ki-ki bukkannak Juvigny házai és lejtenek le az Ornain pataka felé.

A belső város egyik ódon épületéhez tartozó kertben, egy fiatal ember könyökölt a terrasseon és a Polval felé összeszoruló szőlős lejtőkre tekintett, amelyekre már az esthajnal köde kezdett ereszkedni.

A látást határoló erdők felett már megjelentek az első csillagok és távolabb az erdők felé, a kavicsos uton hazafelé haladó kocsik zöreje hallatszott mindinkább csöndesedőleg.

A harangozást követő csendben idáig hallatszottak valami vig zene hangjai, melyeket egy nem messze levő kertben tartott nyári mulatságból hajtott erre a szellő

A fiatal ember élénken ütötte fel fejét, figyelemmel hallgatta a csengő melodikus hangfoszlányokat.

— Gérard ur, — szólalt meg egyszerre háta megett az öreg szolgáló orrhangja, Seigneulles ur már lefeküdt, mi szintén készülődünk, nem tetszik bejönni?

— Mindjárt Manette.

A szolgáló miután bezárta a szőlők felé szolgáló kaput, kétszer is reáforditván a kulcsot, visszajött az urfihoz.

— Hát jó éjszakát, ha felmegy, zárja be az előszoba ajtaját, édes apa nem szeret nyitott ajtó mellett aludni.

— Jó van, jó, jó éjszakát!

Seigneulles Gérard, bár kissé gyengédebb, de csinos alkatu, huszonhárom éves ifju. Halvány barna arczszinét, kék szemeit meglepő szépen emelte fekete hajzata és pelyhedző szakálla.

Mozgékony, ideges arczvonásai szenvedélyességet árulnak el, melyet a félénkség bizonyos neme takar, s mely félénk tartózkodást a faluban sokan arisztokratikus, visszataszitó gőgnek gondoltak. Édes atyja, Szent Lajos rendjének lovagja és volt gárdista a Restaurátió alatti időkből, — későn házasodott s felesége korán halt el; Gérard egyedüli gyermeke volt, kit szigoruan a régi hagyományok szerint nevelt. Lelkes és hajthatatlan legitimista volt az öreg, ki nem sokat tanult, de egyenes lelkü, lovagias, őszinte embernek ismerték átalánosan.

Az ő véleménye szerint a fiunak ellenmondás nélküli engedelmesség a kötelessége apja iránt mindaddig, mig nagykoru nem lesz, mely nagykoruságot a régi jog értelmében a huszonötödik év betöltével tartotta elértnek.

Tizenhétéves korában Gérardt a metz-i jezsuita collegiumba adták. Még most is remegéssel gondolt azokra a gyötrő aggodalmakra, melyek mint hazatérő iskolás fiut elfogták, midőn rossz osztályzatot kapott. Hétszer nyolczszor is megkerülte a városkát, mig el tudta magát határozni, hogy meghuzza a csengettyűt és szigoru apjának szeme elé mert kerülni.

Érettségi vizsgái után a jogot hallgatta Nancyban, de a szigoru apa még ott sem engedte ki a gyeplőt a kezeiből. Egy velük rokon öreg, ájtatos és otthon ülő nénihez adta fiát teljes ellátásra, még pedig oly ravasz számitással, hogy Gérardnak hogy az ő szobájába mehessen, előbb a nénién kellett áthaladnia, a mi ugyszólván kényszeritette a korai hazatérésre és meghiusitott mindenféle éjszakai kimaradást. Ilyen viszonyok közt képzelhető, hogy Gérard iparkodott innen mielőbb szabadulni s amily rövid idő alatt csak lehetséges volt, be is fejezte tanulmányait. Egymásután tette le vizsgáit és csak nem rég koronázta be tanulmányait a szokásos szaktudományi értekezéssel, mely után hazatért Juvigny-be, hol azóta mintegy két hetet töltött el.

Klastromi nevelése daczára, Gérard szerette a világ élvezeteit és a reá erőszakolt erkölcsös életmód sulyosan nyomta a vállait. A nevelés nem nyomhatja el az ember temperamentumát és hajlamait, és a fiatal Seigneulles erős vágyakozással tekintett a földi gyönyörüségek paradicsoma felé. Vére forrongott és a tudás fájának gyümölcsit volt kiváncsi megkóstolni. Erősen fogadkozott magában, hogy ha egyszer bele szabaditják, rettenetes pusztitást fog bennük véghez vinni.

Azonban már az első napokban azon fájdalmas tapasztalatot tette e tekintetben, hogy e pillanat még nagyon messze van.

Mert Juvigny, bár präfectura székhely, nem bővelkedik a szórakoztató alkalmakban, az otthoni élet pedig éppenséggel nem volt mulattató Gérard számára.

A lovag csak a plébánossal és néhány tősgyökeres régi nemes emberrel közlekedett.

(Folytatása következik.)

Amerikai regény.

(Folytatás és vége.)

A főnök följegyzé a válaszokat, azután pedig felemelkedett ültéből és elhagyta a szobát.

Mc. Gloin nagy meglepetésére ismét egyedül maradt. Vadul nézett körül. A tolvajok és gyilkosok arczképei vigyorogva meredtek reá és egyenként ismerte meg a gyilkos szerszámokat: ez itt hurok, ez matrózkés, ez háromélü tőr . . . Meddig fog még ez a borzasztó várakozás tartani? A czinkostársai merész, elszánt és ravasz ficzkónak ismerték; ugyan miért ne használhá fel itt is ezeket a tulajdonságokat? Ha nemcsak a puszta gyanura tartóztatták volna le, akkor már rég megmondták volna elfogatása okát. Legjobb lesz szemtelenül tagadni és bátran szembenézni a veszélynek!

A háta mögött halkan nyilott az ajtó és léptek siklottak a puha szőnyegen. Eleinte mozdulatlan maradt, de miután senkisem jött közelebb, lopva tekintett hátra. Egy férfi és egy fiu állottak a küszöbön és kutató tekintetekkel méregették őt végig. Egyik sem szólt egy szót sem. Egyideig nyugodtan tűrte nézésüket, de később ingerelte őt, hogy viszonozza a megfigyelést. Amint visszafordult, ujabb rettegés szállta meg! Ezek az arczok nem voltak egészen ismeretlenek előtte; legalább a férfi arcza nem, hiszen az volt Rosenthal, a zálogos a kilenczedik avenueról. Mc. Gloinnak elállott a lélegzete.

Ebben a pillanatban a főnök ismét belépett és a fiu kezéből átvett valamit. Mc. Gloin nem láthatta, hogy mi volt az. Rosenthal és a gyermek távoztak és az ajtó halkan zárult be mögöttük. A főnök visszaült helyére és maga elé tette az asztalra a fiutól átvett tárgyat, melynek láttára Mc. Gloin ereiben megfagyott a vér. Ötlövetü revolver volt; fehér fogóval.

Rémülten mintegy megbabonázva bámult a fegyverre. Azután csak nagy erőfeszitéssel tudta szemeit elforditani tőle és ekkor a főnök szuró tekintetével találkozott.

Ez a pillanat válságos volt és a két férfi harcza megkezdődött. A főnök az igazságért, a fogoly az életéért küzdött és fegyvereik korántsem voltak oly egyenlőtlenek, mint azt gondolni lehetne. Természetesen a főnököt még a törvény tekintélye is támogatta és az a hatalmas előny, hogy Mc. Gloinnak halvány sejtelme sem volt az ellene álló bizonyitékokról és mennyire elveszett már ügye. Mc. Golint pedig a kétségbeesés adta bátorság és a létfentartás ösztöne segitette. Most már Mc. Gloin is ép oly jól tudta, hogy milyen bűntettről van szó, mint a főnök, és szilárdan elhatározta, hogy tettét nem fogja bevallani. A főnök a legkisebb részletig, jól megfontolta haditervét, de Mc. Gloin is minden erejéből készült a védelemre.

— Lépjen közelebb Mc. Gloin, — szólt oly bátoritó hangon a főnök, hogy a fogoly majdnem megfelejtkezett az óvatosságról; — lépjen közelebb, — beszélnem kell önnel.

Székét az ablak elé állitotta és a fény éppen a fogoly arczára vetődött, hogy annak változó kifejezését kitünően megfigyelhesse.

— Ön most nem először van fogságban, Mc. Gloin? — kérdé a főnök.

— Egyszer rajtkaptak egy kisebb lopáson, válaszolt a másik, nem volt szerencsém, különben a többiekkel épugy megeshetett volna.

— Ahhoz a bandához is tartozott maga, amely a multkor oly jó fogást tett avval a hordó rummal, avval a szekérrel.

— Én?

— Igen, maga, Healy, Banfield, és Morrisey; és talán még mások is. Megtudná-e nekem mondani, hogy hol volt e hó harmadikán esti tizenegy órakor?

— Ennél a gyorsan odavetett kérdésnél Mc. Gloin fellélegzett. Hiszen ez egészen más dolog, mint a gyilkosság: az ötödik avenuebeli hordólopásról van itt szó! — gondolta magában. Ha erről van szó, akkor meg van mentve.

— Nem tudom, hol voltam, főnök ur — mondotta a legártatlanabb arczczal; ugy hiszem valahol a városban egy pohár sör mellett.

— Banfield a lovat hajtotta, maga és Morrisey emelték a rumos hordót a szekérre. Maga ütötte tarkón a rendőrt. Csak a mult éjszaka saját maga beszélte el az egészet, tehát még jól emlékszik az egészre, — mondá a főnök nyugodt hangon és erősen a szemei közé nézett.

Mc. Gloin fülig pirult és ajkába harapott. Charlotte valódi jellemének felfedezése haraggal és szégyennel tölté el; hogy a leány elejétől kezdve bolonddá tartotta, tőrszurás volt az ő mélyen gyökeredzett hiuságának. Majd azonban egy más gondolat a fejébe kergette a vért, ha ez a leány megcsalta őt, ki tudja, vajjon minden egyes czimborája nem a rendőrség kéme.

— Mc. Gloin, — folytatá a főnök szilárd hangon, — maga jó családból származik és könnyen szerezhetett volna tisztességes életmódot, de maga inkább lett tolvaj, gonosztevő. Elvetemedett emberekhez csatlakozott és korhelykedéssel, rablással töltötte életét. Lopásokat követett el az utczákon és a korcsmákban. Minden tolvajfogást kipróbált már, néha eredménynyel, néha anélkül.

A főnök elhallgatott, Mc. Gloin a padlóra bámult; gonosz sejtelmei ujból feléledtek.

— Ha megelégedett volna evvel, akkor most nem lenne itt, de maga még tovább ment. Legfőbb törekvése az volt, hogy czimboráit elvetemedettségben felülmulja. Egy éjjel aztán ismét gonosztettet követett el . . .

Hol kalandozott Mc. Gloin tekintete? Nem nézett a főnökre, hanem ki, a hólepte udvarra és rettegés ült vonásain. A főnök az ablaknak háttal ült, de azért mégis tudni látszott, hogy mi történik odakint. Mc. Gloin azonban beláthatta az egész udvart. A szemközt levő fal ajtaja kinyillott és három férfi lépett az udvarra, lassan, hallgatagon. Két rendőr között, kezein békókkal, halvány arczczal Mc. Gloin régi barátja, Tom Healy lépdelt.

Ez a csapás nagyon is váratlanul találta és a hatást nem tudta eltitkolni. Arcza görcsösen vonaglott ajkai reszkettek és összeszoritotta fogait, de nem birta ki tovább a főnök tekintetét. Rekedt hangon lökte ki a kérdést:

— Hát mit követtem én el?

— Gyilkossággal vádolják!

Ha most nem tud uralkodni magán, — elveszett. Összeszedte minden erejét és sikerült is neki gondtalan, bizalmatgerjesztő arczot vágni.

— Gyilkossággal gyanusitanak? engem! Csak az kellene még! És kit gyilkoltam volna meg?

A főnök majd egy percznyi szünet után nyomatékkal válaszolá:

Annak a férfiunak, akit meggyilkolt, a neve . . . — Louis Hanier!

— Ah, ön valószinüleg azt a francziát gondolja, a 26-ik utczából!

A főnök igenlőleg intett fejével, mire Mc. Gloin elkezdett kaczagni.

— Ki meri azt állitani, hogy én vettem el az életét?

— Minden körülmény a bűnösségére mutat.

— És mégsem tudják rám bizonyitani.

— Maga nagy tévedésben van, Mc. Gloin, — viszonzá a főnök vasnyugalommal és a revolvert a kezébe vette és magasra feltartotta. — Lássa evvel a fegyverrel és evvel a golyóval lőtte maga le Haniert. A revolver az első bizonyiték, amelyet hamis név alatt zálogositott el Rosenthalnál. Ő és a fia, akik pár perczczel ezelőtt voltak itt, egész biztossággal felismerték.

A fogoly érezte, hogy inog már alatta a talaj, de mindazonáltal még nem adta fel a küzdelmet.

— Nos és ha a pisztolyt el is zálogositottam, mit bizonyit ez? Az utczán találtam. Ki meri mondani, hogy én öltem meg Haniert?

Mc. Gloin kérdéseire válaszkép felnyilt az ajtó, és épp ugy mint azelőtt megint három ember lépett be rajta, Morrisey és két detektiv.

Mikor a gonosztevő társát megpillantotta, ijedten hátrahanyatlott. A főnök hangja szilárd volt és érczes, mintha a távolból jött volna.

— Hát maga csakugyan azt hiszi Mc. Gloin, hogy a bűntársai nem árulták el? Ők nem voltak azok, a kik Haniert lelőtték, elképzelheti tehát, hogy inkább megmondják a valódi tettes nevét, mintsem hogy becsukatnák magukat.

Vége szakadt minden reménynek. Halálos félelem rágódott a szivén. Még egy utolsó kisérletet tett.

— Hazugság, amit mondanak! — kiáltá. — Én nem öltem meg Haniert, erre esküszöm!

— Mc. Gloin! — mondá komolyan és szigoruan a főnök — maga már annyit vallott, hogy most már késő a hazugság. Mi különben mindent tudunk, azt is, amit eltitkol. Nem igérhetem meg, hogy kegyelmet fog kapni; de csak az esetben remélheti, ha töredelmesen bevall mindent. A maga sorsa csak magától függ. Bűntársait mind letartóztattuk, és a hogy maga a szobát elhagyja, velök majd szembesiteni fogjuk. — Mc. Gloin nem várt tovább. A küzdelemnek vége volt, megadta magát. Halotthalvány arczczal térdre borult és vértelen ajkaival mormolá:

— Kegyelem főnök ur, mentsen meg az akasztófától!

A főnök szivében a szánalom egy érzése lopódzott, mikor látta a bűn sulya alatt kétségbeesetten vergődő szerencsétlen teremtést, aki testben és lélekben megtörve, megsemmisülten állott előtte. Ádáz küzdelem folyt le a belsejében, de uralkodott magán. Hisz Mc. Gloin még a kötelet sem éri meg, amelylyel akasztani fogják!

Emlékezetében megjelentek Hanier kis gyermekei, amint a borzalmas deczemberi éjszakában, meggyilkolt édes atyjuk véres teteme mellett kegyelemért könyörögtek, és a gyilkos iránt nem tudott többé szánalmat érezni. Embervért ontott és a büntető és bosszuálló igazságszolgáltatás karmai közé került.

A rendőrfőnök megmagyarázta Mc. Gloinnak. hogy vallomásának csak akkor van értéke, ha azt egy törvényszéki tisztviselő jegyzőkönyvbe veszi. Mc. Gloin a ki most épp oly hévvel vágyódott a vallomás után, mint a mily erővel bűnét előbb letagadta, arra kérte a rendőrfőnököt, hogy ez minél előbb megtörténjék.

Talán azt remélte, hogy ezáltal nem fogják oly szigoruan elitélni, vagy talán a lelkén akart könnyiteni.

Vallomásából még a következőket mondjuk el. A bűnt épp ugy követték el, amint azt a rendőrfőnök gyanitotta. A tolvaj-had feltörte az üzletet, bosszúból mindent összezúzott, mert épp akkor lepték meg őket, mikor a pénzes fiókban kotorásztak. Mikor Hanier lépteit meghallották, mindnyájan elmenekültek, csak Mc. Gloin maradt ott, és a szük lépcsőn felhaladó Haniernek hátulról egy golyót röpitett szivébe. Ez volt a bűne. Be is ösmerte. Bűntársainak vallomása az övét csak megerősitette. Bűnéért el is nyerte a méltó büntetést, történetünk már nem fog vele foglalkozni.

Még csak egy dologról kell megemlékeznünk.

Rövid idővel a történtek után a főnök irodájában egy küldöttség jelent meg, melynek szónoka a következő beszédet tartotta:

«Főnök ur, az ön fáradozásainak köszönhetjük, hogy Mc. Gloin, a förtelmes gonosztevő sok büneért méltó büntetést nyert. Az ő sorsa New-York összes gonosztevőinek elrettentő például fog szolgálni. A város egész polgársága nevében köszönetet mondunk ezért önnek, egyuttal szolgálatai elismeréseül még más jutalmat is érdemelt ki.»

Ezen szavak elhangzása után a szónok a Hanier gyilkosai kézrekerítőjének kitűzött ötszáz dollár jutalmat az asztalra tette.

Byrnes főnök a pénzt legnagyobb hidegvérrel vette a kezébe. A hizelgő szavakra egyszerüen csak ezeket felelte:

— Uraim! Azt hiszem leghelyesebb lesz ezt az összeget Hanier özvegyének és gyermekeinek juttatni.

Helyeslő moraj futott végig a küldöttség sorában. — Ez ugyan a vérdijnak egész uj felhasználási módja, — szólt a küldöttség szónoka, de ez önnek és hivatalnokainak csak dicsőségére válik.

(Vége).

Szerkesztői üzenetek.

Ifj. K. J. Pécs. Köszönjük! Kis változtatással sora kerül egy-kettő.

N. György. Sepsi-Szentgyörgy. A «Miért» czimüt felhasználjuk, — másik kettőre legközelebb visszatérünk.

H. H. Pozsony. Azt a lapot bizony nagyon ritkán látjuk. Figyelmét köszönjük. Üdvözlet!

Springer Bpest. A hét sovány esztendő után, sajnos, még nem jött el most sem a kövér; még ez sem vált be. Próbálkozzék komolyan is foglalkozni a dologgal és nagy szorgalommal még viheti valamire.

S. Sajó. Levelére magán levélben válaszolunk.

Nem közölhetők: Egy szív küzdelmei. (Regény.) A kulturáról. A biró házassága. Szivemből. Kadarka Bálint. A mi népünk. Kalandok.

— «**Csak a bajusz! Csak — bajusz!**» Hirét vette egy öreg honvéd, hogy — mint mondá — a *Bem-Petőfi* körképen le vannak pingálva a 48-as vitézek, kik Bem apó seregében szolgáltak. Messze Erdélyben lakik, de csak eljött, hogy lássa, mi igaz a dologban, mert akkor néki is rajta kell lenni azon a képen, hisz ott volt Nagy-Szeben bevételénél is. Végigcsudálja a képet, helyeslően bólingatja a fejét minden csoportnál, egyszer csak megakad a szeme a vezér előtt álló dobosokon, kik riadót vernek. Előrehajlik okulárét csinál a tenyeréből, aztán gukkert is kér az öreg bajtárstól, ki a körképnél szolgál, de csak sehogy sincs megelégedve. Csóválgatja a fejét, aztán odaszól az őrhöz: «No akárki festette ezt a képet, nem jól csinálta. Látja ott a medgyesi út közepén, a kereszt mellett azt a fiatal dobost? Sárga bajsza van. Na már nékem fekete kis bajszom volt s az ott én vagyok. Én voltam Bem apó legfiatalabb dobosa.»

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.
Segédszerkesztő Reich Béla.

* KERÉKPÁR *

A KERÉKPÁRRÓL.

Irta: Wohl Janka.

(Folytatás.)

Szavahihető franczia és angol hires orvosok két év óta jövedelmük tetemes csökkenését tapasztalják és ezt a kerékpározás által előidézett megjavult egészségi állapotnak tulajdonitják. De nem is csoda, ha meggondoljuk, mily álhatatos edzést visznek véghez a legkényesebb nők, a mióta a vasparipa lett a — vesszőparipájuk. Esőben, szélben, a legnagyobb sárban vigan surrannak odább a város legsürübb kocsiforgalma közepett és hónapok mulnak a nélkül, hogy valami balesetnek hire volna. Az általánosan divatba hozott versenyeknek köszönhető, hogy a kerékpározás már is valóságos művészetté fejlődött és már ma is a kerékpározást használják a túlművelődéssel járó testi-lelki hátrányok leghatásosabb ellensulyozásaképen.

Azt is megtanulták már a hölgyek, hogy az elegáns, rendkivül gondozott és pontos öltözködés, melyet a legujabb ruhák művészi szabása még aesthetikussá is tett, ép oly sinequa nonja a kerékpározásnak, mint a kecses magatartás. A mig tökéletesen nem tud bánni gépjével, a mig nem teljesen otthonos rajta, addig a nő csakugyan ne mutatkozzék nyilvánosan. A rossz vagy félős biziklista, akár férfi, akár nő, merev szemekkel előrehajolva ül, mint a rossz lovas, ki lova sörényébe kapaszkodik, görcsös elmerültséggel fogja a fogantyut, holott, ha ért a mesterséghez, a kis ujjával is hajthatja a gépet. A túlbő vagy rosszul szabott ruhában menetközben ugy néz ki, mint egy kiforditott óriás denevér, mely eszeveszetten csapdossa tört szárnyait — a folyton levegővel megtelő szoknya csakugyan ilyforma hatással lévén a szemlélőre. Ellenben, a mi a kerékpár aesthetikáját illeti, csak annak van joga felőle beszélni, a ki péld. a nagy versenyekben gyönyörködött a Ranelagh Clubban, s ott a győztes két Grefell kisasszony, vagy Mrs. Hastings-ot bámulhatta; a kerékpár-tánczot nézte, nesztelen, szemfényvesztő fordulataival, surranásaival, vagy a ki azt a sok száz nőt látta Londonban a legnépesebb utczákon, vagy a tengeri fürdők diguejein, elegáns, nyugodt magatartásukkal, alig észrevehető, egyenletes lábmozdulataikkal, kik a velük született nemes aesthetikai érzéknek a kerékpáron is eleget tudnak tenni. Senki sem fogja a biziklit nőietlen sportnak mondani, a ki igy látott biziklizni. A ki pedig nem látott, az ne itéljen.

Olykor ha fojtó melegben valamely szép alakot, emelt fővel, kipirult arczczal, melyről az élvezet öröme sugárzott, megfigyeltem, elképzelve a szédítő gyorsaság megittasitó kéjes szenzációját, a futtában átszelt levegő szellős frisseségét, önkénytelen eszembe jutottak, Shelley felszabaditott Prometheusának oly jellemzően lendületes sorai:

Öröm, diadal, őrjöngő gyönyör!
Tuláradó, mely féktelen kitör —
Boldogság, hogy im szabad lehetek!
Ujjongj szivem, kéjben fürödj, örülj,
Mint kit ragyogó légkör fog körül
S ragad — mint önszele a felleget!

Már nálunk is vannak hölgyek, különösen az arisztokraczia soraiban, kik valóságos tökélylyel kezelik a kerékpárt és az Andrássy-úti kertek útain reggelenként oly szépen látunk kerékpározni, hogy a gép legelkeseredettebb ellenségét is lefegyverezi.

Azonban a sok fénynyel árnyék is szokott járni és mint minden sportnál, a kerékpárnál meg éppen lényeges az önuralom, az önlegyőzés és mértékletesség virtusa. Az orvosok alapos megfigyelések alapján a tulhajtott sportok következményeként az uj betegségek egész lajstromával kedveskednek, minők: a biczikli kéz és láb, biczikli hátgerincz, biczikli arcz, telephone fül, golfszem, — a távirdaujjakról nem is szólva, minthogy a távirás nem sport — és ha mind e szép jóslat beválik s egyes esetekben már be is vált, bájos nemzedékre van kilátásunk a jövőben. Mi több, a részrehajlatlan szemlélő és itész velünk fog tartani, ha mondjuk: hogy a sportok gyakorlása, különösen az olyan sportoké, melyek nagy nyilvánossággal járnak, első sorban a fiatalság s legfeljebb még a középkor jogkörébe vág, már mint a nőkre nézve. A redős arcz, a fehér haj, a bájak túltengése, szóval az évek romboló műve enyhitő, fátyolozó, illusiót keltő keretre szorult, elmosódott szineket, gyér világitást, lágy körvonalu egymásba olvadó légkört követel, teljes ellentétben az ifjusághoz, mely legmegkapóbban hat, a midőn mint a nyiló pipacs vakitó napon, zöld virány közepette, győzedelmes fanfare-al hirdeti a tavasz örökké szép, szivcsábitó dalát.

A mi a kerékpár különböző hatásait illeti, például a hangra, Marchesiné, a hires énektanárnő állitása szerint a levegőnek széditően gyors átszelése káros befolyást gyakorol a hangszálakra. Pedig azt kellene hinnünk, hogy a tüdő folytonos megtelése friss levegővel és ennek folytán tágulása, inkább előnyös hatásu és a gyakorlat tényleg e nézet mellett bizonyit. Madame Nordica, Madame Melba, Jean de Reszké, e három hires star, szenvedélyes biziklisták és remek hanganyaguk épen nem károsul a kedvencz sport gyakorlata által. Sőt utóbbiról beszélik, hogy a midőn egy fiatal művésznő azt kérdezte tőle, mit vegyen be hangjának gyarapitása, erősitése érdekében, azt felelte: «Lélekzetet édes kisasszonyom, friss levegőt, minél többet, biziklizzen», A csúz, a rheuma ellen hathatósabb szer nem is létezik. Egy korosabb ur ifjonti elragadtatással beszélte nekem, hogy a mióta kerékpároz, fájdalmai enyhültek, sőt olykor teljesen elenyésznek. De a mint nyolcz—tiz napig nem biziklizik, a régi baj ismét jelentkezik és hatalmába keriti.

Elvitázhatatlan azonfelül, hogy a kasztszellem ellen tetszetős, nemes,

mert nem czélzatos rombolási munkát végez a kis gép. Összeboronálja az embereket, akaratuk, elvük ellenére, a véletlen és tisztán emberi hajlamok révén.

Igaz, hogy másrészt a társadalmi életre más irányban is befolyást fog gyakorolni ez a sport, mert a férfiak ugyszólván megkövetelik, hogy nejeik velök tartsanak az órákig folytatott kerékpár sétáikon.

(Folytatása következik.)

A hét eseményei. A párisi grand prix előfutamai folytak le mult vasárnap a Par des Princes pályán. Tout Paris kint volt. Egy hely sem maradt üresen, a mi fényes bizonyitéka annak, hogy Párisban óriási a sportkedvelők száma. Az egyes futamok érdekesebbnél-érdekesebb látványt nyujtottak. Az egyik champion könnyü győzelme bámulatba ejté a nézőket, egy másik itteni érdekfeszitő finishe pedig csak fokozta a közönség izgatottságát. Morint és Jacquelint a két nagy ágyut leverték. De győzött Bourillon és Deschamps s most ő bennök pontosul össze a francziák bizalma, hogy a grand prix ne vándoroljon idegen kézre.

Hazánkban Temesvártt tartottak mult vasárnapon érdekes amateur versenyeket, oly számos résztvevővel, hogy minden egyes versenyhez három-négy előfutam rendezése vált szükségessé. A fővárosi versenyzők közül Keszler Albert, kitünő amateurunk indult, kit azonban a lenjárt két szerb versenyző Szávits és Szárits felbuktatott, ugy hogy Keszler többé nem startolhatott és igy a biztos első dijaktól elesett.

A magyar sportközönség érdeklődése most csupán augusztus 7-ére irányul, a mikor a Sport-Világ már két izben megtartott Budapest és Siófok közti távversenyét rendezi. Ezen klasszikus távverseny ez évben az eddigieknél jóval érdekesebb lefolyásunak igérkezik és biztosra vehető, hogy legalább háromszázat fog a startolók száma kitenni. Az előrelátható győztes iránt sincsenek ez évben annyira tisztában a sportkörök, mint a tavalyi évben, mikor Gillemot volt az általános favorit. Remélhető azonban, hogy Gillemot ezuttal is fényes tanujelét adja kiváló versenyképességének és győztesként fog a 108 kilométeres távversenyből kikerülni.

A hét szenzácziója pedig az, hogy *Gerger* Ferencz hazai versenyzőnk, ki egy izben a Bordeaux—Paris közti távversenyt is megnyerte, mult szerdán kiváló formájának adta tanujelét. A harmadik kilométertől az egy óráig fennálló összes országos rekordokat megjavitotta és 1 óra alatt 43 km. 600 mtrt. futott be, a mi mindenképpen fényes eredmény. Ezek után biztosra vesszük, hogy Gerger Europa bajnokságáért kivivandó küzdelemben is fényes szerepet fog játszani.

Ma Budapesten, Nagyváradon és Pécsett tartanak országos kerékpárversenyeket. Mindhárom helyen érdekes küzdelmekre van kilátás, különösen azonban a Magyar Testgyakorlók Köre országúti versenyében, mely a siófoki távverseny főpróbájának is tekinthető.

Könyvtárak és könyvbarátok figyelmébe!

Rendkivüli árleszállitás!!

Az itt felsorolt kitünő könyvek **csak rövid ideig** a következő **feltünő olcsó áron** kaphatók:

Sztanoj Miklós. A karamboljáték könyve. *Magántanulásra különösen alkalmas.* 180 igen jó ábrával. Uj olcsó kiadás. **2 frt helyett 1 frt.**

Mokány Berczi viselt dolgai. A legszellemesebb magyar humor. Eredeti kaczagtató művészies képekkel 320 oldal terjedelmü **2 frt helyett 1 frt.**

Karczag Vilmos. Lemondás. Szerző a nagy sikert aratott szinműből csinálta jelen regényt, mely ugy tartalma, mint nyomdai kiállításánál fogva első helyen áll. **1 frt helyett 60 kr.**

Murger Henry. Bohém világ. Epizódok művészek és irók életéből. Forditotta Komor Gyula. E könyvnél kellemesebbet es hatásosabbat még alig termelt a könyvpiacz. Neogrády sikerült czimképrajzával. **1 frt helyett 50 kr.**

Gabányi Árpád. Arczisme. Lavater, Mengs, Fielding-Hirzel és egyéb nagy physognomikus munkái nyomán készitve. A szerző saját rajzaival. **1 frt helyett 50 kr.**

Képes Regénytár. A legjobb hazai és külföldi regények, legnevesebb magyar illusztrátorok által diszitett kiadása. Tartós és csinos vászonkötésekben kötetenként **1 frt 50 kr. helyett 50 kr.**

Megrendelhetők:

SZILÁGYI BÉLA

világirodalmi antiquariuma, könyv- és zeneműkereskedésében.

BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRÚT 26. sz.

«Könyvkedvelők kalauza» czimü irod. értesitőnket kivánatra ingyen és bérmentve.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

VALÓDI

Ára csomagonként 25 krajczár (50 fillér.)
500 gramm.

Kathreiner-féle

Kneipp maláta kávé

egész szemekben.

Kathreiner féle malátakávé gyárak
Bécs-München

Saját érdekünkben csakis ezen eredeti csomagokat kérjük és fogadjuk el.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnevnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására. Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idejen éjjel is dolgoznak. Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** keregöntésből és aczélból.

Kéregöntésü hengereket és hengergyürüket aprító gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir. farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világító testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motoraink és dynamogépeink is.

939. szám.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódos alkalikus hőforrás a kontinensen.

Az első dijakkal kitüntetve:

Budapest 1885. és 1896. London 1892.

Bécs 1894. Róma 1894.

Vasuti állomások a déli vasut vonalán Pakrácz-Lipik, a m. államvasutak vonalán Lipik maga. Naponta többszöri közlekedés a fővonalakkal.

Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égalj. A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és szinpaddal ellátott gyógyterem, uj étterem és kávéházi helyiségek, nagy uj gyógyszállodák. Villamos világitás. Igen kiterjedt árnyékos park. — Pompás és nagy fedett sétány, bazárhelyiségekkel, a legnagyobb luxussal és kényelemmel berendezett porczellán-, márvány- és izzasztó-fürdők terjedelmes fürdőmedenczék (Pepidesium.)

A lipiki hévviz nagymennyiségü natrontartalmánál (magyar Ems), valamint magas hőfoka és jódos összsegöttetéseinél fogva ivó- és fürdőkúra gyanánt a legjobb sikerrel használtatik a test nyákhártyáinak mindennemü hurutos bántalmainál (gyomor-, bél-, gégehurut stb.); csuzos és köszvényes bajoknál, e forrás első helyen áll az európai források között, ugyszintén mirigy- és vérbajoknál, görvélykórnál, izzadmányoknál stb. Mint hivatalos fürdőorvos *Dr. Szemerey Bertalan* müködik.

JÓDVIZ-SZÉTKÜLDÉS

mindig friss töltésben az igazgatóság által. Főraktár Magyarországon: *Édeskuty L.*, Budapest. — Ausztriában: *Ungár S.*, Bécs, Jasomirgottstrasse 4, *Mattoni Henrik*, Bécs, Tuchlauben, valamint minden nagyobb droguistánál. — Bármily felvilágositással készséggel szolgál

a lipiki fürdőigazgatóság.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és piperecikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek. **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fényméza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban árusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A hódoló díszfelvonulás

Eisenhut nagy körfestményének kiállitása

augusztus hó első napjaiban

nyilik meg.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. AUGUSZTUS 7. 32. SZÁM.

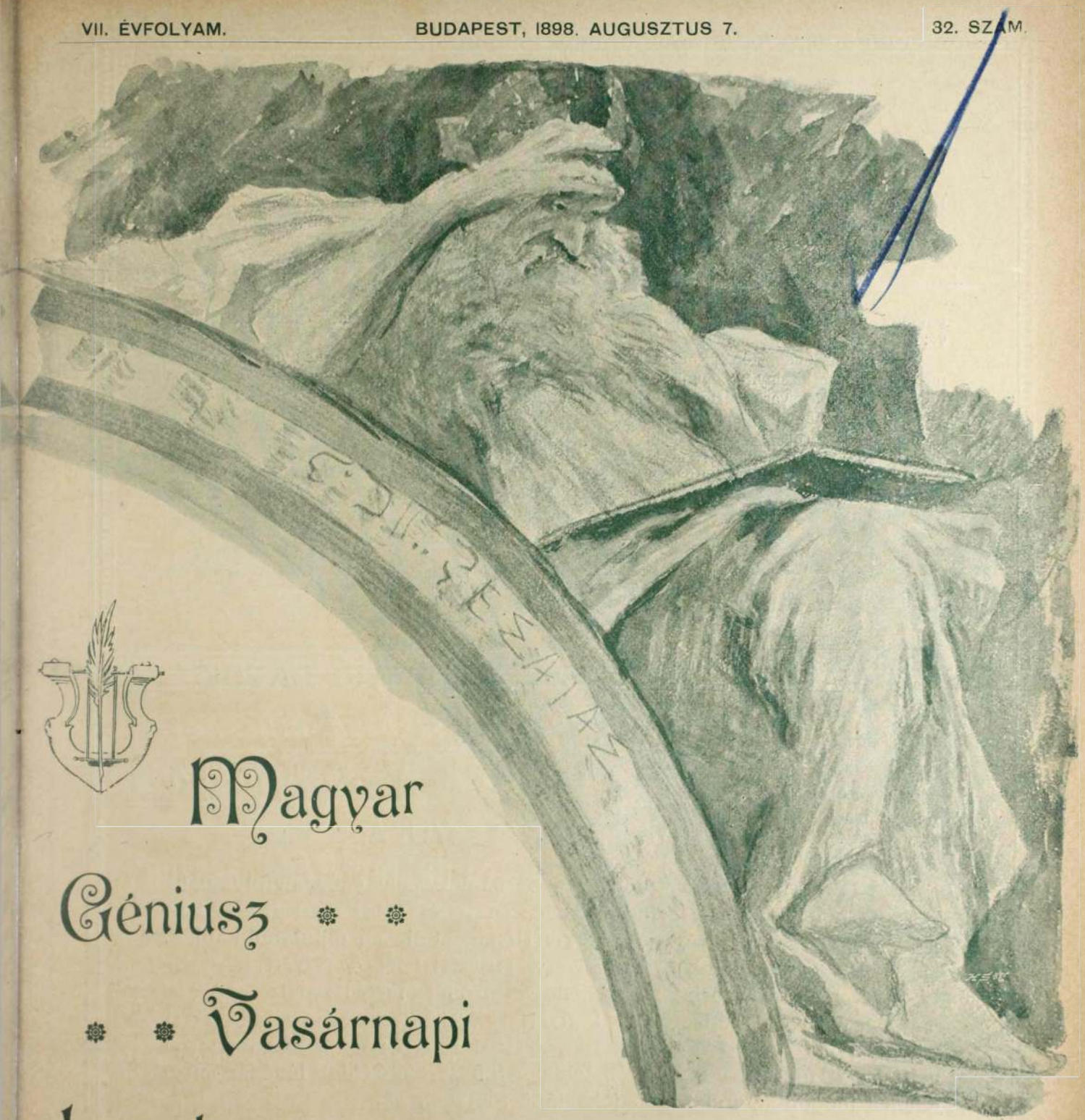

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

Vaszary János festménye.

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes mütárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Rousseau Th. «**A viz mellett**» czimü festménye után készült rézmetszetet, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 3048. számu előfizetőnek, **Somodi Ilona** urhölgynek, Kolozsvár, Sétatér-utcza 5., juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur, P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők,

vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

jutalomképe

Az Utolsó Honvédek Vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 forinttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot **teljesen dijtalanul kapják.**

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörű képet 5 forint kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 forint kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Nádor-utcza 13. sz. hova az összes a lapra vonatkozó közlemények, előfizetések vagy reklamációk intézendők.

A «MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK» ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt * Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 32. SZÁM. 1898 AUGUSZTUS 7.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

BISMARCK.

Legnagyobb kortársunk, *Bismarck* meghalt. Az utókor, amely csak kevés nevet tart emlékezetében, «*a vér és vas emberének*» nevét soha sem fogja elfeledni. Óriási alakja mint korunk legmarkánsabbja marad a jövő századokra. Mulnak az évek, mind sűrübb köd rakódik a mult nemzedékei fölé, mindjobban elmosódnak azok az alakok, amelyek köztük nagyok voltak és csak a leghatalmasabbak maradnak tisztán láthatók: a világtörténelem kolosszusai.

Köztük Bismarck. Lehet szeretni, lehet gyűlölni, de nem lehet eltagadni rendkivüli nagyságát. Dicsőségét kevés, de súlyos tartalmu szóban foglalhatjuk össze:

Olyan nemzetnek állott élére, amely mint a bibliabéli kolosszus, tehetetlen volt óriási, de beteg testével. Ma ez a nemzet egyike a föld legelső nagyhatalmainak, katonái három nagy háboruban hordozták meg diadallal zászlaját, kereskedői pedig öt világrész pénzét hozzák haza. Ennek a rendkivüli fejlődésnek Bismarck volt a megindítója és vezető szelleme. Királya támogatta, nagy hadvezérek és vitéz katonák segitették a csatatéren, szorgalmas munkások a nemzet minden osztályából, előteremtették a nagy munkához az eszközöket, de a genie, aki a küzdelem tervét megalkotta és megvalósításának útait törte, Bismarck volt. Mélyen bevéste nevét a német nép szent tölgyfájába.

De mi gyönge epigonok legnagyobb csodálatunkkal annak az óriási munkaerőnek adózunk, ami a vaskanczellárban lakozott. Ha az, amit Bismarck létrehozott, nem egyetlen államférfiu munkája volna, hanem többeké: mindegyik közülük nagyon is eleget tett volna arra, hogy erősen bevésse nevét Németország történelmébe.

És hadvezér is volt Bismarck a szó magasabb értelmében, mert valahányszor a hadiszerencse koczkáját elvetette, jól előkészitette már a fordulását és akár balra, akár jobbra fordult volna, mindig hazája nyert volna. Mindig kivívta a győzelmet még mielőtt megindította volna a háborut. Abban a perczben, amikor a porosz és német seregek megindultak, Bismarck már túl volt a feladat legnagyobb részén. Ellenfelét előbb izolálta, aztán meglepte; megverni nem volt már nehéz, különösen — Moltkével.

És amily félelmes volt mint fegyveres ellenfél, épp oly hatalmas a tanácskozó teremben. A versaillesi tárgyalásokon, mikor a német államok kormányaival tanácskozott, a hires franczia diplomácziát is megszégyenitő ügyességgel tudta az egyes fejedelmek uralkodói öntudatát és az egyes államok függetlenségi érzelmeit kimélni és mégis megszerezni a birodalomnak azt, amire szüksége volt, hogy egyetlen egészé váljék és egységesen fejlődjék. Furfangja majdnem

akkora volt mint ereje. A harcz véres munkája bevégződött és Bismarck a béke művéhez fogott. Nagy-Németországot épitette ki. Ács volt és kőmüves, lakatos, pallér és épitőmester, minden maga volt. Dolgozott mint valami csodás gép, ökéllel és észszel egyformán. A kereskedelem terén megverte Angliát, a szocziálpolitikában egy darabba kirántotta a talajt a szoczializmus alól a munkásügy államositásával, gyarmati politikájával pedig irányt adott, czélt mutatott nemzete terjeszkedésének

A birodalmi gyűlésen, amelyet Bismarck — a porosz feudális főur! — az általános választói jogra alapitott, annyi sok fényes szónok között a kanczellár volt a legimponálóbb. Duzzadó eredetiség, ragyogó, villámként sujtó gondolatok és sokszor éles gúny voltak fegyverei. Beszédei köteteket töltenek meg, de tevékenységének ez az oldala csak igen kicsiny része volt óriási szellemi munkájának. Nem szabad elfelejteni, hogy — kivéve a diadalmas osztrák és franczia háboruk idejét — folyton hatalmas ellenzékkel kellett megküzdenie, amely megakadályozni igyekezett politikájának és sokszor a külpolitikájának is a végrehajtását. Folytonos súlyos konfliktusok közt dolgozott élete művén, hogy Németországot, ezt a merev, kemény anyagot egybe forraszsza és egységes formába öntse. Végnélküli munka és végnélküli küzdelem volt ez. Folyton ott állott, izzadt, dolgozott a világ katlanát szitó kohónál. És ahogy ez a kemény kovácsmester fujtatott, ugy vegyültek az egyes állami elemek és ahová kalapácsa lecsapott, ott meghajolt minden . . .

Akkora volt az ereje ennek az embernek, hogy Europa átalakitása sem erőltette meg nagyon.

I. Napoleon óta a világ az akaraterőnek és a kimerithetetlen, talpraesett intelligenczianak ilyen egyesülését még nem látta. De ez a két óriási alak ugy különbözött egymástól, mint a román a germántól, a korzikai a porosztól. Ez a külömbség mutatkozik a nyelvükben, amelyben Bismarck kerülte a csillogó frázist; a magánéle ükben, amelyben Bismarck mély ragaszkodást tanusitott családja, ősi birtokai és a falusi élet iránt; a politikában, ahol erőszakossága és minden tradiczióval való szakitása mellett is ragaszkodott a szerves fejlődéshez és a történelmi multon alapuló intézményekhez. Bismarck mindig tudott mértéket tartani legnagyobb sikerei után is. Soha el nem jutott volna Moszkváig, mint a mértéktelen korzikai.

Három nagy háboru után,—«*nyolczvanezer emberbe kerültek*», mondta egyszer mélabúsan, «*de ezért Istennek leszek felelős*», — három nagy háboru után a béke őrzője lett és a békés irányu hármas-szövetség megalapitója.

Mi magyarok sokat köszönhetünk neki. Nélküle és az 1866-iki háboru nélkül nem jött volna létre 1867. Németországnak legnagyobb államférfia volt és Europa történelmében kevés állitható melléje. Nagyságát legjobban mutatja az a lelkesedés, amelyet neve hazájában kelt, a gyűlölet, amelyet ellenségei iránta éreznek.

De aki ezt a vasembert otthon, csendes falusi birtokán látta, kedélyes, vig házigazdára talált benne. Aki szereti a pipát, a kutyákat, a nagy, sűrü erdőket és a parasztot. Aki szinte romantikusan szerető leveleket ir feleségének, ha távol van tőle és elábrándozva a falu alacsony házai között a holdvilágnál, Beethoven-muzsikát akar hallani, ő, aki Gravelottenál ezerkétszáz ágyu dörgése közt megtervezte a nagy német szövetséget.

Az óriási rideg testben meleg szív lakozott, a durva külső mögött gyöngéd lélek. Sokszor ugy látszott, hogy gorombasága, durvasága csak álarcz, amely mögé szándékosan rejtőzik. Mert félt, hogy szive eltériti kötelességétől. De most meghalt, nincs előtte több kötelesség és szivére piros rózsákat fektettek, a szeretet virágait.

—◇◇—

A Király-utczai Napoleon.

Irta SZABÓ SÁNDOR.

Valóságos Napoleon volt. Egy mákszemnyivel sem kisebb a korsikai hősnél. Csakhogy őt előbb érte el a Nemezis. Mielőtt megvalósithatta volna merész álmait. A napokban olvastam, hogy bevitték az őrültek házába.

Sovány, vézna, vörös haju zsidó gyerek volt. Az orra be volt lapitva, nyilván valami gyerekkori baleset következménye. Beesett, fakó arczán, mint két tüzes golyó ugy csillogott apró fekete szeme, keskeny, összeszoritott kemény ajka ritkán nyilt meg. De ha egyszer megoldódott a nyelve, csakugy dőlt ajkairól a szó. Fakó arcza ilyenkor még inkább elsápadt, ajka remegett és apró szeme még jobban villogott.

Még most is látom, amint abban a dohos szagu, király-utczai kis korcsmában beszél terveiről, álmairól. Társai ott az asztal körül hol komolyan, hol mosolyogva hallgatják áradozó beszédjét. Olykor-olykor egy gúnyos közbeszólás szakitja félbe, de ő, mintha nem is hallaná, szinte átszellemült arczczal beszél tovább és hadonász csontos, vékony ujjaival . . .

. . . Csak nevessetek! Csak nevessetek! Eljön még az az idő, mikor áhitattal zarándokoltok Grünbaum Gyula szobrához.

Csak mosolyogjatok! Nem tudjátok ti, milyen óriási erő lakik itt az én agyamban. Erő! Erő! Eh, mit tudjátok ti, mi az az erő.

Persze, ti megint csak mosolyogtok. Azt mondjátok, hogy az akarat meg van bennetek is. No hát én mondom nektek, hogy nincs. A mit ti akaratnak neveztek, az meg van a birkában is. Az is *akar* enni, meg inni. És többet ti sem tudtok akarni. Enni akarok, inni akarok, aludni akarok, olvasni akarok! Ennyi a ti akaratok. Hát ez akarat?

Hiszen még ki sem tudjátok mondani ezt a szót: *akarom*. Egy falevél sem mozdul meg, ha ezt mondjátok: *enni akarok*.

Máskép mondta Caesar és Napoleon ezt a szót.

Ha azok azt mondták, akarom! megindult a föld, megrengett az ég, odvaikba bujtak a vadállatok, reszketve bujtak össze az emberek.

Avagy éreztétek-e már, hogy tolul minden csepp véretek, lázban éghomlokotok, szédülés környékez, szemetek káprázik, fogatok egymásba törik, a mikor kimondtátok ezt a szót: *akarom*.

Nos hát, ha ezt nem éreztétek, akkor sohasem volt akaratotok különb a birka akaratánál, én mondom ezt nektek, én, aki igy szoktam akarni, aki három napig tehetetlen vagyok, beteg vagyok, ha kimondom ezt a szót: *akarom!* Azért vagyok olyan sovány, olyan sápadt, mert ilyen akarat van bennem és ez az akarat tüz és a tüz emészti, sorvasztja testemet!

De csak mosolyogjatok! Majd nem mosolyogtok többé, ha lábaimnál lesz az egész világ. Csak mosolyogjatok! Ezzel a tüzzel hóditotta meg a világot Julius Caesar, azután Napoleon, most pedig én fogom meghóditani. Meg! Akarom! Értitek? Akarom! Nem ugy mint Caesar, Napoleon, karddal és puskával, ha-

nem üres kézzel, fegyver nélkül, pusztán akaratommal. Csak egy pont kell nekem, a hol a lábamat megvethetem és néhány év alatt meghóditom a világot!

Hogyan? Mindjárt megmondom. Miért ne mondanám meg? Hiszen ugy sem tudja megcsinálni más, csak én. Mert ehhez az az isteni akarat kell. Ez az akarat pedig minden korszakban csak egy emberben él és most én bennem van. Tudom biztosan. Érzem ereimben, hogy bennem él most Caesar és Napoleon lelke. Csakhogy én nem vagyok katona, hát nem karddal fogom meghóditani a világot, hanem az én fegyveremmel, ezzel a hirdetési blankettával ni! A fegyver ugy is mellékes. A fő az akarat. Az a Caesari, isteni akarat, mely világokat alkot és rombol.

Ma egyszerü kis hirdetési ügynök vagyok. Holnap már kezemben lehet az egész világforgalom. Vagy holnapután. Vagy egy-két év mulva. De meg lesz! Kezemben lesz! Akarom! Értitek? Halljátok, hogyan mondom én ezt a szót: *akarom!*

Nem hiszitek? Nos hát, figyeljetek. Nem kell több csak ötven forint és megnyitom az én univerzális közvetitő irodámat. Közvetitek benne mindent. Munkát, tőkét, árut. Eleinte talán gyéren fognak jönni az emberek. Tudom. Nem vagyok én optimista. De azután egyre többen jönnek, egyre többen és az üzletem napról-napra nagyobbodik. Árulni, kereskedni nem fogok. Csak közvetiteni. Végre egy szép napon azt veszitek észre, hogy Grünbaum Gyulának háromtelkes palotája van a város közepén, tele irodákkal, hivatalnokokkal, szolgákkal. Azok pedig egész nap dolgoznak, lótnak, futnak, mert a kinek szüksége van valamire, nem megy a boltba, hanem egyszerüen becsönget Grünbaum Gyulához, megmondja mit akar és félórával rá megkapja az állást, a hivatalnokot, a téli kabátot, a feleséget, vagy a mit épen akar. Az én irodám mindent közvetit majd. És a gyárosok, iparosok, kereskedők mind kénytelenek lesznek hozzám fordulni, mert senki sem keresi fel őket, hanem mindenki hozzám fordul.

És egy szép napon azt látjátok, hogy Grünbaum Gyula kezében tartja az egész világot. A ki keres, a ki kinál valamit, mind hozzám jön és mivelhogy minden ember vagy keres vagy kinál valamit, kezemben lesz az egész világ . . .

Itt egy kis szünetet tartott a vörös haju zsidó fiu, majd hörpintett egyet a borából, azután folytatta:

— Ugy-e? Ezt ti is megcsinálhatjátok? No hát csináljátok meg! Nem félek a konkurrenciától. Nem én! Napoleon lelke csak én bennem él. E nélkül megcsinálhattok száz ügynökséget, meg ezer ügynökséget és még sem csináljátok meg azt, a mit én akarok és fogok megcsinálni.

Avagy, tudtok-e csak végig nézni is az egész világforgalmon? Én tudok. Ugy a mint itt ülök, látok mindent, a mi az öt világrészben történik. Az északi sarktól a délisarkig mindent látok. Látom, hogy futkosnak az emberek New-York utczáin; látom, kinek mi kell, látom, mennyi czukrot termel Kuba, mennyi kell belőle Európának, Amerikának, látom, hány struczmadár szaladgál a Szaharában és hol mennyi strucztollra van szükség. Szóval, látok mindent, mert minden kereslet, kinálat az én kezemben van.

Hát ti mit láttok? Találkoztok egy grajzlerossal, a ki el akarja adni az üzletét. Mit csinál az olyan magatokfajta, közönséges ügynök? Futkos fühöz-fához: ki akar fűszeres boltot venni? Hetek is beletelnek, mig az üzletet megcsináljátok.

Eh, mit is példázgatok itt. Nem félek a konkurrenciátoktól. Ahhoz, amit én akarok, Napoleon szeme és Napoleon akarata kell. Az a szem, a mely mindent meglát és az az akarat, a mely a semmiből légiókat tud teremteni. Hát ezt ugyan melyiktek tudja megcselekedni? Talán te, kinek öt év óta van üzlete a Király-utczában és még mindig egy kis boltban kuczorogsz? Hiszen ha én grajzleros vagyok, félév alatt kezembe keritem Budapest egész fűszerkereskedését! Vagy te, aki három éves mérnök létedre rongyos száz forintért dolgozol a gyárban? Hiszen ha én mérnök volnék, minden nap uj találmányokkal ejteném bámulatba a világot! Mért nincsenek még kormányozható léghajóink? Hol a villamos fütés? Hol a villamos automobil? Persze egyetlen Napoleon sincs köztetek. Mert Napoleon lelke most én bennem van.

Hazafelé. Davent festménye.

Csak mosolyogjatok! Nem fogtok soká mosolyogni, azt mondom. Csak megszerezzem azt az ötven forintot, majd meglátjátok, mire képes Napoleon lelke. Ha mindjárt egy hirdetési ügynök körébe szorult is. Majd meglátjátok. Csak megszerezzem . . .

Itt megint egy kis szünetet tartott, azután egyszerre alább szált a hangja.

De nem birom megszerezni. Amit keresek, az kell az asszonynak és a gyereknek. Borzasztó ez a drágaság! De csak csináljak valami jó üzletet . . .

Megint hörpintett a poharából, azután halkan, rekedten folytatta:

— Nem tudtok valamit, fiuk? Vagy valakit, a ki ötven forintot ide kölcsönözne? . . .

. . . Azok pedig mélyen a poharukba néztek és vállukat vonogatták.

Feleletet egyik sem adott. De arra nem is várt a vöröshaju vézna fiu. Hátradőlt a székén és mialatt kezével az asztalon lévő poharat forgatta, merőn nézte a füstös plafónt.

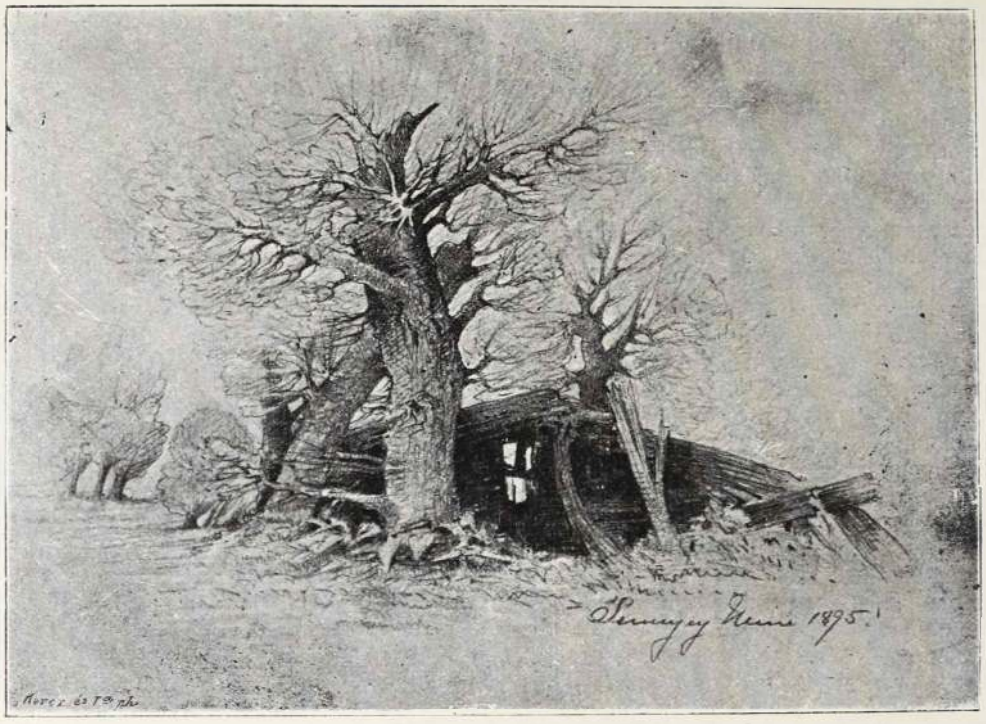

Sennyey Mimi rajza.

HALÁL

Irta KENDE GÉZA.

Hozzátok beszélek, nektek irok, mindnyájatoknak, a kik éltek e földön! Álljatok meg ti örökké mozgó milliárd emberek, fojtsátok vissza a lélekzetet, táguljanak ki szemeitek a rémülettől, pedig csak egy szót mondok: *Halál!*

Ti is, a kik elegáns drága ruhában, ott ültök az élvek márványasztalánál, monoklis szemetek fénylik a mámortól és bódultan hallgatjátok a selyemruhák bűntmesélő susogását, lecsókoljátok a festéket a lángvörös haju megtévedt magdolnákról... ti is ki fogtok józanodni! Homlokotokon kiüt a fagyos verejték, a habzó pezsgős pohár csörömpölve hull ki a kezetekből a földre, a selyemruhák zizegve menekülnek a füstös légkörből és ti aléltan, vértelen ajakkal roskadtok össze, pedig csak egy szót mondok: *Halál!*

És ti a kik azt hiszitek, hogy boldogok vagytok! ti szegény, nyomorult szerelmesek, a kik egymást átölelve andalogtok a forró nyári éjszakában és remegő, csókba fult szavakkal suttogjátok: szeretlek- és a nagy Hold, a fekete éjszaka csillogó királya beezüstözi frigyeteket, azt vélitek, hogy boldogok vagytok? Te ábrándos, szőke férfi, te hazudtál, hisz megriadtan, mint egy őrült bontakozol ki szerelmes szép arád ölelni vágyó karjai közül, a lelked felsziszeg a tudatlanság kinjától, nem akarsz többet megrészegedni a csókoktól, nem susogod többé azt, hogy: szeretlek, pedig csak egy szót mondok: *Halál!*

Te meggörnyedt fehérhaju aggastyán, a ki csak kenyéren és vizen élsz, de később mikor már a szobádat befeketitette a sötét éjszaka, bezárod az ajtót és átszellemülten halmozod magad elé a sok fénylő aranyat, kisértetiesen elsárgul az arczod, kihull a kezedből a kincs, odavonszolod nyögve beteg testedet az ajtóhoz, a melyet előbb bezártál és kinyitod, ott hagysz mindent, a nagy gazdagságot, pedig csak egy szót mondtam: *Halál!*

Ti büszke grófok és ti herczegek, a kik márványkastélytok ablakából közönyös arczczal néztek a kenyérért orditó, félig meztelen koldushadra, sietve nyitjátok meg a nehéz vaskaput a rongyosoknak és ti menekültök az utczára, pedig csak egy szót mondtam: *Halál!*

Kirohanok a zajongó, nyüzsgő utczákra és mindenki menekül, odamegyek a birák elé, a kik előtt megsemmisülten állnak a bűnös halandók és a gyilkosokról leszedik a nehéz vaslánczokat, odafutok a szent, a nagy királyok elé, fel az egész trónlépcsőig és a trón inogni kezd, a királyok sápadtan mondják: Pax! Miért? Hisz csak egy szót mondtam: *Halál!*

Ti milliárd emberek, ti parányok a nagy mindenségben, a kik azt mondjátok, hogy hiszitek az Istent, miért féltek, miért rémültök? . . . Miért? ! . .

*

Éjfél van. A magasból egymásután hullanak a hópihék és beboritják a fekete földet fehér lepellel. Megindul a föld lakóinak bucsujárása a templomok felé. A százados nagy harangok megkondulnak. zúgnak, egyre zúgnak... Karácsony van, a Megváltó születését ünneplik. Az Isten háza zsufolva van hivőkkel. A selyem reverendás pap felemeli a feszületet, mindenki térdre borul és imádkozik. Az ájtatos csendben észre sem veszik, a mint egy sápadt ember, a kinek a szemében különös tüz lángol, odavánszorog az oltárhoz. A csontos kezében levő koponyát magasra emeli és egy utolsó erőfeszitéssel elorditja magát: *Halál* ... és élettelenül összerogy.

Az imákat mormoló hivők ott hagyják olvasójukat és őrült zűrzavarban tolongnak az ajtó felé. Kimenekülnek mind az utczára a felfeszitett Jézus márványkeresztje elé és bűnös ajkuk szentségtelenül egyre azt kiáltja:

Mért váltottad meg az életünket, ments meg inkább a Haláltól!

Látjátok gyarló emberek, ti azt hittétek, hogy boldogok vagytok, mert éltek. Hisz épp azért vagytok boldogtalanok.

Ne essetek kétségbe és ne gondoljatok a halálra ... Elmondom nektek, hogy mi az igazi boldogság.

*

Ti már mindannyian voltatok temetésen. Én is temettem már egyszer, azt a kit legjobban szerettem, aki mindenem volt . . . Egy aranyhaju rózsaszinű kis baba. Nem az én gyermekem volt, a nővéremé. Még két nap előtt a térdemen játszadozott, átölelt piczi kacsóival. És

Jókedvben. Arndt Leo rajza.

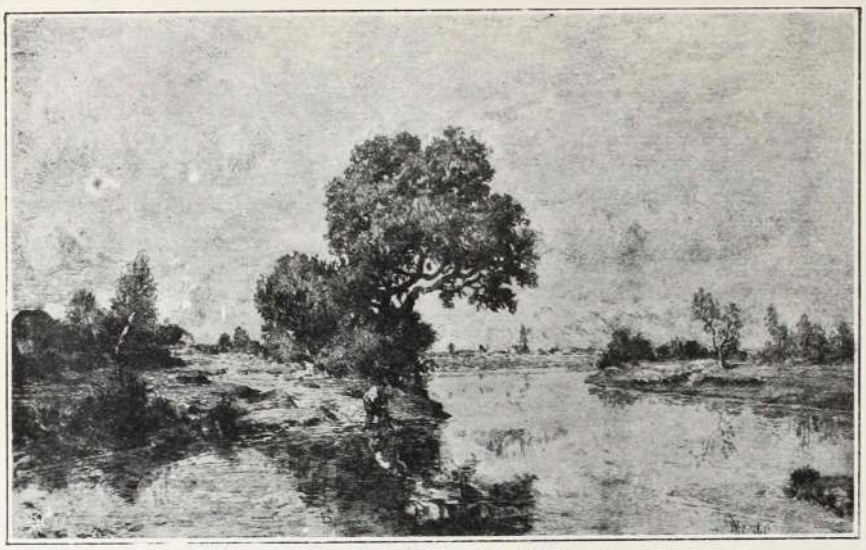

A viz mellett. (Rézmetszet.) Rousseau festménye.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ e heti jutalomképe után kicsinyítve.

eljött a nagy Halál! Mikor még élt és egyszer megütötte magát, elkezdett sírni. Vele sirtam. Mikor a koporsója után mentem, egy köny sem hullott a szememből. Miért? Mert gondolkoztam. Mert ez a gyermek boldog volt, mivel hogy nem tudta mi az a boldogság, mert meghalt, anélkül, hogy sejtette volna, hogy egyszer meg kell halnia.

És ezt mindenik ember tudja és még sem hiszi el.

Ti milliárd emberek, ti nem akarjátok tudni, ki az a *Halál!*

Mesét mondok nektek egy megelégedett emberről, a ki meghalt, mert félt a Haláltól. Ez az ember is azt hitte, hogy boldog. Egyszer egy szomoru estén a munkától elfáradtan hazament a családja körébe. Átölelte a feleségét és az egyetlen fiacskáját. A kis gyermek ott játszadozott a földön, egyszer csak odaszaladt az atyjához és mosolyogva pajkosan mondá: — Apuska, mi az a halál?

És a boldog ember erre nem tudott felelni. Amire még sohasem gondolt, az most betölté egész valóját és elvesztette a boldogságot. Mikor nappalonként ott ült a hivatalában és irogatott az érczpántu vaskos könyvekbe, szüntelenül a halál lebegett előtte. Hogy ő egyszer elmegy a földről és nem fogja többet láthatni gyermekét és félni kezdett, nagyon félt a haláltól. A petroleum lámpa sárgán világitott a szobába és ő ott ült kétségbeesett arczczal, egy revolver a kezében és rágondolt a Nirvánára, a nem létre. . . . A golyó a szivén ment keresztül.

*

Hozzátok beszélek, nektek irok mindnyájatoknak, a kik éltek e földön! Ne vigyorogjatok rám ti csontvázas phantomok, ne vájkáljatok csontos kezetekkel a szivemben, kegyelmezzetek nekem, hisz' én bevallom, hogy gyáva vagyok, hogy félek tőletek . . .

És be fog következni a pusztulás órája. Az egyik év eltemeti a másikat, az egyik ember eltemeti a másikat . . . A föld is lassan hidegszik, a fák csenevészednek és korhadtan kidőlnek . . . Nem lesz virág a réten . . . A hóval boritott néptelen utczában egy fehérszakálu öreg ember ballag, a háta meggörnyed a tehertől, koporsót visz, szomoru, fekete koporsót. Az utolsóelőtti embert betette a rideg sirba az «utolsó embere» a földnek. Látjátok, csak ő fogja tudni, mi az a temetés, mert ő igazán egyedül maradt a nagy, kipusztult világon.

És az utolsó ember kétségbeesetten a biztos halál kinos tudatával felkúszik a meredek sziklára, letekint az iszonyu mélységbe, a füle zúg, a szeme káprázik, mindenütt holtakat lát, a kik jajgatva hivják . . . És ő menni akar utánuk, ő az «utolsó ember . . .»

De ime felriad . . . az arcza átszellemülten ragyog a boldogságtól, a gyönyörtől . . . A sötét földet bevilágitja egy uj égitest . . . A távolból odahallszik az angyalok elhaló zsolozsmája, a mint dicsőitik a jóságos Urat . . .

A fák kizöldülnek, a virágok illatoznak és megszületik a második ember . . . az asszony, az igazi megváltó, aki megmenti az emberiséget az elpusztulástól . . .

És megkezdődik előlről a biblia története. . . . a legujabb testamentum!

—o—

Lassan megyek.

Elcsüggedt szivvel, lassan járok én,
Mint a kinek vállán nehéz teher.
Nehéz teher nekem a bánatom,
Nem is tudom, lelkem hogy birja el.

Ne gunyolódjatok, ha zokogok,
Hisz távol estem, távol, tőlük én! . . .
Hol van a lányka, lelkem álma, hol?
S hol van csöndes falucskám, jó szülém?

Nagy, szürke házak, czifra emberek:
A merre járok, minden idegen.
De gondolatom innen messze jár,
Valahol messze, szülőföldemen . . .

Megyek szomorun, oly lassan megyek, —
De ha tudnám, hogy odáig vezet —
Hogy ez az út siromhoz viszen:
Hej, meggyorsitanám a léptemet!

Gencsy István.

—o—

VÉGE! . . .

— Rajz a fővárosi életből —

Irta Zombory Gyula.

A zajgó főváros lépten-nyomon egy-egy szánalmas képét nyujtja annak az erős létküzdelemnek, mely a szegényebb sorsuaknak elmaradhatatlan szerepként jutott; s ha akadna a ki e különféle variáczókban nyilvánuló nyomornak képeit összegyüjtené s megrajzolná, egy szomoru, nagy regényt irhatna össze csalódott szerelemről, reménytelen szivek keservéről, elmerült családok végső erőlködéséről, ölő búról, bánatrol s a jó isten megmondhatója hányféle neméről az emberek gyötrelmének, mely árként hullámzik s ragadja magával a gyöngét, erőst egyaránt.

Jó, hogy nem akad; elég abból az az egy kép is, a mi időnként elénk tárul, elég a nap elé egyetlen foszlánya a szálló felhőnek, hogy elboritsa annak ragyogását, fényét s megkaszálja a tisztán világító sugarakat.

Minek? . . . minek? . . .

*

A népszinház nappali bejárata előtt szinészek, szinésznők sütkérezznek, várják a délelőtti próba idejét s azt a pár perczet, melyet igy bizalmas csevegésben eltölthetnek, ugyancsak ki is használják a legujabb pletykák elmondására, a mi nélkül szinházat ép ugy nem lehet képzelni, valaminthogy játékbarlang kártya és koczka nélkül. Még fogalomnak sem helyes. Éppen erős hahotával kisérik az egyik elbeszélő legujabb kiadásu hireit bizonyos kis pikanteriáról, mikor a bejárat elé idegen jövevények érkeznek, egy öreg ur, olyan 50—55 éves, egy idősebb nő, aki nagymama számba is elmehet, egy másik — valamivel fiatalabb, bár túl taposta már a 40-et s végül egy fiatal leány, bánatos, reménytelen ábrázattal s mindnyája olyan ódon toilettben, hogy az embernek gondolatai önkéntelenül a zsibárusok piacza felé tévelyegnek.

Tájékozatlanul állnak meg a nagy szárnyas ajtó előtt s a lány, az a szomoru, fehér arczu leány tekintetével szinte kérdezni látszik, hogy jó helyen járnak-e? Egy vidám gömbölyü képü, borotvált ur elérti a tekintetet s oda mondja a különös látogatóknak:

— Arra, arra.

Megfogadják a szót s benyitnak a büvős folyosókra. Egyik a másik után, mint a hogy a libák lépkednek egymás nyomában. A labyrinthusként szétfutó folyosók közül egynek neki vágnak s a dobogó falépcső felvezeti őket a kivánt czélhoz. Az első emeleten vannak, a hol az apró ajtók fölé illesztett táblák mutatják, hogy itt a «*Rendező*» az «*Igazgató*» a «*Titkár*» «*Ellenőr*» stb. szobája.

Az igazgató szobája előtt megáll a csapat s egymást biztatva mutatják egymásnak az ajtó felirását. Végre bekopogtatnak. Mindenütt az öreg ur marad utolsónak, mint a hogy az életben is hátra maradhatott fakó nadrágjával, fényes kabátjával, zuzott kalapjával.

— Okosan Lóri, — szólt az előlmenő közepes nőhöz!

Mit akarhatnak ezek? — kérdik a lépcsőn le s fel szaladgáló fiatalabb szinészek s a mint e kérdést felvetni halljuk, bennünk is meggyül a kiváncziság, hogy: mit akarhatnak?

A választ megadja nekünk a fiatalabb asszony, a ki — mikor már az igazgató elé juthattak, a következő szavakkal járult a barátságtalan, hideg arczu directorhoz:

— Nagyságos uram, Szentmarjai Ákosné vagyok, (ez volt a Lóri), ez itt férjem, néném és leányom.

— Mivel lehetek szolgálatukra? felelt az igazgató.

Az asszony folytatta:

— Méltóztatik is tudni talán, hogy családunk régi, ősi nemesi család, a kik közül sok jeles honfi és honleány jutott a hazának. Voltak már közülünk papok, hősök, apáczák, megyei tisztségben akárhány, csak művész, vagy művésznő nem akadt még.

Az igazgató türelmetlenül várta a végét, mert ezek az igazgató urak mind olyan türelmetlenek, valamenynyinek olyan rengeteg sok dolga van, hogy e miatt alig marad idejük dolgaikat végezni.

— Mi közösen elhatároztuk — szónokolt Szentmarjainé tovább, a hogy leányunkat, Clarissámat művészi pályára adjuk, termete, hangja mind arra képesitik s a mi a fő, a hajlam, a kedv.

A végszavaknál az idősebb nő

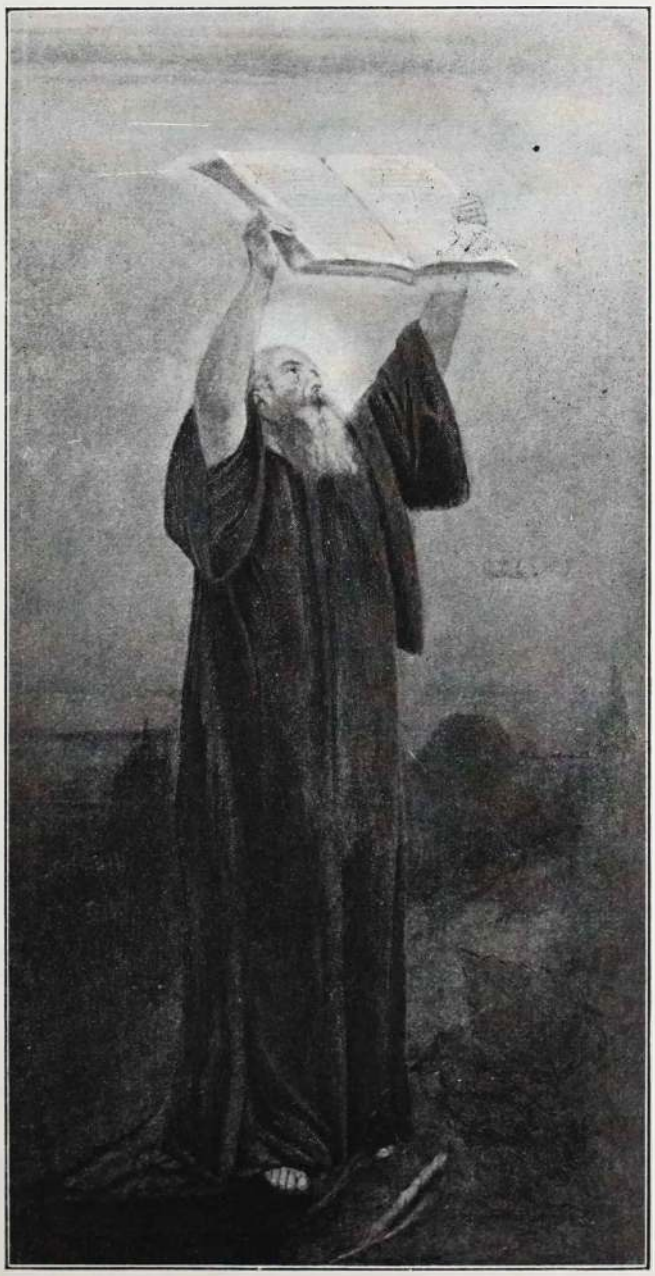

Mózes.

ajkáról egy fájdalmas sóhaj szállt el, Clariss kisasszony pedig mosolygott, mint mikor valaki foghuzás előtt áll.

Az igazgató felállt. Igen szép — mondá, — majd a kisasszony énekpróbát tesz a zeneteremben s ha beválik, szivesen nyitom meg előtte az útat. Tessenek velem jönni. Azzal elvezette a Szomoru «ősi» családot a folyosó végén levő zeneterembe, a hol a kartanitó éppen kézzel-lábbal igyekezett egy kétes áriát belekalapálni néhány sovány kisasszonyba.

— A kisasszony próbát tesz, ennyit mondott csak az igazgató az ideges karmesterhez, a ki kalapját le sem véve, szemüvegén át nézett a muzsa uj felkentjére Clarissra, a ki bizonyos ideges reszketéssel állt a zongora mellé, halványan, megtörve.

A karmester végigfuttatta ujjait a billentyükön s aztán oda mondta az uri kisasszonynak.

— No, énekeljen valamit.

— Mit?

— Amit Nagysád akar. Népdalt, valami operett részletet, vagy a mit tud.

Clariss köhögött, a mama is, a néni is, az öreg ur is, a ki ott maradt a terem bejáratánál, az ajtófélfához támaszkodva.

A billentyük megint megcsörrentek.

— Hamar, hamar kérem, sok dolgom van. Ezt a karmester mondta bántó, durva hangon.

Clariss egészen kiesett sodrából.

— Szokatlan kérem — mentette őt az anyja, nemes nemzetes Szentmarjay Ákosné, a Lóri.

— Jó lesz egy népdal? kérdezte félénken Clariss.

— Jó. Melyik?

— Száll a madár, hull a levél, itt az ősz.

— Halljuk, halljuk! kiáltotta az igazgató, a ki a népdal hálás voltától jó sikert is remélt.

Clariss énekelt. Először gyengén, félénken, azután neki eresztett, magas regiókba csapkodó soprán hangon, de olyan hamis tónusban, hogy mire az első strófa ismétlésébe kezdett, a direktor már ott járt valahol a «*Hazám*» kávéház tájékán s menekült az elől a kellemetlenség elől, nehogy neki kelljen megmondania a nemes nemzetes familiának, hogy a kisasszonyból a sok előszámlált tisztségek közül legfeljebb apácza lehet, a hol a «*resurexit*» és «*miserere*» áriáiban néha el-elcsuszhatik egy hamis tónus, de szinésznő s különösen énekes szinésznő soha nem lesz. Nála legalább nem.

— Elég, intett a karmester, husos ujjait levéve a billentyükről, nem használhatom. Igy mondta ki kereken, röviden, kiméletlenül.

Clariss először elpirult, aztán szintelenné, fehérré lett az arcza s szédülve támolygott a zongorához, hogy legyen mibe kapaszkodnia. Közel volt ahhoz, hogy elvágja magát a poros padlaton.

A néni, a mama s az öreg ur összenéztek. Valamennyinek akkora teher rakódott ebben a perczben a szive felé, hogy eszükbe sem jutott Clarisst támogatni.

Mi lesz velünk? susogta megtörten a néni s könyes szemeit a fájdalom és szánalom bizonyos keverékével forditotta az ajtónál támaszkodó öreg urra.

— Végünk van, sóhajtott Szentmarjayné, végünk van.

— Vége! ejtette ki reszketeg mély hangon a férj, az apa, s akárcsak egy szá fa, melynek törzsét ketté vágják, terült el a terem küszöbén. Meg sem is mozdult többet. A nők oda szaladtak a holtra válthoz, de bizony a Szentmarjayak ivadéka, Szentmarjay Ákos ur nem törő-

Illatárban. Barbie festménye.

Kérő a zárdában.

Margittay Tihamér festménye.

dött már vele, akárhogy rázták, ébresztgették is.

— A leányom sikere lett volna egyetlen mentségünk, magyarázgatá az asszony a karmesternek, s most földönfutók lettünk valamennyien, örökre.

S hányszor ismétlődhetik meg ez a jelenet ott abban a puszta, disztelen teremben, ha nem éppen ilyen erősen drámai pózban is, mert a nagyváros nyomorultjai ép ugy kerülgetik a szinpad csalóka fényét, mint a hogy az esti lepke a gyertyalángot.

S hányan megperzselődnek mellette, de hányan! . . .

Az uj egyetem.

A forró, hosszu nyári napok mindinkább rövidülnek, a kihalt utczák lassanként fölveszik őszi jellegüket. A belváros utczái a melyekben most folytatja romboló munkáját a csákány és a balta, megtelnek a vakációról hazatérő piros arczú jogászokkal, megindul az egyetemi ifjuság processziója az antikváriusok boltjaiba, megkezdődik az elkeseredett választási küzdelem. A fecskék, távozásával, a falevelek szomoru hullásával megindul az uj egyetemi tanév, az idén még a régi, komor egyetem falai közt, jövőre már az annak helyére épült modern és az ifjuság üdeségével harmónikusan megegyező gyönyörü architekturáju hatalmas palotában, melynek impozánsan szép külseje szinte magán viseli azt a jelleget, amely a hivatása: a komoly tudományok ápolása. Szeptemberben, mire megkezdődik a végtelen soru indexek aláirása, az egész diákság örvendezése mellett fogják megtartani a tudományok uj palotájának bokréta ünnepét. *Baumgarten* Sándor, a fiatal épitészgárda eme legtehetségesebb, kiváló zseniálitással és nagy művészi tudással megáldott tagja, valósággal remekelt a tervrajz elkészitésében. Ezen, a minden ember művészi érzékére frappánsan ható, nagy stilü márvány palotán testet öltött, valóvá vált az az uj eszme, amely azt hirdeti, hogy az épitészet is művészet, hogy ez a kettő nem két egymással teljesen idegen fogalom, hanem mindakettő tulajdonképpen egy, mert hisz czéljaik ugyanazok lehetnek. A zseniális fiatal épitész, *Baumgarten* Sándor nagy talentumát még sok épület, az ő alkotásai fogják hirdetni. Az uj egyetem részletes ismertetésével még bővebben fogunk foglalkozni, most még csak annyit akarunk megjegyezni, hogy *Wlassich Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter érdeme, hogy a régi kiszolgált egyetem helyén egy fényes palota fogja hirdetni a tudományok diadalát.

A budapesti m. kir. tudományegyetem központi épülete. Építi Baumgarten Sándor műépitész.

Az uj államtitkár.

A kereskedelmi miniszterium államtitkár válsága már véget ért. A hivatalos lap keddi számában közölte Ő Felsége legkegyelmesebb kéziratát, dr. *Schmidt* Józsefnek, a kir. szabadalmi hivatal elnökének, vasuti államtitkárrá való kinevezését.

Az egyszerü polgárember, a ki mint kis hivatalnok kezdte meg pályafutását, törhetlen ambiczióval, nagy tudással párosult vasszorgalommal felküzdötte magát arra a polczra, a mely manapság az országnak egyik legfontosabb hivatala. Érdemesebb és hozzáértőbb embert még keresve sem találhatott volna Dániel Ernő kereskedelmi miniszter.

Egy ember, a ki egész életén keresztül csak a munkában talált boldogságot, csak annak élt, minden idejét, minden tudását az ország ügyeinek szentelte, egy ember, a ki saját erejéből lett nagygyá és lesz még nagyobb — ez Schmidt József, a kereskedelmi miniszterium legnépszerübb és legrokonszenvesebb embere, a kit minden hivatalnok egyformán szeret, tisztel és becsül. Egy érdemekkel teli mult áll mögötte, egy fényes jövő várakozik reá.

Dr. Schmidt József neve, hazánk történelmében is szerepel, mert hisz a millenniumi kiállitás fényes sikere az ő nevéhez, az ő igazgatói működéséhez fűződik. Itt akadt először alkalma a nyilvánosság előtt szerepelhetni és hogy szerepléséből az országnak mennyi erkölcsi és anyagi haszna volt, azt mindenki tudja.

Két éven keresztül ő vezette az országos kiállitás összes előmunkálatait, mindenütt ott volt, mindenütt dolgozott, lelkesedve, hogy a millenniumi kiállitás nagy sikerét, a mit megálmodott, megvalósitsa. És megvalósitotta.

Meg akarta mutatni a művelt külföldnek, hogy a barbár magyar nemzetnek van művészete, ipara és kereskedelme, és meg is mutatta, mert 1896 óta az egész világ elismeri hazánk művészeti és kulturális nagyságát. Kiváló szolgálatait a legfelsőbb helyeken is elismerték; a fővárosunkban járt nagy uralkodók és Ő Felsége a magyar király, vetekedve halmozták el a kitüntetésekkel. Az ordók

egész raja csüng már a mellén, mindegyike nem a rang, hanem a munka diadalát hirdeti. Eddig kitüntették az egyesek, és most kitünteti őt az egész magyar nemzet, még pedig avval, hogy egyhangu lelkesedéssel, örvendve üdvözli uj méltóságában. Az általános ünneplést nem zavarta meg egy disszonás hang, sem a sajtó, sem egyesek részéről, mert hisz mindenki tudja, hogy Schmidt József, az államtitkár, a jövő nagy embere.

INNEN-ONNAN.

Spanyol férfiak és amerikai nők.

Abban a nagy harcz-tragédiában, amelynek most tanui vagyunk és amelyben egy hatalmas nép adja meg a kegyelemdöfést egy hanyatló országnak, a furcsa véletlen valóságos bohózati jelenetet toldott bele. Mert van komikusabb figura a világtörténelemben, mint a Ladron-szigetek spanyol kormányzója? Bizonyára nincs.

Hónapok óta dúlt már a háboru Amerika és Spanyolország között. A spanyol hajóhad a Filippini-szigetek mellett megsemmisül, a második hajóhad Kuba mellett megy tönkre. Santiagot beveszik az amerikaiak. És mindenről a Ladrones-szigetek kormányzója egy betüt sem tud. Sejtelme sincs a háboruról, A Ladrones-szigetek stratégiailag nem jelentékenyek, de mindenesetre fontosak, mert egyikükön van Spanyolország egyedüli szénállomása a Filippini-szigetek és Európa között. Ennek daczára a madridi kormány hónapok óta nem képes egyetlen táviratot sem eljuttatni a Ladrones-, vagy magyarul: tolvajszigetekre. A telegráf-kábelt valahol Ázsia körül elvágták az amerikaiak.

A kormányzó ur pedig csöndesen él szép szigetén és nem törődik a világgal. Nem olvas ujságot, nem kap leveleket, nem tanulmányozza még a tőzsdei árfolyamokat sem, és igy nem veszi észre, a spanyol értékpapirok árfolyamainak rohamos hanyatlását. Helyőrsége, amely a Santa Crazo erődben él idilli életet, követi a kormányzó példáját és gondtalanul élvezi napjait. Szintén nem olvas ujságot, sem spanyolt, sem amerikait, nem kap levelet, sőt megveti a tőzsdei bulletineket.

Egyik szép napon amerikai czirkálóhajó jelenik meg a láthatáron. Nagy feltünés, öröm, ez a szigeteken. Végre ismét vendégek a külvilágból! A hadihajó néhány tüzes robbanó golyót röpit az erőd felé, a kormányzó el van ragadtatva. Udvarias emberek ezek az amerikaiak! Üdvlövéseket tesznek, amikor befutnak a kikötőbe. Valóban szép tőlük.

És nem zavartatja magát nyugalmában. Az amerikaiak pedig ezalatt szépen beveszik az erődöt, benyomulnak a kormányzó palotájába és kardját kérik tőle. A kormányzó meghökken. Mi, mi történt?! Háboru?! És hogy ő most hadifogoly? Borzasztó!... Végre is beletörődik a változhatatlanba.

Igen, de hol a kard? Szent Isten, hát hol is a kard?! Talán a szakácsné, a coccinera nyársnak használja. Talán elküldték megigazitani Spanyolországba? Vagy talán a kormányzó kis fia játszik rajta lovasdit?... Szegény spanyol hősiesség, de megváltoztál.

*

Amerikai képes lapok tele vannak bájos női alakokkal, amelyeknek a szépségét remekül szabott — egyenruha emeli ki. Ezek az amerikai hadsereg női tagjai, valóságos, halálra szánt, vitéz katonák.

Ugy látszik, odaát más fából vannak faragva a nők, mint az ó-világban, és más vágyaik vannak. És ha Amerikában elhatároznák, hogy nő-ezredeket állitanak föl, mindenfelől csak ugy özönlenének a nők a sorozáshoz és egy-két nap alatt egész női hadtestet lehetne a csatatérre küldeni. De erre nincs szükség Amerikában, mert még a jelentkező önkénteseket sem tudták mind felvenni a hadseregbe. Ellenben néhány nagyon is kiváló tehetségü hölgynek megengedték, hogy belépjenek a hadseregbe. Igy a kubai megszálló seregben is már több nő van, de az egyes államok polgárőrségében egészen megszokott jelenség a *Miss Lieutenant* vagy a *Mistres Colonel*.

Számtalan nő és leány jelentkezett az amerikai hadügyminiszteriumnál, hogy betegápolóként szolgálhassanak a hadseregben. Köztük előkelő, nagyvilági hölgyek és kiváló, hires szinésznők. Az «üdv hadseregének» női tagjai pedig szervezett csapatokban kisérik a hadsereget, hogy lelki vigasztalást nyujtsanak a katonáknak.

És végül nem megvetendő az a százezer dollárra szóló check sem, amelyet Miss Helen Mills *Gould*, a milliomos Gould család egyik nőtagja ajándékozott a kormánynak a háboru czéljaira. Mennyi csillogó ékszert, micsoda remek ruhákat és más drágaságokat vásárolhatott volna a szellemes arczu Gould kisasszony ezért a negyedmillió forintért. Igaz, hogy még számos ilyen checket állithatna ki, anélkül hogy attól kellene félnie, hogy kimeriti vagyonát. De azért a gondolkozás nemessége dolgában nem lenne könnyü a kisasszonynak párját találni Európában. —*a.*

☐ **Az ünneplő hadsereg.** A polgárság és katonaság közti erősen hangoztatott ugynevezett «jó viszony» az elmult napok folyamán erősen veszélyeztetve volt. A békés, még a légynek sem ártó, feddhetlen multu polgárok, haragosan jártak-keltek az utczákon, és mérges pillantásokat vetettek minden ka-

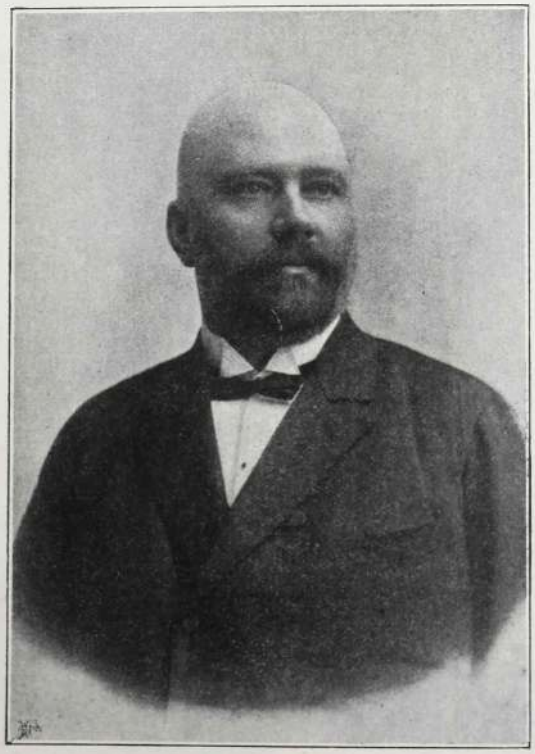

Dr. Schmidt József.

tonának nevezhető emberre. Miért e különös ellentét? A polgárok haragusznak, katonáéknak az arcza pedig csak ugy ragyog a boldogságtól. Megmondom én, a ki ugy titokban meghallgattam két czivilnek a kesergését. Megirigyelték a hadseregtől a jubileumokat. Fáj nekik, hogy számukra csak egy-két sablonszerü jubileumról gondoskodtak: az ezüst és aranylakodalomról. (a gyémánt-lakodalmat nem is említem, mert hisz ezek a beteges századvégi emberek nem élnek olyan sokáig) a hivatalnokoskodás 25-éves jubileumáról stb. A hadseregnél az most egész másképen van. Jubilálnak, egyre jubilálnak, az egyik ezred a másik után, gyalogosok és huszárok egyaránt. Ez pedig nem is olyan igazságtalan dolog, igen tisztelt békés polgárság. Hisz a magyar ezredeknek multjuk van, fényes, dicsőséggel, diadallal teli gyönyörü multjuk. Vagy talán önök elfelejtették, hogy nem a polgárok harczolnak a katonákért, nem ők halnak el dicső halállal a csatatéren, hanem bizony a katonák védik a hazát a romboló ellenség féktelen dühe ellen. Azt hiszem igen tisztelt polgárság, jobb lesz ha önök megelégednek az ezüstlakodalom csendes jubileumával és nem vágyódnak fényes történeti mult után. mert mig az ezüstlakodalomhoz elég egy feleség, a ki huszonöt álló esztendeig él az oldalunk mellett, addig a jubiláló ezrednek a történet véres lapjain is szerepelni kell. Azért hát ne tessék ezt az örvendetes jó viszonyt megbolygatni, mert bizony a militarismus Istenének hódolnak ma mindenütt, és azt az országot tartják nagynak, a melynek fényes, sok hadi dicsőséggel teli történeti multja van. A mi magyar ezredeink pedig evvel joggal dicsekedhetnek.

☐ **Anna-bálok.** A legutolsó vasárnapon széles ez országnak minden fürdőhelyén ünnepeltek. Azok a beteges vagy képzelődő asszonyok, a kik ugy julius havában itt hagyják a forró főváros izzó utczáit, és itt hagynak egy-egy izzadó férjet, a kik közül némelyek nehezen, mások pedig igen könnyen beletalálják magukat a vidáman is szomoru szalmaözvegyi állapotba, az elmult vasárnap a tánczmúzsájának hódoltak. Elfelejtették vagy el akarták felejteni, hogy betegek és a Cour-szalon parkettjén csak ugy ropták a tánczot, épp oly igézően és szenvedélyesen, mint a vigadó fényben uszó, illattal teli termeiben. Anna-bál volt, a fürdőhelyek egyetlen nagy ünnepe. Miért nem lehettem jelen az összes Anna-bálokon, miért nem gyönyörködhettem mindazokban az asszonyokban és leányokban, akik élvezettől csillogó szemekkel lejtettek el a gyógyterem szegényes csillára alatt. Én talán a legérdekesebb Anna-bált választottam, a *szlidcsit*. Miért? Mert önző vagyok, végtelenül önző, mint minden ember. Egy fürdőhely, a mely tele van asszonyokkal, gyönyörü szép asszonyokkal és leányokkal, a kiknek a sápadt, szomoru arcza harmóniában áll az én melankolikus lelkemmel, és a kik gyémántokkal teleaggatott elegáns selyemruhában sétálnak a hatalmas terebélyü zöld fák árnyékában, és a kik csodálatos naiv bámulattal néznek az odatévedt férfira, a ki idegen és ritka ezen helyen, ahol száz szép asszony jut egy férfira, ha még olyan csunya is a külseje. Ez az Anna-bál fényesen sikerült, kora hajnalig tartott, pedig kevés volt a tánczos és sok a tánczosné. Hiszen kell hogy sikere legyen az olyan bálnak, a hol az egyik nő szebb a másiknál, és a hol az egyik tul akar tenni a másikon, hogy a kevés tánczos közül mindenki őt válassza? Látjátok ti szép asszonyok és leányok, igy voltatok ti egyformán gyönyörüek, és igy voltam én vasárnapon a legboldogabb emberek egyike. Kutatok az emlékezetemben, és alig jut az eszembe egykettőnek a neve, a kik fényetekkel hozzájárultatok az est sikeréhez. Ott láttam a sok között *Kállay* Zoltánnét, az egri főispán feleségét, *Gorove* Lászlónét, azután egy pár nagyon szép asszonyt, a kiknek a nevét csak nehezen sikerült megtudnom, igy *Schwarz* Kálmánné, *Poll* Vilmosnét, *Cservenyák* Györgynét, Dr. *Grünwald* Mórnét, *Mattasovszky* Vilmosnét, *Csepregi* Pistánét és *Berecz* Kálmánnét. Egy pár leányra is emlékszem, a kik fiatalos, üde alakjukkal annyi tavaszt varázsoltak a bálterembe. Ott volt *Kállay* Mariska, *Stern* Aranka, *Mattasovszky* Ilona, *Toszt* Hilda, *Stech* Ilona, Erzsi és Bertus, *Juhász* Mártha, *Huszágh* Jolánka, *Krajtsik* Vilma, *Hegedüs* Irma és Hanna, *Plachy* Brigitta. Ti többiek pedig, a kik hiányoztok, mert a neveteket nem tudom, bocsássatok meg nekem szegény földi halandónak, akinek nagyon fáj, hogy nem ismerhet mindnyájatokat.

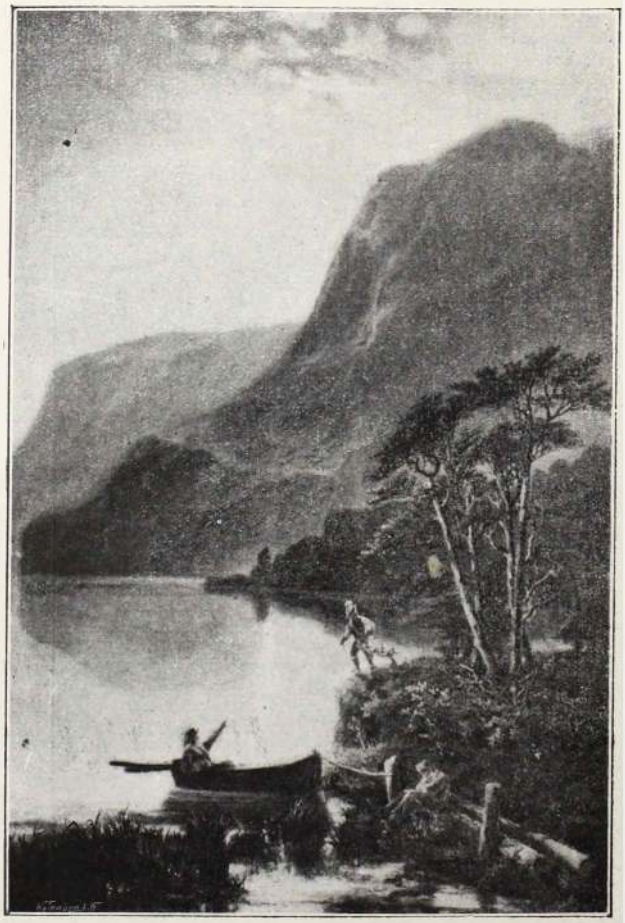

Alkony.

Az utolsó Arany.

Egy nagy szív megszünt dobogni, egy nagy lélek megszünt érezni . . . Meghalt Arany László, Arany Jánosnak, a nemzet gloriás költőjének egyetlen fia. Az irodalom múzsája felölti gyászruháját és könyezve borul a fekete ravatalon kiteritett nagy fiára, telesirja forró könyel, megtölti a szobát fájdalmas szomorusággal, amely kiszűrődik a levegőbe és gyászba boritja az egész nemzetet.

És a «Délibábok hősé»-nek halhatatlan költője minderről már nem tud semmit; az ezüst talpu viaszgyertyák sárga fénye megvilágitja szelid, jóságos arczát, amelyen csöndes melankolia honol, az a melankolia, amely költészetének minden sorából kiárad és amely azt oly vonzóvá teszi.

A halálhir elfogja szomoritani azokat is, akik könnyen felejtenek és akik benne már csak a Földhitelintézet érdemes igazgatóját, de főképpen Arany János egyetlen fiát látják. Bizonyára ez a hálátlan ujabb generáczió se olvashatja meghatottság nélkül az ő elmulásának hirét, sőt még azok az ifju, hosszu fekete fürtű óriások is, akik egyedül magukat tartják poétáknak és a füstös kávéházban isszák a zseniálitást jelentő zöldes absynthot, még azok is elszomorodnak, hogy Arany László, ez a minden izében nagy poéta itt hagyta ezt a bűnbe fulladt földet.

Gyönyörüen kezdődött az Arany László élete: Toldi irója volt az apja és igy maga a halhatatlanság vezette be a halandóságba. A «Délibábok hőse», ez a költői szatirája valósággal szenzácziót keltett. Az ő jelleme, az a szelid iróniában nyilvánuló szkepszis, amely nagyon meleg szivet és minden szépért buzgó idealizmust takar, kiviláglik ennek a nagysikerü, maradandó becsü verses regénynek minden sorából. Ezután már csak egy nagyobb munkát irt, mely azonban sokkal kevésbbé ismeretes: a «Hunok harczát». A hetvenes évek közepe óta Arany László már csak a Földhitelintézet igazgatója volt — meghasonlott lélekkel.

Ez a nagy lángelmék ivadékainak rendes sorsa. A nagyság nyomdokaiba lépnek s fele úton megrogyik a térdük: nem birják tovább. Gyermekkorában térdén ringatta a legnagyobb magyar géniusz: Petőfi Sándor. Ismeretes a hozzá irt kedves verse:

Laci te
Jer ide
Jer ha mondom
Rontom-bontom . . .

Az ilyen gyönyörü auspicziumok közt megindult életpálya nem végződött ugy, ahogy ő maga remélte. Ezért volt oly zárkózott, mint az igen szenzibilis lények általában és mint azok, akik eltemetett álmokat hordanak magukban.

Megtört és a halál csak holt-eleven embert talált benne és megváltotta szenvedésétől. A földi kínokért találjon bő kárpótlást a túlvilági boldogságban.

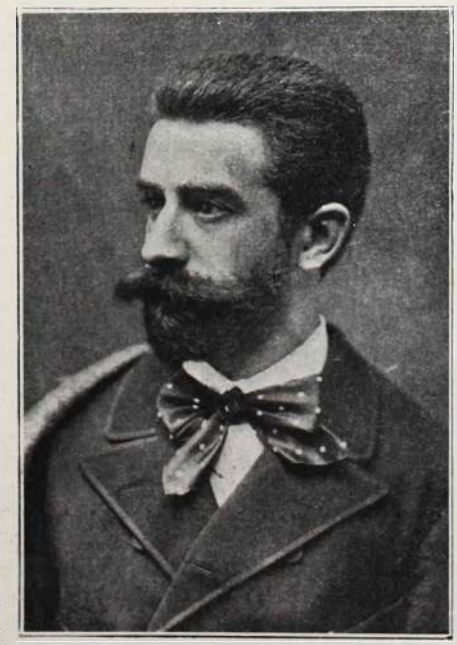

† Arany László.

Szerkesztői üzenetek.

Kis szerelmes. Mi a magunk részéről nem vagyunk a modern érdekházasságok barátai, a mivel azonban korántsem osztjuk az ön nézetét, hogy a szerelmes leányok mindig az ideáljaikhoz menjenek férjül. Az élet ugyanis azt mutatja, hogy nem mindig azok a boldog házasságok, a melyek a kölcsönös és lángoló szerelmen alapulnak, hanem azok, a melyekben a házastársak megértik egymást és alkalmazkodni tudnak egymáshoz.

A házas élet ideje alatt kifejlődő szerelem és szeretet sokkal nagyobb és igazabb boldogságot szokott adni, mint az a szerelem, a mely a házasság előtt támad és a melynek a házas élet sokszor hamar véget vet.

De hiszen a szerelmes leány minden élők között a legmakacsabb, ön pedig szerelmes és ideáljának felesége is akar lenni. Nos, mi meghajlunk a szerelem nagysága előtt és szivből kivánjuk, hogy mint asszony is szerelmes legyen, de nem az ideáljába, hanem — a férjébe.

P. Ella Arad. □ jel alatt az innen-onnan rovatba *Kende* Géza, lapunk belmunkatársa ir.

Titán. Ön egy verset küldött be hozzánk «Éneklő falevelek» czimmel. Kedves Titán ur, elég baj az nekünk, hogy az Operában énekelnek és ön most a faleveleket énekelteti. Ön, mint poéta valószinüleg tudni fogja, hogy: «A költő hazája széles e világ . . .» egy jó tanácsot adok önnek, fogadja meg: *menjen világgá.*

Zombory Gyula. Budapest. Kérdéseire majd levélben bővebben válaszolunk. Ön nagyon jól tudja, hogy beküldött közleményeit mindig igen szivesen vettük. Egy kis türelmet kérünk, minden sorra kerül.

A plakát. Sokan vannak, kiket megállitnak az utczán a kisebb-nagyobb szines plakátok, de kevesen kik a plakáton művészetet keresnek, a minthogy festőink közül is csak kevés vállalkozik arra, hogy plakátot fessen. Annál meglepőbb, mikor a hirdető oszlopon egy-egy hatásos szép plakáttal találkozunk. Mindenki, a ki a ligetben jár-kél, megcsodálja mostanában a Bem—Petőfi falragaszát. Hatalmas szürke lovon Petőfi Sándor, lelkesen, kalaplevéve üdvözli a vörössipkásokat, kik beveszik Nagy-Szebent. Meglepően szép a kivitele, szembetőlő művészi ez a plakát, mely a hirdető oszlopoknak diszére válik.

Magyar-Ischla kénes-, jód-, vas- és sótartalmu csodálatos hatásu gyógyfürdő Sárosmegyében, Eperjeshez félórányi távolságra fekszik. — Vasuti állomás s telefon a fürdő mellett Alsó-Sebes név alatt. Az ischlai kénes-, jód-, só- és vastartalmu gyógyforrás — már több izben hires egyetemi tanárok által lett elemezve; gyógyit biztosan mindenféle heveny s idült csuzos és köszvényes bántalmakat, mindennemü bőrbajokat. Orvosilag rendelve gyomor-, béi- és torok-hurutoknál — mindennemü női bajoknál. Egy napi teljes ellátás lakással együtt 1.60. Kitünő koszt (ebéd 4 tál étel.) Julius 1-től fogva minden nap megy vonat d. u. 2 óra 35 p.-kor és vissza 8 órakor este. Nyugalmazott tanitók, egyleti tagok, gyári hivatalnokok 33 százalék kedvezményben részesülnek. Jó száraz lakások havonta 6 frt butorral, ágynemü nélkül. Omnibusz közlekedés: Indul: Gubcsó czukrászdája előtt reggel Eperjesről Ischlára negyed nyolcz órakor. Vissza d. e. 10 órakor. Indul d. u. Eperjesről Ischlára negyed három órakor. Vissza d. u. 6 órakor. Vasárnap és ünnepnap az omnibusz többször közlekedik. — A vonat közlekedik 3-szor naponta oda és vissza, reggel: 8 ó., d. u. 2½ és 5 órakor. Bővebb értesitést nyujt *Schwarcz Lajos* fürdőbérlő Eperjes, Fő-utcza 123.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Arpád.
Segédszerkesztő Reich Béla.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Juvigny város ifjusága a rákövetkező napon a város elsőrendü korcsmájában bált rendezett.

Reggel óta Gérard folyton azon törte a fejét, hogy elszökjék-e, és mikép a bálba; mérlegelvén a tiltott gyümölcs édességét, a valószinüleg bekövetkező apai feddéssel.

Ezért hozták lázba a távoli zene hangjai. Egy mindent végigkóstolt párizsi persze csak nevetett volna ezen az izgatott vágyakozáson, de a kisasszony módjára nevelt Gérardra ez a mulatság az első bűn csábító vonzerejével birt.

A fűzfa-korcsmát, hol a mulatságot tartották, elzárt paradicsomnak képzelte, tele eddig nem érzett részegitő illattal. A zenekar egy erősebb rázenditése döntött habozása felett. A szőlő felé vezető ajtó zárva, kulcsai Manettenél, erre tehát nem lehetett menni, hirtelen átvetette magát a terrasse karzat falán és leugrott a szőlő puha földjére, azután óvatosan kúszva haladt a venyigék közt.

Pár perez mulva már a városon kivüli fűzfa-korcsmához vezető sétálón volt. A sétahely hosszában elvonuló nagy platán-allée közt, mely az Ornain-patakot szegélyezte, látni lehetett már a mulatóhely szines szétszórt lampionjait.

A mint a zene elhallgatott a néma csendben csak a patak csobogása volt hallható; Gérard dobogó szivvel, zihálva a gyors menéstől, haladt előre, de a mint a korcsma előtti patakhidra ért, inába szállt a bátorsága. Sehogysem tudta elképzelni, hogy mikép kell egy ilyen mulatságban fellépnie, és ebbeli töprengésében határozatlanul járt-kelt a patak innenső oldalán. A zenekar most egy keringőbe kezdett. A gyertyán-bokrokon át, látta a párokat, amint a behizelgő dallamhoz simulva, lejtettek a fehér tánczporondon. A nevetők, beszélgetők susogása, zaja belevegyült a fuvola szerelmes lágy búgásába és a hegedű ujjongó danajába; a rezedák és az iszalag virága részegitő illattal árasztották el a langyos nyári éj levegőjét. Ezen benyomások hatása alatt vágyai diadalmaskodtak félénksége felett, gyorsan áthaladt a hidon, szemlesütve fizette le a belépti-dijat, azután szégyenlősen a tánczhelyet övező bokrok mentén lapult meg, háta mögé kerülvén a vasárnapiasan kiöltözködött mamák és asszonyoknak, kik nagy élvezettel szemlélték a fiatalok mulatságát.

Amint egy kissé összeszedte magát, figyelmesebben széttekintve, észrevevé a kis Reine csinos alakját. Az ügyes varrólányka csak ugy tündökölt szines mousseline-ruhájában; aprányi fejdiszének rózsaszinü s a szellőtől lebegtetett szalagjai körülenyelegték fejét. Egy jó megtermett, szőke, tömött szakállu ficzkóval tánczolt, kinek gunyolódásra és enyelgésre hajló mosolygó vonásai pompásan illettek vakmerő és ügyes tánczához, ugy látszott, hogy ő volt a bál hőse. Széles karimáju puha nemez kalapot viselt, csokorra kötött pipacsszinü nyakkendőjének szárnyai a bő bársony kabát hajtókáit boritották; fehér szinü, fekete paszománttal ékitett nadrág egészitette ki ezt a kissé hanyag toilettet, mely élesen kirítt a többi czilinderes fiatalok korrrekt öltözékei közül. A néző publikum nagy élvezettel szemlélte a bársony kabátos fiatal fesztelen, művészi biztonságu tánczát.

— Nézétek csak, mondja a nézők közül a mamák egyike, a kis Reine szereti ám a jó tánczosokat, nem akarja a Laheyrard fiut körmei közül kiengedni.

— Ugy látszik, hogy a fivérén akarja magát kárpótolni, amiért Laheyrard kisasszony elhóditotta tőle szeretőjét.

— Micsoda! az a kis Finoël a párisi kisasszonyt akarná elvenni?

— Mindég a szoknyáján ül és mindenhová követi, mintha az árnyéka volna.

A keringő bevégződött és Gérard dobogó szivvel indult a kis Reine után. Miután a fiatalok többségét keztyüsen látta, ő is kivette zsebéből magával hordott fekete keztyüit. Mert hát Seigneulles-éknál nem követték az elegáns divat szeszélyeit és a fekete szin állandóan dominált, minden alkalomkor és időben. Gérard elkeseredéssel szemlélte inkább gyászos alkalmatossághoz illő ruházatát és fontolóra vette, vajjon nem volna-e jobb egyáltalában nem tánczolnia, midőn hirtelen felzendült a négyesre adott jel és épen szembe találta magát Lecomte Reine-nel

— Ezt már szeretem! kiáltott fel vigan a varró leány. Ön szavát tartotta, nyujtsa kérem karját.

Gérard gyorsan felrángatta gyászos keztyüit és a karjaiba csimpaszkodó kis Reine, diadaltól sugárzó arczczal sétálgatott vele körül, legtovább időzvén a tánczporond jobban világitott helyén. Éppenséggel hizelgett neki, hogy gavallérja oly csinos fiu és az ottani legelőkelőbb családok egyikének örököse. A fiatal ember, ki érezte, hogy minden szem reá irányul, végül egészen zavarba jött. A tánczosok egyrésze ismerte, de nem szerette, ezek vagy görbe szemmel nézték, vagy gúnyosan az orruk alá nevettek. Gérard nem a legjobban érezte magát és midőn a zene a játékba fogott, bánni kezdte, hogy hazulról elszökött. Ebben a perczben a bársonykabátos vig czimbora Reine előtt termett.

— Ejnye, szivem királynéja, hisz maga a faképnél hagyott s egy idegenre pazarolja kegyeit.

— Igen, felelte Reine kényeskedő hangon, Seigneulles ur most van itt először és a kezdőket bátoritani kell.

— Tudom, tudom, hogy ön szeret a kicsinyek nevelésével foglalkozni — mondá Laheyrard hahotázva és kalapját megemelintve Gérard, felé köszönt.

(Folytatása következik.)

* KERÉKPÁR *

A KERÉKPÁRRÓL.

Irta: Wohl Janka.

(Vége.)

Akárhány férjet ösmerek Olasz- és Angolországban, ki szabad idejét a biziklinek szenteli és ezalatt nem akarja nélkülözni neje társaságát. Ennek természetes következménye, hogy kevésbbé lehet az embereket otthon találni és a társasélet mindinkább ki fog vetkőzni intimebb jellegéből, a meghivott nagy összejövetelekre szoritkozva.

Aztán kevesebb időt fognak szentelhetni az olvasásra is és Párisban, a hol már évek óta egyre növekedőben van e sport-szenvedély, máris panaszt emeltek a könyvkereskedők, egyenesen a kerékpározást vádolva portékájuk folyton jobban hanyatló kelendősége miatt. Ez pedig igen nagy jelentőségü következménye a kerékpár-kultusznak! Hisz annyi könyvet még a világ fennállása óta nem produkáltak, mint a lefolyt esztendőkben és ma-holnap több lesz az iró, mint az olvasó. A müvelt körökben ezt nem is szabad tréfának venni. Jóformán már is igy áll a dolog.

A vasuti igazgatóságok is összedugják a fejeiket, mert nagyon megérzik már a kerékpár versengését és ujabban, a közönség iránti előzékenységből, külön biczikli-vaggonokat csatolnak a vonat végére. Mulatságos volt a kocsisok (cabmen-ek) jajveszéklése Londonban. A képviselők ellen lázadtak fel, kik délutánonként a helyett, hogy mint eddig kocsin mentek volna a Westminster palotáig, egyszerüen kerékpárukon tették meg az utat, minek a nagy státusférfiu, Balfour volt a kezdeményezője.

Bámulatos találékonyságot fejt ki a társaság a kerékpárversenyek élénkitése érdekében és e versenyek gyakorlati, igen fontos haszna az, hogy nagy mérvben fejleszti a bicziklizők ügyességét, lélekjelenlétét és bátorságát, három oly tulajdonság, mely a kerékpár praktikus használatában igen lényeges. Tavaly, jul. 6-án, remek kerékpár-mulatságot rendezett a londoni Staff-College tiszti kara s maga Hilyard ezredes, e tudós intézet kommandánsa, állt a rendezés élén. Connaugth herczegnő két leányával, kik hires bicziklizők, egy csomó nagykövet és nagykövetné kiséretében s szemen-szedett társasággal képezte a közönséget a gyönyörü fenyveskoszoruzta versenytéren, mely a nagy parkkal együtt remekül volt dekorálva. A versenyzők szinte egytől-egyig a «Társaság» javából kerültek ki.

Roppant mulatságos dolgokat miveltek, nehány feladat pedig a kerékpár valóságos művészi kezelését követelte, mint például a kigyózó ut, a midőn a szerteszét felállitott póznák közt kecscsel és nagy gyorsasággal kellett keresztül bujkálni, mi több, az előre meghatározott időn belül. Egy bájos kicsi nőcske érkezett be elsőnek. Egy másik páros versenyen a férfi háromnegyedig telt pohár vizet vitt, a hölgy egy tojást egy theás-kanálon. A «teknős-béka-verseny» mint látvány igen csunya, unalmas és kivitele állitólag roppant nehéz. A nyerő az, a ki legutolsónak érkezik be s a gép e folytonos lassitása és megakasztása nagy nehézséggel jár. Sokkal mulatságosabb a «vetkőzési verseny», mely megdöbbentő elnevezés oda magyarázódott ki, hogy a leggyorsabb futás alatt kell levetni s ismét felvenni a felső kabátot.

Mind e műveletek arra valók, hogy a biziklizö oly biztonságra tegyen szert gépezetén, mikép csaknem észrevétlenül kezelje és teljesen uralkodni tudjon felette.

Egy másik igen érdekes verseny volt Herefordban, a kerékpárclub főhadiszállásán, mely gyönyörü helyen fekszik és pompás talajjal bir. Minden zöld, lombos és virágokkal teli.

Tizenkét nő versenyzett, s Lady Emily Cheny, a ki nyertes lőn, fehér szegfüvel, mauve-szin, rhododendronnal és zöld lombokkal diszitett gépen jelent meg, mely fölé mauveszin és zöld napernyő volt virágos pálczákkal kifeszitve. a bájos miss krémszin ruhát viselt, zöld écharpe-al és vállán keresztül vetett virágfüzérrel. Hajában hasonló virágok ékeskedtek.

A clubnak saját zenekara játszott. A versenyek következők voltak:

1. Almaverseny, melynél a versenyzők körülfutva, leszállnak a kerékpárról és fogaikkal egy vizben uszó almát szednek fel, azután felkapnak a gépre s folytatják az utat.

2. Levéliró verseny, egyszeri körfutás közben leszállni, tiz szóból álló levelet megirni, boritékba tenni, ujból gépre ülni, és a birák kezébe szolgáltatni.

3. Bicycle-vezető verseny, melynél a versenyzők a saját gépük mellett egy másikat is hajtanak, kissé veszedelmes, de jól sikerült verseny volt.

4. A czédula-versenynél ötven méter megfutása után leszállni, czédulát tűzni a czölöpre és százötven méternyit tovább kerékpározni. A czédula utközben többnyire lerepül, a mi sok mulatságra szolgáltat alkalmat.

Érdekes versenyek még: a kigyóvonalas; a karikázó, — félkézzel a gépet, másikkal fakarikát hajtva; — tojáshordó, mikor az utközben felvett kosár tojást sértetlen állapotban hozzák be; csereverseny, mikor a hölgyek feleutig egy kiválasztott gentlemant hagynak futni és utközben annak helyét elfoglalva, végzik be a körfutást.

Az uraknál mulatságos a kalapdiszitő-verseny. Utközben leszállnak, felékesitik a készen tartott komikus készletből valamivel a kalapjokat és ugy hajtanak tovább. Ilyen a zsebvarró-verseny is, mikor futás közben zubbonyaik zsebeit kell bevarrni, a mihez ép oly ügyes a kezük, mint a kalapdiszitéshez.

Emlitettem, hogy a koronás fők mind kedvelik a biziklit, s az összes udvarok fiatal hölgyei kerékpároznak. Vilmos császár valószinüleg csak akkor fog biziklizni, ha a gép annyira tökélesitve lesz, hogy kevés kormányzatra szorul és máris «önkormányzó» gépekről hallani hirt, de érdeklődése e sport iránt kiviláglik egy kedves anekdotából, mit egy porosz tengerésztiszt beszélt el nekem. Tavaly Kielben Henrik porosz herczeg, a császár öcscse, a Hohenzollern mellett haladva el yachtjával,

észrevette, hogy négy fiatal tiszt kerékpároz a hajó linoleummal bevont fedélzetén, mindenféle ügyes dolgot, 8-asokat, stb. mivelve a sima pályán. Midőn a császár a szokott északi tengeri utjára indulófélben volt, Henrik herczegnek eszébe jutott a kedves látvány és elmondta császári bátyjának. A császár a Hohenzollernre érve, egész nap várta a történendőket, de hiába. Másnap maga elé rendelte a négy tisztet. «Nos, mért nincs kerékpározás, ha a hajón vagyok?» kérdé. — «B. Corvette kapitány pár nappal ezelőtt betiltotta» volt a felelet. — «Hozzák ide a kapitányt és egy kerékpárt» parancsolta a császár. A tiszt megjelent, a császár a vasparipára parancsolta és vasmarokkal tartotta rajta, mig az előhivott udvari fényképész pillanatfölvételt eszközölt a csoportról az összes személyzet nagy gyönyörüségére. Ettől fogva a tisztek tetszés szerint kerékpározhattak a hajón, a kapitány titkos bosszuságára, bár képzelhető, mennyire hizelegve érezte magát, midőn a császár a pompásan sikerült fölvételt sokszorositatta és sajátkezüleg osztotta szét kisérete tagjai és a Hohenzollern tisztjei közt, önmagát is beleszámitva.

Párisban az automobile, vagyis a gőztriczikli szinte kezd népszerüvé válni, kivált idősebb urak és hölgyek kedvelik és Dion gróf annak különös protektora; ugyszólván ő lancierozta. A divat városában a biczikli váltotta fel ujabban a tavaszt hirdető fecskét, mert az első lanyha fuvalommal, az első aranyos napsugárral, a világ apraja-nagyja, vénje és fiatalja, szegénye és gazdaga, elárasztja a jó utakat, a Bois be Boulognet s a Longchamps melletti Chalet du cicle környékét. Ott még feltünést kelt egy négy éves bicziklizö fiucska megjelenése, holott Madridban egész club van, melynek tagjai csakis 3 és 9 év közti gyermekek. Spanyolország és Belgium a biczikli terén tán a legelőrehaladottabbak a kis gép gyakorlati felhasználásában, bár az angol postaszolgálat 10.000 gépje sem megvetendő szám. A brüsszeli társaság: La pedale d'Ixelles, teljes biczikli zenekarral vonul keresztül a városon, a nagy dob stb. bicziklin kezeltetik, mig a többi hangszeren bicziklizve játszanak. 1895-ben, a nagy «biczikli-tüntetés» alkalmával, a háromezret meghaladó menet élén szintén ez vezette a tüntetés evoluczióit.

Egy shetlandi festő, Mr. J. Smith roppant ügyes vizi-kerékpárt talált fel, mely két keskeny csolnakalaku levegővel telt tutajból áll. Az összekötő kapcsot a kerékpár képezi. Már kerékpár tournamenteket is rendeznek az ilyen vizibicziklikkel és a látvány kimondhatatlanul érdekes.

És most pár szót a sport praktikus oldaláról.

A finom munkáju biczikli szinte sine qua nonnak tekinthető, ha biztonságban akarjuk érezni magunkat gépünkön. A gép belső szervezetének, a csavarok, láthatlan részletek becses anyagu és alaposan kidolgozott mivolta, csakugy mint az óraműnél nagyfontosságu és a ki komolyan veszi a biczikli sportot, csakis elsőrendü 2—3 száz forintos gépet szerezzen be.

A gép, mely egészségi és mulattató szempontból oly fontos szerepet játszik a közéletben, nagy gondozást kiván. Hogy minden perczben használható állapotban legyen, először is tisztán kell tartani. Igen téves az a felfogás, hogy nem kell hozzá egyéb, csak egy kis olaj, azután fut tovább. Ilyen módon hamar tönkremenne a drága gépezet. Minden legkisebb részét meg kell tisztitani minden használat után, csavarait letörülgetni, kipróbálni, rozsdásodástól, nedvességtől, portól óvni. Elindulás előtt szintén gondosan meg kell vizsgálni, nehogy utközben történjék valami baleset.

Az amerikai gépek a legjobbak és legfényüzőbbek. Utánuk mindjárt Anglia jön, melynek pénzügyeire roppant befolyást gyakorol az uj sport. Csak Birminghamban, honnan Európába a legjobb bicziklik kerülnek ki, tavaly a kerékpár és előállitott kellékei révén oly széditő összeg került forgalomba, mely magában elég volna egy ország jólétének fenntartására.

Nálunk, hol még bölcsőben ring a biczikli, első sorban jó, állandó kerékpártalajról kell gondoskodni és erre legalkalmasabb volna a városligeti kiállitási terület egy szép nagy részét kihasitani, azon egy óriás üvegfedelü termet épiteni, melynek fedele nyáron eltávolitható volna, mig télen a virágház hatását tenné körül ültetni árnyas-bokros kerttel, meghagyva közelében az idővel szükségessé válható nagy clubépület területét. A belügyminiszter figyelmét már felhivtam ez inditványomra és tanácsos volna, hogy a kerékpáriskolák előljárói össze álljanak és annak megvalósitását kérelmezzék.

A jó tanitó szinte sine qua non. Fősulyt kell fektetni arra, hogy a tanitvány egyetlen egyszer sem bukjék le a gépről. Legjobb tanitónak Ullrich Henrik van elismerve, kinek iskolája és gépraktára, hol a legkiválóbb munkáju gépek kaphatók, Ferencz József rakparton 6—7. szám alatt található. Kitünő bicziklisták és bicziklistanők kerültek ki Ullrich keze alól és nem egy élvezetes órát töltöttem már ott, a hölgyek graczióz us és ügyes futását bámulva, mely a külföldön látott gyönyörü magatartásu sportkedvelők müveleteire emlékeztetett.

Sport krónika. Európa legjobban dotált kerékpárversenye a «Grand prix de Paris» már a multé, illetőleg *Bourillon*-é. Mert Bourillon vágta zsebre azt a nyolcz ezer frankot, a mit a verseny győztese Páris városától kap. Nyolczezer frank egy sportért! Ha elgondoljuk, hogy nálunk szép Magyarországon husz évig kell egy szegény tanitónak éhezni, mig 400 frtos évi fizetése nyolczezer forinttá szaporodik, akkor látjuk csak micsoda jólét is van a külföldön. Azt hiszem, ha Bourillon urnak felajánlanák Szerbia miniszterelnöki székét, mosolyogva utasitaná azt vissza. Nem elég hires ember ő amugy is? Hjah, okuljanak az apák és ne ügyvédnek vagy hivatalnoknak neveljék a gyermeküket, hanem vegyenek nekik egy versenygépet és küldjék be őket Párisba.

De azért Budapestnek is meg volt a maga sportszenzácziója. A «Magyar Testgyakorlók Köre» egy országúti női versenyt rendezett és hét fess bicziklistáné szállt sikra az ezüst éremért. Volt persze publikum és érdeklődés. A férjek, mert hát asszonyok is voltak közöttük, izgatottan várták a czélnál a verseny eredményét. És oh, csodák csodája. A nagy favorit, *Feigl* Richárdné, ez a szép szőke asszony, cserben hagyta nagyszámu hiveit és csak második tudott lenni. Nem volt disponálva! Lám, lám, az asszonyoknak sem megbizható a formájuk!

K—e.

Hirdetmény.

A bécsi cs. és kir. tüzérségi szertár részére 1899. év január hó 1-étől deczember végéig szükséglendő szerczikkek szállitása 1898. évi augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor, a cs. és kir. tüzérségi fegyvertárban I. épület, 3. emelet, 218. ajtószám alatt általános irásbeli ajánlattárgyalás útján bérbe fog adatni.

Az általános és részleges szállitási föltételek, valamint a szállitandó czikkeknek a mérleg-kimutatásokban részletezett neme és és mennyisége hétköznapokon délelőtti 8 órától 11-ig és délutáni 2 órától 4-ig a 2. üzletcsoport irodájában, fegyvertár, I. épület, 2. emelet, 147. ajtószám alatt, a mintanemek pedig ugyanazon órákban a cs. és kir. átviteli bizottságnál a mintagyüjteményben, XIX. épületben d és c/2 üzletcsoportban tekinthetők meg. A föltételek történt megtekintése az ajánlattevő részéről a föltételeket tartalmazó füzetben elismerendő.

A föltételeket tartalmazó füzetekről nyomtatott példányok a vállalkozók kivánatára önköltségi árban átengedtetnek.

Tárgyalás alá kerülnek általánosságban :

1. Szerszámozás és lófölszerelések.
2. Telepépitési kellékek és csomagolási kellékek.
3. Kötél-, fonál- és szövetáruk.
4. Papir és nyomtatványok, iró és rajz-anyagok.
5. Különféle anyagok.
6. Közönséges eszközök.
7. Műszerek.
8. Irodai- és iskola-berendezések.
9. Világitási kellékek (légszeszvilágitáshoz).
10. Szerszámok és munkásruhák.

Az ezen ajánlattárgyalásnál résztvenni kivánó iparosok felhivatnak, hogy ide vonatkozó, ivenkint 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlataikat 1898. év augusztus 22-nek legkésőbb délutáni 4 órájáig a fenti szertárhoz (fegyvertár, I. épület, I. emelet, 90. ajtó) benyujtsák.

Ajánlattevő czégek és üzletemberek, a kik a tüzérségi szertár előtt ismeretlenek, egyinéségük és cselekvőképességükről 1 koronás bélyeggel ellátott bizonyitványt tartoznak föltétlenül az ajánlattárgyalás napja előtt felmutatni. Ezen bizonyitványok kereskedelmileg jegyzett czégek részéről az illetékes kereskedelmi és iparkamara útján, czéget nem vezető üzletemberek részéről pedig Ausztriában az elsőfoku politikai hatóság, Magyarországon az illetékes mezőgazdászati járási egyletek útján nyujtandók be.

Azon ajánlattevők, a kik ezen ajánlattárgyalásra, esetleg az ebből kifolyólag létrejövő szerződésre vonatkozó ügyekben meghatalmazottal kivánják magukat helyettesiteni, kötelesek meghatalmazottjukat egy csakis ezen üzletre vonatkozó, bezárólag az illető évre érvényes, biróilag vagy közjegyzőileg hitelesitett meghatalmazással ellátni.

Megtekintésre számot tartó ajánlatoknak a következő sajátságokkal kell birniok :

1. A megajánlott ár után 5 százalékkal számitott bánatpénz nem az ajánlathoz csatolandó, hanem egy külön, lepecsételt boritékban küldendő be és fizethető készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Az értékpapirok a bécsi tőzsdének a fizetés napján jegyzett napi árfolyama szerint, a mennyiben pedig ezen árfolyam a névértéket túlhaladná, névértékben fogadtatnak el. A bánatpénzhez annak részletezése melléklendő ; ugyanez az ajánlatban is részletezendő.

A szállitóknak kötelezniök kell magukat, hogy a külső tüzérségi szertárak és dandár anyag-intéző-bizottságok részéről szükséglendő szereket a jóváhagyott szerződés szerinti árakon loco franco a tüzérségi fegyvertárhoz, vagy a bécsi pályaudvarra, illetőleg lakóhelyük vagy gyár pályaudvarától a bécsi tüzérségi szertár minden további közvetitése nélkül elszállittatják.

2. Az ajánlatban a megajánlott szállitási tömeg a darabonkénti ár, a métermérték szerinti mérték- vagy sulyegység törvényes birodalmi értékben és pedig ugy betűkkel, mint számjegyekkel, végül az idő, melyre az ajánlat tétetett (hasonlóképen számokkal és betűkkel) igazitás nélkül határozottsággal kitüntetendő. Az ármegajánlás az összes ajánlattévők részéről franco loco bécsi fegyver-gyárba, vagy a bécsi pályaudvarhoz, azon ajánlattevők részéről pedig, a kiknek lakhelye vagy gyártelepe Bécsen kivül van, lakóhelyük, illetőleg gyártelepük vasuti állomásától való szállitás veendő irányadóul, oly értelmü nyilatkozatok, hogy valaki egy vagy több százalékkal többet igért, mint az azon időben még ismeretlen legtöbbet igérő, vagy százalék elengedés iránt nyilatkozatok tekintetbe nem vétetnek. Ha az ajánlat ártételében a számok és betük nem egyeznek, a betükkel irott összeg vétetik figyelembe.

3. Az ajánlattévőnek ajánlatában nyomatékosan ki kell jelentenie, hogy az esetben, ha az illetékes katonai hatóságnak a kiirottnál csekélyebb tömeg szállitására, vagy a körülményekhez képest szállitásra egyáltalán nem volna szüksége, ezen alapon kártérités iránt semmi néven nevezendő igényt nem emel. Az ajánlattévőnek ajánlatában azt is ki kell jelentenie, hogy az esetben, ha a megállapitott mennyiségnél nagyobb volna a szükséglet, a megállapitott árakon ennek szállitására is kötelezi magát; az ajánlattévőnek ajánlatában továbbá ki kell nyilatkoztatnia, hogy az esetben is leköti magát, ha ajánlata nem az összes, hanem csak egynéhány vagy egy czikkre fogadtatnék el.

4. Az ajánlattévőnek ajánlatában nyomatékosan ki kell jelentenie, hogy az előtte ismert és vett betekintés bizonyságául általa vagy meghatalmazottjai által aláirt föltételeknek magát teljhatalmulag aláveti.

5. Az ajánlattévőnek ajánlatában egyszersmind kötelezenie kell magát, hogy az e feletti döntés időpontjáig visszavonhatlanul kötve marad és mint legtöbbet igérő az értesitvény vételétől számitott 8 nap alatt az 5 százalék bánatpénzt 10 százalék óvadékra kiegészíti. Ha az óvadék értékpapirokban fizettetik, a legtöbbet igérőnek egyidejüleg egy 1 koronás bélyeggel ellátott, birói lag vagy közjegyzőileg hitelesitett ajánlási okmányt kell ezen hivatalhoz benyujtania. Az okmányok ürlapjai ezen hivatalnál kaphatók. Az ajánlattévőnek ajánlatában azt is ki kell nyilatkoztatnia, hogy az általános polgári törvénykönyv 862. §-ában és az osztrák kereskedelmi törvény 318. és 319. czikkeiben, valamint a magyar kereskedelmi törvény 314. és 315. §§-aiban meghatározott határidőtől jelen ajánlatának elfogadásánál eltekint.

6. Több személy által közösen tett ajánlatnak az ajánlattévők egyetemleges kötelezettségi nyilatkozatát kell tartalmaznia.

7. Az ajánlatnak az ajánlattévők vagy az erre törvényesen meghatalmazottak elő- és utónevével sajátkezüleg aláirva, továbbá társadalmi állásuk és lakóhelyük adataival ellátva kell lennie, vagy a sajátkezü rendes névjegyzéssel (czimmel) alájegyeztetnie. Utóbbi esetben azon czégeknek, akik a tüzérségi szertár előtt ismeretlenek, a czégjegyzésre való jogosultságról hivatalos igazolványt kell bemutatniok. Olyan ajánlatok, melyek a megállapitott határidőn túl nyujtatnak be, valamint olyanok, melyek nem szorosan az alább jegyzett ajánlatminta szerint készittetnek, vagy a melyek sürgönyileg érkeznek be, egyáltalán figyelmen kivül hagyatnak.

Az ajánlatban a megajánlott czikkeknek megnevezése, mérték és suly szerint a legpontosabban kell felsoroltatniok, a mire szigoru figyelem forditandó.

8. A lepecsételt ajánlat boritéka külső oldalának az ajánlattevő nevével és a megajánlott tárgyak megjelölésével kell általában ellátva lennie. A bánatpénznek szánta boriték külső oldalának hasonlóképen a czég, illetőleg ajánlattévő nevét és ezen adatot: «. . . . . frt bánatpénz készpénzben (vagy értékpapirokban) az 1898 augusztus 23. tárgyaláshoz» kell tartalmaznia.

MINTA.

(Papirnagyság 37 cm. magas, 47 cm. széles).

1 koronás bélyeg.

AJÁNLAT.

alulirott elvállalom a Bécsben székelő cs. és kir. tüzérségi szertár által az 1899. évben szükségiendő mellékletben felsorolt tárgyaknak pontosan a megtekintett minták szerint eszközlendő szállitását a becsatolt árakon és nyomatékosan kinyilatkoztatom, hogy az előttem ismert és a megtekintés bizonyságául általam aláirt szállitási- és átvételi föltételeknek magamat teljhatalmulag alávetem, továbbá kötelezem magamat tett ajánlataimmal az e feletti döntés időpontjáig visszavonhatlanul kötve maradni és annak jóváhagyása esetén a lefizetett 5% bánatpénzt, az értesitvény átvételétől számitott 8 napon belül, az előirt 10% óvadékra kiegészitem.

Az általam mellékletben feltüntetett árak ezen ajánlatom átnyujtásának napjától 1899. évi deczember hó 31-ikéig, mondd: egyezernyolczszázkilenczvenkilencz évi deczember hó harminczegyedik napjáig és pedig franco loco a tüzérségi fegyvertárhoz Bécsben érvényesek. Kinyilatkoztatom azt is, hogy az esetben, ha a szerződő hatóságnak a kiirottnál csekélyebb tömeg szállitására, vagy a körülményekhez képest szállitásra egyáltalán szükség nem volna, ezen alapon kártérités iránt semmi néven nevezendő igényt nem emelek.

Bécsi ajánlattevő részére

Kötelezem magamat a vidéki tüzérségi szertárak és dandár-anyagkezelő bizottságok által szükséglendő szerczikkeket közvetlen megrendelésük után loco franco Bécsbe a tüzérségi fegyvertárhoz vagy a bécsi pályaudvarhoz illetőleg bármely bécsi pályaudvartól a bécsi tüzérségi szertár, minden további közvetitése nélkül, a jóváhagyott szerződési árakon elszállitani.

Vidéki tüzérségi szertárak és dandár anyagkezelő bizottságok részére az előbbinek minden további közvetése nélkül teljesitem a szállitást Bécsben előállitási állomásomtól ..... előállitási állomásomtól waggonszámra megrendeléseknél általában a fent kitett ár per q az átveendő katonai hatóság által constatált tiszta suly után ..... frt ..... krral mondd: ..... krajczárral olcsóbban.

Bécsen kivüli ajánlattevők részére

Szinte ugy kinyilatkoztatom, hogy az esetre, ha a szerződő hatóság kevesebbet a kiirt mennyiségnél vagy pedig egyáltalában semmi szállitást nem kivánna, ezen okból ellene semmiféle kárpótlást támasztani nem leszek jogositva.

A megnyert szállitást a megajánlott és jóváhagyott árakon az esetben is tartozom eszközölni, ha ajánlatom nem az összes, hanem csak egynéhány vagy egy czikkre fogadtatnék el.

Lásd a jegyzet 2. pontját.

Kötelesnek nyilatkozom ..... a megajánlott árakon szállitani.

Továbbá kinyilatkoztatom, hogy jelen ajánlatom elfogadásánál az általános polgári törvénykönyv 862. §-ában, az osztrák kereskedelmi törvény 318. és 319 czikkeiben s a magyar kereskedelmi törvény 314 és 315. §§-ban meghatározott határidőtől eltekintek.

Lásd a jegyzet 3. pontját.

A megajánlott árak után 5%-kal számitott bánatpénzt ..... frtot külön boriték alatt terjesztem egyidelüleg elő (készpénzben) vagy

1 darab osztrák papirjáradék ..... frt értékben ..... sz. szelvénynyel ..... talonról.

1 » 4%omagyar államjáradék ..... kor. ért., lit. D. betüs, ... sz. szelvénynyel ..... talonról.

Megajánlok (mint például):

Szám	Szóval	Nevezetesen	Megajánlott ár frt	kr.	Szóval
		Mérleg-kimutatás X.			
700	Hétszáz	kg. ..... kgonkint	1	40	Egy forint negyven krajczár kilogrammonként

Bécs, 1..... évi .....

N. N. börkereskedő.
II., Taborstrasse 17.

JEGYZET.

(Utasitás az ajánlat készitéséhez.)

1. Az ajánlatnak pontosan a fenti alak szerint kell készitve lennie, különben érvénytelennek tekintetik és figyelmen kivül hagyatik.

2. Ezen tétel az ajánlattevő tetszése szerint töltendő ki, vagy «a kiirt mennyiségnél fölmerülő minden többszükségletet», vagy «a többszükségletet a kiirt tömegnek két-, három-, négy- stb.-szeres mennyiségéig», vagy «csak a kiirt mennyiséget».

3. Ajánlattevők, akiknek a tüzérségi szertárnál, Bécsben óvadékuk van, ezen tétel helyett irhatják.: «a bánatpénzt illetőleg hivatkozom a cs. és kir. tüzérségi szertárnál Bécsben letett óvadékomra.

Ezen hivatkozásnak az ajánlatban föltétlenül benne kell lennie.

4. Üres helyek az ajánlatban vonásokkal áthuzandók.

5. Elkésve érkező ajánlatok, küldessenek posta utján, sürgönyileg vagy express-megrendeléssel, tekintetbe nem vétetnek.

Bécs, 1898. évi agusztus hó 1-én.

A cs. és kir. tüzérségi szertártól a tüzérségi fegyvergyárban Bécsben.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847.

Brauswetter János

Szegeden.

Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műrás, feltalálója a remontoir-ingaórának. stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

Legszebb és legnagyobb

Kerékpár-iskola!

Kerékpár tanitás igen olcsón

5 forintért

eszközöltetik hölgyek és urak számára

VÁRADI ÖDÖN

kerékpáriskolájában

BUDAPEST

VII., Bulyovszky-utcza 36.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általányösszeg mellett. Takaréktűzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések díjtalanul.

„LIT SEC"

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrküteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvéttellel 2 frt 95 kr. (58—48 %) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Dr. DIRNER GUSZTÁV

egyetemi tanár ur által melegen ajánlva.

Törvényileg védve violaszinü kereszttel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR

részvény-társaság

TEMESVÁR.

Könyvtárak és könyvbarátok figyelmébe!

Rendkivüli árleszállitás!!

Az itt felsorolt kitünő könyvek **csak rövid ideig** a következő **feltünő olcsó áron** kaphatók:

Sztanoj Miklós. A karamboljáték könyve. *Magántanulásra különösen alkalmas.* 180 igen jó ábrával. Uj olcsó kiadás. **2 frt helyett 1 frt.**

Mokány Berczi viselt dolgai. A legszellemesebb magyar humor. Eredeti kaczagtató művészies képekkel 320 oldal terjedelmü **2 frt helyett 1 frt.**

Karczag Vilmos. Lemondás. Szerző a nagy sikert aratott szinműből csinálta jelen regényt, mely ugy tartalma, mint nyomdai kiállításánál fogva első helyen áll. **1 frt helyett 60 kr.**

Murger Henry. Bohém világ. Epizódok művészek és irók életéből. Forditotta Komor Gyula. E könyvnél kellemesebbet es hatásosabbat még alig termelt a könyvpiacz. Neogrády sikerült czimképrajzával. **1 frt helyett 50 kr.**

Gabányi Árpád. Arczisme. Lavater, Mengs, Fielding-Hirzel és egyéb nagy physognomikus munkái nyomán készitve. A szerző saját rajzaival. **1 frt helyett 50 kr.**

Képes Regénytár. A legjobb hazai és külföldi regények, legnevesebb magyar illusztrátorok által diszitett kiadása. Tartós és csinos vászonkötésekben kötetenként **1 frt 50 kr. helyett 50 kr.**

Megrendelhetők:

SZILÁGYI BÉLA

világirodalmi antiquariuma, könyv- és zeneműkereskedésében.

BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRÚT 26. sz.

«Könyvkedvelők kalauza» czimü irod. értesitőnket kivánatra ingyen és bérmentve.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécző.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek. **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

MAGYAR KÖRKÉP-TÁRSASÁG.

A hódoló díszfelvonulás

Eisenhut nagy körfestményének kiállitása

augusztus hó első napjaiban

nyilik meg.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. SZ.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté-válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. AUGUSZTUS 14. 33. SZÁM.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

AZ IRODALMI RÉSZT SZERKESZTI:
HEVESI JÓZSEF

A MŰVÉSZETI RÉSZT SZERKESZTI:
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes mütárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Schröder «**Bizalmas órák**» czimü festménye után készült művészi kivitelü szines fametszetet, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 3764. számu előfizetőnek, **Weissmann Hugó** urnak Budapesten juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur, P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

HIRDETMÉNY.

A Bécsben székelő cs. és kir tüzérségi szertár részére az 1899. évi január 1-től deczember végeig szükséglendő szerczikkek szállitása **1898. évi augusztus 23-án délelőtt 9 órakor, a cs. és kir. tüzérségi fegyvertárban, I. épület, 3. emelet 219. ajtószám alatt** tartandó általános irásbeli ajánlat-tárgyalás utján bérbe fog adatni.

Felhivatnak azon iparosok, akik ezen ajánlattárgyalásban résztvenni óhajtanak, hogy idevonatkozó, ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlataikat 1898 augusztus 22-ik napjának legkésőbb délutáni 4 óráig a fenti szertárnál, cs. és kir. tüzérségi fegyvertár, parancsnoksági épület 1. emelet 90. ajtószám alatt átvételi elismervény ellenében benyujtsák.

(Kimeritő hirdetményt lásd a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» augusztus 7-iki 32. számában).

A cs. és kir. tüzérségi szertártól
a tüzérségi fegyvergyárban Bécsben.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

Az utolsó honvédek vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 frttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörü képet 5 frt kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 frt kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt.

Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 33. SZÁM. 1898 AUGUSZTUS 14.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

SCHUSZTER CONSTANTIN.

1898. julius hó 31-én a váczi püspöki rezidenczián nagy ünnepe volt. A Migazzi márványpalota ezüsthaju püspöke, az egész ország szegényeinek jóságos gondviselője, akinek szent alakjához csak félve száll a gyarló emberek fohásza, most töltötte be Isten kegyelméből nyolczvanegyedik életévét.

Csendben, félrevonulva a világ örökös zajától él az ő Megváltójának, akár egy remete.

És mikor a váczi székesegyház kupolás templomában megtartották a hálaadó istentiszteletet, végtelen sorban jöttek a hivők, hogy imára kulcsolt kezekkel könyörögjenek az Örökkévalóhoz, hogy az ezüsthaju püspök még sokáig éljen e földön. És a milliók könyörgését meg szokták hallgatni odafenn. Neki még sokáig kell élni, mert hisz még mindig vannak koldusok, a kiknek kenyér kell és még mindig vannak boldogtalanok, a kiknek lelki vigasz kell. A kik hozzá jöttek, nem jöttek hiába, a palotájának kapui tárva-nyitva állottak boldognak, boldogtalannak, szegénynek, gazdagnak egyaránt.

A jézusi nagy szeretet eszméje benne testet öltött. 1840 óta, a mikor is pappá szentelték, negyvennyolcz hosszu esztendőn keresztül csak a szeretet boldogitó tanát hirdette a szószékről, csak azt kötötte mindenkinek a lelkére, a ki hozzá jött vigaszért és segitségért. Az ő lelkétől igazán távol áll a gyülölség szikrája, ő csak szeretni tud, szeretni mindenkit, a kit senkisem szeret.

Nyolczvanegyéves lett Schuszter Constantin, a vácziak patrónusa. Hosszu, nagyon hosszu életpálya, a melyet csak az igazán jó emberek, Jézus kegyeltjei élnek.

Schuszter Constantin 1817. julius 31-én született Szakolczán, 1840-ben pappá szentelték. A kegyes tanitórendnek volt tagja és mint ilyen több helyen tanárkodott, majd nevelő lett Velenczében Pálffy gróf kormányzó családjánál, 1857-ben a kalocsai érsek-egyházmegyei papságba lépett és Baján káplánkodott. Rövid idő mulva főszentszéki jegyző majd érseki titkár lett. 1865-től kezdve folyton emelkedett méltóságában, mig 1886 ban váczi püspökké nevezték ki. Ezek az ő életrajzi adatai.

Büszkén tekinthet vissza az ezüsthaju püspök az elmult évekre, a merre csak néz, a saját alkotásait látja. A hol nyomor volt, oda ő jólétet varázsolt.

Gondos takarékossággal élt a nagy filantrop, hogy annál nagyobb áldozatot hozhasson a szenvedő emberiségnek.

Jótéteményeinek felsorolásához nincs elég terünk és igy csak a nagyobbszerűeket fogjuk felemliteni:

Mint kassai püspök, 44 ezer forinttal járult az ottani ősrégi dóm restaurálásához. Eperjesen mintaszerű felsőbb leánynevelő intézetet állitott 200 ezer forint költséggel. Mint váczi püspök, négy községnek templo-mot, hat községnek pedig iskolát épittetett. Székvárosának 80 ezer

forintot adott árvaházra, kórházra és szegények házára pedig 100 ezer forintot. Legnagyobb alapitványa a 200 ezer forintos Constantin alap, a melyet a kegyur nélkül való egyházak, plébániák és kántor lakok fenntartására szervezett.

E páratlan áldozatok az uralkodó felség figyelmét ismételve kihivták és a jeles főpapot rendkivüli kitüntetések érték.

Boldog is a váczi püspök, mert hisz csak kevés embernek adatott meg, hogy még életében győződhessék meg saját halhatatlanságáról.

—◇◇—

LANKADT VITORLÁK.

Irta SZOMAHÁZY ISTVÁN.

Most, hogy pár nap óta az Equator mellékén érezzük magunkat a budapesti aszfaltot róván, megint eszembe jut a szines balatoni kaland, mely mindenkor édes emlékeket fog fölkelteni a mi kicsiny társaságunk szivében.

A társaság nincs többé együtt; ki itt, ki ott ül valami eldugott villában, összehajló diófák lombjai közt. A kis leányok függő hálóban olvassák a franczia regényeket; a fiatal urak nyilt életkedvvel udvarolnak a parton vagy a gyógyterem oszlopsora közt. De ah, mindig a lelkükben marad ama rekkenő nyári nap hangulata, melyben a «Mariska» csüggedten bocsátotta le meglankadt vitorláit, s mi lustán, álmodva szemléltük a mozdulatlan yachtról, a hogy egy ponty, egy ezüstös csuka hirtelen fölbukkan a tó kékesszürke vizéből.

Nevessenek hát bennünket, kik prózai költeményeket zengünk a Balaton szépséges vizéről, nevessék rajongásunkat, álmainkat, naiv, de becsületes frázisainkat, mi örökké hűségesek maradunk a tó zöld hullámaihoz, s kardhegyre állunk ki mindazokkal, akik a Balatonnál szebb vizet ismernek a kopár föld területén. Mennyivel szegényebbek önök, kik nem születtek itt a parti nádasok zónájában s idegenekül, hideg szemmel tekintenek a tó mosolygó vizére. Az önök lelkéhez ugyszólván mit sem szólanak e hullámok, e kékbejátszó hegylánczok, az elpusztult szőlők, kopott, düledező pinczeházai! Drága villáik terrászai alól önök szomjasan keresik a kilátást, bosszankodnak az esőre, mely egy költséges napjukat megrontja, fürödnek orvosi előirás szerint az uszóház szükre szabott deszkái között. De előttünk, kik a reménydús, ifju pontyokkal ugyszólván együtt növekedtünk föl, érthető nyelven beszél az egész vidék, s rejtett szépségeket tár föl a csöndesen pihenő viztükör. Mikor a nosztori erdő magas dombján hirtelen kicsillan a Balaton kék vize, a gőzhajó gyönge füstje kóválygyog a napsugaras levegőben, egyszerre poétákká leszünk mindannyian, bár pörös akták, orvosi reczeptek, útjelző póznák közt töltjük is el az életünk javát.

Önök előtt mindez érdekes látvány, bennünket beteggé tenne, ha csak egy nyáron is távol kellene maradnunk tőle.

A vitorlák, a nádasok, az uszodai híd, a savanyukút körül gyülekező falusiak, a kis kék ruhás összetöpörödött anyókák, a csöndes vasárnapi misék, a villák forró környéke, ahol óriási legyek zümmögnek a nyári ebéd-utánok csöndjében, az esti eszplanade fényes toilettejei, a hajó csillogó zöld lámpája, a rejtelmes éjjeli locscsanások. Kétszáz kilométernyire a Balaton vizétől, a szivem meleg emlékezésekkel telik meg, s a körút egy ódon házában is ugy érzem, mintha ugyanaz a szellő áramlanék a nyitott ablakon, amely a yachtok vitorláit megdagasztja . . .

*

A yachtok! Sohasem láttam a tengert és a családomban ősidőktől fogva nem találkozott admirális, mégis gyermekkori vágyakodások vonzanak a hófehér vitorlákhoz, melyek egy gyorsvonat sebességével siklanak tova a haragos hullámok fölött. Derék Jules Verne, akinek könyveit lelkem egész szomjuságával habzsoltam, egyedül te lehetnél tanubizonyságom arra nézve, micsoda rengeteg tengerész-hajlandóságok gyülekeztek föl bennem a veszprémi vár sziklái közt, s minő rejtelmes tervek fogamzottak meg agyvelőmben: mint lehetne megnyitni a mi Séd nevü csermelyünket a világhajózás czéljaira? Képzelődésemben már szinte magam előtt láttam a hatalmas veszprémi kikötőt, gőzhajóival, dockjaival, a vasoszlopok rozsdás lánczával, a liverpooli vagy brindisii part hangos, internaczionális lármájával. A Buhim-utcza félreeső kurtakorcsmáiból csaknem kihallottam a mulató matrózok dalolását s a kis vizi malmok idillikus magányában fantáziám a világitó-torony villamos tüzében gyönyörködött.

De Veszprém, fájdalom, még manapság sem vetekszik a havrei, nápolyi kikötőkkel. A jóságos kanonok bácsik magas ablakai alatt szeliden kanyarog a Séd folyó, a jegenyék, parti füzek árnyékában. A hajóhadat egyetlen járműképviseli: a városi nyilvántartócsónakja. De ezis csak a tavaszi áradások idejében közlekedhetik a távoli világrészek partjaival.

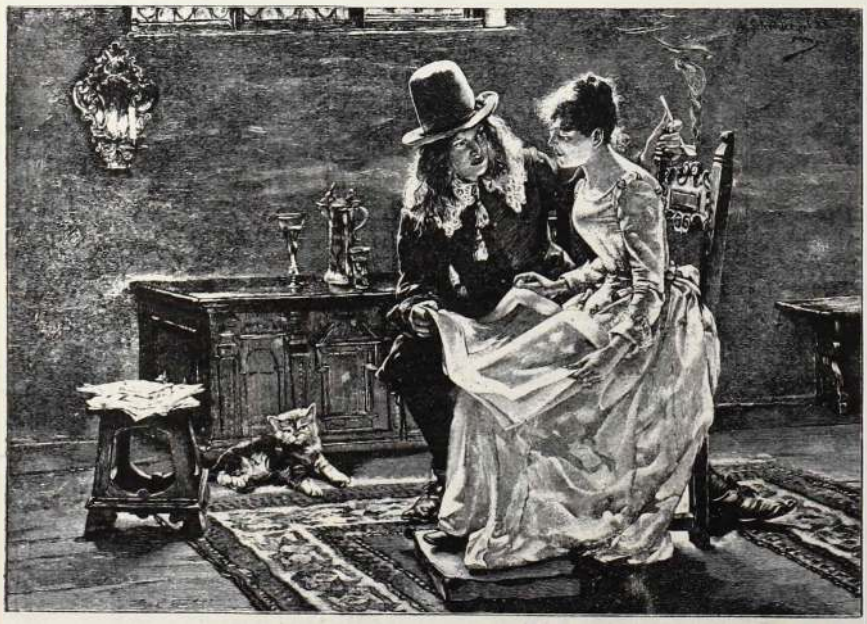

Bizalmas órák. (Szines fametszet) Schröder festménye.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" e heti jutalomképe után kicsinyitve.

Egy délelőtt, a füredi uszóház foyerjában egy szép asszonynak kitünő ideája támadt.

— Hajózzunk át vitorlás hajón Almádiba!

Az eszmét lelkesült hurrázással fogadtuk. A doktor hajót bérelt, magam kiszaladtam a villába, hogy a kis lányokat az utazás felől értesitsem, Margit és Beatrice kisasszonyok tánczolva szedték össze az útiöltözetüket, a cognacot, egy plaidet, a tábori messzelátót. Én besózott hust és kétszersültet kerestem — hajóútat alig képzelhettem ilyesmi nélkül, — de a balatonfüredi boltokban, fájdalom, nem árulnak tengeri kellékeket. Csakhamar összegyült a parton az egész izgatott társaság: egy szép és vidámlelkü asszony, két ugrándozó leány, két hallgatag angol matróz s velem együtt három elszánt tengeri fóka. A doktor megfeledkezvén arról, hogy a vitorlásokat nem gőz hajtja, harsányan felkiáltott:

— Beszállni, beszállni, a hajó fütve van!

A csónak, akár csak a hamburgi kikötőben, fürgén siklott ki a vitorlások közül a «szabad Balatonra», ahol a Mariska, egy gyönyörüséges schooner, dagadó vitorlákkal várt reánk. A társaság bizalmából megnyervén a föstewarti tisztet, szorgosan munkálkodtam a különféle proviant elhelyezésen s szerencsésen fölfedeztem egy rejtelmes odut, ahova a kosaraimat elrakhattam. Tom ur, az egyik matróz gondoskodott néhány jégdarabról s a vitorláshajó csakhamar megindult a világoszöld zalai partok mentén, ahol tornyos, erkélyes villák, sárguló szőlővenyigék, bogárhátu vinczellérházak sürüsitették be a meredek hegyoldalt. Az út pompás volt eleintén. A kis leányok kaczagtak, mi egy-egy hősszinész nemes buzgalmával deklamáltunk, a matrózok suttogtak egymással a vitorlák alján. Csopak, Arács, Alsó-Eörs, Paloznak csakhamar kibukkantak a gyümölcsfák közül, a vörös bádogtemplomtornyok csillogtak a napfényben, a parti uszóbódék mellékén élénken lubiczkolt egy-egy fürdőző polgártárs. Forró sugarak égették a main-topsail csucsát, két vagy három óra lehetett délután A viz kék volt és átlátszó. A tihanyi kolostor szürke épületfalai szinte libegtek a rekkenő melegben, valahol az eltünő partok belsejében megdördült egy ismeretlen puskalövés. Lassankint mindnyájan elhallgattunk, a leányok belemártogatták ujjaikat a tó langyos habjaiba, az asszonyok elmerülve bámulták a tükörsima vizet. Szellő nem libegett, álmositó zugásba folytak össze a nyári délután sajátságos hangjai. A matrózok aggodalmasan tekintettek a felhőtlen égboltozat felé. Tom ur le-lekapta kis sipkáját s kimerülve törölgette vörös, izzadó homlokát.

— Ugy tetszik, állunk, mondotta a doktor szomoruan.

Papirszeleteket dobáltuk a vizbe, mindannyi ott maradt a yacht mellett. Abszolut szélcsend volt, majdnem példátlan a Balatonon. Egy paloznaki benszülött a tengeren át bámult bennünket, nagy messzeségből idáig látszott a gőzhajó füstje. A kis leányok már a legyezőjükkel próbálkoztak, csakhogy egy kis szellő támadjon a hajó környékén. De Aeolus ur, a szeszélyes isten, délutáni álmát aludta a Tamáshegy valamelyik mészbarlangjában.

— Stewart, szólt az egyik szép asszony, lássuk, mit adhatna ozsonnára!

Bemásztam az éléskamarába, izzadva hoztam ki egy nagy, füles kosarat. Hamarosan tányérokat raktunk a yacht sima párkányára, az arany sárga csopaki borban nagy jégdarabok usztak. A rejtelmes kosár bőven ontotta a hideg sülteket, a hamvas epret, a málna illatos gyümölcsét. Tom és John, akiket mégkináltunk, tisztesség-tudással emelték föl a poharat s nagyot ittak Margit és Beatrice kisasszonyok egészségére.

Véget ért a kitünő ozsonna, a tányérok ismét visszakerültek az éléstárba, de a várt szellő még sem borzogatta meg a tó vizét. Tom ur az alkonyi hüvösségben bizott, de istenem, hol volt még az alkony? Fülledt melegség borult a tóra, melyből a viz különös illata áramlott ki.

A doktor rémületes matróz-történeteket mesélt a Csendes-oczeán végtelenségéről, hol egy törékeny csónak hosszu heteken át bolyongott a háborgó hullámok hátán s a Bounty lázadói végre is az egyik társukat sorsolták ki ebédre. Igen, a szerencsétlen Davvlins mint hideg pecsenye végezte be pályafutását, még pedig saláta és aspik nélkül.

A kis leányok félénken kapaszkodtak a kötelekbe s a kegyetlen doktor valahol fölfedezett egy gyuródott papirlapot, melyből a sorsolási czédulákat elkészitse. A neveinket egymásután irta föl és mindannyit elrejtette a kalapjába . . .

Az idő már öt vagy hat óra felé járhatott. Milyen élet van ilyenkor a füredi partokon! Az ozsonnázó terrász zsufolásig tele emberekkel, a parton czigány-muzsika játszik, az asszonyok kaczagnak, csörömpölnek az ozsonnázók csészéi, kanalai. És mi, számkivetettek, elhagyatva veszteglünk itt a rémséges óczeán közepén, egy meglankadt vitorla árnyékában . . .

De micsoda árnyék, milyen nevetséges, czingár kis árnyék volt ez, jó isten! A hölgyek már ahhoz sem sem éreztek erőt, hogy a legyezőiket mozgassák s a szép asszony halványan, kissé mosolyogva dőlt hátra a schooner viaszkos párnájára. A doktor gyanakodva szemlélte.

A nagy beteg. Kaufmann Hugó festménye.

— Nincs rosszul? — kérdezte aggódva.

— De igen, azt hiszem, kissé . . .

Bemásztam a cognacos üveg után, de a rossz sors még sulyosabbá tette a helyzetet. A cognacos üveg feldőlt, a pompás, sárga Martell végigfolyt a yacht alján. Nem volt egy csöpp borunk sem föbbé, a doktor kétségbeesett.

— Nagysád, suttogta elszántan, nincs egyéb hátra, mint hogy a fűzőjét kikapcsolja.

— Mit gondol? szólt a szép asszony ijedten.

De a helyzet tarthatatlan volt. Egy darabig tanácstalanul tekintett széjjel, ugy rémlett, mintha közel volna az ájuláshoz, de most hirtelen eszébe jutott valami.

— Hallják, forduljanak hátra önök is, meg Tom és John. És adják becsületszavukat, hogy nem néznek erre, mig az engedélyt meg nem kapják.

Komoran megesküdtünk, mint valaha a svájczi szabadsághősök s elfordultunk a hajó orra felé. A szép asszony fehér vállai lázas sietséggel bontakoztak ki a kellemetlen békóból.

Megkönnyebülve sóhajtott föl, a veszedelem elmult. Pár percz mulva frissen csendült meg a hangja:

— Lehet már!

A somogyi partok lassankint homályba vesztek. A bokrok, a fák szürke tömeggé olvadtak össze, a vizre fátyolt teritett a leszálló alkony. Odaát egy gyorsvonat szaladt végig Fiume felé, messziről megjelent valami halászbárka. A nádasból ismeretlen fütyszó, sikongás hallatszott ki, a Balaton csillogott egy tenyérnyi helyen a kenesi partok irányában. A yacht fölött elrepült néhány madár, a viz lágyan, szinte észrevétlenül mozdulni kezdett.

Tom egyszerre fölugrott;

— Quickly, quickly, brise!

Mi még nem éreztük a szellőt, de a két matróz egyszerre munkához látott. Leszedték a main-topsailt s hamarosan felhuzták az óriási spinakkert. Majdnem belehánytak bennünket a Balatonba, de törődtünk is mi most ezzel a csekélységgel! A felső medenczéből útra kelt az esti szellő s a vitorlák erős vászna duzzadtan dagadt meg, mint az Aeolus-apó zsákjai.

— Hurrá!

A yacht szélsebesen megindult. Mint a szegény gebe, mely egyszerre tündértáltossá változik, a nyugodt, ellomhullt yacht most egészen a féloldalára billent s hatalmas suhanással szellte ketté a fodrozódó hullámokat. A sötétben alig sejtve tüntek el szemünk elől a régi alsó-eörsi templom, a szőlők piros karói, a bámészkodó gyarmatosok, kik partmenti házaik kapujából szemlélték a teljes széllel haladó Mariskát. Az égen kigyulladt néhány csillag, az

Lengyel hös. Styka Jan rajza.

Jó reggelt!

Arndt Leo tusfestménye.

idő hüvössé vált. Milyen pompás volt most az út, oh, milyen pompás!

Távolról ide fénylett a kis almádii kikötő-hid lámpája, egypár sötét alak éljenzett az uszodában. A satin cloth öltönyös, fürge kis jegyző kilőtte a puskáját, a czigányok tust huztak. S mi olyan önérzettel, büszkén sétáltunk végig a várakozók sorfala közt, mint a nagy Odysszeus valaha, mikor az ithakai partokra visszatért.

IGAZI SZÉPSÉG

— Edmondo de Amicis*) —

Az igazi szépség nem mindig enyész el,
Ha küzd is az aggkorral és a vészszel.
Anyám hatvannál alig kevesebb,
S a hányszor látom, mindig egyre szebb.

Nincsen szava és nincsen mozdulatja
Mely hű szivéből enyhén ne fakadna.
Bár a festés hatalma vón enyém,
Csak édes, drága képét festeném.

Vászonra vetném a vig, kedves arczot,
A mely mosolyg, mig bent sok jaj viharzott;
Hószin haját oly szépen festeném,
Mint csókolom szent ünnep estelén.

De nem. Ha isten részesit kegyében,
Nem kivánnék Raphael lenni éppen,
Hogy a világnak megmutassam én:
Im e jóságos asszony az enyém!

Csak egyet kérek igaz, tiszta hévvel,
Hogy kicseréljem éltem az övével,
S ha ifjuságom benne ujra támad,
Üde erőben lássam jó anyámat.

Feleki Sándor.

*) Olaszországból érkezik a hir, hogy Edmondo de Amicisnak édes anyja 70 éves korában ott elhunyt. Az olaszok lánglelkü irója legszebb verseit anyjáról irta. Csupa szeretet, csupa melegség mindegyik. Valósággal bálványozta őt. Sulyos betegség kötötte ágyhoz a matronát, midőn de Amicisnak a képviselőséget felajánlották. De ő nem fogadta el, hogy anyja betegágya mellől távoznia ne kelljen. Ezekből a szép versekből mutatunk be egyet forditásban.

AZ ARISZTOKRATÁK.

Irta KÁLNAY LÁSZLÓ.

Nagy reszpublika volt Fulánkháza Csákány vármegyében. Nem is pedig holmi demokratikus reszpublika, hanem — a szó legekszkluzivabb és legintranszigensebb értelmében — valóságos tőrülmetszett arisztokratikus reszpublika. Annak az arisztokratikus önteltségnek, amely a kompossze-szorátusi szesszió tagjainak az arczán elömlött — a velenczei tizek tanácsa tagjainak 5—6 száz éves multu fő-nemesi méltósága inasa sem lehetett, csak aféle kehes szunyog egy javakorbeli kihizott elefánthoz.

Annyira arisztokratikus volt ez a reszpublika, hogy odahaza és egymás közt még Kossuthot is — orditva és isteni és anyai káromlások közt merte szidni, amiért a nemességet eltörölte, a parasztot az urral egyenlővé tette; sőt még annyira arisztokratikus, hogy egymást is rendkivül lenézte, már akár azért, mert többre tartotta magát egyik a másiknál vagyonánál — akár azért, hogy esze és tudományánál — akár azért, hogy származásánál fogva.

No igen! A származás. Ily arisztokratikus társadalomban ennek kellett lenni és ez is volt a legnagyobb, az örökös — lápisz offenzionisz.

Különösen a Darázs-dinasztia, mely tagjainak vagyonossága — és a többiekhez mért számarányánál fogva a legelső dynasztia volt — Darázs de Darázsfalva et Fulánkháza — annyira nem fért a bőrébe a nagyuri dölyftől, hogy mikor a többi beszármazott és beleházasodott uri familiákkal szemben, lenézése — azok feltétlen elismerése és az ellentállás hiányában — elvesztette minden ingerét, azt a lelki gyönyört és szellemi élvezetet fundálta ki a maga saját külön mulatságára, hogy egymást kezdte lenézni.

Egy okos ember közülök (bár inkább vakon született volna) a családi leveles láda buvárlása közben rájött s nem is csinált titkot belőle, hogy a familia egyik ága, az ugynevezett fehér Darázsok, a felföldről szakadtak Fulánkházára, ergo tótok, a fekete Darázsok pedig az Alföldről és a fehér Darázsoknál sokkal előbb, tehát nemcsak hogy vegyületlen tiszta ősmagyarok, de tövösebbek is a fehér Darázsoknál.

Ahogy a szellemeknek a forradalom alatti nemzeti fellendülése lelohadt, (mely még a fulánkházi hét pánczélos maradiság keblén is áthatott egy kicsit) felduzzasztotta az a dicső tudat a fulánkházi fekete Darázsok keblét ugy, hogy a három esztendős fekete Darázs is azt vágta a fehér Darázs fejéhez, mikor az a labdáját elvette és visszavenni tőle nem tudta, hogy: «hisz — te csak fehér Darázs vagy.» Ezt a különbséget a fiatal nemzedék előtt ugy tette kézzelfoghatóvá nemes Mocskay Fáni nénénk asszony, nemes Darázsfalvi és Fulánkházi fekete Darázs Tamásné ez irányban interpelláló kedves legkisebb unokája, legifjabb fekete Darázs Tamás előtt, hogy az a különbség a fekete meg a fehér Darázsok közt, a mi a czitrom meg a sári tök közt.

De még a fekete Darázsokat is akadt, aki mélyen lenézte, még pedig rendkivül mélyen: az öreg fekete Darázs Tóni bácsi, mert egyéni tulajdonainál fogva legalább is főherczegnek volt jussa magát tartani a Darázs-familiában, lévén ő diplomatikus mérnök, tanult és világjártas ember, s mert végre egymagának több esze és bátorsága lévén, mint az egész fulánkházi reszpublikának. Különben ezektől eltekintve, általánosan ismert titok volt felőle, hogy bizonyos grófi család urbéri rendezéseiben véghez vitt minden resignáczión ott kellett az öregnek 100, mondd egyszáz forint diurnum mellett lenni, ámbár sem munkálkodó, sem kollaudáló mérnöki tisztet nem töltött be, csak azért, hogy legyen a ki — a parasztal gorombáskodjék. Mert van hunczut paraszt! Különben rosszul kezdtem, mert mind az; de van alázatos paraszt, amelyik kisirja a kezedből az utolsó falatodat, van goromba, erőszakos paraszt, amelyik a leghősibb lelket is megrenditi benned, van azután ravasz paraszt, a melyik a maga látszólagos együgyüségében — tul jár egy országtanács eszén. Mindezek által meg nem ejtetni, sőt mindezek ellenére a parasztot megejteni tudni, ahhoz kell az ész, de még több annál — imponálni tudni. Nohát Tóni bátyánk tudott imponálni a parasztnak, azért ért ő egy napra egyszáz pengőt a várkányi grófnak!

De imponált ő az uraknak is. Egyszer a közbirtokossági közgyülésen nagyon fontos tárgy, a numerika proporció volt tanácskozás alatt (a ki nem érti kérdezze meg más okosabb embertől, én itt nem érek rá, minden lépten magyarázgatni), annyira fontos, hogy e gyülésre még a külföldi birtokosok is megjelentek, nem ugyan a csehországiak, lengyelek, osztrákok, szerbek, oláhok és oroszok, mert ezek Fulánkházán szerencsére nem birtak, hanem a szomszédos Csenter, Bökény, Herencsény, Viszt, Ártánd és Pacika birtokosai, már t. i. a kik Fulánkházán is birtak. Ebben a nagyon frekventált és nagy dolgok eldöntésére hivatott gyülekezetben szóla igy — felállván — a mi kedves Tóni bátyánk:

— Tekintetes földes urasági közgyülés! Már 1848 előtt (az egész frekvenczia füllé válik, hogy majd valami érdekes hisztorikumot hall) általánosan ismeretes volt az egész

magyar hazában, hogy sehol annyi szamár földes ur nincs, mint Fulánkházán.

Láttad már, nyájas olvasó, mikor a halálra itélt kutyát az este a mezőről az éhségtől sivalkodva hazatérő csürhe közé dobják? No ha ezt nem láttad, akkor hiába való nekem minden erőlködésem, hogy neked ez enunciáció hatását lefessem, mert e nélkül hiányzik nálam a leirás, — nálad a felfogás tehetsége. No de hát nem láttad, próbálkozzunk meg vele.

Abban a pillanatban, mikor a kutya a csürhe közzé esett, összeröffen az egész és a hány disznó a testéhez hozzáférhet, a hány száj megharaphatja, annyi rángatja a szélrózsa minden irányában, a következő pillanatban az egyik disznó szájában egy kutyaláb, a másikában egy kutyafark, a harmadikában egy kutyafül, a negyedikében egy kutyaborda, az ötödikében egy kutyasódar, egy kutyagerincz darab, egy kutyalapoczka egy csomó kutyabél, mindannyi vértől párologva. Ez az igazi elektromos kivégzés, nem az a silány kontárság, amit a tudósok most találtak ki, e megölés gyorsaságán csak az igazi vilám tehet tul.

No hát, ez a fulánkházi komposszesszorátus összeröffenésének igazi képe.

Rendre! Elál! Ki vele! Le vele! Szemtelenség! Aljasság! Le kell ütni! Ez üvöltések hasitották a levegőt és szedték izekre Darázs Tóni bácsit. «S ő álla a halála vérlepte fokán, diadallal várva be végét» (mint ahogy Arany mondja a Szondy két apródjában). Végre a sok egymáson keresztül-kasul hangzó zagyva acsarkodásból az jut leginkább érvényre, hogy: Elnök ur, utasitsa rendre! (Tóbiás ur volt az elnök a fekete Darázsok hadából).

— Mit? — förmed fel erre Tóni bácsi — hogy engem még Tóbiás utasitson rendre? Hiszen Tóbiás köztünk a legnagyobb szamár.

A szétpattanásig feszitett húr erre a nagy csavarintásra elpattant, a gyülés tagjai elképedve, leesett állal néztek egymásra, e minden képzeletet tulhaladó vakmerőség szellemi tehetségeik megbénulását idézte elő, a láb, a kéz megtagadta a mozdulást, a nyelv a megszólalást. Tóni bácsi állt és nézett, mint a gladiátor a római czirkuszban a dühös fenevadak között, oly nyugodtan, annyira minden felindulás, minden megilletődés nélkül, mintha nem is birna tudatával helyzete rettenetes voltának, oly formán, mint egy szinpadi Szigfrid a kasirozott szörnyek között. Sajátságos, sötétkék rücskökkel bőven behintett veres képén szanaszét állott a kapa után ültetett szakál és bajusz — egy mosoly derüjét nem teljes sikerrel rejtegetve. Igy mosolyoghat a kandur az egerek tanácsára, mikor azt határozzák, hogy az ő farkára csengetyüt kell kötni.

Az általános elszörnyedésből Herencsényi Károly bátyánk tért legelőbb magához, felállott, egész mellét eltakaró ősz szakállával s megnyomva minden szót, minden szótagot, méltóságteljes lassusággal igy szólt Tóni bátyánkhoz: No hát! Ha az elnök nem utasitja rendre, rendre utasitom én! A mire Tóni bácsi — a haragnak minden árnyéka nélkül, — azt felelte: Herencsényi Károly barátomat pedig minden teremtett állatok között a legjobban sajnálom, mert ő a világon a legnehezebb mesterségre adta a fejét, bolond fővel mindétig az okos embert igyekszik adni.

Ez a bomba azután széjjel röffentette a földes urasági közgyülést, elmentek valamennyien, Tóni bácsi maga maradt.

De ki volt hát ez a Tóni bácsi, vagy mi? Hogy ne töressük soká a nyájas olvasó fejét, megmondjuk itt mindjárt: Megzápult zseni.

Tele tehetséggel, tele tudománynyal, ambicióval, tettvágygyal és tetterővel, — leszoritotta őt is a

A pinczemester.

forradalom bukása a neki való munka teréről és beszoritotta egy kis mezővárosba, a hol őt nem értette senki és ő sem értett senkit. Az apró emberek apró bajait nem értette meg, nem tudta felfogni, hogy kis embernek kis baj is nagy baj. Mit törődött ő vele, hogy a kocsisa azt jelentette, hogy a csóthi földből négy barázdát elszántottak, mikor ő a Malakoff-torony bevételén törte a fejét. — Nem gyönyörködhetvén tehetsége sikereiben és saját emelkedésében, és megszünvén felfelé nézni, lefelé fordult a tekintete és gyönyörködött abban, hogy mások nála mennyivel alantabb állanak, gyönyörködött a mások kudarczain. elalacsonyodásán, együgyüségén, tehetetlenségén és a mennyire tőle telt igyekezett is azt előidézni, előmozditani.

Szinig töltött ágyu volt, a mely visszafelé sült el, s az ellenség helyett övéiben és magában tett kárt. Eszesebb, tanultabb lévén a körülte levőknél, az ostoba nagyképüséget nevetségessé tette, a tudákosságot ledörögte, az ünnepélyességet lerántotta, az emberek gyengéit körmönfont fogásokkal dédelgette, a kit lehetett, rászedett, megcsalt, nem a maga hasznáért, de azért, hogy jót nevessen rajta. Jóban, roszban az volt az egyedüli czélja: más gyönyörüségét elrontani, hogy a más kárán nevethessen. Tele volt gonosz indulattal.

Egyszer hideg őszi, sáros, latyakos időben, mikor az Alföldön a sárnak nincs feneke, kint pipázott a háza előtt, mikor arra jön szekeren egy külföldi ember (a szomszéd Pacikáról). Husz ölhosszu kátyu volt a háza előtt. A jámbor paraszt a rég ismert szokás szerint a bal oldal felé igyekszik, tudván, hogy ott a sár még lábolható. Oda kiált hozzá messziről, hogy arra ne menjen, mert oda ful szekerestül-lovastul, térjen erre az oldalra itt az előljáróság az ősz elején megreparáltatta az utat, csak a viztől nem látszik. Mikor aztán a paraszt — megköszönve a szives jóindulatát — jobbra tért, de de kezdte látni, hogy még sem ez lesz tán a jobb oldal, oda kiáltott neki: Csak jöjjék kend bátran, ha én mondom, csak ott az elején rosz. Mikor aztán belekommandirozta a parasztot szerencsésen a nyakig való sárba, bement a házba s onnan gyönyörködött az ablakon keresztül, mig a szegény ember fél napi munkával kikeczmelgett az istenverte dágványából.

Harmadnap éjfél táján felgyujtották a széna kazlait — Darázs Tóbiásnak, mert Tóni bátyánknak volt annyi esze, hogy a dágványból kiverekedett, de őt halálra kereső külföldi ember elé oda állittatta a béres gazdáját azzal, hogy: Hja komám! az az ur innen már rég haza ment a kertek alatt, ahon lakik ni, a parton, abban a cserépzsindelyes házban. Igy égett le Tóbiás, amiben megint csak Tóni bácsi gyönyörködött.

Egyszer meg eladta gyümölcsösét egyik unokatestvérének, nagy cserebogárjárás idején. Másnap kidoboltatta, hogy egy cserebogárért egy huszast ád. Estére örömmel állt a nép cserebogárral szinig telt zsákokkal a háza előtt, akkor kilépett, egy zsákból egy cserebogarat kivett, egy huszast odaadott érte s azzal azt mondva, hogy: No fiaim, a mit igértem megadtam -- ott hagyta őket a faképnél s belülről a házból teljesen eksztra iktum gyönyörködött a rászedett nép dühöngésén. Természetesen a népnek megint volt annyi magához való esze, hogy a sok cserebogarat az ő gyümölcsösén töltötte ki. Tudták is ők azt, hogy az már akkor a Mátyás uré, a fent tisztelt unokatestvéré volt.

A kis vadász. Defreger festménye.

A legkegyetlenebb alakjai a történelemnek beteg emberek voltak, beteg volt az a király, aki a hugonottákat lemészároltatta, beteg az a Károly, aki az államfoglyokat egész életükre szük ketreczekbe záratta, beteg az a Karaffa, aki minket tortuturázott, csonkittatott, égetett, akasztatott és gyilkolt. A szenvedés mások szenvedéseit kivánja, attól enyhül. Tóni bátyánk is beteg volt, lelki beteg, a kielégithetetlen becsvágy és nagyravágyás betege, az ő szenvedésének látása és az a felett való gyönyörködés enyhithette.

Volt ebben a reszpublikában két érdemes közbirtokos, mind a kettőt Kovács Józsefnek hivták. Módtalan gazdag ember volt mindkettő, de módtalan dölyfös is, legkivált az origójára, a mi pedig, valljuk meg, mind a kettő — sem régi nem volt, sem valami fényes.

Rokonok nem voltak csak sógorok, lévén mind a kettőnek az anyja Darázs leány — de genere Fekete Darázs. A nagyapja mind a kettőnek paraszt volt, de mindkét nagyapa nemes leányt vett el, ez után a felesége révén mind a kettő szerezhetett nemesi birtokokat (szerzett is, mert a paraszt dolgosság és zsugoriság bennük soha sem tagadta meg magát) és ezen a réven nemesi jogokat is gyakoroltak s fiaik már gazdag emberek, mi több, agilisek, az az fél nemesek voltak. Ez a két agilis két kimustrált Fekete Darázs aggszüzeit vezetett az oltárhoz, a mi napnál fényesebben bizonyitja, hogy a rang és kapaszkodás az életnél is nagyobb kincs és nagyobb ösztön, mert az egykori halálra itélt franczia márki, mikor egy ilyen hölgy meg akarta menteni, — a törvény értelmében — a kivégzéstől azzal, hogy férjévé fogadja, azt mondta, hogy: Vigyetek vissza a siralomházba. Neki nem volt hova feljebb kapaszkodni, de volt ám a Kovácsoknak.

Ennek a két agilisnek a fiai voltak a mi Kovács Józsefeink. Ezt az origót az ifjabb nemzedék már nem igen tudta, mert az öregek ezzel, mint bár a hölgyek gyengesége okozta, de letörölhetlen családi szennyfolttal nem igen szerettek előhozakodni. De tudta bezzeg a vén Darázs és tudta azt is, hogy az uj nemesben, meg a dubitátus nemesben, meg a talmi nemesben van meg a legnagyobb szusz.

Egyszer azt veszik észre, hogy a vén Darázs Tóni sülve-főve, éjjel mint nappal mindig csak Kovács Jóskával barátkozik, majd megeszik egymást, Már, hogy melyikkel? hát Laji Kovács Jóskával. Kaszinóban, kaszinó előtt, a sarki boltban, a vén Darázs előtti ülőkén stb., szóval minden nyilvános és mulató helyen együtt látják őket, hálálkodva egymásnak, mint a parti fecske és rejtelmesen, de önelégülten mosolyogva.

A Laji előnév pedig — tudnunk kell — nem volt valami nemesi predikátum, valamint a Paji sem, hanem onnan eredt, hogy Laji Kovács apja a Darázs Lajos leányát vette el s kapta vele a Lajos-udvart, a Paji Kovács apja pedig a Darázs Pál leányát s kapta vele a Pál-udvart.

Laji Kovács és a vén Darázs egy nap berándultak Debreczenbe, este felé visszajöttek egyenest a kaszinóba, onnan a kaszinó-szolga hamarosan egy vizitkártyát hoz ki (Fulánkházán!!!) s ad át Paji Kovács Jóskának e tartalommal: Legyen szerencsém egy kaláberre: Laji Kovács József. Paji Kovács megmutatta a látogatójegyet a feleségének, meg a többi komposszesszornak, meg a vén Tóni bácsinak. Tóni bácsival sugdostak is egy kicsit, a minek az lett a következménye, ugy sejtik, hogy harmadnap Paji Kovács és családja árasztotta el a községet ily tartalmu vizitjegyekkel: Paji Kovács József.

Harmadnap a Laji Kovács József uj látogatójegyein már egy ötágu korona is pompázott. Negyednap a Paji Kovács vizitkártyáin egy «zárt sisakon s pajzson kézbe kivont kardu» czimerre ragyogott a kaszinó lámpája.

Mind e vizitkártyákat marokszámra szórta a két rigalizáló család minden tagja, sőt minden belső cselédje az utolsó zsiros, kóc os pesztonkáig. A látogatójegyipar Debreczenben eddig hallatlan méretü fogalmat ért el, Tóni bácsi boldogan mosolygott, tán a debreczeni nyomdászok proviziója csiklandozta az oldalát?

Laji Kovács erre nyomatott még vagy ötezer darab látogatójegyet, melyeken kivont kardot tartó kéz — ráadásban — még egy tollas nyillal is át volt lőve. Itt azután megakadt a fennhéjázás, feljebb héjázni már egyik sem tudott, megették az invenczionak egész idei termését.

Paji Kovácsot azonban nem hagyta nyugodni a mája, addig-addig sündörgött az öreg Tóni bácsi körül, mig egy szép napon uj találmányu látogatójegyeken hitta meg a bel- és külföldi arisztokrácziát — borházszentelésre. A vizitkártyán a régi volt a korona, a régi a czimer, a régi a Paji előnév, a régi a József, de — a mi teljesen az ő részére hóditotta a nevető közvéleményt — a plebejus Kovács név helyett az ősi arisztokratikus Kováts név pompázott rajta. Le volt törve Laji Kovács.

Ezzel a szivébe tört nyillal ment el Laji Kovács Tóni bátyánkhoz, hogy huzza ki. — Ki is huzta az öreg, mert ismét harmadnapra ezt a czimeres koronás látogatójegyet hozta ki pár ezer példányban Debreczenből, hogy azt mondja: Lajy Kovách József.

Mint a sebzett vadkan, rohant erre Paji Kovács az öreghez, mert tudta, vagyis inkább érezte, hogy ő van tulszárnyalva, hogy a Kovách sokkal régibb, sokkal ősibb izü a Kováts-nal.

Tóni bátyánk erre megint bement Debreczenbe, határozott planum nem volt ugyan semmi a fejében, de gondolta, hogy útközben majd csak kikél a gondolkozás melegében valami jóravaló eszme.

(Folytatása következik).

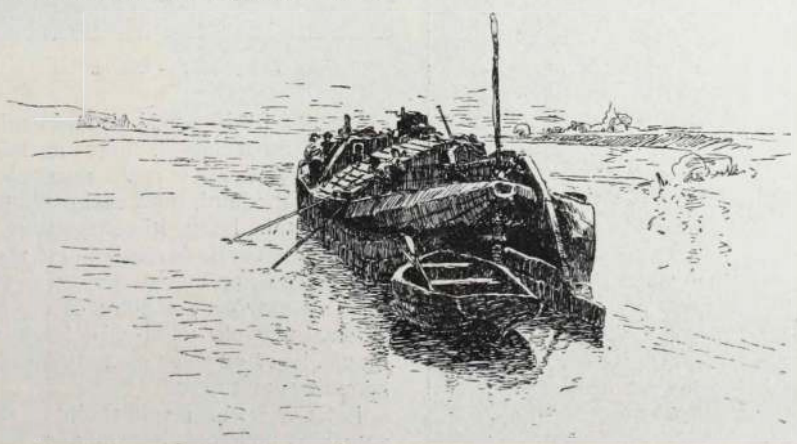

A felső uri-utcza Bártfán.

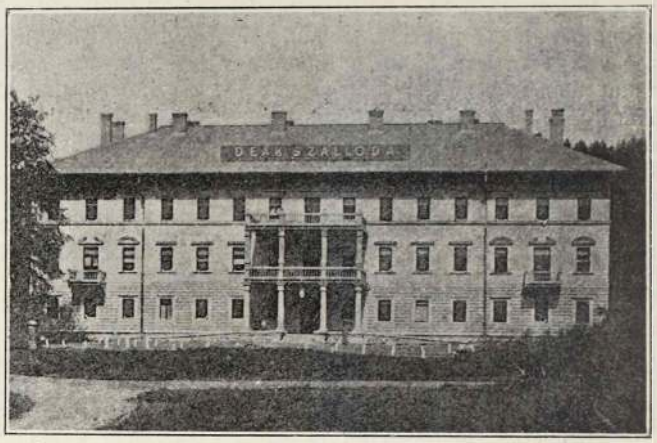

A Deák-szálloda Bártfán.

LEVÉL A FÉRJEMHEZ.

Bártfa 1898 aug. 6.

Édes férjecském!

Most hozta a póstás a levelét, és én már sietek a válaszszal.

Olyan türelmetlen vagyok, szeretném, hogy a toll villámgyorsan száguldjon végig a fehér papiroson és épp oly gyorsan vigye el az én gondolataimat magához, a ki igazán nem érdemelte meg, hogy édes férjecskémnek tituláljam. Miért? Hát talán már elfelejtette, hogy a kilencz oldalas levelemben mit irtam magának, maga rossz!

Oh, de minden férj ilyen, mikor a felesége nincs mellette. Bezzeg, milyen küzdelmembe került mig bele-

Tollagi Adolf — Elektra.

egyezett a fürdőre való elutazásomba, és csak most látom, hogy az mind tettetés volt. Hisz csak meg akart tőlem szabadulni, mert szalmaözvegy akart lenni, hogy kimehessen abba a gonosz Ős-Budavárába, és megdobálhassa konfettivel azokat az idegen asszonyokat, a kikre olyan féltékeny vagyok. (Elhiszi?) Mert ne higyje, hogy egyéves asszony létemre semmit sem tudok.

Látja azért is megboszultam magam, igen megboszultam magam, mert nem tette meg azt, a mit a leg-

utolsó levelemben kértem. Ugy-e megirtam, hogy jöjjön le egy napra Bártfára, mert itt az Anna-bál napján nagy mulatság és hangverseny lesz, és mégsem jött el.

Nem sirtam, nem, egy csöppet sem! Vannak ám Bártfán is huszárhadnagyok, meg konfetti és szerpentin. Ugy-e most már sajnálja, hogy nem fogadott szót. Igen én is mulattam, sokkal jobban, mint maga Ős-Budavárába.

Hol is kezdjem?

Azt talán tudni fogja, hisz a napilapokban olvashatta, hogy itt ezen az igazán isteni szép fürdőhelyen, a melyet az északi kárpátok örökzöld koszoruja vesz körül (látja milyen szépen tudok én irni, nem hiába

Hidegviz-gyógyintézet Bártfán.

Kénes-forrás Bártfán.

kaptam valamikor kitünőt a magyar irodalomból) az uj gyógyterem és fürdőház épületét avatták most fel.

Ha mi egyszer nagyon gazdagok leszünk, magának is ilyet kell épittetni. Itt küldöm ennek a szép épületnek a fényképét, nézze jól meg, ne mondja, hogy nem gondoltam magára. Ha én az épitészethez is annyit értenék, mint a toilettekhez, musselinhez, az à la Pompadour frizurához és a lyoni selyemhez, akkor meg merném birálni. De igy csak annyit irok, a mit az a huszárhadnagy sugott a fülembe, hogy ennél az épületnél csak én vagyok gyönyörübb.

Látja, a maga kis felesége mégis szép asszony, hiába mondja mindig: «Te kis csúnya». Másnap este aztán hangverseny volt. No, akkor igazán magára gondoltam. Mennyit is kaczagtam, annak a Tollaginak a mókáin. Képzelje csak egy hosszu görög ruhát vett magára, és elsirta benne Elektra szenvedéseit. Ő sirt és jajgatott, mi meg mindannyian ki nem fogytunk a kaczagásból. Ugy megtetszett nekem az a Tollagi, hogy megbiztam a huszárhadnagyomat, a ki még másnap is gardirozott, hogy szerezze meg a Tollagi fényképét. Meg is szerezte, és én most haza küldöm. Legyen szives, édes kis férjem, rámáztassa be és tegye oda az aranylábu asztalkára, a melyik a boudoir sarkában áll, a nippek közé.

Igaz, most jutott az eszembe. Irja meg nekem, hogy meg van-e elégedve a takaritónőnkkel? Nem molyosak-e a butorok?

Most majd elfelejtettem a hangversenyt, látja ez is azt mutatja, hogy milyen jó gazdasszony vagyok.

Hol is hagytam el? Igaz a Tollaginál! A budapesti müvésznőket *Delly* Emma, — a nagy Trilby — és *Diósyné Handel* Berta, akik szintén itt nyaralnak képviselte. Persze mind a ketten végtelenül bájosak voltak és tömérdek sok tapsot kaptak. Ennyi volt a mulatság. Most még a történeti hűség kedvéért töredelmesen bevallom, hogy nem is volt Bártfán az a huszárhadnagy, ezt én csak a

Tollagi.

A főforrás és fedett sétány Bartfán.

boszantására találtam ki és a mi Clarise tante-unk kiséretében járom ezeket a gyönyörü fenyves rengetegeket. Tudja ilyenkor az évad közepén itt minden olyan vig már; alig látni már beteg embert, mind olyan pirospozsgás arczot kapnak ebben az üde levegőben. Én is ugy vagyok vele! Különben nap-nap után kirándulásokat rendezünk és ugy el tudok andalogni ezen a festői szinpombában ragyogó fenséges természeten. A fürdő látképeiből is szereztem néhányat; itt küldöm őket, fogadja jó szivvel és szolgáljanak emlékeztetésül, hogy van magának valahol a Kárpátok bérczes ölén (mit szól a körmondataimhoz?) egy jó kis felesége, aki magát nagyon várja. Jöjjön minél előbb, a napokban Hubay fog itt hangversenyezni, hallgassa maga is meg.

No de isten vele, édesem. Azért a hadnagy históriáért remélem csak nem fog haragudni és igérje meg, hogy minden este 10 órakor már le fog feküdni, és mindig csak rám gondol, épp ugy mint magára az a kis feleség, aki magát nagyon szereti.

Sok-sok csókot küld.

Emma.

U. i. Ha eljön, jól zárja be a lakást és intézze el a multkor küldött megbizásokat.

Az uj gyógyterem és fürdőház Bártfán.

INNEN-ONNAN.

Özvegy vagyok... A Barrison lányok és a földrészek öten vannak. A Barrisonok azonban gondoltak egyet és épp ugy mint az öt világrészt, most őket is tenger választja el egymástól. Az egyik, aki sem szőkébb sem kövérebb mint a többi és Olga névre hallgat, most hozzánk került. Ős-Budavárban szokott fellépni. Abban különbözik a többi leánytól, hogy ő a lábával szokott az ég felé mutatni. Furcsa gusztus, de a férfiak sem bocsátják meg neki, mert egyik városligeti mérleg hiteles mérése alapján 43¾ kilogrammot nyom. És hogy Olga ilyen keveset nyom, az sokat nyom a latba. Mert a soványság az ő speczialitása. Ha Isten ments kövérnek születik, az angol anyakönyvvezetőn kivül senkisem vett volna róla tudomást. Ami másnál hátrány, az nála előny, tudniillik hogy nincsen előnye, sem hátránya. Mégis, mije van? kérdi a pesszimisták serge. Hát egy nótája, mely a maga édesen unalmas dallamával és megkapó egyszerüségével lefőzte a kokett franczia és a tüzes magyar dalokat. No meg a nóta szövegében is van valami. Talán a clou, hogy özvegyekről szól, bánatos özvegyekről, azon özvegyekről, kiknek a legnagyobb bánatuk közepette is hiányzik a mindent pótoló, a gyászruha alatt is érezhető szerelem. «Ich bin eine Witwe» ezzel fogad a katonazene Ős-Budavárában, ezt miaukolja el Barrison Olga; és a pezsgős pavillonokban működő czigányzenekarok is, ha a «Csak egy kis lény van a világon» nótát kivánod, a kis özvegyről szóló mesébe kezd bele, miközben alig hallhatóan dörmög: dehogy csak egy kis lány, csak egy özvegy van a világon. Ez a nóta járja most mindenfelé. Még a legkétségbeesettebb dijnok is a sovány özvegyről szóló nóta eldanolásával pótolja nemkülömben sovány ebédjét. — Házmestered nyilván azért nyit oly későn kaput, mert a kis özvegyről álmodik és az aranyifjuság azért nem fizet szabó- és czipészszámlákat, mert a «kleine Witwe» nyilván sok pénzbe kerül. És a modern kor minden igényeinek megfelelő sipláda is a korral akar haladni és az özvegyet veszi fel programmjába. A mi viszont közegészségügyi szempontból káros, mert a cselédség a butorok helyett a hangját tisztitja és a főzés alkalmával nem arra vigyáz, hogy a leves — prózai nyelven szólva — ki ne fusson, hanem arra, hogy allegretto moderato tempóban keseregje el azt, hogy ő is özvegy . . . Barrison Olga, Barrison Olga, lám mit tettél velünk! De mi mindent meg tudunk neked bocsátani, csak azt nem, hogy oly stylszerü vagy, azaz hanganyagod megfelelő lábanyagoddal. Sajna mindkettő gyenge. Pedig ez öreg hiba. Mert elvégre mindennek van határa. Ha a «Tra-ra-ra bum di ay» le birt kerülni a müsorról, a te vékony lábad is le fog kerülni a müsorról. Hiszen sajna, nem te, hanem csupán vékony lábaid játszák végig a jelenetedet. S aztán mondok valamit, amit jó tanácsnak is vehetsz. Ha már bánatos özvegy vagy s mindenáron meg akarsz vigasztalódni, mi az Isten csodájának mutatkozol be éppen sovány oldalodról. Ugyan ki fog arra a merész szerepre vállalkozni hogy megvigasztaljon, ha látja hogy nincsen *mit* megvigasztalni. Hiszen érted, hogy mit gondolok. Meglásd, rövid idő mulva már a mulató Budapestnek is hátat fordithatsz s palotát vehetsz a Cityben. Ha kimész Londonba — a nótád is kimegy a divatból. S szentül hiszem, hogy egy jobb kor virrad hazánkra. Várva-várom már azt a jól táplált franczia chansonett-énekesnőt, ki a «szerelmes ökörről» szóló dallal fogja a fővárosban hüsölő szalmaözvegyek szalmáját . . . pardon, szivét lángra lobbantani.

Confetti jour-fix. Nem tudom hogy ki találta fel azt az ördöngős papiros confettit, de nem lehetett más mint papirkereskedő, az szent. A mult évben még rajongtak érte és hetenként kétszer áldoztak nagy kegyelettel a confetti molochjának. Az idén már nagyon is közönséges mulatságnak tartják s tán ezért nevezik confetti jour-fixnek. A confetti dobás azon divatokhoz sorozható, melyeket nem elég hogy felkapnak, hanem még dobálódznak is vele. Hihetetlen, hogy husz fillér ára papirosdarabkákkal milyen jogokat is vált meg az ember. Beledobhatja bármelyik ősbudavári látogatónak az arczába, sőt természetesen szemébe és szájába is. Nincs az az indulatszó, melyet oly sokféle értelemben lehet alkalmazni, mint a confettit. Ha a hiteleződet dobod meg, ez a *megvetés* jele, ha ideálodat hajigálod meg, ki máshoz ment nőül, ez a *«sirig tartó hüség»* jele stb. stb. Csak anyósodnak ne kedveskedj confettivel, mert félremagyarázza, tényleg a *kedveskedés* jelének veszi és még négy hétig marad házadban. Viszont a confettinek köszönhetjük, hogy az emberek nem csupán a másvilagon, hanem Ős-Budavárban is egyenlők. A Marcsa szakácsné épp ugy meghajigálja Gazdagh grófot, mint a vagyonos polgári osztály a szegény varrólányokat. Szóval, ha demokratikus áramlatokat akarunk élvezni, töltsük meg zsebeinket confettivel és emelt kézzel vivjunk harczot azért, hogy embertársaink ruhadarabjaira ezer és ezer számmal ragadjanak a sokszinü, apró papirdarabocskák. A confettivel ime kivivtuk azt, amiért a franczíák a «Marselleise» dala mellett küzdöttek: A testvériséget, az egyenlőséget és a szabadságot . . . Csupán nem semita érzelmü polgáraink kerülik a confetti intézményt; nyilván azért a kétértelmü első szótag miatt, mely a confetti-ben rejtőzik. Ám de gyüjtsenek össze egy koronát és akkor dobálódzhatnak belügyminiszteri engedélylyel nem con- hanem *Kovács-* vagy *Kondor*-fettivel.

Épitösdi. Nem tudjuk, hogy a Lipót-utczai székesfővárosi palota nagyterme miért irigyelte meg a kisdedóvók és Fröbel-féle gyermekkertek menhelyét, de sajnos nagyon is tudjuk, hogy adófizető zsebünk súlyosan megsinyli ezt a tényt. A főváros atyái szerepet cserélnek a főváros gyermekeivel. Épitösdit játszanak. Csakhogy, mig az óvodás apróságoknak legfőljebb a «horgonyos» kőépitőszekrényekig terjednek vágyai, az óvodás városatyák milliós kőpalotákkal játszanak épitösdit. Lebontanak egy egész városrészt és büszkeségtől dagadó szívvel járkálnak a feldult vagy egészen eltünt utczák között, mondván:

— Lebontatjuk, hogy szebbet épitsünk helyette.

Persze, nem a maguk pénzéből. Mert ha a saját zsebük bánná, bizony lenyakaznák most azokat, akik a lebontott csunya házak és szük utczák helyett még otrombább házakat és még kisvárosiasabb utczákat csinálnak. A Belvárosban már felépült egy uj ormótlan kaszárnya, még jobban a város szivében, mint a Károly-kaszárnya volt. A Kossuth Lajos-utcza már görbe. Az esküter rendezésére még gondolni sem jó, különösen ha eszünkbe jut a tönkretett Vámház-tér, amelynek az bizonyosan pendantja lesz. A Koronaherczeg-utczában is elkészült az a bérház, amelynek története a Dréher-palota botrányának lesz a megismétlése. Most meg a Gellérthegyet akarják megcsufitani, a sziklákat leborotválni, a tetejébe kakaslábon forgó rézvárat, vizesést, uj fogpiszkálót meg egyéb izléstelenséget rakni. Mindezt azért, mert megkopaszodott városatyák épitösdit játszadozó, gondtalan gyermekek akartak lenni ujra. És ez a poétikus szándék teljesen sikerült is nekik.

Irodalom.

Arisztokraták és a többiek. Irta: Kálnay László. Mikor a mult évben egyik fővárosi napilapunk hosszabb szünet után Kálnay László tolláből több szebbnél-szebb tárczát közölt, eleinte kissé különösnek tetszett az az egyszerü, megkapó stylus, melylyel a czikkek szerzője mondanivalóját előadta. Majd megszoktuk, megkedveltük, s később megszerettük őt. Tán nem is őt, hanem azt a zamatos, magyar nyelvezetet, azt a nem erőltetett, egészséges humort, mely minden sorából kikelt. És végre rájöttünk, hogy Kálnay a mi régi, jó ismerősünk, ki ugy látszik csak azért hallgatott el egy időre, hogy azután friss erővel tarolja le ujra termését. Kálnay László tárczái most a könyv-

piaczon jelentek meg. Egyszerü, izléses kötet az «*Arisztokraták és a többiek*» a milyen egyszerüek az elbeszélések is a kötetben. Ezekben a novellákban feltaláljuk Kálnay egyéniségét. Az a magyar gentry, kit ő nekünk megrajzol, valóban a mi atyánkfia, a hogy él és a hogy beszél. Nincs affektáltság, sem modorosság a stylusban és a megirt történetek, a mily egyszerüek oly megkapóak, oly természethüek. Kálnay kötete nem sorolható az ujabban megjelent novellás könyvekkel egy rangba; ez a kötet abszolut irodalmi értékkel bir és mindenki igaz élvezetet fog találni annak olvasásakor. A kötet, mely a Budapesti Napló kiadásában jelent meg, minden hazai könyvkereskedésben kapható. Mutatványul jelen számunkban közöljük a kis kötet egyik legszebb elbeszélését.

BenedekElek «A magyar nép multja és jelene» czimü hatalmas munkájának 18., 19 és 20-ik füzete is megjelent. Mintha a nagy események még jobban megihlették volna tollát, a kép, melyet fest: csupa szin, csupa élet. Ott lüktet soraiban a Széchenyik, Wesselényik, Kossuth Lajosok, Beöthyk, Deák Ferenczek és a többi nagyok munkájának láza, lelkesedésük heve és a szent ügy iránti szeretete A titáni küzdelem rajza magával ragadja Benedeket, a költőt és a mint jellemzi az eseményeket, az alakokat, beszéde hol harsogó és lángoló, mint e kor nagy szónokaié, hol nyugodtan folyó mint a mérséklésre intő bölcseké. Ám Benedek, a történetiró, mindig higgadtan birál, megfontolva elemez. A történetirói objektivitás és az irói lelkesedés harmónikusan egyesül művében. Olvasása tanulságos, mint tudós kutat sáé és élvezetes lelkesitő, mint a költő szózata. A munka, mely szerzőjének bizonyára sok dicsőséget fog szerezni, az Athenaeum kiadásában összesen 40 füzetben jelenik meg és egy-egy füzet ára 30 kr.

A Habsburg-ház második megalapitása. Tudományos szinvonalon álló könyv aligha jelent meg még akkora aktuálitással, mint most az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő a Magyar Nemzet Története czimü tiz kötetes nagy munkának nyolczadik kötete, melyet Marczali Henrik egyetemi professzor irt és a melynek teljes czime: «Magyarország története III. Károlytól a bécsi kongressusig, 1711—1815». Ennek a nagyfontosságu és most többszörös szempontból fontos korszaknak történetét ismerteti Marczali Henrik ebben a kitünően kidolgozott könyvében, melynek második részét Mária Terézia kora, majd utána József, II. Lipót és I. Ferencz korának történelmi leirása tölti be. A könyv rendkivül széles korismerettel, nagy tudással van megirva és bátran mondhatjuk, hogy a legtökéletesebb munka erről a korról. Az élénk tollal megirt korszakot számos szövegkép, nagybecsü műmelléklet, művészi kivitelü hasonmás világitja meg. Körülbelül negyven a műmellékletek, több mint százötven a szövegképek száma. Végül megjegyezzük, hogy ennek a millenniumi nagy munkának a még hiányzó két kötete, ugymint a hetedik és a tizedik, még ez év folyamán be lesz fejezve. Egyes kötet ára diszes kötésben 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Szerkesztői üzenetek.

Lula. Az a bűvös kör és az a megbabonázott flóres ... Sajnáljuk, de bármilyen ügyesen is van megcsinálva, — nem hiszünk benne. A «Palkó és Laczi» már sokkal jobb dolog; nagyon kedves kis apróságok, — alkalomadtán közöljük.

R. Matyi. Ön is. Akaratlanul is. Mi is.

Kanut. Számtalanszor megmondtuk már önnek, hogy nem tud verselni, miért zaklat tehát?

Joli. Igen. Mi is ismerjük annak a vidéknek a természeti szépségeit. Igen. Üdvözlet.

Cassius. Quosque tandem abuteri ...

Emmy, Margit, Szejo, Lolo. Bájos quartett! Különben pedig igen örültünk.

Mitzger. Levél elment.

Bártfai. Amint látja, hozzuk. Igen csinos és érdekes.

Győr. Köszönjük a fényképet.

Sziroka. Csodálkozunk azon, hogy levele kifogástalan szellemes és versei a kritikát is kizárják. — Elhiheti, nagyon rosz tréfa, — a mi időnket ilyen dolgokkal igénybe venni.

Vitus. Várad. Megfájdul majd a feje a nagy problémáktól. Hagyja el kérem, — nem önnek való.

Erényi. Abbazia. A teknősbékát megkaptuk. Igen fürgén érkezett meg és rengeteg gondot okoz szerkesztőségünknek, különben pedig igen jól érzi magát és egy aquariummá átalakitott mosdótálban lomhán hever, amely különös lustaságára való tekintettel az ön neve után Nándi-nak kereszteltük. Ennek a kis fenevadnak a megjelenése valóságos forradalmat idézett elő a redakcióban, a munkatársak mind otthagyták asztalaikat és őt bámulták. Egy-egy álmatag lelkü poéta könyes szemmel bámult maga elé és halk hangon rimeket motyogott a tenger megható csendjéről, a hydrák szerelméről. Nándit ez mind nem érdekli, sőt még az sem érdekelte, mikor a teknősbéka-levesről, a kirántott teknőczről, hajtűről meg fésüről, és máz hasonló rémes dolgokról folyt a szó. Üdvözlet!

Többeknek a jövő számban.

A nép szava. A nagy művészi alkotások értékét az az érdeklődés szabja meg, melyet a nagy tömegben képesek kelteni és mindegyike annál művészibb, mentül különbözőbb műveltségü és gondolkozásu osztályokat képes kielégiteni, gyönyörködtetni, azok figyelmét lekötni. A hivatásos művészek és műértő kritikusoktól az utolsó szegény munkásig a főváros első érdekes látnivalójának tartják, mely mindenkinek osztatlan dicséretével találkozik, melytől, a ki egyszer látta, alig tud megválni, melyet csak egyszer senki sem néz meg, a Bem-Petőfi körképet. A főváros és a vidék érdeklődése a legszebb dicsérete ennek a hatásos óriási képnek.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.
Segédszerkesztő Reich Béla.

A
hamburgi katona szolgálati, kiházásitási és korbiztositási társulat vezérügynöksége
BUDAPESTEN, VI., ALMÁSI-U. 4. sz.
Keres képviselőket minden helységben egy népszerü biztositási ág terjesztésére.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Uram, van szerencsém, gratulálok önnek. Gérard irult-pirult és ajkait harapdálta.

— Nem hallgat, maga szemtelen, — kiáltott Reine dühösen, azután tánczosához fordulva kérdezte, hogy van-e már vis-a-vis-ja. Gérard nemmel válaszolt, mire Reine megint a bársony-kabátoshoz fordult

— No maga gonosz csont, szerezzen tánczosnőt és legyen vis-a-vis-unk.

— Parancsára herczegnő, — szólt tréfásan meghajolva, összeütötte bokáit, eltávozott és kisvártatva már egy tánczosnővel állott elő.

A quadrille elkezdődött. Gérard absolute járatlan lévén a grisettek nyelvén, a társalgás nagyon vontatva ment és a kis Seigneulles urfi magában bevallotta, hogy bizony ez a mulatság távolról sem az, aminek gondolta és folyton szepegett, hogy el talál rontani egy figurát. De szerencséjére olyan sans faconnal ment az egész, hogy egy gyermek sem jött volna zavarba: A tánczosok minden figurában egyszerüen derékon fogták tánczosnőjüket és körül forogtak velük; csak a férfi szóló vette megpróbáltatás alá Gérard-t; s mikor erre került a sár, azt hitte mindenki őt nézi, félénken, szemlesütve közeledett tánczosnéja felé, nem tudván kezével mihez fogni; különösen érezte ügyetlenségét, ha vis-a-vis-ja tánczát tekintette. A bársony kabátos fiatal, ugrásközben összecsapta bokáit, ügyesen fordult, majd hirtelen megállt, azután lassan közeledett Gérard felé, tréfás kézlejtéssel üdvözölvén őt, majd feldobta kalapját s ugyan e perczben csókot hintett mind a két tánczosnő felé, azután kezét nyujtá tánczosnéjának s végül őrült gyorsasággal tánczolta körül a tánczhelyet.

Gérard ámulva nézte. — Ki ez a fiatal ember? — kérdezte Reine-től.

— Hiszen szomszédjuk, az akadémiai tanárnak a fia, fogadok, hogy nővérét jobban ösmeri, a szép Laheyrard Helenet.

— Higyje el, hogy nem, csak most érkezem Nancyból, s alig ismerek itt valakit.

— Pedig nemsokára megismeri, — mondá Reine gunyos czélzással, — hiszen eleget beszéltet magáról. Istenem, hogy ha mi, magunk fajta leányok egy tizedrészét mernők elkövetni annak, amit ez a párisi kisasszony megenged magának, talán megköveznének bennünket.

— Hát igazán olyan szép?

— No, ez izlés dolga, — válaszolá ajkbigyesztve Reine, vannak, kik azért bolondulnak utána, mert olyan nagy szemei vannak, mintha a világot akarná velük felfalni és mert hosszu fürtjeit a vállán, szabadon leeresztve viseli. Részemről még a fejemet sem forditanám utána, de hát a férfiak olyan buták.

A négyest galopp követte, mely félbeszakitotta a beszélgetést. Gérard ki lassan-lassan biztosabban kezdte magát érezni, átkarolta tánczosnőjét és a többihez hasonlóan ő is körül tánczolt egy párszor s aztán helyére vezette Reinet. Most már kezdett neki a mulatság tetszeni. Büszkeséggel töltötte el, hogy olyan jól kivágta magát. Egyszerre csak azon hely felől, hova tánczosnéját leültette, élénk szóváltást hallott. Egy szomszédnéja figyelmeztette Reinet, hogy fehér derekán ott feketéllik Gérard öt ujjának nyoma.

— Igazán Seigneulles ur, ön igen kedves, — kiáltá dühösen a kis grisette, — nézze csak, hogy bepiszkolta a ruhámat.

Szegény Gérard megszégyenült, siralmasan bűnbánó arczczal szemlélte elkövetett tettét, s nagyon szeretett volna e perczben a föld alá sülyedni.

Csakhamar többen csoportosultak köréjük és gunyos megjegyzések kezdtek felhangzani. Gérard egyre pirult és mindinkább belehabarodott a bocsánat-kérő szavakba.

— Isten bizony — szólott háta megett egy vastag boltos legény csufolódó hangon, miután már Seigneulles ur megengedte fiának a bálozást, vehetett volna neki egy pár sárga keztyüt.

— Ugyan — vette fel a szót egy másik, — mind egyformák ezek a felsővárosi nemesek, valamennyi a régi dicsőségét meg a mostani nyomoruságát gyászolja.

Gérard, ki éppenséggel nem tartozott a türelmes emberek közé, az iménti csufondároskodó felé ugrott, megragadta és megrázta gallérjánál fogva.

— Uram, — kiáltá — ön engem sértegetni merészelt! — Egy pillanat alatt, egy csomó boltos legény fogta körül Gérardt, kik nagyon szivesen ütöttek volna rajta egyet. Ki vele kiáltották, azt hiszik ezek a nemeskedők, hogy majd itt is az urat fogják játszani?

— Csak lassan jó uraim, hát ez a vendégszeretet, és hatalmas vállával utat tört magának Gérardig a fiatal Laheyrard. Itt azután öklöző állásba helyezkedett és hátra tolt kalapja alól kihivó tekintettel mérte végig ellenfeleit. Érdemes is egy összepiszkolt ruháért annyi lármát csapni. Ennek az urnak örömére fog szolgálni, ha egy egészen ujat ajánlhat fel Reine kisasszonynak, különben ez az ő magánügye. És utóvégre is elég ok-e az, hogy rárohanjanak erre az urra, mint a falusi kuvaszok az idegenre? Nagyon nevetségesnek találom önöket s csak annyit mondok, hogy az első, ki egy lépést talál tenni fiatal barátom felé, meg fog ismerkedni ökleimmel! Nos tetszik-e?

Az ostromlók egymásra nézegettek, azután meg Laheyrard ökleire s helyesebbnek vélték az odébb-állást, amit néhány morgó szitok után meg is cselekedtek. A zene megujuló hangjai is hozzájárultak a békés megoldáshoz.

(Folytatása következik.)

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

HIRDETMÉNY.

A kávéárak rohamos hanyatlása folytán azon helyzetben vagyok, hogy az alant **eddig még nem létezett árban a legkitünőbb minőségü**

kávét

szállithatom **5 kilós csomagokban** bármely postaállomásra bérmentve és pedig **Santos**, legfinomabb, kilója frt 1.35, **Jamaica**, finom izü kilója frt 1.50, **Bécsi melange**, kiváló zamatu, kilója frt 1.80, **Cuba**, legfinomabb minőségben, kilója frt 1.90.

HIRSCHBERG A.-nál

hollandi kávébeviteli üzlete

Bécs, II., Rembrandstrasse 19 B.

Magyar királyi Államvasutak igazgatósága.
114385—28999/C. V. sz.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m: böröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérnemüek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Fiume állomáson f. é. aug. 16. d. e. 9 órakor.
Kis-Cell » » » 25. d. e. 9 órakor

Budapesten, 1898. augusztus havában.

Az igazgatóság.

STEINER MIHÁLY városi gyógyszertára

A „FEKETE SAS"-HOZ

Temesvár, Szt.-György-tér 2. szám, a szemináriumi templommal szemben.

Alapittatott 1735-ben. PARFUMERIE NINON Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, a történelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a «NINON» toilett- és szépségszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőccsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

«Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-rizsport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni, hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. **Ára három szinben 2 frt.**

A NINON pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár belváros kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

☛ **Óvakodjunk értéketlen hamisitványoktól.** ☚

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek" csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és minden ország nagyobb gyógyszertárában.

Kéziratok és minden a lapot illető közlemények a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatalába

Budapest, Nádor-utcza 13. szám alá küldendők.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

Legszebb és legnagyobb

Kerékpár-iskola!

Kerékpár tanitás igen olcsón

5 forintért

eszközöltetik hölgyek és urak számára

VÁRADI ÖDÖN

kerékpáriskolájában

BUDAPEST

VII., Bulyovszky-utcza 36.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általányösszeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések dijtalanul.

A NAGY KRACH!

New-York és *London* az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár inditatva érzé magát, teljes készletet a munkagépnek csekély mértékben való visszaterítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.60 megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartot,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti 56 tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. – Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér érez, mely az ezüst-szint 25 even át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. – Kaphatók csak

Hirschberg Antal, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Bécs, II., Rembrandtstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi ére) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elegedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bizovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Könyvtárak és könyvbarátok figyelmébe!

Rendkivüli árleszállitás!!

Az itt felsorolt kitünő könyvek **csak rövid ideig** a következő **feltünő olcsó áron** kaphatók:

Gabriel D'Annunzio. *Giovanni Episcopo.* Pataky László eredeti rajzaival (1.50) . . . . . —.50
Kada Elek. *A darázs mérge.* Pataky László eredeti rajzaival (1.50) . . . . . —.50
Kabos Ede. *Fehér éjszakák.* Pataky László eredeti rajzaival (1.50) . . . . . —.50
Gréville Henry. *Chènerol.* Forditotta Fekete József Pataky László eredeti rajzaival (1.50) . . . —.50
Kóbor Tamás. *Muzsika és parfüm.* Aczél Henrik eredeti rajzaival (1.50) . . . . . —.50
Gárdonyi Géza. *A báró lelke.* Pataky László eredeti rajzaival. (1.50) . . . . . —.50
Tábori Róbert. *A templom kulcsa.* Pataky László eredeti rajzaival. (1.50) . . . . . —.50
Scossa Dezsö. *Amor verus.* Pataky László eredeti rajzaival. (1.50) . . . . . —.50
Malonyay Dezsö. *A gyáva.* Pataky László eredeti rajzaival (1.50) . . . . . —.50

Megrendelhetők:

SZILÁGYI BÉLA

világirodalmi antiquariuma, könyv- és zeneműkereskedésében.

BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRÚT 26. sz.

«Könyvkedvelők kalauza» czimü irod. értesitőnket kivánatra ingyen és bérmentve.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

BEM és PETŐFI

Nagy körkép a szabadságharczból, Nagy-Szeben bevétele.

Festette Vágó, Styka és Spányi

Városliget, vill. vasut végállomása Látható reggel 8 órától.

Belépő dij 50 kr.

Ugyanott látható a 48-as ereklyemuzeum. Mindennap délután hangverseny. Rákóczi tárogatón és czimbalmon régi magyar nótákat játszanak *Oláh Lajos* tárogatósmester és *Pintér Guszti* czimbalmos.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Magyar körkép-társaság palotájában

Városliget, Andrássy-út végén.

A hódoló díszfelvonulás.

Óriási körkép

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható reggel 9 órától este 9 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. 1 tégely ára 1 frt 50 kr.

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára 2 frt 50 kr. — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. AUGUSZTUS 21. 34. SZÁM.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

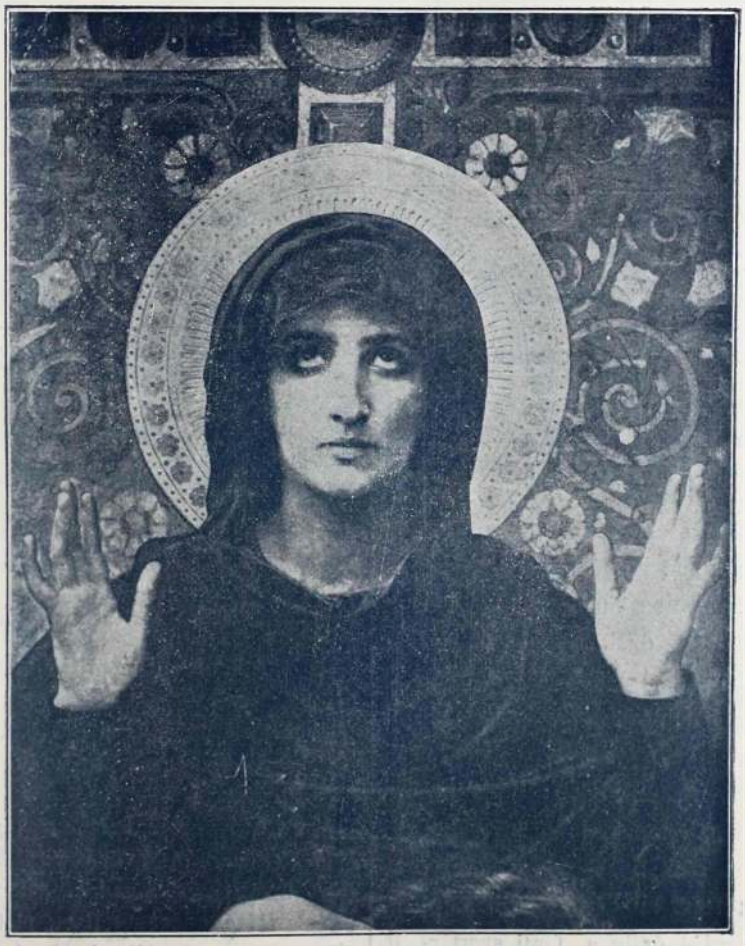

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, részesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes műtárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Selzam Ede «Az árva» czimü festménye után készült művészi kivitelü szines fametszetet, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 4379. számu előfizetőnek, **Taller Józsa** kisasszonynak, Bpesten juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur, Budapesten kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

HIRDETMÉNY.

A Bécsben székelő cs. és kir tüzérségi szertár részére az 1899. évi január 1-től deczember végeig szükséglendő szerczikkek szállitása **1898. évi augusztus 23-án délelőtt 9 órakor, a cs. és kir. tüzérségi fegyvertárban, I. épület, 3. emelet 219. ajtószám alatt** tartandó általános irásbeli ajánlat-tárgyalás utján bérbe fog adatni.

Felhivatnak azon iparosok, akik ezen ajánlattárgyalásban résztvenni óhajtanak, hogy idevonatkozó, ivenként 50 kros okmánybélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlataikat 1898 augusztus 22-ik napjának legkésőbb délutáni 4 óráig a fenti szertárnál, cs. és kfr. tüzérségi fegyvertár, parancsnoksági épület 1. emelet 90. ajtószám alatt átvételi elismervény ellenében benyujtsák.

(Kimeritő hirdetményt lásd a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» augusztus 7-iki 32. számában).

A cs. és kir. tüzérségi szertártól
a tüzérségi fegyvergyárban Bécsben.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

jutalomképe

Az utolsó honvédek vacsorája

Festette TORNAI GYULA.

A kik a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» egész évfolyamára egyszerre beküldött 8 frttal előfizetnek, a 100 cm. széles és 80 cm. magas remek műlapot teljesen dijtalanul kapják.

Féléves előfizetőink (egyszerre beküldött 4 frttal) a gyönyörü képet 5 frt kedvezményes áron rendelhetik meg.

Negyedéves előfizetőink 6 frt kedvezményes áron kaphatják. A páratlan fénynyel kiállitott jutalomkép bolti ára 10 forint lesz. A kép jelenleg többszörösités alatt lévén, a megjelenés időpontját tudatni fogjuk előfizetőinkkel.

A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára:

Egész évre 8 frt * Fél évre 4 frt.

Negyed évre 2 frt.

VII. ÉVFOLYAM * 34. SZÁM 1898 AUGUSZTUS 21.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

A 60-ik gyalogezred jubileuma.

Fényes ünnepség folyt le e hónap 13-án Egerben, hős Dobó városában.

A 60-ik gyalogezred ünnepelte e napon 100 éves fennállásának jubileumát és virág és lobogó diszben usztak az utczák, derék vitézek és illustris vendégek tiszteletére.

A mai nemzedék már alig tudja, milyen dicsőséges mult áll az ezred mögött, amelyet több gyalog és lovas ezreddel együtt, a mult század végén vivatott «rajnai hadjárat» alkalmából létesitett Ferencz császár.

Alakitásakor az ezred a «2-tes neuerrichtetes hungarisches InfanterieRegiment Nr. 60» czimet kapta és a fölállitását követő évben már Massena franczia hadteste ellen harczol.

A második «szövetséges háboruban» Auffenberg dandárába beosztva, az ezred első szereplése rettenetes balsikerrel végződött. A tulnyomó erő a churi magaslatokról kiszoritva őket, a 3-ik zászlóalj négy órán keresztül ember feletti erővel védte a hidfőt, hogy a csapatok visszavonulhassanak. Chur kapuit azonban zárva találva, a szük és meredek uton összetorlódtak, ugy, hogy az ellenséges lovasság közéjük gázolt, összes ágyuikat elvették és fogságba estek Mocsáry őrnagy, Klobusiczky és Dóka kapitányok, valamint 899 közlegény.

Stobachnál köszörülte ki ezt a csorbát az ezred, ahol *Károly főherczeg* vezénylete alatt harczolva, a francziáknak egy féldandárát elfogták. Hasonlólag fényes volt a Töss ostrománál vivott fegyvertény. Erről igy emlékezik följegyzéseiben Hotze altábornagy:

«A 60-ik magyar gyalogezred, mely először ment ugyszólván igazi tüzbe Töss ostrománál, bátorság, fegyelem és gyors mozdulatai által minden támadásnál kiválóan kitüntette magát, ez uj ezredben uralkodó katonai szellemet semmivel se lehetne jobban jellemezni, hogy a legtöbb sebesült tiszt mihelyt bekötötték sebét, rögtön tovább harczolt s csak akkor vonult félre, mikor az ütközetnek vége volt.

A zürichi csatában is oroszláni bátorsággal küzdtek a derék magyar bakák, s Károly főherczeg a ki tanuja volt, hogy verték ki Schwamendingenből az ellent, erről igy ir «Válogatott iratai»-nak 3-ik kötetében:

«A francziák ilyen elszántságnak ellent nem állhatván, erődítményeik mögé vonultak vissza».

Első ezredtulajdonosul — 1801-ben — gróf Gyulai Ignáczot nevezték ki, akinek neje, született báró Edelsheim Julia sajátkezüleg himzett pompás szalagot ajándékozott az első zászlóaljnak.

1809. április 24-én Neumarktnál ismét fényes napjuk volt a 60-as gyalogosoknak. Bakonyi ezredes roppant heves szuronytámadással teljesen megsemmisitette a franczia lovasokat s Máriássy ezredessel győzelmesen vonult be a városba.

Ugyancsak jelentékeny része volt az ezrednek az 1809 május 21-én kivivott asperni győzelemben. Máriássy ezredes itt annyira kitüntette magát, hogy tábornok lett és a Mária-Terézia rendet kapta.

Rendkivül sokat szenvedett az ezrednek granátos zászlóalja, midőn 1812-ben, Napoleon segitő csapataival Oroszországba ment. Élelmi szert alig tudtak kapni, kenyér helyett kő kemény kétszersültet ettek és ruhájuk ugy lerongyolódott, hogy nyers állati bőröket vettek magukra. E szörnyü szenvedések daczára egy ember se dőlt ki a 60-ik ezredből, a miért Lichtenstein herczeg tábornagy, hadsereg-parancsban dicsérte meg őket.

A lipcsei népek csatájában is részt vett az ezred, és midőn a szövetséges hadak bevonultak Párisba, a 60-asok voltak az egyetlen magyar gyalog-ezred a bevonulók közt. Érdekes, hogy ebben az ezredben szolgált I. Napoleon császár és Mária Lujza fia, Ferencz császár unokája, *Reichstadt Ferencz* herczeg, s mikor 1832 julius 22-én meghalt,

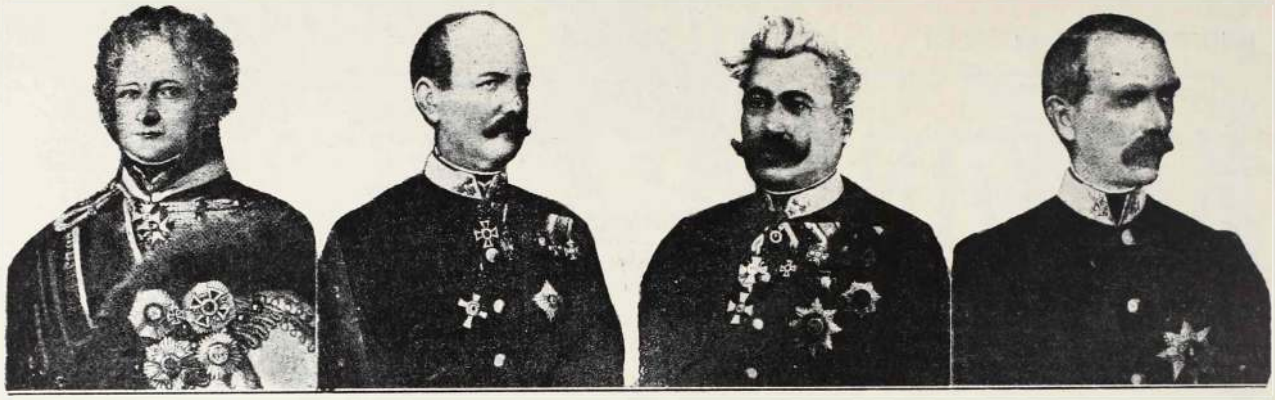

Gróf Gyulay Ignácz, altábornagy. Báró Nagy Károly, altábornagy. Benedek Sándor, altábornagy. Wasa Gusztáv herczeg.

holttestét a 60-ik gyalogezred sorfala közt kisérték a bécsi kapucziusok templomába.

A bécsi forradalom idejében, 1848-ban ezt a legvitézebb ezredet rendelte Ferdinánd császár és király a Burg őrizetére, s az akkori ezredtulajdonos Wasa Gusztáv herczeg személyesen parancsnokolt.

Az ünnepség nagy fénynyel és diszszel folyt le; és megjelentek azon József főherczeg, a ki egy időben szintén szolgált a Wasa-gyalogságnál, Appel báró, a mostani ezredtulajdonos, Fabiny Lajos, kassai hadtestparancsnok és még számos katonai és polgári kitünőség.

Az uj zászlót Dr. Samassa József érsek, Eger nagyérdemü főpapja remek beszédben áldotta meg, s a szalagot, melyet Carola szász királyné, néhai Wasa Gusztáv herczeg leánya küldött, Malortie tábornok, főudvarmester, a szász királyné képviselője adta át.

Érdekes volt a torna, melyet az ezred katonái száz év előtti uniformisukban mutattak be, és az ünnepséget befejező tánczestély, melyet a tiszti kertben rendeztek.

ESZTIKE LAKODALMA.

— Epizód. —

Irta ZOMBORI GYULA.

Pünkösd ünnepe volt, május 9-ike. A legbájosabb évszak a mi csak lehet. Orgonavirág illatától volt telitve a levegő, akárcsak egy parfümeria. Szinte emelte az ember lelkét, duzzadt lett tőle a tüdő s teltebb a sziv a gyorsan keringő piros vértől.

Az ünnep másodnapját ülte az egész keresztény világ külsőleg, belsőleg. A szivében béke és áhitat laktak, külsőleg pedig ünnepi köntösébe öltözött mindenki, fiatala, véne egyaránt, gazdag és szegény, még a legboldogtalanabbja is.

Tisza-Rév egész lakóssága az utczán volt, az emberek pipázgatva, az asszonyok pedig csoportokba verődve beszélgettek és nevetgéltek. A leányok kezében tarka zsebkendők, ima könyvek s a könyv lapjai közé csiptetett élővirágok voltak. Jáczint, orgona, gyöngyvirág, vegyest, a májusi flórának illatterhelt szülöttei.

Várták a templomi beharangozást a nagy misére, tehát lehetett ugy 10 óra körül.

Mindenki kettős kiváncsisággal nézett a mai isteni tisztelet elé, mert először az uj káplán fellépő szentbeszédét vágyták hallani, másodszor pedig esketés is van hirdetve templom utánra, még pedig fényes esküvő, mert a biró fia hoz magának feleséget. Tiszahátról, Kelemen Esztit, a kinek szépsége, hire, messze bejárta a Tisza mentét.

Az esküvő azért igérkezett fényesnek, mert főispán, alispán, a járásbéli törvényes urak mind hivatalosak voltak a lakzira s a hogy a hire járt, meg is jött közülük sok. Egy lovas legény, a ki hirmondónak lett átküldve Tiszahátról, legalább is tiz hintót látott berobogni Kelemen György uram portájára, a honnan a lakodalmas menet teljes diszben fogja átkisérni a menyasszonyt Tiszarévre.

Tiszaháton nem volt templom, Révre kellett járni az ottani katholikusoknak, mig a reformátusok Büdre járogattak át nagyobb ünnepek alkalmával s vasárnapokon is, ha szép idő volt.

Hogy Kelemen György uram, a megyebeli hivatalos urak részéről ilyen kitüntetésben részesült, az az egyszerü oka volt, mert Kelemen uram a féle kormánypárti kortes volt, a ki csak a botjával mutogatta a népnek, hogy melyik táborhoz is kell sorakozni, aztán megye bizottsági tag is volt, nem a választottak, hanem a virilisek közül, a jushoz meg terjedelmes szántóföldjei, rétjei s nagy szarvu ökrei révén jutott. No de adjuk meg mindennek az igazát, értelmes esze is volt ennek a gazda embernek. Nem igen szokott megfontolatlanul, csakugy hebe-hurgya módjára bármit is elkövetni. Előbb gondolkozott s ha természetes eszével valamit helyesnek birált el, csak azután cselekedett.

Most is, hogy leányát a Tiszarévi biró fiához, Pál Laczihoz feleségül adta, helyesen vélt cselekedni. Az öreg Pál András, Révnek sok éveken át közbecsülésben álló érdemes birója szinte jókora darab földet mondhatott magáénak, aztán Laczi csak egyetlen fia volt, a ki annak idején a vagyont is, a hivatalt is örökölni fogja édes apjától, mert biztosra lehetett venni, hogy az öreg Pál halála vagy leköszönése esetén, Rév községe egyhangulag fogja első emberéül megválasztani Laczit.

Különben is Laczi szemrevaló, derék legény volt, kissé fukar, de azért jó szivü; komoly, illedelmes viselkedése közbeszéd tárgyát képezte s mindenek fölött hatalmas jó gazda, a kinek keze alatt csak növekedni fog az apai hagyomány sem hogy pusztulna, veszne.

Kelemen uram azzal nem sokat törődött, hogy a két fiatal teremtés

egymást még alig is ismeri, a köztük való szerelemről meg éppenséggel szólni sem lehet, olyká vette a dolgot, mint mikor két különböző vásáron összeválogat két egymáshoz illő lovat, im ni, most kerültek össze és már is, hogy összeszoktak, milyen szépen járnak egy lépésben, mintha csak együtt nevelkedtek volna fel.

Ő maga sem házasodott szerelemből s mégis 30 éves házasságuk csupa megelégedés, csupa boldogság volt. Mert már, hogy összeszoktak, összeöregedtek, szereti is a feleségét. Tán meg is halna utána, ha valami veszedelem érné.

Igy lesznek majd Laczi is Esztivel.

Pálék megkérették a leányt, ő nekik adta. Hadd vigyék, arra való a lány, hogy vigyék, ha hozzá illő viszi. Azért mondta igy, hogy «hozzá illő» mert Esztijét nem hagyta csak ugy kóróként felcseperedni, hanem tanittatta, neveltette s alig másfél éve, hogy meghozta Szt.-Miklósról, ahol leánya az apáczák gondjai alatt csak jót és szépet tanulhatott.

A két jómódu gazda aztán elvégezte egymás közt, hogy a lakodalomnak fényesnek kell lenni, ha mindjárt egy ezres bankóba kerülne is. Egyetlen gyerek volt mind a kettő — a vőlegény is, a mennyasszony is, minek vonnák meg tőlük a költséget. Hadd mulassanak, hadd vigadjanak, aztán hadd mulasson az egész vármegye, hogy soha se vesszen hire a Pál és Kelemen familia szövetkezesének.

Nyolczszáz vendéget hivtak össze a vármegyéből s a szolnoki két czigány bandának csak 3—300 forint lett megállapitva kocsipénzen és élelmen kivül. Hát a czukrász, a ki már két napja ott kever, kotyvaszt Pálék konyhává rendezett magtárjában, meg a varrónők, akik a menyasszony stafirungját hetek óta rendezik, a hentes, . . . a mészáros, . . . kántor uram a borfejtegetéssel, . . . no ez aztán már csak lesz valami, a milyen még nem volt se Réven se Háton, de talán nem is lesz többé soha.

Azért hát csak ki kell tenni azt az ezres bankót; és ki is tették. Pál uram is, Kelemen uram is kitettek 500 frtot, azt betették a helység ládájába s majd mikor lakodalom után pihent fejjel összeszámolnak, hogy melyikük mire mit és mennyit adott ki, akkor a deponált összegből kiveszi kiki a magáét.

Pünkösd másnapjára volt megállapitva az esküvő, azt várták most Réven olyan égető kiváncsisággal, no meg az uj káplánt!

Ennyi izgalom régóta nem töltötte be a Tiszaréviek egyszerü, kis dolgokhoz szokott kezét, csoda-e hát, hogy reggeltől fogva talpon volt mindenki.

Elsőben az uj káplán belépő beszéde, azután az esküvő. Hát még délután! . . . délután a lakodalom, melyre jogos volt megjelenni egész Rév, még a falu csordásához is igy szólt Pál uram:

— Aztán Gergely, elvárom kendet a fiam lakodalmára. Majd talál kend magának egy üres széket valahol az ambituson; enni való meg lesz, ne busuljon.

Az volt a boldog, a ki Réven lakhatott ezen a napon. Hivatalos volt az mind egy szálig, s mindenkinek a józan eszére volt hagyva, hogy hova huzódjék félre.

Ott volt felteritve Pálék rengeteg csürében, a hol 22 tót vigan hadonázhatott valamikor a cséplővel, mikor még ugy volt szokásban a buzából a szemet kiverni.

Azóta géppel dolgoztat Pál uram, haladni akarván a korral, mely a gyors munkának dusan szedi kamatait.

Beharangoztak.

A pipák a szájakból a zsebekbe vándoroltak, az asszonyok megrázták szoknyájukat, kötőjüket, megindult az utcza tarka-barka sokasága a templom felé, hogy készüljön az uj káplán pünkösdi predikáczijára.

A fiatalabb asszonyok, különösen a leányok, rendkivül érdeklődéssel várták a káplán felléptét, mely a csak most nemrég felszentelt ifju papnak első szentbeszéde lesz. Annyi hir már is megelőzte őt Szt.-Miklósról, a honnan áthelyezték, hogy igen szép ember, sudár, magas, egyformán barátságos mindenkihez és a mikor prédikál, a szeme együtt beszél a szájával. A hangja pedig — no — azt kell csak meghallgatni! lágy, sima s a mellett erőteljes, mely berezgi az egész bolthajtásos templomot s belopózik a hallgatók szivébe, be, be, mélyen, hogy még másnap is egyre azt hallja az ember.

A tetszés, a meglepetés lassu moraja szállt végig a zsufolásig telt szentegyházon, mikor Hajdu István, az uj káplán, hófehér inggel fekete reverendája fölött, a szószéken megjelent. Hosszan, sokáig nézte a fiatal pap hivő hallgatóságát, azután beszélt a szent lélekről, mely betölti a sziveket, bearanyozza a hivők lelkét a béke aranyporával, melyhez nem férhet mocsok, tisztátlan gondolat, csupán vallásosság, az istenimádói szent malasztja leng körülötte, hogy búban, bánatban vigasztaljon, örömeinkben megfékezzen s elvezéreljen bennünket arra az utra, melynek végén a mennyország, az üdvözülés várakoznak.

Egyetlen szem sem maradt szárazon a sikerült szentbeszéd után s mikor mise végeztével a fiatal pap a sekrestyét elhagyta, hogy a parochia udvarára térjen, áthatolhatlan asszonycsoport vette körül s csókolták kezét, reverendája szegélyét s lecsüngő szép, suhogó selyem czingulusát.

Ez aztán a pap! — mondogatták — a parasztok, elégedett fejbólintgatással kisérve.

Ez aztán az ember! — mondták az intelligensebb elemhez tartozók, egy csapásra igy megvenni egy falut, a közvéleményt. S ők is gratuláltak, szivből, meggyőződésük szerint, hiszen ők is belé tartoztak a közvélemény keretébe.

Még jó részt ki sem ürült a templom, mikor előre száguldó zászlós legények meghozták a hirt, hogy jön a násznép, most érnek a kishajlati csárdához.

Lett erre ribillió! Egyik rész a falu azon végére igyekezett, a honnan

Báró Appel János, ezredtulajdonos. Karolina, szász királyné, zászlóanya. Schwarcz, ezredparancsnok.

a menetnek bejönni kellett, a másik, a higgadtabb rész a templom körül csoportosul, hogy közelről láthassa a fényes kiséretet, a gazdag menyasszonyt, a ki suhogó fehér selyem ruhájában ugy fog kinézni, akár egy uri dáma. Az is a, nem pedig holmi közönséges paraszt leány; hisz nem azért tanult a városon három esztendeig a szentasszonyok keze alatt, hogy csak amolyan közönséges maradjon.

Bezzeg, bezzeg az a Laczi.

Lovas bandérium előzte meg a násznépet, vagy 30 szálas legényből álló lovas csapat, élükön az alispán vörös nadrágos, zöld atillás huszárjával.

Azután a kocsik hosszu sora, lehetett vagy 120 különféle jármű, oldalas szekér, hintó, könnyü homokfutó kocsik, nehéz alkotásu ósdi stájerkocsik, tele ülve tarka uri néppel, kurjongató parasztlegénynyel, piros, nevetős arczu leányokkal. Repült a sok pántlika, szalag, rengtek a gyöngyös, aranyfürtös bokréták, kokárdák, kessentyük, jaj! jaj! ki tudná azt mind leirni? S aztán a czigányok! körülbelül 4 hosszu oldalu szénás szekéren hurcták a Rákóczyt, hogy szinte fellelkesült hallatára az ember, s ment volna szivesen csatába, küzdelembe, vagy mit tudom én hova, csakhogy magánkivül lett az, a ki hallotta.

Az öreg Pál ezüst gombos dolmányában a kocsiban felállva ugy nézett végig a meneten s tekintete találkozott Kelemenével, a ki vagy 20 kocsival hátrább szinte a kocsis vállába fogózva, állva gyönyörködött ezen a sikerült munkán.

Mikor összenéztek, tekintetük ezt látszott kifejezni: no, ugy-e megcsináltuk?!

Meg ám, az ezres bankó.

Mire a násznép a templom előtti tágas teret elfoglalta, a fiatal káplán már ott állt az oltár előtt, mellette az egyházfi, hogy segédkezzék amannak az esketési szertartásban. Ott volt az aranysujtásos stola, a kis ezüst tálcza a jegygyürük számára, a szentelt viztartó stb. efféle czeremóniális kellék.

A menyasszonyt a járási főszolgabiró jogász fia vezette a templomba, mint első vőfély s ugy következett utánuk még vagy 60 diszesebbnél-diszesebb pár, szine java az uri és paraszt népnek a Tisza mentéről.

Mikor az oltár előtt vőlegény és menyasszony a kijelölt helyet elfoglalták s az esketö fiatal pap, az első szokásos kérdést hozzájuk intézendő, odafordult, egyszerre fehér lett az arcza neki is, a leánynak is.

Miért? . . . Mitől? . . .

A kiséret, de a nép is észrevette, hogy itt e perczben egy nem mindennapi jelenet játszódik le, melyben két néma szereplő lélekjelenlététől, lemondásától függ, hogy Pál és Kelemen uraim fényes kiállitása szégyenteljes valamivé halomra ne hányódjék.

Az ifju pap még mint papnövendék, otthon szülői házánál létekor a vallástan buzgó óráira kisegitőként el-eljárogatott s az órák alatt ember szemmel látta s nézte fiatal növendékét, egy könnyelmü perczben, felejtve missióját, mely őt a tanterem falai közé vezette, elárulta szive érzelmeit, vonzódását a leánynak, ez viszont neki, mely kölcsönös érzelmen azonban győzedelmeskedett mindkettőjük helyzete s álommá tette a szép érzemet, elrepültté, mint a hogy a köd, a buborék elszállnak s csupán halvány emlékük marad meg a szivben, anélkül, hogy fájna, sebet ütne.

Csak nem kellett volna most találkozniok! . . .

De találkoztak.

A fiatal pap keresztül látta a leány szivét, látta az abban megtorlódott érzelmeket, nem hagyhatta védtelenül azt, a ki egy vizbefuló kétségbeesésével a mult emlékeihez kapkod, mely emlék azonban tilos kikötő, s romladékony révpart csak, a hol becsülettel, tisztességgel kikötni nem lehet, nem szabad. Hajdu István érezte, hogy a férfi ő, ő az erősebb, a kinek kezét kell nyujtania az elmerülőhöz, aztán eszébe jutott saját hivatása is, kötelessége, a mikkel szemben a sziv semmi. Felegyenesedett hát, arczán, fején egy apostoli fénysugárral oda lépett az ifju pár elé és elmondta a leány helyett is:

«Oltár elé csak szeretettel a szivben jöhet valaki, megáldom hát ezt a frigyet s az égből kérek reá tartós boldogságot!»

Az árva. (Szines fametszet). Selzám Ede festménye.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ e heti jutalomképe után kicsinyitve.

Dalmát harczos.

Arndt Leo rajza.

AZ ARISZTOKRATÁK.

Irta KÁLNAY LÁSZLÓ.

(Folytatás.)

De a kivánt eszme megbicsakolta magát, semmikép sem akart megszületni. A nagy elmebeli vajudástól Tóni bátyánk ebédelni sem tudott, de azért bevett másfél liter bakatort, ennek a szellem termékenyitő hatása alatt rá jött, hogy Paji Kovácsnak a szőlőjében szép uj pajtája van (vulgó borház) legyen hát ő Pajtai és Paji Kováts, Laji Kovácsnak pedig bent a községben szép uj kőháza van, legyen hát ő Kőházi és Laji Kovách. Ezzel a látogató jegyeket — mindkét rendbelieket — kinyomatva, nyugodtan haza tért s visszaadta rögtön a Paji Kováts familia — egy hétre rá pedig a Laji Kovách familia — tönkre tett nyugalmát.

De egy hét mulva ujra csak ott volt, a hol az a bizonyos mádi zsidó, még hátrább. Paji Kovács jött ujra a nyakára, nem élhetett tovább, hogy ő semmivel sem különb Laji Kovách-nál. Az öreg pedig már teljesen elérte találékonysága szuperlativusát. Paji Kováts ebbe nem birt belepihenni, Tóni bácsival kelt, Tóni bácsival feküdt, vagy ő ebédelt nála, vagy őt hivta magához ebédre, vacsorára, felesége, leányai szerették, tisztelték, imádták, megváltójuknak nézték, betegei voltak a nemesi ambicziónak, a nemesi büszkeségükben szenvedett kudarcznak örökösen kinozták: Tóni bácsi, találjon már ki valamit!

Végre megesett a szive rajtuk, erkölcsi, becsületbeli kötelességének tartotta, hogy azt a tüzet, a mit itt is, ott is gyujtott, — eloltsa, de ne azzal, hogy amott gyujtson akkor, mikor itt olt, emitt oltson akkor, mikor ott gyujt. No meg el is vesztette már az ingerét előtte ez a bőszült családi háboru, megunta nézni.

Hát csak ujra bement Debreczenbe, de az eszmének ujra teljes hiányával. Be is vette a másfél liter bakatort, de az eszme a tojás héját még akkor sem kezdte kopogtatni; arra pedig, hogy Fulánkházán valaha az ő életében valaki azt mondhassa az ő szemébe, anélkül, hogy meghazudtolhatná, hogy volt olyan baj, amin a Darázs Tóni esze megakadt, amin nem tudott segiteni, — annak az elszenvedésére nem volt elegendő erkölcsi bátorsága. Hogy azt a követ, a mit ő lökött a kutba, ő maga ki ne huzhassa, hogy utoljára még ő rajta nevessenek, ezt a gondolatot, ezt a szörnyü lehetőséget nem volt képes elviselni, inkább világgá megy.

Büszkesége nem engedte, hogy teremtett lélektől tanácsot kérjen, azt sohasem tette. Meglátogatta egyikmásik jó emberét, a kiket nem tartott magánál sokkal butábbaknak, lesipuskáskodott egy analog eset, egy véletlen eszme után, hiába! Az ő esetének nem akadt párja. Már hetednapja kujtorgott a kálvinista Rómában, a földieit — ha meglátta — messzire elkerülte, odahaza már kurrentáltatni akarták, mint az eltévedt malaczot és «még sincs balzsam Gileádban» vulgo Debreczenben. Nincs, nincs, végkép nincs, teljességgel nincs. Non est. Negzisztépa. Nix. Niente. Nihil. Nullo. Nullissimo.

Már azon törte a fejét, mert az egy hetes szokatlan tulfeszitett gondolkozás, meg az elmeműködés serkentésére enyedetlenül szedegetett sok mindenféle likvidum nagyon megkonfundálta az elméjét, hogy — elöli magát. El akart tünni a föld szinéről, mint Romulus, hogy soha, még a holtteste felett, a sirja felett se nevethessen senki Fulánkházán. Ha ott folyik a Tisza, — bizonyos, beleveszti magát, de nem folyt. Dinamitot akart venni, mert ugy hallotta, hogy az az embert ugy széjjel röffenti, hogy még a porát sem lelik meg, de azért-e, mert nagyon titokteljes és nagyon desperatus arczczal kérte, vagy azért, mert nem akadt Debreczenben — nem kapott. Végre elhatározta, hogy a nagy templom tornyának a tetejéről ugrik le, ha onnan leért — kásává válik, földi halandó nem agnoszkálhatja. De akkor meg az jutott eszébe, hogy hallott, olvasott eseteket, mikor valaki mesés magasságokról esett le és az arcza még sem vált felismerhetlenné. Hátha fejtetőre ugranék le? Ez lenne a legjobb, de ebben meg — nem lévén folyó-parti jellem — nincs

Az arató. Tery S. vázlata.

kellőleg kiképezve. E dupla kétségbeesés küzdelmei közt véletlenül felpillant és egy borbély tányéron akad meg a szeme egy bolt felett.

Meg van! Életében beretva nem volt az ő képén soha, ha ő most megberetválkozik — halottaiban nem fogja megismerni még a saját édes szülő anyja sem. Betért s az elébe ugró borbélylegénynek azt mondja felhők távolából révedező hangon: beretváljon meg édes barátom! Megtörtént. A bereválásért letett az asztalra egy pengőt, azzal kivett a bugyellárisaból még egy pengőt, hogy azt majd odaadja borravalónak. Ekkor eszébe jutott valami, az ugyanis, hogy hátha ez az ember nem borbélylegény, de maga a mester, nem illenék a borravalóval megsérteni és kezében tartva azt a másik pengőt — oly vékony hangon, mint egy leégett ember, azt a kérdést intézi a végtisztesség tételét végzett ifjuhoz: a magáé ez az officina, barátom?

— Igenis nem, kérem alássan! — hadarja a szolgálatkész ifju, a Köppöly Mihály uramé, én csak a segédje vagyok, a nevem Kovács József, szolgálatjára.

Erre a szóra csak hátrakapja a fejét, elejti a pengőt, belekap a levegőbe és hanyatt vágja magát a nagy hosszu ember, már hogy Tóni bácsi. Ugyan nagy munkájába került a holtra ijedt borbélylegénynek, mig rálocsolt hideg viz és bele töltögetett sósborszesz segitségével tudta az innenső világra csalogatni.

No, kedves barátom! — ez volt az első szava Tóni bátyánknak, mikor a szemét kinyitotta és a rálocsolt vizből egy kicsit kitörülközött — maga nekem az életemet mentette meg, ne kérdezze, hogy? mert én azt soha senkinek meg nem mondom; hanem itt a kezem, én magát maga gazdájává teszem, de velem jön Fulánkházára.

Visszament a Bikába, a hol meg volt az az elégtétele, hogy a portás, a ki husz esztendeje ismerte, azt kérdezte tőle: kit tetszik itt keresni?

Rögtön levelet irt Paji Kovátsnak a következő tartalommal: Kedves barátom! Mig én itt azon törtem a fejem, mi módon szerezzek a nevednek a névrokonodénál nagyobb arisztokratikus nimbuszt, magas állásu és befolyásos barátaimtól a legnagyobb titoktartás pecsétje alatt a felől értesültem, hogy az államügyész a Pajtai nemesi előnév bitorlása miatt ellened keresetet adott be. Nagy szégyen lenne rád, ha e miatt az ország kosztjára kerülnél, még nagyobb, ha ezt törvényesen vennék el tőled; én mint jó bátyád, a kinek a tanácsára ezt cselekedted, szivemre vettem ezt az állapotodat, elmentem az ügyészhez és elmondtam neki a köztetek való versengést azzal, hogy vagy vonja vissza ezt a keresetet, vagy Laji Kovách ellen is adjon be ilyet, mert ezt hozza magával az igazság. Ő az utóbbit megigérte, az előbbit azonban megtagadta azzal, hogy azt felsőbbsége engedelme nélkül nem teheti. De hát mivel állsz te akkor feljebb Laji Kováchnál, ha az ő nemesi előnevét is elveszik csufosan, meg a tiedet is csufosan elveszik? Azért, mint jó bátyád azt tanácsolom: tedd le a Pajtai előneved magad jószántából, semmisits meg és kerestess össze minden ily fajta vizitkártyát, levelet, irást, akár magadnál, akár másnál leled, a kutyahitü Laji Kováchot pedig majd megtanittatom én, hogy kell prédikátumot lopni.

Bátyád

Tóni.

U. i. Majd el is felejtem tudatni, hogy még a mai esti vonattal megyek egyenesen Bécsbe, hogy, ha kell — még ő felségénél is keresztül vigyem, hogy az ellened megindított pert még addig, mig hivatalos titok, töröltessék. Egy órája, hogy a szakálomat levágattam, mert ő felsége szine elébe körszakállal embert nem bocsátanak. — Látod, látod, még azt sem sajnáltam megtenni a te nemesi becsületedért, nem élhetsz te addig, hogy te ezt visszaszolgálhasd énnekem.

Ugyanezt a leveled irta meg és küldte el Laji Kováchnak is. — Negyednapra otthon voit.

A kaszinóban Laji Kovách is, Paji Kováts is hálas pillantásokkal, néma, de annál forróbb kézszoritásokkal fogadták.

— Tudja-e, Tóni bácsi mi ujság? — rikkant bele az érzelmes csendbe a szeles Csentery Józsi, uj borbély jött a városunkba, egyenesen Pestről, itt az officinája a kaszinóval szemben, éppen most huzzák fel a czégtábláját, nézzük csak, hogy fest, hogy néz ki?

A Csenteryek, a Mocskayak, a Viszthyek, a Bándyak, a Pacykayak, a Herecsények, Tóni bácsi, Laji, Paji — mind kicsődültek a kaszinó elébe, arra az eseményre, a czégtábla már a helyén állott, de a feliratott még a rákötözött itatós papirosok rejtették. Egyszerre lehullott

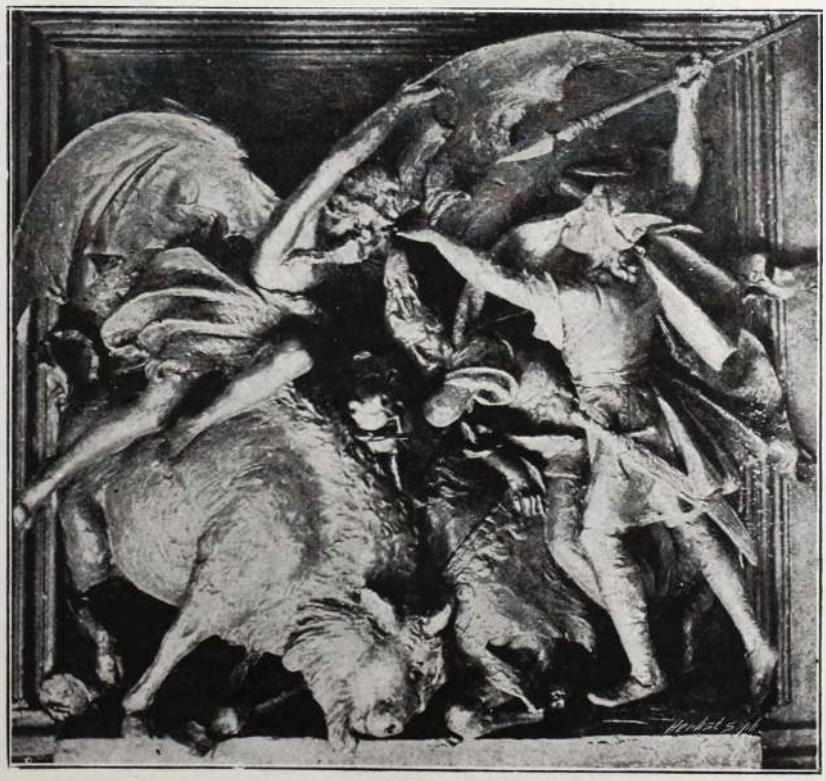

Toldi.

a lepel s alatta előtünt a fekete alapon nagy fehér betükkel felpingált felirat:

Laipai Kovátsch József
borbély és fodrász.

No pajtás! fordult a vén Darázs a két Kovácshoz, e még nemesebb mint ti vagytok, mert ez Laji is, Paji is, Kováts is, Kovách is, bőrkaparó létére megér annyit, mint ti ketten.

Uniszono óriási hahota pecsételte meg a vén Darázs szavai igaz voltát.

Másnap Laji Kováts is, Paji Kovách is — elköltözött Fulánkházáról. Azt sem mondták senkinek, hogy: befellegzett.

Ilyen fenegyerek volt Tóni bácsi.

MEMENTO

Üdvözlégy! Áldva köszöntlek.
Fogadd mosolyogva e dalt.
Nem firtatom én, ami elmult,
Nagy búmba a vád belehalt.

Nem nyilt panaszra az ajkam
Búcsúnk vad kinja miatt,
Mikor megbánva a mámort
Átkoztad csókjaimat.

Ah, csalódásra ítélve
Ugy jöttünk össze mi már,
Két rég boldogtalan ember...
Tudhattuk volna, mi vár!

Oh, hagyjuk e csalfa szerelmet,
Oh, hagyjuk a gyűlöletet —
A tört rózsát s a bogáncsot
Holt üdvünk sírja felett.

És fogjunk ujra kezet most —
Mint puszta, kopár szigeten
Ha együtt vár a halálra
Két partra vetett idegen...

S ha a te szivedre is éj szállt
S nem kell se remény, se vigasz:
Kössünk frigyet ujra, örökre,
Közös gyász frigye lesz az.

Gyászoljuk a nagy, komor átkot,
A gyilkos-igézeteset:
Hogy a boldogtalan ember
Boldog már sohse lehet.

S gyászoljuk mind, kiket immár
Üdvösség nem csalogat;
S kiket még hiteget álmuk:
Gyászoljuk a boldogokat.

Majd bármelyikünk hal előbb meg,
Bucsunk egyforma lehet:
Benned csalódtam utólszor,
Te fogd be haló szememet.

Telekes Béla.

UTKÖZBEN.

Irta CSEHOV ANTAL.

Abban a szobában, melyet maga a fogadó tulajdonosa is «idegen szobá»-nak, vagyis kizárólag utasok számára fentartott szobának nevezett el, nagy, festetlen asztal mellett egy széles vállú, magas, körülbelül negyven éves férfi ült. Az asztalra könyökölve és fejét az öklére támasztva aludt... Egy kenőcsös tégelykébe dugodt darabka faggyugyertya megvilágitotta vöröses szakállát, széles és vastag orrát, kipirult arcát, sűrű fekete szemöldökeit, melyek behunyt szemeit övezték. Az orra, az arcza, szemöldökei és minden vonása különkülön oly durvák és nehézkesek voltak, mint az «idegen szoba» butorai és kályhája, de egészben valami harmónikus, sőt szép benyomást keltettek. Az orosz arcznak már ilyen a jellege, minél durvábbak és élesebbek a vonási, annál lágyabbnak és jólelkűbbnek látszik. Elnyütt, de ujra összefoltozgatott széles szegélyű úri-kabát, plüs-mellény és hosszúszárú csizmába begyűrt bő fekete nadrág volt rajta.

A fal mellett felállitott padok egy ikén rókabőr-subán fahéjszinű kendőben és hosszú fekete harisnyával a lábain egy körülbelül nyolez éves leányka aludt. Az arcza halvány, a haja szőke, a vállai szűkek s egész teste czingár és gyenge volt, de az orra ép oly vastag és csunya hegyben végződött, mint a férfié. Mélyen aludt s nem is érezte, amint a félköralakú fésű féjéről lecsúszva az arczát riszolta.

Az «idegen szobának» ünnepélyes ábrázata volt. A levegőben a frissen felsikált padló illata áradt szét, az egész szobán keresztül kifeszitett kötélen nem száradtak rongyok, s a szögletben az asztalon, a győzelmes György lovag szent képére pirosas fényt hintve, lámpa pislogott. A vallásosból a világiba való átmenetben a legszigorubb és legóvatosabb fokozatosságot megőrzendő, a szeglettől jobbra és balra két sor szerelmes kép függött a falon. A faggyúgyertya és a lámpa gyér világánál a képek egy fekete foltokkal elboritott összefüggő sávot alkottak; és mikor az öblös kemencze, egy hangon akarván dúdolni a viharral, sivítva szívta magába a levegőt, s benn a fadarabok szinte felébredve, lobogó lánggal égtek és boszusan sisteregtek, akkor a deszkafalon piros foltok kezdtek ugrándozni s látni lehetett, amint az alvó férfi feje fölött majd az öreg Szerafine, majd Nazr-Eddin sah, majd egy fahéjszinű, kövér ficzkó bukkant elő, a ki szemeit kimeresztve súgott valamit egy szokatlanul kifejezéstelen és egykedvű arczú leány fülébe.

Künn zúgott a zivatar. Valami gonosz és féktelen, de nagyon boldogtalan szellem tombolt a fogadó körül s a vadállat dühével próbált betörni. Az ajtókat csapdosva, az ablakokon és a tetőn dörömbölve, a falakat recsegtetve, majd fenyegetődzött majd rimánkodott, majd kis időre elnémult, s azután örömteljes, áruló üvöltéssel áradt be a kemencze kürtőjébe, de ott a fadarabok szikrázva égtek, s a tűz mint a lánczos kutya, ádáz dühvel szállt szembe ellenségével, elkezdődött a küzdelem, s nyomában zokogás, nyöszörgés és boszús orditozás. És mindebben benne volt ármányos vergődése, kielégitetlen boszuvágya és szánalmas tehetetlensége annak, aki egykor hozzá volt szokva a diadalokhoz...

Ettől a vad emberfeletti zenétől elbűvölve, ugy látszott, mintha az «idegen szoba» örökre megkövesült volna. De ime, csikorgott az ajtó s bejött a fogadós fia, új, kék ingben. Egyik lábára biczegve s álmos szemeivel pislogva, ujjaival lecsipte a gyertya végét, fát rakott a tűzre és megint kiment. A rogacsai templomban, mely vagy háromszáz lépésnyire van a fogadótól, ebben a pillanatban kezdték kongatni az éjfélt.

A szélvész ugy játszott a hangokkal, mint a hópelyhekkel. Utána eredt a harangütéseknek s megpörgette őket az óriási területen, ugy hogy az egyik hosszú, reszkető hangban nyúlt el, a másik pedig észrevétlenül beleolvadt az általános zúgásba. Egyik ütés oly élesen rontott be a szobába, mintha csak az ablak alatt kongatták volna. A kis leány a ki a rókabőr subán aludt, egyszerre összerázkódott és felemelte a fejét. Egy pillanatig eszméletlenül bámult a sötét alakra, Nazr-Eddin-re, kire épen biboros fény áradt a kemenczéből, azután ráesett a szeme az alvó férfira:

— Papa! — szólt halkan.

De a férfi nem mozdult. A kis leány boszúsan pislogott, lefeküdt és maga alá húzta lábait. Künn a fogadóban valaki hangosan és hosszan ásitott. Kevéssel ezután ajtócsikorgás és homályos hangok hallatszottak. Valaki belépett és lerázva

Borbélyműhely. (A casseli képtárból.) Teniers festménye.

magáról a havat, tompán topogott bélelt csizmáival.

— Ki az? — kérdezte lustán egy női hang.

— Ilovajszkája kisasszony érkezett meg . . . felelt egy basszus.

Megint csikorgott az ajtó. Hallatszott a beáradó szél zúgása. Valaki, alkalmasint a biczegő fiúcska, odafutott az «idegen szobá»-ba nyiló ajtóhoz, s tisztelettel teljesen köhécselve, megfogta a kilincset.

— Ide, ide, kisasszonykám, tessék — szólt egy éneklő női hang.

Kinyilt az ajtó s megjelent a küszöbön egy szakállas paraszt kocsis, kaftánban, nagy ládával a vállán s tetőtől-talpig ellepve hóval. Utána jött egy talán félakkora női alak, fej és kezek nélkül, beburkolva, bebugyelálva, mint valami batyu és szintén elboritva hóval. A kocsisról és a batyuról, mint a pinczéből nyirkos hideg áradt a kis leányra, és meglobbant tőle a gyertya lángja.

— Milyen ostobaság — szólt boszusan a batyu. — Pompásan mehettünk volna. Mindössze 12 verszt volt még hátra, jobbára erdőben . . . bizony nem tévedtünk volna el.

— Eltévedni nem tévedtünk volna el, de a lovak nem mennek tovább, kisasszonykám! — felelt a kocsis.

— Az isten tudja, hova vezetett . . . De csitt . . . Ott ugy látszik alusznak. Eredj innen.

A kocsis letette a ládát a földre, miközben egész hólepények hullottak le a válláról, egyet szipákolt és kiment. Erre a kis leány látta a mint a batyu közepéből előkerült két kis kéz és felnyulva a magasba, bosszusan elkezdte kibontani a sálok, nagykendők és kötők zűrzavarát. Mindenekelőtt egy nagy sál esett a földre, majd egy kapüson és utána egy kötött fehér kendő. Az ujonnan érkezett, kiszabaditva a fejét, levetette a köpenyét s egyszerre felényire lesoványodott. De még mindig volt rajta egy hosszu szürke felöltő, nagy gombokkal és kétfelé szétálló zsebekkel. Az egyik zsebéből egy papir tekercset, a másikból csomó nehéz kulcsot vett elő, melyet oly vigyázatlanul tett le az asztalra, hogy az alvó férfi összerázkódott és felnyitotta a szemeit. Egy darabig bambán nézett körül, mintha nem tudná, hol van, azután megrázta a fejét, odament a szegletbe, és leüllt. Az ujonnan érkezett levetette a felöltőjét, ami által megint felényire összement, ledobta felső czipőit és szintén leült.

Most már nem hasonlitott batyuhoz. Picziny, sovány, alig 20 éves barna teremtés volt, vékonyka mint a fűszál, hosszukás fehér arczczal, és kóczos hajjal. Az orra hosszu volt és éles, az álla szintén hosszu és éles, szempillái hosszuak, a szája szögletei élesek, s ennek az általános élességnek következtében arczkifejezése is szúró volt. A nyaka körül és az ujjain csipkével gazdagon diszitett fekete ruhájában, éles könyökeivel s hosszu és rózsaszinü ujjaival emlékeztetett a középkori angol hölgyek arczképeire. Arczának komoly és higgadt kifejezése csak fokozta ezt a hasonlatosságot . . .

A kis barna körülnézett a szobában, rápillantott a férfira meg a kis leánykára, azután vállat vonva odaült az ablakhoz. A sötét ablakokat zörgette a nyirkos nyugati szél. Nagy fehérségükben csillogó hópelyhek tapadtak az üvegre, de a széltől felkapva csakhamar megint eltüntek. A vad zene folyton erősebb lett . . .

Hosszu hallgatás után a kis leány egyszerre megfordult, és minden szót bosszusan hangsulyozva igy szólt:

— Istenem! Istenem! Milyen szerencsétlen is vagyok én! Mindenkinél szerencsétlenebb!

A férfi felkelt, és bátortalan léptekkel, melyek sehogy sem illettek, hatalmas termetéhez és nagy szakál-

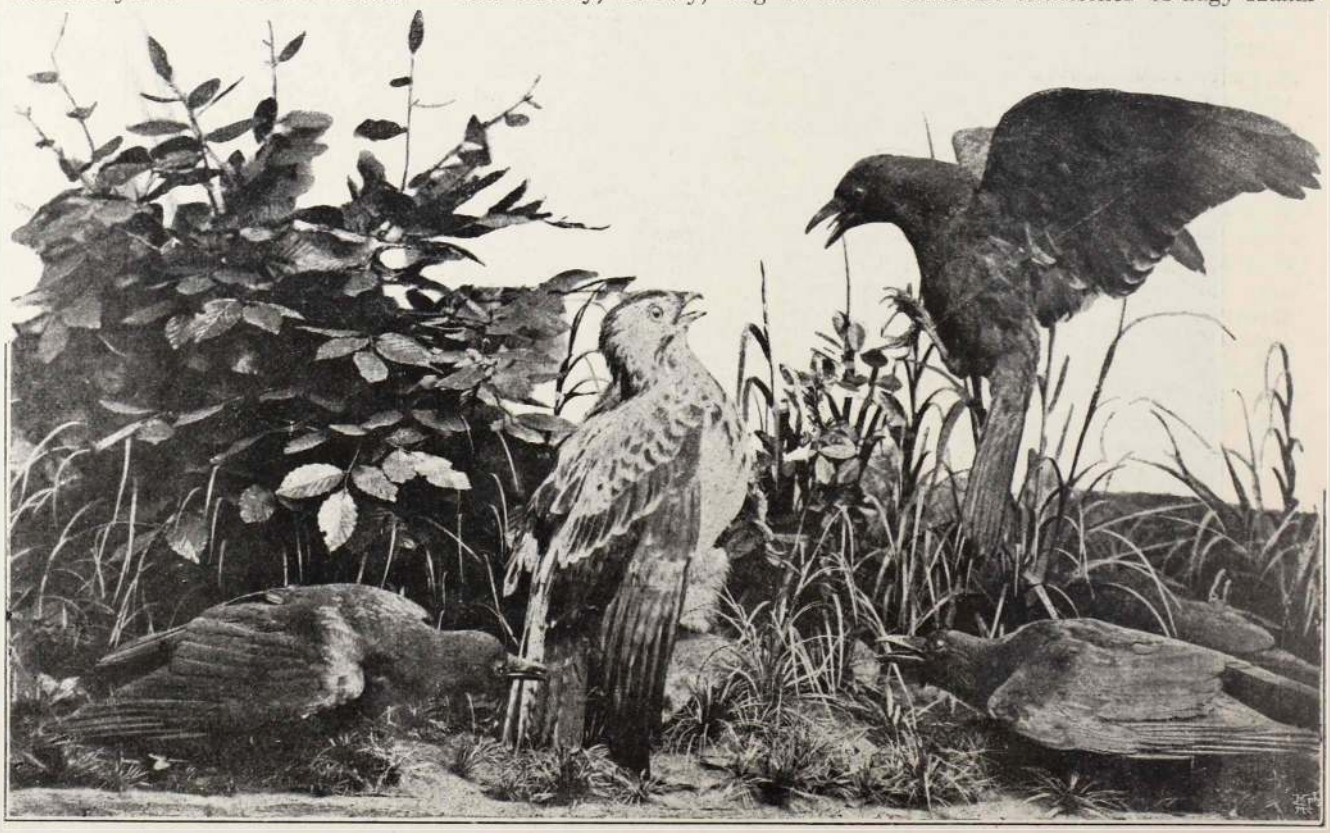

Vérese és varjak harcza.

lához, odasompolygott a kis leányhoz. — Hát te nem alszol kedvesem? — kérdezte szinte bocsánatot kérő hangon. — Mit akarsz?

— Semmit se akarok! Fáj a szivem! Te papa nem vagy ám jó ember, s az isten majd megbüntet! Majd meglásd, hogy megbüntet!

— Tudom szivecském, hogy fáj a vállad, de lásd galambom, mit csináljak? — szólt a férfi olyan hangon, a minővel a becsipett férjek szoktak mentegetőzni szigoru feleségeik előtt. — Lásd Szasa, alkalmasint az utazástól fáj a vállad. Holnap már helyben leszünk, kipihenünk, akkor majd elmulik ...

— Holnap, holnap ... Mindennap azt mondod nekem: holnap, még vagy husz napig fogunk utazni!

— No kedvesem, apád becsületszavára, holnap utazunk. Én soha nem hazudom, s ha a hózivatar feltartóztatott, arról én nem tehetek.

— Én nem birom tovább! Nem birom, nem birom!

Szasa bosszusan toporzékolt a lábaival s kellemetlenül nyöszörgő sirással töltötte be a szobát. Az apja intett neki a kezével és zavartan nézett a kis barnára, a ki vállat vont és habozva közeledett Szasa felé.

— No kedvesem — szólt hozzá — miért sirsz? Az igaz, hogy nem kellemes, ha az embernek a válla fáj, de hát mit lehessen tenni?

— Lássa, asszonyom — szólalt meg hirtelen a férfi mintegy mentegetőzve — mi két éjjel nem aludtunk és kegyetlen rossz szekéren utaztunk. Igy aztán természetes, hogy szegényke beteg és szenved ... És még hozzá részeg kocsisra akadtunk, a podgyászunkat ellopták és folyton tombolt a hózivatar, de minek azért sirni? Egyébiránt ez az ülve való alvás ugy kifárasztott, hogy valósággal mámoros vagyok. Bizony Szasa, itt nélküled is rossz ám, és te még sirsz hozzá!

A férfi lehorgasztotta a fejét, intett a kezével és leült.

— Bizony, azért nem kell ám sirni! — szólt a kis barna. — Csak a rossz gyerekek sirnak. Ha beteg vagy lelkem, ugy le kell szépen vetkőzni és aludni. Gyere no, vetkezzünk le!

Mikor a kis leány levetkezett és lecsillapult, újra csend lett. A kis barna leült az ablakhoz és kiváncsian nézegette, a fogadó-szobát, a szentképet, a kemenczét ... Látszott rajta, hogy különösnek találja a szobát is, a kis leányt is az ő vastag orrával és rövid, gyerekes ingecskéjével, meg az apjat is. Ez a különös ember ott ül a szegletben, zavartan, mintha részeg volna, minduntalan körülnézett és tenyerével dörzsölte az arczát. Hallgatott, pislogott a szemeivel, a szánalmas alakja után itélve nem is igen volt remélhető, hogy egyhamar megszólaljon. És mégis legelőbb ő kezdett el beszélni. A térdeit bámulva és köhécselve elmosolyodott és igy szólt:

— Istenemre mondom, ez komédia ... Nézek és nem hiszek a szemeimnek: mi a manó hozott ide bennünket ebbe a pogány fogadóba? Az élet csinál néha ilyen salto mortale-kat, hogy az ember szeme-szája elál. Ön, asszonyom, messzire utazik?

— Nem, nem messzire, — felelt a kis barna. — Én a birtokunkról, mely vagy 20 versztnyire van ide, a majorunkba megyek az apámhoz és a bátyámhoz. En llovajszkája vagyok, és a majort is llovajszkájának hivják, és 12 verszt ide. Milyen kellemetlen idő!

— De milyen!

Bejött a biczegő fiú és új gyertyát tett a kenőcsös tégelybe.

— Hallod-e fiú, behozhatnád nekünk a szamovárt, — fordult hozzá a férfi.

— Ugyan ki fog ilyenkor téázni? — szólt a fiú elmosolyodva. — Mise előtt bűn teázni! (Folyt. köv.)

BÉKE

Halotti lepel
Terül énrajtam el.
Régóta fekszem mozdulatlan ...
Nem is bánt senki.
Csak néha halkan
Felém jön egy-egy balga lány,
— Kiváncsi talán? —
Megáll és föllebbenti
A leplet, csak egy pillanatra ...
Rám néz és megriadva
Fut el —
De jó alattad, hűs, fehér lepel! ...

Szilágyi Géza.

SZINHÁZI HÉT.

A budapesti magánszinházak már megnyitották kapuikat a Szent-István napra a fővárosba önzönlő vidéki közönség kedveért, csupán a két állami szinház volt udvariatlan a vidékiek iránt s csak szeptemberben kezdi meg előadásait.

Szinházaink mindannyian a rendszerváltozás előtt állanak. A szini évad közeledése teljes bizonytalanságban hagy a felől, hogy melyek lesznek ezen változás vezéreszméi s fontosabb fordulatai. Sőt még a személyek tekintetében is nagyobb változásokra lehetünk elkészülve. Nem hinnők, hogy e huzavona hasznára válna szinházainknak; uj embereket uj rendszerükkel már jó eleve, a szünidő megkezdésekor kellett volna a szinházak élére állitani, hogy dolgozhassanak s tervet készithessenek, melyet a szini évad megkezdésekor a nagyközönség birálata alá adhassanak. Jól esett volna ez a bemutatkozás a közönségnek is, amely idegenkedik az ismeretlen tulajdonságu uj emberektől, de leginkább az uj vezetőknek, akik mindjárt az első hozzászólásból sokat okulhatnának. A bizonyosság helyett azonban mindezideig csak hosszu vajudás látható, mely megköti a kiszemeltek kezeit.

Keglevich gróf intendánsságával három intézet beléletében — és reméljük — művészi életében is — változás áll be. Mert az Opera és Nemzeti Szinház ezzel uj vezetőt kapnak, a Vigszinházban pedig egyedül marad Szécsi, Faludi és Ditrói. Az első két intézetnél sok üdvös dolgot várunk a nemes gróftól, a ki első intendánsságának tapasztalatain okulva s a Vigszinházban töltött harmadfélesztendő alatt ujabb ismeretekkel gyarapodva veszi át a vezetést, sokkal rosszabb előföltételekkel különösen az anyagiak terén, mint annak idején.

Hogy a Vigszinházban fordulatot jelent-e a gróf távozása, azt egyelőre nem lehet megállapitani. Részünkről nem igen hisszük, mert a darabokat eddig is Szécsi választotta meg, a műsort Ditrói csinálta, a szinre alkalmazás művészetét pedig volt idejük megtanulni a harmadfél év alatt. A szinház vezetésének formái a régiek maradnak, a melyeket Keglevich honositott meg s melyek már meggyökereztek. Mindazonáltal lehetséges, hogy a vezetőtársak, kiszabadulva a gróf ellenőrzésének békóiból és saját magukra hagyatva, uj dolgot is cselekszenek. A jövő évad megadja erre a feleletet.

A Magyar Szinház is igazgatót cserélt. A fiatal Beöthy áll az élére, a ki mögött egész gárda áll őrt a rokonságból. Azt hisszük, ez a vál-

tozás nem jelent egyebet, mint az Evva jól ismert irányzatának ujra feléledését. A mi bizony üdvös volna a fiatal szinházra nézve. Mi azonban azt hisszük, hogy a jelenlegi személyzettel komolyabb feladat elé menni nem lehet. Ugy halljuk, nagyobb személyváltozások lesznek a szinháznál. Ha ismerjük az uj erőket, ugy tán nagyobb bizalommal nézünk majd Beöthy direktoriuma elé.

Legmegállapodottabb iránya és programmja a Népszinháznak van, mely csupán csak felfrissitésre szorul. E czélból Porzsolt több üdvös terven dolgozik: megkisérli a Népszinház szinpadán meghonositani a drámát s a bohózatot, továbbá több régi magyar népszinművet, igy Kisfaludy Sándortól, szinre alkalmaz, sőt a külföldi népszinművek bemutatását is tervezi. Mindezek igen kedvezően fognak közreműködni, hogy a Népszinház programmja uj, vonzó, változatos és mégis magas szinvonalu legyen. Ugy látszik a Népszinház fog vezetni a jövő évadban is. Csupán a személy-változások adnak némi aggodalomra okot. Igy Hegyi Aranka távozását nagy veszteségnek tartjuk, mert hitünk szerint a Magyar Szinház környezetében nem fog kellőkép érvényesülni. Náday Ilonka távozása is veszteség a szinházra nézve, mert — bár helye pótolható — sokat vártunk tehetségének fejlődésétől. Ezekkel szemben most még kétes értékü az a nyereség, a mit Blaha Sárika szerződtetése jelent. Kovács Mihály is a szinház kötelékébe lépett. Igen helyesen, régóta ott lett volna a helye. Mert ha Kovács vidékies tulzásaiból kivetkőzik, igen kedvelt tagja lesz a Népszinháznak.

Kopácsy Juliskát 10 vendégszereplésre szerződtette az igazgató. Ugy hisszük, ez csupán előzménye az ő állandó szerződtetésének, a mivel a közönségnek régi óhajtását teljesiti Porzsolt. Pálmai Ilka is visszatér a Népszinház szinpadára, ha csupán vendégszerepléskéntis. Magával hozza kedvencz szerepeit, melyekkel a külföldön oly nagy sikereket aratott. Ezek szerint a Népszinház jövő évadja oly nagyszabásu lesz, aminő tán még sohasem volt. Sőt mi több, a magyar szerzőkre is döntő szerep és szép siker várakozik, a mit többi szinházainknál még csak reményleni sem merünk.

Dr. Szabó Imre.

A bátorság. Weyr szobormüve.

—o—

INNEN-ONNAN.

A megmentett augusztus. Minden hónapnak és minden asszonynak meg van a maga sajátossága. Minden hónapban történik olyasvalami, a mi egy másik hónapban nem eshetik meg és ennélfogva minden hónapnak megvan a maga clou-ja. Igy például január arról nevezetes, hogy akkor nagyon hideg van, február arról, hogy farsang — és csupán 28 napja van, márczius arról, hogy a zálogházak forgalma a nehány hóra ott felejtendő télikabátok miatt nagyon megnövekszik és igy tovább. Szóval minden hónapról atyailag gondoskodtak, csak éppen augusztusról nem. Ebben a nyolczadik 31 napban nem történik semmi. A kik nyaralni mentek, augusztusban még nyaralnak, a kik pedig otthon maradtak végig ásitják egész augusztust és irtóznak uborkasalátát élvezni, nehogy ez is az uborka évadra emlékeztesse őket. Szóval elhagyatott hónap ez, oly elhagyatott, mint a fővárosi bakfisok szive, mikor gymnazista ideáljaik odahaza vakáczióznak. Én nem értem, annyi mindenfélét tárgyaló nemzetközi kongreszust tartanak egyre, csak még a boldogtalan augusztus hó fellendülése tárgyában nem kongreszusoztak. Azaz bocsánat, nekünk fővárosiaknak nincsen okunk panaszra, hiszen rendszerint augusztus hóra esik az augusztusi nyári lóverseny-meeting. Igen a Szt.-István dij adja meg a karakterét augusztusnak. A Szt.-István dij arról nevezetes

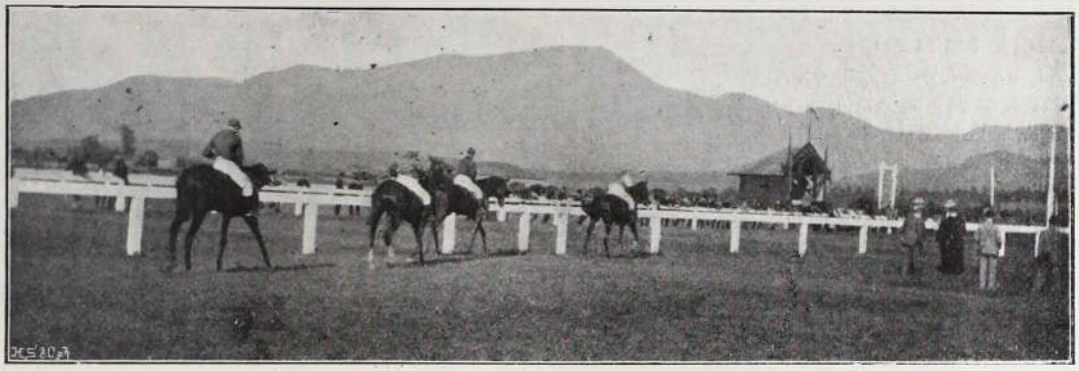

Starthoz.

hogy rendszerint nem Szent-István napján futják le. Hát akkor miért Szent-István dij fogják Önök kérdezni? Nyilván azért, a miért az élet olyan, mint a lánczhid. Szóval a nemes telivéreknek köszönhetjük, hogy augusztus hó létezése ellen sem emelnek kifogást a fővárosiak. Mert az, hogy a nyári tiz napos meetingen mennyi pénzt *nyerhetnénk*, elég vonzerőt bir arra nézve, hogy ötször annyit elveszitsünk. És az Ostendében, Norderneyben vagy Tátrafüreden nyaraló magyar mágnásnak ugyan dehogy jutna eszébe Budapestre jönni, ha nem érdekelné az, hogy jogos-e a fogadott Dóriában vetett bizalma, mely pari pénzben nyilvánul a bookmakerek részéről. S a blazirt fővárosi is mily más véleménynyel van augusztus hónapról, mert annak tiz délutánján szokatlan keringésbe hozzák vérét a megbizhatatlan kétlábuak, melyeknek nyerési esélyeit ugyan nem lehet kiszámitani, azonban éppen ez izgatja a modern kor gyermekeit. Mert ha például valaki azt merné állitani, hogy a nyerési esély kiszámitható, azt egyszerüen olyannak deklarálják, mint a ki nincs beszámitható állapotban. Egyszóval a lovak viszik el a mi pénzünket, de meghagyják nekünk az augusztus hóról táplált jó véleményünket. Azért hát előre Dória, Komámasszony, Esterfi és valahányan vagytok, ti nemes négylábuak, melyeknek ereiben valódi arabs-angol vér csörgedez, rohanjatok 1000 és 2400 méteres távokon, mert ti tartjátok még augusztus hóban a lelket. Nélkületek augusztus hónap amolyan árva gyerek volna, melynek még falova sincsen, melylyel eljátszhasson. Lám, még a nagyok is ugy szeretnek nem lóval, hanem lóra játszani.

Tündérrózsa.

Budapest, aug. 18.

Nem riasztotta vissza semmi,
A nyár-évad diszét emelni
— Tanum reá a napirend —
Ma végre ő is megjelent
Bimbót hajtván egy lázas éjjel
Lágy, óriási szirmait
Reggel pompázva tárja széjjel,
Nem férhet hozzá semmi kétely:
A tündérrózsa ujra nyit.
Nyiltának hire szörnyü port ver
S a nagy közönség s száz riporter
Bár sok csodától béna már,
Naphosszat csodájára jár.
Nem éppen órjás szirma végett,
Bár ez sem bliktri, — szó mi szó!
Kéj látni, mint hüsöl, henyélget
És általános már a nézet:
Tündérrózsának lenni, jó.

Óh tündérrózsa, csodarózsa!
Hüvös vizszinen ringatózva
Te nem törődöl semmivel,
Szivünk csak ezért irigyel
Száz agyonunt szenzácziót
Óh, semmi gondod te-neked.
Nem izgat Bismarck koporsója,
Yankee-hidalgó béke, quota
Sem önálló vámterület.

Megveszhet tőled eb meg ember,
Az osztrák állapot le nem ver
És Bánffy gondja — bagatell,
A villanyos sem gázol el
Sőt — a mi oly gyötörve bántja
Koszorus doktor Jókait:
Nem bánt a Svábhegy vizhiánya,
Kéjjel terülnek lágy vizágyra
Szerelmes buja szirmaid.

Dehogy bánod-szánod körötted
A sok jó férfit, szende hölgyet
Kik esetleg szerelmesek
S a kiket ugy bánt a meleg
Hüs vizpárnádra csöndes éjjel
Friss társat küld az Alkotó
S az szirmát feléd tárja széjjel,
Ah nem fér hozzá semmi kétely:
Tündérrózsának lenni jó.

Tell.

Ebers György temetésén.

München 1898 aug. 11.

Egy költőt temettek, egy tudóst. A költők a tudóst siratták el benne, a tudósok a költőt. Mikor végig mentem az árnyas nyárfákkal szegélyezett szép úton, amelyik a csendesség országába vezet és láttam a gyászos kocsikat elvonulni arra felé, ahol az utolsó tisztességet megadják a földieknek, olyan különös mélabús hangulat vette körül a lelkemet. A nyárfák lombjai között a szél alig susogott, halk volt a hangja, mintha a halált akarta volna sejtetni az örömteli élettel, mintha a túlvilági szellemek üzenetéről mesélt volna szomoru szavakkal. És a napfény is ragyogott; mellettem rét volt, amelynek virágai voltak és örültek; nem hallgattak a csendes suttogásra, mert nem értették meg azt. Ők az élet bohói, akik boldogok is és mi szegények, akik örömből fájdalomról vezetjük le a magunk szomoru filozofiáját és beszélünk az elmulásról, kerdezgetjük fűtől, fától, virágtól: ugyan miért? . . . Ugyan miért is kérdezgetjük . . . Láttam azután azt a kis fekete üreget is. Körülálltuk mi is, akik könyezni nem akarunk soha, mert a köny fáj, pedig a köny után jön a megkönnyebbülés, hiszen ha nem sirnánk, nem ösmernők a boldogságot. Azután eljöttek a rokonok, a jó barátok, a tisztelők sorba mind és egy marék földet szórtak a koporsóra. Mennyi szellem, mennyi tudás lett elföldelve, egy egész világ; az a szellem, aki megszól altatta a mumiákat, megszólaltatta ékes szavaival a Faraókat, elmesélte a gulák, a sphynxek misztikus történetét, ime most elfér abban a parányi üregben. A rokonok, jó barátok elsirják szomoruságukat, a tisztelők elmondják gyászbeszédüket és elhunyt nagy szellemek gondolatait zengi az énekkar, a hangok akkordjában már benne van a feledés csirája, az örök elmulás. Óh ti parányi apró virág lelkek, akik itt ragyogtok körülöttem a sirhalmok szomorusága között, meséljetek ti nekem a nagy miértről, vagy tanitsatok meg engemet is arra, hogy ne tudjak kérdezni semmit, hogy ne tudjak gondolkodni, hogy ugy éljek mint ti és ne halljam, hogy mint kopognak a göröngyök a koporsó fedelén . . .

Pásztor József.

Külföldi humor.

Szinhely a table d'hôte. «Kisasszony, szereti a nyulat?» — «Ha ez nyilatkozat akar lenni, ugy forduljon a kedves mamához!

(*Ausvers.*)

«Doktor ur utolsó receptjéért fogadja forró köszönetemet!» — «Használt önnek?» — «Kitünően!» — «Hány üveggel vett be?» — «Oh, én egygyel sem ittam, hanem nagybátyám egyet véletlenül kiüritett és én lettem az egyedüli örökös!» . . .

(*Tit-Bits.*)

TALÁNY

Római régiségek.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Kabos Ede FEHÉR ÉJSZAKÁK** czimü könyvét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

Szerkesztői üzenetek.

Zombory Gyula. Álljon itt levele egész terjedelmében:

Levél a szerkesztőkhöz!

á la Hazafi Verai.

Köszönöm Uraim a drága levélkét,
Nem is azt annyira, mint hát a béllését.
Elvakult a szemem; annyi pénz látása! . . .
(Csengő ezüst pénznek meg van a hatása.)
Ha papir lett vóna, vagy *Wekerle gázsi*,
Szót sem érdemelne, nincs rajtuk mit látni.
De igy-*talléro*kban, . . . a vér is megpezsdül,
Ki vágja az ember* számostul, szerestül.
Jókor jött, aszondom, — hej, czudarul álltunk!
Már hajnaltól fogva «*pénzek*» után jártunk.
De vagy «*bótos*» nem volt, vagy a «*bótja*» zárva,
Nem volt már kilátás egy árva denárra.
Mikor az ezüstök szivemen pihentek,
Menten körül néztem, hogy mit tegyek vélek?
S találékony eszem tüstént kisütötte:
Legjobb lesz betérni egy kis keresztvizre.
Azért mondom igy, mert a pesti korcsmákban
Békalencse úszik a jó muskatályban, — —
De hát okos ember philosophus módra
Ugy vesz minden dolgot amiként találja.
Ittam is, ettem is — (két legfőbb igazság!)
Ehhez képest minden földi sor potomság —
A vendéglős a ki kiszolgála szépen,
Ilyen ápitust — mond — nem látott már régen.
Hogy legyen veleje üres levelemnek,
El is beszélem hát sorát ebédemnek:
Hét porczió leves dara galuskával,
Utánna sóbafőtt mártással, czéklával.
Hegyibe sódaros káposzta, fölséges! . . .
Tésztának kétféle jó magyaros béles.
S mikor már azt hitték, hogy «*zaln*» lesz a vége
Ráesett a szemem a speiszczetlijére,
Látom, hogy friss libát vertek be a rétrül
Hozzanak, igy mondtam, a czombos részébül.
No — hoztak. Kilaktam Isten igazába,
Iván olykor-olykor egy korty bort reája
S bár két buteliát fektettem keresztbe
Nem felejtettem el a ki a pénzt küldte
Az utolsó pohárt *Önökért* üritém
Szerkesztőim nevét szivből emlegetvén.

—

Felhő. Nagyon csinosak! Levél elment.

X. Y. «Az a nóta» alkalomadtán sorra kerül és — ha nem csalódunk — önben meg van a képesség, hogy idővel jobbat is produkáljon.

Vitatkozók. Ön vesztette a fogadást, mert a porosz királyi korona nem a magyar Szt.-István koronája mintájára készült. Az alább i rajzon láthatja, hogy egészen más. A porosz királyi korona nem ezüstből, hanem vert aranyból van; súlya három font, a rajta levő gyémántoké 750 karát és ezen kivül még ritka nagyságu smaragdok és gyöngyök diszitik. A porosz királynői korona: vert ezüstbe foglalt 11 darab egyenként 22 karát súlyu igazgyöngy, 11 remek brilliáns, melyek közül a középső 9 karátot nyom; van még rajta 1500 darab különféle drágakő, melyek mind a királyi kincstárból származnak. Mindkét koronát egy berlini aranyműves készitette 1890-ben. A többiről magánlevélben. Köszönet a szives figyelemért.

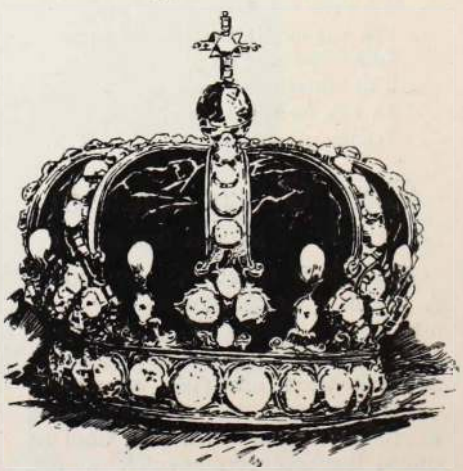

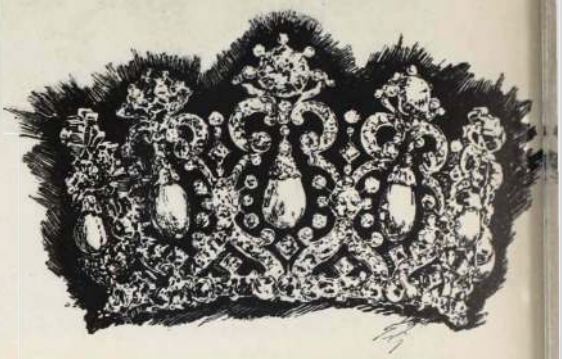

Ilona. E héten ha lehetséges. Legkésőbben jövő héten. Üdvözlet.

Kr. V. Tessék a kiadóhivatalunkhoz fordulni.

Nem közölhetők: Sirok, sirok. Egy gályarab emlékei. Miczi bánata. Obsitos históriák. Tanulmányok. Tenger bánat. Késő bánat. Az elitélt. Ha eszembe jut . . . Hős asszonyok. A mi titkunk. Szomszédék Jutkája.

Többeknek a jövő számban.

Petőfi legjobb képe. Leirták, az ismerősei elmondogatták, hogy milyen volt a legnagyobb magyar lirikus szeme, orra, szája, sokan le is festették, Petőfinek az igazi alakját még sem tudjuk elképzelni a közkézen forgó százféle kép után. Amint legjobb barátai leirták, leghübb képeinek összehasonlitásából megfestette a hires lengyel művész: Styka az igazi Petőfi Sándort, hiven, aminő az életben volt, arczán, egész alakján azzal a csudálatos tyrteausi tüzzel. Itt látható a Bem-Petőfi körképen és napok óta minden hirdető helyen — a körkép plakátjain.

A szépség ápolása. Aki csak valamit is ad a testének az ápolására, az forduljon Anton J. Czernyhez Bécsbe, I., Wallfischgasse 5., kinek készitményei teljes ártalmatlanságuk mellett a legjobbak, amelyet eddig ismerünk. A nagy árjegyzékben, amely mindenkinek ingyen és bérmentve kivánatra megküldetik, egész sor a toalett-asztal számára szolgáló czikk található, amelyek közt kiváló helyet foglal el a Tanningene hajfestőszer; a hajfestés az utóbbi időben felette elterjedt a londoni munkásosztalynál. Mivel az őszhajuak nem igen kapnak állást, az éltesebbek festik hajukat. Jó hajfestőszer már sok londoni munkást és munkásnőt segitett álláshoz. Különösen a Czerny-féle Tanningene, amely a legjobb hajfestőszer. Az Anton J. Czerny czég (Bécs, Wallfischgasse 5.) szállitja ezen legkitünőbb hajfestőszert, ugyszintén a szépség ápolására kitünő szolgálatot tevő hires Keleti rózsatejet. Török József gyógyszertárában, Budapesten, Király-utcza is kapható.

Szerkesztik Hevesi József és Basch Árpád.
Segédszerkesztő Reich Béla.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Gérard forró köszönetet mondott védőjének, ki azt vállvonogatással iparkodott magától elháritani; azután Gérard egy félreesőbb helyre hivta.

— Ön valószinűleg először van itt? Gérard igenlőleg felelt.

— Látszik, mert még nagyon bizonytalanul áll a lábán, de egy kis gyakorlat és az is meg lesz.

Gérard azt válaszolta erre, hogy ez a história alaposan elvette a kedvét az ilynemü mulatságoktól és már bucsut készült venni uj barátjától.

— Ohó! — kiáltott fel Laheyrard, nem engedem önt egyedül, a sétány sötét és elhagyatott, ezek a barmok még talán kielégitenék bosszuvágyukat.

Együtt mentek el és csakhamar a platánok alá értek.

— Ha nem csalódom, szólalt meg Gérard, ugy szomszédok volnánk, én Seigneulles Gérard vagyok és azt hiszem, hogy Laheyrard akadémiai tanár ur fiához van szerencsém.

— Igen, válaszolt kisérője: Laheyrard Marius, párisi egyetemi hallgató, a «Hajnali fuvallat»-nak, a modern iskola közlönyének szerkesztője vagyok; talán tetszett is olvasni már benne az én modoromban irt költeményeket?

— Bocsánat nem ismerem ezen lapot, de meg fogom szerezni.

— Tekintettel az öregre, Mario név alatt irok belé.

— Micsoda «öregre?» kérdé Gérard. —

— Hát az én öregemre, Laheyrard apóra, tevé hozzá nem épen tiszteletteljes hangon a költő. Irtózik a költeményektől s azon ürügy alatt, hogy kompromittálom egyetemi méltóságát, eltiltott költeményeim közlésétől, de hát én túljárok az öreg eszén.

— Gérard megütközve hallgatta ezt a tiszteletlen beszédet, de azután kedveskedni akarván, igy szólt: — Én is igen szeretem a verseket, különösen nagy bámulója vagyok Lamartine-nak.

— Lamartine-nak. annak a kitömött csalogánynak . .

— Mindamellett, veté ellen Gérard, Jocelyn . . .

— Jocelyn? . . . ócskaság, azután nagy hévvel kezdte kifejteni egészen alapjában uj költészeti elméletét, mely szerint a nagyhangu, csengőbongó hangzásu szavak ügyes összehalmozása volna hivatva az érzelmet és gondolatot helyettesiteni.

Igen kérem, az inspiráczióra, mely eddig szülő anyja volt a költeményeknek, ezentul már nincs szükség nekünk, kik szobrászképpen vessük, faragjuk a szavakat, csak kitartó, erős küzdelemre, szorgalomra van szükségünk.

Gérard ámulva hallgatta ezeket a hajmeresztő állitásokat. Marius, hogy példákkal is szolgáljon, nagy hangon neki fogott egy pár sonettjének szavalásához. Furcsa készitmények voltak ezek a vers-faragmányok, telve ilyen fajta kifejezésekkel: a fakó századok, megvadult honvágy, sötét ijedelem, a lenyugvó nap vén részegeshez, a csillagok pedig kék üveggömbben uszkáló aranyhalakhoz voltak hasonlitók. Miután igy egy jó negyedórát szavalt, a poéta megállt, hogy pipáját megtöltse és rágyujtson. A gyujtó világnál jobban meg lehetett figyelni Marius-nak jó kedvtől duzzadó, érzéki vonásait és Gérard csodálkozott azon ellenmondáson, mely a költő pozsgás arcza, tagbaszakadt termete és költeményeinek gyászos, temetői hangulata közt uralkodott.

— Szomjas vagyok, mint a Sahara, szólalt meg Marius, nyelvével csettintve, kár, hogy a kávéházakat már bezárták . . . evvel kapcsolatban aztán témát változtatott és az elvont költői gondolatok helyett csupán anyagiakról kezdett beszélni, dicsérvén a habzó sör jóságát és Juvigny felséges ebédjeit. Marius magaviselete annyira tele volt bizarr affektációval, gyermekes pajkossággal, jó kedvü nyiltszivüséggel, tettetett különczködéssel, hogy Gérard méltán kérdezhette önmagában, hogy bolonddal van-e dolga, vagy hogy csak fel akarják ültetni.

Bizalmas beszélgetésben érték el a Tribei-utczát, hol mindketten laktak. Marius ménkü nagy kapu-kulcsot ránczigált elő zsebéből. Ime, kedves kis jószág, mely az atyai kastély zárjait felnyitja, de előbb elkisérem önt kapujokig.

— De, mondá szégyenkezve és akadozva Gérard, nálam nincs is kulcs és aztán nem is akarom felkölteni apámat. Elmesélte azután, hogy miként ugrott ki, a falon keresztül.

Marius hangosan kaczagott, — ohó, ön szökevény mondá, csipejére rakva kezeit, a fekete kesztyü, a szégyenlős táncz és az a szertartásos modor Reine-nel szemben, most már mindent értek.

— De ön pompás ficzkó, mondhatom s remélem, hogy nemsokára viszontlátjuk egymást. Hát csak másszék át a falon, jó éjszakát.

— Marius vigan fütyörészve nyitott be házukba. Gérard pedig a szögletnél befordult a Paquis-utczába és a szőllőkön áthaladva iparkodott a terrasszet elérni. Mikor aztán odaért, nem volt nehéz a falból kiálló ponkokon, melyek mint egy természetes lépcsőt képeztek, a fal tetejét elérni. Eppen átakarta lábalni a falat, midőn egy gunyólodó hangon kiáltott «Brávó»-t hallott, a poéta volt, ki a szomszédos kert egy fáján ült pipázva.

A dolog legnehezebbje most már a hátamegett volt. Óvatosan átment az előcsarnokon és lábujjhegyen ment fel a lépcsőkön.

Már elérte a lépcső előterét, honnan apja szobája nyilt, midőn a sötétben neki ment valami butornak. Abban a perczben kinyilt az ajtó és a lovag, éjjeli flanel köntösében, gyertyával kezében, kilépett.

(Folytatása következik.)

A

hamburgi katona szolgálati, kiházasitási és korbiztositási társulat vezérügynöksége

BUDAPESTEN, VI., ALMÁSI-U. 4. sz.

Keres képviselőket minden helységben egy népszerü biztositási ág terjesztésére.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Magyar királyi Államvasutak igazgatósága.
114385—28999./C. V. sz.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m: bőröndök, táskák, kalapok, runa- és fehérnemüek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Fiume	állomáson	f. é. aug.	16. d. e. 9 órakor.
Kis-Cell	»	» » »	25. d. e. 9 órakor

Budapesten, 1898. augusztus havában.

Az igazgatóság.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczat,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében **Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114**

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Legszebb és legnagyobb

Kerékpár-iskola!

Kerékpár tanitás igen olcsón

5 forintért

eszközöltetik hölgyek és urak számára

VÁRADI ÖDÖN

kerékpáriskolájában

BUDAPEST

VII., Bulyovszky-utcza 36.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általányösszeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések dijtalanul.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától este 9-ig. Az esti órákban villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek. **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő, mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Magyar körkép-társaság palotájában

Városliget, Andrássy-út végén.

A hódoló díszfelvonulás.

Óriási körkép

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható reggel 9 órától este 9 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. SZ.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. AUGUSZTUS 28. 35. SZÁM.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

* * * * * * * * Szerkeszti Basch Árpád * * * * * * * *
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V. kerület, Nádor-utcza 13. szám.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines mülapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten

egy-egy értékes műtárgyat oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Kaulbach «**A kötő-iskolában**» czimü festménye után készült művészi kivitelü szines fametszetet, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 2941. számu előfizetőnek, **Damberg Illés** urnak Kolozsvártt juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur Budapesten, a hetediket Taller Józsa kisasszony Budapesten kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

Budapest V., Nádor-utcza 13.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorósi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménnyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Első
Leánykiházasitási egylet
m. sz.
Leány és fiu biztositó-intézet
BUDAPEST,
VI. ker. Teréz-körút 40/42.
az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások
gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:
BUDAPEST,
VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

VII. ÉVFOLYAM * 35. SZÁM. 1898 AUGUSZTUS 28.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

HÁBORU ÉS BÉKE.

Budapest, augusztus 28.

A fenséges szomoru szimfónia, a melynek hangjai betöltötték az egész föld kerekét, véget ért. Az ágyuk már nem bömbölnek, a fürgén járó, karcsu torpedólövegek békén huzódnak meg a naszádok mélyében, a felkorbácsolt vizek elcsöndesülnek, a tenger ismét sima, végtelen és semmivel sem határolt terület ott Sant-Jágo körül, a pánczélosok, monitorok és ágyunaszádok lomhán horgonyoznak a kék oczeánon, akár csak a kávét vagy a czukrot szállító nyugodalmas kereskedelmi hajók, pihenés közben. A tömör erődítvények ormára kitüzték a sokcsillagos lobogót, egy-egy iv papirost aláirt egynéhány ember és — finita la comédia!

A spanyol-amerikai háborunak vége van és a füstölő világ ezentul Kuba és Portorico nevezetü szivarjait nem pesetákban, hanem dollárokban fogja megfizetni és az eladó fél nem a spanyol caballero, hanem az amerikai yankee lesz. Shafter, Sampson és egyéb tenger- és ellentengernagyok nagy nyugalommal fogják ezentul is szivni angol pipáikat az Egyesült-Államok valamelyik nagy városának katonai kaszinójában, mig Cervera admirális szomoru léptekkel fogja méregetni Madrid utczáit és szorgalmasan el fogja kerülni az emberek szemrehányó tekinteteit.

Hát bizony ezek mind nagy-nagy változások a világ folyásában, sőt talán meg is érik azt az árt, a melyet mindkét állam olyan olcsó értékben: emberéletben fizetett le érettük. Az oczeán néma hullámsirja mélységesen magában rejti ezt a potom eladási és vételárat és a fodrozó habok évszázadok mulva — mikor a háboruról irott krónikák már csak csodaképen lesznek muzeumokban kiállitva — nem igen fogják kifecsegni titkukat és nem is fogják soha visszhangozni az eltorzuló ajkak rémes fájdalomkiáltásait, mikor az emberek «büszkén és bátran», mint a történelem szokta regélni, meghaltak, nem, nem is meghaltak, hanem megfullottak a hazáért.

Szó, szó, szó! mondja Hamlet és neki igaza van. Sok ezer emberrel tán kevesebb van a földön, sok ezer millióval tán kevesebb lesz a madridi államkasszában és több a newyorkiban, a föld pedig forog tovább, mintha misem történt volna. És fog forogni békességgel akkor is, ha akár emberéletekkel, akár betükkel, papiroson fogják ezentul elintézni a marakodó államok pörpatvarukat.

Egy igazság önként leszürődik a modern háboru fogalmából. Régi, avult theória, a mely mindig uj marad és a melynek napnál világosabb igazsága bebizonyosodik folytonosan a történelem előtti őskortól kezdődve egész napjainkig, az X sugarak koráig.

Az erősebb fölfalja a gyöngébbet. Ez a resuméeja minden háboruk fölötti elmélkedésnek. Az oroszlán künn a vadonban fölhabzsolja a menyétet, mert erősebbek a karmai, az amerikaiak a nyilt tengeren megsemmisitik az ellentálló spanyol flottát, mert az angolok jobb hajóépitők, mint a madridiak és mert golyószóró ágyuik tökéletesebbek, mint emezeké és mert több emberéletet áldozhatnak fel a háboru molochjának, mint a számra csekély spanyol nemzet.

A modern háboru soha többé nem lesz mérkőzés a jog és igazság fölött, szó sincs róla; egyszerüen az erősebb fél be fogja bizonyitani, hogy ő erősebb. A tény az, hogy akkor fogja bebizonyitani, mikor neki tetszik és nem mikor a gyöngébb félnek kedve jön arra, hogy magát eltapostassa.

1898-ban az amerikaiaknak jutott eszébe, hogy kipróbálja erejét a spanyolokon, tavaly a török mulattatta a göröggel együtt a világot egy kis harczi játékkal, tiz év, vagy száz év mulva egy másik vagy harmadik hatalomnak fog kedve telleni abban.

hogy rövid egy-két hónap alatt tönkreverje valamelyik békés szomszédját. A békekötés a modern háboruban nem epilogusa a harcznak, egyszerüen csak moratorium egy bizonyos ideig. «Élj és virulj, Spanyolország, pár esztendeig még, a mig csak egyszer eszébe nem jut angolnak, francziának vagy németnek az, hogy ez a jókora félsziget igen szép darab föld és rádküld annyi franczia, angol vagy német harczost, hogy neked igazán nem lesz más dolgod, mint kitüzni a fehér zászló mellé a franczia, angol vagy német lobogót.» A békeszerződés ezt susogja. És ettől a susogástól megdobban sok-sok nemzet szive, csak a föld kerekének egy néhány állama mosolyog sejtelmesen, mintha mondaná: A vége mégis csak az lesz, hogy mindnyájatokat én foglak fölfalni.

Milyen szép, milyen fenséges volt hajdanán a háboru! Kipirul az arczunk, megdobban a szivünk, mikor olvassuk a történelem lapjain eleink hőstetteit, mikor egy szál szablyával a kezükben, az Isten nevével ajkukon küzdöttek a maguk rendithetetlen igazáért vagy védelmezték legszentebb birtokukat: szabadságukat.

Milyen szomoru és milyen humoros napjainkban a modern háboru! Nem a hősiesség, hanem a technika, nem a bátorság, hanem az ügyesség és nem a honszeretet, hanem a számarány dönti el a harczot és ezzel együtt országok és nemzetek sorsát.

A modern ember, a ki hazája, nemzete, a kultura és a család szolgálatában akarja életét leélni, békét kiván, de ennek is azt a magasztosult formáját, melynek neve: *világbéke!*

E—i N—r.

A LÁMPA ALATT.

Irta KABOS EDE.

Öreg poéta, rendőr, két ur, egy leány.

Öreg poéta: (átvirasztott éjszaka után hajnaltájban hazafelé tart s az utczán egy égve felejtett gázlámpát vesz észre) Köszöntlek bajtárs! Hát téged is égve felejtett a nagy koppantó, mikor uj világ viradt? Nos, ugy-e nem éppen kellemes tapasztalás: ilyen ostoba, apró lángocskával világitani a nagy világosságnak? Sebaj! Velem is megesett. Egyszer csak én is azon vettem magam észre, hogy körülöttem összes társaim kialudtak s én még a régi módra akarok világitani, mikor az embereknek többé semmi szükségük reám. Bolond állapot, de megesik s nem kell tulságosan komolyan venni, ha egy pár suhancz ki is kaczag. Eleinte ugyan röstelleni fogod, de abba is bele lehet szokni. Sohse pislogj, kedves barátom, én még nem vagyok a kaczagók közül való, nem gunyolódom veled s még egy kis közös jeremiádra is hajlandó volnék, ha véletlenül beszélni tudnál. (Indulni akar, de visszafordul.) Aztán nehogy tulságosan megcsodáld azt a keleti világosságot, melyet most látsz először! Az is el fog mulni soha meg tudnád várni, eljön még egyszer a te világod is. Különben volna egy ideám, bajtárs. Mi volna, ha eloltanálak? Hiszen csak azt tenném jóvá, a mit a feledékenység vétett ellened. Nekem nem tette meg senki ezt a szivességet; topp bajtárs, én megteszem neked. (A lámpaoszlopon fel akar kúszni, de nehezen megy.)

Rendőr (ki jó ideje nézte a levegőbe beszélő poétát, most — mikor a kúszó kisérleteket látja — odasiet:) Hó öreg, itt nem akasztjuk fel magunkat.

Öreg poéta (az oszlop közepén:) Mért nem?

Rendőr: Mert nem engedem.

Öreg poéta: Ugyan? Pedig egyhamar nem akadok ilyen jó helyre.

Rendőr: Hát csak egy-kettő. Lóduljon!

Öreg poéta: Nem én; nekem tetszik ez a hely. Hanem kérném én valamire, fiatal barátom. Elfelejtettem kötelet magammal hozni, pedig azt csak belátja, hogy kötél nélkül nem akaszthatja fel magát az ember.

Rendőr: Ne fecsegjen, hanem jőjjön le.

Öreg poéta: Miért mennék, mikor nekem itt tetszik maradni?

Rendőr: Mondtam már, hogy itt nem öljük meg magunkat.

Öreg poéta: Dehogy nem. Az életem elvehetik, mert az a maguké, de a halálomhoz nincs jussuk, az az enyém.

Rendőr (lerántja az oszlopról.)

Öreg poéta: Köszönöm, barátom, még erősebben is meglökhetett volna.

Rendőr: Hol lakik?

Öreg poéta: A históriában.

Rendőr: Ne mókázzon az ur. Feleljen becsületesen.

Öreg poéta: De nekem nem tetszik felelni.

Rendőr: Akkor bekisérem.

Öreg poéta: Az meglehet.

Rendőr: Nem meglehet, hanem...

Öreg poéta: Várjon csak, fiatal barátom, ne mérgelődjék. Hát ismer maga engem?

Rendőr: Ismeri az ördög.

Öreg poéta: Azt tudom. És ön, kedves barátom?

Rendőr: Mondtam már, hogy nem ismerem.

Öreg poéta: És mégis igy gondomat viseli? Lássa, ez szép magától. Sohsem hittem volna, hogy ilyen becsületes emberek is vannak a világon.

Rendőr: Eh, nincs időm annyit fecsegni. Egy-kettő!

Öreg poéta: Pedig szerettem volna magával beszélgetni. Olyan ritkán találkozom okos emberrel...

Rendőr: (mérgesen) Azt akarja, hogy bekisérjem?

Öreg poéta: Azt mondtam? Lám, pedig egészen másra akartam kérni. De olyan szórakozott vagyok. Hja, az öregség!

Rendőr: Mi közöm hozzá!

Öreg poéta: Sohse tettesse magát, ön érdeklődik irántam. Hisz megmutatta.

Rendőr: Nem is tudom, mért állok itt magával.

Öreg poéta: Valóban, én se vagyok vele egészen tisztában.

Rendőr: Menjen haza!

Öreg poéta: S nem kiváncsi, hogy ki vagyok?

Rendőr: Valami szegény ördög.

Öreg poéta: Nagyon elmés és majdnem eltalálta. Bankár vagyok.

Rendőr (gúnyosan végignézi): No hiszen a maga aranyait sem látta még emberfia.

Öreg poéta: Nem. Elástam, hogy senki se találja meg. De ha szépen kér, magát teszem az örökösömmé.

Rendőr: Bolondnak néz engem?

Öreg poéta: Azt mondtam: Pedig

egészen mást akartam mondani. De olyan szórakozott vagyok. Hja . . .

Rendőr: . . . Az öregség. Mondta már.

Öreg poéta: Milyen figyelmes! Hogy megjegyezte magának!

Rendőr: Vén bolond. (Indul).

Öreg poéta: Ne menjen el, fiatal barátom.

Rendőr (visszaszól): Majd a maga ostobaságait hallgatom.

Öreg poéta: Hát most már felakaszthatom magam?

Rendőr: Haza menjen vagy megbánja!

Öreg poéta: Hunyja be egy kicsit a szemét, hisz nem sokáig tart.

Rendőr: Ez már mégis sok.

Öreg poéta (hirtelen kiáltva): Ne gorombáskodjék, mert felakasztatom.

Rendőr: (csöndesebben) Ne lármázzon?

Öreg poéta: Én lármázni akarok, tudja? Semmi köze hozzá, tudja?

Rendőr: Mi lelte magát?

Öreg poéta: Ugy-e megijedt? (Nevetve): Nagy hunczut vagyok én.

Egy ur (jön): Mit lármáznak itt?

Rendőr: Ez a vén bolond lábatlankodik.

Egy ur (az öreg poétához): Mért nem megy haza?

Öreg poéta: Magára vártam. (Súgva): Köszönöm, hogy nem árult el; inkognitóban akarok maradni.

Egy ur: Mit beszél itt össze-vissza? Sohse láttam magát.

Rendőr: Azt mondja, hogy bankár.

Öreg poéta: Azt mondtam hogy bankár vagyok? Rosszul fejeztem ki magam. Péklegényt akartam mondani.

Egy ur (a rendőrhöz): Hisz ez bolond!

Öreg poéta: Lássa maga buksi, ez az ur mindjárt észrevette. (Megrázza az ur kezét) Köszönöm, hogy megtanitotta ezt a legényt.

Egy ur: Kisérje el szegényt valahová!

Öreg poéta: Együtt mehetünk mind a hárman. Ilyen pompásan ugyis ritkán kerülünk össze.

Egy másik ur: (megáll a csoport előtt.)

Öreg poéta (köszönti): Egészségére váljék a hajnali levegő!

Rendőr: Ne tessék rá hallgatni. Bolond.

Öreg poéta: Ugyan rendőr barátom, nem kell az embert mindjárt elárulni. (A második urhoz): Nem méltóztatik hozzánk szegődni?

A másik ur (a rendőrhöz): Ki ez az öreg?

Rendőr: Tudja a manó. Egyszer azt mondja, hogy bankár, aztán meg, hogy péklegény.

Öreg poéta: Azt mondtam, hogy péklegény? Rosszul emlékeztem. Biró vagyok.

Rendőr: (gunyosan) No hiszen . . .

Öreg poéta: Maga kis ravasz, ugy-e nem hiszi?

Rendőr: Bolond volnék.

Öreg poéta: Az urak sem hiszik? (Megszólit egy varróleányt, ki arra megy): Kisasszony kérem, ön sem hiszi, hogy biró vagyok?

A leány (halk sikoltással elfut).

Öreg poéta: No ha senki sem hiszi, akkor valószinüleg nem vagyok biró. De majdnem biztosan merem állitani, hogy az urak sem birák. Vagy igen?

A két ur: Rendőr, vigye el ezt a szegény embert.

Öreg poéta: Csak sohse vigyen. Nem vagyok én sokkal bolondabb, mint az urak. (A még mindig égő lámpához). Látod, barátom, akik utánunk jönnek, alkalom adtán éppen olyan ostobák tudnak lenni, akár csak mi. (Megemeli kalapját) Jó reggelt uraim. (Lassan, méltóságosan elsétál. A rendőr vállait vonogatja. A két ur nevet.)

Csókolj!

Halk dobbanással hullanak le
A fövényórában a porszemek.
— Még néhány pillanat, dübörgik,
S bucsútok percze is elérkezett.

Még néhány pillanat! Jöjj édes,
Szoritsd ajkamhoz rózsás ajkadat,
Az izzó csókok mámorában
Törjön reánk a végső pillanat.

Csókolj . . . Ne hallja egyikünk se
A mint a rozzant óramű zörög;
Ne halljuk, mily kesergve kong a
Lélekharang boldogságunk fölött.

Csókolj, mint csókoltál szerelmünk,
Üdvösségünk legelső éjjelén,
Melyen az elszállt ifjuságot
Csókoddal visszabűvöléd belém.

Csókolj, ne gondolj búra, gyászra,
Száműzd lelked sötét sejtelmeit,
Hogy csókodban, lehelletedben
A torzképű halál leselkedik. . .

Csókolj, nekem a csókod: Élet,
Virágillatba fúló kikelet
S mi élet volt a fonnyadt szívnek,
Az még halálnak is gyönyör lehet.

Velszi Bárd.

UTKÖZBEN.

Irta CSEHOV ANTAL.

(Folytatás és vége.)

— Ne törődjél vele ficzkó, nem te fogsz égni a pokolban, hanem mi.

A téa mellett az uj ismerősök elbeszélgettek. Ilovajszkája megtudta, hogy a férfit Licharov Petrovics Grigornak hivják, s hogy rokona annak a Licharovnak, a ki egyik szomszéd kerületben szolgál mint előljáró, s a ki valamikor szintén földbirtokos volt, de annak idején leégett. Licharov pedig megtudta, hogy Ilovajszkáját Mihajlovna Máriának hivják, hogy az apjának nagy birtoka van, de azért csak ő egymaga gazdálkodik rajta, mert az apja és a bátyja csak ugy félvállról veszik az életet, gondtalanul élnek és nagyon szeretik a gyorslábú paripákat.

— Az apám és a bátyám egyes-egyedül élnek a majorban, — szólt Ilovajszkája az ujjaival hadonázva (beszéd közben az volt a szokása, hogy folyton hadonászott az ujjaival szúró orra előtt, és éles nyelvecskéjével minden mondat után megnyalta a szája szélét), — persze férfiak, gondtalan emberek, a kik az ujjukat se mozditják meg magokért. Az apám félkegyelmű, a bátyám minden este alig áll a lábán. Anyánk nincs, a cselédek meg olyanok, hogy nélkülem még egy szőnyeget se tudnak leteriteni. Elképzelheti már most az állapotunkat! Jóformán étel nélkül maradunk, s nekem egész éjjel itt kell vesztegelnem. Milyen furcsa ez!

Ilovajszkája vállat vont, egyet hörpentett a pohárból, azután igy szólt:

— Vannak ünnepek, melyeknek megvan a magok illata. Husvétkor, pünkösdkor és karácsonykor valami különös illat van a levegőben. Még a hitetlenek is szeretik ezeket az ünnepeket. Az én bátyám például váltig erősitgeti, hogy nincs isten, de ám pünkösdkor elsőnek siet a reggeli misére.

Licharov rápillantott Ilovajszkára és elmosolyodott.

— Mind azt mondják, hogy nincs isten, — folytatta Ilovajszkája szintén elmosolyodva, — de mondja csak, miért van az, hogy minden hiresebb iró, tudós és egyáltalában minden okos ember, az élete vége felé hivővé lesz?

— A ki, asszonyom, fiatal korában nem tudott hinni, az vénségére se fog tudni, ha százszor iró is. . .

Köhécselése után itélve Licharovnak baszus hangja volt, de alkalmasint attól való féltében, nehogy hangosan beszéljen, vagy tán elfogultsága következtében, tenor hangon beszélt. Rövid hallgatás után felsóhajtott és igy szólt:

— Én ugy fogom fel, hogy a hit a léleknek bizonyos képessége. Épen olyan, mint a tehetség: kell hogy vele szülessék az emberrel. A menynyire magam és azok után, a kikkel az életben találkoztam, továbbá mind az után ami körülöttem történt, megitélhetem, ez a képesség az orosz emberekben a legnagyobb mértékben megvan . . . Kérek még egy pohárral! . . . Az orosz élet, szakadatlan sora a hitnek és a bizalomnak, a hitetlenséget vagy pláne az istentagadást pedig nem is ismeri. Ha ez az orosz ember nem hisz istenben, az annyit tesz, hogy más valamiben hisz.

Licharov átvette Ilovajszkájától a pohár teát, a felét egyszerre kiitta, aztán igy folytatta.

Kötő-iskolában. Kaulbach festménye.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" e heti jutalomképe után kicsinyitve.

Kártyázo parasztok. (A casseli képtárból.) Teniers festménye.

— Beszélek önnek valamit magamról. Az én lelkemet a természet a hitre való szokatlanul nagy képességgel ruházta fel. Én a fél életemet — ne panaszképen legyen mondva — istentagadók és nihilisták közt töltöttem el, de azért nem volt az életemben egyetlen egy óra sem, amikor nem hittem volna. Minden tehetség rendszerint már kora gyermekkorban nyilvánul, igy az én tehetségem is már akkor jelentkezett, mikor még mezitláb az asztal alatt bujkáltam. Az anyám szerette, ha a gyerekek sokat ettek, sokszor amikor etetett, azt mondogatta: «Egyél! az életben a fődolog a leves!» Én hittem neki s napjában tizszer is megettem a levest, ettem mint a czápa az undorodásig, az esztelenségig. Mikor a dajkám meséket mondott, én szentül hittem a házi, erdei és mindenféle ördögökben. Megesett, hogy csentem az apámtól mérget, behintettem vele mézeskalácsot s felhordtam a padlásra, hogy a házi-ördögök megegyék és elpusztuljanak tőle. És mikor megtanultam olvasni, és az olvasottat érteni, akkor elkezdődött az álmok országa! Elszöktem Amerikába, beállottam rablónak, kolostorba kéredztem s fogadtam fel gyerekeket, akik Krisztusért gyötörjenek. De értse meg jól az én hitem mindig tevékeny volt, és soha sem holt hit.

Ha Amerikába szöktem, nem egyedül mentem, hanem vittem magammal még egy olyan bolondot, mint én voltam, s örültem mikor dideregtem, és mikor megvertek csinyemért; ha rablókalandra indultam, bizonyosan össze-visszakarmolt ábrázattal tértem haza. A lehető legzajosabb volt a gyermekkorom, annyit mondhatok! Beadtak a gymnáziumba s ott teletömtek mindenféle igazsággal, mint: hogy a föld forog a nap körül, hogy a fehérszin nem fehér, hanem hét különböző szinből áll, valósággal beleszédült a fejem. Minden forgott körülöttem: ugy Novin, a ki megállitotta a napot, mint az anyám, aki Eliás próféta nevében tagadta a villámháritót és mint az apám, aki teljesen közönyös volt azok iránt az igazságok iránt, melyeket én tanultam. Az én nagy látókörőm lelkesitett engem! Ugy jártam a ház, az istálló körül, mint a bolond, prédikáltam az igazságaimat, irtóztam a tudatlanságtól és égtem a gyülölettől mindenki iránt, aki a fehér szinben csak a fehéret látta . . . Egyébiránt minden gyerekség és ostobaság. Komoly, hogy ugy mondjam komoly lelkesedésem az egyetemen kezdődött. Ön asszonyom, járt valahol iskolába?

— Novocserkaszkban, a doni intézetben.

— De felsőbb iskolákat nem járt? Nos hát akkor nem tudja, mi az a tudomány. Minden tudománynak, valahány csak van a világon, egy és ugyanaz az eszköze, amely nélkül esztelenség mind a hány, s ez: az igazságra való törekvés! Mindeniküknek, még holmiféle farmakognoziáknak is nem a haszon, nem az életben való gyakorlati alkalmazhatóság a czéljuk, hanem: az igazság. S ez jól megjegyzendő! Mikor ön hozzálát valami tudomány tanulmányozásához, ugy mindenekelőtt meglepi a kezdet. Én azt állitom, hogy nincs a világon elragadóbb és kedvesebb valami, nincs semmi, ami ugy megkapná és ugy bámulatba ejtené az emberi lelket, mint valami tudománynak a kezdete. Az első öthat leczke után már a legvérmesebb remények veszik körül s azt hiszi, hogy már ura az igazságoknak. És én atengedtem magamat a tudományoknak tűzzel, szenvedélylyel, mint valami imádott asszonynak. A rabjuk voltam és kivülük nem akartam ismerni más napot. Éjel nappal görnyedve faltam a könyveket, és sirtam, amikor a szemeim előtt valaki a tudományt a maga czéljaira aknázta ki. De nem sokáig tartott az elragadtatás. A dolog bibéje az, hogy minden tudománynak van kezdete, de vége nincs, akár csak a feldarabolhatóságnak. A zoologia 35,000-féle rovart ismer, a chemiában 60 elem van. És ha idővel ezekhez a számokhoz hozzájön jobbról még vagy tiz nulla, a zoologia és chemia ép oly messze lesz a végétől, mint ma, és kisül, az egész mai tudományos munkásság a számok gyarapitásából áll. Erre én akkor jöttem rá, mikor felfedeztem a 35,001-ik fajtát, és még sem voltam kielégitve. De ezt a kiábrándulást még át sem élhettem, máris új hit vett erőt rajtam. Rábukkantam a nihilizmusra, proklamációival, sötét reformjaival és mindenféle titkaival. Jártam a nép közé, dolgoztam gyárakban, mint egyszerü munkás. Később mikor Oroszországban szanaszét barangolva belekóstoltam az orosz életbe, egyszerre csak az életnek lelkes bámulójává lettem. Szerettem az orosz népet a szenvedélyességig, szerettem és hittem az ő istenében, nyelvében és teremtő erejében . . . És igy tovább, és igy tovább . . . Annak idején voltam szlavjansfil és gyötörtem Akszakovot a leveleimmel, voltam ukrainsfil, a nép teremtő ereje adatainak gyüjtője . . . lelkesedtem eszmékért, emberekért, csoportokért, helyekért . . . lelkesedtem megszakitás nélkül! Öt évvel ezelőtt a tulajdonjog tagadásának az eszméjét szolgáltam; legutolsó hitvallásom pedig a gonoszsággal való nem ellenkezés volt.

Szasa szaggatottan lélegzett és hánykolódott. Licharov felkelt és odament hozzá.

— Kedveském, nem akarsz teát? — kérdezte gyöngéden.

— Idd meg magad! — felelt gorombán a leányka.

Licharov zavarba jött és félénken lépkedve visszament az asztalhoz.

— Szóval, ön vidáman élt! — szólt Ilovajszkája. Vannak legalább emlékei.

— Hiszen, igaz, mindez igen vidám dolog, mikor egy jó társnővel tea mellett ül és beszélget, de kérdezze csak meg, hogy mi volt az ára ennek a vidámságnak? Mibe került nekem életemnek ez a változatossága? Lássa asszonyom, én nem ugy hittem, mint a német «doctor filosofiae», ugy «zierlich, manierlich», én nem éltem a pusztaságban, hanem mindenegyes hitem megtört engem és darabokra szaggatta a testemet. De itéljen ön maga. Gazdag voltam, mint a testvéreim és most szegény vagyok. A lelkesedés mámorában elprédáltam a magam vagyonát, a feleségemét és temérdek idegen pénzt. Én most 42 éves vagyok és hajléktalanul állok itt, mint egy kutya, mely éjszakának idején elmaradt a kocsitól. Egész életemen keresztül nem tudtam, mi az a nyugalom. Lelkem szakadatlanul gyötrődött és szenvedett még a reményektől is . . . Kimerültem a nehéz, rendetlen fáradalmakban, szenvedtem nélkülözéseket, vagy ötször ültem börtönben, csavarogtam Archangelszk és Tobolszk kerületekben . . . borzasztó még rágondolni is! Éltem, de a mámorban szinte nem éreztem az élet folyamatát. Hiszi vagy nem, de én nem emlékszem egyetlen egy tavaszra sem, nem vettem észre, hogyan szeretett a feleségem és hogy születtek a gyermekeim. Mit mondjak még önnek? Mindazokra, a kik szerettek, csak szencsétlenséget hoztam . . . Lám az édes anyám már tizenöt esztendő óta gyászt visel értem és büszke testvéreim, a kik eleinte szántak, később pirultak miattam, hátat fordítottak nekem s most gyűlölnek mint a bűnt.

Licharov felkelt, majd újra leült.

— Ha én csak boldogtalan lettem volna, ugy hálát adnék az istennek, — folytatta rá se pillantva Ilovajszkára. Az én egyéni szerencsétlenségem háttérbe szorul, ha eszembe jut, hányszor voltam én lelkesedésem közepette esetlen, igazságtalan kegyetlen, veszedelmes! Mily sokszor egész lelkemből gyűlöltem és megvetettem olyanokat, a kiket szeretni kellett volna — és viszont. Változtam én ezerszer is . . . Ma hiszek, földre borulok és holnap már gyáván futok mai isteneim és barátaim elől és némán bámulom azt a gazembert, a kit utánam szalajtanak. Egyedül csak az isten látta azt, hogy hányszor könyeztem és rágtam a párnáimat rajongásaim felett való szégyenemben. Soha életemben előre megfontolva nem hazudtam, nem cselekedtem rosszat és még se tiszta a lelkiismeretem! Asszonyom, én még azzal sem dicsekedhetem, hogy nincs senkinek az élete a lelkemen, mert a szemeim előtt halt meg a feleségem, a kit én tettem tönkre az én folytonos nyughatatlanságommal. Igen, az én feleségem! Lássa nálunk a köznapi életben most kétféleképen gondolkoznak az asszonyokról. Némelyek méregetik az asszonyi koponyákat, hogy bebizonyitsák, hogy a nő alsóbbrendű teremtmény a férfiúnál, keresik a fogyatkozásaikat, hogy gúnyolódjanak rajtuk, eredeti szinben tűnjenek fel előttük és igazolják állati mivoltukat. Mások pedig minden áron maguk fölé akarják emelni az asszonyt, vagyis kényszeriteni akarják őket, hogy ők is betanulják a 35,000 fajt, s elmondják és megirják ugyanazokat az ostobaságokat, melyeket ők mondanak és irnak . . .

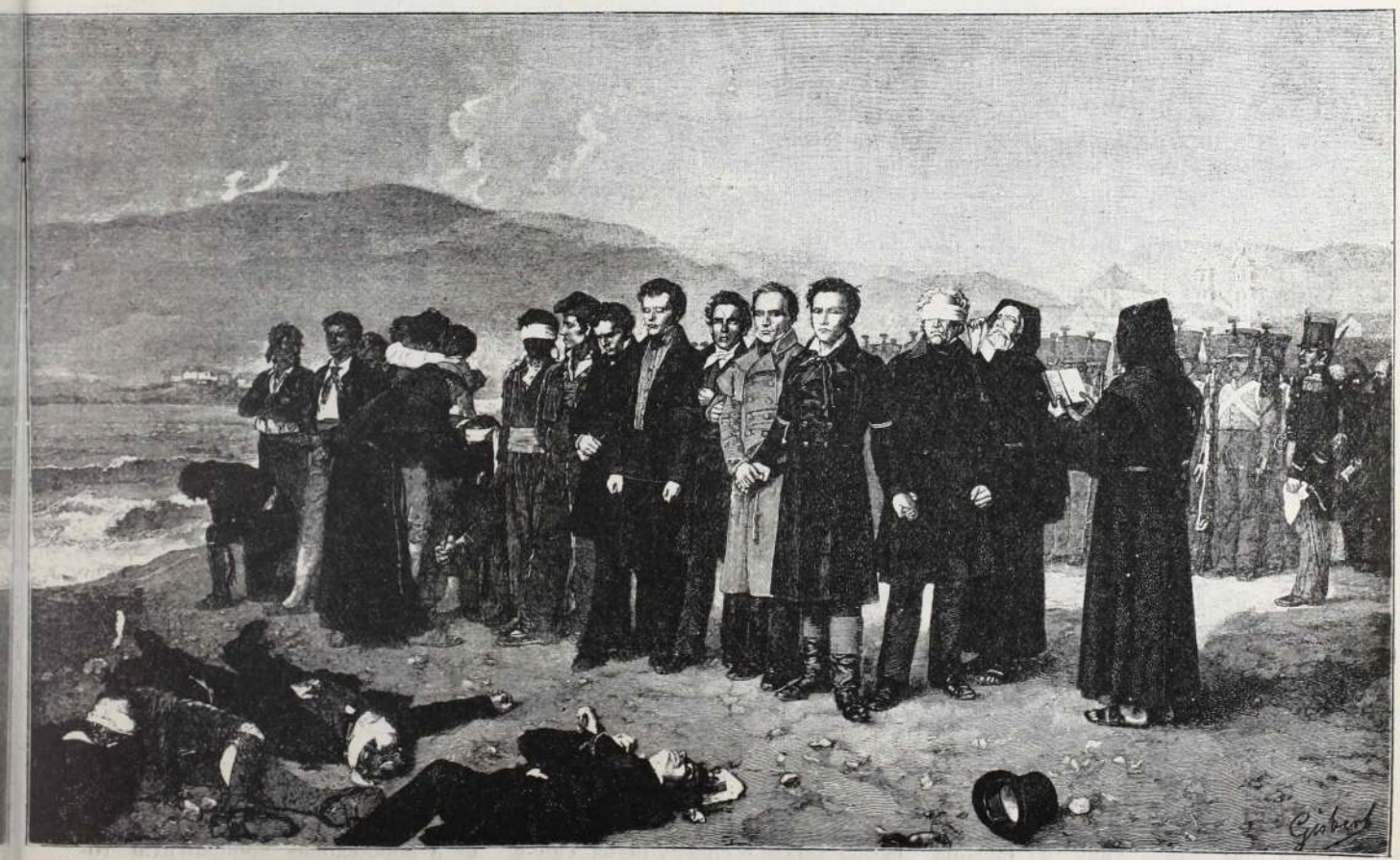

Toríjos tábornok és összeesküvő társainak agyonlövetése. Gisbert festménye.

Szeret — nem szeret? Bérczi Géza festménye.

Licharov arcza elsötétült.

— Én pedig azt mondom, hogy az asszony teljes világéletében a férfi rabja volt és lesz, — szólalt meg újra mély hangon s öklével rácsapott az asztalra. — Az asszony gyöngéd, lágy viasz, amiből a férfi mindig azt gyúrt, amit akart. Uram istenem! egy garas ára férfi lelkesedésért tépte a haját, ott hagyta a családját és kész volt idegenben meghalni . . . Az eszmék. közt, melyekért feláldozta magát, nincsen egyetlen egy női eszme sem . . . Alárendelt, nyomorult volt! Én koponyákat nem vizsgáltam, de ezt nehéz, keserves tapasztalásból mondom. A legbüszkébb, a legönállóbb asszonyok, ha sikerült lelkesedésemet belém átvinnem, jöttek utánam, nem okoskodva, nem kérdezősködve és mindent megcselekedve, amit csak akartam; az apáczából nihilistát csináltam, aki később mint hallottam rálőtt a csendőrökre; az én feleségem bolyongásaim közben egy pillanatra sem tágitott mellőlem és mint a szélkakas változtatta a hitét, ugy amint én változtattam a rajongásomat.

— Nemes, magasztos rabság! — kiáltott fel összecsapva a kezét. — Hiszen épen ebben van az asszonyi élet magasztos eszméje! Abból a rettenetes zűrzavarból, amely az asszonyokkal való érintkezés idejéből a fejemben összehalmozódott, emlékezetemben nem az eszmék, nem a bölcs mondások, vagy a filozófia maradtak meg, hanem ez a sorsban való szokatlan megnyugvás, ez a rendkivüli lágyszivűség és mindent megbocsátás . . .

Licharov összeszoritotta az ökleit, szemeivel rámeredt egy pontra s szenvedélyes megerőltetéssel, szinte minden szót megrágva szűrte át a fogai közt:

— Ez . . . ez a nagylelkű kitartás, ez a sirig való hűség a szív poézisa . . . Épen ebben van az élet magasztos eszméje, ebben a zúgolódás nélkül való vértanuságban, a könyekben, melyek a követ is megindítják, a határtalan és mindent megbocsátó szeretetben, mely fényt és meleget visz az élet zűrzavarába . . .

Ilovajszkája lassan felkelt, egy lépést tett Licharov felé és szemeivel rátapadt az arczára. A könyekből, melyek pilláin csillogtak, reszkető, szenvedélyes hangjából, arczának pirosságából itélve, világos volt előtte, hogy az asszonyok nem voltak egyszerű és véletlen tárgya elbeszélésének. Tárgyai voltak az ő új rajongásának, vagy mint ő mondta, az ő új hitének! Ilovajszkája életében először látott maga előtt rajongó és lángolóan hivő embert . . . Amint ott szikrázó szemekkel gesztikulált, esztelennek látszott előtte, de szemei tüzében, szavaiban, egész nagy teste mozdulataiban annyi szépség volt, hogy Ilovajszkája, szinte önkéntelenül, megbüvölten állt előtte és elragadtatással nézett az arczába . . .

Itt van, vegye csak az édes anyámat! — szólt felé nyújtva a kezét és kérő arczot csinálva. — Én megmérgeztem az életét, az ő felfogása szerint megbecstelenitettem a Licharovok családját, s annyi rosszat követtem el ellene, a mennyit csak a leggonoszabb ellenség elkövethet, — és —? A testvéreim adnak neki néha egy-egy garast a perselybe, áldozatokra, ő pedig legyőzvén vallásos érzelmeit, gyűjti ezt a pénzt és titkon elküldi az eltévedt Grigorjának. Ez az egy csekélység jobban neveli és nemesiti a lelket, mint minden elmélet, bölcs mondás, 35,000 faj! És ezer ilyen példát hozhatnék fel! Itt van, vegyük önt! Künn zivatar, éjszaka, és ön megy az apjához és a bátyjához, hogy az ünnepeiket felmelegitse gyöngédségével, bár ők, lehet, hogy nem is gondolnak már önre, sőt tán már el is felejtették! És várjon csak, majd ha beleszeret valakibe, akkor akár az északi sarkra is elmegy utána. Ugy-e, hogy elmegy?

— Igen, ha . . . beleszeretek.

— No lássa! — szólt Licharov örvendve s egyet toppantott a lábával. — Istenemre mondom, ugy örülök, hogy önnel megismerkedhettem! Oly áldott az én sorsom, mindig csupa nagyszerű emberekkel találkozom. Nincs ugy, hogy ne ismerkedném meg valakivel, a kiért a lelkemet is oda nem adnám. Sokkal több ám ezen a világon a jó ember, mint a rossz. Lássa, mi oly nyiltan és őszintén beszélünk egymással, mintha legalább is száz esztendő óta ismernők egymást. Másszor meg, mondhatom, az ember néha tiz esztendeig hallgat, titkolódzik a felesége, a barátai előtt, s egyszerre a vasuton találkozik rokonkebellel s kiönti előtte a lelkét. Önt most először van szerencsém látni, de ugy meggyóntam önnek, mint még tán soha. Honnan van ez?

Kezeit dörzsölve és vidáman elmosolyodva Licharov fel s alá járt a szobában s ujra elkezdett beszélni az asszonyokról. E közben beharangoztak a hajnali misére.

— Ur isten! fakadt sirva Szasa, — a meséivel még aludni se hagy!

— Igaz ni! — szólt Licharov felocsúdva. — Bocsáss meg kedveském. Aludjál, aludjál . . . Kivüle még két kis fiacskám is van! — suttogta. — Azok a nagyapjuknál vannak, de ez egy pillanatig sem bir meglenni az apja nélkül. Szenved, zúgolódik, de ugy tapad hozzám, mint a légy a mézhez. Én, lássa, eltereferéltem, pedig önnek sem ártott volna pihenni. Parancsolja, csinálok önnek ágyat?

Be sem várva az engedelmet, kirázta a nedves köpenyt s prémes bélésével felfelé leteritette a padra, összeszedte a szertedobált kendőket és sálokat, párnául odatette a tekercscsé gyűrt felöltőt, s mindezt némán, a legnagyobb áhitat kifejezésével az arczán, mintha nem is asszonyi rongyokkal, hanem valami szent edény cserepeivel bánt volna. Egész lényén valami alázatosság és zavarodottság ömlött el, mintha egy gyenge teremtés jelenlétében restelte volna hatalmas termetét és erejét...

Mikor Ilovajszkája lefeküdt, eloltotta a gyertyát s leült egy székre a kemencze mellé.

— Ugy bizony, kisasszony — suttogta rágyújtva egy vastag czigarettára s kékes füstöt eregetve. — A természet a hitre való nem mindennapi képességgel, kutató észszel és a gondolkodás adományával ruházta fel az orosz embert, de mindez

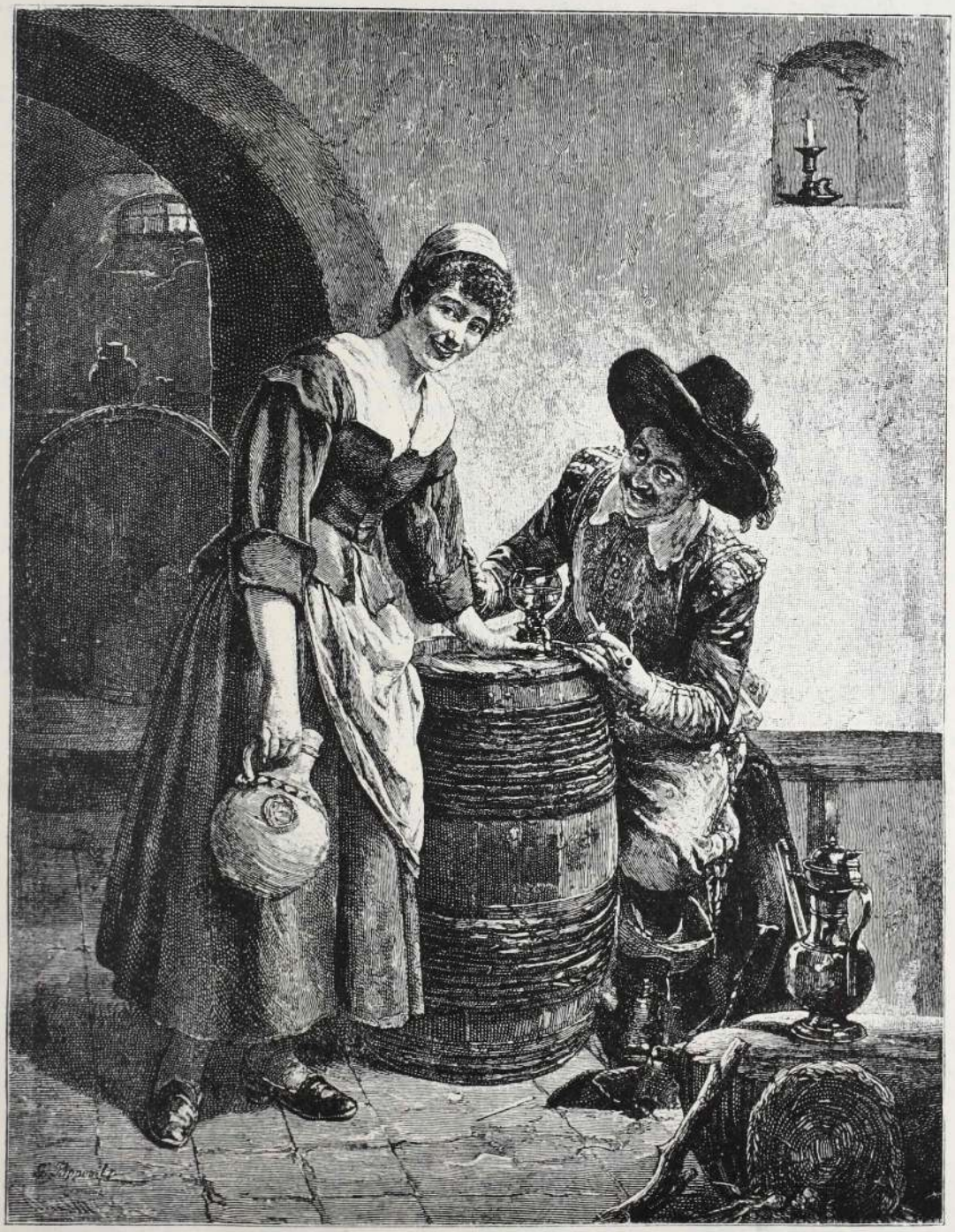

Fogas kérdés. Papperitz festménye.

Kardot tanulmányozó arab. Bérczi Géza festm.

porrá lesz a könnyelműség, a lustaság és az ábrándos álmodozás révén . . . ugy ám . . .

Ilovajszkája csodálkozva nézte a falat és nem látott egyebet, mint azt a piros foltot ott a szentképen és a lobogó tűz fényének a játékát Licharov arczán. A falak, a harangszó, a vihar tombolása, a biczegő fiu, a duzzogó Szasa, a szerencsétlen Licharov és elbeszélései, — mindez egy nagy benyomássá zavarodott és torlódott össze benne, és isten világa fantasztikusnak s csodákkal és bűvös erőkkel telinek látszott előtte. Mindaz, a mit csak az imént hallott, a fülében zúgott, s az emberi életet egy gyönyörű, poetikus regének találta, melynek nincsen vége.

A nagy benyomás nőttön-nőtt, magával ragadta az öntudatot és édes álomba ment át. Ilovajszkája aludt, de azért látta a kis leányzót és azt a vastag orrot, mely körül pirosas fény reszketett.

Egyszerre sirást hallott.

— Drága apuskám — rimánkodott gyöngéden egy gyermekhang — menjünk a nagypapához! Ott van Sztepu és Kolya!

— Kedvesem, de ha nem lehet! — szólt egy halk, de mély férfihang. — Értsd meg már, értsd meg!

S a gyermeksirással összevegyült a férfi zokogása. A tomboló zivatar közepette, az emberi fájdalomnak ez a hangja a leány előtt oly édes, emberi zenének tetszett, hogy a gyönyörüségtől maga is sirva fakadt. Erre hallotta, amint egy nagy fekete árnyék halkan odalépett hozzá, felvette a földre esett sált és betakarta vele a lábát . . .

Sajátságos orditás riasztotta fel Ilovajszkáját. Felugrott és csodálkozva nézett körül. A hóval félig befújt ablakon át a hajnal kékes világossága áradt be. A szobában szürke köd terjedt szét, melyen keresztül világosan látszott a kemencze, az alvó leányka és Nazr Eddin. A kemencze és a lámpa már kialudtak. A tárt ajtón át látható volt a nagy ivószoba a söntéssel és az asztalokkal. Bamba, czigányos arczczal és bámuló szemekkel valami idegen ember állt a szoba közepén a leolvadt hótól támadt tócsában és a botja végén egy nagy vörös csillagot tartott. Egy sereg gyerek állott körülötte, mozdulatlanul mint a szobor és elboritva hóval. A csillag piros papiron át szerteáradó fénye pirosra festette nedves arczukat, amint össze-vissza énekeltek.

A söntés körül ott állt Licharov, megindulással nézte az éneklőket s lábaival verte az ütemet. Mikor meglátta Ilovajszkáját, egész arcza elmosolyodott, s oda lépett hozzá. Ő is mosolygott.

— Boldog ünnepeket! — szólalt meg. — Láttam, pompásan aludt.

Ilovajszkája ranézett, hallgatott és tovább mosolygott.

Az éjjeli beszélgetések után már nem találta őt magasnak, szélesvállunak, hanem kicsinynek, épen ugy, mint a hogya legnagyobb gőzöst is kicsinek látjuk, ha azt tudjuk róla, hogy áthajózta az oczeánt.

— No, ideje, hogy induljak — szólalt meg. — Fel kell öltöznöm. Mondja csak, hova megy ön most?

— Én? Klinuska állomásra, onnét Szergievoba és Szergievoból 40 verstnyire lóháton valami Sarkovszkij nevű bárgyú tábornok kőszénbányájába. A testvéreim ott valami felügyelői állást találtak nekem . . . Szenet fogok törni.

— Hisz' ezt a bányát én ismerem. Sarkovszkij nekem nagybátyám. De hát . . . miért megy oda? — kérdezte Ilovajszkája és csodálkozva nézett Licharovra.

— Felügyelőnek. A bányára fogok felügyelni.

— Nem értem! — szólt Ilovajszkája vállat vonva. — A bányába megy. De hisz ott sivár pusztaság, néptelenség és olyan vadon van, hogy egy napig se birja ki! A szén nagyon rossz, az ördögnek sem kell, az én nagybátyám megzavarodott, félbolond és tönkrejutott ember . . . Még a bérét sem fogja megkapni!

— Mindegy! — szólt Licharov egykedvűen.

Ilovajszkája vállat vont és izgatottan járt le és fel a szobában.

— Nem értem, nem értem! — szólt kezeivel hadonázva. — Ez lehetetlenség, ez . . . becstelenség! Értse hát meg, hogy ez rosszabb a számkivetésnél, ez valóságos kripta egy élő embernek! Oh, istenem! —

Görbe utakon. Mannheimer Gusztáv rajza.

kiáltott fel keserűen, odalépve Licharovhoz és kezeivel hadonázva mosolygó arcza előtt; felső ajka reszketett és sima arcza elhalványodott; — de képzelje el azt a pusztaságot, azt az elhagyatottságot! Ott nincs senki, a kihez egy szót szólhasson, ön pedig . . . rajong az asszonyokért! Bánya és asszonyok!

Ilovajszkája egyszerre elszégyelte magát keserüségéért és elfordulva Licharovtól, odament az ablakhoz.

— Nem, önnek nem lehet odamennie! — kiáltott fel, gyorsan végighúzva ujjait az ablaküvegen.

Nemcsak a lelkében, de a hátán is érezte, hogy egy végtelenül boldogtalan, elzüllött és kivert ember áll mögötte, aki szinte megfeledkezve a maga boldogtalanságáról, mintha az éjjel nem is ő sirt volna, jólelkűen mosolyogva nézett reá. Bár inkább tovább sirt volna! Néhányszor izgatottan végigjárta a szobát azután megállt a szögletben és elgondolkozott. Licharov mormogott valamit, de ő nem hallgatott rá. Háttal fordulva felé, kivett a tárczájából egy bankót, sokáig gyűrte, gyömöszölte az ujjai közt, majd rápillantva Licharovra, elpirult és a zsebébe csusztatta.

Künn megszólalt a kocsis hangja. Ilovajszkája némán, szigorún, határozott arczczal elkezdett öltözködni. Licharov beburkolta, vidáman fecsegett, de minden szava ólomsúlylyal nehezedett a leány keblére. Szomoru dolog hallgatni, mikor a boldogtalanok vagy a haldoklók tréfálkoznak.

Mikor bevégződött az élő embernek formátlan batyuvá való átváltozása, Ilovajszkája utólszor körülnézett az «idegen-szobá»-ban, s némán, csendesen kiment. Licharov kikisérte.

Künn pedig, az isten tudja kinek a kedvéért, még mindig hullott a hó. A lágy, a pihés hónak egész felhői nyugtalanul kerengtek a föld felett és nem találták a helyüket. A lovak, a hazak, a fák s a karóhoz kikötött bika, — mind fehérek voltak, s lágynak, pehelyszerűnek látszottak.

— No, áldja meg az isten! — mormogta Licharov, Ilovajszkáját felsegitve a szánra.

Ilovajszkája hallgatott.

Mikor a szán megmozdult és megkerült egy nagy hórakást, olyan arczkifejezéssel nézett Licharovra, mintha mondani akart volna néki valamit. Licharov odafutott hozzá, de Ilovajszkája egy szót sem szólt hozzá, csak nézte, nézte, hosszu pilláin át, a melyeken hópelyhek csillogtak . . .

Vajjon csakugyan kiolvasott-e éber lelke valamit ebből a pillantásból, vagy csak a képzelet űzött játékot vele, de egyszerre ugy tűnt fel neki, hogy még két-három, szép, erőteljes vonás és ez a leány megbocsátotta volna neki kudarczait, véreségét, szerencsétlenségeit és követte volna minden habozás és gondolkodás nélkül. Sokáig ott állt szinte megbűvölve és nézte a tovasikló szán nyomait. A hópelyhek mohón rakódtak le hajára, szakállára, vállára . . . Csakkamar a nyomok is eltűntek és ő hóval elboritva kezdett valami fehér sziklához hasonlitani, de szemei még mindig kerestek, kutattak valamit a hófelhők közt! . . .

BETEG VAGYOK.

Beteg vagyok, nagyon dobog a szivem,
Nincs orvosság, a mi rajtam segitsen;
Ártatlanul az vitt engem veszélybe:
Bele néztem barna kis lány,
Csalfa kis lány
Ragyogó szép szemébe.

Beteg vagyok, nagyon dobog a szivem,
Attól félek, hogy még el is veszitem;
Mint a hulló őszi lombot a harmat:
Engem is a szemfedőbe,
Temetőbe,
Hideg földbe takarnak.

Beteg vagyok, nagyon dobog a szivem,
Csak az Isten még egyszer megsegitsen,
Fogadom, hogy én is visszakacsintok,
Barna kis lány ajakárul
Ráadásul
Piros rózsát szakitok.

Felhő

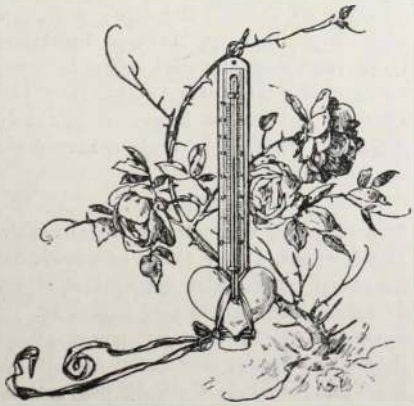

INNEN-ONNAN.

Forradalom előtt. Az alulról jövő szociális forradalom örökre el van némitva, mert abban a pillanatban, a mikor a három millió ember közül mindegyik megkapja a maga rendjelét, az alul levő tömeg is a felső tizezerhez fog tartozni. Az alul levő tömeg tehát megszünik s vele együtt az alulról jövő forradalom is. De mi következik majd a beütött *abszolut egyenlőség* után? Mi lesz akkor, ha az emberekben felébred a tudat, hogy ők tulajdonképpen a legnevetségesebb helyzetbe jutottak, mert mit is ér a rendjel, ha nincs a ki megbámulja s e bámulattal viszkető hiuságát lágyan dörzsölgesse? Micsoda nevetséges helyzet *fönt* lenni, ha *lent* nem látunk senkit, a kinek törpeségéből meritjük az érzést, hogy mi fönt vagyunk? Mi lesz, mi lesz? A válasz nagyon egyszerü. Forradalom lesz, még pedig fölülről jövő szocziális forradalom. Az öt millióból álló felső tizezer kitűzi a forradalmi zászlót és követelni fogja, hogy lent is legyen valaki. S a kormány kénytelen lesz sorozó bizottságokat felállitani, a melyek az embereket az alsó néprétegbe fogják besorozni, mint a katonai bizottságok ifjainkat a hadseregbe. Jó lesz egyidejüleg külön fogházakról is gondoskodni, mert ott is sok lesz a — dezentor.

— *e*—. **Szezon a városligetben.** Egy fecske nem csinál tavaszt, tartja a közmondás, de egy szép asszony csinál szezont, azt tartjuk mi. E szezon mostanság a városligetben uralkodik a zöldes tó körül, a vajdahunyadi vár környékén és a kioszk márványasztalainál, tart pediglen naponta reggel hét órától tiz óráig. Egy nagyon elmés és nagyon szép asszony fedezte fel nekünk, fővárosban nyaralóknak a városligetet. Be kell vallanunk, pompás hely ez édes mindnyájunknak. Van korzója, tava, hattyui, csónak-regattája, van első és másodrendü reggelizö helye, a melyek közül az előbbi teljesen üres azóta, mióta az kávéház létére azon nagyzási hóbortban szenved, hogy ő erkölcsrendőri műintézet és olyan exclusiv, hogy mindazok, kiknek a sors kegye ott egy reggeli kávét juttat, bátran megérették a Park-klubbra; de annál többen vagyunk a nyaralók közül a másodikban, a melynek fehér márványasztalkái mellett a szezon három órás tartama alatt találkozót ad egymásnak a főváros sok szépe, ki gyalog, könnyü blouseban és kis férfi-szalmakalapban, ki pedig bycziklin, angolosan rövid szoknyácskában és tenyérnyi csepp cappyvel a Cleo de Merode frizurás fejecskéjén. Ez röviden a városligeti szezon divatja. Egyszerü és nemes izlésüknek adják tanujelét fővárosunknak a városligetbe kiránduló nyaraló hölgyei, a kikről nem is sejtik itt benn a füstös, kormos aszfaltvilágban, hogy mily hasznosan és okosan egyeztetik össze gazdasszonyi kötelmeiket a kellemes reggeli kurával. A nyarat eddig a

szobaleányok üdülésére teremtette az Úristen, most elérkezett az idő, hogy ez idylli állapot megváltozzék és az az elmés és nagyon szép asszony, a kit fennebb a városligeti nyaralók patrónájának bátorkodtunk bemutatni, a szobaleányok és szakácsnék korának alkonyát nyitotta meg, mert ime az ő vállaikra nehezedik már most igy nyaranta a délelőtti háztartás ezer apró-cseprő gondja, mert a «nagysága» igen okosan a Tátra és Balaton helyett, a zöldes tó környékét és a kassirozott Vajda-Hunyad romantikus udvarát választotta nyaraló helyéül. Persze csak reggel héttől tizig, mert tiz órakor már vége a szezonnak, a férfi-szalmakalapok és kaczér cappyk eltünnek a csepp márványasztalok köréből, — kisüt a nap, égően, melegen és átveszi uralmát a városliget fölött.

Dória — letört. Egy röpke szó s e szóban mennyi fájdalom! Dória, a magyar telivér tenyésztés egyik büszkesége, melynek győzelmében ezren és ezren vakon biztak, letört. Pardon, hisz önök nyilván még azt sem tudják, hogy mennyiben röpke szó «Dória», s hogy mennyiben «letört»? De bocsássák meg zavaromat, lelkemre mondom, nem hittem volna, hogy van még széles e hazában honleány vagy honfiu, ki ne ismerné a lósport minden csinját, valamint binját is. Hisz a dolog oly egyszerü. A csinja az, hogy rendszerint szép alkatu lovak azok a telivérek, a binja pedig az, hogy éppen akkor nem vágynak győzelmi babékokra, mikor mi öt, vagy tiz forinttal a totalizateur istenénél esküszünk X. telivérbe vetett hitünkre. Nos Dória, mint mondani szokták, egy jó családból származó hároméves csikó. Apja: Donován, anyja: Adria. Különös ismertető jele az, hogy mindig jó hirnévnek örvendett, daczára annak, hogy ebben a rosszakaratu pletyka világban néhány lócsalád szeplőtlen hirnevét is a sárba hurczolták. Dória volt a Szent-István dij kedvencze, a mennyiben azt fogadták leginkább, mert oly könnyü sulylyal indult, hogy holtbiztos volt győzelme. Dória azonban versenyközben megsántult és utolsónak kullogott be tiz versenytársa után. Ezt mondják sport-szaknyelven: letörésnek. Hogy miért éppen letörésnek mondják, abban nem sok logikai vonatkozást találunk. Egyébként minek keressünk mi logikai vonatkozásokat, mikor mi vigaszt keresünk; vigaszt azért, mert Dória letört. A vigaszt is csakhamar megtaláljuk, csak elvesztett pénzürket nem. Az elveszett. Ha Dória azonban nem tört volna le! Óh akkor örömujjongtunk volna s azon röpke szó helyett, melyben annyi fájdalom van, győzedelmi dalt fujtunk volna. Ám régi tanulság, hogy az asszonyokban és lovakban nem lehet bizni. Miért lett volna éppen Dória a kivétel? Jól tette, hogy letört, már azért is, mert Dória lett volna az első favorit-ló, mely a most folyó nyári lóversenyeken győzött volna. Már pedig mi kikérjük magunknak, hogy favorit-ló győzzön.

A visszatért kufferek. Ez a «kuffer» biz'Isten, nagyon csunya szó. Ha leirom, mindig habozok. Nem vagyok tudniillik nyelvész és igy nem tudom, hogy ugyan micsoda eredetü szó is az a kuffer. Csomag, doboz? Óh, dehogy! Doboznak nem elég csomag, s csomagnak nem elég doboz. Szóval mégis csak kuffer. Ezekről a csunya hangzásu kufferekről akarnék egyet-mást irnit mivel szemeim az utóbbi napokban mást se látnak, mint kuffereket. Még éjjel is azokró álmodom. Kérem, képzeljék el azt az álmot. Egy jó családhoz tartozó kuffer beleszeret szegény emberek tulajdonát képező csomagba. Mondhatom, borzalom. A kufferek kisértenek most életutamon. S ha megelégeltem ezeket az álmokat és a szabad természet gyermeke vágyom lenni, akkor élő alakot öltenek a kufferek. Minduntalan elrobognak előttem számozottnál számozottabb bérkocsik. Tán nem is ül senkisem bennük, csak az óriás nagyságu kuffereket látom, melyek ott kellemetlenkednek a kocsisnak, nem engedik a bennülők lábait kiegyenesiteni és amugy is elég gondot okoznak a feladásnál és a leszállásnál. Óh ezek az irigylésreméltó kufferek. A nyaralni induló család zsebe visszaérkeztükkor kiürül, a kufferben azonban rendszerint még többet hoznak vissza, mint a mennyit elvittek. Ha mást nem, hát ajándékokat. S még valami!

Nem-e bámulatra méltó az a czinizmus, melylyel a kuffer minden beléhelyezett tárgygyal szemben viseltetik? Kezdve a legdrágább selyemszoknyánál, egészen «a papa kedvencze» czimü babakelengye darabig a legangolabb flegmával mindent eltür. Mindenki és minden pótolható e világon, csak éppen a kuffer nem. Mert az asszony elvégre férje nélkül is mehet nyaralni, azonban kufferje nélkül nem. Mi is pótolhatná a kuffert? Semmi. Mit pótolhat a kuffer? Mindent. Ha szükséges, sok olyat elrejt, a mit a férjnek látni nem szabad és sok olyat mutathatt, a mitől keblünket a remények duzzasztják. Kezdem nem érteni, hogy voltaképpen miért is bosszankodom a kufferek miatt? Ahá, rút kis egoista, bizonyára azért, mert a kuffer az a szükséges rossz, melyet te csupán a lexikonokból ismersz. Hat darab gallért elvégre nem lehet egy kufferbe bepakkolni. Igaza volna a tulajdonomat képező kuffernek, ha darabokra törne szégyenében, hogy Gleichenberg és Ostende helyett csupán helyi forgalomra degradálom. Elvégre nem doboz s még kevésbé csomag ő.

Pesti éjszakák.

Nem is éjszaka van, most is nappal van tán.
Sétáló, zsibongó nagy tömeg az utczán.
Kávéházak nyitva, telve vendégekkel,
Távolban, közelben vig zene harsan fel.
Amott dulakodnak, vendéget dobnak ki,
Boldogtalan ember! Nem tudott fizetni,
Nincs pénz, ez a baja: a másnak, hogy sok van:
Im, ott fosztják ki azt egy elrejtett zugban
Ott meg verekednek, egy baktert döngetnek.
Szóval nincs most éjjel: nyoma sincs a csendnek.
Sőt, im fürödni is mennek a Dunára:
Sápadt ifju: pénzét elvitte a kártya,
Bús leány, a k. már gyermekét megölte
S koldus apa . . Mennek, mennek a fürdőbe.
Megállnak a hídon s leugorva onnat,
Usznak csendesen, a — *másvilágra* usznak!

g. i.

—*e*—. **Ilonka és Annuska.** Két csöpp kisleány. Péterke és Palika. Két csöpp kis fiu. Ilonka szőke, Annuska barna. Szerették egymást mind a négyen. Egyszer aztán a két csöpp kis fiu elhatározta, hogy ők meghalnak. Mert szeretnek. Bolondok voltak. És megtették.

— Szegény csöpp fiuk — mondta Ilonka és sirt.

— Szegény csöpp fiuk — mondta Annuska és kaczagott.

Neki volt igaza. Igen, neki.

Gondolatok.

Az ember legrosszabb önmagához.

*

Ez a nagy város az ő villamos kocsijaival, rohanó fogataival olybá tünik fel nekem, mintha azt akarná mondani: no, csak egymásután a másvilágra!

*

A ki éjszakáit álmatlanul, gondolkozva tölti, többet él, mintha a napokat örökös élvekben úszná át.

*

Azért van a boltoknak az a fényes, gazdag kirakata, hogy eltakarja a belső ürességet.

Zsül.

KÉPREJTVÉNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Gárdonyi Géza A BÁRÓ LELKE** czimü diszesen illusztrált regényét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti talány (Római régiség) megfejtése:

A hatvanadik gyalogezred jubileuma.

A megfejtők közt kitüzött dijat, **Kabos Ede FEHÉR ÉJSZAKÁK** czimü regényét **Schisser József úr Komáromban** nyerte meg. Helyesen fejtették meg: Vadnay Imre, Beck Cella, Kohn Regina, Schusdek Miksa, Harczy Károly, menyői Bányai Lajos, Téry Olga, Valeth János, Klausner Berta és ,Erna, Stellein Gizella, Márai Margit, Raaber

Nettÿ, Krausz Ottó, szécsi Nagy Gábor, Felszeghy Tónika, Tilein Katicza, Bezerédy Lajos, Soltész Miczi és Mártha, Kullmer Józsa, Vesztrovszky Lujza.

Szerkesztői üzenetek.

A Magyar Géniusz t. olvasóihoz.

Más irodalmi vállalataimnál való elfoglaltságom késztet arra, hogy a mai naptól kezdve megváljak a Magyar Géniusztól, melynek egyik alapitója és szerkesztője voltam. E sorokban tehát bucsut veszek a Magyar Géniusz tisztelt olvasóitól, azonban a bucsu minden szentimentális hangulata nélkül, mert mint munkatárs még gyakran találkozunk majd e lap hasábjain.

Budapest 1898 augusztus végén.

Hevesi József.

Zongor József. Legközelebb magánlevélben méltatjuk munkáját.

Siroel. Természettudományi értekezése rendkivül érdekes, de óriási terjedelménél fogva nem használhatjuk. Köszönet!

Debreczen. Versei egyáltalán nem ütik meg a mértéket, ellenben prózai dolgozataiban nagyon sok az eredetiség, de még közlésre ezek sem alkalmasak.

Felhő. Bizony igaza van! Levél elment.

Iluska. Igazán sajnáljuk. Fogadja részvétünket.

Hóry. Az embereket tulajdonképpen két főosztályba kellene sorolni, t. i. vannak *hálás* emberek és vannak *hálátlanok*. Ön az utóbbiakhoz tartozik, Hóry úr, mert jóakaratu figyelmeztetésünket nagyon tévesen fogja fel. Itt is ismételjük: Kár önnek verset irni, Hóry úr!

Szakács Gerő. Azon, hogy ön iparos, hogy esztergályos, nincs mit szégyenkeznie és téved, midőn azt hiszi, hogy dolgozatait nem fogjuk éppen oly lelkiismeretesen átolvasni, mint bárki másét. Elolvastuk mi azt többször is és bizony arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ön valószinüleg jobb esztergályos, mint poéta. Kár volna azt a szép mesterséget egy pár rossz vers kedvéért elhanyagolni.

Révész. «A mintaférj» szerkesztőségünkben várja. Ön már jobbhoz szoktatott bennünket. Üdvözlet!

Beszterczebányai ev. egyl. Sajnálattal kellett értesitésüket mellőznünk, de lapunkban — a mint látni is tetszik, — nincs rovatunk, melybe felvehettük volna.

Dr. Bognár. Minden rendben van. Üdv. Többeknek a jövő számban.

A szépségápolás hova tovább a közegészségügy fontos ágazatává novi ki magát. Egész külön ipara fejlődött a szépitő szereknek, s nagy azon feltalálóknak száma, akik e téren kisérleteztek. Mert hiába, a szépség hatalmas fegyver az élet küzdelmeiben. Az ismert szépitőszerek sorában igen nagy kedveltségnek és elismerésnek örvendenek *Schaffer Róza* asszony készitményei, melyeknek legjobb ajánlólevele az, hogy készitőjük Bécs városában általánosan ismert beauté. Arczképét olvasóink megtalálják lapunk hirdetései között, ahol egyuttal a Schaffer Róza-féle szépitőszerek jótékony hatása részletesen ismertetve van.

— **A Szent István-napi körmenetre** fölzarándokolt vidékiek az ünnepnap délutánján nagy csoportokban látogatták meg a fővárosnak ez idétt legszebb látnivalóját: a **Bem-Petőfi** körképet, melynek hire-neve a legutolsó falucskába is eljutott már. Debreczeni czivisnek, komáromi szekeres gazdának és a szepesi svábnak egyazon véleménye volt: nem lehet olyan jó hire, olyan dicsérete ennek a nagyszerü képnek, a mit — a ki látta — meg ne tetézne. A körképet különben a héten megnézte Bánffy Dezső báró is a nejével.

Hogy mennyi csodát müvelnek a Steiner-féle Ninon készitmények, lásd a hirdetési rovatot!!!

A szépség ápolása. Aki csak valamit is ad a testének az ápolására, az forduljon Anton J. Czernyhez Bécsbe, I., Wallfischga se 5., kinek készitményei teljes ártalmatlanságuk mellett a legjobbak, amelyet eddig ismerünk. A nagy árjegyzékben, amely mindenkinek ingyen és bérmentve kivánatra megküldetik, egész sor a toalett-asztal számára szolgáló czikk található, amelyek közt kiváló helyet foglal el a Tanningene hajfestőszer; a hajfestés az utóbbi időben felette elterjedt a londoni munkásosztálynál. Mivel az őszhajuak nem igen kapnak állást, az éltesebbek festik hajukat. Jó hajfestőszer már sok londoni munkást és munkásnőt segitett álláshoz. Különösen a Czerny-féle Tanningene, amely a legjobb hajfestőszer. Az Anton J. Czerny czég (Bécs, Wallfischgasse 5.) szállitja ezen legkitünőbb hajfestőszert, ugyszintén a szépség ápolására kitünő szolgálatot tevő hires Keleti rózsatejet. Török József gyógyszertárában, Budapesten, Király-utcza is kapható.

Szerkeszti: Basch Árpád.

Társszerkesztő: Reich Béla.

Steiner Mihály városi gyógyszertára

A „FEKETE SAS“-HOZ

Temesvár, Szt.-György-tér 2., a szemináriumi templommal szemben.

Alapittatott 1735-ben. *PARFUMERIE NINON* Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, a történelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a «NINON» toilett- és szépségszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőccsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

«Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-rizsport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni, hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. **Ára három szinben 2 frt.**

A NINON pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár belváros kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

☛ **Óvakodjunk értéketlen hamisitványoktól.** ☚

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és minden ország nagyobb gyógyszertárában.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek“ csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

* KERÉKPÁR *

„Sportesemények“.

A kánikula, a saison morte, mind nem árt meg a sportnak, a sport fejlődésének és felvirágzásának, mert a sport legyűr minden akadályt és feltétlenül elsőnek érkezik be. Akármilyen hihetetlenül hangzik is, de az, hogy a magyar lovaregylet — mint rendesen — ezuttal is augusztus hónapra tiz napos meetinget irt ki, elég ahoz, hogy Budapesten saisont teremtsen. A versenyeket hirdető vörös plakát megjelent és ime a nyaralók és a fürdővendégek ott hagyták nyaralóikat és fürdőiket és a városligeti versenytérre érve, ott találták tout Budapest-et, mert természetes, hogy a fővárosban tartózkodók sem mulasztják el, hogy sport-érzelmeiknek áldozatai ne legyenek. Szóval, a mit szinház, czápa és szenzációk nem pótolhatnak, azt pótolja a lóversenytér, a deli telivérek és az ezekkel kapcsolatos totalizatőr.

No de térjünk rá a száraz sport-eredményekre, mert a mai sportsmaneket a bevezetés nem érdekli, csupán a finish.

A nyári meeting legszenzációsabb versenyét: a Szt.-István dijat mult szombaton futották le. Tizenegy telivér állt, a starthoz, melyek közül Péchy Andor *Doriá*-ja oly keresett favorit volt, hogy a közönség háromnegyed része rajta vesztette el a pénzt. Dória-nak 46 kilóval nyergében tényleg nagy esélye volt a győzelemre, azonban a ló — bármily előkelő származású telivér legyen is — mégis csak ló marad és igy megtörtént az, hogy a Donován-Adria csikó versenyközben megsántult és utolsónak kullogott be a czélhoz. A Szt-István dijat Dréher Antal *Gagerl*-je nyerte meg erős küzdelem után fejhosszal. Gagerl győzelme oly meglepetés számba ment, hogy a totalizaeur 5 forintra 132-őt fizetett, a legnagyobb kvótát, melyet a Szt-István dij győztesére a verseny fennállása óta egyáltalán fizettek. A versenytér a Szt-István dij eldöntése napján természetesen zsufolásig megtelt sportsmanek-kel és olyanokkal, a kik a sporthoz egyáltalán nem értenek; de utóbbiak a 80.000 koronás dijat magáért a dijért nézték meg, mig a telivér sportsmanek az ő szempontjukból — a fogadás szempontjából — a Szt-István dijnál többre becsülnek egy tizenhat mezőnyös jól sikerült handicap-et. Az anyagi érdekek már a szerelemben is dominálnak, miért volna az elvégre éppen a versenypályáról kizárva, hová szintén csak nyerészkedési vágy vezeti az embereket. A megboldogult lutriban a 66-os szám és a Szt-István dijban Dória: én istenem, ez oly mindegy.

Még nehány szót Esterfiről. Ismerik önök Esterfit? Esterfi az a szerencsétlen sorsu telivér, mely a Király dijban másodiknak, a Szt-István dijban pedig harmadiknak futott be. És ennélfogva joggal számithatott már egy első dijra is. Esterfi végre a Budapesti dijban bebizonyitotta, hogy elsőrangú telivér, mert ez alkalommal, mint mondani szokták, faképnél hagyva ellenfeleit, gyönyörü stylusban győzött.

A nyári meetingnek másik szenzációs futamát: a Királyné dijat ma futják le. Érdekes versenynek igérkezik ez is, melyben Debutante, Rothschild csodakanczája elsőrangu esélyekkel indul. Mostanában, ebben az outsider áramlatban azonban misem lehetetlen, és megeshetik, hogy Bóra nyeri meg a Királyné dijat, holott nem tudják kisebb versenyekben oly kevés súlylyal handicapelni, hogy legalább helyre fusson be.

A kerékpár-versenyévadnak is meg volt mult héten a maga szenzációja. Berlinben, Németország nagy dija, melynek első dija fejében 8000 márka tekintélyes összeget tüztek ki. A versenyt három napon tartották meg; Europa összes legjobb versenyzői jelentek meg a német nagy dij startjánál, melynek végkimenetele szintén kissé szenzációs izü volt, a mennyiben a németek legkiválóbb versenyzője, a multévi világbajnok: Arend Willy szerezte meg magának remek sportjával a tekintélyes első dijat és leverte Bourillon-t, a francziák dicsőségét, ki ez évben még nem talált legyőzőre. Másik esemény is történt Berlinben, hol a szeptember 4-ikére kitüzött huszonnégy órás versenyt a rendőrség egyházi szempontból betiltotta.

Hazánkban is a legközelebbi napokban szép sporteseményekre készülnek. Ma futják le a millenáris versenypályán Magyarország száz kilométeres bajnokságát, melyben rendkivül érdekes küzdelem várható jó klassisu amateur versenyzőink között. A verseny érdekességét emelni fogja az is, hogy — hazánkban először — egy hatüléses gép is fog vezetésül szolgálni, mely körülmény nagyban emeli a verseny sportbeli értékét. Pécsett nagy ünnepségekre készülnek. Szeptember 4-én tartja meg ott a Magyar Kerékpáros szövetség ezidei tanácsülését, mely alkalommal 1000 és 10.000 méteres távon szövetségi bajnokságok is kerülnek eldöntésre.

A kerékpár-versenyekből egyébkent ki sem fogyunk mostanában egész október végéig, a mi a nézők szempontjából is elvégre kicsit sok. Hát ha még a versenyzőket kérdeznők meg? Ezek azonban azt felelnék bizonyára, hogy: az aranyérem mindent pótol, az aranyérmet azonban nem pótolja semmi. (Legföllebb 30 nagy ezüst érem, súgja szemlesütve egy szegény amateurke.) *h. a.*

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— A patvarba urfi, — kiáltott az öreg, — talán valami vendéglőnek nézi házamat. Nem türöm, hogy a kapu 11 órán tul nyitva legyen, különben ezt tudhatná. És midőn Gérard igazolni akarta volna magát, igy folytatta: — Hagyjuk a dolgot, feküdjék csak le, majd holnap előadja mentségét.

Másnap borotválkozó napja volt Seigneulles lovagnak és a konyha kellő közepén levő karosszékben ült, mellette Manette és borbélya Magdelinat. Manette egy kis forgács tüznél melegitette a vizet és a felföl lobbanó lángok vörös fénye visszatükröződött a rézüstök, a pecsenye forgatók, s más fényesre surolt konyha edényekről. A napnak a vörös gyapju függönyön átszürődő sugarai rózsaszinü fénynyel vonták be a lovagnak ősz hajzatát és a borotváját fenő borbélynak kopasz, ravasz arczát. A borbély kitartó fecsegő, csuszó-mászó, behizelgő természetü ember volt, rosszakaratu de nyúlgyávaságu. Ő értesült rendesen legelőbb a juvignyi apróbb skandalumokról, és volt gondja reá, hogy azokat mindenféle gonosz kommentárokkal fűszerezve, a közönségnek előadja. Seigneulles ur volt az egyedüli, ki nem igen szivesen hallgatta a borbély históriáit és ezt Magdelinat nem tudta neki megbocsájtani.

Már kora reggel hallotta a bálbeli kalandot és nagyon szerette volna a lovag orra alá dörgölni, hogy gőgös magába zárkózottságát kissé megtörje. Nagyon furta a história az oldalát és már többször a nyelve hegyén volt a szó, de erősen tartott a lovag hirtelen haragjától. Mig a borotváját a szijjon jártatta, azon törte a fejét, hogy mint lehetne szép szerével a pletykát a lovag értésére adni, anélkül, hogy magára bőszitse őt. Mert a lovag ép az nap a szokottnál is kevesebb hajlandóságot mutatott a fodrászával való társalgáshoz. Ugy látszott, hogy a ballábával kelt fel, arcza szigoru volt, szürke szemeivel, mereven, mogorván tekintett maga elé, szemöldökei ékszerüen feszültek felfelé és sasgőrbeségü orrának hegye egészen elvékonyodott. Fogait összeszoritotta és odasem figyelt kedves macskáinak hizelkedéseire, melyek hosszu lábaihoz dörzsölődzve nyávogtak.

— Hol van Gérard? — kérdezé egyszerre.

Manette előadta, hogy Gérard már kora reggel az erdőbe rándult és miután nem tudta bizonyosan, hogy délre vissza jöhet-e, meghagyta, hogy ne várjanak rá az ebéddel. Seigneulles lovag elégedetlen morgással vette tudomásul a választ.

— Gérard urfi, — vette fel a szót Magdelinat, bizonyos kellemteljes hanglejtéssel, — igen csinos fiatal ember. Nagyon kellemes, jó tánczos lesz belőle.

— Melyik ujjából szopta ezt? — veté oda ridegen a lovag.

— Oh kérem, én csak ugy hallomásból tudom.

— Micsoda hallomásról beszél maga? . . . Aztán fiam még sohasem volt tánczmulatságon s nem is tűrném, hogy nyilvános helyen ugrándozzék.

A borbély felelet helyett csak diskrét módon köhögött és a szappan, habot verte.

— Lovag urnak méltóztatik ismerni a fiatal Laheyrard urat?

— Azt a bolondot, a ki tülkölésével mindig felver! Hála istennek nem ismerem, de nem is vagyok reá kiváncsi.

— Laheyrard ur is igen kitünő tánczos és ami fő, nem ijed meg a maga árnyékától.

A lovag türelmetlen mozdulattal szakitá felbe a borbély fecsegését, ki készséges sietséggel kezdte a lovag arczát beszappanozni, mikor azonban a szappanozást jóformán befejezte s a lovag abba a bizonyos helyzetbe jutott, midőn a borotválkozó — beszappanozva lévén az arcza — egészen a borbély hatalmába kerül, Magdelinat biztonságba érezve magát, ravasz módon folytatta félbeszakitott beszédét.

— Alig beszélnek a városban másról, mint Laheyrard ur bálbeli kalandjáról. Méltóztassék csak elképzelni, szembe szállt öt vagy hat haszontalan ficzkóval, kik bántalmazni akartak egy fiatal embert, a ki pedig először jelent meg egy bálon és nem ösmerte az ottani szokásokat! Hát nem borzasztó ez? Belekötni egy szeretetre méltó fiatal emberbe, azon ürügy alatt, hogy édes apja nemes ember és X. Károlyt gyászolja? . . . De nem beszélhetett tovább, mert a lovag hirtelen karja után kapott s azt ugy megszoritotta, mintha présbe került volna. — Hogy hivták azt a fiatalt? kiáltotta a lovag, az ajkait elfedő habrétegen keresztül. Ugy-e Gérard volt? Teringettét, ne titkolódzék és mondjon el mindent, de csűrés csavarás nélkül.

— Tyüh, eresszen el kérem szisszent fel a borbély, — hiszen én nem voltam jelen. Igaz, beszélték, mintha Gérard urfi lett volna, de én magam részéről semmit sem állithatok bizonyosan. Kegyeskedjék fejét nyugodtan tartani lovag ur, meg találom vágni a borotvával . . .

— Hát beszéljen el mindent, amit tud, viszonzá a lovag elszomorodva.

Kétszer se kellett ezt a fodrásznak mondani. Nem törődvén a szék megett álló Manette csitító mozdulataival és ökölre szoritott kezeinek fenyegetésével, feltálalta az egész pletykát kellően kiszinezve, részletesen elmondta a Gérard által tánczolt négyes történetét, bámulatát a kis Reine bájai iránt, a fekete keztyükkel való balesetet és végül Laheyrard Marius diadalmas beleavatkozását.

(Folytatása következik.)

A

hamburgi katona szolgálati, kiházasitási és korbiztositási társulat vezérügynöksége

BUDAPESTEN, VI., ALMÁSI-U. 4. sz.

Keres képviselőket minden helységben egy népszerü biztositási ág terjesztésére.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Legszebb és legnagyobb

KERÉKPÁR-ISKOLA!

Kerékpár-tanitás igen olcsón 5 forintért eszközöltetik hölgyek és urak számára

VÁRADI ÖDÖN kerékpáriskolájában

BUDAPEST

VII., Bulyovszky-utcza 36. szám.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát. Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. Kolozsvár. Bánffy báróné őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre. Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általányösszeg mellett. Takaréktűzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések dijtalanul.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától este 9-ig. Az esti órákban villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

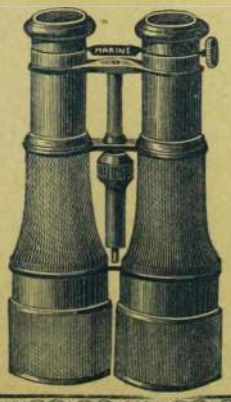

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécző.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel. utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

OS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Magyar körkép-társaság palotájában

Városliget, Andrássy-út végén.

A hódoló díszfelvonulás.

Óriási körkép

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható reggel 9 órától este 9 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. SZEPTEMBER 4. 36. SZÁM.

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

Főszerkesztő Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. sz.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten egy-egy értékes műtárgyat

oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Säckel «**Este**» czimü festménye után készült művészi kivitelü rézkarczát, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 4369. számu előfizetőnek, **Sonntag Ferencz** urnak Bécs, Holländer-utcza juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur Budapesten, a hetediket Taller Józsa kisasszony Budapesten, a nyolczadikat Damberg Illés ur, Kolozsvártt kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében. — A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára: egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-keszlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

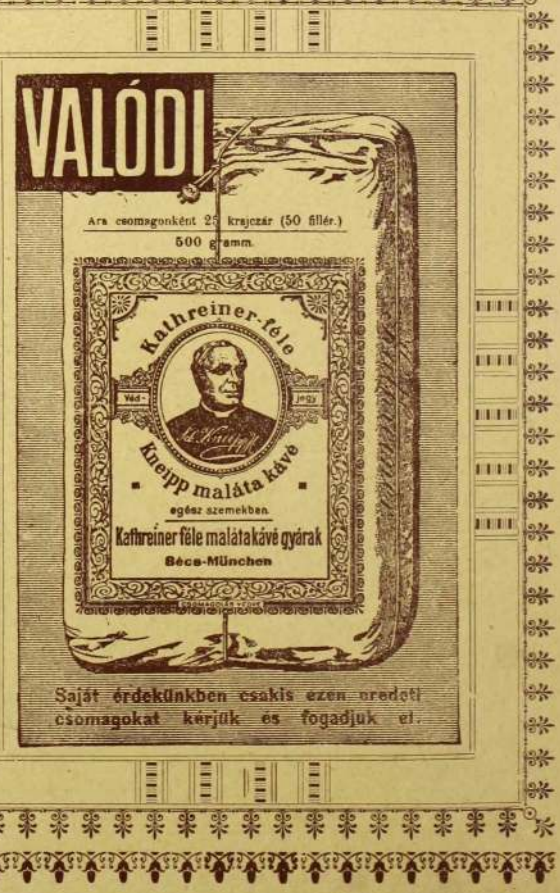

VII. ÉVFOLYAM * 36. SZÁM. 1898 SZEPTEMBER 4.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

HAJNALODIK.

(v. ó.) A hír tehát igaz, mely a czári palotából kiindult s egy-két nap alatt bejárta az egész világot, hogy bámulatba ejtsen minden halandót, kivéve Csizmadia Sándort, a paraszteszü szocziálista vezért. Mert Csizmadia Sándor nem örül és nem bámul, sőt még azon se gondolkozik, hogy a plagizálás vádját emelje II. Miklós czár ellen, mint aki a lefegyverezés fenséges eszméjét tőle minden visszafizetési kötelezettség nélkül kölcsönkérte. Ő nem csodálkozik, mer ő rá a lefegyverezés hire nem hat a szenzácziő ingerével. Elmondta ő akárhány népgyülésen, hogy «le a fegyverrel», de alighogy kimondta a nagy gondolatot, a fennáló rend elleni izgatás miatt hüvösre tették őt. Igy járt Csizmadia Sándor, a nagyzási hóbortban szenvedő agitátor.

II. Miklós czárt sokkal kisebb rizikó mellett sokkal nagyobb dicsőség érte, mert kétségtelen, hogy az oroszok czárja előtt nem nyilik meg a börtön ajtaja, mely mögött hónapokon keresztül gondolkozhatnék a fölött, hogy tulajdoképen mit is mondott. S az ugy van rendjén. Mert honnan szedi Csizmadia Sándor a jogot, hogy az emberiség megváltásáról álmodozzék? Nem *mi* mondjuk ezt, ne *mi* gondolkozunk igy; a gondolatnak e fajta baczillusai ott tenyésztek, a honnan a lefegyverezés gondolata világhóditó körútjára indult. S hogy ez igy van, erről tanuságot tehetne Dostojewsky, kinek jóval kisebb álmai voltak mint II. Miklósnak, s még ezekért az álmokért is a halál iszonyatos félelmét kellett átszenvednie. Pedig Dostojewsky Thodor még annyit se tett, mint a mennyit ma az utolsó szoczialista «vezér» is megtesz. Az isten kegyelméből való irónak minden büne az volt, hogy rajta kapták, a mint Petraschewskynél Gogolnak egy kritikai levelét minden kommentálás nélkül felolvasta. S mert Petraschewsky olyan ember hirében állott, a ki Fourier-nek szocziális tanaiért lelkesedik, Dostojewskyt huszonketted magával golyó általi halálra itélték, mely haláltól csak abban a pillanatban menekült meg, a mikor a vezénylő katonatiszt már czélozást parancsolt kozákjainak.

A bűnről való felfogások tehát megváltoztak. Az elhalt, megölt és még élő társadalmi forradalmárok közé beáll vezérnek az, kinek elődjei a trónon halállal és számüzetéssel büntettek mindenkit, aki bárminő eszközzel befolyást akart gyakorolni a fennálló társadalmi rendre. II. Miklós bizonyosan tudta, hogy e lépésével mily szigoru kritikát gyakorol elődjei fölött. Az összes Miklósokat, Sándorokat és Pétereket a *gyilkosok* közé sorozta s az általuk megölt «forradalmárok» fejére rátette az ártatlanul halált szenvedettek babérkoszoruját. Ez a logikus következménye II. Miklós lépésének. De ezen a logikus következményen fog hajótörést szenvedni gyönyörü álma. Mert a holtak türelmesek s az ellentmondás legparányibb jele nélkül bélyegeztetik magukat gyilkosokká, de az élők, az élők, akiknek kezéhez nem kevesebb vér tapadt, mint a holt Miklósok és Sándorok kezéhez, ezek az élők már hallatják a kiáltást: «Lehetetlen! Lehetetlen, hogy mi gyilkosoknak kereszteltessük magunkat.»

De mondjanak akármit, az üszök melyet II. Miklós elvetett, nem fog kialudni, s az erkölcsi felfogásokban megcsinálja a maga forradalmát. S ez egyelőre elég.

SUSOG A KUKORICZA.

Irta: KRUDY GYULA.

Ez homoki esemény. Amikor az első nyulat meglövik a nyirségi buczkák között, a kukoricza erősen és rejtelmesen susog a mértföldnyi táblákon, mintha rejtegetne valamit, szüz dohányt vagy parlagi szerelmet, szóval tilos dolgokat. És ezért susog olyan titokzatosan a kukoricza. Vakkogva illog előtted a vizsla, a Császárszállás felől hosszan és tüzesen sikongat a kopóhad, a jegenyefák hideg arnyékából perregve száll fel egy csapat fogoly. Közben a fürjet is hallani a luczernából. És mindenütt amerre mégy; a tengernyi kukoricza susog. Mögötted, előtted, oldalvást, ahogy gyönge szél bujkál a lándzsás levelek között.

Sárga, aranyszinbe hajló délután járom a tarlót. Reng a kék magas ég fölöttem, a csendességben puhán sustorog a homok, ahogy lépek benne.

Felkerültem Orosnak, a tabi tanyát kellett keresztül menni.

Ez a tanya már nem is tanya, hanem falu. A dülőút keresztül visz rajta és a porban, a nádas apró házikók oldalán ünges magyar gyerekek henteregnek. És a komondor amennyi! Bojtorjános, lompos kuvaszok mérges ugatással vágtatnak elő egy árnyékból, ahová a déli nap elől behuzódtak. Valami kocsisféle káromkodva kapta fel a vasvillát és a kutyáknak rontott.

— A keserves mindenét a kiskésének! Csiba te! — Kit tetszik keresni, mert itt lőni nem szabad, könyörgöm?

Görbe kis szeplős paraszt volt a kérdező, nyilvánvaló, hogy a dologidőben házőrzőnek maradt itthon.

Kérdeztem, itthon-e a Natálien ur? Egy pirosfedelü, kastélyszerü házra mutatott a kocsisember a kinyujtott karjával. Olyan volt ez a ház, amilyent erre mifelénk nem igen épitenek. Valahol a türingiai tölgyerdőkben lakhatnak ilyen házakban az apró német fejedelmek. Nagy fehér kövekre piros, fehér téglákból rakott ház, szines zsalugáterekkel és szélkakassal a rézfödél ormán. Az ilyen házhoz szükséges néhány égbetörő sziklaóriás és völgykatlanokban zúgó erdőrengeteg. Itt pedig csak homokbuczkák vannak, a miken a játékos szél kergetőzik a homokkal és nyurga, sovány akáczok. A tanyán tul egy sor barna jegenye rajzolódik a kék ég oldalára.

Ez a Natálien voltaképpen valami német báró. Német még máma is, habár vagy husz esztendeje került ide. Előbb tiszttartóskodott a gróféknál. Hosszúszáru csizmákban járkált, szarvasbőr zekében, poroszul káromkodott és untalan azzal rémitgette a grófékat, hogy ő majd hoz olyan gépeket német hazájából, amikhez emberkéz sem kell, — el lehet küldeni az egész cseléd-séget, csak Hanzi maradjon állomásán, a tehenes. Mert Hanzi is németnek született, szegény, a svájczerek mellé. A grófék aztán ráuntak a báró ijesztgetéseire és elküldték. Akkorra ő már megszedte magát annyira, hogy beleülhetett a tabi szorosba és fölépitette itt ezt a várkastélyt.

*

A báró ugyanazokban a hosszuszáru csizmákban, szarvasbőr zekében és junkersapkában ült a széles erkély árnyékos sarkában, amiben ezelőtt négy esztendővel láttam. Sört ivott és pipázott, közben szunyókált, deresedő, csontos nagy fejét kapdosva. Sárga bajusza, kiborotvált dupla álla, nagy czápafogai is ugyancsak a régiek voltak. Igen örült hogy látott. Kiabált és döngette az oszlopot:

— Hanzi, donnervetter. Hanzi, — sört!

A Hanzi, — ama szegény tehenes — ujjahegyéig érő rézgombos frakkban jelent meg. A bárónak nyilván elfogyott a pénze, amikor az inasi liberériáig jutott a bevásárlásoknál. Ezt a frakkot nem szabó csinálta az bizonyos; tán Hanzi maga. Vagy a jó ég tudná micsoda nagykezü vászoncseléd.

A nagy kiabálásra még más valaki is kijött az üvegajtón. Egy kis apró barna asszonyka, a ki rettenetes kiváncsisággal kukkant ki az ajtó mögül és nagy, diófaszinü szemeit élénk érdeklődéssel futtatta rajtam végig, — aztán igen elpirulva és szégyenkezve elbujt.

A báró közben a nyuljaimat tapogatta, emelgette, méregetvén.

— Jó két nyul — mondta elégedetten. — Csak az a baja, hogy rövid a lába.

Csodálkozva néztem a báróra.

Natálien a legtermészetesebb hangon magyarázta:

— No? — Persze. Nálunk a havasi nyulak sokkal erősebbek és hosszabb lábuak. Az erdei nyulak, nálunk. — De nem tesz semmit.

A báró az egész világot az ő német szemüvegén keresztül nézte. Mindent helytelenitett, ami nem olyan volt, mint az otthoni.

Majd hirtelen káromkodni kezdett és a zsidókat szidta. Aztán ujra leült és csendesen és nagyokat szippantott a pipáján.

— Hát hogy tetszik? — kérdezte hosszas hallgatás után.

Mondtam, köszönöm, jól.

— Nekem is. Nagyot hallgatott a báró és vigan döczögtetve a szavakat szólalt föl egyszerre: Mert én már

Este (rézkarcz) Säckel festménye.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok" e heti jutalomképe után kicsinyitve.

nem vagyok legényember... Nem, nem, nem...

Nevetett, hogy kivörösödött és nagy, csontos deres fejét úgy lógatta, mint aki nagyon mulat valamin. Majd elkomolyodott és Hanzi után kiáltott.

Az egykori tehenes az ujjhegyig érőben szertartásosan jelent meg.

— Hanzi nyisd ki a füled, — du fich! — Bemégy a méltóságos asszonyhoz és ezt mondod: Kastélyunkban látjuk vendégül egy igen kedves, régi jó barátunkat! — Meghajtod magad és... Marss.

Hanzi elindult a megbizatással, de a báró még visszaparancsolta.

— És meghajtod magad, — ismételte a báró rettenetes szemforgatások között. Igy Hanzi elmehetett.

Majd titkolózva simogatta a kezeit és halk hangon mondta a báró:

— Hogy megérthesse, emlékezni kell Vájsz Herminre, a ki a Nédeczy kisasszonyokkal járt mindig együtt. A Hermin magyar ugyan, de neki szabad, — fejezte be a báró a nagy lélekzettel megkezdett mondókát megbocsájtó hangsulyozással. — Legalább a neve német, miután felsőmagyarországi, — tette hozzá vigasztalásul.

Vájsz Hermin! Annak a hires kassai Vájsz Mátének a leánya, aki a debreczeni *Biká*-ban olyan nagyon kártyázott valamikor. Hogy mennyire kártyázott! A szegény kis anyátlan Herminnek aztán már semmi sem maradt a hires Máté után. Hozzánk került és a Nédeczy-leányokkal nevelődött fel együtt. Szegény Hermin! Hogy ennek a vén csunya bárónak kellett rabjául szegődni.

Nyilt az ajtó és kilépett Hermin. Mögötte ama kis fekete, aprólépésü nőcske jött, a ki leskelődéséből olyan, a pusztai nőknek élénk érdeklődésével mért végig.

A báró topogott nagy czizmáiban; lekapta kepijét és mély meghajlással csókolt kezet a feleségének. A Hermin rá sem nézett, olyan volt mint egy vérbeli herczegnő. Amilyen leánykorában. Fenségesen karcsu, hideg szomoru és nyugodt. Van valami végtelenül tiszteletet parancsoló nyugodtsága az asszonyi bánatnak. Ez a nyugalom környékezte Hermint ezzel a vad, erőszakos porosz junkerrel szemben.

A kis fürge, fekete nőcske, a Hermin társalkodónője németül kezdett peregni. Olyan sebesen beszélt, mint a patak futása és diófaszinü szemével élesen nézegetett meg mindent. Nekem az jutott eszembe, hogy a nagy porosz ezt a német asszonyleány-félét azért hozta a felesége mellé, hogy vigyázzon rája. Vigyáznak a Herminre.

Az asszony leült mellém a verenda szegletére. Barna, mély szemeivel messze nézett el a matematikai szabályossággal kiparczellázott bárói birtok fölött, mint az idegenbe szakadt madár. A báró tiszteletteljes halksággal társalgott ezalatt a fekete nőcskével.

— Hogy megváltozott minden! — mondta egyszerre az asszony. — Maga is.

A báró felfigyelt és élesen nézett rám. (Ah, féltékeny is a báró!)

Hermin is észrevette a báró tekintetét. Közönyösen nézett vissza rá. Ujra mondá:

— Az ember megvénül. Maga sem gyerek már. — Mit lőtt?

Rámutattam az oszlopra akasztott nyulzsákra.

Hermin mondá:

— No ilyent is régen láttam: meglőtt nyulat. Legfeljebb ha a kocsim előtt az országuton fut keresztül a nyul. A báró nem vadászember.

A báró nagy vállait rázogatta. És gőgösen mondta:

— En csak *otthon* tudok vadászni. Ebben a Saharában nem.

Az asszony összeharapta az ajkát. Gyorsan mondta:

— Maradjon nálunk vacsorán. Majd befogatunk, és ugy megy haza, Tudja itt a pusztán lassan telik az idő.

*

Estére hajolván az idő, a verendán teritettek. Akkorra megérkezett egy szőke, igen fiatal, mindig röhögő, hórihorgas német. Valami ispánféle, aki folytonos kaczagás között referált a bárónak és a báró is folyton nevetett. Hermin sötét szemeit félig lehunyva, unott kedvetlenséggel nézte őket.

— A Nédeczy Ilka Gál Tamáshoz ment. Itt van a szomszédban a kastélyuk. De hozzánk nem járnak, — mondta az asszony, hogy csak szóljon valamit.

— Miért?

Az asszony a fejét lógázta és ujjait nézegette:

— Miért?... Miért?... Miért?... elgondolkozott és ugy mondta: Nekünk jó igy is a báróval. Csendes élet, hosszu élet, nyugodt élet: ez kell nekünk. Csak a fiatal gróf áll meg néha a kocsijával, ha erre jár. — Hirtelen rám nézett barna nagy szemével és összerezzent. — Nagyon ritkán jön az is, tette hozzá közönyösen.

Ah, most ez az asszony mintha elárulta volna magát. Elfelejtette, hogy régi ismerősével beszél, a ki emlékezik a csellengői bálokra, amikor a fiatal Dénes gróf annyira sarkában volt mindig Vájsz Herminnek. A gróf nyilván nagyon belebolondult a Hermin két fenséges szemébe, de feleségül még sem vette.

Tálaltak.

*

Csendes, csillagsugaras augusztusi éjjel. Csak a jegenyék zúgása hallik ide a verandára. Messze olykor vakkant egy komondor. Már nem is tudom, hogy volt az, hogy bucsuzásnál azt kérdeztem az asszonytól:

— Boldog-é Hermin?

Az asszony kiegyenesedett. Hosszan és komolyan nézett rám sötét, mély szemeivel:

— Az ilyesmit kérdezni sem kell. Nagyon boldog vagyok. Jóéjtszakát!

A báró fogata vitt sebesen a kukoriczatáblák között. A homokos dülőúton nesztelenül fordultak a vékony kerekek. A csillagok nyugodtan világitottak le az égről. A kukoricza egész úton arról az asszonyról susogott, aki nagyon boldog a báró pirostéglás kastélyában.

DAL

Ahhoz késő van, hogy szeress
Éltemnek üdve, kedvesem,
És ahhoz még nagyon korán,
Hogy ne szeressen senki sem.

Előttem még sok hosszu év.
S az egyedül lét, a magány,
Oly borzalmasan int felém,
Oly rémesen tekint reám.

Ahhoz késő van, hogy szeress,
Ajkam lemondásról beszél,
Mig szivem mélyén felzokog,
A fojtott vágy, a szenvedély!

VILMA.

AGÁRDI TUZOKOK.

Irta: Fodor Gyula.

Négyszáz hold földje volt azon a délibábos rónaságon, melyet a dagályos Maros és rakonczátlan Tiszától védgátakkal kellett elhóditani. Sem több, sem kevesebb.

Nem azért, mintha nem telt volna többre; mert hiszen egy alföldi parasztnak négyszáz holdból az ötödiket megszerezni, még nem is Wekerle-tudomány. De, mert a szomszéd Velezdynél ötszáz holdban fészkelt a dalos pacsirta.

Nem illik pedig, hogy a parasztnak is annyija legyen, mint az urnak, mert a vagyoni egyenlőség dajkája a gőgnek; két gőgös szomszéd között pedig ritkán marad egyenes a békesség mesgyéje.

Vagy tán nem is paraszt a négyszázholdas gazda!

Mikor szemben állunk vele, a viczispánnak is önkénytelen «gazduram»-ra szalad a megriadt nyelve.

De a nagy alföldön rég ki is veszett ez a spéczies. Itt csak földes gazdák és földosztó czuczilisták vannak. Már pedig a czuczilista nem paraszt, hanem «*elvtárs*». Mert az ördög látott olyan parasztot, akinek *elvei* vannak. Az csak uri betegség, a minek a bankban van az orvossága; a paraszt pedig még a patikától is irtózik.

Tán soha nem is volt paraszt ezen a vidéken, a hol az első magyar királynál gazdagabb Ajtony vezér tartotta fejedelmiudvarát, szittya vitézei pedig, — ha nem kellett nyilat ajzani és kardot suhogtatni az ellenségre, — száguldó ménesek és kövér gulyák ezreit terelgették a határtalan róna hullámzó fűtengerében.

Más ember ez most is, mint a felföldi «vödrönty».

Komoly szabásu fekete posztó ruháján nem hánykódik idegesen a kacskaringós sujtás. Bár az asszonynépe selyemben, bársonyban kaczérkodik; neki egyetlen fényüzése a fénymázas csizma, egyetlen igaz szerelme az édes anyaföld. Ha fel is rebbentik politikával a kövér barázdák közül, csakhamar visszalép kedves földjére, mint a «kálomista varju.» Nem valami udvarias, de egyenesen jellemű; inkább szófukar, mint közlékeny, de a mit mond, az szentirás.

Sokban emlékeztet a hortobágyi gulyás méltóságos nyugalmára. Nem csoda: ezek Ajtony vezér gulyásainak kilenczszázadiglan való dédunokái.

Ilyen az egyik Tuzok is, a négyszázholdas paraszt, a kit tisztességadással Dömötör-gazdának szólit még a legnyakasabb ur is.

Egyetlen passziója van: az agártartás; a mi azonban hasznot is hajt a konyhára, bár a birkakoncz sokszor a forró levesből is elpárolog a bestiák révén; hanem mégis rólok ragadt magára — tanyájára az «agárdi» név.

Gőzzel csépel, botos ispánja, számadója, szóval, mindene van, mint egy urnak. (Az adósságot kivéve.) De főbüszkessége mégis csak az egyetlen gyermekében van, a ki is tán csak azért született fiunak, hogy ki ne vesszen az ősmagyar parasztypus.

A Velezdy fiát Aladárnak hivják — amiben nyilván egy csepp parasztrythmus sincs — jó Toldi Miklósnak az öreg cselédje pedig, akárki mit mond is, csak paraszt volt és Arany János óta mindig Benczének hivják; azért az ő buksi fejü, pufók képü gyermekét is igy jegyezte be a nagytiszteletü ur a marosvári matrikulába: «Agárdi Tuzok Bencze, a kinek apja Dömötör, anyja pedig Konkoly Sára.»

Egészen az apjára ütött. Több a természetes esze, mint a biblikus tudománya és husz éves korában — jó későn — most került haza a földmives iskolából. A minek különben az a praktikus oldala van, hogy nincs ideje elfeledni amit tanult, mert mindjárt hozzáláthat a gazdálkodáshoz.

Hogy nem a penészes könyvek között töltötte gyermekéveit, meglátszik erős, zömök termetén, barnapiros arczán, melyen kaczkiásan égnek, kunkoródó fekete bajusz kaczérkodik a gerinczes orr két oldalán. Hanem, azok a kökényszürke szemek, no, azok egészen az anyjáé és nagyban szeliditik a kemény szabásu paraszt arczot. Különben, a hogy a sallangos lovat megüli, egy Botondnak nézné a históriás képzelet.

A harmatos őszi ökörnyál csillogó fátyolt borit a magas tarlóra, hol most is ott nyargal fekete ménlován. Mellette fehér paripán röpül egy karcsu nőalak, szőke hajfodraival pajkoskodik a felriasztott szellő; mig jóval előttük kantárszárat eresztve vágtat Aladár urfi, mintha legalább is ő akarná elfogni az agár elől a nyulat.

A fehér paripát hason csapja egy letaposott vessző. Velezdy Aliz kisasszony hirtelen megfékezi megriadt lovát. Finom batiszt keszkenőjét elkapja a felrebbent szellő, de mielőtt földet érne, lovagostorával kapja vissza Bencze és csókot nyom a kendő illatos csipkéire.

Ragyogó fekete szemének egy villanásával sujtja az arisztokrata leány a vakmerő parasztot és haragos pir futja el finom arczát. Idegesen csap ostorával a lova nyakára s az nagyot szökve megelőzi a fekete mént és neki vág a földesur tanyájának.

Bencze is megszoritja lovát s mint a ki csinyt tett, dobogó szivvel vágtat ellenkező irányban hazafelé.

Az istálló előtt odadobja a kantárszárat a lábatlankodó udvarosnak s a gerendás nagy szobából mereven

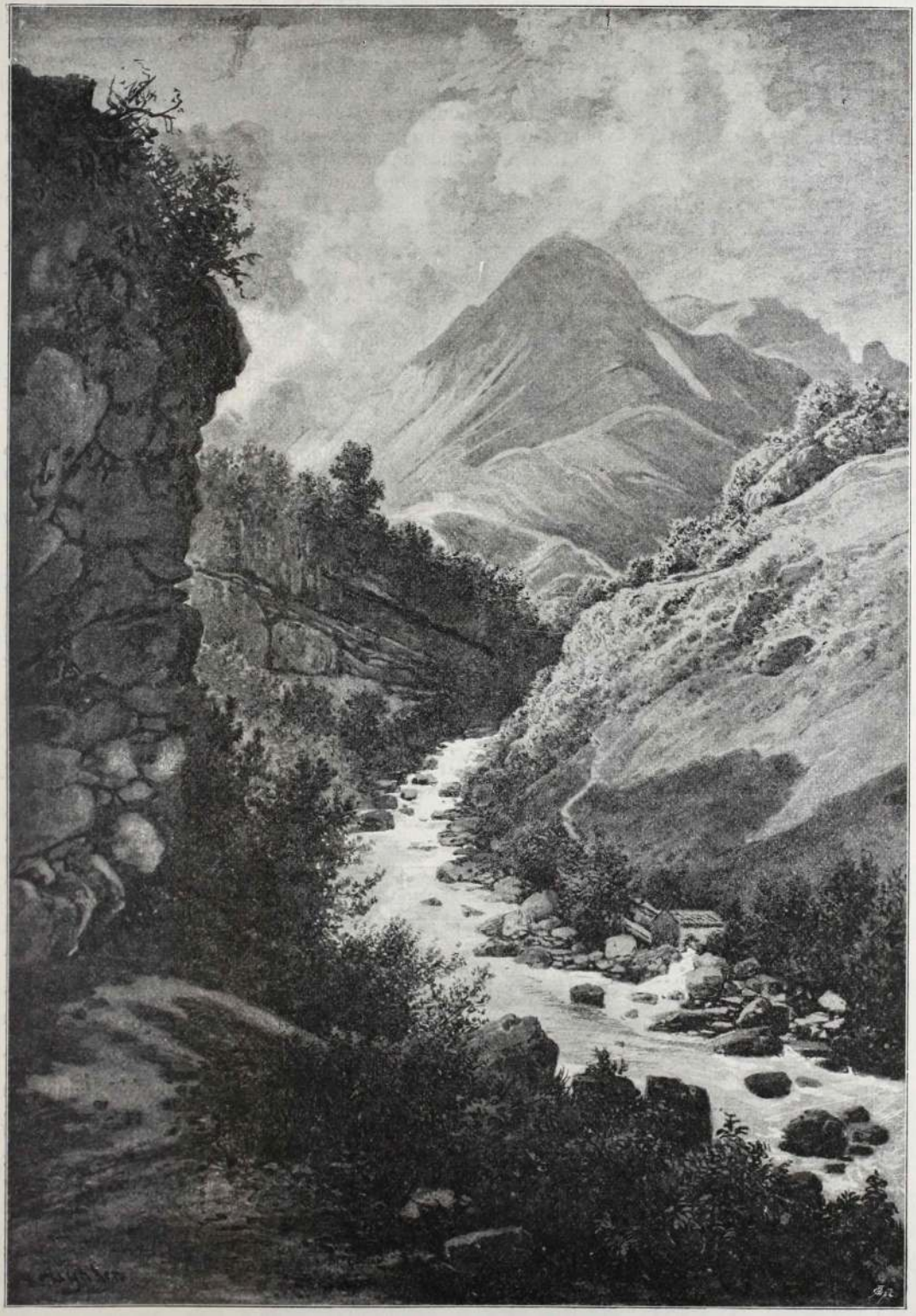

Patak a völgyben.

bámul ki az ablakon. Mint az összeesküvő, a ki titkos tervén tépelődik, megrezzen, ha ajtó nyilik. Pedig csak az anyai szeretet néz be hozzá.

Csakhamar megunja a gyöngédséget is. Nincs kivel összetüznie. Kitérnek előle. Ökölbe szoritja izmos kezét s az üres levegőben nem tudja leütni azt a láthatatlan ellenséget, a melyik nehéz sóhajokat gyötör ki egész melléből.

Végre se birja tovább harmadnapnál, lóra kap. Utja a Velezdy tanyája mellett viszen. Messziről látja az ives ablakot, a hol az a szőke leány szokott ülni, a kinek a haja fényes, mint a glória, a szeme fekete, mint a földi bogár s mikor közel ér, nem meri a szemét fölvetni, mégis ugy süti az arczát onnan valami, mint a napaczél.

Bolond dolog ez a gyerek szerelem.

Már jól elhaladt a tanya mellett, mikor egy vágtató ló dobog utánna. Még vissza se tekinthetett, már mellette szólal meg az ismerős hang:

— Utolértelek czimbora, hiába vagy Agárdról.

— Ahogy vesszük, — vagy én vártam meg.

— Hát nem tudod te, merre van az út mihozzánk?

— Hagyjon békét, Aladár. Nem jó a nagy urakkal egy tálból cseresnyét enni.

— Hiszen nem vagy te olyan, mint a többi. . . .

Bencze kerekre nyilt szemekkel meredt az urfi arczába s az nem merte kimondani a szót: — paraszt.

— Hát igen. Mink gyermekkori czimborák vagyunk. Nem illik titkolózni. Három napja felénk se jöttél. Téged valami bánt.

— Semmi bajom.

— Nem vagy őszinte. Látod, én mindent elmondok neked. Azt is elmondtam, hogy apám fellépne képviselőnek, de nincs hozzá elég pénze.

— Majd adnak onnan, a honnan a többinek.

— Nem egészen ugy. A felét legalább is födözni kell a sajátjából. Aztán sokba került a neveltetésünk, az állandó pesti lakás. . . . No, meg nagyot rántott rajtunk egy pár rossz termés. . . . . Nektek soha sincs rossz termésetek!

— Mert mi soha sem lakunk Pesten.

— Igazad lehet, de ép azért megtehetnél nekünk egy barátságot.

Kis szünet állt be. Az urfi gondolkozott, hogyan tálalja ki a második fogást. Nagyot szitt a jó tanyai levegőből. Attól pattan ki a konkoly is, akárhogy összeragasztotta a tokját a bűbájos természet.

— Ha sikerül apámnak a megválasztatása, én is nagy hivatalba jutok és kieszközöljük nektek a nemességet egy szép előnévvel.

— Van már nekünk. Agárdi Tuzokok vagyunk.

— Jó, hiszen az csak olyan, ... hogy is mondjam? Mert hogy az agárdi tanyán laktok.

Ismét szünet állt be, de végre is le kell esni annak a kőnek, a melyik már az ereszig csuszott.

— Nézd csak Bencze. Te jó pajtás voltál mindig. Hát eltürnéd te, hogy valami uzsoras kerüljön mellétek szomszédnak?

Bencze lesütötte a szemét. Az a bizonyos ablak jutott eszébe s valami nagyot nyilallott oda, a hol az egyik kamarában a reménység, a másikban a kétségbeesés tőszomszédok és mogorván bámul maga elé, mint a ki ugy is tudja mi következik.

— No, felelj hát őszintén.

— Nem szivesen, de ha nem tehetnék róla?

— Dehogy nem. Apád módos ember, téged nagyon szeret. . . .

— És mennyi kéne? szól közbe amaz, segitendő az urfi zavarán.

— Ugy harmincz ezer.

— Csak!?

— Egyelőre. Aztán, ha meg lesz választva, átadjuk nektek a tanyát, mig le nem termi.

— Szép, de nekünk a magunké is elég gond

— Te fiatal gazda vagy Bencze, jobb ha magad próbálkozol. Legalább látják, hogy mit tudsz.

Az érvelésen meglátszott, hogy ravaszabb elme találta ki, mint egy husz éves suhanczé, de elvégre is ő lökte utba bökkenőnek.

— Hát aztán, magok hol fognak lakni?

— Télen Pesten, nyáron, ha megengeded, itthon.

Most meg a Bencze szivéről esett le olyan nagy kő, mint a minővel a nótában örlik a bánatot. Nagyot csapott ostorával az üres levegőbe és menten ketté vágta vele azt a láthatatlan ellenséget, a melyik már három nap óta ölelte, mint egy vaskapocs.

A suhanitástól megriadt lovak sebes futással vágtak neki a városnak.

Mikor a kantár szakad.

Az öreg Demeter még mindig az ujonnan szántott földön bökdöste üsztökés botjával a nyirkos fekete hantokat, mikor a puha szántáson nesz nélkül visszaérkezett fiu a háta mögött ugrott le a nyeregből.

Meglepetten fordul Bencze felé, a kinek komor arcza és révedező tekintete lehivja a kérdést az öreg ajkára, de elvégre is nem azért férfi az ember, hogy minden kis melegtől kigombolkozzék.

— Edes apám, adja ki a jussomat, böki végre ki a fiu a szót

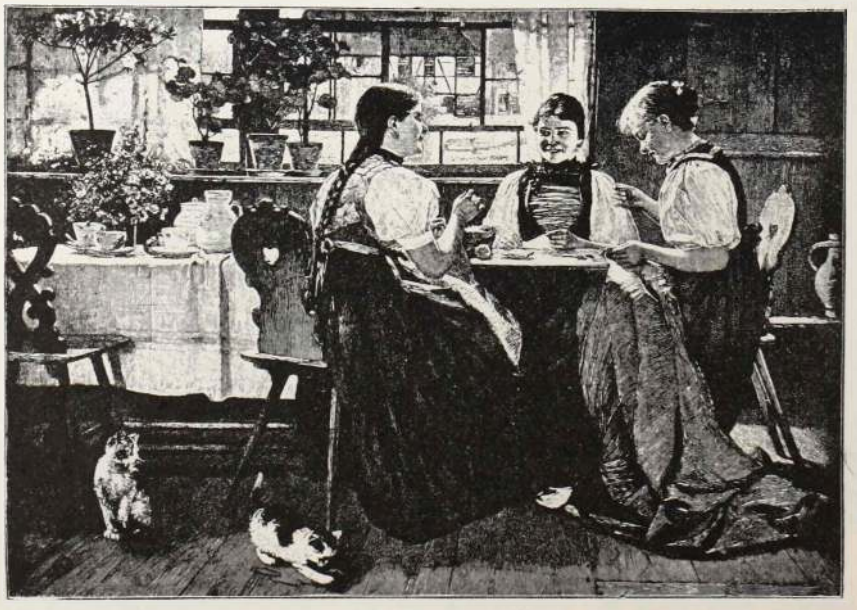

Vasárnap délután. Fiodori festménye.

és leplezett zavarral igazgatja a lova sörényét.

Az apa meglepedten kapja fel a fejét. Ilyen bolond dologra még se volt elkészülve, de csakhamar kiül arczára a komoly nyugalom és a Velezdy-tanya felé mutat.

— Eredj fiam, ott van.

Furcsa felelet. Bencze ment is volna már szivesen valamerre, de sehogy se találta rendben a lószerszámot s mig nagy szorgalommal igazgatta, olyat szoritott a hasallón, hogy a ló nagyot szökött mellette s arra csakugyan fel kellett nézni.

Már akkor jó messzire haladt az öreg Demeter és tovább szurkálta üsztökés botjával a friss hantokat, amik az ezreket termik, de nem a politikának.

Mire Bencze kész lett a nyereggel, olyan távolság nőtt köztük, hogy azon a harag is, meg az ijedség is elnyujtózhatott a nélkül, hogy egymás lábát rugdosták volna. De, mert a harag a szabad levegőt szereti, az ijedtség pedig a békességes otthon után kivánkozik, az öreg tovább törte a hantokat, Bencze pedig megforditotta a lovát és eltünt az agárdi majorban.

Sára asszony épen a frissen sült turós lepényt szedte ki a búbos kemenczéből, a melynek a kalácsa puha, mint a pöfeteg, a turója könnyü, mint a hab, az ize csábitó, mint a leány meleg szája. Nem is fösvénykedett az eldarabolásnál, csak ugy négyfelé szelve, letette egy rózsás tányérral a párolgó süteményt az asztalra s a szoba tele lett csábitó illattal.

De Bencze most annyira el volt merülve a gazdasági ujságba, hogy bárha kétszer is akaratlanul megnyalta a szája szélét, hozzá nem nyult volna a lepényhez egy fél világért; mert hiszen ki látott olyan komolyságot, a melyiknél az ember a szája lepényrágásban rángatózik? Az apja meg már épen az ablak alatt rugdosta le a labáról a tapadó nyirkos földet.

(Folyt. köv.)

Magyar Szinház.

A kés története. Blum és Toché 3 felvonásos bohózata. Forditotta Fenyéri Mór. Első előadása 1898. augusztus 27-én.

Jó estvét, Mongodin ur, jó estvét! Őszinte örömmel üdvözöljük önt, mint régi jó ismerősünket, hát már ide is el méltóztatott tévedni mihozzánk a Wesselényi-utczába? Ön nagyon derék ur, csak egy kicsit együgyű és kopott, isten bocsá' nagyon kopott, ismerjük önt már a jó vidékről, meg a barátságos kültelkekről még abból az időből, mikor Clorinda ő nagyságával, a «limonádé-Pattival» duettben, nem a «sur le bi, de bout, du banc»-ot, hanem a «Fischerin du kleine»-t énekelte. De hát édes istenem, baj is az, kedves Mongodin ur, ha egy uj szinházban, uj szezonkor, uj direktor alatt uj darab gyanánt egy olyan vidéki direktorok lomtárából előszedett ócskaságot adnak elő, mint az ön, becses neje és a rozsdás kés története? Ha ugy komolyan meggondoljuk a dolgot, hát bizony nem igen okos dolog ez, oh Mongodin ur, a Wesselényi-utczában azonban már rövid idő alatt megszoktuk a cseppet sem okos dolgokat és igy napirendre térhetünk, ön is, én is, a közönség is, a kés története, vulgo az ön kedves neje viselt dolgai fölött.

Hogy azonban a «kés történetét» még «Mongodin ur felesége» korában mi már vagy harmincz alkalommal a jó vidéken meg a kültelken jobb előadásban élveztük végig, mint a minap a «Magyar Szinház»-ban, az már baj, nagy baj. Valamelyes varázsvesszővel szerettünk volna birni, hogy összetereljük ott a szinpadon a minduntalan másfelé diskuráló művészeket és művésznőket. Ők ugyanis hol magukkal beszélnek, hol a közönséggel, de sohasem egymással. Ez legalább is furcsa és szokatlan. A hangulat egységességéről a Magyar Szinháziaknak fogalmuk sincs és ugy látszik, nincs oly ügyes rendezőjük, akinek erős keze rendet tudna csinálni az ilyen szinpadi chaosban.

Kivéve *Szíklay* Kornél egy-két sikerült mókáját, a fölmelegitett bohózat elég szomoruan pergett le. *Hettyey* Arankának nagyon szép toilettejei voltak, de fájdalom, még mindig nem szokott le arról a gyors hadarásról, amely teljesen élvezhetetlenné teszi játékát. A berendezések, daczára az agyonkommünikézett uj diszleteknek, megfeleltek a szinház régi tradiczióinak, arról meg tán jobb nem is szólani, hogy Fougerol művész ur a jótékonyság tündérét esti nyolcz órakor egy hitvány petroleumlámpa világánál festegette. *e. n.*

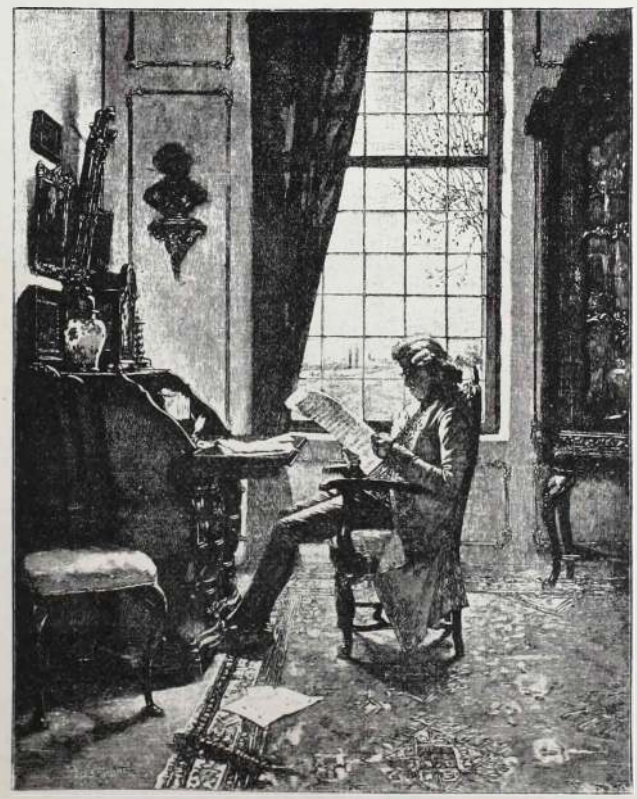

Kéziratgyüjtő. Wesszel festménye.

CREDO

Szegény szivünknek soha sincs nyugalma.
Örökre hisz. S betelt egy vágya bár,
Ur lesz fölötte uj vágyak hatalma,
Mert a vágyakban nincs sehol határ.
S habár egy két fényes remény kihal ma,
Miket a szív mélységes sirba zár,
A sir fölött uj vágy, remény fakad,
S a szív hisz ujra, mig meg nem szakad.

Szuhay Mátyás

Felejthetetlen szavak.

Irta: Ross Mathild.

Ki nem tapasztalta még, hogy életében oly szavakat hallott és oly eseményeken ment át, melyeket soha se felejt el s melyeket nem törülhet ki emlékezetéből? A létért való küzdelemben a külső benyomások egész serege mély nyomot hagy hátra szivünkben és mi mégis megfeledkezünk róluk, mihelyest többé nem gondolunk rájuk, akár megmaradnak, akár elhomályosodtak. De hirtelen, a nélkül, hogy tudnók miért, gyakran éppen az ellenkező hangulatban megrohanják emlékezetünk legmélyebb, legrejtettebb sejteit és oly élénken állanak előttünk, mintha csak tegnap óta ismernők és ekkor tudjuk meg csak, hogy soha el nem fognak hagyni, hogy a feledés fátyola nem fogja betakarni, hogy sok más benyomás elillan agyunkból, de ez az egy szó, ez az egy esemény emlékezete utolsó leheletünkig megmarad bennünk.

Általában nem valami jelentékeny szó, vagy nevezetes esemény az, melyet mi ily módon — gyakran teljesen akaratunk ellenére — a feledés karjai közül kirántunk. Életünk fontos, nevezetes eseményei nem üldöznek bennünket kisértetek alakjában; ezektől az élet küzdelmeiben, örömében és bújában szabadulunk.

Nem, csekély dolgokról van szó, a melyekről senki sem tanuskodhatik s a melyekről senki sem beszél; jelentéktelen szók ezek, csendesek és mélabúsak, mint októberben a fának hulló levelei. E szókat csak mi magunk ismerjük és érezzük és ezeket nem tudjuk elfelejteni, mert ha egyszer észrevétlenül, ha csak egy perczre is lelkünk mélyébe hatolnak, bizonyos titokzatos képességgel járnak, a mely bennünket megtanit arra, a mit az élet leghevesebb küzdelmeiben sem tanultunk meg, tudniillik önismeretre, a saját magunkba való betekintésre és ezért nem tudjuk elfelejteni.

*

Sok évvel ezelőtt történt. Egy napon délelőtt a Klara-negyed egyik félreeső utczájában bádogos műhelybe kijavitás végett kellett vinnem valamit. Nehéz volt megkeresni, mert a háznak, melyben a bádogos lakott, több udvara és feljárója volt és semmiféle czégtábla nem igazitott utba. Es mégis biztosan tudtam, hogy itt lakik a bádogos, mert a cselédem már többször volt nála és mivel a hozzá küldött tárgyakat ióI és olcsón javitotta, végre magam is akartam vele beszélni.

Kezdtem itt-ott kérdezősködni, felmentem pár lépcsőn, nem kaptam kielégitő czimet, megint le kellett mennem és igy tovább. Sokan, különösen nők, csodálatos, szinte ösztönszerü képességgel vannak felruházva, melynél fogva még a legképtelenebb helyzetből is ki tudják magukat vágni; mivel azonban én nem vagyok ilyen ügyes, még további keresés után se találtam meg bádogosomat. Türelmem fogytán volt. Sajnáltam, hogy annyi időt és fáradságot hiába kellett vesztegetnem. Végre mégis csak elértem czélomat; miután két sötét lépcsőn felbandukoltam, többször attól tartva, hogy kitöröm lábomat, — egy ajtóhoz értem, melyen, a mennyire a félhomály megengedte, a bádogos nevét olvashattam.

Megkönnyebbülten fellélegzettem és kopogtattam. «Szabad!» felelt egy hang s én belépek.

Szűk, sötét szoba volt, de a sötétség daczára nagyszámu szerszámot és pléhedényt láthattam.

Az ablaktól nem messze az asztal mellett állott egy férfi hosszu bőrköténynyel; a mikor meglátott, köszönt és bement a szomszéd szobába, hogy lámpát gyujtson. Én az ajtó mellett álltam és még jobban boszankodva, azon gondolkodtam, hogy milyen lassú, ügyetlen ember ez a bádogos. Néhány pillanat mulva visszajött égő lámpával, a melyet maga elé az asztalra tett. A gyenge világosságban láttam, hogy még fiatal ember, de görnyedt háta, sápadt, redős arczu aggastyámra vallott.

— Ezt szeretném kijavittatni, — kezdém és a magammal hozott pléhedényt kibontottam a papirosból, — no, de sok fáradtságomba is került ez a csekélység. Hiszen ön annyira elrejtve lakik, hogy valóságos felfedező utat kellett tennem, mig megtaláltam; azt hittem már, hogy sohase jöhetek fel ezeken a sötét lépcsőkön.

A bádogos felnézett; keserű, alázatos mosoly mutatkozott fáradt, sápadt, vonásaiban.

— Igazán oly nehéz volt? — mondá sajátságos vontatott hangon, mintha sok, sok gondolat rejtőzött volna e kevés szó mögé.

— Igen, nagyon nehéz volt, — feleltem gyorsan, kikerülvén szemei tekintetét, mely mereven reám irányult. Azután kezdtem beszélni a javitásról, megmondtam, hogy és

Panem et circensem.

Idyll. (A schwerini képtárból.)

Van Mieris Ferencz festménye.

mikorra csinálja meg, végre köszöntem és az ajtó felé fordulván, távozni akartam. Ő köszönt, kinyitotta az ajtót, és lámpájával lekisért a lépcsőn.

Eppen a mikor elváltam tőle, üres, száraz köhögést hallottam; megrázkódtam. Megálltam és hallgatózni kezdtem, hallottam, a mint a bádogos folytonosan köhögve, lassan és nehézkesen felment a lépcsőn.

Mikor léptei és köhögése elhangzottak, átsiettem az udvaron, ki az utczára.

Nem irhatom le, mit éreztem, mikor most egyedül voltam és a nyert benyomás fölött elmélkedtem.

Egy elkövetett szivtelen tett első, homályos, mondhatnám öntudatlan érzete lassankén kinzó lelkifurdalássá fejlődött bennem. Bántott a lelkiismeretem, hogy azt a meggondolatlan szót kimondtam. Vajjon mit érzett ez az ember s mit gondolt szemrehányó panaszom hallatára, hogy csak egyszer kellett felmennem e sötét meredek lépcsőn, mit gondol ő, a kinek napjában ki tudja hányszor kell felbotorkálni beteg, fáradt tüdejével. Szerettem volna magamat megbüntetni; talán jobban tennék, ha visszamennék a szegény bádogoshoz s kezet nyujtanék neki ilyes szavakkal: «Kérem, bocsásson meg!»

De hogy értsen meg ő, hogy fogja fel azt, a mit gondolok, ha legbelsőbb gondolataimat kitárva, ugy beszélnék, a mint érzek; «Bocsásson meg nem azért, a mit mondtam, hanem, hogy ily gőg keletkezhetett szivemben; bocsásson meg nekem, bocsásson meg mindnyájunknak, a kik soha se fázunk, soha se nélkülözünk, hogy nem átallottunk az ön körülményei között önre, a szükség és nélkülözés gyermekére, megvetéssel s a legjobb esetben leereszkedéssel tekinteni! Bocsáson meg, hogy terhéhez még egy követ raktunk, bocsásson meg, hogy kicsinyesek és szivtelenek vagyunk és meg nem érthetjük, hogy a szenvedés tiszteletet parancsol és hogy a lovagiasságot és a szeretetreméltó magaviseletet, melylyel a bársonyruha és a hódprémes bunda tulajdonosa iránt viseltetünk, inkább azokra a szegény, szükséget szenvedő emberi szivekre kellene pazarolnunk, a melyeket csak rongyok takarnak!»

És ha ő megértene, nem zárná be előttem ajtaját, nem utasitana el és nem törne ki e szavakba: «Menjen el tőlem! Nem kell az embernek bocsánatot kérni, ha ruhája szövete finomabb, mint a másé. Mindnyájan a körülmények hatalma előtt hajlunk meg és embertársainktól csak jót hallunk, ha nekünk az övékénél jobb kabátunk van; ez alatt elrejtjük gyülöletünket, mig csak meg nem boszulhatjuk magunkat.»

Nem, nem tudnék tőle bocsánatot kérni; a mit mondottam, csak szóbeszéd volt, melyet soha se volnék képes kitörölni és feledtetni, azért, mert értelme nincs tulajdonképen a szóban magában. Hisz ez a szó megvesztegethetetlen tanuja annak, hogy van egy kaszt, a mely szivtelenséggel és kislelküséggel elválasztja a szegényt a gazdagtól, az éhest a jóllakottól.

Ugy tetszett nekem, mintha ezek a szavak czikázó villámként hatoltak volna szivembe, mintha éles világával kitárták volna titkait és mintha ez után az önmarczangolás után most már tisztán és világosan láthatnék be a társadalom minden bajába és ferdeségébe. Pedig ezeket még az ország nagyjai is mily részvétlenül nézik!

Most láttam csak az igazság vakitó fényében azt az undok gőgöt, melylyel az ember a legnyomorultabb előjogok alapján embertársai irányában viseltetik. Nem láttam csak a durva, kézzelfogható vonásokat e szomorú képen, mely az emberi nem lealázását ábrázolja, mint pl. a munkás embernek csak bólintunk, de az előkelő naplopónak a ki véletlenségből milliókat örökölt, alázatosan köszönünk, vagy fenhéjázók vagyunk a koldus előtt, de udvariasan, tisztelettel emelünk kalapot a gazdag ember előtt, ki saját fogatában elrobog mellettünk, nem ezeket láttam, hanem az embertelen bánásmód finomabb vonásait, az előkelő leereszkedést, az önkényt, a pártolási viszketeget, végre pedig azt az érzetet, melytől talán senki, csak egy ember tudott szabaduln, az, a ki nem követett el bűnt, azt az érzetet gondolom, melynél fogva, ha jót teszünk a szegényekkel, már azt hiszszük, hogy mindent, mindent tettünk, pedig a jóltevésnek még csak az ábéczéjét betüzzük!

És megint hallottam e szemrehányó szavakat:

— Igazán olyan nehéz volt?

És megint fülemben zúgott az a száraz, üres köhécselés, melyet a sötét, meredek lépcsőn hallottam. Milyen tapintatlanság, mekkora szivtelenség volt részemről a szegény embernek szemrehányást tenni, hogy nincsen módjában kényelmesebb feljáratu, világos lépcsővel biró házban lakni! . .

A monda szerint van egy tó, — már nem emlékszem, hol van — mely minden tizedik évben emberáldozatot követel és bármennyire buvárkodtak és keresték az áldozatot, a tó azt soha sem adta ki. Csak néha, csendes, magányos éjjeleken, ha a teli hold ezüstös fényével elönti a hullámokat, a halott felszinre kerül, de éjfél után a mélység láthatatlan szellemei csakhamar megint visszarántják, mélyen a tó fenekére, a hol megmarad az utolsó ítéletig . . .

A szivünk hasonlit e monda tavához; ebben is vannak emlékek, melyeket soha sem bocsát el, ott vannak és alusznak fenekén, feledésbe merülve az élet sürgő-forgó nyugtalanságában. De néha felszinre kerülnek, felismerjük halvány vonásaikat és láttukra az elmultakat még egyszer éljük át, a mig megint a titokteljes mélységbe vissza nem sülyednek, a hol élni fognak — ki tudja meddig! . . .

—o—

Vigszinház.

A Prony-utczai ur. Bohózat 3 felvonásban. Irták: Boucheron és Tavernier. Forditotta: Dr. Incze Henrik. Első előadása 1898. szeptember 2-án.

A vigszinház uj szezonjának első premierjén roppant sokat kaczagott a közönség, annak daczára, hogy azzal a meggyőződéssel hagyta el a szinházat, hogy az uj bohózat bizony kissé gyöngécske. A Boucheron-Tavernier társasczég kitaposott nyomokon halad. Alakjait jól ismerjük egyéb franczia bohózatokból, a melyeknek reczipéje már nagyon is ismert nemcsak a párisi szerzők, hanem a közönség előtt is. Végy egy fölszarvazott férjet, a ki lehetőleg eczet, szalámi vagy — mint jelen esetben — szardella-gyáros, végy hozzá egy elegáns csábitót, lehetőleg ügyvéd legyen az illető ur, mindezekhez egy szerelmes bakfisleányt, a ki menyasszonya a csábító urnak és a kinek papája kalandvadász özvegy — és kész a bonyodalom. E sablonos reczipéhez tartották magukat szorgosan a franczia szerzők is, és ilyenformán az obligát bohózatalakok egész raját nyüzsögtetik a szinpadon.

A jól ismert «gall esprit» azonban most sem tagadta meg magát. Tö-

mérdek ötlet, elmés epizód tarkitja a sablonos mesét, a jelenetek furfangos technikával vannak csoportositva, ugy, hogy alig jut időnk darab közben arra gondolni, hogy «A Prony-utczai ur» jó darab-e vagy sem? A közönség kaczag és a szerzőknek minden, vagy legalább is sok minden meg van bocsátva.

Még aztán a Vigszinház pompás előadásai sok mindent megkorrigálnak. A «Prony-utczai úr» is kitünő szereposztással és kifogástalan előadásban került szinre. Ha érdeme szerint akarnók méltatni az előadást, fel kellene sorolnunk mindegyik szereplőt. Olyan előadás volt ez, melyben mindenki a helyén volt. *Fenyvessy* Emil, a czimszerepet, a titokzatos csábitót, *Gál* Gyula, a kikapós apóst, *Gyöngyi* Izsó, a konfidens szolgát, *Balassa* Jenő pedig a törvényszéki szolgát nagyszerüen alakitotta. Feltétlen dicséret illeti meg *Haraszthy* Hermin asszonyt, aki páratlan chickel és elegancziával adja a megtévedt «tisztességes asszonyt». *Nógrádi* Jolán, *Szerémy* Zoltán és *Bárdi* Ödön szintén nagyon jók voltak.

A darabot Dr. *Incze* Henrik igen szépen forditotta, hűen visszaadva az eredetinek minden ötletességét.

e. n.

INNEN-ONNAN.

Körkép-művészet. Voltaképen igy kellett volna irni: körkép és művészet. Mert kétségtelen, hogy ez a két dolog teljesen heterogén. De ha erős, nagy művészek vállalkoznak rá, hogy tehetségükkel összekapcsolják a kettőt, akkor keletkezik a körkép-művészet. Vagy ha ez a magyarázat kissé kathedrás, elmondjuk népszerűbben. A körkép a vidéki vásáros panoráma világvárosi formája. Csakhogy, amig a panorámát szobapiktorok garasos tudatlansága keni össze, a körkép grandiozus feladatát neves festőművészek oldják meg. A vásári panoráma tiz lépés átmérőjü nézőterén csak subás atyafiak és rokolyás komámasszonyok állnak szájtátva a csodálkozástól. A körkép bársonyos, oszlopos előcsarnokában amerikai milliomosok és ázsiai fejedelmek irják nevüket a vendégkönyvbe országos nagyságok és világhirű emberek nevei közzé. A panoráma publikumának művészi ízlése nem haladja meg a garasos ujságok czimképeinek és a czirkuszi mutatványoknak a nivóját. A körképek közönsége ellenben egyformán ismeri, élvezi és érti át Dusét és Rembrandt, Wagnert és Rafaelt, Fidiászt és Sauert.

És a hogy ez a közönség Duse játékának tulzását tapsolja meg egy hatodrendü szinpadi csillagnál, ahogy a Rembrandt iránt való csodálata olcsó olajnyomatok vásárlására ösztönzi, Wagnerből legjobban és őszintén egyedül a Lohengrin nászindulóját szereti, Rafael madonnáit a megközelithetetlen nőkkel való összehasonlitásokra használja fel, a hogy a kétforintos gipsz-figurákban Fidiasz szobrait látja viszont és a zsur kisasszonyok őrületes zongorázása Sauer művészetére emlékezteti — ugy csodálja meg ez a közönség a körképek tengernyi vásznára elpazarolt művészetet is. Tapsol a festőknek, akik ott hagyva a műtermüket ház-magas panoráma-állványra küsztak fel és ecsetüket meszelővel cserélték fel. Tapsol és a körkép pénztárába bőven hull a pénz. A pénz pedig kenyér és amig a művész a műtermében nem szerezheti meg a mindennapi roastbeafet és tiszta gallért, panorámába kénytelen menni. És valljuk meg, hogy a magyar közönség ugynevezett műpártolása még nem haladta meg a körkép-nézés nivóját . . . Hogy pedig a nagy keserű mandulát megczukrozzuk, tegyük mindehhez hozzá, hogy a legujabb magyar körkép: a millenáris hódoló felvonulás körképe igazi művészeknek adott munkát és nyujtott megoldani való feladatot. *Eisenhut* Ferencz komponáló képessége, *Márk* Lajos biztosan karakterizáló rajz tudása legyőzte az eléjük tóduló nagy nehézségeket. *Meissl* Gusztáv, ez az erős tehetségü fiatal állatfestő, azután *Rozvadovszki*, *Váradi*, *Zich* és mások pedig sokat segitettek a nagy munkában. *Sss.*

☐ **Világbéke és Dreyfus-botrány.** Az orosz béke-felhivás hideg zuhanyként ábrándította ki az orosz szövetségért a talpnyalástól az embertelenségig rajongó franczia nemzetet. A revanche őrjitő gondolata elkövettette annak idején ezzel a szerencsétlen néppel azt a végzetes lépést, hogy respublika létére az autokrata birodalommal szövetkezett. Az emberiség haladásának zászlóvivő nemzete megforditotta ezt a zászlót és szőnyegként teritette a szolgaság birodalmának ura elé. Ennek a természetellenes szövetségnek volt az első korcsszülötte a katonai reakczió Franczia országban, amely most a Dreyfus botrányban alkotta meg méltó párját a Panamának. Mert ma már teljesen világossá vált, hogy a Dreyfus-féle árulási per komédiáját az orosz kormány kedvéért játszották el.

Oroszország ugyanakkor, a mikor egyik kezével Franczia országot ölelte, a másikkal milliókat igért azoknak, a kik elárulják neki, valóságban, milyen erős a szeretett szövetséges. A franczia kormány sem hiába ismeri a kémrendszert. Tudomást szerzett az orosz kiváncsiságról és gondoskodott róla hogy olyan adatok jussanak az orosz követség kezeibe, a melyek nagyon kedvezőek a franczia haderőre nézve. És hogy a kémkedési komédiát valószinüvé tegyék, és talán hogy a további orosz kiváncsiskodást megelőzzék — feláldozták Dreyfust. És ez a szerencsétlen ember, abban a hiszemben, hogy hazájának tesz szolgálatot, hallgatott. Hallgatott, pedig mindent tudott. Engedte, hogy Orosz-

országnak feláldozzák őt. És addig, amig csak egy emberről van szó, és akkor ha az áldozat valóban hasznos a hazára, önmegtagadás és teroizmus a Dreyfus-ügy. De kiderült, hogy a revanche eszmének tett áldozat csak a katona-pártnak, a hadsereg jezsuitáinak hozott hasznot és rendszerré válva az egész franczia közéletben, a legnagyobbakat kezdi felfalni : *Casimir Perier*, a volt elnök, *Scheurer-Kestner*, Zola és ők mind akik az igazságot többre becsülték a politikai érdeknél, mind elbuktak a harczban. — És aztán jött a kelet-ázsiai bonyodalom. Kitünt, hogy a franczíák és oroszok érdekei homlokegyenest ellenkezők ezen a fontos ponton. Sőt az oroszok a németekkel szövetvetkeztek. Az orosz szövetség értéke kezdett csökkeni még a legdühösebb russophilek előtt is. Most pedig, mint a bomba, az orosz czár kiáltványa csapott le. Egész Európa ujjongva fogadta a békére hivó szózatot. Franczia-ország elkeseredve, fogcsikorgató dühhel. Vége a revanche eszmének! Mire való volt hát az orosz szövetség!? Hát azért nyalt talpat a büszke, előkelő franczia nép a durva kozákságnak. Ezért tagadta meg a franczia köztársaság az 1798. annyi vérrel megszentelt elveit? És azért áldoztak fel annyi embert?! *Hát akkor elő a revizióval*. Ha az orosz szövetség nem ér semmit, akkor ne szenvedjenek érte ártatlan emberek, ne tespedjen miatta az igazság. És a Dreyfus-ügy revíziójának hideg zuhanyában semmivé fog oszolni az orosz mámor. Franczíaország be fogja látni tévedését. A franczia nemzet ereje ujra a haladásé, a szabadságé lesz. És a reakczió visszahull a porba! — *Ez* a világtörténelmi összefüggés a czári szózat és a Dreyfus-pör fordulata között.

Mese a holt idény haláláról.

Irta Herendi Arthur.

Redaktor ur, ön azt kivánja,
Pardon, parancsba adta meg;
Hogy irjak dalt a holt saisonról,
Mely holtnak már elég «beteg».
A holt saison oly hálás téma,
Szól róla száz meg száz poéma,
S én mégse szedem versbe azt,
Mert elcsalta a szép tavaszt.

Redaktor ur, ám megbocsásson,
A holt saisonnál — sztrájkolok,
Jó azt prózában is temetni,
A holtról dal? bolond dolog.
S nem is tudom, saison hogy volt-e,
S ha volt, élő volt-e, vagy holt-e,
Nekem bűvös tavasz fakadt,
— Ne bántsuk hát a holtakat.

Tavasz volt, mikor megszerettem,
Tavasz, mikor a csókja ért,
«Egyetlenegy» és mégse adnám
Az összes édes csókokért.
E csók tüze hevitett nyáron,
Nem celsius fok negyvenhárom,
Átálmodam a nagy nyarat,
Mert szivemben tavasz maradt.

Redaktor ur, ugy-e belátja,
Hogy mégse volt ez holt saison,
Divatját rég mult nyári czikkben
Pedig utazni nem raison.
Nem kell már holt idény a népnek,
Csak a felsők tizezerének.
Nekik a holt saison is *haute*
De nem, mint a magyarnak «*hót*.»

S mit mondana egy barna lányka,
Ha édes szerelem helyett,
A keserű halott saisonról
Pengetnék rimre-rimeket.
. . . Tavasz nyilik most kis szivében
És kikelet két szép szemében.
Tavasz van, bűvös kikelet,
Csúf holt saison, isten veled!

A mama névnapja. (A casseli képtárból) Mondt vázlata.

Az aradi Wasserthal eset. Csak egyszerü szabómester volt; azonban a szabók is tudnak szeretni és . . . ölni. Mennyire eltörpül Wasserthal százados hősies tette ameliett az aradi szabómesteré mellett Az is féltékenykedett és ölt, de kötelességből. A kardvágásokat bizonyos mathematekai számitással mérte a csábító testére és véres munkája önmaga megnyugtatására szolgált. Mennyivel igazabb és meghatóbb az aradi szabómester önmaga által eljátszott tragédiája, melyben, akár az akadémia pályázatokra beküldött szomorujátékokban, minden szereplő végül meghalt. A szabó szerette nejét, ki azonban leplezetlen nyiltsággal szerelmi viszonyt folytatott egy a műhelyben dolgozó segéddel. A szegény férj csak elnézte nagy szerelmében némán Éva asszony bűnös viszonyát, mig egy napon tudatára ébredt annak, hogy ez nem jól van ugy. Nem látta ő soha, hogy a borzalmas franczia szindarabokban miképpen oldják meg a drámai csomókat, nem olvasta sem regényekben, sem tudományos könyvekben, hogy mi is az a szív és hogy mi az érzelem. Bizony ő csak amugy egyszerü ember módjára pisztolylyal és késsel felfegyverkezve rárontott a szeretőre, majd az asszonyra és mikor ezeknek halálhörgését hallotta, önmaga ellen fogott fegyvert és odazuhant holtan a szerelmesek mellé, ő — a kit törvényes hitvese sem akart szeretni. Te naiv szabómester, te, a kit az «aradi Wasserthal-

nak» csufolnak a nyomtatott betük munkásai, hát csakugyan igy kellett azt a családi ügyet «békésen» elintézni? Kezdem sejteni, hogy mégis valamelyik franczia drámában szereplő Octave gróf hősiessége izgatta véredet, mikor a tőrhöz nyultál. Nem ily szép halállal kellett volna meghalni azoknak a gyámoltalan lelkeknek, meghaltak volna azok nélküled is... Bizony elszabtad magadat nzuttal is te rossz szabó, utolszor és a legügyetlenebbül.

—*e*—. **Az elnök ur nyaral.** Rettenetes, fogházőr: Nini, az elnök ur közelg. (Kulcsait csörgeti, komoly arczot vág és tiszteleg.)

Az elnök ur: (Barátságosan mosolyog.) Jó napot, Rettenetes, jó napot. Hát hogy van? (Kezet nyujt neki.)

Rettenetes: (Röstelkedik) De elnök ur!...

Az elnök ur: No, adja ide a kezét kedves barátom. (Megrázza a kezét) Igy ni! Legyünk jó barátok. Meg aztán szükségem is van a jó indulatára.

Rettenetes: (Ámul-bámul) De elnök ur?...

Az elnök ur: (Kihuzza a zsebéből a nagykikindai törvényszék jogerős végzetét) Olvassa el, kedves Rettenetes.

Rettenetes: (Olvassa. Megnyúlik az arcza. Hátraveti a fejét. Leereszkedően) Fogja, barátocskám! Hát párbajoztunk uracskám, párbajoztunk? Igen? Csak tessék előre sétálni. Erre ni, ebbe a barátságos, hüvös kis terembe. No, mit bámul, előre!

Az elnök ur: (Szivja a fogát dühösen.) De Rettenetes?!...

Rettenetes: (Komolyan) Semmi Rettenetes. Csak mondja, barátocskám, biztos ur. Igen biztos ur. Előre a 26-osba.

Az elnök ur: (Ordit) De Rettenetes!...

Rettenes: Hallja maga 26-os, semmi rezonérozás! Előre!

Az elnök ur: (Engedelmeskedik. Tépi a haját. A 26-osban megnyugtatja magát) Ezt a ficzkót el fogom csapni — 14 nap mulva. (A kulcs fordul a zárban.)

—*e*—. **A torreador.** És zengtek a czintányérok és pergett a dob és a tömeg türelmetlenül üvöltött. A vastag nyaku, nagy, fekete állat pedig megtorpant a pokoli zsivaj hallatára és belevájta a lábát a puha homokba. A szép Inez, a nagyon fekete, gyors kopogtatással verte hosszu botját, amelyre rózsák voltak kötözve, a porond korlátjához.

Azután csend lett. Halálos, zsibbasztó csend. A czintányér elpihent, a dob utolsót búgott és ő belépett. A torreador. A ki csunya volt. Nagyon csunya. De Madrid asszonyai epekedtek egy csókjáért és mohó gyönyörrel haltak volna meg a karjaiban. Mert ő bátor volt. Nagy és erős. És a fekete állat kiömlő vérét megszokta körülötte látni a nép.

A torreador mosolygott. Mindig mosolyog, gúnynyal, fölénnyel, ha megpillantja a nagy, fekete, megdühödött állatot. Mosolygott és lassan, csendesen kihuzta bíborpiros bársonyzekéje alól a kendőt.

Az égővörös, lángoló kendőt. Mikor meg akarta suhogtatni, körülnézett hirtelen.

És már nem mosolygott. Meglátta a szép Inezt, a nagyon feketét és megfagyott ajkán a mosoly. Mert a leány az állatot nézte, félig nyitott, keskeny ajkai reszkettek és fényes, nedves, nagy szemei rátapadtak a horkoló vadra.

Olé, olé! sivitotta vékonyan a torreador. Nem is nézett a vadra, mikor rárontott. Inezt nézte, meg a fekete hajat.

Egészen a lábához terelte a vad vonagló testét és ott a porond korlátjánál döfte belé tőrét. A csillogó, drágaköves markolatig.

Inez pedig sirt és az ajkát harapdálta. A nők virágokat dobáltak a csunya torreadorra, de ő nem törődött a rajongókkal. Inezt nézte tágra nyilt, kerek szemekkel. A leány pedig, a nagyon fekete, kihajolt a korláton, a szemébe nézett és ugy kiáltotta oda neki:

— Ostoba!

A torreador mosolygott. És a véres tőrt a szivébe mártotta. A szive kellő közepébe.

És a czintányérok ujra zengtek és a dob ujra pergett és a tömeg üvöltött. Haragjában.

KÉPREJTVÉNY.

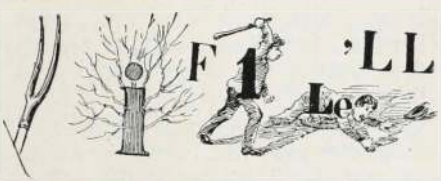

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Pekár Gyula «Homályban»** czimü novellás kötetét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képrejtvény megfejtése:

Szent-István dij.

A megfejtők közt kitüzött dijat, **Gárdonyi Géza. «A báró lelke»** czimü regényét **Gabányi László úr, Nagy Károlyhan** nyerte meg. Helyesen fejtették meg: Rácz József, Gárdonyi Sándor, Beck Cella, Adler Géza, Nagy Irma, Jovanovits Sándor ifj. Kocsis József, Schisser József, Márai Margit, Soltész Miczi és Mártha, Felszegi Tónika, Valeth János, Klausner Berta és Erna, Gráczer Lili, Bodnár Josefin, Kereszthy Stefike, Raaber Nessy, Cohn Regina, Winkler Ádámné, menyői Bányay Lajos.

Szerkesztői üzenetek.

Szuhay. Mind sorra kerül. Köszönjük!

Petrovics. Rajzait megkaptuk és már viszsza is küldtük. Nem nekünk valók.

Fáy J. Felhő álnév alatt egy nagytehetségü vidéki munkatarsunk ir, de valódi nevét mi nem árulhatjuk el.

Iff. K. J. Pécs. A rímberánczolt levelet a legjobb akarattal sem tudtuk elolvasni, de annyit kiokoskodtunk belőle, hogy kérdezősködni méltóztatott versikéit illetőleg. Csak türelem!

Zombory. Már jól ismerjük a tarka-barka boritékot, mely holmi kis remekeket rejt magában. Köszönjük. Szíveskedjék alkalomadtán elfáradni hozzánk is. Üdv.

F. Z. grófnő. Nagyon lekötelezett bennünket és köszönjük szives figyelmét. A kivánt helyreigazitást kiadóhivatalunk fogja eszközölni, még pedig sürgősen, nehogy a kis Clarisse ismét a szerkesztő-bácsikra haragudjék.

Frencs old frencs. Utolsó kivánsága szerint, nem a «nem közölhetők» között a közös sirba, hanem itt külön, tőlönk telhető pompával mondjuk munkái fölött: Requiescant in pace.

Király. Jó rajzokat szivesen közlünk. Tessék beküldeni.

S. Pauline. A talányok megfejtését minél előbb küldi be, annál jobb, mert ha késik akkor nem vesz részt a sorsolásnál.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kotőszerek készséggel kicseréltettnek.

A szépség ápolása. Aki csak valamit is ad a testének az ápolására, az forduljon Anton J. Czernyhez Bécsbe, I., Wallfischga se 5., kinek készitményei teljes ártalmatlanságuk mellett a legjobbak, amelyet eddig ismerünk. A nagy árjegyzékben, amely mindenkinek ingyen és bérmentve kivánatra megküldetik, egész sor a toalett-asztal számára szolgáló czikk található, amelyek közt kiváló helyet foglal el a Tanningene hajfestőszer; a hajfestés az utóbbi időben felette elterjedt a londoni munkásosztálynál. Mivel az őszhajuak nem igen kapnak állást, az éltesebbek festik hajukat. Jó hajfestőszer már sok londoni munkást és munkásnőt segitett álláshoz. Különösen a Czerny-féle Tanningene, amely a legjobb hajfestőszer. Az Anton J. Czerny czég (Bécs, Wallfischgasse 5.) szállitja ezen legkitünőbb hajfestőszert, ugyszintén a szépség ápolására kitünő szolgálatot tevő hires Keleti rózsatejet. Török József gyógyszertárában, Budapesten, Király-utcza is kapható.

Főszerkesztő: Basch Árpád.

Szerkesztő: Reich Béla.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Seigneulles lovag köhintés nélkül hallgatta végig az egészet, arcza egészen elváltozott, vonaglott, homlokát összeránczolta és szürkés szemei fenyegető villámokat szórtak. Annyira felindultnak látszott, hogy Magdelinat megijedt s már megbánta hogy eljárt a szája. Enyhiteni szeretett volna a dolgon, s hozzá tette, hogy végre is Reine csinos leányzó és bizony akárki is szívesen cserélne Gérard-al.

— Szót se többet, gondolja hogy majd elhiszi valaki, hogy az én fiam hirbe keveri magát egy varró leánynyal.

— És ha ugy is lenne, — válaszolt nevetve a borbély, — a fődolog, hogy a fiu epen kerüljön haza, a többivel nem kell törődni.

— Igen, de kompromitálhatja azt a leányt! — kiáltott fel megbotránkozva a lovag.

— Dehogy, Reine nagy kópé . . . Különben az ő baja, ha nem vigyáz magára s abból még semmi sem következik.

— Magdelinat . . . ur, — felelé a lovag a lehető legmegvetőbb hangján, — maguknál, az alsóvárosi boltosoknál megengedem, hogy igy gondolkoznak, de nekem elvem, hogyha valahol egy ablakot betörök, hogy azt meg is fizetem. A Seigneulles lovagok hirneve mindig szeplőtlen volt és az én fiam óvakodni fog annak bemocskolásától . . . Nem akarom, hogy valami botrányt keltő alkut kössön, vagy még valami nagyobb bolondot cselekedjék. Manette — tevé utána, büszkén felkelve székéről, — mond Babtiste-nek, hogy nyergelje fel Brunót.

Seigneulles ur evvel kiment, anélkül, hogy csak egy tekintetre is méltatta volna Magdelinat-t, ki sietve takarodott, Manette szemrehányó pillantásaitól üldöztetve.

Mikor Brunót felnyergelték, a lovag ki hosszu barna kabátját és széles karimáju kalapját vette fel, lement az udvarba, felszállt régi paripájára és elindult napi sétájára.

Minden reggel, mise után, két óra hosszat szokott a közeli környékben lovagolni; egyenest, peczkesen ülve nyergében, nehogy egy ujjnyival is alacsonyabbnak látszassék, léptetett végig Juvigny utczáin. Mikor a szűznek egy szent képe elé ért, melyek ezen a környéken a vinczellérek házát ékitik, megállitotta lovát és alázatosan megemelte kalapját.

De most nagyon elmélyedt gondolataiba, mert észre sem vette a szent képeket. Lehorgasztott fejjel tépelődött azon, a mit Magdelinat, a borbély elbeszélt. Tehát, gondolá magában, Gérard sem menekülhetett a megmetélyezés elől. Hiába vigyáztam reá, neveltem vallásosan, hiába iparkodtam előle az istentelen és szabados világ csalogató képét elrejteni. Átkozott kor, folytatá magában, nagyot huzva korbácsával Brunóra, mely ura szórakozottságát felnasználván egy sövény hajtásait kezdte harapdálni, — jellemtelen, minden meggyőződés nélküli kor, mely megmételyezed a legjobb elvekkel táplált lelket! Kompromttálja magát a varróleányok bálján! Hát nem sül ki a szeme szégyenében Gerardnak? . . . Rettenetes baj az, ha fia van az embernek! Olyanok már husz éves korukban, mint a gyorsan erjedő borok, melyek szétrobbantják az üvegjüket, ha nem ügyel rájuk az ember . . . Teringettét, hát mind egy kaptafára vannak szabva ezek a fiatalok?

Bizony mind! És ha Seigneulles ur, ki egy hársfákkal szegélyezett erdő szélén lovagolt, egy kicsit figyelmesebben szemlélte volna a természetet, láthatta volna, hogy a teremtés legkisebb állatai is, ugyanazon nyugtalan felindulásnak és kisértésnek van kitéve, mint a husz éves ifju, a környező természet minden része magán hordta az eredendő bűn bélyegét. A hársfák édes illatu lombjai alatt, gyönyörüen csillogó szines pillangók párosával kergették egymást; a zöld szőcskék kettesben himbálództak a hajlongó sás szárain és a fasor tulsó oldalán az aratók minden szégyenkedés nélkül ölelgették társnőiket, fényes nappal!

Kérdés, hogy látta-e a lovag mindezen dolgokat, és hogy milyen benyomást tettek reá, tény, hogy keményen odahuzott Brunó véknyára a lovagló-korbácsával.

A ló ügetni kezdett és csak a Savonniéres alatti ugarföldeken állt meg, hogy szuszhoz jusson. A már magasan álló nap bearanyozta sugaraival az elhagyott domb és völgyekben sürün váltakozó vidéket.

Fent a völgy torkolatánál ott ült a könnyü reggeli köd, de lent és a szemben levő lejtőkön, már minden eleven, vakitó fényben ragyogott.

A fák lombjai közt, könnyü füstfátyoltól fedve, ide látszottak Juvigny házai lépcsőzetesen szétszórva a hegy oldalán. A veres szinü házfödeleket, a kertek zöldje még jobban kiemelte, az ablakok vakitóan ragyogtak a visszavert fénytől, a szállingózó füstpárák felett pedig a Saint-Etienne templom tornyának sudár szára és a harang torony dominéltak, a felhőtlen égbolt kék hátteréből kiemelkedve.

A városon tul, szőlők, szőlőhegyek végezet nélküli sora, szeliden domboruló, zöldelő halmok perspectivája egészen az argonnei nagy erdőkig, melynek kékesbe boruló gerincze szegélyezi a látó-határt. A zajtalan fényes, derült levegőn át oda hallatszott Juvigny harangjainak elhaló kongása. A lovag pihenni hagyta Brunót és csöndes gyönyörrel élvezte ezt a harmónikus képet.

Hisz az ő szülőföldje volt, már gyermekkorában szivta egészséges, üde levegőjét és most bizonyos hazafias büszkeséggel szemlélte a tájékot.

(Folytatása következik.)

Cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

4686. sz.

ÉRTESITVÉNY.

A budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktár számára az 1899. évi január hó 1-től terjedő szükségletként egyelőre 10.925 metermázsa rozs és 23.200 métermázsa zab kereskedelmi szokványok alapján fog bevásároltatni.

A beszállitás az alább megnevezett raktárakban, a meghatározott részletekben és időben eszközlendő.

Raktárba				November 1898.	December 1898.	Január 1899.	Jegyzet
A vácí határon		rozs	métermázsa	3.725	3.600	3.600	Lásd az alant álló jegyzetet.**
		zab	métermázsa	5.300	2.000	2.000	
Az élelmezési	1 számu fiók-raktárnál	zab	métermázsa	4.200	4.400	4.400	
	2	zab	métermázsa	300	300	300	
Össze en		rozs		3.725	3.600	3.600	métermázsa
		zab.		9.800	6.700	6.700	

Az 1. számu élelmezési fiókraktár a «Laposdülőn», a 2. számu pedig a II. kerületi Retek-utcában van.

A rozsnak és zabnak raktárszerü minőségünek és idei termésünek kell lennie.

Az eladási ajánlatok **1898. évi szeptember hó 27-én** levélalakban, **legalább tizennégynapi impegnót tartalmazva**, 50 kros bélyeggel ellátva, legkésőbb délelőtti 10 óráig a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épületben) nyujtandók be.

Az ajánlatok lepecsételve s a boritékon: «**Szállitási ajánlat rozs és zabra**» jelzetü felirattal ellátva legyenek.

A fentjelzett szükségletek beszállitására nézve a katonai élelmicikkeknek tőzsdén kivüli kereskedelmi szokás szerint eszközlendő vételeknél az ezen ügylet számára Budapesten 1898. évi szeptember 1-én hivatalosan kiállitott és a hadbiztosságnál betekinthető szokvány-füzetben foglalt határozványokon kivül még a következő határozványok is mérvadók:

1. Az átadás elvileg a kincstári raktárakban eszközöltetik.

Ezenkivül a kiirt szükségleti mennyiségek részeinek szállitására is ajánlatok tehetők (részletajánlatok), és pedig a kivánt beszállitási határidő megjelölése mellett, lefelé egészen 100 métermázsáig.

A kincstár fentartja magának a jogot, csak egyetlen egy cikket is, avagy mennyiségrészeket, az ajánlott mennyiségből elfogadni.

Az ajánlott gabonának származási helye mindenkor megjelölendő.

Hogy ha a szállitásnál a katonai dij-zabás kedvezménye igénybe vétetik, akkor a származás a vétel helye szerint kitüntetendő.

Külföldi terményü gabona a vételből ki van zárva.

A raktárszerü minőségre megállapitott legkisebb sulynál nehezebb zabért vagy kenyérre való gabonáért **kárpótlás nem engedélyeztetik**.

A kincstári zsákoknak kölcsönbeadása csak a zsákonként naponta megállapitott $^2/_1$ kr kölcsöndij fizetése mellett engedtetik meg.

A bevásárló bizottság előtt ismeretlen vállalkozók kötelesek az iránt intézkedni, hogy a megbizhatóságukat és vállalatképességüket igazoló és a kereskedelmi és iparkamara, esetleg gazdasági egylet részéről kiállitott bizonyitványok, közvetlenül a hadtest hadbiztosságához beküldessenek.

Vállalkozó részéről óvadék fejében az ajánlati cikkek értéke után számitandó 10%-nyi pénzösszeg lefizetendő, a mely az ügylet megkötése után legkésőbb 5 nap alatt letéteményezendő.

2. Az 1898. évi december hó végéig beszállitandó zab és rozs árának kifizetése 1899. január hó folyamán eszközöltetik, a további részlet-zállitásokért azonban az esedékes pénzösszeg az időnkint eszközölt beszállitáshoz képest fog kiegyenlittetni.

Ezen fizetési mód még az esetben is fentartatik, ha a kellően rendelkezésre álló raktárhelyiségek miatt a szállitónak a korábbi beszállitás megengedtetnék.

3. A szállitó által a kötlevélben határozottan fölemlitendő, hogy a vételügylet lebonyolitása az e végből a katonai élelmezési cikkeknek kereskedelmi módon való szállitása iránt, 1898. évi szeptember hó 1-ről kelt és előtte teljes tartalmában ismeretes szokvány-füzet szerint eszközöltetik.

A szokvány-füzet a cs. és kir. budapesti és székesfehérvári élelmezési raktárnál bárki által megtekinthető és ivenkint 4 kr. lefizetés mellett ugyanott megszerezhető.

4. A szükséges nyugtabélyegek után felmerülő költségek a hadsereg igazgatását terhelik.

** **JEGYZET: Ezen bevásárlási kiirás által a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságától 3.047. szám alatt 1898. junius hó 1-én kihirdetett 1898. évi szeptember hó 16-án tartandó bevásárlási tárgyalás 3.600 métermázsa rozs és 5.700 métermázsa zab iránt, nem lesz változtatva és ennek folytán ezen bevásárlási tárgyalás 1898. évi szeptember hó 16-án 10 órakor d. e. a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál meg lesz tartva.**

Budapest, 1898 szeptember hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A

hamburgi katona szolgálati, kiházasitási és korbiztositási társulat vezérügynöksége

BUDAPESTEN, VI., ALMÁSI-U. 4. sz.

Keres képviselőket minden helységben egy népszerü biztositási ág terjesztésére.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szedelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandtstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

GANZ és TÁRSA

vasöntőde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó tavol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején őjjel is dolgoznak. Ajánl továbbá: **Kereszteződéseket** és **kerekeket** keregöntésből és acze ből.

Keregöntésü hengereket és hengergyürüket aprító gépekhez és **golyos zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir, farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világító testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motorjaink és dynamogépeink is.

989. szám.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától este 9-ig. Az esti órákban villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

„LIT SEC“

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrküteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvétellel **2** frt **95** kr. (58—48 %) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Dr. DIRNER GUSZTÁV

egyetemi tanár ur által melegen ajánlva.

Törvényileg védve violaszinü kereszttel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR

részvény-társaság

TEMESVÁR.

Magyarország legszebb látványossága.

A hódoló díszfelvonulás.

Óriási körkép, melyen a millenniumi ünnepek legkiválóbb mozzanata történeti és élethűséggel áll a szemlélő előtt.

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható

Városliget, Andrássy-út végén

(a Magyar körkép-társaság palotájában)

reggel 9 órától este 7 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti színház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősíti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898. SZEPTEMBER 11. 37. SZÁM.

MAGYAR-CÉNIVSZ VASÁRNAPI-LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS MÜVÉSZETI HETILAP

Főszerkesztő Basch Árpád. * Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. sz.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten egy-egy értékes műtárgyat

oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Basch Árpád olajfestményét, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 6971. számu előfizetőnek, **Bertha László** urnak, Temesvártt, juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur Budapesten, a hetediket Taller Józsa kisasszony Budapesten, a nyolczadikat Damberg Illés ur, Kolozsvártt, a kilenczediket Sonntag Ferencz ur Bécsben, kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében. — A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára: egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

Budapest V., Nádor-utcza 13.

4686. sz.
a.

ÉRTESITVÉNY.

A budapesti cs. és kir. élelmezési raktárokba beszállitandó:

10.925 métermázsa rozs és

23.200 métermázsa zab

bevásárlása végett a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) a szállitási ajánlatok 1898. évi szeptember hó 27-én, délelőtti 10 óráig átvétetnek.

A részletesebb feltételek 1898. évi szeptember hó 4-én lapunkban megjelent értesitvényben, továbbá a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál, ugymint a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál megtekinthetők.

Budapest, 1898. évi szept. hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Cs. és k. 12. számu szekerészeti divisió.

E. No. 290. V. C.

Hirdetmény.

1898 október havának 1. és 2. napjain, mindenkor reggeli 8 órakor a szekerész-csapatnak mintegy 170 kincstári, jobbára menetelésre használt kiselejtezett lova Nagy-Szebenben, a Hermann-téren (a nagy gyalogsági kaszárnya előtt) árverés utján el fog adatni.

A lovak a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés és a fokozatszerű bélyegilleték letéteményezése ellenében legott átadatnak.

Nagy-Szeben, 1898 szept. havában.

A cs. és k. 12. sz. szekerészeti divisió eladási bizottsága.

VII. ÉVFOLYAM * 37. SZÁM. 1898 SZEPTEMBER 11.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

SZEPTEMBER.

(*v. b.*) Nem a falevelek hullása, nem rét gyepén fehérlő dér, csillogó harmat kelti fel bennünk az elmulás gondolatát. E szomoru természeti tüneményekből nekünk alig jut annyi, hogy elkérődzhessék rajta fantáziánk s kiszinezze magának a haldoklás sötét, szomoru képét. Más *itt* a levelek hullása, más az, a mikor a portól terhes esti szél szemünk közé vágja a fakó, vasrozsda szinü leveleket. Nem őszi melankóliára, hanem káromkodásba kitörő boszuságra hangolja ez a fővárosi éjji baglyokat, az aszfalt-világ bolygó betyárjait. Abból meg éppen semmi se jutott ki, hogy fájó gyönyörüséggel nézhessük a mező füvén ringó harmatcseppeket, melyek ott csillognak a természet arczulatján mint a halálos verejték minden haldokló homlokán. A mi városunk bölcs korifeusai a lehető legnagyobb filantrópiával gondoskodnak arról, hogy kedélyünket az őszi melankólia örökkön örökké megkimélje. S ha néha-néha a korcsma «kerti helyiségének» fájáról nem hullatna a haldokló természet egy-egy könycseppet, egy elsárgult levelet a borunkba, nem is sejtenők, hogy itt az elmulás ideje.

A mi lelkünkbe akkor lopódzik be az őszi hangulat, a mikor a reggeli órákban szemünk elé kerül a gyermek, ki boldog mosolylyal az arczán tipeg az iskola felé, s édes gyönyörüséggel czipeli a hátán a könyveket, ezt a könnyü terhet, nem is sejtve, hogy ez a magja, ez a csirája annak a nehéz tehernek, mely alatt roskadozni fognak majdan vállai.

S ez az első lépés az *élet* felé, — az első lépés a pusztulás felé is. Az ajkakon megfagy hamarosan a pajkos mosoly, a szemekből kihal hovatovább a csillogó derü, a lélekről lepattog napról-napra valami. S ez a valami az élet zománcza.

Mert a betü öl. Kezdetben fonnyaszt mint a por, mely az arzénikumos betü-pálczikákról a szedőgyermek tüdejére száll. A betü proto plazma, melyből idővel a gondolatok, a töprengésbe vivő eszmék baczillusai fejlődnek, s megörlik az életet, az *egyén* életét, de fejlesztik, tökéletesbitik azt a gépezetet, a mi az *emberiséget* előbbre hurczolja. Jó lehet ez vigasznak azok számára, a kiknek ez a masina a malmára hajtja a vizet, de kérdezzétek meg az anyát, kinek gyermekét darabokban szedték ki a villamos vasut kerekei alól, hogy örül-e az emberiség, a kultura haladásának. Kérdezzétek meg, vajjon oda nem adná a világ minden tudományát, czivilizáczióját, ha vissza adnák cserébe eleven gyermekét. Mit ér neki minden kultura, minden tudomány, teknikai müveltség, ha ép ez az, a mi őt boldogtalanná tette. S kérdezzétek meg a sok millió gyermeket, boldogabb-e, amióta tudja, hogy mennyi kétszer kettő; kérdezzétek a kamaszt, mikor volt szebb az élet: egykor-e, vagy most, a mikor feje zúg az egyszerü és forditott hármas szabályoktól; kérdezzétek meg az uracsot, van-e valami boldogitó a Pulszky észjogában; s kérdezzétek meg a még meg nem kérdezetteket, hogy mindazok után a miket tettek, elérni iparkodtak és elértek, volt-e egy édes nyugalmas hónapjuk. Göthe, a kinek elég jutott az isteni adományokból, azt felelte, hogy *nem;* ellenben a rét gyepén furulyázva heverésző gulyás azt mondta, hogy *igen.*

Ez a két ellentétes felelet motoszkál a fejünkben, a mikor úgy szeptember elején az iskolák felé ballagó fiucskákat látjuk. A szivünk fáj, sajnálkozik s megtelik őszi melankóliával ennek a sok hervadásnak induló bimbónak a láttára s eszünkbe juttatja Tolsztoj Leo életfilozofiáját. Mit akartok a kulturával, a mely boldogtalanná teszi az embereket. Miért siettetitek a haladást, az eseményeket fejlődésükben, a mikor csak az a jó, a mi *magától lett,* de rosz a mi *csinálva* lett. Ez jár az eszünkben s igazat szeretnénk adni a nagy aszkéta filozofusnak, ha nem félnénk valamitől. De talán még igy is, nélkülünk is igaza van.

—◊◊—

A MODERN PLAKÁT.

A modern művészi plakát érdekében megindult mozgalom nálunk még alig vert fel hullámot. Bármily fényes sikereket is értek el a plakátművészek, bármily sokat is irtak az utcza ez uj művészetéről, és bar több verseny-pályázat és kiállitás is felhivta rá a figyelmet, még mindig nem szokás a plakátban művészi terméket látni, — éppen mert a plakátok nagy többsége a legnagyobb mértékben művészietlen jellegü.

A közönség azonban még nem is kivánja meg, hogy a plakát műdarab legyen. A közönség, vagy jobban mondva: a tömeg, mely még nem tud önállóan gondolkodni és érzéseiről számot adni, egyáltalában igen keveset érdeklődik a művészet és a kulturális fejlődés iránt. Alig kezd a közönség sejteni is valamit abból a hatalmas mozgalomból, a mely a művelt államokban megindult és a melynek az a czélja, hogy a köznapi élet tárgyaiba is belevigye a művészetet.

E helyen már volt szó erről a mozgalomról, olvasóink még sokszor fognak lapunkban vele találkozni és e sorokban éppen a mozgalom egyik előhirnökét, a modern plakátot szeretnők megismertetni.

Korunk praktikus szükségletei között legelől áll a reklám. Az utczán és nyilvános helyeken alkalmazott hirdetés a legmegszokottabb és egyszersmind művészi formák felvevésére leginkább alkalmas módja a reklámnak. Csak természetes ennélfogva, hogy az a művészeti mozgalom, mely a modern élethez simul, minden megnyilatkozásában az utczai falragaszt nem hagyhatta ki azok a dolgok közül, amelyeket művészi formába akar öltöztetni. Ezen a téren volt éppen a mozgalom a legszerencsésebb. Rögtön talált számos olyan barátra és műértőre, a kik felismerve az uj irány nagy jelentőségét, teljes erejükből támogatták törekvéseikben a mellette küzdő művészeket.

A modern művészi plakát *Párisban* hóditott leggyorsabban és legnagyobb mértékben. *Chéret* 1889-ben rendezett plakát-kiállitását valóságos ujjongással fogadták. Bár *Maindron* műkritikus már régebben hirdette a modern plakát és legkiválóbb művészi képviselője dicsőségét, mégis a párisi közönség csak Chéret könyomatainak és rajzainak a kiállitása után kezdett lelkesedni az utcza ez uj művészete iránt. Ettől fogva hasonlithatatlanul nagyobb érdeklődéssel nézték az utczai plakátokat és azok a festők meg rajzolók, a kik plakátok készitésével fogalalkoztak, egyszerre hires emberek lettek.

A mozgalom első hivei Chéretre esküdtek. Plakátjain könnyed, pajzán, lenge hölgyecskék alakjai hatnak az érzékekre. Szinei tüzijátékszerü tarkaságban és élénkségben ragyognak. Világosan olvasható, nagy betükből álló egy-két szó van csak plakátjain, éppen annyi, hogy értelmetlen ne legyen. Mindez feltünővé és vonzóvá tette a Chéret-plakátokat, amelyeket aztán sokáig tartott a közönség az egyedül jóknak. És Chéret ballerinái minden utczasarkon tarkállottak. Csak amikor az örökös trikó és a mindig ismétlődő szin-kontrasztok kezdtek unalmassá válni, akkor jöttek rá, hogy Chéret művészete a vaudeville-szinházak hirdetésein tul nem terjed. Kezdték megkivánni a plakáttól, hogy a valódi életet is kifejezze, a kép tartalma egyezzék meg a hirdetés tárgyával.

Chéret követői már átmenetet képviselnek mesterüktől a jelzett irányban. Georges *Meunier* valódi parisienne-ket mutatott be Chéret élet nélkül való alakjai helyett. *Guillaume* még inkább törekedett arra, hogy plakátjai a valósághoz közelebb álljanak. Temperamentum dolgában is felülmulja Chéret-t. *Paléologue* sikerült arczmásokban mutatott be plakátjain néhány ismertebb szinészt és szinésznőt.

Most következtek azok a művészek, a kik a Chéret-féle csinadrattázást teljesen számüzik és közeledtek a komoly művészethez. Müveiken a japán festészet befolyására ismerhetünk: a széles szinfoltokra, a kevés vonással elevenen jellemzett alakokra. A *Gavarni* és *Raffet* nevelte franczia rajzolók tábora, a kik közül a mi közönségünk előtt is ismerősek *Willette*, *Forain*, *Bac*, *Steinlen*, *Caran D'Ache*, *Ibels*, *Boutet de Monvel* akik eddig is üzött foglalkozásuknál fogva, valamennyien tökéletességre vitték a kevés eszközzel való karakterizálást, a nagy vonásokkal való ábrázolást — mind sikerrel próbálkoztak meg a plakáttal is. Tetszetősség és rendkivül nagy formaérzék jellemzi *Mucha* plakátjait is. A morva származásu művész munkáit tavalyi kiállitásukból jól ismeri közönségünk. Bizonyára észrevette azt is, hogy a stilizálás tulhajtottá, a tetszetősség édeskéssé válik sokszor Muchánál, akinél mindenekelőtt a változatosság, a jellemző erő és az egyszerüség hiányzik.

Pedig ha meggondoljuk azt, hogy valamely világváros utczáinak zajában, a szinek és alakok örökös nyüzsgése közt csak erős szinek és a nagy vonalak tünhetnek föl, el kell vetnünk minden oly plakátot, amely nem felel meg ezeknek a követelményeknek. És ugyanebből a szempontból a modern franczia plakátművészet legkiválóbb alakjának *Lautrec*-en kivül *Grasset*-t kell tartanunk. Ez a két művész ért legjobban hozzá,

Plakát. Chéret-től.

hogy az utczai közönség figyelmét ügyesen csoportositott szinekkel és megragadó, dramatikus rajzzal felkeltse. Plakátjaik legtöbbször üvegfestményekre emlékeztetnek és mint ez utóbbiak messze világitó szinte sugárzó tónusaikkal érik el nagy hatásukat. Lucien *Métivet*, Fréderic *Régamey*, *Realier-Dumas*, *Gausson*; azután a belgák közül *Privat-Livemont*, *Rassenfosse*, *Berchmans* és Henri *Meunier* szintén ebben az irányban fejlesztik tovább a plakátművészetet.

*

Ugyanakkor amikor a franczia plakát-művészet után és vele párhuzamosan az egész világon fellendült ez az uj művészet, nálunk csupán egykét kisérletről tehetünk említést. Az iparművészeti kiállitáson őszkor rendezett kiállitáson egy sarokban huzódott meg *Karlovszky*-nak különben sikerült leányalakja egy tuczat szánalmas gyártmány között. Hiányzottak *Ferenczy* Károly gyönyörü plakátja (a nagy-bányaiak kiállitása) és *Vaszary* a Bem-Petőfi körképhez készitett, rajzban kifogástalan, de szintelen plakátja és *Basch* Árpádnak a Feszty-körkép, meg néhány ipar-vállalat számára készült, teljesen modern stilü munkája. Ha nem kötné tollunkat az a körülmény, hogy e lapok főszerkesztőjéről az ő szerénységének megsértése nélkül itt nem irhatunk, külön kellene ismertetnünk a Basch-féle plakátokat. E helyett csak a czikkünket kisérő illusztrációkra hivatkozhatunk, amelyeket bátran hasonlithatunk össze a modern franczia plakátokkal.

Ami nálunk legjobban hátráltatja a plakát-művészet fejlődését, az nyomtató műintézeteink vezetőinek indolenciája és tudatlansága. A magyar művészek nem csak megrendelést nem kapnak ezektől a különben derék pénzemberektől, hanem azok, akik mint éppen Basch Árpád, a plakátra adták magukat, kénytelenek külföldön keresni megrendelőt. Hogy bőven találnak, az nemcsak a külföldi plakát-művészet nagy fejlettségét, hanem azt is bizonyitja, hogy a magyar plakát-művészet fellenditése egyedül a gyárosokon és a közönségen múlik. Művészeink meg vannak hozzá, a másik tényező pedig — sajnos — nem csak ennél a művészetnél hiányzik.

(Még egy czikk következik.)

Sss.

—o—

OTTHON.

Irta SZABÓ SÁNDOR

A csöndes, szürke szobában egymagában ül a sápadt, szomoru leány. A varrógépnél ül és mélán tekint ki az ablakon.

Odakünn éppen most gyujtották meg a gázt és a sápadt leány arcza sárga fényben ragyog.

Hirtelen jött a világosság. Behunyja szemét és mély sóhaj szakad ki beesett melléből.

— Megint este van . . . megint . . .

Nesztelenül és lassan nyilik az ajtó, valaki besurran a szobába. Alakja elmosódik a szürke homályban.

— Te vagy Béla? — kérdi a leány, meg sem mozdulva.

A sötét alak nem felel. Néhány csoszogó lépés hallatszik, azután olyasféle recsegés, mint mikor valaki rozoga divánra, vagy ágyra veti magát.

Kis szünet után ujra megszólal a leány:

Megint olyan szomoru vagy, Béla. Bántott megint?

Mély sóhajtás a válasz. Azután halkan felel egy gyönge, rekedt, elfátyolozott férfihang.

— Megint bántott . . . Gyötört egész nap . . . Folyton kaczagott és egyre azt a fekete Herkulest emlegette . . .

— Ki az?

— Senki. Az ideálja. Csak a szivében él. De ez a fantóm erősebb nálamnál. Hiába mondja, ha már nagyon faggatom, hogy szeret, hogy csak engem szeret. Nem hiszek a szavának. Nem hiszek a szemének sem. A keze szoritásának sem. Azt a fantómot jobban szereti nálamnál és ha egyszer elevenen áll elébe. . .

Elhallgatott.

— Ha elevenen áll elébe? — kérdezte a leány.

— Akkor keblére veti magát, szemem láttára.

Itt megint elhallgatott egy darabig. Azután nagyot sóhajtott, majd ujra megszólalt:

— Es ugy is lesz. Egyszer el fog jönni. Testestől lelkestől. Es odaáll a kaczagó leány elé és ránéz parancsoló tekintetével. Es ő nem fog kaczagni, hanem ráborul a mellére, széles, erős mellére. Őt nem fogja kinevetni. Nem fogja kinozni, mint engem. Neki engedelmeskedni fog, mintha szolgálója volna. Es én, a kinek annyiszor mondta, hogy szeret, ott fogok állani pirulva, lihegve, ökölbe szoritott kézzel és ő észre sem fog venni.

A csöndes kis szoba egészen besötétedett. Csak a leány arczát világitotta meg az utczáról jövő gázfény.

Kis szünet után tovább beszélt a férfi.

— Várom mindennap. Mindig várom. Remegve nyitok be az ajtaján. Hátha már ott van. Es valahányszor az ajtó nyilik, remegve nézek oda: hátha most jön. Es ha elmegyek, elszorul a szivem, mert hátha nem látom többé. Irma! Irma! Ez a fantóm megöl engem, vagy elveszi az eszemet.

Fájdalmas sóhajtás volt a felelet. Azután nagyot recsegett a diván, a férfi megfordult rajta. Ujra mélységes csend következett, csak kivül zsivajgott a tömeg. Egyszerre csak nagyot nyögött a férfi.

— Megöl! . . . megöl! . . . Megőrülök, vagy meghalok, ha nem pusz-

Plakát. Lucien Metivet-től.

Czukorka plakát-vázlat. Olajfestmény Basch Árpádtól.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ e heti jutalomképe után kicsinyitve.

titom el azt a fantómot. Tudom, hogy csak engem szeret, akárhogy kinoz is, de ha elébe áll az a fekete Herkules, őt fogja szeretni. Őt kell szeretnie. Kell! Érted? Hiába mondja: nem akarja szeretni. Kell! kell! És akkor én meg fogok halni vagy meg fogok bolondulni . . .

Csöndes, halk zokogásba fult szava. Az ablaknál megmozdult a leány. A varrógépre könyökölt, kezére támasztotta fejét és ugy nézett ki az ablakon.

Azután megszólalt:

— Béla, tépd ki szivedből . . .

— Nem lehet! nem lehet!

— Nem a te szomoru szivedbe való az a kaczagó, vidám leány . . .

— Nem lehet! Nem lehet!

— Ne menj többé hozzá. Felejtsd el . . .

— Nem lehet, nem lehet! . . . Megpróbáltam már. Tudod jól, megpróbáltam már sokszor. De nem megy. Nem lehet. El kell mennem hozzá, ujra meg ujra. Kell! Nem tudom miért, de kell. Kell! Kell! Kell! Ha látnád, hugom, ha látnád mosolygó, kaczagó szemét, fehér fogát. Majd meglátod az esküvőn . . . És ha hallanád, ó ha hallanád, hogyan kaczag! Én istenem, hogyan kaczag . . . . . Te nem tudod, mi az . . . Én sem tudom . . . Mi szomoru emberek vagyunk . . . De ha megcsendül . . .

— Ha megcsendül? — ismétli a leány.

— Ha megcsendül, elnémul körülöttem minden és eltünik minden. Nem látok semmit, nem hallok semmit. És akkor szeretném, én istenem, ugy szeretném, ha akkor megszakadna bennem valami és én halva borulhatnék lábaihoz . . .

A leány ott az ablaknál a csillagos ég felé forditotta tekintetét, azután lehunyta szemét és mélységes hallgatásba merült.

—◇◇—

Dalok a fürdőből.

I.

A végzet fűzte össze szíveinket,
A buja nyár, csak a hibás
S a föld s az ég, mely mind szeretni intett —
Te nem, se én, se senki más.

Nem is panaszlom én, hogy csacska lepke
Hálódba szálltam balgatag,
Azt nem bocsátom meg, könyelmü zsarnok,
Hogy most elengedsz: menj, szabad!

II.

És útra keltem, gyógyulást keresni,
Bolyongni kezdtem, hogy feledjem őt,
Pihentem alvó, zúgó tenger árján
És összejártam száz erdőt, mezőt.
A tenger árja átölelt szeliden,
Lágyan marasztalt erdő, rét, berek,
A fák kitárták izmos karjaik:
Isten hozott, jövel, szegény beteg.

S feledtem is . . . A fényes viztükörből
Az ő szép arcza villogott elém,
Erdő zugása, lombnak suttogása
Mind-mind nevét suttogta csak felém.
S a tenger, erdő, rét, mező, liget
Csak ugy elűzött, mint az emberek,
A fák kitárták fonnyadt karjaik:
Siess meghalni, menj szegény beteg.

III.

Ő elmegyen, mások meg itt maradnak,
A vége ez, mint minden régi dalnak,
Pörtschach felé már vár a vén kalauz,
Itt árva lesz a «Gärtner» s többi «Haus».

S aztán is ugy lesz minden, mint előbb;
Sőt most is ugy van már, mint délelőtt:
A «Gärtner-Haus»-nak uj lakója van
S egygyel több, a ki boldogtalan.

RÓZSA MIKLÓS.

—◇◇—

AGÁRDI TUZOKOK.

Irta: Fodor Gyula.

(Folytatás.)

— Jó, hogy jön kigyelmed, ép most vittem be a lepényt. Már se nem forró, se nem hideg; olyan mint ahogy kelmed szereti. Azzal keresztbe fonta duzzadt piros karjait és leült élvezni azt a spektákulumot, ahogy az agárdi Tuzokok szokták — nem a vetést, de a turós lepényt pusztitani.

Demeter megtörülte izzadt homlokát és szó nélkül hozzá látott a süteményhez, de a Bencze olvasmánya ma nagyon érdekes lehetett, mert el nem birta róla venni a szemét.

— Megvárod mig elhül?

Bencze csak rakja tovább össze az á—b—c-ét a nélkül, hogy értene belőle valamit, mint aki visszafelé olvas.

— Tán szó esett köztük? — fordul az asszony most már az öregebbhez, aki az ablakon bámulva ki, már a második lepénydarabot majszolja a nélkül, hogy tudná, lenyelt-e már csak egy falatot. A torkán is akadt, ahogy ugy hát mögül a szót mondja.

— A jussát kéri.

Az okos asszony látta, hogy nem jó ezt kétszer kimondani, mert a Bencze gyerek az egyszerire is rögtön végére ért az ujságnak s olyan hamar kint volt az ajtón, mintha tüzet kiáltottak volna. Azért csak maga elé bámult egy ideig, hagy kezdje meg a férfi a szót, — az utolsó ugy is mindig az asszonyé.

Demeter azonban most jobbnak látta csak hang nélkül mozgatni a száját a lepényen s a várakozásban Sára asszony ugy hozzá szokott a gondolkozáshoz, hogy már azt a leányt is kinézte, akit ő, mint a fia feleségét a keblére fog ölelni. Mert, hogy annak a gyereknek most csakugyan leány után bomlik az esze.

Vége felé már annyira élénk lett a gondolkozása, hogy akaratlanul is hangosan folytatta a befejezést.

— Hát szép is az a Kökény Tecza, eszem a lelkit. Nem csuda, ha bomlik a fiatal ember utánna.

— Annak még nagy sora van, — vetette a pányvát a toporzékoló gondolatra Demeter. Ezen a pányván aztán kezdett az körbe futni, mig bele nem ütődött egy ménkő nagy akadályba, a mibe aztán bele s sántult.

— Igaz, még sor alatt sem volt; pedig bizonyosan bemarad a lelkem huszárnak, mert olyan egészséges, mint a pünkösdi rózsa.

Demeter még erre sem felelt, mert hiszen attól könnyen meg lehetne házasitani; de csak hagy járja körül az asszony az udvart, hátha még nagyobb tuskót is talál, amit aztán már át sem lehet ugrani, de meg kell állni előtte.

— De hát minek neki ahhoz a juss? Ahhoz csak leány kell, hogy megházasodjék.

Demeter még konokabbul bámult ki az ablakon.

— No, hallja, kelmed is jó volna gyuhontató papnak. Vagy elveszett a szava?

Most meg az öblös tajt pipába tömte Demeter a dohányt, azt pedig minden pipamatyi tudja, hogy ilyenkor nem ér rá az ember beszélni.

— Vagy tán az a szőke uri dáma zavarta meg a fiu eszét?

Erre pedig még ugy se mert Demeter felelni, mert a rosz, gondolatnak is rosz, ha meg kimondják, már félig beteljesedett s a mire a a papucscsoszogásra hátra nézett, Sára asszony már becsapta maga után az ajtót és kint csatarázott a cselédek közt, amért hogy egyik se tudta megmondani, hogy a Bencze gyerek merre lovagolt ki a tanyából? Hogy eltünt onnan, nyilvánvaló volt abból, hogy a háti lova nem állt a helyén.

Nos, Gyuri a szekérbe fogott, Marczi lóhátra kapott, a botos ispán a Velezdy-tanya felé ment szimatolni és ki este, ki hajnaltájt azzal a bolond hirrel érkezett vissza, hogy a Bencze gyereket se Szögedében, se Vásárhelyen nem látták; a Velezdy-tanyán pedig nagy a szomoruság, mert valami deputátus urakat várnak holnapra, a kiktől pedig őrizzen meg a názáreti Jézus minden jó körösz-

Sörplakát-vázlat. Basch Árpádtól.

Kerékpárplakát-vázlat Basch Árpádtól.

tény embert, mert azok fiókeren járnak és végrehajtó hordja utánuk a nagy csomó billogos papirost. Ántumfánt, a képviselőségnek beteszik az ajtót.

A Bencze gyerek pedig ez alatt a «Vörös Ökör»-ben rugta a port. A klarinétos fútta hozzá a szilaj nótát, a mit a kontrás apróra darabolt, a nagy bőgős összemarkolt és ugy adta át a primásnak, hogy azon az átkozott száraz fán ugy czifrázza meg, ne maradjon a fejében egy jóra való gondolat, a mivel elgondolhatná az ember fia: milyen bolond dolog lábujjhegyen rugdosni a bubánatot.

A rózsás képű csaplárosné darázsdereka hajladozott, mint az ingó nádszál; gömbölyü karja marasztalt mint a kárhozat, a szája puha, meleg volt, mint a frissen sült turós lepény s akinek még erre sem esik jól a piros bor, az nem szomjuhozza az üdvösséget.

Fiatal is, szép is, özvegy is, — három veszedelmes tulajdonság egy asszonyban s a ki azzal játszik, tűzzel játszik. Nem jó pedig a tűzzel játszani.

A Bencze gyereknek is kigyult a képe. Hiába locsolgatta a meleg verejték, mert azt a szép asszony csipkéskendője olyan lágyan letörölte, hogy már csak azért is kivánatos volt izzadni, gyönyörüség volt fáradni és bódító szép volt pihenni.

Az ablakot is befüggönyözték, a kaput is bezárták. Nem kell oda több vendég a hol egy négyszázholdas örökös üt tanyát, mert az felér száz messzelynyalogató kornétással.

A hegedü csak czinczogta neki, hogy: *czini-czini czin a pénz, csak a bankó, az a pénz;* a kontrás figyelmeztette, hogy: *zeng a — zeng a — zeng a ház, fordulj is már, ne bokázz;* a klárinét meg rikoltozta azon a ludnyakán át, hogy: *Klári lelkem libegőn, szebb az asszony pihegőn* s az az ördöngős vén bőgő pedig ravasz kiszámitással csak egyre azt hajtogatta: *düjj el — düjj el, düjj el — düjj el.*

Repült a bankó, Klára gyönyörüen lebegett, mint a nyári szellőben imbolyó pipacsvirág; Bencze nem csak bokázott, de meg is forgatta azt a szép asszonyt, mint a forgó szél a könnyű pihét. Már a kakas is hajnalt kukorikolt, a bakter is bezörgetett az ablakon, hogy: *«éjfél után óra három, mégis a bolondját járom;»* — a nóta el nem halt, a lámpa ki nem aludt, a bor ki nem fogyott s a nagy bőgő még egyre zugta, hogy düjj el — düjj el.

Egyszer aztán csakugyan eldőlt, legelőször maga a nagy bőgő a sutba, a klarinét a csikos divánra, a hegedű meg a boros asztalon vágta magát hanyat és olyan csend lett a «Vörös Ökörben», hogy az ablakok rezegtek a czigányok hortyogásától; a mi annyit jelent madár nyelven, hogy magukra maradtak a mámorukkal.

Sára asszonyt pedig ezalatt gyötörte az anyai kétség és szorongva várta a negyedik hirnököt, a kit éjfélkor lóditott ki a tanyából egy vasderes paripán, hogy a világ végéről is, de hírt hozzon reggelre arról a fiuról.

— Könnyü azt mondani, de hát mörre menjék az embör, mikor a világnak sok végi van? duzzogot a harcsabajuszu öreg béres és paraszt ésszel ugy okumlálta ki, hogy mikor az embernek magának befagy az eszetokja, akkor legjobb is lóra bizni a gondolkodást. Annak ugy is elég nagy a feje.

Megeresztette a kantárszárat s a vasderes a maga lóeszével neki vágott Makónak. Mivel pedig hetivásárkor a «Vörös Ökör»-be szoktak vele beállni, Gerő bátya csak akkor vette észre, hogy már nem fut a világ vége felé, mikor már nem libegett a szélben a nagy ősz haja. Után bámult a nagy deszka kapura, hol a paripa nagyot prüszkölve megállott.

A fekete mén rabkoszton lehetett az istállóban, mert még ébren volt és az ismerős prüszkölésre nagyot nyeritett. Igy beszél a ló virágnyelven.

— Az öreg béres megbökte mutatóujjával a homlokát.

— Ahun ni, mégis csak okos állat a ló; nem hijába, hogy a király is azon jár, — és döngetni kezdte öklével a tarkára vedlett rámás kaput.

— Mi lesz no! — szól ki egy siheder-hang az ólajtóból. Kendnek már napkőtte előtt megkordul a gyomra?

— Mondok, ne kötődj velem gyerök, mer leszödöm rólad a körösztvizet; ha nyiss ajtót, addig mig szépen vagy.

Vagy kend a, Gera bá'? Hát mér nem szól?

A kapu nagyot nyikordult, meg

Plakát. Gausson Leotól.

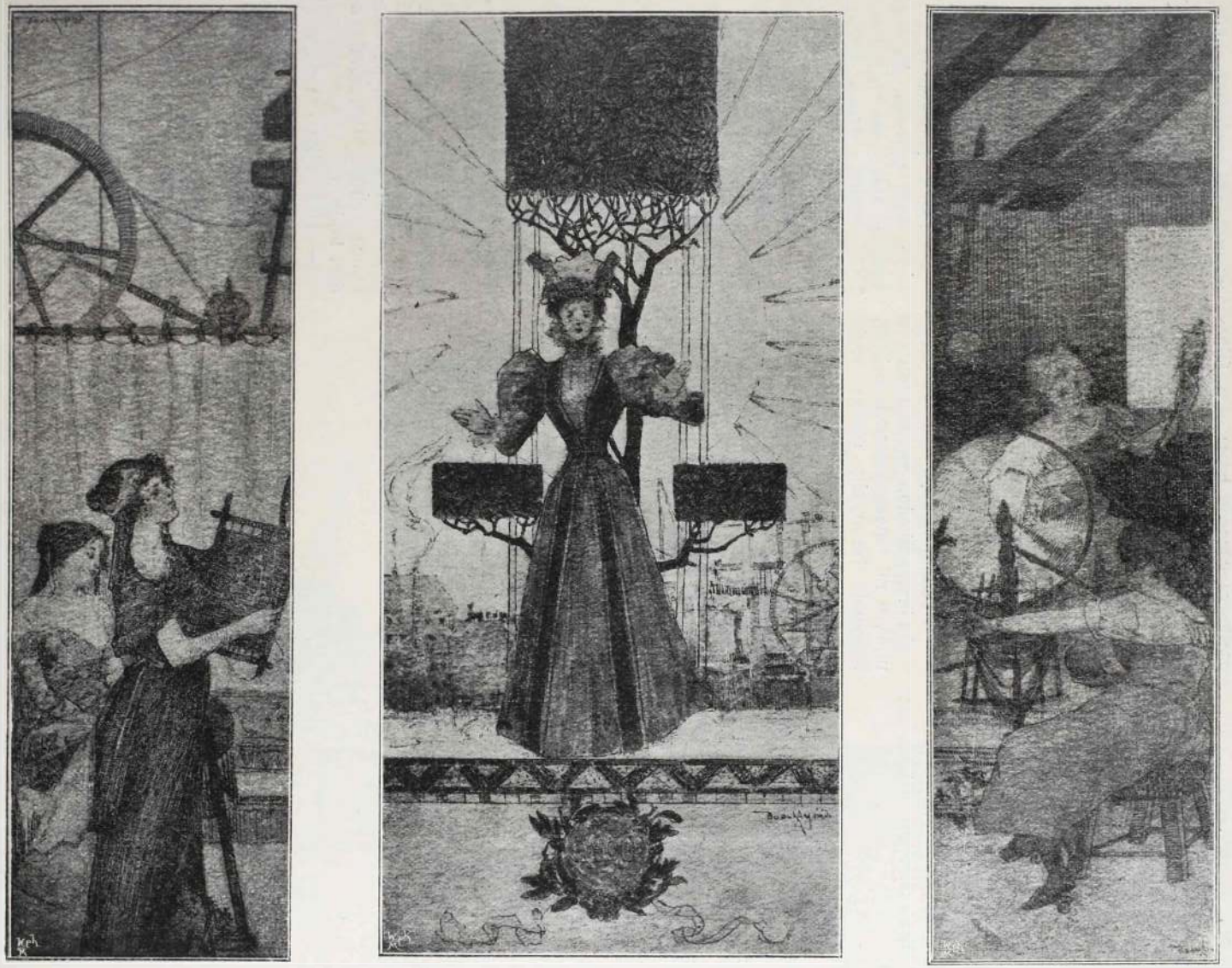

Szövőipar plakett-vázlat Basch Árpádtól.

ecsapódott s a fekete mén hizelgően röhögött a paripának is, meg a vén gazdának is, a ki nyájasan veregette meg izmos nyakát. Értettek egymás nyelvén, régóta laktak együtt egy istállóban.

A szénatartóból egy villára való kevertet lökött a lovak elé, aztán bezörgetett az udvarfelőli ablakon.

— — — — — —?

— Én volnék az agárdi tanyáról.

— — — — —?

— A kis gazdámért jöttem.

— — — —!

— Ne hazudj Kalára, mert a lovának több eszi van, mint neköd; a már akkor nyeritett, mikor még mög se látott.

— — — —!

— Mit tagadod! Ahun a lova, ott a gazdája.

— — — —!

— Hát be is mönök, ha nem az ajtón, az ablakon, de rajtam ugyan ki nem fogsz, akármilyen szép boszorkány vagy!

— — — —!

— Jól van no, csak ne soká várass, mert nem szeretöm a mókát. Azzal odaállt az ajtóhoz és mogorván bámult a küszöbre.

A hajnali derengés már piroslott a szürke ködön át s az utcza felől halkan nyilt a korcsmaajtó.

A csaposlegény a hüvös légáramlattól fölébredt. A melles köténybe dugta duzzadt kezeit és nagyot ásitott a pricsesen, mint az álmából felzavart komondor. Nem sokat tanakodott, hogy mitől nyilt ki az ajtó, hanem lassan behuzta és tovább segitett a czigányoknak hortyogni.

Most meg a konyhaajtó retesze csattogva csuszott hátra s a félhomályban, rózsás arczczal, fehér vállára omló vastag hajfonadékát babrálva, zavarodottan állt a szép csaplárosné, gömbölyü lábacskáit a czifra szögedi papucsba igazgatva.

— No, ne félj, nem vagyok én Rózsa Sándor; bárha az se bántotta a fehérczelédöt.

— Keresse kelmed, ha hitetlen. Itt nem is volt.

— Hát akkor a lova mit keres az ólban?

— Tudom is én.

Az öreg kétkedőn emelte a mutatóujját, a mi fenyegetésnek is beillett. Nagyobb bizonyság okáért végig dörzsölte a kénes gyufát a czombján és bevilágitott vele a fehér függönyös kis szobába. Kétkedve csóválta meg a fejét, a mi annyit jelentett a bárányból süveg alatt, hogy hiszem is, nem is, de ha nem látom, hát csakugyan nem bánom.

— Hát akkor csak aludjék még egy sort Kalára, mert ugy tartják, hogy a rózsának a hajnali álom a legédösebb. Már én csak mögvárom, mig előkerül. Ugy se mögy a haza a lova nélkül. Azzal kifordult a konyhából és leült a kut kávájára pipálni.

A fekete mén ismét nyeritett.

Fehérnemü plakát-vázlat. Basch Árpád-tól.

— Szomjasabb, mint a gazdája, — vélé az öreg s egy veder vizet emelt az istállóba.

Halk kopogás jelezte a nagy kapun, hogy valakinek nagyon tágas az utcza és melegebb hajlék után kivánkozik.

Az udvari ablakon félre csuszott a fehér föggöny. Mintha egy gömbölyü képü asszony lesett volna ki mellette. Az öreg béres letette a vedret a ló elé és morogva ment kaput nyitni.

— Csak bűnös lélek löhet, mert nagyon szöliden kéredzik.

— Hát Gera bátya hogy vetődött ide?

— Tudom is én. A deres hozott.

— Tán engem keres?

— Sose kereslek én öcsém, de bogaras volt a deres, hát mög köllött jártatni. Aztán, hogy mögismertem a Pimpó nyöritését, hát benéztem, hogy lögyön gondozója.

— Jól van no, hát csak nyergeljen kend, majd kap otthon dupla abrakot.

— Mög is érdemli, a milyen virtust állt ki.

— Oda voltam egy lagziban s olyankor nagyon kurta az éjjel.

— Möghiszöm, de a Pimpó nincs veled egy valláson.

Bencze megcsóválta a fejét, a mi annyit jelentett: egy ellenséggel megint több van a házban.

Az öreg csakhamar kantáron vezette ki mind a két lovat. Egyiket Benczének adta át, a deressel pedig a kapuig ment s az nyikorogva nagylustán fordult meg sarkában.

A Pimpó nagyot ágaskodott és egy óriási szökéssel az utczán teremve, eltünt Benczével a sürü őszi ködben.

— Hát, rajtam ugyan ki nem fogsz gyereköm, — morgott az öreg, mig a nyeregbe kapaszkodott, — mert ha én nem látlak is, megérzi a deres mörre van a Pimpó; mondok, paripának ló a barátja.

Azzal ismét szabadjára eresztette a derest s az a maga lóösztönével neki vágott a Marosnak.

A magas fűzesre ráfeküdt a sürü köd. Csak ugy sirtak a levelek és nehéz volt a sok kerékcsapás közt az igazit felismeri. Mig Bencze ide-oda igazgatta lovát, a deres már a nyomában poroszkált.

— Elvétötted az utat öcsém. Erre Szögedébe szalad a kerékvágás.

— Már meg itt van kend? — szól hátra bosszusan a fiu.

— Régebben taposom én erre az

utat; azért is jobban ismeröm a csapást. Jobb ha én vezetek, — s egy bokron keresztül törtetve, elébe került a ménnek. Most aztán térjen el tőle, ha tud.

Bencze megkisérlé még egyszer eltévedni a bokrok közt, de bár vas marokkal huzta a kantárszárat és dühösen vágta sarkát a mén hasába, az csak vadul prüszkölt és hatalmas szökéssel törve át a bokrokon, csak utánna ugrott a paripának.

Az öreg ravaszul mosolygott a harcsabajusz alatt s valami olyast morgott, hogy majd haza jösz már gyereköm; ha nem jösz, viszlek.

— Mit mond kend!

— Azt mondom, ha igy megyünk, otthon löszünk.

— Az pedig nem lesz jó.

— Már mért ne lönne öcsém? Mindönütt jó, de legjobb otthon.

Bencze mogorván bámult maga elé és kisvártatva ujból felvette a szót.

— Gera bácsi, hazudott kend valaha?

— Hát sokszor mondtam igazat is.

— Most az egyszer elvéthetné kend az igazságot.

— Könnyen esik, ha ugy kivánja a tisztösség.

— Azért jöttem ám erre, mert nem akarnék Makó felől haza kerülni.

— Hát lögyék. Sok végi van a világnak, — egyfelől csak haza kerülünk. Azzal balra huzta a kantárszárat s átkanyarodott a Marosvédgátnak.

— Mégse lösz jó erre mönni, — duzzog az öreg.

Plakát. Guillaume-tól.

— Mért aztán?

— Nem szeretök uri kódussal találkozni, mert nöhezére esik a «fogadj isten».

— Hogy érti kend?

— Olyanképen, hogy erre szöknek a Velezdyek.

Bencze hideg borzongást érzett erre a szóra s minden hajszálából kérdőjel lett, amik emelgették a kalapját, de nem merte a folytatást kérdezni.

Az öreg béres a nyeregbe akasztotta a kantárszárat s mig a makra pipát megtömte és rácsiholt a taplóra, csak kikivankozott a szó a kenyértarisznyából.

— Mert hogy nagy urak voltak, annál jobban buktak.

— Találós mesét sokat mondott kend gyermekkoromban.

Plakát Grüntől.

— Hát ez még fogasabb mindannyinál. Tögnap még urak voltak, ma már szöknek a módtul.

— Még sem értem.

— Magam sem, de a botos ispán az este odajárt a tanyán szimatolni s a kocsisok czifrát beszéltek. Ki volt adva a parancsolat, hogy hajnalra négy ló lögyön a hintóba fogva és két paripa nyerögben álljon, mert nem löhet többet mögmenteni a lábas jószágból, csak amin Szögedébe jutnak.

Benczének valami villámlott át az eszén az Aladárral folytatott párbeszédből s a torkát is reszelte a harminczezer forint, de azért csak elköhögte a szót. Valami azonban nagyon ráfeküdt a szivére.

Kerékpárplakát-vázlat. Basch Árpádtól.

— Máskor is mentek ők Szögedébe csuprosan.

— Mönni möntek, de most a nagyságos asszony is külön hintón mögy, a két gyerök pedig lóháton, nehogy gyanuba essenek, hogy elvittek valamit a pióczák elől. Az ur meg tán bevárja a deputátusokat és azután mögy utánuk, mikor már a lajbizsebben is elfér a gazdasága.

Nem lehetett tiz lépésre látni a sürű ködben, a mi a felkelő nap fényétől most sárgás szinbe csapott át, mint a kigyúlt szalma-kazal lomha füstje, mikor az első felcsapó lángnyelvek kezdik pörkölni. A fekete mén azonban a maga állati ösztönéből, — vagy mert jobban lát, pihent szemével, mint a lámpafénynél kétszer élő ember, — nagyot nyerit és kilép az útról a puha szántásra.

A paripa is ösztönszerűleg követi s mire Bencze vissza akarja forditani lovát az utra, egész közelből lódobogások és olyan tompa ropogás hallatszik, minőt a hintó vas tengelye hallatt, mikor összefutnak a kerékküllők a sebes forgásban.

Akaratlanul rántja vissza a fiu a kantárszárat és mereven bámul a zaj felé, honnan a sárga ködből egy négylovas hintó foszlik ki, mely után két lovagló alak üget: egy nyurga ifju és egy karcsu fiatal nő, kinek orrczimpája és szeme héja piros a sirástól.

Csuda, hogy minden gomb le nem

pattogott a Bencze mellényéről a feszülésben. Mintha ököllel döngették volna mellét belülről, ugy vert a szive.

Az urfi elforditotta a fejét, a leány fekete szeme azonban a Benczéével egy pillantásban találkozott és volt benne valami keserű, szemrehányó, fájdalmas és mégis meleg sugár: egy lemondással tele «istenhozzád», ahogy csak az ártatlan szenvedés tud bucsuzni.

A lovak ismét maguktól tértek vissza a keréknyomra és ügetni kezdtek az ismert uton hazafelé.

A vén szolga megtörülte harcsabajuszát az ingujjával, mert két öreg könycsepp hullott rá abból a kemény szemekből, melyek a napba is beletudnak nézni egy kis káprázat árán, de nem eresztenek harmatot, mert az alulról a szivből jő.

Bencze tágra nyilt szemekel mered a sürű ködbe, melyben még mindig látja azt a fekete szempárt, mely ragyog, mint a gyémánt és könyezik, mint a sötét felhő. Aztán a fejét elárasztja a meleg vér, az arczán lángra lobban a piros láz, a füle zúg, mint a vizesés, a foga vaczog, mint az agyonfázott emberé s ahogy a fekete mén az ajtó előtt megveti a lábát, csak annyit bir szólni Sára asszonynak:

— Édes anyám, bontsa el az ágyat.

Kandalló-tűznél.

Fehér a környék a szemhatár aljáig. Messze, a szürke ég lekanyarodik a földperemjére s a távoli falvak hegyes tornyai ágaskodnak a magas hóból. mintha el akarnának lépni onnan, ahol a gyarló ember meleg ködmönben, bárányból subában dicséretet zeng az alkotónak, amért többet adott neki a jóból, mint annak a másik embertársának, a kit csupa felebaráti szeretetből ott hagy dideregni a templom küszöbén, hogy hazamenet legyen kinek egy rézfillért vetni a markába a könyörület szent nevében.

A kandallóban sir a nyirkos nyárfahasáb. Felette azonban magas lánggal lobog a száraz, fehér kukoriczacsutka. Hamar ellángol ugyan, de meleg, veres parázs lesz belőle és félkörbe hajlik hamvadó izásában, mint a pirosra sült sós kifli.

A kandalló előtt lábadozó ifju ül, nagy zsölye-székben. Ennek a kényelmes butornak uri voltáról beszél a kopott, zöld, puha bőr, görbe lábai azonban már lerugták a réz sarkantyukat, melyeken valaha ide-oda tologatták a sima parketten. Meglátszik rajta, hogy messziről került és sokat élt. Kissé még igy is kirí a jomódu paraszt szobából, de annál jobban illik bele a halvány ifju, kinek képéről a hosszu betegség lelopta a csattanó pirosságot és ur halványságot rakott gömbölyü arczára. A kaczkiás fekete bajusz is valahogy rendetlenül áll a hosszu fekvéstől. Nincs kiért igazgatni.

Sára asszony csupa figyelem, csupa anyai gyöngédség. Meg-megrakja a hamvadó tüzet az ifju előtt. Még a lábára is nagy kendőt terit, ne nagyon érje a tüz melege, ne nagyon hütse az alól eloszló légáramlat. Igy rendelte azt a doktor ur, ő tudja miért, azon kár is volna tanakodni; hiszen azért tanult sokat, hogy jobban tudja, mint a paraszt-ember, mi kell ahhoz, hogy a beteg arczába visszatérjen a pirosság, a lábakba az erő, a szivbe a reménység.

(Vége következik.)

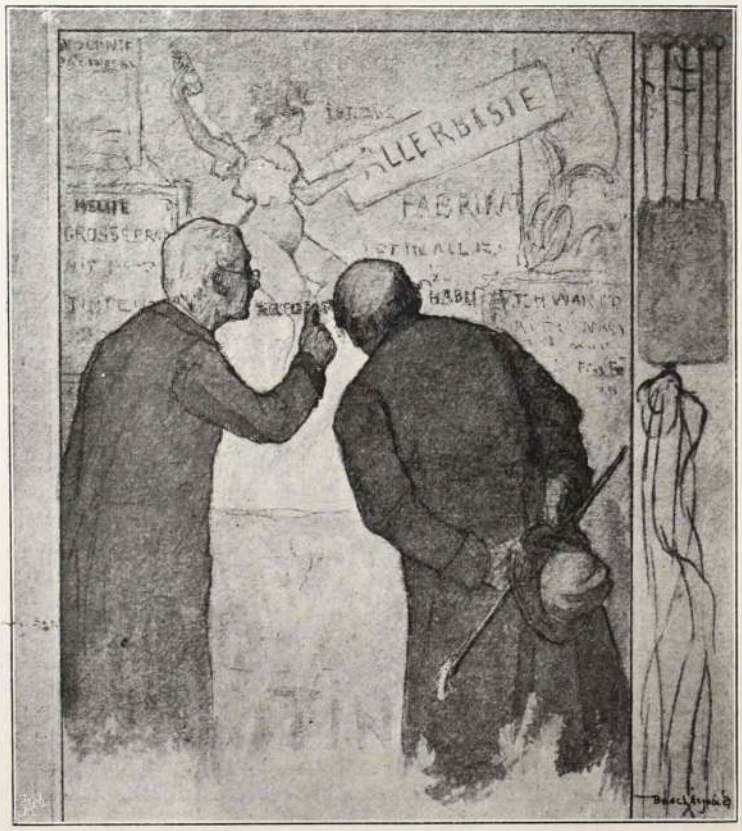

Tintaplakát-vázlat. Basch Árpádtól.

Magyar Szinház.

A babona. Operette 3 felvonásban. Irta: *Clairville* és *Ferrier.* Forditotta: Makai Emil. Zenéjét szerzette: *Roger* Viktor.

Canuche, a tenorista, mielőtt oltárhoz vezetné szive választottját, a ki természetesen a primadonna, valami délfranczia babona folytán mindenáron jót akar cselekedni Valentin baritonistával, a kit egy párbajhistória miatt halálra keresnek és a kit Irén őnagysága, Coucaradec marquis leánya, férjül szeretne megkaparitani. Hogy Canuche barátunk megnősülhessen, hogy a baritonistának baja ne essék, hogy Irén megkaphassa szive választottját és hogy Rinsbeck bakternek, a ki időleges süketségben szenved, is szerep jusson: az urak és hölgyek három felvonáson keresztül ruhákat cserélnek és obligát librettó-stylusban bogozzák össze a bonyodalom szálait, mig az utolsó felvonásban minden kiderül, mindenki boldog lesz és «még most is élnek, ha meg nem haltak.»

Az unalmas és cseppet sem uj librettónak segitségére siet azonban Viktor Roger: dallamos, kedves, végtelenül finom muzsikájával. A könnyed, pikáns keringők és couplék sürün követik egymást, itt-ott felcsillan ugyan egy-egy reminiszczenczia

de megbocsátjuk, mert legalább Roger régebbi müveiből van puskázva és igy senki mást nem károsit e zenei szarkasággal. «A babona» igy sikert aratott, a mi természetesen csak a zenéjének köszönhető. A zenekar és énekkarok meglepő jók voltak, a mi egyrészt a nyári szünet alatt felemelt zenekarnak tudható be, de másrészt és főleg *Fekete* József karmesternek, a ki az uj operettet nagyon szépen tanitotta be és dirigálta. *Vlád* Gizella ügyes volt, a tenorista és bariton — *Kalmár* és *Kemény* — szintén szépen énekeltek, de annál rosszabbul játszottak mindaketten. *Sziklai* Kornél a süket bakter szerepében sokszor megkaczagtatta a publikumot. A rendezés is jobb volt, mint máskor.

e. n.

INNEN-ONNAN.

A napilapok ama hirére, hogy az egyetem orvosi fakultására a női hallgatók az idén tömegesen iratkoznak be, egyik házi poétánk egy idyllt közöl a legközelebbi évdizedek családi életéből:

A doktor mama Annuskája
Alig volt négy éves talán,
Hajas babák, s ólom huszárok
Hevertek játékasztalán.

S ha egynek eltörött a lába,
A másiknak meg a keze,
Rögtön futott, gyógyitás végett
A doktor mamához vele.

«Mamácska édes, nézze kérem
A kis huszárom nagy beteg,
Kitörött szegénynek keze, lába,
Kérem szépen, gyógyitsa meg!»

*

A doktor mama Annuskája
Tizenhét éves volt talán,
Babák helyett egy fess huszártiszt
Arczképe hevert asztalán.

S hogy megjött egyszer, (alig várta!)
Az arczkép eredetije:
Szép, pörge bajszú, csinos ifju
A juris-mama Pistije,

Beszélt Annusnak oly furákat,
Hogy igy, meg úgy fáj a szive!
Annuska meg sóhajtott, s hivta
A doktor mama elibe.

Remegve szólott: «Jó mamácskám,
A Pista szive nagy beteg,
Csak öntől függ a gyógyulása,
Kérem szépen, gyógyitsa meg. . .»

Nicolo.

Tessék beszállani. Ha valamely országos gyász ért volna bennünket a mult héten, szomoruságunkat hamarosan eloszlatta volna, az a mosolygó derü, melyet a Magyar Tudományos Akadémia varázsolt minden irniolvasni tudó nem-akadémikusnak az egére. Hisz annyi naiv humor áradt ki az Akadémia titkárságának hirlapi közleményéből, hogy az emberek csudálkozva kiáltottak fel: hát az Akadémiában ilyen jó viczczeket is csinálnak? S a kérdés valóban jogos, mert az Akadémia titkárságának ötlete a legbizarrabb farsangi tréfák között is mint első nyerte volna meg az Akadémia pályadiját és koszoruját. Vagy nem isteni komédia, amint *Szily* Kálmán kezébe veszi a csengettyűt s jókorát csillingelve odakiáltja az akadémikusoknak: Urraim, harmadik csöngetés, tessék beszállani, különben lemaradnaak. Tessék sietni munkálataiknak a benyujtásával, székfoglalóik megtartásával, különben kimaradnak az Akadémia idei évkönyvéből. Mennyi humor, mennyi furfang! Már mint hogy az akadémikusaink *siessenek* a munkával! Nem is elég, hogy dolgoznak, de még siessenek is, ők, az akadémikusok. Mily nagyszerü fogás ez Szily Kálmántól. Ugy tesz ő, mint az anya lusta, hanyag gyermekével: felhasznál minden eszközt, hogy fiát tanulásra ösztökélje s ha már minden próbálgatás hiába valónak bizonyult, igy szól fiához: hát 'iszen gyermekem igaz, hogy tanulsz, sokat tanulsz, de még mindig többet kell tanulnod. Többet bizony és gyorsabban. S ennek a cselfogásnak van is eredménye. Mert ime, az akademikusok sürögnek, forognak, szorgalmatoskodnak a beszállás körül a pályaudvaron. Igen, ők sietni akarnak, de mit tegyenek, ha még se szállhatnak be. Mert nagy ám az akadály. Roppant nagy. A vonaton franczia, angol és német utasok is ülnek s a mig ezek ki nem szállnak s ki nem rakodják *irodalmi podgyászaikat*, addig a mi akadémikusaink be nem szállhatnak. Csak csöngessen Szily Kálmán. Csöngethet akár az itélet napig. Amig a külföldi utasoknak nem mondja, hogy tessék kiszállani s az irodalmi podgyászszal az elvámoló terembe menni, hogy megvizsgálják nincs-e benne valami *lefoglalni* való, addig hiába kiáltja, hogy: Tessék beszállani. Mert hiába, akadémikusaink *kényelmes* emberek. Csak akkor szállnak be, ha mások már podgyászostul kiszállottak.

—*e*— **A czukor.** A jó kis fiu kapott egy szép, nagy darab czukrot. A többi kis fiu irigykedve nézte a jó kis fiut, a kit megjutalmaztak. A jó kis fiu pedig, a ki nagy csacsi volt, gyönyörködve forgatta kezecskéi között ide-oda a nagy darab czukrot és nem merte szájába venni mert félt, hogy megeszi. És akkor vége lett volna a szép, nagy darab czukornak. Órák hosszáig eljátszott hát vele, csak néha, mikor a többi kis fiu nem látta, lopva egyet-egyet nyalt a szép darab czukron. De nem érzett semmi jót a szájában. Mert az a nagy, szép darab czukor be volt festve. Vörösre meg zöldre. Csak belül volt czukor, kivül festék. Keserü, rossz festék. És a jó kis fiu tovább forgatta ujjai között a czukrot, a tenyere már vörös és zöld lett, de ő azt nem bánta. Örült annak, hogy még meg van a czukor, ha egy kissé fakóbb is lett a szine. Egyszer aztán a csúnya, nagy darab czukor megharagudott. Ha beszélni tudott volna, bizonyosan azt mondja kis gazdájának: Ostoba kis fiu, hát miért nem eszel meg engemet, hiszen én azért vagyok a világon, hogy a jó kis fiuknak örömet szerezzek! De a czukor nem tudott beszélni, hát haragjában leesett a földre. A földön pedig sár volt, csunya, barna sár. A nagy darab czukor hát sáros lett, piszkos és egy ember nagy csizmájával rája is hágott. A jó kis ostoba fiu pedig torkaszakadtából sirt és a többiek nevettek rajta.

*

Anette és Arnold. Mindakettő furcsa név. Arnold szerette Anettet és nézte, nézte. Anette sokakat szeretett, bizonyosan Arnoldot is. Vagy talán nem szerette, de az mindegy. A fő, hogy várt. Egy hónapig, két hónapig, három hónapig. Arnoldra várt. Az pedig szerette, tudjuk jól. De csak nézte, nézte és boldog volt, ha lopva megérinthette a ruháját. Amiben pedig nincsen semmi jó, gondolta Anette. És mivel ő tudott beszélni, hát meg is mondta Arnoldnak, hogy mit gondol.

— Szamár!

Ezt gondolta. És rámosolygott — immár a negyedik hónapban — az elsőre, a ki jött, akinek élesre volt vasalva a nadrágja és akinek szegfü volt kitüzve a kabátján. Rámosolygott mondom és Arnold sirt volna torkaszakadtából, de szégyelte magát, mert a többiek nevettek rajta.

 # Az elázott rendez-vous. Csunya, hideg eső kerekedett és mintha az égbolt sosem akarna befagyni a könyezéssel, szomoru, szürke szinben ásit le a földre, mintha nagyon álmos volna, mintha az örök napsugaraktól belekábult volna. Az utczákon pedig szomoruan járnak-kelnek az emberek és csak azok fütyörésznek vigan, a kik kocsin járnak. Kétlovas kocsikon, melynek kerekeit gummi födi, hogy a bennülő isten ments tán meg ne érezze azt, hogy a föld forog. Az emberek szomoruan járnak-kelnek és az a halvány fiu is, ki ott áll az utczasarkon, szomoru arczczal bámul a permetező esőbe, mintha az ő kedvéért napsugarassá változna a lég, a mindenség. És csak nem akar kisütni a nap és a fiu már reményveszetten fordul be a kis utczába, mikor feltünik a leány alakja, kis, apró léptekkel tipeg feléje és mosolyog. Mosolyog, pedig esik, csúnyán, hidegen.

— Jó napot Pista. Elkéstem ugy-e? De képzelje, oly tépett, rossz minden ruhám, és csak akkor vettem ezt észre, mikor már öltözködtem.

— Szegény, szegény leány te. És én nem segithetek rajtad, mert én is szegény vagyok, én is árva vagyok.

— De szeretjük egymást, ugy, mintha a mi szerelmünk volna az utolsó a világon. Én legalább megkeresem a varrodába a mindennapi kenyeremet. Oly szivesen adnék neked is belőle, de nem marad. Már tartozom is a fűszeresnek 34 krajczárral.

— Ne tégy te mást szentem, csak szeress. Én meg dolgozom szakadatlanul. És ha sok idő mulva kész lesz a mű és hires ember lesz belőlem, akkor, ugy-e akkor . . . ?

A leány alig észrevehetőleg hozzásimul a fiuhoz. Megtelik a czipőjük vizzel, a nagy eső odacsapkod ruhájukhoz. És ők álmodozva, boldogan mendegélnek és aki csak látja őket, nevet magában. Mert esik, nagyon csunyán, nagyon hidegen, ugy, mintha sohasem akarna felhagyni . . .

Az utcza másik oldalán pedig kétlovas hintó áll. Valami elegánsan hanyagul öltözött férfi ül benne fekete ruhában, fehér nyakkendővel és türelmetlenül néz ki az aszfaltra, melyről a hulló esőcseppek visszapattannak. A tüzes lovak is türelmetlenül toporzékolnak és patkóikkal egyre ütik az esős kövezetet. Egy leány surran be hirtelen a kocsiba. A férfi kelletlenül ad neki helyet és unalmasan szól: Ejnye, de soká maradtál. Majd hátradől a kocsiban és boldogan gondol azokra a pillanatokra, mikor ő részeg fővel fog csókot szedni annak ajakáról, ki ép oly unottan ül mellette, mintha megbánta volna már, hogy nem tud többé szeretni.

Iskola-könyvek és — pikantériák. Önök tán nem is tudják? No, ez hallatlan. Pedig a mult hét folyamán ezer és ezer számra osztogattak az utczákon vörös szinü czédulákat, melyeken egy élelmes ódondász iskola-könyveket ajánl a tanuló ifjuságnak, s a czédula végére azt bigyesztette oda: «Nagy választék pikáns könyvekben.» Hogy érti ön ezt ódondász ur? Csak nem gondolja, hogy a világ már oly rossz erkölcsi utakon halad, hogy ezzel már úgysem ront rajta sokat. Körülbelül igaza van önnek kedves ódondász ur, ámde mig az iskolákban nem szerepel — mint rendkivüli tantárgy sem — a női nem sajátosságai, a magas iskola szerint lovagolva, addig ön se ujitson, mert ha tán nem is káros az, a mit ön tesz, azonban károsak lehetnek a következményei. Mert olyan világot élünk manapság, hogy mindent felkapunk, mindenből divatot teremtünk és mindenből árumlat álakul. Több mint bizonyos, hogy az ön példáján okulva, azaz bocsánat, a konkurrenczia miatt ódondász kartársai túlliczitálnak önön és megteszik azt, hogy ott meg minden iskolás fiunak ráadásul egy-egy pikáns olvasmányt ajándékoznak, mert csak igy vásárolnak náluk is. És akkor könnyen megeshetik, hogy a következő párbeszédnek leszünk fültanui:

Bandi (kimost iratkozott be a II-ik elemibe). Mondd te gólya, hol vetted tankönyveidet?

Pista. (első elemi osztályu ifju; selypit) Én, én a Kohn Móricz bácsinál. De kaptam is ráadásul «Miss Maud Failette» tánczosnő emlékiratait.

Bandi. No látszik, hogy balek vagy, mert ha Fehér Áronnal vásároltál volna Cassanova emlékiratait adták volna oda. Az pedig ötször oly vastag, mint a te ráadásod.

. . . Nos hazánk szülei, ezek után hogy érzik magukat? Ugy-e, hogy nem jól. Pedig hát fölösleges mondanom, hogy különben is mennyire káros volna a pikáns olvasmányokat az iskola-pad alatt meghonositani. Igaz, hogy nem értenének belőle sokat a rövidnadrágos lovagok, azonban mégis befolyással volna gondolatmenetükre és mikor a tanitó például azt kérdezné a tanuló fiutól, hogy mi az a «kasza», a fiu — ki csak azon pillanatban dobta félre a pad alatt olvasott könyvet, — habozva kezdené mondókáját, körülbelül következőképpen! Casa . . . Casanova, 100 elbeszélés és elsirná magát, mert azt hiszi, hogy a tanitó bácsi rájött a tiltott mulatságára. . . . Bizony nem jól lesz ez igy kedves ódondász urak és ha hamarjában meg nem rendszabályozzák önöket, akkor oly bajt veszünk a nyakunkba, melyet az az utókor sinylene meg — a mely nem születne meg. Hagyjuk csak az iskolásfiukat az a-b-cés olvasó-könyvnél. Majd megjön náluk is az ideje annak, hogy «B»-t fognak mondani. Ne forszirozzuk olyan nagyon azt a «B» betűt, megjön az, még még mielőtt ideje volna. Sőt az önök helyében ódondász urak megtenném azt a világraszóló tréfát, hogy pikáns könyvet vásárolni akaró minden ifjut — pofon vágnék. Az ugyan sok öt forintosba kerülne, de legalább önök is meg volnának mentve olyan vásárlóktól, a kiknek azonban az ódondászokra feltétlenül szükségük van. Azt természetesen fölösleges megjegyeznem, hogy sokkal jobb reklám volna a következő zárszó a könyveket ajánló czédulán: «*Azon serdületlen ifju, ki pikáns olvasmányt mert kérni, pofon vágatik.*

Meglátnák ódondász urak, hogy oly sok *szeretném látni* ifju vándorolna az üzletbe, hogy a következő házbérnegyedben ki kellene terjeszteni az üzleti helyiséget. . . . Azután meg ki mondja, hogy a tilalom daczára is ne adjunk el pikáns könyveket?

Uj iparág.

Örvendetes tudomásul adjuk olvasóinknak, hogy Magyarországon napról-napra több a — pénz. Igenis, a pénz, amely után oly sokan és oly sokat sóvárognak. Legvilágosabb bizonyitéka ennek a fölötte örvendetes ténynek az, hogy egy világhirű külföldi gyár: *S. J. Arnheim* berlini pénzszekrénygyára fiók-telepet létesitett itt minálunk Budapesten, ugy

Ifj. Wein János.

gondolkodván, a hol sok a pénz, ott gondoskodni is kell annak okszerü megőrzéséről is. Volt alkalmunk az Arnheim-féle pénzszekrény és tresor-produktumokat megszemlélni és elmondhatjuk, hogy ezek valósággal a modern technika csodái. Szegény betörők! Nektek ugyan bealkonyodott! Kinos látvány lehet, mint egy kassza-furó társaság küzködik egy ilyen Arnheim-féle pénzszekrénynyel. Azokkal a furfangos zárakkal bizony hiába bajlódnak, a mi pedig a szekrények oldalait illeti, azokat a legpompásabb angol furókkal még csak meg se lehet sebezni. Az Arnheim-féle pénzszekrények ezenkivül abszolut tűzmentesek. Egy fényképet láttunk, amelyet egy berlini tüzeset után vettek föl. A második emeletről zuhant le egy Arnheim-féle pénzszekrény és ott az égő zsarátnokok között teljesen sértetlen maradt, holott egy ugyanazon ház első emeletéről lezuhant osztrák gyártmányu pénzszekrény oldalai kiégtek és a benne lévő pénz és értékpapir elhamvadt. Igaz örömmel kell fogadnunk nálunk Magyarországon ezt a fontos iparágat, a pénzszekrény gyártást. Hogy nemsokára egészen magyarrá lesz az uj iparág, arra kellő garanciát nyujt ifj. Wein János, a budapesti ipartelep igazga-

tója, kinek arczképét bemutatjuk közönségünknek és a ki csak magyar munkaerővel fogja a magyar gyártelepet is valószinüleg oly világhirüvé tenni, mint a berlinit. Rövid idő mulva, reméljük, a pompás Arnheim-féle magyar gyártmányu pénzszekrények teljesen kiszoritják majd az osztrák gyártmányokat.

KÉPREJTVÉNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Jókai „Mór «Ne hagyd magad»** czimü novellás kötetét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képrejtvény megfejtése:

Világosi fegyverletétel.

A megfejtők közt kitüzött dijat, **Pekár Gyula «Homályban»** czimü novellás kötetét **Winkler Ádámné urhölgy, Felső-Szvidniken** nyerte meg. Helyesen fejtették meg: Adler Géza, Soltész Miczi és Mártha, Felszegi Tónika, Klausner Berta és Erna, Gráczer Lili, Bodnár Josefin, Keresztby Stefike, Raaber Nessy, Cohn Regina, Winkler Ádámné, menyői Bányay Lajos, Harczy Károly, Szondy Mátyás, Petróczi-Petróczy Gizy és Muczy, Frank Jenő, Palásthy Erna, David Klotild, Havas Margit, Gabányi László, dr. Reich Izsó, Khabay Olivér, Hirschler Ernő, Frater Samu, Jovánovits Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

Paál. Csak megjelent dolgokat honorálhatunk. Amennyiben ugy a novella, mint a vers nekünk meg nem felel, nem is honoráljuk. A «Régi dalok» előszedegetése uj nevek alatt pedig csak igazi, nagy iróinknak bocsátható meg. Kéziratait kivételesen elküldi a kiadóhivatal. A t. p.-t nem.

G. J. Győr. Nem érdemes reprodukálni. Próbálkozzék mással, ha sikerül, szivesen közöljük.

F. Ilona. Kassa. 1. Igen. 2. Nem. 3. Igen. 4. Talán. 5. Hogyne. 6. Feltétlenül, ha mint irja, hangja van. Parancsol még valamit? Szives készséggel válaszolunk.

W. A.-né F.-Szvidnik. Köszönjük a meleg sorokat, mindig örömünkre szolgál az ilyen őszinte elismerés. Üdvözlet.

H. Gaal István. Nagyon örvendünk, hogy a jutalomkép megnyerte tetszését. Üdvözlet.

Nem közölhetők: Aspasia. Mustache. Lizikémhez. Dóra dalai. Betyár históriák. Vasútmentén. A gyilkos levelei. Ős csodák. Várakozás. Nincs hozomány. . . . Kaland a Kárpátokban. Virágzápor. Dunán innen. Népdalok. Dalok. (Te hozzád. Csudakert a babám szive. . .) Verőfényes nyári napok. . .

Többeknek a jövő számban.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

A mult héten végződő lóversenyek kedvéért jött magnások, előkelő sportférfiaink es az idegenek csaknem mind megnézték a városligetben levő óriási csataképet, a Bem-Petőfi körképet. Legutóbb herczeg *Pálffy*, gróf *Teleki* J. és br. *Üchtritz* jártak a képnél és elragadtatásuknak hangos szóval adtak kifejezést. A lovak érdekelték őket a legjobban s a lovak tetszettek nékik leginkább. «Soha szebb, formásabb ló nem futott a gyepen, mint ezek festett lovak», mondá az egyik.

Hogy mennyi csodát müvelnek a Steiner-féle Ninon készitmények, lásd a hirdetési rovatot!!!

A szépség ápolása. Aki csak valamit is ad a testének az ápolására, az forduljon Anton J. Czernyhez Bécsbe, I., Wallfischgasse 5., kinek készitményei teljes ártalmatlanságuk mellett a legjobbak, amelyet eddig ismerünk. A nagy árjegyzékben, amely mindenkinek ingyen és bérmentve kivánatra megküldetik, egész sor a toalett-asztal számára szolgáló czikk található, amelyek közt kiváló helyet foglal el a Tanningene hajfestőszer; a hajfestés az utóbbi időben felette elterjedt a londoni munkásosztálynál. Mivel az őszhajuak nem igen kapnak állást, az éltesebbek festik hajukat. Jó hajfestőszer már sok londoni munkást és munkásnőt segitett álláshoz. Különösen a Czerny-féle Tanningene, amely a legjobb hajfestőszer. Az Anton J. Czerny czég (Bécs, Wallfischgasse 5.) szállitja ezen legkitünőbb hajfestőszert, ugyszintén a szépség ápolására kitünő szolgálatot tevő hires Keleti rózsatejet. Török József gyógyszertárában, Budapesten, Királyutcza is kapható.

Főszerkesztő: Basch Árpád.
Szerkesztő: Reich Béla.

Steiner Mihály városi gyógyszertára

A „FEKETE SAS“-HOZ

Temesvár, Szt.-György-tér 2., a szemináriumi templommal szemben.

Alapittatott 1735-ben. *PARFUMERIE NINON* Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, a történelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a NINON» toilett- és szépségszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, böratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetén. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

«Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-rizsport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni, hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. **Ára három szinben 2 frt.**

A NINON pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen valamint az arcz és kezbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «pièce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár belváros kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értéketlen hamisitványoktól.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és minden ország nagyobb gyógyszertárában.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek“ csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

A messze ködben elvesző erdők, a tücskök csiripelésétől hangos szőlők, Juvigny házainak látóképe és a harangok kongása, ugyanazon harangoké, melyeknek hangja oly sokszor csendült, mint gyermeknek füleibe, mindezek elérzékenyitették a lovagot. Ifju kora jutott eszébe, mikor még az ő szíve is hangosabban vert és fogékonyabb volt.

A szigoru erkölcsü lovag ellágyult és kezdett fiának megbocsátani. Elvégre is, sóhajtotta megsarkantyuzva Brunót, meg kell házasitanom ezt a fiut, itt az ideje.

Gérard-t megházasitani! Ezen gondolkozott az ebéd idején. A fiu, félvén az apai harag kitörésétől, nem mert hazajönni. Seigneulles lovag sietett az ebéddel s utána lesétált az alsó városba barátnéjához özvegy Travanettené asszonyhoz. Az özvegy lakása, mely a városnak ugynevezett «vár» részében feküdt, a környéken terjedelmes két oldalt felvezető szabad lépcsőjéről és XVI-ik századbeli stylban épitett homlokzatáról volt hires. Ez a kastély volt egyedüli találkozóhelye a nagyobbrészben elpusztult benszülött nemesség megmaradt tagjainak.

Minden nap délutáni 1-től 4 óráig a ház régi barátai egymást váltották fel a ház urnőjével való kártya partieban. Midőn Seigneulles ur belépett az ósdi szalonba, melynek falai alsó magasságukban faragott tölgyfával voltak kirakva, többi részükben pedig flandriai zöld tapétával bevonva, Volland abbét a plébánost már ott találta a háziasszonynyal együtt. A félig zárt redőnyök által előidézett kékes félhomályban sajátságosan kedves, a régi időkre emlékeztető képet nyujtott ez a kis társaság a tágas szalon fonnyadtszinü butorai és halványodó aranyozott diszitményeinek közepette. A régi divatu ruganyos pamlag egyik szögletében ült Alme Travanette és kötésén dolgozott; barnás selyem ruhájában, 70 éves korát meghazudtoló egyenességgel ült ott, fonnyadt epés szinü arczát koromfekete hamis haj övezte. Karszékének támlájára dülve, az abbé figyelmesen hallgatta néha-néha szemeit hunyogatva, az, agg urnő bizalmas közléseit. Az abbé alacsony, kövér termetü volt, rövid husos kezecskékkel, gondos figyelemmel ápolt külsővel. Korára nézve ugy a hatvan felé járt. Vastag, piros ajka a cseresznyét juttatták az ember eszébe, nevetésénél hiánytalan apró fogsor vált láthatóvá a gourmand ajkak mögött.

Egész arcza, a biborpiros száj, a mozgékony orrlyukak, az egészséges, éles látásu szemek, a szürkülő de tömör hajzat mind arra vallottak, hogy a pap kitünő vendég, jó kedvü asztaltárs és szabad gondolkozásu ember lehetett, daczára kenetteljes mozdulatainak.

Seigneulles ur érkeztekor Volland abbé felállt és könnyed, előkelő kézmozdulattal üdvözölte a lovagot. Először csak mindenféle közönyös dolgokról beszéltek, azután valahogyan Gérard is szóba került:

— Hogy van Gérard? — kérdé Travenétte-né, — igaz, hogy hivatalnok lesz belőle?

— Világért sem, mig ez a dinastia uralkodik. Gérard nem teheti le az esküt, melyet ugy sem tarthat meg. Majd addig várunk, mig a mi igazi királyunk visszafoglalja őseinek trónját, ami sokáig nem késhetik . . .

— Amen, — sóhajtja rá Travenette-né, hogy az ur isten teljesitse kivánságát, de félek, hogy ezt a napot nem érjük meg . . . A számüzött királyokat hamar felejtik; tudja kérem, olyan ez, mint mikor valami régi barátunk egy számos évekkel ezelőt abba hagyott levelezést ismét fel akar eleveniteni; mikor felelünk neki, azt tapasztaljuk, hogy elidegenedtünk tőle s nincs mit mondanunk, nem találjuk meg az összekötő eszmék kapcsát . . .

Az abbé, ki mindenféle vitától, de különösen a politikától rettegett feszengeni kezdett helyén és szórakozott arczczal tekintgetett széjjel, miközben kezével láthatatlan porszemeket fricskázott el reverendájának ujjairól.

— Egyelőre pedig mit szándékozik Gérard-al kezdeni? — kérdé Travenette-né?

— Megházasitom.

— Ilyen korán! . . .

— Már nagyon itt az ideje — válaszolt a lovag.

Azután elmesélte Gérard szökését, mialatt az abbé olyatén képen mosolygott, mint aki már hallotta a kalandot valahonnan. Midőn a lovag Laheyrard Márius nevét emlitette, Travenettené összecsapta kezeit:

— Ah, ezek a Laheyrardék, micsoda egy familia ez! Soha még rendetlenebb lakást nem láttak. A fiuk lyukas harisnyában járnak s a házban sohase nyulnának a tűhöz. Az apjukra nem lehet rosszat mondani, az egy szegény, gyámoltalan ember, de az anyjuk rendetlen, könnyelmü, hóbortos asszony. Egy cseléd sem birja ki nála. És lehet-e egyáltalán érteni, hogy férjét éppen abba a városba neveztette ki, hol jól ismerik leánykorának viselt dolgait. Hisz mindenki tudja, hogy mikor Laheyrardal megesküdött, a dolog már nagyon sürgős volt . . . Nálam tett ugyan látogatást, de én nem viszonoztam, remélem hogy ebből eleget érthet.

— Az idősebbik leánya valódi tehetség, veté ellen az abbé.

— Sajnálom szegény leányt, hogy oly rosszul nevelték! Mondja csak abbé ur, igaz-e, hogy egyedül sétálgat a prefektura egy kis hivatalnokával és hogy meztelen dolgokat rajzol?

Volland abbé megint a láthatatlan pelyheket kezdte kabátjáról kergetni.

(Folytatása következik.)

Egy fog 1.50.

FOGAK és FOGSOROK

tiz évi jótállással.

Papoknak, tanitóknak, hivatalnokoknak
40% engedmény.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

KOSZTOLÁNYI ARTHUR

fogspeciálista

Budapest, Kerepesi-út 64. sz. II. em.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik. Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni acélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megteritése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden készeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.

főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható

WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Kéziratok és minden a lapot illető közlemények a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

szerkesztősége és kiadóhivatalába

Budapest, Nádor-utcza 13. szám alá küldendők.

A

hamburgi katona szolgálati, kiházasitási és korbiztositási társulat vezérügynöksége

BUDAPESTEN, VI., ALMÁSI-U. 4. sz.

Keres képviselőket minden helységben egy népszerü biztositási ág terjesztésére.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengevel,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szedelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul keszit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

HIRDETMÉNY.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és k. közös hadseregbeli és m. k. honvédcsapatok élelemszükségleteinek közös biztositása iránt.

A tárgyalás tartatik

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra: mettől	mely időtartamra: meddig	A következő katonai élelem-szükségletekre nézve: naponként kenyér adagonként 840 grammal adag	naponként zab adagonként 4200 grammal adag	évenként rozs métermázsa	évenként zab métermázsa	Bánatpénz a következő cikkekre: kenyér forint	Bánatpénz a következő cikkekre: zabra forint	Kézvényelési határidő: kenyér	Kézvényelési határidő: takarmányra
1898. évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor	A cs. és kir. 6. hadtest hadbiztosságánál Pozsonyban				**1899. év. január hó 1-től**	**1899. évi december 31-ig**	1. Helyőrségi csapatok, intézetek, elszigeteltek és honvédcsapatok számára						Nyár folyamán a kenyér esetleg rövidebb, mint 5 napi határidőkben átadandó.	Előlegesen öt napra a csapat számára; a takarmány saját lovaknak az egész hónapra előlegesen is.
		Trencsén	—	cs. és kir. hadsereg			741	18	1960	276	1000	100		
		Pozsony	—	m. kir. honvédség			—	51	—	780	—	230		
		Trencsén	—				430	19	1140	290	400	90		
1898. október 3-án, délelőtt 10 órakor	A cs. és k. élelmezési raktárnál Sopronban	—	—	cs. és kir. hadsereg			—	—	—	—	—	—		
		Nagy-Kanizsa	Kis-Kanizsa				403	23	896	353	500	100		
		Kőszeg	—				408	85	907	1300	500	400		
		Sopron	—	m. kir. honvédség			—	23	—	380	—	100		
		Nagy-Kanizsa	—				300	18	795	280	350	75		
		Kőszeg	—				—	7	—	110	—	40		
							2. A fegyvergyakorlatra behivandó szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek számára, egészben körülbelül:						A takarmányra nézve a kézvényelési határidő azon állomásokban, melyekben a helyviszonyok és a csapat érdeke megkivánja, 10 egész 15 napra meghosszabbitható azon esetben, ha ez a kincstárnak több kiadást nem okoz. Ilyen meghosszabbitás csak időnkint a csapat- és a területi hadbiztosság közt egyrészt, másrészt a szállitóval egyetértőleg lenne elrendelve.	
Mint fennt		Trencsén	—	cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség			70000	—	—	—	—	—		
		Sopron	—				1300	—	—	—	—	—		
		Nagy-Kanizsa	—				800	—	—	—	—	—		
		Minden fentebbi állomásban					3. Átvonulások. Az átvonulásra való élelmi cikkek szállitására a fentemlitett állomásokra az ajánlatok a cs. és kir. hadsereg, illetve magy. kir. honvédség szükséglete részére előkészitett feltételi füzet IV. pontja értelmében teendők.							

ÉSZREVÉTEL.

A) A tartalék-készlet **harmincnapi**, az egész állományra számitott folyó szükséglet mennyiségében iratik elő. Őrlési akadályoknál hadtest-hadbiztosság kivételesen megengedi a bérlőnek, hogy 5—10 napi liszt szükséglet egyenértékét ideiglenesen liszt helyett kenyérnek való gabona alakjában tartsa készletben.

B) Azon ajánlatnyerő, aki Trencsénben a kenyeret szállitja, köteles esetleg a tren- csén-teplici cs. és kir. katonafürdő intézet legénységéne körülbelül 65 adagnyi napi kenyérszükségletét az 1899-iki fürdőidény alatt haszonbéri áron Trencsénben előállitani.

C) A cs. és kir. hadsereg katonai közigazgatása határozottan fentartja magának a netán rendelkezésére álló saját készleteit a közlekedé: vonalokon fekvő állomásokban használatba vétetni.

D) A kenyér mindig a szükségleti állomáson előállitandó, ahol egyszersmind a rozsliszt tartalékkészlete is elhelyezendő.

E) A bérlő köteles zabraktárában a próbarostálásra teljesen alkalmas és jó állapotban levő szélrostát tartani.

F) Sopronban a vállalkozó köteles az elfogadott árért a meghatározott időn át egy esetleg összpontositandó lovas hadosztály vagy gyalogezre és pedig gyalog vagy lovas dandárban vagy pedig egy gyalog-hadosztályban tartandó gyakorlatok számára szükségelt többletet is kiszolgáltatni. nagy-kanizsai állomásou az 5. sz. lósorozási bizottság szükséglete, mely előre meg nem határozható és a hirdetményben csak átlagosan vétetett fe a vállalkozó által az elfogadott árért szállitandó.

G) A katonakenyér tiszta rozslisztből, 1400 grammos cipóban készitendő és a csapatoknak átadandó. A katonakenyérhez a sütő liszt eg métermázsája, azaz 101 drb 1400 grammos kenyérhez a helyben szokásos minőségü sóból egy kilogramm keverendő. A kenyércipó 1600 gramm: mérendő ki tésztában és 1400 grammal kisütendő.

H) A mozgósitás esetére vonatkozó külön határozványok szállitási feltételek füzete XXIV. cikkében foglaltatnak.

I) Az ajánlatnyerő köteles a soproni honvéd főreáliskola kenyér- és zabszükségletét a haszonbéri áron kiszolgáltatni.

1. A császári és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédcsapatok fentkimutatott élelmi szükségleteinek közös biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon, kizárólagosan irásbeli ajánlatok utján, nyilvános tárgyalás fog tartatni.

2. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezettségben már álló és teljesen jóhitelünek bizonyult, vagy a tárgyaló bizottság előtt vállalatképeseknek és megbizhatóknak ismert vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett czégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállitott bizonyitványnyal igazolni tartozik. — Bizonyitványok, melyek a tárgyalás napjától számitott két hónál korábbi kelettel birnak, tekintetbe nem vétetnek. — A bizonyitványokban igazolandó vállalatképesség iránya és terjedelme a fentebbi táblázatban van megjelölve.

Az ilyen bizonyitványok nem az ajánlattevő, hanem a kiállitó kamara vagy egyesület által, a tárgyalást megelőző napig mint «bizalmas és sürgős» a tárgyaló bizottságoknak beküldendők. Az elkésés következményeit minden körülmények között a fél viseli.

3. Az alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett, 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatoknak, lepecsételt boriték alatt, az előirt bánatpénzekkel együtt az illető állomás szükségletének tárgyalására kitüzött napon legkésőbb délelőtti 10 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbben érkező vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.

4. Ha valamely ajánlatban a számokkal és betükkel irt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betükkel irott ár fog helyesnek tekintetni.

5. A részletesebb feltételek a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükségletére nézve Pozsonyban és Sopronban 1898. évi augusztus hó 12-én, és a m. kir. honvédcsapatok szükségletére nézve Pozsonyban és Székesfehérváron 1898. évi ugusztus hó 12-én keltezett két-két összehangzó példányban elkészitett, a szállitási feltételeket tartalmazó füzetben foglaltatnak és a pozsonyi, valamint a soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál és a honvédséget illetőleg a m. kir. pozsonyi IV-ik és székesfehérvári V-ik honvédkerületi parancsnokságnál, valamint a fent idézett állomásokon levő honvédhatóságoknál és csapatoknál naponta délelőtti 9 órától 12 óráig betekinthetők. Különben az előirt feltételi füzet a cs. és kir. élelmezési raktárnál (árkusonkint 4 krajczárért) mindenki által megkapható. A m. kir. honvédség részére való szállitásokról szóló nyomtatott feltételi füzetek az összes honvédkerületi-, gyalog-ezred vagy zászlóalj-, valamint huszár-ezred vagy osztály-parancsnokságoknál füzetenkint 7 krajczárért megvehetők.

6. A községek bánatpénz vagy óvadék letételétől fel vannak mentve s ezek, valamint a mezőgazdasági egyesületek és a termelők, a katonai élelmi szükségleteknek ezennel kihirdetett szállitására különösen figyelmeztetnek.

Termelők és mezőgazdasági egyesületek azon vállalatokra nézve, amelyet saját termelésükkel teljesiteni képesek, óvadék letétele alól szintén fel vannak mentve.

Termelők es mezőgazdasági egyesületek és termelők ajánlatai, a kenyérszállitást illetőleg a sütőiparosok ajánlatai is egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek.

7. Összetes ajánlatok csak akkor vétetnek tekintetbe, ha azok a cs. és kir hadsereg szükségleteit illetőleg a feltételi füzet XVII-ik, a m. kir. honvédség szükségleteit illetőleg a szállitási feltételek füzetének XV-ik cikkelyében meghatározott kereten belül tétetnek és ha együttvéve az egyenkint tett ajánlatoknál előnyösebbek. — Nem egynemü cikkeknél az ajánlatban az ár minden egyes cikkre nézve külön kitüntetendő.

8. A czikkek kiszolgáltatásának a fentebbi táblázatban felsorolt állomásokon kell történnie.

Az élelemszükségleteknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe (Concurrenzorte) való elfuvarozására nézve a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészitett feltételi füzet XVII. pontja értelmében külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállitási árban már benfoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznának, akkor ezek közül az, ki az illető czikkeknek szállitását elnyerte, előnyben részesül.

9. Azon ajánlattevő, ki közös állomásokon való terményszükségletek szállitására csak olyképpen is tett ajánlatot, hogy N. állomás szükségleteinek szállitását elvállalja a nélkül, hogy ajánlatában határozottan kiemelte volna, hogy a közös hadsereg és a m. kir. honvédség szükségleteire tesz ajánlatot, a m. kir. honvédséggel szemben ajánlatával mindaddig kötelezve marad, mig ettől jóváhagyó vagy elutasitó határozatot nem nyert, tekintet nélkül arra, hogy a közös hadsereg az ajánlatot elfogadta-e vagy nem.

Határozottan kiemeltetik, hogy a szállitásnyertes ajánlattevőnek értesitése a m. kir. honvédkerületi parancsnokságok által, csupán az ajánlatnak a honvédség szükségletére vonatkozó részére szól és hogy a közös hadsereg szükségletére vonatkozó rész tárgyában szállitásnyertes az értesitést külön az 5. hadtest hadbiztosságától veendi.

10. Az ajánlkozók a hadsereg, illetőleg a honvédigazgatás irányában ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII törvényczikk 314. és 315. §§-aiban — valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve — megállapitott határidőnek betartásáról.

11. Ajánlatok kevesebb, mint 14 napi határidővel nem fogadtatnak el.

12. A szállitási feltételek füzetében foglaltak betartására már ajánlatának benyujtásával minden ajánlattevő kötelezve van.

13. Azon esetre, ha az ajánlattevő társütődéje a laktanyától 1·9 kilométernél távolabb volna, ugy a kenyér elfuvarozására nézve is a szállitási ártól függetlenül és elkülönitve — ajánlat teendő.

Kelt Pozsonyban, 1898. szeptember hó 1-én.

A közös tárgyaló-bizottságtól.

Ajánlati minta.

1 korona bélyeg

Én alulirt az 1898. évi szept. hó 1-én, 3794 sz. a. kelt hirdetmény alapján ezen ajánlatomnál fogva kötelezem magamat, hogy az N..... állomáson s ahhoz tartozó helységeken szükséges:

kenyérnek 840 grammos (1400 grammos czipókban) adagját ..... kr., azaz ..... krajcárért
zabnak 4200 grammos adagját ..... kr., azaz ..... krajcárért

az 189.... évi..... 1-től 189.... évi.....hó végeig terjedő időtartamra szállitani, az átvonulók élelmi szükségleteit a cs. és kir. közös hadsereg és m. kir. honvédségbeli csapatok részére, az előkészitett feltételi füzet IV. czikkelye értelmében kiszolgáltatni.

Ezen ajánlatomért a mellékelt, külön boritékba zárt (vagy az idecsatolt elismervény szerint a ..... pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettségért nem szavatoló) nevezetesen ..... összesen ..... forint bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállitást elnyerem, legkésőbb 14 nappal az erről vett hivatalos értesités után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék erejéig kiegészíteni, s ha ezt elmulasztanám, a hadsereg, illetőleg honvédigazgatást feljogositom, hogy ezen kiegészitést a szállitási keresmény visszatartásával eszközölje.

Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken felül, magamat a tárgyalásra előkészitett 1898. évi augusztus hó 12-én keltezett szállitási feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem.

Az N.....nek N-ben kelt, idemellékelt értesitése szerint a megbizhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyitvány közvetlenül az .....nek fog átküldetni.

Kelt N.....ben, 189.....hó.....én.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsételendő és boritékára irandó:
«Ajánlat az 189.....-án kihirdetett s 189.....-én tartandó tárgyaláshoz.»

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő, a külön boritékon pedig ennek tartalma (készpénz vagy értékpapirok) számokkal és szóval kiirandó.

Hirdetmény.

Mindazon feltételek fentartása mellett, amelyek a Pozsonyban 1898. évi szeptember hó 1-sö napján kelt 3794/A számu hirdetményben felhozattak, a további bérleti tárgyalások az alanti táblázatban meghatározott napokon meg fognak tartatni.

A tárgyalás tartatik

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	a jelenleg ahhoz tartozó helységekkel	mely csapat számára	mely időtartamra: mettől	mely időtartamra: meddig	A következő katonai élelemszükségletekre nézve: naponként kenyér adagonként grammal adag	naponként zab adagonként grammal adag	évenként rozs métermázsa	évenként zab métermázsa	Bánatpénz a következő czikkekre: kenyér forint	Bánatpénz a következő czikkekre: zabra forint	kézvényelési határidő: kenyér	kézvényelési határidő: takarmányra
							840	4200						
1898. évi október hó 6-án délelőtt 10 órakor.	A cs. és kir. 5. hadtest hadbiztosságánál Pozsonyban.			cs. és kir. hadsereg	1899. évi január hó 1-től	1899. évi deczember hó 31-ig	1. A cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok, intézetek és elszigeteltek részére.						Minden ötödik nap előlegesen. Nyár folyamán a kenyér esetleg rövidebb, mint 5 napi határidőkben átadandó.	Minden ötödik nap előlegesen, azaz minden hó 5., 10., 15., 20., 25. és utolsó napján, saját lovaknak az egész hónapra előlegesen is minden hó elsején.
		Nagyszombat					753	159	1995	2440	1200	900		
		Bazin	Modor vagy Czalja				152	154	400	2400	300	850		
		Somorja					270	160	720	2500	400	900		
		Nezsider					460	440	1220	6800	900	2500		
		Szt.-György	Szőllős vagy Récze				154	151	400	2400	300	850		
		Trencsén-Teplitz					Az 1899. fürdő idény alatt 65	—	60	—	50	—		
		Pöstyén			1899 okt. 1-től		—	—	6	—	5	—		
							5	—						
	1898. október hó 3-án délelőtt 10 órakor	Esztergom			1899. évi január hó 1-től		1188	—	3150	—	1300	—		
	Cs. és k. kat. élelm. raktár Sopronban						—	—	—	—	—	—		
		Kismarton					85	—	189	—	100	—		
							2. A fegyvergyakorlatra behivandó szabadságoltak és pótartalékosok számára, egészben körülbelül:							A takarmányra nézve a kézvényelési határidő, 10 egész 15 napra, meghosszabbitható azon esetben, ha ez a kincstárnak több kiadást nem okoz. Ilyen meghosszabbitás csak időnként a csapat és a területi hadbiztosság közt egyrészt, másrészt a szállitóval egyetértőleg lenne elrendelve
Mint fent		Somorja				Mint fent	1600	—	—	—	—	—		
		Nagyszombat					2400	—	—	—	—	—		
		Esztergom					30000	—	—	—	—	—		
		Minden fennebbi állomásban					3. Az átvonulásra való élelmi czikkek szállitására a fentemlitett állomásokra az ajánlatok a feltételi füzet IV. pontja értelmében teendők.							

ÉSZREVÉTEL.

A 3794—A számu hirdetmény megjegyzésének A), C), D), E), G) és H) pontjai valamenynyi állomásra nézve mérvadók.

Esztergomban köteles a vállalkozó az elfogadott árért a szerződési időn át egy esetleg összpontositandó lovas hadosztály vagy gyalogezred és pedig egy gyalog vagy lovas dandárban vagy pedig egy gyalog hadosztályban tartandó gyakorlatok számára szükségelt többletet is kiszolgáltatni. Azon állomásokon, melyen lovassági altisztképző iskolák állittatnak fel, a bérlők kötelesek az ez által eredendő több szükségletet kenyérben és zabban — kivánatra — szerződési árakon szállitani.

A közelebbi feltételek naponta reggel 9 órától déli 12 óráig a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. hadélelmezési raktárban az ezen tárgyalásra egybevágó tartalommal kiállitott és Pozsonyban, Komáromban és Sopronban 1898. évi augusztus hó 12-én kelt két feltételi füzetben megtekinthetők. — Pozsony, 1898. évi szept. 1-én.

A cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss-féle távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek. **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

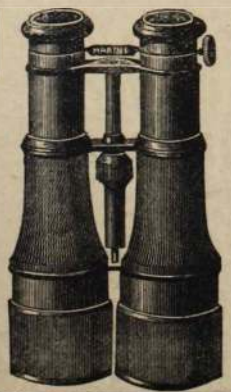

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fénymáza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban elárusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Magyarország legszebb látványossága.

A hódoló díszfelvonulás.

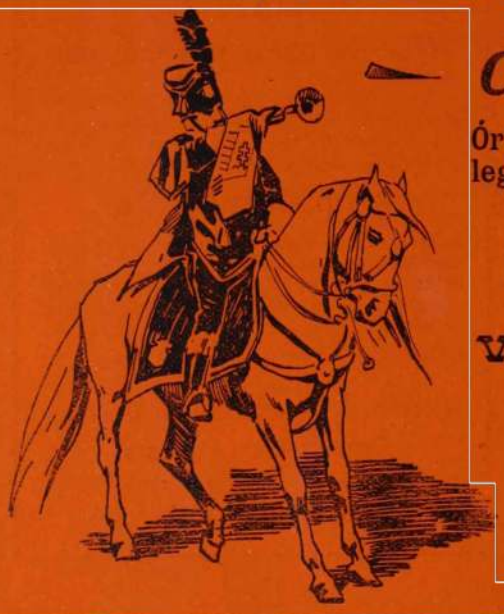

Óriási körkép, melyen a millenniumi ünnepek legkiválóbb mozzanata történeti és élethűséggel áll a szemlélő előtt.

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható

Városliget, Andrássy-út végén

(a Magyar körkép-társaság palotájában)

reggel 9 órától este 7 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. 1 tégely ára 1 frt 50 kr.

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára 2 frt 50 kr. — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnéi Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ

MAGYAR-GÉNIUSZ

VASÁRNAPI-LAPOK
FŐSZERKESZTŐ: BASCH-ÁRPÁD :: SZERKESZTŐ: REICH-BÉLA
RENDKIVÜLI-KIADÁS:

Megöltek egy szívet...

Azt, amelyik a legjobb, legnemesebb, legérzőbb s legsajgóbb volt minden szívek között.

A fenyőfák nehéz illata megülte a lelkeket és a hervadás lehellete susogott végig a földön.

A bársonyos tó tükrén megtörött a játszi napsugár. Dél volt. Fényességes nappal, amikor...

Megöltek egy szívet. Villant az aczél és árvák lettünk, elhagyottak, akik csak sirni tudnak. Siratjuk enmagunkat.

Nem Őt, a Szentet, a Megdicsőültet, mert Ő már boldog.

A legutolsó seb begyógyitotta minden sebét fájó szívének.

Térdre borulunk és imádkozunk.

Mialatt fehér lelke felszáll a magas Egekbe. Ahol örök a fény, örök a boldogság, örök az áldás.

És a megölt szív, az anya szíve, im' ott fenn ujra éled.

Ott találkoznak. Az anyaszív és a rég siratott, sohasem feledett.

Zeng a zsolozsma és az angyalok énekelnek. Az Ur pedig kitárja karjait.

Ő letekint mireánk jóságosan, szeliden, biztatón és a szívek átérzik az Ő minden nagy bánatát.

Ugy száll fel a sóhaj csukló ajkainkról.

... Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Erényi Nándor.

Meghalt a királynė!

Valahol, nagy messze koporsót faragnak,
Átkos, gaz szavára pokoli haragnak, —
Országokat döbbent a forgács hullása,
De a mi nagy bünknak nincs a földön mása!..

Megölték anyánkat, drága királynőnket!...
— Sujthatsz-e még jobban, sorsunk átka, minket?! —
Megölték a nemest, a legislegjobbat,
Bánatos anyák közt legbánatosabbat!

Idegenbe, messze történt ez a gazság, —
Rongyos viskójában aludt az igazság!...
— Haló szemsugárid más égre meredtek, —
Mért nem jöttél hozzánk, a hol úgy szerettek?!

Drága, jó királynénk, ha itt töltöd élted,
Millióknak könye ma nem hullna érted; —
Mért nem jöttél hozzánk, ha megszállt a bánat,
Ha fájó szivedben bús sóhajtás támadt?

Szegény magyar néped hogy gondozott volna,
A naptól is féltve, a széltől is óva!
Neked vitte volna legszebbik virágát,
Neked adta volna az egész világát!...

Ma csak fájó sóhaj, s imádság kél itten:
Nyugvó poraidban áldjon meg az Isten!
— S dicső, szent emléked hű szivébe zárva
Zokog szegény magyar, az anyátlan árva...

Balla Miklós.

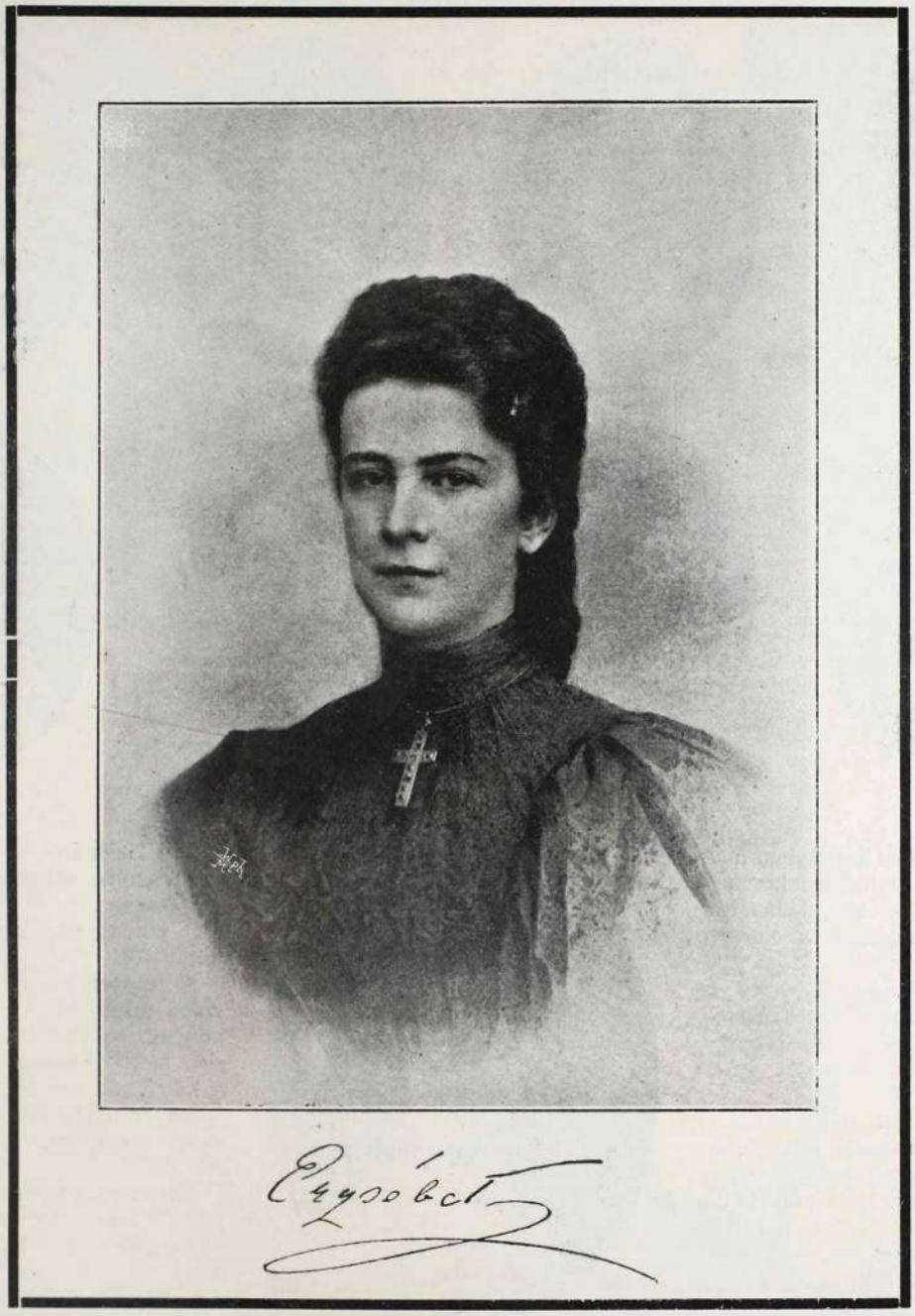

A királyasszony élete.

Csudálatos képek és hangok szállnak föl e pillanatban a multak ködéből. Verőfényben mosolygó képek, poétikus szárnyalásu hangok, fölségesen magasztos és fölségesen tragikus események.

A mesebeli herczegkisasszonyok és a vértanuk története egyesül ebben a drága életben, amelyet egy gyilkos tőr megsemmisitett. Rózsaillatu, fejedelmi párkon, emberek ezreitől belepett utakon és egy Golgotán vezet keresztül ez az élet.

Micsoda derű költözött be a possenhofeni kastélyba, amikor a halványkék szinű bölcsőben ott mosolygott egy édes gyermekarcz, édesebb a Murillo gyermekfejeinél! Künn zuzmarás téli idő járt. 1837 deczember 24-ike. Benn a bajor kastély termeiben a tavasz. Megszületett Erzsébet herczegnő, Miksa bajor herczeg második leánya! Énekeltek néki finom bölcsődalokat, és ő mosolyogva hallgatta azokat. Aztán jött a tavasz, és ujra a tél és jött még néhány tavasz és tél, és egy ábrándos szemü gyermek leány szaladgált a bajor herczegi kertben. Ha a pillangók üzésében kifáradt, leült egy padra és beszivta a természet százféle illatát, figyelte a madarakat és a liliomokat. A madarak és liliomok csak Erzsébetnek szólitgatták, bár a keresztségben hosszabb nevet kapott. Erzsébet Amália Eugenia.

Épen tizenhat év mult el azóta,

1847

1854

1856

1859

1862

1865

1872

1878

hogy a possenhofeni kastélyban megszületett a baba, a mikor a herczegkisasszonyért eljött egy daliás ifju. Ferencz József meglátta a kertben az ibolyák és jáczintok közt a gyönyörü leányzót, a ki oly szép és oly tiszta volt, mint a Heine rózsája. 1853 augusztus 18-án volt Ischlben az eljegyzés és rákövetkező évben Bécsben az esküvő.

Nemsokára aztán «lett ünnep e hazán.» 1857-ben utazta be a felséges asszony Magyarországot. Örömmámorban uszott a haza minden fia. De jött egy sötét felhő: a királyi pár legidősebb gyermekének, a két éves Zsófia főherczegnőnek halála. Az utazást félbe kellett szakitani.

A királyné egészsége is megrendült és Madeira szigetének enyhe levegőjében keresett gyógyulást. Ha kisétált a tengerpartra, szeme a távolban révedezett és szive köztünk volt, az édes magyar földön.

— Ha Olaszországban rosszul mennek a császár dolgai, mondá 1866 február 23-án Andrássynak, az nékem nagyon fáj, de ha Magyarországon mennek dolgai rosszul, az engem megöl.

Ugyanez év nyarán ő is érezte magyarjainak forró szeretetét: akkor, mikor a porosz háboru idején gyermekeivel együtt Budapesten vonult

1889

meg a Kochmeister-féle villában. Az a lelkes kiáltás, mely egykor a pozsonyi országgyülésen Mária Terézia felé zúgott, titokban ott zúgott most is minden kebelben:

— Életünket és vérünket a királynőért!

Közben mindenkor boldog napokat töltött az ő szép magyar földjén. A gödöllői parkban, meg azontul az «Ökör-telken» és az «Itató» környékén sokszor hódolt a lovaglás nemes sportjának, a hol kedvencz lován a «Szép Helénán» — a melyen képünk is ábrázolja, sokszor megcsodálta az uri-társaság.

A boldog napokat szomoruak váltották föl.

A nemzet, amely szivesen áldozta volna érte vérét, nem törülhette le könyeit, amikor Erzsébet királyné sirt. Mert nem engedte letörölni. Az a köny, amely 1889 január 30-án a mayerlingi katasztróta napján fakadt szemében, ott égett azóta folyton.

Az az istentelen merénylet, amelyet ellene elkövettek, nem volt többé életének legnagyobb tragédiája.

Egy gonosztevő ádáz tőrétől kellett meghalnia, egy bünös szentségtörő kezének kellett megfosztania királyunkat hitvesétől, királyunkat, aki azon a napon, amelyen a genfi mártirt harangzugás és orgonaszó mellett a szentegyházban magához füzte, e nap örömére kegyelmet adott a börtönök lakóinak . . .

Csodálatos képek szállnak föl e pillanatban a multak ködéből, csodálatos gondolatok borulnak az agyra. Alig látni valamit tisztán: minden olyan zavaros, oly szürke, oly félelmetes . . .

A királyasszony 1867-ben.

A rémhir.

Genf, szeptember 10.

Erzsébet királyasszonyt Genfben egy anarkista törrel leszurta!

A merénylet Károly braunschweigi herczeg emlékszobra közelében, a Beaurivage fogadó és a Quai Montblancon levő hajóállomás között történt. A merénylő, a ki egy ősz szakállu férfi kiséretében szembejött a királynéval, hirtelen rávetette magát ő felségére és erős csapást mért rája. Ő felsége, kiséretének egy hölgytagja és néhány utas segitségével talpraállt és a hajóra ment. Eközben a merénylőt letartóztatták. A hajóra érve a királyné állapota rosszabbra fordult és ő felsége elvesztette eszméletét. A kapitány vonakodott elinditani a hajót. Nemsokára rémülettel vették észre, hogy a királyné nem tér magához. A kiséretében levő hölgyek, a kik körülötte segédkeztek, egy kis vérfoltot vettek észre ruháján. A gőzhajó erre megfordult és kikötött az állomáshelyen. A királynét evezőkből és vitorlavászonból hirtelen készitett hordágyon a Beaurivage-fogadóba vitték. Golax és Mayer orvosok és egy lelkész azonnal segélyére siettek. Nyomban táviratoztak Ferencz József ő felségének. Mindent elkövettek, hogy a királynét megmentsék, de minden fáradozás hasztalan volt. Délután három óra tájban a felséges asszony kilehelte lelkét.

A törvényszéki orvosi vizsgálat kideritette, hogy a gyilkos háromélü hegyes fűrészreszelővel szurta le ő felségét. Tettének elkövetése után futásnak eredt s a Rue des Alpesen keresztül a nagy Place des Alpesre akart menekülni, ahol elrejtőzhetett volna. De két kocsis, névszerint Vuillenin Viktor és Chamartin Lajos, akiknek állomása a rakodóparton volt és akik látták a merényletet, megragadták őt és átadták Siaux Albert hajósnak és Kaiser csendőrnek, akik a legközelebi rendőri őrszobába vitték. A gyilkos nem ellenkezett, sőt útközben dalolt és többek közt igy szólt:

— Azt hiszem, jól találtam. Alkalmasint halálos volt a dőfés.

Az őrszobában a gyilkos azt vallotta, hogy foglalkozás nélküli anarkista és nem a munkások, hanem a gazdagok ellen tör. Erre átvitték a gyilkost a törvényszéki palotába és a kantoni kormány három tagja, a főügyész, a rendőri ügyosztály titkára és egy rendőrbiztos jelenlétében Lechet vizsgálóbiró kihallgatta. Itt azt mondta, hogy nem ért franczíául és megtagadott minden választ.

—◇◇—

Egy szemtanu elbeszélése.

Sztáray grófné, a királyné udvarhölgye, aki ugyszólván az egyetlen szemtanuja volt a gyilkos merényletnek, igy ecseteli a borzasztó eseményt:

Mikor Beaurivage fogadóból a hajó felé indultak és egy ember ütést mért a királynőre, a grófnő felfogta karjaiban a felséges asszonyt és kérdé:

— Talán rosszul van, felség?

— Nem tudom, felelte a királyné.

— Bizonyosan csak az ijedtség az oka, — jegyezte meg Sztáray grófnő és tovább kérdezősködött:

— Fájdalmat érez felség?

— Igazán nem tudom, de mégis ugy érzem, mintha tényleg fájna valami a bal mellemben.

Kis vártatva ismét megszólalt:

— Jó volna tán, ha felséges asszonyom karomra támaszkodnék.

A királyi család 1881-ben.

A királyasszony mint urlovas.

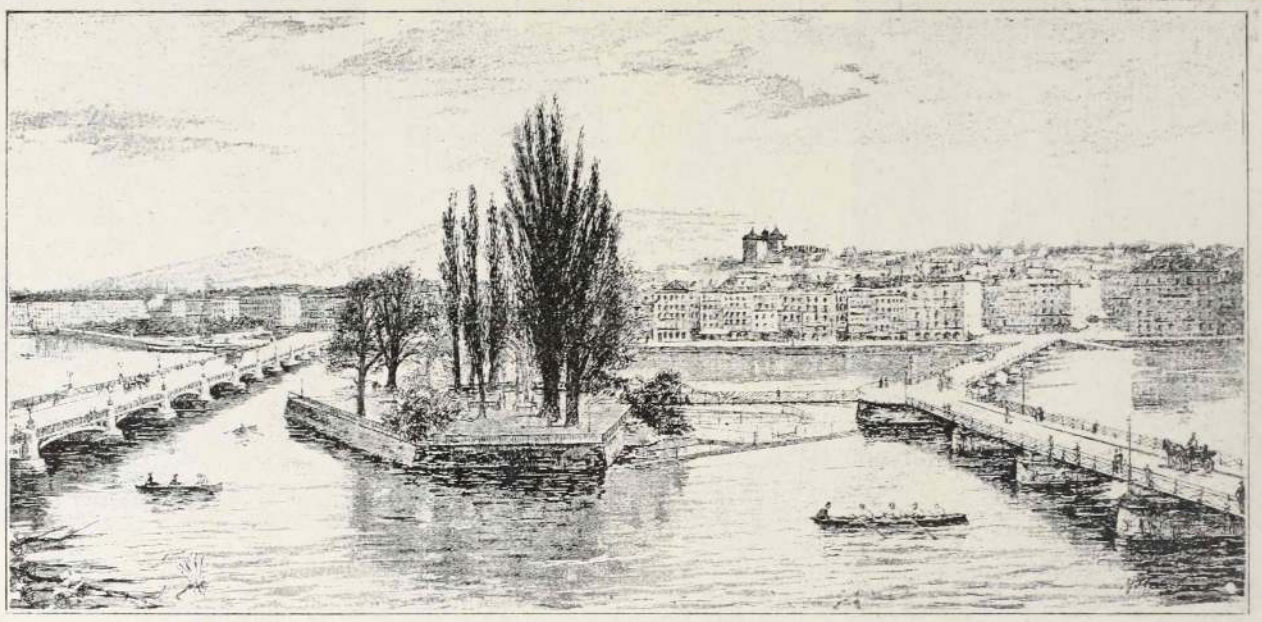

Genf látképe.

— Nem, nem szükséges, — mondotta határozott hangon a királyné.

Mikor beszálltak a gőzösre és már a fedélzeten voltak, a királyné e kérdéssel fordult a grófnőhöz:

— Nagyon sápadt vagyok?

— Igen, felség, de ennek nyilván csak a nagy felindulás az oka.

Alig ejtettem ki e szavakat, a felséges asszony összeesett és elájult.

Sztáray grófné, amint tovább beszélte, a hajón levő néhány má hölgy segitségével, akik gyorsan odarohatak, a királynét élesztgetni kezdte. A grófné azt hitte, hogy a felséges asszonyt idegroham fogta el, mely csakhamar elmulik. A segédkező hölgyek egyike fölnyitotta a királyné ruháját, hogy könnyebben vehessen lélegzetet. Még ekkor sem látszott semmi vérnyom és Sztáray grófné azt hitte, hogy a királyné nem sebesült meg, mert a férfinél, a ki a királynénak nekiment, semmiféle gyilkos szerszámot nem látott. A királyné magához tért egy perczre, körültekintett és tisztán kivehetőleg mondta:

— Mi történt tulajdonképen?

Ezek voltak utolsó szavai. A következő perczben a királyné visszahanyatlott és arcza halálsápadt lett. Nehezen vett lélegzetet és hörögni kezdett. A hajó már utnak indult és meglehetős messze benn volt a tóban. Sztáray grófné azonban, a ki most már komolyan aggódni kezdett, megkérte a kapitányt, hogy forduljon vissza, hogy a királynét kivitethesse és maga is kiszállhasson. Ez megtörtént. A királynét, a ki időközben teljesen eszméletét vesztette, visszavitték a hajóról a Beaurivage szállodába, hol pár percz mulva a lelkét kiadta.

Sztáray grófnő rögtön az eset után táviratot adott fel délután két órakor Genfben, a melynek tartalma mindössze ez volt:

Császárné ellen merénylet. Felséges asszony megsebesült.

Sztárayné

A második táviratot Paar grófhoz küldötte és ez igy szólott:

Császárné ellen merénylet. Császárné belehalt sebébe.

Királyunk.

És özvegy lett a király.

Sok nagy palotában hosszu sor szobák üresen maradtak. Gazda nélkül az ezer apróság, ami az asszonyszobáé, ha királyné is az asszony — s ha az öreg ember végig-

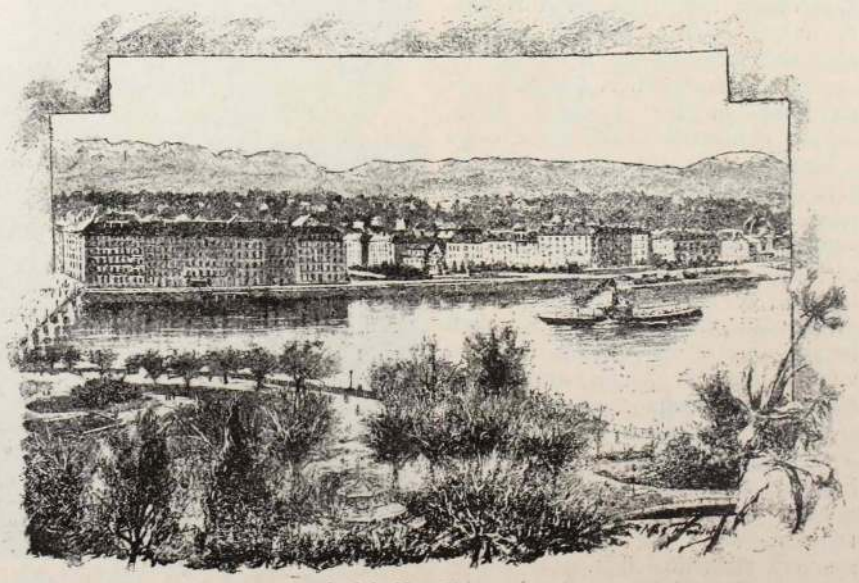

Quai du Mont Blanc.

Károly braunschweigi herczeg szobra.

megy ezeken a szobákon s rálehel az enyészet, az elmulás — még pusztább és üresebb lesz neki az élet. Micsoda boldog népek azok a másik öregek, akik kicsi emberek, világtörténelmet nem csináltak a maguk lelkének békessége árán, a forgatagot az életből csak messziről látták, maguk pedig ott eveztek, a hol sekélyes, csendes az ár s élnek, élnek, békességben pergetve le egyik napot a másik után.

Öreg katonák, vén szürke czivilek, akik egy-egy jó nénivel, fehérhaju szép öreg asszonyságokkal járják azt az utat, a mi még hátra van — mennyire megirigyelheti őket a király.

S a szegény ember ha benézne az ablakon, látná, hogy a király is éppen ugy sir, mint az istenverte szürke hétköznapi népek. Csak tán még keservesebben.

A gyászhir hatása.

. . . Es végig csattogtatta szárnyait egy fekete angyal a főváros utczái fölött. Egyszerre hirtelen megdobbant minden sziv és ugy éreztük, mintha egy láthatlan sötét felhő takarná el előttünk a csillagos égboltot; összeszorult a torkunk és valami ólomsuly nehezedett a lelkünkre.

Este fél hét óra tájban lehetett. Nyáriasan enyhe, meleg este volt ez. A műhelyekből, boltokból, irodákból és hivatalokból hazafelé igyekezett épen a nagy főváros közönsége. A szép csillagos kék égboltozat szeliden nézett alá s olyan volt, mint egy boldog világra boruló sátor Minden derült és vidám volt. A munka hete végződött, melyre az emberek sok gondja és baja után a vasárnapi pihenő következik. De egy percz alatt az élet áradata megakadt. Mintha valami mithoszi óriás, valamely kegyetlen szörnyeteg, mely a természet törvényeit egy rugással megsemmisiteni képes, ráhágott volna a főváros életerére, elfulladt a lélegzete ennek a nagy mozgó, friss testnek. Ismeretlenek szólitották meg egymást, rezgő, megindult hangon:

— Hallotta kérem a gyászhirt?

— A királynét megölték, a magyar királynét meggyilkolták.

Egy-egy ember köré csoportok gyültek, hogy meggyőződjenek: nem valami esztelenség sugalja-e a rettenetes hirt. Elfulladt szavak, siró hangok, könyek, melyek az utczán járó-kelők szemébe gyültek, egy percz alatt megváltoztatták az eddig vidám és boldog Budapest képét. Egyszerre, mintha hideg téli fuvallat szaladt volna át a főváros testén.

Az izgatottság és a megindultság legtermészetesebb jeleivel találkoztunk mindenütt. Az asszonyok hangosan sirtak az utczán. A templomok előtt csoportok állottak és imára kulcsolták kezüket.

Egy félóra mulva a hirlapok külön kiadásait ugyszólván kitépte a közönség az árusító gyermekek és hordárok kezéből.

Elhalt a vidámság minden hangja. Ugy járt-kelt a közönség csendesen,

Sztáray grófné.

A gyilkos.

lecsügesztett fővel, mintha mindenki legszeretettebb hozzátartozóját veszitette volna el.

— A mi jó öreg királyunk, valjon mit csinál, szegény?

Ime ez a hangulat. Ez a megmérhetetlen gyász, amikor a népei boldogságáért munkálkodó öreg királynak, országok és nemzetek hatalmas urának ez a neve:

— A király, a szegény öreg király.

S lengnek a fájdalmat jelentő zászlók, mint az igazságtalan sorsnak, az elkeseredettségnek szomoru jelvényei . . .

A gyilkos.

Erzsébet királyné gyilkosa: Luccheni Luigi 1873 április 21-kén született Párisban. Már 13-éves kora óta anarkista, legutóbb Olaszországból kiutasittatott, mire állitólag Zürikbe ment, ahol résztvett egy anarkista gyülésen, amelyben 7 anarkistát jelöltek ki, köztük Lucchenit is, egy uralkodó meggyilkolására.

E hó 5-ig Lausanneban, mint kőfaragó működött és innen jött Genfbe, hogy vérlázitó tettét végrehajtsa. A kihallgatásnál, a melyet Aubert rendőrbiztos ejtett meg, azt vallotta, hogy azért jött Genfbe, mert azt hitte, hogy itt találja az orleansi herczeget. Minthogy azonban a herczeg már elutazott Genfből, Luccheni, a ki hasztalan várta a herczeg visszatérését, Evienbe ment, a hol azonban szintén nem találkozott a herczeggel. Erre Luccheni visszatért Genfbe, és a lapokból értesülvén, hogy Erzsébet királyné itt van, mindenütt nyomon követte a kiralynét, a kit egy alkalommal Budapesten látott.

Luccheni péntek dél óta tartotta szemmel a királynét, de nem talált kedvező alkalmat a merénylet elkövetésére. Végre szombaton kora hajnalban lesbe állott a Beaurivage fogadó közelében. Röviddel fél egy után észrevette, hogy a királyné komornyikja a fogadóból eltávozik és a Quai Mont-Blancon levő hajóállomásra megy. Ebből Luccheni azt következtette, hogy ő felsége a tavon kirándulást tesz és akkor a Hotel de la Paix-vel szemben állott lesbe, a parton végig vonuló fasor 12-ik fája mögött és a fürészreszelőt, amelylyel a merényletet elkövette, kabátja ujjában tartotta eldugva. Néhány pillanat mulva arra jött a királyné udvarhölgye kiséretében, ekkor ő előugrott és elkövette gyalázatos tettét.

Luccheni kihallgatása alkalmával nagy czinizmust tanusitott és kijelentette, hogy ha minden anarkista ugy megtenné a kötelességét, mint ő, akkor a polgári társadalom csakhamar elpusztulna. Ő tudja, hogy ez a magában álló gyilkosság mit sem segit, de legalább példát mutatott. Képünk a meglánczolt merénylőt ábrázolja, a melyet egy élelmes genfi rajzoló készitett és azt lapunknak beküldötte.

Főszerkesztő: Basch Árpád.
Szerkesztő: Reich Béla.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.
PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.
LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, EGY NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

VII. ÉVFOLYAM. BUDAPEST, 1898 SZEPTEMBER 18. 38. SZÁM.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ

MAGYAR-GÉNIUSZ

VASÁRNAPI-LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: BASCH-ÁRPÁD :: SZERKESZTŐ: REICH-BÉLA

Egyes szám ára 20 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. sz.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, részt vesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten egy-egy értékes műtárgyat

oly előfizetönknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Ő Felsége a királyné életnagyságu arczképét, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 4711. számu előfizetőnek, **Fetter Gizella** kisasszonynak, Pozsonyban, juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur Budapesten, a hetediket Taller Józsa kisasszony Budapesten, a nyolczadikat Damberg Illés ur, Kolozsvártt, a kilenczediket Sonntag Ferencz ur Bécsben, a tizediket Bertha László ur, Temesvárott, kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében. — A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára: egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.
Budapest V., Nádor-utcza 13.

4686. sz.
a.

Értesitvény.

A budapesti cs. és kir. élelmezési raktárokba beszállitandó:

10.925 métermázsa rozs és

23.200 métermázsa zab

bevásárlása végett a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) a szállitási ajánlatok 1898. évi szeptember hó 27-én, délelőtti 10 óráig átvétetnek.

A részletesebb feltételek 1898. évi szeptember hó 4-én lapunkban megjelent értesitvényben, továbbá a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál, ugymint a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktároknál megtekinthetők.

Budapest, 1898. évi szept. hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

No 3820.

ÉRTESITÉS.

A pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. hadbiztosságnál, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál és pedig Pozsonyban 1898. évi október 6-án, Sopronban 1898. évi október hó 3-án és Komáromban 1898. évi október 11-én délelőtt 10 órakor az illető élelmezési kerületek számára 1899. évi január hó 1-től deczember hó 31-ig terjedő időre kenyér és zab élelmezési szükséglet bérbeadása, nyilvános tárgyalásban lepecsételt ajánlatokkal fog biztositttatni.

Az egyes czikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes $\frac{3794}{\text{A. és B.}}$ számu tudósitásokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek, a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katona-élelmezési raktároknál meglevő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők.

Az 50 kros bélyegekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt is egy időben a pozsonyi 5. hadtest cs. és k hadbiztosságnál, illetőleg a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál és a tárgyalási napon legkésőbb 10 óráig délelőtt benyujtandók.

Kelt Pozsony 1898. évi szeptember hó 5-én

Az 5. hadtest cs. és k. hadbiztossága.

Megöltek egy szívet...

Azt, amelyik a legjobb, legnemesebb, legérzőbb s legsajgóbb volt minden szívek között.

A fenyőfák nehéz illata megülte a lelkeket és a hervadás lehellete susogott végig a földön.

A bársonyos tó tükrén megtörött a játszi napsugár. Dél volt. Fényességes nappal, amikor...

Megöltek egy szívet. Villant az aczél és árvák lettünk, elhagyottak, akik csak sirni tudnak. Siratjuk enmagunkat.

Nem Őt, a Szentet, a Megdicsőültet, mert Ő már boldog.

A legutolsó seb begyógyitotta minden sebét fájó szívének.

Térdre borulunk és imádkozunk.

Mialatt fehér lelke felszáll a magas Egekbe. Ahol örök a fény, örök a boldogság, örök az áldás.

És a megölt szív, az anya szíve, im' ott fenn ujra éled.

Ott találkoznak. Az anyaszív és a rég siratott, sohasem feledett.

Zeng a zsolozsma és az angyalok énekelnek. Az Ur pedig kitárja karjait.

Ő letekint mireánk jóságosan, szeliden, biztatón és a szívek átérzik az Ő minden nagy bánatát.

Ugy száll fel a sóhaj csukló ajkainkról.

... Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Erényi Nándor.

Meghalt a királyné!

Valahol, nagy messze koporsót faragnak,
Átkos, gaz szavára pokoli haragnak, —
Országokat döbbent a forgács hullása,
De a mi nagy bünknek nincs a földön mása!..

Megölték anyánkat, drága királynőnket!...
— Sujthatsz-e még jobban, sorsunk átka, minket?! —
Megölték a nemest, a legislegjobbat,
Bánatos anyák közt legbánatosabbat!

Idegenbe, messze történt ez a gazság, —
Rongyos viskójában aludt az igazság!...
— Haló szemsugárid más égre meredtek, —
Mért nem jöttél hozzánk, a hol úgy szerettek?!

Drága, jó királynénk, ha itt töltöd élted,
Millióknak könye ma nem hullna érted; —
Mért nem jöttél hozzánk, ha megszállt a bánat,
Ha fájó szivedben bús sóhajtás támadt?

Szegény magyar néped hogy gondozott volna,
A naptól is féltve, a széltől is óva!
Neked vitte volna legszebbik virágát,
Neked adta volna az egész világát!...

Ma csak fájó sóhaj, s imádság kél itten:
Nyugvó poraidban áldjon meg az Isten!
— S dicső, szent emléked hű szivébe zárva
Zokog szegény magyar, az anyátlan árva...

Balla Miklós.

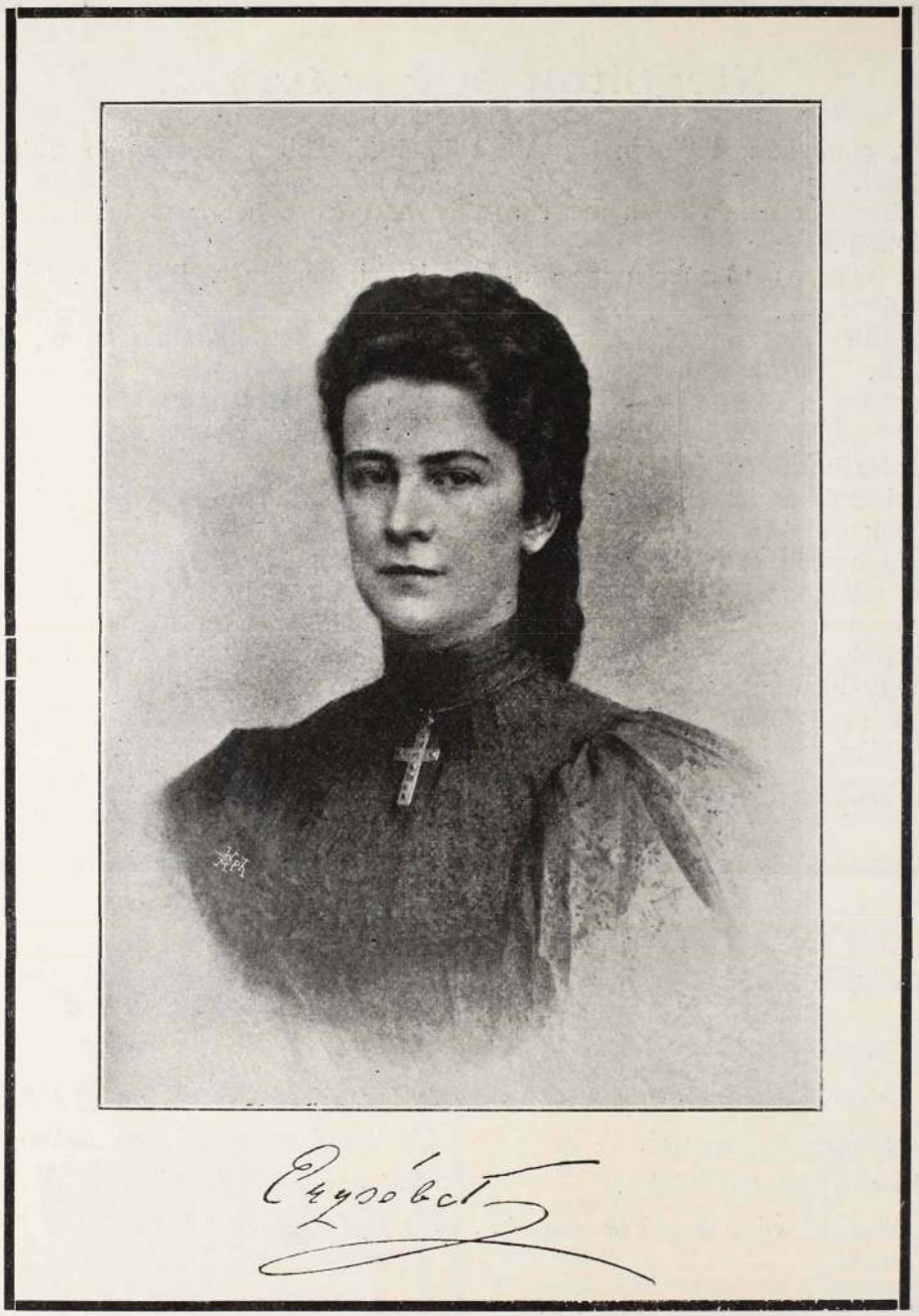

A királyasszony élete.

Csudálatos képek és hangok szállnak föl e pillanatban a multak ködéből. Verőfényben mosolygó képek, poétikus szárnyalásu hangok, fölségesen magasztos és fölségesen tragikus események.

A mesebeli herczegkisasszonyok és a vértanuk története egyesül ebben a drága életben, amelyet egy gyilkos tőr megsemmisitett. Rózsaillatu, fejedelmi parkon, emberek ezreitől belepett utakon és egy Golgotán vezet keresztül ez az élet.

Micsoda derű költözött be a possenhofeni kastélyba, amikor a halványkék szinü bölcsőben ott mosolygott egy édes gyermekarcz, édesebb a Murillo gyermekfejeinél! Künn zuzmarás téli idő járt. 1837 deczember 24-ike. Benn a bajor kastély termeiben a tavasz. Megszületett Erzsébet herczegnő, Miksa bajor herczeg második leánya! Énekeltek néki finom bölcsődalokat, és ő mosolyogva halgatta azokat. Aztán jött a tavasz, és ujra a tél és jött még néhány tavasz és tél, és egy ábrándos szemü gyermek leány szaladgált a bajor herczegi kertben. Ha a pillangók üzésében kifáradt, leült egy padra és beszivta a természet százféle illatát, figyelte a madarakat és a liliomokat. A madarak és liliomok csak Erzsébetnek szólitgatták, bár a keresztségben hosszabb nevet kapott. Erzsébet Amália Eugenia.

Épen tizenhat év mult el azóta,

1847

1854

1856

1859

1862

1865

1872

1878

hogy a possenhofeni kastélyban megszületett a baba, a mikor a herczegkisasszonyért eljött egy daliás ifju. Ferencz József meglátta a kertben az ibolyák és jáczintok közt a gyönyörü leányzót, a ki oly szép és oly tiszta volt, mint a Heine rózsája. 1853 augusztus 18-án volt Ischlben az eljegyzés és rákövetkező évben Bécsben az esküvő.

Nemsokára aztán «lett ünnep e hazán.» 1857-ben utazta be a felséges asszony Magyarországot. Örömmámorban uszott a haza minden fia. De jött egy sötét felhő: a királyi pár legidősebb gyermekének, a két éves Zsófia főherczegnőnek halála. Az utazást félbe kellett szakitani.

A királyné egészsége is megrendült és Madeira szigetének enyhe levegőjében keresett gyógyulást. Ha kisétált a tengerpartra, szeme a távolban révedezett és szive köztünk volt, az édes magyar földön.

— Ha Olaszországban rosszul mennek a császár dolgai, mondá 1866 február 23-án Andrássynak, az nékem nagyon fáj, de ha Magyarországon mennek dolgai rosszul, az engem megöl.

Ugyanez év nyarán ő is érezte magyarjainak forró szeretetét: akkor, mikor a porosz háboru idején gyermekeivel együtt Budapesten vonult

1889

meg a Kochmeister-féle villában. Az a lelkes kiáltás, mely egykor a pozsonyi országgyülésen Mária Terézia felé zúgott, titokban ott zúgott most is minden kebelben:

— Életünket és vérünket a királynőért!

Közben mindenkor boldog napokat töltött az ő szép magyar földjén. A gödöllői parkban, meg azontul az «Ökör-telken» és az «Itató» környékén sokszor hódolt a lovaglás nemes sportjának, a hol kedvencz lován a «Szép Helénán» — a melyen képünk is ábrázolja, sokszor megcsodálta az uri-társaság.

A boldog napokat szomoruak váltották föl.

A nemzet, amely szivesen áldozta volna érte vérét, nem törülhette le könyeit, amikor Erzsébet királyné sirt. Mert nem engedte letörölni. Az a köny, amely 1889 január 30-án a mayerlingi katasztrófa napján fakadt szemében, ott égett azóta folyton.

Az az istentelen merénylet, amelyet ellene elkövettek, nem volt többé életének legnagyobb tragédiája.

Egy gonosztevő ádáz tőrétől kellett meghalnia, egy bünös szentségtörő kezének kellett megfosztania királyunkat hitvesétől, királyunkat, aki azon a napon, amelyen a genfi mártirt harangzugás és orgonaszó mellett a szentegyházban magához füzte, e nap örömére kegyelmet adott a börtönök lakóinak . . .

Csodálatos képek szállnak föl e pillanatban a multak ködéből, csodálatos gondolatok borulnak az agyra. Alig látni valamit tisztán: minden olyan zavaros, oly szürke, oly félelmetes . . .

A királyasszony 1867-ben.

A rémhir.

Genf, szeptember 10.

Erzsébet királyasszonyt Genfben egy anarkista törrel leszurta!

A merénylet Károly braunschweigi herczeg emlékszobra közelében, a Beaurivage fogadó és a Quai Montblancon levő hajóállomás között történt. A merénylő, a ki egy ősz szakállu férfi kiséretében szembejött a királynéval, hirtelen rávetette magát ő felségére és erős csapást mért rája. Ő felsége, kiséretének egy hölgytagja és néhány utas segitségével talpraállt és a hajóra ment. Eközben a merénylőt letartóztatták. A hajóra érve a királyné állapota rosszabbra fordult és ő felsége elvesztette eszméletét. A kapitány vonakodott elinditani a hajót. Nemsokára rémülettel vették észre, hogy a királyné nem tér magához. A kiséretében levő hölgyek, a kik körülötte segédkeztek, egy kis vérfoltot vettek észre ruháján. A gőzhajó erre megfordult és kikötött az állomáshelyen. A királynét evezőkből és vitorlavászonból hirtelen készitett hordágyon a Beaurivage-fogadóba vitték. Golax és Mayer orvosok és egy lelkész azonnal segélyére siettek. Nyomban táviratoztak Ferencz József ő felségének. Mindent elkövettek, hogy a királynét megmentsék, de minden fáradozás hasztalan volt. Délután három óra tájban a felséges asszony kilehelte lelkét.

A törvényszéki orvosi vizsgálat kideritette, hogy a gyilkos háromélü hegyes fűrészreszelővel szurta le ő felségét. Tettének elkövetése után futásnak eredt s a Rue des Alpesen keresztül a nagy Place des Alpesre akart menekülni, ahol elrejtőzhetett volna. De két kocsis, névszerint Vuillenin Viktor és Chamartin Lajos, akiknek állomása a rakodóparton volt és akik látták a merényletet, megragadták őt és átadták Siaux Albert hajósnak és Kaiser csendőrnek, akik a legközelebbi rendőri őrszobába vitték. A gyilkos nem ellenkezett, sőt útközben dalolt és többek közt igy szólt:

— Azt hiszem, jól találtam. Alkalmasint halálos volt a döfés.

Az őrszobában a gyilkos azt vallotta, hogy foglalkozás nélküli anarkista és nem a munkások, hanem a gazdagok ellen tör. Erre átvitték a gyilkost a törvényszéki palotába és a kantoni kormány három tagja, a főügyész, a rendőri ügyosztály titkára és egy rendőrbiztos jelenlétében Lechet vizsgálóbiró kihallgatta. Itt azt mondta, hogy nem ért francziául és megtagadott minden választ.

—◇◇—

Egy szemtanu elbeszélése.

Sztáray grófné, a királyné udvarhölgye, aki ugyszólván az egyetlen szemtanuja volt a gyilkos merényletnek, igy ecseteli a borzasztó eseményt:

Mikor Beaurivage fogadóból a hajó felé indultak és egy ember ütést mért a királynőre, a grófnő felfogta karjaiban a felséges asszonyt és kérdé:

— Talán rosszul van, felség?

— Nem tudom, felelte a királyné.

— Bizonyosan csak az ijedtség az oka, — jegyezte meg Sztáray grófnő és tovább kérdezősködött:

— Fájdalmat érez felség?

— Igazán nem tudom, de mégis ugy érzem, mintha tényleg fájna valami a bal mellemben.

Kis vártatva ismét megszólalt:

— Jó volna tán, ha felséges asszonyom karomra támaszkodnék.

A királyi család 1881-ben.

A királyasszony mint urlovas.

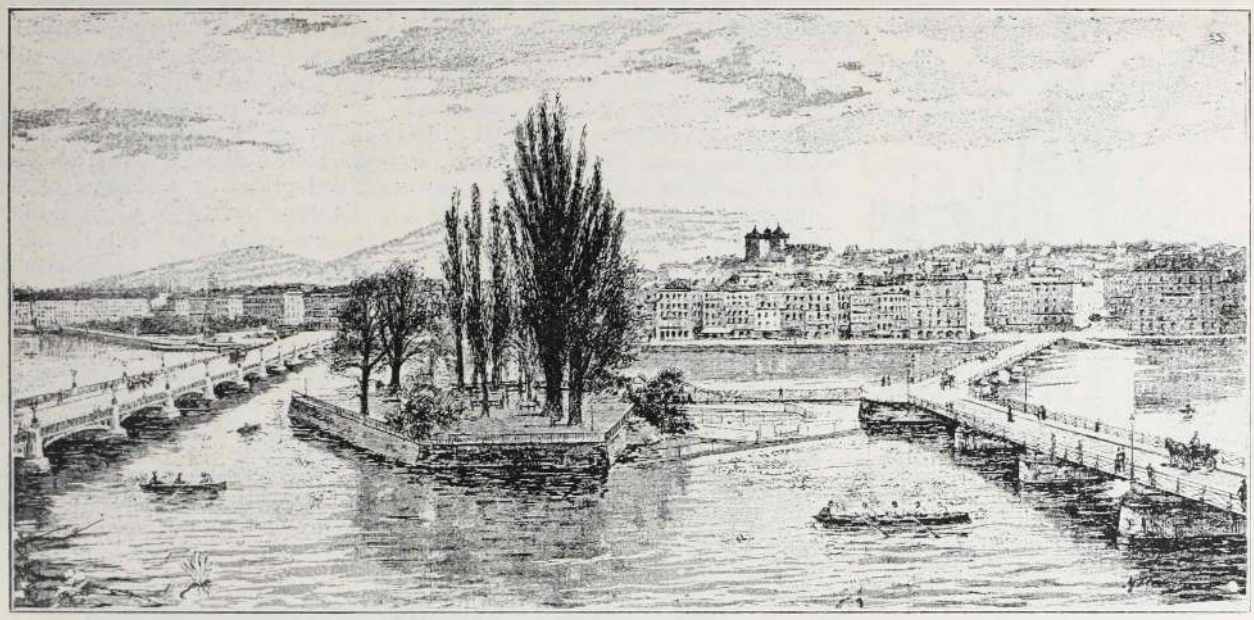

Genf látképe.

— Nem, nem szükséges, — mondotta határozott hangon a királyné.

Mikor beszálltak a gőzösre és már a fedélzeten voltak, a királyné e kérdéssel fordult a grófnőhöz;

— Nagyon sápadt vagyok?

— Igen, felség, de ennek nyilván csak a nagy felindulás az oka.

Alig ejtettem ki e szavakat, a felséges asszoy összeesett és elájult.

Sztáray grófné, amint tovább beszélte, a hajón levő nehány má hölgy segitségével, akik gyorsan odarohatak, a királynét élesztgetni kezdte. A grófné azt hitte, hogy a felséges asszonyt idegroham fogta el, mely csakhamar elmulik. A segédkező hölgyek egyike fölnyitotta a királyné ruháját, hogy könnyebben vehessen lélegzetet. Még ekkor sem látszott semmi vérnyom és Sztáray grófné azt hitte, hogy a királyné nem sebesült meg, mert a férfinél, a ki a királynénak nekiment, semmiféle gyilkos szerszámot nem látott. A királyné magához tért egy perczre, körültekintett és tisztán kivehetőleg mondta:

— Mi történt tulajdonképen?

Ezek voltak utolsó szavai. A következő perczben a királyné visszahanyatlott és arcza halálsápadt lett. Nehezen vett lélegzetet és hörögni kezdett. A hajó már utnak indult és meglehetős messze benn volt a tóban. Sztáray grófné azonban, a ki most már komolyan aggódni kezdett, megkérte a kapitányt, hogy forduljon vissza, hogy a királynét kivitethesse és maga is kiszállhasson. Ez megtörtént. A királynét, a ki időközben teljesen eszméletét vesztette, visszavitték a hajóról a Beaurivage-szállodába, hol pár percz mulva a lelkét kiadta.

Sztáray grófnő rögtön az eset után táviratot adott fel délután két órakor Genfben, a melynek tartalma mindössze ez volt:

Császárné ellen merénylet. Felséges asszony megsebesült.

Sztárayné

A második táviratot Paar grófhoz küldötte és ez igy szólott:

Császárné ellen merénylet. Császárné belehalt sebébe.

Királyunk.

És özvegy lett a király.

Sok nagy palotában hosszu sor szobák üresen maradtak. Gazda nélkül az ezer apróság, ami az asszonyszobáé, ha királyné is az asszony — s ha az öreg ember végig-

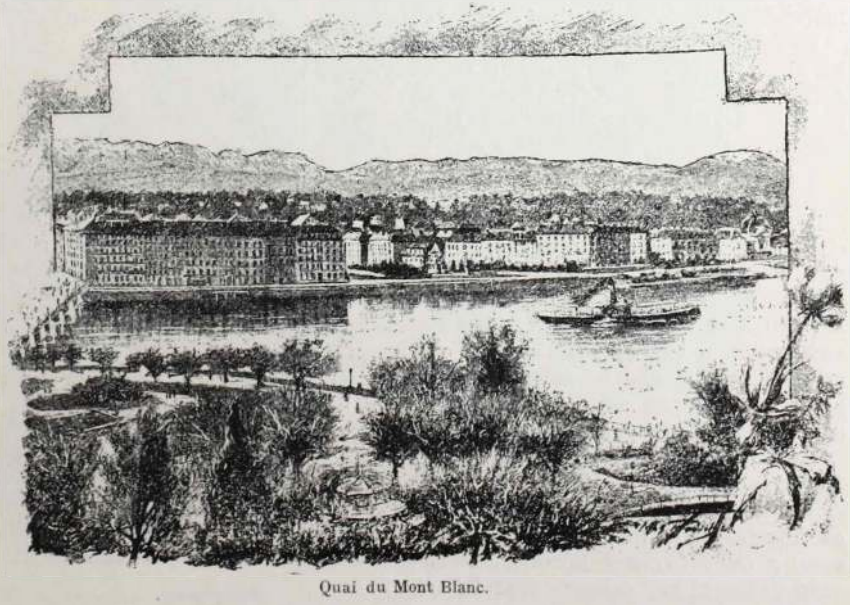

Quai du Mont Blanc.

Károly braunschweigi herczeg szobra.

megy ezeken a szobákon s rálehel az enyészet, az elmulás — még pusztább és üresebb lesz neki az élet. Micsoda boldog népek azok a másik öregek, akik kicsi emberek, világtörténelmet nem csináltak a maguk lelkének békessége árán, a forgatagot az életből csak messziről látták, maguk pedig ott éveztek, a hol sekélyes, csendes az ár s élnek, élnek, békességben pergetve le egyik napot a másik után.

Öreg katonák, vén szürke czivilek, akik egy-egy jó nénivel, fehérhaju szép öreg asszonyságokkal járják azt az utat, a mi még hátra van — mennyire megirigyelheti őket a király.

S a szegény ember ha benézne az ablakon, látná, hogy a király is éppen ugy sir, mint az istenverte szürke hétköznapi népek. Csak tán még keservesebben.

A gyászhir hatása.

. . . Es végig csattogtatta szárnyait egy fekete angyal a főváros utczái fölött. Egyszerre hirtelen megdobbant minden sziv és ugy éreztük, mintha egy láthatlan sötét felhő takarná el előttünk a csillagos égboltot; összeszorult a torkunk és valami ólomsuly nehezedett a lelkünkre.

Este fél hét óra tájban lehetett. Nyáriasan enyhe, meleg este volt ez. A műhelyekből, boltokból, irodákból és hivatalokból hazafelé igyekezett épen a nagy főváros közönsége. A szép csillagos kék égboltozat szeliden nézett alá s olyan volt, mint egy boldog világra boruló sátor Minden derült és vidám volt. A munka hete végződött, melyre az emberek sok gondja és baja után a vasárnapi pihenő következik. De egy percz alatt az élet áradata megakadt. Mintha valami mithoszi óriás, valamely kegyetlen szörnyeteg, mely a természet törvényeit egy rugással megsemmisiteni képes, ráhágott volna a főváros életerére, elfulladt a lélegzete ennek a nagy mozgó, friss testnek. Ismeretlenek szólitották meg egymást, rezgő, megindult hangon:

— Hallotta kérem a gyászhirt?

— A királynét megölték, a magyar királynét meggyilkolták.

Egy-egy ember köré csoportok gyültek, hogy meggyőződjenek: nem valami esztelenség sugalja-e a rettenetes hirt. Elfulladt szavak, siró hangok, könyek, melyek az utczán járó-kelők szemébe gyültek, egy percz alatt megváltoztatták az eddig vidám és boldog Budapest képét. Egyszerre, mintha hideg téli fuvallat szaladt volna át a főváros testén.

Az izgatottság és a megindultság legtermészetesebb jeleivel találkoztunk mindenütt. Az asszonyok hangosan sirtak az utczán. A templomok előtt csoportok állottak és imára kulcsolták kezüket.

Egy félóra mulva a hirlapok külön kiadásait ugyszólván kitépte a közönség az árusitó gyermekek és hordárok kezéből.

Elhalt a vidámság minden hangja. Ugy járt-kelt a közönség csendesen,

Sztáray grófné. Strelisky felvétele.

lecsügesztett fővel, mintha mindenki legszeretettebb hozzátartozóját veszitette volna el.

— A mi jó öreg királyunk, valjon mit csinál, szegény?

Ime ez a hangulat. Ez a megmérhetetlen gyász, amikor a népei boldogságáért munkálkodó öreg királynak, országok és nemzetek hatalmas urának ez a neve:

— A király, a szegény öreg király.

S lengnek a fájdalmat jelentő zászlók, mint az igazságtalan sorsnak, az elkeseredettségnek szomoru jelvényei . . .

Ferenczy Ida

A hatvanas évek derekán történt, hogy Erzsébet királyné Falk Miksától teljesen megtanulva a magyar szót, azt az óhajtását fejezte ki, hogy állandóan legyen egy magyar felolvasónője.

Megindult a válogatás, keresgélés, végre egy hosszu listára fölirták a jelöltek nevét, köztük sok fényes történelmi név viselőjét is.

Máig sem tudja senki, hogy történt, de a tintával irott nevek végére teljesen ismeretlen kéz, meglehetősen kuszált betüvel, plajbásszal oda irt egy teljesen ismeretlen nevet: Ferenczy Ida.

A királyné — akkor még csak császárné — türelmetlenül várta a listát, s mikor bevitték, ő felsége figyelmesen átolvasta.

Már egyik-másik névnél megjegyzést is tett, midőn egyszerre a plajbásszal irott név tünt szemébe.

Ferenczy — Ferenczy Ida . . . ismételte egy párszor, aztán gyors, erős vonalat huzott a név alá.

— Ez kell nekem! Mondá aztán és ügyet sem vetve többé a listára, visszaküldte rendeltetése helyére.

«Der Herzenszug ist des Schicksal's Stimme!»

Mintha ő felsége érezte volna, hogy ennek az egyszerü, szépen hangzó magyar névnek a viselője lesz az ő hü Idája, akiről számtalanszor kijelentette, hogy:

— Ida nekem nem annyira felolvasónőm, mint barátnőm.

AGÁRDI TUZOKOK.

Irta: Fodor Gyula.

(Vége.)

Egy kis székre telepedik le a beteg lábánál. Rakja a tüzre a fehér csutkát, néha kérdést vagy feleletet ád hátmögül Demeternek, aki a nagy asztalnál a bélyeges irásokat rendezgeti.

Az ember komoly pillantásokat vet a nagy bőr bugyellárisba, honnan az ezresek csudálatosmód lábra kaptak, de van helyettük egy uj papir, mely száz holdnak a telekkönyvezéséről szól, amit a Velezdy-tanyából az agárdi tanyához csatoltak. Szép emlék a tönkrement szomszédtól, de sok pénz kellett érte s a suba alatt adott kölcsönök ezrével vesztek oda a felebaráti szeretetbe.

— Hát, mind szép volna az, — véli az asszony, — de csak nekem gyülik meg jobban a bajom, szaporodik a gondom. Kelmed csak talál fiatal cselédet az eke szarvához, de nekem öregednek a karjaim a kalánforgatáshoz.

— Majd csak lesz valahogy. A béresnék kisegitenek, ha puhul az erőd.

— Béres-munka, napszám-munka, hamar feltöri a jóakarat a tenyerét. Aztán, pénzen vett segitségre nem lehet ám szeretettel nézni.

Bencze erre a szóra lehunyta a pilláit. Nehezére esett volna az anyja tekintetével találkozni. Demeter valami olyast mormolt, hogy már megest tilosban jár az asszony nyelve. Berakosgatta irásait a nagy bőr tárczába, rázárta a fiókot és kibámult a fehér határra, hol a fekete varjak helyenkint nagy csapatokban rebbentek fel s kört szelve a fagyos légben, ismét leereszkedtek az utra legelni.

A magas hóban egy szánka törtetett a tanya felé. Himes sárga subában, magas asztrakán süveggel a fején, középkoru férfi tartotta a gyeplőt, fekete-himes barna bundákban két nő ült a hátsó ülésen.

Ferenczy Ida. Strelisky felvétele.

A csengő hangja már az ablakot verdeste s a gömbölyü két csikó prüszkölve fujta orrán át a meleg párát.

— A bizony Kökény koma, — zsongott az öreg az ablaknál s fejébe nyomta süvegét, hogy elébök siessen az udvarra.

Mire kiért, már besiklott a könnyü szánka a ház elé. Sára asszony is magára hagyta pillanatra betegét s elővigyázva szedte le az első szobában az érkezők uti bundáját. Ne vigyék azt a csunya hideget a fiához, a mi a puha párnák közt is majd kigyötörte már a világból. Meg is melengették kezüket a búbos kemenczén: ne érezzen hideg kézszoritást az a fiu, kinek most nagyon is szüksége van a meleg szeretetre.

Erzsébet királyné magyar diszruhában.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ e heti jutalomképe után kicsinyitve.

Nehéz sor ilyenkor a hangot is eltalálni, a mi nem izgat, a szót is megtalálni, a mi nem bánt. De végre is, van a magyar emberben annyi őszinteség, hogy kiérzik belőle a szeretet. Nincs pedig olyan zárkozott sziv, melyhez az utat ne találna magának.

Szótlanul léptek be, mint az alvóhoz és Kökény András oda nyujtotta kezét a betegnek.

— Már csak eljöttünk öcsém, hogy hirt nem hallunk rólad.

A beteg arczát halvány pir futkosta be. Kökényné és leánya a szép Tecza, szótlanul álltak meg a szék körül és Sára asszony magas tüzet szitott a kandalóban. Hagy melegedjék fel a hideg némaság a barátságos környezetben.

— Ma kelt fel először szegény, de alig van jártányi ereje, — mondja a körülállóknak és megigazitja a nehéz kendőt a beteg lábain, a ki néma fásultsággal bámul a pattogó parázsba.

— Hál' istennek, hogy már enynyire van, a többit majd csak meghozza a fiatal erő.

— Ha meg nem bántunk vele fiam, nekünk is meleg a kezünk egy szoritásra, — biztatja Kökényné és közelebb kerül Teczával a karos székhez.

A beteg ajkáról egy gyenge «isten hozta» lebbent el, a minek a vége olyanformán tört meg, mint mikor valaki a kitörő csuklást akarja elfojtani. Oda nyujtotta kezét s az, mintha tovább maradt volna a leány puha, meleg kezében, mint akarná, de nem volt szive abból kivenni, mert az olyan gyöngéden kapcsolta át ujjaival.

A leány a tüz mellé ült, hogy átvegye a Sára asszony szerepét, a ki most már a vendégeket ölelte át szeretetével.

Tudná isten, mit beszél az a pattogó parázs, mikor dérrel-durral szétrugja maga alól a lomha hamut; mit susognak azok a piros lángnyelvek, mikor egymásba öltögetve tánczolják körül a tüzrakást, de van bennök valami delejes hatalom, amitőla szemlélő átmelegszik, az arcza elpirul, a szeme sürün szedi a pillantásokat és olyan szivesen csukódnak le a zsalugáterek, hogy észre sem veszi, mikor már egészen a gondolatok hatalmának rabja.

A mesék és álmodozások nagy mestere lehetett, a ki a kandallót

feltalálta. A mellett csak halkan susogni és álmodozni esik jól igazán. A két fiatal is ilyen varázsnak esett hatalmába.

A leány térdére könyökölve, kezébe fektette gödrös, gömbölyü állacskáját. Lágy, kerek arczára piros rózsákat csalt a pattogó parázs sugárzó melege. Sötét szemhéja félig bebo ritotta azokat a nedves, kék szemeket, melyekben a tánczoló tüzsugár csillogva tört meg és szótlanul bámult maga elé a nélkül, hogy egyszer is felvetné tekintetét. Szénfekete varkocsa vállán át az ölébe volt fordulva s annak végén önfeledten babrálta a bokorra kötött apró szalagot, mely ugy égett rajta eleven pirosságával, mint a koromban haldokló tüzszikra.

Bencze nem kerülhette szemével ezt a kedves látványt, melyet a tizenhatodik év a virágos tavasz bájával sugárzott be, de fárasztotta lelkét ennyi varázslat és hátradőlve lehunyta pilláit.

Az idősebbek halk beszédben cseréltek gondolataikat s a kandalló tüze alább hagyott a lobogással, mire a leány is feleszmélt mélázásából.

Ujból megrakta a kandallót fehér csutkával és tekintete Benczére esett, kinek szemei le voltak hunyva, arczán pedig a jóleső nyugalom melege halvány pirját teritgette széjjel.

A leány karcsu dereka kiegyenesedett, lábujjhegyen a zsölye-szék mögé került. Kezére támasztotta gömbölyü állacskáját s a szunnyadó feje fölött szomoruan bámult a kandalló tüzébe.

Melyik tizenhat éves leányt nem bántaná az a mellőzés, hogy a kiért titkon eped, lehunyja a szemeit mellette?

A Bencze szempillája hirtelen felpattant. Két forró csepp hullott a homlokára s azok végig gördültek arczán, de nem mert fölnézni, mert vétek a szeretetet zavarni az áhitatban, mikor áldozik.

Ujra lehunyta pilláit. A szivét elöntötte a meleg vér és önkénytelen nyult a leány keze után.

A leány elfogadta a felé nyujtott kezet és Bencze odaszoritotta azt dobogó szivére, hogy ne vergődjék, ne fájjon és nyugodjék bele sorsába.

Nem tud élni a husz éves sziv szerelem nélkül!

EGYSZER VOLT . . .

Irta: Malonyay Dezső.

Egyszer volt egy kis lány, a papája durczás Katinak hivta, a mamája azonban aranyos kis Katókámnak. Mi csak itt majd Katókának hijuk egy darabig.

Nagyon csunya ember volt a papája, de a mamája nagyon szép volt, olyan szép mint egy szent kép . . . A papája meg beillet volna vasorru-boszorkánynak, ha asszony lett volna, csupa szőr volt az arcza, iszonyu hangosan nevetett, a kezei is vörösek voltak és szőrösek, a lába csupa bog volt s Katóka bőségesen elfért volna az egyik czipőjében. De azért szerette őt Katóka, csak nem tudta megmutatni, mert nem tanitotta meg rá senki. Nem tudott ez a kis lány semmit, nevetni se tudott. Ha beülhetett egy sarokba elüldögélt ott egész nap s nem csinált semmit, az ujját se mozditotta, csak nézett, nézett. Isten tudja mit látott mindig. Ha szólitotta az anyja, eléjött, ha nem szólitotta, ott maradt veszteg, késő fekete estig. Este bebujt az ágyába, jól összekuporodott és se nem látott, se nem hallott, mindjárt elaludt.

Mikor a papája otthon volt, minden perczben szólitotta a mamája.

— Aranyos kis Katókám gyere ide! aranyos kis Katókám, hol vagy megint?

De a papája keveset volt otthon, örökké utazott.

Nagy ládákat pakolt teli,, mikor elment s azokat is elvitte magával. Mikor visszakerült, üresen hozta viszsza a ládákat, kivéve egyet. Katóka arra se volt kiváncsi, hogy mit pakoltak a ládákba, arra se, hogy mit hozott vissza abban az egyben. Pedig abban hozott csillogó kössöntyüket, szivárványos selymet, pehely-könnyü csipkéket, a mikben még szebb volt a szép asszony és olyan boldogan tipegett körülötte az ember, ugy gyönyörködött benne és mindig ki nyujtotta a kezét, hogy megczirógassa, de nem mert azért hozzányulni, csak nevetett jóizüet és összedörzsölte a kezeit. Katókának hozott czifra bubákat, a bubának ágyat, konyhát, — képes könyvet Hamupipőkéről, mindent.

— Köszönd meg szépen aranyos kis Katókám, köszönd meg szépen apának!

De Katóka nem tudta, hogy kell szépen megköszönni, hát visszaült a sarokba és azért lett az ő neve durczás Kati.

Erzsébet királyné 1867-ben.

— Talán nincs is nyelve ennek a kis lánynak, azért nem tud beszélni?

— Dehogy nem tud, tud ő édes apa beszélni, csak most fél egy kicsit, ugy-e aranyos kis Katókám?

Szép mamája oda rakta neki a drága játékokat gondosan, mindeniniket külön megmutatta. A buba szól, ha nyomják a mellit, a konyhában van még reszelő is, mozsár is, a könyvben itt a szürke Hamupipőke, ezék a testvérei, itt a galambok jönnek kölest válogatni a hamuból — ezt mind ugy mutatta meg, hogy oda térdelt melléje és a papája ezalatt nézte őket és ugy csillogtak a szemei, mintha harmat hullotta volna be.

Nagy volt az ő boldogsága és azt meg akarta mutatni mindenkinek. Vendégeket hivott és nagy vacsorák voltak, mindenkinek jó kedve volt, de ő neki volt a legjobb kedve. Olyan csunya volt, de olyan csunya, hogy minden ember szives akart lenni hozzá. De ő csak a feleségét nézte és néha szinte fölugrott a helyéről, hogy oda szaladjon hozzá és megczirógassa a nagy kezeivel. A mit pedig ő a kezébe vett, azt mindig félteni kellett, hogy összerörik. Talán azért nem is mert odaszaladni.

A többi urak mind nagyon ügyesek voltak és folyton mosolyogtak.

Katóka pedig csöndesen üldögélt az asztal végén. Egy kis vénség volt ő, olyan mint a Hamupipőke, nem is gondolt vele senki.

Mikor a papája elment a ládákkal,

akkor még kevesebbet gondoltak ő vele. Nem is nőtt, kicsi maradt és elfért a sarokban. Ott várta, várta, hogy majd egyszer koczogtak az ablakon a galambok és jönnek ő hozzá is kölcsönt válogatni. Bizonyosan számított a galambokra, mikor a papája nem volt otthon.

Mint kisebb és kisebb lett körülötte minden és ő is kicsi maradt.

Az ágya kisebb lett, a szoba is kisebb lett, kint szükült az utcza és még szürkébbek lettek a mogorva falak. A barátok templomának a csonka tornya is mintha még jobban összekuporodott volna. Onnan jönnek majd a galambok! . . .

De csak a szél jött esténkint és csupa panaszkodás volt, a mit elkövetett a kályhában. Katóka szepegett és bebujt a paplan alá. A szél bömbölve menekült le a kürtőn, nyögve bujt meg és egyre sirt, sóhajtozott keservesen.

Katóka egyedül volt és a hideg is kilelte félelmében. Egyszer a szél ugy visitott, mintha korbácscsal ütötték volna, tisztán lehetett hallani a jajgatását. Katóka nagyon megijedt, rémülve ugrott ki az ágyából és be akart szaladni a mamájához. De be volt zárva az ajtó és nem nyitotta ki neki a mamája, ki se jött hozzá, csak kikiáltott, hogy azonnal feküdjék le.

Katóka nem feküdt le, ott maradt az ajtó mellett és ezóta várta a galambokat olyan bizonyosra. Várta, várta és eközben nagyon csunya kis lány lett Katókából. Ő tudta, hogy őt is nem a gólya hozta, hanem egy vedlett vén varju. A mamája mondta ezt meg neki.

— Olyan vagy, mint az apád!

Olyan lett, egészen olyan mint az apja, a ki mind szomoruabban jött haza és mind kevesebb vendéget hivott vacsorára. Az egész ház szomoru lett lassanként, halkabban beszéltek és Katókát se háborgatták, senki se kivánta már tőle, hogy szeresen valakit.

Katóka ugy érezte, hogy neki beszélni kell a papájához, mikor ketten vannak és senki se hallja. Oda is ment hozzá, egymásra néztek és nem tudtak semmit se mondani egymásnak. Az apja adott neki ilyenkor egy-egy fényes piculát. Dugva nyomta a markába. Katóka is eldugta a piculákat és nem tudott velük mit csinálni. A mint jött a mamája, hirtelen elforduitak egymástól.

Egyszer utoljára ment el az apja, nem vitt magával ládákat és nem is hozott vissza semmit. Csak hazajött, leült s ugy nézett maga elé, mint a hogyan Katóka szokott a sarokban. A szép mamája már nem mondta többé, hogy — aranyos kis Katókam — itt a papa! A papája is éppen ugy meghuzódott egy sarokban, mint Katóka. A szép asszony jött ment egész nap, rájuk se nézett.

Jöttek urak is, de azok nem voltak olyan ügyesek és nem is mosolyogtak ugy, mint azok, a kik ott vacso-

Királyunk.

ráltak. De ezek most hangosan beszéltek s a papája hallgatott. Bementek minden szobába, mindent fölirtak. Számbavették a szivárványos selyem köntösöket is, a fényes kössöntyüket és roppant mód nevettek egy vén bolondon, a ki erőszakkal tette tönkre magát egy léha fehérnépért. A vén füles bagoly! . . . Ezt Katóka jól hallotta, mert ő mindenütt a nyomukban volt, de őt senki se vette számba és mamája se volt otthon.

Mikor mindent fölirtak, akkor elmentek. Csak a Katóka bubáit nem irták fel, csak ő vele nem törődött senki.

A papája ledőlt a divánra és ketten voltak egész délután. Várták haza csöndesen a szép asszonyt. Jött lassacskán a sötétség, alattomosan mászott szét a szobában és még nehezebb lett a csöndesség. Mindjárt este is lett már, látni is alig lehetett.

Most, most fognak jönni a galambok! . . . . De csak kopott varjak röpdöstek a barátok csonka tornya körül és károgtak.

Mire este lett, Katóka megmozdult és lassan oda sompolygott a diványhoz.

— Itt vagyok!

Ugy állt mozdulatlanul, egyszerre nagynak érezte magát és mindent nagynak érezett maga körül a szobában. Bátran kérdezte az apját:

— Mit csináltál te?

Mintha csak ő felelt volna a mamájának, olyan nyöszörögve mentegette magát az apja:

— Én semmit! semmit! . . .

Erre Katóka felemelte a szoknyáját, az ingecskéjének az aljába voltak bekötözve a piculák s azokat odaadta most az apjának.

— Add oda mamának, ha megjön!

Hevesen ölelte át Katókát a szegény ember, éppen mint a szép feleségét szerette volna megölelni, mikor régente ugy utána nyujtogatta a karjait. És ugy zokogott, mint a szél, mikor korbácscsal ütötték. Katókának a feje ott volt a mellén és egész tisztán hallotta, a mint mondogatta sokszor, sokszor:

— Aranyos kis Katókám!

Távol . . .

Távol tőle mégis vele
Mindig együtt — sohasem —
De kisért még éjjel-nappal
Ugy megbűvölt az a szem.

Találkozunk néha néha
— Két közömbös idegen —
Összevillan szemünk fénye
S tova megyünk hidegen —

Csak a szemünk vágya, kéje
Tört sugára egyesül
Aztán megyünk jobbra-balra —
Mindig együtt — egyedül.

Beck Blanka.

A fehér egér.

Operette 3 felvonásban. Irták Chivot és Duru. Zenéjét: Vasseur Leon és De Thuisy. Forditották: Kürthy Emil és Erdélyi Zoltán. Első előadása a Népszinházban 1898 szeptember 9-én.

Vajjon miért fehér egér? Mert igy szokták elkeresztelni azokat a darabokat, a melyek egyébből sem állanak, mint abból, hogy egy primadonnát ezerféle kosztümbe öltöztessenek, számtalan alakba bujtassanak, a mely dolgok a trikó és nadrág révén rendesen hatni szoktak. Ezeknek szokott ilyen czimük lenni: Eleven ördög, Fekete rigó, Sárga dominó, Szürke gyik és igy tovább. Nos, éppen igy a Fehér egér! A Népszinház derék igazgatója bizonyára igy okoskodott: van nekem egy édes primadonnám, a ki egyuttal a primadonnáknál manapság szokatlan előnynyel dicsekedhetik, hogy még fiatal s nadrág-szerepekben is kitünően fest. Adjuk meg a közönség azon részének is a magáét, mely az ilyesmit kedveli. Igy kell azután Küry Klárának egy este vagy hétszer nadrágot cserélnie, mig végre visszatérhet az első felvonásbeli szoknyácskához. Ez bizonyára élvezetes látni való, különösen, mikor a bájos primadonna hozzá művészetét is csillogtatja, de — talán mégis operettének kevés.

Az egész történet: utazás egy szekrényke körül. A kik látták a Magyar Szinházban az «Utazás egy apa körül» czimü darabot, azok meglepetten kiáltottak fel: nini, a testvérje! Azt a bizonyos szekrénykét ugyanis ellopják s a lopással egy fiatal festőt gyanusitanak, a kit a látszat a gyanuba kever. Menyasszonya, a kinek mellesleg egyetlen vágya, hogy nődetektiv lehessen — vállalkozik rá, hogy felkutatja a tolvajt. Ezért kell azután számtalan alakot öltenie és számtalan kosztümben megjelennie, természetesen minél izlésesebb és hatásosabb kosztümökben. Hosszu három óra alatt sikerül is meglelnie a szekrényt s annak tolvaját a károsult báróné férjének személyében, a ki azon hiszemben lopatta el a szekrénykét, mert azt hitte, hogy abban vannak kompromittáló levelei, a melyek miatt neje tőle válni akar.

A darab társas-czég alatt iródott, zenéjét társas-czég szerzette s ehhez hűen társas-czég is forditotta. Hat ember dolgozott rajta, mert — ugy látszik — egyik sem bizott a saját erejében. Végzetes, hogy mindegyik olyasmit várt a másiktól, a mit nem

talált meg benne s azt kapta, a mit nem keresett. A zenéje itt-ott tetszetős, különösen ha Küry adja elő, általában azonban dallamtalan s hangszerelése különösen gyönge.

Rövid életet jósolunk a darabnak.

dr. sz. i.

A gyilkos.

Erzsébet királyné gyilkosa: Luccheni Luigi 1873 április 21-kén született Párisban. Már 13-éves kora óta anarkista, legutóbb Olaszországból kiutasittatott, mire állitólag Zürikbe ment, ahol résztvett egy anarkista gyülésen, amelyben 7 anarkistát jelöltek ki, köztük Lucchenit is, egy uralkodó meggyilkolására.

E hó 5-ig Lausanneban, mint kőfaragó működött és innen jött Genfbe, hogy vérlázitó tettét végrehajtsa. A kihallgatásnál, a melyet Aubert rendőrbiztos ejtett meg, azt vallotta, hogy azért jött Genfbe, mert azt hitte, hogy itt találja az orleansi herczeget. Minthogy azonban a herczeg már elutazott Genfből, Luccheni, a ki hasztalan várta a herczeg visszatérését, Evienbe ment, a hol azonban szintén nem találkozott a herczeggel. Erre Luccheni visszatért Genfbe, és a lapokból értesülvén, hogy Erzsébet királyné itt van, mindenütt nyomon követte a kiralynét, a kit egy alkalommal Budapesten látott.

Luccheni péntek dél óta tartotta szemmel a királynét, de nem talált kedvező alkalmat a merénylet elkövetésére. Végre szombaton kora hajnalban lesbe állott a Beaurivage fogadó közelében. Röviddel fél egy után észrevette, hogy a királyné komornyikja a fogadóból eltávozik és a Quai Mont-Blancon levő hajóállomásra megy. Ebből Luccheni azt következtette, hogy ő felsége a tavon kirándulást tesz és akkor a Hotel de la Paix-vel szemben állott lesbe, a parton végig vonuló fasor 12-ik fája mögött és a fürészreszelőt, amelylyel a merényletet elkövette, kabátja ujjában tartotta eldugva. Néhány pillanat mulva arra jött a királyné udvarhölgye kiséretében, ekkor ő előugrott és elkövette gyalázatos tettét.

A gyilkos.

Luccheni kihallgatása alkalmával nagy czinizmust tanusitott és kijelentette, hogy ha minden anarkista ugy megtenné a kötelességét, mint ő, akkor a polgári társadalom csakhamar elpusztulna. Ő tudja, hogy ez a magában álló gyilkosság mit sem segit, de legalább példát mutatott. Képünk a meglánczolt merénylőt ábrázolja, a melyet egy élelmes genfi rajzoló készitett és azt lapunknak beküldötte.

INNEN-ONNAN.

Ujházy Ede válasza gróf Festetich Andornak.

Kedves gróf úr! Vettem becsessét
A «*Kakas Márton*» lapjain;
Tanácsait jól megszivleltem,
S ma akként töltöm napjaim.

Oh, a puliszka nem rossz étel,
Sőt kitünőnek mondható,
S a tejhez — ilyen vén gyomornak —
Valóban nincsen fogható.

A tejtől uj életre ébred
S erőt nyer a homályos agy,
A mi eddig zu hoch volt nékem,
Most tisztán látom, bármi nagy

S látom gróf úr, hogy ön a régi, —
Kezdje meg, hol én elhagyám,
A tejkurára sürgősebben
Szüksége volna önnek ám!

Leszek majd én szinházdirektor,
S ön vegye át az én köröm,
A fizetést majd én veszem fel,
S «Constantin abbét» játssza ön! . . .

A másolat hiteléül
Nicolo.

♂ **Vilma.** Tizennyolcz éves és az amsterdami templom gótikus ivei alatt arról beszélt az összegyülekezett holland nemeseknek, hogy a tulipános ország érdekeit minden jószivével megvédi és megoltalmazza. A tizennyolcz éves szép leány igen fenséges és sirnivalóan bájos lehetett ott a főrendek között. A tudósitások, amik a koronázásról érkeztek, elmondják, hogy a trónbeszédet Vilma királyné igen komoly és messzecsengő hangon mondotta el. Elhiszszük. A tizennyolcz éves leányok még bátrak annyira, hogy meg nem ijednek holmi öreg szakáloktól, sem csörgő kardoktól. Tehát a trónbeszéd sikerült. A világ elragadtatással gondol a bájos leányra, Hollandia lábaihoz térdel, mi pedig kivánunk a kis Vilmának egy jó, okos férjet, aki majd megtanitja őt arra, hogy a komoly szavaknál a nagy esküknél és a leányiskolai tudományoknál vannak kedvesebb dolgok is a világon. Például egy hosszuhosszu forró csók a kis Vilma piros ajkára.

(Kupa.)

♂ **Szezon.** A szeptember férfi-divatja abban különbözik az elmult esztendő férfi-divatjától, hogy a felöltőkön a lehető legnagyobb gyöngyházgombokat használják. Ezt tegnap — fényes délben — láttam a váczi-utczában. Holnap azonban elutazom a Nyirbe és nem viszek magammal semmit az idei szezon ujdonságaiból. Csak egy nagy vadászsipkát, az is tavalyi, és egy jó dupla puskát, amely tavasztól télig Kirner puskásboltjában hever, hogy a rozsda agyon ne egye. A szezon, daczára a gyöngyházgombos felöltőknek, még mindig nem kezdődött meg a váczi-utczában,

a szezon ott van, ahol a vadkácsák repülnek peregő szárnycsattogtatással a beláthatatlan, titokzatos estvéli nádas felett. Valamint az ugaron, ahol bukfenczezve fut a nagyfülü szürke nyul. A szeptember ritkuló levegőjében éles durranással, messzi hallik a fegyver szava. A szeptember a vadászoké! A zöld tollas kalapok előkerülnek a kamrából és a nagy táskák, amikhez ez a monda fűződik, hogy már Árpad apánk idejében ebben hordozták a nyulat a kedves ősök. A táska annál jobb, minél nagyobb és minél kopottabb. A táska vénsége tekintélyt szerez a vadásznak, — nemkülömben a nyulnak is, amelyik róla lecsüng. És a makrapipának is illik a kopottság. Igen jó, ha sárgarézzel van megdrótozva, mert történetet lehet hozzá fűzni abból az időből, — amikor . . . No majd azt otthon mondom tovább. Egyelőre csak a nagy vedlett csizmákat pakolom el gonddal és jól összegyüröm az ujonnan vett zöld kalapomat. Egy hétig igen pálinkaszagu és káromkodó leszek. Teliszájjal fogok beszélni és mennyre-földre esküdözöm hogy a nagy asszony töltött káposztájánál jobbat még a Palkovicsnál sem ettem. Tudniillik, mikor délidőben asztalhoz ülünk a tanyán.

(Kupa.)

⊙ **Az ezermester.** Csengetnek. Nehány percz mulva a szolga ezüst tálczán egy névjegyet hoz, melyen rejtelmes titokzatossággal áll: Az ezermester, vagy minden lében kanál.

Nem hiszem, hogy akármelyik novella-iró kollegám elszalasztotta volna az alkalmat, hogy egy ilyen titokzatos és — ugylátszik — ötletes urral megismerkedhessék s esetleg valami kitünő témára tehessen szert. Azaz hogy pardon! Lehet ez az ezermester nő is, ami kétszeresen érdekes s megédesitené a szerkesztőségi órák betüfaló keserveit. Jöjön hát be ezermester ő micsodasága!

Belépett ő. Csakugyan ur volt. Hosszu, termetes, felvidéki typusu ur.

— Uram, — kezdé zordan — amint névjegyem előre bejelentette, én ezermester vagyok.

— Örvendek. Az ön foglalkozása igen régi eredetü, azonban szerfelett érdekes. Mindenben valami, tehát a valamiben semmi.

— Uram, ön gunyolódik?! Ez boszut kiván. Hallja tehát, hogy mi minden voltam, vagyok és leszek én. Először is uram, én művész vagyok.

Kiegyenesitette a hátát, hátrasimitotta hajzatát s érdekes pose-t öltött.

— De igazi művész, és semmi esetre sem színész. Énekelek, szavalok, hasbeszélek és némajátékozom. Játszom monológot, dialogot és mindennemü drámairodalmi műfajt, a koncsertet sem véve ki.

— Rendkivül örvendek —

A művész ur erre hirtelen bajuszt és szakállt ragasztott és szemüveget tett az orrára.

— Ha ugy akarja, képviselő-jelölt vagyok. Mint ilyen minden választási időközben szerepelek. Rekedté beszélem magamat, hetekig járom a falvakat, megölelgetek a koldustól a főispánig mindenkit és végül megbukom. Egyszerüen — hipp! hopp — meg akarom oldani a nemzetiségi kérdést.

— Geniális gondolat!

— De ez még semmi. Uram, ön bennem egy államilag segélyezett és hatóságilag engedélyezett sziniiskola igazgató-tulajdonosát, tanárját és fő-fő minden egyebét látja. Három hónap alatt kész művészt faragok az iskolás gyerekből is. Nálam a némából primadonna, a vizfejüből tragikus hős, a libapásztorból drámai szende lesz, visszavonhatatlanul legrövidebb idő alatt. Akarja, bogy önből elsőrangu bonvivant-t alkossak?

— Köszönöm, egyelőre hagyjuk.

— Jó. Akkor más minőségemben kell bemutatnom magamat. Uram, én iró vagyok. Irtam könyvet a szinészetről, az elmélettől a a gyakorlatig és más minden egyébről. Ha ön könyvemet elolvassa, mire a végére ér, már kész szinész, politikus, nemzetiségi szaktudós, sziniigazgató és más egyéb lesz aszerint, hogy melyiket olvassa. Ime, itt vannak köteteim.

— Uram, engedje meg, hogy magamhoz térjek bámulatomból.

— Nem engedem meg. Mert ez még mind semmi. Hipp, hopp! — hirlapiró vagyok. Ön olvashatta a minap, hogy egy előkelő lap tárt karokkal fogadott rendes munkatarsként keblére. Rovatokat vezetek: a szinházat, a törvényszéket, a különféléket, a közgazdaságot s a börzerovatot. Irok vezércikket, tárczát, napi ujdonságot, csevegést, szini kritikát és hymenhireket.

— Elég! — kiáltám bámulattal s lábaim a földhöz gyökereztek. Reszketve, félénken kérdeztem tőle: Az ég szerelmére, de hát kicsoda ön?

Kifeszitette a mellét, arczára végtelen elégültség és büszkeség ült. Belenyult a zsebébe s elém tolt egy névjegyet, amelyen ez állt:

— Gróf Juppiter Solymosi Elek!

KÉPREJTVÉNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **H. Greville. «Chénerol»** czimü, diszesen illusztrátt regényét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képrejtvény megfejtése:

Büntető törvények.

A megfejtők közt kitüzött dijat, **Jókai Mór «Ne hagyd magad»** czimü novellás kötetét **ifj. Kotsis József úr Pécset** nyerte meg. Helyesen fejtették meg: Soltész Miczi és Mártha, Felszegi Tónika, Klausner Berta és Erna, Gráczer Lilli, Khabay Olivér. Harczy Károly, Kereszthy Stefike, Raaber Nessy, David Klotild, Schieser József, Havas Margit, Gabányi László, menyői Bányai Lajos, Szondy Mátyás, Barna Gábor, Adler Géza.

Szerkesztői üzenetek.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak; sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Fodor. Levél megy.

R. Ferencz. Jobb lett volna, ha a *kaland* meg nem történik. Szivesen látjuk szerkesztőségünkben. Üdvözlet.

Devecsényi. Majd válogatunk. T. p. megy.

Frater A «Szépség ő felsége» elfogyott, befejezését azonban megkaphatja kiadóhivatalunkban.

Zombory. Egyelőre van elég. Az illusztrációk nagyon silányak. Hol vette? Üdvözlet.

Hirschler Ernő. Levelezőlapon is beküldheti, de legkésőbb csütörtök reggelig.

ifj. K. J. Türelem.

Szigeti J. József. Sziveskedjék meglátogatni bennünket.

V. J. Budapest. Nem használhatjuk; — jobbat kérünk.

Salgó. A fenti önnek is szól.

A—a. Bizony gyenge munka. T lán ha jobbat küld.

Nagy György. A másodikat alkalomadtán csekély változtatással felhasználjuk.

F. L. Irma. Köszönjük; — felhasználjuk. Máskor rövidebbet kérünk.

Többeknek a jövő számban.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Katzer József udvari szállító a kitünő hirnevü szűcs mint értesülünk már haza érkezett külföldi tanulmány utjáról, Párisból és Londonból, honnét a legujabb franczia és angol szőrmedivat mintákat hozta magával. A legujabb divat minták Ó-utcza 44. szám alatti termeiben vannak közszemlére kitéve.

Főszerkesztő: Basch Árpád.
Szerkesztő: Reich Béla.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Biztositom nagyságodat, hogy tulozzák a dolgot.

— Oh! Ön abbé ur, mindenkit védelmez, s különösen oltalmazza nyájának mételyes bárányait.

— Hát nem-e ez az igazi evangéliumi kegyesség? — felelte szeliden az abbé. Különben Laheyrard asszony távoli rokonom, Helene pedig keresztlányom, aki nagy buzgósággal és áhitattal énekel az orgona kiséretében.

— Mindamellet, — folytatta konokul Travenette-né — senkisem jár hozzájuk.

— Bocsánatot kérek, de Grandfief asszony, bár igen szigoru felfogással biró urnő, szivesen látja Laheyrard kisasszonyt . . .

— Igen ám, mert rajzolni tanitja Georgette lányát.

— Oh! Grandfief asszony érti a dolgát!

— Ugy-e bár, nagyságos asszonyom, vetette közbe Seigneulles ur, ön a salvanchi kohó volt igazgatójának feleségéről beszél? Hát van neki egy leánya?

— Igen, van, s azt hiszem, hogy illenék Gérardhoz.

A lovag kezdte füleit hegyezni. Travenette-né ki egész mániával űzte a házasulandók összeboronálásának mesterségét, roppantul feldicsérte Grandfief Georgette kisasszonyt: tizennyolcz éves, csinos, kitünően nevelt, kétszázezer frank hozomány.

Seigneulles lovag ugyan valami előkelőbb családot szeretett volna, de az öreg urhölgy azt vetette ez ellen, hogy a környékbeli nemesi családok leányai kivétel nélkül nagyon szegények és már nem fiatalok; végzetül felajánlta személyes közbenjárását. A lovag gondolkodóba esett. Mielőtt erre rászánhatta magát, szerette volna saját szemeivel látni az anyját és leányát...

— Bocsánatot kérek, — szólt az abbé, ki elmenni készült, — valamit javaslok önöknek, ami ugyan nem egészen egyenes út, de azt az ég megbocsátja, tekintve a szándék tisztaságát. Holnap anyja és leánya a parochiára jönnek, hogy a menybemeneteli ünnep szűzeivel együtt az ünnepre való virágokat csinálják. Jöjjön el négy óra felé Gérard-al. Látni fogja őket és legalább Gérard hajlandóságát is kikutathatjuk.

Seigneulles ur igenlőleg bólintgatott fejével. Az abbé elment és a két hátramaradt leült kártyázni.

A vacsora idején a lovag egész jókedvüleg fogadta fiát, szót se szólt az előbbi este eseményeiről.

Lefekvés előtt igy szólt Gérardhoz:

— Holnap el ne menj hazulról. Elmegyünk együtt Volland abbéhoz. És légy oly szives, vásárolj szürke keztyüt, a feketét megelégeltem!

Ez volt az egyedüli czélzás a bálbeli eseményekre.

III.

A parochia kertje nagyon különös egy kert volt.

A város régi sánczainak helyén terraszszerüleg emelkedett és nagyon elhanyagolt állapotban volt. Gazdájának se izlése se kedve nem volt a kertészkedéshez s a kert különös egy képet nyujtott. Valóságos symboluma volt a kereszténvi testvéri egyenlőségnek, melyet a jó pásztor hivei közt fentart, a saláták mellett ott viritottak a rózsafák, a liliomok közt pöszméte-bokrok termették gyümölcseiket és a kapor illatához az iszalagé keveredett. Az alsó terrasse mentén százados gyertyánfák sora uralkodott, közepén egy lugossal, melyben egy kőből faragott asztal és egy pár egyszerü kertiszék talált helyet. Ott ültek a fiatal leányok a csinált virágok készitésével elfoglalva az apáczák főnöknőjének és egy birkaszerüen göndörhaju káplánocskának felügyelete alatt, ki roppant elevenül mozgolódott. Mikor Seigneulles ur Gérardal a folyosóra lépett már lehetett hallani méhkaséhez hasonló zümmögését a fiatal leányok csevegésének. A szolgáló a szalonba vezette őket, hol Grandfief asszony beszélgetett az abbéval. Grandfief asszony magas, lapos, csontos termetü hölgy volt, kimért és imponáló mozdulatokkal, parancsoló és fellengző beszéd modorral. Alacsony homlokát gyér gesztenyeszin haj övezte, nagyon hosszú orra és erős álla némileg a ló ábrázatára emlékeztetett. Az abbé bemutatta az ujonnan jötteket és Seigneulles ur, ünnepélyes hangon diskurzusba elegyedett vele, a legközönségesebb dolgokról. Ez a szertartásos beszélgetés csak nagyon közönségesen mulattatta Gérard-t, ki alig tudta görcsös ásitásait elnyomni, midőn szerencsére az abbé javasolta, hogy a kertbe menjenek sétálni.

Gérard alig várta, hogy kint legyenek, ott hagyta a társaságot, melynek tagjai egy ünnepi körmenet kimért lassuságával mozogtak és egyenest a lugas felé tartott, mely felé az onnan hangzó vig zaj vonzotta. A fasornak egy helyén, honnan panoramaszerüleg lehetett látni a fiatal leányok világos szinü ruháit, melyeken mint sötét folt mozgott ide-oda a káplán fekete reverendája, Gérard megállt s kiváncsian szemlélte a csoportot, melynek közepén egy szép, vakitóan fehér arczu leány állott, tömött szőke haja szabadon omlott vállaira, kezében egy tányér érett, piros pöszmétét tartott, melyből mint egy nyalánk madárka csipegetett.

— Ön ugylátszik szereti a pöszmétét, Laheyrard kisasszony, — mondá a káplár erős lotringi kiejtéssel.

— Igen, különösen szeretem, ha magam szedhetem és Ön abbé ur?

— Igen, én is szeretem, de nem csak azokat, melyeket magam szedek, — felelé a káplán, éhes pillantást vetve a tányér felé.

(Folytatása következik.)

A

hamburgi katona szolgálati, kiházasitási és korbiztositási társulat vezérügynöksége

BUDAPESTEN, VI., ALMÁSI-U. 4. sz.

Keres képviselőket minden helységben egy népszerü biztositási ág terjesztésére.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *diszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy báróné őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

PANNONIA SZÁLLODA

Budapesten, Kerepesi-út 7.

Van szerencsém mélyen tisztelt vendégeim, barátaim és ismerőseimnek, továbbá a nagyérdemü közönségnek becses tudomására hozni, hogy folyó évi május hó 1-től a szállodámban levő

étterem és kávéház

vezetését is saját kezelésem alá vettem. A lefolyt idő alatt az összes helyiségeket átalakittattam s az ujabb kor igényei szerint a legnagyobb kényelemnek is megfelelőleg rendeztem be. Immár lakodalmak, társas ebédek, vacsorák és egyéb ünnepélyek megtartására nagyobb és kisebb teljesen elkülönitett és a legizlésesebben berendezett helyiségek állanak rendelkezésre.

Valamint eddigelé főtörekvésem oda irányult, hogy igen tisztelt vendégeimet minden tekintetben kielégitsem, ugy továbbra is mindent el fogok követni, hogy bármely kivánságnak tőlem telhetőleg eleget tehessek.

Fentiekből kifolyólag bátorkodom helyiségeimet becses figyelmébe ajánlani s minél gyakoribb látogatást kérve maradtam

Budapesten, 1898. évi szeptember hóban,

kiváló tisztelettel

GLÜCK FRIGYES,

a Pannonia-szálloda tulajdonosa.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktűzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

Egy fog 1.50.

FOGAK és FOGSOROK

tiz évi jótállással.

Papoknak, tanitóknak, hivatalnokoknak
40% engedmény.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

KOSZTOLÁNYI ARTHUR

fogspeciálista

Budapest, Kerepesi-út 64. sz. II. em.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik. Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣ Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megteritése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekely összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.

főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható

WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-keszlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.
PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.
LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, EGY NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek. **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Árverési hirdetmény.

1898 október hó 8-án és a következő napokon a 6. vonatosztály részéről **Kassán körülbelül 200 kimustrált kincstári szolgálati ló** fog a legtöbbet igérőnek árverés utján készpénz fizetés mellett eladátni. Kezdete naponta 8 órakor reggel.

M. k. államvasutak. 111026|98. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő, 1899. évben, esetleg 3 éven át szükséges fémaczél- és vasnemü-anyagok szállitásának biztositását óhajtván, ezirányt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 30-nak déli 12 óráig beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év szept. hó 29-én déli 12 óráig beküldendő. A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1898 augusztus hóban.

A magy. kir államvasutak igazgatósága.

(Utánnyom. nem dijaztatik.)

Magyarország legszebb látványossága.

A hódoló — díszfelvonulás.

Óriási körkép, melyen a millenniumi ünnepek legkiválóbb mozzanata történeti és élethűséggel áll a szemlélő előtt.

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható

Városliget, Andrássy-út végén

(a Magyar körkép-társaság palotájában)

reggel 9 órától este 7 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

*A szépség kincs, * * * * * * * A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

„KOSMOS" MŰINTÉZET BUDAPEST

VII. évfolyam. Budapest, 1898 szeptember 25. 39. szám.

MAGYAR-GÉNIUSZ VASÁRNAPI-LAPOK

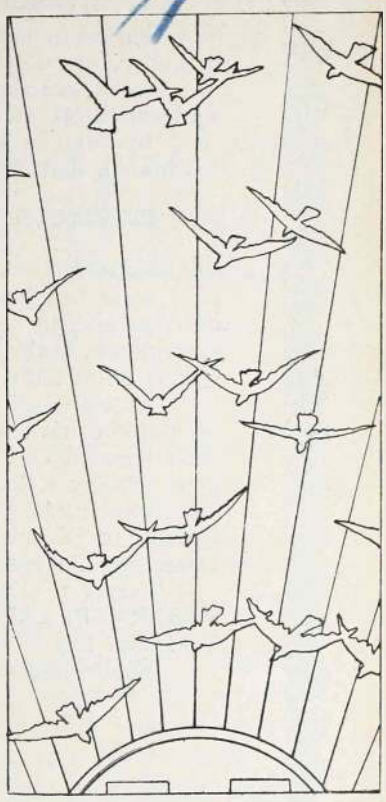

SZÉPIRODALMI
ÉS MŰVÉSZETI
HETILAP

SZERKESZTI
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST V. KER.
NÁDOR-UTCA 13. SZ.

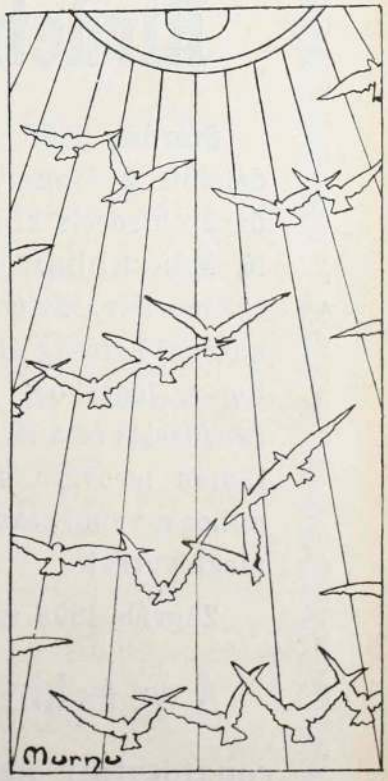

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, részesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a művészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten egy-egy értékes műtárgyat

oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Passini «Velenczei vizhordó leány» czimü festménye után készült művészi kivitelü heliogravuret, melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 6911. számu előfizetőnek, **Galó Krisztina** kisasszonynak, Debreczenben, juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur Budapesten, a hetediket Taller Józsa kisasszony Budapesten, a nyolczadikat Damberg Illés ur, Kolozsvártt, a kilenczediket Sonntag Ferencz ur Bécsben, a tizediket Bertha László ur, Temesvárott, a tizenegyediket Fetter Gizella kisasszony Pozsonyban kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a **«MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK»** iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében. — A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára: egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

Budapest V., Nádor-utcza 13.

Hirdetmény.

Szerdán, 1898 október hó 5-én délelőtt 9 órakor, körülbelül 160 darab kisorolt kincstári szolgálati ló, Zágrábban a „Zavrtnica“ uj marhavásártéren az alulirott katonai hatóság által árverés útján fog a legtöbbet igérőknek készpénzfizetés és a III. osztályu bélyegilleték lerovása mellett eladatni, mihez a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Zágráb, 1898 szeptember hóban.

A cs. és kir. 13. számu vonatosztály parancsnoksága.

No 3820.

ÉRTESITÉS.

A pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. hadbiztosságnál, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál és pedig Pozsonyban 1898. évi október 6-án, Sopronban 1898. évi október hó 3-án és Komáromban 1898. évi október 11-én délelőtt 10 órakor az illető élelmezési kerületek számára 1899. évi január hó 1-től deczember hó 31-ig terjedő időre kenyér és zab élelmezési szükséglet bérbeadása, nyilvános tárgyalásban lepecsételt ajánlatokkal fog biztositattni.

Az egyes czikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes $\frac{3794}{\text{A. és B.}}$ számu tudósitásokból észlelhetők, valamint minden ezen bérleti üzletre irányuló feltételek, a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katona-élelmezési raktároknál meglevő feltételi füzetekből naponta a hivatalos órák alatt kivehetők.

Az 50 kros bélyegekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok a bánatpénzzel együtt is egy időben a pozsonyi 5. hadtest cs. és k hadbiztosságnál, illetőleg a komáromi és soproni cs. és kir. katona élelmező raktároknál és a tárgyalási napon legkésőbb 10 óráig délelőtt benyujtandók.

Kelt Pozsony 1898. évi szeptember hó 5-én

Az 5. hadtest cs. és k. hadbiztossága.

VII. ÉVFOLYAM * 39. SZÁM. 1898 SZEPTEMBER 25.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

„ÉS."

Budapest, szept. 22.

A mélységes, nagy bánat és gyász napjait szenvedtük végig az elmult héten és szivünk nagy szomorúságában nem értünk rá, hogy mással is foglalkozzunk, mint megmérhetetlen veszteségünkkel, a melylyel a Mindenható szegény magyar hazánkat sujtotta. Most, ha könyüink fátyolán keresztül egy pillantást vetünk a lefolyt pár nap eseményeire, önkénytelenül is Francziaország felé fordul figyelmünk, ahol a századvég egyik legnagyobb eseménye fordulóponthoz érkezett. Meg lesz a revizió! Az Ördögsziget élőhalott lakóját visszahozzák Párisba, ügyét átvizsgálják és ma minden ember száz forintot tesz egy fületlen pityke ellen, hogy szabadon is bocsátják.

Alfred Dreyfus szabad ember lesz ismét, haza fog menni két kicsi gyermekéhez és fiatal feleségéhez, felveszi munkássága elejtett fonalát, fog tovább élni politikai, társadalmi és családi életet és . . .

A nagy «*és*». Maupassant, a legfinomabb tollu franczia, valamelyik novellájában nem mert valamit megmondani. Gondolta, érezte, tudta azt a valamit, de nem merte leirni. Hát a novellája közepére odatett egy félben maradt akkordot. Azt irta: «Azután . . .» Azután nem irt semmit. A félben maradt akkord pedig bugott tovább és mindenki azt olvashatta ki a sejtelmes zenéből, amit akart. Mi is szeretnők a nagy gall példáját követni. Az «és»-nél legjobb volna megállani. Mert mi következhetik ezután az «és» után?

Förtelem, gyalázat, romlás és bukás. Öt, tiz vagy husz ember gonoszságát meg fogja szenvedni egy nemzet, egy ország. Az az ország, amely kulturájával vezette Európát, az a nemzet, a melynek szellemereje utat tört minden országok társadalmi és politikai életében, szenvedni fog keservesen, megalázva, meggyalázva és leleplezve.

A meztelen igazság sujtó karja undok fekélyekről fogja lerántani a leplet. Előttünk fog állani a nagy, a boldog, az irigyelt Francziaország megtépett lobogóval, meghazudtolt, meggyalázott vezérembereivel, sárba tiprott hadsereggel. A canaille a boulevardokon rekedtté fogja ugyan magát orditani a «patrie» sürű hangoztatásában, de a nagy paloták mélyében aranyzsinóros, büszke generálisok és kifogástalan eleganciáju miniszterek fogják végső kétségbeesésükben rémülten tördelni kezeiket és szégyenpirral arczukon, tanácstalanul fognak egymásra bámulni, nem találva kivezető utat a maguk szőtte botránylabyrinthból.

Es . . . nem fogják azt megtalálni. Össze fog omlani a hatalmas frank hadsereg, mint a szél fuvalmára a kártyavár, meg fog roppanni, mint egy varázsütésre az egész organizáczió. Meg fogja látogatni a nagy gyász a hatalmas, nagy Francziaországot, sok-sok ártatlan fog szenvedni azért az egy ártatlanul szenvedettért.

Miért is nem született Francziaországnak egy Berzsenyije, hogy fülébe zugta volna az elvetemedetteknek: minden ország támasza, talpköve a *tiszta erkölcs*! Az az erkölcs, amelyet fennen hirdet ugyan a nagy, szellemes franczia nemzet irodalmában, művészetében, de amelyet egyáltalában nem ismer és nem is ismert soha. Most fogják csak megtudni, mikor a nagy «és» után rájuk törnek kérlelhetetlenül az események, hogy hiábavalóság minden szellemgazdagság, ha ahhoz erkölcsszegénység társul.

És ha Dreyfust tényleg rehabilitálják, kérdés nem fog-e Francziaország vagy Dreyfus maga is, ha jó franczia, azon töprengeni, hogy nem lett volna ezerszer jobb az Ördögszigeten maradnia örökös rabságban, mint megszabadulva, előidézője lenni egy végzetes forrongásnak? . . .

E—i N—r.

VIRÁGOS TAVASZNAK...

Irta: Palágyi Lajos.

Virágos tavasznak
Kelőközepébe
Megjelent előttem
A kora ősz képe,
Eltörött egy fának
Zöld levelü ága,
Hervasztón, fonyasztón
Kora ősz szállt rája.

Körülte bogarak
Csillogva röppentek,
Szerelmes madarak
Boldogságról zengtek
S az éltető fáról
Szakadó levélnek
E fényes világtól
Búcsúznia kellett.

Hullani majd halkan
Szellőt sem zavarva,
Egy csöpp a tengerbe,
A tenger avarba,
Megelőzni társit
Kik majd sorra jönnek
Tavaszi hirnöke
A szomorú ősznek.

S látva ezt az ágat
Félig már letépve,
Lelkemen átvonult
Hervadásom képe,
Körültem nyüzsgő nép,
Vidám élet-lárma,
Alattam a holtak
Végheteilen árja.

Oh mi szép, fent élve,
Oh mi jó, lent halva,
Tengernyi napfénybe,
Vagy tenger avarba
A pillanat harcza,
Az örökös béke
Hí múló gyönyörre
Örök üdvösségre.

Oh csak az az átok
Jsten szép világán
Félholtan csüngeni
Az életnek fáján,
Napfénytől csak félni,
Sötétre csak várni,
Élni, mégsem élni,
Csak válni, csak válni.

EPILOG.

—*e.*— A kapuczinusok kriptájának nehéz vasajtaja dübörögve csapódott be . . . Hangja belevágott millióknak szivébe és századunk legszomorubb, legsötétebb tragédiája befejezést nyert. Jóságos királynénk ott pihen már fia és többi szerettei mellett és számunkra nem maradt meg más, csak drága emléke nagy halottunknak, a melyet meg kell őriznünk és amelyet meg fogunk őrizni mindaddig, mig csak magyar sziv fog dobogni e hazában. És ha eddig is, amig élt a mi szent Védőasszonyunk, kétszeresen becses volt előttünk mindaz, amihez az ő neve vagy személye füződött, most elköltözvén körünkből mindörökre, százszoros, ezerszeres értékkel és becscsel bir minden legapróbb tárgy is, amely a mi nagy királynénkkal áll vonatkozásban. Igy azt a párnát is, amelyet mai számunkban bemutatunk olvasóinknak, meg kell hogy szerezze magának a magyar nemzet. Örökké féltve őrzött kincsét képezze nemzetünknek e kis vánkos, hiszen erre hanyatlott le az ő szépséges feje, mikor ajkai utolsót sóhajtottak. Az utolsó sóhaj, a megkönnyebülés sóhaja hagyta el ajkait, miközben lelke fölrepült az Alkotóhoz. A genfiek nagy kegyelettel veszik körül a kis vánkost, okmányt is állitottak ki valódiságáról. Ez az okmány rá is van erősitve a magyaros stylusban himzett párnára. Hogy Genf polgárai mily nagy megindultsággal vettek részt gyászunkban, azt két másik képünk is illusztrálja. Az egyik a Beau-Rivage fogadó előtt csoportosuló néma gyászközönséget mutatja, a másik a genfi katonaság utolsó tiszteletadását az elköltözött királynénak.

És végül a mi királynénk utolsó utját is bemutatjuk képben. Ez a legszomorubb, legfájóbb mindenek között. Megremeg a lelkünk, reszket a toll kezünkben, mikor az Ő temetéséről kell irnunk. Nem tudja azt a nagy világon senkisem, csak mi, maroknyi magyar nép, hogy mit rejt magában az a komor ércz-koporsó. Ott temették el Wittelsbach Erzsébettel sok-sok reményünket, boldogságos órák rózsaszin emlékeit és nem maradt meg számunkra csak mérhetlen gyász, fekete bánat, mikor a kapuczinusok kriptájának vasajtaja dübörögve becsapódott . . .

A KÖNNYELMÜSÉGRŐL.

Irta: SZOMAHÁZY ISTVÁN.

Egy izben egy kopott, fiatal színészszel kerültem össze valahol faluhelyen, a ki egy szál kabátban és tizennyolcz krajczárnyi ingó vagyon birtokában szakadt el a kecskeméti anyatársaságtól. A fiu már három nap óta alig evett valamit, s kegyetlenül lealázta magát, hogy a falusiak egy-egy pörkölttel megkinálják. Mikor engem meglátott, hirtelen fény csillant meg a szemében, s lázasan ugrott föl a helyében:

— Te vagy, kiáltotta, csakugyan te?

Ránéztem, kutattam az emlékeim közt, és egyszerre felismertem a művészetnek ezt a nyomorgó apostolát. Valaha együtt járt velem a piaristákhoz, s az évzáró diszvizsgálaton két aranyat nyert a szavallatával. Egy szegény református tanitó fia volt, a ki akkor is egy folyóparti kertésznél lakott, s csak ritkán jutott ahhoz, hogy hust egyék.

— Szervusz, szóltam mosolyogva, hát te vagy Boldizsár?

Hamarosan összebarátkoztunk megint, ő a rossz színészek hamis pathoszával mesélt el egy csomó hazugságot, s azzal dicsekedett, hogy herczegek és grófok törik magukat a deklamácziója után. Láttam, hogy

a szegény ördög, ki előttem a nagy művészt adja, voltaképpen csak egy elfogadható pose-t akar fölvenni előttem, s a vacsora után kiméletesen megkérdeztem tőle:

— Ha talán szükséged volna nehány forintra, kérlek rendelkezzél velem . . .

— Igen, szólt hanyagul, mint Villerois herczeg, adj hát két napra öt forintot . . .

Zsebre dugta az ötöst, tovább beszélgettünk, de éjféltájbán Boldizsár izgatottan tekintgetett a korcsmáros felé.

— Azt hiszem, szólt, ihatnánk egy-két pohár bort, Ignácz gazda igazi somlyait tart . . .

Hozatott egy pár üveg bort s mikor szerencsésen beszedett magába egy kevés mámort, türelmetlenül dobolt az asztalon:

— Miért nem jön az a czigány, kiáltotta, a mikor látja, hogy urak vannak ebben a fészerben?

A czigány muzsikálni kezdett, Boldizsárnak jó kedve kerekedett s csakhamar kifizette a számláját, hogy az öt forintost felválthassa. A megmaradt három forint félóra eltelte után a czigány zsebébe vándorolt. Mikor már egészen meg volt a hangulata, egyszer csak fölemlitette a régi iskola neveket, a konviktust, a hol ő egy éven át fölszolgált, Janik bácsit, a fizika tanárát . . . Igy az egyes diákok is sorra elénk kerültek megint, hol egy pap, hol egy jegyző, hol egy falusi gazdálkodó. Én valahogy fölemlitettem Kerecsnik Bélát, a ki ekkor már dus vagyont szerzett, mint a káptalan ügyvédje s a kis városban hires volt arról a fukarságról, melylyel csinos tőkécskéit összegyüjtötte.

Boldizsár eldobta a czigarettáját s markáns, szinészies szájszöglete megvetőleg lefelé görbült. Aztán igy szólott:

— Ugyan ne beszélj hát arról a könnyelmü fráterről . . .

Könnyelmü fráterről? Mereven néztem a szegény, megkopott fiura. Ezt mondtam magamban: Hogyan, te nyomorgó, szerencsétlen ördög te, ki utolsó öt forintodat szétharácsoltad s holnap már nem lesz mit a szájadhoz venned, te mondod, hogy a takarékos Kerecsnik Béla könnyelmü? Bolondokat beszélsz, öreg Ripacs hallod-e? . . .

De Boldizsár hidegen uj czigarettára gyujtott és bizonyos mélységes meggyőződésel ismételte.

— Könnyelmü fráter.

Nevetve mondtam neki:

— Feküdj le, vén gyerek, mert nem vagy egészen az eszednél. Hát te konstatálod, hogy valaki könnyelmü? Te, a ki egy egész hétig megélhettél volna ebből az öt forintból, s egyetlen ülőhelyedben mindennyit odahajigáltad a czigányoknak?

Boldizsár furcsán, fitymálódva bólintgatta a fejét.

— Chablon-ember vagy, szólt, te is, mint a többi. Mindnyájan alkottok magatoknak egy csomó meggyőződést, illetve örökség utján juttok hozzájuk, mint a pazarló fiu gazdag atyja birtokához. Elhitetitek magatokkal, hogy jótékonyak vagytok, holott csak kellemesen megbizseregtetitek magatokat a hiuság által, mert jól esik a hála és az elismerés. Honnan tudod, hogy azok az emberek könnyelmüek, a kiket a világ azoknak tart? Bizonyos, hogy a fukarság jelenti a komoly gondolkodást és a vig élet a könnyelmüt? Egyszerüen hiányzik belőletek a mélyebb filozófiai analyzis s vaktában átveszitek a régi meggyőzdéseket, mert lusták vagytok ahhoz, hogy ujakat alkossatok. Kerecsnik halomra gyüjt egy sereg penészes tallért, nem eszik, csak a mihez potom áron hozzájut, gyalog jár, mert a kocsi sokba kerül és nem megy a szinházba, mert a zártszékért pénzt kell adni. Mi lesz az ő dolgának vége? Egy nap ravatalra fektetik, szalonkabátján talán lesz egy lovagkereszt, talán első osztályu temetést kap, ha az örökösei gavallérosan gondoskodnak az eltakaritása felől — s azzal vége, akár egy békának. Mije volt ennek az urnak, mit élvezett miért élt? Gondolkodott-e egyáltalában arról, mi az élet, mit ér az élet, mire szolgál a pénz? Nem, hanem könnyelmüen elzárkózott minden okos idea elől, könnyelmüen megvont magától minden örömet, könnyelmüen azt hitette el magával, hogy örökké a pénzes ládán fog ülni. Ezt nevezed te komoly embernek? En, a ki tudom, hogy egynehány esztendő alatt annyit sem fogok érni, akár egy elhullott veréb, a ki komolyan, igazán fogom fel az élet czélját, én azt hiszem, akkor cselekszem okosan, ha minden örömet megszerzek magamnak, ha élek, ha élvezek, ha gyönyörüséget találok abban, a mi gyönyörü. Jól esnék két üveg bor, örömet szerez nehány szomoru nóta, — nem volnék-e könnyelmü, ha ezeket a csekélységeket megvonnám magamtól? Miért? Hogy holnap is van, sőt talán holnapután is? Ugyan ki biztosit a felől, hogy ez a holnapután egyáltalán felderül? Az én gondolkodásom nem terjedt tovább egy napnál, azon tul? — nos majd csak lesz valahogy megint, ha ugyan lesz. A ti gyerekes bölcseségtek oktalannak és könnyelmünek tart, de az én iskolám azt vallja: az igazi bölcs nem mulaszt el egyetlen örömet, a melyet megszerezni képes, de nem is halaszt el semmit, mert ki tudja, megszerezheti-e holnap? A könnyelmü a holnapban bizik, a homokra épitett, bizonytalan holnapban, a helyett, hogy a szilárd, a pozitiv, a megfogható már-t kiélvezné. Nos hát ki a könnyelmübb kettőnk közül? A gimnáziumi professzorok, akik a szépirókon növekedtek nagyra, valószinüleg engem deklarálnak könnyelmünek, de a gondolkodó, a filozófus, a saját lábait használó egyetlen pil-

Velenczei vizhordó leány. Passini festménye.

A „Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok“ e heti (heliogravure) jutalomképe után kicsinyitve.

lanatig sem vonja kétségbe, hogy én vagyok a komolyabb.

*

Boldizsár egy tulzó és különösködő komédiás, de beszédjének van egy bizonyos igaz magva, melyen az okos emberek is elmélkedhetnek. Egy ugyanis föltétlenül bizonyos: hogy a könnyelmüségre éppen oly kévésbbé lehet fölállitani abszolut mértékeket, akár a szerelemre, a jó szivre vagy a lélek egyébb tulajdonságaira. A könnyelmüség felől nem lehet beszélni elvontan, ehhez az emberek szubjektiv érzületét és gondolkodását is teljes mértékben ismerni kell.

Boldizsártól például egyszerüen gyerekség volna azt kivánni, hogy a megtakargatott filléreit a póstatakarékpénztárba vigye, mert ez csak ugy volna lehetséges, ha az ő egész gondolkodását mássá formálnák át. A saját szempontjából neki tagadhatatlanul igaza van; mert Boldizsár, az ő jelenlegi gondolkodásával akkor volna könnyelmü, ha a Kerecsnik Béla reczipéje szerint rendezné be az életét.

A könnyelmüség, az emberek tulnyomó részének fölfogása és megitélése szerint, alig egyéb, mint a morális erőnek bizonyos hiánya: a gyöngeség, mely egyszerüen képtelen arra, hogy a ma konkrét élvezeteit a holnap bizonytalan örömeiért föláldozza. A ki az ő erős és szilárd idegrendszerével nyugodtan tud bizni a távol jövőben, az hidegen, kiszámitva készíti elő az ő ködbevesző terveit és nélkülöz, szenved, hogy valaha bőségben élhessen. De képes-e erre a gyönge, a szkeptikus, a meglazult idegzetü? A szkeptikus igy gondolkodik: Vajjon megérem-e én a bőséget, a távol jövőt? Nem volnék-e ostoba, ha az élet és halál rettenetes rizikójában egy bizonytalan, elmosódó jövőre számitanék? Ha szememet váratlanul behunyom, ugyan ki kárpótol az én elmulasztott gyönyörüségeimért? És birhat-e a lemondás morális erejével ez a szánandó, kétkedő legény, a ki beteges bizalmatlansággal néz mindent, a mi nem bizonyos, nem konkrét, nem megfogható? Lemondhat-e a muzsikáról, a kártyáról, a borról, a bünös szerelemről, egyedül azért a vékony reményért, hogy a jövendő kárpótolni fogja? A szkeptikus lelkeknek ezt a szüntelen hánykolódását bizonyára nem érthetik meg azok, a kik erősen, hidegen, egy hadvezér biztosságával számitják ki maguknak a jövő minden eshetőségét.

Csalódik, a ki ebből azt a következtetést vonja le, hogy csak a filozófusok lehetnek könnyelmüek. Az a szegény telekkönyvi diurnista, a ki elsején az utolsó krajczárig elkártyázza az ő harmincz forintnyi fizetését, szintén csak ezzel a bölcselkedéssel gondolkodik, bár maga is alig tudja ezt. Belőle is a morális erő hiányzik ahhoz, hogy a holnapban bizzék. Ő is szivesen lemond a holnapi tuzokról a mai verébért cserében, mert ma pozitive tudja, hogy éhes, de mit tudhatja, hogy holnap is éhes lesz-e? Nincs meg lelkében a nagy tervezők ereje, hogy a holnapot belevonja az ő okos számitásai keretébe. A ma egy reális, meglevő világ, a holnap bizonytalan, kétséges, mert a holnap egész világának még ezután kell csak megszületnie. Miért ne tenné ki magát bizonytalan kellemetlenségeknek a bizonyos örömekért? Bár fogalma sincs arról, hogy a fölvett száz forintot miből fogja megfizetni, ugyan miért ne vállalná el azt a hatalmas bankót, melylyel annyi gyönyörüséget válthat meg? Holnapig amerikai nagybácsik, gyermektelen nénikék hunyhatják be szemüket, holnapig kijöhetnek a kis lutri számai, holnapig föl lehet találni a kormányozható léghajót, sőt holnapig a világ is szétrepülhet a nagy

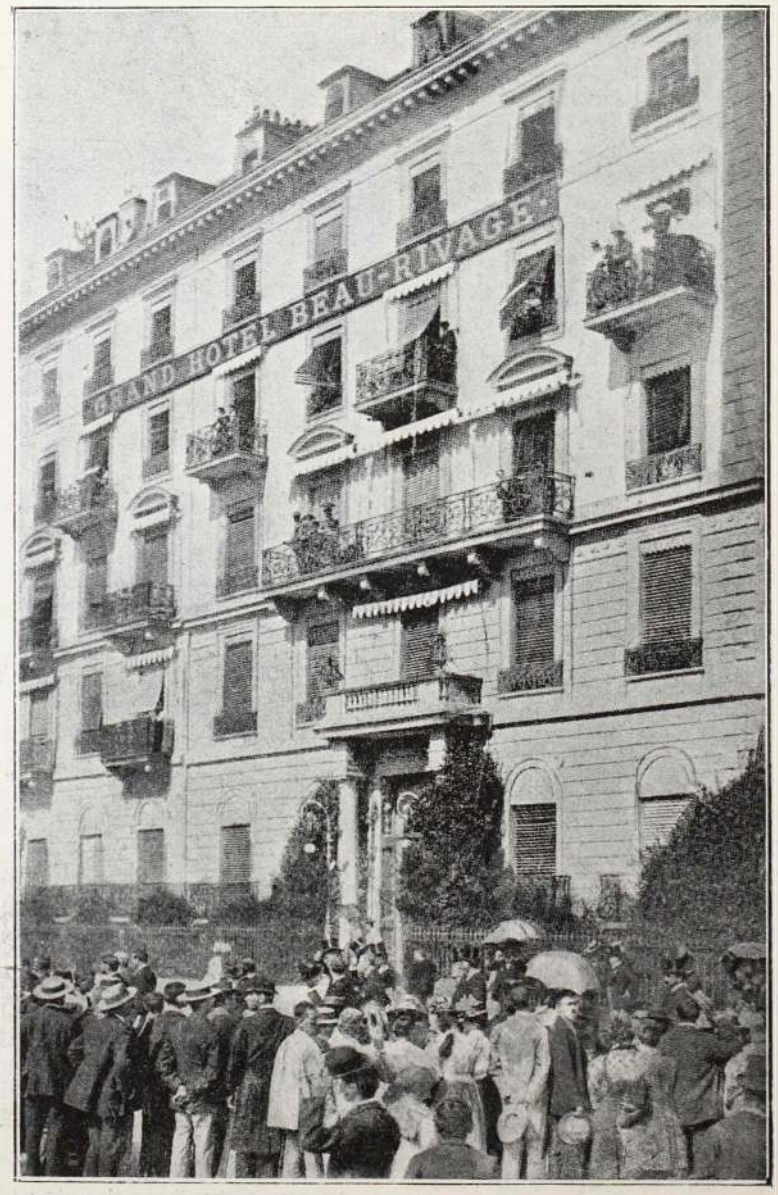

A Beau-Rivage szálloda.

A katonaság felvonulása Genfben.

mindenség khaoszába, — ugyan ki gondolna a holnapra? Ma fényesen vacsorázom, ma tizeseket dobok a czigánynak, ma gyémántokat adok egyetlen csókért, — és holnap? Holnap koplalok, nélkülözök, kétségbeesem talán, de ez a holnap még nincs, ez a holnap bizonytalan, ennek a holnapnak meg kell még születnie, hogy ezek az esetleges kellemetlenségek rám virradjanak.

A könnyelmüek egyetlen átka, hogy a holnap minden egyes esetben má-vá lesz, s az esetleges kellemetlenségek reálisokká, érezhetőkké válnak. És mivel a konkrét má-val nem lehet végezni a ködös holnap példájára, a szegény könnyelmüek rendesen megadják az ő fölületes gondolkodásuk árát. És ekkor a tegnap örömei annyit sem érnek, mint egy hajitófa, mert az elmult tegnap éppen oly légies, éppen oly bizonytalan, mint az eljövendő holnap.

*

Gyógyitható-e hát a könnyelmüség és miképp? A felelet egyszerü. Mihelyt e léha és bosszutálló élvezetek helyett a vergődő szkeptikusokat a normális emberek szolidabb szórakozásai is kielégitik, a gyógyulás teljes. A ki a holnapot akként tudja biztositani, hogy lelkének a ma is kedves legyen egyuttal: moraliter is oly egészséges, mint Robinetti ur testileg.

Mily kevés kell ahhoz, hogy valakit az örvényből kiragadjunk! Egyetlen forinttal meg lehetne menteni néha egy kóbor öngyilkos életét, egyetlen jó és meleg szóval vissza lehetne hozni egy megtévedt lelket az elzüllés lejtőjéről. De hányszor előfordul az élet nagy tragédiáiban, hogy ily czélra sehol sem találkozik egy nyomorult forint, egy résztvevő szó, s vergődő emberi lelkek pusztulnak el rut és piszkos halállal, mert nincs, aki sorsuk iránt érdeklődnék.

Mily potom semmiségek döntik el az emberek sorsát! Sohasem feledem el egy szegény bankhivatalnok esetét, a ki maga mesélte el nekem valami báli éj után, mint menekült meg a börtön, a szégyen, talán az öngyilkosság elől. Ez a huszonhároméves kölyök oktalan szerelemre gyulladt egy frivol kis orfeumi pillangó iránt. A sors elég könnyelmü volt, hogy nem egy bankár szobájába tette az ő apró bölcsőjét; a fiu negyven forintból fedezte az egész hónapi kiadásait. Honnan lehetne pénzt szerezni? Egy nap megfogamzott benne a terv, hogy másnap nem adja a bankba a váltóbehajtások összegét, hanem egyszerüen azt fogja hazudni, hogy a pénzt elvesztette. Este rendbe hozta az irásait, keresgélt, kutatott a fiókjában, s egyszer egy kopott, szétfoszlott kendőre akadt az almárium egyik polczán. Ezt a kendőt elhunyt anyja viselte valaha, ő járt benne a ház körül, ez volt a nyakán, ha a lábasok körül sürgött-forgott; a kis kendő ugyszólván hozzánőtt az édes anyja lényéhez. És a fiunak könyek csordultak ki a szemeiből, a torkát fojtogatta a sirás, a szive elszorult a forróságtól. Eszébe jutott minden, a ház, a szegény tipegő édes apa, a bizalmas, téli esték, s igy szólt magában az emlékezetes éjjelen: Nem teszem, sohasem teszem mama, nyugodtan alhatsz!

Ki nem érezte még magát jobbnak nemesebbnek egy tiszta család körében? Hányszor emel föl bennünket egy szó, egy kézszoritás, egy nyilt és becsületes pillantás? Mire képes egy kicsiny női kéz, a mely melegen tapad a mienkbe?

Százszor boldogtalanok, akik sohasem hallanak egy ilyen édes, jóságos szót és kezüket sohasem szoritja meg egy puha, meleg leánykéz. Hány megváltó hullik el az útszéli árokban, aki arra volna hivatva, hogy a világot reformálja!

—◇◇—

AZ ASSZONY, AZ ASSZONY.

Irta GONDOS SÁNDOR.

— Visszaadom önnek az elfogatásakor birtokában talált pénzösszeget is. Százhét forint és harminczkét krajczár. Kérem, irja alá a nyugtatványt.

Formás, gömbölyü betükkel irta alá a nevét, majd félénken szólalt meg.

— Eltávozhatom-e uram?

— Igen, semmi dolgunk sincs többé egymással, — mondotta a börtönigazgató és odanyujtotta kezét a kiszabadult rabnak. Ez a kézfogás azt akarta jelképezni, hogy megszenvedve bűneért, visszatérhet a becsületes emberek világába.

Jántyán Dénes, a kiszabadult fogoly halkan, szomoru lemondással bucsuzott el.

— A viszontlátásra uram!

Megdöbbenve hökkent vissza, mikor az öntudatlanul kimondott hang fülébe csengett.

— Nem, nem igazgató ur! Annyira

A király és királyné. (Királyasszonyunk legutolsó látogatása Budapesten.)
V. Balázs Aurél amateur felvétele.

Az áruló.

zavarban vagyok, hogy nem tudom mit beszélek. Isten vele.

A fogház igazgatója — kötelességéhez hiven — megkérdezte, hogy vajjon nem-e akarja igénybe venni a rabsegélyző-egyesület pénztárát, de Jántyán Dénes nem fogadta el a segélyt.

— Átadom a feleségének lakczimét is, ha netalán föl akarná keresni.

Künt volt az utczán és mély sóhajjal szivta be keblébe a szabad levegőt. Két év óta először. Két évig kellett szenvednie azért a csekélységért. Mi is volt a bűne? Kétszáz forintja hiányzott a pénztárból és elő kellett teremtenie az összeget a föld alól is. Akkor irta oda a váltó alá egyik barátja nevét, aki azután később a nyakát szegte.

Betért a legközelebbi kávéházba. Valaha, nagyon régen ennek a helyiségnek törzsvendége volt, kinek szavára áhitattal figyelt mindenki, a borfiutól kezdve föl, egészen a főpinczérig. Régen volt, nagyon régen, két év előtt. Uj alakok foglalták el a régiek helyét és a pinczér olyan közönyös nemtörődömséggel áll az asztala előtt.

— Parancsol?

— Igen, adjon valamit; mindegy, akármit is.

Theát és sonkát hozott ragyogó, ezüst edényekben. Nem talált sok élvezetet a szokatlan ételekben, csak a szivarja töltötte el valami édes nyugalommal. Belenézett az egyik napilapba is, de nem boldogult vele. Két év óta nem hallott hirt a világról és nem tudta megérteni az eseményeket.

Fizetett és kiment az utczára.

— A városligetbe! — szólt a bérkocsishoz, kinek a kocsijába lépett.

A lombos fák között kifizette a kocsit és gyalog ment tovább a csavargó utakon. A piros nyakkendős bérkocsis gondolkozva nézett az eltünő alak után, majd halkan mormogott a fogai között.

— Öngyilkos lesz.

Hosszas elmélkedés után eldöntötte, hogy nem tesz jelentést a rendőrségnél.

— Nem teszem ki magamat annak a sok hercze-hurczának — szólott és sietve hajtott tovább. A fordulónál még egyszer megállott és hosszasan hallgatódzott, hogy nem-e hangzik föl valahonnan az ismerős dörrenés? De semmitsem hallott. Minden csöndes volt és néma, csak a tó habjai locsogtak a partokon.

— Eh, csalódtam — szólott némileg bosszankodva és visszasietett rendes utczasarkára.

Jántyán Dénes mosolyogva járkált a kavicsos utakon. Szivart adott egy csavargónak, tüzet kért egy uri embertől, csakhogy beszélgessen az emberekkel. Jól esett neki az a tudat, hogy szabadon beszélhet akárkivel is, anélkül, hogy az megvetőleg fordulna el tőle.

— Eh, hiszen ez egy rab, egy váltóhamisító!

A használtabb utak valamelyikén találkozott a szolgálattevő rendőrrel is. A rendnek karszallagos őre, komoly méltósággal sétált föl és alá, éber figyelemmel őrködve arra, hogy el ne taposson egyet is az ide-oda csuszkáló csigák közül.

Jántyán a rendőrrel is szóba állott.

— Mondja csak barátom, nem unalmas itt sétálni egy helyben egész nap?

A rendőr is örvendett, hogy valakivel szóba állhat és készséggel adott feleletet.

— Bizony uram, nem valami kellemes dolog, de valakinek itt is kell lennie. Meg aztán — tette hozzá kissé elgondolkozva — az ellenőr haragszik reám.

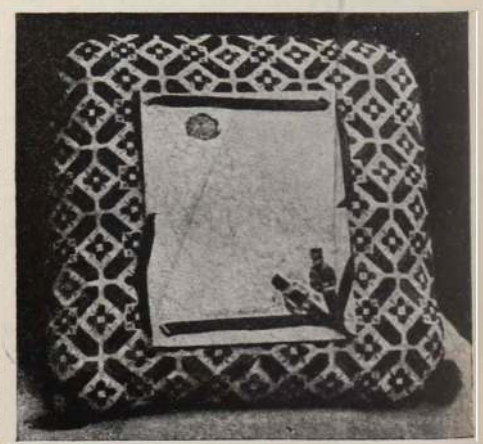

A párna.

Jántyán őszinte sajnálkozással nézett reá.

— Biz az baj, baj. Tudom, hogy jobban szeretne a városban tartózkodni, valamelyik élénkebb ponton, utczasarkon.

A rendőr sóhajtott.

— Jobb lenne uram, jobb lenne. Bent csak hat órát szolgál az ember, mig itt künt tizenkettőt. És a felváltás is késik.

Szivarral kinálta meg a rendnek őrét.

— Nem lehet uram, szolgálatban vagyok. Hanem ha meg nem sérteném az urat, majd ha fölváltanak, tudnék egy jó vendéglőt a közelben, ha nem vetné meg.

Jántyán élénken tiltakozott.

— Nem, dehogy vetem meg. Majd elmegyünk oda, a mint megszabadult.

Már látszott is a fák között a fölváltásra jövő alak egyenruhája.

— Már egy félórával hamarabb kellett volna jönöd.

— Hát jelenti be, ha nem tetszik, vágott vissza amaz nyersen.

— Nem érek vele semmit, ha be is jelentem, panaszkodott a rendőr Jántyánnak. Unokaöcscse az ellenőrnek és csak én huznám a rövidebbet.

Jántyán teljes lélekkel méltatta a rendőr panaszait.

— Ez nem járja! Botrány! Az egyik emberről lehuzzák a bőrt, a másik pedig tejbe, vajba fürdik. Föl kellene kötni valamennyit.

A rendőr gyanakodva nézett reá.

— Az úr talán szintén szocziálista?

Jántyán tiltakozott.

— Nem, magántisztviselő vagyok.

Leültek a zöld lombok alatt terpeszkedő asztal mellé.

— Csak rendeljen barátom akármit, a mi kedvére való, szólott Jántyán a rendőrhöz. Tudom, reá fér magukra egy-egy reggeli a fizetésük miatt!

— Reánk fér, reánk fér, ismételgette a rendőr, mialatt hallatlan adagokban tolta szájába az étvágyingerlő, rózsaszinü sonkaszeleteket.

— Mondd csak barátom, kérdezte Jántyán vendégét, mert már akkorra tegezték egymást, mit tartasz te a kiszabadult rabokról?

— Mit tartok? Hát semmitsem tartok. Azok is emberek, válaszolt amaz, ki már kapatos volt kissé a boroktól. De mit akarsz te a rabokkal? Talán csak nem voltál te is az?

Jántyán mosolyogva tiltakozott.

— Eh! Dehogy. Hová gondolsz? Csak az jutott eszembe, hogy mit csinál vajjon amaz asszony, ki először találkozik a börtönből kiszabadult férjével?

A rend őre tudákos képpel hallgatta Jántyán szavait.

— Ez probléma, mint a hogy az ujságba szokták irni.

— Mit gondolsz? mit gondolsz? sürgette idegesen Jántyán a választ.

A rendőr nekitámaszkodott két könyökével az asztalnak és nagyokat fujva mondta el véleményét.

— Hát én azt hiszem, hogy nem lehet igazat adni az ujságiróknak. Egyik is a maga igazát mondja, a másik is azt vallja és a harmadik is arra bizonykodik. Nem lehet tudni semmit. Ez szent!

— De az asszony! Mit csinál az asszony? vágott közbe Jántyán remegő hangon.

Az áruló.

Az áruló.

— Igazság, az asszony! Hát az a nyakába borul az urának örömében.

Jántyán Dénes nem kérdezett többé semmit, hanem sietve fizetett és magára hagyta a teljesen elázott rendőrt.

A cserbenhagyott ember még motyogott valamit a rendről, a becsületről és azután nekidült az asztal tetejének és hörtyogva aludt két felforditott boros üveg között.

Jántyán Dénes ott állott a ház előtt, melyben felesége lakott. Föltűrt gallérral és elforditott arczczal haladt el a kapus ablaka előtt és fölsietett a lépcsőkön.

— Nem fog elűzni magától a gyermekek miatt sem. Elvégre is az én véreim, mormogta csöndesen magában.

De alig volt annyi ereje, hogy becsöngessen a lakásba.

Magas, bánatos arczú nő jelent meg a küszöbön. Sűrű fekete hajába ősz fürtöket lopott az idő, a bánat és szemének csillogását szürkére törte a sirás. Jántyán Dénesné volt.

— Parancsol uram?

A kiszabadult rab lesütött szemekkel, suttogva szólalt meg.

— Matild, nem ismersz?

A nő arczán egyetlen vonás sem változott meg. Komoly maradt és szigoru.

— Ismerem uram, ön Jántyán Dénes. Mit akar, mi keresni valója van itt?

Akadozva, hebegve jött a válasz.

— Látni akarlak titeket. Veletek akarok lenni mindig, a kiket szerettem és a kiket szeretek.

Az asszony jéghideg hangon szólalt meg.

— Hazudik! Sohasem szeretett engem.

Jántyán megdöbbent.

— Szerettelek és szeretlek Matild.

Sulyosan, rémitő csapással zúgott alá a válasz, mint az égből lecsapó villám sugara.

— Az a férfi, a ki igazán szeret egy nőt, sohasem lesz gazember!

A föltárt ajtó döngve csapódott be. És Jántyán Dénes tisztán hallotta, mint fordu meg a kulcs a zárban csikorogva, egyszer és másodszor is.

—◊—

AZ ÁRULÓ.

Gillette 3 felvonásos drámája. Forditotta Fáy J. Béla. A Magyar Szinház bemutatója.

Bumm, bumm, bumm! Hát már első felvonás első jelenetében bumm? Mi lesz ebből, mire a darab végére kerülünk? Csak nem tartogatta a szerző azt a slágert, hogy a változatosság kedvéért a közönség közé lövet, vagy azt, hogy a nézőtérből lövik le valamelyik szereplőt. Ez szerencsére nem történt meg, hanem tény az, hogy Waterlo óta annyi lövés nem esett, mint a Áruló egy-egy előadásán.

De ne törödjünk az ágyu és puskalövésekkel, melyek fejünk fölött süvitenek el és nézzük, hogy tulajdonképpen miért folyik harcz és vér. Az Észak-Amerikai polgárháboru játszódik le a szinfalak mögött, a szinpadon pedig egy kém tragédiája borzongatja meg hátunkat. Mert az áruló, ki a déli csapatokhoz tartozik, az északiakhoz férkőzik be mint kém, azonban ott elfogják és agyonlövik. És mert a szerelmet még az ilyen, csupán az idegekre hatni akaró szinművekben sem nélkülözetjük, hát egy nagyon szerelmes leány is összebogozza a dráma fonalit. A leány különben a legjobban megrajzolt alakja az amerikai drámának, mely mindent egybevetve sokkal jobb, sem mint gondolnánk. Minden a mi a darabban történik, oly hihetetlen rafinériával van kompnálva, hogy egész este ki sem jövnk a hátborsódzásból, már pedig ez kell a kültelkeknek. (Mai számunkan az «Áruló» négy legérdekesebb jelenetét mutatjuk be olvasóinknak

A királyné temetése. (A bécsi kapuczinusok temploma előtt.)

(Irodalmi levelezőlapok.)

A darab rendezése feltünően gondos volt. A szereplőkről a legjobbat mondhatjuk. Somló Emma, a Magyar Szinház elsőrangu művésznője, ennivalóan bájos volt egy hazafias és szerelmes bakfis szerepében. Rózsahegyi Kálmán ujonnan szerződött tag; benne a szinház első rangu tehetséget nyert, ki mint «Naturburs» elsőrangu művészi kvalifikációkkal rendelkezik. György Ilona nem ismeretlen a fővárosi szinházlátogató közönség előtt. Mióta utoljára láttuk, sokat tanult és most mint kész művésznő állt előttünk. Balla Kálmán az «Árulót» játszotta, szivarozta és táviratozta végig. Mindháromban derekasan megállta helyét. Molnár László mondanivalóját részint a sok puskaropogás miatt, részint önhibájából nem értettük meg. A darab tisztességes sikert aratott és előreláthatólag a saison egyik kasszadarabja lesz.

h. a.

VIGSZINHÁZ.

A végrehajtó. Sylvane és Artus 3 felvonásos bohózatának bemutató előadása. — *Boross* Ferike első fellépése.

Sylvane és Artus, a franczia bohózat irodalom e sziámi ikrei, megcsinálták a század legkaczagtatóbb második felvonását. Roppant kár, hogy a főpróbák ellen éppen most manövriroznak; nem tudom, hogyan irtak volna a lapok az első előadás után a «Végrehajtó»-ról, hiszen a második felvonásban átlag csak minden ötödik szót lehetett hallani, a többi beleveszett a hahahák, hehehék és hihihik falrengető orkánjába. Mert ismétlem, ebben a második felvonásban már nem is egyfelől, de százfelől csiklandozzák a furfangos szerzők a közönség nevető idegeit. Villámgyorsan követik egymást a legagyafurtabban kieszelt jelenetek, a szinpadi technika kizsákmányolásának egészen a nonplus ultrájáig merészkedik a két szerző, ugy, hogy mire a háromnegyedóráig tartó felvonásnak vége van, a páholyok, zsölyék és karzatok publikuma egyaránt fogja az oldalát és törülgeti a kaczagás könyüit az arczáról.

Hogy mi történik a második felvonásban, azt egyszerüen lehetetlen elmondani. Ha az ember végignézi, még akkor sem bir tiszta fogalommal a történtekről, mert oly ördöngős gyorsasággal kergeti egyik jelenet a másikat, hogy még fel sem ocsudtunk az iménti kaczagó-rohamból és már nyakunkba zudul egy ujabb ötlet-lavina. Három úr hideg zuhanyt kap a nyilt szinpadon, két úr női ruhába bujik, egy másik magnesiával kevert Selters-vizet iszik, melynek következményei . . . de nem, nem lehet ezt elmondani, ezt meg kell nézni mindenkinek, a ki egy vidám estét akar végigélvezni.

A két ravasz franczia ugy tesz, mint nagy vihar előtt a természet: az első felvonást a legnagyobb csendben, majdnem unalmasan peregtetik le, már szinte semmit sem várunk a darabtól, a mikor aztán felgördül másodszor a függöny, nem tudunk mást tenni, csak kaczagni, kaczagni feltartózhatatlanul. A harmadik felvonás, a melyben «minden jóra fordul» természetesen jóval mögötte van a másodiknak. A Vigszinház művészei és a darab rendezője excelláltak. Hegedüs, Nikó Lina, Delli Emma, Gál, Góth, Boross Ferike és a többiek mind külön-külön nagy részt követelhetnek a «Végrehajtó» nagy sikeréből. Nem ugy a darab forditója, dr. Béldi Izor, a kinek forditása teljességgel izléstelen. Még a végrehajtók és cocotteok sem czimezik egymást marhának, ökörnek, baromnak, tinónak, lúdnak és egyéb házi állatnak, vagy ha Párisban igen, budapesti előkelő szinpadon semmi esetre sem szabad megtenniök. A diszletek, butorok és rendezés bizonyitották, hogy a Vigszinháznál a páratlan izlésü Keglevich gróf hagyományait még fokozottabb mértékben értékesitik.

A publikum és a napi sajtó nagy elismeréssel üdvözölte Boross Ferike kisasszonyt, a Vigszinház uj akvizicióját a «Helyettes» Valentine szerepében. A fiatal művésznő, kinek arczképét itt bemutatjuk olvasóinknak, már régebben kedvencze volt az előkelőbb vidéki városok szinházi közönségének. Első föllépésével a Vigszinházban megmutatta, hogy egyik leghasznavehetőbb tagja lesz a szinháznak, a ki egyszerre beleilleszkedett a szinház művészi együttesébe. Roppant sok benne a pezsgő temperamentum, a mihez kellemesen csengő organuma és felfogásának eredetisége járul. Nekünk ugy tetszik, hogy még drámai szerepben is fog a kisasszony elsőrendü alakitást nyujtani. A Vigszinház mindenesetre gratulálhat magának a szerencsés választáshoz.

e.

Boross Ferike.

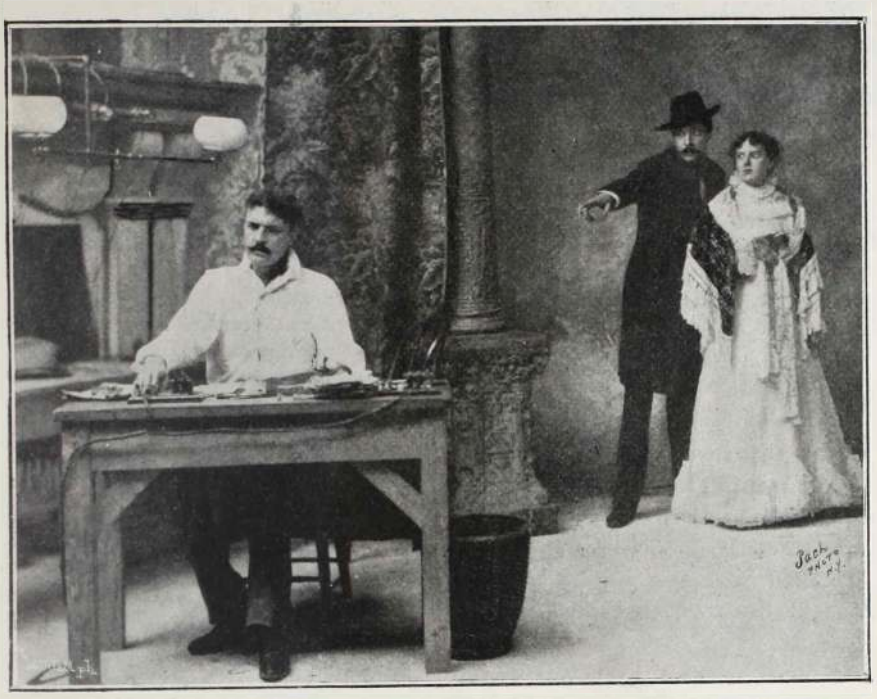

Az áruló.

A timár.

(v. b.) Ne essék sértés ezen a mesterségen, mely végtére is van olyan tisztességes, hogy az ember ezzel akár köztársasági elnök lehet Francziaországban, a mint hogy *Faure* Félix a cserjéző kád mellől vonult be az Elyséebe. S lám, milyen különösek az emberek! Faure Félixből talán soha se lett volna köztársasági elnök, ha a hóbortos és extravagáns francziáknak nem jut eszükbe, hogy a demokracziával való kaczérkodást az abszurdumig vigyék s megmutassák a világnak, hogy az ő kifejlődött demokratikus érzésük mellett egy timár is lehet a köztársaság elnöke. Nyilvánvaló tehát, hogy a francziák valami *különös* tettet véltek elkövetni, a mikor egy timárból köztársaság elnököt csináltak. S ez a köztársasági elnök most, hogy már melegen ül az elnöki székben, éppen ettől a timár-szagtól szeretne megszabadulni, a melynek karriérjét köszönheti. Valami bántja a lelkét; mintha maga is érezné, hogy szerencséjét *csak* a francziák hóbortjának és egyszerü mesterségének köszönheti; mintha hiuságát mélyen sértené, hogy benne *csak* a timárt látják; gyötri őt a külföld azon hiedelme, hogy ő rögtön megszünnék köztársasági elnök lenni, mihelyt a francziákból kiveszne az az illuzió, hogy ő *csak* timárhős, ő bebizonyitja, hogy ez nem igaz. Megmutatja a világnak, hogy ő még akkor is megüli helyét az elnöki székben, ha példáját adja annak, hogy tud ő egyéb is lenni, mint egy közönséges timár. S az elhatározást a tett követi. Mert mig minden más timár Francziaországban és az egész külföldön a Dreyfus-pör revizióját követeli, addig Faure timár a reviziót *ellenzi*. Hát nem világlik ki ebből, hogy ő már nem timár? Csakhogy a timárban benne van már a timárösztön, mely még akkor is kicsillog a cselekvésből, ha éppen ezt az ösztönt akarja mélyen a véka alá rejteni. Hiába akarja Faure Félix a timárt megtagadni, a tagadásban is benne van a bizonyiték. Faure Félix nem akarja a reviziót, hanem azt szeretné, hogy ha Dreyfus az Ördögszigeten hagyná a bőrét. A timár tehát spekulál. A timár tehát még mint köztársasági elnök is egy — *bőrre* spekulál.

Irodalmi leveleződlapok.

Valahányszor fővárosunk utczáin a papirkereskedők, tőzsdék kirakatait szemlélem mindannyiszor határtalan bosszúság fog el ama tömérdek idegen képes levelezőlap láttára, a melyeket a kereskedők olyan különös előszeretettel bigygyesztenek ablakuk mögé.

Legtöbbjén izléstelenül illusztrált izléstelen élczeket látunk és nagyon ritkán akad köztük egy-egy igazán müvészi rajz.

Igaz, hogy az e fajta magyar vállalatok még igen kezdetleges stádiumban voltak eddig, de ezért a vállalkozókat vádolom, mert képeik nagyrészt nem itthon Magyarországon, hanem külföldön: Ausztriában, Németországban készittettek, s a jó osztrákok úgy védekednek, hogy a magyarnak nagyon jól van úgy minden, a hogy van. Hát nincsenek nekünk kiváló nyomdáink, a melyek ugy a belső tartalom, mint a külső kiállitás tekintetében nemcsak hogy bátran megállhatják helyüket a külföldiek mellett, de sok tekintetben fölül is múlják. E mellett tanuskodnak — és ezért szivünkből is üdvözöljük *Schweiger Tivadarrt,* a Bécsi Közlöny pesti levelezőjét és derék társait, a kik egy dicséretes vállalat élére állva, «Irodalmi leveleződlapok» czim alatt, magyar papiron, magyar öntvényekkel, magyar nyomdász munkájával forgalomba hozták a magyar közélet kitünőségeit arczképben és saját kezirásában mutatva be őket a nagy közönségnek. Megtalálja itt minden ember a maga

Művész-sors.

Festő és mázoló, — ez a nagy különbség
Düllőre jut Rómeo, nincs érte nagy harag,
Azon sem fog talán bepirulni senki,
Hogy ez szőrből, amaz pusztán faragj,
Arról is parányi gyermekek megtudj,
Mesterálni és hazugozni más —
Mást, hogy a kinpadon látcsővel a lélek.
Ki a pinéa, ki a komédiás?

Molnárfalfi

kedvencz politikusát, művészét, művésznőjét, iróját egy-egy jellemző mondatával, kedvencz poétáját egy-egy kedves kis versével; sőt minden egyes alak külön megvásárlásával, potom áron bárki egy igen érdekes arczkép és kéziratgyüjtemény birtokába jut.

Mivel pedig — mint egy trafikos kisasszony beszéli — a képes levelezőlapok kultusza ma már annyira lábra kapott, hogy mostanság 100 közül alig ad el 1—2 állami levelezőlapot, azt hisszük, hogy e fényes kiállitásu uj levelezőlapok teljesen háttérbe fogják szoritani az eddigi silány idegen termékeket.

Bemutatunk itt olvasóinknak nehány szép mintát a levelezőlapok fényképeiből.

KÉPREJTVÉNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Kabos Ede** «**Koldusok**» czimü, kötetét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képrejtvény megfejtése:

Májusi bor.

A megfejtők közt kitüzött dijat, **H. Greville.** «**Chénerol**» czimü regényét **Csányi Zoltánné** urnő **Budapesten** nyerte meg. Helyesen fejtették meg: Soltész Miczi és Mártha, Felszegi Tónika, Klausner Berta és Erna, Graczer Lilli, Kereszthy Stefike, Raaber Nessy, David Klotild, Tarnai Gábor, Klenovics Károly, Blum Olga, Maar Ottó, Antos György, Szentgyörgyi Vilmos, Beranek Vincze, Braun Margit. Halasi Béláné.

Szerkesztői üzenetek.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetönket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak; sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

Csongor. Igen, önnek szólt.

M. J. «Ráérünk még». Elolvassuk.

Pesti. Legközelebb adunk mutatót.

Zsül. Miért nem jön felénk?

Khabay. Van benne hangulat, de kissé banális. Próbálkozzék mással. Fődolog a kevés szó! Üdvözlet!

Zalay. Elolvassuk.

Novák, Kolozsvár. Legközelebb méltatjuk.

Ifj. K. J. Pécs. A legutóbbi nagyon gyenge. Üdv.

Váry Ela. A bájos apróbetüs munkákat megkaptuk. Magánlevélben válaszolunk. Üdvözlet.

Czettler. Köszönjük. Legközelebb értesitjük Péter Gerzson unokáinak sorsáról.

Ábrahám. Alkalomadtán szivesen teszünk eleget kérésének. Talán már a jövő számban.

Szabócsi gyerek. Persze, hogy szebb lesz illusztrácziókkal! A második kérdésre egyikünk sem tudna felelni. Levél megy!

Többeknek a jövő számban.

Főszerkesztő: Basch Árpád.
Szerkesztő: Reich Béla.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Katzer József udvari szállító a kitünő hirnevü szűcs mint értesülünk már haza érkezett külföldi tanulmányutjáról, Párisból és Londonból, honnét a legujabb franczia és angol szőrmedivat mintákat hozta magával. A legujabb divat minták Ó-utcza 44. szám alatti termeiben vannak közszemlére kitéve.

Steiner Mihály városi gyógyszertára

A „FEKETE SAS“-HOZ

Temesvár, Szt.-György-tér 2., a szemináriumi templommal szemben.

Alapittatott 1735-ben. *PARFUMERIE NINON* Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, a történelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a „NINON“ toilett- és szépségszerek:

NINON kéz- és arczkenöcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

«Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-rizsport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni, hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. **Ára három szinben 2 frt.**

A NINON pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár belváros kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értéketlen hamisitványoktól.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és minden ország nagyobb gyógyszertárában.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek“ csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Akar talán az enyémekből?

Az abbé igenlőleg felelt és a bájos incselkedő, anélkül, hogy a többiek botránkozó tekintetét figyelemre méltatta volna, egy étvágygerjesztő hosszú fürtöt lóbázott a káplán ajkai felett.

A szegény káplán elvörösödött. Megilletődve, hol a fürtre, hol pedig a lóbázó gyönyörü kis kézre nézett, melynek mozgása közben a tág ujjasból kikandikált a kis tündér márványfehérségü karja. Észrevette azonban, hogy a jelenetnek más tanui is vannak és néhány zavart szót morvolva, a lugas másik oldalára vonult vissza, honnan a plébános, Grandfief asszony és Seigneulles ur nézték az érdekes jelenetet.

A szép leány még mindig tartotta a fürtöt.

— Nos? hát nem, akkor én eszem meg, — mondá gyöngyöző kaczagással és szájacskájával leszedegette a szemeket. Most észrevette a közeledő Gérard-t, és világos őzszemeinek pillantása találkozott a fiatal ember csodálkozó tekintetével.

— Georgette — mondá a szigoru Grandfief asszony, a leányok egyike felé fordulva — tedd fel kalapodat, ideje, hogy menjünk.

A megszólított fiatal leány kivált a csoportból, mely megdöbbenéssel nézte Laheyrard kisasszonyt, és anyja felé közeledett; igen csinos leányka volt, orczái akár a piruló hamvas őszi baraczk, ajkai szép ivesek; teste tömzsi; nagy szemeit pedig alamuszi módjára lesütve tartotta.

— Ime leányom, Seigneulles ur — mondá az anya, miközben Georgette szertartásosan bókolt.

— Bájos egy teremtés — válaszolá udvariasan a lovag.

Volland abbé, kenetteljes arczát tőle telhetőleg komoly redőkbe vonta, félre szólitotta a pöszmétés szőke szépséget. — Heléne! kérlek, ezentul jobban respektáljad káplánjaimat.

— De, abbé ur — mondá a kissé zavarba jött leány gunyosan, én respektálom, mitöbb csodálom káplánját. Ha látta volna, hogy milyen ijedt birka arczczal állott ellen a kisértésnek.... Éppen mint páduai szent Antal a bábszinházban.

— Javithatatlan! — dörmögött az abbé fejét csóválván.

Mikor a lovag és Gérard kiértek a parochiáról:

— Hogy tetszik neked ez a fiatal leány? — kérdé a lovag.

— Nagyon! — felelt a fiatal ember — oly gyönyörü szőke a haja, olyan csodásan csengő kellemes hangja van.

— Szőke? — ismétlé a lovag, — talán a szemem káprázott, én barnának láttam.

— Szőke, édes apám, hosszu selymes fürtökben, melyek vállára omlanak.

Seigneulles ur felhuzta szemöldökeit.

— Az ördögbe is, hát legyünk tisztában, hogy kiről beszélünk, hát miközöm én nekem ahhoz a hóbortos lebegő fürtü leányhoz. Én Grandfief kisasszonyról beszélek.

— Ugy, — felelé Gérard, — azt nem figyeltem meg jól.

— No hát, lesz még szerencséd vele találkozhatni s akkor nézd meg jobban. Én nekem feltünt, tetszett és szivesen választanám menyemnek.

Ez alatt azon kisasszony, kit a lovag hóbortosnak nevezett, szintén elhagyta a paróchiat és a Tribel utcza felé mendegélt.

— Milyen merev fatuskók ezek a vidékiek, milyen szerencsétlen gongolata volt apának ide költözni! — gondolá sohajtozva.

Szomoruan gondolt a kényszeritő körülményekre, melyek ide vezették családját. Édes apja a Saint-Louis egyetemen volta phisika tanára s kénytelen volt Párisból elköltözködni, mert szerény fizetéséből négy gyermekes családját nem tudta eltartani.

— Ha csak rá is gondolok — folytatta magában — hogy meg kell penészednem Juvigny-ben, fakó pergamen szinü arczczal mint pl. az apáczák főnöknőjének! . . .

— Dem nem, sohasem!

Ebben a pillanatban Gérard, ki apja mellett ballagott, hátra fordult, felismerte Laheyrard kisasszonyt és belépése előtt köszöntötte.

— Nini! — gondolá magában, elüzvén fekete gondolatait — szomszédunk határozottan csinos gyerek s nem is olyan henczegő, mint a kisvárosi gavallérok. Ugy látszik, hogy a káplánnal való magaviseletem kissé meghökkentette.

Ekkor, a káplán ijedt arcza jutván eszébe, hangos nevetésre fakadt. A gyermekek nagy zajjal fogadták, midőn a tanár által lakott régi épületbe belépett.

— Nos Tonton, talán ég a ház? — kérdezte egy kilencz éves borzas leánykától, kinek rövid szoknyája alól vékony és piszkos lábszárak kandikáltak ki.

— Heléne — kiabált a leányka, — Benjamin elszakitotta nadrágját és mama azt mondta, hogy azonnal meg kell javitanod.

— Kellemes mulatság, nem tudták nálam nélkül megvarrni?

— Mama azt mondta, hogy te vitted el a fekete czérnát.

— Igaz is az! — mondá Heléne és zsebében kutatott, honnan könyvet, kulcsot, egy zöld szilvát és végre egy kis zacskót huzott elő, melyben a keresett czérna és tű volt.

Tonton a szoknyájába kapaszkodott és egy nagy egyszerüen butorozott szoba felé vonszolta, melyet dolgozó és ebédlőnek használtak. A Benjamin, egy tizenegy éves gondatlan arczu fiu volt, ki a pohárszéken guggolva fütyörészett és meztelen lábakkal várta, mig egyetlen nadrágját kifogják javitani.

(Folytatása következik.)

Lóárverés!

Folyó év október hó 1., 3. és 4-én alulirott katonai hatóság által Budapesten a vonatlaktanya nagy udvarában, VI., Angyalföld, Aréna- és Lehel-utcza sarkán, körülbelül 350 darab kisorolt ló fog azonnali készpénzfizetés mellett árverés útján eladatni.

Az árverés mindenkor reggel fél 9 órakor veendi kezdetét.

A cs. és kir. 4. számu vonatosztály parancsnoksága.

Utánnyomás nem dijaztatik.

ARNHEIM S. J.

a kontinens első és legnagyobb

PÉNZSZEKRÉNY-

és

Tresor-gyára

Budapest * * Berlin.

Alapittatott 1833.

PÁNCZÉL-SZOBÁK, SAFE-DEPOSITEK.

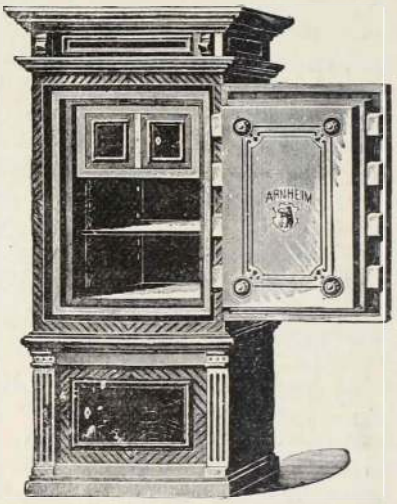

Gyár: Budapest, Külső-soroksári-út 92. szám.
Mintaraktár: Dorottya-utcza 7. sz.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Alapittatott 1832-ben.

Alapittatott 1832-ben

Fernolendt fényméza sötétfekete fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fény-crémje világos czipőknek szép fényt ád és a bőrt tartóssá teszi.

Fernolendt fémtisztitó-pasztája szappanformában, a «kék harang» bejegyzett védjegygyel, utólérhetetlen minden fém számára való tisztitó hatásában és feltétlenül előnyben részesitendő mindennemü fénydobozban árusitott tisztitó paszták felett, minthogy sokkal kiadóbb és fémtisztitó-pasztám ára csaknem annyi, mint az egyéb tisztitó-paszták üres hádogdobozáé egymagában.

BÉCS, I., Schulerstrasse 21.

és Budapesten,

V., Lipót-körút 24. szám alatt.

CS. ÉS KIR. SZAB. VEGYÉSZETI GYÁR.

FERNOLENDT ISTVÁN

— BÉCS. —

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek
SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

Ujonnan épült
ROYAL SZÁLLODA
KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyar inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszaléritése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**
Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak
Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében
Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

!! Tüdőbetegeknek !!
Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.
RAKTÁR:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

A nő legnagyobb kincse a szépség,

mely csakis a világhirü szépitőszer, a néh. **Med. Dr. A. Rix** által feltalált

Original Pompadour Pasta

használata által érhető el és tartható meg még a legmagasabb korig is.

Az Original Pompadour Pasta a használatban **friss, üde arczszint, vakitó, ránczmélküli arczbőrt** ad; jótállás mellett (**a pénz különbeni visszaadásával**) eltüntet szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, **pattanást, vörösséget** és az arcz mindenféle tisztátlanságát. 40 év óta használatban a **legmagasabb uraságoknál, művészeknél** stb., a miről bizonylatok és köszönő levelek betekinthetők. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát **40 éves fennállása** is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. **Próba-Tubus darabonként 50 kr.**

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crême, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal **Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne (Anton Rix & Bruder)** a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, **Wien, Praterstrasse 16.** Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. **Budapesten főraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12,** és **Dr. Egger Leo** és **Egger J.-nél Váczi-körút 17.**

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

amerikai kerékpáriskola

mely a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik. Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Árverési hirdetmény.

1898 október hó 8-án és a következő napokon a 6. vonatosztály részéről **Kassán körülbelül 200 kimustrált kincstári szolgálati ló** fog a legtöbbet igérőnek árverés utján készpénz fizetés mellett eladátni. Kezdete naponta 8 órakor reggel.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.

PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.

LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, EGY NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

4.400 / I. sz.

Hirdetmény.

Az alább megnevezett állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli és magy. kir. honvéd-csapatok élelemszükségleteinek bérlet utján való közös biztositása iránt nyilvános tárgyalások tartatnak.

mely napon	mely állomáson és hivatalb.	mely állomás számára	megye	mely csapat számára	mely időtartamra tól	mely időtartamra ig	körülbelüli napi szükséglet kenyér adagonkint gramm	körülbelüli napi szükséglet zab adagonkint gramm	körülbelüli folyó összszükséglet zabban métermázsa	Bánatpénz a következő czikkekre kenyér forint	Bánatpénz a következő czikkekre zab forint
							840	4200			
							a d a g				
1898 okt. 24.	A cs. és k. 4 hadtest hadbiztosság hivatalos helyiségeiben Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület)	Szabadka	Bács-Bodrogh	a cs. és k. közös hadsereg	1899 évi január hó 1-től	1899 évi deczember hó 31-ig	463	69	1.057	590	320
				m. kir. honvédcsapatok			214	15	230	320	65
		Zombor					186	6	92	280	30
		Kecskemét	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun	a cs. és k. közös hadsereg			388	10	153	495	45
							791	426	6.530	1.010	1.960
				m. kir. honvédcsapatok			210	211	3.235	305	1.230
1898 október 28.		Székes-Fehérvár	Fehér				300	22	330	383	90
				a cs. és k. közös hadsereg			934	574	8.799	1.195	2.640
		Pécs	Baranya				1.181	37	567	1.510	170
				m. kir. honvédcsapatok			—	—	—	—	—
		Kaposvár	Somogy				280	15	225	360	60
							754	18	275	970	85
1898 október 18.		Szolnok	Jász-Nagy-Kun-Szolnok				381	10	153	485	45
		Pilis-Csabai tábor és ehhez tartozó helységgel*)	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun	császári és királyi közös hadsereg	A jövő évi táborozási időszakra, u. m. körülbelül 1899. április hótól 1899. szept.-ig**		—	60	453	—	135
1898 október 24.		Örkény a lőtérrel*)			1899. január 1-től	1899. deczember 31-ig	166	156	1.391	210	720
		Czegléd					170	162	2.483	220	745
		Alberti-Irsa					166	156	2.391	210	720
		Abony					166	156	2.391	210	720
1898 okt. 28.		Tolna	Tolna				451	457	7.005	575	2.150

*) A körülbelüli napi szükséglet az örkényi lőtér részére, a lőgyakorlatok tartama alatt, azaz megközelitőleg junius hótól augusztus haváig 389 adag kenyér à 840 gr., 98 adag zab à 4.200 gr. és 105 adag zab à 5.040 gr., A szállitást az őrkényi állomásra nézve elnyerő köteles az Örkény melletti lőtérre vagy esetleg más, a táborba Örkény mellett bevonuló csapatok szükségletét a felajánlott szállitási árakon közvetlenül a lőtéren kiszolgáltatni. Az év folyamán az őrkényi táborba bevonuló gyalogsági csapatok szükséglete jelenleg még ismeretlen.

**) A szállitó kötelezve van a czikkeket a fennálló árakon a föntemlitett időszakon kivül is a Pilis-Csabán állomásozó csapatok részére szállitani.

Különös határozványok.

A cs. és kir. közös hadsereg számára.

Azon állomásokra nézve, melyeken a bérleti időtartam alatt, különösen a lovasságnál az osztály- vagy ezred összpontositás, lovas dandárgyakorlat, hadgyakorlat vegyes fegyvernemekkel és pedig dandár dandár ellen vagy hadosztály- vagy más katonai gyakorlat eszközöltetik, a bérletnyertes ha kivántatik, köteles a származó nagyobb szükségletet és az esetleg engedélyezett pótlékokat a szerződött árak mellett szállitani.

Székesfehérvár, Szolnok, Kaposvár, Pécs, Kecskemét, Zombor és Szabadka állomásokra nézve a vállalkozók kötelesek azon többletet, mely az 1899-ik évben beidézett szabadságosok, tartalékosok és póttartalékosak által származik, a bérleti árak mellett szállitani.

A bérletnyertesek kötelesek az átvonuló csapatok szükségletét a feltételi füzet IV. pont, 1. bekezdés, *A—a*) határozmánya értelmében kiszolgáltatni.

Valamennyi állomáson a kenyérnek készitése ott helyben eszközlendő.

A katonakenyér két 700 gr. adagos cipókban állitandó elő.

A kétadagos cipóknak tésztában 1600 grammot és kisütve 1400 grammot kell nyomnia.

A kézvényelések a szükségleti helyeken ötnaponként történnek.

A zab, ha az a csapat érdekében áll, a cs. és kir. hadtest-hadbiztosság jóváhagyása mellett kivételesen **10 vagy 15 napra** is kézvényelhetők.

A felvételezési helyiségek 1·9 km.-nél a laktanyától számitva, távolabb ne egyenek. Ha mindemellett ez távolabb volna, akkor a szállító köteles a felvételezendő cikkeket a szükségleti helyekre további dijazás nélkül elfuvarozni.

A zabszállító — a szállitandó zab megvizsgálása céljából — raktárában egy jó állapotban levő szélrostát tartson készletben.

Ajánlatok ki nem irt cikkekre feltétlenül és azonnal visszautasittatnak és ajánlatok a tárgyalás rákövetkező napjától kezdve 14 napnál rövidebb impegnoval, nem vétetnek tekintetbe.

Ezenkivül a tárgyaló bizottság részéről mindazon ajánlatok nem vétetnek tekintetbe, melyekben egy és ugyanazon cikknél, a kiirt biztositási időtartamának egyes szakaira, különböző árajánlatok tétettek.

Katonai élelmező legénységnek és üzleti eszközöknek a szállitók részére való rendelkezésre bocsájtása megengedve nincsen.

A terményeknek **általános** mozgósitás esetén való kiszolgáltatására nézve a szállitási feltételek füzetének XXVII. pontjára különösen utaltatik.

A közös biztositások eredményéről az ajánlattevők, az ajánlatuknak a cs. és kir. közös hadseregre vonatkozó részére nézve a hadsereg igazgatása; ellenben a m. kir. honvédségre vonatkozó részére nézve a m. kir. honvéd kerületi parancsnokságok által értesittetnek.

Azon esetben, ha valamelyik állomáson a szállító, vagy a vele érintkezésben álló személyzetnek lovai között ragályos betegség ütne ki, a katonai igazgatásnak jogában álland, a fenforgó ragályveszélyes állapotokról kiállitott katonai állatorvosi bizonyitvány alapján, a lóállománynak — az igazolt szükség tartamára — a szükséghez képest esetleg más járványmentes állomásról való szállitás utján élelmezése iránt intézkedni; a nélkül, hogy a szállitónak valamely kártalanitásra igénye származnék abból, hogy a lótáp ezen időre nem tőle vétetett fel.

A m. kir. honvédség számára.

A fegyvergyakorlatokra vagy más czélból bevonult szabadságolt, tartalékos és póttartalékos legénység szükségletét a szállitó szintén köteles az elfogadott szállitási árakért kiszolgáltatni.

1. Az átvonulások esetében szükséges élelmi cikkek szállitására az ajánlatok a szállitási feltételek füzetének IV. pont, 1. bekezdés *A—a*) pontja értelmében teendők.

2. A cikk kiszolgáltatásának a Hirdetményben megnevezett állomásokon kell történni

3. Termelők, mezőgazdasági egyesületek és községek ajánlatai, a kenyér szállitását illetőleg a sütőiparosok ajánlatai is, egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek.

4. Azon vállalkozó, a ki valamely közös állomás szükségleteinek szállitására vállalkozik, ajánlatával még akkor is, ha abban határozottan nem volna kitéve, hogy a cs. és kir. közös hadsereg és a honvédség, hanem röviden csak az, hogy az N. állomás szükségleteinek szállitására vonatkozik, tekintet nélkül arra, hogy ajánlata a közöshadsereg részéről elfogadtatott vagy visszautasittatott, a honvéd igazgatással szemben mindaddig kötelezettségben marad, mig a honvéd hatóság elfogadó vagy elutasitó értesitését kezeihez nem kapta.

5. A terményczikkek a következő időszakokban szolgáltatandók ki: a kenyér és zab előlegesen öt napra, illetőleg a hó 26-tól a hó végéig terjedő időre. A tiszti tulajdonlovak számára kijáró zab félhavonkint, vagy egész hóra is előre felvehető.

A kimutatott szükséglet növekedésére vagy apadására nézve, a magyar kir. honvédség részére érvényes szállitási feltételi füzet határozványai mérvadók.

A kiszolgáltatási időszakokra nézve elrendelt minden változásról a szállitó idejekorán értesittetik.

A Kecskeméten állomásozó m. kir. honvéd lovas csapatok kincstári lovai részére szükséges zabnak szállitása iránt beadandó ajánlatokban, ezen cikknek a laktanyába, illetve a szükségleti helyre való elfuvarozására is teendő ajánlat, és pedig a fuvarozási árnak métermázsánként, a szállitási ártól függetlenül és külön kitüntetése mellett. Megjegyeztetvén azonban, hogy a fuvarozásra vonatkozó ajánlat benyujtása a szállitás elnyerésére nézve nem köteles.

6. A rendesen ismétlődő összpontositások (pl. sátortáborban, ezred összpontositások stb.) beálló szükségletek kiszolgáltatására a vállalatnyertes a szerződési árak mellett köteleztetik.

Általános határozványok.

1. A tárgyalások mindenkor 10 órakor délelőtt bizottságilag tartatnak meg, melyhez kizárólagosan irásbeli ajánlatok fogadtatnak el.

2. **Az** 50 kros bélyeggel ellátott **ajánlatoknak,** lepecsételt boriték alatt, az előirt bánatpénzekkel együtt, külön boriték alatt való csatolása mellett, az illető állomás szükségletének tárgyalására kitüzött napon, **legkésőbb délelőtti 10 óráig kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezniök, későbben érkező, vagy távirati uton tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe.**

Ha valamely ajánlatban a számokkal és betükkel irt ár között eltérés mutatkoznék, akkor a betükkel irott ár fog helyesnek tekintetni.

3. Minden ajánlattevő, a szerződési kötelezettségben már álló vállalkozók kivételével, üzleti képességét s erre vagyonának elégséges voltát a kereskedelmi és iparkamara által, ha pedig a kereskedelmi lajstromba bejegyzett czégje nem volna, az illetékes gazdasági egylet által kiállitott bizonyitványnyal igazolni tartozik.

Az ilyen bizonyitványok nem az ajánlattevő, hanem a felsorolt hivatal vagy egyesület által, a tárgyaló bizottsághoz hivatalosan juttatandók.

Bizonyitványok, melyek a tárgyalás napjától számitott két hónál korábbi kelettel birnak, tekintetbe nem vétetnek.

Ezen bizonyitványokból a szállitási képesség terjedelmének ki kell tünnie.

4. A tárgyalásokra nézve a cs. és kir. hadsereg szükségletére vonatkozólag, a Budapesten, Székesfehérvárott, 1898. évi szeptember hó 6-án, a II. honvéd kerület területén lévő csapatok számára pedig Szegeden, az V. honvéd kerület területén lévő csapatok részére azonban Székesfehérvárott f. évi szeptember 6-án kelt hivatalosan kiállitott feltételek füzetének határozatai mérvadók. Az elsők betekinthetők a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. élelmezési raktároknál Kecskeméten a 13. huszár-ezred parancsnokságánál, utóbbiak a fennidézett állomásokon levő honvéd csapatoknál, valamint az illető m. kir. honvéd kerületi parancsnokságoknál naponta délelőtt 9 órától 12-ig.

Az ezen szállitási feltételek füzetében foglalt feltételek betartására minden ajánlattevő az ajánlat benyujtásával már kötelezve van.

Ezen szállitási feltételek füzetei eladók is, és a következő árak mellett bárki által megszerezhetők, és pedig:

a cs. és kir. közös hadsereg szükségletét illetőleg az előbb emlitett élelmezési raktáraknál nyomtatott ivenként 4 krajczárért, továbbá a m. kir. honvédség szükségletét illetőleg minden m. kir. honvéd kerületi-, gyalog-ezred-, zászlóalj és huszár ezredparancsnokságnál füzetenként 7 krajczárért.

5. **Községek a bánatpénz letételétől mentesek, de ajánlataikért s az ezekben elvállalt kötelezettségekért ugy mint más vállalkozók szavatolni tartoznak.**

Termelőknek a bánatpénz vagy óvadék letételétől való mentesség csak oly czikkekre adható meg, melyeket ők maguk termelnek, de irásbeli nyilatkozatot kell adniok, hogy ők az elvállalt kötelezettségek teljesitésére nézve összes vagyonukkal szavatolnak.

6. Az élelem-szükségleteknek az állomáshoz tartozó helyiségekbe való elfuvarozására nézve a cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok szükséglete iránt előkészitett feltételi füzet XVII. pontja értelmében külön ajánlat teendő, mert különben feltételeztetik, hogy az elfuvarozás a követelt szállitási árban már bennfoglaltatik.

Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznának, akkor ezek közül az, ki az illető czikkeknek szállitását elnyerte, előnyben részesül.

7. Az ajánlkozók a hadsereg, illetőleg honvéd igazgatásnak ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozata tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. törvényczikk 314. és 315. §§-aiban valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapitott határidőnek betartásáról.

Kelt Budapesten, 1898 szeptember hó 6-án.

A közös biztositó bizottságtól.

Ajánlati minta.

50 kros bélyeg

Én alulirt az 1898. évi szeptember hó 6-án, 4.400 szám alatt kelt hirdetmény alapján ezen ..... ajánlatomnál fogva kötelezem magamat, hogy az N..... állomásra nézve:

kenyérnek 840 grammos adagját 1.400 grammos czipókban kisütve ..... kr., szóval ..... krajczárral
zabnak 4.200 grammos adagját ..... kr., szóval ..... krajczárral

189.... évi ..... 1-től 189.... évi ..... hó végeig terjedő időtartamra szállitom, továbbá az átvonuló élelmezést is a gyakorlatokhoz bevonuló szabadságoltak, tartalékosok, póttartalékosok és honvédek, valamint az átvonulások részére, az előkészitett feltételi füzet illető pontjai értelmében kiszolgáltatom*) és ezen ajánlatért a külön boritékban csatolt (vagy az idecsatolt elismervény szerint a ..... pénztárnál letéteményezett semmi más kötelezettséget nem szavatoló) nevezetesen .... összesen ..... forint bánatpénzzel kezeskedem.

Továbbá kötelezem magamat azon esetben, ha a szállitást elnyereném, hogy legkésőbb 14 nappal az eziránti hivatalos értesités után bánatpénzemet a 10 százaléknyi óvadék erejéig kiegészitendem, s ha ezt elmulasztanám, a hadsereg, illetőleg honvédség igazgatását feljogositom arra, hogy ezen kiegészitést a kijáró szállitási keresetemből való levonás utján eszközöltesse.

Egyébiránt a hirdetményben közzétett feltételeken kivül, a tárgyalásra előkészitett feltételi füzetekben foglaltaknak is alávetem magamat.

Az N.....nek N-ben kelt, idemellékelt értesitése szerint a megbizhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyitvány közvetlenül az ..... nek fog átküldetni.

Kelt N..... ben, 1898..... hó.....én.

N. N. (vezeték- és keresztnév, lakhely, megye.)

Az ajánlat lepecsételendő és boritékára irandó:

«Ajánlat az 1898.....-án kihirdetett s 1898.....n tartandó tárgyaláshoz».

A letéteményezett bánatpénz az ajánlatban részletezendő.

Megjegyzés.

*) Ezen helyen a honvédség számára teendő ajánlatoknál még a következőket kell felvenni: «a Kecskeméten elhelyezett honvéd lovasság zabszükségletét a szükségleti helyre ..... kr, szóval ..... krajczár métermázsánkénti ár mellett el is fuvarozom».

Utánnyomás nem dijaztatik.

«Kosmos» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság, Budapest, Aradi-utcza 8. sz.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII.. Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg**- (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fag os végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek**; végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megteritése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék

és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.

föügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható

WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-keszlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Magyarország legszebb látványossága.

A hódoló — díszfelvonulás.

Óriási körkép, melyen a millenniumi ünnepek legkiválóbb mozzanata történeti és élethűséggel áll a szemlélő előtt.

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható

Városliget, Andrássy-út végén

(a Magyar körkép-társaság palotájában)

reggel 9 órától este 7 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 október 2. 40. szám.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:

* * BASCH ÁRPÁD * *

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

V., NÁDOR-UTCZA 13. SZ.

T. olvasóinkhoz!

Mindazon tisztelt olvasóink, kik előfizetésüket megujitják, résztvesznek abban a sok kedvezményben, melyekben kiadóhivatalunk t. előfizetőinket részesiti, és pedig:

a) megkapják azt a müvészi kivitelü és nagyértékü szines műlapot, melylyel külön kedveskedünk előfizetőinknek:

b) mint az előző évnegyedben öt, ugy a jelen évnegyedben tizenkét igen becses festményt, illetve rézkarczot és szines képet, tehát

minden héten egy-egy értékes műtárgyat

oly előfizetőnknek fogunk juttatni, kinek a szerencse kedvezni fog.

Az e heti jutalomképet, Selmar «A kártyások» czimü festménye után készült művészi kivitelü szines fametszetet melyet kicsinyitve lapunk belsejében is közlünk, a 3918. számu előfizetőnek, **Szontág Mihály** urnak Szegeden juttatta a szerencse, ahová a képet már el is inditottuk.

Az első heti jutalomképünket a Honti Kaszinó Ipolyságon, a másodikat Valeth János ur, posta- és távirda-tiszt Zomborban, a harmadikat Justh István ur P.-Szt.-Tornyán, a negyediket Horváth Gaál István ur, takarékpénztári tisztviselő Esztergomban, az ötödiket Somodi Ilona urhölgy Kolozsvártt, a hatodikat Weissman Hugó ur Budapesten, a hetediket Taller Józsa kisasszony Budapesten, a nyolczadikat Damberg Illés ur, Kolozsvártt, a kilenczediket Sonntag Ferencz ur Bécsben, a tizediket Bertha László ur, Temesvárott, a tizenegyediket Fetter Gizella kisasszony Pozsonyban, a tizenkettediket Galó Krisztina k. a. Debreczenben, kapta.

Kérjük t. olvasóinkat, tartsák fenn továbbra is érdeklődésüket a «**MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK**» iránt és terjeszszék azt ismerőseik körében. — A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok előfizetési ára: egész évre 8 frt, fél évre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Midőn még az előfizetés szives megujitását kérnők, vagyunk hazafias tisztelettel

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok»
kiadóhivatala.

Budapest V., Nádor-utcza 13.

Hirdetmény.

Szerdán, 1898 október hó 5-én délelőtt 9 órakor, körülbelül 160 darab kisorolt kincstári szolgálati ló, **Zágrábban a „Zavrtnica“** uj marhavásártéren az alulirott katonai hatóság által árverés útján fog a legtöbbet igérőknek készpénzfizetés és a III. osztályu bélyegilleték lerovása mellett eladatni, mihez a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Zágráb, 1898 szeptember hóban.

A cs. és kir. 13. számu vonatosztály parancsnoksága.

4.400 szám.
a.

Hirdetés.

A 4-ik hadtest-parancsnokság területén fekvő cs. és közös hadseregbeli csapatok 1899. évi kenyér és zab szükségleteinek biztositása végett

1898. évi október 18-án,
1898. évi október 24-én és
1898. évi október 28-án

a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosság hivatalos helyiségeiben (Budán, hadtest-parancsnoksági épületben), mindenkor 10 órakor délelőtt, irásbeli, lepecsételt boriték alatt benyujtandó ajánlatok utján, nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletesebb feltételek az 1898. évi szeptember hó 25-én lapunkban teljes szövegében megjelent «Hirdetményekben», továbbá a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál, Kecskeméten a 13-ik huszár-ezred parancsnokságánál megtekinthető 1898. évi szeptember hó 6-ikán kelt «Szállitási feltételek füzetében» foglaltatnak.

Budapesten, 1898-ik évi szeptember hó 6-án.

A cs. és kir. élelmezési raktártól Budapesten.

(Utánnyomat nem dijaztatatik!)

VII. ÉVFOLYAM * 40. SZÁM. 1898 OKTÓBER 2.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

TOLSZTOJ.

Ez az öreg orosz itt, a kit prófétának és tizenharmadik apostolnak talán ép annyian neveztek, mint bolondnak és csalónak, bizonyosan kicsit megvetőn mosolygott azon a napon — augusztus 28-at irt az ókalendárium — amikor a világ minden részéből halomszámra dobta asztalára a jasznaja poljanai postás az üdvözlő leveleket.

Aktuális vagyok, — mormogta talán magában — épugy mint Dreyfus vagy a keleti kérdés.

És ha ekkor *Tolsztoj* Nikolájevics Leon a világi dolgok hiuságára gondolt, bizony igaza volt. Mert hetvenedik születésnapján üdvözöltek valakit, aki azt mondja, hogy akkor kezdett élni, amikor megtudta, mi az élet. Addig álmodott. És boldogságot kivántak annak az embernek, aki szerint a boldogság «*nincs*», csak lesz, ha *elértük* a legfőbb jót; az pedig ideális messze van; addig elégedjünk meg annyival, hogy *törekszünk* a legfőbb jóra . . . Ez a törekvés a *szeretetben* nyilvánuljon, és a szeretet az élet egyedüli feladata.

«A *Szeretet* — mondja Tolsztoj — nem azt jelenti tehát, hogy azt szeretjük, ami az ember személyének mindenkori javát növeli, pl. egyes kiválasztott embereket és tárgyakat, hanem hogy törekszünk az emberen kivül fekvő *Jó* után és ami az emberben az állatias személy javáról való lemondás után megmarad. Mert melyik ember ne ismerné azt a boldogságos és ha csak egyszer és legtöbbször kora gyermekkorunkban előforduló érzést, a mikor a lélek még nem fult hazugságokba, a meghatottságnak azt a végtelen érzését, amikor mindenkit szeretnénk szeretni: a legközelebb állókat, apánkat, anyánkat, testvéreinket és a rossz embereket is, ellenségeinket, a kutyát, a lovat és a füvet. Amikor csak egy a vágyunk, hogy mindenkinek jól menjen a dolga, mindenki szerencsés legyen és mindenekelőtt, hogy mi magunk kivihetnők, hogy mindenki boldog legyen. Ez s csakis ez a Szeretet, — az ember életének a lényege».

*

Sokat magyarázták Tolsztoj tanát a szeretetről, amely ugylátszik, nem egészen a krisztusi szeretet. Tolsztoj maga, igy ir a szeretet princzipiumáról:

«Elérheted a legfőbb jót, de csak ugy, ha mindenki jobban szeret téged, mint önmagát. A józan öntudat azt mondja, hogy ez lehetetlen, mert mindenki csak önmagát szereti. Évszázadok mulnak és az emberi élet legfőbb javának rejtélye az emberek legnagyobb része számára megoldatlan marad. És mégis: a rejtélyt már régen megoldották! És mindenki, a ki a megoldást hallotta, csodálkozik, hogyan hogy nem talált rá maga? Ugy tetszik neki, mintha már egyszer régen ismerte és aztán elfelejtette volna: oly egyszerü és magától értetődő a talány megoldása, a mi korunk tévtanai közt oly roppant nehéznek látszott. Azt akarod, hogy mindenki szeressen, jobban szeressen mint önmagát? Csak egy állapot van, a melyben kivánságod teljesülhet. És ez az, a mikor mindenki a mások javáért él és másokat önmagánál jobban szeret. Csak akkor fog téged és mindenkit, mindenki szeretni. És éred el valamint mindenki a legfőbb jót. De ha a legfőbb jót csak ugy érheted el, hogy mindenki, jobban szeret mást, mint önmagát, akkor tenéked is jobban kell szeretned másokat, mint önmagad.

Hol tart ehhez képest a krisztusi szeretet?! Amely csak addig megy, hogy: szeresd felebarátodat, *mint* tenmagad! Nem pedig: magadnál is jobban.

És ezért nem aktuális Tolsztoj. Épugy nem, mint az Apostolok, vagy Mohammed, Mózes, Zoroaszter. A kiknek a születése évfordulója szintén nem aktuális. Pedig Tolsztoj nem apostol. Csak szenvedő ember, aki messzebb jutott a Golgothán, mint mi. És hivő, aki jobban hisz, mint az emberek. Mert gondolkodik is . . .

*

A tolsztoji gondolkodás erőssége: társadalmi bajaink kitünő elemzése. Pozitiv ideáljai összefüggésben állnak azzal a hittel, hogy a szubjektiv megismerés átalakithatja az életet.

Tolsztoj azonban — és most látjuk majd, hogy valóban nem apostol — figyelmen kivül hagyja, hogy az anyagi élet és azok a formák, a melyeket az élet az emberi ész befolyása alatt ölt, lassu fejlődésnek vannak alávetve. És hogy az ember nem mondhat le hirtelen, önmaga jószántából az anyagi szükségletek

ről. Jogunk, sőt kötelességünk a társadalmi élet bajainak konstatálása, de emellett nem szabad elfelejtenünk, hogy jelenlegi társadalmi életünk alakulása maga a természet produktuma. Tolsztoj társadalmi kritikájának az az alaphibája, hogy a szellemi és örök élet princzipiuma mögött nem látja az anyagot és az időhöz kötöttséget és hogy nem ritkán szellemi procedurát lát ott, ahol egyszerü materiális tünemény van jelen.

Az erkölcs hatalmas tényező. Ezért megegyezünk Tolsztojjal abban, hogy a személyes erkölcsnek meg kell előznie a társadalmi átalakulást, de nem hagyhatjuk rá, hogy csak az erkölcs, csak a szeretet tekinthető a jövő társadalmi átalakulás princzipiumának. Mi hisszük, hogy az ember nagy befolyással lehet az anyagra, de nem tagadhatjuk, hogy époly rendkivüli nagy és lenyügöző lehet az anyag befolyása a szellemre. Amig az ember testből és lélekből áll, ép ugy kell fizikai, mint szellemi erővel küzdenie czéljai elérésére. Erőszakot kell alkalmaznia.

És éppen ebből magyarázható az emberiség fejlődésének tragikuma. A szellemi és anyagi erők örök küzdelméből keletkezik az ellentét az abszolut és relativ között, a fájdalom és a gyönyör között. Amig az emberiség erkölcsi eszményei csupán egyes kiválasztott elmékben mint a «jövő zenéje» merülnek fel, a tömeg pedig gunyos mosolylyal utópiáknak nevezi és visszautasitja azokat, addig a jobb meggyőződésü ember kénytelen lesz erőszakot alkalmazni. Az «örök béke» csak a tolsztoji szeretet világában születik majd meg. *Sss.*

Tolsztoj.

A lángész tragódiája.

— Jelenetek és egy irodalmi méltatás. —

Irta: ERÉNYI NÁNDOR.

Személyek:

A LÁNGÉSZ.

ÉN.

I.

Az utczán.

A LÁNGÉSZ: (*Sovány, századvégi alak, kifényesitett köcsögkalap, libegő szárnyu nyakkendő, laktopán.*) Ah bon jour, mon cher ami, jónapot fiatal barátom. Hová siet? Merre? Kisérjen el, ha ugy tetszik. Nos? . . .

ÉN: (*szerényen röstelkedve*) Oh, nagyságos uram, igazán nagyon kegyes, ha megengedi, boldognak fogom magamat érezni, ha . . .

A LÁNGÉSZ: Nonono, csak semmi frázis, semmi érzelgés, fiatal ember. Maga, a ki irodalmi multamat jól ismeri, tudja, hogy mennyire ellensége vagyok minden szólavinának. De nemcsak irásban, szóban is. Nem szenvedhetem az üres, érzelem nélkül szükölködő fecsegést, pedig lássa, manapság mi közöttünk, iróemberek között, mennyi tömérdek a stréber, a proletár. Megirnak egy-két, mondjuk három, minél többet, annál rosszabb kötetet, legyen az próza, avagy vers, összehalmoznak tücsköt-bogarat, hülyébbnél-hülyébb gondolatokat — és a sajtó, ez a bérencz-banda, a fizetett talpnyalóknak ez a brigantaggiója holmi atyafisági vagy érdekközösség folytán, hisz' tudja, hogy szokott már ez ilyenkor lenni, agyba-főbe dicséri őket. Nohát kérem, mon cher, mondhatom magának, a mi irodalmi viszonyaink objektiv szemlélője valósággal csömört kap, megundorodik, utálatot érez. A valamire való tehetségnek valósággal szárnyat szegi ez a dögletes légkör. Én, látja kedves barátom, igaz, tiszta lelkesedéssel vagyok minden iránt és fájdalom, nem hagyhatom abba munkásságomat. Lelki kényszer ez, dolgozni, dolgozni szakadatlanul, utolsó lehelletemig. És mi haszna? Ismernek, méltányolnak? No, de nem is várom. Nem éri fel észszel és lélekkel ez a mai korcs világ, ez az eszeveszett birálat az én poézisom tiszta melegét. Nem értenek meg, nem képesek felérni azokba a régiókba, a hol vége minden alanyiságnak, a hol csak az igazság, eszmény, költészet hivei és szeplőtlen harczosai, a kik...

ÉN: (*kétségbeesetten szabadulni óhajtok, a fejem zug*) Bocsánat nagyságos uram, én erre megyek.

A LÁNGÉSZ: Ah, vagy úgy, lássa igy elragadtatom magam néha. De ön megy. Látogasson meg lakásomon, Rue de . . ! no, lássa, lássa, mily szórakozott vagyok, még mindig Párisban képzelem magam. Tulipán-utcza 56. Tehát elvárom egy kis beszélgetésre. Minél előbb! Holnap. Jó, tehát holnap. Au revoir, én most sietek a kiadómhoz, talán hallotta már, összes műveimet akarják kiadni. Most folynak a tárgyalások. Ámbár higyje el, manapság, a mai satnya irodalmi viszonyok között, igazán merész vállalkozás egy valódi lélekből meritett . . . (*megpillantja egyik szinház kardalosnéját*) Ah pardon mon cher, de most már én sietek, vár a kiadóm. Au revoir: Holnap biztosan!

ÉN: (*Megkönnyebbülten felsóhajtok és elsietek.*)

A LÁNGÉSZ: (*A kardalosnő után siet és befordul egy utczasarkon.*)

II.

Otthon.

ÉN: (*Érdeklődve a lángész otthoni élete iránt, mivel kétszeri találkozás után ennyire megajándékozott bizalmával, bekopogtatok a Tulipán-utczai lakás ajtaján.*)

A LÁNGÉSZ: (*belülről*) Entrez!

ÉN: (*Belépek. Művészi rendetlenség. Óriási faragott iróasztal tele szanaszét heverő «kutyanyelvekkel». Franczia és angol könyvek vadonatuj felvágatlan példányokban hevernek garmadaszámra a földön, szőnyegeken és asztalon. A lángész hosszu kecskés férfipongyolában, lelógó hajfürtökkel á la Bródy Sándor, félfekvő helyzetben egy törökös pamlagon.*) Nagyságos ur, eleget kivántam tenni szives meghivásának.

A LÁNGÉSZ: Hozta Isten fiatal barátom, hát hogy van, mi az ujság a nagyvilágban. Hja, ön fiatal ember, jár-kel ide s tova, az ilyen magamfajta öreg legény, no, ne mosolyogjon . . . igen, igen törődöttnek, fáradtnak érzem magamat. Ki vagyok merülve. Ez az örökös idegsorvasztó, megemésztő munka . . . (*felugrik a pamlagról, le és fel járkál izgatottan a szobában és kapkod a fejéhez. Sohajt.*) Ah! Igen ez az örökös, lázas munka egészen kimeritett. Hát nem boldogabb az a zsákhordó, a ki napi néhány krajczárért, a mi kenyérre kell neki, a testével áll ki az élet harczterére, mig én egy egész életen keresztül az agyammal munkálkodom semmiért, egy hiu ábrándért, az emberiség, a haza jóvoltáért. (*keserüen felkaczag*) Hahaha! Bolond vagyok, bolond, de ez a végzetem.

ÉN: (*félénken közbeszólok*) Megegyezésre jutott Nagyságod a kiadóval? Mikor jelennek meg összegyüjtött munkái?

A LÁNGÉSZ: Ah, jó, hogy eszembe hozta. Hát még ez is. Nem elég ez az idegölő, folytonos szellemi munka, a mit évek óta végzek, még fizikai munkákkal is kell fáradoznom?

ÉN: Hogy-hogy?

A LÁNGÉSZ. Hát még le kell irnom «Összegyüjtött munkáimat».

ÉN: Nem másoltathatja le Nagyságod valami iródeákkal?

A LÁNGÉSZ: De hiszen előbb csak nekem meg kell irnom.

ÉN: ??

A LÁNGÉSZ: (*fölénnyel mosolyog*) Hja, édes fiatal barátom, maga még bizonyosan annak a materiális truppnak a behatása alatt áll, a kik irnak. Jön egy röpke, üres gondolatuk és sietnek ezt különböző szószokba fereszteni, hogy minél előbb érczre válthassák elmeszüleményeiket. Ugy-e igy van? De én mikor egy igazi gondolatom van, annak kidolgozása napokat, mit mondjak, heteket vesz igénybe. Hány álmatlan éjszakát töltöttem itt iróasztalom mellett, bámulva a gyertya világába, mialatt agyam minden rostja, idegem minden szála a legóriásibb munkában volt. Igy kerekedtek aztán ki hirtelen jött ötleteim hatalmas eszmékké, melyek országot fognak érdekelni. Igy van ez, édes barátom. És kár lett volna minden perczért, amit az irás fizikai munkájára szántam volna, mert azt mind elmélkedéseimtől, gondolkodásomtól vontam volna el. (*Büszkén kiegyenesedik. Én növekvő bámulattal hallgatom.*) Tudja hol vannak az én «Összegyüjtött munkáim»? (*Homlokára üt*) Itt!

ÉN: De hát a világ, a birálat igy nem vehet tudomást . . .

A LÁNGÉSZ: Melyik világ? Az az ostoba nagyképü társaság, amelynek nem értem rá hizelegni, mikor az alkotás láza elkapott?! Látja az a kicsiny, de józan csapat, amely éppen oly mellőztetésben részesül a hatalomtól, mint én, elismer engem és ünnepel. Ez nekem elég, ez nekem fényes elégtétel. Nézzen ide. (*Felmarkol egy csomó tiszta papirost, a melyeken csak egy-egy sornyi czim van: «A szerelem teoriája» «A természeti vallás» «Shakespeare mint plagisátor» stb.*) Mennyi dolgozni való. Mennyi parlagon heverő eszme. Csak ráérnék, időm jutna, hogy leirjam a már kész munkákat, tanulmányokat. Ah, de véges és rövid a lét, ennyi szép terv keresztülvitelére, ennyi eszme megtestesitésére. Valóban szerencsétlennek érzem magamat! (*Szinházi dllásban arczczal rádől a pamlagra. Szünet.*)

ÉN: (*kezdem magamat kellemetlenül érezni.*) Ha megengedi, távozom . . .

A LÁNGÉSZ: (*felemelkedik a pamlagról*) Ne menjen még fiatal barátom. Tekintsen körül egy kissé műhelyemben, ahol (*keserü gúnynyal*) — halhatatlan műveimet alkotom.

ÉN: ??

A LÁNGÉSZ: Ön kérdőleg tekint rám. Ismét ugy-e konkrét eredményt szeretne tőlem látni, köteteket, ujságczikkelyeket, vagy efféle bolondságokat! (*affektáltan*) «Vanitatum vanitas!» Egy szó, mint száz: nem akarok lesülyedni az ugynevezett czéhbeli irók sablonos szektájába, a kiket aszerint mérlegelnek, hogy mennyi művök jelent már meg nyomtatásban. Az igaz iró a lelkében koncipiál és ezzel nagyobb hasznot hajt az emberiségnek, mintha könyvtárakat adna ki. Igy van ez, mon cher ami. No, de most már igazán a testet-lelketkötő fizikai munkára kell magamat adnom, egy bölcselmi tanulmányom már régen készen van, — csak meg kell irnom. Nem bánom tehát, ha magamra hágy.

ÉN: (*eltávozom, de tiz-tizenöt perez mulva látom a lángészt, amint egy hölgygyel a sétatéren fel és alá járkál, miközben az emberek sugdosva magyarázzák egymásnak: «Ott megy a hires iró!» «Milyen érdekes arcz.» «Igazi genie-fisiognomia» és igy tovább.*)

III.

A kórházban.

A LÁNGÉSZ: (*A kórágyon fekszik, sápadt arczczal, beesett szemekkel, haldoklik, gyenge hangon*) Tehát ez a vég! Éreztem, tudtam régen, hogy ez soká nem tarthat. A szakadatlan munka áldozatot követelt. Megnyugszom a sors rendelésében. Csak egy búsit, egy keseriti meg a földi lét utolsó perczeit. Hogy még sok dolgozni valóm lett volna. Sok nagy eszme, sok fényes ábránd várt még megvalósitásra. Oh, én igen szerencsétlen vagyok, nagyon szerencsétlen.

ÉN: Vigasztalódjék.

A LÁNGÉSZ: Csak az a tudat ad enyhet, csak az vigasztal, hogy megtettem kötelességemet. Alkottam egész életemben, munkálkodtam és fáradtam. Vajjon megért-e az utókor? Méltányolni fogja-e törekvéseimet, osztályosa lesz-e az én eszméimnek, nem tudom. És ez a tudatlanság — a lángelmék tragődiája. Finita la commédia!

—

Jó czimborák. Karcsai festménye.

IV.

A Fővárosi Harsona nekrológja.

«Tehetetleni Zalán †. Ismét egygyel kevesebben vagyunk. A legkiválóbbak sora ritkult meg. Nagy, pótolhatlan rést ütött a halál kaszája. A kiváló költő és filozofus ma reggel elhunyt. Munkatársa volt lapunknak is és neve aranybetükkel lesz feljegyezve lapunk annáleseiben, annyi kiváló elme társaságában. Magábazárkózott, igazi lángelme volt, ki nem a tömeg muló becsü tapsaiért, de az emberiség és haza javáért fáradozott és munkálkodott. Mint az igazi nagy tudósokat, őt is kevesen ismerték a hazában, halhatatlan művei nem forogtak közkézen, de irodalmi hagyatéka valóságos szenzáczió lesz irodalmi és művészeti körökben. Rövid időn belül közkincse lesz a nemzetnek. Az elhunyt poéta temetésén, mint alkalmi tudósitónk jelenti, képviselteti magát az Akadémia és a különböző irodalmi társaságok. Az elhunyt lángelme tagja volt az «Uri kaszinónak» és a «Nemesi társaskör»-nek. Szelleme világitó szövétnek lesz az utókor számára.

ERIKE

Eltünt a köny, mosolyra nyilt az ajkam.
Derüs az arczom és a homlokom.
Megváltozott a szivem, más a lelkem,
Nem ismer rám szülő, barát, rokon.
Eltünt a köny, eloszlott mint a harmat
Ha napsugár éri a rét füvén . . .
Eltünt, eloszlott: édes ajkaiddal
Felcsókolád én bájos Erikém.

Ott fönt a bérczek éles, zord legében,
Hol fü, virág senyvedve tengenek,
Ott fönt, hova roskadva hurczolám fel
Pihenni vágyó fáradt lelkemet, —
Ott, ott jövél a sürü fenyves erdők
Mélázó bús tündéreként felém . . .
Gyászodban olyan andalogva jártál
Miként felhőfoszlány az est egén.

Némán követtelek a rengetegben,
Nem volt hozzád szavam csak sóhajom,
De titkos szótlanságom is megértéd
Te bolygó bánat, tüző fájdalom.
Mellém pihentél s arczodat vonagló
Szivemre hajtva sirtál, könnyezél . . .
Igy, igy borul reá a sápadt estre
A halkan suttogó szerelmes éj.

Szerelem volt, ami ölembe üzött,
Szerelem volt-e, vagy csak szánalom? —
Nem kérdezém . . . Elég volt tudnom annyit,
Hogy édes csókok égtek ajkamon.
S csókoktól támadt fel ifjuságom,
S csókok adták vissza lelkemet!
Boldog valék! . . . S ki boldogitott arról
Miért ne hittem volna hogy szeret . . .

Szerettél s bár e szót nem mondta ajkad,
Szerettél hiven, önfeláldozón.
Az örvény hasztalan zúgott alattad,
Te ott csüggtél a méla álmodón.
Sovár szemed csak őt, csak őt kereste,
S nem nézve, hogy feléd száz vész rohan,
Megtudtál volna halni egy mosolylyal
Csak őt láthattad volna boldogan.

Szerettél s még hűséget sem kivántál,
Szerettél s nem volt csak egy óhajod:
Elhamvaszthatni csókjaid tüzével
A szivet s lelket őrlő bánatot.
Szerettél . . . s forró, lángoló szivednek
Egy volt csak, egy, egyetlenegy:
Ha más nővel még boldogabb lehetnék,
Szeressem őt s téged feledjelek.

Szeress, szeress te nyájas arczu jóság,
Szelid csengésü vigasz, szánalom . . .
Szeress s én szent neved minden betüjét
Áldó imába, dalba foglalom.
Szeress . . . S ha tán ezért sötét hajadba
Nem is kerül jutalmul mirtuság,
Tiéd, tiéd mit egykor nékem adtál,
A sirból feltámasztott ifjuság!

Velszi Bárd.

A TRAFIK.

Irta: FODOR GYULA.

Kilencz gyermek ült a korcsma előtt.

A legkisebbnek még nem ért a tőczikről földig a lába s a legnagyobbnak még nem ért sarkig a viganója. Száraz kenyérke a kézben, piros rózsa az arczon, — már ahogy az egy szegény falusi korcsmáros gyermekeihez illik, akinél a kereslet csak a gyufától a faggyugyertyáig s az eczettől a kékvizig terjed.

Hát, azontul minden is fényüzés a világon, a miért a falusi kapásnak nem fájdul meg a mája.

Elférne pedig egy kis áldás az eszterhaj alatt.

Az ivóban a két hosszú fenyőfaasztal ugy keresztbe vetette kecskelábait, hogy egy falu összes korhelye rányomhatná vedlett könyökét, még se roppanna meg alatta. Ahelyett azonban az az apró bogár próbálja rajta a fogát, a melyik szú—szú— mig belé unik az állásba a legerősebb butordarab is és leül a földre pihenni.

Mert a korhelyek nagyon megfogyatkozának abban az esztendőben, mikor hatvanhatot irtak nyolczszáz után. A kutakból akkor kiszáradt a viz, a kalászból a szem, a korcsmákból a bor és örült aki egy jó ital vizet kaphatott; — kár lett volna abból pálinkát csinálni.

Az üres ivóban végighosszig lépkedte a saját árnyékát Ábris gazda, akit hosszú lobogó szakála daczára sem hittak Ábrahámnak; mert a csapláros a nép kegyencze, az ő kegyenczével pedig vénségére is csak gyermeknyelven beszél.

Most azonban végkép elpártolt tőle ez a pártfogója is és épen az egyptomi hét sovány esztendőt latolgatta Ábris roppant alázatossággal és füzte gondolatra az imakönyvből azt a görcskapott betüket, melyeken állitólag már Ábrahám patriárka is számtalan ludpennát tört össze mig megtanulta, de épp azért hamsitatlan régi áhitat lehet, mert akkor irták, mikor még az isten is a földön járt, hát tudták, hogy kell vele beszélni.

Jó is ez a jámborság a maga helyén, mert a mennyországot el lehet ám érni szép énekszóval is az igazi jámborságnak; de mikor a kapás ember fokhagymát eszik reggelire, veres hagymát szel délebédre és kutvizet iszik vacsorára, — miből épitsen magának a korcsmáros tornáczos házat? Pedig annak oszlopai közt szebbnek látszik a serdülő leánygyerek s a papa öreg napjaira egy ménkőnagy bőrös székbe temetkezve, pipaszó mellett hallgathatja a szunyogdongást.

Neki pedig kétszeres jussa lett volna az ilyen komóczióhoz. Először, mert kilencz gyermeke közt a hetes számot a leányok képviselték; másodszor, mert a pipát annyira szerette, hogy csak imádságközben vette ki a szájából. Evésközben ugyanis nagyokat szippantott belőle, hogy ki ne aludjék a leves aljáig.

— Van-e még több istencsapás? sóhajtott Ábris, amint az adószedő finánczot látta bekanyarodni az utczába, mert a trafikadóval még hátralékban volt. A dragadérosz szivarból két hét óta nem adott el egy gyufára valót s ami a pántlikára vágott trafikdohányból hiányzik, azt ő maga szitta el kegyeletből. Lássa legalább az adófelügyelő, hogy az ő dohánya is csak kell valakinek.

— Mért nem tart maga drágább szivarokat? támadja meg az üres kezü korcsmárost a nyegle finánczgyerek, kinek vékony uri czombján hivalgóan kottyant meg a hajdani granátosok kezéből kivedlett bőrkard. — Manapság pénze csak az urnak van, annak pedig csak finom szivar kell. Okos családapának ilyenre is gondolni kell, nemcsak a gólyakeleplésre.

Ábris végigsimitotta azt a nagy lobogó szakállát és töredelmesen mondta utána: igaz, igaz. Linka is ugy nől, mint az arkanzaszi kukoricza. Tegnap még a rigó is átugrotta az árnyékát s ma már a napsugárban lobog a piros virágja.

— Hát, tartani kell finom czigarettákat is, mert az után bomlik a legényvilág. Az pénzt hoz a konyhára.

Linka, (a kilencz közül a legnagyobb) az ajtófélhez simulva hallgatta e nemzetgazdászati fejtegetéseket és Süveges Marczel, a szemlész ur ugy találta, hogy gyönyörüen áll neki a kurta ruha. Ebből valóságos trafikkülönlegesség lesz. Szakértő ember nem is fogja megállni mosolygás nélkül.

Áttetsző finom bőre és buzavirágkék szeme volt, a haja meg olyan aranyvörös, hogy karpereczet lehetett volna fonni belőle egy királyné karjára.

— No, ha ez a leány fogja a trafikot árulni azzal a muknyi kis piros kezével, még az is ide fog járni füstölőért, a kinek holdszámra terem a muskotálylevelü. Nem is adnék trafikot csak olyannak, a kinek szép leánya van. Az állam is onnan huzza a legtöbb hasznot, mert a szépséggel arányosan nől a fogyasztás.

Ábris elégülten dörzsölte egymásba nagy vörös kezeit és háladóan hajolt meg a szemlész ur előtt, kinek szeme mint a lobogó nap szórta epedő sugarát arra az ajtóban álló kis «vörösbegy»-re, aki maga is mosolygott a jobb mód elé; mert nagy ellensége ám a szépségnek a rántott

A kártyások. Selmar festménye.

A Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok e heti jutalomképe után kicsinyitve.

leves. A szoknyája ugyan a leghosszabbik volt ma rajta, de az sem ért bokáig s a legjobb czipője volt a lábán, de annak is félre volt a sarka taposva.

Nem is csuda, mikor Ábris mindent csak az égtől várt; akkor pedig még nem volt a felhők közt czipőgyár, még az angyalok is harisnya nélkül jártak a harmatos felhőkön.

De hát a félresarku czipő sem tarthat örökké.

Amint a trafik kezdett jobban lábra kapni, Linka maga ment a városba magas sarku czipőket választani. Ettől fogva Linkát soká nem látták Repegyen.

A kapások ugyan hamar napirendre tértek fölötte, de Ábris sokat imádkozott ugy a maga, mint az eltévedt leány lelki üdveért. Nagy megnyugvás van pedig az imádságban, aki igazán tud imádkozni.

Olyanformán van biz a' hogy a lélek csak megnyugszik a változhatatlanban, hanem a trafik, az szörnyeteg, annak szép leány kell, különben a legszebb manilla-szivar is csak a komisz «dragadérosz» sorsára jut benne. Addig válogatják, mig lepattog a bőre és keserü papirba pólyázva maga a gazda szivhatja el az elmaradt hasznok fejében.

Linka helyét tehát a trafikban a rangidősb Rebekának kellett elfoglalni. Hamar belenőlt a hivatalába. A különbség se volt nagy. Csak éppen, hogy szőke volt a haja. Az utasok azt hitték, hogy Linka szódával mosta meg a haját, ami akkor a női pipereczikkekhez tartozott, mint manapság a «szerecsika.»

Pedig Rebeka még Linkánál is szebb volt. Nagyon illet az ő kis kacsójának, mikor a barna szivarokat megforgatta piros ujjacskáival s kiválogatta az öreg uraknak a «pötyögősöket.»

Veszedelmes udvarlók pedig azok az öreg urak, mert azok aranyba foglalva, hintón viszik a maguk hódolatját s attól megbomlik még a trafikus leány is, akármilyen szép.

De szép volt pedig az a kis lány, akiről a pirók tanitó csinálta azt a notát, hogy: «Falu végén egy kis ház, ott lakik az árendás; van annak egy szép lánya: Rebeka, (háromszor Rebeka!) Amit azért nem lehet versben leirni, mert nem költen ény, de igaz.

Azonban, akárhogy mentegessük a dolgot, csak igaz a, hogy mikor a gólya bucsuzott repegyi lápoktól, Rebeka bucsuzatlanul vált meg az apai háztól.

Mért kellett neki is uri fogaton menni a városba bevásárolni, azt senki sem tudta összhangba hozni a trafikkal; de mert többé vissza sem tért, nem dalolhatták Repegyen azt a szép nótát, mert nem volt az árendásnak Rebeka leánya.

No no, fiatal urak! Nem kell mindjárt úgy szörnyüködni. Nagy csorba esett ugyan a repegyei erkölcsi világrenden; de tessék elgondolni, hogy nem volt még akkor a morál olyan beczézet virága a társadalomnak, mint manapság. Aztán, ha valaki meg akarja mutatni, hogy talpig gavallér, ám hát «kard ki!» Álljon oda a boltajtóba, mert ime most lép be azon a barlangba tévedt sugáros hajnal, a harmadik leány, aki csakugyan megérdemli, hogy lábaihoz boruljon a megadó hódolat.

Hát igen! Juditnak is kurta volt már a bokorugró szoknya.

Tudja isten, hogy nőlnek azok a leánygyerekek olyan hirtelen, mint az adósság, a mit az uzsorás természettől vettünk kölcsön szilaj kamatra. Tönkre megy az ember, mikor vissza kell őket fizetni, — az esküvő után.

Judit pedig veszedelmes adósság volt. Félni lehetett, hogy hamar felmondják.

Bogár fekete szeme ugy ragyogott az alól a sötét szemhaj alól, mint a napfényittas gyémánt; a szemöldökei pedig sürük és ívelték voltak, mint két fekete kolibri-szárnyacska. Aztán különös metszése van némely ajaknak, hogy az mindig mosolyog. Hanem amire mégis legnagyobbat dobbant ez erős férfikebel, az a sürü, omlatag, fekete nagy haj volt, melyet ha karjára csavart is, még annyi varkocs lógott le belőle, hogy elég lett volna az irigységet örökre elhallgattatni vele.

Micsoda hire lett ennek a kis falusi trafiknak! Még a touristák se a Mátrába jártak parádi vizet inni, hanem Repegyre czigarettázni.

Hát, mondok is valamit. Még a czigarettáit is elnevezték «Judit-czigarettáknak». Ami abban különbözött a mai szemfényvesztéstől, hogy nem volt a fele papirszopóka és akármelyik végéről rá lehetett gyujtani, mint a káromkodásra.

Még a földesur jurista fia is maga járt (hintón) czigarettát venni; pedig a juristánál, — mig nem volt «mensa academica», — nem volt nagyobb úr a világon.

Ábris elégülten simogatta piros szakállát. No, ezt az egyet már el nem szöktetik, mert annyian őrzik, mint a mesebeli királyleányt, akiért háromszáz nemes lovag a kravátliig vágta le egymás gombját es utoljára nem volt kinek az ujjára huzni a jegygyürüt, mert az utolsó, aki megmaradt egy akasztófára való «házas» ember volt, kinek nemcsak három háza, de három trafikos-leány felesége is volt már meseországban.

„Hogy a retek?" Schramm festménye.

Hogy tudta volna azt Ábris férfi létére, hogy mikor a leány lefekvés előtt megolvassa a padlás gerendáit, biztosra lehet venni, hogy éjjel arról a lovagról álmodik, aki szárnyakat köt tolakodó vágyaira s azok elrepitik őt a szegényes fészekből.

Egy szombat este csak a faluvégi rakottyás forrásig ment Judit egyedül és nyoma veszett, mint a Noé harmadik galambjának. Ábris pedig egy kétségbeesett gondolatra vetemedett: lemondott a trafikról, mert abban épen olyan hiába imádkozik az ember, mint a kávéházban. Mindennél előbbvaló pedig a lelkiüdvösség ezen a romlott világon.

Keserü pár esztendőt ért ezután a faluvégi kis ház, de azért a fecskék csak odafészkeltek minden tavaszszal az eszterhaj alá. A kisebb testvérkék meg is kérdezték tőlük, ha nem látták-e a nénjöket valahol? Kettőnek szőke a haja, és kék a szeme, a harmadiké pedig fekete, mint a mama ruhája; de a szája piros, mint a vérbélü cseresnye.

A fecske csacsogott is valamit a fészek széléről, mit a gyerekek nyilván meg is értettek, mert az ártatlanság tud ám madárnyelven is. Mikor pedig őszre járt az idő, elküldték vele az üzenetet a három nénjöknek az ismeretlen idegenbe, hogy jöjjenek már haza mielőbb, mert a mama öregszik, a papa meg vénül.

A fecskék el is vitték az üzenetet, de átadták az ezerlábu sorsnak, mert az jobban tudja, hol laknak az elbujdosott trafikos leányok, mint egy szegény, iskolázatlan fecskemadár. Az aztán hamarosan el is járt a megbizatásban.

Pár hónappal később Rebeka huzódott be az ajtón, mint a sápadt tavaszi köd. A leányok szeme piros lett a sirástól s az Ábris hajnalba mártott szakálát deresre mosták az omló könyek; de azért örült, hogy visszanyerte gyermekeit, pedig már is kilenczen voltak egy kenyérhez, ami magának is kevés volt. De hát a szegénységnél sokat pótol a szeretet.

Néha az égen is váltakozik a szivárvány, meg a felhő, mint az ember lelkében a hit és kétség. Ki akarta próbálni az Ábris jámborságát is egészen, azért hazaküldte a harmadik leányt is, a legszebbet, aki eltévedt.

Mikor legjobban virult a tavasz, hervatagon, leomlott, sátoros hajjal és félretaposott czipellőkben vetette magát az apja lábaihoz a még romjaiban is szép Judit.

Ábrisnak összefagytak a fogai az indulattól, de csakhamar szétolvadtak a meleg szeretettől. Lesirta az utolsó könyét is arra a fényes fekete hajra, aztán megkönnyebbülve, ujult remény zálogául adott a két serdülő fia kezébe egy-egy kesergő fütyülőt, a harmadikkal pedig maga indult a világnak — vagyont szerezni.

Keserves kenyér pedig az a nyulbőrkereskedés, mert háromfertály esztendőn át vedlik a szőre.

Hanem azért tiz esztendő mulva ő vette meg potom negyvenezer frtért árverésen a csábitó földesur birtokát s a megyei közgyüléseken ott szorongatták a kezét a «tekintetes várm gye» nagyságos tisztviselői.

Igy szokta jutalmazni a szeretet az igazi jámborságot.

TITOK.

Rábiztam a titkom
Az orgonakertre,
Rálirtam a neved
S mellé, hogy szeretlek,
A kis levelekre.

Arra járt a szellő,
Rászálliott a lombra
S ellopta a titkom,
Virágról-virágra
Szerte-széjjel hordta.

Oda szállt a madár
A fészkét kereste
S édes dalolással
Repült mindenüvé,
Titkomat ellesve.

Madár rólunk dalol,
Virág reánk nevet,
Ugy-e nem haragszol,
Hogyha el is mondják
Titkom mindenkinek.

VÁRNAI EMIL.

Beppo. Blaas Jenő festménye.

Vízhordás. (Dalmácziából)

Cuba E. A. vízfestménye.

A zboróí várkastély.

Zboró.

Magyarország egyik legrégibb műemléke, a hires neves zboróí vár, a melyhez történelmünknek annyi hősi és romantikus emléke füződik, az utóbbi időben idegen kézre került. A vár tulajdonosai az Erdődy grófok árverésre bocsátották Zborót és valamelyik külföldi nagy műbarát, a ki bizonyára jobban becsüli más ország történeti hagyományait, mint mi magyarok a magunkéi, volt oly szerencsés, hogy magához válthatta a műkincsekkel gazdagon telirakott zboróí várat. Calm gróf, az uj tulajdonos, az idegen, bizonyosan jobban meg fogja becsülni a mi Zborónkat, műkincseivel együtt, mint volt tulajdonosai. Két képünk közül az egyik a vár képét mutatja be, mig a másik a zboróí vártemplomot. A zboróí vár már a XIII. században állott, mert IV. Béla király 1241-ben Makó de Tárcza nevü várkapitányát ajándekozta meg vele. A XIV. században a Bubek-család tulajdona volt, a XV. században Ónodi Zudar birta, akinek családja kihalván, a vár 1470-ben Mátyás királyra szállott, ki a Rozgonyiaknak ajándékozta. A XVI. században sokszor cserélt gazdát. A Tárczayak, Zápolyák, majd a Serédyek váltogatták czimereiket a várfalon. De mindenkor magyar kézben volt Zboró, sőt fejedelmi birtok is volt a Rákóczyak kezében. Eléggé ismeretes a Rákóczy György-féle anekdota az egy és ugyanazon évben vert egy véka arany vételárról, a melyért Rákóczy a várat Serédytől megvette.

Másik képünkön láthatható a renaissance stylben épült kéttornyu vártemplom és az I. Rákóczy Ferencz által 1660-ban emelt kastély. Hogy fogja vajjon érezni magát Calm gróf, az uj tulajdonos, ha ott fog járkálni a Rákóczyak hajdani fényét és dicsőségét hirdető falak között?! A régi tulajdonos, ugylátszik, rosszul érezte magát.

e. n.

A komédiások.

Operette 3 felvonásban. Irták: Bucheron és A. Mars. Zenéjét szerzette: Louis Varney. Először adatott a Népszinházban 1898 szept. 30.

A czirkuszi élet kulissza-világából már több operette meritette tárgyát; «A komédiások»-nak tehát nem jutott más, mint a czirkuszt a maga egészében szinpadra vinni. Mert ugy tessék gondolni, hogy a «Komédiások»-ban igazi czirkuszi mutatványok mulattatják a közönséget. A primadonna súlyzókat emel és székekkel dobálózik; Szirmai és Németh pedig mint Masson és Robinetti ujabb kiadásban, birokversenyre kelnek és földhöz vagdalják egymást. Mindez Varney-nek édes muzsikája mellett történik, mert egyéb történet nincs a darabban. Hacsak történetnek nem vesszük azt a gyüszünyi históriát, ami — terjedelmesen elmesélve — ennyiből áll.

A czirkusz-igazgató szépifju leánya, a ki erőművésznő, esküvőjét üli a szomszéd bódé állatszeliditőjével. Nem szereti a legényt, mert az ő ideálja: a legerősebb ember, a mi egy erőművésznőnél igen természetes. Vágyainak netovábbja, hogy olyan emberre akadjon, a ki birokversenyben legyőzi az apját. Nos, mi sem természetesebb, minthogy egyik imádója vállalkozik s az operette-igazság nevében földhöz vágja a papát. Ebben a pillanatban lángra gyúl az erőművésznő szerelme. Igen, de ő már az állatszeliditő neje s erőművésznőnél szokatlan erényes lévén, nem lehet imádottjáé. A bonyodalmat ilyenféle erőművésznői logikával oldja meg: nem csalom meg a kedvesemmel a férjemet, de viszont a férjemmel sem csalom meg a kedvesemet — s férje kivánságai elől megszökik a

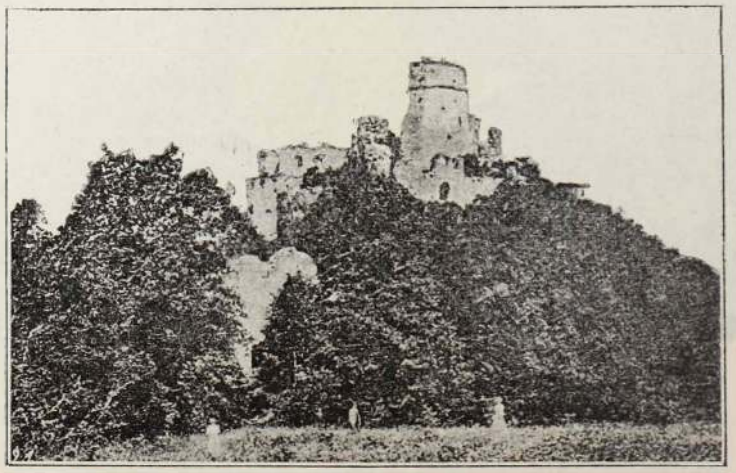

A zboróí várrom.

kedvesével, de előbb megesketi, hogy tiszteletben fogja tartani női erényét. A vége mégis az, hogy az uj pár egymásé lesz. Ennyi az egész, a többi Varney muzsikája, a mely kellemes, dallamos és hangulatos.

A darabot Kopácsy Juliska kedveért adták elő. Kopácsyról annak idején, mikor a Népszinházból indokolatlanul eleresztették, ugyanaz volt a véleményünk a mi most: szép, finom hangú, kedves primadonna, a ki — megfelelő szerepekben — diszére válik bármely szinháznak. Külföldi körútja és sikerei után is azt mondhatjuk róla. Valami óriási fejlődést vagy emelkedést nem találtunk nála, hacsak azt nem, hogy még szebbnek látszik a hosszú távollét után. A közönség örülhet ennek a viszontlátásnak. Az előadás igen jó volt. *dr. sz. i.*

INNEN-ONNAN.

—*e*—. **Lenn és fenn.** Lenn, a tömjénszagu, sötét, komoran boltives kriptában és fenn, a langyos, csillogó, kaczagó szeptemberi napfényben . . . Lenn, ahol megszünik minden örön, minden bánat, a hol örök a némaság, végtelen a csend és fenn, ahol ujra elkezdődik a vigasság, el a testvérharcz, ahol örök a zaj, sohasem szünő a forrongás. . . . Lenn, ott megférünk kicsiny négyszögü házikóban és békén álmodunk, ha van álma a nagy éjszakának; fenn, itt kicsiny nekünk az egész világ és gondosan elkerüljük az álmokat, mert ébereknek kell lennünk, hiszen ők is, a többi emberek, éberen virrasztanak és félnek az álmoktól. Mert álmodni nem jó. Minden rosz, mitől félünk, rettegünk, felkeres az álom szárnyán és nekünk, bünösöknek, van miért félnünk az álmoktól, az éjszakától. És mikor az álom lidérczeitől megkinzott lélekkel reszketve várjuk a reggelt, át, meg átczikázzik agyunkon a rémes gondolat: Im, itt fenn egy rövid éjszakán át ugy megtépdesi lelkünket karmaival a gonosz álom, mi lesz még ott lenn, ha majd jő a nagy éjszaka, amelynek hiába fogjuk lesni — várni a reggelét? . . . Igy mi, szegény bünösök.

De ők, a Jók, a Nemesek, a Nagyok és a Tiszták várva-várják az estet, amely soha többé nem fordul reggelre. Mosolyogva, boldogan üdvözlik a nagy, fekete éjszakát, amely sürü leplével eltakarja előttük a multat amelyben csak jót tettek és amelyben csak szenvedtek és járták a Golgothát unos-untalan. Ők, a Szentek, a nem is emberek, kitárják karjaikat, mikor megcsendül fülükben a senki mástól nem hallott hivó szózat, ők nem rettegnek az álomtól, amely örökké tartó, végtelen.

És Ő is közéjük tartozik már. Soha emberarcz Őt többé meglátni nem fogja, soha ajka jóságos szavakra többé nyilni nem fog, zizegő páfrányok az erdők mélyében sohasem csókdossák meg ruháját és csobogó csermely nem fogja szomját soha többé lehüteni. Miasszonyunk boldog már. Lenn, a tömjénszagu, sötét, komor kriptában, ahova nem hallatszik le egy szemernyi sem abból a csunya, nagy zajból, mi itt fenn megint urrá lett a földön. A harangok zugásának utolsó akkordja elszállt a levegőben és itt fenn hétköznap van ismét. A nagy feketeséget felváltja a nagy szürkeség.

I. J. grófné. Lenbach festménye.

Az antisemita nap. És mint évszázadok óta évenként, ugy az idén is lebőjtölte a választott nép a hosszu napot. A hosszu napot, mely azonban ez évben nagy későre esett és ennélfogva mégsem tartott az a 24 óra oly végtelen soká, mint máskor, mikor a nap mintha egy cseppet sem volna kiváncsi a föld másik oldalára. Ezuttal még nagyobb volt az öröm azok sorában, kik csak azért sanyargatták magukat, mert öregapjuk is megtette. Borus, felhős volt az ég és ez tiszta nyereség, mert derüs égboltozat mellett csak az első három esticsillag megjelenése után lehetett volna a 24 óráig nélkülözött ételhez hozzányulni, mig most élt bennük a remény, hogy azt a félórácskát elsinkófálhatják nagy jámboran az Urtól. Délelőtt és délben már nagyban latolgatták az elsikkasztandó fél óra esélyeit és estefelé? Délután fél öt óra tájban már az összes gondok szétoszlottak, azonban szétoszlottak a felhők is és barátságos napsugár mosolygott a földre. Szóval az a fél óra kellemetlen félóra maradt, s bizony becsülettel kellett kibőjtölni azoknak is, kik utaztak erre a 30 perczre . . .» S ez a «jó hecz» nyilván az antisemiták műve lehetett. Ezuttal az antisemiták mondtak «cherem»-et a zsidóknak nem a fejére, hanem a gyomrára.

Hajnalkor a tárgyalási teremben. Hajnali négy óra. A birák, az esküdtek szundikálnak és csak a védő-ügyvéd beszédének hangosabb kifakadásaikor vetik fel ijedten arczukat. Vádlott a szuronyos őr karjaiban aluszsza az «igazak álmát.» A védő-ügyvéd olykor nagy titokban egy cognaccal telt flaskót huz ki zsebéből, jóizűt iszik, majd czitálja a sajtó-törvény illető paragrafusait.

Egy berugott úr (dalolva a tárgyalási terembe lép)

«Vörös bort ittam az este
Ragyogó csillagom, galambom,
Most is részeg vagyok tőle
Ragyogó csillagom, galambom»

A törvényszeki biró felriad álmából, fáradt lábaihoz kap és danol:

«A lábamon alig alig állok . . .» Azaz bocsánat. Teremőr, vezesse ki a csendzavarót. (Megtörténik.)

Egy másik berugott ur dalolva belép.

Nem loptam én életemben,
Csak egy lovat Debreczenben,

A törvényszéki biró. Ugy, ön lopott és ezt nyiltan bevallja, ezen a helyen? Örök, ragadjátok meg a tolvajt! (Megtörténik.)

A másik berugott ur. Hová visznek aludni? Ez kell a magyarnak!

Az egyik védőügyvéd. (Megnézi óráját, magában.) Tyü, az áldóját, már fél 5 óra reggel? És Banduczi vár. No, lesz majd hadd el hadd! (Egy-kettőre befejezi beszédét, mire a birák itélethozatal végett visszavonulnak.)

A törvényszéki biró (kihirdeti az itéletet.) Vádlottat tekintettel . . . (elszundikál, mire egyik esküdt oldalba simitja) hjah, igen . . . százötven for . . . (elszundikál és ismét oldalba simitják.)

— Fellebez?

Istóczy, a vádlott. Nem, most alszom. (Óriási derültség.)

Végre a hajnali nap szürke sugarai kilopják az álmot a tárgyalási teremben jelenlevők szeméből. Általános távozás. Nehány álomszuszéknak mikor a lépcsőkön lefelé halad, kibicsaklik a lába. Valamenyien dühösek és az esküdtszéki tárgyalások szünet nélkül való folytatását a nősülésnél is helytelenebb intézménynek ismerik el. Közös egyetértéssel elhatározzák, hogy máskor az éjszakát sokkal kellemesebben töltik majd el. És leginkább az bosszantja őket, hogy «ilyen éjszaka» miatt kértek elmaradhatási engedélyt az aszszonytól, holott másutt milyen más *hűségi esküt-szegő tárgyalásban* lehetett volna részük.

IRODALOM.

Versek a czime annak a csinosan kiállitot verses kötetnek, a melyet *Várnai* Emil fiatal poéta e napokban kiadott. Sok benne az igaz érzés és sok az ifjuság. Még ezeknél is több a szerelem, a mely minden sorból felénk hangzik. Egyik csinos dalát mai számunkban mutatóul közöljük. A kötet Singer és Wolfnerné! jelent meg.

Örült-e vagy szent? A Franklin-társulat Olcsó könyvtár czimü vállalatában megjelent *Huszár* Vilmos forditásában *Echegaray* szenzációs drámája. A mély pszikhologia, melylyel alakjait elénk állitja és maga a nagy probléma, melyből a dráma kiindul, párosulva dialogjainak finom költői szépségével, a darabot, mint olvasmányt is felette értékessé avatják. Ára 20 kr.

Uj Petőfi kiadás. Az Athenaeum nagyszabásu uj képes Petőfi kiadást indit meg füzetekben. Az uj kiadásban 200 illusztrácziót lesz és a közreműködő művészek közt ott vannak Zichy Mihály, Benczur Gyula, Roskovics Ignácz, Karlovszky Bertalan, Feszty Árpád, Vaszary János.

Erdélyi Zoltán «Laura dalok» czimen tiz év poétai termelését bocsátja közre. A kötet októberhóban jelenik meg és egy példány ára 1 korona. Megrendelhető a szerzőnél: Muzeum-körút 15.

Pesti Mihály előfizetést hirdet «Divat királyné és más költemények» czimen kiadandó kötetére. A könyv ára 1 frt lesz. Megrendelhető: VI., Ó-utcza 26 sz. a.

Herczeg Jenő «Szárnypróba» czimen tárczagyüjteményt ad ki. Előfizetések VII. Almássy-tér 16. sz. a. küldendők. Ára 1 frt.

Földrajz czimen földrajzi vezérkönyvet irt *Wollák* Lajos fővárosi tanitó a népiskolai földrajzoktatás egységessége érdekében. A könyv érdekesen fejtegeti és ismerteti a földrajzi alapfogalmakat s logikus sorrendben adja elő azokat. Egészen uj a könyv végén ismertetett Budapest története, mely érdekesen vázolja a főváros fejlődését. A könyv ára 1 korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

KÉPREJTVÉNY.

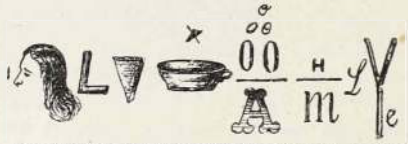

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Kóbor Tamás** «Muzsika és parfum» czimü kötetét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képrejtvény megfejtése:

Csókra csókot édes.

A megfejtők között kitüzött dijat, **Kabos Ede** «Koldusok» czimü kötetét **Zala Károly** ur **Budapesten** nyerte meg.

Helyesen fejtették meg: Ákos Margit, Adler Géza, Bódis István, Gabányi László, Beck Cella, David Klotild, Halasi Béláné, Ébner Lajos, Gál Vilmosné, Berger Klára, Kis Emma és Ilon, Blum Olga, Veltner Mór, Ábrahám Gyula, Katz Irén, Kovács Edéné, Jovanovits Sándor, Dörgicsei Berta.

Szerkesztői üzenetek.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

M. B. L. Dolha. Rendkivüli sok szinben készültek, amilyet akar, olyat küldünk készséggel.

Ladislas. Ezek nem váltak be. Mindkettőt már «elirták» ön előtt.

Videki. Mindig szivesen és sohasem «türelmetlenséggel» fogadjuk és intézzük el küldeményeit. A legutóbbi sem felelt meg.

M. K. Kérésének legközelebb eleget teszünk.

Á. L. Deczember első napjaiban.

Nem közölhetők: A pajta. Holdvilágos estén . . . Ma és mindig.

Főszerkesztő: Basch Árpád.
Szerkesztő: Reich Béla.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Bem tábori papja. Kedves papja volt Bemnek *Sebestyén* Ferencz. A merre a vezér járt, a fényes táborkar mögött mindig ott volt döczögős bricskán a tábori pap is, a harcz tüzének kellő közepén. A Bem-Petőfi körkép megfestői sem felejtették ki a kedvelt tábori lelkészt. Ott van a képen, a vezér közelében. Tekintete a véres harczra fordul, megsebzett huszár hajtja le fejét az ölébe. Az agg — 84 éves — lelkész messze falujából fölrándult, hogy megnézze e hősi képet. Nem sokat látott belőle. Hamar köny szökött a szemébe, ráborult az őrt álló öreg honvéd vállára, hangosan zokogott a két öreg, — öröm és bánat volt a könyükben.

KESSLER-féle
Magda-Hajkenőcs
dermatologiai-therapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona.**

Raktárak a következő gyógyszertárakban **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincze Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székes-Fehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Heléne felhuzta gyüszüjét és kezébe vévén a nadrágot, melyen egy nagy szakadás tátongott, meg kezdte annak foltozását, mialatt Tonton felhasználván a pórul járt Benjámin védtelen helyzetét nagyokat csipett rajta, éles kaczajra fakadva koronkint.

— Bravó! — kiáltá Marius, kinek gunyos és bazsarózsaszerüen viritó arcza e perczben az ajtóban megjelent. Megható családi jelenet! A szüz a nadrággal, pompás tárgy egy reálista költő számára! De már hat az óra, hát sohsem ebédelünk?

— Ne türelmetlenkedjél, — hangzott Laheyrard asszony szava, ki e perczben a konyhaajtóban megjelent, — rögtön teritnek.

Az ebéden meglátszott, hogy nem szakácsné főzte, még a feltálalás módja is rögtönzött és izléstelen volt.

— Végem van, annyira elfáradtam — nyögdécselte Laheyrard asszony, formás könyökével az asztalra támaszkodva. Már az ötven felé járhatott, de még elég üde volt, szép tömött hajfonata, élénk szemei és pompás vállaival. Mindig járt-kelt, el volt foglalva, de rendszer nélküli tevékenysége inkább ártott, mintsem használt a háztartásnak. Egész nap alkudozott, veszekedett az eladókkal, perelt a cselédjével, jajgatott az élelmiszerek drágaságán és hogy oly nehezen lehetett egyet-mást vásárolni. Ez estén, az ebédnél még a szokottnál hosszabb lére eresztette keserü panaszkodását, mert cselédjét elkergette és ennek az ebéd adta meg az árát.

— Gyalázatos egy hely! — kiáltott fel, dühös pillantást vetve férjére, ki nyugodtan ette a dessertet — szépen bántak el velünk, hogy ebbe a fészekbe küldtek bennünket.

De kedvesem — viszonzá Laheyrard, hosszú, vállaira omló ősz haját félresimitva — ne feledd, hogy magad kérted Juvignyt a miniszteriumban.

A tanár lassan beszélt és kimért, oktató hanglejtésein mindjárt ki lehetett érezni a régi egyetemi professort. Ez a phlegmatikus kimértség volt különösen az, mely Laheyrard asszonyt még jobban felbőszitette.

— Eh, hát én, igen én voltam! — adta vissza keserüen; már hányszor mondtad ugyanezt! . . . Tévedtem és most bünhődöm érte. A vidékre különben alig lehet ráismerni: a város mogorva és a lakosokról szólni sem érdemes. Negyvennél több látogatást tettünk, alig, hogy hatan viszonozták. . . . . Ebben már Ön is hibás Laheyrard ur!

— Az én hibám?! — válaszolá halkan a tanár, — hát kényszerithetem én az embereket, hogy hozzám jöjjenek? — Nem akarom magamat senkire feltolni, ez elvem s önézetes ember nem járhat el másként.

— Nem, mert önző vagy, mert inkább bezárkózol könyveiddel.

— Laheyrard felemelte fejét s fáradt, de értelmes szemeit egy perczre feleségére szegezte.

— Mélanie, — mondá halkan, te igaztalan vagy. Ha elhanyagolnak bennünket Juvignyben, csak emlékezél vissza, ennek mindketten egyformán vagyunk okai.

Laheyrard asszony ajkaiba harapott. Ez a félénk czélzás fiatalkori történetére, hideg zuhanyként hatott felizgatott idegeire.

Marius türelmetlenül tömködte pipáját, aztán felkelt és eltávozott hazulról. A tanár, hogy a megujulható panaszkodásoktól meneküljön, a kertbe ment. Heléne sietett asztalt bontani és apja után szaladt a gyümölcsösbe.

IV.

Az egész családból, Heléne volt az egyedüli, ki megértette és szerette Laheyrard tanárt. Látta Heléne, hogy édes anyja mennyire kinozza őt oktalan kivánságaival, hogy a gyermekek, kikbe semmi tisztességtudást nem oltottak, engedetlenek voltak iránta. De tudta és érezte, hogy édes apja ugy tudomány, mint sziv dolgában messzire kimagaslik a család többi tagjai közül, és ép azért gyöngéd, hizelkedő szeretetének melegségével iparkodott vele a családi élet nyomoruságait feledtetni. Érdeklődött tudományos munkálkodása iránt, viszont édes apja festészeti tanulmányaiban támogatta és bátoritotta leányát. Ha könyvei kimeritették, leányának tréfás ötletei viditották fel. Ez este sokáig sétáltak karöltve a kert füves utain; azután az öreg tanár homlokon csókolta leányát és dolgozószobájába ment, mig Heléne a gyermekek után nézett, hogy lefektesse őket. Midőn megunva a két kölök rikoltozó lármáját ismét lejött, Laheyrard asszony már nem volt otthon; nem tudott egy helyben ülni és elment a városba bevásárolni. Heléne a kerttel határos nagy terembe ment, melyet műterem gyanánt használt. A falon különféle tanulmányrajzok függtek, a sarokban egy hangjegyekkel megrakott asztal mellett a festő-állvány volt elhelyezve, egy asztalkán mezei virágokból készült csokor volt egy fayence edénybe állitva.

Legelőször Tonton öt ujjainak nyomai ötlöttek szemébe az állványon feszitett vászonon, melyre egy festmény vázlatai voltak odavetve. Ez nagyon elkeseritette.

— Borzasztó egy ház! — kiállott fel s azután indulatosan mérgelődve leült a kőlépcsőre, mely a kertbe vezetett. Könyökét térdére támasztva, ujjaival hajába mélyedve, melankolikus tekintetét a polvali szoroson nyugtatta, melyet az alkony utolsó sugarai világitottak meg.

Már elviselhetetlené vált reá nézve a juvigny élet; Párisban született s párisi lévén tetőtől-talpig, nem tudott evvel a nyugodt csenddel, szük láthatárral és a kis város hitvány, kisszerü dolgaival megbarátkozni. A vidéki élet ugyanazt a benyomást gyakorolta reá, mint egy hosszúra nyujtott látogatás unalmas embereknél, kik dohos, penészes lakásban laknak.

(Folytatása következik.)

Párisi divatlevél.

Ismét itt vagyok tehát a forrongó Párisban, ahol most mindenki, kezdve a legnagyobbtól a legkisebbig, nők és férfiak egyaránt a magas politika iránt érdeklődik. Szalonokban társaságban, az utczán, sőt szinházakban a felvonásközökben mindenki Dreyfusról, Brissonról, Eszterházyról beszél, a levegő tele van forradalmi hangulatokkal. Csak a nagy természet marad érzéketlen minden «cause celebre» iránt, halad előre a maga utján, a szentimentális ősz kiterjesztette szárnyait a boulevardok felett és a hölgyek minden politika és Dreyfus-ügy daczára, élénken érdeklődnek Divat ő fensége után és most is éppen úgy, mint más idényben Mme Doucet, Paqin és Worth műtermei teli vannak telivér parisiennekkel, akik nagy tanácskozásokat folytatnak a divat nagymestereivel, hogy milyen toiletteket csináljanak az őszi szezonra, a télire és a küszöbön lévő báli szezon alkalmából.

Módfelett örvendek, hogy itt a világ minden divatjának központjában személyesen tanulmányozhattam a legujabb toiletteket és módomban lesz, hazatérve, műtermemben érvényesiteni tapasztalataimat és a budapesti előkelő társaság hölgyeinek oly toiletczikkekkel szolgálhatni, amelyek bátran kiállják a versenyt az eredeti párisi modelekkel.

A régi divatu fűzők teljesen kimentek a divatból. Most csak az alacsony fűzőket hordják, ugy, hogy az első pillanatra azon impressiót kelti a divatosan öltözött nő, hogy nincs is befüzve, termete egészen hajlékony, természetes harmónia ömlik el rajta s eltüntek azok a merev egyenes vonások, melyek az egykori divat fő jellemvonását képezik, mikor a ruhákat még ugy szokták viselni. hogy a legkisebb ránczot se vesse. Most azonban fő a fesztelenség és a nagyobb szabók nem is igen adnak halcsontokat a derékakba, ami a blouse façon által feleslegessé is vált. Mert nemcsak a kimenő kostumeöknél a legkedveltebb façon a bő és csak egy öv által összetartott derék, de esti ruháknál is láttam ilyen blouse szabásu derekakat, pl. fekete csipkéből cabochon turquisokkal, smaragdokkal vagy koralokkal himezve s szines mousseline de soieval bélelve. Egy felette elegáns, egyszerü, de mindamellett értékes ruhát láttam vastag sárga igazi csipkéből, egy sima szoknya, sima s bő blouseal, csak a derékben egy sötétzöld öv által összetartva. A szalagövek teljesen divatjukat multák, most csak mousseline de soieból készitik, két hosszu lobogó részszel, mely azonban nem hátul, de a közepétől pár czentiméterre balra kötetik.

Rendkivül kedveltek még mindig a finom fekete ruhák csillogó paillettekkel kivarrva, úgy mint a fehér vagy créme linon-ruhák is, melyek vagy fekete csipke-applicátiókkal vagy fehér csipke-betétekkel diszitetnek. Nagyon kedveltek alkalmi kosztümöknél a szironyos tengerzöld taffettás betétek, sárga selyem szalagocskák és a chenillia-himzés is, mint diszitések. A taffetas-kat sok száz szinárnyalatban küldöttem budapesti műtermembe ugy, hogy még ilyen választás egyetlen szezonban sem volt. A körülmények is oly kedvezően alakultak, hogy az őszi és téli szezon ujdonságait a lehető legmérsékeltebb árakon van módomban hölgy-közönségünknek szolgálhatni, amiről különben legkönnyebben személyes meggyőződést szerezhetnek, ha ellátogatnak Váczi utcza 25 sz. a. műtermembe. Mire e soraim megjelennek, már az összes ujdonságok, még a báli szezonra is, budapesti műtermemben a hölgyközönség szolgálatára állanak. Sőt téli felsőkben is nagy választék áll hölgyeink rendelkezésére, a legdivatosabb prémekkel; leány-kabátokra különösen divatos az asztrakánbordure. Minden kosztümhöz saját terveim szerint készülnek a legdivatosabb kalapok.

Páris, szeptember végén.

A. Legrand.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

amerikai kerékpáriskola

mely a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni.

Lóárverés!

Folyó év október hó 1., 3. és 4-én alulirott katonai hatóság által Budapesten a vonatlaktanya nagy udvarában, VI., Angyalföld, Aréna- és Lehel-utcza sarkán, körülbelül 350 darab kisorolt ló fog azonnali készpénzfizetés mellett árverés útján eladatni.

Az árverés mindenkor reggel fél 9 órakor veendi kezdetét.

A cs. és kir. 4. számu vonatosztály parancsnoksága.

Utánnyomás nem dijaztatik.

ARNHEIM S. J.

a kontinens első és legnagyobb

PÉNZSZEKRÉNY-

és

Tresor-gyára

Budapest ⋆ ⋆ Berlin.

Alapittatott 1833.

PÁNCZÉL-SZOBÁK, SAFE-DEPOSITEK.

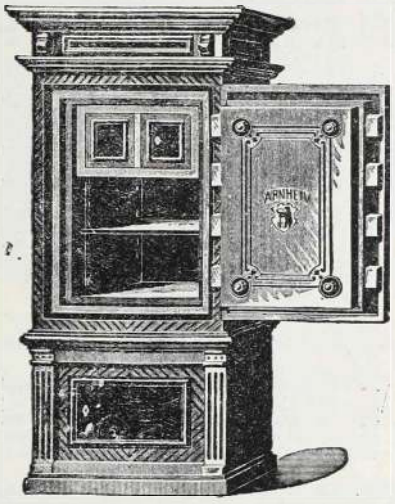

Gyár: Budapest, Külső-soroksári-út 92. szám.
Mintaraktár: Dorottya-utcza 7. sz.

„LIT SEC"

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrküteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvétellel 2 frt 95 kr. (58—48 %) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Dr. DIRNER GUSZTÁV

egyetemi tanár ur által melegen ajánlva.

Törvényileg védve violaszinü kereszttel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

TEMESVÁR.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak.

Ajánl továbbá: **Keresztezéseket és kerekeket** kéregöntésből és acélból.

Kéregöntésü hengereket és hengergyürüket aprító gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket kéregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir. farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világitó testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendsze ű electromos, gáz- es petroleum motoraink és dynamogépeink is.

1000. szám.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Hirschberg A,

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

——Költségvetések dijtalanul——

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.

PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.

LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, EGY NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

CALDERONI és TÁRSA

BUDAPEST,

Váczi- és Deák-utcza sarkán.

Szinházi látcsövek aluminiumból, legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban vagy elegáns peluche-zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval.** Legujabb **Zeiss**-féle **távcsövek. Tábori, vadász-** és **verseny távcsövek** legujabb átalakitással á tirage rapide. Salon lorgnettek **Orrcsiptetők** és szemüvegek arany, ezüst, teknősbékacsontkeretben legjobb üvegekkel. **Stereoscop** szekrények. **Aneroid** légsulymérők. **Terem- és ablakhőmérők** diszes kivitelben.

Rajzeszközök.

Fényképészeti készülékek stb. dús választékban.

Árjegyzékek kivánatra bérmentve küldetnek.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtéritése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden készeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék

és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.

főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható

WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.

A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.

Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.

A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.

Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Magyarország legszebb látványossága.

A hódoló — díszfelvonulás.

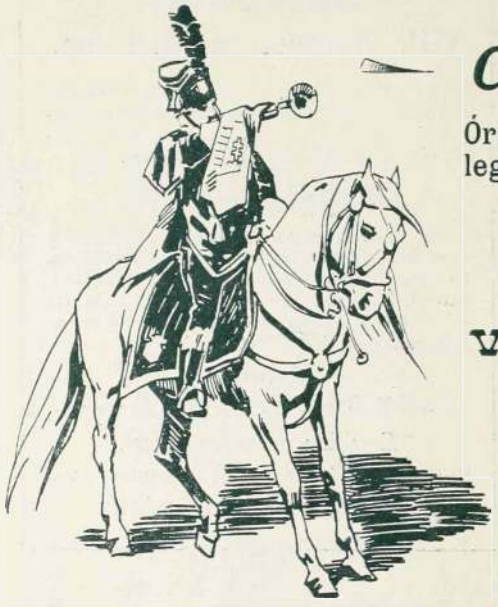

Óriási körkép, melyen a millenniumi ünnepek legkiválóbb mozzanata történeti és élethűséggel áll a szemlélő előtt.

Festette Eisenhut Ferencz.

Látható

Városliget, Andrássy-út végén

(a Magyar körkép-társaság palotájában)

reggel 9 órától este 6 óráig.

Belépő dij 50 krajczár.

Gyermek és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz
Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * * *

* * * A szépség hatalom.

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállító, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállításon a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 október 9. 41. szám.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:

* BASCH ÁRPÁD *

*

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

NÁDOR-UTCZA 13.

Plakát-szám II.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

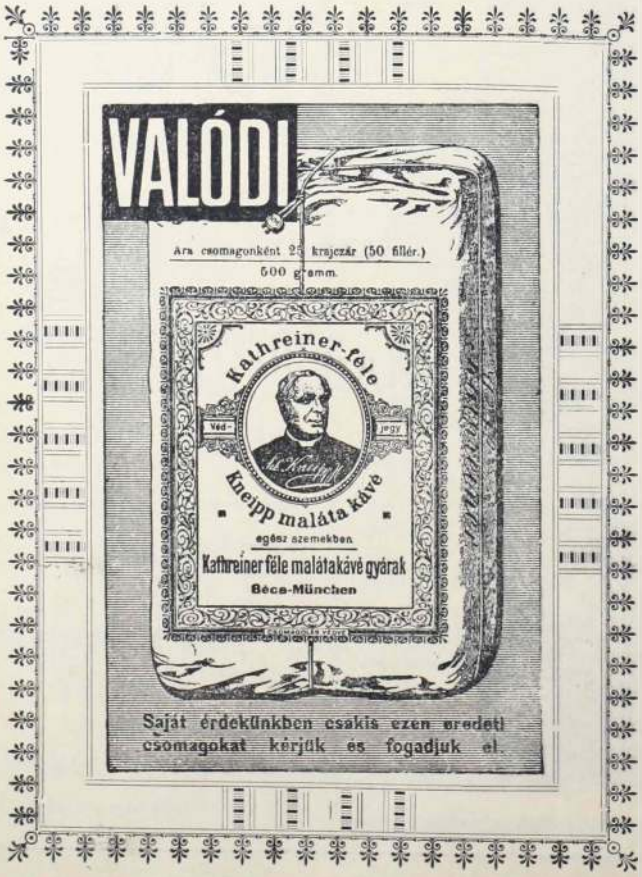

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécziő.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. A **legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden készeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék

és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.

főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható

WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

VII. ÉVFOLYAM * 41. SZÁM. 1898 OKTÓBER 9.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

OKTÓBER.

Mire a gesztenyesütők kis kézi konyhájukkal megjelentek az utczasarkokon, mire a nap csak bágyadtsápadtan kandikált ki fellegágyából, tele lett a levegő sok-sok hangulattal és mindenféle izgalmakkal. És, hogy im' az ősz teljességgel kibontotta szárnyait fölöttünk, mi a nagy szezonra gondolunk, amely most tartja bevonulását. A szezon, a tél talán még soha sem igérkezett oly elevennek, oly mozgalmasnak, mint éppen az idén.

A nagy események, amelyekben részünk lesz a következő hetek folyamán, előre vetik árnyékaikat. Közéletünkben a magas politika mellett, amely oly sok mindent lefoglal magának, fölötte érdekes események képezik szóbeszéd tárgyát. Társadalmi, irodalmi és művészeti téren ezer és ezer uj dologról hallunk szerteszét beszélni és mindezekhez még a külföldnek szinte korszakalkotó eseményei szolgáltatják majd a keretet. Francziaországban a század egyik legnagyobbszerü eseménye játszódik le, napról-napra uj fordulatok, és az előttünk levő hónapok végzetes, szinte forradalomszerü dolgokkal lesznek telve. Háborus hirekről szól a világrészeket összekötő táviró, mindenfelé halomra van hordva a gyulékony anyag, melyhez csak a szikra kell, hogy a szenzácziók lángja lobogjon.

És itt nálunk is nagy események vannak készülőben, amelyek iránt már jóelőre fel van ajzva a közönség kiváncsisága és jól jósolunk, ha azt mondjuk, hogy a sajtónak a téli szezonban meleg munkája lesz. Magunkról is kell szólnunk. Aktualitást ad e kis szerénytelenségnek az, hogy október van. Lapunk, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» uj évnegyedbe lép. Hetedik évfolyamunk negyedik évnegyedébe léptünk, hét év óta szolgáljuk minden erőnkből a magyar nemzeti géniuszt. Nehéz a feladat, mert hisz olvasóink maguk is jól tudják, hogy a magyar irodalmi viszonyok — bár bámulatos haladast mutatnak föl pár év óta — még mindig elég mostohák ahhoz, hogy nagy áldozatokba kerüljön egy olyan ujság fenntartása, mint a miénk, amely szépirodalmi és ismeretterjesztő iránya mellett par force művészeti közlöny és nemcsak tartalmában, hanem külső kiállitásában is a művészetet és jó izlést szolgálja.

Az uj évnegyedben az eddigieknél még sokkal fokozottabb mertékben fogunk munkálkodni, hogy művészeti tekintetben kiálljuk a versenyt a hasonirányú, hirneves külföldi lapokkal. Vezérelvünk marad: pártolni mindent, ami szép és ami magyar. Szükségtelen uj programmot adnunk és megütni magunk érdekében a reklám nagy dobját, olvasóink ismernek már: arra kérjük őket, támogassanak az uj évnegyedben még nagyobb mértékben nagy és hazafias munkánkban és mi akkor képesek leszünk mindazt a szépet és jót nyujtani, ami a mi nagy izlésü, művelt magyar közönségünkhöz méltó.

A MODERN PLAKÁT.

(Második cikk.)

A szines, képes falragaszt tudvalevőleg már régen ismerték, még mielőtt arra gondoltak volna, hogy művészi módon is lehetne készíteni. Még ma is, amikor a művészi plakát az egész világot diadalmasan járta be, a falragaszok legnagyobb része a mesterember-munka nivóján áll. Már nagy haladásnak vélték, amikor Angolországban Sir John *Millais* híres képét, a szappanbuborékot fuvó gyermeket, chromo-litographikus uton sokszorositották és a másolatokat egy szappangyár reklámul használta fel. De már ekkor észrevették, hogy a falragasz ilyen festményszerü kivitelben nem képes elérni a kivánt hatást. A magas fal, vagy az utcza mozgalmassága közt emelkedő hirdető-oszlop előtt álló néző nem látja meg az olajfestmény technikájának a szépségeit, a szinek összefutnak, a vonalak elvesznek a képen, — de az ilyen plakát nem kelt figyelmet és hidegen hagy.

A franczia plakátok az élénk szinekre, az erős körvonalakra és a kőnyomás előnyeire tették figyelmessé az angolokat. Aztán London óriási forgalmára gondoltak és ez a két tényező megteremtette az angol plakát mai formáját.

Mi volt a feladat? *Nagy távolságokból látható és hatást keltő művészi falragaszt csinálni.* Ezért hát a lehetőségig egyszerüsitették a vonalakat. Minden kacskaringót, minden nélkülözhető vonást elhagytak. Csak az utczahossznyiról látható vastag körvonalak maradtak meg. Ezekbe aztán nagy, széles, tagolatlan festékfoltokat alkalmaztak. És ezt a stilt következetesen fejlesztve ma oly monumentálitást értek el, hogy ebben senki sem mulja őket felül.

Dudley Hardy szinházi plakátjai korszakalkotók az angol plakát történetében. Nálunk is ismeretesek ezek a lepedőnél is nagyobb, meglehetősen vig jeleneteket ábrázoló plakátok. A Gésákat hirdető falragasz tipikus. Három szin van csak rajta: vörös háttér, fekete körvonalak és maga az alakot a papir szinéből hozta ki a művész. Képzelhető, hogy technikai és ennélfogva olcsósági szempontból is milyen előnyökkel rendelkezik egy ilyen plakát.

Maurice Greiffenhagen az előkelő, modern, angol hölgy alakját használja fel a reklám czéljaira és az

Csokoládé plakát-vázlat Basch Árpád-tól.

angol társaság érzéseinek megfelelő felfogásával ugyanazt a lépést teszi meg Angolországban, mint annak idején a Chéret baba-alakjaitól a valódi élet jeleneteihez forduló francziák.

Az ő példája buzditotta valószinüleg a *Brothers Feggarstaff* álnév alatt egyesült Pryde és Nicholson művészeket. Ez a művészi testvérpár érte el eddig az összes plakátművészek közt a legmonumentálisabb hatást. Ennek a czélnak érdekében a festői kifejezés eszközeit oly mértékben egyszerüsitették, hogy tovább menni már lehetetlen volna. Néhány, de a szó legszorosabb értelmében csak néhány vonással rajzolják meg alakjaikat, sőt sok helyütt elhagyják a körvonalakat. Nagy szilhuettekkel és sima szinfelületekkel dolgoznak, sőt annyira mennek, hogy a hatás erősbitésére a vörös háttérbe még egy darab zöld papirost ragasztanak. Ennél egyszerübb, sőt primitivebb módon készitett plakát már nem létezik, — csinosabb és czélszerübb pedig kevés van.

Ami az angol nagy városok bábeli utczáiról áll, azt az amerikai városokról is elmondhatjuk és igy az utczai falragasz is ugyanolyan tulajdonságokkal érhet czélt Amerikában, mint Angliában. Ezért Amerika párhuzamosan halad Angliával a plakát-művészet terén. *Rhead* Louis a legszinesebb, *Bradley* a legszellemesebb az amerikai plakátfestők között. Az előbbi üvegfestmény-modorával kelt feltünést, mig Bradleynél az állati és növényi alakok stilizálása mutat nagy forma-érzékre. Bradley egyik sikerült fogása az, hogy két különböző szin egymásra fektetésével uj festék alkalmazása nélkül ér el egy harmadik szint. *Perfield* és *Carqueville* megint a valódi életből veszik a thémákat plakátjaikhoz és az amerikai izlésnek különösen az utóbbi felel meg leginkább, amikor rikitó szinekkel mutat be plakátjain drasztikus jeleneteket. Egyszerü, mindenki számára könnyen érthető tárgyakat dolgoznak fel Perfield és Carqueville, akik igy a nagy tömeg, az utcza érdeklődését jobban fel tudják kelteni, mint például Bradley. Az amerikai plakát — ugy mint a legujabb német is — most olyan irányban halad, hogy teljesen kiküszöböli a külön körvonalat. Szinfolt szinfolt mellett, kellő módon modellirozva és egybeillesztve — ilyenek *Lincoln* plakátjai.

A német művészek első plakátjain nagyon sok a diszitmény, az embléma, és a betü, viszont nem elég erősek a szinek. Alaphibájuk az, hogy ugy csinálták a plakátokat, mint az olaj, vagy vizfestményeket, ahelyett hogy a szinnyomás sajátságos ábrázolási módjához fordultak volna. Festmény husz lépésről — a plakát-stilhez különben nagyon hasonló modorban készülő freskót kivéve — egyáltalában nem élvezhető és a német művészek elkövették azt a nagy hibát, hogy festmények másolatait vitték ki az utczára. Természetes, hogy a plakát gyár durva kezelési módjánál művészi hatásából ugy is sokat vesztett plakát az utczán teljesen hatástalan maradt.

A japáni szines fa-metszetek itt is megismertették a helyes útat. Belátták, hogy mellőzni kell az egyik szinből a másikra való finom átmeneteket, a sok árnyékolást, a nem föltétlenül szükséges vonalakat, és erősbiteni kell a konturokat épugy mint az egyes szinfoltokat. *Stuck*-nak a müncheni szeczesszionista kiállitás számára készitett plakátja, (nyolczszögü pajzson Apolló-fej) volt a kezdet ebben az irányban. *Sütterlin*-nek

a berlini kiállitást hirdető plakátját (földből kinyuló kéz kalapácsot tart) nálunk is jól ismerik. A német nagyipar reklámja révén a mi hirdetőoszlopainkon is gyakoriak a kerékpárt, csokoládét stb. hirdető német plakátok, amelyek azonban nem mindig művésziek.

Ellenben valósággal szenzációsak egy pár év előtt felbukkant német rajzolónak *Thomas Theodor Heine*-nak a plakátjai. Ezek a szinben mint rajzban egyformán különös plakátok épugy forradalmat jelentenek a plakát-művészet terén, mint ahogy uj irányokat jelölnek ki a rajzoló művészet számára. Heinenek a Simplicissimus czimü ismert uj német képes lapban megjelent szatirikus rajzai. Budapesten ezidőszerint is éppen három plakátja látható. Az egyik valami folttisztitó szert hirdet. Fekete frakkos urak ijedten vesznek körül egy előkelő hölgyet, akinek sárga ruháján hatalmas fekete folt esett. Ennek a végtelenül komikus jelenetnek a láttára muszáj folttisztitóra gondolni és csakugyan a plakát oldalán messzeolvasható betükkel áll irva a folttisztitó szer neve. Mulatságos a három söröző öreg urat ábrázoló sörösüveg-plakát és nagy feltünést keltett a Simplicissimus-plakát tánczoló vörös ördöge, karján kaczagó nővel. Heine is kevés, de erős szinnel, széles konturokkal csinálja plakátjait, mint a franczia Lautrec vagy Jossot és az angol Beggarstaff testvérek.

A bécsi jubileumi kiállitáson az osztrák művészek néhány sikerült plakátja látható. Osztrák plakát a nálunk is látható Styria-falragasz, amely egészen angol stilü és üde szineivel kitünően hat.

*

A plakát népszerüsitett festő-művészet. És ezért mig egyfelől lépést tart emezzel és ugyszólván kivonatolja uj vivmányait, másfelől sokban hozzájárulhat a festőművészet közönségének a neveléséhez azzal, hogy izlését és művészetét fejleszti.

Ily módon öntudatos művészi propagandának a plakát erős fegyvere lehet és lett is. A «szépművészet» felé haladtunkban, a plakát volt az első nagy lépés. A többi elébe most már jobb reményekkel nézünk.

Seress Gyula.

—◊◊—

VÁLTOZÁS.

— Orosz elbeszélés. —

Irta: TELESOV M.

Tágas, föstetlen, de tiszta szobában, nagy karos székben ült egy öreg úr. Mellette egy kis asztalon egy pohár tea, hamutartó és gyertya. Az öreg, szemöldökeit összehúzva s pápaszemem át nézve, ujságot olvasott. Néha szájába vette szivarját, aztán egy füstfelleget fujva, nagy szórakozottan félre nézve, ujfent hozzá látott az olvasáshoz, bár lehetett látni arczán, hogy sokkal inkább el van foglalva valamely más gondolattal, mint az olvasással.

A szoba másik szögletében egy körülbelül húsz éves leány ült a szamovár mellett. Szemeit a forró teacsészére függesztve s egy kis kanállal kavargatva a teát, a leány elgondolkozott és szomorúnak látszott. Szemben vele egy csinos, barna fiatal ember ült. Ez is czéltalanul forgatott kezében egy gyufatartót s ugylátszott: megfeledkezett a teájáról. A szamovár már csaknem kialudt s csak csöndesen zubogott . . .

— Tudja-e, Szergejevics Jakov, hogy én az egész idő alatt vártam önt, — szólt a leány kissé félénken.
— Tudtam, hogy ön megérkezik.

— S ime meg is érkeztem, — válaszolt a fiatal ember.

— Igen, de már siet el . . .

— Mert csak utközben tértem be R.-be utazom. A vonat indultáig még másfél órai idő van, következésképp még itt ülök kegyeddel vagy negyven perczig, azután öt versztnyit kell mennem kocsin az állomásig . . . az félóra . . . az állomáson is kell holmit végezni — az egy negyedóra . . . Eppen hogy felülhetek a vonatra.

— Milyen pompás számitó lett ön! Hova siet úgy? Háljon meg nálunk. Annyival is inkább, mert már besötétedett. No hát mondja: hová siet?

— Elég az hozzá, hogy sietnem kell, Nikolajevna Varvara. Meglehet, hogy visszajövet megint betérek. Akkor minden bizonynyal meg is hálok itt, de most lehetetlen, a jamscsikom sem várhat . . . Szegény Nikolajevics Nikolaj: régóta süket már?

— A papa? Már második éve. Most már egyáltalában semmitsem hall.

— Észrevettem, mikor üdvözöltem őt. Nagyon sajnálom őt: úgy megváltozott . . . mindig hallgat. S emlékszik-e, ezelőtt mennyi sokat beszélt velem?

— Igen . . . De hiszen ön is nagyot változott. Roppant megváltozott!

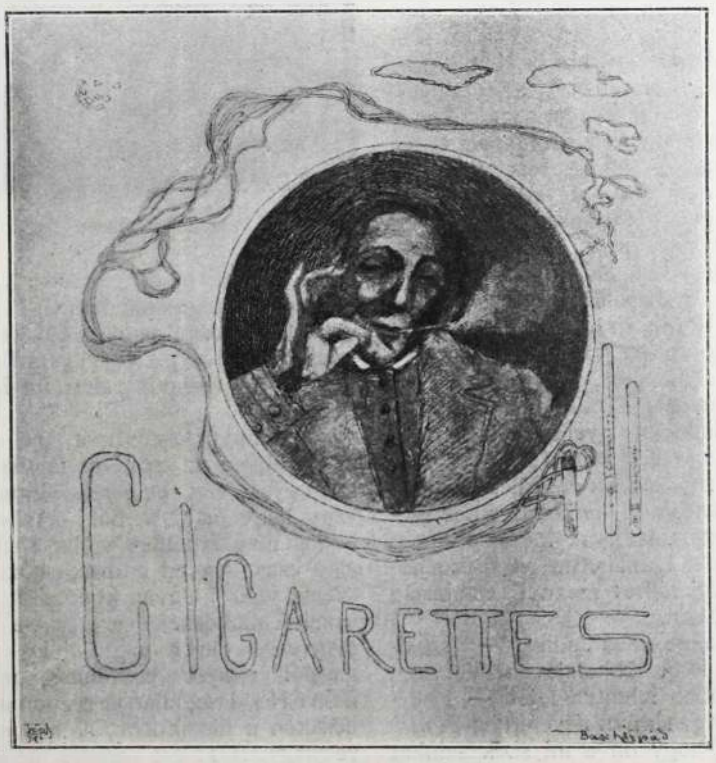

Szivarka plakát-vázlat Basch Árpád-tól.

— Tudom, — felelt Szergejevics Jakov; — különben ennek úgy is kell lenni. Jó is, hogy megváltoztam.

— Önnek most még a külseje sem a régi, a beszéde is egészen más.

— Ha az emberek közt élünk, megváltozunk.

— S az embereket még most is úgy szereti ön? vagy azok iránt is megváltozott? Valamikor régen mindig csak az emberekről beszélt ön... Emlékezik: mennyire igyekezett engem rábeszélni, hogy szeressem az emberiséget?

— Az emberiséget? Oh, az már régi dal! Hazugság és ostobaság, Nikolajevna Varvara. Hogy úgy mondjam; más szelek fujnak. Egyszer az volt a divat, hogy igyekeztek az embereket megvetni s az emberek peszszimista elfásult, lelketlen tuskókat igyekeztek magukból csinálni. Azután megváltozott a divat és megjelent a szinen a szeretet. Elkezdték a világot nem megvetni, hanem szeretni. Elkezdtek kiabálni, tűzbe jönni, kézzel hadonázni, beleszólni olyan dolgokba, a melyekhez semmi közük sem volt... S engemet is megkapott ez a bolondos áramlat s én is doboltam a fura marsot... De mindez hazugság volt az én részemről — vagy mondjuk: időtöltés, de leginkább éretlenség. Ne keressük, hogy mi untatta meg velem mindezeket. Igazán, ha csak eszembe jut is, hogy milyen voltam, rosszul érzem magamat.

— Miért? — szólt Nikolajevna Varvara szemrehányó hangon, s azzal a gyöngédséggel nézett a vendégre, a mely csak azon szerető nők tulajdona, a kik képesek megbocsátani nemcsak a tévedéseket, hanem a gyöngédtelenséget, sőt sértést is.

— Reálista lettem, — felelt mosolyogva és felsóhajtva Szergejevics Jakov; — az én czélom: a nyugalom és jó étvágy. Ezenkivül semmi...

— Ne mondjon ilyet! Nem szégyenli magát? Ezelőtt nem tréfált ön igy s általában figyelmesebb volt... És az ugy illett önnek...

— Nem tréfálok én. Ellenkezőleg: ezelőtt tréfáltam, mikor az emberiség jóltevőjét játszottam. Most őszintén restelem magamat, ha visszagondolok a régi időre: mennyi ostobaság egy rakáson.

— Szergejevics Jakov, — szakitotta őt félbe Nikolajevna Varvara, még jobban lehajtva fejét. — Emlékezik ön: mennyit nevetett ön a *rutin* felett, a hogy ön a mi szokásainkat nevezte? Hiszen ön támadt fel minden ellen, ön tanitott engem az életre helyesen tekinteni, mindennek egyenesen a szemébe nézni, semmitől sem félni, semmi mellékes tekintet által magamat nem akadályoztatni... hiszen ön beszélte mindezt!

— Azért is röstelem most magamat, Nikolajevna Varvara.

— Hagyja abba, kérem! Önt most is magával ragadta valami és tetteti magát előttem. Ez igazán nem szép... Emlékezik mennyire egyetértettünk mi ketten mindenben? Lássa én mostanig sem feledtem el az ön tanácsait. Ön oly egy egyenes volt, oly lelkesen beszélt mindenről... Ön akkor magasszáru csizmában

Plakát H. Carqueville-től.

járt, hosszu hajat hordott... Hát csakugyan vége mindennek? Most önnek a külseje sem a régi, a beszéde sem az...: Nem ilyennek vártam én önt, nem igy akartam én önnel beszélni.

— Könnyü kegyednek igy okoskodni ebben az eldugott faluban, a hol ugyszólván emberek sincsenek, vagy ha vannak is, hát olyanok, a kikkel nem érdemes szóba állni. De élne csak kegyed emberek közt, beszélne velök! Ugyan ki érne rá, hogy azzal foglalkozzék: szeresse-e vagy megvesse őket? vagy hogy válogassa: melyik becsületes, melyik nem? Hadd rágódjanak ezeken a kérdéseken a filozófusok, a kik az elvesztegetett időért ezrekre menő honorátiumokat kapnak. A filozófia nekem nem szakmám és nekem semmi hasznom sem lehet belőle. Senkinek a zsebéből semmit ki nem lopok, senkit meg nem ölök — tehát becsületes vagyok.

— Istenem! Régebben ön még azt a szót sem szerette hallani, hogy «pénz». S most! Hát csak az a becsületes, a ki a másét el nem lopja? Szergejevics Jakov! ön beszél igy?

— Önnek ez különösnek tetszik, de ugy van. Aztán — hogy már a részletekbe bocsátkozzunk — tudja kegyed, hogy kell hát élni, hogy becsületes legyünk? ha ezen gondolkozunk, ugyanarra az eredményre jutunk. Ugyan miért induljak én fel azon, ha látom, hogy az emberek futnak az arany után? Hát hadd fussanak — mi közöm hozzá! Vagy miért hullassak könyeket, hogy elvesztettem az emberek becsülését, ha dolgozhatom és karriért csinálhatok? azután pedig megnősülök s vagyont és nevet hagyok özvegyemre és gyermekeimre. A vagyon nekik általános tiszteletet és függetlenséget biztosit. Hát ez nem tisztességes eljárás? Aztán miért járjak én rossz csizmában, valamely ugynevezett eszme után? Minek beszéljek én az embereknek olyanokról, a miket bennök látok? Akármit mond kegyed: ennek nincs értelme. Az «igazság» olyan szó, a melyet nálunk valami éles, ellentétes, vakmerő fogalomként emlegetnek. Végre pedig néha egészen illetlen dolog valakinek az igazságot szemébe mondani. Azt mondják, hogy az igazságot keresik. Persze: az olyat keresni is kell... Nekem nyugalom és függetlenség kell. Ugyan mi okból mondanék én olyan «igazságot», a mely nekem esetleg káromra van?

Nikolajevna Varvara mélyen lehajtotta fejét, az asztalteritőre nézett s csöndesen morzsolgatta annak rojtját.

— Szergejevics Jakov! — szólt aztán, a nélkül, hogy felnézett volna; — tetteti ön magát, vagy igazán igy gondolkozik? mondja meg nekem: mi változtatta meg önt ennyire? Mintha csak magas szárú csizmáival és hosszu hajával együtt elvesztek volna jóravaló tulajdonságai is! Hát csakugyan elvesztek! Az egész három év alatt vártam önt s azt hittem, hogy még mindig olyan... És ön... mi lett önből.... Én ugy meg voltam szokva, hogy önnek higyjek... Ön annyi szépet mondott nekem, annyi sokat megmagyarázott, hogy én halálomig hálás leszek önnek ér-

tük . . . Ön most igazat mondott, hogy itt nálunk nincsenek emberek . . . Itt nincsenek emberek!

— Kegyed valószinüleg unatkozik?

— Még annál is rosszabb . . . Roszszul érzem itt magamat, Szergejevics Jakov. Mind oly kicsinyesek, mind. Kicsinyesek és együgyük! Senkitől egy okos szót nem hallani.

Nikolajevna Varvara szomorúan elhallgatott s egyik ujjával néhányszor rákoppantott az asztalra, mintha valamiért haragudnék.

— S még ön is? — szólt aztán halkan, — nem szégyenli magát?

Szavait könyek fojtották el.

— Épen most jut eszembe néhány sor valahonnan, — szólt közbe Szergejevics Jakov, — «Halj meg, szegény értelem, ha a természetet utól akarod érni, ne szégyeld kinyujtani a lábadat, vén ló, ha minden lépésnél megbotlasz . . .» Talán valamelyik franczia iró mondta ezt, már nem emlékszem.

Nikolajevna Varvara kérdőleg emelte rá szemét.

— Mit akar ezzel mondani?

— Azt, hogy nincs miért szégyenkeznünk s nincs miért egymást általatnunk. Többé-kevésbbé mindnyájan materialisták vagyunk, (kell is, hogy azok legyünk), csakhogy mi ezt elkendőzzük, elhallgatjuk . . . de minden pillanatban megbotlunk vele . . . Nincs is mit szégyenleni, ha megbotlunk.

Nikolajevna Varvara már alig hallgatott rá. Fejét kezébe hajtva ült és elgondolkozott.

— Tehát minden elmult? — szólt halkan, mintha magamagának felelt volna egy nehéz kérdésre. — Vége, mindennek vége . . .

Szergejevics Jakov nem szólt.

— Emlékszik rá: hogyan találkoztunk? — kérdé aztán. — Én még ugyszólván kis leány voltam, a ki semmit se látott, semmit se tapasztalt. Szerettem nevetni, tánczolni. S ön ezt nem szerette. Ön akkor sok olyan felől felvilágositott engemet, a miről ön nélkül én soha semmit sem tudtam volna. Ön engemet megkomolyitott, rászoktatott az olvasásra, gondolkozásra. Soh'sem felejtem el az ön szavait. Ön igy szólt hozzám: «Ne csak egyék, igyék és aludjék mindig, legalább olvasson egy kicsit. Dolgozni kell. Dolgozzék». Beszélt ön az emberekről, az emberiségről. a társadalomról, kinevette a mi rutinunkat, a mi jó falusi szokásainkat. Ön sokat elvett tőlem, de sokat is adott cserébe. Ezért én mindig hálás leszek ön iránt . . . Ön bizonyosan tudta azt, Szergejevics Jakov, hogy önt elveszteni nagyon fájni fog nekem . . . S önnek el kellett utazni . . . Én ez években mindenről lemondtam, nem akartam senkit sem látni . . . Vártam önt, hogy eljön s ujra mond nekem egy-két szót, de olyanokat, a melyek engem megnyugtatnak s a milyeneket senki sem tud nekem mondani . . . S hát ön is épen olyanná lett, mint a mieink mind. Nem ön győzte le őket, hanem ők önt . . . Nem szégyenli ön magát?

Szergejevics Jakov alig észrevehetőleg mosolygott és nem felelt mindjárt.

— Látja kérem . . . Persze, nem volt igazam . . . de nem voltam hibás sem. Hiszen én is csak fiu voltam még. Kegyedet megkapták az én eszméim, de hiszen azok engemet is megkaptak. Láttam, hogy van valaki, a ki figyel rám s ez nekem erélyt adott . . . Hiszen nem csak egyedül én hittem azokban, a miket én akkor oly hatásosan adtam elő kegyednek. Nekem szükségem volt a frázisokra, a frázisok szépségére. Tehát osztottam a frázisokat és pózokba vágtam magamat kegyed előtt. Általában nem jó dolog, ha egy ábrándos leányka összetalálkozik egy képzelődő fiatal emberrel. Csak azt mondom kegyednek, hogy én jelenleg — daczára erős materialista voltamnak — sokkal jobb és tisztességesebb vagyok, mint azelőtt. Tisztességesebb vagyok,

Sarah Bernhard plakátja Grasset-től.

noha — kegyed szerint rosszabb. Most olyannak mutatom magam a milyen vagyok. Most első szavam után mindenki megérti, hogy milyen vagyok s nem kételkedik bennem. Régebben pedig mindenki kételkedhetett. Pedig «ha a vége jó, minden jó». Aztán, hogy a dolog végén bele szerettünk egymásba, az tiszta bolondság.

— Kinek hogy! . . .

Nikolajevna Varvara ezt csöndes, alig hallható szavakkal mondta. Azután egész váratlanul felegyenesedett és csengetett.

— Szedjétek le az asztalt! — szólt az asztal mellől felállva.

Szergejevics Jakov is felkelt, órájára nézett s közönyösen szólt a cselédnek:

— Mondd meg, hogy fogjon be a kocsis. Mindjárt indulunk.

Nikolajevna Varvara erre semmit sem felelt, csak oda ment az apjához. Leült annak háta megé egy székre s odaforditotta fejét az ablak felé, a melyen át meleg nyári éjjel nézett be.

Szergejevics Jakov bizonytalan lépésekkel közeledett hozzá s ő is kinézett az ablakon.

— Régi kert . . . — szólt vontatottan és ábrándos hangon.

Nikolajevna Varvara nem felelt.

Ez egy kissé bántotta a fiatal embert. Valahogy nem természetesen sóhajtott és némi gúnynyal folytatta:

— Régi kert! . . . Itt épen ugy esznek, isznak s alusznak . . . és ábrándoznak.

Nikolajevna Varvara hirtelen megfordult és hosszasan nézett a vendégre.

— Mit akar ezzel mondani? — kérdezte aztán.

— Azt, hogy kegyed nem él és nem dolgozik itt, csak alszik és ábrándozik. Az ember bele ábrándozhatja magát a paradicsomba, a tökéletességbe, de az élet — az egészen más dolog. Próbálja meg kegyed, hogy ne ábrándozzék, hanem szálljon szembe az élettel s akkor be fogja látni, hogy az én átváltozásom — helyes átváltozás. Kegyed megcsalta magamagát azzal, hogy egész életében itt ábrándozott s az életet nem látta . . . S nem is fogja látni.

Nikolajevna Varvara csöndesen levette róla tekintetét, aztán lesütötte szemét.

— Be van fogva, — jelentette egy belépő lány-cseléd.

— Nos, isten áldja meg, Nikolajevics Nikolaj, isten áldja meg! — fordult a vendég az öreg urhoz meghajtva magát előtte.

A lovak ott vártak a lépcső előtt. A középső ló kapálózott és türelmetlenül hányta-vetette a fejét, a mitől mindannyiszor megszólalt a nyaka felett elhelyezett félkörü dúga csengetyűje.

Nikolajevna Varvara kikisérte a vendégét. A fiatal ember udvariasan meghajtotta magát előtte s óvatosan felült a tarantaszra.

A lovak elindultak, a kocsi megfordult s a dúga csengetyűje megszólalt. Szergejevics Jakov még egyszer elmosolyodott, kalapját megemelte és hirtelenül eltünt a szögleten.

Nikolajevna Varvara csöndesen indult vissza a házba, hanem a lépcsőn másat gondolt s a kertbe ment.

Plakát Basch Árpád-tól.

Csak mintegy tiz percz mulva ment be a házba. Arcza elmerültséget mutatott s kissé zilálnak látszott.

Az öreg még mindig ott ült a karos székben s az elolvasott lapokat rendezgette. A teás pohár felére ki volt üritve s a hamutartóban csöndesen füstölgött egy szivarvég.

Nikolajevna Varvara leült az apja lába mellé egy zsámolyra s elgondolkozva oda támasztotta fejét annak térdéhez. Rendesen igy szokták a napot befejezni. Az öreg rendszerint mondani szokott neki valamit búcsúzóul, de most hallgatott. Most csak rátette széles kezét a leánya fejére és gyöngéden nézte annak haját.

«Mindent tud . . . mindent megértett . . .» gondolta magában Nikolajevna Varvara és egyszerre szégyenleni kezdte magát az apja előtt. Szégyenlette is magát, s megkönnyebbülést is érzett . . .

A leány szive puszta volt. Csak apró gondolattöredékek czikáztak át rajta. Eszébe jutottak a lelkes beszédek, magasszáru csizmák és hosszu haj . . . De mindezeket mint valami látományt ködbe boritották a valóság, a hideg frázisok a körülnyirt szakáll és a ficsúros czipők . . .

—◊◊—

TEMPLOMBAN.

Az isten házában zsolozsmát zengnek,
Imát rebeg ma milliónyi ajk;
Az én szivem szent áhitattal telve
Még fájdalmában lassan felsóhajt.

A hajk sóhaj Uram trónodhoz száll-e,
Csendes fohászom vaj' meghalgatod?
Ajkam nem ért eget verő imához,
Csupán némán esd, fojtva sir, zokog.

VILMA.

—◊◊—

HERVADT LEVELEK.

Irta: WINTERHJELM KERESZTÉLY.

Csillogó, világos, őszi csend . . . hűvös hangulat a levegőben . . . finom, átlátszó tény minden tárgyon. . .

Az asszony kinézett az ablakon a kertbe, hol a kertész dolga után járt. Gondolta magában;

— Mintha halotti ágyon feküdne a természet. Mindenütt az elmulás csilláma látszik. Maholnap eljönnek a viharok a halál telével.

Valami kedvetlen ingerültség szállotta meg, mely gondolatait mindig arra felé hajszolta, a minek halál, muló élet, elhaló emlékezet a neve. Még csak ez élt emlékezetében. Minden egyéb hátrább szorult, értékét vesztette e változó képek között. Ott látta magát férje halotti ágyánál, oly tisztán, oly világosan, mintha csak tegnap történt volna; pedig évek multak azóta. Aztán jött a keserü fájdalom, mikor elvesztette egyetlen fiát, ki oly ifjú volt még, oly tehetséges, kit oly bensőn szeretett. Odakinn minden egy elhervadt nyárról regélt, mikor még remélt, félt, szenvedett egyetlen gyermekével, ki még rámaradt, leányával, kit az éles anyai szem az első szerelem heves, változó hangulataival kisért. Mit ért, hogy a fiatal teremtés reményeket ápolt, mint az ifjuság rendesen? A tapasztalt asszony tudta,

hogy gyermekére is eljön a tél fagyasztó szeleivel és hervadt leveleivel, — tudta, hogy gyermeke reményeit is csalódás fogja érni teljesedés helyett.

Leült a karszékbe s körüljártatta szemeit az elegáns szobában. Mit ér mindaz, a mit az anyagi jólét gyüjtött össze körülötte?! mit ért, ha ugyis el fog jönni az élet ősze?! (itt egy pillantást vetett a könyvre, melyet épp olvasott s épp nyitva feküdt az asztalon) ha mégis mindenből «hervadt levelek» lettek?!*

Mert hiszen igy volt az tulajdonképpen! A kis hangulatos elbeszélésnek, jól megfontolva a dolgot, igaza volt lényegében: épp az ő hangulatát tükrözte vissza, az ő külső hangulatát, meg az ő belső hangulatát — a hogyan épp e pillanatban uralkodott rajta.

E hangulattól nem birt szabadulni. Megelevenült az minden kis emléknél, melyet környezete fölébresztett benne. Vette kalapját, nyakkendőjét, a verandán keresztül lement a kertbe, előbb a nagy virágágyakat járta körül — a nyári pompa maradék romjait — aztán lent megállott a kertész előtt.

— Magának is a harvadt levelekkel van dolga, Olsen?

— Igen, nagyságos asszony, azokkal.

Az öreg, szinte ősz kertész fölegyenesedett görnyedt helyzetéből és rátámaszkodott a gereblyére.

— Azt hiszem Olsen, szomoru látni, hogyan lett itt minden hervadt levéllé. És aztán eljön a tél, a hó . . . ah!

Megrázkódott és szomoruan nézett le a virágágyakra.

— Az, az, bizony eljön a tél, el a'!

Olsen a szája másik felébe tolta a bagót és némi kiváncsisággal nézett az úrnőre. Nem értette teljesen, hogy mit gondolt az úrnő. Mert olyan csodálatos volt kissé, a mit mondott! Mintha nem be kellene következnie a télnek!

— Nem jó volna, ha telünk nem vóna! — szólott lassú, megfontolással. Mert ha ez a rózsató egész évben nőne, nőne, akkor kiszíná a födet és csupa gyommá lenne. De ez a lomb itt, látja nagyságos asszony, a legjobb termőföd lesz a tavaszra, ebből nő ki az új rózsa. Körbe' forog a' mindig, biz' úgy, nagyságos asszony, körbe' forog. A mi virág: elhervad; de oszt' ami elhervad: meg-meg virág lesz. Már az igy van a természetbe'!

— Igen, igen, kedves Olsen; csak azt gondoltam, hogy minekünk is el kell hervadni.

— Igen, igen . . . ha, ha . . . úgy van . . . igen, igen . . . De hiszen vannak gyermekeink!

— Gyermekek! . . . Minden bizonnyal! . . . Bárcsak ne kellene ezeknek is elhervadni! . . . De mégis bolondságnak vélte, ott állani és hangulatokról beszélni egy emberrel, a kinek csupán a kézzelfogható, az anyagias iránt van érzéke, a finomabb szimbolikát fel nem foghatja, a futólagos, de keserű hangulatokat — melyek láthatatlan, de emésztő illatokkal ölnek — nem értheti.

Megint a szobában ült, megint elővette azt a könyvet, futó pillantást vetett a felnyitott lapokra, mintegy azért csupán, hogy újra bele találjon eredeti hangulatába. Hiszen nem arról a nagy, végtelen hervadásról volt abban szó, hanem a mi a múló élet folyamán elhervad; tépelődött, vajjon nem ő is egy halom hervadt levélre néz-e le!? . . .

Házasságára gondolt vissza. Boldog? Igen, mi az: boldog?

Ha egész őszinte akart lenni maga iránt, kénytelen volt bevallani, hogy a szerelem helyébe később olyasvalami lépett, a mi inkább a barátsághoz, a kötelességei iránti megadáshoz hasonlitott. Ha visszaidézte emlékezetébe ideális álmait az örökké izzó tüzről, mely örökké lobogó, örökké gyujtó, örökké melengető kell hogy legyen: bekellett vallania, hogy sok láva és salak is járt vele s éppen ebből maradt vissza nagy rész.

Nem húzódtak-e vissza ideális álmai egymás után az élet folyamán, mintegy hallgatag egyetértéssel? nem szállitották-e alább igényeiket? nem mondtak-e le a legdrágábbról, legmélyebbről, legerősebbről? nem olyanná lett-e szerelmök, mint két igen művelt ember barátsága, kik sokban hiven alávetik magukat egymásnak, némely dolgokban pedig egészen közönyösek egymás iránt? Nem abban a mértékben távolodott-e férjétől, a mily mértékben közeledett gyermekeihez? Nem éppen a gyermekek adtak-e okot arra, hogy az egyetértés csak ritka volt közöttük, a véleménykülönbség ellenben gyakori? És a házas élet boldogsága nem csupán abból állott-e utoljára, hogy felbonthatatlan közös érdekből a műveltség tapintatával haladtak együtt, a helyett, hogy együtt éreztek, együtt éltek volna? El kellett ismernie, hogy a közöny mellett némi boldogság is volt; ám úgy lett-e, ahogyan álmodta egykor? Mi lett az ideálokból? Mégis volt valami igaz a «Hervadt levelek»-ben; — hervadt, éppen ez volt a leghelyesebb kifejezés; nem megsemmisült, hanem elhervadt, elszáradt.

Néhányszor lassan fel és alá ment a szobában. Most megállott nagy titkárja előtt; abban voltak eltéve a hervadt levelek, szimbolumai annak, hogy mivé lett mindene. Benn volt a kulcs, kihúzta a fiókot. Gondolkozott egy pillanatig, aztán kivette a

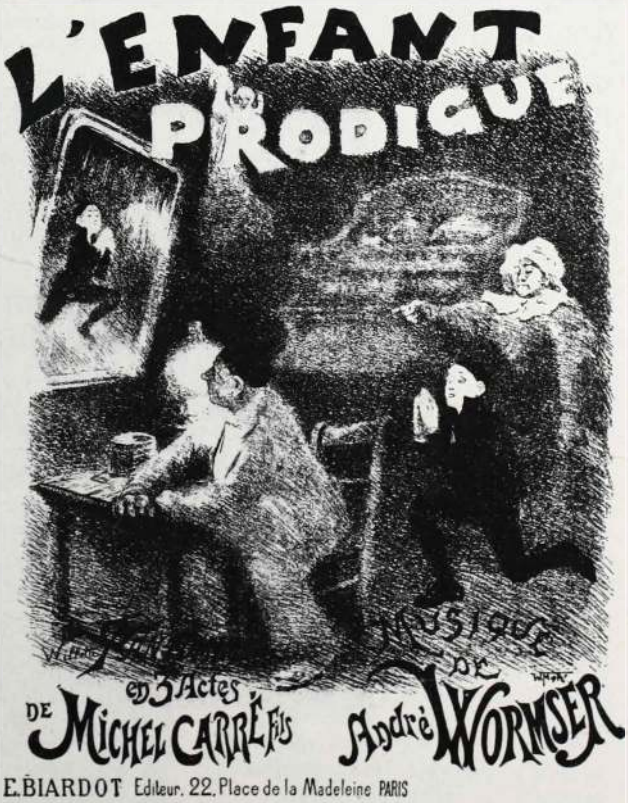

A „Tékozló fiu" czimü szindarab plakátja Willet-től.

* Kjelland Sándor irt egy „Hervadt levelek" czimü hangulatképet; arra czéloz itt ez a vonatkozás.

Millenniumi plakát-vázlat Basch Árpád-tól.

Régamey Fréd plakátja.

ládikát. Ott feküdt a hervadt menyasszonyi bokréta. Közepén egy félig nyilt sötétpiros rózsa. Mellette széles körszalagban kedves virága, a heliotrop. Köröskörül szép fehér rózsabimbó. Hervadt az egész.

Valahányszor a bokrétára nézett, sohase látta oly élénken maga előtt mindazt, a mije elhervadt, épp úgy hervadt el, mint abban a kis hangulatképben. Nem az ő hervadt sirdombja volt ez? . . .

Letette a nyitott könyv mellé és a nagy tükörhöz fordult. Hervadt volt ő is! Néhány szál szürkülő hajat vett észre — lesz több is nemsokára, ha leánya, szerelmének egyetlen maradék tárgya, csalódva, megtörve, szenvedve, görcsösen fogódzik anyai szivéhez, ha ezt az utolsó vigaszt is elveszti beteg, már-már félig holt szive.

Leánya jött odakinn.

Szomorúságát ingerült nyugtalanság váltotta fel, mikor meghallotta leánya lépteit. Olvasni akarta gyermeke arczának rejtélyeit: vajjon a vig, vagy a szomorú hangulat kifejezése kerekedett felül arczán? Pedig ránézve a változó kifejezés gyermeke arczán mindig egyértelmü volt: titkos bizonytalanság, a végső keserü csalódás örökös halogatása. . .

Kinyilt az ajtó. Elpirulva, sietve, sugárzón, hévvel lépett be leánya. Mintha fény és meleg áradt volna be vele a szobába.

— Anyám!

Többet nem mondott. Csak ezt az egy szót: anyám. Aztán anyja vállára rejtette arczát, nevetett, sirt, magához szoritotta szülőjét. Mindez heves, viharos öröm jele volt. Nem mert fölpillantani, nehogy anya belásson első, viharos, szilaj üdvösségébe.

Anyja mégis belátott, átélte azt egykor ő maga is s most odaszoritotta gyermekét hű, meleg szivére.

SZINHÁZ.

E napokban indult meg valósággal a szinházi szezon. Mozgalmas és változatos szinházi hétben volt része a főváros azon különálló közönségének, a melyet joggal nevezhetünk el Budapest szinházi társadalmának. Van itt a mi fővárosunkban egy igen nagy csomó ur és hölgy, a kik majdnem akkora szinházi életet élnek, mint akár maguk

Történelmi kiállitási plakát Basch Árpád-tól.

a szinházak előadó művészei és művésznői. A főváros közönségének e tekintélyes része jobban érdeklődik a szinházi események iránt, mint akár a politikai, akár a társadalmi mozgalmak iránt és vasárnaponként, ha kezébe kapja napilapját, első dolga szorgalmasan áttanulmányozni a heti műsort és mohó kiváncsiság-

Plakát Dudley Hardy-tól.

gal olvassa el napról-napra az utolsó betüig a lapok öles szinházi tudósitásait. Ezekből az urakból és hölgyekből kerül ki az ugynevezett «hálás publikum», a mely határtalan szeretetnyilvánitásaival agyon nyomoritja művészetünket és a mely hálás publikum szeszélyeinek szolgálni minden szinház első és főkötelességének tartja. Ennek a különleges publikumnak köszönhető az a szinházi és művészeti túltengés, melynek jelei már most is a szezon küszöbén nagyban jelentkeznek. Még alig nyilottak meg a szinházak kapui és máris két szinház vendégszerepeltet idegen, hires nevü művésznőket. Nem érzik a szinházak vezetői, hogy ez visszás dolog és hogy ezzel mesterségesen leszállitják a biráló, komoly közönség előtt intézeteik nivauját? Szüksége van az Operának, «a magyar királyi» Operaháznak arra, hogy alig két hetes szezon után már Bellincionival támogassa repertoirját? Ugy látjuk, hogy valószinüleg szüksége van az idegen csalogányokra. Dehát micsoda merészség kell ahhoz, belevágni egy rengetegül szubvenczionált Operaháznak egy szezonba, mikor tudják, hogy a harmadik héten idegenből kell hozatni vonzó-erőt a csökönyösen távolmaradó publikum édesgetésére? Hát nem tudta az az operai vezetőség ezt egy hónappal ezelőtt? És ha ily kevésre taksálja a maga művészi személyzetét két héttel a kapunyitás után, miért nem gondoskodott kellő reorganizáczióról két héttel a kapunyitás előtt? Roppant kishitüség és a művészi eszmény iránt való teljes tiszteletlenség világlik ki az eljárásból, mert világos, hogy Bellincioni Gemmát csakis pénztári szempontokból léptették föl. Az első hat-nyolcz operai előadáson üres nézőterek ásitoztak, gyorsan előkapják tehát a még mindig vonzó «idegen világhirű művésznőt» és a «részben felemelt helyárakat». E kettőnek még mindig meg van Budapesten a publikuma és ez az a publikum, a melyről fennebb szólottunk.

Ez a publikum tapsolt Bellincioninak, bár nem érdemelte meg. Hangja, legutolsó ittléte óta lényegesen megfogyatkozott és bár játékbeli művészete még mindig kitünő, ez éppenséggel nem kárpótol az Operaházban bennünket hangbeli fogyatékosságáért. Ugyanez a «hálás, jó» publikum örvendett a Kopácsy Juliska viszontlátásának is.

Porzsolt Kálmán különben e héten

Szinház plakát Millais-től.

oly előadásban részesitette a publikumot, amely egyszerüen ünnepszámba ment. Hegyi Arankával búcsuképen eljátszatta Lili-t. Aki ezen az előadáson ott volt, sohasem feledheti azt el. Ez a tüneményes tehetségü, hatalmas művésznő, a mi egyetlen, igazi nagy Lilink, ugy játszott és ugy énekelt ez estén, mint tán soha. Tele volt a szivünk poézissel, rózsaszinü hangulatokkal, lelkünkben ott váltakozott a mélabu és a pajzán humor, minden szava, minden mozdulata nyomán. Most éreztük csak, most tudtuk csak meg igazán, hogy mi ez az édes-bájos Lili, mikor ez a páratlan nagy asszony végigjátszotta, vagy jobban mondva végig élte előttünk a kis, szomoru Lili történetét. Soha őszintébb, szivből-fakadóbb taps nem zugott végig a Népszinház nézőterén, mint ez estén, amely elfogja kisérni a távozó művésznőt, el messzire, egészen a Wesselényi-utczáig.

A Wesselényi-utczai Magyar Szinházig, amelytől igazán elsajnáljuk Hegyi Arankát, mert valóban nem tudjuk, hogy mit fog ő ott csinálni abban a repertoirban és abban az ensembleban. E héten megint premiérezett a fiatal szinház. A «Krokodilus»-ról abszolute nincs mit irni. Kinek jó, kinek meg nem az. Nekünk nem jó, mert nincs benne semmi. A nagy «sláger» egy orfeumi imitáczió, amit a primadonna, Ledofszky Gizella ad elő, aki a darab központja. Hogy hol van ebben a kisasszonyban a «jó akviziczió», azt szerződtetése óta keressük és nem tudjuk megtalálni. A temperamentuma iczipiczi és erőltetett, a hangja elég nagy és elég kellemetlen. Az organumát pedig — ugy mondják — sokan nem tudják hallgatni. A Magyar Szinház uj szezonja biztatóan indult, most kezd valahogy elromlani.

A Vigszinházban nincs semmi ujság. Ott az emberek estéről-estére kaczagnak, akár a «Végrehajtó»-t, akár mást adnak elő, mert többnyire mindent jól adnak elő. A közönség a Lipót-körúton tehát kaczag és mulat.

A Nemzeti Szinház még mindig meg van halva, vagy még mindig «csak» aluszik, nem tudom.

e. n.

Dalok.

— Ada Christen. —

I.

A nagy világon mennyi köny,
Hány megtört szív és lélek:
Lépten-nyomon panasza kél
A kínnak, szenvedésnek.

Ám én csak egy nyomort tudok,
— Mit semmi föl nem érhet,
Két szóban egy egész pokol —
S ez: elhibázott élet.

II.

Sem hosszú, forró, édes csókod,
Sem gyöngéd szava ajkaidnak,
Sem hű tekintet szép szemedből,
Sem ölelése karjaidnak.

Semmi se kell a kéj s gyönyörből
Kit szerelemmel adtál, vettél,
Hogy tovább élni, türni tudjak:
Mondd! egykor igazán szerettél.

III.

Nézd . . . előttem drága képed,
Belemélyedek egészen,
Bár tehetném, oh, hogy a kép,
Éljen, égjen és beszéljen.

Hogy e szép, hideg tagokba
Tüzet, vért, szerelmet öntsek
Hogy e kéz, forrón szoritson
S elboritsák csókok . . . könyek!

Nem lehet . . . oh, változatlan
Hideg, nyugodt büszkeségbe
Hisz azért vagy jól találva:
— A kép olyan, mint te — épen!

Herman Ottóné.

INNEN-ONNAN.

Tragédiák Terpsychore szolgálatában. Olvasom, hogy valamelyik nagyobb lengyelországi város színházában már évek óta baletteket játszanak. Ebben semmi különöset sem találunk, fogják önök mondani, hiszen a mi operaházunkban, hol énekelni kellene, legnagyobbrészt szintén baletteket lejtenek el. Az egész különbség a repertoirban csupán az, hogy vagy két egyfelvonásos operát és egy egyfelvonásos balettet tűznek ki, vagy egy operát és két balettet. A lengyel homlokon csókolt muzsafiak azonban mindenképpen előre akarják tolni a balettek ügyét és nem elégesznek meg azzal, ha a balett keretében Darinka visszajuttatja az átkos piros czipőt, vagy hogy a babatündér mily úton és módon hajtja le fejét éjszakánként nyugovóra, hanem balett-szövegeknek ismert, nagy tragédiákat dolgoznak fel. Őszintén megvallom, fura gondolat. Kérem, képzeljék el hogy a tragédia-balettek, vagy a balett-tragédiák eljátszása után következő megjegyzéseket hallhatjuk a hazatérők ajkairól: «És mit szól maga Moderato urhoz, mily bámulatos felfogással lejtette végig a «Lenni vagy nem lenni» monológot? «Egyszerüen fenomenális volt Antonius csábtáncza, melyet Julius Caesar holtteste körül járt». «Elragadó volt ma Scherzo kisasszony, különösen mikor a Jason tudok egy dalt menuettet járta». És igy tovább. Ez már több a soknál, nemde? Elvégre afölött már nem akadunk fel manapság, hogy egy-egy Shakespeare tragédiát vigjátéki köntösben látunk előadni, afölött is napirendre térünk, ha valamelyik tragédiahős alakitása sokkal közelebb áll az énekművészethez mint a szavaláshoz, no de hogy . . . és Lengyelországban!? Nem is képzelhetem el másképpen a dolgot, mint ugy, hogy Lengyelhonban ez a szinház a *táncziskolákat* pótolja, hová az ifjuság a 20-ik életkortól és a katonaság őrmestertől lefelé jár. Igy már könnyen érthető! A lengyelek egyidőben szinházasdit is élveznek és tánczolni is tanulnak. Hisz ez derék és ami fő: praktikus. Azért mégsem fogjuk nektek lengyeleknek megbocsátani ezt a nagy baklövést, mely bizonyára a kecses Terpsychore istenasszonynak sem tetszik, ki bizonyára lengyel jargonban meglepetve fogja kérdezni: *Wie komm' ich da dazu?*

A kis Leonie. Kedves hugom! Értem és méltányolom a fájdalmat, mely most érte szivecskédet, amikor a legkegyetlenebb módon elválasztottak a kis Schertz Miczitől, a kivel évekig boldog barátságban éltél. Eddig egy és ugyanazon osztály-an szivtátok a bécsi Werderthorstrasse iskolájának a porát, de most hirtelen külön osztályba ültettek téged s külön osztályba kedves barátnődet. Sirva kérdezted édes anyádtól, hogy miért tették ezt veled, a ki soha semmit se vétettél a tanitó bácsiknak, s édes anyad azzal vigasztalt meg, hogy azért tettek téged külön osztályba, mert te az isten kiválasztott népéből való vagy s mint ilyen szerencsés teremtést az iskolaszék izraelita tagjai nem hagyhattak együtt barátnéddal, a kit az a kellemetlenség ért, hogy ő az «ex gente non sancta»-ból való. S te most azon siránkozol, hogy milyen rosszak, kegyetlenek ezek a zsidó iskolaszéki tagok! Kedves hugocskám! Az édes anyád elferditette egy kissé annak a magyarázatát, hogy miért kell neked az idén más osztaly porát szivnod, mint a kis Miczinek. Mert a dolog tulajdonképen ugy áll, hogy először is az iskolaszéki tagok nem *zsidók*, másodszor pedig ezekben a nem *zsidó* iskolaszéki tagokban van annyi hiúság, mint az édes anyádban s ők azt mondják, a saját nem zsidó vallásukról, hogy ennek a hivei tartoznak az Úristen kiválasztott népéhez, s mint ilyenek nem járhatnak egy osztályba te veled, a ki az «ex gente non sancta»-ból való vagy. Ne kérdezd, kedves hugom, hogy kinek van igaza: édes anyádnak, vagy pedig az iskolaszéki tagoknak, a kik arra büszkék, hogy ők — antisemiták. Ne kérdezd, hanem hallgasd meg ezt a kis mesécskét. Egyszer az apróbb madarak királyt választó gyülést tartottak, s királynak a fekete rigót választották meg. Alighogy a rigó elfoglalta trónusát, oda lépett hozzá a bübos banka s felszólitotta őt, hogy hagyja el trónusát, mert ő akar az apró madarak királya lenni.

— De hát miért akarsz te király lenni, — kérdé őt a rigó.

— Azért, mert én ép olyan madár vagyok mint te, s azonkivül még büdös is vagyok.

— Furcsa! S miért vagy arra olyan büszke, hogy büdös vagy?

— Miért ne volnék én erre büszke? Hiszen ha nem volnék büszke rá, akkor is büdös volnék.

Látod, kedves hugom, a ti iskolaszéki tagjaitok ép úgy tesznek mint a büdös banka. Egyetlen tulajdonságok, hogy antiszemiták, s e miatt szeretnének uralomra jutni. S igazuk van! Miért ne legyenek ők is arra büszkék, mire a büdös banda büszke? Ne siránkozzál hát s ne irigyeld tőlük az örömet, sőt még szemrehányással se illesd őket, mert mindannyiunkban van egy kevés a banka hiuságából. Pá kis hugom. Minél előbbi vigaszt kiván fájó szivecskédnek. *Jantsi.*

Költözködnek a — kertek. Ha egy félóra hosszat sétálunk a főváros élénkebb utczáiban, látunk nagy házakat, szép aszonyokat, remek fogatokat és élénk forgalmat. Ezeket *állandóan* láthatjuk. Viszont vannak dolgok, melyeket csak évszakonként láthatnak meg földi szemeink. Természetesen nem azokat a dolgokat értjük ez alatt, melyek csupán az illető évszak keretében jelennek meg, hanem olyanokat, melyek széles Magyarországon mindenütt megvannak állandóan, s csak Budapesten költöztetik el azokat. Im itt például: a kert. A kertek vidéken elmaradhatatlan szórakozási helyek minden kis háznál. S mert a fővárosi ember sem akarja nélkülözni azt, a mi a «mucsainak» is megvan, hát nálunk is rögtönöznek kerteket. S mert a ház, hátsó részében még az udvarnak sincs helye, hát a házak előtt szerénykednek ezek a kis kertecskék, melyek következőkről állanak: Több cserépvirágból, asztalkákból, székekből és gyufatartókból. Bizony a poézis és az illat hiányzik belőlük. Az illat? óh dehogy, hiszen a sok eldobot szivarcsutka elég illatot áraszt. A fővárosi kerteknek jellege az, hogy az első langyos tavaszi napon *kirakják* azokat, az első hideg őszi napon pedig *visszarakják*. Hogyan, a kertet visszarakják? Bizony igen, hogy meg ne hűtse magát, mert akkor jövőre használhatatlan volna. E hét folyamán esett meg a következő párbeszéd a legtöbb kávéház tulajdonos és ezek alkalmazottai között:

— Hallja csak, maga János, tegye el a kertet jövő évre.

— Nem lesz korán gazd' uram? Mert szemközt a «Café Gladstone» még két hétig ott hagyja, oszt jöhetnek még meleg napok és mind a vendég ott fogyasztja el a sok habot a kevés kávéhoz.

S mert a kávés tagadó választ ad, neki fog János a munkához szomoru szivvel, de mégis bizonyos fölénynyel azért, hogy ő, saját kezüleg, egy kerttől fosztja meg a világot.

S mire az utolsó kert is elvándorolt a Jánosok hátán melegebb helyiségekbe, addigra itt az első hópihék. Én részemről mindig repeső szivvel fogadom az első tiszta, szüzfehér hóhullást, mert akkor legalább járhat az ember az utczán, anélkül, hogy minden pillanatban belebotolna — egy kertbe. Mert annyi a kert, hogy nem járhatok nőm oldala mellett az utczákon, oly szük a kertek tájékában a hely . . . . És mégis vannak fővárosi emberek, kik nemtudnak élni a nélkül, hogy ne kertben igyák meg fekete kávéjukat. Kertben, hol a természetet szabad csak imádni és a virágok üdvöt és boldogságot adó illatát szivni, önfeledten, kéjesen? Olyanok azok a fővárosi kertek, mint ama bizonyos ólomkatonák, melyekkel, ha akarom, akár a custozzai csatát is végigjátszhatom. S igaz is, mi közöm hozzá, ha ezer és ezer fővárosi ember *kertesdit* játszik, s mit törődnek ők azzal, ha lehetetlen nőm oldalán az utczákon sétálni? Ne hoztam volna asszonyt a házhoz és most én is csak olyan kert-smokk volnék, mint a többiek, mert velük együtt siratnám a tavaszt, a nyarat, az őszt, szóval a kerteket, melyeket a hátán vitt el sok-sok János.

Külföldi humor.

A lelkész ur (ki nehány fiut tart lakásra): — Frigyes, már annyira rossz vagy, hogy a pinczébe mégy tejet nyalni!? — De oh ki az a ki előtt semmi sem marad titokban, a ki minden lát és a ki mellett én csak kicsiny porszem vagyok? Frigyes (sirva): — A tiszteletesné asszony. (*Scarps.*)

— Mi az harmat? — kérdi a kis Alice nagymamáját. — Harmat? Édes gyermekem, feleli mosolyogva az öreg, az a kis vizcsöpp, a mi a virágokon fénylik, ha a nap reá süt! — Oh nem, nagymama! A nevelőnő mondta: a harmat a hősugárzás általi vizgőz lecsapása. (*Societi Sayings and Doings*).

Az iskolában. — Miért nevettek gyerekek? — Oh tanitó ur Nizzánál (a térképen) mászik egy poloska. (*Louisville Courir.*)

Nyilttér: Ezennel visszavonom a Katrin Dunchaep ellen általam irányitott hazug rágalmakat és őt ezennel egy szép, középkoru, becsületes és nem rágalmazható kisasszonynak nyilvánitom. (*Chicago Tribune*).

BETŰREJTVÉNY.

Avg ʁ ɥɐʃ⊥ Ó

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Scossa Dezső «Amor Verus»** czimü kötetét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képrejtvény megfejtése:

Hajléktalanok menhelye.

A megfejtők között kitüzött díjat, **Kóbor Tamás «Muzsika és parfum»** czimü kötetét **Juhász Sándor** ur **Debreczenben** nyerte meg.

Helyesen fejtették meg: Adler Géza, Gabányi László, Dörgicsei Berta, Pákai Mihály, Dávid Klotild, Deutsch Mariska, Halasi Béláné, Kis Emma és Ilona, Katz Irén, Braun Lujza, Kalár Etelka, Visznóky Lajos, Pelzner Oszkár, Klausner Berta, Fay Ella, Kollár Miczi, Rávay Ernesztin, Kosovics Mariska, Drauczy István, Perl Gizella, Bodnárovics Tamás, Koschek Ede, Rausner Frida, Bloch Margit, Weisz Klementina és Bretter Szilárd. Osztrich Stefánia, Pitying Annuska, Jovanovich Sándor, Deutsch Mariska, Dörgicsei Berta, Pákay Mihály, Gabányi László, Adler Géza, Juhász Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Gale Ottó VI. Ön panaszkodik, hogy családja minduntalan gyanusitásoknak van kitéve. Ez okból szivesen közöljük az ön által készitett családfát. Ime:

Gale Otto I.
1-sö neje *ismeretlen*
2-ik « *My Ria.*
(Guinevra királyné első kanczellária.)

Ennek gyermekei:

Riz Otto	*Gale Otto II*	*L'Otto*
(1-sö nejétől való természetes gyermek.)	(2-ik nejétől származott).	(ismét 1-sö nejétől származott.)

neje: *Gale Ry*
(ó-angol unokatestvér.)

Ennek fia:

Gale Otto III
neje: *Antochei Ria*
(görög, öngyilkosságban †.)

Ezek gyermekei:

Indust Ria	*Gale Otto IV*
(az első indus hittérítő nő. Megették †.)	neje: *Arma Ria* (olasz nő, *fegyházb.*†)

Gyermekeik:

Gale Otto V	*Chale (Crale) Jah*	*Cavalle Ria (kitagadva,*
(nőtlenül †)	(az első yacht-épitő.)	sokat szeretett (máscágni.)

Ennek gyermekei:

Gale Mathias	*Gali bá'*	*Ismeretlen*
(német ág)	(magyar ág)	

Ennek fia:

Gali M. Berti
pápai nuncius. Bécs. (Olasz ág.)

Ennek gyermekei:

Gale Otto	*Gale Ria*
e néven *VI*-ik. (Én!!)	hajadon (gyermekei ismeretlenek.)

Claire. Az az ur, aki minden ok és alkalom nélkül folyton azt mondja, «Hony soit qui mal y pense», az egycsülkösök egy tiszteletreméltó speciesének nevét érdemli meg! «Hony soit qui mal y pense».

P. J. Páris. Miért nem ir?

Sz. M. Géza. Szerkesztőnk ezidő szerint távol van a fővárostól. — Nekünk nincs tudomásunk mindarról. Igen.

Pauline. Szives figyelmét köszönjük.

T. V. T. Nincs szerkesztőségünkben.

Nem közölhetők: Sirokko. Ella bánata. A két kérő. Tátray Mátyás. A dijnok. Klarissz. Több levélre a jövő számban.

Főszerkesztő: Basch Árpád.

Szerkesztő: Reich Béla.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza 17.** Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Egy népellenség. Mindazok a hátrányok, a melyeket az oly sok családban divatozó, rendszeres babkávé-élvezet okoz, s az egészségre, különösen pedig az ideg- és szivműködésre károsan hatnak, hirneves orvosok és egészségtanárok által ma már meggyőzőleg kimutattak. Ezek a hátrányok, a mint épen az utolsó években szerzett tapasztalatok tanitják, gyakran az idegrendszer teljes megrongálásáig, szivbénulásig (szélhüdés) stb. fokozódnak, s azért méltán nevezhetjük a babkávét a szó szoros értelmében «népellenség»-nek, kivált, hogy sok milliót visz ki évente a külföldre. Az a háziasszony, a ki a mostani olcsóbb árak által elcsábitva még több babkávét fogyaszt mint azelőtt, abban a jóhiszeműségben, hogy egy jobb reggelit készithet, kétszeresen csalódik. A babkávé egymagában véve kétséges élvezet, a meiy csak a divat által vált szokássá. A családok százezrei megváltoztatták már e szokást a saját és övéik jóvoltáért és háztartásukba bevezették a Kathreiner-féle malátakávét, a mely részint mint legjobb pótkávé szolgál a babkávéhoz, mert annak káros hatását enyhiti, részint pedig egészségi szempontból, tisztán is élveztetik. Sajnos, hogy ebben a tekintetben is a speculátió garázdálkodik kevésbé értékes utánzatokkal. Óva intünk minden háziasszonyt, hogy a bevásárlásnál gondosan ügyeljen arra, hogy csakis eredeti csomagokat vegyen, a melyek a Kathreiner nevet és Kneipp páter arczképét védjegyül viselik.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa
czég
Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

A távollabb fekvő külvárostól valami rosz kintornának orrhangjai hatoltak ide; a dallamra ugy emlékezett, hogy az elmult nyáron hallotta valamelyik boulevard szinházban. Párisi emlékeinek egész sora felelevenedett előtte. Visszagondolt negyedik emeleti erkélyükre a Luxembourg palota rácsos kertjére, hol a fehér és piros blousebe öltözött lapdások játszottak; a ládákba ültetett narancsfák sorára a terrasseon, hol a negyedbeli polgárok és tanulók sétáltak alkonyatkor.

Képzeletében felment a muzeum lépcsőin, viszontlátta azt a helyet, hol állványa állni szokott. Erős honvágyat érzett; két évet adott volna szivesen életéből, hogy hallhasa ismét a gesztenyefák alatt járkáló őrök figyelmeztetését: «Itt a záróra, tessék kimenni». Bosszankodó haraggal lázadt fel: — Oh! szörnyen unom ezt az életet, — kiáltotta fel s kinyujtóztatta karjait.

— Ha csak képes volnék valamiképen Önt szorakoztatni! — mondá háta megett egy átható, csengő hang.

Heléne hanyagul forditotta hátra fejét. — Ah ön az, Finoël ur, jó estét.

— Valami hivatalos megbeszéni valóm akadt Laheyrard urral, ő mondta, hogy Ön műtermében tartózkodik, hová bátorkodtam belépni... Nem háborgatom?

— Nem, tudja olyan ideges vagyok, de szivesen látom Önt.

A most érkezett, apró, vézna termetü emberkének halvány arczát hosszú hajzat köritette. Nagy rőt sárga szemeiben, sovány arczán és keskeny ajkain az a fájdalmas, de egyszersmind szellemes kijejezés honolt, mely a rachitikus betegségben szenvedők sajátossága. Finoël Francelin tényleg hátgerincz kigörbülésben szenvedett, más szóval pupos volt és jóformán ezen tökéletlenségének köszönhette, hogy a Laheyrard család bensőbb barátjául elfogadtatott. A prefekturában helyettes irodafőnök volt, hivatalos érintkezésbe lépett a tanárral is, miután lekötelező modoru, kellemes társalgó és jó zenész volt, Laheyrard asszony, kinek nem sok válogatni valója volt, szivesen látta magánál ezt a gyenge, beteges embert, mint olyat, kitől ép ezen tulajdonságainál fogva nem volt oka leánya hirét félteni.

— Hogy érzi magát ma? — folytatta Heléne, kezét nyujtván Finoëlnek, ki élénk vágygyal szorongatta azt hosszu sovány ujjaival.

A fiatal leány hangja és kézmozdulata baráti gyöngédséget mutatott. Veleszületett jósága sugta neki, hogy ezen beteges, nyomorék teremtés iránt gyöngédséggel kell viseltetnie. Az ebből származó bizalmasabb természetü viszony persze szemet szurt sokaknak és akik nem ismerték közelebbről őket, hajlandók voltak ezt a rokonszenves szánalmat valami szerelmes természetü érzelemnek tekinteni.

Finoël szemei oly szenvedélyesen ragyogtak midőn a leányra nézett, hogy ő maga is hajlandónak látszott Laheyrard kisasszony szivélyes barátságát másra magyarázni.

— Mihelyt itt vagyok, jól érzem magam — felelte gyengédeskedő hangon, — elég kezének érintése s meggyógyulok.

Heléne mosolygott s miközben a zongorára való gyertyákat meggyujtotta, felé fordult. — Ha azt akarja, — mondá, hogy egészen szeretetreméltó legyek, engedje meg, hogy ismét a feljáró lépcsőjére üljek; az est hűs levegője jót tesz idegeimnek.

A fiatal ember egy udvarias kézmozdulata után, elfoglalta ismét előbbi helyzetét s homlokát tenyerébe fektetvén, az ürbe bámult. A zongora tabouretjén ülő Finoël folyton rátekintett és majd elnyelte szemeivel, mig ő csendesen, nyugodtan mélyedt továbbra álmodozásába.

— Az én fesztelen magamviselete remélem nem sérti ugy-e bár? szólalt meg egyszerre; tudja azért kérdem, mert éppen ezen tulajdonságomnál fogva, ma már egy kis skandalumnak voltam okozója a parochián és nem akarnék, most valami hasonlatosat elkövetni Apropos, az abbénál volt egyik fiatal szomszédunk, Selgneulles ur is, ismeri őt?

— Nagyon kevéssé, de ahhoz eléggé, hogy ne kedveljen.

— Miért? Látja olyan sokatmondó arcza, büszke tekintete, szép fekete szakálla van s hozzá ugy elpirul, mint egy növendék-leány. Ez a félénkség olyan jól illik a barnákhoz.

— Seigneulles Gérard, — folytatá Finoël, megvető hangsulyozással, azon csinos ficzkőkből való, kik keztyüvel születnek... Korlátolt, hiú fő, csillogó, szines de haszontalan üvegházi növény és . . .

Heléne közbe vágott. — Én szeretem a fényüzés ezen sugarait, — mondá kissé daczosan, szeretem mindazt, ami szingazdag és csillogó!

Meleg este volt, és a kertből jövő pillangók sürün röpködték körül a gyertyákat. — Ezeket is? — kérdé ironikusan Finoël, a pillangókra mutatva.

— Ön nagyon bölcselkedő ma, Finoël ur.

Heléne felkelt és a zongorához ült.

— Énkeljen valamit, talán elkergetjük vele gondjainkat.

Megütött néhány akkordot és ujjával az előtte nyitva levő «Don Juan» opera partiturájának Serenádjára mutatott. Finoël énekelni kezdett; csodálatosan tiszta és csengő volt hangja, a hallgató valami földöntuli zenének vélte volna, talán egy szellem hangjának. A büvös hang varázsa Heléne-t is elfogta. Mikor a dalnak vége szakadt, megfordult s tekintete a puposéval találkozott, kinek lángban égő szenvedélyes szemei zavarba ejtették.

— Milyen isteni szépek ezek a fürtök! — mondá epedő, halk hangon Finoël.

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25 frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25** „	**45** „
Jaquet-öltöny	**30** „	**50** „
Fer. József-ölt	**35** „	**55** „
Téli kabát	**30** „	**75** „

Uj különlegességek
SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

Steiner Mihály városi gyógyszertára
A „FEKETE SAS“-HOZ
Temesvár, Szt.-György-tér 2., a szemináriumi templommal szemben.
Alapittatott 1735-ben. *PARFUMERIE NINON* Telefon-szám 395.
Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirű szépségnek, a történelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a

NINON» toilett- és szépségszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszorított. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

«Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-rizsport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni, hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. **Ára három szinben 2 frt.**

A NINON pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires NINON toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E NINON pipere és szépitő szerek kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár belváros kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

☞ **Óvakodjunk értéketlen hamisitványoktól.** ☜

A világhirű „Ninon pipere és szépitő szerek“ csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és minden ország nagyobb gyógyszertárában.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.
PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.
LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, EGY NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

ARNHEIM S. J.

a kontinens első és legnagyobb

PÉNZSZEKRÉNY-

és

Tresor-gyára

*Budapest * * Berlin.*

Alapittatott 1833.

PÁNCZÉL-SZOBÁK, SAFE-DEPOSITEK.

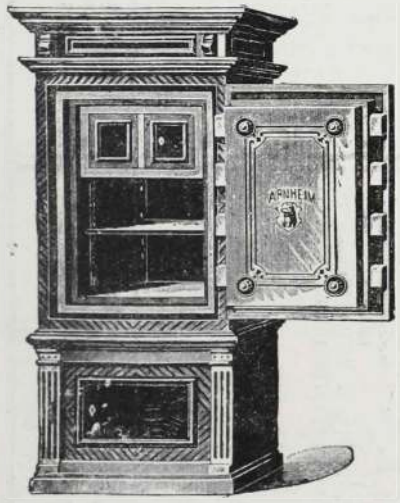

Gyár: Budapest, Külső-soroksári-út 92. szám.
Mintaraktár: Dorottya-utcza 7. sz.

M. k. államvasutak. 111026|98. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő, 1899. évben, esetleg 3 éven át szükséges fémaczél- és vasnemü-anyagok szállitásának biztositását óhajtván, ezirányt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi szeptember hó 30-nak déli 12 óráig beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év szept. hó 29-én déli 12 óráig beküldendő. A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1898 augusztus hóban.

A magy. kir államvasutak igazgatósága.

(Utánnyom. nem dijaztatik.)

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktűzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések dijtalanul

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
⅄101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	†1027	12	20	v. v.	Budafok
§901	12	30	«	Konstantinápoly	311	12	25	sz. v.	Hatvan
643	5	00	t. sz. sz.	Arad	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
321	5	20	v. v.	Ruttka	903	1	05	«	Konstantinápoly
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	«	Gyékényes, Pécs
607	6	10	«	Brassó, Arad	403	1	30	«	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. sz. sz.	Bicske	3	1	45	«	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	«	Kolozsvár, Arad
7	6	40	«	Bécs, Sopron	1301	2	05	«	Graz, Fehring
907	7	05	«	Belgrád, Brod	*21	4	55	sz. v.	Bicske
507	7	10	«	Brassó, Kolozsvár	313	5	55	«	Hatvan
309	7	30	«	Hatvan	505	6	20	«	Brassó, Kolozsvár
1303	7	35	«	Graz, Fehring	27	6	50	v. v.	Győr
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1505	8	15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	905	7	35	«	Belgrád, Eszék
1005	8	20	«	Fiume, Zágráb, Eszék	305	7	45	«	Berlin, Ruttka
1003	8	40	gy. v.	Fiume					Szerencs
×319	8	45	sz. v.	Hatvan	1007	8	00	«	Fiume, Zágráb, Pécs
509	9	15	«	Szolnok	1705	8	10	«	Stanislau, M.-Sziget
11	9	25	«	Győr, Székesfehérv.	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
23	10	15	«	Triest, Fiume	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
909	10	30	«	Szabadka	1507	9	05	«	Kassa, P.-Felka
307	10	35	«	Ruttka, Fülek	9	9	20	«	Bécs, Graz
					303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	«	N.-Szeben, Gyula-fehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa

⅄ Közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
× « bez. október 15-ig.

† Közlekedik csak a hajózás szünete alatt.
* « november 15-ig.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
⅄902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	†22	12	15	sz. v.	Bicske
§102	12	40	«	Bécs, Páris, London	310	12	35	«	Hatvan
32	6	25	v. v.	N.-Kanizsa	1302	1	45	gy. v.	Fehring, Graz
604	6	45	gy. v.	Gyfehérv. N.-Szeben	602	1	55	«	Arad, Kolozsvár
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz	4	2	20	«	Bécs, Páris
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	16	2	30	sz. v.	Bicske
1002	7	15	«	Zágráb, Fiume, Róma	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavocsne, Lemb.
304	7	30	«	Ruttka, Berlin	904	2	40	«	Konstantinápoly
906	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	312	2	45	sz. v.	Hatvan
				N.-Kanizsa,	510	2	55	«	Szolnok
1508	7	50	«	Kassa, Poprád-Felka	1004	3	00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Eszék
1008	8	00	«	Zágráb, Fiume, Pécs	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
606	8	10	«	Arad, Brassó	302	3	45	gy. v.	Ruttka, Berlin
506	8	30	«	Kolozsvár, Brassó	910	4	00	sz. v.	Szabadka
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	12	4	30	«	Győr, Székesfehérvár
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	308	5	20	«	Fülek, Ruttka
1708	9	15	«	M.-Sziget, Stanislau	508	5	45	«	Kolozsvár, Brassó
306	9	35	«	Ruttka, Berlin	318	6	25	«	Hatvan
‖1028	10	30	v. v.	Budafok	1706	7	05	«	M.-Sziget, Stanislau
					26	7	35	«	N.-Kanizsa, Triest
					1506	8	00	«	Kassa, Poprád-Felka
					1006	8	30	«	Zágráb, Fiume, Eszék
					406	8	40	«	Ungvár, Lemberg
					48	9	10	t. sz. sz.	Bicske
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1904	9	30	sz. v.	Pécs, Eszék, Brod
					1304	9	55	«	Fehring, Graz
					608	10	00	«	Arad, Brassó
					908	10	20	«	Belgrád, Eszék, Brod
					8	10	45	sz. v.	Bécs
					322	11	00	v. v.	Ruttka, Miskolcz

⅄ közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
‖ « csak a hajózás szünete alatt.

† Közlekedik bez. november 15.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és bírlaplkiadó részvénytársaság Budapest, Arad-utcza 8.

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
‖ 701	12	50	k.e.v.	Konstantinápoly	* 171	12	55	sz.v.	Palota-Ujpest
†705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly	703	1	25	gy.v.	Bukarest
163	5	40	sz.v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
×165	6	35	«	Palota-Ujp st	103	1	50	gy.v.	Bécs, Páris
6101	6	45	«	Szolnok, Czegléd	175	3	00	sz.v.	Palota-Ujpest
1405	6	55	«	Zsolna, Berlin	6001	3	10	«	Lajos-Mizse
709	7	15	«	Verciorova	135	3	55	«	Nagy-Maros
4101	7	25	«	Esztergom	6103	4	05	«	Szolnok, Czegléd
167	7	35	«	Palota-Ujpest	4103	4	40	«	Esztergom
117	7	45	«	Bécs	177	5	45	«	Palota-Ujpest
6011	7	55	v. v.	Lajosmizse	115	5	55	«	Bécs
127	8	20	sz.v.	Párkány-Nána	711	6	50	«	Temesvár
713	8	25	«	Czegléd	179	7	00	«	Palota-Ujpest
169	10	10	«	Palota-Ujpest	707	7	40	gy.v.	Orsova, Temesvár
143	10	55	«	Érsekujvár	:4105	8	15	sz.v.	Pilis-Csaba
715	11	05	«	Szeged	137	8	30	«	Nagy-Maros
					181	8	40	«	Palota-Ujpest
					105	8	50	gy.v.	Bécs
					1401	9	20	«	Zsolna, Berlin
					4111	9	30	v.v.	Esztergom
					=109	9	55	ost.e.v.	Bécs, Ostende
					719	10	05	sz.v.	Szolnok, Czegléd
					6013	11	00	v.v.	Lajos-Mizse
					∧101	11	50	k.e.v.	London, Páris, Bécs

∧ Közlekedik minden szombaton.
‖ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep-és vasárnap.
: « ünnep és vasárn. nov. 20-ig.
× « április 1-től Dunakeszitől is.
= « minden szerdán.

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitéröbe.

4001	7	36	sz.v.	Esztergom	:4003	4	46	sz.v.	Esztergom
					4005	8	19	«	Pilis-Csaba
					4011	9	34	v.v.	Esztergom

: Közlekedik ünnep és vasárnapokon bez. november 20-ig.

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
∧702	12	00	k.e.v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz.v.	Czegléd, Szolnok
§102	1	00	«	Bécs, Páris, London	172	12	15	«	Palota-Ujpest
†164	5	30	sz.v.	Dunakesz	136	12	25	«	Nagy-Maros
*166	5	55	«	Palota-Ujpest	○174	1	05	«	Palota-Ujpest
:110	6	10	ost.e.v.	Bécs. Ostende	‖4106	1	25	«	Pilis-Csaba
4102	6	30	sz.v.	Esztergom	104	1	45	gy.v.	Bécs, Páris
6102	6	40	«	Czegléd, Szolnok	176	2	20	sz.v.	Palota-Ujpest
168	6	50	«	Palota-Ujpest	704	2	30	gy.v.	Bukarest
6012	6	55	v.v.	Lajos-Mizse	144	2	35	sz.v.	Érsekujvár
1402	7	35	gy.v.	Zsolna, Berlin	4104	2	40	«	Esztergom
106	8	05	«	Bécs	6002	2	45	«	Lajos-Mizse
708	8	15	gy.v.	Temesvár, Orsova	720	3	05	«	Czegléd, Szolnok
712	8	30	sz.v.	Temesvár	178	4	05	«	Palota-Ujpest
170	9	05	«	Palota-Ujpest	716	4	25	«	Szeged
116	9	15	«	Bécs	138	4	35	«	Nagy-Maros
					180	6	10	«	Palota-Ujpest
					128	6	30	«	P.-Nána
					710	7	00	«	Verciorova
					4112	7	10	v.v.	Esztergom
					6014	7	20	«	Lajos-Mizse
					182	7	55	sz.v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	«	Bécs
					=706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					714	10	35	sz.v.	Szeged, Temesvár
					1406	10	45	«	Zsolna, Berlin

∧ Közlekedik minden vasárnap.
§ « « csütörtökön.
† « április 1-től.
* « március 31-ig.
: « minden hétfőn.
○ « ünnep- és vasárnap.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárnap november 20-ig.

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitéröről.

4002	6	24	sz.v.	Esztergom	*4006	1	19	sz.v.	Pilis-Csaba
					4004	2	29	«	Esztergom
					4012	7	05	v.v.	Esztergom

* Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 20-ig.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

4.400 szám.

a.

Hirdetés.

A 4-ik hadtest-parancsnokság területén fekvő cs. és közös hadseregbeli csapatok 1899. évi kenyér és zab szükségleteinek biztositása végett

1898. évi október 18-án,
1898. évi október 24-én és
1898. évi október 28-án

a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosság hivatalos helyiségeiben (Budán, hadtest-parancsnoksági épületben), mindenkor 10 órakor délelőtt, irásbeli, lepecsételt boriték alatt benyujtandó ajánlatok utján, nyilvános tárgyalások fognak tartatni.

A részletesebb feltételek az 1898. évi szeptember hó 25-én lapunkban teljes szövegében megjelent «Hirdetményekben», továbbá a cs. és kir. 4-ik hadtest hadbiztosságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál, Kecskeméten a 13-ik huszár-ezred parancsnokságánál megtekinthető 1898. évi szeptember hó 6-ikán kelt «Szállitási feltételek füzetében» foglaltatnak.

Budapesten, 1898-ik évi szeptember hó 6-án.

A cs. és kir. élelmezési raktártól Budapesten.

(Utánnyomat nem dijaztatatik!)

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 október 16. 42. szám.

MAGYAR-GÉNIUSZ VASÁRNAPI-LAPOK

K. Kopácsy Juliska. Strelisz'cy felvétele.

Főszerkesztő: BASCH ÁRPÁD Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Nádor-utcza 13

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni acélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19a. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

Az első küldeménnyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa. Majorosy János, kanonok.

Küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok elégedve kérek meg egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. Bánffy bárónő őexc.

Küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve; kérek ismét egy olyat küldeni részemre.
Bozovics. Keresztes Sándor, főszolgabiró.

VII. ÉVFOLYAM * 42. SZÁM. 1898 OKTÓBER 16.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

A TÁRSASÁG.

Az utcza naprál-napra veszit érdekességeiből. Az ősz csak ugy rövidesen látszik végigsuhanni fővárosunk felett, alig hogy a lóverseny őszi meetingje véget ért, a sárgafényü, napsugaras, barátságos októberi napok zord, hideg, esős délutánokra fordultak, ugy, hogy ha most szezonról akarunk irni, szinte már is aktualisnak tetszik, ha egy pillantást vetünk a szalónokba, ahova a szezon nemsokára bevonulását tartja.

Vessünk csak egy pillantást a még pongyolában lévő szalonra. A fraise vagy halványzöld selyemmel takart butorokon még ott van a nyári szürke takaró, a kicsi nipp-tárgyak még nincsenek szerteszét elhelyezve asztalkákon, kandallókon, a nagy csillár ormótlan tömegnek látszik takarójában és a zongorát belepi még egy finom porréteg . . . Már csak napokig tart a szalonok mélységes csendje. A védő-takarók lekerülnek a butorokról, az Ehrbar vagy Bösendorfer megszabadul porhüvelyétől és reákerül kinyitott hangjegytartójára hol Schumann, hol Mendelsohn, hol meg Rosenzveig. A csillár villamos körtéi vakitó világitást fognak hinteni, a házikisasszony felveszi egy valamikor márcziusban elejtett mosolyát. a háziasszony pedig felveszi modern fogadó selyemruháját és — megnyilhatnak az ajtók. — Szezon Ő felsége kiséretével, «jour»-jaival, «five o clock»-jaival, «matinée»-jaival és «soirée»-ival meg legutolsó divat szerint öltözött hölgyeivel megtarthatja dicsőséges bevonulását.

Ne még, elegáns hölgyeim és jourozó uraim, álljunk meg csak egy kicsikét és mielőtt belevetnők magunkat a tél társaséletének izgalmas hullámaiba, beszélgessünk csak egy kissé, pár szót, a mi társaságunkról, a mi társas életünkről. Hova is fejlődött az utolsó években a mi társaságunk és szalonéletünk? Fejlődött egyáltalában valamelyest? Az utolsó téli szezonban még mindig a jourok dominéltak. X asszon szivesen látja minden második kedden, vagy páratlan pénteken Z. asszonyt. És Z. asszony minden második kedden vagy páratlan pénteken felvette látogató ruháját és miután X. asszonynál elköltött egy csésze teát kidicsértette izléses toilettejét, félórai ott időzés után sietett A asszonyhoz. Ez szintén az nap tartott jourt és a ki módfelett meg volt sértve, hogy Z. asszony illetetlen hagyja a rögtön belépése után neki figyelmesen servierozott teát. Kérem, ez nem túlzás, ez — jour. Fővárosunk, sőt már a vidék nagyobb városainak is középosztálya a társas érintkezésnek ezt az egyszerüen barbár módját eszelte ki és honositotta meg és szeretettel ápolja is télről-télre. Társadalmi érintkezés ez, a mely egy csésze thea elköltése körül forog! Hát lehetséges az, hogy a társas érintkezésnek e legnevetségesebb formája mellett, a mely csak kötelességeket ró a társaság tagjaira, de szórakozást és nemesebb lelki élvezetet nem nyujt, lehetséges az, hogy ilyen «jourviszonyok» mellett csak szó is essék arról, hogy nagy feladatok megoldását a társaságtól várjuk, mint a hogy az külföldön van?!

Ez a társaság, a mely nagyon kevés kivétellel magába foglalja egész fővárosunk középosztályának asszonyvilágát, nem érhet el saját kis körein kivül semmi kiválóbb társadalmi eredményt. Társadalmat teremteni a szamovár mellett lehetséges, de a teás csészéért sohasem. Belátták ezt egyszer jourozó hölgyeink és javitani törekedtek ezeken az elavult társas érintkezési formákon. Központositani akarták a társaságot. nyilvános helyen, clubban, belépti dij mellett. No, de hiszen megjárták, a női kaszinó tervével. Lett abból a par force társadalmi vállalkozásból vendéglő, muzsahajlék, tánczterem, minden, minden — csak társadalmi központ nem, De hát miért vallottak kudarczot, hiszen ez a vállalkozás nagyon szép eszméből fakadt: társadalmi otthont akartak teremteni a kávézó, theázó jourok megbuktatására! Ugyanazért, amiért az elegáns jourok manapság modern kávétracscsok.

Nincs meg társas-életünkben a hang, vagy ha ugy tetszik a hangulat. A jourokon, a clubbokban összekerülő különböző elemek lefokozzák a hangulatnak azt az intimitását, a melyre okvetlen szükség van, hogy a társas érintkezés ne váljék egyszerü, merev, megszokott formasággá. A jour kényszerzubbonyt húz még a rokon elemekre is, a kik közé odafurakodik állandóan a kivasalt nadrágu, fényes plasztrom jour-figura, vagy az a jól ismert obligát jourozó hölgy, a ki minden jouron rosszul érzi magát és mindegyiken ott van.

Én.

A báró szerelmét elkönyvelték.

Irta: KRUDY GYULA.

Kivül az estében zaj támadt. A kutyák valakit huztak volna lefelé nagy hangokat adva. Erre ez a valaki ugyancsak káromkodott. Topogás keletkezett az ámbituson, közben megnyilt az ajtó.

— Ki az?

Nem felelt senki. A szél süvöltött az udvarbéli hársak között.

— Ki az? — kérdezte ismét Topper.

Mély, fáradt hang felelt:

— Én vagyok, báró Kevér. Jó estét, kedves Topper ur.

Topper meglepetten bámult. A báró nyomába lépett, már a szobában volt, széles karimáju kalapját leemelte és megtörölte gyöngyöző homlokát.

A kövér Topper Ábel a szakállát harapdálta. Többször nadrágja zsebébe mélyesztette gömbölyü kezeit és gyorsan kihuzta őket.

— Hát . . . hát . . . tessék beljebb, beljebb, tessék, báró ur, — gyorsan és élénken beszélt a talpig üzletember simaságával, de a hangja akadozott és legjobban szeretett volna már hallgatni. A báró beszédét figyelni és közben spekulálni és üzleti gondolatokat keresni, itt a báróval szemben.

A szobában szinte sötét volt. Az ablakokon behallatszott a szél zugása.

Osztozkodás. Feucht festménye.

— Nincs itthon senki? . . . René sincs itthon, és kedves neje, ő nagysága, Topper ur? — kérdezte a báró, aki igen nyugodt volt, igen csendes, némileg fáradt.

— Nincs itthon René, felelte sebesen Topper. Énekelve hadarta. — Gondolom tudja, báró ur, hogy mi teljesen boldogok vagyunk most. Már minden megváltozott. René boldog. Üzletbarátom, Voczek T. — nagy posztó gyára van Brünnben, szállit az angol hadsereg számára is Kelet-Indiába, — boldoggá tette Renét.

— Báró Kevérnét, nemde? — kérdezte nyugodtan a báró. — Akit most Voczek T.-nénak hivnak.

Topper dörzsölgette a kezét.

— Hát mi már csak igy vagyunk, méltsás báró ur. Hja, kereskedő, kereskedő maradt. Azt hiszem . . .

Valami cseléd jött be, behozván a lámpát. A hang, ami nehéz és fojtott volt a sötétben, most élénkebb, szinte derüsebb lőn.

A báró hátravetette magát a széken. Nyugodtan nézett maga elé. A vén kövér Toppert figyelte közben, ezt a szőrös vastag zsidót, aki még egy esztendővel ezelőtt az ő apósa volt. Akkor . . . Mintha már olyan régen történt volna mindez, hogy rágondolni is fáradságos.

— És a méltsás báró ur, hogy és miként van? Remélem a legjobban, báró ur, és hiszem, hogy megtalálta mindazt, amit nálunk nem talált meg . . . Mert mi csak kereskedők vagyunk.

— És kontó-kurrens-re dolgoznak.

— Kontó-kurrensre? — Topper szelidkezve nevetett. Persze, persze . . .

A mellénzsebébe mélyesztette Topper az ujját, a másik kezével gesztusokat vágott és jóakaratu nyugodtsággal magyarázgatott ennek a tudatlan bárónak.

— Mert mit is tehettem volna egyebet? A báró ur — most nem tudom igy van-e vele, — nem igen számitott soha, amint azok az uraságok teszik mind, akiket mi «Lebemannok»-nak nevezünk. Persze, mi aféle zsidók ezt nem értjük. De jól esett — és mi nagyra voltunk véle — amikor leereszkedett a mi társaságunkhoz. Különösen az asszony. És René is. Mindig mondtam nekik, mikor boldogan, elkábulva tértek haza mulatságokból, ahol a báró ur társaságában voltak, — én mindig mondtam, hogy ez nem jó üzlet. (Voczek T. barátom már több évek előtt tudatta velem szándékát.)

A báró félig behunyt szemmel nézte a kövér Toppert, aki egészen elemében volt már, beszélvén az üzletember élénkségével.

— Ezek régi dolgok, Topper ur.

— Régiek-e? Semmi sem régi — vágott közbe hevesen Topper. — Régiek e dolgok akkor volnának, ha üzleti könyveim mondanák ezt. A Soll és Haben csalhatatlan nálam. És világosan is beszél. Ötvenezer forintról, sőt százezer forintról. Ami már elment egészen. És, ha szabad tudnom, miért jött most ide báró ur?

— Topper . . . — kiáltott a báró sötétvörös arczczal.

Topper izgatottan beszélt:

— Nos? Csak kérdezhetem tán? Egy évig volt a René férje. Topper René férje. Ez alatt az év alatt kisebb-nagyobb összegekben összesen ötvenezer forintot adott át a báró urnak a czég, a Topper-czég. Az esztendő végén benyujtottam a kontó-kurrenset, kivonatát könyveimnek. És nem azért, mintha kellemetlenkedni akartam volna a báró urnak, csak mert én szeretem a világos üzletet. So, ja! A világos üzletet, báró ur. Ezért megméltóztatott haragudni. Renére is, rám is, So?

A báró kedvetlenül hallgatott. Ugy érezte, hogy bántja a hangja ennek a vén embernek, aki számoknak látja az egész világot. A számok beszélnek és a könyvek, amikbe a számokat beleirják és a vége az egész történetnek is szám. Egy ötvenezer forintos tétel a strazzában, amelyet a Topper-czég azzal a czélzattal adott átal báró Kevérnek, hogy menjen vele pokolba, Amerikába. Legyen ültetvényes vagy borbély. Mindegy. René nem szeretheti azokat az embereket, akik nem tudnak bánni a számokkal.

Topper lecsendesedett és zsebredugott kézzel álldogált a szoba közepén. A báró előregörnyedve ült. Egészen barna volt az arcza, fekete szeme felett árnyék szálldogált. A kanadai ültetvényes, aki otthon Kanadában maga is megfogja az ekeszarvát, rideg, gőgös arisztokrata lett ezzel az üzletemberrel szemben, aki, jól érezte, nem tekinti őt másnak, mint egy bizonyos urnak, akivel valamikor régen üzleti összeköttetésben állott a Topper-czég.

Topper félreforditotta a fejét és közönyösen, ásitozva mormogta:

— Nos, igen — hát persze, reméllem jól mennek dolgai báró urnak. Azonkivül, azonkivül . . . Na? — Most nemde azért jött haza, hogy meglátogassa barátait és az ismerőseit. Szerencsésnek vallom magam, hogy ez utóbbiak közé felvette a Toppert is, a kereskedő Toppert.

K. Kopácsy Juliska. Strelisky felvétele.

Már csaknem azt mondta Topper:

— Jó éjt, báró ur, volt szerencsém. (Igen kellemetlen tudott lenni ő.)

A báró ajkát gőgösen összeszoritva állt fel.

— Azt hittem, hogy René itthon lesz. René . . .

— René? Mi köze hozzá? — kiáltott Topper hevesen.

— Ha el is válunk, — mondá csendesen a báró, — nem zárja ki ez, hogy jó viszonyban ne maradhatnánk. Hisz csak üzleti okok — a báró megvetőleg hangsulyozta ezt — üzleti okok miatt mentünk széjjel.

Az ajtó csendesen felnyilt. A küszöbön egy fiatal asszony jelent meg. Bő háziruhája testéhez simult. Arczának révedező mosolya, félig lehunyt szempillái alól szálló tekintete Kevérre tapadt.

Topper dühösen toppantott.

— René, hogy mersz bejönni!

A báró meglepetten nézte a fiatal asszonyt. Tartózkodva, elcsodálkozva közeledett.

— Rám ismer? Ismer-e még? Lám, az imént eltagadták, hogy itt van pedig . . . Pedig már . . .

Az asszony meglepetten, zavartan nyujtotta a kezét.

Remegett az ajka, fátyolos szeme pillája rezzent. Arcza kipirult és mélyen lélekzett.

— Itthon vagyok . . . itthon a mama mellett leszek most.

Zavart ijedtséggel huzódott hátra. Alig birt beszélni. Itt a régi férj előtt, mikor az anyaság tiszta dala virágzott ki szivében. A dal kivirágzott odabenn és a holnap sejtelmekkel közeledik.

Bő háziruhája alatt most ha dobban a szíve, a holnapért dobban, egy kicsi apró gyermekért, akinek vékony hangját néha hallja álmában.

A férfi lehajlott fővel áll előtte. Az asszony félénk mosolylyal huzódott hátrafelé.

— A kontót lezárjuk — gondolta Topper ur, kezét dörzsölgetve.

—◇◇—

Aratás után. Baditz Ottó festménye.

Dráma a templomban

Hogy ott állott a szentegyházban,
Vakitó rózsaszinü gyászban:
Én megvonultam rejtekembe'
Ugy néztem őt némán, remegve.

Az orgonának hangja zengett . . .
A pap imája messze csengett . . .
Ő rám tekintett félve, lopva
S ugy mondta az «igen»-t susogva.

Aztán mind-mind elmentek onnan,
Csak én maradtam ott magamban,
S egy myrtus-ág hevert a porba',
Beszennyezetten, megtiporva . . .

RÓZSA MIKLÓS.

A „SALAMANDERHEZ."

Irta: MALONYAY DEZSŐ.

Páris, szeptember 27.

Ez egy önérzetes kis korcsma a Rue-Madame és a St. Germain sarkán, mely büszkén hivatkozik polgári konyhájára, hófehér asztalkendőhalmaz van a kirakatában s a gyalogjáró kegyetlen demokratizmusával tekint a túlsó part hivalkodó, czifra nagy vendéglőire.

És elvek szerint van berendezve.

— Azért, mert ott aranymetszésü étlapokat aggatnak ki az ablakba, azért mert egy csapat léhütő ácsorog és lesi a széked mögött a borravalót, mert két méteres titulusa van a főzeléknek, mert szerecsen legény szedi le az emberről a kabátot . . . Ismerjük mi már az effélét! . . . Az étel olyan, mint az asszony, mentől jobban ki van csipve, mentől illatosabb, annál gyanusabb. A művészet tetőpontja jól megrajzolni a mezitelen férfit és nőt, — mondja Cellini. Semmit, csupán a mezitelen testet! . . . Az én elvem pedig az, hogy egy kvalifikált sültnek nem a szószok adják meg az értékét. Egy klasszikus sült becsét önmagában hordja! Egy tiszta tányér s azon egy egyszerü cottelette, ezzel tessék brillirozni!

Ezek a tulajdonos chef, M. Valot elvei, ki maga vezeti a konyhát s időközönkint ki szokott jönni kedves vendégei közé diskurálni, azon fölgyürt ingujjal s a fehér köténynyel maga előtt. Élénk részt vesz a művészi vitákban s tájékozva van az uralkodó irányok értéke felől. A klasszikusokért lelkesedik. A sors szakácscsá kényszeritette, de a lelke a müvészeteké.

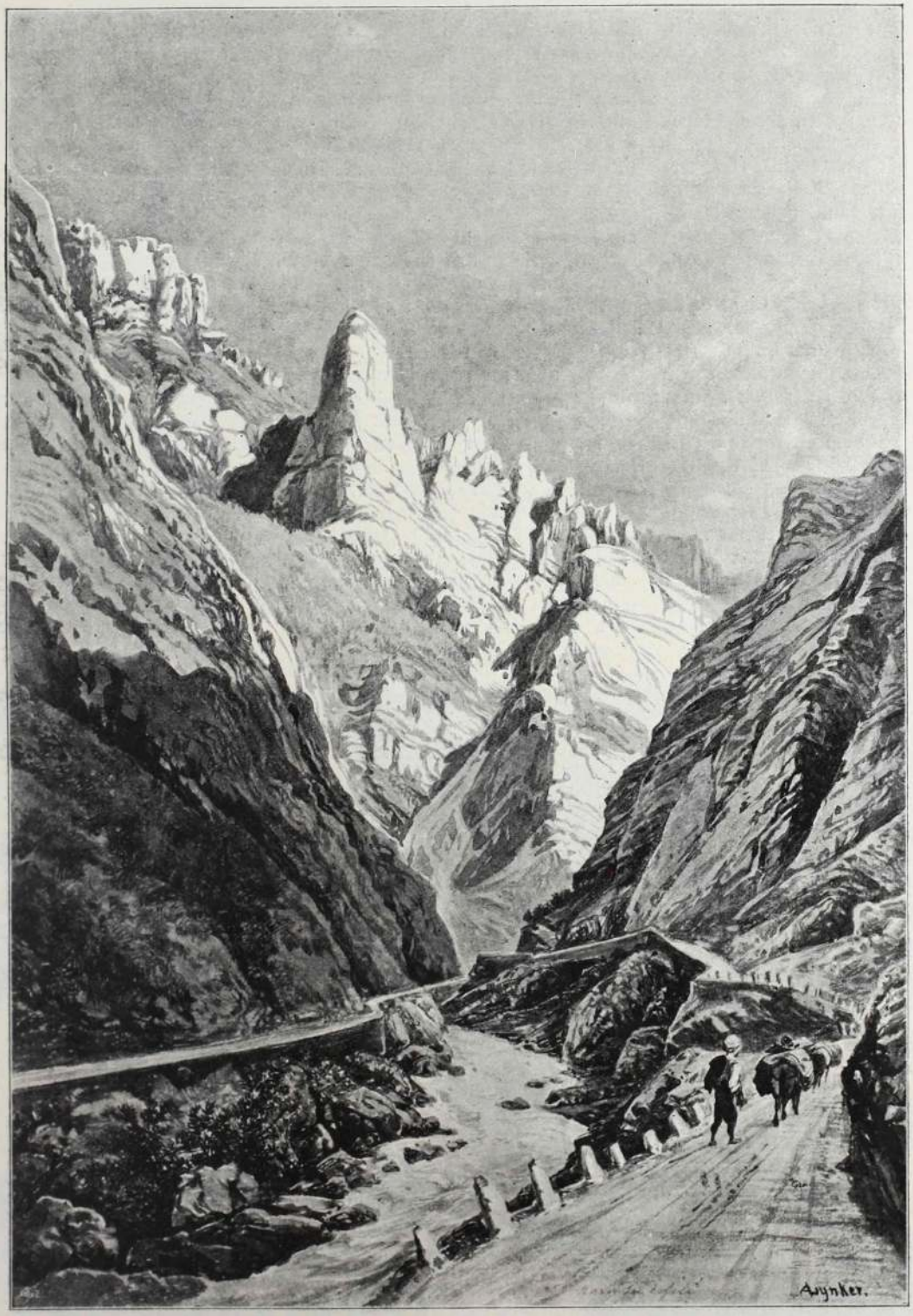

Sziklaút. Kuba festménye.

A pinczér M. Paul, — ha meleg van, szintén csak ingujjban végzi hivatását — ugyancsak amatőr, kimenői alkalmával fölkeresi a Louvreban másoló kedvenczebb törzsvendégeit és ő is megteszi a maga megjegyzéseit a készülő vásznakra. Ő a velenczei iskola hive s legtöbb sulyt fektet a szinekre. A Leonardo fantasztikus háttereit nem akceptálja. A chef nagyon rövidlátó a M. Pault képtelen volna nélkülözni. Már tervezték, hogy közössé teszik a czéget, s akkor majd valami méltóbb czégtáblát is választanak, izlésük eltérő iránya miatt kissé bajosan fognak megállapodni.

A szalonban hat asztal van, az olasz iskolák szerint elnevezve, florenczi, velenczei, római, lombard, nápolyi és bolognai asztalok. A sarokban egy tekintélyes trónus, megrakva szines, liqueurös üvegekkel (M. Paul izlése szerint), pálinkába főzött piros cseresnyével, sárga körtékkel. A gyufatartó is ott áll a trónuson s a törzsvendégek is ott tartják az asztalkendőiket megszámozott rekeszben. (Ez M. Valot ötlete). Szombatonkint adnak frisset. Az nap bizonyos nagyuri hanyagsággal szokás az asztalon hagyni a szalvétákat és a járatlant, aki szombaton is össze akarja hajtani a kendőjét. Mr. Paul jóakarólag figyelmezteti, hogy ez ma nem szükséges.

Az italokat illetőleg a falon lóg a szabályszerü törvényczikk, amely bizonyos mértékig megengedi ugyan a borokkal való miskulancziát, de a mely itt e helyen csak nevetséges kihivás. Ott tessék azt a törvényczikket az étlapokhoz mellékelni, a tulsó parton! És hozzanak törvényt az ételekre, csakugy, mint a borokra.

Ezt az erkölcstelen történetet, amelyet elmondani akarok, itt szereztem a Salamanderben, a chef és Paul segitségével.

A florenczi asztalhoz rendesen két személyre teritettek, Alcan urnak és a szeretőjének Paulinettenak. Délben nem egyszerre jöttek. Előbb jött, pont tizenegykor Paulinette, kissé lomposan, kendővel a fején, egyenesen a nyomdából, ahol ivszedő leány volt. Hamarosan bekapta a reggelijét, átfutotta az ujságot, s adieu! — szaladt vissza a műhelybe. Tizenkettőkor jött Alcan, a lehető legunalmasabb ábrázattal nyelte el a cotelettejét s itta meg egy hosszu pohárból a fekete kávéját.

A pinczértől megkérdezte, hogy nem üzent-e Paulinette valamit? Azután ő is babrált az ujsággal s ment a dolgára.

Paul megmagyarázta, hogy tulajdonképpen Alcan ur is művész, de lemondott. Egy zseniális ember, de hihetetlen pechje van. Nagyon bizott benne az üzlet, amikor öt év előtt megérkezett s beiratkozott Julienhez. Az egyik asztalt róla nevezték el s azt hitték, hogy onnan fog kiindulni a renaissance.

— Ezek a nagyképü szimbolisták — beszélte a chef, — tönkreteszik a korszak művészetét. Meg vagyok győződve róla, hogy csak a lehetetlenség lázálmai ezek! M. Alcanban reméltünk, eszméi elragadtak s ha hallotta volna, uram, milyen hévvel hirdette a reformácziót! A klasszikus tudáson kell felvirágoztatni a naturalizmust! — mondta ő és szigoruan követelte a társaságtól, hogy tekintsenek körül, tanuljanak meg nézni, nyissák ki a szemüket s ne hazudjanak, ha nincs mondanivalójuk! . . . Nagyon sajnálom, hogy nem tetszett őt akkoriban ismerni.

— Éjfél után is itt ültek — szólott közbe Paul.

— Reggelig elvitatkoztak, — folytatta a chef, — sajnálom, hogy le

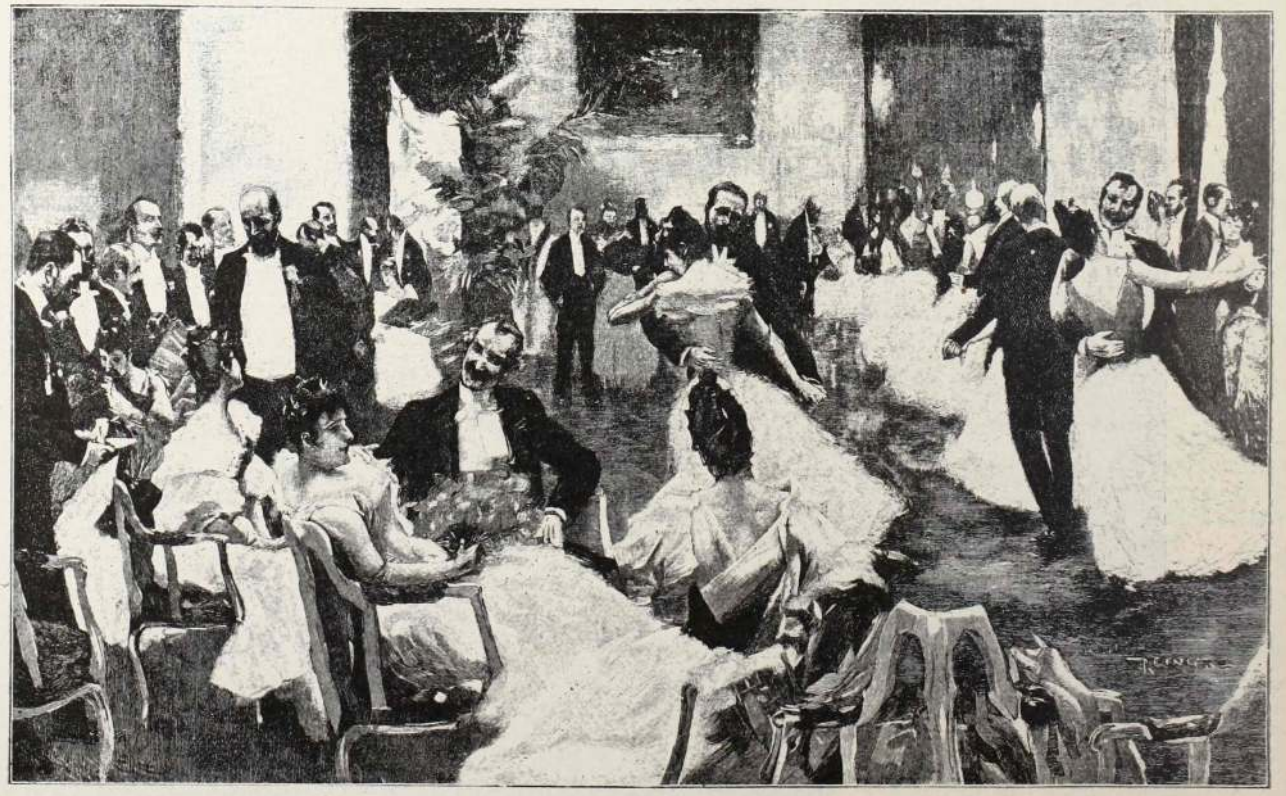

Tánczestély. Reinicke Renée festménye.

nem jegyeztem az eszméket. Klaszszikus alapokon állott, azt hiszem, lehetetlenség is a nélkül csinálni valamit. Görögországba vágyott szegény folyton, utálta ezt a komédiát itt. Hej magam is szivesen vele mentem volna! . . . Nagyszerüen adta elő a terveit. Micsoda témák! . . .

— Én vele mentem volna! — mondta Paul.

— Hogy a pokolba ne, — szólott a chef, — pénz kell oda polgártárs.

— Pinczér mindenütt elkel.

— Fütyülve kérdezte volna meg a vendégtől, hogy mi kell neki.

— Francziául tud minden tisztességes ember.

— Alcan nem mehetett el Görögországba. Magára haragitotta a «korszakot» (gunyosan hangsulyozta ezt a chef), kiurták maguk közül. Ki nem állhatta a portraitirozást, de végre is kénytelen volt ráfacsarodni, ha élni akart. Hasztalan szaladgáltunk neki utána, ezek a két-háromszáz frankos megrendelők nem akartak neki ugy vetkezni, ahogy kivánta. Én értem, mekkora önmegtagadás az egy *művésznek*, ha az elveit kénytelen arczulverni . . . Ő vállakat akart teremteni és telirakták magukat máslikkal, aranylánczczal, tollakkal.

— Én nem értem, mireváló ugy lenézni a szövetet, — koczkáztatta meg Paul — tessék Veronéset megnézni.

Cerberus.
Bernauer F. szobormüve.

— Ugyan ne beszéljen mindig bele.

Paul vállat vont.

Szóval M. Alcannak kénytelen volt végre a chef a postánál keresni alkalmazást, mert már odajutott, hogy bélyegeket gyüjtöttek neki s azokból csinált kollekcziót, hogy legyen egykét garasa. Sok külföldi piktor jár ide s azoktól szedte össze Paul a bélyegeket.

— Tulajdonképpen meg kell vallani az igazat, mégis az a Paulinette szedte rendbe dolgát. Nagyszerü leány, az már igaz! Több esze van, mint az egész jurynak ott a Palaisban.

— Hol szerezte?

— A Paul barátnője volt. Kissé sokat jár a szája ennek a fiunak, de azért nem rossz gyerek. Mikor már láttuk, hogy nem megyünk vele semmire, Paul átengedte neki Paulinettet. Paulinette kezébe vette a dolgot s Alcannal azóta rendben vagyunk. Lehet, hogy eljön még az ő ideje is valaha. Addig meg lesz békességben a postánál. Kegyetlen végzet! . . .

Valószinüleg a saját sorsára gondolt Valot, a szakács-métierre, hogy palacsintát kénytelen az ember sütni, a legharmónikusabb görög vonalakkal lelkében.

Este együtt jöttek ebédelni, de mind a ketten ki voltak cserélve. A festő divatosan, csinosan ki volt huzva, a csokrán meglátszott, hogy asszonyi kéz kötötte.

A leány meg éppen olyan volt, amilyenek csak ezek a párisi, ragyogó kedves leányok tudnak lenni, ha tetszeni akarnak. Azt a szalagot, amelyet a világ többi részében gondosan előlre kötnek, ő durczásan oldalra köti, s ennyi az egész boszorkányság. És csak ugy árad belőlük az ördöngős könnyelmüség, vidámság és életkedv. Néhány percz alatt teli kaczagják a szobát s meleg lesz körülöttük. Nem éppen áhitatos, amiket összecsevegnek — ezer haszontalanságot egy lélegzetre — de az vessen reájuk követ, aki unalmasnak találja.

A chefet tegezte, Paul urat is, a barátját is, ő rendelte az ételeket, meghagyva, mennyire legyen kisütve, bort ő töltött s ami izlett neki, annak csapott egy trillát. Aztán siessünk, mert ma tánczolni akar!

Ebéd után fizettek, kiki magáért. Paulinette borravalót is nyomott a Paul markába.

— Nesze barátom! Ha kisöpörtél, gyere utánunk.

Másnap délben pont tizenegy órakor jött megint szürkén, sebesen evett s ment vissza dolgozni estig.

Alcan urnak azonban határozottan nem volt szerencséje. A minap Paulinette levelet kapott hazulról, Lyonból s mutatta a vendéglősnek. Az anyja irt neki, hogy menjen haza rendet csinálni. Ott Lyonban selyemszövés mellett vakulnak meg az asszonyok, mert tudvalevőleg a kényes munka mellé csak halvány mécsvilágitást lehet alkalmazni, nehogy ártson az erős fény a finom szineknek. Paulinettenek az anyja is ezt a mesterséget űzte s most végre ő is teljesen megvakult. Valaki kell a házba, aki tovább vezesse a munkát. Haza kell menni s nagyon valószinü, hogy vissza se jöhet.

— Keresnünk kell valakit Alcan mellé. Addig nem megyek. Nem kell szólni neki!

Este még vidámabb volt. Tyukocskámnak szólitotta a barátját s a falatjait is megfujta előbb.

Másnap keritett az asztalhoz harmadiknak éppen olyan jókedvü hölgyet, kissé fiatalabb is volt, mint ő.

Evésközben oktatta a másik Paulinettet arra, hogy mit szeret Alcan, milyen hust, milyen zöldséget. Az almát meg kell neki hámozni s a magját minden almának ő neki kell adni, mert a bolond szereti nagyon rágni az almamagot. Hagymát soha se szabad neki megengedni a salára, mert főfájása lesz tőle.

Tánczolni is hárman mentek, sétálni is, szinházba is. Pompásan be tudják azt osztani ezek a könnyelmü teremtések.

Tegnap délben megsugta a vendéglősnek, hogy már rendben vannak. Holnap vagy holnapután indulhat Lyonba. Nem kell megmondani Alcannak, hogy nem jön vissza.

— Add becsületszavadat, hogy ügyelsz rájuk, nehogy valami szamárságot csináljanak szegények.

MARIETTE!

Az élet meddő küzdelem csak,
Harczunk a létért szüntelen,
S tán mindent, mindent elfelejtünk,
Csak egy örök: a szerelem.

Vezess az élet útjain szerelmem,
Mert éltem nélküled sivár marad,
Benned találta fel én árva lelkem
Üdvöm, reményem boldogságomat.

W. DEZSŐ.

Vén bosnyák. (Tanulmány.)

Arndt Leo festménye.

A leány.

Sohse kérdezd tőlem
Szeretlek-e téged,
Eszedbe se jusson
Kérdezni, mit érzek;
Kérdi a napsugár
A tarka virágtól,
Kérdi a harmat a
Hajnaladástól?

Érzem: igaz érzés
Szól a te szivedből,
Látom hű szerelmed
A tekintetedből,
Mégsem hiszek néked,
Mert csalódni fájna,
S vigasztalást többé
Szivem nem találna.

Mégis, mégis érzem
Eljő még a napja!
Hogy én árva szivem
Szived befogadja.
Tied leszek akkor,
Hinni fogok néked,
Tied leszek sirig.
Halálomig véled!

Eljő a perez érzem,
S nem szól akkor ajkam,
Csak neved suttogja
Elhalóan, halkan,
Öledbe borulok
Csókra nyujtva számat.
...S ha elhagynál, mégis
Mennék teutánad!

HERENDI ARTHUR.

INNEN-ONNAN.

—e—. **Lujza mama**. Meghalt egy királyné, a ki sokszorosan mama volt, még többszörösen nagymama és nagyon-nagyon anyós, sok koronás fő anyósa, sok korona városányosának nagymamája, ugy, hogy méltán megillette őt az «Európa anyósa» czimzés. És mindezen fontos családi elfoglaltság mellett jó feleség is volt a IX. Keresztély Lujzája, a ki igazán megosztotta az uralkodás és politika nehéz gondjait felséges férjével. És mikor már családi politikája minden téren sikerült, mikor már gyermekeit, akár csak a gondos polgári mamák, jól «elhelyezte», megvonult pihenni Bernstorff ős várába, ahol Lujza-napokon és más családi ünnepeken, körülvették őt Európa nagyhatalmasságai. Most pedig lehunyta jóságos szemeit Lujza mama bizonyosan azzal az öntudattal, hogy sokan őrzik meg emlékét meleg kegyelettel.

(I. I.) «**Vendég a vendégek közt.**» Operette az Operában.

Gemma Bellincioni (az operaház kapuján meglát egy táblát: «Itt magyarul is énekeltetik».) Csodálatos, incroyable! Si parla ungarische spráke. (Julio Perottihoz, ki arra megy.) Ah, monsignore Lohengrino, tudja ön az magyarsk?

Julio Perotti (kivágja a legmagasabb «C»-ben): Veghe az khomeghiájának. (Szégyenkezve el.)

Gemma B.: Ah, mon Dieu, quelle langue! Milyen nyelv? (Avedano tenoristához): Hova? hova?

Avedano: Dobre rano signora. Művész hazája széles e világ, olasz tenoristáé: Andrássy-úti dalműház.

Vazquez grófnő és *Larizza* jönnek. (Gemmához): Ah, signore, wir wollen spreken a hordárhoz, de nem tudjuk belle langue de Hungaria, talán lehet nekünk kisegitő?

Gemma B.: Evviva Italia!

Vasquez, Larizza: Ah, szinte taliano. Addio, Addio! (El.)

Lejo Lili (Gemmához): Oh, kedves kolléga, szerepelni szeretnék a magy. kir. Opernhausban, de magyar vagyok. Azt mondom, nem tudok magyarul, máskép fel se vesznek! Ne áruljon el kérem. (El.)

Arányi D. (jön. Szlovicsák portáshoz:) Isten önnel, kedves Szlovicsák, kidobtak.

Szlovicsák: Ej ha!

Arányi: Nem tudtam megtanulni olaszul, nehéz a fejem!

Gemma: Bocsánat, pardon, és durch wen werden Sie helyettesitve?

Arányi: Luigi Bassi, ős-budavári jámbó által. Isten önnel. (Mindegyik szemében egy-egy könnyel el.)

(Egy csoport tót munkás, állatkerti kongo néger, Zulu kaffer és eszkimó jön próbaéneklésre.)

Gemma: Hát nincs itt magyar szó; tán a szobrok!

Sphinx: Bocsánat, Nilus partján születtem és Nubia sivatagján hangzott fel altató dalom!

A magy. kir. operaházból kihallatszik a főpróba éneke; Gemma, a Liszt- és az Erkel szobor fülüket befogva el.)

A becsület hóhérja. Nem Bali Mihályról lészen szó, — kinek a *köteles* tiszteletet mindig megadjuk — hiszen ő a becstelenek hóhérja, hanem a férfiakról, vagyis azok egy részéről, akik ujabban sok dolgot adnak a — törvényszéki biráknak. Események, napról-napra események és igazán eseményszámba menne, ha nem történne valami. Azonban szerepcsere állott be. Még mindig ugyan a nő az, ki a hálás főszerepet viszi, azonban a háttér, a fordulat, a dráma csomója ujabban a férfi. A férfi, aki a nagy világ előtt nem restel hamis kártyákkal játszani; ugysem bántják érte, hiszen bolond volna, ha nem volna becstelen, mikor ... amugy is felmentik érte. És csodálatos ebben a rosz világban, melyből mintha már kipusztult volna a *lilium*, hirtelen csak előterem egy nő, aki mártyr, kit a szerelem rontott meg. Nem eset bűnbe és bűnhödött mégis, keservesen, nyomorultul. A lány szerette a férfit, annyival inkább, mert házassági igéretet is tett neki. És a leány odadobta neki... nem a becsületét, — mert vannak olyanok, kik ezért megtudnak bocsátani Évának, hanem odadobta az életét. Pénzt sikkasztott ideáljáért és mikor rájöttek azt mondta, hogy meglopták. Ugy-e nagyon szerette a férfit? Azonban nem-e szerette jobban akkor, mikor hosszu idő mulva feljelentette kedvesét, — ki addigra már rég elfelejtette a szent igéretet, amit fogadott, elfelejtette, hogy érte sikkasztott? Mert ha «bosszuból» tette is, azonban a boszura csupán végtelen szerelme vitte rá. Bizony jobban szerette. Mert ha nem felejtjük el szerelmünket akkor sem, mikor a mienknek gondolt szivben már elhamvadt az érzés, akkor, igen, akkor nagy, bolondosan fenséges és szomoruan martyri ez a mi szerelmünk... Azonban csak rajta bohó és vidám ifjak, játszátok csak tovább kisded gyermekjátéktokat: kinevet érte a világ, ha becsületesen szerettek. És te szegény leány, te csak szenvedj. Megfosztott egy gaz hóhér az igaz életedtől; ártatlanul lelted «halálodat», mint már annyi, annyi martyr, kik részére manapság már a részvét könye sem akad, mert kellenek a sóscseppek arra, hogy «igaz könyeket» ejtsünk, mikor «hazudni kell becsületes szerelmet».

A kaszirnő meg a chansonette. Most történt a héten. Egy kisebb kávéház kaszirnője éjjel a vendégek szemeláttára szivén lőtte magát. Egy alsóbrendü mulatóhely énekesnője pedig, miután még ledarálta énckszámát, valahol a szinfalak mögött apró revolvert vett elő és odalőtt, a merre szive van. A napilapok röviden végeztek e két riporttal és megirták, hogy a «szerelem» adta a fegyvert mind a két leány kezébe. Elképzelem, hogy hány ezer és ezer ember mosolygott, mikor a két riportot olvasta. És eképpen megfondirozhattak: «Hahaha, bukott leányok és szerelem miatt vetnek véget életüknek. A bolondok! A milyen könyelmüen adják oda becsületüket, olyan könnyen halnak meg.» Mert ugy gondolkodnak ma a legtöbben. Egy kaszirnőnek, vagy egy chansonettenek havi 30—40 forint fizetése van. Ugyan, hogy élhet meg ily kevés pénzből becsületesen? 30—40 forintból csak nem telik lakásra,

ételre-italra, no meg selyem és bársonyruhákra. Kell, ha irtózik is tőle, hogy bűnbe essék. Mert a bűn a világpiaczon a legkeresettebb czikk, még az osztrák hitelrészvénynél és tavaszi buzánál is élénkebb benne a kereslet és a kinálat. És azok a férfiak, akik élesre vasalt nadrágban járnak, sehogysem tudják, elgondolni, hogy akad tán a kaszirnők között olyan is, a ki szükségből keresi meg igy a kenyerét és csupán az eszével Szivével pedig szomoruan, szenvedően, vagy tán boldogan szeret — egyet. Azért hát ne csodálkozzunk, hogy némelyike a minden szenvedést megváltó halál karjaiba dől, hiszen annyi más asszony is igy váltja meg boldogtalanságát. Mosolyognak szegény kaszirnők, barátságosak a kávéházi vendéggel, mert igy muszáj; a mai nagyon beteg, bűnteli koráramlat egy szomoru tünete az, hogy nem hisz abban, hogy ott, hol rendszerint bünt látunk, tisztesség is létezzék. Azok ők, kik nem dicsekednek el a tisztességükkel, mert természetesnek találják azt és nem számitanak palotákra sem, mert — leányok, a kik ép ugy rajongnak egy szép versért, vagy egy Marlit regényért, mint a Szabó Péter nagyiparos Juliska leánya . . . Én is csak annyit tudok, hogy boldogtalan szerelem miatt ölte meg magát az a két leány, hanem ugy megkönnyebbült a lelkem, hogy elmondtam mindezt most, hogy két kiteritett, fehér női holttest feküdt a héten a morgue márványasztalán

Az idegen nő.

K. Kopácsy Juliska.

Egy nagyon szép, nagyon fehér és nagyon modern szabásu asszonyfejet találnak olvasóink lapunk czimlapján. Olyan ez a mosolygó, bájos kép, mint egy tanulmányfő, senkise gondolná, hogy ez a mi kedves «idegen nő»-nk: Kopácsy Juliska — ha nem ismernék jól az ő derüs vonásait, a nem is olyan régi jó időkből, mikor még hazai berkekben csattogott érzelmes dalocskákat és hamiskás kouplet-kat. Most már csak tiszteletbeli magyar művésznő, aki külföldön nagyban hirdeti, hogy magyar és sok dicsőséget szerez a magyaroknak és aki itthon szintén nagyban hirdeti, hogy ő a külföldön is: Bécsországban, Németországban és a yankeek hazájában is magyar marad szivvel-lélekkel. Ez a mi vigaszunk.

Őrült — vagy szent?

— José *Echegaray* 3 felvonásos drámája. Fordította *Szalai* Emil. A Vigszinház bemutató előadása.

Don Lorenzo de Avendano, Spanyolország egyik legnagyobb tudósa, akinek milliói vannak és aki forrón szeretett neje, Angela és bájos leánya Inez, oldalán a legboldogabb családi életet éli immár husz év óta, egy szörnyü napon szörnyü titoknak jön nyomára. Háziorvosa és legjobb barátja, don Tomas, egykori dajkáját, az agg, haldokló Juanát Lorenzo házába vezeti, aki ama meglepő vallomást teszi a tudósnak, hogy ő nem don Lorenzo de Avendano, hanem a Juana gyermeke. Az Avendano-

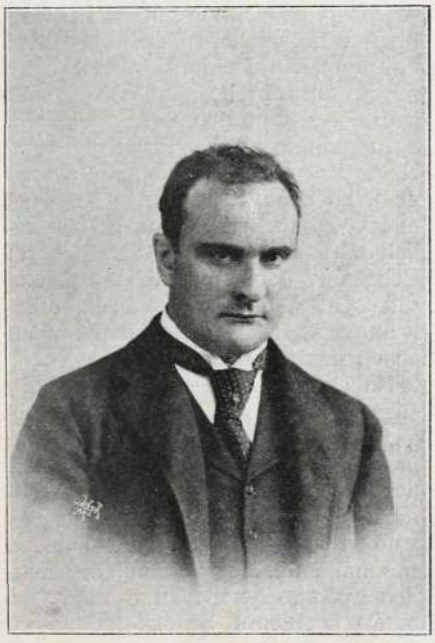

Gál Gyula.

házaspár ugyanis annak idején gyermektelen lévén, hogy nagy vagyonuknak örököse maradjon, gyermekül fogadták Juana ujszülött fiát. Avendano csakhamar meghalt. Juana pedig, hogy fia boldogságát biztositsa, hallgatott negyven hosszu évig a titokról. Most azonban halála előtt anyai szeretete vallomásra késztette, hogy csak egyszer is hallja Lorenzo ajkairól e szót: anyám. Juana átadja fiának vélt anyjának egy levelét, melyet halála előtt irt és melyben mindent bevall és Lorenzo bocsánatát kéri. Don Lorenzo tehát megtudja, hogy bitorolja nevét, társadalmi állását, bitorolja a tiszteletet, amely az Avendano-nevet környezi és bitorolja a milliókat is, amelyeket atyjától örökölt, aki nem volt atyja.

Mialatt a szerencsétlen tudós e felfedezésre jut, házába jön Almonte herczegné, hogy fia Eduardo számára megkérje Inez kezét. A fiatalok forrón szeretik egymást. Don Lorenzo — általános bámulatot és elszörnyüködést keltve elhatározásával — kijelenti, hogy e házasság lehetetlen, mert ő nem az, akinek gondolják, mert ő lopta még az anyja szeretetét is, mert az ő lányának nincs neve, és mert — ugymond — «én vagyok a legboldogtalanabb ember a világon . . . és mert nem akarok még nyomorult, becstelen is lenni».

Don Lorenzo mindezek után családja és barátai minden könyörgése daczára elhatározza, hogy a legnagyobb nyilvánosság előtt lemond nevéről, lemond millióiról, a melyek nem illetik őt meg és elhagyja a házat, amelyet szintén csak bitorol. És ha imádott leánya, Inez, bele is hal, ő mégis azt teszi, amit a lelkiismerete parancsol. «Loptam a nevemet, loptam a jogaimat. Ezt be kell vallanom a világ előtt». Ekkor kezd környezete mind jobban kételkedni józan eszében. Jó barátja, az orvos, sőt neje is, Angela, mármár eszelősnek tartják a tudóst. Lorenzo pedig kitűz egy napot, amikor a közjegyző és tanuk előtt lemond vagyonáról és nevéről, elhagyja házát és megy uj életet kezdeni. Közben e tervét közli haldokló anyjával, Juanával is, aki nem is sejtette, hogy vallomása fiát ily tettekre fogja ragadni. Megrémül és hogy fia boldogságát másodszor is biztositsa, lopva, titokban elégeti a bizonyitékul szolgáló levelet és egy üres lapot tesz helyébe a Lorenzonak czimzett boritékba. Sőt meg is tagadja fiát fennhangon, az egész család előtt, de közben folyton fülébe sugja Lorenzonak: fiam, fiam. Lorenzo magánkivüli állapotban magához szoritja anyját, aki ott karjaiban meghal.

E jelenet még jobban megerősiti Lorenzo környezetét abban a feltevésben, hogy a tudós megőrült és az egész gyermekcsempészés históriája csak mese, agyrém. Ezért arra az órára, mikor Lorenzo vagyonát hivatalosan át akarja adni, meghivnak egy hires elmegyógyászt, aki két ápolóval meg is jelenik. E két ápoló véletlenül Lorenzo előtt kikottyantja jövetelük czélját és igy a tudós megtudja, hogy őt őrültnek tartják. Behivja családját, don Tomast és a herczegnőt fiával. Most jön a bizo-

nyiték. A levél, amelytől minden függ. «Ha ez a bizonyiték meg van — mondja az orvos — akkor ez az ember szent; ha nincs, akkor őrült!» Lorenzo kiveszi a boritékot és kihuzza — az üres papirlapot. Most már nem harczol, megadja magát. Azt hiszi, hogy neje és Tomas lopták ki a levelet, csakhogy őt őrültnek nyilvánithassák. Csak Inezt tartja tisztának, ártatlannak. Búcsúzik tőle, magához akarja ölelni, de nehogy ezt is, mint Juanát «megfojtsa», az előrohanó ápolók lefogják. És ő megy az őrültek házába.

*

Az «Őrült — vagy szent?»-re, a mely iránt az érdeklődést nálunk a szenzáczióig felcsigázta két szinházunk versengése, bizonyos, hogy a kritika általános véleménye az, hogy rossz darab. Cselekvénye véletleneken épül fel, hőse Don Lorenzo, rajta kivül fekvő okok miatt, ártatlanul szenved és bűnhődik. Echegaray Golgothát járat hősével és a közönséggel, amelynek az a vége, hogy az absolut becsületes embert, a becsületnek rajongó idealistáját, a tébolydába csukatja szerettei és barátjai által. Hol van itt a drámai igazságszolgáltatás, hol van itt a megérdemelt bűnhődés — kérdik sok jogosultsággal a realista drámák, barátai, a kik Ibsenre és követőire esküdtek és a kik megszokták, hogy le és meggyőzve hagyják el a szinházat, ha a dráma utolsó felvonása után a függöny legördül. Echegaray végig kinozza három felvonáson át közönségét egy nagy jellem ártatlanul való bűnhődésével, a romantika agyoncsépelt fogásaihoz, a véletlenhez folyamodik, hogy a becsületes ember torturája annál nagyobb, legyen mindaddig, mig a keserü pohár teljesen be nem tellik. A szinpadi fortélyosságnak, a melynek ő nagy mestere, kiaknázza minden aprólékosságát a technikának felhasználja minden árnyalatát, hogy az idegeket felkorbácsolja. A modern dráma hivei, a kik csak a jellemeken felépült cselekvényeket ismerik el egyedül jogosultnak, Echegarayt egyszerüen szinpadi szemfényvesztőnek, hatásvadász kóklernek fogják mondani.

Valamiről azonban megfeledkeznek. Arról, hogy Echegaray drámáival mindenkor valamely tendenczia szolgálatába szegődik. Be akar valamit bizonyitani, épen ugy, mint Ibsen is drámáival, csakhogy ő spanyol, szenvedélyes, izgatott, romantikus és sokszor túlhajtott. Az «Őrült — vagy szent?» is irány-darab. Hőse tulajdonképen nem is don Lorenzo, hanem *a világ*, amelyről Echegaraynak, mint több szinműveiben is bebizonyitotta, nagyon rossz véleménye van. Előttünk van egy becsületes ember, a ki kötelességét akarja teljesiteni. Mert don Lorenzo csak kötelességét teljesiti. Mérhetetlen opportunizmusra vall azt mondani, hogy ez az ember «hyper-becsületes» «a becsület maniakusa» és más ilyenféle; nem, ő csak talpig becsületes, nem akarja megtartani azt, a mi nem az övé, noha megtarthatná anélkül, hogy ez valaha becstelenséget hozna nyilvánosan a fejére. Ez az ember absolut becsületes férfi, de nem a becsületesség őrültje. A világ azonban romlott és nem hisz a becsületességben. Ha akad egy ember, aki eldobja millióit, nagy nevét, csak azért, hogy saját maga előtt becsületes maradjon, noha hallgatva, az maradhatna élete végéig mindenki előtt, csak saját lelkiismerete előtt nem, ha akad egy ilyen «csoda» a mai világban, azt a «világ» a tébolydába hurczoltatja. Ezt akarta Echegaray bebizonyitani és ez sikerült is neki, bár az eszközök, amelyek segitették munkájában, nem éppen kifogástalanok.

Ha az «Őrült — vagy szent?» ellen, mint dráma ellen vannak is jogos kifogásaink, a darab fölépitése mesteri és rávall Echegaray ismert keze munkájára. A szinpadi technikát, a hatásnak jelenetről-jelenetre való fokozását, oly bámulatosan használja föl, hogy drámájának minden gyöngesége mellett a közvetlen hatást feltétlenül biztositotta darabjának.

*

A Vigszinház előadásának zajos és nagy sikere volt. Tegyük mindjárt hozzá, hogy megérdemelt sikere. Kerekebb, összevágóbb és érdekesebb előadást még nem igen látott a fővárosi közönség pesti szinházban. Ennek az előadásnak volt határozott karaktere és az a bizonyos elengedheteten hangulat állandóan ott lebegett a szinpadon, a melynek berendezése egyszerüen pompás volt. Nemes izlés és nagy tapasztalat vezette a rendező kezét, az bizonyos.

Don Lorenzo szerepét *Gál* Gyula adta. Üdvözöljük a művészt őszintén és melegen ujabb szenzációs sikere alkalmából. Most már másodszor bizonyitotta be, hogy egyike a legnagyobb magyar szinművészeknek, akit csak azért nem kivánunk a Nemzeti Szinháznak, a hova való és a hol nagy szükség volna rá, mert a Vigszinházban is meg van az a pozicziója, a melyet fényes tehetsége révén megérdemel. Don Lorenzo nehéz és fáradtságos szerepét a legapróbb részletekben is mesterien alakitotta. Nemes és fenséges volt, anélkül, hogy az akart volna lenni, a közönség érezte, hogy az az alak, a melyet ábrázol, szent, anélkül, hogy egyetlen szavával rámutatott volna hivalgva saját csodálatosan tiszta jellemére. Hajszálnyi közel áll a szinész e szerepben ahhoz, hogy szertelenségekbe csapjon át, Gál Gyula, az igazi művész öntudatával bámulatosan fegyelmezte magát, ugy, hogy alakitása mindvégig egységes maradt. Még kitöréseiben is megmaradt mindig a korlátok között, csak bámulatos szépségü és hajlékony hangjának modulácziói által ecsetelte lelkének viharjait. Örömmel mutatjuk be ez alkalommal a nagy művészt olvasóinknak. A többi szereplők is, különösen *Nógrády* Jolán, *Hunyady* Margit, *Rostagni* Irén, *Beregi* és *Balassa* őszinte elismerést érdemelnek.

Erényi Nándor.

—

Himfy dalai.

Vigjáték. Irta Berczik Árpád.

Berczik vígjátéka Kisfaludy Sándor szerelmét Szegedy Rózához vette tárgyául. Egyszerü, szinte naiv történet, melyben a bonyodalmat az unost-untig ismételt és fokozott félreértés szolgáltatja. Berczik eszközei is egyszerüek, semmi váratlan, semmi meglepő. Csendesen folyik a darab előre elkészitett és könnyen fellelhető medrében. Hatásvadászat, idegekre hatás, rémtörténet — semmi sincs ebben a darabban; ezért immár szinte szokatlan és idegen a hangja, az eszközei, a czélja. A történet oly egyszerüen és tisztán áll előttünk, mintha nem is szindarabban látnók, csak az utolsó jelenetek erőltetettsége s a történet erőszakos fejlesztése rontják meg e hatást.

De hiszen nem is ez a fő és vonzó Berczik darabjában. A fő: hogy magyar sziveknek iródott, magyarosan s egy szép képet tárt fel a multból, a melyben oly jól esett gyönyörködnünk a Nemzeti Szinházban. Ez a hang meghóditja szivünket, ezek az alakok a vérünkből valók, ez a kiszakitott történet egy kedves lap multunkból. Jól esett ezeket az em-

bereket viszontlátnunk, jól esett, hogy megelevenedtek szemünk előtt. S épen ezért Berczik igen kedves munkát végzett s a megelégedett mosoly ajkunkon elismerés volt a szinműiró részére is.

A szereplők kedvvel, szinte megilletődötten játszottak. Alszegi, Csillag, Rákosi Sz., Ligeti, Mihályfi, Zilahi és Gabányi igen jól beleilleszkedtek a történet styljébe s hiven adták vissza annak hangulatát.

dr. sz. i.

Üres lapok . . .

I.

Már gondolat se jő e kis papirra
És érzéketlen sima lap marad,
Hol máskor érzés és csapongó dallam
Miként a rózsa, oly könnyen fakad.

Csak egy kiszáradt, fáradt sóhaj járja,
Legyinti át a szürke bús lapot.
És egy könycsep mely többet mond a soknál.
S törölhetetlen mély nyomot hagy ott.

II.

Találkoztunk mégis . . .
Együgyüen bambán,
Néztünk végig egymás
Halványuló arczán.

Aztán tovamentünk
Hangtalan beszélve,
Könytelen zokogva
A száguldó szélbe.

Beck Blanka.

Lujza hollandi királyné †.

Irodalom.

A magyar Werne. Méltán igy nevezhetjük Werne munkáinak a Franklin-Társulatnál megjelenő kiadását, mely a hirneves franczia regényiró munkáinak teljes kiadása. A most megjelent 98—107. füzetben az «Utazás a föld körül» és «Hóditó Robur» czimü regény folytatódik, egyike ama munkáknak, melyekkel Verne neve világhóditó útra kelt. Nagy népszerüségét e regény méltán megérdemli. A forditás Szász Károly gondos munkája és a szöveget az eredeti franczia kiadás képei diszitik. A füzetes kiadás mindenkihez könnyen hozzáférhetővé teszi a nagy iró összes munkáit. Nemcsak csinos kiállitása, de olcsósaga is — egy-egy füzet 20 kr. — felette ajánlják.

A magyar nép története. A magyar népnek ezer esztendős küzdelmeit, melyet szabadsága kivivásáért folytatott, nagy művészettel irja le *Benedek Elek* «A magyar nép multja és jelene» czimü munkájának első kötetében, mely éppen most jelent meg. Erős hazafias érzéssel és valóban szivéből irta meg e könyvet s az egész könyvön végighuzódik annak tárgya iránt érzett szeretete. A közvetlen hang, egyszerü előadás igaz népies könyvvé avatják művét. Ez különbözteti meg munkáját a tudákoskodó történetiró munkájától A magyar nép szabadságának ötvenéves születésnapjának az emlékére alkotta meg Benedek Elek ezt a szép könyvet, mely az ünnepélynek legbecsesebb s legmaradandóbb emlékét képezi. A könyvet az Athenaeum r.-társaság, mint kiadó, szebbnél-szebb képekkel diszitette, melyek nyomon kisérik a szöveget, értelmezik és szemléletessé teszik azt. Különösen ki kell emelnünk a szines műmellékleteket, hirneves művészek történeti jeleneteket ábrázoló festményeit. Az első kötet ára diszkötésben 8 frt.

Idegen elbeszélők. A «Olcsó könyvtár» nagy szeretettel mutatja be az idegen irodalmak kiválóbb képviselőit, melylyel e kitünő vállalat a magyar irodalmat gazdagitotta, számos kiváló idegen munka jelent meg jó magyar forditásban. E forditott kötetekben arra törekszik az «Olcsó könyvtár», hogy az illető irodalom jellemző termékeit mutassa be. Ilyenek a most megjelent kötetek is. Heyse Pál, a jeles német novellistának «Sellő» czimü poétikus elbeszélése Szikrai Odo forditásában ; a másik a franczia elbeszélő-irodalom egyik legfinomabb tollu munkásának, Uchard Marionak regénye : Berthier Joconda (1072—75. sz.), melynek jól hangzó forditása Molnár Gyulától való. Heyse novellájának 10 kr., Uchard regényének 40 kr. az ára. Abban a sorozatban, melyben az «Olcsó Könyvtár» a modern drámairodalom jobb termékeit bemutatja, megjelent Sudermannak «Rejtett boldogság» czimü szinműve is, 20 kron kapható. Francois Coppée a népszerü franczia költő lirai és elbeszélő költeményeiből tetszetős kötetet forditott le Bogdánffy Lajos. A huszonkét költemény nagyon jellemző Coppée egész költészetére. Bogdánffy az elbeszélő költeményekből a legjobbakat és főleg az előadásra alkalmasakat válogatta ki. Köztük van a hires «Kovácsok sztrájkja» is, igen erőteljes hü forditásban. Ára 10 kr. A negyvenes évek egy sokat emlegetett irójának Kuthy Lajosnak emlékét eleveniti föl az «Olcsó Könyvtár» 1071. sz. füzete. «Egy iskolai kaland» czimü novelláját kapjuk uj lenyomatban, egyikét azon jóizü történeteknek, melyek a régi magyar életet oly igen jellemzik. Ára 10 kr.

Külföldi humor.

A törvényszék előtt. «Vádlott, hogyan jutott Ön ahoz, hogy raboljon, sőt gyilkoljon; azok daczára, hogy oly jó nevelésben részesült? Mondja meg nyiltan : hogy került ön ide a vádlottak padjára ?»

«A fogházőrök hoztak, elnök ur.»

(Journal Amusant.)

Kawer vágányőrt a lokomotiv elgázolta s nyomban megölte. Különben hasonló eset történt vele a mult évben is.

(Christmans Puch.)

KÉPTALÁNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Pekár Gyula «Lavina»** czimü regényét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti betürejtvény megfejtése :

«A Végrehajtó.»

A megfejtők között kitüzött dijat, **Scossa Dezső «Amor Verus»** czimü kötetét **Seelenfreund Sándor** ur **Hódmező-Vásárhelyen** nyerte meg.

Helyesen fejtették meg : Adler Géza, Csajághy Ferencz, Deutsch Mariska, Schisser József, Khabay Olivér, Bodis István, Rausner Frida, Leszka György, Pór Gábor, Martiny Lujza, Faludi Mimi, Roszter Gizella, Ballach Vicza, Palotássy Emil, Richter Olga, Maus Terike, Merkl Margit, Pozsek Franciska, Makó Jolán, Westner Irma, Fulka Risa, Marojcsek Teréz, Flesch Lajos, Pressburger Béla, Tömös Andor, Katalin Géza, Frost Conrád, Briese Endre és Berla István. Hirschkovits Esztike, Jovanovits Sándor, Dörgicsey Berta, Glückmann Jenő.

Szerkesztői üzenetek.

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Tr. M. Kérdéseire mindég igen szivesen és a legnagyobb készséggel válaszolunk, azonban legutolsó levelében annyit és oly különféle dolgokról tudakozódik, hogy a szerkesztői üzenetekben nem tudjuk válaszainkat elhelyezni. Egynehányról itt, a többiről levélben 1. Indus és indián két különböző népfaj. Az indusok Elő- és Hátsó-Indiát lakják, mig az indiánok hazája Amerika. Ez utóbbiak már csaknem teljesen kivesztek és a még élők teljesen czivilizálódtak; — legfőllebb élelmes impresszárió állit össze egy-egy ügyes lovasokból és kitünő czéllövőkből álló karaván, hogy azok harczjátékaival mulattassa a fiatalságot. Indust már ön is látott — amint irja — «Ös-Budavárában». Az a két alvó fakir a typusa az indusnak. Az indiánokat csak a czukrász csokoládés fánkja minőségében ismeri, tehát hogy fogalmat alkothasson magának az indiánok külsejéről, itt mutatjuk be egyik munkatársunk régi vázlatkönyvének egy lapját. Ha még többet óhajt tudni e két népfajról, forduljon bizalommal valamelyik lexikonhoz. 2. Vizváry Gyula a Nemzeti Szinház tagja. 3. A vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz kell fordulnia.

V. S. 1. Tessék a vitás okmányt hozzánk beküldeni. 2. A főváros tanácsa. 3. Igen.

Pl. M. Nem használhatjuk.

V. Sarolta. Átadtuk a kiadóhivatalnak.

F. Gy. Makó. Levél megy.

Zsül. Legyen szerencsénk.

P. J. Páris. Miért nem jön válasz?

Nem közölhetők: Est. A kárpátok Mullais. Byron forditások. Dalok.

Több levélre a jövő számban.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Budapest egyik látványossága. Hogy a kerékpársport állandóan, azaz télen át is folytatható legyen, Dénes és társa kerékpárkereskedő czég — Budapest, VI. ker., Váczi-körút 71. sz. — a székesfővárosban még hiányzó Velodromot nyitott meg, mely szemtanuk tudósitása szerint diszes berendezésénél és hozzá még igen alkalmas elhelyezésénél fogva Magyarországon a legszebb legyen. Ezen velodromban egy terjedelmes és akadálytalan, nemkülömben a legmodernebb tanuló készülékekkel ellátott kerékpáriskola, nagyon kényelmes páholyok nézők számára és külön uri- és női öltöző van, mely utóbbi különösen igen előkelő berendezésü, s melyben minden kiváló sportujság, valamint számos illusztrált folyóirat áll a látogatók rendelkezésére, szóval a legkellemesebbet nyujtja minden látogatónak. Esténként a 8—10 óra közötti idő — tehát oly időköz, melyben a közönség nagy része ráér szórakozni — a Velodrom csakis már gyakorlott kerékpározóknak áll rendelkezésre, minélfogva ez a legelőkelőbb kerékpározó közönség találkozó helye. Bátran mondhatjuk tehát, hogy Dénes és Társa czég a fővárosnak valami mintaszerüt alkotott. Ezen Velodrommal kapcsolatban egy kerékpármegőrző helyiség, egy nagy villamossal világitott javitó műhely a sou-terrain helyiségben, egy kézi műhely a földszinten és az eladási helyiség van, illetve e nagy mű egy helyen és a város közepén összpontosul.

KÖZGAZDASÁG.

Az állami telepek gyümölcsfáinak és csemetéinek árszabályozása.

A különböző állami intézetek által előállitott fák és csemeték ára eddig eltérő volt és a mig az állami faiskolák az oltott fákat korés fajkülömbség nélkül 25 krajczárért adták el a közönségnek, addig más intézetek ugyanily, vagy még gyengébb oltványokat 35—60 krajczáron értékesitették. Ezenkivül téves vélelem folytán a közönség a gazdasági sorfákat az éves magcsemeték árában követelte, a miből vitás esetek keletkeztek. Ugyancsak ilyen árkülömbözetek fordultak elő az állami telepeken a szőlővesszők és szőlőojtványoknál is.

Ezen állapotokon segitendő: Darányi miniszter most ugy a fák, mint a csemeték és szőlővesszőkre nézve is az árakat egyöntetüen és méltányosan szabályozta, mely szabályozás következtében az elsőrendü magastörzsü oltott fák ára 40 krban, az ugyancsak elsőrendü félmagastörzsüeké pedig 30 krban lett ugyan megállapitva, de viszont a másodrendü, továbbá a csonthéjas féltörpe fák ára 20 krra lőn leszállitva. A lehető legolcsóbbra lettek leszállitva az amerikai szőlővesszők árai is. Egyéb csemetékben, oltóvesszők- és fűzdugványokban a régi és az uj árak között alig van jelentékeny külömbség.

A miniszternek ezen árszabályozással nemcsak az a szándéka, hogy az árak a fa korához és minőségéhez képest igazságos arányba kerüljenek; hanem igy reméli elérhetni azt is, miszerint a vagyonosabb közönség szükségletét nem kizárólag az állami telepekről fedezvén, több fa marad vissza a telepeken rendelkezésre oly czélból, hogy azokból főleg kis parasztgazdák, lelkészek és tanitók legyenek ingyenesen részesithetők.

Az uj árszabály, szintugy az állami telepeken készletben levő és kiadható fák és csemeték jegyzéke, az országos gyümölcsészeti miniszteri biztostól (Földmivelésügyi miniszterium) valamint az egyes állami intézetek és telepektől ingyen megkaphatók.

Főszerkesztő: Basch Árpád.

Szerkesztő: Reich Béla.

KESSLER-féle

Magda-Hajkenőcs

dermatologiai-therapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** elömozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincze Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székes-Fehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Gondolja? — felelé, ujjaival végig simitván hullámos fürteit, de ugyan mi hasznom belőle? Egy szép napon bele gyömöszölöm majd egy haj hálóba és beleülök valamelyik unalmas nevelőintézet kathedrájába.

— Ne tréfálódzék! — mondá Finoel vállait felvonva.

— Nem tréfálok; szegények vagyunk, hozományom nincs és igy magamnak kell kenyeremet megkeresnem. Nevelőnő vagy segédtanitónő, e kettő között választhatok; ami azonban még mindig jobb, mint ebben a lyukban elpenészedni.

— Nem azok közé tartozik, kik elpenészedhetnének! — vitatta Finoel; hát nincsen önnek magához való bizalma? Ilyen gyönyörü, gazdagon megáldott teremtést szivesen tesz meg mindenki szive királynéjának, ebben az öntől annyira megvetett fészekben.

Heléne tagadólag rázta fejét. Kisvárosi asszonynyá lenni, semmi kedvem.

A púpos szomorú lemondással tekintett maga elé, majd hirtelen megragadta Helén kezét.

— Hiszi-e, hogy jó barátja vagyok? Nos, hát igérje meg, hogy mielőtt ezen végső lépésre elszánja magát, megkérdez engem . . . Esküdjék meg reá.

Annyi szenvedély volt e szavakban, hogy Heléne megütközéssel tekintett reá.

— Megigérem önnek! — mondá félénken, — meg van elégedve?

— Köszönöm! — mondá Finoel, Heléne kezét elereszve.

Ez alatt Laheyrard asszony befejezvén bevásárlásait, visszatért és éppen a műterembe lépett. Tiz óra felé járván az idő, Finoel elbucsuzott és hazament.

Lakása egy meglehetősen szegényes külsejü házban volt, mely néhány lépésnyire a régi collegiumtól, a lejtőn feküdt. Földszintjét takácsmester lakta, mig az első emelet szobánként volt kisebb hivatalnokoknak, munkásoknak bérbe adva. Francelin felment szerény szobácskájába, mely tömve volt mindenféle irásokkal, könyvekkel és nem lévén kedve az alváshoz, az ablakra könyökölt, mely a kertek felé és a collegium kis erdejére nézett.

Finoel törvénytelen származásu volt; édes anyját ki mosóné és napszámosnő volt, a sok munka tette tönkre és vagy hat éve, hogy meghalt.

Mint ösztöndijas tanuló növekedett fel ugyanazon collegium falai közt, melynek fái beárnyékolták most ablakait; jó tanuló vala és erős akarata segélyével sikerült neki abból a nyomorult, szegényes környezetből kiemelkednie, melyben gyermekéveit töltötte. Fokról-fokra körülbelül a fele magasságig megmászta már a juvignyi társadalom lépcsőit.

Huszonöt éves korában már irodai aligazgatóvá lett és kilátása volt a prefektura főtitkári állására; ez már jelentékeny vívmány volt, de még mindig kevés a szivós és becsvágyó Finoel számára. A hajdani mosónő fia arról ábrándozott, hogy a juvignyi gazdag gyárosok és magasrangu hivatalnokok salonjaiban őt mint egyenrangu vendéget fogják tekinteni. Kiváló zenei képességei már megnyitották előtte egyik-másik család ajtaját; de a családok nagyobb részeé s különösen a legelőkelőbbeké makacsul zárva maradt előtte.

A Laheyrard család letelepedése még jobban felsarkalta nagyravágyását. Elvakitva Heléne szépségétől, megittasodva bizalmas kegyessége és gyöngéd modorától, az álmok országában ringatta magát és másra alig gondolt, mint hogy Heléne-t nőül fogja venni.

— Már miért nem? — gondolta magában, a külvárosban szétszórt takács-műhelyek egyhangu zajába mélyedve, — Heléne szegény és nem egy könnyen talál férjet: ami engem illett: szellem és akaraterő dolgában kétségtelen fensőbbségem az itteni fiatalok felett. Vele mint feleségemmel felforgatnám ezt az egész fészket és valamennyiüknek a fejükre nőnék, hogy czélomat elérjem. Kineveztetném magamat városi tanácsossá, kiturnám a mairet és ki tudja az általános szavazati jog ez idejében talán még képviselő is lehetek . . .

A szomszéd ablak párkányán valaki egy palaczkból öntözte az ottlevő virágokat, az ebből keletkező zaj felijesztette Finoelt ábrándozásából. A következő perczben az illető dudolni kezdett, előrehajolt s a hold halvány fénye a kis Reine ravasz arczocskáját világitotta meg, amint az ablakpárkányon levő virágok közt kihajolt. — Már hazajött Francelin? — kérdé Finoel-től.

Lecomte Reine a földszinten lakó takács unokahuga volt, gyermekkori játszótársa lévén Finoelnek, sokáig tegezték egymást. Finoelhez hasonlóan három-négy év óta neki is voltak szeretettel ápolt, beczézett ábrándképei: urnő, kalapba járó tekintetes asszony szeretett volna lenni. Hogy ezt elérhesse, csak Francelinnel kellett volna magát elvétetnie és ő is ugy gondolkozott mint Francelin.

— Már miért nem?

A fiatal ember hallgatag maradván, megujitotta kérdését.

— Igen, — válaszolta érdesen Finoel, ki nem szivesen vette, hogy háborgatták, már hazajöttem és fekszem is.

— De nagyon büszke Ön, mióta a felső városi hölgyekhez járogat! Ezek a párisi nők elcsavarják majd a fejét, kedves Francelin ur!

— Lekötelezne, ha békében hagyná ezeket a hölgyeket, — mondá boszszusan, — jó éjszakát.

— Csak lassan, — felelte a kis Reine: — «a ki gyapjút megy lopni, nyirva jön vissza» s magát megfogják nyirni báránykám.

Finoel indulatosan bezárta ablakát és dühtől reszketve ment aludni.

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	frttól	**50** frtig
Sacco-öltöny	**25**	„	**45** „
Jaquet-öltöny	**30**	„	**50** „
Fer. József-ölt	**35**	„	**55** „
Téli kabát	**30**	„	**75** „

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

A nő legnagyobb kincse a szépség,

mely csakis a világhirü szépitőszer, a néh. **Med. Dr. A. Rix** által feltalált

Original Pompadour Pasta

használata által érhető el és tartható meg még a legmagasabb korig is.

Az Original Pompadour Pasta a használatban **friss, üde arczszint, vakitó, ránczmélküli arczbört** ad; jótállás mellett (**a pénz különbeni visszaadásával**) eltüntet szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, **pattanást, vörösséget** és az arcz mindenféle tisztátlanságát. 40 év óta használatban a **legmagasabb uraságoknál, müvészeknél** stb., a miről bizonylatok és köszönő levelek betekinthetők. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát **40 éves fennállása** is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. **Próba-Tubus darabonként 50 kr.**

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crême, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal **Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne (Anton Rix & Bruder)** a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, **Wien, Praterstrasse 16.** Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. **Budapesten főraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12, Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszertára Váczi-körút 17. Dankovsky István V., Wurm-utcza 5.**

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa
czég
Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD. ★ SZERKESZTŐ REICH BÉLA.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.

PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.

LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, EGY NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

A vonatok **érkezése** Budapest ny. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
‖ 701	12	50	k.e.v.	Konstantinápoly	* 171	12	55	sz.v.	Palota-Ujpest
†705	5	30	ost.e.v	Konstantinápoly	703	1	25	gy.v.	Bukarest
163	5	40	sz.v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz.v.	Palota-Ujpest
×165	6	35	«	Palota-Ujpest	103	1	50	gy.v.	Bécs, Páris
6101	6	45	«	Szolnok, Czegléd	175	3	00	sz.v.	Palota-Ujpest
1405	6	55	«	Zsolna, Berlin	6001	3	10	«	Lajos-Mizse
709	7	15	«	Verciorova	135	3	55	«	Nagy-Maros
4101	7	25	«	Esztergom	6103	4	05	«	Szolnok, Czegléd
167	7	35	«	Palota-Ujpest	4103	4	40	«	Esztergom
117	7	45	«	Bécs	177	5	45	«	Palota-Ujpest
6011	7	55	v. v.	Lajosmizse	115	5	55	«	Bécs
127	8	20	sz.v.	Párkány-Nána	711	6	50	«	Temesvár
713	8	25	«	Czegléd	179	7	00	«	Palota-Ujpest
169	10	10	«	Palota-Ujpest	707	7	40	gy.v.	Orsova, Temesvár
143	10	55	«	Érsekujvár	:4105	8	15	sz.v.	Pilis-Csaba
715	11	05	«	Szeged	137	8	30	«	Nagy-Maros
					181	8	40	«	Palota-Ujpest
					105	8	50	gy.v.	Bécs
					1401	9	20	«	Zsolna, Berlin
					4111	9	30	v.v.	Esztergom
					=109	9	55	ost.e.v.	Bécs, Ostende
					719	10	05	sz.v.	Szolnok, Czegléd
					6013	11	00	v.v.	Lajos-Mizse
					∧101	11	50	k.e.v.	London, Páris, Bécs

∧ Közlekedik minden szombaton.
‖ « « csütörtökön.
† « « hétfőn.
* « ünnep-és vasárnap.
: « ünnep és vasárn. nov. 20 ig.
× « április 1-től Dunakeszitől is.
= « minden szerdán.

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitéröbe.

4001	7	36	sz.v.	Esztergom	:4003	4	46	sz.v.	Esztergom
					4005	8	19	«	Pilis-Csaba
					4011	9	34	v.v.	Esztergom

: Közlekedik ünnep és vasárnapokon bez. november 20-ig.

A vonatok **indulása** Budapest ny. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
∧702	12	00	k.e.v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz.v.	Czegléd, Szolnok
§102	1	00	«	Bécs, Páris, London	172	12	15	«	Palota-Ujpest
†164	5	30	sz.v.	Dunakesz	136	12	25	«	Nagy-Maros
*166	5	55	«	Palota-Ujpest	○174	1	05	«	Palota-Ujpest
:110	6	10	ost.e.v.	Bécs. Ostende	‖4106	1	25	«	Pilis-Csaba
4102	6	30	sz.v.	Esztergom	104	1	45	gy.v.	Bécs, Páris
6102	6	40	«	Czegléd, Szolnok	176	2	20	sz.v.	Palota-Ujpest
168	6	50	«	Palota-Ujpest	704	2	30	gy.v.	Bukarest
6012	6	55	v.v.	Lajos-Mizse	144	2	35	sz.v.	Érsekujvár
1402	7	35	gy.v.	Zsolna, Berlin	4104	2	40	«	Esztergom
106	8	05	«	Bécs	6002	2	45	«	Lajos-Mizse
708	8	15	gy.v.	Temesvár, Orsova	720	3	05	«	Czegléd, Szolnok
712	8	30	sz.v.	Temesvár	178	4	05	«	Palota-Ujpest
170	9	05	«	Palota-Ujpest	716	4	25	«	Szeged
116	9	15	«	Bécs	138	4	35	«	Nagy-Maros
					180	6	10	«	Palota-Ujpest
					128	6	30	«	P.-Nána
					710	7	00	«	Verciorova
					4112	7	10	v.v.	Esztergom
					6014	7	20	«	Lajos-Mizse
					182	7	55	sz.v.	Palota-Ujpest
					118	9	35	«	Bécs
					=706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					714	10	35	sz.v.	Szeged, Temesvár
					1406	10	45	«	Zsolna, Berlin

∧ Közlekedik minden vasárnap.
§ « « csütörtökön.
† « április 1-től.
* « márczius 31-ig.
: « minden hétfőn.
○ « ünnep- és vasárnap.
= « minden szerdán.
‖ K. ünnep-vasárnap november 20-ig.

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitéröről.

4002	6	24	sz.v.	Esztergom	*4006	1	19	sz.v.	Pilis-Csaba
					4001	2	29	«	Esztergom
					4012	7	05	v.v.	Esztergom

* Közlekedik ünnep és vasárnap bez. november 20-ig.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtéritése ellenében. En tehat a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salatához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-keszlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

Kéziratok a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalába küldendők.

Budapest, Nádor-utcza 13.

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. SZ.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs,

A szépség hatalom.

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **I tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizarja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 október 23. 43. szám.

Magyar Géniusz

vasárnapi lapok

Főszerkesztő Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utcza 13.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik. Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörű**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19 P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT.

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáád, 1898 szeptember 1.
Cholek-Guderus grófnő.

A mintákkal igen meg vagyok elégedve kérek egy egész gyüjteményt.
Sopron, Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM * 43. SZÁM 1898 OKTÓBER 23.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

A SPORT.

Boldog, viruló ifjak, kik ünnepi ruhában és csak vasárnaponként jártok ki a városligeti és az alagi versenytérre, nem rólatok és nem hozzátok szólnak e sorok. Mert ép ugy nem nevezhető ez sportnak, amit ti míveltek, mint ahogy nem mondható a lóversenytér szórakozási helynek. Hiába, nem azért járunk már manapság a városligeti zöld gyepre, hogy a hazai lótenyésztés fejlődésének szemtanui lehessünk, hanem azért, hogy tapasztalatokkal gazdagabban és néhány forinttal szegényebben térjünk onnan vissza. Hiszen minden bizonytalan manapság, mért gondolják mégis annyi ezren, hogy a versenytéren létezik «holt bizonyosság»? A ló elvégre is csak állat, szeszélyes, akaratos és daczos. Az átöröklés itt is meghazudtolja magát, mert példák mutatják, hogy a legelőkelőbb telivér-családból származó lovak képességei még az egyfogatu soványság mértékét sem ütik meg. Kinek mi köze hozzá elvégre, hogy pénzemet lóversenytéren, vagy igérvényeken veszitem-e el? — mondja a tömeg. S a tömegnek igaza van, mert csupán a kor áramlata, csupán a pénz ő felsége utáni vágy volt szülőoka azon deliriumos betegségnek, melybe a sport kedvelői és üzői — kevés kivétellel — estek.

A sport legnemesebb hivatása az, hogy szórakoztató, gondüző és legtöbb ágazata: testedző. A hiba nem abban rejlik, hogy szenvedélylyé nőtte ki magát, mert az emberi természet magával hozza, hogy valami alárendelt érzés, vagy fogalom többékevésbbé szenvedélyesen rabul ejtsen. Az kárhoztatható a mai sportmivelésben, hogy üzletté fajult. Mint mindenből úgy a sporból is kihalt már az idealizmus és az ideális felfogás. Üzletember az istállótulajdonos, mert nem csak azért futtatja lovait, hogy örömét lelje abban, ha telivére jobbnak bizonyul a többinél, hanem csupán azért, hogy a kitüzött dijhoz jusson. Üzlet a totalizatör-intézmény, mely csupán azért áll fenn, hogy a lovaregyletet nagyobb jövedelemhez juttassa és hogy a nagyközönséget, mely a játékszenvedély rabja a versenytérre csábitsa. S üzleti szempont vezet ki minden embert a telivérek nemes küzdelmének szinterére, mert nyerni akarnak és a dolog természeténél fogva embertársaik pénzét. És nem gondolják meg, hogy ha egy futamban véletlenül mindannyian a győztes lóra tennék fel pénzüket, az volna az eredmény, hogy visszakapnák az eredeti tétet. Azaz bocsánat nem, mert hiszen bizonyos százalékot levonnának belőle.

Ne tessék félreérteni jelen sorok tendenciáját, nem a sportot magát kárhoztatjuk, hanem a versenylátogató közönséget, mely tőzsdét csinált már a lóversenytérből is. A sport kultiválása fontos tényező és minden szépre és nemesre kihatással bir. Angolország példája után indulva, már hazánk középiskoláiban is sulyt helyeznek a testedző sportra. Talán megjavulnak a közel jövőben ezen állapotok, mert a mostaniak valóban tarthatatlanok. Az iskolába járó ifjuság egy részét a lóversenyek vonják el a tanulástól, mig a többiek, kik a testedző-sportnak hódolnak, ezt oly tulzásba hajtják, hogy elkedvtelenednek az iskola padjától.

A sportnak létezni, sőt virágozni kell! Fontos szempontok kivánják meg, hogy egészséges alapon fejlődjék, mert néha bizony nagyon elátkozzuk a sportot, mikor látjuk, hogy szegény mesteremberek lovakon veszitik el pénzüket, és családjuk nyomorogni kénytelen, mikor látjuk, hogy hány fiatal embert vitt már a totalizatőr a bűn utjára, mikor latjuk, hogy hány sorsával elégedetlen ember van a világon. Mert mindannyian elégedetlenek, kik a lóverseny-térre járnak; ha kevés a pénzük, annyit akarnak nyerni, hogy egy délután alatt meggazdagodjanak s ha vagyonosok, czéljuk, annyi pénzt összenyerni, hogy a Rothschild S. M. & Co. czéggel versenyezhessenek a pénzpiaczon.

Ha már szenvedélyünk meg is kivánja, hogy játékkal izgassuk kedélyünket, ám legyen; azonban üzzék mértékletességgel ezt a lutrijátékot. A lutrinak az volt a baja, hogy a kis tételek miatt mindenki hozzáférhetett; tán ugy segithetnénk az elpanaszolt bajokon is, ha a lóversenytéren a totalizatör-tételeket magasabbra emeljük. Akkor tán csak a gazdagok hagyják ott pénzüket, ami azonban korántsem volna oly nagy baj, mert a szegény embernek megmaradna a mindennapi kenyere és a gazdagok legfölebb hazai fürdőhelyen volnának kénytelenek üdülni — Norderney helyett.

Herendi Arthur.

A HÁROM KORSZAK.

Irta: KABOS EDE.

A kopogtatás után magas, deresedő haju ember lépett a szobámba. Kissé megváltozott, a ruhái sem voltak többé olyan elegánsak, az arcza is megfonnyadt: de azért megismertem. Nagyon hálás volt érte s mindjárt el is vett egyet a czigarettáimból. Rágyujtott, aztán elébem ült egy alacsony puffra.

Megszólalt:

— Kopott vagyok, ugy-e? Mit csináljak? Pedig ugyanez a ruha valamikor nagyon elegáns volt. Most már csak fügefalevél: éppen csak hogy eltakar.

Az ajkát mosolyra huzta.

— Különben a ruhám beszél helyettem. Már nem vagyok szalonember. Kéregető vagyok. Ha jobban tetszik: koldus. Valami állást szeretnék. S mivel eddig is inkább bagoly voltam és éjszakáztam, ugy szeretném, ha valami ujságnál tudnék megpihenni. Neked vannak összeköttetéseid s tehetnél valamit értem. Ha ki tudnád járni, hogy egyáltalán csak éjszaka legyen dolgom, legjobban szeretném; mert akkor senkivel sem kellene találkoznom a régi ismerőseim közül s ez nekem igen jól esnék. Ez a ruha: ez a nyomorult fügefalevél az arczomat nem takarja el. S tudod — egy kicsit pirulós természetü vagyok.

Egy perczig gondolkozott.

— Talán be tudnál vinni korrektornak. Volt egy ismerősöm ebből a fajtából s rokonnak érzem magamat véle. Én is filozóf természet vagyok s irásból én is hamarabb látom meg a hibát.

Nagyon erősen füstölt. Nekem ugy rémlett, hogy szégyenkezik a beszéde miatt s a czigarettből voltaképpen fügefalevelet akart az arcza elé vonni. S ugy beszélt a füstfelhő mögül, mint a szégyenkező leány, aki fátyol alól meri csak kimondani a fátyol alá való dolgokat. A hangja is fölöttébb szégyenlős volt. Pedig egykoron ez az ember csupa önérzet, biztosság és elmésség volt. S a szalonokban, ahol utoljára láttam, hódoltak neki, mint valami koronátlan uralkodónak. Akkor ugy képzeltem, hogy nincs hatalom, mely a szalonokból ki tudná űzni. S most ime hazátlanul szégyenkezik előttem.

Az ő hangján kérdezősködtem:

— Ugyan minő alma és minő kigyó miatt kellett otthagynod a paradicsomot?

Nevetett.

— Nem... az almának meg a kigyónak nincs köze hozzá. Hanem a *harmadik korszak* elől szököm.

— Mi az?

— Nem ismered?

— Nem.

— Nagyon szép dolog, de egy kicsit nevetséges. Akarsz rám figyelni?

Még egy czigarettre gyujtott és igy szólt:

— Nem tudom, olvastam-e valahol, vagy a magam ideája (az ilyesmire mindig rosz volt a memoriám), de mindenesetre azt hiszem, hogy az ember három periodust fut meg életében. Az első periódusban: *teve*, a másodikban: *oroszlán*, a harmadikban: *gyermek*. Ne mosolyogj ezen a felosztáson, mert ha furcsa is, de igaz. Először teve: eljár iskolákba, könyvtárakba, emberek közé és abban telik passziója, hogy mentül több terhet vegyen a hátára. A tudás, tapasztalás, csalódás s több efféle: mind teher s az ember, mint egy igazi teve, a hátára veszi valamennyit,

A gyakorlótéren. Kimnach László rajza.

hogy aztán megrakottan nekifusson a sivatagnak, az életnek. Künn a sivatagban pedig egyszerre meglep a vágy, hogy függetlenül, terhek nélkül uralkodhassék. Levedli a tevebőrt, ledob magáról minden terhet s ott áll hatalmasan, harczot szomjazva, erejét összemérni vágyva az — oroszlán. S végre megunja a harczot, mint a terhet; a függetlenséget, mint nem kisebb terhet; gondtalanságra, az édes pihenés örömeire vágyódik s kész a — gyermek. Persze az öreg gyermek.

Közbeszóltam:

— Ez a harmadik periódus?

— Igen.

— S te, aki teve és oroszlán már voltál, éppen csak gyermek nem akarsz lenni?

— Ohó, ne vágj elébem. A közönséges polgári életben, igaz, most a gyermek kora várna rám. De én szalonállat voltam. S a szalonban egységesebb az én hasonlatom. Ott a teve és az oroszlán után nem a gyermek, hanem tovább is csak valami állat következik. Hát csak figyelj tovább.

Nagyott szivott a czigaretten s folytatta:

— Láttál-e már *szalontevéket*?

— Ugy rémlik . . .

Én diszpéldány voltam. A legfölségesebb szalonteve. Abban a korban, mikor a zsurokon nem volt egyéb létjogom, mint az, hogy mindenkit mulattassak. Aki szinházba készült, annak én hoztam vagy hozattam a jegyét. Aki mosolygott vagy kaczagott, az tőlem hallotta a legujabb szójátékokat. Mindenhova el kellett járnom, hogy mindenről tudjak; minden ujságot el kellett olvasnom, hogy a zsúr készületlenül ne találjon; minden premiéren meg kellett jelennem (ha egy estén kettő volt, mindakettőn), nehogy valamiben tájékozatlan legyek. Csalhatatlan pontossággal kellett tudnom azt is, ami a bankárnét érdekelhette és azt is, amiért a bankár ur érdeklődött. Az irodalom és a börze egyaránt önfeláldozó tanulmányozóját ismerte bennem. S ha mindennek kifogástalanul megfeleltem, akkor még hátra volt a legnehezebb: gondoskodnom kellett, hogy rajtam is nevessenek. Valami édes ügyetlenségbe kellett keveredném, amiért összeszidhassanak. Olykor egy-egy drága tányért is összetörtem s ezt az áldozatot meg kellett hoznom, nehogy uj Polikrateszként szerencsémmel magamra zuditsam az istenek irigységét és haragját . . . Most, a pálya végén, szerénytelenség nélkül elmondhatom, hogy minden kötelességemet hiven teljesitettem és szalon-életem első korszakában tevébb voltam a Sahara összes egy— és kétpupu tevéinél . . .

Egy pillanatra elhallgatott, mert a harmadik czigarettre került a sor.

Aztán folytatta:

— Négy évi teveszolgálat után *szalon-oroszlán* lettem. Éljen a függetlenség. Nincs boldogabb állat, mint a szalon-oroszlán. A tevék csodálják, az asszonyok kényeztetik, a szolonok nem nélkülözhetik. A szalon-oroszlánnak nincsenek kötelességei, csak jogai. Akit megdicsér, az meg van dicsérve s akit megsért, a nincsen megsértve; akit gyülöl, az meg van gyülölve s akit szeret, az nincsen szeretve. Mert neki joga a sértés és joga a kötelességek nélkül való szeretés. Csak egy ballépéstől kell óvakodnia: az igazi szerelemtől. Mert ez megölheti az oroszlán urat, mivelhogy az igazi szerelem esetleg még házasságra is csábithatja. Pedig ha megházasodik: hálósipkát kap és többé nem számit. Lehet akkor vagyona, de férj lévén, a szalonnak többé nem egzisztál . . . Ah én óvakodtam a szerelemtől, én nem estem a házasságba, én oroszlánabb voltam a sivatag minden oroszlánjánál . . .

Erős füstfelhőt fujt maga elé.

— . . . most pedig alázatosan kérlek, szerezz nekem valami éjszakai foglalkozást, lehetőleg dugjál be valahová korrektornak.

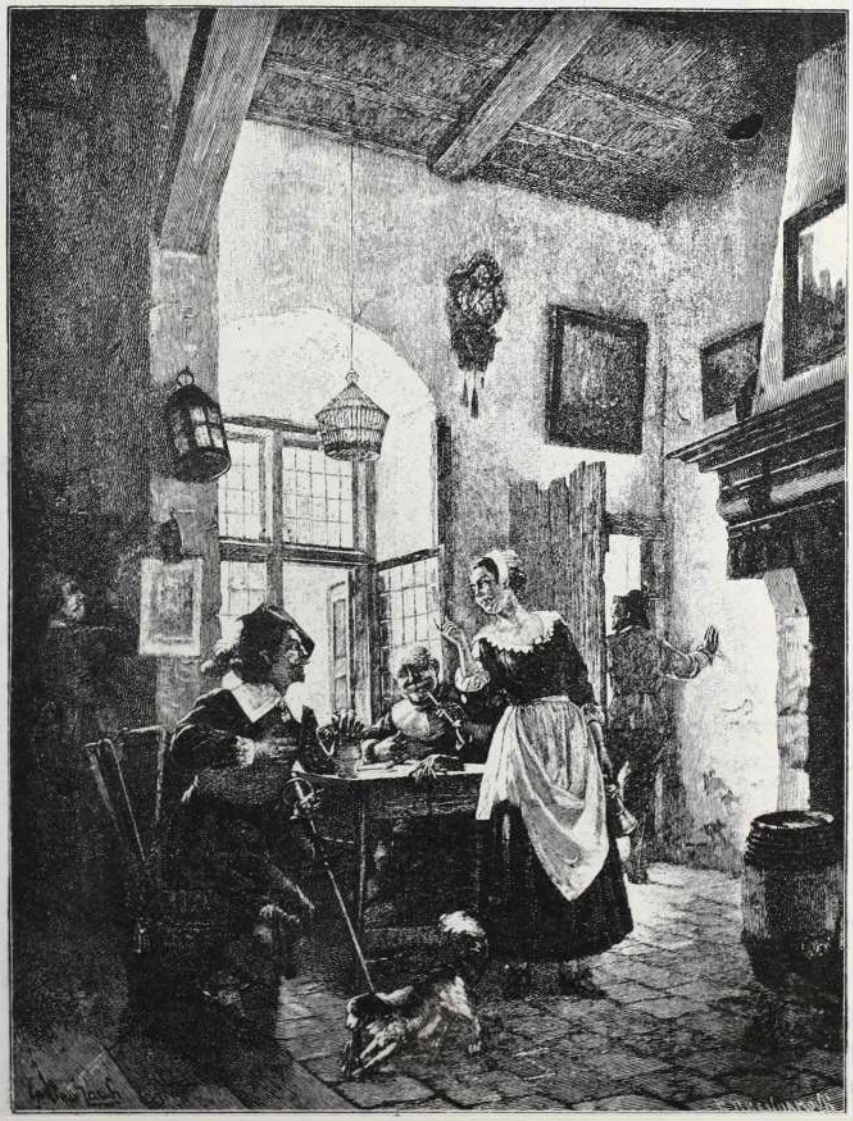

Vallomás. Zaak Gusztáv festménye.

Alig látszott ki a füstből. Nagyon szégyelhette magát.

— De hát mi az a harmadik periódus? — kérdeztem.

— Zsurokon és ebédeken láthattál már olyan fehérhaju, örökké mosolygó embereket, akiken az egész társaság nevet. Rettenetesen jó étvágyuk van s nem bánják, ha kinevetik őket, mert ezalatt mosolyogva tovább ehetnek. S amikor már háromnak valót ettek, kínálni szokták őket, hogy: még egy kicsit, no, még egy kicsit . . . S ők esznek, mert nekik már kötelességük az evés és nincs is más kötelességük, csakis az evés.

A verejtéket törölte a homlokáról és remegve mondotta:

— Az utolsó időben már nagyon jó az étvágyam és tegnap a háziasszony sokáig kínálgatott, hogy egyem még . . . Barátom, ha nem tudsz valahová bedugni korrektornak, akkor nincs menekülés — én is ilyen *szalon-szamár* leszek. Már érzem magamban hozzá a tehetséget. Segits, barátom — korrektor szeretnék lenni!

Vándormadár.

Meleg tájra repül a madár,
Mihelyt őszbe borul a határ.
De tavaszszal ismét visszaszáll,
Régi fészkén újra hont talál.

Madár vagyok én is, drága lány,
Elszállok, ha hüs szél csap reám,
Elrepül a hived más tájra,
Napfényesebb és szebb hazába.

De úgy viseld gondját kedvesem,
Hogy nem látod többé soha sem!
Ha a madár ujabb hont talál,
A régibe vissza sohse száll!

Varsányi Gyula.

NAPNYUGATI LEVELEK.

I.

Ischl, julius havában.

Kedves kis Lólám!

Rólad álmodtam édes kis angyalom; itt voltál mellettem, éreztem leheletedet, hajad illatát, vállamra hajtottad a fejed és meséltél nekem édes szavakkal; elmondtad, hogy melyik virág nyilt azóta ki a kertedben, hogy cziczáid milyen szalagot viselnek ma és hogy jó lenne, ha ismét veled futkoshatnék a tarka virágágyak között; mindezt elmondtad és láttam, hogy a szemeid nedvesek lettek, láttalak sirni és a szivem összeszorult. És azután onnét, valahonnan a Traun tó vad hegyei közül jött egy tündér, hosszu szép fehér ruhája volt s a homlokán csillag ragyogott; ugy jött mint a királynők szoktak jönni és ment előre, utját pedig nagy fényesség töltötte be, láttam sok embert, akik futottak a szépséges tündér után és én is a tömeg közé vegyültem, én is elbódultam. Te pedig sirtál, sirtál édes kis angyalom . . . hogy is vagy, mit csinálsz, mond el nekem? . . .

Végre tehát egy hosszabb irásban számolhatok be neked, emlékszel-e mennyit nevettünk az «ansicht kártya» sporton és most te is bizonyára épp oly szenvedélyesen gyüjtöd, mint az a sovány czvikkeres északnémet kisasszony, a ki csupán azért mondta ki a boldogitó «igent» Romeójának, hogy «ansichtokat» kapjon tőle. És én is szivesen irogattam, a várótermek asztalain, ablak üvegen, póstaszekrényeken és egyebütt, mert minden ansicht kártyát egy utalványnak tartottam a puszik végtelenségére, melyek majdan otthon részemre kiutalványoztatnak.

Beszéljek neked az utamról idáig? Felhős borús éjszaka volt, amikor elváltunk, amikor ott tartottalak a karjaim között az utolsó pillanatig, azután a sablonos beszállás a füstös, meleg kocsiba, pislogó sárga fényü olajlámpa a fejem fölött, a sarokban egy bóbiskáló idegen, körülöttem mindenütt az óriási közöny, immár az idegen világ. Felrántottam az ablaktáblát s kibámultam a reménytelen éjszakába, az őrült szörnyeteg vágtatott velünk, mintha a pokol urához sietett volna, a felhő, a köd majdnem a földet érte és az eső is permetezett, lassan, lassan, mintha a szomoruság fátylát szőtte volna a busongó természet fölé. A vonat ütenyszerü zakatolásába belefolyt valami bűvös melódia, a szivemről szakadt le, oly fájó, oly édes bús volt. És elmult az éjszaka végtelen egyhanguságban; másnap valahol Marchegg felé egy szegény czigány jött be a kocsinkba, hogy összehegedülje az uti költségét, szegény czigány, rossz czigány volt és mégis

Jó pajtások. Koester festménye.

Déli ima. Gretsch festménye.

oly igen kedves volt a nótája, lehunytam a szememet és hallgattam a lelkemmel, a szivemmel, a szomoság teljes akkordokat; apró amoretek kaczérkodtak a hangocskákkal és arany hálót fontak a lelkem szomoruságára.

Beszéljek neked a Császárvárosról, arról a végtelen unalomról, ami itt elfogott, a sok látni való daczára sehol sem éreztem ezt oly nyomasztólag, mint Bécsben, ezek a nagy füstös házak mintha a nyakamon ültek volna, minden ugy unszolt, hogy tovább, tovább! Olyan parlagi, olyan közönséges ez a város, meg kell szokni az embereket, meg kell szokni a várost magát, mert különben belebetegszik az ember ebbe a rettenetes «gemüthlichkeit»-ba, amint ők maguk alantos milieu-jüket elkeresztelték. Az látható mindenütt, hogy a mi szép a császárvárosban mind felülről jött és sok jött felülről. Az a sok gyönyörü muzeum, templom, szobor és park, ami Bécset széppé teszi, de egyuttal rokonszenvetlenné, van valami ebben az örökös «Kaiserlich»-ben, a mi az embert feszélyezi, a bécsi burger meg valószinüleg ugy érezi magát ezek között a márvány oszlopok között, mintha kifogástalan frakkban lenne és a czipőjét otthon felejtette volna. Minek az neki, ott a «Wurstl-Prater» — das is' schon weanerisch!...

Linzig a Duna vidékének festői szépségeiben gyönyörködtem; pitoreszk várromok, szines erdős hegyek, barátságos parti városok következtek egymásután; Dürrstein, Agystein sziklavárai a rabló lovagok korának porladozó emlékei. A kedélyes és élénk kis Linzben kevés ideig maradtam, tovább vettem utamat s a Salz-Kammergut fenyvesei, csodálatos szép hegyei, tavai után végre ide értem.

Most, hogy felébredtem, kinyitottam az ablaktáblákat, friss fenyves illat és ragyogó reggeli fény özönlik be. Az öreg Dachstein még a reggeli könnyü felhőkben álmodozik, a zöld gyapjas hegyek oldalain, mintha nagy fehér szellemek vonulnának keresztül, fehér pára uszik végig s itt-ott a foszlányok között aranyos fényözön ömlik keresztül. A fürdő világa, az a mulatni, élni vágyó nehány ezer, a kik csak a déli korzóra verődnek össze a Traun parti esplanadra, még párnái között hever s bizonyára Japánról vagy Oroszországról álmodozik, nem azért mintha politikai kérdések zavarnák a mulató völgy arany életét, oh éppenséggel nem, ha politikáról itt csak asszony politikáról lehet szó, mely nem az állami budgetre, hanem a férjek zsebére van nagy hatással. Az orosz, japán érdeklődést egy orosz énekesnő fellépte és a «Gésák» előadása keltették föl. A Gésák ugyanis most vonultak be teljes diszben először Ischlbe, habár — amint a helyi szatira megjegyezte, — egy fél emberöltő óta ismerősek ilynemü szerepkörben a világot jelentő deszkákon. Más különben, a ki az orosz énekesnőt többe nem becsülte, mind ott volt a kis szinházban, az előadás a tapsok tömegéről itélve jó volt Ischlben és egész este nem történt egyéb baj minthogy Vuncsi urnak leesett a parókája, Miss Molly Seamor azonban angol hidegvérrel ragadott meg egy «erdőt», de a kuli nem hagyta magát és rohant kifelé Miss Mollystól, erdőstől, általános derültség közepette. Mivel, hogy a szinházról beszélünk, még egyszer idézem a helyi szatirát. Ugyanis Strauss Johann, a nagy valczer király is itt hüsöl Ischl árnyas lombjai között; a minapában elment a «Bőregér» előadására és az előadás oly rossz volt, hogy a nagy mester, ha már meghalt volna, megfordult volna a sirjában, igy azonban csak páholyában fordult meg.

Tudod mennyire szeretem a reggelt, az üde fényességet, a mi elárasztja ilyenkor az ébredő természetet, ilyenkor lent bolyongok a fürdő parkjaiban, vagy messzebb is be, be az erdők végtelenségébe; nincs körülöttem semmi más, csak a jó isten szerelmes munkálkodása és mesék ébredeznek a lelkemben, apró virág mesék, mintha hallanám is az erdő apró tündéreinek szerelmes suttogását. Te is itt vagy ilyenkor édes mindenem, a lelkeink ölelkeznek, hiszen érzed ezt te is, mert nincs olyan távolság, a mely elválaszthatna bennünket; itt ülsz mellettem ezen az öreg fatörzsön és kezecskéiddel simogatod a fatörzs bársonyos mohóját. Itt ülünk mindketten s elnézzük az erdőt, mely olyan szép ragyogó ma, mintha mennyasszonyi ruháját öltötte volna magára és gondolkodunk arról, hogy az élet mily szép, csak az emberek rosszak, ők rontják, mételyezik meg az élet boldogságát... Ilyenféle hangulatok töltik be lelkeinket, mert mi igy gondolkodunk, mert van szivünk s át tudjuk érezni a fájdalmak és örömök végtelen skáláját.

Délben ott van mindenki a Traun mellett az esplanadon, tizenkettőtől egyig a kurmusik experimentál, elfogadható moralis indoka a korzói sokadalomnak, pedig az intenczió egészen más. Ilyen helyen minden azért történik, hogy az emberek lássák egymást és bőséges anyagot nyerjenek az egymásról való beszélgetésre, kiolthatatlan sport szenvedélye az egymás iránt való tulságos

Az unoka. Bakonyi festménye.

érdeklődése a fürdői közönségnek. Akik sétálnak, azok a szereplők, a kik a padokon ülnek, azok a kritikusok, természetes, hogy egy óra alatt legalább ötször megcserélik a szerepeiket. Ugyanez megismétlődik délután a kurszalon előtt. A tárgyalás tárgya először ruha s ha még marad egy kevés idő, az megoszlik a fürdői pikantériák, a sport és hasonlók felett. A tipusa körülbelül a következő a diskurzusoknak.

M . . .né és barátnője (egy padon ülnek).

X . . .né és barátnője közelednek.

M . . .né: (barátnőjéhez). Nézd csak nézd X . . .né!

A barátnő: Ah, ah!

M . . .né: Micsoda izlés!

A barátnő: Ez az asszony nem tudja, hogy hova dobja ki a pénzét!

M . . .né: Nézd a napernyőt és a kalapot, akár csak egy kokotte!

X . . né és M . . .né találkoznak. Kölcsönös jó reggelt, sablonos bevezetés.

M . . .né: Valóban, frappáns, gyönyörü; ön zseniális az ötleteiben!

X . . .né (szerénykedve) A szabónőm nagyon ügyes, ő is segitett.

M . . .né: Ez a szövet, ezekkel az apró virágokkal valóban ötletszerü, van valami pikáns és mégis nemesen egyszerü! A kalap és a napernyő, az egész ensemble remek . . . tavaly mikor Ostendeben voltunk, egy márkiné öltözött igy, egészen reá emlékeztet, egy többszörös milliomosnak a felesége, régi nemes család . . .

X . . .né (szivében a legjobb indulat, hálásan megszoritja M . . .né kezét). Tudja-e már kedvesem?. . .Dehogy tudja, nagyon érdekes, magának, egyedül magának elmondom, tudja nagyon jól, én nem vagyok az, a ki hajhászsza a fürdői pikantériákat. (Mese, mely régi és mindég uj: szarvak, meglepetés, válópör).

X . . .né meghatottan vesz búcsut M . . .nétől . . .

Az est hangulata reá száll a völgy öreg fáira, a Traun fölött lehelletszerü pára lebeg s itt is, ott is apró lángok gyulladnak ki az elszórt villák között. Az esplanadon egy két fiatal pár halad, lassan, lassan, mintha magukba akarnák szivni a nyári éjszaka minden édességét, egymásba fogódznak és suttognak, a Traun pedig szeliden csókolgatja a partokat és cseveg az éjszakával édes, szerelmes titkokról . . .

Pásztor József.

GEORGINA

— Gil n —

Georgina miért oly későn?
Már nem regél a rózsa sem,
S a méh, édes mézzel betelve,
Pihenni tért szép csöndesen.

Nem-e hosszúk az őszi esték?
Nézd, fogy a nap, mint gyenge hó!
Ha most neked tavaszt hozhatnék
Te tüzes-sárga álmodó!

Csiz, pinty dalát ha elhozhatnám,
S rád önthetném május tüzét,
De akkor büszkén nem szólhatnál:
Virágzom, bár napfény se véd!

Tavasz későn fakadt virága,
Testvéri jobbom ime vedd!
Nekem tavasz bűbája, fénye
Oly ismeretlen, mint neked.

A szerelem veled játékit
Későn üzé, ép mint velem.
Bár egyre megy, korán-e, későn:
Ugyanazon kéj s gyötrelem.

Feleki Sándor.

A TUDOMÁNY ELLEN.

Kérdem pedig tőled, töprengő bensőségem, mi hasznom vagyon én nekem mindazokból a sok tudományokból, melyeket agyamba csöpögtetének a tudós tanitók az ásatag időknek eme szomoru maradványai? Boldogabb lettem-e én, az egyes ember — aki egymagamban is az egész emberiség vagyok, akárcsak összeségemben — boldogabb lettem-e én avval, hogy tisztában vagyok a római cserepek turásának mikéntjével, avagy hogy játszva hüvelyezem ki a mumiarongyok hieroglipháit. Van-e talán bárminemü hasznom abból, ha órákhosszát elmélkedem afölött, hogy Hartmann emberszabásu majmai nem-e majomszabásu emberek? Mért nem zülhetett-e az ember sokkal könnyebben majommá, minthogy a majom tökéletesedett ki emberré? Az előbbire példák is vannak, szépen kitömött példányok a Musée National and Brithisben, mig majomból lett embert még senkisem látott. Nem-e tévedhettek Darvin és Hartmann nagy theoriáikban? És végül mi hasznom van nekem vagy bárkinek abból, hogy ilyen és hasonlatos dolgok felett töprengünk?

A bölcs ember a tanulásban leli örömét, boldogságát. Más szóval a bölcs ember boldog. De csak addig, amig tanul, amig az előtte fekvő uj könyv, uj tudomány leköti figyelmét. A bölcs ember olvas. De a betük, a hideg, fekete betük tulságosan aprók és kifárasztják az olvasó szemeit. A bölcs félredobja a könyvet, elgondolkozik az olvasottak fölött és ekkor szétfoszlik a boldogság pókháló leple és föltámad a kétség.

A félredobott könyv talán a Murger

Bál a kormányzónál. Bridgeman festménye.

könyve volt. Még ott cseng a fülében Rodolphe léha paradoxonja:

— A legbecsületesebb emberek a fegyházban találhatók.

Milyen elmés ötlet! Milyen remek paradoxon! — kiált föl mosolyogva a bölcs — az első pillanatban. És a másodikban . . . A másodikban a mosoly összeolvad a föltámadó kétség kitörésével és a bölcs arcza a kín torzfintorába halványodik.

— Paradoxon? Nem-e tévedhet az igazságszolgáltatás? Matin . . . Hessmann . . . Dreyfuss! A legbecsületesebb emberek a fegyházban.

A tudás kételyeket szül, mint az a legrégibb történetből Ádám és Éva históriájából is olvasható és a kétség, a kétkedés, a boldogság halála. A tudomány terjesztője az ólombetü, a könyv. Összevonva — a könyv a boldogság halála.

A régi példabeszéd uj alakot öltött.

Tanácsot kért az időkben egy ifju király Rabbi ben Akibettől, ki korának legnagyobb bölcse volt, s kire Keszler József is gyakorta hivatkozik.

— Meg van mindenem, — ugymondá a király — ami csak kényelmemre lehet és még sem vagyok boldog. Mondd, óh bölçs rabbi, mit csináljak, hogy a boldogságot is elnyerhessem.

A tudós rabbi — ősi szokás alapján — hosszasan kutatott könyveiben, mig végre egy elsárgult pergamentlapjain ráakadt a keresett sorokra.

— Menj uram és keress egy embert, aki boldognak vallja magát. És ha reáakadtál az emberre, kérd el tőle a könyvet, melyből olvasgatni szokott. És olvasgass magad is e könyvből és akkor boldog leszel, mert e könyv a boldogság könyve.

Az ifju király pedig évekig kereste a maga emberét és ha csak emberrel találkozott, fölvetette a kérdést:

— Ha vagy, boldog vagy-e te ember?

De az emberek mindig csak igy feleltek:

— Nem vagyok boldog.

Elvégre pedig reáakadt a mezőn a szántóvető-emberre, ki dalolva hajtotta ökreit s boldognak vallotta magát. És mikor a király örömmel kérte tőle a könyvet, melyből olvasgatni szokott, bárminemü pénzt is igérve érette, válaszolt az:

— Semminemü pénzért sem adhatom a könyvet uram, mert nekem nincsen könyvem.

A boldog ember analphabeta volt. Ez a tudomány csődje. *B.*

Ősz.

Lázár Andor festménye.

A GYILKOSOK.

Irta: GONDOS SÁNDOR.

Hat hónappal később, hogy a Sára nevü személy a házhoz került, Matild, az asszony, meghalt. Meghalt, mert meggyilkolták. Nem egyszerre, lassan ölték meg. És ki volt a gyilkosa? Sára, akiről már mondva volt, hogy hat hónappal előbb került a házhoz — társa is volt — Bakcsy Endre, a férj.

— Édesem, szólott — Bakcsy Endre az asszonyához.

— Mit akar?

Gyakorlatból tudta, hogy amaz ember ismét akar valamit.

Csakugyan akart.

— Lássa édesem, nem nézhetem el, hogy ilyen beteges állapotban is túlterhelje magát a házi dolgokkal. Valami kisegitőfélére lenne szüksége, talán házvezető, vagy társalkodónőre, aki . . .

— De hiszen én nem vagyok beteges, sőt . . .

— Ne tagadja, az orvos mondotta. Különben is már gondoskodtam arról, hogy megkiméljem a keresgélés fáradalmaitól.

Igy került Sára a Bakcsy házhoz. Egyebekben még varróleány korában kedvese volt Bakcsy Endrének, aki nem vette feleségül.

És igy halt meg Matild, Bakcsy Endre felesége. Hat hónapig betegeskedett, vannak lassan ölő mérgek is, és akkor vége lett. A rendes adag két késhegynyivel megnagyobbodott. Sára öntötte a mérget a pohárba, Bakcsy Endre adta be az orvosságot. A kerületi halottkém pedig megállapitotta a nagyfoku tüdővérzést. Mert a kerületi halottkémek csak arra valók, hogy megállapits ák a természetes elpusztulást és fölvegyék a járandóságokat. Egy halott — két forint. Ha mindenki meghalna, milliomos lenne. Kár, hogy nem hal meg mindenki. Egyszerre. Nem egyszerre.

— Első osztályu temetést kérek.

A gyilkos rendesen fényes végtisztességet ad áldozatának. Ha neki kell eltemetni. Erről lehetett volna Bakcsy Endrére ráismerni. De nem ismertek reá. A gyilkosokat a legritkább esetben fogják el. Mert a Nemezis alszik. Talán már meg is halt.

Eltemették.

— Circumdederunt me!

Tél volt, korán esteledett. Egészen sötét volt már, mire hazaérkeztek. Sára és Bakcsy Endre.

— Eltemettük, Sára.

— El.

Hosszu ideig hallgattak.

— Vacsoráljunk?

Ezt Sára kérdezte.

— Vacsoráljunk.

Az étel előttük állott.

— Miért nem eszel, Endre.

— Nincs semmi ize.

Pedig még meg sem izlelte.

— Talán sótalan?

— Igen, sótalan.

— Sózd meg.

— Nincs só az asztalon.

— Ott van előtted.

— Csakugyan.

Kettecskén. (A casseli képtárból.) Metsu Gábriel festménye.

A sótartó ott állt közvetlen előtte.

— Miért nem eszel?

A férfi hallgatott.

— Éhes vagy? — kérdezte a nő.

— Éhes vagyok.

— Miért nem eszel akkor?

— Már nem vagyok éhes.

Lehajtott fejjel, gondolkozva néztek maguk elé.

— Sötét van, nem látok, — panaszkodott a férfi.

— Meggyujtsam a lámpát?

— Nem, ne gyujtsd meg.

— Kérlek, olvass föl valamit.

— Fölolvassak?

— Igen.

A nő fölgyujtotta a lámpa világát.

— Mit olvassak?

— Valamit.

Fölvett az asztalról egy könyvet és olvasni kezdett. Hangja tompa volt, mintha nem is emberi, nem is férfihang lett volna.

— «Fehér éjszakák. Irta Kabos Ede».

— Ki az a Kabos Ede?

— Nem tudom, nem ismerem.

— Én sem. Ne olvasd. Nagyon különös czim

— Szép kötése van.

— Csakugyan szép. Olvass belőle valamit.

— Fehér éjszakák. Irta Kabos Ede.

— Nem, ne olvasd.

Bakcsy Endre szó nélkül tette vissza a könyvet az asztalra.

— Feküdjünk le.

A nő mondotta.

— Lefeküdjünk?

— Igen, feküdjünk le.

Bezárták gondosan az ajtókat és lefeküdtek. A két ágy egymás mellé volt tuszitva. Odakünt a szabadban rémesen süvöltött a szél, kemény szilánkokban hullott alá a megfagyott hó.

— Milyen hideg van itt, — panaszkodott a nő. A szél befuj az az ablakon keresztül. Bizonyosan nyilás van valahol rajta.

— Igen.

— Keljünk föl és zárjuk el gondosabban.

— Fölkeljünk?

— Igen.

— Elzárjuk?

— Jó lesz.

De nem keltek föl. Közelebb si multak egymáshoz és átölelkezvlapultak meg a takaró alatt, mint ae gyermekek, kiket sötét, viharos éjszakán rémes mesékkel ijesztgetett a dajkájuk.

Hosszu, nagy idő mullott el.

— Milyen meleg van itt, kezdte a férfi a panaszt.

— Csakugyan. Irtózatos hőség van.

— Mit csináljunk?

— Dobjuk le a takaróinkat.

— Ledobjuk?

Nem dobták le, sőt még jobban alája rejtőztek.

— Aludjunk, Endre.

— Aludjunk, Sára.

Nem tudok elaludni, — sóhajtott a férfi.

— Én sem. Mit csináljunk?

— Beszélgessünk.

— Jó, beszélgessünk.

Hosszu, nagyon hosszu ideig hallgattak.

— Miért nem mondasz valamit? — kérdezte a nő?

— Én?

Ismét hallgattak. A szél keservesen sirt a kéményekben között.

— Milyen hideg lehet odakünt — szólott a férfi.

— Nagyon hideg.

— Ő már nem fázik.

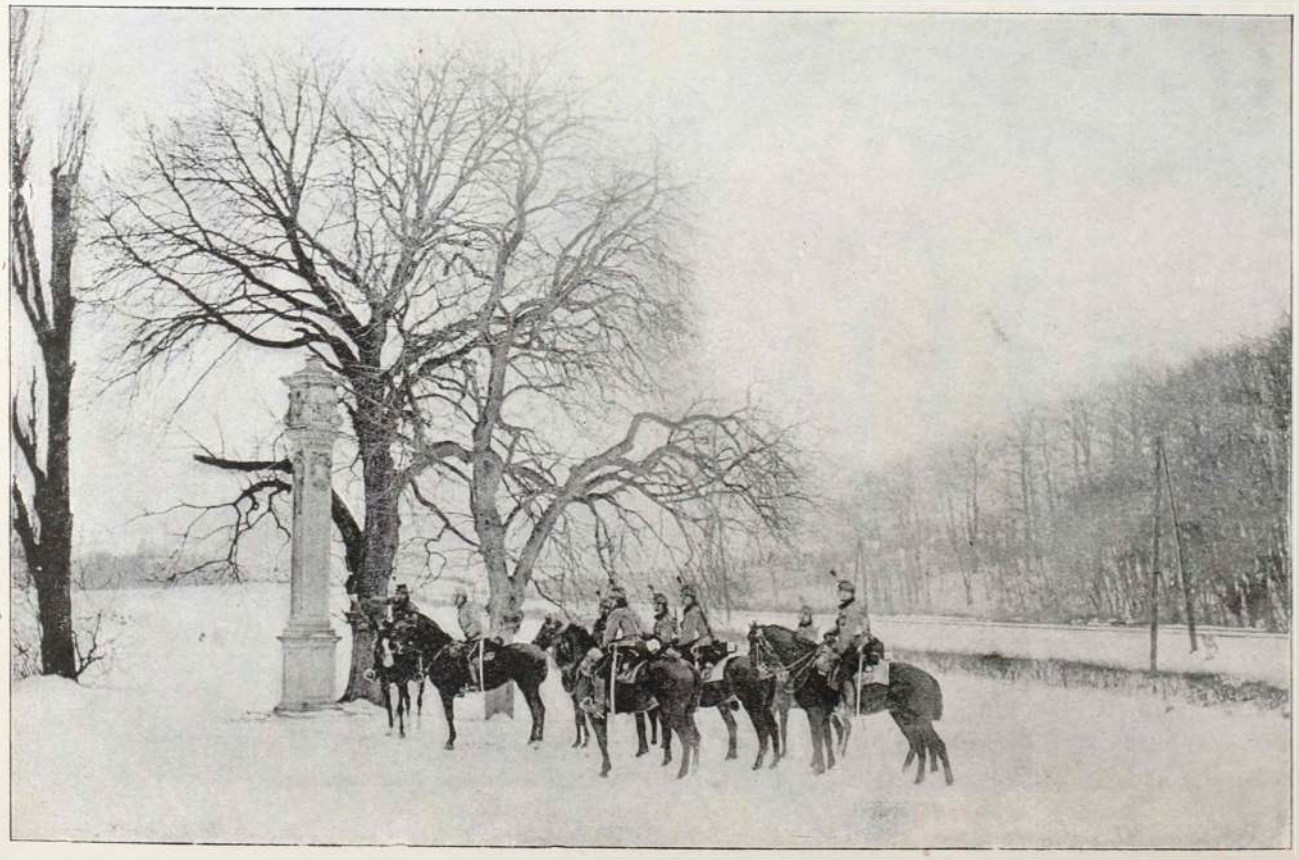

Huszárok előörsön.

— Nem.

— De hátha fázik?

— Igen, — ismételte Sára, hátha fázik?

— Rosszul tetted Sára, hogy most tetted. Nyáron kellett volna, akkor meleg van.

A nő hevesen tiltakozott.

— Én nem tettem. Nem bántottam. Semmitsem csináltam.

— Talán én vagyok a bűnös?

— Én nem.

— Ki tette a mérget a pohárba? Ki vette, ki hozta? Én? Talán én?

— De te adtad be, te vagy a bűnös.

— Én? És te?

Vadul rikácsolva kérdezett. A nő hasonló szenvedélyességgel tagadta bűnét.

— Ártatlan vagyok.

— Hazudsz!

— Ártatatlan vagyok.

— Tagadsz?

— Te vagy a gyilkos, te ölted meg! Te, te, Bakcsy Endre!

A férfi szemeit befutotta a vér. Torkon ragadta a nőt.

— Felelj! Igazat beszélj! Orditotta.

— Ártatlan vagyok.

Összeszoritotta a nő torkát.

— Felelj! Ki a bűnös?

— Te.

A nő hörögni kezdett a rettenetes szoritás alatt.

— Ki a bűnös? — kérdezte a férfi.

Fuldokolva rebegte:

— Te, te!

És azután csönd lett az éjszakában. Sára kiszenvedett.

Bakcsy Endre csöndesen suttogta:

— Meghalt. Az áruló.

Magány

Bolyongok szürke alkonyatban
A népes utczán egymagamban,
Mikor kigyúlnak fenn a csillagok;
Tolong az emberár köröttem.
És én e nyüzsgő nagy tömegben
Oly egyedül vagyok!

És visszatérek kis szobámba,
Bebámulok a gyertyalángba;
Elnézem fénye, mint libeg-lobog . . .
Emlékeim életre kelnek,
Az árnyaik körül lebegnek,
S oly egyedül vagyok!

Az ifjuság immár mögöttem,
Itten hagyott hajótörötten;
Hajam deres . . . Mulnak évek — napok . . .
S bolyongok fázva egymagamban
Fagyos, dermesztő alkonyatban;
S oly egyedül vagyok! . . .

SZABADOS LÁSZLÓ.

III. Béla és antiochiai Anna.

Komor, sötét felhők boritják az eget. Nehéz, nyirkos köd üli meg a világot, s a hüvös őszi szélben fekete lobogók csapódnak a paloták erkélyeihez.

Még dicsőült királyasszonyunkért tüztük ki — és be sem szedtük, mert ujra gyászünnepélyre készül a magyar. Mintha ki sem akarnánk jönni a sok gyászból, szomoruságból.

III. Béla és neje, antiochiai Anna temetésére készül az ország és a jó példával elől jár maga a koronás uralkodó, I. Ferencz József.

III. Béla, aki 1173-tól 1196-ig viselte Szent Istvánnak koronáját, egyike volt az Árpád-ház legnagyobb királyainak.

Manuel császár bizanczi udvaránál nevelkedve, elsajátitotta az ottan divott finom modort, nagy tudást, mély és igaz igazi műveltséget.

Miután III. István élete virágkorában 1173-ban elhalálozott, Béla herczeget 1174 elején magyar királylyá koronázta a kalocsai érsek.

Bölcs tapasztalatait, melyeket a művelt görög udvarnál szerzett, csakhamar a haza javára forditotta, s különösen a Könyves Kálmán halála óta elhanyagolt igazságszolgáltatást teljesen átalakitotta.

Nevezetesen ő hozta be az *irásbeli tárgyalásokat* s nagyrészben véget vetett a latrok gazdálkodásának.

Buzgó hive volt egyházának is, és egyik leghazafiasabb rendünket, a cziszterczitákat ő telepitette le Magyarországon.

Az ország határait is bővitette, melyek uralkodása alatt ismét olyanok voltak, mint a tudós Kálmán király idejében.

Béla király uralkodásáról valóságos lelkesedéssel ir nagy történetirónk, Horváth Mihály, aki e jeles Árpádházi királyról egy helyen igy emlékezik meg: «Róla sem fényes ütközeteket, se nagy csatákat nem mondanak krónikások, sem törvénykönyvek nem maradtak utána, és mégis kormányának története, az állapot a melyben az országot hagyta, a külföldi emlékek melyek róla egyet-mást fenntartottak, arról tanuskodnak, hogy egyike volt legjelesebb fejedelmeinknek, kinek kormánya a népet boldoggá, országát hatalmassá tett.

III. Béla király neje, Emmanuel görög császár sógorának volt a leánya s közönségesen antiochiai Annának neveztetik.

Rendkivül művelt asszony volt, aki udvarhölgyeinek körében már akkor terjesztette az irodalom és művészet szeretetét, ugy hogy a budai udvar hires volt nagy műveltségéről és a tudományos hölgyek nem tartoztak a ritkaságok közé.

A királyi pár porait az Árpádok ősi temetkezési helyére, a székesfehérvári székesegyházba helyezték nyugalomra, ahol 1849-ig pihentek.

Akkor födözték fel a szentelt hamvakat, melyek azóta, temérdek viszontagságon mentek keresztül.

Lelkes hazafiak azóta mindinkább törekedtek, hogy a felfedezett hamvak méltó kegyelettel temettessenek el, a mely szándék végre, 1897 május 25-én, épen a király ő felsége legmagasabb rendeletével vált ténynyé. A királyi szót királyi tett is követte, amennyiben az emlék-ünnepre, valamint a sarcophag fölállitására ő felsége magánpénztárából a kellő összeget is utalványozta.

Folyó hó 21-én tartják meg a magasztos gyászünnepet, épen 702 esztendővel azután, hogy III. Béla elköltözött szerette nemzetétől, a melynek javára élt és munkált.

D'Artagnan.

A király mondta.

— Víg opera 3 felvonásban. Szövegét irta Goudinet. Zenéjét szerzé Delibes Leo. A magy. kir. operaház reprize. —

Delibes víg operájának feleleventése bebizonyitotta, hogy a szép muzsika husz esztendő alatt sem kopik meg és az unalmas rossz libretto husz év alatt sem javul meg, sem magától, sem mások jóvoltából. De meg bebizonyosodott az is, hogy a közönség izlése sem igen változott husz év óta, mert mint az akkori szinházi tudósitásokból kitetszik, nem aratott nagy sikert Delibes víg operája, éppen ugy, mint a minapi felfrissités alkalmából.

Hogy ebben nem Delibes a hibás, az bizonyos. Az ő zenéje mindannyiunknak édes örömet szerzett. Az ő finom, keresetlen melódiái, bravuros és pikáns hangszerelése már balett-

jeiből is jól ismert előnyei, melyek mindig megszerezték munkájának a sikert. «A király mondta» zeneszámai is mind ilyen zenei finomságok, a melyekben azonban mindig van sok tartalom. Dehát mit használ Delibes mesternek minden finomsága, minden invenciója, ha Goudinet ur nyakunkba zudit egy akkora librettót, amelynek unalmas sivatagjain még Wagner muzsikája is elkallódnék, nemcsak a Delibes bájos szubtilitásai. Egy véghetetlen együgyü és módfelett hosszu lére eresztett unalmas história ez, amelyet dehogy is próbálunk meg elmondani. Elég veszedelem volt azt végighallgatni. Hosszu három órán keresztül egyetlenegy ötlet, sőt egyetlenegy okos szó nem hangzott el a szinpadon és azok a mértföldes prózák, amelyeket operánk tagjai sok komikummal és énekelgetve adtak elő, egyszerüen kétségbeejtők voltak.

Azon töprengünk csak, ha az operai izlés husz év alatt tudott odafejlődni, hogy fényes uj diszleteket és pompás kosztümöket készithettek a felfrissitett előadásra, miért nem fejlődött a rendezői izlés annyira, hogy a kopott unalmas, rosszul forditott librettot megröviditse és megjavitsa? Még mindig nem fektetnek semmi sulyt a szövegkönyvre ott az operaházban? Hogy a zenei előadást sem valami nagyon dédelgetik, azt bizonyitja az «A király mondta» szereposztása. Csak ugy képzelni merjük, hogy az 1879-es előadás Nádaynéval, Paulival, Saxlehner Emmával, Örley Flórával és Erkel Gyulával fölötte állt a mostaninak. A darab fő férfiszerepét, Benoit parasztsuhanczot, *Kertész* Ödönnek kellett volna énekelnie, de ő ezt nem tette. A napisajtó jóakaró kritikusai «erős indiszpozicziónak» nevezik a legtökéletesebb balsikert. Hogy a fiatal tenorista kisérlete nem sikerült, az bizonyos. Melette kitüntek játékuk és énekük ügyetlenségével Payer, Kann, Wlassák és Berts kisasszonyok. *Ábrányi*-né ellenben nagyon bájos volt, játékban elragadó és énekszámai is sikerültek. A nagy fénynyel és pompával kiállitott Pavane, Scène de Bouquet, Passepied és egyébb tánczok nem kárpótoltak a sok kárpótlandóért, mert nagyobbára rosszul tánczolták azokat végig, kezdve a primaballerinától egészen addig a két kicsi 10—12 éves növendékleánykáig, akiket már most kinoznak nyilvánosan spitzelésekkel és pirouettekkel. Mire jó ez? *e. n.*

—◇◇—

Szeretsz-e még . . . ?

Szeretsz-e még barna kis lány?
Kérdem a virágtól,
Kérdésemre felel is tán
Vagy a viszhang rászól;
Csalfa viszhang ne hitegesd
Az én szegény lelkem —
Az ut szélén egy elhervadt
Rózsabimbót leltem.

Hű vagy-e még barna kis lány?
Kérdem a felhőtől,
Nem hallom a hangját tisztán,
Hogy a távolság nől;
Változik a felhő képe
A nyugati égen —
A fényes nap haldoklását
Könyes szemmel nézem.

Gondolsz-e rám barna kis lány?
Nincs a ki megmondja,
Felhő, virág tudja is tán,
Sugja a fa lombja;
Csak te nem adsz feleletet
Epedő szivemnek —
De tudom, hogy temető van
S a szív ott pihen meg.

FELHŐ.

Tüzérek munkaközben.

Hahnel Aranka.

A budai állandó szinház kérdése immár megoldása felé közeledik. A szinügyi bizottság és a fővárosi tanács ismételten foglalkoztak vele és reméljük, hogy nemsokára egy fait accomplival állunk szemben. E szinház jogos várományosa *Krecsányi Ignácz*, a Krisztinavárosi szinkörnek eddigelé 11 éven át volt érdemes igazgatója. Budai, temesvári és pozsonyi működésével, alkalmunk leend még bővebben foglalkozni. *Hahnel Aranka* kisasszony, Krecsányi társulatának jeles drámai szendéjét mutatjuk be itt olvasóinknak, ki jelenleg a temesváriakat gyönyörködteti magas szinvonalon álló játékával. Az ottani sajtó egyhangulag dicséri kiváló művészi qualitásait.

Mindazoknak, kik nyáron át sűrűn járnak a budai szinkörbe és figyelemmel kisérik a drámai előadásokat, valódi műélvezetet szerzett természetes, intelligens és szép játékával. *Gauthier Margit, Frou-Frou, Claire, Cyprienne, Roszow Ágnes* és a többi szerepeiben oly tökéletes alakitásokat nyujtott, a melyek méltán beillettek volna bármely fővárosi szinház keretébe is. Ha mindeddig ennek a derék művésznőnek nem jutott is az a megérdemelt szerencse osztályrészeül, hogy állandóan a főváros valamelyik szinházában érvényesitse képességeit, bizton reméljük és hisszük, hogy a jobbparti állandó szinház létesülésével mint számottevő tehetség szaporitja majd a főváros szinész-gárdáját.

K. J. F.

INNEN-ONNAN

Drámairó urak, türelem. Pályázatot hirdettek ki egy jó, a magyar társadalmi életből meritett drámára és ime, egyszerre akadt nem tudom hány magyar Dumas és Sardou, kik olyat irtak. Közép- és felsőbb iskolai tanulók, katonák őrmestertől lefelé és végül hivatott emberek is irtak darabot, mert a nagy dicsőségen kivül kétezer forintról is van szó. Szóval száz darabnál több, több felvonásos darab került igy a biráló bizottság elé, mely a kitüzött határidőre nem készülhetett el az kegyes birálatokkal és a lapok utján kértek néhány heti türelmet a drámairó uraktól. A közismert közmondás «Türelem rózsát terem» ezuttal nem alkalmazható, mert — hasonlatokban beszélve, — ezek a pályázatra beérkezett darabok legföllebb egy oly gondozatlan virágkerttel hasonlithatók össze, melyben csupa csalán nő és csak egy igazi édes, illatos gyönyörü rózsa. Jól tudják ezt a drámairó urak is és épp ezért nem szivesen fogádták a hirt. Mert rózsáknak képzelik magukat addig mindannyian, mig az eredményt meghozzák, s aztán hivatalosan a világ tudtával ismerik el, hogy ők csalánok. Kellemetlen és még várni is kell, hogy azt megtudják. No a türelem, s a példaszó szent nevében nem forrongnak higgadt drámairók, kiknek darabjai pedig telve vannak tüzzel és szenvedélylyel.

Hegyi Aranka, a kis vasajtó és Küry Klára. Szinházi szenzációk inyenczei, ha azt hiszitek, hogy e kis vasajtón keresztül bepillanthattok bizonyos szivügyek világába, tegyétek félre e lapot, mert csalódni fogtok. De csalódnátok akkor is, ha a kis vasajtó indiskrétül viselkednék s ki fecsegne egyetmást abból a titokzatos világból. Mert a művésznők szivügyei sohasem mutatkoznak a maguk valóságában. Ha vannak szivügyeik, akkor ugy látszanak, hogy nincsenek, s ha nincsenek, elhitetik veled csupa hiuságból, hogy vannak. A művésznőről tehát elmondhatjuk azt az alapigazságot, amit *Schopenhauer* (ó bocsásd meg nagy pesszimista, hogy ily könnyelmüen zavarjuk álmodat) a világról mondott: a világ nem látszik olyannak, amilyen valóban; de valóban olyan, a milyennek előtted látszik. Ráhúzod a müvésznőkre ezt a szentenciát, bátran kimondhatjuk, hogy a müvésznő sosasem lárszik olyannak, amilyen valóban, de *valóban* olyan, amilyenek *látszik*. S mert a művésznő ily művészettel rendelkezik, sohase fog előted olyannak látszani, milyennek *te* akarod látni, hanem a milyenek magát láttatni akarja. A kis vasajtón keresztül tehát nem jutsz be az «igazság templomába». S hogy mégis ide tettük, annak egyszerü oka az, hogy kellett valamit *Hegyi* Aranka és *Küry* Klára közé tennünk, mert ez a ké művésznő még a papiroson se tud egymás mellett meglenni. Mikor *Márkus* Emma kocsija elől kifogták a lovakat, a rajongó ifjuság megakarta vigasztalni *Jászai* Marit. De a nagy tragikának több esze volt mint az ifjaknak s azt felelte nekik, hogy nincs szüksége se vigaszra, se kárpótlásra, mert ő semmivel se lett kisebb az által, hogy Márkus Emma oly nagyra nőtt. Az egyik művészi nagyság nem táplálkozik a másik művész nagyságával. Mily megható és bámulatba ejtő kollegialitás! Erre csak az *igazi* nagyság képes. Ó, mi meghajlunk Küri nagysága előtt, de ép ezért nem értjük, miért kellett neki a Hegyi Aranka «Lili»-je után egy héttel ugyanebben a szerepben bemutatkozni. *Erre* a kérdésre azonban már megtudna felelni a kis vasajtó, mely előtt a vasfüggöny lebocsátása után Hegyi Arankának hatszor kellett megjelenni. Egy hétre rá azonban már Küry Klára is megjelent a kis vasajtó előtt *egyszer*, igy tehát Hegyi Aranka nem 6-szor, hanem csak 6—1-szer jelent meg a kis vasajtó előtt, vagyis ötször. Ó, az igazi művészi nagyság nem táplálkozik a másik művész nagyságával. . . .

Megint az anyósokról. Hiába, hiába, az anyósok nem kerülnek le a napirendről, Már-már azt hittük, hogy a töméntelen sok

Hahnel Aranka.

anyós-élcz elkerülése czéljából változtatták meg nézeteiket és ime a legujabb példány: a legabszolutabb anyós ad magáról hirt. A többiek legalább részletekben keseritik meg a vők életét, azonban a szóban forgó anyós egyszerre akarta megkeseriteni veje é'etét: k serű méreggel. Nem is annyira uj gondolat, mint inkább meglepő Hát elég indok az, édes anyósok, ha mérgesek vagytok, hogy «mérgesek» legyenek vőm uralmék is? Nem, ez nem járja. Ujra hadat üzenünk nektek. ti rettenes anyósok, örök háborut. Meg látom, akad-e köztetek egy is, a ki «világbékét» fog inditványozni?

Párisban sztrájkolnak a munkások; — nem ugy a Figaro szellemes humoristája *Alfred Capus*, — ki következőképpen emlékszik meg a sztrájkról:

Kőmives: Mi tetszik? Miért tetszett hivatni?

Polgár: Ha nagyon meg nem erőlteti, szeretném, hogy ezt a falat rendbe szedje, mert düledezik.

Kőmives (nézi a falat): Annyi bi onyos, hogy düledező falnak elég düledező.

Polgár: Hát megcsinálja ugy-e?

Kőmives: Ah, nem . . . dehogy! . . . Lehetetlen . . . Sztrájkolok . . . Nagyon sajnálom.

Polgár: De csak nem hagyhatom a falat ily állapotban.

Kőmives: Nem marad meg úgysem sokáig.

Polgár: Majd megcsinálom magam.

Kőmives: No arra csakugyan kiváncsi vagyok.

Polgár: (vakoló-lapátot fog és habarcsot kever): Nem igen tudok hozzákezdeni.

Kőmives: (nevetve): Segitsek?

Polgár: Nem utasitom vissza.

Kőmives: Nincs ma dolgom, hiszen sztrájkolok. Legalább mulik az idő.

Polgár: Nagyon kedves . . . Hozok egy kis bort. (El.)

Kőmives: Jó gondolat. (A lehető legzsugoribban dolgozik.)

Polgár (visszajön): Ime egy palaczk a javából. (Látja, hogy kész a munka.) Ah, ah; nagyon jó . . . Most már megmarad a fal.

Kőmives: Kezeskedem róla.

Polgár: Mondja csak barátom, mivel tartozom?

Kőmives (élénken); Semmivel, hiszen sztrájkolok . . . (Szünet.) . . . Adhat, amit akar.

Polgár: És eljön-e holnap is? Van itt több napra való munka.

Kőmives: Visszajönni? Soha! . . . Ismétlem, hogy sztrájkolok . . . de azért idenézek, hogy jó estét mondjak és igyam egyet az ön egészségére . . . Na, segitek is magának egy kicsikét . . . de munkáról ne tessék szólni! Sztrájkolok!

(*L. I.*) **Pap kisasszony.** Ne tessék azt gondolni hogy a nőemanczipáczió már oly előrehaladott, hogy olyan szoknyás Isten szolgáit is látnak, a kik nemcsak hivatásuknál, hanem nemüknél fogva is szoknyát hordanak. Nem, itt csak egyszerüen egy sovány, beteges, hiszterikus leányról van szó, a ki különczködésből viselt papirruhát és aztán megőrült. De ime ámuljatok és bámuljatok mibe őrült bele az a kis leány, a ki papi ruhát viselt, lapokat szerkesztett, férfi módra adósságokat csinált és eltolonczoltotta magát, mibe? A szerelembe! A négynyelvü «Quarneroi Hiradót akarta szerkeszteni és belebolondult egy fiatal ujságiróba Simli Mariska, de ugy, hogy annak a belebolondulásnak — tényleg bolondulás lett a vége. Az a lány, a ki megküzdött a társadalommal, a rendőrséggel, a hitelezőkkel, a felültetett közönséggel, a saját nemével és a másikkal is, nem tudott megküzdeni a szerelemmel. Keserves és boldogtalan volt addig az élete, a mig nem szeretett és mikor a szerelemből vélt feltalálni azt, amit boldogságnak nevezett, megőrült. No de ez volt az utolsó bolond tette ennek a szegény leánynak, a ki mindenáron többre vágyott, mint a mi, a ki kivágyott kerülni a köznapiságból és az őrültek házába került. Lám, elérte czélját. Nem köznapi, — hanem élő-halott.

IRODALOM.

Varsányi Gyula, a kiválóan nagy tehetségü költő, ki már az öt esztendővel azelőtt megjelent *Mulandóság* czimü verskötetével is nagy föltünést keltett a lyra kedvelői között, most jövő év elején megjelenő kötetére hirdet előfizetési felhivást. A kötetnek, melyből mutatóul e számunkban közlünk egy gyönyörü szemelvényt, és a mely telve lesz szebbnél-szebb költeményekkel, előfizetési ára 1 frt, diszkötésben 2 frt. Az előfizetési pénzek ez év végéig küldendők be és Budapesten VI., Szerecsen-utcza 11. szám, III. em. 30. alatt találják meg a szerzőt.

— **Pókháló kisasszony.** Tiz elbeszélés. Irta: Ambrus Zoltán. A legérdekesebb és a legkülönösebb magyar irók egyike Ambrus. Mintha két ember egyesült volna benne: az egyiknek kedélye érzékeny mint a legfinomabb húr, melyet szellő lebbenése is megrezegtet, és melynek lágy, olvadó hangja bámulatos borongásba boritja lelkünket; és él benne egy másik, ki komédiának nézi az egész életet, és a töméntelen ferdeségen, visszásságon csak kaczag, kaczag, kaczag. Az érzékeny lirikus sóhajtása és a kegyetlen szatirikus kaczagása aztán valami különös, harmonikus akkordban olvad egymásba. Irónak könyve ez. . . A kötet kiállitása méltó az «Athenaeum» jó hiréhez. Ára 1 frt.

— **A Rátótiak.** Regény, irta Papp Dániel. Az «Athenaeum» kiadása. Ára 1 frt. Az egyes emberről a társadalom felé fordult a század nagy regényiróinak figyelme. E hatalmas testet kezdik vizsgálni, ennek szive dobogását hallgatják a gondos orvos figyelmességével és ennek kórsgait állapitják meg lelkiismeretes pontossággal. Észrevették, hogy ez óriás betegségben lappanganak az egyesnek gyötrelmei, és sebei ott égnek valamennyiünk testén. Nagyon, de nagyon jó jelnek vesszük, hogy a fiatal magyar irók is, a nagy példák után indulva, végre a magyar társadalom felé fordulnak, és nagyon jó jelnek tekintjük Papp Dániel irói pályafutására nézve, hogy társadalmi regénynyel indul el útjára. A szép kiállitású regény bizonyára gyorsan meg fogja hóditani a közönség azt a részét, mely a mélyebb, nem a felületen uszó olvasmányok barátja.

— **Önkéntes martirok.** Elbeszélések. Irta: Gyarmathy Zsigáné. A Athenaeum kiadása Ára 1 frt. Embereket rajzol Gyarmathyné, akik türelemmel, megadással hordják az élet súlyos keresztjét. Nem lázadnak el a sors ellen, nem hasonlanak meg önmagukkal és s világgal. A szenvedés nem fakaszt lelkükben gyülöletet, hanem csak még jobban edzi hitüket, jellemüket. A természettől, a legjobb tanitómestertől tanult Gyarmathyné. Tanult jellemzésben és előadásban harmóniát. Megtanulta a szinek helyes keverését, úgy hogy sem pszichológiájában, sem világos, tiszta stilusában nem akadunk olyasmire, ami egyenetlen, ami rikitó.

— **Asszonyszerelem.** Elbeszélések. Irta: Muntureanuné Hrabovszky Julia. Az Athenaeum kiadása. Ára 1 frt 20 kr. A «szerelem» volt az első szó, mely énekes ajkán elhangzott, és a «szerelem» az a szó, mely majdan az utolsó ember hülő ajkairól elröppen. Az öreg ének, mely mindig új, ha mélyen érző ember dalolja. Az örök történet, mely soha sem válik egyhangúvá, ha költő regéli. Költő, ki árnyalatokat lát, ki ez örök, hatalmas folyamban, mely kezdettől irányitja az ember sorsát, észreveszi az apró hullámokat, finom habgyürüket, melyeket rendes szem meg nem lát. Ilyen finom, a régiben újat látó szeme van Muntureanunénak, ki a «Keleti Páris» czimü kötetével egyszerre magára vonta az irodalom barátjainak érdeklődését.

— **Pianelli Demetrio.** Olasz regény. Irta: De-Marchi Emilio. Két kötet. Nagyhatásu munka ez, mely az Athenaeum Olvasótárában, mint a VII-ik évfolyam 4. és 5. kötete jelent meg Muntureanu H. Julia kitünő forditásában. Ára csinos vászonkötésben 1 frt.

— **Páris.** Irta: Emile Zola. Forditotta Gerőné Cserhalmi Irén. Az Athenaeum kiadása. Két kötet. Ára 3 frt 50 kr. Immár magyarul is teljes Zola hires regényczyklusa: A három város. Lourdes és Róma után Párist adta ki az Athenaeum, oly forditását nyujtván a remeknek, melyre bármely európai irodalom is büszke lehetne.

— **A franczia nyelv tanitásának** és tanulásának megkönnyitését jelenti az a csinos kötetecske, mely, mint az az Ujváry Béla főreáliskolai czim. igazgató szerkesztette szótárnak franczia-magyar része épen most jelent meg az «Athenaeum» kiadásában. Az izléses kiállitású, csinos kötésü kötetnek — melyet a legmelegebben ajánlhatunk a franczia nyelv barátainak figyelmébe — ára 1 frt.

KÖZGAZDASÁG.

Orosz buzabehozatal. A gabonaüzlet menetét ebben az évben teljesen előreláthatatlan visszonyok közé terelték a rendkivüli körülmények. A mult évi silány termés utóbajai még el sem enyésztek s az alig megindult ezidei gabonaforgalmat legfőbb évadjában a kedvezőtlen vizállás megakasztotta. Talán egy évtized óta sem volt olyan csekély a gabonaforgalom Budapesten, mint ezidén. Az alacsony vizállás következtében a vizimalmok munkája jórészt szünetel, ellenben teljes erővel dolgoznak a gőzmalmok, melyek igen nagyszabásu üzletet bonyolitanak is le e rendkivüli körülmények között Viszont természetesen a malmok fokozott munkája nagyobb keresletet idéz elő a gabonaüzletben s igy állandóan magas szinvonalon tartja a gabonaárakat. Azonban e magas árak disparitást teremtenek a külföldi jegyzésekkel szemben s eként lehetővé vált, hogy ismét jön be orosz buza a közös vámterületre. Ugy értesülünk, hogy a legutóbbi napokban több ezer métermázsa orosz buzát importáltak a vámhatáron át Csehország és Morvaország északi vidékeire. Szakkörökben azonban azt vélik, hogy a forgalmi viszonyok javulása ezt az orosz behozatalt csakhamar ismét meg fogja szüntetni.

A Rimamurányi közgyülése. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű-Részvénytársaság e héten tartotta rendes évi közgyülését, gróf Tisza István elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése szerint, a társaság ismét megszerzett egyes kisebbb birtokrészeket. Az erdőkben 89.058 köbméter szén- és haszonfát vágtak, idegen erdőkből pedig 5390 köbméter szénfát szereztek be. Faszenet 296.815 hektolitert termelt a társaság, vagyis 23.105 hektoliterrel többet, mint az előző évben. A lefolyt esztendőben 1.812,450 métermázsa vasérczet termeltek, tehát 110.152 métermázsával többet, mint tavaly; a pörkölő kemenczék 648.453 métermázsa pörkölt érczet szolgáltattak. A mészkőbányákban 789.854 q mészkövet és a magnezitbányákban 18.825 q magnezitet termeltek. A kőszénbányák üzleteredménye kielégitő; a barnaszén termelés 3,062.675 métermázsa volt. A kohótelepek üzeme nagyon kedvező volt s ebben az üzletévben 1,076.473 mm. nyersvasat termeltek vagyis 18.717 métermázsával többet, mint tavaly. A vasöntőkben 40.653 q öntvényt gyártottak. Kiváló gondot fordított az igazgatóság a vasfinomitók üzemére. A személyzet érdekeinek fejlesztésére a lefolyt évben a szokott gondot fordította az igazgatóság s ama munkások nyomorának enyhitésére, kiket munkaközben ért baleset, az intézet saját hatáskörében munkás baleset elleni biztositást létesitett a társládák keretében és gondoskodott arról, hogy annak javadalmazása társulati költségen eszközöltessék. A társládák vagyona az 1897. év végével 565.928 forint 10 krajczárra rugott A lefolyt üzletév kelendőségi viszonyai nem fejlődhettek kedvezően a közgazdasági téren beállott általános pangás következtében, a tiszta jövedelem mégis 2,170.793 forint 65 krajczár volt, amelyből, az alapszabályszerü levonások után, részvényenként 12 forint osztalékot fizetnek ki november hónap 1-től fogva. A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a fölmentvényt minden irányban megadta.

KÉPTALÁNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Daudet Alphons „A család támasza"** czimü *három kötetes* regényét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti betürejtvény megfejtése:

«Csalán között nő a szamócza.»

A megfejtők között kitüzött dijat, **Pekár Gyula «Lavina»** czimü regényét **Scitovszky Aladár** ur **Tatán** nyerte meg.

Helyesen fejtették meg: Adler Géza, Csajághy Ferencz, Werner Olga, Telmann Guszti, Hirschkovits Gizella, Vásárhelyi Leona, Khabay Olivér, petróczi Petróczy Gizy és Muczy, Jovanovits Sándor, Makó Jolán Westner Irma, Karla Adél, Málkó Frida, Bretter Gáspár, Korlay Ferencz, Max Erna, Kollár Erzsi, Briese Endre, Flesch Lajos, Majorcsek Teréz és Tömös Andor.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza.

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

P. J. Páris. Levél ismét ment.

Dóra. A jövő negyedévben ismét tizenkét eredeti rajzot, festményt és metszetet fogunk kisorsolni, tessék várni, meglehet, hogy ön is a szerencsés nyerők között lesz.

T. Z. D. 1. Két kérvény. 2. 1897 január hóban. 3. Soronkivül aligha intézik el, — tessék megpróbálni. 4. Kabos Ede.

L. S. Géza. Versei nagyon rosszak!

I. Tivadar. Elolvassuk.

V. E. Levél elment Üdvözöljük.

Tim. A hirdetési bélyegdij hirdetésenként és megjelenésenként 30 kr. Tessék a kiadóhivatalhoz fordulni.

Ka. Ferencz. A pótszemlénél meg kell jelennie.

P—g. L—s. Tessék beküldeni, ha jó, felhasználjuk. Kéziratokat csak kivételes esetekben adunk vissza.

Szol.— Egytől-egyig rosz novellák.

Nem közölhetők. Az utolsó. Károly szive. Az ellenfelek. Dalaimból. Emmához. Aratás után. Flóra Z. Gizellához. A kérdés. Tallósyék. Történelmi karczolatok. A jog. Száz év előtt. Boszorkány vagy... Példaszó.

Több levélre a jövő számban.

Főszerkesztő: Basch Árpád.

Szerkesztő: Reich Béla.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Fontos az osztálysorsjáték minden résztvevőjére, hogy a huzási listának, valamint az ujitási sorsjegyeknek birtokában legyen. Az osztálysorsjáték létezése óta a jó hirnévnek örvendő főgyüjtőde *Lukács Vilmos*, Budapest (Sas-utcza 1.) ezen tekintetben a játékosok kivánalmainak legpontosabban megfelel, ugy hogy ennélfogva ezen czéget a nyerés esetén mindenkor tanusitott legszigorubb discretio folytán és a bármely összegü nyeremények gyors és kuláns kifizetése következtében osztálysorsjegyek beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

V.

Midőn az első találkozás Grandfief asszonynyal kedvező benyomást gyakorolt Seugneulles urra, most már eltökélt szándéka volt Gérard házasságát a tervezett módon, szép simán létre hozni.

Kérésére Volland abbé és Travenette asszony tudakozódtak Grandfieféknál, hol kedvező fogadtatásra találván, a lovag megbizta ügyvédjét az ügy anyagi részének megoldásával. Okos ember létére azt tartotta, hogy a pénzbeli dolgoknak semmi köze a szivek érzelmeihez. Mikor a mindkét részről való hozomány megállapittatott, Seigneulles ur közvetlen érintkezésbe lépett Grandfief-ékkal és abban egyezének meg, miszerint Gérardnak egyelőre megengedtetik, hogy a kisasszonynak a szépet tegye.

Az öreg nemes szándéka az volt, hogy fia megkedveltesse magát, mielőtt még vőlegény gyanánt lépne fel. A házasság tervét csak akkor szándékozta nyilvánosságra hozni, ha a két fiatal tisztában lesz egymással és Grandfief asszony, bizva leányának engedelmességében, másrészről meggyőződve lévén Georgette szépségének ellenállhatlan biztos hatásáról, elfogatta ezt a feltételt, bár egy kissé nevetségesen regényesnek találta.

Gérard tehát hetenkint kétszer eljárt a salvanchesi házba, mely a sétány végén egy park közepén feküdt, s melyet két oldalról az Ornain patak csörgedező, haldús habjai mostak. Vagy az apja, vagy Travanette-né, majd Volland abbé felügyelete alatt ment oda. Nagyon kedvetlenek voltak ezek a szertartásos látogatások. Georgette kisasszony az édes anyja által előirt szigoru programm szerint viselte magát, szemeit lesütve, mereven ült helyén, csak nagy vigyázattal és tartózkodással véve részt a társalgásban.

Ha szólt hozzá Gérard, felsütötte először lassan pilláit, azután anyjára tekintett tanácsért és engedelemért. Mikor azután beszédre szánta magát, az inkább leczke felmondásra hasonlitott.

Határozottan csinos teremtés vala s bár nagy fekete szemeibe semmi mélység sem lakozék, fitos orra, üde arcza, picziny szája, bizonyos pikáns, inkább érzéki kecsességet kölcsönöztek megjelenésének; de észbeli tehetsége nagyon szük korlátok közé volt szabva; szerte a városban mosolyogva emlegették naiv ostobaságait és üres semmitmondó fecsegései, melyek jóformán kivétel nélkül aprólékos toilette kérdések körül forogtak, nem tudták Gérard figyelmét lekötni.

Gérard azon tartózkodó emberek közé tartozott, kik csak a rokonszenvet keltő, melegen érző környezetben engednek fel. Ép azért hidegen, hallgatagul ült ott, egészen a Travanette asszonyra és Volland abbéra háritván a társalgás feladatát.

Sulyos robotnak tekintette ezeket a látogatásokat és fáradtan, melankolikusan tért onnan vissza,

Egy augusztusi estén, egy ily kiállott kinszenvedés után, elkeseredetten ment hazafelé. A szőlők felől kerülvén, azon ösvényen haladt, mely az ő és a szomszédok szőlője közt feküdt, midőn hangok zaja, ujjongó gyermekkiáltás ütötte meg fülét. A mint közelebb jutott, két gyermeket látott, kik egy hágcsóval sietve tüntek el a terrasse sürű lombjai között.

— Tonton, Benjámin! nem hozzátok vissza azonnal a hágcsót? — kiáltott egy láthatlan helyről eredő ezüstösen csengő női hang.

Diadalmas hihegés volt a felelet.

— Haszontalan kölykök! — folytatta az a hang.

Most megmozdultak egy hatalmas szilvafának ágai és Gérard észrevette Laheyrard Heléne kisasszonyt amint az ágakon ülve, egyik kezében egy darab kenyérrel, szilvát szedett. Nagyon kedves, bájos volt ebben a helyzetben, hajadon fővel, leomló szőke hajfürteivel; könnyed rózsapir ömlött el felindult vonásain és szemei haragos villámokat szórtak a gonosz csiny elkövetői ellen. A lombozaton átszürődő napsugarak gyorsan, játszi módra váltakozó fény és árnyfoltokat vetettek formás nyakára és arczára; a könnyed szellő meg-meglibentette ruhája szegélyét, a mikor is két iczi-piczi czipőt és két finom csuklóju lábikrát láttatott. Gérard láttára szemérmes, de talán egy kissé kaczér mozdulattal letakarta lábait, lefogott vászon szoknyájával, azután a mint tekintetük találkozott, nem tudta elfojtani nevetését.

— Kisasszony — mondá Gérard kalapját megemelintve, — engedje meg, hogy egy hágcsóért menjek.

— Ne fáradjon uram, — mondá, a gyerekek ugyis vissza hozzák, mihelyt észreveszik, hogy csinjuk nem ijesztett meg.

A mint tovább nézte Gérard, csodálatosan szépnek találta ezt a képet a zöld lombok keretében. Az asszonyi szépségnek ez a ragyogó nyilvánulása, legyőzte tartózkodását és félénkségét. Engedje meg legalább, hogy addig is, mig Tonton visszahozza a hágcsót, társaságában maradhassak. Remegett félelmében, hogy rosszul fogadják kérését, de Heléne, ugy látszott, egészen természetesnek találta azt.

— Szivesen, — válaszolta. Különben, miután szomszédok vagyunk, szükségesnek tartom, hogy igazoljam magamat Ön előtt. Ime ez már a második eset, hogy megbotránkoztatom. Önt, pedig azt hiszem, hogy már a pöszméte fürt históriája is több volt a kelleténél....

A fiatal ember tiltakozni akart....

— De lássa kérem, — szakitá őt félbe bizalmasan, — nem kell ám engem ép szeleskedő tetteimről megitélni.

(Folytatása következik.)

Mi a művésznők sikerének a titka?

. . . A művésznők, színésznők, énekesnők első sorban az izlés papnői Ábrázoló művészetük, énekük vagy szavalatuk akármilyen nagyhatásu: mindig fokozza azt megjelenésük bája, az ábrándos vagy chic-es, a lenge vagy dús hullámvonalaival vagy szineivel pompázó toilette ingere. A férfivilág öntudatlanul esik az izléses toilette-nek rabul; a nőket a művésznők izlése magával ragadja, egy-egy ruha olyan gyujtó hatással van reájuk, akár a Marseillaise . . .

Mme Legrand átélvezte a diadalnak ezt a mámorát. Hány művésznőtársa bocsátotta meg drámai szopránjának dicsőségét, mert egy hóditó toilette-et nézett le fejedelmi alakjáról! Legrand asszony énekét az őszinte csodálat tapsai kisérték hazáján — Franciaországon — kivül is, Angol- és Oroszország opera-szinházaiban, de a szép és elegáns művésznő elég okos volt még akkor lépni le a szinpadról, mikor általánosan sajnálták távoztát, s azóta öltözködő és öltöztető izlés souverenitása maradt meg. Mint értesülünk azonban, a kiváló énekesnő az idei hangverseny-idényben általános óhajra nálunk is bemutatja gyönyörü hangját.

Berendezte azt a pompás divattermet Váczi-utcza 25. sz. alatt, hol fővárosunk legelőkelőbb körei megfordulnak, de a művésznő maga is hódol a toilettek felett uralkodás szenvedélyének. Soha bölcsebb uralkodót! Ő maga sűrűn látogatja az izlés birodalmának főbb városait, első sorban Párist; fogékony szelleme, a régibb divatokra élénken emlékezés s a születési és művészi előkelőségekkel folyton érintkezése, a legszeszélyesebb divatok és legszigorubb izlés szélsőségei közt mindig zseniális árnyalatokat talál és fejleszt tovább.

Túlzás nélkül szólva: a legalkalmasabb, legczélszerübb és legtetszetősebb minták közül az eredetiségükkel meglepőket s a köztetszésre számitókat olyan finom tapintattal választja ki Mme Legrand, hogy a divatteremben előállitott remek öltözékek messze földön hirnevet szereztek művészi kidolgozásukkal és diszükkel, a szövet, szin és szabás csodálatos harmoniájával, a megrendelő hölgy termetéhez, arczához, hajzatához oly találóan illesztés raffinement-jával.

Udvari bálokon, a mult télen, a legkáprázlatóbb hölgyruhák közt is a Legrand divatszalonjából származó tündérszép toilett-ek keltettek általános feltünést. Mágnáshölgyeink meg tudják becsülni a művésznő páratlan leleményét és finom elrendező tehetségét; a gentry és a pénzarisztokraczia pedig követi a Legrand-műhely ellenállhatatlan varázsát.

Nem is csoda; még a toilette kiegészitésére is külön hozatott párisi kalaposnőt, mint a hogy valódi párisi és eredeti angol szabónő áll dolgos személyzetének élén. A női kalap és fejdisz sokszor elhatározó hatásu a tetszésben; Legrand asszony ezt igen jól tudja, s a szépnek az a végtelen sokfélesége, ami éppen a kalap, sapka, capuchon és válfajainak csábitó ingerét teszi — ez az ő birodalma, itt elemében érzi magát, s hálát adhat érte az a hölgy, aki e részben Legrandné izlésére bizza magát.

Büszkék lehetünk rá, hogy itt Budapesten leköthetjük azt a mintadivatszalont, mely Párisban is megcsinálná a maga megérdemelt szerencséjét.

A. LEGRAND divatterme. Budapest, IV., Váczi-utcza 25. szám.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések díjtalanul

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek

SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,

Muzeum-körút 39. szám.

2307/98.

Ajánlat.

A közös hadügyminisztérium a mellékelt jegyzékben felsorolt tárgyak szállitását nyilvános árlejtés utján szándékozik biztositani, mi végből a vállalkozni kivánók ezennel irásbeli ajánlatok tételére hivatnak fel.

Az ajánlattevők által a következők tartandók szem előtt:

I. Csakis oly osztrák, vagy magyar állampolgárok (cégek) ajánlatai vétetnek figyelembe, kiknek szállitóképessége és megbizhatósága minden kétségen felül áll:

Azon cégek azonban, melyek a hadsereg részére szállitó konzorciumoknak tagjai, ezen árlejtés alkalmával egyátalán nem vétetnek figyelembe.

A szállitandó tárgyakat okvetlenül belföldön és belföldi anyagokból kell előállitani.

A magyar korona országaiból pályázó pályanyertes vállalkozó a szállitandó cikkeket és a hozzájuk szükséges anyagokat, ez utóbbiakat, amennyiben a mintának megfelelő cikkek gyártásához szükséges mennyiségben, valamint a Magyarországon kivül fennálló árakkal egyenlő vagy olcsóbb árban kaphatók, a magyar korona országaiban tartozik előállitani, illetve előállittatni.

II. Azon ajánlattevők, kik a közös hadügyminisztérium előtt korábbi szállitások révén még nem ismeretesek, megbizhatóságukat és szállitóképességüket bizonyitványokkal tartoznak igazolni.

Ily bizonyitványok kiállitására hivatva vannak:

1. A kereskedelmi cégjegyzékbe bevezetett cégekre nézve azon kereskedelmi és iparkamara, melynek területén az ajánlattevő cég telepe van.

2. Azon ajánlattevőkre nézve, kiknek cége törvényszékileg bejegyezve nincsen, azon elsőfoku közigazgatási hatóság, melynek területén az ajánlattevő lakhelye van.

Ezen bizonyitványok a kiállitásukra hivatott közegek által a feleknek nem adatnak ki, hanem közvetlenül a közös hadügyminisztériumhoz küldetnek meg.

A pályázóknak tehát ilynemü okmány kiállitása iránt az illetékes kereskedelmi és iparkamrához (I. foku közigazgatási hatósághoz) idejekorán kérvényt kell benyujtaniok, melyben:

1. a vezeték- és keresztnév (a cég szószerinti megjelölése),

2. az üzle ág és lakhely,

3. a versenytárgyalás megtartására hivatott katonai hatóság (jelen esetben a közös hadügyminisztérium),

4. a versenytárgyalás napja,

5. a szállitandó tárgyak és azok mennyisége pontosan kiteendő.

A végzés, melyet a vállalkozó e folyamodványra kap, az ajánlathoz mellékleendő.

III. Az ajánlat csakis a mellékelt jegyzékben megnevezett cikkekre szoritkozhatik, és akár az egyes tárgyak összmennyiségére, akár azok egy tetszés szerinti részére szólhat.

IV. Az összes tárgyak a brünni, budapesti, gráczi és kaiser-ebers-

E célból a ruharaktár az illető szállitólevélen igazolja a szállitónak, hogy szállitmánya a katonai kincstár tulajdonába ment át.

VII. Ha több vállalkozó együttesen pályázik, az ajánlatban határozottan kiteendő:

1. hogy a szállitási feltételek pontos betartásáért egyetemlegesen szavatosságot vállalnak, és

2. hogy ki van felhatalmazva nevükben ezen szállitási ügyletnél a közös hadügyminisztériummal érintkezni.

Ily közös ajánlat az összes vállalkozók által állásuk és lakhelyük megnevezése mellett vezeték- és keresztnevükkel aláirandó.

VIII. Az ajánlat biztositására az ajánlott cikkek után követelt árak értékének 5%-a azaz öt százaléka bánatpénz fejében a hadtestparancsnokságok székhelyén levő valamely katonai pénztárnál (fizetési helynél) leteendő.

A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban fizethető le.

IX. A bánatpénz lefizetése az összeg és minőségének (készpénz, értékpapir) megnevezése mellett az ajánlatban felemlitendő.

A katonai pénztár (fizetési hely) által a bánatpénz lefizetéséről kiszolgáltatott letéti elismervény a lepecsételt ajánlattal egyidejüleg, de külön szintén lepecsételt boritékban (a hirdetmény végén levő minta szerint) a közös hadügyminisztériumnak beküldendő.

Megjegyeztetik, hogy a boritékba zárt ajánlatokat és letéti elismervényeket együtt egy boritékba tenni nem szabad, hanem azok különkülön, de egyidejüleg küldendők be.

A bánatpénz lefizetése végett az ajánlattevők idejekorán, tehát nem az ajánlatok benyujtására kitüzött határnap lejárta előtti utolsó napokban forduljanak az illető katonai pénztárhoz (fizetési helyhez).

X. Azon ajánlatokat, melyeket a hadügyminisztérium előtt ismeretlen szállitók nyujtanak be, fel kell szerelni azon végzéssel is, melyet a szállitóképességük és megbizhatóságuk bizonyitása céljából beadott kérvényükre a II. pontban emlitett kereskedelmi- és iparkamarai, illetőleg elsőfoku közigazgatási hatóság részükre kiad. Ugy ezen, mint a többi ajánlatoknak, továbbá a bánatpénz lefizetését igazoló, egyidejüleg, de elkülönitve beküldendő letéti elismervényeknek közvetlenül és legkésőbb 1898. évi november hó 22-ének (huszonkettedikének) déli 12 órájáig kell a közös hadügyminisztérium iktató-hivatalába érkezniök.

XI. A szerződési tervezet alakjában szerkesztett részletes feltételek a hadtesthadbiztosságoknál, a IV. pontban emlitett ruhakezelési intézeteknél, az osztrák és magyar monarchia összes kereskedelmi- és iparkamaráinál, a budapesti magyar kereskedelmi muzeumnál és az «Országos Iparegyesület»-nél Budapesten megtekinthetők.

XII. Az ajánlattevők ajánlataikban határozottan kijelenteni tartoznak:

dorfi ruharaktárakban megtekinthető lepecsételt minták szerint szállitandók, melyeknek minősége a megkövetelt minőség minimumának tekintendő.

Oly cikkek, melyekből többféle méretnagyság van megállapitva és melyekre nézve a szükséglet a mellékelt jegyzékben nincs az egyes nagysági osztályok szerint feltüntetve, az előirt nagysági osztályok százalékarányában szállitandók.

A vállalkozók a mintáknak ellenérték mellett való átengedése végett a megnevezett ruharaktárakhoz fordulhatnak, melyek felhatalmaztattak, hogy a kivánt mintákat pénzért kiszolgáltassák. Azon vállalkozók, kik előbbi szállitásokból minták birtokában vannak, saját érdekükben szerezzenek meggyőződést az iránt, hogy ezen minták érvényben vannak, mert az esetleg nem utolsó minta szerint előállitott cikkek az átvételből feltétlenül ki vannak zárva.

A vállalkozók által ezen mintákért fizetendő árban a közvetlen beszerzési költségen felül 15 % kezelési költség is benfoglaltatik.

V. A szállitás legkésőbb 1899. szeptember hó végéig négy egyenlő részletben akként teljesitendő, hogy a megrendelt mennyiség egy-egy negyedrésze 1899. márczius, május, julius és szeptember hó végéig lesz beszállitandó.

A közös hadügyminisztérium kifejezetten fentartja magának azon jogot, hogy a felajánlott szállitási mennyiséget esetleg leszállitsa, vagy esetleg felével felemelje.

Ilyen többrendelés az 1899. év folyamán bármikor történhetik. Ez utóbbi esetben a szállitó köteles a többszükségletet a megrendeléstől számitandó négy hónap alatt szállitani és erre nézve ugyanazon árak és szerződési feltételek érvényesek, mint az eredeti megrendelésre nézve.

VI. Az ajánlatban, mely a jelen hirdetményhez csatolt minta szerint szerkesztendő, pontosan és érthetően kell kitenni azon ruharaktár nevét, melybe a vállalkozó a beszállitást eszközölni kivánja, az ajánlott cikkek mennyiségét és megnevezését, minden egyes cikknek számokkal és szóval kifejezett árát és a szállitási határidőt.

Ha a hadügyi kormány az ajánlattevőnek a beszállitás helyére vonatkozó kivanságát a szállitás odaitélése alkalmával nem teljesitheti, ajánlattevő a szállitást más, vagy esetleg több ruhakezelési intézetbe saját veszélyére és költségére tartozik eszközölni.

A szállitóknak egyébként megengedtetik, hogy a tárgyakat az üzlethelyiségükhöz legközelebb eső ruharaktárban megvizsgáltathassák és azután adott esetben saját veszélyükre és költségükre a többi ruhakezelési intézetbe küldhessék.

A ruharaktárakhoz cimzett azon vasuti teherszállitmányokra nézve, melyek kifogástalan megvizsgáltatásuk után a ruharaktár által átvétetnek, a szállitóknak visszatérités után a katonai dijszabás kedvezménye van biotsitva.

1. hogy a szállitási és szerződési feltételeket megtekintették, meg is értették és hogy magukat azoknak teljesen alávetik,

2. hogy a kiirt tárgyak mintáit behatóan megszemlélték és ugy az anyagra nézve, melyből azok készültek, valamint a készités módjára nézve tüzetes tájékozást szereztek maguknak.

XIII. Ha az ajánlatban számmal vagy szóval kiirott árak foglaltatnak, akkor mindig a szóval kiirott árak az irányadók.

Az ajánlat a vállalkozóra nézve a benyujtás pillanatában, a hadügyi kormányra nézve azonban csak akkor válik kötelező erejüvé, midőn a közös hadügyi minisztérium a pályanyertest ajánlatának elfogadásáról értesitette.

Az ajánlattevő lemond a visszalépés jogáról, továbbá az általános osztrák polgári törvénykönyv 862. §-ában, valamint az osztrák kereskedelmi törvény 318. és 319., illetve a magyar kereskedelmi törvény 314. és 315. §-aiban igéretének elfogadására nézve megállapitott határidőkről.

XIV. A közös hadügyminisztérium fentartja magának, hogy az ajánlattevők közt szabadon választhasson.

Egyenlő feltételek mellett azok, kik az ajánlott cikket maguk állitják elő (a termelők) a közvetitő kereskedőkkel szemben előnyben részesülnek.

Ha valamely ajánlat nem teljes tartalmában, hanem a felajánlott mennyiség vagy ár leszállitásával fogadtatnék el, az esetben tartozik az ajánlattevő az erre vonatkozó értesités vételétől számitott 5 (öt) nap alatt a közös hadügyminisztériumnál irásbeli nyilatkozatot benyujtani arra nézve, vajjon ajánlatának módositását elfogadja-e vagy sem.

A módositva elfogadott ajánlat a vállalkozó részéről is elfogadottnak tekintetik, ha ez a jelzett 5 napi határidőn belül az emlitett nyilatkozatot egyáltalában nem, vagy határozatlanul tette.

Ha azonban egy és ugyanazon pályázatban különböző cikkekre együttesen tett ajánlatok közül csakis az egyik vagy a másik fogadtatnék el, ez az ajánlattevőre azonnal kötelező.

XV. Az ajánlattevők tartoznak ajánlatukban teljes, részleges vagy hozzájárulásukkal módositott elfogadása után a letett bánatpénzt a szállitási érték 10%-ában megállapitott szerződési biztositékká kiegészitenés az irásbeli szerződést, melynek egyik példánya a vállalkozó költségén szabályszerü bélyegekkel ellátandó, megkötni.

Ha valamely pályanyertes ajánlattevő a szerződést aláirni vonakodnék, vagy annak aláirása végett az e részben hozzáintézett felszólitásellenére meg nem jelennék, az esetben a teljesen, részlegesen vagy az ajánlattevő hozzájárulásával módositva elfogadott ajánlat a jelen hirdetményhez tartozó szerződési tervezettel együtt a szerződést pótolja.

A fentebbi feltételeknek bármely irányban meg nem felelő, vagy el késve benyujtott, ugyszintén a táviratilag tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Bécs, 1898. október hó 4.

JEGYZÉK
a szállitandó tárgyakról:

Mennyiség		A tárgyak megnevezése	Az árak ajánlandók
2360	készlet	prémgallér	1 készletre
2360	»	prémezet ujakra } prémes kabátokhoz } bőrökből összetéve	»
680	»	báránybélés	»
830	»	menteprém	»
360	»	mentebélés	»
17400	darab	felszerelt gyalogsági csákó, állszij, sas és rózsa nélkül	darabra
2370	»	felszerelt vadászkalap, állszij, fejzsinór, jelvények és tollbokréta nélkül	»
3600	»	fez bojttal	»
3550	»	fezhez való bojt	»
395	»	buzérvörös } felszerelt huszárcsákó, sas-, rózsa-, lószőrbokréta és vitézkötés nélkül } a szegélyzetposztót a kincstár szolgáltatja ki	»
626	»	fehér	»
110	»	sötétkék	»
60	»	világoskék	»
330	»	hamuszürke	»
300	»	} sisak pikkelyes állszijjal és sassal } dragonyosok r. altisztek részére	«
180	»		»
1030	»	szemernyő szegély } dragonyos sisakhoz	»
820	»	taraj takaró	»
510	»	tarajsin	»
1200	»	sas	»
1030	pár	oldalvilla	1 párra
1140	»	felszerelt pikkely és állszij	»
1020	darab	sas, számjegy nélkül } dzsidás sapkához	1 darabra
70	pár	felszerelt pikkelyes állszij	1 párra
100	darab	szemernyő szegély	1 darabra
270	»	lószőrbokrétához való lánczocska	»
23200	»	sas gyalogsági csákóhoz	»
2250	»	sas számjegy nélkül a tábori tüzérségi csákóhoz	»
1620	»	sas számjegygyel huszárcsákóhoz	»
22900	»	rózsa gyalogsági csákóhoz	»
3010	»	rózsa huszárcsákóhoz	»
12000	»	rózsácska tábori sapkához	»
6730	»	számjegy vagy betüjegy pakfongból	»
4200	»	pánczéllánczocska oroszlánfejekkel	»
780	»	vadászkalaphoz való jelvény számjegygyel	»
1600	»	vadászkalaphoz jelvény sassal	»
50740	»	tölténytartó	»
1210	»	tüzérségi irányitó-kitüntetés	»
3150	»	lovassági lövész-kitüntetetés	»
380	»	munkakitüntetés fémből	»
33000	»	[illegible]	»

Mennyiség		A tárgyak megnevezése	Az árak ajánlandók
1520	darab	lövészkitüntetés a tüzérségi irányitók részére	darabra
39050	»	skárlátvörös lövészkitüntetés	»
4840	»	fűzöld lövészkitüntetés	»
1350	»	sötétzöld kormányosjelvény	»
40600	»	atillarózsácska	»
1800	»	rojt prémes ulánkához	»
2600	»	vitézkötés huszárcsákóhoz	»
3720	»	zsinór vadászkalaphoz	»
56500	készlet	kékszürke } köpenyhurokkötés	készietre
6200	»	barna	»
39550	darab	gyalogsági kardbojt	darabra
9800	»	lovassági kardbojt bőrboritással	»
1220	pár	ónozatlan kengyelvas	párra
1470	darab	» állazóláncz kamók nélkül	darabra
3030	»	» csikózabla	»
9170	»	» bőrkötőfék lánczcsatlék nélkül	»
5204	»	gyalogsági ásó nyéllel	»
630	»	sátorbalta nyéllel	»
9200	»	lóvakaró kéziszij nélkül	»
830	»	vizeskanna*)	»
6730	»	tábori főzőedény 2emberre fedő nélk. gyalogság részére*)	»
7700	»	tábori főzőedényhez való fedő	»
87800	»	evőcsésze fedővel*)	»
1400	»	} szakaszlámpa } nyéllel a 8 m/m-es ismétlő puskához fogantyuval (hordgyürüvel)	»
220	»		»
130	»	kávésserleg	»
5830	»	tábori kulacs zománczozott vasbádogból posztóboriték nélkül (uj minta)	»
400	»	felszerelt csavarosdob aluminiumból verők nélkül	»
2580	pár	kupakkal ellátott dobverő	párra
6200	darab	dobbőr	darabra
350	»	dobabroncs sárgarézből	»
480	»	dobverő hüvely sárgarézből	»
15	»	dob-kas } a sárga rézdobhoz	»
100	»	dob-abroncs	»
690	»	feszitőrud nőcsavarokkal	»
3330	»	dob-hur	»
30	»	hordkamó	»
280	»	sip a kürtökhöz	»
5960	»	takarmánykötél	»
13300	méter	sátorzsineg a hordható sátorfelszereléshez	méterre
11400	darab	kézóvó az ismétlő puskához	darabra

3850	»	fekete lószőrbo[illegible] huszárok részére	»
80	»	vörös lószőrbo[illegible] huszárok részére	»
1170	»	fekete lószőrbo[illegible] rózsával dzsidások részére	»
40	»	vörös lószőrbo[illegible] rózsával dzsidások részére	»
3140	»	tollbokréta vadászkalaphoz	»
22400	»	állszij csattal gyalogsági csákóhoz	»
327000	»	nagy sima sárga fémgomb	tuczatra
112000	»	kis sima sárga fémgomb	»
589000	»	nagy sima fehér fémgomb	»
241000	»	kis sima fehér fémgomb	»
225700	»	nagy sárga fémgomb számjegygyel	»
69200	»	kis sárga fémgomb számjegygyel	»
30400	»	nagy sárga fémgomb dzsidások részére	»
9300	»	kis sárga fémgomb dzsidások részére	»
93800	»	nagy, fehér fémgomb dzsidások részére	»
12900	»	kis fehér fémgomb dzsidások részére	»
24000	»	sárga fémmakkgomb huszáratillához	»
27000	»	fehér fémmakkgomb huszáratillához	»
83600	»	fekete horganygomb	»
167200	»	fehér horganygomb	»
162200	»	fekete nyakravaló pósztólebbeny nélkül	»
43700	pár	bőrkeztyü	darabra
7860	méter	csákópaszomány őrmesterek számára	párra
10620	»	csákópaszomány tizedesek számára	méterre
860	»	őrmesteri gallérpaszományka selyemből szegélylyel	»
11700	»	szegély nélkül	»
25000	»	keskeny arany karpaszományka altisztek részére,	»
15000	»	széles arany karpaszományka altisztek részére,	»
10840	»	karpaszományka tiszti szolgák részére	»
30	darab	sapkarózsácska gyapjuból	»
1380	készlet	mentekötő atillához	darabra
4900	»	fekete-sárga nyakzsinorzat prémes bekecshez és	készletre
2600	»	világoskék nyakzsinórzat prémes ulánkához	»
170	»	barna nyakzsinórzat a vonatcsapatbeli kabátokhoz	»
6600	darab	vállzsinór a prémes bekecs és ulánkához	»
13430	méter	zsinór őrsvezetői csákóhoz	darabra
85000	»	zsinór magyar posztónadrághoz	méterre
2800	»	vászontalpaló a nadrágokhoz	»
1800	»	talpaló csalányselyemből	»
1700	»	csizmához való czérnafülek	»
69500	»	négyélü atillazsinór	»
4430	darab	kürtzsinór	»
3020	»	forgópisztoly-hordzsinór kamó nélkül	darabra
			»

47810	darab	sátorczövek a hordható sátorfölszereléshez	»
1680	»	vasazott lóczövek	»
450	»	nyél a sátorbaltához	»
17000	»	lókefe kézszij nélkül	»
770	készlet	nyeregalkatrész nyers marhabőrből egész bőrökre kirajzolva	készletre
60	darab	első aczélkápa (lakkozás nél-kül) a szilárd 1. és 2. 3. 4. és 5. méretnagyságu nyergekhez	darabra
150	»	első aczélkápa (lakkozás nél-kül) a szilárd 1. és 2. 3. 4. és 5. méretnagyságu nyergekhez	»
60	»	hátsó oldallapokkal ellátott 1. és 2. 3. 4 és 5 méretnagyságu nyergekhez	»
40	»	hátsó oldallapokkal ellátott 1. és 2. 3. 4 és 5 méretnagyságu nyergekhez	»
130	»	hátsó oldallapokkal ellátott 1. és 2. 3. 4 és 5 méretnagyságu nyergekhez	»
17100000	»	vas talpszeg	1000 db-ra
55600	pár	uj rendszerü sarokpatkó vasszegekkel együtt	párra
5600	darab	feketére lakkozott görgőcsat tövissel kisebb 1888. m évi hátbőröndh.	darabra
5690	»	« « « « nagyobb 1888. m évi hátbőröndh.	»
1400	»	« « karika 1888. évi m hátbőröndtartószij készülékhez	»
1300	»	« « kettős gomb 1888. évi m hátbőröndtartószij készülékhez	«
820	»	« « görgőcsat tövis nélkül tojásdad alakucsat a hátbőröndhöz illetve hátbőröndtarlószij készülékhez	«
800	»	« « kettős gomb szegecseléshez a hátbőröndhöz illetve hátbőröndtarlószij készülékhez	»
1500	»	« « kettős gomb szegecseléshez a hátbőröndhöz illetve hátbőröndtarlószij készülékhez	»
2000	»	rugós kamó a hátbőrönd tartószij készülékhez	»
2210	»	hordkapocs a hátbőrönd tartószij készülékhez	»
2700	»	tövis nélküli csatdarab a gyalogsagi tölténytáskához	»
2850	»	feketére lakkozott feszitő sikattyu töltenybőröndhöz (uj minta)	»
3920	»	pótrugós kamó a töltenybőröndhöz	»
350	»	csat a fegyverszijhoz	»
520	»	kapocs az ismétlő karabélyhoz való szijra	»
2300	»	rugós kamó a forgópisztoly hordzsinórhoz	»
27010	»	ónozott vastövis a hátböröndhöz	»
250	»	kész sapka szürkés halinából rabok számára	»
160	»	kész kabát szürkés halinából rabok számára	»
320	»	kész ujjas mellény szürkés halinából rabok számára	»
460	»	kész téli nadrág vas nélkül szürkés halinából rabok számára	»
60	»	kész « « vassal szürkés halinából rabok számára	»
450	»	zsebkendő kéknyomatu pamutanyagból	»
35600	»	kötszövetü gyapotmellény a 2. sz. méretnagyságból	»
10540	készlet	nádszilánklemez betétek**) az 1888. évi m. hátbőröndhöz	készletre
9600	»	nádszilánklemez betétek**) töltény bőröndhöz	»
40	»	nádszilánklemez betétek**) az irománybőröndhöz	»
110	»	nádszilánklemez betétek**) a szerszámbőröndhöz	»
12100	darab	altiszti tárcza	darabra
400	pár	nemez botos	párra

*) Ónozás előtt a gyáros ipartelepén az illető ruharaktár közegei által megvizsgáltatnak.

**) Az ezen czikkre vonatkozó szabadalom már megszünt.

Ajánlati minta.

A cs. és kir. hadügyministeriumnak.

50 kros bélyeg.

Ajánlat.

Én N. N. ..... i lakos ezennel kijelentem, miszerint kész vagyok a ..... i cs. és kir. katonai ruharaktárba az alább felsorolt tárgyakat az alább megjelölt mennyiségben a kitett árakért és határidöben szerződésszerüleg szállitani.

A szállitandó tárgyaknak									
mennyisége	megnevezése	ára					szállitási határidő		
			számokban		szóval				
			frt	kr	frt	kr			
darab		1 darabnak					1/4	március	hó végéig
készlet		1 készletnek					1/4	május	
sat.		sat.					1/4	julius	
							1/4	szeptember	

1899. évi

Elismerem:

1. hogy a közös hadügyminiszterium által 1898. évi 2307. szám alatt kibocsátott szállitási és szerződési feltételeket megtekintettem és azokat meg is értettem, és hogy magamat azoknak teljesen alávetem; továbbá

2. hogy a kiirt tárgyak mintáit behatóan megtekintettem és magamat azok anyaga s kivitele tekintetében részletesen tájékoztam.

Igéretem pontos teljesitéseért öt százalékos bánatpénzzel kezeskedem, mely ..... frtból (készpénzben, értékpapirokban, okmányokban), áll ..... frt ..... krnyi szállitási értéknek felel meg és a külön boriték alatt egyidejüleg beterjesztett letéti elismervény szerint a .....i katonai pénztárnál (fizetési helynlé) végzést letétbe helyeztett.

A megbizhatósági és szállitó képességi bizonyitvány kiállitása iránti kérvényre vonatkozó hivatalos ide csatolom.

Kelt .....en, 1898 ..... hó .....n.

(Az ajánlattevő sajátkezü aláirása (vezeték és keresztnév) esetleg törvényszékileg bejegyzett czég megnevezése.)

Az ajánlat boritékának mintája:

A cs. és kir. közös hadügyminisztériumnak
Bécsben

N. N. ajánlata ruházati és felszerelési szükségletek szállitására vonatkozólag a 2307/98/13. oszt. sz. hirdetmény folytán.

A bánatpénz boritékának mintája:

A cs. és kir. közös hadügyminisztériumnak
Bécsben.

Letéti elismervény ..... frt ..... krról (készpénzben, értékpapirokban, okmányokban) N. N.-nek ruházati és felszerelési szükségletekre vonatkozó ajánlatához a 2307/98/13. oszt. sz. hirdetmény folytán.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **III. Sorsjáték** I. osztályára szóló sorsjegyeket felül- vizsgálták, azok a főelárusitóknak elárusitás végett kiadattak. — **A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték sorsolási terve

Harmadik Sorsjáték.

100.000 Sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály	Második osztály	Harmadik osztály	Hatodik osztály
Betét 12 korona.	**Betét 20 korona.**	**Betét 32 korona.**	**Betét 24 korona.**
Huzás: 1898. nov. 17. és 18.	Huzás: 1898. decz. 14. és 15.	Huzás: 1999. jan. 10, 11. és 12.	Huzás: 1899 márczius 15-től április 12-ig

Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 à	**60000**	1 à	**70000**	1 à	**80000**
1 »	**20000**	1 »	**25000**	1 »	**30000**
1 »	**10000**	1 »	**10000**	1 »	**20000**
1 »	**5000**	1 »	**5000**	1 »	**15000**
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000
5 » 1000	5000	5 » 2000	10000	5 » 5000	25000
8 » 500	4000	8 » 1000	8000	8 » 2000	16000
30 » 300	9000	20 » 500	10000	10 » 1000	10000
50 » 100	5000	60 » 300	18000	70 » 500	350 0
2900 » 40	116000	3900 » 80	312000	4900 » 130	637000
3000 nyer. K.	240000	4000 nyer. K.	477000	5000 nyer. K.	898000

Negyedik osztály	Ötödik osztály
Betét 40 korona.	**Betét 32 korona.**
Huzás: 1899. jan. 31 és febr. 1.	Huzás: 1899. febr 22. és 23.

Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 à	**90000**	**1 à**	**100000**
1 »	**30000**	**1 »**	**30000**
1 »	**20000**	**1 »**	**20000**
1 »	**15000**	**1 »**	**15000**
3 » 10000	20000	3 » 10000	30000
5 » 5000	25000	5 » 5000	25000
8 » 2000	16000	8 » 2000	16000
10 » 1000	10000	10 » 1000	10000
70 » 500	35000	70 » 500	35000
3900 » 170	663000	3900 » 200	780000
4000 nyer. Korona	934000	4000 nyer. Korona	1061000

Legnagyobb nyeremény

szerencsés esetben

Korona

1.000,000

(egy millió)

1 Jut. kor.	600000	600000
1 nyer.	400000	400000
1 à	200000	200000
1 »	100000	100000
1 »	60000	60000
1 »	40000	40000
2 »	30000	60000
3 »	20000	60000
20 à	10000	200000
50 »	5000	250000
400 à	2000	800000
720 »	1000	720000
1000 à	500	500000
27800 »	200	5560000
30000 nyer. és jutalom	K	10,550,000

A melyik ezen 480 nyeremény közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat.

Az I. osztály huzása 1898 november 17. és 18-án lesz. A huzások a ***Magyar királyi ellenőrző hatóság***, és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusitóinál kaphatók.

Budapest, 1898 október hó 23-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay. *Hazay.*

Steiner Mihály városi gyógyszertára
A „FEKETE SAS"-HOZ
Temesvár, Szt.-György-tér 2., a szemináriumi templommal szemben.
Alapittatott 1735-ben. *PARFUMERIE NINON* Telefon-szám 395.
Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirű szépségnek, a történelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a NINON» toilett- és szépségszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei eseté en. Egy eredeti tégely (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) 60 kr.

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. Ára darabonkint 40 kr.

«Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires NINON-rizsport (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni, hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. Ára három szinben 2 frt.

A NINON pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitunő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires NINON toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. Egy üveg ára 80 kr.

E NINON pipere és szépitő szerek kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár belváros kaphatók és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniok, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

☞ Óvakodjunk értéketlen hamisitványoktól. ☜

A világhirű „Ninon pipere és szépitő szerek" csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és minden ország nagyobb gyógyszertárában.

A nő legnagyobb kincse a szépség,

mely csakis a világhirü szépitőszer, a néh. Med. Dr. A. Rix által feltalált

Original Pompadour Pasta

használata által érhető el és tartható meg még a legmagasabb korig is.

Az Original Pompadour Pasta a használatban friss, üde arczszint, vakitó, ránczmélküli arczbőrt ad; jótállás mellett (a pénz különbeni visszaadásával) eltünteti szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, pattanást, vörösséget és az arcz mindenféle tisztátlanságát. 40 év óta használatban a legmagasabb uraságoknál, művészeknél stb., a miről bizonylatok és köszönő levelek betekinthetők. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát 40 éves fennállása is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. Próba-Tubus darabonként 50 kr.

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crème, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne (Anton Rix & Bruder) a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, Wien, Praterstrasse 16. Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. Budapesten föraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12, Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszertára Váczi-körút 17. Dankovsky István V., Wurm-utcza 5.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl nagyban (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa
czég
Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD. ★ SZERKESZTŐ REICH BÉLA.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.

PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.

LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, NEGYEDÉVRE 2 FRT

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

A vonatok **érkezése** Budapest k. p. udvarra.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	honnan
▲101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	†1027	12	20	v. v.	Budafok
§901	12	30	«	Konstantinápoly	311	12	25	sz. v.	Hatvan
643	5	00	t. sz. sz.	Arad	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
321	5	20	v. v.	Ruttka	903	1	05	«	Konstantinapoly
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	«	Gyékényes, Pécs
607	6	10	«	Brassó, Arad	403	1	30	«	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. sz. sz.	Bicske	3	1	45	«	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	«	Kolozsvár, Arad
7	6	40	«	Bécs, Sopron	1301	2	05	«	Graz, Fehring
907	7	05	«	Belgrád, Brod	*21	4	55	sz. v.	Bicske
507	7	10	«	Brassó, Kolozsvár	313	5	55	«	Hatvan
309	7	30	«	Hatvan	505	6	20	«	Brassó, Kolozsvár
1303	7	35	«	Graz, Fehring	27	6	50	v. v.	Győr
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony, Szabolcs	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1505	8	15	sz. v.	Kassa, P.-Felka	905	7	35	«	Belgrád, Eszék
1005	8	20	«	Fiume, Zágráb, Eszék	305	7	45	«	Berlin, Ruttka Szerencs
1003	8	40	gy. v.	Fiume					
×319	8	45	sz. v.	Hatvan	1007	8	00	«	Fiume, Zágráb, Pécs
509	9	15	«	Szolnok	1705	8	10	«	Stanislau, M.-Sziget
11	9	25	«	Győr, Székesfehérv.	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zágráb
23	10	15	«	Triest, Fiume	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
909	10	30	«	Szabadka	1507	9	05	«	Kassa, P.-Felka
307	10	35	«	Ruttka, Fülek	9	9	20	«	Bécs, Graz
					303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	«	N.-Szeben, Gyula-fehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa

▲ Közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
× « bez. október 15-ig.

† Közlekedik csak a hajózás szünete alatt.
* « november 15-ig.

A vonatok **indulása** Budapest k. p. udvarról.

Érvényes 1898. évi október hó 1-étől.

Délelőtt					Délután				
vonat szám	óra	perez	vonat neme	hová	vonat-szám	óra	perez	vonat neme	hová
▲902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	†22	12	15	sz. v.	Bicske
§102	12	40	«	Bécs, Páris, London	310	12	35	«	Hatvan
32	6	25	v. v.	N.-Kanizsa	1302	1	45	gy. v.	Fehring, Graz
604	6	45	gy. v.	Gyfehérv. N.-Szeben	602	1	55	«	Arad, Kolozsvár
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz	4	2	20	«	Bécs, Páris
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	16	2	30	sz. v.	Bicske
1002	7	15	«	Zágráb, Fiume, Róma	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavocsne, Lemb.
304	7	30	«	Ruttka, Berlin	904	2	40	«	Konstantinápoly
906	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod N.-Kanizsa,	312	2	45	sz. v.	Hatvan
					510	2	55	«	Szolnok
1508	7	50	«	Kassa, Poprád-Felka	1004	3	00	gy. v.	Zágráb, Fiume, Eszék
1008	8	00	«	Zágráb, Fiume, Pécs	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
606	8	10	«	Arad, Brassó	302	3	45	gy. v.	Ruttka, Berlin
506	8	30	«	Kolozsvár, Brassó	910	4	00	sz. v.	Szabadka
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	12	4	30	«	Győr, Székesfehérvár
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	308	5	20	«	Fülek, Ruttka
1708	9	15	«	M.-Sziget, Stanislau	508	5	45	«	Kolozsvár, Brassó
306	9	35	«	Ruttka, Berlin	318	6	25	«	Hatvan
‖1028	10	30	v. v.	Budafok	1706	7	05	«	M.-Sziget, Stanislau
					26	7	35	«	N.-Kanizsa, Triest
					1506	8	00	«	Kassa, Poprád-Felka
					1006	8	30	«	Zágráb, Fiume, Eszék
					406	8	40	«	Ungvár, Lemberg
					48	9	10	t. sz. sz.	Bicske
					502	9	15	gy. v.	Kolozsvár, Bukarest
					1904	9	30	sz. v.	Pécs, Eszék, Brod
					1304	9	55	«	Fehring, Graz
					608	10	00	«	Arad, Brassó
					908	10	20	«	Belgrád, Eszék, Brod
					8	10	45	sz. v.	Bécs
					322	11	00	v. v.	Ruttka, Miskolcz

▲ közlekedik kedden és pénteken.
§ « szerdán és szombaton.
‖ « csak a hajózás szünete alatt.

† Közlekedik bez. november 15.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.

VII. évfolyam. Budapest, 1898 október 30. 44. szám.

Keuler József rajza.

MAGYAR-GÉNIUSZ VASÁRNAPI-LAPOK

Szerkeszti Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utcza 13.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécző.

Bekötési táblák kaphatók a

Magyar Géniusz * * * * * * Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában.

Budapest, Nádor-utcza 13.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik. Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

Öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.

Gáád, 1898 szeptember 1. Cholek-Gudursen gróf

A mintákkal igen megvagyokel égedve kérek egy egész gyüjteményt

Soprony. Marschal báróné.

VII. ÉVFOLYAM * 44. SZÁM 1898 OKTÓBER 30.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

Halottak napján.

Cseng a falu kis harangja,
Halottak szent napja van ma.
Messze kint a falu végbe
A hivőknek ifja, vénje
Lassan kúszó sötét árnyként
Ballag ki a temetőbe.

S amint sírva, jajgatozva
Rádülnek a sírhalmokra,
Az irigység száz kegyetlen
Kínja ébred bús szivemben:
Mért nincs nékem is egy sirom,
Hol fájdalmim elrebegjem.

Pedig nékem is van gyászom!
Elsirattam e világon
Amivel az ég megáldott:
Rokont, testvért, hű barátot
S a hol búmat kisírhatnám
Olyan sírt mégsem találok.

Ó nincs fájóbb, mint az ilyen
Gyász, amelynek sírja nincsen,
Az a gyász a legsötétebb,
Amikor a holtak — élnek
S kedvesinktől nem a sápadt
Halál foszt meg, de az *élet.*

Velszi Bárd.

Waldemár őrgróf halála.

Irta SZOMAHÁZY ISTVÁN.

A járásbiró intett a vád képviselőjének.

— Felperes terjessze elő a per tárgyát képező panaszát.

Stern, a kis terézvárosi könyvkiadó, udvariasan meghajolt.

— Tekintetes járásbiróság, — kezdte szomoruan — egy ritka és szokatlan perben kérem az igazságos itéletet. Nem kifizetetlen váltóról van szó, hanem egy hanyag adóst perelek, — vagyonom és jövőm függ attól az itélettől, melyet a tekintetes biró ur publikálni fog . . .

A járásbiró, aki bélyegeket ragasztott föl egy másik ügy aktáira, türelmetlenül közbevágott:

— Ne tartson előbeszédet, hanem mondja meg röviden, mit kiván?

— Mit kivánok? fakadt ki Stern haragosan. Ha a tekintetes biró ur tudni akarja, megmondom. Tehát röviden ezt kivánom: Utasitsa a járásbiróság Papody urat, hogy Waldemár őrgrófot nyolcz nap lefolyása alatt ölje meg, Orsolya grófnét küldje a kolostorba, Mariskát, a szegény gazdatiszt leányát, adja férjhez, intézkedjék, hogy Barnabás bácsi vagyona a becsületes Tibornak kifizettessék s végül a himlőhelyes márkit párbaj utján pusztitsa ki a világból.

Stern nagyon dühösen mondta ezt, s az ügyvédjelöltek, akik a következő tárgyalásokra várakoztak, csodálkozva állták körül a tárgyaló asztalt. Maga Papodi kissé sápadtan mosolygott, a biró pedig tágra nyitotta a szemét.

— Stern ur, mondta ünnepiesen, felszólitom, hogy értelmesebben adja elő a per tárgyát képező panaszát . . .

— Azt hiszem, értelmesen beszéltem, folytatta a kis Stern kipirulva, de ha a tekintetes járásbiróság úgy kivánja, részletesebben is előterjeszthetem a panaszomat. Ugy gondolom, méltóztatik tudni, hogy én virágzó kolportőrüzletet folytatok a Révai-utczában. Nem dicsekvésképp mondom, de tiz év óta én látom el regényekkel hazánk müveletlen ifjuságát. A tekintetes járásbiró ur nem hiszi? Kérdezze meg a szakácsnéját és szobaleányát — ők bizonyosan rendes vevői a *Virágárus herczegnő*-nek és *A vak sipládás regényé*-nek . . . Papodi ur egy nap megjelent az üzleti irodámban s igy szólt hozzám rövid bevezetés után:

— Stern — ez egyszer pompás üzletet köthet velem, mert éppen meg vagyok szorulva pénz dolgában. Látja a kezemben ezt a papircsomagot?

— Látom . . .

— Ez a *Waldemár őrgróf* öt legelső fejezete, Waldemár őrgróf korszakot fog alkotni a füzetes irodalomban, — s ha kivánja, megismertetem Önt a mű hangulatával és személyeivel . . .

— Halljuk, szóltam hozzá udvariasan.

Papodi felolvasta a regény első fejezetét, — becsületemre mondhatom, tekintetes járásbiróság, hogy

Halászbárka.
Mátrai Vilmos olajfestménye.

ilyen munka nem igen született meg a nagy Gaboriau halála óta. Van bennem egy kevés kritikai készültség, — de ilyen érdekfeszitő ekszpoziczió azóta sem fordult meg nálam, hogy az üzletemet felnyitottam. Waldemár őrgróf az epsomi derby alkalmával megismerkedik a büszke Orsolya grófnővel, aki tizéves koráig egy szénégető kunyhójában rejtőzött a Fekete-erdő mélyében. Az ekszpoziczió annyira föllelkesitett, hogy könyezve szoritottam a keblemre az olvasástól kimerült Papodit.

— Mennyit kér egy nyomtatott ivért? kérdeztem tőle izgatottan.

— Stern, szólott Papodi, — igazi gavallérok még nem haltak ki a nyomorult föld szinéről . . . Franczia országban ezer frankot kapnék egy nyomtatott ivért, — ön hitvány husz forintért a magáénak mondhatja a *Waldemár őrgróf* egy árkusát . . .

Paroláztunk és megkötöttük az alkut . . . Röviden irásba foglaltuk a megállapodásunkat, Papodi pedig azonal átadta a regény készenlevő fejezeteit . . . Október elején huszezer példányban röpitettem szét a *Waldemár őrgróf* legelső füzetét . . .

— És Papodi nem liferálta önnek a folytatást? kérdezte a járásbiró.

Stern egy vértanu fájdalmával meregette szemét a plafond felé.

— Uram, mondta, tekintetes járásbiró ur, mélyen tisztelt, ismeretlen hallgatóság! . . . 1891 október hatodikán bocsátottam ki a *Waldemár őrgróf* első füzetét és a mult héten, vagyis 1897. január másodikán jelent meg a 137-ik füzet . . . Papodi a föntebb körülirt napig másfélmétermázsa kéziratot szállitott be az üzletembe.

— Nos?

— Öt éve szállitja fáradhatatlanul a kéziratot, egy papirgyár csupán azért dolgozik, hogy a *Waldemár őrgróf* folytatásai elkészüljenek . . . Nemzedékek születtek és nemzedékek haltak ki. Bismarck és Caprivit is elmorzsolta az idő, forradalmak és járványos betegségek pusztitották az emberiséget, Waldemár őrgróf még mindig nem akarja oltárhoz vezetni a szende Orsolya grófnőt, s arra sem hajlandó, hogy öngyilkosság utjan fejezze be méltatlan életét . . . Papodi ur öt teljes éve szövi a jellemtelen őrgróf meséjét s csak a mult héten helyezte át a szinhelyet a nizzai kaszinóba, a honnét egy nemzetközi anarkista összeesküvés szálai nyulnak ki az európai államokba . . . A jó isten mindent tud, — de azt még a jó isten sem tudhatja, hogy a Waldemár őrgróf kalandjai mely pontján fognak végződni az ismeretlen világnak? . . . Es mindezt azért a hallatlan könnyelmüségemért, hogy nem állapitottuk meg előre a regény maximális terjedelmét . . . Ha a tekintetes járásbiró ur nem kötelezi Papodi urat, hogy regényét záros határidőre befejezze, két hónap mulva bezárhatom a boltomat . . . Már eddig több mint nyolczezer forintnyi tiszteletdijat fizettem ki, — holott ilyen összegről a hires Ponson és Montepin sem álmodott . . . Ismétlem tehát előbbi kérésemet: utasitsa a tekintetes járásbiróság Papodi urat, hogy e gaz

Waldemárt, különbeni végrehajtás terhe mellett, nyolcz nap alatt megölje, hogy Orsolya grófnőt küldje a kolostorba, hogy Mariskát adja férjhez, s hogy a himlőhelyes márkit, más néven a Riviera kányáját, párbaj utján pusztitsa ki a világból.

A járásbiró most előzékenyen intett a hallgató Papodinak.

— Mit felel az alperes ur a panaszra?

Papodi meghajolt a hallgatóság előtt.

— Tekintetes járásbiró ur, mondta gyöngén fátyolozott bariton hangon, az iróknak Aristoteles óta jogukban áll, hogy uj műfajokat alkossanak. Egy görög pásztor megcsinálta az antik tragédiát, Mózes a legelső epopeiát alkotta meg halhatatlan művében — anélkül, hogy a görög vagy ó-zsidó járásbiróság a dologba bármiképpen is beleavatkozott volna. Ki akadályozhat meg engemet abban, hogy uj genre-t megteremtsek? Az irodalomtörténet lapokat fog szentelni a XIX. századbeli monstreregény megalkotójának — s egy terézvárosi könyvkiadó profán kezekkel rombolhatná szét, ami az én lelkem szűz mélységeiben megszületett? Waldemár őrgróf egy halhatatlan tipus — s ki veszi el a regényirótól azt a jogot, hogy három nemzedéken gardirozhassa a saját lelkének a szülöttjét? Tisztelettel kalapot emelek a járásbiró ur tudománya és pártatlansága előtt — de egyszersmind kifogást is teszek a XII. kerületi járásbiróság illetékessége ellen, minthogy a kérdésben kizárólag az utókor mondhat elfogadható itéletet. Ám pereljen be Stern ur az utókor itélőszéke előtt, bizzuk ügyünk eldöntését a XX. vagy a XXI. századra — én szivesen meg fogok hajolni amaz itélet előtt, melylyel a jövő nemzedékek szerény munkámat fogadják... De most — bár az ember sir bennem, ha a Stern ur anyagi veszteségeire gondolok — a költő igy kiált föl a lelkem mélyén: «Mit a hitvány anyag, mikor az emberiség jóvoltát szolgáljuk? A művészet ideáljai előtt eltörpülnek a mulandó bankjegyek, — Stern, az egyén, elenyésző semmiség a világegyetem hullámzó összesége mellett...»

— Mit szól mindehhez a felperes? kérdezte komoran a járásbiró.

Stern szomoruan rázta meg a fejét.

— A világegyetemhez semmi közöm, — annyit tudok, hogy már eddig is hatezer forintot fizettem a Papodi ur regényére...

— Nem hajlandók a felek egyezséget kötni?

— Szivesen, ha a regényt befejezi! mondotta Stern.

— Kiegyezni, haha! nevetett pokolian Papodi.

A járásbiró felállott a székéről:

— Ez esetben kihirdetem az itéletet.

«Ő felsége a király nevében! A budapesti XII. kerületi járásbiróság Stern Adolfnak

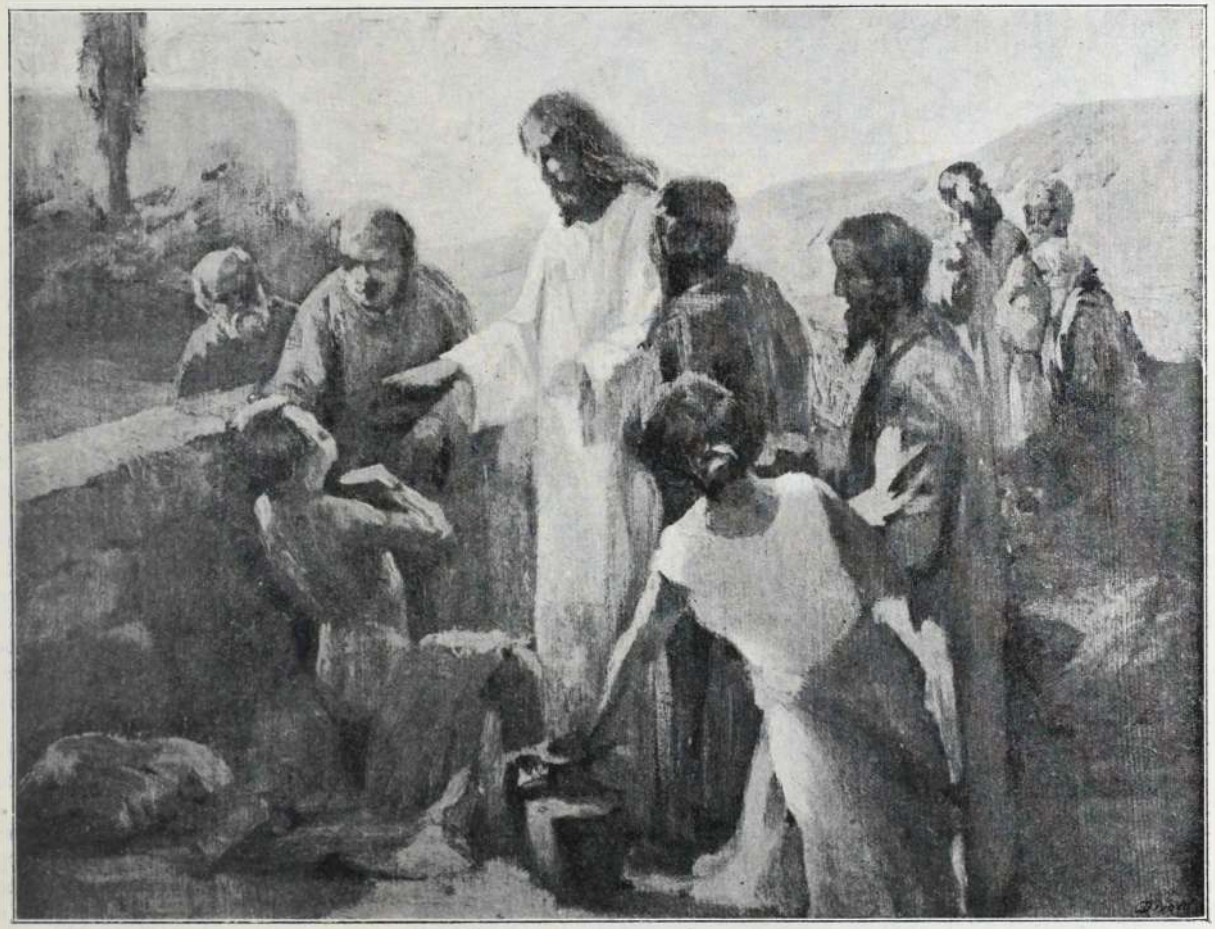

Krisztus vakot gyógyit. Mihalik Gyula olajszinvázlata.

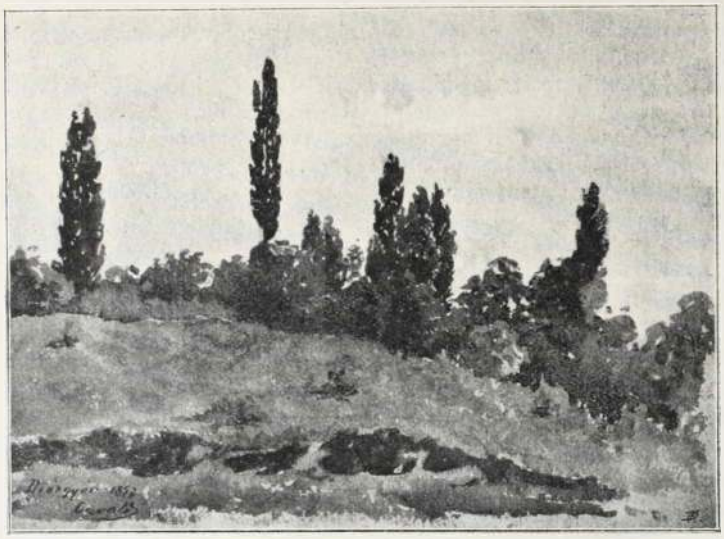

Tanulmány. Oszvald Frigyes vízfestménye.

Papodi Ivor elleni perében a következőleg ítélt:

Alperes köteles Waldemár őrgrófot nyolcz nap alatt bármily néven nevezendő katasztrófa utján a világból elpusztitani, Orsolya grófnőt nyolcz nap alatt — különbeni végrehajtás terhe mellett — kolostorba küldeni, Barnabás bácsi vagyonát a becsületes Tibor kezére juttatni és Gastont, a himlőhelyes és májfoltos márkit, a költői nemezis követelményei szerint, párbaj utján eltávolitani a világból . . .

A perköltségek kölcsönösen megszüntettetnek».

Stern ur elégedetten bólintott, de Papodi méltalankodva rázta meg gesztenyeszinü fürtjeit.

— Szegény Waldemárom, susogta keserüen, hát igy kell bucsut mondanod az életnek! . . .

— Megnyugszik az itéletben? kérdezte szárazon a járásbiró.

— Megnyugodni, haha! kaczagott a *Waldemár őrgróf* szerzője — az gazságos utókorhoz fölebbezek a profán jelen itélete ellen.

—◇—

MŰVÉSZI NEVELÉS.

Budapest, október.

Ilyen ködös délutánokon eszembe jut a gimnázium rajzterme, ahol huszadmagammal görnyedtem a rajztábla fölött. Odakünn az ablakok előtt nagy platánok bólogatták széles lombjaikat, messze a Dunapart kékes erdői huzódtak szelid hullám vonalban és a zöldes ezüstösen csillogó viztükör fölött fekete, karcsú árboczos hajók usztak. Ugy csábitott minden ki a nagy természet szépségei közé — és nekünk ott benn kellett óraszám meggörbitett háttal ülni a gipsz-akantusz, meg a szürke Taubinger és Hermes-féle «minták» előtt. És lélek nélkül, értelem nélkül bután másolni. Olyan sivár, olyan üres volt ebben a kietlen rajteremben minden. A falakon hosszu kettős sorban másolatok, a melyeken hidegen, értetlenül siklott végig a szemünk, az állványokon görög szobrok, a melyeknek csak a furcsaságait látták kamasz szemeink. Senki sem magyarázta meg nekünk, mi a szép, mi a látni való ezeken a képeken és szobrokon, a melyek a képzőművészet remekeinek voltak a másolatai. És minden, minden arra való volt, hogy megunassa, meggyülöltesse velünk a rajztermet, hogy akkor örüljünk, a mikor elszökhettünk a rajzóra elől a Dunapartra.

Aztán évek multak el és a mikor a szépség imádásának mámorában jártam a muzeumokat, meglepetve ismertem Lionardo Madonnájában arra a női fejre, a melyért gimnazista koromban annyi szekaturát álltam ki a tanár urtól. A templomokon viszontláttam a rajzteremben megátkozott gipsz-öntvények eredetijeit. Aztán a pompéji vázák rajzait, a román sik-diszitményeket, a mór arabeszkeket, a perzsa virágszallagokat, a renaissance brokátmintákat, a mozaikokat és a freskókat és mindent, a mi csodásat a művészet évezredeken keresztül alkotott — és a mi gimnazista koromban gyötrelem forrása volt csak. Mert nem volt, a ki akkor szerető, lelkes szóval felnyitotta volna szemeimet és megtanitott volna látni, felismerni a szépet. Oh, azok az elvesztett évek a szürke, unalmas rajzteremben . . .

És ezért, a jövendő fiatalság jobb sorsának örülve, ma hálával hajolok meg *Wlassics* Gyula előtt, a ki egy levelével megmutatta a tanitó mestereknek azt az utat, a melyen az ifjuság művészi nevelésében ezután járniok kell. Ezentul nem lesz elég a tanterv előirta rajzoktatás. Hanem avatott vezetők fogják tanitványaik lelkébe oltani az izlést, a mű-érzéket, a szép megismerésének a nagy tudományát. A tanulósereg nem fog rajztermekben óraszám gyötrődni értelmetlen másolással, hanem a mig a művészet gyakorlásának az elemeit elsajátitja, megtanulja majd hogyan kell a művészetek alkotásait nézni. És Lionardo Madonnáját másolva tanulatlan kézzel, legalább tudni fogja, hogy micsoda remek mű áll előtte. Akkor nem lesz unalmas és gyülölt a rajzóra. Akkor, ha a muzeumba kerül, nem fog értelmetlenül, közönyösen elfordulni azoktól a művektől, a melyeknek a szépségére csak a Bädecker figyelmezteti és nem a maga lelke.

És meg fogja találni a szépet minden műalkotásban, a mi e nevet megérdemli. Kezdve a bronzéremtől a márványszoborig, magánháztól a palotáig és templomig, a hamucsészétől az egységes izlésü szoba berendezéséig, a szénvázlattól a freskóig.

Ezért és sok másért, a mit a *művészi nevelésnek* köszönhet majd, nagy hálával fog tartozni a jövő nemzedék Wlassics Gyula miniszternek. A nemzedék nem «pártolni», hanem szeretni fogja a művészetet. Önmagáért fogja megbecsülni, nem azért mert az «előkelő és divat». És mi *ezt* köszönjük meg Wlassics Gyulának.

Sss.

Virrasztás.

Éjfél elmult. Magam vagyok csak,
Gyertyám homályosan lobog.
Lapozgatok leveleid közt
S szomoruan rád gondolok,
Lapozgatok ... Sok édes emlék
Vonul el a szivem előtt:
Ah, mert nem térnek ujra vissza
A régi, régi szép idők!

Szerettelek: te is szerettél:
Szerelmes gerlepár valánk,
Kaczagtunk léhák dőre gunyján,
Nem sebzett meg darázs fulánk,
Büszkén hirdettem: Én szeretem!
Irigyen sugták: ő is őt!
Ah, mert nem térnek ujra vissza
A régi, régi szép idők!

Nem fárasztott a munka érted,
Nem csüggesztett a küzdelem.
Talizmánként szivembe vésve
A képed volt mindig velem.
A csókjaidra homlokomról
El-elsimultak a redők ...
Ah, mert nem térnek ujra vissza
A régi, régi szép idők!

Sosem gyötörtek földi gondok,
Bánatra nem volt soha ok.
Szegények voltunk földi jókban,
De ábrándokban gazdagok.
A lét fakó bakacsinába
Virágot két egylelkü szőtt:
Ah, mért nem térnek ujra vissza
A régi, régi szép idők!

Négy óra ... Gyertyám már elalszik,
Szegényes ágyam hivogat.
Panaszosan sóhajtok egyet
S megcsókolom a sorokat.
Lepihenek — álmodni szépet
Boldog multhoz boldog jövőt;
Ah, mert álomban visszatérnek
A régi, régi szép idők!...

Palotai Hugó.

NAPNYUGATI LEVELEK.

Irta PÁSZTOR JÓZSEF.

II.

Hallstatt, julius havában.

Hallottál e már harangszót a mikor kint jártál a virágtól ékes mezőn messze, messze az emberi lakóhelyektől, ahova csak elvétve egy-egy röpke fuvalom szárnyán repült hozzád egy hangocska, vagy hasonlatosképpen, őszi elmuláskor, amikor fájdalmas sirás hallatszik az erdők mezők fölött s te ott bolyongtál bús melancholiával a lelkeden, hallottad e olyankor? . . .

Hallottad és érezted, hogy a gyermekes áhitat a szivedbe lopózott; úgy láttad, hogy onnan fenntről az aranyszegélyü bárányfelhők mögül apró mosolygó angyalfők néznek le a földre, te reád, a te lelkedbe egyenesen és ez volt a glóriája a te örömödnek — virágnyiláskor. Mikor eljöttek a busongó napok és gyászfátyollal vonták körül a lelkedet, amikor az őszi avarban járkáltál és komor felhők úsztak lomhán a fejed fölött akkor is érezted, hogy mily jó volt, hogy volt anyád, aki reggeleste összetétette véled a kezeidet és mesélt neked a jó istenről, aki ott lakik fent, fent az egek fényességében s te szájtátva hallgattad amint ott ültél fehér ingecskédben kis ágyad szélén; szerettél volna meghalni, hogy te is angyal légy, szép hattyú fehér szárnyakkal és énekelj a jó istennek, egyedül csak neki gyönyörű szép énekeket. Mindez akkor volt, amikor nem tudtad, hogy boldogság is létezik, mert igazán boldog voltál.

Csak azért mondom mindezeket, mert nékem is eszembe jutottak már sokszor a gyermek imádságaim és most is, mikor a kis Hallstatt felé jöttem egy rozoga bárkán, keresztül a ragyogó tükrü tavon. Mert igazán ünnepség volt a természetben is, talán épp ez a mi felkeltette lelkemben a hangulatokat a vallás költészete iránt. Körülöttem magasztos hegyek emelkedtek és árnyékba boritották a tó tükrét, túlnan a kis Hallstadt fürdette barátságos orczáját a tó zöld vizében. A parton touristák és ünnepi ruhába öltözött hallstatti polgárok járkáltak, egy két élelmes kis iskolás gyerek pedig élénk hangon ajánlotta fel helyi ismereteit. A városka egy magas sziklafal alján terül el. nagyobb részre pedig olyan területen, amit a tótól hóditottak el nagy nehezen, fáradságos czölöp munkával. Fent a legmagasabb ponton egy igazi sziklate rászon van a katholikus templom, egy csinos kis góth stilü épület, a tornya azonban román. A toronyban meghúzták a harangot és áhitatos orgonaszót is hallottam; ezek a békés hangok beleolvadtak az édes reggeli levegőbe s úgy hivogattak arra felé, ahol az egyszerü szegény emberek imádkoznak.

A Tátra környékéről. Székely Andor vizfestménye.

Festői házcsoportok között vezett fel a keskeny hegyi út a templomhoz. A templom zöldes falába patriczius családok czimeres sírkövei vannak befalazva. Bementem a komoly góthikus falak közé; nem volt semmi ami különös hatást kelthetett volna a magam fajta ember lelkében és mégis talán mert magammal hoztam a lelkemben a pompás nyári reggel sugallatát, olyan jóltevő áhitat szállott a lelkembe. A szivemben kinyiltak ismét azok a fonnyadó virágok, a melyeket a naiv gyermekkor ártatlan vallásos képzelődése nevelt. Odaálltam én is a mellé a kék kabátos egyszerü öreg ember mellé, aki elnézte naiv áhitattal, édes re-

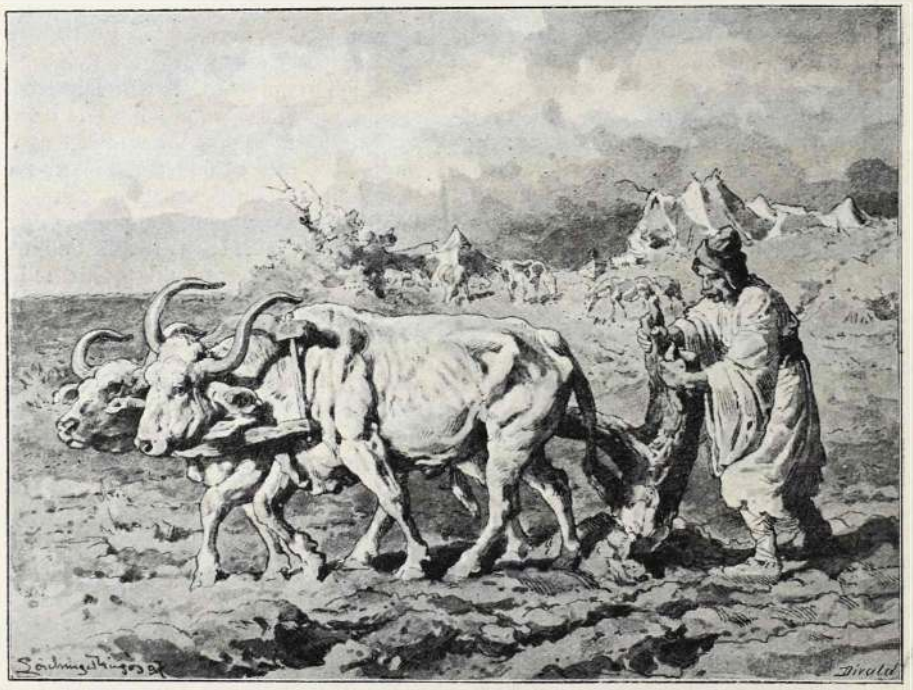

Régi magyar szántó. (Benedek „A magyar nép multja és jelene" könyvéből.) Löschinger Hugó rajza.

ménységgel a szüz anyát, a megváltó isten-embert. Megszóllalt az orgona ujból s a karzatról egy énekkar hangja is belevegyült az ünnepi szimfóniába. . . A templom megett van a temető, csendes kicsiny hely, az ember alig hiszi el, hogy ide elférnek a hallstattiak; az a nehány kereszt pedig, mind tele van virággal, friss koszorúval, mind uj, legfölebb nehány éves sirhalom, de hát hol vannak azok, akik régebben elköltöztek, akik immár porladoznak? A templom mellett egy kápolnaszerü épület emelkedik, ez a csontház. Ősrégi szokás Hallstattban, hogy minden tiz évben kiszedik a halottakat a földből, hogy ujabbaknak adjanak helyett; a csontokat összevegyitik a földdel, a koponyát pedig elteszik a csontházba. Ódonszerü komor egy épület ez. Egy nagy lépcső foglalja el az épület felerészét, a lépcső alja tele van rakva kar és lábszár csontokkal, a lépcsőn pedig szépen sorrendben vannak felrakva a koponyák, alsó álkapocs nélkül. Mindenikre reá van irva, hogy ki volt, mikor halt meg és ki is van szépen czifrázva minden koponya zöld levelekkel és fekete stilizált diszitéssel. Szép demokratikus egyformaságban pihennek itt a hallstattiak; itt van az egyik hallstatti nagy ur koponyája, itt van a szép Paula Pichler is, aki olyan szép volt életében, hogy még halála után is különb a többinél, előre is tették a koponyát s meghagyták az alsó álkapczáját is, mert bámulatos szép fogai voltak a szép Paulának; itt nyugszik Dávid Binder a sirásó is, aki annyi koponyát elhelyezett a csontház félelmetes üregébe. Van valami megható és felemelő ebben az egyformaságban és csodálatos érzés vonul át az ember lelkén a mikor a sirásó felesége elmondja az ő egyszerü szavaival, hogy ő még látta élni örömben, fájdalomban ezeknek az embereknek egyrészét, akik most itt hevernek csendesen, csendesen, örök nyugalomban. . . Künn a temető keresztjei között szines virágok nyilanak, illatoznak és az elmulás szimbolumai között pajkos lepkék repdesnek, aranyos rovarok zümmögnek, a tóról pedig felhangzik egy vig dal hangja és az ég is mosolyog.

A csontház ajtaja bezárult és mi sétálunk sajátságos impresszióinkkal a szomorú keresztek között, olvasgatjuk a holtak felirásait, keresgélünk a hallotti költészet mélabús poémái között. Mellettünk nehány parányi gyerek futkos, örülnek a fűnek, a virágnak és nem kérdezik milyen az elmulás, bennt a góth falak homályában pedig ujból felzúg az orgona és a hivek éneke, kiszürődik ide a csendesen pihenők otthonába.

Itt egy kis gyermek pihen, angyal álmaiból ragadta el a nagy úr, a kereszten pedig ez áll:

Ne sirj anya kis kedvenczed felett:
Az egek virágai a gyermekek!

Egy másikon igy vagyon irva

Nézd ezt a sirkövet
S tekints fel az égre,
Ott még arany fény ragyog,
Mikor fátyol hull a földre. . .

Fent a hallstatti hegyek között, hatalmas fenyves erdők méhében van a Waldbachstrub, a kis Hallstadt legszebb kirándulóhelye. Az út arrafelé a legszebb erdei út, sötét fenyesek, bájos tisztások váltakoznak festői egymásutánban; az erdők tele vannak óriási nagy kövekkel, a melyek a titánok harczára emlékeztetnek; utunk mentén zuhog a Waldbachstrub, ugrál szikláról-sziklára, jajgat, sir, kaczag, mint aki szerelmesét keresi, a magas sziklafalak rejtett oduiból pedig az erdő tündérei ezerszeresen kiabálják vissza a patak lármáját. Mikor már egészen feljutottunk a hegyi úton, meglátjuk teljes szépségében a Waldbachstrub hatalmas esését. Előbbre már nem mehetünk, mert óriási sziklák zárják el az útat előttünk s oldalt ha csak hármat lépünk, lezuhantun a hegyi patak rettenetes örvényébe. Ott lent forr, sistereg a viz, fentről pedig a sziklanyilás szünet nélkül ontja a fehéren habzó vizet. Hátam megett öreg százados fenyvesek hallgatják a viz örök zuhogását és elnézem én is ünnepi meghatottsággal a végtelen viztömeget és hallgatom a viz morajlását, miglen a sziklák éle arany ködbe borul, az erdőkre pediglen rászáll az estéli csendesség.

Mikor visszatértünk a hallstatti tó partjára már az ég ezernyi lampionja ott fürdött a tó tükörtiszta vizében,

a komoly nagy hegyek mögött sejtelmes fehér fény látszott, amelyből éles szilüetben váltak ki a hatalmas sziklák körrajzai. A kis városba pitoreszk házacskai között itt is, ott is ki gyulladt egy-egy fény s amonnan a nagy hegyek mögül szét áradt a fehér fényesség s elterült a tó vize fölött is. És ekkor reátok gondoltam, minthogy ilyenkor mindig reátok gondolok és különösen reád, aki üdvösségem vagy énnékem; vajon mit csinálsz? . . . Emlékszel még azokra a szép estékre, amikor még minden csak fakadóban volt s mi lestük szerelmetes lélekkel az istenkéz felujitó munkálkodását, emlékszel e hogy elmondtuk: eljön nemsokára a tavasz s azután a nyár és akkor el kell válnunk, hogy én járjam az idegen világokat, mert igy rendezte azt a sors és elnéztük az estét édes bús hangulataink közepette. Az öreg ákácz mögött felbujt a hold, künn az utczán paraszt legények énekeltek és felugattak mindenfelé a kutyák, azután csendesség lett mindenfelé s mi is hallgattunk mint az éjszaka; csak a szemeink mesélték el egymásnak szépséges meséjét a boldogságnak. . .

—◇◇—

A őrült mártir.

Van nekünk egy politikai csárdánk. Valamikor régen tisztes hirü fogadó volt, de az utolsó öt esztendő levakarta a falakról a fogadó jellegét s oda irta a ház homlokára: *Csárda az avas szalonnához és darutollhoz.* A csárda neve már magában elárulja. hogy kik duhajkodnak az ivóban: Azok a *hazaffyk*, a kiknek minden politikai tudományok az avas szalonna által hegyesre pödört bajuszban csúcsosodik ki; azok a *hazaffyk*, akik darutollat tüznek mokányos kalapjuk mellé s igy állnak választások idején a tanyai parasztok elé, hogy nehány magyaros izü káromkodással argumentáljanak amellett, hogy mennyire hivatottak ők Magyarországot megvédeni az osztrák ármádia ellen. De az ezzel járó csapást, hogy t. i. évtizedeken át a politikai hülyeség magját szórták szét a magyar parasztság között, még valahogyan elviseljük, sőt még amiatt se panaszkodunk, hogy e hazaffyk érdeme, ha a müvelt külföld Magyarországot még ma se tudja mással szimbolizálni valamely illusztráczión, mint egy gatyás paraszttal. Mert végre is ezek a mi belső családi ügyeink és bajaink, melyeket több vegy kevesebb sikerrel eltitkolhatunk az idegen szemek előtt. De az már az elevenünkbe vág, a mikor ezek a darutollas legények nem érik be a larmával, amit a maguk portáján csapnak, hanem kiállnak a világ piaczára, s ott szellőztetik tudatlanságuk tulipános ködmönét az egész ország jóhirének a rovására.

Az európai egyetemek legkiválóbb tudosai siettek a népeket megnyugtatni az iránt, hogy a bécsi pestisveszedelem nem komoly jellegü, de ennek ellenében a darutollas hazaffyk filharmónikus társasága világgá tülkölte az ő saját külön epidemiologiai véleményét, melyet nem a bakteriumokra, hanem, a külön vámterületre épitett. Prognózisa körülbelül az volt, hogy a pestis okvetlenül ellátogat hozzánk, ha nem hozzuk be a külön vámterületet, s ha nem zárjuk el a magyar határt Ausztriától. A hazaffyk tehát politikai tőkét akartak kovácsolni az Ausztriát ért csapásból. Nekünk ehhez egyetlen szavunk sincs, mert lapunk kerete kizárja a politikai kérdéseket. Csupán azt a bántó czinizmust akarjuk nehány szóval érinteni, melylyel a darutollasok a bécsi csapást pertraktálták.

Mikor a pestis első hirei átszállingóztak hozzánk, a legfeneketlenebb gyülölettel támadták meg Bécset a hazaffyk s a mig oda át általános volt a kétségbeesés, a darutollasok siettek a csapást azzal a jó kivánsággal tetézni, hogy csak tartsák meg maguknak a nyavalyájukat, melyet méltán megérdemel az olyan nép, mely maga tenyészti kórházaiban a veszedelmes epidemia férgeit s e mellett még olyan könnyelmü, hogy e férgeket elővigyázatlanságból magára szabaditja.

Bizonyos, hogy a csapást oda át elővigyázatlanság okozta. De a darutollasok, kik között nem egy biztositási aquizitőr van, jól tudhatnák, hogy a házak fedelei is mindig elővigyázatlanságból gyulladnak ki, a mi ellen egy csipetnyit se segit az a körülmény, hogy a tető biztositva van. Sőt, a legtöbb ház a *biztositás ellenére is* kigyul, valamint hogy megesik az is, hogy maga a biztositó-társaság is «leég», mint ezt éppen a filharmónikusok társaságának dirigense, a biztositó elnök igazgató ur, nagyon jól tudja. De kiben a humanizmusnak egy szikrája dereng, az nem kivánja ilyenkor a kárvallottat a pokolba, hanem a menynyire módjában áll, siet a szerencsétlen segitségére vagy vigasztalására. A bennünk élő önzésnél fogva mindenesetre a saját házunk biztonságáról is fogunk gondoskodni, de ha oly formában tennők ezt, a mint a hazaffyk tették Bécscsel szemben, valószinü, hogy a kivánesiakból összesereglett néptömeg az égő ház előtt meglinchelne minket.

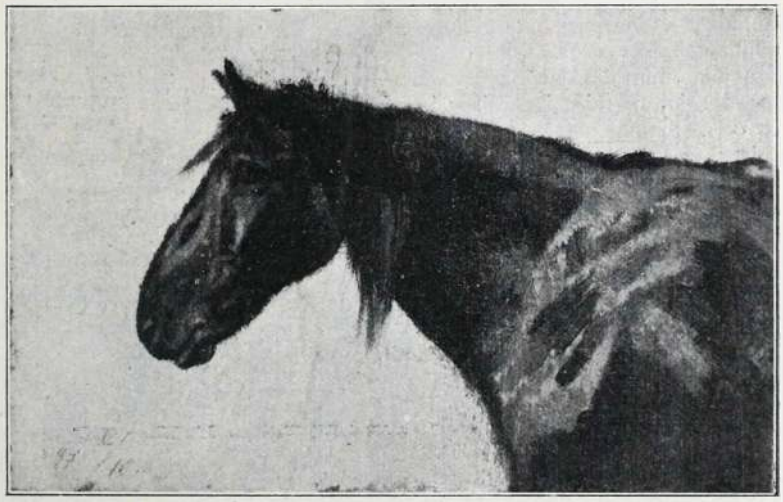

Tanulmány. Juszkó Béla olajfestménye.

Mig a czinizmus és a legsilányabb egoizmus ilyen orgiákat csapott nálunk, Bécsben a halál martirrá avatta a közkórház fiatal tudósát, Müller doktort. Élete a tudományé volt, nem különben halála is. De mig nap-nap után százszor is nézett szemébe az irtózatos halálnak, tudományos vizsgálódásai közepett sohase gondolt arra, hogy kinek legyen s kinek *ne legyen* majd haszna azok-

ból az eredményekből, melyekhez vizsgálatai révén eljut. Előtte az *emberiség* lebegett geografiai határok nélkül, s bár kétségkivül volt akkora osztrák hazafi, mint a mekkora magyar hazaffyak a mi darutollas legényeink, sohase járt az eszébe az, hogy egy csapás alkalmával — mitől az isten óvja hazánkat — az ellenséges érzelmü Magyarországnak ne juttasson az ő áldásos tudományából. Ó, ő igaz ember volt. Kicsiny paránya annak a tökéletes erkölcsü emberiségnek, mely egyetlen tárgya és czélja volt annak az isteni elhatározásnak, hogy a világot megteremtse. Ez az ember az Isteniség kisugárzása, ebben az emberben szerette meg az alkotó a világot.

Mily törpének látszik minden történelmi nagyság, ha a kórágyon fekvő orvos mellé állitjuk őket. Valamennyit az önzés ördöge vezette világot hóditó körútjokban, valamennyinek az a hiuság adott erőt, hogy hallhatni fogják, amint dicsőségükről regél a világ apraja, nagyja. De mit várhatott ő a biztos halál küszöbén? Semmit. S mégis papirra vetette észjeleteit, hogy halála *után* javára váljanak a tudománynak és az emberiségnek.

Az istennek tetsző emberiség eszményképét Kant nem tudta másként elképzelni, mint egy oly ember fogalmában, ki nem csupán arra kész, hogy az egész emberiség kötelességeit teljesitse s a jót a legnagyobb mértékben gyakorolja, hanem ki egyidejüleg arra is kész volna, hogy az emberiség minden szenvedését, még az ellenségeiét is, saját halálával megváltsa. S ez az eszme most testet öltött. Ő *megakarta* váltani az embereket a csapástól. Megakarta váltani azokat, kik az önző életharczban többet ölnek meg egymás közül, mint a legveszedelmesebb epidemia. Ily emberekért halt meg. Őrült volt. *v. b.*

PECCAVI.

Irta TENUS TIVADAR.

I.

A hegyek közt megülő kis kápolnához, mély szakadék felett, keskeny ösvény vezet. Ilyenkor arrafelé már kihalt az élet. Egy-egy csenevész cirkóró fehér ernyős virága oda hajlik az utra, mintha mondaná az arra járóknak: taposs el, hadd térhessek én is nyugodni!

Az egész természetet halaványszin lepi el, csak a kecskerágó világos rózsaszin sapkájából bugygyan elő a skarlátpiros mag, mintha az elmulás ellen akarna tiltakozni, hogy neki még elég vére van. Följebb a csipkerózsa piros bogyói s a hamvaskék kökény váltogatják egymást, mig szemközt a sárga agyagos vizmosás martján megbarnult csontok kandikálnak a hegyoldalból.

Valaha temető lehetett, vagy véres csaták elhullott hőseit rakták hevenyében egy sirba.

És e fölött a világvárosi élettől, zajtól eldugva áll a kis kápolna, hova eljárok az én egyedülvalóságomban elmélkedni és imádkozni. Az alacsony köterrasz alól tiszta forrásviz csurog alá s a zöldre festett ajtó előtt két sugár jegenye áll őrt, ép ugy mint odalent a kis faluban, hol még a délibáb a képzelettel játszik.

Hogy miért járok ide? Mit tudom én! Talán mert senki sem háborgat,

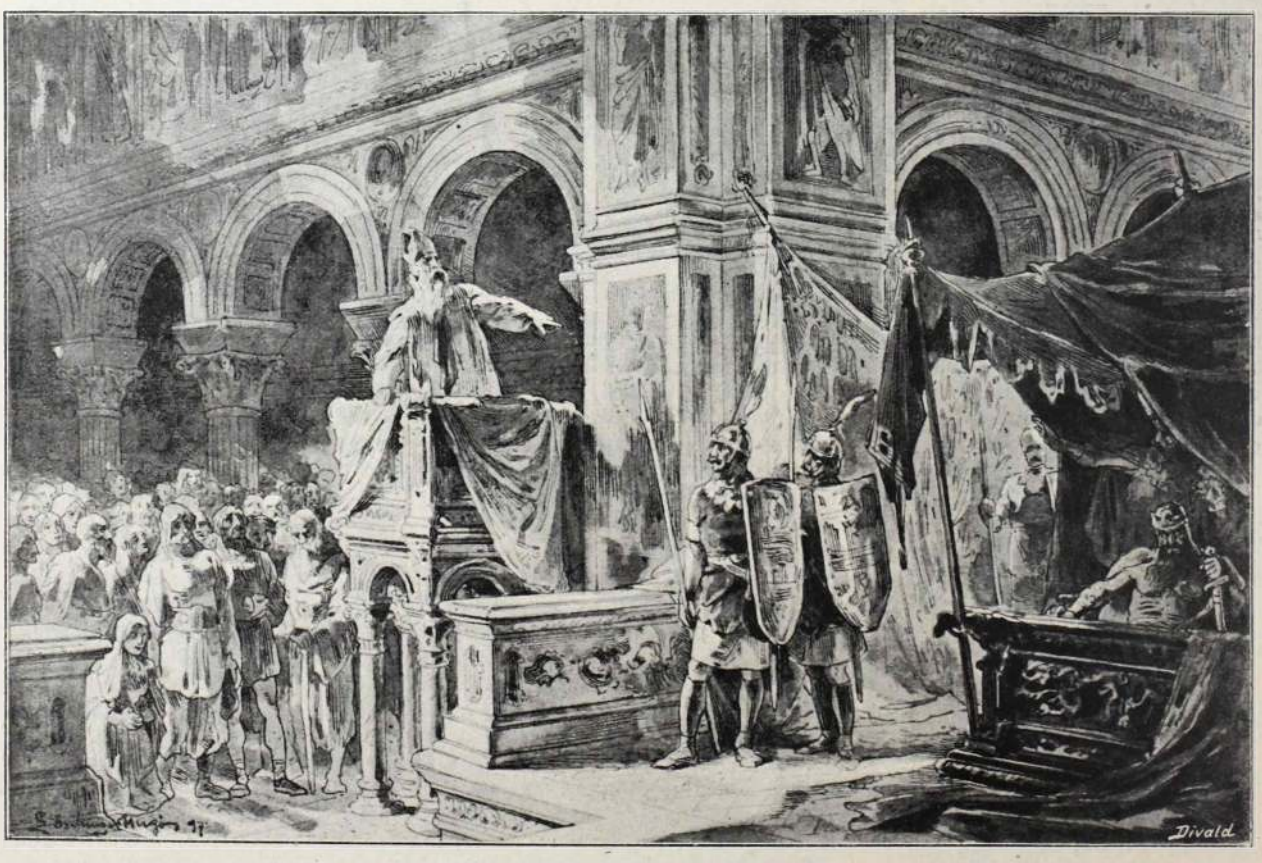

Gellért püspök megdorgálja Aba Sámuelt (Benedek „A magyar nép multja és jelene" könyvéből.) Löschinger Hugó festménye.

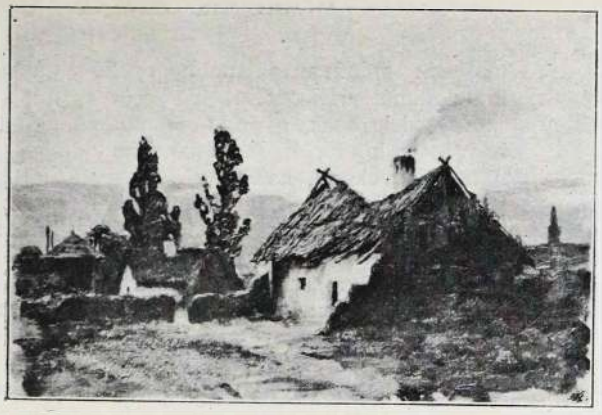

O-becsei parasztház. Szontágh Tibor olajfestménye.

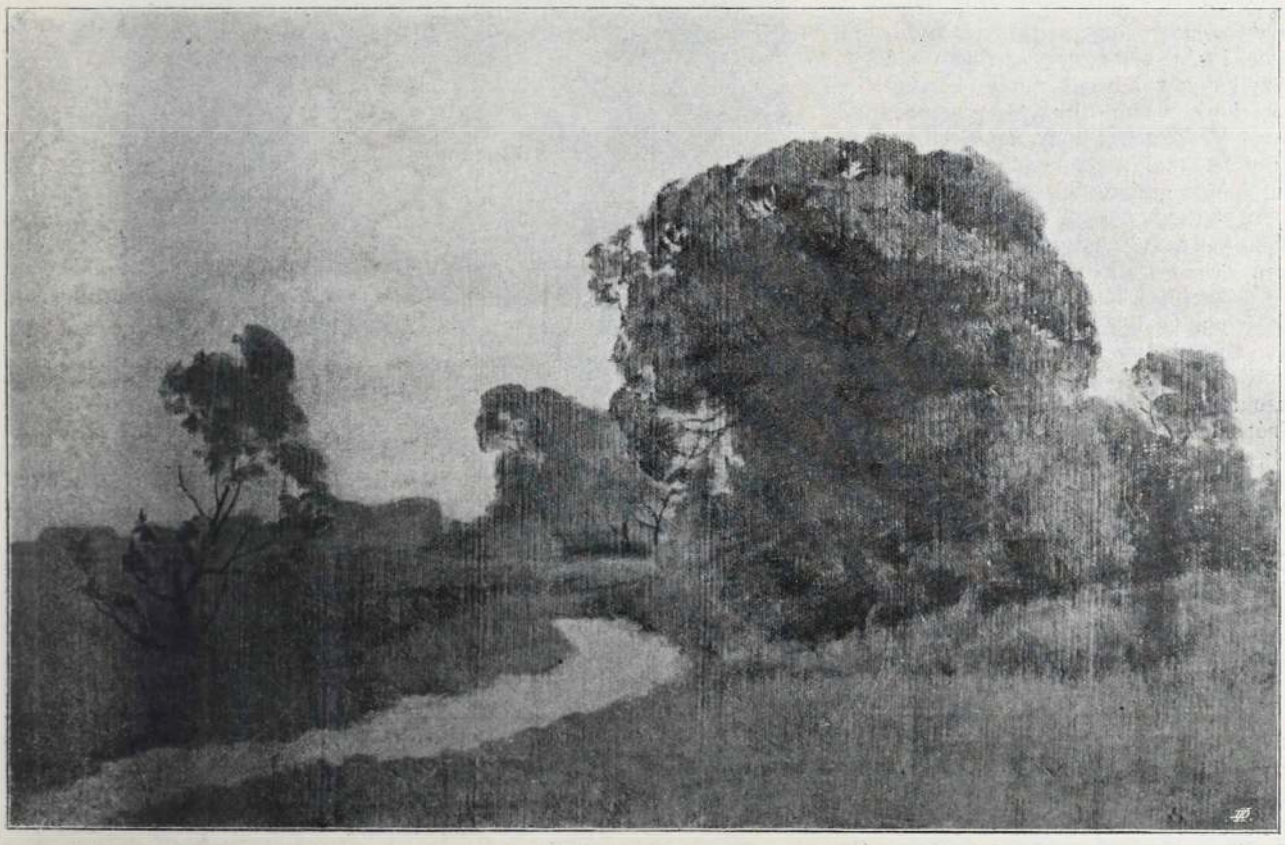

Tanulmány. Halász József olajfestménye.

Téli táj. Hatvani Béla festménye.

vagy mert egyedül lehetek. . . Peccavi! Peccavi! . . . Magamnak sem akarom bevallani, hogy ugy van.

A homályos csöndben, a nyugoti oldal ólomkarikás ablakán betéved a hegyek közt bujdokló napsugár s igazi arany glóriát fon a Madonna feje körül. Gyönyörködő, megdöbbenő tekintettel nézem és kérdem magamban: mely vándorművész ihletett ujja alkotta ezt a képet, melynek igéző szeme, mosolygó ajaka, hullámos haja, szakasztott olyan, mint azé a másiké, kinek alakja szüntelen előttem lebeg.

Egyedül vagyok, nincs bent senki. Leborulok az oltár egyszerü, fehér kőlépcsőjére s ugy nézem azt a fényes, jóságos arczot, mig fejem alá nem hajlik s a bünös rettegő kétségbeesésével vallom be: peccavi, peccavi! Vétkeztem, hogy ily hivságos gondolatokkal foglalkozom, de nem tudok tőle szabadulni.

Az a kép nappal és álmaimban végig kisér. A nyüzsgő emberáradatban, csöndes, holdvilágos éjjeleken, a reszkető, kékes sugárözönben megjelen. Olykor korhol, olykor biztat, de mindig jóságos, szánakozó mosolylyal piros ajkai körül. Néha érzem puha, gyöngéd ujjainak érintését arczomon s mikor utána nyulok, hogy megcsókoljam, akkor felébredek. . .

Végtelen tér választ el egymástól: két fogadalom. S megtartjuk hiven. És hitvány lelkek mégis gáncsot találtak ebben az égi szerelemben s a rágalom sziszegő kigyói öltötték felé nyelvüket a tisztának, a makula nélkül valónak, ki fölötte áll mindennek fölötte. . .

II.

Egyedüliségemet tegnap egy leány zavarta.

Fekete ruhában borult a térdeplőre és ugy zokogott csendes fuldoklással. Alabástrom nyaka szinte megrándult görcsös vonaglással, a mint fejét arra az imádságos táblára hajtotta, melyen a fájdalmas szüz anyához szóló könyörgés volt.

Kis ideig csendesen figyeltem s aztán hozzáléptem.

— Miért sir leányom? — kérdeztem.

Könyben uszó szemeivel előbb végignézett papi talároman s csak azután felelt halkan, fájdalmasan.

— Mert szeretek.

Boldog leány! Én is végigjártam ezt az édesen gyötrelmes Golgothát, melynek minden pillanatát epedő fájdalommal visszasirom.

Egy ideig csak gyönge pihegése hangzott a komor szürkeségben, mely fölött kis vékony, halavány fénysáv lebegett. Mindketten gondolatainkkal foglalkoztunk; az örök, a megoldhatlan rejtélyen: azon a kis izomdarabon, melyet szivnek neveznek s melynek rejtek utai kiszámithatlanok.

Vigasztalni igyekeztem.

— Ne sirjon, leányom! Imádkozzék a boldogságos szüzhöz, kinek végtelen kegyelme erőt ad bánatában. Türje békével a megpróbáltatás idejét, meglássa eljön az a pillanat, mikor ujra boldog lesz.

Vigasztaltam, aki vigasztalásra szorulok. Tanitom a lemondást, a békességes türést s magam nem tudok lemondani.

A fekete ruhás leány könyeit letörölte s felállott. Hivő, kérő tekintettel nézte az oltárképet s aztan fejét lehajtotta s lassu, fáradt lépéssel ment alá a keskeny ösvényen, hol az apró kavicsok gyenge kopogással hulltak le a mélységbe, a mint apró lábaival helyükből kipattantotta.

III.

Az ajtóban egy messziről jött munkás a csizmáját huzta fel. Eddig a vállán hozta, de most, hogy a városhoz közel ért, jobbnak látta felhuzni. Lassu nyugalommal bajlódott a hegyes orru jószággal s mialatt a leány után nézett, csak ugy foghegyről eregette a szót a pipa mögül.

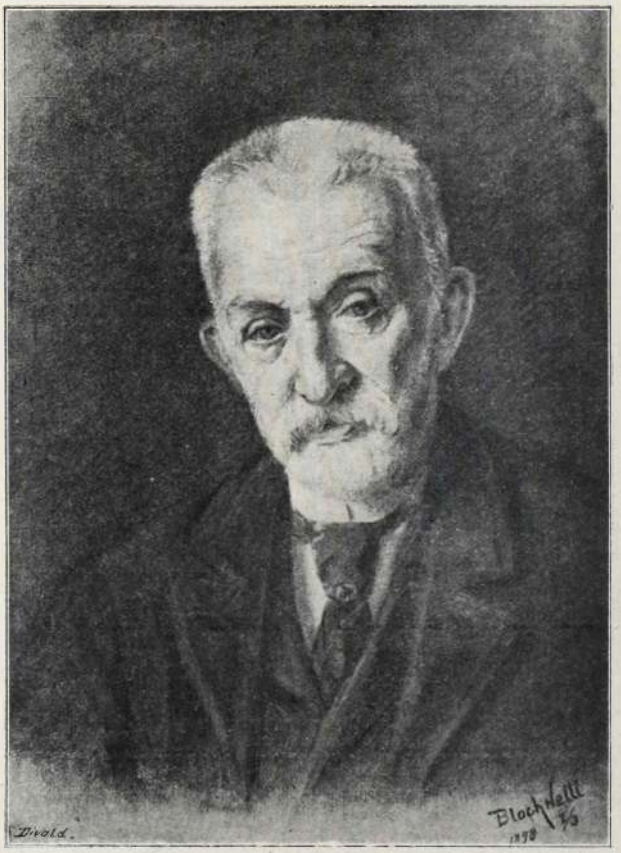

Bloch Nelli rajza.

— Fiatal. Aztán sir. Érdemes is azért. Bizonyosan elhagyta a mátkája. Hajh! hajh! Nem jól van ez igy, akármit prédikálnak. Azt mondják a szegény embernek: dolgozz, fáradj, elnyered jutalmad a menyeknek országában. De hun van az? Itt van az a földön. A kinek jó a dolga, itt a menyország, a kinek meg rosz a dolga, itt a pokla. . . .

A nagyobb bizonyság okáért odaverte sarkát a kőkoczkákhoz.

A leány alakja eltünt a kökénybokrok mögött. Lent, messze a

völgyben, a homályban elterülő város utczáin már a lámpákat gyujtogatták s a gázkandeláberek vöröses lángja rózsaszinben tört keresztül a leereszkedő ködön. S e rózsaszinü köd fölött, ott láttam magasan, elérhetlen fényességben, hullámos hajával az én Madonnámat! . . .

—◇◇—

Ifjuság.

Olyan jól esik hüvös borongós őszi délutánokon egy kis tavaszt átni, ha csak papiron is. És valami megifjitó, friss szellő csap felénk abból az albumból, amelynek lapjain művészetünk zsendülő tavaszi rügyeit látjuk. A magyar művésznövendékek egy évi munkájából válogatták össze ezt az albumot. Sok bátorság, sok törekvés nyilatkozik meg ezekben a képekben és szobrokban. De hála Istennek, tudás is látszik belőlük annyi, hogy amennyi még hiányzik, azt nyugodtan reméljük a jövőtől. Csak el ne rontsák, csak jól nyesegessék, buzgón öntözzék ezeket a hajtásokat; terebélyes fákká növekednek majd és megterem rajtuk az arany gyümölcs. Aki pedig tiz esztendő mulva, járván a magyar meg a külföldi műtárlatokat megállapodik egy-egy megkapó munka előtt, talán gyakran fog rátalálni azokra a nevekre, amelyek az album reprodukcziói alatt olvashatók. *Nekik a magyar művészet tavaszi hajtásainak szenteltük ezt a füzetet.*

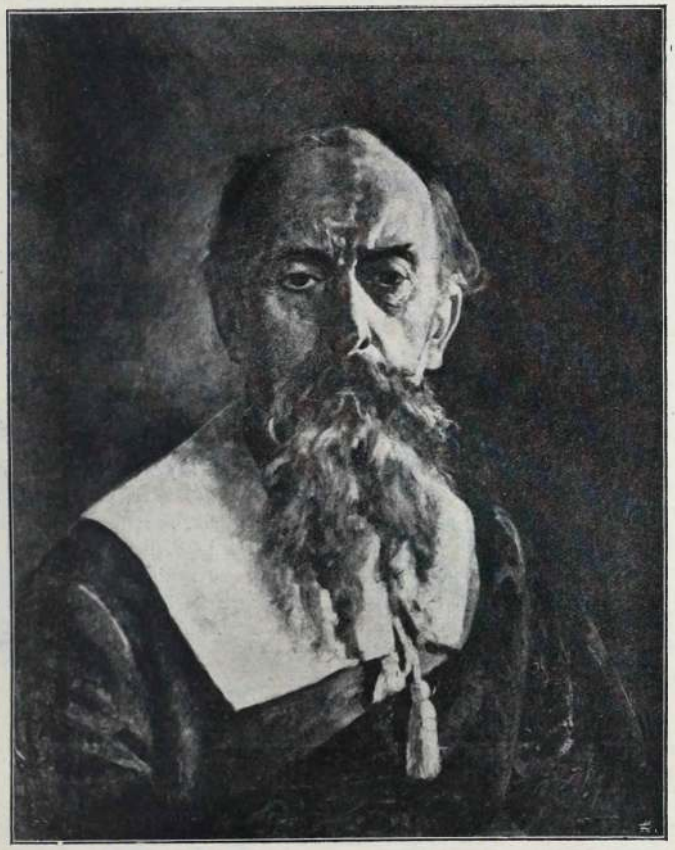

Tanulmányfő. Mendel Béla olajfestménye.

Corignanék válópöre.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Rolle Georges és Gascoyne Jean. Forditotta: Peterdi Sándor. A *Magyar Szinház* ujdonsága.

Szemelvények napilapjaink kritikáiból, ha e bohózatot tévedésből magyar ember irja:

Lehetetlen alakok . . . Valódi uraságoktól levetett humor . . . Az egymásra halmozott izléstelenségekbe minduntalan belebotlik az ember . . . A mi jó benne, azt már más előbb megirta . . . Ajánljuk szerzőnek, hogy ne műsoron levő darabokból, mint pl. Durand-Durand, vagy Prónay-utczai úr-tól szedje le a tejfelt, hanem vegyen elő a lomtárból rég elfelejtett motivumokat . . . Ajánljuk szerzőnek, hogy tegye le unalmas, semmitmondó lantját. — Apotheozis: Még mindig nem tünt fel a magyar drámairodalom egén az a bizonyos csillag stb . .

Azonban franczia darabról volt szó. És igy irtak: Kevésbbé sikerült franczia termék. A franczia esprit már annyira elkényeztette közönségünk izlését, hogy alig hisszük, hogy a darab megéri a 100-ik előadást.

Ti pedig kedves olvasók, ne érdeklődjetek tovább Corignanék válópöre után, mert erre a bohózatra ráillik az, a mit napilapjaink az esetre irtak volna, ha tévedésből magyar ember elmeszüleménye ez a kellemetlen franczia bohózat.

Sziklai nem játszott az uj darabban és igy csak *Boross*-t, ezt a nagytehetségü művészt dicsérhetjük meg. A többiek utána mondták rosszul azt, a mit a sugó jól mondott. *Varga* Anna játszotta a női főszerepet. Igen csinos és izléses toillete-jei voltak.

Ezek után pedig ne kérdezzék tőlem, hogy szükséges volt-e ezt a darabot előadni. Nem tudnék megfelelni rá. Tán a Magyar Szinház igazgatósága sem.

h. a.

INNEN-ONNAN

Képes levelező-lap képtelenségek. Ne vessenek meg, ne nézzenek le, hogy képes levelezőlapokról irok, holott a mai divat szerint, képes levelezőlapokra kellene irnom. És mégis róluk és nem rájuk irok. Mert még hagyján, hogy küldök valami jó ismerősömnek «ansichtskartét», az már azonban rosszul esne nekem, hogy «gruss»-okkal és «üdvözlet»-ekkel halmoznának el, melyeket csak azért irunk rá, mert több irás ugy sem fér el rajta. Azonban nem soká dühöng már — az ingyen panorámát látni vágyó honleányok és honfiuk legnagyobb bosszuságára — a képes levelezőlap kultusz. Legalább hazánkban már nem. Annyi uj meg ujabb rendeletet bocsátanak ki naponként az ansichtskarték dolgában, hogy ma-holnap olcsóbb lesz külföldre utazni, vagy legalább is kevesebb időt vesz igénybe, mig odakerülünk, mintha mindazt teljesitenők, melyet az esetre kivánnak meg tőlünk, ha még továbbra is ragaszkodnánk ahhoz, hogy képes levelezőlapot küldjünk el. Még megérjük, hogy a közel jövőben csak az illető közegeknél bemutatandó következő hiteles irások alapján bocsáthatjuk világgá üdvözletünket:

1. Erkölcsi bizonyitvány. (Börtönnel már egy izben sujtott egyének képes levelezőlapjai nem továbbittatnak.)

2. Születési bizonyitvány. (Férfiak csak 18-ik életkoruktól, leányok 16 éven felül levelezhetnek, illetőleg képes levelező-lapozhatnak.)

3. Férfiak csak egyéves önkéntességi jogra érvényes érettségi bizonyitvány alapján. Leányoknál legalább 4 polgári iskola elvégzése kivántatik meg. Katonák pedig csak őrmestertől fölfelé levelezhetnek.

4. A honi nyelven kivül három világnyelv ismerete feltétlenül megkivántatik.

És igy tovább. Szóval igy pusztitják majd ki ezt a legujabb divatot és akinek ezek után is kedve lesz még képes levelezőlapokat küldözgetni, azt nyilván milliomosnak vagy — őrültnek fogják tartani.

Hirös város az alföldön . . . Jó véleménynyel volt a mi halhatatlan, nagy költőnk Kecskemét városa iránt eltelve, mert dalban irta hogy a ki legény, onnan vegyen menyecskét. Nem is ezt a régi igazságot akarjuk megdönteni; csak vegyen onnan menyecskét, akinek kedve van hozzá. Rég is elfeledtük volna Kecskemétet, meg a menyecskéit is, ha valami ujabb «hirösség» nem történt volna abban az alföldi városban. Ritkán vezet valami jóra az, ha «bizottság» alakul; hát még a milyen Kecskeméten alakult: az ugynevezett szobor-bizottság. Millenniás emlékművet akartak ott is létesiteni és pályázatot irtak ki rá. A pályázatok sorsa ugyan a legritkább esetekben szokott eldőlni, ezuttal azonban eldőlt, mert Lovass kecskeméti szobrászt bizták meg a szobor kivitelével. Tehetséges ember volt, ennélfogva szegény is, úgy hogy műtermet adtak neki és — előleget. És dolgozott a szegény művészember éjjel-nappal, telve ambicióval és vasakarattal. Nem is gondolt arra, a mig a márványdarabról törte le a fölöslegeset, hogy miben töri ujra a fejét a szobor-bizottság. Később kiderült, hogy semmi jóban, mert egy napon tudtára adták a mitsem sejtő szobrásznak, hogy eddigi munkájával nincsenek megelégedve és a szobor kivitelével X. rajztanár urat bizták meg. Egy szobor-bizottságtól minden kitelik — gondolta magában az im már kenyérkereset nélküli Lovass, és mert ujabb munkát hiába keresett volna, okot keresett. Kiváncsi volt arra, hogy ugyan miért nem ő és mert nem ő, ki hát az az utódja? Nyilván egy Kecskemétre szorult Rodin II, kit a szobor-bizottság azonban még idejekorán felfedezett. Azonban nem ugy volt. Mert kiderült, hogy a rajztanár úr a szobor-bizottság tagja volt. Ahá! . . .

És mikor a szegény művészember ezt világgá kürtölte, még zokon vették tőle városában, hogy ő a hálátlan, kit annak idejében ö ztö ndijakkal is elláttak, ekképpen rója le háláját. Bizony Lovass barátunk, hát hogy is merészkedtél te egy egész szobor-bizottsággal kikezdeni. Megérted te azt, hogy mit tesz az? Egy szobor-bizottság, csupa nagyműveltségü, világlátott, szakembereknek elismert férfiak, a kik mindenesetre tudják, hogy mit cselekesznek. És *tudták* is. Azonban nagy kár, hogy nem te ültél a rajztanár úr helyén a szobor-bizottságban és viszont ő a te helyeden . . . Hogy akkor nem fogadtad volna el az ajánlatot? Ugyan hallgass te bolond, ugy sem hiszik ezt neked, bohéme-művész embernek.

Petőfit — leverték. Br. Königswarter Herman istállótulajdonos nagyreményü — és telivér kétéves lovát elnevezte Petőfinek. Manapság nem a lovakra dicsőség, ha nagyjaink után nevezik el azokat, hanem nagyjainkra dicsőség, ha a lovaknak az ő neveit adják. Igy lőn egy telivér-csikóból Petőfi. Még mielőtt a nagy nyilvánosság előtt megjelent volna, csudadolgokat beszéltek róla és kiváncsian várták első futását. És futott és — az utolsók közt kullogott be. Biz azért kár volt Petőfinek elnevezni. Ha már mindenáron költő nevéhez ragaszkodtak, miért nem nevezték el valamelyik kisebb poéta után? Legalább nem keltett volna akkora szenzációt a leveretése. No meg az egyik költő nagy hálával lett volna eltelve a ló elnevezője iránt, ha nem róla nevezik el, a máski poéta pedig a világ legokosabb emberének tartaná a ló elnevezőjét, a miért az ő nevét adták a lónak. És becsapták azt a szegény gebét is. Bebeszélik neki, hogy ő azon a magaslaton áll a telivérek között, mint Petőfi a költők között. Bizony ezuttal a lovat is — lóvá tették.

◡ **A rendőrök uj sisakjai.** Végre tehát meglesz az abszolut személybiztonság a fővárosban. Meg lesz, még pedig azon a napon, melyen András barátunk fejéről lekerül a lószőrös angol kalap, s ennek helyét a bádogból kikalapált sisak fogja e foglalni. Hogy hol az összefüggés a polgárok személybiztonsága és a bádogsisak között? Rögtön kiviláglik, csak méltóztassék még egy-két pillanatig türelemmel lenni, a mi végre is nem sok idő, ha figyelembe veszik, hogy évekig kellett türelemmel lenniök mig e biztonsági állapot reménye feltünt fővárosunk egén. Dologra hát! *Rudnay* Béla báró unatkozott, s hogy némileg szórakozzék, kezdett gondolkozni. Az unalom ez egyszer jó tanácsadó volt, mert gondolkozás közben Rudnay rájött arra, hogy mi az oka a mi rossz közbiztonsági állapotainknak, de egyidejüleg meglelte a nyitját annak is, hogy mily eszközzel lehetne e botrányos állapoton segiteni. S hogy az ötletet már erősen az üstökénél tartotta, becsöngetett Pekáry kapitányhoz.

— Parancsol méltóságos uram?

— Egy ötletem van; mondhatom szenzációs ötlet.

— Ismét? No ez igazán pompás dolog.

— A rendőrség lószőrös kalapját bádogsisakkal kell helyettesiteni.

— Felséges eszme.

— Igen, felséges eszme, ezt már magam is gondoltam. De a felségeset ön még nem sejti benne. Tudja meg tehát, hogy felséges jelleget az ad az ötletnek, hogy a tizenhat forintba kerülő sisakot minden rendőrnek a *saját pénzén kell megvásárolni.*

— Méltóságod elfeledi, hogy tizenhat forint félhavi fizetése egy rendőrnek.

— Tudom, tudom, de nem segithetek rajtok, mert ez az egyetlen módja annak, hogy a közbiztonsági állapotokat megjavitsuk. Tudja kedves Pekáry, azt tapasztaltam, hogy rendőreink nem ügyelnek eléggé saját biztonságukra. Már pedig a ki nem vigyáz magára, az a környezettel se törődik, mert hiszen a magunkra való vigyázás abból áll, hogy figyelemmel kisérjük környezetünket. Rendőreinknek ez az önmaguk iránti indolenciája pedig onnan ered, hogy nincs mit félteniök, mert minden a kincstáré, ami rajtuk van. Bánja is ő, ha ütik a bundáját! Hisz nem az övét ütik, hanem a kincstárét. Nos, kedves Pekáry, ezen a bajon ugy segitünk, hogy a rendőr kobakját olyan sisakba burkoljuk, amit a *saját pénzén vásárol* magának, s legyen meggyőződve, hogy ezután vigyázni is fog magára, mert ha majd valaki a fejebúbját üti, többé nem a *kincstár feje*, hanem a *saját tarkója fog fájni.*

Pekáry a földig hajolt a felséges eszme hallatára és bámulattal telve távozott.

Behr Dezső rajza.

KÉPTALÁNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Verne Gyula „Hóditó Robur"** czimü regényét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képtalány megfejtése:

«Ha én oly szép volnék mint ez itt, rég férjhez mentem volna».

A megfejtők között kitüzött díjat, **Daudet Alfonz** «A Család támasza» czimü 3 kötetes regényét, **Fazekas** Lajos úr ev. ref. tanitó, **Tiszafüreden** nyerte meg.

Helyesen fejtették meg: Justh Istvánné, Joanovits Sándor, Haniszkó Ilonka, Khabay Olivér, Schissel István, Adler Géza, Fillinger János, Porgesz Jenő, Osztrich Stefania, Farkas Gyula, Billich Adolf.

Humor.

Az utolsó török-orosz háboruból még van 450 darab özvegy. Jó alkalom azoknak, kik asszonyt akarnak a régi jó időkből!

(*Euquire Within.*)

A kávéházban három jókedvü úr beszélgetett s elhatározták, hogy husz frankot adnak annak, ki közülök a legnevetségesebb és hihetetlen történetet elmeséli. — Az első igy kezdte.

— Volt egyszer egy gazdag hirlapiró. . .

— Elég! kiáltották a többiek, itt van a husz frank!

(*Figaro*)

Tudósitás: «Maples John barátuuk meghalt. Hat héttel ezelőtt tiz dollárt kért kölcsön tőlünk és megigérte, ha Isten élteti, rövid idő alatt vissza fogja fizetni. Ő mindig gentleman volt. A menyiben a pénzt nem tudta visszafizetni, természetesen meghalt. Béke lengjen porai felett!»

(*Cleveland Leader.*)

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza.

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

«*S. Ilonka*» *Budapest.* A hozzánk intézett kedves kis levélre azzal az igazsággal és szigornélküliséggel válaszolunk, mely bennünket kiválóan azokkal szemben jellemez, a kik bizalmas hangon mondják el nekünk azt, a mit elmondani akartak. Olvasóközönségünk nem elégszik meg hangulatos, kedves kis dolgok olvasásával őt nem elégitik szellemes szárnyalásai egy kezdő Apollónak, hanem elvárja, hogy az a mi hangulatos, a mi szellemes, egyben technikailag tanulmányos productuma is legyen a szerzőnek, a ki a sikra kiszáll. A kis költeményeket tehát félretettük abban a reményben, hogy a ki próbálgató szárnyaival ilykép is megközelitette a parnasszust, idővel merészebb, dolgokkal fog a hivatottak közé sorakozni.

Notorius. Minden erőlködése daczára nem szellemes.

P. A. B. E. Verséből saját szavait idézzük

— Verset irnék de mit
Hisz nem tudok semmit — ez igaz!

H—t m—r. Budapest és *B. S. Szarvas.* Levél megy.

R. E. Budapest. F. úrtól kéziratát nem vettük át. A «Postamester»-t várjuk.

J. S. Debreczen. Az utóbbi küldeményt legnagyobb sajnálatunkra nem használhatjuk. A multkorinak legközelebb sorát ejtjük.

Mai számunkban egy képsorozatot mutatunk be olvasóinknak. Az illusztrációk a *Művésznövendékek és rajztanárjelöltek albumában* jelentek meg. Az album ára 1 frt 50 kr., ami valóban pofomság azért a művészeti gyönyörüségért, melyet az illusztrációk nyujtanak. Az album a mintarajztanoda növendékeinek önképző körében (Andrássy-út) rendelhető meg.

Főszerkesztő: Basch Árpád.

Egy népellenség. Mindazok a hátrányok, a melyeket az oly sok családban divatozó, rendszeres babkávé-élvezet okoz, s az egészségre, különösen pedig az ideg- és szivműködésre károsan hatnak, hirneves orvosok és egészségtanárok által ma már meggyőzőleg kimutattak. Ezek a hátrányok, a mint épen az utolsó években szerzett tapasztalatok tanitják, gyakran az idegrendszer teljes megrongálásáig, szivbénulásig (szélhüdés) stb. fokozódnak, s azért méltán nevezhetjük a babkávét a szó szoros értelmében «népellenség»-nek, kivált, hogy sok milliót visz ki évente a külföldre. Az a háziasszony, a ki a mostani olcsóbb árak által elcsábitva még több babkávét fogyaszt mint azelőtt, abban a jóhiszeműségben, hogy egy jobb reggelit készithet, kétszeresen csalódik. A babkávé egymagában véve kétséges élvezet, a meiy csak a divat által vált szokássá. A családok százezrei megváltoztatták már e szokást a saját és övéik jóvoltáért és háztartásukba bevezették a Kathreiner-féle malátakávét, a mely részint mint legjobb pótkávé szolgál a babkávéhoz, mert annak káros hatását enyhiti, részint pedig egészségi szempontból, tisztán is élveztetik. Sajnos, hogy ebben a tekintetben is a speculátió garázdálkodik kevésbé értékes utánzatokkal. Óva intünk minden háziasszonyt, hogy a bevásárlásnál gondosan ügyeljen arra, hogy csakis eredeti csomagokat vegyen, a melyek a Kathreiner nevet és Kneipp páter arczképét védjegyül viselik.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

KESSLER-féle

Magda-Hajkenőcs

dermatologiai-therapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona.**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincz; Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székes-Fehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Ha Márius fivérem most itt volna, ő is bizonyithatná, hogy én komoly, bár néha hóbortos leány vagyok.

Ezen utóbbi beismerés mintha meghökkentette volna Gérard-t.

No igen, ugy akartam mondani, hogy egy kissé bohó, — folytatá nevetve.

— Bizony én nem vagyok olyan jól nevelt és okos leány mint Grandfief Georgette! Ösmeri, ugy-e bár? Ha az édes anyja igy, egy szilvafán ülve rajta kapná, micsoda prédikáczió! Mintha hallanám: «Szégyelje magát kisasszony!» Erre forogtatta szemeit, összeszoritotta ajkait és oly kitünő komikummal utánozta Grandfief asszony leczkéztető hanglejtését, hogy Gérard nem tudta nevetés nélkül megállani.

— Nagyon jó utánzóképessége van.

— Van nekem még egy pár ilyen fajta képességem; amelyekkel csak azt érem el, hogy rossz nevelésü leánynak tartanak . . . Megpróbálom, néha kalitkába zárni ezeket a bohóságokat, de elfelejtem lecsukni az ajtót és hess! . . . az átkozott madarak folytatják repülésüket.

— Sok embernek ezért mindjárt az első alkalommal visszataszitónak tetszem, de biztositom, hogy már másodizben megváltoztatja rólam véleményét.

— Biztos vagyok felőle, — viszonzá Gérard elbájolva.

A kert korlátjához támaszkodva, igazi elragadtatással bámulta Helénet. A fiatal leány egyik kezével a lombozatban a szilvák után kutatott, melynek rózsás bőre, az érettségtől megrepedt helyeken a gyümölcs leveses sárga husát mutatta. Igazi nyalánk módjára ette őket, miközben rózsás szinü hegyes nyelvével, mint egy macska, nyalogatta nedves ajkait, közbe jókat harapván bal kezében tartott karéj kenyéren. A nap ragyogtatta kis fehér fogainak zománczát és néha a bő ujjakból kilátszó fehér karok üde körvonalait is.

Gérard elvarázsolva, egészen más embernek érezte magát: és a vakmerőségnek soha nem gyanitott forrását érezte magában felbugyogni.

Megzavarodva, hirtelen előtörő érzelmek egész rajától, melyek az uj bor részegitő habjaként szállottak fejébe, majdnem hogy elkiáltotta magát: Oda vagyok, ön véghetetlenül, imádásra méltóan gyönyörü! . . .

Különben szemeivel megmondta neki; ajkai mozogtak, hogy mondjanak valamit, de semmit sem tudtak, vagy mertek mondani. Végre megszólalt. — Igen, tudom, hogy ön ép oly jó, mint amilyen szép; jó mint minden ami szabad és természetes: a virágok, a nap.

— Csak ne bókoljon kérem, — felelé Heléne határozott hangon, — mindenekelőtt hasonlata semmit sem ér. A nap nem mindig jó, nem különösen ez a ma esti, amelyik ugy lesüti vállaimat, hogy nem merem fedetlenül mutatni Grandfiefné asszony bálján; mert hisz tudja, ott tánczolni fognak . . . Ön szereti a tánczot? ugy vélem? — tevé hozzá tréfás gunynyal. Erre a báli históriára történt czélzásra Gérard elpirult és dadogott valamit.

— Jó magam, — folytatá Heléne öt mértföldet tudnék gyalogolni esőben, sárban, egy négyesért; a lehető legjobb oldalomról mutatkozom ma este, nehogy resteljen majd csütörtökön tánczra kérni, mert nem szeretnék majd petrezselymet árulni.

Erős dörgő hang szakitotta félbe: — Ne félj semmit Heléne, hozom felszabaditásod hágcsóját.

Laheyrard Márius volt, ki a közeli sürü mogyoró-bokrok közül kilépve, maga után vonszolta a gyermekektől ellopott hágcsót; a következő pillanatban Gérard-t észrevéve igy kiáltott fel:

— Zeusra mondom, ez az én fekete keztyüs tánczos-társam . . .

— Hát te alamuszi, te ismered Seigneulles urat?

Gérard megmagyarázta a találkozás véletlenségét, mialatt Heléne kezdett a hágcsón lefelé szállni. Mikor az utolsóra ért, összefogta szoknyáját, a gyepre ugrott, azután pedig fivérének karjába kapaszkodott. A fiatal Seigneulles ekkor bucsuzni akart, de Márius karját fogta és nem akarta elereszteni.

— Nem ugy uram, — mondá ellenmondást nem tűrő tréfás elhatározottsággal, a mi birtokunkba tette lábát s most nem eresztjük el . . .

Ma meglehetősen jó pecsenyénk van s ön velünk fog ebédelni. Gérard nem akarta a meghivást elfogadni, de mikor Heléne vidám jó kedvvel megujitotta a meghivást, nem tudott a csábitásnak ellenállani, hagyta magát a tanárék lakása felé vezettetni, hol Marius bemutatta édes anyjának. Laheyrard asszonynak nagyon hizelgett fiának ez uj ismerettsége, maga pedig az öreg tanár jóakaró, komoly szeretetreméltósággal fogadta, ugy hogy csakhamar otthonosan érezte magát.

Az ebéd ez alkalommal meglehetős volt; a gyermekek illedelmesen viselték magukat, az abrosz tiszta, fehér volt és a pecsenye ép a kellő módon megsütve. Máriust a jó ebéd és a vendég jelenléte még élénkebbre hangolta, s nem késett a legkülönösebb, hóbortos elméleteivel előhozakodni. Heléne jókat nevetett rajtuk és néha mikor a tréfa túl ment a határon, a hallgatag tanár szelid szemrehányó hangon intette fiát: — Marius fiam, ne kompromittálj! — aminek azonban semmi foganatja sem volt.

A jókedvtől környezve, Heléne szellemes és mosolygó arczának hatása alatt Gérard felengedett. Mikor már a kávét szolgálták fel, egészen más embernek érezte magát. Bőbeszédü és közlékeny lett. Elmesélte magányos gyermekkorát a felsővárosban, klastromba zárt ifju korát a metzi jezsuitáknál, jogászkorát Nancyban a nagynéni felügyelete alatt! . . .

Heléne nevetett.

— Ejnye milyen zord egy ember édes apja, képzelem már most, hogy mennyire megbotránkozott rajtam a

multkor a paróchiában!... Óh a mi papánk nem tudna ily szigoru lenni, — mondá az öreg tanárt czirógatva.

— Igen, persze, mert engem az orromnál fogva vezetnek!

— Annyira, — mondá a csintalankodó Heléne, édes apja orrát finom ujjaival gyengéden megfogva, hogy ettől megnyult az orra; de azért szeretik ám a papát, — mondá bársonyos arczocskáját az öreg hosszu szakállához dörzsölve. Heléneből kitört az apja iránt mélyen érzett gyöngéd szeretet, a leány és az apja megölelték egymást és Gérard meghatva szemlélte a bájos képet, melyet az őszszakállu öreg és az ifju szőke leány alkottak. Egyik lába a földről fölemelten lebegve, a másiknak hegyével érintve csak a talajt, áliott Heléne, édes apját szorosan átölelve tartva.

Végre Laheyrard kibontakozott az ölelő karok közül és dolgozó szobájába tért. Laheyrard asszony a gyermekeket vitte aludni, Marius a kertbe ment pipázni; Heléne és Gérard egyedül maradtak a lejáró lépcső közelében, egy nagy baraczkfa tövében. Esteledni kezdett, a tücskök hangosan danáztak, a virágok közül a szőlőhegyek szürke pillangói szálldogáltak. Heléne a virágbokor felé közeledett és sikerült neki egyet megfognia.

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	25 frttól	50 frtig
Sacco-öltöny	25 „	45 „
Jaquet-öltöny	30 „	50 „
Fer. József-ölt	35 „	55 „
Téli kabát	30 „	75 „

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,

Muzeum-körút 39. szám.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847.

Brauswetter János Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műórás, föltalálója a remontoir ingaóráknak. stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.

PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.

LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 10 FRT, FÉLÉVRE 5 FRT, NEGYEDÉVRE FRT 2.50.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

Értesítés.

A cs. és kir. közös hadügyministerium 1898 október 4-én 2307 Abth. 13, szám alatt kelt leirata szerint különféle ruházati és felszerelési tárgyat általános versenyzés útján szándékozik biztositani.

A teljtartalmu hirdetmény ajánlati mintával együtt, továbbá a szállitandó czikkek jegyzéke és az egy szerződési tervezet alakjában szerkesztett részletes feltételek, valamennyi hadtest hadbiztosságánál, a brünni, budapesti, gráczi és kaiserebersdorfi ruhatároknál, továbbá az állam valamennyi kereskedelmi és iparkamarájainál, a kereskedelmi muzeumnál és budapesti magyar országos iparegyesesületnél betekinthető.

Budapest, 1898. évi okt. hó 22-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

„LIT SEC"

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrkiüteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvéttel 2 frt 95 kr. (58—48 %/m) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Dr. DIRNER GUSZTÁV

egyetemi tanár ur által melegen ajánlva.

Törvényileg védve violaszinü keresztfel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

TEMESVÁR.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak.

Ajánl továbbá: **Keresztezéseket és kerekeket** keregöntésből és acélből.

Kéregöntésü hengereket és hengergyürüket apritó gépekhez és **golyós zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir, farost **és cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világitó testeknek a legkülönbözőbb kivitelben es stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motoraink és dynamogépeink is.

401. szám.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

Cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

6.442. szám.

ÉRTESITVÉNY.

A budapesti cs. és kir. katonai élelmezési raktár számára az 1899. évi január hó 1-től terjedő szükségletként 10.925 métermázsa rozs és 11.200 métermázsa zab, kereskedelmi szokványok alapján fog bevásároltatni.

A beszállitás az alább megnevezett raktárakban, a meghatározott részletekben és időben eszközlendő.

Raktárba				Február	Március	Április	Május
				1899.			
Az élelmezési	A váci határon		rozs métermázsa	3.725	3.600	3.600	—
			zab métermázsa	800	800	1.400	2.000
	1	számu fiók-raktárnál		1.000	1.000	2.000	2.000
	2			—	—	—	200
Összesen			rozs	3.725	3.600	3.600	—
			zab	1.800	1.800	3.400	4.200

Az 1. számu élelmezési fiókraktár a «Laposdülön», a 2. számu pedig a II. kerületi Retek-utcában van.

A rozsnak és zabnak raktárszerü minőségünek és idei termésünekkell lennie.

Az eladási ajánlatok **1898. évi október hó 31-én** levélalakban, **legalább tizennégynapi impegnót tartalmazva**, 50 kros bélyeggel ellátva, legkésőbb délelőtti 10 óráig a cs és kir. 4. hadtest hadbiztosságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoksági épület) nyujtandók be.

Az ajánlatok lepecsételve s a boritékon: «**Szállitási ajánlat rozs és zabra**» jelzetü felirattal ellátva legyenek.

A fentjelzett szükségletek ibeszá'litására nézve a katonai élelmi czikkeknek tőzsdén kivüli kereskedelmi szokás szerint eszközlendő vételeknél az ezen ügylet számára Budapesten 1898. évi október 15-én hivatalosan kiállitott és a hadbiztosságnál betekinthető szokvány-füzetben foglalt határozványokon kivül még a következő határozványok is mérvadók:

1. Az átadás elvileg a kincstári raktárakban eszközöltetik.

Ezenkivül a kiirt szükségleti mennyiségek részeinek szállitására is ajánlatok tehetők (részlet ajánlatok) és pedig a kivánt beszállitási határidő megjelölése mellett, legalább egészen 100 métermázsáig.

A kincstár fentartja magának a jogot, csak egyetlen egy czikket is, avagy mennyiségrészeket, az ajánlott mennyiségből elfogadni.

Az ajánlott gabonának származási helye mindenkor megjelölendő.

Hogy ha a szállitásnál a katonai dijszabás kedvezménye igénybe vétetik, akkor a származás a vétel helye szerint kitüntetendő.

Külföldi terményü gabona a vételből ki van zárva.

A raktárszerü minőségre megállapitott legkisebb sulynál nehezebb zabért vagy kenyérre való gabonáért **kárpótlás nem engedélyeztetik.**

A kincstári zsákoknak kölcsönbeadása csak a zsákonkint naponta megállapitott 2/10 kr kölcsöndij fizetése mellett engedtetik meg.

A bevásárló bizottság előtt ismeretlen vállalkozók kötelesek az iránt intézkedni, hogy a megbizhatóságukat és vállalatképességüket igazoló és a kereskedelmi és iparkamara, esetleg gazdasági egylet részéről kiállitott bizonyitványok közvetlenül a hadtest hadbiztosságához beküldessenek.

Vállalkozó részéről óvadék fejében az ajánlati cikkek értéke után számitandó 10%-nyi pénzösszeg lefizetendő, a mely az ügylet megkötése után legkésőbb 5 nap alatt letéteményezendő.

2. A beszállitandó rozs és zab árának lefizetése a beszállitások után mindjárt eszközöltetik.

3. A szállitó által a kötlevélben határozottan fölemlitendő, hogy a vételügylet lebonyolitása az e végből a katonai élelmezési cikkeknek kereskedelmi módon való szállitása iránt, 1898. évi október hó 15-ről kelt és előtte teljes tartalmában ismeretes szokvány-füzet szerint eszközöltetik.

A szokvány-füzet a cs. és kir. budapesti és székesfehérvári élelmezési raktárnál bárki által megtekinthető és ivenkint 4 kr. lefizetés mellett ugyanott megszerezhető.

4. A szükséges nyugtabélyegek után felmerülő költségek a hadseregigazgatását terhelik.

Budapest, 1898. október hó 15-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehat a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-keszlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: **Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A.** Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 november 6. 45. szám.

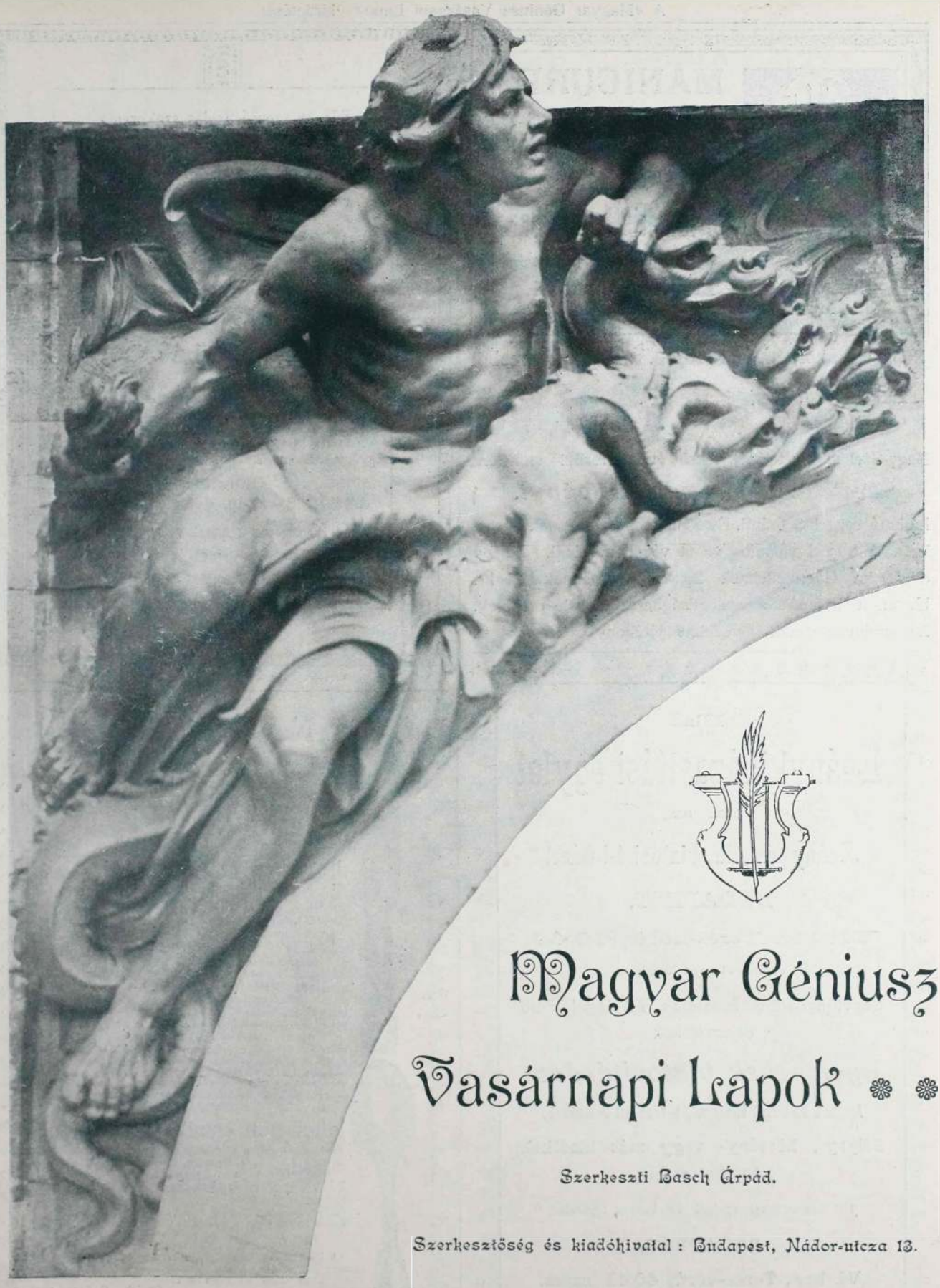

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

Szerkeszti Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utcza 13.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és piperecziklkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.

Gáád, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen gró

A mintákkal igen meg vagyokel égedve kérek egy egész gyüjteményt

Sopron. Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM * 45. SZÁM 1898 NOVEMBER 6.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

VAJDA JÁNOS ADÓSSÁGA.

Budapest, 1898 november.

«Nem tartozom senkinek», ezzel a lakonikus mondattal kezdte meg a nagy költő végrendeletét. De amint költeményeit nem tudták az epigonok megérteni, ép ugy nem értették, vagy nem akarták megérteni ezt a mondatot se, melyben Vajda János minden egyébre gondolt, csak pénzbeli adósságokra nem. A nagyfejüeknek, a vaskalaposoknak vágta a szemeik közé ebben a néhány szóban, hogy nyugodtan halok meg, nem tartozom senkinek, mert egyetlenegy ötletet, gondolatot vagy eszmét nem kértem kölcsön másoktól . . .

Akik találva érezték magukat — s valljuk be, hogy az Akadémia környékén sokan érezték magukat kellemetlenül e fulánk csipésétől — siettek odamagyarázni a dolgot, hogy Vajda János pénzbeli adósságaira gondolt. Ugy látszik ezzel a magyarázattal is amellett akartak argumentálni, hogy a büszke oroszlán nem volt igazi költő, mert ugyan miféle költő az Magyarországon, a kinek még adósságai sincsenek. Feleletet nem kaptak a közönségtől, mert utóvégre a mi publikumunk nem ismerheti Gyulai Pál, Vargha Gyula stb. stb. pénzügyi viszonyait, igy hát nem is fordithatta meg feleletképpen igy a kérdést: ha Magyarországon elmaradhatatlan kellék az, hogy az igazi poétának adósságai legyenek, miféle költők vagytok ti, akik házakat vásároltok és évi 8—10000 forintnyi jövedelmet vágtok zsebre különféle hivatalok után. De mert Gyulai Pál czilindere és esernyője kizárják az ilyen gyanusitásokat, a kérdezősködések elmaradtak s az emberek elhitték azt, amit a temetés napján a dikcziózók egyike a szájukba rágott, hogy t. i. Vajda János nem volt afféle üstökös, mely minden száz évben csak egyszer mutatkozik az irodalom egén. Tuczat-költő volt, igy hát nem csoda, ha nem voltak adósságai.

Ám legyen ugy, mint ők mondják. Legyen az az igazság, hogy Vajda János pénzbeli adósságokra czélozott. Bizonyos, hogy nagy büszkeségére volt ez az adósságmentesség, s kétségtelen, hogy örült is ennek az állapotnak, ha még végrendeletében is megemlékezett róla. Ugy látszik azonban, hogy ezt az örömét is megirigyelték. Két esztendővel a halála után adósságokba kergetik őt, a ki életében senkinek sem tartozott. S micsoda hitelezője van! Egy szegény szobrász, egy idegen földről hozzánk szakadt művész előlegezi a büszke oroszlánnak a halhatatlanságot abban a szép reményben, hogy a költőnek ezt a tartozását majd kifizeti a magyar publikum.

Tehát a halhatatlanság is meghódolt a modern kor szelleme előtt. Immár ez is csak *papiroson* létezik, mint valamely szélhámosságra alapitott részvénytársaság tőkéje. *Donáth* Gyula, a mi kitünő szobrászunk ugyan reális alapra akarta fektetni Vajda János halhatatlanságát, de a közönség nem ment bele a vállalatba s nem «jegyzett» a szobor javára. Pedig Donáth elég sok furfanggal dolgozott, hogy a közönséget belecsábitsa a spekuláczióba. Ugy tett, mint annak idejében a Fortuna aranybánya igazgatósága: ez a kirakatok ablakai elé dugta a bánya aranytartalmu érczeit, mig Donáth a képes lapok hasábjain mutatta be Vajda János szobrának a mintázatát. Az aranyérczeknek volt hatása, mert napi sajtónk beleszólt az aranybánya ügyeibe: de mi lesz Donáth Gyula vállalkozásából, mi lesz Vajda János siremlékéből, melynek érdekében egyetlen hang sem hallatszik abból a nagy trombitából, melyet napi sajtónak neveznek . . .

Jobb egy eleven szamár, mint egy döglött oroszlán, — ezt az elvet követik azok az irodalmárok, kik a Keleti szálló nagy asztalánál ülve lesik a pillanatot, hogy világgá kürtölhessék azt a szót, mely bálványuk ihletett ajkáról elhangzik. A legnagyobb pontossággal számolnak be az olvasónak arról, hogy az asztaltársaság fejedelme egy lyukkal tágabbra eresztette a nadrág-szijját, mert a sok görögdinnye felfujta őt. Lelkiismeretbe vágó kötelességüknek tartják arról referálni, hogy a fejedelem ma nyolcz cső kukoriczát fogyasztott el s a csutakot hálája jeléül leküldte valahová Szeged környékére, a honnan nevének napján néhány kulacs borral megajándékozták. Egyszóval, a fejedelem nem ásithat és nem tüsszenthet egy hangosat anélkül, hogy az irodalmárok tust ne huznának neki. S a fejedelem a legnagyobb kegyességgel gondoskodik arról, hogy az irodalmároknak dolguk akadjon. Beszél a harisnyájáról, mosónőjéről, gyomorbajáról s még több ilyesféléről,

a mi az ő fejedelmi személyével kapcsolatban van s a mivel az ország figyelmét magára vonhatja.

Mily könnyü volna ennek a fejedelemnek a Vajda-szobor finanszirozása! Nem kivánjuk tőle, hogy igyék a «kolléga» emlékezetére. Nem. Csak annyiért esedezünk, hogy a nyolczadik cső kukoricza elfogyasztása közben emlitse meg Vajda János nevét, s panaszolja fel, hogy a magyar publikum indolens és nem érdemli meg, hogy költői legyenek, ha egy Vajda Jánosnak se tud siremléket emelni. A fejedelmi szavakat másnap közölnék a lapok s a gyüjtés rohamosan megindulna. Igaz, hogy a holt költő még sirjában is dühöngene zon, hogy a siremlékéből származó dósságát igy fizetik ki Donáthnak, e hiszen az ő bosszusága lenne az nök — jutalma . . . *v. b.*

HÁROM TAVASZ.

Irta: FODOR GYULA.

Árnyékos verenda alatt hüsölt a büszke szép asszony.

Nagy módban volt, mert csak a gazdagság fél a meleg verőfénytől, a szegénység kiül a lobogó nap alá. Annak jól esik, ha ránéz az isten nagy, meleg szemével.

Három kis leány játszott a veranda hideg márvány burkolatán.

Az egyik sápadt volt, mint a beteg falevél. A haja is valami különös hamu szinü, a szeme tengerzöld, a száján pedig halovany, — nagyon halovány pir fanyalgott, mint az árnyékban nőtt virágon.

Mégis valami büszke szépség volt a kis fakó arczon. Csupa szabályosság, mint a hortenzián. Az a szép virág pedig a rideg büszkeség a viritó növények közt.

Az anyja ránézett és ugy találta, hogy az a gyermek egészen olyan, mint a hortenzia. Annak is fogja nevelni.

A gyermek-leány szive olyan mint a lágy viasz. Abba bele lehet nyomni még a virágok tulajdonságát is, csak érteni kell hozzá. Ő pedig értette ezt a bűvészetet, hiszen maga is ilyen remeke volt a nagyuri nevelésnek. Egy mosolygó kötelesség, — egy jéggé fagyasztott szeretet.

A másik kis lánynak olyan volt a haja, mint a napfényben uszó tavaszi köd, az arcza pedig fehér volt, mint a tubarózsa és olyan pirosság futkosta be, mint a hamvas őszi baraczkot. Nagyon kivánatos volt. Jó lett volna megcsókolni, de nem szabad, mert lesóhajt a hamva. Amelyik gyümölcsnek pedig már hamva nincs, az nem olyan csábitó szép, nem olyan bóditóan kivánatos.

Löschinger Hugó vázlatai

Az anyjához szaladt és azt mondta neki: «anyácska, csókolj meg.». Nagy kék szemei ugy ragyogtak, mint az erdei forrásban uszó nefelejts.

A büszke szép asszony belé nézett a nefelejts-kék szemekbe és ismét egy önhitt gondolata támadt: ebből nefelejtset fog nevelni. De azért meg nem csókolta, mert a gyermeknek nem szabad tudni, hogy szeretik, annak csak azt kell tudni, hogy a legszebb erény az engedelmesség.

— Szégyelje magát baba. Kitől tanulta ezt az illetlenséget? A czicza szokta nyalni a fiát.

A nefelejtsszemü kis lány elpirult. Lehunyta nagy, hamvas pilláit és ide-oda rakosgatta zavarában a játékszereit a márványra teritett szőnyegen.

A hideg márvány ellenkezőt tanitott, mint a büszke szép asszony. Az meg is csókolta, ha valamelyik ügyetlen kis porczellán baba arczczal borult le a szőnyeg széléről a márvány koczkára. Csak ugy csattant annak az arczocskája.

De játszott még ott egy harmadik kis leány is a verandán. Csakhogy az nem szerette a hideg pompát és és nem sokra becsülte a szabályos rendet. Ha belé is vetette magát a süppedő bársony pamlagba, csak körül hempergett benne, mint a karika és hipp-hopp! már kint repesett a veranda előtti diszkertben, mint egy játékos pillangó.

Ott felkapdosta a napfényben csillogó fényes kövecskéket kis kötőjébe és ugy szaladt be a verandára.

Ahogy leöntötte a piczi kövecskéket a márványra, azok ugrálva pattogtak vissza, mert nem szereti az egyszerüség a büszke pompás talajt minő a márvány. Abban nem lehet helyet fészkelni. Elrugják vagy eltapossák a hideg, kemény kövön. Nem szerette a hideg pompát a kis pár leány sem, pedig csak ő tudott igazán szeretni.

Oda futott a kék szemü leányhoz, mert azt jobban szerette mint a másikat, akinek mindig hideg volt az arcza. Ahogy megölelte, megcsókolta, nagy, göndör haja ráborult a kis szőke leányra, mint a tölgybokor haragos sötét lombja beárnyékolja az epedő nevelejtsvirágot.

A büszke szép asszony most már tudta, hogy az ő kisebbik leánya kitől tanulja az «illetlenséget». Szigoru tekintetet vetett a rendetlen gyermekre és ridegen rászólt: «nem szabad nyalakodni!»

A kis leány nem merte rávetni gesztenyebarna szemeit, csak zavarodottan lökdöste hátra apró, piros kezeivel az arczába tolakodó göndör fürtöket. Barnapiros arcza egyszerre elkomolyodott, amint mégis az urnő felé pislantott, mert a büszke szép asszony soha sem mosolygott, ő pedig mosolygáshoz volt szokva.

Ő rá mosolygott az apja, az anyja, a nap, a virág, a csillag, — szóval minden és ő is mosolygott mindenkire. Csak a göndör kis bárány nem mosolygott, mikor ő azt a réten megölelte. Az csak bégetett az anyja után. Meg is haragudott rá nem egyszer és nem is ment volna a rétre a bárányokat nézni, ha ott nem lett volna a kis juhászbojtár, akinek az arcza szintén mindig mosolygott, mikor ő a rétre ment a bárányokat ölelgetni.

Ha ez a gyerek a büszke szép asszonyé lett volna, bizonyára valami pompás virágot nevelt volna belőle. De hát, csak a számadó juhászé volt, az pedig hagyta nőlni, aminek az isten teremtette: vadrózsának.

Amint nőttek a gyermekek, a büszke szép asszony még többet olvasott és még okosabb lett, mint azelőtt. Ki is tiltotta a rendetlen gyereket az udvarból, mert a szegénységtől egyéb hitványságok közt a szeretetet is megtanulhatnák az ő leányai.

Ugy gondolta pedig, hogy a hortenziának és nefelejtsnek nem való a szeretet melegében fejlődni, mert attól hamar elhervadnak.

A kastélynak egy külön szárnyába vonult velök s az apjoknál is csak a nagy ebédlő pompásan teritett asztalánál volt szabad a leányokra mosolyogni. De ez a mosoly is hamar befagyott, mert a büszke szép asszony ott ült az asztalfőn. Akit pedig ő megnézett, annak arczáról elveszett a mosolygás, mint a dércsipett pillangó szárnyakról az aranyos himpor.

Igy veszett el lassacskán a mosoly a lányok apjának az arczáról is. Pedig, de szépen tudott valaha mosolyogni. Öröm volt férfias barna arczába nézni.

A rideg szabályossággal nevelt szép asszony is ott hagyta egykor miatta a mosolygás nélküli komor nagy kastélyt, de most mégis csak visszatért abba, hogy a gyenge leánysziveket oly rideg szabályokhoz gyurja, mint az övé. A férjnek pedig követni kellett, mert már nem volt hova nyugalomra bajtani fejét. A maga vagyonát megette a rideg pompa, mert az mindig éhes és nagy étvágya van.

Hullámos barna hajába idő előtt

Az árva. Löschinger Hugó festménye.

ezüst szálakat lopott a titkos bánat s a szerető természet keblére vetette magát. Tél, nyár, hideg, meleg ott találta abban a nagy birtokban csavarogva, amelyik a büszke szép asszonyé volt, otthon pedig elvonult egy kertre néző kis szobába, mert oda bemosolygott a napsugár, benevetett a virág, befecsegett a fecske, sőt olykor tán betévedt egy könnyelmü pillangó is.

De mit ér a nap melege, mit ér a virág mosolya, mit ér a fecske csacsogása egy beteg szivnek, a melybe a megvetés fulánkja oltotta belé sorvasztó, keserü mérgét? Annak csak egy veszedelmes orvossága van: a könnyelmüség, ami maga is édesen ölő méreg.

Egy éjszaka aztán csakugyan beküldte hozzá az elmulás szelleme — tán a holdsugáron — a bomlasztó áramot, a melyik elválasztja a beteg lelket a beteg testtől, mert ez a két beteg nem tud megférni egy szobában. Egyik az égbe, a más a földbe vágyik. Teljes lehetlenség, hogy ezek együtt haladhassanak, mikor nem egy uton járnak a vágyaik sem.

A lélek elindult a szép fényes holdsugáron az ég felé s egy komor őszi reggel a szeretett ott maradt a mosolygó szép férfi-arczon megfagyva.

A büszke szép asszony pedig magára maradt a leányaival. Nem soká volt azokkal sem.

Jöttek ifjak, kik virágot óhajtottak a keblükre tűzni, mert ugy volt az akkor szokásban a gazdagoknál.

Az egyik hortenziát kivánt, mert az ő falusi rusztikus magányát emelné a hideg pompa; a másik pedig nefelejtset kivánt, mert az ő városi rideg pompáján az sokat lágyitana. Hogy jönne ott számba a szeretet, ahol fényleni kell az embereknek!

A büszke szép asszony pedig azt mondta, hogy neki mind a két virágja megvan, csak aranyos cserép legyen hozzá. És nem volt akarata a két leánynak, mert ők csak engedelmeskedni tanultak.

Igy került a büszke hortenzia egy falusi magányba, ahol nem lehetett ragyogni csak a tükörben s az aranyos cserép mihamar összetört a férfi durva kezében, mely csak az ördög bibliáját tudta lágyan tartani.

A hortenzia idő előtt elhervadt, mert lélek nélkül szeretett. A férj pedig tovább csatangolt a szenvedélyek birodalmában, mig egyszer koldusszegényen bele ültették egy nagy palotába, ahol az élőhalottak szokták tovább szőni rögeszméiket.

A nefelejts oda került a rideg, városi pompába, ahol agyon égette a mesterkélt fény. Hiába oltogatta a szemeiből permetező harmatárral; azokra is ráborult az örök sötétség, — mert sziv nélkül szeretett.

Hogy mi történt a vadrózsával?

Az tovább is kijárt a rétre a göndör bárányokat ölelgetni, mig egyszer, — ugy, merő véletlenségből — őt találta a kis bojtár megölelni és ő ott maradt a kebelén elpirulva, szivdobogva boldogan.

És akkor is mosolygott rá az apja, anyja, a csillag, a virág — és még a kis bojtár is, mert ő szivvel-lélekkel szeretett.

Ugyan mi hát a jobb?
Szeretni lélek nélkül?
Szeretni sziv nélkül?
Vagy szeretni szivvel-lélekkel?

A félreismert nagy tehetség
Gyémánt az út melletti sárban:
Ha egyik végre észre vette,
Mindenki azt kiáltja: Láttam.

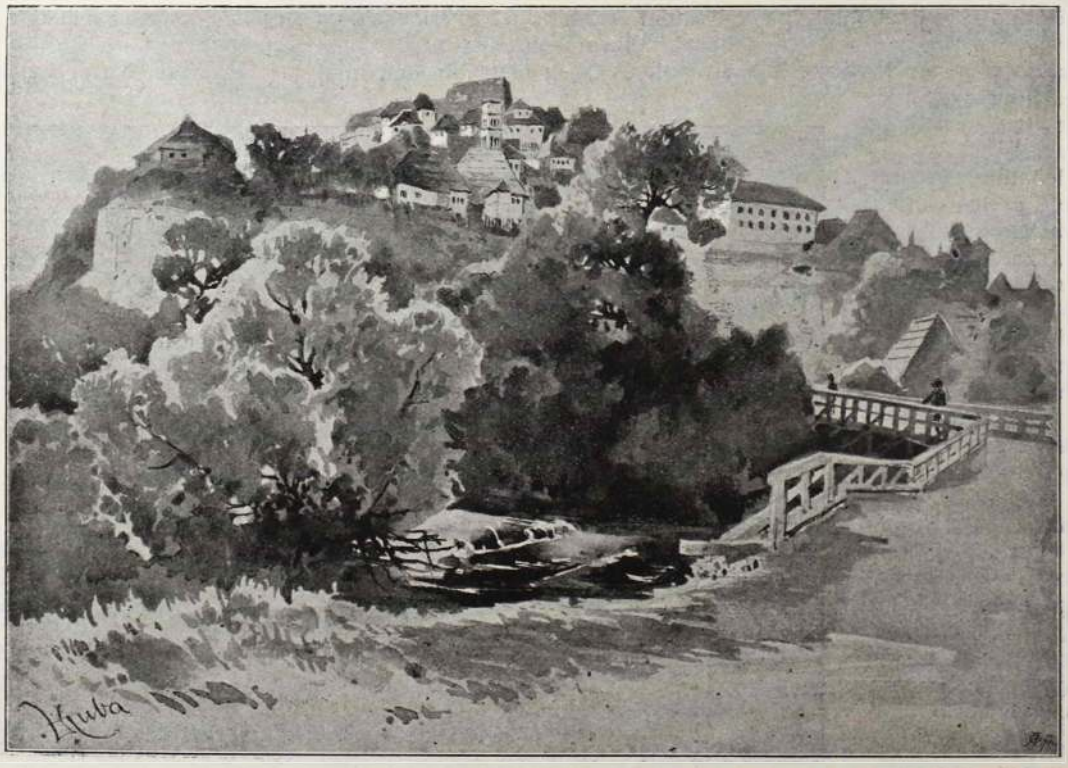

Falu Bosniából. Kuba festménye.

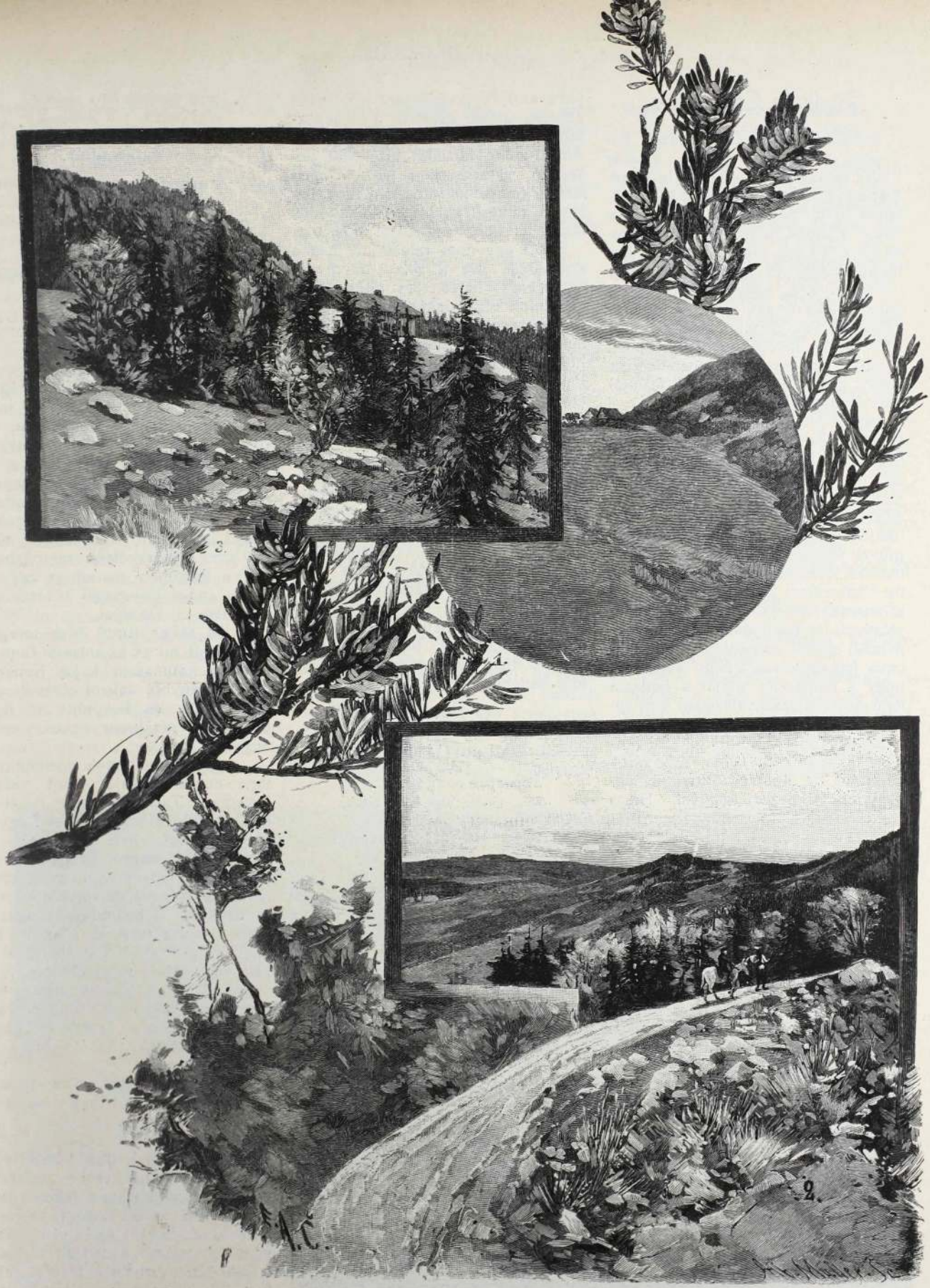

Képek Bosniából.

Kuba rajza.

Puvis de Chavannes.

Soha sem éreztem annyira a toll gyönge voltát, mint most, amikor *Puvis de Chavannes* halála után tolmácsolnom kellene azt, ami halhatatlanná tette művészetét. Lessing, a mikor kijelölte hires «Laokonjában» az ecset és toll művészetének a határait, először és legklasszikusabban mondotta meg, hogy szavakkal nem lehet kifejezni azt, amit a művész szinekkel tárt elénkbe. Reá hivatkozom, benne keresek mentséget most, amikor az irásomat tehetetlennek érzem Puvis de Chavannes festményeivel szemben.

Még a fotográfia sem képes megközeliteni e műveket. Tanuság reá ez a kép a másik oldalon, amely Puvis de Chavannes egyik leghiresebb festményéről csak halvány fogalmat tud adni, noha a modern technika legujabb vivmányai stb. stb. Es mig más művek szépségeit a sikerült fényképmásolat jóreszben reprodukálja, Puvis de Chavannes festményének nemes szinharmóniája egészen elveszik e másolatban. De megnyilatkozik a művész minden egyéb nagy erénye: a grandiozus felfogás és az a nagy képesség, hogy a reális élet talaját a fantázia legmagasabb szárnyalásában sem veszíti el lábai alól.

Minden más festő mithologiai csupasz figurákat vitt volna Páris város géniusza elé hódolni. Puvis a legnagyobb franczia költővel, Hugo Viktorral fejezi ki szeretetét, imádását a «világ szive» iránt. Szent Genovéváról, Páris védőszentjéről festett cziklusa utolsó képében a szent asszony a mai Páris fölött őrködik. Amiensi és Marseille városokat jelképező festményeken igazi, a mai életből kiragadott franczia alakok, jellemző tájkép: valóságos lokál-tónus hozza az allegoriát közel hozzánk.

Senki ugy nem valósitotta meg e században azt a nagy művészeti ideált, amit e helyen már többször ismételtünk olvasóinknak: a festmény legyen szerves része annak a helynek, amelyet disziteni hivatva van. Puvis de Chavannes festményei a Pantheonban valami mesésen könnyü átmenetben illeszkednek hozzá a falfelülethez, a nagy csarnokhoz, amelyet diszitenek. *Ezért* oly meszesen halványak a szinei, és *ezért* olyan szertartásosan nyugodtak az alakjai, mint az oszlopokat tartó kariatidek. Dekorativ hatásban Puvis utolérhetetlen volt.

És ezt a nagy mestert évtizedeken keresztül kigunyolták. Aztán egyszerre kilépett a sötétségből a dicsőség világosságába. Megértették.

Mikor a mult héten utolsó álomra hajtotta agg fejét, mindenki tudta, hogy a világ egyik legnagyobb festője halt meg.

A multhoz

Álomszőtte csalfa képek
Még mindég nem borul rátok
A feledés éjszakája?
Felém jöttök — felém szálltok?
Miért merültök fel a multból?
Régelvesztett, holt remények?
Hisz eltüntök, hogyha vágyva
Nyujtom karjaim felétek.

S' amig lelkem igy kutatva
Jár a multak bús ködében:
Egy elfojtott sóhaj rebben . . .
S elenyész az esti szélben.

PÁL HENRIK.

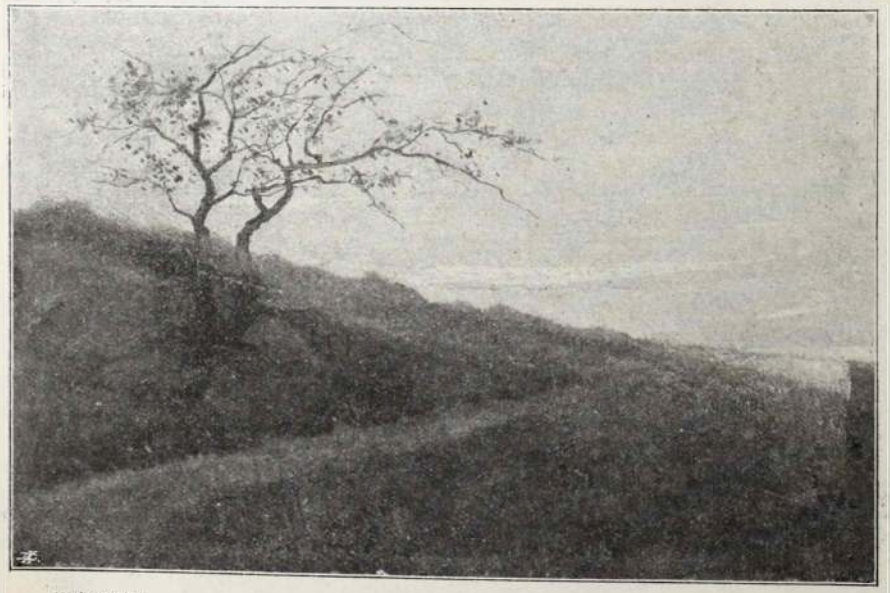

Esthangulat. Kacz Bandi olajfestménye.

KATIKA GYÁSZOL.

Irta KABOS EDE.

— Különös, — gondolkozott ágyában fölemelkedve Katika — meghalt, ott voltam a temetésén, vörösre sirtam a szememet, valószinüleg rózsát is viszek a sirjára, fehéret, és én azt az embert nem is ismertem, nem is szerethettem. Szent-Pétervártól Konstantinápolyig eleget kószáltam már világon, több emberrel ismerkedtem, mint ahány név a fejemben maradt s úgy hiszem, éppen elengendő bolondságot követtem el. De ilyet.. . .

A kis stájer fürdő friss levegője beáramlott hozzá az ablakon és megzilálta a szalmaszin haját. Katika a kis szekrényből valami sötét kendőt szedett elő és bekötötte a fejét. Egyszerre majdnem nevető kedve támadt.

— Azok a bolondok odalenn még úgy néznek majd, mint valami özvegyet. Talán a fekete ruhát is megkövetelik. Hiszen örökösen együtt láttak a szegénynyel s tegnap is jóformán csak magam sirtam a temetőben. Nem is tudom, hogyan keveredtem a dologba, de vigye a macska — azoknak a bolondoknak igazuk lehet a fekete ruhával s az én hajamhoz egészen jól fog állani a fekete ruha. Majd megpróbálom. S elvégre is, azt a három napot, mig tovább megyek, csak megölöm valahogy. Az özvegye leszek és adnék valamit érte, ha tudnám, hogy kinek az özvegye.

Leszállott az ágyról és a mosdóhoz sietve, megmártotta karját a vizben. . .

*

A fürdő után Katika kötelességének tartotta, hogy kerülje a társaságot. Ha magára vette a fekete ruhát, nem akarta magát kivonni a velejáró kötelességek alól sem. Nem vette tehát észre a tisztelt társaság érdeklődését, hanem a fekete ruhához illő megtörtséggel huzódott a délelőtt meglehetősen néptelen ligetbe.

Ott már valamivel szabadabban nézett körül s a megtörtségből is engedett valamit. De azért leült egy padra s szokatlanul csöndesen bámult maga elé, mert végre is nem tudhatja az ember, nem téved-e arra valaki s a világ még megitélné, ha nem látná elégségesen szomorunak. Hosszasan figyelte tehát, miképpen játszik a lombokon átszürődő napfény a fekete ruha selymén s meg volt nyugodva, hogy a távoli szemlélőnek ez egészen úgy fog festeni, mintha busulna.

Hova tovább azonban meglehetősen unalmasnak találta ezt a foglalkozást.

— Csak legalább tudnám, ki miatt busulok!

Inkább csak unalomból elszánta magát, hogy egyszer kivételesen visszanéz a multjába. Nem az egész életét akarta igy emlékezve ujból átélni, ahhoz egy kissé lustának érezte magát, csak ezt az utolsó kis epizódot, amely miatt gyászba kellett öltöznie. A hely nagyon kalalmatos volt erre a mulatságra, mert éppen itt, ebben az elhagyott ligetben látta meg először azt a beteges fiatalembert, aki azóta a föld alá bujt. Csupaszképü volt és meglehetősen halavány, de a ligetet nem emberkerülés okáért kereste fel, csak éppen énekelni akart. Különös, mély, meleg hangja volt és olasz operákból dudolgatott. Katikát éppen az ének csalta arra s nem szemérmeskedett sokáig. Egyszerüen megszólitotta a fiatalembert:

— A hangot nem igy szokás pihentetni.

Az az ember ránézett mereven, csudálkozva.

Katika a kezét nyujtotta neki.

— Ugy-e, szinészember? Kolléga?

— Az vagyok, hangzott, de nem nagy határozottsággal.

— Én is pihenni jöttem, fecsegett tovább Katika — de lássa, sokkal óvatosabb vagyok. Ebben az éles levegőben még hangosan beszélni se merek. Maga meg énekel. Nagyon szép hangja van, de kérem, ne énekeljen, ne. . .

Már úgy viselkedett, mintha egyenest a fiatal kolléga gondozójának sietett volna a kis stájer fürdőbe. A karjába akaszkodott és ezer jó tanáccsal szolgált. Kérdezősködött is, de feleletet nem várt, csak fecsegett és csacsogott tovább. Éppen csak annyit tudott meg, hogy barátja mostanában Olaszországban járt és onnan küldték ebbe a stájer fürdőbe. Katika azután elmondotta, hogy Magyarországból jön, de voltaképpen az oroszok közt játszott utoljára. Most pedig egy orosz diák elől szökött meg, mert az a csacsi feleségül akarta venni, holott az orosz papa egyszerüen kijelentette, hogy lelövi Katika kisasszonyt, ha az ő csacsi gyerekével csak szóba is áll.

— Ide csak nem jön utánam, nevetett Katika és melegebben szorongatta barátja karjait. S érezte, mélységes megelégedéssel érezte, hogy még van hatalma a férfiak között. Mert az ismerős csodálatos izgatottsággal, majdnem remegve türte a szép leány ingerlő játékát.

— Mi baja van? jutott eszébe nagysokára Katikának a szokásos kérdés.

A fiatalember csöndesen felelte:

— Semmi, csak meg fogok halni.

— Ugyan? nevetett Katika.

— Meg fogok halni, s azért jöttem ide, hogy az enyéim ne is lássák, amikor meghalok. De ne nevessen kisasszony. Nem is magam ölöm meg magamat, majd megteszi nekem ezt a szivességet a levegő, a fürdő és maga, kedves barátnőm.

Katika megpróbálkozott a komolysággal.

— Nagyon beteg?

— Nagyon.

— Akkor meg fogom édesiteni az ulolsó napjait . . .

Ezt a fiatalember vallomásnak is vehette. S hogy mindenesetre annak vegye, Katika jónak látta, hogy mindjárt elszaladjon. Estig akkor nem is látta. Este azonban már tulontul volt a gondolataival és mialatt a társaság

Hugó Viktor hódol Páris városának. Puvis de Chavannes festménye.

vacsoránál ült, ő bekopogtatott uj ismerőséhez. Mosolyogva állt meg az ajtóban, de maga is elrémült, amikor a fiatalembert meglátta. Hamuszin volt az arcza és verejtékes. Az egész ember remegett s a kezében egy kis feszület valósággal tánczolt.

— Mi baja? ugrott hozzá Katika.

— Az esték, az esték, hörögte a fiatalember és kezével most már az ajtó felé mutatott.

Katika megállott szótlanul.

— Menjen, menjen, hörögte tovább a beteg. Mondtam, hogy megöl . . .

Katika ijedten menekült és maga is beteg volt reggelig. Mindig maga előtt látta azt a hamuszin arczot, azt a tánczoló feszületet. Reggel azonban már ajtaja előtt várta a fiatalember és remegve, izgatottan kereste kezeit.

— Ne haragudjék rám, ne haragudjék . . .

Az estéket vádolta, amelyek ellenségei. Ahogy a sötétség leereszkedik a hegyekre és élesedik a levegő, valami nyugtalanság vesz rajta erőt és leveri a lábáról. Tegnap meg éppenséggel gyönge lábon állott, mert mindig az ő barátnőjére kellett gondolnia, aki meg akarta édesiteni az utolsó napjait. Ezek az utolsó napok, ezek a megédesitett utolsó napok — a fiatal ember hirtelen lehajolt és vadul csókolta a Katika kezeit. És amikor fölemelkedett, égett az arcza és remegett, mintha láz bántaná. Ugy maradt egy helyben és nem tudta, hogy a leány mosolygása guny-e vagy jóváhagyás.

Csak ugy önkéntelenül suttogta:

— Kisasszony édes . . .

Katika már meg is békélt s aztán gondja volt rá, hogy minden nap megédesitett nap legyen. Nem volt bizonyos benne, hogy a fiatalember csakugyan halóban van-e, vagy csak affektálja a romantikus elmulást; de nem is bánta a bizonytalanságot. Tetszett neki az egész dolog, már akármi is a szine. Meglehet, hogy csakugyan utolsó napokat édesit, meglehet, hogy egyszerüen csak édes napoknak megy elébe: mindegy. A szerep sehogysem kellemetlen s egy kis stájer fürdőben nem illik tulságosan követelőzőnek lenni. Amikor tehát a ligetben egészen magukra maradtak s a fiatalember megint lehajolt a kezéhez: Katika behunyta a szemeit és maga is meghajolva, álmatagon csókot lehelt a fiatal ember fényes fekete hajára.

. . . Estefelé besuhant hozzá, a szobájába.

Az égő férfifejet gyöngéden odavonta az ölébe és simogatta hosszan, gyönyörrel.

— Meg fog gyógyulni, ne féljen.

— Ne gyógyuljak meg soha, aludjam el itten örökre — hangzott az elfulladt sóhajtás.

Katika a sötétségben álmodozni kezdett.

Ki a világba, együtt karonfogva . . . és dalolni, mindig csak dalolni.

A férfi megszólalt halkan:

— Ha szabad volna, ha szabad volna . . .

— Miért ne volna szabad?

— Ne kérdezze.

Katika nem kérdezte. Fölkelt a helyéről és az ablak felé tartott. Mintha el is felejtette volna, hogy hol van, dudolni kezdett halkan, csöndesen. És a férfi utána sompolygott, bünét bánva, néma esdekléssel. Katika egyre dudolt. Mögötte pedig a szőnyegre omolva, könyörgött valaki egyre hangosabban, egyre lázasabban.

— Nem szabad énekelnem, nem szabad. Egykor élt bennem valami, ami világgá akart kergetni és én mentem volna, követtem volna ezt a kergető vágyamat gyönyörrel. Nem engedtek. És én titkos éjszakákon énekeltem, hogy ébren tartsam vágyamat, amig egyszer eléggé erős leszek, hogy kiszabaditsam magam rabságomból és elmenjek vágyam után. Ah, hogy magam és vágyam nem voltunk eléggé erősek a rabság megtörésére! Csak sorvadtunk mindaketten, én is, a vágyam is. Mért nem jöttél korábban, te egyetlen, aki segithettél volna rajtunk, aki meg tudtál volna tántoritani? Hiszen te vagy az első eleven vágyam, az első gyönyörűség, aki utamba akadtál. Mert hazudtam, én nem vagyok művész, csak szerettem volna lenni s te nem az utolsó édes napjaimat hoztad, hanem az elsőket, a legelsőket. Nem láttad a remegésemen, hogy ki vagyok és ki vagy te nekem? Nem láttad, hogy hazudik ez a ruha, amely rajtam van s én csaltalak téged és mindenkit?

Megint kezébe kapta a feszületet, magasra emelte a levegőben.

És erős hangon kiáltotta:

— Nem látod, hogy ki vagyok? Az Ur szolgája vagyok és téged szeretlek . . .

*

Az emlékezés során Katika megrázkódott.

— Senki se tudta, most se tudom bizonyosan, pap volt-e. De meghalt szegény, az bizonyos.

Szalmaszin haját jobban a fátyol alá szoritotta, a fekete ruhát rendbe hozta s azután megindult a hotel felé. Kifogástalanul szomoru volt s három napig hűségesen meg is állotta a gyászt. A negyedik napon vonatra ült s az elindulás előtt jól megjegyete magának a kis stájer fürdő nevét. Hadd tudja legalább, hogy hol volt özvegy, ha már azt bizonyosan nem tudhatja, hogy kinek az özvegye volt. . .

EGYEDÜL

Itt ülök a kávéházban
Budapest fővárosában
Egyedül, egyedül,
Körülöttem egyre járnak
— El-eltünő lenge árnyak —
Emberképpel járó senkik,
Nem ismerek itten senkit,
Aki lát is, elkerül,
Itt busulok egyedül,

Más világ volt hajdanában!
Réges-régen Pest-Budában
Nem voltam én egyedül,
Hátam megett víg muzsika,
Az ölemben víg Zsuzsika,
Mellettem meg jó barát,
Töltögetve a pohárt.
Dűl a világ, hogyha dűl,
Nem talál itt egyedül!

A pikoló kávé mellett
A vén fiu ott delelget
Egyedül, egyedül.
Az eszében egyre járnak,
— Sorra el-eltünő árnyak —
Víg leány és jó barát
Töltögetve a pohárt
S a czigány, ki hegedül —
Ott ül árván, egyedül.

Ott ül tompa bánatában
Csalódva bor-, lány- s czigányban,
Egyedül, egyedül.
Messze tüntek, messze szálltak,
Oda, ahol pénzt találtak.
Most hogy költő és nem költ ő,
Felejti az emberöltő.
Nem költ, mert rá nem kerül,
Azért búsul egyedül.

Marad szive bánatával,
Lelke könyjével, bajával,
Egyedül, egyedül,
Mig végre elszenderül. —
És leszáll hozzá a nemtő,
Leküldi a jó Teremtő,
Szive táját simogatja,
Csókjaival altatgatja
S szellemével elrepül . . .
Most már nincsen egyedül.

KÁLNAY LÁSZLÓ.

HORVÁT BOLDIZSÁR.

Budapest, 1898 november.

Sirba dőlt az utolsó férfi azok közül, kiket Andrássy Gyula gróf szemelt ki magának a czélból, hogy velök együtt munkálkodjék, a midőn 1867-ben az első miniszterium alakitásával megbizták. Elment a többiek után. Most már senki sem maradt meg közülök.

Horvát Boldizsár volt az utolsó élő alakja annak a nemzedéknek, amely megalkotta a legujabb Magyarországot. Ő látta legtovább eleven működésében, hatásaiban, fejlődésében azt az alkotást, amelynek felépitésében neki is elsőrangu szerepe volt És őt láttuk legtovább magunk előtt mi, akik áhitattal nézünk arra a dicső korszakra vissza. Áhitattal néztünk az ő nemes alakjára is. Olyan volt közöttünk, mintegy élő testámentom, aki arra tanitott bennünket, hogyan kell élnünk azzal az örökséggel, amelyet ők, a nagyok hagytak reánk.

Egyszerű polgári szülők gyermeke volt és följutott a legmagasabb polczra. De fönn nem szédült el, hanem fájó szivvel tekintett azokra, akik odalent maradtak. Nem volt stréber, akit a hatalom vágya égetett és aki kerülő utakon járta ki magának a méltóságát. Pályája egyenes, mint a becsület; élettörténete tiszta, mint a lelkiismeret. Nem parvenü, aki örvend, hogy fölkúszott és siet elfeledni a multat, a réteget, melyből származott. Méltóságában önmagának nem kér semmit, mindent a népnek. Az egyenlő jog eszméje heviti, a polgári Magyarország ideálja. Ez vezérli minden alkotásában.

Az utóbbi időben már csak ritkán hallatta szavát. Mindössze két izben. A véderő vita idejében az ellenzéknek, az egyházpolitikában a kormánynak adott segitséget. Aztán elhallgatott. Szép lelkét megbántották a kor durvaságai, elmenekült az igazi ember egyetlen menedékébe, a szellemek világába. A múzsával társalgott, a mult halhatatlan tehetségei vigasztalták és a törhetetlen hit az eszme erejében aranysugarakkal szőtte be magányát.

A milyen tiszta volt politikai pályáján, épp oly puritán volt magánéletében. Koporsója egy igazi idealistát zár magába, akinek multjára most kegyelettel emlékszik vissza a gyorsan feledő világ. A világ, mely emberek feledendőségét csak egy pillanatra szereti meglátni s azután sietve visszatér munkájához, amit örökreszólónak tart. Pedik a koporsók mögött ott van a géniusz is, aki

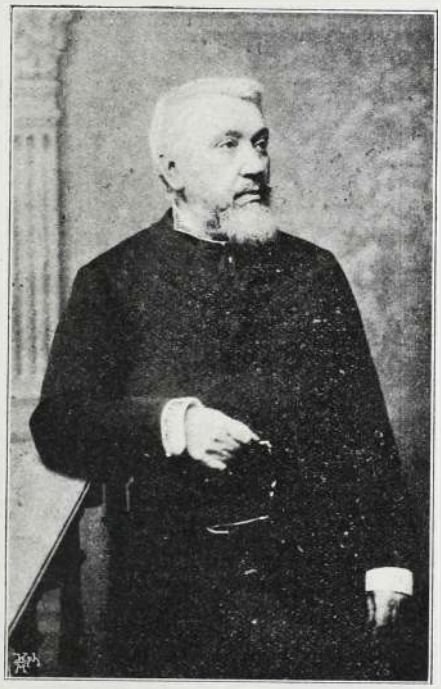

Horvát Boldizsár.

valaha kisérte az élőt s azután aludt a mesebeli emberhez hasonlóan sok évig. A szemfödél suhogására aztán fölébred és bámulva nézi, hogy körülötte megváltozott minden.

Ha szükségünk lesz valaha önzetlenséget, hazafiságot, humanitást tanulni az ő emlékezetéhez fordulunk.

INNEN-ONNAN

Az erkölcsös Francziaország. Tudja a jó Isten, hogy miért, de olyan blazirtak már az emberek, hogy nem lepi meg őket semmisem. Gondolom azonban, hogy velem együtt megdobbant minden ember szive, mikor azt olvasta, hogy Francziaország egy kis városában az erkölcsre is gondoltak egy pillanatig. Igen, csak egy pillanatig, mert a másik perczben ismét a régiek voltak. Valami tánczosnénak akartak szobrot emelni, a ki természetesen nem folytatott apáczaszerü életmódot, de annyira nem, hogy széles Francziaországban beszéltek róla. (Ne bocsátkozzunk tehát részletekbe, mikor az erkölcstelen francziák is szóvá teszik már — erkölcstelenségét.) És egy *pillanatig* haboztak, hogy felállitsák-e a szobrot, hiszen az asszonynépség nem mehetne el pirulás nélkül a szobor mellett. Végre is győzött a «művészi érzék» és mégis szobrot emelnek a nagy tánczosnőnek. A szobor, bár faragják is, faragatlan fog maradni, s feltételezek arról a márványdarabról is, melyből a tánczosnét vésik, annyi jó izlést, hogy kővé válna, ha már nem vált volna azzá. Kár azonban, hogy a szobor helyét is kijelölték már, mert egy jobbat tudnék neki. Állitsák oda a Henry ezredes emlékére létesitendő mellé, hogy épüljön belőle az egész művelt világ, hogy mily nemes fiai és nemes lányai voltak Francziaországnak. Emléküket hirdesse kő és nevüket zengje minden ember, ki Francziaország nevezetesebb látványosságaiban gyönyörködött.

A költészet a képviselőházban. Reméljük, hogy az ügyészség nem akaszt *politizálás* miatt pört a nyakunkba, ha a mostani képviselőházzal foglalkozunk. Nem tehetné ezt még akkor se, ha a kákán is csomót keresne mert hiszen lehetetlen *politikai* czikket irni egy parlamentről, ahol a politikára kimondták a boykottot és kaput nyitottak a poézisnak. Polónyi Géza kezdte meg a versek felolvasását s amikor kifáradt ebbe a nehéz munkába, Lakatos Miklós vette a kezébe a «Zokogó lant» czimü verseskönyvet s megrikatta a honatyákat. Micsoda versek, micsoda sirás és a parlamenten kivül micsoda kaczagás! Urraim, siró rablánczokat hurczoló hazaffyk, kellett ez önöknek! A világ eddig csak azt tudta, hogy a politikához nem értenek; miért kellett azt is megtudnia, hogy a politikán kivül a versekhez se értenek!

Die Mausfalle. Nem a mi hibánk, ha ma holnap a Magyar Szinház egészen kiszorul a szinházi rovatból s oda kerül, ahol a hét eseményeit kevésbbé komoly hangon tárgyaljuk. A mult heti esemény is hozzájárult ahhoz, hogy a Magyar Szinház működését szánakozó mosolylyal nézzük. A szinház igazgatósága ugyanis megsokalván a tantiémeket, melyeket olyan szerzőknek kell fizetnie, akikkel közvetlenül érintkezik, O. F. Erich szinházi ügynökkel lépett összeköttetésbe. Ez az ügynök liferált is franczia bohózatok és angol clown-históriákon kivül patagoniai rémdrámákat, kamcsatkai énekes vigjátékokat és ujfunlandi operákat. De küldött többek között egy bolgár szindarabot is, melynek ez volt a czime: «Die Mausfalle»

von Stefan Somahaasy. A szindarabot a Magyar Színház igazgatósága kitünőnek találta, ami természetes valami, mert hiszen az irója nem más, mint a mi kedves és szellemes novellistánk — Szomaházy István. S mert a bolgár szindarab oly nagyon megtetszett az igazgatóságnak, elhatározta, hogy lefordittatja a maga számára s a forditással legott meg is bizta — Szomaházy Istvánt. Novellistánk nézi, olvassa a német forditást, s arra a meggyőződésre jut, hogy a «Mausfalle» az ő legsajátabb produktuma. Rohan is az igazgatósághoz s bejelenti, hogy micsoda furcsa dolog történt meg rajta: a saját szindarabjának a lefordításával bizta meg őt az igazgatóság. Igen, a Mausfalle az ő munkája, mely néhány évvel ezelőtt jelent meg a «Thalia» czimü német szinmütárban. A Magyar Színház igazgatósága ezzel beleesett a tulajdon Mausfalle-jába, mert vagy előadatja Szomaházy szinmüvét mint eredeti munkát s ebben az esetben nagy tantiemeket kell fizetnie, vagy pedig az olcsóbb előadási módot választja s a magyarból németre forditott szindarabot visszafordittatja németből magyarra. Ismerve a Magyar Színház gazdasági rendszerét, egy pillanatig se kételkedünk abban, hogy az utóbbi módot fogja választani. Nagyon helyes! Igy végre megérjük azt, hogy a Magyar Színház élvezetes dolgot fog nyujtani a közönségnek, mely hemperegni fog a kaczagástól, ha elolvassa ezt a czimlapot:

Az egérfogó.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta *Szomaházy István*, németre forditotta *X. Y.* Németből magyarra visszaforditotta *Szomaházy István*.

l. l.

Munkácsy és Pállik Béla. Néha, néha összekerülnek a legtávolabb eső csillagok is. Igy kerülnek most egymás mellé Munkácsy Mihály és Pállik Béla, kiket a várpalotai Zichy-kastély freskói sodortak egymás mellé a hirlapok hasábjain. A várpalotai kastélyban valamelyik műbuvár szeme freskókat fedezett fel. Nagy szenzáczió számba megy nálunk az a puszta körülmény, hogy valaki a palotáját freskókkal diszitteti. A szenzációsra éhes buvár azonban még azzal fokozta a szenzációt, hogy a freskók mesteréül megtette Munkácsi Mihályt. Mielőtt azonban azzal a fényes névvel-kirukkolt, czikkeket, hireket irogatott a festményekről. Pállik Béla, akinek figyelmét nem kerülték ki a hirlapok közlései, türelmetlenül leste, hogy mi sül ki ebből a dologból. Bevárta az első, második, sőt harmadik czikk megjelenését is, melyben még mindig nem esett szó az alkotó művészről. Óvatosan járt-kelt az emberek között s a legnagyobb figyelemmel leste, hogy kit emleget a fáma a freskók piktorául. Egyszerre csak vállon veregeti őt valaki:

— Hallottad már, hogy ki festette a várpalotai freskókat?

— Nem én.

— Valami Blau Jakab nevü obskurus piktor.

— Blau Jakab? Igazán nem ismerem, dünnyögte Pállik Béla a fogai között s leült a kávéházi asztalhoz, hogy elfogyassza délutáni pikkolóját. A kávé szürcsölése közben kezébe akadt egy fővárosi lap, melyben nagy meglepetésére olvassa, hogy a várpalotai freskókat Munkácsy Mihály festette.

— Micsoda komiszság ez! — kiáltja most már felháborodva Pállik s a csészét ugy odacsapja a márványasztalhoz, hogy csörömpölve hullott darabokra a porczellán edény.

A kollegák kiváncsian odafordulnak a dühöngőhöz:

— Mi az, micsoda komiszságot emlegetsz?

— Azt, hogy a várpalotái freskókról azt irják, hogy Munkácsy festette azokat.

— Hát nem igaz a hir?

— Már hogy volna igaz, mikor ezeket a freskókat én festettem.

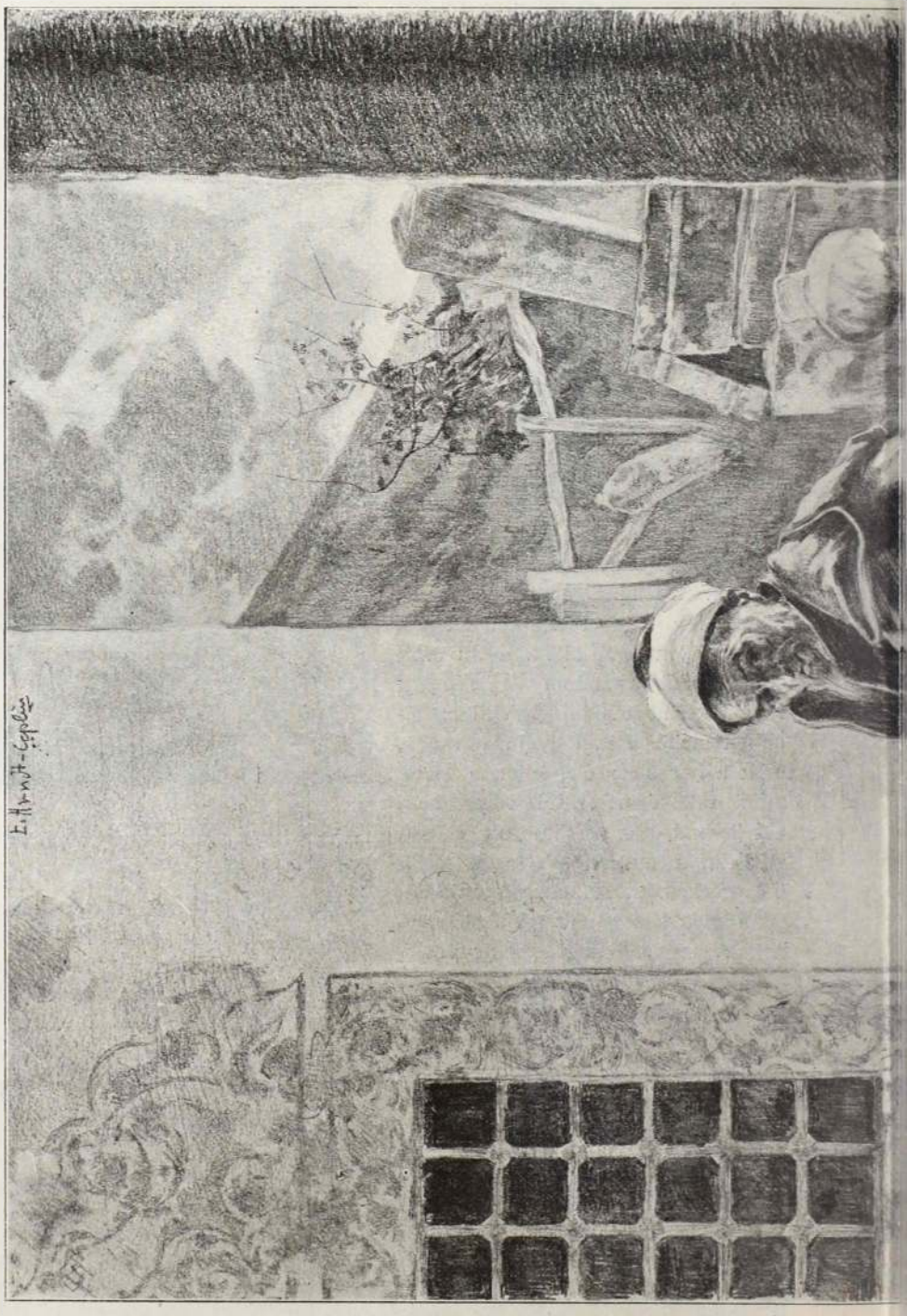

— Ön festette? — fordult hozzá ugyanaz a kollega, ki az imént a vállait veregette. De hát miért nem mondta ezt akkor, mikor Blau Jakabot mondták a freskók festőjének.

— Hja, kedves kollega, oly festmények szerzője lenni, melyekről azt állitják, hogy Blau Jakab festette, nem dicsőség; de ha ráfogják, hogy Munkácsy festette azokat, minden okos piktor sietve fogja bevallani, hogy ő a festőjük s nem Munkácsy.

SZINHÁZI KRÓNIKA.

Bűnhődés és Pietro Caruso.

Először a Nemzeti Szinházban okt. 28-án

Zacconi nagy sikere rávitte a Nemzeti Szinházat, hogy Bracco kis drámájával kisérletezzék. Az ilyfajta darabok csak egy nagy művész számára iródnak, vele együtt diadalmaskodnak s le is tünnek a szinpad egéről mindaddig, a mig egy másik hasonló nagy művész programmjába nem veszi. Irodalmi értékük azonban igen kicsi.

Nálunk Gabányi játszotta ezt a virtuóz-szerepet. Gabányi nagy művész, de ez a szerep nem az ő számára iródott. Gondos, kidolgozott

Muzulmán temetőben.

Arndt Leo rajza.

alakitást nyujtott, melynek egyes részletei kitünőek voltak, de az egész alak elmosódott s hatástalan volt.

Bracco mellett a szinház ismét Dumas-val próbálkozott meg. Dumas-val, a ki fiatal, forratlan, czéljának és irányának kezdetén álló kezdő. A technikája már brillians, de az irói kvalitása még gyenge. A bűnös nő, a kit a szerelem megtisztit; az elbukott asszony, aki nem büntetést, hanem bocsánatot érdemel — már megfogta a költő szivét, de még nincs hozzá formája, ereje, hite és retorikája. Inkább egy darab váza, mintsem egész darab a Bűnhődés. S ezt megérezte nagyon hamar a közönség, mely lelkesedésével inkább az iró, mint a darab mellett tüntetett. Márkus Emilia művészetének egész erejével játszotta a bűnös nőt és sikere teljes volt.

dr. sz. i.

Aeneas papa.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Arthur W. Pinero. Forditotta Mihály József. A Vigszinház ujdonsága.

Ilyen jó bohózatok előadása közben irigykedve gondolok szomszédaimra, a kik kedvük szerint nevethetnek, anélkül, hogy egy elmés fordulatnál, vagy jobb jelenetnél előbb gondolkodniok kellene a fölött, hogy észszerü és logikus-e ez igy? Angol iró bohózata «Aeneas apó» nem azokból a végtelen könnyelmüséggel megirt franczia bohózatok fajtajából való, hanem nagy gonddal, sőt logikával megszerkesztett darab.

Egy tizennégy (recte 19) éves fiuról van szó, ki mostoha apját mulatni viszi. A mulatohelyen kerül azután össze a férj, a feleség, a fiú, szóval mindenki, a kinek nem szabadna ott lennie. Az első felvonás és a harmadik felvonás első része aratták a legnagyobb tetszést.

A szereplőkről ismét csak a legjobbat irhatjuk. *Hegedüs*, *Gál* és *Goth* jelesebbnél-jelesebb alakitást mutatnak be. A nők közül *Lánczy* Ilka, *Delli* Emma, *Boros* Ferike és *Varsányi* Irén tüntek ki kis szerepeikben.

—ndi.

A bibliás asszony.

Operette 4 felvonásban. Szövegét irták: Antony Mars és Maurice Henneguin; zenéjét Victor Roger.

III. Ernő czirill király, a királynéra bizván makacs parlamentjét és miniszteriumát, Párisba jön, hogy az Opera hires első tánczosnőjével, az isteni Theával megismerkedjék s a szerelem zavartalan boldogsága közepette elfeledje zajos uralkodásának gondjait. A szép tánczosnőt azonban többen is imádják, köztük Chatellerault márki is, a kinek ugyan fiatal és szép felesége van, de a ki ellen két alapos oka van a hütlenségre: hogy mindig a bibliát olvassa és olvastatja, és — mai nap az ilyesmiken már meg sem botránkozunk — és nem hagyja égve a lámpát, mikor pedig annak a márki úr izlése szerint égve kellene maradnia. A márkiné azonban neszét veszi férje csapodárságának s elhatározza, hogy visszahóditja magához. E czélból szövetkezik a jószivü Theával, a ki mint unokanővérét mutatja be a

T. Hadrik Anna.

társaságnak s a tőle vett leczkékből megtanulja, hogy: — kevesebb biblia és több *világosság* nem árt a szép fiatal asszonyoknak. III. Ernő ő felsége pedig hiába teszi meg a hosszú utat, mert Thea helyett — egy húsz év előtti visszonyát élvezi végig második és rosszabb kiadásban, azonban — a sötétség leple alatt — azon hitben, hogy az isteni Theával élvezi a paradicsom gyönyöreit. A miből kitetszik, hogy ő felsége igen ostoba uri ember s igy megérdemli sorsát.

A darab: régi történet, régi fogások, izléstelen viczczek, különben pedig üres beszédek hosszú fonalon. A Roger munkája már különb, de nem tulságosan eredeti s igen egyhangú. Ezen kivül sok minden van a darabban: ballet, igen sok trikot, néhány szép diszlet, s igen kevés ruha. Hacsak III. Ernő aktualis és általánosan ismert alakja nem lesz vonzerő, alig éri meg huszonötödik előadását.

Küry Klára ezuttal hálátlan szerephez jutott s csak az ő művészete tudta ezt a szerepet primadonnaszereppé átgyurni. Annál hálásabb volt Thea szerepe s Bárdy Gabi ki is aknázta.

dr. sz. i.

Tiz év.

Dramolett 1 felvonásban. Irta: *Latzkó* Andor. A *Magyar Szinház* ujdonsága.

Midőn a függöny legördült, taps hangzott fel a szinházban. *Beöthy Zsolt* egyetemi tanár lelkesen tapsolt, egy csinos, szőke haju courtisane pedig a földszint hátulsó soraiban lelkesen pisszeget. És a courtisanne-nak volt igaza.

Harminczöt perczig tartott a dramolett előadása és a végén négyszer hivták ki a szerzőt a lámpák elé. Ha négy perczig tartott volna az előadás, akkor hálából — úgy gondolom — 35-ször tapsolták volna ki Latzkó Andort.

D. Vlád Gizellá-nak valami nevelőnőből felcseperedett orfeuménekesnőt, *Szilágyi*-nak pedig grófot kellett volna játszania. Vlád Gizella épp úgy nem volt énekesnő, mint Szilágyi nem gróf és mint a dramolett — nem dramolett.

h. a.

T. Hadrik Anna.

A fővárosi közönség egy dédelgetett kedvenczét mutatjuk be olvasóinknak. *Hadrik* Anna, a Krecsányi-szintársulat drámai hősnője, sokkal ismertebb művésznői egyéniség, semhogy kiváló tehetségéről bővebben kellene referálnunk ez alkalommal, amidőn Temesvárott fényes sikereket aratott Echegaraya «Folt mely tisztit» czimü drámájában. Kik látták a budai szinkörben, hogy Hadrik Anna mennyi művészi erővel játsza Magdát, Ronow Agnest, Évát stb., azok csak természetesnek találhatják legutóbbi sikerét Temesvárott.

UJ TÁBORSZERNAGYOK.

Budapest, 1898 november.

Szerettük volna az ujonnan kinevezett katonai excelenciásoknak arczképeit bemutatni, de szándékunk az uj táborszernagyok udvariassága folytán hajótörést szenvedett. Igenis, ők valamennyien udvariasak, mert azt a helyet, melyet arczképük a Caldero n

kirakatában és arczképgyüjteményében elfoglalt volna, szeretetreméltó lemondással átengedték a hazai szinpadi művészet ötöd és tizedrangu csillagainak. Tiszteletre és bámulatra méltó katonai jellemvonás ez, mely fumigálja a közönséges halandó hiuságát s mely becsvágyának minden kielégitését azokban az eredményekben találja, melyet tevékenysége által elért. S ez a legfelsőbb helyről jövő kitüntetés, mely az uj táborszernagyokat érte, kétségtelen bizonyitéka annak, hogy az illetők minden tekintetben betöltötték hivatásukat abban a nagy horderejü szerepben, mely nekik hadseregünk körében osztályrészül jutott.

Ebben a legfelsőbb kitüntetésben a következők részesültek :

lovag *Hold* Sándor, a 14. hadtest parancsnokló tábornoka,

ohstorffi *Probst* Emil, a 12. hadtest parancsnokló tábornoka,

vezzai *Succovaty* Ede, a 3. hadtest parancsnokló tábornoka,

Fabini Lajos, a 6. hadtest parancsnokló tábornoka és

áhnenburgi *Bolfras* Arthur főhadsegéd.

Igaz örömmel fogadták katonai körökben a felsorolt parancsnokok előléptetését s ebben az örömben osztozik a polgári társadalom is, mert az uj táborszernagyok mindegyike megtudta szerezni szimpathiáját ennek az osztálynak is, melynek társadalmi élete elől nem zárkóztak el, hanem azon voltak, hogy a kölcsönös érintkezés által székhelyük társadalmi életét fejleszszék s azt minél tartalmasabbá és egymásra nézve minél élvezetesebbé tegyék.

Bolfras Artur, jól tudja mindegyik, hogy Ő felségének a főhadsegédje. Ebben a hivatásában mindig ő felsége mellett látjuk, valahányszor abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy királyunk Magyarországon tartózkodik. S ki ennyire meg tudta magát kedveltetni a legmagasabb helyen, annak bizonyára van némi érdeme azokban a nemes tettekben, melyek miatt hazánk népe annyi szeretettel, áhitattal ejti ki ajkán a legjobb király nevét.

KÉPTALÁNY.

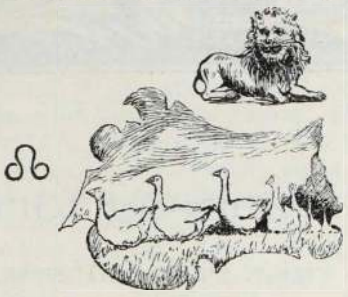

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Szomaházy István «Kártyakodex»** czimü könyvét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képtalány megfejtése :

Kalmár időket élünk mostanában.

A megfejtők között kitüzött dijat, **Verne Gyula „Hóditó Robur"** czimü regényét Dörgicsei Berta urhölgy nyerte meg.

Helyesen fejtették meg : Könke Károly, Adler Géza, Khabay Olivér, Dörgicsei Berta, Deutsch Mariska, Vékony Demeter, Farkas Gyula, Kálmán Samu.

A 42. számban közölt rejtvény megfejtését utólagosan a következők küldték be : Schneller Ferencz, Hnatke Amália, Penyaska Mariska.

IRODALOM

Taksonyi József «Borongás» czimü verses kötetre hirdet előfizetést. A könyvnek, mely deczember hó folyamán fog megjelenni egy forint az ára. Az előfizetési pénzek szerző czimére (Budapest. Gellérthegy-utcza 47. küldendők.

— **A család támasza.** Irta Dauet Alfonz. Forditotta Gerőné Cserhalmi Irén. Ára a három kötetnek vászonkötésben 1 frt 50 kr. Abban a testvérpárban, mely körül e regény cselekvénye forog, hiven tükröződik a franczia karakter, hiven a kiválóságaiban és hiven gyengeségeiben. Testvér a regénynek ez a két hőse, de mintha a világ két végéről kerültek volna egymás mellé és csak Daudetnak, a nagy jellemzőnek, finom világitása mellett vesszük észre a jellemük ellentétességében is megnyilatkozó közösséget. A két főhős alakja köré a modern társadalom minden rétegének képviselői sorakoznak, széles mederben folyó társadalmi rajzok, kedves jelenetek, megható epizódok növelik a regény érdekességét.

George Eliot. Romola Nem első regénye ez, melylyel Eliot-t irodalmunkban üdvözöljük. *Romola* azonban minden munkájánál különb. Regény keretében hatalmas korkép ez, mely a XV. századvégi és XVI. sz. elejei Olaszországot mutatja be. A forditás igen jó és a regény kiadásával a Kisfaludy-Társaság igazi szolgálatot tett irodalmunknak. Megjelent a Franklin-Társulatnál és a három vaskos kötet ára 5 frt, vászon-kötésben 6 frt 50 kr.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza.

BEKÖTÉSI TÁBLÁK

a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» első félévi számaihoz már elkészültek és kiadóhivatalunkban **1 frt 20 krért** megrendelhetők.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Reich B. lapunk eddigi szerkesztője egészségi okokból e hó elsején megvált állásától. Ámde hisszük, hogy hosszabb pihenés helyreállitja megrongált szervezetét, s ő ujból megkezdheti majd működését lapunknál, mely az ő távozását igaz sajnálattal látta.

V—k. B—a. Költeménye csak abban az esetben volna közölhető, ha alaposan átgyurnók. Erre azonban nem vállalkozhatunk.

Jetta. A megfejtést sziveskedjék csütörtök reggelig beküldeni, mert a később érkező megfejtők neveit csak a következő héten közölhetjük.

X. X. Türelem, uram, türelem. A jó vers sose jelenik meg — későn.

J. J. Az első Ideált némi simitással közölni fogjuk.

K. László. Kérését teljesitettük. A közlésről lemondunk.

N. L. Nagy Károly. Elkésett velük.

H—y Ö—n. Átkutattuk az inventáriumot, melyet lapunk előbbeni szerkesztőjétől átvettünk, de abban a reklamált kéziratoknak nem akadtunk nyomára. Ebben a körülményben van a felelet arra a kérdésére, hogy miért nem jelennek meg versei.

Nem közölhetők : Pán. A haldokló nyomor. A vallás és a művészet. Arab mesék.

Szerkesztő: Basch Árpád.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Gérard felé közeledve félig kinyitotta markát és mutatta neki az állatkát, mely kétségbeesve rezegtette szürke és rózsaszinü szárnyait. Ugy-e milyen különösek, ez a hegyes fej, meg ezek a gyémánt ragyogásu fekete szemek?

Gérard hogy jobban lásson megfogta Heléne kezét és közelebb vonta szemei felé, ugy hogy egészen közel voltak ajkaihoz. Laheyrard kisasszony érezte kezén az ifju lehelletét.

— Milyen szépen nuancirozottak szárnyai — mondá.

— Szeretnék egy ilyenfajta rózsaszinü ruhát, — kiáltott fel Heléne, — szeretném üveg alá tenni, hogy holnap lefesthessem.

— Nem, — felelt Gérard, legyen nagylelkü, ugy is elég soká volt bezárva gubójának unalmas börtönébe.

— Akár csak ön, — szólta el magát Heléne.

— Igen, mint én, — válaszolá vidáman Gérard, — ez talán egyedüli örömteljes napja, ne fossza meg tőle.

— Igaza van, menj utadra, te kóbor lény és éld vigan szabadságodat.

Kinyitotta markát és a pillangó, vigan, zümmögve repült tovább, Gérard elgondolkozott. Talán arra gondolt, hogy további hasonlatosság nincs is közte és a pillangó közt, mert mig ez ismét szabadon röpködött a virágok között, az ő szive zálogba maradt Heléne kezei között. Mikor haza tért ugy érezte, hogy nagy átalakuláson ment át; a sejtelem homályos fénye kezdett benne derengeni, hasonlatosan azon bizonytalan világossághoz, mely a fák lombjai közt terjeng a hold feljöttekor.

VI.

Innen kezdve Gérard többször eljárt Mariushoz. A lelkiismeretét avval nyugtatta meg, hogy ezen látogatásoknak okát, melyekről apja mit sem tudott, kárpótlás gyanánt tekintette azon kötelességszerü unalom ellenében, melyet Grandfief-éknél kellet elszenvednie. Nem tekintette magát komolyan lekötöttnek Georgette-el szemben; eljárt oda, mert nem akart engedetlen lenni apja iránt, de azután a Laheyrard-ékhez szökött át, hogy a szenvedett kinokért kárpótlást leljen azon benső, rokonszenves fogadtatásban, mely vele született tulajdonsága a gyorsan ismeretséget kötő párisiaknak. Laheyrard asszony többször szemére hányta, hogy oly ritkán jár hozzájuk, Heléne pedig barátjaként bánt vele.

Titkos erő vonta Heléne-t ezen fiatal ember felé, ki többnyire tartozkodó, de néha kedvesen közlékeny, félénk és lelkesedő, müvelt és naiv volt egyszersmind, kinek a vidéki nevelés az erdei gyümölcs sajátos báját és zamatját kölcsönözte.

Lassan, lassan bevezette, beavatta bizalmasabb, belsőbb életébe, megmutatta neki festményeit, zongorázott és énekelt előtte, beszélt neki Párisról, hol Gérard még sohasem volt. Heléne szellemes és csapongó, néha érzelmes majd tréfásan gunyos társalgása, tarkitva számos a műtermekben szokásos szavakkal, eddig ismeretlen, vonzó világ fátyolát lebentette fel Gérard előtt.

Heléne mellett oly tudatlannak tartotta magát és mégis százszor ékesszólóbbnak találta és százszor jobban érezte magát ott, mint másutt.

Különben a szerelem szóba sem került köztük, sem a modern társalgások elkopott aprópénze, a hidegeszü bókolás; néha azonban sokatmondó jelek mutattak valamire ... Hosszu nyugtalanitó szünetek a beszélgetésben, édest örömest meghosszabbitott érintkezése kezeiknek, mikor a hangjegyek lapjának forgatásánál összeértek, az elbucsuzáskor szakitott és adott virágok. Ezek a finom semmiségek mily ékesen szólók. A szerelem nyilvánulásai közt a kezdet ezen néma jelei a legbájosabbak és Gérard gyönyörteljes elragadtatással élvezte a szerelem symphoniájának andante-ját.

Egy este, alig hogy Gérard elment, Finoël lépett a műterembe. Zongora mellett ülve, Heléne szomszédjának kedvelt dalait játszotta. Finoël, mintha érezte volna, hogy Gérard még néhány perczczel ezelőtt ott volt, mindjárt reáforditotta a beszédet.

— Éppen most távozott, — mondá Heléne.

— Ugy! Hát fogadja most látogatásait?

Azután gonoszkodó hangsulyozással tette utána:

— Sokat beszélnek a városban Grandfief kisasszonynyal leendő házasságáról.

Heléne elsápadt. Ez a váratlan hir kinosan hatott reá. Hiába mondogatta magában, hogy hiszen neki semmi joga Gérard szivéhez, mégis a fájdalom összefacsarta szivét és éppenséggel rossz néven vette Finoëltől ezen kellemetlen hiradást.

— Oh, — mondá tettetett közönynyel — ezen semmi csodálni való nincsen. Seigneulles ur azon helyzetben és korban van, hogy házasodhatik és Georgette jó partie. Igaz is, azt tudja-e, hogy Grandfief-ék bált adnak?

— Mikor? — kérdé Finoël nyugtalanul.

— A jövő csütörtökön ... A meghivókat már szétküldték, apa tegnap kapta a mienket és valószinüleg ön is otthon találja a magáét hazatértekor.

Francelin-t szemmel-láthatólag igen nyugtalanitotta ez a dolog. Mindég legélénkebb óhaját képezé, hogy egyszer Grandfief-ékhez, kiknek szalonja a leghozzáférhetlenebb volt Juvignyben, meghivást kapjon. Oda bejutni, bebocsáttatni annyi volt a fiatal nagyravágyó számára, mint a honositás jogát megszerezni az ottani előkelő társaságban. Aggodalma olyan észrevehetővé vált, hogy Heléne szükségét érezte a további megnyugtatásnak.

— Beszéltem e tárgyban, említettem önt Georgette előtt és ilyen zenei tehetséget mint ön, nem fognak figyelmen kivül hagyni.

Mindamellett Francellin csak félig volt megcsillapodva. Alig találta a helyét, megröviditette látogatását és sietett haza lakására a collégium mellé.

Reszketett, mialatt ajtaját felnyitotta és gyertyáját meggyujtotta. Mikor a lobogó láng némi világosságot terjesztett, fürkésző szemekkel gyorsan átkutatta a szoba egész terjedelmét. Nem látta az annyira várt, óhajtott meghivót és szive összeszorult. Ujra átkutatta a szobát, mindenütt keresgélve. Semmi. Ekkor dühösen rohant a lépcső felé, hogy a takács feleségét kérdőre vonja, midőn a lépcsőn feljövő Reine-vel találkozott, ki egy összehajtott papirdarabot nyujtott feléje. Kiragadta kezéből, de az fájdalom csak a helybeli ujság legutolsó száma volt.

— Tudja kérem biztosan, hogy nem hozott számomra meghivót a salauchesi bálba?

— A néném nem kapott semmit, — felelte Reine s gonoszul hunyorgatott szemeivel.

Francelin ajkai egészen szinüket vesztették.

— Kifelejtettek, — mondá hörgő hangon. (Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,

Muzeum-körút 39. szám.

A nő legnagyobb kincse a szépség,

mely csakis a világhirü szépitőszer, a néh. **Med. Dr. A. Rix** által feltalált

Original Pompadour Pasta

használata által érhető el és tartható meg még a legmagasabb korig is.

Az Original Pompadour Pasta a használatban **friss, üde arcszint, vakitó, ránczmélküli arczbőrt** ad; jótállás mellett (**a pénz különbeni visszaadásával**) eltüntet szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, **pattanást, vörösséget** és az arcz mindenféle tisztátlanságát. 40 év óta használatban a **legmagasabb uraságoknál, müvészeknél** stb., a miről bizonylatok és köszönő levelek betekinthetők. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát **40 éves fennállása** is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. **Próba-Tubus darabonként 50 kr.**

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crême, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal **Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne (Anton Rix & Bruder)** a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, **Wien, Praterstrasse 16.** Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. **Budapesten főraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12, Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszertára Váczi-körút 17. Dankovsky István V., Wurm-utcza 5.**

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.

PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.

LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, NEGYEDÉVRE FRT 2.—.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

Ajánlat.

2368/98. A közös hadügyminiszterium a I. alatt mellékelt kimutatásban felsorolt, bőrből készült ruházati és felszerelési czikkeket, melyek az 1899. évi rendes szükségletből a magyar ipar részére fenntartott hányad $^1/_4$ részét képezik, kisiparosoknál szándékozik beszerezni. A szállításban résztvevőkre nézve a következő határozmányok szolgáljanak zsinórmértékül:

1. A szállításban csakis Magyarországban lakó és az illető ipar önálló gyakorlására iparhatósági igazolványnyal jogositott mesterek vehetnek részt.

2. Minden ilyen kisiparos szabad választása szerint akár önállóan, akár mint valamely kisiparos szövetkezet tagja, vehet részt a szállításban. Első esetben az alább látható A) minta szerint szerkesztett ajánlatot maga tartozik benyujtani. Azon kisiparosok, kik a szállítás eszközlése czéljából szövetkezetet alkotnak, kötelesek mindenekelőtt egy meghatalmazottat választani, ki azután a jelzett minta értelmében szerkesztett ajánlatot az általa képviselt kisiparosok névjegyzéke kiséretében tartozik beküldeni. E névjegyzék mintája B) alatt egyidejüleg csatoltatik. Ha a meghatalmazott ugy valamely czipészmesterek szövetkezetének, valamint szijgyártó- stb. mesterek szövetkezetének is meghatalmazottja volna, akkor az ugy a czipészmesterekre, valamint a többi mesterekre vonatkozólag is külön ajánlatot jegyzék kiséretében tartozik benyujtani. Ha egy és ugyanazon szövetkezethez tartozó kisiparosok különböző hadbiztossági kerületekben laknak, akkor a meghatalmazott által minden hadbiztossági kerületre vonatkozólag külön-külön szerkesztendő ajánlatban csakis az illető hadbiztossági körletben lakó szövetkezeti tagok nevezendők meg. Más szövetkezeti tagok a hadbiztosságok részéről figyelembe nem vétetnek.

3. Az illető iparág önálló gyakorlására való jogosultság oly helyeken, hol iparhatóság van, e hatóság által, más helyeken pedig a községi előljáróság részéről igazolandó az ajánlaton, illetve ahhoz csatolandó névjegyzéken. Ezen igazolás nélküli ajánlatok (jegyzékek) figyelembe nem vétetnek.

4. Azon kisiparosok, kik egy szövetkezet tagjai, egyidejüleg mint magánosok nem pályázhatnak. Ugyszintén egy kisiparos sem lehet egyidejüleg két vagy több szövetkezetnek tagja.

5. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb 1898 deczember hó 8-án déli 12 óráig azon katonai területi hadbiztossághoz nyujtandók be, melynek területén a kisiparosok (a szövetkezet meghatalmazottja) laknak. E hadbiztosságok a következők:

a	4.	hadtest hadbiztossága	Budapesten
az	5.	« «	Pozsonyban
a	6.	« «	Kassán
a	7.	« «	Temesvárott
a	12.	« «	N.-Szebenben
a	13.	« «	Zágrábban.

szabad; ép ugy nem szabad a cinezett (canul) szegecseknek, melyekkel a betéttalpbélés megerősittetik, az utóbbiból kiállani. A betéttalpbélésnek nem szabad elválnia és minőségre a mintával legalább is egyeznie kell.

13. A beszállitott lábbeliek bevizsgálása tekintetében megjegyeztetik, hogy mindenekelőtt a lábbeliek belső minősége fog megvizsgáltatni — és pedig az átvevő tiszt szabad választása szerint — minden egyes szállitmány-részletből kémpróbák utján kijelölendő egy százaléknak (vagy legalább egy párnak) felfejtése által. Ha a kémpróba vizsgálat alkalmával kifogás nem merült fel, akkor az egész szállitmányrészlet megvizsgáltatik, mely alkalommal azonban a lábbeliek nem fejtetnek fel. Ha a kémpróba vizsgálat alkalmával a belső minőséget illetőleg oly hiányok merülnek fel, melyek a megvizsgált darabok mintaszerütlenségét kétségtelenné teszik, akkor az egész szállitmány-részlet azonnal visszautasittatik. Ha pedig a kémpróba vizsgálat alkalmával a megvizsgált czikkek mintaszerüsége tekintetében kétely merülne fel, az esetben a kémpróba utján eszközölt vizsgálat két, — a körülményekhez képest három százalékra is (de legalább két-három pár lábbelire) terjesztetik ki. Ha a kémpróba vizsgálat alkalmával felfejtett darabok minősége ellen oly kifogás nem merül fel, mely a visszautasitásra okot szolgáltatna, akkor ezen darabok a kincstár költségén ujból helyreállittatnak. Ellenkező esetben pedig a czikkek felfejtett állapotban adatnak vissza a szállitónak a nélkül, hogy az ezen czikkekért kártalanitást igényelhetne. Felszerelési- és lószerelvényczikkek darabonként vizsgáltatnak meg.

14. Azon czikkek, melyek a bevizsgálás alkalmával mintaszerüeknek nem találtattak, vagy melyek csak a szállitási határidő lejárta után szállittattak be, az átvételből kizáratnak.

15. Az esetben, ha a kisiparos (szövetkezet) a czikkek visszautasitását indokoltnak nem találja, jogositva van a részrehajlatlan (vegyes felülvisgálati) bizottság kirendelését kérni. Az erre vonatkozó beadvány legkésőbb a visszautasitástól számitott 14 nap alatt azon hadtestparancsnoksághoz nyujtandó be, melynek területén azon katonai ruhatár (átvételi hely) van, mely a czikkeket visszautasitotta. A részrehajlatlan bizottság, — melynek megalakitása iránt az emlitett hadtestparancsnokság tartozik intézkedni — egy csapatállománybeli törzstisztből, mint elnökből, két csapatállománybeli századosból, (kapitány) egy katonai hadbiztossági tisztviselőből és három polgári szakértőkől alakul, mely utóbbiak közül egyet a szállitó, egyet az átvevő katonai ruhatár (illetőleg azon hadtest hadbizottsága, melynek területén az illető átvételi hely van) és egyet — a hadtestparancsnokság megkeresésére — a kereskedelmi bíróság küld ki. Ha a kereskedelmi bíróság nincs azon helyzetben, hogy szakértőt nevezzen, akkor a hadtestparancsnokság az illető kereskedelmi és iparkamrát keresi meg ez iránt. Az összes bizottsági tagok többsége által a czikkek elfogadása vagy visszautasitása iránt — a szállitási feltételek alapul vétele mellett — hozott határozata olyan végleges döntés-

Elkésve beérkező vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Próbaminták felmutatása és óvadék letétele nem kivántatik.

7. Egy szállitási részleg pénzértéke a szállitásra pályázó kisiparosok összes számának a kiirt szállitási mennyiséghez való arányától fog függni. A lábbeliekre vonatkozólag a közös hadügyminisztérium fentartja magának azon jogot, hogy az egyes kisiparosok (szövetkezetek) által szállitandó lábbeliek nemét és méretnagyságát a megrendelésnél állapitsa meg. Könnyü czipők szállitása csak oly ajánlattevőknek fog odaitéltetni, kik ajánlatukban külön kijelentik, hogy ilynemü lábbelit is szállitani óhajtanak.

8. A szállitandó czikkeket a szállitásban részes kisiparosok saját mühelyükben (esetleg a szövetkezet által a szövetkezet tagjainak közös költségén berendezett mühelyekben) tartoznak előállitani. Az odaitélt szállitást más személynek átengedni — akár dijazás mellett, akár dijtalanul — tilos, mert ennek következménye volna, hogy az illető czikkek az átvételből kizáratnak.

9. Az árviszonyok tekintetében a II. alatti jegyzék szolgál tájékozásul; ezeknél magasabb árak nem engedélyezhetők.

10. A megrendelt czikkek beszállitási helye és a beszállitási határideje a szállitás odaitélése alkalmával lehetőleg 1899 január havában fog közöltetni. A beszállitási határidők 1899 május hó 1-je és julius 31-ike közti időszakra fognak esni. A beszállitás lehető megkönnyitése czéljából oly kisiparosok érdekében, kik a budapesti 2. számu ruhatártól nagyon messze eső helységben laknak, a lehetőség szerint közelebb elhelyezett átvételi helyek fognak felállittatni.

11. A beszállitandó czikkek ugy az anyag minősége, valamint az alak, a méretek (lábbelieknél az illető méretnagyság ugy külső mint belső mértékei), suly és készités tekintetében a budapesti 2. számu katonai ruhatárban lévő kincstári mintákkal teljesen egyezőknek kell lenniök. Ezen minták a hozzátartozó leirások és rajzokkal, valamint a lábbeliekre vonatkozó szabási minták (patron) is az emlitett ruhatárnál megtekinthetők, illetve fizetés ellenében megszerezhetők. A szőrmés borjubőr hátbőröndök és tölténybőröndhöz való nád szilánk lemez-betéteket ugymint a mult évihez képest megváltozott mintázatot illetőleg az I. jegyzékben foglalt ide vonatkozó megjegyzésre különösen figyelmeztetnek a vállalkozók. Ha valamely község czipész iparosai a katonai lábbeliek mintaszerü készitése iránt közelebbi tájékozást óhajtanak szerezni, e czélra egy maguk közül kiválasztott mestert a budapesti 2 számu katonai ruhatárhoz küldhetnek, hol az illetőnek az e részben szükséges felvilágositások megadatnak.

12. Gépek használata megengedtetik. A lábbeliek azonban feltétlenül minden részükben varrottak legyenek. A talp megvarrása csakis lánczöltésü (varró) (nem pedig tüzdelő gépekkel is) történhetik. Ha a lábbeliek sarkai sárga réz csavarokkal vagy vas szegecsekkel lesznek megerősitve, ugy azok hegyeinek alsó talpbélést keresztül haladniok nem nek tekintendő, mely ellen sem közigazgatási, sem birói uton egyik félnek sincs további felszólamlási joga. A részrehajlatlan bizottság költségeit az esetben, ha a bizottságnak bemutatott összes czikkek megnem felelőknek nyilvánittattak, a szállitó, — ellenkező esetben pedig — azaz ha az összes czikkek átvétetnek, a katonai kincstár viseli Ha a bemutatott czikkek közül csak egy rész nyilvánittattik meg nem felelőnek, az esetben a szállitó a pártatlan bizottság összes költségeiből csupán azon hányadot tartozik megtériteni, mely a megfelelőnek nem talált czikkek szállitási értékére — összes bemutatott czikkek értékéhez való viszonyitás mellett — esik.

Bécs, 1898 október 15.

I. Jegyzék a szállitandó cikkekről:

A szállitandó cikkeknek megnevezése			Mennyisége	
kész	bakancs	Az 5-től a 13. méretnagyságig.	pár	18836
	könnyü cipő			3417
	félszáru csizma			727
	dragonyos csizma			2634
	huszár csizma			501
nadrágszij			darab	2463
szőrmés borjubőr hátbőrönd	1888. évi M. tartószij készülék ésvastövis nélkül*)			2013
	egészségügyi csapatok számára**)			24
	műszaki csapatok számára**)			114
hátbőrönd tartószij-készülék			készlet	2363
hátbőrönd tartószijhoz való bőrhüvely			pár	119
töltény bőrönd*) **)			darab	2018
lovassági kettős málhatáska tartaléklőszer táska				12
				171
karabély csatlék lovassági derékszijhoz				30
derékszij kapocs nélkül 1888. M.				2273
hüvely-táska	az ismétlő puska szuronyához			3470
	a gyalogsági kardhoz			120
	az utász kardhoz nem lovasitottak részére			87
	az utász kardhoz a szekerész csapatok részére			84

*) Az 1888. évi M. szörmés borjubőr hátbőröndhöz, ugymint a tölténybőröndhöz szükséges nádszilánk-lemez betéteket kötelesek az illető kisiparosok a szállitásra illetékes katonai ruhatárból a beszerzési ár befizetése ellenében beszerezni. A szörmés borjubőr hátbőröndi betétek 1 készletének ára 33 kr; a tölténybőröndi betétek 1 készletének ára pedig 47 kr. Oly bőröndök, melyek más, mint a katonai ruhatárból származó nádszilánk-lemez betétekkel készülnek, az átvételből kizárnak.

**) Az egészségügyi és a műszaki csapatok számára való szörmés borjubőri hátbőröndök, ugymint a tölténytáska mintája a mult évi pályázati hirdetmény óta megváltozott.

A szállitandó cikkeknek megnevezése			mennyisége	
bőr hordcsukor a derékszijhoz			darab	261
lovassági derékszij karabély csatlék nélkül †)				24
puskaszij				2606
karabélyszij az ismétlő karabélyhoz				236
köpenyszij 2. csat· darabbal				863
gyalogsági lovassági	töltény-táska	8 mm. töltényhez, tölténytartó nélkül		6453
		8 mm. töltényhez		2901
forgópisztolytok hordszijjal				79
lovassági kard-		kötő		465
		markolatszij		218
dob-	szij: tartó kamóval, dobverő hüvely nélkül			27
	vállszij			31
nyeregtakaró szilárd oldallapokkal biró nyereghez				352
felső heveder				247
alsó heveder	csatlék nélkül			265
	-csatlék			1154
kantárfej				326
csikófék				310
feszitő zablaszár				348
csikó zablaszár				461
kengyelszij				399
hátsó	első	málhaszij		1526
	oldal			1031
	közép			384
bőr kötőfék	kötőfékszár nélkül ***)			551
	-hez való kötőfékszár (rugós kamó nélkül és tövis nélküli csattal)			683
szügy szerszám				265
patkótáska tartószijjal				199
1888. évi M. lovassági	tábori főzőedény-tartószij		pár	711
			darab	143
lovassági szakasz lámpa-bőrtok				11
gyalogsági ásó-bőrtok				180

II. Jegyzék a szállitási árakról.

A cikkek megnevezése			Egységár számokban frt	kr	szóval forint	krajcár
1	pár—kész	bakancs 5	5	24	öt	huszonnégy
1		6	5	13	öt	tizenhárom
1		7	5	11	öt	tizenegy
1		8	5	06	öt	hat
1		9	4	94	négy	kilencvennégy
1		10	4	96	négy	kilencvenhat
1		11	4	80	négy	nyolcvan
1		12	4	78	négy	hetvennyolc
1		13	4	72	négy	hetvenkettő

A cikkek megnevezése				Egységár számokban frt	kr	szóval frt	krajcár
1	darab	nadrágszij		—	20	—	husz
1	darab	szőrmés borjubőr hátbőrönd	tartószij készülék és vastövis nélkül	5	28	öt	huszonnyolc
1			egészségügyi csapatok részére	4	72	négy	hetvenkettő
1			műszaki csapatok részére	5	12	öt	tizenkettő
1	készlet	hátbő önd tartószij készülék		1	37	egy	harminchét
1	pár	hátbőröndtartó szijhoz való bőrhüvely		—	12	—	tizenkettő
1	darab	töltény bőrönd		3	40	három	negyven
1		lovassági kettős málhatáska tartaléklőszertáska	-val	8	37	nyolc	harminchét
1			nélkül	7	51	hét	ötvenegy
1		karabélycsatlék lovassági derékszijhoz		—	14	—	tizennégy
1		derékszij kapocs nélkül M. 1888.		—	48	—	negyvennyolc
1		hüvely	az ismétlő-puska szuronyához	—	22	—	huszonkettő
1			a gyalogsági kardhoz	—	26	—	huszonhat
1		táska	az utász-kardhoz nem lovasitottak részére	—	27	—	huszonhét
1			az utászkardhoz a szekerész-csapat részére	—	31	—	harmincegy
1		bőrhordcsukor a derékszijhoz		—	06	—	hat
1		lovassági derékszij karabélycsatlék nélkül		—	54	—	ötvennégy
1		puskaszij		—	35	—	harmincöt
1		karabélyszij az ismétlőkarabélyhoz		—	69	—	hatvankilenc
1		köpenyszij 2 csat darabbal		—	12	—	tizenkettő
1		gyalogsági töltény-táska	8 mm. töltényhez tölténytartó nélkül	1	27	egy	huszonhét
1		lovassági	8 mm. töltényhez	—	50	—	ötven
1		forgó pisztolytok hordszijjal		1	63	egy	hatvanhárom
1		lovassági kard	kötő	—	86	—	nyolcvanhat
1			markolatszij	—	34	—	harmincnégy
1		dob	szij, tartókamóval, dobverőhüvely nélkül	1	05	egy	öt
1			vállszij	—	33	—	harminchárom

A czikkek megnevezése					Egységár számokban frt	kr	szóval forint	krajczár
1	pár—kész	könnyü cipő	5	a méret nagyságban	3	83	három	nyolczvanhárom
1			6		3	77	három	hetvenhét
1			7		3	76	három	hetvenhat
1			8		3	71	három	hetvenegy
1			9		3	66	három	hatvanhat
1			10		3	65	három	hatvanöt
1			11		3	53	három	ötvenhat
1			12		3	53	három	ötvenhárom
1			13		3	51	három	ötvenegy
1		félszáru csizma	5		7	02	hét	kettő
1			6		6	95	hat	kilenczenöt
1			7		6	91	hat	kilenczvenegy
1			8		6	87	hat	nyolczvanhét
1			9		6	60	hat	hatvan
1			10		6	59	hat	ötvenkilenc
1			11		6	50	hat	ötven
1			12		6	47	hat	negyvenhét
1			13		6	45	hat	negyvenöt
1		dragonyos csizma	5		9	02	kilenc	kettő
1			6		8	96	nyolc	kilenczenhat
1			7		8	92	nyolc	kilenczenkettő
1			8		8	87	nyolc	nyolczvanhét
1			9		8	58	nyolc	ötvennyolc
1			10		8	57	nyolc	ötvenhét
1			11		8	48	nyolc	negyvennyolc
1			12		8	45	nyolc	negyvenöt
1			13		8	43	nyolc	negyvenhárom
1		huszár csizma	5		9	19	kilenc	tizenkilenc
1			6		9	12	kilenc	tizenkettő
1			7		9	08	kilenc	nyolc
1			8		9	04	kilenc	négy
1			9		8	70	nyolc	hetven
1			10		8	68	nyolc	hatvannyolc
1			11		8	60	nyolc	hatvan
1			12		8	56	nyolc	ötvenhat
1			13		8	54	nyolc	ötvennégy

† E cikkből 5% az 1., 95% a 2. méretnagyságban lesz előállitandó.

***) E czikkből a szükséglet fele az 1., fele a 2. méretnagyságban lesz előállitandó.

A czikkek megnevezése				Egységár számokban frt	kr	szóval forint	krajczár
1	darab	nyeregtakaró szilárd oldallapokkal biró nyereghez		6	06	hat	hat
1		felső heveder		1	68	egy	hatvannyolc
1		alsó heveder	csatlék nélkül	1	46	egy	negyvenhat
1			csatlék	—	64	—	hatvannégy
1		kantárfej		—	91	—	kilenczvenegy
1		csikófék		—	46	—	negyvenhat
1		feszitő zablaszá		—	64	—	hatvannégy
1		csikó zablaszá		—	58	—	ötvennyolcz
1	pár	kengyelszij		1	30	egy	harmincz
1	darab	első hátsó	málhaszij	—	23	—	huszonhárom
1			oldal		30	—	harmincz
1			közép	—	37	—	harminczhét
1			kötőfék nélkül	1	48	egy	negyvennyolcz
1		bőr kötőfék	hez való kötőfékszár (rugós kamó nélkül, tövis nélküli csattal	—	53	—	ötvenhárom
1		szügyszerszám		1	39	egy	harminczkilencz
1		patkótáska tartószijjal		1	—	egy	—
1		1888. évi M. lovassági	tábori főzőedény tartószij	—	10	—	tiz
1				—	40	—	negyven
1		lovassági szakaszlámpa bőrtok		1	19	egy	tizenkilencz
1		gyalogsági ásó bőrtok		—	73	—	hetvenhárom

A) minta.

A cs. és kir. . . . . hadtest hadbiztosságának . . . . . -ben.

50 kros bélyeg

Ajánlat.

Én N. N. . . . . i lakos (vármegye, helység, utca, házszám) ezennel kijelentem, hogy mindennemü, mennyiségü és méretnagyságu*) lábbelit a közös hadügyminiszterium által 1898 évi október hó 15-én 2368/13 sz. alatt kelt hirdetménynyel közzétett árak mellett, e hirdetményben foglalt határozmányok értelmében, melyek előttem teljesen ismeretesek és melyeknek magamat teljesen alávetem, szállitani hajlandó vagyok.

Könnyü cipők**) szállitását ugyanazon feltételek mellett szintén elvállalom.

*) A felszerelési és lószerelvénycikkekre ajánlatot tevők «a mindennemü, mennyiségü és méretnagyságu lábbelit» szavakat elhagyják és e helyett azon cikkek nemét és menynyiségét jelölik meg, melyet szállitani szándékoznak.

**) E tétel csak azon kisiparosok ajánlatába veendő fel, kik esetleg a könnyü cipők szállitására is vállalkoznak.

Azon kisiparosokra vonatkozó névjegyzéket (jegyzékeket), kiknek nevében ezen ajánlatot benyujtom, idecsatolom.***)

Kelt . . . . . 1898. . . . .

Aláirás

(vezeték és keresztnév olvashatóan irva.)

Hogy N. N. ur N. . . . i lakos önálló ipar gyakorlására jogositott cipész (szijgyártó) mester, bizonyitom †

Az iparhatóság (község) pecsétje.

Hatósági aláirás.

***) Ezen harmadik tétel csak azon ajánlatokba veendő fel, melyeket szövetkezetek meghatalmazottai nyujtanak be.

†) Ezen igazolás csak az egyenként ajánlatot tevők ajánlataira vezetendő reá. Szövetkezeteknél ezen igazolás, a szövetkezeti tagok névjegyzékére vezetendő a B) minta szerint.

Egyébként az ajánlatok helyes szerkesztésére nézve a hirdetmény 2-ik pontjára kell figyelni.

B) minta.

Jegyzék

azon . . . i*) cipész, (nyerges, szijgyártó stb.) kisiparosokról, kik N. N . . . . (név, foglalkozása és lakhelye) urat felhatalmazták arra, hogy a közös hadügyminiszterium által 1898. évi október hó 15-én 2368/13. szám alatt kibocsatott árlejtési hirdetménynyel kiirt szállitás elnyerése céljából nevükben ajánlatot nyujtson be, a vonatkozó megrendelést elfogadja, a megrendelt cikkek beszállitását eszközölje és a kereseti összeget felvegye.

Az egyes kisiparosok			
vezeték- és keresztneve	lakása		sajátkezü aláirása
	utca	házszám	
	stb.		

Kelt . . . . . ben 1898.

N. N.**)

meghatalmazott.

Hogy a fenti jegyzékben megnevezett . . . . . .***) egyének ipargyakorlására jogositott önálló cipész (nyerges, szijgyártó stb.) mesterek igazolom. Kelt . . . . -ben 1898 . . .

Az iparhatóság (község) pecsétje.

Hatósági aláirás.

*) Ha valamely szövetkezet több helységbeli kisiparosokból áll, akkor minden egyes helység kisiparosai külön jegyzékbe foglalandók.

**) Ha a meghatalmazott szintén kisiparos és a szállitásban szintén részt óhajt venni, akkor annak neve a jegyzékbe és pedig elsőnek szintén felvendő.

***) Itt a jegyzékben felsorolt kisiparosok száma teendő ki.

Egyébként az ajánlatok helyes szerkesztésére nézve a hirdetmény 2. pontjára kell figyelni.

Utánnyomás nem dijaztatik.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

A Ninon pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

Alapittatott 1835-ben. **PARFUMERIE NINON** Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, atörténelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a világhirü «NINON» pipere- és szépitőszerek:

NINON kéz- és arczkenöcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártalmatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő. májfolt, pattanás, bőratka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

Melyik a legjobb rizspor? E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-arczport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. Kapható 3 színben. **Ára 1 doboznak 1 frt.**

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen, valamint az arcz és kézből minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága llen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E világhirü **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár, Belváros Szt-György-tér 2. szám** (a szemináriumi templom mellett) **kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értéktelen hamisitványoktól.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek" csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és az ország minden nagyobb gyógyszertárában.

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz-készitményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját hazam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitünő háziszer; különösen a **belőrzsölés-, kenő- és gyurógyógymódnál (massage)** jó hatásu. Ajánlható egyszersmind fogtisztitó szerül is, amennyiben a fogak fényét elősegiti, a foghust erősbiti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra s a hajidegek erősitésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapest, IV., Muzeum-körút 23.

Sósborszeszem rendkivüli jó hatásáról legmeggyőzőbben szól **Kossuth Lajos** nagy hazánkfiának hozzám intézett, 1877. nov. 30-án Collegno al Baracconém kelt levele, melyben többek között ezeket mondja: „Egy időben látásom ugy annyira megzavarodott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni: az glaucomát emlegetett s operatio szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanácsát, hanem kisérletet tettem az ön sósborszeszével s a siker minden várakozásomat *felülmulta*. A korom-golyó-forma árnyak, melyek oly sürüen jártak fel és alá szemeim lőtt, hogy olvasnom teljesen lehetetlenség volt, mindjárt pár napi használat után ritkulni kezdtek, s folytatott használás mellett teljesen elmaradtak, ugy hogy most tisztán lát-k; sőt szemeim annyira megerősödtek, hogy jó világitás mellett szükségből még szemüveg nélkül is olvashatok, daczára annak, hogy szemeimet éppen nem kimélem; telescopicus és górcsői vizsgálatokkal bibelődöm, s 75 évem daczára nem tudok azon rosz szokásomról lemondani, hogy gyertyavilág mellett olvasgassak éjfélig is rendesen. — Ha érzem, hogy szemeim fáradni kezdenek, jól megmosom a sósborszeszszel, különösen ügyelve arra, hogy a szeszpára jól a szemembe jusson és minden rendben van. Ez csakugyan megbecsülhetlen eredmény" stb. stb.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi főraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.

RAKTÁR:

Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 november 13. 46. szám.

JÓZSA KÁROLY

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTI BASCH ÁRPÁD

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **börbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáad, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen gró

A mintákkal igen meg vagyokel égedve kérek egy egész gyüjteményt
Sopron. Marschal bárónő.

AMERIK. PATENT

VII. ÉVFOLYAM * 46 SZÁM 1898 NOVEMBER 13.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

És add meg a mi mindennapi afférünket.

Budapest, 1898 november hó.

Kezd tetszeni a becsületnek az ágaskodása és kapalódzása a parlament porondján. Mert szép dolog az nagyon, mikor a törvényhozó honatyától mint első kvalifikációt követelik, hogy karddal irták légyen a homlokára az erkölcsi bizonyitványt s a becsület-bajnoksági diszoklevelet. Szép a becsületnek ez a felvirágzó kultusza. Szép, mint *öncél*, de szép azért is, mert igy végre tán csak sikerül a közfigyelem szekerének a rudját a Sándor-utcza felé forditani, s az apathikus honpolgárokat egy kis látványosságban részesiteni.

Vagy harmincz-negyven ember torkaszakadtából orditja ott, hogy a parlamentben minden ember becsületes, csak éppen a miniszterelnök nem, ki egy főszolgabirót arra akart kényszeriteni, hogy adott szavát megszegje. Eddig senkinek se jutott eszébe Napoleont gazsággal vádolni, mert néhány százezer embert áldozott fel saját czéljainak az elérésére. Ha annak idején az orosz udvarnál kedvezően intézik el a kérvényt, melylyel Napoleon az orosz hadseregbe való felvételét kérte, továbbá ha nehány esztendővel később oda adják az egykori kis tűzértisztnek azt az orosz nagyherczegnőt, kinek kezét a hadvezér megkérte, a világtörténelemben az egész orosz franczia hadjárat lapjai üresek maradtak volna. A nagy tragédia motivuma tehát hitvány hiusággá, boszuvágygyá devalválódik, ha Tolsztoj szemüvegén keresztül nézzük a mult század legnagyobb és legszomorubb eseményét. Igaz, hogy Napoleon *csak* az életüket kérte, a becsületüket nem. De hát joga volt-e ilyen közönséges önző czélok miatt még csak akkora csekélységet is követelni, mint néhány százezer embernek az élete? Az események, a tapasztalatok azt mondják, hogy igenis volt joga, mert meg volt a hozzá való hatalma. Punktum.

Miért ne volna hát egy miniszterelnöknek ennyi joga. Egy miniszterelnöknek, akiben van annyi hiúság mint volt Napoleonban. Mert utóvégre is miniszterelnöknek lenni dicsőséges valami, s hiúságunktól nem kivánhatjuk, hogy erről a dicsőségről könnyedén lemondjon. S ha csak egy többség kell ahhoz, hogy hiúságunk kielégittessék, s dicsőségünk napja továbbra is a lelkünket melengesse, miért ne volna szabad ezt a többséget mindenféle fajtáju eszközzel megteremteni. Egy voks, egy szolgabiró becsülete? . . . Micsoda csekélység ez ha arról van szó, hogy én *legyek*, mert lettem. Amott a megsértett, emit az éhező hiúság válogatta az eszközöket. Napoleon nem kérte az adott szó megszegését. Ő *csak* az életet követelte, mert neki ez többet ért amannál. Ez kellett hát neki. Nálunk nem kérték az ember életét, *csak* az adott szó megszegését, mert *ez* ért többet amannál. S ha meglehetne még kérdeni Napoleont, mint vélekedik önmagáról és a miniszterelnökről, valószinü, sőt bizonyos, hogy önmagának itélné oda az erénydijat s az olyan miniszterelnököt, ki egy szolgabirót a szavának megszegésére akar kényszeriteni, még altisztnek se tenné meg valamely tüzérezredben. Ellenben a miniszterelnök bizonyosan úgy vélekedik, hogy az adott szó — semmi s csak az ember-élet — valami Mindkettőnek igaza van. Mindkettőnek, vagy egyiknek se. Mindkettő tiszta, vagy mindkettő gyanus.

De gyanus az a néhány harmadik is, kik tombolnak örömükben, hogy egy miniszterelnök letért a tisztesség utjáról. Miféle öröm, micsoda ujongás ez? A becsület szent nevében kardoskodnak, s mégis tombolnak a feletti örömükben, hogy van közöttük valaki, aki vétett a becsület ellen. Miért örülnek ennek, hisz e fölött inkább sajnálkozni lehet. Az *abszolut* becsületesség sajnálkoznék is rajta, de kárörömet érez az ily eseményeknél a pszödo becsületesség embere, ki valamely tekintetben, akár vagyon, rang, becsület dolgában rosszul áll s a kár, mely egy más embert ért, ezzel a személylyel egyenranguvá teszi őt s ilyképpen irigységének a gyötrelmeit kissebbiti vagy egészen be is szünteti.

Becsületességről lévén szó, a jelen esetben, az öröm valószinüleg a becsület kitörése. Azé a becsületé, mely azt látja, vagy látni véli, hogy egy más személyt sikerült becsület dolgában vele egyenrangusitani. Tehát psződo becsület! Nem mi mondjuk ezt, hanem Blaskovits Sándor. Ó, ez az ifju honatya nem hiába irt szindarabot a becsületről. Ismeri annak minden csinját-binját. Tudja, hogy a becsületnek *kifelé* kell sugárzani s

nyiltan, minden szemérmeskedés nélkül hirdeti, «hogyha már benne is voltunk e morális posványban, az ily eszmék *nyilt hirdetése* által oda jutunk, hogy a politikai immoralitást a szó teljes értelmében legalizáljuk».

Tehát becsületesnek, moralisnak csak latszani kell. De ha ez az elv kapott uralomra, nem csodáljuk, ha a látszat kedveért naponta becsületbeli afféreket csinálnak. *Kifelé* ez jó eszköz arra, hogy a népben a becsület iránt táplált illuziók czafrangokká ne rongyolódjanak.

Annak pedig, kit becsülete miatt üldöznek a parlamentben, jó lesz, ha a látszat kedveért komolyan veszi az üldözőket s őket méltóknak tartja arra, hogy becsületügyekben biráskodjanak. Ez magasra emelné az illetők önérzetét, csökkentené az irigységet, mely a kettőjük közötti különbségnek az érzetéből származott s rögtön beszüntetné a támadásokat. Mert vannak hiú támadók, akik ellen elég védelmi eszköz, ha védelem közben a lehető legkomolyabb arczot öltjük. Komoly ellenségnek hiszik magukat s örömest leszerelnek. *v. b.*

A HŐS.

Irta: SZŐLLŐSI ZSIGMOND.

Megtörtént egy estén, hogy Vida vacsora után, mialatt az esti lapban böngészett, ott az ülőhelyében elaludt. Lecsüngő jobb keze öntudatlanul fogta az ujságot, feje a bal vállára billent és ugy szuszogott, mint egy fujtató. Vidáné, a ki házasságuk negyedik esztendejében immár sürün konstatálta az uráról, hogy a világ legunalmasabb emberei közé tartozik soha se találta még olyan kiállhatatlannak, mint ezen az estén. A szép asszony meg se foghatta többé, mit talált valamikor szeretetreméltónak ezen az emberen, a ki maga a poczakodásnak indult halálos unalom.

Egész este alig beszéltek együtt tiz szót és az asszony egy darabig valami kétségbeesett rezignációval nézte az alvó urát. Dühös ingert érzett, hogy felébreszsze, de még se tette. Ádám ur alva se lehetett unalmasabb, mint a milyen ébren volt, hát inkább csak hadd aludjék. A szép asszony keresztbe fonta a karjait és a falat bámulta. Keservesen unatkozott, egész komolyan boldogtalannak érezte magát és őszinte részvétet érzett saját maga iránt. Kétségbeejtően egyhangunak találta az életét és erős hajlandóság támadt benne, hogy megsirassa elfecsérelődő ifjuságát. Szabadjára eresztette a fantáziáját és egykori leányságának eltünt álmai megint felbukkantak előtte.

Chrisanthemum. Lebrichon eredeti fametszete.

Gyakori ásitozások között konstatálnia kellett, hogy csalódott A legendás álmokból nem maradt más, mint Ádám ur, a ki itt szuszog mellette a zsöllyéjében. Az asszonykának összeszorult a szive keserüségében és nem tudott elfojtani egy fájdalmas sóhajtást.

A sóhajtásra egy másik sóhaj felelt. Egy halk, fuvolahangu, értelmes sóhajtás. Szemközt az asszonynyal egy zsöllyébe egy ur ült. Egy végtelenül megnyerő külsejü, erőteljes, elegáns, harminczas ur. Koromfekete haja a halántékai fölött egy ujjnyi szélességben ezüst fehér szinben ragyogott, de különben az egész arcza fiatal volt. Keskeny, kissé hajlott orra alatt sürü, fekete bajusz borzolódott szerte, szakált nem viselt és mély tüzü, nagy, fekete szemeiből annyi melegség, annyi megindító közvetlenség sugárzott elő, hogy az asszonynak eszébe se jutott megrettenni. Csak halkan, némi meglepődéssel kérdezte:

— Ki ön?

Az idegen felállt. Kissé szikár, de izmos, elegáns, nyulánk termetü ember volt és utánozhatatlan előkelőséggel hajolt meg Vidáné előtt.

— En, asszonyom, — szólalt meg mély csengésü, szivbe lopódzó hangon, mialatt az ajkai körül bágyadt, kissé méla mosoly játszadozott, — a Hős vagyok, a kiről éppen most ábrándozni méltóztatott. Ön idézett engem és én tüstént megjelentem, hogy parancsára álljak. Hiszen ismer, ugy-e?

Az asszony gondolkozott, aztán habozva mondotta:

— Igen . . . valóban . . . mintha . . .

Az idegen ujra helyet foglalt a zsöllyében.

— Ismernie kell, aminthogy ismernie kell engem minden asszonynak. Ha nem is ismer rám azonnal, az nem tesz semmit. Meglehetős sürün változtatom a formámat. Ebben se én vagyok a hibás. A divat rendelkezik velem és nekem követni kell az ő parancsait. Ez a mostani alakom alig nehány esztendős és isten tudja, meg az ugynevezett korszellem, meddig maradhatok meg ebben a bőrben. Néha igazán elkeseredem a felett a tömérdek viszontagság felett, de megnyugtat az, hogy a mi bennem lényeg, az örök marad. A divat csak a bőrömet cserélgeti, az igazi tartalmam nem változik.

A szép asszony őszinte kiváncsisággal nézett a jövevény arczába.

— Mindjárt megért, — folytatta ez, — ha nyugodtan meghallgat. Mint mondottam, én a Hős vagyok. Az abszolut rokonszenves. A nők barátja, a szivember, a megtestesült költői igazságszolgáltatás. Hős, erélyes, bátor, gyöngéd, ravasz, okos, lemondó, szellemes, előkelő vagy boldogtalan, a mint a szituáczió kivánja. Néha oroszlánvadász, máskor költő, huszártiszt vagy mérnök, vivómester vagy szerzetes; de mindig szimpátikus és becsületes. Én vagyok az, a ki a bonyadalmat okozza, a

csomót köti, azután meg is oldja, sőt akárhányszor meg is házasodik.

— Akárhányszor?

— De mindig becsületesen és okvetlenül szerelemből. Különben is, ismétlem, én nem tehetek róla. Én az vagyok mindig, a minek lennem kell. Mindennek meg van a maga divatja. A hősnek is. Mondhatom, volt idő, a mikor lehetetlen feladatokat kellett végeznem. Tengereket usztam át és ötven mérföldes alagutakon voltam kénytelen keresztül botorkálni, nem is emlitve, hogy minden kötetben legalább háromszor verekedtem. Pedig akkor a sok kötetes regények divatoztak és a párbaj mindig életre-halálra ment. — Azután jött egy idő, a mikor állandóan karbonári-köpenyben jártam, álarczot hordtam és összeesküvéseket szerveztem. Rettenetes idők voltak ezek, de hála a gondviselésnek, egyetlen egyszer sem fedeztek fel. Csodák történtek a kedvemért mondhatom. Következett erre egy értelmes korszak. Soha se volt jobb a szivem és rosszabb a tüdőm, mint ezekben az esztendőkben. Rokonszenves vonásaimat megható szőke körszakál övezte és megtört fényü szemeimben állandóan a lemondás kifejezése tükröződött. El se tudom mondani önnek, mennyit kellett köhögnöm, mig ez a divat tartott. És mennyiszer kellett meghalnom! Én voltam az a méla akkord, a melylyel a jól nevelt irodalmi alkotásnak végződnie kell és az utolsó kötet második fele rendesen az én haldoklásommal volt tele. Arra a szép korszakra, a mikor szakadatlanul párolgó szamovár mellett bámultam szivarom kék füstkarikáit, még ön is jól fog emlékezni, nagyságos asszonyom. Sőt, azt hiszem, itt találkoztunk először. Nemde?

Az asszony arczán kedves visszaemlékezés derüs mosolya áradt szét. Csendesen, helybenhagyólag bólingatott a fejével.

— Ugy-e, jól emlékszem, — mondotta mosolyogva a Hős. — Én nem felejtem el azokat. Itt vagyok, ebben a legujabb formában. Egyszerübb, de előkelőbb, mint a többi volt. Most nem vagyok se kalandor, se tüdővészes, se nábob. Legalább egyik se kizárólag. Nem is hivnak többé se Armandnak, se Tihamérnek. Én most a világfi vagyok. A kellemes, kitünő modoru, kifogástalanul nevelt világfi. Egy kicsit művész, egy kicsit poéta, egy kicsit politikus, egy kicsit vidám, egy kicsit pedáns, de egészen ur és kiválóan értelmes. Működésem főtere az unatkozó feleség, főfoglalkozásom a hóditás és főtudományom megérteni minden meg nem értett asszonyt . . . Én értem önt is, szegény boldogtalan gyermek. A szivébe látok és együtt szenvedek önnel. Szeretném azt mondani, nyujtsa ide a kezét, had vezetem ki ebből a tömlöczből, a mely az unalom bilincseiben tartja az ön áldott, szép fiatalságát.

Csodálatos melegség sugárzott ki a szavaiból. Közelébb hajolt az asszonyhoz és Vidáné maga se tudta hogyan történt, de egyszerre érezte, hogy a keze ott reszket a Hős erős kezében.

És most már a fülébe suttogta izzó, szenvedélyes hangon.

— Gyerünk innen, édes. Menjünk, menjünk messzire. Ennek az embernek, a ki az ön egész bűbájos fiatal lényeért nem tud önnek cserébe adni mást, mint a maga nyomorult unalmasságát, nem lehet jussa önhöz. Az asszony azé, a ki megérti őt. Nem tisztesség az, a mely mindent követel és semmit sem ád. Az ilyen férjek, mint az öné, tartoznak a feleségüknek egy oly baráttal, a milyen én vagyok.

A szép asszony szivét csodálatos melegség töltötte el. Ugy érezte, hogy a Hősnek igaza van. Szólani nem tudott, mert valami bénitó zsibbadság nehezedett minden idegére, de tiltakozás nélkül türte, a mint a rokonszenves idegen a szeméhez hajolt, szomjas ajkait homloka felé nyujtotta és kitárta a karjait, hogy átölelje őt. Mindezt a Hős gyönyörü, perfekt mozdulatokkal cselekedte és az asszony már szinte érezte csókjának tüzét a homlokán, a mikor egyszer menydörgő robaj hallatszott. Olyanforma, mint a hirtelen kerekedett tavaszi zivatar dübörgése. Félelmes és megrendítő. Az asszonynak szivébe nyillalott a rémület, megreszketett egész testében és riadtan nyitotta fel a szemeit.

. . . A Hős eltünt nyomtalanul, mintha a föld nyelte volna el elegáns termetét és nemes arczulatát. A menny

Lovranai utczarészlet. Mátray Vilmos festménye.

se dörgött. Mindössze az történt, hogy Ádám ur a szuszogásból átcsapot a hortyogásba. Harsogott, mint egy öblös réztrombita. Vidáné valóságos gyölölettel nézett rá, azután megvetően bigyesztette el az ajkait. Igazában azonban nem tudta bizonyosan, melyiket vesse meg jobban. Ezt a köznapi poczakos embert-e, a ki négy esztendei házasság után nem talál különb mulatságot a szép fiatal felesége társaságában az alvásnál, vagy azt az előkelő nyulánkot, a ki elillan, mihelyt ez itt egy hangosabbat hortyog.

Csalfa leány...

Csalfa leány nem vetem fel,
Hogy játszottál a szivemmel.
Mézbeszéded lett az átkom, —
Mért is kellett rádtalálnom?!...

Csalfa leány nem vetem fel,
Hogy játszottál a szivemmel,
Nincs panaszom, átkom sincsen.
— Jó biró az igaz Isten!...

ERDÉLYI LAJOS.

Bohémiából.

Egy ismert festőművészünk beszélte a fehér asztal körül ülő művészeknek:

— Nemrég hivatalos voltam a Lipótváros egyik leggazdagabb lakósához vacsorára. Estve nyolcz óra felé magamra vettem négy éves Ferencz József kabátomat, egy eredetileg fehér, de idővel szürkévé vált nyakkendőmet és már útnak akartam indulni, mikor eszembe jutott. hogy oh jaj! nincs lakkos czipőm. Sebaj! Van még nekem fekete festékem, firniszem. Rajta tehát! Az én jó vikszos czipőm tiz percz elteltével ugy fénylett, hogy gyönyörüség volt ránézni. Indulj! Nyakamba vettem az Andrássy-útat és negyed tiz órakor lassan felmásztam a Nádor-utcza egyik elegáns házának szőnyeggel boritott lépcsőjén. Nem tudom, czilinderem nem volt-e elég fényes, vagy nadrágom egyik szára volt rövidebb mint a másik, de egy csupaszképü ajtónálló inas egyszerre csak rám kiált:

— Mit akar?

— En? — kérdém — semmit.

— Hát akkor minek jött ide?

— Mert meghivtak! — kiáltám dühösen, miközben átadtam névjegyemet. Az ipse ugylátszik megijedt, mert kifogástalanul hajlongva ajtót nyitott. Az előszobában már két inas fogott közre. Az egyik lesegitette felsőmet, a másik meg kalapomat fogta folytonos hajlongás közt.

— Bocsánat, nagyságos uram, — szólt az orczátlanabbik — az urak mind frakkban jelentek meg...

— De ha nekem nincs frakkom?

— De talán keztyüt...

— Az sincs és nem is volt!

Az inas megcsóválta fejét, de aztán ajtót nyitott és hangosan bekiáltva nevemet, bebocsátott a szalonba, hol a derékig kivágott ruháju háziasszony fogadott.

— Hazta az Isten, mon cher...! Nem ismeri még a fiamat? Imre, nézz csak ide, ez a mi kitönő művészbarátunk.

Ezzel átadott jogász fiának, aki bemutatott vagy ötven vendégnek. Többnyire benszülöttek voltak, azaz Lipótvárosiak, de kezet fogtam néhány Andrássy-útival is. A vacsora nagyszerü volt. Radics huzta, hogy öröm volt hallgatni. Később bementünk a

A helsingöri kikötő.

Lábadozó beteg. Márk Lajos szénrajza.

hangversenyterembe, hol a Vigszinház egy művésznője szavalt, B—i hegedült, egy ismert művész csellózott. Egyszóval, pompásan mulattam. A cselló játék után valaki bizalmasan vállamra tette a kezét. Megfordulok és a háziurat látom magam előtt, hatalmas orrával, aranybafoglalt szemüvegével.

— Parancsol, bankár ur — kérdém tiszteletteljesen.

— Ah, bitte, sak morodjon, mon művész or, sak aztat okortom magától kérdezni meg, hogy nem hazta-e mogávol a festékládáját.

— ? ? ?

— Na ja, mert a Herr von Y. elhazta a csellóját, a Herr von B—i a hegedüjét. Mért nem hazta hát mogávol művész ur is az instrument? (*Sch.*)

A hosszu kötél és a vastag bunkó.

(Perzsa rege.)

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy balga paraszt, egy kis szamár, egy szép kecske, egy hosszu kötél és egy vastag bunkó. A paraszt a szamár hátára ült, a bunkót a kezébe vette és a szomszéd városnak vette útját. A kis kecskéjét is magával vitte. Csengőt kötött a nyakába s egy kis kötéllel a szamárhoz fűzte. A szép kecske igy aztán a kis szamár után bandukolt. De a hosszu kötélről sem feledkezet meg a paraszt. Többszörösen a teste köré csavarta ugy, hogy olyan volt mint egy vén tölgyfa, melyre egy kigyó tekerődzött.

A szamar haladt előre, a paraszt aludt, a csengő csilingelt,

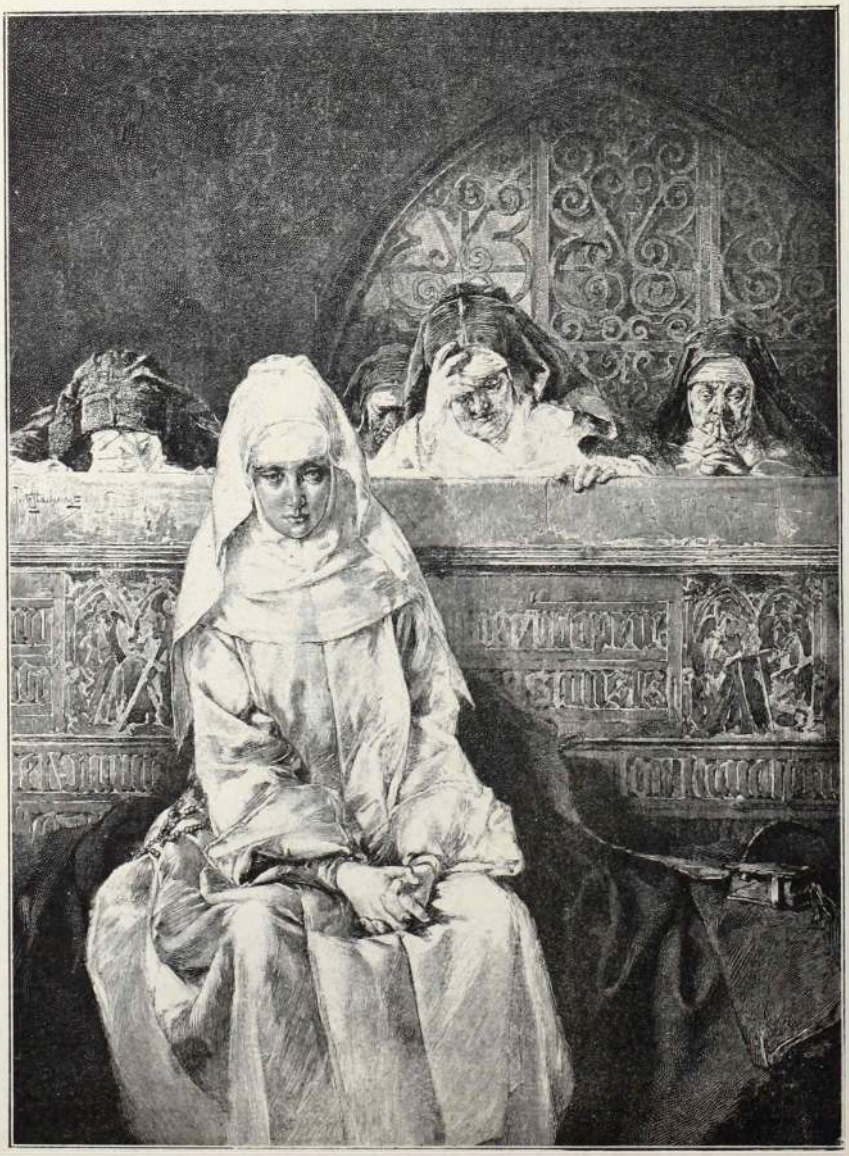

Az uj nővér. Stachievicz festménye.

Az utszéli erdő lombjai alatt három gonosz rabló tanyázott.

Midőn ezek az erdő szélén meglátták a parasztott, a szamarat és a kecskét, az egyik lator emigyen morfondirozott:

— Hej! Akár törik, akár szakad, már ez a kecske az enyém lesz!

— Az enyim meg a szamár — szólt a másik.

Mire közbevág a harmadik:

— Én meg a bugyellárisát meg a ruháit akarom.

És a három gaz munkához látott. Az első a csoport mögé került és megleste a jó alkalmat, mikor a kecske nyakáról leveheti a csengőt és a szamár farkára kötheti. Az alkalom hamarosan megjött s a tolvaj pár pillanat mulva boldogan futott prédájával árkon-bokron keresztül. A paraszt még mindig aludt és a csengő még mindig csilingelt.

Mikor a paraszt a másik jó madár mellett elhaladt ez emigyen szólitotta meg őt:

— Hallod, te födi, hát arra ti felétek a szamárnak a farkára kötik a csengőt és nem a nyakára?

Ekkor már észrevette a jámbor a gaztettet.

— Oh Istenem — kiabált — ellopták a kecskémet!

— Nem volt az olyan félig fehér, félig fekete kecske? — kérdi a zsivány.

— De épp olyan! — feleli a paraszt.

— Láttam, amint az utczai gyerkőczök vezették, fuss csak gyorsan amarra, ni! még könnyen beéred őket: majd addig vigyázok a szamaradra.

Természetes, hogy mikor a paraszt visszajött, már csak hült helyét találta a szamárnak.

Szegény vigasztalatlan volt és nem tudott mit csinálni. Azonban mégis folytatta útját hábár gyalog-zerrel is, a város felé. Közel a kapuhoz a harmadik zsiványra akadt. Egy kut szélén ült és siránkozott szomoru sorsa felett.

— Talán kendet is meglopták? — kérdi a paraszt.

— Meglopni ugyan nem loptak meg, — szólt ez — hanem sokkal rosszab dolog történt meg velem: Az ujjamon egy nagy gyémántos gyűrüt hordtam, a feleségem adta a menyegzőnk napján. Mikor a kút fölé hajolok, hát véletlenségből beleesett. Tiz aranyat adnék annak, aki kihuzná.

A paraszt kiszámitotta, hogy 10 arany többet ér a szamaránál és a

kecskéjénél együttvéve és kész volt leszállni a kútba. Levetkezett, a kötél egyik végét erősen a teste köré csavarta, a másik végét az embernek a kezébe adta és leereszkedett. De amikor a mi emberünk a kút közepén lebegett, a gazember a kötél végét egy fához kötötte és a szerencsétlen paraszt ruháival útnak iramodott.

A szegény paraszt teljes erejével kezdet kiabálni, hogy huzzák ki, de hiába. Csak sokára segitettek rajta az utasok, kik véletlenségből arra vetődtek.

Alig húzták ki őt, a testén körültekerte a kötelet mintha a ruhája lett volna; aztán megfogta vagyona egyedüli maradványát, a vastag bunkót és avval amugy Isten igazában ütögette a körülötte levő békés polgárokat.

— De ugyan atyafi, miért döngetsz el minket? Hisz mi még kis ujjunkkal sem bántottuak meg.

— Az mindegy, — szólt a paraszt — nekem tiszteségesen kell védekeznem, különben még a testemet lopnátok ki a kötél alul.

Csalódás.

Látod, csalódtunk mindaketten,
S mitől remegtem, im bevált:
Nekem hitem, bizalmam halt meg,
S te nem találtál *ideát* . . .

És most szegény bohó szivemmel
Sebzetten tovább haladok,
Megszokva már, hogy a csatákon
A vesztes mindig én vagyok! . . .

BALLA MIKLÓS.

A ki hajótörést látott.

Irta: HOLGER DRACHMANN.

A Szomorúság, ha letelepedhetése czéljából iparengedélyért folyamodnék — bizonyára ezt a tengerparti falut választja lakóhelyül.

Szomorú itt minden. A homlokbuczkák beláthatatlan sorai egyhangúan és unalmasan, mondhatnám kétségbeesve vonulnak a tengerpart felé; járt utaknak itt nyoma sincsen. Élő lényt nem látni, csak egy-két sirály egykedvüen himbálózik a nyughatatlan habokon; az eső meg csak ugy szakad, örökké szakad! A dombok aljában itt-ott kétségbeejtő külsejű viskók és félig összedőlt parasztanyák terjeszkednek; körülöttünk pár törpe fűz tengeti nyomorúságos életét; egy kisértetszerü tehén és három-négy birka legelészik, olyan soványok mint valami koplaló ágár; az egész vidék fölé még a homokbuczkák közé szorult tengerviznek savanyú, poshadt büze borul. És ha azután a homokdombok között elhaladva kiérünk a tengerpartra, látjuk mint hömpölyögnek előttünk a hullámok a partí sziklákon át, zúgnak és akadozva fel-felbúgnak, emberhez hasonlóan, ki fontos esetményről hírt akar mondani, de hangját vesztve csak elszörnyüködve forgatja szemeit és végre lelkendezve csak e néhány szót képes kimondani.

— Óh! Nagy isten. . . Hallottátok? . . .

A kocsiülés természetesen csak bőrszijakon lógott, a kocsinak nem voltak rugói. Elég jól fértünk el rajta, az orvos meg én. Sőt sok is volt a hely, a mint azt abból tapasztalhattuk, hogy könyökeink és vállaink

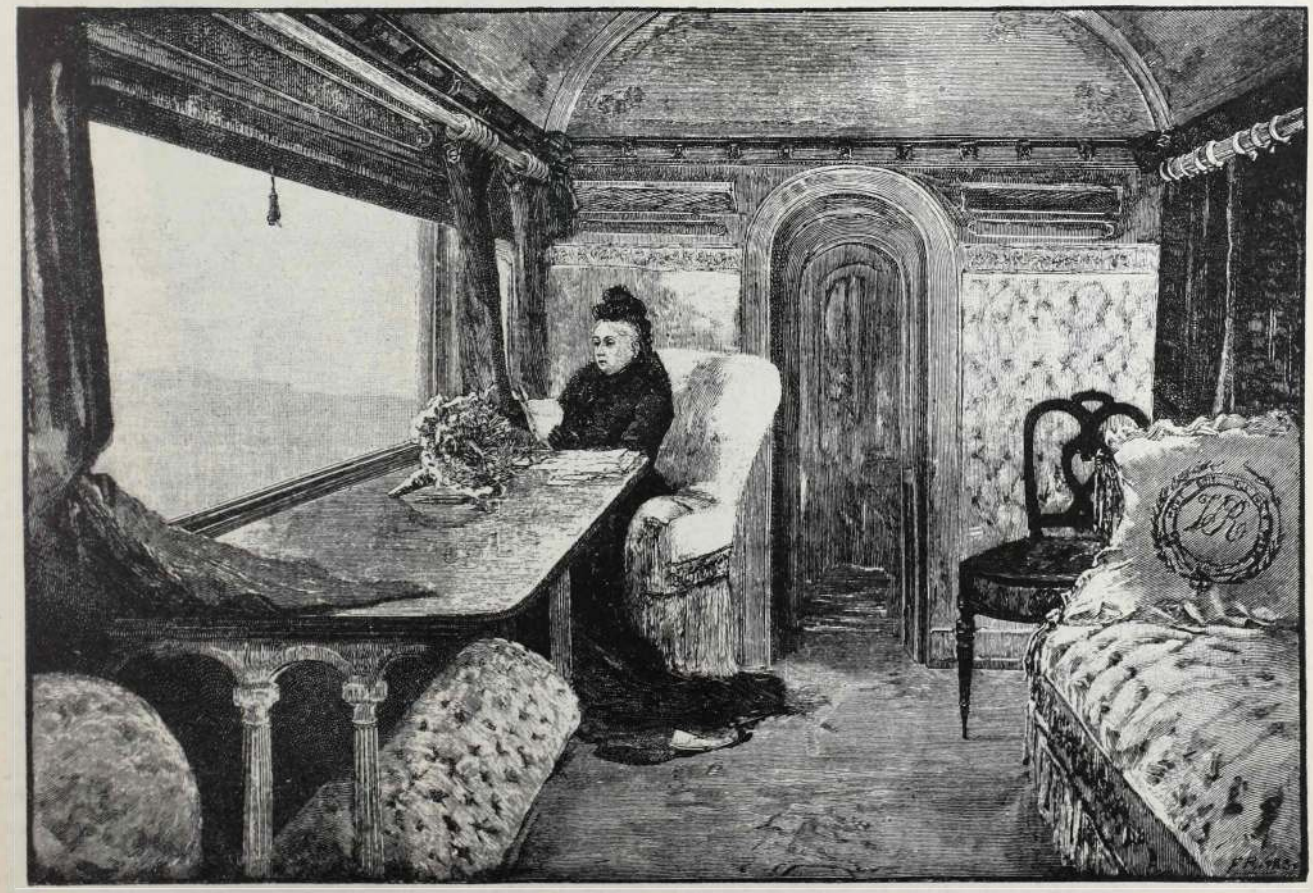

Viktória királynő a vasuti kocsiban.

gyakran kegyetlenül verődtek össze ... az út irgalmatlan rossz volt.

— Bocsánat! . . . . Bocsánat! Sok a mi . . .

Összenézve mosolyogtunk, majd megint elkomolyodtunk.

Én megfeledkeztem, hogy pipára gyujtsak, de az orvos cseppet sem röstelkedett.

— Ön persze nem szokta meg az efajta vidéket, — mondá nagyokat pöfékelve, — megegedem, szomorú egy vidék, különösen őszszel. Hanem ha az ember majd minden nap teszi meg ezt az utat — sőt gyakran éjjel is — akkor — ejnye a pipám megint kialudt — akkor, tetszik érteni — a szokás már félig természetünkké válik — és különben is van-e olyan, mi iránt nem tompolunk el?

— Orvos úr, látott-e már valaha hajótörést? de saját szemeivel? — kérdeztem tőle.

— Tömérdek sokat! Azaz — hm! hogy az igazat megvalljam, majd mindig későn jöttem, csak a halottkémlést meg az efféléket végeztem.

— Ennyit én is láttam — feleltem.

Hallgatagon folytattuk utunkat. A szegény lovak nagy kínnal húzták a kocsit a homokban; kocsisunk nem kímélte az ostort. Akartam neki szólni, hogy kímélje szegény páránkat, úgysem haladhatunk jobban e lágy talajban; de nem tudtam szólni, levert voltam, bágyadt, ideges. Szüntelenül hallatszott a hullámtorlódás sajátszerű szakadozott zúgása a homokdombok között. Ugy néztek ki ezek a dombok, mint egy temető összedőlt óriási falai. Túlról egyre tombolt a tenger.

— Talán ezt az anyagot akarja feldolgozni? — kérdezte tőlem a szomszédom.

— Miféle anyagot?

— Hát, hajótörést!

— A mint mondom, még nem néztem hajótörést elejétől végig, csak ugy nem, mint doktor úr, különben elmondhatna egyet-mást.

— Mi sem könnyebb ennél! Négy év alatt annyit hallottam hajótörésről — igaz, hogy csak hallottam róla. Nálunk az a szokás, hogy naphosszant l'hombre-t játszunk és hajótörésről beszélünk. Igy például nemrég. . .

A lovak megálltak, nem birták már. Az eső lassan megszünt és mindegyikünk zsebre dugta pipáját, A tenger dagadni kezdett, most már nem zúgott, hanem bőgött, bömbölt, mintha meg akarná siketiteni az embert.

Ekkor láttuk, a mint egy alak a homokbuczkák közül kibújva egészen kocsink közelébe jött. Válláról karikába font kötél lógott. Magas, szikár, izmos férfi volt, járás közben kissé előre hajolt, mint egyáltalán, a parti lakók. Erre tőlünk távozva, egészen lement az iszapos fövénybe, levetette a kötelet a vizbe, a hatalmas hullámokba nézve, mintha valamit mondani akart volna, vagy mintha hallgatóznék, mit feléje kiáltanak. Majd kihúzta kötelét a habzó vízből és azt gyorsan feltekerve, megint gondolkodva megállt, hogy mindjárt rá a part felé futva, ismét eleressze kötelét és a sajátságos munka közben majdnem állatias hangon röfögött. Játszó gyermek benyomását tette. Közelebbről néztem meg; haja inkább fehérnek volt mondható, mint ősznek és mégsem látszott ez az ember aggnak. Ránk bámészkodott, azonban jelenlétünk meglehetősen közömbösen hagyta őt. Ujból munkához látott.

— Nini, hisz itt van Matz! — mondá a doktor. És hozzám fordulva folytatta: Látja, uram, Matz lehetne az ön emberre. Egy este egyedül volt a part ezen elhagyott részén, mikor egy nagy korvetta hajótörést szenvedett. Szemtanuja volt a drámának elejétől végig. Igaz, hogy iszonytató hajótörés volt. Ő beszélhetne legtöbbet, hanem . . .

Nym haea alba. Rauppfestménye.

Virágol. Adler Mór festménye.

— Nos? Hanem . . . — kérdeztem türelmetlenül.

Az orvos egyet hunyoritott és újra pipára gyújtott.

— Ez után az éjszaka után megőrült — a mint látja. És sajátságos — beszédképességét is elvesztette. Haja színéről beszélni se akarok — ezelőtt vörös volt mint a «láng».

— Megbolondult? — kérdeztem csendesen.

— Az — és hozzá meg is némult. Azt hiszem már ezelőtt is inklinált hozzá . . . — mondá az orvos, sürü füstfellegeket pöfékelve maga elé.

—◇◇—

A KÖZÖS JÓ BARÁT.

Irta LAKATOS LÁSZLÓ.

Claire kisasszony. Tihanyi ur. A jó barát.

I.

Cl. Ugy tudom, a miniszterelnök kedden estélyt ad.

T. Ha jól emlékszem, szerdán.

Cl. De én tudom, hogy kedden.

T. Bocsánat kisasszony, hiteles forrásból . . .

Cl. Semmi hiteles forrás, ha egy hölgy . . .

T. Igen, de bocsánat bizonyitékaim . . .

Cl. Micsoda beszéd, bizonyiték . . . Ha én azt mondom, hogy . . .

T. De tévedni méltóztatik.

Cl. Tévedni? Én tévedni? Micsoda illetlenség!

T. De az Istenért, kisasszony . . .

Cl. Ne szakitson félbe, neveletlen, én és tévedni! Igazán neveletlenség.

T. Már megbocsásson kisasszony, de lehetséges . . .

Cl. Még lehetőségekről beszél? Ha én azt mondom, hogy ugy van, akkor ugy van és ha azt mondom, hogy maga ostoba, akkor ostoba.

T. Köszönöm a bókot, de . . .

Cl. Igen maga ostoba, neveletlen. (Faképnél hagyja Tihanyit.)

II.

Cl. Igen uram, az ön barátjának neveletlensége mindent felülmul.

A jó barát (nem Claire kisasszonyé hanem Tihanyi uré). Ha szabad kérdeznem, mivel sértette meg önt?

Cl. Mivel? az egész viselkedésével.

A jó barát. Igazán? S hát milyen volt a viselkedése?

Cl. Nem olyan, mint ahogy egy hölgygyel szemben viselkedni kell.

A jó barát. Megbocsát neki, ha megkéri . . .

Cl. Semmiesetre.

A jó barát. De az én kedvemért!

Cl. (A jó barát 60,000 fcsnyi évi jövedelmére gondolva.) Talán . . .

III.

A jó barát. Csak bátran menj oda, kérj bocsánatot a kisasszonytól s meglátod, kiengesztelődik.

T. Még én kérjek bocsánatot tőle? Hiszen én egy szóval sem bántottam meg őt.

A jó barát. Barátom, az illem, az a kegyetlen illem . . .

T. De mikor ő az, aki vérig sértett engem.

A jó barát. Barátom, az illem! Ő hölgy . . . kérlek, tedd meg az én kedvemért. Kérj tőle bocsánatot.

T. (A jó barát 6 évi önfeláldozó barátságára gondolva.) Nem bánom. Ez egyszer megteszem, de csakis a te kedvedért.

A jó barát. Köszönöm. Épp itt jön Claire, használd fel a jó alkalkalmat. (Sietve el.)

T. (Clairehez). Kisasszony, őszinte bocsánatot kérek multkori neveletlen viselkedésemért.

Cl. Ugy-e hogy igazam volt mikor azt mondtam, hogy neveletlen? Örülök, hogy maga is belátja. Most az egyszer megbocsátok — a barátja kedveért.

Találkozás — Gird festménye

Képzőművészet.

Adler Mór. A legöregebb az élő piktorok sorában. Nevére tán homályosan emlékeznek, mert közönségünk legnagyobb része a «nagy vásznakat» bámulja és alig méltatja figyelemre a többieket. Pedig évek hosszu során át állitotta ki Adler az ő képeit, melyek ugyan nem kerültek a reklám dobjára, de mégis elkeltek. A Nemzeti muzeumban is egy kiváló kis portraittel van képviselve. Képei azért is nagy értékkel birnak ránk nézve, mert ő azon kevés élő festők sorába

Adler ifjukori önarczképe.

Horschel festőművész. Rajzolta Adler Mór.

tartozik, kik a kezdő magyar képzőművészet úttörői voltak. Munkáit a kiváló gondos, szorgalmas kidolgozás és a minuczióz us technika jellemzi. Adler a világhirü Lampis tanitványa volt, kire mindig büszkén hivatkozik.

Mai számunkban egyik legkiválóbb portrait alkotását mutatjuk be. Rendkivül bájos kis leányalakot ábrázoló kép ez, melyet leirnunk fölösleges, hiszen oly beszédes, kedves művészi alkotás ez. Két másik arczképtanulmánya, Simon és Horschel festőművészek képmása, szintén két értékes kép, mert elismert és nagyrabecsült piktorokat ábrázolnak, kiket hazánkban már felejteni kezdenek.

Igazi művészember sohsem öregszik meg és reméljük, hogy Adler még sok jeles alkotással fogja megajándékozni a szépművészet kedvelőit.

Műcsarnok. Az országos magyar képzőművészeti társulat lapja a «Műcsarnok» novemberi száma ujból meggyőződtetett arról, hogy igenis már van művészetünk. Ezt igazolja Ambrozovics Dezsőnek, a képzőművészeti társulat általánosan ismert titkárának lapja, melyben oly kiváló szakértelemmel és szeretettel foglalkozik a szépművészet ügyeivel, hogy minden tekintetben kielégiti azokat, kik hazai képzőművészetünk iránt érdeklődnek.

Adler Mór.

Külföldi nagy művészek nálunk. Az idén tavaszszal csudát látott a világ. Bécs, a hétköznapi szellemnek ez a hagyományos melegágya, egyszerre lelkesedni kezdett a *művészetért*. Még pedig nem a művészetnek azért a fajáért, mely a Makartcsokrok és a Napoleon-képek nivóján áll. Hanem a valódi «*grand art*»-ért, amely a renaissance óta aludt, s e század közepén feléledve álmából, a «Szecesszió» jelszava alatt merész és nemes szárnyalásával uj művészeti aranykor felé vezeti a századot. És tömegestől csodálták

Simon festőművész. Rajzolta Adler Mór.

a bécsi szecesszionista kiallitást. Bécs és vele egész Ausztria. Aki pedig ennek a csodának magyarázatát keresi, annak könnyen megfelelhetünk. A dolog nyitja az, hogy a kiállitás rendezői az utolsó harmincz év művészi termelésének legjavával egytől-egyig csupa szenzációs (a jó értelemben véve ezt a szót: szenzációs) munkával támadták meg a közönség közönyét. És a jég megtört. Bécs megismerte és megszerette a modern, az igazi művészetet. Ez a példa jut most eszünkbe, amikor *Márk* Lajos és *Karlovszky* Bertalan festőművészek visszatérve külföldi körútjokból, arról számolnak be, hogy hivásukra egy csomó modern művészi óriás jön Magyarországba, hogy hatalmas erejükkel meghóditsák a magyar közönséget — nem maguknak, hanem a művészetnek. Köszönet és elismerés illeti hát a küldönczöket, akik ide hivták ezeket a világhóditókat.

Sss.

Az utolsó igaz szerelem a földön.

Mese — barna leányoknak.

Volt egyszer, hol nem volt. . . Egy barna fiu, meg egy fekete leány. . . . .

Ugy-e nem szivesen hallgattok már mesét, ti csúnya barna, modern leányok? Idegizgató regényt és drámát kiván meg a ti lelkületek. Ám figyeljetek erre az utolsó mesére; meglátjátok, hogy megkönnyebül tőle a szivetek. Mintha azt álmodnátok, hogy örök, szűzfehér, puha hó boritja a földet; semmi más, csak hó és ti, a mint ott jártok nagy szomorúsággal, hirtelen egy árván viruló kis ibolyát láttok szerényen a föld alól kikandikálni.

A mese nagyon egyszerű. Hiszen királyfiu, sőt pásztorfiú sem vagyok és csudatevő tündérkék sem jelentek meg nekem. És mégis útrakeltem, hosszú, fárasztó útra, mert annyit mondtak az emberek, hogy létezik igaz szerelem a földön. És én nem hittem nekik. Kiváncsi voltam, hogy van-e hát és hol, merre? Azért keltem hosszú fárasztó útra.

Koldusruhába bújva közel jutottam királyokhoz, herczegekhez és más nagy urakhoz. Ti is gondoljátok tán, hogy nem találtam két szivet, mely őszintén, melegen soha nem mulóan szerette volna egymást.

Kerestem egyszerü emberek között azt, a mi a maga fenségében is oly egyszerü, az igaz szerelmet és ott sem leltem két szivre, mely csupán azért szerette volna egymást, mert szivük ugy kiváuta.

És mentem szegény kunyhókban, árva viskókba, hol nagy szegénységet, de nagy szerelmet is véltem feltalálni. Csalódtam! Nagyobb ott a szegénység, mint a szerelem és a mi érzés maradt volna szivükben, mind elfásitotta a hideg, nagyon hideg kunyhó.

. . . . . Tovább nem is kerestem. És egy gyönyörü nagy városba kerültem. Este volt. Ősszel. Sok ember járt az utczákon. És oly világosságot terjesztett a villamfény, meg a gáz, mintha nappal volna.

— Hát az emberek már nem szeretik az estét sem? gondoltam maban és elhagyatott, sötét utczába tértem hirtelen. Nem jól éreztem ott magamat és mégis arra mentem. Sokszor sétáltam föl és le, a mig a csillagok teljes fénynyel kiragyogtak. Nem érdekelt semmi. Nem akartam se látni, se hallani. És mégis hallottam és láttam.

Mit? Az utolsó igaz szerelmet e földön. Nem hiszitek el? Hát hallgassatok:

Ott álltak az utczán, egy kapu mellett. A leány is, a fiú is fiatal. Fekete volt a hajuk, a szemük is. Egy ideig szótlanul álltak egymás mellett, majd egymás szemébe néztek. Sokszor, mindig, de sohsem hosszan. Vajjon miért? . . . Sohsem mosolyogtak egyszerre, de bánatosak együtt valának. A fiu keze nem érinté a leány kezét, a leány ajka nem mutatott vágyat a csókra és mégis... igen, ezek nagyon szerették egymást igaz szerelemmel, őszintén. Őszintén, mert sohsem beszéltek a boldogságról, mindig csak szomoruan. Igaz szerelemmel, mert a nagy u'cza volt az ő paradicsomuk. Ott találkoztak össze, szerettek naivan, érzéketlenül, de becsületesen. A nagy utczán nem kisérhette őket a bűnre sem a magány, sem az egyedüllét édes érzése. Mert mindig látta őket valaki.

A nap és a hold és a csillagok, meg a nagy ég látta az ő végtelen szerelmüket. És még nehány közönyös ember, a ki arra járt. És szólt a leány:

— Mond te sápadt, te barna fiu, a kit én végtelen szerelemmel imádok, fogsz-e engem örökké szeretni, igy, az utczán? Érts meg jól. Sohsem érheti kezed kezemet, sohsem érheti ajkad ajkamat, sohsem érezhetnéd ölelésemet és mégis szeretsz?

— Mégis szeretlek és *jobban* szeretlek én egyetlen üdvöm e végtelen nagy világban. A te szemed, a te biztató szót nekem mindenem. Meghalnék, hanem láthatnálak. Mond, elhiszed?

A leány szeme vad tüzként fénylik. És mondja:

— Hiszek neked.

— És fogsz szeretni, mindig?

— Örökké.

— Ha szebbet látsz, ha gazdagabbat látsz, a ki hazudni fog nagyobb, forróbb szerelmet, akkor is engem szeretsz te fekete lány, én sirig tartó szerelmem?

— Örökké, akkor is.

Mondjátok ti barna lányok, hát igaz volt ez a szerelem? Azt hiszitek igaz? Meglehet. Tán azért . . . . . S kiváncsiak vagytok a mese végére is? Nos nem lettek egymásé.

Egy este, éppen holdfogyatkozás volt, a leány mikor bucsuzni készült, valami hirtelen, szenvedélyes vággyal, valami kimondhatatlan szomjusággal csókot nyomott a fiu arczára. És eltünt.

— Miért? gondolta mágában a fiu, mikor egyedül maradt. Miért? Mintha e csókban utolsó akkordját hallottam volna a mi rövid, bánatos szerelmünknek.

És másnapra a leány elutazott és tán nem dobbant meg szive többé senkiért.

Mondjátok, hát szerette a leány a fiut, ha ott tudta hagyni a nagy világban; egyedül, szomoru, örök, nagy szerelmével? Meg tudjátok nékem, magyarázni *ennek* a leánynak szerelmét? Ugy-e nem mesébe illő? Ám a fiu szerelme igen. Mert a fiu igazán szeretett. Meghalt. Vagy tán nem is halt meg. Csak nem látja azóta senkisem.

Volt egyszer, hol nem volt . . . Egy barna fiu, meg egy fekete leány.

Herendi Arthur.

INNEN-ONNAN

Lóvasuti jegyek — a világirodalomban. Mark Twain mostanában Bécsben tartózkodik. Azért Bécsben, mert a császárváros jelenleg a bolondságok hazája. Nem mintha a bécsiek faragnának jó élczeket, hanem a Bécsben uralkodó állapotokra jár a viczek özöne. Megtörtént azonban egy napon, hogy nem történt semmi és az amerikai humorkirály már-már kétségbeesett, mert nem volt témája. S mert nála a téma sok-sok pénzt jelent, hát könnyen érthető kétségbeesett állapota hiszen már nehány csőd kellemetlen izgalmait is kiállotta. Mark Twain tehát ráült egy lóvasuti kocsira. Jegyet váltott és kidobta. Jött az ellenőr és uj jegyet váltatott a kedélyes amerikaival, ki a jegyet ujra kidobta. Igy ismétlődött ez vagy tizenötször, mikor végre Mark Twain látta, hogy elég nagy bolondnak tartják a lóvasuti kocsiban ülők megtartotta a jegyet, leszállt a kocsiról és irt czikkeket a világlapoknak, melyekért aztán a dollárok özöne hullt az ölébe. Lám, mire képes az élelmes kis amerikai! Csak aztán holmi talmi Mark-Twainok ne akadjanak, kik e mintára szándékoznak kaczérkodni a humor pajkos muzsájával. Mert minden nagy embernek akad valamiben utánzója. Nekünk legalább meg van az a vigaszunk, hogy nálunk az ilyfajta utánzatoktól törvényileg védve vagyunk. Mert olyanok tán akadnak a fővárosban, kik a villamos vasutra ülve nem felejtik el a jegyváltást, olyan bolond azonban aligha akad, a ki többször váltaná meg jegyét. Mert tényleg bolondnak néznék és a világirodalom lapjai helyett — a Lipótmezőre kerülne.

Kedélyes árverések. Hát ki meri azt állitani, hogy nem boldog a magyar, mikor már ott sem hagyják szomorkodni, a hol eddig legnagyobbrészt keserü könyeket hullatott a boldogtalan. Az árverési jeleneteket értjük, melyeket a legujabb rendelet alapján a Folies Caprice boldogult helyiségeiben tartanak meg. Ugyan ne restelje senki se bevallani, hogy tudja miket játszottak ebben a franczia nevü mulatóban. Nyáron ott volt a szalmaözvegyek otthona, no meg télen is szalmaözvegytelen maradt az otthon — miatta. Képzelem milyen szivesen árverezteti el bárki ezután ingóságait, hiszen még egyszer léphet

azon büvös csarnok falai közé, hol egykor annyit, de annyit kaczagot, hogy saját ingóságainak elárverezése közben sem tehet mást, mint nevet, mert ujra meg ujra eszébe jut egy-egy jó élcz, vagy egyik-másik kedélyes jelenet. Óh mindenképpen bölcs rendelet volt ez! Az ágyamat elárverezik, de mit törődöm vele, mikor Mundi Rosenkranz nászutazásának élményei jutnak ezalatt eszembe. Mindenemet elárverezik és estére tán nem is lesz már otthonom, de sebaj, mikor arra gondolok vissza, hogy valaha oly édes otthonom volt, mely most is büvös, csábos, képeket idéz elém. Ezék után már csak a folytatásos rendeleteket várom. Létesitsenek éjjeli menedékhelyeket az egyes szinházakban, népkonyhákat a tőzsdében (a déli szünet alatt) a tél folyamán délutáni melegedő helyiségeket a törvényhozási épületben stb. . . . . S a ki ezek után is még szoczialistának meri vallani magát, az igazán megérdemli, hogy lefényképezzék.

Várkonyi István. A 24 órás monstre-tárgyalás hősét mutatjuk itt be olvasóinknak, a «földosztogatót», mint ahogy egyik-másik napilap nevezi. Tetszik tudni a lapoknál fődolog, hogy az ember az eseményeknek vagy a rovatoknak hangzatos czimet tudjon találni. Mindnyájan ismerjük «a szép asszony váltóit» imár 10 esztendeje. Azóta a «szép asszony» ha még olyan szép lett volna is: bizonyosan csunya asszonynyá változott, hanem a lapok ezért csak tovább is használgatják a régi hangzatos czimet: a szép asszony váltói». Azon a 24 órás tárgyaláson a melyet voltam elég éber végigszorongani, sok mindenféle kiderült. Kisült, hogy siralmasan rosz ujság volt a «Földmüvelő», hogy krajczárjával kapta darabját, akinek gusztusa volt rá, sőt az itélet szerint még az is, hogy Várkonyi megrágalmazta és megbecsületsértette benne a hatóságot. (Noha nem volt országgyülési képviselő). A nap szépen leáldozott az esküdszéki terem üvegteteje fölött, meg föl is jött ujra, imár délre is kondult a bazilika öblös harangja, de csak hiába lestük, mikor fog már Várkonyira az is kiderülni hogy földosztást igért az olvasóinak. Égbekiáltó igazságtalanság tehát, (ha ugyan ez a kiáltás égbe hallik) hogy másnap mégis akadt ujság, amelyik kegyetlen lélekkel azt a czimet adta a tárgyalásról szóló tudósításának: *a földosztó sajtóper*. Ha az, hogy valaki rosz ujságot csinál, elég ok lenne az ilyen szivtelen ülözésre: a rendőrség csapatostul fogdoshatná össze Budapesten az ujságirókat és már holnap reggel hasztalan zörögnénk a Károly pinczérnek ujságokért, a keretek üresen állanának és mi kétségbeesett nekikeseredéssel olvasnánk a «Budapesti Közlönyt.»

Abdera A multkor beszélte el egy barátom a következőt: Volt valaha egy város, melynek különösen nyugoti részéről mindent

Várkonyi István.

lehetett állitani, csak azt nem, hogy nagyon magyar lenne. A városnak ebben a részében alapitottak egy magyar szinházat az édes anyanyelv terjesztésére. Azonban mivel az édes anyanyelv terjesztéséből egymagában nem lehet megélni, a város is segélyezte a szintársulatokat. De ezen társulatok történetesen a *ripacs* név alatt ismert osztályba tartoztak vala, igy tehát sem az édes anyanyelv terjesztéséből, sem a városi szubvenczió forintoktól meg nem élhettek. Különösen a társulat hölgytagjai panaszkodtak erősen, mert az ominózus sváb városrészben nem volt ugynevezett *jeunesse d'orée*. Most pedig Isten csodájaként beállit oda egy olyan direktor, aki ellenlábasa a ripacsvidéknek és ettől pro primo megtagadják a szubvencziót. «Se baj», gondolja «jó az Isten, majd ad kapitális ötletet». És meg is adta neki a délutáni előadás ötletét. Igen ám, de ezek tartása Abderában a virilistáktól (iszonyu műértő urak!) függ, akik azt mondták: «Még ha a fejed tetejére állsz, akkor se!» Itt végződött barátom elbeszélése. Én kétkedőleg ráztam fejemet. Nem, ez lehetetlen. Abderában ilyesmi meg nem eshetik. «Te szerencsétlen!» szólt, «hisz nem Abderáról, hanem Budapestről van szó!» Ezután többé nem volt jogom az eset valódiságában kételkedni.

Terrorizmus a bölcsészetben. Néhai való jó Sokrates irótársunknak az volt a szokása, hogy ha kivel valamit el akart hitetni; elkezdte keservesen nyaggatni. Száz meg száz kérdést adott föl neki, melyek mint lánczszemek fonódtak egymásba és ugy összekötözték a kételkedő vitatársal, hogy az végre se ide, se oda nem tudott mocczanni: Kénytelen volt elhinni, amit az öreg állitott.

Volt induktiv deduktiv bizonyitás, egy esetről többre, vagy többből egyre következtetés. ismerjük a mathematikai bizonyitást is, ahol addig irja az ember a zord, *ismeretleneket* és a kedves *ismerősöket*, mig végre kijön, quid erat demonstrandum.

Mindezek azonban a feledés homályába fognak merülni, miután Dessewffy Arisztid kitalálta az ő spiritiszta könyvében a legbiztosabb és egyuttal legegyszerübb mégis leghatásosabb bizonyitást: a becsületszóra hivatkozást. A tudósnak nem kell egyebet tenni, csak megtanulni jól czélba lőni, vivni és azután becsületszavára fogadni, hogy amit mond: igaz. Ha Rohonczy Gedeon becsületszavára fogja állitani, hogy a nap forog a föld körül, vajjon lesz-e elég vakmerő valaki kétségbe vonni? És ugyan, ha Gajári Ödön becsületszavával erősiti, hogy a mult éjjel feljött a Nemzet szerkesztőségébe Deák Ferencz a vizállás rovatot megirni: kinek lesz kurázsia azt mondani: nem igaz? Ime én szegény hattagu családapa kénytelen vagyok tegnapelőtt óta hinni a spiritizmusban. Mert kérem szerctettel, csak nem tehetem ki magamat egy életveszélyes párbaj eseteinek és kiskoru gyermekeimet a nyomor borzalmainak Hanem arra végül is kiváncsi vagyok, vajjon a kormány meddig fogja összetett kezekkel nézni a személyes szabadság ilyetén megszoritását?!

KÉPTALÁNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Szomaházy István «Kártyakodex»** czimü könyvét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képtalányt nem fejtette meg senki.

IRODALOM

Berczik Árpád könyve. Még javában ünnepli a Nemzeti Szinház közönsége a Himfidalok költőjének életrekeltéséért és már is uj dologgal kedveskedik Berczik Árpád. Egy kötet ez, mely *Őszi hajtás* czimen a Kisfaludy-Társaság ez idei könyvilletményeül jelent meg. Tiszta, derüs világa jól eső ellentéte a divatos novelláknak A hivatalnoki élet mulatságos és sötét oldalait látjuk ez elbeszélésekben. Nemes irói ambicziója vall. Minden novella pompásan meg van irva, szingazdag tiszta nyelven. A külső kiállitásban is elegáns kötet a Franklin-Társulattól került ki és ára füzve 1 frt 50 kr., kötve 2 frt.

Lévay József ujabb költeményei. A régi magyar irói gárdának egyik legérdemesebbje az, a kinek uj kötetét ime a Kisfaludy-Társa-

ság küldi a magyar közönségnek. *Lévay* költői ere még mindig nem apadt ki, hisz ime tizennyolcz év (1880—1897.) óta, hogy munkáinak két kötetes kiadása megjelent, mennyi szép uj dal fakadt lantján! A forma és kifejezés technikája az uj magyar költészetben uj, tökéletesebb alakot ölthetett, de Lévay költészetének kedvelői csak a szelid érzések lágyszavu lantosát dicsérik. Méla rezignáczió nyugodt világnézet uralkodik rajta, melyet maga igy fejez ki:

Rohanó kerekét az időnek
Nem félve, nem aggva, mélán nézem,
Szerető szivek dobogásán
Titkos örömlét perczeit érzem

A kötet majdnem tisztán lirai költemények foglalata, de van benne egynehány igen szép angol népballadának kitünő forditása is. A Franklin-Társulat a tőle megszokott izléssel állitotta ki a terjedelmes kötetet, melyet igen olcsón szerezhetnek meg a jó könyvek kedvelői: fűzve 1 frt 60 kron, kötve 2 frt 50 krért.

Balla Miklós, lapunk belmunkatársa, a fiatalabb irógeneráczió tehetséges tagja, előfizetést hirdet költeménykötetére, mely a jövő hó elején kerül ki a sajtó alól. A kötetet *Reich Béla* festőművész művészi rajzai teszik még érdekesebbé. Előfizetési ára 1 frt. Előfizetési összegek szerző lakására (József-utcza 18.) vagy pedig lapunk kiadóhivatalába küldendők.

Uj magyar dalok. «Száll a madár ágról-ágra — Száll az ének szájról-szájra . . .» Száll, száll — elterjed és néha azt sem tudjuk ki a szerzője. Akárhány édes-bús, kedves dalt hallunk, akárhány kedves nótánk van, amelyikről nem tudjuk, kinek a lelkében fogant meg levélhullajtó ősz, bánatos alkony estéjén. Ilyen a «Költözik a gólya, fecske . . .» is, amelyet most széltében a szalonokban és divatos éttermekben játszanak czigányaink. Szerzője *Kéry Gyula*, a jeles fiatal lyrai költő, aki már több gyönyörü nótával gazdagitotta a magyar zeneirodalmat. Kéry nótáinak különösen bájos speczialitása az, hogy a melancholikus, szivhez szóló daloknak szövegét is maga szerzi, s igy a vers mintegy kiegészitő része az áriának. A legujabb nótája «Költözik a fecske, gólya», mely a Rózsavölgyi-féle czég kiadásában igen tetszetős formában jelent meg, bizonyára éppen olyan közkedveltségnek fog örvendeni, mint a «Minek is van szerelem a világon» és az «Arra alá Baranyában» nóták, melyeket országszerte énekelnek. Az uj dalt Tarnay Alajos ismert zongoraművészünk tette le sok izléssel és finomsággal.

Szerkesztői üzenetek.

Szelény V—a. Köszönet a küldöttekért. Egy részök a jövő számban jön. Legközelebb levél megy. Addig is üdv!

S—y. Nem a mi hibánk, hogy mult heti számunkból kimaradt Puvis de Chavannes arczképe. A postai intézményt korholja ezért, mely még mindig nem jár olyan gyors lábakon, hogy Párisból egy fotografiával idejében megérkezhetnék fővárosunkban. De ha késtünk is, mulasztani nem akarunk és itt közöljük a halhatatlan arczképét.

Ifj. K. J. Pécs. Kiadóhivatalunk a kapott értesitést figyelembe véve, pontosan fogja küldeni a lapot ezután is. A küldöttekre az a megjegyzésünk, hogy azok a sorok becsületére válnak ugyan egy iparosnak, de közlésre még nem alkalmasak.

K. F. Esztergom. Biztató kezdet, mely feljogosit arra a reményre, hogy kapunk onnan valamikor még jobbat is.

K. L. Kéziratait mult heti rendelkezése szerint megsemmisitettük s igy ma már nem mondhatunk róluk véleményt. Küldje be még egyszer.

Többeknek. Bekötési tábláink elfogytak, s az e héten érkezett megrendeléseknek kiadóhivatalunk mind addig nem tehet eleget, mig a megrendelők száma nem szaporodik fel annyira, hogy kiadóhivatalunk a könyvkötőnél uj megrendelést tehessen.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Szerkesztő: Basch Árpád.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza 17.** Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.
PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.
LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, NEGYEDÉVRE FRT 2.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Oh, nem feledékenységből történt, — mondá határozottsággal a varrónő, kinek épen kapóra jött Finoel ezen kellemetlensége.

— Mit is tudja Ön azt? — morogta mérges tekintetet lövelve reá a pupos.

— Tudom, — felelte könyörtelenül Reine, — ott voltam, mikor Georgette kisasszony javasolta, hogy Önt is hivják meg, amire Grandfiefné asszony szárazon azt felelte, hogy: «Nem, nem akarok vegyes társaságot». Hát nem hallottam eleget?

A kis pupos elnémult. Tompa fájdalom mardosta szivét, a dühnek és megaláztatásnak könyei csillogtak a szemeiben. Reine megbánta, hogy olyan kiméletlen volt s enyhiteni akarván a dolgon, vigasztalni kezdte, gyöngéd hangon.

— Kiméletlen voltam Önnel szemben, kedves Francelin, de mikor látom, hogy olyan ügyes, okos, szellemes ember mint Ön, hogyan hagyja magát bolonditani, nem tudom megállni, hogy utána ne kiáltsak: «vigyázz, megcsalnak».

Finoel nem felelt, a varrónő barátságosan vállára tette kezét.

— Látja ezek a gazdag emberek néha látszólag jól fogadnak bennünket, de valójában megvetnek és azt hiszik, hogy ők más agyagból vannak gyurva. Én tudom jól, mert sürün járok hozzájuk varrni és nekem jó füleim vannak. Maradjon a maga emberei közt Francelin! azok legalább önmagáért fogják Önt szeretni. Hát olyan nagy dolog például ez a bál? Ha olyan nagyon kiváncsi, elmesélek majd Önnek mindent, mert az öltözőbe én leszek alkalmazva. Elmondom Önnek a hölgyek öltözékeit, meg azt is, hogy Laheyrard kisasszony kikkel fog tánczolni.

Reine szavai tőrként nyilaltak Finoel szivébe, a legutolsóknál nem birta már tovább, eltaszitotta Reine kezét.

— Elég már, tönkre tesz, beteg vágyok, hagyjon magamra!

Reine vállát vonogatva bosszúsan távozott, becsapván maga után az ajtót, Francelin az ablak mellé ült. Az éj gyönyörü volt, az ég tiszta, tündöklő csillagokkal, minden pillanatban hulló csillagok czikáztak át az űrön, világitó sávot hagyván maguk után s a collegium fái mögött tüntek el. Valami nagyszerü bál lehetett az égben, a csillagok titokzatos bálja a nagy űrben. Finoel mardosott szivében a gyűlölet és irigység buzgott. Azt kivánta, hogy egy rettenetes rázkódtatás a csillagok miryádjait tűzeső gyanánt zuditsa erre a városra, mely őt páriaképp megveti... Oh milyen eltérők a benyomások! A pupos bosszus haraggal szemlélé a csillagokat; a futó csillagok elmélében az általános tűzvész képét keltik fel; mig kétszáz lépéssel följebb a Tribel-utczai ház egyik kis szobájában ülve, Gérard a csillagos égre tekintve ábrándozott. Hallgatta Heléne zongorájának távoli hangjait, visszaidézve magában minden mozdulatát, legkisebb szavát.

Mámorosan merült el a felgyulladó és eltünő csillagok nézésében, a szerelem esőjének képzelvén azt, mely szerelmesének házát boritja el.

VII.

Granfiefék estélyének hire egész Juvignyt kihozta a sodrából; nyolcz napon át nem beszéltek másról a felső és alsó városban.

A Salvanchesi kastély emeleti termei, melyekben már évek óta nem fogadtak, hir szerint ujból fel lettek diszitve, messzi földről hozattak szebbnél-szebb délövi virágokat és a bált állitólag egy Párisból rendelt vacsora lett volna befejezendő.

A divatárusnők és varrónők éjfélig dolgoztak a derekak kikanyaritásán, a különböző tüllruhák varrásán és feldiszitésén. A bérkocsisok előre dörzsölték a markukat; Salvanches ugyanis egy félmértföldnyire feküdvén a várostól, előre lefoglalták az összes kocsikat, az utolsó taligáig.

Végre elérkezett a csütörtöki nagy nap.

A Grandfief család már nyolcz órakor harczkészen állott és várta a vendégeket a salon küszöbén, mert a juvigny-ek korán jönnek a bálba; azon okból mivel a hölgyek a lehető legjobb helyeket szeretik elfoglalni. A békés természetü, aggodalmaskodó, Grandfief fehér nyakkendőjébe szoritva, lakkos czipője által feszélyezve, a várakozást avval iparkodott változatossá tenni, hogy lábujjhegyre ágaskodva szabályozta a lámpák égését és megigazitotta a gyertyákat. Fia Anatole 12 éves gymnazista, uj kabátjában merész kisérleteket tett, hogy kezeit egy pár szalmaszin keztyübe temesse, mig Georgette a tükör előtt tanulmányozta a legyezővel való hatásos bánásmódot.

Grandfief asszony, világos veres bársony ruhájában, mely szerényen engedte láttatni csontos vállait, fenhordott fejjel, fejedelmi fenséggel lépdelt a billard-szobába, hol a tánez helye volt kijelölve, s innen a billardterem melletti szobába a kis Reine, egy szobaleány segélyével rendezgette a ruhatár számokat és a gombostü csomókat, hogy meggyőződjék arról, miszerint rendben van-e minden.

Ezen szemléi, közben férjéhez és gyermekeihez kimért hangon rövid figyelmeztetéseket intézett.

— Georgette, — mondá leányának, — nem szabad senkivel sem egynél többször tánczolni.

— Igen mama, hát Seigneulles úrral?

— Avval kétszer. . . . A négyesek közt zene lesz és te fogod kisérni az éneklőket a zongorán.

— Azt hiszem, hogy már jön egy kocsi — kiállott fel a lesben álló gymnazista.

Csakugyan a velenczei lámpákkal világitott udvar kavicsán kocsi gördülése hallatszott.

Az egész család a küszöb előt.

csoportosult, a megfelelő magatartást véve fel. Már hallatszott a lépcsőkön a ruhák suhogása.

— Provenchères cousineok, — suttogá Anatole, ki az öltözőn át egy pillantást vetett az érkezőkre.

Grandfiefék rögtön felcserélték eddigi ünnepélyes, nagyképü maguktartását, a lehető legmegvetőbb közönyösséggel.

— Persze, — morgott Grandfief, jó hogy gyertyagyujtás előtt nem jöttek.

— Georgette, te helyezd el őket, nehogy a legjobb helyeket foglalják el.

A Provenchères cousineok szegény rokonok voltak, kiket kénytelenségből kellett meghivni és kikkel minden czeremonia nélkül bántak el. A cousinok egymás mellett lépkedtek, az olyan emberek felvuvalkodott kifejezésével arczukon, kik nem szeretnek sehová eljárni és senkiről sem akarnak tudni. A már vénes leányok szegényes ruhába voltak öltözve, kopott satin czipőkkel, és gummival tisztitott keztyükkel, Anyjukon rövid gesztenye szinü selyem köpeny volt, főkötője csinált szőlővel diszitve.

— Milyen szép itt minden, cousine! — mondá irigy tekintettel szemlélve a csillárokat, virágokat. . . . . A lépcsőházban is több lehet 100 franknyinál. . . . .

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek
SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

Kávé raktár Budapesten.

TEA és KÁVÉ

Budapestről vagy Fiuméből.

elvámolva postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

4 ½ kiló Kuba kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló Mocca kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló Java kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló Gyöngy kávé 6 frt 80 kr.

Minta és árjegyzék bérmentve.

¼ kiló Cs. kev. tea 1 frt 55 kr.
¼ « Orosz karaván tea 1 frt 40 kr.
¼ « Törmelék tea — frt 95 kr.

A tea a kávéhoz csomagolható. Mindent elvámolva és bérmentve, szóval teljesen költségmentesen küld

Belák István

kávé- és tea-kivitele

Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 4/F.

Telefon 61—75.

Tránsitó magasin FIUME.

Értesités.

A cs. és kir. közös hadügyministerium 1898 október 15-én 2368 Abth. 13. szám alatt kelt leirata szerint a bőrből való öltözeti és felszerelési czikkek 1899 évre való szükségletének negyed részét a kisipar útján szándékozik beszerezni.

A teljtartalmu hirdetmény ajánlati mintával együtt s a szállitandó czikkek jegyzéke, valamint azok szállitási árai a 4., 5., 6., 7., 12. és 13-ik hadtestek hadbiztosságainál, a budapesti 2. számu ruhatárnál, valamennyi kereskedelmi és iparkamránál, a budapesti kereskedelmi muzeumnál és a magyar országos iparegyesületnél betekintésre felfekszenek.

Budapest, 1898. évi okt. hó 22-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

A Ninon pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

A... pittatott 18 :5-ben. **PARFUMERIE NINON** Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, atörténelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a világhirü «NINON» pipere- és szépitöszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő. májfolt, pattanás, bőrátka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-arczport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. Kapható 3 szinben. **Ára 1 doboznak 1 frt.**

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössege és kékessége ellen, valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága llen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E világhirü **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár, Belváros Szt-György-tér 2. szám** (a szemináriumi templom mellett) **kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értéktelen hamisitványoktól.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek" csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Föraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és az ország minden nagyobb gyógyszertárában.

KESSLER-féle

Magda-Hajkenőcs

dermatologiai-terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincze Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székes-Fehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

!! Tüdőbetegeknek !!

Csak KLÖSTERLE vizet igyék!

Gyógyforrás Karlsbad mellett.

Magyarországi föraktár:

Budapesten, VI., Nagymező-utcza 25. szám.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában.

Budapest, Nádor-utcza 13.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salatához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

Költségvetések dijtalanul

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

** * * A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 november 20. 47. szám.

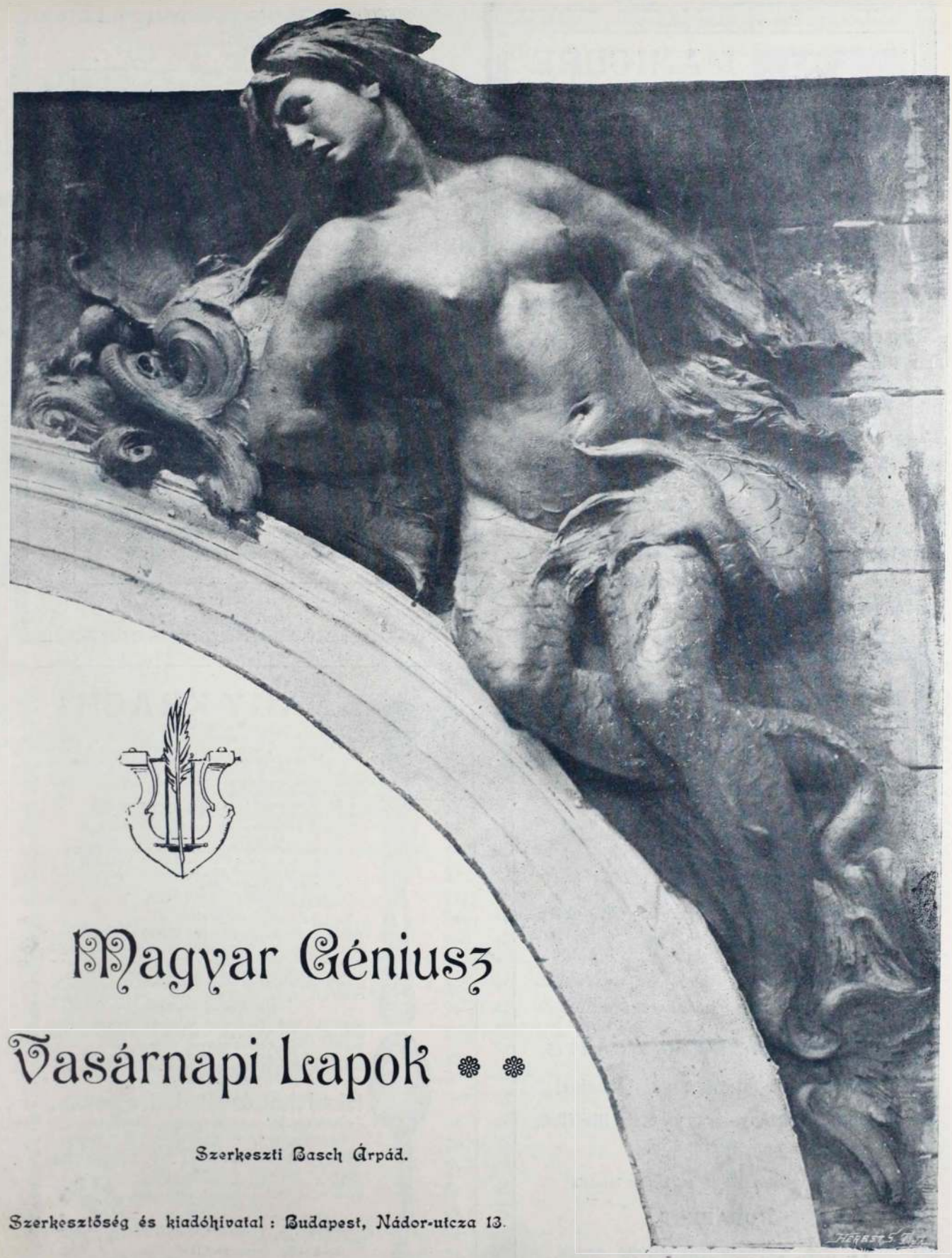

Magyar Géniusz

Vasárnapi Lapok

Szerkeszti Basch Árpád.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor-utcza 13.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és piperecziklkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. Én fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen *díszgarniturát* beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandtstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáad, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen gró

A mintákkal igen meg vagyokel égedve kérek egy egész gyüjteményt
Soprony. Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM * 47. SZÁM

1898 NOVEMBER 20.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

MAGÁNYTALANUL.

Az erdő titkos sűrűjébe járok,
Csömörlött szívvel bujom a magányt.
Tán nem talál itt rám az élet-átok,
Mely eddig hiven nyomdokimba járt.
A zsibvásári zajtól elszakadva,
Nem látva rémes emberarczokat:
Az erdők, bérczek fenséges nyugalma
Talán majd önmagamnak visszaad.

Csönd van köröttem, néma hangtalan csend,
Amilyenért fáradt szivem epedt.
De o, e csöndbe lágy zenéjü dal cseng,
Dal, melyt csak sajgó szivek értenek.
Varázslatával elkábit . . . Homályba
Borul előttem mult, jövő s jelen . . .
Elandalit kéjes, melódiája
S csöndes halálra csábit szüntelen.

Ó túlvilági üdv! A hangok árja
A föld porától messze elragad
S enyelgve ringat át egy szebb világba,
Hol nincsen érzés, nincsen öntudat . . .
De mély, dörgő moraj közelg a hegynek,
A léget éles fütty hasitja át:
Vad szélrohamként száll a rengetegnek
Alján a prüszkölő vasut tovább.

(Gloggnitz, Heinrichshöhe.)

. . . És ujra bánt és ujra fáj az élet!
A sürü füstgomoly gyürüzve száll,
Az ég, a föld sötét biborban égnek,
Véres ködtől piros a szemhatár . . .
Vérpárát hord a füst, . . Elkárhozottak
Nyögése sír a mély morajba fel.
Tovább! . . . Tovább, hová a sóhajoknak
Szivet hasitó hangja nem jut el.

. . . Sfellebb vánszorgok. Lent a messzi völgyben
A paloták rögeknek látszanak.
Minden kihalt, nincs élet már köröttem,
Füvet, virágot eltiport a fagy . . .
E nagy csönd gúnykaczaj bus sóhajomra,
A természet nyugalma — szánalom:
Véred homokba hull, sivár homokba,
Én felszivom, dé meg nem változom.

Hiába jösz ölembe megpihenni,
Embert, zsivajt, kerülnöd czéltalan:
A térbe átkod' nem tudod temetni,
Bármily nagy sirt ássz, — nyomdokodba van.
Hiába tördelsz össze minden lánczot
Gyülölt világodtól hogy elszakadj,
Szenvedni fogsz bárhol hagyod világod,
Ha el nem birod hagyni önmagad.

Velszi Bárd.

JAKOPO MESTER.

Szinmű 1 felvonásban. Irta LENKEI HENRIK.

SZEMÉLYEK:

JAKOPO. BARTOLO. CELIO. MARIA. NINETTA. SILVIO.

Idő: Renaissance kor.

Szinhely: Oszlopcsarnokos műterem, melynek előcsarnokából Firenzére nyilik kilátás. Szerteszórva: Képek kerettel és anélkül, festő állványok, szőnyegek, dekorativ tárgyak. Podium. Balra: oldalajtó. Az egész szeneriának a renaissance-kor gazdag, pazar fényüzését kell feltüntetni. A történet a kora délelőtti órákban játszik s ezért az egész szinen napfényes hangulat ömlik el.

I. JELENET.

JAKOPO, NINETTA.

JAKOPÓ
(festőállványa előtt ül és fest egy nagy képen. Oldalt a podiumon festői attitudeben áll Ninetta)

Be ügyetlen vagy Ninetta!
Nem tudom, mi van veled?!
Egyenesen tartsd karod!
Igy! Igy! Feljebb! Ne mozogj!

NINETTA

Esküszöm az összes...

JAKOPO

Jól van!
Magad észre nem veszed!
Már meg balra hajlik vállad!

NINETTA

Szent Antonio, védő szentem
(sirva.) Büntessen meg...

JAKOPO

Most még sirsz is!
(Türelmetlenül leteszi az ecsetet)
Hagyjuk abba! Jöjj le onnan!
Nem aludtál jól az éjjel!
(Fel és alá jár a műteremben.)

NINETTA
(lejön, miközben meztelen vállát betakarja csipkekendőjével)

Ó, hogy én nem jól aludtam!
Mikor rólad szőttem álmot!
Azt álmodtam, hogy szeretsz!
Csalfa álom! Gonosz álom!

JAKOPO *(kelletlenül)*

Hogy szeretlek, jól tudod!
Sárba hullott drágagyöngyként
Emeltelek fel magamhoz!
Szinaranyba foglaltalak!
S megóvtalak szenytül, portól!
Istenemre! hálátlan vagy
Ha csacskán panaszkodol!

NINETTA

Engedd ugy, hogy csókjaimmal
Üzzem el lelked boruját!

JAKOPO *(elfordulva)*

Hagyd Ninetta!
(Elővesz zsebéből egy pénzes zacskót)
Nesze! Fogjad!
Végy magadnak csipkét, bársonyt!
(Ninetta átveszi)
S jöjj el holnap! Máskor! Máma
Nem áhitom csókjaid!

NINETTA

És máséit?

JAKOPO *(haraggal)*

Vakmerő te?
Vallatóra fogni mersz?!
Távozzál! Terhemre vagy!

NINETTA

Akkor nem kell hitvány kincsed!
(Jakopo lábaihoz veti a zacskót és elrohan.)

II. JELENET.

JAKOPO *(később)* BARTOLO

JAKOPO
(Ninetta után akar kiáltani)

Nem! Hadd menjen! Nem birom most!
Jelenléte bánt! Zavar!
Hangja éles! Szeme villog! —
(elmélázva)
Ó milyen más Mária!
(Egy rejtekhelyről elővesz egy rózsát)
Ez a rózsa keblén ringott!
De szebb rózsa lett az arcza
Hogy reszketve általadta
Csodálata jeléül.
(Lábával dobbantva)
Mindig csak hideg csodálat!
(Uj reménynyel)
Avagy végre drága rózsám
Többet igérsz?! *(Ajkához szoritja)*

BARTOLO
az utolsó szavak alatt belepett)

Mester! Mester!
Tán muzsáddal társalogsz?
Meg se hallod a belépőt!
S rózsát csókolsz mint egy ifju
Hős szerelmes! Ez gyanus!
Mert a múzsák égi lángot
Szoktak adni a kegyeltnek —
De eleven rózsaszálról
Eddig nem volt tudomásom!

JAKOPO *(bosszusan)*

Kérlek! Hallgass! Nem tudok ma
Dőre tréfádon mulatni!

BARTOLO

Hát ily mélyen ül a baj?!
Akkor szánom-bánom vétkem:
Tegnap mért vezettelek
A herczegné estélyére!

JAKOPO *(elrejtve a rózsát)*

Mért? Rózsám nem ott szereztem!

BARTOLO

Mester! Mester! Azt hiszed
Mert te süket, vak valál,
Én s mindenki, kik körülted
Forgolódtunk, azzá lettünk?
Nagyon is jól megfigyeltük:!
Egész este, mint a bolygó
A ragyogó nap körét,
Egy leányt nyomon követtél
Azt se vetted észre mester!
Hogy megsértél száz nőt s férfit,
Kik veled beszélni vágytak
Még magát a herczegnét is!
Ugy, hogy én nem győztem őke
Csititgatni mentve téged!

JAKOPO *(mintegy magában*

A ragyogó nap körét!

BARTOLO

De mi a fő: olyan mélyen
Néztél Mária szemébe,
Meg se láttad Celiot
Máriának jegyesét!
Alig-alig fékezhettem
Hogy vadul ne támadjon rád
Kiragadni kezeidből
A virágot, mely övé

JAKOPO *(lelkesülten)*

Ugy-e szép, csodás virág ő?

BARTOLO

Ez már mégis több a soknál!
Óva intlek hű barátként
Hogy felzúdult ellened
A herczegné s udvara
S te magadban rebeged csak:
(utánozva)
«A ragyogó nap körét»
Aggva, féltve hirül adom
Hogy magadra bőszitetted
Celiot, a vőlegényt —
S te süldő poéta hangján
Sóhajtod teljes tüdővel:
(utánozva)
«Ugy-e szép, csodás virág ő?!»
Jó! Ha mindez nem fog rajtad,
Félj Ninetta haragjától!
Ugy rohant imént mellettem
Mint fellázadt, bukott angyal
Szeme égett, melle zihált —
Mondhatom, gyönyörü szép volt!
Ha hűségem vissza nem tart
Bizony Isten! követem,
S esküszöm nem hasztalan!

JAKOPO

Ó milyen más Mária!

BARTOLO

Már Ninettát is meguntad?
Haragjával nem törődöl?
Ugy a baj nagyon komoly!
S nem veszed zokon a kérdést:
Mi szándékod Máriával?

JAKOPO

Látni vágyom őt örökké
És örökké hallani!

BARTOLO

És világszép Mária
Majd egész nap elibéd áll,
Hogy örökké bámuld, bámuld,
Mig mindketten kővé váltok!

JAKOPO

Amit szeme, ajka óhajt
Száz örömmel teljesitem:
Garmadára hordom néki
A sok ékszert, selymet, bibort!
És egész Firenze térdre
Borul majdan ő előtte
Ihlető múzsám előtt!

BARTOLO

Mindez szép s nem rosszul hangzik!
Még azt is megengedem
Hogy néhány napig egy lánykát,
Aki most jött kolostorbul,
Kielégit Hajh! De aztán!
Mert egy ifju égő csókja
Fölér tenger drágagyöngygyel!
S e sólyomszem villanása
Száz diesfényt homályba von!

JAKOPO

S én ne tudnék már szeretni?
Érzem, vérem forr, pezseg!
S bár hajam már hó boritja
Bátran állom meg a versenyt
Bármely hetyke ifjuval!

BARTOLO

Jó! Még az sem lehetetlen
Hogy a lányka, megszéditve
Nagy nevedtől, szellemedtől,
S még elég diszes külsődtől
Házasságra áll veled —
Mi lesz aztán? Nemsokára?
Te leszállsz a hegytetőről,
S ő csak akkor tör magasba!
Te kényelmet, békét kivánsz
Ő meg zajt és változást!
Bölcselegni hajt a lelked
S ő most vágy tapasztalatra!
S mikor babéron pihennél,
Tövissel lesz rakva párnád
S szarvval ékes homlokod —
S még sovány vigasztalásul
Azt se mondhatod magadnak,
Hogy sorsod nem érdemelted!

JAKOPO (*sötéten*)

Te rögön vergődő tüzok!
Meg sem értesz büszke sast?

BARTOLO

Szidj csak! Ámde én kimondom:
Hogyha ifjan megvetettél
Völgyi fészket, nyájas otthont
Immár túl a delelőn
Meg ne kisértsd! Érd be szépen
Ama fajta szerelemmel
Milyen engem boldogit
Akit hosszu háboruk
Ugy mnt téged, meggátoltak
Szert tehetnem hű tanyára —
Nem dagaszt, de nem emészt!
Vagy ha épen kedved tartja
S tűzzel jól esik a játék:
Hivjad vissza szép Ninettát.
Bár, fájdalom! ő túlozza
Háláját s szeret valóban
De neked nem veszedelmes
Mert te nem szereted őt!

JAKOPO

Hallgass! Hallgass! Bartolo!
Bárcsak perczre lépjem át a
Mennyországnak küszöbét
Elfeledném, elviselném
Multam minden bánatát
S a jövő minden keservét! —
Menj! Mária mindjárt itt lesz!
Jő megnézni műveim,
Nemsokára megtudom
Élet volt-e életem!

BARTOLO

Ugy elhagylak! De remélem
Megfontolod érveim
És ha nem: szép Mária
Majd lefőz a bölcseségben!
Mindenkép egy óra mulva
Megvizsgálom állapodat —
És ha lázad még nem szünt meg,
Orvost küldök a nyakadra.

(*Bartolo el.*)

3. JELENET.

JAKOPO (*később*) SILVIO

JAKOPO (*izgatottan*)

Mindjárt itt lesz Mária
S minden szanaszét hever!
(*rakosgat, az oldalajtónál kiáltva*)
Silvió! Hé! Silvió!
Verd ki álmod tagjaidból!
Ébredj! Már besüt a nap!

SILVIO (*bejön totyogva, ásitva*)

Mi a baj no? Ébren, állva
Várom rég parancsaid!

JAKOPO

Itt segits. Hozd rendbe gyorsan
A paléttát! Port törölj!
Azt az állványt told el útból!
Ide szőnyeget terits!
Gyorsan! Gyorsan! Ne habozz!

SILVIO (*dörmögve, miközben lustán rendezget*)

Gyorsan? Gyorsan? Nem vagyok már
Ugrándozó vig kamasz!
Igy is jó a herczegnének!
Tudja, nem jő kalmárnéphez,
Hol legfőbb erény a rend!

JAKOPO

Értsd meg öreg, lusta medve!
Nem herczegném látogat,
De istennőm, múzsám, nemtőm
Firenzének legszebb lánya.

SILVIO (*abba hagyja a rendezést*)

Nem a herczegné közelg,
Hanem holmi süldő lányka!
S én magam agyon hajszoljam?
Mester, ezt nem érdemeltem!

JAKOPO (*hirtelen*)

Menj! Hozz rózsát a piaczról!
Fehér rózsát, piros rózsát,
Hogy a lába elé szórjam
És magát meglássa bennök!
Nem! Maradj! Magam megyek!
S te ezalatt sürögj-forogj
Mert az egyszer el nem nézem
S kiteszem a szűrödet! (*El.*)

SILVIO (*makacsul*)

Kiteszi a szűrömet?
Mintha ő meg tudna lenni
Az én segitségem nélkül!
(*meglátja a földön felejtett zacskót*)
Lám! e zacskót itt felejté
Hogy vele megengeszteljen!
Ugy nyugodtan alhatom! (*szobája felé indul.*)

4. JELENET.

CELIO. SILVIO.

CELIO

Hé! Megállj csak!

SILVIO (*mogorván*)

No, mi tetszik?

CELIO

Itt lakik Jakopo mester?

SILVIO

Hát az ur még azt sem tudja?
Ugy nem állok szóba véle.
Ha csak menten meg nem vallja,
Hogy faluról jött ide.

CELIO (*pénzt ad neki*)

Szólj tehát!

SILVIO (*zsebre teszi*)

Ugy látszik még sem
A vidékről cseppent közzénk,
Vagy ha igen: elég gyorsan
Megtanulta városunknak
Finomabb erkölcseit!
(*magyarázva*)
Ez bizony Jokopo mester
Palotája és műterme,
S ezt nem tudni, annyi, mint
Milanónak márványdómját
S San Markót Veneziában
Nem ismerni!

CELIO

Megbocsáss!
Hirből ismerem a mestert!
S nem mult jó szándékomon
Hogy még meg nem látogattam!
De foglalkozásom tartott
Tengeren túl évekig!

(Folytatása következik.)

„JÖVÖK"

Irta: ÁGAI BÉLA.

Másnapra már a lapok is az ő dicsőségét harsogták. Valami szokatlan, lelkes mámor fogta el az embereket, nem beszéltek másról, mint arról a darabról, mely tegnap a Nemzetiben oly határtalan sikert aratott. A nagy német ujság borzas fejü kritikusa előadás közben több izben hangos tetszését fejezte ki. A második felvonás után odahajolt szomszédjához s hangosan, hogy a fél szinház hallotta, azt mondta:

— Ezt az embert keressük mi már évtizedek óta. Ez lesz megalapitója a modern magyar drámairodalomnak!

A harmadik felvonás után a közönség nem mozdult helyéből. Zugott, viharzott a taps s a függöny előtt számtalanszor megjelent Molnár László, a szerző és a nagy művésznő, ez az arany haju, ragyogó szemü madonna. Mikor utoljára sétáltak el a szinpad lámpái előtt, a művésznő hirtelen egy papirszeletet csusztatott Molnár kezébe.

— Tegye el — suttogta s eltünt a kuliszák mögött.

Molnár László haza sietett. Az est izgalmai teljesen kimeritették idegzetét, nyugalom után vágyódott. Feltürte kabátja gallérját s a mellékkapun kiosont a ragyogó, csillagos éjszakába. A szinház előtt még zsongtak az emberek, a fogatok dübörögve szállitották tova az ékszeres, fehér vállu asszonyokat és frakkos urakat. Mindenütt csak a darabról nyilatkoztak. Molnár átment a tulsó oldalra. Ujból és ujból felidézte emlékébe az est történetét; ujból átérezte azt a boldogitó, megnyugtató érzést, mikor az első tapsot hallotta; azt a csodálatos, büszke érzést, mikor először jelent meg a függöny előtt s maga előtt látta a tomboló, felhevült közönséget, a mint alkotó ereje előtt meghódolt. Másra alig emlékezett. Az első izgalom lecsillapulta után szinte közönynyel várta darabja sorsát. Oly természetesnek találta mindazt, mi vele ezután történt, hogy figyelemre sem méltatta. Csak a pillanat rezgett még lelkében, mikor Mária a levélkét kezébe szoritotta.

Odaállott egy gázlámpa tövébe és szétbontogatta az összegyürt papirdarabot.

«Próba előtt feljövök.»

Kétszer-háromszor is átolvasta a pár szót. «Próba . . . előtt . . . feljövök. . .» Nem hitt szemeinek. Az ujjongó öröm majd kitört belőle. Hangosan kiabálni, nevetni szeretett volna. Tehát mégis az övé lett Mária! Végre . . . végre annyi küzdelem és kitartás után.

Már hajnalodott mire hazatért. Nem lelte nyugalmát seholsem. Valami kisebb vendéglőben megvacsorált; sietve, hamarosan kapta be a falatokat és menekült a fojtó, dohányfüstös levegőből. Czél nélkül rótta az elhagyott, csendes utczákat. Boldog volt, kimondhatatlanul boldog... A kéjes, balzsamos tavaszi est hüs levegője át meg át járta testét. Teli tüdővel, élvezettel szivta magába az illatos levegőt. A Duna-parton járt. A széles folyam medrében visszatükröződött a csillagos, kék ég. A fekete hullámokon rezegve táncoltak az apró csillagok, egyik közelebb szökve a másikhoz, mintha sugdosnának egymásnak valami bizalmas, édes titkot. Vajjon miről sutkolódzhatnak! A nagy hajók sirva nyöszörögtek, ők is szabadulni vágytak a meggombozott kötelektől. Panaszos hanguk hosszasan hangzott a csendes éjszakába.

A Lenbach nyaraló.

Molnár kábultan hanyatlott egy padra. A feje fölött a rügyező fagalyak között kergetődzött az esti szellő, magával hozva a tavasz mámoritó sejtelmeit. Egyszerre csak ugy érezte, mintha husz évvel fiatalabb volna. Mint iskolás fiu ott állott a templom előtt s várta, mig a leányok kijönnek a miséről. A nagy térre letüzött a forró, tüzes nap. Minden ragyogott, csillogott a fénytől; a nagy harang zugott-búgott s az öblös templomajtóból kitódult az ünneplő sokaság. Feléjök sem nézett s egyszer szive mégis nagyot dobbant. Ő jött. Apró fehér ruhában, kék szalaggal hajában és piros bokrétával kezében. Hogy éppen ő előtte bomlott széjjel a bokréta! Lehajolt utána s át akarta nyujtani a rózsákat. Ekkor nézett szemébe. Egyiküknek sem szólt egy szót sem, csak néztek egymásra hosszasan, mereven. S mikor a kis leány elment, a kis diák ugy érezte, hogy a fehér ruhás tündér valamit elvitt magával és keblében a szive helyén nagy-nagy tátongó ür maradt vissza. És ez a seb most is sajgott, égetett.

— Mária . . . Mária — suttogta gyönyörteljesen — mennyire szeret.

Mire reggel felébredt, a nap már teli fénynyel tüzött át a lebocsátott redőnyökön. Gyorsan felöltözködött s dolgozóasztalához ült. Elővette a lapokat, melyek tárczákat irtak darabjáról; csak átfutotta a sorokat s azt nézte figyelemmel, mit irnak Máriáról? Egy képes lap szerkesztője arczképét kéri, egy csomó ember gratulál a nagy sikerhez, közöttük a legtöbb olyan, kik irigységüket rejtik mosolyuk mögé. Egy kék, kis levél akadt kezébe. A Minczike irja, a kivel hét hónap előtt szakitott és arra kéri, hogy csak még egy napot szeretne a nagy iró közelében tölteni. Haraggal, szinte undorral dobta a levelet a papirkosárba.

Az utcza zaja halk morajként hatolt fel szobájába. Kocsik haladtak fel s alá, emberek siettek ide s tova; mindenki oly közönynyel és hidegen siett dolga után, mintha ma közönséges nap volna.

Molnár izgatott türelmetlenséggel fogott a rendezkedéshez. A nagy legényszoba tele volt aggatva és rakva szőnyegekkel; a falakat festmények és régi fegyverek diszitették, az egyik sarokban széles, puha török diván állott, arra hevert le Molnár. Mialatt a füstkarikákat fujta, elgondolta, hogy ő tulajdonképen milyen boldog ember. A siker, melyet darabja aratott, nem tette őt annyira büszkévé, mint az a tudat, hogy az asszony, kit az ország imád, az övé, csakis az övé.

A mint először kezdett a lapokba irni, a pénz helyett valamelyik szer-

kesztő szinházi jegygyel jutalmazta meg. Ájtatós meghatottsággal ült helyén s nézte, bámulta, csodálta azt a nagy müvésznőt, kit azóta feledni nem tudott. Oltárrá emelte s imádta szent rajongással, mint a görög a bálványt, mint a pogány a fetisét. Minden tehetségét, tudását arra használta fel, hogy felemelkedjék arra a magaslatra, hol istennője uralkodik. A szinház udvarán egy izben bemutatták neki. Csak néhány jelentéktelen szót beszéltek egymással s mikor Mária távozott, Molnár sirni szeretett volna dühében, hogy oly ügyetlenül, gyerekesen viselkedett. Azóta gyakran találkoztak. Az emberek már beszélni is kezdtek arról, hogy Mária udvarlója Molnár lett; csak ő tudta és érezte a kinszenvedést és vergődést, melynek rabja lett. Minden ereje megtörött, minden terve dugába dőlt, ha közelébe akart férkőzni istennőjének. Megvivhatatlan bástyákkal zárta körül magát, melyeken áthatolni lehetetlen volt. És ime, most . . . most . . . önként megadja magát . . . Egy óra mulva itt lesz . . . itt nála . . . ölelheti, csókolhatja forrón, szeretettel.

Önelégült tekintettel nézett a szoba tulsó falára, hol a nagy iróasztal felett csüngtek szeretői arczképei. Ott volt legfelül a lipótvárosi bankár neje, ki csak azt kivánta tőle, hogy minden szerdájára eljőjjön, mellette volt Ordóné, a kómikus neje, kinek váltóit még most is fizeti. Itt van Melanie, a kis kalapos leány, kinek oly formás, fehér kezei voltak és Kármán Margit, a hires primadonna, kinek kocsijából az ifjuság még a lovakat is kifogta. Mind ott csüngtek szépen elrendezve; egy-egy édes szerelmi kaland emléke gyanánt? Vajjon Máriának hol lesz a helye?

A fali óra tizet ütött. Most kell jönnie. Tehát ez is csak oly muló kaland legyen, mint a többi? A bankárné csak kétszer volt nála, mikor harmadszor jött, ugy találta, hogy fogai csunyák s hogy a haját festi. És Mária is eljön, hogy romba döntse azt az oltárt, melyet számára szivében épitett.

Nagy léptekkel járta végig a szobát; a gondolatok rutul kergették egymást agyában: minden pillanatnak uj esznie volt szülöttje. Mit tegyen? Mit tegyen?

Hirtelen megállott; mindkét kezével az iróasztal lapjába kapaszkodott, hogy el ne essék. Merev, kidülledt szemekkel nézte azt a kis papirdarabot, mely a dicsőségét zengő ujságok halmazza felett feküdt. Az előszoba villamos csengetyüje ékesen sivitott. . . Itt van Mária. . .

Egy pár lépéssel az ajtó felé sietett . . . azután ott maradt a szoba közepén. . . Melle zihált, valami görcsös érzés fojtogatta torkát. . . A csengetyü ismét megszólalt halkan, félénken. . . Ezután elcsendesedett minden. . .

Az ablakon át beragyogott a nap, fényt boritva a szobára. Molnár László visszatámolygott az iróasztalhoz és szerelmetes örömmel csókolgatta az összegyürött papirszeletet. . .

Képtár a Lenbach nyaralóban.

KÖDFOLTOK A NAPBAN.

Jelenet a XIV-ik századból.

Irta: FODOR GYULA.

Suhogott a selyem, sóhajtott a bársony.

Az egyik szoknya volt, tengerzöldszinü, zs nóros, magyar derékkal; a más mente volt, égszinü, nyuszt prémmel, bogláros arany csattal, makkos arany gombokkal.

Egyéb nem látszott a légiesen könnyü, bájos alakból, a mint a diósgyőri vár csavargó csigalépcsőin, a délnyugati vártoronyból könnyedén lépdelt alá; mert az arczát sűrű velenczei csipkefátyol takarta, mely a nyak körül egymásra forditva hátat, a mente felett uszott alá a nehéz selyem uszályra.

Magas fehér keztyübe bujtatott picziny kezében egy kékbársonyba kötött imakönyvet tartott, melyen vert aranyból korona borult a finom, ezüstmivü keresztkére.

A lépcső aljában, a csucsives magas ajtónyilás mellett, várakozó állásban egy élte virágjában levő deli termetü férfi révedezett.

Ezüsttel kivert, nehéz görbe kardja a falhoz ütődve megcsörrent, a mint bal kezével lekapta fejéről a sastollas kucsmát, jobb kezét pedig szivére téve, mélyen meghajolt és meglepetten sóhajtotta:

— Ó, istenem, hiszen ez a magyar királynő. . .!

— Te vagy hivünk Perényi? — szólt gyöngéd, fátyolozott leányos hangon Nagy Lajos király leánya, a tizenhetedik életévében levő Mária királynő.

— Sirig hű szolgád, nagyasszonyom — felelt a diósgyőri várnagy, kinek az a szerencse jutott, hogy a novigrádi nehéz fogságból kiszabadult ifjú királynő szolgálatára lehetett s egyuttal a tizenkilenczéves Zsigmond királynak is egyik legbizalmasabb embere volt.

A fátyolozott gyermekes női arczot bágyadt pir futotta el az «asszonyom» szóra. Olyan különös is az, mikor egy leány — asszony.

— Királynő . . . susogta önfeledten a fátyol alatt.

A várnagy mosolygott és még mélyebben hajolt meg, a lépcsőn pedig egy fiatal udvarhölgy jött alá könnyü léptekkel, mint egy gazella s a királynőt beszédbe ereszkedni látván, illő távolságban hátra maradt, mig az magához nem szólitja.

— Parancsolsz velem, királynőm? — szólt a várnagy.

— Ha főpohárnoki tiszted engedi, elkisérsz a templomba.

— A főpohárnokra reggel nincs szükség, — a várnagy pedig hüséges szolgád nagyassz. . . . királynőm.

Most meg a királynő mosolygott s a várnagy pirult, de azért mentek a czintermen keresztül, ahol a hosszu asztalon még az éjjeli tivornya után rendetlenül hevertek a czin kupák és ezüst poharak, az egyik ablaknál pedig nagyokat ásitva állt Csimbók, az udvari bolond.

Csimbók meglepedten fordult meg és sietett ajtót nyitni.

A királynő és Perényi az udvarra léptek.

— Fel van már a király?

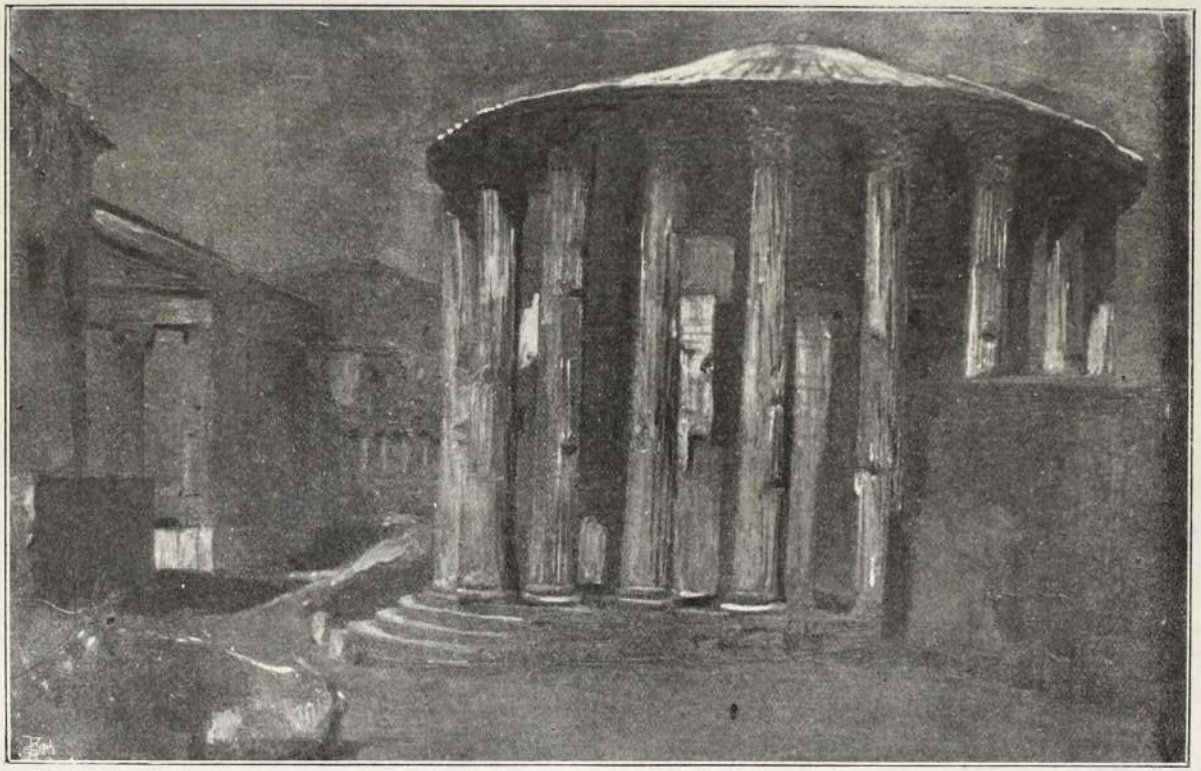

Római templom

Lenbach olajfestménye.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» eredeti fölvétele.

— Még alszik ő felsége.

— Későn szokott lenyugodni?

A várnagy ismét zavarba jött s a bogláros kardkötőn igazgatta a nehéz csattot. A királynő ránézett s a fiatal várnagy szeme egy fürkésző tekintettel találkozott, mely gyanusan világolt át a sűrű fátyol alól.

Férfias daczczal szegte fel büszke fejét, mintha azt akarná vele mondani: nem kenyerem a hazugság, — kérdezz, — felelek.

— Kérdezett fölséged?

— Terhedre van?

— Mindig lekötelez a királynőm bizalma.

— Tehát?

— Igen, sokáig fenn marad ő felsége.

— S te mindig vele vagy?

— Mindig. — Főpohárnoka vagyok.

— De rajtad nem látszik meg.

— Mert én magyar vagyok.

A királynő sóhajtott s a várnagy elértette azt a véletlen kirebbent sóhajtást és meg is restelte, hogy a szapora gondolatot olyan gorombán lökte a bizalom utjába.

A nő most önmagáért pirult el és bágyadt hangon csak annyit mondott a várnagynak:

— Zsigmond is *magyar* király.

A büszke főur találva volt. Ismét felszegte sastollas, daczos fejét.

— Ha terhedre van királynőm az őszinteségem, ugy tán kérhetném felmentésemet?

A királynő megrezzent. Majd kiesett az imakönyv a kezéből s a hogy utána kapott, akaratlanul kapta meg a várnagy karját.

— Tartozol nekem az őszinteségeddel, — mert te magyar vagy.

A várnagy mélyen meghajolt s az utánuk bandukoló udvari bolondnak ugy látszott, mintha kezet akarna csókolni, mert a sastollas kucsma majd leesett a fejéről. Azért, hogy a háttérben tapisgáló udvarhölgy figyelmét elvonja a várnagyról, hirtelen mellé ugrott a leánynak s az meglepetten lépett félre az utból. De a bohócznak egyszerre csökönyös lett a lába.

— Ne féljen lányasszonyka, nem vagyok házasuló fiatal ember.

— Vén goromba vagy, oktondi. Lódulj arra jobbra ni!

Én is templomba megyek. Amarra a tehénjárás van.

— Neked való ut éppen.

— Ó, az az ut annak való, aki a házasság szelid igája után vágyakozik.

Az udvarhölgy majd szétpukkant a méregtől, dehogy ujabb megjegyzésre ne adjon alkalmat, pillanatra oldalt fordulva megállott. A bolond pedig lekapta csörgő sapkáját és nagyot köszönve, előre sietett a pálosok temploma felé, hol a királynő a várnagygyal már a lépcsőn ment fel és nyilván, az udvarhölgy után kutatva, visszanézett.

A leánynak sietős léptei után messze lobogott a selyem szoknya.

Két pálosbarát a templomajtóban karnisban várta a királynőt. Egyik az ezüst szenteltviztartót ajánlotta fel neki, abból a keresztvetésben meghintve magát szentelt vizzel, a másik

Szökőkút Lenbach kertjében.

pap által elébe tartott feszületet megcsókolva, az utána lépkedő várnagygyal bement a templomba.

A bolond már a lépcsőkön állva nézte ezt a szertartást és ahogy megcsóválta fejét, a sapkájára füzött csörgettyüben csördült meg a gondolat olyanformán, hogy: de golyhó is ez a mi jó várnagyunk. Hát nem tudja ő is megcsókolni azt a feszületet. . . .? — De hát a bolondnak akkor is szabad volt akármit gondolni.

Az oltártól jobbra, nagy bársonyos székben ült Magyarország nagyasszonya és imádkozott abból a kis könyből, melybe gyönyörü minusculás betükkel valami szentéletü barát irta be a zsolozsmás áhitatot, de az egész mise alatt fel nem vette abból galambszelid szemeit.

A várnagy pedig megállt az első padnál mint egy szobor s a bolond is — aki lekapta csörgő sapkáját, most már ugy nézett ki, mint a többi okos ember, addig addig nézte azt a merev mozdulatlan testet, mig megállott a szeme, mint a juhnak és észre sem vette, hogy vége van a misének.

A királyné felemelkedve helyéről, ismét betakarta arczát a sűrű csipkefátyollal.

A bolond feleszmélt és lábujjhegyen kiosont a templomajtóba. Ott fejébe nyomta egy vak koldusnak a maga csörgő sapkáját, attól pedig elkapva a rozoga kalapot, térden állva oda tartotta a kilépő királynő elé.

Mária egy ezüst pénzt ejtett a kalapba.

A várnagy szigoru tekintettel mérte végig a bolondot, de a mint az a pénzt megcsókolta és áhitattal keblébe rejtette, maga is elmosolyodott. A csörgő sipkával bibelődő vak koldusnak adott egy pénzdarabot és követte a királynőt a vár alatt elterülő diszkertben.

Csimbók pedig fejébe nyomta a csörgő sapkát, azzal — vesd el magad! — neki szaladt a legrövidebb utnak s eltünt belől a várkapun.

A czinteremben még mindig ott áltak a tegnap este kiüritett boros kupák s a hosszú lóczán külön csomókba voltak zárva a kikefélt lovagruhák, mindenik alatt a hozzátartozó, divatos hosszu orru czipőkkel. Az inasok a várudvaron kotynyeleskedtek, mig az urak felébrednek.

A bolondnak szörnyen bolond gondolata támadt.

A cseh lovagnak oda tette a lengyel vitéz buggyanó nadrágját s ennek a csehes hosszu szük pantallót, melyet a czipőbe huztak bele. A német vitéznek a czaklis lebernyegjét kicserélte az olasz viador kurta bársony köpenyével s miután a kardokat és czipőket is össze-vissza cserélte, ki akart osonni.

A belső termekből kis ezüstcsengő finom csilingelése hallatszott.

A bolond hirtelen megváltoztatta szándékát s a csörgő sapkát a sarokba lökve, a homályos folyosón az őrt félretolva utjából, besurrant a király hálószobájába.

A nehéz bársony szőnyegek szürkületi homályt boritottak a hegyes boltivü szobába s a nehéz tölgy ajtó sóhajtott, amint benyitotta.

— Ki van itt? — kérdi a király latinul.

— Felséged szolgája vár a királyi parancsra — felelt a bolond latinul, mert hiszen ő is a prágai egyetemen tanulta az okos dolgokat, a bolondság pedig ugy termett a fejében magától, mint az erdőn a gomba.

— Hozz égett bort!

— Azonnal királyi felség. Azzal sietett ki az ajtón, de a küszöbnél beleütődött Czudar Péterbe.

Ennek a kemény főurnak szabad bejárata volt a királyhoz. Sokban neki köszönhette, hogy megkoronázták.

— Mit keres a bolond a királynál? — kérdi meglepetve.

— Egy okos gondolatot, — de nem találtam, — sugta a bolond és ajtót nyitott a nagy urnak, azonban maga is a nehéz függöny mögött maradt.

Czudar Péter nehéz léptei alatt megdobbant a szőnyeges padló, pergett az arany sarkantyuja és az ezüst hüvelyben megcsörrent oldalán a fringia.

A társalgás latinul folyt, mert Czudar nem tudott azon a fanyelven, ahogy akkor Németországban beszéltek, Zsigmond pedig nem tudott még magyarul.

— Köszöntlek felséges királyom! Egészségedre az éjjeli nyugodalmat.

A király felült ágyában és helyet mutatott a főurnak egy bársony széken.

— Rosszul aludtam.

— Mert az éjjeleidet a németeidnek áldozod, — nappal pedig nem törődöl a magyarjaiddal, — veté oda nyersen a vakmerő bán.

Az ifju király kedvetlenül mosolygott.

— Még nem szoktunk össze, — majd az is megjön. Későn fekszem, mert rideg, hosszu az éjszaka.

— Házas ember vagy, királyom...!

— Ugy tartják.

— És?

— Még sincs ugy.

— És ki az oka?

— Tudna isten? Talán én talán más.

— Beszéltél már a királynővel?

— Nem.

— És mi tart vissza?

— Valami van köztünk, ami hideg.

— Bizalmatlanság?

— Olyan is, más is.

A büszke főur felugrott helyéről, Nagy Lajos leányát gyanusitották...!

— A magyar királynő tiszta, mint a nap!

— *Ködfoltok a napban is vannak.*

— Ásasd ki ezt a karvaly-szememet egy cseh pribékkel, ha én látok rosszul; de ha neked volna igazad, megérdemelnéd sorsodat, király! Esztendeje mult, hogy összeadott vele a pap s azóta egyszer láttad Zágrábban, mikor a fogságból kiszabadult. Most már két napja vagy vele egy várban és még csak hódoltatok egymásnak, mint két büszke fejedelem, de nem láttátok egymást, mint férj és feleség. Pedig ott van a békeleveletekben, mit tavaly kötöttetek, hogy «Zsigmond feleségével Mária királynővel lakhatik mindenütt, mint férj és feleséghez illik».

— Ugy körül van véve nemeseivel, hogy minden bizalmam félútban sántul meg.

Barlang a Lenbach nyaralóban.

— Hát hiszen ő Mária, a magyar királynő, — te pedig légy magyar király s akkor nincs köztetek semmi gát.

A bolond kifordult az ajtóból. A királynak az a mondása, hogy *ködfoltok vannak a napban*, szörnyen bántotta azt az agyafurt fejét. — Megállj német. . . .

Előkapta kebléből azt az ezüstpénzt, amit a királynőtől koldult és az a sötét folyosón is ragyogott s azt gondolta hozzá: még a pénzén is olyan fényes a képe, mint a nap. Aztán megcsókolta azt a hideg pénzt és ismét eldugta a keblébe.

Az inasok már széthordták a hálótermekbe a kicserélt ruhákat Mindenfelől csöngetés, toporzékolások, cseh, német, olasz és lengyel káromló szavak zürzavara hangzott s az inasok eszeveszetten futkostak a folyosón.

A bolondnak szörnyen tetszett ez az állapot. Most az egyszer ő nevethetett másokon. Leült egy lóczára élvezni. Éppen az ő világa volt, — bolond világ — a magyar király udvarában.

Mikor már fenékig élvezte a spektákulumot, hogy az oldalát fogta a nevetéstől, elővett két darab nyolczszögletü ablakszemet és egy viaszkfáklyavéget, azzal kiállt vele a várkapu elé.

Zsigmond király reggelizés után vadászni szokott menni a diósgyőri rengetegbe.

Kevés magyar főur volt vele, de annál több a német, cseh, lengyel és olasz vitéz, — némelyik kalandor. Idegenből származott hozzánk, nem sok bizalma volt a nyers magyarokhoz, kik ugy beszéltek, ahogy éreztek.

Pedig csak bizalom szülhet bizalmat.

A várudvar kongott a csatlósok dobogásától. Alól a vár alatt vonitottak az összefüzött kopók a peczérek kezében. A hajtók döngették a kövezetet a nehéz dorongnyársakkal s az uri vadászok nyilpuskáikkal feszelegve várták a királyt az udvaron.

A várkapu előtt most meggyujtotta a fáklyát az udvari bolond s az egyik ablakszemet fölé tartva, befuttatta korommal. Aztán elkezdett azon át a napba nézni.

A szük várudvaron bugotta vadászkürt, az ebek sikogó vonitásától reszkettek a magas csúcsives ablakok rakott szemei s a menet kiért a kapun.

Czudar Péter és Bebek Detre mentek a király mellett. Bebek jóizüt kaczagott, ahogy a bolondot okoskodni látta.

A jobb kezével az átlátszó tiszta üveget, baljával a kormos ablakszemet tartva szemei elé, iszonyu komoly ábrázattal vizsgálta a napot.

— Mit csinál ez a mi bolondunk? — kérdi a király.

— Okos dolgot felség, — felel a bolond. — A ködfoltokat nézem a napban.

— És látod?

Ha ezen a szurmos üvegen nézem, igen, ha ezen a tisztán nézem, nem.

— És hol vetted az üvegeidet?

— *Ez a szurmos Németországból való, ez a tiszta pedig magyar.*

A két főur nagyot nevetett az elmésségen, de csak Czudar Péter értette meg a csattanóját. A királynak azonban eszébe jutott a reggeli megjegyzése — és elkomolyodott.

A vadászok már tul voltak a fel-

vonó hídon s arra balfelől a királynő és Perényi fordultak be a diszkertből; mellettük az udvarhölgy hozott egy csomó virágot.

Czudar Péter és Bebek Detre lekapták forgós süvegeiket és meghajoltak a királyné előtt.

Zsigmond szintén meghajolt és nyájas mosolylyal kérte ki a kegyet, hogy a királynét felkisérhesse a lakosztályába.

A vadászok kürtje már messzehangzott a rengetegben s egy utánuk sietö csatlós vitte a hirt, hogy a király ma nem fog velük vadászni.

Czudar Péter pedig elismerésül ráütött a bolond vállára, azzal a hadverő kemény kezével.

— Ezt okosan csináltad, öregem.

A bolondnak olyan jól esett ez az elismerés, hogy örömében két könycsepp perdült ki a szeméből.

A bolondok csinálták akkor a legokosabb politikát.

DALOK

I.

A vészes felhő elvonult az égről,
És én felőled ujra álmodom.
Féltékeny szem nem kéri számon álmom,
Nem tiltja semmi földi hatalom.

Egyedül vonszolom az élet terhét,
Sorsom égő köny, titkolt szerelem.
Téged szeretve más karjába dűlni,
Nem, rólad álmodni is jobb nekem.

II.

Be rég is volt, a rózsa nyilott,
Búgó gerle csókra tanitott,
Pillantásunk szerelmet esdett,
És elhaladtunk egymás mellett.

Az évek gyorsan tova szállnak,
Sziveinket tépik a vágyak,
Lelkünk megnyugvást sose lelhet,
Mert elhaladtunk egymás mellett!

III.

Oda jártam messze tájon, messze idegenbe,
Ott találtam gyógyitó irt bánatos szivemre,
Ram mosolygott szép szemednek ragyogó sugára,
Kinyilt tőle a szivemben a szerelem virága.

Hazajöttem, visszatértem rideg, bús lakomba,
Nem derit most érkezésem senkit víg mosolyra,
Boldogságom felderengő, biztató reménye
Elenyészik a bús ősznek mogorva ködébe.

VILMA.

LÁZBAN.

— Nem mese. Valóság. —

Irta: ERÉNYI NÁNDOR.

Ne, ne forgasd el, oh türelmetlen olvasó, ezt az oldalt, csupán azért, mert ennek az irásnak az van fölébe irva: Lázban. Tulajdonképen igazad van, teljesen jogos a türelmetlenség, indokolt a harag, a melylyel elfordulsz minden irodalmi terméktől, amely a láz szóval kapcsolatos czim alatt kiván sikereket és hatást elérni tenálad. Mert banális czim ez a «Lázban» és bátran pályadijat lehetne kitüzni annak a kutató elméjü tudósnak, aki a szépirás birodalmában csak egy oly műfajt is ki tudna böngészni, ahol legalább egy termék ne ékeskednék bosszantóan a sokat igérő és mitsem adó czimmel: Lázban. Irtak novellát, verset, drámát, tragédiát, regényt, mindent-mindent ilyen czimmel hogy «Lázban».

Mindenről irtak a jó novellisták és a szerelmes poéták a «Lázban» czégére alatt, csak egyről nem: — a lázról. A lázról, a *Febrisről*, amely kezdődik akkor, ha a higany a lázmérőben a harminczhét fölé emelkedik és végződik, ha úgy negyvenegy körül megáll — amikor mellesleg megjegyezve, megáll az élet is — mondom, erről a lázról «Lázban» czimmel eddig még csak orvosi vagy tudományos iratok emlékeztek meg és szerény magamnak követelem im most a szomorú dicsőséget, hogy én vagyok az első, aki a «Lázban» czimü irásában nem hazudom, nem csalok, hanem arról irok, ami a czimben foglaltatik: a lázról, a Febrisről, amely immár időtlen idők óta szoros szövetséget kötött velem és úgy látszik, egy hamar nem is fog ölelő karjaiból kibocsátani.

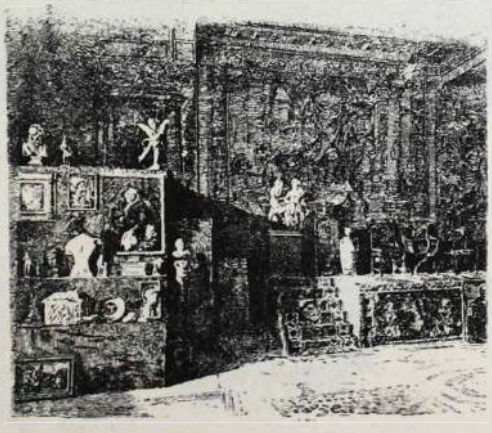

Lenbach műterme.

Délután négy óra van. Novemberi délután, ilyentájban már alkony borul a szobára, a butorok mind egyforma, sajátos sötét szinbe öltöznek, de azért messze egy négyemeletes ház bádogkupoláján bágyadt sárga fénynyel látom még megtörni a lenyugvó napsugarat — innen az ágyamból. Mert ágyban fekszem, fehér párnákon, piros paplan alatt. Már régen. Nagyon régen. Tudj' Isten, hogy milyen régen. De nem erről van szó.

Alkonyodik mindjobban. Én ébren és nagy nyugalommal hallgatom az én kopasz, vörösarczú, kicsi doktorom monoton hangját. Látom őt ágyam mellett, amint keze csuklómhoz tapad és figyelmesen nézi a másik kezében tartva óráját, számolván:

— . . . 24, 25, 26. . . No, jó! Hát mennyi most? . . . Igen. Harminczkilencz és két tized. Igen. Hát egy-két nap, egy-két nap. Maximum. Különben is én csak óvatosságból, nem pedig. . . . Hallom a hangját, látom jól ismert pirosas arczát éppen úgy, mint a hogy látom a megszokott ó-német szekrényt a sarokban és mint a hogy látom a szürke égnek egy kicsiny darabját az ablakon keresztül. Látom jól mindezeket, a szemeim nyitva vannak, mert hiszen érzem, amint kisidőnként hol lecsukódnak, hol felemelkednek pilláim, látok mindent, mindent — nem, többet annál. . .

Fényes, ragyogó bálteremben vagyok. A villamos csillárok pazar fénye verődik vissza a sima parketten, a tükrökben és a nők ékszerein. Az elegáns tömeg zsongva fel és alá hullámzik és látom magamat, óh, nagyon jól látom, feszes báli öltözékben unott, szomoru arczczal állni a terem egyik sarkában. A bali alakok egymásután rohannak el előttem. Jól ismerem majdnem valamennyit.

Kábitó parfumillatott érzek — érzem, szagolom valósággal — az aszszonyok lépdelnek ott büszkén, csevegve, mosolyogva, kaczéran és hazugan, mindahány. Rám is nevetnek, szánakozóan, kiváncsiaskodva, kérdőleg, legtöbbnyire üresen, semmitmondóan. Oly jól látom magamat — innnen a párnák közül. Szomorú és szótlan vagyok. Nevetséges és szánalmas alak a ragyogó bálteremben. A zene játszik. Hallom. Keringő. Az ütemét itt kopogom ki az ágyam deszkáján. A párok keringnek, forognak, mind többen és többen. Egy kicsit megszédülök. Megtámaszkodom

Olasz ifju — Lenbach olajfestménye.

A «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» eredeti fölvétele.

egy hideg vasoszlophoz — érzem a hátamon a végigfutó borzongást — és figyelem a tánczoló párokat. A leányoknak már ki van bomolva a haja, az asszonyok nagyon pirosak és többen odahajtják a fejüket a tánczosuk vállára. Ugy hiszem, hogy éjfél lehet még csak. Egyszerre, hirtelen, a vasoszlop mellől meglátok valakit. Leány és fekete. Nem, nem is fekete. A haja már abba az aczélkékbe jatszik, abba a vak feketébe, melynek csak a fénye is bódit. Az arcza szép, — a szemei nagyok és izzófeketék, széditően azok és rózsaszin ruha van rajta. Ez valaki! gondolom és látom. Bemutatkozom. Beszélgetünk. Sokáig. Le tudnám irni szóról-szóra, hogy mit. De ez nem mese, ez valóság, ezzel nem lehet tréfálni. Egy félóra mulva. . . És végiglátom az egész másik felét annak az éjszakának. Közben egészen besötétedik, kint az utczán már meggyujtották a gázlángokat. Igen, a másik felét annak az éjszakának ott a bálteremben. Mi boldogság volt ez, ujra általélni, éppen úgy, mint akkor, régen. . . Boldogság? Üdv és mámor, minden minden egy édes, bájos rózsaszinü felbőbe burkolva!

Behozták a lámpát. Ez olyan egyszerü. Mert hiszen este volt már, jó késő este. És én nem láttam mást, mint az ó-német szekrényt, piros paplanomat, éjjeli székrényemen orvosságos üvegeket, kis tükröt, ketyegő órát, lázmérőt. Nem láttam semmi mást. Pedig felültem ágyámban és szemeimet kimeresztettem előre: semmi, semmi. A régi, megszokott dolgok. Aminthogy elsoroltam azokat.

A kis gyermek szappanbuboréka mulik el igy. Gyönyörködtet, boldogit, aztán egyszerre — vége. De miért, miért? Miért tért már vissza a rideg valóság, a beteg szoba, a lázmérő és a friss estilap?! A láz, a febris, elmullott mára. A kicsi doktor ismét megjelenik és «konstatálja». Neki hinni kell, ő okos ember.

No hát akkor lehet gondolkozni. Tisztán, menten mindentől, lehet gondolkozni, akárcsak egy egészséges ember gondolkodik. Tehát.

Nem aludtam, ez szent bizonyosság, következésképp nem is álmodtam. Láttan, erősitem: *láttam* a szobabutorait, a tárgyakat, a szürke eget, majd az utczai lámpák fényétől megvilágitott szembenlévő házfalat. És láttam, megint erősitem: *láttam* a báltermet, láttam az asszonyokat, a lányokat, hallottam a zenét, — lett légyen bár az a chinin zugása, nem törődöm most véle — a keringő rythmikus háromnegyedes taktusait, éreztem, szagoltam az illatszerek különféle illatát, láttam magamat, teljesen külön választva ettől az ágyban fekvő, sáppadt Én-től, láttam magamat elegánsan, frakkban és lakkczipőben; de ah! leirni, mi profán, mindenekfölött láttam az «Ő»-t, szóltam vele és — vallok, vallok — szerettem, lángolón, epedőn, szerettem, úgy, mint aztán sokáig, mint mindig, szivem a boldogságban uszott, éreztem, óh, én éreztem ezt... Behozták a lámpát. Mert, mint mondám, sötét este volt. Még gondolkoztam, aztán elaludtam. Álmodtam. Mindig szoktam álmodni. Közönséges, együgyü dolgokról. Most is úgy történt. En magam is szerepeltem az álomban, de nem *láttam* magamat, éppenúgy, mint, ahogy nem látja a szinpadon szereplő szinész önmagát.

Mikor felébredtem, tiszta fővel megállapitottam, hogy van láz, azután van álom, de *lázálomról* beszélni ostobaság.

A mámor.

Fel kellett tételeznünk az e heti leleplezésekről, hogy általános örömet fognak kelteni a országban. Hogy is ne?! Az egész korhely világ ujongani fog a feletti örömében, hogy a borok hamisitásának ezután vége szakadt egyszer és mindenkora. De a korhelyek nem ujjongtak. Ellenkezőleg: alighogy a hamisitás első hire meg jött, a korhelyek csoporttá verődtek s megtámadták *Rákosi* Jenő palotáját, hol hangosan követelték, hogy a szerkesztő a hamisitottnak mondott bort valódinak nyilvánitsa. Az ostrom nem volt eredménytelen. Rákosi Jenő másnap már lefuvatta lapjában a bor hamisitások hireit, viszontszolgálatul csak azt kérte a korhelyektől, mondassák meg neki, hogy miért akarják ők a bort mindenáron valódinak tudni, mikor a faktum mégis csak az, hogy a bor hamis.

Lenbach.

— Mi közünk nekünk a faktumokhoz, feleltek a korhelyek, mikor ezek a faktumok buták, rosszak, elkeseritők. Miért kérdeztük volna mi ivásközben, hogy valódi-e a bor vagy hamis? Miért kérdeztük volna, mikor ugy is tudtuk, hogy a felelet csak leverő lehet. Miért rontottuk volna el a mámor legszebb óráit egy ilyen buta felelettel. Minek nekünk a faktum? Nekünk illuzió kell, illuzió, mert a leghitványabb illuzió is többet ér a legcsillogóbb faktumnál. A bor *hamis* volt Mi közünk ehhez? A mámor *valódi* volt. S ez a lényeges, ez ám. Mert nálunk koldúsoknál nem az ivás a czél, hanem a mámor. Ha szeretsz minket, ne zavard meg máskor mámorunkat.

Rákosi Jenő belátta, hogy a nyomorultaknak igazuk volt. S azóta nem is bolygatja a hamisitott borok ügyét.

Képzőművészet.

Lenbach. Majdnem egy időben verte fel művészeinket nyugalmából két szenzációs hir. Az egyik Hock Jánostól, a másik Lenbach Károlytól a világhirü mestertől származik. Örömmel adunk számot arról, hogy *külföldi* ember, ki a magyar művészetről annyi dicsérettel, sőt mondhatnók elragadtatással nyilatkozott.

A világhirű művész nem csupán szavakkal adott elismerésének kifejezést. A magyar művészet iránti elismerésének még oly módon is jelét fogja adni, hogy már a legközelebbi hetekben lerándul hozzánk művészeti életünk alapos megismerése czéljából. Ez az alkalom ösztökélt bennünket arra, hogy a mester otthonának egyes részleteit bemutassuk és reprodukczióban közöljük két eredeti festményét, melyet a művész egyik legjobb barátja bocsátott rendelkezésünkre.

Lenbach felső Bajorországban született s eredetileg a kőmives-mesterséget tanulta. Hofner állatfestő unszolására azonban a művészet felé fordult s husz éves korában mesterével Pylothyval már Rómába rándult, hol a régi mestereket tanulmányozta. A későbbi években beutazta Olasz- és Spanyolországot, hol egy gazdag főur megbizásából Tician, Rubens és Giorgione-képeket másolt. E másolat volt az ő tulajdonképeni iskolája. Ha művei talán nem egészen korrektek s kissé elhamarkodottak, képei mégis nagy plasztikai hatással birnak s szellemes felfogásról

tanuskodnak. A hetvenes évek óta tömérdek arczképet festett, melyek között e kornak minden kiváló alakját feltalálhatjuk. I. Vilmos császárt, Bismark herczeget, valamint Moltke grófot a legkülönfélébb helyzetben és ruházatban festette meg. Jelenleg Bajorországban tartózkodik, és onnan küldi szétfestményeit, melyekkel extázisba hozza a világot.

Munkácsy a csárdában.

A halhatatlan mesternek a végzet nem engedte meg, hogy teljesüljön leghőbb vágya: a hazatérés. Eveken keresztül küzdött, fáradott, hogy hazajöhessen, itt dolgozhassék és innen hirdethesse a magyar név és művészet dicsőségét. Hiába küzdött, hiába fáradozott . . .

Egy rövid epizód t kivánok elmondani, amely a maga naivságával, egyszerüségével száz ékesszóló beszédnél és pohárköszöntőnél jobban bizonyitja, hogy mennyire sovárgott a mester lelke az édes haza után. Elmondom ugy amint hallottam.

Midőn a nyolczvanas évek elején Munkácsy egyik legnagyobb alkotását, a Krisztus Pilátus előtt czimü festményét hozta haza, valóságos diadalút volt hazajövetele. A kormány, a főváros, társulatok, egyesületek siettek őt üdvözölni A budapesti művészek sem mulasztották el lelkesedéssel ünnepelni atyamesterüket. Nagyszerü jelmezünnepélyt rendeztek tiszteletére a régi műcsarnok palotájában. Gyönyörüen volt diszitve minden egyes terem. Egész pálmaerdőt hordtak ott össze. Minden egyes terem nagy átalakitáson ment keresztül, más-más diszt nyert. De legérdekesebb volt az egyik hivatalszoba. Ebből csárdát csináltak, söntéssel, lóczákkal, keresztlábu asztalokkal.

A mulatság várakozáson felül sikerült. Munkácsyné a miniszterelnök karján lépett a terembe s a lelkes festőművészek nem szüntek egy pillanatig sem a legnagyobb magyar festőművészt, aki Rembrandt-jelmezben volt, rajongva ünnepelni. De Munkácsy már kifáradt a szakadatlan hajlongásba s szeme fürkészve nézett körül egy csendes hely után, hová visszavonulhasson Egyszerre meglátta az elhagyott csárdát, üres volt, belépett. A kocsmáros asztalára tett magyaros üvegben egy liter bort. Igy ült bor mellett, busulva azon, hogy nem lehet itthon, amidőn Odry Lehel, aki a mester szökését észrevette, az ő csikós jelmezében utána sompolygott és a csárdába lépett. Látta Munkácsyt, amint busul, odatámaszkodott a primitiv ajtófélfához és gyönyörü hanggal énekelte:

Mi fehérlik ott a síkon távolba,
Talán bizony édes anyám gunyhója?
Messze jártam, másutt is volt jó dolgom,
De a szivem csak azt mondja jobb itthon.

A mester felnézett, szemeiben könycsillogott a midőn Odry bevégezte a nótát. Majd felugrott, átölelte, megcsókolta barátját, a ki szivébe látott, s egymás karjaiban sirtak, zokogtak, hangosan sokáig.

A honvágy . . . *Sólyom Gyula.*

Thury Zoltán.

Keményfejü, merészszivü emberek, akik mind ellenei a hamisságnak és valamelyes missiót vállalnak föl: ők szoktak olyan hajmeresztőn vakmerő fodadalmat tenni:

— Igazat fogok mondani mindenha. . .

Akinek a képe ott van e sorokon felül: irónak amikor ment *Thury* Zoltán, ő is ilyenféle fogadalmat tehetett, mondván:

— Igazat fogok irni mindenha. . .

Fogadta, mondván és irt is azonképen. Mindenekelőtt tehát nem ült belé egyikébe sem azoknak a tehetségetnyomoritó, eredetiségetvesztő, utánzótnevelő szük ketreczeknek, a melyeknek irodalmi iskola az ő nevök, név, amely tetszetős euphoniával mind *izmus*-on végződik. Iró csak egy van: aki az igazságot irja. Nem azt aki irja: vagy nem tudja, hogy bonczolni csak husból való testet lehet, amelyiken belül vér van és izmok, nem pedig viaszból formált bábut, amelyik korpával és csepüvel töltött — vagy hazudott. Thury Zoltán sohase hazudott, mert sohase pózolt, sohase torzitott és sohase használta romantikába mártottan, fehéritő meszelőnek a tollát. Ezért hasonlitgatják talán az oroszok iróihoz, akiktől azonban ugyan messze áll szive dolgában. Istenem, micsoda nagyszivü ember ez a Thury Zoltán! Mert a rideg igazságban is vannak szép, sőt érzelmi momentumok — s talán épen mert hogy ritkák: azért tud akkor olyan elementáris erővel, ideálokat termő és ideálokat kesergőn védő gyöngédséggel szeretni a szive. Ami hogyha egyértelmű az egyéniségével, hát akkor az az egyik legtisztultabbja az egyéniségeknek, amelyek olyanok, mint a zavaros viz. Sok forma, sok hangulat, sok impressio, sok köteles előitélet és sok chablon uszkál bennök. Zavaros vizet legjobban tisztit, ha kavicson vezetik át — a Thury Zoltán egyénisége kavicscsal, kövekkel kiágyalt úton vette az utját, kövekkel, amelyeket igazságra és idealokra szoktak dobni. Hogy megkülömböztetett tulajdonságai megkülömböztetett publikumot is szereztek az irásainak. az természetes. Mondd meg, kik olvassák a munkáidat — és én megmondom, hogy ki vagy?

Mindezeket pedig azért irtuk meg Thury Zoltánról, mert e héten adták elő a Vigszinházban «A Katonák»-at, az első nagyobb drámai munkáját. Váratott magára ez a darab, de nem a szerzőjének, hanem a — tárgyának az okán. Még Keglevich gróf állott ugyanis a szinház élén, amikor Szécsi Ferencz elfogadta a Thury szinművét, és Keglevich gróf vétót mondott ellene.

Hát bizony a katonákról lehet másként is vélekedni, mint a fiatal leányok, akik nagyszámu fiatal asszonynyal egyetemben bennök látják kizárólagos megtestesülését a hóditó, az előkelő, a szerelmetkeltő férfi fogalmának . . . Meg éppen ha Thury vélekedik róluk, aki mindenha csak igazat ir . . . De Keglevich elment — és szombaton este diadallal vonultak be «A katonák» a Vigszinház szinpadára, becsületes, megérdemelt tapsos-babért adó csatát nyerve, nagy, igaz sikert szerezve Thury Zoltánnak, akinek képe itt van e sorokon felül . . .

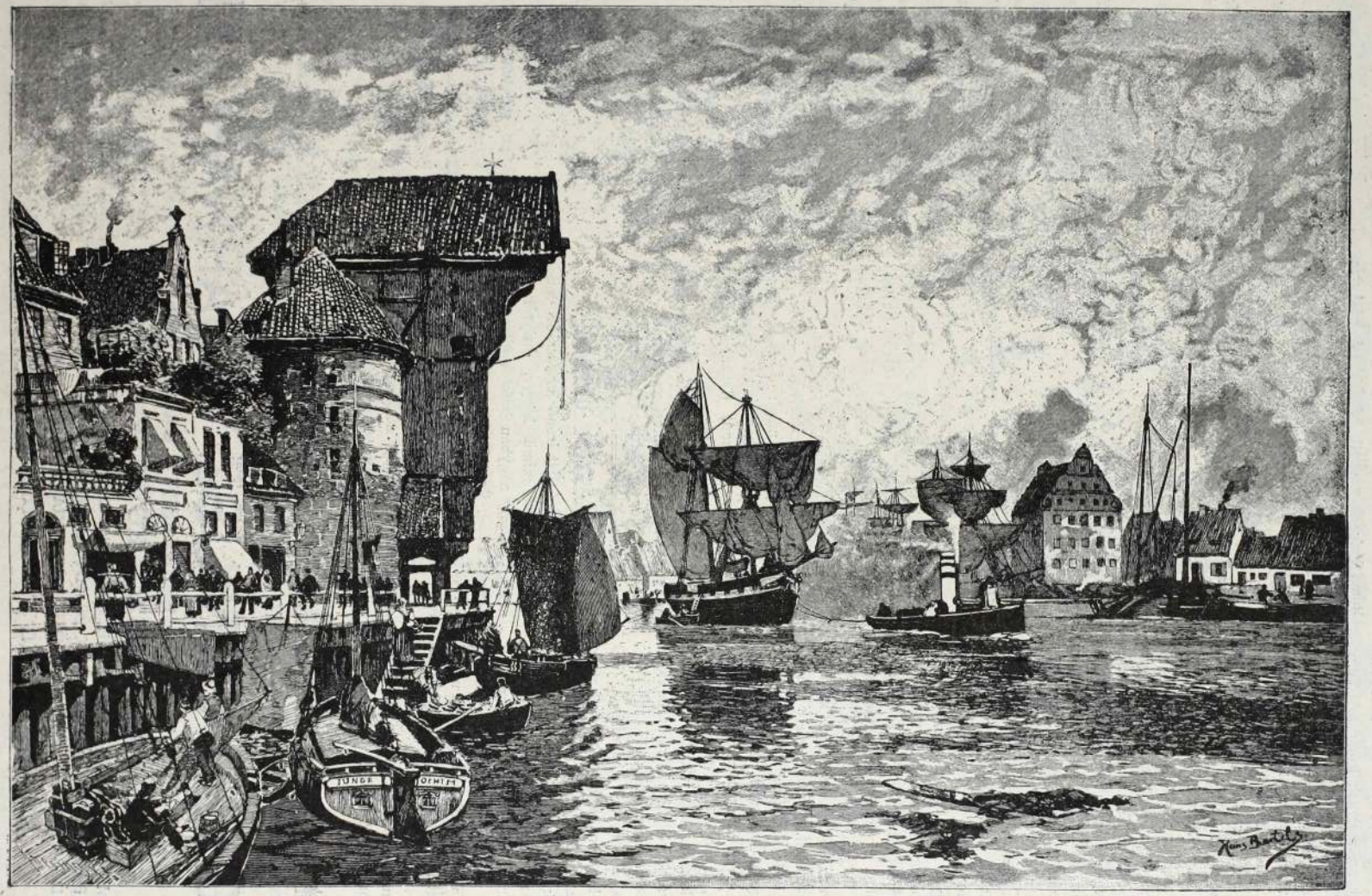

A «régi daru» Danzigban

Bartels János festménye

IRODALOM

A Cynthia hajótöröttje. Par excellence ifjusági regény ez, melynek irótársaul Verne mellé André Laurie szegődött, kinek Diákélet Angolországban czimü regénye tavaly magyar nyelven is oly méltó feltünést keltett. A könyv Verne összes munkái során a Franklin-Társulatnál jelent meg. Ára füzve 1 frt 20 kr., vászonkötésben 1 frt 80 kr.

A franczia zászló. Az ujabb Verne-regények e leghiresebbje most jelent meg Gaál Mózes forditásában a Franklin-Társulat kiadta gyüjteményben. Roch Tamásnak, a világhires felfedezőnek regénye ez, és megragadó drámai mozzanatokban gazdagabb bármely eddigi Verne regénynél. A hazaszeretet gyönyörü aposztrofálása a könyv, melyet a hires Verne-illusztrátor. L. Benett, rajzai diszitenek. Ára füzve 1 frt 40 kr., vászonkötésben 2 frt.

Özvegy Kuczoráné, a mucsai társadalom e kiváló és agilis tagja, ki a nevezett város politikai és művészeti életének egyik legjelentősebb tényezője, országos hirének és érdemeinek koszorujához uj levelet fűzött, amennyiben szegények és gazdagok épülésére, a közjó előmozditására az 1899-ik esztendőre «mucsa-naptárt» szerkesztett. A ki ismeri Mucsa özvegyének kiváló szellemi tulajdonságait, az meg van győződve arról, hogy Mokány Berczi naptárszerző tollát hivatottabb kézre nem bizhatta, és hogy az Athenaeum nem bocsátkozott koczkáztatott vállalatba, mikor kiadta Daru csendőrkáplár szive választottjának első irodalmi kisérletét.

Az apja fia és egyéb elbeszélések. Irta Jókai Mór. A koszorus regényirónak két olyan nagyobb elbeszélését foglalja az Athenaeum olvasótársának legujabb kötete (VII. évf. 6. sz.) magában, melyek mintegy konczentrálják a mester irói egyéniségének legjellemzőbb sajátosságait. «Az apja fia» az ő páratlan, merészröptü fantáziájának, kifogyhatlan meseszövőképességének visszatükrözője, mig «Fra Diavolo» kaczagtató humorát, bámulatos ötletességet mutatja a maga teljes frissességében és fényében. A kötet ára kötve 50 kr.

Humor.

Hirdetmény. Neró lantot pengetett, mialatt Róma lángokban égett, tehát biztos adat arra nézve, hogy ment volt minden rheumás bajtól, aki hasonlót akar elérni, használjon Weyht-féle labdacsokat!

(Modern Society.)

— Azt álmodtam, hogy halhatatlan vagyok, — szólott egy hölgy vejéhez, mire ez igy válaszolt:

— Oh megesik, hogy az ember némelykor kellemetlen golgokat álmodik.

(Horlem Life.)

KÉPTALÁNY.

Megfejtése és a megfejtők névsora a jövő számban. **Berczik Árpád «Őszi hajtás»** czimü könyvét azon megfejtőnek juttatjuk, kinek a szerencse kedvezni fog.

A mult heti képtalány megfejtése:

Suttner Bertha.

Helyesen fejtették meg: Farkas József, Gabányi László, Tiilinger János, Hirschkovits Ilonka, Weisz Salamon, Rusznyák Soma, Fischer Soma, Hans Mór.

A megfejtők között kitüzött dijat **Szomaházy István «Kártyakodex»** czimü könyvét **Hans Mór** ur **Budapesten** nyerte meg.

Szerkesztői üzenetek.

F. J. A kérdezett iróno leghiresebb munkája «A béke» czimü könyv, melyről azt mondják, hogy nagyban befolyásolta a czár békeakczióját. Ezenkivül van még egy novellás kötete. Munkáit — ugy tudjuk — nem forditották a mi nyelvünkre.

D. B. Jákó. Kiadóhivatalunk postára tette a könyvet. Reklamálja az ottani postahivatalnál és értesitsen minket az eredményről.

M. A. Pées. A kéziratokat előbb látnunk kellene. Csak azután nyilatkozhatunk.

T—s Bpest. A mellőzés egyetlen oka, hogy nem foglalkozhatunk hosszasan azzal, hogy mi a különbség a budapesti és a londoni szinházak s szinészek között. Kisebb, sokkal kisebb méreteket sziveskedjék az összehasonlitásnál alkalmazni.

T. T. Azt az állást már elfoglalták. Lapunk szerkesztőjét a délelőtti órákban otthon találja.

H. Ő. Bpest. Kéziratát szerkesztőségünkben átveheti.

Többeknek. Bekötési tábláink elfogytak, s az e héten érkezett megrendeléseknek kiadóhivatalunk mind addig nem tehet eleget, mig a megrendelők száma nem szaporodik fel annyira, hogy kiadóhivatalunk a könyvkötőnél uj megrendelést tehessen.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetönket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: sziveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Szerkesztő: Basch Árpád.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza 17.** Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.
PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.
LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 10 FRT, FÉLÉVRE 5 FRT, NEGYEDÉVRE FRT 2.50.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

A vendégek sorra megérkeztek; ünnepélyes magatartásu tisztviselők, karjukon sovány feleségeikkel; vastag viritó arczu, hangos szavu gyárosok; párosával összefogódzott fiatal leányok, tüllfelhőkbe burkolva; azután fiatal emberek, jegyzősegédek, tanárok, lelkiismeretesen megborotválva, uj keztyükben; itt-ott a fonógyárosok és kohó-tulajdonosok fiai, kik elegánsabb ruházatuk, biztosabb fellépésük által voltak felismerhetők, mint a vidék befolyásosabb, gazdag emberei. Gérard az utolsók közt érkezett; egyedül jött, mert a lovagnak elve tiltotta, hogy kilencz órán tul fenmaradjon. Gyorspillantást vetett a tánczosnők padja felé, Heléne nem volt köztük s a fiatal ember arczán önkéntelen csalódás kifejezése látszott. A zenekar megadván a négyesre szóló jelt, Gérard hiven apja rendeletéhez, Georgette-t kérte fel. A fiatal leány különben számitott reá és neki reserválta ezt a tánczot; de nagyon csalódott, midőn látta, hogy sem a zene, sem a bál élénksége nem tudta kicsalni Gérard-t magába zárkozottságából.

Az egyes figurák közt a társalgás csak ugy immel-ámmal ment. Gérard folyton az ajtó felé nézett s csak rövid szócskákkal felelt. Georgette kisasszony nagyon csalódottan tért vissza helyére.

A tömeg már alig fért a billiárdszobában. A körülvitt punch megoldotta a nyelveket. Az urak a fauteuillek körül csapongtak, hol a hölgyek ültek csevegve és csokraikat szagolgatva. A csoportokba verődött fiatal leányok, legyezőjük mögé bujva titkolódzva suttogtak. A tánczosok egyik csoporttól a másikhoz mentek, a hölgyeket tánczra felkérni. A hangok vidám zümmögése a szövetek surlódásába vegyülve, töltötte be a nagy szalon enyhe és világosságtól áthatott levegőjét; Grandfief Anatole gymnasiumi tanuló ur egy padon ülve gondolkozott s végeredményében azon következtetésre jutott, hogy egy ilyen bál alig tekinthető mulatságosnak a métázás mellett; hogy enyhitse unalmát, hol befogta, hol felfedte füleit, mulatván azon hatáson, melyet mindeme zajos hangoknak, mesterséges csend által való hirtelen felváltása és viszont okozott. Egyszerre azonban valóságos csend keletkezett és minden szem az ajtó felé irányult, melynek küszöbén Laheyrard asszony jelent meg Heléne és Márius kiséretében. A tanár nem jöhetvén, Mariust kérte meg, hogy helyettesitse.

Laheyrard asszony mélyen kivágott rózsaszin ruhájában, büszkén támaszkodva fia karjára, a tömegen keresztül utat nyitott magának a háziasszonyig.

A poéta egy nem közönséges hatás előidézésére számitott külsővel jelent meg; dus szőke szakála alatt lebegő szárnyu fehér nyakkendő csokor helyezkedett el, a különösen ezen alkalomra komponált égkék szinü szatin-selyem mellény. méltó bámulat és feltünés tárgya volt. Marius tudniillik nem akarta, hogy valami jegyzőnek vagy ehhez hasonlónak nézzék és a mellény feltünő szine arra volt szerinte hivatva, hogy frakkjának és nadrágjának nyárs polgári egyhangu szinezetét felfrissitse. Heléne toilletje a csodálkozás moraját idézte elő a férfiaknál, ellenben redőkbe vonta a nők nagyobbrészének homlokát. Hosszu fehér gáz-ruhája gyönyörüen simult idomaihoz; ezt a selymes, légies szövetet egy örökzöld levelekből és virágokból finom izléssel összeállitott fonat ékitette, mely a bal vállból kiindulva a mellén át jobbra keresztben guirland alakjában haladt és a szoknya alsóredői felé veszett el. A guirland eredeténél, ott hol a selymes gáz látni engedte a vállaknak az eleven test hamvas szinével tompitott szobrászi fehérségét, azurkék szárnyu pillangó fogta össze a szövetet a guirlanddal. Gyönyörü fürtökben hullámzó szőke haját, a ruhán végig vonulóhoz hasonló, guirlandfonatok hatották át. Ezen egyszerü, de raffinált toilettjének hatásáról biztos lévén, Heléne jobbra-balra tekintett nagy barna szemeivel, minden álszerénység, de minden kihivó merészség nélkül is, és végül olyan otthonossággal és kecses eleganczia-val foglalta el helyét édes anyja mellett, ami még jobban kétségbe ejtette a reá figyelő irigykedőket. Egy-két pillanat mulva mintegy hallgatag megegyezés révén, az irigy szomszédok jobbról-balról elhagyják helyeiket mintegy bántó módon akarván elszigetelni Helénet, ki ilyen szépnek merészkedett lenni.

Grandfief Anatole édes anyjának — fia gymnazista lévén — volt oka a tanárék jó barátságát biztositani s midőn észrevette ezt a manővert, néhány szót sugott Georgette fülébe ki rögtön Heléne mellé ült.

— Édes anyám nagyon szeretné, ha énekelnél valamit, elhoztad hangjegyeidet?

— Tudok kivülről eleget és szivesen teljesitem kivánságtokat.

Átment a szalonon, a zongorához ült és türelmetlen bosszusággal küzdött keztyüi makacssága ellen, melyekből végre sikerült kibontakoznia, azután mély csöndben kezdett egy régi dal éneklésébe.

Heléne olyan behizelgően, lágyan és magával ragadó hangon énekelt. Ezüstösen csengő, bársonyos timbrevel biró hangja meghatotta a hallgatóságot, ugy hogy az ellene fennforgó előitéletek daczára, zajos taps hangzott fel az ének után.

— Tapsolhatnak, ahogy akarnak, — sugá halkan Provenchéres cousine leányának, — de én fő-fő illetlenségnek tartom, ha egy fiatal leány olyasmit énekel, amiben egymást éri a «szerelem», «édesem» meg az ilyenfélék.

Gérard oda sietett Helénehez, hogy gratuláljon. A leány sugárzó arczczal nyujtotta kezét.

— Nos, hogyan tetszik öltözékem? — csicsergé vidáman — miközben tetszelgősen fordult meg maga körül, hogy még jobban bámultassa magát.

— Tetszem benne önnek?

— Óh igen, ön nagyon szép! — mondá az egészen elbűvölt ifju, ezt a füzért mintha csak most szakitották volna le tövéről; olyan üde természetes bájt kölcsönöz magának, mig a többi igazi üvegházi növény ön mellett.

— Őszintén beszél?

— Szivem mélyéből!

Ezt az őszinte bámulatot olyan ékesszólóan fejezte ki Gérard arcza, hogy Heléne nem kételkedett benne, és kimondhatatlanul boldognak érezte magát.

Ami még fokozódott benne, mikor Gérard felkérte az első mazurkára, mielőtt távozott volna tőle.

— Hát ismered Seigneuilles urat? — kérdé az odaérkező Georgette.

— Igen, hisz szomszédok vagyunk és Gérard ur barátja fivéremnek.

— Igazán? — mondá Grandfief kisasszony, — sohasem emlitette . . . Nos hát édesem, — folytatá Helénet félre vonva, — egy titkot bizok reád.

— Titkot?

— És cserébe szolgálatot kérek érte . . . Tudniillik tervben van, hogy engem Gérardhoz adnak feleségül. Hallottad talán már?

Heléne igenlőleg bólintott fejével és hallgatott. Érezte, hogy minden boldogsága egyszerre semmivé lett, s jéghideg borzongás támadt szive körül. (Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő 25 frttól 50 frtig
Sacco-öltöny 25 „ 45 „
Jaquet-öltöny 30 „ 50 „
Fer. József-ölt 35 „ 55 „
Téli kabát 30 „ 75 „

Uj különlegességek
SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

Kávé raktár Budapesten.

TEA és KÁVÉ

Budapestről vagy Fiuméből.

elvámolva postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

4 ½ kiló Kuba kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló Mocca kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló Java kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló Gyöngy kávé 6 frt 80 kr.

Minta és árjegyzék bérmentve.

¼ kiló Cs. kev. tea 1 frt 55 kr.
¼ « Orosz karaván tea 1 frt 40 kr.
¼ « Törmelék tea — frt 95 kr.

A tea a kávéhoz csomagolható. Mindent elvámolva és bérmentve, szóval teljesen költségmentesen küld

Bolák István

kávé- és tea-kivitele

Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 4/F.

Telefon 61—75.

Tránsitó magasin FIUME.

Értesités.

A cs. és kir. közös hadügyministerium 1898 október 15-én 2368 Abth. 13. szám alatt kelt leirata szerint a bőrből való öltözeti és felszerelési czikkek 1899 évre való szükségletének negyed részét a kisipar útján szándékozik beszerezni.

A teljtartalmu hirdetmény ajánlati mintával együtt s a szállitandó czikkek jegyzéke, valamint azok szállitási árai a 4., 5., 6., 7., 12. és 13-ik hadtestek hadbiztosságainál, a budapesti 2. számu ruhatárnál, valamennyi kereskedelmi és iparkamránál, a budapesti kereskedelmi muzeumnál és a magyar országos iparegyesületnél betekintésre felfekszenek.

Budapest, 1898. évi okt. hó 22-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

ÉN CSILLAG ANNA,

kinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják **hajkihullás** ellen, a **hajnövés** elősegitésére és a **hajbőr erösbitésére**, uraknál előségiti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömöttséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye:

1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése vagy póstautánvéttel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien I., Seilergasse 7.

Csillag Anna asszonynak.
Küldjön postafordultával 6 kocsög hajkenőcsöt. **Auersperg grófnő**, Grácz.

Csillag Anna asszonynak.
Hires hajkenőcséből küldjön egy tégelylyel. **Pallavicini őrgróf.**

Küldjön ismételten egy tégelylyel kitünő hajkenőcséből.
Carolath herczegnő.

Csillag Anna asszonynak
Legyen szives küldjön kitünő hajkenőcséből használati utasitással együtt két tégelylyel utánvét mellett.
Auersperg herczegnő
Slavina, Csehország.

Csillag Anna asszonynak, Bécs
A küldött hajkenőcs kitünő szolgálatot tett és örvendek, hogy oly rövid használat után oly előnyös hatással volt. Ajánlani fogom barátaimnak és ismerőseimnek.
Sandrok,
a Burgszinház tagja.

A nő legnagyobb kincse a szépség,

mely csakis a világhirü szépitőszer, a néh. **Med. Dr. A. Rix** által feltalált

Original Pompadour Pasta

használata által érhető el és tartható meg még a legmagasabb korig is.

Az Original Pompadour Pasta a használatban **friss, üde arcszint, vakitó, ránczmélküli arczbőrt** ad; jótállás mellett (**a pénz különbeni visszaadásával**) eltüntet szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, **pattanást, vörösséget** és az arcz mindenféle tisztátlanságát. 40 év óta használatban a **legmagasabb uraságoknál, müvészeknél** stb., a miről bizonylatok és köszönő levelek betekinthetők. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát **40 éves fennállása** is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. **Próba-Tubus darabonként 50 kr.**

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crême, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal **Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne** (Anton Rix & Bruder) a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, **Wien, Praterstrasse 16.** Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. **Budapesten főraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12, Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszertára Váczi-körút 17. Dankovsky István V., Wurm-utcza 5.**

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtéritése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
föügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. E'sö rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és mülakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr rugányosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 november 27. 48. szám.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTI

BASCH ÁRPÁD

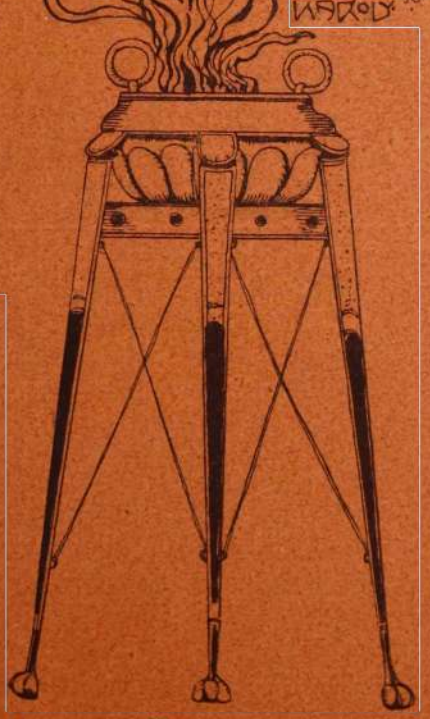

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemőlcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Kávé raktár Budapesten.

TEA és KÁVÉ

Budapestről vagy Fiuméből.

elvámolva postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

4 ½ kiló	Kuba	kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló	Mocca	kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló	Java	kávé 6 frt 50 kr.
4 ½ kiló	Gyöngy	kávé 6 frt 80 kr.

Minta és árjegyzék bérmentve.

¼ kiló	Cs. kev. tea	1 frt 55 kr.
¼ «	Orosz karaván tea	1 frt 40 kr.
¼ «	Törmelék tea	— frt 95 kr.

A tea a kávéhoz csomagolható. Mindent elvámolva és bérmentve, szóval teljesen költségmentesen küld

Belák István

kávé- és tea-kivitele

Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 4/F.

Telefon 61—75.

Tránsitó magasin FIUME.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kimélletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár indittatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatérítése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen **dissgarniturát** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörű**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Hirschberg A.,

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáad, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen grő

A mintákkal igen meg vagyokel.égedve kérek egy egész gyüjteményt
Sopron. Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM * 48. SZÁM. 1898 NOVEMBER 27.

MAGYAR GÉNIUSZ
VASÁRNAPI LAPOK

A BÉCSI SECESSIÓ.

Bécs, 1898 november.

(*v. b.*) Két évvel ezelőtt még bérelt helyiségben rendezték kiállításukat. Az idén már saját palotájukban mutatják be művészetüket a világnak. Maga az egyesület beismeri, hogy két év előtt ilyen eredményről még álmodni is alig merészkedtek s ime két év után a közönség lelkesedése, a tagok tevékenysége és áldozatkészsége folytán valósággá lett a mi oly rövid idő előtt vakmerő álomnak látszott.

Ám köszönjék bármilyen körülményeknek ezt a fényes eredményt, sikerök megdönthetetlen bizonyitéka annak, hogy az uj művészi irány helyes irány, melyen haladva hozzá lehet férkőzni a közönséghez. S a bécsi secessió már elérte ezt a pontot. Ha végig nézzük a kiállításukat, csodálattal kell ott kostatálnunk, hogy a kiállitott képek egy nagyon tekintélyes hányada már is megvásároltatott, noha a kiállitást csak nyolcz nap előtt nyitották meg. A lajtán-túli emberekben tehát már meg van az érzék, mely feismeri az ekczentrikus művészetben a szépet, s ezzel kiállitja az uj irány harczosainak azt a bizonyitványt, hogy helyes dolog volt szakitani a vaskalaposokkal, kik ezer éves esztétikai szabályokkal akarják még mindig megbénitani a művészeti szabadságot. «Az időnek a maga művészetét, a művészetnek a maga szabadságát!»

Hazai művészetünkre bizonyosan nagy hatással lesz a bécsiek sikere. Mert vannak ám nálunk is elégedetlenek, kik sehogyse tudnak beletörődni abba, hogy az avult művészi irányzat tehetetlen rabszolgái biráskodjanak a fölött, hogy valamely művészi alkotás, mely magán hordja a modern kor szellemét, méltó-e arra, hogy a tárlatokon a közönségnek bemutattassék vagy sem. Ez az elégedetlenkedés itt-ott már hallatja is szavát. De, fájdalom, nálunk minden ilyen küzdelem közönséges korcsmai dulakodássá fajul. A pártok előbb kölcsönösen lepiszkolják egymást, s csak miután hitelüket sikerült tönkre tenni a közönség előtt, lépnek a nyilvánosság elé, hogy mindegyik a maga igaza mellett demonstráljon. Persze, az ilyen előcsatározások után a közönségben nehéz a bizalmat, rokonszenvet felébreszteni. A bécsiek esete jó iskola lehetne műveszeink számára. Ott az elégedetlenek hamarosan szövetkeztek, s megcsinálták a maguk kiállitását, még mielőtt a közönség előtt lejáratták volna magukat. Az eredmény mutatja, hogy ők jártak el helyesen és okosan.

A méltánylás, melyben a bécsi secessionistákat a közönség részesiti, valami természetesnek, magától értetődőnek tetszik ha azt látjuk, hogy mennyi ambiczióval, szeretettel, lelkesedéssel iparkodtak minél szebbet s minél jobbat nyujtani a közönségnek. Az egész kiállitás azt a benyomást teszi a szemlélőre, hogy a művészek itt *mindent a művészetért és a közönségért tettek, de semmit se önmagukért.* Igen, szeretett honfitársak, amott túl a Lajtán akárhány kezdő embert fogadtak szeretettel keblükre az óriások, s nem vágták a homlokához a követ, melyet a művészet templomához vitt, hogy felépitésében segédkezzék. Befogadták őt a szent szövetségbe, hol egymás karriérjét nem akarják tönkre tenni a pályatársak. Befogadták oda, ahol még így imádkoznak: és add meg a *mi* mindennapi kenyerünket. Igen, szeretett honfitársak, nálunk a művészek ezt az imádságot már oly formán variálták, hogy add meg az *én* mindennapi kenyeremet. És *ebben* az imában nyilatkozik meg az a véghetetlen egoizmus, mely talán használ az individumnak, de kárára van a művészetnek.

A kies palota hét termében mintegy harmadfél száz kiállitott képet, rajzot tervezetet és himzési mintát találunk. Nehány festmény kivételével valamennyire rámondhatjuk, hogy *művészi* alkotások. Mindjárt az első, ugynevezett középteremben találjuk *Stöhr* Ernőnek *Az asszony* czimű festményét, mely hatalmas fantáziáról, rendkivül erős szinérzékről tesz tanuságot. A kép egy javakorában levő férfit ábrázol, amint ábrándozva néz maga elé. Fantáziájában megjelenik a nő, s oda telepszik térdére. A teste, tekintete ajka mosolya kéjtől, szenvedélytől sugárzik, s szinte érezzük a hőséget, mely a szobában uralkodik. *Slevogt* Miksa orgona virágai annyira eredetiek, hogy nem lep meg bennünket az a szelid gyönyör, mely ott ül az asszony ábrázatán, ki magába szivja a virágok illatát.

König Frigyes Tavasza nagyon hangulatos festmény. A fák alatt ülő süldő leányka valósággal beinvitál arra, hogy pihenjünk oda meléje. Csak egy arasznyi nagyságu *Mehofer* József képe, mely egy vak koldust ábrázol, de a kicsiny kép talán a leginkább érdemli meg, hogy hosszasabban időzzünk előtte. Mennyi igazi művészet, mekkora pszikológia tudás nyilatkozik meg ebben a piczinyke kis képben. Egy vak koldus, kinek nem a szemeiből, hanem az arczkifejezéséből látjuk, hogy arczán ott ül a vakoknak az az örökös erőlködése, hogy hallásukkal szeretnék a látást pótolni. Igen, ez az ember vak. S amint ott ül a földön, — mert a képet nagyon alacsonyra, csaknem a padozatra helyezték — fantáziánk annyira a csalódás áldozata lesz, hogy utóbb már a fillérereket kerestük zsebünkben, hogy oda dobjuk lábai elé. Sikerült alkotás *Klimt* Gusztáv gyermekarczképe. (33. sz.) Egy gyermek, kinek gondos ruházata, simára fésült hosszú szőke haja, ápolt arcza elfeledteti velünk magát a gyermeket s elénkbe varázsolja a piperkőcz anyát, kinek minden gondja, hogy az utczán járókelők kifogástalannak találják gyermekét. Az anya önmagát viszi sétára gyermekében.

Nagyon eleven *Mehoffer* József *Társalgása.* (36) Az alakok közül különösen a hátat fordító nő testtartása van kiváló művészi erővel megfestve. Hangulatosak *Hänisch* Lajos festményei. A teremben elhelyezett szobrok között kiválik. *Hellmer* Ödön munkája, mely a gráczi polgármester szobrának miniatürje és *Poetzelberger* Rober *Ifjusága.* Az utóbbi karcsu női testet ábrázol, sovány, csaknem fonyadt idomokkal. Igen, ez a *mai* ifjuság. A következő teremben első pillantásra szembeötlik *Uhde* F. *Utolsó vacsorája.* (81) Az egészben és részleteiben egyaránt hatalmas mű egy asztal körül ülő munkáscsoportot ábrázol. A középen ül az uj megváltó, az uj eszméket hirdető apostol. Az egyik alak szemében ott ül a kétség s szinte hallani véljük: Hát ez az uj evangelium? A másiknak ábrázatáról a rendithetetlen hit sugárzik, amint áhitattal hallgatja az uj igét. A nagy stilü kép óriási hatása daczára nagy figyelmet tud kelteni a mellette levő két festmény *Moll* Károlytól. Kiváló technika, pompás szini érzék jellemzi a két interieurt. A fehér teremben sokat igérőleg csábit magához *Martin*-nak *Az örvény felé* czimü nagy képe, mely a vagyon után rohanó emberiséget ábrázolja. A kép legsikerültebb része a bibor fellegekkel befutott ég. Sok a bámulója *Melchens* szent Gudulájának. Egy esetlen sovány leányzót látunk magunk előtt kék perkál derékben, bárgyu arczczal. Az egész kép maró szatirával festett gúnyirat a vallási rajongók ellen. Sok tudásról tanuskodik *Neveu du Mont* női arczképe, *Zügel* birka csoportja és *Skarbina* aratója. *Hummel* Tivadarnak sikerül *Tavaszelő*-jében a közelgő tavasz hangulatát belopni szivünkbe. Gyönyörrel nézzük *Axentovicz* három tanulmányfejét, *Khnopff* stilizáczióit és *Gaudorának* előkelőséget sugárzó portretjet. Poetikus festmény *Lagarde* Hajnala, melyen szinte látjuk a lassan közelgő világosságot. A hangulatos táj fölött a költészet muzsái lebegnek. A következő termet *Zorn* tollrajzai és festményei foglalják el. Csupa pompás apróság. Az iparművészeti tárgyak termében nagyon sok, előkelő izlésre való tágyat találunk s dicséretet érdemel a kiállitás vezetősége, hogy az ajtókat az e fajta munkák előtt se zárta el. Mindenesetre nagyon elősegitette a közönség izlésének a finomodását, aminek hatása előbb-utóbb érezhető lesz e szalonokban, hol a sablon helyét az ötletesség fogja elfoglalni.

Kutnál. Veres eredeti felvétele.

JAKOPO MESTER.

Szinmű 1 felvonásban. Irta LENKEI HENRIK.
(Folytatás.)

SZEMÉLYEK:

JAKOPO. BARTOLO. CELIO. MARIA. NINETTA. SILVIO.

Idő: Renaissance kor.

Szinhely: Oszlopcsarnokos műterem, melynek előcsarnokából Firenzére nyilik kilátás. Szerteszórva: Képek kerettel és anélkül, festő állványok, szőnyegek, dekorativ tárgyak. Podium. Balra: oldalajtó. Az egész szenériának a renaissance-kor gazdag, pazar fényüzését kell feltüntetni. A történet a kora délelőtti órákban játszik s ezért az egész szinen napfényes hangulat ömlik el.

IV. JELENET.

CELIO. SILVIO.

SILVIO

Az már más! Várom parancsat!

CELIO

Hol a mester?

SILVIO

Mindjárt itt lesz!
De mert olyan úri képü,
S beszéde nem köznapi, (*zsebére mutat*)
Megsugom, mit meg nem súgnék
Minden jöttment műbarátnak:
Rossz napon kopogtatott
Mesterünknek ajtaján:
Ma aligha fogad el
Bárminő megrendelést,
Kész kép pedig nem szokott
Nálunk raktáron heverni!

CELIO

S miért ma nem?

SILVIO

Az nagy titok!

CELIO (*pénzt ad neki*)

Számomra is?

SILVIO

Isten mentsen!
Ily nemes lovag előtt
Titkolózni nincs okom!
(*szemével hunyoritva*)
Ma a mester szivbeli
Ügyekkel van elfoglalva!

CELIO (*izgatottan*)

Szólj, mit tudsz! Honnan tudod?

SILVIO

Bizony uram, bárha őszbe
Csavarodott már hajunk,
Hébe-hóba még nekünk is
Jólesik a szerelemnek
Édes mézét csipegetni!

CELIO

Ne csacsogj! Szólj szaporán!
Mert együgyü fejed bánja!

SILVIO

No, no. Ne oly hevesen!
Csak nyájas beszédet értek!

CELIO (*aranyat ad neki*)

Itt van! (*fenyegetve*) De most már beszélj!

SILVIO

Halld tehát. Jó mesterem
Rózsát venni távozott
(*utánozva*)
«Fehér rózsát, piros rózsát,
Hogy eléje szórja őket
És magát meglássa bennük»!

CELIO

Ki elé?

SILVIO

Azt nem tudom!
Annyit mondott csak felőle:
Hogy «Istennőm, múzsám, nemtőm
Firenzének legszebb lánya!» —
Ez különben természetes
Nincs szép lánya városunknak
Ki utánunk nem bolondul
S csak a legszebb szép nekünk!

CELIO (*sötéten*)

Ő az. — Érzem. — Mária!

SILVIO (*csacskán*)

S most, — úgy látszik — nem múló, kis
Találkáról van a szó,
— Egy csók, — huss! és vége van.
De mélyebb szerelmi vágyról!
Mert nem történt még soha
Hosszu és kalandba gázdag
Pályánkon, hogy mesterem
Azt rivallta volna rám
Mint ezelőtt félórával:
Hozzam rendbe a műtermet
Még pedig gyors, szaporán!
Én és gyorsan?... Hahaha!

CELIO

Hallgatsz nyomban vén bolond!
(*hirtelen*) Nem tudod mikorra jő?

SILVIO (*mérgesen*)

Mit se tud egy vén bolond! —
Ámde ott jön ő maga (*Mária megjelenik az előcsarnokban*)
«Az istennő, múzsa, nemtő»

CELIO

Hagyj magunkra! Nesze. Fogd!
(*pénzt ad neki*)

SILVIO

Ez a vénért! S a bolondért?

CELIO (*még ad*)

Pusztulj most!

SILVIO

Jó mulatást!
(*Silvio el*)

— ——

V. JELENET.

MÁRIA, CELIO.

Celio az állvány mögé áll.

MÁRIA (*jön duennája kiséretében s az előcsarnokban szól*)

Jó duennám sétálj addig! (*Duenna el*)

CELIO (*előlép*)

MÁRIA (*feléje közeleg*)

Mért leselgsz rám? Megmondtam már
Hogy tied nem lehetek!
S nem vagyok botor madár,
Kit megejthetsz mézes szóval!

CELIO (*szenvedélyesen*)

Ismerlek szép Mária!
De te engem még nem ismersz:
Mennél jobban eltaszitasz
Annál forróbban szeretlek
Ostorozz bár száz tövissel
S vérezzem bár ezer sebből,
Nőttön-nő szivem szerelme
S minden reményem helyébe,
Melyet kegytelen eloltasz
Kétszeres vágy lángja gyúl
S ha egészen elveszitlek
S lemondanom kell terólad,
Akkor foglak csak imádni
Legforróbban, mindörökre!

MÁRIA (*láthatóan meghatva*)

Szerettelek én is, én is
Ugy éreztem: boldogságom
Csak karodban lelhetem
De.... (*akadoz*)

CELIO

Szólj! Mért, mért pártoltál el?
Mért hirdeti édes ajkad
Egykor üdvöm víg dalosa
Most bús végitéletem?

MÁRIA

Mért? Magam se mondhatom!
Mert nem az vagy, aki voltál!
Vagy mert másnak hittelek!

CELIO

Minek hittél? Hol változtam?
Tárd ki nyiltan, s olyan lészek
Milyennek te látni vágysz
És megszerzem mind a jót,
Amit nyujt a földi élet...

MÁRIA

Jó Celio, félreértesz!

CELIO

Afrikának drága gyöngyét
Frankhon selymét, Oroszország
Hermelinjét...

MÁRIA

Rosz úton jársz
Nem sóvárgok csillogásra
Más az, mit szivem kíván!

CELIO (*buzgón*)

Ifju vagyok, nemes vagyok!
Szeretem a művészetet
S görög bölcs volt tanitóm.
Szégyenedre igy nem válok
És megértem finom elméd

MÁRIA

Ó ne zaklass Celio!
Tudom, érzem hogy derék vagy!
De hasztalan . . .

CELIO

Hasztalan?
Mért nem vallod meg őszintén:
Odahagytál hűtlenül
Mert, — ó tisztán észrevettem
Mézes-mázos szózatával
Behálózott, lép-e csalt
Jó Jakopo mestered,
Ez az álnok, vén varázsló!
S letörölvén szűzi lelked
Édes drága himporát
Ide jöttél hogy igéin
Részegülj és büszkeséged
Lába elé odavesd!

MÁRIA

Rút beszéded nem hallgatnám
S megvetnélek mindörökké,
Ha nem látnám, hogy szerelmed
Szép tüzéből kél e füst!
Halld meg hát rossz Celio!
Igazad van: én a mestert
Égő szivvel szeretem
Boldog vagyok, hogyha hallom
Boldog vagyok, hogyha nézem
Boldog vagyok százszor, százszor,
Mert magasba szárnyaló
Szelleméve! észrevett
Engem hitvány porszemet!
Mert nekem nem drágagyöngy kell
Frankhon selyme, Oroszország
Hermelinje nem igéz meg,
Sem születés, sem tudás
De egy nagy egy hősi lélek,
Aki uj világot alkot
És kiválik a tömegből
És csodálva lelkesedve
Néz rá minden más parány!
Mint virág a nap felé
Ugy fordul feléje lelkem
És beszíva lángsugárit
Túlvilági üdvre gyujt!

CELIO (*sötéten*)

És ha én is, én is érted
Olyat tennék mint más senki?

MÁRIA (*hirtelen örömmel*)

Ó ha tudnád!

CELIO

Érted mindent!

MÁRIA (*csüggedve*)

Mindhiába! Nincs erőd!

CELIO

Majd elválik. Ég veled!

(*Celio el.*)

6. JELENET.

MÁRIA (*egyedül*)

MÁRIA (*utána kiált*)

Celio! Jó Celio!
(*visszajön*) Elment. Jobb is! Ugyis vége!
Nem tudom szeretni már
Mint csillag ha a nap felkelt
Elhomályosult előttem,
Kedves arcza, jó szive
A mióta megismertem
Mesterem lángszellemét.
Ó ha ilyen volna ő is
Ó ha ő is fénytoronyként
Nyúlna ki az emberárból
S büszke tettel küzdené ki
A világ csodálatát.
Balga vágy! Botor remény!
Nem tud ő csak számot számhoz
Kincset kincshez fűzni-rakni
S bár halomra gyüjtené
A világnak tenger ékét
Azt az ékszert, mely a férfit
Halhatatlan dicsfényével
Milljók fölé emeli
Nem adhatja nekem díszül! —
Mért is többé hitegetnem?
Akkor lenne igazában
Oka vádra és panaszra,
Ha midőn ő átölelne,
Lelkem a nagy mesterével
Forrna össze égő csókban.
Itt jő. (*hozzáfordulva*) Üdv, kelő napom!

7. JELENET.

JAKOPO (*jön és az eléje siető Mária elé rózsákat szór, szavalva*)

Megjelent a drága lány
Csupa rózsa kél nyomán
Fehér rózsa, piros rózsa
Mintha az ő képe volna!

SILVIO (*kilépve*)

Mi baja van jó uramnak?
Félrebeszél mint bolond!

MÁRIA

Mester! Te megszégyenitesz!
Királynőként fogadod
Lángelmédnek legutolsó
Tisztelőjét!

JAKOPO (*hévvel*)

Királynő vagy!
Ha a lélek s test tökélye
Tészen azzá! királynő vagy
Ha ki meglát, üdvözülten
Hív szolgáddá esküszik!

SILVIO

Lám tisztára megbolondult!
Eh mit bánom! Ugyis látom,
Felesleges vagyok itt. (*visszamegy szobájába*)

MÁRIA (*zavarát leküzdve*)

Mester én nem értem bókod
Egyszerü leány vagyok
S mást nem kérek életemtől:
Engedje tovább csodálnom
A mi földön nagy, dicső!

JAKOPO

Ó te drága!

MÁRIA (*meglátja a most munkában levő képet s összeborzad*)

Szólj, ki ez?

JAKOPO

Térj magadhoz! Mondd mi bánt?

MÁRIA (*undorral*)

Itt e képen? Ez a nő!
(*sebesen*) Mikor hozzád közelegtem
És előre dobbant szivem
Hogy meglátlak s ujra hallak —
Hirtelen sötét felhőként
Tünt elém egy nőalak.
Vad tüzet szórt rám szeme,
S gyülölettől torz vonásin
Mintha kigyók sziszegnének!
— Majd megölt a borzadály!
De mikor te rám mosolygtal
Elfeledtem s minden jó volt! —
S most itt látom! Rám mereszti
Ujra rémtekintetét!
S még sokkal irtóztatóbban!

(*Jakopo mellére hajtja fejét*

JAKOPO (*Mária haját simogatva*)

Nyugodj meg szép Mária!
Ez Ninetta! Festményemhez
Ő áll nekem mintaképen
S épenséggel nem oly szörnyü,
Milyennek te képzeled!
Az igaz: rossz útra tévedt
De a sárból felemeltem
S most, tudom, nem kikapós!

MÁRIA

Ugy mért festesz ilyen képet?
Ily rettentőt, gyászosat!
Mért nem tavaszt, déli tájat?
Mért nem angyalt, tündért, eget?
Mikor olyan tiszta szived
Mint a fényes magas ég!

JAKOPO (*komoran*)

Mert Mária! Nem ismered
A művész bús végzetét! —
Kegyetlen egy nő a múzsa!
Nem tűr ő el versenytársat
S kegyeltjét megfosztja attól
A mi embert boldogit:
Hű családtól, magzatoktól!
Mint kivert vad úgy bolyong ő
Társak nélkül a magányban
A dicsőség Golgotháján!
S mikor végre czélhoz ért —
Mit neki a babérerdő!
Mit neki a fény, hódolat!
Mikor ő szeretni vágy
S búsan érzi: késő! késő

(Folytatása következik.)

Jó kedvben.

Ein rajza.

A TEVE.

Irta KABOS EDE.

A jó barátai azt mondták a tevének, hogy szamár. Mert tiszta sor, hogy józan észszel az ember nem hozhatja fel a fővárosba az anyját meg a kis testvérét is, amikor magának sincsen tulon-tul. Aki egész napon körmöl és az éjszakától is el kell lopni néhány órát, csakhogy mindenféle buta munkával pótolja sovány keresetét, az örvendjen, hogy az anyókája olyan szépen eléldegél a falujában s tollat foszt, meg betegnél virraszt, ahogy éppen akarják. De semmi esetre se hivja fel maga mellé, ahol a szegény öreg asszony először is unatkozik, mert dolga nincsen, másodszor meg elkeseredik, mert a fiának olyan embertelenül sok a dolga.

A teve mégis felhozatta az anyókáját meg a kis lánytestvérét. Az utiköltséget persze megküldötte s amikor künn valahol a kőbányai úton hitelbe bebutoroztatta az egyetlen szobát: megirta a kis leánynak, hogy most már jöhetnek. Szombat este aztán kiment a vasuthoz és várt. A zsebe tele volt hideg hussal, amiből az anyóka majd nagyszerüen megvacsoráltatja a két gyerekét. Három nagy pogácsa-almát is vett, hogy a vacsora ne akadjon meg a hideg husnál és majszolhasson az öreg akkor is valamit, ha már kérdezősködni kezd. Odahaza a lámpát már jövet meggyujtotta és égve hagyta, hogy az anyóka mindjárt világos, meleg szobába jöhessen, ami mindenképen szükséges, hogy az ember már az első pillanatban jól érezze magát. A teve szorongatta hát a pogácsa-almáket és ravaszul mosolygott:

— Csak gyere, gyere te vasállat! Anyóka meglesz elégedve, ahogy fogadom.

S ő maga is megvolt elégedve magával, amikor a kupéból kiemelte az anyját s ott érezte a karján a leánytestvérét is, akit a pályaudvar lármája még inkább elkábitott, mint a kevésbbé bámuló öreg asszonyt. A teve legjobban szerette volna a hátára venni a két vendégét: az ő kedves familiáját, de az anyja minduntalan elébe sietett, hogy az arczába nézhessen. Hát vissza nevetett a szemébe és henczegni kezdett, hogy város ám ez, nem falu. Itt az ember nem foszt tollatt s ha akar, hát szinházba is mehet. S mert éppen lóvasuti állóhely körül jártak, azt is megmondotta, hogy ő most lóvonaton is haza vihetné az anyókát, de igazán nem érdemes, mert a tizedik háznál ugy is otthon lesznek. Mikor pedig az öreg asszony elcsodálkozott, hogy micsoda pazarlás ez a rettentő sok lámpával, a teve bejelentette, hogy másnap estére elviszi majd olyan utczába, ahol nem is sárga lánggal világitanak, hanem fehérrel. Olyan lesz a Klárika képe abban a fehér világitásban, mintha lisztbe mártották volna.

Az anyóka mosolygott és Klárika majdnem félt. A teve meg természetesen boldog volt. Mint a mesebeli óriásleány, aki elindult sétálni s a csatavonalba állitott huszárezredet lovastul a köténybe rakta s egy kis városkát is kacsójába kapott, hogy a szép játékszereket megmutassa odahaza az óriás papának: ugy szerette volna a teve is az egész fővárost házastul emberestül a zsebébe rakni, hogy hazavigye és megmutassa az anyjának, a kis leánytestvérének. Valósággal gyönyörködött, ha elvehette a lélegzetüket valami uj csodával, olyasmivel, ami például nincsen meg minden faluban. Egyébként pedig minden reggel odaadott Klárinak egy ezüst forintost és eleinte vele is ment bevásárolni, amig megismeri a járást. Ebből az a gyönyörüsége került, hogy láthatta a Klárika rémületét, amikor négy tojásért egy hatost mertek követelni a kofák, a szemtelenek. A teve nagyszerüen mulatott és a boldogok jókedvével jegyezte meg, hogy egy hatos voltaképpen kevés hatos és négy tojás nagyon sok tojás.

A hivataláig, egész uton is neve-

Arczkép tanulmány. Basch Árpád rajza.

tett a teve és nagyon jónak találta az ő gazdasági aksziomáját, hogy négy tojás voltaképpen nagyon sok tojás. Még körmölés közben is ujra meg ujra eszébe jutott és a kollegák azt nézték, hogy megbolondult-e, amikor váratlanul megkérdezte tőlük, hogy ő feléjük hányával adják a tojást. Néhány napig elcsodálkoztak a beszédén, azután csak azt mondták, hogy a teve kifutott a sivátagból és háziállat lett. Valamelyikük meg egyszer — természetesen a háta mögött — ráfogta:

— Szoktatja magát a teherre, mint Perózes az ökörczipelésre

S volt valami a ráfogásban. Az iskolában, a hivatalban, az életben: mindenütt valósággal a hátára kivánta a terhet. Másokért dolgozni, lótnifutni, a maga fölös baját a másokéval tetejezni, már a vérébe volt. Ha a házmesternének véletlenül eszébe jut és azt kéri tőle, hogy, miután ugyis körmölget éjszaka és nem alszik, hát nyisson kaput, ha csöngetnek: a teve azt is megtette volna. Szegény házmesterné! Csakugyan lelketlenség, hogy fölverik az álmából. Szerencsére a házmesternének nem jutott ez a kivánság az eszébe s a teve zavartalanul körmölhetett, mig az anyja meg Klárika csöndesen aludtak. S különösen házbér elkövetkezése idején körmölt sokat, amióta az anyóka egyszer nagyon megijedt, mert a házmesterné előtte találta átadni a házi tirannus üzenetét, hogy: fizess, vagy kilökődöl.

— Jaj, fiam — nyögte elfehéredve.

A teve erőltetve nevetett.

— Anyóka, anyóka. Hogy kinevetne a szomszédasszony, ha most meglátna! Bizony isten, megijedtél. Pedig az ilyesmi olyan természetes, de olyan természetes . . .

Titokban megszidta a házmesternét és azontul még több terhet vett a hátára, csakhogy a házbérrel baja ne legyen. Uj kalapot, sárga selyemből kötött nyakkendőt, hegyesorru lakkczipőt, amikkel kora tavasz idején feltünést szokott kelteni a hivatalban — most nem igen vett magának és nagyon megdicsérte a Klárika tanulékonyságát, amikor alig városi létére már nyomára jött, hogy kenyérbéllel valósággal ujjá lehet teremteni a némileg megviselt nyakkendőket is. Természetes, hogy a főváros csodáiból is kifelejtette lassankint azokat, amelyeknek bemutatása bizonyos áldozatokba kerül. Elvben és emlékezetből még nagyon sok csodára figyelmeztette a családját, de gyakorlatban inkább a városligetre szoritkozott, a melyben ideálisabb természetü halandók is elbolyonghatnak és eléggé olcsón. De azért mégis fájt neki, amikor egyszer Klárika utána szökött reggel és a kapu alatt remegve faggatta:

— Ha én varrni tanulhatnék . . .

— Klárika!

— Azt hallottam, hogy itt a városban lehet. És sok lány van, aki varr. Látod, fenn maradhatnék veled éjszaka és varrnék. Legalább nem volnál olyan egyedül . . . olyan egyedül . . .

Lelkében maradt a fulánk. A hivatalban, körmölés közben olyasfélét gondolt, hogy a barátainak talán igazuk volt és a teve — szamár. Mért csalta ő ki azt a két szegény teremtést a falusi feszkéből, holott nagyon jól érezték magukat és a falunak megvan az a megbecsülhetetlen jó tulajdonsága, hogy az ő puha földjén, füves hátán az ember esetleg mezitláb is megteheti a reggeli sétáját! Mért hozta fel a kövezetre, az aszfaltra, amely lehet nagyon becsületes, de szörnyen követelőző s egy csöppet sem méltányos? Az a rövid boldogság, a mig az ismeretlen világ megismertette magát a kis falusiakkal és a mig a kis falusiak öröme őt is boldoggá tette, tán meg se éri azt az árt, hogy most éjjelente Klárika is virraszszon és karton szoknyát remekeljen jószivü szakácsnék örömére . . . A teve elkeseredett.

— Ha meggondolom, ez a nagy város csak hotel, ahol az ember ellakhatik átutazó vendégképpen, de állandó lakóhelynek nem is való!

Klárika folyton tanult. Aztán más, uj tervvel állott elő és reggel, a kapu alatt azt kérdezte a tevétől, hogy vajjon a hivatalnok társai eljönnének-e hozzájuk lakni, ha háromszobás lakást vennének és kosztot is adnának? A tevét ez az uj terv még jobban elkeseritette és nem ment ki többé az eszéből, hogy a szobaur olyan goromba is tud lenni, sőt akadnak mesésen szemtelen szobaurak is. Emlékezett egyre, aki akkor kezdett goromba lenni, mikor fizetni nem tudott. És Klárika? Ő legyen a szobaurak cselédje? Takaritónője? És reggel vizet vigyen nekik mosdani? Abból az időből, amikor ő is szobaur volt, a tevének eszébe jutott valami fekete leány, aki már egészen természetesnek találta, hogy reggel mosdóvizet hozzon az ő szobájába. Pfuj!

A városnak határozottan szerencséje volt, hogy a teve nem tehetett vele ugy, mint a mesebeli óriásleány a huszárezreddel. Ha a teve fölemelhette volna: rá se merek gondolni. Odalökte volna valahova Afrikába, vagy hova. Annyira gyülölte most. Estenden, hazamenet, a pályaudvar teréről vissza tekintve a lángokkal sövényezett egyenes útra: haragosan megfenyegette az egész várost, fel a budai hegyig. Minden házát és minden lakóját. Mintha mind hibás volna benne, hogy Klárinak olyan borzasztó terveken kell törnie a fejét. És a haragos teve ugy belőtte magát a nagy gyülölségbe, hogy már ő maga sem tudott dolgozni. Virrasztott ugyan azontul is, de nem körmölt, csak szabadjára haragudott. S a drága olaj fogyott hiába. Mintha bizony egy teve nem haragudhatnék éppen olyan jól sötétbe is.

Egy éjjel az anyóka aludt és Klárika lassan lecsuszott a tevéhez.

— Hát ne tanuljak varrni?

— Nem!

— És ne vegyünk háromszobás lakást?

— Nem!!

Ezt már gyülölséggel sziszegte a teve és felugrott, mert ülve már nem is tudott eléggé haragudni. És ekkor Klárika átfogta a nyakát, odahajlott a hatalmas mellére és sirva, remegve könyörgött:

— Menjünk el . . . Menjünk el . . .

A tevében mintha világosság gyult volna. Hogy ő eddig nem tudta gyülölségének végső következtetését megtalálni! Hogy ő eddig nem tudta magát becsületben megrázni! Ha már gyülöli, utálja a várost, akkor el belőle. Csak menekülni gyorsan, mentül előbb. Körmölni mindenütt lehet és követelőző aszfalt nincsen mindenütt. Tehát csak el, el. És nyakába esett a leánynak, összecsókolta forrón, ujjongva és felköltötte az anyókát is.

— Megyünk, én is megyek, visszamegyünk!

A teve hátára vette kis czókmókját és elindult vele a bizonytalan sivatagba . . .

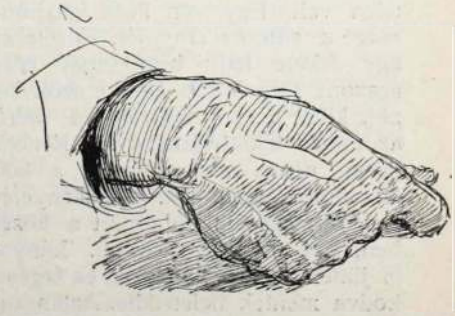

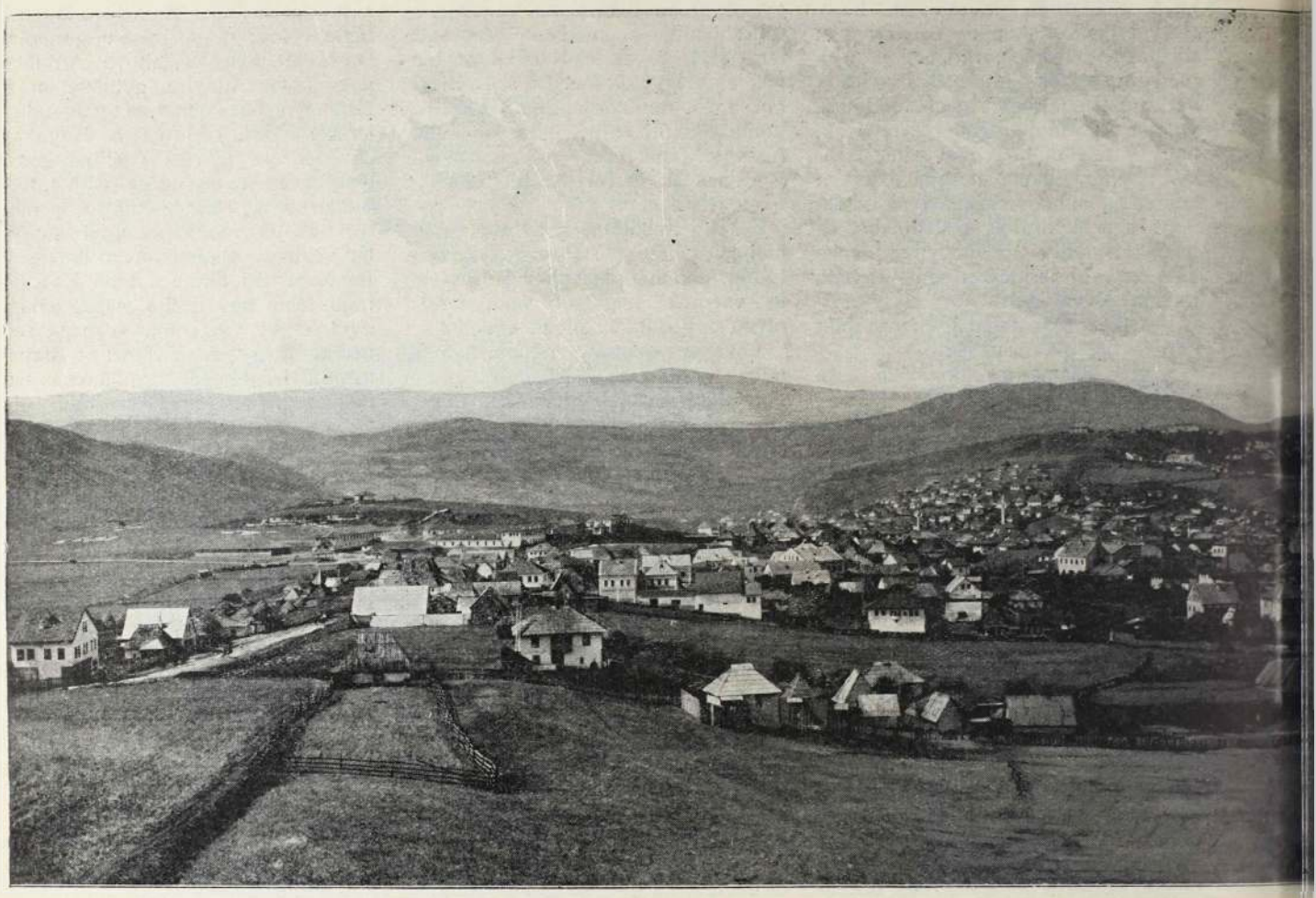

A Jay

A LÁTCSŐ

Reuter Gabriellától.

A tenger nyugodt volt, ezüstösszürke, könnyed reggeli pára lebegett a viz felett. De már kékellett az ég és a győztes nap a köd tejszinét bágyadtan fénylő opálszinre változtatta. Hosszú, fehér habcsikok folytak szét a parton. A levegő halk volt és csendes. A parton a hullámok mormogó csapdosása hallatszott.

A sétatér még meglehetősen néptelen volt. Egy vén kofa igazitotta meg a sátoros ernyőjét. Közelében egy fekete haju bronzsárga bőrü asszony forgolódott, egyike azok közül, kiket a sors szeszélye a délről az északi kikötővárosba vet. Közömbösen nézte, mint rakja ki a kofa az almáit meg szt. jánoskenyerét. Egy szeneskocsi dübörgött a közelben, sok munkás követte. Lányok is jöttek az úton, ásitozva és fagyoskodva mentek üzleteikbe. Aztán egy hölgy jött kis gyermeket vezetve a karján. Balra volt a kikötő. Árboczok és vitorlák kisértetiesen emelkedtek ki a gőzből. A fiatal asszony, ki kis lányával a rakparton sétálgatott, megfigyelte, hogy a körvonalak mint lesznek világosabbak és világosabbak és hogy a fekete kéményeken a fehér és piros csíkok mint válnak külön egymástól.

Egy nagyobb bárka vált ki a többi járművek tömegéből és kifelé tartott, lassan és óvatosan haladva a kikötő szűk vízutczáin, mig kiért a szabad tengerre. És most mint egy ezüstből font jelenség haladt büszkén és lassan tova a távol messziségbe.

«Ott — ott — megy Fritz bácsi!» kiáltott a gyermek és ujjacskájával a magas árboczokra mutatott, melyeken a vitorlák dagadtak és a kék messziségben hófehéren ragyogtak.

«Nem hallgatsz el» súgta a fiatal asszony elpirulva és maga köré tekintett, hogy nem hallotta-e meg valaki a kicsikét. Kivette a távcsövet tartójából. Ujjai reszkettek. A szemei elé tartotta a csövet. Még nem látott semmit. Megigazitotta a csavarokat. A bárka fedélzetén tengerészek mozogtak. Némelyek a párkányra dülleszkedtek és a szárazföld felé bámultak. A gyermek türelmetlenül fészkelődött anyja körül. «Senkit sem láthatok», kiabálta. «Senkit sem. Milyen kár! És már oly messzi van a gonosz hajó».

«En látom őt» súgta a fiatal asszony. «A kormánynál áll a mint nekünk mondta. Mellette egy tengerész forgatja a kereket. Távcső van a kezében — minket keres, Katicza!»

Hamarosan előrántotta batisztzsebkendőjét és avval intett a távolba. Ő is távcsövet tartott a kezében és igy valószinüleg megláthatta, a mint ott állt a rakpart szélén ezüstszürke köpenyben kis lányával.

És ujra szeméhez emelte a táv-

csövet — az édes, drága csövet, melylyel őt még egyszer láthatta — világosan és élesen; látta marczona alakját, mely mégis szép és előkelő volt — olyan előkelő, mintha nem is hajókormányos, hanem legalább is követségi attaché volna. Látta üde, barna arczát hamiskás szemeivel — ó csak tette volna egy perczre le a látcsövét — mert így nem láthatta a szemeit. — De hűséges tekintetük mindig ott volt a lelkében.

Ugy szerette a gyermekét — oly szépen tudott vele játszani — oly jó volt hozzá. Ez először bizalmat keltett benne. Nem olyan volt mint a többi, kik hizelgéssel és tolakodó bókokkal akartak a fiatal özvegy kedvében járni. Ő neki barátja, a kicsikének atyja volt Minden délután eljött kis szalonjukba és csevegett vele és Katiczával. Az ő meleg, barátságos hangja, melyen arról panaszkodott, hogy ő miatta ujra fogja érezni a honvágy fájdalmait.

Még egyszer szeretni — még egyszer remélni. . . . Oly édes, mikor még az ember olyan nagyon fiatal. Még egyszer kezdeni az életet.

Könyek homályositották el az üveget. Nem tudott tovább keresztül nézni rajta.

«És ha visszatérek egy év mulva»?

Az asszony, ki a kofa mellett állt, lassan közeledett. Szintén kibámult fekete szemeivel a tengerre. Azután pedig arra a látcsöves hölgyre. És ismét a tengerre és ismét a látcsőre.

«Asszonyom?» kérdezte kényszeritett hangon. «Asszonyom, ha olyan kegyes volna. . . .» Hangos zokogásba tört ki, aztán felszárította kezével az idegenszerü, sárga, fájdalomdúlt arczot és oly epedően tekintett a látcsőre.

«Szivesen» mondta a fiatal asszony, miközben csodálkozva nézte a másik nő telt formáit, fekete hajzatát. Milyen szenvedélyesen szorongatták ujjai a látcsövet — mint reszkettek ajkai és hogy nevetett föl egyszerre kéjesen és boldogan.

Megtalálta őt — ki estéről-estére nála ült a korcsmában, a hol matrózok ittak, pipáztak, kartyáztak — ő, egy úr! a matrózok közt. Hogy megcsodálta, a miért sosem itta le magát, mert nem verekedett, mert nem kellett kidobni, mint a többi vendégeit. A ki segitette a háztartásban egy gyermek őszinteségével és egy férfi okosságával. Kit úgy szeretett az anya és szerető szeretével, a cseléd alázatosságával, kinek számára garasait összegyüjtötte, hogy ángolna levessel és jó borral magához lánczolja. És ki a finom kabátban is oly vadul és oly hevesen szeretett.

Ó, ha most láthatta volna a hajóról, milyen epekedve néztek utána a a tengerpartről, a hova őket rendelte.

Szenvedélyesen szoritotta magához a látcsövet és megcsókolta.

Fájdalmasan mosolyogva szólt az oldalán álló hölgy:

«Adjuk oda a látcsövet annak a lánynak, ő is oly kérőleg néz rá».

Lélegzet nélkül, vérpirosan szaladt ide a nehéz piaczi kosárral és szemei kétségbeesetten tekintettek a mindinkább távozó hajóra, kezét ernyőképen tartá szempillái felé, aztán ökölbe szoritá kis veres kezeit és sirt.

«Tán maga is szeretné a kedvesét még egyszer látni?» kérdé a fiatal özvegy. És odaadta a látcsövet, miután maga is egyszer keresztül tekintett rajta. A cselédlány felkiáltott örömében.

Ott ált a kormányon, mintha maga előtt látná, a mint reggelenként az utczasarkon ő rá várt . . . A kinek kedves pajzánsága meginditotta, a ki nem követelt durván, mint a többi, hanem gyengéden bánt vele, mint egy fivér, kinek akaratlanul áldozta fel fiatal testét. Ó, az a forró boldog éj, a forró tetőalatti kamrácskában. A jó férfi! Ha visszatér egy esztendő mulva, a felesége lesz.

A látcső ide-oda vándorolt az asszonyok között. És a bárka kormanyosa három alakra tekintett, kik oly békességgel álltak egymás mellett. Hogy fogadtak szót neki. . . És ő mosolygott. Őszinte barna szemei megkönyesedtek, annyira meg volt hatva. Mind a hármat szerette, mindegyiket a maga módja szerint. Aztán megfordult és munkája után látott.

Mint egy szelid álomkép tünt el a hajó a láthatáron. Az asszonyok köszöntek, ha ismét találkoznak, meg sem ismerik egymást.

A látcső nem árult el semmit.

Látogatás Sauer Emilnél.

«. . . A nagy egyéniséggel párosul a legbrilliansabb teknika, melynek virtuozitása az ezermesterségig ér föl és nem egy gyöngyöző futamnál önkénytelenül is azt hiszi az ember, hogy valami tökéletes koloratur énekesnő énekel». Ime igy ir egyik legelőkelőbb nagy napilapunk, a «Budapesti Napló» Sauerről, akinek saját aláirásával ellátott arczképe e lapot disziti. Alkalmam volt a művészóriással egy hosszabb beszélgetést folytatni, amelynek folyamán oly sok és érdekes intimitást érintett a művész, hogy olvasóink bizonyára örömmel veszik egyes részletek közlését. Sauer Emil még fiatal ember. Alig harminczhat éves — és máris huszonötéves művészi jubileumát készül egész csendben, intim baráti körben megünnepelni. 1873 november 19 lépett először föl nyilvános hangversenyen szülővárosában Hamburgban.

— Mintha ma történt volna, úgy emlékszem, a legcsekélyebb részletekre. Tizenegyéves voltam; hosszú, szőke hajjal, dobogó szivvel léptem a lámpák elé. És midőn eljátsztam az első darabot és felhangzott az első taps, mintha mámoros lettem volna. . . Azóta huszonöt fáradságos év telt el, de valahányszor tapsot hallok, eszembe jutnak a legboldogitóbb első tapsok.

Vidám csevegés után arra kértem a művészt, mondana el néhány érdekes epizódot ama hires konczertjeiről, melyeket Szentpétervárott az orosz udvar előtt és Madridban a spanyol udvarnál tartott A kérésemnek azonban nem felelt meg egészen.

— Az orosz udvar hideg és merev légkörében nem élvezet játszani. Tapsolnak ugyan és rokonszenvesen adnak elismerésüknek kifejezést, de merevségük boszantó. Mondhatom azonban, hogy olyan sikereket mint Oroszország fővárosában — kivéve talán legutolsó konczertemet önök előtt — még sehol sem értem el. . .

— A spanyol udvar, az előtt meg kell hajolni! Uram, — folytatá lelkesülten — három napon át két-két óra hosszat kellett játszanom Izabella királynő, gyermekei és alig néhány udvarhölgy előtt. Királyi család körében ily fesztelenséget, annyi meglepő kedvességet, sehol a világon sem talál.

Játsztam majdnem minden európai udvar előtt. Mindenütt elismeréssel találkoztam. . . . .

Beszélgetésünket rövid időre meg kellett szakitanunk. Valami kótadarabokat hoztak. Felhasználtam az alkalmas pillanatot, hogy jól szemügybe vegyem szobáját.

Az egyik sarokban hatalmas Bösendorfer állott. Ahova csak eljön, mindenütt kell, hogy szobájában zongora legyen. Iróasztalán egész csomó magyar nóta hevert. A szerzők tiszteletpéldánya. Sauer sohse játsza őket, de azért udvariasan elfogadja s ha véleményét kérdik, — mindent megdicsér.

— Hogy tetszik önnek a magyar zeneértő közönség magatartása?

— *Ah, allen Respekt!*

Olyan méltóságosan nyugodt és olyan lelkesen tapsoló, tomboló közönség nem létezik több. . . Szavamra mondom ezt . . . A magyarokban páratlan zenei érzék van. . .

— De azért csodálatos, Liszt és Erkelen kivül talán nincs ily valóban nagy zeneszerzőnk?

— De, kérem, hiszen az egész magyar kultura csak az utolsó harmincz év óta kezd rohamosan fejlődni. Meg vagyok győződve, hogy ebben a tekintetben is utólérik a művelt nyugatot. . .

Sólyom.

Mulandóság.

Künn tél hava hull s fagyos ujjaival, im'
Szél veri, zörgeti ablakomat,
Itt benn duruzsolva pattog a szikra
Mèla tüzemnek a hamva alatt.
Rég elfeledett árnak lehe csap ki
Lángjaiból s rezeg át szivemen,
Némán ülök itt karszékem ölében
S nézek a lángba — jéghidegen!

Bús alkonyi órák szürke homálya,
Ime köszöntelek álmodozón,
Jer, vidd el a lelkem' messze világba
Ég fele szálló szárnyaidon!
Jer, hintsd le reám régmult kikeletnek
Tarka virágát, enyhe lehét,
Add vissza a multból a szerelemnek
Szivet emésztő égi hevét!

Felhők raja szágud széltől üzelve,
S elveszi tőlem a napsugarat,
Száraz levelek csörgése kiséri
Sír fele hajló zord útamat.
Gúnynyal, mosolyogva súgja fülembe
Mult napok árnya, amely tovaszállt . . .
A lánglelkü nyárnak, a nagy szerelemnek
Szép kora ime örökre lejárt!

Ambrozovics Dezső.

Fekete vér.

Szinmű. Irta: Jókai Mór. A Nemzeti Színház bemutató előadása.

Azok, a kik nap-nap után olvassák Jókai Mór édes-bájos regényeit, hogy azok hangulata lelküket mindig fogva tartja: az ilyenek igen jól érezték magukat a 25-iki bemutatón. Semmi változás sem érte őket, csupán a mit eddig olvastak, azt most élőszóval hallották a szipadról. S ez a hangulat — különösen ha Jókai szép ősz fejét ott látjuk egyik páholyban — megkapja még azt is, a ki erős drámát, határozott cselekvést, élő alakokat vár a szinpadról. Mert ezen a darabon is, rajta van Jókai óriási költői egyéniségének bélyege, s a regényiró minden jó tulajdonsága mellett a drámairó sok fogyatkozása. E darabja is — mint a többi — regényből készült s az alakitás igen keveset változtatott a történeten, még kevesebbet az alakokon, a hangon s a szineken. Mindazonáltal a darab költői szépségei nem tévesztették el hatásukat a közönségre s igy sikere őszinte és teljes volt. Az előadók közül *Márkus Emilia* aratott ismét teljes sikert nagystilü alakitásával. A többi szereplő is mindent megtett, hogy az előadás nivóját emelje, de mindez a jóakarat csak törekvés maradt. *dr. sz. i.*

Katonák.

Thury Zoltán 3 felvonásos szinműve. Bemutató a Vigszinházban.

Szokatlan érdeklődéssel és nagy előlegezett bizalommal várta a fővárosi szinházlátogató közönség a Vigszinház legutóbbi premièrjét: a Thury Zoltán «Katonák» czimü szinművének előadását. Nem csoda. Az eredeti darabok oly ritkák a magyar szinpadokon és magyar *irók*, mint szinpadi szerzők annyira fehér hollók, hogy teljesen indokolt volt a közönség feszült várakozása és nagy érdeklődése az uj darab iránt. Sietünk hozzáfüzni mindjárt mindezekhez, hogy a közönség cseppet sem bánhatta meg, hogy egyik kedvencz novellistájának szinte jóelőre előlegezte a tapsokat, mert Thury darabja mint az eddigi előadások bebizonyitották, fényes, nagy sikert aratott. És mi igaz és őszinte örömmel regisztráljuk egy magyar szerző eredeti darabjának nagy sikerét.

A «Katonák» az első jelenettől az utolsóig egy fölötte érdekesen felépitett darab. Amiről első sorban meg kell emlékeznünk, sok ujat hallunk benne. Uj eszméket, uj problemákat hallunk, mindmegannyit őszinte szinte daczos merészséggel hozza szinpadra a szerző, mint olyan ember, aki meg van győződve a maga igazáról és mitől sem fél. Erőteljes és karakterisztikus hang ez és ismételjük, módfelett uj, sokaknak bizonyára kellemetlenül uj irányzat hajnalát jelenti ez a magyar szinpadon. A katonaélet czifra nyomoruságát, nagy nyomorát állitja elénk a szerző sötét, vigasztalan, de igazságos szinekkel. És ezzel kapcsolatosan festi természetesen a pénz mindenhatóságát, mindennekfölötti uralmát. «A pénz minden. A pénz ad nyugalmat boldogságot, szerelmet. A szükölködés, mindennapi nyomoruság, megöli az érzéseket, kiöli a szerelmet is a szivekből és gyermekké, tehetetlenné teszi az erős férfit». Ez hangzik felénk Thury szinművéből. Komor kép de be kell vallanunk, hogy igaz. És nem enyhiti a szerző a sötét, szomoru problemákat, amelyek belevágnak a lelkünkbe, az e keretben elhelyezett drámai akcióval sem. A mese szintén egy vigasztalan, szomoru családi dráma, amelynek csomóját erőszakosan kettévágja egy pisztolydurranás, amely kioltja a hős életét, aki a szinműben az uj eszméket képviselte. A megoldás erőszakolt és a harmadik felvonásban esik is a darab. Kellemetlenül érintettek még bennünket a minduntalan felcsillámló reminiszczenczák az akcióban, igy a második felvonás sokban hasonlit Rovetta «Becstelenek»-jéhez, a harmadik felvonás fölött pedig határozott ibseni hangulat lebeg.

Hogy Thury darabjának e fogyatékosságok mellett is megérdemelt, nagy sikere volt, az szinműve érdekességének, amely az első percztől az utolsóig lekötötte a közönség figyelmét, tudandó be, meg aztán nagy részben annak a szépséges szinpadi dikciónak, amelyen alakjait beszélteti és amely valóban a melegszivü poétára vall.

A darab két főszerepét *Fenyvessy* Emil és *Hettyei* Aranka játszották. Fenyvessy realisztikus és nagyon karakterisztikus akart lenni, sokat svengálizolt és a nyomorgó főhadnagyot az utolsó felvonásban paralytikusnak adta, ami nem igen hisszük, hogy megfelel a szerző intenczióinak. *Hettyei* Aranka az uj tag, igen előnyösen mutatkozott be, értelmes, átgondolt alakitás volt az övé. Külön dicséret illeti meg *Beregi* Oszkárt, aki első nagy szerepében megmutatta hogy tehetséges, nagy intelligentiáju, szinész, akitől még sokat várhatunk.

c. n.

Az édes.

Bokor József 3 felvonásos népszinműve. A Népszinház bemutatója.

Az «édes» édes volt mint mindig, édesebb mint valaha és mi csak tüntető tapssal fejezhettük ki ismét, mint már annyi százszor, azt a nagy-nagy elismerést és bámulatot, amit ez az örökszép, örökifju és örökké igaz művésznő Blahánénk oly igazán megérdemel. Mert vele kell, az ő nevével kezdeni ezt a tudósitást és bizony nem volna nagyon hiányos referádánk, ha azzal folytatnók is és be is végeznők. Mert «Az édes» — az egész népszinmű — már bizony keserübb falat volt, még a mai népszinmüritka világban is. Hogy különösen az ujabb népszinművekben a szinpadon forgó pruszlikos, rokolyás leányok, asszonyok és pitykés dolmányu, gatyás legények nem a nép nyelvén beszélnek, hanem valamely sajátos félig magyarosan goromba, félig szentimentálisan poétikus népszinműirói nyelven, azon már nem nagyon csodálkozunk, igy Bokornál sem, ki szintén e hibába esik.

De hogy nem birt a szerző kieviczkélni az agyonunt sablonok árjából és nem tudott egyetlen eredeti, önálló, uj szituácziót vagy alakot sem behozni darabjába, az már nagy baj.

A mese azon fordul meg, hogy egy jómódu, angyali jó szivü, még fiatalos özvegy asszony (Blahánné) és serdülő leánya (Blaha Sárika) egyazon legényt, a derék ispánt (Vidor) szeretik. Az anya, ki imádattal csügg gyermekén, lemond szerelméről gyermeke javára. De ez nehezen megy, hát öregessé, csunyává, betegessé és házsártossá varázsolja át magát, csakhogy elforditsa magától a legény szivét. Ami be is következik és a kis leányból és a derék ispánból egy pár lesz, kik boldogan élnek, ha meg nem haltak gyermekeik és az «édes» anyós körében.

Hogy e mese keretében sok uj dolog nincs és nem is lehet, az nyilvánvaló. Ujak és szépek ellenben a népszinmű nótái, ugy a vigak, mint a szomoruak, amelyek mind Bokor zeneszerzői talentumát dicsérik.

A bemutatónak nagy érdekességet kölcsönzött, hogy a két női főszerepet — anyát és leányát — *Blaháné* és

leánya játszották. Blahánéról már szólottunk, ő a darab lelke, mindene, valószinü, hogy megmentője is; *Blaha* Sárika kedves és telve az ifjuság üdeségével, de még most csak sejtet. Külön és őszinte dicséret illeti meg *Szabó* Antalt, aki csupa szív és csupa érzés. Nagyon kellemetlen volt *Solymossy*, a szerepe is, meg a népszinműbe semmikép sem illő kupléja. A rendezés és diszletek Porzsolt igazgatót dicsérik. *e. n*

INNEN-ONNAN

◡ **A meglékelt fej.** Őszintén sajnáljuk, hogy Perczel Dezsőt «sulyos csapás érte.» Sajnáljuk, mert a csapás következményei végzetesekké válhatnak. Igaz, hogy nem Perczelre, hanem a magyar társadalomra, melyet sarkaiban ugyancsak erősen feszegetnek a szoczialisztikus forrongások. Eddig a plebs rohamait karddal verette vissza Perczel. Könnyen, minden lelkiismeret-furdalás nélkül tehette ezt, mert hiszen fogaln a se volt arról, hogy mennyire fáj, ha karddal választják el fejünkön a frisurát. Mi lesz most? Mi történik a forradalmárokkal a Perczel-Holló párbaja után, amikor belügyminiszterünk már tudja, hogy mily kellemetlen, ha vassal etetik az ember fejét. Nagy dolgok fognak történni, mert feltételezzük Perczel Dezsőről, hogy az átérzett fájdalmak után óvatosabban fogja a kardot kezeltetni. S ez nagy kár lenne reánk nézve! De egyelőre még nem tartunk *ennél* a kárnál. Ma még csak ott vagyunk, hogy egy felhasitott fejjel és egy megrepesztett nadrággal állunk szemben s azon töprengünk, hogy melyikért nagyobb kár: a nadrágért vagy a fejért? A kérdésre nem tudunk megfelelni, mert nem ismerjük Holló Lajos nadrágjának a — *bélését*. Már pedig a nadrágnál éppen ugy mint a fejnél a bélés a döntő.

Ács Géza. Mintha valami szomoru átok ülne az egész világon. Rothadt, züllik a társadalom, ezer a baja, nyavalyája. Szinte vágyik az ember ebben a nagy hervadásban egy virágszálat, ebben a vigasztalan sötétségben valami fényességet látni. Haba! Egyre sötétebb és sötétebb képek tárulnak elénk. Tegnap még csak egy munkanélküli péklegény — ma már egy magyar iró hal meg *éhen*. Ugy szedik össze az utcza kövezetén, ugy temetik el a korházból, a szegények ingyen sorsába — még talán koporsót sem adnak vele! Igaz, hogy a *nagyképü* nekrologok hozzá teszik — már életében elzülött és csak a korcsmárosok jóvoltából tengődött évek óta, — régen, de azt az esetleges Golgothát elfelejtik megirni, a melyen végig ment az elzüllésig, az utolsó stáczióig, mikor négy napig nem evett már és ájultan roskadt össze a kövezeten. Igy születik — de igy is hal meg olykor a nép, de ugy látszik még olyanok is, a kiket jobb sorsra praedestinált a végzett. *Ács* Géza a jeles Shakespeare forditó Zsigmond fia, a hetvenes években csinos lyrai verseket irt, másként is elég ügyesen forgatta a tollat. Volt redakcziókban is, mindaddig mig a *nagy pajtáskodás, a nagy asztalok* divatja be nem köszöntött, mig egyes klikkek nem osztogatták a halhatatlanságot és a kenyeret. Igaz, hogy kikopva a redakcziókból, Ács Géza meglehetős könnyelmü életre adta magát s a józsefvárosi korcsmák törzspublikumát mulattatva verseivel, megszokta a potyázást — sülyedt fokról-fokra. Ám vessen rá követ a jóllakott moralista, de mentegessük mi, a szív emberei. Mert vajmi kevés ember bir annyi ethikai érzülettel olyan vasakarattal, hogy mellőzés, nélkülözések mellett erkölcsi és anyagi siker nélkül, dolgozzon tovább a mindennapi sovány kenyérért. Ács Gézában nem volt meg ez az ethikai alap, nem ez a vasakarat. — Miután rendes alkalmazást nem kapott többé, — elbukott, elzülött és éhen halt az utczán, mert versei már a korcsmák törzspublikumának se kellettek. A kórház nyomorult halottja felett nem zendült meg zsoltár, nem kisérték gyászolók. Durva, rideg kézzel lökték a nyirkos, nedves verembe, ahol egyforma lesz Caesar és a koldus pora, elfogja a szél, hirmondó sem marad belőle. De szomoru, ködös november alkonyán álljunk meg egy pillanatra e sir felett, a mely olyan ékesen szól a magyar irók kollegialitásáról, meg a mi *hivatalos láng elméink* aeropagjáról, itélve elevenek és holtak felett. Száz és egynéhány esztendő alatt nagyot változott bizony a világ! Sikkasztók jubilálnak, a parlamentben köpködnek, csak a literatura állapota nem változott lényegében, és máig is aranyigazság néhai való jó Csokonai Vitéz mondása, amit a *Dietai Magyar Muzsa* homlokirásának használt, hogy: Az is bolond, a ki Magyarországon poétává lészen. —*n.*

◡ **Ingyenes előadások.** Az iskola kevés nálunk. Ez bizonyos. Ki sinyli meg? A szegény ember. Ez még bizonyosabb. Mi legalább még sohase hallottuk, hogy a gazdag ember fia künrekedt az iskolából, vagy hogy azért küldték haza, mert a tanitási dijat nem tudta volna lefizetni. A szegény emberek fele része tehát nem jut be a tudomány templomába, a másik felét meg kikergetik onnan, ha már valamely véletlen szerencse folytán bejutott oda. No, de ide legalább nem hivták meg őt, tehát nincs is oka és joga a panaszra, mert hivatlan vendégnek vagy az ajtó mögött a helye, vagy sehol. De most már az a csúfság is megesett rajtuk, hogy meghivták őket a nemzeti muzeumba ingyenes előadásokra, s a kapu előtt mégis a szabó-számlát kérték tőlük, mert az előadást csak azok hallgathatták végig, kik előkelő szabóczégeknél varratták ruhájukat. Igy tehát természetes, hogy a nagy terem közönsége elejétől végig az «előkelő» osztályból került ki. Ott voltak X gróf, Y báró stb. stb. Szép dolog ez a tudományszomj, isten ugyse, szép dolog, csak az a kár, hogy szomjuságukban szegény emberek elől isszák el a vizet olyanok, kik bizony más úton is csitithatnák a szomjuságukat. Hogy nem röstellik ezt megtenni! Látta-e már valaki, hogy X gróf a városligeti ingyenes kútnál ivott volna vizet? Ez ellenkezik a traditiókkal és az izléssel. Nos gróf uraim és hirlapilag nyugtázott «jelen voltak»-jaim, maradjanak a tudományban is hivek traditióikhoz ... Engedjék át azt a kevés helyet a muzeum termében a szegényeknek. Ha már kituszkolják őket az alsó és középiskolákból, hogy önöknek csináljanak ott helyet, ne vegyék el előle még most is a tudomány ingyenes kosztját. Önök megfizethetik másutt az ebédjüket, hiszen ez módjukban áll. Ré-

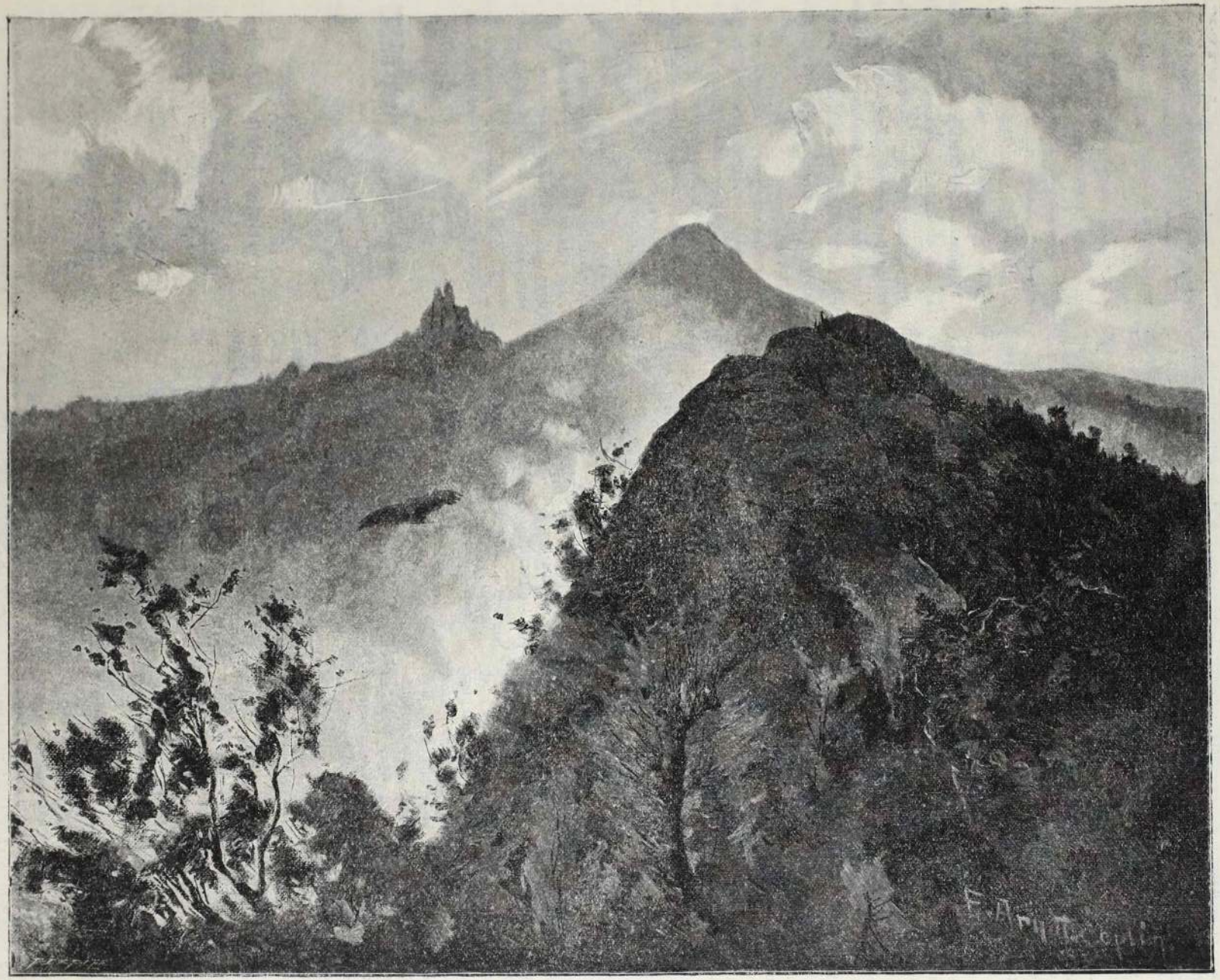

A hegyek közt. Arndt rajza.

szesitsék a szegény munkást néha-néha abban az örömben, hogy ünnepnapokon más kosztot kapjanak, s ne legyerek kénytelenek folyton Pfeiffer Sándor és Bokanyi Dezső konyhájába eljárni

Száz pengő kocsipénz. Az ifjuság mindenkor dicsőséges dolognak tartotta, ha rendőri fedezet alatt kisérték be gyalogosan, az egész ország szemeláttára a kerületi kapitányságokhoz. Hiszen ez a mártiromság volt egyetlen eredménye a demonstrácziónak. Sőt mondhatnók, hogy ép ez az egyetlen eredmény csábitotta arra, hogy koczkára tegye testi épségét, s alávesse magát annak a veszedelemnek, hogy egy hosszu éjszakát átvirasszon a kerületi kapitányság büzös börtönében. S most ennek a dicsőségnek is befellegzett. Egy függetlenségi képviselő száz pengőt adományozott arra a czélra, hogy nemes ifjuságunkat ezután ne gyalogosan, hanem zárt fiakkerben vigyék a kapitanysághoz, ami azt jelenti, hogy az ifjuság ezután is martirrá avattathatja ugyan magát, de a nyilvánosságnak többé semmi köze az ő martiromságához. Ezután tehát ifjaink nem fognak a publikum zajos óvácziói mellett a Golgothára sétálni, de fiakkeren fognak odarobogtatni, hol a kinzások minden nemével megismertetik őket. Ennek a fiakkerrendszernek bizonyosan senki se örül jobban, mint maga a kormány. S ha nem tévedünk, az a bizonyos függetlenségi képviselő ebben a tekintetben össze is játszott a kormánynyal, mely alighanem maga adta a titkos alapból ezt a száz pengőt. Ravasz ember nagyon ez a Bánffy. Ravasz és fölötte nagy pszikologus, ki ismeri a tettek legtitkosabb rugóit. Mert csak a vesék alapos ismerője tudhatta, hogy mily eszközökke lehet az ifjuságot a demonstrácziótól távol tartani. S ez a száz pengő fiakkerpénz látszott a legjobb eszköznek. Be is vált. Mert alighogy a száz pengő kiadatott a fiakker költségek fedezésére, az elfogott tüntetők száma kétszázról hét darabra apadt. Ó, ravasz ember az a Bánffy. Tudja, hogy a martiromsági viszketegség csak úgy ér valamit, ha a nagy nyilvánosság megvakarja azt. De mikor a vértanuság fájdalmait beleszoritják egy szük fiakkerbe, ott fáj ez a fájdalom, mert nincs a ki lássa, nincs aki megvakarja. S mely ifju lenne oly bolond, hogy fájdalmakat elviseljen, ha még csak meg se tapsolják érte... Ravasz ember az a Bánffy. Holnap alkalmasint ujra száz pengőt fog juttatni a demonstrálóknak fiakkerekre, hogy azokat is kocsiba ültethessék, akik a kocsiból pénzszüke miatt kimaradtak. S akkor aztán a hetek száma nullára fog leapadni. Ravasz ember az a Bánffy.

Kártya a képviselőházban.

Szilágyi elnök. Bánffy beszél. A képviselők különböző csoportokban kártyáznak.)

Bánffy Dezső: ... meg vagyok győződve, hogy az országnak javára fog szolgálni...

Hock János (kaláber párti): Megellenzem!

Bánffy Dezső: ... és alig hiszem, hogy lennének olyanok ebben a házban, akik ezt kétségbe vonnák...

Bolgár Ferencz: (alsós párti) Vannak!

Bánffy Dezső: ... a többség tekintélye...

Rakovszky István: (21-es párti) Fucscs!

Bánffy Dezső: ... vajon jobb volna-e, ha ezt megdöntenők?...

Polónyi Géza: (ferbli párti) Besser!

Bánffy Dezső: ez kijátszása lenne a parlamentárizmusnak...

Ivánka Oszkár: (szélső kaláber párti) Ne okoskodj, hiszen te vagy a kijátszó.

Bánffy Dezső: ... azért a kormány minden megengedett eszközt fel fog használni, hogy ezt megakadályozza...

Visontai Soma: (tartli párti) Belelátok a kártyádba!

Bánffy Dezső: ... amennyiben erre kényszeriteni fognak a körülmények. Ki osztja az ellenkező nézetet?...

Polónyi Géza: (ferbli párti) Mindig az oszt, aki kérdi!

Bánffy Dezső: Mi fölvesszük a harczot! És tudom mi lesz ennek a vége!

Horánszky Nándor: (közep kaláber párti) A fölvevő meg fog bukni.

Szilágyi: Az ülést bezárom... (fölkiáltások: még három mester! Kétszer körül! Holnap revánsz!)

Mint legnagyobb, legszolidabb és produktióképes műtermet hölgyfűzőkben ajánljuk a **Miederhaus Ign. Klein, Wien** czéget. Alapittatott 1875-ben. Diszárjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

A mult heti képtalány megfejtése:

Rákóczy Ferencz.

Helyesen fejtették meg: Lázár Jenő, Mike Ilona, Csajághy Ferencz, Kalós Kálmán, Steinberger Pál, Dörgicsei Berta, Wampetics Károly, Justh István, Farkas Gyula, Hantke Amália, Bodis István, Dr. Sántha Károly, Freund Rezső, Deutsch Mariska, Kern Sándor, Malaky György, Rolkó Rezső, Scitovszky A.

A megfejtők között kitűzött dijat **Berczik Árpád «Őszi hajtás»** czimű könyvét **Wampetics Károly** ur **Budapesten** nyerte meg.

Szerkesztői üzenetek.

T—i Budapest. A Baros-szoborról küldött czikket köszönettel félretettük, mert tartozunk annyi kegyelettel a vasminiszter emlékének, hogy *ezzel a szoborral* ne emlegessük együtt a nevét.

Többeknek. Beköltési tábláink elfogytak, s az e heten erkezett megrendeléseknek kiadóhivatalunk mind addig nem tehet eleget, mig a megrendelők száma nem szaporodik fel annyira, hogy kiadóhivatalunk a könyvkötőnél uj megrendelést tehessen.

Kiadóhivatalunk tisztelettel kéri mindazon t. előfizetőnket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy a kik előfizetésükkel még hátralékban vannak: szíveskedjenek előfizetésüket megujitani, illetőleg a hátralékos előfizetési összegeket mielőbb beküldeni, nehogy a lap szétküldésében fönnakadás történjék.

Erzsébet királyné, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Szerkesztő: Basch Árpád.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kotőszerek készséggel kicseréltetnek.

KESSLER-féle

Magda-Hajkenőcs

dermatologiai-terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincze Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székesfehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Pedig nem először hallotta ezt a szállongó hirt, de tudja Isten miért, anélkül, hogy tovább törte volna rajta a fejét, mindig csak alaptalannak tartotta. Georgette szavai a valóságot láttatták vele, teljes ridegségében.

— Tehát össze akarnak bennünket házasitani, — folytatta Georgette és mama azt képzeli, hogy mivel ő megegyezett a lovaggal, minden rendben van, de én más véleményben vagyok, én nagyon zárkozottnak, hidegnek látom jövedőbelimet és nagyon szeretném tudni, hogy szive mélyében miképen gondolkozik rólam. . . . . Utóvégre is, mindig lesz nékem keletem, — mondá hátraszegve nyakát és eléggé szép vagyok, miszerint valaki érdemesnek tartson arra, hogy önmagamért szeressen!

Heléne, elsápadva, zavarodottan harapdálta legyezője szélét, de Georgette tulságosan el lévén mélyedve a maga dolgában, észre sem vette ezt s igy folytatta:

— Te minden bizonynyal tánczolni fogsz vele, társalgás közben forditsd reám a beszédet s iparkodjál rólam való véleményét kikutatni. Csak egyedül te teheted meg nékem ezt a szivességet, mert van hozzá való eszed, meg bátorságod, továbbá mert a többi barátnőim irigykednek reám s szeretnék jövendőbelimet elhalászni, mig te . . .

— Mig én számba sem jövök, ugy-e bár? — mondá Heléne gunyos mosolylyal, melylyel zavarát iparkodott palástolni

— Azt épenséggel nem mondtam, de neked nincs szándékodban itt férjhez menni s ez a fődolog. Nos kedvesem, tedd meg ezt értem, és ha a társalgásban alkalom nyilik dicséretemre, ne feszélyeztesd magadat, csak dicsérj jó ki.

A zene ujra játszani kezdett és a fiatalok külön váltak.

——

VII.

A zene mazurkát játszott; ez volt a Gérard-nak igért táncz s Heléne nem minden nehezteles nélkül tekintett a feléje közeledő fiatal emberre. Szive hangosan dobogott, midőn arra gondolt, hogy megbizatását teljesitse, pedig a kebelében lakozó titkos kiváncsiság szintén vágyott a való megtudására. Elfogadta Gérard karját és elkezdték lassan szó nélkül lejteni a tánczot.

A fuvolák és fuvó hangszerek sóhaja minduntalan belevegyült a hegedük élénkebb játékába; a párok simán lejtettek vagy tipegve tánczoltak; a tánczosok egyenes tartással, hátravetett fejjel, a tánczosnők kecsesebb magatartással, odasimuló testtel, homlokukat tánczosuk vállára hajtva, mintegy epedő kifejezéssel arczukon. A táncz a gallérián át és a billiárdterem körül ment, s körültánczolván, a párok a szalonba széledtek el.

Ilyenképen Heléne és Gérard elérték a billiard-terem végét, ahol Heléne egyszerre megállt. De sehogysem tudta visszanyerni szokott bátorságát, sápadt volt és idegesen mozgatta legyezőjét.

— Talán elfáradt? kérdé Gérard.

— Nem, csak olyan szorongatást érzek . . . pihenjünk egy pillanatig.

Ebben a pillanatban Georgette tánczolt előttük Marius karján s intett szemeivel Helénnek.

— Grandfief kisasszony, ugylátszik nagyon jól mulat, — kezdé bátortalan, ingadozó hangon, nagyon csinos ma este!

Gérard hallgatott.

— Nemde ön is ezen a véleményen van? — erősködött Heléne.

— Igen, nagyon üde, — felelte Gérard közönyös hangon.

— Üde?! nagyon fukarkodik az elismerésével . . . olyan csinos szeme, szép haja van . . .

— Nem olyan szép, mint az öné! — válaszolt Gérard kedvteléssel tekintve tánczosnéjának fehér vállaira omló fürteire.

— És aztán — folytatta Heléne ő nagyon jól tudja magát tartani és ez nagy előnye; nagyon dolgos, rendszerető, jó házi asszony, szóval egy egész sorozatával bir a kitünő tulajdonságoknak . . .

— Bir különösen egygyel, melyről megfeledkezett, — szolt a fiatal ember kissé bosszusan.

— Melyikkel?

— Nagyon odaadó barátnéja van.

Egy perczig találkozott tekintetük.

Heléne nem tudta elrejteni mosolygását, de azután egészen komolyan tette hozzá.

— Ön nagyon szigoru . . . Tudom, hogy izléstelenség egy hozzánk közel álló személyt dicsérni, de bár Georgette az ön jegyese, ön tulhajtja egy kissé a szerénykedést.

Gérard biborpiros lett.

— Jegyesem! — mondá izgatottan — hát elhiszi ön ezt?

— Mindenki beszéli és édes apja sem tagadja.

— Lehet, hogy Grandfief kisasszony jegyes, az apám ábrándjai szerint jegyes, de az én jegyesem nem lesz soha! — Azután lesütött szemmel, alig lélegzve, reszkető hangon folytatá: — Az én szivem menyasszonya, akit szeretek, az ön! . . . — és megijedve mintegy vakmerőségétől, karját nyujtotta Helénenek, hogy a tánczot folytassák.

A fiatal leány liliomhoz hasonló sápadtságu lett, de csillogó szemei elárulták belsőleg érzett nagy örömét.

— Heléne! — suttogá Gérard megittasodva Heléne bájos tekintetétől, — Heléne! . . .

— Elég! most halgasson! — szólt Heléne gyöngéd, parancsoló hangon, ugyanakkor pedig megszoritotta erősen Gérard kezét . . .

Gérard előtt forgott a világ; ajkaihoz emelte az övében nyugvó kezecskét. Egyedül voltak a teremben s igy senkisem vette észre őket, gondolták, mert a billiárd-terem ajtaja az öltözőre nyilott, honnan a kis Reine, kinek kiváncsiságát felingerelte a két

fiatal hosszas együttléte, többször bedugta csintalan fejét. Igy észrevette, Gérardnak eme szenvedélyes mozdulatát is.

— Az Istenért, kérem — tördelte Heléne, ki maga is elvesztette önuralmát. Néhány tánczlépést tett, hogy magával vonja lovagját.

— Használjuk fel még ezt a pár ütemet, ma este ugysem tánczolhatunk már többé egymással.

— Én nem tánczolok többé senkivel! — válaszolt Gérard, midőn a zene véget vetett a mazurkának.

Egészen megzavarodva távozott. Heléne mozdulatlanul, magába elmerülve állott a terem közepén, midőn egyszerre egy legyező érintése magához téritette.

— Nos? — suttogta Georgette mögötte, — beszéltél-e vele rólam?

Heléne összerázkódott s csak igenlő fejbólintással felelt.

— Remélem kidicsértél — folytatta Grandfief kisasszony. — Persze . . . igen.

— Mit felelt?

A meggondoltság sohasem volt Heléne erős oldala és Georgette ép olyankor faggatta, midőn a szavak félig-meddig öntudatlanul ejtődtek ki ajkairól. Félig elmerülve még ábrándjaiba, elszeleskedte a feleletet.

— Azt mondta, hogy én nagyon odaadó barátnéd vagyok.

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Per. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek
SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

A Ninon pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

A. pittatott 18 .. n. **PARFUMERIE NINON** Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, atörténelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a világhirü «NINON» pipere- és szépitőszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártalmatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőrétka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőccsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

Melyik a legjobb rizspor? E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-arczport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és bali rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. Kapható 3 szinben. **Ára 1 doboznak 1 frt.**

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen, valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E világhirü **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár, Belváros Szt-György-tér 2. szám** (a szemináriumi templom mellett) **kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értéktelen hamisitványoktól.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek" csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és az ország minden nagyobb gyógyszertárában.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD.

MAGYARORSZÁG EGYETLEN MŰVÉSZI HETILAPJA.

EREDETI MŰVÉSZI KÉPEK. ELEVEN, ELŐKELŐ IRODALMI RÉSZ. TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI ÉS AKTUÁLIS CZIKKEK.
PÁRATLAN KEDVEZMÉNYEK ÉS JUTALMAK A LAP MINDEN ELŐFIZETŐJÉNEK ÉS OLVASÓJÁNAK.
LEGOLCSÓBB MAGYAR HETILAP. ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE 8 FRT, FÉLÉVRE 4 FRT, NEGYEDÉVRE 2 FRT.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: V., NÁDOR-UTCZA 13. SZÁM.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

ÉN CSILLAG ANNA,

kinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják **hajkihullás** ellen, a **hajnövés** elősegitésére és a **hajbör erősbitésére**, uraknál elősegiti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömöttséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye:

1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése vagy póstautánvéttel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien I., Seilergasse 7.

Csillag Anna asszonynak.
Küldjön postafordultával 6 kocsog hajkenőcsöt. **Auersperg grófnő**, Grácz.

Csillag Anna asszonynak.
Hires hajkenőcséből küldjön egy tégelylyel. **Pallavicini őrgróf.**

Küldjön ismételten egy tégelylyel kitünő hajkenőcséből.
Carolath herczegnö.

Csillag Anna asszonynak
Legyen szives küldjön kitünő hajkenőcséből használati utasitással együtt két tégelylyel utánvét mellett.
Auersperg herczegnö
Slavina, Csehország.

Csillag Anna asszonynak, Bécs
A küldött hajkenőcs kitünő szolgálatot tett és örvendek, hogy oly rövid használat után oly előnyös hatással volt. Ajánlani fogom barátaimnak és ismerőseimnek.
Sandrok,
a Burgszinház tagja

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborszesz-készitményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak léven az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitünő háziszer; különösen a **hedörzsölés-, kenő- és gyurógyógymódnál (massage)** jó hatásu. Ajánlható egyszersmind fogtisztitó szerül is, amennyiben a fogak fényét elősegiti, a foghust erősbiti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszinten fejmosásra s a hajidegek erősitésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán
Budapest, IV., Muzeum-körút 23.

Sósborszeszem rendkivüli jó hatásáról legmeggyőzőbben szól **Kossuth Lajos** nagy hazánkfiának hozzám intézett, 1877. nov. 30-án Collegno al Baracconéban kelt levele, melyben többek között ezeket mondja: „Egy időben látásom ugy annyira megzavarodott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni: az glaucomát emlegetett s operatio szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanacsát, hanem kisérletet tettem az ön sósborszeszével s a siker minden várakozásomat *felülmulta*. A korom-golyó-forma árnyak, melyek oly sürüen jártak fel és alá szemeim előtt, hogy olvasnom teljesen lehetetlenség volt, mindjárt pár napi használat után, ritkulni kezdtek, s folytatott használás mellett teljesen elmaradtak, ugy hogy most tisztán látok; sőt szemeim annyira megerősödtek, hogy jó világitás mellett szükségből még szemüveg nélkül is olvashatok, daczára annak, hogy szemeimet éppen nem kimelem; telescopicus és górcsői vizsgálatokkal bibelődöm, s 75 évem daczára nem tudok azon rossz szokásomról lemondani, hogy gyertyavilág mellett olvasgassak éjfélig is rendesen. — Ha érzem, hogy szemeim fáradni kezdenek, jól megmosom a sósborszeszszel, különösen ügyelve arra, hogy a szeszpára jól a szemembe jusson és minden rendben van. Ez csakugyan megbecsülhetlen eredmény" stb. stb.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa
czég
Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Borbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor
BUDAPEST,
V., Kálmán-utcza 17. sz.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. Én tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. A **legfinomabb diszitett porczellánból**.

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr**. Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. Él ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol. — A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve. Fiorini Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898. — A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani. Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktüzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ráncait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 dobozonak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr rugányosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau- és poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 deczember 4. 49. szám.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTI. BASCH ÁRPÁD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL BUDAPEST V. KER. NÁDOR UTCZA 13. SZ.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyta kiméletlenül és igy egy nagy ezüstárugyár inditatva érzé magát, teljes készletét a munkaerőnek csekély mértékben való visszatéritése fejében eladni. En fel vagyok hatalmazva, ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt **6.60** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

44 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **44** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

lakodalmi és alkalmi ajándék,

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáad, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen gró

A mintákkal igen meg vagyok elégedve kérek egy egész gyüjteményt
Soprony. Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM * 49. SZÁM. 1898 DECZEMBER 4.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

Hock János diadala.

— deczember.

Talán Hock Jánosnak fáj leginkább az a diadal, melyet az idei képtárlat megnyitásával aratott. Ez a tárlat a művészet igaz barátai előtt beigazolta, hogy mennyire nem tévedett Hock János, amidőn tudomására hozta a világnak, hogy a magyar művészet lejtőre jutott s előbb-utóbb a züllöttség legalacsonyabb fokára fog süllyedni, ha idejében a mentésére nem sietnek. Fáj ez a diadal Hock Jánosnak; nagyon fáj neki, hogy a tények az ő állitását igazolták. Legalább ezt látszik bizonyitani az a reczenzió, melyet a «Budapesti Napló»-ban közzétett. Mintha a saját fájdalmát akarná enyhiteni azokkal a szavakkal, melyekkel az idei tárlat sikerült voltáról megemlékezik, mintha önmagát akarná vigasztalni fájdalmában, melyet a haldokló művészet látása szivében keltett. Igy ámitják magukat azok, kik egy rajongásig szeretett betegnek halotti ágya mellett állnak. De kik elfogulatlanul tudják nézni a beteg vergődését, elszomoritó vonaglását, azoknak kötelességük, hogy a beteg környezetét előkészitsék a bekövetkezendő katasztrófára.

A művészet matadorjai hasztalan eregették szárnyra a tárlat megnyitása előtt, hogy az idei képtermés valami «*noch nie dagewesenes*», a kiállitás fejlettebb műérzékü látogatói mégis azzal a benyomással távoztak onnan, hogy az idei tárlaton a legjobb a — katonazene. Ez legalább valamelyes élvezetet nyujtott nekik, noha a legtöbben nem tudták megérteni, hogy mire való itt a dob, sip és trombita. Kikben van érzék a humor iránt, azok oda magyarázták ezt a dobpergést, hogy az itt felakasztott képekkel ugyanazt teszik, mit az akasztófa alá vitt emberrel tesznek: megszólaltatják a dobot mikor akasztják, hogy e pergéssel elnyomják a beszédet, melyet az elkeseredett delikvens a publikumhoz akarna intézni. Mily fölösleges óvatosság ez a tárlaton! Hiszen ezek a felakasztott képek a publikumnak semmitse mondanak. Ó, ezek a képek nem beszélnek, ezeknek a festményeknek nincs mondanivalójuk. Legalább hozzánk nem szólottak. Minket a negyedfélszáz akasztott közül háromszázharminczöt kép hidegen hagyott. De ez csekély eredmény is meglepett. Meglepett, mert az üresség, tartalmatlanság oly zseniálisan van itt csoportositva, hogy szinte érthetetlennek látszott, hogy a vezetőség ekkora óvatossága mellett mint csuszhatott be mégis a sorompókon vagy tizenöt olyan kép, mely a tárlat sivatagi egyhanguságát zavarja. S kell, hogy ez a csodálat meglepte légyen mindazokat, kik ismerik az elveket, melyet a vezetők a tárlat összeállitásanál követnek. Kik előtt ezek az elvek eddig ismeretlenek voltak, azok az idei tárlat egyszeri megtekintése után könnyen ismeretséget köthettek velök, mert lépten-nyomon meg kellett győződniök arról, hogy a vezetőség mily előszeretettel viseltetik a középszerüség iránt, mennyire pártolja a sablont s dédelgeti a köznapias alkotásokat.

Sablon, középszerüség, köznapiság! Ez a jelszó, ez a czél, melyet a vezetők maguk elé tüztek. Nem csodálkozunk rajtuk. Önfentartási ösztönük parancsolja ezt, mert jól tudják, hogy csak eddig maradhatnak a felszinen, csak addig szerepelhetnek mint vezetők, mig a magukéhoz hasonló kvalitásu egyénekkel pajtáskodnak. Megtartani a művészetet a középszerüségében, be nem bocsátani senkit, ki irányával, tehetségével megnyitná a közönség szemeit s megmutatná, hogy nem az az egyedüli művészet melynek imádására megtanitották; kiküszöbölni mindegyiket, ki czirkulusaikat zavarhatná s őket is más irányba, más térre, más felfogásra s kiváltkép más munkásságra kényszeritené, — ez törekvésük, ez ambiczijuk. Ismételjük, önfentartási ösztönük parancsolja ezt, mert mihelyest nálunk a művészet nivója emelkednék, ők, a középszerüség apostolai nem tudván a nivóval együtt emelkedni, alant maradnának, elsülyednének. Óvatosan kell tehát bánni azzal a kevés puskaporral, melylyel az isten megáldotta őket, vigyázni kell, hogy idegen ne kerüljön közéjük, ki egyszerre felrobbantja, mert nekik ugy kell azzal a kevés puskaporral gazdálkodniok, hogy abból egy egész életre kifussa. Ez bénitotta meg művészetünk és irodalmunk fejlődését egyaránt. A művész és iró soha se fáradoztak azon, hogy a nagy közönség érzékét fejleszszék. Mindig azon voltak, hogy a már meglévő izlés számára dolgozzanak, mert csakis az ilyen irányu munkálkodás biztositott kelendőséget műveiknek. Az uj irány hirdetését veszedelmesnek tartották, de nem

ám a művészetre és az irodalomra, hanem *önmagukra*, mert ezáltal a közönségük egy részét elvesztették volna. A tudatlanok, fejletlen izlésüek számára dolgozni, ez a czél, mert nem csak a tudatlanoké, hanem azoké is a menyek országa, kik a tudatlanokra spekulálnak. Igy lett nálunk az iró és művész mesteremberré, kik előtt az irodalom és művészet csak eszköz a megélhetésre, s bizony még mindig csak az ereszt nagy hasat, ki ugy pengeti lantját, mintha az elnyomatás korában élnénk.

Ez a rendszer, ez a spekuláczió látszik meg tárlatunkon. Hiába mondják, hogy ily magas szinvonalu tárlatunk még nem volt. Hiába kiáltják hogy tárlatunk fölülmulja az eddigieket. Hát ez is mérték, hát ez is eredmény? Mérték és eredmény azoknak, kik látták az eddigi kiállitásokat, de aki az idén vetődik be hazánkba először s nem tudja, hogy a mult siány művészete az egység, melylyel nálunk a mostani művészetet kell mérnie, az szánakozón fog mosolyogni. S igaza lesz, mert mi nagyon, de nagyon sajnálatra méltók vagyunk.

Azonban a csüggedés korai volna. Hiszen tárlatunkon itt-ott már láthatunk egy ibolya szálat, mely hirdeti a közelgő tavaszt s belopja illatát azokba a szivekbe, lelkekbe, melyeket a hosszu, mesterségesen csinált télnek hidege csonttá fagyasztott. Nem fukarkodunk az elismerésben. Bevalljuk, hogy ezt a csekély eredményt annak a háboruskodásnak köszönhetjük, mely a tárlat megnyitását megelőzte. De vigyáznunk kell, kétszeresen kell őrködnünk ezután, hogy azt a nehány szálat erőszakosan el ne tiporják. Mert a korlátoltaknak az a felfogásuk, hogy az ibolya hozza meg a tavaszt, melytől annyira félnek s nem a tavasz az ibolyát.

Velszi Bárd.

Vig nóta. Schröder festménye.

A HŐSNŐ.

Irta: SZŐLLŐSI ZSIGMOND.

Ábel ur lomhán ült a zsöllyében és csendes melankóliával konstatálta, hogy elhibázta az életet. Az utóbbi időben sürün érezte, hogy nem jó az embernek egyedül lenni, ez az érzés azután lassankint egészen hatalmába keritette a lelkét és valóságos kétségbeeséssé fokozódott.

A theaforraló szeliden duruzsolt és Ábel ur a könyekig elkeseredve konstatálta, micsoda nyomoruság az, hogy az ember kénytelen még egy hitvány csésze theát is maga önteni magának, a helyett, hogy egy sima, meleg kis kezecske tenné meg neki ezt a szivességet egy olyan mosoly kiséretében, a mely jobban melegitené Ábel ur ellankult tagjait, mint egy tuczat szabadalmazott porczellánkályha.

— Eih; ha még egyszer harmincz-esztendős lehetnék! sóhajtotta a jó Ábel és szemei félig lezárúltak, kiszélesedett arczára pedig odalopódzott az ábrándos visszaemlékezések mélasága. Milyen végzetes ostobaság, gondolta magában, hogy az élet feláldozása vagy elfecsérelése árán tudjuk megszerezni és mire megtanuljuk, hogyan kellene élni, az óránk már lejáróban van. Hiszen édes mindnyájunktól elrabolt valamit az a nap, a mely behavazza a fejünket, de mégis csak az veszit legtöbbet, a kinek soha se volt semmi elvesziteni valója.

Szóval a koros és kövér Ábel ábrándozott és el volt keseredve. Szörnyen egyedül érezte magát és az isten tudja mit adott volna érte, ha valaki az otthon édes melegének csak egy sugarát is belopta volna a szivébe.

— Meg fogok halni anélkül, hogy valakinek a szivében a legcsekélyebb üregecske is maradna utánam. Micsoda boldogság lehet az, ha valakit megsiratnak! . . . Egy tenyérnyi fekete fátyol . . . egy félrőfnyi fekete szalag . . . Istenem, ha az ember az ötvenötödik születésnapjára még egyszer harmincz esztendős lehetne! . . A jó Ábel nagyon elérzékenyült. Fájdalmas zsibbadtság fogta el a tagjait és a szempillái mozdulatlanok maradtak. Ekkor valami szisszenes hallatszott. A forralóból kicsapott a viz és egy apró felhőcske támadt a nyomán. Ábel ur a kezeivel megriadtan szitálta szét a felhőcskét és nem csekély megdöbbenéssel látta,

hogy mögötte, a vele szemben lévő zsöllyében egy káprázatosan szép, mosolygó, fiatal nő ül, a ki nagy, kék szemeit sugárzó melegséggel függeszti rá.

Ábel ur fürgén ugrott fel és zavart sietséggel hozta rendbe a pongyoláját. Egy szó se tudta elhagyni az ajkait és olyan felszegen hajlongott, mint egy süldő diák.

A bájos teremtés megszólalt:

— Nem ismer, Ábel?

— De igen . . . dadogta udvariasan a koros Ábel. Hogyne . . . Hogyne. És valóban, a mint a nő arczába nézett, végtelenül ismerősöknek találta ezeket a gyönyörü vonásokat. Ismerte a szemeit, a haját, a szép magas homlokát, a nedves, meleg ajkait, sőt még a leheletét is, a mely olyan langyos és illatos volt, mint a kora juniusi szellő, mely virágos kert felett surran keresztül. Mindez ismerős volt előtte és Ábel mégis kétségbeesett zavarban volt. Ki ez a hölgy, a ki a puha, fehér kezecskéjét nyujtja neki és rámosolyog.

— Nem tudja, ugy-e, ki vagyok? — szólalt meg ujból az asszony és nem eresztette ki a kacsóiból a férfi reszkető kezét. Felkaczagott édesen; de ebből a nevetésből annyi szelid szon oruságot érzett ki a jó Ábel, hogy alig merte kinyögni az őszinte választ.

— Nem tudom! — mondotta halkan és a lelkében keserü szemrehányást tett magának valami határozatlan, de rut hálátlanságért.

A nő csendesen ingatta a fejét.

— Nem csodálom Ábel — szólt nyugodt hangon. Maga ismer engem, de nem tudhatja, hogy ki vagyok. Nem tudhatja, mondom. Ha kutat az emlékei között, engem meg nem találhat. De bennem, nézzen rám jól, megtalálja mindazokat, a kiket életében valaha szeretett; — és elhagyott. Még egyszer mondom, Ábel, nézzen meg jól. Ime itt van mindaz, a mit maga valaha, valakiben szeretett. Nézzen a szemembe. Első szerelmének tavaszi álmai ezekben ragyogtak. Ismeri az ajkaimat is, ugy-e? Ezeknek a mézét is izlelte már valamikor. Ezt a hajat hányszor végigsimitotta és a homlokomon hányszor függött elhomályosult tekintete órákon keresztül! Egy-

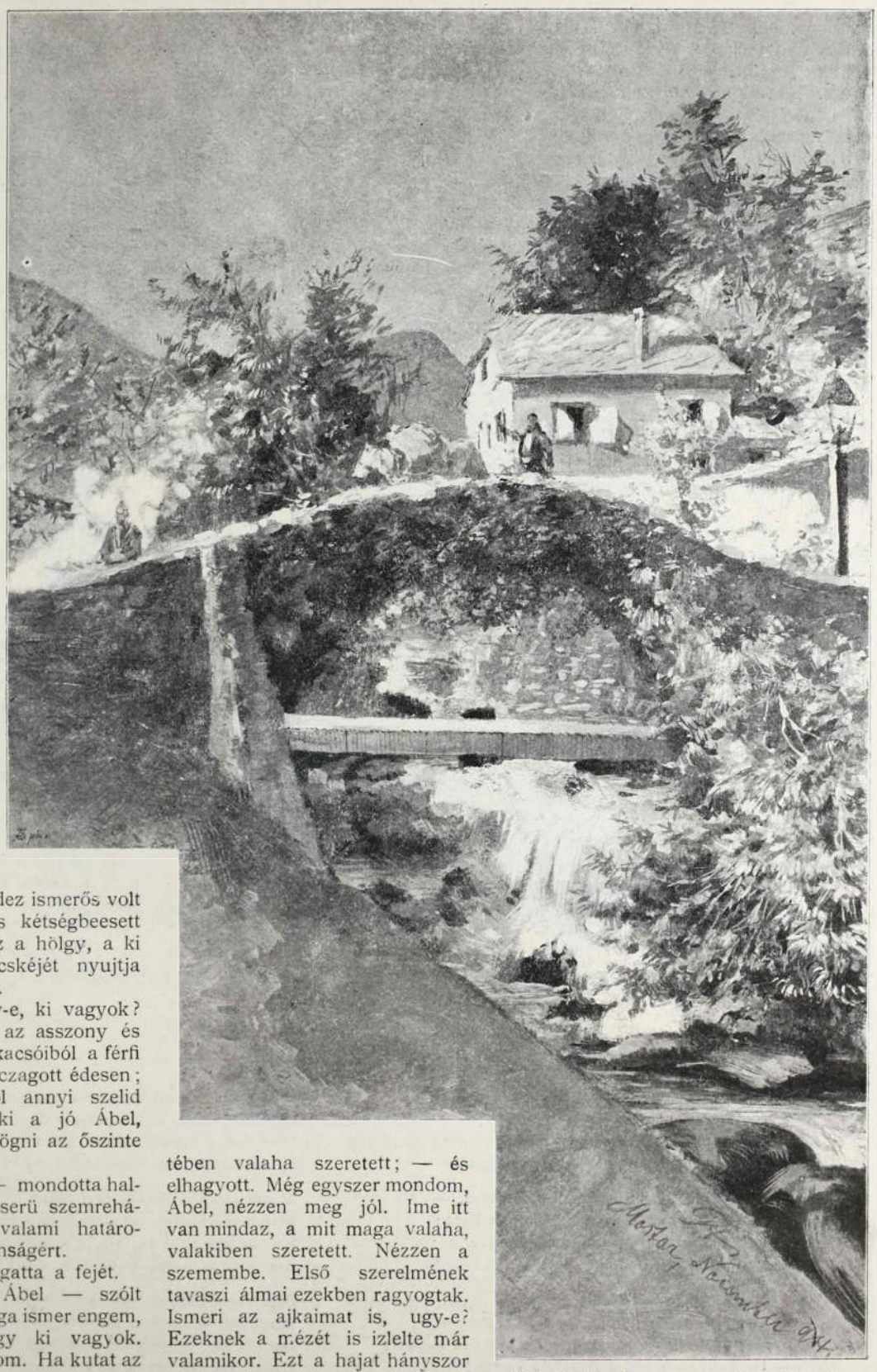

Táj a délvidékről. Arndt Leo rajza.

szer az ajkai is érintették. Talán nem is volt csók az, csak egy lehellet, egy czélhoz ért sóhajtás; — de ezért jól tudom, nem kell különösen megerőltetni a memóriáját, hogy eszébe jusson. Sokszor gondolt már rá és sokszor fog még emlékezni róla szegény Ábel.

Ábel reszketett egész testében. A mint nézte a nőt, csodálatos érzés töltötte el lelkét. Egyszerre érezte a tavaszt, a nyarat, az őszt — sőt a telet is. Nézte az asszonyt és a kegyetlen fájdalom könyeket sajtolt a szemeibe, mikor elgondolta, hogy ő mindezt elveszitette, a nélkül, hogy igazában valamikor az övé lett volna.

Visszaroskadt a zsöllyébe és a tenyereibe rejtette az arczát.

— Sir, Ábel? — kérdezte gyöngéden a nő.

A férfi csak a fejét bólintgatta szomoruan.

— Mit sirat, Ábel? — kérdezte ujólag az asszony. Magát vagy engemet

Ábel tompa, fáradt hangon válaszolt:

— Az életemet siratom. Siratom, hogy annyiszor elmentem a boldogság mellett és valami őrültség mindig megakadályozta, hogy örökre mellette maradjak. Siratom azt a nagy egyedülvalóságomat, a melyben megfulladok.

A nő elmosolyodott.

— Hát igazán ugy érzi Ábel, hogy ez a legrosszabb sors?

— A legrosszabb — felelt meggyőződéssel Ábel.

— Szegény Ábel, mondotta résztvevő hangon az asszony. Igazán nagyon sajnálom magát. De jöjjön ide. Ide egészen mellém. Igy. Most öleljen meg, hunyja le a szemét és csókoljon meg háromszor.

A jó Ábel elvörösödött. Amint átkarolta a gyönyörü teremtés derekát, egyszerre elröppent a szivéből minden keserüség; sőt dévajon sugta a szép asszony fülébe:

— Csak háromszor?

— Hunyja be a szemét! parancsolta az hidegen.

Ezt meg lehetett tenni. Ábel behunyta a szemét és érezte a mint két édes ajk jő az ajkai közelébe. Atfogta az asszony fejét és megcsókolta remegve a gyönyörüségtől. Olyan édes volt ez a csók, hogy belékábult. Mámoros lett és alig tudott állni a lábain. A fiatalság ábrándjainak mézét érezte benne és ugy érezte, mintha liliomok és rózsaszirmok zápora hullana rá.

A második csók tüzes volt. Vérforraló. Az erei majd megpattantak a feszültségtől, a halántéka lüktetett, a szemeit perzselte a láng.

De utána nagy bágyadtságot érzett. Mikor harmadszor odanyujtotta az ajkait, egy csöpp szomjuságot sem érzett. Ez a harmadik csók azonban félben maradt. Egy erőteljes kéz igen erélyesen taszitotta vissza Ábel urat, a ki már erre a mozdulatra felnyitotta a szemeit. Azután meglehetős aggodalmasan sompolygott hátrább.

— Ejha! dünnyügte. A feleségem. Ma megint nagyon kedves.

A szikár és immár legkevésbé se érdekes asszonyság a szoba közepén állott és magasra emelt jobb kezével az órára mutatott.

— Odanézzen! vezényelt ellenmondást nem türő hangon.

— Negyed tizenegy, konstatálta kissé szepegve Ábel, azután mohón tette hozzá:

— De édesem, a klubban, tudod ma olyan fontos értekezlet . . .

— Tudom, — szólt közbe fagyosan az asszony. Mindent tudok. Minden hazudozás felesleges.

— Valóban papa — szólalt meg egy édes szőke teremtés, épen olyan édes és épen olyan szőke, a milyen a mamája volt harmincz esztendővel ezelőtt — te nem vagy valami tulságosan találékony.

Az asszony csöngetett.

— Liza — mondta a belépő szobalánynak — a nagyságos ur már másutt vácsorázott.

A jó Abelnek ökölbe szorultak a kezei. Ő csakugyan a klubból jött és éhes volt, mint a farkas. Szörnyü keserüség öntötte el a szivét arra a gondolatra, hogy ez a megaláztatás megujul nap-nap után. Az indulat háborgott benne és elhatározta, hogy kitör. Odalépett az asszony elé.

— Hagyjon bennünket magunkra! rivalt rá az asszony. Menjen a szobájába.

Ábel vállat vont, ő maga is ugy találta, hogy ez okosabb lesz. Különben is a szekrényekben tartogatott némi ételnemüket — hasonló alkamakra. Azzal azonban tartozott az önérzetének, hogy egy heves mozdulattal erőteljesen becsapja maga után az ajtót.

Erre a zajra maga a jó Ábel is felriadt. A teás csésze repült az asztalról és a cserepei elboritották a szőnyeget. A koros Ábel megdörzsölte a szemeit, azután végigsimitotta a homlokát. Roppantul fáradtnak érezte magát és halkan, megtört hangon dünnyögte:

— Semmi . . . semmi más, csak az ifjuság!

Üres telek

Van egy üres házhely künn a falu végén,
Átpillantok néha rozzant keritésén;
— Akkor is csak este, — lopva, — meg ne lássák
Valahogy a szemem könye ragyogását!

Ott, ahol a szellő azt a dudvát rázza, —
— Ott a hátsó szélen, ott állott a háza;
Fehérre meszelve, nádfedéllel fedve.
Vadszőllő indája tetőig belepte.

Vadszőllő indája tetőig belepte,
Öreg asszony gondja ápolta, kezelte —
Azt az öreg asszonyt, mintha most is látnám:
Roskadozó öreség a pusztuló vártán!

Amott az elaszott orgonafa ága — —
Valamikor száz volt lilaszin virága,
Emit volt a konyha, amott állt a pajta — —
Ej de minek annyit eltünödni rajta!

Minek elsiratni fakult, régi képet!
Minek visszasirni, mi vissza nem térhet!
Hiszen ugy sem az fáj, — a boldogságféle!
Ami már elveszet, ki törödik véle!?

Régi szenvedélyek, régi átok kinja, —
Megsinyli az ember, de még csak elbirja:
Hanem az, mit irva lát a csillagokban,
Hogy aztán is ugy lesz, amint volt a multban — —

Visszanézek ujra házunk tájékára,
S elindulok, ki a puszta éjszakába,
Sötét éjszakába, — lopva, meg ne lássák
Valahogy a szemem könye ragyogását!

Balázs Jenő.

„Vasárnap reggel"

Téli tárlat 98

Innocent Ferencz festménye a téli tárlaton.

JAKOPO MESTER.

Szinmű 1 felvonásban. Irta LENKEI HENRIK.
(Vége.)

7. JELENET.

JAKOPO (*vadul*)

Ugy-e érted-e, hogy ekkor
Lázadó keserviben
Rémeket vet ecsetével
A vászonra: kitombolni
Szive őrült kinjait?

MÁRIA (*félénken*)

S ó mért volna immár késő?

JAKOPO

Hallgass! Hallgass Mária!
Ne mutasd meg az eget
Ha belépnem nincs megadva!

MÁRIA

És miért nincs?

JAKOPO

Mária!
Nem riasztja ifju lelked
Ősz hajam? Ezer redőm?

MÁRIA

Én nem látom csak szemednek
Félisteni ragyogását!

JAKOPO

Ó te angyal!
(*magához vonja és hosszan megcsókolja*)

MÁRIA (*kibontakozva, pajzánul*)

S most elmégyek
A templomba. Megkérdezni
Madonnámtól: jól tevém-e?
S ha Madonnám azt sugallja
Hogy igen! eljövök érted —
S odaviszlek — szüleimhez!

JAKOPO

Ég kisérje lépteid!
(*elragadtatással követi szemével a távozó Máriát*).

8. JELENET.

JAKOPO, CELIO.

CELIO (*a másik oldalról jön*)
(*A Mária után merengő Jakopohoz*)

Lesz-e vége vén varázsló?
Abba hagyd mesterkedésed
Mert lelkemre! Boszum ég!

JAKOPO (*magába merülve*)

Ó ne ébressz! Ne zavarjad,
Édes álmom, bárki vagy!
Hadd élvezzem egyszer végig
A gyönyörnek ritka perczét.

CELIO

Eh mit bánom a te álmod!
Tudd meg mester: Én vagyok
Máriának jegyese.
S ha te tőlem rút-csalárdul
Szellemed káprázatával
El nem térited szivét,
Ugy oltárhoz vezetem
És boldoggá teszem őt,
Mig veled mi vár reá?
Hideg ünnepeltetés!
De a pezsgő életborból
Alig egy-egy gyenge korty! —
Nem szereted Máriát,
Ha ragyogó ifjuságát
Gyorsan agguló koroddal
Beárnyalni akarod!

JAKOPO

Némulj el, te dőre ifju!
A ki gyáván, ifju voltod
Nem megszerzett érdemével
Vágyod csúful beszennyezni
Hosszu éltem bő babérját
S méltatlan versenyre hivsz!
Mert beszédem nem zajos bár
S mustként nem forr a szivem,
De a testem-lelkem ép
S büszke pályám dicskörével
Szebben, jobban övezem
Máriának szűzalakjat
S biztosabban őrizem meg
Máriámnak tiszta üdvét
Mint te lármás szózatoddal,
S ölelésed megfertőző
Gyönyörével! — Ám különben
Ő választott s ha van benned
Több ifjui lobbanásnál,
Békén s méltón távozol!

CELIO
(*megtörve, később mind fokozódó hévvel, gyorsan*)

Megbocsáss nagy mesterem!
Tisztelettel hódolok meg
Lángelmédnek s nem botor
Önhittségből kel szavam,
De fájó kétségbesésnek
Iszapjából kél hamar!
Nem vagyok az, kinek látszom!
Nem méltatlan nevelésem!
S ha, bizonnyal nem szándékkal —
Nem ejtenél szivemen
Oly gyötrelmes mély sebet,
Én lennék leghűbb csodálód!
De midőn diadalodnak
Szekerével reám gázolsz!
Jajjom el nem fojthatom!
Hallgass meg és tan megértesz:
Gyermekkori játszótársam
Mária s már zsenge korban
Jegyezének el egymásnak
Jó szüleink. Marietta
Hozzám simult boldog, büszkén,
Nem kivánta, hogy más légyek.
Tudta, hogy nincs bennem nagyság
De azt is, hogy kalmár voltom
Nem válik majd szégyenére
S ha nem vagyok bár legelső,
Az utolsó sem vagyok.
Tudta, hogy más czélom nem lesz
Mint boldoggá tenni őt.
E hevitó érzülettel
Keltem hosszu vándorútra,
Éjeimnek ő volt fénye
Nappalomnak lágy vigassza
S ha megtört száz viszontagság,
Uj örömre keltett gyorsan
A tudat, hogy őt birom.
S visszatértem szívrepesve . .
S ó mit láttam: Idegenként
Huzódott el oldalamról,
Tekintetem elkerülte,
Beszédem nem érdekelte,
A kapocs mely szíveinket
Összefűzte, széttörött!
S mindez mért? Mert nem vagyok hős!
Nem vagyok költő, művész,
Mert szivében a csodálat
Forrása a szerelemnek!
Most mutasd meg büszke mester,
Hogy valóban nagy szived.
Érd be, érd be a világnak
Bámuló szeretetével
Mondj le Mária szivéről
És tudom, tévedt bárányként
Siet karjaimba vissza
S nem kiván oly próbát tőlem,
Melyet állnom nincs megadva!

JAKOPO (*mind szenvedélyesebben*)

Most lemondjak? Mikor végre
Éltem uj tavaszt igér!
S noha nyitva áll előtted
Kertként az egész világ,
Az én egyetlen virágom
Vágynád elragadni tőlem? —
Mégis, mégis igazad van!
Mert hiszen *őt* szereted! (*kitörve*)
Ámde én is szeretem
S lemondani mostan róla
Mikor már-már az enyém . . .
Nem! Hiába — nem birom!

CELIO
(*vad indulatban Jakopora emeli tőrét*)

Ugy egyikünké se legyen!
(*zaj kivül.*)

9. JELENET.

ELŐBBIEK. BARTOLO.

BARTOLO
(*jön lelkendezve és közbeveti magát*)

Lesz-e béke köztetek?
Mikor drága minden percz
S mig ti itt azon pereltek
Kié legyen Mária?
Élete ezer veszélyben!

JAKOPO

Torkodra fojtom a szót!

CELIO

Hol, ki bántja Máriát?

BARTOLO (*gyorsan*)

Nincs időm most magyarázni

Elég annyi, szép Ninetta
Boszuból felázitotta
Az utczai csőcseléket
S a hivőkkel elhitette
Hogy Mária, kit Bologna
Irigységből vett reá,
Boszorkányként elbűvölt
Téged drága mesterem!
Hogy erődet megigézve
Abbahagyd művészeted,
Firenzének büszkeségét!
S jól számitott a kis ördög!
Zúg, morajlik kinn a nép
S lavinává növekedvén
Templomból kijöttekor
Rátámadt most Máriára
S fenyeg ti életét.
Menjünk! Menjünk! Bár oltalmunk
Már késői ne legyen!

JAKOPO
(*levesz egy kardot, átadja Celionak s maga is kezébe vesz egyet. Celiohoz*)

Vedd e kardot!
(*Bartolo levesz a fogasról egy fegyvert*)

CELIO

Ó, csak éljen!
(*Mindhárman el.*)

10. JELENET.

SILVIO (*magában*)

SILVIO

Várjatok egy pillanatig
Mig én is felczihelődöm!
Nem! Itt hagytak. Nincs szükség rám!
Annál jobb! Majd boldog lészek
Életem koczkára tenni
Egy fruskáért! Nem való ez
Vén fejemnek! Jó Jakopo
Megteheti. Néki nincsen
Más kit e földön szeret.
Ám nekem van nagy családom
Az én kedves aranyaim!
(*peng ti őket zsebében*)
És a többi! (*hallgatózva*)
De mi ez!
A zajongás közelebb jő!
(*kifelé megy.*)
Jaj! Szentjeim! Segitsetek!
Elcsitultak! Nem! Bőszebben
Kezdenek most a zenéhez!
(*A piaczra néz, mialatt egy kő repül be*)
Megeredt a kőeső!
Bujjunk el! Nem! Nem tudok!
Égek a kiváncsiságtól!
(*félénken ki-kitekint.*)
Hogy küzd, hogy vi mesterem!
De az ifju ur se rest!
S Bartolo csapásin látszik:
Katona volt egykoron!

(*Lelkesedre.*)
Jól van! Vágjad! Jobbra-balra
Meg ne kiméld a czudart!
Ugy! Már bomlik a tömeg!
A leány megmenekült!
Uram is jő Bartoloval
S ott viszik a gonosz Ninettát
A megérdemelt tömlöczbe.
De kit hoznak ott sebzetten?
Vér patakzik homlokáról!
Ő az! Szegény ifjuram!
Már ettől több aranyat
Nem igen lat a kezem!
Megérdemli, hogy szőnyeggel
Puhabbá tegyem az ágyát.
Ugyis elmult a veszély!
(*Szőnyeget visz ki magával*)

11. JELENET.

CELIOT *hozzák hordágyon, utána* MÁRIA JAKOPO, BARTOLO, SILVIO.

JAKOPO

Tegyétek le! Siessetek
(*komoran*)
Az első orvosokért!

BARTOLO

Ha magához tér megnézem
A sebét, tán orvos nélkül
Meggyógyitom. Értek hozzá
Még a háborus időmből!

MÁRIA

Ébredj! Ébredj Celio!
(*Celio mellett térdelve.*)
Én vagyok itt! Máriád!
A te bűnös jegyesed!
O hogy rontott a tömegbe!
Kardja villámként czikázott!
Láttam, a halált kereste!
O ne halj meg, Celio
Meg ne büntess oly kegyetlen
Balga hiuságomért!
Légy akarmi, béna koldus
Ó csak élj s tied vagyok
S nem kivánom soha többé,
Hogy mássá légy kedvemért!
Mert szeretlek érzem, érzem!
Senkit mást nem szeretek
És halálom napjáig
Csókolom hű kezedet,
Melylyel értem harczra keltél!
Ébredj, ébredj Celio
S ha szerelem balzsamával
Behegesztem sebeid
S elfeledtetem veled
Hogy méltatlan voltam hozzád!

JAKOPO (*fájdalmasan*)

Mária!

MÁRIA

Ó meghocsáss!
Nem tudom már mit beszélek!
Az ijedtség, fájdalom
Megzavarta fejemet!
Ne vess meg nagy mesterem!
Szánjad inkább Máriádat.
Mert a lelkem olyan gyenge
Mint együgyű kisdedé!

BARTOLO

Hallga! Hallga! Ajka mozdul

MÁRIA

Ébredj drága jegyesem!
Ébredj, hogy kiragadj engem
A kétségbesés karmiból!

CELIO

Mária te élsz? Mily üdv!
Ugy boldogan meghalok!

MARIA

Nem! Nem halsz meg! Most kell élned
Hogy jóvá tehessem azt,
Mit ellened vétkezék
És örök hálám fényével
Béhegesszem azt a sebet,
Melyet ejték szíveden!

CELIO (*halkan, de átsugárzó szenvedélyivel*)

Nem Mária! Szerelmedre
Érzem méltatlan vagyok!
Áldom sorsom, mely teérted
Vérem adnom engedé!
De hü szived gyémántjának
Foglalatja nem lehet más
Csak dicső, nagy mestered!

BARTOLO (*megvizsgálva Celio sebét*)

Eh, a fő hogy pár hét mulva
Forradásnál más emléke
Nem marad a mai harczból!

MÁRIA (*ujjongva*)

Hála érte szűz Madonnám!

JAKOPO (*Mária kezét Celio kezébe teszi*)

CELIO

Drága mester!

MÁRIA

Ó te szent!

BARTOLO

Tudtam, végre észre térsz,
S el nem hagyod vén barátod!

SILVIO

Találunk még szebb leányt!

(TABLEAU. FÜGGÖNY.)

1894.

NAPNYUGATI LEVELEK.

Irta: Pásztor József

III.

München.

Csak úgy szakadt az eső, a mikor megláttam a bajorok fővárosát a nedves ablaküvegen keresztül. A kocsiban a német diákok néhány példánya ült mellettem, mintegy mutatóul a Burschenschaftok egyenföveges társadalmából s viruló arczuk mintegy élő reklám figyelmeztetett a sörök birodalmára. Amilyen kedvesnek képzeltem Münchent, épp olyan csúnyán fogadott, az egek csatornái valóságos vizözönnel fenyegették a bajor metropolist, a hordárok nedves köpenyeik alatt gubbasztottak, a fiakkeros tekintélyeket egyformára degradálta az idő demokracziája, valamenyien kedvetlenül pislogtak ki csepegő köcsögkalapjaik alól. A A városra mint valami nehéz fátyol borult reá az eső terhe, az aszfalt ragyogott és a csatornák egyhangu szomorú muzsika mellett csurgatták a vizet. Soha sem hittem volna, hogy a Pschorr-ok és Spaten-ok világában ennyi vizet látok, holott a söröknek még csak a firmáihoz volt szerencsém.

Elmerengve.

A bajor sört a Baedekker múzsája is egyenesen az Olympusról származtatja s én bármennyire nem születtem sörben utazó commis voyageur-nek, elkerülhetlen kényszerként mégis az árpalé dicséretét végezem, mert München és a sör fogalmát szétválasztani nem lehet. Münchenben sört nem inni, büntetendő cselekmény, keveset inni egyértelmű a közmegvetéssel és sokat, igen sokat inni a dicséretes polgári erények sorrendjébe tartozik. Hogy mennyi ez a sok, azt igen szép eredménynyel lehet tanulmányozni a Hofbrau-Kellerei-ban, ahol a legkisebb korsó egy literes, ez azonban csak a jött-ment idegenek részére van alkotva, a benszülöttek ezt a fiók-korsót egyszerűen lenézik.

berger festménye.

Bocsáttassék meg énnekem, hogy ezen ismert igazságokkal tisztességes papiroson foglalkozom, azonban vannak olyan igazságok, a melyekkel különböző szempontokból lehet foglalkozni. A sör fogalma éppúgy hozzáforrt a müncheni polgár karakteréhez, aminthogy morálfilozófiáját ezen nemes ital irányitja, itt sörtől nevelődik a csecsemő, sörtől hizik a férfiú és sörrel hunyja le a szemét az agg. Bohó statisztikusok, kik drága papiroson rójjátok soraitokat, kivel hitetitek el, hogy vannak számaitok arra is, hogy ha Münchenben elfogyasztott sörmennyiséget összeirjátok, ez lehetetlen.

Olyan szelid, jóságos a müncheni nép, a müncheni polgár, mint amilyen szelid természetü habzó itala szép hazájuknak. Ugy el tudtam nézni a Hofbrau-Kellerei hosszú barna asztalait, a szürke kőkorsók végtelen láttávolát, a csendesen felszálló füstöt, amit a porczellán pipák mélyéből eregettek és a polgárok szelid, egészséges ábrázatát; az egész terem hangulatában volt valami abból a romlatlan burger nyugalomból, abból a nyugodt vérmérsékletü kedélyből és szellemességből, amire kevesebb jóakarattal egyéb jelzőt is lehetett volna alkalmazni.

A müncheni polgárt nem a Königliches Hofbrauhaus fényesre restaurált termeiben kell keresni, ahol a Baedekker tudománnyal utazó touristák rójják le köteles sörivásaikat, de el kell menni a «Kellerei» vagy «Frühschoppen» helyiségekbe, ott iszik az igazi München. A régi Hofbrauhaus már eltünt, helyébe fényes palotát emeltek, az ósdi falu helyiséggel együtt eltünt a Hofbrauhaus érdekessége is, lett belőle egy közönséges modern vendéglő, amelyik a régi jó idők emlékét akasztotta ki czégérének. És özönlenek a touristák a szélrózsa minden irányából a Hofbrauhaus felé, a bajor ivásban gyönyörködni, végre annyian vannak, hogy éppen bajor nem akad közöttük és elszomjaznak ők is a nagy sokaságban. Az igazi bajor nem is szereti az ilyen fényességet, elhúzódik inkább a Kellerei-ok demokratikus helyiségeibe, ahol övéivel nyugodtan ihatik s ahol nem történhetik meg az a szégyenletes dolog, hogy valamelyik idegenből való vizet iszik az ebédjéhez.

München különösen külső kifejezéseiben bizonyos művészi jelleget visel magán, valóságos kis művésztársadalom van itten, multjáról pedig pompás gyüjteményei tanuskodnak. Érdekes jelenség az, hogy Németországnak éppen abban a városában fejlődött ki a legélénkebb művészi élet, ahol a polgárság a lehető leggyakorlatibb és meglehetős köznapi világnézlettel rendelkezik s még manapság, amikor úgyszólván a művészetek oltárai mellett tölti el napjait sem nagyon lelkesül az ideális szép kifejezései iránt. A müncheni polgár nem sokat törődik a Sinakottaek, vagy a Glyptothekkel, gyakorlati szempontból körülbelül annyira becsüli, mint a Hofbrauhaus «látványos» termeit, mely a fent emlitettekkel egyformán vonzza városukba az idegeneket. Münchenben például nem látjuk azt, amit Párisban, hogy egy kékzubbonyos munkás lelkesülve magyarázgat feleségének vagy gyerekeinek a Louvre valamelyik termében. Ez a faji különbség természetes jelensége. A németség soha sem volt hivatva művészi életre, a legelső feltétel, amely a művészi élet csiráinak anyai gondozója, a természet szépsége hiányzik a németföldön; Bajorország talán kivétel ebben a tekintetben, de a bajor terrénum nem sokat változtat az egész nép karakterén. Francziaországban a művészi érzék általánosabb, Páris levegőjében, festői motivumaiban, históriai emlékeket keltő hangulataiban a művészet szent tiszta lelke él. Érezi ezt minden franczia polgár akaratlanul és nemzeti dicsőségének tartja a Louvret, a halhatatlanság legszebb templomát a földön. A németségnek meg vannak szintén a maga nagy alakjai, épitészete és festészete gazdag történelmi háttérrel bir s ahol egy Böcklin, Stuck, Uhde gazdagitják a modern művészet remekeit, az előtt a művészet előtt kalapot kell emelnünk, de mig a németség a művészetbe mintegy pedagógikus rendszerrel belenevelődik, addig a franczia neveletlenül is megérezi, meglátja, hogy hol a szép és tudja mi az izlés.

Párisban bizonyára nem történik meg az ami Münchenben a Kaim-Saal polgári termében végbe megy, hogy vacsorázás és sörözés mellett hallgatnak klasszikus hangversenyeket s ahol a zene minden finomságát elnyomja a tányér csörömpölés és a jobb izlésü hallgató minden illuzióját tönkre teszi az ételszag. Ezek az ugynevezett müncheni «populaires» zenei sokadalmak, ahol sajnos csakugyan nagyon népiesen jut kifejezésre a polgárok izlése, akik a Beethoven szonáták és Mendelsohn dalok édes pianói mellett Bratwurstot esznek és gyors tempóban üritgetik a sörös korsókat.

A müncheni művészi élet megteremtése a bajor udvarok lelkes műpártolásának köszönhető. A gazdag gyüjtemények legnagyobb részének a bajor királyok vetették meg az alapját, az utolsóelőtti a szerencsétlen II. Lajos meg éppen mániával üzte a műpártolást. A művészi élet fellendülésére nagy befolyással volt a fejlett egyházi élet műpartolása is. Münchenben már a középkorban annyi templom volt, hogy «német Róma»-nak nevezték el. A művészet fellenditésére az uralkodók talán mindenütt gondot forditottak, ha másért nem, pusztán a representálás szempontjából is, ugyanilyen intenczióval karolta fel a középkori katoliczismus is a művészet géniuszát, azonban mig a legtöbb államban az uralkodók dicsfénye termékenyitő erőt árasztott az egész ország művészi életére s az uralkodói hiuságnak megvolt a maga morális eredménye, addig a németség legnagyobb részé-

nél pusztán uralkodói individium maradt ez s ma is a művészetnek legtöbb alkotása majdnem össze van forrva a «Burg» fogalmával. A müncheni művészi élet megalapitója V. Albrecht volt, ő vetette meg az alapját az udvari könyvtárnak, a kincstárnak, a képgyüjteményeknek s ő volt az, aki legelőször költőket és zenészeket gyüjtött az udvarába. Az olasz művészet legelső jelenségei a 17-ik század közepén mutatkoznak s a szavoyai Adelheid műpártolásának köszönhetők. Ebből a korból származik a pompás Theasiner Kirche és a nymphenburgi kastely is. A franczia épitészet Couvillier épitészszel jött be, aki Károly Albrecht német császár udvari épitésze volt.

A művészeti akadémia alapját II. Max vetette meg; Karl Theodor valasztófejedelem pedig a mannheimi képtárat Münchenbe hozatta. Századunk eleje München műtörténelmében nagyon fontos szerepet játszik, 1825-ben lépett ugyanis a trónra I. Lajos, aki nem pusztán uralkodói pompaszeretetből, de nemes műpártolásból finom műérzékkel gyarapitotta München gazdagságát. I. Lajos maga is művészi lélek volt és a költészettel is foglalkozott; a mai München ugyszólván neki köszönhető. Egész sorozatát emeltette fel a pompás épületeknek, amelyek mindenike nemes izlésről tanuskodik. Ő teremtette meg a Glyptosek, a műkiállitás palotája és a Propylaeákat, ezt a három nemesen egyszerü és monumentális alkotást, melyek az egész Königsplatz-nak oly architektonikusan öszhangzó antik szinezetet adnak, I. Lajos épitette az ó és az uj Sinakotheket, a templomok közül a Bonifácz, Ludwigkirche és a Mindenszentek kápolnáját, a disz és emlék alkotások közül a Siegesthor, a Ruhmes-Halle, Bavaria és a Feldherrn-Halle-t. Ezenkivül sokat költött a rezidenczia diszitésére és ő festette az udvari kert árkádjainak freskóit is. Bámulatos energiával és a művészetért való rajongással lehetett csak keresztül vinni ezt a sok nemes dolgot, ami ma Münchent Európa szemében hiressé teszi. Ahol egy-egy uralkodó ennyit áldozott a főváros szépitésére, nem csoda ha kifejlődött a művészi élet. Az uralkodók műszeretete nélkül a bajorság gyakorlatias légkörében a művészet csak csenevész növény maradt volna. II. Maximilian mintegy betetőzte előde alkotását s különösen sok gondot fordított a város általános szépitésére, ő a megteremtője München legszebb utczájának a Maximilian-Strassenek, a pompás és érdekes épitészeti stilusban megalkott Maximilianeumnak,

München különben ez ellentétek városa; sokszor megnevettet és sokszor áhitatot kelt a lelkünkben. Hogyne mosolyognánk ott, ahol a a klasszikus gallériák szobrait kartonpapirosból kivagott függefalevelekkel leplezgeti az álszemérem s ahol a Frauenkirche páterei a következő felirással akarnak a hivők érzékeny kedélyére javitó hatást gyakorolni:

> «Wer würde es wagen im Audienzsaale des Königs herumzuspucken? Gewiss Niemand! Ist vielleicht die geweihte Kirche, in der der Audienzsaal des Allerhöchsten, des Königs aller Könige ist, weniger zu respektiren!?»

Nincs az a kis budapesti illemkönyv, amelyik tultenne a Frauenkirche pátereinek körmondatain.

Mosolyogva nézzük a bajor polgárság gyakorlatias naiv kedélyének nyilvánulásait, a vasárnapi nagy ivásokat a Münchener-Kindl vagy a Franziskaner-Kellerben és a művészet szent tiszteletének áhitatával járjuk a bajor metropolis pompás gyüjteményeit, ahol a többek között az aegini templom szobrai, a Barberini faun, Dürer négy apostola, Rubens két hatalmas kompoziciójú «utolsó itélete», Guido Reni «Mária menybemenetele» és még számtalan

Amor és Psyche. Weyr szobormüve.

nemes alkotás van a német középkor, az olasz renaissance, a hollandi és franczia festészet mesterműveiből. A modernek művei közül itt van Böcklin «Hullámok játéka» czimü műve, a nagymesternek egyik legpompásabb alkotása, amelyben olyan csodálatosan érvényesül az ő bámulatos szinérzéke és a mithologiai naivitás nemes költészete.

Akik hangulatokat keresnek, megtalálhatják azt is az angol kert édes esti levegőjében, vagy az Isar part végtelenül kedves fasorai közepette. A sok tornyú város körvonalai elmerülnek az estéli sárgás-vörös fényben, az Isar tükrén vagy a sétány lombjain oly bájosak, oly szépek a szinek, mintha az alkony apró tündérei repdesnének és pingálnának arany palletáikról.

Nikó Lina.

— deczember.

Az olcsó reklám, a tuczat-jubileumok idejében, valódi szivbéli örömmel látjuk, ha az *igazi érdem* talál méltatásra.

Ritkaság ez napjainkban, különösen nálunk, ahol a közéletben, irodalomban és művészetben annyi a felfujt, a *csinált* nagyság.

Ilyen valódi érdemnek nyujtunk koszorut ma, midőn *Nikó Lina*, a Vigszinház kitünő tagja szinipályájának 30 éves jubileumát üli.

Szinte indiskrét kiirni asszonyról ilyen rengeteg hosszu időt, de vigasztalja Nikó Linát és mentsen ki bennünket látszólagos udvariatlanságunkért a franczia mondás: Tête de feu ne vitillit jamais — vagyis a lángész soha sem vénül meg.

Nikó Lina mint kis lány a pécsi zárdába járt és eleinte apácza akart lenni. Midőn azonban — 1868-ban — Károlyi Lajos társulata Pécset játszott, annyira megtetszet neki a *festett világ*, hogy nem egy rideg, mogorva szerzetnek, de Thaliának lett a papnője.

Hogy a muzsa-templomot mennyi hivatottsággal és sikerrel szolgálta, mutatja az, hogy már mint egy éves szinésznő nagyobb szerepekben lépett föl és *a Szép Galathea* czimü operettben Ganymédet, «A tiz leány és egy férj sem»-ben pedig Szidi partieját játszotta.

Nehéz idők voltak azok még a szinészetre nagyon.

A vidéki társulatok többnyire *proportióra* játszottak. Fixumról, rendes gázsiról álmodni sem merészeltek a tagok.

Nikó Lina is végig járta ezt a kalváriát, a nagy úttörők liptai turó vacsoráit ő is alaposan végig ette és garderobe-ja akárhányszor maradt zálogba mint egykor a Déryné meg a Kántorné-é.

1871-ben kapott először Nikó Lina előnyösebb szerződést s mint operette és népszinmű énekesnő működött a szabadkai választmány által kormányzott szinházban. 1872-ben Szegedre ment, ahol Hymen rózsalánczait is magára öltötte. Ezek azonban, ugylátszik, bilincseknek bizonyultak, mert már 1877-ben fölbontotta őket.

1877-től 1878-ig a népszinháznál

Nikó Lina.

működött Nikó Lina, de már 1879-ben ismét a vidéken találjuk.

A művésznő annyi szeretettel csüggött pályáján, hogy a szinpad összes szenvedéseit feledtette, s noha valóban sirt egy-egy szomoru, szivhez szóló népdal eléneklése alatt, egy egy fényes siker után mindig nagy örömöt is érzett.

Fényes sikerben, tapsban, koszoruban pedig bőven volt része Nikó Linának, aki amerre csak megfordult mindenütt rohammal vette be a publikum szivét.

Ennek a nagy szeretetnek egy része nemcsak a művésznőnek jutott, de a rendkivül kedves, szellemes, vidám asszonynak is, akit a magánkörökben épen ugy szerettek, mint a világot jelentő deszkákon.

1890-ben nagy csapás érte. Elvesztette a hangját és búcsut kellett vennie *Lili, A kis herczeg* és még számos kedves szerepétől. Élnie kellett, dolgoznia is kedves leánykájáért — s legyőzve önmagát, heroikus elhatározással fölcsapott operett-komikának. Eleinte nagyon keserves volt ez az állapot, s mint ő maga elbeszéli — *ott is sirt, ahol senki sem látta* ...

Szive vérzett és kénytelen volt másokat nevettetni.

De mint ahogy könyből lesz a gyöngy, a valódi igazi kincs, a belső lelki szenvedéseken átmenve, talán az uj szerepkörben még nagyobb művésznő lett Nikó Linából.

Aki őt a Vigszinház szinpadán látja, soha sem feledi el többé azokat a klasszikus anyós-typusokat, a melyeket Nikó Lina produkál — és a melyek legapróbb részleteikben is ugy ki vannak dolgozva mint a legfinomabb pasztell kép.

Szerepkörében ma nálunk utolérhetlen s egyetlen méltó epigonja a nagy Szathmárynénak.

Ami eleinte sokáig bántotta, az most már örömöt is szerez neki, teljesen beleélte magát szerepkörébe s mint ő maga mondja jóizü humorával: *Most már magam is elfelejtettem hogy voltam énekesnő is s azt képzelem: örökké a vők réme, az anyósok szerepét játszottam.*

Mellékesen megjegyezve nincs az a dühös, anyósgyülölő vő, aki Nikó Linától látva egy anyóst, meg ne békülne egy kis időre a saját anyósával, olyan szeretetreméltóan kiállhatatlan, hogy igazán *ennivaló*!

Harmincz év fáradtságos küzködésének koronája az a jubileum, melyel Nikó Linát pályatársai és a budapesti közönség ünneplik. — Ne vegyüljön örömébe üröm, virágainak ne legyen tövise és adja az isten, hogy még egyszer harmincz év mulva is csak olyan lelkesen tapsoljon *nagy Linánknak* a publikum, mint ma — *első* jubileuma szép estéjén.

D'Artagnan.

Dalnoki Béni.

Az operaház jeles tenorbuffoja e hó elsején ülte meg negyven éves működésének jubileumát. Ritka énekesnek, még ritkább tenoristának adta meg a gondviselés, hogy ez ünnepet elérhesse.

Dalnoki Béni 1838-ban született Szabadkán, a hol már mint gyermek sok hajlamot és tehetséget tanusitott a zene iránt. Midőn 1857-ben Havi

és Hegedüs társigazgatók jól szervezett opera-társulattal Szabadkára jöttek, Dalnoki Bénit, Gács Ede karmester ajánlatára három havi próba-időre fizetés nélkül szerződtették. A próba-idő leteltével két évig mint kardalnok és segéd-énekes szerepelt a társulatnál. 1860-ban Reszler igazgató első lyrai tenornak szerződtette s első nagy szerepe Lyonel volt Mártában, de a fiatal énekes, ki eddig anyagi okok miatt még rendszeres ének-oktatásban nem részesült, hangjával takarékoskodni nem tudott és ennek folytán a második felvonás végén annyira berekedt, hogy a szerepet helyette Reszler igazgató énekelte végig. Ez annyira elkeseritette a fiatal kezdőt, hogy le akart mondani a színészi pályáról, a melynél csak Reszler unszolására maradt. De mivel maga is érezte az iskola hiányát, fizetéséből, kóta-irásból és szerepezésből rövid idő alatt annyit takaritott meg, hogy 1861-ben Bécsbe mehetett, a hol Lewy Richardnál az akkoriban nagyhirü énektanárnál, vett énekoktatást. Suppé ajánlatára Treumann igazgató a fiatal magyar énekest az akkori Quai Theaterhez akarta szerződtetni előnyös feltételekkel, de ő inkább Follinusz igazgató meghivását fogadta el Kolozsvárra, a hol éppen Hollósy Kornélia vendégszerepelt, a ki utolsó körutját tette az országban. Dalnoki minden nagy szerepét először a bucsuzó nagy művésznővel énekelte, a ki őt a legnagyobb előzékenységgel és jóakarattal támogatta és oktatta. Akkortájt Káldy Gyula, az operaház jelenlegi igazgatója működött Kolozsvárott mint rendező és karnagy, a kinél Dalnoki több mint száz szerepet tanult be.

Offenbach bájos operettjei az időben kezdtek nálunk divatba jönni és Dalnoki Magyarországon csakhamar kiváló Offenbach-tenorista hirében állott. Mint opera- és operette-tenor a vidék egyik legkeresettebb énekese lett, a hol felváltva Aradon, Debreczenben, Kolozsvárott, Nagyváradon és Kassán működött. Kolozsvárott Donadio Bianca vendégszereplése alkalmával Strakosch impressario két szereppel (Almaviva és Elvino) körutra hivta Dalnokit, a ki azonban családját nem akarta elhagyni s a fényes anyagi kilátások daczára megmaradt a magyar színészetnél. A budapesti nemzeti szinházhoz 1880-ban szerződött. Azóta itt működik, eleinte mint első lyrai és segéd-tenor, később az operaházban mint tenor-buffo, a melynek ma is első rangú képviselője.

Negyven év nagy idő minden pályán, de az énekes pályán minden év háborus évnek számitható. A ki negyven évi működése után oly jó lélekkel elmondhatja magáról: kötelességemet mindenkor teljesitettem, az a jubileuma napján való ünnepeltetést valódi érdemének jutalmául veheti.

A tekenősbéka.

Leon *Gandillot* 3 felvonásos bohózata. A *Vigszinház* bemutató előadása.

A tekenősbékának, amely még bohózat-czimnek is eleg fura, csak éppen annyi köze van a Gandillott bohózatához, hogy Champalier ur, a vastag pánczélu, exotikus állatka miatt vált el a feleségétől, akit különben szeret és aki szintén szereti őt. A kaczagtató helyzetek, brilliáns, csakhogy mindenkor erős ötletek oly

Egy rombadőlt templom Andaluziában.

raffinementtal vannak egymás tetejébe halmozva, hogy bátran elmondhatjuk, hogy ilyet még szinpadon ebben a műfajban nem produkáltak. Az bizonyos, hogy a «Tékenősbéka» a szinpadi frivolitásnak valóságos csimborasszója és hogy ezek a tulságosan erős helyzetek és párbeszédek már kissé a jó izlés határain is tul mennek, de a ki ezen a mai franczia daraboknál már megszokott hangon tulteszi magát, pompasan mulathat a rendkivüli mulatságos, kaczagtató ujdonságon. És ugylátszik, hogy a mi közönségünk egy igen nagy részének mégis csak ilyen irányu az izlése, mert mig a komoly targyu darabok lekerülnek a Vigszinház műsoráról, addig a franczia vidámságok nap-nap után telt házakat vonzanak. Az uj bohózat oly előadásban került szinre, amilyenekhez már szokva vagyunk a Vigszinházban. Kitünő, összevágó előadás volt ez, fényes uj diszletek, pompás rendezés. A szereplők mindegyike: *Lánczy* Ilka, *Góth*, *Hegedüs*, *Varsányi*, *Nikó Lina*, *Gál*, *Tapolczai*, őszinte dicséretet érdemel. *E. N.*

INNEN-ONNAN

Kártyázó asszonyok. Az ördög tudná megmondani, hogy ki a hibás: az asszony-e, vagy a férj, amikor a ház lelke elkivánkozik otthonról s oda megy, ahol gyermekei helyett a kártyával játszhatik. Az asszony a férjét, a férj a feleségét hibáztatja. Mindkettőjüknek igazuk van. Az asszony ne foglalkozzék más bibliával, mint amelyet Mózes apánktól örököltünk, de viszont aztán a férj se unatkozzék s ne oldjon kereket, ha a felesége ebből a bibliából felolvasásokat tart neki. De mig mi ilyen rigorozusan biráljuk a dolgot, addig Bécsben, ahol tulajdonképen a kártyázó asszonyok hazája van, egészen másként vélekednek erről. A férj nem hibáztatja az asszonyt, ki kártyán veszti el egész konyhapénzét, sőt örömmel fizeti le a birságot is feleségéért, kit a rendőrség éjnek idején rajta kapott, amint bizalmas családi körben a *pókerli* nevü hazárdjátéknak hódolt. Ha a toilett pénze úszna el a kártyán, ez talán mégis magasabb hullámokat tudna verni a családi élet békés tengerén, mert bizonyos, hogy az eluszott ruhapénzt a férjnek pótolni kellene De a konyhapénz az egészen más valami. A férj délben haza vetődik, s az asszony jelenti, hogy ma nem főzött ebédet. A férj anélkül, hogy ennek okát tudakolná, örömmel rohan a vendéglőbe. S ez ismétlődik egy álló héten át. Egy egész hétig tart a boldogság, hogy nem kell odahaza kosztolnia. Egy egész hétig áldja a modern kor iskoláját, mely ha már nem tanitotta meg az asszonyt a főzésre, legalább azzal teszi jóvá a férjek rovására elkövetett mulasztást,hogy megtanitotta az asszonyt a kártyázásra.

Az öt apostolok a miniszterelnöknél. És elindulának vala egy téli estvén napkelet felé az öt apostolok. És mivelhogy mind az öten éhesek valának, bezörgetének a miniszterelnök portáján:

— Az Úr nevében könyörgünk hozzád, adassék általad nekünk, ami az Ur által néked adatott.

— Mi a kivánságtok?

— Megéheztünk és ehetnénk.

— Meg lesz adatva amit gyomrotok kiván, de elsőbben tudni akarom, hogy mivel szolgáltátok meg irányomban a vacsorát.

Es erre az öt apostolok előszédenek zsebeikből különféle hajtásu pergaméneteket, hogy megmutassák vala a szállásadónak, hogy minémü szivességgel szolgálták meg a vacsorát. Az első négy apostolok az olvasmányok meghallgatása után helyet kapának a teritett asztaloknál. És ime ezekután az ötödikre került a sor, ki soká forgatta vala a *Budapesti Szemlét*, hogy kiböngéssze belőle, amit a miniszterelnök dicsőségére a pergamentre rótt vala. S hogy pedig sokáig keresett benne, de semmit se találá ott, amit szivességként felmutatna vala, nagy zavarba jöve, mivelhogy veszedelemben forgott a vacsora. De látván az egyik apostol az ötödiknek zavarát, oda sietett a miniszterelnökhöz és emigyen szóla hozzá:

— Nagy uram, ez az ember is szerzett neked gyönyörüséget: *ő nem irt rólad semmit.*

Miniszter és korcsmáros. A magyar képzőművészet — istenemre — a világ legnagyobb diadalát üte meg. Távol áll tőlem, hogy a lefolyt tizenöt bankett-*ülésre* céloszak. Valóságos diadal. Olyan, amilyet a művészetek története legrégibb idők óta sem jegyezhetett fel. Egy magyar festőművész — és már ez is fehér holló — olcsó, tényleg olcsó árt szabott képének! Ha nem akarják elhinni, hát hajlandó vagyok erre megesküdni. Báró *Mednyánszky* László nagy képének eladási árát ezernyolczszáz forintban állapitotta meg. Ez még semmi. De megtörtént az, hogy a kiállitási zsüri hivatalból felemelte a kép árát ezer forinttal!! Kérem, ez igaz, megtörtént, valóság. Tanum rá az egész zsüri. Ugye ez már valami? De még mindig semmi ahhoz, amit csak most irok. Tessék jól figyelni, hallatlan dolog. S vessék jól emlékezetökbe ezt a dátumot, hogy unokáiknak is elmondhassák: az Úr egyezernyolczszázkilenczvennyolczadik évének november harminczadik napján akadt *két magyar mecénás*, aki alku nélkül első látásra vásárolt meg *egy* festményt!! Ne felejtsék el a dátumot, mert ennél csodálatosabb dolgot soh'sem fognak elmondhatni az unokáknak, akik — tudom előre — kétkedve fogják rázni fejüket. Hát akkor mondják el nekik, hogyan történt, ime leirom:

Vampetics, a derék jó Vampetics bácsi, Magyarország képzőművészétének legszeretetreméltóbb — hitelezője, tetszik tudni, a városligeti vendéglős, ezen a hires napon a kedvencz pikkolójától azt hallotta, hogy a művészbáró olyan képet állitott ki, hogy — . . . lepipálta még a «Bencz nagyságos urat» is.

— Hm! vajjon igaz, amit ez a nyápicz mond? — fordult a vendéglős Stettka papához.

— Bizony, ez ugy van; nemcsak *Benczur*, de *Munkácsy* is le van pipálva.

Vampetics bácsi egyet gondolt, letette a szalvetát és otthagyva összes déli kuncsaftjait, titokban kisomfordodott vendéglőjéből. Az utczán pedig úgy el kezdett futni, hogy mire a Műcsarnokba ért, patakokban csurgott róla a veriték. Borohan az első terembe, meglátja Mednyánszky festményét és majd hogy hanyat nem vágódik. Ilyen fenséges dolgot még ő sem látott, a derék Vampetics. De aztán sietett is. Kocsiba ugrott és emberhalálba vágtatott a művészbáróhoz.

— Hogy a képed?

— *Márk* Lajos szerint ezer forinttal több, mint a mennyit én mondtam.

— Te Laczi, nálam nincs most csak hét forint és az is «piczulákban», de két óra mulva kifizetem a teljes árat. . .

S az alku rögtön megvolt. Bizonyiték erre *Mednyánszky új kalapja*.

Két órával később Magyarország kultuszminisztere lépett a Műcsarnok első termébe. A komoly férfiunak fodros hajfürtjei égnek meredtek, amidőn meglátta *Mednyánszky* festményét. Szive ugy dobogott, hogy alig ejthette ki ezt a nagy mondást. Inkább kiállotta:

— Ez a kép a muzeumé. Megveszem. Tegyék ki rögtön a táblát: Megvette az állam! Végre egy kép! . . .

Ebben a pillanatban léptek a terembe: *Mednyánszky* és Vampetics bácsi. *Vaszary* feléjük kiállt:

— Örülj báró, a miniszter megvette a képedet.

— Meg én! — diadalmaskodott Vampetics.

A zsüri valósággal elhült. Vampetics pedig oda megy a képhez és simógatja, czirogatja, mint *édes* tulajdonát. Wlassics dühös lesz és igy kiállt:

— E kép az államé; ezt nem engedem másnak.

— De én már kifizettem

Egy pillanatig farkasszemet néztek miniszter és korcsmáros, azután pedig elszántan bólintottak fejükkel, hogy majd meglátjuk, kié e kép?

Majdnem tettlegességre került már a dolog miniszter és korcsmáros között. Szerencsére jelen volt — ő mindig jelen van — *Mannheimer* Guszti, aki igy szóla nagy bölcsen:

— I' bitt sén, meg köll kérdezni meinen Freund a *Mednyánszkyt*: kié legyen a kép?

És *Mednyánszky* lehorgasztott fejjel felelt:

— Hát kérem, kegyelmes uram *a korcsmában többen látják a képet mint a muzeumban.* Legyen a Vampeticsé a kép!

Sólyom.

Mint legnagyobb, legszolidabb és produktióképes műtermet hölgyfűzőkben ajánljuk a **Miederhaus Ign. Klein, Wien** czéget. Alapittatott 1875-ben. Diszárjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Szerkesztői üzenetek.

F. Gy. Nem volt tudomásunk arról, hogy miféle instrukcziókat adott ön R. B.-nek, amikor *ködfoltok a napban* czimü munkáját beküldte. Ennek tulajdonitsa, hogy a novella idő előtt jelent meg lapunkban.

Plebejus. Igaza van abban, hogy *Hock* János van akkora festő, a mekkora iró *Ujváry* Ignátz. Mert Hock János jól l festette Ujváryt, ellenben Ujváry rosszul irta le Hockot . — Hogy mi a festészetben a tónus? Az, a mihez az irásban nem ért Ujváry, aki oly tónusban irta meg utolsó nyilatkozatát, hogy az összes budapesti tánez- és illemtanárok csodálkozva rázták a fejüket s azt monták, hogy a ki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul, vagy *tanuljon meg* arabusul.

T—z J—f. Akad ott jobb is, a honnan a küldöttek kikerültek.

Dódi. Hát muszáj önnek verseket irni? Nem, egyáltalában nem muszáj s nekünk se lesz muszáj ezután az ön zengeményeit elolvasni.

Z. Gy. R. csaba. Az a panaszos hang, melyen levelét irta, nem jogosult. Igaz, hogy jó ideje nem látta nevét lapunkban, de higyje el, hogy ez nem a mi hibánk. Csak a legnagyobbaknak van ahhoz joguk, hogy *minden* munkájuk közlését követelhessék, a mit a szerkesztőnek kötelessége respektálni is. De eltekintve ettől a jogtól és kötelességtől, a legnagyobbak még fogyatékosabb munkáit is közzé lehet adni, mert azért maga az iró felelős, kinek neve alatt a közlemény megjelenik. De a kissebb kvalitásu iróktól *csak* a jót közölhetjük, mert itt a megjelent roszszért vagy kevésbbé jóért nem az iró, hanem a szerkesztő felelős. Reméljük, hogy megértett bennünket s ezután nem fogja viselkedésünket oda magyarázni, hogy munkájára nem reflektálunk. Legyen szerencsénk.

B. B. urnő Bpest. Nagyon kedves és hangulatos apróságok. Köszönet a figyelemért.

Ponny. Hogy miért van az idei tárlaton annyi tájkép? A felelet nagyon egyszerü: a természet ingyen mutogatja bájait, de a mokell nem.

Szelény. A vádakra levélben irjuk meg apológiankat. Üdvözlet!

Beniczky B. Megkaptuk; a jövő számban feltétlenül jön.

A. B. **Erzsébet királyné**, a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» különkiadása **10 krért** kapható a kiadóhivatalban (Budapest, Nádor-utcza 13. sz.)

Szerkesztő: Basch Arpád.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza 17.** Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Grandfief kisasszony elhülő arcáról észrevette, hogy meggondolatlanságot követett el és szerette volna visszaszivni; de hiába próbálta aztán egy pár enyhitő szóval magyarázni, a dolgot nem tudta jóvá tenni.

— Igy vagyunk? ! — kiáltott fel dühösen Georgette — nagyon helyes!.. csak tessék! — Nagyon furcsa, mondá távozóban, nagyon furcsa.

Az idő már előre haladt. A billiárd-terem egyik padján a fiatal Anatole, a hőség és a punsch által elkábitva, elaludt. A tánczmulatság elevenségét a souper zaja vál otta fel. A champagne üvegek dugóinák durranása belevegyült a poharak csengésébe és az ezüst evő-eszközök csörgésébe. A nagy étkező-asztal körül, a fiatal hölgyek gyöngyöző kaczagása, tréfás sugdosások, csintalan felszólalások és aranyszinü habzó itallal telt serlegek jártak.

A társalgás egyhangu zugásából Marius ötletei, mint sistergő rakéták süvitettek fel. Minden czeremónia nélkül Georgette mellé ült és nagy hunczutul rávette, hogy többször is a champagnei nedvébe mártsa ajkait.

Georgettenek tetszett a dolog és vigasztalódni kezdett Gérard közönye felett. Mikor a hegedü megadta a cotillonra szóló jelt, elfogadta a költő karját és anyjának intő szavaival nem törődve, megint csak jókedvü asztaltársával tánczolt. Nemsokára azonban a vendég-tömeg megsappant, az egyes csoportok meggyérültek és kivülről már hallani lehetett az előrobogó kocsik zaját. Megérkezett Laheyrardék kocsija is; a tanárné intett leányának és Mariusnak. E pillanatban Gérard Helénehez sietett és karját nyujtva, az öltözőbe vezette. Sajátkezüleg burkolta be a fiatal leányt a shawl-lal és kikisérte őket kocsijukig.

— A viszontlátásra! — mondá Heléne és anyja mellé szökött a kocsiba.

Marius bezárta a kocsi ajtaját, azután fejedelmi fenséggel intett a kocsisnak: — Indulj! — mondá — én gyalog megyek haza Gérard barátommal.

Hajnali négy óra felé járt az idő. Keleten a szőlők felett, biboros sáv jelezte a napot és a pacsirták már megszólaltak. Marius kinek fejébe szállt a champagnei, valamí keringőfélét dudolt. Mellette haladt Gérard szemeivel révedezve.

— Brrr... hüvös az idő! jegyzé meg Marius. — Ez a kis mulatság csakugyan nagyon kedves volt; Georgette kisasszony szeretetreméltó egy hölgy és apjának champagnei bora pompás egy ital!

Alig fogyott ki Grandfief kisasszony dicséretéből. — Ugy látszik, hogy a poéta, ki költeményeiben csak márványfehérségü istennőkről és villámló szemü haeterákról énekelt, a valóságban nagyon fogékony volt egy üde arcz és fitos orr köznapi szépsége iránt.

— Szép, mint Rubens alakjai — kiáltott fel s kezdte istenitení Georgette gömbölyü vállait és rózsás ajkait. — Ah! Barátom, bár szivem kemény érczét sokszorosan megmarták légyen az életnek savai, érzém ma este, hogy Erosnak nyilai még mindig meg tudák rezegtetni... szerelmes vagyok.

— Ön is! — mondá naivan elszólva magát Gérard.

— Igen, én magam... de pszt! nem árulom el. Csak annyit hogy szép, mikép a grácziák és hogy megvallottam neki szerelmemet.

— Mit! máris?

— Igen... Hisz tudja, hogy zsebemben van mindig egy pár, a saját rendszerem szerinti sonnet?

— Talan csak nem olvasott elő belőlük? — kérdé Gérard.

— Annál okosabban tettem! Ujjai közé csuszta.tam az Istenemre mondom! ügyesen keztyüjébe rejtette, lesütvén ijedt galambéhoz esonlóan szemeit. Gérard nevetett, hogy elképzelte magában az ismeretlen tánczosnő arczát azon pillanatban, midőn olvasni kezdené, Marius vad poézisát.

A költő erre feleletül hatalmas kaczagásban tört ki és az üres sétány hosszan visszhangozta a két fiatal vidám lármáját. A gyöngyszinü égbolton a pacsirták vigan szálltak felfelé és a szőlőkből vigan csicseregtek a madarak.

— Milyen gyönyörü idő! — kiáltott fel Gérárd, milyen tiszta az ég és hogy felviditja a madarak éneke az ember szivét! Helén dalát kezdte dudolni.

— Ah! barátom, — mondá, Marius kezeit szorongatva, ki nagyon elbámult a tartózkodó Gérard, eme szokatlan lelkesedésén, — barátom, milyen szép ez az élet és mily boldog vagyok mostan.

— Ez már aztán helyes! Igy szeretem Önt látni! Evoá! éljen az ifjúság! — kiáltott fel Marius, kalapját feldobva s reptében ismét elfogva és ha meggondoljuk, hogy vannak kopasz urak, köszönyeskedő nyárspolgárok, kik az ágyban lustálkodva, talán panaszkodnak a hajnali harmat hüvös volta felett! Ostoba vén szamarak!

Megragadta Gérard karját és mindketten a fiatalság tuláradó jó kedvében, könnyed léptekkel szökdeltek a felső város felé, románczok töredékeit dalolva és verseket szavalva. Mikor a polvali terrasse alá értek, Gérard kivette kapukulcsát, de Marius egy büszke mozdulattal visszatartotta.

— Szégyelje magát kedvesem, hát ilyen prózai úton akar Ön bejutni? Oh nem! Emlékezzél, Romeo, a saules-i bálra és evetkéhez hasonló ügyességedre. Másszunk fel a falon.

— Szivesen — mondá Gérard. Ebben a perczben talán az égbe is felmászott volna, hogy onnan valami csillagot lehozzon. Eszeveszetten ugráltak fel a magas lépcsőjü kiugrásokon, a kövek inogtak lábaik alatt. Midőn a karzatfalat elérték, a nap épen kisütött.

— És most fiam, — kiáltott fel Marius — öleljük meg egymást.

— Öleljük meg egymást, — ismétlé Gérard, magához szoritván Heléne fivérét.

A falon állva átölelték egymást, ijedt bámulatára az arra menő, korán kellő vinczellériéknek, azután mindketten leugrottak a közös kerités különböző oldalain és eltüntek a kertek sürüsége közt.

IX.

Valamint a felmelegitett äther gyors elpárolgása erős hideget hagy maga után, ugy agyunk felforranásait is a nyugodt és fagyasztó meggondolás reactiója szokta követni. Igy van ez egyaránt a physikai és erkölcsi világban. Gérardnak is volt alkalma ezen törvény igazságáról meggyőződni, amint napfénytől bevilágitott szobájában felébredt nyugtalan álmaiból. Az elmult este exaltatiói, könnyű páraként lecsapódván, a hideg ész kezdte meg működését. Szerette Heléne-t és azt meg is vallotta; de egyelőre apja és Grandfief-ék szemében ő Georgette vőlegénye volt. Nem játszhatta tovább tisztességgel ezt a kettős szerepet. Heléne iránt való tisztelete és szeretete parancsolólag követelte a helyzet tisztázását; de más oldalt félelemmel gondolt az eszközökre, melyeknek segélyével a ferde helyzetből kimenekülni akart és a haragnak azon fellobbanására, melylyel Seigneulles lovag fogadja majd az ő tervének romba döntését. De cselekednie kellett, mert addig nem láthatta viszont Heléne-t, mig nem szabadult fel egészen Grandfief-ék részéről. Elhatározta, hogy még holnap Salvanchesbe megy és hogy addig el nem jön onnan, mig világosan ki nem jelenti, hogy nem tart számot Georgette kezére. Nehogy megnehezitse dolgát, feltette magában, hogy mig a szakitás meg nem történik, édes apja előtt ugy teszi magát, mintha mit sem szándékolna; nem akarván szembe szállni apja haragjával, mig a visszavonulás hidját fel nem égette maga megett.

Midőn útnak indult másnap Salvanches felé, bár tisztességes lassusággal mozgott, ugy tűnt fel előtte, hogy ijesztő gyorsasággal közeledik czélja felé. Előre lerajzolta magában azt a jelenetet, mely Grandfief-éknél le fog jatszódni; a feleleteket, a kérdéseket, Grandfief asszony ünnepélyes kinyilatkoztatásait és előre constatálta, hogy mindezekből kifolyólag nem valami diszes szerep fog kijutni neki. Mikor csengetett, minden hang, mintha az agyába furódott volna; a kapu felnyitása után habozó hangon kérdezte a szobaleánytól, hogy elfogadják-e a hölgyek.

— Igen, a hölgyek a kis salonban dolgoznak.

— És a szobaleány könnyü léptekkel haladt előtte, őt a vestibule-be vezetvén. Ott mégegyszer összerázkódott; de maga elé idézvén Heléne szőke, angyali fejét, visszanyerte minden bátorságát és elhatározottan lépett be, azon szándékkal, hogy tervét végrehajtja.

Grandfief asszony a salonban állt és egy csomó fehérneműt olvasott. Georgette az ablak mellett ült és egy motollával pamutot gombolyitott, Grandfief asszony szerette, ha leányát apróbb házi teendők végzése közt lepték meg, ez komolyabb szinben tüntette fel és házi-asszonyi külsőt kölcsönzött neki. A szokásos udvariassági szólásformák váltása után, Grandfief asszony összeszedte a fehérneműt csomót s magukra hagyta a fiatalokat. Maga is ugy találta, hogy Hérard tulságosan tartózkodó s ezt annak tulajdonitván, hogy jelenléte feszélyezi őt, elhatározta — ez alkalommal először, — hogy egyedül hagyja leányával; azonban, mint előrelátó böles anya, a szomszéd ajtónál hallgatódzott.

Gérard egy fauteuilba ült és töprengett, hogy miképpen kezdje meg ünnepélyes nyilatkozatát. Georgette tovább gombolyitotta fonalát és a nyitott ablakon behajló jázmin bokor nyájasan enyelgett simára fésült fekete hajával. Az Ornáin patak friss csörgedezése fel-fel hallatszott. A fiatal leány törte meg először a csendet, mentegetvén magát, hogy munkáját folytatja s mután Gérard csodálkozását fejezte ki a felett, hogy egy átvirasztott báli éj után ilyen szorgalmas:

— Tetszik tudni kérem, — mondá, mindenki ugy használja fel idejét, ahogy tudja és én nem rendelkezem a szellemnek olv mennyiségével, mint Laheyrard kisasszony! Gérardnak a balban tanusitott magaviselete mélyen sértette Georgette önérzetét s ezt kilehetett szavainak hangsulyozásából érezni. A fiatalember sietett az önként kinálkozó alkalmat megragadni, hogy tárgyára áttérhessen.

— Nem hiszem, — válaszolá, hogy Laheyrard kisasszony dologtalan lenne, ő is nagyon el van foglalva a ház körüli teendőkkel.

— A ruhái körüli teendőkkel, igen. . . . . Igaz, hogy ez rendkivül fontos egy dolog. . . . . Hogy tetszett Önnek a csütörtök esti öltözéke?

— Egyszerű és jó izléssel párosult volt.

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,

Muzeum-körút 39. szám.

Első

Leánykiházasitási egylet

m. sz.

Leány és fiu biztositó-intézet

BUDAPEST,

VI. ker. Teréz-körút 40/42.

az intézet saját házában.

Legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb dijszabások

gyermekek biztositására.

Azonnali haláleseti biztositás, havonkénti befizetések.

Bélyeg-, kötvény- vagy más illetékek nem fizetendők.

Felvilágositással szolgál az intézet hivatala:

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 40/42. szám.

Diskrét betegségek ellen.

„Ideg-betegségek"

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint **bármily nagyfoku** gyengeségi állapotok ellen **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánlható**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Bpest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkoto «Katap-horese» gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van be e. dezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön le és ki menet.

„LIT SEC"

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrkiüteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvétellel 2 frt 95 kr. (58—48 %) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Dr. DIRNER GUSZTÁV

egyetemi tanár ur által melegen ajánlva.

Törvényileg védve violaszinü kereszttel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

TEMESVÁR.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár reszv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnevnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy meg a jó tavol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egesz városok vagy ipari vallalatok kivilagitasara, akár gépek hajtasara

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak.

Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** keregöntésből és aczelből.

Kéregöntésü hengereket és hengergyürüket apritó gépekhez és **golyos zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir, farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világító testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők sajat rendszerü electromos, gáz- és petroleum motorainк és dynamogépeink is.

401. szám.

«KOSMOS» müintezet kö- és könyvnyomda és hirlapkiado reszvenytarsasag Budapest, Aradi-utcza 8.

ÉN CSILLAG ANNA,

kinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják **hajkihullás** ellen, a **hajnövés** elősegitésére és a **hajbör erősbitésére**, uraknál elősegiti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömöttséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye:

1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése vagy póstautánvéttel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien I., Seilergasse 7.

Csillag Anna asszonynak.
Küldjön postafordultával 6 kócsög hajkenőcsöt. **Auersperg grófnő**, Grácz.

Csillag Anna asszonynak.
Hires hajkenőcséből küldjön egy tégelylyel. **Pallavicini őrgróf.**

Küldjön ismételten egy tégelylyel kitünő hajkenőcséből.
Carolath herczegnő.

Csillag Anna asszonynak
Legyen szives küldjön kitünő hajkenőcséből használati utasitással együtt két tégelylyel utányót mellett.
Auersperg herczegnő
Slavina, Csehország.

Csillag Anna asszonynak, Bécs
A küldött hajkenőcs kitünő szolgálatot tett és örvendek, hogy oly rövid használat után oly előnyös hatással volt. Ajánlani fogom barátaimnak és ismerőseimnek.
Sandrok,
a Burgszinház tagja.

A nő legnagyobb kincse a szépség,

mely csakis a világhirü szépitőszer, a néh. **Med. Dr. A. Rix** által feltalált

Original Pompadour Pasta

használata által érhető el és tartható meg még a legmagasabb korig is.

Az Original Pompadour Pasta a használatban **friss, üde arcszint, vakitó, ránczmélküli arczbőrt** ad; jótállás mellett (**a pénz különbeni visszaadásával**) eltüntet szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, **pattanást, vörösséget** és az arcz mindenféle tisztátlanságát. 40 év óta használatban a **legmagasabb uraságoknál, müvészeknél** stb., a miről bizonylatok és köszönő levelek betekinthetők. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát **40 éves fennállása** is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. **Próba-Tubus darabonként 50 kr.**

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crême, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal **Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne** (Anton Rix & Bruder) a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, **Wien, Praterstrasse 16.** Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. **Budapesten főraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12, Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszertára Váczi-körút 17. Dankovsky István V., Wurm-utcza 5.**

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megteritése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tál, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.
RAKTÁR:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

** * * A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr rugányosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 deczember 11. 50. szám

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

Szerkeszti
Basch Árpád

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal
Budapest
Nádor-utcza 13.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és piperecikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Diskrét betegségek ellen.

„Ideg-betegségek"

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint **bármily nagyfoku** gyengeségi állapotok ellen **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánlható**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Bpest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkotó «Kataphorese» gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be és kimenet.

A NAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem kimélték meg egy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát, egész készletét — a munkadij csekély megtérítése mellett — elajándekozni. En vagyok felhatalmazva, ezen megbizás eszközölni. En tehat minden embernek adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán **6 frt 60 kr.** megtéritése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villat egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
6 drb amerikai szab. ezüst kés palló
3 drb amerikai szab. ezüst gyümölcs kés,
3 drb amerikai szak. ezüst gyümölcs vellc
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

56 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti 56tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

karácsonyi és ujévi ajándék

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak föügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.

Gáád, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen grő

A mintákkal igen megvagyokel égedve kérek egy egész gyüjteményt

Soprony. Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM * 50. SZÁM. 1898 DECZEMBER 11.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

TÉLI TÁRLAT.

II.

Ott, ahol az Andrássy-út beletorkollik az Aréna-útba, póznákra feszitett plakátok figyelmeztetnek, hogy a festőművészet tárházához érkeztél. A falragasz szövege mondja ezt. A rajza mást beszél. Mert mig a szöveg arra invitál, hogy vessd le saruidat s lépj be a templomba, az illusztráczió erről a lépésről lebeszél. Egy marczona bosnyák figurát látsz magad előtt, ha a plakátot öt lépésről megnézed. Egy bosnyákot, ki handzsárjával léket üt a saját hasán. Hogy miért bánik ily kegyetlenül önmagával, ezt csak akkor fogod megtudni, ha végighajszoltad magadat a kiállitás néhány termén s fáradtan, megtörve hagyod el a diszes csarnokot. O, akkor érteni fogod e bosnyákot, ki elkeseredésében, unalmában öngyilkossá lesz. Pedig ő a tárlat *előtt* áll, mig te, kváncsi halandó, végigjártad bennt az unalom lélekölő sivatagját. Lelked elfásul, agyvelőd kiszárad, ha keresztül törted magad néhány termen, s te rabja lész a legsötétebb melankóliának, mikorra ott hagyod e czifra képekkel teleaggatott templomot. Nehéz, nagyon nehéz munka, amit itt kell végezned. S e nehéz munka közben alig találsz módot arra, hogy egy-két pillanatra megpihenj. Jársz, kellsz, bolyongsz teremről teremre, s csak elvétve lelsz egy helyet, egy képet, melyen fáradt lelkedet megpihentesd. Sehol egy eszme, sehol egy gondolat, mely szellemedet foglalkoztathatná. Ugy érzed magad, mintha vén szipirtyók között volnál, kik egyazon monoton hangon mindent elmondanak, mindent, s neked még csak arra se adnak alkalmat, hogy gondolkozz, s foglalkoztasd agyvelődet. A gyötrelmeken te ugy vélsz enyhiteni, hogy a messzi termekből vissza sietsz *Mednyánszky* László «Holdvilág»-jához *Mannheimer* Gusztáv «Tájkép»-éhez, vagy *Szikszay* Ferencz «Nyugalom» czimü képéhez. Itt megpihenhetsz s tele szivhatod lelkedet az igazi poézis hangulatával. Mert végtelenül sok az édes költészet, a természet elandalitó melankoliája Mednyánszky és Mannheimer tájképeiben. Nem érsz arra rá, hogy itt a képek technikájával foglalkozzál. Erről egészen megfeledkezel s csak azt érzed, ha a két festményt elhagyod, hogy mindkét piktorban a piktoron kivül még két nagy, istentől megáldott poéta lélek lakozik. *Szikszay* Ferenczben a poéta mellé a finom pszikológus szegődik társul. A fentemlitett arczképén egy sokat zaklatott lélek békés rezignácziója, s a végül megtalált belső harmóniája tükröződik. S ez a rezignáczió, ez a belső harmónia megkapja szivedet, lelkedet s nem tudsz szabadulni e gondolattól: vanitatum vanitas.

De lássunk a robot után. Az első és harmadik teremben *Ujváry* Ignácztól összesen nyolcz képet találunk. A festmények teknikáján meglátszik, hogy régi művésszel van dolgunk, ki érti a festés minden csinját-binját, csak ahhoz nincs érzéke, hogy lelket öntsön a műveibe. Pipacsai eléggé pipacsok, a pázsitja eléggé pázsit s tájképei mégis azt a benyomást keltik, mintha a meteorologiai intézet jelentései számára készült illusztrácziókat látnánk. *Kacziány* Ödön zárda-romjain sok a holdvilágos hangulat. Képe jóval sikerültebb lett volna, ha még szelidebbé, lágyabbá varázsolta volna a hold fénye által a romok ridegségét. *Olgyay* Ferencznek néhány képe közül kiválik «Dévény» czimü képe, mely imponáló vadregényességével ugy hat, mintha a régi rabló világnak fészke támadna fel előttünk. Ha *Pongrácz* Károly, *Bosznay* István és *Wetzel* György képei mellett elsietünk, alig mulasztunk valamit.

A második teremben kiválnak *Szlányi* Lajos tájképei. A fiatal művész szép reményeket jogositó festményei között különösen a «Zagyvaparti fűzfák» birnak sok művészi becscsel. E képet látva, valósággal érezzük a fűzfák nyers szagát. S ez már valami. *Ferraris* Artur arczképei nem sokat mondanak. Pedig a német császár elég hálás, sőt beszédes téma lett volna. *Fényes* Adolfnak elég bizar a modora és teknikája ahhoz, hogy magára vonja a figyelmünket. Azonban mindenütt nélkülözzük a melegséget, intimitást, noha képeinek szüzséje ezt a melegséget feltételezi. «Szerelem» czimü képén a szerelmesek oly fagyosak, tartózkodók, hogy szinte érthetetlen, hogy a ki ily gyönge hatalomnak fogja fel a szerelmet, annak lelkében mint fogantak meg az oly képeszmék, mint a «Csá-

bitás» és «Az anya» czimüek. Az ilyen gyönge szerelem nem képes a csábitásra, még kevésbbé . . . no, de menjünk tovább azzal a megjegyzéssel, hogy Fényesnek S. M. arczképe a tárlat rossz portrét-terméséből a legmagasabban válik ki. *Zemplényi* Tivadar két képpel jelent meg a tárlaton. Tájképe a sikerültebbek közé tartozik. «Váluton» czimű festményén kevés jellemző erőről tesz tanuságot. *Kernstock* Károly gyenge perspektiváju arczképé ek az alakjáról kevés a megjegyezni valónk. A művész tehetségének sokkal igazabb kifejezője az «Őszi munka».

A harmadik teremben legörömestebben *Peske* Géza festménye mellett időzünk. A kép egy nyaraló gyermeket ábrázol, ki lábujjhegyre ágaskodva bepillant a méhkas rejtelmeibe. A képen annyi a kedvesség, humor, hogy önkéntetenül mosolyra nyilik az ajkunk. Tehát egy *igaz* festmény! *Poll* Hugó képe igazán korrekt művészi munka. *Veress* Zoltán idei munkáival megfelelt azoknak a várakozásoknak, melyeket eddigi munkái után hozzá füztünk. Három festménye között legigazabb a «Tükör előtt» czimű képe.

Az ötödik teremben feltünik *Skuteczky* Dömie kis tanulmányfője. A vidéki asszony duzzadó egészsége áradoz elénk az arczképről. Parasztos szépségén gyönyörüséggel legeltetjük szemünket s csodálkozva kérdjük, hogy ugyan létezik-e még ez az igazi, husból és vérből való asszonyi rasz. *Both* Menyhértnek a munkács várról festett részletei jóval többet érnek, mint amekkora pénzértéket ő maga szabott azoknak. *Margitay* Tihamér az idén a szabad ég alatt humorizál ugyanazzal a sikerrel, melyet ezelőtti képeivel a szalonokban aratott. *Glatter* Ármin arczképe finom, művészi munka, melylyel egy nivón állnak *Szenes* Fülöp képei. *Bruck* Miksa sok realizmussal festette meg két képét, de különösen «Sváb udvarát».

A hatodik teremben *Nagy* Sándor tünik ki, «Énekek éneke» czimü festményével. A kép minden izében modern felfogásról, sok fantáziáról és nagy intelligenciáról tesz tanuságot. *Bihari* Sándor képei közül a legelő kosokat kell megdicsérnünk. Ezen a képen a régi művészt látjuk viszont. *Dudics* Andor naplementéje egy titokzatos rébusz. Megpróbáljuk jobbról balra, fölülről lefelé nézni, de a rébusz csak rébusz marad. Akinek kedve van, ám foglalkozzék e rejtvény megfejtésével, s aztán szóljon nekünk. Felvilágositó sorainak szivesen teret adunk. *V B.*

Alkony. A téli tárlatból. Boe.nmt Rita olajfestménye.

Árnyképek.

Hideg téli estén,
Sötét bús szobádban,
Látsz-e egy árnyképet
A kialvó lángban.

A homályos sarkon
Egy suhanó árnyat,
Köntöse sötét éj —
Fátyola a bánat.

És érzed-e fáj-e?
A mint szeme éget,
Gyülölöd-e mégis,
Hogy nem hagy el téged?

Beck Blanka.

DAMAJANTI.

Irta: KABOS EDE.

Mikor Damajanti az omló selyemhálón kidugta a fejét, a szemhéja még duzzadt volt az álmosságtól és gyürüző, szőke haja ugy esett a homlokába, mint valami lángoló zuhatag. Nem látott még, nem is hallott, jóformán csak a szája volt nyitva. Ezt különben mindig nyitva tartotta, mert jó katona mindig fegyverén pihenteti a kezét és Damajanti életének minden perczében készen volt, hogy valakit, vagy valamit elnyeljen. Szája, mint a régi udvarházak kapuja: mindig nyitva volt.

Az öreg cselédje ébresztette föl.

— Itt voltak a Tigris-ből.

Damajanti meg sem hallotta. Valami nyávogó, éneklő hangon, panaszolta, hogy éhes. A cseléd egy kis asztalkán likőrt állitott elébe és apró vajas zsemléket. És Damajanti mindjárt belélharapott.

— A rendező volt itt.

— Mit akar az a szamár? kérdezte teli szájjal Damajanti.

— Bejelentette, hogy valami hindu, perzsa vagy arab herczeg jön estére az intézetbe s előadás után nálad fog vacsorálni.

— Herczeg? kérdezte Damajanti s a második pohár likőrt emelte a szájához.

— Ugy mondták.

— Hát csak jöjjön!

Már visszabujt a hálójába és kihallszott az ásitása. Az öreg cseléd nem törődött vele sokat, hanem szétthuzta a vastag függönyöket, hogy a nap öntse el egyszerre a nagy szobát. Még az egyik ablakot is kinyitotta, hogy heves özönnel ömölhessen be a nyári melegség. Mert Damajanti szerette, ha a pallót, a falakat, a butorokat jól átjárta a meleg, hogy aztán ruha nélkül botorkálhasson pamlagról zsöllyére, öltözködés előtt.

Csak egyszer állott meg a háló előtt.

— Csók Dávid nem jön többé hozzád?

— Nem, hallatszott a háló mögül.

— Tönkre ment?

— Azt mondja, hallatszott meglehetősen unott hangon.

A cseléd egy pillanatig gondolkozott. Aztán kissé halkabban kérdezte tovább:

— Mit gondolsz, Damajanti, megöli magát?

— Azt gondolom, hogy nem öli meg magát. (A hálóból megint kibukkant az a borzas, szőke fej.) Az a Dávid tisztára megbolondult. Ha azt hiszed, hogy már nem szeretjük egymást, hát rettenetesen tévedsz. Szeret és akármi legyek, ha én is nem szeretem. De rájött a bolondja és ma hajnalban az utolsó pohár pezsgőnél azt mondta, hogy ezentul nem vacsorál többé, mert az egész dzsentrit a vacsora tette tönkre, ellenben a reggeli még senkinek sem ásta sirját. Ezentul reggelizni fog és dolgozni.

— Részeg volt, dörmögte a cseléd.

Darilek Henrik rajza. („Magyar Iparművészet")

— Még csak részeg sem volt. Azt mondtam neki, hogy szeretem és nem haragszom, ha el is verte a vagyonát. Nevetett a szamár. Azt felelte, hogy olyan nincs és az uri passziója hogy ő hagy el engem. Aztán megcsókolt és elment.

— Vissza fog jönni, gondolkozott hangosan a cseléd és ki akart menni a szobából.

Damajanti kibujt az ágyból.

— Nem jön vissza. Bujtass valami ruhába.

A meztelen lábait megemelte a meleg levegőben s szinte szerelmesen nézte, hogy boritja el a nap, a beömlő melegség. A szines harisnyát, az aranyszállal áttört papucsot ugy adta rá a cseléd. De amikor a halványzöld köntöst bontotta ki, hogy Damajanti belebujhasson: várni kellett egy darabig. Mert a leány nem tudott mindjárt fölkelni az ágy széléről. A szeme odatapadt a szőnyegre, amelynek ezüstös szállain, mint viz fölött a pillesereg, hullámozva és bukdácsolva kergetőzött a beszabadult nappor. Talán nem is ezt nézte, talán csak ugy maga elé meredt, de egyszerre odafordult a cselédhez:

— Mondom neked babuskám, nem érdemes szeretni.

A cseléd mély meggyőződéssel szólt közbe:

— De érdemes.

Damajanti felkaczagott. Nagyon mulatságosnak találta a vén asszony szavait.

— Különben igazad lehet. Csak ugy jutott eszembe, hogy szerettem azt a bolond velenczei Csók Dávidot. És éppen neki kellett megbolondulnia!

Most már belebujt a köntösbe, körülcsavarta a testén és átkötötte a vastag pamutkötéllel. Aztán az ablakba állt és lenézett az utczára. Mintha egymást üldözné, robogott a széles uton száz és száz fogat. Fürgébb társnői, kisebb énekesnők vágtattak a liget felé, imitt-amott uriasszonyok is, akik már a megkülönböztetés okáért is magukkal vitték a gyermeküket. Damajanti mosolyogva gondolta magában, hogy azok a gyermekek nem is sejtik, mily fontos szerepük van. A mamájukat gardirozzák.

— Aztat is valami — mondotta halkan, amint már szavajárása volt.

Aztán visszafordult a cselédhez:

— Herczeg az a jámbor?

— Ugy mondta a rendező.

Damajanti a haját kezdte rendbe hozni és valami utánozhatatlan könynyelmüséggel jegyezte meg:

— Hát csak jöjjön . . .

*

S öltözködés közben a tükörből vette észre, hogy a szoba másik végén, az ajtó tájékán, égő nagy szemekkel huzódott meg valami nyurga, fekete legény.

Minden ijedtség nélkül fordult hozzá:

— Nos? Mit akar?

— Vigyen el az ördög, ha tudom, — hangzott mély, fiatalos hangon a válasz.

Damajanti fölemelkedett. Mintha egész testében nevetett volna.

— De csak akar valamit?

— Nem tudom, nevetett most már a fiu is és valamivel közelebb próbálkozott. Egyenlőre azt szeretném tudni, hogy kilök-e? Vagy várjon — csak egy perczig várjon. Talán addig megjön a szavam s most már érzem, hogy jobban szeretném, ha csak azután lökne ki.

Damajanti nevetve hullott az egyik zsöllyébe.

— Várok. Nézze, hogy várok.

A nyurga, fekete legény megállott előtte egész hosszuságában. Már mondani is akart volna valamit, de ahogy maga előtt látta azt a veszedelmes teremtést nevetve és mókás várakozásban: nagyon ostobának talált minden szót. Egy kis zavarral és sok-sok gyermekes szemtelenséggel nevetni kezdett. Amire Damajantinak is nevető kedve támadt.

— Várj csak, fiam. Már megengeded, hogy tegezlek. Milyen idős vagy?

— Huszonkét esztendős, felelte a fiu.

— Ah, hiszen az anyád lehetnék. Én már huszonnégy esztendős vagyok . . . Lássuk hát, hogy mit akarsz?

— Én . . . én, akadozott a fiu.

— Te csacsi vagy, fiam és nagy dolgot akarsz, azt látom, mert nem tudsz beszélni. De majd segitek rajtad. Hát először is huzd ide azt a kis asztalt és ülj rája, mert megfájdul a nyakam, ha mindig felnézek rád. Egy kicsit hosszura nyultál.

— Talán a szőnyegre csücsülnék, a földre.

— Az asztalra, fakadt ki Damajanti erélyesen.

Siremlék. Samovolszky Ö. szobormüve.

Váza Cheret után. Terveztę és mintázta Grósz Aladár.

(„Magyar Iparművészet".)

— Ha nem engedelmeskedel, kilöklek.

A másik perczben már az asztalról lógatta le hosszu lábait a fiu. Damajanti megint nevetve nézte s egy óvatlan pillanatban odapihentette könyökét a fiu térdére. Hogy zavarba hozta, még több kedvvel játszott vele.

— Tehát akarsz tőlem valamit. Valószinüleg szeretsz.

— Ó, pihegett a fiu.

Damajanti egyszerüen letorkolta.

— Csönd! Az is valószinü, hogy szegény ördög vagy és nincs egy veszekedett garasod. De szeretsz. És már most szépen kifőzted, hogy besompolyogsz hozzám és megpróbátod, hogy nem volna-e az én háromszázhatvanöt napom között véletlenül egy heverő is, a mit neked ajándékozhatnék. Mert te szerény vagy és tudod, hogy nem szabad követelőzni. Nos, igy van-e?

A fiu nem tudott felelni. Csak a szénfekete haja alatt égett és izzott a két szeme.

— Felelj, gyerek!

Az csak dadogott. Sok értelem nem volt a dadogásban, de legalább Damajanti azt érthette belőle, a mi neki tetszett. S amit belőle értett, az is mellékes volt, mert nevetett s a fiu barátságosan simogathatta a térdein pihenő gömbölyü karokat. Mint valami oroszlán, félig csudálkozva és félig tréfásan türte Damajanti. Az egész se tartott tovább másfél perczné s akkor a leány ujjahegyével meglegyintette a fiu égő arczát. Aztán fölemelketett.

— Én pedig veled is ugy teszek, mint a többivel.

Nagy, csudálkozó szemekkel nézett utána a fiu.

— Bizony, fiam, kidobatlak.

Annak az arczáról pedig érthetően beszélt a szive. És Damajanti megértette, hogy ez a bolondos gyermek már nem is bánja, ha ajtót mutatnak neki. Hiszen beszélhetett Damajantival, hiszen simogathatta. S mert ez a néma válasz nem is akart eltünni a fiu arczáról, Damajanti fel akarta ébreszteni. Odament hozzá és a karjába akaszkodva, sétáltatta magával.

— Látod fiam, ilyen bolondok vagytok ti. Mindegyikőtök azt hiszi magáról, hogy éppen ő az, a kinek sikerül. De hát miért? Olyan gyerek vagyok én, akit a te fekete hajad befon? Vagy talán, mert igy megnyultál?

A fiu leeset az egyik zsöllyébe.

— Hitte az ördög. Ha nem vettem volna bizonyosra, hogy ajtót mutatsz, valószinüleg el sem mertem volna jönni. De az ember heteken át töri a fejét, szeretne véletlenül nagy csomó pénzt találni vagy a mesebeli varázsporral mosakodni, a mitől olyan szép lesz, hogy minden leány utána fut. Aztán pénzt se talál, a mese is megcsalja — hát mit tegyen az ember? Amikor egészen elgyötörte magát, beleugrik a vizbe vagy valami bolondságba. Én a bolondságba ugrottam —

— Az kellemesebb, jegyezte meg.

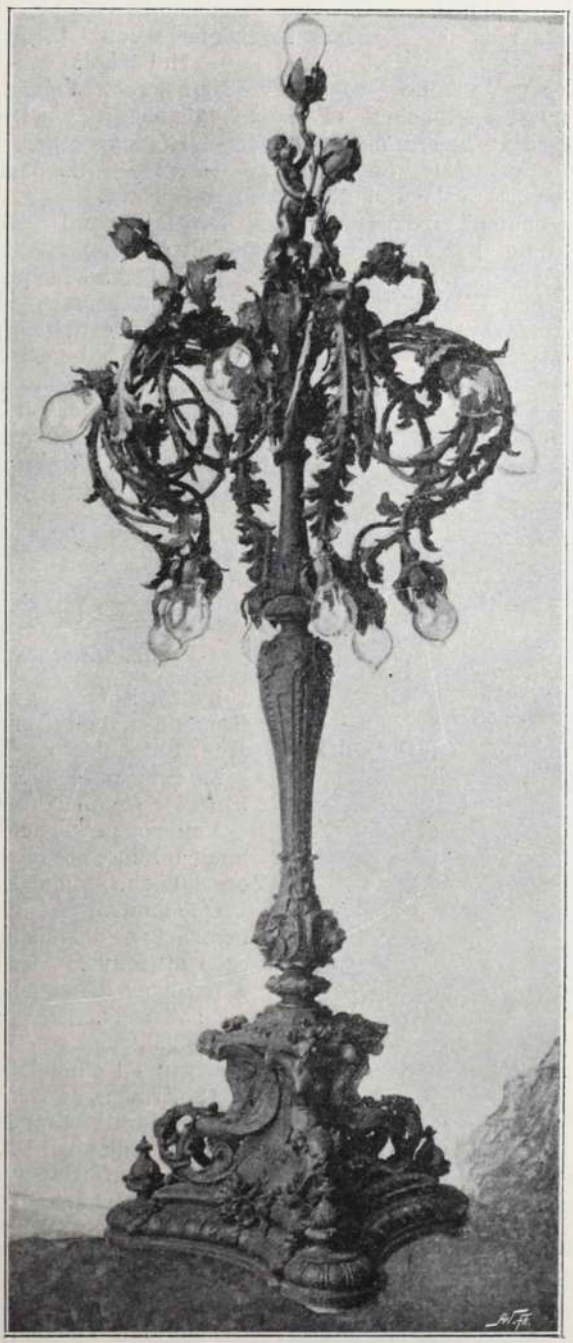

Villany kandeláber. Tervezte és mintázta Szödy Szilárd. („Magyar Iparművészet".)

— Persze hogy kellemesebb. Aztán én nem is tudom, hogy akartam-e tőled valamit. Talán csak éppen közelről akartalak látni.

Damajanti megállott előtte.

— Nos nézz meg!

— Egyebet se teszek, csak nézlek.

— És szép vagyok?

— Tudom is én! Nézni nézlek, de látni nem látlak. Valami ég és lobog bennem, amitől zavaros a szemem. Ha nyársra huznak, se tudom, milyen szinü a szemed.

— Hát nézd meg! — parancsolt rá Damajanti.

A fiu szava megakadt.

— Nézd meg! — kiáltott rá a leány és ő ragadta meg a fiu mindakét karját. Szinte megrázta, hogy magához téritse. S valami különös érzés kezdte bántani, amikor észrevette, hogy a fiu nézésében olyan reszketegség látszik, mint a hályogos szemü emberében. Tehetetlenül érezte hogy minden szavával csak jobban megzavarja a gyermeket. Olyan kö-

Józsa Károly rajza.

zel állott már hozzá, hogy a fiu nem tudta nézni, látni.

— Nem látsz? — kiáltott rá szinte dühösen.

— Érezlek — suttogta a fiu.

Ebben a pillanatban az öreg cseléd botorkált a szobába. Éppenséggel nem volt meglepve, csak ugy félvállról morogta:

— Készülj, Damajanti. Aztán az a herczeg is eljön.

Damajanti most érezte csak, hogy ő is kábult volt. A füle is zugott. Szinte rekedten kérdezte a fiutól:

— Hol lakol?

Nem kapott választ. Mosolyogva toldotta meg hát a kérdését:

— Hónapos szoba?

— Az — hangzott, csöndesen, szégyenkezve.

És Damajanti tuláradó kedvvel fordult az öreg cselédhez:

— Hallod? Hónapos szobában lakik. És a herczeg idejön hozzám vacsorára. Mennyire meg lesz lepetve, ha megmondod neki, hogy herczeget én holnap is láthatok, de azt nem tudom, lesz-e még holnap is kedvem megnézni, hogy milyen egy hónapos szoba . . .

FŐPRÓBÁK

Irta Beckné Kertész Ella.

Igazán kedves egy ilyen főpróba. Csak most, hogy annyit vitatkoztak rajta, becsüljük meg igazán.

Most is itt ülök és a felvonásközben is élvezem a főpróbát.

Van abban valami kellemes érzés, hogy mi most itt fényes nappal estét csinálunk magunknak.

Odakinn ragyog a napsugár, idebenn meg a villanylámpák világitanak, szép asszonyok halk kaczaja és az a bizonyos félhangon való beszélgetés hallatszik, amelyre nem szükséges odafigyelni.

Olyan jól elgondolkodhatik az ember! Arra gondolok, hogy minden eddig látott főpróba közül melyik érdekelt legjobban? . . .

Három próbát jegyeztem meg magamnak. Mind a hármat teljesen a nyilvánosság kizárásával akarták megartani és én is csak véletlenül voltam jelen.

*

Margithoz mentem a mult délelőtt. Az előszobában avval fogadott a szakácsné, hogy a «nacscsága» az ebédlőben próbál! Furcsának találtam, hogy éppen az ebédlőben próbálja a ruháit, de ahogy bementem, mindjárt megláttam a tévedést. Margit nem ruhát próbált, hanem «jourt».

Az asztal mellett ült, mellette Jutka nevü szobaleánya állt, kezében egy nagy kötet Petőfivel.

Amint Jutkát eddig megismerni szerencsés voltam, irodalmi műveltségét tényleg hiányosnak ismertem, mindazonáltal meglepett, hogy ezen hiányokat itt és ilyen körülmények közt igyekszik pótolni.

Margit felvilágositott, hogy a «Petőfi» most nem «Petőfi», hanem egy tartare sauceos «homard»-ot tartalmazó tál, Margit pedig nem Margit, hanem az elnökné őméltósága.

Oktatta Jutkát. «Igy, most én volnék az elnökné» (erre az oldalra gyere) ugy! Na; egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét . . . jól van; mig hetet számolsz, addig eleget vett: eredj tovább! Most ide ülök; gondold, hogy én vagyok a Lechner tanácsosné; az ugy is mindig kétszer vesz, annál ne maradj soká. «Egy kettő, három . . .! «Jézus Mária, elejtette a tálat! A sauce mind a tanácsosné ruhájára dült! Szaladj hamar egy vizes rongyért!»

Jutka rémülten elfutott és ahogy visszajött, kétségbeesetten kezdte dörzsölni a képzelt foltot.

Meg nem állhattam, hogy közbe ne szóljak:

— Te Margit, hisz nem volt azon a könyvön sauce!

Margit fölényes nyugalommal válaszolt:

— Az mindegy. Lehetett volna és Jutkának mindent meg kell próbálni, mert Jutka szamár!!

*

Ezt egy félig nyitott ajtón láttam.

Ketten tartottak főpróbát. Mind a ketten kiskoruak. Az egyik hét, a másik négy éves.

Az «öreg», a Ferkó szólalt meg elébb.

A térdét átkarolta, a homlokát ránczba szedte, a hogy az apjától látta és a teljes rezignáczió hangján mondta: — Gyugyu fel fogunk sülni!

Gyugyu nagyra meresztette a szemeit, a szájacskája sirásra görbült és torkaszakadtából tiltakozott:

— Dudu nem ataj sülni!

— Gyugyu, felsülni annyit tesz, hogy maga nem fog jól «krabulálni» anyusnak holnap.

— Dudu tudda tisz vejszet.

— Igen, de Gyugyu, tudja mikor

a nagypapa születésnapjára «krabuláltunk», akkor is tudtuk a kis verset, de mikor bementünk a szobába és a nagypapa nem ott ült ahol szokott és mink kerestük és elfelejtettük a kis verset és nem «krabuláltunk», hanem bőgtünk! . . .

Gyugyu kötelességének tartotta ismételni. — Ész nem tjabuláltunt, hanem bődtünt.

Ferkó egyszerre csak örömtől ragyogó arczczal ugrott le a székről.

— Meg van!

Gyugyu vakon bizott a bátyja eszméjében, hát ő is örvendezett:

— Med van.

— Tudja Gyugyu, meg kell próbálni, hogy, hogy ha nem ott ül anyuska ahol hittük, elfelejtjük-e a verset és bőgünk-e? Tudja, a kaszni volna anyuska és mink azt hinnénk, hogy anyuska az ablaknál ül, pedig itt állna, jóóó?

— Iden, czuna öjed taszni lesz anuszta és Dudu nem fod bődni. . . No most, begyünnénk; kinyitjuk az ajtót és lépünk igy; egy, kettő, egy, kettő! Na gyüjjön hát!

— Nem düvöt! Dudu nem tud olyan nadot lépni! Dudunat pötty lába van, Fejtónat czuna, öjed lába van! . . .

— Hát akkor, most mondjuk el a kis verset és adjunk a kaszninak naaagy czvikipuszit, jóóó!?

Ezt az eszmét oly kitünőnek találták, hogy egy percz mulva a szekrény tükörlapja tömérdek apró szájnak és ujjacskának a nyomait viselte. Közbe pedig olyan kerekeket kaczagtak, mint a Gyugyu pofácskája. Gyugyu egyszerre mást gondolt.

Taszni czuna, öjed; anuszta szép, Dudu anusztánat ad puszit.

Ferkó osztotta a véleményét, elszaladtak és én nem élvezhettem tovább ezt a főpróbát, pedig igaz gyönyörüségem telt benne.

*

Aznap folyton Mariskára gondoltam és az édes anyjára.

A Mariskára, aki olyan rózsás fiatal, olyan szép. Holnap lesz az esküvője és a szivecskéje ma majd megszakad a boldogságtól! És az édes anyjára, aki olyan halvány, olyan nagyon beteg és akinek a sokat szenvedett szivét is baj fenyegeti.

Elmentem hozzájuk délután és ott is látiam egy próbát.

A mennyasszonyi ruháját próbálta Mariska. A mamája ágyban feküdt. Ahogy ő mondta, csak gyengének, végtelen gyengének érzi magát, különben ma jó napja van, alig köhög és a szemei is csak a boldogságtól égnek olyan különös fényben.

Még a fátyolt is rátettük a Mariska szöszke fejére, hadd lássunk meg mindent, miként lesz holnap.

Aztán a vőlegénynyel karonfogva, oda állítak a beteg ágya elé.

És beszéltek neki mind a ketten össze-vissza.

— Ugye hogy csinosak leszünk? Igy lesz holnap is, meglásd kis anyám, mikor hazajövünk a templomból, tudod drága, akkor már asszony lesz ám a lányod. Emlékszel mennyit mondtad, mikor még egészen kicsi leány voltam, hogy csak az én kis pajtásomhoz adsz feleségül? Mondtad, hogy milyen boldog leszel, mikor majd együtt jövünk haza az oltártól! Látod édes, ugy lesz éppen, ahogy kivántad, igy lesz holnap is, igy térdelünk majd az ágyad elé, igy teszed a fejünkre ezt a drága kezedet és meg fogsz áldani igy . . .

Az az áldás az égbe szállott.

Félig hangosan mondta a beteg, csak köhögött közbe nagyon.

Kifáradt, visszaesett a párnáira; egy kicsit mosolygott is — utoljára.

Elköltözött, csendesen, avval a szelid, fájdalmas mosolylyal az ajakán, ahogy élt.

És én láttam a Mariska rózsás arczát fehérre válni, olyan fehérre, mint a mennyasszonyi ruhája.

És sirni, zokogni kétségbeesetten a mennyasszonyi ruha próbáján . . .

KALÁSZOK KÖZT

Irta BALLA MIKLÓS.

Holdvilágos nyári este; ragyognak a csillagok;
Holdvilágos nyári estén a vetésközt ballagok
Hazatérő nyáj kolompja elhallatszik messzire,
Fészkén nyugvó kis pacsirta felröppen a neszire.

Nyugodj, nyugodj kis pacsirtám, megszokhattad már e zajt,
Hisz a pásztor minden reggel, minden este erre hajt.
Arany kalász zizzenése, s nádasával ott a tó:
Csupa ábránd, csupa nóta, csupa édes altató!...

Beérek a tanyaszélre, — megugatnak a kutyák,
Az udvaron, aklok között esznek ökrök, paripák,
S mig a kocsis, víg nótával, a csikókat eteti:
Felesége, bent a házban, az irnokot öleli . . .

Pásztortüzek, rengő kalász, bűvös hangu kis madár!
Hát még itt is, közletek is akad asszony — csapodár?!
Keresgéltem, kutatgattam, járva-kelve szerteszét
S szivem sejtve, fájón súgja: asszonyhűség — szóbeszéd! . . .

A barát. Arndt Leo rajza.

Legenda a halál angyaláról.

És megtörtént vala, hogy az Örökkévaló Jeruzsálem városát sok bünei mián pestissel sujtá,

2. És a halál angyala végigvonula éjjelenkét a város utczáin, és éles kardot tartott vala a kezében,

3. evvel megérinté a ház ajtait, és amely ajtót megérintette vala, ott meghalának napkeltekor a betegek.

4. És üresek valának a város utczái, és elhagyatvák a vásárok; és az őrök a kapuk alatt tüzet rakának, mulatnak vala és lerészegedének. Igy szólván: «Minek botoljunk meg a hullákon. Akit Isten hiv, feltámad. Tegnap huszan valánk, ma heten vagyunk; mi lészen holnap?»

5. Ebben az utczában, melynek neve Gyehenna vala, lakott egy ledér némber, névleg Thamar, közel a déli kapuhoz; szép vala arczban és jól termett;

6. és haját rózsaszinü szalagokkal fodoritotta, és arczát festé, és arany csattokat és lánczocskákat ametisztből és jaszpizből hordoza.

7. És ablaka mellett virrasztván az éjszakát, közeledék az angyal, hasonlitva egy fekete ruhás férfiura és kezében éles kardott tartott vala.

8. Thamar pedig inte nékie és szóla: «Lépj be, idegen, és pihend az út fáradalmait. Lásd, kamarám diszes és illatos a mirrhától. Kint pedig ólálkodik a pestis és közeledik a halál».

9. És belép vala az angyal a házba. Thamar pedig szóla: «Óh uram, miért hordasz a kezedben meztelen kardot?» És ő felele: «Nincsen megirva: a karddal meg akarlak menteni benneteket?» És ismételten szóla Thamar: «Uram, miért oly fekete a ruhád, miként az éj sötétje?» És ő felele és szóla; «Nincsen megirva: tisztelni akarom a holtakat és gyászolni az élőket?»

10. És leüle az idegen és szóla: «Énekelj egy dalt». És ő úgy cselekedék, miként az idegen parancsolá; kellemes vala Thamar hangja és énekel vala:

11. «Ne mondjátok, barátnőim, Izrael leányai, hogy szép vagyok. Közeledik szeretőm, és szégyellem magam termetém mián; oh, ő meg fog engem vetni. Ékesitsetek gyürükkel, arany ékszerekkel és öltözzetek engem biborselyembe, hogy rajtam nyugodjék tekintete; kenjetek nárduszszal és ambróziával. Jöjj barátom és ne vess meg.

12. Kedves vagy, barátnőm, mint a hajnali napfény és szép, miként a májusi nap. Tedd le ékszereid, kebled szebb, mint az opál, tedd el a csattot, ajkad fénylőbb, mint a rubin. Kezem simitja hajad, és kellemesebb az illata, mint a mirrháé; karom átöleli derekadat, és tested friss, miként a pompás gyümölcs. Fejed kebelemen pihen; lelkem rezeg és szivemet kerüli a szerelemsóvárgás.

13. És miután emigyen énekelt vala, szóla a halál angyala: «Készitsd nyugvóhelyem». És ő elkészité fehér vászonnal és biboros takaróval a nyugvóhelyét. És Thamarnál maradott vala egy óráig a nap kelte előtt, amidőn szél támadt vala és a verebek csiripolni kezdtenek.

14. És szóla Thamarhoz: «Mondd, mi kivánságod vagyon? Lásd, megteszem, amit kivánsz».

15. Thamar pedig felele és szóla: «Nos hát, kivánom, hagyjad abba, a mit kezdettél vala ezen az éjszakán, mielőtt ide belépél». Ő pedig felele: «Asszony, ismersz engem?»

16. A midőn is ő igy válaszola: «Nem láttalak az utczán végighaladni? Ruhád olyan volt, mint a holló szárnya, és kardot, mint a czikkázó fény. Nem vagy te a halál angyala?»

27. A mire a haragtól izgatva igy szóla: «Rajta, legyen, a mint beszéltél. Ámde ne örvendezz, és ne ujjongj nagyon, a miért kifogtál rajtam, ki foglak kerülni. Tudd meg, hogy ismét meg fogsz látni; de nem előbb ám, mint hetven év után. Addig élj és urjad meg életed». Emigyen bünhődött a ledér némber.

Z—t.

A 48-ik gyalogezred jubileuma.

Fényes katonai ünnepet ül Sopron, ahol ma ünneplik a háziezred száz esztendős jubileumát.

Az ezred tulajdonképpen régebbi, mert VI. Károly császár — a magyar történelemben III. — még spanyol király korában mint gárdát alapitotta.

Miután VI. Károly kénytelen volt lemondani a spanyol trónról, a gárda mégis viselte ezt a nevet, s csak később 1798-ban alakitották át sorezreddé.

Első tulajdonosa 1799-től 1809-ig báró Vukassovich Fülöp volt, s az ezred több hadjáratban vett részt.

1809-től Simbicher József báró, 1815-től 1829-ig Radivojevich Pál baró, 1829-től 1845-ig Goliner Alajos báró volt az ezredtulajdonos.

Ekkor, mint 21 éves ifju, Ernő főherczeg, Rainer főherczeg, egykori lombard-velenczei alkirály és Mária savoyai herczegnő fia kapta, aki azóta mindig, tehát több mint ötven éve tulajdonosa a 48-as, vagyis kanizsai gyalogezrednek.

Ernő főherczeg, a jelenlegi ezredtulajdonos, egyike az uralkodóház legrokonszenvesebb tagjainak, s nyájas, szeretetreméltó, igénytelen föllépésével még az absolutistikus időkben is népszerü volt Magyarországon, nevezetesen Budapesten, ahol hosszabb ideig volt hadtestparancsnok.

Mint ilyen, jelen volt 1857 május havában azon a fényes fogadtatáson is, melyben a főváros néhai dicsőült királynénkat részesitette, aki akkor először volt magyar földön.

Ernő főherczeg már 1848-ban, mint önálló csapatvezér működött az Olaszországi hadjáratban, s tanusitott vitézségeért a Lipót-rend nagy keresztjét a hadi ékitményekkel együtt nyerte.

Résztvett az 1866-iki porosz hadjáratban is. A béke után gráczi hadtestparancsnok lett, de miután 1868-ban mint lovassági tábornok számfeletti állományba soroztatott, mindinkább visszavonult a magánéletbe.

A zord évad egy részét rendesen Arcoba tölti, s ott igen népszerü a fürdővendégek közt, de a bécsi társaságban, melynek egykor nagy kedvencze volt, ma már igen ritkán látható.

A 48-iki számu sorezred egyik legnagyobb nevezetessége, hogy abban szolgált Petrovics — Petőfi — Sándor, nemzetünk világhirü dalnoka.

Ezt ő maga is emliti egyik versében, mondván, hogy katona lett, még pedig:

Zöld hajtókás sárga pitykés közlegény.

Petőfi, aki a subordinatiot soha sem türhette, nem volt valami jó katona. Sokat is betegeskedett, s ha *marodi* nem volt, szép irása miatt leginkább az ezred-irodában használták. A világhirü *közlegény* emlékét azonban most már ugyis kegyelettel őrzi a kanizsai ezred, és épen erre a jubileumára készittetett ereklye szekrényében több apróság lesz, a mi a hires költőre vonatkozik.

D'Artagnan

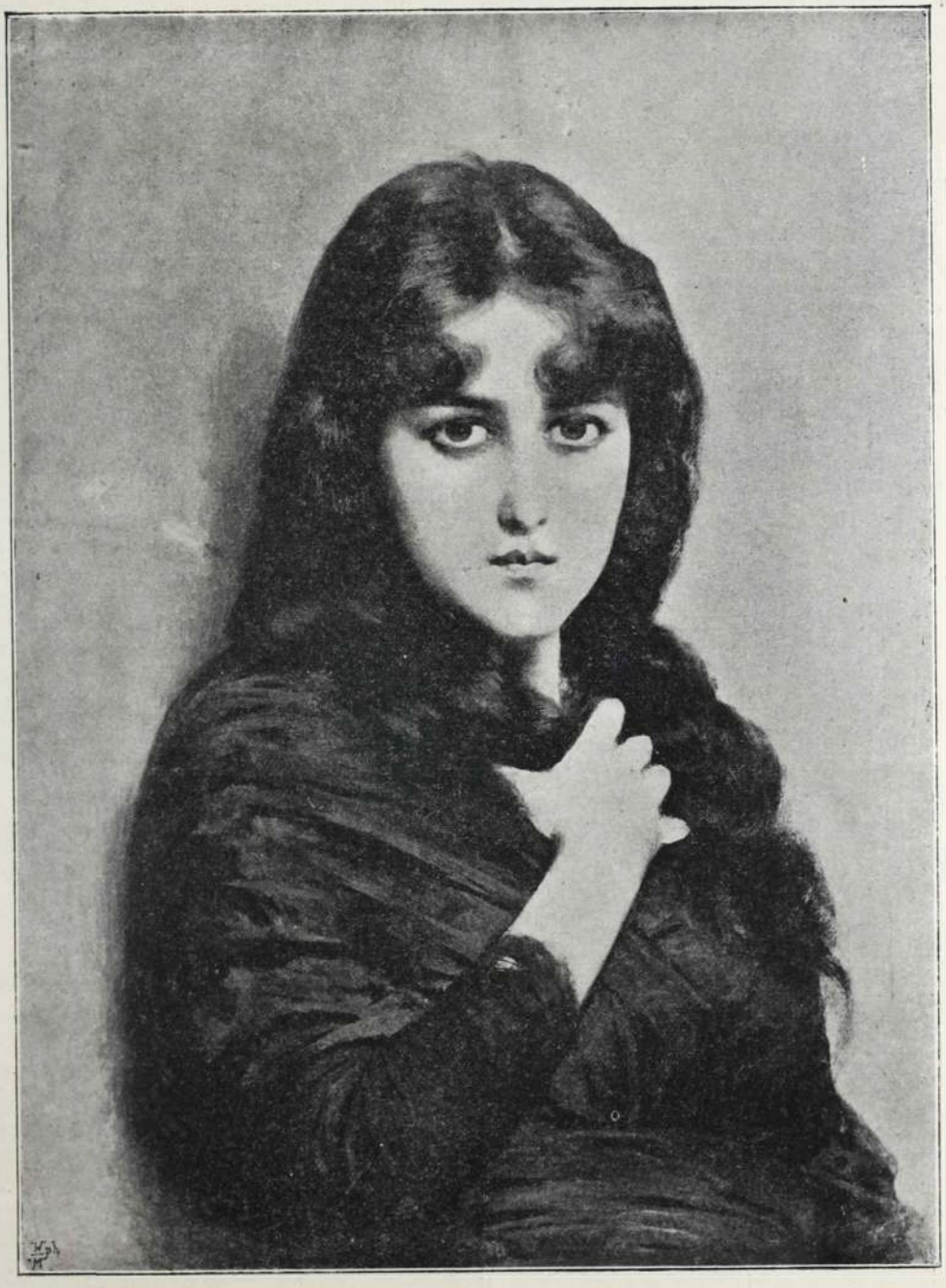

Madonna. Sich festmény e.

Növendékszinészek bemutatói.

Az orsz. szinművészeti akadémia növendékei a mult hóban a «Munkások» és a «Tudós nők», a mult vasárnap pedig a «Frou-frou»-ban léptek a nyilványosság elé. Ez utóbbi választás igen szerencsétlen, mert erőn felüli volt. Bravur-szerepeket adni kezdő tehetségeknek: elhibázott dolog, annál inkább növendékeknek, a kiket még az iskola sablonjai is kötnek. A választás helyessége meglátszott az első előadáson, helytelensége a másodikon. Kifogásunk van még a mult vasárnapi este tulságosan családias szinezete ellen is s tán csupán ez az oka, hogy most nem foglalkozhatunk érdeme szerint *Czikle* Valéria tehetségével. Az első előadáson a legtehetségesebb növendéknek *Barna* Jolánt ismertük meg, a ki eredeti fölfogással, önállóan játszotta Maris szerepét. Mindkét darabban határozott tehetségnek bizonyult *Sebestyén* Géza, akitől sokat várhatunk. Figyelemre méltó volt *Gábor* József és *Magas* Béla is. *dr. sz. i.*

B. A. L. E. K.

Operette 3 felvonásban. Irta: Raymond és Burani. Forditotta: Rákosi Viktor és Makai Emil. Zenéjét szerzette: Hervé. A Magyar Szinház ujdonsága.

«Biztositás Asszonyok Ledérsége Ellen Kölcsönösen» ez az ujdonság tulajdonképeni czime. Piperlin ur ez a B. A. L. E. K.-fogó, aki két hosszu évig áll jót, hogy az asszony nem csalja meg urát. Brilliáns technikával és szertelen jókedvvel irták meg ezt a franczia darabot is, melynek nagy előnyére válik Rákosi és Makai remek forditása is. Hervé zenéje csinos és fülbemászó, Lili és Mamizelle Nitouche szerzőjére azonban nem ismerünk rá. A nagy sikert aratott darab főszerepét *Boross* játszotta: kitünő Piperlin volt. *Ráthonyi* mint ujonnan szerződött tag lépett fel először. Kellemes megjelenéséből mitsem veszitett, művészi kvalitásai azonban nem gyarapodtak. *Rózsahegyi* végre megfelelő szerephez jutott, melyben teljes sikerrel állta meg helyét. *Ledofszky* Gizella mint kikapós menyecske elég kikapós volt. *Somló* Emma is szóhoz jutott végre, sajna csak igénytelen apró szerepben.

h. a.

INNEN-ONNAN

Felpofozom Bánffyt. Ismeretes dolog, hogy az öreg Deák Ferenczneknek nem egy olyan mondása volt, melyben leghivebben jutott kifejezésre az ő nyers, parasztos modora. Az öreg urnak ezt a hibáját azzal mentegették, hogy minden bölcsnek van ilyen extravagans sajátossága, sőt ez a sajátosság éppen a bölcsesség karakteristikonja. Csak most tapasztaljuk, hogy micsoda veszedelmes tételt mondtak ki ezzel az állitással. Mert mióta a parasztosságot a bölcsesség ikertestvérének megtették, az összes «státus férfiak» a parasztos modorban kéjelegnek. Ezt a modort elsajátitani első kötelességüknek ismerik. Hja, *csak* ez a modor sejteti bennök a bölcset.

 # A legujabb melegedő szoba. Jelenetek a téli tárlatról. Vasárnap, déli 12 és délutáni 4 óra között.

Göre Gábor (a jegyszedőhöz) Osztán Katalógust nem adnak ingyen? Mit ér oszt az egész? (Körülnéz az első teremben.) Aszongya a Téli tárlat, hát hun itt a tél?

Egy 32-es káplár. Né' csak Julis; ezt a zöld micsodát meg se nézed?

Julis. No már csak szebb ez a piros füze féle. Az a vén asszony ott, se kutya.

Egy 32-es káplár. Amondó vagyok, hogy fagarast se ér az egész, mikor katonát se pingáltak ide.

Julis. Ne gorombáskodj Andris, hiszen hol tarthatnánk rendes vuzt, ha ide sem engednének ingyen? Hideg van ám odakivel.

Két kiányosan öltözött alak. (Mivel nem találják a falon ama jól ismert köz-mondást: «Gare aux voleurs», bátor léptekkel mérik a termet). Skandalum, ilyen közönség! Az ember ezek közt ráfizetne a zsebmetszésre. Te nézt csak azt a plenért!

A másik. Mi a szöszt?

Az egyik. A plenér, az is festmény. Piktor volt az egyik gazdám onnan tudom azt. Minden plenért két forintjával adogatott el.

Egy füszerkereskedő (nejéhez). Nagyszerü. igazán nagyszerü. Mennyi tájkép! Látod Irma, milyen jó, hogy nem nászutaztunk. Láthattunk-e volna szebb vidékeket?

Irma. De városokat nem látok.

A füszerkereskedő. Városokat nem látsz? Hát veszek neked anzikszkártyákat.

A három esztendős Bandi. Néni téjem, ojat én isz tudot czinálni, mint az a tép.

A néni. Ugyan Bandi, hiszen azt egy művész bácsi festette.

A három esztendös Bandi. Mi jasz művész bácsi?

A néni. A ki engedelmes fiu volt, sokat tanult az iskolában és most is szereti a tanító bácsija.

Nehány gyerek (a szoborteremben fogósdit játszik).

Egy kereskedösegéd (két leányhoz.) Látják Nagysátok, ez itt, mint a katalógus mutatja, pasztel.

A két leány (egyszerre): Mi az a pasztel?

A kereskedősegéd. A pasztel kérem á'san az, a mi a bársonyszövetek közt a selyembársony.

A jegyszedő (csenget). Négy óra, tessenek távozni!

Nehány nagykabát nélküli. Már? Pedig oly jó meleg van itt... Különben gyerünk a keleti pályaudvar indulási oldalára,

A többiek. Helyes, hiszen ott is fütenek.

Schnierer Aladár. A Báthory kávéházban bánatosan üldögélnek a jogászok. Billiárd nem csörög, kártya nem csattog és az izgató esti lapok érintetlenül hevernek az asztalokon. Kinek most billiárd, kinek most kártya? Ki törődik a politikával, akármivel, mikor Schnierer Aladár meghalt? Behunyta örökre azokat a jóságos kék szemeket, amelyekből angyali kedély mosolygott a trémás szigorlóra, hogy attól napoleoni bátorságra kapott a leggólyábbb druckfráter is. Apránkint halt meg szegényke, mint a világ összes jó embere. Először a melle, amelyik telidesteli volt szivvel. Azután a tudománya. Jöttek a nagy kriminologusok, hozta őket a kis Fayer, velök meg nem birkózhatott a régi öregek közül való büntetőjogász. Azután jött a rettenetes eszü Pikler: agyonverte az észjogot. A diákok elmaradoztak, az uj tudomány felé húzódtak, a régit nem hallgatta senki. De az öreg azért csak prelegált, ha senki, senki se hallgatta, akkor is prelegált. Maga se igen hitte már, amit tanitott, nem is kivánta, hogy tudja valaki. Maga felelt meg minden kérdésre, a vizsgázónak csak a fejét kellett rábólongatni, ha meg épen valami lelkesen helyeselt, akkor «egyhangu»-ra számithatott. Cserébe aztán kapott tiszteletet, szeretetet, amivel a szigoruságban versenyző társai bizon nem dicsekedhetnek. «Schnierer papa» volt a neve az alma mater népes familiájában és ha köpenyegébe burkolózva végig ment a folyosón, lekapta süvegét még a filozopter is. Most aztán végképen meghalt a jó Schnierer papa és magával vitte sok-sok ezer jogász gyerek rózsás ábrándjait, amely erőt öntött a gyöngébe, hitet a csüggedőbe: a reménységet, hogy talán mégis Schniererhez kerülünk.

Mint legnagyobb, legszolidabb és produktióképes műtermet hölgyfüzőkben ajánljuk a **Miederhaus Ign. Klein, Wien** czéget. Alapittatott 1875-ben. Diszárjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Irodalom.

Rajongás lesz a czime annak a verses kötetnek, mely *Dura* Mátétól az év végén fog megjelenni. A kötet ára két korona lesz. Az előfizetési pénzek szerző lakására: Erzsébet-tér 2-ik szám alá küldendők.

Beniczkyné Gira Iréntől, a jól ismert nevü zeneszerzőnőtől *Nokturne* czim alatt ismét egy rendkivül érdekes és kiváló zenei tehetségre valló kompoziczió jelent meg a bécsi Jungmann és Lerch czég kiadásában. A mostani szerzemény méltán csatlakozik azokhoz

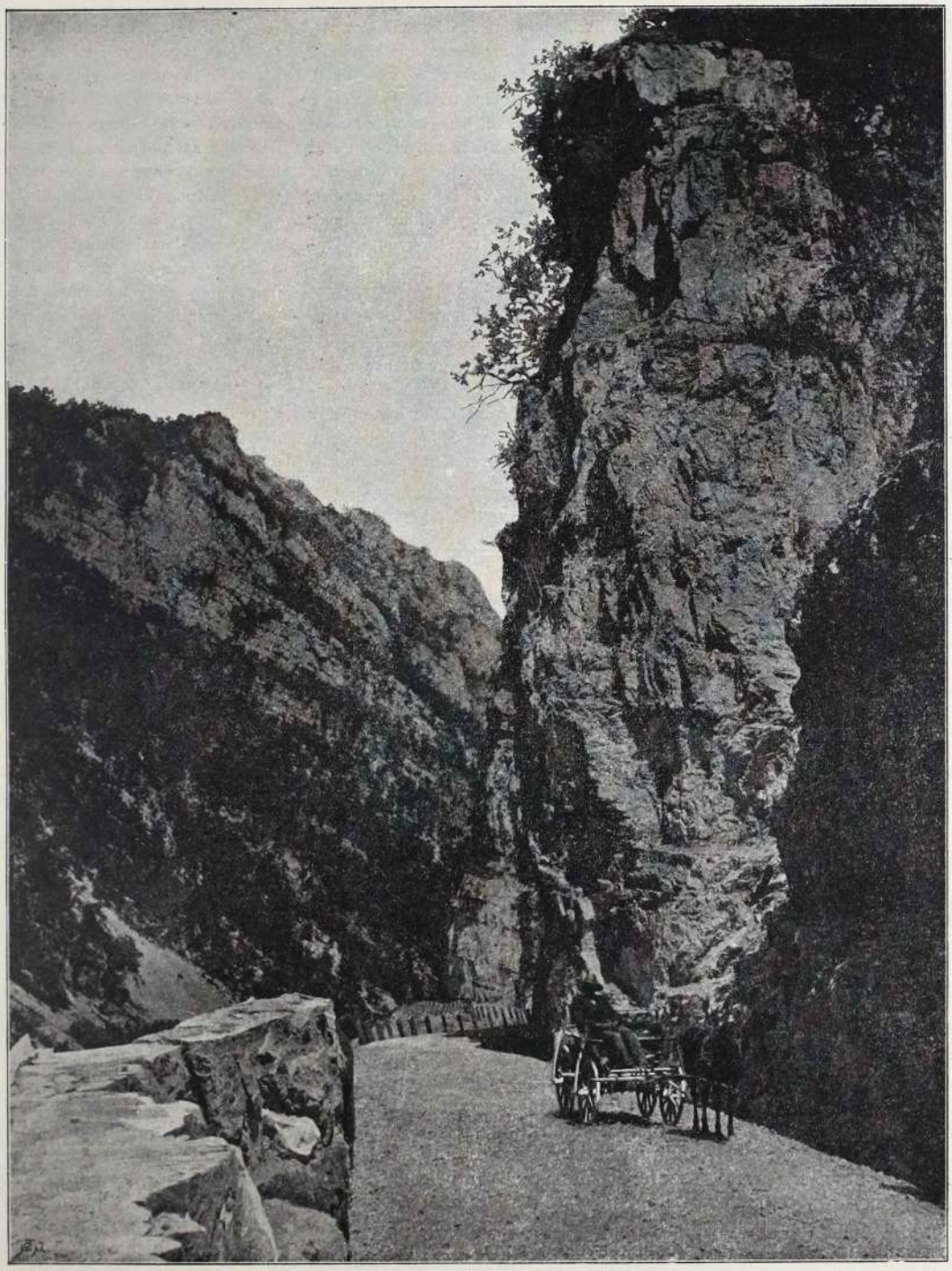

Sziklahasadék a Vöröstoronynál. Eredeti felvétel.

az előbbeni munkákhoz, melyek Beniczkyné Gira Irén nevét oly ismertté tették a zenekedvelő közönség előtt. Az érdekes művésznő egyébként a tél folyamán önálló hangversenyeket fog rendezni fővárosunkban, s igy a közönségnek alkalma lesz a kiváló művésznő saját zeneszerzeményének interpretálásában gyönyörködni.

Magyar Iparművészet. Ennek az igazán hézagott pótló szaklapnak most jelent *Fittler* Kamill és *Györgyi* Kálmán szerkesztésében a 9-ik száma, mely hüségesen tanuskodik arról a nagy szeretetről és szakismeretről, melylyel e lap szerkesztői a magyar iparművészet fejlesztésén és népszerüsitésén fáradoznak. A lap szakközleményeinek és illusztrációinak meg vannak mindazon kellékei, melyekkel idővel a művészi izlést nálunk magas nivóra fogják emelhetni.

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Jobbakat kérünk. A második nagyon szépen indul, de egy banális közhelylyel végződik. Javitson rajta.

Plebejus. Sorait köszönettel félre tettük, mert művészeti bajainkat csak azzal az orvossággal szeretjük gyógyitani, melyet a magunk konyhájában főzünk. Megnyugtatására azonban megjegyezzük, hogy az a lárma, mely a Royal-kávéház tájáról hallatszik, legkevésbbé se zavar munkánkban; hiszen ön jól tudja, hogy mióta Pytagoras felállitotta hires tételét a derékszögü háromszögről s hálából az isteneknek 100 ökröt feláldozott, azóta az ökrök mindig ágaskodnak, orditanak, ha neszét veszik valamely uj elméletnek.

B. L. Mi panaszkodni való van azon, hogy a költő halála után annak kalapját a muzeumban helyezték el s most ott mutogatják? De ha ez a csekélység annyira elkeseriti önt, mit fog akkor érezni, ha nem csupán a kalapot, hanem a *költőt* is a muzeumban fogják mutogatni. Mert higyje el, hogy vannak ám nálunk költők, akik erre nagyon is rászolgáltak.

Szerkesztő: Basch Árpád.

Nem ismételhetjük elég gyakran e jóakaratu tanácsot: «Asszonyok, forditsatok gondot arczbőrötök ápolására!» Egy igazán szép arcz annyi, mint hatalom és gazdagság. A szép nő lábainál ott hever a világ. «De miben áll az arczbőr észszerü ápolása?» Sokszor halljuk e kérdést. Nos hát abban, hogy nem ülünk fel a sarlatánoknak, hanem oly szereket használunk, melyek tudományos vizsgálatok tanusága szerint az egészségnek nem ártalmassak és az arczbőrt üdévé teszik. Mert a jó szerek az arczbőr rugékonyságát megóvják, a minek természetes következménye, hogy az arczbőr rancznélküli, sima marad. De egy ily arcz, ha nem tiszta, ha szeplős, májfoltos, anyajegyes, stb. nem szép. Hogy szép legyen, erre szolgálnak a nevezett szerek. Sokan nevetve csóválják majd fejüket, mondván: «Ez lehetetlenség!» No hát e kétkedőknek azt feleljük, tessék megnézni Schaffer Rózát, aki nagymama, s mégis oly kedves és kellemes kinézésü, mintha menyasszony volna. És ezt csak az «Eau Poudre» és Creme Ravissante»-jainak köszönheti. De nem csak ő, hanem ezer meg ezer köszönő levél bizonyitja, mily nagyra becsülik a bel- és külföldön szereit. Ne mulaszsza el asszony, e szereket kipróbálni!

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek

Az uri nő öltözködésének művészete.

Mindnyájan — ugy nők, mint férfiak — találkoztunk már olyan előkelő hölgygyel, a kinek megjelenése daczára annak, hogy személyesen, nem ismertük, az első pillanatban meghóditott, elbűvölt. És ilyenkor mi természetesebb annál, mint kutatni azt az okot, mely e csodálatos hatás titkát képezi.

Szelleme, műveltsége, lelke ismeretlen előttünk és igy talán szépségében rejlik vonzó ereje? Nem, abban sem, mert ha őszinték vagyunk önmagunkkal szemben, be kell vallanunk, hogy láttunk már szebb nőt is, nem egyet, de sokat is, a kik daczára szépségüknek, még sem gyakorolták reánk azt a varázslatos hatást, mint a mi ismeretlen uri hölgyünk. Mi lehet tehát a titok? E nagy kérdésre olyan egyszerü a felelet: toilettejében, művészi öltözködésében van az a nagy hatalom, mely minket csodálóivá tett.

A művészi öltözködés számot vet a divattal, de bizonyos önálló kritikát is gyakorol felette. A szalon comme il faut hölgye a divatot éber figyelemmel kiséri, a szabás, forma, kelmék változó szine, a diszitések anyaga és módja, valamint az arrangement ezer meg ezer variatiója napokon, sőt heteken át állandóan foglalkoztatja. És ilyenkor első sorban tekintettel van saját magára, soha meg nem feledkezik, még egy pillanatra sem arczának vonalairól, szemének, hajának szinéről és termetének alakulásáról. Ez az önismeret az az alap, a melyen meg szokta birálni a saisonok rendkivül dús és választékos ujdonságait.

Elfogadja a termetének megfelelő aljat, derekat, itt-ott módositja, vagy egészen meg is változtatja a diszités anyagát és rajzát, arczához, szemének szinéhez képest választ kelmét és befejezi azzal az öltönydarabbal, a melyet igen sokszor el szoktak hanyagolni, pedig rendkivül fontos szerepet játszik az öltözködésnél: a kalappal.

Igy támadnak, ezen az uton keletkeznek azok a ruhák, a melyek teljesen érvényre juttatják viselőjének minden előnyét, a szinek kellemet sugárzanak és növelik a megjelenés báját, a szabásban a termet minden hajlékonysága érvényesül, végül pedig — a mi nagyon kiváló érdeme még az igy megalkotott toilette-nek — hordozójának bármily mozdulatánál plasztikus, nyugodt és harmonikusan előkelő képet, silhouette-t ad. Szóval a hatás titka az uri nő és toilette-je között fennálló *összhang* és ezt az összhangot belevinni, belelehelni a ruhákba az a tehetség, amit az *öltözködés művészetének* nevezünk.

De ez a művészet nem adatott mindenkinek. Finom, disztingvált izlés, előkelő érzék, Páris, London szalonjainak, Biarritz és Nizza társadalmi életének tanulmányozása adja meg azt az itélőképességet, a melylyel a női toilette-k számtalan kérdésében tanácsokat adhatunk.

Azon uri nők, kik nem elégszenek meg a legujabb divatú ruhák viselésével, hanem azt a jogos kivánságékat is teljesitve óhajtják látni, hogy toilette-jük egész lényük és megjelenésük legharmonikusabb kifejezője is legyen: bizalommal fordulhatnak A. Legrand szalonjába, ahol a tulajdonosnőben előkelően iskolázott európai izlésü, lelkiismeretes és őszinte tanácsadót fognak nyerni, a ki a saison számtalan divatkérdésében szakavatott, részletes utbaigazitással szolgál.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Igen, egyszerű volt, mert az a hitvány, rossz selyem szövet sokba nem kerülhetett; de hogy izléses lett volna, ezt nem sokan mondták.

— Véleményem szerint az volt, — viszonzá szárazon Gérard.

Ah! kiálta bosszúsan Georgette, azután mindjobban felingerlődve folytatta: Miután, Ön, az ő jó barátjai közé tartozik, sziveskedjék neki tanácsolni, hogy máskor ne rakjon vállaira pillangókat.

— Attól ugyan őrizkedni fogok. Laheyrard kisasszony párisi létére, nem szorult izlés dolgában senki tanácsára.

— De azért sokkal coquettebb, semhogy egy ily rongyot, mely mindenki figyelmét magára vonja, nélkülözni tudna öltözékén.

A harcz tehát megkezdődött. A keserű szemrehányások nyílként röpködtek. A kert alatt folyó patak zúgása is, mintha növekedett volna, alkalmazkodni akarván a veszekedés izgatott hangjához.

— Sokkal szebb, — viszonzotta Gérard, semhogy reá szorulna arra, hogy coquette legyen.

— Milyen hévvel védelmezi! — kiáltá gunyosan Grandfief kisasszony, kinek a féltékenység most először adta talán a szellemesség fegyverét kezébe.

«Ön nagyon odaadó barát»! . . .

— Laheyrard kisasszony nem mondhatná ugyanazt barátnéiról.

— Ez a szemrehányás nem illethet engem, miután Laheyrard kisasszony nem tartozik barátnéim közzé. Hál' Istennek, jobban meg tudom válogatni barátnéimat.

— Mindenki avval barátkozik, akivel akar, ami engemet illet, én kedvelem őt s nem türöm, hogy jelenlétemben bántsák őt. . . Evvel aztán csordultig tölt meg a keserűség pohara. Georgette felkelt. szemeiben a harag tüze villogott, orrczimpái kitágultak.

— S ezt nékem mondja, nékem, ah ez sok! A harag elfojtotta szavait, és a nők utolsó menedékéhez folyamodván, sirni kezdett. Grandfief asszony, ki folyton hallgatódzott, hirtelen megjelent az ajtóban.

Uram, ez nem tisztességes emberhez méltó magaviselet, sajnálom, hogy házamba engedtem Önt. . . .

— Asszonyom, — mondá Gérard, kalapja után nyulva és magát meghajtva. iparkodni fogok, hogy a jövőben ne adjak Önnek ilyen sajnálkozásra okot.

A vitában egészen felhevült Gérard, szabadon, nagy megkönnyebüléssel szivta magába a külső langyos levegőt s gyors léptekkel sietett a felső város felé.

Mialatt Gérard végrehajtotta államcsinyját, Finoël, ki irodájában nem lelte helyét, eltökélte magát, hogy ellátogat Laheyrardékhoz.

Csak ugy nagyjából hallott egyetmást a bálról, Reine ugyanis a bál óta nem volt még otthon, mivel a kastélyban marasztották, hogy mindent rendbe hozni segitsen és ott is hált.

A felső város felé haladva, nagy dolgokat forgatott fejében a kis púpos; mozgékony arcza, a rendesnél sápadtab szine és rohamos gyorsaságú járása, elárulták lázas nyugtalanságát. Mielőtt a ház küszöbét átlépte volna, megállott a lépcső fokain, megtörölte izzadt homlokát. A mint belépett a kapun az udvarba, olyan látványosság tárult szemei elé a kertben, hol egy baraczkfa alatt összegyült az egész család, mely lecsillapitotta háborgó idegeit. Katlanra helyezve füstölgött egy forró baraczkizzel telt, vörös réz üst; arany-sárga baraczkok voltak kosarakban felhalmozva és Laheyrard asszony miután magjuktól elválasztotta, nagy cserép tálakba helyezte el őket, melyekből az érett és ütődött gyümölcsök étvágygerjesztő illatta áradt szét.

Jobbról és balról az összemajszolt arczu Tonton és Benjámin állottak, sóvár szemekkel kisérvén ezen előkészületeket, nagyokat kaczagván időnként. Heléne, mellét eltakaró hófehér kötényben, könyökig feltűrt ujakkal állott az üst mellett, melynek tartalmát egy nagy fakanállal keverte, időnként kimeritvén belőle, hogy annak sürüségéről meggyőződjék s aztán visszabocsátotta, miközben a nap fényesen csillogtatta a syrup gyöngyöző cseppjeit. Amint észrevette Finoëlt, oda kiálltott neki:

— Jöjjön, nézze meg a befőzés nagy munkáját, s aztán mondja meg, hogy nem vagyok jó háziasszony; hát mondja, látott-e már jobban elfoglalt háziasszonyt?

A katlan melege rózsaszinűre festette arczát és homlokát; szemei nevettek és egész lénye igazi belső örömet, boldogságot lehelt. Francelin elégedetlen arczczal tekintett Laheyrard asszonyra és a gyermekekre; arra számitott, hogy egyedül beszélhet Heléne-vel műtermében; ebbeli csalódása csak növelte eddigi nyugtalankodását. Ideges fürgeséggel jártkelt a katlan körül, anélkül, hogy a gyermekek csintalankodó kérdéseire válaszolt volna és ajkain keserű ránczok mutatkoztak, midőn apró árnyékának idegenszerű körvonalait szemlélte az udvar fövenyén.

— Jól mulatott a bálon? — kérdé végre Helénetől.

— Felségesen! — válaszolá Heléne, miközben egész tál baraczkot öntött a forró syrupba és azt kavarta.

A levegőt a baraczk édes, inycsiklandó illata árasztotta el, melyet a gyermekek kitágult orrlyukakkal szivtak magukba.

— Milyen pompás illat, — kiáltott fel Heléne, az embernek szinte kedve kerekednék a levegőt is kenyérre kenni és megenni, ugy megtelt evvel a balzsamos illattal. . . . . Apropos, kerestem Önt mindenütt Grandfief-ék estélyén, miért nem jött el?

— Nem volt lehetséges, — válaszolt Finoël elpirulva. Heléne-el szemben nem restelte volna a valót megmondani, de Laheyrard asszony

és a gyermekek előtt nem akarta magát megalázni. Lesütötte szemét és zavart arczczal folytatta sétáját. Homályos válasza nem elégitette ki Heléne-t, ki néha reája pillantott és pirulásából kitalálta elmaradásának valódi okát. Mikor a syrup kellő módon befőtt, a réz üstöt tartalmával együtt a lépcsőre tétette és Finoëlnek intett:

— Jöjjön az atelierbe, uj zenedarabokat mutatok Önnek.

Mikor egyedül voltak, kérdő tekintetett vetett a fiatal emberre:

— Önnek valami fontosabb mondani valója van? kezdé.

— Igen, — válaszolá halkan a pupos. Azután két-háromszor fel és lejárt s folytatta:

— Nem tudom emlékszik-e még két hét előtti beszélgetésünkre, itt e helyben folytatott beszélgetésünkre? . . . Ön azt emlegette, hogy elhagyja Juvigny-t és tanitónőnek megy, de megigérte nekem, hogy végleg nem határoz, mig az ügyet velem meg nem beszéli. . . . . Még mindég szándékában van elutazni?

— Nem tudom, — válaszolá elvörösödve Heléne, megvallom, hogy azóta aliggondoltam erre. . . . Talán tud valami előnyös állást?

— Nem, hanem e két hét leforgása alatt én is eltökéltem magam egy fontos lépésre; állásom megszilárdult, fizetésemet emelték s házasodni akarok.

Hirtelen megállott, midőn Heléne szemeiben a meglepetés kifejezését vélte észrevenni.

— Ez meglepi Önt, ugy-e bár és méltán, mert szerencsétlen testalkatom mellett talán idegenszerűnek tetszik ötletem?!

— Juvigny fiatal leányai, kik a külső után mennek, talán a szemembe nevetnének, ha ily szándékkal fordulnék hozzájuk. De nem is közülök akarok választani. Azon nőnek, kiről én ábrándozom, nem szabad ilyen léha, felületes észjárással gondolkoznia; szellemes tekintetének át kell hatolnia visszatetsző testhüvelyemen, hogy ott belől megtalálja azon igazi tulajdonságokat, melyek valóban férfivá teszik a férfit Én ambitiosus vagyok, szellemi és jellembeli tulajdonságaim magasabb polczra törekednek s van hozzá való szivós akaratom, hogy czélomat elérhessem. Ime, ezzel biztositanám azon nőnek boldogságát, ki hajlandó lenne kérésemet meghallgatni.

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25 frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25 „**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30 „**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35 „**	**55 „**
Téli kabát	**30 „**	**75 „**

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,

Muzeum-körút 39. szám.

A Ninon pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

Alapittatott 1835-ben. **PARFUMERIE NINON** Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, atörténelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a világhirü «NINON» pipere- és szépitőszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártalanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőrtka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőcscsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára darabonkint 40 kr.**

Melyik a legjobb rizspor?» E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-arczport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. Kapható 3 szinben. **Ára 1 doboznak 1 frt.**

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen, valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága ellen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E világhirü **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár, Belváros Szti-György-tér 2. szám** (a szemináriumi templom mellett) **kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értéktelen hamisitványoktól.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek" csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és az ország minden nagyobb gyógyszertárában.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

ÉN CSILLAG ANNA,

kinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják **hajkihullás** ellen, a **hajnövés** elősegitésére és a **hajbör erősbitésére**, uraknál elősegiti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után úgy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömöttséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye:

1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése vagy póstautánvéttel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien I., Seilergasse 7.

Csillag Anna asszonynak.
Küldjön postafordultával 6 köcsög hajkenőcsöt. **Auersperg grófnő**, Grácz.

Csillag Anna asszonynak.
Hires hajkenőcséből küldjön egy tégelylyel. **Pallavicini őrgróf.**

Küldjön ismételten egy tégelylyel kitünő hajkenőcséből.
Carolath herczegnő.

Csillag Anna asszonynak
Legyen szives küldjön kitünő hajkenőcséből használati utasitással együtt két tégelylyel utányét mellett.
Auersperg herczegnő
Slavina, Csehország.

Csillag Anna asszonynak, Bécs
A küldött hajkenőcs kitünő szolgálatot tett és örvendek, hogy oly rövid használat után oly előnyös hatással volt. Ajánlani fogom barátaimnak és ismerőseimnek.
Sandrok,
a Burgszinház tagja.

KESSLER-féle

Magda-Hajkenőcs

dermatologiai-terapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsönél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincze Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székes Fehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

Welszi Bárd

BORU

czimü verses kötetét 1 forint helyett 70 krajczáros kedvezmény árban rendelhetik meg a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» előfizetői e lap kiadóhivatalában.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Hirdetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salatához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. A **legfinomabb diszitett porczellánból**.

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

Schönfeld József

épület- és műlakatos

Budapest, VI., Révay-utcza 12.

(a m. k. Opera mellett.)

Elvállal mindennemü épületmunkákat, házak jókarban tartását csekély általány-összeg mellett. Takaréktűzhelyek készitését s javitását. Javitások eszközöltetnek.

—— Költségvetések dijtalanul ——

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. SZ.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzácziós hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 deczember 18. 51. szám

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTŐ
BASCH ÁRPÁD

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCZA 13.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes ideg- (álmatlanság, fejfájás) és bőrbajokat,

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek; végre szakszerü tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskréczió.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Diskrét betegségek ellen.

„Ideg-betegségek"

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint **bármily nagyfoku** gyengeségi állapotok ellen **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánlható**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉT

Bpest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkotó «Kataphorese» gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig

Levelekre dijmentesen válaszolnak.

Külön váró- és gyógytermek, külön be és kimenet.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem kimélték meg egy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát, egész készletét — a munkadij csekély megtérítése mellett — elajándékozni. En vagyok felhatalmazva, ezen megbizás eszközölni. En tehat minden embernek adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán **6 frt 60 kr.** megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
6 drb amerikai szab. ezüst kés pallo
3 drb amerikai szab. ezüst gyümölcs kés,
3 drb amerikai szak. ezüst gyümölcs velle
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartot,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

56 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56** tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***tiszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

karácsonyi és ujévi ajándék

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19 P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi.

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményi megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáad, 1868 szeptember 1 Cholek-Gudursen gró

A mintákkal igen meg vagyokel égedve kerek egy egész gyüjteményt
Sopron. Marschal báróné.

AMERIK. PATENT

VII. ÉVFOLYAM 51. SZÁM 1898 DECZEMBER 18.

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

NEMZETI SZALON.

— deczember.

Évtizedek óta a magyar festőművészek valóságos maitress-ei voltak az államnak, s mint ilyenek pompásan megfeleltek hivatásuknak. Megfeleltek, mert ez a hivatás a világ legkönnyebb mesterségei közé tartozik. Nem kell egyebet tenni, mint fényesen felöltözködni s várni, mig megjön a mecenás, ki az asztalra szórja aranyait. Könnyü foglalkozás, ugy-e bár? Nos, ennyiből állt a mi festőművészeink foglalkozása is. Évenként egyszerkétszer fényesen kiöltözködtek, bemutatták magukat, öttől tiz méterig terjedő képrámákban s várták a mecenást, az állam látogatását, hogy képeiket megvásárolja. S az állam, mint aféle tehetős Don Juan, megérkezett a pontos időben, lerótta látogatását minden téli és tavaszi képtárlat alkalmával s leszurta hűségesen aranyait a maitresse asztalára.

De az állam ezt a kötelességét csak egy-két művész iránt róhatta le évenként. A többinek várakozni kellett, mig ebben a támogatási turnusban rájok kerül a sor. Évekig várakoztak, évekig a várakozás volt a foglalkozásuk. Egy kevés malicziával azt mondhatnók, hogy a piktura nem különbözött azon alakok foglalkozásától, kik minden napfogyatkozáskor bekormozott üveglemezeket árulgatnak az utczán. Bizony, soványan tejelő megélhetési forrás ez is, amaz is. S hogy sokaknak felkopott az álla, nem csodálkozunk rajta. De az már bámulatba ejt, hogy nélkülözéseik közepett egyikök se gondolt soha arra, hogy ezeket az állapotokat megváltoztassák. Pedig ha gondolkoztak volna rajta, könnyü lett volna megtalálni annak a nyitját, hogy miképpen lehetne a művészetet oly alapon tovább fejleszteni, hogy az egyfelől megadja a mindennapi kenyeret, másfelől meg lehetővé tegye, hogy a művész oly alkotásokat is létesitsen, melyek nem csupán a gyomrot, de a művészi ambicziót is betöltik és kielégitik. Eddig csupán az egyiknek dolgoztak, s hogy ez nem a gyomor volt, azt hangosan illusztrálja az az örökös egyhangu panasz, hogy a magyar művész sorsa a nyomoruság.

Hol a hiba? Hogy erre világosan rámutathassunk, az analógiához kell nyulnunk. Az állam háztartása szükségleteinek fedezését nem a magasan megadózott hitbizományokból meriti, jövedelmének legnagyobb részét nem a nagybirtokosok, nagykereskedők, mágnások és főpapok által fizetett közvetlen adók, hanem a nép zöme, a polgári osztály által fizetett indirekt fogyasztási adók képezik. Tehát a nép táplálja és tartja fenn az állami gépezetet. Az egészséges fejlődés csakis ezen az alapon válik lehetővé. Nos, a mi művészetünknek az a megölője, hogy nem a népre, hanem a meczenásokra, a nagy urakra támaszkodik, ezek számára dolgozik, minden tápláló erejét néhány szeszélyes arisztokrata vásárlási kedvéből akarjk meriteni. A Műcsarnok tárlatain öles képekkel mutatják be művészeink erejüket s ezek a képek ugy méretük, mint magasra szabott áruknál fogva csakis az olyan művásárló jószivüségére apellálnak, kit az ur isten e czélra külön szalónnal és külön Wertheim-szekrénynyel megáldott. A polgári osztályt egyszerüen kirekesztették a vásárlások birodalmából. S ez a rendszer megbosszulta magát a művészek és a művészet rovására egyaránt. Az egynehány meczenásnak vagy megcsappant a vásárlási kedve, vagy már megtelt a szalonja. A nagy vásznak java része tehát megvásárolatlan maradt s a művész felcsapott a saját meczenásának: a maga műtermét diszitette képeivel s gyönyörködött azok szépségeiben. Hogy műélvezete teljes legyen, a jó isten modern szokás szerint zenét is adott melléje: hallgathatta éhes gyomra melódikus korgását. S mert élni mégis csak kell, bizony sok olyan holmi került a zsibvásárra, amitől a művész nem örömest vált meg. Ezek az érzékeny válási jelenetek nagyon gyakran ismétlődtek s nem merő vicz az az utczai párbeszéd, hol két művész találkozván, az egyik azt kérdi a kollégájától:

— Hogy vagy, testvér?

— Nagyon rosszul. Nincs mit felvenni.

— E' még nem baj. De nekem már nincs mit levetni.

A sanyaru viszonyok azután lelohasztották a legtöbb művészben az ambicziót, kiölték munkakedvét s bekövetkezett az az állapot, melynek most tanui vagyunk: a művészeti stagnálás.

Művészeti életünk fejlődésében uj perspektivát nyit meg a *Nemzeti Szalon*. *Hock* János, a *Nemzeti Szalon* egyik legagilisebb vezetője felismerte

a kört, mely művészetünk gyökerein rágódik, ő szélesebb alapra épitette annak a művészeti iránynak a templomát, melytől a magyar képzőművészet fellendülését joggal várhatjuk. Lehetővé tette a nagy polgári osztálynak, hogy nem csupán a husz krajczár belépő dijjal, hanem a kiállitott képek *megvételével* lenditsen a magyar művészet szomoru sorsán. A most megnyilt Nemzeti Szalon nem a nagy vásznak tárhaza, nem az orrfintoritó meczenások kirándulási helye, hanem az egyszerü szalonok számára készült festmények kiállitása, mely egyedül van hivatva arra, hogy a művészetnek a legszélesebb néprétegekben barátokat és pártolókat szerezzen s a művészeknek mindennapi kenyeret biztositson. S első sorban erre van szüksége ugy a művésznek mint a művészetnek, melyet igazi alkotásokkal a művész csak akkor gazdagithat, ha a mindennapi anyagi gondok alól felszabaditjuk őt.

A Nemzeti Szalon hathatós eszköznek fog bizonyulni erre, mert módot nyujt a művésznek arra, hogy munkáira, melyek talán csak néhány órát, vagy napot vettek igénybe, vevőt kapjon, s ez által biztositsa megélhetését arra az időre, mely alatt nagyobb munkáján dolgozik. Ez a gyomor- és ambiczió-kérdés helyes megoldása.

A magunk részéről a legnagyobb elismeréssel adózunk ennek a rendszernek, s hisszük, hogy előbb-utóbb létre jön az a kontaktus művész és közönség között, mely a nyugoti államok művészetét oly magas fokra emelte. Hisszük és reméljük, mert a most megnyilt Nemzeti Szalon képei oly szép qualitásuak, hogy bármely tárlaton csak elismerést aratnának. S ha figyelembe vesszük, hogy e kvalitás mellett is nagy gondja volt a Nemzeti Szalon vezetőségének arra, hogy az árakat minél olcsóbbá tegye, nem kételkedhetünk abban, hogy az a száz festmény, melylyel mintegy negyven művész szerepel a tárlaton, jó részben megtalálja a maga vevőjét, s további munkálkodásra ösztökéli majd művészeinket, mert hiszen lesz egy oly piaczuk, mely minden második, vagy harmadik hónapban értékesiteni fogják munkáikat Tessék tehát dolgozni, s a maitressek kényelmes szerepéről lemondani.

Dolgozni?! Sokan vannak ők, kik előtt ez a szó már idegenszerűen hangzik. Rég nem hallották, elfelejtették, leszoktak róla, s most rájuk nézve egy uj állapot bekövetkezését jelenti. «Tessék dolgozni,» ezt felelik ezután az éhezőknek. Dolgozni? Az uj állapotok első érzete mindig kellemetlen. Talán ezt a kellemetlenséget akarták kikerülni azok a nagy, vezető művészek, kik az utóbbi hetekben oly erősen agitáltak a Nemzeti Szalon ellen. Sorra járták azokat, kikről megszimatolták, hogy a Szalon részére képeket küldenek, s minden elokvencziájukat, furfangjukat felhasználták, hogy erről a szándékukról lebeszéljék őket. Értjük ezt a taktikát. A maitressnek is legfőbb ideálja a maitress, ki a *munkája után* élő nőben egy megtestesült szemrehányást lát, mely szemére lobbantja az ő léhaságát, s rászabaditja azt a lelkifordulást, hogy bizony szebb, nemesebb cselekedet volna, ha ő is a munkája után élne meg. S ez a hang fáj, nagyon fáj.

V. B.

Megváltás*

Oh, mult idő be könnyü álmad!
A legkisebb nesz föliaszt.
Biztos hantok hiába zárnak,
Sírbörtön téged nem maraszt.

És testet ölt az éji neszre
Az elmosódó tünde kép;
A mult időnek minden percze,
Mint élő lény elömbe lép.

És ujra fáj a régi bánat,
A régi seb mind fölszakad;
Az elmult időből is bú támad,
Hogy olyan tünő, hervatag.

A jelenést hiába futnám,
Sarkamba fűződik merőn.
Ez elriasztni még se tudnám,
Bá hogy feszíteném erőm.

De mégis hogyha drága képed,
Kedves leányka megjelen.
Elűzi az ijesztő rémet,
Fakad e szivbe szerelem.

Oh, jól tudom, felejtve volna
Örökre multam, a borus.
Ha alakod reám hajolna,
Fejed, a myrtuskoszorus!

Vargányi Gyula.

* Mutatvány a jövő év elején megjelenendő kötetből.

A HALÁL.

Irta: SZABÓ SÁNDOR.

Szegény Ferike! Még csak öt éves volt és már meghalt. Még beteg sem volt. Ugy halt meg egyszerre, álmában. Az orvos csak a fejét rázta. Nem tudta megérteni az esetet. A vén cseléd az már többet tudott:

— Elakadt a lélekzete szegénynek, — mondogatta a szomszédban, mikor az esetet jelentette.

Az anyja, az meg csak sirt-ritt, a haját tépte és levetette magát a gyermekágyra, a hol a kis halott feküdt. És egyre sopánkodott, jajgatott:

— En Istenem, miért vetted el tőlem? Hiszen olyan egészséges volt! Olyan erős volt! Olyan jó volt! Mért kellett meghalnia? . . .

Ott hagyták a szegény asszonyt az ágyon elnyujtva. Nem tudott neki válaszolni, senki.

Csak engem bántott a dolog. És bánt még most is. Mert én tudom, miért halt meg és hogyan halt meg a kis Ferike, a kinek olyan mosolygós volt a szeme, mint a tavaszi égbolt és olyan üde a hangja, hogy egymaga fellármázta az egész házat. Szegényke nem fog többet orditozni az ablakom alatt és nem fogja többé az ablaküveghez szoritani fitos orrát, mosolygós arczát, a hogy szokása volt, valahányszor látta, hogy itthon vagyok és dolgozom. Pedig még most is itt állhatna előttem és csacsoghatna, olyan jókedvüen, a hogy csak ő tudott — meg a többi gyerek. Itt ugrándozhatna, orditozhatna, ha olyan ostobául el nem jár a keze a vén kaszásnak.

Bizony csak a keze járt el. Akárki mit mond, én tudom, miért halt meg a kis Ferike. És ez bánt kegyetlenül.

*

Szokásom ellenére egyszer csak felébredtem éjnek idején. Szokásom ellenére, mert ugy szoktam aludni, ha már nagykésőre elalszom, hogy akár ágyut is elsüthetnek mellettem, arra sem ébredek fel.

Hogy felébredtem, onnan tudom, hogy horkolást hallottam a szomszéd szobában. Egyhangu, nyugodt szabályos horkolást. Azontul semmit. Mélységes csönd és feneketlen fekete sötétség. És ez a mélységes csönd és feneketlen sötétség ugy rám nehezedett, hogy szinte éreztem a nyomását . . .

Egyszerre csak megmozdult valami. Talán maga a feketeség. Láttam-e, vagy hallottam-e, nem tudom. Csak éreztem, hogy az ajtóban megmozdul valami és megindul az ágyam felé.

Különös érzés fogott el. Azt hiszem, féltem. A szivem elszorult és be akartam hunyni a szememet. Nem birtam.

Egyszerre csak egy gondolat villant meg agyamban.

— Ez a halál! — mondottam magamban.

— Talán kisértet? — kérdeztem magamtól a következő pillanatban.

— Vagy tolvaj?

— Ez a halál! — mondotta bennem egy hang.

És én tudtam, világosan éreztem, hogy most a halál lépett be a szobámba.

Nem láttam, nem hallottam semmit, de éreztem, hogy rajtam kivül még valaki van a szobámban és hogy ez a valaki a halál.

És a halál ott állt az ágyam előtt.

Pokoli ötletem támadt. Meg akartam szólitani. Meg akartam kérdezni, mit keres itt, hiszen egészséges vagyok? De nem birtam. Vagy nem mertem. Csak rámeresztettem a szememet arra a mozdulatlan feketeségre, a mely ott állott előttem. Még a levegő sem mozdult meg, mégis tudtam, hogy ott áll előttem és nézi arczomat. A hogy érezzük, ha valaki merően reánk szegzi tekintetét, ugy éreztem én is, hogy a halál most az arczomat nézi.

Whiszt-párti. (A téli társalatból.) Boemm Rita festménye.

Behunytam szememet. Nem remegtem, de a szivem elszorult és a lélegzetem elakadt.

Úgy éreztem, hogy most megfogok halni. De miért? Bizonyára kell. Talán eleget éltem már. Hiszen az ember nem tudhatja, meddig kell élnie. A Náczi bácsi hetvennyolcz éves korában halt meg, a kis Józsi csak négy esztendőt élt. És én bizonyára most fogok meghalni.

Sok mindenféle dolog jutott eszembe. A szabó, a váltóm, a melyért majd a zsiránsaimat fogják perelni, az irodafőnököm, a kit épen holnap helyettesitenem kellene, azután az én szerelmes mátkám, akivel olyan régóta várjuk már a kinevezést, hogy egymásé lehessünk . . .

Ostobaság! Néhány percz mulva mindennek vége lesz és gondolni sem fogok többé az irodára, a szabóra, a váltóra, meg a kinevezésre...

Egyszerre csak ugy éreztem, hogy a lelkem megkönnyebbül. Már nem nyomott ugy a nehéz csönd és sötétség. Azután nagyot sóhajtottam: a belém rekedt levegő egyszerre tört ki belőlem. Kinyitottam a szememet és abban a pillanatban ugy éreztem, hogy a halál eltávozott a szobámból. Ugy ment el, a hogy jött. Csakhogy más irányban. A szomszéd lakásba, a falon keresztül. Nem láttam, nem hallottam, de éreztem.

— Meggyujtom a lámpát, — gondoltam magamban.

De nem keltem fel. Csak egy szál gyufát gyujtottam, az ott volt az éjjeli szekrényen. A gyufa elvilágitott az ajtóig. Zárva volt. Az asztalon, az ajtó mellett, rendetlen halmazban hevernek könyveim és papirjaim. A tetején a kalapom.

Azután kialudt a gyufaszál.

Egyszerre csak ugy tetszett, mintha gyermeksikoltást hallottam volna a falon keresztül, a szomszéd lakásból. Azután csönd lett és nagy sokára megint elaludtam.

*

Jó régóta keltegettek már, de mégsem akartam felkelni.

Egyszerre csak hallom az apám szavát:

— Mit nem mond! Talán beteg volt!

Azután a cseléd hangját hallom, amint mondja:

— Dehogy volt, hiszen csak az este is, hogy hanczurozott a gangon.

— Semmi baja sem volt? — kérdezte az anyám.

— Annyi se, mint énekem, — volt a válasz.

— Szegény Ferike! — hallom ujra az édes anyámat. — Milyen kedves gyerek volt! . . .

*

Szegény Ferikét már rég eltemettük, de még most is mondogatják:

— Olyan egészséges, erős gyerek volt.

Csak én tudom, hogyan halt meg. De nem mondom meg senkinek. Nem jó azt ezeknek az embereknek tudniok. Ne lássák ők a halált. Csak féljenek tőle. Akkor legalább vigyáznak az egészségükre meg a lelkiismeretükre. Ugy jó.

Szerelem. Vas festménye.

APOLLO JOUR-T AD.

Irta MÁRSITS ROZINA.

SZEMÉLYEK:

APOLLO.
CLIO, a történelem
THALIA, a vígjáték
MELPOMENE, a szomorujáték
TERPSYCHORE, a táncz
POLYHYMNIA, az ékesszólás
CALLIOPE, a hősköltészet
ERATO, a szerelem
EUTERPE, a lirai költészet
URANIA, a csillagászat
} múzsája.

SZINHELY:

Az Olympus. Apollo pompás trónusa a szinközépen magaslaton diszeleg, körülötte a múzsák számára félkörben székek vannak elhelyezve. A háttérben jelenkori jelmezekbe s tréfás karikaturáknak öltözött közönség ül.

Apollo a szín közép-ajtajából kilép, a múzsák követik.

APOLLO (jövet közben)

Jőjjetek, kedves múzsáim, jertek, gyermekek. Nem ugy van ám az, hogy jour-ra jövünk s elhozzuk ma-

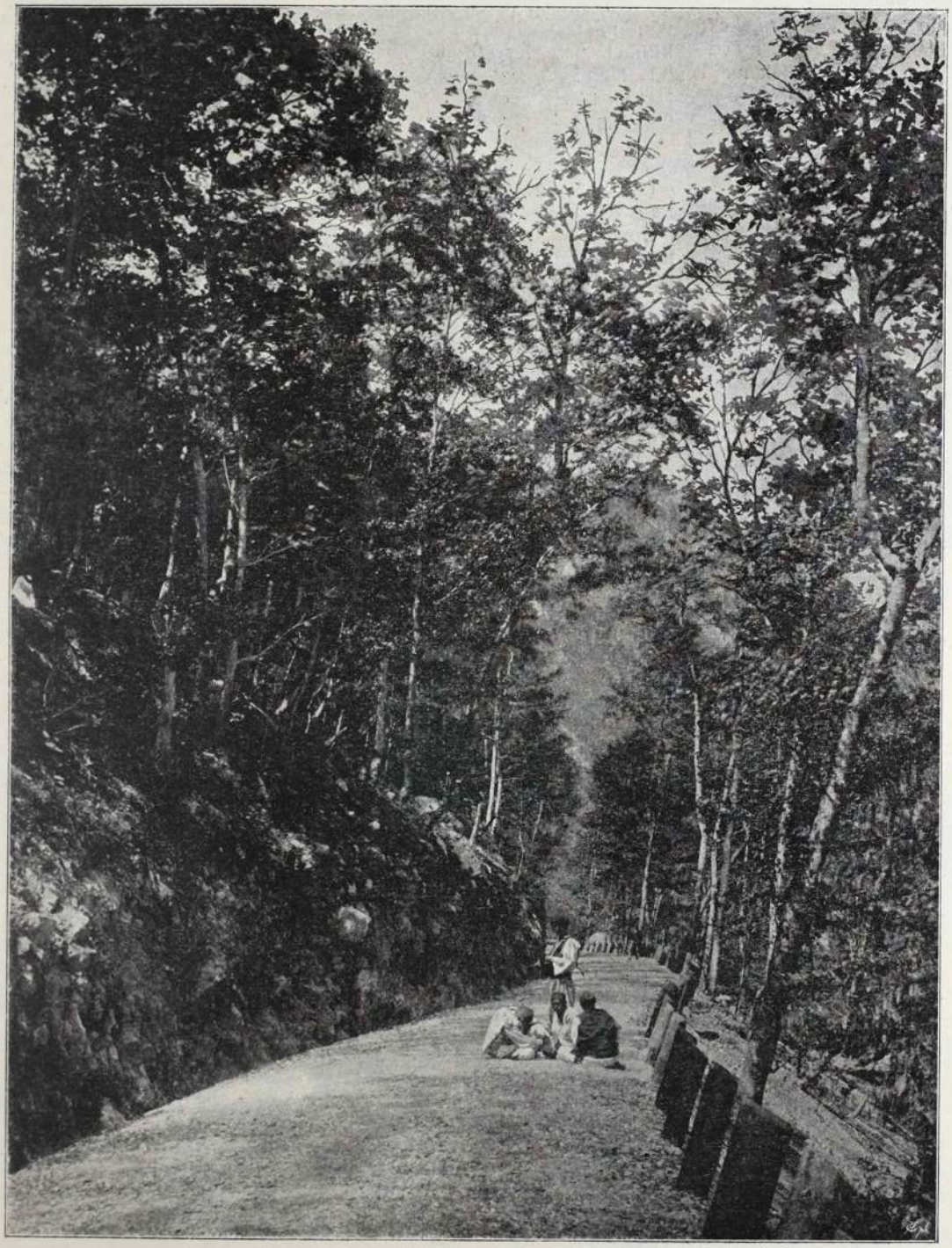

Boszniai képek.

gunkkal unalmas arczunkat s otthon feledünk jó kedvet, szellemet. Én ma mulatni, szórakozni akarok. Annyi készülődés után, melylyel olympusi jour-om járt, ne csak a vendég mulasson, hanem mi is, a háziak. (Leülnek.) Ide, ide mellém, gyermekek, csinosan. Mulattassátok a jó, a kedves Apollót. Aztán beszéljetek majd mindannyian.

A MUZSÁK MIND

Igen, igen, beszélünk mind. Apollo, édes, jó Apollo, hisz' alig vártuk már a jour-odat.

APOLLO

De gyerekek, csak lassan, lassabban! Szépen egymásután beszéljetek. A füleim, az olympusi csendhez szokott fenséges füleim ezt nem tűrhetik. Mintha a modorotok a földi bolyongás közben elvesztett volna egyet-mást régi bájából? Hol a contenance, az elegánczia? Jupiterre, a capitoliumi madarak sem csaptak nagyobb lármát annak idején!

Csak nem a földi jour-okon tanultátok ezt a maniert?

Beszéljetek mindnyájan, de szépen egymásután. Mondjátok el rendben, mit mívelnek az öreg földön az emberek?

A MUZSÁK (zajongva mutatják föl ujjukat)

Én, én elébb!

APOLLO

Már megint? Hát ez a modor? Redre, gyermekek! Állj elő elsőnek, tisztes Clio te, és beszélj! Mondd el, hogy földi útad közben átlapozád-e mindazt, a mit azóta följegyeztek, mióta háládatlanul a mi értékünket ugy leszálitotta az ember oda lenn?

CLIO

(Föláll, egyik kezében egy nagy csomag ujságot tart)

Mogorva arczczal látsz visszatérni, oh fényes Apollo, engemet. Nekem nem tetszenek az állapotok oda lent. Nem mintha nem jegyeznék föl a történt dolgokat az emberek — irnak kelleténél többet is, de nem ugy, mint mikor mi, az olympusiak, vezettük tollukat. Egyrészt nagyon komolyan kutatnak mindent. Az okát, módját keresik mindennek s a minek nyitját nem találják, nem hiszik. Ha egy-egy régi hadvezérnek saját kezükkel nem ássák ki kardját, pánczélját, lovát s hozzá születési bizonyitványát, létezét sem hiszik; lomtárba tesznek felőle minden tradicziót s vele együtt a hőst magát. Fölturják isteneink ősi templomát, a régi királyok sirjait s legintimebb régi titkainkat is szétszórják a világ minden zugába. Nem tűrnek semmit, a mi eltakart, titokszerű. Oda van minden illuzió, minden poézis.

Aztán van valami uj divatu eszközük. Az Olympuson ilyent nem láttam én. Apró, mozogható, csúf figurák; valami ördöngős feketeséggel vonják be őket s azután könnyen szakitható fehér szövettel letörlik — olyanféle, mint a régi papyrus — s csoda-modra, az emberi gondolat a szöveten marad! Az ilyen szövetjük olcsó lehet és sok, s tengernyi a picziny kis figura, mert annyi ily papyrust láttam köz-kézen forgani. Vagy tán a gondolatuk volna sok? Aztán nemcsak tudományban s tapasztalatban megőszült férfiak szórják világgá tudományukat. Irásnak nevezik ők is, ha jól tudom. Nem is azt irják csupán, a mi rég megtörtént már, vagy a jövőben történni fog. Nem. Megfogják azt, a mi éppen a jelenben van, a mit a nap, az óra szül. Rohanva fut ifju, öreg, kutat és firtat mindenütt. A királyi ház ép ugy nem kerüli ki szemüket, mint a pór kunyhaja. Azt mondják, akik értenek hozzá, hogy a fő itt a szimat. Kiérezni, mi történik mindenütt: a piaczon, a bölcs honatyák törvényhozó termeiben, a hol mulatnak, a hol sirnak, a hol gyász van vagy gyönyör.

Benéznek a család szentélyébe, megolvassák az apró-pénzt s tallérokat a csukva tartott fiókok rejtekeiben s aztán hajrá, világgá kürtölik!

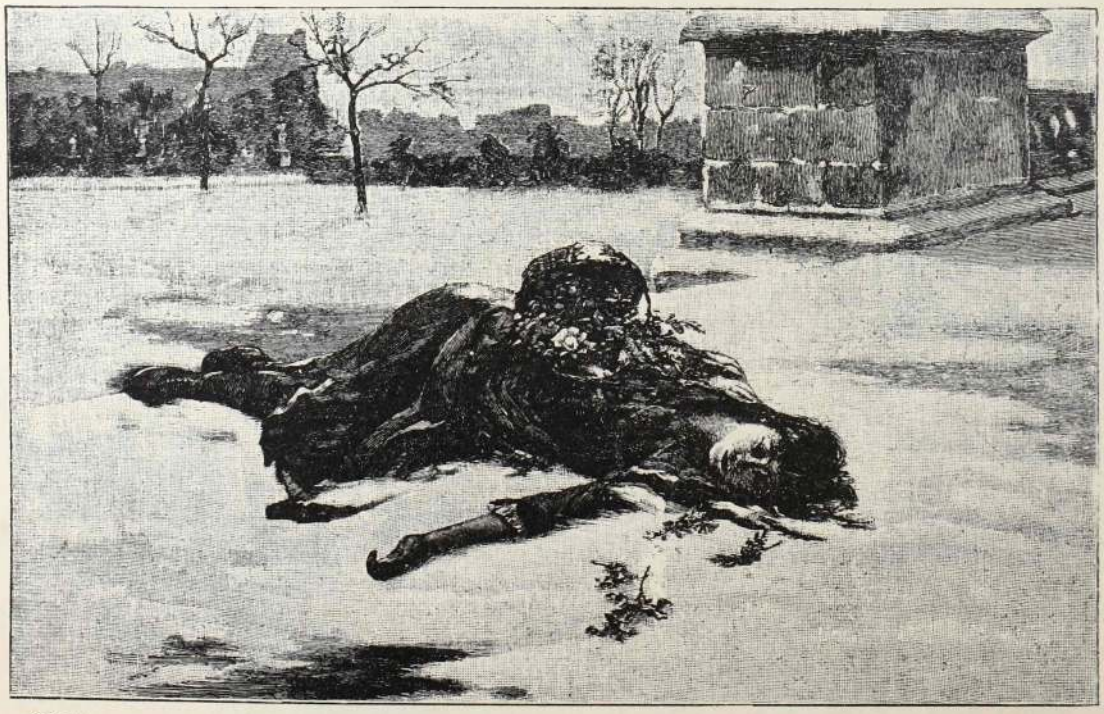

Baleset. Bert festménye.

Felváltják apró-pénzre igy az emberiség nagy történetét, gyorsan, hamar, a pillanatban. a mely szülte azt, s mennyi az apró-pénz között a hamis!

Szeretném látni azt a Tacitust, a ki e zűrzavarból egykoron levonja azt, a mi való, a mi igaz.

Csunya világ ez oda lent. Sok volna azt mind elmondanom, de ime, hoztam mutatóul neked is, lásd és tanuld meg belőle, fenséges Apolló. (Elébe teszi az ujság-csomagot.)

THALIA (közbevág)

Az istenekre, már elég, elég! Hisz' jour-ra jöttünk föl ide, nem hogy bölcs beszédeket hallgassunk meg, s te nem csak szóból, még irásból is oktatni akarsz. Hagyd máskorra ezt.

Ne higyj ám neki, jó Apollo! A világ nem oly csunya, sötét, mint elmondá neked itt ősz Clio. Hisz' jók az emberek. Nem nézik oly sötét szemekkel a jelent, mint bölcs Clio, kit komolylyá tett a sok penész, a mely a dohos könyvek között lelkére szállt.

Bohók, vigak, mulatni vágyók ők; a csörgő-sipka divatját nem multa még. Ott jártam köztük eleget és számba sem vehettem, hogy városról-városra járva, hol és mi szép templomot épitenek a nevemre ott. Van ám ott élet!

Aztán a táncz, az öltözet! Mondhatom, szégyeltem egyszerü toilette-emet. Az a pompa, villamfény, ragyogás! csupa káprázat minden és illuzió! Kérlek, édes, jó Apollo, engedj le megint. Tanulmányozni fogom ez uj művészet titkait, s itt fenn az Olympuson szintén megkisértünk egy kis ujitást. Ugy-e, testvérkék, menjünk vissza! Jöttök ti is?

MELPOMENE
(Eddigi ülő helyzetéből lassan fölemelkedve, Apollo felé terjesztett karokkal.)

Nem, nem, nem! Ne hallgasd szavait. Bűnös káprázat tartja fogva e gyermekmúzsa szemeit. Minden csak káprázat, minden csak csalódás! Az ember, az istenek kedveltje, a földön csak küzködik. Bűnét akarja feledni a síp s dobszó hangjai mellett, és semmi mást. Bűnös, bűnös és ismételten bűnös a földi ember. Hallgasd, hallgasd, oh fényes Apollo, már mire jutottak?!

Mikor méreg, gyilok, törvény s halál elégtelennek bizonyult, hogy általa jobb útra téritsék a bűnös hőst, nos, mit gondolsz, mivel tisztitják a foltos, szennyes lelkeket?

Bünnel és folttal! s az uj találmányon ujjong az egész világ. Nagy

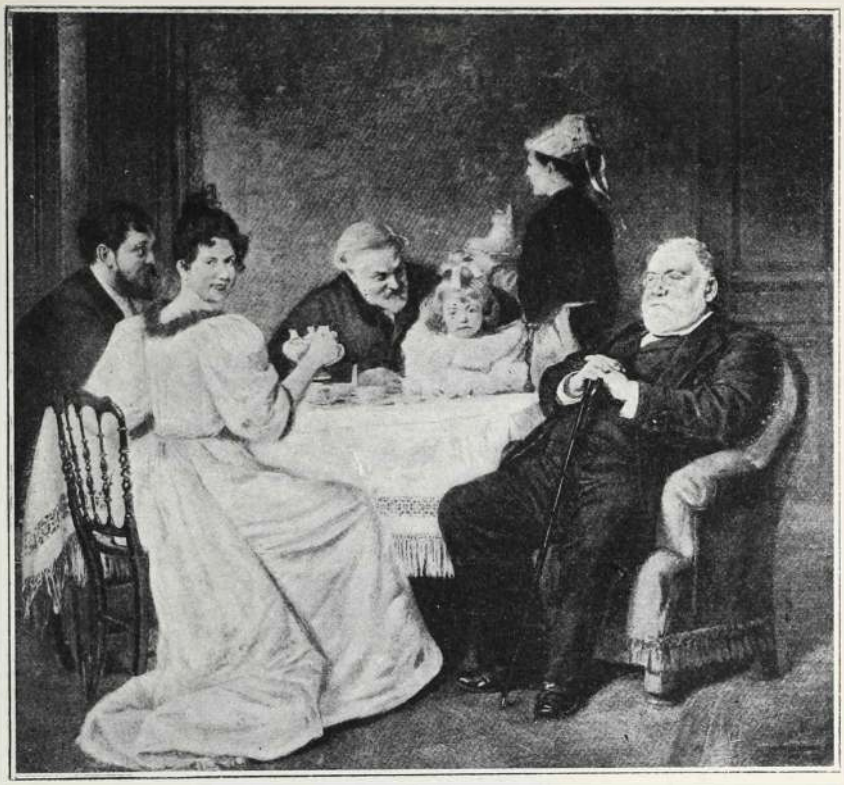

Sa cey családja körében.

fennen hangoztatják modern Sophoklesük dicsőségét, aki fölfedezte ezt, fölfedezte: A foltot, a mely tisztit! Nézd, mintha a nagy földi vándorlásban megviselt köntösömet egy másik rongyos darabbal javitanám! Foltot a foltra, bűnt a bűnre, s ezt ők ugy nevezik: megtisztulás. Nem, jó Apollo, ne menjünk közéjük.

TERPSYCHORE

Ugyan hagyd el végre ezt az ántik jajgatást. Szegény Apollónk szinte bele-dermedt már, vagy tán alszik a jó öreg? (Megrángatja Apollo köntösét, a ki fölébred, ásit s szemeit dörzsöli.)

APOLLO

Jaj, de rosszat álmodtam! Valami lidércz-nyomás volt itt a mellemen, s ugy zúgott a fülembe valami földalatti vész! (Ásit.) És azután, azután, Melpomene, minők is azok a földi tragédiák? (Ismét ásit.)

MELPOMENE
(Kezeit kiterjesztve fölemelkedik)

Oh jaj, oh jaj, oh jaj!

TERPSYCHORE (megfogja kezeit és leülteti)

Kedves Pomene, most enyém végre a szó, busulj csak csöndesen tovább. Ti meg, testvérek, hallgassatok ide. Te meg, Apollo, édes, jó Apollo, most ne aludjál el.

Mit láttam én a földön! No mondhatom, mi égiek itt elbujhatunk. Mit tudnak ott lenn a kedves földiek! Az nem is táncz, a mit mi itt fenn lejtünk, ez csak álmos, unalmas bókolás ahhoz képest, a hogy ők odalenn járják, s nem egy-két szál furulya vagy síp fujja hozzá a taktust, hanem egy egész ármádia csinos fiu: vagy feketék, mint az alvilág szellemei, vagy csinos fehérek s ragyog rajtuk az ékes ruha s kezükben az aranyos trombita s fujják oly elragadón! A népség meg járja (tánczolni kezd): majd körben rohan, majd helyben aprózza, röpül a a viganó, ragyog a szem.

APOLLO.
(A tánctól elragadva, lassankint szintén tánczra perdül s kissé elfáradva folytatja.)

Pompás, pompás, szeretném látni ezt a furcsa figurát. Hogy is csinálják? Igy? (Utánozza Terpsychorét, kivel együtt lejtik a csárdást.)

TERPSYCHORE.

Igy, igy. Lásd, beléd suggeráltam. Ez a suggerálás is valami új találmány, most találták föl a túdós emberek. Jer, hadd suggeráljalak tovább. (Tánczolnak, mig Apollo elfárad s magát legyezve leül.)

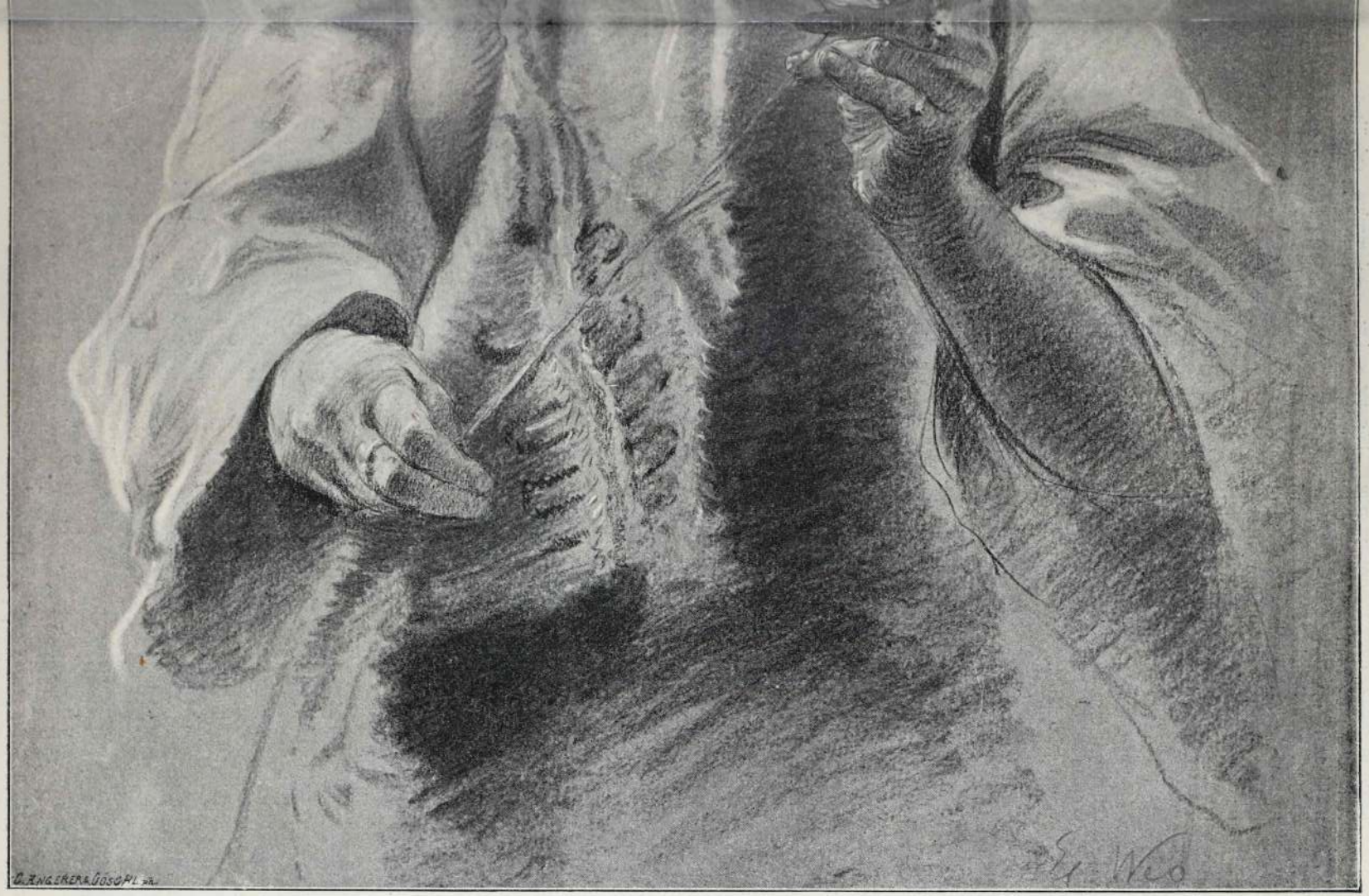

Munkaban.

Arndt Leo festménye.

APOLLO.

Bolond dolog ez a suggestio, de jó, de jó! Pompás gyerek vagy te, Terpsychore. Máskor is utalványozok neked egy kis földi utazást. Mégis hunczutok azok a földiek. Lám, lám, már mennyire haladtak oda lenn!

Ugy-e, ősz Calliope, te szépszavú, velem jössz? Neked csak hasznot hajt a sok tapasztalás. Annál szebben tudsz mesélni azután.

CALLIOPE.

(Örömmel.)

Oh drága, jó Apollo, megyek, megyek, mert szörnyen érdekesnek tartom magam is a földi ember életét, meglepő szokásait s azt a könnyedséget, melylyel manapság a nehéz, komoly dolgokon oly simán fölülemelkedik.

Fölül-emelkedik?

Oh nem! Szép csöndesen elsiklik, elegánsan, zajtalanúl, s elsusogja: «Après nous le déluge!»

Nem lelsz közöttük patheticus hőst, kinek tetteit oly nehéz zengzetes dactylusba szedni. Világra szóló tervek, küzdelmek nem bántják lelküket. Mindenki magának él, magának dolgozik s kapar, és igen érdekes, hogy mennyi erőt, furfangot fejt ki mindegyik, hogy magát s érdekelt társait előnyben részesítse, kárt ne valljon vagy megszégyenitést. Ebben férfi- s asszonynép egyaránt ügyes.

Apró, kis emberek; apró, kicsiny a történetük. Ügyesen szövik s kurtán, röviden irják meg. Zengzetes szavú, fenséges épószaink lomtárba kerültek, nem értik már a hangjukat. Unalmasak, részletezők, nincs bennük semmi új vagy érdekes. Bizony menjünk közéjük, drága, jó Apollo, majd én vezetlek.

Elmegyünk kettesben, álruhát veszünk. A klubb, á kászinó befogádjá az úrri czimborrát. Kényelmes pámlágon heverrve, szájadban finom czigarrette s a villamfény pompáinál meghallgathatod, mint érez, itél, cselekszik a modern földi lény. Jó czimborrák közt nincs titok — elmondja egyik a másik viselt dolgait. Tudja a szomszéd nagy titokban, mily zsíros állás körül ólálkodik, mit hisz és vall, ha úgy kivánja a magas politika, s miként menekszik, ha zátonyra jut a hajó. Mulatságos egy zűrzavar, azt mondhatom.

De nem kevésbbé ám az asszonya! Nincs elzárva, mint hajdan, cseléd és gyerek közé. Nem szolgája, szinte úrnője a háznak, s neki még ez sem elég. Mondják, még többre vágyik. Á klubbá még nem jár — de eljön majd az is.

Igen, igen, Apollo, annyi ott az új, az érdekes, megyek veled s ott gyüjtök anyagot. Azután a hosszú, unalmas téli estéken mondok nektek apró, vidám földi történeteket.

APOLLO

Lám, lám, tetszel nekem, te víg öreg! Kössétek fel saruimat, s nem árt majd egy kis útravaló, mert a koplalást bár tisztelem, de úgy közvetlen közelből nem veszi be a természetem.

ERATO (Apollo elé lép.)

Oh, várj reám is, fényes Apollo, vigy magaddal engem is. Visszavágyom én is közéjük, keresve ismét azt, a mi közöttük, úgy látszik, elveszett.

Bolyongtam én is lenn a földön. Bejártam erdőt, mezőt, ligetet. Kerestem ott ifjút, leányt, kik derűs kék ég alatt szivükben hordják az egész világot, mert egymás képe sugározza be lelkük minden rejtekét. Vártam a dal, mely boldogan csendül meg ajkukon, vártam, remegve vártam, de üres volt a táj, s a lég néma maradt.

Hát a föld lakója többé nem szeret? ifjú s leányka nem dalol? Így kérdezém. Szeretni? hisz' az divatját múlta — lőn a felelet. Ma már okosabb a világ. Üres sóhajt, epedő dalt ma nem terem a szív. Most okoskodik, s így jobb és józanabb. Párját dallal csak hímes madár várja, az ember most már másként eped. (Egy nagy telekkönyvet mutat fel.) Mutatták aztán ezt a csúnya könyvet. Sokan őrzik, mint régen a szent dolgokat. Lapoztak benne s megmutatták, hogy ott van összeirva minden bűverő, melyből, dal és sóhaj helyett, ma a szerelem fakad. Hosszu ákom-bákom, tengernyi száraz számok, én nem érthetem, de azt mondák ők, ez a valódi bölcseség, s ifjú- s leánynak szive vágya ebben s itt összepontosúl

Menjünk, menjünk, jó Apollo. Sajnálom az embert, mert szeretem. Tanitsuk meg őt újra a dalra, a tiszta szerelemre, tanitsuk meg ujra a boldogságra őt.

EUTERPE

Veled megyek, Erato, te kedves. Siess, gyerünk. Segítni foglak szent munkádban. Adjuk vissza a halandó szivének az ártatlan örömöt, a nemes bánatot s így meglágyulva szivük, termékeny talajra hull majd dalod, s ismét boldog lesz a föld lakója ott. Menjünk, menjünk!

APOLLO

Nemes hév lelkesiti szivetek, de igazságtalanok azért ne legyetek. Nézzetek oda, testvértek, Urania, az égi, mily mélán ül, s a csillagokon függ bús tekintete. Urania, az égben jársz? Forditsd szemed felénk s mesélj te is?

TERPSYCHORE (Pajkosan.)

Rosszul látsz, jó Apolló. Urania nem az égbe néz, a földön felejté tekintetét. Tán oda hullott egyik fényes csillaga?

URANIA (Zavarát palástolva.)

Oh, oh, víg Terpsychore, csak lassabban. Sokat voltunk együtt a földön. Te ne fecsegj. (Apollo előtt meghajtja magát.) Megbizhatsz bennem, oh Apollo, én nem titkolok semmit el. Hiven elmondom minden földi útamat. (Sóhajt.) Lent jártam a földön én is. A csillagos ég fényes pompájában a távolból mosolyga rám. A földön nincsen égi csillag, de ragyogáshoz szokott szemeim ott is kerestek egy-egy fénylő pontot, a hol tekintetem pihentetném. Így találtam is itt ott egy-egy fénylő csillagot. De nem fogyott rajta eléggé a csodálatom, a földi ember nem az égen keresi a csillagot. Képzeld, csoda-módra, a köntösét disziti föl vele, s mondják, a kik e szokást jól ismerik, hogy férfiúi bátorság, vitézség jelvénye ez.

APOLLO (Fölállva.)

Én nem vagyok kőszivű, gyermekek, s mint tudjátok, a jó, a szép még érdekel. Nem bánom hát, egykettő, útra föl! (A muzsák körülötte csoportosulnak.) Utánam jöjjetek.

(Csinosan csoportosulva, Apollóval az élükün, táncz-lépésben megindúlnak s közben éneklik :)

Csak elegánczia,
Csak elegánczia
Legyen a jelszavunk,
Múzsák kecses hada!
Előre tehát!

(Tetszés szerinti induló hangjai mellett Apollo a muzsákkal együtt a háttérben levő tarka sereg közé vegyül. A menet megkerüli a szinhelyet. Táncz).

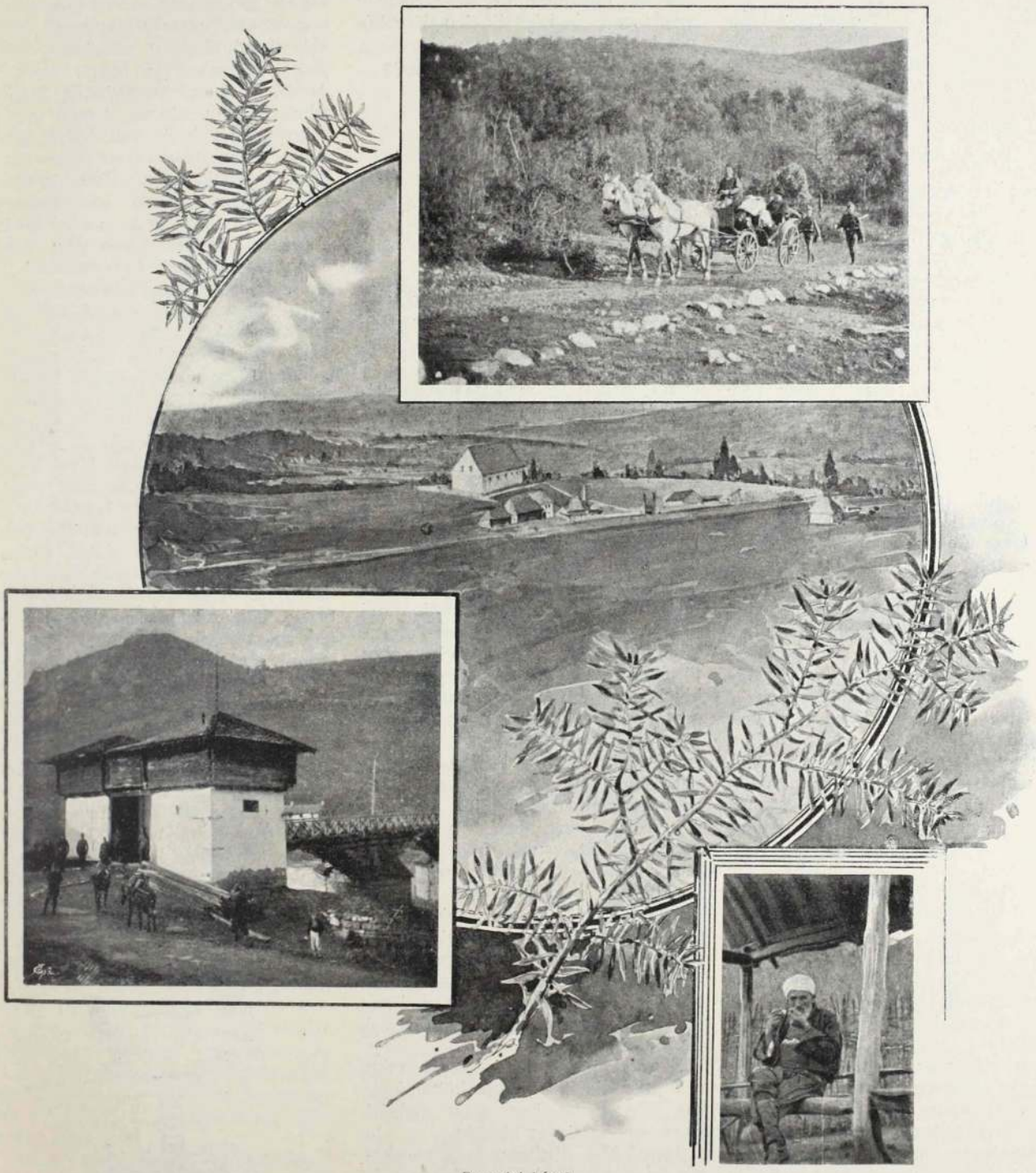

Boszniai képek

A forrás.

Ösztönzésre volt szüksége, tehát viszonyt kezdett a leánynyal. Ez oly hangulatba hozta, melyre égetően szüksége volt, hogy a regényét befejezhesse.

Majd minden este elment hozzá a leány, leült vele szemben a karosszékbe és némán s figyelmesen nézte, hogy hogyan ir. Néha, mikor egy mondat folytatásán gondolkoznia kellett, felemelte a fejét és a leány felé mosolygott; erre a leány vissza mosolygott, finom, kissé bánatos mosolygással. Ő pedig elégedetten intett, hogy ő itt van, és mohón tovább irt, megnyugtatva attól a tudattól, hogy a leány a közelében van.

Aztán megbetegedett a leány. Azt mondta az orvos: «tüdővész». Azt az ajánlatot tette néki, hogy elküldi a délvidékre, de ő vonakodott: nála akart maradni a leány. Kezdetben eljött még hozzá, később már nem volt szabad kimennie és ekkor a férfi járt el hozzá majd minden nap. Egy óra hosszat ott ült az ágya mellett, elbeszélgetett vele és biztositotta róla, hogy nem sokára megint egészséges lesz. Aztán, hogy megőrizhesse a borus hangulatot, gyorsan hazasietett, és tovább dolgozott szinművén. Ezek a látogatások, melyek kezdetben nagyon kényelmetlenek voltak reá nézve, későbben szükségévé váltak. Oly nemesnek tetszelgett magának és ez az érzés határozottan elősegitette munkájában.

A mikor a leánynak már nem volt szabad beszélnie és nem is tudott, megfogta kezét és a szünetek alatt, melyekben a köhögés nem bántotta, sokáig az ajkaihoz szoritotta. A férfi szeme megtelt könyekkel és gondolatban verseket csinált, melyeket odahaza leirt.

Végül meghalt a leány. A férfit rendkivül megrenditette a halál órája. Napokig érezte a leány reá irányuló utolsó tekintetét, melyben szerelem és hála küzdött a halál borzalmával. Ettől a megrenditő benyomástól csak ugy tudott megszabadulni, hogy egy kis novellát irt: a halál. Hangosan zokogott, mikor az elküldése előtt még egyszer elolvasta. A folyóirat, mely a novellát hozta, 300 forintot küldött neki. Ezzel kifizette a temetés csekély költségeit, és kirándult a hegységbe, hogy visszaszerezze magának, a mind ő mondá, az életkedvet. Mert legközelebbi művének főfeltétele az emelkedett hangulat volt.

De az emberek, kik szinművét látták, regényét, novellaját, költeményeit olvasták, azt mondották: «Mily megfigyelőképesség, mily mélység, mily érzés! Ez aztán az igazi költő!»

Es ennek a hires költőnek összes mély érzéseit, szerelmét, bánatát, örömét, fájdalmát és szenvedélyeit mégis egy kis, jelentéktelen elárusitónőtől kellett kölcsön vennie!

Steinitzer Henrik.

SZINHÁZ.

John Gabriel Borkmann.

Szinmű 4 felvonásban. Irta Ibsen Henrik. Forditotta Jászai Mari.

John Gabriel Borkmannak igen különös pályafutása volt a külföldön. Bukás és diadal! Azt hisszük, az igazságot a magyar közönség szolgáltatta. Nem lelkesedett érte, nem is melegedett fel mellette és érdekében, de meghatotta s azzal a hangulattal távozott, hogy egy nagy költő beszélt hozzá és meggyőzte. Ámde miről győzte meg? Hogy az élet igazságai igazságtalanok s hogy a nagy ember sorsa kis emberek kezében van a földön? Nem, — nem ilyen általános igazságról, csupán egy esetről: John Gabriel Borkman tragédiájáról. Ehhez csak annyi köze van, mint általában egy nagy költő munkájához s egy oly ember történetéhez, a ki tőle távol áll, a kivel nem érez rokonságot s igy sorsa csak meghatja, de nem viszi bele az ő egyéniségét, az ő érdekét is. És John Gabriel Borkman története sem előtte játszódik, annak már vége van, csupán elmondják, vitatkoznak róla, magyarázzák, bonczolják pszikológiáját, csupán a halál — a megoldás — történik szemei előtt s ebből azt a keserü csalódást kell meritenie, hogy ez az ember nem igazságokért él és bukott el, hanem csupán álomképért, mely egész életén át lelkére ködöt varázsolt. A mi történik, a mi látszólag magát a darabot teszi: az nem John Gabriel Borkman története.

S ez eldönti a darab sorsát, mint szinműét, de meghagyja költői értékét s a tekintetben John Gabriel Borkman hatalmas alkotás.

Jászai Mari Elláia méltán sorakozik nagy alkotásai közé. Szacsvai is átgondolt s hatásos alakitást nyujtott. Igen jó Gabányi Foldal-alakja is.

dr. sz. i.

Az unatkozó király.

(Operette 3 felv. előjátékkal. Irták: *Carrion* és *Vital Aza*. Forditották: *Szalai* Emil és *Hevesi* Sándor. Zenéjét szerzé: *Chapi*. Először adták a Népszinházban 1898 decz. 10-én.)

A «Tekenősbéka» hallatlan frivolsága és sikere után szinte hihetetlen, hogy akadt fővárosi szinigazgató, ki az «Unatkozó király»-t előadásra elfogadta, sőt szinre is hozta. Mert a darabban nincsen egyetlenegy kétértelmüség sem, nincsen benne trágár helyzet, de telistele van bájos poezissel, a mit operetteben már csak ritkán találunk. Az «Unatkozó király»-nak nincsen valami bonyodalmas meséje, a mit nem is kivánunk, hisz ez operette nem más, mint négy egymás mellé illesztett idill. A király unatkozik a palotájában; pásztori álruhában utnak indul hadügyminiszterével; az első faluban meg ismerkedik Rosával, a szép paraszt leánynyal és beléje is szeret. De szerelmi idilljét megakasztja a toborzás: őt is, miniszterét is elviszik katonának, és mint ilyen kapja a kaszárnyában Rosa látogatását, kivel megis szökik. Aratómunkásnak megy szeretőjével együtt. Végül hazatér, nőül veszi Roság, ki csak most tudja meg, hogy a királylyal volt dolga. Ehhez a szöveghez nagyon szép és fülbemászó zenét irt Chapi, a spanyol és Barna, a magyar zeneszerző. Amannak pásztordala, emennek kupléja tetszett legjobban. Az előadás és rendezés kitünő volt. *Hegyi* (király), az utolérhetetlen Hegyi, ismét annyi finomságot, diszkrécziót, elegancziát, sikket, pajkosságot, öltözködési művészetet produkált és oly tüzes tánczot lejtett, hogy tiz operettet is lehetett volna vele «kistaffirungozni». *Bárdi* (Rosa) már kész művésznőnek bizonyult. *Németh*, *Vidor* és *Kassai* nagyon jóizü trifolium. A remek balletet és fényes kiállitást Porzsolt igazgató dicséretére emlitjük meg.

(*k. v.*)

Kállay Benjamin.

— A Szt. István rend uj nagy keresztese —

A nagy-kállói Kállay család egyike azoknak, a melyeket a magyar historia *prima occupationis*-nak nevez. Azt jelenti ez, hogy első birtokát nem donatióba kapta, de a magyarok bejövetelével elfoglalta.

Ezt bizonyitják a családi levéltárban őrzött régi irások, melyek szerint a Kállay-nemzetség eredetét a 108 magyar ősnemesség egyikéből a *Bolok-Simian* törzsből veszi. Oklevélileg elösmert első őse a családnak Ubul, aki XIII. század elején, II. András király idejében élt, akitől hadi érdemeiért a napkori és guthi pusztákat kapta adományba.

Nevezetes szerepet vitt a XVI. század elején János — IX e néven — aki kiskállói Vitéz János név alatt ösmeretes a históriában és 1522-ben, Báthory István által szörényi bánná neveztetett ki.

I. Pál, Hunyady Mátyásnak játszó — és tanuló társa, később kamarása lett a nagy királynak és zászlói alatt vitézül harczolt.

A XVII-ik században egy kimagasló női alakja is volt a Kállay családnak, Susanna, I. Ferencznek a leánya, akit Kemény János erdélyi fejedelem vett nőül.

Ebben a században, azaz a XVII. század vége felé, majdnem kihalt az ősi család, amely csupán III. Miklós ágazatában állt még fenn.

III. Miklós lett a család regenerátora, akinek egyik fiától XII. Jánostól származott a család *orosi*, másik fiától IV. Ferencztől pedig *napkori* ágazata.

Az orosi ágból több nevezetes tagját látjuk a családnak. XIII. János kerületi táblai elnök, cs. kir. kamarás volt, és 1770-ben hű szolgálataiért Mária-Theresia által grófságra emeltetett. Egyenes utódja nem lévén, a grófi ág kihalt, s az orosi vonalat József terjesztette tovább.

Unokája volt István, királyi udvari tanácsos, 1840-ben Csanádmegye administratora, akinek Elaskovich Amaliától született fia Kállay Benjamin, ma legkimagaslóbb tagja a régi hirneves családnak.

Kállay Benjamin atyja halálakor alig volt hat éves és édes anyja rendkivüli gonddal és semmi áldozatot nem kimélve, nevelte.

Tanulmányait leginkább otthon kitünő házinevelők vezetése mellett végezte.

Ifjusága a hatvanas évek elejére esik, mikor egyik szereplő gavallérja volt az akkori jeunesse d'orée-nak, és kitüntetett, elkényeztetett tagja a főuri társaságoknak.

Már korán érdeklődést mutatott a kelet iránt, s 1865-ben megtanulta a török, szerb, uj görög és bosnyák nyelvet, melynek nagy hasznát vette mikor 1869-ben kinevezték belgrádi főkonzullá.

Ebben az időben alapitotta meg családi tüzhelyét, nőül vévé a ritka lelki és testi tulajdonságokkal megáldott Bethlen Vilma grófnőt, akivel ritka boldog házasságban él.

Kállay Benjamin egy darabig szerkesztette a *Kelet Népe* czimű Sennyey-pártárnyalatú lapot, melytől azonban nemsokára visszalépett.

Nemsokára nagybecsü, önálló munkákkal tünt föl Kállay, ilyenek voltak a *Szerbek története* s egy másik, rendkivül széles ismerettel és nagy politikai körültekintetéssel megirt mű, amely Oroszország keleti törekvéseit világitja meg.

Kállay Benjamin államférfiui működésének fénypontja azonban boszniai szereplése. Andrássyval kezet fogva, *ő inaugurálta tulajdonképen a bosnyák politikát s hervadhatlan érdeme, hogy kormánya alatt Bosznia és Herczegovina ugyszólván ujjá született s ma a Balkán félsziget legjobban vezetett tartománya.*

A ritka tevékeny, lángeszű államférfiu ugyszólván regenerálta Boszniát, s ott az okkupáczio alkalmából talált rettenetesen keleties viszonyokat reformálva, teljesen ujjá alkotta.

Igazságszolgáltatás, a közegészségi ügyek, de különösen a közoktatás olyan mértékben haladt Kállay kormánya alatt Boszniában, mintahogy máshol százados alatt sem.

A kereskedelem, ipar, mezőgazdaság virul s az ócska Bossna-Szaraj, a mai Szerajevo egy igazi európai szinvonalon álló főváros, melynek *Nada* czimü lapja bármilyen lappal kiállja a versenyt, valamint egészen európaias, a Serajevóhoz közel eső Ilidzse, a természeti szépségekkel különben is pazarul megáldott bosnyák fürdő.

Ilidzse emelésében oroszlánrésze van a miniszter nejének, Bethlen Vilma grófnőnek is, aki nemcsak maga nyaral ott évente, de olyan propagandát csinált a ritka szép helynek, hogy a bécsi és budapesti társaság számtalan tagja kereste már föl.

Különösen mióta a boszniai lótenyésztés emelésére lóversenyeket is rendszeresitettek a csodacrejü helyen azóta épenugy találkozik ott mágnásvilágunk, akár csak a Rákoson, a freudenaui vagy hopegarteni meetingeken.

Kállayné — Bethlen Vilma grófnő az idegen Bécsben is megmaradt igazi magyar asszonynak, aki különösen hazája kulturális törekvéseit, irodalmát kiséri nagy figyelemmel és érdeklődéssel, sőt ő maga is foglalkozik irodalommal és több remekét az uj-görög litteraturának forditotta nyelvünkre.

A nemes pár nagy szerepet játszik a bécsi magyar koloniaban, melynek egyik legszebb leánya, Kállay Erzsébet, igazi typusa az antik magyar szépségnek. Fiuk Kállay Frigyes is a legszebb reményekre jogosit, beigazolva a költő mondását: — *csak sast nemzenek a sasok* . . . Ugy légyen.

Gróf Vay Sándor.

INNEN-ONNAN

Egy korai hir. Akkor lesznek e sorok aktuálisak, ha a Kisfaludy-társaság uj határozata szerint a megválasztott tagok vignettákat hordoznak homlokukon, melyeken ott tündököl majd a gyöngébkek kedveért, hogy «szép iró» «költő» «müitész.» Képzeljük el tehát, hogy megértük volna a gyülést, melyen ezek a vignetták kiosztásra kerülnek! A gyülést ősi szokás szerint, az elnöklő *Gyulay* Pál nyitja meg, jobbján Beöthy Zsolt a társaság titkárja vezeti a jegyzőkönyvet, s előterjesztvén a társaság jelentéseit, felhivja a tagokat, hogy mondjanak véleményt arra nézve, hogy kit milyen vignetta illet meg. Ugy tessék ezt érteni, hogy a társaságnak nem csupán az uj, de a negyvenes évek óta a mai napig megválasztott tagjai is szortirozva lesznek «szakmák» szerint, hogy végre valahára ő maga is tisztába legyen az iránt, hogy tulajdonképen, mely irodalmi műfajt kültiválta ő eddig. A titkári felszólitást általános konsternáczió követi, mert utóvégre is nehéz dolog arra visszaemlékezni, hogy milyen czimen jutott be valaki negyven vagy ötven esztendő előtt az érdemes társaságba. A legtöbbet cserben hagyja memoriája s a legszorgosabb kutatás mellett se képesek multjokban olyas valamit felfedezni, a minek alapján a vignettát homlokukra lehetne ragasztani. A nagy gabalyodás közepett Sipuluszuak az a nagyszerü ötlete támad,

hogy hivják el a magyar irodalom Cliójáť, *Nagy* Miklóst, a ki minden valamire való *írót* ismer, igy tehát a szortirozást eredménynyel elvégezheti. Nagy Miklós megérkezik s minden megszakitás, minden gondolkozás nélkül kiosztja a vignettákat. Csak akor esik zavarba még ő is, mikor Gyulay Pálra kerül a sor. Az öreg ur ötöl-hatol, majd a «költő» majd pedig az «itész» vignettáját nézi, de mégse tudja magát elhatározni arra, hogy a kettő közül melyik illeti meg voltaképpen Gyulay Pált. Nagy zavarából Jókai Mór azzal menti ki őt, hogy oda sugja neki:

— Hallod öregem, jól tudod azt, hogy micsoda verseket, meg kritikákat irt Gyulay. E két vignetta közül tehát egyiket se adhatod neki.

Azt azonban még nem tudjuk, hogy micsoda történetiró lakik benne, mert történetet még nem irt. Lehet, hogy mint ilyen válnék be leginkább. Ragasszuk hát a homlokára, hogy történetiró.

És ugy lőn, amint Jókai mondá.

Francisque Sarcey. A francziák rettegett kritikusát tünteti fel egyik képünk, amint munka után családja körében élvezi a nyugalom perczeit. Időszerünek tartottuk e képet most közölni, hogy érthetővé tegyük az inczidenst, mely a hires kritikus és Jvette Guilbert között lejátszódott. Akik látják Sarcey kövérre hizott termetét, ősz fejét, azok ezután egy csöppet se fognak csodálkozni, azon, hogy a «Figaro» nagynevü kritikusa miért fogadta oly fagyosan a lakásán a világhirü diseuse-t, ki énekével, játékával, kecsességével annyi embernek az eszét vette. Erről az asszonyról minapában azt irta Sarcey, hogy hanyatlott művészetében. Ez a birálat annyira felháboritotta az énekesnőt, hogy személyesen meglátogatta az éles tollu kritikust. Sarcey épen az iróasztalánál ült és Guilbert ellen irt egy ujabb czikket, amikor inasa jelentette:

— Madame Yvette Guilbert.

Sarcey felsem pillantott iróasztaláról, hanem dolgozott tovább. Nem vette észre a belépő Guilbertet, mozdulatlan maradt, akárhogy is köhögött ez. Végre is kénytelen volt Sarceyt megszólitani.

— Ezer bocsánat, assonyom, de a szellemem annyira el volt foglalva önnel, hogy a jelenlétét észre sem vettem.

— Sarcey ur, ön nyomorult!

— Ah, bah — válaszolta ez nyugodtan.

— Igen, nyomorult!

— Madame, ezt már mondotta egyszer, de remélem, hogy idővel változatosabb is lesz.

— Szemtelen!...

Sarcey nyugodtan a tollához nyult. Yvette pedig, egészen kikelve magából, megragadta a tintatartót és leöntötte tintával mind a papirost.

— Igy, uram. Ugyis szenynyel lett volna tele. Hát legyen!

És ezzel elrohant.

— Madame — kiáltotta utána Sarcey, még mindig nyugalmat erőltetve — a szomszéd boltban kapok elég tintát és papirost és ön lesz az első, aki ezt megérzi.

Harmincz év előtt bezzeg másként bánt volna Ivette Guilberttel az *ifju* Sarcey.

Mint legnagyobb, legszolidabb és produktióképes műtermet hölgyfűzőkben ajánljuk a **Miederhaus Ign. Klein, Wien** czéget. Alapittatott 1875-ben. Diszárjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Irodalom.

«A kard és lant hőse». Ez a czime *Gaal Mózes* történeti elbeszélésének, melyet a Franklin-Társulat szépen illusztrálva adott ki. A költő *Zrinyi Miklós* életének kisebb regény keretébe foglalt története a mű tárgya. Valami melegség, közvetlenség hatja meg az olvasót, midőn Gaal Mózesnek ezt a könyvét olvassa. Históriát olvas az ifju a képzelmet megragadó történet keretében s főleg, mint ilyen olvasmányt ajánljuk a közönség figyelemébe. Ára diszes kötésben 2 frt.

B. Büttner Lina, fiatal leányainknak ez a kedvelt irója uj kötettel lepte meg serdülőifju barátnőit, *Egy rút kis leány története és egyéb elbeszélések* czime alatt egy kötet olvasmányt ad 12—16 éves leányok számára. Rónai püspök annak idején tanitványának: Mária Valéria főherczegnőnek szerezte meg ezt a könyvet, a melynek olvasmánya arra birta a tudós püspököt, hogy a szerzőnőnek meleg hangu elismerő levelet irt, a fiatal főherczegnő pedig arczképét küldötte meg neki. A Franklin-Társulat Góró Lajossal egy csomó képet rajzoltatott a szöveghez s a kötetet abban az előkelő külsőben bocsájtja piaczra, a melyet nála már megszoktunk. A csinosan kötött könyv ára 2 frt 50 kr.

— **A sziv könyve.** Irta **Benedek Elek.** Az uj irodalom zavaros koncertjéből tiszta harangszóként csendül ki Benedek múzsájának hangja. Az iránykeresők közt ő kezdettől fogva egy ösvényen halad: a természetességnek — az igaz költészet régi, ősi — utján. A falu friss, egészséges levegője, a nép egyenes őszintesége, költészetének mély érzése áradt felénk a «Sziv könyvéből» is. Nem vet jel önkényesen problémákat, de azért mélyen belevilágit a lelki élet rejtelmeibe, nem dolgozik a tulzó naturalisták és veristák vaskos ecsetjével, de azért igazi, husból és vérből való embereket rajzol. A «Sziv könyve», mely most az Athenaeum Olvasótára VII. évfolyamának, 8—9. köteteként jelent meg, ára kötve 1 forint.

Szerkesztői üzenetek.

S. Gy. Besztercze. A közbeeső ünnep miatt sietnünk kellett. Jövő számunkban valószinüleg sorát keritjük. Kérését, amennyire éppen lehet, teljesitjük, noha nem igérhetjük, hogy az énekekről irt éneket átadjuk-e a nyilvánosságnak. Üdvözlet!

T. V. Első kisérletnek e éggé biztató, közlésről azonban szó sem lehet.

L. L. Még nem olvastuk át. Jövő számukban felelünk.

N. J. Brassó. Sok hangulattal, de nagyon fogyatékos technikával megirt vers az egyik. A másodikról azonban már annyi jót sem mondhatunk mint az elsőről. De ez ne csügessze el, mert higyje el, hogy elegen vannak azok, kik még ilyet se tudnak irni.

K. J. Hagyjon békét annak a szobornak. A szentgyörgy-téri vas kolosszus eleget szenvedett már. Mert még egy vasgyomru hős se birja azokat a vizenyős ódákat, melyeket tuczat számra deklamált el előtte egy «hazaffias» «nagy» költőnk. Kérjük, kiméljen meg minket, no meg a szobrot.

SZERKESZTŐ BASCH ÁRPÁD

HELYETTES SZERKESZTŐ VELSZI BÁRD.

Nem ismételhetjük elég gyakran e jóakaratu tanácsot: «Asszonyok, fordítsatok gondot arczbőrötök ápolására!» Egy igazán szép arcz annyi, mint hatalom és gazdagság. A szép nő lábainál ott hever a világ. «De miben áll az arczbőr észszerü ápolása?» Sokszor halljuk e kérdést. Nos hát abban, hogy nem ülünk fel a sarlatánoknak, hanem oly szereket használunk, melyek tudományos vizsgálatok tanusága szerint az egészségnek nem ártalmassak és az arczbőrt üdévé teszik. Mert a jó szerek az arczbőr rugékonyságát megóvják, a minek természetes következménye, hogy az arczbőr rancznélküli, sima marad. De egy ily arcz, ha nem tiszta, ha szeplős, májfoltos, anyajegyes, stb. nem szép. Hogy szép legyen, erre szolgálnak a nevezett szerek. Sokan nevetve csóválják majd fejüket, mondván: «Ez lehetetlenség!» No hát e kétkedőknek azt feleljük, tessék megnézni Schaffer Rózát, aki nagymama, s mégis oly kedves és kellemes kinézésü, mintha menyasszony volna. És ezt csak az «Eau Poudre» és Creme Ravissante»-jainak köszönheti. De nem csak ő, hanem ezer meg ezer köszönő levél bizonyitja, mily nagyra becsülik a bel- és külföldön szereit. Ne mulaszsza el asszony, e szereket kipróbálni!

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicseréltetnek

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

Minél tovább beszélt, Heléne, ki a zongorára támaszkodva hallgatta tágra nyilt szemekkel, annál jobban kezdte érteni Finoel szavainak elburkolt értelmét és erőlködött elrejteni felindulását, nehogy észrevétesse a pupossal, hogy elértette czélzását.

Tekintetének nyugtalankodó aggodalmába gyöngéd részvét vegyült. Finoel folyton lesütött fejjel fel és lejárva tovább beszélt:

— Ezen magas szellemü, gyöngéd szivü, de ezen elhatározásra elég erős lelkű nő létezik; szerencsés véletlen hozta őt utamba és éppen ő előtte volt szerencsém kinyilvánitani érzelmeimet . . .

Megállott Heléne előtt és bátran rászegezte tekintetét:

— Restellené-e feleségemmé lenni, Heléne kisasszony?

Ez már nagyon érthető volt, erre már felelni kellett.

— Már hogy én? — kiáltott fel Heléne ijedelemmel,

— Hát csakugyan csalatkoztam volna? — mondá a pupos keserüen, de hát nem fogadott ön mindig a legmelegebb szivélyességgel, ismert alacsony származásom daczára? nem-e közölte velem reményeit, fájdalmait, mint egy jó barátjával?

— Igen, mint olyannal, ki társam volt a magány és öldöklő unalom szenvedésében, — fakadt ki Heléne.

— Nem mint olyannal, ki társa lehetne egész életén át!

— Egész életemen át? Nem, erre sohasem gondoltam.

Finoel ajkaiba harapott.

— De mondja kérem, — folytatta szemrehányó hangon, — nem gondolta ön meg sohasem, hogy gondolataim, érzelmeim idáig tévedhetnek? Midőn oly gyengéden beszélt velem, midőn együtt énekeltünk, midőn megszoritotta kezeimet, sohasem gondolt ön arra, hogy ez a gyengéden bizalmas magaviselete, bizonyos reményeket keltett fel bennem és bizonyos tekintetben fel is jogosit azoknak táplálására?

— Feljogositja? — felelt izgatottan Heléne — ön nagyon csalódott, uram, én nem szeretem önt.

Heléne elhallgatott és néma, szemrehányó tekintettel nézett a vele szemközt álló Finoelre. De azután kételyek szállták meg, hátha nagyon kiméletlen volt vele szemben és nyugodtan folytatta:

— Ha meggondolatlan magaviseletem és megszokott bizalmas szójárásom talán egy perczig is tévedésbe ejtette volna önt, hogy szerelemnek nézte azt, ami nem volt egyéb gyöngéd pajtáskodásnál, ugy azt szivem mélyéből sajnálom s bocsánatát kérem.

A részvét meginditotta szivét és könyek csillogtak szemeiben, de Finoel sokkal jobban el volt foglalva magával, önérzete sokkal fájóbb megbántást szenvedett, hogy sem átérthette volna Heléne őszinte szavait.

— Nem csalódtam én annyira — kiáltá emelt hangon, — mint ahogy mondani tetszett; két hét óta történt valami, ami változást idézett elő önben és máskép irányitotta gondolatait. Nem kellene messze mennem, hogy a titok nyitjára jussak.

— Ez már bosszantó kezd lenni, — pattant fel Heléne, felingerelve Finoel makacs szemtelensége által; — nem értem önt és nem akarom tovább hallgatni.

Az ajtó felé igyekezett, de a kis pupos utját állta.

— Ön mindamellett lesz szives engem végighallgatni, — sziszegte, haragos tekintetet lövelve Heléne-re, — én nem vagyok olyan buta és belátom, hogy önnek jobban tetszik a Seigneuilles név a Finoel-nél; de ha én hiábavaló ábrándokban ringattam magamat, vigyázzon ön is, mert csalódni fog. A szép Gérard egyszerüen hirbe fogja önt hozni, ez az egyedüli, amihez ezen urak értenek.

— Ez szemtelenség! — kiáltá Heléne. A harag forrongása szállotta meg arczát; ajkai elsápadtak, szemeiben a méltatlanság érzete tükröződött vissza. Megkapta Finoelnek kalapját és odadobta kezeibe, azután követve a bosszus tekintete elől hátráló pupost, feltárta az előcsarnok ajtaját.

— Ajánlom magamat! — mondá bosszuságtól elváltozott hangon és minthogy a megrettent Finoel nem mozdult: — Takarodjék! — ismétlé lábával dobbanva.

Francelin dühösen rontott ki a házból és hogy szerencsétlensége tetézve legyen, majdnem neki ment vetélytársának, ki a ház felé tartott.

Méreggel áthatott oldalpillantást vetett reá, mely Gérardra hasonló hatást gyakorolt ahhoz, a melyet érzünk a csörgő-kigyó hideg, magnetikus tekinteténél. Kezdett az eső esni s a pupos levette kalapját és élvezte az esőcseppek hüsitő hatását. Hazatért szobájába, az asztalra könyökölt és végre szabadjára eresztette dühét és irigységét. Beteges vonásai összevonaglottak és görcsös ujjaival fekete haját tépdelte. Ebben az átkozott hétben kétszer ejtettek sulyos sebet önérzetén; először, hogy nem hivták meg Salvanches-ba, azután meg, hogy Heléne kikosarazta. Két egymást követő csapás visszalökte őt azon lépcső aljára, melyen oly nagy nehezen haladt felfelé nagyravágyásával. Most megint ujra kezdheti és érezte, hogy elvesztette önbizalmát. A bosszuvágy és harag vihara dult benne és ketségbeesésének mintegy visszhangja gyanánt, künt a collégium kertjében zuhogott az eső és zokogáshoz hasonló hangot hallatott, midőn a csatornákon tuláradva, a kövezetre csobbant.

Elkeseredett gondolatainak tömkelegében maga előtt látta, hasonlóan az elveszett paradicsom látományához, Heléne csábitóan szép, szőke fejét, mellette Gérard diadalmas alakját. Dühe megkétszereződött.

— Oh, megbosszulom magamat, meg! — kiáltá öklével ütve az asztalt, — megbosszulom magamat! —

Könnyed zaj ütötte meg fülét, a kis Reine lépett be.

A varró-leány Salvanches-ből jött éppen és furta az oldalát mindaz, mit Finoel-nek el akart beszélni. Hallván felkiáltásait és látván feldúlt arczát, Reine bizonyosra vette, hogy tudja a bálban történteket és szánakozó arczot iparkodott vágni.

— Nos! kedves jó Francelinem, hát nem volt igazam, mikor intettem, hogy a párisi hölgyektől óvakodjék? Tudja ugy-e, hogy mi történt a bálban?

— Mi? mi történt? — kiáltá Finoel haragosan tekintve Reinere.

— Igazán, hát nem tudja? Az egész városban beszélik . . . Laheyrard kisasszony és Seigneulles urfi egész este együtt voltak és saját szemeimmel láttam, hogy szorongatták gyöngéden egymás kezét.

Elbeszélte, persze a kellő toldásokkal, a billiárd-szobában végbement jelenetet. Az egész világ észrevette, ép ugy mint én, — tette hozzá — és most már bizonyos vagyok felőle, hogy Grandfief kisasszony és Gérard házassága füstbe ment . . .

— Önt bolonditották Francelin és ön csak takaróul szolgált a két szerelmes üzelmeinek elrejtéséhez. Finoel ajkába harapott és sárga szemei villámokat szórtak.

— De csak türelem, Heléne kisasszony nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy már a végére ért a dolognak!

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők:

Angol felöltő	**25 frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25 „**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30 „**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35 „**	**55 „**
Téli kabát	**30 „**	**75 „**

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

Alapittatott 1889. évben.

Langfelder Gyula

asztalos-mester

Budapest, Csángó-utcza 5.

(Csángó-ház)

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m.:

butorépület,
bolt- és konyha-
berendezésekre.

Javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek a **legjutányosabb áron.**

VELSZI BÁRD

BORU

czimü verses kötetét 1 frt helyet 79 krajczáros kedvezményes árban rendelhetik meg a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» előfizetői e lap kiadóhivatalában.

Elsőrangu hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontos czim:
ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSULAT
BUDAPEST.
V., Külső váczi-ut 7.

Ekék.

4795

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Borprések.

Vetőgépek.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel
és szakszerü felvilágositással dijmentesen szolgálunk.

Szecskavágók. Morzsolók.

«KOSMOS» müintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

ÉN CSILLAG ANNA,

kinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják **hajkihullás** ellen, a **hajnövés** elősegitésére és a **hajbőr erősbitésére**, uraknál elősegiti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után úgy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömöttséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye:

1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése vagy póstautánvéttel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien I., Seilergasse 7.

Csillag Anna asszonynak.
Küldjön postafordultával 6 kócsög hajkenőcsöt. **Auersperg grófnő**, Grácz

Csillag Anna asszonynak.
Hires hajkenőcséből küldjön egy tégelylyel. **Pallavicini őrgróf.**

Küldjön ismételten egy tégelylyel kitünő hajkenőcséből.
Carolath herczegnő.

Csillag Anna asszonynak
Legyen szives küldjön kitünő hajkenőcséből használati utasitással együtt két tégelylyel utánvét mellett.
Auersperg herczegnő
Slavina, Csehország.

Csillag Anna asszonynak, Bécs
A küldött hajkenőcs kitünő szolgálatot tett és örvendek, hogy oly rövid használat után oly előnyös hatással volt. Ajánlani fogom barátaimnak és ismerőszimnek.
Sandrok,
a Burgszinház tagja.

BÉCSI NŐK SZÉPSÉGÜKET

első sorban a néh. **Med. Dr. A. Rix** által feltalált

Original Pasta Pompadour-nak

köszönhetik.

Ezen szépitőszer a használatban **friss, üde arczszint, vakitó, ránczmélküli arczbőrt** ad a legmagasabb korig is, eltünteti jótállás mellett **(a pénzkülönbeni visszaadásával)** szeplőt, májfoltot, himlőhelyet, **pattanást, vörösséget** és az arcz mindenféle tisztátlanságát, használatban van már 40 év óta a **legmagasabb uraságoknál** és **müvészeknél**, miről bizonylatok és köszönő levelek vannak. Ezen szépitőszer jóságát és ártalmatlanságát **40 évesfennállása** is bizonyitja, holott ezen idő alatt hasonló szerek ezrei keletkeztek és tüntek el. 6 hónapi használatra elegendő tégely ára 1 frt 50 kr. **Próba-Tubus darabonként 50 kr.**

Pompadour-tej a bőrt rögtön tejszerü fehérséggel vonja be és még mosakodás után is az arczon marad. — Eredeti üveg 1 frt 50 kr.

Pompadour-szappan 30 kr. **Pompadour-Poudre** rózsaszinü, crème, fehér 1 frt 25 kr.

Tessék teljes bizalommal **Wilhelmine Rix Dr. Witwe Söhne (Anton Rix & Bruder)** a Rix-féle szerek egyedüli készitőihez fordulni, **Wien, Praterstrasse 16.** Vásárlásnál csakis ólmozott csomagokat tessék elfogadni. **Budapesten föraktár Török Józsefnél, Király-utcza 12, Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszertára Váczi-körút 17. Dankovsky István V., Wurm-utcza 5.**

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegansabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik. Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni acélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Előfizetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem bíztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusítsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. En tehát a következő tárgyakat bárkinek szállítom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tál, 1 drb salátához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden kétszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája, van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

LEFFLER JÓZSEF

müasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba-berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.
RAKTÁR:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

FOG

MÜTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitason a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskréczió tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**

VII. évfolyam. Budapest, 1898 deczember 25. 52. szám.

MAGYAR GÉNIUSZ VASÁRNAPI LAPOK

SZERKESZTI

BASCH ÁRPÁD

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, V., Nádor-utcza 13. sz.

MANICURE

kézápolási műterem és

Amerikai arczfürdők

az arcz szépitésének legujabb módszere

ParfümerieRoyale-ban

a legfinomabb illatszerek szépitő és pipereczikkek dús raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Nagy csatakörkép az 1848/49. szabadságharczból

BEM és PETŐFI

Nagy-Szeben bevételénél. Az 50 éves évforduló emlékére

Festette Vágó, Styka és Spányi.

Látható reggel 8 órától. Este villámos világitásnál. Városliget. A városi villámos vasut végállomásánál. Belépő dij 50 kr. Gyermekeknek 20 kr. Katonáknak 25 kr. Ugyanott láthatók a szabadságharczból való ereklyék. Az ereklyemuzeum jövedelme jótékony czélra szolgál.

Bőr- és szépségápolás szakorvosa

Dr. Révész Benő

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-út 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és a bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyitja az összes **ideg-** (álmatlanság, fejfájás) és **bőrbajokat,**

szépséghibákat,

u. m. **szeplő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, rézorr, fagyos végtagok, hajhullás, hajkorpa, sebek;** végre **szakszerű tanácscsal szolgál az arcz- és kézápolásra,** valamint az összes idegbajok következményeinek biztos gyógyeredményére.

Rendel:

délelőtt 8—12-ig, délután 3—7-ig.

Levelekre azonnal válaszol.

Kivánatra gyógyszerekről is gondoskodik.

Mindenkor mély diskrécziő.

Diskrét betegségek ellen.

„Ideg-betegségek"

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint **bármily nagyfoku** gyengeségi állapotok ellen **páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánlható**

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELŐ-INTÉZETÉT

Bpest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a **korszakalkotó «Kataphorese» gyógymód** alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt **gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.**

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be és kimenet.

ANAGY KRACH!

New-York és London az európai szárazföldet sem kiméltek meg zegy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát, egész készletét — a munkadij csekély megtérítése mellett — elajándekozni. Én vagyok felhatalmazva, ezen megbizás eszközölni. Én tehat minden embernek adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán **6** frt **60** kr. megtérítése ellen, és pedig:

6 drb finom asztali kést valódi angol pengével,
6 drb amer. szabadalm. ezüst-villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst evő-kanalat,
12 drb amerikai szabadalm. ezüst-kávéskanalat,
6 drb amerikai szab. ezüst kés palló
3 drb amerikai szab. ezüzt gyümölcs kés.
3 drb amerikai szak. ezüst gyümölcs velic
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-levesmerőkanalat,
1 drb amerikai szabadalm. ezüst-tejmerő-kanalat,
2 drb amerikai szabadalm. ezüst-tojás-kelyhet,
6 drb angol Victoria-tálczát,
2 drb hatásteljes asztali gyertyatartót,
1 drb teaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorszórót.

56 darabot összesen csak **frt 6.60.**

Az összes fenti **56**tárgy azelőtt 40 frtba került és most ezen **frt 6.60** minimális árért kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst keresztülkasul fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 éven át megtartja, a miért jótállás vállaltatik. Annak legjobb bizonyságául, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapszik, ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszaszolgáltatni és senkinek se kellene ezen kedvező alkalmat elszalasztani, hogy magának ezen ***diszgarniturát*** beszerezze, a mely különösen alkalmas mint **gyönyörü**

karácsonyi és ujévi ajándék

valamint minden háztartás részére. — Kaphatók csak

Hirschberg A, az am. egyesült szab. ezüstáru gyárak főügynökségében

Bécs, II., Rembrandstrasse 19P. Telefon 7114

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldésével. Tisztitó por hozzá 10 kr. Csak a mellékelt védjegygyel (egészségi érc) valódi

AMERIK. PATENT

Kivonat az elismerő iratokból:

A küldeményt megkaptam és nagyon meg vagyok elégedve.
Gáád, 1898 szeptember 1. Cholek- Gudursen gró

A mintákkal igen meg vagyokel égedve kérek egy egész gyüjteményt
Soprony. Marschal bárónő.

VII. ÉVFOLYAM 52. SZÁM 1898 DECZEMBER 25

MAGYAR GÉNIUSZ

VASÁRNAPI LAPOK

Mikor a Megváltó született ...

Elbeszélés.

Irta EÖTVÖS KÁROLY.

Az öreg kapitány ott lakott a cserháti-utczában. A cserháti-utcza pedig ott nyujtózkodott végig valamelyik túladunai kis város keleti felében.

Az öreg kapitányt ismerte minden ember a városban és a városnak környékén. Volt ugyan már valami hatvan éves, hanem azért termete olyan egyenes, melle olyan domboru, bajusza olyan fekete, szeme olyan tüzes és hangja olyan dörgő vala, mint az előtt harmincz évvel.

Tagyosy András volt a neve.

Csak szegény paraszt legény volt fiatal korában. Ágról szakadt árva, ki úgy nő fel, miként a vadfa. Futó barom megtapossa, vihar megczibálya, járó-kelő ágát metszi, soha senki meg nem őrzi, s mégis felnő egyenesen, daczol a korral és a förgeteggel s koronáját emeli az égnek.

Valami nemes legényt, miért, miért se, fültövön legyintett, utána esett ezért a komiszáros, s utána küldte a vármegye pandurjait. Bizony tömlöcz lett volna a gonosz tréfa vége.

Szerencsére bekövetkezett a franczia futás. Kellett a legénység. Szüksége volt a királynak katonára, s az üldözött legény oda állt a verbunk elé.

Oda is állt, fel is csapott, felölté azt a huszárdolmányt, amely erősebb vállakon még soha meg nem feszült.

Vésznek, viharnak oda sem nézett, s komoly arczán csak akkor villant meg az örömnek lángja, ha ellenséget látott maga előtt.

Mire vége lett a harcznak, s mire balkarját össze tudta törni egy kóválygó golyó, s mire mindenféle felcser a nagy sebet igy-amugy behegeszté, akkorra már igy szólt hozzá öreg legénye:

— Hejh vitéz kapitány uram, ilyen kézzel nem tartjuk a kantárszárat, haza kell már mennünk.

Az öreg legénynek igaza volt. A kapitány nyugdijba jött s haza bocsájtatott.

Haza! Hol van neki otthon? Apját, anyját soha se látta, rokonokat soha se ismert, neki mehetett a széles nagy világnak.

De nem ment neki a széles nagy világnak. Valamikor, fiatal hadnagy korában látott egy szép lánykát, jól megnézte két kemény szemével, nem is feledte el soha. Oda tartott egyenesen, hátha még a szép leányka emlékezni fog rá.

Szive nem csalódott és néhány hét mulva, ha ép karjával átölelé azt a szép leánykát, büszkén mondhatá el: édes feleségem!

Boldog volt s nyugalmas életük. A csöndes kis városba alig ért el a nagy világ zaja. Egy félszemü zászlótartó, egy recsegő hangu alezredes, egy falábú főhadnagy, egy visszavonult udvari tanácsos, egy köszvényes referendárius s a jó öreg lelkész volt minden társaságuk. No meg a kis Kálmán gyerek, aki erős volt mint a vas ék és nagyokat kurjantott, mint az erdei rigó.

Ő volt anyjának minden öröme és apjának minden reménysége. Sokszor mondta az apja, ha egy csatát kellene elveszteni vagy ezt a gyereket, bizony el nem tudná gondolni, melyiket válaszsza.

Hát még mikor szegény anyja meghalt, s kikisérték a temetőbe a kerek kápolna mellé.

A vén katona akkor ejté az első könyet és az a marczona sziv akkor fájt először keserüen.

De megvolt még a kis Kálmán, kinek arczán felismeré a kapitány a jó anyának minden arczvonását. Oh, ezt a gyereket többé sohase ereszti el maga melől.

Csakhogy az a gyerek tizennyolcz éves suhanczczá nőtt fel és az 1848-ik évről szólt a kalendáriom és a fiatal szíveken egy furcsa érzés rezgett végig, mint végig rezeg a szellő az erdők lombjain.

Egy nyári napnak reggelén mámoros arczczal állit be Kálmán az öreg kapitányhoz. Nem bortól és szerelemtől, hanem álmatlanul átvirrasztott éjszakától volt mámoros arcza.

Rosz vásár.

— Apám, az Al-Tiszánál ráczok ölik, gyujtogatják a magyart, elmegyek honvédnek.

Az öreg kapitány botott faragott nagy gondosan egy vadkörtefa ágból. Kést és faágat csöndesen félretett a kis asztalra, a mint fiának halavány arczát meglátta és rezgő hangját meghallotta.

— Minek mégysz el fiam?

— Hovédnek.

— Mi az? Pandur, drabant, katona vagy privatdiener?

— Az a nemzet katonája.

Szamár vagy édes fiam. A királynak van katonája a vármegyének van katonája, a főispánnak és püspöknek van katonája, a nemzetnek pedig nincs. A ki valami, az valami, ki pedig semmi sem, az csavargó és betyár. Mi akarsz te lenni?

— Honvéd a ráczok ellen, kiált fel a fiu nagy daczosan.

A vén kapitány felállt, kezébe vette a vadkörtefát s igy szólt szép csöndesen gyermekének.

— Anyád két hónapja hagyott el, azt megcsókoltam, te most akarsz elhagyni, téged e darab fával csaplak agyon.

A fiú egy pillanatig meredt szemekkel nézett apjára s aztán az ajtóhoz tántorodott és két szemét befogta két kezével.

A vén kapitány odament gyermekéhez, megfogta a kezét s kilóditotta a pitvarba.

— Eredj iskolába, ott a helyed, különben haza ne várjalak az ebédhez.

Tovább faragta a botot és a gyermek elment az iskolába.

Furcsa idők jártak. Valakinek eszébe jutott a nemzetőrség ott a kis városban. Mindenféle szabó, csizmadia, kéményseprő, patikárus tanulta a katonadolgot a piacz közepén. Ha a vén kapitány meglátta őket, akkorát kaczagott, hogy hangja elhallatszott még a kálváriára is.

A félszemü zászlótartó, a recsegő hangú alezredes, a falábú főhadnagy, a visszavonult udvari tanácsos és a köszvényes referendárius gyakran összejöttek az öreg kapitánynyal és mondtak neki hajmeresztő dolgokat.

Az országgyülés összeveszett a koronás királylyal. A paraszt nem lesz többé paraszt, és a nemes ember nem lesz többé nemes ember. Kétféle katona lesz ezentul az országban. Hétköznapi és vasárnapi. A hétköznapi katona lesz a császár katonája, a vasárnapi katona lesz a nemzetőr és a honvéd. Rácz és oláh

öli a magyart a császár nevében, s Jellasics átjött a Dráván, hogy elfoglalja ezt a mi országunkat.

Csak hallgatta mindezt az öreg kapitány. Csak csóválta a fejét a nagy dolgokon. Csak szeretett volna századja élére állani és azt a mindenféle kasza-kapa kerülő, népámitó, királyával ellenkező országgyülést széjjel verni.

Egyszer a Kálmán gyerek egész nap nem szólt egy szót sem. Könyveit összerakta, összekötözgette, rajztábláját a sarokba állitotta, mindeféle pensumokat és irományokat elégetett, s aztán szépen bement apja szobájába.

— Apám, el kell mennem honvédnek. Tanulótársaim már mind a csatatéren vannak, ki Jellasics ellen, ki Szenttamásnál. Én sem maradhatok többé itthon.

Az öreg kapitány megfogta fia kezét s leültette maga mellé a pamlagra.

— Édes fiam, tudod, hogy én hű szolgája voltam uram királyomnak teljes életemben. Tudod, hogy mind én, mind te, az ő kényerét esszük, s hogy ha te beállasz a lázadók közé: én kenyerem, rangom, becsületem vesztem. Mit akarsz? Nem a mindennapi kenyér bánt engem. A gazdátlan eb is elél, a meddig elél. De nézd ezt.

Az öreg kapitány levette kardját a szegről s hüvelyéből kivonva, fia elé tette. Es az almáriom belső fiókjából kivett három érdemrendet és azt is fia elé tette. És aztán erős dörgő hangon folytatá:

Annak a kardnak az éle tizenhét helyen van kicsorbulva. Azt az érdemrendet fölséges császárom és királyom az ezred előtt akasztá mellemre, mikor Rosé generálist levágtam, s hat ágyuját elfoglaltam. Ha azt akarod, hogy azt a kardot előttem törjék ketté s azt az érdemrendet a szemem közé vágják, eredj lázadónak.

A gyermek sirt. Szólni nem tudott.

— Ne sirj fiam. Szegény paraszt fiu voltam, apátlan és anyátlan árva. Az a kard lesz egykor minden örökséged tőlem, és nevemnek becsülete.

A fiú letörlé könyeit s kiment a szobából.

Az öreg kapitány kardját visszaakasztá a szegre, s érdemrendjeit nagy gondosan tiszta papirba burkolva visszatette az álmáriom belső fiókjába.

És elgondolkodott. És elgondolta, ha most annak a fiúnak jó anyja még élne, mennyi szomorúságot okozna az a fiú annak. Vagy talán nem okozna, mert hiszen anyját el nem hagyhatná a világért sem.

A fiú nem szólt többé háborúról. Szótalan volt és szomorú. S szomorúan következtek egymásután a napok.

Karácson előtti napon ott volt az öreg kapitánynál a félszemü zászlótartó, a féllábú főhadnagy és az öreg lelkész.

A falábú főhadnagy diadalérzettel közli, hogy az ország fővárosából futnak a rebellisek, hogy egy seregük fönt a Kárpátokban elveszett a hidegtől; hogy a zürzavarnak immár vége lesz nemsokára.

A fiú hallgatott.

Az öreg kapitány, midőn a lefekvéshez készült, azt mondá fiának:

— Szegény jó anyádnak ez volt legnagyobb ünnepe. Mikor a Megváltó született. Öröme ilyenkor oly tiszta volt. Holnap reggel édes fiam megleplek valamivel, a mi téged boldoggá tesz.

A fiú hallgatott. Hallgatott és bement szobájába.

Reggel korán fölkelt és diszruhájába felöltözött az öreg kapitány. Érdemrendjeit nagy gonddal feltüzte mellére. Várta fiát.

A fiú nem jött elé, és szobája néma volt.

Az öreg kapitány bement a fiú szobajába. Az ágy felbontva, de érintetlen. A fiú alsó és felső ruhái gondosan sorba rakva asztalon és széken. Az ágynak vánkosán egy nyitott levél. A levélben irva:

«Édes jó atyám! El kellett mennem. Szegény hazánkat védelmezni kell. Mindent itthon hagytam, mit te vettél nekem. A császár pénzén vetted. Édes jó atyám bocsáss meg. Becsületed és neved megkimélem. Csak szived tudja, hogy én fiad vagyok, én nem mondom azt senkinek. Akkor nem bánt téged senki. Anyám sirkövét megcsókolom, mielőtt eltávozom. Isten veled».

Az öreg kapitány elolvasta ezt a levelet. És körülnézett, s nem látta a gyereket sehol. És szemét elfutotta a vér és mellét a fájdalomnak hörgő hangja akarta ketté szakitani. Ugy állt egy pillanatig felborzodott hajjal.

S aztán mint a villám: ugrott kardjához, mezitelen karddal súlyos lépésekben ment ki a szabadra.

Künn viharzott a hóförgeteg. Üvöltött a szélvész, és a fák csikorogtak súlyos keze alatt. Az utczák néptelenek voltak. Az öreg kapitány végig tekintett az utczán kelet felé és nyugat felé. Nem látott senkit.

Hajadon fővel volt. A csapkodó hópelyhek belekapkodtak fekete bajuszába, fekete szemöldökébe és fekete hajába. És bajusz, szemöldök és haj fehér lett a hótól vagy a megfékezhetetlen indulattól. Nem ismert volna rá még a házi eb sem.

Elindult kelet felé. Az utcza végén volt a temető. A temetőbe indult. A temetőben feküdt az anya, ott kereste a fiút is. Lángoló haraggal és kivont karddal kereste ott. Lompos kutyája tétovázva törtetett utána.

A temető mellett országút, az országút mellett szérű volt. A szérűn szalmakazalok, a kazalokon varjak gubbaszkodnak. Én a temető keresztfái is telvék valának a tél fekete madaraival.

Az öreg kapitány lábai alatt csikorgott a hó. A zajra fel-felröppent egy-egy madár, a lompos kutya utána tekintett a felröppenő-madárnak az öreg kapitány nem vette észre azt.

Megállt az anya sirkövénél. A sirkövön nem látszott a fiú búcsúcsókjának nyoma. A vihar elfútta onnan.

— Itt volt — hörgé az öreg kapitány. Hová lett innen? Asszony, add elő a kölyket.

És megsuhintotta a meztelen kardot.

És a kard leesett a földre. Es az öreg kapitány két szeméből kicsordult a köny. És már megtörtek a sirkő előtt s az öreg ember forró homloka oda tapadt az eltemetett anyának hideg sirkövéhez. A sirkő nem adta elő a kölyket.

A lompos kutya nem értette a dolgot. Szaglálódni kezdett s nyomról-nyomra bukdácsolva kiment a temetőből, átfutott az uton s oda állt egy szalmakazal elé. A kazal déli oldalán egy szük, sötét üreg tátogatott. Az üreg előtt a kutya elkezdett üvölteni.

A üvöltés hangjára felvetette marczona fejét az öreg kapitány. Egy gondolat czikázott át agyán, felugrott a sirkő mellől s rohant a kazalhoz.

— Itt kell lenni — dörgé komoly, mély hangjával.

— Hitvány kölyök, állj ide elém! — kiáltott be a sötét üregbe.

Az üregből sóhajtás hangja s lassú szalmazörgés hallatszott.

Az öreg kapitány dühösen furakodott az üregbe s vasmarokkal megragadva egy mezitelen gyermek-

vállat, kilökte a csikorgó fagyra. Erzsike volt, a koldusleányka. Étlen és ruhátlan, édes szó és meleg hajlék nélkül a szalmakazalban tölté a gonosz éjszakát. Félig fagyva, félig halva, mégis felsikoltott a rettentő ember keze alatt s aztán erőtlenül összeesett.

Az öreg kapitány meredt szemekkel dőlt a kazal oldalához. Szegény koldusleányka ott vonaglott lábai alatt. A bámészkodó lompos kutya végig szaglászta kékülő ajkait, dermedt kezecskéjét, jégsebzette mezitelen sovány lábacskáját. És azután végig-végig nyalogatta, mintha föl akarta volna melegiteni.

Az öreg kapitány magához tért. Oda lépett a lánykához s elrugta a kutyát mellőle. És aztán lehajolt s gyöngéden fölemelte és karjaival betakarta a didergő gyermeket.

— Enyém ez a gyermek s nem a tied, szólt a lompos ebnek, mely kiváncsian nézte a koldusleányt az öreg kapitány karjai közt.

Az öreg kapitány visszament a temetőbe, az édes anya sirkövéhez. És megmutatta a koldusleányt a hideg sirkőnek és megcsókolta mindakettőt.

— Azt a másikat sohase lássam többet, ez nem hagy el engem soha.

Aztán fölvette a földről a hideg kardot. S a hideg kardot és fagyos leánykát haza vitte fölmelegült szivvel. A lompos kutya vigan ugrándozott előtte.

A félszemü zászlótartó, a recsegő hangú alezredes, a falábú főhadnagy csodálkozva nézték, a mint az öreg kapitány a koldusleányt megmosdatá, fésülgeté, csókjaival melengette, meleg ruhába felöltözgette s cziczomával ékesgeté.

Mikor a lányka már vidáman mosolygott a meleg kályha mellett, azt kérdé tőle az öreg kapitány:

— Láttál-e valakit az éjjel a temetőben?

— Nem láttam senkit, nem is mertem odanézni.

— Jól van. Embekopogást sem hallottál egész éjjel?

— Nem hallottam egész éjjel, hanem éjféltájban minden fekete madár felröppent ülőhelyéből és csunya károgásuk fölvert az álomból.

A lányka kicsi testén borzadály csuszamlott végig.

Az öreg kapitány nem beszélt többé a fiúról, a ki elszökött, a ki apját elárulta, a kit apja megátkozott, a ki nevét is eltagadta, s a kit karácsony éjszakáján csúf fekete madarak károgása üldözött el anyjának sirkövétől. Nem beszélt róla soha.

De nem is hallotta hirét soha.

Ment az ifjú elszántan, visszatarthatatlanul.

Fájt neki elválni jó apjától s édes, szeretett anyjának sirkövétől.

Sokáig sirt, sokáig zokogott a sirkő mellett letérdelve.

Aztán szive bezárult és könyei elapadtak. És megtörlé arczát s fölnézett az égre. Az égnek nem volt csillaga, a vihar, a förgeteg volt az égen is az úr.

A várostól negyed órányira magas domb fekszik. E dombról még egyszer visszanézett arra a városra, melyben a szülői házat, a gyermekemlékeket, s soha vissza nem térő ifjú boldogságot, a szerető, de haragos apát hagyta.

Szemeiből még egyszer kicsordult a köny. Megijedt e könytől. Hisz ő honvéd akar lenni. Hirtelen letörlé s szilárd lépésekkel ment szemközt a süvöltő viharnak.

Hetekig bujdosott. Éjben, fagyban nyugta nem volt. Farkasok tanyáján, győző ellenség csapatain keresztül törekedett jutni a honvéd fővezérhez. Üldözött az üldözöttet, bujdosó a bujdosót keresi fel. Lábbelije rongy, ruhája foszlány, zsebe üres, szive telve szent fogadással: igy jutott el a fővezérhez.

A fővezér hideg, komor ember vala. Szerette a katonát, de nem szerette az éretlen gyerkőczöt és az üres lelkesedést. Mikor Kálmant meglátta és látta gyermekarczát s vihartépte rongyos öltönyét, haragosan mondá neki:

— Táborom nem kórház és én nem vagyok iskolamester. Eredj haza a meleg kályha mellé s tanulj irni és olvasni.

Az ifjú merev arczczal és suttogó hangon mondá neki:

— Én pedig honvéd leszek, vagy meghalok.

A fővezér tetőtől-talpig jól megnézte a fiatal embert.

— Ki küldött ide? Apád, anyád?

— Magam jöttem, nincs sem apám, sem anyám.

Nem mondott igazat. Hanem azért csak elfogadták. Másnap már megtanulta, hogy kell bánni a puskával, és azután azt is megtanulta, hogy kell játszani a halállal. De nevét meg nem mondta senkinek.

Végig küzdött minden csatát. És szerzett hirt és dicsőséget, bajtársaktól elismerést, szép asszonyoktól hódolatot, nemzetétől kitüntetést — de a nevét meg nem mondta soha.

És kapott sebet is. A debreczeni csatában kilőtték lovát alóla, a bal lábában egy otromba golyó s vállában egy kozáklándzsa akadt meg.

Ott feküdt a csatatéren — jótehetetlen önmagával. Ott szedték föl jó emberek vérevesztve, elájultan. Föl is szedték s jól vagy rosszul be is hegesztették sebeit.

De mire magához jött: bajtársait nem találta többé. A honvédsereg is elpusztult, a szent ügy is elbukott, a haragos fővezér is gyászos véget ért. És a jó emberek is, kik ápolták, okos emberekké váltak, s vállára akasztva egy darab szürt, kezébe adva egy botot s tele rakva zsákját három napra való száraz eledellel: utnak eresztették haza felé.

Haza felé! Szomorú világ volt akkor otthon.

Az öreg kapitány jól elgondolta a dolgot, mikor a fiut vissza akarta tartani.

Uj hatalom, uj törvény, uj igazság, uj emberek jöttek a régiek helyére.

Az öreg kapitányt önigazolásra hivták föl. Hol járt, mit csinált, kivel czimboráskodott: adjon róla számot. A három rendjel és kardjának tizenkét csorbája nem mentette meg a vizsgálattól.

De voltak tanui. A félszemü zászlótartó, a recsegő hangú alezredes, a falábú főhadnagy, a visszavonult udvari tanácsos, a köszvényes referendárius s az öreg lelkész, mind valamennyien igaz hitükre, becsületszavukra állottak jót mellette.

Megkapta az igazolványt, s ujra megkapta a nyugdijat.

De találkozott kaján ember, a ki följelenté, hogy fiát elküldte honvédnek.

Hiába istenkedtek jó baráti. Hiába mondogatták a hatalmas urak előtt, hogy a fiú apjának ellenére ment el s apjának átkát vitte magával: nem használt az semmit.

Karácsony előtt való napon megjelent az öreg kapitánynál a polgármester A polgármester jó barátja volt az öreg kapitánynak. Ismerték egymást még a inzurgens világból.

— Rossz hirrel jövök öreg bajtárs — szólt a kapitányhoz. Itt van Falkenheim generális rendelete. Nyugdijadtól megfoszt, fegyvereidet bekivánja, rendjeleid konfiskálja. Készen lehettél mindezekre.

Készen volt ezekre az öreg kapitány és mégis remegtek ajkai és mégis villámokat szórtak szemei: mikor a gonosz közlést meghallotta.

Karácsonyi ajándékok. Wilson Oscar festménye.

— Jól van — felelt rekedt hangon. A kölyök volt oka ennek is. De szemem elé ne kerüljön többé ez életben. Nem is kerül. Ott rothad már valami útfélen. Jól van.

Leszedte a fogasról fegyvereit és sorba rakta az asztalon. Az almáriom belső fiókjából nagy gondosan kivette a három rendjelet és azt is oda tette az asztalra. És megállt az asztal előtt és összekulcsolt kézzel bámult az asztalra.

— Hát mindennek vége! szólt önmagához. A kenyér is oda van, a becsület is. Megmondtam annak a kölyöknek, de nem hallgatod rá. Pedig magyarán megmondtam. Még kardomat is elveszik. Tizenkét csorbát ütöttem rajta. Négyet akkor, mikor Rosé generalist levágtam; hat ágyuját elvettem. Ejh, ejh!

Kezébe vette azt a kardot és megsuhintá.

— Miért nem tud most előttem állani az a kölyök?

E szavakra előfutott Erzsike, a kolduslányka. Piros arczczal mosolygó ajakkal és angyalszemekkel. Nem volt most már sem rongyos, sem mezitláb, sem félig megfagyva.

— Édes bácsi, szegény Kálmán régen meghalt, miért bántsuk mi őt?

Az öreg kapitány hosszasan nézett a mosolygó leánykára.

— Igazad van, édes leányom. Nekem régen meghalt.

És aztán odafordult a polgármesterhez.

— Polgármester úr! Ezt a kardot és ezt a rendjelet hagyja nálam reggelig. A megváltó születésének ünnepén hadd legyen még nálam. Olyan nehéz tőlük egy pillanat alatt elválni.

A polgármester eltávozott. A kardot és a rendjeleket ott hagyta az öreg kapitánynál.

Ebéd után elsötétedett az ég. Sűrű felhők lepték el az eget. A varjusereg veszett zajjal csapkodott és kerengett a házak fölött: Vihar készülődött köröskörül. Jaj a szegénynek, kit az künn ér a csikorgó hidegben.

Ezen az éjszakán nem aludt el az öreg kapitány. Szegény nejének ez volt legkedvesebb ünnepe. Mikor a Megváltó született. Az a rossz, engedetlen gyerek is e napon szökött el s tagadta meg apját és apja nevét. És a becsülettel végig harczolt hosszú életnek minden keresményét e nap rabolta el. Oh, az öreg kapitány sokat szenvedett egy év óta — de legtöbbet ma. Haja és bajusza ősz volt már és többé nem fekete. Csak Erzsike tartá benne a lelket.

Már rég elmult éjfél és az öreg kapitány még mindig fön járkált a szobában. A kis Erzsike egy nyoszolyán aludt mosolyogva. Az öreg kapitány meg-megállt előtte és nézte örömmel és gondolta borzalommal, ha a szegény gyermek most künn volna a fagyon.

Néha-néha nagy zúgás tölté be a házat. Künn viharzott a hóförgeteg. Üvöltött a szélvész és a fák csikorogtak sulyos keze alatt. A vihar beorditott a kéményen s vaserővel rázta az ajtókat és ablakokat.

Az országúton egy koldus vánszorgott a város felé. Öltönyének foszlányai repkedtek a szélben. Mezitelen lábát véresre vagdalta a jéggöröngy. Arczán végig folyt és végig fagyott könye.

A vihar vissza-visszalökte. De ő mégis előre ment. Néha elesett és egy pillanatig ülve maradt. Megint fölkelt és ment előre.

Elérte a temetőt. A temető keresztfái telvék valának a tél fekete madaraival.

Mikor a koldus befordult a temetőbe, minden fekete madár felröppent ülőhelyéből és csúnya károgással átrepültek a kazalokra.

A koldus nem vette azt észre, Lehanyatlott a sirkő mellé és sirva, zokogva és görcsös fuldoklással csókolta azt a sikövet.

Az öreg kapitány a reggeli szürkületben kiment a kapu elé és végigtekintett az utczán. A temető felől nagy messzeségben egy koldust látott háza felé jönni.

— Lányom, szólt Erzsikéhez, egy szegény koldusgyerek jön az utczán, alamizsna nélkül el ne ereszd.

A lányka egy karaj kenyeret és egy kis maradéksültet vett kis kezébe s várta a koldusgyereket a kapunál.

A koldusgyerek elvette a kenyeret és sültet, de nem ment tovább, hanem befordult az udvarra. Az öreg kapitány szobaajtaja előtt állott a pitvarnak egy kőoszlopa, a koldusgyerek az oszlop mellé támaszkodott.

Erzsike bámult. Bement az öreg kapitányhoz.

— Kedves bácsi, az a szegény koldus nem akar elmenni és nem szól semmit. Itt áll az ajtóban.

Az öreg kapitány a nyitott ajtóból rárivalt a koldusgyerekre:

Mit ácsorogsz itt? Megkaptad a magadét, eredj tovább!

A koldusgyermek felsikoltott:

— Apám!

És arczra bukott az öreg kapitány előtt, keresztül a nyitott ajtó küszöbén.

Az öreg kapitány felorditott, mint a sebesült vad. És két kezével belemarkolt ősz hajába és meredt szemekkel nézte a nyomorult koldusnak mezitelen, jégsebzette, vonagló termetét.

És berohant szobájába mint a villám és két kezébe fogta rendjeleit és régi kardját.

És régi kardját megsuhintva, a rendjelekkel együtt kilöké az utczára.

És lehajolt a koldushoz és fölvette ölébe, bevitte szobájába és sirva csókolgatá.

— Édes fiam! Édes fiam.

Sentimentália.

I.

Pedzem a lantomat
Jobbrul is meg balrul:
Nem akarok én még
Leszokni a dalrul,
Porlepte húrjait búsan verdesem:
Terólad dallanék nótát kedvesem.

Hiszen ugy szeretlek
Most is még, mint régen,
Mikor minden napra
Uj dalom volt nékem:
Minden mosolyodra megpendült a húr.
S én valék a legtöbb nótás trubadur.

Százszor ujra kezdem . . .
Föl-föl sir a fájá,
Haj, de rossz a nóta:
Nincs melódiája,
Nem zendül rá visszhang szivem rejtekén,
Oh jaj, minden nótát elfelejtek én!

II.

Valamikor régen
— Hol volt, hol nem volt —
Minden kis madárka
Terólad dalolt.

Valamikor régen
Bűvös éneket:
Minden nap egy ujat
Zengtem én neked.

Gondolatom, álmom
Csupa nóta volt,
Valamikor régen
— Hol volt, hol nem volt . . .

KADOSA MARCELL.

Ophelia. Herbst S. felvétele.

Az én karácsonyom.

Hol az idő, midőn ugy vártalak
Te bűvös est, nádas tető alatt.
Lelkemben ébred ezer tarka kép
S mint rózsás felhők szállanak odébb.

Hiszen te vittél kis falumba el,
Hol ismert minden rög, fűszál, level.
Hiszen te vittél haza engemet,
Hol átkarolt szülői szeretet.

Kis házikónkban a picziny szoba
Oh, mennyi boldogság beférl oda!
Nem szórt világot szines gyertyafény,
De szeretet ragyogott én felém.

És most, és most hogy ujra érkezel,
Nekem már örömünnep nem leszel.
Az édes otthon merre, hova lett?
Bolyongok a kihalt romok felett.

Kis házikónknak uj lakója van,
S én járom a világot czéltalan.
A kis faluban senkim se maradt
Csak egy sír ott a néma fűz alatt.

Kint zúg a szél, a hó meg egyre hull,
Itt bent szivemben kínok harcza dul.
Széthullott jó családom siratom,
És téged is, te drága sirhalom.

Te röpke szél, szállj kis falumba el,
Most ép karácsonyestét ünnepel.
Reá találsz, az ablak fényben ég
S fenyőgalyaktól illatos a lég.

Hol vigan barangoltam egykoron,
Kopogtass végig minden házsoron,
S kérdezd, amerre utad elvezet,
Van-e ki rólam is emlékezett?

S pihenj meg oszt szülőházam felett,
Dúdolj ott egy szomoru éneket.
Sirasd te ott, én meg szobámban itt
A gyermekévek édes álmait.

Feleki Sándor.

EGY KARÁCSONYEST.

Irta Domahidy Ujfalusy Amadil.

«Nincs nagyobb fájdalom, mint a boldog időkre gondolni vissza a bánatban». *Dante.*

A szobában csend volt, de a majolika kandallón diszlő kis lapislazuli óra halk ketyegése és a tűz sustorgása gondoskodott arról, hogy ez a csend bénitó nesztelenséggé ne fajuljon.

A magasra felnyuló, majd alattomosan meglapuló kékessárga lángok sajátságos áriát fujtak, midőn kárörvendezve körültánczolák a martalékul odadobott hasábfát, mely néha szinte fájdalmasan felszisszent, midőn elevenebb részét érintették a kaján tűznyelvek. Legott nedves perzsszag támadt, mely a bujkáló, beteges füsttel párosultan, lassan kóválygva veszett el a szoba kellemes, langyos levegőjében. Egy ó-hollandi szekrény nyitott fiókjából sajátságos illat is áradt szét, száraz virágok poros illata, hervadásra, enyészetre emlékeztetve.

Világ nem volt a szobában, a karcsu dereku, fehér golyós lámpa sötéten állott egy sima, fényes asztalkán, de a tűz terjesztette derengő félhomály láthatóvá tette az empire butorok egyenes vonalu körrajzait s habár halványan, elmosódottan, mégis előtüntette annak a nőnek alakját, ki magányosan üldögélt egy süppedő karosszékben a régi divatu szekrény kihuzott fiókja előtt.

Már túl lehetett életének java korán, mert egy-egy élénkebb láng vörös fényénél ezüstszálak csillantak meg hajában és sápadt arczán bánatokozta barázdák mutatkoztak.

Mozdulatlanul maradt helyén megszámlálhatlan perczek hosszu során, félig csukott szempilláit csak olykor vetve fel, midőn tekintete odatévedt a fiókra, melyen egyik karját pihenteté, hosszukás kezében szinte öntudatlanul egy csomó száraz virágot szorongatva.

Azok a zörgő virágvázák, melynek vékony szárai zizeregve hullottak szét a szoritó ujjak között, visszacsalogatták gondolatait a multba, lelki szemei elé idézve annak összes emlékeit. Az elmés Scheherezade sem mesélhetett ragyogóbbat az ezer egy éjszakán, mint az a néhány virágszál, mely a tovaröppent ifjuság édes-fájó napjainak egyedüli kézzel fogható emléke volt.

Alak az utczáról.

Ő is szeretett egykoron! A szerelemből, ezen általános betegségből, ő is csak ugy kikapta részét, mint mások, csakhogy jobban, mert egyik ember fogékonyabb rá, mint a másik s melegebben érez.

Az érzelmek között a szerelemnek van a legtöbb fajtája, mert jóformán annyiféle, ahány ember a világon. Mindenki saját egyéniségéhez mérten szeret — a legélesebb pszychologiai bonczkésnek sem sikerülne legapróbb elemeiben részletezni, mint ahogy a leghiresebb festő sem képes a természet összes szineit visszadni vásznára.

Ő — ki ott a kandalló közelében, szomoru magányban töltéa karácsonyestét, előhivott emlékeinek szentelve azt — életének tavaszán, romlatlan szivének egész hevével szeretett, ugy, ahogy kevesen tudnak a mai prózai korban. Szerelme viszonzásra is talált, mennyasszony is lett. Lelke rokonlélekre akadt választottjában, kedvteléseik, hajlamaik mindenben egyeztek. Mindaketten rajongtak a dicső természetért, melynek ölén álmodozának, különösen a szép májusi délutánokon, midőn a zöldelő erdőben barangoltak, hol hizelegve bókolt nekik a kósza zephir, hol édesdeden csicsergett a madársereg, virágok illatoztak és játszi pillangók csapongva repkedtek.

A költőies május emlékébe belevegyült egy-egy holdvilágos nyári estnek bűvös emléke is, midőn a kékeszöld szinben uszó mindenség nem is létezőnek, csak varázslatnak tünt fel, a csillagos derült ég, az imbolygó falombok, az ezüstös ködben rezgő távoli tárgyak silhouettejei s a magasban trónoló Luna istenasszony, az ő szelided, sápadt mosolyával.

A tündöklő égitestek myriadjai között egy csillag kiválóan fénylett s olyan biztatóan, mintha a föld összes boldogságát igérte volna. Az a kecsegtető ragyogás csalárdnak bizonyult, a tündérálmok nem valósultak, a sors vajmi hamar elszakitotta őket egymástól. Életútaik szétágaztak és az ellenkező irányban haladó utakat semmi sem hozhatja többé össze.

Ez volt első és utolsó szerelme, nem melegedett fel többé senki iránt, mert ugy szeretni, ahogy ő szeretett, csak egyszer lehet az életben.

Természete aztán egyre jobban elridegült, ismerősei, rokonai, mind visszahuzódtak tőle, napjai sivárak lettek. Magányban, elhagyatottságban peregtek le az évek, Klotho szorgalmasan fonta életének fonalát s talán már Atropos is leselkedett ollójával, hogy elvághassa. Ő nem rettegett a halál gondolatától, sőt vágyott az örök nyugalomra, de azért nem igyekezett siettetni végét, csodás megadással viselte a szürke napok egyhanguságát, gépnek tekintve magát, melynek működnie kell, mig szerkezete meg nem bomlik.

Az egyedüllétet azonban sohasem érezte annyira, mint éppen karácsony estéjén, midőn mindenki, aki csak teheti, családi vagy baráti körben huzza meg magát. A lehangoló magány, a felébredt emlékek szinte leküzdhetetlen vágyat keltettek szélvészhányta szivében, még egyszer szerethetni és visszontszerettetni, s látva az egykoron üdén illatozó, most már megsárgult virágokat, a mult utáni sóvárgás teljes erejével rohanta meg egész valóját.

«Sok mindent vél az ember eltemetve, ami évek multán régi hatalmával kél ismét életre» mondja Werner és a feltámadt érzelmek sorvasztják, emésztik azt a botor emberi szivet, mely legtöbb fogékonysággal a vágyra és fájdalomra bir.

A mult annyira felzaklatta benső-jét, hogy felállott s hol lehorgasztott, hol hátravetett fejjel, türelmetlenül alá s fel kezdett járni a perzsa szőnyegen, mely felfogta lépteinek zaját.

Majd az ablakhoz ment és kibámult az égbe. Künt fehér volt minden, hóleple fedte a parkot s mezőket egyaránt. Még mindig havazott, a sürü pelyheken azonban át-átcsillantak a közeli falu házikóinak apró világai.

E barátságos kép boszantotta. Vissza fordult a szobába, de ott mindent kétszeresen barátságtalannak talált, a meredt vonalu butorokat, a nehéz selyem függönyöket, a sötét kárpitokat, a rideg festményeket, mind egytől-egyig.

Odakünt azalatt megszünt a havazás és a szakadozó fellegkárpit mögül előbukkant egy árva csillag.

A csöndes téli táj, a temetői nyugalom, a tejfehér mezők, a mozdulatlan sötét fák megint magukra vonták tekintetét, s midőn felnézett az égboltozatra, szemei hirtelen felvillantak, ajkai téveteg mosolyra nyiltak, s mialatt két könycsepp gördült végig arczán, áhitattal nézte az ő egykori szépséges csillagát! Egyszerre minden megváltozni látszott körülötte. A legkisebb butordarab is beszédessé vált, más szint öltött, a pamlagok, karosszékek hivogatólag nyujtózkodtak feléje, a tüz kellemesen pattogott, a kis óra hizelgően, jókedvüen ketyegett.

Egész testén melegséget érzett végig bizseregni, lelkébe derüs sugár lopódzott, lélegzete meggyorsult és nyitott szájjal, teli tüdővel szivta be azt a jól ismert illatot, mely hirtelen átjárta a szobát, karácsonyfa, perzselt fenyőágak, szines viasz-gyertyák, boldog gyermekkorra emlékeztető édeskedves illatát. Maga előtt látta a nagy fát, telitve mosolyogva pislogó, kicsi lángokkal, csillogó apróságokkal, aranyozott gyümölcscsel, minő a fényesen butorozott teremben pompázva, neki, az egyetlen gyermeknek felállittatott. Micsoda szép reményekkel tekintettek szülei a jövő elé, minő rózsás életről ábrándoztak leányuk részére. S ime, mi valósult meg mindabból a pazar reményekből különösen a későbbi korban? Semmi, vagy legalább is vajmi kevés, de ő most csak a boldog gyermekkorra gondolt és szivét annyira dagaszták az áradozó érzelmek, hogy majd megfulladt. Hevesen felrántá az ablakot. A fák lombtalan ágain át kilátott a sikságra. Felette ritkás köd, kékes-szürke fátyol lebegett, melyből elő-elővillant a falusi templom bádogos tornya, s körülötte nyugtalanul csillogó fényekként, a házak picziny világai reszkettek. Tekintete azonban ismét csak az égboltozaton pihent meg, megint csak gyönyörködött csillagában, mely csalfa volt ugyan, de azért mégis biztatott, s le nem véve szemeit arról a kis tüzes pontról, bámult a magasba, mialatt lent megszólalt a falusi méla harang, örömünnepre hiva egybe az ájtatos hivőket s csaholásra buzditva a néma tanyák hű ebeit.

A csillag csak ragyogott tovább Aladin csudás lámpájaként, de egyszerre csak szinte kápráztatóan felvillant s egy pillanatra hosszu, tündöklő sávot hagyva maga után az égen, nyomtalanul beleveszett az éjbe.

A nő ajkai megszüntek mosolyogni, testéből, szivéből egy percz alatt kihalt az áradozó melegség és szinte ugy érezé, mintha jéggé fagyott volna az a kis husdarab, melyet szivnek neveznek. De azért csak nézte tovább, szinte megbűvölten azt a helyet, honnan a csillag lefutott, mintha visszavárta volna ragyogását, és nézte mindaddig, mig szemei bele nem fájdultak.

Midőn aztán végre mégis szétekintett szobájában, ugy rémlett előtte, mintha minden feléje kaczagná e szavakat: «A csillagok letünnek,

Mikor a Megváltó született. Ign. tőt

ne higyj nekik! Csak hazudnak biztató fényükkel s aztán magadban hagynak a sötét éjszakában».

Lassan, mintegy gépiesen visszaült a kandalló elé és tenyerébe hajtva fejét, eltompult agygyal, mint aki gondolkodni sem tud többé, üres tekintettel meredt maga elé. A tűz egyre gyöngébben, kedvetlenebbül égett, az izzó zsarátnokok megfeketedtek s azután nesztelenül hamuvá pernyévé hullottak szét.

Az órák fáradtan, lomhán vonszolódtak tova, a kis lapis-lazuli-óra czifra aranymutatója unottan haladt előre, megfontolva vonult egyik számtól a másikhoz, de valahára mégis elérte a tizenkettőt.

Mélán, szomoruan hangzott el az ütés — a karácsonyest végére ért.

Emlék.

Boldogtalan lettél
Örökösen sírva:
Mikor a nevedet
Egy férfi nevével
Fehér papirlapra
A végzet fölirta.

Boldog akkor lettél:
Mikor mások sírtak,
A mikor egy nevet,
Egy szép leánynevet
Fehér márványlapra
Emlékül fölirtak.

REVÉSZ TIVADAR.

Ami az asztalon történik.

Irta: BECKNÉ KERTÉSZ ELLA.

Csak olyan piczi kis boudoir asztalka volt, de nagyon finom peluche-el behuzva; sima, fényes peluche-el mint a tükör. Ahogy rátette valaki a kezét, ugy ott maradt a nyoma, mintha odarajzolták volna. És igy nagyon gyakran voltak kéznyomok láthatók a kis asztalkán, mert olyan ügyesen volt elhelyezve a két karosszék között, hogy mindenkinek kedve kerekedett rajta nyugtatni a kezét.

Többnyire ugyanazoknak a kezeknek a hű mását viselte a kis asztal. Az egyik: női kéz volt, keskeny, finom, karcsu, hegyes ujjacskákkal; a másik férfi keze, széles, kövér s formátlan. És amint a kis asztal peluche lapján látni lehetett, a két kéz egy fagonu jegygyűrüt viselt.

A csunya férfikézhez tartozó hasonlóan csunya fej, sokszor szemlélte, hogy milyen kitünően lehet kezet rajzolni a kis asztalra!

A kis asztal éppen unni kezdte ezt az egyformaságot, mikor legnagyobb örömére, uj rajzzal ékeskedhetett!

A női kéz ugyanaz maradt, csak a férfi kéz volt egészen más, izmos, erős, de keskeny, szép férfi kéz.

A kis asztal csudálkozva látta, hogy a vastag, formátlan férfi kézhez tartozó hasonlóan csunya fej, milyen figyelmesen szemléli a kéz ábrákat és még nagyobb csodálkozással tapasztalta, hogy ettől kezdve

Kertész Ella.

a kis asztalról napokig nem törölték le a port; a kezek, a hogy egyik nap belenyomódtak a peluchebe, ugy maradtak másnap is.

A kis asztal ismét unni kezdte a dolgokat, de búja ujra örömre változott; ismét egy uj rajzott kapott.

Szegény kis asztal, ha tudta volna, hogy éppen ez lesz korai pusztulásának oka!

Ugyanis, mikor a csunya vastag férfikézhez tartozó hasonlóan csunya fej ezt az ábrát meglátta, a csunya vastag kéz utoljára esett a kis asztalra; de nem nyugodtan, fáradtan többé, hanem irtózatosan, vad dühvel, óriás erővel; ugy, hogy a szegény kis asztal nagy recsegés ropogás közt izzé-porrá törött.

Az a bizonyos utolsó ábra ugyanis már nem volt olyan könnyen kivehető!.. Csak hosszasabb szemlélés után lehetett lassan, de biztosan észrevenni, hogy ez is «két kezet» ábrázol! A szép kis női kezet és a keskeny izmos férfikezet, de nem mint eddig egymás mellett, hanem teljesen egybefonódva, szorosan elválhatlanul...

Egy kis ibolyacsokor van az asztalon. A tartója egy kicsit törött, de a virágnak nagyon édes az illata. Egy lámpa áll mellette. Egyszerü kis petroleum lámpa, de sok piczi átlátszó gyöngyből összefűzve, egy csillogó kis ernyő takarja; a lámpa világa fényesen ragyog át rajta.

A lámpa mellett egy fej hajol a varrása fölé. Egy fáradt, szőke fej és egy bölcső is van a szobában.

A szőke fej, ugy látszik, elfáradt a varrást nézni, mert most a szék támláján nyugszik és a csillogó ernyőre néz soká-soká...

És a gyöngyök csillognak, a kis ibolya illatozik és a lámpa melege oly közelről éri a kis ibolyát... A fényes, a csillogó ernyő pedig elkezd mesélni a kis ibolyának... Meséket, szép, édes meséket, egy csudalatos valamiről, amiről a kis bolya nem hallott még soha és aminek a neve — szerelem!...

Oh édes az!... Édes végtelenül; abban együtt van minden. Ha azt érezhetné a kis ibolya! Olyan az, mint minden szép és jó együtt véve; mint az édes anyja simogatása, amit olyan rég nem érezhetett; mint az orgona hangja, amit egykor hallott, otthon, vasárnaponkint a templomban; mint az égbolt augusztusi éjszakán! De nem, ne hidd kis ibolya, nem is ilyen; azt nem lehet hasonlitani semmihez, mert nincs ahhoz fogható; édesebb, szebb, végtelenebb mindennél! Nagyobb mint a föld, mert maga egy világ; végtelenebb mint a mindenség, mert maga egy Isten, forróbb mint a tűz, mert maga a nap! Ezeket mondta a lámpa a kis ibolyának és a gyöngyös ernyő csillogott és a kis ibolya egészen közelről érezte a lámpa melegét és lehajtotta a fejecskéjét, közel, egészen közel a csillogó ernyőhöz... De ekkor a szőke fej kinyitotta a szemeit és azokból egy fényes, tiszta vizcsepp hullott a kis ibolyára.

És két kéz megfogta és elvitte a kis ibolyát a szoba másik sarkába, messzi a lámpától, amelyet olyan csillogó ernyő takar...

Két nő.

Rideg tengerparti vidéken találkoztak. Szürke, szakadozott sziklák meredtek az ég felé, melyről sötét foszlányokban, nehéz fojtogató köd ereszkedett le. Nem hallatszott semmi zaj, csak hébe-korba a zsákmányra váró héják éhes vijogása. Az egyik szobortermetü, aranyfürtü fiatal nő volt. Sötétkék mély szemeiből a Vesta tisztasága sugárzott ki. Finoman metszett ajkainak lágy vonásain örökös jóság édes mosolya ült. Ruházatát szerény szövetből készült köntös képezé. A másik büszke, rideg szépsége antik vénus képhez hasonlitott. Mintha márványból faragták volna, oly merevek voltak formái, oly rideg a kifejezése. Nehéz selyemből készült köntösén drága kövek ragyogtak.

Egy meredek sziklahasadék alján találkoztak. S amint ott álltak a ködben, az egyik nő körül a szürke pára rózsaszinü fátyollá változott át. Ez azért történt, mert a szelid nőalak szőke hajzatából ragyogó dicsfény sugárzott ki. Ez a fény fölfelé szállt, mindig fölfelé és az égnek tört. És a szelid nő jóságos mosolylyal és lelkes pillantással csak követte a fénysugarak magasba törő útját — de apró, gyenge lábai az alatt megakadtak a göröngyös sziklaútban és már is vér szivárgott ki a kőhasitotta sebekből. De ő nem törődött fájdalmával és csak a magasba, mindig csak a magasba nézett.

A másik drágaköves, rideg szép nő, azalatt serényen folytatá útját. Bár a köd mindinkább sűrübbé vált körülötte, éles szemeivel áthatolt annak tömbbé lett páráján és ügyes mozdulattal még a sziklás út nehézségeit is könnyedén kerülte ki. Éles tekintete előtt nem maradt rejtve semmi. És igy észrevette útitársa véres lábát is.

— Te bohó, — mondá — minek nézel fölfelé? Mi van ott? Hisz én nem látok ott egyebet ólomszürke ködnél. Jobb volna az útra figyelned, mert különben nem fogod elérhetni célodat.

A másik azonban csak mindig fölnézett. Nem törődött azzal, hogy az éhes héják szőke fürtjeit csi kedték, hogy a rögös út lábait mindinkább sebzé meg. Ő csak a rózsás fényt látta és abban mindinkább tömörebbé formálódó felhőalakokat.

Ekkor egy sziklához értek, amelynek tetején egy sötét fakereszt égnek nyujtá két karját. A kereszten egy héja ült és éles csőrével csipkedte a kereszten levő szentképet. A szelid nő, aki mindig fölfelé nézett, fölrohant a sziklára, mialatt sebzett lábai véresre festették annak szürke kövezetét. De abbeli igyekezetében, hogy a szentségtörő héját elüzze a keresztről, nem látá a szikla oldalán tátongó hasadékot és egy ballépéssel lezuhant a mélységbe.

A másik azonban fogta gyémántos selyemköntösét és élesen körültekintve vigan haladt tovább. Nemsokára el is érte czélját.

L. Lipót Nándor.

Deczember 24.

Szomoru az idén a magyar *angyalfia*. Mintha sötét fátyol borulna a büvös fácska csillogó gyertyáira, mintha nem lenne olyan édes, olyan nyugalmat, áhitatot hirdető levélkeinek, erdőre zuhogó patakokra emlékeztető illata. A kis *Jézus* halkan, csöndesen kopog be *kunyhóba*, és fényes palotába, egyaránt, mintha tudna, hogy nincs ebben ez esztendőben helye örömnek, vigasságnak a hármas bércz honában. Kétszeres ünnepe volt eddig minden igaz magyarnak karácsony estéje, és a pásztorok hymnusza valóban *örömöt hirdetett nekünk*. Mert ezen a szent estén, a melyen Bethlehemben a csillag kigyult, és megszületett a Megváltó, igy sok-sok száz év mulva ezen a napon hozta meg a *krisztkindli* a mi sokat szenvedett magyar hazánk megváltóját, bajor Erzsébetet is. Lánczok csörgése elcsitul vér és köny fölszáradt áldásthozó lépteinek nyomán, mert a mi dicső királynénk megértve ennek a sokat szenvedett nemzetnek ezer sérelmét ezer baját, hosszú éveknek a szenvedését gyógyitotta be egy igazán nagy, igazán nemes asszonyi lélek gyöngéd tapintatával. Azért is évről-évre áldó szeretettel szállt ezen a szent estén millió meg millió magyar fohásza oda ahol Erzsébet királyné születése napját ünnepelte — és ez a fohász oda talált a gödöllei kastély patriarkális csöndjébe, oda a bécsi Burg, sötét, boltives termeibe, távol kék vizekre is, ha örökké mo-

Nyárfák. Szontágh Tibor olajfestménye.

solyó ég alatt ringó-rengő galya vitte nagyasszonyunkat. És minden magyar család karácsonyfájánál említették a legjobb királynét mig vidám karácsonyi vacsoráknál összecsengett a Tokaj arany nedvjével telt kristály kehely: *Fény nevére, áldás életére.*

A kiszámithatatlan végezet megfosztotta a nemzetet e dicső asszonytól, és valóban leesett ami fenyés utóizt hagy a szájunkban, akkor könnyen megmagyarázhatjuk magunknak, hogy miért voltunk kissé türelmetlenek és kedvetlenek a Vigszinház legutóbbi bemutatójánál. «A végrehajtó»-nál nagyon jól mulatott a közönség, a «Tekenősbéká»-nál az oldalát tartotta és ugy kaczagott és csak akkor ért rá nagy prüden megbotránkozni, mikor a függöny már harmadszor is legördült, a

obiit. A Megváltó születése napja volt az övé is és ő is viselte a szenvedések martyr koronáját. Karácsony estéjén kulcsoljátok össze kezeteket magyar asszonyok, leányok, és imádkozzatok ami néhai megdicsőült királynénkért, aki a bibornak csak bánatát, csak gyászát viselte.

D'Artagnan.

Franczia dragonyosok előőrsön. Berne-Bellecour festménye.

jünknek koronája. Az idei karácsonyi ének hangjai közé mintha gyászzsolozsma vegyülne, s mintha köny fátyolon át látnánk a tündérfa csillogó ragyogását — és száll száll ismét a fohász, de nem imádság, hanem sóhajtás alakjában, és nem kék vizekre, virágos partok közt, de a bécsi kapuczinusok kriptájában, ahol soha el nem muló gyásza a magyarnak az a nehéz szárkofág, melyen ott áll hogy: Elisabetha Imperatrie Austriae et Regina Hungariae

Családi örömök.

— Hennequin bohózata. A Vigszinház bemutató előadása. —

A «Családi örömök» előadása közben eszünkbe jutott a história a kaviárról, amely néha kis mértékben élvezve inyencz eledel, de naponta levesmerő kanállal habzsolva, vajmi kétséges élvezet. Ha most még hozzágondoljuk, hogy a kaviár sem mindig elég jó, elég finoman pikáns eledel, hanem bizony néha keser-

«Családi örömök»-nél azonban már a fejét csóválgatta és eleget unatkozott is. Pedig ebben a franczia bohózatban is pompásan játszanak a szinház művészei, itt-ott megakad egy jó öltet is, vannak mulatságos, bohókás helyzetek is elég bőven és mégis nem lehet eltagadni, hogy sokan boszankodtak az uj darab előadásain. Mi magunk is. És most ismételhetnők e sorok első mondatát. A Vigszinház túlbuzgóságában és ama hitében, hogy csakis a franczia

vigjátékok és bohózatok arathatnak a mi közönségünknél sikert, gyors egymásutánban immár a franczia egyazon ivásu bohózattermelés harmadik darabját adatja elő e szezonban. Ez valósággal kimeritette közönségünket és tekintve még ama körülményt is, hogy *Hennequin* bohózatában tulajdonképen semmi uj sincsen, hanem voltaképen az agyoncsépelt anyós-darabok egyik elkésett fecskéje, a darab nem aratott oly sikert, mint aminőt a két előbbi franczia bohózat.

A franczia bohózatokkal jóllakott közönség e csömöre — ugy hisszük — annál jobban fog fokozódni, minél inkább fogja forszirozni a Vigszinház a gall termékek szinrehozását. Elvégre nem lehet ebből a kitünő ensembleval rendelkező és magasabb feladatokra hivatott szép szinházból, egy magyar nyelvü franczia bohózat-házat csinálni. Reméljük, hogy most a «Családi örömök» után talán már teret nyit a Vigszinház más nemzetek mostohán kezelt szinműiróinak is. Ezzel nem azt mondjuk, hogy számüzze az örökké vidám franczia múzsát; mindig szivesen és örömmel szórakozunk a franczia bohózatoknál, de nem ily immár szinte rendszerré vált egymásutánban.

A «Családi örömök»-et kitünő előadásban láttuk a Vigszinházban és ennek köszönhetjük, hogy sok unalmas jelenet is némikép élvezhetővé vált. Első sorban meg kell emlitenünk *Nikó* Linát, akire tán legnagyobb dicséretnek azt mondhatjuk, hogy a kardos anyós jól ismert szerepébe tömérdek uj és kaczagtató motivumot tudott belehozni. Mellette *Hegedüs* ismét, mint minden fellépésénél, kabinetalakot kreált a papucshős férjből. Ez a művész a legkisebb epizódszerepben is uralkodik a jelenet fölött. *Góth* és *Gál* ugyancsak nagyon jók voltak. Csak *Hettyey* Aranka értette félre teljesen annak a «grand cocotte»-nak szerepét, amelyet adnia kellett. Cseppet sem volt finom és cseppet sem finoman pikáns. Haraszthy és Delli urhölgyektől sokat tanulhatna. Csak a toillettjei voltak pompásak, a szabómüvészet remekei. *e. n.*

Egy csésze fekete kávé.

Irta: Dr. GÁSPÁR FERENCZ.

Thevenot mester, hirneves párisi tudós, az 1658. év tavaszán egy estére vendégeket hivott magához. Megigérte vendégeinek, hogy egy «curiosum»-ot fog nekik bemutatni, amelyről még sohasem hallottak. A meghivott urak türelmesen, de azért kiváncsian várták az érdekes curiosumot, melyet végre — ebéd végén — föltaláltak. Egy zárt edény fedele alól lenge, finom pára szállott fel, melynek sajátságos, kellemes zamatja nagyban fokozta a kiváncsiságot. A házigazda, eltávolitván a fedőt, minden vendégnek egy meritőkanálnyit öntött a csészéjébe. A folyadék fekete volt, mint a tenta, forró és édes és roppant kellemes. A meghivott vendégek nagy áhitattal, de még több kiváncsisággal itták a sajátságos, ismeretlen folyadékot. Ez a «curiosum» volt az első csésze — fekete kávé, melyet Európában ittak. Igaz ugyan, hogy mint gyógyszert már előbb is használták — igy például Londonban egy orvos 1624-ben rendelte először — de mint élvezeti czikket csak Thevenot ur asztalán látták először, mint — curiosumot.

És ha látjuk ma, hogy a városok fő- és mellékutjain mint tömörül egymás mellé ez a temérdek helyiség, melyek kizárólagosan arra szoritkoznak, hogy a Thevenot ur hires curiosumát árulják néhány krajczárért, és mely helyiségek «hála Istennek» mindig tömve vannak, valóban csodálkoznunk kell, hogy miként tudott valami, legyen az mindjárt a kávé is, ily rohamosan, ily óriási népszerüségre szert tenni.

Még jellegzőbb az elterjedés óriási mérvére a következő körülmény: Braziliában, specziel Santosban, 1770-ben ültették az első kávécserjét, és ma, százhusz évvel később, körülbelül tiz millió métermázsa kávét termelnek csupán Braziliában.

Hogy az utolsó évtizedek idegessége okozta-e, hogy a kávéfogyasztás épen az utolsó évtizedekben fokozódott, avagy megforditva: a nagyobb fogyasztás okozta-e a mi évtizedeink domináló baját: az idegességet, azt nehéz eldönteni; annyi azonban tény, hogy az utolsó három évtized alatt a kávéfogyasztás csaknem megháromszorozodott. Igy Közép-Európa államaiban az 1866—68. években elfogyott két millió és ötszázezer métermázsa kávé; 1895—96-ban pedig már öt millió és kétszázhuszezer métermázsa.

Már emlittetett, hogy mily példátlan gyorsasággal és mily óriási mértékben terjedt el a kávé. Pedig annakidejében nagy mértékben akadályozták a kávé rohamos elterjedését Amint törvényeket szabtak a burgonya termesztésének előmozditására, ép ugy szigoru törvényeket hoztak a kávé terjesztése ellen. Papok és hatóságok egyaránt iparkodtak az «ördögi italt» elfojtani. De mert a törvényeket azért csinálják, hogy megszegjék azokat, a papok prédikáczióiból pedig csak azt tartják be az emberek, amit a papok is betartanak, magától értetődik, hogy a kávét szépen itták tovább papi tilalom és fenyegető büntetések daczára is. Aki egyszer megkóstolta a kávét, az hive maradt, sőt tuczatszámra szerezte az uj prozelitákat.

Hogy a szellemi munkaképesség, a munkakdv és az itélőtehetség a kávé által fokozódik, sőt hogy a kifáradt izomerő ujból föleleven edik az köztudomásu. Mi orvosok azt is tudjuk róla, hogy izgatólag hat az idegrendszerre, még pedig specziel a véredényeket ellátó idegekre; tehát befolyásolja a szivműködést és igy az egész vérkeringést. E tulajdonságát annak a tiz százalék coffeinnek köszönheti, mely a kávé alkatrészeinek egyik legfontosabbját képezi. Ugyancsak a coffein okozza, hogy az érzéki benyomások élesebbek lesznek, a gondolatmenet gyorsabb, az eszmelánczolás könnyebb lesz, sőt hogy az izomfáradtság is eltünik. Hogy a kávé az álmosságot elűzi, illetőleg, hogy tulzott mértékben élvezve álmatlansásot idéz elő, ez is köztudomásu; ezt azonban nem a coffein teszi, hanem a coffeon, amelyre még visszatérünk.

Mint gyógyszer is számos esetben megbecsülhetetlen szolgálatot tesz a kávé; igy opium- és morfium mérgezéseknél, amikor egyrészt a megszünéssel fenyegető elgyengült szivet korbácsolja erősebb összehuzódásokra, másrészt mikor az örökös elalvásba átmeni akaró mély aluszékonyságot (sopor) üzzük el idegizgató tulajdonságával. Az «alkohol intoxicatói»-nál kifejtett jótékony hatására rendkivül sokan fognak visszaemlékezni, ha megtudják, hogy ez alkoholintoxicált ember annyi mint: — tökrészeg.

A kávétermelés napjainkban valóságos tudomány. A termelőhelyeken

a legszorgosabb gonddal megválogatott területekre naptól védett lankás, nedves területek — ültetik a kávét. Raffinált gépeket és szellemesen megkonstruált műszereket gyártanak, melyek arra szolgálnak, hogy ezekkel szedjék le a gyümölcsöket a serjéről, hogy ezekkel tisztitsák le a babokról a külső gyümölcsburkot, hogy ezekkel távolitsák el róluk a pergamenthártyát; a legnagyobb gonddal mossák, száritják, szemelik és osztályozzák; kiválóan képzett szakértők vezetik és ellenőrzik e munkálatok valamenyi fázisát; különbséget tesznek «sárga», «világos», «közép világos» faj között; termelnek santosi-, jávai-, cuba-, ceyloni-, moccai- és isten tudja mennyi minden fajt, melyek mindegyike valamely sajátos külön tulajdonsággal bir iz, aroma és tartalom tekintetében. Ilyen nagymérvü gondozás után, miért van tehát az, hogy mégis oly ritka az a magánház, melynél a kávé jó és zamatos

Hát ennek bizony — Kati szakácsné az oka! Abból a raffinált módon kifinomitott nyers ceyloni-, vagy mocca-kávéból kézhez kap a szakácsné vagy egy félkilónyit. Ezt ugy, amint van, a fűszeres szennyével és porával együtt beleszórja egy serpenyőbe, vagy a legjobb esetben valamiféle pörkölőbe, elővesz egy fakanalat és elkezdi keverni a kávét, amely alatt hol lobogó lánggal ég a tűz, hol pedig csak lassan izzó szén pislog.

Hamarosan olyan füst keletkezik, mintha a szomszédban disznót perzselnének nedves szalmával; ergo: hamar kinyitja a konyhaajtó felső ablakát a hosszunyelü kefeseprüvel, melyet az Erzsi szobaleány Isten tudja hova dugott már megint. — Most csenget a levélhordó; a szakácsnő az ajtóhoz fut, átveszi a levelet és aztán forgat és kever tovább a zsiros fakanállal, most a nagysága csenget vagy a gyereknek egy pohár viz kell. A szakácsné mindannyiszor annyiba hagyja a pörkölést, mely idő alatt a kávénak egy része elég, a kávébab egyik fele elszenesedik, a másik fele pedig azon zölden vagy sárgán marad. Persze az asztalra kerülő kávéról az a vélemény, hogy «rossz a bolt», vagy csaló a kereskedő, a ki a finom ceyloni helyett olcsóbb cubát adott; a nagysága szerint pedig persze csak a szakácsné az oka.

— A jövőre majd én pörkölöm! — mondja a háziasszony. Tényleg a jövő alkalommal a nagysága sajátkezüleg pörköli a kávét és a jövőre az «ur» tényleg a — kávéházba megy, ha egy megiható csésze kávét akar inni.

Igen tisztelt nagyságáék, adok önöknek egy jó tanácsot, ne pörköljenek önök odahaza kávét, mert — bocsánat a kemény szóért — önök nem értenek ahhoz. Nem a főzés a fő, hanem a pörkölés. Meg is mondom, hogy miért.

Hosszas kisérletezések után tapasztalatilag biztosan meg van állapitva, hogy a kávé a tőle várt tulajdonságokat, mint zamatos jó izt, kellemes aromát, az emésztés elősegitését akkor fejti ki legnagyobb mértékben, ha kétszáz fokos tüzön — illetőleg ilyen foku hevitett levegőn — pörköltetett, még pedig, ha az összes szemek egyformán és az egyes szemek egész nagyságukban egyenletesen pörköltettek. Magából a legfontosabb alkatrészből, a coffeinből, erős pörkölésnél sokkal több vész el, mint gyenge pörkölésnél, gyenge pörkölésnél azonban oly állapotban marad, amelyben a viz nem igen képes feloldani.

Tekintettel a precziz és minucziózus apróságokra, melyek azonban oly nagy mérvben befolysolják ezt a mi mindennapi italunkat, kérdem már most, hogy feltehető-e a mi primitiv házi pörkölő apparátusainkról, hogy e követelményeknek csak félig-meddig megfeleljenek? Használhatjuk-e azokat valamennyi kávéfajnál, holott minden egyes kávéfajnál külön tekintetbe veendő a pörköléshez szükséges idő, a hőfok, a keverés internitása és a lehütés? Nem. Tekintetbe veendő az is, hogy a legczélszerübben pörkölt kávé nagyon sokat veszit minőségéből, ha sokáig áll. Tudnillik a pörkölt kávé ama tulajdonságánál fogva, hogy a fontosabb alkatrészeit viz- és légmentesen elzáró burokjai a pörkölésnél felpattantak és a sejtek közt szabad ür keletkezik, hygroscopikussá lesz, azaz a körlégből nedvességet szív magába, ennélfogva pedig a bár lassan, de folyton oldódó alkaloidák egyszerüen elpárolognak, elillannak. Az ilyen kávét ivó körülbelül ugy jár, mint az, ki a theát hidegen issza. Ugyanis a thea alkaloidjának, a theinaek — a coffein unokatestvére — meg van az a rossz szokása, hogy csak meleg vizben oldódik. Mig a theára öntött forró vizben a thea oldódik és a meleg vizben oldva marad, amint a viz kihül, a thein kikristályosodik és apró, finom jegeczekben a csésze aljára leüllepszik. A theázó pedig, aki azt hiszi, hogy finom ceyloni vagy chinai theát iszik, áhitattal szürcsöli a sárgára festett és megédesitett — szürt vizet.

Már pedig minden egyes használatra külön pörkölni azt a maroknyi kávét, arra valószinüleg a legkevesebb háztartásnál vannak az emberek berendezve.

Miképpen lehet tehát e bajon segiteni? miképen lehet elérni, hogy az ember otthon is iható fekete kávét kapjon? Nagyon egyszerüen. Miután mint láttuk, nem a nyers kávé minemüségében rejlik a hiba, sem pedig a főzés nem valami ravasz história, hanem a pörköléssel tesszük tönkre, amelyhez sem elég alkalmas eszközeink nincsenek, sem pedig elég türelmünk nincs, hát vegyünk egyszerüen pörkölt kávét!

— Tyüh, azt roppantul hamisitják, meg drágább is; fogják mondani a tisztelt háziasszonyok.

Szó sincs róla, ez nem áll. Ha hamisitásról van szó, akkor inkább áll ez a nyers kávéról, melyet könnyebben lehet hamisitani és nehezebben kimutatni, ugyanez áll a darált kávéról, melyet tényleg infámis módon hamisitanának, ha ugyan az illetékes hatóságok nem ellenőriznék kellő szigorral. A pörkölt kávét azonban nem hamisitják, legalább megközelitőleg sem ily mértékben. Először is, mert ez rendkivüli nehéz, mig a nyers és darált kávé hamisitásához szükséges anyagok előállitására valóságos gyárak léteznek, a pörkölt kávé hamisitásáról szó sincs. És különben is csak tőlünk függ, hogy megbizható forrásból vásároljunk.

Nekünk magyaroknak talán fogalmunk sincs róla, hogy épen hazánkban az Adria gyöngye, Fiume, illetőleg a fiumei kávépörkölde ezer meg ezer métermázsa pörköltkávét küldenek széjjel Európa külömböző államaiba, amely államokban tekintettel arra a körülményre, hogy azokban a kávé nemcsak élvezeti czikk, hanem valóságos tápszer szerepét játsza a szegényebb osztályoknál, mindenesetre fejtenek ki legalább is oly szigoru ellenőrzést, mint minálunk.

Daczára az óriási fogyasztásnak — például Belgiumban egy emberre 3·50 kilogramm kávéfogyasztás esik évenkint, nálunk 0·75 kilogramm — a pörkölt állapotban vásárolt kávé teszi ki a tulnyomó részt. A fiumei pörködékből hozzánk kerülő kávé

a legkülönbözőbb vegyi állomásokon lőn vegyileg és mikroskopiailag megvizsgálva és mindenütt elismerték, hogy e kávétól várt követelményeknek csaknem idealiter megfelel Az egész boszorkányság abban áll, hogy a kávét pörkölés alkalmával hosszu időkre terjedő elállasra konzerválják. Az emlitett pörkölőkben a kávét pörkölés alatt s után egy sajátságos konzerváló eljárás alá vetik.

Nem kell tehát félnünk attól, hogy pörkölt kávét vásárolva, zsákban macskát veszünk; hiszen ez eshetőségnek sokkal inkább ki vagyunk téve a nyers kávénál, és ha lát-zólag drágábbnak tünnék fel egy csekélységgel, hát ez tényleg csak látszólag történik. Mert határozottan drágább az a kávé, melyet a szakácsné az ő nem mindenkor kifogástalan tisztaságu serpnyőjében silányit tönkre; és a háziasszonynak is meg lesz az az elégtétele, hogy az «ur» nem fogja többre becsülni akármelyik kávéház feketéjét az ő sajátkezü készitményénél.

És ha majd meggyőződik erről, akkor hálálja meg az önzetlen tanácsomat azzal, hogy hivjon meg alkalmilag egy csésze — jó fekete kávéra.

Irodalom és művészet.

Hajnalka. Regény fiatal leányok számára. Irta: Ambrozovics Meszlényi Ilona. Az Athenaeum kiadása. Budapest, 1898. Ára diszkötésben 3 frt.

A legjobb talizmán egy fiatal leány számára: tiszta, romlatlan kedély, szivjóság és az ideálokban való rendületlen hit. Ha nem kételkedik abban, hogy van jó, van nemes és hogy sok a magasztos a földi életben, akkor nem keritheti hatalmába a fonákság szelleme. A ki e könyvet elolvassa, az bizonyára meggyőződik, hogy fiatal leány e fegyverekkel jobban legyőzheti ellenségeit, jobban meghódithatja környezetét, mintha bármely gazdagság, gondos felügyelet óvják és védik az élet utjain.

Három leány története. Regény fiatal leányok számára. Irta Gyarmathy Zsigáné. Az Athenaeum kiadása. Budapest, 1898. Ára diszkötésben 3 frt.

Három leányról szól e könyv: «Buszkéről», ki megveti szegény rokonait és kit e büszkeség aztán a porig megaláz. És szól a «Keményszivü»-ről, ki csupa jóság és aldozatkészség, de ép e jóság, enmaga szigoru megitélése folytán, keményszivűnek tartja magát és az önmardosás megemészti gyenge erejét, elfonnyad, mint a virág, melyet nem ér napsugár. Mind a három elbeszélés költőnek munkája. Igazi leányélet az, a melyet Gyarmathyné ezen munkájában rajzol. Teli bájjal és költészettel, de egyuttal sok bánattal, fájdalommal és titkon ontott könyel.

A nagybányai festők külön kiállitása e héten nyilt meg a nagyközönség számára az Andrássy-uti régi Műcsarnok épületében. Tavaly rendezték első önálló kiállitásukat és ez idén már mint jóismerősök műveit üdvözölte az előkelő, műértő közönség *Csók Glatz Horthy, Nyillassy, Réthy, Ferenczy, Kláber*, és a többiek, meg a Hollósy-iskola tanitványainak szinte szenzációszámba menő érdekes képeit. Jövő számunkban bőven és részletesen fogunk foglalkozni a szép kiállitással és a legkiválóbb alkotások nagy részét, képekben is bemutatjuk.

Dr. Gáspár Ferencztől, az ismert nevü irótól, kinek két év előtt megjelent utleirásai széles körben szenzációt keltettek, a jövő év elején «Mit együnk, mit igyunk» czim alatt könyv fog megjelenni. Az érdekes és hasznos munkából mai számunkban mutatóul közöljük. «Egy csésze fekete kávé» czimü czikket, hogy olvasóink figyelmét már most felhivjuk a megjelenendő könyvre.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratokat nem adunk vissza s azoknak megőrzésére nem vállalkozunk.

F. L. A korrektura sikerült. A közlendők közé tettük.

L. S. Előbb látnunk kell a dolgozatokat. Véleményt csakis azoknak átolvasása után mondhatunk. Hogy még csak tizennyolcz éves, ez valóban szép és irigylésre méltó állapot, de még nem ok arra, hogy arczképét beküldje.

E. E. Murányi u. A reklamált novellára nem emlékezünk. Valószinü, hogy nem jutott el hozzánk. Ennek tulajdonitsa, hogy a felelettel adósok maradtunk.

T. T. A kéziratot nem küldhetjük vissza, mert annak idején megsemmisitettük. Üdvözlet.

Szerkesztő BASCH ÁRPÁD

Helyettes szerkesztő VELSZI BÁRD.

Mint legnagyobb, legszolidabb és produktióképes műtermet hölgyfüzőkben ajánljuk a **Miederhaus Ign. Klein, Wien** czéget. Alapittatott 1875-ben. Diszárjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Keleti-féle sérvkötők a legjobbak és feltétlenül a legmegbizhatóbbak. Képes árjegyzéket küld bárkinek. A gyár **Keleti J. Budapest IV., Koronaherczeg-utcza** 17. Meg nem felelő kötőszerek készséggel kicserélteinek

pittatott 18[illegible]5-ben. **PARFUMERIE NINON** Telefon-szám 395.

Táviratczim: VÁROSI GYÓGYSZERTÁR TEMESVÁR.

A világhirü szépségnek, atörténelmi Ninon de Lenclos titka: örökké fiatalnak és szépnek maradni, föl van fedezve: Ime a világhirü «NINON» pipere- és szépitőszerek:

NINON kéz- és arczkenőcs (Pomade de Ninon) a világ legfinomabb és legártalmatlanabb arczkenőcse, mely csodálatos hatása folytán minden egyéb hasonló kenőcsöt kiszoritott. Hatása elmaradhatatlan szeplő, májfolt, pattanás, bőrtka s a bőr minden egyéb tisztátlanságai és betegségei esetében. **Egy eredeti tégely** (csak az eredeti, melybe az irás és név be van égetve) **60 kr.**

NINON-szappan (Savon de Ninon) a lehető legjobb szappan, mely kapcsolatban a hires Ninon-kenőccsel a legszebb, legtisztább és legfinomabb teint-t idézi elő. **Ára daranként 40 kr.**

Melyik a legjobb rizspor? E kérdést naponta legalább százszor halljuk! Nos, hölgyeim, vegyék meg a hires **NINON-arczport** (Poudre de Ninon) és meg fognak győződni hogy a Ninon-rizspor a világ legjobb, legfinomabb és legártalmatlanabb rizspora, mely nappali, éjjeli, szalon- és báli rizsporként használható, mely rendkivül jól fed, amellett teljesen láthatatlan, továbbá finom illata van és egészen ártalmatlan. Kapható 3 szinben. **Ára 1 doboznak 1 frt.**

NINON-créme (Crème de Ninon) zsirtalan crème, a legkitünőbb szer orr- és arcz vörössége és kékessége ellen, valamint az arcz és kézbőr minden különösen erősebb és konokabb tisztátlansága llen. Gyorsan és biztosan gyógyit, ugy hogy csodahatásunak van elismerve. Használata teljesen ártalmatlan. **Egy eredeti tégely ára 1 frt 50 kr.**

NINON kéz- és arczvize (Eau de Ninon) kitünő toilett- és mosdóviz, mely a kéznek és arcznak eddig ismeretlen finomságot ad és a hires **NINON** toilett- és szépségszereknek ugyszólván «piéce de resistance»-át képezi, mely ha emezekkel közösen használtatik, ezek hatását kiegészíti és sietteti. **Egy üveg ára 80 kr.**

E világhirü **NINON pipere és szépitő szerek** kitünő hatását számtalan köszönőirat igazolja. E világhirü Ninon-féle szépségszerek igazi valódiságukban **csakis STEINER MIHÁLY a «fekete sas»-hoz czimzett városi gyógyszertárában Temesvár, Belváros Szt-György-tér 2. szám** (a szemináriumi templom mellett) **kaphatók** és a czégjegygyel és névaláirással kell ellátva lenniök, különben értéktelen utánzatok.

Postai szétküldés naponta. Küldemény 3 frton felül bérmentes csomagolással. Csomagok 5 frton felül bérmentve postán is; nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény.

Óvakodjunk értektelen hamisitványoktól.

A Ninon pipere és szépitő szerek teljesen ártalmatlanok.

A világhirü „Ninon pipere és szépitő szerek“ csak akkor valódiak, ha czégjegygyel és aláirással vannak ellátva.

Főraktár TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában Budapesten és az ország minden nagyobb gyógyszertárában.

Egy házasság története.

Regény. Irta André Theuriet. (Folytatás.)

— Hát azt hiszi, — kérdé Finoel Reinetől, — hogy Seigneulles lovag nem egyeznék bele, hogy Gérard elvegye őt?

— A felől biztos vagyok! És most Francelin béküljünk ki, legyünk megint jó barátok, en elfelejtek mindent, az ön bántalmait, mellőzését, béküljünk ki.

Odanyujtotta kezét és félig kényszeritve, félig önszántából, Finoel is odanyujtotta az övét, kérdő és aggódó tekintetet vetve Reinere.

— Legyünk ismét jó barátok, — mondá a varrónő, megszoritva Finoel kezét és segiteni fogok önnek, hogy megbosszulhassa magát.

X.

A salvanches-i jelenet után hazatérve Gérard Manettetől értesült, hogy apja néhány perczczel ezelőtt Grange-Allardba ment. Itt volt Seigneulles lovagnak, két mértföldnyire Juvignytől, a Grand Juré erdő közepette, egy szép majorsága, melyet nagy odaadással gondozott, ápolt és ugy vigyázott reá, mint a szeme fényére. Sokszor heteken át künn időzött egy rosszul butorozott viskóban, együtt étkezvén béreseivel és nem átallotta az eke szavát megfogni, vagy az ökör ostort pattogtatni. Ez alkalommal a cséplés felügyelete végett ment oda és egy teljes hétig volt szándéka kint maradni. Mikor Gérard ezt körülményesen megtudta, nagy könnyebbülést érzett. A Grandfief-családdal való szakitása kimeritette bátorságát és nagyon örült, hogy még nyolcz napig halaszthatja az apjával való nehéz küzdelmet.

Alig hogy elvégezte ebédjét, átment Helénehez, kit egyedül talált a műteremben.

Felindulva még Francelin látogatása következtében, szó nélkül szoritotta meg Gérard kezét.

— Az előbb voltam Salvanchesben — kezdé Gérard — és megmondtam a mit kellett. Most a helyzet tisztázva van és többé a lábamat be nem teszem hozzájuk. Szabad vagyok ez oldalról, Heléne, s most egészen az öné vagyok.

Heléne ajkaira tette ujját.

— No, no, — mondá mosolylyal, és édes atyja?

— Még semmit sem tud a dologról, — felelte zavarba jőve egy kissé, — most este kilovagolt Grange Allard-ba, de ha visszajön, mindent megmondok neki.

Egy perczig csend honolt a teremben s könnyed felleg borult a fiatal leány homlokára.

— Ugy hiszem, — viszonzá, — hogy ön a végén kezdte a dolgot; mindenekelőtt Seigneulles urral kellett volna beszélni.

— Ne tegyen kérem szemrehányásokat — válaszolt Gérard, könyörgő tekintettel, mely lefegyverezte Helénet. — ez a Salvanchesban eltöltött délután gyalázatosan megrongálta az idegeimet. Kérem játszék valami Mozart-féle darabot, hogy lecsillapodjam egy kissé.

Heléne a zongorához ült és egy szonátát kezdett játszani. Gérard melléje ült és boldogsággal szemlélte a kert szellőjétől lobogtatott gyertyák reszkető fényénél. Végig követte tekintetével a szőke fürtök hullámzását, le egészen a vitorlavászon derékig, a hosszu barna szempillák fel és lefelé való mozgását, az arcz szellemes profilját, a márvány-kacsók ide-oda mozgását. A kert lombjaira hulló eső andalitón kisérte a zongora csengőbb hangjait. Csak azon szöglet, melyben ültek volt megvilágitva, a terem többi része titokzatos félhomályba volt burkolva, ami az együttlét gyönyörét és bizalmasságát fokozta. Igy mult el jó két óra, a nélkül, hogy egy pár szónál többet váltottak volna.

Mindketten a szivükbe fészkelő szerelem énekét hallgatták, mely oly jól illik Mozart édes zenéjéhez.

Ez a csodálatosan fakadó szerelem Gérardnak minden perczét megédesitette. Oly sokáig nélkülözte a gyöngéd érzelmeket, oly soká kinozták bizonytalan kivánságai! A szenvedélt egész valóját elfogta: testét, lelkét szivét, agyát. Szerette Helént, amin, egy huszonhárom éves ifju szerethet imádván rajta mindent: aranyhajának szeszélyes fürteit, csapongó szellemének csintalan ötleteit, modorának behizelgő báját, kecses nyakának szobrászi tökélyü hajlását, mosolyát rózsás ajkainak, melynek felfelé vonuló szögletei hamiskás bájt kölcsönözének arczának, barna szemeinek igéző mélységét és szivének jóságát.

Heléne viszont vonzódott hozzá a természet azon titkos törvényénél fogva, mely az ellentétes elemeket egymáshoz köti. Az elegáns, léha szkeptikus környezetben felnőtt párisi nőnek tetszettek Gérard mindazon tulajdonságai, melyek a párisi czivilizátióval ellenkeznek: az igaz, mély hit, a naiv csodálkozás és a lelkesedésnek friss bája, mely ugy képezi diszét a léleknek, mint a hamo a gyümölcsnek.

Volt bizonyos előkelőség Gérard fellépésében, mely talán a faj és név öröklött tulajdonsága és ennek birtokában megtudta őrizni szülővárosának nyárspolgári környezetében a gentilhomme elegantiáját és a művelt lélek finom kiméletességét. Azért is kezdettől fogva szerette őt Heléne, ugy a hogy szeretni tudott, a nem fontolgató természetüek felbuzdulásával, tiszta és lelkes szivének egész bátorságával.

Nyolcz napon át felhőtlen volt boldogságuk. Nem gondoltak a földiekkel, az égben jártak. Egészen átadva magukat szerelmük gyönyörének, elkövették azokat a különben ártatlan, de kellemetlen következményü meggondolatlanságokat, melyeket a kisvárosi közönség nem tud megbocsátani. A két gyermek kiséretében kimentek a szőlőkre nyiló hátsó kapun, a szántásokon át, valamely tájképhez alkalmas motivum keresésére. Ha valami alkalmas vidékre akadtak, Heléne kinyitotta festékes ládáját és

festeni kezdett, mialatt Gérard felolvasott. Laheyrard asszony, ki már biztosan Gérard nejének hitte leányát nem akadályozta őket kalandos kirándulásaikban.

Különben Laheyrard asszony sohasem gyakorolt valami lelkiismeretes felügyeletet leányára és ezen előkelő házasságra való kilátás sokkal inkább eltöltötte mámorral, mintsem ennek szüksége most eszébe jutott volna. A legvérmesebb reményeket táplálta s egész felegvárakat épitett a két fiatal házasságára. Elvesztette még azt a kevés eszét is, a mi volt és nem tudván megzabolázni nyelvét, félre nem érthető czélzásokat tett, a piaczon, a szomszédasszonyok előtt, azon idő közeli voltára, midőn Heléné-ből Seigneulles urnő lesz. A fiatalok meggondolatlansága és Laheyrard asszony buta fecsegései, természetesen mindenféleképen magyaráztattak és kiszineztettek avval a szeretetreméltó emberszeretettel, mely az emberi nemnek tulajdonsága általában és különösen a kisvárosi lakosoké

Néhány nap mulva már mindenütt csak Heléne és Gérard szerelméről súgtak, búgtak. A hir végig járta egész Juvigny-t, csak egyedül az illetők nem hallották..

(Folytatása következik.)

Elegáns és fashionable angol ruhákat

viselhetnek mindazok, kik nálunk szerzik be ruhaszükségletüket, a hol a mágnások fizetik meg önként az üzletünket jellemző **mesteri szabást** és a munka kivitelét. A rendelő uj rendszerünk folytán egyszerre nyer áttekintést a szebbnél-szebb sok szöveten. A mennyiben ujonnan berendezett üzletünk utczára nyiló, a nagy forgalom kihasználása végett **kész ruhákat is nagy választékban tartunk,** de a méret után rendelt olcsóbb ruhák is csakis elegáns kivitelben készülnek.

Árak méret után a következők :

Angol felöltő	**25**	**frttól**	**50 frtig**
Sacco-öltöny	**25**	**„**	**45 „**
Jaquet-öltöny	**30**	**„**	**50 „**
Fer. József-ölt	**35**	**„**	**55 „**
Téli kabát	**30**	**„**	**75 „**

Uj különlegességek SZŐRMEÁRUKBAN.

KARÁCSONYI és TÁRSA uri szabók, BUDAPEST,
Muzeum-körút 39. szám.

Alapittatott 1889. évben.

Langfelder Gyula

asztalos-mester

Budapest, Csángó-utcza 5.

(Csángó-ház)

Ajánlja magát mindenféle asztalos munkára u. m.:

butorépület,
bolt- és konyha-
berendezésekre.

Javitások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek a **legjutányosabb áron.**

Elsőrangu hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Ekék.

Pontos czim:
ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZVÉNY-TARSULAT
BUDAPEST.
V., Külső váczi ut 7.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Borrésék.

Vetőgépek.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel

és szakszerü felvilágositással dijmentesen szolgálunk.

Szecskavágók. Morzsolók.

„LIT SEC"

gyógyászatilag impregnált

ÁGYBETÉT

gyermekek

(különösen ágyvizelők) részére,

könnyen felszivja a nedvességet anélkül, hogy egészségtelen párákat terjesztene. Sem nedvességbeni fekvés, sem meghülés, sem bőrkiüteg, sem sebek (mint a gummibetétnél). Ára utánvéttel 2 frt 95 kr. (58—48 c/m) nagyobbak gyermekek és felnőttek számára aránylag drágábbak.

Dr. DIRNER GUSZTÁV

egyetemi tanár ur által melegen ajánlva

Törvényileg védve violaszinü kereszttel.

Csakis ezen védjegygyel ellátott betétek valódiak.

Különleges szappan tisztitásához 35 kr.

HUNGÁRIA NEMEZGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

TEMESVÁR.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPESTEN.

Ajánlja **városi hatóságok**, valamint a nagy közönség figyelmébe világszerte kitünő hirnévnek örvendő

váltakozó áramu elektromos rendszerét,

mely lehetővé teszi, hogy még a jó távol eső vizesések erejét is felhasználhassák akár egész városok vagy ipari vállalatok kivilágitására, akár gépek hajtására.

Nagy haszonnal alkalmazzák ezen rendszert bányákban és olyan gazdaságokban, hol sürgős munka idején éjjel is dolgoznak.

Ajánl továbbá: **Keresztezéseket** és **kerekeket** kéregöntésből és acélból.

Kéregöntésü hengereket és hengergyürüket apritó gépekhez és **golyos zuzómalmok.**

Hengerszéket keregöntésü hengerekkel, valamint **egész malomberendezéseket.**

Gépeket papir farost és **cellulose** gyártására.

Turbinákat a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontosan szabályozva.

Gáz- és petróleum-motorokat, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrel.

Mechwart-féle

Forgó gőz- és petroleum-ekéket.

Frictiós kapcsolókat és dynamo-métereket.

Városi irodánk: KOSSUTH LAJOS-UTCZA 18.

ahol mindig tartjuk dús választékát a világitó testeknek a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü electromos, gáz- és petroleum motorjaink és dynamogépeink is.

401. szám.

«KOSMOS» műintézet kő- és könyvnyomda és hirlapkiadó részvénytársaság Budapest, Aradi-utcza 8.

ÉN CSILLAG ANNA,

kinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják **hajkihullás** ellen, a **hajnövés** elősegitésére és a **hajbőr erősbitésére**, uraknál elősegiti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után ugy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömöttséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye:

1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése vagy póstautánvéttel a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien I., Seilergasse 7.

Csillag Anna asszonynak.
Küldjön postafordultával 6 köcsög hajkenőcsöt. **Auersperg grófnő**, Grácz.

Csillag Anna asszonynak.
Hires hajkenőcséből küldjön egy tégelylyel. **Pallavicini őrgróf.**

Küldjön ismételten egy tégelylyel kitünő hajkenőcséből.
Carolath herczegnő.

Csillag Anna asszonynak
Legyen szives küldjön kitünő hajkenőcséből használati utasitással együtt két tégelylyel utánvét mellett.
Auersperg herczegnő
Slavina, Csehország.

Csillag Anna asszonynak, Bécs
A küldött hajkenőcs kitünő szolgálatot tett és örvendek, hogy oly rövid használat után oly előnyös hatással volt. Ajánlani fogom barátaimnak és ismerőseimnek.
Sandrok,
a Burgszinház tagja.

KESSLER-féle

Magda-Hajkenőcs

dermatologiai-therapeutikus alapon nyugvó összetételénél fogva az elismert legjobb szer

korpa ellen

ugyszintén hajkihullás ellen

Magda hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a **hajnövést** előmozditja, és mint **kitünő óvszer** a gyakran előforduló hajbetegségek ellen, még **gyermekeknél** is használatra legjobban ajánlható.

Fő-szétküldési raktár: **Kessler Rezsőnél** gyógyszertár a Megváltóhoz, **Gyertyámos** Torontál vármegye. **Ára 3 korona.**

Raktárak a következő gyógyszertárakban: **Budapesten**: Török József Király-utcza 12 Dr. Budai Emil, Városház-tér 7. Raditz Róbert József-körut 64. **Pozsony**: Czollner Vincze Lőrinczkapu-út, **Miskolcz**: Baurch Gyula, **Székes-Fehérvár**: Say Rudolf, **Szeged**: Barcsay Károly, **Debreczen**: Mihálovics Jenő, **Arad**: Földes Kelemen, **Temesvár**: Theodor Albert, **Versecz**: Küchler Béla, **Karánsebes**: Müller F. Jakab, **Nagy-Szeben**: Molnár J. C. Illatszerész Melczer, **Brassó**: Jekelius Nándor, Kelemen Ferencz, Roth Viktor, **Szász-Régen**: Wermescher Emil, **Segesvár**: A. W. Lingner.

Velszi Bárd

BORU

czimü verses kötetét 1 forint helyett 70 krajczáros kedvezmény árban rendelhetik meg a «Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok» előfizetői e lap kiadóhivatalában.

KOH-I-NOOR

a legjobb eredeti angol alkatrészekből, a legszabatosabban és legelegánsabban előállitott kerékpárokat — melyek elérhetetlen könnyenfutók — ajánl **nagyban** (kereskedőknek igen alkalmas) és egyenkint

Dénes és Társa

czég

Budapest, Váczi-körút 61.

Ugyanitt ujonnan berendezett

Amerikai téli kerékpáriskola

mely esténként 8—10 óra között, — ezen idő alatt tanulók kizárva — a legelőkelőbb társaságok — kerékpározók találkozó-helye, s a székesfőváros egyik látványosságát alkotja. Van szerencsénk ezen iskola megtekintésére a t. cz. közönséget legszivélyesebben meghivni. Kerékpár-megőrzési és jókarbantartási intézet! Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Önborotváló

készülék, melylyel bárki gyakorlás nélkül jól és gyorsan borotválkozhatik Bőrbetegség elő nem fordulhat. Pénzt megtakarit. Legfinomabb solingeni aczélból van. Ára gyönyörü bársony tokban **3** frt. Tartalék penge **1** frt.

öntöltő tollszárak

változtatható tollal. Egy töltés 150 órán át ir. Valódi amerikai gyártmány az Eagle Pencil Co-tól. Zsebben hordható soha ki nem csepeg. Mindenkinek szükséges. Darabja **1** frt. 14 karatos aranyból darabja **3 frt 50 kr.** Jótállás mellett. Az összeg előzetes beküldése ellenében megküldi:

Pollák Sándor

BUDAPEST,

V., Kálmán-utcza 17. sz.

Előfizetések felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, V. ker., Nádor-utcza 13. szám.

A háboru

Spanyolország és Amerika közt lehetetlenné tette a porczellánáruk tengerentúlra való kivitelét. A porczellánáruk egyesült gyárai ezért engem biztak meg azzal, hogy a háboru folytán ki nem vihető és igy raktáron maradt nagy porczellánkészleteket árusitsam el a munkadijak némi megtérítése ellenében. En tehat a következő tárgyakat bárkinek szállitom **6 frt 70 krnyi** csekély összegért:

6 drb mély tányér, 6 drb pecsenye-tányér, 6 drb csemegetányér, 1 drb leveses-tál, 1 drb sülthöz való tál, 1 drb tésztához való tal, 1 drb salatához való tál, 1 drb főzelékhez való tál, 1 drb mártáshoz való tál, 1 drb alsó tálcza, 2 drb sótartó. **A legfinomabb diszitett porczellánból.**

Ez a 26 tárgy azelőtt 30 frtba került és most 6 frt 70 krnyi csekély összegért kapható. 12 személyre való (tehát minden ketszeresen, teljes 52 drb) ára csakis **12 frt 80 kr.** Továbbá

6 személyre való kávés-készlet 3 frt 20 kr.
6 „ „ teás „ 3 „ 50 „

Minden készletnek elegáns formája van, gyönyörü festés van rajtuk (a festés nem kopik le róluk, ezért jótállunk); e miatt különösen ajánlhatók.

Nyilatkozat: Annak bebizonyitására, hogy ez a hirdetés

nem csalás,

kötelezem magam bárkinek, kinek az áru nem tetszik, az összeget visszaadni. El ne mulassza senki ezt a kedvező alkalmat, hogy e gyönyörü készletet megszerezze.

Gyönyörü lakodalmi és alkalmi ajándék
és minden háztartásba beleillik. Csakis

HIRSCHBERG A.
főügynöknél, törv. bejegyzett kiviteli czégnél kapható
WIEN, II/3, REMBRANDT-STRASSE Nr. 19/H.

Vidékre utánvéttel, vagy az összeg előzetes beküldése esetén küldöm meg. Az evőkészletek csak vasuton, a kávés- és teakészletek postán is szállithatók. Az evőkészlethez szükséges ládáért 60 krt, a kávés- és tea-készlethez szükségesért 40 krt számitok fel.

Auer, Dél-Tirol.
A megrendelt porczellán-készlettel nagyon meg vagyok elégedve.
Fiorosi Róbert, nagybirtokos.

Grácz, 1898.
A küldeménynyel igen meg vagyok elégedve, ismerőseim körében fogom ajánlani.
Marx Antal, cs. k. rendőrtiszt.

Ujonnan épült

ROYAL SZÁLLODA

KECSKEMÉTEN

A város központján. Első rangu szálloda. Villamos világitás. Kényelmes szobák. Kitünő konyha, legjobb borok. Mérsékelt árak. Keresk. utazóknak kedvezmény. Szálloda-kocsi minden vonathoz.

LEFFLER JÓZSEF

műasztalos mester.

Épület, butor valamint portál és boltberendezések jutányos áron készittetnek, ugyszintén mindenféle javitásokat elvállal. Háló, ebédlő és egész szoba berendezések raktáron. Költségvetést és rajzokat dijtalanul készit.

ÜZLET:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 13. sz.
RAKTÁR:
Budapest, IX., Mátyás-utcza 15. sz.

FOG

MŰTEREM

KEREPESI-ÚT

5. sz.

A Nemzeti szinház épületében.

Olcsó árak.

Kitünő kiszolgálás.

Hirdetések

felvétetnek a

Magyar Géniusz Vasárnapi Lapok

kiadóhivatalában

Budapest, Nádor-utcza 13.

A szépség kincs, * * * *

* * * *A szépség hatalom.*

Ezen legfőbb kincset elérni eddigelé egyedül csak a

Schaffer Róza asszony

szerb kir. udvari és kamarai szállitó, Bécs, I., Graben 14/A

által feltalált s önmaga által is használt szépitő szereknek sikerült.

Poudre ravissante minden hölgyre nézve, aki egyszer megpróbálta, nélkülözhetetlen, a bőrt vakitó fehérré teszi, gyönyörü zománcza alatt a bőr minden hibáját, sőt a himlőhelyeket és anyajegyeket is eltünteti, a bőr ránczait és redőit elsimitja, a rossz pirositó által kitágitott pórusokat összehuzza és minden női arczot üdének és áttetszőnek tüntet fel. Az egyedüli arczpor, melynek használata után mosakodni lehet, anélkül, hogy szenzációs hatása a bőrről eltünnék. Ára 1 doboznak **2 frt 50 kr.** és **1 frt 50 kr.**

Crême ravissante évtizedekkel ifjit, a bőr ruganyosságát megóvja, a ránczokat távoltartja és minden hölgy által esténkint használandó. **1 tégely ára 1 frt 50 kr.**

Eau ravissante a bőr petyhüdtté válását kizárja, az arczbőrt erősiti és a legkitünőbb, biztos sikerü arczviz. Egy üveg ára **2 frt 50 kr.** — **Crême-, eau-** és **poudre ravissante** a párisi és az 1897-iki londoni nemzetközi kiállitáson a nagy arany éremmel dijaztatott.

Összes szereim csodás hatásáért teljes jótállást vállalok. Számtalan köszönő és elismerő levél a legfelsőbb körökből nálam megtekinthető és egyedül diskrécziót tiltja közzétételüket. — Főraktár: Schaffer Róza, Bécs, I., Graben 14/A. Továbbá **Török Józsefnél Budapesten, Király-utcza 12.**